Intrat înainte de anul 1933
Bibliotecă Universitară
10 FEB. 1936

1 IANUARIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie i Comerciu.

ANUL IV. — No. 65.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE LA 1 ȘI 15 ALE LUNEI

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Le
Pe șese luni: In țară 5 „ 6
Pentru membrii Societății Agrare gratuit.

CASA CENTRALĂ

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere, *compusă din d-nii*
Sava Șomănescu, Nicu Negri *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii:
C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Niculeanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.
Redactor și secretar de redacție fiind d-l:
V. M. Kogălniceanu

Colaboratorii revistei sunt d-nii:
I. Atanasiu, Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, C. A. Berendey, Gh. Cristodorescu, L. Colescu, Dr. Creangă, I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, M. Hîrsu, Dr. Hepites, Dr. C. Istrati, V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, V. S. Moga, Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe, G. N. Nicoleanu, Ion Peană, P. Popescu-Daia, N. O. Popovici-Lupa, Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, V. I. Radu, F. Robin, D. R. Rusescu, D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Țarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.
Articolele de natură politică privesc comitetul „Societății Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

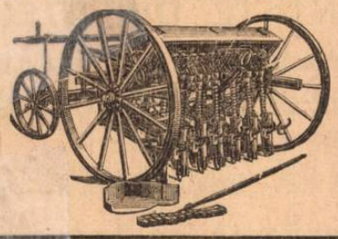

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „**sistem Sack**“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON, PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît orî-ce alt sistem.
Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare
Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

Uleiuri Minerale

PENTRU

MAŞINE AGRICOLE ŞI INDUSTRIALE

DIN FABRICA SOCIETĂŢEI

„Steaua Romînă“

BUCUREŞTI

Valvolină pentru Cilindre, Grăsime consistentă

ZWEIFEL & C°.

BUCUREŞTI

31, Calea Moşilor, 31

IAŞI	*CRAIOVA*	*GALAŢI*
Strada Lozonsky, 10	*Strada Unirei, 105*	*Strada Mare, 23*

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ❖ GALAŢI ❖ BRAILA ❖ CONSTANŢA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OŢEL

Cu 1, 2, 3 şi 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde

— Cu şi fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oţel, în 2 şi 3 părţi

Maşină de semănat în lat

Construcţia perfecţionată, 3,76 m. lăţime din renumita fabrică **F. H. Eckert**

Maşini de semănat în rînduri

Renumita „**BEROLINA**“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă şi economică în distribuirea seminţei

Batoze de bătut porumbul cu aburi, şi cu mîna simple şi duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Morĭ de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

1 IANUARIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 65.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE LA 1 ȘI 15 ALE LUNEI

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

ACTIVITATEA SOCIETAȚEI AGRARE

Discursul d-luĭ Sava Șomănescu

Vice-Președintele Societățeĭ Agrare

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea uneĭ* comisiuni de supraveghere *compusă din d-niĭ:* **Sava Șomănescu, Nicu Negri** *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-niĭ: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu.

Colaboratoriĭ revisteĭ sunt d-niĭ:
Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe, Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovicĭ-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 65

Convocare pentru Adunarea generală de 15 Ianuarie 1904.

Adunarea Generală a Membrilor Societățeĭ Agrare din 1 și 15 Decembrie 1903.

Discursul d-luĭ Sava Șomănescu, Vice-Președintele Societățeĭ Agrare.

I. D. Poenaru.—Vaca considerată ca mașină de lapte și unt.

De la Domeniile Coroaneĭ

Ion Kalinderu.—Soia Hispida.

N. St. Cesianu.—Intrebuințarea băligarului.

V. M. Kogălniceanu.— Activitatea Societățeĭ Agrare, la a treia aniversare.

De la Prut.—Pășunatul în economia animalelor.

Un Maist.— Romînia economică și mijloacele de organizare.

Traducere.—Sfaturĭ pentru creșterea porcilor. Producțiunea culturală din toamna 1903. Noul tarif vamal.

De la Expoziția Societățeĭ Agrare

Tragerea Loteriei Societățeĭ Agrare.
Aviz expozanților.

* * *

Legea asociațiunilor sătenești pentru cumpărare de pămînturĭ.

I. M L.—Casele rurale de economie și împrumuturĭ mutuale în Germania și Italia.

Diverse: Premiarea Societățeĭ Agrare.— Starea generală a timpuluĭ.— Conferințe la sate.— Febra aftoasă.— Congresul băncilor populare.— Expoziția de sericicultură. — Conferințele Societățeĭ Agrare.— Bilciurile din țară pe anul 1903.— Un document însemnat. — Muzeele comerciale romîne în Turcia. — Tratativele comerciale între Rusia și Germania. — Perimetrarea pădurilor în Dobrogea. — Membriĭ nouĭ votați. etc. etc.

„Agrarul“

Agrarul, *organul Societățiĭ Agrare, care a împlinit tocmaĭ treĭ anĭ de existență, profită de ocazia Anuluĭ nou pentru a face cititorilor săĭ cele maĭ calde urărĭ și a le aminti tot-de o-dată că în tot timpul acesta,*

Agrarul *a rămas neclintit la postul săŭ și poate constata cu oarecare mîndrie că a rămas scrupulos fidel misiuneĭ sale.*

Fondat pentru apărarea intereselor agricole ale țăreĭ, **Agrarul** *n'a deviat de la programul săŭ. Deșteptarea opinieĭ publice asupra chestiunilor așa de importante a* convențiunilor comerciale, a politiceĭ de încurajare a industriilor marĭ *etc, este, în mare parte, opera sa.*

El va continua, pe aceeași cale, fără preget și fără odihnă, pentru apărarea intereselor marĭ economice ale Națiuneĭ, pentru organizarea cultivatorilor romînĭ și ridicarea agricultureĭ la un factor însemnat de progres.

Ca și în trecut, **Agrarul** *se bizue pe sprijinul devotat al amicilor săĭ.*

Le mulțumește și le exprimă toate urările.

REDACȚIUNEA

CONVOCARE

Domnule Membru,

Avem onoare a vă face cunoscut că Joĭ 15 Ianuarie 1904, ora 2 1/2 p. m. va avea loc conform art. 31 din statute, Adunarea Generală a Societățeĭ noastre, și vă rugăm a lua parte la ședință, fiind la ordinea zileĭ:

1) Darea de seamă de mersul Societăţeĭ, aprobarea gestiuneĭ şi descărcarea comitetuluĭ.

2) Alegerea cenzorilor pentru verificarea gestiuneĭ financiare viitoare a Societăţeĭ.

3) Votarea Budgetuluĭ.

4) Tragerea la sorţi a 5 membri din comitet şi alegerea a 5 noui membri în comitet. Ceĭ eşiţi sunt reeligibilĭ (art. 12).

5) Alegerea orĭ-căror comisiuni se vor crede necesare pentru executarea unuĭ serios control, saŭ pentru studiarea diferitelor chestiuni.

6) Deciziuni asupra orĭ-căror propuneri făcute de comitet, relativ la interesele Societăţiĭ.

Modificarea statutelor.

Primiţi, vĕ rugăm, D-le membru, încredinţarea distinseĭ noastre consideraţiuni.

Preşedinte, **St. D. Grecianu**
Secretar general, **N. St. Cesianu**

NOTĂ.—D niĭ membriĭ aĭ Societăţeĭ, carĭ sunt rămaşĭ în urmă cu plata cotizaţiunilor, sunt rugaţi ca, în vederea Adunăreĭ, să biue-voiască a'şĭ achita restanţele, conform regulamentuluĭ.

ADUNAREA GENERALĂ
a Membrilor Societăţeĭ Agrare
din 1 şi 2 Decembrie

In zilele de 1 şi 2 Decembre a avut loc adunarea generală a membrilor Societăţeĭ Agrare, pentru a discuta asupra chestiunilor fixate:

1. **Convenţiile comerciale viitoare;**
2. **Industria mare şi protecţiunea eĭ;**

Intrunirea a fost impunătoare prin numărul membrilor prezenţi, prin înalta poziţiune socială ce ocupă şi prin cuvîntările interesante, cumpănite, mature, carĭ aŭ pus din noŭ în lumină dreptatea vederilor agrare şi marele interes pentru ţară de a se ţine întocmaĭ socoteală de ele. Intreaga presă a fost reprezentată la adunare şi a publicat dărĭ de seamă sumare asupra desbaterilor urmate.

Conform ordineĭ de zi stabilite de înainte s'aŭ discutat cele două chestiuni principale: convenţiile comerciale şi industria mare, dar la urmă, membriĭ Societăţeĭ, preocupaţi de realizarea mareluĭ proect al Expoziţiuneĭ agricole generale, aŭ pus în discuţiune şi chestiunea aceasta care, ca şi aceea a înfiinţăreĭ de secţiunĭ în provincie, în urma hotărîreĭ adunăreĭ este acum în desbaterea Comitetuluĭ.

Cuvîntările pronunţate de diferiţiĭ oratorĭ carĭ aŭ ilustrat tribuna Societăţeĭ Agrare, aŭ făcut impresiunea ce merită. Din noŭ, atît ceĭ de faţă cît şi ţara întreagă, prin mijlocirea preseĭ, aŭ putut să iee act de programul agrarienilor şi să se convingă că el nu este produsul unuĭ interes exagerat, ci drumul cel drept pe care trebue să se întemeeze economia ţăreĭ.

Oratorĭ şi bărbaţi de însemnătatea d-lor **Sava Şomănescu,** care a prezidat prima şedinţă, de la 1 Decembrie, **St. D. Grecianu,** fost vice preşedinte al Senatuluĭ şi Preşedinteele Societăţeĭ Agrare, **Dr. Bucşenescu,** senator, **D. P. Moruzi,** deputat, **Ion Lahovary** fost ministru, **Gr. G. Cantacuzino,** fost deputat, **N. Negri,** fost senator, **N. St. Cesianu,** fost senator şi secretar general al Societăţeĭ Agrare, **Ed. Ghica,** deputat carĭ aŭ vorbit în prima zi, sunt o garanţie că programul economico-politic al Societăţeĭ Agrare, formulat în aceea ce priveşte cele două puncte în discuţie în acea şedinţă, nu poate să nu fie spre binele agricultureĭ şi al ţăreĭ întregĭ.

A doua zi, 2 Decembrie, în şedinţa prezidată de d. **St D. Grecianu,** preşedintele Societăţeĭ Agrare, aŭ maĭ vorbit în aceeaşĭ chestiune şi în cea ce priveşte Expoziţia generală agricolă d-niĭ: **Comşa, Ion Lahovary, C. Iarca, N. Harisiade, Dinu N. Mihail, Sava Şomănescu** şi la sfîrşit ca cuvînt de închidere, d. preşedinte **St. D Grecianu.**

Vom căuta să reproducem în numerile viitoare cuvîntările, aşa pline de interes şi învăţătură folositoare, ale diferiţilor oratorĭ carĭ aŭ vorbit în acele două zile, pentru ca cititoriĭ noştri să iee maĭ aproape cunoştinţă de ele şi să serve, în acelaş timp, ca documentaţiune a mişcăreĭ agrare romîneştĭ.

La sfîrşitul şedinţelor, adunarea generală a votat în unanimitate următoarea

REZOLUŢIUNE

Membriĭ Societăţeĭ Agrare întruniţĭ azĭ 1 Decembrie 1903 în Adunare Generală cu ocazia reînoireĭ convenţiunilor comerciale, şi inaugurarea unuĭ noŭ regim vamal; şi referindu-se la rezoluţiunile Congresuluĭ Agricol din 1902, — atrage atenţiunea Guvernuluĭ şi Parlamentuluĭ asupra necesităţeĭ imperioase de a face să prevaleze înainte de toate interesele agricultureĭ, care este şi va fi multă vreme încă aproape unica bogăţie reală a ţăreĭ;

Se declară în contra orĭcăreĭ tentative de a crea în mod artificial industriĭ marĭ în ţară, maĭ ales de acelea carĭ nu-şĭ pot procura materiile prime de cît din afară şi care dacă tentativa ar reuşi ar atrage în centrurĭ urbane industriale parte din populaţia rurală, acea-ce ar constitui un pericol social, o atingere gravă a intereselor agriculturеĭ şi o cauză de decadenţă fizică şi de degenerare a neamuluĭ.

Adunarea Generală a Societăţeĭ Agrare

Discursul d-luĭ Sava Şomănescu

La adunarea generală a Societăţeĭ Agrare a marilor proprietarĭ romînĭ, ce a avut loc în zilele de 1 şi 2 Decembrie, d. *Sava Şomănescu* a rostit următorul frumos discurs asupra chestiuneĭ tarifelor vamale:

Domnilor, chestiunea tarifelor vamale este de o importanţă capitală pentru agricultură, pentru că produsele eĭ, ale creşterеĭ vitelor şi ale tuturor ramurilor secundare de producţiune sunt supuse schimbuluĭ internaţional, îşĭ capătă adică întreaga valoare peste hotare, în ţările străine. Ţara noastră trăeşte în întregul eĭ complex, din exportul acestor produse agricole şi tocmaĭ de aceea au convenţiile comerciale o însemnătate aşa de mare pentru agricultură.

Noĭ nu voim numaĭ să uşurăm şi să aşezăm pe o bază sigură exportul produselor rezultate din munca cîmpuluĭ, ci şi exportul vitelor, a a-

cestei ramuri așa de importante a agriculturei, în așa directă legătură cu dînsa, în cît se cufundă una cu cea-l'altă. Știința agronomică ne învață cît de mult se sprijină munca cîmpului pe o întinsă creștere a vitelor. La noi, împrejurări dușmane, printre cari trebue să cităm în primul rînd închiderea tîrgului austriac și politica nefastă de tarife vamale care a domnit pînă acum, aŭ făcut ca agricultura să nu să mai poată sprijini pe creșterea vitelor, care a scăzut într'un mod neliniștitor. Starea aceasta trebue să înceteze. Trebue să ferim mănoasele noastre cîmpii de sleire, trebue să căutăm a le menține bogăția, ridicînd creșterea vitelor și muncind vîrtos pentru propășirea celor-l'alte ramuri ale agriculturei.

Pentru aceasta este necesar ca toate acțiunile mari economice ale guvernului să ție seamă mai ales de aceste nevoi, și să ne îndrumeze în sensul lor. Tarifele vamale constitue una din aceste acțiuni mari ale guvernelor, și de aceea Societatea Agrară cere de la guvern ca ele să fie oglinda nevoilor agriculturei și pîrghia de propășire a creșterei vitelor și celor-l'alte ramuri ale ei.

Noi avem tot dreptul de a cere de la guvern adoptarea acestei politici economice, fiind-că vorbim în numele tuturor agricultorilor romîni, fiind-că reprezentăm interese a 90% din populațiunea țărei, și cînd asemenea interese colosale sunt în joc, cînd este vorba de întărirea economică și națională a Țărei, prin întărirea agriculturei, nu este cu putință ca guvernul să nu ție seamă de părerile noastre. El este dator să ție seamă de ele.

Să luăm pilde, d-lor, de ceea-ce se petrece în țările străine. Să luăm aminte la nevoile cele mari ale popoarelor și cari, mai toate, se rezumă azi în nevoi economice. Toate țările se înarmează azi pentru lupta economică. Și pentru a dovedi ce importanță aŭ în ziua de azi, problemele economice, voiŭ da o pildă de ceea-ce se petrece în Ungaria. Cînd actualul prim-ministru Ștefan Tisza veni la putere, în momentul cînd masele populare eraŭ violent agitate de diferite curente politice, noul șef al guvernului, pentru a liniști mășele, expuse un vast program economic, pentru a le sustrage de la agitația deșartă și sterilă a politicei

Să imităm și noi asemenea pildă. Să dăm precădere intereselor economice ale țărei, adică intereselor agriculturei, și vom întări mai bine scumpa noastră patrie de cît cu toate programele politice. Ridicarea economică,—acesta să fie programul politic.

Vaca considerată ca mașină de lapte și unt

Nu toate rasele de vaci sunt bune pentru lapte; așa rasa Durham din Englitera, Charolaise din Franța nu aŭ de loc aptitudini pentru lapte. Sunt însă rase specializate în direcțiunea producțiunilor lactifere cum sunt: olandezele, Simenthal, elveținele etc.

Noi însă nu avem rase numai pentru lapte, de aceea trebue să căutăm printre ceia ce avem și a cunoaște după oare cari caractere, cari dintre vacile din țara noastră sunt mai de preferat în producțiunea lapteluĭ, cu alte cuvinte cum să alegem o vacă bună de lapte și în acelaș timp cum să alimentăm acele vaci, cari considerate ca mașină de producțiunea lapteluĭ și untuluĭ trebuesc îngrijite după anumite condițiuni.

Din punctul de vedere al raselor din țară, trebue să preferăm *vaca de munte*; la care trebue să observăm următoarele considerațiuni: să aibă un cap mic, un gît subțire și lung, șira spinărei dreaptă cu o ușoară scobitură la șale, partea din dărăt a corpuluĭ să fie bine desvoltată, șoldurile ridicate, pielea moale și suplă, perii netezi, moi, lucitori, coarnele subțiri cu o culoare alburie, coada să fie cît se poate de subțire, pîntecele voluminoase, pielea untoasă, părul din urechie subțire, basinul larg, distanța de la o orbită la alta să intre de trei ori în distanța de la un șold la altul; lungimea de la occipital (dintre coarne) pînă la baza coadei, dacă este egală saŭ ceva mai mare de cît perimetrul pieptuluĭ, vaca este foarte bună de lapte.

Ugerul însă are un mare rol în producțiunea lapteluĭ, pentru aceasta dar el trebue să fie cît se poate de mare, cu o formă eliptică și să se întindă mult sub abdomen, la pipăit să ne dea impresia unuĭ burete, iar după mulgere să fie foarte moale și să formeze multe cute, sfîrcurile moi, bine desvoltate și regulat dispuse. Vasele ugeruluĭ să fie abondente, căci cu cît circulațiunea sîngeluĭ de la uger este mai activă, cu atît secreția lapteluĭ e mai abondentă.

Vinele ugeruluĭ să fie mari și să șerpuiască sub pielea luĭ. La intrarea venelor în cavitatea abdominală să găsești niște găuri, formînd ceia ce se numește fontinile lapteluĭ, cu cît aceste găuri sunt mai mari, cu atît ugerul secretă mai mult lapte.

La unele vaci se găsesc în dărătul ugeruluĭ sfîrcurĭ suplimentare, de ordinar atrofiate; prezența lor însă arată, că vacile sunt bune de lapte. Ugerul cu pielea unsuroasă și bătînd spre galben, arată că în lapte se găsește mult unt, asemenea cînd pielea din prejurul anusuluĭ și vulveĭ este subțire și galbenă, vacile sunt bune pentru unt.

Ușurința cu care se desface furfurul epidermic (mătreața pieleĭ) arată că în lapte se găsește unt mult și de bună calitate, dacă în urechĭ se găsește cleĭ mult, vaca trebue preferată pentru untul său. E de notat că cele mai bune vaci pentru unt, daŭ un kilogram pentru 20 de litri de lapte.

Un agricultor numit *François Guénon* a pus mare preț pe ceea-ce el a numit *equisson*, adică pe formă și direcțiunea contrarie a părului din spațiul coprins între coapse, vulvă și uger, spațiul acoperit de un păr scurt, fin, dirijat de jos în sus, cu alte cuvinte în sens contrariu de părul celor-l'alte regiuni ale corpuluĭ; cu cît equisonul va fi mai întins, cu atît vaca va produce mai mult lapte. Astă-zĭ însă, equisonul luĭ *Guénon* nu mai are importanța ce i se da altă dată. In afară de aceste considerațiuni, trebue să mai ținem socoteală și de vîrsta vaceĭ, căci s'a constatat că etatea între 4 și 6 ani este cea mai aleasă pentru vacile de lapte.

Din punctul de vedere științific printr'un procedeŭ matematic, autorul *Crevat* a constatat că cantitatea de lapte ce o vacă poate să dea în timpul anuluĭ este de 800 de orĭ perimetrul toracic luat îndărătul cotelor la pătrat, d. ex. o vacă care are 2 metri de periferie ar avea $(2\times2)\times800$ este egal cu 3200 de litri de lapte. Cu toate acestea *Cornevin* a arătat că acest coeficient este mult mai mic la animalele bătrîne, de oare ce daŭ cu atît mai puțin lapte, cu cît îmbătrînesc.

După experiențele multor agricultorĭ s'a ajuns la concluziunea că o vacă poate fi exploatată pentru lapte pînă la a 6-ea fătare.

La noi, în țară, soiurile de vacĭ romînești daŭ în termeni mediŭ pe timp de 8 luni, 5 litri de lapte pe zi că în primele luni în special de la a 3-a pînă la a 6-a lună, cantitatea de lapte se mărește continuŭ, iar de aci, cantitatea se micșorează pînă la a 8-a saŭ a 9-a lună, cînd înțarcă.

Hrana animalelor ce daŭ lapte influențează foarte mult asupra acestuĭ product. Cu cît o vacă va fi mai bine nutrită și mai bine îngrijită, cu atît va da o cantitate mai mare de lapte. In hrănirea vacilor de lapte trebue să ținem seama de mai multe

condițiuni. Să nu se schimbe des regimul alimentar, căci în timpul schimbăreĭ felurilor de alimente, secrețiunea lapteiuĭ se micșorează. Hrana dată să fie bogată în apă și să nu fie rece, căci cu cît alimentele sunt maĭ reci, cu atît secrețiunea lapteluĭ este maĭ mică. A se evita că furajele să conție plante cu mirosurĭ urîte de oare ce odorurile rele se elemină prin lapte.

Hrănirea vacilor se face la cîmp saŭ în staul. I) La cîmp adică la iarbă, este posibil numaĭ vara și ca condițiune esențială se impune ca pășunea să fie abondentă, cu o iarbă fragedă, să nu conție ierburĭ vătămătoare să aibă o apă de băut curată și bună, să nu fie expuse la frig și insecte.

II. Hrănirea în stabulațiune saŭ în grajd este mult maĭ rațională, aci ele pot fi nutrite cu iarbă verde, lucernă, trifoĭ singure saŭ amestecate cu fîn de bună calitate, în porție de 12 kgr. pe zi dată în maĭ multe rînduri după ce a fost ținută cel puțin o zi la arșița soareluĭ; de oare ce trifoiul și lucerna, dacă se dă în mare cantitate și este de curînd cosită, produce indigestiunea gazoasă la vacĭ. Și se maĭ pot da și oare care grăunțe cum;

Orz, ovăs de la 3—4 kgr. pe zi, sfecle 10—20 kgr. pe zi iar borhoturĭ între 30—40 kgr. pe zi; s'a constatat că turtele de rapiță date vacilor cam 2 kgr. pe zi daŭ lapte mult și de bună calitate. Iată o rație alimentară pentru o vacă producătoare de lapte: sfecle 5 klg până la 8 kgr. fin 5 kgr, paie 10 kgr. tărîțe 1 kgr. ½ și turte 500 de grame până la 1 klg.

Această rație alimentară dată în treĭ reprize dimineața, la prînz și seara face ca laptele dobîndit să fie bun.

Adăpatul vacilor joacă asemenea un rol important în mijloacele de îngrijire ale vacilor de lapte.

Se dă apa de baut înaintea de a se da grăunțele, de 2 orĭ iarna și de 3 orĭ vara; apa nu trebue să fie prea rece, dar nicĭ prea caldă și să fie o bună apă de băut.

Grajdurile lor să fie curate, cu o atmosferă puțin umedă și cu o temperatură de cel puțin 14°—15°, să aibă un așternut curat de paie și în grajd să nu fie lumină mare. Cantitatea de lapte ce dă o vacă zilnic deprinde și de modul de mulgere a-sa: să se mulgă vacile aproape la ore exacte, de maĭ multe orĭ pe zi, cel puțin de 3 orĭ, căcĭ s'a constatat că cu cît ele sunt mulse de maĭ multe orĭ cu atît cantitatea de lapte este maĭ mare. Mulgătoriĭ să fie blînzĭ și să nu le sperie în momentul mulgereĭ, locurile de mulgere să fie liniștite și să se mulgă ugerul până la ultima picătură de oare ce se știe că cel din urmă lapte este maĭ bogat în unt.

I. D. Poenaru
Profesor la școala superioară veterinară

DE LA DOMENIILE COROANEI

SOIA HISPIDA

Plantarea ei pe Domeniul Coroaneĭ

Noua leguminoasă «Soia hispida», originară din Japonia, pentru care s'a făcut în ultimul timp o propagandă stăruitoare și care pare într'adevăr, în urma diferitelor experiențe ce s'aŭ făcut la noĭ în țară, că corespunde speranțelor marĭ ce s'aŭ pus într'însa, va fi introdusă și în culturile Domeniuluĭ Coroaneĭ. Aceasta constitue succesul cel mare al noueĭ plante. Prin introducerea eĭ pe Domeniul Coroaneĭ, ea începe oare cum să fie consacrată, căcĭ cum exemplul se dă pe Domeniul Coroaneĭ este hotărîtor, nu maĭ încape îndoială că în caz cînd experiențele proectate vor reuși, *soia* are la noĭ un viitor frumos.

D. *Ion Kalinderu*, a cărui înaltă inteligență este deschisă tuturor inovațiunilor folositoare, care nu vrea să știe de rutina și care nu lasă să scape cel maĭ mic prilej cînd este vorba de o imbunătățire de introdus în viața țăranuluĭ, n'a întîrziat nicĭ acum după cîte-va experiențe cu rezultate bune, să adopte ideea cea bună și să lucreze pentru semănarea eĭ pe acele modele de gospodărie civilizată carĭ se chiamă moșiile Domeniuluĭ Coroaneĭ. Pentru aceasta a trimis agenților săĭ următoarea circulară care, în stiluĭ clar și concis, expune în întreg toate cele știute în privința eĭ și modul cum trebue lucrat pentru a o introduce și la noĭ în țară. Reproducem dar și noĭ această circulară:

V. M. K.

Domnule agent,

In urma circulăreĭ No. 1584, din 3 Octombrie 1903, privitoare la cuptoarele de pîne comune, am primit de la ceĭ maĭ mulțĭ dintre d-voastre rapoarte însoțite de devizele necesare pentru înființarea lor.

Pănă cînd se vor complecta, spre a putea lua apoĭ măsurĭ pentru clădirea cuptoarelor și punerea lor în practică, viŭ, prin aceasta a vă atrage atențiunea asupra uneĭ noue plante recomandată spre a îmbunătăți mult hrana omuluĭ. Aceasta e *Soia hispida*, o leguminoasă originară din China și Japonia.

Despre Soia, de care aveți de sigur cunoștință, se vorbește de maĭ mult timp la noĭ și s'aŭ făcut și oare-carĭ încercărĭ de aclimatizare de uniĭ particularĭ și chiar la școala de agricultură de la Herestrăŭ de către regretatul director V. Cîrnu Munteanu și de d. C. Roman, directorul stațiuneĭ agronomice.

La expoziția societățeĭ romine pentru înaintarea și răspîndirea științelor, organizată așa de fericit de mult stimatul d. dr. C. I. Istrati, am putut vedea roadele dobîndite de d. Al. Ciurcu pe moșia Copăceni, carĭ întărindu-mă oare cum în convingerea ce-mĭ formasem înate din studierea acesteĭ plante, m'am gîndit că am putea-o introduce pe domeniile Coroeneĭ.

Nu anticipez nimic în privința rezultatelor, dar în orĭ-ce caz datoria noastră, care ne-am făcut un apostolat așa zicînd, din ocrotirea și îndrumarea sătenilor pe calea propășireĭ, e de a nu lăsa să treacă nimic din ce ar putea să fie încercat. Trebue să muncim în toate direcțiunile, căcĭ după cum a zis înțeleptul Solomon; «Căile celor ce șed fără «lucru sunt așezate cu spinĭ, iar ale «celor lucrătorĭ sunt netezĭ».

Ceea ce impune atențiuneĭ *Soia*, este că această plantă e dintre leguminoase aceia care conține în cantitate maĭ mare materiĭ azotoase, cum și destule idrocarbure. Intr'adevăr, după analizele publicate de d. dr. Urbeanu, care se ocupă de cît-va timp de aproape cu această plantă Soia, care e galbenă, brună ei neagră, conține cu 50 la sută maĭ mulțĭ substanțe azotoase de cît mazărea, lintea, fasolea, etc., de 9—10 orĭ maĭ multe materiĭ grase, iar idraților de cărbune cu jumătate maĭ puținĭ.

Impreună cu pîinea, cu mămăliga făcută din porumb sănătos și cu cele-l'alte alimente, Soia e dar foarte nemerită, căcĭ complectează într'un volum mic azotoasele și grăsimile trebuincioase unuĭ nutriment îndestulător,

Soia crește în toate regiunile porumbuluĭ; durata vegetațiuneĭ e de 140, 150 zile, împrejurare foarte favorabilă, și se cultivă ca și cele-l'alte leguminoase. Producțiunea e mult maĭ abundentă, maĭ cu seamă cea a varietăților galbene și brune carĭ daŭ, după culturile din Austria, unde se cultivă de maĭ mulțĭ anĭ în scopul de a o răspîndi cît maĭ tare, pănă la 3200 kgr. de boabe pe hectar și o cantitate apreciabilă de pae foarte bune pentru nutreț.

In ce privește modul de întrebuințare, acesta diferă de la popor la popor. Ast-fel japonezii a căror vigoare fizică și morală se atribue hrănireĭ în cantități marĭ cu peștĭ și cu Soia, o mănîncă fiartă, în amestec cu orez, ca sos la carne, orez și legume și în sfîrșit ca brînză vegetală cu orez, căcĭ Soia conține 30 la sută cazeină solubilă. Tot din Soia maĭ fac un fel de băutură, care înlocuește țuica, rachiul și cele-l'alte spirtoase. Uniĭ din ceĭ carĭ aŭ făcut cercetărĭ, maĭ susțin că Soia se poate întrebuința și în hrana copiilor micĭ, ca lapte. Nu știŭ întru cît e așa, de oare ce după explicațiunile ce 'mĭ-a dat mult

stimatul meŭ coleg de la Academie, d. dr. I. Felix, copiilor de ţiţă şi celor până la douĭ anĭ, le trebue un lapte asemănat cu laptele de femee, adică bogat în albumină şi sărac în cazeină, condiţiunĭ pe carĭ nu le îndeplineşte Soia. Pentru copiiĭ maĭ marĭ poate să fie hrănitoare, iar pentru ceĭ micĭ, Soia poate aduce un folos, ca aliment al femeilor carĭ alăptează, maĭ cu seamă la noĭ unde mortalitatea copiilor a ajuns îngrijitoare, din cauza hraneĭ insuficiente atît a lor cît şi a mumelor.

Acestea fiind-că nu se nutresc în de ajuns, n'aŭ lapte bun şi nicĭ destul şi maĭ tîrziŭ nu daŭ copiilor vre o mîncare maĭ aleasă, care să-ĭ ajute în dezvoltarea lor. Se dă copiilor fragezĭ aceiaşĭ mîncare, cu carĭ trăesc părinţiĭ, şi acum aceasta e departe de a fi satisfăcătoare calitativ şi cantitativ, e natural că micile fiinţe să rămînă înapoĭ în creştere şi să fie expuse la tot felul de boale. Pentru copiiĭ micĭ laptele de vacă e un bun aliment şi orĭ-ce îmbunătăţire introdusă în regimul alimentar al ţăranuluĭ nu trebue să ne scutească de datoria de a face tot posibilul ca copiiĭ luĭ să nu fie lipsiţĭ de lapte. Spre acest scop idealul nostru trebue să fie, ca fie-care gospodărie ţărăneaşcă să posedă o vacă saŭ o capră al căror lapte să se consume atît de copiiĭ micĭ cît şi de ceĭ marĭ, pentru carĭ constitue un izvor de putere. Din nenorocire însă nu li se dă în de ajuns, fie că sătenĭ nu aŭ fie că'l întrebuinţează în alte felurĭ. Orĭ-cum ar fi însă, un remediŭ trebue căutat, atît pentru a împedica mortalitatea cît şi pentru a creşte copiiĭ sănătoşĭ şi voinicĭ. Ţiŭ, fiind-că Soia conţine maĭ multe materiĭ nutritive, e bine ca pe lîngă cele l'alte mijloace de ameliorarea hraneĭ şi stăreĭ locuitorilor, să facem încercărĭ şi în această privinţă.

Pentru că am vorbit de laptele de Soia, vă comunic că femeea japoneză alăpteză copilul douĭ şi chiar treĭ anĭ şi că Chineziĭ şi Japoneziĭ n'aŭ de cît foarte puţine vite cornute şi aproape de loc vacĭ cu lapte ; ba în Japonia până în aniĭ din urmă, numaĭ europeniĭ consumaŭ lapte, pe cînd indigeniĭ maĭ nu cunosc de cît laptele de Soia, care-l pregătesc cu uşurinţă. Se înmoaie întîiŭ boabele 1—2 ore în apă, se scot apoĭ, se zdrobesc, se amestecă cu 10 părţĭ de apă, se strecoară şi se fierbe lichidul, adăogindu-i-se cîte-va bucăţĭ de zahăr. Laptele de Soia, care l'am încercat singur, se bea cald, e bun şi are avantagiul că costă şi maĭ eftin.

In ce priveşte neîndestularea hraneĭ locuitorilor, v'am vorbit de multe orĭ şi ştiţĭ că o parte din îmbunătăţirile noastre sunt îndreptate în această direcţiune. Ast-fel, creşterea şi ameliorarea vitelor, producerea de lapte, introducerea legumelor, cartofilor, castanuluĭ alimentar, din care am făcut plantaţiunĭ chiar în toamna curentă, cum şi creşterea caprelor.

Incercarea din urmă n'a izbutit, ce e drept, din cauza repulsiuneĭ ce aŭ ţăraniĭ pentru acest animal, dar această nu trebue să fie pentru noĭ o cauză de abţinere. Să vă siliţĭ din contra şi maĭ mult, fiind încredinţaţĭ că răspundeţĭ uneia din datoriile d-voastră de căpetenie, atît ca oamenĭ de bine, cît şi ca agenţĭ aĭ Domeniuluĭ Coroaneĭ, care, spre satisfacţiunea noastră, a început să fie luat de mulţĭ ca pildă.

Vă învit dar, a'mĭ arăta ce cantitate de seminţe să vă trimit, cum şi să luaţĭ măsurĭ pentru aducerea la îndeplinire a acesteĭ circulărĭ cu toată grija cuvenită.

Vă atrag însă atenţiunea că de o cam dată nu veţĭ cultiva Soia de cît în mic, în cîmpul de experienţă urmărind de aproape vegetaţiunea şi notînd toate observaţiunile ce veţĭ face. Şi pentru ca această încercare, să poată fi cît maĭ completă, veţĭ lua înţelegere cu d-niĭ învăţătorĭ ca să o semene şi dînşiĭ în grădinile şcolare şi ne veţĭ cere semînţa necesară şi pentru dînşiĭ.

Ţiŭ a se cultiva şi în grădinile şcolare, pentru că sunt înzestrate de noĭ cu toate mijloacele trebuincioase, şi d-niĭ învăţătorĭ vor fi ast-fel în stare a'şĭ da înşişĭ seama de modul eĭ de cultivare, cum şi maĭ tîrziŭ de foloasole Soieĭ.

Am făcut multe sacrificiĭ pentru grădinele şcolare. Acordăm chiar premiĭ anuale învăţătorilor şi elevilor carĭ s'aŭ distins ; ast-fel că nu cred să trec prin aceasta peste competinţa autorităţilor şcolare superioare. Cred, din contra, că sunt în intenţiunile d-luĭ ministru Haret, care stăruesce atîta pentru învăţămînt în general şi pentru cel rural în special, şi chiar în ale d-lor învăţătorĭ, carĭ sunt dornicĭ de ridicarea buneĭ stărĭ a ţăranuluĭ şi n'aşteaptă de cît îndemnurĭ şi noŭ mijloace în acest scop.

Afară de aceea, d-niĭ învăţătorĭ, trăind de asemenea în mijlocul locuitorilor, pot să le arate cu toată izbînda, necesitatea de a'şĭ întinde activitatea căutînd noŭ izvoare pontru propăşirea lor proprie.

Dacă rezultatele vor fi satisfăcătoare, vom putea mări culturile treptat cu consumaţia.

In orĭ-ce caz, nu trebue să uitaţĭ că scopul nostru este de a deştepta pe ţăraniĭ romînĭ, din adîncul lor somn, şi cu voe, către tot ce este adevărat, plăcut şi folositor, să-ĭ atragem.

Administrator, **Ion Kalinderu**

Intrebuinţarea băligaruluĭ

Transportarea băligaruluĭ la cîmp se face în timpul ierneĭ. Se profită de obiceiŭ de înghe-ţurile din Decembre şi Ianuarie spre a efectua această operaţiune.

Un punct care trebue să atragă atenţiunea este cel următor: răspîndirea băligaruluĭ pe cîmp trebue se fie de opotrivă peste tot locul şi de aceeaşĭ compoziţiune. E important, în momentul ridicăreĭ băligaruluĭ din grămada din curte, de a supraveghia acest lucru ; prea de multe orĭ se transportă separat partea superioară a grămeziĭ care este păioasă, partea mijlocie compusă din băligar decompus, şi în fine partea de jos a grămeziĭ care e negricioasă. Acest mod de a proceda este foarte greşit, căcĭ grămada de băligar prezintă în toată masa luĭ diferinţe considerabile în compoziţiunea sa; trebuie, cînd începĭ transportul băligaruluĭ, începută grămada prin felii verticale iar nu orizontale ; prin acest mod toate părţile din grămada de băligar vor fi bine amestecate între ele iar cîmpul va fi îngrăşat în mod egal.

Intr'o căruţă se poate încărca în medie 2 metri cubĭ de băligar al cărui greutate este circa de 800 kilog de metru cub, ceea ce reprezintă o greutate de 1.600 kilog.

Inainte de a începe răspîndirea băligaruluĭ pe cîmp trebue ştiut ce cantitate de îngrăşămînt e necesară locurilor.

Se consideră că 20,000 kilog. de băligar la hectar constituesc un îngrăşemînt slab, 30,000 kilog. la hectar un îngrăşămînt mijlociŭ, 40,000 la 50,000 kilog. la hectar un îngrăşămînt puternic.

Se presupunem că e vorba de un îngrăşămînt mijlociŭ. Grămezile de băligar se vor depune pe cîmp la o distanţă de 7 metri unele de altele, fie-care grămadă trebuind se acopere astfel după răspîndirea eĭ o suprafaţă de 7 m. pe 7, saŭ 49 metri pătraţĭ ; greutatea fie-căreĭ grămezĭ va fi :

$$\frac{30.000 \times 49}{10.000} = 147 \text{ kilogr.}$$

In cazul unuĭ îngrăşăment slab, greutatea fie-căreĭ grămezĭ va fi :

$$\frac{20.000 \times 49}{10.000} = 98 \text{ kilogr.}$$

In fine cînd va fi vorba de un îngrăşămînt puternic, fie-care grămadă va cîntări:

$$\frac{45.000 \times 49}{10.000} = 220 \text{ kilogr.}$$

Distanţa de 7 metri de păstrat între fie-care grămadă nu trebue schimbată, căci e dovedit că un om poate foarte bine răspîndi băligarul pe o distanţă de:

$$\frac{7}{2} = 3 \text{ m. } 50.$$

Trebue răspîndit băligarul îndată ce se aduce la cîmp.

De cîte orî însă se văd grămezile de băligar stînd pe cîmp de la Noembre saŭ Decembre până în Aprilie! E lesne de înţeles că în acest caz, fie-care grămegioare e cu totul spălată de ploiĭ, o mare parte a azotuluĭ pătrunde ast-feĭ în pămînt şi îngraşă prea mult locul de sub grămadă, în paguba suprafeţelor vecine, carĭ nu vor primi atuncĭ de cît un băligar păios care'şĭ a perdut o mare parte din elementele sale fertile.

Răspîndirea se face cu furca pe cît se poate maĭ uniform.

Ingropatul băligaruluĭ trebue se urmeze în curînd.

El se face cu plugul. Intrebuinţarea băligaruluĭ răspîndit şi lăsat la suprafaţă neîngropat e din ce în ce maĭ puţin practicat; în trecut, se îngraşă locurile semănate cu grîŭ de toamnă precum şi recoltele de pe locurile nisipoase şi văroase, răspîndind băligarul la suprafaţă; se perdea ast-fel multe principiĭ utile, maĭ cu seamă azotul, care în stare de carbonat de amoniac, se răspîndea în aer. Azi, băligarul răspîndit la suprafaţă nu se maĭ întrebuinţează de cît pentru livezile de fîn, căcĭ nu poţĭ să le întorcĭ spre a îngropa băligarul.

De cîte orĭ e cu putinţă se întrebuinţează băligarul proaspăt şi cu paele lungĭ pentru terenurile argiloase şi compacte căcĭ le face maĭ afinate, iar pentru terenurile nisipoase şi văroase se păstrează băligarul vechiŭ decompus.

E important în asolament, se nu facĭ se urmeze o cultură de cereale după un îngrăşămînt. In cazul acela grîul nu numaĭ că este expus se cadă, dar locul se umple de o mulţime de buruenĭ aduse de băligar maĭ cu seamă cînd e proaspăt.

O recoltă de sapă (cartofĭ, sfecle, porumb) trebue se urmeze pe acele locurĭ îngrăşate; acele recolte reuşesc foarte bine şi pregătesc minunat pămîntul pentru recolta grîuluĭ, atît din punctul de vedere fizic cît şi chimic.

Trad., **N. St. Cesianu.**

Activitatea Societăţeĭ Agrare

La a treia aniversare

Se împlinesc tocmaĭ treĭ anĭ de cînd cîţĭ-va marĭ proprietarĭ ruralĭ, îngrijiţĭ de starea în care a ajuns agricultura, aŭ întemeiat Societatea Agrară, care astă-zĭ, după aşa scurtă vreme, a ajuns o putere morală de care se ţine seamă.

Aŭ trecut treĭ anĭ. Ce înseamnă atîta timp pentru reuşita uneĭ ideĭ aşa de marĭ, dar tot aşa de grele, cum este aceea agrară? Absolut nimic. Treĭ anĭ—o nimica! Şi totuşĭ, cu tot neînsemnatul spaţiŭ de timp parcurs, suntem îndreptăţiţĭ de a fi satisfăcuţĭ, putem fi chiar, până la un punct, mîndri de cătimea de muncă săvîrşită până acum şi de drumul străbătut. Aci nu este o autoorbire, provocată de acel impuls firesc de a ne exagera propriile noastre merite. Nu, e conştiinţa datorieĭ împlinite, a aceleĭ datorĭĭ care caută tot-deauna să se întreacă pe ea însăşĭ, care urmăreşte mereŭ scopurĭ maĭ înalte, o perfecţionare maĭ mare a ţinteĭ propuse.

Avem dreptul de a fi mulţumiţĭ de rezultatele căpătate. Dar carĭ sunt acele rezultate? Ceĭ lesne la criticĭ negative — fiind-că sunt incapabilĭ de creaţiunĭ pozitive —ar răspunde de sigur la această întrebare printr'o altă întrebare ironică: carĭ sunt creaţiunile pozitive ale Societăţeĭ Agrare? Ironia nu ne-ar deconcerta. Creaţiunĭ pozitive? Le-avem şi încă foarte însemnate. Fireşte, nu de cele materiale, direct pipăite, dar creaţiunĭ morale. Am spus la început că am ajuns, numaĭ după treĭ anĭ, o forţă morală.

Acesta este în fapt, marele succes al Societăţeĭ Agrare. Ea a reuşit să realizeze un ce într'adevăr formidabil, a reuşit să creeze un curent, să dee naştere uneĭ ideĭ, să converteascăă mulţĭ bărbaţĭ de Stat la programul eĭ şi să'l impue dacă nu activităţeĭ, dar cel puţin, atenţiuneĭ guvernelor şi a autorităţilor publice. Aceasta în timp de treĭ anĭ. Ce se poate pretinde maĭ mult?

Inainte cu treĭ anĭ — care a fost starea agriculturеĭ în ceea-ce priveşte organizarea şi asociarea forţelor eĭ? Ea era redusă aproape la zero. Lupta pentru îmbunătăţirea agriculturеĭ durează, ce e dreptul, de zecĭ de anĭ, şi nu putem de cît a avea cu toţiĭ recunoştinţă pentru aceĭ carĭ, timp de anĭ, aŭ dus această luptă prin publicitate, prin agricultură raţională, prin formarea de comiţiĭ şi societăţĭ şi, cu un cuvînt, prin toate mijloacele ce le-aŭ stat la îndemînă. Ea, era şi este încă numaĭ de ordin technico-profesional, bine-înţeles foarte folositor, dar fără a trece peste această limită de acţiune. Societatea Agrară a venit cea dintîiŭ cu un program, care, eşind din cadrul cerinţelor obicĭnuite de îmbunătăţirĭ technice, se ocupă de marile probleme economice ale ţăreĭ cărora caută să le dee coloritul şi cuprinsul agrar, adică conform intereselor agriculturеĭ. Acest program, care este şi politic şi economic, constitue un adevărat sistem de guvernămînt, un mod particular de conducere materială, naţională şi chiar morală a ţăreĭ. Acest program este fundamentul deosebit de chipul cum se înţelegea înainte munca în folosul intereselor agriculturеĭ; între ambele aceste două moduri de activitate este o deosebire pe care toţĭ o pricep şi asupra căreia nu maĭ este nevoe de insistat mult.

Agrarienĭĭ aŭ fost ceĭ dintîiŭ carĭ aŭ deşteptat conştiinţa interesuluĭ profesional, arătînd în ce mod trebue să înţelegem apărarea acestor interese, limita până unde se întind şi într-cît se pătrund cu alte probleme economice marĭ. Eĭ aŭ dat corp uneĭ doctrine aparte: aceleĭ agrare, care îmbrăţişează munca anterioară pentru îmbunătăţirea technică a agriculturеĭ, care 'şĭ asimilează teoriile şi practicele necesare pentru a ne îndruma către o economie rurală intensivă şi raţională, dar care nu se mărgineşte numaĭ la atît, ci caută să grăbească şi să întărească această operă printr'o politică economică publică care, în toate manifestaţiunile de stat: budgete, tratate comerciale etc., să ţie seamă, în primul rînd, de interesele agriculturеĭ.

E o doctrină care rupe cu toate tradiţiunile noastre economice. Până acum am trăit din erezĭĭ, până acum am urmărit idealurĭ economice carĭ nu încap în cadrul vieţeĭ noastre publice. Agrarienĭĭ aŭ meritul de a fi proclamat, ceĭ dintîiŭ nevoia de a face o politică economică *reală*,

care să ţie seamă în acelaşi timp şi de elementele de cari dispunem şi de necesitatea firească de a ne dezvolta materialmente cît mai repede.

Ca tot ce e nou însă, ca tot ce izbeşte în tradiţii ce se credeau sacrosancte, în idei adînc înrădăcinate şi, mai ales, în interese dacă nu puternice dar ale unor puternici, doctrina agrară n'a pătruns în anumite cercuri guvernamentale cari, din întîmplare, aŭ în momentul de faţă — în momentul tratativelor comerciale—puterea politică a Ţărei. Ea a pătruns însă şi încă foarte puternic, în straturi largi ale populaţiunei noastre, deşteptînd interes şi simpatie pentru noua idee economică. Succesul în această direcţie a fost foarte mare. Nimeni nu va nega —fiind-că ar fi să tăgăduiască evidenţa — că Societatea Agrară este astă-zi o forţă, în această ţară, care, dacă nu are încă destulă putere pentru a face ca ideile ei să triumfe în anumite cercuri, este însă suficient de forte ca să constitue un factor peste care nu se poate trece saŭ în contra căreia nu se poate întreprinde conspiraţia tăcerei.

In timpul foarte scurt de cînd există, Societatea Agrară a dat semne de o vitalitate, de pe urma căreia a cules roade însemnate. Ea a avut satisfacţiunea să vadă ideile ei răspîndindu-se cu o uşurinţă de necrezut şi convertind la programul ei nu numai pe ceĭ direct interesaţi în cauză: pe agricultorĭ, ci şi bărbaţi de stat al căror cuvînt are greutate în ţara noastră. Nu e nevoe să cităm nume, ele sunt pe buzele tuturor. Acesta este succesul cu care se poate lăuda Societatea Agrară.

Programul agrar s'a bucurat, din primul moment, de o publicitate care i-a servit mult cauza. El a fost bine primit de presă şi, prin aceasta, de întreaga opinie publică, aşa că azĭ programul acesta este cunoscut în toate colţurile Ţărei. El s'a răspîndit cu o repeziciune şi o forţă imensă şi aceasta—o putem spune—graţie virtuţei inerente luĭ. Aceasta constitue rezultatul cel mai important al activităţei celor treĭ anĭ.

Societatea Agrară are decĭ la activul ei, în timpul acesta, succese morale însemnate.—şi succesele morale sunt, de obiceiŭ, cele mai rezistente şi mai durable. Intre acestea trebuesc socotite *Congresul agrar*, care a avut loc în Decembre anul trecut şi care a fost, după părerea unanimă, o manifestaţiune strălucită a agrarismului romîn. In al elaşi rînd, se cuvine să punem şi *adunarea generală* care a avut loc la începutul acestei luni şi în care s'aŭ discutat şi fixat dezideratele agrarienilor romînĭ, în chestiunile, aşa de însemnate pentru viitorul ţărei: convenţiile comerciale.

Am trebui de sigur să fim prea pretenţioşi dacă am cere ca, în intervalul acesta aşa de scurt, să fi obţinut rezultate mai mari şi mai frumoase. Aceĭ cari ar avea as menea pretenţiuni nu trebue să uite, întîiŭ de toate starea de spirit a opiniunei noastre publice. Şi aci venim la reversul medaliei! Dacă avem s i fim mulţumiţi, în general, de rezultatele muncei şi a propagandei din timpul celor treĭ anĭ, nu avem însă dreptul să fim tot aşa de satisfăcuţi şi în ceea-ce priveşte organizarea forţelor agriculturale. Societatea Agrară, e drept, a ajuns o forţă morală, dar ea are nevoe să ajungă o forţă materială, o putere impunătoare prin numărul membrilor ei, prin creaţiunile ei, prin impulsul real, solid, vizibil, ce nu trebue să întîrzie a da agriculturei noastre pentru o îndrumare pe calea perfecţionărei. Dacă n'ar fi drept să fi pretins aceasta pentru ceĭ treĭ anĭ anteriorĭ, avem nu numaĭ dreptul dar datoria de a cere pentru anii următorĭ. Perioada primă a trecut, Societatea Agară a primit, cum s'ar zice, botezul focului şi a rezistat Pentru programul ei s'aŭ rosit mulţi bărbaţi de seamă. Succesul moral a fost şi este incontestabil. Trebue să începem a trece la munca pozitivă, la întemeerea de instituţiuni cari să ajute la intensivizarea şi raţionalizarea agriculturei.

Programul agrar are două părţi: I. cel politico-economic: tratate cocomerciale, legile de încurajare a agriculturei, budgete etc şi II. munca directă pentru îmbunătăţirea agriculturei prin toate mijloacele ce ne staŭ la îndemînă: Băncĭ de credit, sindicate, cooperative de producere şi vînzare, expoziţiĭ etc. Pentru partea I am luptat treĭ anĭ dearîndul şi cum am arătat, am reuşit să opunem vederile noastre într'un mod satisfăcător. Vom continua firesce de a duce lupta cu aceeaşi tenacitate, pentru a face ca aceste vederĭ să intre în practica guvernamentală.

Pentru partea II-a n'am făcut încă nimic,—şi este în interesul cel mai mare al agriculturei ca să începem a lucra şi în această direcţie, care este cea materială—pozitivă şi care poate să ne aducă mai repede succese reale, de acele cari izbesc şi atîntesc atenţia fie-căruia şi atrag. Pentru munca acesta este nevoe însă de o organizare mare şi puternică, de o unire efectivă a tuturor agricultorilor, căcĭ ea reclamă talente de organizaţie, ea reclamă sacrificiĭ serioase de banĭ şi de lucru, îndărătnicia pentru realizarea unei idei.

Societatea Agrară îşi datorează sieşi, datorează agriculturei, în numele căreia vorbeşte, ţărei întregi căreia se adresează la orĭ-ce ocazie, de a începe o activitate serioasă în această direcţie, continuînd, bine-înţeles, activitatea din prima parte. Înainte de toate, ea trebue însă să procedeze la munca de organizare a agricultorilor romînĭ. Societatea Agrară să ajungă a fi mare şi însemnată şi prin marele număr de aderenţi, grupîndu-se pe secţiĭ locale, afiliate la societate. Numaĭ prin solidarizarea tuturor agricultorilor va putea ajunge a crea ceva pozitiv, care să însemne ceva pentru agricultură. Alt-fel, toată munca de pînă acum va fi în zadar.

E neîndoios că Societatea Agrară trebue, de *azĭ înainte* să apuce pe calea care am indicat-o că formează partea II-a a programuluĭ. Zic că e neîndoios, fiind-că alt-fel s'ar începe să se conteste raţiunea de a fi o Societăţeĭ, cu toate succesele ei de netăgăduit obţinute la prima parte. S'ar întreba dacă Societatăa vrea să se eternizeze în lămurirea unuĭ program care e suficient cunoscut. Şi cum Societatea Agrară reprezintă, fermentul de viaţă înăuntrul agriculturei romîneştĭ, fermentul de desvoltare şi progres. nu mai încape îndoială că va intra hotărît pe calea indicată, fiind că bărbaţiĭ cari sunt în fruntea ei sunt oameni de muncă, sacrificiĭ şi devotament pentru ideia la care s'aŭ ataşat.

Situaţia fiind dar aşt-fel, va trebui neapărat să se procedeze la munca de organizare. Aceasta este primul punct ce va trebui să figureze pe ordinea de zi a Societăţeĭ. Căcĭ putem să ne închipuim vre-o operă mai mare, vre-o instituţiune oare care, fără de sprijinul în bani şi muncă a tuturor agricultorilor? Care operă s'ar putea realiza: Bancă agra ă, expoziţie, sindicat etc. fără ca majoritate să pue umărul şi să ajute?

Am avut un început de experienţă cu expoziţia ce se proectează. Ea trebue să ne serve ca pildă: că fără o organizaţie mare nu se poate realiza nimic de cît cu mare greutate.

Şi fiind-că am adus vorba de expoziţie, vom încheia îndemnînd pe ceĭ mulţi, pe toţi agricultoriĭ, ca să'ĭ dee toată încurajarea, fiind-că va fi prima operă mare pozitivă a Societăţeĭ Agrare.

Vasile M. Kogălniceanu.

Păşunatul în economia animalelor

Pentru a demonstra marea importanţă a păşunatuluĭ în economia vitelor nu vom căuta să amintim cititorilor noştrĭ nicĭ cîntările luĭ Teocrit, nicĭ ucolicele luĭ Virgiliŭ, nicĭ pastoralele altora mai încoace de şi frumuseţea turmelor din epoca pa-

triarchală e cîntată și astă-zĭ în poemele populare.

Ci, în numele experienţelor raţionale, în numele ştiinţeĭ voiŭ căuta să dovedesc superioritatea *păşuneĭ* pe cîmp liber faţă de hrana din «*stabulaţiune*» care este o invenţiune a ţărilor unde păşunatul lipseşte din cauza densităţeĭ populaţiuneĭ, din cauza urbanizăreĭ statuluĭ.

Singurul fapt al preumblăreĭ vitei în aer liber plăteşte orĭ-ce inconveniente ar putea provoca păşunea eĭ economieĭ rurale.

Preumblarea în aer a vitelor, alergarea lor pe cîmp, pe locurile de păşune, mişcarea lor de la un loc la altul în transparentele strate de aer, umiditatea, ploile carĭ le spală şi le curăţă corpul, căldura solară care le încălzeşte lumina care le influenţează, toate aceste elemente firești carĭ contribuesc la desvoltarea, înfrumuseţarea şi întărirea corpuluĭ lor sunt pentru vite necesităţĭ fizice şi fiziologice carĭ fac parte din existenţa lor.

Toate acestea însă li se răpesc prin *stabulaţiune*.

Dar alt cuvînt maĭ esenţial în păşunat este hrana ce vitele şĭ ciştigă prin păşunat. A paşte e cu totul alt-ceva de cît a mînca. Şi vita are toate organele sale, gura şi corpul formate ereditar de la început numaĭ pentru păşunat după care urmează ca o consecinţă a aceştuia: *rumegatul*.

Orĭ, mijloacele pe carĭ le întrebuinţăm pentru a ameliora soarta fie a oamenilor, fie a animalelor dacă sunt contrariĭ natureĭ, şi evoluţiuneĭ prin carĭ trec toate fiinţele, ele sunt primejdioase şi aduc maĭ multe rele de cît avantage. Din acest punct de vedere stabulaţiunea permanentă este un mijloc nefiresc, artificial şi degenerător.

Vita paşte iarba ce ’ĭ place zice un proverb popular. In adevăr, vitele păscînd aŭ puterea de a alege hrana ce voesc, pe cînd în stabulaţiune li se impune ceea ce trebue să mănînce.

Vitele pasc iarba verde şi înfloritĭ a cîmpurilor, pasc frunze şi verdeţurĭ fragede de pe văĭ şi lunciĭ; beaŭ apa limpede a izvoarelor, iar prin mişcarea neîncetată ce fac, contribuesc la formaţiunea unor alese cărnurĭ, unor fragezĭ muşchĭ; şi este ştiut că, numaĭ carnea vitelor carĭ pasc are frăgezimea, dulceaţa şi sănătatea perfectă a uneĭ hrane excelente, fără nicĭ un defect.

O vită însă, saŭ vitele ţinute în stabulaţiune ca în captivitate,—fără lumină multă; fără aer destul, fără toate acele înriuriri ale vieţeĭ de sub cerul liber,—maĭ ales în cele 3 sezoane afară de iarnă,—aceste vite deja sunt predispuse la boale. Ele staŭ triste dorind libertatea. Ele nu se mişcă, decĭ carnea li se lîncezeşte, se fleşcăieşte; ingrăşătura lor nu e firească. Printre vitele închise bîntue scorbutul, vărsatul şi maĭ ales ftizia, etc. Iată pănă la altele,—la ce ne expunem, hrănindu-ne cu carne de la asemenĭ vite în captivitate. Dar e lucru notoriŭ cît de inferioară este carnea vitelor crescute pe lîngă velniţe saŭ în grajdurĭ, pe lîngă cele ce păşunează. Din cea maĭ veche antichitate şi pănă astă-zĭ toate popoarele preferă carnea care păşunează. Şi experienţa veacurilor e maĭ puternică de cît aceea a ştiinţeĭ de cîţĭ-va anĭ. Este iarăşĭ natural că, laptele vitelor ce pasc, nu numaĭ că e cel maĭ sănătos şi maĭ curat dar este în acelaşĭ timp şi cel maĭ hrănitor şi maĭ bun.

La objecţiunea că, trebue şi noĭ să *industrializăm vitele*, întrebăm,—nu cum va *stabulaţiunea* semnifică industrializarea?

Culmea greşeleĭ este că, prin răul obiceiŭ ce am contractat de a imita în toate pe străin, ne face a nu vedea în carĭ ţărĭ sunt înfiinţate stabulaţiunile.

Din cauza densităţeĭ populaţiuneĭ sunt ţărĭ unde, de mult locurile de păşunat pentru vite s’aŭ acoperit de locuinţele oamenilor. Şi totuşĭ pretutindinĭ se fac marĭ sforţărĭ pentru a păstra vitelor cu orĭ-ce preţ locurĭ de păşunat. Nicăierĭ nu s’aŭ exclus definitiv păşunatul. El este o necesitate fizică, fiziologică, economică. Pretutindinĭ în lume golurile munţilor, poenile, luncile şi zăvoaiele apelor să păşunează regulat.

Pe malurile măreĭ, şi ale marilor fluviĭ din Europa şi de peste Ocean pasc turme de vite. In Francia unde agricultura a fost nemiloasă cu locurile de păşune transformîndu-le în arăturĭ, totuşĭ constant s’aŭ rezervat viţeilor şi mînzilor pretutindinĭ locurĭ de păşunat.

Hrana pentru rasa bovină numită flamandă e numaĭ erbageră şi semi-erbageră. Sunt cunoscute terenurile ierboase *Wateringues* şi regiunea zisă a pădureĭ. Primele terenurĭ sunt umede formate de nisip gras şi argilos, cele de al doilea formate de nămol calcaros sub solul impermeabil înlesneşte păşunatul.

Rasa de vite numită *normandă* iarăşĭ petrece cele treĭ sezoane afară de iarna numaĭ la păşunat. De aceea vitele normande sunt foarte bune de lapte: o vacă dînd pănă la 3400 litri pe an. Cine nu ştie cît de bogată e Normandia în păşunĭ?

Rasa *bretonă* în acea tă regiune săracă, formată numaĭ de lande, de dune nisipoase şi de locurĭ escarpate această rasă rustică e mică, degenerată dar musculoasă. Cu toate acestea păşunatul ocupă locul principal în hrana lor.

Rasa *parteneză* care ocupă vre-o 4 judeţe Deux-Sevre, Vendeea, Maine et Loire şi Viena e dusă la păşunat şi una din mijloacele de îngrăşare este păscutul în ceaire şi întărcătorĭ.

Rasa *limuzină* cea maĭ faimoasă din toate e hrănită pe frumoasele livezĭ din Charenta Inferioară.

Nu maĭ puţin rasa *auvergnată*, care trăind prin munţiĭ de Auvergne al căror sol e eruptiv şi acoperit de păşunĭ.

Turmele de oĭ şi de vacĭ în număr considerabil, petrec toată vara păscînd pe munţĭ şi anume în poenĭ şi golurĭ.

Munţiĭ sunt objectul celor maĭ marĭ îngrijirĭ pentru iarba lor: şi unii să numesc de îngrăşat şi alţiĭ de alăptat, faimoşĭ pentru calitatea ierbeĭ.

Rasa de Aubrac, cea de Montbeliard cea taranteză, gasconă, bască, algeriană, cea de Pirineĭ, etc. etc., toate acestea pasc pe luncile fluviilor, pe ţărmurile măreĭ şi pe munţiĭ Franciei şi iarba de păşunat e considerată în Francia ca hrana cea maĭ superioară pentru vite.

Dacă trecem din Francia în Rusia, — aci găsim celebrele *harasurĭ* saŭ locurĭ de păşunat carĭ hrănesc colosalele turme de oĭ, cirezĭ de vacĭ, herghelii de caĭ cu milioanele. Harasurile în Rusia datează din cea maĭ veche anticitate şi nicĭ-odată nu şi a schimbat destinaţiunea. Rusiĭ măresc neîncetat supralaţa *harasurilor* în folosul vitelor.

Pănă şi Anglia are faimoase locurĭ de păşunat unde se desvoltă minunata rasă zisă de *Durham* şi care asemenea are ca aliment principal păşunatul. Engleziĭ în de obşte preferă carnea vitelor ce pasc, carne fragedă şi uşoară, sănătoasă şi foarte digestibilă.

Rasa olandeză care se desvoltă pe ţărmuriĭ măreĭ de Nord de secole să hrăneşte cu păşunatul şi calităţile sale pentru lapte sunt recunoscute în Europa.

Apoĭ rasele de Simmenthal şi de Friburg carĭ şĭ păstrează renumele lor din cauza bogatelor păşunĭ de pe munţiĭ şi din văile Elveţiĭ.

Ce vom zice de păşunele vecine cu verdele fiorduri din Suedia, păşunele de pe munţiĭ Tirolului şi de pe întinsele cîmpiĭ ale Ungarieĭ şi cele din Nordul Italieĭ şi din Lombardia?

Dar revenim la noĭ, ce vom face cu golurile tutulor munţilor noştrĭ de alungul ţăreĭ, cu toate marile poene vecine golurilor, apoĭ cu iarba din vechile şi secularile păduri şi cîrnguri de esenţe nevaloroase din cele 1 milion şi $^1/_2$ hectare toate domeniĭ ale statuluĭ?

Ce rentă vor aduce aceste pămînturĭ alta dacă nu păşunatul?

Şi dacă ar fi să se calculeze toate terenurile neutilizate nicĭ arăturilor nicĭ livezilor, — şi carĭ aparţin statuluĭ, suprafaţa lor în toată ţara calculată global nu reprezintă maĭ puţin de 2.300.000 hectare! Puneţĭ că s'ar plăti statuluĭ de către locuitorĭ anual aceste hectare unul peste altul numaĭ cîte 4 leĭ ierbăritul, — iată o minimă cifră de 9 milioane şi ce-va, care ar putea figura pentru stat ca venit budgetar pe tot anul Dar asupra acesteĭ chestiunĭ voiŭ reveni anume.

In tot cazul, păşunatul în Romînia servind ca hrană principală a vitelor, — făcea ca altă-dată, să exporte din Romînia faimoşiĭ caiĭ pentru Prusia, Saxonia, Polonia pănă în Francia,— turme întregĭ de berbecĭ pentru Rusia; cirezĭ de junicĭ de vacĭ anual pănă la 60—80.000 capete la Constantinopol. Aducînd proprietarilor marĭ cîştigurĭ.

Pănă astă-zĭ maĭ există încă în Romînia acele zise «*Ceairurĭ*» pentru viţeĭ, minjĭ şi mieĭ, — acele «*Suhaturĭ*» pentru îngrăşatul cirezilor de boĭ şi de vacĭ; acele «*înţărcatorĭ*» pentru noatenĭ şi mioare carĭ sunt aşezate pe sub munţĭ în linia plaiurilor; acele «*Goluri*» pentru păşunarea vitelor, acele «*Bălţi*» un soiŭ de locurĭ de păşunat de a lungul Dunareĭ, toate arătînd cum Romînia este ţara prin excelenţă a creşterei vitelor.

Felurile terenurilor de păşunat sunt foarte variate: unele sunt foarte abundente, altele maĭ sărăcăcioase fie care însă avînd calităţile lor particulare asupra vitelor: unele influinţînd asupra lapteluĭ; altele asupra producereĭ untuluĭ; altele asupra cărneĭ.

Crescătorĭ de vite sunt adevăraţi specialiştĭ în această materie a păşunatuluĭ. Ingrăşămîntul prin păşunat ţine 5 lunĭ de zile. Depinde însă de calitatea ierbeĭ şi de întinderea consacrată loculuĭ de păşune.

Pentru că studiul păşunatuluĭ coprinde întrînsul o mulţime de probleme ale economieĭ rurale, carĭ aŭ o deosebită importanţă, vom reveni în curînd înarmaţĭ de date, de statistice, de constatărĭ ştiinţifice şi practice pentru a demonstra că, este imposibil o ţară să aibă agricultură fără vite, — şi să existe vite fără păşunat.

De la Prut

Romînia economică şi mijloacele sale de organizare

In afară de un regim vamal rezimat pe un tarif general maĭ ridicat ca cel actual şi un sistem de convenţiunĭ comerciale cu baza pe lista de articole învoite la import pentru anume articole ale noastre saŭ chiar şi lista, iar ca mijloc de sancţiune închiderea în total saŭ în parte şi imediat a graniţelor şi represaliĭ pe liniile noastre de tranzit.

In afară de alte măsurĭ enumărate maĭ sus a să avea în vedere la încheierea tratatelor comerciale, nu vom uita a reglementa subordonînd asemenea regimulnĭ vamal imigraţiunea străinilor de orĭ-ce fel în ţara noastră. Profesioniştiĭ de orĭ-ce fel, lucrătoriĭ străinĭ maĭ ales nu vor fi primiţĭ de cît condiţionat şi numaĭ din ţările de carĭ avem interes. Profesioniştiĭ aceştia străinĭ afară de marĭ artiştĭ şi specialiştĭ, lucrătoriĭ trebue să fie ca o concesiune vamală admiterea lor pentru alte concesiunĭ ce ni se acordă.

Interzicerea absolută a vagabonzilor, cerşitorilor, a oamenilor şi femeilor fără căpătîiŭ e o necesitate de Stat ce trebue reglementată neapărat şi maĭ ales cu acest prilegiŭ de legislaţie vamală.

Comercianţiĭ străinĭ, comişiĭ voiaforĭ, neguţătoriĭ sudiţĭ vor fi asemenea subordonaţĭ intereselor vamale precum asemenea şi permisiunea de a face în ţară muncĭ comerciale străine, expoziţiunĭ permanente şi orĭ-ce alte exibiţiunĭ de interes comercial străin: toate acestea intrînd în concesiile ce să pot acorda una cîte una tărilor în carĭ avem import şi orĭ-ce fel de foloase comerciale.

Dar sîmburile organizăreĭ, tăria tuturor acestor măsurĭ şi mijloace va fi Societatea Agrară organizată în grupurĭ de apărare economică,— rezîmîndu-se pe sindicate agricole, pe ligile micilor proprietarĭ,—pe organizarea unuĭ credit mutual şi cooperativ cu sucursale pretutindenĭ în ţară, cu aşezăminte de prevedere, de consemnaţie, de asigurare, de producţiune, de asistenţă judiciară şi medicală,-cu toate organile şi mijloacele uneĭ societăţĭ autonome care trăieşte prin ea însăşĭ.

Trebue începută imediat acţiunea pentru a înfiinţa secţiunĭ a Societăţeĭ Agrare în judeţe, pentru a reorganiza comiţiile agricole şi maĭ ales a institui *camerile agricole* în toată ţara— ţinerea regulată şi anuală a congreselor agricole, atragerea a o parte din presă pentru politica agrară; şi propaganda neobosită prin revista specială a Societăţeĭ Agrare „Agrarul“ şi între proprietariĭ ruralĭ a să interesa de exerciţiul dreptuluĭ lor politic în acest sens.

Dar pentru a se ajunge aci maĭ uşor trebue să se creeze un mijloc de propagandă în această direcţiune. Revista Societăţeĭ să aibă şi o parte propagandistă pentru elementele rurale unde trebueşte cît maĭ muit vulgarizată, răspîndită.

Toate aceste pregătirĭ şi altele cîte ni le vor dicta timpul şi nevoile zilnice,—devin cu atît maĭ imperioase cu cît toată lumea să pregăteşte pe capete de lupta economică. Neglijenţa noastră în această direcţiune ar fi o crimă de les-naţiune.

Societatea Agrară romînă să nu uite o clipă că, asupra eĭ sunt îndreptate cu legitim cuvînt toate privirile, toate speranţele.

Nu e suficientă numaĭ activitatea de la centru ci fie-care membru al Societăţeĭ dator este a profita de toate ocaziunile pentru a răspîndi vederile Societăţeĭ Agrare în toate cătunele, pretutindenĭ.

Fără o puternică şi efectivă organizare internă a agricultorilor înăuntru ţăreĭ, fără manifestarea voinţeĭ lor în toate ocaziunile şi pe toate căile legale,—nu putem vedea nicĭ tarif vamal ridicat, nicĭ conventiunĭ comerciale favorabile ţăreĭ dat fiind feluritele presiunĭ de afară, influenţele multiple, etc.

Organizarea militantă a agricultorilor romînĭ e fatal impusă de afară de organizările militante, vechĭ şi quasi-oficiale internaţionale.

Studiul amănunţit al regimuluĭ vamal viitor ce trebue să ni le dăm şi al aşezămintelor ce trebue să le susţină şi să le întărească este şi cuprinde problema existenţeĭ noastre naţionale; de aceea,—vom discuta din ce în ce maĭ întins şi din toate punctele de vedere nu numaĭ în revista noastră şi în conferinţe la club, dar apoĭ în ţară prin conferinţe, în congrese agricole şi în ziare bine-voitoare nouă, marile probleme economice de carĭ să leagă întreg viitorul nostru economic.

Dacă ţărĭ marĭ, state civilizate, puternice aŭ început de mult studiul convenţiunilor comerciale, fac neîncetate anchete,—iaŭ informaţiunĭ, ţin atentă presa lor, şi sondează de pe acum terenul concesiunilor,—cu cît maĭ mult noĭ trebue să ne îngrijim,—prepăim slăbiciunile, şi să luăm măsurile carĭ ne ar garanta de orĭ-ce surprindere de orĭ-ce presiune, de orĭ-ce stratagemă ce să întrebuinţează, cu atîta uşurinţă astă-zĭ din partea ţărilor interesate.

Din faza constituireĭ în societate, din faza chibzuinţelor de orientare, de iniţiare trebue să trecem în faza iniţiativeĭ de a studia, de a ancheta, de a aduna material, de a deştepta la împreună conlucrare, abia maĭ fiind timp a ne înţelege şi a începe acţiunea de reculegere, de apărare.

Prin statutele sale, prin apelurile ce a făcut, prin organul săŭ de publicitate, prin conferinţele ce ţine la centru a arătat în destul aceea-ce voieşte. E de datoria agricultorilor acum a răspunde prin adeziunĭ, şi printr'o acţiune de colaborare frăţească în scopul ce dînsa urmăreşte. Să facem aceea ce fac concurenţiĭ noştri.

Un Maist.

Sfaturi pentru creşterea porcilor

Incepem cu numărul acesta traducerea unei excelente lucrări germane asupra creşterei porcilor. Lucrarea aceasta ne-a fost pusă la dispoziţie de d. *Const. Bălăceanu* care văzînd marele ei folos practic, utilitatea de a fi pusă la îndemîna tuturor crescătorilor şi agricultorilor ţărei, s'a gîndit—şi cu drept cuvînt—că merită a fi tradusă în întreg. Mulţumind d-lui Bălăceanu pentru interesul ce arată revistei noastre şi nevoei de a se răspîndi cît mai mult cunoştinţele folositoare, ne exprimăm dorinţa ca şi alţi d-nii membri să arate acelaş interes.

Lucrarea ce traducem poartă titlul „Leitfaden für Schweinezüchter", editată şi aprobată de biroul de agricultură pentru Bohemia.

Introducere

Creşterea şi ţinerea porculuĭ este o ramură însemnată a exploataţiuneĭ agricole; la porcĭ avem în vedere obţinerea de carne şi grăsimea. Creşterea aceasta se împarte în treĭ părţi, mai mult saŭ mai puţin deosebite. Prima are de scop producţiunea de scroafe şi vînzare de vierĭ de prăsilă şi de întrebuinţare; a doua cumpărare de purceĭ saŭ aĭ creşte pentru aĭ vinde îngrăşătoruluĭ în stare slabă saŭ îngrăşaţĭ măcelaruluĭ; a treia are de scop cumpărarea de porcĭ mai în vîrstă pentru a'ĭ îngrăşa şi a'ĭ vinde ast-fel.

Avantagiile creşterei porcilor constă în următoarele:

I. Ea reclamă proporţional cele mai micĭ capitaluri;

II. Porcii se vînd lesne în orĭ-ce timp şi în orĭ-ce stare;

III. Porcul dă valoarea orĭ-căruĭ nutreţ ce'ĭ se pune la îndemînă.

Obţinerea unuĭ kilogram de carne de porc este mai eftină şi mai repede, ca obţinerea unuĭ kilogram de carne de vacă saŭ oae.

Aprovizionarea oraşelor şi a centrelor industriale cu carne de porc, cîrnaţĭ, grăsime etc. joacă un rol mai mare şi pentru scopul acesta se aduc anual în toate ţările miĭ şi miĭ de porcĭ din toate părţile.

Pentru a se obţine un succes durabil în creşterea porcilor, trebue să ţinem seamă de: alegerea uneĭ rase corespunzătoare, alegerea animalelor celor mai bune din rasă, împerecherea bună, hrana care trebue şi îngrijirea care li se cuvine.

I. Creşterea porcilor

1. Rasele porcilor de casă şi însemnătatea lor economică.

Alegerea raseĭ are o însemnătate mare pentru obţinerea celuĭ mai mare folos din creşterea porcilor. Rasele de porcĭ existente azĭ în Europa se deosebesc în rase *naturale* saŭ *de ţară*, în rase *culturale* şi în rase *încrucişate* între cele-l'alte două care aŭ ajuns la un anumit ti-.

Printre rasele naturale: Cele cu urechĭ marĭ, cu urechĭ micĭ, cu părul cîrlionţat şi porcul roman, toate reprezentate în Europa mijlocie.

Printre rasele culturale avem:

Rasa mică, la care aparţin porcii Essex, Suffex, Suffolk, Yorkshire alb, Windsor,

Rasa mijlocie, la care aparţin porcii Yorkshire, Suffolk, Berkshire, Hampshire.

Rasa mare, la care aparţin porcii Yorkshire, Suffolk, Lincolnshire, Leicester şi Lancashire.

(Va urma)

Producţiunea culturilor din toamna 1903

Serviciul statisticeĭ generale a terminat întocmirea tabelelor asupra producţiuneĭ obţinute din culturile din toamna anuluĭ 1903. Iată după acele tabele care a fost întinderea culturilor făcute. media producţiuneĭ obţinută la hectar, precum şi producţiunea totală:

FELUL CULTUREI	Intinderea în hectare	Media pe Hektar	TOTALUL PRODUCŢIUNEI	
Porumbul	2.072.075	13 7	28.287.760	hectolitri
Meiul	81.759	9.3	760.993	„
Cînepa	7.927	7.0	55.670	kilograme
„		3.2	25.671	kilograme
Fasolea	29.759	13.8	410.775	hectolitri
Fasolea (prin porumb)	432.900	2.3	994.030	„
Hrişca	1.493	6.3	9.447	„
Mazărea	8.615	15.1	192.730	„
Bobul	558	10.6	5.925	„
Lintea	699	9.2	6.428	„
Sfecla de zahăr	10.689	194.8	2.080.840	chintale metrice
Cartofiĭ	11.046	71.4	789.970	„ „
„ prin porumb	42.846	14.9	638.650	„ „
Tutunul	5.769	8.0	45.874	„ „
Varza	7.179	75.3	540.750	căpăţinĭ
Ceapa	4.485	68.5	307.050	chintale metrice
Castraveţiĭ	1.899	83.3	158.280	sute de bucăţi
Diverse legume	4.371	77.4	338,280	chintale
Pepeni galbenĭ	2.885	116.2	335.300	sute de bucăţi
„ verzĭ	8.300	126.2	1.047.135	„ „
Finețe artificiale	66.572	30.8	2,084.530	chintale
„ naturale	503.656	21.4	10.802.240	„
Viile	133.008	13.9	1.854.055	hectolitri
Prunĭ	80.784	17.2	1.391.990	„

Preţul vinuluĭ, în medie, a fost de 24 leĭ 59 banĭ hectolitrul, ceea ce pentru producţiunea totală reprezintă o valoare de 45.593.840 leĭ.

Preţul ţuicеĭ, în medie, a fost de 6 leĭ 32 banĭ, ceea ce reprezintă 8.807.230 leĭ pentru producţiunea totală.

Noul tarif vamal

Noul tarif vamal, despre care încă nu se ştie nimic precis, conţine o nouă clasificare a mărfurilor şi anume acea următóre:

Partea I. *Produse naturale netransformate*:

Cap. I.—Animale viĭ.

Cap. II.—Produse animale.

Cap. III.—Produse ale soluluĭ.

Cap. IV.—Produse ale subsoluluĭ.

Partea II — *Produse naturale transformate*:

Cap. V.—Produse animale, alimente, pielărie, curelărie, încălţăminte, mănuşĭ de piele, blănurĭ, lînă şi părurĭ, mătase, pene şi animale împăiate, alte produse din substanţe animale.

Cap. VI.—Produse ale soluluĭ, din cereale, uleiurĭ vegetale, băuturĭ, tutun, zahăr şi zaharicale, cacao şi ciocolată, alte produse alimentare, săpun, lemne, rotărie, tîmplărie, strungărie, obiecte nedenumite de lemn şi materiĭ lemnoase, materiĭ textile, obiecte fabricate din ţesăturĭ, confecţiuni şi articole de modă, dispoziţiuni comune la orĭ-ce ţesăturĭ, din orĭ-ce fel de materiĭ textile, ţesăturĭ combinate cu alte materiĭ de cît cele textile.

Se mai ştie, afară de aceasta, că ante-proiectul de tarif a împărţit mărfurile în 1133 de articole, pe cînd tariful vamal acum în vigoare nu are de cît 578 articole.

In comisiunea de tarif vamal, care ţine acum şedinţe regulate, nu s'a crezut de cuviinţă a se numi un agricultor, după cum nu figurează niciĭ ministrul de agricultură, comerţ şi industrie care, prin atribuţiunile sale, ar fi avut şi el un cuvînt de spus. Ministerul de agricultură şi industrie are şi dînsul pregătit un proect de tarif vamal, dar acesta n'a fost şi nu este ţinut în seamă la ministerul de finanţe.

Ca bază al întocmireĭ tarifuluĭ vamal—părţile relative la industrie—aŭ servit niştе *conferenţe* ce aŭ avut loc între industriaşĭ şi d. ministru al finanţelor. De prisos să mai adăugăm că d. ministru al finanţelor n'a cre-

zut de cuviință să convoace și pe agricultorĭ, pentru a le afla părerile în chestiunea aceasta așa de importantă și care'ĭ interesează atît.

Im prima ședință a acestor conferințe industriale, d. ministru a ținut următorul discurs:

„Legea pentru protecțiunea industrieĭ, care a dat de altmintrelea roade bine-făcătoare, era impusă prin această situațiune: Guvernul se afla în fața unuĭ tarif vamal pe care nu-l putea modifica, fiind consolidat de tratate internaționale, așa că a fost nevoit să caute tot ajutorul de dat industrieĭ printr'o lege specială.

Acum însă, cînd multe industriĭ sunt înființate și cînd ne găsim asupra revizuireĭ tarifuluĭ nostru vamal, a venit momentul să eșim din starea tranzitorie, spre a trece sub un regim stabil și permanent, creat de acest tarif, în vederea trebuințelor producțiuneĭ naționale existente.

Incepînd din anul acesta pănă cel mult peste șese anĭ, expiră toate concesiile acordate industriilor în virtutea legeĭ de încurajare. Fie-care industriaș se va găsi atunci sdruncinat și desechilibrat în afacerile sale, căcĭ de unde trăise pe baza scutireĭ de vamă a materieĭ prime, se va găsi de a doua zi obligat a plăti vamă și decĭ a nu maĭ putea produce în condițiunĭ rentabile. In acel timp industriașul, a căruĭ concesiune ar expira de acum pănă la șese anĭ, va fi nimicit de alt industriaș similar, a căruĭ concesiune ar maĭ rămînea în vigoare.

Nu este vorba astă-zĭ de cele-l'alte avantaje ale legeĭ industrieĭ, precum: scutire de impozite, înlesnirĭ de transport, etc., ce s'ar maĭ putea acorda și în viitor; este vorba numaĭ de situațiunea industriașilor în raport cu regimul vamal, atît din punct de vedere al materieĭ prime de care aŭ trebuință, cît și a produselor ce eĭ fabrică.

Ast-fel consfătuirile aŭ de obiect a stabili regimul sub care ar putea trăi și desvolta industriile existente și acele ce s'ar maĭ putea înființa, fără a pretinde nicĭ o excepțiune în favoarea lor de la tariful vamal.

S'ar putea împăca interesele producătorilor de materiĭ prime cu ale celor de materiĭ fabricate, fără a uita nicĭ interesul fisculuĭ în modul următor:

Dacă se va crede de cuviință a se impune o materie primă, atît spre a favoriza extragerea din țară, cît și spre a provoca căutarea și exploatarea eĭ, se va impune în mod corespunzător și produsul fabricat, așa în cît industriașul, deși va avea de plătit eventual o vamă pentru materia primă, își va găsi compensarea în urcarea prețuluĭ mărfeĭ prin taxa pusă asupra materieĭ fabricate.

Sunt multe industriĭ carĭ întrebuințează nu materiĭ prime în înțelesul cuvîntuluĭ, ci materiĭ carĭ aŭ fost deja supuse la una saŭ maĭ multe transformărĭ industriale. Ast-fel sunt tricotagele, care întrebuințează fire toarse aduse și pregătite din străinătate; industriile metalurgice, carĭ aduc fer laminat în diferite forme. In privința acestora nu este drept, din punct de vedere fiscal, ca acele producte să intre în țară scutite de orĭ-ce taxe; nu este bine nicĭ din punct de vedere economic, ca scutind acele produse să devie peste putință înființarea în țară de filaturĭ, de laminoare și altele asemenea. Decĭ în asemenea cazurĭ impunerea unor ast-feĭ de produse este și dreaptă și necesară, iar industriile ce le întrebuințează își vor găsi compensarea și garantarea permanentă a intereselor lor în supunerea la taxe vamale maĭ marĭ a produselor similare ce ar veni să le facă concurență din străinătate.

Printr'un asemenea regim, fiscul ar avea un cîștig legitim și interesul economic al țăreĭ va fi satisfăcut din îndoitul punct de vedere al înființăreĭ unor nouĭ industriĭ pentru materiile zise prime, ce azĭ se importează, și al asigurăriĭ viitoruluĭ industriilor existente.

Stabilindu-se noul tarif pe asemenea baze și evitîndu-se o protecțiune exagerată, care ar atrage după dînsa o concurență internă tot atît de ruinătoare pentru industriași ca și concurența externă, s'ar putea așeza industria națională și comerciul țăreĭ pe baze solide.

Industriile existente ar avea tot interesul a intra de îndată sub un asemenea regim, fără a maĭ aștepta expirarea concesiunilor ce le sunt acordate în privința taxelor vamale, în virtutea legeĭ pentru încurajarea industrieĭ".

DE LA EXPOZIȚIA SOCIETĂȚEI AGRARE

Tragerea Loterieĭ „Societățeĭ Agrare"

Duminică 21 Decembrie s'a făcut la primăria Capitaleĭ prima tragere a loterieĭ organizată de „Societatea Agrară".

S'aŭ tras cîștigurĭ pentru suma de 20.000 leĭ.

Numărul 34629 a cîștigat **10.000 lei.**

Numărul 12155 a cîștigat **3 000** leĭ.

Numărul 25525 și 9287 aŭ cîștigat alte **1.000 lei.**

Aŭ cîștigat cîte **500 lei** numerele: 8844, 11921, 19933, 31108.

Aŭ cîștigat cîte **100 lei** numerele: 1516, 5416, 19282, 21832, 24754, 25155, 26382, 30198, 33036, 38635,

Aŭ cîștigat cîte **50 lei** numerele: 884 1257 1973 2850 3251 3723 6173 6472 6787 6814 9561 11078 11096 11319 11810 15610 15831 16245 17364 17681 18831 19565 20711 21865 24686 25415 27837 28903 28957 29569 31517 32002 33150 33771 33904 34400 34582 35659 38126 38847.

***

D-niĭ expozanți, doritorĭ de a expune la Expoziția Societățeĭ Agrare ce se va organiza în Maiŭ 1904 în Capitală, sunt rugați a trimite obiectele d-lor la sediul Societățeĭ Agrare, Calea Victoriei 55 iar nu la școala de agricultură de la Herestrău.

Legea asociațiunilor sătenești pentru cumpărare de pămînturĭ

Redăm acĭ ca *documentațiune* — de oare-ce chestiunea aceasta este foarte importantă, — raportul comitetuluĭ delegaților al camereĭ relativ la proectul din inițiativa parlamentară referitor la ușurarea formalități'or legale pentru cumpărarea de moșiĭ în comun din partea obștеĭ locuitorilor, ca și contra-proectul depus, în urma discuțiunilor urmate, și textul de lege definitiv admis de Cameră.

Reunirea acelor documente parlamentare ne va arăta tot-de-odată marea însemnătate a problemeĭ și întru cît s'a putut lămuri chestiunea ființeĭ legale a obștеĭ prin proectele depuse și prin cel votat de Cameră

In primul rînd publicăm raportul comitetuluĭ delegaților:

Comitetul delegaților de secțiuni întrunindu-se în ziua de 12 Decembrie a. c., a luat în discuțiune proectul de lege din inițiativa Adunăriĭ relativ la adăogirea unor aliniate la art. 74 și 514 din Codul de procedură Civilă și la admis cu adăogirile semnalate în prezentul raport și adăogate chiar în proectul de lege.

Domnilor Deputați, îmbunătățirea stăreĭ locuitorilor sătenĭ este o chestiune care trebue să ne preocupe în primul rînd. Soluțiunea eĭ a ocupat tot-deauna pe conducătoriĭ acesteĭ țărĭ.

Improprietărirea clăcașilor din 1864 și a însurățeilor din 1879 a fost un pas înainte în procesul întemeiăreĭ Statuluĭ romîn modern. De atuncĭ, în ordinea economică, s'a lucrat mult pentru întemeiarea creditului trebuincios agriculturеĭ, principala și aproape unica industrie a țăreĭ noastre.

Pe cînd în anul 1873 se punea temelia instituțiunilor de credit funciar, în 1881 luaŭ naștere primele societățĭ de credit agricol, pentru înlesnirea micilor agricultorĭ, a țăranilor. Din nenorocire, însă aceste din urmă instituțiunĭ nu aŭ dat roadele carĭ se așteptaŭ

de la ele. Nu avem să examinăm cauzele pentru cari lucrurile s'au petrecut ast-fel, voim numai să ne ocupăm de mijloacele proprii pentru a aduce mai departe îmbunătăţirea stărei săteanului nostru.

Diviziunea pămînturilor ţărăneşti prin moştenire are tendinţa a desfiinţa efectul legilor de împroprietărire de la 1864 şi 1879.

Deja, în starea actuală de lucruri, un săteau ajunge a nu mai găsi de multe ori în moştenirea părintească de cît foarte puţin pămînt, cu totul insuficient pentru traiul său şi a nevoilor pe cari trebue să le suporte.

A cumpăra pămînt de la consăteni să nu are tot-deauna putinţă ; iar de la proprietari de asemenea nu e chip, fiind-că puţini sunt proprietari cari consimt să-şi desmembreze proprietăţile lor in măsura pungei slabe a ţăranului

Există o soluţiune : aceea de a vinde moşii în întregime sau în parte unei cete de ţărani. Acest lucru prezintă, în starea actuală a legiuirei noastre, aorecari dificultăţi, că nu toţi proprietarii consimt a intra în relaţiuni juridice cu prea multe persoane, atît din cauza riscurilor, cît şi, mai ales, a dificultăţilor procedurei pentru realizarea creanţei lor.

Cu toate aceste dificultăţi, vedem din cînd în cînd asociaţiuni de săteni cumpărînd sau luînd în arendă moşii.

Asigurîndu-li-se oare-cari înlesniri, asociaţiunile de săteni în aceste scopuri s'ar spori şi s'ar ajunge ast-fel la deslegarea în mare parte a chestiunei agrare, care preocupă atît de mult pe toţi cei ce doresc binele ţărei.

Năzuinţa săteanului de a deveni proprietar este cel mai puternic stimulent la muncă. Pătura ţărănească, pe care este aşezat edificiul acestei ţări, are dreptul şi ca la înlesniri menite a îmbunătăţi starea ei materială.

Asociaţiunile de săteni cari au cumpărat de la Stat sau particulari, au dovedit pănă astă-zi şi hărnicie şi o executare perfectă a angagiamentelor.

Aceasta este un cuvînt puternic pentru a încurajia mersul mai departe pe acelstă cale.

Pentru aceasta, însă, trebuesc împlinite oare-cari lacune cari există în procedura noastră civilă, în care scop se propun două aliniate, la art. 74 şi la art. 514 procedura civilă.

Acest proiect de lege este cu totul în folosul populaţiunei săteşti în ordine economică va aduce imense servicii ţărei.

Dacă ţărănimea este baza pe care se reazimă edificiul nostru social, dacă agricultura este aproape unica sursă de avuţie a ţărei noastre, atunci trebuesc încuragiate braţele săteşti cari ne rodesc ţarinele şi cari ştiu a îndura toate nevoile.

Există la noi în ţară institute de credit, bănci de tot felul, destinate a înlesni şi spori creditul personal şi real al proprietarilor.

In special, Creditele funciare au făcut servicii enorme proprietarilor prin împrumuturi de capitaluri mari cu interese mici şi amortizarea lor într'un termen lung. O mare parte din proprietatea funciară romînă este ipotecată ; proprietarii, deveniţi societari ai acestei instituţiuni, au putut beneficia de înlesnirile ei.

Asociaţiunile de săteni nu pot însă trage aceleaşi foloase de la asemenea instituţiuni.

Dacă stabilirea dreptului de proprietate şi capacitatea părţilor de a contracta, prezintă de atîtea ori serioase dificultăţi, cînd este vorba de una sau două părţi contractante, cîte dificultăţi practice nu se pot ivi cînd contractarea s'ar face cu un număr mare de săteni.

Apoi ştim cît este de lungă şi grea de îndeplinit procedura urmăririi, cînd e vorba de un număr restrîns de persoane, pentru a ne da seama că devine aproape imposibil de îndeplinit cînd debitorii sunt numeroşi şi cînd printre dinşii ar surveni minori.

Cîte citaţiuni, afipte, publicaţiuni şi comandamente sau somaţiuni ! Apoi cîte contestaţiuni şi mijloece de şicană ! Aceasta stare de lucruri este o piedică la dobîndirea creditului de care sătenii ai nevoe.

Proiectul de faţă credem noi că corespunde scopului ce urmărim

Intr'adevăr, cari sunt ipotezele ce se pot prezinta ?

1. Locuitorii săteni cumpără în mod indiviz o moşie, care nu e grevată de nici o sarcină, dar pentru achitarea preţului, pentru care vînzătorul are privilegiul legal, au nevoia de a contracta cu toţii un împrumut ipotecar.

2 Locuitorii săteni cumpără în mod indiviz o moşie deja grevată de ipotecă de către vînzător. cu a căror valoare au fost scăzuţi din preţul cumpărăturei.

3. Locuitorii săteni cumpără în mod divizat, adică fie-care o porţiune determinată dintr'o moşie deja ipotecată în întregul ei de vînzător.

4. Locuitorii săteni cumpără divizat, adică fie-care o porţiune determinată dintr'o moşie neipotecată de vînzător, dar ei o ipotecează în întregul ei, adică întrunind porţiunile determinate.

5. Locuitorii săteni se asociază în scop de a lua în arendă o moşie.

In toate aceste ipoteze. precum şi în orî-ce litigiu derivînd din contractele de cumpărătoare, de ipotecă sau arendare, locuitorii săteni cumpărători in mod diviz sau indiviz, debitori sau arendaşi, fie că vor fi reclamanţi, fie că vor fi pîrîţi sunt consideraţi tot ca obşte faţă de vînzători, de creditori ipotecari sau privilegiaţi, a căror creanţă a trecut în sarcina cumpărătorilor prin titlul de vînzare, de creditorii ipotecari sau privilegiaţi ai lor proprii, de proprietarul care le-a arendat moşia, de creditorii ipotecari ai proprietarului arendator.

Cu chipul acesta nu mai avem a ne ocupa de numele fie-cărui sătean, de schimbările cari ar surveni în starea lor civilă, de decese, de minoritate sau alte incapacităţi juridice.

Bine înţeles că în orî-ce alte litigii cu terţiile persoane, obştea dispare şi sătenii, fie reclamanţi, fie pîrîţi, vor figura individual conform dreptului comun.

Cu alte cuvinte, sătenii există ca obşte în toate rapoartele lor cu vînzătorul, creditorii ipotecari sau proprietarul arendator, fie că ar fi reclamanţi fie că ar fi pîrîţi, iar nu şi în rapoartele lor cu persoanele care nu au participat la aceste acte, în care cas se aplică numai dispoziţiunile dreptului comun. Această lămurire am crezut o necesară pentru ca legea de faţă să nu dea loc la contraverse şi pentru ca judecătorii în aplicarea ei să cunoască spirituc legiuitorului.

Proectul acesta tinzînd numai la modificarea unor articole din procedură, şi din legea autentificărei actelor. nu am crezut de cuviinţă ca într'însul să ne ocupăm şi de modul cum şi prin cine, această obşte să fie reprezintată în justiţie. Era lucru foarte greu, dacă nu chiar imposibil, de a tranşa şi această chestiune, căci greu se pot cumpăni interesele unei obşte, într'un litigiu oarecare pentru a fi putut determina ca normă a unei bune reprezintări în justiţie, fie majoritatea numărului, fie importanţa dreptului.

De aceea am preferat a lăsa acest punct la înţelepciunea judecătorului care şi în cazul acestei nouî obşte, va trebui să se conducă cu privire la reprezentarea ei în justiţie, de aceleaşi norme de care sunt conduşi astăzi cînd este vorba de cetele de moşneni sau de locuitori împroprietăriţi dar neîmpărţiţi, de şi cu privire la dînşii nici un text de lege nu reglementează acest punct.

In art. 75 al. 11 al coduluî de procedură, se vorbeşte de modul cum se citează *cetele de moşneni* (obştea răzeşilor) şi *locuitorii împroprietăriţi* dar neîmpărţiţi ; ne-am referit în totul la acest articol, adică adoptînd chemarea prin citaţiune colectivă după o anunţare prealabilă. O singură derogare am adus acestei dispoziţiuni, adică că anunciul şi operaţiunea portăreluluî să se facă la primăria comunei situaţiunei imobilului, iar nu la primăria comunei de origină a obştei de săteni, căci s'ar putea prea bine ca ei să aparţină la comune diferite. Am întins prin analogie toate dispoziţiunile privitoare la citaţiuni şi la urmăriri. De aceea, în primul rînd al acestui articol vorbim de toate actele de procedură şi de urmărire fără nici o restricţiune, adică de acţiuni, citaţiuni, comunicarea hotărîrilor judecătoreşti, notificaţiuni, comandamente, somaţiunile, în caz cînd legi speciale le-ar autoriza, afipte, publicaţiuni, orî-ce fel de notificări şi, în scurt, orî-ce act de procedură sau urmărire.

Este bine stabilit că numai obștea figurează în toate raporturile juridice actuale sau viitoare față de vînzători, creditori ipotecari sau privilegiați și proprietari, ori cît de mic ar fi numărul persoanelor din care se compune.

Fie-care sătean proprietar în parte, divizat sau nu, fie-care sătean debitor, sau fie-care sătean arendaș, a dispărut pentru a da loc acestei asociațiuni, adică acestei simili-persoană morală numită «*Obștea*», și toate actele de procedură și de urmărire fără nici o excepțiune, se vor face pe numele obștei cumpărătoare, debitoare sau arendașe, după numele imobilului cumpărat, ipotecat sau arendat.

Am adăugat, în aceași ordine de idei la art. 514 din procedura civilă, aliniatul următor:

«Creditorilor privilegiați sau ipote-„cari ai obștei prevăzută la art. 74 al. «final, nu li se pot opune diviziunile, «înstrăinările sau constituirile de drep-«turi reale posterioare titlului lor, pre-«cum de asemenea nu se pot opune «proprietarului sau creditorilor lui ipo-«tecari actele făcute de această obște posterioare arendării».

Intr'adevăr, cine ar putea împiedica obștea care a cumpărat în diviziune, de a se divide?

Cine ar putea-o împiedica ca să nu se transmită în totul sau în parte în mod diviz sau indiviz, bunul cumpărat sau ipotecat de dînsa? Cine ar putea împedica crearea de sarcini reale, sau transmisiunile fie de către obște, fie de unele din persoanele din obște.

Toate aceste acte le pot face și în starea actuală a legislațiunei; ele sunt opozabile creditorilor urmăritori, dacă sunt anterioare transcrierei comandamentului.

Pentru a nu cădea din nou inconvenientele ce am semnalat, am crezut de cuviință a declara că toate aceste acte nu pot fi opozabile creditorilor privilegiați sau ipotecari, dacă sunt posterioare titlului lor; cu alte cuvinte, înțelegem că dînșii vor avea a face tot cu obștea pe cît timp creanța nu le este integral achitată, și toate actele de procedură și de urmărire se vor face numai în persoana obștei, fără a ține seamă de actele declarative sau translative, de drepturi, precum și de sarcinile cu cari sătenii, ca obște sau invidual, ar greva imobilul.

De asemenea am prevăzut că, în caz de arendare, nu se pot opune proprietarului sau creditorilor lui ipotecari actele făcute de obște posterioare arendării, cum ar fi: sub arendările, cesiunile, etc.

In sînul Comitetului de delegați s'a mai introdus un aliniat privitor la înlesnirile ce trebue să se mai acorde sătenilor în cazul cînd dînșii nu s'ar putea prezenta toți în persoană la Tribunal pentru autentificarea actului de vînzare, de ipotecă, arendare a procurilor ce ar fi trebuincioase, și în fine a ori-căror acte ce dînșii ar trebui să facă pentru îndeplinirea formelor legale cu privire la asemenea acte.

După art. 19 din actuala lege pentru autentificarea actelor promulgată la 1 Septembrie 1886, numai în caz de boală constatată se poate delega judecătorul a instrumenta la domiciliu instrumentare care se face în tot-deauna de judecătorul Tribunalului, în caz cînd partea domiciliază în comuna de reședință a Tribunalului, și excepțional numai numai se poate delega judecătorul de ocol respectiv, în caz cînd partea nu domiciliază în orașul de reședință a Tribunalului.

Pentru a evita pe de o parte sătenilor străgănirile la Tribunal și spesele cu procurarea diferitelor acte necesarii pentru stabilirea indentității lor, iar pe de altă parte, pentru a nu se stînjeni lucrările Tribunalului prin delegarea unui judecător din sînul său, s'a adăugat un alineat la art. 19 din legea autentificărei actelor, după care se poate cere delegațiunea de a instrumenta la domiciliu, fără a se invoca nici un motiv din partea sătenilor cari să-i împedice de a veni la Tribunal, precum și putința de a delega în tot deauna pe judecătorul de ocol respectiv ca să facă autentificările.

In vederea dificultății ca judecătorul să meargă la casa fie căruia sătean, s'a prevăzut că el va lua consițimîntul părților și va instrumenta la localul Primăriei indicata în cererea de autenficare.

Proiectul de față are, dar, menirea de a aduce un îndoit serviciu.

In prima linie, casei țărănești îi va înlesni dobîndirea creditului necesar și, prin urmare, putință de a cumpăra sau lua în arendă moșii, cu care chip se rezolvă, în parte cel puțin una din chestiunile sociale cele mai arzătoare.

Proprietarii vor găsi un nou debușeu ca cumpărători sau arendași, și nu vor mai fi nevoiți de a'și arenda moșiile lor la arendași în cea mai mare parte străini, cari, conduși numai de spiritul de a se îmbogăți, le istovesc moșiile, nici a le vinde pe prețuri prea joase, din cauza lipsei de concurență.

Cu chipul acesta, imensele domenii, cari pînă astă-zi, prin forța lucrurilor, se cumpărau rare ori de cîte un particular și adese ori de societăți cari au cu totul alt scop de cît de a practica agricultura, vor putea fi lesne de dobîndit de către clasa țărănească, realizînd ast-fel legitimile ei dorințe, cari sunt și ale țărei întregi.

Pentru aceste considerațiuni, comitetul de delegați primind proectul propus, am onoare a'l supune și deliberărei Domniei-Voastre.

PROIECT DE LEGE

Art. 1. — Articolele 74 și 514 din codul de procedură civilă se modifică precum urmează:

a) **La finele art. 74 se adaogă aliniatul următor:**

Toate actele de procedură și de urmărire, fără nici o restricțiune, privitoare la locuitorii sătenî cari vor cumpăra în mod divizat sau nedevizat un imobil rural grevat de sarcini, sau cari împreună vor ipoteca ei însiși, vor lua în arendă sau vor cumpăra un imobil rural, se vor face pe numele obștei locuitorilor cumpărători, debitori sau arendași, și se vor înmîna, conform art. 75, alin. 11 din procedura civilă, la primăria comunei situațiunei imobilului.

b) **La finele art. 514 se adaugă aliniatul următor:**

Cu toate acestea creditorilor privilegiate sau ipotecari ai obștei, prevăzută la *art. 74, alin'atul final*, nu li se vor opune diviziunile, înstrăinările sau constituirile de drepturi reale posterioare titlului lor, precum de asemenea nu se pot opune proprietarului sau creditorilor ipotecari actele făcute de această obște posterioare arendărei.

Art. 2. — **La finele art. 19 din legea pentru autenficarea actelor din 1 Septembrie 1886, se adaugă aliniatul următor:**

Cu toate acestea cînd mai mulți locuitori sătenî, vor voi a cumpăra, ipoteca s'au lua în arendă un imobil rural, pentru autentificarea tuturor acestor acte s'au a procurilor ce dînșii ar voi să dea în acest scop, ei pot cere Tribunalului respectiv, fără arătarea vre-unui motiv, ca autenficarea să se facă la domiciliu.

Președintele s'au locotiitorul său poate delega în acest scop pe judele de ocol respectiv, care va instrumenta la Primăria Comunei indicată în cererea de autentificare.

In urma discuțiunilor urmate, constatîndu-se însă insuficiența acestui proect, s'a propus tot din inițiativa parlamentară următorul contra-proect iscălit de domnii P. P. Carp, Nicolae Filipescu, Barbu Știrbei și Al. Marghiloman.

Art. 1. — Trei s'au mai mulți sătenî, chiar domiciliați în comune rurale, diferite, se pot constitui în «*obște pentru a cumpăra un imobil rural grevat de sarcine, s'au pentru a ipoteca împreună, a arenda sau a cumpăra un imobil rural*».

Art. 2. — Obștea are personalitate juridică, complectă în lăuntrul obiectului pentru care s'a constituit. «*Toate actele de procedură și de urmărire, fără nici un fel de restricțiune, se vor înmîna conf. art. 75 (§) 2 din Cod. Proc. Civilă.*

Art. 3. — O obște nu poate fi legal constituită de cît sub următoarele două condițiuni:

1) Voința asociaților și specificarea scopului asociațiunei trebue să fie constatate prin act în scris.

2) Fie-care asociat trebue să consem-

neze 33 la sută din valoarea părţei lui în afacerea comună.

Actul constitutiv este dispensat de taxele de timbru şi de înregistrare. El este autentificat de judecătorul de pace respectiv saŭ de tribunalul local, după alegerea celor interesaţi. Judecătorul saŭ tribunalul aŭ numaĭ să constate voinţa părţilor, identitatea lor şi depunerea celor 33 la sută de maĭ sus.

Cînd numărul asociaţilor este maĭ mare de 20 *aceĭ pot cere tribunaluluĭ saŭ judecătorieĭ, fără arătare de motive ca autentificarea să se facă la domiciliŭ. Autentificarea ce se va face atunci de delegatul tribunaluluĭ saŭ de judecător la primăria comuneĭ indicate în cerere.*

Depozitul de 33 la sută va rămîne tot-deauna consemnat pînă la încheirea operaţiuneĭ în vederea căreia se constitue obştea saŭ pînă la dezvoltarea acesteia. Depozitul servă de prim acompt în caz de cumpărătoare ; el poate fi afectat ca garanţie în caz de luare cu arendă.

Art. 4.—Actul constitutiv va indica domiciliul ales de obşte.

In lipsă de această indicaţiune *«toate actele de procedură saŭ de urmărire se vor înmîna la primăria situaţiuneĭ imobiluluĭ».*

Art. 5.—Actul constitutiv va indica treĭ saŭ cinceĭ asociaţi carĭ vor fi mandatariĭ legalĭ aĭ obştеĭ pentru a sta în judecată, a aduna veniturile saŭ părţile de contribuţiune, a face plăţile şi a opera partagiul între asociaţi.

Acest mandat se poate tot-deauna revoca de majoritatea în număr, în caz de indiviziune, saŭ de majoritatea în valoare, în caz de diviziune,—după distincţiunile de maĭ jos.

Mandatul este tacitamente reînnoit din cinceĭ în cinceĭ aniĭ, cînd nu s'a manifestat opoziţiune după norma de maĭ sus.

Lipsa indicaţiunilor din prezentul articol nu mărgineşte în nimic exerciţiul drepturilor celor de al treilea conf. art. 1 al legeĭ.

Art. 6.—Nicĭ o obşte, avînd de scop cumpărarea unuĭ imobil nu poate stipula starea de indiviziune, afară de cazul de cumpărare a unuĭ imobil clădit.

Art. 7.—Impărţirea între asociaţi este scutită de forme judiciare chiar faţă de minorĭ şi de incapabilĭ; partagiul voluntar faţă de aceştia se face prin reprezentanţiĭ lor legalĭ.

Mandatariĭ obştеĭ sunt ţinuţi să procedeze la diviziunea şi delimitarea loturilor în termen de şese luni de la cumpărătoare.

In lipsa lor, orĭ-ce asociat are dreptul de a cere eşirea din indiviziune printr'o simplă citaţie colectivă a obştеĭ înaintea judecătorieĭ de pace respectică. Judecătorul va examina cererea la termenul sorocit şi va ordona, dacă este loc, facerea partagiuluĭ. Judecătorul va opera în persoană partagiul, ajutîndu-se de ingineri saŭ de experţi dacă va crede necesar. Toate sposele se vor suporta de obşte ; ele se vor avansa de ministerul de justiţie şi se vor rescumpăra prin legea de urmărire.

Apelul asupra diferitelor hotăriri pregătitoare ale judecătoruluĭ nu este admisibil de cît odată cu fondul, după efectuarea partagiuluĭ.

Art. 8.—Cu toată diviziunea operată fie-care parte este ţinută pentru totul şi totul pentru parte faţă de obligaţiunile primitive.

Diviztunile, înstrăinările, subarendările, constituirile de drepturĭ reale postcrioare titluluĭ obştеĭ, nu sunt opozabile proprietaruluĭ, creditoruluĭ ipotecar saŭ creditoruluĭ privilegiat.

Art. 9. — Fie-care asociat este ţinut numaĭ cu partea luĭ. El se desleagă de orĭ-ce obligaţiune comună prin abandonarea părţeĭ sale şi perderеĭ miz i primitive şi a ratelor plătite.

Fie-care asociat este însă ţinut cu partea luĭ faţă de obligaţiunile comune. In caz de neputinţă saŭ nevoinţă de a plăti, obştea saŭ unul din asociaţi care s'ar oferi pentru ca să ia asupra luĭ sarcinile celuĭ nevolnic aŭ dreptul de a lua în imediată posesiune această parte.

Neplata se constată, şi trimiterea în posesiune se ordonă prin cartea de judecată a judecătoruluĭ de ocol respectiv, după cererea obştеĭ. Cartea de judecată este prin ea însăşi executoare. Părţile aŭ însă dreptul de a se adresa tribunalelor, pe calea ordinară, pentru judecarea litigiuluĭ în fond.

Art. 10. — Obştia este de plin drept dizolvată prin săvîrşirea şi lichidarea deplină a operaţiunilor pentru care a fost constituită.

Art. 11.—Nicĭ o Bancă saŭ instituţiune de credit, care s'ar înfiinţa pentru săvîrşirea diferitelor operaţiunĭ prevăzute în legea de faţă, nu se va putea bucura de garanţia statuluĭ.

Art. 12.—Un regulament va complini şi dezvolta dispoziţiunile legeĭ de faţă.

Comitetul delegaţilor a respins însă acest proiect şi a adoptat următorul text, în care chestiunea principală : organizarea *obştеĭ*, este astfel regulamentată :

Art. 1. Articolele 74 şi 514 din Codul de procedură civilă se modifică precum urmează :

a) La finele art. 74 se adaugă următoarele aliniate :

Citaţiunile, toate actele de procedură judiciară saŭ extra judiciară şi de urmărire mobiliară saŭ imobiliară, relativo la locuitoriĭ sătenĭ, care, în număr de cinceĭ saŭ maĭ mulţĭ, vor cumpăra în mod divizat saŭ nedivisat un imobil rural grevat de sarcini, saŭ carĭ împreună vor ipoteca eĭ înşişĭ, vor lua în arendă saŭ vor cumpăra un imobil rural, pentru tot ce priveşte aceste contracte, se vor face pe numele *Obştеĭ* acelor locuitorĭ, şi se vor înmîna *Obştеĭ* conform art. 75 al. 11, la Primăria comuneĭ situaţiuniĭ imobiluluĭ.

Obştiile acestea vor fi reprezentate în justiţie, în toate judecăţile ce ar izvorî din ziscle contracte, faţă de vînzătorĭ, creditorĭ ipotecarĭ saŭ proprietarĭ-locatorĭ, prin unul saŭ treĭ mandatorĭ locuitorĭ, însărcinaţi cu aceasta, chiar prin acele contracte.

Cînd prin actele de vînzare de ipotecă saŭ de arendare nu sunt desemnaţi mandatariĭ, precum şi în caz de revocare judiciară, de moarte saŭ incapacitate legală a vre-unuĭ mandatar, Obştea convocată de judecătorul de ocol, la sediul judecătorieĭ, în circumscripţiunea căreia e situat imobilul, va proceda sub preşedenţia judeluĭ, în lăuntrul termenuluĭ fixat de instanţa înaintea căreia se află judecata, la numirea saŭ completarea vacanţelor de mandatarĭ.

Convocarea se va aduce la cunoştinţa Obştеĭ în modul arătat prin art. 75 No. 11 al. 2, 3, 4, 5, 6, 7, pr. civ. numaĭ de către primar care va întocmi singur procesul-verbal de constatare, fără a fi nevoe de portărel.

Numirea mandatarilor se va face cu majoritatea voturilor celor prezenţi, calculată atît asupra număruluĭ celor prezenţi, cît şi asupra părţilor lor în imobil saŭ în contractul de arendă.

La caz de nevenire a locuitorilor la ziua hotărîtă, saŭ dacă nu se pot întruni cele două majorităţĭ, judele de ocol va numi, din oficiŭ şi dintre locuitoriĭ Obştеĭ, mandatarul saŭ mandatariĭ necesarĭ.

Toate cele petrecute înaintea judelude ocol vor fi constatate de dînsul printr'o încheere, care va avea puterea ua unuĭ mandat autentic şi nu se va putea desfiinţa de cît prin înscrierea în falş.

Judele de ocol e dator ca de îndat să înainteze la primăria situaţiuneĭ imobiluluĭ o copie legalizată de pe această încheere.

Mandatul celor însărcinaţi, fie de locuitorĭ, fie de justiţie, este dobîndit părţilor contractante saŭ acelor ce se găsesc în judecată cu Obştea, şi nu se poate revoca de cît prin justiţie şi numaĭ pentru vădită nepreciere saŭ reacredinţă.

Mandatariĭ Obştеĭ pot lucra şi în majoritate.

Orĭ-ce viţiŭ al alegereĭ saŭ numireĭ mandatarilor obştеĭ trebue să fie propusă justiţie, înaintea orĭ-căreĭ excepţiunĭ saŭ apărărĭ, sub opedeapsa perderеĭ dreptuluĭ de a cere nulitatea vreunuĭ act.

b). La finele 514 art. se adaugă aliniatul următor :

De asemeuea nu vor fi opozabil vînzătorilor, creditorilor privilegiaţi saŭ ipotecarĭ, proprietarilor locatarĭ aĭ Obştеĭ prevăzută în aliniatele aduse art. 74, pr. c., împărţelile, înstrăinările, constituirile de drepturĭ reale şi arendările făcute de locuitorii sătenĭ, posterior titlurilor lor.

Art. 2. La finele art. 19 din legea pentru autentificarea actelor din 1 Sep-

tembrie 1886 se adaogă aliniatul următor:

Cu toate acestea cînd mai mulţi locuitorĭ sătenĭ vor voi a cumpăra, ipoteca, saŭ lua în arendă un imobil rural, pentru autentificarea tutulor acestor acte saŭ a procurilor ce dînşiĭ ar voi să dea în acest scop, eĭ pot cere Tribunalului respectiv, fără arătarea vre unuĭ motiv ca autentificerea să se facă la domiciliŭ.

Preşedintele saŭ locotiitorul săŭ poate delega în acest scop pe judele de ocol respectia, care va instrumenta la Primăria Comuneĭ indicată în cererea de autentificare.

CASELE RURALE

DE

ECONOMIE şi IMPRUMUTURI MUTUALE în GERMANIA şi ITALIA

Chestiunea creditului agricol e la modă în acest moment: S'a vorbit mult şi se vorbeşte de casa rurală. Totuşi, un mare număr de spirite de elită sunt sceptice în această privinţă. Nu e de ajuns o lege pentru ca să organizezĭ creditul agricol: ce s'a întîmplat în Belgia este cel maĭ bun exemplu.

Cine zice credit, zice beneficiĭ şi rambursurĭ. Creditul nu e de cît un avans asupra beneficiilor viitoare. Raţiunea sa de a fi se reduce la următoarea formulă: «împrumută'mĭ o sută de leĭ pentru ca să cîştig două sute». Saŭ, ca să 'ţĭ îndoeştĭ baniĭ e lucru foarte greŭ în agricultură, unde elementul principal al cîştiguluĭ scapă sforţărilor omeneştĭ. Maĭ mult, agricultura se învîrteşte totdeauna în acelaşĭ cerc întrebuinţînd aceleaşĭ proceduri, văzînd aceleaşĭ produse: progresele sunt încete; produsele nesigure; beneficiile restrînse. Dobînda trebue dar restrînsă la minimum posibil. Ast-fel dar, întîrzieri foarte dese în rambursări şi chiar în plata dobînzilor, necesitatea de a nu percepe de cît o foarte slabă remunerare a capitaluluĭ avansat, iată dificultăţĭ carĭ se opun la desvoltarea creditului agricol.

Urmează însă de aci că trebue să renunţăm la stabilirea luĭ? Nu, de sigur: pretutindenĭ munca omuluĭ are nevoe de avansurĭ de banĭ şi de un capital proporţionat cu sforţările. Agricultura romînească nu face excepţie de la regula comună, căci mica cultură este prea răspîndită în ţara noastră. Societăţile anonime cu cheltuelĭ generale enorme, cu nevoea de a distribui dividende marĭ, nu se pot preta la micile avansurĭ pe carĭ le reclamă micul proprietar. La întreprinderĭ fărîmiţate la infinit, trebue capitaluri micĭ şi divizate, şi numaĭ mica economie rurală poate să se alimenteze singură. Creditul agricol, care s'a înfiinţat la noĭ, şi în Franţa, n'a dat rezultate bune.

In Germania şi în Italia, funcţionează de cîţĭ-va anĭ case de credit rural popular, carĭ aŭ dat eminente servicĭĭ şi aŭ popularizat numele fundatorilor lor, Raiffaisen în Germania, doctorul Wollenberg în Italia. Carĭ sunt principiile pe baza cărora s'aŭ fondat aceste case? Cum funcţionează? Carĭ sunt serviciile pe carĭ le-aŭ adus? In ce măsură sunt aplicabile în legislaţie şi moravurile noaste?

I

Principiile caselor rurale de împrumuturĭ mutuale

Raiffaisen a avut cel dintîiŭ ideea de a aplica mutualitatea la exigenţele creditului popular rural. Ţăranul are nevoe de sume micĭ şi nu poate se ofere de cît slabe garanţiĭ. De aci, exigenţele capitaliştilor carĭ, obligaţĭ să 'şĭ împartă averea şi să piarză un timp considerabil cu administrarea, caută compensaţiĭ uşoare în urcarea dobînzilor. Dar dacă grupezĭ la un loc unităţile, şi dacă le facĭ solidare pentru ca să se fortifice una pe altă, se obţine cu acest mijloc, de o elementară simplicitate, un mănunchĭ compact, solid şi toate garanţiile posibile. Grupul se substitue individuluĭ, prezintă împrumutătorului o singură afacere considerabilă şi fără riscurĭ în loc de o mulţime de afaceri nesigure şi poate astfel să obţie condiţiunĭ avantagioase.

Nimic alt-ceva de cît aplicarea mareluĭ principiŭ al cooperaţiuneĭ. Consecinţa este responsabilitatea solidară a asociaţilor faţă de terţĭ. Asupra acestuĭ punct, regula este absolută, inflexibilă. Raiffaisen a înţeles să facă operă de om practic, şi de moralist. Grupînd pe micĭĭ cultivatorĭ, obligîndu-ĭ să răspunză unĭĭ pentru alţĭĭ, le asigură posibilitatea de a'şĭ procura banĭ eftinĭ. Dar 'ĭ şi forţa să se supravegheze, deştepta în eĭ sentimentul de solidaritate şi 'ĭ îndrepta către virtute, ordine şi economie. De patru-zecĭ de anĭ, nicĭ o catastrofă financiară n'a putut să demonstreze pericolele responsabilităţiĭ nelimitate.

Casele tip Raiffaisen sunt societăţĭ cu totul personale. Ele nu sunt create pe tipul societăţiior pe acţiunĭ. Se impune numaĭ societăţilor un mic vărsămînt, care nu întrece o marcă. In casele italiene acest mic vărsămînt nu există. Intr'unele, ca şi în cele-l'alte, adevăratul capital al societăţiĭ este angajamentul solidar al asociaţilor. S'ar zice un vapor care ar merge fără vaporĭ, pînze şi rame. Da, casele acestea nu fac un comerţ din banĭ; ele servesc numaĭ de intermediarĭ între împrumutător şi împrumutat; ele nu distribuesc beneficiĭ; nicĭ un capital de remunerat, pentru că capital nu există; foarte puţine cheltuelĭ generale, pentru că majoritatea funcţiunilor sunt gratuite. Nimic alt de cît cooperaţiunea aplicată la credit: apropierea în condiţiunile cele maĭ elementare a capitaluluĭ de muncă; desfiinţarea intermediaruluĭ în materie de banĭ.

Casele mutuale rămîn singure angajate faţă de capitaliştĭ: ele nu daŭ nicĭ o garanţiĭe imobiliară, dar daŭ o garanţie maĭ mare, aceea a responsabilităţiĭ solidară şi nelimitată a tutulor membrilor. Printre asociaţĭ se poate prea bine, să fie cîţĭ-va răĭ platnicĭ; dar cea maĭ mare parte, aproape toţĭ se poate zice, sunt bunĭ economĭ şi muncitorĭ: aducînd casiĭ sprijinul solvabilităţiĭ lor individuale înmulţită cu numărul lor şi cu indisolubila legătură care 'ĭ uneşte, o transformă într'o instituţiune puternică şi bine cotată pe piaţa capitalurilor.

Asociaţiĭ carĭ împrumută sunt din contra angajaţĭ numaĭ faţă de corpul social din care fac parte; eĭ sunt debitoriĭ caseĭ mutuale, iar nu aĭ domnuluĭ cutare saŭ cutare; eĭ nu cunosc nicĭ măcar după nume capitaliştiĭ căruia 'ĭ datoresc. Cea maĭ mare preocupare a ţăranilor din toate timpurile şi din toate ţările este de a părea solvabilĭ în ochiĭ vecinilor lor. Cu cît cercul e maĭ strîns cu atîta ţăranul caută să 'şĭ menţie bunul renume. Dacă poţĭ să 'l înregimentezĭ într'o societate unde totul se petrece la lumina zileĭ şi unde interesele particulare dispar în interesul general, ajungĭ la rezultate morale apreciabile.

Aceste asociaţiunĭ fac un răsboĭ eficace viţiuluĭ excluzînd din sînul lor pe aceia carĭ nu meritä stima concetăţenilor lor. Ele fac apel la cele maĭ înalte facultăţĭ omeneştĭ, la partea dreaptă a orgoliuluĭ, la stima de sine însăşĭ, la adevăratul sentiment al libertăţiĭ, şi învaţă pe ţăranĭ cît valorează în ordinea economică cinstea, cuvîntul dat şi virtutea.

Instituţiunea filantropică a luĭ Raiffaisen a avut ca toate lucrurile noŭ, mulţĭ adversarĭ. Cu multă mirare trebue să spunem că unul dintre vrăşmaşĭ a fost şi celebrul Schultze-Delitsche, fondatorul băncilor popuare, care a dat părerĭĭ sale solemna şi oficiala publicitate a uneĭ declaraţiunĭ făcută de la tribuna camerĭĭ deputaţilor din Prusia. Opinia publică însă confundă creaţiile celor douĭ protagonişti, cu toate că între ele sunt marĭ diferenţe. Băncile populare tip Schultze-Delitsche sunt fondate cu capitaluri foarte micĭ; ele fărîmiţează acţiunile aşa mult în

cît le face accesibile tutulor: dar sunt adevărate bănci cari realizează beneficii și distribue dividende. Ele se adresează la micile economii ale claselor muncitoare pentru a le fructifica. Intr'un cuvînt sunt adevărate afaceri puse la dispoziția democrației muncitoare și econoame Suntem departe, după cum se vede, de casele Raiffaisen fără capital și fără beneficii. Un principiu singur le este comun, acela al solidarității tutulor asociaților. De cîtă-va vreme însă băncile populare, sub influența unor catastrofe, tind să restringă această solidaritate, pe cît timp ea este conservată și apărată cu multă rîvnă de discipolii lui Raiffaisen.

II

Organizarea interioară a caselor de împrumuturi mutuale.

Să pătrundem mai întîiu în organizarea și funcționarea caselor Raiffaisen și Wollenberg și să vedem cari sunt administratorii, cum își procură banii necesari și cari sunt garanțiile pe cari le cer asociaților debitari.

Forma adoptată în general este aceea a societății în nume colectiv. Singurele formalități cerute pentru ca să facă parte din societate sunt: adeziunea la statute și admiterea candidatului de consiliul de administrație. Fie în Germania, fie în Italia, comuna este în general circuitul teritorial adoptat. Principiul fundamental al acestei societăți, fiind încrederea reciprocă a membrilor unii într'alții, ei trebue să aibă de caracterul și obiceiurile lor morale o cunoștință suficientă pentru ca să nu introducă o oaie rătăcită în turmă.

Principiul responsabilității egale între asociați, solidari față de terțele persoane, este inscris în capul tutulor statutelor asociațiunilor Raiffaisen și Wollenberg; nici o excepție n'a fost încă admisă, cum s'a făcut pentru băncile tip Schultze-Delitsch.

Administrația societății este absolut gratuită. Fondatorii și membrii acestor case pe cari încrederea asociaților i-a făcut comisari, lucrează pentru un scop filantropic cu totul desinteresat. De altminteri sarcinile administrațiunei și ale supravegherii sunt în așa mod împărțite în cît ele să nu fie prea grele.

Totuși, în ce privește gratuitatea funcțiunilor, o excepție e făcută în favoarea casierului. Casierul are o îndoită responsabilitate: morală și materială; depozitar al fondurilor societății, el trebue să ia toate măsurile pentru ca să le pue la adăpost de furturi și incendiu. Principiul remunerațiunei casierului este util și rezolvă una din cele mai mari greutăți ale tutulor operilor rurale, aceea de a găsi oameni cu oare-care instrucție și cu o solvabilitate recunoscută, cari consimt să primească responsabilitatea, unei manieri de fonduri une-ori destul de mari și o muncă dublată cu un risc material.

Administrația e compusă dintr'un consiliu de administrație și un consiliu de supraveghere. In capul consiliului de administrație un președinte care reprezintă societatea în justiție, dar a cărui semnătură n'o angajează de cît în împrejurări prevăzute de statute și trebue să fie însoțită în tot-d'auna de semnătura unui alt membru din consiliu. Membrii diverselor consilii nu contractează altă responsabilitate pentru gestiunea lor de cît aceea a celor-l'alți asociați și nu dau nici o cauțiune: responsabilitatea lor e pur morală.

Consiliile de administrație deliberează asupra admiterii de noui asociați și asupra creditelor de deschis: procură de asemenea resurse și contractează împrumuturi în numele corpului social.

Consiliul de supraveghere are dreptul să procedeze în ori-ce moment la inspectarea registrelor și a casei; pentru acest sfîrșit el se întrunește obligatoriu de mai multe ori pe an. Are dreptul să provoace adunarea generală a asociaților dacă nevoea cere. Judecă în apel reclamațiunile contra decisiunilor consiliului de administrație care îi sunt făcute fie de asociați, fie de terțe persoane. De altminteri deciziunile consiliului de supraveghere sunt și ele provizorii și trebuesc să fie aprobate de adunarea generală, care se întrunește de două ori pe an, primă-vara și toamna.

Puterile adunării generale sunt aproape aceleași ca și în societățile comerciale. Ei îi revine dreptul să numească membrii consiliilor de administrație și de supraveghere, să aprobe socotelile casierului și să îi dea descărcare, să modifice statutele, să se pronunțe asupra tutulor greutăților cari se prezint.

Casierul, cum am spus, are o situație cu totul specială. In anume societăți nu poate să facă parte din consiliul de administrație saŭ din consiliul de supraveghere. Trebue adesea să depue cauțiune, dar poate să fie dispensat de adunarea generală. E un simpu agent însărcinat cu încasarea fondurilor: el nu intervine nici în împrumuturi, nici în deliberările cari le preced.

Operațiunile de împrumuturi nu se fac cu ușurință, ci sunt studiate cu multă atenție. Scopul instituțiunei este într'adevăr filantropic: dar, pentru-ca să poată da adevărate servicii, nici cea mai mică îndoială nu trebue să planeze asupra solvabilității ei. Imprumuturile sunt consimțite între membri: 1) în cont-curent, adecă pănă la o anumită cifră fixă de consiliul de administrație: 2) cu termen scurt, pănă la doui ani; 3) cu termen lung, pănă la zece ani. Cîte-va case nu împrumută în contcurent.

Cererile de împrumuturi sunt adresate consiliului de administrație pe formulare ținute la dispoziția asociaților. Cererea trebue să arate cu preciziune objectul împrumutului (cumpărări de vite, de sămînță, de instrumente, construcții utile): întrebuințarea sumelor împrumutate trebue să fie supraveghiată de consiliul de administrație care trebue să ceară de la împrumutător toate justificările posibile. Dacă aceste justificări nu sunt date, avantagiul termenului se pierde de debitor, și datoria sa devine îndată exigibilă.

Fie-care împrumutat trebue să fie garantat, fie pentru sumele mari de o obligație ipotecară, fie în ori-ce caz de gajuri mobiliare. Totuși cînd e vorba de împrumuturi cu termen scurt, fondurile pot fi avansate pe singura garanție a asociatului împrumutat. Statutele Wellenborg conțin o dispoziție care are de scop să pue oare-care ordine în această materie. Cifra totală a împrumuturilor consimțite pe garanție personală a unui asociat nu poate să depășească un maximum fixat de mai înainte și considerat ca un fel de fond imobilizat. De exemplu, creditul total al societății fiind considerat 100, o cotă parte, 10 saŭ 15%, e considerată ca rezervă pentru împrumuturile de onoare. Cînd această cotă-parte este atinsă nici-un alt împrumut de asemenea natură nu mai poate să fie consimțit.

Dobînda este în general de 5½ % în Germania și de 6 % în Italia.

Asociațiunile își procură fonduri în două moduri: 1. crează alături de casa împrumutului o casă de economie în care se depune fonduri date de asociați și pentru care li se dă o dobîndă foarte mică; 2. fac împrumuturi de la băncile importante, fie la capitalisti, și varsă acești bani membrilor lor. Diferența de dobîndă plătită de ele și aceea luată de la asociații debitori constitue micul lor beneficiu. Acest beneficiu nu e nici-odată distribuit; el aparține întreg asociațiunei, și, după preluarea cheltuelilor generale, servește să constitue un fond de rezervă cu care să se pareze pierderile eventuale.

III

Statistica și desvoltarea caselor rurale de împrumutări mutuale: rezultate materiale și morale

Cînd Raiffaisen a creat prima casă de ajutor mutual nu se gîndea de

sigur că instituția sa o să ia atît de mari desvoltări. Opera lui era obscură și nedecisă și singura'i ambițiune în acel moment era să creeze un instrument de bine-facere care să îndrepteze mizeriile cele mai urgente pe cari le avea sub ochi. Agricultura germană se găsea atunci într'o situație favorabilă desvoltării unei opere de această natură: ea participa la mișcarea de afaceri care la toate națiunile din Europa a urmat după revoluția de la 1848; recoltele se vindeau foarte bine; valoarea pămîntului creștea din zi: numai banii nu erau. Retras la Neuvied Heddesdorf, Raiffaisen, candamnat din cauza unei imfirmități contractată în exercițiul funcțiunilor sale să traiască departe de lume, începu să'și propage opera cu tenacitatea unui apostol.

Asociațiunile Raiffaisen se desvoltară foarte încet. Trebui vreme îndelungată pentru ca casa model, înființată la Neuwied, să devie cunoscută și imitată. Dar în acești ultimi ani și pe măsură ce agricultura germană începu să intre într'o fază de greutăți, progresul începu să se accentueze și deveni din ce în ce mai repede. La sfîrșitul lunei lui August 1887, numărul caselor rurale cari se grupau împrejurul lui Raiffaisen se ridica la 343, afară de casele independente cari, cu toate că au primit principiile primaruluĭ din Neuvied, totuși n'au vrut să intre în federațiunea creată de el. Nu se poate preciza numărul caselor rurale, dar cred că trece de 500.

Raiffaisen a disciplinat mișcarea de creațiune a acestor case. El a grupat casele particulare din fie-care provincie, iar pe acestea într'o instituție centrală de credit al cărei sediu e la Neuwied. Scopul principal urmărit de această ultimă creațiune e desvoltarea creditului personal, lărgind operațiunile caselor de împrumut. Casa centrală nu se mărginește numai la avansuri de bani, dar cumpără și îngrășăminte și semințe, făcînd ca și sindicatele agricole cumpărări en gros. Sprijinită pe o serie de federațiuni dispunînd de capitaluri importante, casa centrală poate să deschidă credite cu termen lung caselor izolate și acestea la rîndul lor să le transmită membrilor lor.

Federațiunea se mărginește numai la unificarea statutelor, lăsînd intactă indivitualitatea fie-cărei case. Acestea se administrează cum cred de cuviință, conformîndu-se obiceiurilor localității unde functionează. Institutul central nu face de cît să protejeze și să ajute: principiul e bun de imitat de noi, căci nu cunoaștem un termen mediu între indisciplina absolută și centralizarea exagerată.

Acest sistem de federațiune face puterea instituțiunilor Raiffaisen. Individualitățile luate izolat sunt prea slabe și operațiunile lor sunt prea modeste. Casa din Wolken, de exemplu, funcționează într'un sat cu 300 locuitori; cea din Buehler, într'un sat cu 220 locuitori.

Criza agricolă însă, care bîntue mai în toate țările, bîntue și în Germania. Din cauza ei rambursările se fac cu mare greutate. Pierderi nu sunt, de sigur; debitorul nu cade în deconzitură; plătește dobîndă, dar cere succesiv termene pentru ca să se poată achita de capital. Puternic organizată cum e, dispunînd de rezerve enorme, federațiunea caselor Raiffaisen poate să acorde și să sufere termene fără să întrerupă operațiunile de avansuri. Dar totuși această situație e un pericol considerabil pentru viitor. Banii se imobilizează, nu mai circulă. Un asociat care are nevoe de bani pentru ca să realizeze o îmbunătățire, e obligat să aștepte pînă ce vor fi fonduri disponibile. Mai mult, cultivatorul, obicinuit să considere casa mutuală ca un creditor complezant, nu mai face nici o sforțare ca să se poată achita. De aceea Raiffaisen s'a ridicat cu multă energie contra tendinței de a se consimți prea ușor împrumuturi pentru cheltueli exagerate și de a se da prea multe termene. Cele mai recente raporturi ale consiliului federațiunei recomandă administratorilor caselor mutuale să unească prudența cu umanitatea și să se oprească atunci cînd prea multă rigoare ar fi păutate și prea multă indulgență slăbiciune. Frumoase și înțelepte recomandațiuni, dar cît de greu de pus în practică! Casele Raiffaisen au fost create într'un moment în care pămîntul producea mult; azi nu mai e tot așa. Cu ori cîtă rigurozitate s'ar aplica statutele, nu se poate ridica acestor instituțiuni caracterul lor filantropic i agricultorii cari au nevoe se vor adresa tot-dea-una la ele pentru ca aă caute sprijin și asistență.

Care ar fi viitorul caselor rurale în Romînia?

De cîtă-va vreme, au început să se fondeze și la noi case rurale de credit și ajutor mutual. Cu capitaluri mici, diferind mult de instituțiunile a căror funcționare am expus-o mai sus, ele ne arată totuși că țăranii sunt în măsură să prieapă avantagiile acestor instituțiuni, sunt pregătiți pentru un progres de asemenea natură. De îndată ce legea băncilor populare a fost votată, și sătenii au început să aibă încredere în aceia cari vor fi chemați să conducă aceste case de credit, exemplul a fost imitat din sat în sat și în puțină vreme vom putea avea o federațiune tot atît de bine constituită și care să dea tot atîtea servicii agricultorilor noștrii, ca și federațiunea germană.

Prin crearea caselor de credit a eșit la lumină și a început să fie fructificat un capital care pînă acum fusese capital mort, salbele țărancelor. Sunt comune unde numai din salbele țărancelor aproape, s'au creat bănci cu capital de 4—5000 lei.

Crearea caselor rurale e oare avantagioasă agriculturei noastre? De sigur că da, cu oare-cari restricțiuni date fiind moravurile și tendințele țăranilor romîni

Prima restricțiune ar fi de a se refuza împrumuri acelora cari voesc să cumpere pămînturi. E cunoscută tendința țăranului de a cumpăra pămînt, crezînd că se va înbogăți, pe cînd în realitate el merge la ruină. Ne avînd capital suficient pentru a'și exploata proprietatea, el merge din împrumut în împrumut. Pentru a'și procura bani, țăranul întrebuințează două mijloace. Mai întîi se transformă în comersant; sau ia avansuri pe recoltă, avansuri pentru cari plătește o dobîndă de 15, 25 și chiar 30 la sută. In neputință de a putea plăti, el pierde în cele mai multe cazuri, și proprietatea pe care o avea la început. E deci preferabil ca țăranul să se mulțumească cu proprietatea pe care o are, și să întrebuințeze avansurile de bani pentru cumpărarea de sămînță, de îngrășeminte, de tot ce e necesar unei culturi. Să se facă avansuri pentru cumpărări de pămînt, numai acelora cari n'au fost de loc împroprietăriți, care nu posedă pamînt sau are prea puțin

Țăranul romîn nu e nici mai bun, nici mai rău de cît țăranul din alte țări. Este lucru constatat, de toți aceĭ cari au venit mai des în contact cu el, că știe să-și ție angajamentele și a conservat un sentiment foarte apreciabil de ce e cinstit și ce nu e cinstit. Știe să-și plătească datoriile cu mai multă exactitate de cît cetățenii din orașe, și deși garanțiile cari se iau de obiceĭ pentru plata unei creanțe sunt minime față de el, totuși prea rar se văd cazuri în cari vre un țăran să fi negat vre-o datorie, pentru care n'avea nici o majoritate, e de a fi cinstit și a căuta, prin ori-ce mijloace, să facă față angajamentelor. Atunci cînd o datorie nu poate să o plătească în bani, el muncește pentru ea îndoit și întreit.

Caracterul principal al caselor Raiffaisen este responsabilitatea solidară și nelimitată a tuturor asociațiunilor.

Acest caracter ar putea oare să păstreze casele de împrumut mu-

tual şi în Romînia? Da, mărginindu-se însă solideritatea la o cifră determinată mai dinainte şi egală pentru toţi, şi inscriindu se în statute principiul că, dincolo de o anume sumă, împrumuturile consimţite de case vor trebui să fie garantate de unul saŭ mai mulţi asociaţi.

Printr'o progresiune spăimîntătoare cămâta s'a lăţit prea mult la ţară. Ţăranul nostru plăteşte pănă la 30 la sută dobîndă. Avînd necontenită nevoe de banî, fie pentru cultura pămîntuluî, fie pentru nevoile zilnice, micul proprietar rural e silit să plătească dobînda cît de mare pentru ca să poată faţă tutulor exigenţelor. Stîrpirea cămăfaruluî de la ţară trebue să fie primul scop al micelor case rurale de împrumuturî mutuale.

Casele rurale tip Raiffaisen sunt ele conforme cu legile noastre? Din punctul de vedere al relaţiunilor asociaţilor între eî, nu încape nicî o îndoială. Nicî o dispoziţie de lege nu interzice unuî anumit număr de persoane să se facă solidarî pentru angajamentele pe carî le contractează şi această solidaritate poate să rezulte din actul constituţieî al asociaţieî, orî-carî ar fi forma acesteî societăţî.

Asociaţiî sunt solidară, decî terţiî vor avea în contra fie-căruia din asociaţî şi în contra tuturor o dublă acţiune pe care o vor putea exersa după cum vor voi. Dar nu trebue să considerăm pe ţăranî numaî ca aavînd drepturî, eî pot avea şi obligaţiunî. Pot să fie, vor fi adesea obligaţî faţă de societate. Cum va putea în acest caz casa mutuală să î urmărească? saŭ să ne apere de pretenţiile lor exagerate? Prin organul preşedînteluî, fără îndoială; dar, pentru aceasta, trebue ca ea să aibă personalitatea morală şi prin urmare forma comercială. Legiuitorul nostru n'a întrevăzut societăţile cooperative de cît ca societăţî cu capital variabil. De aci necesitatea de a constitui o societate pe acţiunî, de a subscri un capital, de a supune constituirea caseî rurale la anume exigenţe legale,—inconveniente serioase, carî trebuesc absolut remediate printr'o lege.

Am regretat că guvernul, a votat legea băncilor populare, înainte de a fi legiferat asupra mareî şi importanţeî chestiunî a sindicatelor agricole. Sunt ferm convins că numaî sindicatelor profesionle agricole, cărora li se va recunoaşte forţat personalitatea civilă, se vor putea să se înfiinţa cu succes case rurale de împrumuturî mutuale. Să se înfiinţeze maî întîî sindicate agricole, să se obicinuiască ţăranul romîn cu economia şi cu solidaritatea de interese, şi în urmă, de la sine şi fără nicî o greutate vom putea avea case rurale tip Raiffaisen. Agricultura romînească are nevoe de asociaţiunî sindicale, de economie şi de credit.

Compilat de **I. M. L.**

DIVERSE

Premiarea Societăţeî Agrare

Societatea agrară a marilor proprietarî din Romînia a fost premiată la Expoziţiunea Asociaţiuneî romîne pentru înaintarea ştiinţelor pentru lucrările prezentate la Expoziţiune revista „Agrarul" şi conferenţele ţinute la societate.

***

Vremea geroasă dar liniştită continuă a se menţine în toată ţara, cu deosebire în Moldova şi la munte unde termometrul s'a coborît sub —15°. Cele maî coborîte temperaturî aŭ fost —20° la Bacăŭ, —22° la Tg-Neamţ şi —24° la Fălticenî. Puţin desgheţat ziua în Dobrogea şi în unele localităţî din regiunea de cîmpie. Temperatura cea maî ridicată +2° la Constanţa.

Acum cerul acoperit în cea maî mare parte a ţareî; pe alocurî cu deosebire la munte cerul senin. La Bucurescî vremea a fost splendidă de frumoasă.

Barometrul este însă ridicat. Fulgiî de zăpadă aŭ început să cadă.

***

Conferinţe'e la sate

O nouă dispoziţiune luată de către ministerul instrucţiuneî publice, în ceeace priveşte conferinţele săteştî ţinute de învăţătorî.

Conferinţele

Se ştie că în ultimiî anî d. Sp. Haret ministrul instrucţiuneî publice, a luat dispoziţiunea ca toţî institutoriî de la sate să ţie conferinţe publice în zile de sărbătoare, conferinţî la carî să asiste cît maî mulţî ţăranî din sat şi la carî să se desvolte, în limbaj popular, toate progresele ştiinţifice, agricole şi de gospodărie casnică şi să răspîndească astfel ideile unuî nouî culturî practice şi sănătoase a poporuluî.

Rezultatele

Roadele pe carî le-a dat într'un timp relativ scurt această nouă îndrumare a culturei ţărăneştî, aŭ fost cu adevărat uimitoare.

Ca orî ce reformă însă din nou introdusă şi aceasta avea numeroase lipsurî.

Reforma

In urma înţelegereî luate de d. Spiridon Popescu, directorul învăţămîntuluî primar, cu d. dr. Manolescu, directorul general al serviciuluî sanitar, s'a hotărît ca la mişcarea învăţătorilor pentru ridicarea stăreî culturale a săteanuluî să ia parte activă şi medicii veterinarî, medicii de plasă şi moaşele diplomate.

Fie-care din aceştia, în ordine succesivă, va trebui să ţie pe la sate conferinţe, în carî să trateze, tot în termenî bine-înţeles populariî, despre epizootiî, epidemiî şi să dea ţăranilor noţiunî de igienă practică.

Insuficienţa învăţătorului

Invăţătorul, saŭ din cauza prea multor sarcinî ale sale saŭ din cauza lipseî de cunoştinţe speciale în materie, nu este în măsură să producă în deajuns progresul cultural la care se ţinteşte.

O vorbă a doctoruluî, o părere emisă de el, în materie specială, are de sigur maî multă valoare în ochiî ţăranilor şi maî uşor se infiltrează în mintea lor.

In conferinţele lor medicii vor însoţi subiectul conferinţeî lor populare cu diferite proecţiunî electrice, în formă simplă şi uşor inteligibilă.

Rolul moaşelor

In această mişcare moaşele aŭ şi ele un rol important.

Ele vor fi obligate să viziteze regulat şezătoarele săteştî, ce este frumoase şi poetice sindrofiî ale poporuluî nostru de la ţară, la care se adună toate femeile şi fetele din sat şi stînd la lucru discută.

In viitor se va pune la dispoziţiunea sătencilor localul şcoaleî încălzit bine şi aranjat anume, unde să se facă şezătoarele.

Moaşele vor propaga cunoştinţele igieneî sarcinî şi lehuzieî şi ale creştereî copiilor micî, etc.

* * *

Aceasta este noua roformă introdusă. Participarea medicilor de plasă la aceste conferinţe va fi obligatorie.

***

Febra aftoasă

Febra aftoasă bîntue încă, şi cu putere în ţara nóstră.

Apoî aceasta are în istoric foarte picant, dacă nu trist pentru populaţiunea care are să sufere pe urma eî.

La început serviciul sanitar veterinar s'a obligat, faţă de ministerul de interne şi aceasta faţă de ceîlalţî d-nî miniştri, de a stîrpi într'un timp foarte scurt epizootia, nedepăşind suma de 300,000 leî.

Degeaba s'aŭ ridicat maî mulţî medicî veteranî şi aŭ arătat că boala aceasta nu se poate combate, că ea trebue să-şî facă cursul eî, dovadă străinătatea. Serviciul veterinar n'a voit să ţie seamă de aceste observaţi drepte a luat fel de fel de măsurî draconice, iar rezultatul? s'au cheltuit deja peste 300,000 leî şi epizotia bîntue în 12 judeţe 1. Ce s'aŭ făcut asigurările fărmale ale serviciuluî veterinar?

S'aŭ crede el că pentru a'şî acoperî această mare greşală, este de ajuns să comunice în fie-ce zi preseî

ştirĭ despre mersul epizootiilor în alte ţărĭ ? In străinătate, cel puţin nu se cheltuesc sume enorme în zadar şi nicĭ nu se daŭ asigurărĭ imposibile de realizat.

***

Congresul băncilor populare

Congresul băncilor populare care se va ţine la Focşanĭ, a fost fixat pentru zilele de 11 şi 12 Ianuarie 1904.

Direcţiunea generală a Creditului agricol a avizat toate băncile populare săteştĭ din ţară să trimită cîte doĭ delegaţĭ la acest congres.

Lucrările congresuluĭ aŭ fost împărţite în două :

In prima parte, vor fi şedinţe plenare, în care se vor face patru conferinţe, dintre carĭ două asupra chestiunilor economice, legate de băncile populare ; una asupra situaţiuneĭ legale a acestor băncĭ şi una despre administraţia lor.

Aceste conferinţe nu vor da loc la discuţiĭ contracditoriĭ.

A doua parte va coprinde lucrărĭ în secţiunĭ, cu care ocaziune fie-care îşĭ va putea exprima părerile sale şi vor fi discuţiunĭ contradictoriĭ.

La urmă se va ţine o şedinţă plenară a congresuluĭ, în care se va generaliza rezumatul şedinţelor anterioare.

Conferinţele vor fi ţinute de membriĭ consiliuluĭ de administraţie al băncilor populare.

La nevoe se va putea prelungi Congresul cu una zi.

La acest congres va asista d. ministru al instrucţiuneĭ Spiru Haret şi întrrg consiliul de administraţie al băncilor populare.

Delegaţiĭ băncilor populare vor beneficia de o reducere de 50 la sută pe căile ferate.

***

Expoziţia de sirieicultură

La Iaşi s'a inaugurat, în luna trecută expoziţia şcoaleĭ de sericicultură.

Progresul şcoaleĭ a fost îmbucurător şi d l Ministru de Culte a promis că va înscrie în budget o subvenţie de 2000 leĭ.

Această şcoală s'a înfiinţat de d-na Zamfira Vitlimescu şi funcţi-onează în comuna Galata.

***

Conferinţa Societăţeĭ agrare

Anunţăm pe membriĭ Societăţeĭ Agrare pe cititoriĭ noştri, şi pe toţĭ amiciĭ noştri că, imediat după sărbătorĭ, se vor relua, la Societatea Agrară (Calea Victorieĭ 55) Conferinţele economice, carĭ aŭ fost aşa de urmate acum un an.

***

Conform deciziuneĭ luate în şedinţa de la 18 Decembrie, comitetul Societăţeĭ roagă pe toţĭ domniĭ membrĭ să bine-voiască a se întruni regulat în fie-care Joie şi Sîmbătă orele 5 p. m, la sediul Societăţeĭ.

***

Principalele bîlciurĭ din Romînia din 1904

Februarie 1, la Călugărenĭ (Vlaşca); 8, la Piatra; 24, Văidenĭ (Vîlcea).

Martie 9 Suţeştĭ (Brăila), Frăsinet (Vlaşca), Grind (Ialomiţa), Cărbuneştĭ (Gorjiŭ), Brîncoveni. (Romanaţĭ); 15, Galaţĭ, Grecĭ (Olt).

Aprilie 1, R.-Sărat, Roman ; 23 Slatina, Caracal, Piteştĭ, Ploeştĭ. Slobozia, Frăţeştĭ. Birlad, Negreşti.

Maĭ, la Înălţarea Domnuluĭ : Piteştĭ, Jiu, Cîmpul-mare, Slobozia, R.-Sărat ; la Rusaliĭ: Vădenĭ: Duminica mare: Piteştĭ. Sălcĭ (Ialomiţa) Jilava (Ilfov) ; la Moşi: Bucur., Mavrodin, Olteniţa.

Iunie 29, la Drăgaică: Buzĕŭ, Focşanĭ, Ipăteşti-Buda R,-Sărat, Colentina, C.-Lung.

Iulie 20, C-Lung, Frăsinet (Vlaşca); 24, Jilava (Ilfov); Sf. Pantelimon: Curtea de Argeş, Argintoae, Drăghicenĭ, Pantelimon (Ilfov).

Birlad cel maĭ mare bîlcĭ din Moldova începe la 20 **August**, temeiŭ la 27, 28, 29.

August 29, Călăraşĭ, Mirceştĭ; la Schimbarea la faţă: Poenarĭ (Argeş); la Sf. Maria mare: Curtea de Argeş, Ulmenĭ (Ilfov). Giurgiŭ, Iaşĭ, Cotroc., Sinaia.

Septembre, la Sf. Măria mică : Frăsinet (Vlaşca) Riurenĭ, Buda; la Înălţarea Sf. Crucĭ la Drăgăşanĭ.

Octombre, la Vinerea mare : Rîmnic, Slobozia.

Noembre 8, la T.-Ocna; la Suţeştĭ (Brăila) Boroceştĭ.

Decembre 2, la Comăneştĭ (Bacĕŭ); 5 la Piatra; 6, la Moineştĭ (Bacĕŭ(.

La Florĭĭ Giurgenĭ, Ciochina (Ialomiţa).

La Duminica Tomeĭ Suţeştĭ (Brăila).

La Rusalii, Alexandria.

***

Muzee comerciale romîne în Turcia.

La ministerul comerţuluĭ a sosit o propunere privitoare la înfiinţarea de muzee comerciale romîne în principalele oraşe ale Turcieĭ. După cele ce ştim, propunerea ar fi fost şi admisă în principiŭ de către d. ministru al comerţuluĭ.

E vorba de crearea uror muzee în carĭ să se expue eşantioane de produsele industriale şi comerciale ale Romînieĭ carĭ sunt căutate în Turcia, dar nu se găsesc. Acele muzee n'ar fi create de loc pentru a servi de distracţie, ci în ele ceĭ interesaţĭ ar putea găsi preţul produselor din Romînia, precum şi explicaţiile necesare asupra moduluĭ de cumpărare şi vînzare şi a condiţiunilor de transport.

Maĭ nemerit, acele muzee ar trebui să fi niştе biurourĭ de informaţiuni, în carĭ să se dee toate datele necesare privitoare la produsele industriale din Romînia.

Pentru organizarea acelor muzee, statul ar trebui să deburseze sume neinsemnate, căcĭ venitul din comisionul luat pentru afacerile pertractate ar asigura poate aproape toate cheltuelile necesitate de existenţa muzeelor.

In schimb acele muzee ar fi cea maĭ bună recomandaţie în Turcia pertru produsele noastre industriale.

S'ar putea da avînt, prin ajutorul acelor muzee, exportuluĭ de cereale, de făină, de petrol şi derivate, precum şi exportuluĭ de animale pentru carne.

Deci ministerul nostru de comerţ nu putea fi de cît pentru principiul de a se crea asemenea muzee comerciale. Rămîn de stabilit condiţiunile în carĭ s'ar putea organiza acele muzee, şi de sigur că stabilirea acelor condiţiunĭ nu va fi aşa de dificilă, în cît să pericliteze principiul deja admis.

***

Tratativele comerciale între Rusia şi Germania

Delegaţiĭ germanĭ numiţĭ spre a continua la Petersburg întratativele pentru stabilirea tarifuluĭ vamal rus de aplicat provenienţilor germane, vor pleca la Petersburg la 3/16 Ianuarie, neputîndu-se începe pănă atuncĭ conferinţele din cauza sărbătorilor Crăciunuluĭ în Rusia.

Din ordinul Ţaruluĭ, tariful general vamal rus, care urma să expire la sfîrşitul anuluĭ, a fost prelungit provizor.

***

Perimetrarea pădurilor Statuluĭ din Dobrogea

Ministrul domeniilor a luat dispoziţiunea de a se perimetra pădurile statuluĭ din Dobrogea, în scop de a se demarca odată, pentru tot-deauna, domeniul silvic de cel agricol Pănă acum, nefiind perimetrate pădurile statuluĭ din provincia transdunăreană, se întîmplaŭ o mulţime de neajunsurĭ ce contribuiaŭ la împovărarea sarcinelor administraţieĭ respective.

Prin dispoziţiunea recentă a d-luĭ ministru la domeniilor se stabilesc cele ce urmează :

Toate lucrările de perimetrare vor fi supuse studiuluĭ consiliuluĭ technic al pădurilor şi apoĭ aprobăreĭ d-luĭ ministru al domeniilor.

Acele lucrărĭ vor fi executate de către regiunea silvică din Constanţa, cu concursul administraţieĭ domeniilor statuluĭ din Dobragea.

Perimetrarea tuturor pădurilor statuluĭ din Dobrogea se va face în timp de 3 anĭ.

Acea perimetrare se va face prin şanţurĭ, brazde, movile saŭ stîlpĭ.

Toate cringurile, tufişurile, reriştele şi zăvoaele vor fi coprinse în perimetrare neputîndu-se abandona în nicĭ un caz vre-o porţiune de pădure.

Cu ocazia perimetrăreĭ pădurilor se vor alege pe teren prin semne fixe, locurile de depozit, locurile cu căderĭ de apă, cele necesare pentru construcţiunĭ, pentru pepiniere, saŭ pentru drumurĭ de acces.

Pentru fie-care pădure se va face cîte o schiţă de plan.

Toate veniturile rezultate din producţirnea terenurilor coprinse în interiorul perimetruluĭ definitiv se vor administra de către serviciul silvic Excepţie de la această ultimă regulă fac terenurile miniere şi cele concedate prin contracte.

D. ministru al domeniilor a însărcinat în acelaş timp pe d. Pretorian, şeful regiunii a X-a silvică, să întocmească, împreună cu administratorul domenial din Dobrogea, programa pentru lucrările de perimetrare.

***

Membrii noui votaţi

D. Corbu, C. Ralea, G. Rădulescu, Temistocle Ioan, Jon Veron, Eug. Ghika-Budeştĭ, Emil Vinkler, I. C. Atanasiŭ, Zacharia I. Zacharia, G. Antache, Ion Igiroşanu, Gr. Constantinescu, Em. Juvara, Marin Ionescu, Dr. Ilie Stroicĭ, N. Dumbravă, O. Balan, Batira Falet, C. A. Codreanu, N. D. Sprineanu, Gh. C. Bălteanu, Alfred Juvara, Gh. I. Aureliŭ.

***

Pentru răspîndirea şi desfacerea produselor greceştĭ în Romînia, Grecia 'şĭ-a propus a organiza în toate oraşele principale din Romînia muzee comerciale carĭ să se ocupe cu răspîndirea producţiuneĭ industrieĭ aceleĭ ţărĭ.

Pentru aceasta, d. Polivios P. Licos vizitează toate oraşele de pe malul Dunăreĭ şi la urmă va vizita şi Capitala: maĭ înainte d-sa a vizitat Egiptul şi Turcia în acelaş scop.

D. Licos este delegat de o societate întemeiată în Grecia în scopul de

a organiza muzee pentru desfacerea produselor naţionale greceşti în întregul Orient.

***

La ministerul de domenii se studiază modul cum s'ar putea face exploatarea faguluĭ din pădurile statuluĭ. Este vorba a se crea două centre silvice de exploatare: unul la Piteşti şi altul la Bacău, în vederea fasonăriĭ traverselor creozotate pentru c. f. r.

***

Pepinieră de viţe franceze

Franţa poseda odată o bogată pepinieră de viţe la Luxemburg. In acea pepinieră eraŭ plantate soiurĭ de viţe din întreaga lume, unde se cultiva rodul din care se extrage vinul. Intr'un moment de prea puţină atenţiune pentru viniculturâ, Franţa a lăsat în părăsire acea pepinieră. Acum guvernul francez a decis refacerea uneĭ pepiniere de viţe din toate statele. Acea pepinieră se va crea în Algeria. Pentru formarea eĭ s'aŭ cerut colecţiunĭ de viţe din toate ţările, şi Romînia a şi satisfăcut cererea.

Crearea uneĭ pepiniere cu viţe din toate ţările se încearcă de vreo-o cîţiva anĭ şi la noĭ, la Petroasa. Cum însă se dispune de mijloace puţine, pepiniera de la Petroasa e cam modestă.

***

Budgetul ministerului domeniilor

Proectul de budget al cheltuelilor ministeruluĭ domeniilor pe exerciţiul 1904 – 1905 se prezintă cu suma de leĭ 4,275,864, adică cu un spor de leĭ 143,619 asupra cheltuelilor budgetuluĭ curent. Maĭ tot sporul de cheltuelĭ a fost afectat serviciuluĭ pescăriеĭ şi serviciuluĭ administraţiuneĭ domeniilor din Dobrogea. S'a realizat însă o economie de 113,478 leĭ, care s'a repartizat la alte articole unde era nevoe de sporire.

Iată ce fel s'aŭ făcut sporirile şi reducerile maĭ importante: *la direcţia agriculturеĭ* s'a înfiinţat un post de şef de biuroŭ cl. III-a la serviciul zootechnic; s'aŭ rezervat 10,000 leĭ economisiţĭ de la capitalul cheltuelelor exterminăreĭ lăcustelor din Dobrogea pentru încurajarea *sericultureĭ; la institutul meteorologic* s'aŭ adaos 500 leĭ pentru instrumente, reparaţiĭ de materiale, etc., şi 5000 leĭ pentru determinarea cotuluĭ legal, *la serviclul pescăriilor* s'a prevăzut un spor de 25,000 leĭ.

La serviciul pădurilor s'a prevăzut suma de 110,000 leĭ pentru lucrărĭ de amenajarea pădurilor, ridicarea lor în plan, lucrărĭ culturale, etc.; *la şcoala centrală de agricultură de la Herăstrăŭ* s'a prevăzut un spor de 2204 leĭ la personal, provenit prin împlinirea unuĭ noŭ termen de gradaţie de profesorul de agricultură generală, şi un spor de 15,415 leĭ pentru nutrimentul elevilor şi oamenilor de serviciŭ, spor reclamat de înmulţirea număruluĭ elevilor.

S'a redus cu 4500 leĭ alocaţia pentru restituirĭ de sume răŭ încasate.

In expunerea de motive, d. ministru al domeniilor constată că veniturile acestuĭ departament aŭ sporit în mod simţitor; pescăriile, pădurile, moşiile, sunt rezultate netăgăduite ale unuĭ spor de venituri datorit uneĭ bune şi îngrijite administraţiunĭ. «Totuşĭ, zice d. ministru, ne-am reîntors cifra cheltuelitor la o sumă apropiată de aceea a anilor precedenţĭ, pentru a menţine şi acest al patrulea budget în marginele prudente ale economiilor, carĭ aa asigurat îndreptarea financiară a statuluĭ».

Asupra acestuĭ budget, aşa de important pentru agricultură vom reveni într'unul din n-rile viitoare.

***

Statistica vitelor cornute

La ministerul domeniilor se lucrează la facerea uneĭ importante statistice în vederea viitoarelor convenţiĭ comerciale: o statistică privitoare la vitele cornute.

Iată cîte-va notiţe culese din această statistică:

Romînia posedă azĭ 2,600,000 vite cornute marĭ, dintre carĭ 1,300,000 boĭ.

In ţară se consumă anual 70,000 boĭ. Anual se scot de la muncă 90,000 boĭ, carĭ nu pot aduce niciŭ serviciŭ din cauză de bătrîneţe şi din alte priciniĭ. După aceste ţifre 20,000 de boĭ trebue exportaţĭ.

Deci, teama ce o aŭ uniĭ că dacă se vor exporta vite cornute, consumaţia internă se va scumpi, nu este întemeiată; ca dovadă este faptul că în anul 1887 s'aŭ exportat în Italia şi Rusia 24,000 vite cornute, marĭ, şi preţul cărneĭ nu s'a urcat peste 60—70 banĭ.

In anul 1860, Romînia avea o suprafaţă de cultură de 2,500,000 hectare. Azĭ Romînia are o suprafaţă de cultură de 5 milioane hectare. De aci necesitatea de a se îndoi numărul vitelor.

Naşte întrebarea ce se va face cu excedentul vitelor, carĭ nu maĭ pot fi întrebuinţate la munca cîmpuluĭ? Azĭ avem în ţară, faţă de anul 1877, peste 100,000 vite în plus.

La 1877 exportul vitelor în Romînia ajunsese apogeul. S'aŭ exportat, numaĭ în acel an, vite în valoare de 11,594,600 leĭ. Azĭ, nu exportăm de cît de aproape 10,000 leĭ anual.

Cauzele sunt următoarele: In Austria nu putem exporta, din pricină că această ţară se supune Ungarieĭ în chestiunĭ agrare, posedă astă-zĭ 77,150,000 vite. In Rusia iar nu putem exporta de cît în număr mic, de oare-ce Rusia a devenit şi ea azĭ o ţară exportatoare de vite. In Italia taxele de import sunt prea marĭ, iar iar transportul pe mare este dificil, totuşĭ nu e exclus aci un export mare. In Franţa, Belgia şi Olanda s'a oprit importul viţelor prin legĭ sanitare foarte riguroase. Aproape singura ţară către trebue să ne îndreptăm privirile este Anglia. Această ţară face anual un import de carne de peste 600,000,000 leĭ. Am maĭ trebui să ne asigurăm prin tratate vamale tîrgul, foarte important, al Austrieĭ.

***

Pentru domnii agricultorĭ

Este în interesul cel maĭ însemnat al agriculturеĭ ca toţĭ proprietarĭĭ ruralĭ, toţĭ plugarĭĭ, să manifesteze în sprijinul intereselor lor adică în contra tarifuluĭ vamal şi a politiceĭ de industrialisare forţată care ameninţă în mod serios propăşirea agriculiureĭ.

Toţĭ domnĭĭ agricultorĭ sunt decĭ rugaţĭ de a se întruni în capitalele de judeţe respective pentru a se consfătui şi a lua hotărîrĭ în vederea unuĭ protest general al agricultorilor romînĭ în potriva politiceĭ vamale a guvernelor.

***

Ministerul domeniilor va pubtica în curînd *ancheta făcută de serviciul comerciului de cereale din Romînia.*

Lucrarea coprinde: chestionarul ce s'a trimes de minister; lista de persoanele cărora li s'a trimes şi carĭ aŭ răspuns la acel chestionar şi răspunsurile primite, unele în întregime şi altele în rezumat.

***

Ministerul domeniilor a interzis pentru un an întreg, *vînatul potîrnichilor* din cauză că aceste păsărĭ s'aŭ împuţinat în mod considerabil.

***

Serviciul statisticeĭ generale a trimis spre publicare la „Monitorul Oficial“ statistica producţiuneĭ culturilor din toamna aceasta.

Din acea statistică se constată că porumbul s'a cultivat pe o întindere de 2.072.065 hectara, dînd o producţiune de 28.287.760 heectolitri; sfeclele de zahăr pe 10.689 hectare, cu o producţiune de 2.080.840 chintale metrice; fînefele naturale pe 503.656 hectare, cu o producţie de 10.802.240 chintale metrice; fînefele artificiale pe 66.572 hectare, cu o producţie de 2.043.530 chintale.

Viile pe o întindere de 133.008 hectare aŭ dat o producţie de 1.850.055 hectolitri vin a căruĭ valoare totală e de 45.593.480 leĭ.

Pruniĭ, pe o întindere de 80.764 hectare, aŭ dat o producţie de 1.391.990 hectolitri; ţuică, a căreĭ valoare totală e de 8.808.230 leĭ.

***

Un document însemnat

Reproducem mai jos în fac-simile o diplomă a unei **„Societăţi de agricultură a Romîniei“** care a existat în anul **1835**, al cărei președinte a fost *Mihail Ghica*, fratele Domnitoruluĭ de atuncĭ. Diploma de membru este a *paharnicului* **R. Ion Lahovary**. Ea a fost dăruită societăţei agrare de d. *Grigorie Lahovary*, — președintele Curţei de conturĭ și adusă la cunoștinţa comitetuluĭ societăţeĭ prin d. *St. D. Grecianu*, președintele societăţeĭ agrare.

Diploma aceasta, care arată vechimea asociaţilor de îmbunătăţire agricolă la noĭ în ţară cum și încercările patriotice de a proclama numele de Romînia în locul denumireĭ obișnuite ţărilor dunărene, va fi așezată de azĭ înainte în sala societăţeĭ agrare, ca o mărturie a încercărilor din trecut și ca un îndemn puternic pentru munca stăruitoare în viitor.

MINISTERUL
Agriculturei, Industrieĭ, Comerciuluĭ și Domeniilor

ANUNCIU

Se publică spre cunoștinţa generală, că în ziua de 22 Ianuarie 1904, orele 10 a. m. se va ţine licitaţiune publică cu oferte scrise și sigilate, atît în localul prefecturei judeţuluĭ Doljiŭ, cît și la primăria comuneĭ urbane Calafat din judeţul Doljiŭ, pentru arendarea pepiniereĭ de viţe indigene din nisipurile de la Ciupercenĭ, pendinte de comuna Ciupercenĭ din judeţul Doljiŭ, în suprafaţă de 18 hectare 7763 m. p. afară de drumurĭ, de plantaţiunĭ, de salcimĭ și de plantaţiunĭ de viţe dintre bandele de salcimĭ din faţa pepiniereĭ vechĭ. cu carĭ împreună însumează 30 hectare aproximativ.

Arendarea se face pe termen de treĭ (3) anĭ, cu începere de la 1 Martie 1904, până la 1 Martie 1907.

Pepiniera se arendează cu toate instrumentele, obiectele și aracĭ aflătorĭ pe ea, cu obligaţiune peutru arendaș a le preda în aceiași stare la expirarea contractuluĭ, iar în caz contrar va plăti valoarea lor după inventar.

Predarea pepiniereĭ în posesiunea arendașuluĭ se va face cu inventar și prin dresare de procesverbal.

Cultura vieĭ va fi obligatorie aceia dictată de știinţă; iar în caz de neconformare va fi supus la plata valoreĭ prejudiciilor, ce s'ar ocaziona vieĭ prin o cultură vicioasă și neîngrijită.

Arenda anuală se va plăti în două rate egale din carĭ: prima la 1 Aprilie și secunda la 1 August al fie-căruĭ an. In caz de neplată la termen va va plăti procente 6%.

Pentru a fi admiși la licitaţiune concurenţiĭ vor trebui să depună o garanţie provizorie de 300 leĭ, în numerar saŭ efecte publice garantate de stat, iar garanţia definitivă de aceiași natură va fi egală cu jumătatea arendeĭ anuale.

Deosebit vor trebui să se conformeze art. 72, 83 din legea comptabilităţeĭ generale a statuluĭ publicată în Monitorul Oficial No. 282 din 21 Martie 1903, al căror cuprins textual îl vor găsi afișat în sălele de licitaţiune.

In termen de 10 zile de la comunicarea aprobăreĭ rezultatuluĭ licitaţiuneĭ, adjudecatarul este obligat a depune garanţia definitivă într'o reciș de consemnare pentru a se putea aviza la încheerea contractuluĭ și la punerea sa în posesiune.

In caz de neconformare va perde garanţia provizorie în folosul statuluĭ fără nicĭ un drept de despăgubire, iar pepiniera se va scoate din noŭ în arendare pe comptul d-sale.

Condiţiunile generale de închiriere publicate în Monitorul Oficial No. 143 din 26 Septembrie 1899 sunt obligatorii la aceasta arendare.

A apărut:

Manualul de viticultură

de *V. S. Brezeanu*, șeful serviciuluĭ agronomic și director al «Revisteĭ Viticole», se află de vînzare la librăriile: Socecu & C-nie, Leon Alcalay, Bucureștĭ; Th Codreanu, Focșanĭ și I. Georgescu, Odobeștĭ; precum și la Administraţia «Revisteĭ Viticole.

Preţul uneĭ broșurĭ este de 3 leĭ.

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer și gîrniţă.**

Informaţii la Moșia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

Pădurea Tatomir

Se află de vînzare lemne de foc și cherestele carĭ se vînd cu stinjenul, cu mia de kgr. și cu metrul cub.

Depărtarea este de 53 kilom. de Bucureștĭ, pe șoseaua Fierbinţilor la comuna Greci-Grădiște, cătunul Greci-de-sus, judeţul Ilfov, la proprietarul moșieĭ unde se află depozitate lemnele, saŭ în Bucureștĭ, strada Ţăranilor No. 152.

Preţurĭ și condiţiunĭ avantagioase.

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în Bucureștĭ, fundătura Mărcuţeĭ 22, în întindere de 11 pogoane vie și 1 pogon fineaţă, avînd și o casă de locuit și un linŭ.

A se adresa strada L.-Catargi 17.

De vînzare **Vin negru de OREVIŢA vechiŭ de 15 anĭ, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleșanu, strada Lascăr Catargi No. 17.**

De vînzare Una presă mare pentru fin, pae etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victorieĭ 55.

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoșĭ prăsiţĭ în ţară, buniĭ reproductorĭ pe preţul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Șeful Serviciuluĭ Statisticeĭ Generale.

Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck,* precum și la principalele librăriĭ din ţară.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDĂ MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 caĭ putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu sau fără aparat de legat snopĭ

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREI ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

15 IANUARIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 66.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE LA 1 ȘI 15 ALE LUNEI

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere, *compusă din d-nii*
Sava Șomănescu, Nicu Negri *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii:
C. Alimănișteanu, Al. Ciureu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.
Redactor și secretar de redacție fiind d-l:
V. M. Kogălniceanu

Colaboratorii revistei sunt d-nii:
I. Atanasiu, Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, C. A. Berendey, Gh. Cristodorescu, L. Colescu, Dr. Creangă, I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, M. Hîrsu, Dr. Hepites, Dr. C. Istrati, V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, V. S. Moga, Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe, G. N. Nicoleanu, Ion Peană, P. Popescu-Daia, N. O. Popovici-Lupa, Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, V. I. Radu, F. Robin, D. R. Rusescu, D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Țarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.
Articolele de natură politică privesc comitetul „Societății Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

FURNISORUL CURȚEI REGALE — CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

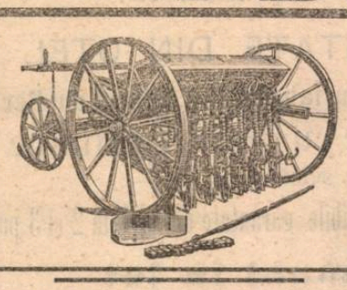

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „**sistem Sack**“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON, PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

Uleiuri Minerale

PENTRU

MAŞINE AGRICOLE ŞI INDUSTRIALE

DIN FABRICA SOCIETĂŢEI

„Steaua Romînă“

BUCUREŞTI

Valvolină pentru Cilindre, Grăsime consistentă

ZWEIFEL & Co.

BUCUREŞTI

31, Calea Moşilor, 31

IAŞI — *Strada Lozonsky, 10* | *CRAIOVA* — *Strada Unirei, 105* | *GALAŢI* — *Strada Mare, 23*

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ❋ GALAŢI ❋ BRAILA ❋ CONSTANŢA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

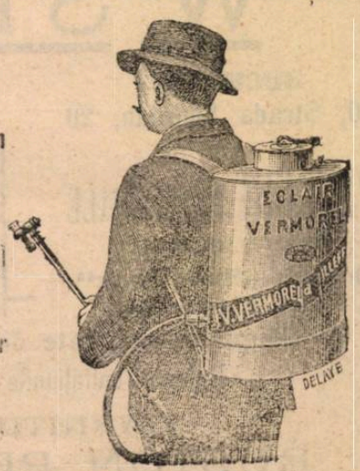

PLUGURI GARANTATE DIN OŢEL

Cu 1, 2, 3 şi 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde

— Cu şi fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oţel, în 2 şi 3 părţi

Maşini de semănat în lat

Construcţia perfecţionată, 3,76 m. lăţime din renumita fabrică F. H. Eckert

Maşini de semănat în rînduri

Renumita „BEROLINA“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă şi economică în distribuirea seminţei

Batoze de bătut porumbul cu aburi, şi cu mîna simple şi duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

15 IANUARIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 66.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE LA 1 ȘI 15 ALE LUNEI

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șase luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

Un document însemnat

Reproducem mai jos adresa și în fac-simile o diplomă a uneĭ «**Societăți de agricultură a Rumînieĭ**» care a existat în anul **1835**, al căreĭ președinte a fost *Mihail Ghica*, fratele Domnitoruluĭ de atunci. Diploma de membru este a *paharnicului* **Ion Lahovary**. Ea a fost dăruită Societățeĭ Agrare de d. *Gheorghe Lahovary*, — președintele Curțeĭ de conturi și adusă la cunoștința comitetuluĭ societățeĭ prin d. *St. D. Grecianu*, președintele Soc. Agrare.

Diploma aceasta, care arată vechimea asociațiilor de îmbunătățire agricolă la noĭ în țară cum și încercările patriotice de a proclama numele de Romînia în locul denumireĭ obișnuite țărilor dunărene va fi așezată de azĭ înainte în sala Societățeĭ Agrare, ca o mărturie a încercărilor din trecut și ca un îndemn puternic pentru munca staruitoare în viitor.

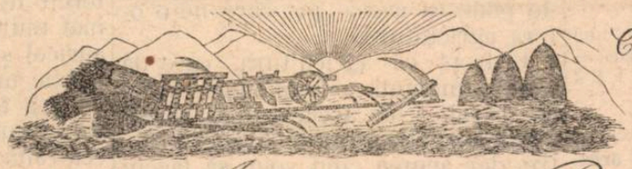

№ 108

Сѣмнца, маѡ: 29

Сѡцїєтатєа д'Агоікѕнтзоѓа Рѕмѕнїѝ

Дєкнаѡѓ

Кѣ а ѡоїмит пє Домнѕн Пазаѡнік Іоан Лахоѵаѓі,

Мѣдѕнаѡ Онѡаѓан Сѡцїєтцїі

Тєкнуцѣ 1835 маѡ: 30.
1ѡ Анаѓ Сѡц

Пєѓѕїдєнтѕн Мїхаѝ Гїка

Віцѣ-Пѓєѕїдєнтѕн А. Іѡѵѡа сѡц

1ѡ Єкѳоѓтаѓ Аѵаѓкам Роєрм

Domnule,

Societatea de agricultură a Rumînieĭ privind în persoana Domnieĭ-Voastre un călduros rîvnitor al înaintăriĭ științelor și meșteșugurilor și dorind a dobîndi în sînul său persoanele ce se deosibesc prin cunoștințele lor, aŭ numit pe Domnia-Voastră mădular onorar al său.

Organ al sentimentelor Societățeĭ, am cinste a vă alătura pe lîngă aceasta în formă diploma sa și a vă ruga să bine-voiți a primi și din parte'mĭ sentimenturile înalteĭ considerațiĭ și a desăvîrșiteĭ mele cinstiri.

București, 30 Martie 1835.

Scarlat Roset

Comitetul de Redacţie

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcţiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii*: **Sava Şomănescu, Nicu Negri** *şi* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacţiune este compus din d-nii: *C. Alimăniţeanu, Al. Ciurcu, D. N. Comşa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleănu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu şi Virg. Toroceanu,* Redactor şi secretar de redacţie fiind d-nul:

Vasile M. Kogălniceanu.

Colaboratorii revistei sunt d-nii:

Atanasiu I., Dr. Victor Babeş, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpităneseu, Gr. Crişan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălţeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe, Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societăţei Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacţiune.

SUMARUL No. 66

Vasile M. Kogălniceanu. — **Domeniul Coroanei Mălini**

I. Petrescu-Pejan. — **Asupra alimentaţiunei animalelor.**

M. Rampach. — **Conservarea legumelor şi fructelor.**

V. M. K.—**Din Dobrogea.**

V. M. K.—**Budgetul ministerului agricult. Proectul de lege al comunelor rurale.**

Teişanu.—**Legea comunală.**

De la Societatea Agrară

Conferinţele Societăţei Agrare. — Pentru d-nii agricultorĭ.— Intrunirea comitetului Societăţei.— Adunarea generală a Societăţei Agrare din 1 şi 2 Decemarie.

Reclamaţiuni.— Loteria S. A. Redacţia „Agrarul.“

V. M. K.— **Pentru d-nii Agricultorĭ crescătorĭ de caĭ.**

Cărţi şi Reviste: Cantacuzino, Dr. Urbeanu, G. Ranetti.

Diverse: Tarifui vamal. — Adjudecări de păduri.—Comisiune silvică.—Traverse.—Ancheta cerealelor. — Statistica vitelor. —Viile şi stupii în Bulgaria.—Unt francez în Englitera. — Comerţul Statelor Unite.—Conferinţele învăţătorilor ambulanţi.—Starea udometrică şi agricolă a Rominiei.— Congresul Băncilor populare.— Diverse informaţiuni, etc. etc.

CONVOCARE

Domnule Membru,

Avem onoare a vă face cunoscut că Joĭ 15 Ianuarie 1904, ora 2½ p. m. va avea loc conform art. 31 din statute, Adunarea Generală a Societăţei noastre, şi vă rugăm a lua parte la şedinţă, fiind la ordinea zilei:

1. Darea de seamă de mersul Societăţei, aprobarea gestiunei şi descărcarea comitetului.

2. Alegerea censorilor pentru verificarea gestiunei financiare viitoare a Societăţei.

3. Votarea budgetului.

4. Tragerea la sorţi a 5 membri din comitet şi alegerea a 5 noui membri în comitet. Ceĭ eşiţi sunt reeligibili (art. 12).

5. Alegerea orĭ-căror comisiuni se vor crede necesare pentru executarea unui serios control, saŭ pentru studiarea diferitelor chestiuni.

6. Deciziuni asupra orĭ-căror propuneri făcute de comitet, relativ la interesele Societăţei.

Modificarea statutelor.

In cazul cînd nu s'ar putea întruni o treime la prima convocare, se va ţine o altă adunare (conform art. 34) cu orĭ-care ar fi numărul membrilor — mimimum 25—în prima Duminică ce va urma: adică Duminică 18 Ianuarie.

Primiţi, vă rugăm, D-le membru, încredinţarea distinsei noastre consideraţiuni.

Preşedinte, **St. D. Grecianu**

Secretar general, **N. St. Cesianu**

NOTĂ. — D-nii membrii ai Societăţeĭ, carĭ sunt rămaşi în urmă cu plata cotizaţiunilor, sunt rugaţi ca, în vederea Adunăreĭ, să bine-voiască a'şi achite restanţele, conform regulamentului.

Domeniul Mălinĭ

Domeniile Coroaneĭ sunt cunoscute în public maĭ ales prin excelenta şi raţionala administraţiune agricolă ce se face pe ele şi prin acele admirabile opere sociale, de solidaritate şi caritate inteligentă carĭ le fac excepţionale în ţara noastră.

Ele maĭ prezintă însă şi o altă faţă a uneĭ economiĭ ştiinţifice anume aceea a administraţiuneĭ forestiere. Până acum partea aceasta a fost oare-cum neglijată, de şi ea nu este maĭ puţin importantă şi maĭ plină de pilde ca aceea pe care ne o oferă agricultura.

E drept că agricultura, care dă nota dominantă a economieĭ noastre rurale, este aceia asupra căreia avem maĭ ales aţintite privirile noastre, dar acuma cînd voim să facem operă de economĭ raţionalĭ şi inteligenţi în toate direcţiunile trebue să nu omitem nicĭ o ramură de avuţie şi s'o încurajem cu toată solicitudinea.

Bogăţiile forestiere sunt din marile ramurĭ de avuţiĭ carĭ merită toată îngrijirea aceasta, de minut cu minut, a tuturor factorilor determinanţi. Masivele de păduri sunt absolut necesare menţinereĭ bogăţieĭ agricole a ţăreĭ, ele sunt necesare şi din alte puncte de vedere sociale şi chiar igienice, şi apoĭ ele conţin o materie primă care dă naştere la numeroase şi puternice industriĭ cu pieţe de consumaţiune în tot-deauna asigurate. Intr'o economie ordonată, civilizată, pădurile îşĭ aŭ rolul lor bine determinat.

Aceasta nu s'a înţeles în trecut, precum nu se înţelege încă, de mulţĭ şi în ziua de azĭ. Ţara noastră care a fost odată acoperită de păduri mărete şi scumpe, a fost pustiită de avuţia eĭ forestieră în urma introducereĭ culturilor unilaterale de cereale. Cînd s'a observat că răul începe să devie ameninţător, s'aŭ luat măsurĭ de prevenire şi, puţine, foarte puţine, de remediare saŭ de amenajare a pădurilor. Codul silvic a fost votat şi serviciul corespunzător creat.

N'am intenţiunea să descriŭ aci istoricul activităţeĭ aceluĭ serviciŭ, nicĭ rezultatele pipăibile la carĭ s'a ajuns într'un număr de aniĭ. Ar fi un istoric interesant, fiind-că am vedea ce şi cum s'a lucrat până acum, carĭ sunt greşelile comise (fiind-că aŭ fost multe) şi ce trebue să se facă pe viitor. Poate ar trebui să'l întreprindă un silvicultor, dotat cu destul spirit de independenţă şi spirit critic ca să constate greşelile şi să le pue în evidenţă. Ne-ar trebui o asemenea lucrare sintetică şi analitică, ca să ştim unde stăm cu serviciul silvic, cu activitatea luĭ ca şi cu felul de dezvoltare al fonduluĭ forestier ce avem.

Aci vreaŭ dar să vorbesc,—în cîteva cuvinte—despre administraţiunea silvică a Domeniuluĭ Coroaneĭ, pentru că, în modul acesta, să atrag atenţia cititorilor noştri asupra eĭ şi totdeodată, descriind ceva maĭ în amănunt Domeniul Mălinĭ pe care l-am vizitat să ilustrez, cu un exemplu elocvent, conducerea progresivă ce face gloria administraţiuneĭ centrale.

Domeniul Coroaneĭ are în total, o suprafaţă de 132,112 hectare, între carĭ *83,669 păduri* şi 48,443 h., teren de agricultură. El are decĭ maĭ mult un caracter silvic de cît agricol şi, pe nedrept, a pătruns în public maĭ ales operă agricolă de cît cea forertieră ce s'a săvîrşit la Domeniul Coroaneĭ. Atît una cît şi cea-l'altă merită aceleaşĭ elogiĭ, fiind-că ambele constitue, în ţara noastră, modele de cultură civilizată, de la carĭ orĭ-cine poate lua exemple folositoare.

Pădurile Domeniuluĭ sunt situate pe cîmp saŭ la munte, după situaţia moşieĭ. Administraţia centrală a purtat de grije de toate soiurile de păduri, atît la cîmpie, cît la coline şi firește maĭ accentuat şi maĭ mult la munte.

Domeniul dispune azĭ de 30 pepiniere. La cîmpie s'aŭ plantat cu succes 1100 hectare loc nisipos cu acacias, pentru a se feri terenurile arabile înconjurătoare de pericolul inspirăreĭ. E un exemplu cultural de prima importanţă. In şesul Dunăreĭ nisipurile constitue în unele locurĭ, pericole serioase pentru agricultură. Numaĭ pădurile de accacias pot fixa şi susţine nisipurile. Administraţia Domeniuluĭ Coroaneĭ a dat cea d'întâiŭ pilda.

La coline, cum de ex. la Dobrovăţ, administraţia, pentru a uşura exploataţiunea pădureĭ, construit cu sacrificiĭ serioase de banĭ, o şosea de 14 Km., care aduce foloase mariĭ şi populaţiuneĭ. Orĭ unde se

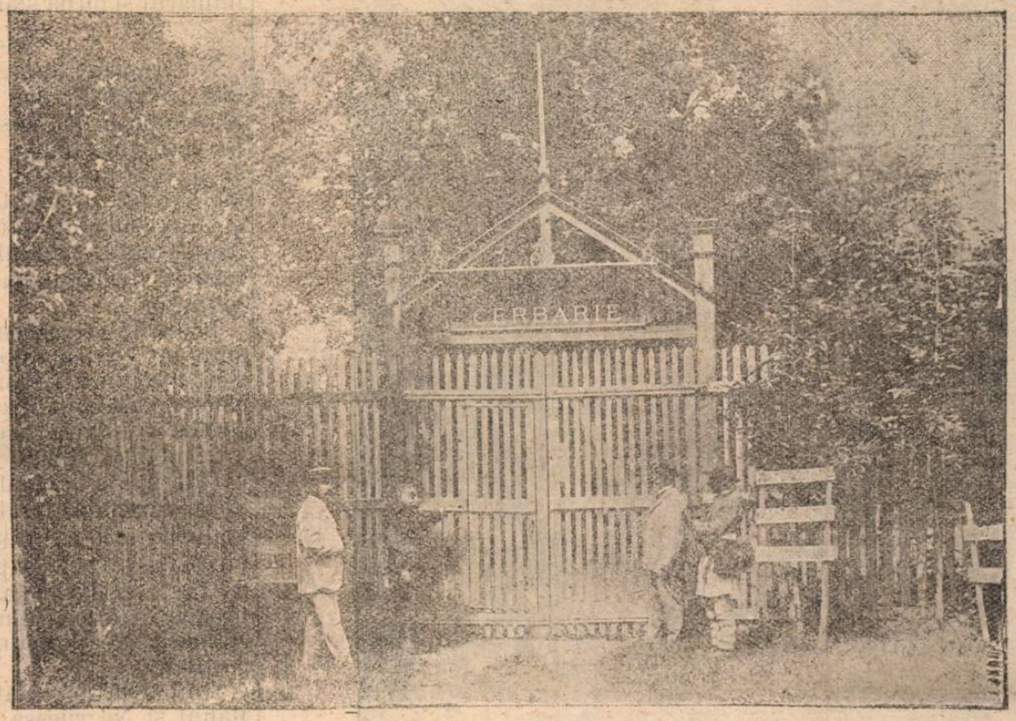

INTRAREA ÎN PARCUL CU CERBÎ DE PE DOMENIUL MALINÎ

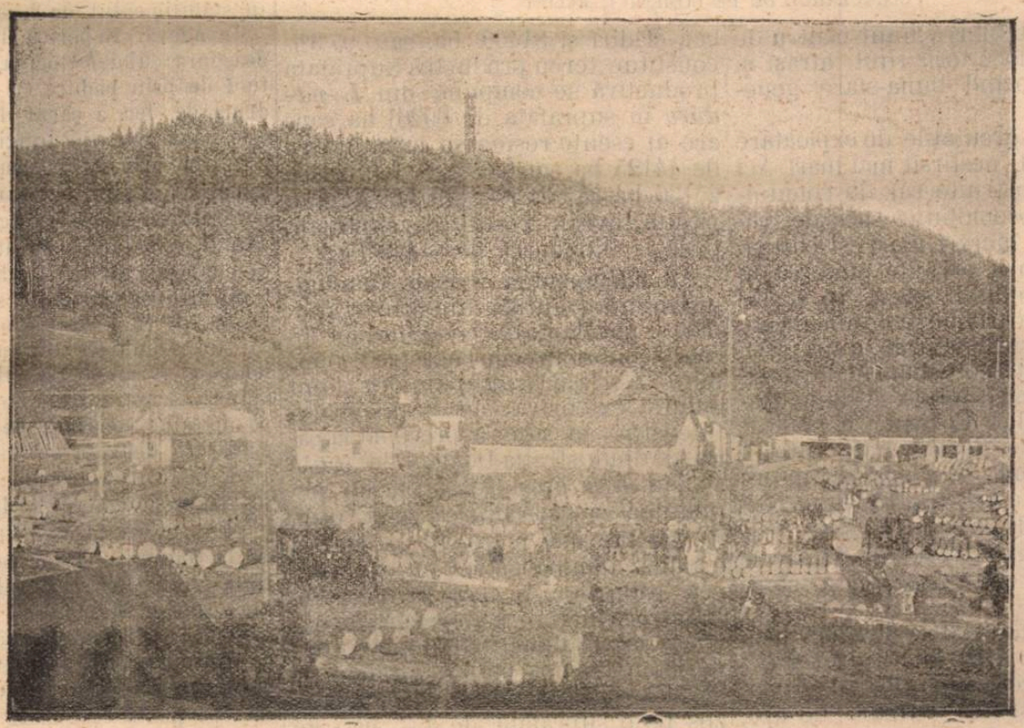

FERESTREUL DE LA GAINESTI PE DOMENIUL MALINI

FUNICULARUL DE PE DOMENIUL MĂLINI

înlesnește stăbilirea unuĭ centru de exploatare, locuitoriĭ sunt atraș̆i și fixați, provocînd buna-stare generală.

In munți, greutățile de exploatare sunt, natural, nesfîrș̆it mai mari. Aci trebuesc construite căĭ de comunicațiune și locomoțiune speciale, trebuesc adică lucrări mari și costisitoare pentru a permite punerea în valoare a fondului silvic. In acelaș̆ timp pădurile trebue să fie amenajate regulate și sistematizate, după prescripțiile științeĭ forestiere și după nevoile economice locale. Administrația Domeniului Coroaneĭ a realizat ambele aceste deziderate într'un mod admirabil. Ea a creat în munți o civilizație nouă, a atras numeroș̆i locuitoriĭ, a dat naștere la sate frumoase și bogate, respîndind în acele locuri viața, cultură și buna stare materială.

Din suprafața totală de 83669 hectare pădure, 2260 ha. [1] saŭ 2.7% constitue teren improductiv: stîncĭ, terenurĭ pietroase, cursurĭ de apă, căĭ, clădirĭ și 81409 ha. saŭ 97.3% constitue teren productiv. Suprafața productivă se compune din *I. pădure* în suprafața de 69261 ha. care are *a*) esențe reșinoase în întindere de 44125 ha. saŭ 68.3%, *b*) frunzoase 25136 ha. saŭ 31.7%; din *II. Culturĭ*: pășunĭ, livezĭ, restul de suprafață până la întinderea de 81409 ha.

Amenajamentele adoptate de administrațiune centrală sunt foarte raționale și se adaptează condițiunilor locale și împrejurărilor noastre economice Ca și la agricultură, unde s'a unit cultura extensivă — necesară — și cea intensivă, tot așa s'a procedat la păduri. Administrația Domeniului caută se împedice creșterea arborilor nefolositorĭ și prosperarea celor utilĭ, de valoare mai mare Ideea care a condus administrația, în exploatarea pădurilor, a fost să respecte strict producțiunea normală. Se extrage astfel anual 89100 metri cubĭ de lemn reșinos pe o suprafață de 857 ha. și 52200 m. c. de lemn frunzos pe o suprafață de 437 ha. saŭ în total 141300 m. c. pe o suprafață de 1294 ha.

Pentru a permite exploatațiunea în munți, s'aŭ construit căĭ, șosele, căĭ ferate, canale, fabricĭ, ferestrae etc. Astă-zĭ peste 3600 de persoane își găsesc ocupația la exploatațiunile forestiere ale Domeniului Coroaneĭ. Aceasta spune tot. Viața și bogăția unei localități se traduce în numărul și buna stare a locuitorilor.

* * *

Nu se poate de sigur o excursiune mai frumoasă, mai captivantă, interesantă și mai instructivă ca aceia pe care am făcut-o la Mălinĭ. Totul se unește pentru a mări atracția viziteĭ și poezia neîntrecută a loculuĭ și interesul puternic, viŭ, ce deșteaptă munca omuluĭ, bucata de cultură și civilizație înfiptă în creerul munților.

Pădurile reșinoase de la Mălinĭ sunt un centru important atît prin exploatațiunea rațională cît și prin căile, șoselele, fabricele și instalațiunile industriale ce se află acolo.

Domeniul Mălinĭ începe în partea de sus a platouluĭ riuluĭ Moldova, care începe de la Fălticenĭ. Pădurile sale se întind până la hotarul Bucovineĭ. Suprafața lor este de peste 28000 hectare, compuse aproape în întreg din brad și molift, cu masive dese, impunătoare și foarte regulate.

Sunt două localități de exploatare: Mălinĭ și Negrileasa.

«Materialul lemnos care se exploatează din seria I — Mălinĭ [1]), se transportează prin drumurile cele mai sistematice la Găinești, unde se fasonează în stabilimentul de ferestrae mecanice.

In adevăr, în partea de sus a pădureĭ, deasupra culmeĭ Opcina, se strîng butucĭ de prin pădure cu ajutorul unuĭ drum de fer, a căruĭ linie principală este până acum în lungime de vre-o 10 klm., cu mai multe ramificațiuni. Terasamentul linieĭ, pe coastele cele mai periculoase și peste văgașele cele mai adînceĭ, este lucrat cu atîta artă, în cît numeroase tunelurĭ, podurĭ și fortificațiunĭ, daŭ cea mai mare soliditate linieĭ ferate, pe care circulă o locomotivă, încărcată cu numeroase vagoane. După ce lemnele se adună pe culmea Opcina, cu ajutorul acestuĭ drum de fer, se scoboară pe un uluc, construit pe panta cea mai mare, în distanță de 3 klm., de unde apoĭ, prin un alt drum de fer, lemnele se transportează pe o distanță de vr'o 9 klm., până la stabilimentul central de la Găinești. Pe această din urmă linie ferată, circulă o altă locomotivă, încărcată cu numeroase vagoane. Locomotiva care funcționează pe linia ferată de deasupra Opcineĭ, s'a transportat cu multe greutăți până la culmea Opcina, căcĭ pe panta cea mare pe care func-

A se vedea 1 „Notice sur Le Domaine de la Couronne pour L'Exposition Universelle de 1900 à Paris„.

1) A se vedea „Excursiunĭ forestiere pe Domeniile Coroaneĭ, Mălinĭ, Sabasa și Bicaz de George Stătescu", pag. 6—8.

ţionează ulucul—spre a pune în comunicaţie linia ferată de deasupra cu linia ferată din vale— această maşină a fost urcată pe o şosea în spirală de pantă progresivă, în timp de 15 zile. Aŭ trebuit să lucreze 48 oameni pe fie care zi, spre a urca maşina cu ajutorul unor macarale pe şine, pe distanţa de vr'o 3 klm. a şoseleĭ.

Linia ferată care transportează butuciĭ de la capătul de jos al ulucului la stabilimentul de la Găineştĭ, trece înainte de a ajunge la acest din urmă loc central, peste un pod admirabil ca lungime şi soliditate. Acest pod lung de 318 metri — pe care lucrătoriĭ îl numesc podul luĭ Trajan—serveşte transportul peste văile Sovărîta şi Suha-Mică, care se întîlnesc în această parte.

Lemnele prefăcute în scînduri, se transportează pe o şosea foarte bine întreţinută, la gara Fălticeni, în distanţă de 15 klm., pentru a fi distribuite în ţară.

In seria Negrileasa, se vede aceeaşĭ exploatare raţională, iar lemnele se fanează în un stabiliment de ferestrae instalat chiar lîngă graniţă, pe teritoriul Bucovineĭ, spre a nu plăti taxele vamale la transportarea materialuluĭ în Austro-Ungaria».

Ferestrae foarte sistematice se află la Găineştĭ, Borca şi Poiana-Doamneĭ. Luminatul, peste toată întinderea loculuĭ, este electric şi furnizat de la uzina centrală. Pe lîngă ferestrae, se fabrică la Găineştĭ table de harmonium. Uscătorile lemnuluĭ, atelierele de lipit tablele de rezonanţă, de format table de piano complectează fabricele tablelor de harmonie. «Excelenta calitate a pinuluĭ din pădurile seculare ale Domeniuluĭ Coroaneĭ, găseşte cu greŭ concurenţĭ; din punctul de vedere al rezonanţeĭ el a bătut ca triumf orĭ-ce concurentă şi are o bună reputaţiune».

La Găineştĭ s'a stabilit de curînd un atelier pentru fabricarea mobilelor ţărăneştĭ.

Administraţia, în dorinţa de a dezvolta unele ramurĭ de bogăţie, a ţinut seamă şi de vînat. La Mălinĭ se află un parc de cerbĭ, de o frumuseţe neîntrecută. Sunt aci cerbĭ şi căprioare carĭ ar smulge strigăte de admiraţie de la ceĭ maĭ cunoscătorĭ.

De operile şcolare sociale şi de solidarizare a sătenilor nu maĭ vorbesc aci. Ele sunt în de ajuns cunoscute. Se ştie doar cum se lucrează la Domeniul Coroaneĭ, în privinţa aceasta, sub impulsiunea d-luĭ *Ion Kalinderu*, iniţiatorul şi organizatorul tuturor acestor frumuseţĭ materiale şi morale.

Şi ce splendid sĕ potriveşte himnul de laudă adus munceĭ de d. Kalinderu în ziua de 13 August 1888 cînd s'aŭ inaugurat instalaţiunile industriale de la Mălinĭ! Acel himn de laudă pe care dînsul, cel dintîiŭ, l'a pus şi'l pune în aplicare într'un mod neîntrecut. Reproducem aci o parte dintr'însul, pentru ca acum, în faţa marilor rezultate căpătate să se vadă ce opere însemnate se pot obţine prin muncă şi voinţă.

«Munca! Ea a fost în toate timpurile şi maĭ cu seamă în cele moderne, adică de un veac încoace, marele fermecător care preface cu bătul săŭ magic pustietăţile în pămînturĭ îmbelşugate, suprafeţele goale, ţelinele în cîmpiĭ mănoase, in oraşe bogate şi înflorite. Da! omul a profitat bine de această lume, de moşia care i-a fost dată goală ca s'o prefacă, s'o înzestreze şi s'o mobileze şi despre care se poate zice văzînd marele schimbărĭ ce le-a încercat, că omul a prefăcut'o într'un adevărat raiŭ pămîntesc, pe care l'a refăcut astfel cu braţele sale neobosite, cu minunatele năzuinţĭ ale activităţeĭ, ale minţeĭ şi ale geniuluĭ săŭ.

Iată minunile pe care le produce munca cîmpeneascĕ. Dar munca industrială! Cum a schimbat ea prin forţa ştiinţeĭ faţa pămîntuluĭ, împlinind prevestirea *renovabis faciem terrae!* Munţiĭ sunt străbătuţĭ, mărĭ carĭ eraŭ despărţite se îmbrăţişează şi se confundă într'o magică căsătorie, ca Mediterana cu Marea Roşie, şi în curînd Oceanul Pacific cu cel Atlantic, graţie geniuluĭ unuĭ inginer francez, de Lesseps. Drumurile de fer, telegraful, desfiinţează depărtarea, prin telefon vocea omuluĭ se duce de la un oraş la altul, la distanţe de care însăşĭ omul se miră şi rămîne uimit. Fonograful repetă pentru urechile şi inimile noastre cu toată vioiciunea, vocile noastre şi ale fiinţelor care ne aŭ fost scumpe şi aŭ dispărut. In curînd genialul Edison ne va da telefonul, acel miraculos instrument prin mijlocul căruia vom putea vedea la distanţă foarte mare persoana cu care vorbim.

Ştiinţa a ajuns dar aproape a smulge natureĭ şi Creatoruluĭ toate tainele luĭ: misterele par pe punctul de a peri înaintea ştiinţeĭ omuluĭ.

Eĭ bine d-nelor şi d-lor, ştiinţa natureĭ despre care reîntemeetorul eĭ Bacone a zis: «Ştiinţa e putinţa» vine acum şi străbate scumpa noastră Romînie—care păşeşte înainte cu paşĭ de uriaş pentru a ajunge în cale pe surorile eĭ maĭ vechĭ în civilizaţie şi a începe o nobilă întrecere cu ele—introducînd în aceste frumoase pădurĭ una din fericitele eĭ invenţiunĭ, o fierestrărie mecanică, un stabiliment falnic, luminat prin electricitate, înzestrat cu un drum de fer de maĭ multe kilometre, singurul de felul săŭ, nu numaĭ în ţara noastră dar cutez a spune chiar în Europa apusană, unde importanţa pădurilor şi a îngrijireĭ lor e cu deosebire preţuită; stabiliment care dă pîne şi întreţinere la sute de fiinţe, întregeĭ populaţiunĭ harnice şi plină de viaţă din localitate şi împrejur, care maĭ nainte se hrănia cu creşterea vitelor, dar care din momentul cînd n'a maĭ putut să le introducă în Austro-Ungaria, era ameninţată de a cădea în strîmtoare, văzînd astfel sărăcia şi ruina înlocuind traiul bun.

Fără a trece peste adevăr, pot spune că acest stabiliment şi lumina sa electrică vor contribui cu o mare parte la sporirea strălucireĭ acestor pădurĭ semeţe, prin resrfîngerea luminеĭ asupra frunzişuluĭ, colorînd aceştĭ munţĭ împunătorĭ.

Oamenĭ buni, care mă ascultaţĭ, vedeţĭ că Pronia nu v'a părăsit.

Un izvor de bogăţie s'a secat pentru voĭ şi iată că vĭ s'a deschis altul maĭ îndestulător şi maĭ bogat. Providenţa a văzut nevoile voastre şi v'a venit în ajutor, să-ĭ mulţumiţĭ dar cu recunoştinţă pentru această bine-facere şi aduceţi-vă aminte că un popor găseşte bunul traĭ numaĭ în muncă; munca la rîndul eĭ vă impune datoria de a fi economĭ, căcĭ istoria ne arată popoare marĭ carĭ aŭ putut să ţie piept prin economie la cele maĭ teribile flagele, la năvălirea inamiculuĭ chiar, căcĭ economia este pînea zilelor negre.

Această administraţie a Domeniuluĭ Coroaneĭ a creat din ordinul M. S. Regeluĭ încă patru centre industriale, nu prea departe de aci, tot în scopul de a procura munca locuitorilor de pe Domeniile Coroaneĭ.

De alt-minterĭ Romînia este o ţară democratică şi nimic nu produce bogăţiĭ ca democraţia.

Comunele democratice ale Greciеĭ, ale Flandreĭ, ale Italieĭ, s'aŭ bucurat în Evul Mediŭ, graţie cîrmuireĭ lor democratice, de belşug rar. Virtuţile cetăţenilor ţineaŭ cumpănă greutăţilor carĭ izvoraŭ din mişcările populare, căcĭ preocuparea intereselor lor bine înţelese, înăbuşea tendinţa fără judecată la dezordine şi la licenţă, această otravă a prosperităţeĭ publice şi particulare şi producea unirea trebuincioasă la dezvoltarea, industrie şi bogăţie.

Foarte drept! «Virtuţile cetăţenilor» marĭ ca Ion Kalinderu nu numaĭ că ţin cumpăna greutăţilor ce izvoresc din mişcărĭ populare, dar, în momentele de linişte, tot ele strălucesc în frunte prin creaţiunile lor, prin operile lor carĭ aŭ de scop, binele general.

Cine vrea să se convingă de aceasta şi să culeagă, în acelaşĭ timp, impresiĭ de neuitat să viziteze Mălinіĭ — saŭ orĭ care alt Domeniŭ al Coroaneĭ.

Vasile M. Kogălniceanu.

ASUPRA ALIMENTAȚIUNEI ANIMALELOR

Studiŭ ştiinţific despre valoarea nutritivă a diverselor alimente şi substituţiunea lor.

Este drept că alimentaţiunea animalelor este o chestiune vastă, care atinge fenomenele cele mai gingaşe de fiziologie, în special nutriţiunea, ale căreĭ acţiunĭ nu sunt pe deplin cunoscute; dar, cum totul este relativ în lume, vom pune la contribuţie, în lucrarea de faţă, datele ştiinţeĭ, aşa cum sunt azĭ, şi vom considera animalul ca o maşină în care introducem furage, şi care dă produse, fără a căuta acel «To by or no to by» al lucrurilor; analiza şi sinteza ce se petrec, *à fond* în corpul animalelor.

Boussingault, cel d'intiĭŭ, a pus chestiunea ast-fel şi pe această cale aŭ călcat toţĭ marĭĭ savanţĭ, carĭ s'aŭ ocupat de alimentaţiunea vitelor.

Azotul fiind corpul cel maĭ important ce intră în constituirea fiinţeĭ animalelor, asupra luĭ vom ţinti de la început toată atenţiunea.

Se credea că ţesăturile animale împrumută azotul din atmosferă.

Această eroare a fost răsturnată de Magendie, care a demonstrat că azotul, ce se asimilează de organism, este furnisat de alimente. Pentru a da o probă şi maĭ eclatantă, Magendie hrăneşte un lot de animale cu alimente lipsite de azot, cu zahăr, amidon, corpurĭ grase. Animalele mor după ce epuizează rezerva de azot. Experienţa aceasta, dovedeşte, nu numaĭ că azotul nu se capătă din atmosferă, dar că animalele trebuesc hrănite, aşa în cît să găsească, cu abundenţă, azot în alimentaţia lor.

Dacă se compară principiile imediate ale corpuluĭ animalelor cu ale plantelor, se găsesc aceleaşĭ în ambele regnurĭ organice: apă, materiĭ azotate, materiĭ grase, materiĭ minerale, (fosfat de calce, sărurĭ de potasă, de sodă) ast-fel că chimia biologică demonstră, că animalul găseşte în plante, fabricate gata, toate principiile ce'ĭ sunt necesare.

Următoarele tablouri, întocmite de C. Dumas şi Cahours, pun în evidenţă şi maĭ bine asemuirea fibrineĭ, albumineĭ, cazeineĭ, legumineĭ, de la animale şi de la plante.

Albumina

Elementele	Serum de boŭ	Serum de oaie	Serum de vițel	Serum de om	Albumină de albuș de oŭ	Albumina făineĭ
Carbon	53.40	53.54	53.49	53.37	53.37	53.74
Hidrogen	7.20	7.08	7.27	7.10	7.10	7.11
Azot	15.70	15.82	15.72	15.77	15.77	15.66
Oxigen	23.50	23.56	23.52	23.76	23.76	23.50

Fibrina

Elementele	De sînge de cal	De sînge de oaie	De sînge de boŭ	De sînge de vițel	De sînge de cîne	Din făină
Carbon	52.67	52.8	52.7	52.5	52.74	52.23
Hidrogen	7.0	7.0	7.0	7.0	6.92	7.01
Azot	16.6	15.5	16.6	16.5	16.72	16.41
Oxigen	23.7	23.7	23.7	24.0	23.62	23.35

Cazeina

Elementele	Lapte de vacă	Lapte de capră	Lapte de oaie	Lapte de femeie	Cazeina din sînge	Cazeina făineĭ
Carbon	53.54	53.60	53.52	53.47	53.47	53.46
Hidrogen	7.08	7.11	7.07	7.09	7.09	7.13
Azot	15.82	15.78	15.80	15.87	15.87	16.04
Oxigen	23.56	23.51	23.61	23.29	23.29	23.37

Între materiile animale şi vegetale, cu toată asemănarea lor chimică, există diferenţe fiziologice, foarte variabile.

Claude Bernard introduce albumina direct în sînge şi o găseşte complect în urină. Aceasta devedeşte, că materiile azotoase introduse în organism aŭ trebuinţă a fi peptonizate, pentru a fi asimilabile.

Pentru materiile grase, asemuirea între substanţele animale şi vegetale este şi maĭ mare. Acidul stearic, oleic, oleatele, etc., se găsesc într'o identitate perfectă în corpul animalelor şi al plantelor.

Cu toate acestea, animalele pot face corpurĭ grase cu hidrate de carbon.

Sunt corpurĭ grase de exemplu: caproina, butyrina, caracteristice animalelor, avînd greutate atomică maĭ mică. Le pot privi ca provenind din corpurĭ grase maĭ ridicate, prin ardere. Altele se găsesc numaĭ în plante, de exemplu guma, etc. Acestea sunt destinate a arde în economia animală, pentru a întreţine căldura.

Dacă azotul este partea acea maĭ importantă într'un aliment, din punctul de privire al întreţinereĭ vieţeĭ şi formăreĭ cărneĭ, grăsimea nu e maĭ puţin importantă pentru preţul ce dă acesteĭ cărnĭ.

O carne este cu atît maĭ preţuită, un animal cu atît maĭ scump, cu cît e maĭ gras.

Am zis că grăsimele se găsesc în regnul vegetal, preparate gata. În mare parte vitele nu aŭ de cît a le asimila. Savanţiĭ însă, aŭ observat că vitele daŭ maĭ multă grăsime de cît aŭ introdus prin alimentele utilizate. De unde dar, o putem fabrica.

Huber, cel dintiiŭ, a emis opiniunea că se poate fabrica din zaharurĭ. Liebig adoptă opiniunea luĭ Huber. După el cea maĭ mare parte din grăsimea care se depune în corpul animalelor şi aceea care se găseşte în laptele femelelor, provin din materiile hidrocarbonate ale alimentelor. Liebig, admite, de alt-fel, că o parte din grăsime poate proveni direct din corpurile grase ale alimentelor, dar nu atribue nicĭ un rol materiilor albuminoide în formaţiunea grăsimeĭ.

Liebig a fost frapat maĭ întiiŭ, de faptul că herbivorele al căror nutriment este relativ sărac în grăsime şi foarte bogat în materiĭ hidrocarbonate, se îngraşe lesne; pe cîtă vreme carnasierele, ale căror alimente sunt foarte bogate în albuminoide, dar sărace în hidrate de carbon, nu se îngraşe. Maĭ mult, comparînd compoziţia chimică a zaharurilor, a feculeĭ cu aceea a grăsimeĭ oilor, boilor, a observat că toate aceste substanţe coprind aceleaşĭ proporţiunĭ de carbon şi hidrogen şi că nu diferă de cît prin proporţiunea de oxigen.

Dumas, a comunicat rezultatul experienţelor făcute pe vacă. O vacă de lapte produce într'un an 673 kg. unt şi îngerase în alimente, în timpul acesta, 689 kgr. grăsime. Dumas s'a grăbit să conchidă că: de oare ce cantitatea de substanţe grase îngerate este maĭ mare de cît cea produsă, vaca n'a făcut de cît a convertit în unt maĭ toată materia grasă a alimentelor.

Liebig a refuzat imediat şi cu mult succes aceste concluziunĭ, dovedind prin analiză că excrementele vaceĭ conţineaŭ în acelaş timp cea maĭ mare parte din grăsimea alimentelor şi decĭ untul nu putea proveni numaĭ din grăsimile introduse.

Perzot făcu cunoscut, la rîndul săŭ, rezultatul a o serie de experienţe făcute pe herbivore de îngrăşat şi rezultatul experienţelor e identic cu cel obţinut de Liebig.

Multă vreme s'a considerat finul ca aliment tip, luîndu-se coeficientul săŭ digestiv ca termen de comparare şi însemnîndu-l cu 100. În realitate nu există aliment tip, căcĭ puterea de alimentare a orĭ căruĭ aliment depinde de asociaţiunea în care se dă.

Se lua ca bază a bogăţieĭ absolute a orĭ căruĭ aliment, bogăţia în azot. Iarăşĭ eroare, căcĭ trebue multiplicitate de substanţe folositoare. Decĭ şi din acest punct de privire nu poate să existe aliment tip.

Practica agricolă, ca şi teoria, indică că pentru a obţine un rezultat dat, trebue ca raţiunea alimentară să conţină proporţiunĭ anumite de substanţe ternare, cuaternare, etc.

Este drept că din toate alimentele finul se apropie maĭ mult de proporţiunea căutată; raportul între substanţele azotoase şi materiile ternale fiind ca 1:5. Din acest punct de privire este superior tutulor.

Dacă se dă un alt furagiŭ, în loc de fin, de ex.: mazărea verde, se dă un aliment mai bogat în azot, dar mai sărac în substanțe ternare, deci pentru a obține proporțiunea voită de substanțe ternare, trebue a da mai multă cantitate de cit de fin și atunci va fi exces de azot. Este trebuincios dar a cunoaște compoziția furagelor, pentru a combina rațiile în cunoștință de cauză.

Următorul tabloŭ înlesnește această cunoaștere a compoziției chimice a celor mai de căpetenie alimente.

Natura Furagelor	Apă	Materii azotate	Grăsime brută	Materii carbonate	Celuloză brută	Cenuşe
Iarbă de livede	78.35	5.24	1.05	9.66	3.72	2.07
Porumb. furager	85.01	1.85	0.58	7.18	4.37	1.01
Trif. roș în flóre	82.83	3.35	0.76	7.46	4.11	1.49
Otavă de fin	13.92	12.62	3.54	39.21	22.03	8.63
Fin	14.59	10.11	2.34	40.90	25.52	6.54
Fin de trifoiŭ roș	18.38	12.98	2.18	36.16	24.45	5.86
Fin de lucernă	15.07	14.76	3.02	34.65	24.08	8.42
Paie de grîŭ	13.55	3.03	1.10	40.90	37.48	3.94
Paie de ovăs	13.63	4.55	1.64	36.95	37.97	5.26
Sfecla furageră	86.64	1.19	0.10	10.02	1.08	0.97
Grăunțe de grîŭ	13.16	12.66	1.55	68.85	2.09	1.69
Grăunțe de secară	14.94	13.31	1.96	65.16	9.71	1.92
„ „ ovăs	12.52	12.66	6.09	54.30	11.01	3.42
„ „ orz	15.07	12.09	2.09	64.97	5.14	2.64
„ „ por.	12.38	9.94	5.56	65.43	4.22	2.47
Pine albă	36.00	6.75	1.20	55.55	—	1.40
„ de munițiune	36.00	7.50	1.50	54.00	—	1.10
Boabe de mazăre	13.90	22.70	2.00	54.30	4.50	2.60
„ „ bob	14.80	26.30	2.20	49.50	3.70	3.50
„ „ linte	12.07	24.53	2.40	53.70	4.60	2.70
„ „ fasole	10.00	24.50	2.80	62.70	—	—
„ „ orez	12.50	8.40	1.80	72.50	2.70	2.20
Turță de rapiță	11.34	31.59	9.66	29.36	7.05	1.20
Morcovi(rădăcini)	84.00	1.30	0.20	11.40	1.60	1.10
Napi (idem)	91.50	0.30	0.10	5.80	1.00	0.80

Pentru analizat alimentele se procede variat la luarea probelor, după natura furagelor. Așa de exemplu, din furagele uscate se ia o cantitate oare care, se toacă la mașină, apoi se amestecă bine.

Din furagele verzi se cîntăresc mai multe kilograme, se fragmentează bine, și se amestecă bine, apoi se pune la etuvă. Și într'un caz și în altul, se face humiditate după zdrobire. Pentru grăunțe, se macină întîm și apoi se ia probă din făină.

In furage trebue să se determine: materiile azotate ternare, grase și minerale.

Materiile grase dau 2, 5 ori mai mult calorii, de cit hidratele din materiile ternare.

Asemenea printre materiile ternare se deosebesc materii solubile în economia animală și altele cari nu sunt solubile. Altele sunt în parte solubile, de exemplu celuloza.

După ce s'a determinat gradul de umiditate, se începe prin stabilirea cantității din materii azotate și în special bogăția lor în azot. Este drept, că în stabilirea cantității de azot, se întîmplă cifre nesigure, căci odată cu cantitatea azotului alimentar, se dozează și azotul amoniacal, nitric, aparținînd amizilor (de exemplu asparagina, etc) corpuri cari nu sunt substanțe alimentare, dar lucrul are puțină importanță, căci cum nu se poate da rațiunilor greutăți și compoziție absolut invariabilă, trebue a urmări efectul rațiunilor și deci atuncî se corigează orî ce greșală.

Pentru a stabili materiile grase, se întrebuințează eterul. Și în acest caz se întîmplă erorî, ca și la azot. Cînd e vorba de de grăunțe oleaginoase, rezultatele sunt destul de bune, cînd sunt însă plante oleaginoase (tige, etc) atuncî se dozează în acelaș timp rășinile verzi, ceara, colofanul, etc. cari sunt nedigestibile și deci pot fi cauză de eroare. Rezoanele sunt însă, ca și pentru azot, că lucrul n'are importanță, de oare ce trebue urmărit efectul rațiilor.

Pentru a determina celuloza, se tratează furagiu cu apă acidulată (cu un acid oare care) în proporțiunea de 1/20, se ferbe apoi cu potasă (1/20) și se privește ca celuloză brută rămășița acestor operațiunî.

Materiile minerale se determină prin ardere, orî care ar fi modul de stabilirea compoziției chimice, alimentul nu este important de cit prin porțiunea ce în adevăr trece în sînge, porțiune ce primește numele de porțiune digestibilă.

Coeficientul de digestibilitate, este raportul care există între partea utilizată și alimentul total. De exemplu: In fin sunt 10% materii azotate, din care numai 6% sunt absorbite, de unde coeficientul de digestibilitate pentru materiile azotate din fin este de 6%, alimentul este cu atît mai bun, cu cit coeficientul de digestibilitate este mai ridicat.

Digestibilitatea este lucrul cel mai variabil. Nu numai că variază de la specie la specie, în aceeași specie de la rasă la rasă, și în aceeași rasă orî varietate de la individ la individ, dar chiar la acelaș individ variază după compunerea rației, după buna stare fiziologică a organelor, după locuința animaluluî, după sezon, după starea de repaus saŭ muncă etc, etc.

In genere, rumegătoarele marî și micî, cu deosebire bivoliî, utilizează foarte bine alimentele.

Mestecarea alimentelor favorizează foarte mult digestibilitatea lor, de aceea animalele cari n'aŭ perdut dinții și cari prin felul serviciuluî aŭ tot timpul a rumega în liniște, aŭ și digestibilitatea mai mare.

Digestibilitatea, depinde după cum am spus și mai sus, de amestecarea alimentelor. De exemplu, dacă se dă unuî boŭ pastă de hîrtie cu zahăr și cu amidon, pasta nu va fi digerată, dar dacă se dă daŭ materiî azotoase, sărace în celuloză, plus pastă de hîrtie, pasta va fi digerată în proporție de 6%.

Care este mijlocul a determina coeficientul digestiv? Se face socoteala azotuluî din alimente, saŭ și mai bine se face analiza complectă a alimentelor, se face analiza excrementelor și diferența, între cantitatea găsită în aliment, scoțind cea găsită în excrement, constitue partea din aliment care s'a asimilat.

Alimentele sunt cu atît mai digestibile, cu cît sunt mai solubile și mai lesne atacate de sucurile digestive. Sunt alimente, de exemplu sfecla furageră, în care materiile azotate, zaharate, sunt răspîndite în celule laxe, a căror celuloză se destramă lesne și deci toate elementele unuî asemenea aliment sunt digestibile. Altele nu.

Finul cînd este tînăr e foarte digestibil, căcî materiile azotoase nu sunt încă angajate într'un țesut strîns, bătos, scorțos. Mai tîrziŭ, uscîndu-se, devine mai puțin digestibil, căcî materiile sale azotoase devin mai greŭ de disolvat și atacat de sucurile digestive.

Cînd se formează rațiile alimentare, trebue a se ține socoteală în cea mai mare parte de coeficentul de digestibilitate și în această privință este de cea mai mare utilitate consultarea tabelelor luî Wolff saŭ altiî.

Prin tabelele luî Wolff, se înțeleg cifrele, ce acest mare agronom a găsit pentru digestibilitatea fie-căruî aliment, în urma unuî mare număr de experiențe, și pe care le a concentrat într'un tabloŭ general, analog cu tabela logaritmilor. Aceste tabele se găsesc în tratatele de agronomie și sunt rezultatul unor studiî profunde și îndelungate, pe cari nu orî cine le poate face, atît din lipsa de timp cît și a uneî competințe nediscutate.

Orî care ar fi concepțiunea teoretică de la care ar pleca cultivatorul de vite nu trebue uitat principiul practic că utilizarea cît mai profitabilă a unuî aliment saŭ a uneî asociațiunî de alimente, este variabilă după animale. Teoria nu servă de cît a indica drumul rațional și nimic mai mult.

I. Petrescu-Pejan
Inspector veterinar al serviciuluî veterinar al C. F. R.

Sfaturi asupra creșterei porcilor

Din cauza abundenței de materie, am fost siliți să amânăm pentru No. viitor publicarea - în urmare—a articolului «Sfaturi asupra creșterei porcilor». Il vom continua dar în No. viitor.

Conservarea legumelor și fructelor

In nutrirea popoarelor, legumele și fructele reţin un loc de frunte. Pe cînd cerealele constituesc baza alimentaţieĭ ca *piinea noastră de toate zilele*, carnea, laptele și ouele pe d'oparte și legumele și fructele pe d'alta parte complectează alimentarea oamenilor, fie-care în felul său. Importanţa éfectuluĭ lor este însă așa de mare, în cît nicĭ unele nicĭ altele nu pot lipsi, fără a nu produce perturbărĭ în organism și chiar pot periclita dezvoltarea normală a unuĭ popor. In zonele, unde mai este posibilă o vegetaţie, există popoare de o cultură înapoiată, ca nomazĭ, vînătorĭ, etc. carĭ nu se nutresc cu cereale, însă în aceste ţinuturĭ nu există, nisĭ n'a existat, popor, la care, pe lîngă laptele și carnea, legumele și fructele să nu constituiască o parte importantă din hrana lor, fie aceste la îndemînă în stare sălbatică saŭ procurate prin cultură. Legumele și fructele sunt decĭ alimente necesare și priincioase, carĭ conţin toate elementele necesare córpuluĭ în exerciţiul funcţiunilor vieţeĭ, și este o eroare a le considera numaĭ ca un condiment, spre a face carnea și piinea maĭ gustoase, saŭ că o mîncare de lux, pe care o feĭ cînd o aĭ saŭ cînd aĭ mijloacele spre a ţi-le procura. Unele, în frunte cu leguminoasele, excelează prin bogăţia în materiĭ azotoase, din care substanţă fasolea și mazărea coaptă conţinĭ îndoit de cît carnea; altele conţin idrocarbonate, că fecula, în gradul cel maĭ accentuat la cartofĭ, saŭ ca zahăr, la fructele; iar altele influenţează prin acide asupra digestiuneĭ și asupra stăreĭ bune a întreguluĭ corp, pe cînd cele ce se mănîncă în starea verde prin fierul din chlorophyllul lor îmbogăsesc sîngele. Aceste calităţĭ preţioase și unice sŭ provocat pe igienistĭ, și nu numaĭ pe ceĭ modernĭ, ci chiar a tuturor timpurilor, d'a pune alimentaţia cu legume și fructe în primul rang. Iar ceĭ vechĭ aŭ mers maĭ departe și aŭ *impus* popoarelor sub obligăduirea lor, chiar prin pedepse, ca să alterneze niutrirea cu carne cu cea cu legume sa fructe, și maĭ că nu există popor ci să n'aibă ast-fel de prescripţiuni hgienice, profesate maĭ în tot-d'auna prin legĭ religioase, spre a fi maĭ cu sfinţenie respectate de vulg.

Popoarele carĭ trăiesc sub un ce maĭ blînd, unde vegetaţiunea nu încetează spre a'și face somnul de iarnă nu sunt lipsite aproape nicĭ o dată în cursul anuluĭ de legume și fructe proaspete, și cînd se sfîrșește una ea este înlocuită cu alta. Noĭ, și cu noĭ maĭ toate popoarele din Europa, exceptînd pe ceĭ după litoralul Mediteraneĭ, precum și ceĭ din America, nu trăim sub condiţiunĭ așa de fericite, și pe cînd în timpul vereĭ ne bucurăm de un belșug maĭ în toate privinţile, iarna grădina și livadia de pometurĭ nu ne maĭ furnizează nimica, și sunt puţine legume și fructe, carĭ se pot păstra cîte-va lunĭ în starea naturală, și aceasta maĭ nicĭ o dată fără a se altera în calitate și în gust.

Noĭ din Romînia, sîntem însă relativ favorizaţĭ de natură, pe cînd cît mergĭ spre miază-noapte, vara devine maĭ scurtă și iarna maĭ lungă așa că locuitorĭĭ acestor ţărĭ pe d'oparte nu se pot folosi în deajuns de timpul vereĭ, spre a cultiva maĭ mult de cît consumă d'a dreptul din grădină și a păstra pentru iarnă, iar pe d'altă parte sînt nevoiţĭ a aduce din alte ţinuturt legume și fructe, spre a complecta golul în îndelungatul spaţiŭ al erneĭ, și aceasta sub orĭ-ce formă ar fi.

In primul rînd, pentru a'și satisface propria luĭ necesitate, și apoĭ pentru a îndestula și acele popoare, carĭ duc o mare lipsă de legume și fructe, și a lua uă plată bunicică pentru aceasta, omul a încercat în cele maĭ diferite felurĭ a le conserva și păstra într'o stare cît se poate apropiată cu starea naturală, ferindu-le de stricarea și aducîndu-lĕ sub o formă care permite a le transporta în depărtare.

Metoda cea maĭ simplă și cea maĭ eftină este, fără preget, păstrarea legumelor în *silozurĭ și beciurĭ* iar a fructelor în pivniţĭ și camare, dar pe d'oparte timpul păstrăreĭ nealterate este foarte limitat, la cîte-va lunĭ și încercăm perderĭ însemnate prin vestejire și putrefacţie, iar pe d'alta parte felurile de legume susceptibile d'a fi pastrate asfel, sunt în numer foarte restrins, coprinzînd numaĭ cartofĭ, morcovĭ, ţeline, cepe pras etc. pe cînd merele și perele sunt singurele din fructe care ţin un timp orĭ-care.

Muratul cu sare saŭ în oţet ne oferă preducte maĭ variate, care se ţin timp îndelungat, de multe orĭ pînă la 8 lunĭ, dar aŭ un gust și o compoziţie cu totul diferent de acel al legumelor proaspete.

Avem aicĭ pe d'o parte cunoscută varza acră, castraveţĭ și merele murate, care încearcă o fermentaţie, pe d'alta castraveţĭ în oţet și fasole, patlagele roșĭ etc. în leșie de sare, care nu fermentează Cele din leșie de sare aŭ inconvenientul că, înainte d'a le consuma, trebuesc desarate.

Conservarea s'a putut generaliza și întinde asupra tuturor fructetor și legumelor numaĭ prin adoptarea metoduluĭ de *sterilizare prin căldură*, obţinînd ast-fel conserve care se pot păstra chiar anĭ întregĭ, fără a se altera, care supoartă orĭ-ce transport depărtat, care sunt lesne maniabile, împărţite gata de la porţia cea maĭ mică pentru un singur om, pînă la acea destinată popoteĭ unuĭtransat lantic, fiind maĭ în tot deauna gata spre mîncare. Invenţia acestor conserve aparţine popoarelor care aŭ fost nevoite a aprovisiona corabiile și vapoarele destinate pentru călătorĭĭ lungĭ peste oceane, și 's-a cîștigat repede dreptul de cetăţenie la toate popoarele nordice precum și la centrele marĭ de consumaţie, unde umpleaŭ un gol simţit și unde de multe orĭ se prefer chiar legumelor proaspete, tocmaĭ din causa că sunt lesne de gătit, lesne de procurat și lesne de păstrat pentru casul de trebuinţă. Usul acestuĭ soiŭ de conserve s'a generalisat într'atîta, în cît cînd vorbim azĭ de conserve, maĭ că înţelegem numaĭ pe acele obţinute prin sterilizare, în borcane, sticle, cutiĭ de tinichea etc. și se poate spune, că nu există nicĭ un fruct și nicĭ o legumă, fie din zonele noastre temperate, fie din cele calde, cît de suculentă ar fi, care nu o putem aduce sub forma de conservă, bucurîndu-ne de toate calităţile și gusturile lor firescĭ și primitive. Parte din ele și maĭ cu seamă fructele, se nobilitează printr'un adaos de zahar, maĭ mult saŭ maĭ puţin, și le consumăm sub forme de dulceţurĭ, șerbeturĭ, etc. ear o altă parte, legume și fructe, le cunoascem *ca conserve în apă* depuse în tinichele și borcane de foarme diferite, închise hermeticește.

Gustui lor este ireprosabil și poate satisface lăcomia gurmetuluĭ celuĭ maĭ resfăţat.

Recordul în prepararea acestor conserve 'l a ţinut și chiar îl menţine și astăzĭ Franţa, Anglia și Germania, și maĭ înainte vreme Romînia a fost cu totul tributară acestor ţărĭ pentru conservele. Dar de orĭ-ce Romînia produce legume tot așa de gustoase, dacă nu chiar și maĭ gustoase din cauza fertilităţiĭ naturale a soluluĭ eĭ, de cît ţările sus numite, și pe un preţ cu mult maĭ eftin, s'a întemeiat și aicĭ la noĭ o industrie foarte activă pentru prepararea conservelor, la început acuma un deceniu și maĭ bine cam în mod timid, dar acuma, de cînd a prins maĭ bine rădăcina, produsele Romînescĭ nu numaĭ că egalează în gust și preparare cu cele franceze, dar le și înlocuesc și le gonesc din piaţa noastră, și dacă tot maĭ înregistrăm un import orĭ-care de conserve streine, aceasta provine fără îndoială din idolatria unora pentru etichetele franceze, căcĭ altă causă, care ar putea da o preferenţă conservelor

streine nu există. In ultimul timp s'a început chiar a se face export în streinătate, de și la început în proporții mici, dar să sperăm că acest export să ia un avînt cît de mare, fiind aceasta o industrie în strînsă legătură cu agricultura și menită a mai spori exportul nostru, căci numai prin aceasta se vor resimți adevăratele ei foloase.

Dacă luăm în considerație că în țara românească sînt mulți, foarte mulți, care le place să trăiască bine și luxos, cari aŭ gusturi înalte gastronomice și profesează un cult lacom pentru mezeluri și trufandale, am putea conclude, că fabricele noastre de conserve prosperează în mod splendid deja numai din consumul intern. In realitate însă nu este așa și mai cu seamă de cînd criza a întercat mana creditelor și a silit pe mulți să trăiască potrivit cu adevăratele lor mijloace, consumul de conserve a scăzut simțitor.

Ne a declarat un fabricant de conserve, pe care l'am interogat în această privință, că consumul intern este foarte limitat, din cauză că costul conservelor nu stă la îndemîna tuturor, ci numai a acelor bogați saŭ cu lefuri mai mari, puțin la număr proporțional cu populația țărei, saŭ chiar numai a orașelor. D-sa era de părere că pe cîtă vreme nu se vor putea efteni cu mult conservele, ele nu se vor răspîndi și înrădăcina în straturile mai întinse ale poporuluĭ și că mult timp conservele de iarnă ale Românuluĭ vor consista în praz, ridichĭ, murăturĭ și varză.

Și într'adevăr, omul a avut dreptate: conservele noastre de astă-zĭ sunt o mîncare de lux, și sunt scumpe peste fîrea în multe privințe. Nu sunt bani mulți 35 bani pentru o porție de conserve, 65 bani cutie de un litru, și 1 leŭ 40 bani cutie de 3 litri (kilogr.) conținut, dar cînd socotim că în primul rînd numai cutia goală de tinichea face 20—15% din grăutatea brută și 30—20% din costul uneĭ cutiĭ de conserve și cînd al duoilea considerăm, că din conținut jumătate este apă și numai jumătate legume, și că avem într'o cutie de ½ kgr. numai 200 grame fasole, mazăre, etc, în cutia de 1 kgr. numai 400 grame și în cutie de 3 kgr. numai 1200—1300 grame legume maximum, *atuncea vedem că noi plătim cutia mică a 35 bani Kilogramul de fasole verde cu Leĭ 1.75, iar în cutia mare de 3 litri, care costă leĭ 1,40, plătim Kilogramul de fasole verde cu Leĭ 1.10—1.20, față de bani 5—10, cît coastă Kilograuul fasole verde cumpărat de la producent, de la grădinar saŭ agricultor.*

Tensiunea între costul materialuluĭ brut și a conserveĭ preparate gata este deci în medie Leĭ 1.49 pentru fie-care Kilo, la care cutia de tinichea participă cu 0,25—0.12 Leĭ (medie Lei 0,18), iar restul se repartizează asupra fabricațiuneĭ, asupra amortizăreĭ uzinelor, asupra cîștiguluĭ fabricantuluĭ industriaș și a revînzătoruluĭ băcan, și acest cîștig fiind enorm, cum arată cifrele de mai sus, fabricanții noștri ar fi pe calea cea mai bună de a deveni milionari, daca scumpătatea conservelor n'ar fi o piedică, că ele să intră în consumația generală a tuturor straturilor populației saŭ cel puțin aŭ uneĭ părți mai însemnate. Aceasta nu numai la noĭ în România, dar și în streinătate, unde conservele sînt și mai scumpe, de orĭ-ce materialul prim coastă cu mult mai mult, ast-fel că prețul de fabrică în Austria și Germania este Leĭ 65—75 pentru cutie de ½ Kg. și Leĭ 1.10—1.30 pentru cutie de 1 Kgr. (litru). De n'ar fi deci piedica aceasta, că prețul conservelor nu este la îndemîna maseĭ consumătoare, ar fi nn prilepiŭ splendid d'a face un export întins cu conservele noastre, fiind avantagiați de prețurile noastre minime ce ne coastă zarzavaturile.

Dar mai este un moment, care cade și el foarte greŭ în cumpănă la export, unde marfa are de susținut transporturĭ mai mari, și care mai accentuiază în proporție însemnată tensiunea între prețul legumeĭ naturale și acel al consevelor, și aceasta este *daraua excesiva de mare (60%), care grevează transportul.*

Dacă espediem de exemplu 1000 Kgr. conserve la Viena și plătim transport Leĭ 100—, adică bani 10 de Kilogram, noĭ în realitate n'am dus acolo de cît c. 400 Kgr. materiă utilizsbilă, adică mazăre, fasole, etc. restul fiind apa și tinichele, și prin urmare transportul *pentru fie-care Kilo netto de conserve nu este de bani 10, ci de bani 25,* care face că la Viena Kilogramul de fasole verde sub forma de conserve va cesta Leĭ 1.50+0,25 Leĭ 1,75 în medie (Leĭ 2 — pînă la 1.40 Leĭ.

Pentru a înlătura toate aceste inconveniente, adecă scumpirea prin modul de fabricațiune și prin impachetarea în tinichele și borcane costisitoare, și grevarea transportuluĭ printr'o darau de apă, 50%, a fost naturala pornirea de a găsi un alt mijloc de conservare, care nu numai că esclude cu desăvîrșire orĭ-ce adaus de apă, dar care îndepărtează pînă și apa naturală din plantele în modul cel mai complect posibil și crează prin aceasta nișce *conserve uscate,* susceptibile la o păstrare nemărginită și la transportarea cea mai economică cu un ambalagiŭ de un cost minim.

(Va urma) **M. Rampach**

Din Dobrogea

Se știe că una din relele marĭ de carĭ suferă Rominia transdanubiană este lipsa de păduri. Primele legĭ fundamentale ale Dobrogeĭ, cea constituțională și cea de împroprietăririĭ, aŭ prevăzut măsurĭ de vindecare a răuluĭ și aŭ dat și mijloacele necesare. Cum însă la noĭ, nimic nu se face cu spirit de urmare și cu metodă, legile n'aŭ fost aplicate, saŭ cînd aŭ fost aplicate lucrările s'aŭ întrerupt peste un timp scurt, lăsînd în părăsire tot ce s'a început.

Aceasta ne-o mărturisește încă budgetul ministeruluĭ domeniilor, în expunerea de motive a budgetuluĭ de plantațiunĭ în Dobrogea pe 1904—1905.

«In executarea acestor legĭ—spune expunerea de motive — s'aŭ rezervat spre împădurire, ca terenurĭ comunale, circa 23.000 hectare, împărțite în 340 perimetre, adică 340 centre de împădurire comasate s'aŭ ce urmaŭ a fi comasate.

«Primele lucrărĭ de împadurire aŭ început în anul 1892 la centrul cel mai important, Cara-Omer (1700 hectare comasate), apoĭ la Hasancea, Tuzla, etc.

«*Din cauza lipseĭ de continuitate și mai ales de întreținere, din împăduririle executate unele aŭ perit cu desăvîrșire, altele s'aŭ rărit, așa că în anul 1901, cînd s'a înființat regiunea X silvică de Constanța, a trebuit să se înceapă cu replantarea și complectarea lipsurilor constatate, carĭ în unele părți s'aŭ ridicat pănă la 80%*».

Aceasta ne arată întreaga dezorganizare administrativă care a domnit între relațiunile referitoare la Dobrogea.

Se pare însă că, de la un timp încoace, lucrurile aŭ început oarecum să se schimbe. Există, pentru moment, cel puțin, intenția de a se urmă cu o mai mare continuitate și metodă munca de împădurire. Asemenea prin noua organizațiune domenială ce s'a creat, se caută a se regula starea proprietățiĭ rurale.

In campania de lucru 1904—1905, ne făgăduește ministerul agriculturei, se vor începe «în mare» lucrările de împăduririĭ la toate aceste perimetre, mai ales că cele zece pepiniere azĭ în ființă, cu o suprafață de 36 hectare, dispun de un stoc considerabil de puețĭ bunĭ pentru a fi plantațĭ la locurile definitive.

Iată și un tabloŭ al împăduririlor existente și de suprafețele carĭ trebuesc abia împădurite:

Budgetul de împăduririĭ pentru Dobrogea arată la venituri: leĭ 1.266,444, iar cheltuelile: leĭ 186,084.

No. curent	NUMIREA PERIMETRELOR	Consistența Hectare	Consistența M. p.	Împădurite Hectare	Împădurite M. p.	De împădurit Hectare	De împădurit M. p.	Pepiniere Hectare	Pepiniere M. p.	Esențele întrebuințate (Răsinoase, foioase, etc.)	OBSERVAȚII
1	Cara-Omer . . .	1.700	—	625	—	1.075	—	8	—		Plantația bine reușită.
2	Cara-Murat . . .	250	—	—	—	250	—	6	—		Creat pepinieră în 1902—1903.
3	Hasancea	144	—	144	—	—	—	4	—		Plantația completă.
4	Comarova	839	—	150	—	689	—	6	—		Se continuă lucrările.
5	Murfatlar	560	—	60	—	500	—	6	—		» » »
6	Tuzla	97	—	30	—	67	—	—	—		» » »
7	Sar-Ghiol	883	—	1	—	883	—	6	—		Înființat pepinieră în 1902—1903.
	Total . .	4.473	—	1.009	—	3.464	—	36	—		

E puțin.

Față de veniturile obținute și mărimea problemei de rezolvat, ar trebui să se dea o întindere mai mare lucrărilor de împăduriri.

Să sperăm însă că, cu vreme, o să vie și o pătrundere mai mare a nevoilor Dobrogei. A nevoilor economice.

Căci, în ce privește emanciparea politică, pentru care Congresul agrar a votat o rezoluțiune favorabilă și pentru care amicii noștri din secția Constanța luptă cu o ardoare așa de meritorie, idea a făcut în ultimul timp progrese mari aproape decizive.

Reproducem dar această frumoasă rezoluțiune a primului congres agricol în Romînia:

Reforma legei de organizare a Dobrogei

Provincia noastră transdanubiană, de care ne leagă atîtea amintiri istorice vechia posesiune a lui Mircea-cel-Bătrîn și Ștefan-cel-Mare, merită de sigur o altă soartă de cît aceea pe care o are azi.

Dobrogea, din momentul reîncorporării ei la Patria-mumă, a dat dovezi neclintite de credință către Țară, așa că ea are dreptul astă-zi să ceară a fi asimilată în totul țării din care face parte. Chiar autorul legei de organizare a Dobrogei, marele Kogălniceanu, a declarat că legea aceasta a fost o lege temporară și excepțională.

Dobrogea, țară bogată, suferă de rele comune cu întreaga țară și de relele ei particulare. Sunt acolo chestiuni de o înaltă importanță politică și națională, cari, de sigur, că preocupă în cel mai înalt grad pe Onor. Guvern. Noi ne preocupăm în Congres numai de partea economică, de relele specificate de cari suferă Dobrogea în această privință.

Așa, Dobrogea, precum se știe, are neapărată nevoe de noui împroprietăriri, cari, cu toate că sunt proectate a se face de aproape 25 ani, nu s'a făcut. Asemenea s'a recunoscut nevoia plantațiunilor comunale, luîndu se măsuri de către Stat de a se accelera atari plantațiuni.

Totuși, cu toate sumele adunate pentru plantațiuni, s'a fă ut foarte puțin lucru până acum în această direcțiune.

Este așa dar de dorit ca să se îmbunătățească situațiunea Dobrogei din acest punct de vedere.

Tot ast-fel se simte nevoe mare, ca Statul să împroprietărească coloniști romîni pe parcelele de pămînt ce mai are în Dobrogea.

Apoi să vegheze ca administrațiunea de care se plîng așa de mult agricultorii dobrogeni, să administreze onest și cu atențiune bine-voitoare la principala ramură de avuție a provinciei, nu ca azi.

Cele l'alte rele de cari suferă Dobrogea, fiind comune cu lipsurile de cari suferă agricultura în restul țării, dezideratele exprimate în general de Congres se aplică firește și acestei provincii.

Bine-înțeles că prima reformă necesară în Dobrogea, aste abrogarea legei care o guvernă azi și alipirea ei în întreg de Patria-mumă.

Bărbați de stat de mîna întîiu și-au spus cuvîntul lor hotărîtor în favoarea acestei emancipări. Societatea Agrară nu poate natural de cît să se bucure de acest succese și credincioasă rezoluțiunilor primului congres ea nu va înceta de a contribui cu modestele ei forțe la propășirea economică, și politică a Dobrogei.

Vasile M. Kogălniceanu.

Budgetul ministerului agriculturei

E un articol de critică care revine în fie-care an. De cîți-va ani am luat obiceiul — poate neplăcut pentru unii — de a examina cu oare-care atenție Budgetul ministerului agriculturei și a scoate din acest dosar elocvent încheerile ce comportă.

Acum doi ani am comparat Budgetul nostru cu cel ungurese; iar acum un an cu cel francez. A fost o greșală: nu se pune pe două coloane ceea-ce nu e de comparat, prin natura lucrurilor. Ungaria și Franța sunt două țări mult mai ridicate ca noi. Pentru anul acesta am găsit dar o țară delicioasă ca putere de comparație... *Bulgaria*. Da! Bulgaria.

Să vedem cum se prezintă Budgetul nostru anul acesta.

Direcția agriculturei: In afară de cheltuelile pentru personal, spese de cancelarie, imprimate etc. avem: *pentru anchete agricole, comisiuni științifice și diferite delegațiuni în serviciul agriculturei* lei 11692; *experimentațiuni și încercări pe tărîmul culturei plantelor agricole* lei 3000; *burse și ajutoare de învățămînt* lei 10400; *cheltueli și premii pentru exposiții și concursuri agricole* lei 12000; *cumpărarea vitelor de muncă de lapte și de reproducție necesare fermelor și pepinierelor* lei 25000; Adică în total ca cheltueli **utile** dezvoltărei agriculturei lei **62092**. Adăogînd și cheltueli de personal cum e drept să fie, apoi și celel'alte cheltueli puse la acest capitol dar cari n'au legătură directă cu agricultura, avem un total de lei 145796. De remarcat că nici-un paragraf din acest capitol nu se prezintă urcat față de alocațiunile din anul trecut, cari după cum se știe, au fost cele mai coborîte.

Serviciul zootehnic: *cheltueli și premii pentru expoziții de animale, alergări de cai și încurageari* lei 5000; *semințe de nutreț la țărani, împărțite gratuit* lei 4000; *încurajarea sericulturei, cumpărarea de mașini sericicole, înființarea unui atelier în care să se examineze gogoșile, specie exercitarea lucrătoarelor eleve, cum și pentru plata personalului necesar* lei 15000; *delegațiuni, publicațiuni etc. în serviciul zootechnic* lei 4764. In total cheltueli utile lei 28724, la care adăogîndu-se și celelalte cheltueli de la acest

capitol avem leĭ 41764. Singura urcare, la acest serviciŭ, este aceea de la încurajarea sericiculturei, de la 5000 la 15000 leĭ. Putem însă admira mărimea acelora carĭ sunt depozitarĭ oficialĭ aĭ intereselor agriculturei la alocaţiile referitoare la încurajarea creşterii vitelor în ţară: 5000 şi 4000 leĭ. Ce mizerie! Dar să trecem maĭ departe.

Oeria de la Constanţa: personal leĭ 3000, material leĭ 8700, total 11700. **Depozitul de caĭ şi staţiunile de montă**: personal leĭ 15404, material leĭ 18030, total leĭ 33534.

Aceste două capitole produc însă şi *venitură* statuluĭ, aşa că ele nu pot intra, propriŭ zis, în socoteala *sacrificiilor* ce face ţara pentru creşterea vitelor. Atît oeria, cît şi depozitul şi staţiunile, sunt, firește, folositoare, dar sunt aşa de elementare, aşa de puţin dezvoltate, în cît aproape nu aŭ nicĭ influenţă asupra progresuluĭ creşterei vitelor.

Staţiunea agronomică: personal 8244 leĭ şi material 4800 leĭ, total 13044 leĭ, ca şi anul preprecedent. Serviciul acesta după cum se ştie nu este suficient dotat, pentru a putea corespunde menireĭ sale, foarte însemnată pentru agricultură.

Fermele model şi *pepinierile*, după asigurările oficiale, produc venituri *surerioare* cheltuelilor făcute de stat, care în cazul acesta, este în cîştig. Nu putem dar să vorbim la acest capitol de *sacrificiŭ* pentru agricultură. *Ferma-model Laza* se prezintă cu un buget, la cheltueli, de leĭ 121.831, *ferma Studina* cu 140 504 leĭ; *pepinierile* cu 261 200 leĭ şi *pepiniera de duz de la Tecuci* cu 3580 leĭ.

In total, însumînd toate cheltuelile de la capitolul: direcţia agriculturei, în care intră cheltuelile serviciuluĭ meteorologic, a grădinilor publice din Capitală, a fermelor, pepinierilor, etc. carĭ produc *venituri*, avem un total de **872885** leĭ. Din această sumă trebue să se scadă de si gur peste 550.000 leĭ carĭ saŭ se cheltuesc la capitole carĭ n'aŭ nimic afacere cu agricultura, saŭ la capitole carĭ produc, cel puţin după asigurăril budgetelor, venituri superioare. Cît a rămas dar ca sacrificiĭ reale, serioase, din partea statuluĭ pentru dezvoltarea agriculturei? O sumă aşa ridicul de mică, în cît nu merită a fi măcar menţionată. Pentru încurajarea industrieĭ, s'a făcut socoteală că statul sacrifică, în adevĕratul înţeles al cuvîntuluĭ, peste zece milioane leĭ anual.

Să trecem acum la obectul nostru de comparaţiune pe anul acesta: Bulgaria. In Bulgaria budgetul pe anul 1903 pentru îmbunătăţirea stăreĭ agricole, viticole, etc. a fost de **1.161.928 leĭ**. La noĭ este de 872.885 leĭ. Bulgaria n'are de cît pe jumătate locuitorĭ ca în România, şi pe treĭ sferturĭ suprafaţa eĭ. Budgetul agriculturei în Bulgaria a mers crescînd: în 1894 a fost de 477600 leĭ, în 1900 de 961464 leĭ, în 1901 de 1.038.172. Şi trebue să se noteze că Bulgaria se află într'o stare de criză economică şi financiară mult maĭ rea de cît ţara noastră. Aceasta n'a împedecat, contrar celor ce se întîmplă la noĭ, ca budgetul agriculturei să fie din ce în ce maĭ sporit.

Din budgetul de 1.161.938 leĭ pe 1903, s'aŭ cheltuit în Bulgaria 758.262 leĭ pentru ridicarea agriculturei, creşterei vitelor, pomilor roditorĭ, viermilor de mătase şi păsărilor; numaĭ pentru creşterea cailor 403679 leĭ; a se compara, cu cifrele naţionale romîneşti. De pe urma acestor cheltueli intră ca venituri de la pepiniere etc. 240000 leĭ şi de la herghelii 60000, în total 300 miĭ leĭ, ceea ce rămîne ca budget de sacrificiŭ peste 800000 leĭ.

E destul de elocvent, aşa că nu maĭ e nevoe să împingem comparaţia nicĭ discuţia maĭ departe.

V. M. K.

La 15 Ianuarie, ministrul de finanţe va depune pe biuroul Camereĭ proiectul de tarif general vamal.

PROECTUL DE LEGE

pentru

ORGANIZAREA COMUNELOR RURALE

Fiind puşĭ în măsură de a cunoaşte bazele pe carĭ actualul ministru de Interne, D. V. Lascar, proectează a reorganiza Comuna rurală, ne facem o datorie a împărtăşi şi cititorilor *revisteĭ noastre*, nu maĭ în rezumat, punctele maĭ esenţiale carĭ constitue fizionomia lucrăreĭ. Ne rezervăm a reveni asupra luĭ, cînd proectul va lua forma definitivă, şi după ce va fi aprobat de Corpurile legiuitoare. Pănă atuncĭ nu uităm a semnala că reforma ce se propune îşĭ are partea eĭ de originalitate, cu atît maĭ vrednică de luat în consideraţie, cu cît se interesează de viaţa publică şi administraţia celeĭ maĭ numeroase părţĭ a populaţiuneĭ Statuluĭ. Sperăm că examinarea proectuluĭ să se facă fără grabă, dîndu-se timp celor chemaţĭ să se pronunţe, să mediteze şi să-şĭ dea bine seamă de urmările ce poate avea, pentru administraţie în general reforma propusă.

*

Sub raportul formăreĭ *Comuneĭ*, proectul ridică cifra minimă a contribuabilor cu drept de a avea o autoritate comunală, de la 200, cum este prevăzut în actuala lege, la 300; o altă condiţiune maĭ este şi aceia a unuĭ venit de cel puţin 8000 leĭ, pentru ca comuna să poată exista în viitor.

Cu chipul acesta, în locul celor 2907 de comune rurale cîte sunt astă-zĭ, proectul ministeruluĭ de interne, reduce acest număr, la aproximativ 1290, adică la maĭ puţin de jumătate.

Alăturĭ şi înăuntrul circumscripţieĭ comuneĭ, proectul recunoaşte fiinţa *satuluĭ* şi a *cătunuluĭ*, cel d'întîĭ avînd un minim de 100 locuitorĭ, cel de al doilea fiind orĭ-care centru de populaţie, cu maĭ puţin de acest număr.

*

Ca autorităţĭ locale, proectul dă comuneĭ un consiliŭ comunal compus din 7—11 membri, iar satuluĭ un sfat al săŭ, compus din 5 consilierĭ. Cătunul este administrat de satul cel maĭ apropiat pe lîngă care se şi alătură cînd e vorba de alegerea sfatuluĭ.

*

In capul administraţiuneĭ comuneĭ este păstrat primarul.

In capul administraţiuneĭ satuluĭ se creează un noŭ magistrat, numit *delegatul* satuluĭ.

Cătunul se conformă ca administraţie şi reprezentaţie cu satul.

Primarul maĭ are un ajutor, cea ce nu are delegatul satuluĭ.

*

Ca relaţiunĭ de serviciŭ, delegatul satuluĭ este în localitatea luĭ considerat ca reprezentînd pe primarul comuneĭ precum şi pe notar, carĭ îĭ pot da

însărcinări privitoare la căderile lor respective.

Atît primarul cît şi delegatul satului sunt ajutaţi în lucrările de cancelarie de cîte un secretar, numit de consiliu saŭ sfat, avînd ca condiţie de admitere cel puţin 4 clase primare.

Primarul şi delegatul satului nu vor avea pe viitor de cît *numaĭ sarcina de administra interesele pur locale ale comunei, satului şi cătunului*, după indicaţiile consiliilor comunale şi sfatul sătesc.

*

Alături de primar, proectul înfiinţează un alt funcţionar numit *notar*. Toate atribuţiunile şi sarcinele de interes general pe carĭ legile de astă-zĭ le dă primaruluĭ, trec asupra acestuĭ notar. El este plătit de comună, însă prin intermediul statuluĭ, unde comuna este îndatorată a vărsa, sub formă de subvenţie. cvantumul salariuluĭ acestuĭ funcţionar.

Notarul are şi el un ajutor al luĭ, plătit în aceleaşĭ condiţiunĭ şi tot de comună.

*

Pentru admiterea în funcţiunile de notarĭ, proectul determină condiţiunĭ de capacitate şi stagiŭ.

Ast-fel se cere, în primul rînd, o diplomă a uneĭ şcoale de notarĭ ce se va înfiinţa avînd cursurĭ corespunzătoare materiilor necesare acestor funcţiunĭ administrativĭ. Se face excepţiune pentru fiĭ de sătenĭ carĭ vor fi avînd certificatul absolvenţeĭ de liceŭ şi vor putea trece un examen de admitere în corpul notarilor, după un program stabilit prin regulamentul legeĭ

Actualilor notarĭ proectul le face a samenea o parte largă ca condiţiunĭ de admitere. Guvernul va fi autorizat să numească în nouile funcţiunĭ pe orĭ carĭ dintre notariĭ de astăzĭ, cu o vechime de 4 anĭ, însă numaĭ vremelnic până la prezentarea şi înlocuirea lor cu candidaţĭ în condiţiile legeĭ ; dar fiind preferaţĭ pentru locurile de ajutorĭ de notarĭ aceia dintre dînşiĭ carĭ vor poseda certificatul a 4 clase de gimnaziŭ.

Orĭ din care contigent vor fi luaţĭ notariĭ, eĭ nu vor căpăta definitivatul de cît după trecerea de treĭ saŭ cincĭ anĭ, la finele căruia le este impus un examen de capacitate. Numaĭ celor admişĭ la acest examen li se decerne numirea definitivă.

*

Revocarea notarilor numiţĭ definitiv, nu se va maĭ putea face de cît în urma uneĭ judecăţĭ de către un tribunal disciplinar, compus din secretarul general al ministruluĭ de interne, un consilier al curţeĭ de apel şi unul din ceĭ 32 prefecţĭ de judeţ tras la sorţĭ.

Pentru ajutoriĭ de notarĭ consiliul se compune : din prefectul respectiv, primul preşedinte orĭ preşedintele tribunaluluĭ şi preşedintele consiliuluĭ udeţean.

Primarul se alege ca şi până acum de consiliul comunal şi se confirmă de prefect. Asemenea şi delegatul satuluĭ.

Eĭ te revoacă numaĭ de ministrul de Interne.

Notarul se numeşte numaĭ de Ministerul de interne; este supus unor anumite condiţiunĭ de admitere, şi declarat quasi-inamovibil; are drept la pensie ca şi funcţionariĭ statuluĭ.

Vor fi treĭ clase de notarĭ, iar salariile lor corespunzînd fie-cărcia din aceşte clase ; ast fel ceĭ de cl. I vor fi plătiţĭ cu 200 leĭ lunar, ceĭ de clasa II cu 160, ceĭ de a III cu 120. Clasificaţia o dă importanţa comuneĭ, meritul şi vechimea ; ca servă şi ca mijloc de înaintare.

Salariul primaruluĭ se va fixa, în fiecare an, prin budgetul comuneĭ de către consiliŭ.

*

Atît Consiliul comunal cît şi sfatul satuluĭ se aleg după regulele de procedură stabilite de noua lege electorală.

Durata mandatuluĭ lor este de 4 anĭ. Proectul în această privinţă desfiinţează alegerile generale ; iar alegerile de consiliŭ şi sfat vor avea loc, după sistemul corpurilor politice, numaĭ în caz cînd ele sunt disolvate în mod legal. In acest caz noul consiliŭ durează întreg patru anĭ, iar nu numaĭ restul timpuluĭ cît maĭ avea vechiul consiliŭ disolvat, până să-şĭ împlinească mandatul.

*

In administraţia intereselor locale ale comuneĭ, satelor şi cătunelor, delegaţiĭ sfatuluĭ, iaŭ parte de drept la consiliile comunale, însă numaĭ cu vot consultativ.

Motivul acesteĭ dispoziţiunĭ stă în dreptul ce s'a acordat satelor să facă apel şi recurs la prefect şi ministrul de interne, cînd o încheere a consiliuluĭ nu ar conveni interesuluĭ lor local. Prin faptul participăreĭ delegaţilor la consiliul comuneĭ, eĭ sunt în măsură a lua cunoştinţă de toate deciziunile acestuia, să susţină şi să apere interesele satuluĭ şi cătunuluĭ ce reprezintă.

*

S'a păstrat ca şi în legea actuală sistemul disolvăreĭ de Rege a consiliuluĭ comunal însă, numaĭ în urma uneĭ anchete personale a prefectuluĭ de judeţ.

Disolvarea sfatuluĭ sătesc a fost trecută în caderile ministruluĭ de interne.

*

O dispoziţie importantă a proectuluĭ este aceia referitoare la dreptul ce se acordă comunelor de a maĭ pune încă treĭ zile de prestaţie, afară de cele prevăzute în legea drumurilor. Aceste treĭ zile vor fi destinate la împrejmuirea vetreĭ satelor, secărĭ de bălţĭ, împăduririĭ de coaste, rectificărĭ de pîrae şi rîurĭ, etc.

*

Paza de zi şi de noapte în comună sat şi cătun, se va face, ca şi până acum, după sistemul legiĭ poliţieĭ rurale, adică de către locuitorĭ ; însă, dacă se constată că este neîndestulătoare orĭ neregulată, administraţia superioară poate impune comuneĭ paza prin jandarmĭ saŭ păzitorĭ după mijloacele eĭ.

*

O inovaţie în lege va fi sistemul asociaţiuniĭ comunelor pentru lucrărĭ inter-comunale de natură a interesa pe maĭ multe dintre ele, şi cînd nu pot fi executate de fie-care în parte. Pentru îndeştularea acestor interese regionale se institue o adunare a delegaţilor comunelor interesate, cîte treĭ de fie-care; această adunare administrează interesele asociaţiuneĭ prin o delegaţie din sînul eĭ, avîndu-şĭ budgetul special. Adunarea are loc la comuna cea maĭ bogată şi este prezidată de către primarul localităţeĭ.

*

In fie-care comună va fi cîte un agent sanitar, o moaşe şi doĭ jandarmĭ; plata acester funcţionarĭ este în sarcina comuneĭ şi judeţuluĭ şi trecute obligatoriŭ în budgetele lor respective.

*

In fine, pentru pămînturile rămase proprietatea Comuneĭ după legea rurală, din 1864 orĭ după cele posterioare eĭ, se va face o catagrafie şi, cele ce nu sunt în stăpînirea lor, se va reclama la trib. judeţuluĭ care decide reintegrarea comuneĭ în posesia lor, fără drept de apel şi recurs, după modalitatea legeĭ din 1879.

*

Pentru maĭ multă înlesnire a înţelesuluĭ şi documentăriĭ diverselor dispoziţiunĭ ce formează economia legiĭ, ministerul de interne, a dispus ca fie-care proect să fie însoţit de următoarelr tabele:

1) Tabloŭ de nouile comune cu satele şi cătunele, cum şi reşedinţele lor, aşa cum sunt propuse prin proiect;

2) Tablouri, pe judeţe, de starea actuală a comunelor rurale, ca populaţie, venituri etc.;

3) Tablouri de starea sanitară la comunele rurale, pe ceĭ cincĭ anĭ din urmă;

4) Tablouri de personalul administrativ actual al comunelor rurale ;

5) Hărţile indicînd comunele actuale şi viitoare propuse în proect, pe judeţe, plăşĭ, comune, sate şi cătune, şi distanţele dintre dînsele.

*

Cum am zis la început, reforma organismuluĭ comunal rural, aşa cum se propune, schimbă în mod atît de radical starea de astă-zĭ, că dacă va fi admisă, un studiŭ amănunţit şi objectiv se impune.

M. I. P.

Ovŏs Ligovo ameliorat (sămînţă de la Vilmorin, a dat 3 şi jum. chile la pogon).

De vînzare la d. Ioan Lahovari, calea Dorobanţilor No. 97. Hectolitru 6 leĭ.

Legea comunală

In ziua de 15 Decembre a. esp., cînd d. V. Lascăr, Ministru de Interne a venit să facă expunere înaintea secţiunilor Senatuluĭ asupra proiectuluĭ său de lege pentru organizarea comunelor rurale, mă aflam în Senat şi, de şi şedinţa s'a declarat secretă, totuşĭ, profitînd de graţia d-sale care se arăta foarte dispus a îngădui să asculte expunerea ce avea să facă şi celor străinĭ de maturul corp şi se găseaŭ de faţă, am rămas în Senat cu învoirea d-sale, şi am ascultat.

D. Ministru, făcînd tabloul stărĭĭ mizerabile în care se găseşte azĭ comuna, a zis că numaĭ consiliul judeţean de la Buzăŭ ar vedea această stare înfloritoare şi că, prin urmare, ar fi de părere că nu trebue făcut nimic pentru îmbunătăţirea eĭ, căcĭ prosperitatea în care se scaldă ar fi desăvîrşită. Se referia d. Ministru, cînd afirma aceasta la deciziunea aceluĭ consiliu luată în şedinţa sa de la 3 Noembre a. tr.

Inainte dar de a începe critica legiĭ sale, fiind că am onoare să fac parte din acel corp judeţean ca vice-preşedinte al său, o să relevez maĭ întîiŭ această chestiune, ca să zic aşa, personală între d-sa şi consiliul judeţuluĭ Buzăŭ :

Ia să citim acea deciziune în partea privitoare la dezideratele exprimate de consiliu, tocmaĭ în ce priveşte comuna rurală şi proiectul de lege al organizărĭĭ eĭ, proiect care nu fusese comunicat nimănuĭ până atuncĭ şi de care nimenĭ nu avea cunoştinţe precise de cît ceĭ ce lucraŭ la el. Iată acele deziderate :

1) Consiliul este contra modificărĭĭ circumscripţiunilor comunelor rurale din acest judeţ care ar avea de scop contopirea maĭ multor comune intr'una singură. Multe din comunele rurale existente aŭ chiar azĭ o întindere prea mare din care cauză or-ce bună administrare este foarte dificilă.

2) Consiliul este contra or-căreĭ sporirĭ de funcţionarĭ carĭ s'ar pune în sarcina judeţuluĭ şi a comunelor rurale din acest judeţ.

3) Consiliul roagă pe guvern să dispună ca toţĭ funcţionarĭĭ creaţĭ în scopul uneĭ bune administratiunĭ generale a ţăreĭ, precum revizorĭĭ comunalĭ şi jandarmĭĭ să fie plătiţĭ de Stat, descărcîndu-se ast-fel judeţul de o sarcină care trebue să cază escluziv aupra Statuluĭ.

4) Să nu se aducă nicĭ o reformă a legiĭ comunale până ce nu se va lua maĭ întîiŭ şi avizul consiliuluĭ judeţean.

In aceste patru deziderate, cum se vede, sunt două ordine de ideĭ, una care se referă direct la proiectul d-luĭ Lascăr (primul şi ultimul deziderat), că adică să nu se contopească maĭ multe comune într'una singură şi să se ceară şi avizul consilielor judeţene asupra proiectuluĭ de organizare a comunelor rurale, iar cea-l-altă ordine este de a nu se maĭ crea funcţionarĭĭ pentru interesul general al Statuluĭ carĭ să se pună în sarcina judeţelor şi a comunelor rurale, ba încă toţĭ funcţionarĭĭ de o asemenea categoriă creaţĭ deja, precum revizorĭĭ comunalĭ şi jandarmĭĭ să fie plătiţĭ de Stat, descărcîndu-se judeţul de astă sarcină.

Atît se găseşte în aceste deziderate şi nimic maĭ mult.

De unde dar rezultă părerea atribuită consiliuluĭ general al judeţuluĭ Buzăŭ de d. ministru de interne că comuna rurală ar fi într'o stare fericită şi că n'ar avea nevoe de nicĭ o măsură de îmbunătăţire ?

Imĭ pare răŭ că d. V. Lascăr s'a simţit atins în loc să se bucure de francheţa amicală şi iubirea de adevăr a aceluĭ consiliŭ judeţean şi tratează deciziunea luĭ cu ironie, fiind-că în ea nu găsise o aprobare fără discuţiune a părerĭĭ sale ministeriale şi osanele ridicate spre lauda sa.

Şi, fiind-că nouă celor de la Buzăŭ ne-a aruncat mănuşa, nouă ne incumbă datoria a o ridica.

Ia să procedăm acum la cercetarea proectuluĭ d-sale.

Grija ce preocupă maĭ tare pe d. ministru, cum arăta cu ocaziunea expunerĭĭ sale de la 15 Decembrie trecut înaintea secţiunilor Senatuluĭ este sănătatea populaţiuneĭ rurale şi îngrijirea ce ar dori să vază dată vitelor, instrumentul cel maĭ principal de înavuţire al ţăreĭ noastre atît de învederat agricolă. D. Lascăr vede foarte sdruncinată sănătatea populaţiuneĭ noastre rurale şi o lipsă complectă de îngrijire a vitelor.

Mărturisesc că mie, care trăesc la ţară mi se umplea sufletul de bucurie cînd vedeam că strigătul nostru a agrarienilor de atîta timp a ajuns în fine până sus şi banca ministerială însăşĭ, nu numaĭ dă alarma, dar aduce şi mijloace de îndreptare.

Ca să obvie maĭ cu seamă acestor rele dar vine d. Lascăr cu proiectul de lege pentru organizarea comunelor rurale, din care reese următoarele ideĭ:

I. *Primarul actual are un amestec, şi un complex de atribuţiunĭ atît de vast şi de general în cît omul cel maĭ capabil nu va fi în stare să le îndeplinească pe toate, decĭ trebue să despărţim aceste atribuţiunĭ în două, de o parte pe cele de interes pur comunal, local şi de alta pe cele de interes general al statuluĭ.*

De acord, şi eŭ sunt absolut de aceiaşĭ părere şi azĭ cînd scriŭ aceste rînduri precum am fost, şi atuncĭ cînd am semnat deziderate exprimate în şedinţa consiliuluĭ general al judeţuluĭ Buzĕŭ de la 3 Noembrie. Toţĭ zicem dar să deosebim atribuţiunile primaruluĭ şi să'l descărcăm de cele privitoare la interesul general al statuluĭ, pe acestea să le dăm altuĭ funcţionar. Şi cată să declar că vorbesc aci în numele meŭ personal nefiind autorizat de nicĭ unul din colegiĭ meĭ de la judeţ a trata chestiunea şi în numele săŭ. Iată un punct prin urmare cîştigat de d. V. Lascăr între d-sa şi mine.

II. *Pentru acest scop, fiind-că nu putem pune cîte un asemene funcţionar în fie-care comună cum se găseşte ca azĭ din cauză de lipsă de fonduri, să contopim maĭ multe comune într'una singură până să ajungem la un venit anual de 8000 de leĭ şi să dăm acesteĭ circumscripţiunĭ tot numele primitiv de comună.*

Eĭ, asta mi se pare mie că ar fi răŭ de s'ar întîmpla să se facă şi cred că ar produce o stare de lucrurĭ şi maĭ mizerabilă pentru comuna rurală, ca cea de azĭ, saŭ cel puţin pentru unele din ele şi cele maĭ multe, căcĭ cine nu cunoaşte lipsa de spirit de asociaţiune ce există la noĭ şi de sinceritate în tovărăşiele noastre nominale în relaţiunile dintre soţĭ, că între eĭ e o luptă ascunsă care tot-d'auna se termină în dauna celuĭ maĭ slab? Şi să ne aşteptăm la ţară la un rezultat maĭ bun din tovărăşia acestor comune ?

Comuna, după cum chiar numele o arată, nu e un despărţămînt administrativ cum e judeţul orĭ plasa care să se poată întinde saŭ restrînge după voie, cum vom socoti maĭ lesne de administrat ; comuna e ceva natural făcut nu după o chibzuială prealabilă a cîrmuirilor, ci provenit din starea de sociabilitate a omuluĭ. Omul nu poate trăi singur, nu se mulţumeşte nicĭ chiar numaĭ cu familia sa ci trebue să trăiască într'o societate maĭ mare ; de aceia se aglomerează maĭ multe familiĭ la un loc ceia-ce formează comuna şi, cînd această aglomerare, această societate trece la o stare maĭ înaintată, cînd începe a intra în civilizaţiune, ea se organizează. Ast-fel s'a născut şi la noĭ comuna, pe care, negreşit, urma s'o găsească d. Lascar, cum spunea, şi înainte de fundarea Principatelor, pentru că statele se formează maĭ tîrziŭ din consolidarea şi solidarizarea acestor comune între ele.

Intre două sate dar aşezate maĭ mult saŭ maĭ puţin departe unul de altul nu poate fi alt interes de cît acela care există în general între toate comunele dintr'un stat, adică un interes general, care, de sigur, atinge şi fie-care comună în parte, dar numaĭ în mod indirect. Aceasta ca şi la individ, mie nu-mĭ pasă atît de vecinul meŭ ca d. mine însumĭ şi familia în care trăesc Cu cît oĭ fi maĭ civilizat cu atît o să 'mĭ fie, negreşit maĭ milă de lucrul vecinuluĭ, dar tot n'o să mă preocup de el ca de lucrul meŭ. Iar cînd satele acestea, comunele vor fi despărţite între ele prin ape marĭ, prin şirurĭ de munţĭ, ce legătură trainică şi pri-

incioasă am putea înnoda între ele! Exemplu 'l avem: priviţi cătunele depărtate de centrul comuneĭ şi spuneţi dacă ceĭ de apoĭ poartă vre-o grijă de ele?

Toate acestea ne duc maĭ lesne la ideia de a căuta ca din fie-care sat să facem o comună şi, dacă nu ne va fi posibil să organizăm cum trebue astă comună, să lăsăm maĭ bine lucrurile aşa cum sunt astă-zĭ şi, de vom lăsa pe primar să se ocupe numaĭ de afacerile pur comunale exercitînd asupra luĭ un control maĭ serios, ne putem aştepta ca comunele să fie maĭ bine îngrijite şi iată că am realizat un progres. (Va urma)

Sarânga, 2 Ianuarie 1904 G. Teişanu

Conferinţa Societăţeĭ agrare

Anunţăm pe membriĭ Societăţeĭ Agrare pe cititoriĭ noştri, şi pe toţĭ amiciĭ noştri că, imediat după sărbătoriĭ, se vor relua, la Societatea Agrară (Calea Victorieĭ 55) Conferinţele economice, cariĭ aŭ fost aşa de urmate acum un an.

***

Conform deciziuneĭ luate în şedinţa de la 18 Decembrie, comitetul Societăţeĭ roagă pe toţĭ domniĭ membriĭ să bine-voiască a se întruni regulat în fie-care Joie şi Sîmbătă orele 5 p. m. la sediul Societăţeĭ.

***

Pentru domniĭ agricultoriĭ

Este în interesul cel maĭ însemnat al agriculturiĭ ca toţĭ proprietariĭ ruralĭ, toţĭ plugariĭ, să manifesteze în sprijinul intereselor lor adică în contra tarifuluĭ vamal şi a politiceĭ de industrialisare forţată care ameninţă în mod serios propăşirea agriculiureĭ.

Toţĭ domniĭ agricultoriĭ sunt deci rugaţĭ de a se întruni în capitalele de judeţe respective pentru a se consfătui şi a lua hotărîriĭ în vederea unuĭ protest general al agricultorilor romînĭ în potriva politiceĭ vamale a guvernelor.

***

ADUNAREA GENERALĂ

a Membrilor Societăţeĭ Agrare

din 1 şi 2 Decembrie

In zilele de 1 şi 2 Decembre a avut loc adunarea generală a membrilor Societăţeĭ Agrare, pentru a discuta asupra chestiunilor fixate:

1. **Convenţiile comerciale viitoare;**
2. **Industria mare şi protecţiunea eĭ;**

Intrunirea a fost impunătoare prin numărul membrilor prezenţi, prin înalta poziţiune socială ce ocupă şi prin cuvîntările interesante, cumpănite, mature, cariĭ aŭ pus din noŭ în lumină dreptatea vederilor agrare şi marele interes pentru ţară de a se ţine întocmaĭ socoteală de ele. Intreaga presă a fost reprezentată la adunare şi a publicat dări de seamă sumare asupra desbaterilor urmate.

Conform ordineĭ de zi stabilite de înainte s'aŭ discutat cele două chestiunĭ principale: convenţiile comerciale şi industria mare, dar la urmă, membriĭ Societăţeĭ, preocupaţĭ de realizarea mareluĭ proect al Expoziţiuneĭ agricole generale, aŭ pus în discuţiune şi chestiunea aceasta care, ca şi aceea a înfiinţăreĭ de secţiunĭ în provincie, în urma hotăririĭ adunăreĭ este acum în desbaterea Comitetuluĭ.

Cuvîntările pronunţate de diferiţiĭ oratoriĭ cariĭ aŭ ilustrat tribuna Societăţeĭ Agrare, aŭ făcut impresiunea ce meritâ. Din noŭ, atît ceĭ de faţă cît şi ţara întreagă, prin mijlocirea preseĭ, aŭ putut să iee act de programul agrarienilor şi să se convingă că el nu este produsul unuĭ interes exagerat, ci drumul cel drept pe care trebue să se întemeeze economia ţăreĭ.

Oratoriĭ şi bărbaţĭ de însemnătatea d-lor **Sava Şomănescu**, care a prezidat prima şedinţă, de la 1 Decembrie, **St. D. Grecianu**, fost vice preşedinte al Senatuluĭ şi Preşedinteleĭ Societăţeĭ Agrare, **Dr. Bucşenescu**, senator, **D. P. Moruzi**, deputat, **Ion Lahovary** fost ministru, **Gr. G. Cantacuzino**, fost deputat, **N. Negri**, fost senator, **N. St. Cesianu**, fost senator şi secretar general al Societăţeĭ Agrare, **Ed. Ghica**, deputat cariĭ aŭ vorbit în prima zi, sunt o garanţie că programul economico-politic al Societăţeĭ Agrare, formulat, în aceea ce priveşte cele două puncte în discuţie în acea şedinţă, nu poate să nu fie spre binele agriculturiĭ şi al ţăreĭ întregĭ.

A doua zi, 2 Decembrie, în şedinţa prezidată de d. **St D. Grecianu**, preşedintele Societăţeĭ Agrare, aŭ maĭ vorbit în aceeaşĭ chestiune şi în cea ce priveşte Expoziţia generală agricolă d-niĭ: **Comşa, Ion Lahovary, C. Iarca, N. Harisiade, Dinu N. Mihail, Sava Şomănescu** şi la sfîrşit ca cuvînt de închidere, d. preşedinte **St. D Grecianu.**

Vom căuta să reproducem în numerile viitoare cuvîntările, aşa pline de interes şi învăţătură folositoare, ale diferiţilor oratoriĭ cariĭ aŭ vorbit în acele două zile, pentru ca cititoriĭ noştri să iee maĭ aproape cunoştinţă de ele şi să serve, în acelaş timp, ca documentaţiune a mişcăreĭ agrare romîneşti.

La sfîrşitul şedinţelor, adunarea generală a votat în unanimitate următoarea

REZOLUŢIUNE

Membriĭ Societăţeĭ Agrare întruniţĭ azĭ 1 Decembrie 1903 în Adunare Generală cu ocazia reînoireĭ convenţiunilor comerciale, şi inaugurarea unuĭ noŭ regim vamal; şi referindu-se la rezoluţiunile Congresuluĭ Agricol din 1902, — atrage atenţiunea Guvernuluĭ şi Parlamentuluĭ asupra necesităţeĭ imperioase de a face să prevaleze înainte de toate interesele agricultureĭ, care este şi va fi multă vreme încă aproape unica bogăţie reală a ţăreĭ;

Se declară în contra oricăreĭ tentative de a crea în mod artificial industriĭ mariĭ în ţară, maĭ ales de acelea cariĭ nu-şi pot procura materiile prime de cît din afară şi care dacă tentativa ar reuşi ar atrage în centruri urbane industriale parte din populaţia rurală, acea-ce ar constitui un pericol social, o atingere gravă a intereselor agriculturiĭ şi o cauză de decadenţă fizică şi de degenerare a neamuluĭ.

***

LISTA

DE

Numerile biletelor eşite câştigătoare la tragerea lotăriei exposiţiei Agrare efectuată în ziua de 20 Decembrie 1903 în localul Primăriei Capitalei.

Duminică 21 Decembrie s'a făcut la primăria Capitalei prima tragere a loteriei organizată de „Societatea Agrară".

S'aŭ tras cîştigurĭ pentru suma de 20.000 leĭ.

Numărul 34629 a cîştigat **10.000 lei.**

Numărul 12155 a cîştigat **3.000** leĭ.

Numărul 25525 şi 9287 aŭ cîştigat alte **1.000 lei.**

Aŭ cîştigat cîte **500 lei** numerele: 8844, 11921, 19933, 31108.

Aŭ cîştigat cîte **100 lei** numerele: 1516, 5416, 19282, 21832, 24754, 25155, 26382, 30198, 33036, 38635,

Aŭ cîştigat cîte **50 lei** numerele: 884 1257 1973 2850 3251 3723 6173 6472 6787 6814 9561 11078 11096 11319 11810 15610 15831 16245 17364 17681 18831 19565 20711 21865 24686 25415 27837 28903 28957 29569 31517 32002 33150 33771 33904 34400 34582 35659 38126 38847.

Posesorii biletelor cîştigătoare se vor presenta la Primăria Capitalei, Direcţiunea Comptabilităţei pentru verificarea biletelor şi liberarea sumelor cîştigătoare.

Sumele ne reclamate timp de 6 luni de la tragere, de câştigătorii respectivi vor rămânea în folosul exposiţiei, conf. art. 10 din regulamentul lotăriilor.

***

D-niĭ expozanţi, doritorĭ de a expune la Expoziţiunea Societăţei Agrare ce se va organiza în Maiŭ 1904 în Capitală, sunt rugaţi a trimite obiectele d-lor la sediul Societăţei Agrare, Calea Victoriei 55 iar nu la şcoala de agricultură de la Herestrău.

***

Pentru d-nii agricultori crescători de cai

După cum se ştie, ministerul de răsboiŭ face mereŭ cumpărărĭ considerabile de caĭ în străinătate: Ungaria şi Rusia, neglijînd cu totul piaţa internă, ceea-ce face ca creşterea cailor se dezvoltă aşa de încet.

Chestiunea aceasta fiind foarte importantă, ziarul **Agrarul** a decis să deschidă o **anchetă** asupra situaţiuneĭ creşterei cailor în ţară.

Ziarul **Agrarul** roagă pe toţi d-niĭ agricultorĭ şi crescătorĭ să bine-voiască a'ĭ comunica observaţiunile d-lor în această chestiune: carĭ ar fi adică mijloacele practice de a se da avînt creşterei cailor, ce ar fi de întreprins pentru a aduce pe ministerul pe războiŭ să ţie seamă de producţiunea internă, cum ar fi posibil să se organizeze o unire a tuturor crescătorilor pentru creşterea şi îmbunătăţirea raselor şi pentru apărarea intereselor comune faţă de autorităţi şi în general, orĭ-ce informaţiune relativă la această ramură de producţiune aşa de importantă pentru agricultură.

Toate comunicările şi ideile emise vor fi publicate în ziarul **«Agrarul»**.

Ceĭ interesaţi aŭ cuvîntul.

CARŢI ŞI REVISTE

A apărut **„Ameliorarea clasei micei proprietăţi rurale"**, conferinţă ţinută la Congresul agrar în ziua de 15 Decembrie 1902 de d. *Grigore G. Cantacuzino*, membru al societăţeĭ agrare.

Pentru toţi aceĭ pe carĭ'ĭ interesează soarta micei proprietăţi rurale—şi carĭ sunt romînii carĭ să nu recunoască marea importanţă a acesteĭ probleme?—lucrarea, bine cugetată, documentată şi foarte bine scrisă, a d-luĭ Cantacuzino, este menită să aducă o contribuţiune valoroasă.

Nimenĭ nu va citi fără folos această conferinţă.

D. G. Ranetti, deliciosul nostru confrate, a dat la lumină un noŭ volum cu titlu: *Eŭ rid, Tu rizi, El ride.*

In acest elegant volum se cuprind bucăţĭ scrise cu o vervă umoristică admirabilă, fără pereche. O vioiciune de spirit remarcabilă, un stil natural, concis, iată caracteristica scrieriĭ d-luĭ Ranetti.

Citind bucăţile scrise cu un umor aşa de fericit, e imposibil să nu rizĭ şi să nu fiĭ stăpînit de acea notă umoristică care nu este sezisabilă decît pentru talentul autor al scrieriĭ: *Eŭ rid, Tu rizi, El ride.*

Cine vrea să rîdă, şi să rîdă bine, n'are decît să-şi procure volumul incomparabil al confrateluĭ nostru Ranetti.

A apărut **„Importanţa Soeĭ pentru hrana copiilor"** comunicare făcută de d. *Dr. A. Urbeanu* la congresul Asociaţieĭ romine pentru înaintarea şi răspîndirea ştiinţelor.

O comunicare de o importanţă foarte mare pentru cunoaşterea foloarelor ce aduce această plantă leguminoasă şi care, tratată în modul strict ştiinţific obicinuit la d. Dr. Urbeanu, face convingerea orĭ-cuĭ.

O recomandăm deci în mod călduros alenţieĭ tuturor, mai ales familiilor.

Intr'unul din no. viitoare vom reveni asupra eĭ.

DIVERSE

Tariful Vamal

Comisiunea compusă din d-niĭ Dim. Sturdza, primul ministru, C. Stoiceseu, E. Costinescu, Ioan I, C. Brătianu, miniştriĭ, P. P. Carp, G. Panu, G. G. Assan şi V. Brătianu, care a examinat proectul de tarif vamal, şi-a terminat lucrările sale. Proectul va fi imprimat într'un mare număr de exemplare pentru a se remite deputaţilor şi senatorilor înainte de a fi adus în desbaterile Camereĭ.

Comisiunea a cerut, după cum am arătat, ca cele 25 categoriĭ mariĭ ale tarifuluĭ actual să se păstreze şi a introdus cîte va micĭ modificări admise de d. ministru al finanţelor.

Comisiunea a rezervat capitolul produselor chimice şi a însărcinat o sub-comisiune compusă din d-niĭ C. Stoicescu, ministru industrieĭ, P. Poni fost ministru şi profesor de chimie, dr. Angelescu, farmacist, şi Edeleanu chimist la ministerul domenilor, de a'l studia din noŭ. Această sub-comisiune s'a întrunit la ministerul finanţelor cu d. ministru de finaţe şi cu mai mulţi funcţionarĭ superiorĭ aĭ vămilor.

O inovaţiune introdusă prin proectul de tarif este desfiinţarea primeĭ de fabricaţiune a zahăruluĭ de 16 banĭ de kg. Pentru a o înlocui, taxa actuală de 35 de banĭ va fi urcată la 48 banĭ, ceea ce reprezintă mai mult de 100/0 din valoare. Trebue să sperăm că cu sistemul acesta, taxa de consumaţiune de 30 banĭ de kg. care a fost înfiinţată pentru a procura Statuluĭ mijloacele de a plăti prima, va fi redusă căcĭ alt fel prima interioară de vînzare a zahăruluĭ, deja prea mare, va fi încă şi mai urcată.

***

Adjudecărĭ de păduri

Consiliul de miniştriĭ a aprobat adjudecarea licitaţiilor pentru darea în exploatare a următoarelor suprafeţe de păduri:

3447 hectare din pădurea Mînăstirea Caşin, seria fundul Caşinuluĭ, jud. Bacăŭ, s'aŭ adjudecat asupra d-luĭ Eduard Polatschek din Viena cu preţul de 521 leĭ pe hectar saŭ 1,795,887 leĭ în total;

2123 hectare din pădurea Bogdăneşti-Rîşca, jud. Suceava, asupra d-lor Aron Lipa Juster şi Iulus Agastein cu 655 lei hectarul s'aŭ 1,390,565 leĭ în total;

311 hectare şi 5600 m. p. din pădurea Cocăreşti-Mislea, seria 1, plaiul Hoţuluĭ, jud. Prahova, asupra d-luĭ G. Grigorescu; cu 630 leĭ hectarul saŭ 196,286 leĭ în total;

8470 arborĭ, brazĭ şi fagĭ, din pădurea Pipiriga, jud. Neamţu, asupra d lor A. Maxim şi Rudolf Fritz, cu 54,604 leĭ în total;

17,294 arborĭ, brazĭ şi fagĭ, din pădurea Cotu Vînătorĭ, jud. Neamţu, asupra d-lor Aron Lipa Juster şi Iuius Agastein, cu 701,110 leĭ;

68 hectare din pădurea Mislea Prahova, asupra d-luĭ T. Visarion, cu 72, 501 leĭ în total, şi 72 hectare din pădurea Lunca Băltenĭ, jud. Vasluĭ, asupra d-luĭ Zeili Rosenblat cu 74,207 leĭ, saŭ 1017 leĭ po hectar.

***

Ministerul de domeniĭ a numit o comisiune care să întocmească un regulament al tutulor atribuţiunilor personaluluĭ silvic şi să modifice condiţiile relative la exploatarea pădurilor,

Ministerul de domeniĭ a numit o comisie compusă din d-niĭ I. Galeriu şeful seviciuluĭ silvic, Orescu şi Chihaia inspectorĭ de control, Chiriţioiu Tănăsescu, Ionescu, Bontaş şi Papinian inspectorĭ de regiunĭ silvice care să întocmească regulamentul atribuţiilor personaluluĭ silvic şi să modifice condiţiile relative la exploatarea pădurilor. Şedinţele comisieĭ vor începe la 1 Martie.

***

Furnisarea traverselor

Ministerul domeniilor s'a angajat a furnisa direcţiuneĭ căilor ferate romîne cîte 800.000 traverse de lemn de fag anual şi anume: 500.000 din pădurile din jud. Buzăŭ şi 300.000 din cele din jud. Argeş.

Restul pănă la două milioane traverse anual, de carĭ are nevoe direcţiunea C. F. R., şi le va procura din străinătate

Ancheta comerţului de cereale

Ministerul domeniilor va publica în curînd ancheta făcută asupra comerciului de cereale din Romînia

Lucrarea cuprinde răspunsurile primite din întreaga ţară la chestionarul care s'a trimis de către minister şi în care se poate vedea tot ce priveşte comertul nostru de cereale.

***

Statistica vitelor cornute

După statistica întocmită de ministerul domeniilor privitoare la vitele cornute, se poate vedea că avem în ţară 2.600.000 vite cornute mari, dintre cari 1.300.000 boi. In ţară se consumă anual 70.000 boi, se scot la muncă tot anual 60.000 boi, care nu pot aduce alt serviciu din cauza bătrineţei şi trebuesc exportaţi 20.090.

Temerea că dacă se vor exporta vite cornute, consumaţiunea internă se va scumpi, nu este întemeiată ; ca dovadă e faptul că în anul 1887 s'au exportat în Italia şi Rusia 24.000 vite cornute mari, şi preţul cărnei nu s'a urcat peste 60—70 bani.

In anul 1860, Romînia avea o suprafaţă de cultură de 2.500.000 h., azi are o suprafaţă de 5 milioane hectare.

Azi avem în ţară 100.000 vite în plus.

In 1877 exportul vitelor noastre atinsese apogeul, căci s'au exportat în acel an de 11.594 600 lei pe cînd azi nu exportăm de cît de 160.000 lei anual aproape.

Din toate ţările singura unde putem avea un cîmp de desfacere lesnicios este Anglia. în cele-l'alte ţări ne lovim de diferite piedici, de legi sanitare prea riguroase, etc. Anglia importează anual carne de 600 milioane lei.

***

Viile şi stupii în Bulgaria

D. N. Mişu, agentul diplomatic al Romîniei la Sofia, a trimes ministeruluĭ de comerţ un raport asupra stăreĭ viilor şi a stupilor din Bulgaria.

După acel raport, în anul 1902 s'au produs 244.039,390 chilograme de struguri sau 135.199.300 litri must. Viile bulgare au avut mult de suferit din cauza filoxereĭ Ast-fel, după constatările făcute de ministerul agriculturei bulgar, au fost distruse 269.299 hectare de vie de la 1884—1902 inclusiv. Acel minister a luat dispoziţiuni ca viile distruse să fie reconstituite. Pentru replantarea acelor vii, statul întreţine 9 pepiniere de vite. Din acele pepiniere s'au obţinut în anul 1903 aproximativ 106.500 vite altoite, 414.600 cu rădăcini şi 8.587.700 vite fără muguri. Pentru această producţiune de vite s'au primit 3702 cereri de cumpărări.

In afară de cele 9 pepiniere ale statuluĭ bulgar, mai sunt în Bulgaria 27 pepiniere particulare. Acelea au altoit în anul 1902 un număr de 3.719.472 vite şi au obţinut 795.513 port altoi.

In principalele puncte ale ţăreĭ s'au ţinut 253 cursuri practice la cari au azistat 16.514 persoane.

Recolta din anul 1903 a viilor bulgare a fost superioară celeĭ din anul 1902. Procentul mediu al zahăruluĭ ce conţinea mustul a fost de 16 - 22%.

Bulgaria avea 290.576 stupi ordinari şi 1762 de sistem nou, în anul 1897. D'atunci creşterea albinelor e în regres, căci în anul 1902 Bulgaria n'avea de cît 262.919 stupi ordinari şi 9720 de sistem nou.

***

Unt francez în Englitera

Vămile engleze au publicat acum de curînd tabloul impozitelor produselor alimentare în timpul celor unsprezece prime luni ale anuluĭ 1902.

Din acest tablou se constată că Franţa a exportat 20,771,750 Kilo de unt.

In 1901, pentru acciaş periodă, ea nu exportase de cît 14,266,390 kilo. deci un spor de 6.505.400 kilo. aproape 50%.

***

Comerciul exterior al Statelor Unite

Exportaţiunile Statelor Unite în luna Noembrie s'a urcat la 160. 956.000 dolari cu un spor de 35.256. 000 în raport cu aceiaşi lună din anul trecut. Importaţiunile s'au urcat la 77.052.000 dolari cu o scădere de 8.325.000 dolari asupra anuluĭ 1902.

***

Pentru d-nii agricultori

Rugăm pe toţi d-nii membrii aĭ societăţeĭ şi pe toţi d-nii agricultori, saŭ toate persoanele cari vin în atingere cu munca cîmpuluĭ să bine-voiască a ne transmite ştirile relative la situaţia agricolă din regiunea d-lor; descripţii asupra metoadelor de muncă şi cultură, condiţii fizice şi de populaţii; ştiri asupra stăreĭ semănăturilor în orĭ-ce moment; asupra ofertelor şi cererilor, cu un cuvînt asupra orĭcăreĭ chestiunĭ care poate interesa dezvoltarea agriculturei

Asemenea şi reclamaţiunilor d-lor în orĭ ce privinţă, spre a fi înregistrate şi a fi aduse, ast-fel, la cunoştinţa publică.

Aceasta, pentru a putea cunoaşte maĭ bine agricultura ţăreĭ din toate regiunile, pentru a fi maĭ documentaţĭ asupra mersuluĭ munceĭ cîmpuluĭ în toate regiunile ţăreĭ şi pentru a aduce foloase plugarilor prin publicarea reclamaţiunilor lor.

***

Conferinţele învăţătorilor ambulanţi

In zilele de 15 şi 16 Februarie 1904, va avea loc la Bucureştĭ şi Iaşĭ, conferinţele învăţătoritor ambulanţĭ.

Aceste conferinţe vor fi ţinute în scopul de a se da îndrumări asupra moduluĭ cum vor trebui să se conducă lucrările agricole în şcoalele rurale.

Invăţătoriĭ ambulanţiĭ, sunt învăţătoriĭ cu cunoştiinţe agricole, cari n'aŭ catedra stabilă, ci umblă din judeţ în judeţ pentru a face cu învăţătoriĭ stabiliĭ şi cu eleviĭ şcoalelor rurale cursuri agricole.

La Bucureştĭ, conferinţele vor fi ţinute în localul ministeruluĭ de instrucţiune, de către d. N. O. Popoviciĭ-Lupa, cu învăţătoriĭ ambulanţĭ din circonscripţia I a.

La Iaşĭ, conferinţele vor fi ţinute în localul Universităţeĭ, de către d. Inspector Druţu, cu învăţătoriĭ ambulanţĭ din circumscripţia II-a.

Ministerul Instrucţiuneĭ a şi trimes revizorilor şcolari bilete de liber parcurs pe c. f. r. pentru a se da învăţătorilor ambulanţĭ, iar pentru a se preîntîmpina cheltueiile de drum, se va da fie-căruĭ învăţător câte 20 leĭ.

***

MINISTERUL AGRICULTUREĬ, INDUSTRIEĬ, COMERCIULUĬ ŞI DOMENIILOR

INSTITUTUL METEOROLOGIC

Starea udometrică şi agricolă a Romîniei

la finele luneĭ Noembire şi Decembrie 1903 st. n.

Starea udometrică

Precipitaţiunile atmosferice din luna Noembrie 1903 aŭ fost foarte puţine şi cu totul insuficiente faţă de seceta care se menţine de 5 luni şi de cerinţele solului agricol. Ele aŭ fost de abia pe jumătatea celor din luna precedentă, cînd aŭ fost de asemenea prea puţine. In mijlociŭ s'aŭ obţinut, în toată Romînia, în cursul luneĭ de care ne ocupăm, 19 mm de apă în 3 zile de ploae. Cu o aşa de mică cantitate de apă, această lună intră printre lunile Noembrie secetoase din ultimiĭ 13 anĭ de cînd studiăm ploia în Romînia, căci ea nu reprezintă de cît 44% din valoarea sa normală.

Puţinele precipitaţiunĭ constatate în Noembrie aŭ mărit în mod simţitor deficitul de apă a ultimilor 5 luni de cînd ne aflăm într'o epocă de uscăciune. Intr'adevăr totalul apeĭ, din Iulie până la finele luĭ Noembrie, este de 138 mm ceea-ce reprezintă numaĭ 58% din valoarea sa normală. Deficitul pentru această periodă este deci de 42%. In partea estică a Munteniei (R.-Sărat, Brăila şi o parte din Ialomiţa) şi a Moldoveĭ (Covurluĭ, Tecuciĭ, Tutova, Fălciŭ, Vasluĭ, Iaşi, Botoşanĭ şi Dorohoĭ) şi în Dobrogea seceta foarte sim-

ţitoare s'a menţinut în toată luna Noembrie, în cursul căreia n'a plouat în aceste părţi de cît excesiv de puţin.

Dacă socotim toată apa care a căzut la suprafaţa Romînieĭ de la începutul luĭ Ianuarie pînă la finele luĭ Noembrie, adică în cursul primelor 11 luni ale anuluĭ 1903, găsim în mijlociŭ 448 milimetri carĭ daŭ un deficit de 21% asupra cantităţeĭ normale de apă ce cade în acest interval.

Ninsoare puţină a căzut pe munţi la 6 şi la 12 şi de alocurĭ în Moldova de sus la 14 şi 15. La 27 şi 28 a nins binişor în regiunea muntoasă şi cea deluroasă; în restul ţăreĭ am avut numaĭ fulgi de zăpadă saŭ lapoviţă.

Starea agricolă

In general, la finele luneĭ Noembrie terenul sămănăturilor de toamnă avea un deficit de apă de 56% faţă de valoarea normală. Sămănăturile, de şi în mare parte mult întîrziate, sunt totuşĭ foarte frumoase, mulţumită tocmaĭ celor cîte-va ploĭ de mică importanţă ce aŭ căzut în Octombrie şi Noembrie. Aceste ploĭ, fără de a fi suficiente spre a alimenta în mod convenabil subsolul, aŭ fost venite la timp spre a permite reînceperea arăturilor şi germinaţiunea sămănăturilor de toamnă. Solul agricol are însă trebuinţă de nişte precipitaţiunĭ atmosferice destul de abondente, atît pentru a acoperi deficitul de apă ce am văzut că el are, cît şi spre a'ĭ asigura o rezervă de umiditate de care poate fi trebuinţă într'o primă-vară secetoasă.

Luna Decembrie

Starea udometrică

Incă o lună cu foarte puţine precipitaţiunĭ atmosferice, a şesea de cînd durează uscăciunea. Din ultimiĭ 13 anĭ (1891 — 1903) de cînd facem studiul ploiĭ în Romînia, numaĭ o singură lună Decembrie, aceia a anuluĭ 1898, a fost şi maĭ secetoasă ca acum. Atunci aŭ fost în mijlociŭ pentru toată ţara, 11 milimetri de apă: acum am avut aproximativ 20 mm, adică numaĭ jumătate din valoarea normală a precipitaţiunilor ce cad în luna Decembrie.

Districtele în carĭ precipitaţiunile aŭ fost ceva maĭ multicole sunt: Gorj, Constanţa, Tulcea, Buzăŭ, R.-Sărat, Putna, Tecucĭ, Tutova, Fălciŭ şi Roman. Este de notat că în Dobrogea precipitaţiunile, în această lună, aŭ fost maĭ abundente ca în toate celel'alte părţi ale ţăreĭ. Cele maĭ puţine precipitaţiunĭ aŭ fost în general în partea de cîmpie al Munteniеĭ.

Apa obţinută în cursul acesteĭ luni a provenit din puţinele ploĭ generale de la 6 şi 7 şi din puţinele ninsorĭ de la 13, 23, 28 şi 29. In general stratul de omăt a fost subţire, variind între 5 şi 10 cm. In Moldova centrală şi cea de sus precum şi în Dobrogea el a fost ceva maĭ groscior, ajungînd, în unele locurĭ, la 15 şi chiar 20 cm. In urma puţineĭ zăpezĭ de la 13, cînd a nins aproape numaĭ în Moldova, timpul s'a răcit mult.

Timpul secetos ţine acum de aproape 6 luni. In tot acest interval a căzut în mijlociŭ în toată ţara aproximativ 160 mm de apă, pe cînd în mod normal se obţin 283 mm. Deficitul de apă, în aceste 6 luni, este deci de 44% faţă de valoarea normală.

Cantitatea totală de apă ce a căzut pe suprafaţa Romînieĭ în cursul întregului an 1903, este în mijlociŭ de aproximativ 470 mm, ceea-ce reprezintă un deficit de 23% faţă de valoarea normală. Anul 1903, luat în întregul săŭ, a fost prin urmare un an secetos; nu însă atît de secetos ca anul 1894. Repartiţiunea ploilor în cursul anuluĭ ce trecut a fost cu totul neegală. Ast-fel pe cînd în primele sale şese lunĭ s'aŭ obţinut 310 mm. de apă (adică aproape atît cît se adună în acest interval într'un un an normal), în celel'alte şese lunĭ nu s'a obţinut de cît jumătate din această valoare.

In general la finele anuluĭ 1903 st. n., pretutindeni în ţară, solul era acoperit cu un strat subţire de zăpadă. Pe unele locurĭ, unde zăpada era ceva maĭ groasă, se făceaŭ chiar transporturĭ cu săniile.

Starea agricolă

După cum s'a văzut maĭ sus, starea udometrică a soluluĭ agricol, la finele luĭ Decembrie, nu este maĭ bună ca aceia de la finele luĭ Noembrie. Deficitul de apă în terenul sămănăturilor de toamnă este tot cam 56% faţă de valoarea normală.

Cu toate acestea sămănăturile aŭ fost foarte mult favorizate de puţinile ploĭ generale de la 6 şi 7 şi de timpul foarte prielnic, căldicel şi umed, din prima jumătate a luneĭ. Multe din sămănăturile tîrziĭ aŭ răsărit complect în această perioadă, iar cele timpuriĭ aŭ înfrăţit bine. Ingheţul ce a urmat în ultima jumătate a luneĭ, nu le-a cauzat niciŭ rău.

La sfîrşitul anuluĭ 1903, cîmpul agricol se prezintă foarte bine în toată ţara. Prin desvoltarea ce aŭ căpătat sămănăturile şi prin faptul că solul agricol conţine foarte puţină apă, gerurile ce vor putea veni — chiar dacă solul nu ar fi acoperit cu un strat maĭ gros de zăpadă — nu va periclita viitoarea recoltă. Din încercările făcute la finele anuluĭ, s'a constatat că, în arătură, solul era îngheţat numaĭ pînă la 7 cm. iar în ţelină şi maĭ puţin. In arătură umezeala a pătruns pînă la 25 centimetri; maĭ jos pămîntul este foarte uscat.

Prin urmare ne găsim, la finele anuluĭ 1903, aproape în aceleaşĭ condiţiunĭ ca şi la sfîrşitul luneĭ Noembrie cînd ziceam că solul agricol are trebuinţă de nişte precipitaţiunĭ atmosferice destul de abondente, atît pentru a acoperi deficitul de apă ce am văzut că el are, cît spre a'ĭ asigura o rezervă de umezeală de care poate fi trebuinţă într'o primăvară secetoasă.

***

De la Congresul băncilor populare

din Tulcea

In ziua de 14 Decembre a avut loc în sala «Gruberg» congresul băncilor populare din judeţul Tulcea.

Pe estrada tribuneĭ se aflaŭ d-niĭ inspector Emil Zane, Bălteanu, directorul prefecturеĭ, N. Ionescu, revizorul şcolar, avocat George Şerban Ciupercă, ajutor de primar, d. V. Cozmide, şeful secţieĭ creditului agricol, Marius Velescu, avocatul statuluĭ, avocat Achile Dimitriu şi P. Georgescu, directorul gazeteĭ „Dobrogea".

D. inspector Emil Zane priutr'o cuvîntare aleasă şi pe înţelesul tuturor, a arătat importanţa băncilor populare, menirea lor, cîte tipurĭ de bănci se pot forma; a tratat cu multă competinţă chestia contabilităţeĭ şi a insistat foarte mult asupra avantajuluĭ ce rezultă din faptul ca băncile populare să fie legate cu Creditul agricol cu care să lucreze în compt curent.

Redăm aci numele delegaţilor carĭ aŭ asistat la congres, cum şi banca reprezentată, numărul membrilor şi capitalul din cotizaţiunĭ pînă în luna Decembrie.

Banca «*Spiru Haret*» din comuna Agighiol, cu 27 membri şi capital 205 leĭ, reprezentată prin d-niĭ I. Constantinescu şi D. Ionescu.

Cinci Munţi, din comuna Beştepe, cu 32 membri şi capital 85 leĭ, reprezentată de d. V. Popescu.

Salvarea ţăranuluĭ din Căşla, cu 40 membri şi capital 50 leĭ, reprezentată prin d-niĭ Paraschiv Drăgan, Enachi B. Albu, Pr. Andreĭ Onofreĭ şi N. Negaginschi.

Delta Dunăreĭ din Mahmudia, cu 55 membri, capital 64 leĭ, reprezentată prin d-niĭ Radu Topor, D. Dimitriu şi V. Istrati.

Razimul din Murughiol, cu 30 membri, capital 140 leĭ, reprezentată prin d-niĭ Pr. I. Simionof, Pr. Radu Ionescu şi Gh. Popescu.

Zece Maĭ din Meidanchioi, cu 42 membri, capital 35 leĭ, reprezentată prin d. C. Puţeanu.

Podgoria din Nicuţel, cu 61 membri, capital 234 leĭ, reprezentată prin d-niĭ M. Nicolau, N. Ludovic şi Pr. Paul Popescu.

Chivernisirea din Sarighiol, cu 28 membri, capital 35 leĭ, reprezentată prin d. I. Popescu.

Mihail Kogălnieeanu din Sarinasuf, cu 27 membri, capital 240 leĭ, reprezentată prin d-niĭ Gh. Stoian şi Pr. P. Arbore.

Muntele Consul din Alibechioi, cu 36 membri, capital 74 leĭ, reprezen-

tată prin d-nii Pr. A. Marinescu, M. Manole și S. Mardare.

Perișor din Armutlia, cu 49 membri, capital 227 lei, representată prin d-nii Pr. N. Stănescu, I. Dimitrescu, M. Craiu și C. Chiose.

Unirea din Canlă-Bugeag, cu 23 membri, capital 1145 lei, reprezentată prin d-nii D. Milias, I. Ghem și M. Pavel.

Furnica din Duingi, cu 11 membri, capital 3400 lei, representată prin Pr. Jipescu, T. Vălceanu și Ene N. Stane.

Albina Dobrogeană din Casimcea, cu 22 membri, capital 250 lei, reprezentată prin d-nii N. Ionescu și R. Rucăreann.

Albina din Sariurt, cu 26 membri, capital 1000 lei, reprezentată prin Pr. Stănculescu și M. Petru.

Isbinda din Ciamurile de jos, cu 50 membrii, capital 2220 lei, reprezentată prin d-nii Vilcu Popov, Pr. G. Dumitrescu, Stoicu D. Uzum și G. Petrescu.

Sf. George din Ciamurile de sus, 380 membrii, capital 3889 lei, reprezentată prin d. Gusi Apostolescu.

Progresul agriculturului din Ciucurova, cu 10 membri, capital 300 lei, reprezentată prin d-nii St. Butărescu, F. Brandenburg, Rusu Dumitrescu și Iohan Adam.

Progresul din Cogelac cu 94 membrii, capital 500 lei, reprezentată prin d. Cristea Caraman.

Concordia găicenilor din Congaz, cu 10 membri, capital 300 lei, reprezentată prin d-nii I. Popov, St. Vasile, P. Dimitrian și P. Panciu,

Portița din Jurilofca, cu 49 membri, capital 2444 lei, reprezentată prin d-nii Teodor Malari, Timofei Jora și C. Petroanu.

Nădejdea potcovarilor din Nalbant cu 86 membri, capital 1397 lei, reprezentată prin d-nii Marin Aron, I. Popa și Done V. Doneff.

Albina din Potur cu 114 membri, capital 4260 lei, reprezentată prin Pr. Belizarie Popescu.

Grădiștea din Sarichioi, cu 75 membrii, capital 174 lei, reprezentată prin d. I. Mateescu, Ilarian Gurei și Cosma Siminof.

Cetatea fetei din Slava-rusă, cu 10 membri, capital 115 lei, reprezentată prin d-nii Mateescu-Buză și A. Artimescu.

Moara cu oanei din Pantelimon, cu 30 membri, capital 400 lei, representată prin d. I. Mihu.

Triumful din Zebil, cu 40 membri, capital 38 lei, reprezentată prin d-nii Pr. S. Moruzov și M. Bonjug.

Bătenii din Carcaliu, cu 44 membri, capital 406 lei, reprezentată prin d-nii P. Constantinescu și Simion Covaciu.

Buna Vestire diu Cîrjelari cu 40 membri, capital 541 lei, reprezentată prin d-nii Ilie Stănescu și D. Brici.

24 Ianuar din Cerna, cu 91 membri, capital 2214 lei, reprezentată prin d-nii N. Fulgă, Pr. Giță Chiorpec, D. Vlădescu și Ch. Cuatu.

Fîntîna oilor din Coiumpunar, cu 44 membri, capital 1229 lei, representată prin d-nii Pr. Vasiliu și N. Rosnovanu.

Munții de granit din Grecî, cu 44 membri, capital 890 lei, reprezentată prin d-nii Canciu Barbu și N. Rosiadi.

Plugul din Iijilia, cu 39 membri, capital 641 lei, reprezentată prin d. C. Mihăilescu.

Începutul fericirei din Lancabița, cu 60 membri, capital 979 lei, reprezentată prin d-nii Pr. R. Constantinescu, O. Popescu, Mădureanu și V. Iorga.

Pecineaga din Pecineaga, cu 38 membri, capital 120 lei, reprezentată prin d-nii T. Mîzau și D. Mateef.

Fîntîna Nedelei din Satu-nou pl. Măcin, cu 38 membri, capital 670 lei, reprezentată prin d-nii Pr. Andrei Popescu, M. Popescu, I. Matei și Marin Vlad.

Muntele Regele Carol I din Turcoaia, cu 39 membri, capital 42 lei, reprezentată prin d-nii N. Mărculescu și S. Leonescu.

Buceag din Garvân, cu 29 membri, capital 103 lei, reprezentată prin d-nii Gh. Țară-Lungă și Lazăr I. Vulpe.

Isvorul din Văcăreni, cu 38 membri, capital 324 lei, reprezentată prin d-nii V. Flutur și V. Dumitrescu.

10 Mai din Ortachioi, cu 32 membri, capital 650 lei, reprezentată prin Pr. Iordăchescu, D. Grigoriu, I Leonte, P. Kesler și M. Odelender.

Întîmpinarea nevoilor din Caranasuf, cu 22 membri, capital 2900 lei, reprezentată prin d-nii Pr. Stănescu și D. Martef.

Zătoaga din Pisica, cu 32 membri, capital 74 lei, reprezentată prin d-nii Pr. Băsnuță și C. Augustin.

Numai următoarele bănci, n'au fost representate : Carmen-Silva din Caraorman, Delta din Letea, Furnica din Peripraya, Vînători din Caramanchioi, Minunea lui 2 lei din Casapichioi, Istru din Rîmnicu de jos și Prahova din Islam-geaferca.

Iar băncile Mircea-Vodă din Poșta Roiul din Bașchioi, Fericirea țăranului din Sonova, Grigore Cantacuzino din Cataloi, Albina din Frecăței și Eraclia din Enisenla, au fost reprezentate prin delegați deși membrii lor încă n'au vărsat cotizațiile pănă în prezent, fiind constituite de curînd.

După cum se vede, în județul Tulcea, există bănci populare în fie-care comună, cea mai mare parte dispunînd de fonduri cari le-au permis începerea operațiunilor, așa că în curînd vom putea înregistra foloasele acestor instituțiuni menite a contribui la progresul agriculturei și bunei stări a săteanului.

Toate aceste bănci, afară de 4, s'au înființat în scurtul timp al administrațiunei d-lui Luca Ionescu.

Un titlu de glorie mai mult pentru d. Luca Ionescu, care, ca în toate ocaziunile, s'a arătat bine-voitor și luminat povățuitor al sătenilor.

***

O societate nouă de navigațiune cu vapoare pe Dunăre

Se scrie din Budapesta : De cîte-va săptămîni morile locale se ocupă cu proiectul înființărei unei noui societăți de navigațiune de vapoare pe Dunăre, care ar avea să transporte făina ungurească pe Dunăre de la Budapesta la Viena și în Austria în general. In elaboratul redigeat de d. Eduard Bacher, directorul unei morî, se atrage atențiunea asupra faptului că cartelul existent între Căile ferate ale statului ungar și societățile de navigațiune îngreuiază exportul făinei ungurești în Austria ; tarifele ridicate ale întreprinderilor de comunicațiune fac ca și în acele locuri în cari exportul mai este cu putință, cîștigul să fie așa de mic, încît se impune o îndreptare a acestei stări.

Cu toate că prevederile făcute de experți sunt cît se poate de favorabile, se pare că în ultimele momente s'au ivit piedici mari cari îngreuiază foarte mult înființarea acestei societăți, dacă nu o vor face chiar irealizabilă. Din cele zece morî aflate la Budapeste, patru din cele mai însemnate au făcut obiecțiuni serioase în potriva proiectului.

Este adevărat ca cele șase morî rămase sunt decise a înființa un parc de vapoare în proprie socoteală spre a nu fi expuse toanelor politicei tarifare a statului. Nu se știe însă dacă vor reuși în realizarea acestui plan în potriva voinței guvernului și a celor l'alte persoane marcante.

***

Proiectul de lege pentru protejarea industriei naționale, elaborat încă anul trecut de d. C. Stoicescu, se modifică acum în mod simțitor spre a se pune în acord cu viitorul tarif vamal, care va prevedea de alt-fel o sumă de avantagii pentru protegiarea industriei naționale.

***

Traficul ungar romîn de cărbuni

La 1 Februarie 1904 st. n., intră în vigoare suplimentul II la tariful ungar-romîn de cărbuni, de la 1 Noembrie 1901.

Prin acest supliment se abrogă textele parțiale A și B, via Verestorony-Rîul-Vaduluî, conținute în suplimentul I, din 1 Februarie 1902 și se înlocuesc cu alte taxe parțiale A și B mai reduse.

Exemplarele nouluî tarif se găsesc de vînzare la casele stațiunilor.

***

Băncile romîne din Transilvania

Am primit la redacţiune «Anuarul Băncilor romîne din Transilvania pe anul 1904», publicaţiune foarte interesantă în care găsim o imagine fidelă a activităţeĭ acestor valoroase institute de credit care aŭ făcut progrese însemnate şi aŭ fost înzestrate cu noĭ garanţiĭ de dezvoltare, a căror importanţă şi valoare nimic nu o poate pune mai bine în evidenţă de cît cifrele următoare:

Distribuirea profituluĭ net la băncile romîne pe anul 1902 acuză rezultatele următoare:

		1901	*1902*	*Diferinţe*
Capital social	Kor.	10.025.920.87	10.514.467.68 +	488.546.81
Fondul de rezervă	„	2.826.672.82	3.183.350.91 +	356.678.09
Fondul special de rezervă	„	425.763.45	527.706.56 +	101.943.13
Fondul de garanţie al scris. func. „Albina“	„	400.000,—	400.000.— +	— — —
Fondul de pensiune	„	763.023,54	866.476.63 +	103.453.09
Scrisuri funciare „Albina“	„	5.160.200,—	5.146.000.— —	14.200.—
Reescompt	„	8.958.263,31	10.200.615.68 +	1.242.352.37
Interese transitoare anticipate	„	626.773.73	709.716.14 +	82.832.41
Deposite spre fructificare	„	37.725.212.68	41.586.344.61 +	3.863.131.42
Creditorĭ	„	671.237.04	1.298.048.85 +	579,306.73
Fond de bine-faceri	„	84.947.60	105.655.33 +	19.767.27
Dividente neridicate	„	30.920.93	22.836,11 —	8.084.82
Profit net	„	1.445.43.188	1.543.872.09 +	88.440.31
		69.201.872,78	76.406.090,48 +	0.904.207.70

Distribuirea profituluĭ net la băncile romîne acuză resultatele următoare:

Dividendă şi supra dividendă	Kor.	822.844,18	53.66 %
Fondurilor de rezervă	„	349.454,70	22.78 %
Scopurĭ filantropice culturale	„	78.639,22	5.12 %
Tantieme direcţiunilor, comitetelor de supraveghere şi funcţionarilor	„	193.890,52	12.64 %
Fondurilor de pensiunĭ	„	55.895,89	3.66 %
Diverse	„	32.876,02	2.14 %
	Kor	1.533.940,02	—

In fruntea acester institute se află «Albina», marele institutut de credit şi economiĭ din Sibiu, fondat în anul 1872.

Capitalul social al acestuĭ institut este de 1.200.000 coroane consistînd în 5.000 acţiunĭ a 20 coroane. Beneficiile anuluĭ 1902 s'aŭ urcat la suma de 263.124 coroane.

***

Ministerul de domeniĭ a luat măsurile necesare ca la primăvară să se înceapă la toate pepinierile statuluĭ altoire forţate pentru producerea materialuluĭ necesar cu care să se satisfacă toate cererile de port-altoĭ, ce s'aŭ adresat pănă acum ministeruluĭ.

***

Ministrul domeniilor, a hotărît de a despărţi prin şanţurĭ şi prăjinĭ domeniul silvic al statuluĭ de domeniul agricol din Dobrogea.

Lucrările, carĭ vor fi supuse aprobăreĭ consiliuluĭ technic al pădurilor, vor dura 3 anĭ.

Pentru fie-care pădure se va întocmi un plan special indicînd în acelaş timp prin căĭ de acces, căderile de apă, terenurile carĭ urmează a se despăduri

Toate veniturile figurînd în aceste perimetre vor fi administrate de serviciul silvic, în afară de aceea ce priveşte terenurile miniere.

***

In urma intervenireĭ ministeruluĭ de domeniĭ, serviciul maritim romîn s'a decis să-şĭ furnizeze toate frînghiile de care are nevoe de la fabricele din ţară contribuind astfel la încurajarea industrieĭ naţionale.

***

Spre a se şti căror viţe din streinătate se poate acorda permisiunea de import fără teamă că ar fi infectate de blacroth, ministerul de domeniĭ a intervenit la locurile în drept spre a'şĭ procura comunicările oficiale saŭ oficioase asupra maladiilor de viţe de vie.

***

Camera de comerciŭ din Iaşĭ şĭ-a propus să facă o anchetă asupra industrieĭ marĭ din Romînia.

In acest scop a adresat un chestionar prefecturilor, cerîndu-le datele necesare.

O anchetă complectă asupra industriilor marĭ, mijlociĭ şi micĭ din toată ţara, s'aŭ făcut însă de către ministerul domeniilor şi rezultatele vor fi publicate în cel maĭ scurt timp. Ancheta Camereĭ de comerciŭ din Iaşĭ va fi deci inutilă.

***

Chestiunea maşinelor agricole

Svonul că guvernul ar fi urcat în od simţitor taxele vamale asupra maşinelor agricole şi a altor produse industriale ce nu se fabrică în ţară, a îngrijit pe toţĭ agricutoriĭ care aŭ şi început a se agita spre a se opune unuĭ asemenea tarif vamal protecţionist, care va scumpi cu mult mijloacele de producţiune ale cultivatorilor noştri.

In judeţul Vasluĭ d. deputat Ed. Ghica, membru al societăţeĭ agrare a şi convocat pe cultivatoriĭ locală spre a le expune daunele la care va fi expusă agricultura noastră dacă s'ar vota un asemenea tarif vamal.

In urmă toţĭ cultivatoriĭ prezenţĭ aŭ iscălit rezoluţiunea votată de Societatea agrară în adunarea sa generală din Decembrie trecut, şi aŭ decis a se întruni din noŭ.

Asemenea întruniri de protestare în contra noulor tarife vamale se vor ţine de agricultorĭ în toate judeţile.

***

Ministerul domenilor a trimes o circulară tutulor prefecţilor, invitîndu-ĭ a trimite rapoarte săptămînale maĭ complecte, relative la starea semănăturilor din judeţele respective.

MINISTERUL
Agriculturei, Industrieĭ, Comercinluĭ şi Domeniilor

ANUNCIU

Se publică spre cunoştinţa generală, că în ziua de 22 Ianuarie 1904, orele 10 a. m. se va ţine licitaţiune publică cu oferte scrise şi sigilate, atît n localul prefecturei judeţuluĭ Doljiŭ, cît şi la primăria comuneĭ urbane Calafat din judeţul Doljiŭ, pentru arendarea pepinieреĭ de viţe indigene din nisipurile de la Ciupercenĭ, pendinte de comuna Ciupercenĭ din judeţul Doljiŭ, în suprafaţă de 18 hectare 7763 m. p. afară de drumurĭ, de plantaţiunĭ, de salcimĭ şi de plantaţiunĭ de viţe dintre bandele de salcimĭ din faţa pepinieреĭ vechĭ. cu carĭ împreună însumează 30 hectare aproximativ.

Arendarea se face pe termen de treĭ (3) anĭ, cu începere de la 1 Martie 1904, pănă la 1 Martie 1907.

Pepiniera se arendează cu toate instrumentele, obiectele şi aracĭ aflătorĭ pe ea, cu obligaţiune pentru arendaş a le preda în aceiaşĭ stare la expirarea contractuluĭ, iar în caz contrar va plăti valoarea lor după inventar.

Predarea pepinieреĭ în posesiunea arendaşuluĭ se va face cu inventar şi prin dresare de procesverbal.

Cultura vieĭ va fi obligatorie aceia dictată de ştiinţă; iar în caz de neconformare va fi supus la plata valoreĭ prejudiciilor, ce s'ar ocaziona vieĭ prin o cultură vicioasă şi neîngrijită.

Arenda anuală se va plăti în două rate egale din carĭ: prima la 1 Aprilie şi secunda la 1 August al fie-căruĭ an. In caz de neplată la termen va va plăti procente 6%.

Pentru a fi admişĭ la licitaţiune concurenţiĭ vor trebui să depună o garanţie provizorie de 300 leĭ, în numerar saŭ efecte publice garantate de stat, iar garanţia definitivă de aceiaşĭ natură va fi egală cu jumătatea arendeĭ anuale.

Deosebit vor trebui să se conformeze art. 72, 83 din legea comptabilităţeĭ generale a statuluĭ publicată în Monitorul Oficial No. 282 din 21 Martie 1903, al căror cuprins textual îl vor găsi afişat în sălele de licitaţiune.

In termen de 10 zile de la comunicarea aprobăreĭ rezultatuluĭ licitaţiuneĭ, adjudecatarul este obligat a depune garanţia definitivă într'o recipisă de consemnare pentru a se puteă aviza la încheerea contractuluĭ şi la punerea sa în posesiune.

In caz de neconformare va perde garanţia provizorie în folosul statuluĭ fără nicĭ un drept de despăgubire, iar pepiniera se va scoate din noŭ în arendare pe comptul d-sale.

Condiţiunile generale de închiriere publicate în Monitorul Oficial No. 143 din 26 Septembrie 1899 sunt obligatorii la aceasta arendare.

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut:

Carnetul Agricultoruluĭ

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Leĭ 3

a se adresa d-luĭ Sanilievicĭ,
Bucurescĭ Bulev. Elisabeta 6

MINISTERUL DE INTERNE

Direcțiunea Generală a Serviciului Sanitar

BULETIN

De mersul epizotiilor animalelor domestice în Romînia

In cursul lunei Noembrie 1903

In tot teritoriul Regatului nu există pestă-bovină de la 1886

MALADII	DISTRICTE	No. comunelor	No. Curților	SPEȚA	Bolnave vechi	Bolnave noui	Total	Morte	Ucise	Vindecate	Remase bolnave	OBSERVAȚII
Febra aftoasă	*Botoșani* .	3	300	Bou	—	966	966	—	—	436	350	
„	*Bacău* . .	3	7	„	—	136	136	—	—	63	70	
„	*Dorohoiu* .	9	68	„	—	1868	1868	3	—	689	1176	
„	*Fălciu* . .	5	17	„	64	676	1340	—	—	1203	137	
„	*Iași* . . .	14	102	„	72	3491	3563	—	—	1327	2236	
„	*Prahova* . .	1	29	„	—	95	95	—	—	95	—	
„	*Tulcea* .	2	24	„	11	241	252	—	—	210	42	
„	*Tecuci* . . .	3	92	„	—	493	493	—	—	406	87	
„	*Tutova* . .	2	8	„	—	61	61	—	—	55	6	
„	*Roman* . .	1	10	„	—	36	3	—	—	30	6	
„	*Vasluĭ* . .	1	15	„	—	75	75	—	—	—	75	
	11	44	672	—	147	8444	8291	3	—	3923	4365	
Brîncă infecț.	*Buzăŭ* . . .	1	1	Porc	—	1	1	1	—	—	—	
„	*Dolj* . . .	3	7	„	2	19	21	11	—	3	7	
„	*Prahova* . .	1	1	„	—	2	2	2	—	—	—	
„	*Romanați* .	1	1	„	2	—	2	1	—	1	—	
„	*R.-Sărat* .	1	3	„	—	12	12	8	—	4	—	
„	*Vlașca* . .	1	2	„	9	—	9	—	—	9	—	
	6	8	15	—	13	34	47	23	—	17	7	
Pneumc-Enter. infecțioasă	*Argeș* . . .	1	1	Porc	25	65	90	73	7	4	—	
„	*Constanța* .	2	2	„	—	8	8	7	—	1	—	
„	*Dîmbovița* .	1	2	„	—	2	2	2	—	—	—	
	3	4	5	—	25	75	100	88	7	5	—	
Pneumonia infecțioasă	*Argeș* . . .	3	3	Porc	—	69	96	37	27	—	5	
„	*Dolj* . . .	1	2	„	—	5	5	—	2	1	3	
„	*Mehedinți* .	1	7	„	—	15	15	11	—	4	—	
„	*Prahova* . .	2	4	„	—	5	5	4	—	1	—	
„	*Romanați* .	1	2	„	—	2	2	2	—	—	—	
	5	8	18	—	—	96	96	54	29	5	8	
Antrax	*Mucel* . .	1	3	Porc	—	2	2	1	—	1	—	
„	*Covurluiu* .	2	4	Bou	—	4	4	4	—	—	—	
„	*Prahova* . .	1	1	„	—	1	1	1	—	—	—	
	2	3	5	—	—	5	5	5	—	—	—	
„	*Vasluĭ* . .	1	1	Cal	—	4	4	4	—	—	—	
„	*Putna* . .	1	1	Oaie	—	150	150	—	—	7	143	
Turbare	*Bacăŭ* . . .	2	2	Cine	—	2	2	—	2	—	—	
„	*Botoșani* . .	2	2	„	—	2	2	—	2	—	—	
„	*Dolj* . . .	1	1	„	—	1	1	—	1	—	—	
„	*Ilfov* . .	1	1	„	—	1	1	—	1	—	—	
„	*Roman* . .	1	2	„	—	3	3	—	3	—	—	
	5	7	8	—	—	9	9	—	9	—	—	
„	*Ilfov* . . .	1	1	Pisică	—	1	1	—	1	—	—	
Răpciugă	*Constanța* .	9	18	Cal	—	30	30	—	30	—	—	
„	*Dolj* . . .	1	2	„	—	2	2	—	2	—	—	
„	*Ilfov* . . .	1	2	„	—	2	2	—	2	—	—	
	3	12	22	—	—	34	34	—	34	—	—	

Cazurile noui sunt prin inoculație
(Les nouveaux cas sont par inoculation)

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE**, situată în București, fundătura Mărcuței 22, în întindere de 11 pogoane vie și 1 pogon fineață, având și o casă de locuit și un linŭ.

A se adresa strada L. Catargi 17

De vînzare **Vin negru de GREVIȚA** **vechiŭ de 15 anĭ, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleșanu, strada Lascăr Catargi No. 17.**

«Agrarul», organul Societății Agrare a marilor proprietarĭ, cu sediul în București, Calea Victoriei 55, este cea maĭ îngrijită revistă agricolă din cîte apar în Romînia. «Agrarul» este singura revistă, care exclude cu desăvîrșire orĭ ce politică de partid din cadrul săŭ;

«Agrarul» este singura revistă *pur agricolă* care apare la noĭ. Societatea Agrară a marilor proprietarĭ, în dorința sa pentru progres, nu cruță nicĭ un mijloc pentru propășirea agriculturei, răspîndind și făcînd să pătrundă organul săŭ de publicitate pănă și în cătunele cele maĭ retrase.

Una din dorințele «Agraruluĭ» de la înființarea sa, a fost și aceia de a face ca comerciul și industria noastră agricolă să prospere din zi în zi maĭ mult.

Convinși fiind că unul din mijloacele cele maĭ eficace pentru desfacerea instrumentelor de muncă și a produselor agricole, este *reclama*, am hotărît ca *Agrarul* să corespundă și aceleĭ necesităț făcînd, ca de două orĭ pe lună, să ajungă reclama comerciantuluĭ nostru în toate comunele și cătunele rurale.

Folosul acesteĭ publicațiunĭ este cu atît maĭ mare, că «Agrarul», care credem că este cel maĭ răspîndit ziar agricol, va sta pe masa agricultoruluĭ și în urmă este colecționat, pe cînd ziarele politice zilnice, se arunc, adesea chiar în acea seară, cititorul mărginindu-se a citi știrile zileĭ ceia-ce în multe cazurĭ este principalul interes ce prezintă ziarele politice. Înțelegînd că una din piedicile ce întîmpină reclama, consistă în prețul ridicat al anunciurilor și al tocmelilor ce eștĭ nevoit să facĭ, spre a obține un preț convenabil, în interesul comerciuluĭ am adoptat prețurile cele maĭ reduse, *unice* în presa romînă și pentru prima oară am introdus *prețurile fixe*.

După tabloul alăturat pe contra pagină, vă veț convinge de aceasta și suntem siguri, veț profita de ocaziunea ce vi se oferă și vom putea astfel servi intereselor comerciuluĭ și idustrieĭ noastre agricole.

Administrația ziaruluĭ «AGRARUL»

55, — Calea Victoriei, — 55

Anunciurile „Agraruluĭ“

No. 1.

Pentru această mărime se va plăti:

O lună 3 leĭ
3 luni 4 leĭ
6 luni 7 leĭ
12 luni 10 leĭ

No. 2.

Comercianţiĭ carĭ vor să publice în «Agrarul» un anunciu de această mărime vor plăti:

O lună 3 leĭ
3 luni 6 leĭ
6 luni 9 leĭ
12 luni 15 leĭ

No. 3.

AVIZ

Publicarea unuĭ anunciŭ de această mărime cu preţul următor:

In timp de o lună 7.50
„ „ 3 luni 15 leĭ
„ „ 6 „ 20 „
„ „ 12 „ 35 „

No. 4.

Excepţional de eftin

„Agrarul“ primeşte anunciurĭ de această mărime cu preţurile următoare:

Pentru o lună 12 leĭ
„ 3 luni 30 „
„ 6 „ 50 „
„ 12 „ 75 „

No. 5.

Ocaziune excepţională

Pentru d. d. Comercianţi şi induştriaşi agricoli, AGRARUL primeşte anunciurĭ în mărimea acestuĭ cadru cu preţurile:

NUMAI 15 leĭ o lună | NUMAI 65 leĭ 6 luni
NUMAI 35 „ 3 luni | NUMAI 120 „ 12 luni

Anunciurile pentru întregul cadru (No. 6) ar fi 200 leĭ pe un an.

Administraţia, 55 Calea Victoriei 55, Bucureşti.

(No. 6)

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instruuente trebuincioase maşiniştilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franţuzesci

Maşine de secerat „WOOD"

cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREI ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţii de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

1 FEBRUARIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 67.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE LA 1 ȘI 15 ALE LUNEI

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

BIBLIOTECA CENTRALĂ

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere, *compusă din d-nii:*

Sava Șomănescu, Nicu Negri *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii:

C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.

Colaboratorii revistei sunt d-nii:

I. Atanasiu, Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, C. A. Berendey, Gh. Cristodorescu, L. Colescu, Dr. Creangă, I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, M. Hirsu, Dr. Hepites, Dr. C. Istrati, V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, V. S. Moga, Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe, G. N. Nicoleanu, Ion Peană, P. Popescu-Daia, N. O. Popovici-Lupa, Dim. Popescu, Gh. Ppescu, Dr. Paul Riegler, V. I. Radu, F. Robin, D. R. Rusescu, D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Noic. Stărie, I. Țarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societății Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SOCIETATEA AGRARĂ
A
MARILOR PROPRIETARI DIN ROMÎNIA

EXPOZIȚIUNEA
7
GENERALA: AGRICOLA, INDUSTRIALA, MINIERA
ȘI
TÎRGUL DE VITE

Se vor deschide în luna

Maĭ 1904

Doritorii de a participa la Expozițiune se vor adresa, pentru ori-ce informațiuni, la sediul Societății, Calea Victoriei 55.

Pentru publicitate și anunțuri a se adresa Societății Agrare:
BIUROUL DE PUBLICITATE, Calea Victoriei 55, București.

Societatea anonimă pentru comerciul de maşini şi întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. I—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. I—3

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ şi expoziţie permanentă de tot felul de:

Maşine şi Unelte Agricole, Industriale şi Electro-technice

LOCOMOBILE şi TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Şcoala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curăţitoare** patentată (Trei Vînturi) a treia Curăţitoare, în Treerătoare înlocueşte machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de ori-ce alt sistem existent şi **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numai la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu saŭ fără foi.

MAŞINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele şi fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea" cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curăţind perfect şi lăsînd ştiuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune şi solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oţel, cu 2, 3 şi 4 Prăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile şi fixe, cu două şi trei cîmpuri şi cu dinţi de oţel şi **Grape pentru Livezi.**
Răriţi, Cultivatori, Tăvălucі.
Semănători în lat.
Semănători în rînduri renumita „Victoria-Drill".
Vînturători, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID" în toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT".
Greble de fîn.
Maşini de tăiat paie şi fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăţi, întregi fără piept. Toate mărimile.
Morі TRANSPORTABILE, pe postament de lemn şi de fier simple, duble, triple şi cvadruple, din cele mai renumite fabrici, de 36, 42 şi 48 ţoluri.
Batoze de Porumb SIMPLE şi DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEŞTI, I-a calitate simple şi duble, toate lăţimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu şi grădini.
Părţi de rezervă. Musamale.
Maşine de scărmănat lînă de lemn şi de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol şi cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL" ŞI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopi — cu Tăiuşul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai uşoare şi solide, construite din oţel.

Garanţie absolută pentru perfecta funcţionare şi material solid al tutulor maşinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabrici a tot felul de Maşini Industriae şi Electro-technîce.

1 FEBRUARIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 67.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE LA 1 ȘI 15 ALE LUNEI

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

Darea de seamă a societățeĭ Agrare

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea uneĭ* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicu Negri** *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii:

C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,

Colaboratorii revisteĭ sunt d-nii:

Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe, Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, tehnice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 67

Redacția „Agrarului“.— **Adunarea generală a Societățeĭ Agrare.**

V. M. Kogălniceanu.—**Băncile populare.**

Nicu Christescu.—**Efectele industriilor protegiate.**

V. M. K.—**Creșterea porcilor.**

V. M. K.—**Bibliografie.**

O vizită la Fabrica de bere din Bucureștiĭ-Noui.

Diverse.—Constituirea societățeĭ agronomice.—Lucrările stațiuneĭ agronomice. — Starea udometrică și agricolă a Romîneĭ. —Diverse informațiuni, etc., etc.

ADUNAREA GENERALA
a
SOCIETĂȚEI AGRARE

A fost convocată pentru ziua de 15 Ianuarie c., dar neîntrunindu-se numărul suficient de membrii, s'a convocat, conform art. 34 din statut, o altă întrunire pentru ziua de 18 Ianuarie.

In acea zi, fiind prezenți un număr însemnat de d-nĭ membriĭ, s'a declarat adunarea constituită sub președenția d-luĭ **St. D. Grecianu.**

S'a dat citire la următoare:

DARE DE SEAMA

Domnilor Membrii,

Inainte de a vă expune darea de seamă asupra activitățeĭ Societățeĭ pe anul expirat, avem o datorie tristă dar pioasă de îndeplinit, față de aceĭ pe carĭ moartea i-a răpit din sînul nostru. In cursul anuluĭ trecut, am avut durerea a perde pe cîțĭ-va din colegiĭ noștri iubițĭ. Soarta nemiloasă a lovit, în cruda eĭ nepăsare rînd pe rînd, pe: G. Cuza, Vlad Cîrnu-Munteanu, colonel S. Pontbriant și Constantin Săvoiu. Suntem convinși că reprezentăm sentimentul unanim exprimînd memorieĭ lor adîncile noastre regrete.

Permiteți-mĭ, acum la a patra adunare generală a Societățeĭ agrare a marilor proprietarĭ romînĭ, să fac o scurtă dare de seamă a activității noastre până în prezent, o caracterizare a situațieĭ de față și o enunțare pentru viitor.

Știțĭ, domnilor, în ce împrejurări și în ce momente de grea apăsare s'a născut organizațiunea noastră. A fost o întreprinderea grea, foarte grea; era ceva cu totul nouŭ pentru țara noastră: proclamarea unuĭ program politico-economic agrar. A fost un program de luptă, de încordare. Am luptat cu toțiĭ, în acest timp, în contra nepăsăreĭ, a neștiinței, a ideilor economice învechite, a unor interese străine chiar, și astă-zĭ, numaĭ după o așa scurtă trecere de vreme, putem să avem mulțumirea sufletească că ideea agrară a reușit să cucerească aderenți mulțĭ, să se impue, și să devie o putere de care trebue să se ție seamă.

Congresul agrar ce a avut loc anul trecut și *adunarea generală* ce s'a ținut în zilele de 1 și 2 Decembrie 1903, aŭ fost manifestațiunĭ puternice și strălucite

ale puterei agrare, aŭ fost dovezi tari că programul nostru, care are în vedere propăşirea economică a agriculturei şi a industriilor agricole în primul rînd,— aşa dar a ţărei întregi,— începe să fie din ce în ce împărtăşit de ceĭ maĭ mulţi cultivatori şi bărbaţi politici de seamă. Persoanele carĭ aŭ luat parte la aceste adunări ca şi marele şi gravele chestiuni ce s'aŭ desbătut, aŭ arătat întregei ţări că agrarismul romîn nu este o apariţie vremelnică şi trecătoare, ci el are menirea de a deveni, prin continua sa dezvoltare, un factor de prima ordine în adoptarea politicei noastre economice.

Activitatea şi năzuinţele noastre nu s'aŭ mărginit însă numaĭ la această faţă a chestiunei. Societatea Agrară urmăreşte, cu tot atîta stăruinţă neînduplecată, crearea de instituţiuni financiare saŭ de folos general pentru agricultorĭ. Fără asemenea instituţiuni, carĭ să întărească situaţiunea plugarilor, carĭ să'ĭ pue la adăpost de toate greutăţile ce întîlnesc în mersul exploataţiunei lor şi carĭ să unească respîndirea unei munci agricole raţionale cu nevoia rentabilităţei, Societatea Agrară nu'şĭ poate îndeplini, de cît într'o foarte slabă măsură, rolul eĭ.

Pe lîngă munca de propagandă generală, pe lîngă lupta pentru a atrage atenţia autorităţilor guvernamentale asupra vederilor agrarienilor romînĭ în marile chestiuni economico-politice, cum de pildă tariful vamal şi industriile marĭ artificiale, societatea trebue să lucreze în mod direct, pozitiv, real, pentru îmbunătăţirea imediată a agriculturei, prin înfiinţarea de instituţiuni financiare saŭ de ordin economic.

Ceea-ce s'a făcut pînă acum în această privinţă, este, ce e dreptul, puţin, fiind-că şi timp a fost puţin. Instituţiuni de acelea pe carĭ le proectează societatea, cu asemenea proporţiĭ, nu se pot creea într'o zi. Totuşĭ, bazele s'aŭ pus, studiile s'aŭ făcut, munca şi tratativele continuă, şi, de sigur, dacă vom avea sprijinul activ şi stăruitor al membrilor, aceste instituţiuni vor fi, nu peste mult, înfiinţate, spre binele tuturor plugarilor.

Cunoaşteţi, fără îndoială, domnilor, carĭ sunt instituţiunile ce proectăm, în primul rînd, a înfiinţa. Marea lor însemnătate practică reese numaĭ din simpla lor enunţare. D. ex. *Banca pentru exportul cerealelor* care ar fi menită să aducă servicii de nesocotit agricultorilor, *Banca agrară* a căreĭ realizare cît maĭ urgentă o urmărim cu o deosebită îngrijire şi atenţiune. Chestiunea întemeeriĭ uneĭ Băncĭ agrare este deja de mult în studiŭ, şi sperăm că în curînd vom fi în stare de a lansa liste de subscripţie printre cultivatorĭ. Suntem mult încurajaţi în această hotărîre şi de îndemnul stăruitor al d-nilor membriĭ din restul ţărei carĭ doresc înfiinţarea cît maĭ repede a acesteĭ Băncĭ. O altă instituţiune foarte folositoare, pentru care strîngem mereŭ fonduri, şi care este deja întemeiată este : *Sindicatul membrilor Societăţeĭ Agrare.*

Pentru a da viaţă tuturor acestor creaţiuni marĭ, carĭ sunt chemate a da o altă fizionomie agriculturei naţionale, este însă nevoe de concursul Dv., de sacrificiul Dv. Cînd le vom avea, vom avea tot ce dorim şi ce voim. Totul atîrnă de sprijinul ce Dv. şi ceĭ-l'alţĭ agricultorĭ vor voi să ne dea.

Il cerem pentru operile marĭ ce am înşirat maĭ sus şi'l maĭ cerem acum, de îndată, pentru acea Expoziţie generală agrară şi tîrgul de vite carĭ trebuesc organizate cît maĭ curînd.

In momentul de faţă, societatea posedă un fond de 33.000 miĭ leĭ pentru expoziţiune, carĭ, împreună cu ceĭ 30000 leĭ pe carĭ i-aŭ avansat d-niĭ Dinu Mihail şi Sava Şcmănescu—carĭ depun atîta interes luminat pentru societate,—ne dă putinţa să începem de îndată lucrările Expoziţiuneĭ.

Facem dar un apel călduros către toţĭ d-niĭ membri să dea tot concursul lor acesteĭ aşa de însemnate opere, să caute prin activitatea lor la plasarea biletelor de lotărie, a listelor de subscripţie etc., ca Expoziţiunea generală agricolă şi Tîrgul de vite— prima mare organizaţiune a Societăţeĭ agrare—să devie în curînd un fapt îndeplinit.

Expoziţiunea va servi mult intereselor societăţeĭ, întocmaĭ cum aŭ servit şi cele-l'alte întocmirĭ ale societăţeĭ. Intre cele dîntîĭ trebue să punem rezoluţiunile votate de primul Congres agrar din 14, 15 şi 16 Decembrie 1902. E drept că unele din rezoluţiunile votate, cum sunt cele referitoare la politica tarifară şi industrială, aşteaptă de la o propagandă intensă a vederilor agrare în toate cercurile, realizarea lor, dar putem totuşĭ să avem satisfacţiunea că, în ce priveşte unele din acele rezoluţiunĭ, ele aŭ fost ţinute în seamă de autorităţile noastre.

Putem număra, între rezoluţiunile carĭ sunt pe cale de a căpăta o sancţiune folositoare, aceia referitoare la „Administraţie, siguranţa la sate, poliţia rurală". Inlăturarea proectuluĭ de lege asupra poliţieĭ rurale depus acum douĭ anĭ, sporirea gendarmerieĭ rurale, sunt tot atîtea semne de dorinţa reală a tuturor spre o îmbunătăţire a situaţieĭ de la sate. Aceiaşĭ îngrijire atentivă se poate observa şi în ceia ce priveşte „Igiena la sate", care formează una din principalele deziderate ale primuluĭ Congres. Dobrogea apoĭ, pentru care congresul a votat o rezoluţiune specială, formează acum obiectul de solicitudine a autorităţilor noastre, iar dorinţa exprimată de Congres ca provincia transdanubiană să fie cît maĭ curînd asimilată politiceşte ţărei-mume, începe să se apropie de realizare, fiind-că mulţĭ bărbaţĭ politicĭ însemnaţĭ s'aŭ pronunţat în favoarea acesteĭ ideĭ.

Asemenea şi în ce priveşte docurile, pentru carĭ primul congres a cerut o organizaţiune cît maĭ comercială, s'a ţinut seamă de unele din dezideratele Congresuluĭ nostru şi sperăm că se va complecta spre satisfacţia agricultorilor.

Sunt firește și rezoluțiuni cari așteaptă încă o soluțiune, și, dintre cari unele sunt foarte importante. Așa, sunt de ex. dezideratele relative la tarifele de transportul cerealelor pe C. F. și pe apă; la luarea de măsuri de către C. F. R. pentru ocrotirea comerciului de cereale; la îmbunătățirea vitelor; la remontă; cadastru; ancheta agricolă. In afară de chestiunile din acest cadru, Societatea mai poate avea satisfacțiunea că, grație sforțărilor ei, a reușit să realizeze unele din vederile ei cu prilegiul votărei unor articole modificatoare a legei Creditului Rural.

Ziarul nostru „*Agrarul*“ a continuat, ca și înainte, cu aceiași rîvnă să reprezinte Societatea Agrară și să lupte pentru programul ei.

Toate acestea arată că ori de cîte ori a fost vre-un interes mare agricol la mijloc, Societatea a intervenit și a căutat să lupte pentru succesul acestor interese.

Tot așa va proceda Societatea și de azi înainte, avînd mereu ațintite privirile ei asupra tuturor evenimentelor și acțiunilor cari pot înrîuri mersul agriculturei. In direcția aceasta de idei trebue să vă atragem atențiunea, Domnilor, asupra a două proecte de legi, de o însemnătate covîrșitoare pentru agricultură, cari vor veni în curînd în dezbaterea parlamentului. Acestea sunt legile de organizare a comunelor rurale și aceia relativă la regularea apelor.

După cum vedeți dar, Domnilor, activitatea Societății noastre este multiplă și în diferite direcțiuni. Pentru a corespunde chemărei noastre, în atîtea direcții, trebue să fim bine organizați, puternic strînși și solidarizați. Numai printr'o organizațiune mare și forte, vom putea realiza tot ceea ce ne am impus noi, în voința noastră de a servi, ca organ al inițiativei private, la propășirea agriculturei. Vom proceda dar în curînd la organizarea secțiunilor în provincie, ale căror regulamente sunt întocmite, și pentru cari vă cerem iarăși sprijinul Dv.

In toate și în tot avem nevoe, Domnilor, de sprijinul D-v., de munca și sacrificiile D-v.. Alt-fel tot ce am obținut pănă acum, cu atîta trudă și osteneală, nu va avea rezultatul dorit. Ne trebue concursul D-v. larg, entuziast, puternic, dat din tot sufletul și cu toată inima, căci numai așa vom putea reuși.

Avem în studiu și în pregătire proecte mari: Expoziția Agrară, Banca Agrară,— cari vor aduce atîtea îmbunătățiri—cari nu pot căpăta ființă de cît prin ajutorul tuturor. Să'l dăm domnilor, acest ajutor, cu toții, fiecare după sau chiar peste puterile noastre, pentru ca să dovedim că știm să lucrăm pentru o idee scumpă. In puterea voinței și a munceï noastre, stă reușita noastră. Să voim și să muncim, ca să reușim.

In ce privește mersul Societățeï din punctul de vedere financiar, d-l Secretar general vă va pune în curent prin raportul ce are onoarea a'l citi.

In urmă, s'au urmat mai multe discuții și propuneri, după care s'a ales un nou comitet, pe anul următor, compus din d-nii:

St. D. Grecianu, *președinte.*
I. N. Alexandrescu } *v.-președinți*
Sava Somănescu }
N. St. Cesianu, *secretar-general*
C. Bălăceanu,
G. Gr. Cantacuzino,
N. Cincu,
C. Colibășeanu,
D. N. Comșa,
Eduard Ghica,
N. Negri,
D-r Nichita,
Dinu Mihail,
Poenaru-Bordea
C.-Amiral Urseanu } *membrii*
V. Brezeanu și **A. Zissu** } *cenzori*

Din sînul acestui comitet, s'a ales o delegațiune de trei, compusă din d-nii: *Sava Somănescu*, vice-președinte; *St. Cesianu*, secretar-general și *N. Negrea*, membru, care să lucreze în mod permanent, în numele comitetului.

Delegațiunea comitetului pentru lucrările Expoziției se compune din următoarele persoane: *Sava Somănescu*, *N. St. Cesianu*, *N. Negri*, *I. G. Poenaru-Bordea*, *Dinu Mihail* și *V. Toroceanu*.

Comitetul societățeï se întrunește în fie-care Marți, orele 5—7 p. m.

Delegațiunea permanentă se întrunește în fie-care zi în localul societățeï de la 9—12 a. m. și de la 3—7 p. m.

Băncile Populare

Nu putem ști încă acum dacă Congresul Băncilor populare, care a avut de la început pănă la sfîrșit un caracter curat oficial, va avea rezultatele dorite, adică intrarea lor în lege.

Congresul a fost, fără îndoială, folositor, fiind-că a fost instructiv, pedagogic, în cel mai înalt grad. Autoritatea superioară în drept: Casa centrală a Băncilor populare și a Creditului agricol, cum și amicii acestor splendide instituțiuni de ridicare economică, cari au putut pătrunde la Congres, 'și-au făcut cu toții datoria pe deplin: învățînd, luminînd, convingînd pe toți aceï cari voiau să învețe și să se lumineze.

Se știe, probabil, cum se prezintă situația, în ceea-ce privește Băncile populare. O voiu rezuma totuși, pentru a face mai clar acest articol și încheerile sale.

Formarea și dezvoltarea Băncilor populare este istoria formațiuneï și a dezvoltăreï puterei de inițiativă a țărănimeï. Ani de zile, decenii, propaganda continuă și stăruitoare prin presa agricolă și zilnică n'a putut să prindă, rămînea fără folos. Momentul psichologic nu sosise. De odată, cu o aparență de bruscheță deconcertantă, mișcarea pornește imperioasă, vertiginoasă, ajungînd la cifre nevisate, enorme! Avem astă-zi peste 1100 bănci, cu un capital impunător de milioane.

Cine s'ar fi putut aștepta la o asemenea avalanșă de întemeeri, la o atare întrecere bine-făcătoare, la o ast-fel de emulațiune lăudabilă și rodnică? E o adevărată izbucnire de forțe mult timp reținute. Dar tocmai caracterul impetuos al acesteï mișcări, ne obligă, pe aceï cari punem interes viu pentru țăran, ca să veghem cu o îngrijire geloasă și atentivă ca sursa, odată izvorită la suprafață, să nu sece sau să dispară.

Băncile populare au fost întemeiate de învățători și preoți, din propriul lor îndemn, după ce, printr'o îndelungată pregătire și propagandă, au ajuns la convingerea că apostolatul lor este o condiție sine qua non pentru propășirea țărănimeï. La început, acești apostoli, cari merită acest admirabil calificativ, au întîmpinat o rezistență încăpățînată

din partea autorităţilor, carĭ, în adînca lor nepricepere, cufundă inovaţiunea cea maĭ arzător dorită, cu tendinţele subversive de condamnat. In urmă, ministerul instrucţiuneĭ publice, în capul căruia se află un om cu inteligenţa deschisă tuturor iniţiativelor utile, înţelegînd, după îndîrjirea apostolilor, că o vreme nouă apare, s'a pus în fruntea mişcăreĭ, căreia a dat forţe nouĭ, aspiraţiĭ intensivizate, aproape idealizate. Aşa că, graţie tuturor acestor sprijine mutuale, a acestor emulaţiunĭ spre bine reciproce, s'a dat un avînt nebănuit acesteĭ mişcărĭ, carĭ a ajuns la rezultatul pe care'l ştim azĭ. Insemnătatea acestuĭ rezultat se poate judeca doar după două fapte carĭ l-aŭ sancţionat : Legea Băncilor populare care s'a votat de Parlament şi Congresul ce s'a ţinut în cursul acesteĭ lunĭ la Focşanĭ.

Legea a fost o necesitatea. Mişcarea trebuia neapărat canalizată într'o direcţie, orĭ-care ar fi, trebuia disciplinată şi supusă controluluĭ, pentru a nu da naştere la abuzurĭ carĭ ar fi adus un dezastru ireparabil. In momentul votăreĭ legeĭ, cînd mulţĭ aŭ fost contra votăreĭ eĭ pe diferite motive teoretice, am ţinut să arăt, printr'o serie de articole, că votarea legeĭ se impune deocamdată, ca măsură de control şi de organizaţie uniformă a Băncilor, rămînînd ca experienţa să consacre într'un sens saŭ într'altul principiile fundamentale, teoretice, ale legeĭ.

Aceste principiĭ sunt, după părerea mea, excelente. Regret numaĭ că la Congres nu s'a stăruit în de ajuns asupra lor, în folosul propagandeĭ ce era absolut necesar să se facă. Legea are *tendinţĭ* accentuat raiffeiseniane. Şi acesta e un bine, fiind că sistemul Raiffeisen este acel care se potriveşte în modul cel maĭ nimerit împrejurărilor rurale din orĭ-ce ţară. Raiffeisen a fost un original. Sistemul său de băncĭ nu se aseamănă cu niciĭ unul în vigoare până atunciĭ Omul acesta a ştiut să cugete profund şi să imagineze lucrurĭ nouĭ, dar carĭ se adaptează minunat circumstanţelor exploataţiuneĭ micĭ agricole.

Sistemul Raiffeisen este foarte logic şi raţional. Părţile sale se înlănţuesc şi se complectează una pe cealaltă într'un chip care meritĭ admiraţie. După acest sistem nu este nicĭ-o nevoe de capital iniţial saŭ verĭ-ce alt capital, niciĭ de depuneriĭ. O Bancă Raiffeisen se formează în modul cel maĭ simplu din lume. Locuitoriĭ unuia şi aceluiaşĭ sat — nu se admit locuitoriĭ din alt sat — se strîng şi, fără a depune vre-o cotizaţie saŭ fără a hotărî vărsarea de părţĭ sociale, declară Banca constituită, pe baza respunderiĭ solidare şi ilimitate a membrilor pentru toate operaţiunile eĭ. Banĭĭ, se înţelege de la sine, se găsesc uşor şi repede la capitaliştiĭ şi băncile din oraşe, carĭ'şĭ pot plasa banĭĭ fără pericol, fiind-că aŭ garanţie în averea imobilă şi mobilă a tuturor membrilor societăţeĭ. In Germania, Austria, Ungaria, Italia, adică în toate ţările unde sistemul Raiffeisen a triumfat maĭ mult saŭ maĭ puţin, băncile, prin federaţia lor saŭ prin mijloace puse la dispoziţie de guvern, aŭ găsit banĭĭ necesarĭ pentru operaţiunile lor : credit.

Băncile Raiffeisen, nefăcînd speculă de banĭ, nu trebue să împarte niciĭ dividende acţionarilor, aşa că dobînda poate să fie cît maĭ posibil redusă. Aceasta este, evident, în folosul membrilor, carĭ pot găsi astfel banĭ pe o dobîndă mică. Administraţia Băncilor, afară de contabil, este obligator gratuită. Fondul de rezervă nu se împarte sub niciĭ-un motiv între membriĭ, ci rămîne inatacabil în folosul colectiv. Clauza aceasta este extrem de importantă. Ea formează una din coloanele de rezăm ale sistemuluĭ. Graţie creşteriĭ continue a fonduluĭ de rezervă şi a indivizibilităţeĭ sale, averea bănceĭ se măreşte mereŭ, constituind o garanţie pentru împrumuturile ce se acordă bănceĭ din afară şi permiţînd scăderea treptată a dobînzilor. Fondul de rezervă, aşa cum îl preconizează sistemul Raiffeisen : indivizibil şi format din totalurile cîştigurilor bănceĭ, este baza de viitor a bănceĭ, fiind-că graţie luĭ se poate acumula, în decursul anilor, un capital însemnat care să constitue averea inatacabilă a societăţeĭ şi care să dea putinţa de a nu maĭ recurge, pentru banĭ, la străinĭ şi a scădea dobînda până la ultima limită.

După cum se vede dar din această scurtă schiţă, sistemul Raiffeisen este foarte raţional. El permite ca şi ceĭ maĭ săracĭ din sat—doar o căsuţă şi o vităduă să aibă,—să ia parte la bine-facerile creditului eftin şi să se poată ridica astfel economiceşte. La Banca Raiffeisen iaŭ parte toţĭ din sat, fără deosebire de avere, fie care garantînd cu ceea-ce are. Nu se plătesc cotizaţiĭ, niciĭ nu se fixează părţĭ sociale. Lucrurile sunt aşa întocmite în sistemul acesta, în cît Banca, primind pe ceĭ maĭ săracĭ, nu riscă, atunciĭ cînd le acordă împrumuturĭ, perderĭ saŭ pagube. Fiind că într'o asemenea bancă nu pot să iee parte de cît membriĭ un ţinut şi aceluiaşĭ sat — ceea-ce se cheamă limitarea teritorială—se înţelege de la sine că consiliul de administraţie, care este şi dînsul responsabil cu averea sa, n'o să acorde împrumuturĭ acelora cu carĭ ar şti că riscă vreo pagubă. Intr'unul şi acelaşĭ sat, toţĭ locuitoriĭ se cunosc şi'şĭ ştiŭ starea avereĭ. Risc nu poate dar să existe.

La noĭ în ţară, băncile sunt cu totul îndepărtate de acest sistem. Maĭ bine zis, ele nu sunt bazate pe niciĭ-un sistem, n'aŭ niciĭ-un principiŭ fundamenial. Ele n'aŭ ţinut seamă, în momentul formăreĭ lor, de nevoia unuĭ credit agricol popular, pus la dispoziţia ţăranilor. La Congres, aŭ fost delegaţĭ carĭ aŭ adus unor băncĭ acuzarea gravă că fac camătă, prin dobînda enormă ce iaŭ. Intr'adevăr, sunt băncĭ la carĭ dobînda de 18 % este un ce normal, iar dobînda generală obicĭnuită nu se coboară maĭ jos de 12 %. La maĭ toate băncile din ţara noastră, sătenĭĭ săracĭ nu pot să iee parte, fiind-că toate cer taxa de intrare şi cotizaţiunĭ lunare saŭ părţĭ sociale. Aceĭ carĭ dictează în realitate şi carĭ aŭ toate profiturile operaţiunilor, sunt bogătaşiĭ satuluĭ carĭ, în măsură de a de a subscrie capitaluri însemnate, capătă şi dividende marĭ în consecinţă. Căcĭ, trebue să se ştie, băncile noastre daŭ dividende enorme—cunosc una care acordă 80 % dividend — iar fondul de rezervă este redus şi apoĭ divizibil prin statut.

După cum vedem, băncile noastre aŭ defecte marĭ : dobîndă exagerată, dividendele asemenea, iar fondul de rezervă atacabil şi micşorat. Ele sunt adică cu totul contrare stipulaţiunilor luĭ Raiffeisen, care a instituit într'adevăr un sistem de credit ideal pentru ţăranĭ.

Sistemul Raiffeisen este bazat pe următoarele principiĭ principale : 1) limitarea teritorială ; 2) respunderea solidară şi nelimitată a membrilor ; 3) administraţia gratuită ; 4) niciĭ-o taxă, niciĭ-o parte socială ; 5) neacordare de dividende ; 6) fondul de rezervă inatacabil şi indivizibil.

Băncile noastre populare nu ţin seamă de niciĭ una din aceste clauze Sunt la noĭ băncĭ carĭ fac operaţiunĭ în maĭ multe comune, carĭ aŭ întemeiat chiar magaziĭ de consum şi aŭ început să facă iferite întreprinderĭ comerciale, riscînd, în modul acesta, banĭĭ ţăranilor şi însuşi succesul ideeĭ băncilor. Asemenea băncĭ sunt orĭ-ce, dar băncĭ populare în adevăratul înţeles al cuvîntuluĭ, nu.

Legea a căutat să remedieze această stare de lucrurĭ Ea impune băncilor vederĭ raiffeiseinane. Am spus maĭ sus că are asemenea tendinţĭ. Intr'adevăr, la art. 9 legea hotăreşte:

„Băncile populare săteştĭ nu vor plăti niciĭ-o patentă, dacă vor fi bazate pe principiile următoare :

a) Respunderea nelimitată şi solidară a membrilor ;

b) Neimpărţirea între membriĭ a fonduluĭ de rezervă, constituit din cel puţin 50 % a beneficiilor anuale nete şi destinarea luĭ, în caz de lichidare, pentru scopurĭ de utilitate publică comunală ;

c) Gratuitatea administraţiuneĭ, afară de contabil".

Aceste sunt tendinţĭ raiffeiseniane, foarte lăudabile şi nimerite pentru a pune regulă în chaosul de principiĭ carĭ aŭ determinat formarea băncilor la noĭ. Legea, în dorinţa eĭ de a raiffeisena băncile noastre, merge însă şi maĭ departe. Ea are o dispoziţiune net raiffeisenistă :

Art. 34. — Se pot organiza băncĭ populare şi fără capital social, alcătuit din mize saŭ din donaţiunĭ ; însă astfel de băncĭ populare nu se pot înfiinţa de cît pe baza respunderei solidare şi nelimitate a membrilor societăţeĭ pentru toate operaţiunile eĭ. Consiliul de administraţie al Creditului agricol poate avansa acelor băncĭ capitalul necesar pentru începerea operaţiunilor lor, cu

condiţiune ca societatea să fie formată din cel puţin 20 de agricultori, gospodari dintr'o comună, şi, după ce s'a convins, printr'o verificare la faţa locului, că aceĭ 20 societarĭ aŭ destulă avere mobilă şi de preferinţă imobilă, spre a înlătura orice rizic pentru suma de avansat.

Autorizînd avansul, consiliul va fixa şi modalităţile de restituire; va putea impune ca toate beneficiile nete să nu se împartă între societarĭ, ci să formeze un fond de rezervă, va putea asemenea impune formarea capitalului social prin cotizaţiunea lunară cu cîte cel puţin 1 leŭ pe lună.

Articolul acesta, care, în afară de micĭ şi neînsemnate prevederĭ, este expunerea fidelă a sistemuluĭ raiffeisenist, n'a fost şi nu este încă, din nenorocire, ţinut în seamă de băncile noastre. Casa centrală, creată prin lege, este gata de a pune la dispoziţia băncilor capitalul de împrumut necesar, dacă se vor înfiinţa pe asemenea baze. Pînă acum însă, nicĭ-o bancă nu s'a folosit de acest articol şi nu şi-a schimbat statutul în conformitate cu legea.

După cum s'a putut vedea şi la Congres, băncile se tem de a intra în legătură cu Casa centrală. Zvonurĭ din ce în ce maĭ grave circulă la sate, în contra Caseĭ centrale, şi de sigur că nimenĭ n'o să se mire dacă o să spunem că ele sunt crezute. In mediul ţărănesc, saturat de neîncredere faţă de orăşenĭ şi guvern, orĭ-ce calomnie, orĭ-ce invenţie găseşte repede crezare. Casa centrală, reprezentanta legeĭ, a fost de la început calomniată. S'a spus ţăranilor, de către ceĭ interesaţi, că guvernul voeşte să pue mîna pe banĭ depuşĭ în băncĭ, că are intenţia de a-şĭ apropia fondurile de rezervă şi cîte alte monstruozităţĭ, carĭ, firește, aŭ fost imediat crezute.

A maĭ fost şi este apoĭ un alt motiv pentru care băncile n'aŭ vrut şi nu voesc să se alipească de Casa centrală. Este dorul, rĕŭ înţeles, de independenţă. Băncile cred că prin acceptarea tuteleĭ legale a Caseĭ centrale, vor perde neatîrnarea. S'a văzut aceasta la Congres, care, în privinţa aceasta, a făcut o operă salutară de instrucţiune şi luminare.

Principalele sforţărĭ ale Congresuluĭ, adică a conducătorilor luĭ, aŭ fost în direcţia convingereĭ delegaţilor că este în interesul celuĭ maĭ mare al băncilor ca să intre în lege şi să adopte acele tendinţĭ raiffeiseniane prevăzute în lege, carĭ sunt menite de a pune băncile pe o bază sănătoasă şi maĭ puţin expusă. Rezultatele nu ştim dacă sunt cele aşteptate; în privinţa aceasta nu se poate profetiza nimic. Să aşteptăm acum să vedem ce atitudine vor lua băncile în urma Congresuluĭ.

Atîta este doar de regretat: că teoria şi sistemul raiffeisenian, consacrat de art. 34 din lege, n'a fost expus la Congres în totalitatea luĭ. Aŭ fost acolo destuĭ bărbaţĭ capabilĭ, aderenţĭ declaraţĭ aĭ acestuĭ sistem—fiind-că l aŭ introdus în lege—carĭ ar fi putut să facă aceasta. Ar fi fost o conferinţă extrem de folositoare, pentru că s'ar fi arătat delegaţilor toate foloasele marĭ ce prezintă acest sistem şi ce perfect se adaptează împrejurărilor economice ale satelor. S'ar fi izbit, poate, în modul acesta, imaginaţia cîtor-va delegaţĭ, carĭ, atraşĭ, convinşĭ, s'ar fi întors în satul lor cu hotărîrea de a tenta încercarea în întregul eĭ. Am fi avut ast-fel exemple, şi exemplele reuşite constitue propaganda cea maĭ excelentă pentru o idee.

Orĭ-cum, s'a făcut însă treabă bună la Congres. S'a explicat stăruitor ţăranilor, că fondul de rezervă mare şi inatacabil este temelia de viaţă a băncilor, că dobînzile cămătăreştĭ şi dividendele capitaliste nu pot constitui idealul unuĭ credit rural popular şi că întreprinderile comerciale sunt operaţiunĭ hazardate, carĭ, dacă aduc pe alocurĭ foloase, momentane, pot însă tot aşa de bine duce la dezastre şi la crachurĭ.

Pînă acum s'a procedat aproape orbeşte în materie de întemeere de băncĭ. Congresul de la Focşanĭ a fost prima fişie de lumină puternică care a străbătut la sate, pentru a arăta celor cu dorul de muncă şi de apostolat drumul cel bun. Va fi încă nevoe de multe congrese, de multe adunărĭ, şi maĭ ales de multe întrunirĭ locale pentru a lumina definitiv pe sătenĭ asupra adevăratelor lor interese în cea ce priveşte băncile şi creditul. Idealul creditului este ca să fie pus la dispoziţia celor maĭ săracĭ chiar, şi în mod eftin, fără dobînzĭ marĭ, în consecinţă fără de dividende exagerate şi fără părţĭ sociale, de miĭ de leĭ, care îndepărtează pe ceĭ sărmanĭ. Băncile noastre sunt la polul opus al acestuĭ fel de credit, pe care sistemul Raiffeisen îl poate singur realiza, şi pe care chiar legea noastră îl preconizează. Silinţele tuturor trebue dar, neapărat, să se îndrepte în direcţiunea aceasta.

Munca va fi grea şi lungă, foarte lungă. Băncile aŭ fost fondate în alt spirit şi cu alte tendinţe. Ele procură azĭ dividende marĭ bogătaşilor satelor, aşa că va trebui multă trudă pînă ce se vor aşeza pe o bază maĭ raţională şi maĭ larg democratică.

Congresul a contribuit mult la luminarea spiritelor în această direcţiune. Folosul luĭ, a fost, dar, foarte mare

El a maĭ avut şi un alt folos în altă direcţie, tot atît de însemnată. Cu o deosebită satisfacţiune, am putut constata că toţĭ aceĭ carĭ aŭ vorbit la Congres s'aŭ pronunţat în favoarea operaţiunilor *sindicale* făcute de băncĭ. De la început, am propagat în sensul acesta. Sunt juriştĭ, şi în materie de băncĭ, carĭ nu admit ca acestea să iasă din cadrul creditului curat. Aceştia sunt raifeseniştiĭ extremĭ, carĭ nu tolerează ca băncile să fasă alt-ceva de cît împrumut! De şi raiffeisenist convins, ca sistem, am stăruit, totuşĭ, din primul moment, ca băncile să nu se limiteze numaĭ la credit, ci să facă, pe o cale saŭ alta prin tovărăşiĭ secundare, şi alipite lor, maĭ multe operaţiunĭ sindicale, cum cumpărarea în comun a diferite maşinĭ agricole, seminţe alese de cereale saŭ seminţe furagere, vînzarea în comun a cerealelor şi a altor produse agricole etc.

Am spus: Băncile trebuesc să devie instrumentul de progres la sate. Pentru acest cuvînt am dat în atribuţiunea lor şi operaţiunile sindicale. Băncile aŭ baniĭ lor trebuincioşĭ; ele pot dar, luînd măsurile de prevedere şi de control necesere, să serve în mod puternic la propăşirea satelor, prin organizarea acelor operaţiunĭ de vînzare şi cumpărare în comun, carĭ aduc atîtea foloase considerabile. Progresul la ţară trebue să se razime de azĭ înainte pe băncĭ.

La Congres, ideea aceasta a fost acceptată de toţĭ. S'a înţeles că la sate nu este loc deocamdată pentru sindicate absolut independente de băncĭ, ci că acestea din urmă trebue să facă şi operă de împrumut şi operă de sindicate. Satele noastre nu sunt încă coapte pentru sindicate aparte, neatîrnate. Băncile aŭ acaparat tot personalul din sat, capabil de a înţelege şi a dirija asemenea instituţiunĭ şi pe toţĭ aceĭ carĭ pot contribui la ele şi aŭ mijloacele necesare, aşa că nu maĭ este loc, în prezent cel puţin, pentru sindicate separate. Şi afară de aceasta, băncile pot foarte bine să facă operaţiunĭ sindicale, în unire saŭ în cont-curent ca sub-tovărăşiĭ speciale, formate din membriĭ băncilor, carĭ să fie înscrise în registrele lor ca membriĭ individualĭ, cărora se avansează credit. Totul este numaĭ ca să se limiteze cu îngrijire atribuţiunile şi rolul bănceĭ în aceste operaţiunĭ, ca dătătoare de banĭ şi faţă de tovărăşiile sindicale se vor forma, pentru ca să nu se nască confuziunĭ păgubitoare băncilor.

Congresul a admis în totul aceste vederĭ. In modul acesta se deschide înaintea băncilor un cîmp imens de muncă rodnică şi bine-făcătoare. Toate problemele de ridicare economică carĭ, după cum se ştie, aŭ la bază creditul eftin şi asociaţiile pentru vînzare şi cumpărare în comun, îşĭ găsesc posibilitatea de fericită rezolvare în băncile noastre populare.

Firește—şi am spus aceasta din primul moment - sunt perfect de acord cu toţĭ aceĭ, carĭ la primul congres, aŭ condamnat cu hotărîre întreprinderile comerciale hazardate pe carĭ le fac unele din băncĭ saŭ pe carĭ altele ar fi tentate să le facă în viitor. Nicĭ magazine de consum, nicĭ cumpărare directă de moşiĭ din partea băncilor. Membriĭ sunt natural liberĭ de a face orĭ-ce voesc, luînd banĭ cu împrumut de la bancă, atuncĭ cînd sunt solvabilĭ şi organizînd orĭ-ce asociaţiĭ doresc: magaziĭ de consum pentru cumpărarea de moşiĭ etc. Dar ca banca să ia asupra'şĭ asemenea operaţiunĭ, aceasta nu trebue admis. Nu trebue împins nimica pînă la exces.

Rolul băncilor să fie: acordarea de cre-

dit eftin şi sprijinul operaţiunilor sindicale făcute saŭ de dînsa—pentru cele maĭ simple — saŭ de tovărăşiĭ formate între membriĭ eĭ şi cu carĭ să lucreze în cont-curent. Rolul acesta, bine înţeles, şi, maĭ ales, bine aplicat, cu toate rigorile unuĭ control sever, este suficient, ca să dea mult de lucru conducătorilor satelor noastre şi să aducă în curînd o schimbare fericită a situaţiuneĭ.

S'a arătat la Congres ce anume operaţiunĭ comune ar putea face băncile: cumpărarea de maşinĭ şi unelte agricole perfecţionate, seminţe selecţionate şi cele furagere, vînzarea cerealelor şi a diferitelor produse agricole în comun, etc.

Am să mă opresc maĭ cu seamă asupra următoruluĭ punct: vînzarea cerealelor în comun, fiind-că la congres s'aŭ emis vederĭ excelente şi foarte practice în această privinţă. S'a preconizat anume o idee pe care am emis-o încă din cursul vereĭ trecute, cînd administraţia docurilor s'a reorganizat în mod maĭ comercial. Am propus anume atuncĭ ca ţăraniĭ să formeze tovărăşiĭ, să'şĭ pue cerealele în comun şi să le trimită spre vînzare la docurĭ. Se ştie probabil că docurile acordă, chir în staţie, un avans de 400 leĭ de vagon. Dacă s'ar adopta această propunere, ţăraniĭ ar scăpa de intermediariĭ carĭ le scad enorm din cîştigul ce li se cuvine prin oferirea unor preţurĭ scăzute saŭ prin alte mijloace. Propunerea aceasta a fost discutată şi aprobată de Congres. Ea ar avea, maĭ a'es, rezultate însemnate, dacă odată cu punerea eĭ în practică, s'ar lua măsurĭ ca ţăraniĭ să întrebuinţeze seminţe selecţionate în culturile lor. Tovărăşiile de vînzare în comun ce s'ar organiza, ar trebui să lucreze in acelaş timp şi în direcţia aceasta: a cumpărăreĭ în comun a seminţelor selecţionate. Aceasta, ar permite, ca într'un timp scurt, ţăraniĭ să fie în stare de a vinde cu folos cerealele şi produse de calitate bună, pentru carĭ li s'ar oferi şi preţurĭ maĭ ridicate.

După cum am văzut din cele spuse până acum, Băncile populare aŭ un rol covîrşitor în ridicarea economică a ţărănimeĭ noastre. Marile probleme de credit şi de asociaţiunĭ economice, de vînzare şi cumpărare în comun sunt direct legate de ele. Băncile sunt, dar, un bun preţios de nestimat asupra căruia trebue să veghem cu o îngrijire atentă! Desvoltarea şi propăşirea lor, înseamnă desvoltarea şi propăşirea satelor, a *milioanelor* de ţaranĭ, carĭ constitue temelia naţiuneĭ şi speranţa romînismuluĭ din toate ţările.

Băncile prezintă încă, imperfecţiunĭ şi lacune, explicabile dacă ţinem seama de modul formaţiuneĭ lor. Încă nu sunt la ţara spiritele luminate asupra interesuluĭ lor adevărat şi asupra roluluĭ mare ce sunt chemate a avea în progresul economic, deci şi moral, al claselor populare rurale.

Băncile, am spus, trebue să realizeze două deziderate: creditul agricol eftin şi pentru toţĭ, chiar ceĭ maĭ săracĭ, şi operaţiunĭ de tovărăşiĭ pentru vînzare şi cumpărare în comun. Ambele aceste deziderate nu sunt aşa uşoare de realizat. Ele reclamă o educaţiune specială şi cunoştinţĭ speciale.

Atît pentru unul cît şi pentru cel-l'alt, este nevoe de o propagandă intensă şi neîntreruptă. Consiliul central al băncilor, ziarele şi revistele de specialitate, autorităţile, învăţătoriĭ şi preoţiĭ—toţĭ trebue să'şĭ dea mîna pentru a lucra la educarea sătenilor şi a conducătorilor lor în sensul cel bun.

Casa centrală, în special, are datoria de a lucra cel maĭ mult în direcţia aceasta. Ea ar putea-o face prin înfiinţarea unuĭ buletin al Băncilor populare şi prin orgnizarea de congrese regionale, pe judeţe saŭ plăşĭ. Ea ar maĭ putea utiliza şi cercurile culturale şi şcolile de adulţĭ înfiinţate de învăţătorĭ.

Va maĭ trebui să treacă vre ne până să apropiem băncile de idealul unuĭ credit eftin, fără dobînzĭ cămătăreştĭ, şi de o administraţiune vigilentă şi pricepută a operaţiunilor sindicale. Va trebui o muncă grea şi obositoare. Cu drept cuvînt, putem să spunem dar, că chestiunea Băncilor populare abia se pune acum.

Va depinde de ceĭ în drept, de amiciĭ ţărănimeĭ, ca această mare problemă să se rezolve în bine. E nevoe aci de concursul tuturor, pentru opera de luminare şi instruire.

Efectele Industriilor protegiate

Suntem în ajunul de a asista la desfăşurarea unuia din cele maĭ însemnate evenimente, care s'a produs în viaţa economică a Romînieĭ renăscută după eliberarea de sub domnia fanariotă. Preparativele sunt făcute, s'a întocmit un tarif vamal cu totul pe alte baze de cît cele considerate până acum ca temeinice, şi în curînd se va decide, dacă vom maĭ rămîne un stat agricol conform condiţiunilor naturale şi a împrejurărilor, create prin dezvoltarea noastră saŭ că se vor silui aceste împrejurărĭ şi ne vom aventura într'o antrepriză industrială sui generis, nejustificată sub starea actuală a necesităţilor reale ale ţăreĭ. Schimbarea pe terenul economic şi firesce şi de cel social, ce va fi efectul proiectatuluĭ tarif vamal, dacă aceasta va veni în aplicaţie, va fi cu mult maĭ radicală şi maĭ adîncă, de cît toate schimbările produse prin evoluţiunile şi revoluţiunile noastre sociale din timpurile maĭ moderne, şi vor întrece chiar împămîntenirea clăcaşilor şi infiinţarea drumurilor de fier, ear acea provocată prin convenţiile comerciale de odinioară va apare doar într'o palidă amintire.

Convenţiile comerciale şi tarifele vamale anterioare eraŭ dictate prin interesele ţăreĭ faţă străinătăţeĭ, şi apărarea acestor interese, unde aŭ fost nedreptăţite prin pretenţiunile altora, ne a adus şi pînă la resboiul vamal, lupta se da între Romînia agricolă şi străinătatea industrială, la graniţa ţărilor, şi acela între luptătorĭ, care era împedicat maĭ mult în evoluţiunile luĭ prin necesităţile de satisfăcut numaĭ de la adversar rămînea învins şi plătea tribut învingătoruluĭ.

Noul tarif vamal din contra prin crearea uneĭ industriĭ naţionale artificiale mută lupta pe un alt teren maĭ defavorabil nouă, şi în loc ca hotarele noastre ne maĭ vor apăra ca o cetate în contra invaziilor industriale, lupta va fi transferată în însăşĭ propria noastră ţară, unde suntem neapăraţĭ de nicĭ un obstacol natural şi lăsaţĭ cu totul la discreţia celuĭ maĭ tare.

Nu e vorbă, că propagatoriĭ noului tarif vamal nu ne înfăţişează urmările opereĭ lor sub acest punct de vedere, ci arată afişat pe steagul lor desrobire de industria străină şi ne promit, că transformarea Romînieĭ agricole într'o Romînie industrială ne va aduce toate fericirile, şi nu numaĭ că vom maĭ fi tributarĭ altora, dar vom ajunge de a spori cu sute de milioane anual avuţia ţăreĭ! Argumentele d-lor nu le repetăm, dacă argumente se pot numi niştе parade de vorbe, care doar pretind fără a proba însă ne credem îndreptăţiţĭ a ne îndoi că efectul taxelor vamale va fi acel lăudat, şi susţinem din contra, că urmările vor fi, nu o îmbogăţire generală, ci o sleire completă a forţelor economice ale naţiuneĭ întregĭ, în folosul numaĭ a uneĭ minorităţĭ minime de cetăţenĭ şi necetăţenĭ întreprinzătorĭ, carĭ cu maĭ multă siguranţă şi cu maĭ mare succes vor îndeplini, ce de o jumătate secol în zadar a încercat străinătatea, orĭ l'a obţinut numaĭ în parte.

Pentru a prezice acest rezultat al nouilor tarife vamale, n'avem nevoe să aşteptăm ca să vedem efectul după o experienţă de anĭ îndelungaţĭ, căcĭ avem deja industriĭ protejate şi cunoaştem rezultatele lor dezastroase, dar nu vom recurge nicĭ la probe prin teoriĭ economice, ci putem calcula cu o preciziune matematică deja de acum d'înainte, că noul tarif vamal ne va arunca cu mînile şi ochiĭ legaţĭ într'o aventură nefastă şi vom fi tîrîţĭ înaintea uneĭ catastrofe, care nu va periclita numaĭ starea economică a ţăreĭ, ci chiar fiinţa Naţiuneĭ romîneştĭ.

Pentru a susţine cele ce am spus să analizăm dar şi să probăm, şi să începem chiar cu geneza propuseĭ legĭ industriale.

Spre a ne face a priori, o idee, unde ţinteşte într'adevăr noul tarif vamal bănuit de noi, naşte întîia întrebare, sub ce formă este prezentat şi de cine susţinut?

Forma aleasă pentru prezentare, este pur financiară ca un tarif vamal; scopul proiectului însă chiar pus în evidenţă de creatorul lui, este protecţia industriei naţionale. Cum avem un ministru al domeniilor, al comerciului, care tot-de-odată este şi ministrul agriculturei şi al industriei, natural ar fi ca acest ministru cel puţin să participe la conlucrare, la ante-proiectul vamalo-industrial, dacă nu d-sa să'l elaboreze. Dar din cauză că titularul acestui minister nu părea destul de convins de efectele bine-făcătoare ale unei industrii artificiale introdusă «par force», şi prin urmare nici destul de destoinic pentru a garanta reuşita năzuinţelor industriale, proiectul s'a prezintat ca tarif vamal de ministerul finanţelor. Titularul acestui minister a luat asupră'şi şi ca să facă, ca atit Corpurile legiuitoare, cît şi publicul profan, să pricepă, fără multă bătaie de cap, foloasele lăudate, şi hotărîrea d-sale a fost cu atit mai nemeritată pentru triumful ideei industriale, în cît d-sa este însuşi mare industriaş şi mare financiar, reprezentant mai mult de cît oficios al uneia din cele mai puternice instituţiuni financiare din Germania, şi prin urmare să pricepe în mod deosebit în materie.

Nouă, de alt-fel, poate să ne fie cu totul indiferent, dacă proiectul este prezentat de ministrul finanţelor sau de acel al domenilor. Insă de oare-ce, fatalmente, interesele producenţilor,—în cazul de faţă al industriaşilor,— sunt mai în tot-d'auna opuse acelor a consumatorilor,—aicî obştea poporului, din care agricultorii constituesc 90%,— şi unul trăeşte în comptul celui-alt, este o urmare firească, un antagonism de aspiraţiuni între ambele tabere. Menirea sfetnicului Coroanei în asemenea caz ar fi de a împăca, pe cît se poate, interesele opuse, şi dacă o împăcare absolută este imposibilă, de a proceda după maximele constituţiei şi de a da cîştig de cauză majorităţei numerice şi de interese.

Actualul titular al ministeruluî de finanţe însă, părăseşte cu totul terenul constituţional. D-sa, însuşi industriaş mare, iea de formă şi de fapt asupră'şi paternitatea proiectului vamal, îl întocmeşte în toate amănuntele cu industriaşi numai, din carî mulţi străini atît de neam cît şi de naţionalitate, iar rezultatul tocmelei este păstrat cu cel mai mare secret, ca nu cum-va să afle cineva de cuprinsul ei. Noi, majoritatea Naţiunei, din carî 934.631 agricultori micî şi 3727 proprietarî marî, plus atiţia arendaşî, amploiaşi şi lucrătorî, carî constituesc peste 90%, nicî nu suntem chemaţi a ne da părerea, cu toate că numai de la noi, carî plătim şi 90% din toate dările către stat şi comună, se vor cere sacrificiile cele mai marî şi ruinătoare, ci ni se insinuiază ca să ne executăm orbeşte şi să ne deschidem punga fără discuţie, pentru a crea plănuita industrie mare, prin care să se procopsească o mînă de oamenî mai întreprinzătorî şi mai îndrăzneţî. Industriaşii doar ne cîntă osanale amăgitoare de binele ce ne va face şi nouă industria creată numai în folosul tuturor, de propăşirea agriculturei şi de multe de acestea, numai pentru a ne adormi atenţia, iar dacă nu prea ne încredem în persuaziunile lor şi ne îndoim de minutăţile cîntate, devin agresivî şi cu un suprem dispreţ ne tratează de *agrarî*, cea ce în limba lor însemnează oamenî înguştî la minte şi la inimă, egoiştî, pe cînd pe eî înşişi să ridic în slava Ceruluî pentru dezinteresarea şi inteligenţa lor şi reclamă monopolul patriotismuluî. Iar dacă persistăm a ne îndoi de veracitatea promisiunilor şi de legalitatea pretenţiunilor lor, şi refuzăm net a ceda şantajuluî lor, atuncea ameninţă că vor ajunge la scopul lor şi fără voia noastră. Eî, de unde vine curajul acesta ca o minoritate să terorizeze imensa majoritate a poporuluî, da ă nu din atitudinea d-luî ministru de finanţe?

D-sa nu este în nicî o privinţă la înălţimea situţiuneî, creată prin antagonismul sferelor de interese, între majoritatea consumatoare a ţăreî şi minoritatea industrială. Este şi explicabilă această lipsă de imparţialitate, care l'a împins întîiu la întocmirea bazelor proiectuluî său vamal, apoî la elaborarea cu ajutorul şi în folosul numaî a părţeî industriale, excluzînd ostentativ pe agricultorî şi pe toţî ceî-l'alţî contribuabilî, şi pe urmă îl împinge de a face lege din proiect prin surprindere.

Dar d-nu ministru de finanţe nicî nu poate fi imparţial în actuala împrejurare, căcî cum d-sa este însuşi mare industriaş, şi prin urmare direct interesat în cauză, s'a pus în fruntea industriaşilor şi 'î conduce, şi va face tot posibilul ca să triumfeze cauza lor. Iar noi, tocmai din aceste considerente, nu mai putem privi în d-sa pe ministrul ţăreî, de cînd s'a scoborît de pe acest înalt piedestal şi a preferat să se facă leaderul unuî grup de interesaţi saŭ conducătorul unuî comiţiŭ de exploatatorî aî ţăreî, şi în consecinţă luăm şi noi poziţiune în contra d-sale.

Mai mult! Tot acest domn, care azî poartă titlul de «ministru de finanţe al Romînieî», pănă cînd a devenit ce este, a fost directorul unuî institut financiar *străin* şi s'a retras doar pro forma, cînd a devenit ministru, pentru a evita în aparenţă incompatibilitatea. Dar nu este mai puţin adevărat, că d-sa continuă a fi în mod oficios saŭ clandestin, cum vreţi să'l numiţi, veghetor al intereselor acestuî institut, spre a redeveni iar oficial reprezentantul plenipotenţiar al luî Disconto & Co. îndată ce va părăsi ministerul. Şi tocma această poziţiune echivocă ne dă bănuiala cea mai întemeiată, că actualul ministru de finanţe nu va fi imparţial în împărţirea dreptăţeî faţă de noi, căcî este impus d-sale de Disconto, de a veghia pe toate căile la interesele eî. Iar societatea Disconto nu este numaî un simplu institut financiar, ci rolul eî recunoscut este mai mult politic şi *economic*, cu menirea de a transplanta influenţa şi supremaţia germană şi pe terenul *industrial şi economic* orî unde va găsi loc prielnic. Dar unde să fie loc mai prielnic, de cît tocmai în mediul ce se va crea prin faimosul proiect industrial?

Să nu mi se obiecteze, că crearea uneî industriî romîneştî este tocmai contrar intereselor statelor industriale, şi în special ale Germanieî, de oare-ce acest stat participă cu 27—30% la totalul importuluî de materiî jumătate confecţionate şi mai cu seamă produse industriale, şi prin urmare tariful vamal protecţionist ar reduce debuşeul industrieî luî. In realitate nu este aşa din două cauze. Intîiu, tot vom aduce produsele semi-confecţionate, şi nu numaî în **cantităţile de pănă acuma, ci se poate într'o cantitate (în kilograme) egală aproape cu importul total**, dar de valoare bănească mai redusă, de oare-ce viitoarea industrie romînească nu se va putea lipsi de aceste produse, ast-fel că paguba Germanieî nu va fi aşa mare. Dar al doilea, străiniî, în loc să ne vînză produsele industrieî lor, **prin carî nu cîştigă de cît 3—5—10%, se vor instala în Romînia, unde în împrejurările create prin tariful vamal, capitalul lor va renta cu 100—400%!**

Nu vor întîrzia decî să se adune la chilipirul nostru oamenî speculativî din Germania, din Franţa şi din toate ţările civilizate, spre a ne pricopsi cu întreprinderî industriale foarte lucrative în interesul nostru şi în folosul lor, şi spre a participa la ospăţul dat în onoarea lor pe spesele noastre, şi la urmă tot eî ne vor pofti să stăm după scaun! Şi atuncea? Vom avea noî tenacitatea Burilor şi forţele necesare să ne mai menţinem?

Nu facem apel la bunul simţ al d-luî ministru, de a se retrage pe teren neutru, nicî nu'l recuzăm din cauză de suspiciune, cum am face daca ar fi magistrat la un tribunal, cerînd şi transferarea la altă judecătorie, căcî cererile noastre ar rămîne dorinţe platonice. Dar, de oare-ce sunt în joc interesele vitale ale Naţiuneî, carî sunt identice cu ale noastre, şi vom fi puşî înaintea alternativeî *«a fi saŭ a nu fi»*, facem apel la mandatariî ţăreî, de a cerceta bine darul hărăzit de d. ministru de finanţe şi de a veghia, ca nu numaî forma, dar şi spiritul constituţiuneî să fie păstrat, căcî în consideraţie că noî agricultorii constituim majoritatea covîrşitoare a ţăreî, peste nouă-zecî la sută, dacă în contra voinţeî noastre şi în contra intereselor noastre, prin siluire saŭ prin surprindere, s'ar impune ţăreî o lege aşa de decizivă asupra soarteî eî, atuncea se calcă constituţia, se comite o lovitură de stat.

Ca pretext, pentru a avea de arătat

un mobil cît de lăudabil pentru propunerea legeĭ de mîntuire, s'a luat bilanţul deplorabil al Romînieĭ, care în adevăr că media deceniuluĭ 1892—1901 are la *pasivul* luĭ un import de leĭ 347.025.560, la care se maĭ adaugă anuităţile datorieĭ publice cu leĭ 92 milioane, plus cupoanele străinătăţeĭ pentru împrumuturĭ comunale şi funciare circa 8 milioane, adică în total circa 450 milioane leĭ, pe cînd la *activ* nu găsim de cît o medie de leĭ 291.965.442 pentru exportul nostru, singur anul 1901 ajungînd la leĭ 353.830.877. Deficitul ar fi deci de leĭ 158.000.000 anual, ceea-ce este colosal şi trebue să ne ducă fără dour şi poate la o ruină sigură. Singurul mijloc ar fi, să micşorăm pe de o parte importul nostru şi *să mărim exportul pe cît va fi posibil*, pentru a le aduce la concordanţă, dacă nu va fi cu putinţă de a ajunge chiar la un plus de export.

Să nu se obiecteze la acest adevăr, cum am cetit acum cîţĭ-va anĭ în «Economia Naţională», că şi alte state, ca Franţa, Belgia, etc., arată cîte o dată un import maĭ mare de cît exportul şi totuşĭ se bucură de o stare financiară foarte înfloritâ. Statele acestea aŭ toate alte resurse de cît noĭ. Anglia, Olanda, Belgia, Franţa şi Germania, etc., sunt pe de o parte detentoriĭ rentelor datorite de toate statele de pe glob şi care se pot cifra la peste 250 miliarde; asemenea capitalurile investite în diferite întreprinderĭ particulare din străinătate, se pot evalua la 150 miliarde, şi după aceasta se poate calcula, ce banĭ intră anual numaĭ din dobînzile acestor capitale. Maĭ adăugaţĭ că eĭ aŭ teritoriĭ colosale de colonii, carĭ le sunt birnicĭ cu toate bogăţiile lor şi pe carĭ le exloatează fără cruţare; că flotele lor brăzdează oceanele şi aduc cîştigurĭ enorme din traficul mondial, şi că în fine fiiĭ lor emigrează în toate ţările, nu pentru a risipi banul moştenit, ci pentru a robi şi a aduce averĭ acasă, şi veţĭ înţelege pentru ce diferă starea lor financiară de a noastră.

Pănă la premisa aceasta am fi pe deplin în acord cu industriaşiĭ noştri, însă nu cu concluziunea lor de a pune remediul în aplicare, şi nicĭ decum cu intenţiunea ce aŭ, de a exploata situaţiunea creată prin această împrejurare în profitul lor personal şi unilateral, fără a ţine seamă de nevoile restuluĭ ţăreĭ şi fără a se sinchisi cît de puţin, că în loc să aducă o îmbunătăţire, ne vor aduce la o ruină maĭ sigură prin lăcomia lor, *cum vom dovedi maĭ la vale prin cifre.*

Suntem în plin drept al nostru, de a aduce această bănuială adversarilor noştri, cum le-am adus maĭ sus bănuiala, că plănuesc călcarea constituţieĭ şi ne întemeiăm pe următoarele:

1) D-nu ministru de finanţe, care, cum am maĭ spus, este însuşĭ mare fabricant şi ştie să aprecieze beneficiile întreprinderilor protejate, **a alcătuit în taină un proiect** pentru protejarea industrieĭ, ajutat fiind numaĭ de cîţĭ-va subalternĭ de aĭ d-sale. D-sa n'a lăsat să transpire nimica afară, ca să ştie şi ceĭ interesaţĭ, maĭ cu seamă aceĭ carĭ vor fi chemaţĭ să plătească această fantezie, cum şi ce să proiecteză, ci s'a mulţumit, şi noĭ am trebuit să ne mulţumim cu dînsul, căcĭ n'am avut încotro, de a ţinut î tre intimĭ cîte un discurs mistic, în în care promitea toate fericirile, **dar în care nu dovedea nimic prin cifre.** *Titularul ministeruluĭ de domenii, etc., a fost înlăturat de la alcătuirea proiectuluĭ, precum şi subalternii d-sale, pe cînd toţĭ industriaşiĭ aŭ fost invitaţĭ de a formula pretenţiile lor, şi între aceştia şi oameni străinĭ de neam saŭ străinĭ de naţionalitate, cum este d-nu Jacques Moritz Catz, d-nu E Wolff, d-nu Sigmund Prager, d-nu Mosner, d-nu Schecsr* şi altĭ multĭ.

2) După ce s'aŭ sfîrşit aceste prepative şi s'a compus o «operă monumentală», cum o laudă d-lor, s'a înscenat o altă farsă şi s'a numit o comisiune de 18 membri pentru studierea ante-proiectuluĭ. Titularul ministeruluĭ de domeniĭ a fost admis să iea şi dînsul notă de cuprinsul ante-proiectuluĭ, **care era tipărit înadins într'un număr foarte restrîns de exemplare**, doar pentru ce invitaţĭ.

Comisiunea era compusă din 3 membri aĭ Camereĭ de comert, d niĭ Sigmund Prager, comerciant, Dr. N. I. Angelescu şi nelipsitul eĭ preşedinte d-nu Gg. Assan, industriaş, restul parlamentarĭ. De agricultorĭ maĭ că nu s'a luat seamă nicĭ aicĭ, căcĭ eĭ n'aŭ fost reprezentaţĭ de cît prin d-nu P. S Aurelian, care într'o vreme a fost directorul titular al şcoaleĭ de agricultură de la Herestrău şi a scris în «Economia rurală», şi d. P. P. Carp, agronom de frunte, care ca ministru de domeniĭ are la activul său legea tocmelelor agricole şi fermele model. D. prim ministru D. Sturza şi d-nu ministru de externe I. I. C. Brătianu, aŭ luat şi d-lor parte la acest matineŭ.

Actul al 3-lea se va juca, cînd proiectul se va impune votăreĭ Corpurilor legiuitoare.

Să ne spună acum d-niĭ industriaşĭ, în frunte cu d. ministru de finanţe, de ce toată această taină asupra intenţiunilor ante-proiectuluĭ lor, care fireşte că interesează pe toţĭ, nu numaĭ pe d-lor, care doar profită, dar şi pe aceĭ la a căror pungă se dă asalt? Să ne explice, de ce manifestează atîta frică de publicitate şi lumină asupra opereĭ lor, dacă intenţiile urmărite ţintesc numaĭ binele ţăreĭ, fără alt scop neavuabil? Să ne arate cu ce drept noĭ agricultoriĭ, carĭ constituim peste 90% din populaţia ţăreĭ, noĭ care plătim maĭ mult de cît 90% din toate dările către stat şi comună, direct şi indirect, noĭ carĭ reprezintăm un capital funciar şi de rulment de peste 3800 milioane leĭ, contra cel mult 120 milioane investite în întreprinderile industriale *neaparţinînd proprietarilor ruralĭ*, de ce suntem aşa sistematiceşte înlăturaţĭ de o colaborare cu d-voastră, tocmaĭ unde noĭ suntem ceĭ d'întîiŭ în drept a lua parte?

S'aŭ petrecut şi se petrec chiar acuma şi în alte ţărĭ civilizate şi constituţionale asemenea revoluţiunĭ pacînice pe terenul economic In Franţa, toate somităţile în materie aŭ fost îngăduite să'şĭ dea părerea şi pro şi contra proiectuluĭ pentru protecţiunea agriculturеĭ. In Germania, unde Împăratul este încă maĭ mult suveran de cît în alte state şi unde miniştrĭ sînt numiţĭ numaĭ de dînsul şi sunt independenţĭ de fluctuaţiunea parlamentuluĭ, s'a deschis discuţiunea asupra tarifuluĭ vamal cu mult înainte de a se depune proiectul în Reichstag, şi părerile şi doleanţele aŭ fost ascultate şi băgate în seamă şi pentru şi contra, şi numaĭ majoritatea voturilor libere a decis asupra soarteĭ luĭ. In Anglia, guvernul nicĭ n'avea intenţie de politica vamală protecţionistă, ci imperialistul Chamberlain a deschis campania, în public, prin întruniri, căutînd prin convingeţiune să cîştige partizanĭ cauzeĭ luĭ, precum fac şi adversariĭ luĭ, dar nu turceşte, cum se procedează în Romînia.

Vă este oare frică că vă va scăpa gloria, că aţĭ fost d-voastră singurĭ mîntuitoriĭ în vreme de grea cumpănă, saŭ ce aveţĭ?

Ştim că d-voastră nu ne-o veţĭ spune şi de aceea vă spunem noĭ: Motivele d-voastră nu sunt acele pe carĭ le afişaţĭ şi scopurile nu acelea pe carĭ le pretindenţĭ. D-voastră vă daţĭ perfect seama, ca bunĭ financiarĭ, specialĭ în socotelĭ, *că crearea uneĭ idustrĭĭ pe bazele preconizate de d voastră*, nu vor şi nu pot să producă o îmbogăţire a ţăreĭ întregĭ, ci din contra o sleire maĭ complectă, şi *că numaĭ d-voastră veţĭ fi aceia carĭ veţĭ realiza beneficiĭ enorme pe spinarea restuluĭ întreg al poporuluĭ*, şi aceasta v'o vom dovedi cu ţifre nerefutabile, nu cu fantezii, cum le debitaţĭ d-voastră pentru a pretinde contrariul. D-voastră, pentru a ajunge la această ţintă, unicul d-voastră ideal, credeţĭ că totul vă este permis, şi nu sunteţĭ scrupuloşĭ în mijloacele ce alegeţĭ. Vă daţĭ seama, că îndată ce publicul şi chiar mandatariĭ ţăreĭ, ar avea prilej să studieze şi eĭ proiectul d-voastră, de sigur că ar vedea ce plănuiţĭ, şi n'aţĭ petrece tocmaĭ somnul din momentele cele maĭ vesele din viaţa d-v.

De aceea nu lăsaţĭ timp pentru reflexiunĭ, ci voiţĭ a vă impune prin surprindere, *aşa că, pănă cînd adversariĭ d-voastră îşĭ vin în fire, se şi găsesc în faţa unuĭ fapt împlinit.* Pînă atunceĭ, pentru a nu deştepta nicĭ o bănuială, vă înveluiţĭ în aureola unor sacerdoţĭ infailibilĭ, ca un Dalai-Lama neapropiabil, un geniŭ a tot puternic şi a tot ştiutor, vă lăudaţĭ înşi-vă în discursurĭ

şi puneţi şi pe alţii să vă laude, că vă munciţi pentru binele poporului romîn şi 'i-aţi găsit mîntuirea sărăciei, pe cînd în realitate plănuiţi un atac îndrăzneţ asupra pungei naivilor lesne încrezători, în folosul cîtor va industriaşi; planul îl puneţi în executare printr'o lovitură de stat.

Nu vă contestăm meritele, nici succesele ca industriaşi şi antreprenori, din contra admitem că sunteţi foarte competenţi pentru a judeca măsurile necesare pentru înflorirea industriei şi a comerţului, dar vă contestăm dreptul de a ne judeca pe noi şi de a hotărî asupra soarteĭ noastre, mai cu seamă fără a ne asculta sau a ne consulta pe noi, cari prin constituţie avem acest drept. Nu vă acceptăm drept oameni genialí, cum voiţi a poza, competinţi şi în finanţe şi în industrie şi în agricultură, în care nici nu vă pricepeţi, cum nu recunoaştem nici bărbaţilor de cari v'aţi înconjurat, cît de sinceri ar fi ei, dreptul şi competinţa d'a judeca nevoile şi mijloacele de scăpare pentru agricultură, pe simplul motiv, că d-lor nu cunosc agricultura şi prin urmare nici păsul ei. Iar d-voastră, d-le ministru de finanţe, v'aţi ales comisiune de studiu dintr'aceştí bărbaţi, cu excluderea agricultorilor, numai cu scopul ca să nu vă fie criticat proiectul d-voastră, cum merită, sau ştirbit ceva din menuul visurilor d-voastră de aur.

Mult a pierdut ţara romînească, că n'aţi fost ministru de finanţe atuncea cînd s'a procedat la stabilirea dobînzeĭ legale, căci d-voastră aţi fi alcătuit o comisiune de toţi cămătarii mai cu vază şi n'am avea azi o dobîndă de 5% **pe an**, ci una de 3% **pe lună**, iar ţara ar fi mai bogată azi.

D-voastră nu vă opriţi înaintea niciĭ unuĭ mijloc pentru a aduce proiectul d-v. la victorie. De călcarea constituţiuneĭ am vorbit. Dar procedaţi nu numai cu şiretenie, ci chiar cu «dolus», cum zic legiştii, pentru a face pe oameni să intre în mrejile ideilor d-voastră şi să le accepte drept mîntuitoare, căci speculaţi toate sentimentele şi toate defectele ca: patriotism, naivitate, entuziasm, neştiinţă, ignoranţă, lăcomie, ş. a. m., mai cu seamă însa buna credinţă. Şi tocmai acesta este momentul cel-mai agravant, că speculaţi bună credinţa poporuluí romîn, soficiticînd rezultatul ţifrelor în avantajul aspiraţiunilor industriale.

D-voastră, omul ţifrelor şi al calculelor, vistierul ţăreĭ!

Iar pe noi agricultorii, cari nu ne lăsăm a fi ademeniţi de cîntecile d-v. amăgitoare şi nu ne putem convinge de veracitatea promisiunilor d-voastră, ne persecutaţi şi ne calomniaţi, tratîndu-ne cu dispreţ, cu epitetul de «agrarieni», pe care 'l traduceţi cu reacţionari, inamiciĭ progresuluí, egoişti, nesăţioşi, etc., toate calificaţiuni cari vi se cuvin mai curînd d-voastră, de cît nouă, căci d-v. le profesaţi.

D. ministru de finanţe, în discursul rostit cu ocazia deschidereĭ comisiuneĭ de studiĭ a ante-proiectuluí d-sale, a susţinut, în loc de frunte, că o industrie protejată, după cum propune d-sa, va spori *avuţia ţăreĭ* anual cu sute de milioane.

Ar fi frumos acest rezultat, dacă n'ar fi amăgitor şi dacă n'ar proba ţifrele găsite în raporturile ministeruluí de finanţe, că o industrie care nu este bazată şi pe export, ci numaĭ pe consumul intern, **nu va putea în niciĭ un caz spori avuţia** ţăreĭ romîneşti — în special — însă *va împedica descreşterea avuţieĭ*, dacă este bazată pe materiĭ prime din ţară, iar **orĭ-ce industrie protejată va aduce după sine o sleire a avuţieĭ ţăreĭ, îmbogăţind** — şi una şi alta — **numaĭ infima minoritate a industriaşilor în pagnba enormeĭ majorităţi consumatoare.** Acest fenomen dezastros se agravează încă, dacă participă în industrie capitalişti străinĭ ca comanditarĭ saŭ dacă se introduc materiĭ prime din străinătate.

Cînd vorbiţi dar în discursul d-voastră, că «*ţara întreagă*» va cîştiga prin protecţiunea industrieĭ naţionale, am voi să ştim, dacă şi noi agricultoriĭ suntem cuprinşi în această denumire saŭ numaĭ industriaşiĭ. In cazul întîiŭ contestăm numaĭ veracitatea aserţiunilor d-voastră, iar dacă numaĭ industriaşiĭ reprezintă «*ţara întreagă*», vă aprobăm, dar constatăm că, pe lîngă alte calităţi, mai strălucitĭ prin abondenţa de modestie şi o trufie à la Louis XIV, care a zis: «L'état, c'est moi».

Nu putem admite, că d-nu ministru de finanţe cînd a pronunţat cu atîta emfază cele de mai sus, a foat amăgit de o iluzie seducătoare saŭ condus de o autosugestiune înşelătoare. D-sa este par excelence omul ţifrelor şi al calculelor şi a avut înaintea d-sale aceleaşi dări de seamă şi acte, ca şi noi; ba încă infinit mai multe, care le-a consultat şi aplicat în calculele d-sale, aşa că 'şi-a dat perfect seama. Cum se poate dar că noi, *cari arătăm calculele noastre pe faţă*, să ajungem la un rezultat diametral opus celuĭ al d-luĭ ministru, *care face doar paradă de vorbe* şi nu dovadă cu ţifre, dacă nu prin sofisticarea rezultatuluí şi alterarea adevăruluí de unuĭ din noi? Dar **noi probăm,** pe cînd **d-sa doar pretinde**, şi pentru a susţine verisimilitatea pretenţiunilor d-sale, ne arată numaĭ *faţa* medalieĭ, pe cînd *verso* îl ascunde. *Aceasta se califică denaturarea adevăruluí.*

Pentru a proba efectele dezastroase *pentru obştea ţăreĭ* provenite din înfiinţarea industriilor protegiate, după cifre culese din mai multe izvoare, însă absolut autentice alegem cîte-va exemple. Nu adăogăm nimic de la noi, ci grupăm doar aceste cifre la locurile cari le cuvin.

Primul exemplu ce aducem înaintea ochilor d-voastră, este *industria zahăruluí.*

Am ales această industrie, fiind-că ea este în strînsă legătură cu agricultura şi serveşte de cal de bătae spre a ne califica de nemulţumiţi şi egoişti şi spre a combate scepticismul nostru faţă de protecţiunea industrieĭ. La orĭce ocazie, industriaşiĭ noştriĭ ne daŭ cu protecţiunea acordată industriĭ zahăruluí în cap şi strigă: «Ce? 8—10000 hectare sfecle anual? şi *agrarienii* tot nu sunt mulţumiţi şi nu vor să lase să înflorească nici o altă industrie, cu toate că eĭ se îmbogăţesc tot prin industrie? Ce lacomi şi cé nedrepţi»?—

Ar avea dreptate oameniĭ, dacă ar fi adevărate cele trîmbiţate despre foloasele industriĭ, însă adevăratul rezultat este cu totul altul.

Pentru demonstrare am luat 3 aní diferiţi: 1897 cînd fabricele existente n'aŭ pus încă încă în vînzare zahărul produs şi nu se înfiinţase încă taxa de consum de Leĭ 30 pe 100 Kilo. 1901 cînd funcţionaŭ toate fabricile şi exportaŭ încă o parte din produsul lor, cu o primă de leĭ 16 pe 100 Kilo export, şi 1903, cînd nu se maĭ acorda prima de 16 leĭ pentru zahărul exportat şi prin urmare producţiunea întreagă trebuia desfăcută în ţară.

Inaintea legeĭ de încuragearea industriĭ zahăruluí, zahărul străin plătea o vamă de intrare de leĭ 35 pe 100 Ko. şi alt-ceva nimica.

De la 1896 s'a înfiinţat *o primă* de 16 leĭ pentru fie-care 100 Ko. *zahăr fabricat*, care împreună cu ceĭ 35 leĭ vama aducea zahăruluí o protecţiune de leĭ 51 pe 100 Ko. faţă de zahărul străin, plus o refacţie pentru transportul C. F. R. 45%; la 1898, văzînd că prima de 16 leĭ plătită şi vama de 35 de leĭ neîncasată aducea un deficit prea mare în visteria statuluí, s'a înfiinţat o taxă de consum de 30 de leĭ pe 100 Ko., plătită de consumatorĭ. Deosebit de aceasta zahărul maĭ este impus de o taxă comunală de 15 leĭ 100 Ko. (acum 10 leĭ).

La 1902, văzînd că deficitul în visterie tot se măreşte din cauza primeĭ de 16 leĭ acordat şi zahăruluí exportat, acesta se suprimă pentru export. Legalmente prima nu s'ar fi putut suprima, însă tot în acest timp s'a încheiat convenţia internaţională a zahăruluí pentru suprimarea primelor de export, care a exclus Romînia din convenţie, şi a stabilit, că fabricile din state unde se maĭ plăteşte o primă de fabricaţiune nu pot exporta zahăr.

Capitalul învestit în cele 6 Fabricĭ de zahăr din ţară aparţine cu *15% Romînilor* şi cu *85% capitaliştilor străinĭ* cari şi locuesc în străinătate.

Sfecla nu se cultivă de fabricĭ pe comptul lor, ci ele le cumpără prin contract de la cultivatoriĭ mari şi micĭ. Preţul fixat în contract este de leĭ 20 pentru cultivatoriĭ ţărani şi 24—25 leĭ

pentru cultivatorii mari pe 1000 Ko. extreme: 17 lei în 1902 la Sascut ţăranilor şi 27 lei în 1903 la Mărăşeşti cultivatorilor mari. La predare se face o scădere mai mult sau mai puţin justificată de la 10—25% din greutate, ast-fel că cultivatorul nu obţine în realitate mai mult netto franco fabrica de cît Lei 17,50—21— pro 1000 Ko. Transportul C. F. R. a sfeclei este în sarcina cultivatorului.

Sfecla se poate cultiva nu mai în pămînt de prima calitate, şi cultura ecere o arătură adîncă de 25 c. m. şi o mare îngrijire de munca anuală. Recolta variază de la 8000—32000 Kg. pe hectar, dar buna medie este 18000 Ko pe suprafeţe mai întinse.

Cheltuelile pentru un hectar sînt:

1. Arenda pămîntului	Lei	40 —
2. Sămînţa Lei 30 — 35	„	32 —
3. Munca, de la arat şi pănă la recoltă, incluziv căratul la gară sau la C. F. R. Lei 240 — 320	„	280 —
	Lei	352 —
4. La cultivatori mari se mai adaogă:		
Spese generale de administraţie Lei 18 — 28	„	23 —
Dobinda 6% a capitalului rulant $\frac{280}{3}$ lei.	„	5 —
Total	Lei	380 —

Prin urmare, dacă recolta nu este mai mare de cît în valoarea de lei 380—, resp. 352—, după ce se scade transportul cu C. F. R., atunci cultivatorul nu cîştigă nimic.

Cultivatorul ţăran are acest avantagiu, că cîştigă munca lui de lei 280, şi pe acel că cultivînd sfecla nu este urmărit de perceptor, căci acesta este asigurat prin fabrică pentru plata dăritor.

Observăm cu tot dinadinsul, că garantăm veracitatea cifrelor întrebuinţate în acest expozeu, şi desfidem pe orî-cine că ne va putea contesta adevărul calculelor noastre.

După statistica ministerului de domenii, în 1903 s'au cultivat 10683 Ha. cari au produs o recoltă de 208.084.000 Kilo (2080840 quintale m. Sfecle, adică 194,8 quintale pe Ha. în valoare medie de Lei 2.10 pe cuintal. Rezultatul a fost cît de fericit pentru fabricanţi, căci din 100 Ko. sfecle s'au produs 11—14 Ko. zahar alb, medie 12%, pe cînd în 1901 randamentul n'a fost de cît Ca. 10%.

Fabricaţiunea acestei cantităţi costă:

1. Sfecla:

Valoare a 2080840 quintale sfecle a lei 1.32% / *Producţiunea netă 10638 Ha. Sfecle cu 349.75 pe Ha.*	**Lei**	**3.737.148**
Semînţa pentru 10638 Ha. a lei 30 pe Ha	„	320.490
Transportul C. F. R. pănă la fabrică (după analogie) 1040800 T. Km. Sfecle	„	312.126
Incaso brutto a cultivatorilor lei 414 pe Ha. egal cu 2080840 quintale sfecle a lei 210% Ko.	lei	4.369.764

Această sfeclă produce 249.700 quintale zahăr alb, şi prin urmare **100 Ko zahăr în sfeclă costă lei 17.50.**

2. Spese de fabricaţiune.

8% din cantitatea sfeclei carbuni Cardiff 165.000 quintale egal cu 110.000 quint. păcură a Lei 5.50 incl. C. F. R.	lei	605.000
3‰ din sfecla Coks pentru cuptorul de var 6300 quintale incl. C. F. R.	„	25.000
3% din sfecle piatra de var, 63.000 q.	„	50.000
750 lucrători cu 152500 zile lucrative	„	300.000
Salarii impiegaţilor, incluziv remize (mai toţi străini)	„	400.000
Uleiuri, spodium, reparaturi etc. şi diverse cheltueli	„	315.000
Spese de fabricaţiune pentru 100 Ko. zahar lei 6.79	lei	1.695.000

3. Spese de vînzare

Transport C. F. R a zaharului cu 45% remiza (după analogie)	„	93.750
Comision 1½% asupra lei 13.983.200	„	209.748
Spese de expediţie pentru 100 K. zahăr Lei 1.22	lei	303.498
Costul 100 Ko. zahar Lei 25.51	lei	6.368.262

4. Taxă de consum.

249.700 quintale a lei 30—% Ko.	lei	7.491.000
Scade 16—% prima de fr.	„	3.995.200
Neto taxa Lei 14 „ versat la stat	lei	3.495,800

5. Beneficiŭ brut.

Amortizarea instalaţiunilor	„	1.400.000
Benedeciŭ Netto, incluziv jetoanelor consil. de adm.	„	10.210,138
Beneficiu brutto la 100 Ko. zahăr lei 46.49	lei	11.610.138
Suma totalŭ egalează cu preţul cu **care plătesc consumatorii 249.700 q. zahăr a Lei 86** incl. taxa de consum dar excluziv taxa comunală	lei	**21.473 200**

Acest produs al vînzărei zahărului se repartizează:

Rămîne în ţară:

1) *Produsul neto al agriculturei*		L.	3.737.148
2) *Spese de fabricaţiune:*			
Pentru păcură, coks şi var	L. 680.000		
Leafa lucrătorilor	„ 300.000		
25% din salariile impiegaţ.	„ 100.000		
Uleiuri, etc., etc.	„ 315.000	L.	1.395.000
3) *Spese de transport:*			
Transport C. F. R. sfecla	„ 312.126		
„ „ zahăr	„ 93.750	L.	405.876
4) *Comision p. vinzare*		L.	209.748
5) *Din beneficiul brutto:*			
15% din amortiz. instalaţ.	„ 210.000		
15% din beneficiul neto	„ 1.531.171	L.	1.741.171
Total bani ce rămin în ţară		L.	7.488.943
Taxa de consum neto 30—16 Lei = 14 Lei %		L.	3.495.800

Emigrează în străinătate:

1) *Sămînţa de sfeclă,* costul		L.	320.490
2) *75% din salariile impiegaţilor*		L.	300.000
3) *Din beneficiul brutto:*			
85% din amortiz. instalaţ.	L. 1.190.000		
85% din beneficiul neto	L. 8.678.967	L.	9.868.967
Total bani ce emigrează în străinătate		L.	10.489.457
Total egal cu cel de mai sus		L.	21.473.200

Adică din suma ce plătesc *consumatorii* pentru zahăr, primesc:

Lei 7.488.943 diferiţi producători şi lucrători din Rominia.
„ 3,495.800 statul neto taxa de consum.
„ 10.489.457 *acţionari şi impiegaţi străini, pre cultivatori de sămînţă,* pe cînd sub vechiul regim nu emigra de cît
Lei 5.992.800 pentru 249.800 q. zahăr a Lei 24—% k. importat.

Prin urmare cu industrea naţională a zahărului **lase mai mult din ţară Lei 4.196 657**—cu care se micşorează avuţia ţărei.

Pînă acum am făcut socoteala, ce plătesc *consumatorii* de zahăr. Dar să analizăm acuma mai departe, **ce plăteşte obştea contribuabililor mai mult,** faţă de ctarea de mai nainte. fără industria zahărului, şi pe d'altă parte **cine profită de acest sacrificiŭ?**

1) Acuma plătim pentru zahăr fără taxa de consum:
249.7000 q. × Lei 56 % kg. Lei 13,393.300
pe cînd mai nainte se plătea
249.7000 q. × Lei 24 % kg. Lei 5.992.800

Pînă acum am făcut socoteala, ce plătesc *consumatorii* de zahăr. Dar să analizăm acum mai departe, **ce plăteşte obştea contribuabililor mai mult,** faţă de starea de mai înainte fără industria zahărului, şi pe de altă parte **cine profită de acest sacrificiŭ.**

1. Acuma plătim p. zahăr fără taxa de consum 249000 q × lei 56 la 100 Kg	lei	13.893.200
pe cînd mai înainte se plătea 249700 × lei 24 la 100 Kg.	„	5,992.800
Plătim acum *mai mult pentru zahăr*	lei	7.990.400
2. Sub vechiul regim Statul incasa Vama 249.700 × 35 lei	„	8.739.500
pe cînd azi rămîne netto din taxa de consum 249.700 × 14 lei	„	3.495.800
Pentru a umple acest gol în visterie, trebue să fim impuşi la alte dări cu	lei	5.243.700
3. Plătim acum taxa de consum din 1898 249.700 × 30 lei	„	7.491.000
Totalul plătit mai mult în folosul industriilor	lei	**20.725.100**

Din acest spor de impuneri **profită:**

1. Agricultura:

10.683 Ha. sfecle a lei 349.75 pro Ha. brutto		lei	3.737.148
din care scadem venitul ce ar fi dat cultura grîului 10.683 Ha. a 177 lei brutto recoltei		„	1.887.732
Profitul agriculturei		lei	1.849.416
ceea-ce reprezintă cîştigul a 15.000 lucrători à	lei 12.—3,30		

2. Diferiţi furnisori şi lucrători:

110.000 q. păcură incl. transp. C. F. R.	lei	605.000
6.300 q. coks	„	25.000
63.000 q. piatra var	„	50.000
750 lucrători cu 152.500 zile	„	300.000
25% din salariile impiegaţilor	„	100.000
Diverse furnituri şi lucrări	„	315.000
Profitul furnisorilor şi lucrătorilor	„	1.395.000
Ambele categorii împreună	„	3.244.416

3. C. F. R. afară din transportul combustibilului şi varului.		
Incasarea actuală: 1.040.800 T. Km. sfecle lei	312.126	
zahăr cu 45% refracţie . . . „	93.750	
Impreună . . . . . „	405.876	
Se cade încasarea ce s'ar fi efectuat sub vechiul regim 499 400 T. Km. zahar . „	399.520	
Plus pentru C. F. R. (după analogie) . .	lei	6.356
4. Acţionari Romîni.		
15% din cîştig . . . . . „	1.531.171	
„ din amortizare . . . . . „	210.000 „	1 741.171
In total beneficiază din Romînî . .	„	**4.991.943**
5. Visteria Statului.		
Se umple cu alte dări golul rezultat prin protecţie . . . . . „		5.243 700
6. Străinî.		
Acţionarî, 85% din cîştig . . . . . „	8.678.967	
„ „ „ amortizare . . . . „	1.190.000	
Impiegaţi străinî, salar şi remise . . . „	300.000	
Semînţă de sfeclă . . . . . „	320.490	
Total profitul străinilor	lei	10.489,457
Total ca mai sus	lei	**20.725.100**

Din această expunere vedem, că cu tot sacrificiul naţiunei de lei 20.725,100 starea economică a numaĭ circa 16 miĭ de Romînî se îmbunătăţeşte cu leĭ 4,991.171 (incluziv C. F. R.) ceea ce reprezintă 67% din producţiunea lor brută de leĭ 7.488.943, pe cînd străinilor cele 10.489.457 leĭ le rămîne neştirbiţî. Această sumă hărăzită lor reprezintă 50,50 *la sută din sacrificiul Naţiuneĭ romîne.*

Alt comentar, pentru a ilustra efectele dezastroase produse prin industria protegiată cu capitaluri streine, nu trebue. Sărăcirea ţăreĭ prin aceasta este prea evidentă.

Dar să presupunem, că toţî capitaliştiĭ sunt Romînî. In asemenea caz adevărat va fi, cum pretinde d. ministru de finanţe, că avuţia ţăreĭ va creşte cu milioane ? saŭ va fi aceasta numaĭ o fata morgana amăgitoare, după care se ascunde crudul adevăr, că, din naivitate şi în dorinţa noastră nechibzuită de a ne putea făli cu o industrie naţională, n'am obţinut nimic alt-ceva, *de cît am dat uneĭ mîne de antreprenorî industrialî mijlocul legal, de a face cu banii noştrii, aĭ Naţiuneĭ întregi, un* „**allez-passez**“ *în buzunarul lor?* dăm aci răspunsul.

Avem pe de oparte suma care o plăteşte totalul locuitorilor ca sacrificiu pentru industrie . . . . . Lei 20,725.100.—

Iar pe de altă parte distribuirea ei :

25,30 % intră în visteria statului pentru acoperirea deficitului cauzat prin neincasarea vămeĭ . . . . . Leĭ	5.243.700.—	
15,66 % sunt pentru sporirea venitului a unui număr rel. foarte restrins de producenţi şi lucrători . . . . „	3.244.415.—	
0,03 % sporeşte traficul C. F. R. . . . . „	6.356.—	
59,01 % *rămîne acţionarilor, impiegaţilor superiorî şi se plăteşte pentru sămînţă,* anume :		
Beneficiul cap. rulant . Leĭ 10.210.138.—		
Amortizarea instalaţiun. „ 1.400.000.—		
Impiegaţi superiorî . . „ 300.000.—		
Sămînţa de sfecle . . „ 320.490.— „	12.230.628.—	
Total ca sus . . . . Leĭ	20.725.100.—	

Adecă banii noştri, Leĭ 20.725.100.—, s'aŭ împărţit între cele 4 grupurî aicî menţionate, *din carî industriile de zahăr îşi aŭ făcut partea leului, adică 59,01 %.*

Prin suma de Leĭ 1.400.000 am amortizat cu prisosinţă capitalul investit în instalaţiunî, şi rămîne doar să vedem ce dobîndă produce *capitalul rulant.*

Cheltuelile anuale sunt, pe baza socoteleĭ de mai sus :

20.80840 q sfecle, incl. transport C. F. R. şi sămînţa Leĭ	4.369.764.—	
Spesele de fabricaţiune . . . . . „	1.695.000.—	
Transpurt C. F. R. zahărului . . . . . „	93.750.—	
1½ % comision asupra Leĭ 13.883.200.— . . . . . „	209.738.—	
Total . . . . Leĭ	6.368.262.—	

Prin urmare capitalul rulant Leĭ $\frac{6.368.262}{2}$ = Leĭ 3.184.000.—

Leĭ 10.210.138.— beneficiu reprezinta **dar o fructificare a capitaluluĭ rulant de 327 %.**

Cifrele aceste vorbesc o limbă destul de clară, şi cum ne-aŭ dovedit, într'un caz, cînd sunt angajate capitaluri străine în acest soĭ de industrie, că ne ducem la peirea avuţiiĭ naţionale, că păgubim mai mult de cît fără industrie, iar în cazul cînd capitalul angajat este indigen, avuţia nu sporeşte şi nu poate spori, căcĭ banul trece doar dintr'o mînă într'alta, şi prin urmare toate făgăduinţele trîmbiţate cu atîta emfază nu sunt de cît o legendă, prin care se încearcă a acoperi adevărătul scop. Şi acest scop, nu este altul de cît un atac odios la avutul, la punga noastră, prin care tagma industriaşilor lacomî vor să se îmbogăţească în mod neleal şi ne legal pe spesele noastre. Aceasta este firul roş, care se trage prin toată ţesătura proiectuluĭ vamal, şi este aşa de săritor în ochĭ, în cît numaĭ aceĭ carĭ nu vor nu'l văd.

Noĭ însă, să fim cu ochiĭ în patru, să nu ne lăsăm a fi amăgiţi şi să strigăm, «jos laba». Să nu ne lăsăm nicĭ cu sila, nicĭ cu bine să fim spoliaţi de aceştĭ nesăţioşi ; să nu le facem cadoul pe care îl rîvnesc, căcĭ n'aĭ nicĭ un titlu pentru al merita.

Se poate ca adversariĭ noştri vor căuta un cusur în socotelile noastre, şi vor tăgădui că s'aŭ înfiinţat contribuţiunĭ nouĭ pentru a acoperi deficitul cauzat prin înfiinţarea industrieĭ zaharine Din 1903 nu se cunoaşte încă rezultatul încasărilor şi cheltuelilor statuluĭ, avem însă pe cele din 1897/98 şi 1901/902 care le vom pune în comparaţie.

La 1897-8 s'a importat 14.714.845 kgr. zahar (afară de candel) pentru care s'aŭ perceput vama 35 leĭ % kgr.		Leĭ 5.150.196
Taxa de consum n'a funcţionat de cît o lună şi ceva, şi prin urmare produsul eĭ se poate neglija.		
La 1901-02 s'aŭ consumat zahar (afară de candel).		
16.776.604 kgr. din producţiune romînească		
442.403 kgr. importate din afară.		
17.219.007 kgr. pentru care s'ar fi încasat vama.		Leĭ 6.026.652
Incasarea din cauza industrieĭ interne a fost însă		
442.403 kgr. vama a 35 leĭ % kgr. .	Leĭ 154.840	
17.219.007 kgr. taxa de consum 30 leĭ % kgr. „	5.165.702	
Total încasat . . .	Leĭ 5.320.543	
Din care trebue scăzut prima de fabricaţiune.		
16.776.604 kgr. consumaţi în ţară.		
7.098.376 kgr. exportaţi.		
23.874.980 kgr. a Leĭ 16 pro % kgr. . .	Leĭ 3.819.997	
Prin urmare un excedent de încasărĭ din taxa de consum		Leĭ 1.500.546
Adică am păgubit faţă de vechiul regim cu		**Leĭ 4.526.106**
Care aŭ fost acoperiţi cu dări de altă natură, cum urmează :		
La 1901-02 am avut un venit efectiv de		l. 237.242.537
La 1897-99 am avut un venit efectiv de		l. 210.591.352
Adică în 1901-02 s'a încasat mai mult		l. 26,651.185
Excedentul budgetar în 1901-02 a fost (leĭ 237.242.537-216.025.348)		l. 21.217.189
Supra excedent, saŭ sporul peste excedent faţă de 1897-98 este l.		5.433.996
Din care s'aŭ acoperit deficitul de ceĭ leĭ 4.526.106 cauzat prin înfiinţarea fabricelor de zahar romîne, şi alte.		
Cînd comparîm posturile din venit. 1897-98 faţă cu 1901-02 găsim că fonciera a produs în 1901-92 mai mult . .		Leĭ 1.315.433
Timbru a produs în 1901-92 mai mult		Leĭ 1.442.249
şi s'a înfiinţat din noŭ monop. hîrtiĭ de ţigări cu . .		Leĭ 3.766.249
şi vom afla, din ce se compune chiar acest supra excedent.		
Ca contribuabilĭ plătim în 1901-02 în folosul fabricelor de zahăr.		
Diverse dări fiscale, monopolul hîrtiĭ etc.		Leĭ 4.526.106
Taxa de consum 30 leĭ % kgr.		Leĭ 5.165.702
Total . . .		Leĭ 9.690.800
Pe cînd în 1897-98 nu plăteam de cît vama		Leĭ 5.150.196
Prin urmare un *plus de dări către stat* .		*Leĭ 4.540.612*

Să vedem acuma, ce pagubă am suferit economiceşte, noĭ obştea contribuabililor şi consumătorilor.

La 1897-98 zaharul a fost mai scump pe piaţa internaţională.

Am importat 14.714.845 kgr. zahar a leĭ 28— % kgr	Leĭ 4.120.157
şi am plătit 14.714.845 kgr. vama a Leĭ 35— % kgr.	Leĭ 5.150.196
Total nu costă zaharul în 1897-98	Leĭ 9.270.353

adică **am plătit străinătăţeĭ numaĭ leĭ 4.120.057,** şi statului leĭ 5.150.096, şi am mîncat zahar cu leĭ 0.70—0.75, cumpărat de la Sibacan, în loc de leĭ 1.10, că astă-zi.

Socoteala pentru anul 1901-902 este următoarea :

1) Sfecla netto la cimp	Leĭ 4.417.000	
Semința	Leĭ 261.000	
Transp. c. f. r.	Leĭ 362.000	
Costul sfeclei loco fabrică		Leĭ 5.040.000
100 kgr. zahar în sfeclă leĭ 21.10.		
2) *Spese de fabricațiune* à 238.749,		
890 zahar 100 kgr. à . . . leĭ 6.80.		Leĭ 1.623.499
3) *Spese de vinzare* 100 kgr. zahar à . . . . . leĭ 1.30.		Leĭ 310.375
238.749.89 zahar a . . . . leĭ 29.20. % kgr.		Leĭ 6.973.874
4) *Taxa de consum :*		
167.766,04 kgr. consum în țară à 30 leĭ	Leĭ 5.032.981	
Scade prima de fabricațiune.		
167.766.049 cons. intern. à 16 leĭ . . .	Leĭ 2.684.257	
70983,76 q. exportat . .	Leĭ 1.135.740	
	Leĭ 3.819.997	Leĭ 1.212.984
5) *Beneficiul brut.*		
Amortizarea instalațiunilor	Leĭ 1.400.000	
Beneficiŭ netto	Leĭ 6.534.631	Leĭ 7.94 .631
		Leĭ 16.131.489

Această sumă provine din vinzarea :

167.766,04 quint. zahăr în țară a leĭ 86	Leĭ 14.427.879
70.983,76 quint. zahăr în Bulgaria a leĭ 24	Leĭ 1.703.610
Total val. zaharuluĭ . .	Leĭ 16.131.489

După vechiul regim aceste 167.766,04 quint zahar consumați în țară n'ar fi costat de cit :

Prețul zaharuluĭ 167.766× Leĭ 24.	Leĭ 4.026.384
Vama . . . . . 167 766× Leĭ 35.	Leĭ 5.871.810
Total . . .	Leĭ 9.898.194

Din toată suma de sus (val. zahăruluĭ produs) **rămîne în țară.**

1) *Sfecla* val. netă	leĭ 4.417,000	
tarnsp. C. F. R.	„ 362.000	leĭ 4.779.000
2) *Spesele de fabricațiune*	leĭ 1.623.499	
minus salariĭ și jetoanele străinilor .	„ 300 000	„ 1.323.499
3) *Spesele de vinzare*		„ 310.376
5) *15 % din Beneficiul brutto* de leĭ . . 7.944.631		„ 1.191.695
Totalul banilor remași în țară .		**leĭ 7.604.563**
4) *Taxa de consum netto* (către Stat) . .		„ 1.212.974
Din contra **emigrează în străinătate:**		
1) *Semința de sfeclă* (val. ei.)	leĭ 261.000	
2) Din *sfeclele de fabricațiune*		
75% din salariile și primele străinilor	„ 300.000	
5) *85% din Beneficiul brut* de leĭ 7.944.631	„ 6.752.936	
Totalul banilor emigrați din țară		**„ 7 313 936**
Ca mai sus . . .		Leĭ 16.131.489
Pe cînd sub vechiul regim fără fabrici naționale n'am fi plătit străinătății de cit		leĭ 4.026.384

Dacă cercetăm, ce am **plătit mai mult** pentru fantezia de a consuma 167.766 quint. zahar național și *pentru cheful* de a furnisa bulgarilor 70.773 quint zahar à leĭ 24% kg., pe cînd al nostru 'l plătim cu leĭ 86 , vedem următoarele.

1) Plătim acuma pentru zaharul, fără taxe 167.766×56 leĭ	leĭ 9.294.896	
pe cînd l'am fi putut cumpăra din străinătate cu 167.766×24 leĭ	„ 4.026.384	
Prin urmare plătim mai scump		leĭ 5.268.512
2) Pentru acoperirea lipseĭ cauzate prin neincasarea vămeĭ etc.		
167.766×35 leĭ.	leĭ 5.871.810	
am incasat netto prin taxa de consum 167.766×14 leĭ	„ 2.348.724	
și prin urmare acoperim cu alte dări .		„ 3.523.086
3) Pierdem că n'am incasat taxa de consum netto pentru zaharul exportat . . 70.983,76×leĭ 14	leĭ 993.773	
Prima de fabricațiune ce s'a plătit și pentru zaharul exportat . . . . . 70.983,76×leĭ 16	„ 1.135.740	
	leĭ 2.129.513	
4) Taxa de consum pentru zaharul consumat în interiorul țăreĭ . . . . . 167.766,04×leĭ 30		„ 5.032,981
Totalul sacrificiuluĭ pentru industria zahăruluĭ		**leĭ 15.954 092**
sau sub altă formă *plătim mai mult*		
pentru zaharul în sine, fără taxă . . .		leĭ 5.268.512
diverse dări către stat		„ 8.556.067
și facem cadoŭ p. zaharul exportat . .		„ 2.129.513
		leĭ 15.954.092

Din acest sacrificiŭ al națiuneĭ **profită**

1) *Agricultura*, profi tnetto, față de alte culturi.	leĭ 2.569.876
2) *Diferiți furnisori și lucrători* (incl. transp. C. F. R. cărbuni var)	„ 1.323.499
3) *C. F. R.* spor de trafic (afară de transp. cărbuni. var etc).	„ 32.000
4) *Acționari romîni*, 15% din ciștig brutto	leĭ 1.191,695
In total beneficiază ciĭi-va locuitorĭ din Romînia	leĭ 5.117.070
5) *Visteria statuluĭ* Diferența rezultată prin consumul intern, acoperită cu alte dări fiscale	leĭ 3.523.086
6) *Străini.*	
Acționarĭ, 85% din ciștig brutto . . . . leĭ 6.752.937	
Impiegați străini, salarii și remize . . . „ 300.000	
Sămința de sfeclă . . . . . „ 261.000	
Total profitul străinătățiĭ . . .	leĭ 7.313.936
Ca mai sus . . .	**„ 15.954.092**

Vedem și aicĭ, că, cu totul că anul 1901/02 a fost foarte defavorabil fabricanților de zahar, prăducînd 100 kg. sfecle numaĭ între $9^1/_2$—$10^1/_4$ kg. zahar, totuș partea străinătățiĭ asupra sacrificiuluĭ națiuneĭ este de **45,85%.**

In cea ce privește rentabilitatea capitalurilor investite în acest an, avem următoarele :

Capitalul investit în instalațiunĭ este larg amortizat cu . . . . . Leĭ 1.400.000
ear **ciștigul netto** de . . . . . » 6.544.631
reprezinta **164 % din capitalul rulant de Leĭ 3.987.000**

Frumos ciștig într'nu an excepțional de defavorabil fabricațiuneĭ zaharuluĭ!!

Inainte de a face rezumatul efectelor provocate prin protecțiune în industria zahasimiluĭ, nu ne putem stăpîni de ispita de a cerceta, *ce efect va avea noul tarif* archi-protector, tot în această industrie.

Antiprojectul d-luĭ ministru de finanțe prevede o vamă protectoare asupra zahăruluĭ de leĭ 48—pentru 100 Kg. și d-sa în discursul ținut la comisie de studiu, exprimă părere, că industriașiĭ **de buna voia lor** adică după a lor apreciere! vor preferi de a renunța la drepturile lor stabilite prin legea încuragiăreĭ industriilor, carĭ maĭ decurg 6 anĭ.

Să luăm pentru socoteala aceasta producțiunea anuluĭ 1903 cu 24.970.000 Kg. zahăr.

Străinătatea ar putea furnisa acest zahăr cu leĭ 24 — a 100 Kg. plus vama leĭ 18—, total 72, fabricanțiĭ noștri însă le vor vinde cu leĭ 68 — pentru a exclude orĭ-ce concurență din afară. Avem decĭ :

249.700 q. zahăr, a leĭ 68—	Leĭ 16.979.600
249.700 q. taxa de consum *leĭ 30.*	» 7.491 000
249.700 q. zahăr sub regimul . nouluĭ tarif à leĭ 98	Leĭ 24.470.600
Pe cînd sub actualul tarif costa à 86	» 21.473.200
Prin urmare vom plăti pentru 249.700 q. zahăr **un plus** . . . . à Leĭ 12% Kg.= Leĭ . . .	2.997.400
Dar noi nu vom plăti numaĭ aceste	Leĭ 24.470.600
ci vom **continua** de a plăti prin monopolul hîrtieĭ de țigări și alte, spor la timbru etc. create înadins pentru a umple golul lăsat în visterie prin Protegiarea industriĭ zaharine, (vezĭ maĭ sus . . .	„ 5.943.700
Adică în total după noul tarif proiectat .	Leĭ 29.714.300
Pe cînd pentru acelaș 249.700 q. zahăr am fi plătit sub regimul neprotegiat de di alte de 1896.— 249.700 × 24 = Leĭ 5.992.800 vama 239.700 × 35 = „ 8.739.500	14.732.300
Adică vom plăti efectiv după tarifal proiectat maĭ mult	**14 982.000**
Dacă din prețul vînzareĭ à zahăruluĭ de .	Leĭ 16.979.600
Scadem costul luĭ de fabricațiune cu toate sposele, după cum am calculat maĭ sus pentru campania 1903	„ 6.368.262
Rezultă un beneficiŭ brut pentru fabr. de adecă cam tot cît aŭ sub actualul regim.	**Leĭ 10 611 338**

Nu credem că se poate aduce un exemplu maĭ zdrobitor și maĭ elocvent, pentru a dovedi tendența nouluĭ tarif vamal și grija părintească a domnuluĭ ministru de finanțe,

că nu cumva să se ştirbească ceva din pomană ce serveşte naţiunea meritoşilor d-sale industriaşi; şi că, dacă se poate să se facă şi altor d'aĭ lor parte cuvenită la ospăţ.

Dacă prin executarea planurilor lor Naţiunea va fi impovărată cu impozite nouĭ, peste puterile eĭ, dacă deja numaĭ printr'o singură industrie 6 milioane locuitorĭ plătesc maĭ mult 15 000.000 leĭ pentru a îmbuiba o mînă de oameni, şi dacă în urma noului tarif vamalĭ aceştĭ locuitorĭ vor fi impuşĭ şi de 10 orĭ maĭ mult şi ţara va ajunge la sapă de lemn, puţin le pasă d-lor, căcĭ tot vor striga că industria lor, după calapodul lor, este mîntuirea şi vor arăta ca devis în înavuţirea ţăreĭ, pe cînd ţinta lor rău disimulată este înavuţirea lor fără preget, şi de visul lor adevărat: «après nous le déluge».

Inainte de a părăsi industria zahărului maĭ voim a cerceta, pe de o parte în ce proporţiunĭ plăteşte fie-care locuitor tributul luĭ acordat acesteĭ industrii, iar pe de altă parte cum sunt impuşĭ ceĭ ceĭ ce trag foloase din această industrie.

Fie-care consumator plăteşte astă-zĭ pentru fie-care kilo de zahăr (fără taxa comunală).

Costul zahărului	bani 25,5		
Statului, rest taxeĭ de consum	„ 14,0	bani 39,5	
Cîştigul fabricantului			
Prin prima de fabricaţie	bani 16,0		
„ vama protectoare	„ 30,5	„	**46,5**
Total un kilo zahăr		bani	86,0
Agricultura are un venit brut (1903) de		L.	3.737.148,—
Din care se plăteşte ca impozite şi prestaţii			
Fonciera etc, pentru 10.683 Ha.	L.	55.500,—	
Căĭ de comunicaţie ($^1/_2$ din Darea anuală).			
$\frac{15\,000 \text{ lucrătorĭ} \times 9}{2}$	L.	67.500,—	
Quota dărilor indirecte către stat			
$1\ ^1/_2 \times$ fonc. + căĭ de com.	L.	184.500,—	
	L.	307.500,—	8,23% din venitul brut de Leĭ 3.737.148
Prestaţiĭ socotite în banĭ ($^1/_2$ din datoria anuală $\frac{16.000 \text{ locuitorĭ} \times 16}{2}$	L.	128.000,—	3,42% din venitul brut de Leĭ 3 737.148
Total agricultura	L.	435.500,—	11 65% din venitul
pentru 10.863 Ha. şi 16.000 oameni			brut de Leĭ 3.737 148
Lucrătoriĭ fabriceĭ aŭ un venit brut de .	L.	300.000,—	
Căĭ de comunicaţie ($^1/_2$ darea anuală) . . $\frac{750 \text{ lucrătorĭ} \times 9}{2}$	Leĭ	3.400,—	
Prestaţiĭ ($^1/_2$ din datoria anuală) . . . . $\frac{750 \text{ lucrătorĭ} \times 12}{2}$	Leĭ	4 500,—	
	Leĭ	7.900,—	2,63% din venitul brut de Leĭ 300.000
Quota dărilor indirecte către Stat			
2 × căĭ de comunicaţie	Leĭ	6.800,—	2,26% din venitul brut de Leĭ 300 000
Circa leĭ 20 de cap de lucrător	Leĭ	14.700,—	4,89 din venitul brut de Leĭ 300.000

La dările aceste se maĭ adaugă dările comunale.

Fabricanţiĭ de zahăr, cu tot venitul lor brut de Leĭ 17.977.400 saŭ venitul lor net de leĭ 10 210 000 nu plătesc niciĭ o dare către Stat, niciĭ către comună, ar fi doar Leĭ 9 căĭ de com.; iar din cauza numărului lor restrîns, impozitele indirecte, lovesc într'o quotă neinsemnată.

In cazul de s'ar impune eĭ la o patentă saŭ fonciară de 13% din arenda instalaţiunilor, care pro forma o socotim egală cu amortizarea de Leĭ 1.400.000. — aceasta n'ar produce de cît . . . . . Leĭ 182.000
Iar 5 % asupra beneficiului net de Leĭ 10.210.000 . . . „ 510.500
Total impozite . . . **Leĭ 692.500**

suma aceasta n'ar acoperi niciĭ a opta parte din golul produs în vistierie prin înfiinţarea industrieĭ zaharine, şi n'ar fi în niciĭ o proporţie faţă de impunerea agriculturеĭ.

Ca notă, pentru a putea face o comparaţie cum este tratată în alte ţărĭ industria zahărului, adăogăm regimul Franţeĭ de pe timpul cînd nu era încă abolită prima de export:

Vama pentru zahăr brut	Leĭ	9.—	pe 100 Kg.	
„ „ „ rafinat, tarif general	„	16.—	„	„ „
„ „ „ „ „ minimum . . .	„	10.—	„	„ „
Taxa interioară de consum.	„	60.—	„	„ „
adică zahărul străin plăteşte total . . . zahăr brut	„	69.—	„	„ „
„ „ Leĭ	70—76	„	„	„

Din contra zahărul produs în Franţa a fost impus.

Zahărul brut, vîndut ca atare	Leĭ	1.—	„	„ „
Impozit pentru rafinare, scăzînd cea precedentă .	„	4.—	„	„ „
Taxa interioară de consum.	„	60.—	„	„ „
Adică zahăr brut impus cu Leĭ 61 — şi cel rafinat	Leĭ	64.—	„	„ „
Zahărul exportat beneficia de o primă de Leĭ 4.00—4.50			„	„ „

Din aceasta reese, că în **Franţa zahărul indigen este protejat numaĭ cu leĭ 6—8—pe 100 Kg, pe cînd la noĭ cu leĭ 51**, şi maĭ reesă, că, deşi în Franţa 100 Kg. zahăr costa pe consumatorul leĭ 88 şi la noĭ leĭ 86, în **Franţa rămîne fabricantului netto leĭ 24 şi statul încasează leĭ 64,—iar în Romînia fabricantul participa cu leĭ 72, la produsul vînzăreĭ şi statul se alege cu leĭ 14 — de fie-care 100 Kg.**

Alt-fel înţeleg oamenii de stat în Franţa a proteja industria şi a îngroşi tot deodată de interesele generale şi alt fel, unde interesele generale sunt sacrificate fără şovăire, îndată ce vin în joc apetiturile unor favorizaţi!

Poziţiunea anormală a unuĭ cîştig nemăsurat asupra consumatorului se repetă la maĭ toate industriile înfloritore, chiar şi numaĭ la cele protejate înadins.

Avem de pildă industria alcoolului din cereale şi cartofi, care se foloseşte de o protejare nu creată pentru ea, ci pentru fabricaţiunea spirtoaselor din prune. Vama este aşa de mare, în cît intrarea alcoolului străin este aproape proibită. Această împrejurare face că povernele de spirt daŭ şi ele o rentabilitate enormă cum dovedeşte următoarea socoteală, făcută pentru o povarnă, care lucrează pe zi 20000 kg porumb, saŭ anul în 200 zile 400 vagoane.

Cheltueli

Material. 40.000 quint. porumb à Leĭ 8			leĭ	320.000
4000 „ „ à „ 10			„	40.000
Regie. Combustibil 10.000 q. ţiţeĭ à leĭ 5	leĭ	50.000		
Reparatura, unsoare, etc.	„	6000		
Salariĭ	„	21 600		
Diverse	„	1000	leĭ	78.600
Diferite. Spese comerciale	„	9000		
Asigurărĭ	„	2000	„	11.000
Total cheltueli			**leĭ**	**449.600**

Spitul se vinde cu leĭ 45 pe hectolitru 100 l.% preţ netto după scăderea tuturor impozitelor şi taxelor.

40.000 q. porumb à 33% produc 13 200 hl. spirt .			
4000 q. orz à 24% „ 960 „ „ „			
Total. . . . 14.160 „ à leĭ 45 .		leĭ	634.500
De la măcelarĭ, chirie pentru borhot. . .		„	50.000
Total incasarea		„	684.500
Scăzînd cheltuelile		„	449.600
Beneficiŭ brut		„	234.900
Din care socotim pentru amortizarea instalaţiuneĭ		„	50.000
Rămîne cîştig net . . .		„	**184 900**
Cea de asupra unul capital ruiant de 449.600 / 2		leĭ	229.600

face **80,5% dividenda**

Acest beneficiŭ rezultă, cînd porumbul este scump, şi trece 100%, cînd este maĭ eftin.

In Bulgaria fabricele de spirt daŭ netto leĭ 30 pe hectolitru şi prosperează, iar în Rusia statul plăteşte 18 leĭ. La Triest, pe piaţa mondena, spirtul este cotat 14—16 leĭ suta l.

Noĭ nu simţim această stare de lucrurĭ şi o suportăm, fără a fi jigniţĭ din cauză că:

1) ne-am obişnuit cu aceste împrejurărĭ în timp îndelungat, de cînd trăim sub ele, tocmaĭ ca ţiganul cu scînteia.

2) povernele ne oferă un debuşeŭ bine-venit pentru cerealele noastre avariate şi

3) ne cumpără vitele noastre bătrîne pentru a le îngrăşa.

Din cauza lipseĭ de spaţiu, nu ne maĭ putem întinde detailat şi asupra altor industriĭ protejate, ne rezervăm însă dea reveni în caz de nevoe. Maĭ atingem doar industriile, carĭ aĭ scutire de vamă pentru materiale prime. In 1901-1902 totalul scutirilor pe baza legeĭ încurajăreĭ industriĭ a fost de leĭ 1.058.121 din care extragem unele cifre maĭ importante:

Orez pentru fabrici de scrobeală. . . .	vama scutită	Lei	10.000
Stearină pentru fabricele de luminări . . .	„ „	„	336.487
Lînă merinos pentru fabricele de postav .	„ „	„	74.395
Fire de lînă văpsită, amestecate cu bumbac	„ „	„	101.175
Fire de bumbac vopsite	„ „	„	16.273
Fire de iută pentru fabrici de pînze de saci	„ „	„	22.845
Fire de cînepă nevop. „ „ „	„ „	„	11.044
„ „ vopsite	„ „	„	16.128
Tablă de fier laminat p. uzinele de maşini .	„ „	„	18 039
Fier laminat în mod spec. „ „ .	„ „	„	44.745
Tinichea albă de tot felul p. diverse . .	„ „	„	15.960
Sîrmă de fier neagră laminată pentru fabricele de cuie de sîrmă	„ „	„	125.279

Dacă analizăm unele din aceste cifre mai importante, ajungem la rezultatele următoare:

1) Pentru 1.345,950 kg. stearină în blocuri à lei 25 % vama, facem un tadoŭ luminărarilor prin vama scutită . . . . . Lei 336 487

şi pierdem tot-de-odată vama pentru 1.345.950 kg. *luminări* à lei 40 % kg., care nu le importăm . . . . . „ 538.380

Prin urmare trebue să acoperim prin alte dări lipsa din încasările statului cu . . . . . Lei 874.867

Pentru a procura fabricantului **o supradividendă** de lei 538.380

Economiceşte am cîştiga lei 2.153.520 (val. luminărilor) minus lei 1.615.140 (stearina brută . . . . . Lei 538.380

şi ar păgubi numaĭ *contribuabilii* . . . . . Lei 336.487

In cazul însă că fabricanţii sunt capitalişti străini, atuncea ţara pierde economiceşte aceste . . . . . „ 538.380

şi pe de altă parte încă 20 % cîştig de fabricaţiune din lei 2.153.520 . . . . . „ 430.704

Total . . Lei 969.084

plus costul stearinei brute . . . . . Lei 1.615.140

Adică *emigrează din ţară* total . . . . . „ 2.584 224

contra val. cu care cumpărăm luminările din străinătate „ 2.153.520

Pierderea economică . . . . . „ 430.704

2) Pentru 101.175 kg. fire de lînă à lei 100 % k. vama cutită, facem *cadoŭ ţesătorilor* . . . . . „ 101.175

şi mai pierdem vama pentru 101.175 kg. *stofă* à lei 120 % kg. care nu le mai importăm . . . . . „ 121.410

Prin urmare trebue să acoperim prin alte dări lipsa de Lei 223.585

După noul tarif, dacă fabricaţiunea naţională nu va spori, vom plăti pentru totalul linei importate kg. 180.000 à lei 60 % kg. vama . . . . . Lei 108.000

contra vămeĭ actuale cuvenită la 180.000 kg . . . . „ 180.000

Prin urmare *vama încasează mai puţin* . . . . . „ 72.000

Asemenea vama mai pierde din 180.000 kg. stofa neimportată à lei 120 % kg. taxa actuală . . . . . „ 216.000

Totalul de acoperit cu alte dări . . . . . Lei 288.000

de care profită fabricantul. Dar de oare-ce vama proiectată este lei 260 — în loc de lei 120 — pentru stofă, mai trebue să adăogăm 180.000 × 1,40 lei . . . . . „ 252.000

pentru a avea *supradividenda fabricantului* . . . . . Lei 540.000

căruĭ 'i plătim noi mai mult pentru o parte a îmbrăcămintelor noastre.

Totalul consumaţiuneĭ a acesteĭ categorii de stofe este însă kg. 584.000. Dacă această calitate se va fabrica în ţară, vom plăti în profitul fabricantului 5840 × 260 . . . . . Lei 1,518.400

minus vamă pentru tortus (lîna) 5840 × 60 . . . . „ 350.400

Rămîne *supradividenda fabricantului* . . . . . Lei 1.168.000

Din ţară va emigra pentru lîna lucrată 584000 × 6 lei „ 3.504.000

de care sumă ar putea profita agricultura noastră, dacă proiectul d-luĭ ministru de finanţe ar avea grija de ea. **D-sa însă din contra arată o vădită rea voinţă faţă de agricultură, de oare-ce coboară actuala vamă de lei 6 pe 100 kg. lînă la lei 2 (doui).**

3) Pentru 2,505.591 kg. sîrmă de fier à lei 5 % kg. vama, facem cadoŭ fabricanţilor de cuie, etc.; prin scutire . . . . . Lei 125.279

şi mai pierdem vama pentru 2.505.591 kg. cuie, etc., carĭ nu le mai importăm à lei 6 % kg. . . . . „ 150.335

aşa că în total înlocuim prin alte dări către stat . . . . Lei 275.614

pentru a servi fabricanţilor un *suprabeneficiŭ* **de lei 150.335.**

Consumul ţăreĭ este de c-a 4.000.000 kg. piroane şi cuie de sîrmă. Această cantitate, după vechiul tarif ar fi sostată:

Cuiele din străinătate 40.000 × 50 . . . . . Lei 2.000.000

Vama . . . . . 40.000 × 6 . . . . . „ 240.000

Total . . Lei 2.240.000

După tariful proiectat vor costa:

Cuiele fabricate . . . . . 40.000 × 50 . . Lei 2.000.000

Spor prin vama protecţionistă . 40.000 × 18 . . „ 720.000

Total . . Lei 2.720.000

Adică ele ne *costă pe noi mai mult lei 360.000.*

Dacă scădem: costul sîrmeĭ şi a fabricaţiuneĭ:

40.000 × 50 . . Lei 2.000.000

Vama pentru sîrmă 40.000 × 15 . . . „ 600.000 Lei 2.600.000

Rămîne fabricanţilor o *supradividendă* de . . . . . Lei 120.000

dacă aproape egală cu cea actuală, dacă nu se va găsi o soluţiune pentru a mări prin legi speciale de încurageare industrieĭ această ţifră aşa de modestă.

Să facem acuma pe baza exemplelor arătate mai sus rezumatul efectelor, carĭ se produc prin protegiarea industriilor indigene. După modul practicat la noĭ, fie aceasta protegiare prin prime de fabricaţiunĭ, prin scutirĭ de vama a materiilor prime saŭ prin taxe vamale protectoare, cum se propun în noul tarif, şi vom găsi:

1) Că se impun naţiuneĭ sacrificiĭ exorbitante, sub forma de spor de impozite către stat şi spor la preţul articolelor favricate, carĭ deja la singura industria zaharina se ridica de la 15—20 milioane anual şi se cifrează la diferite industrii mai neînsemnate, scutite de vama pentru materiĭ prime, la lei 2.500.000, iar după noul tarif proiectat numaĭ la ţesătoriile de lînă vor ajunge la 6 milioane leĭ, şi pentru totalul industriilor de înfiinţat pot atinge cifra de 40 miaioane leĭ anual.

O consecinţă fatală va fi, că îndată ce industria naţională va îndestula consumul ţăreĭ, încasarea vămeĭ va fi redus la un minimum cît vor produce taxele asupra materiilor prime şi asupra semifabricatelor importate. **Pentru a acoperi acest deficit budgetar, statul va fi silit a îndoi impozitele celelalte, adecă funciarele, patentele, căĭ de comunicaţie etc., căci la vamă nu poate adauga,** iar a crea alte monopoluri, n'are pe ce. Nu este probabil, cel puţin nu pe cît timp guvernul este călăuzit de sprijinul prioopsireĭ industriaşilor, că acesteia să fie impuşi la dări directe potrivit cu cîştigul lor nemăsurat. Sporirea aceasta de dări fiscale va fi cu atît mai ruinătoare pentru toţi contribuabiliĭ fără excepţie, în cît prin industria naţională vor fi deja scumpite cu 30 % toate articolele de prima necesitate.

2) Că faţă cu aceste sacrificiĭ nu se îmbunătăţeşte starea economică a uneĭ pături mai întinse a populaţiĭ, ci numaĭ a unuĭ număr foarte restrîns de oameni şi de intreprinderĭ de prim-producţiune, şi că quota de care profită acesteia, nu sta în niciĭ un raport cu sacrificiul, ci reprezinta numaĭ la un procent minimal din suma cu care încuragiam industria.

3) Că, din contra, cea mai însemnată parte, 50 % şi mai mult, din sacrificiul naţiuneĭ se va da plocon antreprenorilor industrialiĭ capitalişti, carĭ realizează cîştigurĭ fără niciĭ o proporţie cu capitalul investit şi cu riscul întreprindereĭ, cîte 100—300 din capitalul rulant.

4) Că, îndată ce în industriile protegiate se angajează capital străin, se exportă mai mulţi banĭ în streinătate de cît cînd am cumpăra produsele industriale din afară, şi din acest punct de vedere se anulează efectul, de care sunt susceptibile unele industriĭ, d'a păstra cel puţin avuţia ţăreĭ, scăpind'o de un un import dăunător.

5) Că atît sub regimul protecţionist în vigoare, cît şi sub acel proiectat prin noul tarif vamal, în foarte puţine cazurĭ industriile indeplinesc scopul, d'a menţine avuţia naţională şi că în mai puţine d'a spori această avuţie, ci din contra în cele mai multe cazurĭ vor avea ca urmare o sleire mai sigură şi mai complectă a puterilor noastre, de cît ar putea produce cea mai covîrşitoare subjugare economică încercată de afară.

Şi vom vedea:

6) Că niciĭ proiectul de tarif vamal nu se îngrijeşte de niciĭo industrie, care transforma materiile prime provenite din agricultura, viticultura, silvicultura saŭ din producţiunea subsoluluĭ, în produse de o valoare superioare, ci din contra el mai micşorează taxele exsistente, orĭ cum protectoare, pentru a favoriza unele industriĭ selecţionate, cărora le dea putinţa de aşĭ procura aceste materiĭ prime din străinătate, pe cînd noĭ rămînem cu ale noastre nevîndute.

Din aceste consideraţiunĭ nu numaĭ noĭ agricultorĭ, ci toţi consumatoriĭ şi contribuabiliĭ, trebue să facem front în contra proiectatuluĭ tarif vamal şi să respingem cu toate puterile *din principiŭ* orĭ şi ce tentativă de a crea o industrie protegiată, fie pe baza legilor în vigoare, fie pe baza proiectuluĭ dluĭ ministru de finanţe. Interesele noastre cele mai vitale sunt în joc! Nu voim

Semințeria

P. Hüttig. Viena.

Representanți Generali:

Mislin & Rampach, Str. Sfinții Voivozi 55, București

Sub patronagiul

Societății Agrare a Marilor Proprietari din Romînia

PREȚURI EN GROS, FRANCO BUCURESCI (IN GARA)

IN SACI DE 50 ȘI 100 KILOGRAME

	pe 100 Kgr.
Luzerna originală de Provence, *Marca P. H.* calitate extra, garantată fără tortel, plumbuită	Leĭ 178.—
Luzerna de Ungaria, *Marca U,* calitate prima, garantată fără tortel, plumbuită	„ 172.—
Detto calitate prima, fără tortel, plumbuită	„ 159.—
Trifoĭ roșiu (Trif. sativum) calitate primisima, garantată fără tortel, plumbuită (Marca H 70)	„ 179.—
Raigras (lolium perenno) *original din Scoția,* foarte grea, calitate extra-prima, dublu curățat	„ 68.—
Detto, detto, englezesc, foarte greŭ, calitate extra	„ 65.—
Detto (Lol. p. Tenue) calitate primisima, pentru gazonurĭ fine	„ 78.—
Timoftica (Pheleum pratense) calitate primisima, fără tortel, plumb.	„ 75.—
Dactilis glomerata (golomeț) „ „	„ 183.—
Poa pratensis, Firișor de livadia „ „	„ 155.—
Esparseta (Onobr. sativa) „	„ 52.—
Meĭ alb de Olanda „	„ 52.—
Fasole Soja galbenă „	„ 41.—
Mazere *mare Victoria originală*	„ 50.—
Detto „ de *Stockeran*	„ 42.—
In de Riga, adevărat importat, cal. extra	„ 61.—
Colza de Primăvară de Noua Zeelandă, rodește colosal	„ 58.—
Borceag, Mazerichea (vicia sativa) nutreț escelent	„ 33.—

Sfecle Furagere

Mamuth, cal. I-a, *galbenă* și *roșie*	„ 74.—
Eckendorf „ „ „ „	„ 90.—
Oberndorf „ „ „ „	„ 86.—

Catalogul se trimete gratis și franco

Recomandăm

APARATELE NOASTRE de USCAT PRUNE AMBULANTE și SEMISTABILE.

Mislin & Rampach

Tipografia Ziarului „CRONICA“ Thoma Basilescu

să fim despoiaţi de sîngele şi averea noastră, pentru a pricopsi pe alţii şi a face pomană cu milioane, cu perspectiva de a ruina ţara economiceşte. Nu voim ca să se creeză un mediu prin enormele foloase ce aduce protecţia industriĭ, care atrage capitalul străin la astfel de întreprinderĭ, prin care s'ar produce nimicirea noastră economică! Şi străiniĭ numaĭ de cît vor fi gata să se stabilească în ţara romînească unde li se oferă un chilipir cum rare-orĭ se găseşte, şi nu vor întîrzia de a profita de ocazia pentru a cumpăra la noĭ francul cu cinci-zecĭ banĭ.

Iar îndată ce capitaliştiĭ străinĭ vor fi acaparat întreprinderile industriale în ţară, eĭ vor deveni o putere la noĭ, pe care vom trebui să o ţinem în seamă, şi atuncea vor constitui nu numaĭ un pericol economic, ci unul naţional, căcĭ străiniĭ atuncea vor discuta în propria noastră casă.

«Timeo Danaos donaer fentes»!

In numărul viitor vom expune rezultatele care le ar putea aduce proectatul tarif vamal, luînd de bază importul anuluĭ 1901—02.

Nicu Christescu

Creşterea porcilor

Numaĭ acolo unde porciĭ se cresc pe păşune, afară, în libertate, se aleg animale din rasele naturale; acolo unde se cresc în grajdurĭ, e necesar să se întrebuinţeze rase culturale saŭ încrucişărĭ.

Metoadele creşterei

Prin creştere, omul are de scop să menţie, să modifice şi să îmbunătăţească însuşirile şi produsele animalelor sale domestice. Mijloacele cele maĭ însemnate pentru aceasta sunt: Metoadele de creştere, alegerea animalelor de creştere, întrebuinţarea nimeritä a metodelor de creştere, împerecherea, hrana corespunzătoare şi îngrijirea animalelor. Crescătorul trebue să se bazeze, în urmărirea scopuluĭ săŭ, pe faptul că însuşirile părinţilor trec asupra urmaşilor, adică se moştenesc.

Deosebim treĭ metoade creştere şi anume: împerecherea între ceĭ de acelaşĭ sînge, între rude; împerecherea între animale carĭ nu sunt rude, dar aparţin aceleaşĭ rase şi încrucişarea care constă în împăracherea de animale de diferite rase.

Primul mijloc este un mijloc important de a forma o rasă şi a o face constantă, a o întări; crescătorul care produce însă marfă de consumaţiune, trebue să evite însă această metodă, fiindcă nu se moşteneşte nu maĭ proprietăţile bune ci şi proprietăţile rele, defecte organice, slăbiciunĭ ale corpuluĭ, aşa că sănătatea şi puterea de rezistenţă a urmaşilor, devin din ce în ce maĭ slabe; sănătatea este este prima şi cea maĭ însemnată proprietate pe care trebue s'o aibă orĭ-ce animal domestic.

La creşterea porcilor, efectele rele ale împerecherei între rude es repede la iveală, din cauza repeziciuneĭ naşterilor şi ele constaŭ în:

1. scăderea fecunditäţeĭ;
2. înceata dezvoltare şi creştere a purceilor;
3. în slăbirea unor organe speciale, carĭ, la porcĭ aŭ deja o tendinţă de slăbiciune, cum e la plămînĭ, în care caz porciĭ pier în număr mare;
4. în scăderea subită a puteriĭ de rezistenţă faţă din influenţele din afară.

Primele semne ale creşterei prin această metodă, se văd in o anumită finete a formelor corpuluĭ, în predispoziţia spre grăsime, în scăderea instinctuluĭ sexual; purceiĭ se nasc micĭ, tuşesc şi pier, abia la vîrstă de un an, de tuberculoză, scrofule şi slăbire; adesea apar îmbolnăviri ale vaselor şi a ficatuluĭ.

Dacă se observă asemenea rele la porcĭ, trebue să se înceteze imediat cu felul acesta de creştere.

Urmările rele ale creşterei prin împerechere foarte apropiată, se pot evita prin împrospătarea sîngeluĭ, adică prin introducerea unuĭ sînge sănătos şi proaspăt dintr'o rasă înrudită saŭ prin încrucişere. In asemenea cazurĭ, totul se reduce la capătarea unor reproducătorĭ masculĭ sănătoşĭ; cînd nu se pot obţine neproducătorĭ sănătoşĭ din aceeaşĭ rasă, se caută exemplare sănătoase dintr'o altă rasă sănătósă pentru ca să nu se pro-voace ruina tuturor prin tr'o întrebuinţare continuă a vierilor degeneraţĭ.

La crescătoriĭ marĭ de porcĭ, carĭ duc o gospodărie regulată, sunt introduse registre speciale, iar porciĭ şi toate animalele sunt tatuate, marcate.

(Va urma)

O VIZITA

la

Fabrica de Bere din Bucureştiĭ-Noĭ

Proprietatea d-luĭ prof. N. Basilescu

Curios a cunoaşte izvorul făcător de minunĭ, de unde curge excelenta bere de Bucureştiĭ-Noĭ, am întreprins cu tramvaiul Gara-Bucureştiĭ-Noĭ, într'una din zilele precedente voiajul la Bucureştiĭ-Noĭ.

Acolo am găsit pe d. prof. dr. Basilescu, care cu amabilitatea sa cunoscută 'mĭ-a arătat din adîncul vastelor eĭ pivniţe, pînă în enormele poduri, — toate colţurile şi răscolţurile admirabilei fabricĭ de bere; ce d-sa a înfiinţat în centrul viitoruluĭ sĕŭ oraş.

Fabrica se compune din 3 corpurĭ de clădirĭ: în mijloc este *Centrala electrică* de unde porneşte *energia* şi aburul pentru întreaga fabrică; în dreapta este *Ferbătoria* iar în stînga *Slădăria*. Toate aceste corpurĭ sunt legate prin largĭ canalurĭ subterane.

In *Ferbătorie*, la stînga intrăreĭ, sub cazanele unoe se ferbe berea, iar la dreapta instalaţiunea frigoriferă, care în timpul căldurilor cele maĭ marĭ, menţine în pivniţele fabricеĭ, temperatura la 1° d'asupra luĭ 0.

In fund, în dreapta şi în stînga, două pivniţe supra terestre servă la fermentaţiunea bereĭ.

D'asupra lor vine o hală imensă prevăzută cu aparate de răcit berea în drumul eĭ din *Kühlschiffe* (vasele de răcit) către pivniţele de fermenmentaţiuue.

Tot aicĭ este şi o parte din depozitul de sticle din care am văzut peste 50.000 de buteliĭ, purtînd marca fabricеĭ care este însăşĭ frumósa biserică din Bucureştiĭ-Noŭ şi numele d-luĭ Prof. N. Basiiescu; şi sute de miĭ de dopurĭ imprimate cu numele săŭ.

D'asupra acesteĭ hale se află o alta deschisă din tóte părţile şi expusă către Nord, unde se află instalate două marĭ vase-corăbiĭ de răcit — (Kühlschiffe); şi în care berea după ce a fost feartă este pompată.

Aicĭ ea se pune în contact direct cu atmosfera, se oxigenează, şi aerul rece pătrunzînd întrînsa în tocmaĭ ce vîntul în valurile mărĭi, o tae în lame regulate.

In acest moment, berea dobîndeşte caracterul săŭ.: ea într'adevăr nu este numaĭ un produs al apeĭ, şi al diverselor materialurĭ ce intră în compoziţiunea sa, ci şi maĭ ales al aerului înconjurător; dacă acesta este viţiat, încărcat de fum, gazurĭ saŭ emanaţiunĭ morbide, berea va absorbi dintr'însul tóte aceste miasme şi le va păstra.

Iată pentru ce cele maĭ marĭ şi cele maĭ renumite fabricĭ de bere din lume, ca fabricile Dreher d. ex. nu sunt situate în oraşe, unde asemenĭ emanaţiunĭ infecţióse nu se pot împedica, ci la ţară, la Schwechat d. ex., 5 km. depărtare de Viena, la Steinbruck 4 km. departe de Budapesta.

Acela ce însă a răpit admiraţiunea mea, a fost vastele pivniţĭ în care se păstrează berea în depozit (Lagerkeller).

Adevărată cetate: Cu un zi de 1.25 m. grosime, prevăzute cu ventilaţiunĭ sistematice şi cu aparate frigorifere, ele constitue o adevĕrate Siberie; imprudent este acela ce se aventurează într'însele fără blană şi şoşonĭ chiar în luna luĭ Iulie.

Aicĭ staŭ zăcătorile gigantice, de cite 5000 litruri una, la rînd, purtînd fie-care data de cînd a fost umplută; am putut decĭ constata eŭ însumĭ că berea pusă, d. ex., azĭ în consumaţiune este

de aproape 4 luni; zăcătoarea în care ea este trasă în faţa mea chiar, era umplută la 1 Octombrie.

D. profesor mi-a afirmat că grija sa capitală este de a nu pune în consumaţiune o bere mai tînără de 4 luni, ştiind cît este de vătămător sănătăţei o bere prea crudă.

Din această cauză d-sa a avut regretul să amîne o mulţime de clienţi, înscriind pe fie-care la rînd ca la moară pentru a le putea da în tot-dea-una aceiaş bere.

O altă particularitate proprie fabricaţiunei d-luĭ Basilescu, este că d-sa nu fabrică de cît o singură calitate de bere, care se póte bea tot atît de bună şi de proaspătă, la marele stabilimeut Georges Kosman ca şi la berăria Bristol, la Berăria Sărindăr, la Berăria Universală, etc., saŭ la marea hală Brătianu, procum şi la Galaţi, Cerna-Vodă, Constanţa, Piatra, Piteşti, Turnu Severin, Băileşti, cîmpu-Lung saŭ Mărăşeşti, etc., căci berea Bucureştiĭ-Noui are azi clienţi în toată ţara după cum a ţinut să mă convingă d. profesor Basilescu, arătîndu'mi scrisorile de trăsură cu care zilnic expediază în provincie zecimi de butoae.

Cuĭ se datoreşte, am întrebat noi pe d. prof. calitatea superioară a bereĭ sale?

„In primul loc mi-a răspuns, **apeĭ** întrebuinţată în fabricaţiunea eĭ: *apa* este elementuţ determinant; ea este atît de esenţială în cît nicĭ nu am îndrăznit să concep ideia acesteĭ fabricĭ până nu am făcut analiza apeĭ din Bucureştiĭ-Noui.

„Iat-o: Academia pentru industria bereĭ din Viena şi Institutul de chimie organică al Universităţiĭ din Bucureştiĭ proclamă de acord că apa din Bucureştiĭ-Noui este o apă ideală *pentru fabricaţiunea bereĭ;* şi rezultatul dobîndit dovedeşte că analizele nu s'aŭ înşelat: berea mea este într'adevăr foarte uşoară şi foarte digestivă şi aceia ce 'i dă caracterul săŭ specific, e că 'i *diuretică:* spală toate canalurile urinare şi beşica udului, întocmaĭ ca apele de Evian, Vitel etc.

„In al doilea rînd, sunt materialurile întrebuinţate în fabricaţiune: veniţi să vedeţi depozitele mele de orzoaică, de slad, de hameiŭ". Şi facînd aceasta, d-sa, m'a condus în al doilea corp de clădire, cu mult maĭ vast de cît cel dintîĭ.

Acolo am văzut cum se fabrică sladul, cum el încolţeşte, cum se prăjeşte, cum se transportă.

Aceia ce însă mă minuna era faptul că de şi toată fabrica de slad era în plină activitate, am văzut însă într'însa foarte puţinĭ lucrătorĭ, ocupaţi maĭ mult a supraveghea maşinele de cît a lucra eĭ înşuşĭ.

Explicaţiunea mi-a dat-o d. profesor, făcîndu-mă să admir ordonanţa admirabilă a întregului sistem de forţă motrice, care pune în mişcare toată fabrica sa de bere.

In centrala electrică este *generatorul,* de unde prin cabluri se transmite forţa motrice la diverse motoare secundarii, fie-care puse la cîte un aparat special; unul este chiar aşezat în cărămidăria la 1½. Kn. depărtare şi activat tot de această centrală.

„In al 3-lea rînd, ne zice d. prof. Basilescu, eu nu întrebuinţez în fabricaţiunea mea, nicĭ un ingredient chimic, nicĭ *glicerină,* nicĭ *amaruri chimice,* nicĭ cojĭ de nucă verde, pentru a înlocui hameiul, nicĭ ovăs pentru a face spumă artificială bereĭ; nicĭ orz furajer, ci exclusiv orzoaică de Hana *(Braungerste),* specială pentru bere, produsă de mine însu-mĭ, cu sămînţă adusă din străinătate, Hameiŭ de Saaz (Bohemia) de prima calitate şi drojdiĭ de bere tot deauna proaspete, pe cari le reinoesc necontenit din străinătate; şi *apă,* din nesecatul izvor ce am găsit chiar aicĭ".

Am văzut într'adevăr în mijlocul celor trei corpurĭ de clădirĭ un vast puţ, din care o pompă cu aburĭ scotea o girlă de apă ca cristalul, fără ca nivelul eĭ să devieze cu o linie.

„Ofer şi te autoriz să o spuĭ, în numele meŭ, zise d. Basilescu, 1000 leĭ aceluia care va descoperi în berea mea alte substanţe de cît: apă de Bucureştiĭ-Noui, Slad (orzoică prăjită), hameiŭ şi drojdiĭ de bere. „Berea este o băutură prin ea însăşi *igienică* şi precum ştiţi zice d. Basilescu *populară,* în toate ţările din lumea civilizată: ea nu este o băutură de îmbătat,— răŭ fac decĭ aceĭ ce o alcoolizează, în mod artificial; căcĭ 'i alteră caracterul eĭ şi o fac să fie combătută de toţĭ aceĭ ce cu drept cuvînt propagă antialcoolismul: lupta noastră a tuturor trebue să fie, scăderea taxelor exorbitante ce apasă asupra eĭ: 100% !

Căcĭ eŭ vînd hectolitrul de bere cu 50 leĭ, din care statul îmĭ ia 25 leĭ!

„Numaĭ atunci berea va fi şi la noĭ o băutură populară şi general bine-făcătoare, cînd taxele vor fi ca în străinătate, 5—10 leĭ de hectolitru: atunci săracul, atunci ţăranul romîn vor înlocui otrava alcoolului prin hrănitoarea bere, atunci numaĭ rasa noastră se va regenera!

„Berea este un mijloc de civilizaţiune şi de ridicare a neamuluĭ romînesc! conchise d. profesor.

Am plecat reconfortat din această vizită, pentru că am văzut cum un om a cărui carieră nu-l pred stîna în aparenţă către industria agricolă, s'a îndreptat cu paşĭ giganticĭ şi cu încredere în sine către dînsa şi cum ca un maestru ce este în toate, el a cucerit dintr'odată primul loc în această frumoasă şi utilă între industriile naţionale.

Fie ca exemplul săŭ să fie urmat şi de alţiĭ

BIBLIOGRAFIE

Reînoirea tratatelor de comerţ este titlul uneĭ lucrărĭ extrem de interesante şi atrăgătoare, datorită d-luĭ *Basile Iepurescu,* directorul ziaruluĭ «Observatorul» şi cunoscut parlamentar.

Lucrarea aceasta este o culegere de articole apărute în ziarul «Observatorul», articole carĭ aŭ atras atenţia generală în momentul publicăreĭ lor şi pe carĭ le-am relevat şi noĭ în ziarul acesta.

Punctul de vedere din care se pune d. Iepurescu este foarte serios. D-sa demonstrează, cu o mare putere de argumentaţiune—bazată pe fapte indiscutabile—că interesul cel mare al ţăreĭ este de a avea o politică tarifară autonomă, independentă, fără tratate comerciale carĭ nu pot ocroti interesele agricultureĭ. D. Iepurescu este un partizan convins al încurajăreĭ producţiuneĭ agricole sub toate formele şi cere ca guvernul să aibă o politică vamală în consecinţă. Cunoscutul parlamantar se întreabă dacă vom acorda Germaniceĭ şi Austro-Ungarieĭ, carĭ duc o politică agrară contrarie intereselor agriculturei noastre, aceleaşĭ avantagiĭ tarifare ca şi Belgieĭ, Olandeĭ, Elveţieĭ, Angliei. Concluziunea firească este că se impune o politică comercială autonomă.

Lucrarea este, cum am spus, de un interes extrem. O recomandăm dar călduros tuturor acelora carĭ vor să'şĭ îmbogăţească cunoştinţele în această materie şi carĭ doresc să citească o lucrare imparţială, neîntunecată de prejudiţiĭ teoretice saŭ de interese egoite.

D. Iepurescu este o personalitate cunoscută şi simpatică tuturor, şi e semnificativ pentru mersul ideilor în ţara noastră că un om ca d-sa s'a pronunţat cu atîta hotărîre pentru apărarea intereselor agricole. Ca încheere, ni se va permite o observaţie de ordin personal. E o amintire relativ la d. Iepurescu. *Mihaĭl Kogălniceanu,* pe vremea cînd ducea lupta contra regimuluĭ politic din 1888, obicĭnuia să spue: «Dintre toţĭ— era vorba de aceĭ pe carĭ îĭ combătea— singurul pentru care am o deosebită afecţiune, cu toate că dintr'un grup adversar, este Iepurescu. Iepurescu este un om şi are o inimă de aur».

Toţĭ aceĭ carĭ cunosc pe d. Iepurescu vor subscrie aceste rînduriĭ. Şi 'l rog să mă ierte că, cu ocazia uneĭ micĭ recenziĭ a uneĭ lucrărĭ însemnate, am adăogat şi această amintire personală.

V. M. K.

DIVERSE

Constituirea societăţeĭ agronomice

In cursul acesteĭ săptămînĭ saŭ întrunit în sala statisticeĭ generale de pe lîngă ministerul de domeniĭ, membriĭ fondatorĭ aĭ societăţeĭ agronomice precum şi un mare număr de agronomĭ, cu scopul de a vota statutele noueĭ societăţĭ. Şedinţa s'a deschis la ora 9 şi a fost prezidată de d. Rozianu.

Inainte de a se începe citirea şi votarea statutelor, s'a discutat chestia dacă adunarea aceasta trebuia considerată ca o urmare a aceleĭ din 7 Ianuarie a, c. şi dacă iniţiativa formăreĭ acesteĭ societăţĭ trebue pusă în legătură cu hotărîrea luată în anul 1892 de uniĭ din agronomĭ pentru formarea uneĭ societăţĭ cu aceeaşĭ menire. După maĭ multe discuţiuni se admite iniţiativa pornită la 1891 şi rămasă neexecutată.

Luându-se apoĭ în discuţie statutele noueĭ societăţĭ, se votează pe articole cu micĭ modificărĭ.

La urmă se alege comitetul activ, precum urmează:

Preşedinte: d. Eduard Ghica; vicepreşedinţĭ: G. Nicoleanu şi N. N. Andronescu; secretar general: Popoviciĭ-Lupa; secretar: C. I. Corbu; membrĭ: Brezeanu, Rozianu, I. Berendeĭ, C. Roman şi M. Micşunescu, iar secretar de redacţie d. G. Mărunţeanu.

Statutele societăţeĭ recunosc ca preşedinte onorific pe ministrul agricultureĭ, orĭ-care ar fi. A maĭ fost ales preşedinte de onoare, neprevĕzut de statut, d. P. S. Aurelian. Ca membrĭ onorificĭ aŭ fost aleşĭ d-niĭ: I. Kalinderu, P. Carp, B Misir, N. Filipescu, V. Lascar, Al. Marghiloman, D. Dobrescu, C. Băicoianu, C. F. Robescu, general Algiu, C. I. Brătianu, principele Barbu Ştirbeĭ, principele D. Moruzi, D. Matak, colonel Georgescu, Sava Şomănescu, Ştefan Greceanu, C Colibăşeanu, I. N. Alexandrescu, St. Filipescu, C. Datculescu, I. Pilat, Dr. Bucşenescu, Pană Buescu, Scarlat Ferechide, Mişu Marghiloman, G. Gr. Cantacuzino, Marin Petrescu, Procopie Gazota, Cantacuzino Paşcanu, I. Mavrocordat, Fraţiĭ I. Stroiceĭ, I Procopie Dumitrescu, G. Bagdat, D. Bra-

gadiru, V. Apostoleanu, N. N. Pop, Al. Geulescu, G. Negroponte, Dimitrie Mihail, Leculeanu, N. Lupaşcu, N. Cincu şi Vârvoreanu. In timpul şedinţeĭ s'aŭ primit adesiuni în scris, de la peste 120 persoane.

La ora 12 noaptea societatea proclamându-se înfiinţată, şedinţa s'a ridicat.

***

Lucrările staţiunei agronomice

Afară de lucrările mai importante făcute până acum la staţiunea noastră agronomică, lucrări publicate şi deci cunoscute, s'aŭ mai făcut tot aci şi următoarele studii şi lucrări care n'aŭ fost publicate atît din lipsa de timp cît şi de mijloace: 1) studiul lapteluĭ de vacă după diferitele rase; 2) studiul lapteluĭ de bivoliţă; 3) studiul asupra seminţelor uleioase, de in, rapiţă, etc.; 4) rezultatele obţinute pe câmpul de experienţă; 5) studiu asupra umidităţeĭ soluluĭ; şi 6) studiul calităţeĭ recoltelor în fie-care an în interesul exportuluĭ nostru

Acestea sunt lucrările principale făcute până acum la staţiunea agronomică. Ele privesc şi lămuresc o mulţime de cestiuni de o mare importanţă agricolă şi economică.

In ce priveşte partea experimentală, ministerul agricultureĭ a decis să se instituiască culturi experimentale cu diferite plante şi îngrăşăminte la şcoala centrală de agricultură, şi la fermele şi pepinierile Statuluĭ, spre a se putea constata care sunt variaţiunile cele mai bune şi mai productive în diferitele regiuni ale ţăreĭ noastre, precum şi a constata dacă îngrăşămintele sunt saŭ nu folositoare soluluĭ şi producţiuneĭ noastre.

Actualmente se fac în consecinţă atît la şcoala de agricultură cât şi la fermele şi pepinierile statuluĭ, diferite experienţe cu varietăţi de grîŭ, de in, de ovăz, de cartofi şi cu ingrăşăminte chimice.

După cum se vede, faptul e foarte îmbucurător — cîmpul de activitate al staţiuneĭ noastre agronomice s'a lărgit din ce în ce mai mult.

Partea experimentală reclamă însă şi de aci înainte, studiĭ îndelungate şi scrupuloase, cu atît mai mult cu cît faţă de progresele date de alte ţări care nu trăesc numaĭ din agricultură, ţara noastră care se susţine numaĭ prin ea trebue să facă cercetări şi studiĭ de asemenea natură cît mai dezvoltate, spre a strînge ast-fel tot materialul necesar şi capabil de a îndruma agricultura la noĭ către un progres naţional.

Negreşit că la acest rezultat nu se poate ajunge de cît dotând staţiunea agronomică cu un personal capabil, suficient şi cu mijloacele necesare spre a putea întreprinde lucrări pe o scară mult mai întinsă de cît pînă acum.

Institutul a cerut după cum se ştie ca staţiunea agronomică să treacă sub direcţiunea sa şi să servească la studiile celor care vor urma cursul de himie agricolă creat de curînd, orî-care ar fi valoarea nouluĭ învăţămînt, ministrul agricultureĭ nu poate să renunţe a avea un organ propriŭ al săŭ pentru a studia cestiunile agricole. In timpul ce va putea face pentru cursul universitar de himie agricolă o altă staţiune de experienţe, căcî două staţiuni n'ar constitui nicî de cum un lux, de oarece toate statele aŭ proporţionat mai multe staţiuni de studiĭ agronomice de cît ţara noastră.

***

Cultura sfeclelor de zahăr în Franţa

Cultura sfeclelor de zahăr în Franţa e vorba de a fi redusă cu 25 la sută, din cauză că fabricele de zahăr nu vor să plătească mai mult de 19 franci de tonă, în loc de 23 cum plăteaŭ până acum.

Intr'un asemenea caz, consumul interior ar putea fi pe deplin acoperit, dar pentru export n'ar mai prisosi nimic.

***

In cursul acesteĭ săptămîni, s'a ţinut întrunirea agricultorilor din oraşul Galaţi şi judeţul Covurluĭ cu scop de a se pune bazele unuĭ sindicat agricol.

Aŭ participat numeroşi plugarî şi proprietarî din oraş şi judeţ.

D. I Boiu, luînd cuvîntul, a explicat în mod general scopul asociaţiuneĭ.

D. C. Codreanu precizează în detaliŭ acelaşĭ subiect.

D. C Plesnilă, preşedintele provizoriŭ, laudă iniţiativa luată, îndemnînd pe agricultorî la unire şi muncă comună.

D. A. P. Monferrato citeşte un proect de statute.

Ceî prezenţi aŭ luat deciziunea ca la 15 Februarie să se ţie o altă şedinţă spre a se discuta şi vota statutele sindicatuluĭ.

***

Pe ziua de 31 Decembrie situaţia epizootiilor din ţară a fost aceasta: febră aftoasă în 7 judeţe cu 38 comune, variola ovină în 15 judeţe cu 38 comune, rîia în 2 judeţe cu 2 comune şi răpciuga în 6 judeţe cu 16 comune.

***

Combaterea febreĭ aftoase continuă cu multă activitate. In prezent cele mai multe cazurî sunt în judeţele Iaşi, Botoşanî şi Dorohoĭ. In judeţele Covurluĭ şi Vasluĭ epizootia a încetat; în Vasluĭ mai există în 2 comune.

***

In judeţul Iaşi se află spre paza şi combaterea febreĭ aftoase 120 soldaţi; în judeţul Botoşanî 100; în Dorohoĭ 134; în Vasluĭ 49; în Tutova 10 şi în Covurluĭ 6.

***

Pădurea Behalniţa seria Bistra din judeţul Neamţ în întindere de 1343 hectare a fost adjudecată provizoriŭ în urma licitaţieĭ ţinută la ministerul de domeniĭ asupra d-luĭ Gustav Eisler din Fălticeni pentru suma de 1478 leĭ hectarul, adică 1.984.954 leĭ în total, iar pădurea Soveja din judeţul Neamţ în întindere de 2300 hectare asupra d-luĭ Eduard Polatschec din Viena pe suma de 451 leĭ hectarul, adică 1.037.300 leĭ în total. Ambele aŭ fost adjudecate pentru suma de 3.022.254 leĭ.

***

Ministerul domeniilor a luat următoarea dispoziţie cu privire la întreţinerea taurilor carî se vor distribui comunelor şi judeţelor.

Pentru aceste distribuirî s'aŭ admis două sisteme:

1. Ca că se facă depozite în judeţele de pe marginea Dunăreĭ, de unde în cursul luneĭ Maiŭ se vor disbribui comunelor. Tauriĭ vor trebui să fie aduşi înapoĭ în depozite, în Septembre.

2. Taurii de reproducţie să se încredinţeze proprietarilor, arendaşilor orî locuitorilor cu dare de mînă, cu obligaţia ca să întreţie aceştî tauri timp de 3 anî şi să-î pue la dispoziţia locuitorilor carî aŭ nevoe. După acest interval taurii vor deveni proprietatea acelor persoane.

***

INSTITUTUL METEROLOGIC

Starea udometrică şi agricolă a Romîniei

la finele luneĭ Ianuarie, 1904 st. n.

Starea udometrică

Starea udometrică nu s'a îmbunătăţit de loc faţă de ceea ce era dînsa la finele anuluĭ 1903.

Precipitaţiunile atmosferice ce aŭ căzut în Ianuarie, 1904 st, n., sunt şi mai puţine ca acele din luna precedentă, ast-fel că această luna formează a şeaptea de cînd du ează uscăciunea începută în Iulie, 1903. Din ultimiĭ 14 anî (1891—1904) de cînd facem studiul ploeĭ în Romînia, numaĭ în aniĭ 1896 şi 1898 lunile Ianuarie aŭ fost şi mai secetoase ca aceea de acum, cînd nu am avut pentru toată ţara de cît aproximativ [1]) 11 mm. de apă, adică numaĭ 30% din valoarea sa normală, care este 27 mm.

In general în Muntenia, şi mai ales în partea sa muntoasă şi în Oltenia, aŭ căzut precipitaţiunî atmosferice ceva mai multicele, pp cînd în Moldova şi mai ales în Dobrogea ele aŭ fost excesiv de puţine şi în multe localităţi chiar nule.

Districtele în care s'aŭ obţinut mai multă apă, în mifloci peste 20 mm., sunt: Mehedinţi, Gorj, Gorj, Vîlcea, Argeş, Muscel, Dîmboviţa şi Prahova; iar cele în care nu s'aŭ adunat nicî cel puţin 10 mm. de apă, sunt: Teleorman, Ilfov, Ialomiţa, Brăila, Constanţa, Tulcea şi toate districtele din Moldova, afară de Fălciŭ. Districtele Tulcea şi Constanţa aŭ fost excesiv de secetoase, căcî ele aŭ avut abia cîte 2 şi 1 mm. de apă.

Apa obţinută în cursul acesteĭ lunî a provenit în general din puţinele ploĭ ce aŭ căzut în perioada de la 18 la 20 şi din Lapoviţa de la 21. La 18 şi 19 ploile aŭ fost aproape generale, iar în regiunea muntoasă a Munteniei chiar abundente. Ninsoare a căzut în

[1]) Zicem *aproximativ*, căcî din cele 405 staţiunî, unde să măsoară precipitaţiunile atmosferice, cîte-va uu aŭ intrat în acest prim calcul. Introducerea lor în calculul definitiv nu va modifica însă în mod simţitor ţifrele ce dăm.

aceste zile numaĭ la munte, dar s'a topit repede.

Perioada de uscăciune ține acum de 7 luni; în tot acest interval a căzut în mijlociŭ în întreaga țară aproximativ 170 mm, de apă, pe cînd în mod normal se obțin 320 mm. Deficitul de apă în aceste 7 luni este deci de 47%, față de valoarea normală. Din luna trecută deficitul a mai crescut deci cu 3%.

Puțina zăpadă care, la sfîrșitul luĭ Decembrie 1903 acoperea solul pretutindeni în țară, a persistat, sub influențu perioadeĭ friguroase din prîma decadă a luĭ Ianuarie, pînă către jumătatea luneĭ acesteia. In Moldova ea a perzistat chiar pînă la sfîrșitul decadeĭ a doua. Timpul moinos, căldura și puținele ploĭ de la sfîrșitul decadeĭ a doua aŭ topit cu desăvîrșire zăpada în toată țara. La sfîrșitul luĭ Ianuarie zăpadă nu maĭ exista nicăerĭ pe cîmpiĭ; ea să maĭ vedea cîte puțină numaĭ prin localitățile muntoase. In primele zile din Februarie a nins puțin în toată Muntenia și în Dobrogea, acoperind din noŭ semănăsurile cu o pătură subțire de zăpadă.

Starea agricolă

Ce și la inceputul luneĭ Ianuarie a predominat în toată țara o perioadă geroasă, care a ținut pînă către jumătatea eĭ, totuși semănăturile n'aŭ suferit de loc, mulțumită păturei subțirĭ de zăpadă, ce acoperea solul la sfîrșitul luneĭ precedente și care l'a adăpostit întru cît-va destul de bine.

Timpul căldicel ce a urmaĭ în a doua jumătate a luĭ Ianuarie, precum și puținele ploĭ ce aŭ căzut la 18, 19 și 20, aŭ făcut ca semănăturile pe unele locurĭ să vegeteze cîte puțin, putîndu-se ast-fel 'ncă desvolta. La sfîrșitul luneĭ, a început o nouă perioadă de ger, însă mult maĭ slab ca acela din primele sale zile. Solul fiind pretutindeni descoperit de zăpadă, înghețurile de peste noapte aŭ cam pîrlit pe alocurĭ unele semănăturĭ de toamnă, maĭ cu deosebire în părțile mult expuse vînturilor. Aŭ suferit puțin rapița și oarzele de toamnă; pe cînd grîul și secara sunt foarte frumoase și destul de viguroase.

Deficitul de apă în terenurile semănăturilor de toamnă pînă la finele luneĭ Ianuarie, 1904 st. n., a crescut încă cu aproape 3% de ceea ce era la finele luneĭ precedente. Ast-fel că acum el este de 59% față de valoarea normală.

Cu tot acest însemnat deficit de apă și cu perioadele destul de friguroase ce aŭ fost, totuși semănăturile, la finele luĭ Ianuarie, se prezintă bine. Chiar în acele părțĭ unde uoele dintr'însele aŭ fost pîrlite, vegetațiunea se va îndrepta, de oare-ce înghețul n'a pătruns la o adîncime maĭ mare, ast-fel că rădăcinile sînt sănătoase și vor da din noŭ,

Experiențele ce s'aŭ făcut asupra celuĭ maĭ tîrziŭ grîŭ semănat și care a fost pus în condițiunĭ de vegetațiune, -ŭ probat că el a început a se desvolta în mod normal.

Expoziția generală agricolă

Expoziținea generală agricolă și Tîrgul de vite se va deschide neapărat la termenul deja fixat: 1 Maiŭ 1904.

Comitetul Soicetățeĭ Agrare lucrează cu o deosebită stăruință pentru organizarea expoziținеĭ. S'a închiriat pentru aceasta localul Hugo de la șosea împreună cu șase pogoane teren de jur împrejur. Adeziunile sosesc mereŭ și, după cum se prevede, Expoziținea va corespunde tuturor așteptărilor.

S'a constituit o societate, capital 10.000.000 M. în cap cu Deutsche Bank și alte institute financiare germane. Participă și niște case engleze cu 20 la sută.

Această societate va fabrica unelte și toate mașinile industriale și agricole. Deutsche Bank cere cu inzistență la ministerul de finanțe, ca să se îndoiască **taxele din proiectatul tarif vamal, ast-fel în cît mașinile vor costa pe viitor în Romînia de 2—3 orĭ maĭ scump ca pînă acum.**

Partea tristă este—față de împrejurările cunoscute—că Deutsche Bank va obține sporirea dorită.

***

Membrii noui votați

D-niĭ Leon Ghica, M. M. Drăghiceanu, N. Vrăbiescu, P. Mareș.

***

Suntem în măsură d'a afirma că maĭ mulțĭ miniștri, între carĭ d. Costinescu, aŭ declarat maĭ multor miniștri streini, că noul tarif se va aplica chiar de la 1 Aprilie, pentru toate articolele ce nu sunt consolidate prin convențiuni.

Această știre a produs o vie emoție în cercurile diplomatice.

Intrebat de maĭ mulțĭ membri aĭ corpuluĭ diplomatic, d. Sturdza a confirmat știrea, însă că poate data de aplicare nu va fi tocmaĭ ziua de 1 Aprilie.

***

In depozitul de armăsarĭ aĭ statuluĭ din județul Constanța sunt actualmente 19 armăsarĭ de rasele arabă, dobrogeană și anglo-arabă.

Numărul acestor armăsarĭ va fi sporit în primă-vară.

***

Pneumoenterita infecțioasă a rîmătorilor s'a stins la noĭ în toată țara.

De oare-ce această epizootie există însă în prezent la Plevna, direcția sanitară a dat ordin medicilor veterinarĭ de pe malul Dunăreĭ, ca să ia măsurĭ severe spre a nu pătrunde din noŭ în țara noastră.

***

Febra aftoasă s'a stins în comuna Roșcanĭ din județul Iași, așĭ că în acest județ, epizootia nu maĭ există de cît în 13 comune.

***

Serviciul zootechnic din ministerul de domeniĭ a cerut d-luĭ C. I. Stoicescu, ministrul respectiv, ca pentru desvoltarea sericiculturеĭ în Rominia, să trimită în străinătate, spre a-și complecta studiile, pe un cunoscător în ale sericiculturеĭ și două din elevele cele maĭ bune care aŭ urmat la una din cele două școale de sericicultură ale ministeruluĭ de domeniĭ. Scopul principal e ca aceste p rsoane să se specializeze în cultura rațională și sistematică a gîndacilor de mătase după sistemul luĭ Pasteur.

***

Ministerul de domeniĭ a trimes circulărĭ tuturor primarilor comunelor rurale prin intermediul prefecturilor invitîndu-ĭ a pune în vederea veteranilor din localitatea respectivă, că pe ziua de 1 Martie 1904 să se prezinte la administrația domeniilor statuluĭ din județul Constanța pentru a-și lua în primire carul, boiĭ saŭ caiĭ, saŭ celelalte instrumente agricole pe care le-a cerut la împroprietărire.

Tot în această zi se vor distribui obiectele necesare gospodărieĭ și veteranilor împroprietăriță maĭ înainte.

***

D. C. Stoicescu, ministrul de domeniĭ, a numit o comisiune compusă din d-niĭ Nicoleanu, directorul agriculturеĭ din ministerul de domeniĭ, Chirculescu, șeful serviciuluĭ moșiilor și deputații Poenaru Bordea și Berendeĭ să studieze chestia desființăreĭ pătrimeĭ obligatoare impusă prin contractele de arendare ale moșiilor statuluĭ.

Comisia compusă din d-niĭ Nicoleanu, Chirculescu, Pop și Poenaru Bordea, s'a întrunit Mrrti seara la ministerul de domeniĭ și a discutat în mod preliminar chestia desființăreĭ pătrimeĭ de odihnă de pe moșiile statuluĭ.

Nu s'a luat nicĭ o hotărire; a rămas însă ca această comisie să se întrunească din noŭ în cursul săptămîneĭ viitoare.

***

După o statistică întocmită de serviciul sanitar veterinar rezultă că mortalitatea de variolă ovină n'a fost în tot cursul anuluĭ 1903 de cît de 3 la mie. Acest rezultat se datorește inoculărilor și vaccinărilor făcute.

***

In urma izolărilor și maĭ ales inoculărilor fă-

SEMINȚERIA P. HÜTTIG, VIENA
REPREZENTAȚI PRIN
MISLIN & RAMPACH Strada Sf. Voevozĭ, 5 BUCUREȘTI
SUB PATRONAGIUL SOCIETAȚEI AGRARE

Mostre și semințe sunt expuse la sediul Societățeĭ unde primim și comande.
Recomandăm semințele noastre de elită: **Sfecla furageră, Luzerna, Raigras, In de Riga, Colza de primăvară, Soja, etc. etc.**
— Catalogul se trimite la cerere franco —
Atragem atenția d-lor agricultorĭ asupra **aparatelor noastre perfecționate de uscat prune**, sistem Val Wass.
D-lor Membriĭ Societățeĭ Agrare se fac prețurĭ de preferință.

cute, variola ovină care în epoca actuală a anului trecut se afla în 24 județe 118 comune, nu există actualmente de cît în 16 județe cu 24 comune infectate.

***

Fondul exploatăreĭ în regie al pescăriilor și repopulăreĭ bălților și riurilor a fost sporit cu 22.000 leĭ în budgetul anuluĭ viitor adică de la 35000 leĭ la 372 de miĭ leĭ.

***

Ministerul de interne a reînoit circularea trimisă acum cît-va timp medicilor veterinarĭ, prin care îĭ invită ca să nu permită intrarea în țară a nutreturilor în cantități mici, fie ele așezate în căruțe, fie în sarcini pe spinare, în cazul cînd vin din țările vecine frontiereĭ noastre, bîntuite de epizootiĭ ca febra aftoasă, antrax, variola, etc.

Pentru fîn, pae, furaje artificiale în cantități mari, se va cere tot-deauna un certificat de origină, legalizat de o autoritate competinte prin care să se ateste că vin dintr'o localitate unde nu există epizootiĭ, pe o rază de 30 km.

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer și gîrniță.**

Informațiĭ la Moșia Cesieni jud. Romanați saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — București.

Pădurea Tatomir

Se află de vînzare lemne de foc și cherestele carĭ se vînd cu stînjenul, cu mia de kgr. și cu metrul cub.

Depărtarea este de 53 kilom. de Bucureștĭ, pe șoseaua Fierbinților la comuna Greci-Grădiște, cătunul Greci-de-sus, județul Ilfov, la proprietarul moșieĭ unde se află depozitate lemnele, saŭ în Bucureștĭ, strada Țăranilor No. 152.

Prețurĭ și condițiunĭ avantagioase.

De vînzare Una presă mare pentru fîn, pae etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victorieĭ 55.

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoșĭ prăsiți în țară, buni reproductorĭ pe prețul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca.

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în Bucureștĭ, fundătura Mărcuțeĭ 22, în întindere de 11 pogoane vie și 1 pogon fineață, avînd și o casă de locuit și un linŭ

A se adresa strada L.-Catargi 17

De vînzare **Vin negru de OREVIȚA vechiŭ de 15 anĭ, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleșanu, strada Lascăr Catargi No. 17.**

Carnetul Agricultoruluĭ

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Prețul legat: Leĭ 3

a se adresa d-luĭ Sanilievicĭ, Bucurescĭ Bulev. Elisabeta 6

MINISTERUL DE INTERNE

Direcțiunea Generală a Serviciuluĭ Sanitar

BULETIN

De mersul epizotiilor animalelor domestice în Romînia

De la 1/14 Ianuarie pînă la 8/21 Ianuarie 1904

In tot teritoriul Regatuluĭ nu există pestă-bovină de la 1886

MALADII	DISTRICTE	No. comunelor	No. Curților	SPEȚA	Bolnave vechi	Bolnave noŭ	Total	Moarte	Ucise	Vindecate	Rămase bolnave	OBSERVAȚII
Febra aftoasă	*Botoșanĭ* .	6	32	Bou	610	615	1225	—	—	372	853	
»	*Covurluĭ* .	3	25	»	87	30	117	—	—	94	23	
»	*Dorohoiŭ* .	8	98	»	705	720	1425	6	—	465	954	
»	*Iași* . . .	18	123	»	449	664	1113	—	—	150	963	
»	*Tulcea* . .	3	13	»	28	78	106	—	—	20	86	
»	*Vasluĭ* . .	2	76	»	230	80	95	—	—	208	102	
»	*Tutova* . .	2	24	»	12	41	310	—	—	16	36	
	7	42	391	—	2121	2228	4349	6	—	1325	3018	
»	*Covurluĭ* . .	1	1	Porc	—	1	1	—	—	1	—	
Vărsatul	*Argeș* . . .	1	1	Oaie	—	57	57	—	—	30	27	
»	*Botoșanĭ* . .	2	2	»	529	167	696	6	—	113	577	
»	*Constanța* .	2	2	»	378	—	378	1	—	327	50	
»	*Covurluiŭ* .	5	28	»	1491	5	1496	123	—	594	779	
»	*Dolj* . . .	1	1	»	20	5	25	1	—	16	8	
»	*Iași* . . .	4	4	»	125	—	125	—	—	43	82	
»	*Ialomița* .	3	13		596	—	96	—	—	35	61	
»	*Ilfov* . . .	3	4	»	34	20	554	—	—	532	22	
»	*Romanați* .	1	1	»	5	4	9	—	—	—	9	
»	*Teleorman* .	1	1	»	34	8	42	—	—	34	8	
»	*Vasluĭ* . .	2	3	»	48	57	105	22	—	48	35	
»	*Prahova* . .	2	17	»	37	74	111	7	—	26	78	
»	*Roman* . .	1	2	»	4	10	14	—	—	—	14	
»	*Tecuci* . . .	2	2	»	20	39	59	2	—	20	37	
»	*Dorohoiŭ* .	3	3	»	—	78	78	8	—	46	24	
	15	33	5	—	3321	3845	170	88		1864	—	
Brâncă infecțioasă	*Dolj* . . .	1	1	Porc	1	—	1	—	—	1	—	
	Argeș . . .	1	1	»	—	46	46	10	23	—	13	
»	*Ialomița* .	1	1	»	—	10	10	7	—	1	2	
	5	3	18	—	1	56	57	17	23	2	8	
Antrax	*Roman* . .	1	1	Cal	—	4	4	4	—	—	—	
»	*Romanați* .	1	1	Bou	—	4	4	4	—	—	—	
Turbare	*Neamțu* . .	1	1	Câine	—	1	1	—	1	—	—	
	Brăila . .	1	1	»	—	1	1	—	1	—	—	
»	*Ilfov* . . .	1	3	»	—	3	3	3	—	—	—	
»	*Dolj* . . .	1	1	»	—	1	1	—	1	—	—	
»												
	6	4	6	—	—	6	6	3	3	—	—	
»	*Prahova* . .	1	1	Boŭ	—	1	1	—	1	—	—	
Răpciugă	*Tecuci* . .	1	1	Cal	—	1	1	—	1	—	—	
	Botoșanĭ .	1	1	»	—	5	5	—	5	—	—	
»	*Mehedinți* .	1	1	»	—	4	4	—	4	—	—	
»	*Constanța* .	5	12	»	—	13	13	—	13	—	—	
»	*Tutova* . .	1	1	»	—	4	4	—	4	—	—	
»												
	5	9	16	—	—	27	27	—	27	—	—	

Casurile noŭ sunt prin inoculație
(Les nouveaux cas sont par inoculation)

Uleiuri Minerale

PENTRU

MAŞINE AGRICOLE ŞI INDUSTRIALE

DIN FABRICA SOCIETĂŢEI

„Steaua Romînă“

BUCUREŞTI

Valvolină pentru Cilindre, Grăsime consistentă

ZWEIFEL & Co.

BUCUREŞTI

31, Calea Moşilor, 31

IAŞI — *Strada Lozonsky, 10* | *CRAIOVA* — *Strada Unirei, 105* | *GALAŢI* — *Strada Mare, 23*

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ❖ GALAŢI ❖ BRAILA ❖ CONSTANŢA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

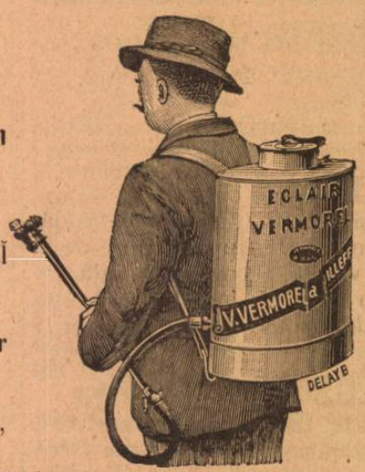

PLUGURI GARANTATE DIN OŢEL

Cu 1, 2, 3 şi 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde

— Cu şi fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oţel, în 2 şi 3 părţi

Maşini de semănat în lat

Construcţia perfecţionată, 3,76 m. lăţime din renumita fabrică F. H. Ecker

Maşini de semănat în rînduri

Renumita „BEROLINA“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă şi economică în distribuirea seminţei

Batoze de bătut porumbul cu aburi, şi cu mîna simple şi duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum și valorĭ. Asigură asupra vieței omuluĭ în toate combinațiunile uzitate:

Caz de moarte, Supraviețuire, Zestre și Rente

Sediul Social: Palatul Societățeĭ, strada Doamneĭ No. 12

Agenții în toate orașele țăreĭ

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat. Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREI ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

15 FEBRUARIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 68.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE LA 1 ȘI 15 ALE LUNEI

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni „ țară 5 „ „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

BIBLIOTECA CENTRALĂ

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere, *compusă din d-nii*:

Sava Șomănescu, Nicu Negri *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii:

C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.

Colaboratorii revistei sunt d-nii:

I. Atanasiu, Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, C. A. Berendey, Gh. Cristodorescu, L. Colescu, Dr. Creangă, I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, M. Hîrsu, Dr. Hepites, Dr. C. Istrati, V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, V. S. Moga, Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe, G. N. Nicoleanu, Ion Peană, P. Popescu-Daia, N. O. Popovici-Lupa, Dim. Popescu, Gh. Ppescu, Dr. Paul Riegler, V. I. Radu, F. Robin, D. R. Rusescu, D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Noic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societății Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

FURNISORUL CURȚEI REGALE — CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

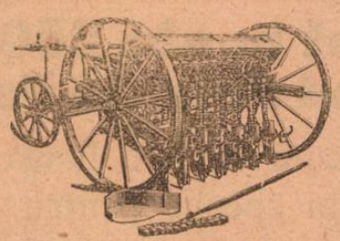

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „sistem Sack“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON, PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem.
Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare
Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 350 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

SOCIETATEA AGRARĂ
A
MARILOR PROPRIETARI DIN ROMÎNIA

EXPOZIȚIUNEA

GENERALA: AGRICOLA, INDUSTRIALA, MINIERA
ȘI
TÎRGUL DE VITE

Se vor deschide în luna

Maĭ 1904

Doritorii de a participa la Expoziţiune se vor adresa, pentru ori-ce informaţiuni, la sediul Societăţeĭ, Calea Victorieĭ 55.

Pentru publicitate şi anunţurĭ a se adresa Societăţeĭ Agrare: BIUROUL DE PUBLICITATE, Calea Victorieĭ 55, Bucureşti.

PLUGURI cu ABURI
„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşuluĭ No. 6.

15 FEBRUARIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEÏ AGRARE A MARILOR PROPRIETARÏ

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciŭ.

ANUL IV. — No. 68.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE LA 1 ȘI 15 ALE LUNEI

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ „ 6 „
Pentru membriĭ Societățeĭ Agrare gratuit

CASA RURALA

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea uneĭ* comisiuni de supraveghere *compusă din d-niĭ:* **Sava Șomănescu, Nicu Negri** *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-niĭ:

C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa. Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,

Colaboratoriĭ revisteĭ sunt d-niĭ:

Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe, Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 68

N. Filipescu.—**Casa Rurală.**
„Agrarul“. **Expoziția.**

De pe Domeniul Coroaneĭ

I. Kalinderu.—**Două circulărĭ.**
De la Prut.—**Sindicatele agricole.**
M. Rampach. — **Conservarea legumelor și fructelor.**
Teișanu.—**Legea comunală.**
XXX. — **Chestiunea odihneĭ pătrimeĭ la moșiile statuluĭ.**
Diverse: Recolta ungară și cea austriacă. — Lucrările stațiuneĭ agronomice.

Casa Rurală

Ciudată părere are despre Romînia partidul ce să laudă cu «încrederea în țară».

Romînia ar fi, după partizaniĭ Caseĭ Rurale, o țară de colonizare: un fel de Republică Argentină.

Proprietatea n'ar fi, la noĭ, ca în țările civilizate, rodul muncieĭ și al economiilor. Proprietatea cată a fi o creațiune a legiĭ

Ast-fel, repartiția proprietățiĭ ar fi înrîurită de curentele parlamentare ale momentuluĭ, de convenințele partidelor și de fantaziile legiuitorilor.

Momentan este la modă ideia uneĭ Case Rurale.

Această Casă ar fi un fel de mașină de măcinat, în care s'ar turna proprietatea mare spre a se scoate proprietate mică.

Susțiitoriĭ Caseĭ Rurale ar lua uiumul spre a-șĭ reîmprospăta popularitatea.

Spre a prețui valoarea acesteĭ concepțiunĭ, cite-va cifre sunt necesare.

In Franța, țară de mică proprietate, suprafața arabilă a soluluĭ se împarte în modul următor:

Proprietate maĭ mică de 10 hectare: 17.573.550 hect.
Proprietate maĭ mare de 10 hectare: 31.988.344 hectare.

In Romînia, dacă lăsăm la o parte moșiile Statuluĭ, bunurile de mînă moartă și pădurile, avem:

Proprietate maĭ mică de 10 hectare 4.647.097 hectare
Proprietate maĭ mare de 10 hectare 1.817.268 hectare.

Nu maĭ rămîne, azĭ, din suprafața arabilă a țăriĭ de cît 29 la sută, proprietate mare. In contra acesteia se duce asaltul; în contra aceleĭ marĭ proprietățĭ, a căreĭ apologie o făcea Mihail Kogălniceanu, autorul Legiĭ rurale, în ședința Camereĭ de la 3 Februarie 1883, în termeniĭ următorĭ:

«Proprietatea cea mare a păstrat «naționalitatea și Patria romînă. Aceĭ «bătrînĭ proprietarĭ marĭ, carĭ eraŭ «în tot momentul amenințațĭ să-șĭ «piardă capul, saŭ să fie surghiuniță «peste nouă mărĭ și nouă țărĭ, să «populeze insulile Mării Mediterane «și Mareĭ Egee, aceia aŭ apărat țara «aceasta, aceia carĭ mergeaŭ cînd cu «rogojina în cap, cînd cu petițiunea «în mînă, alergînd în toate părțile «lumiĭ pentru apărarea acesteĭ țărĭ. «(Aplause)

«Dacă aș fi știut că în urma apli«cărĭ legiĭ din 1864, avea să vină un «timp în care să nu maĭ rămînă o «proprietate mare în Romînia maĭ «bine mi-aș fi tăiat mîna, ca să nu «maĭ subscriŭ acea lege. (Aplause).

Așa vorbeaŭ oamenĭĭ de talia luĭ Kogălniceanu.

Azĭ, vremurile s'aŭ schimbat. Considerațiunĭ de ordin național nu numaĭ pot înfrîna egoismul și invidia desvelite de nouile năzuințe ce licăresc azĭ la uniĭ.

De aceia, voiŭ mărgini dem nstrația mea numaĭ la cea-ce atinge interesele materiale ale sătenilor și cred că pot așterne de la început, următoarea propoziție:

Casa Rurală ar fi o nenorocire pentru populația țărănească.

Cum e repartizată proprietatea, la noĭ, marea proprietatea re rezintă un principiŭ de justiție, iar nu un element de asuprire pentru țărănime.

Trec la demonstrație.

Să presupunem că toată proprietatea mare va fi pulverizată, trecînd prin Casa Rurală. Fie care familie de țărani ar căpăta—de s'ar da la toți de o potrivă—circa trei pogoane și o fracțiune.

Dar, probabil, nu vor fi vîndute în loturi toate proprietățile mari, sau nu vor fi împărțite la toți țăranii. Ar fi și ciudat lucru ca, de la început să dai ființă unei proprietăți atît de nechibzuite, care de la prima generație ar fi redusă la loturi de trei pogoane. In cazul acesta, se vor isca mari neajunsuri. Atîta numai că ele vor fi împuținate potrivit cu mai puțină întindere a operațiunilor acestei instituțiuni.

Și într'un fel și într'altul, cari vor fi efectele Casei rurale?

După un timp oare-care, nepotrivirile izvorîte din moșteniri sau din vînzări, vor eși la iveală. Vom avea aci loturi de 10 pogoane, stăpînite de către un singur țăran, care va putea trăi muncind pămîntul său; dincolo, familii de cîte zece membrii pe un singur pogon, nevoiți a căuta de lucru aiurea.

Dar unde?

Aci e chestiunea.

Acești țărani, cu cîte un pogon înghesuiți din toate părțile numai de loturi mici, nu numai că nu vor avea în deplină proprietate abia o palmă de pămînt, neîndestulătoare spre a-și susține traiul, dar nu vor avea la îndemînă nici proprietăți mari, pe cari să se poată învoi la lucru.

Un lot de un pogon, lipit de o mare moșie, poate încă da o existență tolerabilă.

Un lot de un pogon înconjurat numai de loturi de cinci pogoane, e mizeria neagră.

Se afle dar sătenii că, prin Casa Rurală nu numai că cea mai mare parte dintre dînșii nu vor căpăta pămînt, dar nici nu vor mai avea unde să muncească.

Vor pricepe oare țăranii că ei trebue să fie vrăsmașii Casei Ruraie?

Este greu de răspuns.

In adevăr, partisanii Casei Rurale oferă țăranilor pămînt, iar noi le oferim un raționament.

Pare neîndoirs că sătenii se vor da de partea celor cu făgăduelí de pămînt.

Totuși sunt regiuni de munte, unde nu e proprietatea mare și unde locuitorii nu trăesc cu gîndul de a stăpîni moșia mareluí proprietar. Aceștia sunt fericiți să vie la cîmp, pe vremea secerii, reîntorcîndu-se apoi, cu un mic capital agonisit, la munte spre a'și cosi fînețurile s'au a-și culege prunile.

Cînd, pentru aceștia, cîmpul va dispare, împeticit, fiind în loturi mici, țăranii de la munte, strîmtorați în cîte-va prăjine de livadă, numai partizani ai Casei Rurale nu vor fi.

Dar chiar și țăranii de la cîmp vor deveni tot mai dîrjî vrăjmași ai Casei Rurale, pe măsură ce efectele ei se vor întinde mai depart.

La aplicare, sunt convins că în contra fie-cărei obște de 100 de săteni cari vor voi să-și împartă ultimele moșii, vor fi în tot deauna 500 de țărani cari se vor scula spre a împiedica împeticirea moșiei pe care ei se învoiau.

Astă-zi, pe cîtă vreme *toți* nădăjduesc se capete pămînt, raționamentul nostru poate fi fără farmec

Casa Rurală se folosește în adevăr de întunericul care o învăluie, țăranii neștiind nici cîți dintre ei, nici cît, nici cum vor căpăta pămînt.

Cînd vor afla însă toate acestea, majoritatea țăranilor de la cîmp și anume toți aceia cari nu se vor folosi de Casa Rurală, ba chiar vor suferi de pe urma ei, vor fi alături de noi.

In necunoscutul de azi, țăranii nădăjduesc ca omul care are un bilet de loterie. Atîta numai, că cu Casa Rurală e și mai rău, căci se întreține iluzia că toate biletele cîștigă; iar loteria e din acelea cari nu se trag nici odată

Dacă nu cum va ea se trage, păcălitii vor vedea că nu numai au fost amăgiți, dar încă că ceî norocoși au cîștigat însuși instrumentul lor de muncă, dobîndind moșia pe care se învoiau.

Casa Rurală poate beneficia astfel pe lîngă o parte din țărani, de o vremelnică favoare, datorită unui echivoc.

Farmecul Casei Rurale rezidă numai într'o amăgire.

Nedreptățile se vor vedea la aplicare De aceste nedreptăți, Casa Rurală nu poate scăpa de cît dacă s'ar adapta unuia din sistemele socialiste, cari caută azi să împace nationalizarea soluluí cu principiul micei proprietăți individuale. Cu o periodică repartizare a proprietății cînd, de pildă, din zece în zece ani, s'ar restabili egalitatea loturilor principiul Casei Rurale, tot ar fi mai tolerabil.

Dar sub regimul nostru, în starea de azi a repartițiunii proprietății, cu sistemul moștenirilor de ființă, pulverizarea a ceea ce a mai rămas din proprietate ar însemna strivirea celor mai mici și celor mai săraci.

Cînd peste două treimi ale pămîntului de arătură aparțin micei proprietăți, țăranii—afară de cîți-va chiaburi—trebue mai bucuros să dorească ca proprietatea mare rămasă încă în ființă să fie în stăpînirea mareluí proprietar.

Marea proprietate e un mijloc de traiu mai ales pentru ceî mai desmoșteniți. Ea este o compensațiune, un corectiv față de inegalitățile neînlăturabile izvorîte mai ales din regimul succesoral.

Dar, dacă ne învoim cu principiul că Statul are datoria să înriurească repartițiunea proprietății, sub îmboldul uneî pretinse ideî de justiție care în cazul de față duce la cumplite inichități, cîte consecințe nu pot răsări de aci?

De pildă, se va putea susține, cu oare-cari temeiu, că țăranii au nevoe nu numai de pămînt dar și de bani.

Cînd știm că la noi marea proprietate nu mai însumează de cît un procent de 29 la sută din teritoriul țării și cînd știm că dobînda la țară e de cîte un leu la napoleon pe lună, apare învederat că chestiunea capitaluluí mobiliar cere o mult mai grabnică dezlegare de cît acea a capitaluluí imobiliar.

Iată o chestiune:

Pentru ce dobînda la orașe e mai scăzută ca la sate?

Intre altelele din cauza Băncii Naționale. Banca Națională nu poate ajuta pe țărani. Efectele cu termen de 90 de zile nu pot folosi agricultorilor și, apoi, procedura falimentuluí nu se poate întinde la săteni.

In mai multe țări, însă, s'a ajuns ca avantajele uneî bănci de emisiune să folosească indirect agriculturei.

Procedeul e următorul. Partea de beneficiu izvorît din privilegiul concedat de Stat uneî societăți particulare de a emite hîrtie, și care beneficiu, pentru acest cuvînt, trebue să fie al Statuluí, s'a cedat, în acele țări, institutiunilor de credit agricol fără dobîndă.

La noi, primul-ministru a declarat că a dat, gratuit Băncei acest privilegiu.

Or, privilegiul acesta reprezintă 70 de milioane.

Oare țăranii adăpați cu ideile propováduitorilor Casei Rurale nu vor putea susține—și de altminteri cu drept cuvînt—că ar fi mai firesc ca acești bani să se afle în casele de credit agricol în loc ca să se adaoge în buzunarile acționarilor Băncii la remunerația deja dobîndită a capitaluluí lor?

Și precum țăranii sunt îndemnați a ochi moșiile mari, nu s'ar putea ca ei să-și abată privirile și spre Banca Națională?

Iată o întrebare care poate stîrni oare-care turburare în rîndul acelora cari au pus cu atîta ușurință grava problemă a Casei Rurale.

In această ordine de ideî vom găsi argumente cari vor mai potoli

batjocorile și provocațiunile, cu carĭ de pildă un ziar de partid își încheie articolul de fond.

Proprietarii marĭ n'aŭ lecțiunĭ de primit de la Banca Națională.

Micile cusururĭ ce li se pot găsi sunt cu prisos resplătite prin serviciile aduse.

E destul să amintesc minunata operă de dezinteresare și de solidaritate ce se datorește micilor proprietarĭ, carĭ din dăniile lor aŭ întemeiat asistența publică în Romînia.

Proprietatea mare, «moșia» a cărei înțeles se confunda altă dată cu acela de patrie, a înzestrat așezămintele de bine fără cusur cu pămînturĭ de o întindere de 628,000 de pogoane.

Pe cînd alțiĭ storc resursele Statuluĭ în folosul lor, marii proprietarĭ ușuraŭ greutățile Statuluĭ, luînd pe seama lor întreaga sarcină a asistențiĭ publice.

In nicĭ o țară din lume, marea proprietate n'a dat o atît de strălucită pildă de dezinteresare.

Așa dar, nicĭ învinuirile aduse mareĭ proprietățĭ, nu îndreptățesc măsurile plănuite de partizaniĭ proectuluĭ, nicĭ dorul de țăranĭ nu justifică crearea Caseĭ Rurale care, pentru majoritatea sătenilor, ar fi o nenorocire.

Că este mult, foarte mult, de făcut pentru ridicarea păturiĭ țărănești este neîndoios.

Aderenții Caseĭ Rurale însă aŭ greșit calea.

Chestiunea îmbunătățiriĭ soarteĭ țăranilor este, în primul rînd, o problemă de producțiune, iar nu de repartițiune a averilor.

N. Filipescu

EXPOZIȚIA

Anul care vine va fi caracterizat pentru Societatea Agrară prin expoziția generală: agricolă, industrială, minieră și Tîrgul de vite ce organizează. Această mare operă, care este legată cu foarte serioase sacrificiĭ de banĭ și muncă, va fi însemnată și pentru țara întreagă, din cauza extindereĭ ce se dă acesteĭ expozițiunĭ.

Este prima mare lucrare de ordin pozitiv ce se face la noĭ din inițiativa privată a agricultorilor. Pînă acum aŭ fost expozițiunĭ organizate de societățĭ particulare, dar însemnătatea lor a fost restrînsă, oare cum redusă prin materia expozabilă și prin înfățișarea unuĭ număr nu destul de mare de ramurĭ economice. Expoziția Societățeĭ Agrare va fi cea întîĭ organizație generală, de o extindere considerabilă, în această direcție. Toate forțele economice ale țăreĭ noastre vor fi reprezentate, concentrate într'un spațiŭ limitat, care va permite o comparațiune lesnicioasă și o judecare sănătoasă a situațiuneĭ noastre economice.

Fiind că întreaga țară va lua parte la această expozițiune se va putea avea o anchetă perfectă, deplină, asupra agriculturеĭ din toate regiunile și asupra dezvoltăreĭ celor l'alte ramurĭ de producțiune. Se vor putea vedea produsele reputate din nordul Moldoveĭ, grînele frumoase ca și vitele alese din această regiune înaintată în cultura agricolă, alăturĭ cu produsele cîmpiilor dunărene, cu cele din Dobrogea, Muntenia și Oltenia. Tot ceea ce am realizat pînă acum în domeniul ramurilor secundare, cum e viticultura, sericicultura, horticultura, pomologia vor fi reprezentate prin produsele cele maĭ alese și maĭ bune.

Tîrgul de vite va forma o secțiune foarte însemnată a expozițiuneĭ. Societatea Agrară, în silința eĭ de a îmbunătăți cît maĭ mult temelia economică a agriculturеĭ, s'a gîndit ca în primul rînd, trebue să'și îndrepte atenția asupra acesteĭ extrem de însemnate ramurĭ de avuție: creșterea vitelor. Tîrgul de vite va avea dar întinderea ce i se cuvine după importanța problemeĭ ameliorăreĭ creștereĭ vitelor, așa că vom putea și aci să ne dăm seama de situațiunea exactă a producțiuneĭ noastre în această ramură,

Acelaș interes se va da și celor-l'alte ramurĭ de producțiune, pentru a face din această expoziție într'adevăr o expoziție generală a Economieĭ publice romnieștĭ.

Localul Hugo de la șosea, împreună cu 11 pogoane teren de jur împrejur ce s'aŭ închiriat, vor oferi destul spațiu pentru a cuprinde într'însul întregul număr de obiecte și tîrgul de vite. Deja de pe acum, participarea se anunță numeroasă, din toate unghiurile țăreĭ.

Domeniul Coroaneĭ a promis de a lua parte, cu frumoasele produse ale moșiilor sale de cîmp și de munte, cu colecțiile sale culturale așa de interesante și cu întregul său aranjament special care'ĭ dă o atracție specială. Ministerul de resboiŭ a promis și dînsul concursul său; el va ocupa un loc aparte unde va expune produsele sale de la herghelia Cislău. Se vor putea observa aci rezultatele ce aŭ dat, în decursul anilor, sacrificiile serioase consimțite de stat pentru această herghelie. Asemenea și ministerul agriculturеĭ și al domeniilor va participa, cu produsele fermelor și a școlilor sale, ca și cu cele ale laboratoriilor sale și ale direcțiunilor industriale și miniere

Societatea Agrară lucrează acum cu o deosebită rîvnă pentru reușita acesteĭ marĭ opere economice naționale. Ea este prima operă de ordin pozitiv, care va avea o deosebită influență asupra dezvoltăreĭ noastre economice, întreprinsă de Societatea Agrară și succesul eĭ va fi al societățeĭ, al ideilor pentru triumful cărora luptă. Este decĭ nevoe ca toțĭ amiciĭ Societățeĭ Agrare, ca toțĭ partizaniĭ ideilor agrare, ca toțĭ aceĭ carĭ pun interes și vor să contribue la propășirea economică a țăreĭ să conlucreze, să pue umărul lor, să dea ajutor pentru ca Expoziția generală să se prezinte cît maĭ bine, din toate punctele de vedere.

Sacrificiile de banĭ și muncă necesare pentru o asemenea organizație mare și foarte complicată în acelaș timp, sunt foarte însemnate. Sunt cheltuelĭ considerabile de făcut și nenumărate detaliĭ, nenumărate chestiunĭ de rezolvat. Lucrarea nu este nicĭ de cum ușoară. O expoziție nu se face dintr'o zi pe alta. Ea reclamă munca stăruitoare și obositoare, pe lîngă cheltuelile necesare.

Societatea Agrară va acoperi, fără îndoială, toate aceste nevoĭ din propriile eĭ forțe. Dar, fiind-că o lucrare așa de vastă și întinsă, cum este o Expoziție generală: agricolă, industrială, minieră și de vite depinde de nenumărațĭ alțĭ factorĭ asupra cărora Societatea nu poate avea influență directă, rugăm pe toțĭ amiciĭ noștriĭ ca să arate interes față de cauza noastră, pe care s'o sprijine în toate ocaziunile.

Organizațiunea lucrărilor de propagandă și culegere pentru Expoziție este făcută de mult. Pentru fie-care județ există cîte un comitet special, care și-a luat însărcinarea de a aduce la cunoștința producătorilor locali data deschidereĭ Expozițiuneĭ, de a'ĭ îndemna la participare și a le arăta folosul real al acesteĭ creațiunĭ și de a deștepta inițiativele și a stimula pe ceĭ dornicĭ de a se distinge cu acest prilej. Planul Expozitiuneĭ, cum și împărțirea eĭ pe secțiunĭ și categoriĭ, după felul de producțiune, este de asemenea gata, așa că primele măsurĭ sunt deja luate.

Lucrările necesare de îngrădire, parcelare și amenajare în interiorul locului destinat Expoziției încep în curînd. Peste puțin timp apoĭ, Societatea va publica o revistă specială a Expoziției, care nu se va ocupa de cît cu chestiunile, proectele și deciziunile luate în această privință. Afară de această revistă, Societatea va scoate la deschidere un Catalog al Expozițiuneĭ, în care vor figura toate obiectele expuse ca și numele expozanților.

Apoĭ, tot Societatea Agrară va publica o lucrare detaliată asupra Expozițiuneĭ, o lucrare teoretică, prac-

tică, concepută din punct de vedere al intereselor dezvoltăreĭ noastre economice, în care să înregistreze şi discuta toate observaţiunile ce le va sugera expunerea tuturor obiectelor şi a vitelor. Acesta va fi un raport general asupra situaţieĭ economice a Romîniеĭ în anul 1904, un raport fidel, bazat pe observaţiĭ de o exactitate riguroasă.

Societatea Agrară va căuta dar să îşĭ facă datoria pe toată linia. Ea va munci fără preget pentru reuşita deplină a Expoziţiunei, al căreĭ succes va fi un titlu de glorie pentru dînsa.

Voim să sperăm că toţĭ aceĭ la carĭ ne-am adresat şi ne vom adresa vor privi şi eĭ ca o datorie ce li incumbă darea unuĭ sprijin activ, neîntrerupt, pentru reuşita morală şi materială a acesteĭ marĭ lucrărĭ, prima de acest gen în ţara noastră şi prima care va fi datorită excluziv iniţiativeĭ private a agricultorilor.

„Agrarul“

Două Circulări de la Domeniul Coroaneĭ

Reproducem mai jos ultimele două circulări trimese de d. *Ion Kalinderu* agenţilor săĭ pe Domeniul Coroaneĭ.

Prima este relativă la înfiinţarea de muzee pe lîngă fie-ce domeniŭ, muzee silvice şi agricole, în carĭ să figureze toate produsele principale forestiere şi agricole ale moşiilor Domeniuluĭ. La partea silvică sunt prevăzute colecţiunile de soluri şi roce din păduri, herbare forestiere, colecţiĭ de insecte şi păsărĭ vătămătoare etc. Muzeele vor mai conţine colecţiĭ carĭ vor arăta progresele ce se fac la Domeniul Coroaneĭ în ce priveşte „dezvoltarea materială, intelectuală şi morală a locuitorilor“.

De prisos, credem, să mai căutăm a pune în evidenţă folosul cel mare al unor asemenea muzee, carĭ sunt un fel de schemă a naturеĭ şi a activităţeĭ regionale.

A doua circulară îndeamnă pe agenţĭ ca să stăruе printre locuitorĭ ca să contribue fie-care pentru ridicarea unuĭ monument mareluĭ nostru poet *Vasile Alexandri*. Ideea e fericită, şi ea doved ste că d. Kalinderu nu se dă nicĭ odată înapoĭ cînd este vorba de a da puternicul său sprijin uneĭ fapte bune şi patriotice. Ţăranul trebue iniţiat în viaţa intelectuală a romînismuluĭ, el trebue să cunoască pe oamenĭi marĭ aĭ neamuluĭ său, să înveţe a respecta memoria lor şi a le aduce prinosul de admiraţie ce merită. Este o întreagă operă de educaţie, — şi circulara d-luĭ Kalinderu o face. Toţĭ oamenĭi de bine vor înregistra cu satisfacţiune aceasta.

V. M. K.

MUZEELE AGRICOLE şi SILVICE
ale
DOMENIULUI COROANEI

Domnule Agent,

Progresele ce se fac din zi în zi în toate direcţiunile vieţeĭ economice, nu se pot maĭ bine învedera de cît prin expoziţiunĭ.

Vă este cunoscut că de un timp aŭ început să se organizeze şi să se ţină şi la noĭ tot maĭ multe expoziţiunĭ maĭ ales regionale. Administraţia noastră fiind acum bine apreciată şi cunoscută în toată ţara, e invitată cu stăruinţă a lua parte la aceste expoziţiunĭ, maĭ ales la cele din judeţele în carĭ are domeniĭ, pentru care vă atrag serioasa atenţiune asupra muzeelor noastre.

Despre aceste muzee, v'am scris încă la 14 August, 1885, cînd v'am cerut a le înfiinţa şi pe carĭ numaĭ unĭĭ din şefiĭ de Regie le-aŭ înfiinţat. Cum însă de atunci lucrurile s'aŭ schimbat mult, maĭ cu seamă în urma exploatărilor în regie şi a noilor ramurĭ de producţiune introduse, e natural ca ele să nu se maĭ mărginească numaĭ la colecţiunĭ floristice, faunistice şi la probe de lemn şi cereale, ci trebue să coprinză absolut toate produsele domeniuluĭ; astfel ca să serve ca o expoziţie permanentă şi complectă a tot ce facem.

In faţa acestor schimbărĭ, vă invit, d-le Agent, a proceda cît maĭ curînd la complectarea muzeelor, cunoscînd că pe lîngă icoana ce trebue să dea despre toate producţiunile Domeniuluĭ, despre modul nostru de exploatare şi despre întreaga noastră activitate, ele sunt chemate a ne servi şi la diferite concursurĭ, la expoziţiĭ regionale, la expoziţiĭ generale şi universale. Intr'adevăr participarea la exposiţiunĭ fiind atît în interesul nostru, cît şi în al obşteĭ, care aşteaptă pildă de la noĭ, se cade să ne prezentăm cît maĭ strălucit. Orĭ, cum pregătirile pripite şi în apropierea deschidereĭ expoziţiunilor, nu pot fi nicĭ odată depline, şi asemenea pregătirĭ cer timp maĭ îndelungat; e bine ca să avem tot-deauna gata colecţiunĭ complecte de tot ce se produce pe domeniĭ, însoţite de diferitele studiĭ saŭ observaţiunĭ ce veţĭ fi facnt în cursul anuluĭ asupra lor.

In ce priveşte organizarea muzeelor în acest scop, fie-care din d-v. a avut ocazia să viziteze diferite expoziţiunĭ, şi ştie ce trebne să figureze pentru învederarea munceĭ noastre în toate privinţele; aşa:

1) Cu privire la «Silvicultură vor figura:

Planul şi amenajamentul pădureĭ.

Mostre de toate esenţele forestiere, ca structură normală, reprezentînd diferite secţiunĭ în mod natural şi lustruite, cu coajă, frunză, floare şi fruct, cum şi mostre de creşterĭ anormale din diferite cauze.

Un herbar forestier compus din mostre complecte, adică cu ramurĭ, cu muguriĭ, cu florĭ şi pe cît posibil şi cu fructe.

Colecţiune de toate formele in carsunt aduse în comerţ, produsele silvice. Seminţe forestiere.

Soluri şi roce din păduri. Forma cea maĭ potrivită pentru mostrele de roce, este un paralelipiped de 5 cm. grosime, 10 lărgime şi 15 cm. lungime.

Colecţiunĭ de insecte vătămătoare, însoţite de mostre de lemne, prin care să se arate efectele ce produc. Aceste insecte ar fi de dorit a se aduna în toate stările metamorfozăreĭ lor.

Colecţiunĭ de pasărĭ vătămătoare şi nevătămătoare împăiate, cum şi mamifere ce populează pădurile.

Vederĭ de diferite plantaţiunĭ, sisteme de împăduriri, masive păduroase, industriĭ forestiere, case de administraţie, cantoane. Mijloace de transport, şosele şi alte lucrărĭ silvice. Vederĭ de ale stabilimentelor industriale; fotografiĭ de ale pădurilor, brigadierilor, etc.

Pentru colecţiunĭ de trunchiurĭ şi pentru herbare, se vor arăta cu precisiune: numele popular şi botanic, localitatea, natura terenuluĭ, altitudinea şi expoziţia terenuluĭ pe care a crescut.

2) Cu privire la agricultură: Planul economic al domeniuluĭ, probe de cereale şi de toate plantele cultivate, atît boabe cît şi în spice de diferite forme şi mărimĭ.

Strugurĭ, probe de vin, vederĭ de viĭ cu un scurt istoric al infiinţăreĭ şi regenerăreĭ lor. Vederĭ de lăptăriĭ, stupăriĭ, ateliere de lemnărie, fringhierie, olărie, impletiturĭ in răchită, strungării, etc, cum şi toate produsele acestora.

Analiza soluluĭ. Fotografiĭ de ale vitelor împreună cu rezultatul îmbunătăţirilor.

Fructe, vermĭ de mătase, plante medicinale, observaţiunĭ meteriologice şi generale asupra vegetaţiuneĭ.

Probe din cîmpurile de experienţă cu registru de observaţiunĭ. Vederĭ

de mașinĭ și unelte agricole. Vederĭ de ale gospodăriilor agenților noștri, a caselor de administrație, a grajdurilor, a magaziilor de producte, pătulelor și celor-lialte construcțiunĭ.

Vederĭ de drenajurĭ, canalizărĭ, căĭ de comunicație și alte însemnărĭ ale exploatăreĭ.

3) Cu privire la «desvoltarea materială, intelectuală și morală a locuitorilor de pe Domeniul Căroaneĭ», vor figura: produsele atelierelor școlare și ale lucrului manual ale elevilor și elevelor. Fotografiĭ de lucrărĭ în clase, în ateliere saŭ la cîmp. Grădinile școlare. Vederĭ și produse.

Fotografiĭ de ale primăriilor, bisericilor și școalelor clădite de noĭ. Teatru sătesc, societățĭ culturale economice. Vederea locuințelor țăranilor făcute după îndemnul nostru, împreună cu plantatiĭ, grădinĭ și dependințe. In sfîrșit, veți complecta muzeele cu tot ce producem, astfel ca la un moment dat să le putem trimite la orĭ-care expoziție.

Vă atrag tot-odată, d-le Agent, băgarea de seamă ca toate obiectele să fie numaĭ din cele maĭ izbutite, de calitatea cea maĭ bună și din cele maĭ nouĭ; nu cum s'a întîmplat la expoziția trecută a Asociațiuneĭ romîne pentru înaintarea și răspîndirea științelor, cum am constatat, cu multă părere de răŭ, că ni s'aŭ trimis de unĭĭ din d v., lucrurĭ din cele expuse într'o stare care lăsa foarte mult de dorit. In deosebĭ probele de cereale ne-aŭ fost înaintate fără cea maĭ mică îngrijire, așa că a trebuit să muncim mult pentru a le curăți și alege, operațiune care a ținut pînă în momentul deschidereĭ expozițiuneĭ, fără a putea fi totuși terminate definitiv.

Mostrele de cereale, maĭ ales, trebuesc bine alese, curățite de corpurĭ străine și păstrate în bună stare și în cantități îndestulătoare. Fie-care probă de cereale va avea o etichetă în care să se arate anul recolteĭ, cantitatea la hectar, greutatea, gradul de cutățenie, etc.

Cum avem însă maĭ pe toate domeniile clădirĭ speciale în eceastă privință, veți căuta a începe de îndată reorganizarea muzeelor, conform celor de maĭ sus, arătîndu-ne cele de carĭ aĭ maĭ avea trebuință spre a vi se putea procura. Imĭ veți trimite de asemenea la timp, un raport de cele ce aĭ făcut și veți purta de grije ca muzeul să fie tot-daun a în bună regulă și la curent, pentru a nu avea prea multă muncă cînd va fi să facem uz de el.

Vă previŭ că în scopul de maĭ sus, am comandat deja maĭ multe felurĭ de borcane de sticlă, de diferite forme, pentru mostrele de cereale și alte semințe.

Nu perdeți din vedere că de oarece Administrația noastră e bine cunoscută și apreciată și cum mulțĭ aŭ început a se interese de ceea ce facem și a lua pildă de la noĭ, numărul celor ce ne vizitează e din ce în ce maĭ mare, așa în cît muzeele de pe Domeniile Coroaneĭ, fiind complectate, după cum vă arătăm maĭ sus, orĭ-cine le vede își face o idee deplină de gospodăria noastră, pentru că ele sunt icoane adevărate a tot ce facem și producem.

De maĭ multe orĭ, v'am amintit că, calea pe care dorim să răspîndim cunoașterea faptelor noastre și să ajungem la propagarea metoadelor noastre, este aceea a pildeĭ, care e cea maĭ eficace. Avea dreptate marele orator englez Burke care a zis: «Exemplul e tot. El este școala neamuluĭ omenesc și numaĭ la această școală putem învăța.

Administrator, **Ion Kalinderu.**

Domnule Agent,

Primind de la onor. Academie Romînă maĭ multe liste de subscripție pentru ridicarea unuĭ monument poetuluĭ nostru Alexandri, vă trimit și d v. una, și vă rog a da tot sprijinul acesteĭ opere de recunoștință națională, înscriindu-vă cu cît veți crede de cuviință și intervenind să contribue și ceĭ-l'alți impiegați, cum și persoanele culte și țăraniĭ fruntașĭ de pe acel domeniŭ, cu cît le va sta în putință, fie și numaĭ cu 10—20 banĭ.

Inițiativa e luată de Academie, care a subscris de la început 5000 leĭ, afară de sumele cu carĭ s'aŭ trecut fie-care din membriĭ eĭ. Și cum apelul Academieĭ e îndreptat către toțĭ locuitoriĭ scumpeĭ noastre patriĭ, am ținut a vă remite și d-v. o listă, neîndoindu-mă de veneratia ce purtați celor carĭ 'șĭ-aŭ închinat viața și toată activitatea binelui și propășireĭ naționale, ca Alexandri, care m'a onorat în anĭ din urmă aĭ săĭ cu o deosebită amiciție.

Pentru neîntrecutul povestitor popular Creangă aĭ adunat cu toțiĭ frumoasa sumă de leĭ 442. banĭ 85, și fiind-că Alexandri e întiiul nostru poet național și unul din puternica generație, care a pus temelie Romîniei de azĭ, nu mă îndoesc că rezultatul va fi și maĭ mare.

Alexandri e primul care a cules nestematele poesiĭ populare, arătînd lumeĭ mîndra lor frumusețe; el a cîntat gloriile străbune și a slăvit faptele și devotamentul ostașuluĭ romîn în războiul pentru neatîrnare, dînd și în viața'ĭ politică pilde de nestrămutată iubire de neam și de devotament către Dinastie. Tot el a fost unul din ceĭ d'întîĭ, carĭ aŭ ertat robiĭ ce avea de pe vremurĭ.

Maĭ cu seamă numărul țăranilor și sumele modeste cu carĭ vor contribui, de bună voe, vor fi o dovadă a sentimentelor carĭ aŭ vibrat în în inimile lor la cetirea blîndelor și dulcilor luĭ cîntărĭ, carĭ aŭ pătruns pînă la dînșiĭ. Poeziile populare adunate de Alexandri și redate cu atîta farmec, doinele, legendele, cîntecile patriotice, ca cele din «ostașiĭ noștri», aŭ făcut ocolul neamuluĭ nostru și nu cred să fie romîn din generațiunea tînără, care urmînd la școală, să nu țină minte pe unele și să nu fi simțit împreună cu poetul înălțătoarea iubire de patrie, ce se revarsă cu îmbelșugare din ele. Scrierile, în carĭ Alexandri a pus atîta dragoste, atîta dor și atîta nădejde în mărirea neamuluĭ nostru, sunt și vor rămîne pururea un izvor dătător de viață patriotică a tinerilor romînĭ.

Pe lîngă redeșteptarea mîndrieĭ naționale, Alexandri, în dragostea nemărginită pentru tot ce e frumos și nobil, a exprimat cu putere și adevăr multe din cele-l'alte sentimente ale omuluĭ, înălțînd astfel și arta și cugetarea și limba romînă. Unele din acestea sunt cnnoscute departe peste granițe.

Alăturea cu fruntașiĭ generațiuneĭ sale, el a luptat pentru independența țăreĭ, iar ca ministru, și apoĭ ca trimis pe lîngă curțile marilor state europene, a știut să ție sus prestigiul patrieĭ, să ĭ ridice demnitatea în ochiĭ străinilor, din carĭ ceĭ maĭ mulțĭ abia ne cunoșteaŭ, și a căutat să tragă pentru țară cele maĭ marĭ foloase din împrejurările politice de pe atuncĭ,

Cu un cuvînt, Alexandri e o figură măreață în istoria redeșteptăreĭ noastre naționale, de la care trebue să se inspire orĭ care romîn cu dor de țară și de neam. Iar ca un mic semn de recunoștință să ne grăbim a contribui cu cît vom putea la eternizarea memorieĭ luĭ, prin ridicarea unuĭ monument, care străbătînd vremurile, să arate tuturora că în inima romînă e înrădăcinată adînc gratitudinea către ceĭ carĭ aŭ muncit la redeșteptarea și ridicarea neamuluĭ nostru.

Listele împreună cu sumele ce veți încasa ni le veți înainta în cel mult patru luni de zile.

Administrator, **I. Kalinderu.**

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer și gîrniță.**

Informații la Moșia Cesieni jud. Romanați saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — București.

Sindicatele agricole

Grave crize agrare de cîți-va ani mai ales, au bîntuit pe rînd, mai mai toate țările agricole din lume. Agricultorii au fost alarmați și economiștii; oamenii de stat de pretutindeni 'și-au întors atențiunea către problema agricolă.

Până la o anchetă mare, generală asupra agriculturei actuale și până la revizuirea legilor rurale, agricultorii țărilor mai luminate au găsit mare ușurare și sprijin la lupta lor cu nevoile lor profesionale în acele asociațiuni sau tovărășii numite **sindicate agricole**. Aceste sindicate au devenit obiectul studiilor breslelor agricole, — cari caută a le cunoaște și adapta după loc și moravuri. Ele s'au răspîndit mai cu seamă în Franța și merg din ce în ce prosperînd.

Ajutate, și complectîndu-se cu societățile cooperative și mutuale, sindicatele agricole țin pentru un moment piept crizei agrare, și neîncetat se perfecționează, să înmulțesc, să organizează, ameliorînd starea agricultorilor cari le-au îmbrățișat.

La noi în țară, ideia sindicatelor profesionale și mai ales a celor agricole în parte, a făcut foarte puțin progres. De și să votase mai anii trecuți o lege pentru sindicatele agricole, — dar acest fapt a trecut cam neluat în seamă de marea clasă a proprietarilor rurali mari și mici, pe cari îi interesa în primul rînd.

Astă-zi starea agriculturei noastre nu mai suferă nici o întîrziere în a fi studiată, — organizarea asociațiunei agrare a marilor noștri proprietari, — e o puternică manifestare în acest sens.

Avînd organul nostru de propagandă și de studii, — am cugetat că servim în adevăr pe onor. noștri cetitori, dacă le dăm ori cît mai multe lămuriri și vederi directive asupra sindicatelor agricole.

Mai cu osebire, că nici nu vedem de o cam-dată mîntuirea agriculturei romînești, ridicarea sa, organizarea sa în lupta de concurență, de cît în sindicarea profesională a tuturor agricultorilor noștri.

Definițiunea

Dacă căutăm a defini sindicatele agricole, găsim că dînsele au ca funcție primordială studiul și apărarea intereselor agricole. Această funcțiune, cea mai generală de cît teate, este punctul de plecare al unei evoluțiuni extraordinar de roditoare în măsuri și mijloace, însemnată printr'o mulțime de așezămite cooperative de tot felul cari vin a le servi.

Aruncînd o scurtă privire asupra istoriei sindicatelor agricole, vom expune în cîte-va cuvinte dezvoltarea lor, și vom trage din această expunere lecțiunile ce coprind, pe de o parte din punctul de vedere al caracterelor esențiale ce trebue să hotărîm legislațiunei asupra uniunilor profesionale pentru a asigura progresul regulat al asociațiunilor agricole; de altă parte, din punctul de vedere al direcțiunei ce trebue adoptată în conducerea practică pentru a grăbi această mișcare progresiva: iată objectul acestui scurt articol.

Sperăm că, acest studiu va arunca lumina necesară pentru ca sindicatele agricole să fie bine înțelese în esența lor, în scopul lor, în mijloacele ce 'și iea în ajutor, pentru ca ori-cine mai tîrziu să poată intra cu încredere și cu convingere în organizațiunea ce vom căuta a le face.

Evoluțiunea sindicatelor agricole în străinătate

Intre toate, cel mai complect studiu asupra sindicatelor agricole făcut la fața locului, este cel din marele Ducat de Luxemburg. Guvernul acestei provincii, prin bogatele sale publicațiuni anuale, ne dă cele mai complecte lămuriri.

In acest stat există asociațiuni sindicale agricole de deosebite ordine sau feluri. Ast-fel avem:

a) Asociațiuni sindicale (agricole) **autorizate** în virtutea legei din 1883, 28 Decembre;

b) Asociațiuni de același ordin, zise **sindicate libere**;

c) Asociațiuni locale agricole, neavînd personalitate civilă.

Iată cum să împart sindicatele agricole din punct de vedere *legal*.

Cele dintîiu sindicate să formează între proprietarii interesați, — în vedere, fie de a executa anume lucrări asupra cursurilor de apă, fie mai cu seamă, și mai în de obște, de a stabili drumuri de exploatațiune și de a realiza toate îmbunătățirile de cultură avînd un interes *colectiv*.

Ele sunt autorizate de guvern după o anchetă prealabilă. Ele au personalitatea civilă. Cînd prescripțiunile legei sunt îndeplinite, majoritatea interesaților, dacă reprezintă două treimi din suprafața terenurilor, poate a se uni cu altele.

Sindicatele agricole de al doilea ordin au același obiect, dar să formează fără autorizațiunea guvernului. Ele însă trebuie să reunească adeziunea unanimă a membrilor lor pentru a executa lucrări și a îndeplini acte cari intră în obiectul lor.

Statistica sindicatelor agricole din Ducatul Luxemburg

Numărul asociațiunilor libere era de 75, dintre cari 30 să ocupa cu construcțiunea drumurilor de exploatare și 45 cu lucrări de *însănătoșare* și de *irigațiune*.

Asociațiunile locale agricole de al treilea ordin erau în număr de 281 avînd ca object îmbunătățirea conditiunilor agriculturei prin instrucțiunea mutuală, schimbul de experiențe dobîndite, cumpărarea *en gros* de îngrășeminte și de semințe, procurarea în comun a mașinilor și instrumentelor agricole.

In 1896 numărul acestui ordin de sindicate să urca la 290. Valoarea ustensilelor lor arătorii procurate în comun pentru exercițiî era de 280 mii lei. Statul le dădea apoi subvenții calculate după numărul lor. Cîte-va dintr'însele 'și procurau în comun îngrășeminte chimice. Cu chipul acesta să formau uninni de sindicate cu funcțiuni propriî.

In 1885 societatea agricolă locală din Diekisch a întemeiat în acest scop o asociațiune centrală la care apoi mai tîrziu au aderat 38 de societăți locale și cari au realizat o economie de 50 % asupra prețului îngrășemintelor.

Legea franceză din 21 Martie 1884, care conferă personalitatea civilă sindicatelor profesionale, a dat o impulsiune considerabilă sindicatelor agricole. Pentru a să vedea și mai bine efectul unei legi excelente în materie economică, — dăm după *Anvarul sindicatelor profesionale* încă cîte-va cifre foarte interesante. Numărul sindicatelor agricole în Franța în 1895 era de 1188 avînd 398.048 de aderenți. Economistul Rocquigny găsește că, în 1897 numărul sindicatelor agricole în Franța era de 1500 cu 600.000 membri. O armată formidabilă a agriculturei. Cu toate acestea numărul sindicatelor agricole nu exprimă activitat a claselor agricole, căci trebue să mai adăogăm aci *uniunile sindicatelor agricole* autorizate prin lege, de și dînsele n'au personalitate civilă.

Aceste uniuni, după *Anuarul sindicatelor*, în număr de 17, coprind 821 de sindicate cu 365.318 membri, cifră care arată învederat anume sindicate coprinse în mai multe uniuni. Cea mai va-tă din aceste grupe care tinde a fi o adevărată reprezintațiune agricolă a Franței, uniunea sindicatelor agricultorilor, coprinde 505 sindicate.

E absolută nevoe pentru deplina înțelegere a acestor organizațiuni noui agricole, să continuăm cu analizarea sindicatelor din Franța din cele mai însemnate puncte de vedere, pentru a desăvîrși vulgarizarea studiului nostru.

Sindicatele agricole din Franța să mai împart în două mari categorii: 1-iu. Sindicate agricole uvriere *propriu zise;* 2-lea. Sindicate agri-

cole *mixte* coprinzînd în sînul lor diferitele interese agricole ale proprietarilor, arendaşilor, amploiaţilor, muncitorilor de cultură.

In 1896 să găsea în Franţa 72 de sindicate agricole uvriere, ale zilaşilor agricolĭ, lucrătorilor de viĭ şi ale lucrătorilor grădinarĭ. Funcţiunile lor sunt acelea de sindicate ale uvrierilor industrialĭ, apărînd interesele munceĭ. Ele par localizate în departamente, fără nicĭ o legătură între dînsele şi alipite societătilor cooperative de consumaţie şi de mutualitate.

Cele-l'alte sindicate, sindicatele mixte, sunt în număr maĭ mult de 1400 şi să aplică în de obşte la organizarea: *producţiuneĭ*, la *asigurărĭ*, la *prevedere*, la *credit*, la *distribuirea* saŭ *vînzarea produselor*.

Sindicatele de *producţiune* să aplică:

a) La producţiunea vegetală, la producţiunea soluluĭ;

b) La producţiunea animală, la creşterea vitelor;

c) La transformaţiunea produselor agricole.

A) Cît pentru **Exploataţiunea soluluĭ**, funcţiunile sindicatelor agricole sunt:

a) Cumpărarea colectivă a îngrăşemintelor, verificaţiunea calităţilor şi prin urmare desvoltarea întrebuinţăreĭ îngrăşemintelor chimice: Aceste sindicate aŭ reuşit în Franţa a coborî la 40%, la 50% preţul îngrăşemintelor fabricate. Grandeau evaluiază saŭ preţueşte la 12% în timp de 10 anĭ sporirea cantităţeĭ de grîŭ datorită îmbunătăţireĭ cu gunoiŭ, ce pămîntul a primit. Iată o adevărată operă sindicală. Ea decĭ prepară pe agricultorĭ în chip solid a susţine lupta cu concurenţa străină.

b) Cumpărarea instrumentelor agricole pentru a le închiria saŭ împrumuta membrilor lor. Acestea sunt maĭ ales instrumentele de muncă perfecţionate ce eĭ şi le procură în acest scop.

c) Intr'un grad maĭ superior, sindicatele formează asociaţiunĭ locale pentru cumpărarea şi întrebuinţarea în comun a maşinelor agricole. Sunt asemenea societăţĭ cooperative de curăţit şi vînturat grîul, carĭ repartizează întrebuinţarea batozelor mecanice între membriĭ lor.

d) Sindicate carĭ tratează cu antreprenoriĭ specialĭ, făcîndu-le remise.

e) Sindicate carĭ organizează în comun anume lucrărĭ, cum de ex.: lucrărĭ de irigaţiune, de drenaj, de drumurĭ în păduri puse a să exploata, în înfiinţărĭ de pepiniere.

B) Cît pentru *producţiunea animală*, funcţiunile sindicatelor sunt:

a) Creaţiunea cărţilor genealogice, saŭ *stud-books*, pentru speţa cavalină şi creşterea lor.

b) Creaţiunea cărţilor genealogice saŭ *herd-books* pentru speţa bovină, cumpărarea taurilor reproducătorĭ aleşĭ pentru a ameliora cireada, apoĭ creşterea şi dresarea lor; tipurĭ din aceste sindicate sunt împrumutate din Elveţia, unde să face în comun cumpărarea taurilor de rasă pură carĭ servesc la ameliorarea uneĭ turme saŭ cirezĭ de vite destinate a servi la transporturĭ.

c) Cumpărăturĭ colective de hrană saŭ furagiŭ pentru vite, paie, grăunţe, porumb, ovăs, turte, etc.

d) Ingrijirea în comun a uneĭ turme saŭ cirezĭ de vite a micilor cultivatorĭ, a căreĭ pază şi hrănire revine succesiv deosebiţilor asociaţĭ şi carĭ sunt conduse la păşunaturĭ comunale maĭ cu osebire, de cît pe parcelele societarilor. Serviciile şi produsele animalelor sunt succesiv lăsate asociaţilor carĭ aŭ paza vitelor, şi produsul vînzărilor saŭ a animalelor tăiate împărţit între membri.

C) Cît pentru **transformaţiunea industrială a produselor agricole**, avem;

a) *Lăptăriile cooperative*, carĭ la sfîrşitul anuluĭ 1895 să ridicaŭ la 100 şi formaŭ deosebite grupe teritoriale. Porcăriile sunt anexate la un mare număr din aceste lăptăriĭ pentru a consuma zărul ce rămîne din fabricaţiune.

b) *Brînzăriile* carĭ eraŭ cele dintîiŭ formate de cooperativa agricolă în Elveţia în fabricaţiunea brînzeĭ numită de *gruyere*. Să socotea în Franţa numărul acestor brînzăriĭ de peste 320. Laptele care înainte era lucrat cu mîna, producea de la 6-8 centime litrul, astă-zĭ în brînzărie el produce 11 şi 12 centime.

c) *Formele preparatoare* la verificaţiunea în comun, şi de aci înainte, furnitura materialuluĭ verificaţiuneĭ.

c) *Măcinatul* prin organizarea morilor cooperative şi a fabricăreĭ pîneĭ, sub formă de brutarie cooperativă.

e) *Distileria cooperativă*, feculăria, fabricaţiunea untuluĭ de lemn, de nucă, de in, de rapiţă, apicultura, etc.

f) *Preparaţiunea conservelor*, legumelor, fructelor, cărnurilor.

g) Să poate realiza chiar *fabricaţiunea stofelor de lînă* cu tunderea turmelor.

La producţiunea agricolă să pot adăoga aşezămintele generale de *prevedere* carĭ să raportează la persoane şi la lucruri, precum şi organizaţiunea creditului agricol. Aicĭ sindicatele urmăresc:

a) Realizarea diferitelor forme ale *mutualităţeĭ* şi în special *asigurarea* contra maladieĭ, care coprinde 50 de sindicate.

b) *Protecţiunea recoltelor* contra stricăciuneĭ animalelor sălbatice şi a furturilor, etc.

c) *Distrucţiunea insectelor vătămătoare* şi prezervaţiunea de maladiile criptogamice.

d). *Asigurarea contra riscurilor agricole* şi contra incendiuluĭ.

e) In special *asigurarea contra mortalităţeĭ vitelor*; numaĭ asupra acestuĭ obiect s'a constituit un mare număr de sindicate.

f). *Mutualitatea în credit* se prezintă sub forma casselor saŭ băncilor comunale sistem Raiffeisen introduse de d. Dr. Duran, un economist special în oganizarea băncilor populare: numărul băncilor Durand era în 1895 de 349, ele formează o Uniune. De la votarea legeĭ din 1894 5 Noembrie, aceste societăţĭ de credit mutual s'aŭ constituit despărţindu-se de tipul pur cu responsabilitate ilimitată, cum eraŭ băncile Raiffeissen şi Durand.

Cît pentru *funcţiunea de distribuţiune saŭ de schimb* avem aci două ordine de organe. Sînt maĭ întîĭ organe generale.

a). Sindicatele agricole realizează vînzarea de produse, grupîndu-se pe regiune şi organizînd societăţĭ cooperative de vînzare, fie speciale, fie generale. La un grad de complexitate maĭ superior, găsim formaţiunea societăţilor cooperative de producţiune şi de consumaţiune, destinate, de o parte, a vinde produsele societarilor, de alta, a le asigura aprovizionarea cu obiectele necesare la trebuinţele lor şi la exploataţiunea lor. Operaţiunile acestor societăţĭ se întind înfiinţînd sucursale saŭ agenţĭ, corespondenţĭ carĭ le reprezint pe deosebitele pieţe importante şi chiar în străinătate. Asociaţiunĭ de acest fel, tratează cu societăţĭ de consumaţiunĭ, de administraţiunĭ, de pensionate şi pentru a asigura aprovizionările regulate ale contractanţilor lor, anume asociaţiunĭ tratează direct cu cultivatoriĭ, membriĭ sindicatelor afiliate de la carĭ, ele cumpără maĭ din nainte recoltele şi carĭ sunt plătite regulat participînd la bonificaţia anuală.

b). Sindicatele stabilesc oficiĭ de vînzare, depozite de eşantiloane saŭ de mostre.

c.) Eie organizează expoziţiunĭ colective de produse agricole.

B. Maĭ sunt şi alte organe speciale de vînzare:

a). Asociaţiunĭ speciale, oficiĭ de vînzare pentru comerciul oraşelor, prin mijlocul expoziţiunilor, a depozitelor de eşantiloane, a publicităţeĭ, a curtierilor.

b). Sindicate de vînzare de cereale en gros carĭ tratează pentru o co-

lectivitate de cultivatorĭ tîrgul de sămînță: S'a încercat chiar de a se organiza *Warantagiul* semințeĭ. Warantagiul grîuluĭ a fost chiar realizat, lăsînd pe cultivator de paznic al produsuluĭ său; aceasta este forma de gagiŭ fără dezistare, cum instituise asemenea și legea belgă din 1884.

c). Sindicatele agricole aŭ organizat vînzarea vitelor cu reproductor (taur) cu măcelărĭĭ agricolă, cu vînzarea lapteluĭ, a untuluĭ, a semințelor, a grînelor, a porumbuluĭ, etc. a plantelor. Aceste din urmă operațiunĭ se fac între sindicatele de producătorĭ și cele de consumatorĭ: ele daŭ garanțiĭ de puritatea produselor.

d). Vînzarea produselor cultureĭ de grădinărie și pomărit este asemenea obiect de sindicate agricole: legumĭ, fructe proaspete. Sindicatele expediază cantități considerabile de fructe și de legume în străinătate, mai cu seamă în Anglia.

e) Sindicate pentru vînzarea sfeclelor fabricelor de zahăr, a distilărilor și a dobîndi stricta execuțiune a tîrguluĭ făcut.

f). În sfîrșit cea mai vastă și cea mai fecundă din manifestațiunile activităței sindicale este silința în adevăr măreață și cea mai însemnată pentru a pune societățile de consumațiune în direct raport cu cooperativele agricole și a asigura chiar prin aceasta realizarea nu numaĭ cea mai complexă a cooperațiuneĭ, dar asemenea un echilibru, o cumpănire din ce în ce mai stabilă între producțiune și consumație, unul din marile dorințe ale dezvoltăreĭ normale ale națiunilor moderne. Un congres al societăței de consumațiune, ținut în 1893, a fost urmat în 1894 de alte două congrese agricole, ținute la Lion; unul compus din sindicate agricole, altul din societăți de consumațiune Înțelegerea s'a realizat pe necesitatea de a forma organe comerciale cooperative, se vînd de legătură între cele două puternice aparate de organe ale producțiuneĭ și ale consumațiuneĭ.

Comerciul cooperativ internațional este el însuș în cale de desvoltare.

La această desvoltare deja considerabilă a asociațiuneĭ în agricultură sindicatele propriŭ zise și uniunile sindicatelor aŭ contribuit foarte mult în Francia; se poate zice, că, aceste două clase de organe sunt indispensabile transformațiuneĭ agriculturei actuale: uniunea agricolă tinde a generaliza sindicatele locale și a lărgi din ce în ce mai mult sfera acțiunilor sindicale; grație acesteĭ uniunĭ se datorește dezvoltarea din ce în ce mai considerabilă a pieților de desfacere; în același timp ea centralizează; ea unifică toate învățămintele și cunoștințele ce *dinsa* face a se răspîndi pretutindenĭ; ea dă impulsiune operilor de ansamblu, ea este marele mijlocitor comercial, și concurează puternic a realiza echilibrul producțiuneĭ și consumațiuneĭ.

Sindicate și cooperațiune

Încheerea cea mai importantă la care ajungem prin studiul atentiv al sindicatelor agricole și a operilor la carĭ daŭ naștere, a formulat-o excelent economist d. Rocquigny vorbind de cele din Francia: El zice: Aceea ce trebue să apară chiar într'un studiŭ puțin adîncit al nouluĭ organism întărit prin legea din 21 Martie 1884, — e că cultivatorĭĭ aŭ creat sub numele de sindicat profesional agricol, o forță, care de și în germen, totuș tinde a deveni din ce în ce în fapt, o adevărată societate cooperativă de producțiune și de vînzare a articolelor agricole. Opera practică și întreagă a sindicatelor agricole o demonstrează până la evidență.

Dacă așt-fel este, trebue atunci să conchidem, avînd în vedere, experiența franceză de mai mult de 14 anĭ, că trebue neapărat a face o legiuire asupra sindicatelor cu o elasticitate îndestulătoare pentru a permite acestor asociațiunĭ de a îndeplini normal și fără piedică evoluțiunea cooperativă în care din sele ascund puterea lor.

De la Prut

Conservarea legumelor și fructelor

(urmare)

Și tocmaĭ aceste *conserve uscate* sunt menite a intra în uzul straturilor celor mai largĭ ale națiunilor și a deveni conserva de căpetenie, care stăpînește tîrgul internațional. Ba, deja de acuma negotul internațional cu fructe uscate are o însemnătate uimitoare și se întinde mereŭ, creînd debușeurĭ și bogățiĭ țărilor favorizate prin natură și satisfăcînd trebuințele acelor centre de mare aglomerație și industriale, care prin creșterea prea repede a populațiuneĭ lor saŭ înzestrate mai vitregĭ de natură, nu și le pot satisface singure. Asemenea comerțul cu legumĭ uscate a luat un avînt neașteptat și pe alocurea aceste aŭ început cu succes să înlocuiască vechile conserve cu apă, dar numaĭ până în present a fost o piedecă că întinderea ținuturilor care pot produce zarzavaturĭ bune și abondente și tot d'o dată eftine, sunt relativ restrînse, dar totuș acest metod de conservare a întrecut deja producțiunea conservelor vechĭ, atît ca cantitate cît și ca valoare totală.

Pentru Romînia, producțiunea de fructe și legume uscate are o însemnătate cu mult mai mare de cît cea de conserve în apă de până acuma, și aceasta din multe puncte de vedere, cum vom demonstra mai la vale, și de aceia am supus această chestiune unuĭ studiŭ aprofundat, al căruĭ resultat expunem aicĭ onor. nostri cititorĭ.

Uscarea fructelor nu e nimic noŭ, ci din contra se poate că este metoda cea mai vechea de conservare, căci o găsim deja în timpurie prehistorice, deja în perioda lapidară, cînd locuitoriĭ din Europa centrală nu cunoșteaŭ nicĭ fierul și măcar bronzul, ci își confecționaŭ securile, cuțitele și alte instrumente din cremenĭ saŭ alte pietre tarĭ. Autorul acesteia a văzut desgropîndu-se la coloniile lacustre din această epocă, în Elveția, cantităț marĭ de mere și pere pădurețe tăiate felĭ și făcute sferturĭ, carĭ aŭ fost uscate de oamenĭ după atuncea, acuma cîteva miĭ de anĭ, și carĭ s'aŭ păstrat foarte bine până în zilele noastre în apa antiseptică a turbariilor, carĭ aŭ crescut asupra lacurilor de odinioară Aspectul acestor felĭ de fructe uscate este tot altul de cît acel al perelor găsite întregĭ și carĭ n'aŭ fost uscate. La Grecĭ și Romanĭ stafidele eraŭ bine cunoscute, asemenea smochinele și curmalele uscate și eraŭ o marfă comercială pentru provinciile mai nordice saŭ ținurĭ streine mai septentrionale. În valea Rhinuluĭ,— în Șvabia, Bavaria și Elveția fiecare casă își usca pere, mere, prune, ciresĭ precum și fasole verde deja de mai multe sutimĭ de anĭ și se pomeneaŭ gospodinele harnice în prepararea lor și se publicaŭ rețepte, cum trebuesc opărite și uscate spre a rămîne fragede și gustoase.— Francezul, cu sute de anĭ înainte d'a fabrica prima conservă în cutie avea deje iubita luĭ ciorbă de zarzavaturĭ «Iulienne» și «Iardinière», care fermierul își le usca singur pentru earnă și pe care orășeanul le cumpăra uscate gata din piață. La noĭ fructele uscate se făceaŭ din vechĭ de gospodinele, mai cu seamă la munte, în Moldova și în Ardeal și nu este mocan să vie în țară că să 'și viziteze oile luĭ și să nu aducă o traistă de *poame* cu el.

Pentru a ne da seamă, ce întindere a luat producțiunea și comerciul fructetor uscate în zilele noastre, notăm următoarele cifre: In Europa, țările care produc cantitatea cea mai mare de fructe uscate (prune) pentru export, sunt Sèrbia, Bosnia și Slavonia, mai puțin Moravia și Boemia. Recolta 1902 a fost în Serbia 3500 vagoane prune uscate,

în Bosnia 2900 vagoane și în Slavonia 2200 vagoane. total 8600 vagoane, din carĭ 7200 vagoane s'aŭ exportat în Germania, Anglia, Olanda și alte țărĭ nordice, iar 1600 s'aŭ consumat în interiorul săŭ saŭ aŭ rămas ca stoc pe 1903. Tot în acest an 1902 aceste țărĭ aŭ maĭ produs 1400 vagoane magiun, (povidlă) de prune. din carĭ s'aŭ exportat 1100 vagoane Dacă maĭ socotim, că Germania și Franța maĭ produc și eĭ circa 7000 vagoane, care se consumă în interiorul lor, saŭ dacă sunt exportate, se înlocuesc cu alte importate, și că cu toate astea producțiunea este încă insuficientă pentru satisfacerea consumuluĭ, și că trebue făcut apel și la America, atuncea ne putem închipui ce rol enorm joacă comerțul cu fructe uscate pe piață internațională și ce foloase am putea să tragem și noĭ din această imprejurare.

In primăvara 1903 recolta prunelor a fost compromisă maĭ cu seamă în Serbia și Bosnia, carĭ n'aŭ avut o producție de cît numaĭ de 3300 vagoane prune uscate împreună și efectul a fost, că prețul s'a urcat cu 10—15%, față de anul precedent și are acum tendința la o urcare și maĭ mare.

După un articol al d-luĭ L. Tritschler în «L'agriculture nouvelle», California (America) a produs în 1902 prune, caise, pere. mere, etc 8,089995 tone a 1000 kg, Din aceasta s'a consumat proaspete 668.855 tone (8,2%) s'aŭ transformat 671.110 tone (8,3%) în conserve cu apă s'aŭ zahăr în cutiĭ și sticle, iar **restul de 6.750.000 Tone s'aŭ uscat, producînd kilograme 1.485 000.000 saŭ 148.500 vagoane de prune, pere, mere și caise uscate,** care s'aŭ exportat în toate țările după glob, nu ceĭ maĭ puțini în Europa.

Uscatul legumelor se practică de mult în Germania și Franța, însă maĭ cu seamă pentru uzul casnic și trebuințele locale. In timpul din urmă însă această producțiune a luat un avînt foarte mare și a devenit articol de export In Germania, Olanda, Anglia etc. pretutindenĭ se vînd ast-fel de legumĭ uscate, care tind a deveni un articol de consum general, dîndule preferința înaintea conservelor în apă din cauza costuluĭ, și chiar înaintea legumelor verzĭ, fiindcă nu se strică. N'am putut culege note exacte statistice asupra acesteia producțiunĭ, însă cum ne-aŭ asigurat unĭ marĭ producenți de conserve și unĭ agenți importatorĭ din Olanda și Anglia, consumul de legumĭ uscate întrece cu mult pe acela a conservelor în apă, maĭ cu seamă cînd luăm ca bază materialul prim întrebuințat. Și tot agenții aceștia ne-aŭ asigurat că chiar dacă s'ar înzeci producțiunea, tot nu s'ar putea satisface cererea acelor țărĭ care aŭ mare nevoie d'a importa legumĭ.

Cît despre modul, cum se fac conservele uscate, aceasta difere și sunt fel de fel de procedurĭ Cel maĭ primitiv este de sigur, d'a opărĭ legumea și pruna cu apă fiartă și a le usca la soare, saŭ a opărĭ și pe urmă a băga în cuptóre simple de pîine orĭ care semăna în formă cu acestea. Aceasta pănă acum a fost metodul cel maĭ respîndit, maĭ cu seamă în Europa, și în Serbia, Bosnia și Slavonia pretutindenea uzat, In aceste țărĭ fie-care cultivator are cuptorul luĭ primitiv, în care se usucă toată recolta de prune. 7—9000 vagoane prune uscate, carĭ pe urmă sunt cumpărate de contragiĭ, carĭ le aruncă pe piața internațională. De notat este, că acolo nu se obișnuesc stabilimente industriale, saŭ cel mult ateliere cooperative, tot așa și în Germania și Franța, pentru uscatul legumelor și fructelor, și chiar în aceste din urmă țărĭ sunt foarte puține uzine industriale, care se ocupă cu această ramură de producțiune. Nicĭ America, țara întreprinderilor marĭ, nu uzează atît mașinăriĭ perfecționate saŭ concentrézá fabricațiunea în marĭ uzine, cum am putea presupune. ci și acolo cultivatorul este maĭ în tot-d'auna fabricantul conservelor uscate.

In timpul din urmă technica a creat o mulțime de aparate și chiar mașinĭ, maĭ mult în vederea uscăreĭ a legumelor pe lîngă fructele, dar din carĭ cele maĭ multe aŭ defecte esențiale. Așa unele sînt voluminoase cît o casă, alte complicate în mechanismul lor cu rotițe, lanțurĭ fără finit calorifere complicate, iar alte cer multă forță motrică, chiar de motoare, saŭ că aŭ necesitate de o supraveghere prin specialistĭ, maĭ toate foarte grele și maĭ cu seamă foarte scumpe. Studiind aparatele acestea pentru uscare și văzîndu-le atît construcțiunea lor lămurită prin planurĭ, cît și funcționarea lor, ne am făcut convingerea că toate acele care sunt foarte voluminoase, prea complicate, prea cu anevoe de mutat și prea scumpe, și maĭ cu seamă acele carĭ cer instalațiunĭ întregĭ făcute dinadins, nu sunt convenabile nicĭ pentru agricultorul, nicĭ pentru micul industriaș, care ar voi să se ocupe cu uscarea fructelor și legumelor, și de aceia nicĭ în streinătate n'aŭ putut să se introducă de cît în mod foarte sporadic.

Experiența a dovedit că chiar acolo unde se țintește o producțiune maĭ mare, este maĭ folositor a instala maĭ multe aparate simple și lesne de manipulat, în loc de mașinĭ complicate. De aceia atît în Franța cît și în Germania, vedem funcționînd niște aparate de o simplicitate uimitoare, solide, trainice și mobile și rel, foarte eftine, și aceste pe la fermierul și în bucătăria menagereĭ precum și la atelierele-uzine, și din toate este maĭ cu seamă un tip, creat prin inventatorĭ de națiune diferită, care pare a excela înaintea tuturor. Principiul și chiar mecanismul este acelaș atît la aparatul francez cît la cel german și constă 1) dintr'un generator de căldură, calorifer, care la aparate micĭ de tot poate fi mașina de gătit din bucătărie, 2) un regulator al căldureĭ, inclusiv termometru, 3) un tacâm de cercevele de lemn îmbrăcate cu pînză de sîrmă, pe care se pun fructele de uscat, și care împreună, suprapuse una alteia, formează un coș prin care străbate aerul cald, care evaporează apa din fructele, 4) un sistem de pîrghiĭ, cu manivelă, arangeate ca cadru, prin care se ridică cercevelele, saŭ una singură saŭ toate, spre a le putea scoate și băga pentru încărcarea cu fructe verzĭ și deșertarea de cele uscate. Uscarea se face numaĭ prin aer cald, iar fumul nicĭ nu vine în contact cu fructele de uscat, ci este îndepărtat printr'un coș deosebit. Pe lîngă aparatul de uscat se maĭ instalează un mic aparat de opărit.

Aparatele franceze, inventate și construite de d-niĭ L. Tritschler și A. Senet, se execută în 3 mărimĭ, pentru 10, 20 și 40 kg. fructe uscate pe oră, și d-niĭ cetitorĭ potgăsi detailurĭ în «L'Agriculture nouvelle» și în «Gazeta Săteanuluĭ».

Aparatul german, inventat și construit de Valentin Waas, este cel maĭ răspîndit. Incepe de la micul uscător pentru menagiŭ, cu o față de 32×32 cm, cu 6 cercevele, totalul c. 15 kg., pe prețul de leĭ 27, în Germania. Urmează apoĭ aparatele tot pentru menagiŭ, cu o sobă a lor proprie, ocupînd 38×38 pănă la 48×48 cm. suprafața pe o înălțime de 1,80—2,10 m. în greutate de 65—150 kg. cu 12—15 cercevele, carĭ costă 75—195 leĭ în Germania. După aceste vine grupul cel maĭ important pentru Romînia, acel al **uscătorelor ambulante** saŭ **transportabile**, pentru lucrarea mică și mijlocie, cu caloriferul lor propriŭ. Această grupă se demontează lesne și atît caloriferul cît și uscătorul se pot transporta pe niște pîrghiĭ cu mîna saŭ pune în car. Locul ocupat prin uscătorĭ ambulanți este 50×50 pănă la 100×100 cm. pe 1,90—2,90 înălțime, cu 20—26 cercevele reprezentînd o suprafață utilizabilă de 5,00—26,00 m patraț. Greutatea în total este de la 245—1000 kg., iar costul loco fabrica leĭ 232—870.

Uscatul este terminat după 2½—

3½ ore, la unele fructe până la 8—10 ore, ast-fel că acest grup de aparate produc în 24 ore 80—370 kg. prune, mere, pere, caise uscate, saŭ aceiaşĭ cantitate de brosbe, morcovĭ, mazere, fasole ţucără uscată, iar din zarzavaturile maĭ apătoase, ca spanac, conopide, pătlăgele roşiĭ etc., 30—180 kg. Combustibilul consumat în acest interval de 24 ore este de 24—90 kg. cărbunĭ de peatră saŭ 60—240 kg. lemne uscate. Pentru deservirea acestor aparate este suficient un om, saŭ un bărbat şi o femee, carĭ îngrijesc şi de curăţirea şi prepararea fructelor şi legumelor.

In fine avem *instalaţiunile semistabile pentru producţiunea mare*, care asemenea se pot monta şi demonta lesne, fără a avea necesitate d'un specialist, de orĭ-ce nu cer nicĭ o construcţie de zidărie, ci numaĭ compunerea părţilor. Aceste aparate sînt o combinaţie de 2—5 uscătorĭ simple, montate pe un calorifer comun, încălzit cu foc direct saŭ cu aburĭ. Tot din acest calorifer se încălzeşte şi opăritorul. Dimensiunile sînt 6'65 m. lungime, 1,20 m. adîncime şi 3,40 înălţime totală, cu o suprafaţă de uscat 40—100 metri patraţĭ. Producţiunea acestor aparate este în 24 ore de 400—1200 kg. prune, caise, mere, fasole ţucără etc. uscate saŭ de 180—500 kg. spanac, conopide, tomate etc. uscate, iar consumul de combustibil este cu 20—30% maĭ redus faţă de aparatele simple. Pentru desăvîrşirea acestor aparate, inclus, pregătireĭ fructelor şi legumelor 2—3 persoane sînt prea suficiente.

De orĭ-ce maĭ toate fructele şi legumele se opresc maĭ în'ante d'a se usca, ne maĭ trebueşte saŭ un cazan pentru fiertul apeĭ, saŭ un aparat construit înadins pentru o paritul, care costă vro leĭ 720—900 loco fabrică. La aparatele maĭ marĭ acest opăritor este combinat cu caloriferul central.

Pentru pregătirea fructelor şi legumelor se maĭ necesită o serie de instrumente şi aparate fórte ingenioase, care sporesc foarte mult manopera şi produc formele dorite. Aşa avem aparate de curăţat cojile după merile, perele şi cartofiĭ, din care unul, mânat cu forţă motrica, curăţă în 12 ore circa 2400 klog. cartofĭ (costul 275 leĭ loco fabrica), apoĭ instrumentele de scos simburĭ şi aparate ce scos miezul cu simburile de la mere şi pere. Ear alte aparate taia fructele şi legumile în feliĭ şi tăieţeĭ, saŭ fac figurĭ şi steluţe din ele, şi aşa maĭ departe.

Pentru strecurarea şi fierberea magiunuluĭ şi a bulionurilor de tomate şi ardeĭ asemenea se confecţionează aparate foarte bune şi economice.

Toate acesto aparate sistematice aŭ avantagiĭ foarte însemnate asupra metodeĭ veche cu cuptoarele primitive. Cele d'intăiŭ este că uscarea se face numaĭ prin aer cald, asfel că fructele şi legumele nu vin de fel în contact cu fumul, care le alterează gustul şi culoarea. Al doilea se poate controla, uscatul în tot timpul proceduri şi se poate regula după voinţa gradul de căldură care 'lŭ credem necesar după felul materialuluĭ de uscat. Pe urmă uscarea nu se face în căldură înnăbuşită, ci aerul cald alterează cu aer rece, cea ce are o mare înrăurire asupra calităţeĭ productuluĭ uscat. Toate aceste la un loc contribuiesc pentru a obţine un produs uniform bine uscat, păstrând maĭ cu seamă la legumile culoarea şi gustul natural, iar la fructe, ca mere, pere, caise etc. o culoare deschisă, aproape nealterată, şi o fragezime neîntrecută.

Ne am procurat din Germania şi Austria, şi spre încercare ne am preparat şi aicĭ, diferite legumĭ uscate, ca fasole ţucără, mazăre boabe verde, conopide, carote tomate, brosbe, varză albă, varză de Bruxelles etc. care s'aŭ gătit şi servit unor cunoscuţĭ, carĭ nu bănuiaŭ proveniența lor, şi totĭ aŭ fost de părere, că aŭ mîncat zarzavaturĭ verzĭ din grădină, ear nu conserve uscate. Compoturile făcute din mere şi pere uscate aveaŭ cu totul aspectul par c'ar fi preparate din fructe proaspete, de ori ce culoarea lor nu era închisă cum suntem obişnuiţĭ a vede la poamele uscate.

Despre modul de uscare, nu este aicĭ locul ca să dăm recepte, însă putem furnisa toate indicaţiunile necesare personalelor care se interesează maĭ de aproape pentru această metodă de uscare. In general putem indica, că maĭ toate fructele şi legumile se opăresc întîĭ. Prunele se usucă întregĭ, cireşile, caisele, persicĭ mirabele etc. asemenea, saŭ se scot simburile, chiar cele fine de tot se curăţă şi de peliţă.

La merile şi perile se curăţă coaja, se scoate miezul cu sâmburĭ, şi se taie feliĭ cât de suptirĭ în forma dn spirale saŭ se taie în sferturĭ. La vardă se depărtează cotorul şi scot vinele prea groase, pentru a tăia-o cît de subţire. Mazărea boabe se usucă întreagă pe când fasolea verde, morcovi, brosbele, cartofiĭ ţelina, tomat etc. se taiă feliĭ saŭ bucăţi, saŭ dacă voim a produce zarzavaturĭ de garnitură, le tăem în figurĭ, steluţe, cruciuliţe etc. Varza albă varza nemţiască, spanac etc se pot usca şi întregĭ, numaĭ vinele cele maĭ groase să fi scoase. Uscarea are loc sub temperatura de 55—100° C.

După uscarea, fructele şi legumele uscate se întind la un loc bine aerisit, spre a transpira ultima umezeală şi a reci, ferite fiind prin pânze de insecte. După o zi, două se împachetéză.

Impachetarea fructelor şi legumelor destinate pentru târgul internaţional (export) este supusă unor regule şi uzanţe carĭ trebuesc observate cu stricteţă. Aşa prunele uscate se împachetéză în sacĭ de o tară fixă, de o pînză anumită cu o vargă verde, conţinînd exact 50 kg. Ele sînt clasificate după numărul de bucăţĭ de prune conţinute într'un pfund (½ Kg.), fiind ceĭ cu 75 bucăţĭ calitatea cea maĭ superioară, ear cu 120 bucăţĭ cea din urmă. Prunele opărite (afumate) şi cele de lux se vînd în lădiţe de o anumită formă şi tara, asemenea piersicele, caisele etc., ear merele şi perele după calitate în sacĭ saŭ butoiaşe. Legumele uscate sunt impachetate saŭ în butoiaşe, saŭ în pungulite de 70 grame, care sînt aşezate în lăzĭ, saŭ, şi aceasta este cea maĭ bună, în tinichele, cu netto 3 Kg. conţinut. Pentru gospodăria caseĭ, aceste conserve se păstrează maĭ bine, pentru legumi, în săculeţe de pînză subţire, saŭ în tinichele, pentru poamele în lăzĭ, la loc aerisit şi ferit de umezeală.

Legumele uscate se păstrează un timp aproape nelimitat, şi am primit de la un fabricant din Austria o probă de varză de Bruxelles, carĭ datea de acum 3 anĭ şi care a fost de un gust ireprosabil la mîncare

Combustibilul consumat este socotit *la 1 Kg. produs uscat* Kg. 0,20 cărbunĭ saŭ Kg. 0.60 lemne pentru fructe şi legume cu un conţinut maĭ mic de apă, ear Kg. 0.50 cărbunĭ saŭ Kg. 1.25 lemne la aceĭ care sunt maĭ apătoase din fire à leĭ 1.20 % Kg. lemne face leĭ 0.015. Saŭ dacă socotim cît combustibil trebue pentru *a usca 100 Kg. fructe saŭ legumĭ verzĭ naturale* avem pentru aceĭ carĭ conţin apă maĭ puţină Kg. 1,70 cărbunĭ saŭ Kg. 4,2 lemne, ear pentru ceĭ maĭ apătoşĭ Kg. 3,50 cărbunĭ saŭ Kg. 8,5 lemne a leĭ 1.20% Kg. lemne face leĭ 0,102 pentru 100 Kg. legume verde.

Eată şi randamentul obţinut pentru unele fructe şi legumĭ:

100 kg. prune	dau	30-32 kg.	prod. usc.,	prop.	3,1 : 1
» » mirabe'e	»	27-30	»	»	»	»	3,6 : 1
» » cireşe	»	25-26	»	»	»	»	4,0 : 1
» » caise cu simb.	»	10-12	»	»	»	»	9,0 : 1
» » pere necurăţate	»	13-16	»	»	»	»	7.0 : 1
» » mere	»	10 12	»	»	»	»	9,0 : 1
» » fas. ver. saŭ ţuc.	8 10	»	»	»	»	10,0 : 1
» » mazere boabe	20-25	»	»	»	»	4,2 : 1
» » varză albă şi nemţ.	5- 8	»	»	»	»	15,0 : 1
» » conopida	4- 5	»	»	»	»	20,0 : 1
» » broabe nec.	8-10	»	»	»	»	10,0 : 1
» » morcovĭ saŭcarotte	11-12	»	»	»	»	8,0 : 1
» » ţelină necurăţată	9-10	»	»	»	»	10,0 : 1

100 kg. spanac	2,5-3	»	»	»	40,0 : 1
» » cartofi	25-32	»	»	»	3 5 : 1

Preţurile acestor conserve pe piaţa internaţională variază după abondenţa recolteĭ. Ast-fel prunele uscate s'aŭ vîn ut în Ungaria pentru export :

Recolta 1901 cal. I	75 buc. la	1/2 Ko.	leĭ	33,0$_0$-41,40	%	Ko
«	85 «	«	«	39$_{00}$-39 60	«	«
«	100 «	«	«	33,0$_0$-34,00	»	»
«	120 »	«	»	29.40-3040	«	»
» 1902 «	75 »	«	»	35,$_{00}$ 41.00	»	»
«	85 «	«	«	32.50 36,80	»	»
«	100 «	«	«	26,25-28.40	«	«
«	120 «	«	«	21.50-25 20	«	«
75/85/100/120	» »	«	»	30,$_{00}$-15.$_{00}$	«	»

Magiun de prune a fost cotat.

Recolta 1901	leĭ	37.$_{00}$—10$_{00}$	pro %	Ko.
» 1902	»	25.$_{00}$—35.$_{00}$	«	«
« 1903	«	32,$_{00}$—10$_{00}$	«	«

In Franţa se vînd caisele uscate leĭ 100—140 % ko.; pere uscate notează leĭ 120 - 180 şi merile tăiate feliĭ şi uscate leĭ 110—170% ko.

O fabrică din Austria ne-a notat că preţ cu ridicata pentru fructe uscate după metodul Californian : Caise leĭ 280—piersicĭ leĭ 240 —pere leĭ 240—cireşĭ leĭ 160 — şi prune leĭ 200 % ko.

Să maĭ adăogăm o serie de preţurĭ ale fabricelor din Germania şi Austria, de unde ne-am procurat legumele uscate şi care le punem în comparaţie cu conservele în apă tot ale acestor fabricĭ, tóte pe 1 ko. bruto pur netto :

	Legume uscate		Conserve în apă	
	Germania	*Austria*	*Austria*	*Romînia*
Iulienne	Leĭ 160-300	Leĭ 320	Leĭ 180	—
Mélange(Ghiv.)	« 400	« —	« —	Leĭ 65
Fasole tucără	« 100	« 330	« 100	« 50-80
« verde	« 500	—	« 130	
Maz. bóbe, div.	« 550 680	« 330	« 120-210	« 50 150
Car. de Nantes	« 180	« 300	« 120-140	« —
Varză de Brux.	« 700	« —	« —	« —
Conopida	» 1000	« —	« —	« —
Brosbe (Gulii)	« 360	« 300	« 70	« —
Varză albă	« 180	« 170	« —	« —
Tomate feliĭ	« 380	« — (Bul.)	« 110	« 60
Telină	« « 110	« 500	« —	» —
Kartofi	« « —	« 180	« —	« —

Cel d'intîĭ lucru care ne sare aicĭ în ochĭ, este că în străinătate, conserservele în apă sînt cu 40—80% maĭ scumpe de cît în Romînia, şi acésta nu provine din nimic alt-ceva, de cît **că materialul prim, adecă zarzavatul, la noĭ este incomparabil maĭ eftin** de cît în **alte ţărĭ şi prin urmare am putea concura cu cel maĭ mare succes la export.**

Cînd comparăm preţurile conservelor uscate cu acele a conservelor în apă, spre exemplu fasolea verde, trebue în primul rînd să ne amintim, că pentru 100 Kg. fasole uscată întrebuinţăm circa 1000 Kg. fasole verde, pe cînd 100 cutiĭ de 1 Kg. fasole conserve în apă nu conţin de cît circa 40 Kg. fasole verde. Resultă din aceasta, că la fasole uscată à leĭ 500% Kg. plătim fie care kilogram de fasole cu leĭ 0,50, ear pe preţul de leĭ 330 nu ne costă de cît leĭ 0,33, pe cînd la acea din cutie à leĭ 50% Kg. fie-care kg. de fasole ne costă leĭ 1.25, adică întreit. Trebue să facem comparaţia ast fel, căcĭ consumatorul cumpără numaĭ materie utilizabilă, fasolea, pe cînd apa şi tinicheaua (60% din greutatea brutto) este fără niciĭ o valoare.

Maĭ pregnantă este diferenţa în favoarea conservelor uscate la mazărea, unde pe preţul de leĭ 680% Kg. ne costă kilogramul verde leĭ 0,15, saŭ pe preţul de leĭ 330% kg. revine un kilo mazăre leĭ 0,08, pe cînd la cea din cutiĭ kilogramul netto de mazăre ne costă leĭ 1,25, şi aşa la fel la toate conservele

Pentru export, trebue să ţinem în seamă şi costul transportuluĭ. Avem un debuşeŭ pînă la care transportul a 100 Kg. costă spre ex. leĭ 10— şi voim a expedia acolo conserve care repreziotă 1000 Kp. fasole verde. Dacă le trimitem sub formă de conserve uscate, avem neceaitate numaĭ de 100 Kg. plus (5)—10% tara ambalagiuluĭ face 110 Kg. a leĭ 10 pe % Kg.=leĭ 11 saŭ **lei 1.1 pe 100 Kg. fasole verde**, cea ce esle 3,2% din valoarea eĭ. Ear sub formă de conserve în cutiĭ ne trebue pentru această cantitate 2500 cutiĭ a 1 Kg. pe leĭ 10 transport % Kg. face leĭ 250 saŭ **lei 25 pe 100 Kg. fasole verde**, cea ce este 20 % din valoarea eĭ ; *adecă de 23 orĭ maĭ scump.* Saŭ cu alte cuvinte, noĭ putem furniza consumatoruluĭ nostru 100 Kg. fasole verde sub formă de conserve uscate a

Leĭ 33 + 1,10 = Leĭ 34.10

pe cînd sub formă de conserve în cutiĭ aceasta cantitate va costa

Leĭ 125 + 25 = Leĭ 150

saŭ maĭ bine de patru orĭ maĭ scump.

Consecinţa va fi, că consumatorul va preferi a cumpăra fasolea noastră uscată, unde cu leĭ 34,10 obţine acelaşĭ efect, că alt-fel cu leĭ 150.

În cea ce priveşte costul de producţiune şi rentabilitate, nu putem da de cît o schiţă, pe basa cifrelor de maĭ sus, căcĭ costul de producţiune şi rentabilitatea depind de prea multĭ factorĭ, care nu se pot fixa a priori, ca de ex. de împrejurărĭ locale, de abondenţa recolteĭ şi de preţul materiilor prime, de costul manopereĭ şi a combustibiluluĭ şi de preţul pieţeĭ pentru produsul gata. Dar spre ex. pentru fasole am avea o cheltuială pentru a produce 100 K. fasole uscată.

1000 K. fasole verde a leĭ 7 (5-10)% K.	Leĭ 70.—
180 K. lemne a Leĭ 1.20 % K. . .	„ 2.16
Manopera (0.80=1.20)	„ 1.—
Ambalagiŭ (2--5%) 3% as. leĭ 330	„ 10.—
Total Cheltueli	Leĭ 83.16

Remîne deci pentru amortizarea instalaţiuneĭ, dobînda capitaluluĭ, spese comerciale şi profit . . . . . Leĭ 246.84

Dacă vindem 100 K. conserve cu saŭ un excedent de 30) % asupra costuluĭ de producţiune. Leĭ 330.00

Rezumînd toate expuse maĭ sus, ne putem formula următoarele conclusiunĭ :

1) Atît fructele cît şi legumele constituesc un aliment preţios şi indispenssbil în gospodăria popoarelor.

Prin urmare ele vor fi căutate în tot d'auna şi debuşeul lor va fi asigurat pretutindenĭ, atît la noĭ în Romînia cît şi în ţările străine importătoare.

2 Conservele uscate capătă o însemnătate nespusă în economia nóstră socială internă din causa tocmaĭ a acesteĭ indispensabilităţĭ. Straturile late ale poporuluĭ se nutresc acuma în mod defectuos mijloacele lor de trai s'aŭ redus şi în mod absolut şi în mod relativ faţă de exigenţile vieţeĭ, aşa că îmbunătăţirea hraneĭ prin carne, lapte, brînză etc. a devenit maĭ anevoiasă. Asistăm la fenomenul unic, produs printr'o evoluţie particulară a agriculturеĭ noastre, că vitele noastre de lapte s'aŭ împuţinat într'atît, în cît exista în Romînia nu numaĭ sate resleţe, dar ţinuturĭ întregĭ, unde copiĭ maĭ micĭ de 14 anĭ niciĭ nu cunosc gustul lapteluĭ de vacă şi locuitoriĭ în cas de boală aleargă la fericitul proprietar a uneĭ vacĭ cu viţel, spre a cere lapte de vacă ca leac.

Populaţia oraşelor nu este situată maĭ bine, căcĭ şi aicĭ laptele se vinde cu preţul enorm de 40 de banĭ litrul, pr cînd în oraşele apusene, chiar şi pănă în centrele cele maĭ marĭ, (Viena, Berlin, Paris) preţul variază de la 15 pănă maximum 30 banĭ litrul. Consecinţele acesteĭ stărĭ anormale a fost, că populaţia nóstră rĕŭ nutrită şi slăbită este bîntuită de o predispoziţiune exagerată la boli, că mortalitatea merge crescîndă şi că pelagra face progrese înspăimîntătóre, şi că prin acésta puterea de muncă şi de producţiune este cu totul deprimată. Această stare de lucrurĭ este încă şi maĭ accentuată prin posturile îndelungate, în care nutrirea devine de multe orĭ direct dăunătoare sănătăţeĭ din causa lipseĭ de alimente maĭ substanţiale şi asimiliabile.

Conservele uscate dar ar avea menirea, dacă nu a remedia rĕul, cel puţin d'a contribui în mod puternic la îmbunătăţirea traiuluĭ poporuluĭ. Am avea marele avantagiŭ d'a nu oferi saŭ impune claselor muncitoare ceva necunoccut saŭ noŭ, ci 'l învăţăm numaĭ cum să işĭ póte procura şi earna acele legumĭ şi acele fructe, de carĭ se folosesce aşa de mult în timpul vereĭ, fără a avea o cheltuială în plus maĭ însem-

nată. Nu este necesară pentru aceasta îmbunătățire aproape nicĭ un sacrificiŭ material, ci numaĭ acel îndemn bine-voitor, aceea sfătuire părintească care caracterisează oamenĭ cu tragere de inimă pentru binele obștesc. Fie care sătean își póte produce singur saŭ în cooperație, tot zarzavatul uscat și poamele necesare gospodăriĭ luĭ numaĭ din ceeace are prea mult în timpul vereĭ și care de prea—multe orĭ este espus piericiuneĭ din causă că nu știe ce să facă cu acest biseag. Asemenea muncitorul din oraș și omul mic nu va esita un moment d'a 'șĭ procura aceste conserve uscate, de orĭ-ce cheltuială pentru a'șĭ procura earna acelașĭ zarzavat ca și vara, este așa de mică, în cât și cel cu punga cea maĭ slab înzestrată se poate chiar sătura de ele. O porție pentru o persoană. conținînd tot atita fasole saŭ mazăre cît o cutie de $^1/_2$ kgr., este de 15 grame și nu costa maĭ mult. socotit kilogramul a leĭ 5, de cât $7^1/_2$ banĭ. Cu 30 banĭ se îndestulează o familie de 4 capete, care pe acest preț consumă atita fasole cît conține o cutie de conserve în apă de 2 kilograme.

Dar și pentru omul cu dare de mînă maĭ multă nu este de loc indiferent. dacă plătește pentru acelaș lucru 30 banĭ saŭ 125 banĭ, și economia de cite 2—3 leĭ pe fie-care zi asupra coșnițeĭ sunt sume destul de însemnate pentru a fi luate în considerație, așa că avem convicție că, odată introduse conservate uscate, ele nu maĭ vor lipsi din nicĭ o casă.

3). Nu maĭ puțin important în economia noastră so ială este exportul care se poate face cu fructe și legumĭ uscate.

Este bine dovedit, că toate țările apusene sînt nevoite în mod imperios d'a importa fructe și legumĭ din atară, pe d'o parte din causă că clima și natura patrieĭ lor nu permit aceste culturĭ, pe d'altă parte că din causa industriilor desvoltate brațele sînt așa de scumpe în cît grădinăritul și orĭ-ce cultură ca e cere multa manopera, este înlăturata și înlocuita prin aita maĭ puțin exigenta în această privință, că se exprim cultura vitelor etc. Și sceste țărĭ, cu imensele lor centre industriale, cu populația lor deasa cu bogățiile lor imagazinate în cursul veacurilor prin harnicie și istețime comerciala nu sunt consumenți așa lesne de satisfăcuți cu una două [1]).

Din contră, aceasta Anglia, Germania, Olanda, Belgia, Elveția, toate sînt niște adevărați sacĭ fără fund, niște monstri consumătorĭ insațiabilĭ, carĭ fac să dispară fără urmă în pîntecele lor tot prisosul producțiuneĭ alimentare a tuturor țărilor agricole după glob. Chiar de le ar permite solul și clima lor d'a produce recoltele cele maĭ îmbelșugate, totuș de nicĭ o dată producțiunea lor proprie nu va putea satisface cerințele lor, și de aceia vedem că toate drumurile comercialc din toate unghiurile lumeĭ convergează ca niște raze la acest centru metropol, care ca un punct magic atrage și absoarbe tot ce cade în orbita luĭ. Și această orbită se lărgește mereŭ. De acuma câte-va decenii a putut furnisa restul Europeĭ, de mult n'a ajuns, și de rînd a fost atras America, Indiile, Africa și pînă la antipoda Australia.

Am dat maĭ sus niște cifre, câte fructe uscate exporta unele țărĭ și adăogăm că nicĭ aceste producțiunĭ nu ajung, tot așa de puțin ca actualul import al legumelor [1]).

Dar tocmaĭ cultura fructelor și legumelor este relativ foarte circumscrisă, de orĭ-ce ea este maĭ dipendintă de clima și solul, de cît orĭce altă cultură. Din Europa a rămas pînă acum pentru exportul fructelor numaĭ o parte a Franțieĭ o mică parte a Italiĭ, Merovia, Slavonda, Bosnia, Sîrbia; din America California, Oregon, New York și Canada. De ce n'ar profita și Romînia de aceste debușeurĭ nesecabile, cu o concurență foarte limitată, tocmaĭ ea, care este așa de imens favorizată de clima eĭ, de solul eĭ și de cele maĭ diferite factorĭ economice. Avem potgoriĭ intinse, carĭ în anĭ favorabile produc atitea prune în cît nu știm ce face cu ele și măĭ este teren destul minunat pentru pomăritul, care se poate planta spre a îndoi si întrei producțiunea, cum a făcut Ungaria, care în timp de numaĭ 7 anĭ de la un export de 2 milioane kgr., a ajuns la un export de fructe în valoare de 5 milioane

Avem un sol incomparabil pentru cultura legumelor, situat în luncĭ mănoase, lângă nenumerate cursurĭ de apă, lesne irigabiie; avem brațe relativ eftine și renta pămîntuluĭ mică, avem o vară lungă cu căldura abondentă și o toamnă și maĭ lungă, astfel în cât periodul vegetațiuneĭ este prelungita ca rare-orĭ alt-undeva.

Până și gurmandul cel maĭ pretențios își găsește socoteala căcĭ aceasta, fiind aparatele potrivite pentru orĭ-ce necesitate și manipulație executabilă pentru orĭ-ce persoană ne experimentată, va fi în stare să aibă la îndemînă trufandalele și primerele luĭ de predilecție în orĭ-ce timp al anuluĭ, căcĭ îndată ce un zarzavat din grădina luĭ va fi în acea stare de savoare, care i face deliciul, îl va trece prin uscatorul luĭ și fixa această calitate, întocmaĭ ca fotograful fixează efigie uneĭ priveliște plăcute prin aparatul luĭ.

Nu e vorba, că printr'o ast-fel de generalizare a conservelor uscate industriașiĭ conservelor în cutiĭ nu maĭ vor face afacerĭ așa bune că maĭ nainte, dar aceasta este fără nicĭ o importanță, pe câtă vreme binele obștesc cîștigă așa nemăsurat.

Dar, maĭ întreb, de ce n'am apuca noĭ această ramură de cîștig, cînd prin împrejurărĭ suntem siliți fără doar și poate d'a mări producțiunea noastră exportabilă pe toate căile posibile, dacă nu voim să ne expunem la o sleire înceată dar sigura. Uitați-vă numaĭ la statistică, și veți vedea că bilanțul Romîniĭ se încheiă foarte defavorabil pentru dînsa, și rarĭ sunt anĭ unde încasăm maĭ mult de la streinătate de cît plătim, iar din nefericire prea deșĭ anĭ, unde rămînem în deficit absolut. De unde doar să maĭ sporească avuția țăreĭ, spre a putea face fața exigențelor tot crescînde ale vieței noastre și a statuluĭ, de cît prin sporirea exportuluĭ? Trebue făcute sforțărĭ uriașe ca să exportăm în orĭ-ce chip pentru maĭ mult de cît plătim streinătățĭ și să ținem minte că fie care leŭ cîștigat așa în plus, mărește avuția țăreĭ.

Să nu ne facem iluzie că, sporind prodnctiunea noastră și creîndu-ne debușeurĭ numaĭ în interior pentru această producțiune, fie chiar prin prohibirea importuluĭ din afară, că țara se va îmbegăți. Aceasta va fi o amăgire și resultatul așa de favorabil în aparența va fi doar că banul consumatoruluĭ romîn să treacă în punga producătoruluĭ, tot romîn, dar fără nișĭ un spor, cum dovedește socoteala cea maĭ simplă, care putem face chiar asupra culturei prunelor.

Pînă acuma podgoreniĭ noștri aŭ produs din livezile lor de prune, să zicem, pentru 8 milioane leĭ țuică. Această țuică, din causa dispositiunilor vamale, n'a avut concurență din afară, dar nicĭ n'a putut fi exportata din aceiașa considerante. Prin urmare podgoreniĭ aŭ vîndut toată țuica cîmpenilor și orășenilor și aŭ

---

1) Unul din factorii principali, pe lângă densitatea populațiunilor comerciale și industriale, sunt și armatele marĭ pe uscat și pe apă și flotele comerciale, Maĭ ou seamă flotele, atit cea de răsboiŭ cît și cea de comerciŭ și pentru transportul oamenilor, sunt silite a lua cu ele alimente sub forma și cu greutate cea maĭ redusă, pentru a nu spori inutil un lest de alt-fel nefolositor. Armatele pe uscat, cu deosebire în marș saŭ în resbel, sunt în acelaș cas.

La manevrele germane rațiunea pe 1 zi a unuĭ soldat a fost: 200 grame conserve de carne, 100 gr. legume uscate, 501 gr. cartofĭ și 750 gr. pîine.

1) In anul 1901 singură Franța, care ea însăși are o populație destul de deasă și centre marĭ indus..., a esportat în Anglia 37800.000 Kgr. legumĭ sub diferite forme și 101000900 kgr. cartofĭ, în valoare totală de 21500.000 franci.

băgat leĭ 8 milioane la chimir. Dar cîmpeniĭ şi orăşeniĭ cu ce aŭ rămas în pungă? Cu 8 milioane leĭ maĭ puţin, adecă cu 0! căcĭ valoarea acestor 8 milioane leĭ în ţuică s'a nimicit şi ea, s'a consumat. Avem dar socotcala:

1) 8 milioane leĭ ale cîmpenilor + 0 leĭ ale podgorenilor = 8 mil. leĭ.

2) 0 milioane leĭ ale cîmpenilor + 8 leĭ ale podgoreoilor = 8 milioane leĭ adecă nicĭ un spor.

Dacă însă podgoreanul va transforma jumătate din recolta luĭ în prune uscate, care le va exporta, şi va vinde numaĭ pentru 4 milioane leĭ ţuica cîmpenilor, atuncea aceasta va rămîne cu leĭ 4 milioane în punge, pe cînd muntoanul tot cu leĭ 8 milioane. se va alege, saŭ chiar cu maĭ mult, cînd luăm în consideraţie sporirea valoareĭ produselor luĭ prin lărgirea debuşeuluĭ. Vom avea dar socoteala:

3) 4 milioane leĭ ale cîmpenilor + 8 milioane leĭ ale podgorenilor = 12 milioane leĭ saŭ împreună un spor de 4 milioane leĭ. Acest resultat nu se va schimba cu nimica, cînd aceiaşa cantitate de tuică, adecă jumătatea care maĭ 'nainte valoarea leĭ 4 milioane leĭ, se va vinde cîmpenilor cu 6 milioane leĭ, ast-fel că aceştia nu vor rămîne de cît cu 2 milioane leĭ în pungă, căcĭ:

4) 2 milioane leĭ ale cîmpenilor + (6+4) milioane leĭ ale podgorenilor =12 milioane leĭ.

Devisul nostru decĭ va trebui să fie, d'a spori cît de mult exportul, cu singura îngrădire bine înţeles d'a satisface întîĭ necesităţile interne, spre a uu deveni pe d'altă parte tributari străinătăţiĭ pentru nişte próducte, care le putem produce noĭ înşine maĭ bune şi maĭ eftine.

Chiar de n'am ajunge d'a exporta pometurĭ cît Serbia care este maĭ mică de cît Romînia, ci numaĭ 2000 vagoane prune uscate reprezentînd valoare de 6 milioane leĭ, şi nu legume cît Franţa, ci numaĭ în valoare de 6½ milioane leĭ. *) tot am adăuga anaul 12 ½ milioane la avuţia naţională, o sumă foarte însemnată, cu atît maĭ însemnată, în cît provine d'intr'un isvor natural şi dintr'o producţiune pînă azĭ cu totul neglijată, în care pe de d'asupra suntem favorizaţĭ deosebit că nu prea vom avea de temut concurenţĭ.

Şi suntem cu atît maĭ mult îndemnaţĭ în spre ramura a easta de activitate, în cît n'avem trebuinţă a investi nişte capitalurĭ marĭ, şi aceasta este al

4-lea avantagiu, şi cu cel maĭ mic, care ne oferă uscarea fructelor şi legumelor.

Aceĭ carĭ am trăit la ţară şi am avut grădina noastră, scim, cît de repede se trece de multe orĭ o legume şi cîte fructe nu pier fără folos, din causă că într'un moment n'avem ce face cu ele. Asemen a în oraşe se poate vede, cînd este toiul legumelor şi fructelor, cîte miĭ de kilograme se aruncă pe la pieţele în fie-care zi şi se cară la gunoĭ, fiind veştejite, stricate şi intrate în putreta ţie. Ear cînd este cîte un an de belşug, vedem că prunele putrezesc sub pruni, de orĭ-ce numaĭ aŭ nicĭ o valoare, şi în oraşele din provincie vedem cum se descompun la începutul erneĭ munţĭ de varză, de orĭ-ce nicĭ cu un leŭ o sută de căpăţînĭ nu s'a putut vinde. Şi aceste toate suut bogăţiĭ aruncate. Ea, să fim noĭ deprinşi ca să utilizăm la timpul oportun toate aceste materiĭ preţioase care acuma, le lepădăm cînd cu dispreţ cînd cu jale, cîte miĭ şi miĭ de leĭ vom economisi de an şi cîte goluri vom umple, punînd la o parte o rezervă pentru timpul cînd n'avem acel zarzavat or acel fruct atît de disprețuit în timpul abondenţeĭ luĭ?

Aparatele moderne pentru uscat nu cer nicĭ un personal special, şi ele sunt, cum am arătat maĭ sus, construite ast-fel, în cît fie-care casă îşĭ poate usce tot zarzavatul şi toate fructele necesare saŭ de prisos. Orĭ acolo unde-ar fi împrejurările astfel, ţărani în cooperative pot cumpăra aparate maĭ marĭ, saŭ proprietarĭ şi antrepenorĭ pot instala chiar la grădină, aparate marĭ de tot şi înfiinţa ast-fel industria agricolă din cele maĭ folositoare. Şi tocmaĭ aceasta, că fie-care agricultor îşĭ va putea transforma el însuşĭ rodul pămîntuluĭ luĭ în conserve uscate, este un avantajiu, incalculabil pentru agricultură, căcĭ ocoleşte cu totul intermediul unuĭ anumit fabricant pentru a traduce un product de valoare mică într'unul de valóre mare. Am văzut maĭ sus, cîte de mare este diferenţa între materialul brut şi cel fabricat, şi că pe cînd 1000 kgr. fasole verde preţuesce leĭ 70 — productul uscat din ele putem vinde cu leĭ 330.—şi că rămîne un cîştig brut de leĭ 247,— de care va beneficia industriaşul, dacă noĭ ne am mărgini numaĭ d'a produce zarzavatul şi fructele.

Dar nu vedem nicĭ o causă plansibilă care ne ar îndemna, să lăsăm activităţiĭ îndu triaşilor acest beneficiŭ de antrepriza lor puţin la numărĭ carĭ în lăcomia pentru cîştig ma. vor căuta a ne deprecia cît posibil produsul nossru, pe cîtă vreme cu puţină bună voinţă şi munca şi maĭ puţin nepăs, noi agricultorĭ putem să fructificăm maĭ folositor munca şi osteneala noastră şi cîştiga răsplata cuvenită şi potrivită pentru produc rea roduluĭ, pentru care am depus banĭ şi stăruinţă şi ne am trudit în arşiţa soareluĭ şi p vremea uritâ, espuşĭ la voia întîmplăreĭ şi la voia ceruluĭ.

De acest excedent vor beneficia astfel toţĭ căcĭ pe d'oparte muncitorul va cîştiga maĭ mult, de oare ce grădinăritul va cere braţe maĭ multe, ear pe d'altă parte proprietarul, mic şi mare, va îndoi şi întreĭ renta uneĭ părţĭ a pămîntuluĭ luĭ. care l destinează grădinărituluĭ, saŭ a livezi luĭ de pometurĭ, care pînă acuma i-a rentat în mod foarte limitat. Şi Romînia are, că poate nicĭ o ţară din Europa, atîtea pămînturĭ care prin natura şi poziţiunea lor par a fi predestinate pentru grădinărit, şi că grădinile pot produce venituri enorme, plătindu-se arenzĭ de peste leĭ 100 hectarul, pe cînd orĭ ce altă cultură aduce recolte mediocre saŭ chiar riscate.

Pentru aceasta industria casnică agricolă să ne luăm o pildă la alte popoare.

În Serbia, Bosnia, Slavonia, Moravia, de unde se exportă atîtea prune uscate, acestea sunt confecţionate aproape esclusiv de agricultorĭ şi fie-care casă are cuptorul eĭ, cazurĭ fiind excepţionale chiar unde se lucrează în cooperativ. Produsul este apoĭ cumpărat de contragiĭ sub anumite norme stabilite şi exportate pe piaţa lumeĭ. Asemenea în Americă, această ţară faimată pentru întreprinderĭ în stil mare şi industriĭ uriaşe, agricultorul este acel, care transformă fructele sale în conserve, pe cînd stabilimentele industriale în această ramură sunt puţine. In Franţa, acelaş lucru şi stabilimentele doar se ridică la rang de ateliere, iar în Germania şi Austria, unde uscatul fructelor se praetică de secole ca industrie casnică, uscatul legumelor a rămas aproape în aceeaşĭ mină în acele ţinuturĭ, care a undă de legumĭ, şi găsim uscatul legumelor numaĭ acolo exercitat în stabilimente industriale, unde deja maĭ 'nainte se fabrica conserve în apă, compoturĭ, etc

Să nu ni se obiecteze, că în Romînia nu suntem organizaţĭ pentru ast-fel de comerciŭ, ci că ar trebui sindicate şi asociaţiunĭ şi nu maĭ ştim ce. Nu e vorba, sindicate şi asociaţiunĭ ar fi idealul în orĭ ce comerciŭ de produse agricole, dar nu trebue să stăm cu mînile în sîn şi să aşteptăm ca să se discute şi să se formeze maĭ întîĭ aceste instituţiunĭ aşa de folositoare ci să facem îndată un început pentru a ne cîştiga piaţa, saŭ cel puţin spre a ne arăta producţiunea. Să ne luăm de

*). Pentru cifra de 6½ milioane leĭ n'ar trebui de cît un eyport de circa 200 vagoane legumĭ uscate, prin urmare n'ar fi o sutie exagerată.

pildă comerciul cu ouă și nucĭ, care fără nicĭ o preparativă a început spontaneŭ și se poate neobservat de mulțĭ, și a ajuns la o dezvoltare foarte înflorită, cu tendința d'a lua uu avînt din ce în ce maĭ mare, de oare ce produsele acestea aŭ căutare și doar a trebuit străinătățeĭ să știe, că avem nucĭ și ouă de prisos pe un preț convenabil, și am avut mușterii.

Cu prune uscate a început deja cererea anul trecut, iar noĭ cu prilegiul acestuĭ studiŭ culegînd note de pe la diferite instituțiunĭ și pe la uniĭ agențĭ de import din Olanda, Anglia și Germania, numaĭ de cît am primit duzinĭ de cereriĭ pentru a le indica, cum și unde în Rominia s'ar putea cumpăra conserve uscate. Se vede că țările respective sunt marĭ amatorĭ pentru ast fel de produse, și să zicem și noĭ: lac să fie, broaște se găsesc.

N'ar fi decĭ nicĭ un obstacol serios, care s'ar opune introducereĭ acesteĭ industriĭ casnice și agricole, ar fi dar o complectă lipsă de inițiativă, și care va dispare, de va fi, cînd ne punem înaintea ochilor foloasele unice, carĭ se revarsă asupra obșteĭ locuitorilor Rominieĭ, și carĭ sunt: Nutrirea igienică și economică a tuturor claselor poporuluĭ, sporirea avuțieĭ naționale, maĭ mare răsplata muncitoruluĭ și maĭ mare renta a pămîntuluĭ.

M. Rampach.

Legea comunală

(urmare)

Și atuncĭ vin la altă ordine de ideĭ, a mări numărul șefilor de plasă, aceasta e nevoia adevărat simțită în scopul uneĭ maĭ bune atribuțiunĭ și a da acestor funcționarĭ atribuțiunĭ maĭ bine precizate, și maĭ complexe de cum sunt ale subprefectuluĭ de azĭ, adică nu numaĭ de control, ci și de o administrare directă.

Pe lîngă acest funcționar, pe care eŭ l'aș numi maĭ propriŭ *administrator de plasă*, am putea pune și o moașă, de și nu e dovedit că, maĭ mult din lipsă de moașă, mor copiiĭ la țară, și un agent sanitar și un revizor de vite (poate că agentul sanitar ar putea să se ocupe, și de vite) și un picher și un cantonier (cam mult un picher peste un cantonier, căcĭ cred că în lege e vorba de un picher și un cantonier comunal, ceĭ-l-alțĭ de azĭ fiind saŭ aĭ județuluĭ saŭ aĭ statuluĭ) și un factor poștal și un jandarm (așĭ da maĭ bine la o parte picherul, mulțumindu-mă cu un cantonier bunișor, și a 'șĭ cere maĭ mulțĭ jandarmĭ.

Acestuĭ administrator de plasă, pe lîngă, atribuțiunile ce se daŭ prin proectul de care e vorba *notaruluĭ*, afară de unele carĭ ar rămîne tot primaruluĭ, i-așĭ maĭ cere să facă și ceia-ce intră și în datoriele suprefectuluĭ de azĭ, să exercite un control și o autoritate asupra primarilor și notarilor actualĭ.

Acum, ia să ne maĭ întoarcem de unde am plecat și să arăt d luĭ ministru nu numaĭ că recunosc că are dreptate cînd zice că starea în care se găsește azĭ comuna rurală este de plîns din cauza relelor ce o bîntue, rele semnalate de d-sa în expunerea de motive ce însoțește proiectul, dar încă că eŭ merg și maĭ de parte, și spun că maĭ sunt și alte rele carĭ daŭ tot așa de îngrijit.

Iată într'adevăr ce ziceam la congresul de acum un an al Societățiĭ Agrare a marilor proprietarĭ:

Cine dintre ceĭ carĭ trăesc maĭ mult la țară nu știe că acolo respectarea și îngrijirea lucruluĭ public și îndeplinirea cu sfințenie a obligațiunilor de muncă și de serviciŭ — sunt ideĭ carĭ, ca și respectul proprietățiĭ altuia, maĭ că nu sunt cunoscute nicĭ cel puțin de nume de masa populațiuniĭ! Și ce poțĭ face dacă nu te bucurĭ fără grijă, în liniște de dreptul tăŭ de proprietate, ce progres putem aștepta cînd lucrul public este privit fără de nicĭ un interes, or ca un lucru de care orĭ-cine are dreptul să abuzeze, și ce curaj are să ne însuflețiască cînd vom ști că nu avem nicĭ o siguranță în îndeplinirea obligațiunilor promise de muncă și de serviciŭ!

Și, ca să concretizez ceia-ce spuneam dam și cîte-va exemple din viața practică de la țară, dintre cele maĭ frecuente carĭ aŭ ajuns să fie privite cu indiferință parc'aŭ intrat în moravurĭ, arătînd în mod vădit *lipsa de noțiune a păstrăriĭ lucruluĭ public, lipsa de respect*, nu maĭ zic de protecțiune, *a proprietățiĭ altuia și călcarea cu cea maĭ mare nepăsare a obligațiunilor de muncă și de serviciŭ* ce se întîlnește acolo or încotro te aĭ întoarce.

Eĭ bine, după ce printr'o altă lege, fie cea de mult așteptată pentru modificarea legiĭ de poliție rurală și reorganizarea eĭ, a-șĭ crea din toate faptele contrarie acestor treĭ ideĭ, niste contravențiunĭ speciale și aspru pedepsite, după ce a-șĭ arătac îțĭ agențĭ de constatarea lor avem azĭ, grație legiĭ celeĭ nouĭ asupra organizăriĭ poliției generale a statuluĭ și a'șĭ reglementa un mod maĭ practic și maĭ repede de instrumentare, a'șĭ face din administratorul de plasă judecătorul suprem de fapt al acestor contravențiunĭ cu o procedură foarte sumară.

M'așĭ gîndi dar tot d'odată nu numaĭ la sănătatea corporală, dar și la cea sufletéscă, la morală, căcĭ, și moralul este tot așa de suferind la țară ca și corpul.

Fiind-că chiar și justiția, orĭ cît ne-am bizui pe judecătoriile comunale și de plasă, tot lipsește populațiuniĭ rurale, acestuĭ administrator de plasă i-așĭ da și oare-carĭ atribuțiunĭ judecătorești; de aceia, ca condițiune de admisibilitate, i-așĭ cere maĭ bine Licența în drept de cît școala normală și o școală specială, cum zicea d. Ministru. Iar ca garanție spre a găsi bunĭ funcționarĭ, l'așĭ face accesibil instanțelor judecătorești asimilîndu-l cu ajutorul judeluĭ de plasă.

Cît pentru cheltuelile ce va necesita această organizare, după ce a'și desființa suprefecțiĭ și revizoriĭ comunalĭ de azĭ, cu salariile lor așĭ acoperi plata salariilor nouilor administratorĭ de plasă a căror țifră să nu treacă peste salariul ajutoruluĭ judeluĭ de plasă, ale agenților sanitarĭ, și a celor-l-alțĭ împiegați menționați și pușĭ sub autoritatea administratoruluĭ de plasă. Și unde nu se va ajunge, să vie statul a maĭ face sacrifiiciul, — care nu va fi așa de mare față de avantagiile generale ce de sigur am obține —să maĭ dea cîte-va sute de miĭ de leĭ saŭ chiar peste un milion, iar bucățica ce s'a dat comunelor rurale prin legea fonduluĭ comunal și a desființăriĭ acciselor, să se lase neatinsă să vedem ce întrebuințare vor face ele cu ea și numaĭ după ce ni se va dovedi că nu știŭ să o întrebuințeze bine, atuncĭ să venim noĭ statul a dispune folosința eĭ spre binele lor. Tot sacrificiul ce putem cere comunelor ar fi să facă clădirile necesare la reședința plășeĭ ce formează între dînsele și să îngrijească de ele, precum județele sunt obligate a avea clădirile necesare statuluĭ la reședința fie-căruĭ județ.

Ca concluziune, să lăsăm comunele rurale să se împiciorogeze singure, numaĭ sub veghiarea noastră, nu să le punem în cercurĭ cu rotile ca părinții pe copiiĭ mititeĭ carĭ încep să umble, cînd aceștĭ părinți nu vor să aibă multă grijă de eĭ și să se poată ocupa de altele saŭ maĭ bine să'și pearză vremea în petreceriĭ.

Negreșit, la ocaziune, voiŭ dezvolta și această organizare a justițieĭ propriŭ zise rurale, de care vorbesc maĭ sus.

Atît e de adevărat că fie-care aglomerare de comune, fie-care sat adică are nevoe de organizarea sa, de administrare proprie, în cît însuși d. Lascar recunoaște acest lucru și nu se îndură a lăsa satele în plata Domnuluĭ, le organizează maĭ sistematic de cum sunt cătunele astă-zĭ, o dată ce găsește un sat de cel puțin 100 de locuitorĭ îĭ dă un delegat și un consiliŭ anume, sfatul satuluĭ, căruia îĭ pune îndatorirea a se aduna nu numaĭ de două orĭ pe an, cum se prevede în proect a se aduna consiliul comunal, ci orĭ de cîte orĭ va socoti delegatul.

Intreb însă, așa cum prescrie proectul ce e gata să intre în discuțiune, putea-vom cere delegatuluĭ acesta să lucreze onorific, (căcĭ ce va să zică a-l scuti de paza de nopte), perzîndu-și maĭ tot timpul cu țineriĭ de condice, cu registre de stare civilă, avînd de îndeplinit diverse delegațiunĭ date a judeca

pe consătenii săĭ, cu un cuvînt a avea toate atribuţiunile primaruluĭ de azĭ privitoare la interesele locale, şi pe deasupra să fie lăsat singur fără un funcţionar care să-l ajute la scris cel puţin cum e notarul de azĭ pe lîngă primar? Cred că e ceva şi mai imposibil de cît cerem azĭ nenorocituluĭ de primar rural.

Să lăsăm dar comuna aşa cum e şi unde e, să facem aceia ce, negreşit, e de lipsă şi, unde, o spun dinainte cu satisfacţiune, iar voiŭ cădea de acord cu d. ministru de interne. Ce vrea domnia-sa?

III. *Să dea despărţămîntuluĭ format din mai multe comune, al căror venit strîns la un loc să atingă ţifra de cel puţin 8000 de leĭ anual, un alt funcţionar care să aibă cea-l'altă parte de atribuţiunĭ ale primaruluĭ de azĭ carĭ privesc interesul general al statuluĭ.*

Perfect de aceiaşĭ părere şi încă eŭ aşĭ fi şi mai modest în pretenţiunĭ, m'aşĭ mulţumi a avea un ast-fel de funcţionar la un despărţămînt şi mai mare, de atîte comune, pănă cînd venitul lor să se ridice la suma de 12.000 de leĭ anual, saŭ poate fi chiar 15.000, şi, să spun drept, aşĭ aavea şi alte împrejurărĭ în vedere nu numaĭ venitul la formarea acestor circumscripţiunĭ. Unde nu mă potrivesc cu d. ministru este la nomenclatură; eŭ n'am curaj să numesc această circumscripţiune *comună* că nu e natural, ci curat şi lămurit *plasă,* termen consacrat de constituţiune cînd e vorba de mai multe comune la un loc.

Teişanu.

Chestiunea odihneĭ pătrimeĭ la moşiile statuluĭ

Comisiunea numită de ministerul domeniilor pentru a-şi da avizul asupra oportunităţeĭ conservăreĭ saŭ schimbăreĭ pătrimeĭ la moşiile arendate de Stat, precum şi pentru acelea care ar mai fi de arendat în viitor, şi-a dat următorul aviz:

1. Pentru moşiile ce sunt a se arenda din noŭ: să nu se mai prevadă obligativitatea lăsăroĭ terenurilor de odihnă; ca condiţiune de ordine şi se impună însă a nu se cultiva nici odată doŭ anĭ de-a rîndul una şi aceiaş plantă, afară de plantele leguminoase anuale, leguminoase furagere şi graminee emestecate cu leguminoase semănate, înfiinţăreĭ păşunelor cu un caracter mai permanent dar care în nici un caz nu se pot sparge de cît după patru anĭ pe la înfiinţare.

Porumbul deşi ar fi de dorit să fie cultivat alternant, cu toate acestea, pentru consideraţiuni de ordiue economică şi împrejurărĭ culturaie locale, se poate cuitiva mai mulţi anĭ ɔea rîndul, pe acelaş loc.

2. Pentru moşiile deja arendate: desfiinţarea pătrimeĭ cu condiţiunile următoare: orĭ-ce suprafaţă de teren transformată în lucerniere saŭ fineţe cu graminee şi leguminoase, în amestec, şi lăsată în stare permanentă, să fie ţinută în seamă drept teren de odihnă, considerîndu-se îndoit în calculul pătrimilor cînd sunt reuşite, pentru restul terenului obligat a fi lăsat ca pătrime, dar care din împrejurărĭ economice nu se poate cultiva, cu lucernă, trifoĭ, saŭ transformat în livezĭ de graminee amestecate cu leguminoase, şi pe care arendaşul ar dorĭ să-l cultive, să rămîie după loc şi împrejurărĭ ministerului, ca să cadă la învoială asupra îndemnităţeĭ de plată pentru acest drept.

Pentru restul moşieĭ să se desfiinţeze şi rotaţia anuală şi să se impue aceleaşĭ sondiţiunĭ, adică să nu se permită cultura aceleaşĭ plante doĭ anĭ dea rîndul pe aceleaşĭ loc.

Cu aceste mijloace, ministerul scapă de dificultăţile constatăreĭ, alegereĭ şi menţinereĭ pă trimeĭ în mod regulat de către arendaşĭ, şi încurajează în mod puternic creiarea de livezĭ, păşunĭ artificiale, atît de necesarĭĭ pentru creşterea şi ameliorarea raseĭ vitelor la noĭ.

Suprimînd pătrimea, se tace un bine aducîndu-se în acelaş timp o ameliorrre a stăreĭ lucrărilor din punctul de vedere al progresuluĭ agricol, spre care nu putem păşĭ fără vite bune şi prin urmare fără păşune şi fără fineţe.

Faţă de această hotărire, deocamdată provizorie, d. Radu Porumbaru a adedsat ziaruluĭ „Voinţa Naţională", următórea scrisoare:

Domnule director,

Am citit în ziarul ce dirigiaţĭ, că domnul ministru de domeniĭ a numit o comisiune competentă, care şi-a dat avisul că trebe să se suprime ţdn condiţiunile de arendare a prdprietnţilor statuluĭ pătrimea lăsată în *păraginâ.*

Am onoare să vĕ adresez cite-va observaţiunĭ personale asupra uneĭ chestiunĭ de importanţă capitală în economia noastră naţională, fiind încredinţa că veţĭ bine voĭ să le publicaţĭ în ziarul „Voinţa Naţională".

Inainte de a examina hotărîrile comisiuneĭ competente, voiŭ aminti cite-va lucrurĭ pe carĭ trebue să le aibă în vedere orĭ cine se ocupă de agricultura ţărĭĭ noastre.

In Rominia, unde ceĭ mai mulţĭ nu avem mijloace să întrebninţăm îngrăşăminte şi unde cultura plantelor furagere legumenoase n'a luat o dezvoltare suficientă, lăsarea uneĭ porţiunĭ a proprietăţeĭ ca sa serveasco de imaş este de o îndoită însemnătate.

Pe de o parte acest imaş este o rezervă de fertilitate pentru moşia agricultorului prevăzător, permiţîndu'ĭ să reînoiască prin rotaţiune rodnicia solului proprietăţeĭ. Pe de altă parte el permite sătenilor, muncitorĭ de pămînt, să crească vitele necesare agricultureĭ.

Agrarienii strigă că agricultura nu mai merge pentru că nu sunt destule vite şi nu sunt destule vite pentru că nu e posibil exportul. In realitate însă nu numaĭ că este lipsă de vite pentru expórt, dar şi pentru cultura cîmpiilor noastre.

Lipsa de vite provine mai cu seamă din lipsa de imaşurĭ reduse peste măsură printr'o extensiune exagerată a cultureĭ cerealelor.

In momentul cînd pămîntul Rominieĭ este sleit printr'o cultură prea întinsă de cereale fără ca să se compenseze uzarea puterilor sale de producţiune prin îngrăşăminte în momentul cînd ţăranii îşĭ împuţinează vitele de muncă şi de lapte pentru că nu mai aŭ unde le pasce, Statul se pregăteştd să ia măsurile următoare:

1). Să desfiinţeze rotaţiunile de cultură impuse arendaşilor, lisfindu-le ast-fel putinţa să sărăcească mai repede pămîntul de cultură.

2). Să desfiinţeze imaşurile pectru vitele ţăranilor.

3). Să permită pentau proprietăţile deja arendate, ca să se reducă pătrimea lăsată în odihnă, care astă-zĭ serveşte ca imaş, lăsînd la arbitrarul ministeruluĭ putinţa de a se înţelege în fiecare caz cu arendaşul asupra sporuluĭ de arendă ce s'ar putea încasa prin întinderea culturei asupra terenurilor reservate.

Eŭ mĕ întreb: de aci înainte unde îşĭ vor păşuna ţăranii de pe proprietăţile Statului vitele lor? — Cultura plantelor furagere leguminoase nu poate ăeuşi peste tot şi cere şi dînsa amendarea unor terenurĭ sleite,

In cazul cel mai bun însă, acela în care nrendaşul ar cultiva lucernă saŭ trifoĭ, vor avea oare ţăranii mijloacele să cumpere aceste fnraje? Nu vor abuza arendaşii Statuluĭ de strîmtoarea ce ar resulta pentru sătenĭ, prin aplicarea noului regulament? Statul nu trebue să se preocupe numaĭ de un interes bănesc imediat, dar şi de viitorul proprietăţilor sale şi mai cu seamă de îmbunătăţirea stăreĭ generale a sătenilor. De aceia cred că comisiunea ministeruluĭ de domeniĭ ar fi trebuit să ia măsurile următoare.

1-i. Să ceară să se facă planurile economice ale proprietăţilor Statuluĭ şi după facerea uneĭ anchete locale să fixeze pertru fie-care moşie limitele de cultură permise arendaşilor.

2-lea. Acolo unde condiţiurile locale vor permite să impună cultura prin asolamente, făcînd să intre leguluminoasele în rotaţia de cultură.

3-lea. Să se sporească locurile rezervate pentru hrana uitelor ţăranilor, sporiudu-ss întinderea imaşurilor acolo unde va fi trebuinţă şi nepermiţîndu-se cultivarea uneĭ porţiunĭ din aceste rezerve de cît cu plante furagere leguminoase.

4-lea. Să se impue în contracte de arendare pentru fie-care din proprietăţile Statuluĭ, maximul de plată ce se va putea încasa de cap de vită şi maximul de dijmă ce se va lua pentru plantele furagere.

5-lea. Să ceară ca parsonal ministeruluĭ de agricultură să-şĭ facă într'astfel datoria, în cît să se ajungă la sitnaţiunea Domeniilor Coroaneĭ, unde moşiile nu se mai arendează.

Iată, pe scurt cîte-va observaţiunĭ ce-mĭ permit să fac, sperînd că într'un viitor mai mult mult caŭ mai puţin depărtat, ele vor fi luate în seamă.

Conferinţa d-lor Alimănişteanu şi Ghica

Joĭ 12 Februarie la orele 5, membriĭ Societăţeĭ Agrare s'aŭ întrunit la sediul societăţeĭ sub prezidenţia d-luĭ Grecianu.

Persoanele carĭ aŭ luat parte la conferinţa de Joĭ, 12 Februarie 1904 sunt:

D. d. St. D. Grecianu, N. St. Cesianu, Nicu Filipescu, N. Negri, Al. Nicolaide, C-nel Bădulescu, Paul Lazăr, senatorĭ, Cucu Starostescu, B. Catargi, Gr. G. Cantacuzino, M. G. Cantacuzino, C. Alimăniştеanu, C. N. Mihail, C. Iarca, prefectul jud. Buzăŭ, Isvoranu, Stănculeanu, deputat, C. Zamfirescu senator, P. Zamfirescu senator, C. Collibăşanu, A. Belloiescu, Şerban Gr. Cantacuzino, M. Vlădescu, deputat, G. Assan, N. N. Negri, M. G. Holban, V. Toroceanu, Prinţul D. C. Moruzzi, Pascu, Inginer Cerchez, I. T. Ghica pref., C.-amiral N. Urseanu, Gr. N. Grecianu, D. Darvari, I. A. Borendeĭ, G. Vlahutzi-Slătineanu, Emil Lahovari, Gamulea, senator, D-tru Negulescu, Constantinescu, Rîmniceanu senator, D. C. Iarca, C. I. Băicoianu, secretar general la ministerul domeniilor.

La ordinea zileĭ a fost discuţiunea asupra proiectuluĭ de tarif vamal elaborat de ministrul de finanţe.

D. *Alimănişteanu*, directorul serviciuluĭ comerciuluĭ din ministerul domeniilor, a luat cel d'întîĭ cuvîntul.

D-sa spune că nu mai printr'o muncă sistematizată, se pot trage foloase. Declară că atuncĭ cînd a vorbit de ţesăturĭ şi metalurgică nu s'a gîndit că ţara să imiteze marile industriĭ din străinătate, ci la industriĭ micĭ. Crede că unele industriĭ trebuesc să fie în-

curagiate, căci numaĭ aşa populaţiunea rurală va putea beneficia de o stare materiala maĭ bună.

Venind la chestiunea capitalurilor spune că noĭ avem capitaluri, dar nu suntem organizaţi economiceşte.

Agricultorii găsesc cu mare greutate banĭ de oare-ce în caz de încetare de plăţi, nu pot fi declaraţi în stare de faliment şi, din această cauză capitalul se oferă cu maĭ multă înlesnire industriaşilor.

Şi d-sa este de părerea d luĭ Comşa ca să se facă orĭ cît de marĭ sacrificiĭ pentru agricultură.

D. *Eluard Ghica* spune că încă de mult s'a vorbit de încurajarea industrieĭ şi nimenĭ nu s'a ocupat de agricultură.

Pe cînd toate ţările se îngrijesc de starea agriculturei, noĭ ne gîndim numaĭ la prosperitatea industrieĭ.

D-sa preconizează un noŭ sistem pentru îngrăşarea pămîntuluĭ şi cultura furageră în scopul de a fi ameliorată starea viteler, pentru carĭ trebueşte neapărat să căutăm un debuşeŭ.

Lipsa de braţe ne forţează să aducem muncitorĭ din străinătate şi această importaţie ne costă 25 milioane leĭ anual.

Pentru ca industria şi agricultura să progreseze oratorul spune că trebue ca ele să fie bine administrate

Ni se vorbeşte de industria mică, că nu progresează cu taxe urcate pe produsele străine ci cu educaţie industrială.

Vorbind de mersul industrieĭ marĭ la noĭ, oratorul spune că ea reprezintă după o anchetă recentă un capital de 236.000.000 leĭ.

Ce se întîmplă însă? In această sumă intră şi instituţiunile industriale ale statuluĭ, carĭ nu pot fi calificate drept în datoriĭ.

Aşa sunt trecute la industriĭ: atelierele căilor ferate romîne docurile, uzinele de filtrat apa, arsenalele, pulberăriile, etc.

In concluziune d. Ghica spune că nu putem să avem tarif autonom, căcĭ atunci ar însemna să ne războim cu statele cu carĭ întreţinem relaţiunĭ comerciale.

Ceea-ce ne ar conveni este *un dublu tarif*, unul maximal şi unul minimal. Cel maximal să fie aplicat ţărilor carĭ nu acordă produselor noastre avantagiĭ la intrare, iar cel minimal celor care acordă avantagiĭ produselor noastre agricole în ţările lor.

D. *Iarca*, este şi d-sa în contra acordăriĭ avantagiilor la industriĭ. Avem destule exemple dezastroase, spune d-sa prin acordarea de asemenea avantagiĭ şi citează cazul fabricilor de zahăr, cărora acordînduli-se avantagiile, pe de o parte Statul a perdut taxele pe care le încasa la intrarea zahăruluĭ în ţară, iar pe de alta perde primele pe care le acordă fabricelor.

In afară de aceasta populaţiunea plăteşte astă zĭ zahărul cu mult maĭ scump ca 'nainte.

Intrunirea s'a sfîrşit la orele 7 şi jum., şi d. Preşedinte anunţă continuarea discuţiunilor contradictorii pentru ziua de 19 Februarie la ora 5 seara.

DIVERSE

Se ştie cît interes poartă Administraţia domeniuluĭ Coroaneĭ şcoalelor de pe moşiele sale.

Domnul Administrator Ion Kalinderu, orĭ de cîte orĭ inspectează Domeniile Coroaneĭ, vizitează şi şcoalele de pe ele şi să informează de aproape de starea lor. Pe de altă parte întreţinîndu-se des cu d-niĭ învăţătorĭ, are ocazia a'ĭ aprecia şi nu scapă nicĭ odată din vedere a'ĭ îndrepta pe unde crede de cuviinţă şi a'ĭ îndemna la munca stăruitoare în diferite feluri.

Pe lîngă gratificaţiĭ pentru zelul ce pun la instruireă copiilor şi la povăţuirea locuitorilor pe calea progresuluĭ, pe lîngă indemnizărĭ pentru cursurile de adulţĭ, premiĭ pentru grădinĭ şcolare şi o mulţime de alte înlesniriĭ, ca locuinţe igienice, încăpătoare, etc., d-sa recomandă adesea pe ceĭ maĭ meritoşĭ pentru a fi decoraţĭ.

Ast-fel de curînd, în urma propuneriĭ d-luĭ Administrator al Domeniuluĭ Coroaneĭ, M. S. Regele a bine-voit prea graţios a conferi medalia «Serviciul credincios» la următoriĭ învăţătorĭ:

Clasa I

D-luĭ învăţător T. Daniilescu din Farcaşa de pe domeniul Coroaneĭ Borca, din judeţul Suceava şi d-luĭ învăţător Balaban Bălăbănescu din Ruşeţu de pe domeniul Coroaneĭ Ruşeţu, din judeţul Brăila.

Clasa II

D-lor învăţătorĭ: Dim. Epureanu din com. Damian de pe domeniul Sadova, jud. Dolj; C. N. Ionescu din Piscu de pe Sadova; C. G. Popovicĭ din Borca de pe domeniul Borca din judeţul Suceava şi T. Ionescu din Taşca de pe domentul Bicaz din judeţul Neamţu.

Aceste distincţiĭ va fi de sigur pentru dînşiĭ o nouă încurajare, iar pentru ceĭ-l'alţĭ un puternic îndemn la împlinirea cu sfinţenie a datorieĭ lor.

***

Recolta ungară şi cea austriacă.—Ministerul unguresc al agriculturei a publicat de curînd rezultatele definitive ale recoltei Ungarieĭ. Din această expunere rezultă, că terenurile destinate agriculturei sunt în creştere continuă şi că în ceĭ din urmă treĭ anĭ această creştere a fost considerabilă. In ce priveşte produsul recoltei din anul trecut, grîul a dat 44, secara 12, orzul 14, ovăsul 12.7 şi porumbul 34.5 milioane cintare metrice. Comparînd aceste cifre cu evaluările provizoriĭ, rezultă un plus de $1^1/_4$ milioane cintare metrice la grîŭ, 0.4 milioane cintare metrice la secară, 0.7 milioane cintare metrice la orz şi 0.9 milioane cintare metrice la ovăs. Recolta porumbuluĭ a fost una din cele maĭ bune din anĭĭ din urmă.

Recolta austriacă a fost de asemenea foarte bună. Ea reprezintă la grîŭ $12^1/_2$, la secara 20.6, la orz 16.1, la ovăs 18.9, şi la porumb 4,1 milioane cintare metrice prin urmare în total 72 milioane cintare metrice faţă de $65^1/_2$ cintare metrice care a fost media celuĭ din urmă deceniŭ.

Comparînd aceste cifre cu acele ale recoltei ungare, se constată că recolta ungară este maĭ mare—şi anume mult meĭ mare—numaĭ atunci cînd este vorba de grîŭ şi porumb. In cele-l'alte produse recolta austriacă a fost maĭ mare de cît cea ungară.

***

Lucrările staţiuneĭ agronomice. — Afară de lucrările maĭ importante făcute pînă acum la staţiunea noastră agronomică, lucrări publice şi decĭ cunoscute, s'aŭ maĭ făcut tot aci şi următoarele studiĭ şi lucrări care n'aŭ fost publicate atît din lipsa de timp cît şi de mijloace: 1) studiul laptelui de vacă după diferitele rase; 2) studiul laptelui de bivoliţă; 3) studiul asupra seminţelor uleioase, de in, rapiţă, etc.; 4) rezultatele obţinute pe cîmpul de experienţă; 5) studiul asudra umidităţeĭ solului; şi 6) studiul calităţeĭ recoltelor în fie-care an în interesul exportuluĭ nostru.

Aceste sunt lucrările principale făcute pînă acum la staţiunea agronomică. Ele păivesc şi îmbrăţişează o mulţime de chestiuni de mare importanţă agricolă şi economică.

In ce priveşte partea experimentală, ministerul agriculteĭ a decis să se instituiască culturĭ experimentale cu diferite plante şi îngrăşeminte la şcoala centrală de agricultură, şi la fermele şi pepinierele Statuluĭ, spre a se putea constata carĭ sunt varietăţile cele maĭ bune şi productive în diferitele regiunĭ ale ţăreĭ noastre precum şi a constata daca îngrăşemintele sunt saŭ nu folositoare soluluĭ şi producţieĭ noastre. Actualmente se fac în consecinţă atît la şcoala de agriculaură cît şi la fermele şi pepinierele statuluĭ diferite experienţe cu varietăţĭ de grîŭ, de in, de ovăs, de cartofi şi cu îngrăşeminte chimice.

***

Ministerul de domeniĭ a făcut intervenţiunile necesare, ca să nu se admită pe viitor „importul plantelor din streinătate“, carĭ nu vor fi însoţite de un certificat de provenienţă, în care să se constate că localitatea provenienţeĭ nu e contuminată de filoxeră.

***

Camera de comerciŭ din Brăila a numit o comisiune de cinci membri din sînul eĭ care să studieze şi să-'şi dea avizul asupra statutelor societăţeĭ „*Rizeria romînă*“ care vrea să înfiinţeze în localitate o fabrică pentru curăţitul şi prelucratul orezuluĭ.

***

După cum se vede, faptul e foarte îmbucurător — cîmpul de activitate al staţiuneĭ noastre agronomice s'a lărgit din ce în ce maĭ mult. Partea experimentală reclamă însă şi de aci înainte, studiĭ îndelungate şi scrupuloase, cu atît maĭ mult cu cît faţă de progresele date de alte ţărĭ carĭ nu trăesc numaĭ din agricultură, ţara noastră care se menţine numaĭ prin ea trebue să facă cercetărĭ şi studiĭ de asemenea natură cît maĭ desvoltate, spre a stringe astfel tot materialul necesar şi a fi capabil de a îndruma agricultura la noĭ către un progres naţional.

Negreşit că la acest rezultat nu se poate ajunge de cît dotînd staţiunea agronomică cu un personal capabil, suficient şi cu mijloacele necesare spre a putea întreprinde lucrărĭ pe o scară mult maĭ întinsă de cît pînă acum.

***

Camera de comerciŭ din Iaşi a cerut guvernuluĭ ca pe viitor replantările cu viţă altoită a viilor marilor şi micilor proprietarĭ să fie făcute de Stat prin oameni specialĭ şi experimentaţi, urmînd ca Statul să încaseze costul viţelor şi plantaţiilor în anuităţi pe timp de 15 saŭ 20 anĭ începînd cu anul de primă producţie şi avînd drept asigurărĭ prima ipotecă în fondul cultivat.

Tot odată Camera de comerciŭ din Iaşi a îndemnat şi pe cele-lalte Camere de comerciŭ din ţară ca să facă o intervenire în acelaş sens.

***

Ministerul domeniilor a distribuit pe la ţărani proprietarĭ şi particularĭ, toată cantitatea de „săminţă de lucernă" pe care a avut-o în depozit la fermele model

Vînzarea s'a făcut pe preţul de 1,20 leĭ kgr.

***

Industria noastră de spirt

Industria alcoolului este una din cele maĭ vechĭ la noĭ în ţară. Încă pe timpul cînd nu exista în ţară nicĭ o fabrică, Moldova poseda velniţe de spirt, a căreĭ producţie era destul de însemnată.

Ministerul de finanţe publică regulat raporturĭ anuale care arată numărul fabricelor în activitate, cantităţilor produse şi puse în circulaţie, taxele percepute, etc. Importul a avut mersul următor : In anul 1884 a fost de 402,119 kgr, iar în 1901 de 86,715 figr. De la 282.656 kgr., media celor 3 anĭ de la început, importul a scăzut la media de 89·922 kgr. Maximul importuluĭ a fost în 1891 de 417.832 kgr., iar minimum importuluĭ, 1900, de 70.450 kgr.

De la 1894, statistica noastră separă spirtoasele după cum sunt importate: în buteliĭ, urcioare, vase de metal de o parte şi în butoiaşe de altă parte, ceea ce revine la o clasare după produsele scumpe şi eftine.

Importul spirtoaselor eftine a fost în 1891 de 49.451 kgr., iar în 1902 de 60.471 kgr. Importul celor scumpe a fost în 1891 de 368.381 kgr,, iar in 1902 de 26.352 kgr.

Totalul importuluĭ spirtoaselor nu este, în ce priveşte valoarea, de cît de 165.000 leĭ peste tot. De la 1891-1893 totalul era aproape de 4 orĭ maĭ mare.

Exportul a fost în 1884 de 68.172 kgr., iar în 1902 de 10.778 kgr. Maximum a fost in 1897 de 5.950.885 kgr., iar minimul de 3.223 kgr.

Producţia alcoolului a atîrnat pînă acum de producţia vinuluĭ şi rachiuluĭ de prune. Cînd aceste două sunt abundente, cererea de alcool e slabă Pe viitor nu va maĭ fi aşa, alcoolul avînd un debuşeŭ in ţară, ca produs denaturat.

Recolta de grîŭ a Italieĭ, după datele oficiale. a fost, în 1903. de 65.000.000 de hectolitri, cu 17 milioane maĭ mere de cît cea de an, cu 7 fie cît cea din 1901, care era o recoltă mijlocie normală. Intinderea semănată a fost cu 100.009 de hectare maĭ mare de cît în 1902 şi cu 60.000 de cît cea din 1901. Produsul la hectar, e mijlociŭ, de cîr 13 hltr, 40, faţă cu 10 hltr. în 1902. Importul va fi deci maĭ mic anul acesta de cît în alţĭ anĭ.

Sfaturĭ asupra creşterei porcilor

III

Alegerea animalelor de prăsilă

La alegerea animalelor de prăsilă trebue să ţinem seamă nu numaĭ de formele corpuluĭ, ci şi ca animalul să aibă o constituţie puternică şi o ereditate bună. Orĭ-ce animal, care poate fi bănuit de îmbolnăvire, trebue să fie exclus de la prăsilă.

a) Vierul

Alegerea vieruluĭ de prăsilă trebue să se facă cu o îngrijire specială, pentru că el transmite însuşirile sale la un număr mare de urmaşĭ, înainte de toate în ceea ce priveşte forma corpuluĭ.

Vierul nu trebue să aibă un cap greoiŭ pentru că un asemenea cap pricinueşte o facere, naştere grea, partea din dos să fie puternică, coastele rotunde şi late şi o coadă nu prea grasă. Picioarele luĭ să fie late, bine conformate, nu prea fine, ci puternice în proporţie cu greutatea vieruluĭ. Pielea luĭ să nu fie prea aspră şi tare şi să fie prevăzută cu un păr fin şi des; organele sale sexuale să fie marĭ şi destul de dezvoltate. Vierul să exprime în totul, în mişcările sale, înfăţişarea puterei bărbăteştĭ; să fie vioiŭ şi deştept, totuşĭ nu furios. Vierĭ cu aparenţa femeiască nu sunt bunĭ pentru reproducţie.

Vieriĭ se aleg de la o scroafă fecundă, bine dezvoltată, care naşte bine purceiĭ.

b) Scroafa

Scroafa de prăsilă trebue să deştepte impresiunea feminităţeĭ şi să aibă un temperament liniştit; formele corpuluĭ eĭ să fie întocmaĭ conforme cu rasa la care aparţine; capul uşor, cu trăsăturĭ fine, partea dorsală lată, aparatul de sugere dezvoltat şi pe cît cu putinţă să aibă 12 ţîţe; o asemenea scroafă va da purceĭ bine dezvoltaţĭ şi va avea naşterĭ uşoare. Pielea scroafeĭ să nu fie aspră, ci prevăzută cu păr fin şi des, picioarele să fie bine conformate şi puternice.

Scroafe carĭ aŭ o prea mare predispoziţie pentru îngrăşare, trebuesc excluse de la prăsilă, dar după ce s'a dovedit că nu sunt destul de fecunde şi produc purceĭ puţin dezvoltaţĭ.

Scroafe de prăsilă se aleg numaĭ dintre acelea carĭ îşĭ păzesc cu îngrijire purceiĭ şi 'ĭ suc cu îngrijire.

Dintre purceĭ se îndeamnă, ca viitoare animale de prasilă, pe aceĭ carĭ încă de la sugere se dezvoltă bine şi sug din ţîţele mijlociĭ, carĭ sunt cele maĭ bogate în lapte; aceştĭ purceĭ nu trebuesc îndepărtaţĭ prea de vreme de la mama lăr; eĭ se despart pe sex la vîrsta de 12—14 săptămînĭ.

Pentru prăsilă se aleg purceĭ născuţĭ în primă-vară, pentru că aceştia se dezvoltă maĭ bine ca purceiĭ de toamnă.

(Va urma).

***

D-niĭ expozanţi, doritorĭ de a expune la Expoziţiunea Societăţeĭ Agrare ce se va organiza în Maiŭ 1904 în Capitală, sunt rugaţi a trimite obiectele d-lor la sediul Societăţeĭ Agrare, Calea Victorieĭ 55 iar nu la şcoala de agricultură de la Herestrău.

***

Pentru d-niĭ agricultorĭ

Rugăm pe toţĭ d-niĭ membriĭ aĭ societăţeĭ şi pe toţĭ d-niĭ agricultorĭ, saŭ toate persoanele carĭ vin în atingere cu munca cîmpuluĭ să bine-voiască a ne transmite ştirile relative la situaţia agricolă din regiunea d-lor ; descripţiĭ asupra metoadelor de muncă şi cultură, condiţiĭ fizice şi de populaţiĭ; ştirĭ asupra stăreĭ semănăturilor în orĭ-ce moment; asupra ofertelor şi cererilor, cu un cuvînt asupra orĭcăreĭ chestiunĭ care poate interesa dezvoltarea agriculturei

Asemenea şi reclamaţiunilor d-lor în orĭ-ce privinţă, spre a fi înregistrate şi a fi aduse, astfel, la cunoştinţa publică.

Aceasta, pentru a putea cunoaşte maĭ bine agricultura ţăreĭ din toate regiunile, pentru a fi maĭ documentaţĭ asupra mersuluĭ munceĭ cîmpuluĭ în toate regiunile ţăreĭ şi pentru a aduce foloase plugarilor prin publicarea reclamaţiunilor lor.

***

In favoarea Expoziţiuneĭ. — Rugăm stăruitor pe toţĭ membriĭ Societăţeĭ agrare de a lucra în favoarea Expoziţiuneĭ agrare pe

toate căile, pentru buna eĭ reuşită, şi maĭ ales, acum la început, pentru plasarea *biletelor de loterie* ale Expoziţiuneĭ.

Intîiŭ de toate trebue asigurată baza financiară a Expoziţiuneĭ, şi de aceea rugăm pe membriĭ Societăţeĭ de a lucra din toate puterile la împărţirea biletelor de loterie.

***

Legislaţia agrară de la 1864 până azĭ, şi măsurile luate în favoarea agricultureĭ, de Vasile M. Kogâlniceanu. — Cartea aceasta, scrisă în vederea Congresuluĭ agricol, tratează despre întreaga serie de legĭ şi măsurĭ luate de Stat şi iniţiativa particulară în favoarea împroprietărire, ţăranilor, a dezvoltăreĭ agricultureiĭ cu toate ramurile accesoriĭ, între carĭ intră şi chestiunea Convenţiunilor comerciale şi a politiceĭ agrare.

Se poate obţine, adresîndu-se la sediul societăţeĭ agrare, calea Victorieĭ 55, în schimbul a 2 leĭ, cît este preţul volumuluĭ.

A apărut:

Carnetul Agricultoruluĭ

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Leĭ 3

A se adresa administraţieĭ

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI.

A apărut:

Manualul de viticultură

de *V. S. Brezeanu*, şeful serviciuluĭ agronomic şi director al «Revisteĭ Viticole», se află de vînzare la librăriile: Socecu & C-nie, Leon Alcalay, Bucureştĭ; Th Codreanu, Focşanĭ şi I. Georgescu, Odobeştĭ; precum şi la Administraţia «Revisteĭ Viticole.

Preţul uneĭ broşurĭ este de 3 leĭ.

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în Bucureştĭ, fundătura Mărcuţeĭ 22, în întindere de 11 pogoane vie şi 1 pogon fineaţă, avînd şi o casă de locuit şi un linŭ

A se adresa strada L.-Catargi 17

Pădurea Tatomir

Se află de vînzare lemne de foc şi cherestele carĭ se vînd cu stînjenul, cu mia de kgr. şi cu metrul cub.

Depărtarea este de 53 kilom. de Bucureştĭ, pe şoseaua Fierbinţilor la comuna Greci-Grădişte, cătunul Greci-de-sus, judeţul Ilfov, la proprietarul moşieĭ unde se află depozitate lemnele, saŭ în Bucureştĭ, strada Ţăranilor No. 152.

Preţurĭ şi condiţiunĭ avantagioase.

De vînzare Una presă mare pentru fin, pae etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victorieĭ 55.

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoşĭ prăsiţĭ în ţară, bunĭ reproductorĭ pe preţul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca.

De vînzare **Vin negru de OREVIŢA vechiŭ de 15 anĭ, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleşanu, strada Lascăr Catargi No. 17.**

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciuluĭ Statisticeĭ Generale.

Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck,* precum şi la principalele librăriĭ din ţară.

SEMINŢERIA **P. HÜTTIG,** VIENA

REPREZENTAŢI PRIN

MISLIN & RAMPACH Strada Sf. Voevozĭ, 5 BUCUREŞTI

SUB PATRONAGIUL SOCIETAŢEI AGRARE

Mostre şi seminţe sunt expuse la sediul Societăţeĭ unde primim şi comande.

Recomandăm seminţele noastre de elită: **Sfecla furageră, Luzerna, Raigras, In de Riga, Colza de primăvară, Soja, etc. etc.**

— Catalogul se trimite la cerere franco —

Atragem atenţia d-lor agricultorĭ asupra aparatelor noastre perfecţionate de uscat prune, sistem Val Wass.

D-lor Membriĭ Societăţeĭ Agrare se fac preţurĭ de preferinţă.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTĬ

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

asigură în contra incendiului, grindineĭ, contra daunelor de transport precum și valorĭ. Asigură asupra vieței omuluĭ în toate combinațiunile uzitate:

Caz de moarte, Supraviețuire, Zestre și Rente

Sediul Social: Palatul Societățeĭ, strada Doamneĭ No. 12

Agenții în toate orașele țăreĭ

Uleiuri Minerale

PENTRU

MAŞINE AGRICOLE ŞI INDUSTRIALE

DIN FABRICA SOCIETĂŢEI

„Steaua Romînă“

BUCUREŞTI

Valvolină pentru Cilindre, Grăsime consistentă

ZWEIFEL & C°.

BUCUREŞTI

31, Calea Moşilor, 31

IAŞI	*CRAIOVA*	*GALAŢI*
Strada Lozonsky, 10	*Strada Unirei, 105*	*Strada Mare, 23*

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ❖ GALAŢI ❖ BRAILA ❖ CONSTANŢA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OŢEL

Cu 1, 2, 3 şi 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde

— Cu şi fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oţel, în 2 şi 3 părţi

Maşini de semănat în lat

Construcţia perfecţionată, 3,76 m. lăţime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Maşini de semănat în rînduri

Renumita „**BEROLINA**“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă şi economică în distribuirea seminţei

Batoze de bătut porumbul cu aburi, şi cu mîna simple şi duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

Societatea anonimă pentru comerciul de maşinĭ şi
întreprinderĭ technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. I—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. I—3

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel maĭ bogat depoŭ şi expoziţie permanentă de tot felul de:

Maşine şi Unelte Agricole, Industriale şi Electro-technice

LOCOMOBILE şi TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Şcoala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curăţitoare** patentată (Treĭ Vînturĭ) a treia Curăţitoare, în Treerătoare înlocueşte machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nicĭ o treerătoare de orĭ-ce alt sistem existent şi **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numaĭ la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi 150 până la 200 kile marĭ de porumb, cu saŭ fără foĭ.

MAŞINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele şi fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburĭ numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile marĭ pe zi curăţind perfect şi lăsînd ştiuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE
Cele maĭ bune şi solide,

PLUGURI NORMALE
construite numaĭ din oţel, cu 2, 3 şi 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile şi fixe, cu două şi treĭ cîmpurĭ şi cu dinţĭ de oţel şi **Grape pentru Livezĭ.**
Răriţĭ, Cultivatorĭ, Tăvălucĭ.
Semănătorĭ in lat.
Semănătorĭ in rînduri renumita „Victoria-Drill“.
Vînturătorĭ, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ în toate mărimile cele maĭ bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fîn.
Maşinĭ de tăiat pae şi fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăţĭ, întregĭ fără piept. Toate mărimile.

Morĭ TRANSPORTABILE, pe postament d lemn şi de fier simple, duble, triple şi cvadruple, din cele maĭ renumite fabricĭ, de 36, 42 şi 48 ţoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF şi DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEŞTI, I-a calitate, simple şi duble, toate lăţimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu şi grădinĭ.
Părţi de rezervă. Muşamale.
Maşine de scărmănat lînă de lemn şi de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol şi cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ŞI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopĭ — cu Tăiuşul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele maĭ uşoare şi solide, construite din oţel.

Garanţie absolută pentru perfecta funcţionare şi material solid al tutulor maşinelor

Reprezentantul celor maĭ renumite fabricĭ a tot felul de Maşinĭ Industriae şi Electro-technîce.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 caĭ putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 caĭ putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat. Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instruwente trebuincioase maşinişti'or, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopĭ

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREI ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

1 MARTIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 69.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE LA 1 ȘI 15 ALE LUNEI

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere, *compusă din d-nii:*

Sava Șomănescu, Nicu Negri *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii:

C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.

Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:

V. M. Kogălniceanu

Colaboratorii revistei sunt d-nii:

I. Atanasiu, Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, C. A. Berendey, Gh. Cristodorescu, L. Colescu, Dr. Creangă, I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, M. Hirsu, Dr. Hepites, Dr. C. Istrati, V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, V. S. Moga, Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe, G. N. Nicoleanu, Ion Peană, P. Popescu-Daia, N. O. Popovici-Lupa, Dim. Popescu, Gh. Ppescu, Dr. Paul Riegler, V. I. Radu, F. Robin, D. R. Rusescu, D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Noic. Stahie, I. Țarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societății Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

FURNISORUL CURȚEI REGALE — CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

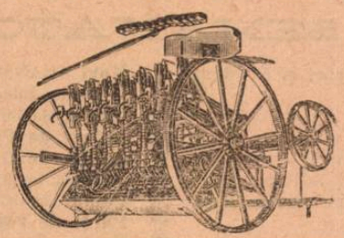

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „**sistem Sack**“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON, PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

Societatea anonimă pentru comerciul de maşini şi întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. I—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. I—3

SUCURSALE: BRALA, CRAOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ şi expoziţie permanentă de tot felul de:

Maşine şi Unelte Agricole, Industriale şi Electro-technice

LOCOMOBILE şi TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Şcoala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curăţitoare** patentată (Trei Vînturi) a treia Curăţitoare, în Treerătoare înlocueşte machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de ori-ce alt sistem existent şi **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numai la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu saŭ fără foi.

MAŞINA (TREERÀTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele şi fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curăţînd perfect şi lăsînd ştiuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune şi solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oţel, cu 2, 3 şi 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile şi fixe, cu două şi trei cîmpuri şi cu dinţi de oţel şi **Grape pentru Livezi.**
Răriţi, Cultivatori, Tăvălugi.
Semănători în lat.
Semănători în rînduri renumita „Victoria-Drill“.
Vînturători, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ în toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fîn.
Maşini de tăiat paie şi fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăţi, întregi fără piept. Toate mărimile.

Morĭ TRANSPORTABILE, pe postament d lemn şi de fier simple, duble, triple şi cvadruple, din cele mai renumite fabrici, de 36, 42 şi 48 ţoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF şi DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEŞTI, I-a calitate, simple şi duble, toate lăţimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu şi grădini.
Părţi de rezervă. Muşamale.
Maşine de scărmănat lînă de lemn şi de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol şi cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ŞI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopi — cu Tăiuşul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai uşoare şi solide, construite din oţel.

Garanţie absolută pentru perfecta funcţionare şi material solid al tutulor maşinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabrici a tot felul de Maşini Industriae şi Electro-technîce.

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societății, Str. Doamneĭ 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum și valorĭ. Asigură asupra vieței omuluĭ în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogălniceanu *M. Emmanuelle*

SOCIETATEA AGRARĂ
A
MARILOR PROPRIETARI DIN ROMÎNIA

EXPOZIȚIUNEA

GENERALA: AGRICOLA, INDUSTRIALA, MINIERA
ȘI
TÎRGUL DE VITE

Se vor deschide în luna

Maĭ 1904

Doritorii de a participa la Expoziţiune se vor adresa, pentru ori-ce informaţiuni, la sediul Societăţeĭ, Calea Victorieĭ 55.

Pentru publicitate şi anunţurĭ a se adresa Societăţeĭ Agrare: BIUROUL DE PUBLICITATE, Calea Victorieĭ 55, Bucureşti.

PLUGURI cu ABURI
„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşuluĭ No. 6.

1 MARTIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciŭ.

ANUL IV. — No. 69.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE LA 1 ȘI 15 ALE LUNEI

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

BIBLIOTECA CENTRALĂ AGRONOMICĂ

Industrie saŭ Agricultură

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicu Negri** *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,

Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:

Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revistei sunt d-nii:

Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe, Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societății Agrare“, iar cele speciale, tehnice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 69

N. St. Cesianu. — **Industrie saŭ Agricultură.**

De pe Domeniul Coroanei

Ion Kalinderu. — **Laptele ca nutriment. — Precuvîntare. — Cultura hameiului.**

Vasile M. Kogălniceanu. — **Legea pentru încurajarea industriei naționale.**

De la Prut. — **Sindicatele agricole.**

Ion N. Lahovary. — **Către d-nii proprietari de vii.**

D-r A. Urbeanu. — **Importanța soei pentru hrana copiilor.**

De la Expoziținne

Circulară către președinții consiliilor județene.

„Revista Expoziținnei“.

Diverse, etc., etc.

Industrie saŭ agricultură

Cu cît lupta economică devine mai înverșunată între popoare, cu atît fie-care simte și mai mult nevoia de a se pregăti spre a'și asigura existența.

Teama ce o inspiră această concurență fără răgaz, este imboldul cel mai puternic care a împins națiunile la perfecționarea sistemelor lor de producțiune, la crearea feluritelor asociațiuni, cooperațiuni, sindicate, etc., spre a atinge limita eftenirei mărfurilor lor.

Prin înmulțirea, prin iuțeala și prin eftenirea transporturilor, s'a schimbat cu totul azi fața lucrurilor. Distanțele nu mai există, și goana de întrecere între diferiți concurenți spre a pune mîna pe piețele de desfacere a luat proporțiunile unei lupte epice de o intensitate uimitoare.

Vaĭ de țara care nu va fi organizată pentru această luptă. Vaĭ de țara care nu va pricepe, nu va vedea acest pericol economic, mai primejdios de cît un războĭ, fiind-că el este ascuns, latent, și nu deșteaptă atențiunea celor neprevăzători de cît cînd catastrofa a izbucnit.

Am mai expus și la Congresul agricol din 1902 această grijă ce mă preocupă, și o voĭ repeta necontenit, căcĭ țara noastră a rămas afară din cale nepăsătoare pentru îndreptarea viitoruluĭ săŭ economic.

Pericolul merge crescînd, cu toate aparențele unuĭ progres superficial, fiind-că căutăm să ne înșelăm pe noĭ înșine cu aparențele.

Dar, în realitate unde e progresul economic serios, solid, al țăreĭ? Orĭ încotro ne vom arunca privirile nu vom vedea de cît stagnațiune și descurageare.

Agricultura se face în general după sistemele cele mai rudimentare și în condițiunile cele mai puțin rentabile, de o populațiune care ignoră principiile cele mai simple ale științeĭ agricole, lipsită cu desăvîrșire de capital și abandonată la soarta eĭ mizerabilă în prada tutulor speculanților.

Din aceste cauze munca miculuĭ cultivator nu e nicĭ spornică nicĭ rentabilă. El produce puțin și prost, prin urmare scump, și de aceia nu poate lupta pe piețele de desfacere mondiale cu concurența productelor străine de cît cu perdere, mulțumindu-se cu niște prețurĭ ridicule carĭ de multe orĭ nu acoper nicĭ costul de producțiune.

Și cu toate acestea nu vedem din partea statuluĭ nicĭ o măsură salutară pentru îndreptarea și încurageareа agriculturei noastre. Din contra, pare că totul e conjurat pentru robirea eĭ.

Comerciul! e aproape tot așa de rău organizat ca agricultura. Comercianții și agricultorii perd un timp prețios așteptînd vagoanele pentru transportul mărfurilor lor carĭ staŭ expuse în ploae și noroiŭ; de unde îndoită pagubă

Iar în cît privește măsurile ce ar trebui luate în prevederea dezvoltăreĭ activitățeĭ noastre comerciale, nu vedem de asemenea nimic. Unde există la noĭ muzee comerciale atît în țară cît și în străinătate pentru

facilitatea tranzacțiunilor noastre? Unde sunt biurouri de informațiuni la ministerul de agricultură, comerciu și industrie, la care să se poată afla cu siguranță ofertele, cererile și prețurile din lumea intreagă? Unde avem noi agenți speciali numiți de stat în porturile principale din străinătate pentru desfacerea mărfurilor noastre în momentele oportune?

Nu avem nimic din toate acestea, și nu avem cel puțin nici acea organizațiune administrativă expeditivă de care se bucură națiunile cari aŭ adoptat deviza «times is money».

Industria! se plinge și ea că nu poate merge și cere să fie protegiată și subvenționată.

Cu o ast-fel de *ne-organizație generală* putem noi pretinde să ținem piept concurenței străine? Ar fi o pretenție puțin serioasă. E decî neapărat de trebuință să devenim și noi practici, să lăsăm fanteziile la o parte și să recunoaștem că avem încă mult de făcut până să ne putem măsura cu concurenții noștri străini. De aceea trebue să ne repunem serios pe muncă spre a ne organiza, perfecționa și americaniza în intreprinderile noastre economice. Și, de oare-ce starea economică a Romîniei e încă în prima ei fază, trebue să procedăm cu dînsa cum se procedează cu copilul mic pe care îl prepari progresiv prin educațiunea sa fizică, morală și intelectuală la lupta pentru existență.

Pentru acest sfîrșit, trebue însă timp, bună chibzuință și răbdare.

Din nenorocire suntem din fire nerăbdători, voim să isprăvim o lucrare înainte de a o începe; ne gîndim la acoperiș și uităm temelia. Și de sigur că dacă se va descoperi vr'o dată sistemul de a clădi o casă fără temelie, dar cu acoperiș, inventatorul va fi un romîn.

Precum natura nu face salturi, nici economia națională a unei țări nu se poate îndrepta dintr'o zi în tr'alta printr'o singură măsură, cînd acea măsură nu vine la timpul ei și nu e în legătură cu altele cari să contribue la o l'altă la ameliorarea unei situațiuni întregi.

Dacă vroim să o îndreptăm în mod sincer, să procedăm cu tact și măsură.

Trebue mai întîiŭ înlăturate toate defectele și toate lipsurile cari aŭ contribuit la întîrzierea progresului nostru economic. Acestea odată măturate, să introducem reformele prin cari să se asigure dezvoltarea întreprinderilor noastre economice.

Dar cari întreprinderi anume aŭ trebuință de sprijin și de încuragiare?

Spre a ne dumeri în această privință nu avem de cît să ne uităm împrejurul nostru, să facem un inventar de ce producem, ce exportăm, ce importăm, și să alegem pe acele dintre întreprinderi cari vor do vedi că întrunesc condițiunile cele mai sigure de reușită, și cari vor aduce tot-d'odată un folos real țărei. Acelea vor trebui încurageate și puse în situațiune de a putea îndeplini rolul lor util

Rezultatul unei asemenea anchete va fi, o știm cu toții, că țara noastră e o țară agricolă în toată puterea cuvîntului, că din *produsele naturale ale solului și subsolului*, cari constituesc 95 la sută din exportul nostru trăim; și că, dacă s'ar suprima, într'un singur an, acest export de produse naturale, existența țărei ar fi nu numai zdruncinată, dar cu totul distrusă

Restul de 5 la sută din exportul nostru compus din mărfuri altele de cît cele naturale, adică industriale, nu are nici o însemnătate în balanța noastră comercială, și nu ar fi nici o dată în stare să scape țara de un dezastru financiar.

Decî, evidența lucrurilor însăși ne indică, ne impune, în ce direcțiune trebue să apucăm. Și politica noastră economică, spre a fi în acord cu interesele generale ale țărei trebui să urmeze aceiași orientare.

Economistul L. Poinsard zice în această privință: «Schimburile internaționale aŭ ca aliment două mari categorii de producțiuni. Cea d'intîiŭ se compune din producțiunile naturale ce se întrebuințează pen alimentațiune; a doua coprinde toate fabricatele industriale ce se pun direct în consumațiune. Dată cum o țară fa e să predomine în comerciul său exterior una saŭ cea l'alta din aceste producțiuni, condițiunea sa economică e diferită. O țară nu e liberă să'și orienteze producțiunea sa indiferent în cutare saŭ cutare sens. Dînsa e supusă în această privință unor influențe puternice și adînci cari o silesc să urmeze o direcțiune anumită.

Cutare popor, favorizat de avantajele mediului său, de aptitudinele sale proprii, de situațiunea sa geografică, va deveni printr'o evoluțiune fatală, un mare producător industrial. Altul, mai puțin bine înzestrat într'unele din aceste condițiuni, se va mărgini la simpla exploatare a bogățiilor naturale ale solului său».

De aceia Poinsard zice că țările a căror producțiune preponderentă e producțiunea naturală, care nu pot oferi traficului internațional de cît numai produse naturale brute: vegetale, animale saŭ minerale; aceste țări ne fiind destul de capabile de a organiza industria mare, interesul lor le conduce să'și deschiză granițele comerciului străin, într'un cuvînt, să fie liber schimbiste.

Așa dar producțiunea noastră principală, covîrșitoare, fiind cerealele, vitele, lemnăria, petroleul, adică numai producțiunile naturale ne este cu neputință să le nesocotim. Nu putem zice: agricultura și-a făcut timpul, acum e rîndul mareî industrii; dar așa să fie óre, că i-a venit rîndul? Situațiunea noastră economică s'a îndreptat ea într'atita în cît ne simțim de talie a ne lupta cu vechile industrii străine? Intrunim noi pentru această luptă toate condițiunile asigurătoare de izbîndă?

Agricultura noastră se află ea într'o stare așa de înfloritoare în cît a acumulat capitaluri pe cari nu mai știe în ce le întrebuința? Avem noi o supra abondență de brațe, de oameni technici și de lucrători specializați?

Nimic din toate acestea. Agricultura e fără brațe, fără capitaluri, și într'o stare de înapoiere uimitoare.

Iar în ercarea de a transforma de odată, *pe nepregătite*, o țară pur agricolă într'alta industrială, și încă factice, grație tarifelor protecționiste, ar fi nu numai o temeritate dar chiar o mare greșală. Greșală ce ne va fi fatală, căci *ne va costa slaba noastră independență economică ce o avem azi, prin închiderea debușeului produselor noastre naturale.*

Și în adevăr, putem noi avea pretenția că țările industriale cari sunt tot de o dată importatoare ca Anglia, Belgia Germania etc., cari primesc productele noastre agricole acordîndune beneficiul clauzei națiunei celei mai favorizate, în schimbul introducereî la noi a mărfurilor lor industriale, vor mai menține această clauză în ziua cînd vom adopta tariful protecționist?

Nici o dată. Ele ne vor aplica la rîndul lor tariful lor maximal, și atunci ce ne vom face cu cerealele, vitele și toate cele-lalte produse naturale? Cum vom mai putea noi concura atunci cu asemenea prețuri scăzute?

De aceea zic că aceste tarife ne vor fi fatale

Decî, în situațiunea noastă actuală nu ne rămîne alt ceva de făcut de cît să ameliorăm și să dezvoltăm ceea ce avem, adică agricultura cu toate derivatele ei și cele-lalte producțiuni naturale, și să nu mai umblăm după chimere, căci agricultura noastră ar peri înainte de a le realiza, și atunci la ce ne ar mai servi marea industrie? Cine ar mai subvenționa o? Ar dispare și ea în cataclismul general, adăogînd ruina capitalurilor sale peste acea a cîmpiilor noastre părăsite.

Și în loc să ne gîndim cum să scăpăm biata noastră agricultură, în loc să ne gîndim cum să facem ca țăranul să'și poată vinde și el grîul,

porumbul, vitele, pasările, ouăle sale mai cu preţ, ne gîndim cum capitaliştii străini să obţie dividende mai mari, puind taxe protecţioniste în folosul lor.

Această concepţiune economică păcătueşte din multe puncte de vedere,

Mai întiiŭ *e nedreaptă*, căci nu se poate sacrifica o ramură de avuţie existentă, reală, pentru crearea alteĭ ramure factice; 2-a e *antipatriotică*, pentru că ramura sacrificată e agricultura, adică naţiunea întreagă, pe cînd acea favorizată e industria mare, adică străinul care singur dispune de capital; 3) e *păgubitoare* ţăreĭ, căci ţara trăeşte din agricultura sa, şi de o potrivă cu decăderea eĭ va suferi ţara întreagă; iar pe de altă parte deficitul ce se va produce la urmă prin scăderea importuluĭ, cine'l va plăti? tot consumatorii.

Cu toate acostea, partizanii mareĭ industriĭ vor să ne convingă, pe noĭ agricultorii, că nu ne pricepem interesele noastre. Şi se încearcă a ne face să credem că de o dată cu înfiinţarea mareĭ industriĭ, vor năvăli toate fericirile asupra ţăreĭ în general, şi asupra agriculturei în special. Ea ne va scăpa de crizele economice, graţie eĭ populaţiunea va trăi în belşug şi agricultura va înflori.

Ar fi cu putinţă un asemenea noroc pe noĭ? Apoĭ dacă ar fi aşa, dacă dările noastre către stat ar scade de o potrivă cu înmulţirea fabricelor, dacă ne vom putea procura obiectele fabricate în ţară pe nimic, atunci ar fi realizarea dorinţelor tutulor, ar fi raiul pe pămînt şi am vota cu toată inima o măsură atît de bine-făcătoare.

Dar, mă tem să nu se întîmple tocmaĭ contrariul.

Şi iacă de ce.

Nu se poate tăgădui că o populaţiune care 'şĭ ar putea procura toate cele trebuincioase existenţeĭ sale mai eftin de cît altă populaţiune, nevoită să plătească aceleaşĭ lucruri cu un preţ îndoit, va trăi în condiţiuni mai bune de cît aceasta din urmă.

Or, adoptîndu se tarifele vamale protecţioniste, ce se va întîmpla? toate obiectele manufactureĭ se vor scumpi, şi vom avea fericirea atunci să intrăm în categoria populaţiuneĭ care va fi nevoită să plătească îmbrăcămintele, maşinele agricole şi toate obiectele mai scump. Şi cu toată această scumpire, vom fi nevoiţi să le aducem tot din străinătate, pînă cînd să se înfiinţeze marea industrie la noi.

Iar cînd aceasta se va înfiinţa, preţurile nu vor scade de fel. Ele se vor menţine tot aşa de urcate, de oare-ce concurenţa străină fiind oprită, fabricele din ţară nu vor avea nicĭ un interes a le scade; din contra, ele vor încheia chiar carteluri spre a le menţine.

Sub regimul vamal actual, agricultura beneficia cel puţin, de concurenţa industriilor străine între ele; concurenţă graţie căreia clasa rurală îşĭ putea procura maşinele agricole eftin, şi îĭ da posibilitatea să 'şĭ amelioreze culturile sale. Cînd însă se vor scumpi maşinele agricole, fie aduse din străinătate, fie lucrate la noi în ţară, agricultoriĭ le vor întrebuinţa mai puţin, iar rezultatul va fi: *retrogradarea agriculturei*.

Decĭ, încă o probă că tarifele protecţioniste propuse nu sunt în favoarea progresăreĭ agriculturei noastre.

Pe de altă parte la ce va servi încuragearea uneĭ mare industriĭ factice, de oare ce nu va putea trăi de cît prin impozitele ce le vor plăti consumatoriĭ.

Şi în adevăr, ea nu se va putea lipsi de subvenţionarea statuluĭ, pentru motivele următoare: 1) fiind că industria mare la noi nu întruneşte condiţiunile necesare pentru a putea produce eftin; 2) nefiind în stare de a produce eftin, nu poate concura cu mărfurile similare pe pieţele străine, şi prin urmare nu va avea alt debuşeŭ de cît pe cel intern; 3) debuşeul intern fiind foarte restrins din cauza numărului mic al populaţiuneĭ noastre, care, pe deasupra este şi un consumator foarte sărac, şi numărul fabricelor va fi fatalmente limitat la un număr insuficient.

Atunci, vine iar întrebarea: care e nevoia care ne sileşte să înfiinţăm coûte que coûte, o industrie factice, fără nicĭ un alt avantagiŭ de cît de a scumpi traiul uneĭ populaţiuni întregĭ? Spre a ne lăuda că avem şi noi o industrie mare? Gloriola de a vedea înălţîndu-se cîte va coşurĭ de fabricĭ, nu merită să o plătim prin sacrificarea avuţieĭ noastre naţionale.

Ni se va mai zice că fabricatele străine ne mai putînd pătrunde la noi, numerarul va rămîne în ţară şi, prin urmare, ţara se va îmbogăţi. Poate! Dar e cam greŭ de admis ca populaţiunea uneĭ ţărĭ, adică consumatoriĭ, se pot îmbogăţi plătind mai scump. Şi dacă nu se îmbogăţesc consumatoriĭ, cum se poate îmbogăţi ţara?

Cine profită atunci? Fabricanţiĭ. Dar aceştia nu reprezintă ţara pentru motivele că eĭ în majoritate sunt străinĭ, şi beneficiile lor trec de tot în străinătate, iar pe de altă parte numărul fabricanţilor e prea insuficient faţă de masa populaţiuneĭ rurale, spre a pretinde că eĭ reprezintă ţara.

Aşa fiind ne întrebăm: de ce atîta părtinire numaĭ pentru capitalul întrebuinţat în industrie, şi atîta prigonire în contra capitaluluĭ rural?

E destul ca cine-va să zică că va întrebuinţa vre'o 50.000 leĭ şi 25 lucrătorĭ într'o industrie spre a fi primit cu braţele deschise şi a'ĭ se face toate înlesnirile. I se acordă tot felul de scutirĭ: de transport, de taxe, de impozite; iar spre a'l asigura în contra concurenţeĭ străine şi a'l pune la adăpost de orĭ ce perderĭ, i se mai acordă şi taxe protecţioniste (care văzurăm ce efect dezastros vor avea asupra economieĭ noastre naţionale).

Pe cînd, din contra, agricultorul, care de multe orĭ întrebuinţează un capital mult mai însemnat şi braţe mult mai numeroase într'o antrepriză agricolă, care este expus în tot timpul cu culturile şi cu vitele sale la toate riscurile climaterice şi epizootice; care mai e supus la impozite din ce în ce mai marĭ, care mai are de luptat şi cu concurenţa din afară pe pieţele străine, aceluĭ agricultor atît de împovărat, i se refuză, nu vr'o primă de încurajare pe care nicĭ n'ar îndrăzni să o ceară, dar cel puţin un vagon la timp pentru transportul cerealelor saŭ o reparaţie de şosea, saŭ o simplă măsură administrativă înţeleaptă care să'ĭ asigure renumeraţia munceĭ sale.

Cu toate că toţĭ recunosc, proclamă că agricultura reprezintă munca şi avuţia noastră naţională, nu se iaŭ însă măsurile trebuincioase spre a întări şi spori această avuţie. Şi, dacă există motive pentru crearea mareĭ industriĭ, cred că sunt altele mult mai puternice pentru ridicarea agriculturei noastre [1]).

Dacă e o industrie de încurageat la noi e aceia a micilor industriĭ agricole şi acelor casnice săteneştĭ, care utilizează în condiţiunile cele mai avantagioase, şi daŭ o valoarea materiilor prime, atît vegetale cît şi animale, ce se găsesc în abondenţă în ţară şi pe care cred de prisos a le mai enumera. Şi tocmaĭ în această direcţie bine-făcătoare a lucrat domnul Ion Kalinderu, administratorul Domeniuluĭ Coroaneĭ. Domnia sa a fost şi în această ocazie premergătorul ideeĭ de-voltăreĭ economieĭ naţionale înfiinţînd pe Domeniile Coroaneĭ micĭ industriĭ agricole, casnice, băncĭ populare. Toate aceste industriĭ agricole se pot crea cu capitaluri cît de micĭ. Ele fiind aşe-

---

1) Pentru industriile marĭ, industria zahăruluĭ se deosibeşte cu totul de celelalte: metalurgice, de confecţiuni, etc.

Industria zaharuluĭ este o industrie eminamente agricolă, şi ca atare ea trebueşte încurageată. In toate ţările ca: Germania, Franţa, Belgia, Austria, Rusia, industria zahăruluĭ a devenit cea mai de căpetenie industrie agricolă.

zate chiar în comunele rurale, întrebuințează brațele disponibile în timpul erneĭ, pe loc, fără ca săteanul să fie silit să emigreze la oraș, cum se întîmplă cu industria mare. Ele pot produce cît de eftin fără teamă de concurența străină. Pe de altă parte, ele n'aŭ trebuință, pentru a se dezvolta și prospera, de cît de o simplă încurageare morală și de măsurĭ administrative înțelepte, practice și bine voitoare.

Micile industrĭĭ agricole și casnice întrunind dar toate condițiunile cerute ca se poată prospera, vor contribui în mod real la ameliorarea condițiuneĭ economice a săteanuluĭ și a agriculturei, prin faptul că toată materia primă se va cumpăra din țară, că capitaliștiĭ și lucrătoriĭ vor fi romînĭ, și că banĭĭ se vor răspîndi în populațiunea rurală rămînînd integral în țară.

Aceste micĭ industrĭĭ aflînduse în condițiunile cele mai prielnice vor putea rezista concurențiĭ străine, nu numaĭ în țară, dar chiar pe piețele străine.

Cînd vom vedea înmulțindu-se prin comunele noastre rurale industriile casnice și cele agricole, cînd vom vedea înmulțindu-se cooperativele și sindicatele agricole dimpreună cu băncile de credit agricol între sătenĭ, atunc vom avea dreptul să zicem că țara a făcut un progres real, și atunc va veni rîndul și mareĭ industrĭĭ, căcĭ aceasta va găsi atunc elementele carĭ săĭ asigure existența.

In micile industrĭĭ casnice și agricole adevărat naționale, rezidă secretul ameliorăreĭ stăreĭ economice a țăreĭ, și în această direcție trebue să lucrăm bine și înțelept.

N. St. Cesianu

De la Domeniul Coroaneĭ

Laptele ca nutriment

Laptele ca hrană pentru țăranĭ este titlul uneĭ nouĭ broșurĭ populare, apărută de curînd în biblioteca Domeniuluĭ Coroaneĭ. Autorul este d. dr. Felix, fost director general al serviciuluĭ sanitar, iar prefața cărțeĭ este scrisă de d. Ion Kalinderu.

Va să zică atîtea titlurĭ ca să facă această lucrare, menită pentru popor, interesantă și pentru mulțĭ orășenĭ.

Pot să asigur de alt-fel pe mulțĭ dintre cititoriĭ noștri urbanĭ că n'ar perde nimic citind această broșură populară. Din contra. Vor căpăta noțiunĭ și cunoștințe foarte folositoare.

Prefața, cum am spus, este a d-luĭ Ion Kalinderu. Aceasta înseamnă că ea meritä a fi citită și meditată D. Kalinderu, care a muncit mult pentru a introduce la țăranĭ obiceiul hraneĭ sănătoase, dovadă: cuptoarele model, grădinele cu zarzavaturĭ etc. expune aci vederile sale asupra moduluĭ cum înțelege că trebue să se institue o hrană rațională pentru sătenĭ.

Cu ajutorul tabelelor alimentare și a uneĭ expuneri științifice foarte clare, d. Kalinderu combate părerea că țăranul trebue să se alimenteze cu carne. D. Kalinderu nu este de părere că trebue să obicinuim pe sătenĭ cu un regim carnivor. Un regim bazat pe lapte și produsele luĭ împreună cu legume: mazăre, linte, fasole, etc., este aproape ideal.

Și aci d. Kalinderu are perfectă dreptate Silințele sale de a îndrepta pe țăranĭ spre un regim alimentar mai mult vegetal merită toată lauda. Știința a dovedit că regimul exclusiv carnivor dă naștere la multe boale. D. Kalinderu, prin introducerea unuĭ regim rațional, caută să previe viitorul, să contribue la însănătoșirea poporuluĭ

Broșura în sine apoĭ este excelentă Toate chestiunile higienice și economice în legătură cu laptele sunt tratate de d. dr. Felix într'un mod magistral: clar, într'un stil inteligibil de toțĭ.

Am spus la început: toată lumea poate să citească broșura aceasta cu folos.

Precuvîntare

Aceasta e a treia cărticică de D-l Prof D-r. I Felix, membru al Academieĭ Romîne, ce se tipărește în Biblioteca populară a Administrațieĭ Domeniuluĭ Coroaneĭ. Cele d'întîiŭ două se ocupaŭ cu hrana țăranuluĭ și cu păstrarea sănătățeĭ, și cum cea de față nu e de cît o urmare a lor, de oare-ce tratează despre lapte ca hrană, nu pot să nu stăruesc puțin asupra mijloacelor de nutriție ale țăranuluĭ nostru în general.

Inainte de toate țiŭ însă a exprima și acĭ viĭ mulțumirĭ amiculuĭ meŭ D-l Dr. I. Felix, care s'a grăbit cu multă bună voință a'mĭ da aceste lucrărĭ. In timpul îndelungat cît a fost Director general al Serviciuluĭ sanitar, d-sa a cercetat de aproape starea populațiuneĭ, și însuflețit, ca tot-d'auna, de înalte sentimente de umanitate și de iubire de patrie, urmează a munci cu tărie, întrebuințîndu'și bătrînețele atît de bine.

In adevăr, între cestiunile generale care sunt la ordinea zileĭ, una din cele mai de căpetenie e aceea a sănătățeĭ și vigoareĭ poporuluĭ, ca una de care depinde puterea statuluĭ. Și dacă în țările cele mai înaintate i se dă toată atențiunea și îngrijirea, cu atît mai mult trebue să o avem în vedere noĭ care cu toate că am făcut relativ mult în această privință, n'am făcut destul Ceĭ chemațĭ la această orînduire și-aŭ dat toată osteneala și caută a nu lipsi pe nicĭ un cetățean de bine-facerile medicineĭ și ale higieneĭ. In timpul din urmă silințele pentru combate rea diferitelor boale și epidemiĭ aŭ luat chiar un avînt puternic, care ne îndreptățește la cele mai frumoase speranțe, mai ales, dacă se vor avea în vedere și cauzele, care fac ca populațiunea Romînieĭ, în deosebĭ cea rurală, să fie atît de expusă, dacă vom preveni boalele, înlăturînd aceste cauze printr'un traiŭ potrivit cu trebuințele corpuluĭ, și dacă aceste silințe vor fi ajutate de toțĭ și în special de factoriĭ luminațĭ aĭ satelor. Se impune dar, ca măsurile ce se vor lua să fie îndreptate și asupra sănătățeĭ și vigoareĭ publice care 'și aŭ isvorul în hrană bună, îndestulătoare, în higienă și în traiŭ cumpătat, de oare-ce cu cît alimentele vor fi mai suficiente cantitativ și calitativ, iar viața mai chibzuită, cu atît omul e mai sănătos, mai puternic și mai desvoltat, putînd rezista cu înlesnire lupteĭ pentru existență și numeroaselor boale, putîndu'și asigura mai bine o progenitură viguroasă.

Orĭ populațiunea noastră, mai ales cea rurală, sufere mult de acestea, după cum am putut constata în desele mele călătoriĭ la țară, observațiunĭ care m'aŭ îndemnat a lua pentru Domeniile Coroaneĭ mai multe dispozițiunĭ, tinrînd la îmbunătățirea stăriĭ locuitorilor. Dintre acestea amintesc aci unele precum: cultivarea pămîntuluĭ în vederea unuĭ rod mai abundent, creșterea vitelor și în special îngrijirea și ținerea vacilor, așa ca fie care gospodar să poată avea tot anul lapte, cultura legumelor, creșterea păserilor etc. Am încercat să introduc și creșterea capreĭ, care e vaca săraculuĭ, dar din nenorocire fără vr'un rezultat deosebit.

Am stăruit mult mai cu seamă asupra vacilor cu lapte și asupra legumelor, a căror lipsă era adînc simțită, de oare-ce țăraniĭ, orĭ cît de mult ar fi prins de pe cereale, nu se îndupaŭ a trăi mai bine. Și chiar dacă cumpăraŭ une-orĭ de ale mîncăreĭ mai bine, apoĭ eraŭ siliți a și le procura cu banĭ scumpĭ, dînd altora bună parte din cîștigul munceĭ lor. Afară de aceea, laptele, brînza, legumele, ouele și piinea, pot întreține starea sănătoasă și lucrarea regulată a organismuluĭ, chiar fără ca să mîncăm păsărĭ, carne și pește: alimentele vegetale împreună cu

lăpturi și cu ouă conțin toate principiile nutritive trebuincioase omului muncitor, și cum la țară se pot avea cu mai puține cheltueli, e de dorit să li se dea toată atențiunea și să se caute a face pe sătenî să înțeleagă însemnătatea lor.

Intr'adevăr, alimentele având de scop repararea perderilor trupești și întreținenea puterii corpului, trebuesc alese printre cele mai complecte, adică din acelea cari pot să întrețină singure viața. Iată aci două tablouri d-l D-l Prof. G. Lefèvre, după analizele celor mai eminenți chimiști :

I

Intr'o mie părți

	Apă.	Albuminoide	Grăsimi	Făcule și Zahăr	Săruri minerale
Cărnuri	780	170	50	4-5	9-15
Singe	807	182	2	—	9
Ouă	756	122	107	5	10
Lapte de vacă . . .	865	36	40	55	4
Pîine	140	146	12	679	16
Orz	150	134	28	636	45
Ovăz	140	119	55	615	30
Porumb	177	128	70	599	11
Orez	144	64	4.3	781	6.8
Linte și leguminoase	115	265	25	580	16
Cartofi	760	15	2	200	20
Struguri și fructe dulci	810	7	—	150	5
Migdale și fr. grase .	54	242	537	72	29
Castane	537	83,1	8,7	536	152
Schwaițăr	346	335	250	—	38,5
Zemuri	985	6	2	—	3
Paste făinoase . .	131	90	3	768	8

II

Intr'un kilogram

Lapte	1 gr. 9	Acid fosforic
Carne	4 „ 5	
Ouă de găină f. coajă	4 „ —	
Pește	— „ 8	
Grîu întreg	10 „ —	
„ **fălnă**	2 „ 5	
Pîine neagră	6 „ 6	
Orz	10 „ —	
Fasole	9 „ 6	
Linte	9 „ 7	
Nucî	8 „ 7	
Țelină	8 „ 7	
Bureți	8—15 gr.	

Din acestea se poate vedea că cele subliniate, precum : laptele de vacă, ouăle, brînza, pinea, leguminoasele (lintea, fasolea, mazărea, bobul, etc.) sunt alimente complecte, de oare-ce coprind în cantități îndestulătoare materiile trebuincioase hranei, cari sunt de trei feluri :

1. Cele așa numite plastice sau albuminoide, ori proteice, cari servă de preferință la repararea perderilor, la menținerea organelor corpului în stare întreagă.

2. Combustibile sau respiratorii, cari arzînd așa zicînd împreună cu oxigenul respirat, servă la producerea căldurei și forței, indirect și la menagearea substanțelor albuminoide din care sunt constituite țesăturile corpului.

3. Apa și unele substanțe minerale indispensabile, ca sarea, carbonatul de calce, de sodă, de potasă, sărurile de fier și fosfatele.

Toate aceste trei grupe de materii cari se află și în corpul nostru și se perd fără încetare prin acțiunea ce dezvoltăm, trebuesc înlocuite; ele alcătuesc baza nutriținei noastre. In privința substanțelor cari fac parte din aceste două categorii d'intîiu, acestea sunt :

Plastice : albușul de ouă, albuminele din lapte, din diferite vegetale din carne, din pește și din sînge.

Calorifere sau combustibile: zaharoasele, grăsimele (uleiurile, untul) și feculele sau amilaceele.

Tot din aceste două tablouri se poate vedea și modul în care sunt constituite, compuse, aceste alimente, cantitatea materiilor hrănitoare coprinse în fie-care din alimentele arătate, la care mai adăogăm peștele care conține aproape aceeași cantitate de elemente nutritive ca și carnea de vite și de paseri. Cărnurile de vite și de păseri, peștele și ouăle nu sunt alimente complecte : pentru ca să devie cu desăvîrșire hrănitoare trebue să le mai adăogăm pîne și mămăligă, pe cînd laptele coprinde toate elementele hrănitoare. De asemenea grîul, fasolea, lintea, mazărea, fructe uleioase etc. sunt toate nutritive, bogate în azot și în substanțe respiratorii, în minerale și acid fosforic; acestea împreună cu lăpturile pot alcătui singure hrana, după cum ne arată de alt-fel și trecutul, făptura era atît de frumoasă și oamenii erau admirabil de rezistenți ca fizic și ca moral, se hrăneau mai numai cu pîne, lapte, brînză, cu multe legume și fructe, ici-colea cu pește. Apoi spartanii, romanii și alții, cari duceau o viață sobră. Despre importanța acestor alimente ne mai vorbesc și unii învățați de odinioară și de acum.

In timpul de față încă sunt multe popoare a căror hrană se compune dacă nu de tot, dar în cea mai mare parte din vegetale cu lapte. Ast-fel țăranii ruși trăesc aproape exclusiv cu pîne, legume și cu lapte, în unele regiuni cu pîne și pește și sunt puternici, muncind 16—18 ore pe zi ; turcii, norvegienii cari în majoritate nu mănîncă nici odată carne ; italienii, spanioliî, germanii și elveții cari consumă și carne însă moderat. Toți aceștia sunt cunoscuți ca sănătoși și puternici, căci hrana lor nu este constituită din buruieni și rădăcini, ci din grîne și leguminose căror le adaogă lapte ori brînză.

Sunt mulți cari cred că țăranii, cari se hrănesc aproape numai cu vegetale și mămăligă, sunt mai puternici, mai rezistenți de cît orășenii, fiind-că trăesc în aer liber. Aerul curat este, ce e drept, de mare trebuință pentru dezvoltarea fizică și păstrarea sănătății, dar nu hrănește propriu zis ; cît despre carne, ea nu întărește, de cît dacă se mănîncă modest ; în cantități mari și fără adaos corespunzător de lapte, cartofi, legume, etc., mai mult escită și predispune la boale.

Nu sunt pentru vegetarianism, de oare se s'a constatat că hrana mixtă e cea mai potrivită, dar am ținut a da aceste amănunte pentru ceî cari pun de multe ori neajunsurile ce 'i ajung în această privință, în sarcina lipsei de carne și mai cu seamă pentru clasa rurală, pentru țărani. Nu pot de asemenea îndemna îndestul pe ceî chemați a lumina pe țărani, să stărue din toate puterile pentru înlăturarea acestei credințe și pentru îmbunătățirea hranei în înțelesul arătat pînă aci, care, după cîte am putut observa și după cîte mi s'au afirmat de oameni competenți, e cel mai nemerit.

Țăranii noștri nu sunt tocmai dintre ceî mai lipsiți ; cauza însă, care îi face să trăiască rău e neștiința, după cum am arătat și în circulara din 3 Octombrie 1903, privitoare la introducerea cuptoarelor comune de pîine. Cu ce le stă la îndemînă și cu ce ar mai putea agonisi, cu puțină bună-voință și osteneală ar avea destul și ar putea să ajungă la o stare mai bună. Așa, pentru a nu vorbi de toate, ținerea unei vaci cu lapte, niște pasări și 2 rîmători în curte, o grădină cu leguminoase, zarzavat și poame, le-ar da tot anul hrană îndestulătoare și bună și 'i-ar scuti de multe neajunsuri și mai cu seamă de boale, cari aduc perdere de vreme, de cîștig și alte pagube. O statistică de acest fel ne-ar arăta, de sigur, aceste pierderi mult mai mari de cum și le închipue ceî mai mulți. Se va zice că acestea costă bani și muncî, dar nu e mai puțin adevărat, că țăranul cu puțină chibzuință ar avea destul timp liber, iar cît pentru cheltueli le-ar scoate cu prisos, căci, pe de o parte n'ar mai fi nevoit a'și procura parte din hrană de la alții, iar pe de alta, trăind mai bine, munca va fi mai spornică. Pentru aceasta putem lua de pildă pe meseriașii italieni, cari vin la noi în țară. Aceștia se hrănesc mult mai bine de cît ai noștri, sunt mai tari, muncesc mai cu spor și sunt mai bine plătiți.

Țăranii noștri consumă și acum leguminoase, zarzavat foarte puțin, lapte și numai rar carne, dar nu sunt cîtuși de puțin îndestulătoare, fie că nu au în de ajuns, fie că le mănîncă fără pregătirea cuvenită. Ast-fel murăturile, ardeii etc., cari formează o bună parte din hrana sătenilor, nu sunt de loc hrănitoare, pe cînd laptele, ouăle, fasolea, ma-

zărea etc., întrunesc toate condițiunile nutritive. Aceste alimente, gătite bine și mîncate cu mămăligă bună, cu cartofi și din cînd în cînd cu pîine, sunt cea mai bună hrană fără a mai vorbi de peștele proaspăt sau sărat, care încă e hrănitor și costă relativ eftin. Totul e să dăm îndrumarea cuvenită, să sfătuim pe sătenî a se îngriji mai mult de hrană și de sănătate și să'i înlesnim prin toate mijloacele cu putință. Aceasta e de datoria fie-cărui om luminat din îndoit punct de vedere, ca om cu iubire de sumenul său și ca patriot, de oare-ce muncind pentru prosperarea fizică, morală și intelectuală a sătenilor, ridicăm țara punîndu-i temelii puternice, de carî să se sfărîme vrăjmășiile vremurilor viitoare. E în interesul nostru să ne ostenim cu toată căldura în această privință, care m'a făcut adesea să amintesc agenților noștri, că trebue să muncească și pentru binele țăranilor. Munca, de alt-fel, alungă uritul, viciul și mizeria și dacă ea se răsfrînge și asupra semenilor noștri, ne aduce satisfacția sufletească a a omului care și-a făcut datoria.

I. Kalinderu.

Cultura Hameiului

Domnule agent,

Isvorul de căpetenie la care se adapă cele mai multe îndeletniciri omenești, în țările agricole, este de netăgăduit agricultura. Munca cîmpului desvoltată după învățăturile progresului, făcută cu înțelepciune și cu pricepere, aduce avuția și bună-starea locuitorilor unei țări.

Orî de cîte orî am avut prilegiul a vă vedea și a mă întreține cu d-vs. v'am îndemnat să căutați a introduce treptat pe Domeniul ce conduceți, toate culturile putincioase și mai ales pe acele carî, pe întinderî micî, poduc venituri marî.

Acest îndemn l-am făcut și'l fac mai mult în scopul ca asemenea culturî să fie introduse, spre folosul lor, și de către locuitorii de pe Domeniile Coroanei.

M'am întreținut cu dv. despre cultura cînepei și a inului, a sfeclei, a cartofului, asupra culturei lucernei și a altor plante de nutreț, asupra pomilor roditorî și asupra grădinelor de legume, etc., arătîndu-vă pe larg foloasele ce pot să tragă locuitorii din culturî de felul acesta.

Imi propui acum a vă vorbi despre introducerea în cultură, a unei plante care, cultivată pe o întindere mică, produce un venit mare. Această plantă este Hameiul «*Humulus lupulus*», care face parte din *Familia Urticeelor*, plantă *dioică*, adică cu sexele deosebite, nu numai după florî, ci și după fire.

Știți că hameiul e o plantă indigenă, care crește în țară în stare sălbatică pretutindenea, pe lîngă gardurî și prin toate crîngurile; însă cultivat, e obiectul unui comerciu destul de întins, căci consumația berei crește din an în an în toate țările. Se cultivă numai plante femele, pentru că făina galbenă și mirositoare, numită «lupulină» se găsește numai pe florile femele.

Lupulina aceasta se întrebuințează la fabricațiunea berei și a pînei; iar valoarea hameiului depinde de cantitatea de lupulină ce conține.

Cultura hameiului e puțin cunoscută la noi, pe cînd în Ungaria și Transilvania, s'a introdus încă de pe la 1875 și se cultivă pe întinderî tot mai marî. Cultura acestei plante se face astă-zî de țăranî mai ales la Seghișoara, Hasfalău, Homorod, etc., unde împreună cu unii din d-vs. am avut ocazia să vizitez asemenea culturî și să mă conving de veniturile însemnate ce ele aduc locuitorilor.

In țara noastră cultura hameiului, pot să zic că este nouă, căci pănă acum n'a fost întrodusă, pe cît știu, în afară de Domeniile Coroanei Gherghița și Cocioc, de cît la fermele Laza și Studina ale statului; dar azî nu se mai cultivă nicî la aceste ferme; ast-fel că tot hameiul necesar la fabricațiunea berei, se importă din străinătate.

După statistica comerțului exterior al Romîniei se constată că importul de hemeiu a fost:

In 1899 de 56.341 kgr.
» 1900 de 17.239 »
» 1901 de 33.525 »
» 1902 de 21.093 » saŭ în anul 1902 s'a importat hameiu pentru suma de 84.372 lei, din Austro-Ungaria 19.555 kgr., din Germania 1342 kgr., din Serbia 183 kgr. și din Bulgaria 13 kgr.

Exportul în anii 1899, 1900 și 1901 a fost cu totul neînsemnat, iar în anul 1902 s'a exportat în Austro-Ungaria 3191 kgr. în valoare de 12.764 lei.

Hameiurile de la Gherghița și Cocioc, aŭ fost înființate în anul 1898. Prima are o întindere de 4 hectare, iar a doua de 2 hectare. Rezultatele aŭ fost destul de satisfăcătoare atît în ceea-ce privește cantitatea cît și în ceea ce privește calitatea.

Ast-fel producțiunea la ectar în ultimii 2 anî a fost:

	1902	*1903*	*Media*
La Gherghița	702 k.	770 k.	736 kgr.
La Cocioc	551 »	571 »	561 »

Greutatea cea mai mare însă ce a întîmpinat cultura hameiului, la început, a fost găsirea locurilor de desfacere, căci în țara noastră nu era căutat de către fabricele de bere fiind obicinuite acestea cu hameiu străin. Astfel a trebuit să căutăm cumpărătorî în streinătate unde s'a și găsit mai ușor.

Ast-fel în anul 1902, am vîndut hameiul unei case marî din Bohemia, care de și a avut cheltuelî marî de drum și a plătit vamă pentru hameiul dus în Austria, totuși a oferit 1.20 leî pe kgr., preț care nu l'am putut obține la acea dată în țară.

In anul 1903 hameiul s'a vîndut cu un preț mai mare unei alte case de export tot din Bohemia și fabriceî de bere Oppler, care de alt-fel cumpără în fie-care an de la noi cîte o mică cantitate de hameiu.

După datele din registre veniturile hameeriilor la hectar, pe ceî din urmă 2 anî, aŭ fost:

	1902	1903	Media
La Gherghița	764 leî	1155 leî	959 leî
» Cocioc	940 »	1650 »	1295 »

saŭ media venitului brut pentru ambele domeniî revine la suma de 1127 leî la hectar. Cheltuelile de cultură anuale în medie la hectar pe ceî din urmă douî anî aŭ fost:

La Gherghița 287 leî la ectar
« Cocioc 412 » » » saŭ media cheltuelelor anuale pentru ambele domeniî, revine la 349 leî de hectar, la care dacă se mai adaogă 240 leî pentru amortizarea la 12 anî a sumeî cheltuită cu înființarea hameerieî formează un total de leî 589, care scăzut din venitul brut rămîne 538 leî, sumă care reprezintă venitul net anual al unuî hectar de hameiu.

Față cu rezultatele satisfăcătoare ce s'aŭ obținut cu cultura hameiului și pentru ca cu timpul să putem obicînui și pe locuitorî cu această cultură care le-ar aduce însemnate venituri de pe suprafețe micî, vă învit Domnule Agent, a căuta pe cît permit împrejurările să introduceți și această plantă în cultură.

Cu toate că în țara noastră nu se consumă anual de cît 30.000—50.000 de kilograme de hameiu, totuși este bine ca această cantitate să fie produsă în țară. Se va putea face în același timp și export de hameiu după cum s'a făcut în ultimii douî anî cu hameiul de la Gherghița și Cocioc; iar cînd în țară se va produce mai mult hameiu, de sigur că și prețul va fi mai urcat de oare-ce atunci cheltuelele făcute de către casele de export vor fi relativ mult mai micî.

De alt-fel chiar hameiul din Transilvania, Ungaria și alte localități, nu se vinde de cît aproape exclusiv la cîte-va Case din Bohemia saŭ Bavaria, de unde apoi se retrimite în diferite țărî, bine-înțeles cu prețurî mărite, după cum a fost anul acesta cînd prețul lui în aceste localități s'aŭ ridicat pănă la 8 leî de kilogram.

Deși cu toții cunoașteți cultura hameiului, care de alt-fel este tratată pe larg și cu toată competința, în prețiosul manual de Agricultură-Rațională, partea II Fitotechnia, de George Maior, profesor la Școala Centrală de Agricultură de la Herăstrău pag. 226—237,

care îl aveţi în Biblioteca Ocoluluĭ D-v. totuşĭ nu cred de prisos a vă atrage cu această ocaziune, luarea aminte asupra cîtor-va puncte maĭ principale.

Terenul ales pentru hameerie să aibă expoziţie către soare şi să fie adăpostit contra vînturilor marĭ care depreciază calitatea hameiuluĭ. Acolo unde nu aveţĭ coaste saŭ adăposturĭ naturale, să căutaţĭ a face perdele de protecţiune din salcîmĭ.

In vedere că recoltatul florilor de hameiŭ trebue făcut în scurt timp şi prin urmare cere multe braţe, este bine ca la început cultura hameiuluĭ să nu se încerce de cît pe o suprafaţă de un hectar saŭ două şi numaĭ dacă vă veţĭ convinge că puteţĭ obţine rezultate bune şi hameiŭ de bună calitate, atuncĭ să maĭ măriţĭ această cultură.

La Gherghiţa şi Cocioc s'a cultivat hameiul în două sisteme: pe prăjinĭ şi pe sîrmă cu parĭ înalţĭ. Experienţa a dovedit că cultura pe prăjinĭ, este maĭ avantagioasă pentru aceste localităţĭ dînd o producţiune maĭ mare şi de o calitate maĭ bună rezistînd maĭ bine contra vînturilor.

In ceea-ce priveşte distanţa între fire, cea maĭ potrivită s'a găsit de 1 m. 50, terenul fiind desfundat ca pentru vie; iar butaşiĭ îĭ puteţĭ uşor procura de la Gherghiţa şi Cocioc.

Nu mă îndoesc, Domnule Agent, că veţĭ isbuti pe deplin şi cu cultura acesteĭ plante şi că nu veţĭ scăpa nicĭ odată din vedere, orĭ-ce îmbunătăţire cît de mică, care ar contribui la înflorirea stăreĭ locuitorilor.

Administrator, **Ion Kalinderu**

LEGEA

PENTRU

Incurajarea industrieĭ naţionale

— Noul proect —

Legislaţia economică a acestuĭ an va fi însemnată prin treĭ proiecte de legĭ, de o însemnătate considerabilă pentru ţară. Aceste treĭ proecte sunt:

Tariful vamal,

Legea asupra încurajăreĭ industriilor şi Legea comunelor rurale (dacă se va realiza),

Nu mă voiŭ ocupa cu această din urmă lege, despre a căreĭ soartă definitivă nu se poate şti încă nimic, ci numaĭ de cele două d'intiiŭ carĭ sunt de o importanţă fără păreche pentru dezvoltarea economică a ţăreĭ noastre.

Tariful vamal şi legea industrială ne vor lega aniĭ şi aniĭ de zile, vor împinge economia publică a ţăreĭ spre anumite căĭ economice, aşa că studiul lor amănunţit se impune într'un mod evident.

Ambele proecte: Tariful şi legea industrială, sunt strîns legate. Ele se complectează reciproc, într'o armonie desăvîrşită. Amîndouă pornesc din aceeaşĭ concepţie, din aceleaşĭ vederĭ şi teoriĭ, pentru a ajunge la acelaşĭ scop: întărirea industrieĭ cu orĭ-ce preţ. Tariful este protecţionist în afară, faţă de concurenţa industrială străină, iar legea asupra încurajăreĭ fabricelor naţionale este protecţionistă înăuntru, faţă de împrejurările defavorabile interne. Toată puterea de stat este utilizată pentru a netezi drumul industrieĭ, a'ĭ ocroti paşiĭ, a o încuraja cu toată iubirea şi a'ĭ asigura, prin toate mijloacele, o viaţă liniştită şi demnă de rentier pensionar.

Noul proect al legeĭ pentru încurajarea industrieĭ se deosebeşte, în unele puncte, de vechea lege din 1887. Se cunosc criticele carĭ s'aŭ adus vecheĭ legĭ nu de către adversariĭ eĭ de principiĭ, de către agrarienĭ, ci de către amiciĭ eĭ. Se spunea că nu e metodică, că nu selecţionează industriile cărora trebue să se acorde ajutoare, că omite industriile micĭ şi mijlociĭ, şi aşa maĭ departe.

Noul proect a ţinut seamă de toate observaţiile de amănunt.

El introduce cevă maĭ multă metodă, crează categoriĭ de fabricĭ încurajate şi specifică, în mod minuţios, administraţia acestor avantage.

Pentru o bună înţelegere a celor ce vor urma şi ca documentare, reproduc pasagiile maĭ importante din proectul de lege. Proectul prevede două felurĭ de încurajărĭ: generale şi speciale. In ce priveşte încurajările generale noua lege hotărăşte:

Toate aşezămintele industriale din ţară, carĭ vor fi obţinut avantagiile legiĭ, vor putea dobîndi imobile rurale (dacă vor îndeplini condiţiunile cerute de Constituţiune) saŭ o posesiune de 90 aniĭ a terenuluĭ de 10 hectare şi a căderilor de apă pe orĭ-ce proprietate a Statuluĭ, judeţelor, comunelor, Domeniuluĭ Coroaneĭ saŭ aşezămintelor de bine-facere.

Nicĭ o despăgubire nu se va putea cere de Stat, judeţ, comună, Domeniul Coroaneĭ saŭ instituţiuni de bine-facere pentru aşezarea căilor de comunicaţie saŭ pentru crearea orĭ transportul forţiĭ motrice.

Cererile pentru cesiuni de terenurĭ saŭ forţe hidraulice, se vor rezolva cel mult în 3 luni de la data cereriĭ, de către consiliul de miniştri.

Orĭ-ce produse importate, carĭ nu vor avea similare în ţară, şi vor primi oare-care transformare industrială spre a se reexporta, vor dobîndi, în momentul reexportăreĭ, restituirea taxelor vamale percepute la import.

Ministerul are orĭ-cînd dreptul de control asupra procedeuluĭ de transformare şi asupra cantităţiĭ de materie transformată.

Toate autorităţile publice, de orĭ-ce categorie, sunt obligate să se furnizeze de la fabricele din ţară cu produsele de carĭ vor avea nevoie, întru-cît la licitaţie acele produse se vor prezenta în condiţiuni egale ca preţ şi calitate cu produsele similare străine, socotind ca preţ costul de fabricaţiune, plus vama, precum rezultă din mercurialele din străinătate.

Toate fabricele din ţară, orĭ-carĭ ar fi ele, vor *beneficia* pe căile ferate şi pe vapoarele Statuluĭ, de *tarifele de transport cele maĭ reduse pe carĭ le vor plăti produsele similare străine, făcîndu se media preţuluĭ de transport pe tonă şi kilometru, de la locul de expediţie din străinătate, pănă la locul de desfacere în ţară.*

Pentru vagoanele complecte în număr anual maĭ mare de o sută şi pe distanţe maĭ marĭ ca 200 kilometri, se vor face reţacţiĭ de 10 la sută asupra preţurilor normale.

Pentru materiale prime, carĭ conţin maĭ puţin ca 60 la sută materie utilă, pentru materialele de construcţie şi pentru combustibilele naţionale ca lemnul, lignitul, antracitul şi petroleul, transportate în vagoane complete, pentru trebuinţele industrieĭ, tarifele de transport pe căile ferate nu vor fi maĭ marĭ ca 3 banĭ pe tonă şi kilometru pănă la distanţa de 200 klm. şi ca 2 banĭ şi jumătate pentru distanţe maĭ marĭ ca 200 klm.

Pentru transporturile anuale de maĭ mult de 200 de vagoane, între două staţiuni anumite, se vor face reduceri de 10 la sută; iar pentru transporturĭ maĭ marĭ ca 400 vagoane, reduceri de 15 la sută sub tarifele de maĭ sus.

Pentru nicĭ o materie primă din ţară, necesară industrieĭ, nu se va putea percepe un tarif de mică viteză pe tonă şi kilometru, maĭ mare de 6 banĭ pe vagon complet.

Pentru vasele, materialul lăzilor, sacĭ şi orĭ-ce ambalagiŭ care a servit pentru împachetarea mărfurilor fabricate în fabricele romîne, se vor institui cupoane de înapoere în condiţiunile prevăzute astă-zi în tarifele căilor ferate.

Direcţiunea căilor ferate va fi obligată a acorda legătura căilor de joncţiune şi de garagiŭ ale fabricelor cu liniile căilor ferate.

Pentru înlesnirea plăţilor de transport, se va acorda de către direcţia căilor ferate tuturor industriaşilor din ţară dreptul de a fi creditaţi în schimbul depunereĭ uneĭ garanţiĭ în numerariŭ saŭ efecte de Stat.

Dacă în termen de treĭ aniĭ de la cedarea terenuluĭ saŭ cădereĭ de apă, fabrica nu va fi început să funcţioneze, terenul şi căderea de apă vor putea fi reluate fără vre-o despăgubire.

Pe lîngă încurajările prevăzute maĭ sus, ante-proiectul de lege maĭ prevede şi alte avantagiĭ speciale pentru orĭ-ce aşezămînt industrial intrînd în unul din grupurile următoare:

Bazalt şi ceramică, brichete şi aglomerate (combustibile), ciment şi var de tot felul, conserve alimentare, derivate saŭ fabricate din produse agricole şi silvice, hîrtie, mucavale, celuloză şi derivatele sale, metalurgie şi montagiŭ, mobile, paste alimentare şi feculă, petroleŭ şi derivate, produse himice şi îngrăşăminte, săpun şi lumînărĭ, sticlărie, faianţă şi porcelanurĭ, tabăcărie, ţesăturĭ, filaturĭ şi pîsle, zahăr şi glucoză, uleiurĭ vegetale şi animale, instalaţiuni electrice pentru crearea şi distribuţiunea de forţe motrice.

Industriile nouĭ, a căror utilitate pentru starea economică a ţăreĭ va fi justificată, vor putea beneficia de încurajările pe carĭ le prevede noua lege.

Atelierele de confecţiuni şi reparaţiuni nu sunt considerate ca făcînd parte din instalaţiunile industriale.

Orĭ-ce aşezămînt industrial din cele înşirate maĭ sus, întrebuinţînd o forţă motrice de cel puţin 5 căĭ putere, un minimum de 15 lucrătorĭ permanenţi pe timp de 6 luni ale anuluĭ şi probînd că a cheltuit cel puţin 25.000 leĭ exclusiv în maşinĭ şi aparate perfecţionate speciale industrieĭ sale, se va putea bucura pe timp de cel puţin 8 aniĭ de scutirĭ de taxe vamale pentrn maşinĭ necesare primeĭ instalărĭ; de reduceri saŭ restituiri de taxe vamale, proporţionale, pentru materiĭ prime şi semi-fabricate, carĭ nu se pot găsi în ţară; de scutirĭ orĭ reduceri de impozite către Stat, judeţe saŭ comune.

După ceĭ d'intiiŭ doŭ aniĭ aĭ funcţionăriĭ fabricelor, nu se vor maĭ scuti de cît piesele importante şi parţi uzate saŭ deteriorate, carĭ nu s'ar putea construi în mod normal în ţară, saŭ

ar fi de o execuţiune cu totul specială maşinelor şi aparatelor cărora aparţin.

Pentru sporurile eventuale ale fabricelor, se vor scuti de vamă acele maşini şi aparate cari nu se fabrică în ţară.

Reducerile şi restituirile de taxe vamale pentru materii prime şi semi-fabricate nu vor fi mai mari de 80 la sută din ceea-ce s'ar cuveni să plătească ca drept de vamă Statului.

Restituirea se va face după ce industriaşul va proba că toate materialele prime saŭ semi-fabricate le-a întrebuinţat în fabrica sa.

Pentru combustibile nu se va acorda nicĭ o scutire de taxe vemale.

Scutirile de impozite vor fi integrale pe cei 8 anĭ d'întĭiŭ.

La finele celuĭ de al 5-lea an de funcţionare, trebue să fie întrebuinţaţĭ în fabrică cel puţin jumătate din lucrători romînĭ; în a doua perioadă de 5 anĭ, începătoare, după expirarea primilor 8 anĭ de încurajare, cel puţin 65 la sută; în a treia perioadă, cel puţin 80 la sută lucrătorĭ romînĭ.

Această proporţie este obligatorie pentru toate categoriile de ocupaţiunĭ în fabrică.

In proporţiunile de lucrătorĭ, prevăzute mai sus, vor putea intra toţĭ lucrătoriĭ carĭ, fiind născuţĭ în ţară, nu sunt supuşĭ vre-uneĭ protecţiunĭ străine.

Avantagiile acordate de noua lege pot fi refuzate noilor fabricĭ carĭ le vor cere, dacă în acel moment consumaţiunea ţăreĭ va fi asigurată prin producţiunea industrieĭ de aceiaşĭ natură existentă în ţară; se exceptează însă fabricile carĭ vor exporta fabricatele lor.

Asupra *comisiuneĭ industriale* proectul hotărăşte:

Toate cererile adresate ministeruluĭ domeniilor, spre a obţine încurajările acordate industrieĭ naţionale, vor fi supuse avizuluĭ comisiuneĭ industriale consultative care va funcţiona pe lîngă acel minister.

Comisiunea industrială se va compune din cinci membrĭ numiţĭ de ministerul domeniilor.

Unul din aceşĭ membrĭ va fi numit dintre impiegaţii superiorĭ recomandaţĭ de ministerul de finanţe, iar altul dintre impiegaţii superiorĭ aĭ căilor ferate, recomandat de direcţia generală a căilor ferate.

Iar în ce priveşte controlul necesar, penalităţile şi alte dispoziţiunĭ generale, proectul prevede:

De la punerea în aplicare a noueĭ legĭ, orĭ-ce stabiliment industrial, care va fi obţinut vre-un avantagiŭ oare-care în baza acesteĭ legĭ, este ţinut a îndeplini următoarele condiţiunĭ:

Să ţie registre parafate, conform legeĭ, de mersul şi funcţionarea întreprindereĭ;

Să trimeată ministeruluĭ de domeniĭ, la fie-care 6 luni, un tablou de personalul întrebuinţat în fabrică, cu indicaţiunea de starea civilă şi retribuţiunea fie-căruĭ lucrător;

Să pue la dispoziţia agenţilor şi delegaţilor ministeruluĭ mijloacele necesare spre a putea culege ştiinţele de carĭ vor avea nevoe şi a face inspecţiunile cu carĭ sunt însărcinaţĭ;

Să trimeată ministeruluĭ, odată cu încheierea bilanţuluĭ anual, o copie după darea de seamă despre mersul întreprindereĭ în cursul aceluĭ an; în lipsa acesteia, să trimeată o dare de seamă specială pentru minister.

Toate fabricele şi stabilimentele industriale din ţară sunt obligate să ia măsurile necesare pentru siguranţa lucrătorilor.

Toate stabilimentele industriale vor face o reţinere de 2 la sută din salariile lucrătorilor şi vor contribui cu o sumă egală spre a da îngrijirile medicale lucrătorilor şi spre a-ĭ asigura contra accidentelor, creînd case de ajutor proprĭĭ saŭ asigurîndu-ĭ la societăţĭ de asigurare existente.

Lucrătoriĭ, carĭ părăsesc serviciul, saŭ carĭ vor fi concediaţĭ, nu vor avea nicĭ un drept de restituţiune asupra acestor reţinerĭ.

Abaterile de la prescripţiunile acesteĭ legĭ şi frandele de tot felul atrag după dînsele următoarele măsurĭ: Avertismentul; suspendarea avantagiilor pe timp limitat, la prima recidivă, iar la a doua recidivă, retragerea completă şi definitivă a acestor avantagiĭ; aceasta nu exclude şi darea în judecată şi cererea de despăgubirĭ în cas de fraude, abuzurĭ şi orĭ-ce fapte vătămătoare. Retragerea avantagiilor se va decide şi în cazul cînd fabrica nu se va fi înfiinţat trei anĭ după acordarea avantagiilor.

Fabricile, carĭ se bucură de anumite încurajărĭ pot beneficia şi de cele coprinse în noua lege.

Se vor acorda subvenţiunĭ şcolilor practice înfiinţate de industriaşĭ pentru formarea lucrătorilor romînĭ în diferite fabricaţiunĭ saŭ meseriĭ.

Am redat economia complectă a nouluĭ proect, care, de cînd se plăzmueşte, a suferit numeroase modificărĭ, pentru a arăta întreaga modalitate de încurageriĭ ce plănueşte, guvernul a acorda diferitelor categoriĭ de industriaşĭ.

Legea din 1887 prevedea anumite obligaţiunĭ de capital şi braţe, pentru a face să beneficieze diferite fabricĭ de încurageriĭ şi avantage. Nu orĭ-ce industrie putea să fie avantajată sub regimul vechiŭ, ci numaĭ acele cu 50000 leĭ capital virit în instalaţiunĭ şi cu 25 lucrătorĭ întrebuinţaţĭ timp de şese lunĭ.

Noua lege face însă o deosebire. Ea stabileşte două principiĭ nouĭ:

1. Se acordă o sumă de avantagiĭ tuturor fabricelor, tuturor industriilor, indiferent de capitalul ce întrebuinţează şi de numărul de braţe utilizate. Acestea sunt încurajările de ordin general. Proectul spune lămurit: «*Orĭ-ce* aşezămînt industrial». Cu modul acesta, se va putea înfiinţa în ţară orĭ-ce fabrică, orĭ-ce instalaţie industrială ea fiind asigurată de o sumă foarte importantă de beneficiĭ. Avantagiĭ ca: cesiunĭ de teritoriĭ, furnitura obligatorie a tuturor autorităţilor şi eftinirea consiberahilă a transportuluĭ pe căile ferate sunt de o însemnătate capitală pentru reuşita uneĭ industriĭ.

Vom merge dar, de azĭ înainte—aşa cum am prevăzut de alt-fel de la început—cu paşĭ forţaţĭ spre o intensivizare a producţiuneĭ industriale. Intr'adevăr autorităţile: statul, comunele, judeţele, armata, şcolile, constitue un debuşeŭ excelent; înlesnirile marĭ de transport pe căile ferate, creditul ce se acordă industriaşilor pentru transport, constitue la un loc avantage practice foarte serioase.

Nu maĭ încape decĭ îndoială că în vederea acestor încurajărĭ, producţiunea industrială va merge crescînd foarte repede.

Solicitudinea aceasta călduroasă pentru industrie ne face să arătăm în cîte-va cuvinte răceala manifestată faţă de interesele agriculturеĭ. Să dăm un exemplu. S'a văzut maĭ sus ce reale şi considerabile reduceriĭ face statul la C. F. pentru produsele orĭ-căreĭ industriĭ, micĭ mijlociĭ saŭ marĭ. Uşurinţele de transport condiţionează, în ziua de azĭ, succesul orĭ-căreĭ producţiĭ. Agricultoriĭ reclamă şi eĭ, de anĭ de zile, reducerea taxelor de cereale la căile ferate, plus o serie de măsurĭ — nu prea costisitoare — pentru a uşura comerţul şi scurgerea cerealelor de o mulţime de rele. Primul Congres agrar s'a ocupat pe larg de această chestiune şi a votat o serie de rezoluţiunĭ foarte raţionale în privinţa aceasta. Nu eraŭ cereri de o pretenţiune exorbitantă Se reclama eftinirea tarifuluĭ pentru transportul cerealelor, oare carĭ refacţiĭ, tarifa de zone, construirea de şoproane şi magazĭi la gărĭ Nu era ceva extraordinar, — şi trebue să se noteze că e vorba de producţiunea agricolă care, azĭ, este cea maĭ mare şi singura decisivă.

Autorităţile n'aŭ ţinut însă seamă, de acele deziderate, maĭ mult ca realizabile S'a trecut pur şi simplu peste ele, iar în Parlament ministrul de resort a declarat că tariful pe cereale nu se maĭ poate s.ădea şi că, în ce priveşte cele-l'alte reforme, se va.. vedea. Aceasta, în limbagiul unora se cheamă: împăcarea şi armonizarea «tuturor» interesel...

Dar să revenim la industrie Noua lege stabileşte un principiŭ de cea m ĭ mare însemnătate: că *orĭ-ce* instalaţie industrială se va bucura de o serie de avantage. Incurajările statuluĭ se vor întinde decĭ nu numaĭ asupra f bricelor marĭ, ci şi asupra celor mijlociĭ şi micĭ. Este dar neîndoios că în urma unor asemenea favorizărĭ, activitatea industrială va lua un avînt enorm, iar sacrificiile ce va face statul, atît prin reducerile pe căile ferate cît şi prin majorarea preţurilor provenite din obligaţia furnisăreĭ la fabricile indigene, vor fi foarte serioase. Am putea susţine chiar că aceste sacrificiĭ vor fi oneroase pentru stat şi contribuabilĭ, tocmaĭ din cauza întindereĭ încurajărilor asupra a orĭ-căreĭ instalaţiunĭ industriale, cum se exprimă legea.

Teama aceasta de încărcare excesivă a budgetuluĭ se maĭ măreşte prin accentuarea încurăjărilor la a doua categorie de industriĭ. Acesta este al doilea principiŭ al nouluĭ proiect. Legea creiază o categorie de industriĭ, cărora, pe lîngă avantagiile denumite generale, se maĭ acordă şi alte avantage denumite speciale.

Ce s'a urmărit în realitate prin această creaţiune de fabricĭ anumite cu încurajărĭ anumite, e greŭ de priceput Pare că ministerul a voit să ţie seamă de reprosul ce s'a adus că legea din 1887 sprijină orĭ-ce fabrică, indiferent dacă are saŭ nu posibilitate de reuşită saŭ dacă se bazează pe materia primă aflătoare în ţară, şi a stabilit o selecţiune.

Proectul este însă din cale afară de ciudat, și suntem siguri că el nu va înșela pe nimeni. Căci dacă a fost intenția ca să se încurajeze numai acele industrii cari aŭ la noi putința de succes, ca unele ce aŭ în țară materia primă, brațele și debușeul necesar, de ce s'a stabilit primul principiŭ că se acordă încurageri generale — foarte serioase după cum am văzut — «ori-căreĭ instalațiuni industriale?» Una din două: saŭ se limitează protejarea numaĭ la acele fabricĭ cari aŭ condițiĭ firești de dezvoltare, cari sunt bazate pe agricultura și pe bogățiile subsoluluĭ nostru, și atunci nu maĭ e nevoe de două categoriĭ de încurageri, saŭ dacă nu se limiteaza felul industriilor avantajabile, ce rațiune e să se maĭ fixeze liste speciale de fabricate cu încurajeri speciale? N'are nicĭ un sens.

Și cu atît maĭ ciudat și de neînțeles pare acest mod de categorisire, cu cît cele maĭ însemnate încurajeri, celе maĭ prețioase și de valoare, se acordă «ori-căreĭ instalațiuni industriale», pe cînd fabricile din lista legală aŭ un plus neînsemnat de încurajeri, la cari, la nevoe, ar putea perfect să renunțe.

Maĭ departe, lista fabricelor cu încurajeri speciale este așa de vastă, concepută într'un spirit așa de larg, în cît nu maĭ știm ce alte industrii se pot întemeia, deocamdată la noi, în afară de această listă. De sigur că în imensa majoritate a cazurilor, activitatea noastră industrială, pentru mulți anĭ în viitor, nu va eși din cadrul acesteĭ liste, așa că, în definitiv, toate industriile existente în țară vor beneficia de amîndouă categoriile de încurajări: și de cele generale și de cele speciale. De cele generale, fiind că vor intra în categoria a ori-căreĭ instalațiĭ industriale, și de cele speciale, fiind că vor face parte din lista prevăzută de lege.

Ca să vedem cît de larg încăpătoare este această listă, o reproducem din nou. Vor căpăta încurajeri speciale următoarele industrii:

Bazalt și ceramică, brichete și material combustibil, ciment și var de tot felul, conserve alimentare, derivate și fabricate din produsele agricole și forestiere, hîrtie, celuloză și derivatele sale, metalurgie și montagiŭ (?!), mobile, petroleŭ și derivatele sale, produse chimice (?!) și îngrășăminte, săpun și lumînări, sticlărie, faianță și porcelanuri (?!), tăbăcărie, filaturi și pisle, zahăr și glucoză, uleiuri vegetale și minerale, instalațiuni electrice pentru crearea și distribuirea de forțe motrice.

Maĭ lipsește ceva? Noĭ credem că nu. În cadrul acesteĭ liste și acestor produse, cu varietatea infinită a derivatelor lor, încape tot. Și de sigur că nu clauza specială a acesteĭ liste: 25000 leĭ viriți în instalațiuni și 25 lucrători permanenți pe timp de șase luni, vor fi o pedică la industrializarea forțată a țăreĭ. De sigur că nu. Scăderea condițiunilor de capital și brațe (în legea de la 1887 se proectează 50.00 leĭ și 25 lucrători) va avea efectul cert de a înlesni, într'o puternică măsură, avîntul industrial. Industriile mijlociĭ, cu un capital modest și cu un număr de lucrători cari să nu întreacă limitele legale, se vor înmulți foarte repede, și odată cu dînsele se vor înmulți sacrificiile contribuabililor pentru susținerea lor. În măsură ce vor crește atelierele maĭ mari și fabricele, vor crește sumele ce statul va perde din reducerea cea mare pe căile ferate, din scutirile vamale de tot soiul, din imobilizarea a numeroase întinderi de terenuri rurale, din încărcarea budgetuluĭ prin prețurile ridicate ce va plăti industrieĭ indigene în urma obligațieĭ de a se furniza numaĭ de la dînsa, și așa maĭ încolo.

O parte caracteristică a acesteĭ legĭ este că printre încurageri speciale, menționează doar în treacăt scutirile de vamă pentru materiile prime cari nu se găsesc în țară. Prevederea aceasta, care în vechea lege era expresă și prin obligativitatea eĭ, făcea ca suma scutirilor vamale acordate fabricilor să se cifreze anual la milioane, este în contradicțiune cu declarațiunile făcute de d. ministru de finanțe, autorul tarifuluĭ vamal. D. Em. Costinescu a declarat anume că nu se vor maĭ acorda scutiri de vamă «în masă», (ceea-ce ar însemna că o să se acorde acorde în părți fabricelor cari se bucură de avantagiile legeĭ. În schimb d. ministru a făgăduit industriașilor — și s'a ținut de cuvînt într'un mod admirabil — că va pune taxe maĭ protecționiste pe produsele industriale străine, pentru ca fabricanțiĭ noștriĭ să fie absolut siguri de debușeul intern, și că va reduce simțitor taxele pe acele materiĭ prime și semi-fabricate cari nu se află în țară și cari sunt necesare industriilor noastre. Schimbul fiind extrem de avantajos pentru fabricele naționale, este firesc că aŭ primit propunerea cu o bucurie lesne de înțeles.

Faptul că scutirile vamale nu maĭ figurează în mod expres în noul proect al legeĭ industriilor, nu trebue să facă a se crede că încurajările vor fi maĭ puțin costisitoare. S'a făcut doar un.... reviriment de fonduri, o deplasare de la legea industriilor la tariful vamal. Am spus doar la început că ambele aceste proecte sunt strîns legate și că se complectează reciproc.

În rezumat, noua lege a încurajăreĭ industriilor naționale, cu toate că are aparența maĭ blîndă și maĭ inofensivă, cu toate că e maĭ metodică și maĭ clară ca vechea lege din 1887, menține, ba chiar întărește spiritul în care a fost concepută această lege, acum 17 anĭ. În fond, aceleași încurajări, dar mărite și întinse peste un număr mare, indefinit, de industriĭ. Vie cine va voi. Legea bine voitoare este de față, pentru a da tuturor sprijin și ajutor.

Viitorul ne va arăta dacă acest sistem de forțare a naturieĭ și a împrejurărilor este bun saŭ nu. În ce ne privește, noĭ credem că n'a ajuns încă timpul de a face salturi mortale în dezvoltarea economică și că am fi cîștigat enorm, din toate punctele de vedere, dacă am fi mers ceva maĭ încet: Încurajînd agricultura din toate puterile și, în al doilea rînd, industriile agricole și ale sub-soluluĭ — și numaĭ pe acestea.

Vasile M. Kogălniceanu

Sindicatele agricole

II

Sindicatele agricole în Belgia. Sindicatele din punct de vedere moral și juridic.— Sindicatele agricole în Germania.—Comițiul agricol.—Concluziuni

Sindicatele agricole în Belgia

Dacă ne oprim puțin și asupra sindicatelor agricole din Belgia este numaĭ că avem asemănări de organizare socială și politică cu această țară, apropieri în privința evoluțiuneĭ economice și am putea să imităm fără greșală multe din instituțiunile eĭ economice, maĭ ales în ce privește sindicatele și cooperativele belgiane. Recomandăm cetitorilor noștri aceste nouĭ organizări, și îĭ îndemnăm a ceti cu atențiune notele ce putem da în treacăt asupra lor.

În 1895 găsim în Belgia 45 de sindicate agricole importante, 65 de lăptăriĭ cooperative și o mulțime de micĭ sindicate comunale, maĭ cu seamă în Hainaut, 8 societățĭ cooperative agricole în Flandra orientală, o fabrică de zahăr cooperativă, un sindicat de vînzare de sfecle, o morărie cooperativă.

Afară de aceste asociațiunĭ maĭ mult saŭ maĭ puțin atîrnate de sindicatele organizate trebue de asemenea a socoti și pe *Boerebond*. Liga țăranilor și băncile rurale de Raffeissen însele, cu toate că, s'ar putea alipi direct la organizațiunea creditului agricol instituit în virtutea legeĭ din 21 Iunie 1894. La sfîrșitul anuluĭ 1895, într'un raport foarte interesant, d. Melaerts, care din 1891

și mai ales de la fondarea bănceĭ Rillaer în 1892 a dat o mare impulsiune acestor bănci, ridicînd numărul lor la 30, însă el anunță că asociațiunile locale ale *Boerebondului* nu întîrziaŭ fie-care de a avea pe a sa. Cel din urmă raport al Caseĭ de economiĭ, semnalează funcționarea Caseĭ centrale a creditului Ligeĭ țăran lor care acopere cu cauțiunea sa băncile rurale și formează acest organ suprem al creditului agricol care e constituit după reglementul Caseĭ de economiĭ. De alt fel, sunt legăturĭ netăgăduite între sindicatele agricole, ast-fel cum legislațiunea actuală le comportă, -- și aceste organe propriĭ ale creditului agricol.

Se poate susține asemenea că, în constituirea actuală a legilor saŭ a asociatiunilor să găsească destul de limpede distincțiunea sindicatului agricol local și uniunea sindicatelor agricole ce am constatat în Franța. *Boerebondul* căruia profesorul Theunis a consacrat un substanțial studiŭ are ca programă:

a) Dezvoltarea a tot ce se raportă la protecțiunea cultivatorului și favorizează în chip remunerator mai ales: cumpărarea în comun a îngrășămintelor, a semințelor, a alimentelor pentru vite, asigurarea mutuală contra mortalității vitelor, — creațiunea instituțiunei creditului ;

b) Măsurile legislative în favoarea agriculturei mai cu seamă, drepturile compensatoare, repartițiunea mai echitabilă a impozitului, studiul modificațiunilor de introdus în regimul ipotecar.

c) Studiul măsurilor favorabile organizațiunei claseĭ rurale.

Boerebondul se ivește ca un fel de uniune a sindicatelor locale propriŭ zise, se numesc *Boerengilden:* la sfîrșitul anuluĭ 1895 se socotea la 207 de afiliate Boerebondului, cu 10 miĭ de membriĭ, din care 1000 în partea valonă a țăreĭ.

Comitetul central al *Ligeĭ țăranilor* îndeplinesc funcțiunile de intermediar comercial în folosul Boeregildului, care 'ĭ sunt elementele constitutive ; el realizează pentru Boerengilde economiĭ de transport și reduceri de preț, în acelaș timp el asigură printr'un control serios buna calitate a produselor ce dobîndește și mai ales a îngrășămintelor chimice.

Aceiaș diviziune a funcțiunilor se presintă în asociațiunile liegeze, — ast-fel în sindicatul agricol liegez, să grupează sindicatele agricole locale împrejurul unuĭ organ central, însărcinat de a reuni comandele, de a cumpăra cît mai eftin posibil, de a asigura buna calitate a produselor, execuțiunea regulată a vînzărilor și cumpărărilor. Aceiași concentrațiune se aplică și în Hainaut sindicatelor locale carĭ există acolo.

Mișcarea agricolă de organizare după nouile sisteme de sindicate și cooperative se întinde din provincie în provincie, și ia din ce în ce un caracter mai general.

Grupărĭ locale identice cu *Boerengildul* se reunesc printr'un organ central într'o ligă de *Boerenbond* și această sistemă se formează pretutindenĭ și se impune ca un regim general.

Sunt organizațiunĭ centrale după imaginea *Boerenbondului* în Flandra orientală, în Flandra occidentală, în Hainaut și în provincia Liegiului. Flandra orientală are peste 200 de societățĭ locale ; jumătate din comunele provincieĭ Liegiului aŭ societățĭ locale ; în provincia Limburg unde nu e organ central se află 44 de lăptăriĭ cooperative și 65 de societățĭ de asigurare mutuală pentru vite.

Caracterul economic este inseparabil de caracterul religios în toate aceste asociațiunĭ carĭ se apropie de tipul *Boerengild* și *Boerenbond.* Gildul este o confrăție religioasă.

Sindicatele din punct de vedere moral și juridic

Cea mai mare parte din sindicatele constituite aŭ dar un caracter religios, confesional ; aceasta se poate judeca din statutele absolut uniforme a celor mai recente *uniunĭ agricole* fondate în Luxemburg, după cum s'ar putea vedea din «Monitorul Oficial» în carĭ s'aŭ publicat

De alt-fel acest caracter religios al asociațiunilor agricole mărginește acțiunea lor la o sferă și mai strîmtă de cît le ar da funcțiunile lor economice ; pentru că eĭ reclamă de la aderenți o comuniune religioasă ; de altă parte, ele țin inevitabil a deveni organizațiunĭ de combatere.

Din punct de vedere legal, sindicatele în Belgia, în starea actuală a legislațiuneĭ, sunt solicitate de o parte prin forma cooperativă fixată prin legea din 1873, de altă parte prin forma mutualistă ast-fel cum ea derivă din legea din 1895.

Organele centrale, băncile rurale de credit să supun la forma cooperativă, sindicatele locale rezist mai cu succes ; forma de mutualitate le este legal accesibilă pentru mai multe din obiectele lor esențiale, dar legea din 1895 le interzice plasamentul fondurilor într'o societate comercială. Lipsește aci legătura uneĭ legislațiunĭ unitare, cel puțin într'un chip normal între cele două grupe de organe.

De sigur, că în regulă generală, sindicatele agricole vor trebui necesar de o parte a se degaja de tot caracterul confesional și a se întemeia escluziv pe morala umanității care domnește și coprinde toate religiunile și le asigură o comună toleranță. Numaĭ astfel ele pot întinde acțiunea lor pacifică atît de departe cît cer interesele agricole. De altă parte ele trebue a fi autorizate prin lege dacă nu a îndeplini direct acte de comerciŭ, cel puțin a participa la creațiunea societăților comerciale și la formarea capitaluluĭ lor. Aceasta este chiar condițiunea uneĭ evoluțiunĭ normale a asociațiuneĭ agricole, experiența o constată pretutindenĭ, este absolut imposibil de a se sustrage de la imperioasa logică a faptelor.

Sindicatele agricole în Germania

Caracteristica sindicatelor germane este predominarea asociațiuneĭ de credit: *asociațiile libere* și *descentralizarea financiară* iată bazele acestor organizațiunĭ. Casele de economie din Prusia sunt în număr de 1300 cu 425 sucursale, cu 3.745.200 livrete deschise și cu 1940 milioane capital.

O casă mare centrală cu sediul în Munster numită *Landschaft* deține rezerve de la toate casele saŭ băncile comunale acoperind cu cauțiunea sa creditul tuturor acelor case ce'ĭ sunt sucursale.

In alt articol vom reveni mai pe larg asupra associațiunilor rurale din Germania din cauza mareĭ lor importanțe, putînd asemenea a ne servi de model nu numaĭ în organizare dar și în felul acțiuneĭ lor și a mijloacelor ce întrebuințează în atingerea scopuluĭ.

Iată, acum o statistică rezumativă a tuturor societăților cooperative din Europa:

Germania are	11.450	soc	cooperative.
Anglia	» 1 600	»	»
Austria	» 1.500	»	»
Francia	» 1.418	»	»
Belgia	» 600	»	»
Olanda	» 458	»	»
Danemarca	» 540	»	»

Danemarca mai exportează anual în Anglia 100.000 rîmătorĭ, 100 000 boĭ și vacĭ, 14.000 caĭ; un milion kilo carne; 175.000.000 milioane ouă.

Comițiul agricol:

Ne mărginim a aminti aci forma fondamentală a orĭ-căreĭ grupărĭ agricole, — comițiul, căci e necesar a o aminti. Generalizat în virtutea legeĭ, el va asigura reprezentațiunea tuturor intereselor agricole. Comițiul n'are *caracterul contractual, superior al sindicatuluĭ, al mutualității, al societățeĭ cooperative,* dar reorganizat complect, așa cum ar trebui, el va asigura o reprezentațiune a tuturor intereselor agricole. Pus prin natura sa afară din par-

tide. neapărat neutru din punct de vedere religios, el va asigura un organ de apărare al tuturor minorităților orĭ carĭ ar fi ele. De altă parte, el va fi o impulsiune neîncetată tuturor instituțiunilor contractuale, sindicale, cooperative. Așa dar avem tot interesul de a'l constitui cu cele mai largĭ atribuțiunĭ. Necesitatea imperioasă a acesteĭ instituțiunĭ se revelează printr'o singură ţifră. In Franța, cu toate progresele societăților libere, a sindicatelor, numărul agricultorilor de toate clasele, asociate în 1896, nu atingea 10 % din numărul total al proprietarilor ruralĭ, cultivatorĭ și domesticĭ.

Concluziunĭ :

a Fiind că suntem înainte de votarea uneĭ legislațiunĭ pentru sindicatele agricole, credem că e bine să precizăm, carĭ ar trebui să fie bazele reformeĭ sindicatelor agricole romînești,—așa dar afară de caracterul religios, — ar trebui să așternem acestor corporațiunĭ largile fondamente ale moraleĭ sociale și ale solidarităţeĭ, singurile necesare instituțiunilor economice și carĭ coprind toleranța și respectul mutual al opiniunilor ;

b) Trebue să ne forțăm de a le asigura în legea asupra uniunilor profesionale, dreptul,—dacă nu de a face, direct, acte de comerț, — cel puțin, de a participa în cel mai larg chip posibil la fomațiunea societăților comerciale, cooperative, sub toate formele ;

c) Trebue a ne preocupa de o dată de sindicatele mixte și de uniunĭ și de federațiunea sindicatelor mixte,— după ce mai întîiŭ, —le-am înființat în număr cît mai mare. Personalitatea civilă este necesară și unora și altora.

d) Trebue de asemenea, în statutele-tip a sindicatelor și a uniunilor de sindicat, a prepara saŭ a favoriza bogata dezvoltare a instituțiunilor ce comportă ; și apoĭ a lărgi după putință cadrele acestor sindicate, înscriind în sînul lor toate elementele producătoare agricole.

Pe lîngă acestea, în practică, trebue a ne aplica să cunoaștem trebuințele speciale ale diferitelor mediĭ agricole, pentru a adapta aci formele speciale ale instituțiunilor de mutualitate saŭ de cooperațiune carĭ le-ar putea satisface.

e) Trebue să stăruim a să înființa sindicate agricole de tot felul, în carĭ pomicultoriĭ, vinicultoriĭ, economiĭ de vite, horticultoriĭ, silvicultoriĭ, apicultoriĭ. etc., să intre și să ia parte, avînd în capul lor pentru a le conduce, comițiile agricole.

f) Societățile cooperative de consumațiune vor trebui a se aplica să caute în comun mijloacele de a favoriza formațiunea sindicatelor și a societăților cooperative agricole, deschizînd debușee durabile produselor lor. Ar fi de asemenea necesar să se creeze un secretariat special ; acesta ar putea să îmbrățișeze toate cele-l'alte aspecte ale chestiuneĭ sindicale agricole.

g) Unul din obiectele de preocupațiune cel mai importante trebue să fie alipirea, respectînd creațiunile spontanee ale sindicatelor, mai ales în domenul prevedereĭ, al asigurăreĭ și al creditului, alipirea la așezămintele destinate a le generaliza prin intervențiunea legeĭ și chiar obligatoriŭ, fiind bine făcătoare în toate țările.

h) In constituirea orĭ-căruĭ sindicat agricol mixt reunind pe reprezintanțiĭ diferitelor interese ale proprietăţeĭ, aĭ întreprindereĭ, aĭ munceĭ, trebue a ne pune să stabilim consiliĭ de conciliațiune și tribunale de arbitragiŭ pentru a regula și a preveni conflictele dintre proprietarĭ și locatarĭ, dintre capital și muncă.

i) Exemplul mareluĭ Ducat de Luxemburg arată că, intervențiunea statuluĭ prin ajutorare, favorizează puternic expansiunea întreprinderilor sindicale. Acest exemplu este prețios asemenea pentru dezvoltarea formelor superioare de cooperațiune agricolă, de lucrărĭ de îmbunătățire în comun.

j) Sindicatele pot să fie dirijate către aplicațiunĭ experimentale de cultură în comun și în particular,—punerea în valoare a terenurilor comunale poate fi obiectul întreprinderilor cooperative.

Marĭi și micĭi proprietarĭ, avînd tot interesul ca comuna rurală să prospere, eĭ vor considera ca o datorie a sindicatuluĭ lor, să asaneze comunele, să facă irigațiunĭ și drenaje, să organizeze școlĭ de educațiune profesională și școlĭ menajere : toate aceste așezăminte contribuind a întemeia o adevărată și complectă civilizațiune agricolă.

k) Comițiul agricol reorganizat după direcțiunea dată mai sus, avînd de caracteristică *neutralitatea*, cu largĭ atribuțiunĭ și cu moderne mijloace, va trebui să fie și să devină baza tuturor instituțiunilor agricole contractuale.

După ce am schițat planul general al reformelor de introdus în agricultură și am arătat în esență aceea ce urmăresc sindicatele agricole și societățile cooperative din Europa, — este absolută trebuință a continua studiul nostru asupra cauzelor particulare de cădere a agriculturеĭ noastre, asupra mersuluĭ economieĭ noastre naționale, va trebui să arătăm ce, mai ales, trebue să domine ca caracteristică în sindicatele noastre agricole romîne, în cooperativele noastre conform cu climatul, cu moravurile, cu legislațiunea, cu evoluțiunea noastră agricolă, pentru a întocmi adevărate așezăminte de sinceră și legală reprezintare a intereselor agricole Pentru aceasta, ne vom servi de materialul strîns deja mai nainte în acest scop, trecînd pe sub controlul minteĭ tot ce s'a scris și la noĭ asupra chestiunilor rurale.

Este adevărat că trebue o viue și o generală propagandă făcută fără încetare în toată țara, pentru a vulgariza și a face populară în Romînia *ideia «sindicatelor agricole»* și a *«soc. cooperative»*, pentru ca apoĭ și cultivatoriĭ marĭ și micĭ să vază mîntuirea lor numaĭ în sindicate.

Revista noastră 'și va lua însărcinarea de a face cea mai întinsă publicitate asupra sindicatelor agricole și a societăților cooperative din alte țărĭ, precum și asupra moduluĭ cum trebuesc organizate sindicatele noastre pînă ce și cultivatoriĭ nostriĭ să vor hotărî să înființeze asemenea importante asociațiunĭ, care avînd de scop studiul și apărarea intereselor profesionale, — conduse apoĭ de Societatea Agrară, carĭ caută a reprezintă cît mai sincer necesitățile agriculturеĭ, să putem obține și noĭ aceleași îmbunătățirĭ și înaintărĭ pe carĭ le-aŭ dobîndit agricultoriĭ din străinătate, organizate în sindicate agricole, în societăţĭ cooperative și mobilizaţĭ în partid agrar.

Ne vom sili din asest punct de vedere a ne face datoria cu atît mai mult, cu cît ideia asociațiunilor agricole și reorganizarea agriculturеĭ pe baze moderne domină întreagă lumea agricolă.

De la Prut

Către d-niĭ proprietarĭ de viĭ

Domnilor,

Cred, de a mea datorie, a vă comunica o metodă nouă de tratament pentru viile filoxerate, pe care am găsit'o în dările de seamă ale Academieĭ de științe din Paris și care par a da o soluțiune fericită chestiuniĭ aflărĭ unuĭ tratament simplu, puțin costisitor, eficace și care să vindece vița atacată de filoxeră, fără să se necesite înlocuirea eĭ cu viță americană altoită. Substanța cu care se face acel tratament (*lysolul*) este, după cum mĭ-o arată d. dr. Istrate, savantul nostru chimist, *o soluțiune apoasă de creozot ordinar în săpun cu bază de oleŭ și răşină*, al căreĭ cost este de 8 leĭ kgr., și se găsește la orĭ-ce drogherie. Iată cum se face acest tratatament : se amestecă cu apă în proporțiune de

5 %, adică la un hectolitru de apă se adaogă 5 litri de lysol și în urmă se spoesc buturugile atacate de filoxeră. Costul unuĭ hectolitru de asemenea soluțiune n'ar fi decĭ de cît aproximativ 40 leĭ. Tratamentul, fă cîndu-ce iarna, a'țĭ putea începe încercărĭ imediate.

Iată tradusă *ad-litteram* comunicarea făcută de d. G. Cantin, acela care după experiențe de maĭ mulțĭ anĭ, a descoperit acest mod de tratament, către Academia de științe din Paris, în ședința de la 18 Ianuarie 1904.

Ioan N. Lahovari

Nimicirea oulu ĭ de iarnă al filoxeriĭ prin lysol

(Comunicare făcută Academieĭ de științe din Paris)

Am onoare a supune Academieĭ, ultimele rezultate ale experiențelor pe care le-am întreprins, în vederea combaterii filoxeriĭ prin nimicirea *oului de iarnă*.

Cu toate că aceste experiențe aŭ fost întreprinse de maĭ mulțĭ anĭ, totuși numaĭ în urma constatațiunilor făcute în cursul acestuĭ ultim an 1903, cred, că pot considera rezultatele ca definitive.

Se știe deja de mult, în urma importantelor lucrărĭ ale d-luĭ Balbiani, importanța roluluĭ ce joacă oul de iarnă în evoluțiunea filoxeriĭ, pentru că dînsul întreține și reînoește neîntrerupt vitalitatea coloniilor subterane și că fie-care nou focar filoxeric, are origina sa de la *un oŭ de iarnă*. Nenumăratele experiențe aŭ fost întreprinse maĭ de înainte, în vederea nimiciriĭ acestuĭ ou de iarnă, însă substanțele întrebuințate, n'aŭ dat nicăerĭ rezultate satisfăcătoare. Numaĭ spoirile cu uleiurĭ și gudron de huilă (cărbune de piatră) aŭ fost eficace, din nenorocire însă, ele s'aŭ arătat vătămătoare viței. Am avut ideea să reîncep, cu ajutorul lysoluluĭ, experiențele abandonate de mult. Experiențele mele aŭ fost îndreptate asupra uneĭ viĭ, situată la Chavignol în Sancere (Cher) foarte cunoscută în regiune, sub numele *la Comtesse*, și plantată cu viță albă, Sauvignon.

Această vie, era pe atunceĭ considerată ca perdută cu desăvîrșire, și aceasta în scurt timp, (o parte a fost chiar deja smulsă) din pricina stăreĭ precare a rădăcinilor, dintre care cea maĭ mare parte, eraŭ putrede și lipsite de radicele (mustățĭ) iar cele-l'alte, acoperite cu filoxeră. O altă vie de acelașĭ soiŭ, în vecinătatea imediată a Comtesseĭ, dar într'o stare de vegetațiune cu mult maĭ bună, a fost luată ca probă, nesupunînd'o nicĭ unuĭ tratament.

Fără a intra în detaliile operațiunilor și a rezultatelor anilor precedenți, tratamentele începute în 1900, aŭ consistat în spoirea buturugilor cu o soluțiune de 5 la sută de lysol, efectuată *în timp de iarnă*. Voĭ spune numaĭ că, aceste rezultate aŭ fost din an în an maĭ îmbucurătoare, și că, la sfîrșitul acestuĭ an 1903, îmĭ permit să consider vița mea cu desăvîrșire scăpată și readusă la vechea eĭ stare de înflorire.

Într'adevăr, în tot cursul anuluĭ 1903 via s'a menținut într'o stare de vegetațiune, care nu lăsa nimic de dorit; lemnul s'a copt perfect de bine, și frunzele aŭ remas pe viță, maĭ tîrziŭ, ca pe nicĭ una din cele-l'alte viĭ ale regiuneĭ. Recolta a fost, în fie-care an, în progresiune constantă, corespunzînd cu ameliorarea însăși a viĭ și a devenit, astă-zĭ normală. Partea care fusese scoasă din rădăcinĭ înaintea tratamentuluĭ a fost replantată din primul an, cu plante de același soiŭ nealtoite; ea este acuma într'o stare foarte bună de vigoare și n'a suferit nicĭ un atac de filoxeră. Ceva maĭ mult încă, din cercetările făcute în multe rînduri, la nenumărațĭ buturugĭ, a rezultat că s'aŭ găsit la oate rădăcinele mustățĭ abondente fără nicĭ o urmă de nodurĭ (cuiburĭ) filoxerice.

Din contră, via luată ca probă, care n'a fost supusă nicĭ unuĭ tratament, a perit cu totul, dînsa n'a avut acest ultim an de cît o vegetațiune fără nicĭ o valoare; nu și-a păstrat nicĭ una din frunzele sale și în iarna aceasta, trebue să fie cu totul smulsă.

Îmĭ pare de asemenea interesant, de de a semnala o altă experiență, ce am crezut necesar a încerca. Dînsa a consistat în sădirea din nou cu viță franceză nealtoită (prinot negru) a unuĭ nou teren, îndată după scoaterea din rădăcină a uneĭ viĭ vechĭ filoxerată cu desăvîrșire și care nu maĭ dă nicĭ o recoltă. Cu toate condițiunile, pe cît se poate de defectoase ale terenuluĭ, care era infectat cu desăvîrșire de filoxeră, această nouă vie, a prosperat într'un mod cu totul perfect; vegetațiunea în anul 1903 a fost foarte frumoasă, lemnul s'a copt, și rădăcinele examinate aŭ prezentat mustățĭ sănătoase și amundente.

Singurul tratament, la care este supusă în fie-care iarnă consistă într'o pulverizațiune a tulpinelor și a aracilor cu o soluțiune lysolată de 4 la sută. Decĭ teoria influențieĭ ouluĭ de iarnă, asupra regenerăriĭ vitalității coloniilor subterane, fiind admisă cred că pot atribui însănătoșirea astă-zĭ incontestabilă a vieĭ mele nimiciriĭ prin tratamentul meŭ cu lysol a ouluĭ de iarnă, care a rămas sterp; prin urmare s'a impedicat invaziunea rădăcinelor prin nouĭ colonĭ și în acelaș timp, aŭ dispărut, împuținîndu-se vechile colonĭ subterane.

In rezumat. Tratamentul de iarnă prin lysol, mĭ-a permis: 1. să readuc într'o stare de înflorire complectă o vie considerată ca perdută cu desăvîrșire, și care fără de acest tratament, ar fi fost astă-zĭ de sigur smulsă din rădăcinĭ, ast-fel cum o probează starea vieĭ luată ca probă, care este absolut perită; 2. să mențin nevătămată și să conserv într'o bună stare de vegetațiune și de producțiune o vie reconstituită cu viță franceză; într'un teren cu desăvîrșire filoxerat.

G. Cantin

Domnilor,

Ca urmare la comunicarea ce v'am făcut asupra tratamentuluĭ viilor filoxerate cu lysol, am onoare a vă da cîte-va amănunte asupra acesteĭ metode, pe care le-am primit chiar de la d Cantin, la care m'am adresat și care a bine-voit a'mĭ scrĭ cum a procedat, și a'mĭ trimite și o broșură ce a publicat.

In cas cînd vița e bătrînă și lemnul butucilor acoperit cu mușchiŭ, 1) se spoesce cu abondență cu o bidinea butuciĭ cu soluțiunea de 5 la sută (adică la 100 litrĭ apă 5 lit. lysol). D. Cantin în broșura sa arată că pentru 6.500 butucĭ cițĭ rămăsese în via d-luĭ de 25 are (jum. pogon) ĭ-aŭ trebuit 25 litri de lysol 5 hectolitri apă, 5 lucrătorĭ bărbațĭ și 2 femeĭ. 2. Opt zile după aceasta s'a răzuit coaja lemnulnĭ care în apropiere de pămînt era acoperită cu mușchiŭ abondent și s'a pulverizat cu abondență și butuciĭ, și fragmentele de coaje și de mușchiŭ care căzuse la pămînt, spre a nimici ouele aflate pe acele fragmente, pentru care s'aŭ întrebuințat iar 25 litri lysol amestecată cu 5 hectolitri apă; zilele de muncă: 8 bărbațĭ 2 femeĭ.

In scrisoarea ce mi-a trimis însă, D. Cantin după experiențele ce a făcut îmĭ arată niște cantități inferioare. D-luĭ 'mĭ spune că, acum crede că chiar în cas cînd vița e bătrînă și butuciĭ acoperiți cu mușchiŭ e destul să se facă numaĭ cea de a doua operație: adică a răzui coaja și a o pulveriza, și cu 3 hectolitri de apă cu 15 litri lysol ar fi de ajuns peutru 10000 butucĭ (adică aproape jum. pogon). Aceasta în iarna dintiĭ.

Pentru aniĭ următoriĭ, o simplă pulverizare fără a maĭ răzui coaja e suficientă: trebue pulverizațĭ și araciĭ.

Dacă vița e tînără fără mușchiŭ pe lemn, e de ajuns a spoi butuciĭ cu bidineaua cum s'a arătat maĭ sus.

Pe lîngă acest tratament d. Cantin arată că e bine a se gunoi pămîntul spre a da vigoare vegetațiuneĭ viței.

In sfîrșit. D. Cantin arată că, după ce a smuls o vie distrusă de filoxeră, a replantat același teren care era complect infectat de filoxeră, nu cu viță americană altoită, ci tot cu aceiași speță de viță indigenă care fusese distrusă, avînd precauțiunea d'a muia butușiĭ în momentul să-

direĭ într'o soluțiune de lysol de o tărie 1 la sută, adică un litru lysol într'un hectolitru de apă.

In iarna următoare, a tratat vița sădită din nou, printr'o singură pulverizație abondentă de lysol, în proporțiunea de 5 la sută, adică 4 litri lysol la un hectolitru de apă; plantațiunea a reușit complect și în al 3-lea an, via replantată a dat deja o recoltă de 40 vedre pentru 10000 butuci resădiți

Această din urmă experiență, este mai importantă; căci dacă metoda este în adevăr, cum se pare, eficace în loc d'a avea recurs pentru reconstituirea viilor distruse la vița americană altoită, s'ar putea reconstitui cu cea mai mare înlesnire viile distruse tot cu viță romînească, cea ce este mult mai lesne, mai puțin costisitor, și are avantajul imens că nu schimbă vechile metode de sădire, de îngrijire și de cultură, a viilor indigene.

I. N. Lahovari

Importanța soieĭ pentru hrana copiilor

Din pămînt sănătos răsare rod sănătos. Din trupuri sănătoase se nasc vlăstare sănătoase; din vlăstare sănătoase naște eroismul.

E trist dar adevărat, că poporul nostru, odinioară atît de lăudat pentru vitejia sufletului și voinicia trupului său, decade zi cu zi, de pare că se strînge sub suflul vre-unuĭ rău păgîn neînduplecat.

Și cine surpă temelia noastră națională? Cine cată să doboare pe cel ce fu odată romîn verde ca stejarul?

Slavă Domnului, trăim în vreme pașnică; s'a dus timpurile cînd oștenul se culca noaptea cu arma lîngă dînsul, veșnic gata de luptă împotriva vre-unor rîvnitorĭ nesățioși la pămîntul său străbun. Azĭ tot țăranul naște, trăește și moare la căminul său, fără urmă de teama vre-uneĭ cotropirĭ.

Decĭ, ce rău îl roade astăz-ĭ?

E lesne de răspuns. Foamea. Țăranul de la mic la mare mănîncă și piere de foame!

Carĭ sunt condițiile precumpănitoare în hrana copiilor de țărani?

Voiŭ lăsa pe d. profesor dr. Felix să le arate.

«In genere, copiiĭ alăptațĭ la sînul mameĭ lor, primesc hrana cea mai potrivită și dacă cu toate acestea mor la noĭ mulțĭ copiĭ de țărani în cele d'întîiŭ luni ale vieței, cauza este nu atît calitatea și cantitatea lapteluĭ matern, ci împrejurarea că copiiĭ nouĭ născuțĭ se pun la sînul mameĭ tîrziŭ, adesea orĭ mai multe zile după naștere, că în primele zile li se daŭ alte alimente, indigeste și necurate, că chiar mai tîrziŭ, cînd mama, care a fost rău hrănită în timpul sarcineĭ și a leuzieĭ și mai e lipsită de alimente hrănitoare în timpul alăptăriĭ, are puțin lapte, crede că trebue să suplinească această lipsă nu cu lapte de vacă, de care dispune rare-orĭ, cu lapte de capră, chiar cu lapte de oaie curat, diluat cu apă fiartă, ci cu mîncărĭ mai grele!»

Și în privința aceasta, înțelept cugetă d. dr. Felix, cînd zice, în comunicarea despre *Igiena lapteluĭ*, făcută Academieĭ romîne în ședința de la 13 Iunie 1903, că:

„Puterea statuluĭ depinde, pe lîngă calitățile morale și intelectuale ale cetățenilor, de numărul lor și de constituțiunea lor; aceste două condițiunĭ sunt subordonate cantităței disponibile de lapte.

„Dacă într'o țară mortalitatea copiilor este însemnată, dacă forța, constituțiunea locuitorilor este inferioară în comparațiune cu acea pe care o cousiderăm ca normală, cauza principală este lipsa de lapte orĭ calitatea inferioară a lapteluĭ. Aceasta o confirmă experiențele noastre, cele culese în străinătate de igieniștĭ, clinicianĭ, economiștĭ, statisticele deceselor de copiĭ în raport cu calitatea și cantitatea lapteluĭ consumat. Constituțiunea omuluĭ ca și a animaluluĭ depinde, pe lînga influența ereditățeĭ, înainte de toate de calitatea și de cantitatea alimentelor primite în primul timp după naștere și viĭurile comise în această privință obișnuit nu se mai pot îndrepta în perioadele următoare ale vieței".

Vrea se zică, după aele de mai sus, rezultă că în primul rînd predomnește alimentația nepotrivită, neîndestulătoare atît a mameĭ cît și a copiluluĭ și apoĭ avem lipsa lapteluĭ și înlocuirea luĭ cu mîncărĭ grele, carĭ nu-s în stare să satisfacă cerințele fiziologice potrivite etățeĭ copiluluĭ.

Și trebue să ținem seamă, că pănă și copiiĭ de la un an în sus sunt supușĭ la rigoarea postuluĭ ortodox, care ține 194 de zile dintr'un an.

Dar condițiile de hrană neigenică și neîndestulătoare nu-s izvorîte numaĭ din nestiința și conservatismul în datine al populațieĭ sătești, ci sunt izvorîte din lipsa lapteluĭ de vacă, ce ar trebui să urmeze lapteluĭ matern.

„Am avut de curînd prilejul—arată profesorul Felix,— să fac la Hamburg comparație între consumul însemnat de lapte în țările cu cultură mai veche de cît a noastră și carĭ prosperă, și între producțiunea și consumul de lapte la noĭ, carĭ prin insuficiența lor opresc prosperarea noastră fizică și economică".

Iar mai departe zice:

„Este însă cert, că producțiunea noastră de lapte e neîndestulătoare pentru trebuințele noastre interioare".

Și ca să dovedească lipsa de lapte din unele județe chiar, se servește de date statistice și reproduce după aceea o parte din relațiunea d-luĭ dr. O. Blasianu, medic primar al județuluĭ Ilfov, în care se arată că se găsesc comune unde „nu s'a putut găsi laptele necesar pentru căutarea bolnavilor de febră tifoidă și pojar și că a dat peste mulțĭ copiĭ în etate de 7—10 anĭ, carĭ pretind că n'aŭ văzut de cînd sunt lapte și nicĭ că 'ĭ cunosc gustul, fapt adeverit de părinții acestor copiĭ de față fiind și primarul. Mamele susțineaŭ, că în casele lor nu s'a văzut de cît lapte din țițele lor și că din această cauză copiiĭ bolnavĭ de scarlatină, chiar în cazul dacă li se va putea procura lapte de vacă, îl refuză necunoscîndu-ĭ gustul... Numărul vacilor scade din an în an, laptele nu mai face parte de cît excepțional din alimentațiunea copiiloĭ, fapt care e una din cauzele principale ale mortalității excesive a copiilor micĭ".

(Sfîrșitul în No. viitor) **D-r A. Urbeanu.**

De la Expozițiune

Comitetul Expozițiuneĭ a trimis Președinților comitetelor de județe, instituite special pentru organizarea Expozițiuneĭ circulara ce urmează mai jos.

Circulara aceasta este dovada oficială a faptuluĭ că lucrările serioase pentru organizarea Expozițiuneĭ aŭ început, că ea se va deschide neapărat în Maiŭ și că momentul cel mare în care fie-care trebue să arate iubire pentru Societate, puterea sa de muncă și sacrificiŭ, a sosit în sfîrșit. Nu ne îndoim că aceĭ la carĭ se adresează circulara aceasta vor fi la înălțimea misiuneĭ ce le incumbă. Reușita Expozițiune, a acesteĭ prime opere marĭ a Societățeĭ Agrare, va fi satisfacțiunea și răsplata munceĭ ce vor depune.

Domnule Președinte,

Ca urmare circulăreĭ noastre No. 31 din a. c. avem onoare a vă da, în cele ce urmează, lămuririle preliminăriĭ necesare îndrumăriĭ lucrărilor Domnieĭ-Voastre, pentru participarea județuluĭ la Expoziținea ce Societatea Agrară a hotărât a organiza în Capitală și a căreĭ deschidere este a se face în luna Maiŭ a. c.

Ast-fel fiind, vă rugăm, în primul rînd și cu cea mai mare stăruință, că avînd în vedere timpul scurt ce ne mai desparte de epoca deschidereĭ, să activați mersul lucrărilor și anume: 1. Să faceți stăruitoare mijlociri pe lîngă producătoriĭ și agricultoriĭ din județul dv. ca să ia parte la Expoziținea cu produsele lor; 2. Să se distribue acelor prducătoriĭ, *agricultoriĭ, industriașĭ, lucrătoriĭ de industriĭ casnice, exploatatoriĭ de mine, cariere, păduri, crescătoriĭ de vite etc. etc.* declarațiunĭ de admitere, cu invitare de a complecta

golurile dintr'însele şi a însemna lămuririle ce vor găsi cu cale a ne da asupra exploatăreĭ, industrieĭ saŭ activităţeĭ lor; 3. Să fie invitaţi toţi a-şĭ depune declaraţiunile la dv. cel maĭ tîrziŭ, până la 15 Martie a. c., pentru a vă rămîne timpul să le trimiteţi aci, unde urmează a fi înscrise coordonate şi clasate după felul produselor etc.; 4. Declaraţiunile ce nu vor fi înaintate dv. până la data fixată, din cauze de ne pregătire a produselor, vor maĭ urma a fi primite direct aci pe adresa: *Delegaţiuneĭ Expoziţiuneĭ Societăţeĭ Agrare, Calea Victorieĭ 55, Bucuresci*, cel maĭ tîrziŭ, până la 1 Aprilie a. c.

In temă generală, pe cît va fi cu putinţă, *prima clasificare a produselor şi obiectelor se va face la reşedinţă de către dv.* trimiţîndu-se aci produsele *eticheta, cu indicaţiunea numeluĭ şi adreseĭ producătoruluĭ, secţia şi clasa, recolta anuluĭ...* (întru cît se va referi la produse agricole, vinurĭ etc.).

In privinţa împachetăreĭ şi ambalagiuluĭ, vă rugăm a dispune ca, pentru acele produse saŭ obiecte ce nu vor fi împachetate de proprietarĭ lor, aceste împachetărĭ să fie cît maĭ puţin costisitoare, dar practice şi solide.

Toate produsele şi obiectele adunate vor fi expediate, pe adresa *Expoziţiuneĭ Societăţeĭ Agrare, Calea Victorieĭ 55, Bucureşti, (Gara de N.)*.

Toate produsele vor fi expediate cu **Mica Viteză** afară de acelea supuse stricăciuneĭ imediate.

In ce priveşte cantităţile ce le veţi admite, ele vor fi cele următoare:

a) *Produsele agricole: Grîul în boabe* în sacĭ, dat la ciur, fără neghină saŭ necurăţeniĭ *paiul cu spicele de grîŭ* va fi strîns întreg în mănunchĭ, va fi aşezat în cutiĭ de lemn, în aşa chip, că nicĭ să se scuture, ca nicĭ să se strice prin mucegaiŭ etc.

Rapiţa un kgr. numaĭ; *Secară, orz, ovăs, orzoaica* etc. ca şi *grîul* cîte 5 kgr. *Porumbul* de asemenĭ, iar *porumbul în ştiuleţi* cîte 10 ştiuleţi frumoşi şi întregĭ, drepţi aleşĭ, fără tăciuni, cîte 10 din toate felurile de porumb cultivate de acelaşĭ agricultor.

Pe etichetele tututuror produselor agricole etc. se va indica, după cum s'a zis, *anul recolteĭ, proprietatea pe care s'a recoltat, calitatea, numele producătoruluĭ etc.* Aceste indicaţiunĭ potrivite obiectelor saŭ produselor se vor însemna de dv. conform clasificaţiuneĭ.

Fiind-că declaraţiunile urmează să ni le trimiteţi imediat şi pe măsură ce le veţi primi, veţi dispune ca să se facă *după fie-care declaraţiune cîte o copie* ce vă va servi la primirea obiectelor şi produselor declarate.

b) Epocile expedieriĭ produselor vor fi cele următoare:

1. Produsele agricole, întru cît se vor expune din acelea din recolta anuluĭ 1903, vor fi expediate cel maĭ tîrziŭ la 1 Aprilie;

2. Produsele industriilor agricole, a lucrărilor casnice şi orĭ-ce alte produse ce urmează a fi pregătite saŭ lucrate şi confecţionate saŭ fabricate, vor trebui să sosească aci până la 15 Aprilie.

3. Orĭ-ce alte produse carĭ sunt supuse stricăciuneĭ, se vor afla în Bucureştĭ, cel maĭ tîrziŭ, la 25 Aprilie, putînd fi trimise chiar în timpul durateĭ Expoziţiuneĭ spre preînoire saŭ potrivit epoceĭ care le produce.

4. Nu veţi admite pentru Expoziţiune nicĭ un fel de produs inflamabil or explozibil saŭ care prin vecinătatea luĭ ar aduce stricăciunĭ celor-lalte produse, de cît numaĭ, dacă vor fi împachetate şi închise în aşa fel în cît să înlăture orĭ-ce inconvenient.

Tot de odată vă rugăm, a ne înştiinţa, din timp, dacă printre producătorĭĭ ce aveţi în judeţ şi carĭ ar fi doritorĭ de a expune, s'ar găsi vreunĭĭ care ar dori să'şĭ facă pavilioane proprĭĭ, în condiţiunile admise —bine înţeles — de delegaţiunea centrală, pentru a i se examina cererea şi a se putea aviza asupra spaţiuluĭ ce i s'ar putea acorda. Este bine înţeles, că asemenĭ cereri nu vă pot veni, de cît din partea acelor producătorĭ carĭ aŭ instalaţiunĭ model şi mijloacele necesare de a-şĭ organiza Expoziţiunea.

Expoziţiunea generală agricolă ce organizăm, implicînd în sine şi tîrgul de vite, vă rugăm de asemenĭ ca să îngrijiţi şi această a eĭ parte însemnată, ca alegerea vitelor şi animalelor ce se vor trimite să fie făcută cu scrupulozitate, trimiţîndu-se aci specimene în primul rînd sănătoase şi din cele maĭ frumoase.

Intreţinerea vitelor va fi pe socoteală expunătorilor care, în parte saŭ colectiv vor avea îngrijitorĭ şi păzitorĭ proprĭĭ.

Se va înscrie în declaraţiunĭ dacă specimenele trimise sunt saŭ nu de vînzare, indicîndu-se preţul minim, cît şi lămuririĭ necesare asupra raseĭ, naşstereĭ, ascendenţiĭ etc. dacă sunt pentru reproducere ş. a.

Epoca trimitereĭ vitelor de tot felul se va fixa ulterior.

Cu acestea, credem că am complectat dispoziţiunile Regulamentuluĭ Expoziţiuneĭ, ţinîndu-ne la dispoziţia dv. pentru orĭ-ce alte lămuririĭ de carĭ aţĭ maĭ avea nevoie.

Mulţumindu-vă pentru tot concursul ce fără îndoială îl veţi desfăşura spre izbînda opereĭ ce întreprindem;

Vă rugăm, Domnule Preşedinte, să bine-voiţi a primi încredinţarea preaosebiteĭ noastre consideraţiunĭ.

Delegaţiunea Expoziţiuneĭ

Preşedinte, **S. Şomănescu**

Secretar General, **N. St. Cesianu.**

Gazeta Expoziţiuneĭ

In vederea Expoziţiuneĭ generale ce se va deschide în Maiŭ, a apărut o publicaţie specială, al căreĭ titlu este:

Gazeta Expoziţiuneĭ

Societăţeĭ Agrare a marilor proprietarĭ ruralĭ din Romînia.

Primul număr are un sumar foarte interesant. Il reproducem aci:

Insemnătatea Expoziţiuneĭ.
Casele ţărăneştĭ la Expoziţie.
Festivităţile la Expoziţie.
Clasificarea produselor de expus.
Pavilionul ministeruluĭ de răsboiŭ.
Informaţiĭ
Planul Expoziţiuneĭ.
Biroul de publicitate.

Revista este ilustrată cu o mulţime de clişee: case ţărăneştĭ, pavilionul industriilor casnice, etc.; ea a fost imprimată în zecĭ de miĭ de exemplare şi se împarte absolut gratuit.

DIVERSE

Starea Udometrică şi Agricolă a Romînieĭ

la finele luĭ Februarie 1904

Starea udometrică

Ploile şi ninsoarea ce aŭ căzut în 6 zile în cursul luneĭ Februarie, n'aŭ fost nicĭ decum îndestulătoare spre a acoperi deficitul lăsat de seceta din trecut. In Moldova cu deosebire precipitaţiunile atmosferice aŭ fost şi acum foarte puţine aşa că ele nu aŭ adus aproape nicĭ o îmbunătăţire în starea generală udometrică a eĭ. Cantitatea de apă obţinută în această lună în mijlociŭ în întreaga ţara este aproximativ*) 29 mm, aproape tot atît cît cade în mod normal pe suprafaţa ţăreĭ în această lună.

In general în Muntenia şi în Dobrogea, aŭ căzut precipitaţiunĭ atmosferice ceva maĭ multicele, pe cînd în Moldova şi în districtele Buzăŭ, R.-Sărat şi Brăila ele aŭ fost foarte puţine.

Districtele în carĭ s'aŭ obţinut cantităţĭ maĭ marĭ de apă şi în carĭ valorile mijlociĭ aŭ trecut de 40 mm. sînt: Mehedinţĭ, Gorj, Dolj, Vîlcea, Muscel, Teleorman, Vlaşca şi Constanţa; iar acele în care nu s'a adunat nicĭ cel puţin 20 mm de apă sunt: Buzăŭ, Putna, Tecucĭ, Covurluĭ, Tutova, Roman, Vasluĭ, Fîlciŭ, Iaşĭ, Botoşanĭ şi Dorohoĭ. Districtele Tutova, Fîlciŭ şi Dorohoĭ aŭ primit ceva maĭ puţin precipitaţiunĭ atmosferice şi anume d'abea cîte 9, 8 şi 6 mm de apă.

*) Zicem „aproximativ“ căcĭ din cele 405 staţiunĭ, unde se măsoară precipitaţiunile atmosferice, cîte-va nu aŭ intrat în acest prim calcul. Introducdrea lor în calculul definitiv nu va modifica însă în mod simţitor cifrele ce dăm.

In definitiv în cursul acestei luni precipitaţiunile aŭ fost mai abondente în partea vestică a ţăreĭ; cu cît înaintăm în Muntenia către răsărit, iar în Moldova către nord şi către est cu atît ele se împuţinează.

Apa obţinută în cursul acestei luni a provenit din ploile aproape generale de la 12, 13 şi 19, din puţina zăpadă de la 1 şi 2 precum şi din ninsoarea ce a căzut de la 24 la 27, cînd în cea mai mare parte a ţăreĭ, ea a fost însoţită de Crivăţul puternic care a viscolit'o foarte mult.

Puţina ninsoare ce a căzut la începutul acestei luni a acoperit semănăturile în cîte-va zile; urmînd o perioadă călduroasă ea s'a topit repede. Zăpada de la sfîrşitul lunei a acoperit solul pe o grosime mult mai mică de cum se credea, de oare-ce fiind însoţită de vînt puternic de la NE ea a fost grămădită pe la adăposturi, în cît pe cîmpii a rămas foarte puţină. Mai nicăeri zăpada nu acoperea solul pe o grosime de 10 centimetri. Semănăturile aŭ fost totuşi adăpostite întru cît-va în contra gerurilor ce aŭ urmat.

In cele 8 luni de cînd a început perioada de uscăciune, a căzut în mijlociŭ în întreaga ţară aproximativ[1]) 200 mm de apă, pe cînd în mod normal se obţin 350 mm. Deficitul de apă la finele acestor 9 luni este deci de 43 la sută faţă de valoarea normală. Comparativ cu luna precedentă este o îmbunătăţire dar foarte mică.

Starea agricolă

După cele cîte-va zile cam friguroase de la începutul acestei luni şi cari îngrijeaŭ întru cît-va pe agricultori, de oare-ce solul era cu totul descoperit de zăpadă, a urmat până către mijlocul decadei a treia e perioadă foarte călduroasă şi frumoasă, un adevărat timp de primăvară. Sub influenţa temperaturei foarte ridicate din această din urmă perioadă, întreaga vegetaţiune a fost pusă în activitate, dar mai cu deosebire plantele erbacee. Semănăturile în genere aŭ fost favorizate de acest timp cald şi de ploaia destul de mulţumitoare de la 12, 13 şi 16, în cît ele s'aŭ putut dezvolta în cele mai bune condiţiuni. Grîul, secara şi orzul de toamnă, atît cele tîrzii cît şi cele timpurii, s'aŭ dezvoltat şi înfrăţit foarte bine în cît în multe părţi ele acoperiseră pămîntul. Rapiţa însă, care se presenta nu tocmai satisfăcătoare încă din lunile precedente, mai fiind puţin atacată şi de gerul de la sfîrşitul lunei Ianuarie şi începutul luĭ Februarie, a avut o vegetaţiune foarte slabă şi se crede că va fi compromisă în mare parte; timpul călduros nu i-a ajutat aproape nimic.

In perioada călduroasă a acestei luni şi mai ales în urma ploilor din a doua decadă, pretutindeni în ţară s'aŭ făcut arături întorcîndu se ogoarele din toamnă şi porumbiştile. In foarte multe părţi s'a semănat orzul, ovăzul şi grîul de primăvară. Aceste lucrări aŭ fost întrerupte de viscolul din a doua jumătate a ultimeĭ decade. In terenurile ogorîte de toamnă umezeala a pătruns la 20 şi chiar la 25 cm.

Căldurile excepţionale, vînturile calde şi puternice de la începutul decadeĭ a treia, uscaseră foarte mult pămîntul la suprafaţă aşa că, cu toată vigoarea vegetaţiuneĭ, grija agricultorilor se măreşe, de oare-ce pămîntul avînd la suprafaţă o prea puţină rezervă de apă şi de loc în adîncime, o uscăciune repede putea periclita dezvoltarea plantelor.

După o perioadă aşa de lungă cu o temperatură primăvăratică şi cu un timp prea frumos, timpul s'a schimbat cu desăvîrşire în ultima pentadă a lunei, cînd puţină zăpadă însoţită de viscol violent a căzut în cea mai mare parte a ţăreĭ.

O dată cu această zăpadă timpul s'a răcit simţitor aşa că la sfîrşitul luĭ Februarie ne găseam, ca şi la începutul său, într'un timp de iarnă.

Zăpada din ultimile zile a fost prea puţină în Moldova, mai cu deosebire în partea sa de sus. In întreaga regiune de cîmpie a ţăreĭ şi în cea de jos a Moldoveĭ, unde a căzut ninsoare mai multicică, a fost mult viscolită de Crivăţ, în cît a îngrămădit'o pe la adăposturi saŭ prin gropi. Totuşi pămîntul fiind încălzit de temperatura ridicată din perioada trecută s'a putut prinde pe dînsul o pătură subţire de zăpadă mai pretutindeni: pe Bărăgan zăpada a fost mai mult viscolită ca în orî-ce parte din ţară. Viscolul a durat 3 zile, iar zăpada în foarte mică cantitate a mai căzut până în ultima zi a luneĭ.

In definitiv, la sfîrşitul luĭ Februarie starea agricolă era foarte frumoasă; semănăturile fiind destul de înaintate şi în cea mai mare parte a ţăreĭ acoperite cu puţină zăpadă.

In perioada călduroasă a acestei luni, cîmpiile înverziseră iar la mulţi pomi fructiferi ca meri, peri, cireşi, caişi, vişini, la arbori şi arbuşti ca liliac, alun, corn, plop, salcie, muguriĭ luaseră o desvoltare mare, uniĭ aproape a se deschide. Moţuriile alunelor eraŭ aproape de fecundaţiune, iar florile cornuluĭ gata a se deschide. Florĭ şi plante primăvăratice ca ghioceĭ, viorele, urzici, etc., aŭ apărut în abondenţă în cursul acestei luni.

Frigul din ultimele zile ale luneĭ Februarie, fără de a fi adus vre-o vătămare arboretuluĭ, are marele avantaj de a fi oprit, pentru cît-va timp, dezvoltarea prea repede şi timpurie ce e luase sub acţiunea căldurilor excesive din cursul său.

Precipitaţiunile atmosferice din cursul acestei luni aŭ micşorat cu 8 $_0/^0$ deficitul de apă ce constatasem la finele luneĭ Ianuarie în terenurile semănăturilor de toamnă. Cu modul acesta, la finele luneĭ Februarie deficitul se redusese la 40 $_0/^0$, faţă de valoarea normală.

Institutul Meteorologic

CÎŞTIGĂ ŢARA CEVA DUPĂ URMA INDUSTRIILOR PROTEJATE?

O mică socoteală: 1. Industria zahărului.

La **1898** zahărul se vinde în toata ţara cu preţul mediŭ de 85 de baniĭ, deci cele 16 milioane de kg., necesare consumaţieĭ, costaŭ pe populaţie . . . . . **13.600.00**) lei

La cantitatea de zahăr importată statul lua 35 de baniĭ la kg. ca drepturĭ vamale, saŭ pentru 18 milioane kg. îĭ revenea statuluĭ ca venit suma de . . . . **5.600.000 lei**

De unde locuitoriĭ ţărĭ plătiaŭ pentru zahăr atuncĭ realmente numaĭ diferenţa celor două sume adică . . . . . **8 000.000 lei**

La **1904** zahărul (se vinde cu un leŭ şi zece baniĭ kg., iar pentru 16 milioane kg. necesare consumaţieĭ, populaţia cheltueşte . . . . **18.600.000 lei**

La cantitatea de zahăr fabricat, statul încasează 30 de baniĭ de kg. ca taxă de consumaţie, însă dă 16 baniĭ de kg. ca primă de fabricaţiune; deci nu-ĭ revin statuluĭ de cît 14 baniĭ de kg. iar pentru 16 milioane de kg. venitul luĭ este de . . . . . **2.240.000 lei**

De unde locuitoriĭ ţărĭ plătesc acum realmente pentru zahăr . . . . **15.360.009 lei**

Adică cînd protejezĭ industria naţională, **zahărul te costă de 3 ori ca mai înainte**, iar statul încasează ca venituri **nici jumătate din ceea ce încasa mai nainte**, şi tot aşa pentru hîrtie, cuie, postav, lumînărĭ, petrol şi altele.

Sărăcirea ţăreĭ prin scumpetea traiului şi impozite.

Avis amatorilor de tarife protecţioniste

Starea semănăturilor din ţară

După ştirile primite de ministerul domeniilor asupra stării timpului şi semănăturelor, se constată că seceta ce am avut de cu toamnă şi pînă înaintea zăpeziĭ căzute, crease pentru agricultorĭ o stare foarte îngrijitoare.

Adevărul este că în multe regiunĭ ale ţărĭĭ, începînd din Iulie şi pînă în toamnă, ogoarele şi semănăturile s'aŭ făcut cu multe greutăţĭ şi chiar tîrziŭ din cauza uscăciuneĭ pămîntuluĭ. Rapiţa nu a fost de loc asigurată. Era o temere legitimă ca semănăturile tîrzĭĭ din toamnă să nu fie în destul de garantate şi perzistenţa secetei chiar în în cursul iernĭĭ mărea şi îngrijora zi cu zi pe cultivatorĭ.

Bună parte din agricultorĭ în primele zile ale luĭ Februarie încercaŭ chiar a stabili pronosticurĭ cu totul descurajatoare faţă cu starea timpuluĭ care se aşezase la senin, cald şi uscat. Cu toată vigoarea şi rezistenţa grîuluĭ semănăturile luĭ aveaŭ nevoe absolută de ploaia bine-făcătoare, ce nu a întîrziat să-ĭ vină în ajutor.

Ploaia generală ce începuse pe ziua de 11 c., pe multe locurĭ, pe alte cu spic de zăpadă, şi care a continuat sub formă de ninsoare zilele următoare, a schimbat cu totul situaţiunea lucrurilor maĭ cu seamă în ce priveşte semănăturile de toamnă şi în special grîul şi orzul. Graţie timpuluĭ liuiş it şi cald ce am avut pînă înaintea zăpeziĭ, ogoarele pentru semănăturele de primăvară s'aŭ făcut pe suprafeţe întinse şi în condiţiunĭ admirabile.

Pe unele locurĭ începuse chiar semănăturile de ovăz şi grîŭ de primăvară. Ploile şi zăpada d n urmă, a oprit a ceste lucrărĭ folositoare, dar în schimb a asigurat în cea maĭ bună parte starea semănăturelor de toamnă, carĭ eraŭ ajunse la limită în ceea ce privea trebuinţa ce aveaŭ de umezeală.

Exportul de carne

Medicul veterinar al Tîrguluĭ de vite din Turnu-Severin a redactat un raport asupra exportuluĭ de carne pe care'l face casa olandeză I. W. Koer; raportul cosstată următoarele:

Concesiunea caseĭ Koer datează din anul 1901. D.n acel an, luna Septembrie, a început exportul de carne sărată de porc şi grăsime de porc. De atunci pînă în luna Octombre 1903 s'a exportat o cantitate de 508.688 klgr., pe calea T'-Severin-Brăila Rotterdam cu vapoarele romîneştĭ.

De la Rotterdam parte din carnea exportată a fost trecută în Germania şi parte în Anglia.

In anul 1903 a fost mare lipsă de rîmătorĭ hrăniţĭ cu porumb. Din această cauză casa Koer n'a maĭ putut exporta carne de porc şi a început de la 10 Octombrie 1903 să exporteze carne sărată de vacă.

De la acea dată şi pînă la 33 Ianuarie 1904 s'aŭ exportat 154.000 kgr. carne sărată de vacă.

Preparaţia aceleĭ cărnĭ s'a făcut în modul următor: Carnea s'a scos de pe oase, s'aŭ sărat şi s'a pus în butoae bine închise, rămînînd ca în Germania să se facă preparaţiunea complectă, pentru obţinerea conserelor.

Transportul cărneĭ de vacă în Germania s'a făcut in vagoane complecte pe calea T. Severin-Vîrciorova transit prin Austro Ungaria şi a intrat în Germania prin Passau. D'acolo a fost trimisă în orăşelul Dissen din Hanovra, unde se află fabrica de conserve de carne «Edelart & Streitshorn».

Carnea de vacă din Romînia a fost găsită bună pentru prepararea conservelor.

De o cam dată exportul a încetat. Fabrica numită pretextează că are carne de vacă din Siberia maĭ eftină de cît aceea care îĭ vine din Romînia. Preţul cu care s'a cumpărat carnea de vacă, proaspătă şi fără oase, a fost de 54—56 banĭ klgr.

Acum casa Koer e în tratative cu alte fabricĭ din Germania spre a le furniza carne de vacă din Romînia. Dacă va reuşi, va reîncepe exportul în toamnă, căcĭ vara nu se poate exporta carnea din lipsa vapoarelor frigorifere.

***

Guvernul francez a acordat o sumă de 350.000 leĭ, spre a servi la distrugerea şoarecilor carĭ devastează cîmpiile.

***

Iată cum s'aŭ constituit secţiile Cameroĭ pentru discuţiunea proectuluĭ de tarif vamal:

Secţia I-a.—D-niĭ: D. Brătianu, Gogu Ştefănescu şi Al. Djuvara.

Secţia II-a.—D-niĭ: P. P. Carp, Iuniu Lecca şi V. Brătianu.

Secţia III-a.— D-niĭ: D. Matak, R. Porumbaru şi I. Gheorgiu.

Secţia IV. — D-niĭ: B. Mis-ir, G. Oanu şi T. Protopopescu.

Secţia V. — D-niĭ Nicorescu, Tache Ionescu şi V. Gh. Morţun.

Secţia VI.—D-niĭ: N. Filipescu, Poenaru-Bordea şi Eduard Ghica.

***

Conferinţele învăţătorilor agricoli ambulanţi

Duminică şi Luni, acum două săptămînĭ, a avut loc la ministerul instrucţiuneĭ conferinţele învăţătorilor ambulanţĭ, sub preşedinţia d-luĭ N. O. Popovicĭ-Lupu.

In aceste conferinţe s'aŭ luat după maĭ multe discuţiunĭ contradictoriĭ, următoarele deciziunĭ:

1. Se va arăta cum pe o porţiune mică, chiar numaĭ de 200 m. p. se poate cultiva zarzavaturĭ, se poate înfiinţa o şcoală de pomĭ, de viţe şi se pot planta pomĭ pe marginea grădineĭ.

2. Grădina şcolară va fi împrejmuită cu gard nu de glădiţă saŭ de păducel.

3, In localităţile muntoase se va da toată atenţiunea culturiĭ vieĭ şi pomilor roditorĭ, înfiinţîndu-se şcoale de pomĭ şi viţe. Pomiĭ şi viţele produse vor servi la plantarea celor doue h. a. din ţarină, unde şcolile aŭ, iar unde nu aŭ pomiĭ şi viţele se vor împărţi sătenilor.

4. Unde şcoalele de la cîmp aŭ cele 2 h. a. acestea se vor cultiva sistematic, prin arătură maĭ adîncă, îngrăşarea cu gunoaie, întrebuinţarea de sămînţă aleasă şi încercată.

5. Se va tinde la îmbunătăţirea culturiĭ cînepeĭ şi inuluĭ; se va da toată atenţiunea culturiĭ nutreţuluĭ.

Am fi dorit să se discute şi să se ia tot-de-odată deciziunea ca învăţătoriĭ ambulanţĭ, atuncĭ cînd vin într'un sat, să ţie şi sătenilor o conferinţă două despre îngrijirea şi creşterea vitelor în grajdurĭ simple dar bune, etc.

***

Camera de comerciŭ din Iaşĭ a cerut ministeruluĭ de finanţe ca să revie asupra taxăreĭ cereĭ de albine, care prin noul tarif s'a urcat la 40 de leĭ suta de kilograme.

***

Consiliul de administraţie al Caseĭ centrale a băncilor populare săteşti va interveni pe lîngă d. ministru de finanţe să alcătuiască un proect de lege pentru «modificarea legeĭ băncilor populare», în sens ca actele şi orĭ-ce poliţe pănă la suma de 500 leĭ să fie scutite de taxa timbruluĭ. De asemenea ca primăriile să poată primi proteste pănă la suma de 500 leĭ, iar nu 100 leĭ ca azĭ, precum şi să se poată înfiinţa pe lîngă băncĭ societăţĭ săteştĭ de producere şi consum.

***

La biurou! tarifelor din ministerul de finanţe se lucrează la coordonarea tuturor reclamaţiilor primite contra nouluĭ proect de tarif vamal.

Lucrările vor fi înaintate d-luĭ ministru Costinescu imediat ce vor fi gata pentru a le avea în vedere la discuţia proectuluĭ de tarif de către Cameră.

***

Adunările societăţeĭ agrare

In ziua de 30 la orele 5 după amiază s'a ţinut adunarea generală a societăţeĭ «Agrare», sub preşedinţi d-luĭ *Sava Şomănescu*.

In primul rînd era de discutat modificarea statutelor. D-niĭ *D. Comşa şi Poenaru-Bordea* sunt de părere să se amînă sceastă discuţiune pănă ce comitetul se va înţelege asupra modificărilor. Se decide ca comitetul să se întrunească în fie-care zi pănă Simbătă, cînd se va ţine o nouă adunare.

Se citeşte apoĭ raportul censorilor din care rezultă că averea societăţeĭ este de 26,408 leĭ, 25 banĭ. Adunarea admite raportul şi dă descărcare comitetuluĭ.

Se aprobă de asemenea budgetul pe anul trecut.

Trecînd la cestiunea expoziţiuneĭ

agricole pe care societatea o va deschide la vară, d. *N. Negri* face cunoscut că s'a închiriat localul Hugo de la şosea împreună cu terenul din împrejurime.

Se decide apoi ca d. *Virg. Toroceanu* să facă planul definitiv al Expoziţiunei, împreună cu devizul.

***

In ziua de de 19 Februarie orele 5. 30 a. membrii soc. agrare s'aŭ întrunit sub preşidenţia d-luĭ Colibăşeanu.

D. *N. Cucu Starostescu* vorbeşte despre produsele industrieĭ noastre punînd în evidenţă scumpetea lor. Citează în acest sens petroleul şi zahărul.

Oratorul spune că avem nevoe de cel puţin 300 milioane, ca să putem face faţă cheltuelilor, şi banii aceştia nu'ĭ poate da numaĭ agricultura, deaceia d-sa conchide spunînd că avem absolută nevoe de o industrie serioasă.

D. *Grigore Cantacuzino* arată neputinţa uneĭ ast-fel de industriĭ în timpul de faţă, nefiind capital, braţe şi consumaţie.

D. *N. Filipescu* combătînd pe d. Starostescu spune că încurajarea industrieĭ aşa cum o cere d-sa poate duce ţara la mariĭ pierderi, cum s'a întîmplat cu zahărul.

D. *Ioan Lahovary* de asemenea vorbeşte contra celor afirmate de d. Starostescu, spunînd că dacă s'ar realiza cele susţinute de d-sa, ar trebui să iasă din ţară două miliarde jum., ceea ce e imposibil.

Şedinţa s'a ridicat la orele 7 şi un sfert, anunţîndu-se cea viitoare pentru Duminică.

***

In chestiunea monopolului hîrtieĭ.

D. B. Ştefănescu-Delavrancea a cerut guvernului ca să ĭ pună la dispoziţie dosarul privitor la furnisarea de hîrtie către Stat, precum şi contractele acesteĭ furnituriĭ în original.

Momentul acesteĭ cereriĭ este bine ales, de oare-ce chestiunea hîrtieĭ este de o mare importanţă.

Se ştie în adevăr că fabricile noastre de hîrtie se bucură de protecţiuni multiple şi anume:

Ele se bucură de o taxă vamală protectoare.

Ele se maĭ bucură de avantagiile acordate de legea pentru încuragiarea industrieĭ.

Se bucură încă de contracte de furnisare de hîrtie către Stat pe preţuri exorbitante, abînd ca motiv încuragiarea industrieĭ naţionale.

Se maĭ bucură încă de o lipsă complectă de control, care a permis acestor fabricĭ, ca în loc de a fabrica hîrtie în ţară, să o aducă gata din străinătate în cantităţi enorme.

Afară de aceste avantage fabricile de hîrtie se maĭ bucură de alte micĭ avantage neprecisate de legĭ dar reale, provenite din faptul că guvernele şi chiar particularii—din anumite motive — se cred datorĭ să încline cumpăna dreptăţeĭ în favoarea acestor fabricĭ, cînd cer ceva.

Şi pentru ce toate acestea? Este oare industria hîrtieĭ atît de importantă în ţară în cît să fie acoperită cu avantagiĭ?

E cert că nu. Industria hîrtieĭ este aproape neînsemnată şi nu meritä enormele sacrificiĭ ce se fac pentru dînsa. Căcĭ să eĭ de la fisc şi să daĭ unor micĭ asociaţiuni de întreprinzătorĭ pentru ca să-şĭ mărească eĭ averile, aceasta nu merită numele de industrie.

Să zicem însă, că Statul poate face multe şi că scopul luĭ e de a crea capitalişti, căcĭ doar acesta e realul scop al industrieĭ hîrtieĭ. Dar în acest caz şi capitaliştiĭ ar trebue să'şĭ dea osteneala pentru a corespunde uneĭ nevoĭ. Ţara are nevoe de hîrtie şi bine înţeles de hîrtie de calitate bună şi eftină. Işĭ daŭ oare osteneala ca să satisfacă această necesitate?

Nu, eĭ fac contrariul. Tarĭ pe taxa vamală exorbitantă, fortificaţi încă prin încurajările legeĭ industrieĭ, supra întăriţi prin contracte de furnizare de hîrtie către Stat, eĭ daŭ hîrtie proastă şi scumpă. Editoriĭ de ziare, comercianţiĭ, autoriĭ de cărţi, simt chipul în care lucrează ceĭ cu fabricele de hîrtie. Plătesc scump şi aŭ hîrtie proastă.

Aşa e, vor zice unii ultra.protecţionişti aĭ industrieĭ, trebue să facem jertfe pentru ca să avem industrie — adică să avem capitalişti, fiind-că industria hîrtieĭ se reduce la susţinerea cu jertfe enorme aproape a uneĭ singure fabricĭ. Dar fie şi aşa! Ce se întîmplă însă! Se întîmplă că aceia carĭ se bucură de multiplele avantagiĭ pe cărĭ le am enumărat maĭ sus, şĭ-aŭ maĭ creat un avantaj şi anume aŭ creat monopolul hîrtieĭ.

In adevăr, toţi domniĭ fabricanţi de hîrtie aŭ încheiat un cartel şi sfidează lumea cu preţul, cu calitatea şi chiar cu furnizarea hîrtieĭ. Aci a ajuns încurajarea industrieĭ naţionale! Iar tariful vamal — cel noŭ — pentru a mîngîia oile tunse cu atîta artă, a redus de la 35 la 30 banĭ taxa vamală la hîrtie (?).

***

Exportul nostru de lemne

După evaluările făcute de către biroul comerciuluĭ lemnelor din ministerul domeniilor, ţara noastră poate exporta încă într'un interval de 30 anĭ aproximativ cîte 6—700.000 m. c. lemn fasonat, în scînduri, traverse, doage, etc., după care cifra acestuĭ export se va reduce probabil la 5—450.000 m. c. lemn fasonat, care reprezintă prodncţia anuală în lemn de lucru şi construcţiunĭ a pădurilor ţăreĭ.

In ce priveşte valoarea a 4—450.000 m. c. lemn fasonat, din cauza calităţeĭ sale superioare provenită dintr'o exploatare raţională a pădurilor, va compensa diferenţa de cantitate faţă cu producţia actuală.

Dupa calculele făcute de biuroul statistic, s'a evaluat la 0411 m. c. producţia la hectar pe an, a pădurilor ţăreĭ în total, pe cîtă vreme în Franţa de ex. această producţie e de 0.530 m. c. iar în Cermania de 1.011 m. c.

Diferenţa se explică prin faptul că la noĭ în ţară singur statul şi stabilimentele publice se îngrijesc de producţiunea masivelor pădurоase, în vederea producţiuneĭ lemnuluĭ de lucru şi construcţie, pe cîtă vreme proprietariĭ particularĭ, după cum se ştie, nu aŭ în vedere de cît producţiunea lemnuluĭ de foc.

***

Desvoltarea şi progresul cooperativelor în Germania

Reese în mod evident din rapoartele anuale ale asociaţiilor centrale apărute acum.

După listele Asociaţieĭ generale în 31 Martie 1903 aŭ fost 22.512 cooperative cu circa 3 milioane de membriĭ. Cooperativele sunt unite în 5 asociaţiĭ centrale şi în vre-o 30 izolate.

Dintre asociaţiunile centrale, Asociaţiunea centrală (întemeerea se datoreză luĭ Schulze-Delitzsch) are 1435 societăţi cooperative cu 883.088 membriĭ. Cooperativele acestea eraŭ compuse, la aceea dată, din 899 societăţi cooperatice de credit, 20 societăţi de meseriaşi, 11 cooperative de producţiune, 332 cooperative de consumaţiune şi 173 societăţi cooperatiae de clădirĭ. Dintre membriĭ, agricultoriĭ, în proporţie de 28.5 la sută, formaŭ cea maĭ mare parte, după eĭ urmaŭ meseriaşiĭ patronĭ cu 24.5 la sută. Capitalul total de exploataţiune a fost în 1902 de 903.193.595 mărcĭ, dintre care 200 milioane avere proprie şi 700 milioane banĭ străinĭ.

Asociaţia centrală a societăţilor germane de consum şi care s'a constituit aparte după congresul din Kreuznach Septembrie 1902, reprezintă şi ea o desvoltare remarcabilă: la 1 Octombrie 1903 ea avea 628 societăţi de consum cu 480.916 membriĭ. Afacerile totale în cursul anuluĭ social au fost de 126 milioane mărcĭ, cu un cîştig net de 12.3 milioane mărcĭ, adică 98 la sută din total.

Dln «Asociaţia generală a cooperativelor agricole germane» făcoaŭ parte la 1 Iulie 1903; 10152 cooperative cu 856000 membriĭ.

«Organizaţiunea Raiffeisen» din Neuwied număra la sfîrşitul annluĭ 1902: 3950 societăţi cooperative de împrumut cu 350 000 membri. Afacerile totale în cursul anuluĭ aŭ fost de 479 milioane mărcĭ. S'aŭ acordat împrumuturĭ pentru 70.7 milioane mărcĭ: s'aŭ depus 71 milioane m. ca economiĭ, pe cînd averea societăţilor s'a urcat cu $^3/_4$ milioane, adică a ajuns la 4.6 milioane mărcĭ.

Legislaţia agrară de la 1864 până azi, şi măsurile luate în favoarea agriculturei, de Vasile M. Kogălniceanu. — Cartea aceasta, scrisă în vederea Congresului agricol, tratează despre întreaga serie de legi şi măsuri luate de Stat şi iniţiativa particulară în favoarea împroprietărire, ţăranilor, a dezvoltărei agriculturei cu toate ramurile accesorii, între cari intră şi chestiunea Convenţiunilor comerciale şi a politicei agrare.

Se poate obţine, adresîndu-se la sediul societăţei agrare, calea Victoriei 55, în schimbul a 2 lei, cît este preţul volumului.

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Lei 3

A se adresa administraţiei

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI.

A apărut:

Manualul de viticultură

de *V. S. Brezeanu*, şeful serviciului agronomic şi director al «Revistei Viticole», se află de vînzare la librăriile: Socecu & C-nie, Leon Alcalay, Bucureşti; Th Codreanu, Focşani şi I. Georgescu, Odobeşti; precum şi la Administraţia «Revistei Viticole.

Preţul unei broşuri este de 3 lei.

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în Bucureşti, fundătura Mărcuţei 22, în întindere de 11 pogoane vie şi 1 pogon fineaţă, avînd şi o casă de locuit şi un linŭ

A se adresa strada L. Catargi 17

Pădurea Tatomir

Se află de vînzare lemne de foc şi cherestele carî se vînd cu stînjenul, cu mia de kgr. şi cu metrul cub.

Depărtarea este de 53 kilom. de Bucureşti, pe şoseaua Fierbinţilor la comuna Greci-Grădiste, cătunul Greci-de-sus, judeţul Ilfov, la proprietarul moşiei unde se află depozitate lemnele, saŭ în Bucureşti, strada Ţăranilor No. 152.

Preţurî şi condiţiunî avantagioase.

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

De vînzare Una presă mare pentru fîn, pae etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victoriei 55.

De vînzare 10 (zece) berbecî merinoşi prăsiţî în ţară, buni reproductorî pe preţul de leî 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luî C. Berindei g. Beoca.

De vînzare **Vin negru de OREVIŢA vechiŭ de 15 anî, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleşanu, strada Lascăr Catargi No. 17.**

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciuluî Statisticeî Generale.

Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck,* precum şi la principalele librăriî din ţară.

SEMINŢERIA **P. HÜTTIG,** VIENA

REPREZENTAŢI PRIN

MISLIN & RAMPACH Strada Sf. Voevozi, 5 BUCUREŞTI

SUB PATRONAGIUL SOCIETAŢEI AGRARE

Mostre şi seminţe sunt expuse la sediul Societăţeî unde primim şi comande.

Recomandăm semințele noastre de elită: **Sfecla furageră, Luzerna, Raigras, In de Riga, Colza de primăvară, Soja, etc. etc.**

— Catalogul se trimite la cerere franco —

Atragem atenţia d-lor agricultorî asupra aparatelor noastre perfecţionate de uscat prune, sistem Val Wass.

D-lor Membrii Societăţeî Agrare se fac preţurî de preferinţă.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeî: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALITĂŢI:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorî, vinicultorî, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleî de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzî şi informaţiunî a se adresa:

Reprezentant general **A. LOEBEL & C-IE**

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

Uleiuri Minerale

PENTRU

MAŞINE AGRICOLE ŞI INDUSTRIALE

DIN FABRICA SOCIETĂŢEI

„Steaua Romînă“

BUCUREŞTI

Valvolină pentru Cilindre, Grăsime consistentă

ZWEIFEL & C°.

BUCUREŞTI

31, Calea Moşilor, 31

IAŞI	*CRAIOVA*	*GALAŢI*
Strada Lozonsky, 10	*Strada Unirei, 105*	*Strada Mare, 23*

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ❖ GALAŢI ❖ BRALA ❖ CONSTANŢA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OŢEL

Cu 1, 2, 3 şi 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde

— Cu şi fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oţel, în 2 şi 3 părţi

Maşini de semănat în lat

Construcţia perfecţionată, 3,76 m. lăţime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Maşini de semănat în rînduri

Renumita „**BEROLINA**“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă şi economică în distribuirea seminţei

Batoze de bătut porumbul cu aburi, şi cu mîna simple şi duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoare de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşinişti'or, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREI ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţii de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Li'ere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BAŞILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

15 MARTIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 70.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE LA 1 ȘI 15 ALE LUNEI

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, in străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

CENTRALA ROMÂNIA

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea uneĭ* comisiuni de supraveghere, *compusă din d-niĭ:*

Sava Șomănescu, Nicu Negri *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-niĭ:

C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.

Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:

V. M. Kogălniceanu

Colaboratoriĭ revisteĭ sunt d-niĭ:

I. Atanasiu, Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, C. A. Berendey, Gh. Cristodorescu, L. Colescu, Dr. Creangă, I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, M. Hirsu, Dr. Hepites, Dr. C. Istrati, V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, V. S. Moga, Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe, G. N. Nicoleanu, Ion Peană, P. Popescu-Daia, N. O. Popovici-Lupa, Dim. Popescu, Gh. Ppescu, Dr. Paul Riegler, V. I. Radu, F. Robin, D. R. Rusescu, D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Noic. Stahie, I. Țarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

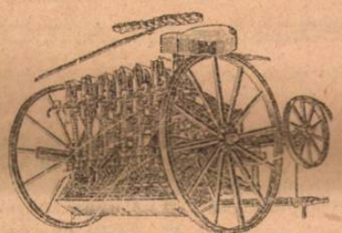

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale

«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „**sistem Sack**“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI

RUSTON, PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

Societatea anonimă pentru comerciul de maşinĭ şi
întreprinderĭ technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. I—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. I—3

SUCURSALE: BRALA, CRAOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel maĭ bogat depoŭ şi expoziţie permanentă de tot felul de:

Maşine şi Unelte Agricole, Industriale şi Electro-technice

LOCOMOBILE şi TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Şcoala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curăţitoare** patentată (Treĭ Vînturĭ) a treia Curăţitoare, în Treerătoare înlocueşte machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nicĭ o treerătoare de orĭ-ce alt sistem existent şi **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numaĭ la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi 150 până la 200 kile marĭ de porumb, cu saŭ fără foĭ.

MAŞINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele şi fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburĭ numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile marĭ pe zi curăţînd perfect şi lăsînd ştiuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele maĭ bune şi solide,

PLUGURI NORMALE

construite numaĭ din oţel, cu 2, 3 şi 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile şi fixe, cu două şi treĭ cîmpurĭ şi cu dinţĭ de oţel şi **Grape pentru Livezĭ.**
Răriţĭ, Cultivatorĭ, Tăvălucĭ.
Semănătorĭ in lat.
Semănătorĭ in rînduri renumita „Victoria-Driil“.
Vînturătorĭ, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ in toate mărimile cele maĭ bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fin.
Maşinĭ de tăiat pae şi fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăţĭ, întregĭ fără piept. Toate mărimile.

Morĭ TRANSPORTABILE, pe postament d lemn şi de fier simple, duble, triple şi cvadruple, din cele maĭ renumite fabricĭ, de 36, 42 şi 48 ţoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF şi DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEŞTI, I-a calitate simple şi duble, toate lăţimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu şi grădinĭ.
Părţĭ de rezervă. Muşamale.
Maşine de scărmănat lînă de lemn şi de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol şi cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ŞI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopĭ — cu Tăiuşul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele maĭ uşoare şi solide, construite din oţel.

Garanţie absolută pentru perfecta funcţionare şi material solid al tutulor maşinelor

Reprezentantul celor maĭ renumite fabricĭ a tot felul de Maşinĭ Industriae şi Electro-technice.

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societăței, Str. Doamneĭ 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum și valorĭ. Asigură asupra vieței omuluĭ în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogâlniceanu *M. Emmanuelle*

SOCIETATEA AGRARĂ
A
MARILOR PROPRIETARI DIN ROMÎNIA

EXPOZIȚIUNEA

GENERALA: AGRICOLA, INDUSTRIALA, MINIERA
ȘI
TÎRGUL DE VITE

Se vor deschide în luna

Maĭ 1904

Doritorii de a participa la Expoziţiune se vor adresa, pentru orĭ-ce informaţiunĭ, la sediul Societăţeĭ, Calea Victorieĭ 55.

Pentru publicitate şi anunţurĭ a se adresa Societăţeĭ Agrare: BIUROUL DE PUBLICITATE, Calea Victorieĭ 55, Bucureşti.

PLUGURI cu ABURI
„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşuluĭ No. 6.

15 MARTIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 70.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE LA 1 ȘI 15 ALE LUNEI

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

ACȚIUNEA AGRARA

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea uneĭ* comisiuni de supraveghere *compusă din d-niĭ:* **Sava Șomănescu, Nicu Negri** *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-niĭ: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu, Redactor și secretar de redacție fiind d-nul: *Vasile M. Kogălniceanu*

Colaboratoriĭ revisteĭ sunt d-niĭ: Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe, Ion Peană, Popescu-Daia P., Popoviciu-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 70

Vasile M. Kogălniceanu.—**Acțiunea Agrară.**

D. N. Comșa. — **Discurs rostit la Congresul Agrar de la 7 Martie 1904.**

Congresul nostru

Dr. A. Urbeanu.—**Importanța soeĭ pentru hrana copiilor.**

Sfaturĭ pentru creșterea porcilor.

ACȚIUNEA AGRARĂ

Congresul agrar și rezoluțiunile votate.—Ziarul.—Raportul comitetuluĭ delegaților Camereĭ.

Agrarienĭĭ romînĭ se află astă-zĭ într'o perioadă însemnată a activitățeĭ și existențeĭ lor. Marile legĭ economice carĭ se află acum în dezbaterea Corpurilor Legiuitoare și a opiniuneĭ publice aŭ trebuit, bineînțeles, prin firea și capriciul lor, să atragă după sine o manifestare puternică a agrarismuluĭ rominesc. Tariful vamal se discută acum de Cameră, iar Legea asupra încurajăreĭ industriilor naționale nu va întîrzia nicĭ ea mult timp.

Ambele aceste proecte aŭ un interes excepțional pentru agricultorĭ. Ele formează piatra angulară a politiceĭ economice a țăreĭ pentru un număr mare de anĭ în viitor, fiindcă într'însele se cristalizează întreaga îndrumare ce statul trebue să dea viitoruluĭ economic al țăreĭ. Era firesc decĭ ca ambele aceste legĭ, carĭ în fond nu sunt de cît una, pentru că se complectează reciproc, să preocupe în cel maĭ înalt grad pe agricultorĭ și să dea naștere la o acțiune intensă din partea lor.

Tariful vamal este, după cum se știe, oglinda în care se reflectează tendințele și programele economice ale uneĭ țărĭ, a căror realizare este imediată. Ce este noul proect de tarif vamal, știm cu toțiĭ. El este, în general, opus intereselor agriculturеĭ din maĭ toate direcțiunile. Noul tarif vamal nu ține seamă de nevoia dezvoltăreĭ technice a agriculturеĭ din cauza taxelor vamale ce pune pe instrumentele și mașinele agricole, carĭ ar trebui să fie cu totul scutite, și tot așa neglijează ramurile secundare ale agriculturеĭ: sericicultura, o parte din ramurile de producțiune provenite din creșterea vitelor, etc., din cauza reducerilor de taxe, carĭ le expun cu totul concurențeĭ străine. De altă parte, tariful este expresia unor tendințe de industrializm exagerat. El nu urmărește numaĭ protejarea unor anumite industriĭ, carĭ și-aŭ baza naturală de viață în materiile prime aflătoare în solul și sub-solul țăreĭ, în brațele existente și într'o piață de desfacere sigură, fără sacrificiĭ marĭ din partea statuluĭ; nu, noul tarif nu face operă de selecționare și clasificare a industriilor ce trebuesc încurajate acum, față de cele pe carĭ trebue să le rezervăm unuĭ viitor maĭ bun. El întinde sacrificiile protecționiste peste orĭ-ce fel de industrie, chiar a acelora a căror întemeere este legată de jertfe serioase și marĭ din partea statuluĭ și a contribuabililor.

In contra acestor din urmă tendințe s'a ridicat Scietatea Agrară și a protestat prin **Congresul** eĭ ce a avut loc în ziua de 7 Martie curent în sala Edison din Bucureștĭ. Societatea agrară își avea, de alt-fel, de mult timp precizată linia eĭ de conduită și vederile teoretico-practice în această chestiune. După anĭ de luptă si de agitație intensă, Societatea Agrară, care este condusă de bărbațĭ vrednicĭ, patrioți încercați, inteligențe deschise tuturor rațiuni-

lor și argumentelor, oameni cari nu se angajează cu o idee mare fără a o cumpăni adînc, din toate punctele de vedere, Societatea Agrară, zic, după ani de muncă, văzînd că interesele agriculturei sunt neglijate prin noul tarif, a hotărît să ducă lupta până la capăt. Ea nu putea să lese să treacă această mare lege fără a'și spune din nou cuvîntul cu acea tărie pe care o dă o convingere profundă și fără a face un nou apel la Corpurile Legiuitoare și la autoritățile țărei, pentru a se studia și ține în seamă și nevoile agriculturei.

Atitudinea aceasta a fost firească, cu toate că ea a iritat pe unii. Putea oare Societatea Agrară să rămie nepăsătoare față de indiferența totală ce s'a arătat programului ei, bazat pe interesele propășirei agricole, cu ocazia alcătuirei tarifului vamal?

Să mai precizăm un punct foarte important în cauză: pe cînd industriașii din toate categoriile și cele mai mici chiar, au fost invitate la ministerul de finanțe ca să 'și expue vederile și se arete nevoile fabricelor lor, agricultorii, reprezentați prin Societatea Agrară, cari aveau un program precis, o organizație cunoscută nu au fost invitați să 'și spue și ei părerea în această chestiune așa de importantă. Era dar natural, că, în fața acestei neglijări intenționate, agrarienii cari au și ei un cuvînt de adăugat în această materie, să recurgă la calea largă a luptei în fața opiniunei publice.

Prima manifestare a fost congresul. Toți aceî cari au asistat la congres, sunt unanimi în a lăuda modul demn al discuțiunilor cari au urmat ca și adîncimea cunoștințelor, finețea analizei și puterea criticei cu cari s'a ilustrat toți oratorii cari au vorbit de la tribuna congresului. Aci n'au mai fost vorbe sau simple protestări fără baze de cifre ci fapte reale. Congresul a fost convocat, pentru a se discuta tariful vamal. Și s'a discutat tariful vamal, în toate amănunțimile lui, cu textul de lege în mînă la fie-ce capitol și paragraf cu fie-ce taxă aparte. Oratorii au *dovedit*, cu cifrele noului tarif vamal, cît de vătămător este acest proect atît pentru agricultură și multe alte ramuri secundare de producțiune cît și pentru consumatorii țării în general.

La aceste critici irezistabile, a dovezilor ce s'au adus că taxele pe mașinele agricole sunt dezastruoase, că reducerile pe unele derivate sau materii prime agricole, cari sunt la noi în prima fază de dezvoltare, vor ucide existența acestora și că protecționismul mare ce se acordă industriilor incompatibile — acum — cu condițiunile noastre economice sunt dăunătoare și pentru siguranța debușeului agricol și pentru contribuabilii, fiind-că va scumpi simțitor toate obiecteie de consumațiune, — la toate aceste critici fundate, ce s'a respuns? Că agrarii sunt *sectari*.

Este în tot-deauna mai comod de a acuza pur și simplu de cît de a dovedi. Pentru opera de acuzare și de epitete insultătoare nu e nevoe de erudițiune mare. Ajunge alt-ceva... Dar să venim la fapt: agrarienii sunt *sectari* De ce? Fiind-că nu admit o anumită politică economică? In cazul acesta, dacă simpla persistență într'o idee ce o crezi bună este suficientă ca să fie acuzat de sectarism, este foarte ușor, ca intervertind rolurile, să arunci același epitet adversaruluî care și el persistă în credințele sale. Modul acasta de discuție și polemică într'o chestiune unde numai preocupările de ordin economic sunt cele folositoare, nu socotim că este cel drept; că trebue urmat. Cauzele mari economice, cari sunt străine de ori-ce alte preocupări, nu trebuesc apărate nici combătute cu armele obicinuite polemicei din alte regiuni.

Agrarienii nu sunt sectari; ei nu au acea intransigență pe care le o impută aceî cari nu 'și-au dat osteneala să se intereseze mai de aproape de mișcarea lor. Dovadă? *Moțiunea* pe care a votat-o chiar congresul din urmă și care rezuma perfect întreg programul economic al agrarienilor.

Ce spune acea moțiune? că agrarienii cer ca tariful vamal să fie doar fiscal, *dar să acorde o protecțiune industriilor derivate din agricultură și celor casnice.* Mai mult, moțiunea mai vorbește și de incurajările ce ar fi bine pe să se acorde industriilor în interiorul țărei și cere, la sfîrșit, o atenție specială pentru exploatarea bogățiilor forestiere și sprijinul industriilor extractive.

Unde este aci urmă de sectarism sau intrasigență? Din potrivă, dacă e cine-va care ar putea fi acuzați de intransigență în ideile lor, apoi acestia sunt tocmai adversarii agrarienilor, cari persistă, cu toată opunerea agricultorilor, a menține un program, economic industrial dăunător țărei. Agrarienii nu se opun munceî și activității industriale; ei vor numai s'o regulamenteze și să 'i dee o anumită însemnătate în corpul nostru economic, conform importanței ei actuale, și a împrejurărilor economice sociale — demografice în cari ne aflăm în prezent și a posibilității de dezvoltare raționale într'un viitor apropiat. Agrarienii nu combat industria ca industrie; ei nu sunt dușmanii ei ireductibili. Agrarienii sunt realiști în materie de economie politică; ei pun în primul rînd interesele a ceea-ce avem deja: agricultura și în al doilea rînd interesele a ceea-ce trebue abia să creăm în viitor, cu sacrificii mari.

Agrarienii spun: voim să apărăm întîiu prin toate mijloacele, agricultura și toate ramurile ei secundare de avuție, a căror dezvoltare implică deja crearea și înființarea de numeroase industrii. Aci nu este numai un interes mare economic la mijloc, ci și tot așa de mare, național și social. Un orator a pus la Congres următoarea problema redutabilă: ce trebue să preferăm: o țară cu o numeroasă populație industrială, cu aglomerații urbane, cu frămîntări și zvîrcoliri sociale sau o țară cu o puternică și numeroasă populație rurală ale căreî condițiuni de traiu să căutăm necontenit a le îmbunătăți? Nu intrăm în discuțiunea acesteî probleme, ci am prezentat-o numai pentru a arăta adînca însemnătate a chestiunilor ce sunt legate de programul agrar și cum acesta are rădăcini în toate problemele mari economico naționale ale țărei.

Agrarienii spun deci: să incurajăm întîiu agricultura și, în același timp, întregul șir — am putea forma o listă enormă, inepuizabilă — de industrii cari derivă din agricultură, cari pot ocupa pe țărani și țărance în timpul lunilor de iarnă (industriile casnice) și acele cari au la bază bogățiile sub-soluluî (industriile extractive). Facem însă rezervele noastre — zic agrarienii — asupra acelor industrii cari es din acest cadru, fiind că ele nu au condiții firești de traiu, așa că, pentru a trăi, statul trebue să se arunce într'o politică prea protecționistă și în sacrificii prea mari în interiorul țărei prin tot felul de avantaje, ceea-ce are de urmare scumpirea obectelor de consumațiune și îngreuiarea exportului agricol.

Acesta este programul economic al agrarienilor. Intrebăm deci: unde este aci urmă de sectarism, de exagerare sau de intransigență?

Agrarienii își dau perfect seama de ceea-ce se poate și de ce nu. Ei nu vor să impingă țara într'o politică economică de o concepțiune strimtă și meschină, care să nu aibă la bază de cît interesele unei singure clase. Las că această clasă constitue aproape întreaga țară, și interesele ei ar trebui dar să primeze în ori-ce împrejurare, dar agrarienii nu fac totuși din aceasta unicul punct de reazăm al cererei lor După cum am spus și în altă parte, cu ocazia unei discuții asupra aceluiași subect, programul agrarilor este destul de vast ca să cuprinză într'insul cele mai înalte ambiții economico industriale pe un număr mare de ani încă de azi înainte.

Deosebirea dintre agrarienĭ şi adversariĭ lor, industrialo-filiĭ exageraţĭ, constă în aceea că pe cînd agrariĭ doresc o dezvoltare economică normală desăvîrşită în toate părţile eĭ, firească, cu baze puternice şi largĭ, adversariĭ lor, indiferent de urmărĭ şi de cost, de nota ce va trebui achitată, vor să precipite ţara într'un marş forţat de industrializare. Agrariĭ susţin că agricultura cu indefinitele eĭ ramurĭ de avuţiĭ, industriile agricole, industriile casnice,—cele extractive şi cele forestiere, oferă un cîmp destul de întins de activitate pentru tară; aceste industriĭ, graţie materieĭ—prime ce găseşte în supra-abondenţă la noĭ, a braţelor şi a capitalurilor indigene, pot prospera foarte bine doar cu o protecţie vamală moderată şi cu cîteva avantajărĭ în interiorul ţăreĭ. Celel'alte industriĭ, textilele fine şi supra-fine, încălţămintele supra fine, fabricele de maşinĭ agricole, metalurgia şi monlagiŭ, fabricele chimice, fabricile de sticlărie, etc, nu pot prospera însă, fără o protecţie vamală mare, fără braţe şi capitalurĭ streine, fără scumpirea obectelor fabricate şi fără a încărca prea mult bugetul ţăreĭ prin tot soiul de avantage costisitoare: furnizurĭ obligatoriĭ din partea autorităţilor, reduceri însemnate la căile ferate, perderile de la vamă etc.

Aceste din urmă industriĭ a căror protejare daŭ tarifuluĭ nostru vamal un aer de fortăreaţă inexpugnabilă, sunt acele pe carĭ agrarienii ar dori sa le vadă rezervate viitoruluĭ.

Intreb dar din noŭ: unde este aci urmă de sectarism, exagerare şi intransigenţă? Ni se pare, din potrivă, că acest program este suficient de larg conceput, cu o rază de activitate, destul de mare, pentru ca să fie acceptat de toţĭ rominiĭ carĭ vor binele patrieĭ lor.

Acest program însă n'a fost pănă acum discutat cu nepărtinire şi cu calm. La tot şirul de argumente ce dăm în publicaţiunile societăţeĭ, bazate pe studiĭ înalte şi calcule serioase, se răspunde cu un epitet: agrarienii sunt sectarĭ.

Congresul a fost o nouă manifestare a agrarienilor pentru a'şĭ preciza programul cu ocazia votăreĭ apropiate a Tarifuluĭ vamal. Pentru a putea însă duce luptele cu maĭ mare intensitate, s'a hotărît scoaterea unuĭ supliment la ziarul «Agrarul», care supliment apare acum zilnic.

Ziarul cel noŭ, care pătrunde în toate părţile, este menit să aibă o înriurire specială asupra acelora carĭ sunt chemaţĭ să hotărască în chestiunea economică care ne preocupă ca şi asupra opiniuneĭ publice. Ziarul zilnic este un organ de propagandă şi de luptă, un organ de luminare a opiniuneĭ publice şi a acelora carĭ aŭ tot felul de ideĭ greşite asupra agrarismuluĭ romin şi de luptă, zi cu zi, în potriva adversarilor ideilor noastre. Bine înţeles că lupta aceasta plină de curtuazie şi demnitate, aşa cum e firesc să fie într'o discuţie pur economică, iar atunci cînd în vre-o publicaţie oare-care apar articole unde epitetul, la adresa noastră este virulent şi tonul prea pasionat, vina nu e cîtuşĭ de puţin a noastră.

*

Raportul comitetuluĭ delegaţilor Camereĭ, asupra Tarifuluĭ vamal, a apărut zilele trecute. In acest raport, citim la începutul luĭ, următoarea constatare foarte justă şi la care subscriem în totul:

„Noĭ (rominiĭ), în special, carĭ suntem economiceşte maĭ slabĭ *trebue să ne preocupăm să progresăm maĭ repede de cît alţiĭ şi în acelaş timp*, **să evităm lupte vamale cu ţările carĭ sunt clientele noastre pentru produsele agricole.**

„Ori carĭ ar fi părerile noastre economice, *suntem siliţi să adoptăm sistemul general adoptat de cele-l'alte State europene.*

„Care este sistemul tarifar pe continentul european: Plecînd de la principiul că cea maĭ bună piaţă de desfacere a producţiunei uneĭ ţărĭ este piaţa sa interioară, trebue deci asigurată această piaţă înaninte de a exporta surplusul de producţiune.

Adică, trebue să păstrăm cu orĭce preţ pieţele de desfacere ale produselor noastre şi să nu căutăm a intra în conflicte vamale cu celelalte state şi carĭ sunt clientele noastre pentru produsele agricole». E tocmaĭ ceea ce susţin agrariĭ. In cazul ţăreĭ noastre, în special, care n'avem debuşeŭ interu pentru enormul nostru surplus de produse agricole şi nicĭ n'o să avem încă multĭ anĭ — afară doar dacă o să se aducă coloniĭ marĭ de populaţiunĭ străine pentru a furnisa braţe de muncă industriiĭ marĭ—sunt avizaţĭ la pieţele străine, Debuşeul nostru agricol: cereale, legume, vite pe picioare, carne preparată, produsele viticultureĭ, sericiculture, pomiculcultura, trebue să fie dar ţinta noastră principală de preocupare şi în vederea asigurăreĭ sale să organizăm economia noastră publică şi instrumentul eĭ internaţional: tariful vamal.

D. raportor al tarifuluĭ vamal, după ce face această justă constatare, trece în mod brusc la industriĭ şi fără altă argumentare, susţine că: «este datoria statuluĭ să ocrotească maĭ întiĭ pe producător (pe cel industrial) şi apoĭ să se gîndească la uşurarea consumatoruluĭ». Curioasă teorie maĭ ales pentru ţara noastră, unde faţă de o imensă populaţie de consumatorĭ se afiă o infimă minoritate de producătorĭ industriaşĭ.

Maĭ departe, d. raportor, tot fără să argumenteze, ci mărginindu-se doar la afirmărĭ susţine că:

„De aceea, dacă se cere ca fie-care din noĭ să facem un sacrificiŭ relativ mic, trebue să ne gîndim că acest sacrificiŭ temporar va avea ca efect să sporească producţia noastră naţională, să micşoreze datoria noastră în străinătate şi să mărească veniturile Statuluĭ. Taxele protecţioniste desvoltă meseriile şi industria naţională şi sporeşte consumaţia produselor agricole; ceeă, prin urmare, o proprietate care măreşte puterea cumpărătoare a ţăreĭ; prin urmare veniturile vamale ale Statuluĭ vor rămîne aproape constante.

„Sporul de venitură nu trebue însă să rămînă numaĭ un folos al Statuluĭ; el trebue să servească să ieftenească traiul sporit, într'o cit-va, prin taxe vamale maĭ marĭ. El trebue să permită să se micşoreze taxele de consumaţie asupra obiectelor de prima necesitate produse în ţară şi lovite unile cu impozite de 100% din valoare. Trebue să crească astfel consumaţia făineĭ, zahăruluĭ şi petroleuluĭ în clasa cea maĭ săracă îmbunătăţind alimentaţia sa prea slabă, luminînd căminul său şi sporind prin aceste două mijloace puterea eĭ de muncă".

Este lucru însă generalmente constatat, în toate ţările, că nicĭ odată protecţiunea vamală şi sporul de venitură de la vămĭ n'a făcut ca preţul obiectelor de consumaţiune să se micşoreze şi ca traiul poporuluĭ să se ieftenească. Nu se poate cita o singură ţară din lume, unde, în urma protecţiuneĭ vamale, poporul a fost uşurat de impozite, fie directe, fie indirecte. Un exemplu recent. Anglia luptă acum contra introducereĭ protecţionismuluĭ vamal, tocmaĭ pe motivul că acest protecţionism ar aduce scumpirea generală a vieţeĭ. Folosul ce vrea dar d. raportor să susţie că l'ar putea avea sporul de venitură de la vămĭ, nu'l putem admite, fiind-că nu e posibil să existe. Experienţa universală ne arată aceasta.

Care este, în cazul acesta, folosul protecţionizmuluĭ? Că dezvoltă industria naţională? Dar această dezvoltare se face în detrimentul populaţieĭ, din cauza scumpireĭ traiuluĭ Că ar creşte consumaţia produselor agricole în interiorul ţăreĭ? Dar Rominia va maĭ fi încă, pentru deceniĭ, avizată la exportul agricol, din cauza rarităţeĭ populaţieĭ sale. Atunci unde e adevaratul folos al protecţionismuluĭ vamal? In raportul ce citărm noĭ nu 'l-am putut descoperi.

Am descoperit doar o eroare foarte foarte respîndită, că (citărm):

Romtnia este astă-zi o ţară agricolă şi în special producătoare de cereale; grînele sale sunt un articol de prima necesitate pentru cele-l'alte ţărĭ industriale şi nicĭ o-dată pănă acum grînele sale nu aŭ fost depreciate faţă de acelea ale altor state, nicĭ nu aŭ rămas nevîndute. De aceea putem să avem încredere în viitor şi, pe de o parte, să ne dăm silinţa să nu fim puşĭ de pieţele străine pe picior de inferioritate faţă cu alte ţărĭ agricole: iar pe de altă parte, să producem alte articole agricole, carĭ să poată lupta cu acelea ale Statelor-Unite saŭ ale Australieĭ.

Ar urma de aicĭ că Rominia nu maĭ are aproape nevoe să stărue pentru menţinerea debuşeurilor eĭ agricole. La ce nevoe compensaţiĭ cînd ţările străine aŭ absolută trebuinţă de noĭ? Cum cadrează însă

această părere cu prima, pe care am citat-o mai sus, că trebue «să evităm lupte vamale cu țările cari sunt clientele noastre pentru produsele agricole ?»

In fond, avem trebuință de țările străine, precum ele aŭ nevoe de noi. Din schimbul acesta de nevoi, ese schimbul de mărfuri. Noi romînii, țară eminamente agricolă, să căutăm întiiŭ a ne menține acest schimb cu ceea ce avem acum: produsele agricole.

Vasile M. Kogălniceanu

Discursul rostit de D-l D. N. Comșa

la

Congresul Agrar

de la 7 Martie, 1904

Domnilor,

Am fost învinuiți de d. ministru de Finance într'un discurs, pe care l'a ținut cu ocazia unuĭ banchet, ce i-aŭ dat industriașiĭ în această sală, că noi agrarienii nu știm ce vrem. D-voastră însă, v'ați putut da seama din resoluțiunile primuluĭ congres agrar, privitor la convențiile comerciale, din apelul pentru acest congres, pe care sper, că l'ați citit cu toții și mai cu seamă din frumosul și inimosul discurs al d-luĭ președinte, că în ce privește politica vamală, noi agrarienii avem o doctrină precisă și bine lămurită, pe cînd grupurile politice și mai cu seamă guvernul n'aŭ nimic precis în această privință. (Aplause).

In adevăr, până acum nu avem nicĭ un criteriŭ serios, după care să putem judeca, în ce sens va fi pe viitor politica vamală a țăreĭ noastre.

Partidele și grupurile noastre politice nu și-aŭ exprimat prin fruntașiĭ lor o părere lămurită în această privință pentru a se ști, că rămînerea la putere a unuĭ partid, saŭ venirea altuia, ar însemna inaugurarea uneĭ anumite politicĭ vamale.

Pe cînd în Germania, e astă-zĭ lămurit, în mod aproape desăvîrșit, că se va urma o politică vamală așa fel, în cît să se protejeze în mod exagerat agricultura prin taxe vamale urcate pe produsele agricole importate din țările străine; pe cînd în Marea-Britanie lupta între diferitele grupurĭ pe această cestie e precizată: Imperialiștiĭ în cap cu Chamberlain sunt pentru protecționism, o parte din unioniștĭ în frunte cu ducele Devonshire, împreună cu liberaliĭ. sunt liberĭ schimbiștĭ, unindu-se pe această cestie lordul Rosebery cu ceĭ-l'alțĭ liberalĭ ca Sir Henry Campbell Banermann, etc.. de carĭ se despărțise pe cestia imperialistă, iar guvernul împreună cu șeful săŭ Balfour fiind pentru sistemul represaliilor.

La noĭ cunoaștem părerea cam variată a cîtor-va iudustrialĭ, întruniți în grupul — Uniunea Industrialilor, părerea precisă a Societățeĭ Agrare, compusă din ceĭ mai mulți proprietarĭ din țară, a cîtor-va personalități izolate, oameni de știință saŭ oameni politicĭ.

Nu cunoaștem însă în mod lămurit părerea diferitelor grupărĭ politice și nicĭ chiar părerea guvernuluĭ.

Știm că partidul liberal a inaugurat la 1886 o politică protecționistă în scopul de a înființa și de a încuraja în țară o industrie națională, prin legea «tarifeĭ generale vamale din 17 Maiŭ 1886» ; prin legea pentru încurajarea industrieĭ naționale din 21 Aprilie 1887 și prin războiul vamal cu Austro-Ungaria (1886—1891), de izbucnirea căruia e vinovată în parte și politica vamală a guuernuluĭ liberal de atunceĭ. Mai știm de asemenea, că actualul ministru de finance este partizan al uneĭ protecțiunĭ exagerate a industrieĭ naționale, așa fel în cît să se poată înființa la noĭ industriile marĭ metalurgice, textile și chimice ; chiar cînd aceste industriĭ nu și-ar găsi materia primă în țară.

Cu toate acestea, chiar în partidul liberal e un curent foarte puternic în contra protecțiuneĭ exagerate a industrieĭ, care e format în cea mai mare parte de marĭ proprietarĭ ruralĭ, pe carĭ îĭ vedem cu plăcere fiind alăturĭ cu noĭ. (Aplause) D-niĭ Poenaru-Bordea, vice președintele Camereĭ și Eduard Ghika, deputat, sunt dintre membri din comitetul Societățeĭ Agrare, carĭ aŭ lucrat cu mai multă energie pentru organizarea acesteĭ mișcărĭ contra unuĭ tarif vamal cu totul păgubitor agriculturei. Le aduc omagiile mele. (Aplause prelungite).

De asemenea, șeful guvernuluĭ, d. Dimitrie Sturdza nu s'a pronunțat încă, categoric în favoarea protecționismuluĭ. Din contră, în 1881 fiind ministru de finance, cu ocazia încheereĭ unuĭ tratat de comerciŭ cu Anglia face un memoriŭ, unde rezumă cele mai sănătoase principiĭ în materie de politică vamală, în care însă d-sa se arată cu totul liber schimbist.

După ce spune, că tariful vamal trebue să fie fiscal, el adaogă [1]): «*Nu e nicĭ natural, nicĭ logic, nicĭ profitabil ca prin taxațiuni vamale exagerate, importul să fie micșorat, fiind-că aceasta corespunde uneĭ sporirĭ a prețuluĭ mărfurilor îmbinată cu o împuținare a exportuluĭ, fiind-că țara e silită să dea pentru mărfurile scumpite de ea însăși, mai multe produse de ale eĭ*».

Iar vorbind de părerea acelora carĭ vor numaĭ de cât să facă din țara noastră o țară industrială, d-sa spune [1]) : «*Se uită că și agricultura e o industrie și că cele-l'alte industriĭ sunt rezultatul abondenței de capital și a creșteriĭ populațiuneĭ*» Iar mai departe [2]): «*Ar fi o greșală economică a sustrage agriculturei mijloacele de a prospera spre a-le da uneĭ alte industriĭ, care cu greŭ va putea concura industria străină...*»

«*Agricultura ca și acea industrie născândă pot fi aduse în stare de lâncezeală, una din lipsă de capitaturĭ, cea-l'altă din neputința de a se menține timp îndelungat alt-fel de cât prin plată de către contribuabilĭ a beneficiuluĭ ce reclamă. In societățile unde se fac asemenea experimente, se introduce pe nesimțite dezordinea în organizarea muncei și a distribuțiuneĭ capitalului; iar rezultatul e decadența economică*».

D-sa ne recomandă, ca să dezvoltăm mai întiĭ agricultura în toate ramificațiile eĭ, să ameliorăm viticultura, prăsirea vitelor și cultura albinelor, să producem brînzeturĭ; să exportăm: ouă, unt, ceară, etc.

Desvoltîndu-se agricultura, vom avea cu ce să cumpărăm produsele industrieĭ. Prosperitatea țăreĭ provine din îmbelșugarea producțiuneĭ agricole:

«*Nu importă dacă fabricatele provin din țară saŭ din străinătate, lucrul de căpetenie e, să avem cu ce să le cumpărăm or unde s'ar afla ele*».

Și mai departe)[2]: «*ar fi o mare greșeală economică de a înființa taxațiunĭ grele asupra importuluĭ*».

Cu cît acesta va lua proporțiunĭ mai marĭ, cu atît mai mult va trebui să se desvolte exportul productelor noastre și *formarea „de capitaluri indigene, fundamentul uneĭ bogățiĭ viitoare a națiuneĭ*. Nu trebue scăpat un minut din vedere, că agricultura noastră în toate ramificațiile eĭ nu va putea înflori de cît cînd vom facilita importul în țară, căcĭ cu aceasta străiniĭ ne cumpără productele noastre și-n contra acestuia eĭ ne împrumută capitalurile lor».

Paatidul conservator a făcut să înceteze la 1891 războiul vamal cu Austro-Ungaria, făcînd să se voteze Tarifa generală din 25 Iunie 1891, care s'a aplicat și Austro-Ungarieĭ și care e mai mult fiscală. Și mai pe urmă s'a făcut convenția cu Germania din 21 Octombrie 1893, în care s'a scăzut cîte-va taxe chiar din această tarifă generală. Iar de aceste scăderĭ de taxe aŭ profitat și cele-l'alte state, cu carĭ am făcut convențiĭ pe baza clauzeĭ naționeĭ celeĭ mai favorizate.

Cu toate acestea, față cu scisiunea partiduluĭ conservator în două grupărĭ și cu premenirea personaluluĭ politic, încă nu suntem deplin de lămuriți asupra viitoareĭ politicĭ vamale a partiduluĭ conservator.

1. Pagina 7.

1) Ibid.
2) Ibid.
1) Pag. 10.

Faptul că d. ministru de finance prezintă un proect de tarif vamal cu taxe exagerate, pentru produsele industriale, în genere mai urcate de cît cele de pînă acum şi de cît cele din tarifele vamale şi proectele de tarife vamale ale altor state, (afară de Rusia) ne arată tendinţa d-sale împreună cu a unei părţi din partidul liberal de a contribui la protejarea şi înfiinţarea unei mari industrii.

Insă cu acest unic tarif, chiar dacă ar fi votat, nimeni nu poate şti în mod precis la ce să se aştepte Industria nu poate conta pe el, fiind-că dacă nu rămîne d. Costinescu la putere, se poate ca alţii să încheie cu cele-l'alte state convenţiuni, prin care taxele din actualul tarif să fie micşorate.

Agricultura trebue să lupte contra unui asemenea tarif, fiind-că în el se arată o tendinţă păgubitoare ei.

Insă, ca poate spera într'un regim convenţional, care să schimbe cu totul regimul tarifului general.

Tariful general unic nu poate arăta în mod precis politica vamală a unei ţări, de cît atunci cînd el ar fi autonom, adică, atunci cînd ne am hotărî să nu mai facem convenţii comerciale cu cele-l'alte state şi să le aplicăm tuturor tariful nostru general.

A fost şi la noi destul de puternică iluziunea de a avea un regim vamal autonom, creată de nişte pretinşi economişti pe la 1885—86 Insă astă-zi, mai toată lumea a revenit la sentimentul realităţei.

E o copilărie a crede, că ne-am putea înconjura de un zid chinezesc de tarife prohibitive, atunci cînd avem nevoie, ca cele-l'alte ţări să ne lase graniţele deschise, pentru ca să plătim cu exportul produselor noastre agricole şi importul de produse industriale necesare stărei de civilizaţie în care ne găsim, şi interesele împrumuturilor publice şi particulare.

Prin urmare, tariful care se va aplica, va fi tariful convenţional resultat al diferitelor tratate ce vom încheia cu cele-l'alte ţări, şi al clauzei naţiunei celei mai favorizate.

Insă, pentru lămurirea viitoarei noastre politice vamale, trebue să avem 2 tarife. Unul minimum şi altul maximum. Germania şi Austro-Ungaria cari aŭ vrut să protejeze agricultura, aŭ stabilit în tariful lor general taxe minimale, cari să nu se poată micşora prin convenţii, pentru importul anumitor produse agricole. Prin urmare, dacă d. ministru de finance doreşte să protejeze industria la noi, trebue să facă un tarif minim pentru importul anumitor produse industriale ale căruĭ taxe să nu se poată micşora prin convenţii, rămînînd ca tariful general pe care l'a făcut să fie maximal şi să se aplice numai ţărilor cu cari nu vom avea convenţii. Aceasta ar fi bine nu numai pentru industriaşi, dar şi pentru agricultorii adversari încurajării industriei prin tarife urcate; fiind-că ar şti în mod lămurit cu cît li s'ar scumpi viaţa din această causă şi ar putea prevedea la ce represalii s'ar putea aştepta de la cele l'alte state, cu privire la exportul produselor agricole

Dar chiar adversarii protecţiunei industriei, trebue să ceară, în orî-ce cas, un dublu tarif şi anume: *a*) Un tarif minimal, aproape fiscal, puţin protector al industriilor agricole şi extractive; *b*) Un tarif maximal, cu taxe urcate.

Tariful minimal se va aplica ţărilor cu cari deşi n'am avea convenţii, n'ar avea taxe urcate şi prohibiţiuni pentru importul produselor noastre agricole la ele, cum ar fi de ex.: Anglia, Belgia, etc.

Iar cel maximal se va aplica ţărilor, cari isbesc cu taxe urcate şi prohibiţiuni importul produselor noastre la dînsele, precum se face prin noile tarife ale Germaniei şi Austro-Ungariei, în casul în care aceste ţări n'ar voi să facă cu noi tratate de comerţ, în cari să scadă pentru importul produselor noastre taxele exagerate din tarifele lor generale.

Cum însă, dacă vom aplica Austro-Ungariei, de ex. un tarif mai puţin favorabil de cît celor-l'alte naţiuni, ea va percepe la importul produselor noastre, pe lîngă taxele sale maximale foarte urcate şi un drept special de 100 % ad valorem, conform nouluĭ săŭ tarif vamal, trebue să avem şi noi, în tariful nostru, o clausă analoagă celeĭ din tariful Austro-Ungariei, şi să aplicăm şi noi produselor sale, în cas de asemenea represalii, un drept special de 100 % ad valorem, pe lîngă taxele din tariful nostru maximal.

Dacă preconizăm asemenea măsuri pentru casul în care n'am putea încheia convenţii cu ţările, cari ar avea tarife urcate pentru importul produselor noastre agricole; sau ar uza faţă cu noi de represalii, asta nu însemnează că asemenea situaţiuni ar fi în interesul nostru şi că le am dori. Din contră, interesul nostru e să facem convenţii cu toate ţările, pentru ca drept compensaţiune a pieţei noastre de desfacere pentru produsele lor industriale, să se permită importul liber la dînsele al produselor noastre agricole, saŭ cel puţin cu taxe foarte scăzute.

Ni se poate obiecta, cu drept cuvînt, că interesul nostru ar fi ca, chiar in cazul în care o ţară ar impune taxe urcate importuluĭ produselor noastre la dînsa, noi să nu punem taxe urcate pe importul produselor sale, căci prin aceasta tot consumatorul român va pierde plătind aceste produse mai scump.

Nu e de ajuns agricultoruluĭ, că păgubeşte prin izbirea cu taxe urcate dcătre ţările străine a exportuluĭ produselor sale agricole. El va mai suferi şi ca consumator plătind mai scump obiectele industriale de consumaţie. Aşa în cît ar fi mai bine ca în orî-ce caz, noi să nu izbim cu taxe urcate produsele străine.

La prima vedere s'ar părea că obiecţiunea o fundată. Insă nu trebue să uităm, că există o adevărată luptă economică între diferitele ţări, şi că cele mai multe din ele caută să protejeze ambele ramuri ale producţiunei sale naţionale, agricultura şi industria.

Dacă aceste ţări mai mult industriale, ar şti că, în orî-ce cas, produsele lor industriale pot intra liber la noi, n'ar mai avea nicĭ un motiv, ca să nu satisfacă în totul cererile agrarienilor lor de a pune taxe urcate, saŭ de a opri cu totul importul uneĭ părţi din produsele noastre agricole.

Dacă s'ar şti că la noi, în orî-ce caz, importul produselor din străinătate nu va fi taxat de cît cu nişte taxe fiscale minime, i-ar fi aproape imposibil guvernuluĭ, ca să obţie reduceri de taxe pentru importul produselor noastre în ţările protectoare ale agriculturei.

Aşa că tariful general maximal e absolut necesar ca armă de apărare a exportuluĭ produselor noastre şi ca un ajutor pentru încheere de convenţii comerciale cît mai avantagioase acestuĭ export. (Aplause).

Trebue însă să fie bine lămurit că noi, spre deosebire de protecţionişti, nu preconizăm un tarif maximal urcat cu scop de a proteja industria naţională; ci numai, ca armă de apărare

Altmintrelea ar fi cerut ca însuşi tariful minimal să fie relativ urcat.

Se ridică de la început o mare obiecţiune. Cu sistemul preconisat de noi, nu numai că nu se vor putea înfiinţa mari industrii la adăpostul tarifuluĭ vamal; dar vor dispare şi multe din industriile cari abea aŭ început să prindă rădăcini, ne putînd rezista concurenţei industriilor din străinătate, cari aŭ amortizate în mare parte, capitalurile de instalaţie, cari aŭ capital effin şi lucrători experimentaţi

Cu alte cuvinte, am dori dezvoltarea numai a uneĭ ramuri a activităţiĭ economice, agricultura, şi peirea celeĭ-l'alte ramuri tot aşa de importantă pentru economia uneĭ ţări, industria.

Am fi adversariĭ industrieĭ.

Or, cine nu ştie, că idealul uneĭ ţări este, ca ea să formeze, pe cît e posibil, un tot economic, avînd desvoltate ambele aceste ramuri foarte importante ale activităţiĭ economice.

Industria, care întrebuinţează produsele agriculturei, îĭ slujeşte de debuşeŭ apropiat Ea mai este un debuşeŭ pentru agricultură şi prin faptul că lucrătoriĭ industriali sunt consumatoriĭ produselor agricole

Agricultura profită de la industrie împrumutându i metoadele de ordine şi comptabilitate şi întrebuinţînd pentru îngrăşarea pămîntuluĭ ceea ce aruncă industria. Ţara întreagă profită. Vom plăti toate obiectele mai ieftine cu timpul, fiind-că obiectele fabricate în ţară

vor fi mai ieftine de cît cele din străinătate cu preţul transporturilor.

Avînd şi agricultură şi industrie, exportul va fi mai mare. Prin înfiinţarea industriei naţionale, toate valorile schimbului rămîn în ţară, nu se mai duc să umple pungile industriaşilor din străinătate, aşa că nu vom mai avea o balanţă comercială defavorabilă.

Aceasta este adevărat în teorie, nu se aplică însă la noi.

Mai întîi, din faptul că industria ar fi un debuşeu pentru agricultură, agricultura ar profita în general foarte puţin. Preţurile produselor agricole nu s'ar ridica.

Noi ştim de fapt, că morarii din ţară nu plătesc grînele mai scump de cît e cursul lor pe pieţele din porturile Brăileï şi Galaţilor. De ce aceasta?

Fiind-că, după cum spune foarte bine d. Sturdza în opera citată:

«Preţul productelor agricole nu se face de noi, ci de comerţul internaţional pe pieţele Londrei, a Marsiliei etc. Tot dînsul spune că, beneficiile noastre nu pot spori de cît cu reducerea cheltuelilor de producţiune [1])».

Cum am putea noi stabili preţurile productelor agricole, cînd cea mai mare parte din productele vîndute, se vînd în străinătate. Acolo, pe pieţele de desfacere străine, unde produsele noastre sunt în concurenţă cu ale celor-l'alte ţări agricole se stabileşte preţurile.

Iar la Brăila şi Galaţi ni se oferă preţurile de acolo, diminuate cu cheltuelile transporturilor pe apă şi cu cîştigurile intermediarilor. Fabricanţii din ţară consumînd o parte relativ mică din aceste produse, nu ne oferă preţuri mai mari de cît cele stabilite pentru partea cea mai mare din produse, ce se vînd străinătăţii.

De asemenea dacă e adevărat în principiu, că stabilirea unei industrii în ţară face ca să nu mai trimetem bani în străinătate pentru produse industriale importate, nu e mai puţin adevărat însă, că aceasta nu se potriveşte la noi, unde industriile nu lucrează cu capital naţional, ci cu capital străin. Aşa că, dacă n'am mai trimete în străinătate preţul obiectelor industriale importate, tot am trimete beneficiile capitalurilor străine plasate în industrii. Aceasta se mai agravează şi prin faptul că, aceste capitaluri nu se mulţumesc cu beneficiile de 6%, 7% ce obţin în ţara lor, cînd sunt plasate în industrii şi aŭ nevoie la noi de beneficii de minimum 20—30%. Iar această mărire de beneficii o plăteşte consumatorul din cauza scumpireï obiectelor produse în ţară, care nu mai sunt concurate de cele din străinătate.

Şi cum ştiut este că quantumul beneficiilor capitalurilor în industrie influenţează direct dobînda, ajungem la următorul rezultat absurd. Pe de o parte am luptat să scădem dobînda în ţară, să scăpăm de camătă, înfiinţînd Banca Naţională pentru comercianţi, Creditele Urbane şi Rurale pentru proprietari; Creditele agricole şi băncile populare pentru ţărani; iar pe de alta ajutăm la ridicarea dobînzilor, asigurînd industriei beneficii mari prin diferitele încurajări.

Dar nu numai beneficiile capitalurilor străine plasate în industrii se duc în străinătate, se mai duc şi cea mai mare parte din economiile lucrătorilor.

Astă-zi se transportă deja în străinătate o mare parte din capitalul naţional de către lucrătorii agricoli: bulgari, sîrbi, bucovineni, unguri, pe cari îi importăm pentru nevoile agriculturei în număr aproximativ de 100,000 pe an şi cari sunt foarte economi, Acelaşi lucru îl fac şi o mare parte din servitorii unguri pe cari îi avem în ţară.

Cînd vom avea industrii, va trebui să importăm lucrători din străinătate, fiind-că noi n'avem de ajuns pentru agricultură şi fiind-că ceï din străinătate sunt mai experimentaţi.

In art. I al legei pentru încurajarea industriei naţionale se spune, că în timp de 5 ani cel puţin lucrătorii fabricilor, cari se bucură de avantajele acordate prin această lege, să fie Romîni pentru cel puţin $^2/_3$. Ar fi fost uşor de aplicat această dispoziţiune, mai cu seamă, că aceste $^2/_3$ de Romîni puteau fi întrebuinţaţi la lucrările mai puţin importante şi mai puţin remunerate.

Cu toate acestea, pe cît ştim, de fapt, acest articol nu s'a aplicat şi industrialiï s'aŭ plîns de această dispoziţie legală. Insă dacă acest articol s'ar fi aplicat ei ar fi avut dreptate, fiind-că nu se găsesc lucrători romîni. Aşa că, cu toată dorinţa legiuitorului, lucrătorii străini, nu ceï romîni, vor profita de încurajarea industriei naţionale şi 'şi vor trimete economiile lor în străinătate.

Prin urmare, în loc să avem o balanţă comercială mai favorabilă prin înfiinţarea industriei naţionale, ea va fi şi mai nefavorabilă.

Pe cînd pînă aci, noi trimiţînd materie primă în străinătate şi străinătatea trimiţîndu-ne produse fabricate chiar din materia noastră primă, plăteam pe lîngă preţul a 2 transporturi şi beneficiul capitalistului străin care acolo la el e de 6—7%, de aci inainte vom plăti beneficii de 20-30%. Iar diferenţa dintre aceste beneficii e mult mai mare de cît costul celor 2 transporturi. Pe lucrători nu i-am mai pus în socoteală, pentru că, şi într'un caz şi-'n altul, ei sunt străini Aceştï lucrători, dacă lasă o parte din salariul lor în ţară pentru obiecte de consumaţie, pentru care am lua mai puţin, dacă le-am exporta la ei; aceasta se compensează cu mărirea salariilor lor la noi, pe care o plătim prin diferitele încurajări.

Analiza pe care am făcut-o e pentru cazul cel mai favorabil industriei, acela în care ea întrebuinţează materia primă din ţară şi cînd ne scuteşte de a o trimete în străinătate, pentru a ne reveni fabricată şi a o plăti mai scump.

Cînd însă e vorba de fabricele cari aduc materia primă din străinătate, atunci trebue să adăogăm, că această materie primă trebuind să fie cumpărată tot cu capital străin, şi acest capital va avea un beneficiu de 20—30% graţie încurajărilor noastre.

Acest beneficiu exagerat se explică prin nesiguranţa capitalurilor la noi, după cum vom arăta, cînd vom vorbi despre încurajările ce credem că se pot da industriilor.

De altmintrelea, e aproape de mintea omului, că într'o ţară ca a noastră, unde se vede plasîndu-se banï cu hipotecă pe imobile rurale cu 12%, nimeni n'o să-şi plaseze banii în industrii, unde ori cum, cîştigul e alcatoriu şi mai trebue şi muncă, fără ca să-ï producă 20—30%. Dar să luăm cîte-va exemple:

Intr'un raport al inspectoruluï domenial S. P. Radian [1]), vedem că:

Fabricele de tricotaje aŭ cîştigat în 1890 18,24% din capitalul angajat.

Fabricele de pînză aŭ cîştigat în 1898 19,95% din capitalul angajat.

Fabricele de tăbăcărie aŭ cîştigat în 1898 21,55% din capitalul angajat.

Fabricele de postav aŭ cîştigat în 1899 30,05% din capitalul angajat.

Fabricele de frînghiï aŭ cîştigat în 1898-99 34.80% din capitalul angajat.

etc. etc. etc.

In acelaşi raport găsim, că în periodul 1895—1900, ministerul de războiu a plătit păturile, cari se vindeau de fabricï pe piaţă în mijlocie 12,50 leï, cu 17 leï.

Iată ce zice un alt inspector domenial despre industria hîrtieï şi a cartonuluï:

«Sacrificiile făcute de ţară în favoarea industrieï hîrtieï şi a cartonuluï sunt acele ce rezultă din aplicaţiunea legeï de încurajare din 1887 şi a celor-l'alte măsurï legislative.

Iată în rezumat avantagiile evaluate pe un an, de cari beneficiază industria de care ne ocupăm.

1) Scutiri de impozite directe (patentă şi fonciera).

Datorite	Statuluï	35000
	Judeţelor şi comunelor	25000

2) Scutiri de taxe vamale pentru maşinï şi accesoriï (flanele, site metalice) 18000

3) Scutiri de taxe vamale pentru materiale, afară de celuloză 23000

4) Scutiri de taxe vamale pentru celulozele importate (2500 tone aproximativ) . . . . . .

5) Reduceri de transport la C. F. R. pentru uncle dintre materiale şi pentru produsele fabricate 100000

6) Se plăteşte mai mult ca în comerciu pentru hîrtia şi cartonul furnizate autorităţilor, aproximativ 200000

1. Pagina 10,

1. Buletinul ministeruluï domeniilor No. 9-10, anul XII.

7) Beneficiul net anual de la pădurile Tarcăul și Vadurile 24000
8) Arenda terenurilor concedate fabricelor Letea, Scăeni și Cheia 5000

Este de observat, apoi, că din împrejurarea, că o cantitate de 5956000 kgr. hîrtie și carton fabricate în țară a fost pusă in consumațiune, eliminînd o cantitate echivalentă de produse străine, tesaurul public nu mai încasează drepturile vamale aferente reprezentînd aproximativ un milion jumătate lei.

In resumat:

Sumele pe care consumatorii romîni le vor da mai mult pentru produsele industriei naționale comparativ cu valoarea produselor străine, ca și sumele reprezentînd încurajările date direct de stat industriei naționale, se vor duce tot în străinătate.

Chiar dacă acești capitaliști și lucrători străini s'ar stabili în țară, încă nu putem admite imigrarea lor la noi, dîndu-le avantagii pe cari nu le aŭ romînii.

Insă cum ei știind, că s'atul nu va putea continua cu aceste încurajări, fără să dea faliment, vin tot-deauna la noi cu spirit de întoarcere, vor face cu țara noastră ceea ce fac cu coloniile, de unde caută să stoarcă cît mai mult de la indigeni, pentru a aduce în țara lor.

Anglia e țara cea mai bogată, pe cînd în Indii foametea e aproape continuă.

Din toate acestea se vede că industriile n'aŭ încă la noi condițiunile premordiale necesare pentru a prinde rădăcini, adică capital ieftin și brațe; prin urmare protecția industriei nu ne va duce la rezultatul de a stabili în mod definitiv o industrie în țară și sacrificiile vor fi în zadar.

Protecția industriei e o modalitate a intervenției statului. E elementar că intervenția statului nu e un scop, ci un mijloc.

Nu se intervine pentru ambiția de a zice și noi că avem o industrie națională. Se intervine cu scopul că, dacă nu noi, cel puțin urmașii noștri, dupe un timp oare care să profite de sacrificiile noastre. Plătim azi mai scump lucrurile în speranță; că, după un timp oare-care, industriile nu numai să nu ne ceară sacrificii, dar încă să ne dea avantajul de a putea cumpăra produsele industriale în țară cu același preț ca cele din străinătate, micșorat cu costul transportului acestor din urmă la noi.

Scopul intervenției statului și în specie al încurajări industriei, e tot libertatea economică. Să ajutăm industriile naționale așa fel în cît la un moment dat ele să poată susține concurența liberă cu industriile străine, fără a avea cea mai mică nevoe de protecția noastră. Pentru aceasta însă, trebue ca de la început industria să fie pusă pe baze solide, adică să aibă cele 2 condiții necesare arătate.

Se va stabili și la noi industrii. Insă cînd va veni vremea lor? Atunci cînd desvoltîndu-se agricultura, devenind intensivă, și agricultorii cîștigînd mult, se vor putea face economii din care se va forma un capital național, care firește va fi eftin, fiind capital destul și la noi, și neputîndu se plasa în străinătate mai scump.

De asemenea producîndu-se mai mult în agricultură și îmbunătățindu se starea agricultorului, populația se va înmulți firește; iar prisosul de la sate va veni în orașe și va lucra în industrii.

Pagubele aduse agriculturei prin încurajarea mareĭ industrii naționale sunt, de două feluri: 1) indirecte, ca privarea de brațe; 2) directe, ca mărirea impositelor directe, scumpirea instrumentelor de producție și a obiectelor de consumație, adică mărirea impositelor indirecte și scăderea prețului produselor agricole.

I) E un mare rău de a priva, pentru industrie, agricultura de brațele ce-i sunt indispensabile.

E inadmisibil, că atunci cînd am e ramură de producțiune sigură s'o las pentru a trece la alta nesigură.

Cum vom avea brațe pentru industrie, cînd după o statistică recentă, în anul trecut aŭ venit lucrători din Bulgaria și alte țări in număr de aproape o sută de mii, pentru agricultură.

S'a susținut că avem brațe suficiente pentru industrie, dar că nu știm să le întrebuințăm. S'a și făcut o socoteală de munca pierdută pentru țară a țăranilor cari nu lucrează iarna. Insă această muncă nu se poate întrebuința în industriile mari, unde lucrătorul trebue să lucreze tot anul și trebue să aibă cunoștințele technice necesare industriei, pe cari nu le are țăranul agricultor. Cu această muncă n'am putea înființa de ex. o industrie mare textilă la noi.

Suntem pentru toate măsurile de încurajare ale industriei caznice și ale celor l'alte mici industrii, cari să ocupe țăran iarna, cînd nu e ocupat cu lucrările cîmpului. Insă înființarea unei industrii mari textile la noi, căreia prin protecție s'ar i acorda un fel de monopol al pieței noastre de desfacere internă, ar fi mai periculoasă pentru industriile casnice prin concurența ei chiar de cît concurența produselor industriale străine, cari ar fi lăsate să intre în țară libere de taxe protecționiste. Așa că, numai printr'o confusie regretabilă se aduc de unii argumente în favoarea protecțiunei industriei textile, din necesitatea de a proteja industriile casnice.

Prin încurajarea industriei naționale, agricultorul mai e păgubit încă din trei puncte de vedere: *a*) ca producător, *b*) ca consumator, *c*) ca contribuabil.

II) *Ca producător și vînzător de produse agricole*, el va fi izbit din cauza ridicărilor de taxe pentru importul produselor străine la noi cu scop de a încuraja industria națională. La aceste urcări de taxe, țările străine vor răspunde prin represalii, urcînd și ele taxele pe importul prodnselor noastre agricole la dînsele. Chiar în Anglia nu mai suntem siguri de o intrare liberă a produselor noastre agricole, în cazul în care am avea taxe prea urcate pentru importul produselor lor industriale.

Am arătat cele 3 curente, cari sunt în această țară cu privire la politica vamală și e probabil, că va izbuti curentul mijlociu representat de Guvern, adică acela al represaliilor [1])

In această privință trebue să facem o deosebire între exportul grînelor și acela al vitelor.

a) *In ce privește cerealele*, nevoia de grîne e o nevoe atît de indispensabilă în cît consumatorii din străinătate vor cumpăra grînele noastre, chiar în casul în care ar fi taxe urcate pentru importul lor. Aceĭ consumatori vor suferi scumpirea prețurilor grînelor din cauza unor așemenea taxe. In Germania, Belgia, Anglia, unde piața consumatoare nu e îndestulată cu producția națională, se va cumpăra în orĭ-ce caz grînele din străinătate.

Dar și în acest caz trebue să remarcăm:

1) Că atunci cînd se ridică prețul unuĭ obiect de consnmație prin o taxă oare-care, taxa o suportă nu numaĭ consumatorul, ci în parte și vînzătorul. Așa că și agricultorii noștri vor suferi o scădere de preț.

2) Dacă din cauza neînțelegerilor dintre țări, o țară oare-care ca Germania, ar putea să-și mențină mult timp taxele urcate pentru importul produselor agricole, țările exportatoare vor pierde cu timpul o parte din consumația germană. La adăpostul unuĭ tarif urcat, agricultura germană va putea satisface mai mult consumația internă a Germanieĭ, fiind-că pe același teren se poate produce azi relativ mult mai mult, grație progreselor chimieĭ aplicată la agricultură. Agricultura, în Franța, sub un regim protector îndelungat, a ajuns să poată satisface aproape toată consumația internă.

III. Exportul nostru de grîneformează o parte relativ mică din importul unor asemenea produse în țările occidentale și concurentele noastre — atît cele de afară din Europa ca, Statele-Unite, Argentina, Australia, cît și cele din Europa ca Rusia, Ungaria, etc. — tot vor mai fi în stare să împlinească în aceste țări lipsa exportu ui nostru;

Cu privire la exportul vitelor, cestiunea e cu mult mai gravă. E în deobște cunoscut — că o parte din țara noastră — regiunea dealurilor în Muntenia și o treime din Moldova— e încă în perioada pășunatului. Restul țăreĭ e

1) Intr'un arficol al revisteĭ engleze „Te Textile Meucury“ se cere, ca guvernul englez să procedeze cu energie contra Romînieĭ, să se închiză chiar piața engleză produselor romînești, de oare ce Romînia pune taxe grele pe mărfurile engleze.

în general în perioada agriculturei extensive, care nu poate deveni intensivă fără cultura de vite, Şi aceasta din urmă nu rentează fără pieţe de desfacere în afară din ţară, cea internă fiind insuficientă. Prin urmare, dacă, e mare nevoe ca agricultura noastră să devie intensivă, atunci e mare nevoe şi de asemenea pieţe de desfacere pentru vite.

Nu trebue să uităm că dacă producţiunea generală a ţărei în cereale s'a mărit, aceasta provine din faptul că s'aŭ defrişat cît mai multe terenurĭ şi s'aŭ tăiat cît mai multe pădurĭ.

Insă acolo unde nu este pămînt proaspăt, pămînt defrişat de curînd, forţele pămîntuluĭ s'aŭ sleit.

In aceste terenurĭ producţia a scăzut, foarte mulţĭ observă pe la moşiĭ aproape 20 la sută din teren istovit.—«Pe cînd în 1862 statisticele ne arată că producţia grîuluĭ la hectar era de 14.86 hectolitri, periódele cincinale din urmă ne arată mediĭ de 14.2, 13.3, 12.5 hectolitri la hectar şi aşa mai departe în scădere [1])».

Pe terenul pe care la 1862 se recolta 2 Kile la pogon, acume abia se recoltă una.

Agricultoriĭ mai suferă de lipsa de preţurĭ; mai cu seamă de la 1885 în coace, de cînd aŭ intrat în concurenţă cu agricultoriĭ din Statele-Unite, din Indiĭ, Australia şi republica Argentina. Pe cînd prin 1885 preţurile mediĭ la kila de grîŭ eraŭ 100 leĭ, în ultimiĭ anĭ media a fost de 60. Agricultorul, prin urmare, are nevoe de mijlóce nouĭ şi pentru ca pămîntul sleit să mai producă şi de aicĭ înainte şi pentru ca să producă mai mult pentru a putea lupta cu concurenţa streină.

Şi primul mijloc preconisat e cultura vitelor. De creşterea vitelor depinde progresul agriculturei noastre. Graţie creştereĭ vitelor, pămîntul eare a început să-şĭ mai piardă forţele şi la noĭ, se îngraşe cu băligar. Pentru hrana vitelor se fac livezile artificiale, care îngraşe pămîntul încasînd azotul pe care cerealele i-l epuisează; iar rădăcinele plantelor de nutreţ desfundă pămîntul, cu creşterea vitelor, pămîntul semănat cu plante de nutreţ se odihneşte pentru a putea avea pe el mai apoĭ o bună recoltă de cereale. Cultura de vite mai face ca agricultura să fie mai rentabilă şi ca agricultorul avînd un beneficiŭ mai mare să-şĭ pótă economisi capitalul necesar pentru instrumentele agricole perfecţionate, cu carĭ se fac arăturile adîncĭ şi carĭ economisesc şi munca omuluĭ, care la noĭ e încă puţină. Creşterea vitelor mai înlesneşte şi înfiinţarea de industriĭ a gricolo, lăptăriĭ, brînzăriĭ şi untăriĭ, carĭ înmulţesc beneficiile agricultoruluĭ.

Este uşor de zis: să facem cultură de vite; cutlura de vite însă numaĭ cu piaţa de desfacere internă, tótă lumea ştie că nu rentează şi că are nevoe de tîrgurile de desfacere externe. Pe acestea trebue să punem mîna şi orĭ-ce mijloace am întrebuinţa pentru a ajunge să găsim un tîrg de desfacere extern pentru vitele noastre, sunt bune. Nu înţeleg ca cineva să se descurajeje, dacă mijloacele carĭ s'aŭ încercat n'aŭ reuşit, din cause, pe carĭ poate nu le am studiat bine.

Consulul nostru de la Constantinopole într'un raport făcut ministeruluĭ de externe, ne povăţueşte ca să facem cultură de vite, în special de berbecĭ şi oĭ prin Dobrogea şi să le expediem la Constantinopol unde se vînd cu preţ bun. El crede chiar, că cu vremea s'ar putea exporta oile noastre pănă în Egipt. Un asemenea mijloe e de încercat. De asemenea sunt de încercat şi celelalte mijloace carĭ n'aŭ reuşit pănă acum. De ex. se ştie că exportul de vite în Italia n'a reuşit, din cauza dificultăţilor transportuluĭ, vitele pănă să ajungă acolo slăbesc. Sunt ţărĭ în carĭ un asemenea transport de vite slabe, nicĭ nu se poate face, cum e Belgia. Anglia nu primeşte vitĕ viĭ. Am încercat să trimetem la Rotterdam vitele noastre, pentru a le păstra acolo cît-va timp într'un parc unde să şĭ revină vitele prin îngrijiri de slăbiciunea causată prin călătoria pe mare şi după ce se vor îngrăşa, să se tae spre a se expedia în Anglia sub formă de carne. Agrarieneĭ olandezĭ aŭ protestat. Guvernul lor nu ne a lăsat şi am fost siliţĭ să tăem aceste vite chiar pe vaporul nostru, pe care l'am transformat în abator. Mai e un mijloc, care s'a preconisat şi care s'a încercat. E vorba ca încă să se încerce. O companie olandeză şi de capitaliştĭ englezĭ aŭ vrut să facă la noĭ fabricĭ de conserve Am fi foarte ţericiţĭ să se creieze o asemenea industrie în ţara noastră.

Dar pănă cînd vom ajunge să putem stabili acest fel de industriĭ, ce să facem cu vitele noastre ?

Trebue să le găsim o piaţă de desfacere apropiata, unde să le putem desface ca vite viĭ. Şi piaţa de desfacere dorită de aproape unanimitatea agricultorilor, e piaţa Austro-Ungarieĭ. Suntem îndemnaţĭ spre acéstă piaţă, prin experienţa trecutuluĭ, care e destul de sugestivă. Inainte de 1882, pe această piaţă desfăceam vite pentru aproximativ 24 milioane.

Cum o să reuşim noĭ să obţinem a semenea pieţe, dacă nu facem concesiunĭ ţărilor streine, pe motivul că avem o industrie naţionala de protejat.

In această privinţă sunt foarte sugestive, tratatele dintre Romînia şi Austro-Ungaria pentru încheerea unuĭ tratat de comerţ în 1886, răsboiul vaĭ mai între aceste două ţărĭ şi consecinţele luĭ pontru Romînia[1]).

Nu insist asupra dificultăţilor privitoare la obţinerea intrăreĭ liberă, sau cu taxe micĭ, a vitelor noastre în Austro-Ungaria, ce ni se arată continuŭ.

Am vorbit de această cestiune în detaliu altă dată [1])

Observ numaĭ, că problema cu privire la relaţiile noastre economice cu Austro-Ungaria se pune azĭ în mod cu totul deosebit de cum era pusă înainte, la 1886, condiţiunile economice respective ale acestor două ţărĭ fiind schimbate.

Intr'adevăr, mai întăĭ Austro-Ungaria nu mai poate compta azĭ pe slăbăciunea noastră, fiind-că a învăţat din experienţa răsboiuluĭ vamal, de care *a* suferit şi ea foarte mult, că ştim şi noĭ la nevoie să resistăm [2]). Al doilea (3). Austria nu mai are aşa mare nevoie de Ungaria cum avea altă dată.

Inainte debuşeul cel mai important al Austrieĭ era Ungaria, căcĭ Ungaria era ţara cea mai civilizată în apropiere de Austria. Ea avea nevoie de produsele industriale ale Austrieĭ, căcĭ civilizaţiunea nu înseamnă alt-ceva de cît înmulţirea nevoilor economice, carĭ se satisfac în mare parte cu produse industriale. Astă-zĭ însă, debuşeul cel mai important al Austrieĭ, e Romînia. Ungaria şi-a făcut o industrie. Ea însăşĭ cu industria eĭ factice are nevoe de tîrgul romînesc. Din exportul Austro-Ungarieĭ în Romînia peste 39 la sută sunt produse de ale industrieĭ ungureştĭ.

In asemenea condiţiunĭ trebue să avem nu numaĭ pe Austria alăturĭ cu noĭ, dar şi pe Ungaria. Avem în partea noastră în Austria, pe lîngă industrialĭ, pe consumatorul austriac, iar în Ungaria pe industriaşul ungur.

De ce să cedăm noĭ Austro-Ungarieĭ tîrgul nostru de desfacere industrial, numaĭ pentru importul cerealelor noastre la dînsa, cînd pentru aceasta avem deja debuşeurĭ? Dacă Austro-Ungaria nu no dă debuşeurĭ pentru vite, n'avem de ce să cedăm! Cînd eĭ vor şti că noĭ suntem conştienţĭ şi că nu vom ceda, poate că siliţĭ de interesele lor vor ceda şi eĭ în parte.

Şe obiectează că nu 'ĭ-e teamă Austro Ungarieĭ atît de Romieţa, cît de faptul că dacă ne acordă nouă aceste avantage, atunci pe baza clauseĭ raţiuneĭ celeĭ mai favorizate, va trebui să lase liber şi importul vitelor din Rusia.

Insă, pe cînd noĭ avem nevoe de a exporta mai mult porcĭ, Rusia exportează mai mult caĭ. La rigoare s'ar putea stipula în convenţia dintre noĭ şi Austro-Ungaria *o clausă de favoizare restrînsă*, în virtutea căreia, pentru anumite articole, pentru carĭ ni s'ar acorda nouă scăderĭ de taxe, nu se va acorda şi celor-l'alte ţărĭ, cărora li s'ar

1. V. Kogălniceanu, Legislaţia agrară, pag. 42.

1. Să se vadă în opera noastră — Politica agrară şi vamală—în deosevi pag. 33—69.

1. Vezi opt. citat, pe lîngă pasagiile deja citate şi pag. 66—67.

2. Vezĭ în op. citat pag. 48—58 şi broşura d. prof, Karl Grümberg „Die Erneüerung der Handelsverträge mit den Balkanländern.

3. Vezĭ op. citat pag. 66—71.

acorda clausa naţiuneĭ celeĭ maĭ favorizate.

Dar în sfîrşit, clauza nu e greŭ de găsit dacă ştim ce să cerem şi ce să oferim. Ceea ce e important, este că avem cu Austro-Ungaria o convenţiune comercială, în care să intre şi convenţiunea veterinară, iar în privinţa modalităţeĭ acesteĭ convenţiuni să luăm măsurĭ absolut sigure, pentru ca să nu se maĭ oprească intrarea vitelor noastre sub diferite pretexte.

Pentru ca să avem absolută siguranţă avem nevoe de o clausă în tratat, în virtutea căreia, în cas cînd o parte contractantă şi ar călca angajamentele să se poatt denunţa, saŭ suspenda imediat convenţiuuea.

Avem şi astă-zĭ în tratate clause de denunţare. Iusă ce se întîmplă? Denunţarea avînd efect tocmaĭ peste un an, noĭ fiind un stat mic, oamenĭĭ noştri politicĭ, nefiind cea maĭ mare parte destul de energicĭ, pînă într'un an se aranjează lucrurile. Pentru ca să aĭ o ctauză eficace în această privinţă, trebue să poţĭ denunţa convenţiunea cît maĭ iute. Jdeia la care am ajuns am văzut-o preconisată şi de camera de comerţ din Iaşĭ, şi anume, că în cas, cînd Austro-Ungaria n'ar respecta tratatul, să fie o clausă, care să permită orĭ cînd snspendarea luĭ.

Dar, dacă am avea noĭ o clausă în aşa fel în cît, cînd sub pretexte veterinare, Austro-Ungaria ar împiedica importul vitelor noastre, să putem imediat să-ĭ închidem şi noĭ graniţele printr'un simplu avis, care s'ar trimite de guvernul nostru ministruluĭ Austro-Uungarieĭ din Bucurescĭ, fi va o asemenea clausă eficace? Ea va fi absolut eficace pentru că dacă ar şti Austro-Ungaria că dacă astă-zĭ, sub pretexte veterinare, opreşte intrarea vitelor nóstre mîine avem mijlocul să-ĭ oprim mărfurile la graniţă, nu ar maĭ comite acest abus.

Ce perturbare mare s'ar face în comerţul Austro-Ungarieĭ, cînd i am închide noĭ graniţele şi ce presiune ar face el asupra guvernuluĭ sĕŭ

Dar se poate zice: Cum ar admite Austro-Ungaria o asemenea clausă, în virtutea căreia exportul eĭ în Romînia ar fi la discreţia noastră. Noĭ am putea abusa oprind importul mărfurilor austro-ungare fără motiv.

Aceasta nu se poate întîmpla şi iată de ce: închiderea graniţelor din partea noastră însemnează şi închiderea graniţelor din partea Austro-Ungarieĭ, ca măsura de represaliĭ. Noĭ, carĭ avem interes să facem export de vite, la dînsa, nu vom avea interes să închidem fără motiv graniţele Austro-Ungarieĭ, ca să ni se oprească si nouă exportul vitelor.

Noĭ am avea nevoe şi de produsele industriale ale Austro-Ungarieĭ şi dacă le am închide graniţele, am face-o numaĭ pentru ca acesta ar fi singurul mijloc, ca să se respecte tratatul.

Iată cam cum ar trebui să se facă o asemenea clausă: *Cînd s'ar constata în mod oficial şi neîndoinic că vitele carĭ aŭ certificat că sunt sănătoase de la veterinariĭ noştri oficialĭ, sunt oprite de a intra în Austro-Ungaria, fără învoirea a însăşĭ autorităţilor noastre de la graniţă' pentru casurĭ excepţionale, saŭ că este oprit transitul, executarea tratatuluĭ să se poată denunţa saŭ suspenda imediat; iar produselor Austro-Ungarieĭ să li se poată aplica în termenul cel maĭ scurt, numaĭ printr'un simplu jurnal al consiliuluĭ de miniştri şi printr'un avis trimis reprezentanţilor săĭ din Romînia taxe prohibitive prevăzute într'un anume tarif de răsboiŭ. De asemenea trebue să oprim şi noĭ imediat Austro-Ungarieĭ transitul prin Romînia spre Orient.*

Dar pentru a ajunge la acest resultat trebue să punem la dispoziţia Austro-Ungarieĭ în mod loial tîrgul noctru de desfacore industrial. Nu trebue să facem cum aŭ încercat să facă delegaţiĭ Romînieĭ însărcinaţĭ la 1886 cu tratativele pentru încheerea unuĭ tratat de comerţ cu Austro-Ungaria, carĭ deşi cereaŭ favorurĭ marĭ pentru agricultură pe carĭ nu le obţinusem înainte de la nicĭ un alt stat, cum de ex. Germania, insă refusaŭ Austro-Ungarieĭ clausa naţiuneĭ celeĭ maĭ favorisate pentru o serie de articole carĭ aveaŭ mare importanţă pentru exportul săŭ [1])

III. Printr'o încurajare exagerată a industrieĭ naţionale, agricultorĭĭ carĭ formează majoritatoa populaţiuneĭ Romînieĭ vor păgubi. fiind siliţĭ să plătească obiectele de consumaţiune mult maĭ scump. Eĭ vor păgubi nu numaĭ ca consumatorĭ de produse industriale necesare existenţeĭ lor; dar şi ca consumatorul de produse industriale necesare producţiuneĭ lor agricole. Tocmaĭ acum cînd a inceput şi agricultura noastră să se servească de pluguri perfecţionate şi de maşinĭ d. ministru de finance în proiectul săŭ de tarif vamal pune taxe exagerate pe ferul lucrat, pentru ca să se înfiinţeze şi la noĭ industria metalurgică, deşi n'avem fier în ţară.

D-sa e de părere oă se pot înfiinţa la noĭ foarte uşor şi industrĭĭ pentru carĭ n'avem materie primă în ţară.

Iată ce zice d-sa într'un discurs: [2])
«Nu este însă destul să cerem protecţiunea industriilor derivate din agricultură, aceasta ar fi o eresie economică căcĭ orĭ ce industrie fără excepţiune poate aduce foloase ţărĭĭ Deşi noĭ n'avem în ţară toate materiile prime necesare industriilor, am putea înfiinţa cu folos fabricĭ, carĭ să transforme materiile prime importate. Nicĭ Italia n'are fier, nicĭ Elveţia n'are bumbac—de alt-fel ca toată Europa in genere— şi cu tóte acestea iudustriile de acest fel sunnt înfloritoare, în ambele ţărĭ. Italia care n'are nicĭ cărbunĭ, nicĭ fier a b tut la ultima licitaţiune a noastră, pentru comanda unor vagoane pe Germania, care trece cu drept cuvînt ca stăpîna acesteĭ industrĭĭ.

E adevărat, că o mulţime de ţărĭ din Occident aĭ inductrĭĭ înfloritoare, la carĭ materia primă e adusă de aiurea. Insă acele industrĭĭ aŭ capital eftin. Nu, fiind-că n'avem materia prinsă în ţbră, susţinem că nu se pot funda azĭ la noĭ industriile marĭ, ci fiind-că n'avem capital eftin.

Dacă am avea capital eftin, am putea cumpăra materie primă de aiurea şi face industrĭĭ. Şi dacă am preferi, că atuncĭ cînd vom începe să înfiinţăm industrĭĭ, sa începem a înfiinţa maĭ întîĭ de acelea a căror materie primă se găseşte în ţară, e, fiind-că in acest caz am avea şi noĭ cel puţin o parte din capital, materia primă relativ maĭ eftină.

IV. De asemenea agricultorĭĭ vor fi isbiţĭ şi ca contribuabilĭ prin încurajarea industrieĭ naţionale.

Un tarif protector trebue sa aibă taxele aşa de urcate în cît industrieĭ străine să nu-ĭ maĭ renteze de a exporta obiecte la noĭ, pentru ca să nu poată face concurenţă industrieĭ naţionale. Dacă taxa n'ar fi ridicată suficient, tot s'ar importa produse străine, carĭ ar împiedica prin concurenţa lor desvoltarea industrĭĭ naţionale. Iar resultatul ar fi, că industria naţională abia născîndă ar fi învinsă de cea străină; iar consumatorul ar plăti obiectele maĭ scump, fără a se ajunge la scopul dorit, adică la înfiinţarea industrieĭ în ţară.

Dacă însă taxele sunt ridicate aşa fel, în cît să se împiedice importul produselor străine, statul va pierde o parte din impositele indirecte ce ĭĭ provin din vămĭ şi golul făcut în budget din această cauză, va trebui să fie plătit de contribuabil.

De asemenea tot contribuabilul va plăti sub formă de imposite primele şi incurajările directe, pe carĭ le-ar da statul industrieĭ.

Dar statul e şi el consumator de produse industriale şi tot ce va pierde prin plata maĭ scumpă a acestor produse, tot contribuabilul va trebui să-l implinească.

In această privinţă găsim un exemplu foarte instructiv in publicaţia D-luĭ I. C. Petrescu «Agricultură şi industrie», unde se vede că C. F. R. plătesc industrieĭ naţionale uleiul mineral cu 53% maĭ scump ca cel din străinătate.

Dacă însă suntem contra tuturor măsurilor de încurajare a industrieĭ, care o ajută să câştige cât maĭ mult din vînzarea produselor, fie prin primele ce i se dă, fie prin monopolul de vînzare ce i se creiază, nu putem fi în principiŭ con-

1) Vezĭ în această privinţă—Documente diplomatice—Negociaţiuni pentru încheierea unuĭ tratat de comerciŭ cu Austro-Ungaria—1886 (cartea verde) Precum şi din op. citat cap.—Tratativele dintre Romînia şi Austro-Ungaria pentru încheierea unuĭ tratat de comerţ în 1886 (pag. 33—48).

2) Discursul rostit la banchetul industriaşilor şi comercianţilor. Voinţa Naţională 28 Martie 1903.

tra creăreĭ industrieĭ care ca orĭ-ce nouă activitate economică, nu poate de cît să contribue la îmbogăţirea ţăreĭ. Capitalurile naţionale saŭ streine care'şĭ găsesc câştigul prin înfiinţarea de industriĭ în ţară fără să ceară sacrificiĭ mariĭ de la stat şi consumator, trebuesc încurajate.

Insă, nu cu încurajărĭ costisitoare, adică, cu înlesnirĭ de a vinde produsele scump, ci cu înlesnirĭ de a produce cît maĭ ieftin pentru ca prin ieftinătatea produselor să poată lupta cu concurenţa străină.

D l Deputat M. Orleanu, cu ocasia discuţiuneĭ mesagiuluĭ în sesiunea aceasta, propusese, ca să se înfiinţeze în Galaţĭ, un teritoriŭ liber, unde să se poată stabili fabricĭ carĭ să primească materia primă din străinătate fără taxe, s'o confecţioneze şi s'o exporteze, rămînînd ca să nu se plătească taxe de cît în casul în care acele produse bruto saŭ confecţionate ar fi expediate din teritoriul liber spre cea-laltă parte a ţăreĭ.

O asemenea propunere ar trebui admisă numaĭ de cât, fiind-că nu numaĭ că asemenea fabricĭ nu cer nicĭ un fel de sacrificiŭ ţăreĭ, dar încă vor putea profita de instalarea lor puţiniĭ lucrătorĭ romînĭ carĭ ar fi angajaţĭ şi comercianţiĭ de la carĭ s'ar cumpăra pentru consumaţiunea locală.

In genere, nu se póte concepe de cît taxe fiscale pentru materiile prime din străinătate, aduse pentru nevoile industrieĭ, carĭ nu se găsesc în ţară, fiindcă, dacă nu s'ar stabili asemenea industriĭ, nicĭ materiĭ prime pentru trebuinţa lor nu s'ar aduce şi fiscul n'ar putea încasa de câf taxa fixală pe obiectele confecţionate importate.

Nimic maĭ justificat ca scutirea de taxe vamale pentru maşinele aduse din străinătate pentru trebuinţele industrieĭ. Dacă nu s'ar fi înfiinţat industriĭ, n'ar fi venit maşinĭ în ţarĭ şi statul n'ar fi avut ocasia să perceapă taxe vamale, aşa că prin aceasta el nu pierde nimic.

In acelaşĭ cas sunt cele maĭ multe din încurajările, ce se acordă prin legea pentru încurajarea industrieĭ naţionale, din 1887.

Aşa în art. 3 alin II-a se spune, că: «nicĭ o despăgubire nu se va cere de către stat saŭ comune pentru aşezarea mijloacelor de comunicaţiune menite a pune fabrica în legătură cu un drum mare, cu o staţie de cale ferată, cu un rîŭ, saŭ cu un canal navigabil».

Nicĭ o pagubă nu poate avea statul prin aceasta, pe cînd înlesnirea adusă industrieĭ profită economieĭ generale.

In alin. I al aceluiaşĭ articol se spune, că: «Industriile încurajate vor putea dobîndi gratis şi în deplină proprietate (întru cît proprietariĭ acelor industriĭ vor întruni condiţiile cerute de Constituţie pentru a dobindi proprietăţĭ rurale) saŭ in posesiune pînă la 90 anĭ, 1 pînă la 5 hectare de pămînt, *exceptînd căderile de apă*, pe orĭ-ce proprietate a statuluĭ, a comunelor etc.»

Sacrificiul de maximum 5 hectare pentru o industrie care trebue să aibă un capiial minim de 50.000 leĭ conform art. I al legiĭ, ar representa un cadou făcut de stat representînd 5 la sută din capitalul întrebuinţat în industrie, cinci hectare valorînd în medie 2500 leĭ.

Sacrificiul s'ar reduce în general la 1 şi 2 la şută din capitalul plasat în industrie, dacă ţinem socoteală, că suma de 50000 leĭ reprosintă minimul de capital ce trebue să se întrebuinţeze într'o industrie încurajată; iar 5 hectare represintă maximul de teren gratis, ce i se poate acorda. Şi chiar valoarea de 500 leĭ hectarul e relativ. ridicată. Aşa că sacrificiul n'ar fi prea mare, maĭ cu seamă, că nu trebue să ne temem, că se vor stabili prea multe industriĭ în ţară. Cu tóte acestea socotesc că nicĭ chiar industriaşiĭ nu ţin aşa de mult la acest dar şi nu e bine în principiŭ, ca Statul să dea din averea luĭ particularilor. Aceasta este un fel de prinzătură. Şi primele nu sunt justificate de cît în casul în care ai în ţară o industrie serioasă, care trăeşte maĭ mult din export şi care e concurată pe pieţele străine în mod nedrept de produsele industriale ale altor ţărĭ, cărora li se daŭ prime.

Dar nu ne putem plînge în mod serios de o asemenea minimă încurajare.

Am cere să se facă alt-ceva, care nu va costa pe stat nimic, care însă va înlesni stabilirea la noĭ a industriaşilor străinĭ serioşĭ, cărora s'ar mulţumi pentru capitalul lor cu un beneficiu puţin maĭ mare ca cel, pe care îl obţin în străinătate, fără a spera în beneficiĭ exagerate, graţie sacrificiilor statuluĭ.

Ar trebui să se facă o lege care să permită străinilor de a dobîndi terenurĭ rurale pentru un număr de hectare, al căruĭ maximum să fie fixat tot de lege şi care va fi suficient pentru stabilirea uneĭ fabricĭ cît de marĭ.

Ni s'ar putea obiecta, că la aceasta se opune art. 7 § 5 din Constituţie, în care se spune că: «Numaĭ Romînĭi pot dobîndi imobile rurale în Romînia».

Dacă am fi de părerea juriconsulţilor, carĭ cred că art. 7 § 5 din Constituţiune e numaĭ un principiŭ, fără sancţiune şi că trebue să vie o lege care să stabilească modalităţile de aplicsre ale acestuĭ principiu, nicĭ discuţiune n'ar maĭ încăpea asupra cestiuneĭ, dacă s'ar putea face o lege în sensul arătat maĭ sus.

Noĭ însă suntem convinşĭ, că acest articol conţine o dispoziţie imperativă cu sancţiunea nulităţilor actelor carĭ s'ar face contra dispoşiţiunilor sale şi că această dispoşiţie constituţională e absolut necesară pentru a garanta păstrarea moşieĭ strămoşeştĭ în mîinile Romînilor, fiind strînsă legătură între naţionalitate şi stăpînirea pămîntuluĭ rural

Cu toate acestea, suntem pentru votarea uneĭ asemenea legĭ, fiind-că nu socotim, că prin faptul de a se permite străinilor să dobîndească pămînturile rurale strict necesare stabilireĭ fabricilor, am risca cum-va ca proprietatea rurală să treacă în mîna lor. Aşa că nu s'ar face ceva contra scopuluĭ şi intenţieĭ Constituanteĭ. Dar făcîndu-se aceasta, sa dă mijlocul străinuluĭ ca să-şĭ stabilească industria definitiv în ţară şi poate cu vremea s'ar stabili şi el şi chiar s'ar naturalisa.

Şi nu ne poate fi de cât de folos naturalisarea industriaşuluĭ şi naturalisarea capitaluluĭ săŭ (1).

In art. 4, se vorbesce de scutirile pe 15 anĭ de taxe vamale a maşinelor necesare fabricelor şi a materiilor prime carĭ ar intra în fabricaţiunile lor şi de carĭ nu s'ar afla cantităţĭ îndestulătoare în ţară (alin, b. şi c.)

Despre acestea am vorbit deja.

Avem însă de adăogat o observaţiune cu privire la materiile prime. Suntem de părere ca să se permită scutirĭ de vămĭ şi pentru maĭ mult timp pentru materiile prime, carĭ nicĭ nu se produc, nicĭ nu se pot produce în ţară.

Aşa însă cum e făcută legea, ca să se scutească de vamă materiile prime, carĭ nu s'ar găsi în cantităţĭ îndestulătoare în ţară, după părerea consiliuluĭ de miniştri, se póte da naştere la abusurĭ. E destul să citez cazul recent al fabricei Wachtel din Iaşĭ, care a fost scutită de taxe vamale pentru cînepa importală, când d. Aurelian a fost Ministru de Domeniĭ în ultima dată.

Dacă n'avem cînepă în ţară, trebue să încurajăm producţiunea eĭ, fiind-că agricultura are toate condiţiunile prielnice de a produce şi cînepă la noĭ. Aşa că, în această privinţă e juctificată taxa pe cînepă ce a pus'o d. Costinescu în proectul săŭ de tarif vamal.

In alin. a al acestuĭ articol, se prevede pentru industriile încurajate scutirĭ de imposite directe pe 15 anĭ.

Sacrificiul nu e prea mare, fiind că industriaşul va plăti ca orĭ care locuitor impositul personal şi dările pentru cele-l'alte proprietăţĭ pe care le-ar a-

---

1. D-l Profesor N. Basilescu propune, ca să se modifice legea civilă în sensul ca să se considere drept imobile urbane, clădirile făcute la sate. Aceasta ar avea după d-sa avantagiul că nu s'ar nesocoti de loc art. 7 § 5 din Constituţie, care se referă la codul civil în ce priveşte deosebirea imobilelor în urbane şi rurale. In loc să se ia această cale indirectă, am preferi să se spue lămurit în lege, ca un străin poate dobîndi pămînt rural, de ex. pînă la 10 hectare, cu învoirea guvernuluĭ spre a stabili un stabiliment industrial şi că acest pămînt în caz de desfiinţare a industrieĭ se va vinde forţat de ministerul de Finance într'un an de la acéstă desfiinţare, dacă pînă atuncĭ un l'a vîndut de bună voie unuĭ Romîn însuşĭ proprietarul. Aceasta n'ar fi de loc contra spiritului art. 7 § 5 din Constituţie. In proectul de lege pentru încurajarea industrieĭ naţionale sunt dispoziţiunĭ corespunzătoare maĭ bune. Se acordă şi utilisarea căderilor de apă, acest foarte util şi foarte eftin motor al industrieĭ, iar terenurile se plătesc cu preţurile. cu carĭ se vînd pămînturile rurale în loturĭ la sătenĭ.

vea, ar fi scutit numaĭ pentru stabilimentul sĕŭ industrial de patenta şi fonciera, atât cea corespunzătoare construcţieĭ cât şi a terenuluĭ. Dacă nu s'ar fi stabilit o asemenea industrie, statul n'ar fi luat imposit de cât fonciera pentru teren. Or, el face sacrificiul acesteĭ fonciere pe 15 anĭ, pentru ca după acest timp să ia un impozit mult maĭ mare pentru stabilimentul industrial ca fonciera şi patenta, cu care va compensa impositele la care a renunţat. Tot în acest articol, găsim concesiunĭ cu privire la transportul pe C. F. R. al fabricatelor industriilor încurajate, al materiilor prime şi al maşinelor lor. In principiŭ, suntem contra orĭ căror privilegiĭ în ce priveşte transporturile pe căile ferate. Statul, exploatînd căile ferate trebue să scoată ca orĭ-ce industriaş cheltuelile de exploatare şi de amortisare a capitaluluĭ. El nu trebue însă să caute a cîştiga din această exploatare pentru că înlesnirea transportuluĭ este o necesitate pentru desvoltarea Economică şi deci pentru progresul Ţăreĭ. Orĭ ce scădere la preţul transportuluĭ peste cheltuelile de regie şi amortisare, echivalează cu o primă ce s'ar da industrieĭ care profită de ea. Scăderile de tarif, ca şi primele nu sunt justificate de cît pentru produsele carĭ se exportă, atunci cînd ele se află pe pieţele străine în concurenţă cu produsele altor ţărĭ ajutate prin reduceri de tarif pe căile ferate. Nu poate fi vorba de reduceri de transport pentru produsele industrieĭ naţionale, carĭ sunt destinate în cea maĭ mare parte consumaţiuneĭ interne, de cît atunci cînd ele ar fi concurate în mod nedrept prin tarifele scăzute ale ţărilor vecine şi prin cele de penetraţie, conform convenţiilor internaţionale. Tot în art 4 alin. f. găsim următoarea dispoziţie foarte justificată. «Orĭ-ce produse importate, carĭ nu vor avea similare în ţară, vor primi oare-care transformare industrială în ţară şi apoĭ se vor reexporta, vor dobîndi în momentul reexportăreĭ restituirea taxelor vamale de import».

De asemenea e justificat art. 5: «Pentru furniturile statuluĭ, judeţelor şi comunelor se vor preferi în condiţiĭ egale, produsele fabricate în ţară», fiind că nu se cere nicĭ un sacrificiŭ din partea acestor autorităţĭ.

In afară de acestea, sunt îndreptărĭ legislative şi judiciare, carĭ dacă s'ar face ar aduce marĭ înlesnirĭ industriilor, fără sacrificiĭ. Trebue să se pue capăt arbitrariuluĭ administrator care există azĭ. Intr'adevĕr, după art. 144 din legea sanitară în tóte cestiunile relativ la higiena industrială, decisiunile autorităţilor administrative locale (primarul, sub-prefectul) sunt supuse la apel, către consiliul de higienă publică, al cărui vot i-l execută prefectul; iar în contra decisiunilor prefecturuĭ şi consiliuluĭ de higienă publică, se póte face apel la Ministru.

Se vede bine, cum industriaşiĭ sunt la discreţia administraţieĭ, care sub pretext de insalubritate le póte închide stabilimentele.

Trebue instituită o judecată serioasă şi independentă şi pentru asemenea casurĭ.

Capitalurile străine dacă nu vin la noĭ şi dacă în tot casul cer dobînzĭ marĭ e din causa nesiguranţeĭ. Cu cît într'o ţară e maĭ multă nesiguranţă şi arbitrar, cu atît creditul e maĭ restrîns şi dobînzile maĭ marĭ.

Pentru ca un capitalist strein să pótă stabili o industrie la noĭ are nevoe de prea multe protecţiĭ pentru a obţine avantagiile legeĭ pentru încurajarea industrieĭ naţionale, cît maĭ marĭ posibile, pentru a nu le pierde din causa şicanelor administrative, pentru a nu risca să i se închidă stabilimentul ca insalubru din cauza arbitrariuluĭ administrator. Or, toate aceste, protecţiĭ el le plăteşte şi pentru aceasta are nevoie de a i se asigura beneficiĭ de cîte 30 la sută, pe carĭ le plătim tot noĭ consumatoriĭ şi contribuabiliĭ.

După art. 122 din vechea lege comercială într'o societate anonimă trebuie ca majoritatea administratorilor să fie Romînĭ; iar după modificarea adusă acestuĭ art. în 1900 se cere ca cel puţin a treia parte din administratorĭ să fie Romînĭ.

Inţeleg dispoziţia următoare din acest articol unde se spune că; «In societăţile ale căror statute permit dobîndirea de imobile rurale alte e de cît cele destinate la construcţia unuĭ stabiliment industrial, majoritatea administratorilor să fie Romînĭ», fiind-că nu trebue ca imobilele rurale să cadă în mîna streinilor, Pentru aceasta însă, această dispoziţiune nicĭ nu e suficientă, find-că sunt societăţĭ cu capital strein ca societate de asigurare «Dacia-Romînia» care a cumpărat moşiĭ pentru vre-o 30.000.000, deşi nu acesta e scopul eĭ şi unde administratoriĭ romînĭ slujesc de intermediarĭ pentru trecerea pămînturilor rurale în proprietatea capitaliştilor streinĭ, contrar spiritului art. 7 din Constituţie.

Nu înţeleg însă, pentru ce se cere, ca ir toate societăţile anonime. să fie cel puţin a treia parte din administratorĭ romînĭ. Dacă s'ar face la noĭ în ţară o societate anonimă cu capital strein pentru o exploatare industrială oarecare, ar fi natural că în consiliul de administraţie să intre persoanele cele maĭ interesate, ca cele carĭ aŭ maĭ multe acţiunĭ; saŭ cele maĭ pricepute într'o asemenea exploatare, în care aŭ încredere acţionariĭ capitaliştĭ streinĭ.

De ce oare îĭ obligă să aibă în consiliul de administraţie şi Romînĭ, carĭ dese orĭ nu varsă nicĭ un ban şi primesc acţiunile tot de la copitaliştiĭ streinĭ şi n'aŭ nicĭ o competinţă technică Se sileşte prin lege în mod indirect pe ceĭ care îşĭ plasează capitalurile în industrie la noĭ, să-şĭ mărească cheltuelile, plătind şi pe aceştĭ administratorĭ romînĭ.

Or dacă'şĭ măresc cheltuelile, trebue să li se mărească şi beneficiile: Şi din nenorocire, adese orĭ Romînĭ carĭ iaŭ dividente fără să fi depus capital şi jetóne de prezenţă fără a depune o muncă serioasă şi pricepută în vederea exploatăreĭ industriale sunt întrebuinţaţĭ şi eĭ la ceva, la exploatarea statuluĭ şi a consumatoruluĭ. Ei sunt aceia, carĭ sunt însărcinaţĭ să stăruiască pentru obţinerea diferitelor prime şi scutirĭ, pentru oţinerea de contracte de furniturĭ în condiţiĭ onerose pentru stat, pentru obţinerea monopoluluĭ de desfacere în ţară pentru produsele stabilimentelor lor industriale prin punerea de taxe urcate pe importul produselor similare din străinătate. Asemenea dispoziţiunĭ ar trebui să dispară din legislaţia noastră; iar o reformă morală ar fi destul de avantajoasă pentru stabilirea unor anumite industriĭ la noĭ fără prea marĭ sacrificiĭ materiale.

Stabilirea industrieĭ depinde de ieftinirea capitaluluĭ, care la rîndul săŭ atîrnă de credit. Or, creditul va fi cu atît maĭ mare, cu cît va fi maĭ multă siguranţă în ţară, o justiţie maĭ prompt ă administraţie cinstită şi cît maĭ puţin arbitrară,

In resumat; *Inţelegem să i se dea industrieĭ toate încurajările pentru a putea produce cât maĭ ieftin, dar să se caute a se evita cît maĭ mult încurajările de acelea, carĭ o ajută să vîndă scump stabilindu-se un monopol intern în dauna Statuluĭ şi a consumatoruluĭ.*

Fiind că industriile marĭ carĭ s'ar stabili in ţară n'ar putea produce în mod firesc, adică fără încurajărĭ, din cauza concurenţeĭ produselor similare din străinătate, carĭ aŭ condiţiunĭ maĭ uşoare, ne fiind silite ca ale noastre să plătească maĭ scump lucrătoriĭ pe carĭ îĭ aduce din altă parte, să plătească maĭ scump capitalurile, ne avînd amortisate instalaţiunile, ne avînd nicĭ judecata promptă şi lipsa de arbitrar din străinătate, e de preferat şi pentru capitalurile străine şi pentru noĭ, ca ele să se plaseze la noĭ în acele industriĭ, unde găsesc deja o parte din capital în ţară, ca materie primă şi carĭ aŭ deja condiţiunĭ uşoare de desvoltare faţă cu situaţia generală economică a ţăreĭ.

Străiniĭ, carĭ aŭ capitaluri de plasat, să le plaseze în agricultură, căci vor profita de ele şi proprietarul şi muncitorul român.

Străiniĭ să plaseze capitalurile lor în industriile extractive, căci vor profita pe lîngă proprietariĭ şi lucrătoriĭ români, ţara în general, care graţie progreselor uneĭ asemenea industriĭ, va avea o parte din capitalul orĭ-căreĭ industriĭ, materia primă ieftină. De asemenea vom avea ieftin motorul orĭ-căreĭ industriĭ, petrolul.

Cu chipul acesta ne vom apropia şi noĭ maĭ repede de condiţiunea primordială a formăreĭ orĭ-căreĭ industriĭ, capitalul ieftin.

Capitaliștiĭ străinĭ maĭ pot întrebuința capitalurile lor în industriile agricole, pe carĭ le putem încuraja chiar de astă dĭ, nu numaĭ fiind-că, grație lor maĭ dăm un debușeu și în țară agricultureĭ, dar și fiind-că aceste industriĭ aŭ chiar astă-zĭ condițiunĭ prielnice de dezvoltare, avînd ieftină o parte din capital, materia primă.

Pentru aceste industriĭ ca și pentru cele extractive n'avem așa mare nevoe de lucrătorĭ străinĭ, pentru că pentru ele nu se cere o educație technică atît de dezvoltată ca la industriile marĭ. Pentru unele din aceste industriĭ, cum e aceea a lemnuluĭ, putem întrebuința pe muncitoriĭ agricolĭ, în timpul lor liber, cînd nu sunt ocupați cu muncile cîmpuluĭ și face ca și eĭ să cîștige maĭ mult, muncind tot anul, nu numaĭ o parte. Aceasta nu se poate face pentru industriile marĭ, unde lucrătoriĭ trebue să lucreze în permanență și unde se cere o educație technică desvoltată.

Iar în ce privește încurajările cu oare carĭ sacrificiĭ bănești, înțelegem să le dăm, dar și acele moderate, industriilor agricole, fiind-că ele sunt un debușeŭ pentru agricultură, contribuesc la însăși dezvoltarea agriculturei și fiind-că acestea de o cam dată pot ca, grație încurajărilor date într'un timp relativ scurt, să trăiască de sine, fără protecție. Celel'alte industriĭ marĭ cu toată protecția noastră nu vor rensi de cît în epoca în care vom ajunge, să avem în țară condițiile lor absolut necesare, adică capitalul ieftin și brațe.

Într'o țară în care sunt aceste condițiĭ, se pricepe încurajarea industrieĭ pentru ca concurența inddustriilor străine să nu o împedice să prindă rădăcinĭ. Tot-d'auna e greŭ ca o industrie începătoare să concureze cu o industrie care are deja personalul experimentat, debușeurĭ asigurate și o mare parte din capitalul pentru instalațiunĭ și mașinĭ amortisat.

Să luăm exemplu de la Danemarca, care pe la 1866 era într'o stare aproap identică cu a noastră și care a ajuns astă-zĭ într'o stare economică foarte înaintată, grație dezvoltăreĭ aduse agriculturei și industriilor agricole, iar nu grație desvoltăriĭ industriilor marĭ.

Nu putem imita Rusia, unde statul singur din cauza influenței sale politice, a putut împrumuta o bună parte din capitalurile întrebuințate în industrie. Statul nostru, nu numaĭ că nu trebue să se împrumute, dar și de ar vrea n'ar avea de unde.

De altmintrelea iată ce zice despre Rusia Leon Poinsard în cartea sa *Libre èchange et protection*: «Țărĭ ca Rusia carĭ aŭ pretențiunea de a desvolta la ele industria mare, grație unuĭ tarif vamal exagerat, reușesc numaĭ a atrage numeroșĭ străinĭ foarte întreprinzătorĭ. Această situațiune presintă un îndoit pericol: 1) Maĭ întîĭ prin înființarea unoĭ grele taxe vamale carĭ apasă în mod simțitor clasele sărace în profitul străinilor carĭ dețin în majoritate industria; 2) O mare parte din străiniĭ atrașĭ în Rusia de sistemul protecționist, părăsesc țara, după ce aŭ făcut avere, luînd cu dînșiĭ o mare parte din averea făcută, ceea ce constitue o exportațiune de capital constantă și importantă în profitul străinătățeĭ».

Cît despre Ungaria, care a găsit capitalurile ieftine, grație relațiunilor sale cu piața austriacă, se știe că industria eĭ protejată la extrem, e cu totul factice.

Termin cu următoarea observație făcută de d-l N. Filipescu, printr'o scrisoare ce a adresat'o acuma d-luĭ Președinte.

Proiectul de tarif reprezintă o urcare a sarcintlor de cel puțin 15 milioane. In cazul cel maĭ rău, ar trebui ca aceste 15 milioane, să se redea agriculturei, fie sub forma descăderĭ de imposite, saŭ înlesnirĭ de transporturĭ, fie sub formă de alte îmbunătățirĭ.

Vedeți D-lor, că situația e gravă și că trebue să luptăm cu toțiĭ prin întruniri publice, prin petițiunĭ către autoritățile publice, prin scrieri, și orĭ-ce alt mijloc de propagandă, pentru ca o asemenea politică vamală nefastă țăriĭ, ca aceea a guvernuluĭ să nu se poată isbăvi.

(Aplause prelungite).

Congresul nostru

De la ora 2 până la 7, adică timp de 5 ceasurĭ, publicul ales și distins căre a umplut sala Edison, a urmărit cu o atenție pasionată, pornită din sentimentul uneĭ marĭ cauze ce trebuia apărată, dezbaterile de un viŭ interes ce aŭ ilustrat congresul agricultorilor.

Discuția cum era și firesc, a fost liniștită și demnă, cu toată marea însemnătate materială a problemeĭ ce era pusă în discuțiune. Toțĭ oratoriĭ s'aŭ silit să menție dezbaterea la un nivel înalt, discutiud obiectiv și rece întregul complex al mareĭ probleme economico-naționale care se cristalizează în teoria agrarismuluĭ față de industrialismul așa cum îl înțeleg apărătoriĭ săĭ zeloșĭ.

Chestiunea tarifuluĭ vamal și a industrializăreĭ țăreĭ, nu este dintre acelea carĭ pot aprinde ușor masele saŭ în jurul cărora să se nască agitațiunĭ populare. Prin felul lor, ele prezintă oare-cum o anumită aridităte, și trebue, de sigur, o oare-care cultură iutelectuală pentru a le putea pricepe în toate raporturile lor.

Publicul care a umplut sala Congresuluĭ a dovedit că era admirabil pregătit pentru discuțiunea ce avea să urmeze. Timp de 5 ore a stat loculuĭ, ascultînd cu însuflețire discursurile rostite și accentuind, cu entuziasm, prin aplauze îndelungate, pasagiile importante din aceste discursurĭ. A fost un singur suflu, o singură idee, un singur dor. Nicĭ o notă disonantă.

Oratoriĭ aŭ fost ascultați într'o tăcere, care trăda atenția vie, participarea sufletească și mintală la ceeace se spunea de pe înălțimea tribuneĭ.

A fost o întrunire cu adevărat național-romînească, cu toate că scopul eĭ a fost, înainte de toate economic. Oratoriĭ aŭ arătat legătura intimă și adîncă ce face ca problema ridicăreĭ agriculturei pe toate căile să fie nedespărțită de propășirea neamuluĭ romînesc, de întărirea națiuneĭ noastre pe solul Patrieĭ. Aŭ fost momente de frumos entuziasm în sală, cînd toțĭ ceĭ de față, într'un elan unanim, aŭ aplaudat cu tărie pe oratorul care făcea la tribună apologia agriculturei din punctul de de vedere al menținereĭ și consolidăreĭ naționale.

Partea economică, firește, a fost tratată cu aceeași măestrie și a cuies aceleași aprobărĭ generale.

Toțĭ aceĭ carĭ aŭ luat cuvîntul aŭ explicat pe larg și în amănunt mecanismul și felul acestuĭ tarif pe care guvernul voește să'l voteze cu o grabă remarcabilă, tendințele luĭ și ținta pe care o urmărește.

Toate pozițiile și taxele vamale aŭ fost examinate, analizate și criticate. Rezultatul a fost cel așteptat. Nu s'a exagerat, nu s'a pus chestia dintr'un anumit punct de vedere, n'a fost partialitate; critica a fost teribilă, cu efect sigur, la simpla înșirare a taxelor vamale. A fost o constatare generală, o impresie unică: Tariful vamal este un dezastru pentrn țară, pentru consumațiunea generală și pentru toțĭ contribuabiliĭ.

Concepția economică care a prezidat la alcătuirea acestuĭ tarif vamal, duce la niște rezultate despre care nicĭ un romîn nu poate susține că vor fi un bine pentru viitorul acesteĭ țărĭ.

Cu ce se va solda această concepțiune economică?

In direcția economică prin scumpirea vieteĭ, prin neglijarea tuturor intereselor relative la agricultură, prin urcarea indefinitivă a impozitelor directe.

In direcția socială națională, prin înmulțirea și intrarea peste măsură a elementelor străine, slăbirea elementuluĭ romînesc național.

Toate acestea aŭ fost puse într'o perfectă lumină de oratoriĭ carĭ aŭ ilustrat erĭ cauza agrară și carĭ, prin cuvîntările lor însuflețite de o convingere adîncă și în studiĭ complecte, aŭ reușit să transforme în agrarienĭ entuziaștĭ pe toțĭ aceĭ carĭ aŭ asistat la congres.

Cu un cuvînt, Congesul a fost

un mare cîştig pentru cauza agrară, un succes pentru ideile pe carî le apărăm de atîţea anî cu o convingere nestrămutată şi pe carî nu vom înceta a le apăra şi de azî înainte cu aceeaşî credinţă ca şi pănă acum.

* * * V. M. K.

Duminică 7 Martie la orele 2 şi jum., după amiazî, a avut loc în sala Edison din Capitală, congresul convocat de Societatea agrară, pentru a protesta în contra taxelor asupritoare din noul proect de tarif vamal, care protejează industria în dauna agriculturei.

Am remarcat între alţiî pe d-niî : Şt. D. Grecianu, preşedinte; Sava Şomănescu, vişe preşedinte ; N. St. Cesianu, C. Colibăşanu, N. Negri, Poenaru Bordea D. Comşa, D Darvari, Ed. Ghica, N. Cincu, Prinţul M. Cantacuzino-Galaţi, Virgil Toroceanu, Vasile Brezeanu, Anagnostiadi, General Manu, G. Gr. Cantacuzină, Take Ionescu, B. Misir, Assan, Const. Alimănişteanu, C. Bălăceanu, G. Vlahuţi-Slătineanu, Paul Grecianu, Gr. G. Cantacuzino, Şerban Cantacuzino, Ion Lahovari, C. Amiral Urseanu, C. Chiru, C. Pariano, N. Harissiadi, Col. Giurăscu, V. Apostoieanu, Nicoleanu C. Mavrodin, Emil Lahovary, M. Vlădescu, Morandini, N. Cucu, Şt. Emil Miclescu, Al. Alimănişteanu, general dr. Ş. Georgescu, Iarca S. Arion, A. Vlahutz, Barbu Catargiu, Vasile M. Kogălniceanu, etc.

Discursul de deschidere al d-luî preşedinte Şt. D. Grecianu

Domnilor Agricultorî,

Am luat angajamentul prin primul Congres ce am deschis, ca să reprezintăm interesele Dv. de atuncî încoace.

Societatea aceasta cu sprijinul moral şi material ce iaţî acordat a păşit înainte şi are dorinţa să facă ceea-ce i-aţî recomandat, adică chiar o mare expoziţie, care să fie expresiunea munceî noastre naţionale.

Dacă acum, în mod extraordinar, a crezut de necesitate de a vă convoca din noŭ, cauza este că una din dorinţele şi trebuinţele cele maî marî ale agriculturei, are nevoe de luminile Dv. Este vorba că proectul de lege asupra tarifuluî vamal care s'ă prezintat Camerilor de către guvern tot în spiritul legilor pe carî le aţî criticat în Congresul de la Decembrie 1902, este alcătuit şi maî mult spre protecţiunea industriilor şi în dauna agriculturei.

Guvernul în loc să se ocupe de interesele superioare ale agriculturei spre a le apăra în viitoarele convenţiî comerciale, le sacrifică şi le compromite pentru realizarea uneî iluziunî, de a se înfiinţa astă-zî o mare industrie la noî.

Pentru acest scop ne-am crezut siliţî a face Congresul acesta.

Tocmaî precum ne temeam atuncî) vedem şi acum că tariful general ce se desbate în Camere, în loc de a proteja interesele agricultorilor, din contra le loveşte; viaţa în genere o scumpeşte în ţară şi cheltuelile agriculturei le îngreuiază.

De aceia am crezut de trebuinţă, să vă rugăm de a vă aduna cu noî împreună, pentru a chibzui asupra situaţiuneî, care este de o mare necesitate şi care nu putea să sufere întîrziere, căcî sesiunea ordinară a Camerilor s'a isprăvit şi această suplimentară poate să înceteze din zi în zi şi să ne găsim în faţă cu aceste proiecte, devenite legî păgubitoare pentru noî.

Interesul e foarte mare, căcî trebue să ne gîndim că; deşi suntem o ţară mică care nu poate comanda puterilor celor l'alte, care ar avea scopul de a încheia tractate comerciale cu noî, dar totuşî aşa cum suntem, putem să ne gîndim la apărarea intereselor noastre industriale şi agricole, fără a ne rătăci în proiecte pentru a cîştiga deodată şi cu grăbire, o industrie maî presus de cît puterile noastre şi a sacrifica aceia ce avem în locul acelora ce voim să le creăm de azî înainte.

Bogăţia pămîntuluî ce am moştenit de la părinţiî noştri, am convertit-o cu încetul maî mult în cîmpiî pentru agricultură, nădăjduind astfel a ne îmbogăţi pe o cale maî sigură, dar vedem că deşi numaî cultura pămîntului ne-a ţinut şi ne ţine pănă acuma, deşi tot cu dînsa ne lăudăm că suntem o ţară în eminamente agricolă, deşi tot printr'însa avem credit în ţară şi în străinătate, dar rezultatul nu a fost atins, căcî îmbogăţirea adevărată nu avem şi astă-zî ne dăm seama că am greşit drumul ce am apucat. Maî mult ne-am îndatorat peste hotare, de cît ne-am îmbogăţit înlruntru şi acum umblăm iarăşî după alte iluziunî de a ne îmbogăţi printr'o industrie pe care nu o cunoaştem, care pentru noî e străină şi nu ne ţinem cel puţin la acea industrie, care ne convine nouă, care e potrivită cu trebuinţele şi situaţia noastră.

Noî nu cugetăm de cît a chibzui cu maturitate asupra intereselor noastre şi a le studia şi cumpăni bine şi vedem cu părere de răŭ că interesele cele maî vitale sunt cele maî puţin reprezintate, iar ceî ce le simt şi le cunosc, nu găsesc loc în Camerile legiuitoare, spre a-şî spune şi eî cuvîntul lor cînd să dezbat chestiunî de aşa mare importanţă.

Noî nu voim să facem politică de partid, ci voim în liniştе să putem discuta asupra nevoilor noastre, fără a lovi în nicî o parte, fie ea cît de mică, din ramurile acelea ce compun întreaga stare socială, dar nicî să se dărîme agricultura nu trebue să lăsăm.

Precum vedeţî, chestiunea asupra căruia avem să ne sfătuim, e de o foarte mare gravitate. De politica vamală a ţăreî atîrnă foarte mult interesele agricultorilor şi progresul saŭ ruina agriculturei.

In expunerea de motive a tarifuluî, se spune: «că agricultura este «mama tuturor industriilor, de dînsa «trebue să avem cea maî mare grijă, «ea este sorgintea avuţieî; copiiî eî «sunt toate cele-l'alte industriî, sunt «păzitoriî avuţieî dobîndite. Dacă «mama n'ar avea de cît interpreţî «pricepuţî, ar zice ca Christos: Lă«saţî să vie la mine şi cu toţî împreună ar apara şi ar mări bunul «tuturora, avuţia naţională».

Vedeţî cu ce cuvinte frumoase începe a se vorbi de noî chiar prin expunerea de motive a tarifuluî compus de guvern.

El zice că noî agrarienii am fi interpreţî nepriccpuţî. De ce aceasta?

Fiind-că nu vrem să recunoaştem toate industriile sunt copiiî agriculturei.

Noî zicem că nu pot fi copiiî eî : industriile cele factice, industriile marî, metalurgice, textile saŭ chimice, carî n'aŭ nicî capital ieftin, ni î braţe, nicî materia primă din ţară, adică nicî una din condiţiile indispensabiie spre a putea trăi, Ele s'aŭ născut saŭ se vor naşte neviabile

Cu tot ajutorul nostru, nu vor putea trăi, vor fi ca nişte parazite, carî vor ruina corpul din care vor sa trăiască, adică vor ruina agricultura.

Recunoaştem ca surorî ale agriculturei : industriile extractive şi ca fiice ale eî : industriile agricole şi alte industriî carî iaŭ materia primă în ţară, nu însă orî-ce industrie.

Dacă aceste din urmă industrii, carî daŭ şi ele ajutor agriculturei, servindu-se de debuşeŭ, se pot considera ca copiiî eî, nu se pot considera însă de cît ca copiî vitregî cele-l'alte industriî, carî fără de a da vr'un ajutor agriculturei, îi cer sacrificiî pănă la ruină.

Infiinţarea industriilor marî împiedică exportul produselor noastre agricole din cauza taxelor urcate cu carî vor fi izbite de ţările străine, ca mĕsură de represaliî pentru taxele urcate, cu carî izbim şi noî produsele industriilor lor, pentru a încuraja pretinsa industrie naţională.

Tot din cauza acesteî încurajărî vom fi siliţî de autoriî proectuluî de tarif vamal, să plătim maî scump nu numaî obiectele de consumaţie personală, dar şi instrumentele de producţie. Toate maşinele agricole se scumpesc; abia s'a milostivit comitetul delegatilor să scadă taxele

pe pluguri de la 12 la 8 lei pe suta de kilograme

Cine va implini golul ce va lipsi de la vămi, din cauza micșorărei importului, rezultat al incurajărei industriei naționale?

Fără indoială numai romînii agricultori căci ei formează masa mare a contribuabilor, fiind 85 la sută din populațiunea țării

Dacă prin incurajarea industriei naționale, statul va plăti obiectele necesare serviciilor publice mai scump, cine îi va da acest plus de bani?

Tot bietul agricultor, tot pe el cad toate angaralele!

Ori de cite ori e dare de pus, să pune pe agricultori, fiind-că ei au avere vădită. Și de la ei se poate incasa mai ușor ca de la bancheri, negustori și industrii ceî bogați Trebue să recunoaștem insă că vina in parte e și a noastră, fiind-că pe cind ceî l'alți sunt gălăcioși, stau in orașe, fac politică, se impun și interesează pe politicianî, agricultorii stau la țară muncesc din greu și plătesc statului, pentru ca din banii lor, sub formă de incurajări ale diferitelor industrii naționale, să se plătească industriașilor politicianî cu cite 50 la sută mai scump obiectele, pentru ca să facă averi, nu cum trebue, incet, grație munceî lor, ci repede, din punga statului E destul să spunem că C. F. R. plătește uleiul mineral industriei naționale cu 53 suta mai scump de cit prețul uleiurilor străine, ca in periodul 1895 până la 1900. Ministerul de rezboiu a plătit păturile carî se vindeau pe piață cu 12.50 in mitlociu cu 17 lei.

Până cind această exploatare a agricultorilor fără nici un folos pentru țară.

E in interesul general ca să se pună capăt uneî asemenea situațiunî, cit mai curind. Trebue să se gindească conducătoriî țării, că agricultura nu mai poate trăi, dacă nu se aduc imbunătățiri pămintuluî istovit de marea cultură a cerealelor, cu carî s'a plătit până acuma pe lingă nevoile țăreî și luxul și capriciile politicianilor și luxul incurajăreî uneî pretinse industriî naționale.

Nu se pot aduce insă imbunătățiri fără cultură de vite, care nu rentează, fără piețe de desfacere, externe.

Or, tocmai asemenea piețe de desfacere vor fi oprite din cauza tarifuluî nostru vamal urcat, cu scop de a incuraja industria.

Cum să facă agricultoriî imbunătățiri cind i se ia toți banii carî i-ar putea economisi, sub formă de dări, de către stat, pentru ca să incurajeze pe acele industriî, carî in loc să dea statuluî mai cer de la el?

Se cer atit de multe sacrificii de către industriî - pretinși copiî ai agriculturei — de la agricultură, in cit această mamă se va ruina și cu ea se va ruina și țara, care nu poate trăi de cit din progresul acesteî rame activitate economică

Nepriceputi nu sunt agrarienii, ei sunt interpreții intereselor agriculturei.

Nu putem fi socotiți de nepriceputi, fiind că ne opunem de a se ingreuea mijloacele de producție ale agriculturei, taxindu-se greu instrumentele sale de producție și de a se scădea taxele de la produsele agricole din străinătate, carî fac o concurență sdrobitoare celor de la noi, cum e de ex. lina.

Nu putem fi taxați de nepriceputi cind cerem că industriile să fie ajutate, ca să producă ieftin, ceea-ce convine și agricultoruluî consumator, iar nu ca să vindă scump Or in tarif se face din contra, taxindu-ise mașinile industriale, adică instrumentele lor de producție.

Cei-l'alți oratorî, vă vor arăta in detaliî pagubele ce se aduc agriculturei și țăreî prin politica protecționistă, ce se afirmă de guvern și cit de nefastă este această politică pentru țară. Ea este nu uumai antieconomică dar și anti națională.

Suntem la un moment al politiceî noastre foarte grav, pe care dacă il vom lăsa să treacă, fără să luptăm din răsputerî de a indrepta lucrurile, agricultura și țara vor suferi forte mult.

Momentul e cu mult mai important ca la 1877 și 1886. Atuncî n'avem nici pămintul istovit ca astă-zî, nici prețurile așa scăzute pe piața mondială, nici concurența aprigă ce se face pretutindeni produselor noastre agricole. Atuncî nu erau atit de puternice curentele agrariene din țările străine, carî caută acum să pună barierî marî importuluî produselor noastre agricole.

Atuncî, țara nu era datoare ca astă-zî, nu suferea efectele dezastruoase ale crizeî recente și nici n'avea nevoile stăreî de civilizație care ne găsim și necesitatea absolută a progresuluî economic, pe care o avem astă zî.

Ca mai bătrin, ca vechig agricultor, și ca președinte al Societățeî Agrare, imî fac datoria să vă arăt pericolul.

Aceasta 'mî-e impus si prin statutele societățeî noastre, care in următoriî termenî prevede și 'mî zice: «In raporturile cu cele-l'alte state «să se asigure produselor agricole «și comerciuluî, țăreî noastre debu«șeurî, iar la incheerea conveniiilor «comerciale să se aibă in vedere «mai cu seamă interesele agricultu«reî, principala avuție a țăreî».

Cugetați matur, sfătuiți-vă, discutați fără ură contra nimănuî și fără patimă politică. Numai interesul general al țăreî, care e și al agriculturei să vă călăuzească

Dumnezeul părintilor nostri, care ne-a dus la victorie in războaie, spre a ne putea păstra moșia strămoșească, să ne ajute, ca, luminind pe toți fiii acesteî țări, să putem invinge și in războiul economic și să putem lăsa urmașilor noștri această moșie infrumusețată și imbunătățită.

Așa fiind, Societatea Agrară își face datoria de a vă chema la consfătuire spre a vă apăra interesale D-voastră.

Al doilea congres al nostru e deschis.

(Aplause).

(Cuvintarea d-luî Coniș a se vedea in extenso la pagina 832).

Cuvintarea d-luî Cantacuzino

D. Gr. G. Cantacuzino a vorbit despre chestiunea mașinilor și instrumentelor agricole care prin noul proiect de tarif vamal sunt izbite de taxe urcate, care va face ca agricultura să suiere.

D-sa enumără apoi toate mașinele carî se intrevuințează in agricultură, taxele de import cu se plătește de fie-care, și arată inlesnirile carî le aduc in lucrul ce se face cu dinsele.

Vorbind de importul mașinelor agricole care a inceput să se facă pe o scară intisă de la 1890 incoace, spune că el a adus un enorm serviciu agriculturei, căci de unde la 1890 producția țăreî nu era de cit două milioane toane, azî a ajuns a fi de treî milioane. De aceea guvernul nu trebue ca prin proectul de tarif vamal să caute a ne intoarce la plugul de lemn. nici să pue taxe marî pe uneltele agricole

E imposibil să se creadă că se vor putea construi la noî mașini agricole, carî să poată fi puse in circulație pe prețul celor construite in streinătate.

Afară de acestea puniudu-se taxe marî și pe industrie se scumpește consumația, dar agricultoriî ou vor putea face nimic, căci ei nu pot face cartel, cum se obișnuește in toate industriile spre a putea ridica prețurile și a stabili o balanță.

Dar nu e numai atit, noul tarif vamal lovește și in industriile casnice, ca olăria, dogăria, rotăria ordinară, filaturile etc, carî au legătură cu agricultura din care trăește mai toată populația rurală.

D. Cantacuzino termină spunind că scăderea taxelor de import pentru pieile de animale e nelogică si de aceea trebuesc aplicate taxe marî pentru importul pieilor străine, pentru ca industriile noastre să utilizeze pieile fabricate in țară la noi.

Cuvîntarea d-luĭ P. Grecianu

D. Panl Grecianu susţine ca şi precedenţiĭ oratorĭ, că agricultura va fi foarte mult apăsată prin noul tarif vamal al d-luĭ Costinescu. Vorbind despre fabricile pentru curăţirea orezuluĭ. spune că taxele a supra acestuĭ articol. aŭ fost sporite numaĭ în scopul înfiinţăreĭ în ţară a uneĭ nouĭ industriĭ. Aceste taxe vor scumpi orezul în detrimentul consumatoruluĭ, vor izbi în agricultură fără a a 'uce nicĭ un folos Statuluĭ. Rezultatele vor fi similare şi în cea ce priveşte taxele relative la importul măslinelor, unt de lemnuluĭ zahăruluĭ şi chiar al obiectelor de lux, îmbrăcămînteĭ, sticlărieĭ, etc.

Apoĭ prin faptul că mărfurile industriale importate se vor impuţina, se vor micşora şi veniturile vamale cea ce va provoca o nouă urcare a impozitelor.

Terminînd oratorul a fost de părere că e o adevărată primejdie naţională de a da industrieĭ o încurajare fără nicĭ un rost, şi cu preţul distrugereĭ agriculturеĭ.

Discursul d-luĭ Ioan Lahovary

Salutat de aplausele săleĭ d. Lahovary începe prin a trata chestiunea agriculturеĭ în raport cu industria Una din marile probleme de viitor ale ţăreĭ noastre, spune d. Lahovary, este dacă e în interesul nostru ca Rominia să-'şĭ micşoreze populaţiunea agricolă şi să mărească pe acea industrială. Arăt, într'o admirabilă înlănţuire de teoriĭ şi fapte, cît de dăunător o să fie pentru viitorul naţional al ţăreĭ, dacă, prin întemeerea de industriĭ numeroase, vom sustrage braţe multe de la agricultură, le vom dăsrădăcina din solul strămoşesc, pentru a le aglomera în centre urbane, în fabricele şi uzinele ce se vor crea

Rominia n'are braţe suficiente pentru agricultură, dovadă că se introduce anual 100,000 muncitorĭ străinĭ, şi totuşĭ prin crearea de industriĭ n arĭ numeroase, protejate prin tariful vamal extrem de protecţionist, se va ajunge la rezultatul ca agricultura să fie lipsită de numeroase braţe, ca satele să se depopuleze şi ca tăria naţională a rominismuluĭ să sufere mult.

Una din chestiunile cele maĭ importante pentru ţara noastră exd. Lahovary, este tocmaĭ aceasta: dacă socotim că este în interesul patrieĭ ca să smulgem soluluĭ şi agriculturеĭ braţe curat romineştĭ, pentru a le da industrieĭ.

Dar nu numaĭ din acest punct de vedera va suferi ţara; orĭ cite braţe s'ar lua de la agricultură încă nu vor njunge, saŭ, prin necultivarea lor, nu vor putea să satisfacă trebuinţele industrieĭ marĭ, cum filaturile, metalurgia etc. Vom trebui decĭ să aducem braţe din străinătate, ceea-ce nu va fi un bine pentru ţară.

Aplausele gene ale ale săleĭ dovedesc că oratorul are sentimentul tuturor.

Continuînd, d Lahovary arata, prin citate din volumuc publicat de ministerul domeniilor, asupra industriaşĭ, ce naţională este industria noastră. Intiiŭ de toate, întreaga a ceastă anchetă nu este serioasă şi nu poate fi luată ca termen de comparaţiune saŭ de studiŭ, fiind că s'aŭ trecut într'însa fabricĭ carĭ nu sunt propriŭ zis industriĭ, cum de ex fabricele şi atelierеld statuluĭ, salinele, etc. Al doilea, marea majoritate a industrieĭ naţionale este în proprietatea străinilor.

Ca dovadă, d. Lahovary citează numele fabricanţilor din diferite judeţe şi oraşe: Bacăŭ. Botoşanĭ, Dolj, Bucureştĭ. La citirea a estor nume «naţionale» (?), ilaritatea este generală în sală.

Şi această industrie, spune d. Lahovary. este apărată de noul tarif vamal. Degeab susţine d. ministru de finanţe în expunerea sa de motive, că vrea să apere agricultura, «mama tuturor industriilor», fiindcă tot tariful nu este de cît o puternică lovitură adusă tocmaĭ agriculturеĭ.

Oratorul intră în analiza tarifuluĭ şi arată rezultatul dezastruos ce va ăvea aplicarea luĭ. Agricultoriĭ. spune d. Lahovary, apără astă-zĭ interesele întregeĭ ţărĭ, fiind-că prin noul tarif toţĭ consumatoriĭ şi toţĭ contribuabiliĭ vor avea de plătit taxe maĭ marĭ. Dovedeşte cu cifrele luate din proectul de tarif, cum maşinele şi instrumentele agricole, pălăriile, încălţămintele, geamurile, etc. se vor scumpi peste măsură.

D ministru dacă voia să apere industria trebuia să apere noua industrie agricolă, singura serioasă şi care merită a fi încurajată. In 1899, cînd am avut uu răŭ agricol, toată ţara a suferit; temella statuluĭ chiar s'a cutremurat. In 1902, unul din ceĭ maĭ bunĭ anĭ agricolĭ. exportul total de produse agricole, a atins, din totalul de 360 milioane, vre o 235 milioane. Aceasta dovedeşte mare importanţă a agriculturеĭ şi cun toate silinţele noastre nu trebue să aibă în vedere de cît apărarea eĭ, iar nu a industrieĭ care este străină şi a pasă a upra tutoror contribuabililor.

Sfirşind magistralul săŭ discurs, care a fost foarte adesea întrerupt de aplausele frenetice ale săleĭ, d. Lahovary îndeamnă pe ceĭ de faţă să lupte pentru ideile agrare, să facă o propagandă intensă în toată ţara, pentru a putea trimite zilnic Camereĭ şi Senatuluĭ petiţiunĭ subscrise de mii de cetăţenĭ, prin carĭ să se protesteze contra tarifuluĭ vamal. (Aplause prelungite).

* * *

Moţiune

Congresul Agricultorilor, întruniţi astă-zĭ 7 Martie 1904 în sala Edison, sub preşedenţia D-luĭ Ştefan Grecianu. spre a se consfătui asupra proiectuluĭ de tarif vamal, propus de guvern şi asupra viitoareĭ politice vamale a ţăreĭ.

Avînd în vedere că tendinţa guvernuluĭ e de a susţine o politică vamală protectoare a industrieĭ marĭ, cu scop de a înfiinţa la noĭ chiar industriele care aduc materiele prime din străinătate ;

Avînd în vedere ce, se scad taxele pe cîte-ve produse agricole, care aŭ nevoie de protecţie, punîndu-se în acelaşĭ timp, taxe urcate pe instrumentele de producţie ale agriculturеĭ, ca pluguri şi maşinĭ agricole care aŭ fost tot-d'auna scutite ;

Considerînd că, agricultura va fi grav păgubită prin încurajarea exagerată a industrieĭ, căcĭ îşĭ va vedea produsele sale impuse greŭ de ţările străine ca măsură de represaliĭ şi va fi silită să împlinească scădarile se va suferi statul la vămĭ din causa micşorăreĭ importuluĭ prin urcarea taxelor de vame şi să plătească obiestelor fabricate maĭ scumpĭ.

Avînd în vedere că, asemenea încurajărĭ nu vor avea de resultat de cît înfiinţarea de industriĭ factice, de oare ce n'avem încă în ţară capital eftin şi destule braţe, adică condiţiunile absolut necesare pentru înfiinţarea industriilor ;

Avînd în vedere că singura încurajare economică este aceia de a ajuta industriile să droducă eftin iar nu să vîndă scump, că tocmaĭ asemenea încurajare profitabilă şi consumatoruluĭ nu s'a făcut, ci s'a pus taxe vamale şi pe maşinĭ instrumentele de producţie ale industrieĭ.

Considerînd în acelaş timp că numaĭ un tarif dublu, minimal şi maximal, poate să lămurească politica vamală a ţăreĭ noastre şi a rătîndu-se ţărilor străine concesiunile ce li se pot face în schimbul avantagelor ce ar acorda produselor şi vitelor noastre şi represaliile de carĭ vor uza în contra ţărilor care taxează greŭ importul noatru la ele.

Decide:

Ca să lupte pe toate căile legale pentru a oţtina :

1. Un tarif minimal cu caracter fiscal eu protecţie moderată pentru industriile agricole şi extractive spre a se aplica ţărilor care lasă liberă saŭ cu taxă scăzută, importul produselor noastre şi un tarif maximal

cu taxa urcate pentru țările care taxează greu, saŭ împiedică importul cerealelor și vitelor noastre.

2. Să se scutească de orĭ ce taxe mașinile necesare agrisultureĭ și industrieĭ.

3 Să se mențină actualele taxe pe produsele agricole din străinătate care concurează similarele lor din țară.

4. Ca încurajărĭ de dat industrieĭ să se dea aceleia care ar ajuta o a produce eftin, adică pe lîngă scutirĭ de taxe pentru mașinĭ și scutirĭ de impozite pe un timp determinat, înlesnirea pentru obținerea de terenurĭ și scăderĭ de apă, scăderĭ de tarife pentru transporturĭ, sunt concurate în mod nedrept de produse străine prin tarife acordute în țara lor și cele de penetrație la noĭ

5. Să se ajute exploatarea rațianală a pădurilor și a terenurilor petrolifere care constituesc o foarte mare bogăție pentrn țară

Importanța soieĭ pentru hrana copiilor

(Urmare

E firesc, că nu s'a putut trece cu vederea o stare atît de îngrijitoare, și iarăși firească e neliniștea țăreĭ și ivirea unor discuțiĭ pentru îndreptarea răuluĭ de care vorbiĭ.

Dar lipsa lapteluĭ trebue socotită ca o chestie economică născută din multe și grele împrejurărĭ. Și cîtă vreme nu se vor îmbunătăți condițiile de traiŭ ale țăranuluĭ, nu putem nădăjdui nimic pentru vitele sale. Dacă însuși țăranul cu aĭ săĭ nu se bucură de o locuință sănătoasă, de o mîncare cum trebue, cum să 'ĭ maĭ cerem o hrană substanțială saŭ o îngrijire maĭ caldă pentru vaca sa, dacă o are, cînd adesea el singur aproape se usucă de foame?

Sunt sigur, că maĭ curînd saŭ maĭ tîrziŭ va dispare această stare tristă de lucrurĭ, pentru că nimic nu poate să înfrunte glasul progresuluĭ și al civilizațieĭ.

Dar pănă atuncĭ, ce-ĭ de făcut?

Să mi se îngădue a-mĭ da o părere, sprijinită de cîte-va considerațiĭ.

Scurt, voĭ vorbi de Soia, de introducerea lapteluĭ de Soia, în hrana copiilor de țăranĭ.

In spri'inul acesteĭ propunerĭ, am următoarele considerațiĭ.

* * *

Ie fapt cunoscut, că chinezĭĭ nu întrebuințează laptele animal, care ie înlocuit cu laptele de soia atît pentru îndestularea copiilor cît și a adulților.

Asta-ĭ prima considerație în favoarea propuneręi melę: Sute de milioane de oamenĭ se nutresc de veacurĭ cu laptele acesta și prosperează.

Un alt popor, japonezĭĭ, își fac din soia un fel de brînză, care de secole ie vecinic la masa săraculuĭ.

In sfîrșit, uleiul de soia e socotit în China prlntre cele d'întîĭ grăsimĭ comestibile, iar mulțumită eftinătățeĭ și gustuluĭ săŭ se întrebuințează în cătimĭ uriașe.

Iată dar o substanță alimentară care sub chip de lapte, brînză și uleiŭ, se amestecă de veacurĭ în hrana de toate zilele a sute de milioane de inși.

O încercare maĭ îndelungată și maĭ vorbitoare ca așa nicĭ că se poate visa.

Și doar, la chinezĭ și japonezĭ, cerințele fiiozlogice și procesul de nutriție nu vor fi altele de cît cele propriĭ neamuluĭ omenesc.

Prin urmare, în condițiĭ generale, nimic de seamă nu se poate opune la întrebuințarea soieĭ.

Iar dacă-ĭ vorba de condițiĭ speciale, cată să știm dintru'ntîĭ dacă soia poate să se 'mpace cu aerul și pămîntul țărĭĭ romînești.

La ce ne-ar folosi miraculoasele eĭ însușirĭ, dacă ar fi să nu-ĭ priiască adăpostul nostru?

Insă, slavă Domnuluĭ, și grija aceasta e pe deplin spulberată.

In Romînia soia crește și ajunge la deplină maturitate.

Voĭ da la timp o dare de seamă privitoare la culturile anuluĭ acesta făcute în toată țara de miĭ de persoane, atît cu soia galbenă cît și cu cea neagră.

Acum vine la rînd chestia costuluĭ și a rentabilitățiĭ.

Și în privința aceasta încercările aŭ dat un rezultat prielnic. După știrile primite pănă acum de la cultivatoriĭ din țară aĭ soieĭ aflăm, că recolta a dat o producție bogată.

Cît privește gustul soieĭ, un vechiŭ proverb ne învață că: gusturile nu se discută. Totul depinde de deprinderea și educația papilelor gustative. Ne-am deprins noĭ cu gustul și mirosul, nu tocmaĭ plăcut, al verzeĭ acre, al țuicеĭ și al basamaculuĭ istoric; și nu ne vom împăca cu gustul soieĭ, care ne amintește pe acel al fasoleĭ crude?

Pămîntul și clima țăreĭ fiindu-ĭ prielnice, iar producția abundentă, să trecem la partea practică, la alcătuirea chimică a soieĭ, și la chipul cum ne-am putea folosi de calitățile eĭ precumpănitoare.

* * *

Compoziția chimcă icantitativă a celor 2 speciĭ de soia, cu carĭ s'aŭ făcut încercărĭ de cultivare în țară, a fost determinată în Institutul de chimie din Bucureștĭ, și a dat rezultatul următor:

	SOIA galbenă %	SOIA neagră %
Materiĭ azotoase	34.45	42.60
„ grase	19.17	14.96
Idrați de carbon	26.71	22.39
Cenușă	4.48	4.89
Celuloză	5.21	5.08
Apă	9.98	10.08
	100.00%	100.00%

Valorile de maĭ sus pun soia maĭ presus de orĭ-ce altă substanță alimentară vegetala. Maximul de materiĭ azotoase și a celor grase, asociat cu un minim de idrați de carbon, alcătuesc calitățile excepționale, pe carĭ în afară de soia, nu le găsim la nicĭ o altă leguminoasă. O atare asociație n'o întîlnim de cît la puține substanțe hrănitoare animale și în deosebĭ la lapte.

In ce chip am putea întrebuința aceste proprietăți minunate ale Soieĭ?

Respunsul e foarte simplu: In chipul cum servesc de veacurĭ poporațieĭ chineze și celeĭ japoneze, adică ca lapte și ca brînză.

Cunoscînd conservatismul țăranilor noștri față de obiceiurile vechĭ, vom reveni cu alt prilej asupra preparăreĭ brînzeĭ vegetale.

Intru cît privește laptele de soia, nu staŭ o clipă la îndoială a-l socoti menit pentru a fi introdus în hrana copiilor sărmanĭ.

Și iată de ce.

Să vorbim de preț. Dacă ridicăm chilogramul de soia la 50 de banĭ, maximum cît poate să coste în țară. un litru de lapte, — un litru de lapte de soia,—conținînd materiile azotoase și cele grase în cîtimea și măsura lapteluĭ de vacă, va costa cel mult 5 banĭ (centime), de oare-ce dintr'un kgr. de soia obținem 10 litri de lapte.

In privința preparărĭĭ nimic maĭ ușor. Se pune soia pentru un ceas două în puțină apă; după ce se moaie se strivește saŭ se macină bine bobul în piuliță saŭ morișcă și maĭ rămîne apoĭ să se adauge apă 10 părțĭ la o parte de soia, după care se strecoară totul printr'o cîrpă deasă și se pune la fiert. Odată fiert se adaugă după voie zahar, și laptele e gata.

Laptele de soia preparat în proporția de una la 10, conține materiile azotoase (cazeină vegetală și albumină), precum și materiile grase la limita cantităților cuprinse in laptele de vacă. Singura deosebire e că zahărul din laptele animal e înlocuit în laptele de soia, prin dextrină. (Trebue să adaog aicĭ că onor. direcție a institutuluĭ de chimie din Bucureștĭ a îmbrățișat cu căldură studiul compoziției soieĭ și a derivatelor și că la vreme voiŭ publica compoziția exactă a lapteluĭ celor două varietățĭ).

Incolo o apropiere de compoziție a-

tît calitativă cît și cantitativă aproape desăvîrșită.

Aplicația lapteluĭ de soia. Laptele acesta avînd o alcătuire analoagă lapteluĭ de vacă, va putea fi întrebuințat în locul celuĭ l'alt, orĭ de cîte orĭ va lipsi dintr'o pricină saŭ altă.

Azĭ, în deosebĭ la țară, în lipsa lapteluĭ de vacă, se dă copiluluĭ mîncărĭ grele nepotrivite cu etatea și cu puterea digestivă a organelor sale. Ba ceva maĭ mult: în timpul postuluĭ, orĭ-ce-ĭ hrană de origină animală e înlăturat de la masa copiluluĭ, chiar și atuncĭ cînd copilul ar fi slab saŭ bolnav.

In toate aceste cazurĭ laptele de soia ar acoperi cu succes lipsa și ar ține locul lapteluĭ de vacă în timpul postuluĭ, ast-fel că țăranul nu va sta pe gînduri dacă să-l dea saŭ nu copiluluĭ. Doar va avea lapte de post.

Prețul extrem de redus al lapteluĭ de soia (cel mult pănă la 5 banĭ litru) va face ca să fie la locul luĭ și în gospodăria celuĭ maĭ sărac dintre țăranĭ. Și fiind atît de eftin și atît de hrănitor, îșĭ va permite și bietul țăran luxul unuĭ pahar cu lapte saŭ a uneĭ farfurĭĭ cu iaurt de soia, incomparabil maĭ substanțiale, maĭ gustoase, igienice de cît multe dintre mîncările sale de post.

Laptele de soia maĭ are partea bună, că i se poate da, după trebuință, o tărie îndoită, întreită și m. d. prin faptul că se adaogă apă maĭ puțină, pe jumătate saŭ a treia parte din cît am spus.

Prin amestecarea lapteluĭ de vacă cu lapte de soia, în proporțiĭ diferite, se obține un lapte foarte eftin. Cît pentru cele-l'alte preparațiĭ ale soeĭ, voiŭ reveni.

Aceste sunt în trăsăturĭ generale foloasele imediate ce le putem trage din cultura Soieĭ în țară: *Lapte pentru copiiĭ lipsiți de hrană.*

Recunosc că laptele de soie poate avea și are chiar defecte și neajunsurĭ. Din acest punct de vedere mă daŭ învins. Căcĭ știut este că față de măreția și integritatea creațiunilor natureĭ imitațiile omenescĭ pălesc.

Cu toate acestea îmĭ pare că hrănirea cu lapte de soie față de hrana ce se dă azĭ copiilor de țăranĭ, în deosebĭ în timpul postuluĭ e o hrănire ideală, pe care în zadar am căutat s'o sintetizăm într'un alt chip.

Intre mămăligă cu ceapă, mămăligă cu varză, mămăligă cu castraveți, mrmăligă cu mujdeĭ, mămăligă cu aădeĭ roș, și lapte de soia srcot că nu-i de șovăit... cînd te gîndești că litrul de lapte va costa cel mult 5 parale...

Și-ĭ vorba doar de o viață de romîn!.

Dr. A. Urbenu.

Sfaturĭ pentru creșterea porcilor

Animalele de prăsilă

Precocitatea raselor numite culturale se arată și printr'o manifestație timpurie a simțimîntuluĭ sexual.

Trebue însă luat bine seama ca să nu se întrebuințeze animalele prea de timpurĭu la prăsilă, maĭ ales cînd cu toată îngrijirea și hrana bună, ele nu sunt în de'ajuns de dezvoltate; dacă se daŭ animale puțin dezvoltate la prăsilă, organele fecundatoare slăbesc, iar urmașiĭ sunt piperniciți și fără putere de rezistență.

O întrebuințare prea timpurie la prăsilă uzează foarte repede animalele.

Vierul să fie de cel puțin un an cînd e întrebuințat la reproducție. La rasele precoce, el poate fi întrebuințat la vîrsta de 8 saŭ 10 lunĭ, fără a strica mult vieruluĭ. Timpul dezvoltăreĭ sale complecte, al celeĭ maĭ marĭ activități reproductive și fecundatoare, este în al doilea și al treilea an; maĭ tîrziŭ, vierul, e predispus la îngrășare, devine greoĭ și leneș. La vîrsta aceasta el este tocmaĭ bun pentru îngrășare.

Vierĭ excelenți și bunĭ de prăsilă se întrebuințează firește pe cît cu putință maĭ mult timp. Nutreț potrivit și Multă mișcarea la aer liber, mențin capacitatea și puterea de reproducție a vieruluĭ.

Scroafele pot fi întrebuințate la prăsilă la vîrsta de 8-10 lunĭ. Scroafele de prăsilă fecundează mult în vîrsta de la 2—4 anĭ și sug cel maĭ bine pe purceiĭ lor în perioada aceasta.

Prima naștere nu este de obiceiŭ muitumitoare, în ce privește numărul și calitatea purceilor; la a doua și a treia naștere, purceiĭ sunt deja maĭ numerոșĭ și maĭ bine dezvoltați, iar fecunditatea se menține pănă în anul al patrulea.

După anul al patrulea, fecunditatea descreșce, scroafele se arată predispuse la îngrășare, purceiĭ devin maĭ micĭ și maĭ slabĭ; în timpul acesta, scroafele să se dea la îngrășare.

Unele scroafe rămîn însă pănă în anul al șaselea și încă maĭ mult capabile de o bună fecunditate.

Imperecherea

Semnele că scroafa este în perioada de fecunditate, sunt: scroafa este neliniștită, aleargă mereŭ prin grajd încolo și încoace, mănîncă puțin, are o privire sălbatică și încalecă pe alte animale carĭ sunt în acelașĭ grajd. Organele sexuale sunt umflate și roșiĭ. Căldura începe încetul cu încetul, atinge maximul eĭ după 12—16 ore, după care scade

Unele scroafe fac maĭ puțină gălăgie, dar se manifestă prin umflarea organelor sexuale și prin lipsa de poftă de mîncare, așa că. în asemenea caz, crescătorul poate lesne să nu observe că scroafa este în perioada de căldură

Crescătorul să observe dar cu atenție scroafele, să le hrănească bine să le ducă adesea la aer liber și să nu lase ca timpul de căldură să treacă fără a le fi dat la vier.

Maĭ ales la vîrsta de 3 4 anĭ scroafele sunt supuse la căldurĭ puternice. Dacă scroafa nu rămîne însărcinată, căldura revine după 3 saŭ 4 săptămînĭ.

Intr'o exploatare regulată, se daŭ scroafele la vierĭ în luna Martie saŭ Septembrie; fiind că sarcina durează aproape 4 lunĭ (110 - 124 zile), prima naștere are loc în Noembrie, a doua în Maiŭ.

Un vier dezvoltat și robust ajunge pentru 30—40 scroafe.

Pentru momentul fecunditățeĭ, se lasă vierul și scroafa într'un grajd spațios saŭ într'o curte închisă, pe cît cu putință pămîntul să fie presărat cu nisip, cam 12 ore după apariția căldureĭ.

După primul act de fecundare, animalele sunt despărțite. Scroafe tinere carĭ sunt duse pentru prima oară la fecundare, nu trebuecc date unuĭ vier greŭ și nerăbdător.

Acolo unde porciĭ sunt ținuți pe pășune, e bine ca să se trimeată vieriĭ pe pășune atuncĭ cînd voim ca să urmeze împerecherea; cînd nu, vierul să rămîe acasă

(Va urma)

Biuroul technic al Societățeĭ Agrare

Domniĭ proprietarĭ agrarĭ, sunt rugațĭ ca pentru orĭ ce lucrare technică, ar avea nevoe de executat la moșiele saŭ pădurele d-lor, să binevoiască a se adresa la Biuroul Technic, instituit pe lîngă Societatea Agrară, arătînd printr'o scrisoare în cite-va trăsăturĭ generale natura lucrăreĭ technice ce ar dori să li se execute la proprietatea respectivă.

Biuroul va delega imediat persoana technică ce va găsi cu cale, care va merge la fața loculuĭ pentru tratarea afacereĭ.

In special rugăm pe d-niĭ proprietarĭ agrarĭ, să se adreze acestuĭ biuroŭ pentru toate lucrările de măsurătoare de moșiĭ saŭ pădurĭ, parcelărĭ în loturĭ, parchetărĭ, hotărniĭi, diviziunĭ, amenajamente și estimațiunĭ de pădurĭ, cubagiul și debitul pădurilor, etc., în fine pentru orĭ ce chestiunĭ privitoare la pădurĭ și moșiĭ.

Biuroul nostru technic garantează din toate punctele de vedere, lucrările efectuate de specialiștiĭ săĭ.

Dirigintele biuroului **Dem. Ionescu Zane**
Inginer silvic și hotarnic.

Membrii votaţi

Gheorghe Hamtz, G. D. Dănescu, G. I. Dunka, St. I Giurgiuveanu, G. Culinescu, S. G. Negoşanu, I. S. Stănciuleanu, Stelian Pîrvulescu, Dumitru Rădulescu, D. Popescu, Orintz Leon Cantacuzino, Leon Mavrocordat, Th. Ghica, G. Iliescu-Măcincă, N. I. Juvara.

* * *

De vînzare, fie-care broşură 50 bani din biblioteca Societăţeĭ Agrare, următoarele broşurĭ:

Sindicatele agricole şi casele de credit mutual, de d. **N. St. Cesianu**.

Mărirea avuţieĭ ţăreĭ prin buna întrebuinţare a apelor riurilor, de d. **C. Chiru.**

Agricultura şi Industria, de d. **I. C Petrescu.**

Calitatea grîuluĭ romînesc pe regiunĭ şi după felul producătoruluĭ, de d. **C. Roman.**

Protecţionism şi Industrie, de d. **V. Toroceanu.**

Răspuns la adresa Camereĭ de comerţ din Craiova de d. **D. Darvari.**

Proiectul unuĭ nou sistem de desfacere şi negociere a cerealelor noastre pe pieţele statelor consumatoare ale Europeĭ, de d. **P. Alexandrescu.**

Politica fiscală a judeţelor şi comunelor în genere şi faţă de ţărănime în special, de d. Dr. **G. D. Creangă.**

Exportul nostru de grîne, de d. **Ed. Ghica**

ALTE BROŞURĬ:

Lipsa de nutreţ, de d. **Al. Ciurcu**, *50 bani*

„Agrarul", *anul I 1901—1902, legat, 336 paginĭ, 10 leĭ.*

„Agrarul", *anul II 1902—1903, 456 paginĭ 10 leĭ.*

Legislaţia agrară, de d. **V. M. Kogălniceanu**, *2 leĭ.*

Cultura legumelor, cu 90 figurĭ în text de d. **Dumitru Alessiu**, *leĭ 1.90.*

* * *

Tabloul primuluĭ Congres agrar. — Aducem la cunoştiinţa amatorilor că tabloul primuluĭ Congres agrar se află de vînzare la sediul Societăţeĭ Agrare, cu preţul de leĭ 5, saŭ la d-nul **Spirescu** (Piaţa Episcopieĭ), fotografful Curţeĭ Regale, pe acelaş preţ.

* * *

Legislaţia agrară de la 1864 până azĭ, şi măsurile luate în favoarea agricultureĭ, de Vasile M. Kogălniceanu. — Cartea aceasta, scrisă în vederea Congresuluĭ agricol, tratează despre întreaga serie de legĭ şi măsurĭ luate de Stat şi iniţiativa particulară în favoarea împroprietărire, ţăranilor, a dezvoltăreĭ agricultureĭ cu toate ramurile accesoriĭ, între carĭ intră şi chestiunea Conventiunilor comerciale şi a politiceĭ agrare.

Se poate obţine, adresîndu-se la sediul societăţeĭ agrare, calea Victorieĭ 55, în schimbul a 2 leĭ, cît este preţul volumuluĭ.

MINISTERUL
AGRICULTUREI INDUSTRIEI COMERCIULUI ŞI DOMENIILOR

Publică spre cunoştinţa generală, că în ziua de 26 Aprilie 1904, orele 10 ante-meridiane se va ţine licitaţiune cu oferte scrise şi sigilate, în localul Prefecturei judeţuluĭ Doljiŭ şi al Primărieĭ Comuneĭ Urbane Calafat din jupeţul Doljiŭ pentru arendarea pepiniereĭ de viţe indigene, din nisipurile de la Ciupercenĭ, pendinte de comuna Ciupercenĭ din judeţul Doljiŭ, — în suprafaţă de 18 hectare 7763 m. p. afară de drumurĭ, de plantaţiunĭ de salcimĭ şi de plantaţiunile de viţe dintre bandele de salcămĭ din faţa pepiniereĭ vechĭ, cu care împreună însumează 30 hectare aproximativ.

Arendarea se face pe termen de treĭ anĭ, cu începere de la 1 Martie 1905, până la 1 Martie 1908.

Pepiniera să areodează cu toate instrumentele obiectele şi arcciĭ aflătorĭ pe ea, cu obligaţiune pentru arendaş, a le preda în aceeaşĭ stare la expirarea contractuluĭ; iar în caz de contravenire, va plăti valuarea lor, după inventar.

Predarea pepiniereĭ în posesiunea arendaşuluĭ. se va face cu inventar şi prin dresare de proces verbal.

Cultura vieĭ va fi obligatorie acea dictatv de ştiinţă, iar în caz de ne conformare, arendaşul va fi supus la plata valuareĭ prejudiciile ce s'ar constata ocasionate vieĭ, prin o cultură vicioasă şi ingrijită.

Arenda anuală, se va plăti în două rate egale pin carĭ: prima la 1 Aprilie şi la 1 August, ale fie-căruĭ an.

Pentru ne achitarea la termen a sumelor datorite, va plăti procente de 6%.

Concurenţii pentru a fi admişĭ la licitaţiune, vor trebui să depună o garanţie provisorie de leĭ în numerariu, saŭ în efecte public garantate la Stat; iar garanţia definitivă de aceeaşĭ natură, va fi egală cu jumătatea arendeĭ anuale.

Deosebit vor trebui să se conformeze art. 72—83, din legea Comptabilităţeĭ generale a Statuluĭ, publicctă în Monitorul Oficial No. 282, din 21 Martie 1903, al căror coprins textual, il va găsi afişat în salele dn licitaţtund.

In termen de 10 zile de la comunicarea aprobăreĭ resultatuluĭ licitaţiuneĭ, adjudecătorul este obligat a pispune garanţia definitivă, într'o recipisă de consemnare, pentru a se putea aviza la încheerea contractuluĭ şi punerea sa în posesiunea bunuluĭ arendat.

In caz de neconformare, va perde garanţia provisorie în folosul statuluĭ fără niciun drept de despăgubire, saŭ punere în întîrziere, iar pepiniera să se scoatx din noŭ în arendare pe comptul d-sale.

Condiţiunile generale de închiriere publicate în Monitorul Oficial No. 143 din 26 Septembre 1892 sunt obligatorii la acéstă arendare.

A apărut:

Carnetul Agricultoruluĭ

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Leĭ 3

A se adresa administraţieĭ

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI

A apărut:

Manualul de viticultură

de *V. S. Brezeanu*, şeful serviciuluĭ agronomic şi director al «Revisteĭ Viticole» se află de vînzare la librăriile: Socecu & C-nie, Leon Alcalay, Bucureştĭ; Th Codreanu, Focşanĭ şi I. Georgescu, Odobeştĭ; precum şi la Administraţia «Revisteĭ Viticole.

Preţul uneĭ broşurĭ este de 3 leĭ.

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în Bucureştĭ, fundătura Mărcuţeĭ 22, în întindere de 11 pogoane vie şi 1 pogon fineaţă, avînd şi o casă de locuit şi un linŭ

A se adresa strada L. Catargi 17.

Pădurea Tatomir

Se află de vînzare lemne de foc şi cherestele carĭ se vînd cu stînjenul, cu mia de kgr. şi cu metrul cub.

Depărtarea este de 53 kilom. de Bucureştĭ, pe şoseaua Fierbinţilor la comuna Greci-Grădiste, cătunul Greci-de-sus, judeţul Ilfov, la proprietarul moşieĭ unde se află depozitate lemnele, saŭ în Bucureştĭ, strada Ţăranilor No. 152.

Preţurĭ şi condiţiunĭ avantagioase.

De vînzare 70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

SEMINŢERIA **P. HÜTTIG,** VIENA

REPREZENTAŢI PRIN

MISLIN & RAMPACH Strada Sf. Voevozĭ, 5 BUCUREŞTI

SUB PATRONAGIUL SOCIETAŢEI AGRARE

Mostre şi seminţe sunt expuse la sediul Societăţeĭ unde primim şi comande.

Recomandăm seminţele noastre de elită: **Sfecla furageră, Luzerna, Raigras, Iarba de Riga, Colza de primăvară, Soja, etc. etc.**

— Catalogul se trimite la cerere franco —

Atragem atenţia d-lor agricultorĭ asupra aparatelor noastre perfecţionate de uscat prune, sistem Val Wass.

D-lor Membrĭ Societăţeĭ Agrare se fac preţurĭ de preferinţă.

De vînzare Una presă mare pentru fîn, [illegible]ae etc., sistem Clayton,—aproape nouă—A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victoriei 55.

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoşĭ prăsiţĭ în ţară, buni reproductorĭ pe preţul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.
A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca.

De vînzare **Vin negru de OREVIŢA vechiŭ de 15 anĭ, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleşanu, strada Lascăr Catargi No. 17.**

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciuluĭ Statisticeĭ Generale.

☞ Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck,* precum şi la principalele librării din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ✣ GALAŢI ✣ BRALA ✣ CONSTANŢA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OŢEL

Cu 1, 2, 3 şi 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discurĭ rotunde

— Cu şi fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oţel, în 2 şi 3 părţi

Maşină de semănat în lat

Construcţia perfecţionată, 3,76 m. lăţime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Maşini de semănat în rînduri

Renumita **„BEROLINA“** din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă şi economică în distribuirea seminţeĭ

Batoze de bătut porumbul cu aburĭ, şi cu mîna simple şi duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Morĭ de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 caĭ putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 caĭ putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat. Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşinişt'lor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franţuzesci

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUA Ş TREI ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţii de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

1 APRILIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 71.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE LA 1 ȘI 15 ALE LUNEI

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10
Pe șese luni: In țară 5 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

BIBLIOTECA CENTRALĂ

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere, *compusă din d-nii:*

Sava Șomănescu, Nicu Negri *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii:
C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:

V. M. Kogălniceanu

Colaboratorii revistei sunt d-nii:
I. Atanasiu, Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, C. A. Berendey, Gh. Cristodorescu, L. Colescu, Dr. Creangă, I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, M. Hirsu, Dr. Hepites, Dr. C. Istrati, V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, V. S. Moga, Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe, G. N. Nicoleanu, Ion Peană, P. Popescu-Daia, N. O. Popovici-Lupa, Dim. Popescu, Gh. Ppescu, Dr. Paul Riegler, V. I. Radu, F. Robin, D. R. Rusescu, D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Noic. Stahie, I. Țarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.
Articolele de natură politică privesc comitetul „Societății Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

FURNISORUL CURȚEI REGALE — CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

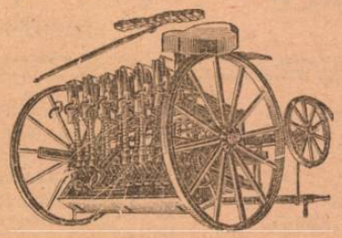

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „**sistem Sack**“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON, PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem.
Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare
Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 380 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

Societatea anonimă pentru comerciul de maşini şi întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. I—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. I—3

SUCURSALE: BRALA, CRAOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel maĭ bogat depoŭ şi expoziţie permanentă de tot felul de:

Maşine şi Unelte Agricole, Industriale şi Electro-technice

LOCOMOBILE şi TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Şcoala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curăţitoare** patentată (Treĭ Vînturĭ) a treia Curăţitoare, în Treerătoare înlocueşte machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de ori alt sistem existent şi **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numaĭ la Treerătoarea Floether, bătînd pe zi 150 până la 200 kile marĭ de porumb, cu saŭ fără foĭ.

MAŞINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele şi fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburĭ numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile marĭ pe zi curăţind perfect şi lăsînd ştiuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele maĭ bune şi solide,

PLUGURI NORMALE

construite numaĭ din oţel, cu 2, 3 şi 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile şi fixe, cu două şi treĭ cîmpurĭ şi cu dinţĭ de oţel şi **Grape pentru Livezĭ.**
Răriţĭ, Cultivatorĭ, Tăvălucĭ.
Semănătorĭ în lat.
Semănătorĭ în rînduri renumita „Victoria-Driil“.
Vînturătorĭ, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ în toate mărimile cele maĭ bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fîn.
Maşinĭ de tăiat pae şi fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăţĭ, întregĭ fără piept. Toate mărimile.
Morĭ TRANSPORTABILE, pe postament d lemn şi de fier simple, duble, triple şi cvadruple, din cele maĭ renumite fabricĭ, de 36, 42 şi 48 ţoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF şi DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEŞTI, I-a calitate, simple şi duble, toate lăţimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu şi grădinĭ.
Părţĭ de rezervă. Musamale.
Maşine de scărmănat lînă de lemn şi de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol şi cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ŞI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopĭ — cu Tăiuşul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele maĭ uşoare şi solide, construite din oţel.

Garanţie absolută pentru perfecta funcţionare şi material solid al tutulor maşinelor

Reprezentantul celor maĭ renumite fabricĭ a tot felul de Maşinĭ Industriae şi Electro-technîce.

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societățeĭ, Str. Doamneĭ 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum și valorĭ. Asigură asupra vieței omuluĭ în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogălniceanu *M. Emmanuelle*

SOCIETATEA AGRARĂ
A
MARILOR PROPRIETARI DIN ROMÎNIA

EXPOZIȚIUNEA

GENERALA: AGRICOLA, INDUSTRIALA, MINIERA
ȘI
TÎRGUL DE VITE

Se vor deschide în luna

Mai 1904

Doritorii de a participa la Expoziţiune se vor adresa, pentru ori-ce informaţiuni, la sediul Societăţei, Calea Victoriei 55.

Pentru publicitate şi anunţuri a se adresa Societăţei Agrare: BIUROUL DE PUBLICITATE, Calea Victoriei 55, Bucureşti.

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER"

Cari aŭ obţinut peste 250 de premii întîi şi „Grand Prix de Paris 1900"

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru omînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ ori-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietari ca singurul mijloc de a'şi asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşului No. 6.

1 APRILIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 71.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE LA 1 ȘI 15 ALE LUNEI

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

DOCTRINA AGRARA

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea uneĭ* comisiuni de supraveghere *compusă din d-niĭ:* **Sava Șomănescu, Nicu Negri** *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-niĭ: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu
Colaboratoriĭ revisteĭ sunt d-niĭ:
Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hirsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe, Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovicĭ-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 71

D. N. Comșa. — **Doctrina Agrară.**
Vasile M. Kogălniceanu.—**Discuțiile Tarifuluĭ Vamal.**
Populațiunea agricolă.
V. K.—**Cadrul nostru economic.**
Tariful Vamal.
Ion Coltofeanu.—**Reflexiuni asupra proectuluĭ de Tarif General Vamal.**
Progresele agricultureĭ.
Avantaje industriale.
Sfaturĭ pentru creșterea porcilor.
Cronica Agricolă —Diverse.

Doctrina Agrară

Răspuns d-luĭ V. Missir

D-l V. Missir, un partisan al politiceĭ protecționiste exagerate, așa precum e preconizată în proectul de tarif, a spus în discursul său de la discuția generală a tarifuluĭ, între altele, următoarele:

«Agrarienĭi noștri cer pur și simplu liberul schimb și sunt adversarĭ industrieĭ». Aci sunt două afirmațiuni: una cu totul inexactă, și alta în parte inexactă. E absolut inexact, că agrarienĭi sunt adversarĭi industrieĭ, ceea ce am auzit și pe alțiĭ repetînd. Eĭ nu pot fi adversarĭi industrieĭ, cînd cer: Să li se dea maĭ toate incurajările din legea pentru încurajarea industrieĭ naționale, să se facă toate înlesnirile industriilor agricole și extractive. Să se încurajeze industriile casnice, carĭ însă ar fi și maĭ lovite de concurența uneĭ industrĭi marĭ textile națională, de cît de a uneĭ asemenea industrĭi străine. Chiar pentru cele-l'alte industrĭi, deja înființate, carĭ aŭ probat că pot trăi, nu se cere înlăturarea orĭ-căreĭ protecțiĭ, ci menținerea saŭ reducerea foarte puțin a protecțieĭ actuale, care numaĭ prin taxele vamale e de minimum 10%, și carĭ cu avantagele legiĭ industrieĭ naționale se pot ridica pănă la 15 și 20%.

E logic însă, să se ceară a nu se maĭ încuraja de loc industriile, carĭ de și protejate de 20 anĭ, cu legea încurajărĭi și cu taxe vamale, n'aŭ prins rădăcinĭ.

A face contrariul, înseamnă a cere sacrificiĭ agriculturieĭ, fără nicĭ un avantaj eventual, pentru economia generală a Țărĭ, a funda industrĭ numaĭ pentru plăcerea de a avea industrĭi naționale, iar nu așa fel, în cît cu vremea, ele să poată trăi singure, fără protecțiĭ.

Iar în ce privește industriile ne înființate încă, dacă nu sunt agricole și extractive și nu iaŭ materia primă din țară, faptul că nu s'aŭ înființat sub protecția actuală, e o probă că nu se pot înființa.

A le da maĭ multă protecție, e a face industrĭi factice. E bine înțeles că dacă e vorba să se plătească de stat și consumatorĭ beneficiĭ exagerate, orĭ ce industrĭi se pot forma, însă ele nu vor putea trăi, de cît cît va dura protecția. De aceia susținem, că dacă ele ar avea condițiuni prielnice de traĭ la noĭ, legea încurajărĭi cu taxele fiscale le-ar fi suficiente.

Prin urmare, noĭ agrarienĭi nu suntem adversarĭi industrieĭ, ci maĭ mult adversarĭi industrieĭ marĭ, în deosebĭ a orĭ căreĭ industrĭi factice și în general a încurajărilor, carĭ cerînd prea marĭ sacrificiĭ de la agricultură, ajung la rezultatul că se îngreunează situația uneĭ ramure de activitate existentă și sigură, pentru a se înființa industrĭi, carĭ nu vor reuși, saŭ cel puțin e îndoelnic, că vor reuși.

In asemenea chestiĭ sunt multe nuanțe, trebue o analisă amănunțită pentru ca să daĭ calificațiunea justă.

De asemenea, nu se poate zice, că agrarienĭi sunt absolut pentru liberul schimb. E bine înțeles, că o țară

ca a noastră, care produce foarte mult pentru export, și care n'are încă condițiunile prielnice pentru industrie, ar fi avantajată dacă politica vamală care ar predomina în Europa, ar fi liber schimbistă.

Cum însă în Europa e o politică mai mult protecționistă, și agrarienii ținênd socoteală de relațiile țării cu străinătatea și de politica vamală internațională, sunt în parte protecționiști.

Ei admit o anumită protecție, nu numai pentru agricultură dar și pentru industrie. Insă în acéstă materie, trebue să se țină socoteală și de evoluția naturală a lucrurilor, fiind o ordine oare-care între industriile, cari trebuesc protejate.

O protecție moderată, nu înseamnă liber schimb.

«S'a zis, spune d. Misir, că nu avem brațe și capital, dar acelaș lucru ni s'a spus acum 20 ani, și de atunci ce imense progrese s'a făcut pe terenul industrial».

Nu se poate tăgădui, că nu avem capital eftin, din momentul ce, la noi, se împrumută cu hipotecă pe moșii cu 10 și 12 % și beneficiile în industrie sunt de 20 și 30 %, și nici că n'avem brațe destule din momentul ce importăm 100.000 lucrători pe an.

Mai trebue să ne întrebăm și cu ce sacrificii s'a făcut această puțină industrie ce avem. Cine nu știe, ce sacrificii enorme ne-a costat industria zahărului, a hîrtiei, a pînzăriei, a păturilor, a postavurilor, etc.

Nu trebue să se uite, ce beneficii exagerate s'a plătit industriașilor și lucrătorilor streini de stat, care a luat aceste sume de la contribuabilii agricultori, saŭ din împrumuturile făcute în streinătate cu cari s'aŭ plătit dese ori cheltueli curente, adică s'aŭ umplut goluri budgetare, și pentru cari am plătit altă dobîndă străinătății.

«Tariful, spune d-l Misir, nu este nici un tarif de răsboiŭ, el n'are nici un caracter agresiv, ci totul este cumpătat, rațional armonios într'însul».

Iar mai departe, tot d-sa spune: «uită agrarienii, că taxele noastre sunt făcute pentru a le asigura debușeurĭ, și ca să fie tratați pe același picior de egalitate cu concurenții lor din America și Rusia. Tariful nostru este o armă, cu care vom obține pentru cerealele noastre un tratament normal.»

Va să zică, de și tariful nostru nu este un tarif de războiŭ, totuși el este considerat ca o armă de apărare, cu cari amenințăm țările, cari n'ar vrea să ne facă concesiuni prin convențiuni și ar persista să impue greŭ produsele noastre agricole, saŭ să le facă pe piața lor o situație inferioară țărilor concurente cu noi, exportătoare de produse agricole.

Aceasta este și părerea noastră a agrarienilor.

Insă noi precisăm lucrul.

Noi cerem un tarif maximal, ca armă de apărare, cu scop de a impune greŭ importul produselor țărilor cari impun și ele greŭ importul nostru la dînsele, iar nu cu scop de a proteja industria. De aceia mai cerem și un tarif minimal, fiscal, puțin protector al industriilor agricole și estractive. Nu poate să fie o protecție serioasă, de cît aceia dintr'un tarif minimal, ale căruĭ taxe nu se mai scad.

E ilusorie protecția cu taxe dintr'un tarif general, cari se scad în tariful convențional, rusultat al convențiilor cu cele-l'alte state și al clauseĭ națiuneĭ celeĭ mai favorisate.

D-l Misir e contra unuĭ tarif minimal, fiind-că, zice d-sa, s'ar îngreuna negocierile. De alții se mai dă și exemplu cu Franța care a scăzut taxele tarifuluĭ săŭ minimal chiar pentru o țară mică ca Eiveția. Se mai poate da ca exemplu și tariful nostru autonom din 1891, ale căruĭ taxe aŭ fost scăzute în convențiile ce s'aŭ făcut, cu începere de la 1893.

Cu toate acestea, tariful minimal e foarte util: 1) fiind-că industria știe pe ce încurajare fermă poate compta, 2) fiind-că agricultura știe la ce se poate aștepta 3) fiind-că nu riscăm ca țări, ca Anglia, cari n'aŭ tarife urcate, să uzese de represalii, căci ele n'aŭ de unde ști că noi avem intenția să considerăm un tarif general unic numai ca un tarif maximal, 4) fiind-că în tratări, guvernului ĭ-ar fi mai ușor să se apere contra concesiunilor exagerate cerute de alte țări, de oare-ce ar trebui să se pue din noŭ în discuție în corpurile legiuitoare taxele din tariful minimal.

Poate că s'ar mai scădea chiar taxele din tariful minimal, cînd necesitatea de a face convenție cu o țară, care ne-ar face largi concesiuni, ar impune aceasta, însă s'ar face cu greŭ, 5) în loc ca să avem un tarif minimal, resultat al diferitelor convenții și o politică vamală schimbătoare, e bine și pentru comerț, ca să'și cunoască taxele fixe în ori-ce caz și pentru guvern ca să ofere ceva precis pentru celel'alte țări, cărora oferindu le în locul clauseĭ națiuneĭ celeĭ mai favorizate tariful minimal, le oferă taxe consolidate.

Iar pentru țările cari nu ne fac concesiunile absolut necesare nouă, vom aplica tariful maximal.

Ce interes avem noi să acordăm unor țări concesii mai multe și altora mai puține, după cum ne vor face și ele nouă concesii mai mari saŭ mai mici, cînd astăzi se impune aproape în toate convențiile clausa națiuneĭ celeĭ mai favorizate, așa că de concesiile acordate ulterior uneĭ țări vor profita și altele cărora anterior nu li s'ar fi făcut asemenea concesii. In realitate, tot vom avea un tarif minimal, care va fi tariful convențional. Insă el va fi resultatul diferitelor circumstanțe politice și economice, cari vor influența tratările cu cele-l'alte state în diferite timpuri, în loc să fie ceva bine chibzuit și precizat de la început. Noi putem oferi de la început tuturor statelor un tarif convențional, care e cel minimal, atunci cînd el e în genere convenabil pentru țările străine. Și nimic mai ușor pentru noi, cari n'avem a lupta cu curentele agrariene de aiurea, ne avînd produse agricole de protejat și nici cu cele industriale, ne fiind încă în epoca de a înființa serios o industrie mare. Un tarif minimal moderat va conveni aproape tuturor țărilor. Așa că problema vamală se va simplifica. Cine nu ne acordă concesiile absolut necesare, nu face convenții cu noi și li se aplică tariful maximal.

Noi credem, contrar d-luĭ Missir, că e nevoie să avem chiar un tarif de războiŭ, dînd dreptul guvernuluĭ să ridice taxele din tariful maximal cu 100% ad valorem și să oprească și transitul, cînd țările străine ar lua contra noastră măsurĭ analoage acelora pe cari le-a luat Austro-Ungaria în timpul războiuluĭ vamal și cari sunt prevăzute și în actualul proect de tarif austro ungar.

Mai observ o neconsecință logică a d-luĭ Missir, care pe de o parte spune, că proectul de tarif e mai mult un tarif maximal, armă de apărare pentru a putea obține concesiuni de la cele-l'alte state, iar pe de altă parte în tot discursul săŭ susține, că taxele din tarif sunt absolut necesare existenteĭ industrieĭ naționale. Una cu alta nu se conciliază, fiind-că dacă aceste taxe sunt absolut necesare, ele n'ar mai trebui scăzute prin convențiĭ și tariful n'ar mai fi numai o armă de apărare pentru a obține concesiuni. E răŭ cînd cine-va n'are o politică lămurită. D. Ministru de finance, d. ex. pe de o parte a ridicat contra noastră țările străine din cauza acestuĭ tarif exagerat, pe care ele nu-l consideră numai ca o armă de apărare, iar pe de alta încîntă pe industriali că le dă încurajări; deși ar avea intenția să le scază cu ocazia convențiilor, iar pe agricultori caută de asemenea să'ĭ încinte spunîndu-le că se vor scădea taxele din tariful general în cel convențional.

Dumitru N. Comșa.

Discuţiile asupra tarifuluĭ vamal

Timp de zece zile, ţara întreagă a urmărit cu o încordată atenţie discuţiunea generală ce a avut loc la Cameră asupra tarifuluĭ vamal. Timpul acesta a fost bine întrebuinţat, pentru că cu toată inutilitatea practică a acestor lungĭ discuţiunĭ, ele aŭ fost însă folositoare, fiind-că aŭ lămurit punctele de vederĭ economice ale tuturor grupărilor şi partidelor politice şi a arătat ţăreĭ marea şi covîrşitoarea însemnătate ce trebue să dăm problemelor economice.

Discuţia—constatăm aceasta cu satisfacţiune—a fost la nivelul mareĭ chestiunĭ ce se dezbătea: calmă, obiectivă, liniştită. Am făcut de sigur progres, fiind-că, pentru prima oară poate în ţara noastră, atenţia publică a fost atrasă şi încordat reţinută la interesantele discursurĭ ce ilustraŭ tribuna parlamentară.

Firesce că între aceste discursurĭ aŭ fost şi unele carĭ puteaŭ să nu aibă onorurile tribuneĭ, pentru că aŭ arătat graba studiereĭ chestiuneĭ şi insuficienţa de gîndire în această materie, în definitiv nu tocmaĭ uşoară; dar în general discuţiunea a fost la un nivel înalt şi a dovedit că avem destuĭ oamenĭ pricepuţĭ carĭ să conducă destinele economice ale ţăreĭ spre progres.

In general, agrarienii pot să fie satisfăcuţĭ de discuţiunile urmate. De sigur că nu e un gram de exagerare dacă spunem că agrarismul este acel care a avut succesul moral în lunga dezbatere de zece zile ce a avut loc. Cu ocazia acesteĭ discuţiunĭ s'a putut constata, maĭ bine şi maĭ clar ca în orĭ-ce altă ocaziune, cît de adînc şi vast în acelaşĭ timp a pătruns spiritul agrar, teoriile şi concepţiunile agrare, în cercurile hotărîtoare romîneştĭ. Ceea ce spunem aci nu este o auto-sugestiune, saŭ auto-mărire a meritelor noastre. Nicĭ de cum. Agrariĭ aŭ făcut doar propagandă şi vederile lor aŭ avut atîta tărie în cît a fost sufi cient ca să punem numaĭ problemele economice ce ridică programul agrar pentru ca multe spirite eminente să cugete maĭ departe asupra lor şi să recunoască dreptatea multora şi multora din revendicaţiunile economice ale acestuĭ program. In senzul acesta, înţelegem că agrariĭ aŭ influenţat cu propaganda lor şi că succesul moral al dezbaterilor li se cuvine de drept.

Intr'adevăr, ceĭ maĭ mulţĭ dintre fruntaşiĭ vieţeĭ noastre publice s'aŭ pronunţat, în cuvîntările lor, în favoarea unor concepţiĭ economice, carĭ se apropie—maĭ mult saŭ maĭ puţin—de programul agrar. Nu e nevoe să citĕm nume, fiind-că discursurile sunt recente. Pe noĭ aci ne interesează ideea, şi ideea agrară, o repetăm din noŭ, n'a eşit cîtuşĭ de puţin micşorată din discuţiunea ce a avut loc la Cameră, ci din potrivă.

Toţĭ oratoriĭ carĭ aŭ luat cuvîntul, în discuţiunea generală asupra tarifuluĭ vamal, se pot grupa, după vederile lor economice, în două grupurĭ. Primul, acela care se apropie maĭ mult de vederile agrariene a cerut ca să se ţie seamă, în primul rînd, de interesele agriculturеĭ: anume să se scutească de orĭ-ce taxe maşinele şi instrumentele agricole, să se protejeze industriile agricole, cele casnice şi toate acele carĭ derivă din agricultură saŭ vre-una din ramurile eĭ secundare de producţiune şi, în ultimul rînd, să se părăsească tendinţa de a încuraja orĭ-ce fel de industrie, chiar şi acele marĭ carĭ nu aŭ nicĭ o legătură cu materia primă aflătoare în ţară. Al doilea grup, care s'a arătat partizanul categoric al tarifuluĭ vamal, aşa cum l-a alcătuit d. ministru de finanţe, a apărat sistemul vamal care duce la încurajarea, indiferent a orĭ căror industriĭ, a căutat să justifice taxele asupra maşinelor şi instrumentelor agricole şi, necesarmente, a lăsat agricultura şi interesele eĭ pe ultimul plan.

Aceştia din urmă aŭ fost însă foarte puţinĭ, pentru că chiar aceia carĭ aŭ pledat concepţiunea tarifuluĭ vamal, aŭ ţinut să facă o mulţime de restricţiunĭ şi să pue în evidenţă adînca nevoe economică de a îndrepta cea maĭ mare parte din puterea de sacrificiŭ şi protejare a statuluĭ, spre încurajarea agriculturеĭ şi a numeroaselor ramurĭ secundare de producţiune: industriĭ agricole, casnice, etc. Aci s'a văzut limpede cît de puternic a pătruns ideea agrară în spirite şi cum propaganda intensă ce se face de atîţia anĭ n'a fost, la urma urmelor, fără folos. De unde înainte vreme, tot entuziazmul şi toată grija puterilor publice nu avea în vedere de cît industria, astăzĭ solicitudinea pentru industrie trebue să fie justificată printr'o egală solicitudine şi pentru agricultură, la aceĭ carĭ cred că interesele ambelor producţiunĭ se împacă în totul şi în toate împrejurările.

In Cameră maĭ n'a fost orator care să nu caute a pune în evidenţă viul şi neadormitul săŭ interes pentru agricultură, chiar la aceĭ carĭ, din principiŭ, sunt, în mod necondiţionat, pentru orĭ-ce fel de industriĭ. Acesta este, neîndoios, un succes pentru agrarienĭ şi o resplată a acelora carĭ aŭ muncit în această direcţie timp de anĭ de zile. Aceasta ne maĭ arată calea ce trebue să urmăm, şi cum, pentru a ajunge la scopul şi idealul nostru în viitor, nu trebue să părăsim lupta, ci, din contra, să organizăm fără întîrziere pe agricultorĭ şi să continuăm, în măsură şi maĭ mare, cu propaganda începută, pentru a putea reuşi pe deplin.

Organizarea este absolut necesară pentru a obţine şi succese practice. Nu trebue să rămînem la succese morale, fiind-că acestea nu lasă de cît urme trecătoare carĭ dispar repede. E drept că agrarienii aŭ avut mărea satisfacţie de a fi aprobaţĭ în lupta lor de bărbaţĭ de stat însemnaţĭ, fruntaşĭ aĭ ţăreĭ; de a fi auzit pe unul dintre aceştia, în specificarea programuluĭ săŭ economic, aplicînd aproape în întreg programul lor: taxe moderate pe industriile agricole, încurajarea industriilor micĭ şi casnice, asigurarea debuşeuluĭ agricol şi silinţa pentru propăşirea muncеĭ rurale; e drept că agrariĭ aŭ avut asemenea satisfacţiunĭ, carĭ le resplăteşte de multe neplăcerĭ, dar nu trebue să uităm că, în definitiv, ideile agrare n'aŭ reuşit, în ceea ce priveşte exprimarea lor prin tariful vamal. Aceasta ne arată dar cu cît trebue să ne îndoim forţele şi să întărim organizaţiunea agrară pentru a asigura succesul ideilor ce apărăm aci de atîta vreme în viaţa practică, singura care, de alt-fel, contează în materie economică.

* * *

Cel maĭ surprinzător dintre discursurile rostite în discuţiunea gegerală a tarifuluĭ vamal, a fost de sigur acel al d-luĭ Costinescu, ministru de finanţe.

Mărturisim un lucru: nu ne aşteptam la o asemenea profesie de credinţă ca aceea pe care a făcut-o d. ministru de finanţe de la tribuna Camereĭ. Nu vom releva aci părţile de pură polemică din acest discurs important, ci numaĭ cele pozitive, ideile principale carĭ aŭ călăuzit pe autorul tarifuluĭ vamal la alcătuirea luĭ.

Pasajul cel maĭ însemnat din discursul ministruluĭ de finanţe, din punctul nostru de vedere, este acel unde a vorbit de industrie şi agricultură. D. Costinescu a spus, în substanţă, următoarele:

«Vă declar că n'am urmărit ideea înfiinţăreĭ de industriĭ. E destul dacă se vor întări acele carĭ sunt. *Am urmărit însă ca să ajut acele industriĭ carĭ pot întrebuinţa materia primă din ţară şi în special produsele noastre agricole!»*

Şi, în legătură cu aceasta, a adăugat că interesele agriculturеĭ trebue să fie puse în primul rînd, că

dorește din inimă progresul agriculturei și, pentru a'și lămuri și mai bine sentimentele în privința agriculturei, d. ministru de finanțe a declarat că «*nu spune aceasta ca o frază goală, ci dintr'o convingere adîncă*».

Declarațiile acestea sunt, într'adevăr, surprinzătoare. Din tot ce știam până acum eram în drept să ne așteptăm ca d. ministru de finanțe să'și îndrepte toate bateriile eloquenței și a satirei în contra agrarienilor—avem și un exemplu trist în această privință—și să întrebuințeze toate resursele spiritului și ale cunoștințelor sale într'o lungă pledoarie a industriilor mari, ori-cari ar fi ele, în legătură sau nu cu materia primă din țară sau cu agricultura. D. ministru de finanțe n'a corespuns însă așteptărilor și aceasta—e aproape de prisos s'o mai spunem — ne bucură mult.

D. ministru de finanțe a vorbit în termeni admirabili de însemnătatea agriculturei și de încurajările ce merită. D-sa vrea binele agriculturei nu ca un deziderat trecător sau pentru o nevoe a momentului, ci dintr'o convingere adîncă că așa reclamă interesele mari economice și naționale ale țărei. Mai mult, d. ministru de finanțe, care până acum trecea, și cu drept cuvînt, drept apărătorul cel mai intransigent al industriilor, a afirmat că prin tariful vamal n'a urmărit ideea înființărei de industrii.

Am avea dar prilejul să ne declarăm satisfăcuți; să trecem și noi la ordinea zilei, cum s'a făcut la Cameră. Avem s'o facem aceasta, de sigur, mai tirziu, și de nevoe, dar de o cam dată o să ne luăm totuși libertatea de a analiza puțin discursul—pentru noi neașteptat — al d-luĭ ministru de finanțe.

D. Costinescu a spus că are în vedere întîiu de toate interesele agriculturei. Cum se exprimă însă aceste interese prin tariful vamal? In modul următor: O protecțiune moderată acordată industriilor agricole, protejarea industriilor casnice și extractive, scutirea de taxe a mașinelor și instrumentelor agricole, taxe fiscale nu prea urcate pentru a nu apăsa asupra mareĭ mase de contribuabilĭ care e formată din plugarĭ și înlăturarea de taxe protecționiste asupra industriilor marĭ, pentru ca streinătatea, în schimbul importuluĭ eĭ de fabricate, să ne asigure debușeurile agricole și cele de vite.

Se pune acum întrebarea: tariful elaborat de d. ministru de finanțe, care are o nețărmurită dragoste pentru agricultură, corespunde oare condițiunilor înșirate mai sus, condițiuni singur capabile de a asigura propășirea agriculturei? Cu toții știm că nu.

D. ministru a afirmat în Cameră că n'a urmărit ideea înființărei de industrii. Atunci cum se face că tariful protejează cu taxe foarte marĭ tocmaĭ industriile carĭ n'aŭ nicĭ o legătură cu agricultura saŭ cu materiile prime aflătoare în țară, cum: metalurgiile, orezul decorticat, textilele fine, fabricatele chimice, sticlăria, etc. E, ni se pare, o contrazicere fățișă între declarațiile făcute la Cameră și taxele din tarif. Dar, poate, ca răspuns la aceasta, ni se va face un semn misterios și ni se va spune cum a arătat un d. deputat în Cameră: «Psst! acestea 's taxe de compensațiune...». E posibil, dar ne vine greŭ a crede aceasta, pentru că în urma declarațieĭ solemne în privința industriilor în general, tot d. ministru a început să le apere, pe cele marĭ, cum metalurgia, textilele, etc., în detaliŭ, ceea ce ne dă de bănuit că ele vor fi apărate cu aceeași energie și la convențiile comerciale.

Dar, în sfîrșit, să admitem că d. ministru de finanțe nu vrea într'adevăr să încurajeze industriile carĭ nu aŭ nicĭ o legătură cu agricultura saŭ cu materiile prime indigene. Până la proba contrarie, nu avem dreptul de a face proces de intenții.

Cum rămîne însă cu cele-l'alte condițiunĭ arătate mai sus carĭ ar fi trebuit să fie exprimate prin tariful vamal, pentru a arăta că într'adevăr s'a urmărit binele agriculturei? D. ministru de finanțe a căutat să dovedească, în discursul săŭ, că a pus în special o mare greutate pe încurajarea industriilor agricole și a celor casnice ca și a meseriilor indigene. In această privință, după cum s'a dovedit și la Congresul agrar și în discuțiunile Camereĭ, tariful prezintă neegalități și lipsurĭ izbitoare; multe produse în legătură cu agricultura nu sunt protejate, asemenea și unele industriĭ casnice. D ministru afirmă contrariul. Ultimul cuvînt îl va avea dar experiența practică, rezultatele ce vom vedea că nouile taxe vor da în viitor.

Fața de chestia urcărilor generale asupra obiectelor de consumațiune d. ministru a rămas intransigent. Asemenea și în ceea-ce privește taxele asupra mașinelor și instrumentelor agricole. La toate observațiunile ce s'aŭ făcut în această direcție, d. ministru a găsit de opus o teorie foarte ciudată. D sa a întrebat: de ce vă opuneți, domnilor, la impozitul indirect în plus ce rezultă din taxele vamale urcate și nu vă opuneți cu aceiași vehemență la impozitul indirect intern, pus pe obiecte de prima necesitate, cum: chibriturile, tutunul, petroleul, benzina, rachiul, etc.?

Intrebarea aceasta este foarte curioasă și ea uimește cînd vine de la un om ca d. ministru de finanțe, a cărui sagacitate este cunoscută. Nu se protestează contra impozitelor indirecte interne, pe petrol, rachiŭ, chibrituri etc., pentru că acestea, cu toată greutatea apăsăreĭ lor, sunt deja de mult intrate în obiceiurile populațiuneĭ și nu sunt simțite ca impozit. Aceasta însă nu constitue un cuvînt ca atunci cînd peste aceste impozite indirecte grele se mai adaogă și alte impozite nouĭ, vamale, să nu se protesteze cu cea din urmă energie în contra acesteĭ nouĭ îngreueri a vieței. E foarte simplu ca raționament și d. ministru n'avea ce să se mire. Din potrivă, contribuabiliĭ și agricultoriĭ sunt în drept să-l întrebe ce fel de solicitudine pentru interesele lor este aceea care se traduce prin taxe nouĭ de consumațiune?

Dar, a făgăduit d. ministru, dacă voiŭ avea un plus de venituri vamale, am să scad taxele asupra petroleuluĭ și benzineĭ, carĭ sunt foarte nedrepte. Cine ne garantează însă aceasta? Budgetul nostru nu este așa de bogat ca atunci cînd o să'ĭ vie un plus de milioane, să renunțe benevol de ele. Nu trebue să uităm că nevoile statuluĭ cresc zi cu zi și în aceiași proporție trebue să crească și budgetul, așa că nu e de sperat ca să se renunțe vre-odată la un impozit aducător de venituri marĭ. Aceasta este o făgăduială irealizabilă. In fapt, consumatorul va plăti în viitor și taxele nedrepte ale petroleuluĭ și taxele vamale urcate prin noul tarif.

Tot ce este și va rămîne urcat va fi luat de la consumatorĭ, fără a li se acorda nicĭ o compensațiune din altă parte. Acesta e cert. Așa fiind, întrebarea d-luĭ ministru de finanțe: «nu e mai bine să luăm 10 banĭ la o sapă și să desființăm impozitul petroleuluĭ», nu este la locul eĭ. Nu numaĭ pentru cuvîntul că nu se va desființa impozitul petroleuluĭ, dar și pentru un alt cuvînt mai mare: acela că uneltele și instrumentele agricole trebuesc cu orĭ-ce preț scutite de taxe. Progresul agricol cere aceasta în mod imperios.

Țăranul e deja obicinuit să plătească petroleul, tutunul, rachiul, scump; pe acestea el nu le percepe ca impozit. Dar din momentul ce se va urca prețul pluguluĭ, al sapeĭ și al celor-l'alte unelte agricole perfecționate, al locomobilelor,—carĭ se pot lua în tovărășie de țăranĭ — cu orĭ cît de puțin, se va pune, în acelaș timp, o pedică foarte serioasă progresuluĭ technic al agriculturei. Scumpirea aceasta, cu orĭ cît de puțin, țăranul o va simți imediat și va renunța, în multe cazurĭ, din cauza aceasta, la cumpărarea lor.

D. ministru de finanțe n'are așa dar dreptate nicĭ în acest punct. În orĭ ce caz, e foarte curioasă solicitudinea și dragostea care se manifestă în asemenea mod.

In rezumat decĭ, tariful d-luĭ ministru de finanțe prevede:

a) Incurajarea industriilor marĭ și a celor carĭ nu sunt în legătură cu agricultura saŭ cu materiile prime;

b) Taxarea uneltelor și a mașinelor agricole;

c) Urcarea însemnată a taxelor pe obiectele principale de consumațiune și

d) Protejarea, în multe părțĭ insuficientă, a industriilor agricole, casnice și micĭ.

Toate acestea contrazic declarațiunile d-luĭ ministru de finanțe în privința interesuluĭ ce poartă agriculturei și a atitudineĭ față de industriile ce putem întemeia.

D. ministru ar da dovadă că într'adevăr voește binele agriculturei dacă, cu ocazia tratatelor comerciale, va utiliza toate aceste taxe ca taxe de compensațiune, cum pentru cele de la litera *a* a dat a înțelege că va face.

D. ministru de finanțe a maĭ făcut însă, la sfîrșitul discursuluĭ săŭ, o declarație foarte gravă în privința exportuluĭ nostru de vite față de viitoarele convențiĭ comerciale, declarațiĭ menite să ne dezarmeze complect față de străinătate. Ministrul a spus că n'avem vite de export și că o să fim siliți de a admite măsurile de poliție veterinară ce vor edicta țările străine în contra vitelor noastre.

Aceasta înseamnă o abdicare în această chestiune, care este de cel maĭ vital interes pentru agricultorĭ și arată cîtă dragoste are d. ministru de finanțe pentru agricultură.

Vom reveni dar asupra acesteĭ chestiunĭ în numărul viitor într'un articol, unde vom trata despre convențiunile comerciale în general.

V. M. Kogălniceanu

Populațiunea agricolă

La ultimul congres agrar, d. Ioan Lahovary a ridicat o chestie de o covîrșitoare însemnătate națională și socială—de partea economică nicĭ nu maĭ încape vorba— pentru țara noastră. D. Ioan Lahovary a întrebat: oare e maĭ folositor pentru țară, din toate punctele de vedere arătate maĭ sus, ca să aibă o populație rurală bogată și sănătoasă, de cît o populație industrială, îngrămădită în centre uvriere, în carĭ condițiunile de producțiune și cele sanitare nu suut tocmaĭ priincioase statuluĭ?

După cum se vede, suntem aci în fața uneĭ probleme redutabile, a căreĭ rezolvare—trebue s'o spunem de la început,—poate să atîrne numaĭ într'o anumită măsură de voința legislatoruluĭ saŭ a autorităților. Procesul economic urmează, ce e dreptul, legĭ carĭ sunt deasupra voințeĭ omenești, dar nu este maĭ puțin adevărat că și voința uneĭ colectivităț marĭ, cum este statul, care are mijloace marĭ la dispoziție, poate constitui adese-orĭ un factor serios care să influențeze dezvoltarea țăreĭ. De aceea atitudinea pe care o ia statul în cutare saŭ cutare problemă nu este indeferentă și ea trebue urmată cu cea maĭ mare atenție.

Revenind acum la problema de maĭ sus și dacă punem întrebarea ce politică urmează statul romîn în chestiunea care ne preocupă aci, putem răspunde că nicĭ una. La prima vedere s'ar părea că statul are o culoare precisă, un program definit în chestiunea aceasta, fiindcă, după cum vedem, el caută să înmulțească puternic elementul industrial urban prin încurajarea tuturor categoriilor de industriĭ. In fapt însă nu este așa. Statul nu se preocupă de problema aceasta cîtuși de puțin; el n'a studiat consecințele demografice, sociale și naționale ale încurajăreĭ exagerate a industriilor. Unicul săŭ gînd a fost și este: obținerea de succese economice pe calea industrială. Cele-l'alte urmărĭ nu-l preocupă.

Intru cît această politică, este inteligentă, departe văzătoare și prudentă, se poate judeca lesne cînd se arată că politica industrială maĭ are, afară de cosnecințele curat economice, și de acele carĭ vor da naștere în viitor la preocupărĭ grave pentru stat și la frămîntărĭ sociale marĭ.

Unĭĭ, politicĭ profunzĭ, vor striga poate, la citirea acestor rînduri, că suntem reacționarĭ de cea maĭ neagră speță și că vrem să imobilizăm țara într'o ramură de producțiune incompatibilă și cu viața modernă și cu viitorul. Criticile însă sunt inevitabile, de și nedrepte în cazul de față.

Lupta pentru preponderența poporațiuneĭ agricole în stat, nu înseamnă cîtuși de puțin a face operă de reacționarism negru. Sunt în lumea civilisată spirite marĭ liberale, cunoscute prin radicalismul lor politico-social, care apără cu pasiune asemenea ideĭ.

Să ne înțelegem: Cînd vorbim de preponderența elementuluĭ agricol nu înțelegem prin aceasta că trebue să închidem satele și să nu lăsăm pe țăranĭ să emigreze la orașe nicĭ ca să înăbușim orĭ-ce aspirațiĭ industriale, pentru a nu permite creșterea elementuluĭ urban. Aceasta ar fi o aberațiune. Suntem pentru activitatea industrială ca și pentru orĭ ce fel de activitate productivă, pentru că fie-care din aceste are dreptul la viață.

Cerem însă ca toate ramurile de producțiune, în afară de agricultură, să se dezvolte în mod normal, fiecare ca un produs natural al unuĭ teren fertil. In modul acesta, mișcarea de migrațiune a satelor spre orașe s'ar canaliza, creșterea și expansiunea industrială ar fi normală, dezvoltîndu-se încet-încet, în timp și spațiŭ, fără a cauza perturbațiunĭ sociale saŭ economice.

Iar în timpul cînd s'ar face la orașe concentrarea elementelor rurale, trecute la industrie, satele ar reține cele maĭ numeroase brațe, păstrînd țăreĭ caracterul eĭ de populațiune agricolă.

A fi contra dezvoltăreĭ industriale cu orĭ-ce preț, chiar a celor agricole, înseamnă a lupta cu morile de vînt, și nimenĭ nu umblă după succese don-quichottiane Cînd vorbim dar de preponderența populațiuneĭ rurale, înțelegem preponderență și nu unanimitate. Și suntem pentru această preponderență, fiind-că ea oferă considerabile avantagiĭ naționale și sociale. Știm perfect că producțiunea industrială va veni, aducînd cu sine bune și rele, dar nu înțelegem că ea să fie grăbită, în dauna a marĭ interese romînești.

Noĭ dorim ca înmulțirea fabricelor și a uzinelor de tot felul să se facă încet-încet, pe cale de dezvoltare firească, pentru că aceasta ne va permite să ținem fixat de sol marea majoritate a țărănimeĭ actuale.

In loc să se urmeze însă un asemenea drum rațional care are în favoarea luĭ nenumărate avantaje, se caută, din potrivă, ca, prin încurajărĭ exagerate, să se creeze o puternică mișcare industrială, o desconcentrare forțată a satelor în folosul orașelor, cu toate urmările triste ce aŭ asemenea îngrămădirĭ urbane.

Cu alte cuvinte, noĭ înșine grăbim vremile, cînd vom avea, pe deoparte, să ne îngrijim de exodul de la sate și de slăbirea bazeĭ naționale care este formată din țărănimea romînească pe solul patrieĭ, iar, pe de alta, să ne preocupăm de toate chestiunile sociale grave carĭ sunt în legătură cu aglomerațiunile urbano-industriale.

Pe cînd dacă luăm drumul preconizat de agrarienĭ, am fi reținut la munca cîmpuluĭ, care azĭ duce deja lipsă de brațe, marea masă a sătenimeĭ și n'am fi avut ce ne îngriji de problemele sociale ale industrialismuluĭ modern, pentru că ele nu s'ar fi pu'ut prezenta de o-

dată, în cîţi-va ani, cu forma lor acută, de oare-ce dezvoltarea industrieĭ s'ar fi făcut încet-încet. Industriile crescînd treptat, legislaţia socială n'ar fi nicĭ aşa de costisitoare, pentru că s'ar reduce la proporţii micĭ, aşa că statul ar avea, din toate punctele de vedere, avantaje foarte preţioase. Romînia s'ar desvolta puternic, pentru că bazele eĭ de producţiune ar fi normale şi sănătoase, fără de acele lacune şi defecte carĭ pun în pericol, în alte părţi, temelia statelor.

Din nenorocire, politica aceasta înţeleaptă n'a prevalat. Urmările — rele — se vor vedea în viitor.

Cadrul nostru economic

Agrarienii romînĭ aŭ un cadru economic precis, cu hotare bine definite. Eĭ găsesc că ţara noastră are pentru mulţi ani de lucru înăuntrul acestuĭ cadru care se potriveşte minunat cu interesele noastre economice, sociale şi naţionale.

Acest cadru economic cuprinde: agricultura, industriile derivate din agricultură, industriile casnice, industriile extractive.

După cum se vede dar, agrariĭ romînĭ nu sunt duşmanĭ, din principiŭ, aĭ industriilor. Face o greşală cine crede alt-fel. Agrarienii nu se opun nicĭ unuĭ fel de activităţi producătoare, care poate aduce bogăţia şi buna stare a populaţiuneĭ. Eĭ cer însă discernămînt pentru anume feluri de activităţi şi produse, pe carĭ nicĭ pe aceste nu le condamnă de vecĭ, ci le condiţionează înfiinţarea după timp şi loc.

Agrarienii spun: trebue, înainte de orĭ-ce, să apărăm interesele agriculturеĭ. Acesta este bunul simţ însuşĭ. Este evidenţa. Căcĭ ce alta avem de cît agricultura?

Şi apoĭ agricultura nu este o ramură de producţiune aşa de simplă şi unilaterală, cum vor unii s'o facă a crede. Agricultura nu se reduce numaĭ la munca cîmpuluĭ şi la recolte. Ea este de o vastă şi bine-făcătoare complexitate. Ea cuprinde, în afară de munca propriŭ zisă a cîmpuluĭ, şi:

creşterea vitelor cu ramurile eĭ secundare de producţiune: lăptărie, pielărie, etc;

viticultura cu ramurile eĭ secundare;

sericicultura, care poate da naştere la o bogată industrie casnică;

pomicultura care are astă-zĭ atitea întrebuinţărĭ, şi este sursa unor avuţiĭ serioase ca şi a numeroase industriĭ;

avicultura, care de asemenea, este susceptibilă de o mare dezvoltare.

Toate aceste diferite ramurĭ de producţinnĭ, carĭ, fie-care din ele, se sub-împart în numeroase ramificaţiĭ, fac parte din agricultură, şi la noĭ sunt încă într'o stare rudimentară.

La agricultură, agrarienii adaogă industriile agricole, carĭ parte sunt cuprinse în ramurile înşirate maĭ sus şi parte aŭ deadreptul cerealele şi producţia pămîntuluĭ ca materiĭ prime: morile, fabricele de spirt, etc, etc.

Industria casnică, meritä şi ea, în gradul cel maĭ înalt, încurajarea statuluĭ. Mulţimea şi diversitatea industriilor casnice: împletiturĭ, îmbrăcăminte, ţesăturĭ, lucrărĭ de lemn, etc., sunt doar cunoscute.

Asemenea este cunoscută imensa diversitate a industriilor extractive: a petroleuluĭ, cu toate aplicaţiunile luĭ practice, a minelor şi carierelor şi aşa maĭ departe.

Este dar falsă afirmarea acelora carĭ susţin—de şi sunt convinşĭ de contrariul—că agrarienii vor să înăbuşe ţara într'un cadru strîmt de producţiune, care o expune tuturor dezastrelor şi tuturor capriciilor atmosferice.

După criza teribilă din 1899, s'aŭ găsit mulţi înţeleptĭ carĭ să susţie că avem nevoe absolută de a înfiinţa industriĭ numeroase, pentru a feri ţara de unilateralitatea producţiuneĭ agricole.

Agricultura a devenit de atuncĭ sinonimă cu cultura cerealelor, şi toţi aceĭ carĭ cugetă asupra viitoruluĭ ţăreĭ, se arată îngrijoraţi în faţa acesteĭ unilateralităţi. Să înfiinţăm industriĭ, spun aceştia, pentru ca în caz de secetă, să nu fim expuşĭ la crize şi dezastre economice; să nu ne bazăm toată speranţa numaĭ pe agricultură, pentru ca să nu avem de suferit mereŭ crize à la 1899.

Concepţiunea aceasta însă este profund falsă. Agricultura, cum am arătat maĭ sus, nu este epuizată numaĭ cu cultura cerealelor; ea este foarte variată şi bogată în complexitatea eĭ.

Dacă la aceasta maĭ adaogăm industriile agricole, industriile casnice şi industriile extractive, apoĭ credem că am stabilit un cadru destul de vast, suficient de larg pentru ca ţara noastră să poată munci în diferite direcţiĭ.

Agrarienii sunt doar contra acelor industriĭ carĭ nu intră în cadrul de maĭ sus, fiind că nu aŭ ţa noĭ nicĭ o condiţie de reuşită. Înfiinţarea unor asemenea industriĭ nu s'ar putea face de cît pe spinarea agriculturеĭ: 1) prin sacrificiile pe carĭ trebue să le acorde statul înăuntrul ţăreĭ, 2) prin protecţia vamală ce ar necesita, ceea ce ar scumpi obiectele industriale şi 3) prin neglijarea debuşeurilor agricole din cauza acestor protecţiunĭ vamale.

Agrarienii susţin decĭ: să lucrăm întîiŭ înăuntrul cadruluĭ economic care este potrivit împrejurărilor noastre şi apoĭ încet-încet, să ne urcăm şi spre acele industriĭ carĭ cer capital mare, braţe numeroase, materie primă adusă din streinătate, techniciani prceputĭ etc.

Programul agrarienilor este dar un program natural, romînesc, raţional. Ceĭ se opune: teoriĭ deşarte, vorbe şi iar vorbe. Ne facem totuşĭ o datorie de a le examina în amănunt.

* * *

Am arătat pănă acum cît de larg concep agrarienii cadrul economic în care trebue să se dezvolte ţara noastră un număr de anĭ. Industriĭ agricole, industriĭ casnice, industriile extractive fac parte din programul agrarienilor, aşa că reproşul ce se face acestora din urmă ca sunt de un excluzivism strîmt în materie de ramurĭ de producţiune ce trebuesc înfiinţate, nu are nicĭ o raţiune.

Maĭ mult, moţiunea care s'a votat de congresul agrar prevede chiar ca protecţiune de acordat industrieĭ următoarele (la punctul 4):

«Ca încurajărĭ de dat industrieĭ să se dea aceleia care ar ajuta-o a produce eftin, adică pe lîngă scutirĭ de taxe pentru maşinĭ şi scutirĭ de imposite pe un timp determinat, înlesnirea pentru obţinerea de terenurĭ şi căderĭ de apă, scăderĭ de tarife pentru transporturĭ, cînd sunt concurate în mod nedrept de produsele străine prin tarife acordate în ţara lor şi cele de penetraţie la noĭ».

Aceasta înseamnă că agrarienii nu sunt aceĭ teribilĭ intoleranţi carĭ nu admit cu nicĭ-un preţ nicĭ-un fel de industrie.

Aceasta de alt fel, aŭ spus-o agrarienii în totdeauna. Dar, din primul moment, s'a ţinut de către unii a crea legende în jurul tendinţelor şi a vederilor agrarienilor.

Programul economic al societăţeĭ agrare este dar foarte raţional. Cine îĭ poate opune ceva? Agrarienii spun doar atît: noĭ înţelegem ca să se încurajeze, în interiorul ţăreĭ şi în afară prin taxe vamale moderate, industriile carĭ depind de agricultură; maĭ admitem ca statul să acorde o cît maĭ largă protecţiune şi un cît maĭ serios sprijin industriilor casnice şi industriilor extractive, carĭ formează adevărate izvoare de bogăţie,— dar nu pricepem ca, în afară şi peste acest vast program economic pe care'l preconizăm, să se încurajeze anumite feluri de producţiune carĭ prin fiinţa lor, periclitează interesele agriculturеĭ.

Agricultura cu infinitele eĭ ramurĭ de producţiune, industriile casnice, cele agricole şi cele extractive, prezintă un

teren destul de întins de activitate economică pentru țară. Acest teren, apoĭ, maĭ are și avantagiul, care este decisiv, că reprezintă toate condițiunile naturale de reușită pentru ramurile de producțiune înșirate maĭ sus.

Acest cadru este dar așa de variat și complex, în cît poate admirabil mulțumi orĭ-ce pretențiunĭ economice. Prin industriile casnice și agricole, ca și prin cele extractive, se pot rezolva o mulțime de probleme de mare importanță pentru țara noastră. Grație acestor ramurĭ de producțiune, populațiunea rurală, care pe timp de iarnă nu are ce lucra, poate fi adusă la muncă și rentabilitate.

Cu un cuvînt, cadrul economic al societățeĭ eate așa de perfect și logic în toate părțile sale, așa de admirabil corespunzător tutulor nevoilor noastre, și chiar tutulor ambițiunilor economice, în cît opoziția ce i se face nu poate fi explicată de cît prin neștiință saŭ interese personale.

Programul economic agrar este un program romînesc per excellentiam. El ține seamă de împrejurările în care ne aflăm. Dacă luptă în contra industriilor carĭ n'aŭ legătură cu materia noastră primă și pentru susținerea cărora statul trebue să facă sacrificiĭ prea marĭ, o face din convingerea adîncă a pagubelor ce o asemenea politică e menită să aducă țăreĭ.

Intr'adevăr, industria neagricolă, cum d. ex. metalurgia cu toate ramurele eĭ, sticlăria, textilele supra-fine, fabricatele chimice, rizeriile etc , nu se pot menține în țară de cît:

1) fiind protejate puternic la vamă;

2) fiind încurajate prin tot soiul de măsurĭ înăuntrul țăreĭ.

Orĭ, ambele aceste măsurĭ de sprijin, aduc pagube serioase agricultureĭ și mareĭ mase a contribuabililor, formată, în definitiv, tot de agricultură.

Dacă se sprijină acele industriĭ prin taxe vamale protecționiste, se îngreuiază, în acelaș timp, încheerea de convențiĭ comerciale cu streinătatea și se periclitează debușeul agricol și exportul de vite. Apoĭ, prin protecția vamală și prin încurajările din interiorul țăreĭ, importul strein scade, veniturile țăreĭ se micșorează, bugetul general se încarcă și, cum toate lipsurile și golurile bugetare trebuesc, la urma urmeĭ, împlinite tot de contribuabilĭ, rezultă că aceștia trebue să ducă, în ultima analiză, toată sarcina încurajăreĭ acelor industriĭ. La acestea maĭ trebue adaugată și scumpirea obiectelor de consumațiune care rezultă din protecțiunea vamală.

Pentru toate aceste motive sănătoase se opun agrarienii la introducerea industriilor artificiale și la protecțiunea vamală, care este urmarea lor firească. Această opoziție se bazează, după cum am văzut, pe un corp de argumente pe care nimenĭ nu l'a putut încă zgudui pănă acum și pe o serie de fapte, reale și indiscutabile, pe care nimenĭ nu le-a putut nega.

In rezumat dar, programul agrarilor admite toate industriile carĭ sunt în legătură cu bogățiile soluluĭ și ale subsoluluĭ nostru, ceea-ce reprezintă un cadru economic foarte vast, perfect suficient și corespunzător tuturor nevoilor și trebuințecor țăreĭ. Agrarienii spun: să dezvoltăm întâiŭ aceste ramurĭ de avuție, carĭ pot ocupa toate brațele și pot da naștere unuĭ schimb viŭ comercial, și numaĭ după aceasta, cînd țara va avea abundență de capitaluri și brațe, să ne ocupăm și cu cele-l'alte ramurĭ de bogăție.

După cum am spus la început, programul acesta este bunul simț însuși și rațiunea personificată. Acestĭ program adversariĭ luĭ îĭ opun doar vorbe și teoriĭ contestabile.

V. K.

Tariful vamal

Proectul de tarif vamal care a apărut, acum cîte-va săptămînĭ, după o îndelungată și nerăbdătoare așteptare, este concentrat în 4 volume groase.

Expunerea de motive, care explică pe larg concepția economică care a prezidat la alcătuirea acestuĭ tarif, este, de la început pănă la sfîrșit, o pledoarie — cu „argumentele (?) archicunoscute — în favoarea protecționismuluĭ industrial. Cu toate că tarifuĭ vamal este deja votat de Cameră, credem totuși nimerit de a reproduce părțile maĭ însemnate din expunerea de motive.

Ceea-ce ne-am temut de la început s'a realizat pe deplin și încă peste măsură. Noul tarif este de un protecționism acut, așa de exagerat în cît a speriat chiar pe ceĭ maĭ moderați.

Toate obiectele de consumațiune curentă sunt greŭ taxate. Rezultatul acestuĭ tarif cu taxele prevăzute într'însul, va fi o scumpire însemnată a vieței. Nu numaĭ satele se vor resimți, ci și orașele. Textilele, postavurile, încălțămintele, pălăriile, tot e scumpit, ridicat.

Protecționismul industrial este mult accentuat. Agricultura nu are nicĭ o poziție de favoare în acest tarif, ba din contra interesele eĭ vitale sunt izbite greŭ. Pe lîngă paguba imensă ce va rezulta pentru dînsa din faptul în sine al unuĭ protecționism industrial dus la esces, interesele agricole sunt menite de a suferi greŭ din cauza diferitelor taxe marĭ ce s'aŭ pus pe unele obiecte importate carĭ sunt de neapărată trebuință pentru agricultură saŭ din cauza neprotejăreĭ a diferitelor ramurĭ secundare de producțiune carĭ sunt în legătură cu agricultura.

Ast-fel, tariful prevede taxe pe mașinile agricole și taxe scăzute pe produse de ale creștereĭ gîndacilor de mătase, viticultureĭ, creștereĭ vitelor, etc. Industriile casnice și agricole, capabile de o puternică dezvoltare nu sunt apărate, obiectele de pînză necesitate pentru agricultură sunt izbite, așa că toată apărarea tarifară revine numaĭ și numaĭ industrieĭ. E drept că prin discuțiunea ce a avut loc în Cameră, s'aŭ adus oare-carĭ ameliorărĭ, dar ele nu sunt atît de profunde ca să schimbe caracterul general al tarifuluĭ.

In numărul de față reproducem pasagiile principale din lunga pledoarie, care constitue expunerea de motive a tarifuluĭ vamal, iar în cele viitoare vom reda capitolele principale cu taxe, așa cum aŭ eșit din dezbaterile Camereĭ.

Prima încercare de a proteja munca și produsele naționale, întîĭ numaĭ prin scăderea taxelor asupra exportului, începe pe la 1862/63 și continuă pănă la 1875, cînd se alcătuește primul tarif vamal autonom, în scopul de a apăra produsele industriale ale țăreĭ, atît puținele ce existaŭ cît și cele ce puteaŭ naște. Dar acest tarif n'a fost aplicat. La 1 Iulie 1876 intră în vigoare prima convențiune comercială ce am încheiat-o cu vre-un stat străin, acea cu Austro-Ungaria

Prin această convenție, care reducea taxele vamale la niște proporțiunĭ ridicole, chiar maĭ micĭ ca cele anterioare ce nu treceaŭ de $7^1/_2\%$ ad valorem se sdrobește cu desăvîrșire orĭ ce urmă de producție industrială națională și se dă exportuluĭ austro-ungar la noĭ un avînt extraordinar: de la 40 mili-

oane cît fusese în 1875, el se urcă la *179 milioane în 1877!*

Urmează apoĭ istoricul luptelor noastre vamale de la 1886, data expirăreĭ convenţiuneĭ cu Austro-Ungaria, de la 1891 şi 1892 cînd, cu imense greutăţi, aci reuşind a rupe de la cîte-va state putinţa de a proteja unele din produsele noastre industriale, aci fiind obligaţi de a acorda altora clauza naţiuneĭ celeĭ maĭ favorizate, mozaic pestriţ de convenţiunĭ izolate ce se băteau cap în cap, dar prin care reuşirăm totuşĭ să încurajăm unele din produsele noastre de la peire şi să facem să apară şi să trăiască altele nouĭ,—se ajunge la tariful uniform şi maĭ serios protecţionist din 1893 sub regimul căruia producţia noastră naţională trăeşte de 10 anĭ.

In ajunul expirăreĭ tratatelor comerciale existente, se pune întrebarea dacă Romînia trebue saŭ nu să maĭ continue cu protejarea industrieĭ sale prin mijlocirea şi a tarifelor vamale; ce rezultate a dat proteţia de pănă acum şi, în caz afirmativ, dacă protecţia aceasta trebue făcută ceva maĭ riguroasă încă de cît în trecut? Pentru aceasta trebue să ştim maĭ întîĭ care era situaţiunea economică a ţăreĭ sub regimul convenţiuneĭ de la 1876—1886, cînd am fost liber-schimbiştĭ, care a fost această situaţie de la 1893 la 1902, sub regimul protecţionist, şi în ce măsură industria naţională a devenit un factor de prosperitate economică pentru ţară, spre a se putea şti dacă trebue să continuăm a o proteja maĭ mult maĭ puţin saŭ aproape de loc.

Expunerea de motive răspunde la aceste întrebărĭ. Balanţa noastră economică cu străinătatea, după datele ce le avem, acuză un excedent la export asupra importuluĭ, de la 1871—76, de leĭ 337 milioane iar de la 1876—1902, un deficit de 1 miliard 391 milioane. Consecinţă logică: în 1876 ţara ar fi trebuit să se bucure de o pletoră de avuţiĭ, iar astăzĭ să fie într'o strîmtoare teribilă. Cu toate astea lucrurile se petrec din potrivă: în 1876 sărăcie lucie, astăzĭ un spor remarcabil de averi; în 1876 o circulaţie ridicul de puţin argint şi o criză profundă, în 1902 existenţa uneĭ averĭ de un miliard 200 milioane de bunurĭ mobiliare şi o stare economică relativ înfloritoare.

Atuncĭ cum se explică lucrul? Pur şi simplu prin aceea că importul pănă la 1876 şi încoace era colosal de exagerat în minus pe cînd exportul mult exagerat în plus, iar în timpul celor 23 de anĭ din urmă exportatoriĭ aŭ avut interes să reducă mereŭ valoarea exportuluĭ.

Maĭ mult, consumaţia diferitelor obiecte industriale de la 1879 s'a împătrit. De unde le-am fi putut plăti, dacă ar fi fost adevărat ceeace ne arată balanţa comercială, că exportul tot scădea şi importul creştea în valoare? E la mijloc un mister pe care caută să'l lumineze următorul tabloŭ care pune faţă în faţă nu valorile în banĭ din balanţele economice ci evaluarea exactă a importuluĭ şi exportuluĭ socotit pe tone. Iată tabloul făcut din acest punct de vedere:

Anii	IMPORT		EXPORT	
	Cantităţi TONE	Valorĭ LEI	Cantităţi TONE	Valorĭ LEI
1880	310.975	255.336.415	1.324.990	218.918.878
1881	398.839	274.757.458	1.556.227	206.518.317
1882	407.703	268.851.921	1.809.542	244.730.199
1883	592.919	359.907.178	1.603.481	220.650.279
1884	575.386	294.986.273	1.323.783	184.115.542
1885	571.183	268.539.150	1.797.170	247.968.201
1886	571.664	296.497.362	1.704.930	255.547.263
1887	414.243	314.680.752	1.805.216	265.726.613
1888	453.243	310.378.320	1.951.905	256.788.642
1889	485.439	367.943.099	2.236.943	274.167.146
1890	553.938	362.791.054	2.220.944	275.958.415
1891	702.604	436,682.685	2.054.606	274.662.083
1892	653.370	380.747.296	1.959.301	285.384.057
1893	727.125	430.489.731	2.895.490	370.631.787
1894	718.272	422.142.287	2.071.161	294.198.384
1895	617.229	304.574.517	2.040.729	265.048.411
1896	656.077	337.922.929	2.660.467	324.056.652
1897	693.819	355.782.804	2.082.245	224.179.690
1898	882.902	389.908.439	2.644.192	283.181.567
1899	789.789	333.267.938	1.300.864	149.119.657
1900	412.105	216.985.878	2.047.223	280.000 431
1901	484.368	292.435.760	2.984.859	353.830.877
1902	462.333	283.334.549	3.318.260	374.819.219
	13.135.525	7.558.954.795	47.393.628	6.130.222,310

De aci se vede că, pe greutate, importul, afară de micĭ excepţiĭ, de abia sporeşte, cu încetul, cu o treime, pe cînd exportul aproape se întreeşte. Dacă ar fi să ia ca bune aceste greutăţi, după un lung şi minuţios calcul, ar ajunge la concluzia, cu totul ne bănuită pănă astăzĭ, că pe cînd valoarea mărfurilor importate trebue scăzută în medie cu 34 la sută, pe ultimiĭ 23 anĭ valoarea celor exportate trebue sporită cu aproape 50 la sută, aşa că se ajunge, pe ceĭ 23 anĭ din urmă, la un excedent al exportuluĭ asupra importuluĭ de leĭ 1.561.000.000, în loc de un deficit de un miliard cum am văzut maĭ sus.

* * *

Care e sursa acestuĭ izvor de bogăţiĭ? Indoită, răspunde d. Costinescu: *sporirea necontenită a tuturor produselor agricole, silvice, etc. care ne-aŭ adus, prin exportul lor mereŭ crescînd, banĭ din străinătate, şi dezvoltarea industrieĭ naţionale, care ne-a oprit de a reexpedia peste graniţă toţi banii intraţi în ţară.* Prima propoziţie n'are de ce ne surprinde; cifrele exportuluĭ pe tone şi evaluarea maĭ ecsactă a balanţelor comerciale o explică suficient. Am exportat tot maĭ mult, am încasat tot maĭ mult. E cu mult maĭ greŭ însă de a ne putea da seama de veracitatea propoziţieĭ de a doua, cu mult maĭ importantă în cauză, fiid dată problema pe care o tratează d. ministru de finanţe în expunerea sa de motive.

Dar în ce măsură suntem şi o ţară industrială, întru cît progresul industrieĭ protejate a contribuit la progresul economic al ţăreĭ, întru cît merită ea, decĭ, nouĭ protecţtĭ, nouĭ sacrificiĭ, din parte-ne? Cum şi întru cît se justifică propoziţia că industria naţională a reuşit să oprească în ţară, împiedecînd importul produselor similiare, o parte din banĭ ce 'ĭ-am cîştigat din exportul agricol? Aci e nodul chestiuneĭ. Iată ce date ne dă, în această privinţă, expunerea de motive:

Pe cînd exportul care fusese de 1.324.000 tone în 1880, ajunge la 3 318.000 tone în 1902, importul după ce ajunge culmea cu 7.800.000 tone între 1891—99 atingînd maximul de 882.000 tone în 1898, cade între 412.000 — 450.000 tone de la 1900—1903.

Cauza nu e că puterea de consumaţie a ţăreĭ a scăzut, zice d. Costinescu,—ea a sporit chiar,—*ci provine din ridicarea industrieĭ naţionale* şi anume:

Importul făineĭ, care ajunsese în 1881 la 7.595.000 kgr., scade mereŭ apoĭ pănă ajunge, în 1902 la 7689 kgr., idem zahărul de la 10.440.000 kgr. la 500.000; petroleul de la 14.240.000 kgr. la 4035; cimentul de la 29.100.000 la 2 milioane; cheres-

teaua de la 161.600.000 la 7.800.000. *Cu toate acestea consumaţia internă a acestor produse s'a urcat.* Beneficiŭ pentru noĭ, din aceste 5 industriĭ numaĭ, 52.094.000 leĭ pe an.

Urmînd tot ast-fel cu cercetarea asupra postăvărieĭ groase, a ţesăturilor şi împletiturilor de lînă, conservelor alimentare, tăbăcărieĭ, pastelor alimentare, ţ orţelanurilor, cognacurilor şi romurilor, surogatelor de cafea, săpunurilor, lumînărilor, etc., deşi la unele consumaţia internă s'a îndoit, întreit, împătrit şi chiar maĭ mult, se vede că importul lor scade în proporţii colosale.

Expunerea de motive evaluează la cel puţin 150 milioane pe an diminuarea importuluĭ produselor industriale străine înlocuite cu similarele naţionale.

Concluzia este, deci, că industria naţională nu numaĭ că merită a fi şi pe viitor încurajată, ca o mare sursă de bogăţiĭ, dar încă puternic susţinută pentru ca să progreseze şi maĭ mult.

Toţĭ romînii, zice expunerea de motive, trebue să se pătrundă de solidaritatea strînsă ce leagă toate ramurile muncieĭ naţionale. Solidaritatea între agricultură şi industrie este atît de firească, în cît una fără de alta nu pot să prospereze. La noĭ fără agricultură nu vin banĭ în ţară. Fără industrie banii nu rămîn în ţară. Cînd nu sunt resurse şi rezerve acumulate, nicĭ agricultura nu găseşte mijloace de carĭ are trebuinţă, nicĭ industria nu se dezvoltă, căcĭ puterea de consumaţiune slăbeşte. Slăbirea consumaţiuneĭ este tot atît de rea pentru agricultură, ca şi pentru industrie. Agricultura ca să prospereze are trebuinţă de banĭ mulţĭ şi eftinĭ şi de cumpărătorĭ, iar ca să se perfecţioneze, de concursul technic, ce se găseşte în industrie. Lipsind industria, banii trec peste fruntarie şi ceĭ ce rămîn se scumpesc; lipseşte şi o mare categorie de cumpărătorĭ, lipseşte şi concursul technic.

«Dacă în 1891 d. Carp putea zice: «Constatăm cu fericire o activitate industrială care merge crescînd şi ne-a fost uşor a stabili unde şi pănă la ce grad tariful poate veni în ajutor munceĭ naţionale», cu atît maĭ uşor trebuie să ne fie astă-zĭ, după 14 anĭ de observaţiunĭ şi de constatărĭ, să ştim care sunt trebuinţele munceĭ naţionale.

Atunci eraŭ cîte-va începuturĭ de fabricĭ, carĭ cereaŭ ajutorul statuluĭ; astă-zĭ este o industrie numeroasă şi întinsă, care se luptă cu felurite nevoĭ şi aşteaptă de la noĭ salvarea şi propăşirea eĭ.

Neapărat, în capul industriilor stă agricultura, mama tuturor; de dînsa trebue să avem cea maĭ mare grijă; ea este sorgintea avuţieĭ; copiiĭ eĭ, toate cele-alte industriĭ sunt păzitoriĭ avuţieĭ dobîndite; dacă mama n'ar avea de cît interpreţĭ pricepuţĭ ar zice ca Christos, «lăsaţĭ copiiĭ să vie la mine», şi toţĭ împreună ar apăra şi mări bunul tuturor, avuţia naţională».

Pe aceste principiĭ am căutat, spune d. Costinescu, să întemeiem proiectul de tarif vamal.

«Nu s'ar explica—continuă d-sa—pentru ce nişte puterĭ economice aşa de marĭ (Franţa, Germania, Austro-Ungaria) să aibă anume trebuinţă de o taxă urcată pentru apărarea uneĭ anume produceriĭ, iar Rominia, stat începător în producerea industrială, să nu aibă trebuinţă de o taxă cel puţin egală. Şi nimenĭ n'ar putea găsi că este rău să ne apărăm în această măsură. Aşa am procedat în genere în ceea ce priveşte taxele cu caracter protector.

Pentru cele-l'alte taxe, carĭ sunt cele maĭ numeroase, am urmat alte norme de cît cele observate în tarifele anterioare.

Scutirĭ în masă şi fără nicĭ o raţiune economică n'am admis. Scutirea, pentru singurul cuvînt că noĭ nu avem saŭ nu putem produce cutare marfă, ar fi neraţională, căcĭ scopul taxelor vamale este şi fiscal, nu numaĭ economic. Scutirea uneĭ materiĭ fabricate, pentru singurul cuvînt că serveşte ca materie primă pentru o fabricaţiune oare-care din ţară, iarăşĭ nu este raţională, căcĭ atunci am ajunge să scutim stofele, fiind-că servesc la confecţionarea hainelor, pieile fiind-că se întrebuinţează la fabricarea cismelor, fortul de cînepă pentru că serveşte la fabricarea fringhiilor şi a pînzelor etc.; ast-fel am ucide industriĭ serioase şi oare cum fundamentale, spre a favoriza jumătăţi şi sferturi de industriĭ.

Am scutit, din principiĭ, numaĭ materiile adevărat prime, trebuincioase agriculturei şi industriilor noastre; cît despre materiile ce aŭ fost supuse uneĭ transformărĭ industriale şi se importează totuşĭ ca materie primă pentru o maĭ înaintată prelucrare şi transformare, pe acelea le-am supus la taxe fiscale relativ micĭ, dînd o compensare industriilor respective prin impunerea maĭ urcată a produselor similare.

Pentru aceste cuvinte, scutirĭ în masă nu se văd în proiectul de tarif; cînd e vorba de taxe vamale nu este nicĭ bine nicĭ drept ca interesul fisculuĭ să fie sacrificat, fără nicĭ un scop economic.

Acolo unde am admis scutirĭ, în loc de a prevedea simpla scutire, am prescris o taxă de statistică atît de neînsemnată în cît pentru importator este ca şi o scutire, dar care sileşte biurourile vamale să ţină socoteală exactă de intrărĭ, ceea ce foloseşte exactităţeĭ statistice.

«In ceia-ce priveşte taxele curat fiscale, am pus maĭ multă ordine în taxarea anterioară: maĭ întîiŭ printr'o maĭ dreaptă evaluare a mărfurilor; apoĭ încetînd favorizarea neexplicabilă a produselor scumpe de lux. Nu este un cuvînt ca cutare marfă scumpă importată pentru oameniĭ bogaţĭ, să plătească numaĭ patru la sută sub cuvînt că nu se fabrică în ţară, pe cînd altă marfă eftină care iarăşĭ nu se produce în ţară, să plătească 10 la sută. In toate tarifele din lume se procedează şi este drept să se procedeze în sens opus: mărfurile scumpe se impun proporţional maĭ greŭ de cît cele eftine.

Am căutat să facem să dispară această anomalie care atinge o chestiune de dreptate socială, ce nu trebuie să fie trecută cu vederea într'o stare regulată de lucruri. Pe cînd regimul nostru vamal păstra ceva din menţinerea uneĭ situaţiunĭ anormale, se putea trece asupra unor inconsecvenţe; cînd însă voim în fine să facem un tarif vamal raţional, ele trebue să dispară».

In fapt însă, taxele denumite de d. ministru curat fiscale, sunt foarte urcate şi vor apăsa foarte greŭ pe consumatorĭ. De alt-fel d-sa singur mărturiseşte aceasta:

«Cuvintele pentru carĭ credem că o taxă fiscală poate să meargă pănă la *10 saŭ chiar 15 şi maĭ mult la sută*, după natura mărfeĭ, fără să înceteze de a fi legitimă, sunt următoarele:

1) Comerciul internaţional s'a acomodat foarte bine la noĭ cu taxele generale vamale de 7 jum. la sută ad-valorem, şi plăteşte foarte bucuros şi astă-zĭ în Turcia 8 la sută asupra tuturor mărfurilor; pentru ce atunci am adopta taxe fiscale de 2, 3 saŭ 5 la sută şi am lipsi tezaurul de un venit, pe care în trecut l'a avut?

2) Se va zice poate să facem reducerea în interesul consumatorilor noştri. Această solicitudine pentru produse, carĭ nu sunt de loc de prima necesitate, pe cînd izbim în producerea proprie a ţăreĭ pe cele de prima necesitate nu este de cît o neconsecvenţă. Tot ce este obiect de prima necesitate pentru traiul poporaţiunilor, se produce în ţară, şi nu stăm la îndoială a impune greŭ unele din aceste obiecte. Pentru ce atunci am impune cu mult maĭ uşor obiecte, de care chiar

ne-am lipsi pentru traiŭ, şi carĭ vin din străinătate? De ce am impune făina, pînea noastră, şi n'am impune mai mult fructele şi multe alte produse meridionale, sub cuvînt că nu se pot produce în ţară? De ce am scumpi mult, prin taxe grele, haina groasă făcută din lîna noastră, ce o poartă poporul, şi n'am impune firele şi ţesăturile de bumbac importate, care aŭ nimicit ţăsăturile de cînepă, in şi borangic? Vorbim aci numaĭ de taxe fiscale.

3) Dar independent de interesul fiscal, este chiar o cestiune de dreptate de a impune produsele ce intră în ţară, în aceiaşĭ măsură cu care impunem pe cele proprii ale ţăreĭ. Spre a ne da seama de această măsură, trebue maĭ întîiŭ să cunoaştem condiţiunile în care mărfurile străine ajung la fruntariile noastre. In genere vorbind, la noĭ nu se ştie de ce solicitudine este înconjurat exportul în ţările de la care facem importul nostru: marfa menită a fi exportată este scutită de orĭ ce sarcinĭ ale fiscului, primeşte restituiriĭ de taxe dacă e prelucrată din materiĭ importate, se bucură de tarife de transport cu totul escepţionale, de care nu se bucură aceiaşĭ marfă în consumaţiunea internă, ba une-orĭ primesc şi prime de export, fie direct, fie indirect, şi cele indirecte sunt foarte numeroase. Industrialiĭ, din parte-le, tratează cu totul alt-fel mărfurile ce exportă de cît cele ce predaŭ întrebuinţăreĭ interne: toate impozitele, toate amortizările le trec în sarcina mărfurilor întrebuinţate în interior; cele-ce exportă se eftinesc prin toate aceste scutiriĭ; apoĭ, ca să se desfacă de ast-fel de escendente, ce nu se pot întrebuinţa în interior, industrialiĭ se lipsesc cînd e trebuinţă şi de beneficiĭ asupra lor, ba adesea îşĭ impun şi oarecare perdere, mulţumindu-se a'şĭ mări ast-fel producerea, prin urmare a o eftini. Numaĭ industria engleză face, pînă la oare-care punct, excepţiune de la aceste regulĭ generale. Asemenea numaĭ la oarecarĭ mărfurĭ şi anume la cele speciale, ce se execută pe comandă, precum maşinĭ, vagoane, trăsurĭ, confecţiunĭ, numaĭ la acestea idustrialiĭ nu fac sacrificiile ce le arătăm, dar şi pentru acestea se folosesc de înlesnirile şi ajutoarele de tot felul ce le dă statul. Insă toate mărfurile curente, adică cu mult cele maĭ numeroase, sunt tratate şi de stat şi de industriali precum arătăm.

Aşa ajung mărfurile străine la fruntariile noastre cu cel maĭ mic preţ ce se poate, şi în tot-d'auna mult maĭ interior de cît al aceleiaşĭ marfe în ţara de provenienţă. Orĭcine s'a ocupat de import o ştie şi aceasta; maĭ ştie că, după natura mărfeĭ, a dobîndit de la 10 pînă la 50 la sută scădere asupra preturilor curente de desfacere în ţările exportatoare.

Se maĭ întîmplă încă un caz cu mărfurile de import: cutare anume articol s'a vîndut o serie de anĭ cu un preţ cunoscut. Dar iată că se ridică în ţară o fabrică, care produce acelaşĭ articol. Imediat concurenţa străină lasă preţul cu 10, 20, 30 la sută maĭ jos de cît a vîndut atîţia anĭ. Orĭ-cine a înfiinţat o fabrică în ţară cunoaşte acest fapt şi maĭ ştie că preţul odată ast-fel deprimat, rămîne deprimat.

Cînd mărfurile de import sosesc în asemenea condiţiunĭ la fruntariile noastre, să maĭ stăm pe gînduriĭ dacă trebue saŭ nu să le supunem la o taxă vamală ceva maĭ remuneratoare pentru finanţele ţăreĭ? Măsura dreaptă ar fi următoarea: taxa fiscală să ridice preţul mărfeĭ la nivelul preţuluĭ cu care aceiaşĭ marfă se vinde în consumaţiunea ţăreĭ de origine.

Această măsură este foarte dreaptă, pentru că pe cînd producerea străină soseşte la fruntarie eftenită precum arătarăm, producerea naţională duce toate sarcinile interne şi nu se bucură de marile ajutoare în înlesniriĭ, de care s'aŭ folosit mărfurile străine de export. Intr'o ţară ca a noastră, în care impozitele directe de care poate să fie cine-va scutit daŭ venitul total de 42 milioane, iar impozitele indirecte, de care nimenĭ nu poate să fie scutit daŭ 117 milioane, împreună cu monopolurile, nu e părticică din munca naţională, care să nu poarte ceva din această grea sarcină. Apoĭ pentru consumaţiunea din întrul ţăreĭ nicĭ la noĭ, precum nicĭ aiurea, nimenĭ nu se bucură de reduceriĭ marĭ de tarife de transport şi de toate înlesnirile ce se fac exportuluĭ, afară de cît atunci cînd e vorba de a lupta cu o concurenţă străină. O marfă expediată din fundul Ungarieĭ la Craiova plăteşte maĭ puţin transport de cît acelaşĭ fel de marfă expediată de la Focşanĭ la Craiova. O marfă pornită de la Bucureştĭ la Constanţa, este transportată maĭ scump de cît aceiaşĭ marfă pornită de la Hamburg la Constanţa. Şi să ne maĭ gîndim cînd a sosit, dacă trebue s'o supunem la 5 la sută saŭ la 10 la sută ad-valorem! Şi cu 10 la sută tot maĭ eftină va rămînea de cît aceia care a dus tot greul impozitelor noastre indirecte şi a plătit toată scumpetea manipulaţiuneĭ şi a transporturilor interne.

Iată de ce credem că este drept, ca taxele pur fiscale din tariful vamal, să fie ceva maĭ urcate de cît cele impuse în ultimul tarif».

Rezumăm:

Taxe protectoare moderate orĭ unde munca naţională le cere.

Taxe fiscale puţin maĭ urcate de cît în tariful în vigoare;

Scutiriĭ maĭ puţine, şi numaĭ acolo unde un interes economic le cere.

Reflexiunĭ asupra proectuluĭ de Tarif General Vamal

Sunt abia cîte-va zile de cînd proiectul general de vamă a fost adus în cunoştinţa publiculuĭ prin un ziar din Capitală.

Indolenţa, care de multe orĭ a fost cauza în greşita şi dăunătoarea resolvare a chestiunilor economice, şi de astădată, faţă de viitorul tarif vamal, pare a continua. Faţă însă de enormităţile, carĭ reies din proectul de tarif, sperăm că opinia publică, odată alarmată, va fi maĭ puternică de cît intenţiunile ultra-protecţioniste, carĭ fiind tendenţioase, trădează interesele naţionale şi carĭ, dacă chiar numaĭ în parte ar deveni o realitate, ar fi un pericol naţional, o asuprire a tuturor locuitorilor acesteĭ ţărĭ, prin impozitele indirecte, fără de măsură, ce s'ar crea. (In al cuĭ avantaj?)

S'aŭ făcut în această ţară pe chestiunĭ de interes cu totul secundar, de idealurĭ nerealizabile, agitaţiunĭ puternice, carĭ toate, fără excepţiune, nicĭ una nu a fost de o importanţă aşa de capitală, generală şi aşa de strîns legată cu interesele fie-căruĭ locuitor cum este chestia viitoruluĭ tarif vamal, căcĭ aci este vorba de scumpirea tuturor articolelor de prima necesitate de o parte, iar de altă parte, diminuarea valoareĭ produselor agricole, de oare-ce pentru a asigura debuşeurĭ avantagioase grînelor noastre, Romînia trebue să înlesnească importul articolelor industriale ţărilor respective, carĭ sunt cumpărătoriĭ produselor noastre agricole.

Or-cum, proiectul constitue un zid chinezesc pentru importul articolelor industriale streine în Romînia prin taxe exorbitante; de sigur ţările străine, cumpărătoare a cerealelor noastre, nu vor avea nicĭ un motiv a ne înlesni exportul avantagios al produselor noastre agricole, deoarece reiese că produsele soluluĭ nostru vor trebui să plătească luxul de industrie naţională foarte scump, prin scumpirea tuturor articolelor de prima necesitate, ca consecinţă a tarifelor vamale exorbitante, singure pe a căror bază se poate creea o industrie artificială, menţinută în dauna fie-căruĭ locuitor.

Romînia, o ţară eminamente agricolă, s'a dovedit deja prin încercările făcute pînă acum că este lipsită de condiţiunile esenţiale de rentabilitate pentru crearea de industriĭ, fie din cauza con-

sumului prea restrîns, fie din lipsa de braţe, capitale interese, a căror lipsă chiar prin agricultură este constatată, prin intrarea în fie-care an a zeci de mii de lucrători bulgari, sîrbi şi unguri pentru munca cîmpului.

Industria existentă şi aceea care se va crea, nu există şi nu se poate susţine de cît prin tarife vamale ultraprotecţioniste, în dauna consumatorilor, cari trebue să suporte jugul impositelor indirecte şi cari, dacă se vor mai spori, vor deveni insuportabile, prin faptul că, faţă de diminuarea valoarei corealelor, venitul scade în raport cu urcarea cheltuelilor.

Este o regulă bine stabilită, ca omul să nu înceapă un alt lucru, pănă ce nu a sfîrşit cu cel început.

Se ştie de toţi, că Romînia este departe de a fi exploatată raţional şi pe întreg în ce priveşte agricultura, şi dacă există vre-o îndrumare şi pentru crearea de industrii, aceasta nu se poate referi de cît cel mult la acele articole, pentru cari materiile prime se găsesc în ţară.

Pentru a fi mai bine înţeles voiu începe cu înşirarea exemplelor practice, dovedind tot o dată, că chiar pentru acele industrii a căror materiale prime se găsesc în ţară, nu este permis de cît sacrificii moderate şi că orî-ce protecţie exagerată foloseşte unui mănuchiu de oameni, cari devin milionari în dauna şi din spinarea întregei populaţiuni.

Ca prim exemplu invoc industria de *uleiuri vegetale*. Rapiţa şi inul, produsele solului, nostru se cumpără de fabricile existente de uleiuri cu aceleaşi preţuri, cu cari se vînd pentru export. Deci de aci nici un folos pentru producători. De altă parte exista o taxă de vamă de 35 bani pentru uleiul de in, rapiţă etc., cînd un kg. de uleiu de in fiert costă 40—50 bani. Orî-cum produsele străine trebue să plătească la intrarea în ţară această taxă, fabricanţii din ţară adaogă la costul uleiului din străinătate taxa de 35 bani la kg., aşa consumatorul din ţară (se consumă circ. 4 milioane kg. pe an) suportă acest impozit indirect. Dar pentru care motiv? Cînd un chilogram de uleî de in fiert costă la locurile de provenienţă 40—50 de bani, deci vama 80 la sută.

Foarte simplu. Cele treî fabricî principale din ţară ocupă pentru producerea de vre-o 4 milioane kg. de uleiuaî vre-o patru-zeci de lucrători în totul plătiţi cu fr. 2.50—4 pe zi. Şi pentru a se da ocaziune de a se îmbogăţi 3 fabricanţi, a se ocupa 40 lucrători, statul protegează pe aceste 3 fabricî cu o taxă prohibitivă de 35 bani pe kg., saŭ mai bine zis încarcă pe locuitorii acestei ţări cu un impozit indirect de *Un milion patru-sute de mii lei*, bani cari intră în pungile fabricanţilor în loc de a spori venitul statului.

Pentru a ilustra culmea ironiei invoc, că *inul, cînepa, rapiţa şi naveta*, produse ale solului acestei ţări, în loc că tocmai aceste articole să fie apărate la import de o taxă mare, tocmai la aceste zic, noul proiect vamal reduce *taxa vamală de lei 1.50* la suta kg. *la 30 bani per suta de kg.* Aceasta de sigur, că d nii fabricanţi de uleiuri vegetale să poată importa pentru fabricaţiune calităţi mai inferioare din străinătate şi ast-fel să poată să facă presiuni asupra preţurilor cerute de agricultorii noştri, orî să aducî iarăşi inul din Calcuta (India), precum se importa cu 3—4 ani în urmă. Mai este de notat că statul plăteşte pentru încurajarea culturei acestor seminţe un premiu de 70 lei de lei de hectar, iar proiectul de tarif vamal descurageză această cultură prin scăderea vămei la import.

Ce coincidenţă? Poate judeca orî-cine!

Fabricile de sticlărie sunt protegiate prin taxe vamale de *150 la sută* din valoarea mărfurilor; adică un pahar care costă în străinătate 20 bani, trebue să plătească vama circa 30 bani; consumătorul romîn, care altă dată a plătit paharul *cu 25 bani*, azi îl plăteşte *cu 50 bani*.

Şi ca dovadă eclatantă de lipsa de raţiune pentru crearea celor mai multe industrii, trebue să mărturisesc, că fabricele de sticlărie abia că există! De ce? Aceasta dovedeşte că lipsa de lucrători, scumpetea lor, consumul cel mic şi multe alte inconveniente dovedesc în de ajuns, că Romîniei îi lipsesc elementele pentru a putea motiva existenţa unei industrii.

Fabricele de cue de sîrmă; acestea importă sîrmă laminată din străinătate şi o prefac aci în cue, fără nici un folos pentru ţară. Se consumă circa *6 milioane kgr.* pe an; prin taxa vamală actuală de 6 bani de kg., consumatorii, cari trebue să plătească această vamă fabricanţilor din ţară, platesc un impozit indirect de *360,000* lei, iar după noul tarif proiectat de 18 bani la kg., de *1,080,000* lei pe an. Să dovedească cine-va ce foloase în raport aduce existenţa acestei parodii de industrie ţărei?

Un vagon de sîrmă importat din străinătate costa 1500 lei, iar un vagon de cue, 2000 lei, acum se vede dacă taxa vamală proiectată în raport cu valoare! de aproape sută pe sută este echitabilă.

Zahărul. La acest articol se urcă vama cu 13 bani la kg. cu care se va urca şi preţul; deci alte 2.600.000 lei anual contribuţiuni indirecte, peste vama actuală de 7 milioane lei; nu le ajungea fabricanţilor cît cîştiga pînă acum aproape 50 %, plus fonduri de rezervă şi de amortisment umflate.

Oare pentru ce ar trebui să plătească tot consumatorii acestor nesăţioşi de fabricanţi?

Orî-cine îşi poate da seama în baza celor precedente şi despre cele-l'alte industrii existente, cînd compară costul pe cînd se importaŭ din străinătate şi acel actual. Bietul consumator, care cînd se percepe un impozit direct, se agită, trebue să tacă şi să supoarte cele indirecte, pe cari le plăteşte pentru luxul industriei naţionale fără raţiune de a exista într'o ţară, care are încă atît de făcut în direcţiunea adevăratei ei menii, aceea a agriculturei.

Dacă indolenţa locuitorilor va mai continua, dacă nu se vor lua din timp măsurile necesare de a se preveni acea nenorocită îndrumare spre crearea de industrii neraţionale în dauna produselor agricole şi a consumatorilor, prin continuarea şi augmentarea impositelor indirecte, atunci fatalmente timpul va face aceea ce s'ar neglija acum, ca într'o zi consecinţele unor asemenea expediente se vor arăta şi în loc de o agricultură prosperîndă, atît aceasta cît şi industria artificial menţinută, vor intra într'o stare de criză pe care nimic nu o va putea opri de cît «ruina», urmare naturală a unor expediente fantastice!

Pînă aci am amintit numai patru articole industriale produse în ţară, pentru cari acum statul nu încasează nici o vamă, deci fiscul perde numai la acestea 14—15 milioane anual, pe cari însă consumatorii tot le plătesc, intrînd direct în pungile fabricanţilor.

Dacă ne-ar lipsi aceste patru industrii, ceea-ce s'ar putea fără a simţi nici o nevoe, scutind cu totul de vamă la intrare numai aceste articole şi dacă le-am înlocui taxa lor vamală cu aceiaşi taxă de consum, ca fond aparte capitalisat cu 5% anual în 35 de ani numai, am aduna un capital de 1 miliard şi trei sute cinci-zeci de milioane, în cât am scăpa de toată datoria publică şi am fi cel mai fericit stat din Europa.

Se poate vedea dară, ce chilipir găsesc în ţară la noi capitalurile străine şi fabricanţii străini.

Din noul tarif vamal proiectat voesc a însera încă cîte-va articole de prima necesitate şi ajutat de ţifre inatacabile, voiu dovedi soarta ce ne mai aşteaptă şi însemnătatea impozitelor indirecte!

Torturi de fire de bumbac de orî-ce fel, nevăpsite; un articol, ce întrebuinţează mai cu seamă *ţăranul* pentru ţesătura rufăriei şi a vestmintelor, precum şi pentru industria casnică.

Acest articol se importă anual *7 milioane kgr.* Pănă acuma s'a plătit o taxă vamală pentru toate grosimile *lei 12 de 100 kgr.*, iar noul tarif vamal prevede 7 categorii cu *lei 35, 44, 55, 65, 100 150, 200* per 100 kgr. saŭ o medie de 100 kgr. *lei 93*, adică faţă cu vechiua tarif de *lei 12*, o urcare de *lei 81* lisuta de kgr. Calculăm numai 50 lei de ferenţă.

Socotiţi şi reţineţi! La *7 milioane kgr.* un noŭ impozit indirect de *3 milioane 500 mii de lei* şi aceasta în cea mai mare parte asupra ţăranului, principalul consumator al acestui articol.

Orez se importă în Romînia 9 milioane kgr. pe an; s'a plătit pînă acum

taxa vamală de *lei 5 per suta de kgr.* atît curăţit cît şi în goz.

Acuma cel curăţit se urcă la *lei 7 suta de kgr.*, deci un nou impozit indirect de *lei 180.000* pe an asupra consumatorilor. Se va obiecta, că aceasta spre a se face curăţitorii în ţară, dar se ştie că taxa vamală va fi numai în folosul fabricanţilor, iar consumatorii vor plăti costul actual plus taxa pusă prin noul tarif.

Din punct de vedere financiar, statul va perde din buget la 90,000 saci de orez toată vama cîte 7 lei de sac, lei 630.000, carî vor intra în pungile străinilor, carî deja aŭ proiectat a înfiinţa fabrici mari *de curăţit orezul nedesghecat* (în goaze).

Pentru acest scop se reduce vama la orezul necurăţit (în goz) la 2 lei, 50 bani suta kgr., deci o nouă industrie naţională, deja pusă în lucrare de o societate străină din Hamburg, Anvers şi Triest, în cît statul va perde diferenţa, cam 500 mii lei anual.

Este ne mai pomenit, ca un stat să renunţe la un venit al său şi să cedeze în punga străinilor, cum în cazul de faţă voim să facem, un cadou de aproape 500 mii lei anual unei Rizerii streine, care nu va avea alt merit, de cît de a ne mai slei visteria ţărei, pentru simplul serviciŭ de a ne curăţi în ţară orezurile tot străine.

Dar orezurile se curăţă la localurile lor de provenienţă aproape gratis numai spre a-şi putea desface mai cu uşurinţă produsul, în cît este absurd şi ridicol chiar de a mai da şi avantaje protejînd ast-fel de serviciŭ.

Orî dacă s'ar menţine vama veche, ceea ce ar fi suficient, de 5 lei la suta kgr. de orez, atît în goz cît şi curăţit, n'ar fi mai avantagios şi statului şi consumatorului ? Chiar cel mai profan economist poate să judece afirmativ.

Fie însă că ar fi de-a se urca vama la 7 lei, deşi nu s'ar cuveni, cînd orezul Indian, ce se consumă peste 3|4 din toată cantitatea, la locul de provenienţă costă cam 12—15 lei suta de kgr. curăţit gata, totuşi *nu ar trebui a se face diferenţă de vamă între cel curăţit şi necurăţit*, ca neavînd nici o raţiune, căci ar însemna, că în locul statului să vină fabricanţii străini să încaseze vama.

Orî-ce motive s'ar invoca pot profeţi de acuma că timpul le va desaproba, căci chiar de s'ar zice, ca să cultivăm orezul în ţară, se poate răspunde: *dară curăţit gata să-l cultivăm*, cînd celui necurăţit i se permite intrarea aproape liberă.

Ast-fel de economii naţionale şi tarife vamale tendenţioase, nu pot fi sincere şi din spirit de protecţionism vamal nu este permis a degenera pînă a lovi în toate clasele societăţii, făcînd pe comercianţi şi în genere pe consumatorî tributarî aî unor Rizerii străine.

Diferenţele budgetare vor trebui împlinite tot din spinarea şi pungile poporului, şi înţelege orî-cine de a plăti tribut odată şi numai statului, dar nu de 2 orî şi statului şi fabricanţilor străinî.

Ar fi trist dacă în o ţară agricolă ca a noastră, în care orî-cum s'ar zice, toate ramurile ce o compun aveaŭ mulţumirea de a'şî exercita activitatea cu succes în raport cu situaţiunea şi cu timpul, să vină acum o mînă de industriaşî excesiv de protecţionişti, conduşi de principii relativ greşite şi dăunătoare intereselor generale ale ţărei noastre, şi carî lucrînd numai în sensul egoistic al lor, să schimbe situaţiunea economică dîndu-i o îndrumare cu totul greşită şi dăunătoare, evoluţionînd ast-fel toate clasele sociale şi economice a populaţiunei noastre.

Toate industriile ce se înfiinţează în ţară scad budgetul statului cu vama care nu o va mai încasa, deci vor trebui suplinite şi aceste venituri prin impozite nouî.

Tabla de fer neagră uzitată mai mult de ţăranî pentru învelitul caselor, carî se importă circa 25 milioane kgr. pe an, pînă acum plătea vamă *2 lei* la sută de kgr., în noul tarif se prevede *lei 12* suta de kgr. adică de *6 orî cît vechea* taxă vamală saŭ augmentare ca impozit indirect de 2,000,000 lei pe an în cea mai mare parte din *spinarea ţăranului* consumator.

Tabla de fer cositorită, plumbuită saŭ *zincuită* asemenea pentru acoperişul caselor, în cea mai mare parte întrebuinţată tot de ţăranî, din care se importă circa 7 milioane kgr. de la *lei 4* suta de kgr. se urcă la *lei 15* suta de kgr. taxa vamală saŭ *lei 800,000* mai mult în *sarcina consumatorului*.

Spre a se pătrunde mai bine în tendinţele acestuî tarif, notez aci şi costul real al cîtor-va materiale şi produse industriale inclusiv transportul care pînă la Galaţi saŭ Brăila încă costă cam 2 lei de suta kgr., ast-fel: O sută de kgr. fer brut costă franco bord Galaţi cam 15 lei la sută kgr., asupra căruia s'a proectat o vamă nouă de 5 lei adiçă 33 la sută din valoare, cîtă vreme pînă acum era scutit.

O sută de kgr. de tablă de fer pentru acoperit case, costa adusă la bord Galaţi-Brăila 22 lei, asupra căreia s'a proectat o vamă de 12 lei, adică 55 $_0$/$_0$ din valoarea pînă acum, are 2 lei vamă (11 $_0$/$_0$ din valoare).

O sută de kgr. tablă de fer plumbuită saŭ cositorită pentru acoperit case costă franco bord Galaţi-Brăila 27 lei, proiectul de tarif prevede o vamă de 15 lei, în loc de 4 lei după tariful actual, adică 55$_0$/$_0$ din valoare, cu cît se va urca şi costul mărfeî; deci se poate foarte uşor judeca dacă aceste taxărî sunt equitabile în raport cu valoarea lor şi dacă supoartă asemenea articole de prima necesitate urcărî atît de uriaşe în preţ.

Afară de aceasta este de remarcat, că la aceste două articole, tabla de fer neagră şi plumbuită saŭ cositorită se face o separaţiune la taxare şi adică categoria întîiŭ tabla neagră de 2 mm. grosime, proectul prevede numai 7 lei de sută de kgr. vamă, pe cînd cea pentru acoperişul caselor de jum., mm. grosime 12 lei de suta de kgr., la 25.000.000 kgr. cîte 5 lei de sută kgr., diferenţă de 1.250.000 lei anual şi la 7.000.000 kgr. plumbuită care se proectează a se taxa la 15 lei la sută kgr., o diferenţă de 8 lei la sută de kgr., saŭ 560 000 lei, adică o diferenţă totală de lei 1.710.000 anual la aceste două sorturî de tablă.

Fără alte comentariî tendinţa şi intenţiunea se vede cu ochî şi cu sprîncene, că nu este alta de cît de a se aduce tabla semifabricată (ba putem zice aproape gata) în grosime de 2 mm., şi să se facă fabrică in ţară pentru a o mai întinde puţin spre a subţia tabla pănă la o jum. mm., subţiind în acelaşi timp şi visteria statului cu aproape *două milioane lei anual*, la un singur articol.

Şi această parodie se numeşte la noî o industrie *întocmai ca şi cea de cuie de sîrmă*.

Este de mirat, că nu s'aŭ afişat deja întreprinzătoriî.

Dacă vom merge înainte cu ast-fel de intenţiunî protecţioniste poate judeca orî-cine unde vom ajunge, căcî acele ce notez eŭ aci sunt numai o parte minimă a celor ce vor mai urma între cele 800 de articole ale proectului de vamă.

Se va zice că acestuî tarif general îî vor urma convenţiunile, ce vom putea încheia cu statele străine, dar pentru aceia nu era necesar de a urca taxele vamale cu peste 60 la sută din valoareo mărfurilor la locul de producţiune, cînd este ştiut că numai 5 saŭ maximum 10 la sută avantagiat un stat contra altuia; este exclus cu totul cel care va rămîne afară din convenţiune.

In tot cazul ce interes vor avea străiniî de a încheia convenţiunî în articole ce noî le vom proteja ca prelucrate în ţară ?

Vama veche era 10 la sută, s'ar fi putut pune 20 la sută şi *fără deosebire de grosime*, ci aceiaşi taxă, fiind toată aceiaşi marfă brută de prima necesitate.

Ferul în drugî de diferite feluri, şi ne rotund saŭ pătrat, care pînă acum a fost scutit de vamă, după noul proiect se încarcă cu lei 5 suta de kgr. saŭ la *două-spre-zece milioane* kgr. cît se importă pe an, un nou impozit indirect de *600,000 lei noi*.

Saci de iută, un articol în cea mai strînsă legătură cu agricultura, de la 7 jum. b. kgr., la 26 b. kgr. deci la circa 6 milioane kgr. import anual, circa 1.120.000 lei ca noŭ imposit indirect !

Unelte agricole, maşinî de orî-ce fel, plugurî etc. pănă acum scutite, după

noul proect leĭ 12 la suta de kgr., ceace face la un import de circa 12000000 kgr. pe an un nou imposit de circa 1.500.000 de leĭ anual, care va apăsa asupra agricultoruluĭ, pe cînd în orĭ-ce altă ţară din lume care s'ar afla în situaţiunea Romînieĭ s'ar înlesni importul uneltelor agricole pentru progresul şi dezvoltarea uneĭ agriculturĭ raţionale. Pentru acest articol se zice că Deutsche Banck proiectează o fabrică în ţară şi va încasa vama.

Din sutele de articole am extras nu maĭ cîte-va; rămîne ca orĭ-care consumator să studieze noul tarif, să vadă cum s'aŭ proectat taxele asupra diferitelor ţesăturĭ, stofe şi alte articole de prima necesitate, carĭ fac baza cheltuelelor atît a ţăranilor cît şi a orăşenilor.

Maĭ toate aseste urcărĭ de taxe vamale reprezintă peste 50 la sută şi pănă la 75 la sută din valoarea articoluluĭ produs, deci ele sunt prohibitive şi carĭ vor zîmbi multora şi maĭ ales capitaliştilor străinĭ cum e şi firesc, ca să năvălească la fabricaţiunea mărfurilor aci.

Rezultatul va fi, că statul nu va maĭ încasa vama şi de aci vor urma nouĭ contribuţiunĭ.

Se va obiecta, precum se aude, cu nu se vor maĭ scuti materiile prime la intrare în ţară, şi că statul tot va încasa taxa pe aceste, fie chiar aşa; dar aceasta va servi numaĭ ca o consolare iluzorie. Dacă ne vom întreba, atunci care ar fi sensul cînd numaĭ diferenţa de vamă între materia primă semifabricată şi aceea a produsuluĭ e de peste 50 la sută? Febrte uşor de răspuns, că scopul nu este altul de cît a forţa industriile ne-naturale în ţara noastră şi a îmbogăţi pe fabricanţĭ, carĭ vor încasa toată vama în dauna consumatorilor.

Cînd noĭ ne dezistăm de la necesităţile primordiale ca: lucrărĭ publice, drumurĭ pentru înlesnirea şi scurtarea transporturilor; cînd părăsim lucrărĭ începute, unde staŭ vîrîte zecimĭ de milioane şi cînd ar maĭ trebui două saŭ treĭ milioane, din lipsa de fonduri le întrerupem, cum se întîmplă cu tunelul Bereşti pe linia Galaţi-Bîrlad, lăsînd din ast-fel de motive zecimĭ de milioane neproductive; cînd recurgem la tot felul de economiĭ şi reducem lefurile funcţionarilor publicĭ, pînă a le maĭ îngreuna existenţa chiar a celor maĭ nevoiaşĭ; cînd la noĭ în ţară chiar şi cele maĭ elementare mijloace pentru înfiinţarea industriilor marĭ ne lipsesc: braţele, materiile prime şi capitalul, atunci nu maĭ este locul de a face astfel de sacrificiĭ şi a ne permite luxul de a face fabricĭ şi industrie mare în ţară, în folosul numaĭ a cîtor-va persoane saŭ acţionarĭ străinĭ, după ce avem atîtea probe vădite că totul este în dauna consumatorilor şi a statuluĭ, căcĭ industriile la noĭ nu se bazează de cît pe consumul interior şi pe garanţiile ce-ĭ dă statul că le protege cu taxe marĭ contra importuluĭ străin.

Articolele de *mîncare* şi în fine maĭ toate s'aŭ încărcat de taxe vamale grele şi dacă nu va ploua cu aur, stomacurile multora, precum şi toate alte trebuinţĭ, vor trebui să resimtă foamea de glorie după crearea uneĭ industriĭ naţionale şi maĭ bine zis crearea de cîţiva milionarĭ în dauna întregiĭ populaţiunĭ.

Acum, maĭ mult ca orĭ cînd, a sosit momentul ca raţiunea şi privirea în viitor cu socotelĭ chibzuite, să ia locul indolenţeĭ; fie-care locuitor al acesteĭ ţărĭ în parte să-şĭ apere drepturile sale; fiecare să-şĭ facă socoteală, cu cît i se va scumpi traiul şi să reflecteze, dacă lauriĭ uneĭ industriĭ naţionale nu ar costa prea mult; ceva maĭ mult, dacă va fi în stare să suporte aceste impozite indirecte, maĭ ales cînd după logica lucrurilor, veniturile vor scădea.

Ar trebui ca comersanţiĭ în fie-care oraş, în măsură maĭ mare ca orĭ cine altul, să se adune, să se sfătuiască, să nu cruţe timpul, căcĭ orĭ-ce nepăsare şi întîrziere le pericliteză viitorul.

Iar aceĭ oameni carĭ voesc să se servească interesele concetăţenilor lor, carĭ voesc a se apăra pe dînşiĭ şi pe alţiĭ, să studieze tariful proectat, să calculeze trebuinţele personale şi ale altora, precum şi augmentarea costuluĭ vieţeĭ prin noile impozite indirecte.

Sunt convins că orĭ cine va reflecta, va recunoaşte enormitatea pericoluluĭ ce ne ameninţă şi puterea convingeriĭ a fie-căruĭ în parte va deveni o masă formidabilă, un curent atît de puternic, căruia nimic nu-ĭ va putea rezista.

Presa independentă are îndatorirea a prezenta chestia în adevărata sa lumină, a ancheta şi a aduce prin exemple practice materialul de convingere într'o formă uşoară de coprins, a deschide discuţiunĭ, ca interesele acesteĭ ţărĭ să fie apărate, împedicînd ca prin surprindere, să cadă victimă o întreagă populaţiune, care fie că din lipsă de timp, fie că din prea puţin interes pînă acuma, în necunoştintă de adevăratul pericol, să stea într'o zi în faţa uneĭ situaţiunĭ, în urmă nereparabilă.

O chestiune, care atinge interesele fie-căruĭ locuitor al acesteĭ ţărĭ, trebue ajutată cu ageritatea necesară şi repet într'o formă maĭ mult practică de cît academică.

Forţele intelectuale ale acesteĭ ţărĭ aŭ cea maĭ frumoasă ocaziune a se afirma: fie-care în felul luĭ poate şi trebue să pue cunoştinţole sale teoretice şi practice în serviciul apărăriĭ acesteĭ cauze, de la care depinde viitorul, prosperitatea şi existenţa noastră economică şi naţională.

Februarie 1904.

Ioan Coltofeanu

Progresele agriculturеĭ

In acest timp, cînd apărătorĭ improvizaţĭ aĭ agricultorilor, le fac răul cel maĭ mare întărindu-ĭ în credinţa greşită că timpurĭ de înflorire pentru meseria lor maĭ pot fi, chiar dacă nu s'ar îmbărbăta de-ajuns pentru a arunca tembelia orientală, e bine să punem sub ochiĭ celor amăgiţĭ exemplul agricultorilor din alte ţărĭ.

Ştim că rolul celor ce se adresează la trîndăvia minţeĭ, la ura împotriva părăsireĭ deprinderilor învechite, e mult maĭ uşor de cît al celor ce se sîrguesc a trezi din nepăsare şi fatalism; dar progresul s'a făcut în tot-d'auna numaĭ mulţumită descoperireĭ de căĭ noĭ de urmat în producerea bogăţiilor, numaĭ criticînd şi discreditînd învăţul vechiŭ îndată ce nu maĭ răspundea la nevoile cele nouă.

Nu s'a întîmplat nicĭ o dată o profacere în chipul de a produce bogăţiile, fără ca să nu se ridice nemulţumirĭ şi împotrivirĭ înverşunate din partea celor turburaţĭ în felul lor de a munci. Maeştriĭ brăslaşĭ aŭ protestat împotriva manufacturelor libere; lucrătoriĭ aŭ protestat împotriva introducereĭ maşinelor; cărăuşiĭ s'aŭ sculat împotriva căilor ferate; iar hamaliĭ din porturĭ aŭ văzut duşmanĭ de moarte în maşinele moderne de încărcat vasele de comerţ etc. Iată de ce nu trebue să ne surprindă dacă în inima agricultorilor s'o fi încuibat dorinţa (la unĭ poate N. Agr.) de a ajunge să vază înflorirea agriculturеĭ, fără a-şĭ da osteneala de a face ceva pentru acest scop. Ceva caracteristic pentru această stare sufletească e că sunt nesimţitorĭ la tot sprijinul (!?! N. Agr.) ce li se dă şi ce li se poate da şi nu vor să înţeleagă că toate măsurile de ajutarea agriculturеĭ nu vor putea da rod, dacă agricultoriĭ nu se vor desbrăca de omul cel vechiŭ, dacă nu vor şti a fi oameniĭ noĭ carĭ ce cer de vremile cele noĭ în carĭ trăim şi căror trebuie să ne adaptăm sub pedeapsă de ruină şi degenerare. Nicĭ chiar cînd am fi încunjuraţĭ cu zidurĭ nepătrunse şi înalte pănă la cer, tot n'am face înţelepţeşte îndărătnicindu-ne într'o agricultură bazată pe apucăturĭ greşite, vătămătoare şi nimicitoare a bogăţiilor firestĭ ale pămîntultĭ şi secătuitoare a puterilor fizice ale muncitorilor, în neproporţie cu rodul munceĭ lor. Dar cînd avem pretenţia şi suntem siliţĭ a produce pentru piaţa lumeĭ?

Iată exemplul de care voim să vorbim, atrăgînd asupra luĭ luarea aminte a agricultorilor.

In «Le Temps», în «Cronica agronomică» a luĭ L. Grandeau, vedem că Hitier propune o schimbare a asolamentuluĭ pe moşiile unde se cultivă sfecle de zahăr. D-sa atrage luarea aminte că prea se abuzează de această cultură şi că pămîntul se oboseşte şi sleeşte prin

necontenita urmare a acesteĭ culturĭ excluzive; maĭ arată că din pricina acesteĭ culturĭ neschimbate pe aceleaşĭ locurĭ, se observă sporirea primejdioasă a boalelor speciale sfecleĭ. Dă ca exemplu de cultură rea o moşie de 300 de ha, pe care se cultiva 170 de ha cu sfecle şi pentru vite trebuea adus nutreţ de afară: căcĭ pe moşie eraŭ numaĭ 10 ha de lucernă. Cu toate cheltuelile făcute cu îngrăşăminte de tot felul, recolta a fost de 30—35,000 de kgr. de ha, iar bogăţia în zahăr de 15%. In altă moşie vecină, tot de 300 ha cultivate, pe care se află numaĭ $^1/_6$ din suprafaţă cu sfecle, dar 40 ha de lucernă şi 10 de trifoiŭ, de şi s'aŭ dat îngrăşăminte aproape pe jumătate, recolta a fost de 35—40,000 kgr. la ha, iar bogăţia în zahăr de 15—16%. In această moşie sfecla se cultivă după leguminoase şi îşĭ schimbă în fie-care an locul. Hitier arată că în Germania, în Saxa, se face cultura sfecleĭ tot ca în moşia din urmă, sfecla fiind pusă pe acelaşĭ loc din 3 în 3 saŭ chiar din 8 în 10 anĭ, în pămînturĭ maĭ sărace.

Pe baza constatărilor din Franţa şi după modelul Germanieĭ, L. Grandeau îndeamnă să se introducă pe moşiile carĭ cultivă sfeclă cam aceeaşĭ rotaţie ca în Saxa, întrebuinţîndu-se lucerna şi trifoiul, cartofiĭ, etc., atrăgînd luarea aminte că agricultoriĭ înşi-şĭ aĭ văzut că după lucernă pămîntul e ca noŭ, bine înţeles dînd lucerneĭ îngrăşămintele chimice de carĭ are nevoie. Propune ca lucerna să stea numaĭ treĭ anĭ pe acelaşĭ loc, aşa că la 12 anĭ să poată fi din noŭ semănată pe un ogor unde a maĭ fost. Agricultorul Rommetin la Plessis-Belleville a întrebuinţat rotaţia următoare: 1. Leguminoase. 2 Grîŭ. 3 Sfecle. 4 Grîŭ. 5 Sfecle. 6 Grîŭ 7 Grîŭ de primăvară. 8 Ovăs şi a ajuns la cele maĭ bune rezultate ce se pot închipui astăzĭ.

Dacă s'ar aplica asemenea metod pe moşiile unde se cultivă şi la noĭ sfeclă, în adevăr s'ar cultiva cîte maĭ puţină dar pe maĭ multe moşiĭ; însă s'ar îmbunătăţi în totul cultura generală a pămîntuluĭ spre marele bine al agriculturieĭ şi al ţăreĭ. („Voinţa Naţională")

Avantaje industriale

Prin Decrete Regale, s'aŭ acordat, următoarelor fabricĭ, diferite avantajiĭ, în baza legeĭ pentru încurajarea industrieĭ naţionale, cu condiţiunĭ ca fabricanţiĭ să dea o declaraţiune în scris că nu vor avea nicĭ o pretenţiune în cazul în care legea pentru încurajarea industrieĭ ar fi modificată saŭ dacă s'ar schimba regimul actual vamal prin modificarea tarifuluĭ saŭ alte convenţiunĭ comerciale:

Fabriceĭ de conserve a d-luĭ D. Staicovicĭ scutirea de vamă până la 30 Martie 1907 a cite 800 lăzĭ tinichea şi 500 kgr. inele;

Fabriceĭ de brichete ce urmează a se înfiinţa de d. inginer Gr. A. Filiti, lîngă gara Doiceşti, din jud. Dîmboviţa scutirea pînă la 1 Ianuarie 1910 de imposite directe către Stat, judeţ şi comună; scutirea de taxele vamale pentru maşinĭ, părţĭ şi accesoriĭ şi pentru 1.000 tone bray (smoală de hulie).

Fabriceĭ de tăbăcărie a d-luĭ H. Pfefferman din jud. Bacăŭ, până la 17 Septembrie 1908: scutirea de impozite directe către Stat, judeţ şi comună, şi scutirea de vamă pentru maşinĭ, părţĭ şi accesoriĭ. precum şi pentru diferite materiale necesare.

Fabriceĭ de pălăriĭ a d-luĭ Antonio Cav. Fossati F. G. D. din Bucureştĭ, până la 10 Iulie 1908 scutirea pentru diferite materiale prime de fabricaţiune.

Fabriceĭ «Albina» de produse chimice şi ambalagiĭ sub firma Max Fischer & C-nie din Galaţĭ scutirea pentru diferite materiale până la 17 Noembrie 1907.

Fabriceĭ de lucrărĭ de ciment a d-luĭ inginer Mattioli & C-nie din Bucureştĭ, str. Teilor, scutirea de vamă pentru maşinĭ până la 31 Maiŭ 1905.

Fabriceĭ de sforĭ şi frînghiĭ a d-luĭ Anghel Panait din Brăila, pînă la 14 Februarie 1905: scutirea de orĭ-ce imposit direct către Stat judeţ şi comună; scutirea de vamă pentru maşinĭ şi diferite materiale.

Fabriceĭ de frînghiĭ a d luĭ Gr. G. Cantacuzino din judeţul Ialomiţa, pînă la 14 Februarie 1905: scutirea de imposite directe către stat, judeţ şi comună; scutirea de vamă pentru maşinĭ, părţĭ şi accesoriĭ precum şi pentru 500.000 kgr. jută anual.

Fabriceĭ de pungĭ, ghiosdane şi articole de voiagiŭ a d-luĭ Samuel Schwartz din Bucureştĭ, pînă la 21 Iulie 1907 scutirea de vamă pentru maşinĭ, părţĭ şi accesoriĭ.

Fabriceĭ de conserve chocolată, fructe zaharate a d luĭ M. Economu & C-nie permisiunea ca din resturile de tablă rămase din confecţionarea cutiilor de conserve, să efectueze şi cutiĭ pentru praf de vînat, anilinurĭ, lacurĭ şi alte forme.

Fabriceĭ de cherestea Gebr. şi Artur Rosenberg ce se va înfiinţa în comuna Chiojdeni jud. R. Sărat, pînă la 1 Iulie 1907, scutirea de imposite către Stat, judeţ şi comună, scutirea de taxele vamale pentru maşinĭ părţĭ şi accesoriĭ necesare fabriceĭ propriŭ zis şi pentru instalarea luminеĭ electriceĭ.

Fabriceĭ societăţeĭ anonime de produse chimice de la Valea Călugărească, scutirea odată pentru tot deauna a 5.000 bucăţĭ damigene şi pînă la 1910 a 100 000 kgr. plumb laminat şi 30.000 ţevĭ de plumb.

Fabriceĭ de uleiurĭ vegetale a Fraţilor G. G. Assan, scutirea de vamă odată pentru tot deauna a 7.385 kgr. accesoriĭ de maşinĭ.

Fabriceĭ de cherestea a d-lor E. Juster şi C. Nacht din Cracaşanĭ, jud Neamţu, scutirea de imposite şi de vamă pentru maşinĭ şi materiale.

Fabriceĭ de săpun a d-luĭ Ath. Gheorghevicĭ din Brăila, scutirea de vamă a 30.000 kgr. colofaniu şi 20. 000 kgr. stearină.

Fabriceĭ de cherestea ce societatea anonimă «Berliner Holtz Comptoir», voeşte a înfiinţa în comuna Slobozia jud. Gorjiu, scutirea de imposite directe către Stat, judeţ şi comună, de taxele vamale pentru maşinĭ şi accesoriĭ precum şi pentru 10 000 kgr. gaştere şi ferestrae anual pînă la 1 Iulie 1907.

Fabriceĭ de produse chimice de la Mărăşeştĭ, scutirea de vamă odată pentru tot-deauna, pentru 3 vagoane cisterne.

Fabriceĭ de geamurĭ, a Societăţeĭ Bailey & C-ie din jud. Bacăŭ, scutirea de imposite şi de taxe vamale pentru maşinĭ şi diferite materiale.

Fabriceĭ de săpun şi luminărĭ a d-luĭ I. Moesner din Galaţĭ scutirea de vamă pentru 75.0000 kgr. colofoniŭ, pînă la 5 Iuliŭ 1905.

Fabriceĭ de acid carbonic, ape minerale artificiale şi ape gazoase, proprietatea Sosietăţeĭ anonime «Sanitas», scutirea de imposite către Stat, judeţ şi comună. de taxele vamale pentru maşinĭ şi accesoriĭ reduceriĭ de transporturĭ pe C. F. R. şi scutirea de vamă pentru diferite materiale, pînă la 11 Iunie 1908, cînd expiră avantagele indentice acordate celor-l'alte fabricĭ similare.

Retrageri de avantagiĭ acordate conform legeĭ încurajăreĭ industrieĭ

Pentrn motivele invocate de Ministrul Domeniilor, Consiliul de Miniştri a dispus să se retragă avantagiile acordate conform legeĭ încuragiăreĭ industrieĭ următoarele fabricĭ carĭ nu maĭ îndeplinesc condiţiunile legeĭ:

Fabriceĭ da mobile din Capitală a d-luĭ Iohan Stiefler

Fabriceĭ de lacurĭ şi vopsele din Piteştĭ, a d-luĭ V. I. Drabanţ.

Fabriceĭ de var, ciment şi ipsos din C.-Lung a d-luĭ Victor Socec.

Fabriceĭ de conserve de carne din T Severin, a Societăţeĭ Elveţiane din Balle.

Sfaturi pentru creşterea porcilor

II. Ţinerea porculuĭ

6) Nutrirea porculuĭ şi nutreţurile cele maĭ bune

Cel maĭ mare folos din creşterea vitelor se poate obţine numaĭ printr'o nutriţiune potrivită şi prin mentinerea sănătăţeĭ animaluluĭ.

Substanţele carĭ participă la dezvoltarea trupuluĭ, carĭ sunt luate prin digestiune din obiectele de hrană şi sunt răspîndite prin singe în toate părţile corpuluĭ, sunt: apă, albumină, hidraţĭ de cărbune, grăsimĭ şi sare. Aceste substanţe nutritive trebuesc să existe în cantitatea necesară, în hrana animaluluĭ; partea indigestibilă a nutrimentuluĭ, ca şi părţile de descompunere ale corpuluĭ animalelor, se elimină din trup ca sudoare, materiĭ fecale, etc.

Numaĭ animalul în creştere măreşte masa sa de carne; la animale adulte se măreşte doar sucul cărneĭ, prin ingrăşare, o pătrundere cu grăsime a fibrelor de carne, o umflare a maselor de carne, adică o îmbunătăţire a calităţeĭ; creşterea greutăţeĭ se bazează în cazul acesta pe nouile straturĭ de grăsimĭ depuse Pentru producţiunea cărneĭ trebue să se întrebuinţeze animale carĭ se află în creştere, iar pentru producţiunea grăsimeĭ animale deja crescute, adulte.

Formarea cărneĭ atîrnă maĭ ales de cantitatea de albumină în nutriţiune; o parte din albumina aflătoare în albumină provoacă creşterea corpuluĭ, o parte se elimină. Crescătorul trebue să ia seama ca printr'o specială aranjare a nutreţurilor, albumina să fie cît maĭ bine utilizată. Prea multă sare şi apă strică asimilăreĭ albumineĭ în corpul animaluluĭ şi împedică creşterea viteĭ, de aceea e de ajuns ca să se dee în fie-ce zi unuĭ porc în creştere numaĭ 10 grame sare.

Animalele grase, bine hrănite, daŭ o maĭ mare valoare nutrimentuluĭ albuminos ca vitele slabe, carĭ, la început, trebue să fie nutrite cu substanţe maĭ puţin bogate în albumină. Albumina care se află în nutreţ, ca şi aşa animalele hidrate de cărbune (amidon, zahăr), măresc partea de albumină.

Grăsimea în corpul animaluluĭ se obţine prin transformarea uneĭ părţĭ a albumineĭ din hrană în grăsime, prin asimilarea grăsimeĭ aflătoare în nutreţurĭ şi prin formarea grăsimeĭ din hidraţiĭ de cărbune. Mărimea grăsimeĭ pe care şi-o asimilează atîrnă apoĭ şi de constituţia animaluluĭ. Unele animale devin, la acelaş fel de nutreţ, maĭ grase ca cele-alte. O nutriţiune maĭ bogată în grăsime, măreşte firesce grăsimea în corpul animaluluĭ. Cantitatea de grăsime se micşorează prin muncă, mişcare, printr'o temperatură prea ridicată saŭ prea joasă, prin prea multă apă.

Prima hrană a animaluluĭ este laptele. Laptele de porc conţine, în termen mijlociŭ, 83—84 la sută apă, 6—7 la sută albumînă, 3—4 la sută azot, 4—6 la sută grăsime şi 1.1 la sută sare.

Printr'o nutriţiune puternică se poate influenţa în mod deosebit cantitatea lapteluĭ, nu însă şi felul compoziţiuneĭ sale.

Trebue să se bage de seamă că unele substanţe, acide, medicamente, trec în lapte şi aŭ influenţă asupra purceilor carĭ sug. O nutriţiune bogată în apă măreşte şi conţinutul de apă al lapteluĭ.

(Va urma)

CRONICA AGRICOLĂ

Societatea «Progresul silvic» a ţinut în seara de 20 Martie a. c. în localul Administraţieĭ Domeniuluĭ Coroaneĭ, a treia conferinţă din acest an.

A prezidat, ca şi la cele-l'alte două conferinţe, d. Ion Kalinderu, preşedintele Societăţeĭ şi a vorbit d. silvicultor Gh. Crăciunescu, înaintea unuĭ public numeros. Subiectul conferinţeĭ a fost *«Impădurirea nisipurilor sburătoare după proprietatea Statuluĭ Piscu-Tunarĭ şi Ciupercenĭ»*.

Nisipurile sburătoare s'aŭ ivit pe la aniĭ 1850—1851 în regiunea Ciupercenĭ-Piscu-Tunarĭ. Maĭ înainte eraŭ inerbate, dar din causa abusuluĭ de păşunat şi a introducereĭ terenurilor nisipoase în cultură, aŭ fost expuse bătaeĭ extrem de violente a vînturilor, mînîndu-le peste locurĭ de cultură, fîneţe, etc. de la Vest la Est.

Suprafaţa budrată cu trîmbele de nisip este de 250 km. pătraţĭ; iar nisipurile propriŭ zise, parte inerbate, parte sburătoare plantate din întreaga regiune este de 5575 ectare, atît la Stat cît şi pe proprietăţile particulare.

Lucrările de împădurire s'aŭ început pentru prima oară în această regiune între aniĭ 1870—1875 pe 120 hectare la proprietatea Dessa particulară; iar la Stat de la 1883.

Sistemul de plantare ales a fost acela cu pueţĭ de salcîmĭ crescuţĭ în pepinieră.

S'aŭ plantat pe unele porţiunĭ de maĭ multe orĭ pînă a se ajunge ca să se prindă pueţiĭ. La Piscu-Tunarĭ s'aŭ plantat 1644 hect. salcîmĭ, 1/2 hect. anin, 3 hect. stejar, 20 hectare plopĭ, 17.50 hect. pin, în amestec cu stejar; la Ciupercenĭ s'aŭ plantat 758 hectare salcîmĭ, 2.30 hect. stejar, 2.75 hect. frasinĭ şi 8 hectare pinĭ.

Vorbind de salcîmĭ, de şi n'a prins peste tot locul, nu s'a desvoltat însă de o potrivă, sunt porţiunĭ unde salcîmul a atins 15 m. înălţime şi pînă la 1 m. şi chiar 1.20 m. circomferinţa la 1.30 m.; iar pe unele părţĭ de aceiaşĭ etate salcîmiĭ aŭ de la 1—3 orĭ 5 m. înălţime, părînd nişte mărăcinĭ.

In total la Piscu-Tunarĭ sunt 842.60 ha. salcîmĭ răuşit şi 801.40 ha. nerăuşit; la Ciupercenĭ 327 ha. răuşit şi 430 ha. nerăuşit. Pinul, aninul, stejarul, plopul, aŭ răuşit mulţumitor; iar frasinul a căpătat înălţimĭ considerabile, 6—7 m., avînd etate numaĭ de 4 anĭ. S'a cheltuit cu aceste plantaţiunĭ 167.042 leĭ 75 banĭ, în care intră şi cheltuelile cu personalul. Suprafaţa plantată fiind de 2462 ha. revine la 67 leĭ 85 banĭ, costul unuĭ hectar. S'aŭ vîndut pînă în present din ambele plantaţiunĭ 344 hectare cu preţul de 126.500 leĭ, revenind hectarul la 367 leĭ. Aceasta însă numaĭ din părţile desvoltate. Pe părţile nedesvolrate nu s'a prins în medie de cît 34 leĭ, şi cum suprafaţa reuşită este aproape egală cu cea nerăuşită, peste tot vine hectarul la 193 leĭ 50 banĭ. Ca material părţile cele maĭ răuşite daŭ la hectar 21 decasteri lemn de trunchiŭ şi 6 decasteri lemn de crăcĭ. Din porţiunile mediocre ese 8—10 decasteri pe hectar; iar din cele cu desăvîrşire pipernicite 3—5 decasteri socotite ca lemn de crăcĭ. După ce arată cauzele nerăuşiteĭ acesteĭ plantaţiunĭ şi rezultatele obţinute prin exploatare, spune că porţiunile plantate cu salcîmĭ, unde nu i-a priit, urmează a se planta cu stejar, ulm şi frasin, care specĭ vor răuşi după experienţele ce s'aŭ făcut. Stejarul va răuşi atît pe părţile nisipoase ridicate, cît şi pe cele joase, însă numaĭ prin însămînţare directă pe părţile nisipoase ridicate. Incercările făcute aŭ dovedit următoarele: Plantînd stejarul pe părţile joase, se prinde şi vegetează relativ puternic; iar pe părţile nisipoase ridicate, de şi de cu primăvară toţĭ ueţiĭ se prind în luna luĭ Iulie însăp pătrunzînd uscăciunea în stratul de nisip în carĭ sunt îngropate rădăcinile, e fatal ca puetul să piară. Dacă se pune ghindă, pivotul puetuluĭ se desvoltă pînă în luna luĭ Iulie - epocă critică - atît în cît pătrunde în stratul în care uscăciunea, orĭ cît ar fi timpul secetos, nu ajunge. Pivotul atinge în cîte-va lunĭ pînă la 25 cm. iar la pueţĭ de 2 anĭ li s'a găsit pivotul lung de 1—1.30 m., decĭ viitorul asigurat.

***

Scutirea de licenţă a proprietarilor de viĭ şi livezĭ

Proprietarĭ de viĭ saŭ de livezĭ de prune, ca şi fabricanţiĭ de alcool şi de bere nu sunt obligaţĭ, conform nouluĭ proect asupra licenţelor, depus de ministrul finanţelor, să ia o licenţă pentru vinderea en gros a produsolor lor, cît timp se vor mulţumi să le desfacă la locul de producţiune, or dacă le vînd e

însu-şi en gros în cursul transporturilor or în tîrguri. Vinderea acestor produse prin procuratori, fără taxa de licenţă, este oprită.

Cei de mai sus perd dreptul d'a vinde fără licenţă, daca cumpără băuturi de la alte persoane sub ori-ce tutlu ar fi afară de dijmă.

***

Bănci populare noui

Bănci noi: *Avîntul Muncitorului* în comuna Almaşiu-Doljiu cu capital vărsat de 5,940 lei; *Credinţa* în Ţiu Doljiu cu capital vărsat de 2.566 lei; *Biruinţa* în comuna Boghiciu-Roman cu capital vărsat de 621 lei; *Reduta* în Topaisar-Constanţa, cu capital vărsat de 2890 lei; *Tudor Vladimirescu* în Chirnogii-Constanţa cu capital vărsat de 2.518 lei; *Mircea cel Mare* în Cieracci-Constanţa cu capital vărsat de 1.783 lei; *Sutesti*, în comuna Sutesti-Brăila cu capital vărsat de 228 lei; *Sfîntul Nicolae* în comuna Cotorca-Buzău cu capital vărsat de 263 lei; *Cheea* în Ierneşti-Buzău cu capital vărsat de 3.784 lei; *Elanul* în Blageşti-Tutova cu capital vărsat de 4.212 lei; *Proviedna* în Vida-Furculeşti din Vlaşca cu capital vărsat de 608 lei; *Prevederea viitorului* în Peşeana-Gorjiu, cu capital vărsat de 455 lei; *Valul lui Traian* în Homocea-Tecuci, capital vărsat 275 lei; *Piatra* în Piatra-Teleorman, capital vărsat 207 lei.

***

Învăţători agricoli ambulanţi

Administraţia Casei şcoalei a numit învăţători ambulanţi pe doui învăţători din Muscel şi Buzău trimişi de ea în Bosnia ca să studieze cultura prunilor, uscatul şi preparatul magiunului.

Activitatea învăţătorului care va lucra în Muscel se va exercita în judeţele Argeş, Dîmboviţa şi Muscel, iar a celui din Buzău asupra judeţelor Prahova, R.-Sărat şi Buzău.

Ei vor începe să funcţioneze de la 1 Iunie sau Iulie şi vor avea însărcinarea să deprindă pe ţărani cu prepararea magiunului şi construirea cuptoarelor perfecţionate şi eftine pentru uscatul prunelor.

Imediat ce se vor cunoaşte rezultatele acestor prime încercări, administraţia casei şcoalelor va lua măsură ca ele să se întindă pretutindeni în ţară,

***

Oameni fără ocupaţie

In partea munteluï şi a dealurilor, unde agricultura nu se poate face cu acelaşi folos ca în partea şesuluï sau chiar de loc, sunt oameni cari nu au de lucru şi trăesc în cea mai grea nevoie. Pentru aceştia întemeerea industriilor casnice şi a celor mari, va fi ocazie bine-cuvîntată de a-şi cîştiga cele de trebuinţă muncind. Să nu ni să spună că ar putea să-şi găsească de lucru tocmai desvoltînd pe acolo, unele ocupaţii în legătură cu agricultura, creşterea vitelor şi cultura pomilor roditori, pentru că în părţile muntoase nici cultura pomilor şi nici creşterea vitelor nu pot să se desvolte sau de loc sau cel puţin nu destul pentru a da de lucru tuturor şi în ori-ce caz nu tot anul. Iată de pildă Bustenii, unde ceï ce n'au boi şi care, găsesc ocupaţie neîntreruptă la fabrica de hîrtie a luï Schiel. E o populaţie numeroasă, de bărbaţi şi de femei, cari cîştigă bine, mulţumită fabriceï. Tot ast fel e cu fabricile de la Azuga, cari au făcut să înfloreasca atitea familii de muncitori romîni, pe lîngă ceï speciali de tot, cari sunt încă străini. Dacă exploatarea pădurilor şi a carierilor dă de lucru cărăuşilor, nu e mai puţin adevărat că ori-ce fabrică de mobile de lemn sau de fasonat lemnul, cum şi fabricele de destilat lemnul etc. dau sau ar da de lucru la o mulţime de inşi, fixîndu-i în acele părţi în loc să-i facă a părăsi locul nasterei şi a se strămuta la şesuri. Şi să nu se uite că agricultorii noştri sunt neapărat împinşi a întrebuinţa maşini şi unelte perfecţionate, aşa că muntenii vor găsi din ce în ce mai puţin de lucru la şes.

Mai e populaţia aşa de numeroasă a oraşelor noastre, în deosebi a oraşelor mai mari, care în adevăr n'are de ce se ocupa. Ce voiţi să facă miile de mahalagii, cari agricultură n'ao unde face şi nici în fabricile în fiinţă nu află loc? De sigur că pentru acesta ar fi lucrul cel mai de dorit înfiinţarea de ateliere cu industrie mijlocie sau de fabrici mari. Experienţa e făcută; în fabricile cite le avem au intrat mulţi mahalagii şi ori cît ar fi de puţin plătiţi faţă cu salariile ce se dau în Europa, ei sunt mulţumiţi şi privesc ca un noroc nespus că pot cîştiga cîte doui lei pe zi, ba chiar şi mai puţin. Se ştie că fetele şi femeile din mahalalele noastre vor mai bine să lucreze în fabrici cu un leu pe zi, de cît să intre ca servitoare cu leafă în bani, cu locuinţă şi cu hrană. Le vine mai pe plac fabrica, de oare-ce seara merg a casă şi sărbătorile le au slobode şi nu sunt aşa de aproape ţinute ca sub privigherea uneï gospodine.

Mulţimea de oameni fără ocupaţie în mahalalele noastre e o primejdie; căci din aceştia se recrutează oamenii ceï mai răi, ameninţători pentru liniştea publică. A le da acestora ocupaţie în industrie e de neapărată nevoie din punct de vedere economic; căci li s'ar da ocazie să sporească producerea de bogăţii; dar e şi din punct de vedere al moralităţeï; căci vor ajunge oameni de ispravă şi la locul lor, îndată ce vor avea şi ei un rost de viaţă. Să nu se crează că elementele acestea nenorocite şi decăzute astă-zi n'au în ele putinţa de a se ridica şi moraliza, dacă li s'ar da mijloace muncind. Experienţa s'a făcut în Anglia, unde clasa muncitorilor industriali s'a recrutat din asemenea elemente, învinse în lupta pentru traiu, şi de starea morală a cărora eraŭ desnădăjduiţi toţi filantropii după vremuri.

Cum am mai spus, pentru muncă mai specială, care cere cunoştinţă de carte, oare-şi care deprindere cu minuirea cifrelor, ceva cunoştinţă de legi şi deci şi posibilitatea de a se specializa în vre-o direcţie, s'ar putea întrebuinţa atit foştii funcţionari suprimaţi, cît şi aceï din fiii claseï de mijloc, care aŭ căpătat sau capătă oare-şi cari cultură prin şcoli.

Neapărat că şi comerţul va trebui să absoarbă elemente de acestea orăşeneşti şi ţărăneşti; căci nu se poate admite ca să rămie o ocupaţie aşa de bănoasă, atit de exclusiv în mîna elementelor străine; dar aci e vorba de o luptă grea, căci locul e ocupat şi va fi apărat cu energie, de oameni oţeliţi în lupta economică şi cari vor avea sprijin de la ai lor, cari ocupă locuri dominante în comerţul en gros. Desvoltarea industrieï casnice ar da de lucru femeilor şi fetelor, cari tot mai păstrează încă dexteritatea, care odinioară a făcut celebră industria Bucureştencelor, în deosebi.

Iată un cîmp de activitate foarte mare pentru societăţile de încurajare a munceï şi pentru ajutorarea mizerieï, despre care ziarele ne-aŭ dat anchete aşa de îngrozitoare şi de în stare a ne umplea de grijă pentru viitor. Caritatea va aduce mult bine, dînd mizeriilor de astă zi ocazie de a munci, îndrumîndu-i pe calea hărnicieï.

Tariful vamal şi legea pentru încurajarea industrieï naţionale vor rămînea litere moarte, dacă nu va începe o mişcare puternică pentru organizarea tuturor puterilor de muncă, de cari dispunem.

DIVERSE

Ministerul de finanţe a trimis o adresă prefectureï judeţului Iaşi, prin care o invită că de oare-ce a început perioada tîrgurilor de vite din acel judeţ, să nu mai admită a se face nici un transport de vite fără autorisaţiunea prealabilă.

***

La toate pepinierele statuluï aŭ început a se face altoiri forţate în muşchii viţelor, prin sistemul englez.

Se vor altoi vre-o cîte-va milioane de viţe, din care o foarte mare parte vor fi distribuite.

Rezultatele date pănă acum sunt satisfăcătoare.

***

In ziua de 1 Aprilie, a. c. va avea loc în orașul Iași o mare întrunire a agricultorilor, în care se va discuta tariful vamal.

Toți d-nii agricultorĭ sunt rugați să ia parte la această întrunire, care privește interesele tuturor.

***

Convențiile veterinare

«Romînia Economică» din 21 Martie, vorbind de convențiile veterinare și comerciale spune:

Intreaga importanță a tratativelor comerciale pentru țările agricole, se va învîrti decĭ, de data aceasta, în jurul chestiuneĭ exportuluĭ de vite viĭ. Aceasta va forma piatra anghiulară a nouilor negocierĭ, de la care va atîrna pacea saŭ rĕzboiul vamal, fiind-că e ușor de înțeles, în ce privește Germania de ex., că dacă i se vor admite de țările agricole taxele minimale pe cereale, nu i se va putea tolera și o politică restrictivă față de importul vitelor. De alt-fel, Germania pare că a înțeles nevoia de a ceda asupra acestuĭ punct, după cum reese din știrea ce o reproducem maĭ sus.

In ceea-ce privește Germania, putem dar avea speranța că, în caz cînd Rusia va reuși să'și consolideze prin convențiĭ veterinare speciale exportul vitelor, noĭ vom obține aceleași avantage, grație clauzeĭ națiuneĭ celeĭ maĭ favorizate.

Cu totul alt-fel, însă, se prevede că se vor desfășura evenimentele cu Austro-Ungaria. Aci sunt greutățĭ enorme de învins, saŭ de neînvins, în direcția obținereĭ uneĭ convențiĭ veterinare speciale, care să garanteze exportul vitelor noastre în imperiul habsburgic. Ungurĭĭ voesc cu orĭ-ce preț stăpînirea, fără rival, a mareluĭ debușeŭ austriac și, atît timp cît uniunea vamală va dăinui între cele două jumătățĭ de imperiĭ, nu e de sperat că se va putea ajunge la o înțelegere în această privință.

Romînia, de altă parte, e ținută să stărue cu aceeași intransigență pentru obținerea uneĭ convențiĭ veterinare speciale. Țara noastră a re cel maĭ mare interes în exportul vitelor viĭ, pe picioare, în Austro-Ungaria, pentru că de la acest export atîrnă înflorirea puternică a agriculturеĭ și a uneĭ mulțimĭ respectabile de industriĭ derivate. Agricultura este, la noĭ, ramura dominantă a producțiuneĭ naționale, și, după cum ne arată împrejurările, ea o să maĭ rămîe în aceeași stare încă mulțĭ anĭ în viitor. Guvernul trebue dar să facă toate sforțările pentru a asigura fertilitatea soluluĭ și rentabilitatea munceĭ cîmpuluĭ printr'un export puternic de vite; toată greutatea tratativelor vamale se va pune necesarmente pe acest punct.

O convenție comercială austro-romînă fără o convenție veterinară specială, care să prevază toate cazurile posibile și să ia măsurĭ contra tuturor surprinderilor și a releĭ voințe eventuale, prin amănunțite condițiunărĭ de poliție veterinară sanitară, ar fi un non-senz pentru noĭ, o cedare pe toată linia, fără folos pentru economia noastră națională. Dacă studiăm cît de puțin relațiunile noastre comerciale cu Austro Ungaria, putem constata lesne că piața vecină poate să aibă pentru noĭ importanță doar prin debușeul eĭ de vite. Grînele și cele-l'alte produse agricole le putem exporta ușor și aiurea. Dacă nu ni se deschide tîrgul austriac pentru vitele viĭ, nu avem la ce încheia un tratat comercial cu imperiul transcarpatin.

Accentuăm că e vorba de exportul de vite viĭ, cu toate că nu odată agricultorĭĭ noștri aŭ fost sfătuiți ca să părăsească gîndul de a exporta vite viĭ, ci să caute a exporta conserve saŭ carne înghețată. Propunerea este, ce e dreptul bună în teorie, dar foarte grea de aplicat în practică, fiind-că ne lipsesc o sumă de condițiĭ pentru a putea întemeia un asemenea export: capital, technicianĭ, linĭĭ de vapoare speciale, debușeurĭ streine, unde am avea de alt-fel de luptat cu concurenți puternicĭ etc. Singurul mod rentabil de export pentru noĭ este acel al vitelor viĭ, închise în vagoane. Și cum pentru un asemenea export e nevoe de distanțe scurte, de piețe apropiate, tîrgul austriac este tocmaĭ cel indicat, debușeul ideal pentru vitele noastre.

Obiectul principal — altul nicĭ n'ar putea fi — al preocupăriior guvernuluĭ nostru va fi, fără îndoială, asigurarea debușeuluĭ agricol și al vitelor. Nu maĭ trebue să se repete, de data asta, greșeala din 1891, cînd le-am mulțumit cu o clauză platonică din textul convențiuneĭ, clauză care a fost călcată a doua zi de guvernul austro-ungar. Exportul de vite trebue asigurat printr'o convenție specială, după modelul pe care Germania îl va acorda Rusieĭ.

O atitudine intransigentă din partea Austro-Ungarieĭ în acest punct, cel maĭ însemnat și vital pentru noĭ va fi echivalent cu hotărîrea de a rupe cu orĭ-ce preț relațiunile comerciale cu Romînia și de a face să se nască un războiŭ vamal, de pe urma căruia Austro-Ungaria va fi aceea care după toate probabilitățile va suferi maĭ mult.

***

Ministerul de domeniĭ a trimis o circulară arendașilor moșiilor Statuluĭ prin care le pune în vedere ca în termen de 10 zile de la primirea eĭ să comunice ministeruluĭ cîte vacĭ aŭ la păsune, cîte propriĭ și cîte streine, și cîțĭ taurĭ aŭ avut pentru aceste vacĭ; va comunica asemenea ce rasă, ce vîrstă și ce semne particulare aŭ tauriĭ.

Ministerul le aduce tot odată la cunoștință ca taurĭĭ ce trebue să'ĭ aibă conform contractuluĭ să fie de rasă moldovenească, iar în cazul cînd ar voi să introducă taurĭ de altă rasă vor trebui să ceară și să obțină prealabila aprobare a ministeruluĭ.

***

Amenajări de păduri

Pădurea Pariul din comuna Valea luĭ Cîine, jud. Gorj, proprietatea bisericeĭ Sf. Gheorghe Pîriŭ, cu întindere de 29 hectare.

Pădurea Pesceana-de-Jos din comuna Pesceana, jud. Gorj, proprietatea Eforieĭ Bis. Cretulescu.

***

Anul acesta se vor face la școala de agricultură de la Herăstrăŭ semănăturĭ întinse de soia spre a se obține o cantitate maĭ mare de sămînță pe care ministerul de domeniĭ o va distribui locuitorilor din Dobrogea în scopul plantăreĭ în acea regiune pe cît maĭ mult posibil a acesteĭ plante.

***

Să găsesc spre vînzare la Societatea Agrară următoarele opere ale d-luĭ Dumitru N. Comșa, Doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economie Politică la școala superioară de științe de stat și membru al Societățeĭ Agrare:

1) *Politica Agrară și Politica Vamală*, cîte-va cuvinte asupra Politiceĭ vamale de la 1875 pănă astă-zĭ și asupra viitoareĭ noastre politice vamale . . . . . Prețul 1,50

2) *Agricultura și industria Națională* . . . . » 0,50

3) *Politica Agarară* . . » 0,50

4) *Repartiția Impozitelor maĭ dreaptă* . . . . » 0,50

5) *Fundamentul Dreptuluĭ de Proprietate* . . » 1,—

6) *Cauzele Progresuluĭ Social și Criteriul Interveționismuluĭ* . . . . . » 1,—

7) *Contenciosul Administrativ* . . . . . » 1,—

8) *Contenciosul Administrativ și art. 130 Constituție* . . . . . » 0,50

9) *Impositul Global pe Venit* . . . . . » 0,50

10) *Uu noŭ proiect de Casă Rurală* . . . . . » 0,50

11) *Anarchismul* . . » 0,50

12) *Art. 7 § 5 și art. 9 din Constituție* . . . . » 0,50

13) *Bogățiile și nevoile economice* . . . . . » 0,05

14) *Viitoarea politică vamală* . . . . . » 2,00

BULETIN

de prețurile următoarelor produse pe piețele streine, după Buletinele trimise guvernuluĭ de Consuliĭ românĭ.

PRODUSELE	VIENA		BRESLAU		HÀVRE		LONDRA		MUNCHEN		ROTTERDAM		STOCKHOLM	
	Leĭ		Leĭ		Leĭ		Leĭ		Leĭ		Leĭ		Leĭ	
Boĭ viĭ	69,45—83,15	100 kgr.	18,00—46,00	50 kgr.	0,88— 0,94	1 kgr.	50,50—74,85	50 kgr.	—	—	—	—	56,00—63,00	100 kgr.
» tăiațĭ	1,30— 1,90	1 „	27,00—88,40	„	0,90— 2,00	„	30.45—65,45	„	70,00—90,00	50 kgr.	0,50— 0,68	1/2 k.	104—126	„
Vacĭ viĭ	54,70—76,75	100 „	14,20—37,50	„	0,82— 0,94	„	40,15—60,05	„	—	—	—	—	49,00—56,00	„
» tăiate	0,80— 1,20	1 „	20,00—80,60	„	0,85— 1,90	„	27,30—50,80	„	60,00—80,00	50 kgr.	—	—	90 —112,00	„
Oĭ saŭ berbecĭ viĭ	53,65—56,80	100 „	24,30—42,50	„	1,04— 1,05	„	71,00—99,25	„	—	—	0,50— 0,66	1/2 k.	70,00—84,00	„
„ „ „ tăiațĭ	1,00— 1,28	1 „	50,00—82,50	„	1,05— 2,00	„	43,30—78,25	„	51,00—65,00	50 kgr.	—	—	138 - 167	„
Porcĭ viĭ	85,25—91,55	100 „	32,00—47,40	„	0,75— 0,94	„	37,25—60,00	„	32,50—50,50	„	0,32— 0,34	1/2 k.	97—100	„
„ tăiațĭ	1,10— 1,70	1 „	48,00—65,00	„	1,30— 1,40	„	41,50—57,95	„	55,00—65,00	„	—	—	85—132	„
Grîŭ	—	—	—	—	22,50—22,75	100 kgr.	13,00—13,70	hect.	—	—	—	—	15,20—20,15	„
„ românesc	—	—	—	—	—	—	11,10—11,90	„	24,10—24,75	100 kgr.	—	—	—	—
„ indigen	20,00—20,80	100 kgr.	18,20—21,75	100 kgr.	22,50—22,75	100 kgr.	11,40—11,90	„	23,50—23,75	„	19,00—22,00	100 kgr.	—	—
„ străin	—	—	18,00—21,55	„	25,00—26,00	„	12,80—13,50	„	23,25—23,75	„	—	—	—	—
Secară	15,35—15,75	100 kgr.	13,90—16,25	„	15,25—15,50	„	9,70—10,65	„	17,20—17,40	„	266—320,02	100 kgr.	14,60—16,70	100 kgr.
Porumb	12,70—13,05	„	15,00—16,90	„	16,00—16,26	„	8,15— 8,65	„	16,00—16,60	„	238—242,00	2000 kgr.	—	—
Orz	14,90—17,85	„	13,90—16,90	„	16,00—18,00	„	7,40— 8,80	„	16,25—17,50	„	14,00—15,00	100 kgr.	13,90—15,30	100 kgr.
Ovăz	13,25—14,00	„	13,15—15,10	„	14,00—15,00	„	6,65— 8,05	„	16,25—16,90	„	12,50—14,50	„	12,50—13,10	„
Meiŭ	—	—	16,90— 23,00	„	—	—	7,80— 8,05	„	26,25—32,50	„	—	—	—	—
Fasole	—	—	20,00—23,00	„	23,00—25,00	100 kgr.	17,15—21,25	„	30,00—31,25	„	14,00—29,50	hect.	—	—
Rapiță	24,00—24,40	100 kgr.	21,80—25,50	„	22,00—23,00	„	49,25—53,00	„	—	—	—	—	—	—
Făină de grîŭ	31,15—32,60	„	28,20—32,40	„	30,00—31,00	„	—	—	35,60—37,50	100 kgr.	22,00—32,00	100 kgr.	31,60—32,00	100 kgr.
„ „ secară	26,90—28,20	„	24,80—25,60	„	22.00—22,59	„	—	—	28,10—28,75	„	19,00—22,00	„	21,15—21.50	„
Vin alb în butoaie	—	—	—	—	—	—	90—220	hect.	—	—	—	—	150—300	100 litri
„ roșu „ „	—	—	—	—	—	—	60—195	„	—	—	—	—	100—600	„
„ alb „ buteliĭ	—	—	—	—	—	—	150—350	„	—	—	—	—	1,00— 5,00	butelia
„ roșu „ „	—	—	—	—	—	—	130—300	„	—	—	—	—	1:50—10,00	„
Spirt	145,00-145,25	10000 lt.%	—	—	42,75—44,00	hect.	8,00—11,30	1 kgr.	—	—	—	—	—	—
Pieĭ brute	—	—	1,30— 1,90	1 kgr.	6,00— 7,00	piesa	0,50— 2,90	„	—	—	—	—	—	—
„ de boŭ	—	—	1,85— 2,60	„	6,00— 7,00	„	0,50— 2,70	„	0,85— 0,90	1 kgr.	0,40— 0,42	1/2 k.	0,84— 0,98	1 kgr.
„ „ viței	452,60-462,10	100 kgr.	3,00— 3,90	„	80,00—95,00	50 kgr.	0,70— 4,00	„	—	—	0,60— 0,62	„	4,20— 4,90	piesa
„ „ oaie	88,00- 90,50	„	1,00— 1,90	„	1,60— 2,00	1 kgr.	0,30— 4,00	„	—	—	6,00— 7,00	piesa	1,40— 2,80	„
„ „ mieĭ	215,75-226,30	100 buc.	1,25— 1,45	„	—	—	0,50— 5,30	„	—	—	—	—	1,00— 2,00	„
„ „ ied	143,15-164,28	„	1,00— 2,00	piesa	13,00—15,00	duzina	0,50— 5,30	„	—	—	—	—	0,15— 0,60	„
„ „ capră	496,50-538,90	100 kgr.	2,10— 3,00	„	25,00—50,00	„	0,50— 4,00	„	—	—	4,00— 4,80	piesa	2,45— 3,85	„
Lînă spălată	421,05-526,30	„	140—299	50 kgr.	—	—	1,80— 4,80	„	—	—	—	—	2,10— 8,35	1 kgr.
„ nespălată	—	—	45,00—75,00	„	1,30— 1,70	1 kgr.	0,90— 3,60	„	—	—	—	—	1,40— 3,15	„
Lemne de construcție	24,10—38,50	m c.	27,00—37,80	m. c.	—	„	63,15—90,15	50 p. c.	—	—	—	—	40,00—70,00	m. c.
Petroleŭ brut	40,60—44,90	100 kgr.	25,40—27,60	100 kgr.	—	„	6,80— 6 80	hect.	25,00—30,00	100 kgr.	23,00—30,00	100 kgr.	19,50—22,25	100 kgr.

De vînzare Una presă mare pentru fîn, paie etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victoriei 55.

De vînzare 10 (zece) berbeci merinoşi prăsiţi în ţară, buni reproductori pe preţul de lei 60 bucata franco gara Beoca.
A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca.

De vînzare **Vin negru de OREVIŢA vechiŭ de 15 anĭ, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleşanu, strada Lascăr Catargi No. 17.**

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciuluĭ Statisticeĭ Generale.

☞ Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck,* precum şi la principalele librării din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ✣ GALAŢI ✣ BRALA ✣ CONSTANŢA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OŢEL

Cu 1, 2, 3 şi 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discurĭ rotunde

— Cu şi fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZEŞTI flexibile garantate din oţel, în 2 şi 3 părţi

Maşină de semănat în lat

Construcţia perfecţionată, 3,76 m. lăţime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Maşină de semănat în rînduri

Renumita „BEROLINA“ din fabrica Eckert, cea maĭ simplă în mînuire, perfectă şi economică în distribuirea seminţeĭ

Batoze de bătut porumbul cu aburĭ, şi cu mîna simple şi duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Morĭ de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoare de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat. Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franţuzesci

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUA Ş TREI ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţii de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

15 APRILIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 72.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE LA 1 ȘI 15 ALE LUNEI

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea uneĭ* comisiuni de supraveghere, *compusă din d-niĭ*:
Sava Șomănescu, Nicu Negri *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-niĭ:
C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
V. M. Kogălniceanu
Colaboratoriĭ revisteĭ sunt d-niĭ:
I. Atanasiu, Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, C. A. Berendey, Gh. Cristodorescu, L. Colescu, Dr. Creangă, I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, M. Hîrsu, Dr. Hepites, Dr. C. Istrati, V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, V. S. Moga, Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe, G. N. Nicoleanu, Ion Peană, P. Popescu-Daia, N. O. Popovici-Lupa, Dim. Popescu, Gh. Ppescu, Dr. Paul Riegler, V. I. Radu, F. Robin, D. R. Rusescu, D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Noic. Stahie, I. Țarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.
Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

FURNISORUL CURȚEI REGALE — CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

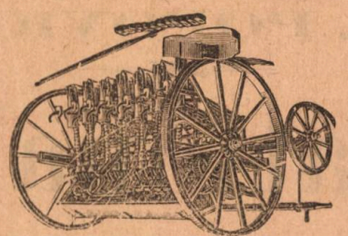

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „**sistem Sack**“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON, PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 380 chile pe zi —
Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

„Naţionala“

Societate Generală de Asigurare în Bucureşti

Capital de acţiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime şi daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital şi alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREŞEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator şi Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naţionale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădişteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăţi Ungare de Asigurare din Budapesta

Prinţul Barbu Ştirbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Naţionala“

Reprezentanţa generală în Capitală

Palatul Societăţeĭ, Str. Doamneĭ 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum şi valorĭ. Asigură asupra vieţeĭ omuluĭ în toate combinaţiunile uzitate:

REPREZENTANŢI GENERALI:

V. M. Kogâlniceanu *M. Emmanuelle*

Societatea anonimă pentru comerciul de maşini şi întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. I—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. I—3

SUCURSALE: BRALA, CRAOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ şi expoziţie permanentă de tot felul de:

Maşine şi Unelte Agricole, Industriale şi Electro-technice

LOCOMOBILE şi TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu **Medalia de Aur** la concursul de la Şcoala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curăţitoare** patentată (Treĭ Vînturĭ) a treia Curăţitoare, în Treerătoare înlocueşte machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nicĭ o treerătoare de orĭ-ce alt sistem existent şi **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numaĭ la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi 150 până la 200 kile marĭ de porumb, cu saŭ fără foĭ.

MAŞINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele şi fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburĭ numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile marĭ pe zi curăţînd perfect şi lăsînd ştiuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele maĭ bune şi solide,

PLUGURI NORMALE

construite numaĭ din oţel, cu 2, 3 şi 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile şi fixe, cu două şi treĭ cimpurĭ şi cu dinţĭ de oţel şi **Grape pentru Livezĭ.**
Răriţĭ, Cultivatorĭ, Tăvălucĭ.
Semănătorĭ in lat.
Semănătorĭ in rînduri renumita „Victoria-Drill“.
Vînturătorĭ, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ in toate mărimile cele maĭ bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fîn.
Maşinĭ de tăiat pae şi fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăţĭ, intregĭ fără piept. Toate mărimile.
Morĭ TRANSPORTABILE, pe postament d lemn şi de fier simple, duble, triple şi cvadruple, din cele maĭ renumite fabricĭ, de 36, 42 şi 48 ţoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF şi DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEŞTI, I-a calitate, simple şi duble, toate lăţimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu şi grădinĭ.
Părţĭ de rezervă. Musamale.
Maşine de scărmănat lînă de lemn şi de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol şi cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ŞI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopĭ — cu Tăiuşul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele maĭ uşoare şi solide, construite din oţel.

Garanţie absolută pentru perfecta funcţionare şi material solid al tutulor maşinelor

Reprezentantul celor maĭ renumite fabricĭ a tot felul de Maşinĭ Industriae şi Electro-technîce.

SOCIETATEA AGRARĂ
A
MARILOR PROPRIETARI DIN ROMÎNIA

EXPOZIȚIUNEA

GENERALA: AGRICOLA, INDUSTRIALA, MINIERA
ȘI
TÎRGUL DE VITE

Se vor deschide în luna

Mai 1904

Doritorii de a participa la Expoziţiune se vor adresa, pentru ori-ce informaţiuni, la sediul Societăţei, Calea Victoriei 55.

Pentru publicitate şi anunţuri a se adresa Societăţei Agrare: BIUROUL DE PUBLICITATE, Calea Victoriei 55, Bucureşti.

PLUGURI cu ABURI
„FOWLER“

Cari aŭ obţinut peste 250 de premii întîi şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru omînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşului No. 6.

15 APRILIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 72.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE LA 1 ȘI 15 ALE LUNEI

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

Raportul „Societățeĭ Agrare“
către
MAJESTATEA SA REGELE CAROL I

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea uneĭ* comisiuni de supraveghere *compusă din d-niĭ:* **Sava Șomănescu, Nicu Negri** *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-niĭ: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.

Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratoriĭ revisteĭ sunt d-niĭ:

Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe, Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovicĭ-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 72

Raportul Societățeĭ Agrare către M. S Regele Carol I.
Vasile M. Kogălniceanu. — **Covențiile comerciale.**
Ion Kalinderu.—**De pe Domeniul Coroaneĭ**
G. Nicoleanu.—**Locul de odihnă în asolamentele țăreĭ noastre.**
Prof. G. Halip.—**Boala tăciuneluĭ (mălura).**
Prof. Maior.—**Chestiuni agrare**
Proprietatea în Dobrogea.
„L'Agriculture Nouvele.“—**Grădinariĭ bulgari.**
T. Robin.—**Articole de mare producțiune agricole.**
Sfaturi pentru creșterea porcilor.
Proecte și ideĭ economice.
Starea udometrică și agricolă a Romînieĭ la finele luneĭ Martie 1904 st. n.
Vîntul, muncitor agricol.
Creditul agricol în Franța.
Semințele de legumînoase.
Cum se cultivă Soia.
Soia pe Domeniul Coroaneĭ.
Știrĭ economice.
Cronica Agricolă.—Diverse.

Raportul „Societățeĭ Agrare“
către
Majestatea Sa Regele CAROL I

Sire,

Intr'o țară cu deosebire agricolă ca a noastră, adunarea principalilor cultivatorĭ de pămînt într'un singur mănunchiŭ de chibzuire și acțiune, e o necesitate cu caracter imperios de care depinde propășirea țăreĭ întregĭ. Marĭĭ proprietarĭ de pămînt pușĭ prin situațiunea lor în fruntea celeĭ maĭ importante avuțiĭ naționale aŭ îndatorirea de a da o directivă conștientă și luminată aceleĭ activităț̆ĭ din care decurge principalul nostru izvor de bogăție.

Conștienț̆ĭ de această a lor menire, și doritorĭ de a-și îndeplini pe de-a'ntregul datoria, proprietariĭ marĭ de pămînt din Romînia s'aŭ întrunit pe la finele anuluĭ 1900 în Bucureștĭ și aŭ pus temelia uneĭ asociațiuni, corespunzînd scopuluĭ urmărit, luînd denumirea de «Societatea Agrară a Marilor Proprietarĭ». Această asociațiune s'a îndrumat din capul loculuĭ pe calea sănătoasă pe care i-o dictaŭ împrejurările: aceia de a veghea asupra intereselor munceĭ agricole, spre a-ĭ face cu putință o dezvoltare normală.

Ținta precisă a acesteĭ asociațiuni e lămurită prin art. 3 al Statutelor eĭ, care are următorul cuprins:

«*Art. 3.*— Scopul acesteĭ sccietăț̆ĭ «este dezvoltarea și ocrotirea pro«prietăț̆eĭ, iar activitatea eĭ e îndrep«tată în următoarele dinrecțiuni:

«*a)* A face ca cultura pămîntaluĭ «să fie pusă pe baze maĭ raționale, «prin înființărĭ de școlĭ practice și «teoretice de agricultură în fie-care «județ;

«*b)* Ca agricultorul să-și poată pro«cura maĭ cu înlesnire capitaluri «prin instituțiuni de credit și ajutor «reciproc, prin înființărĭ de sindi«cate și societăț̆ĭ cooperative;

«*c)* A îngriji de buna stare a mi«culuĭ proprietar îndreptînd activi«tatea luĭ spre o cultură rațională «și economică care să-ĭ îmbunătă«țească starea sa materială și morală;

«*d)* A concilia interesele generale «cu interesele proprietăț̆eĭ printr'o «dreaptă cumpănire a dărilor pu«blice cu mijloacele de producțiune «ale agriculturеĭ;

«*e)* Ca în administrațiune și lege, «agricultorul să găsească siguranța «intereselor proprietăț̆ĭ și a avereĭ «sale; adică în contra asupririeĭ;

«*f)* In raporturile cu cele-l'alte «State să se asigure produselor a«gricole și comerciuluĭ debușeurĭ, «iar la încheierea convențiunilor co«merciale să se aibă în vedere maĭ «cu seamă interesele agriculturеĭ, «principala avuție a țăreĭ.

De aproape 4 anĭ de cînd Societatea «Agrară» a fost întemeiată ea

a rămas pururea credincioasă scopului ce și-a fixat, ferindu-se în special de a introduce în cercul ei de acțiune elementul de discordie al politicei, și nefiind călăuzită de alte considerațiuni de cît de acele ale pricepereĭ, ale munceĭ și ale unuĭ patriotism luminat. Cu această linie de conduită, Societatea «Agrară» s'a desvoltat treptat, dar temeinic, căci fie-care an a adus cu sine nu numaĭ beneficiul moral al uneĭ activităţĭ rodnice, ci și o creștere continuă a număruluĭ membrilor săĭ. Din 74 cîţĭ erau membriĭ fondatoriĭ, Societatea «Agrară» a ajuns să numere în maĭ puţin de patru anĭ 238 membriĭ, și avem ferma credinţă că cu timpul ea va coprinde în sînul eĭ tot ce ţara are maĭ harnic și maĭ destoinic pe tărîmul agriculturei.

Din toate punctele de vedere Societatea «Agrară» a căutat să corespundă menireĭ sale.

Convinsă că pentru ridicarea agriculturei naţionale e nevoe în ţara noastră de răspîndirea cunoștinţelor agriculturei raţionale, a munceĭ științifice a cîmpuluĭ, Societatea «Agrară» s'a grăbit să creeze un organ de propagandă care, paralel cu apărarea intereselor economice ale cultivatorilor da pămînt, e menit să răspîndească aceste cunoștinţĭ în masa agricultorilor noștri. Acest organ intitulat «Agrarul», al căruĭ prim număr poartă data de la 1 Maĭ 1901, apare regulat de două orĭ pe lună, publicînd articole consacrate chestiunilor economice și agriculturei raţionale.

Cu cel maĭ profund respect, Sire, ne permitem a supune aprecierii Majestăţeĭ Voastre colecţia de pînă acum a acesteĭ reviste.

Simultan cu această operă publicistică—în aceiași direcţiune de răspîndire, a cunoștinţelor agriculturei raţionale și apărăreĭ intereselor agricole,—Societatea «Agrară» a căutat să lucreze și prin viŭ graiŭ organizînd la sediul eĭ conferinţĭ publice, dintre carĭ unele reproduse în broșurĭ, aŭ fost distribuite gratuit persoanelor carĭ se interesează de propășirea agriculturei noastre. Aceste conferirţĭ ţinute de specialiștĭ recunoscuţĭ, aŭ fost ascultate cu viŭ interes nu numaĭ de membriĭ Societăţeĭ ci de tot ce ţara noastră are maĭ de frunte pe toate tărîmurile, căci fruntașiĭ ţăreĭ își daŭ bine seamă că de soarta agriculturei atîrnă soarta Patrieĭ.

Pentru a da dezideratelor agrare cea maĭ fidelă și autorizată expresiune, Societatea «Agrară» a ţinut în zilele de 14, 15 și 16 Decembrie 1902, în Bucureștĭ, un mare Congres agricol la care aŭ luat parte delegaţĭ din toată ţara și în sînul căruia s'a făcut un adînc examen al nevoilor agriculturei noastre. Acest congres, primul de acest fel în ţara noastră, a fost în acelaș timp o vie și strălucită dovadă a solicitudineĭ pe care marii proprietarĭ organizaţĭ o aŭ pentru interesele generale ale cultivatorilor de pămînt, căci unul din principalele sale obiecte de dezbatere a fost întărirea miceĭ proprietăţĭ rurale. Membriĭ Societăţeĭ «Agrare», marii proprietarĭ de pămînt, s'aŭ grupat aparte, numaĭ pentru că, prin poziţiunea lor, sunt maĭ în măsură de a-și da seama de nevoile agriculturei noastre; dar din preocupările lor n'a dispărut nicĭ un moment numeroasa categorie a micilor cultivatorĭ de pămînt cărora Societatea «Agrară» le poartă un viŭ și sincer interes.

In legătură cu legitimile aspiraţiunĭ ale marilor agricultorĭ,—ca un remediŭ practic,—deși parţial numaĭ al nevoilor lor, Societatea «Agrară» studiază acum mijloacele prin carĭ s'ar putea înființa o Bancă Agrară care înzestrată cu un capital sufficient, să poată scăpa pe proprietariĭ ruralĭ de grelele condiţiunĭ ale bancherilor.

In acelaș timp, și în aceiași ordine de ideĭ, Societatea «Agrară» maĭ proiectează crearea uneĭ instituţiunĭ de desfacere a produselor agricole, precum și punerea la cale a unuĭ sindicat care să înlesnească proprietarilor ruralĭ directa importare a mașinelor agricole. Pe această cale, cînd aceste organisme vor fi create, proprietariĭ ruralĭ se vor putea bucura de toate avantagele de care trebue să fie însoţită cultura pămîntuluĭ.

De o cam dată, ca o manifestare a rîvneĭ sale de muncă, Societatea «Agrară» organizează în Bucureștĭ o expoziţiune agricolă și un tîrg de vite, pentru reușita cărora n'a cruţat nicĭ sforţărĭ nicĭ sacrificiĭ. Aceasta expoziţiune care va avea loc chiar în cursul acesteĭ verĭ, nu va fi numaĭ sinteza munceĭ conștientă și luminată pe tărîmul agriculturei romînești, ci va fi în acelaș timp și o înaltă școală practică pentru agricultoriĭ noștri. Prin proporţiile pe carĭ ĭ vom da, prin metoda raţională care a predominat la organizarea sa, expoziţiunea agricolă, minieră și a tîrgului de vite, este menită a însemna un pas uriaș pe calea progresuluĭ nostru agricol.

Și satisfacţiunea noastră va fi cu atît maĭ mare, cu cît ni se va recunoaște pe deplin meritul de a fi pus la cale noĭ înșine, prin propriile mijloace ale Societăţiĭ, o strălucită manifestaţiune a iniţiativeĭ individuale în Romînia.

Sire,

Patrioticul scop pe care îl urmărește Societatea «Agrară», activitatea eĭ atît de salutară intereselor principaleĭ avuţiĭ naţionale, rîvna pe care o depun membriĭ săĭ patrioţĭ luminaţĭ și credincioșĭ servitorĭ aĭ Tronuluĭ, ne îndeamnă de a solicita, cu cel maĭ adînc respect, de la Majestatea Voastră, înalta favoare de a lua Expoziţiunea agricolă sub luminata și puternica ocrotire a Majestăţiĭ Voastre. Majestatea Voastră cel dintîiŭ pe cîmpul de luptă, cel d'intîiŭ la îndeplinirea datoriilor, este în acelaș timp Fruntașul agriculturei, urmînd întru aceasta tradiţiunea gloriosuluĭ Săŭ părinte, răposatul întru fericire, Anton de Hohenzollern. Și după cum, ca Soldat și Cetăţean, Majestatea Voastră dă tutulor supușilor săĭ o bine-cuvîntată pildă, ea maĭ este în special și pentru plugarul romîn un puternic îndemn de sîrguinţă folositoare și de dragoste bine înţeleasă către munca cîmpuluĭ. Domeniile Coroaneĭ, sub înțeleapta și neobosita conducere a prea Onoratuluĭ domn Ioan Kalinderu, constitue pentru agricultoriĭ noștri cel maĭ frumos exemplu și cel maĭ salutar îmbold.

Pururea doritorĭ de a urma pe calea ce s'a indicat de Majestatea Voastră, avînd și noĭ năzuinţa de a contribui la propășirea agriculturei, am organizat cum am zis maĭ sus Expoziţiunea agricolă în Capitala Ţăreĭ. Și am găsi, Sire, o îmbelșugată răsplată și nouĭ puterĭ de muncă dacă Majestatea Voastră ne-ar încuragia bine-voind a lua sub ale Sale înalte auspiciĭ această încordare a noastră spre binele și progresul comun.

Cu această umilă rugăminte, rămînem Sire,
Ai Majestăţiĭ Voastre prea plecaţi și prea supuși servitorĭ.

St. D. Grecianu, preşedinte.

N. St. Cesianu, secretar general.

CONVENŢIILE COMERCIALE

Tratativele pentru încheerea de nouĭ convenţiunĭ comerciale sunt iminente. In Reichstagul german, guvernul a anunţat că se află în tratative cu Rusia și Austro-Ungaria și că foarte în curînd va începe preliminariĭ și cu Romînia. Pe de altă parte tariful vamal este deja votat, așa că putem studia, de pe acum situaţia faţă de nouile convenţiĭ ce se vor încheia.

Romînia are o poziţiune foarte bine definită în această direcţie. Ea trebuie, înainte de orĭ-ce, să'și apere exportul de produse agricole și de vite, iar abia în al doilea rînd să obţie a'i se recunoaște unele taxe protectoare pe acele industriĭ carĭ sunt deja existente și sunt prospere și pe acele carĭ aŭ la baza

lor materia primă agricolă. Acesta este programul nostru în materie de convenţiuni comerciale, şi, dacă nu ne înşelăm, programul acesta a fost recunoscut ca bun chiar de către guvern, fiind-că d. Ministru al finanţelor a declarat lămurit în Cameră, cu ocazia discuţiuneĭ asupra tarifuluĭ vamal, că nu urmăreşte ideea înfiinţăreĭ de industriĭ, ci vrea să protejeze agricultura şi industriile compatibile cu cadrul nostru economic. Aceasta înseamnă că, în ceea ce priveşte convenţiile comerciale, guvernul va căuta să asigure în primul rînd debuşeul agricol, subordodînd acesteĭ marĭ necesităţĭ orĭ-ce preocupare de apărare industrială. Intru cît, însă, această concluzie logică, care se impune în mod firesc din discursul d-luĭ ministru de finanţe rostit la Cameră, va fi aplicată cu prilejul tratativelor noulor convenţiĭ, rămîne abia de văzut.

Pentru a ne asigura debuşeul exportuluĭ de cereale, nu va fi nevoe de sacrificiĭ prea marĭ din partea noastră, de scăderĭ prea simţitoare pe taxele protecţioniste industriale ce sunt înscrise în actualul tarif vamal. Că vom trebui să scădem taxele prea urcate din noul tarif în urma cererilor ţărilor industriale, nicĭ nu încape îndoială; aceasta a recunoscut-o, de alt-fel şi d. ministru de finance în discursul său ţinut la Cameră; dar scăderile acestea credem că nu vor fi pronunţat de marĭ.

Credinţa aceasta o bazăm pe faptul că compensaţiunile ce ne pot oferi statele industriale carĭ importă la noĭ produse fabricate sunt foarte slabe şi puţin apreciabile. Ce ne poate oferi de exemplu Germania în schimbul scăderilor noastre pe obiectele industriale, al căror import la noĭ se cifrează la milioane? Scăderĭ pe taxele *minimale* puse asupra grîuluĭ, orzuluĭ, ovăsuluĭ? Inlesnirĭ la introducerea vitelor viĭ? A, dacă Germania ne-ar acorda toate acestea, am înţelege ca să'ĭ facem sacrificiul a numeroase taxe din tariful vamal, dar cum o asemenea eventualitate este exclusă, într'o anumită măsură şi maĭ ales la cereale, noĭ, neavînd compensaţiunĭ suficiente, nu vom avea pentru ce scădea prea mult taxele tarifare în favoarea industriilor străine.

Dar, ni se va zice—şi argumentul acesta a fost de multe orĭ dat în Cameră — vom fi siliţĭ, chiar fără compensaţiĭ, să scădem mult taxele noastre pe obiectele industriale, pentru că alt-fel Germania de pildă nu ne va acorda nicĭ taxele minimale, ci ne va impune taxele generale din tarif saŭ chiar şi maĭ urcate.

Părerea aceasta noĭ nu o găsim justificată; noĭ nu credem să avem nevoe de a scădea prea mult taxele noastre pentru a căpăta graţia de a plăti taxele minimale pe cereale aşa de considerabil urcate prin tariful german. Rusia, care şi dînsa are o industrie de apărat, nu va permite de sigur Germanieĭ să triumfe cu un sistem economic prea egoist, care ar consista în apăsarea exagerată a producţiuneĭ eĭ agricole prin taxe urcate pe cereale streine şi în scurgerea uşoară, foarte rentabilă, a industrieĭ eĭ în ţările streine, fără a suferi de taxele vamale urcate ale acestor ţărĭ. Un asemenea triumf ar însemna că Europa orientală: Rusia, Austria, Ungaria, Romînia, Bulgaria, etc., dintre cele maĭ multe bogate ţărĭ agricole, sunt simple provinciĭ economice ale Germanieĭ, carĭ le poate impune birurĭ agrare şi pompa milioanele lor prin invaziunea produselor eĭ industriale.

Germania, dacă va voi dar să'şĭ menţie debuşeul eĭ industrial în ţările agricole, cum e Rusia, Ungaria, Romînia, va trebui să ofere compensaţiunĭ serioase; în caz contrar ea va trebui, la rîndul eĭ, să se supuie urcărilor tarifare ce aceste ţărĭ vor impune produsele eĭ fabricate. Cum însă Germania nu este în stare de a păgubi în asemenea mod industria eĭ, de pe urma căreia trăesc peste treĭ sferturĭ din populaţiunea eĭ, ea va oferi de sigur compensaţiunĭ serioase ţărilor agricole.

Dar imediat se pune chestiunea: carĭ pot fi acele compensaţiunĭ? Scăderea taxelor minimale pe cereale? Inlesnirĭ la introducerea vitelor? In privinţa taxelor minimale pe cereale e greŭ de crezut că Germania va admite scăderea lor, legată cum e de un vot al Parlamentuluĭ. Afară de aceasta, de la începutul tratativelor economice cu ţările streine, guvernul german n'a încetat un moment de a accentua că nu va coborî cu nicĭ un preţ din aceste taxe minimale, şi cu toate că delegaţiĭ Rusieĭ se opun din răsputerĭ la aceste taxe—după cum aŭ anunţat ziarele în ultimul timp—cancelarul Germanieĭ d. de Bülow, a declarat totuşĭ într'o şedinţă recentă a Reichstaguluĭ, că nu va ceda asupra acestor taxe.

Situaţiunea fiind dar, de-o camdată, clară în această privinţă, rămîne că unica compensaţiune pe care Germania poate s'o acorde ţărilor agricole, este aceea a înlesnirilor pentru importul vitelor viĭ, pe picioare, luînd bine-înţeles toate garanţiile veterinaro-sanitare necesare. Dacă Germania nu ar acorda nicĭ această compensaţiune, ar însemna că din principiul economic internaţional *do ut des* ea vroeşte să se folosească numaĭ de partea a doua—să iaĭ—fără a împlini pe cea d'întîiŭ: să daĭ. Căcĭ, din momentul ce ţările exportatoare de cereale ar avea să suporte taxele minimale germane, ce alt interes le-ar maĭ putea oferi piaţa germană de cît uşurările de a importa vite?

In privinţa vitelor, Germania nu este legată de taxe minimale. Cu toate că a pus taxe considerabile pe cap de vită, ea le va scădea totuşĭ cu ocazia tratativelor şi, pe lîngă aceasta, va maĭ acorda — după cum aŭ arătat ziarele streine — şi înlesnirĭ serioase ţărilor agricole pentru importul vitelor lor.

Dacă ştirile din urmă se vor adeveri — şi ele par a fi exacte de oare-ce, alt-fel, Rusia se va decide cu greŭ de a încheea un tratat vamal cu Germauia — avem speranţa de a beneficia şi noĭ, pe baza clauzeĭ naţiuneĭ celeĭ maĭ favorizate, de înlesnirile nouĭ şi a începe să reînviăm creşterea vitelor în urma unuĭ export maĭ activ. In cazul acesta, al garanţieĭ, printr'o convenţie sanitaro-veterinară specială, alipită de tratatul comercial, al importuluĭ nostru de vite în Germania, se înţelege uşor că am trebui, la rîndul nostru, să oferim Germanieĭ compensaţiunĭ largĭ, scăzînd taxele din noul nostru tarif vamal asupra unor produse industriale.

Pînă acum Germania, spre a'şĭ apăra creşterea indigenă a vitelor, a împedecat importul strein de vite, prin practicarea unor măsurĭ de poliţie sanitaro veterinare carĭ făceaŭ imposibil orĭ-ce import. Cu ocazia nouluĭ tratat, ţara noastră va trebui să ia măsurĭ pentru a preveni o nouă împedecare a importuluĭ de vite, specificînd printr'o convenţie specială toate condiţiunile sanitare la carĭ vom trebui să ne supunem.

Fără o asemenea convenţiune specială ne vom expune pericoluluĭ de a ne vedea din noŭ închise graniţele germane pentru vite. Dar, în privinţa acesteĭ chestiunĭ, e bine să aşteptăm pentru a vedea ce avantagiĭ va obţine Rusia, pentru că aceste ne vor folosi şi nouă prin ajutorul clauzeĭ naţiuneĭ celeĭ maĭ favorizate.

In orĭ-ce caz, ceea-ce e probabil este că nu e exclusă putinţa ca Germania, pentru a acorda ţărilor agricole compensaţiunĭ bine meritate, să admită înlesnirĭ marĭ garantate prin convenţiĭ veterinare speciale, a importuluĭ de vite la dînsa.

* * *

O asemenea convenţie veterinară specială vom trebui s'o obţinem şi de la Austro-Ungaria. Piaţa acesteĭ ţărĭ este mult maĭ însemnată pentru noĭ, din punctul de vedere al exportuluĭ de vite, ca Germania, pentru că este mult maĭ apropiată şi permite un import uşor de vite viĭ,

pe picioare. Cititorii noștri știu bine că din tot-deauna am fost partizanul convins al unuĭ asemenea export, cu toate părerile contrariĭ, pentru că orĭ-ce altă întrebuințare a vitelor noastre este foarte costisitoare și grea. Nu odată am arătat în coloanele acesteĭ reviste că ideea înființăreĭ uneĭ industriĭ marĭ a conservelor este grea de pus în practică: trebue capital, specialiștĭ, și maĭ ales, debușeurĭ. Pe cînd pentru exportul de vite viĭ, în vagoane, e nevoe de o piață apropiată, și pe aceasta o avem în imediata noastră apropiere: Austria. Și, precum se știe că agricultura are absolută nevoe de o intinsă creștere a vitelor, se înțelege ușor de ce obținerea pieței austriace pentru vitele noastre este de un interes primordial, fundamental chiar.

La dreptul vorbind, obținerea acestuĭ debușeŭ pentru vitele noastre, garantat printr'o convenție veterinară specială — ca să nu riscăm ca în trecut să ni se închidă granițele,—ar trebui să fie ținta de căpetenie a guvernuluĭ nostru. In ceea ce privește Austro-Ungaria în special, țara noastră nicĭ nu poate avea alt interes economic maĭ mare ca acel al exportuluĭ de vite viĭ.

După noĭ, principiul pe care ar trebui să se pue guvernul nostru cu ocazia tratativelor comerciale este: saŭ o convenție veterinară specială care să ne asigure exportul de vite în Austria saŭ imposibilitatea încheereĭ uneĭ convențiĭ comerciale. Dacă studiăm cît de puțin relațiunile noastre de afaceri cu Austro-Ungaria vedem lesne că imperiul vecin nu poate prezinta pentru noĭ importanță economică de cît din acest punct de vedere: al asigurăreĭ exportuluĭ nostru de vite. Știm, de alt-fel, foarte bine cîte greutățĭ se pun în calea acestuĭ deziderat: Austria are și pe agrarieniĭ eĭ și pe aceĭ aĭ *Ungarieĭ*; dar întrebăm: nu trebue să ținem seamă, întîĭ de toate, de interesele noastre? Și apoĭ ce alt interes are pentru noĭ Austro-Ungaria dacă nu acel ca să ne permită regenerarea agriculture printr'o intensă creștere a vitelor?

Este adevărat: nu avem *acum* vite. Dar de ce nu avem? Pentru că nu dispunem de un debușeŭ. *Imediat* ce am avea o piață de desfacere vom avea și vite. Cererea aduce oferta și debușeul creiază ramurĭ economice. Aceasta este adevărat în orĭ-ce timp și pentru orĭ-ce țară. Dovadă: cînd am avut debușeŭ am avut și vite de export în valoare de zecĭ de milioane; cînd ni s'aŭ închis piețele de vînzare am început a scădea în această ramură de producțiune.

D. ministru de finanțe nu trebuia dar să ia situația din prezent ca o normă pentru viitor și să renunțe așa de lesne și repede, din propria d-sale inițiativă, fără a întreba și avizul agricultorilor, la aproape singurul debușeŭ care poate să provoace o nouă înflorire a creșterei vitelor. D. ministru de finanțe, care este un economist practic, ar fi trebuit doar să știe că orĭ-ce ramură de producțiune atîrnă, în propășirea eĭ, de existența și mărimea debușeuluĭ. Tot așa e și cu creșterea vitelor.

D. ministru putea să se întrebe că ce o să ne maĭ rămîe de apărat din momentul ce o să admitem taxele minimale germane pe cereale și prohibițiunea austriacă pentru vitele noastre? Cum vor fi, în cazul acesta, apărate interesele agricole? Prin aceea că vom plăti, în mod egal cu cele-l'alte țărĭ agricole, taxele marĭ pe cereale? Dar favoarea aceasta noĭ putem foarte bine s'o obținem fără nicĭ o luptă și fără cel maĭ mic sacrificiŭ real, fiind-că, după cum am spus maĭ sus, nu e de închipuit o convenție comercială în care noĭ să dăm tot și partea cea-l'altă să profite de tot, fără a da nimic de la dînsa. O asemenea politică este absurdă, fiind că e nenaturală.

V. M. Kogălniceanu

De pe Domeniile Coroaneĭ

In ziua de 29 Martie a. c. a fost o reprezentație teatrală în comuna Dobrovăț de pe Domeniul Coroaneĭ din județul Vasluĭ. Serbarea s'a dat în sala *Teatruluĭ sătesc* de acolo de către societatea «Lira» a elevilor din clasa IV-a a gimnaziuluĭ Ștefan-cel-Mare din Iașĭ, carĭ aŭ jucat *„Sunt Vlăduțu taică'i“* și s'aŭ produs cu maĭ multe cîntece în cor și cu diferite șansonete și anecdote.

Pe lîngă persoanele culte din localitate, cu rudele și cunoscuțiĭ carĭ le veniseră de sărbătorĭ, a asistat un mare număr de sătenĭ. După reprezentație a fost dans, la care aŭ luat parte și țăraniĭ, petrecîndu-se pînă tîrziŭ.

Serbarea a isbutit pe deplin. Venitul net a fost de 70 leĭ. Diletanțiĭ s'aŭ prezentat în costume naționale și fiind bine pregătiți s'aŭ achitat spre satisfacția generală de rolurile lor. In deosebĭ a făcut impresie ținuta lor romînească și vioiciunea cu care aŭ jucat în comedia foarte bine pregătită ce aŭ ales pentru această ocazie. Nu maĭ puțin aŭ plăcut în cîntecele naționale la carĭ sătenii aŭ dat ceĭ dintiiŭ semnalul aplauzelor.

La sfîrșitul reprezentațieĭ elevul Hîrlescu a ținut o scurtă cuvîntare în care mulțămind d-luĭ Ion Kalinderu, administratorul Domeniuluĭ Coroaneĭ, pentru bună-voința ce a avut de a le da voie să dea serbarea, a arătat importanța teatruluĭ sătesc pentru ridicarea nivelului moral și cultural al populațiuneĭ rurale.

După aceea s'a cîntat în cor *Trăiască Regele* care a fost ascultat în picioare de toțĭ ceĭ de față.

In urma legeĭ băncilor populare *Societatea economică culturală „V. Alexandri“* de pe *Domeniul Coroaneĭ Sadova* din județul Doljiŭ și-a modificat statutele pe ziua de 1 Martie a. c

Incheindu-se cu această ocaziune socotelile pe exercițiul expirat — de 11 luni—s'a constatat că societatea înființată în Ianuarie 1899 ca culturală, iar în Martie 1900 transformată în economică-culturală—dispune de un capital de:

Leĭ	9400—	din cotizațiunĭ
»	1300—	depuneri spre fructif.
»	1000—	fondul cultural
»	2000—	» dividendelor
»	400—	» de rezervă
»	300—	dobinzĭ reportate
»	14400—	în total plasat precum urmează:
Leĭ	650—	numerar în cassă
»	12750—	în împrumuturĭ
»	1000—	în efecte publice
»	14400 —	

Beneficiul net a fost de *800 leĭ* după ce s'a scăzut cîte 10% pentru fondul cultural și pentru cel de rezervă.

Pe lîngă acestea societatea maĭ are 500 leĭ mobilier și 800 leĭ biblioteca, dăruite aproape în întregime de Administrația Domeniuluĭ Coroaneĭ.

După cum se vede a fost și în anul trecut foarte prosperă, iar ca membriĭ a numărat 147 carĭ aŭ achitat regulat cotizațiile. Imbucurător e și faptul că toțĭ ceĭ împrumutațĭ aŭ satisfăcut la timp obligațiunile lor.

In privința părțeĭ culturale s'a dezvoltat de asemenea o mare activitate, mulțămită îndemnuluĭ d-luĭ Ion Kalinderu, administratorul Domeniuluĭ Coroaneĭ, la a căruĭ inițiativă s'a înființat societatea și care n'a încetat un moment a se interesa de aproape de mersul eĭ.

Ast-fel s'a organizat un bal cu producțiunĭ teatrale care a dat un venit net de 150 leĭ, din carĭ s'a cheltuit 100 leĭ pentru îmbrăcăminte și cărțĭ elevilor sărmanĭ, 22 leĭ abonament la revista «*Albina*» și la ziarul «*Universul*», iar restul s'a trecut la fondul cultural. De către membriĭ societățeĭ s'aŭ ținut în co-

munele Sadova, Piscu, Damian și Listeava conferințe cu subiecte religioase, de agricultură, higienă, gospodărie rurală etc. Aniversările naționale încă s'aŭ serbat cu deosebită pompă, prin cuvîntărĭ ocazionale, jocurĭ, excursiunĭ, la carĭ aŭ luat parte elevii școalelor, inteligenta și mulțime de locuitorĭ din toate comunele.

Din raportul consiliuluĭ de administrație al societățeĭ se mai vede că d-niĭ membrii: Gh. Locusteanu și învățătoriĭ Epureanu și Ionescu aŭ fost medaliați cu «Serviciul credincios» în urma recomandațiuniĭ d-luĭ Kalinderu, care a ținut a fi recomandați pentru activitatea desfășurată de dînșiĭ atît pentru societate cît și pentru ridicarea stăriĭ țăranilor în general. Pentru acestea și pentru toate cele-l'alte bine-facerĭ consiliul a adresat d-luĭ Kalinderu o călduroasă scrisoare de recunoștință, asigurîndu-l că pe viitor își va da și mai multă osteneală pentru realizarea intențiunilor sale atît de salutare propășiriĭ naționale.

In ziua de 8 Februarie anul curent, a avut loc în sala teatruluĭ sătesc din Cocioc, o frumoasă serbare cu oeasia întrunireĭ cercului cultural «I. Kalinderu» al învățătorilor și preoților din comunele Cocioc, Țigănești, Tîncăbești, Butimanu și Poienarĭ.

Pe lîngă preoți și învățătorĭ aŭ luat parte personalul Domeniuluĭ Cocioc, al spitaluluĭ local, al găreĭ Periș, multe persoane din împrejurimĭ, precum și un mare număr de țăranĭ și țărance, din satele Cocioc și Brătulești, carĭ în tot-deauna se grăbesc a veni cu dragoste la asemenea serbărĭ folositoare.

Programul foarte bogat era compus din producțiunĭ școlare, conferințe, teatru și danțurĭ naționale.

La deschidere corul școaleĭ din Cocioc sub conducerea învățătoruluĭ Stănescu a intonat pe mai multe vocĭ «Imnul Regal» care a fost ascultat de toți în picioare.

Aŭ urmat apoĭ mai multe cîntece școlare foarte bine executate tot de către elevĭ, sub conducerea atît a învățătoruluĭ cît și a învățătoareĭ d-ra Niculescu.

Seria conferințelor a deschis'o Pr. Enescu, învețător în Țigănești, care a vorbit despre jurămînt. A arătat însemnătatea și necesitatea jurămîntuluĭ atît în vechime cît și astă-zĭ. Apoĭ a citat mai multe exemple dovedind foloasele luĭ cînd este întrebuințat pe dreptate, precum și nenorocirile ce poate aduce un jurămînt nedrept făcut la judecățĭ saŭ alte ocaziunĭ. Conferința a făcut bun efect în public și mai ales printre țăranĭ carĭ aŭ ascultat cu viŭ interes.

A doua conferință a fost ținută de d-l învățător Stănescu din Cocioc, care a vorbit despre sentimentul și mîndria națională la diferite popoare, îndemnînd pe auditor la nestrămutat patriotism către țară și dinastie, mai ales astă-zĭ cînd avem o Românie independentă și un Rege înțelept și viteaz.

Al treilea conferențiar, Pr. Iorgulescu din Butiman, a vorbit despre sentimentul religios, îndemnînd pe locuitorĭ a merge cu dragoste la biserică.

D-l Învățător Ionescu din Butiman, a vorbit contra concubinajuluĭ, arătînd relele ce decurg dintr'o asemenea viață, cînd soții nu lucrează cu atîta tragere de inimă nefiind temeinică legătura dintre eĭ. A dat apoĭ mai multe exemple de copiĭ nenorociți rămași pe drumurĭ, desmoșteniți din cauza părinților carĭ aŭ trăit necăsătoriți.

La urmă a vorbit d l agent sanitar Mladin, despre igiena locuințelor țărănești, despre boalele molipsitoare și despre modul cum trebue să ne ferim de ele.

După conferințe s'a jucat de către elevii școaleĭ din Cocioc piesa «Nunta țărănească» de Alexandri, care a isbutit pe deplin fiind bine interpretate rolurile și avînd tot materialul de scenă și costume puse la dispoziție de către administrația Domeniuluĭ Coroaneĭ.

De asemenea aŭ reușit bine jocurile naționale executate cu mult tact de elevĭ și anume: «Banu Mărăcine», «Ca la Breaza», «Mureșeanca» și «Brîuleț u».

In totul serbarea aceasta a reușit de minune, ceea-ce nu poate aduce de cît laude învățătorilor și preoților carĭ lucrează cu tragere de inimă, precum și acelor înalte persoane carĭ le pun la dispoziție mijloace și ĭ îndeamnă întru binele țăreĭ.

Locul de odihnă
IN
Asolamentele țariĭ noastre

Chestiunile agricole din ce în ce vin la ordinea zileĭ.

Este un bine și un progres imens că fie-care contribue cu părerile și cunoștințele sale la rezolvarea unor chestiunĭ de interes general.

Presa agricolă ca și cea politică, de la un timp încoace nu se mai mărginește a reproduce fapte agricole saŭ a recomanda procedeurĭ științifice.

Ea a început pentru binele agriculturеĭ a discuta teoriĭ, a face critica procedeurilor și în fine a face analize cu privire la aplicarea lor în domeniul agriculturеĭ practice.

Este un semn bun și o dovadă că începem să pătrundem ceea-ce învățăm saŭ să înțelegem ceea-ce citim.

Buna-voință a face comparațiĭ și a ne da părerile, nu ne mai lipsesc, — și aceasta însemnează un început de independență științifică, de care era atîta nevoie pentru un progres real.

O chestiune între alte multe cu un caracter economic și științific, care preocupă spiritele agricole acum, este și chestiunea «loculuĭ de odihnă» în agricultură, saŭ cum i se mai zice, pătrimea, cincimea, optimea, etc., lăsată ca «jaceră» în asolamentele țariĭ noastre.

Chestiunea se discută cu un interes foarte viŭ atît în presă cît și prin graiŭ.

Motivul este, că Statul fiind el însuși proprietar fonciar însemnat, studiază chestiunea avantajuluĭ saŭ a dezavantajuluĭ impunereĭ loculuĭ de odihnă în contractele sale de arendare.

Mai înainte însă de a ne preocupa de interesele Statuluĭ în această chestiune, să vedem ce însemnează locul de odihnă la noĭ și întru cît el corespunde gîndurilor noastre.

Ce spun apărătoriĭ loculuĭ de odihnă?

Unii apărători aĭ loculuĭ de odihnă în agricultură, susțin că «Prezența ogoruluĭ (loculuĭ de odihnă) în asolamentele agriculturiĭ țariĭ noastre, este reclamată de importanța mare ce se dă culturеĭ grîuluĭ și lipseĭ de locurĭ de pășunat pentru vite».

Alțiĭ, pretind că odihna pămîntuluĭ și necesitatea de a se lăsa locul în odihnă, ar fi un mijloc de a împiedica saŭ «stavili pe cît cu putință cultura istovitoare care se face pe moșiile Statuluĭ, căcĭ pătrimea este singura rezervă în exploatarea de devastare ce se face iarăși pe moșiile statuluĭ și singurul mijloc de a da și țăranilor un izlaz pentru vite».

Și în fine, ceĭ de aĭ treilea carĭ s'aŭ pronunțat pînă acum în această chestiune, mai susțin că locul de odihnă «este o garanție de nesărăcire a pămîntuluĭ și a menținereĭ izlazurilor» și mai adaugă «că Statul pentru garantarea acestor două condițiunĭ ar fi bine să ajungă la exploatarea moșiilor sale în regie, cum se face pentru domeniile Coroaneĭ».

In majoritatea lor, susținătoriĭ loculuĭ de odihnă mai spun, că nu putem conta în țara noastră pe întrebuințarea leguminoaselor furagere pentru înlocuirea cu succes a loculuĭ de odihnă și lipseĭ de izlazurĭ, din cauză «că nu le-a venit timpul să le întrebuințăm saŭ nu reușesc pretutindenea».

Și singurul mijloc practic de conservarea bogățieĭ pămîntuluĭ și de procurarea de izlazurĭ pentru vite, nu ar fi de cît să se continue înainte cu impunerea loculuĭ de odihnă.

Chestiunea **ogorului nemuncit**, considerat ca un moderator al istovireĭ pămîntuluĭ și ca un mijloc pentru a se procura locurĭ de pășune, merită o discuție largă mai și cu atît mai întinsă cu cît

agricultura țăreĭ noastre în special trebue impinsă spre progres. Ea meritǎ discuțiune și din cauză că pretutindenea în agricultura sistematică și rațională, ogorul nemuncit, este de mult descalificat, tocmaĭ din punctele de vedere, din care se caută a se aprecia la noĭ, adică, că ar menține saŭ favoriza bogăția pămîntuluĭ și complini lipsa de pășune.

. Și dacă lucrurile staŭ așa, credem că o discuțiune logică și serioasă poate interveni, iar concluziunile ce ar urma să tragem să nu fie numaĭ pur și simplu o chestiune de impresie, manifestată în toată iuțeala concepțiuneĭ de moment.

Odihna impusă de la sine

Susținătoriĭ loculuĭ de odihnă ne spun de la început că lăsarea loculuĭ de odihnă se impune în asolamentele țăriĭ noastre, din împrejurăriĭ economice cu totul înalte și adică, «de importanța «mare ce se dă culturеĭ grîuluĭ în Ro«mînia, și de preferința ce trebue să «dăm acesteĭ culturеĭ, acordîndu-ĭ și te«renurile cele maĭ bune din asolamente».

Aceste împrejurăriĭ, cel puțin în condițiunile actuale de cerere și ofertă fiind dar decizive, natural este că ele impun în lipsă de alt-ceva maĭ bun, pentru multe din proprietățile noastre lăsarea loculuĭ în odihnă.

Aceasta explică îndeajuns cred de altfel, de ce găsim locul de odihnă pe moșiile particulare arendate fără nicĭ o clauză specială privitoare la această lăsare. Tot ea explică de ce găsim locul de odihnă în toată cultura proprietărească țărănească și arendășească moldovenească fără nicĭ o obligațiune din partea cui-va, și în fine, tot împrejurarea ci tată maĭ explică de ce agricultoriĭ și chiar arendașĭ conștienți de ceea-ce fac, aŭ început să lase locul de odihnă tot fără nicĭ o obligațiune anume.

Prin urmare, dacă pătrimea, cincimea saŭ optimea este reclamată, ba chiar impusă în asolamentele noastre de împrejurările economice și de cultura cu totul independentă de o simplă clauză ce s'ar putea prevedea în contractele de arendare ale Statuluĭ saŭ ale particularilor, obligațiunea saŭ desobligațiunea, lăsăreĭ acesteĭ pătrimĭ nu poate influența nicĭ în bine, nicĭ în rău, condițiunile economice principale, și ele lasă rece pe exploatator.

Nu obligațiunea lăsăriĭ loculuĭ de odihnă poate fi dar cauza, cum se susține în mod indirect, că grîul constitue principala noastră cereală de export, și nu obligațiunea citată determină valorea ce trebue să dăm grîuluĭ în asolamente și în cultură.

Nu ea mărește importanța considerabilă a culturеĭ grîuluĭ în Romînia, și nu ea vine în acelaș timp, să complinească lipsa pretinsă a izlazurilor prin vre-o eventuală desobligare platonică a lăsăriĭ loculuĭ de odihnă.

Observațiunea pare judicioasă, căcĭ alt-fel o repet nu 'am putea înțelege pontru ce de ex. agricultoriĭ moldoveni și chiar foarte mulțĭ munteni proprietarĭ saŭ arendașĭ lasă de la sine locurĭ de odihnă cu de la sine absolută voe și fără nicĭ o obligațiune din partea cui-va.

Lăsarea lo uluĭ de odihnă este dar o necesitate în cultura agricolă, este un artificiŭ de cultură, un procedeŭ pentru a face o cultură maĭ bună, maĭ economică și maĭ rentabilă în împrejurările în care ea se practică.

Ea își are rostul în anume condițiunĭ de știință și de capital, și nu este iarăși maĭ puțin adevărat, că tot în anumite condițiunĭ de știință și de capital, de lăsarea acesteĭ practice ar putea să producă maĭ mult.

Odihna este un mijloc de epuizare a terenuluĭ

Să vedem însă dacă lăsarea loculuĭ de odihnă în special pe moșiile statuluĭ este un mijloc de a stavili epuizarea pămîntuluĭ și dacă această odihnă constitue o rezervă în exploatarea devastatoare ce se pretinde că se face pe moșiile Statuluĭ saŭ particulare.

Ce însemnează locul de odihnă în agricultura noastră?

Locul de odihnă este o porțiune de teren din totul terenuluĭ arabil, ce după ridicarea recolteĭ nu se maĭ muncește; —ea rămîne liberă de orĭ-ce sămănăturĭ pe timp de un an, (dar se ară prin Maĭ saŭ Iunie anul următor, pregătindu se pentru recolta de toamnă) și între timpurĭ servește ca pășune.

Ca loc de odihnă se lasă cînd miriștĭ, cînd porumbiștĭ, după loc și împrejurărĭ și după isteținea cultivatoruluĭ.

Ceĭ carĭ lucrează maĭ rațional, lasă în mare parte locul de odihnă în cioconănișteș.

Să examinăm ce se întîmplă cu locul lăsat de odihnă în ambele cazurĭ.

Odihna în porumbiște. — Știința, ne arată că în terenurile cultivate cu plante prășitoare, nitrificarea este așa de puternică, în cît consideră întrebuințarea chiar ogoruluĭ muncit ca inutilă pentru cultura următoare.

In tot cursul vegetațiuneĭ planteĭ prășitoare, grație mobilizăreĭ repetate a pămîntuluĭ, nitrificarea se produce în abundență, și dacă analizăm pămîntul la începutnl culturеĭ și după ridicarea recolteĭ, tot maĭ găsim la fine o cantitate însemnată de materiĭ nitroase carĭ nu numaĭ că sunt foarte asimilabile, dar sunt și foarte solubile.

Cum se pot dar conserva aceste nitraturĭ (rezerve) de cu toamnă și pănă în primă-vară în terenurile prășite și lăsate ca odihnă, dacă, o repetăm, ele sunt lipsite de vegetație?

Cum am putea păstra puținele rezerve formate și rămase în pămînt după ridicarea recolteĭ, cînd primele fire de iarbă ce ar înverzi primăvara și pănă la arătura de ogor, sunt și ele mîncate și tocate pănă în pămînt de vite în cazul loculuĭ de odihnă, izlaz?

Știința în această privință ne spune: Vroițĭ nitrificare puternică; arațĭ cît de des terenul, prășițĭ'l, mobilizațĭ'l continuŭ.

Vroițĭ să nu pierdețĭ în toamnă și peste iarnă (perioada escesivă a umezelĭ), *rezerva cîștigată*, să nu vi se spele, disolve și antreneze departe și prin urmare, să nu pierdeți nitraturile formate pentru recoltele viitoare; acoperiți terenul de maĭ sus cu o semănătură puțin costisitoare și îngropați plantele crescute sub brazdă pe loc.

Dacă lucrurile sunt așa, căcĭ nu pot să fie alt fel, atuncĭ cum rămîne cu reservele ce se pretind că se păstra saŭ cu rezervele ce se pot forma, prin modul cum se practică jacerea la noĭ?

Va urma.

G. Nicoleanu

Boala tăciunelui (mălura)

La felurite holde, dar maĭ ales la grîŭ, orz, ovăz, meiŭ, provine, se ivește une-orĭ o boală, care se numește tăciune.

Noĭ deosebim un tăciune descoperit la ovăs, și un tăciune acoperit (mălura) maĭ cu seamă la grîŭ.

Tăciunele este un fel de ciupercă, care crește și se dezvoltă înlăuntrul planteĭ de odată cu aceasta și abia cînd ajunge la floare, unde ar trebui să se facă sămînța, se dezvoltă un praf (colb) fin, negru saŭ mohorît, care distruge sămînța, adese-orĭ și plevușoara ce o acopere.

Colbul cel fin nu este nimica alta, de cît sămînța ciuperceĭ. La imblătit se așează colbul amintit pe boabele grîuluĭ și dacă întrebuințăm sămînță de aceasta la semănat, capătă și semănătura viitoare boala tăciuneluĭ, și anume în modul următor:

Firele colbuluĭ încolțesc în pămînt de odată cu grîul și fac niște firuțe fine (ciuperca tînără), carĭ cum daŭ de un colț fraged al grîuluĭ, cresc în lăuntrul acestuia și apoĭ se desvoltă pe ascuns pănă la floarea grîuluĭ, fără ca să le vedem și fără ca să facă vre-o stricăciune. Abia în floare se dezvoltă colbul, care distrunge întreaga sămînță a grîuluĭ. La mălură rămîne pelița seminteĭ întreagă și abia cînd turtim un simbure între degete, vedem că înlăuntru nu'ĭ nimic de cît un colb negru.

E ușor de înțeles, că boala aceasta lățindu-se peste măsură, nimicește o parte bună din recoltă și aduce agricultoruluĭ pagube însemnate.

De aci urmează ca să ne ferim

de sămînță dobîndite dintr'o recoltă, ce a fost atacată de tăciune.

Noĭ putem să întrebuințăm și sămînță de aceasta, dar numaĭ dacă o punem vre-o 12—16 ceasurĭ în saramură pregătită din peatră vînătă, topind $^1/_2$ kg. peatră vînătă în 100 litri de apă.

Profesorul dr. Tubeuf în Berlin recomandă pe baza încercărilor lăcute de el a spăla sămînța maĭ întîĭ în apă curată și apoĭ a o turna, dar numaĭ pe un timp scurt, în saramura de Bordeaux (citește Bordo) ce ĭ de ajuns ca să capete un văl fin albăstriŭ de peatră vînătă și var. După o jumătate de oră se scoate afară și se așterne pe o arie curată saŭ pe tolurĭ la uscat, și ea se usucă de grabă, pentru că nu s'a fost muiat, adecă n'a fost înghițit multă apă. Tratarea aceasta e de tot nouă și este foarte bună, pentru că sămînța se poate sămăna după o oră, apoĭ că ea nu se strică, dacă rămîne pe altă zi să se semene și că colțul nu poate să fie vătămat de otravă, pentru că stă timp scurt în saramură și semănătura capătă o verdeață maĭ închisă.

Saramura de Bordo pentru tratarea semințeĭ în contra mălureĭ se prepară ca și pentru stropirea pomilor, numaĭ zahăr nu se întrebuințează.

Spre aceasta se topesc 2 kgr. de var și 2 kgr. de peatră vînătă, fiecare în cîte 50 de litri apă și apoĭ se toarnă soluțiunea de peatră vînătă cu o oală în soluțiunea făcută de var. Și întors se poate face, dar atunci trebue de turnat varul deodată la peatra vînătă topită și de amestecat bine amîndouă.

Sămînța se cufundă cu o coșarcă în saramură pentru $^1/_2$ oră și scoțînd-o se toarnă pe arie la uscat, repetînd lucrul pînă ce cantitatea întreagă de sămînță a fost udată cu saramura amintită.

Profesor, **G. Halip**

Chestiunĭ agrare

Se părea într'o vreme, nu prea îndepărtată de noĭ, că chestiunea agrară va fi înmormîntată odată pentru tot-deauna prin ștergerea iobăgieĭ cu claca și dijma eĭ și prin împroprietărirea clăcașilor și jelerilor cu despăgubirea proprietarilor moșiilor pentru serviciile perdute și pămînturile cedate în favorul foștilor colonĭ pentru a lor hrană. N'a fost însă așa. Chestiunea revine din noŭ pe tapet, căcĭ guvernele îĭ daŭ din ce în ce maĭ mare atențiune prin evaluațiunile statistice anuale, prin facerea de recensăminte și anchete ecocomice de către oamenĭĭ competenți—și prin înființarea de catedre și cursurĭ speciale despre politica agrară. Ba chiar marile societățĭ agricole fac recensăminte asupra diferitelor chestiunĭ economice în genere și agricole în special ce le interesează de aproape și pe ele.

La început era un modest dar prea interesant curs de școală superioară de agronomie de la Berlin a Consilieruluĭ de stat prof. S. Shmoller, care era mult gustat și cercetat de multă lume aleasă. De atunci s'aŭ deschis alte catedre și cursurĭ analoage la alte universitățĭ și școale înalte. Literatura specială a făcut progrese însemnate: Lujo Brentano, v. d. Goltz, Buchenberger și altiĭ aŭ scos monografiĭ și cărțĭ prea interesante.

Am înaintea mea o carte germană apărută de curînd, intitulată *Die moderne Agrarfrage* (Chestia agrară modernă) de Dr. Alfred Nossig Berlin 1902, care de și ținută ceva în spirit socialist, tratează însă destul de obiectiv multe chestiunĭ care ne interesează și pe noĭ de aproape; privitoare la creditul agricol, la societățile și tovărășiile țărănești etc., ca popor eminenamente saŭ aproape pur agricol, ce suntem.

Credem a avea consimțămîntul lectorilor «Revisteĭ», dacă vom spicui din această carte cîte-va chestiunĭ ce pot interesa maĭ de aproape pe poporul nostru, ca la eventuale noŭ măsurĭ legislatorice să nu fim nepregătițĭ saŭ cel puțin neorientațĭ.

Autorul studiază maĭ întîiŭ în diferite țărĭ dacă ștergerea iobăgieĭ și a diferitelor angarale și robote, ce apăsaŭ asupra țăranuluĭ clăcaș, aŭ fost de folos, și dacă ea a avut drept rezultat de a aduce agricultura la cel maĭ înalt grad de perfecțiune posibil precum și-o închipuia autoriĭ eĭ? 2) Intru cît a contribuit ștergerea iobăgieĭ la ameliorarea stăreĭ morale și materiale a țăranuluĭ, și dacă actualmente micul cultivator țăran sub raporturile actuale ale concurenței capitalismuluĭ și a concurenței țărilor trans-oceanice se găsește maĭ bine orĭ maĭ răŭ de cît înainte?

Ca răspuns la aceste autorul arată cu cazurĭ concrete și date precise luate din diferite țărĭ că în multe țărĭ starea țăranuluĭ prin emancipare nu s'a îmbunătățit, ci din contra s'a înrăutățit și înăsprit; el n'a maĭ ajuns sub obedienta patronuluĭ săŭ de odinioară, a boieruluĭ, ci saŭ în dependența totală a băncilor orĭ a capitaluluĭ datorit libereĭ concurențe, și pentru el de prezent jugul capitalismuluĭ fără scrupul și compătimire este mult maĭ apăsător, de cît era înainte jugul feudal. Apoĭ el a perdut multe din foloasele și prinoasele ce le poseda înainte vreme și din ocrotirea putereĭ monarchice. Sacrificiile cele marĭ făcute de stat, guverne și societățile culturale și economice nicĭ pe departe nu și aŭ ajuns scopul lor la ridicarea bunăstăreĭ materiale a luĭ și la perfecționarea agriculturiĭ și gospodărieĭ sale, ci aŭ fost făcute maĭ mult în vederea și profitul celor marĭ. Astfel situațiunea luĭ nefavorabilă a dus pe de oparte la sfărîmarea proprietățiĭ micĭ pînă la atomizare, pe de alta la expropiarea eĭ în masă din partea capitalistuluĭ.

Pe de oparte privilegiațiĭ de odinioară orĭ succesoriĭ lor aŭ știut să se mențină în posesiunea pămînturilor celor maĭ bune, apoĭ și folosința maĭ departe a diferitelor drepturĭ, beneficiĭ și monopoluri, cunoscute și la noĭ sub numirea de drepturregaliene: cîrciumărit, morărit, taxe de la podurĭ stătătoare. trecătoare, măcelărie, de la carĭ, fără muncă și fără de nicĭ un sacrificiŭ, trăgeaŭ frumoase rente anuale, apoĭ la a căror eventuală răscumpărare aŭ maĭ primit despăgubirĭ grase peste valoarea lor reală, de repetite-orĭ, și maĭ aŭ să capete încă în detrimentul obșteĭ. Apoĭ statul pentru ale sale trebuințe și scopurĭ a sporit enorm fonciera și tot felul de impozite, carĭ apasă cu deosebire asupra agriculturiĭ în general, și a miculuĭ cultivator în special.

Sacrificiile maĭ marĭ și micĭ făcute de guverne pe diferitele terenurĭ pentru desvoltarea agriculturiĭ, comercieluĭ și industrieĭ, aŭ avut în vedere cu deosebire pe marele producător, cel care produce în masă și vînzarea cu vagonul; industriile zise anexe agriculturiĭ: fabricațiunea zaharuluĭ din sfecle, a bereĭ, spirtuluĭ, a scrobeleĭ sunt alimentate și întreținute aproape excluziv de proprietatea mare și prea puține de cea mică. Producțiunea și fabricațiunea în mic de ex., industria mică de casă, fertul rachiuluĭ de prune, a țuiceĭ, tescovineĭ etc., lăsate la voia întîmplăreĭ ca să decadă și dispară cu totul. Avantagele școaleĭ manchesteriane se răsfrîng maĭ tot asupra eĭ.

Micul producător—abia emancipat de sub jugul iobăgieĭ, incult și fără povățuitorĭ în cele sociale ca și în cele economice, lăsat la voia întîmplăreĭ și cu proprietatea ĭ atomizată, împrăștiată ca făina orbuluĭ în toate părțile și unghiurile hotaruluĭ comuneĭ, fără drumurĭ directe de comunicațiune pentru scoaterea productelor, și fără posibilitatea de a-le munci sistematic și rațional; pe lîngă acestea toate, el maĭ avea de achitat și taxele de răscumpărarea pămînțuluĭ către proprietar orĭ stat, decĭ sarcinĭ îndoite.

Neapărat, că tot-deauna cel maĭ

slab şi mai puţin talentat ori înzestrat de la natură are să sucoambe şi să cadă pradă în luptă cu cel tare. Desvoltarea băncilor şi înmulţirea numerarului aŭ dus fatalminte la scumpirea traiului şi deprecierea produselor, şi a munceĭ plugaruluĭ. Acestea cu mult înainte de a începe să fie ameninţătoare concurenţa Americeĭ.

Prof. G. Maior

Proprietatea în Dobrogea

Proprietatea în Dobrogea găsindu-se într'o situaţie cu totul precară, căci există actualmente nu mai puţin de 14 moduri de stăpînirea avereĭ imobiliare rurale, d. Vlădescu-Olt administratorul Domeniilor Dobrogeĭ în interesul colonizăreĭ Dobrogeĭ şi pentru regularea dreptuluĭ de proprietate, a hotărît măsurile de mai jos, relativ la toate felurile de stăpînire.

Iată mai întiiŭ cîte-va moduri de stăpînire în Dobrogea.

Se găsesc pămînturi luate pe nume de caĭ, cîni şi alte animale; pămînturi luate pe nume de copiĭ carĭ nu se născuseră; pămînturi luate pe nume de minorĭ din carĭ ceĭ mai mulţi abia născuţi; etc. etc

Decizia luată în chestia regulăreĭ proprietăţeĭ este aceasta:

§ I.—*Pămînturile luate la Stat, pentru motivul că titularii eraŭ minorĭ, unii abia născuţi în momentul improprietăririi* se vor reda în definitivă stăpînire titularilor, fie că astăzi ceĭ mai mulţi sunt majorĭ şi capĭ de familie, fie că părinţiĭ saŭ tutoriĭ acestor minorĭ cultivă pămînturile purtîndu-se dintr'un început ca un «negotiorum gestor» *şi unii şi alţii sunt obligaţi să se aşeze la pămînt în termen de 6 luni de la 1 Aprilie 1904.*

§ II.—*Pămînturile luate la Stat, pentru motivul că titularii de şi există însă nu ştiŭ că sunt proprietarĭ în Dobrogea*, se vor deţine şi administra de Stat şi pe măsură ce aceştĭ improprietăriţĭ, vor revendica pămînturile, vor fi satisfăcuţi punîndu-ĭ în posesiunea loturilor luate pe numele lor, sub obligaţiunea ca în curs de 6 luni de zile de la cerere să se strămute definitiv la pămînt.

§ III.—*Locuitorii improprietăriţi în Dobrogea din toate timpurile şi carĭ actualmente locuesc în Ţară dincolo de Dunăre*, vor redobîndi pămîntul pe care aŭ fost improprietăriţi, *dacă în curs de 6 luni, cu începere de la 1 Aprilie 1904, se vor întoarce şi se vor stabili definitiv la pămînt, întemeindu şi toată gospodăria trebuincioasă.*

§ IV.—*Locuitorĭ improprietăriţi în Dobrogea şi carĭ actualmente locuesc în altă parte a Dobrogeĭ de cît la pămînt*, vor redobîndi pămîntul *dacă în curs de 6 luni, cu începere de la 1 Aprilie 1904 se vor întoarce şi se vor stabili definitiv la pămînt.*

§ V. — *Pămînturile emigraţilor, dispăruţilor şi morţilor fără moştenitorĭ*, reintră în patrimoniul Statuluĭ, pronunţîndu-se definitiv deposedarea actualilor deţinătorĭ carĭ *fără titlu şi calitate stăpînesc aceste pămînturĭ.*

§ VI.—*Pămînturile luate la stat ca fiind deţinute de pretinşi moştenitorĭ, carĭ nu şi-aŭ putut dovedi acest drept pînă acum şi a căror titularĭ sunt emigraţi, dispăruţi şi morţi* vor fi redate definitiv acelora *carĭ în curs de 6 luni, cu începere de la 1 Aprilie 1904, vor dovedi prin acte judecătoreşti, în conformitate cu legea pentru regularea proprietăţeĭ imobiliare în Dobrogea şi cod. civil, că sunt moştenitorĭ legalĭ şi în grad de a moşteni aceste pămînturĭ.*

Pămînturile emigraţilor musulmani, cotropite de particularĭ fără nicĭ o calitate şi a căror moştenitorĭ sunt muritorĭ de foame în Dobrogea, vor fi redate acestor moştenitorĭ de îndată ce vor cere aceasta şi îşĭ vor dovedi calitatea *cu acte eliberate de Tribunalele Mahomedane.*

§ VII.— *Pămînturile emigraţilor, dispăruţilor şi morţilor cu saŭ fără moştenitorĭ, a căror rate de răscumpărare sunt în întîrziere*, vor reintra în patrimoniul statuluĭ, deposedîndu-se titularii conform art. 14 din legea pentru regularea proprietăţeĭ imob. în Dobrogea şi conform art. 45 din legea pentru înstrăinarea bunurilor statuluĭ.

§ VIII.—*Pămînturile luate de stat proprietatea emigraţilor, dispăruţilor şi morţilor fără moştenitorĭ aflate însă în mîinile particularilor în temeiul unor procurĭ, contracte de arendare pe 30 anĭ şi contracte de antichresă* vor fi deţinute şi administrate de stat pînă ce *justiţia îşĭ va spune cuvîntul eĭ.*

Loturile de 10 şi 25 hectare declarate inalienabile şi deţinute în baza de procurĭ, contracte de arendare pe 30 de anĭ şi contracte de antichresă reintră în patrimoniul Statuluĭ, *iar cele deţinute în temeiŭ de procurĭ*, pe măsură ce titularii se vor prezenta la pămînt *în termen de 6 luni de zile, cu începere de la 1 Aprilie 1904, vor redobîndi aceste pămînturĭ, trimiţîndu-ĭ direct în posesiunea loturilor cu care aŭ fost improprietăriţi.*

§ IX.—*Pămînturile Mülk (Plenum Dominium)* vor fi redate pur şi simplu, dacă sunt reclamate de proprietarĭ, iar dacă constituesc o succesiune vacantă, reintră definitiv în patrimoniul Statuluĭ.

§ X.—*Pămînturile Mirie cu Tapu, devenite proprietate absolută fie prin renunţare la o treime în folosul Statuluĭ, fie prin plata cu anticipaţie a ratelor de răscumpărare*, vor fi redate dacă proprietariĭ le reclamă, iar dacă constituesc o succesiune vacantă, reintră definitiv în patrimoniul Statuluĭ.

§ XI. — *Locuitorii carĭ aŭ făcut declaraţiune la primăriĭ prin care renunţă la pămînturile cu carĭ aŭ fost împroprietăriţi*, vor redobîndi aceste pămînturĭ, *dacă în curs de 6 luni cu începere de la 1 Aprilie 1904*, se vor stabili definitiv cu toată gospodăria la pămînt, întru cît asemenea renunţărĭ sunt opera fraudelor, fiind făcute şi contra legiĭ.

§ XII.—*Locuitorii carĭ vor avea de plătit numaĭ 2 rate întîrziate către Stat pentru pămînturile lor, vor fi păsuiţi 6 luni cu începere de la 1 Aprilie 1904*, pentru a plăti pămîntul la zi, neluîndu-se contra acestora nicĭ o măsură de deposedare.

§ XIII.—*Locuitorii carĭ aŭ obţinut două saŭ mai multe loturĭ de pămînt marĭ saŭ micĭ, atît în Dobrogea cît şi în ţara Românească, pe acelaşi nume*, sunt somaţi să opteze pentru unul din aceste loturĭ *în termen de 6 luni de zile, cu începere de la 1 Aprilie 1904.*

§ XIV.—*Pămînturile luate de Stat ca fiind deţinute de persoane fictive, copiiĭ carĭ nu se născuseră, saŭ diferite animale*, nu s'aŭ putut repolvi întru cît această cestiune este pendinte înaintea onor. consiliuluĭ de miniştri.

Grădinariĭ bulgarĭ

In partea nordică a principatuluĭ Bulgarieĭ şi mai ales în districtul Tîrnova există o populaţiune dedată special grădinăritĭ, care emigrează din primele zile ale primăvereĭ şi nu revine de cît la sfîrşitul toamneĭ după ce a furnisat în tot timpul vereĭ legume locuitorilor ţărilor vecine unde cultura potageră este foarte înapoiată.

Originea acesteĭ emigrărĭ este foarte curioasă. Acum două veacurĭ un bulgar lucra la o brutărie din Constantinopole. Situaţia sa atrase în acest oraş mai mulţi compatrioţi de aĭ săĭ, dintre carĭ unii se angajară ca brutarĭ iar alţiĭ se angajară la grădinarĭ grecĭ de pe malul sudic al Bosforuluĭ, carĭ aprovizionează capitala Turcieĭ cu legume. Aci învăţară emigranţiĭ bulgarĭ cultura legumelor, ca şi procedeul oriental de irigaţie prin ajutorul roţilor.

După ce căpătară abilitatea profe-

sională, ei se gîndiră ca să se stabilească în jurul orașului Constantinopole și să lucreze în contul lor propriu, dar corporația locală a grădinarilor se opuse la acest proect. Din cauza acestor dificultăți ei se întoarseră deci în patria lor și se stabiliră în jurul orașelor mai mari, cum e Vidinul, Șumla, Silistra etc.

*

Cam prin timpul acela, un negustor care făcea comerț cu Brașovul, sfătui pe unii dintre ei să se stabilească acolo pentru a aproviziona orașul cu legume, asigurîndu-i că vînzarea va fi ușoară și rentabilă. Ei nu se putură însă duce într'acolo, pentru că n'aveau semințele necesare și unul din ei trebui să se întoarcă pe jos până la Constantinopole pentru a cumpăra semințele necesare.

Încercarea aceasta de stabilire în Transilvania reușind, numărul grădinarilor bulgari cari emigrau începu să se înmulțească. Ei se răspîndiră în Romînia, Rusia și Austria. *Țara vecină care are cel mai mare număr de grădinari bulgari este Romînia*, care nu este despărțită de Bulgaria de cît prin Dunărea. In țara aceasta, esențială agricolă și mare exportatoare de cereale, țăranul nu cunoaște cultura legumelor, așa că el a lăsat un cîmp vast de acțiune bulgarilor cari au putut să iee fără greutate un loc care era liber.

Grădinarul bulgar este un muncitor inteligent și energic și de o sobrietate remarcabilă; în curînd el ajunge dar să aibă un mic capital care'i permite de a se pune în capul unei asociațiuni, al cărei membrii își împart beneficiile după cuotitatea subscripțiilor.

Aceste asociațiuni se compun de obiceiu din 12 14 persoane și se constituesc fără nici o formă legală. Stipulațiunile nu sunt scrise. Contestațiunile, cari sunt foarte rare, sunt supuse unui tribunal arbitral care își are sediul la Leskowatz.

Grădinarii bulgari își încep activitatea la începutul lui Martie; ei cumpără boii și caii necesari și curăță pămîntul, ei lucrează întîiu partea destinată cepilor, apoi acele destinate fasolelor, cartofilor și primelor legume, de lună. La sfîrșitul lui Iunie, vînzarea legumelor a acoperit deja cheltuelile lor, așa că banii cari intră de atunci până la sfîrșitul anului constitue beneficiul lor.

Cînd grădinarii sunt satisfăcuți cu terenul lor și doresc a veni și anul următor, ei lasă pe cîte unul dintre ei pentru a supraveghia materialul. Aceste realizează adesea cîștiguri serioase prin vînzarea foarte scumpă în timpul erni a legumelor pe care camarazii săi i le-au lăsat pe un preț foarte redus.

La sosirea lor în patrie, ei sunt întîmpinați de femeile și copii lor, cari, în timpul absenței lor, s'au ocupat cu cultura cerealelor, a viei și cu creșterea vermilor de mătase. Toți trăesc foarte economic, bărbatul și femeea cîștigînd fie-care de partea sa. E ușor de înțeles că o asemenea populațiune prosperă mereu și că buna stare domește în satele lor.

Atîta timp cît n'au adunat o mică avere, ei nu cheltuesc de cît strictul necesar nemîncînd de cît pîne cu ceapă. Dar cînd grădinarul bulgar devenit patron, vede că'i cresc beneficiile, el devine negustor, cămătar, întreprinzător de transporturi, și dacă norocul îi surîde și mai tare, el începe să-și dea un oare-care confort și să construiască casă frumoasă.

Emigrarea acestor grădinari cari, după cum am spus, crește pe fie-ce an, a atins în 1902 cifra de 14529. Numărul acesta poate fi considerat ca riguros exact, fiind-că este bazat pe numărul pașaporturilor eliberate. Dintr'acești 14529, *9007 au plecat în Romînia*, 2785 în Austro-Ungaria, 2673 în Rusia, 51 în Serbia și 13 în America.

După cum se vede, Romînia este țara unde se duc de preferință. Romînii se plîng că grădinarii bulgari le drenează capitalurile; aceasta este exact, dar cum romînii n'au încă aptitudini pentru cultura legumelor, ei sunt avizați la grădinarii bulgari.

*

Cînd Serbia a fost eliberată de jugul turcesc, prințul Miloș favorizà imigrarea grădinarilor bulgari pentru ca să arăte sîrbilor cum se face cultura legumelor. Pentru scopul acesta el le concedă în apropiere de Belgrad un teren absolut incult care nu producea de cît mărăcini și spini. Terenul acesta, supus irigațiunei și culturei, deveni fertil, — și această transformare rapidă minună pe toți locuitorii. In 1854, se aflau în Serbia mai mult de o sută grădinari bulgari. Astă-zi însă imigrația bulgară este în descreștere, de oare-ce sîrbii s'au pus să le facă o foarte serioasă concurență.

E sigur că grădinarii bulgari cari se duc departe pentru a'și exercita profesiunea, nu rămîn nepăsători la progresele horticulturei, pe cari se grăbesc a și le însuși.

„L'Agriculture Nouvelle"

Articole de mare producțiune agricolă
ÎN ROMÎNIA

Produsele agricole mari ale Romînieĭ sunt cinci cereale: grîu, porumb, secară, orz, ovăs — și rapiță. Iată rezultatele la care ajungem pentru aceste șase articole.

I. **Grîu în chintale (sute de kilograme) — medii pe trei ani**

ANII	Producțiunea	Exportul total	Consumațiunea interioară și grîul de sămînță
1887—89	13.688.050	7.773.365	5.914.685
1890—92	14.482.191	8.012.549	6.469.642
1893—95	15.230.766	8.179.047	7.060.319
1896—98	14.633.275	7.690.008	6.940.466
1899—1901	13.665.400	5.272.456	8.394.944

Exportul total se compune din exportul grîuluĭ adunat cu exportul făineĭ admițîndu-se că 100 kgr. făină reprezintă 130 kgr. de grîu:

Medii pe cîte trei ani

ANII	Exportul grîuluĭ	Exportul făineĭ de grîu	Exportul făineĭ evaluat în grîu	Exportul total ca mai sus
1887—89	7.593.738	137 174	179 627	7.773.365
1890—92	7.859.718	124.486	161.831	8.012.549
1893—95	7.850.719	244.944	319.728	8.170.447
1896—98	7.463.332	176.520	229.476	7.691.808
1899—1901	4.967.026	233,430	303 459	5.270.455

II. **Secara în chintale (sute de kilograme) și în medii pe cîte trei ani**

ANII	Producțiuuea totală	Exportul	Consum. în țară și sămînță
1887—89	2.283.903	2.053.901	230.002
1890—92	1.088.640	834.714	253.906
1892—95	1.878.183	1.541.474	326 719
1896—99	2.191.139	1.644.103	547.026
1899—1901	993.443	788.310	205.133

III. **Porumb, în chintale (sute de kilograme) și în medii pe cîte trei ani**

ANII	Producțiunea	Exportul	Consum. în țară și sămînță
1887—89	16 150.304	5.460.270	10.690.025
1890—92	19.015.428	7.016.371	11.999.047
1893—95	15.202 460	7.457.930	7.744.539
1896—98	22.293.820	7.817.410	14.487.810
1899—1901	20.582.756	6.970.040	13.612.716

IV. **Orz, în chintale (sute de kilograme) și în medii pe cîte trei ani**

ANII	Producțiunea	Exportul	Consum. interioară și sămînța
1887—89	4.133.258	2.348.228	1.785.030
1890—92	4.221.793	2.294.989	1.926.804
1893—95	5.376.946	3.327.205	2.049.651
1896—98	5.926.374	3.647.035	2.279.839
1899—1901	3.108.597	1.644.380	1.474.217

V. **Ovăs, în chintale (sute de kilograme) și în medii pe cîte trei ani**

ANII	Producțiunea	Exportul	Consum. interioară și sămînță
1887—89	1.194.640	307.586	887.055
1890—92	1.238.932	146.559	1.092.373
1893—95	1.651.173	713.232	937.941
1898—98	2.002.266	691.740	1.310.526
1899—1901	4.640.040	561.713	4,078.327

VI. **Rapiță, în chintale (sute de kilograme) și în medii pe cîte trei ani**

ANII	Producția	Exportul rapiței, sămînță, de in și de cînepă
1887—89	200.621	394.906
1890—92	630.770	764 194
1893—95	351.498	410.690
1896—98	213.135	392.114
1898—1901	932.358	915.648

Aceste mediĭ ne arată cîte-va împrejurărĭ importante.

Producţiunea grîuluĭ e aceiaşĭ la sfîrşitul perioadeĭ studiate, ca şĭ la începutul eĭ. Media anilor 1899—1901 conţine însă anul absolut anormal 1899, pe cînd mediile anilor intermediarĭ, în care nu s'a întîmplat asemenea nenorocirĭ, arată producţiunĭ de 14 milioane şi jumătate şi de 15 milioane şi un sfert de hectolitri, putem prin urmare constata că *producţiunea* mijlocie a grîuluĭ a crescut de la 1886 la 1901, aproximativ cu 8%. E puţin!

Exportul însă n'a crescut; mediile luĭ alternează între 7,7 şi 8,1 milioane de chintale, afară de ultima medie excepţională, de 5 milioane şi un sfert de chintale. A crescut însă în mod simţitor consumaţiunea interioară. La începutul perioadeĭ studiate, exportam maĭ mult de cît jumătatea grîuluĭ produs, acum e maĭ mare consumaţiunea interioară. Exportul făineĭ a crescut maĭ repede de cît cel al grîuluĭ.

Producţiunea secareĭ e de 6—8 orĭ maĭ mică de cît aceia a grîuluĭ. Proporţiunea aceasta e normală, fiind dată clima noastră, căcĭ secara e maĭ ales cereala ţărilor puţin calde. Producţiunea secareĭ nu face progrese, din contra a scăzut mult de la 1887 la 1895. *Exportul* descreşte; nicĭ una din mediile de la 1890 la 1891 nu se ridică la media primuluĭ trieniŭ 1887-89. *Consumaţiunea* interioară e aproape nulă.

Porumbul ne arată progrese însemnate şi la export şi la consumaţiunea interioară. Anul 1899, dezastros pentru cele-l'alt cereale, a fost maĭ puţin răŭ pentru porumb. Consumaţiunea interioară a porumbuluĭ e aproape de două orĭ maĭ mare de cît a grîuluĭ, aci poate că cifrefe sunt inferioare realităţeĭ, căcĭ, apriori, ne aşteptăm a găsi o predominare şi maĭ mare a consumaţiuneĭ porumbuluĭ. Pe cînd din grîŭ se exportă aproximativ jumătate, exportul porumbuluĭ represintă numaĭ o treime a producţiuneĭ. Media anilor 1893—95 arată o mare scădere a consumaţiuneĭ porumbuluĭ, datorită recolteĭ foarte redusă de porumb din 1896. Cifrele par a indica că o parte a deficituluĭ de porumb a fost acoperită cu grîŭ, căcĭ media de consumaţiune a grîuluĭ în anĭ 1893—95 întrece media precedentă cu vre-o 600,000 chintale.

* * *

Orzul ne arată şi el un progres însemnat la producţiune, la export şi la consumaţiunea interioară; acest proges dispare în anĭ 1899—1901, din cauza nenorocituluĭ an 1899; mersul constatat a celor douĭ-spre-zece anĭ anterioră e însă o garanţie că în anĭ 1902—1905 se va constata reluarea progresuluĭ. Cantitatea de orz exportată întrece tot-d'a-una jumătatea producţiuneĭ şi se apropie de două treimĭ.

* * *

Ovăzul înfăţişează acelaşĭ mers ca şi orzul.

Rapiţa, de şi prezintă variaţiuni foarte marĭ, atît ca întindere ocupată cît şi ca producţiune, fie totală, fie raportată la hectar, prezintă un produs însemnat, căcĭ toate mediile sunt superioare celeĭ iniţiale şi media anilor 1899 1901, aşa de slabă pentru cereale e excepţional de bună pentru rapiţă. Am pus în faţa cifrelor producţiuneĭ acele ale exportuluĭ rapiţeĭ şi a altor două seminţe uleioase pencă aşa le dă statistica comerciuluĭ nostru. La începutul perioadeĭ de 15 studiată aci, producţiunea seminţeĭ de in şi de cînepă se apropie mult de aceea a rapiţeĭ, de aceia vedem că cifra comună a exportuluĭ uleioaselor întrece cu mult aceea a producţiuneĭ rapiţeĭ. Cultura inuluĭ şi a cînepeĭ a descrescut însă continuŭ la noĭ, de aceea vedem că în 1899—1901 exportul de uleioase, care se alcătueşte în aceĭ anĭ aproape numaĭ din rapiţă, e inferior producţiuneĭ rapiţeĭ. Se ştie că aproape toată raşiţa produsă e şi exportată.

* * *

Creşterea moderată a exportuluĭ şi a producţiuneĭ, precum şi descreşterea mică, dar positivă a producţiuneĭ la hectar, care se vede cînd alăturăm întinderile anuale şi producţiunea, ne autorisă a afirma că actualul sistem de agricultură a dat aproape tot ce poate să dea şi că trebue să fie înlocuit cu altul, dacă voim a realiza un progres maĭ bogat şi maĭ repede.

„Romînia Financiară"

ZOOTECHNIE

Sfaturĭ pentru creşterea porcilor

(Urmare)

Este dovedit că mişcărĭ maĭ multe la aer liber provoacă o mărire a cantităţeĭ de lapte. Faptul acesta are o mare însemnătate. Scroafele însărcinate saŭ carĭ daŭ de supt la purceĭ nu trebuesc ţinute mereŭ în cocine în aerul stricat; dacă se ţine prea mult scroafa în cocină fără a i se da prilej de mişcărĭ la aer liber ea dă lapte puţin saŭ dă naştere la purceĭ slabĭ saŭ puţin dezvoltatĭ.

Nutreţul procură animalelor acele substanţe, aşa numitele *substanţe hrănitoare*, carĭ sunt necesare la creşterea şi menţinerea corpuluĭ.

Substanţele hrănitoare se impart în substanţe organice şi inorganice.

Unul din nutreţurile principale pentru porcĭ sunt cartofiĭ; eĭ se farmă în bucăţĭ şi se fierb. Apa fiartă se aruncă. Dacă cartofiĭ sunt încolţiţĭ să se rupă rădăcinile în colţiĭ şi să se dea cît maĭ puţin din aceştĭ cartofĭ. Dacă se daŭ cartofĭ în cantitate prea mare, organele digestive slăbesc pentru că cartofiĭ conţin puţin var. Cînd purceiĭ sunt rachiticĭ şi oasele slăbesc la scroafele de prăsilă, se poate remedia la această stare de lucrurĭ adăogindu-se la cartofiĭ grăunţe diferite.

Ceea-ce am spus despre cartofĭ se poate spune şi despre orĭ-ce plantă rădăcinoase.

Cerealele, graţie slabeĭ lor cantităţĭ în apă, a cantităţeĭ bogate în albumină, sunt dintre nutreţurile cele maĭ bune. Ele se farmă în apă saŭ se fierb şi se daŭ porcilor. Animalele tinere sunt în stare de digera grîuntele în mod liber Animalele maĭ bătrîne însă nu Dacă e vorba de cereale vechĭ saŭ stricate, ele trebuesc fierte înainte de a fi date spre nutreţ.

Grîul are un excelent efect nutritiv, dar din cauza preţuluĭ săŭ urcat nu se întrebuinţează în nutrirea porcilor.

Secara este maĭ puţin hrănitoare şi maĭ puţin digestibilă ca grîul; secara nu este bună ca nutreţ pentru purceĭ şi porcĭ maĭ tinerĭ, la carĭ provoacă turburărĭ digestive, paraliziĭ. Secara poate fi dată în cantităţĭ de 1 Kgr. pe zi pe cap de porc maĭ bătrîn.

Orzul este un nutreţ foarte bun pentru porciĭ tinerĭ şi bătrînĭ, maĭ ales pentru purceĭ carĭ sug

Ovăsul este hrănitor şi lesne digestibil; împreună cu orzul formează un nutreţ excelent maĭ ales pentru *vierĭ.*

Dintre *leguminoase* se pot întrebuinţa pentru porcĭ fasole, linte şi mazăre; leguminoasele sunt maĭ ales nutreţurĭ de îngrăşeminte, maĭ cu seamă adăogate la cartofĭ. Ele nu sunt însă bune pentru purceĭ carĭ sug şi purceĭ de comerţ nicĭ pentru scroafe; laptele acelora este mult stricat prin nutretul cu leguminoasele.

Porumbul este un excelent nutreţ pentru porcĭ.

Dintre plantele uleioase cele maĭ bune ca adaus la alte nutreţurĭ este *inul.*

Turtele uleioase, maĭ ales turtele de in, floarea-soareluĭ, constitue un nutreţ foarte bun pentru porcĭ. Turte de rapiţă nu trebue cu nicĭ un preţ să se întrebuinţeze la porcĭ.

(Va urma).

PROECTE ŞI IDEI ECONOMICE

Viticultura naţională

Ştim cu toţiĭ în ce stare înapoiată se află această însemnată ramură de avuţie. La Cameră, cu ocazia discuţiuneĭ asupra tarifuluĭ vamal, s'a ridicat o discuţiune însemnată asu-

pra viticultureĭ noastre. Un d. deputat a criticat încetineala cu care se fac la noĭ replantările cu viţe indemne la filoxeră. «Aşa cum staŭ lucrurile, exclamă acest d. deputat ne vor trebui *200 de anĭ* până vom reuşi a ne replanta viile».

— Ba să ne fie cu iertare întrerupse alt d. deputat, dacă vom continua pe calea aceasta vor trece **400 de anĭ** şi tot nu vom avea viile noastre replantate.

La această întrecere de profeţiĭ pesimiste asupra viitoruluĭ viticultureĭ naţionale, n'a răspuns nimenĭ din partea autorităţeĭ centrale. Şi cu drept, pentru că nu era ce răspunde.

Guvernele noastre aŭ acordat o aşa de minimă atenţie acesteĭ chestiunĭ, în cît trebue să spunem că constatările făcute în Cameră nu sunt cîtuşĭ de puţin exagerate.

Dimpotrivă. Nepăsarea generală va face ca viticultura să cază şi maĭ jos.

Pentru a da avînt viticultureĭ trebuesc măsurĭ serioase; trebue o *Bancă viticolă*, trebue o organizaţie maĭ puternică, pepiniere maĭ multe şi aşa maĭ încolo. Cu mijloace meschine se obţin rezultate meschine.

Excedent bugetar

După o lungă aşteptare am reuşit în fine a avea şi noĭ un excedent bugetar maĭ serios. Prima datorie a unuĭ excedent fiind aceea de a nu exista mult timp, s'a hotărît împărţirea luĭ la diversele departamente ale ţăreĭ. In modul acesta maĭ toate ministerele noastre aŭ primit cîte un credit suplimentar de milioane, o adevărată ploae bine făcătoare, care va maĭ înviora puţin ogorul sterp al bugetuluĭ nostru.

Numaĭ un singur minister a fost neglijat: acel al agriculturei. Pe cînd toate cele-l'alte aŭ primit dotaţiunĭ regale, de milioane, pentru a putea corespunde nevoilor lor prezente saŭ de viitor, direcţia agriculturei n'a fost dotată cu nimic, ca şi cum agricultura ar fi ajuns la o perfecţiune care nu maĭ reclamă nicĭ-un ajutor.

Ştim că se vor găsi multe respunsurĭ la această observaţiune; uniĭ vor spune poate că suntem şi inoportunĭ. Dar am ţinut numaĭ să facem o constatare care arată o întreagă stare de spirit şi trădează o anumită concepţiune faţă de interesele agriculturei.

Maĭ trebue ţinut seamă apoĭ ca nu numaĭ la dotaţiunile extraordinare direcţia agriculturei este cu totul neglijată.

Această direcţie are aceeaşĭ soartă şi în bugetele ordinare, de fie-ce an. Sumele carĭ se înscriŭ aci sunt aşa de neînsemnate în cît n'ar fi de sigur nicĭ-o pagubă pentru ţară dacă direcţia aceasta ar înceta de a exista.

Ţinta industrieĭ noastre

Ziaruluĭ «Bursa» îĭ se întîmplă cam rar să scrie un articol care să nu fie cel puţin un imn de adorare a industrieĭ. In numărul eĭ din 4 curent, vedem însă că entuziazmul necondiţionat—explicabil de alt-fel—al acesteĭ reviste a făcut loc uneĭ aprecierĭ maĭ juste a roluluĭ industrieĭ la noĭ. E o notă bună pentru «Bursa» şi de aceea ne grăbim s'o înregistrăm.

«Bursa» spune anume că nu trebue să ne gîndim la un export industrial, că aceasta este o iluzie periculoasă. Notăm că noĭ am spus aceasta din tot-deauna şi că am scos încheerile ce comportă. «Bursa» trage însă alt fel de concluziĭ, la carĭ însă putem subscrie şi noĭ. Iată carĭ sunt:

Avem 3000 de sate. Dacă printr'o serie de măsurĭ s'ar ajuta la prosperarea lor materială şi am presupune că, într'un timp de 5—6 saŭ 10 anĭ această ţintă ar începe să se atingă, socotind numaĭ la 10.000 de leĭ în mediŭ pe an posibilitatea fie-căruĭ sat de a-şĭ spori consumaţia obiectelor industriale de tot soiul, ţărănimea ar ajunge să dea ast fel industrieĭ naţionale putinţa de a desface în fie-care an cîte 30 de milioane mărfurĭ în plus. E destul ca o asemenea elasticitate a debuşeuluĭ năuntric să dureze cîţi-va anĭ în şir pentru ca industria să se desvolte normal. Ce va maĭ fi după aceea, dacă această elasticitate s'ar maĭ putea saŭ nu produce înainte, nu ne importă pe noĭ ceĭ de astă-zĭ căcĭ a încerca să prevezĭ evenimentele maĭ departe de cît o generaţie, 25—30 de anĭ, e maĭ mult de cît inutil, e copilăros. Fie-care epocă, fie-care generaţie să-şĭ vadă de nevoile eĭ şi va fi de ajuns. Urmaşiĭ noştri vor şti maĭ bine ce le va trebui şi vor avea şi putinţa, de sigur, de a rezolva problemele de atunci.

Pentru spaţiul de timp pe care suntem stăpînĭ, pentru sfertul de veac ce ne stă înainte şi al căruia mers îl putem întru cît-va cîrmui, e suficient să reuşim de a da ţărănimeĭ o capacitate de consumaţie care să crească în mediŭ din an în an cu 10—15 la suta, pentru ca să asigurăm fundarea serioasă şi prosperitatea uneĭ industrieĭ naţionale.

Prin ce mijloace s'ar putea ajunge la aceasta, care ar fi măsurile capabile de a ridica starea materială a satelor, iată un cîmp vast de discuţie şi acţiune.

Intr'adevăr, aceasta trebue să fie unica noastră preocupare: ridicarea ţărănimeĭ, pentru că ridicarea eĭ înseamnă înălţarea ţăreĭ în toate direcţiile.

Schimbare de atitudine?

Un ziar economic din Capitală, discutînd moţiunea ultimuluĭ Congres, susţine că agrarieniĭ, prin admiterea industriilor agricole şi a protecţiuneĭ vamale moderate asupra lor, şi-ar fi schimbat atitudinea dinainte.

Este inexact. Agrarieniĭ aŭ fost aproape din primul moment pentru industriile derivate din agricultură, şi ziarul nostru «Agrarul» n'a încetat un singur moment de a protesta în potriva acelora care îşĭ dădeaŭ toată osteneala de a reprezenta pe agrarieniĭ romînĭ ca o grupare de un excluzivism economic imposibil.

Ultimul congres agrar a nimicit, credem, pentru totdeauna această credinţă falsă.

Agricultorii mari şi industria

Ziarul «L'Indépendance Roumaine», vorbind, într'unul din ultimele sale, numere despre folosul ce ar fi ca baniĭ indigenĭ, *capitalurile naţionale*, să participe şi ele la expansiunea industrială a ţăreĭ, spune că rolul acesta revine capitalurilor marilor proprietarĭ ruralĭ. Aceştia să 'şĭ utilizeze surplusul veniturilor lor, rezultate în urma expoatăţiuneĭ agricole a moşiilor lor, în industriĭ de tot felul, contribuind astfel la creşterea bogăţieĭ economice a ţăreĭ.

Ca exemple de încurajare, ziarul citează exemplul aristocraţieĭ rurale engleze, care s'a lansat în tot felul de afaceriĭ industriale şi comerciale, şi acel al înalteĭ nobilimĭ din Bohemia care a adus înflorirea acesteĭ regiunĭ prin transformarea eĭ economică.

«L'Indépendance Roumaine» are dreptate, în principiŭ. In practică chestiunea se pune însă alt-fel. Nu trebue să uităm că agricultura ce facem noi este încă la nivelul culturei agricole engleze saŭ bohemice; aci mariĭ proprietarĭ ruralĭ şi-aŭ transformat întîiŭ domeniile în exploatăţiunĭ model, în culturĭ intensive, cu îngrăşeminte şi cu o întinsă creştere a vitelor, şi numaĭ după aceea s'aŭ lansat în întreprinderĭ industriale.

Ar trebui ca un processus identic să urmeze şi la noĭ: întîiŭ dotarea moşiilor cu ecarete, introducerea uneĭ culturĭ maĭ raţionale, a creşterei vitelor şi a ramurilor secundare de producţie şi apoĭ, după săvîrşirea acestor reforme neapărate, extensiunea activităţeĭ şi asupra industriilor agricole. Acesta trebue să fie drumul iar nu o intrare imediată în acţiune a capitalurilor indigene a marilor proprietarĭ ruralĭ în industriĭ. In cazul din urmă am asista la spectacolul grotesc al uneĭ culturĭ agricole mizerabil de extensivă alăturĭ pe ceeaşĭ moşie — cu cele din urmă perfecţionărĭ technice industriale. Aceasta ar însemna o evoluţiune pe dos.

Capitalurile agricultorilor să meargă dar întîiŭ spre ţinta lor firească: îmbunătăţirea agriculturei şi numaĭ după ce vor fi realizat acest scop, să se îndrepte şi spre industriĭ.

Starea udometrică şi agricolă a Romînieĭ

la finele luneĭ Martie 1904 st. n.

Starea udometrică

Precipitaţiunile atmosferice din cursul acesteĭ luniĭ, aŭ fost exprimativ egale valoreĭ normale; cu toate acestea solul este încă departe de a se găsi în stare normală în privinţa umezeleĭ sale. Intr'adevăr, în ultimele 9 luniĭ, de cînd datează epoca secetoasă, am avut în mijlociŭ în toată ţara *aproximativ* [1]) 240 milimetri de apă, pe cînd, într'un an normal, se obţin, în acest interval, 390 milimetri. Deficitul de apă, care era de 43% la finele luneĭ Februarie, s'a redus acum la 38% faţă de valoarea normală. Este negreşit o îmbunătăţire însă nu îndestul de mare. Rîurile, lacurile, puţurile şi izvoarele aŭ puţină apă: multe dintr'însele chiar foarte puţină.

Repartiţiunea precipitaţiunilor atmosferice aŭ fost mult inegală pe marile împărţiriĭ teritoriale ale Regatuluĭ: 60 milimetri în Moldova, 30 în Muntenia şi 25 în Dobrogea. In districtele din Moldova—afară de Covurluĭ, Tutova şi Fălciŭ—s'aŭ adunat maĭ mult de 50 mm de apă, mergînd pănă la 75 mm în Bacăŭ şi chiar 80 mm în Roman. Districtele cele maĭ puţin udate în cursul acesteĭ luniĭ aŭ fost Dolj, Olt, Romanaţi şi Teleorman unde cantităţile de apă aŭ fost coprinse între 21 şi 17 milimetri.

Precipitaţiunile din Moldova sunt datorite zăpeziĭ abundente ce a căzut, maĭ cu seamă, în partea centrală şi nordică a sa, de la 20 la 24 Martie. In multe localităţiĭ din districtele Roman, Iaşi, Suceava şi Botoşaniĭ, zăpada s'a depus pe o grosime maĭ mare de un metru. Crivăţul a viscolit'o mult Comunicaţiunile foarte dificile. In partea de jos a Moldoveĭ, în estul Muntenieĭ şi în Dobrogea a nins mult maĭ puţin în această perioadă. Totuşĭ viscolul a împedicat circulaţiunea trenurilor pe unele liniiĭ. In Oltenia n'a nins maĭ de loc.

Puţină zăpadă a acoperit solul în mare parte a ţăreĭ în cîte-va zile din prima decadă. La munte şi în partea centrală şi nordică a Moldoveĭ zăpada maĭ multă din ultima decadă s'a menţinut pănă la finele luneĭ, cînd ea maĭ avea, în multe locuriĭ, o grosime de 10 şi chiar 15 centimetri.

Timpul, în general rece, din Martie —la Bucureştĭ temperatura acesteĭ luniĭ a fost cu o jumătate de grad maĭ coborîtă ca în Februarie—lipsa vînturilor uscate şi, maĭ presus de toate, marea nebulozitate — la Bucureştĭ nicĭ odată n'a străbătut Soarele în Martie aşa de puţin ca acum—din cursul saŭ aŭ făcut ca să se piardă puţină apă prin evaporaţiune aşa că mare parte din precipitaţiunile atmosferice s'aŭ infiltrat în sol pătrunzînd pănă la adîncimiĭ maĭ mariĭ.

Aceasta erea starea udometrică la 31 Martie.

In primele zile din Aprilie ea a fost însă îmbunătăţită în Muntenia şi Dobrogea unde a nins binişor aşa că, în momentul cînd scriem aceste rînduriĭ, se poate zice că aceste două provinciiĭ, deşi nu sunt în aceleaşĭ condiţiuniĭ udometrice ca Moldova, de oare-ce aŭ primit o maĭ mică cantitate de zăpadă totuşĭ ele nu sunt prea mult înapoia eĭ.

Starea agricolă

Timpul rece de la începutul acesteĭ luniĭ şi maĭ cu seamă frigul de la 4 Martie aŭ făcut ca vegetaţiunea, mult înaintată în Februarie, să stagneze în tot cursul primeĭ decade din Martie, fără însă ca să causeze vre un răŭ semănăturilor saŭ pomilor fructiferiĭ.

In a doua decadă timpul maĭ căldicel şi ploile de la 13 la 15, aŭ făcut ca vegetaţiunea să reînceapă a se desvolta încet. Mugurii arborilor şi ai pomilor fructiferiĭ începuseră a se umfla bine. In această perioadă s'aŭ continuat, în toată ţara, arăturile şi semănăturile de primăvară; solul agricol aflîndu-se în bune condiţiuniĭ de a putea fi lucrat. La unile speciĭ ca agriş şi soc frunzele apăruseră; florile cornuluĭ eraŭ în parte deschise.

Ninsoarea şi viscolul din primele zile ale ultimeĭ decade aŭ făcut ca vegetaţiunea să stagneze din noŭ şi să se suspende pretutindeniĭ lucrările agricole. Ingheţul slab ce a urmat acesteĭ ninsoriĭ n'a cauzat nicĭ un răŭ semănăturilor. Micile frunzişoare ce apăruseră la soc şi agriş aŭ fost în parte pîrlite.

Semănăturile, făcute în a doua decadă, nu răsăriseră pănă la sfîrşitul luneĭ, din cauza timpuluĭ rece.

Precipitaţiunile din luna Martie aŭ făcut ca deficitul de apă, constatat la finele luĭ Februarie, în terenul semănăturildr de toamnă să se micşoreze cu 6%; ast-fel că, la sfîrşitul acesteĭ luniĭ, dificitul de apă, de la Septembrie la sfîrşitul luneĭ Martie, erea încă de 44%.

S'a constatat că, maĭ pretutindeniĭ, umezeala a pătruns în sol la aproape 30 centimetri; în parcul Institutuluĭ Meteorologic, atît în pămînt arat cît şi în ţelină, ea a ajuns pănă aproape de 40 centimetri.

Semănăturile de toamnă sunt viguroase, însă maĭ înapoiate în vegntaţiune ca de obiceiŭ la această epocă, de oare-ce răcelile din Martie nu le-a permis a se desvolta de cît prea puţin. Semănăturile de primăvară continuă încă a se face.

In definitiv, vegetaţiunea în cursul luneĭ Martie a avut desavantagiul de a fi fost întîrziată din cauza timpuluĭ rece; în schimb a avut anantagiul de a obţine o cantitate de apă care 'ĭ va fi de folos.

Directorul Ins. Meteorologic
St. C. Hepites

Asistentul Serv. Climatologic
G. D. Eclefteriu

Bucureşti, 5 Aprilie 1804 st. n.

[1]) Zicem *aproximativ* căci din cele 408 staţiuni, unde se măsoară precipitaţiunile atmosferice, cîte-va nu aŭ intrat în acest prim calcul. Introducerea lor în calculul definitiv nu va modifica însă în mod simţitor cifrele ce dăm.

MIŞCAREA ŞTIINŢIFICĂ

Vîntul, muncitor agricol

Din toate timpurile, navigatoriĭ s'aŭ servit de vînt pentru a'şĭ umfla pînzele. Intrebuinţarea luĭ la morĭ este încă recentă. Este probabil, că cruciaţiĭ aŭ adus această invenţie din Asia. Aşa cum sunt morile, totuşĭ ele nu corespund saŭ corespund răŭ nevoilor moderne şi dimensiunile lor par onorme pentru puţinul folos ce aduc. Mecanica a stiut să creeze motoare aeriane maĭ micĭ, maĭ uşoare, carĭ se orientează singure şi care se mişcă la cea maĭ mică adiere.

Chiar aspectul morilĭ s'a modificat. Avem acum o roată mică, formată din multiple stinghiĭ de lemn uşoare. Inapoĭ, un fel de cîrmă orientează automatic moara.

Vîntul suflă prea tare şi ameninţă să dărîme edificiul? Printr'o dispoziţie ingenioasă, roata se strînge şi nu se desfăşoară în cerc, de cît cînd vîntul suflă cu o anumită şi calculată putere. Iată deci o invenţiune care găseşte loc pretutindeniĭ unde suflă vîntul, pe cîmp saŭ pe deal. O asemenea moară a fost întrebuinţată cu succes pentru a ridica la suprafaţă apa care se află în adîncime. O moară e suficientă pentru a ridica pe oră 1500 litri de apă de la o adîncime de 15 metri.

In America maĭ cu seamă, întrebuinţarea morilor moderne de vînt a luat o minunată extensiune şi în particular pe platoul care se întinde între munţiĭ Stîncoşĭ şi Misisipi, unde sluj sc nu numaĭ la irigaţiunĭ, dar la toate nevoile agricole, acţionînd pompele maşinele de treerat şi chiar ferestraele. O moară de 4 metri diametru este suficientă pentru alimentarea uneĭ exploatărĭ agricole de 150 capete de vite. Pe cîte-va liniĭ de cale ferată, morile de vînt furnisează apa cu care alimentează locomotivele. In r giunile Americeĭ în carĭ p'oaia este aproape necunoscută, cultivatoriĭ aŭ construit, din tot felul de materiale vechĭ, printre carĭ, cutiile goale de conserve joacă un rol principal, morĭ de vînt numeroase, pentru a mişca pompele necesare irigaţieĭ cîmpiilor arse de soare şi carĭ, fără ele, ar rămîne sterpe. Aceste aparate slujesc, de alt-fel, la toate nevoile exploataţiunilor, scutind ast-fel întrebuinţarea braţelor de muncă. Şi ce aŭ costat? Puţină muncă şi maĭ puţine parale.

Cultivatorii noştri ar putea trage de aci foarte folositoare învăţăminte, putînd astfel, cu oare-care ingeniozitate şi aproape fără cheltuială, să tragă foloase din toate resursele ce le stau la îndemînă, pentru a-şi îmbunătăţi situaţiile şi a micşora munca braţelor prin punerea în serviciu a altor forţe pierdute cari nu cer de cît a fi întrebuinţate.

CRONICA ECONOMICĂ

Creditul agricol în Franţa

In Camera franceză s'a depus un proect de lege din partea grupului agricol parlamentar, prin care se crează o **Bancă centrală de Credit agricol mutual.**

După acest proect, Banca aceasta —aparţinînd de sigur statului—va funcţiona sub direcţiunea unui guvernor şi a unui vice guvernor, numit de ministrul agriculturei, sub controlul unui consiliu ales de acelaşi ministru.

Banca va primi drept capital avansul de 40 milioane lei dat de Banca Naţională a Franţei, în virtutea convenţiunei din 31 Octombre 1896. Ea va mai primi rezervele adunate din redevenţele anuale ce se dau de către Banca Naţională pentru casele regionale de credit agricol şi aceste redevenţe anuale.

Banca agricolă va repartiza anumite sume anuale caselor regionale; va sconta efectele subscrise de membrii societăţilor de credit agricol mutual după ce vor fi fost andosate de societăţi şi de case regionale; va primi de la aceste societăţi sau case, sau de la particulari, depozite de fonduri pe dobîndă; va acorda împrumuturi societăţilor de credit şi caselor; va stabili relaţiuni de afaceri între casele regionale, în sfîrşit va putea face împrumuturi pentru nevoile societăţilor şi a caselor regionale.

Urcări vamale în Grecia

Consulatul austro-ungar din Pireu Atena scrie în raportul său pe Februarie:

După cum s'a anunţat în Ianuarie, guvernul grecesc a supus Camerei un proect de lege, prin care se urcă taxele vamale asupra *cerealelor* şi *făinei*, precum şi raportul de până acum de 1.35 drachme la *socotirea taxelor vamale* se urcă la 1.40 drachme la francul de aur. Măsurile acestea intrau în vigoare odată cu supunerea acestui proect Camerei.

Acum însă s'a propus un nou proect de lege, care nu mai prevede urcări asupra cerealelor şi făinei, dar urcă raportul de drachme la 1.50 drachme la 1 leu aur. Prin aceasta s'a introdus o urcare de 15% pe obiectele de import. De oare-ce agiul notează acum sub 50%, comerţul a preferat de a plăti în aur de cît în drachme conform uzului de până acum.

Măsurile fiscale au provocat o vie impresie dureroasă în cercurile comerciale de aci şi cele mai multe corporaţiuni comerciale s'au pronunţat contra acestei noui asupriri a comerţului.

Congres internaţional de lăptărie

In Octombrie 1905 va avea loc la Paris al doilea Congres internaţional de lăptărie.

Congresul va fi împărţit în 6 secţiuni, sub-divizaţi în 14 sub-diviziuni.

I. *Producţiunea lapteluĭ.*— 1. Rasele lăptoase, alimentaţiune, mulsul etc.; 2. Higiena grajduluĭ.

II. *Technologia lapteluĭ.*—1. Laptele în natură, conservarea, transportul, vînzarea etc.; 2. Untul; 3. Brînzeturi; 4. Derivate şi sub-derivate.

III. *Higiena lapteluĭ.*—1 Higiena generală a lapteluĭ; 2. Asistenţa şi maternitatea.

IV. *Chimia lapteluĭ.*—1. Cercetări ştiinţifice metode analitice; 2. Falsificări (lapte, unt, etc.).

V. *Legislaţia şi economia lapteluĭ.* — 1. Legislaţia şi asigurări; 2. Învăţămînt, presă, publicaţiuni; 3. Cooperative.

VI. *Transport, comerţ general.*— Congresul va cuprinde membrii activi şi membrii donatori. Asociaţiunile, societăţile, stabilimentele ştiinţifice etc. se pot adresa, pentru orice informaţiuni la secretarul general, d. I. Tronde, 61 Boulevard Barbès Paris.

Seminţele de leguminoase furagere

Unii agricultori aşteaptă adesea sfîrşitul luĭ Martie, pentru a'şi cumpăra seminţele de livezi artificiale. Dacă recunosc fără greşală seminţele groase de măzăriche, apoi unii sunt cam încurcaţi, cînd trebue să deosebească seminţele de trifoiŭ, lucernă, lumbariţă etc. Din cauza aceasta,—în afară de chestiunea însemnată a facultăţei germinative, înşelătoriile asupra curăţenieĭ seminţelor leguminoase cu grăuntele mic sunt foarte dese.

Pentru fie-care din aceste seminţe micĭ vom descrie decĭ felul lor, iar cititoriĭ noştri îşi vor putea face o idee despre dînsele privind la figurile ce dăm aci, figurĭ carĭ reprezintă seminţele mărite de zece orĭ.

Cînd voim să ne convingem de felul şi calitatea acestor seminţe e bine să le punem pe o bucată de hîrtie albastră şi să le examinăm cu o lupă.

Trifoiul roş

Trifoiul roş dă loc, în streinătate, la un comerţ foarte însemnat. Seminţele bune sunt lucitoare, galbine, violete saŭ pe jumătate violete; partea violetă se află pe marginea groasă. Fie-care sămînţă (fig. I) prezintă o cocoaşă care se opreşte la sfert

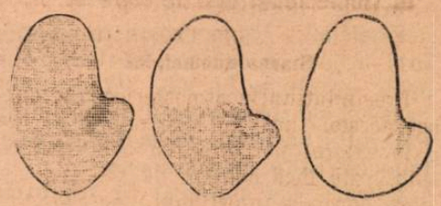

Fig. 1.

saŭ la mijlocul lungimeĭ. Cocoaşa aceasta cuprinde rădăcina. Sămînţa aceasta conţine adesea grăunţe sfărîmate, goale saŭ încolţite şi grăunţe de plante stricătoare saŭ periculoase.

Lucernă

Sămînţa de lucernă (fig. 2) este mată, galbenă, în formă de fasole, rotunjită adesea până la mijloc şi

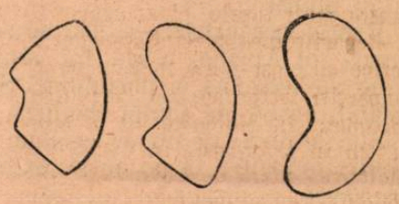

Fig. 2.

scobită la mijloc. In seminţele de lucernă se intîlnesc aceleaşi plante periculoase ca în trifoiŭ.

Trifoiul încarnat

Sămînţa aceasta este albă, foarte strălucitoare, elipsoidă (fig. 3), tot

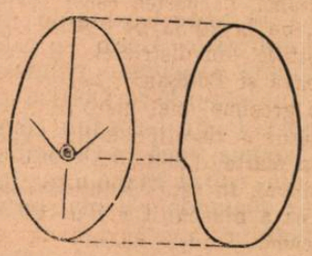

Fig. 3.

aşa de deasă pe cît e de largă, umflată la mijloc. Sămînţa are 3 milimetri lungime.

Trifoiŭ alb

Sămînţele acestea (fig. 4) aŭ o culoare galbenă ca de pucioasă şi forma uneĭ inimĭ. Lungimea sa este de

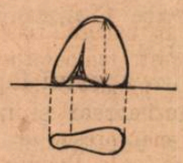

Fig. 4.

1 milimetru. Forma este aşa de bine marcată în cît cine a văzut-o odată nu o mai poate uita lesne.

Cum se cultivă soia

Amicii și noui propagatorĭ ai Soieĭ, carĭ să le dăm indicațiĭ asupra moduluĭ cum se cultivă Soia.

Iată-le în puține cuvinte:

Pământul. — Soĭa crește în pământurĭ de orĭ-ce calitate, în deosebĭ în acele prielnice fasoleĭ. Pământurile grase și calcaroase sunt de preferat. Pământul se lucrează la fel ca pentru cele l'alte leguminoase.

Clima. — S'a publicat în «Sfaturĭ» dărĭ de seamă de la maĭ mulțĭ cultivatorĭ din țară, prin carĭ s'a relevat reușita cultureĭ Soieĭ, în anul 1903, chiar în localitățile unde n'a ploat timp de 6—8 săptămĭnĭ.

Asemenea s'a arătat că Soĭa a reușit și în regiunea muntoasă, Sinaia, Breaza-de-Sus, P.-Neamțu, etc. Prin urmare, Soĭa suportă variațiĭ climaterice destul de însemnate și reușește de minune atît la cîmp cît și la munte.

Timpul semănatuluĭ. — Soĭa se seamănă în Aprilie, adică tot atuncĭ cînd se seamănă și porumbul. Soia avînd nevoe de multă căldură, de multă lumină, să nu se semene pe locurĭ umbrite, ci pe acele expuse la soare.

Se poate semăna în cuiburĭ, punînd cîte 2—3 boabe de fie-care cuib, saŭ în șiruri, observîndu-se ca distanța de la o plantă la alta să fie cam de 10 centimetri, iar de la un șir la altul 40 centimetri.

Variațiunĭ. — Anul trecut s'a răspîndit în țară două varietățĭ: Soĭa galbenă și Soĭa neagră. Ambele aŭ reușit în toate localitățile unde aŭ fost cultivate. Acum se cată a introduce și o varietate cenușie. Peste tot sunt vre-o 30 varietățĭ și maĭ bine de Soie. D. dr. Urbeanu comandase din Japonia, încă în Octombre 1903, dar din cauza războiuluĭ Ruso-Japonez comanda n'a maĭ putut fi efectuată.

(Va urma)

Soia pe Domeniile Coroaneĭ

Aflăm cu deosebită mulțumire că Soĭa comandată de către onor. Administrația Domeniilor Coroaneĭ a sosit, și că a fost împărțită pe toate Domeniile spre experimentare.

Atribuim acestuĭ fapt o însemnătate deosebită și nu stăm la îndoială a recunoaște ca rezultatele ce se vor obține pe Domeniile Coroaneĭ vor cade greŭ în cumpănă: Una-ĭ de a face experiențe cu un pumn de Soie, aruncată în pămînt și lăsată la voia întîmplăreĭ, și alta-ĭ o cultură sistematică științifică făcută de oamenĭ încercațĭ în ale agricultureĭ, bunĭ experimentatorĭ, agerĭ observatorĭ, știind să judece faptele, să tragă concluziĭ.

Soarta Soeĭ în Romînia, nu cu puțin atîrnă de rezultatul experiențelor de pe Domeniile Coroaneĭ.

Nădăjduim că va eși biruitoare și din această «probă de foc», și va dobîndi ast-fel, în chip hotărît, dreptul de cetățenie în Romînia.

Stirĭ Economice

Lupta morilor austriace și maghiare. — Morile austriace și marĭ negustorĭ de cereale din Austria sunt neliniștițĭ de cartelul morilor din Budapesta și pentru că e pe cale de a se înființa o nouă întreprindere de vapoare care va transporta cu mult maĭ eftin făina maghiară ca pănă aci. Vienezĭĭ aŭ observat însemnătatea acțiuneĭ maghiare și efectele eĭ dezastruase pentru Austria.

Morile austriace nu pot să ție concurența cu făina maĭ eftină maghiară și pentru paralizarea concurențeĭ maghiare, consiliul Burseĭ din Viena, Societatea morilor din Austria de jos, Societatea concurenților de cereale s'aŭ adresat cu memorande către guvernul austriac.

Eĭ fac maĭ multe propunerĭ, dintre care principala e, că guvernul la încheerea contractuluĭ cu Societatea de navigație pe Dunăre să-și asigure înriurire asupra fixă ĭĭ tarifelor de cereale. Să se ieftinească operațiunile în docurĭ. Un alt proiect pretinde, că morile carĭ prefac grîul maghiar, să primească refacțiĭ marĭ, pe de altă parte să se reducă tarifele la făină în apropierea morilor austriace.

Acestea sunt în esență mijloacele propuse de ceĭ interesațĭ în Austria.

CRONICA AGRICOLĂ

Administrațiunea Caseĭ școalelor a luat măsurĭ să întrebuințeze acum pe ceĭ doĭ învățătorĭ, carĭ aŭ fost trimișĭ în Bosnia pentru a învăța *industria prunelor*, care este așa de dezvoltată în țară.

Amîndoĭ vor fi trimeșĭ ca învățătorĭ ambulanțĭ prin regiunile unde se găsesc livezĭ de prunĭ, ca să arate țăranilor cum trebue făcută cultura prunilor, carĭ sunt cele maĭ bune pentru uscat, cum se face uscarea prunelor și ambalagiul lor, cum se construesc cuptoarele sistematice pentru uscat prunele, cum se face magiunul din prune, în sfîrșit să le dea toate instrucțiunile necesare acesteĭ industrĭĭ, de care țăranĭĭ aŭ adese orĭ puține cunoștințe.

Unul dintre învățătorĭĭ aceștia va vizita județele Buzăŭ, Prahova și R.-Sărat, iar cel l'alt județele Muscel, Argeș și Dîmbovița.

Inițiativa Caseĭ școalelor în această direcțfune este, după cum se poate vedea, de cea maĭ mare însemnătate pentru dezvoltarea industrieĭ prunelor uscate în țară.

In alte țărĭ se știe că această industrie formează o bogăție principală.

***

Ministerul de domeniĭ a trimis o circulară tuturor prefecților prin care ĭĭ invită ca imediat după apariția insectelor vătămătoare semănăturilor, să raporteze detaliat ministeruluĭ următoarele puncte: care e felul semănăturilor atacate, care e introducerea lor, de cît timp s'a ivit acele insecte și care ar fi pagubele ce le-ar pricinui.

In acelaș timp, spre a fi diagnosticat, să înainteze probe din acele insecte, în următoarele condițiunĭ: fluturiĭ și gîndacĭĭ vor trebui să fie înaintați în cutiĭ perforate cu acul și conținînd iarba necesarp hraneĭ acelor insecte. Viermĭĭ și omizile vor fi pușĭ în eprubete cu spirt denaturat, bine astupate.

***

O mare parte din elevĭĭ școaleĭ superioare de silvicultură de la Bucureștĭ aŭ făcut în sărbătorĭ o excursiune științifică în localitatea Ciupercenĭ din județul Dolj, unde s'aŭ făcut plantațiunĭ de salcîmĭ pe o întindere de 5000 hectare.

Aceste plantațiunĭ sunt făcute în scop de a fixa nisipurile mișcătoare carĭ la suflarea vînturuluĭ eraŭ ridicate și depuse pe terenurile arabile.

Anul acesta s'a început tăerea uneĭ părțĭ din plantațiunĭ și anume partea cea maĭ veche. Lemnele tăieate sunt vîndute parte pentru foc parte pentru construcțiunĭ.

In timpul din urmă lemnul de salcîm e foarte căutat pentru construirea mobilelor și maĭ alea pentru construirea automobilelor. Vom reveni cu un articol special asupra plantațiilor de salcîm carĭ în toată Romînia sunt făcute pe o întidere de 25.000 hectare.

***

In urma nouluĭ apel lansat de Societatea Agrară, apel prin care s'a fixat definitiv pentru data de 23 Maiŭ a. c., deschiderea Expozițiuneĭ, adeziunile aŭ început a sosi în mare număr, așa ce se prevede o afluență considerabilă de expozanțĭ.

***

Industria casnică și industriile agricole maĭ cu seamă pe lîngă agri-

cultură aŭ început deja a trimite produsele lor. Din Muscel maĭ mulţĭ expozanţĭ aŭ venit la Bucureştĭ pentru a lua înţelegere cu Delegaţiunea Expoziţiuneĭ în privinţa Expoziţieĭ.

***

Vinurile vor fi de asemenea bine reprezintate şi un mare număr de vinicultorĭ din ceĭ maĭ renumiţĭ, şi aŭ trimis adeziunile, uniĭ chiar produsele lor.

***

Maĭ mulţĭ marĭ exploatatorĭ agricolĭ şi-aŭ rezervat terenurĭ în expoziţie pentru a'şĭ construi pavilioane propriĭ saŭ ferme şi instalaţiunĭ reduse ale exploatărilor ce fac.

Ast-fel putem cita de dd. Burbure de Wesembeck, Cantacuzino Paşcanu etc. etc.

***

Lucrările de amenagiare continuă cu mare activitate. Plantaţiunea terenuluĭ expoziţieĭ va fi prefăcută într'o splendidă grădină cu parcurĭ şi peluze artistice a fost încredinţată celor doĭ maĭ marĭ horticultorĭ dd. Rotthan şi Saier.

DIVERSE

Rugăm călduros pe onoratele persoane care doresc a se abona la Revista noastră «Agrarul», să ne înconoştiinţeze de aceasta printr'o simplă carte postală, rămînînd ca preţul abonamentuluĭ să ni să trimită, fie odată cu cererea, fie maĭ tîrziŭ.

Solicităm a ni se scrie adresa pe cît maĭ exact.

***

EXPOSIŢIUNEA

Se va deschide irevocabil la 23 Maĭ 1904

LOTERIA

Expoziţieĭ Societ. Agricare din Bucureştĭ

Biletele de loterie se găsesc de vînzare aci, şi în Bucureştĭ: la Casieria Centrală a Ministeruluĭ de Finance, la Administraţia Financiară de Ilfov; la d-niĭ Kogălniceanu şi Emmanuel (reprezentanţĭ generalĭ aĭ Soc. de Asigurare «Naţionala», str. Doamneĭ 12 (parter), la Banca Agricolă, la Bon Goût, Sigmund Pragher şi Soc. «Avîntul» (sub Hotel de France), Hala de publicitate «L'Indépendance» şi la diferiţĭ debitanţĭ de tutun.

In provinciĭ: la toate Administraţiile Financiare, Sucursalele Băncilor Agricole, Restaurantele C. F. R., precum şi la diferiţĭ debitanţĭ de tutun.

Biletele, pe lîngă că daŭ drept persoanelor la 5 intrărĭ în expoziţie, la diferite avantage specificate în ele, aŭ şi şansa de cîştiga unul din loturile de

20.000, 5.000, 3.000 leĭ, etc.

Biletele carĭ nu aŭ cîştigat la întîia tragere, vor participa şi la a doua tragere care va avea loc irevocabil la 20 Septembre 1904.

***

A apărut „Revista Expoziţiuneĭ“ No. 2 cu un bogat sumar avînd şi ilustraţiunĭ admirabile în text.

Revista cuprinde informaţiunile cele maĭ precise asupra mersuluĭ Expoziţiuneĭ şi asupra tuturor proectelor în legătură cu lucrările necesare pentru Expoziţiune. Revista maĭ cuprinde şi lista a desenilor sosite pănă acum din întreaga ţară precum şi produsele ce se vor depune de către aderenţĭ. Revista se împarte gratuit; a se adresa d-luĭ Vasile M. Kogălniceanu Bucureştĭ Aleea Vasiliu (Isvor).

***

Ordonanţă pentru cîni

Iată ordonanţa pe care a afişat'o primăria Capitaleĭ, relativ la cînĭ:

«Toate persoanele carĭ aŭ cînĭ, sunt obligate a-şĭ procura de la primărie cîte o medalie pentru fie care cine, purtînd un număr de înregistrare pentru recunoaşterea proprietaruluĭ cineluĭ.

Medalia va fi de alamă şi se va libera cu începere de la 1 — 15 Aprilie, după o cerere a proprietaruluĭ, adresată serviciuluĭ casieriеĭ, în schimbul costuluĭ de 50 banĭ şi se va atîrna de zgarda cînilor. Medalia va fi valabilă pănă la 1 Aprilie anul 1905, cînd se va preschimba.

Se vor elibera medaliĭ gratuit pentru cîte un ciine de fie-care curte în ocoalele III şi IV.

Cînĭ carĭ se vor găsi liberĭ pe strade şi locurĭ publice, fără medalia liberată în condiţiunile de maĭ sus, vor fi consideraţĭ ca vagabonzĭ şi fără stăpînĭ, cu începere de la 15 Aprilie viitor şi vor fi exterminaţĭ».

***

Localul Hugo unde se va înfiinţa pe tot timpul Expoziţiuneĭ un splendid restaurant cu berărie (bere Luther) şi muzică a fost luat în întreprindere de cunoscutul restaurator d-l Mitică Georgescu.

***

Societatea Tramwayelor apreciind însemnătatea Expoziţiuneĭ construeşte o porţiune de linie prin aleea Kogălniceanu care va lega linia Capul Poduluĭ-Bufet cu una din porţile Expoziţiuneĭ.

***

Delegaţiunea Expoziţiuneĭ compusă din dd. S. Şomănescu, N. Negri şi N. St. Cesianu, împreună cu d-l Inginer V. Toroceanu, lucrează în permanenţă.

Actualmente se lucrează la elaborarea regulamentelor expoziţiunilor speciale de vite, fructe, legume, păsărĭ şi a produselor lăptăriеĭ.

***

Cu începere de la 1 Aprilie 1904, s'aŭ creiat în direcţiunea generală a Creditului Agricol şi a Băncilor Populare patru locurĭ de controlorĭ aĭ Băncilor populare.

Candidaţiĭ acestor posturĭ sunt încunoştiinţaţĭ ca locurile sunt puse la un concurs.

Acest concurs se va ţine în ziua de 15 Aprilie 1904 şi se va cere candidaţilor să cunoască comptabilitatea, legea băncilor populare, legea şi regulamentul Creditului Agricol, statutele tip şi toate instrucţiuni e întocmite de Casa centrală, legea de urmărire şi dispoziţiunile cu titlul VIII, secţia 7 şi titlul IX, capitolul I (despre cambiĭ) din codul comercial.

Ceĭ ce aŭ prezintat deja petiţiĭ direcţiuneĭ generale, sunt consideraţĭ ca înşişĭ, eĭ pot să ceară ca să li se pună la dispoziţie documentele trebuincioase.

Concurenţiĭ vor trebui să poseadă licenţa în drept saŭ diploma şcoaleĭ de comerţ gradul II.

***

Ministerul de domeniĭ se ocupă actualmente cu întocmirea uneĭ statisticĭ a tuturor lucrătorilor agricolĭ din ţară pe diferite naţionalităţĭ.

***

In Bucureştĭ lintea se vinde cu 60 banĭ chilogramul.

Intr'o baniţă fiind 20 chilograme costă 12 leĭ, şi prin urmare o chilă care are 20 banitĭ, costă 140 leĭ.

***

Se ştie că Angiia este ţara tradiţieĭ, prin excelenţă. In numele acesteĭ tradiţiĭ, Regatul-Unit refuzase pănă în prezent du a adopta sistemul metric şi persista a întrebuinţa sistemul său complicat şi învechit, de măsurĭ şi greutăţĭ.

Or, sub presiunea coloniilor sale, Australia India, între altele — carĭ ameninţaŭ a se ralia din propria lor iniţiativă la sistemul zecimal francez dacă metropola ar refuza — Anglia este pe dunct de a ceda.

Un proect de lege tinzînd la adoptarea sistemuluĭ metric a fost depus, şi o comisiune parlamentară a fost numită pentru a-l examina. Numeroase petiţiunĭ circulă în favoarea acestuĭ proect şi este probabil că opinia publică va triumfa asupra ultimelor împotriviri ale lorzilor tradiţionalişti.

***

D-l L. Colescu, şeful serviciuluĭ statisticeĭ de pe lîngă Ministerul Domeniilor, prepară o lucrare analitică asupra datelor statistice ale ancheteĭ industriale deja publicate.

Această lucrare e destinată să facă maĭ explicite şi maĭ lesne de înţeles, datele în chestiune; ea va fi tipărită pe cheltuiala ministeruluĭ.

***

Ministerul de finance a decis ca serviciul statisticeĭ de la acest minister, să publice la fie-care 3 lunĭ

statistica comerţuluĭ nostru de import şi de export; până în prezent această publicaţiune nu se făcea de cât odată pe an.

Aceasta dispoziţiune va fi de un mare folos comercianţilor noştri, cu atit maĭ mult cu cit în Germania, statisticile de asemenea natură sunt publicate în fie-care lună.

***

Cele treĭ state riverane ale Prutuluĭ, Rusia, Austro-Ungaria şi Romînia aŭ decis să contribue şi în acest an, fie-care cu cite 25.000 leĭ pentru lucrările de regulare a albieĭ acestuĭ riŭ.

***

Consiliul inspectoriior silvicĭ a terminat discuţiunea asupra regulamentuluĭ atribuţiunilor corpuluĭ silvic şi a exploatăriĭ pădurilor statuluĭ. Asupra acestuĭ din urmă punct, s'aŭ luat dispoziţiunĭ pentru a se asigura într'un mod maĭ eficace regenerarea pădurilor tăete.

O comisiune a fost aleasă din sinul consiliuluĭ, pentru a redacta un proect de regulament conform principiilor stabilite. Consiliul s'a întrunit din noŭ la 22 Martie pentru a examina acest proect şi a-l da aprobarea definitivă.

***

Se ştie că negocierile relative la tratatul de comerţ germano-italian s'aŭ terminat şi ambele părţi aŭ convenit ca noul tratat să fie publicat îndată ce vor permite negocierile în curs între Italia şi alte puteri pentru tratate similare.

Italia este mulţumită de acest rezultat, de care disperase un moment, iar credinţa generală este că el constitue un mare succes la activul diplomaţieĭ italiene. Se dădea o foarte mare importanţă înţelegeriĭ comerciale cu Germania, de oare-ce această înţelegere va avea o influenţă considerabilă asupra aranjamentelor ce urmează a se stabili cu cele-l'alte naţiunĭ, carĭ de sigur se vor arăta mult maĭ conciliante, acum cînd Italia nu maĭ este ameninţată de un răsboiŭ vamal cu principalul eĭ aliat politic. Se speră că tratatele de comerţ cu Austria şi Elveţia nu vor maĭ prezenta nicĭ o dificultate şi se asigură că chiar dacă negocierile cu Austria nu ar da nicĭ un rezultat, războiul vamal între cele două ţărĭ nu va maĭ avea nicĭ o influenţă asupra situaţiunĭĭ economice a Italieĭ, acum cînd debuşeurile germane îĭ sunt deschise.

***

Ministerul domeniilor a decis ca pe viitor, tăerile de ameliorăţiune ce se vor face în pădurile statuluĭ, să nu se maĭ efectueze de cît în urma unuĭ studiŭ prealabil asupra întregului masiv forestier în care tăerile în chestiune vor urma să aibă loc. Sistemul practicat până acum, a fost recunoscut defectuos şi vătămător pădurilor.

Studiile prealabile vor fi făcute de sub-inspectoriĭ silvicĭ şi verificate de şefiĭ de regiunĭ. Ele vor fi trimise ministeruluĭ domeniilor la 1 Septembrie a fie căruĭ an.

***

Ministerul domeniilor a adus din Ungaria 122 lucrătorĭ specialĭ pentru confecţionarea traverselor de fag necesare căilor ferate.

Aceştĭ lucrătorĭ aŭ început deja lucrul în pădurea Lucacestĭ (Bacăŭ).

***

S'aŭ supus regimuluĭ silvic, pe baza art. 11 din codul silvic, 25 pădurĭ particulare din judeţul Vîlcea, conform specificăriĭ din «Monitorul Oficial» No. 263 din 20 Februarie (4 Martie) 1904.

***

La ministerul de domeniĭ s'a întrunit comisia pentru cercetarea lucrărilor şi titlurilor candidaţilor la catedra de botanică de pe lîngă şcoala de agricultură de la Herăstrăŭ şi a verificat titlurile candidaţilor.

In urmă comisia a discutat caracterul acesteĭ catedre, şi anume dacă ea are saŭ nu un caracter agricol.

După noul regulament al numirilor profesorilor şi conferenţiarilor la şcoalele de la Brăneştĭ şi Herăstrăŭ, în cazul cînd catedra e agricolă se va numi un candidat care a absolvit cursurile uneĭ şcoale de agricultură iar în caz contrariŭ va putea fi numit un candidat care posedă licenţa saŭ doctoratul în ştiinţele naturale.

Discuţia asupra acesteĭ cestiunĭ n'a fost terminată iar comisia se va întruni din noŭ spre a termina discuţia asupra acesteĭ chestiĭ şi a recomanda în urmă pe unul din candidaţĭ ca profesor la această catedră.

***

Prin decretul regal No. 835 din 8 Martie 1904, după propunerea făcută de d. ministru secretar de stat la departamentul agricultureĭ, industrieĭ, comerciuluĭ şi domeniilor prin raportul No. 14.709 din 5 Martie 1904, s'a acordat societăţeĭ anonime din Londra «The Putna Forests and Sawmills Company Limited» autorizarea cerută de a înfiinţa în Romînia un sediŭ secundar, cu reşedinţa la Focşanĭ, avînd ca reprezentant general pentru Romînia pe d. Knud Frederik Knudsen.

Pădurea Tatomir

Se află de vînzare lemne de foc şi cherestele carĭ se vînd cu stînjenul, cu mia de kgr. şi cu metrul cub.

Depărtarea este de 33 kilom. de Bucureştĭ, pe şoseaua Fierbinţilor la comuna Greci-Grădiştе, cătunul Greci-de-sus, judeţul Ilfov, la proprietarul moşieĭ unde se află depozitate lemnele, saŭ în Bucureştĭ, strada Ţăranilor No. 152.

Preţurĭ şi condiţiunĭ avantagioase.

Sosirĭ, predărĭ şi vînzărĭ de cereale (în comision) în ziua de 25/4

OPERAŢIUNI		Grîŭ	Porumb	Orz	Ovăs	Secară	Meiŭ	Rapiţă	Fasole şi mazăre	Sem. de in	Total
		Tone	Tone	Tone	Tone	Tone	Tone	Tone	Tone	Tone	Tone
Sosirĭ	Brăila . . .	80	100	90							270
	Galaţĭ . . .	70			20						90
Predărĭ	Brăila . . .										
	Galaţĭ . . .										
Sosirĭ în port Brăila		190	830	100	430				10		1560
Vînzări în comision	de pe linie										
	din silozurĭ										
	din şlep										

		Numărul	Capacitatea
Silozurĭ disponibile pentru ziua de 26/4	La Brăila	79	8093 tone
	La Galaţĭ	173	15345 „

Depozite în silozurĭ în ziua de 25/4

Felul cerealelor	Brăila Tone	Galaţĭ Tone
Grîŭ	3268	2928
Porumb	4438	801
Orz	4290	3785
Ovăs	2344	324
Secară	262	—
Meiŭ	—	—
Rapiţă	—	—
Fasole şi mazăre	—	—
Sămînţă de in	—	—
Total	14602	7838

Navluri: Londra Sch. P. Sch. P., Anvers 6,06,00 7,00,00, Roterdam — —

PIAŢA NOASTRA

Ştirile din străinătate astă-zi lipsesc piaţa noastră e calmă

Copie după Buletinul Oficial No. 40 al Burseï Brăila

VÎNZĂTOR	CUMPĂRĂTOR	Felul mărfeï	Hect.	Vag.	Greut. unuï Hectol. în Kgr.	Preţul pe hect	Preţul pe 0/0 k.	Cor. %	Observaţiunï
Opreanu & Păsculescu	L. et M. Feitler	ovăz		1	44		9 65		vagon
„	Max Wolf	orz		1	54		8 25		„
„	Zerman et Branco	porumb		1	75		9 35		„
„	„	„		1	77		9 40		„
„	L. et M. Feitler	ovăz		6	45		9 70		„
Bellu et Sassu	„	„		1	45		9 70		„
„	Filip Rosenfeld	orz		1	57		8 30		„
„	H. Cohen	porumb		14 1/2	78		9 50		magazie
Sigmund Svarz	L. & M. Feitler	ovăz		1	41		9 25		vagon
Grigore N. Ciceï	Fraţi Galiaţato	grîu		1	74 500		14		„
„	L. & M. Feitler	ovăz		1	44 500		9 70		„
„	S. Hertz	porumb		1	76		9 60		„
„	H. Cohen	„		2	75		9 50		„
„	Valer Frères	orz		4	56 500		8 42 1/2		magazie
„	„	„		3	56		8 40		vagon
Georgel Perlea et Co.	L. & M. Feitler	porumb		11/2	75		9 60		„
„	Gustav Meyer	por. port		1	78		11		„
„	Baertal et Levy	orz		2 1/2	64		8 80		„
„	L. & M. Feitler	ovăz		1 1/2	45		8 70		„
G. Drapaniotis	Violato et Valeriano	grîu		30	79 600		15 45	1	magazie
Nestor Fillote	S. J. Aghent	„		2	77		13 85		vagon
„	Fraţi Galiaţatos	„		1	76		13 50		„
„	Morgensten et Co.	ovăz		1	44		8 30		„
Nestor Filote	Ellman et Hailperni	cincunt		1	80		10 75		vagon
„	„	corcitur		1	79		10 25		„
G. Garbi	Ernesto Gussoni	porumb		6	80		10		„
J. Gottlieb	Zarman & Braco	„		1	76		9 40		„
P. A. Iconomu	Gustav Meier	„		1	77		10		„
„	„	por. port		1	80		10 75	8	„
Jisdor Gropper	G, Mavrdcbefalo	ovăs		5			9 50		doc. sil.
Theodorescu et Co.	Ernesto Gussoni	„		1	43		9 75		vagon
I. Ekştein	S. Reischenfeld	ligova		1	44		10 80		„
„	„	„		2	40		10 50		„
„	Morgenstern et Co.	„		1	48		11		„
„	Morgenstern et Co.	ovăs		2	44		9 30		magasie
A. Steinbrüch	Zerman et Braco	porumb		1	76		9 40		vagon
„	Tilip Rosenfeld	„		6	79		11 50		„
J. et S. P. Mavroiani	„	cincant		2	79		11		„
M. Teodorothos	S. J. Agent	grîu		1	77		10	8	„
Th. Mendl	L. Mendl et Co.	orz	716		58 200		8 65		şlep

N. B. Din eroare operaţia de la 10 cor. S. & El. Focşăncanu la Viol. & Valeria no 1 vag grîu greut. 75,600 cu preţul de leï 14.30 0/0 kgr. se rectifică cu leï 14.35 0/0 kgr.

Cotaţiunile Americeï pe ziua de 23 Aprilie 1904

	Grîu New-York		Porumb Chicago	
	Erï	Azï	Erï	Azï
Disponibil	105 —	104 —	— —	— —
Maiu	90 1/2	79 3/8	48 —	47 1/4
Julie	88 7/8	88 —	48 1/8	47 3/4

SEMINŢERIA P. HÜTTIG, VIENA

REPREZENTAŢI PRIN

MISLIN & RAMPACH Strada Sf. Voevozï, 5 BUCUREŞTI

SUB PATRONAGIUL SOCIETAŢEI AGRARE

Mostre şi seminţe sunt expuse la sediul Societăţeï unde primim şi comande.

Recomandăm seminţele noastre de elită: **Sfecla furageră, Luzerna, Raigras, In de Riga, Colza de primăvară, Soja, etc. etc.**

— Catalogul se trimite la cerere franco —

Atragem atenţia d-lor agricultorï asupra aparatelor noastre perfecţionate de uscat prune, sistem Val Wass.

D-lor Membrii Societăţeï Agrare se fac preţurï de preferinţă.

ANUNCIU

Se publică spre cunoştinţa generală, că în ziua de 26 Aprilie 1904 orele 10 a. m. se va ţine licitaţiune cu oferte scrise şi sigilate în localul Ministeruluï Agricultureï, Industrieï, Comerţuluï şi Domeniilor (Direcţiunea agricultureï) pentru închirierea Bufetuluï şi Pavilionuluï de muzică, construite de Stat la Soseaua Kiseleff din grădina Mogoşoaia, pe termen de 5 (cinci) anï cu începere de la 1 Aprilie 1905 şi până la 31 Martie 1910.

Închirierea menţionatuluï Bufet şi Pavilion se face cu condiţiunile următoare:

I) Antreprenorul e dator, să mobileze complect şi cu mobilier curat şi de bună calitate, atît sălile şi terasele cît gi camerile separate, ast-fel după cum se cere pentru un bufet de prima clasă, de a-l înzestră cu tot serviciul necesar de bucătărie, sufragerie şi bufet precum şi de a aşeza în aleele din faţa localuluï bănci, mese şi scaune necesare publiculuï.

II) In tot timpul de la 1 Maiu până la 31 Octombrie al anuluï antreprenorul va avea angajată o orccestră bună, care va cînta în pavilionul de muzică de lîngă bufet, în orele ce se vor fixa ulterior prin comună înţelegere între el şi Minister Ministerul îşi rezervă dreptul însă, ca în pavilionul de muzică, să se permită a cînta şi alte orchestre saŭ muzicï militare cu obligaţiunea pentru antreprenor, ca în timpul cît pavilionul va fi ocupat de o orchestră saŭ muzică streină, orchestra sa să cînte în estrada bufetuluï saŭ în faţa luï.

III) Antreprenorul va plăti Primărieï Capitaleï taxa fixată pentru iluminatul actual precum şi pentru orï-ce alte taxe de iluminat s'ar înfiinţa, de asemenea va plăti şi taxa pentru apă, ce i se va da de comună. El este de asemenea dator a instala şi ilumira cu cheltuiala sa un număr îndestulător de felinare pentru luminarea părţilor de loc din faţă şi jurul bufetuluï, unde vor fi aşezate mesele pentru consumaţie. Aceste felinare vor fi aşezate la înălţimea de 2 m. şi jumătate de la pămînţ şi în punctele ce se vor determina de antreprener în înţelegere cu şeful grădinelor publice.

VI). Bufetul va fi deschis în tot cursul anuluï şi în timpul toate sezoanele anuluï, numaï până la orele prevăzute de regulamentele poliţieneşti. In caz de contravenire la această obligaţiune, antreprenorul va fi avertizat de Minister şi amendat cu de la 100—500 leï pentru fie-care caz în parte. Amenda se va încasa după cum va găsi cu cale Ministerul, adică fie din garanţia definitivă fie din ore-ce altă avere a antreprenoruluï în aplicarea legiï de urmărire.

Dacă după avertizări şi amendări, antreprenorul va continua, să ţină bufetul deschis după orele din noapte prevăzute de regulamentele poliţieneşti Ministerul are singur facultatea de a resilia contractul fără somaţiune saŭ judecată, încunoştinţînd însă despre aceasta pe antreprenor cu una lună înainte de Sf. George saŭ Sf. Dumitru.

V) Antreprenorul nu va putea întinde rufe şi aşeza lemne saŭ alte materiale în faţa saŭ în jurul bufetuluï, şi numaï în curtea saŭ dosul luï.

In această curte din dosul bufetuluï are dreptul a ţine una saŭ două vacï cu lapte; ele vor fi însă tot-d'a-una legate şi orï-ce stricăciunï vor aduce plantaţiunilor şi constatate de agenţii Ministeruluï, vor fi imediat plătite conform estimaţiuneï, ce se va face; la dimpotrivă aceste daune se vor reţine din garanţie.

CI) Bufetul va fi aprovizionat cu articole de consumaţiune de cea maï bună calitate.

VII) Ministerul îşi rezervă dreptul de a face orï-ce reparaţiunï marï şi micï şi orï-ce transformărï pe dinăuntrul saŭ din afară imouiluluï închiriat şi antreprenorul este cste dator să le sufere fără a putea pretinde vre-o desdaunare saŭ scădere de chirie.

VIII) Plata chirieï se va face în două rate egale la 1 Martie şi la 1 Septembrie al fie-căruï an. Taxele prescrise de legea timbruluï şi înregistrăriï sunt în sarcina antreprenoruluï.

IX) Condiţiunile generale de închiriere publicate în Monitorul Oficial No. 143 din 26 Septembrie 1899 sunt obligatoriï la această închiriere, întru

cit nu vor fi contrariu celor mai sus stipulate şi vor face parte din condiţiunile contractului acestei închirieri.

Pentru a fi admişi la licitaţiune, concurenţii trebue să depună odată cu oferta şi o garanţie provizorie de 2.500 lei, în numerar saŭ în efecte publice garantate de Stat şi să se conformeze dispoziţiunilor art. 72—83 din legea comptabilităţii generale a Statului, publicată în Monitorul Oficial No. 283 din 21 Martie 1603, al căror cuprins textual il vor găsi afişat în sala de licitaţiune.

In termen de 10 zile de la comunicarea aprobăreĭ rezultatului licitaţiuneĭ, adjudecătorul trebue să depună recepisa de consemnarea garanţieĭ definitivă de natura celeĭ provisorie, egală cu jumătatea arendeĭ anuale şi să plătească taxele prescrise de legea timbrului şi înregistrăreĭ, pentru a se putea aviza la încheerea contractului şi la punerea sa în posesiunea bunului arendat, pentru termenul periodului de arendare sus indicat.

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Lei 3

A se adresa administraţieĭ

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI

A apărut:

Manualul de viticultură

de *V. S. Brezeanu*, şeful serviciului agronomic şi director al «Revisteĭ Viticole», se află de vînzare la librăriile: Socecu & C-nie, Leon Alcalay, Bucureşti; Th Codreanu, Focşani şi I. Georgescu, Odobeşti; precum şi la Administraţia «Revisteĭ Viticole.

Preţul uneĭ broşurĭ este de 3 leĭ

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în Bucureşti, fundătura Mărcuţeĭ 22, în întindere de 11 pogoane vie şi 1 pogon fineaţă, avînd şi o casă de locuit şi un linŭ

A se adresa strada L. Catargi 17.

De vînzare 70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

De vînzare Una presă mare pentru fîn, paie etc., sistem Clayton, — aproape nouă — A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victorieĭ 55.

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoşi prăsiţi în ţară, buni reproductorĭ pe preţul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca.

De vînzare Vin negru de GREVIŢA vechiŭ de 15 ani, 40 decalitri. A se adresa la doamna Otetelişanu, strada Lascăr Catargi No. 17.

MINISTERUL DE INTERNE

Direcţiunea Generală a Serviciului Sanitar

BULETIN

De mersul epizootiilor aniimalelor domestice în Romînia în cursul luneĭ Ianuarie 1904

In tot teritoriul Regatului nu există pestă-bovină de la 1886

MALADII	DISTRICTE	No. comunelor	No. Curţilor	SPEŢA	Bolnave vechi	Bolnave noui	Total	Moarte	Ucise	Vindecate	Rămase bolnave	OBSERVAŢII
Febra aftoasă	*Botoşani* .	7	32	Bou	610	1058	1668	—	—	1380	288	
„	*Covurluĭ* .	3	28	„	87	310	397	6	—	204	187	
„	*Dorohoiŭ* .	8	128	„	705	2123	2828	59	—	2349	420	
„	*Iaşi*	21	257	„	449	1865	2314	—	—	1741	573	
„	*Tulcea* . .	4	115	„	28	761	789	—	—	429	360	
„	*Tutova* . .	2	31	„	12	127	139	—	—	92	47	
„	*Vasluĭ* . .	3	92	„	230	382	612	—	—	359	260	
„	*Vlaşca* . .	1	1	„	—	50	50	—	—	—	50	
	8	49	693	„	2121	6676	8797	65	—	6547	2185	
Vărsatul	*Argeş* . . .	1	1	Oaie	—	109	109	—	—	109	—	
„	*Botoşani* . .	2	2	„	529	834	1363	34	—	752	577	
„	*Constanţa* .	2	2	„	378	16	394	19	—	356	19	
„	*Buzăŭ.* . .	1	1	„	—	75	75	—	—	58	17	
„	*Covurluiŭ* .	5	100	„	1491	127	1618	148	—	1,14	56	
„	*Dolj* . . .	1	1	„	20	5	25	1	—	24	—	
„	*Dorohoiŭ* .	3	3		—	411	411	193	—	129	89	
„	*Iaşi* . . .	7	10	„	125	1157	1282	48	—	699	535	
„	*Ialomiţa* .	3	13	„	96	—	96	2	—	94	—	
„	*Ilfov* . . .	3	4	„	534	118	625	—	—	622	30	
„	*Dimboviţa* .	1	1	„	43	—	43	—	—	—	43	
„	*Prahova* . .	2	17	„	37	108	145	10	—	53	82	
„	*Romanaţi* .	1	1	„	5	4	9	1	—	8	—	
„	*Roman* . .	1	2	„	4	10	14	3	—	11	—	
„	*Telcorman* .	1	1	„	34	12	46	1	—	41	4	
„	*Tecucĭ* . . .	2	6	„	20	758	778	6	—	666	106	
„	*R.-Sărat* .	3	12	„	—	73	73	6	—	47	20	
„	*Vasluĭ* . .	2	3	„	48	139	187	29	—	158	—	
	18	41	184	„	3364	3946	7320	501	—	5241	1578	
Brâncă infecţioasă	*Argeş* . . .	1	1	Porc	—	46	46	13	26	7	—	
	Ialomiţa .	1	1	„	—	10	10	7	—	3	—	
„	*Dolj* . . .	1	1	„	1	—	1	—	—	1	—	
„	*Botoşani* .	1	1	„	—	23	23	16	—	7	—	
	4	4	4	„	1	79	80	36	26	18	—	
Antrax	*Roman* . .	1	1	Cal	—	4	4	4	—	—	—	
„	*Brăila* . .	1	1	„	—	1	1	1	—	—	—	
„	„	1	1	Bou	—	7	7	7	—	—	—	
	3	3	3	„	—	12	12	12	—	—	—	
Rie	*Vîlcea.* .	1	5	Oĭ	—	15	15	—	1	9	4	
Turbare	*Neamţu* . .	1	1	Căine	—	1	1	—	1	—	—	
„	*Brăila* . .	1	1	„	—	3	3	—	3	—	—	
„	*Ilfov* . . .	1	3	„	—	5	5	5	—	—	—	
„	*Dolj* . . .	1	1	„	—	1	1	—	1	—	—	
„	*Tutova* . .	1	1	„	—	1	1	—	1	—	—	
„	*Roman* . .	1	1	„	—	2	2	1	1	—	—	
„	*Buzăŭ.* . .	1	1	Boŭ	—	2	2	—	2	—	—	
	7	7	9	—	—	15	15	6	9	—	—	
Pneumonia infecţiósă	*Argeş* . . .	1	1	Porc	—	25	25	7	6	—	12	
Febra tifoidă	*Dolj* . . .	1	1	Caĭ	—	1	1	1	—	—	—	
„	*Ialomiţă.* .	1	1	„	—	4	4	—	—	—	4	
	2	2	2	„	—	5	5	1	—	—	4	
Pneumoenteriŭa infecţioasă	*Romanaţi* .	1	1	Porc	—	13	13	9	4	—	—	
	Gorj . . .	1	1	„	—	5	5	3	2	—	—	
	2	2	2	„	—	18	18	12	6	—	—	
Răpciugă	*Tecuciŭ* . .	1	1	Cal	—	2	2	—	2	—	—	
„	*Botoşani.* .	1	1	„	—	7	7	—	7	—	—	
„	*Mehedinţi* .	1	1	„	—	4	3	—	4	—	—	
„	*Constanţa* .	5	12	„	—	28	28	—	28	—	—	
„	*Tutova* . .	1	1	„	—	13	13	—	13	—	—	
„	*Ilfov* . . .	1	2	„	—	5	5	—	5	—	—	
„	*Romanaţi* .	1	1	„	—	1	1	—	1	—	—	
„	*R.-Sărat* .	1	1	„	—	2	2	—	2	—	—	
„	*Tulcea* . .	1	1	„	—	1	1	—	1	—	—	
„	*Dorohoiŭ* .	1	1	„	—	1	1	—	1	—	—	
„	*Dimboviţa* .	1	1	„	—	1	1	—	1	—	—	
„	*Dolj* . . .	1	1	„	—	1	1	—	1	—	—	
	12	16	24	„	—	66	66	—	66	—	—	

Cazurile noui sunt prin inoculaţie
(Les nouveaux cas sont par inoculation)

RUZICKA, ELIAS & TAUBES

17, Smîrdan BUCUREȘTI, 17 Smîrdan

REPRESENTANTI GENERALI AI

SOCIETAȚII DE PETROL ROMAN — FABRICA LA PLOPENI

ULEI MINERAL **Agricol, Prima, Extra, Regal, Cilindre ● ● ●**

REPRESENTANȚI GENERALI A

PRIMEI FABRICI ROMANE SISTEMATICE DE BRICHETE **„VULCAN“**

BRICHETE VULCAN

— TONA 35 LEI ADUSE LA DOMICILIU —

BIUROU CENTRAL DE LA PRIMA FABRICĂ DE PRODUSE CHIMICE

„COTROCENI“ **Fabrica de Săpunuri, Ceară de parchete, diferite unsori de hamuri, de trăsuri, unsori consistente**

EXPLOATATIUNE PROPRIE DE

ȚIȚEI La BUȘTENARI Districtul Prahova ● **Transport cu Cisterne proprii ● ● până la domiciliu ● ●**

Telefon No. 479 — **Telegrame: NAFTA**

RUZICKA, ELIAS & TAUBES

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ❖ GALAȚI ❖ BRALA ❖ CONSTANȚA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OȚEL

Cu 1, 2, 3 și 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde

— Cu și fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oțel, în 2 și 3 părți

Mașini de semănat în lat

Construcția perfecționată, 3,76 m. lățime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Mașini de semănat în rînduri

Renumita „BEROLINA“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă și economică în distribuirea semințeĭ

Batoze de bătut porumbul cu aburi, și cu mîna simple și duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mina

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşinişti'or, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUA Ş TREI ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 2 MAIU 1903

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 73.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea uneĭ* comisiuni de supraveghere, *compusă din d-niĭ*:
Sava Șomănescu, Nicu Negri *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-niĭ:
C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
V. M. Kogălniceanu

Colaboratoriĭ revisteĭ sunt d-niĭ:
I. Atanasiu, Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, C. A. Berendey, Gh. Cristodorescu, L. Colescu, Dr. Creangă, I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, M. Hîrsu, Dr. Hepites, Dr. C. Istrati, V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, V. S. Moga, Val Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe, G. N. Nicoleanu, Ion Peană, P. Popescu-Daia, N. O. Popovicĭ-Lupa, Dim. Popescu, Gh. Ppescu, Dr. Paul Riegler, V. I. Radu, F. Robin, D. R. Rusescu, D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Noic. Stahie, I. Țarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.
Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SOCIETATEA AGRARĂ
A
MARILOR PROPRIETARI DIN ROMÎNIA

EXPOZIȚIUNEA
GENERALA: AGRICOLA, INDUSTRIALA, MINIERA
ȘI
TÎRGUL DE VITE

Se vor deschide în luna

Maĭ 1904

Doritoriĭ de a participa la Expozițiune se vor adresa, pentru ori-ce informațiuni, la sediul Societățeĭ, Calea Victorieĭ 55.
Pentru publicitate și anunțurĭ a se adresa Societățeĭ Agrare:
BIUROUL DE PUBLICITATE, Calea Victorieĭ 55, București.

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societățeĭ, Str. Doamneĭ 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum și valorĭ. Asigură asupra vieței omuluĭ în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogâlniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICA 2 MAIU 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 73.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

„Agrarul“ săptămînal

MAJESTATEA S. REGELE și EXPOZIȚIA

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea uneĭ* comisiuni de supraveghere *compusă din d-niĭ:* **Sava Șomănescu, Nicu Negri** *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-niĭ: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.

Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:

Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratoriĭ revisteĭ sunt d-niĭ:

Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe, Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 73

Redacțiunea.—**Agrarul săptămînal.**
Majestatea Sa Regele și Expoziția.
Comitetele Expoziției.
Vasile M. Kogălniceanu. — **Tariful vamal la Senat.**
Proecte și ideĭ economice.
Ion Lahovari. — **Tariful vamal în Parlament.**
Agricultura japoneză.
Sfaturĭ pentru creșterea porcilor.
I. Pîrvulescu. — **Cîte-va cuvinte asupra irigațiunilor.**
A. B. — **Ce are de făcut apicultorul în începutul sezonuluĭ apicol.**
Starea udometrică și agricolă a Romînieĭ la finele luneĭ Aprilie 1904 st. n.
Cronica agricolă.—Diverse.

„Agrarul“ săptămînal

Cu începerea acestuĭ număr —«Agrarul» a apărut la 1 Maĭ 1900—revista noastră va apare regulat la sfîrșitul fie-căreĭ săptămînĭ, în acelașĭ format și cu aceeașĭ direcțiune ca pănă acum.

Insemnătatea din ce în ce crescîndă a acțiuneĭ agrare, cum și a instituțiunilor ce crează Societatea Agrară, nevoia de a răspîndi cît maĭ mult ideile noastre printre agricultorĭ și a'ĭ uni într'o organizațiune puternică, ne-aŭ hotărît să dăm organuluĭ nostru de publicitate putința de a duce în mod maĭ viŭ și maĭ activ opera de propaganda și luminare. **„Agrarul“** care a eșit pănă acum de două orĭ pe lună, va apare dar de azĭ înainte regulat la finele fie-căreĭ săptămînĭ.

In acelașĭ timp, partea redacțională a fost îmbunătățită mult, introducîndu-se rubricĭ nouĭ, și dînd materieĭ o variațiune maĭ mare, în acelașĭ timp și un caracter special de publicațiune agricolă technică.

Un număr însemnat de colaboratorĭ dintre ceĭ maĭ distinșĭ, nume cunoscute și apreciate în specialitățile lor, ne-aŭ promis tot concursul, așa că **„Agrarul“** va deveni una din cele maĭ prețioase publicațiunĭ romînești din țară.

Nu ne îndoim dar că cititorĭ noștrĭ carĭ aŭ apreciat munca noastră în timpul anilor trecuțĭ și carĭ ne-aŭ urmărit cu o simpatie, care a fost unica satisfacțiune a munceĭ noastre, vor aprecia și de data aceasta sforțările noastre și ale Societățeĭ Agrare pentru a ridica revista **„Agrarul“** la un nivel înalt pe terenul publicisticeĭ economice.

„Agrarul“ săptămînal este, în acelașĭ timp, o nouă dovadă de munca neobosită ce depune Societatea Agrară pentru a'șĭ întinde raza de acțiune și a cîștiga cît maĭ mulțĭ aderenți la cauza ce apără și care este cauza a milioane de plugarĭ.

„Agrarul“ săptămînal este o nouă etapă în acțiunea Societățeĭ Agrare, acțiune neîntreruptă de propagare și organizare.

Toțĭ aceĭ pe carĭ munca și aspirațiile noastre îĭ interesează și carĭ aŭ simpatie pentru ideile noastre, să caute dar a răspîndi cît maĭ mult **„Agrarul“ Săptămînal.**

Redacțiunea

Majestatea Sa Regele și Expoziția

O delegațiune a comitetului Societăței Agrare, compusă din d-nii: St. D. Grecianu, *președinte*; Sava Șomănescu și I.N. Alexandrescu *vice-președinți*; N. St. Cesianu *secretar general* și V. Toroceanu *inginer, aŭ fost primiți în audiență de Majestatea Sa Regele, care, în urma expunereĭ ce 'I s'a făcut de către delegațiune asupra lucrărilor Societățeĭ Aguare și asupra Expoziției-neĭ, a bine-voit să promită Inalta Sa ocrotire acesteĭ mari lucrări naționale care se cheamă Expoziția-nea Societățeĭ Agrare.*

In acelaș timp, delegațiunea a înaintat Majestățeĭ Sale memoriul prin care Societatea Agrară cere a fi recunoscută ca persoană morală precum și o colecțiune a revisteĭ «Agrarul».

Majestatea Sa, cu Inalta Sa solicitudine pentru interesele agriculturei, a bine-voit și aci să promită că va urmări cu atențiune toate lucrările Societățeĭ Agrare.

Delegațiunea a fost apoĭ primită de Majestatea Sa Regina, care, cu grația-I cunoscută și interesul ce poartă tuturor operelor romînești, a bine voit a promite Inalta-I ocrotire Expoziției-neĭ, și în special secțiuneĭ industriilor casnice.

La urmă, delegațiunea a fost primită și de AA LL Regale Principele și Principesa de Romînia carĭ, de asemenea, aŭ arătat toată bunăvoința pentru Expoziția-ne și aŭ promis tot sprijinul Lor.

COMITETELE EXPOZIȚIUNEĬ

I. Comitetul Societățeĭ

DD. Ștefan D. Grecianu, președinte; Sava Șomănescu, I. N. Alexandrescu, vice-președinți;

N. St. Cesianu, secretar-general;

Membrii: C. Bălăceanu, C. Colibășeanu, G. Gr. Cantacuzino, D. N. Comșa, N. Cincu, Ed. Ghica, C. N. Mihail, N. Negri, dr. Nichita, I. G. Poenaru-Bordea, C.-Amiral V. Urseanu.

II. Delegațiunea permanentă

DD. Sava Șomănescu, președinte; N. Negri, N. St. Cesianu.

III. Delegațiunea Expoziției-neĭ

DD. Sava Șomănescu, președinte; N. Negri, N. St. Cesianu, C. Chiru, Al. Ciurcu, Dinu Mihail, I. Poenaru-Bordea, D. C. Olănescu, V. Toroceanu și Filipescu.

IV. Delegații județeni

Argeș, Fr Leher; Bacăŭ, Gh. Sterian; Botoșanĭ, I. Mavrocordat; Brăila, Z. C. Zamfirescu; Buzăŭ, C. Iarca; Constanța, dr. General Georgescu; Covurluĭ, N. Cincu; Dîmbovița, C. Chiru; Dolj, C. N. Mihail; Gorjiŭ, C. Gărdescu; Ialomița, I. Poenaru-Bordea; Iași, Ilie Stroicĭ; Ilfov, Gh. Vlahuță-Slătineanu; Mehedinți, I. A. Protopopescu; Neamțu, D. Corbu; Olt, C. Pavlovicĭ; Prahova, Luca Elefterescu; Putna, Ernest Virnav; Roman, C. Balaiș; Romanați, V. Leontopol; R.-Sărat, A. Tătăranu; Suceava, P. Sachelarie; Teleorman, P. Danielescu; Tulcea, Luca Ionescu; Tutova, Emil Juvara; Vasluiŭ, Neron Lupașcu.

Tariful vamal la Senat

Discuțiunea largă și aprofundată ce a avut loc în Cameră asupra tarifuluĭ vamal, a pus în evidență, după cum am arătat aci, puternica influență a ideilor agrare asupra concepțiunilor economice generale și tarifare în curs la noĭ în țară. S'a văzut, cu această ocaziune,— ceea-ce, moralmente, are mare însemnătate,— că propaganda agrară n'a fost în zadar și că ea și-a produs efectul dorit, fiind că discuțiunea s'a învîrtit în jurul chestiuneĭ, așa cum a fost pusă de agrarienĭ: industria saŭ agricultura. Și am putut constata cu o satisfacțiune, pe care fiecine va înțelege cît e de firească, că partizanii ideilor agrare nu sunt o minoritate infimă ci reprezintă un curent de ideĭ așa de puternic în cît însuș ministrul de finanțe, ale cărui convincțiuni industrialo-file se credeaŭ de o tenacitate irezistibilă, a trebuit să facă concesiuni și să intoneze un hymn agriculturei.

A fost dar neîndoios un însemnat succes moral pentru agrarienĭ. Dacă succesul n'a fost și practic, vina nu e a agrarienilor, ci a împrejurărilor. La Cameră un fruntaș bărbat politic, vorbind în discuțiunea generală a tarifuluĭ vamal, a spus următoarele cuvinte caracteristice: «D-lor, dacă aș fi fost eŭ la putere, făceam o lucrare simplă: un tarif cu cîteva taxe protectoare pentru industriile existente și cele agricole, apoĭ aș fi căutat să favorizez industriile micĭ, iar pe cele marĭ le omiteam cu totul».

Erea aproape programul agrar aplicat prin tariful vamal, și cum vedem succesul deplin a atîrnat numaĭ de împrejurărĭ.

Ceea-ce reese și maĭ mult în evidență din admirabilul discurs rostit la Senat de d. Ion Lahovary, fost ministru și membru al societățeĭ agrare.

Discuțiunea de la Senat n'a fost lungă și cuprinzătoare; interesul părea stins cu totul în urma dezbatereĭ amănunțite ce a avut loc la Cameră, totuș el s'a redeșteptat puternic și viŭ, la citirea discursuluĭ așa de pasionant atrăgător, al d-luĭ Ion Lahovary.

Interesul încordat a provenit din faptul că d. Lahovary a lărgit chestiunea, dîndu'ĭ proporțiunile ce i se cuvin în realitate, și a căutat să demonstreze nu numaĭ efectele curat economice ce va avea noul tarif vamal și politica industrialo-protecționistă ce se urmează ci și efectele politice, naționale și sociale. D. Lahovary are meritul de a fi dat chestiuneĭ întinderea ce are, de a nu o fi limitat, în mod arbitrar și artificial, la preocupărĭ pur economice, și de a fi pus-o în legătură cu problemele marĭ naționalo-sociale de care depinde.

Așa pusă chestiunea, ea cîștigă în amploare, și ne face să o privim pe toate fețele, din toate punctele de vedere, pentru a cunoaște toate urmările și a suporta, aceĭ carĭ determină o asemenea politică, toate responsabilitățile față de istorie.

D. Lahovary și-a și început discursul prin partea istorică, arătînd prin citarea a numeroase dovezĭ că convențiunea cu caracter liber schimbist ce țara a încheiat în 1876 n'a fost așa de dezastruasă, după cum vor să susție aceĭ carĭ fac exces de zel din protecționismul lor. Convențiunea de la 1876 care a corespuns, pe vremurĭ, uneĭ necesităț politice și care a fost adaptată situațieĭ noastre economice de țară eminamente agricolă, n'a adus sărăcia în țară, n'a provocat ruina, n'a întîrziat desvoltarea economică și creșterea bogățiilor, ci tocmaĭ din potrivă. Ca dovadă, d. Lahovary a citat numeroase cifre și a dat statisticeĭ interpretarea reală, arătînd cum, în urma convențiuneĭ de la 1876, bugetul a crescut, impozitul și exportul de asemenea și tot așa și consumațiunea generală de articole importate.

Polemica aceasta istorică nu este fără de folos practic, cum ar putea crede uniĭ. Este în interesul cauzeĭ ce apără agrariĭ, în interesul cauzeĭ tutulor acelora carĭ nu vor să împingă țara pe calea aventurilor economice, ca să se dovedească o dată pentru tot-deauna în mod irecuzabil, că singura convențiune care ținea seamă de caracterul agricol al țăreĭ, n'a fost în dauna noastră și n'a oprit evoluțiunea noastră progresivă. Saŭ că faimoasa frază din stilul de atuncĭ, că «astă-zĭ guvernul a înfipt cuțitul în pîntecele Romînieĭ și cadavrul palpitînd a fost aruncat la picioarele conteluluĭ Andrassy», n'a fost de cît o teamă ridiculă, desmințită de realitățile vieței economice. Punctul acesta de istorie ecte important și lămuririle ce d. Ion Lahovary a adus în dezbatere, în această privință, sunt hotăritoare.

Negările și interpretările ce i-a opus la urmă d. ministru de finanțe n'au putut resturna lanțul puternic de argumente, fapte și date statistice aduse de d. Ion Lahovary.

Partea a doua a discursului fostului ministru de externe, n'a fost mai puțin importantă și mai plină de interes. D. Lahovary a arătat, în amănunt și cu exemple bazate pe fapte de netăgăduit, marile greutăți practice care se opun la noi înființărei unei industrii mari, întinse și cum mirajul industrial care atrage pe unii prezintă serioase pericole naționale, politice și sociale pentru țară.

Industria, atît cît o avem astă-zi, este, în mare parte, în mîna străinilor. Ce va mai fi, a întrebat d. Lahovary, cînd fabricile și uzinele se vor înmulți și cînd valuri puternice de străini se vor revărsa asupra țărei, acoperind tot și dînd naștere, prin prezența lor, la numeroase și mari greutăți?

Chestiunea industrială nu are însemnătate numai din punct de vedere economic, fiind-că ea are și consecințe politico sociale, și acel care ia poziționea în această chestiune nu trebue să uite aceste consecințe. E clar și nimeni nu o neagă că înmulțirea industriilor aduce cu sine înmulțirea mare a străinilor, de oare-ce noi n'avem specialiști și lucrători pricepuți, fiind-că provoacă despopularea satelor și concentrarea urbană cu toate urmările ei sociale: problema redutabilă a ouvrierilor, mizeria urbană și așa mai încolo.

(Va urma) **Vasile M Kogălniceanu**

PROECTE ȘI IDEI ECONOMICE

Taxa de 1/2 %

In curînd Camerile de comerț ce se vor aduna în congres la Galați, vor discuta, între altele, și chestiunea taxei de 1/2 % ce plătesc toate produsele importate și exportate la porturi.

Taxa aceasta este foarte grea și ea apasă mult asupra celor mai însemnate obiecte de export din țara noastră, cum sunt cerealele, făina, lemnele, carierile etc. Agricultura este în special interesată la această taxă, care face ca marele exportator și comerciant, care trebue să suporte această taxă pe cerealele ce exportă, să scază din prețul ce acordă cultivatorului pe produsul muncei. Taxa atinge dar în mod direct interesele agriculturei și a comercianților de cereale, și este deci de dorit ca autoritățile să studieze mijloacele și căile cum să se reducă această taxă, care, pe lîngă altele, mai constitue o pedică foarte serioasă pentru exportul a o mulțime de produse însemnate, cum făina, etc.

Nu trebue apoi să se uite că taxa aceasta se aplică numai produselor venite pe apă, la porturi, pe cînd cele sosite cu calea ferată pe uscat sunt complect scutite de această taxă. Aceasta înseamnă o politică economică pe dos, fiind-că toate țările din lume țin să încurajeze, în primul rînd, transporturile pe apă și nu cele de pe uscat. Și e de ajuns ca să aruncăm o ochire pe harta țărei ca să vedem cum pe uscat atîrnăm de alții, pe cînd pe apă suntem liberi în comunicațiile noastre. Taxa de 1/2 % asupra valoarei mărfurilor impedecă însă dezvoltarea comunicațiilor pe apă, fiind-că ea se încasează numai la mărfurile ce sosesc în porturi, și favorizează transportul pe uscat: prin Ungaria și Austria carî ne pot face tot soiul de mizerii și să ne pue tot felul de pedici.

O remaniare a acestei taxe se impune dar în mod imperios și nu ne putem de cît uni cu Camerele de comerț în cererea lor de a se aduce o reformă în această chestiune.

Zonele libere

Congresul Camerelor de comerț din Galați mai are, pe ordinea sa de zi, și chestiunea zonelor libere.

Se știe că unul din vechile deziderate ale Galațului, care a cunoscut splendorile unui comerț foarte activ pe timpul cînd era porto-franc, este de a avea o *zonă vamală liberă*, după modelul zonelor din Hamburg, Stetlin, Lübeck, Genova, etc. unde mărfurile să poată intra libere fără a achita vre-o taxă și unde să se poată înființa fabrici de finalizare și de reexport.

Zonele libere au dat rezultate excelente în toate țările unde au fost înființate. Noi credem dar că vechiul deziderat al Galațului, astăzi mult decăzut, care este și al celora din Constanța, ar putea fi realizat, fără nici o pagubă pentru țară.

Remonta în țară

Cu ocazia discuțiunei pe capitole a tarifului vamal în Senat, d. Ion Lahovary, vorbind în chestiunea îmbunătățirei vitelor, d. prim-ministru a luat cuvîntul și a dat asigurări că va veghea la îmbunătățirea creșterei vitelor, care este o ramură prețioasă a agriculturei, și că a luat măsuri pentru ridicarea culturei cavaline prin **facerea remonteï în țară.**

Știrea aceasta va bucura de sigur pe toți crescătorii și pe acei dintre agricultorî carî ar fi dorit să se ocupe cu creșterea cailor dar n'au putut să o facă din cauza lipsei unui debușeu. Prin facerea remontelor în țară, se recunoaște, implicit, nevoia de a reduce din talia reglementară cerută cailor de cavalerie, cerere care pînă astă-zi n'a fost luată în seamă de autoritățile noastre militare, cu toate stăruințele agricultorilor.

După cum își amintesc cititorii noștrii. primul congres agrar s'a ocupat mult de această chestiune, cerînd ca remonta să se facă în țară, pentru a se ajuta la răspîndirea acestei culturi printre marii și micii proprietarî rurali. In urma făgăduinței d-lui ministru - președinte care este, în același timp, și ministru de războiu, se realizează unul din dezideratele însemnate ale primului congres agrar.

Intr'unul din numerile viitoare vom reveni asupra acestei importante chestiuni.

Legea pentru puritatea semințelor

Comitetul societății agronomilor, în urma unei conferințe a d-lui C. Roman, directorul stațiunei agronomice, a luat hotărîrea de a prezenta d-lui ministru al agriculturei un memoriu și un proect de lege relativ la măsurile ce trebuesc luate pentru garantarea purității semințelor.

Hotărîrea nu poate fi de cît aprobată, pentru că măsurile pentru garantarea curățeniei semințelor sunt necesare progresului agriculturei. Deocamdată, aceste măsuri n'ar fi costisitoare. pentru că traficul ce se face la noi cu semințe furagere, comerciale, horticole este încă redus, din cauza înapoerei agriculturei. Dotarea mai bogată a stațiunei agronomice, care să fie prevăzută cu personalul necesar și instrumentele de trebuință pentru controlul semințelor, ar ajunge azi. Această dotare însă este necesară, pentru ca să obicinuim, deopa te, pe cultivatorî cu nevoia unui control al semințelor și pentru a asigura pe cumpărătorî de calitatea mărfei ce se pune în vînzare, făcîndu-se imposibile fraudele.

Cînd se va da publicității memoriul și proectul de lege, vom reveni mai pe larg.

Convenția comercială cu Germania

Un ziar economic săptămînal a lansat știrea că tratativele pentru încheerea unei convenții comerciale cu Germania sunt foarte înaintate și că sunt pe punctul de a lua sfirșit.

Ziarul în chestiune dă și oarecarî amănunte interesante. El spune că din partea noastră am și fi admis taxele minimale germane pe cereale și că, în schimb, e posibil să obținem oare-carî avantagii agricole (?!).

Aceste avantagii agricole nu ne sunt însă specificate, și se înțelege de ce. Din momentul ce am admis taxele minimale germane, ce alte avantagii «agricole» mai putem obține? Dar, poate e vorba de avan-

tagiĭ la importul vitelor viĭ?... Acestea ar constitui într'adevăr avantagiĭ preţioase, dar d. ministru de finanţe a spus, de pe înălţimea tribuneĭ Camereĭ, că n'avem vite de exportat.

La ce avantagiĭ să sperăm deci?

TARIFUL VAMAL IN PARLAMENT

Discursul d-luĭ Ion Lahovary

Cu începerea numărului de faţă, publicăm discursurile mai însemnate ce s'aŭ ţinut în Cameră şi Senat relativ la tariful vamal, şi anume pasagiile mai însemnate în carĭ se accentuiază vederile şi programul agrar.

In primul rînd începem publicarea discursuluĭ d-luĭ Ion Lahovary rostit la Senat ca unul ce, dintre toate, are caracterul cel mai agrar şi discută chestia tarifuluĭ vamal şi a industrialismuluĭ din toate punctele de vedere.

D. Ioan Lahovary. *Domnilor Senatorĭ.* Materia care avem s'o tratăm astăzĭ este vastă, complexă şi atinge cele maĭ grave interese nu numaĭ materiale dar şi morale şi sociale ale acesteĭ ţărĭ.

In adevăr d-lor, un tarif vamal, de şi nu este unicul, dar este evident unul din principaliĭ factorĭ, carĭ drterminâ orientaţiunea economică a uneĭ ţărĭ. Şi în cestiunea de a se şti dacă o ţară trebue să-şĭ conserve maĭ mult munca, activitatea şi inteligenţa lucrărilor agricole, saŭ dacă trebuie să se silească să întemeieze şi industria şi ce anume industriĭ, sunt d-lor şi cestiunĭ de socotelĭ băneştĭ de făcut, dar pe lîngă cestiunile de cîştig saŭ de pagubă carĭ se cifrează în miĭ saŭ sute de miĭ leĭ, este şi o altă cestiune de cîştig saŭ de pagubă morală, naţională, fiind-că, alta este o naţiune agricolă, cum am fost noĭ pînă acum, şi alta este o populaţiune industrială, cum este, ca să iaŭ extremul opus, populaţiunea din Englitera.

In Englitera, s'a redus la minimum munca agricolă şi populaţiunea urbană ocupată cu industria, a luat o preponderenţă enormă, ast-fel în cît raportul între populaţiunea de la ţară şi cea din oraşe este în Englitera absolut invers, de cum este bună-oară în Rusia saŭ în ţara romînească. Eŭ zic şi susţin că, orĭ-ce desvoltare maĭ mare la noĭ a industrieĭ,—ştiŭ că d. ministru de finance se apără în contra acesteĭ açuzaţiunĭ—va avea de rezultat, după cum lucrul s'a petrecut în toate ţările din Europa, de a spori populaţiunea urbană, de a atrage de la cîmp în oraşe o parte din muncitoriĭ agricolĭ şi, vă mărturisesc, că această idee mă preocupă şi pînă la un punct oare-şĭ care mă şi sperie. Toată lumea ştie, d-lor, că desvoltarea repede a industrieĭ în ţările occidentale din Europa a avut efectul de a atrage pe muncitoriĭ de la cîmp în centrele marĭ, unde viaţa este maĭ lesnicioasă, unde salariile sunt maĭ marĭ, unde sunt şi petreceriĭ şi confort cu carĭ omul de la ţară, îndată ce s'a învăţat nu se maĭ poate lăsa de dînsele; cîmpul s'a despopulat în parte şi s'a înmulţit populaţiunea urbană. Cunoaştem toţĭ diferenţa ce este între temperamentul pacĭnic al populaţiunilor rurale şi acela al populaţiunilor mult maĭ turbulente, mult maĭ impresionabile, mult maĭ accesibile la agitaţiunĭ şi la excitaţiunĭ care se întîlnesc şi se grămădesc în centrele marĭ urbane. De aceea d-lor, eŭ unul de cîte orĭ s'a discutat—şi de aşa multă vreme la noĭ se discută—aceste cestiunĭ, pe lîngă cestiunea de socotelĭ băneştĭ care văd că domineazâ în expunerea de motive a d-luĭ ministru, m'am gîndit tot-deauna şi la partea ceal'altă a cestiuneĭ şi am considerat—v'o declar de la început,—aci este deosebirea fundamentală de vederĭ între ideile predominante în cercurile guvernamentale şi ideile mele—am considerat totdeauna că această transformare, care la un moment dat şi la noĭ va deveni inevitabilă, această transformare a uneĭ părţĭ a populaţiuniĭ noastre rurale în populaţiune urbană şi industrială, va constitui un pericol grav pentru neamul nostru, şi vă mărturisesc, că nu fără aprehensiune saŭ fără oare-care grijă şi frică aş vedea apropiindu-se momentul cînd, această transformare ar deveni inevitabilă. De aceea d-lor, nu am fost niciŭ odată de părere că în mod artificial, dacă nu a venit încă momentul ca o necesitate inexorabilă, să ne împingă la desvoltarea industrieĭ, noĭ să grăbim şi să provocăm această evoluţiune,—şi vă mărturisesc că, citind atît expunerea de motive cît şi discursul d-luĭ ministru de finance, şi văzînd că d-sa consideră ca o umiliaţiune, pot zice, căcĭ pune în această cestiune şi un sentiment de amor propriŭ faptul că am fi o populaţiune exclusiv agricolă, şi că industrie nu am avea şi zice—citez termeniĭ d-sale propriĭ — că aceasta 'ĭ aduce aminte o frasă nenorocită «că soarta acesteĭ ţărĭ este de a fi în veciĭ zmeritâ». Vă mărturisesc că eŭ cred că în mod nici o umiliaţiune pentru noĭ, dacă din pricina că în cursul istorieĭ multele renorociriĭ care aŭ căzut asupra acesteĭ ţărĭ, aŭ făcut ca populaţiunea noastră să fie încă de o densitate inferioară aceleia din toate ţările civilizate ale Europeĭ, că prin urmare de abia putem cultiva solul nostru atît de fertil pe care ni l'a dat Dumnezeŭ. că pentru această muncă nu avem încă braţe destule, că suntem încă în stadiul de cultură extensivă şi nu putem încă scoate, tocmaĭ din lipsă de braţe şi de vite, din ogoarele noastre mănoase şi bogate, ceea-ce extrag popoarele din Franţa, Belgia, Germania, dintr'un loc maĭ puţin fertil.

Aşa dar, fiind-că suntem încă în perioada de cultură extensivă cu o populaţiune care nu este bogată şi cu o putere de consumaţiune limitată, este evident că foarte puţine industriĭ se pot naşte la noĭ în mod natural, spontaneŭ şi experienţa acestor 20 de anĭ de cînd se urmăreşte la noĭ acest scop de a crea industriĭ, vă va lumina cu desăvîrşire asupra acestuĭ punct important. Eŭ zic că nu am sosit încă la acea fasă a dezvoltăriĭ noastre care să facă ca industria să se nască în mod natural, cu oare-carĭ ajutoare şi dovadă este că toate industriile cîte s'aŭ născut n'aŭ trăit de cît în mod artificial, cu sacrificiĭ marĭ pe carĭ 'şi le-a impus atît statul cît şi consumatoriĭ, ast-fel în cît ar trebui să vă ocup două şedinţe dacă ar fi să le dezvolt.

Dacă vom face bilanţul cîtor-va din aceste industriĭ, vom vedea dacă nu este o iluziune, aş putea zice un fel de mistificaţiune, cînd credem că ne-am îmbogăţit, creînd cutare saŭ cutare industrie în ţara noastră şi cînd în loc de a importa din streinătate cutare saŭ cutare produs, am avut această satisfacţiune de amor propriŭ de a le fabrica noĭ, în ţara noastră, prin propriile noastre mijloace. Vom vedea aceasta, cînd vom intra în discuţiunea unora din industriile carĭ s'aŭ creat în timpurile din urmă.

D-lor, tocmaĭ fiind-că spiritul d-luĭ ministru este cu desăvîrşire plin de entuziasm pentru industriĭ şi cu toate că cu multă politeţă salută agricultura, îĭ face elogiurile meritate, complimentele banale pe carĭ le vedem în toate actele oficiale, că este principalul nostru isvor de bogăţie, că este mama tuturor celor-l'alte industriĭ, etc.

Cu toate aceste complimente şi politeţe nu maĭ puţine, d-sa are preferinţe, nu zic secrete, căcĭ le manifestează pe deplin, pentru cea-l'altă ramură a activităţiĭ naţionale şi aceasta d-lor 'mĭ explică şi nedreptatea persistentă pasionată cu care d-luĭ a judecat altă dată şi astăzĭ încă, în expunerea d sale de motive prima convenţiune comercială care s'a încheiat între această ţară şi o putere străină, convenţiunea de la 1876 cu Austro-Ungaria. In adevăr, d-lor, acea convenţiune pentru care d. ministru n'are destule epitete aspre şi destule severităţĭ, era tocmaĭ bazată pe o idee liber-schimbistă. Ţara Romînească, ţară agricolă, obţinuse de la puterile vecine intrarea liberă, ceea-ce n'a obţinut niciŭ odată de la niciŭ o altă putere şi nu va maĭ obţine niciŭ-odată intrarea liberă a cerealelor şi obţinuse şi intrarea vitelor.... (Va urma).

Agricultura japoneză

Cînd e vorba de agricultura japoneză, trebue să se precizeze înainte de toate condiţiunile de exploatare rurală, carĭ sunt cu totul deosebite de cele din China şi Europa.

Insulele dominate de Mikado, nu posedă acel minunat pămînt galben din China, care întrece în fertilitate

chiar pământul negru din Rusia și de unde se scot fără sforțare cele mai admirabile recolte.

Japonia, a cărei suprafață este restrînsă, 382,000 kilometrii pătrați, nu oferă cîmpii de aluvioane. Ea e brăzdată de lanțuri înalte de munți de origine vulcanică, carî despart și fragmentează țara la infinit; apoi solul sărac de la natură este aproape epuizat și îngrășămintele, din cauza lipsei de vite, îl reîmprospătează foarte rar.

De altă parte însă, clima este excelentă și repartizarea ploilor și a căldurilor permite de a se face mai multe recolte succesive în același an. Vara, cu ploile ei abundente, este foarte propice recoltei orezului; iarna japonezii cultivă mai ales cerealele din țările temperate.

Trebue să mai adăogăm că Japonia care se întinde de la nord la sud într'o lungă serie de insule, are temperaturi variate, deci și producțiuni și vegetațiuni variate: din tropice, ale Europei meridionale și centrale. Marea exercită și ea o influență bine-făcătoare. In sfîrșit, ingeniozitatea țăranului japonez a înlocuit reaua dispoziție a terenurilor în munte; țăranul a căutat să cîștige pămînt de cultivat pe munți, așa că pămîntul vegetal a fost transportat de alungul pantelor și condițiunile rele ale naturei au fost corijate, ajungîndu-se la rezultate suprinzătoare.

* * *

Pădurile au o mare întindere în Japonia. Japonezii au fost mai puțin neprevăzători ca chinezii; stejarul, mesteacănul, plopii, brazii, salciile abundă. Aceste plantațiuni acopereau în 1892 peste 17 milioane hectare, în 1902 însă 16½ milioane hectare. Statul posedă două cincimi din această întindere, particularii tot pe atita, iar o cincime aparține domeniului casei imperiale.

Iată cum se repartizează, după ultimele date statistice, pămînturile cultivabile în Japonia. Aceste pămînturi se împart în *rizerii*, cultivate cu orez, și cîmpuri arabile, cultivate cu tot felul de cereale, leguminoase, textile etc.

	Rizerii	Cîmpii arabile
1903	2.730.000 hect.	2 270 000 hect.
1897	2.730.000 »	2.282.000 »
1903	2.800.000 »	2.333.000 »

Valoarea acestor două categorii de terenuri este reprezentată prin aceste cifre (socotite în milioane lei):

	Rizerii	Cîmpii arabile
1893	2.750	640
1897	2.765	640
1903	2.580	560

După cum se vede, e o creștere a suprafeței cultivate și o micșorare a prețului solului.

Pășunile nu acoperă de cît un spațiu limitat: 16800 hect. în 1893, 18694 în 1897, 31205 în 1903; valoarea pășunilor a crescut foarte mult în Japonia.

Producțiunea orezului s'a dezvoltat fără încetare: de la 3.760.000 tone în 1886 a ajuns la 4.700.000 tone în 1901.

Orzul a crescut și el în producțiune: de la 1.600.000 tone în 1886 a ajuns la 2.060 000 tone în 1901. Meiul a dat în 1901 256000 tone, hrișca, colza 120.000. Cartofii s'au înmulțit foarte mult: 100.000 tone în 1886, 350.000 în 1901; tutunul variază: în 1901 a ajuns la 32900 tone; el este în descreștere; indigo rămîne staționar din cauza concurenței Chinei; 25000 tone ceaiu în 1901.

* * *

Creșterea vitelor este foarte mult neglijată în Japonia, ca și în China de alt-fel. Erbăritul lipsește.

Totalul animalelor de specia bovină a fost de 1.282.000 în 1901; cai 1.533.000, 2545 oi, 55000 capre și 202 000 porci. Păsările însă sunt foarte numeroase și sericicultura dă rezultate minunate.

Dacă examinăm dezvoltarea luată de societățile agricole față de cele comerciale și industriale, vedem că agricultura nu ocupă locul principal în preocuparea japonezilor.

In 1896 s'au constituit 117 asociații agricole anonime pe acțiuni, în comandită sau în nume colectiv, iar în 1901 societățile acestea ajunseseră la numărul de 206 cu un capital total de 58 milioane. In timpul acesta se formase însă 72000 societăți industriale cu 2.700 milioane capital și 26000 societăți comerciale cu 7.500 milioane lei capital.

* * *

Ne rămîne a mai vedea cum se prezintă comerțul agricol în Japonia în 1902 s'au exportat pentru 26 milioane ceaiu; în 1890 exportul a fost de 15 milioane. Exportul orezului variază: 16 milioane lei în 1902, 26 milioane în 1899, 3 milioane 1900, după cum e și recolta.

Camforul a crescut mult în ce privește exportul: 3 milioane lei în 1887, 8 milioane în 1902.

Să trecem la import:

Importațiunea cerealelor a crescut de la 50000 lei în 1884 la 3 milioane în 1902; făina de la 600.000 lei la 8½ milioane; importul indigo-ului e aproape nul.

Japonia este departe de a'și acoperi nevoile sale de orez. Incepînd din 1890 ea a fost nevoită să importe cantități crescînde de orez, carî, în 1890, au atins o valoare maximă, de 120 milioane lei; în 1902 importul a fost de 44 milioane lei.

Zahărul brut sau rafinat constitue unul din articolele principale de importațiune; în 1901 s'a importat de 83 milioane lei zahăr.

Japonia mai cumpără pentru fabricele sale o imensă cantitate de bumbac: pentru 200 milioane lei în 1902 și putină lînă: pentru 7½ milioane lei. Ea mai importa mult tutun.

Industriile principale carî depind de agricultură sunt: industria sericicolă (2550 aleliere cu 120000 lucrători de ambele sexe); berăriile (320 stabilimente cu 8000 lucrători); prepararea tutunului (275 stabilimente cu 12800 lucrători); a ceaiului (15 stabilimente 1000 lucrători); morărie (76 stabilimente, 1600 lucrători). După cum se vede, industriile agricole nu sunt așa de bogate, în schimb însă industriile propriu zise și comerțul sunt foarte dezvoltate.

ZOOTECHNIE

Sfaturi pentru creșterea porcilor

(Urmare)

Resturile din bucătărie sunt mîncate cu plăcere de porci; ele se utilizează însă mai bine la porcii carî trebuesc îngrășați. Trebue să se bage însă de seamă ca între aceste resturi să nu fie alimente sărate, de oare ce animalul se poate îmbolnăvi.

Laptele curat de vacă nu trebue să se dea porcilor de cît în cazuri excepționle, atunci cînd nu pot suge de la scroafă; în cazul acesta e necesar ca laptele să se amestece cu calce fosforată. Nutrirea porcilor mai în vîrstă cu lapte de vacă este o perdere zadarnică.

Cea mai bună întrebuințare a lapteluî în nutrirea porcilor constă în nutrirea cu lapte acru și lapte covăsit.

Pentru ca laptele să fie curat, e bine ca să fie fert întîi și apoi dat rece.

Porcii mănîncă orî-ce fel de singe și carne, dar nu trebue să se dea la scroafe sugătoare și la purcei.

Nutrirea în grajd să fie făcută cu cea mai mare îngrijire și regularitate; să se dea nutrețul la aceleași ore și curățenia cea mai mare să domnească în tot timpul.

O oare-care variațiune în nutriție servește mult porculuî, dar variațiunea această să fie metodică, nu de odată.

Inainte de orî-ce să se bage de seamă ca scroafele și purceii tinerî să fie nutriți cu alimente curate și proaspete, nu stricate.

Unde e cu putință, e bine ca porcii de prăsilă să fie obicinuiți de timpuriu cu traiul în aer liber, la pășune. Mișcarea liberă la pășune este singurul și cel mai bun mijloc de a menține în stare bună, în plină vigoare, rasele de porci, foloasele pășunei sunt foarte mari și cine vrea să practice o creștere rațională a porcilor, e bine ca să 'i ducă la pășune.

Nutrirea porcilor la păşune este eftină şi naturală; porcii apoĭ distrug o mulţime de animale stricătoare, viermi, şoareci, melci etc.; prin înghiţirea substanţelor minerale aflătoare pe păşune, oasele se întăresc mult, iar prin mişcarea în aerul liber, tot corpul se desvoltă maĭ bine şi muşchiĭ de asemenea.

Păşunile trebue să aibă locurĭ adumbrite şi apă de ajuns. Păşunea poate fi orĭ-ce fel de păşune, livadă, saŭ cîmpurĭ special semănate cu iarbă de trifoiŭ. Scroafe tinere trebue să primească noaptea un supliment de nutreţ, pentru a se dezvolta maĭ repede şi maĭ puternic.

O exploatare rentabilă a creşterei porcilor este numaĭ atuncĭ cînd grajdurile sunt sănătoase, uscate, fără curente de aer şi cînd se dă porcilor o nutriţiune bună, potrivită lor.

Unul din cele maĭ bune nutreţurĭ pentru porcĭ este *borhotul* des. Va urma

Cîte-va cuvinte asupra irigaţiunilor

Prin ameliorăţiunile agricole irigaţiunile ocupă un loc însemnat. Apa este un element indispensabil vegetaţiuneĭ plantelor şi ea îşĭ exercită acţiunea eĭ în maĭ multe felurĭ: pe de o parte ea serveşte pentru a dîsolva sărurile minerale aflătoare în pămînt spre a le face capabile să fie absorbite de rădăcinĭ iar pe de altă parte ea are acţiune fertilizantă prin substanţele ce aduce cu sine în stare disolvată saŭ în suspensiune. Odată pătrunsă în poriĭ pămîntuluĭ apa maĭ are şi o acţiune chimică prin aceia că în unire cu aerul atmosferic descompune sărurile şi mineralele pămîntuluĭ.

In altă ordine de ideĭ apa de irigaţiune maĭ are şi alte avantage pentru agricultură.

La cultura orezuluĭ care este plantă acvatică toată suprafaţa cultivată este pusă sub apă în tot timpul vegetaţiuneĭ. In Piemont şi Lombardia la irigaţiunea marcitelor se întrebuinţează apa de la fîntînĭ care avînd o temperatură maĭ ridicată de cît acea de la suprafaţa pămîntuluĭ dă căldura necesară ast-fel în cît creşterea erbeĭ se face şi în timpul erneĭ.

La întocmirea unuĭ proiect de irigaţiune se ţine cont de scopul ce se urmăreşte şi potrivit cu acesta se fixează şi sistemul de irigaţiune şi cantitatea de apă necesară.

Sunt localităţĭ atît de favorizate de natură în această privinţă în cît irigaţiunile s'aŭ impus de la sine, oamenĭĭ le-aŭ adoptat din timpurile cele maĭ vechĭ fără multă greutate, găsind în aplicarea lor un izvor material dintre cele maĭ însemnate prin transformarea unor terenurĭ pănă aci improductive în terenurĭ de o fertilitate ne maĭ pomenită.

Un exemplu în această privinţă sunt irigaţiunile din Piemont şi Lombardia. Aci nu numaĭ că terenul este favorabil uneĭ bune irigaţiunĭ fiind acoperit de un strat permeabil, dară maĭ contribue şi faptul că rîurile carĭ sunt alimentate de apa provenită din topirea ghetarilor din Alpĭ aduc tocmaĭ în timpul secetilor marĭ ale vereĭ cea maĭ mare cantitate de apă. Irigaţiunea se face prin canale care după rolul ce-'l aŭ se împart în principale, secundare, terţiare şi rigole de distribuţie.

In Austria ameliorăţiunile agricole aŭ luat o mare desvoltare în timpul din urmă. Fie-care provincie îşĭ are serviciul săŭ special care întocmeşte planurile şi devizele pentru particularĭ. Proectele sunt executate de către sindicatele agricole înfiinţate în acest scop carĭ suportă partea financiară a întreprinderĭ la care contribue în multe cazurĭ şi statul, iar aplicarea pe teren o face serviciul de ameliorăţiunĭ prin inginerĭĭ săĭ.

Costul proiectelor de ameliorăţiunĭ se caută tot-d'anna a fi cel maĭ mic posibil, căcĭ alt-fel lucrările de asemenea natură nu rentează.

I. Pîrvulescu

Ce are de făcut apicultorul la începutul sezonuluĭ apicol?

După ce s'a topit zăpada şi s'a stabilit timpul bun, a. d. ziua temperatura constantă de 8—12° R, ceea ce la noĭ se face în luna Martie, scoatem stupĭ din locurile unde eĭ aŭ stat iarna şi le aşezăm definitiv pe la locurile lor de vară (*), a. d. fie-care stup trebue să punem la locul, pe care l-a ocupat şi anul trecut, de oare-ce se întîmpla adese-orĭ, că albinele se întorc pe la locurile lor de anul trecut, şi găsind acolo un stup străin, caută să intre în el, dar întîlnind o populaţie streină, sunt luate ca duşmanĭ şi omorite.

Aşezînd stupĭ după nivel de apă, saŭ în lipsa acestuĭ după o sfoară cu o greutate oare-care legată la ea, privim cum albinele încep a eşi din stupĭ; întîmplîndu-se, că vre unul din stupĭ nu vrea să iasă tîmp îndelungat, 'l căutăm nu cum-va este mort saŭ amorţit; în acest din urmă caz scotem fagurele (în rama) cu albinele pe ele, le punem la soarele în adăpost şi stropim cu miere caldă,—dacă albinele n'aŭ fost încă moarte, ele se înviez după această măsură şi atuncea le vom băga înapoĭ în stup; acestuĭ stup seara trebue să dăm miere caldă într'o strachină, farfurie saŭ tinichea, pusă pe sub ramă şi acoperită cu paiele tăiate spre a nu îneca albinele.

Văzînd că albinele din toţĭ stupiĭ umblă, ne ocupăm de curăţirea în stupĭ, scoţînd albinele moarte şi tocătura de ceară, care rămînînd în stup serveşte de cuib pentru molliĭ de ceară, foarte primejdioase existenţeĭ stupilor; la această lucrare trebue să procedăm cu mare băgare de seamă, de oare ce ea constitue tot odată şi revizia stupilor. şi anume:

a) Scoţînd afară scîndura saŭ mucavaua (dacă am avut ac asta aşternută jos în stupĭ mobilĭ cu rame); după rîndurile tocăturei putem să ştim pe cîte faguri staŭ albinele, şi prin urmare ce putere reprezintă stupul.

b) Găsind nimfe şi albine nedesvoltate moarte, ştim, că stupul are regina şi aceea este viguroasă.

c) Găsind cristale de zahăr aflăm că stupuluĭ a lipsit apa, aşa dar mierea nu era de calitatea bune.

d) Găsind albine moarte cu buricul uscat deducem că stupuluĭ a lipsit hrana şi albinele aŭ murit de foame.

e) Găsind albinele moarte cu buricul umflat, deducem, că stupul are diaree,—aceasta din cauza răceleĭ, saŭ igrasieĭ.

f) Găsind între albinele moarte regina, ştim că stupul nu maĭ are matca.

Toate aceste lucrurĭ trebue să fie notate în jurnalul apicultureĭ la partida fie-căruĭ stup după modelul anexat, care jurnal este un ceva indispensabil în stupăria raţională—sistematică; în lipsa de jurnal facem notiţe pe pereţiĭ stuparuluĭ cu plumb saŭ cretă.

In aceiaşĭ zi continuăm revizia stupilor, observîndu-le seara: dacă albinele vre-unuĭ stup nu se retrag pănă seara tîrziŭ, ci umblă aicĭ în colo fără nicĭ un rost, putem însemna acest stup, că ne avînd regina, lucru care constatăm prin revizie ulterioară.

Cele constatate la prima revizie ne indică şi lucrările, ce avem de executat imediat şi anume: La litera d. Stupilor, carĭ n'aŭ hrana suficientă, trebue să dăm în aceiaşĭ seară miere în modul arătat maĭ sus; aicĭ maĭ adaog, că ast-fel de hrană se dă în tot d'a una căldicică. Spre a menţine această căldură şi întru cîte-va a încălzi interiorul stupuluĭ, vasul se pune pe o cărămidă caldă; în asemene împrejurărĭ albinele cu siguranţă primesc miere oferită. Hrana pentru ajutor se dă în cantităţĭ marĭ: 1—2 kilogr. de-odată; vasele a doua zi dimineaţa trebue să fie scoase din stupĭ, de alt-fel albinele streine, fiind

(*) Locurile de vară trebue să fie alese în umbră, sub un acoperiş, un pom etc.; în lipsa acestor formăm umbra, întinzînd asupra stupilor viţă, saŭ alte plante, care se întind şi formez lesne umbra. Urdinişurile trebue să fie puse spre partea aceea, din care suflă maĭ puţine vînturĭ şi la înălţime de 40—59 centimetri de la pămînt.

atrase de mirosul miereĭ, se năpustesc asupra acestuĭ; bătăliile născute din asemenea cauze cite-odată aduc distrugerea stupăriilor întregĭ.

Această procedare este bună pentru stupiĭ stabilĭ (ţărăneştĭ), iar pentru aceĭ mobilĭ (cu rame) numaĭ în cazurĭ, cînd nu dispunem de faguri de rezerve în rame; avînd aceste, noĭ scormonind cu furculiţa saŭ cu un cuţit capacele celulelor, băgăm cite-o ramă la fie-care stup nevoias, scoţînd una din acele goale, saŭ chiar punînd-o peste aceste, dacă este loc.

La litera e. La stupiĭ carĭ aŭ diaree procedăm ast-fel: în aceiaşĭ zi seara le hrănim cu miere caldă care regulează foarte bine stomacul, iar în prima zi caldă (10—12° R. în umbra) mutăm ramele cu albinĭ cu tot în alt stup, dacă avem unul de rezervă, de nu — în cutie de ajutor, acoperind-o bine, ca să fie maĭ cald; după aceea stupul rămas gol spălăm bine, frecînd pereţiĭ cu o perie în aşa mod, încît să nu rămînă nicăerĭ mucegaĭ, şi apoĭ 'l pune la soare şi la curent spre a se usca bine; după spălat, este bine de frecat pereţiĭ stupuluĭ cu frunzele de melisă (pe care cunosc toţĭ stupariĭ ţăranĭ) înmuiate în apă sărată. Odată stupul uscat mutăm albinele înapoĭ.

La stupiĭ primitivĭ în acest caz nu putem face de-o-camdată nimic.

La litera f. La stupĭ, carĭ aŭ perdut regina, dăm aceea de rezervă; iar dacă nu le avem, unim aceştĭ stupĭ cu alţiĭ slabĭ. În acest din urmă caz procedăm în modul următor: iarăşĭ într'o zi caldă spre seară afumăm puţin ambiĭ stupĭ, ce voim a uni, cu fumul unuĭ arbore putred (cîrpele şi hîrtia nu sunt bune, dînd fumul prea aspru) şi băgăm ramele în cutie de ajutor pentru timp de 2—3 ceasurĭ; la această manipulaţie este bine de stropit fie-care ramă cu albinĭ, cu miere caldă, însă aceasta putem înlocui şi cu un noŭ fum mic în cutie de ajutor, după ce s'aŭ aşezat acolo ambiĭ stupĭ. Afumatul în general trebue să fie mic; făcînd prea mult fum, albinele se irită şi, căpătînd un fel de furie, ne atacă foarte răŭ.

Aflîndu-se în cutia de ajutor —loc strein ambilor stupĭ, ce unim, şi fiind înfricoşate de fum,—albinele repede se împac, maĭ cu seamă că afumatul nivelează întru cite-va şi mirosul special, ce are fie-care stup După ce aŭ trecut 2—3 ceasurĭ, le băgăm în stupul, pe care voim a le da.

La operaţia de mierea stupilor uniĭ pun pe regina într'o colivie spre a nu fi atacată de albinele stupuluĭ văduv, însă eŭ n'am făcut aceasta nicĭ odată şi nu mi s'a întîmplat să perd o matcă cu această ocazie.

T.-Severin **A. B.**

Starea udometrică şi agricolă a Romînieĭ
la finele luneĭ Aprilie 1904 st. n.

Starea udometrică

Luna Aprilie a fost foarte secetoasă. Ea este a zecea lună din perioada de uscăciune care bîntueşte ţara, uscăciune ce datează din Iulie 1903. Cantitatea de apă obţinută din ninsoarea de la începutul luneĭ — şi despre care s'a menţionat în precedentul nostru Buletin — cît şi micele ploĭ ce aŭ maĭ urmat este aproximativ [1]) numaĭ de 38% din valoarea sa normală de 56 mm.

Din ultimiĭ 14 anĭ numaĭ în 1899 — an de tristă memorie — această lună a fost şi maĭ secetoasă ca acum.

Dacă, pentru comparaţiunea stăreĭ udometrice în perioada de uscăciune din 1903/4 cu aceia din 1898/99, considerăm intervalul de 9 lunĭ (de la începutul luĭ August pănă la sfîrşitul luĭ Aprilie) constatăm că, în perioada în care ne găsim, a căzut în total aproximativ 200 mm. de apă, cantitatea excesiv de mică pentru un interval aşa de lung; pe cînd, în aceiaşĭ perioadă din 1898/99, avusesem în mijlociŭ 223 mm. Maĭ constatăm că de la 1891 încoace, de cînd studiem ploaia în Rominia, nicĭ într'un an — chiar în ceĭ maĭ secetoşĭ ca 1894 şi 1899 — n'a căzut la noĭ, în această perioadă de 9 lunĭ, atît de puţină apă ca în prezent. În mod normal se obţine în acest interval, 380 mm. de apă şi prin urmare deficitul, la finele luneĭ Aprilie 1904 este 47% faţă de această valoare normală.

Condiţiunile de umezeală în care se găseşte actualmente solul nostru sunt şi maĭ rele de cît acele în care se găsea la aceiaşĭ epocă din 1899, căcĭ luna Iulie 1898 fusese extraordinar de ploioasă, pe cîte vreme Iulie 1903 a fost, din contra, o lună secetoasă. Dacă prin urmare am fi luat pentru comparaţiune cele 10 lunĭ (de la începutul luĭ Iulie pănă la sfîrşitul luĭ Aprilie), am fi găsit în sol la finele luĭ Aprilie 1904 o cantitate de apă încă şi maĭ mică ca aceia din 1899.

Deficitul de apă care se redusese, la finele luĭ Martie 1904, la 38%, acum, din cauza secetеĭ din Aprilie, el a crescut la 42% faţă de valoarea sa normală din perioada de la Iulie la sfîrşitul luĭ Aprilie.

Puţinele precipitaţiunĭ din această lună aŭ fost repărţite în mod neegal pe suprafaţa Regatuluĭ; căcĭ, pe cînd în partea vestică a Munteniеĭ am avut cîte-va precipitaţiunĭ destul de bunişoare în 4 saŭ 5 zile, în partea sa estică, în Dobrogea şi aproape în toată Moldova aŭ fost foarte puţine precipitaţiunĭ şi, în unele părţĭ, chiar de loc. În mijlociŭ Muntenia a primit aproximativ 30 mm de apă, Moldova 10 mm iar Dobrogea şi maĭ puţin. Cantităţĭ de apă între 30 şi 50 mm s'aŭ adunat în districtele din vestul Munteniеĭ pănă în Prahova şi Vlaşca. Districtele cele maĭ secetoase aŭ fost: Brăila, R.-Sărat, Constanţa, Covurluĭ, Teciŭ, Roman, Vasluĭ, şi Iaşĭ. În Tutova şi Fălciŭ, şi chiar în unele părţĭ din districtele limitrofe, n'a ploat aproape de loc în cursul acesteĭ lunĭ

Rîurile, lacurile, puţurile şi izvoarele continuă a avea puţină apă; multe dintr'nsele chiar foarte puţină, dacă nu aŭ şi secat.

Starea agricolă

Precipitaţiunile din primele zile ale luneĭ Aprilie în Muntenia şi în Dobrogea, precum şi zăpada ce a căzut, a proape în toată Moldova, în ultima decada din Martie, aŭ fost de mare folos semănăturilor în cursul luneĭ de care ne ocupăm.

Timpul răcoros care a ţinut în primele sale două decade, de şi a avut desavantagiul de a menţine vegetaţiunea în întîrziere, totuşi el i-a fost de mare folos, faţă de uscăciunea ce a urmat, căcĭ evaporaţiunea s'a făcut în cet, păstrîndu-se umezeala în stratul arabil.

În ultima decada, timpul încălzindu-se binişor, vegetaţiunea a luat un mare avînt; însă vînturile aŭ svîntat repede solul.

Cu toată insuficianţa ploilor din cursul acesteĭ lunĭ, totuşi la sfîrşitul eĭ, semănăturile se prezintă în general încă frumoase de şi prea puţin înaintate în desvoltare. În partea vestică a Munteniеĭ, unde a ploat binişor în cîte-va zile din Aprilie, ele sunt chiar foarte frumoase. Grîul, secara şi orzul de toamnă, semănate maĭ de timpuriu şi eşite bine din iarnă, sunt viguroase şi aŭ înălţimea de aproape 30 cm. Nu tot ast-fel se prezintă lucrurile în partea estică a Munteniеĭ, în Dobrogea şi maĭ în toată Moldova unde n'a ploat de cît foarte puţin şi unde vînturile marĭ frecuente, semănăturile sunt în suferinţă. În multe părţĭ semănăturile de toamnă, dar cu deosebire cele de primăvară, aŭ rămas micĭ, rarĭ, neînfrăţite şi nu se pot desvolta din cauza uscăciuneĭ. Pe unile locurĭ ele aŭ început chiar a se îngălbeni şi foile a se răsuci.

Pretutindenĭ, la sfîrşitul acesteĭ lunĭ, se simte nevoe de ploie. Dacă ea nu va veni în scurt timp, multe din semănăturile de toamnă şi maĭ cu seamă de primăvară vor suferi în mod netăgăduit căcĭ subsolul este foarte uscat.

Timpul a fost favorabil pentru arăturile şi semănăturile de orz, ovăs, sfecle, in, plante furagere şi altele; ele s'aŭ făcut pretutindenĭ, neîntrerupt în

[1]). Zicem *aproximativ* căcĭ din cele 408 staţiunĭ, unde se măsoară precipitaţiunile atmosferice, cîte-va nu aŭ intrat în acest prim calcul. Introducerea lor în calculul definitiv nu va modifica în mod simţitor cifrele ce dăm.

tot cursul lunei. In toată ţara s'aŭ făcut întorsăturĭ şi arăturĭ pentru porumb, care, în multe părţĭ, s'a şi semănat. Din cauza uscăciuneĭ şi a răcelilor, toate semănăturile făcute în această lună, aŭ mers foarte încet, unele aŭ răsărit, însă sunt marĭ şi fără putere; în multe părţĭ ele încă nicĭ n'aŭ eşit din pămînt. In părţile unde seceta este maĭ simţitoare porumbul încă nu s'a semănat, aşteptîndu-se sosirea ploilor.

In partea estică a ţăreĭ cu Dobrogea, se simte deja lipsa păşunelor pentru vite, iarba neputînd creşte din cauza uscăciuneĭ.

In ultima decadă aŭ înfrunzit aproape toţĭ arborĭĭ, arbuştiĭ şi pomiĭ fructiferĭ Cea maĭ mare parte a pomilor aŭ înflorit în această perioadă; la multe specĭĭ ca zarzăr, prun, vişin cireş, etc., fecundaţiunea s'a făcut şi, de oare-ce, n'aŭ avut a suferi, în această perioadă, de brume şi îngheţ, se prevede că va fi în toată ţara o mare abondenţă de aceste fructe. Crîngul verde este bine încheat.

Viile s'aŭ arăcit, legat şi săpat; în ultimile zile, căpuşele începuseră a se deschide.

Vegetaţiunea, faţă de anul 1903, se găseşte acum maĭ în întîrziere cu 10 la 15 zile.

Directorul Institutuluĭ Meteorologic
St. Hepites
Asistentul Serv. Climatologic
G. D. Elefteriu

CRONICA AGRICOLĂ

Delegaţiunea Societăţeĭ Agrare, compusă din d-niĭ St. D. Grecianu preşedinte, I. N. Alexandrescu şi Sava Şomănescu vice preşedinţĭ, N. St. Cesianu secretar general şi inginer, a avut inalta onoare de a fi primită de M S. Regina într'una din zilele trecute.

D. Preşedinte a cerut Maiestăţeĭ Sale, în numele Societăţeĭ, Inalta Sa protecţiune pentru Industria casnică din Expoziţiunea Agricolă.

Maiestatea Sa Regina cu nemărginita Sa bună-voinţă şi entusiasmul ce a manifestat în tot-d'auna pentru bunul traĭ şi desvoltarea industrieĭ casnice în populaţiunea rurală, a promis cu multă bună-voinţă Inalta Sa protecţiune pentru încurajarea acesteĭ industrĭĭ căreia S'a devotat toată viaţa Sa...

***

Preşedintele precum şi întreg biuroul Societăţeĭ Agrare s'aŭ presentat la toţĭ membrĭĭ Guvernuluĭ, pentru a'ĭ pune în curent cu mersul lucrărilor Expoziţieĭ şi a le anunţa data deschidereĭ care este fixată pentru primele zile ale luneĭ Iunie.

***

De la Expoziţiune

In regulamentul general al Expoziţiuneĭ Societăţeĭ Agrare a marilor proprietarĭ din Romînia, secţiunea XII, întitulată: «Asociaţiunea Romînă pentru înaintarea şi răspîndirea ştiinţelor», se modifică în chipul următor: Titlul secţiuneĭ XII va fi «Economia rurală, Legislaţia agricolă, Invăţămîntul agricol».

Clasa 44.—Economia rurală: Studiĭ de Economie politică aplicate în deosebĭ la agricultură, cadastru, Sindicatele agricole, înlesnirea creditului pentru agricultorĭ, transportul şi comerciul cerealelor, docurile, protecţionism agricol, Istoria agriculturĭ şi a transformăreĭ eĭ la noĭ, etc.

Instituţiunĭ avînd de scop dezvoltarea şi progresul agriculturĭ, cărţĭ, memorĭĭ statistice, diagrame, publicaţiunĭ periodice.

Clasa 45. — Legislaţia agricolă: administraţia, siguranţa la sate, poliţia rurală, sărbătorĭ şi tîrgurĭ, legislaţia veterinară şi remonta, taxarea proprietăţilor rurale.

Clasa 46.—Invăţămîntul agricol: şcoale de agricultură, şcoale forestiere, localurĭ, planurĭ, modele, organizare, mobilier şcolar. material de învăţămînt, formarea şi recrutarea personaluluĭ didactic şi administrativ, origina elevilor, planurĭ de studiŭ, regulamente, programe, metoade, întrebuinţarea timpuluĭ (cursurĭ teoretice, exerciţiĭ, lucrărĭ practice). Rezultate dobîndite, staţiunĭ agronomice, laboratorĭĭ agricole.

Planurĭ, modele, organizare, personal, instalaţiĭ, budget, rezultate dobîndite.

***

Pămînturile bisericilor săteştĭ

D. Haret a alcătuit un proect pentru modificarea unor articole din legea de organizare a Caseĭ bisericilor.

Era un prilej bine venit ca să se garanteze şi maĭ bine pămînturile carĭ aparţin diferitelor biserecĭ săteştĭ. S'a atras atenţia ministruluĭ cultelor că pămînturile bisericeştĭ sunt în aceeaşĭ categorie cu pămînturile foştilor clăcaşĭ, decĭ *inalienabile şi imprescriptibile*.

S'a ridicat însă chestiunea uneĭ clarificărĭ a legeĭ în privinţa neînstrăinăreĭ acestor pămînturĭ, fiind-că s'aŭ găsit stăpînuitorĭ abuzivĭ de pămînturĭ bisericeştĭ, carĭ aŭ invocat înaintea instanţelor judecătoreştĭ *prescriptibilitatea*.

Un d. deputat care cunoaşte perfect abuzurile de carĭ suferă sătenĭĭ, a ridicat cu prilejul discuţiuneĭ proectuluĭ d luĭ Haret chestiunea necesităţeĭ de a se introduce în lege, în mod precis, prevederea că pămînturile bisericilor sunt *inalienabile şi imprescriptibile* — aceasta pentru a tranşa definitiv şi în favoarea sătenilor această chestie.

Guvernul a recunoscut că cererea d-luĭ deputat e dreaptă, dar a găsit cu cale să nu tranşeze echivocul, pentru motivul că s'ar putea interpreta în justiţie că pănă acum acest pămînt n'a fost inalienabil şi imprescriptibil, şi noua lege ar fi decĭ aplicabilă numaĭ pentru viitor.

Prin acest argument nu se vor înlătura însă pentru viitor încercările ce se fac de a se înstrăina aceste pămînturĭ, pe cînd dacă s'ar fi ţinut seamă de propunerea d-luĭ Burghelea, chestia ar fi fost definitiv tranşată, cel puţin pentru viitor.

***

Proectele de legĭ din Parlament

S'a depus şi votat proectul de lege prin care se autorizează ministerul de domeniĭ de *a prelungi cu un an avantagiile industrieĭ naţionale acordate unor fabricĭ*

S'a votat proectul de lege prin care se deschide un credit de 14.000 leĭ pe seama Creditului Agricol.

S'a votat proectul prin care *Eforia spitalelor civile* e autorizată a ceda caseĭ şcoalelor din proprietăţile sale maĭ multe terenurĭ spre a servi la *construcţiunĭ şcolare şi înfiinţarea cîmpurilor de experienţe agricole.*

S'a votat proectul de lege prin care toate drepturile prevăzute în codul silvic pentru agenţiĭ silvicĭ aĭ statuluĭ le aŭ şi agenţiĭ silvicĭ aĭ Epitropieĭ Sf. Spiridon din Iaşĭ.

S'a recunoscut calitatea de persoană morală societăţeĭ «Progresul Silvic», cu sediul în Bucureştĭ.

***

Nouĭ stabilimente industriale

In tot cursul anuluĭ 1903 s'aŭ înfiinţat în Capitală două ateliere de turnătorie mecanică, două fabricĭ de tuburĭ de ciment o fabrică de pielărie, o fabrică de scrobeală albastră, cerneală, ceară roşie şi gumă arabică, două fabricĭ de mezeluri, două fabricĭ de băuturĭ spirtoase, o fabrică de bomboane şi dulceţurĭ, o fabrică de tricotage, o fabrică de vopsătorie, o fabrică de ţesăturĭ de lînă, o fabrică de oţel, o fabrică de plăcinte, o fabrică de săpun, şapte depozite pentru vinderea feruluĭ vechiŭ, treĭ depozite de benzină, un atelier de tinichigerie, un atelier de potcovărie, cincĭ depozite de petrol, două lăptăriĭ, un depozit de conservat ouă, două localurĭ de bragagerie, o fabrică de baloane, cincĭ-zecĭ şi două de măcelăriĭ, treĭ-zecĭ şi două brutăriĭ, şapte simigeriĭ, două fabricĭ de rachiŭ de drojde, ţuică şi prăştină, două-spre-zece ateliere de spălătorie şi două-zecĭ ateliere de călcătorie.

***

Băncile populare pe Domeniile Coroaneĭ

In urma legeĭ băncilor populare societatea economică culturală «V. Alexandri» de pe Domeniul Coroaneĭ Sadova din judeţul Dolj, şĭ-a modfiicat statutele pe ziua de 1 Aprilie a.c.

Incheindu se cu această ocaziune socotelile pe excerciţiul expirat—de 11 lunĭ — s'a constatat că societatea — înfiinţată în Ianuarie 1899 ca culturală, iar în Martie 1900 transformată în economică-culturală — dispune de un capital de 14.400 leĭ, din carĭ leĭ 650 numerar în casă,

12.750 în împrumuturĭ şi 1000 în efecte publice.

Pe lîngă aceste societatea mai are 500 leĭ mobilier şi 600 bibliotecă, dăruite aproape în întregime de administraţia Domeniuluĭ Coroaneĭ.

⁂

Sericicultura

Ministerul de domeniĭ a trimis o circulară tutulor prefecţilor invitîndu-ĭ a da ordin primarilor comunelor rurale din judeţul lor, ca în termen de 5 zile să adune de la toţi sătenii din comuna respectivă orĭ-ce cantitate de sămînţă de gîndacĭ de mătase de care dispun şi să o înainteze ministeruluĭ spre analizare.

Ministerul a luat această dispoziţie de oare-ce voeşte ca în anul acesta să distribue sătenilor o mai mare cantitate de seminţă sănătoasă de gîndacĭ de mătase, dar în acelaş timp voeşte ca toată sămînţa ce sătenii vor fi posedînd din aceia produsă de eĭ, să fie înaintată ministeruluĭ şi analizată la microscop.

Sămînţa ce va fi găsită sănătoasă va fi înapoiată proprietaruluĭ eĭ, iar cea bolnavă va fi distrusă şi în locul eĭ ministerul va distribui gratuit proprietaruluĭ o alta sănătoasă.

Sămînţa va trebui înaintată în săculeţe de pînză puse în cutiĭ de carton saŭ de lemn, prevăzute cu găurĭ pentru ca sămînţa să aibă aerul necesar şi să poarte pe ele numele proprietaruluĭ.

⁂

Ministerul de domeniĭ a început să expedieze judeţelor din ţară sămînţa de gîndacĭ de mătase, spre a fi distribuită persoanelor care aŭ făcut cererĭ ministeruluĭ şi care aŭ obţinut aprobarea.

⁂

Lucrări silvice

Ministerul de domeniĭ—serviciul silvic—a repartizat pe numele şefilor de regiunĭ silvice, suma de 26.000 leĭ pentru întreţinerea pepinierelor existente şi pentru înfiinţărĭ de noĭ pepiniere silvice.

Ministerul de finanţe a pus la dispoziţia serviciuluĭ silvic al statuluĭ a patra patra parte din bugetul fonduluĭ de 2 la sută pentru plantaţiĭ, drumurĭ, construcţiĭ, creare de pepinerĭĭ, etc. şi din budgetul plantaţilor comunale ce se cuvine pe trimestrul Aprilie.

In curînd se vor începe diferite lucrărĭ culturale la toate principalele masive forestiere din ţară.

⁂

Şcoale noŭ

Pe ziua de 1 Octombrie se vor înfiinţa şcoale de agricultură şi meseriĭ în următoarele localităţĭ: la Constanţa, Focşanĭ şi Vasluiŭ se va înfiinţa cîte şcoală superioară de meseriĭ; în cîte o comună din judeţele Argeş, Dolj şi Bacăŭ şi în comunele Oltina din Constanţa, Folteştĭ din Dîmboviţa, Săvenĭ din Dorohoiŭ, Olteniţa din Ilfov, T.-Neamţu din Neamţu şi Rădeştĭ din Tutova se va înfiinţa cîte o şcoală elementară de meseriĭ; iar într'o comună din Teleorman ce se va fixa ulterior se va înfiinţa o şcoală elementară de agricultură.

⁂

Cîmpurile de experienţă

Ministerul de instrucţie a tipărit şi înaintat învăţătorilor instrucţiunĭ amănunţite asupra culturilor pe terenurile de grădină şi experienţă agricolă ce le aŭ pe lîngă şcoală, instrucţiunĭ prin carĭ se stabilesc normele după carĭ trebuesc să se facă culturile pentru ca terenurile agricole să devie mai rentabile.

Odată cu acestea se daŭ instrucţiunĭ şi pentru învăţătorĭĭ agricolĭ ambulanţĭ carĭ vor trebui să funcţioneze neschimbat 2—4 anĭ în acelaşĭ cerc, să facă 5 vizite obligatorĭĭ înaintea lucrărilor principale. să aranjeze expoziţia produselor grădinilor şi cîmpurilor şcolare, etc.

⁂

Ministerul de domeniĭ a numit o comisie compusă din profesorĭĭ de agricultură, zootechnie şi chimie agricolă aĭ şcoaleĭ de agricultură de la Herăstrăŭ, care să se întrunească la începutul fie-căruĭ trimestru şi să-şĭ dea avizul asupra moduluĭ mai eficace cum ar trebui condusă moşia şi ferma aceleĭ şcoale.

⁂

Ministerul de interne a trimis o circulară prefecţilor prin care 'ĭ invită să 'ĭ comunice telegrafic în fie-care Duminică dimineaţă starea semănăturilor, a lucrărilor agricole şi a vitelor din întreg cuprinsul judeţuluĭ lor, precum şi orĭ-ce alte relaţiĭ ce vor crede de cuviinţă cu privire la cele de mai sus.

Tot odată a cerut ca pînă azĭ la orele 5 p. m. să aibă date amănunţite relative, la starea semănăturilor şi lucrărilor agricole în cursul săptămîneĭ trecute.

⁂

Romînia economică.

După ultimele date statistice, suprafaţa Romînieĭ este de 13.131.744 hectare, din carĭ 3 383.100 hectare sînt necultivabile din cauză că sînt acoperite cu băţĭ, rîurĭ, rîpe, drumurĭ, munţĭ, etc.

Pădurile aŭ o suprafaţă de 2.744.048 hectare, în carĭ se cuprind şi 300.000 hectare goluri.

Suprafaţa terenuluĭ cultivabil arăturĭ, fîneţe, izlazurĭ etc., e de 7.139.758 hectare.

Populaţia ţăreĭ e pe 1903 de 6 300.452 locuitorĭ.

Reţeaua căilor ferate romîne e de 3200 chilometri, iar a telegrafelor de 14.800 chilometri.

Datoria publică a ţăreĭ pe ziua de 1 Aprilie 1904 e de 1.382.734.053 leĭ, ceea-ce revine la 233 leĭ de cap de locuitor.

Budgetul cheltuelilor generale pe 1904—1905 e de 253.890.313 leĭ, din carĭ 38.820.000 se cheltuesc pentru armată.

⁂

Recensămîntul populaţieĭ

In ziua de 2 Decembrie se va începe de către ministerul de finanţe recensămîntul populaţiuneĭ.

In vederea acestuĭ recensămînt se lucrează actualmente la acel minister la o serie de instrucţiunĭ carĭ vor fi trimise tuturor acelora carĭ vor fi însărcinaţĭ cu facerea recensămîntuluĭ.

Cu facerea recensămîntuluĭ în comunele rurale vor fi însărcinaţĭ învăţătorĭĭ şi studenţĭĭ ce se vor afla prin comune.

⁂

Direcţiunea generală a serviciuluĭ sanitar a adresat prefecţilor o circulară prin care le face cunoscut ca să dea publicităţeĭ că fiiĭ de ţăranĭ sănătoşĭ, ceriĭ aŭ îndeplinit condiţiunile legeĭ de recrutare şi carĭ nu aŭ vîrsta mai mare de 30 anĭ, pot fi primiţĭ la şcoala de revizorĭ de vite, dacă vor adresa cererĭ în acest scop.

⁂

D. Marin Vlădescu-Olt, administratorul domeniilor din Dobrogea, a prezentat d-luĭ C. I. Stoicescu, ministru de domeniĭ, o situaţie a lucrărilor biuroului veteranilor pînă în ziua de 1 Aprilie 1904.

Din această situaţie rezultă că pînă la data de mai sus au cerut pămînturĭ în Dobrogea 2321 veteranĭ, din carĭ aŭ fost împroprietăriţĭ 1081. Toţĭ veteranĭĭ împroprietăriţĭ aŭ făcut cererĭ pentru 604 perechĭ de boĭ, 300 caĭ şi 904 care, grape şi pluguri.

Ministerul de interne a cerut tuturor prefecţilor ca să-ĭ înainteze cît mai neîntîrziat tabele de toţĭ veteranĭĭ carĭ mai voesc a fi împroprietăriţĭ în Dobrogea spre a li se trimite bilete de liberă călătorie pe căile ferate şi spre a se cunoaşte exact numărul lor.

⁂

Serviciul silvic din ministerul de domeniĭ a dat ordin a se înfiinţa cîte o pepinieră silvică volantă pe lîngă ocoalele silvice Roşca din judeţul Suceava, Lucăceştĭ şi mănăstirea Casinu din Bacăŭ şi Tarcăŭ şi Bistra din judeţul Neamţ. In aceste pepiniere se vor produce puieţĭĭ necesarĭ a fi replantaţĭ în pădurile din aceste ocoale care vor fi explotate prin tăerĭ raseĭ.

⁂

Ministerul de domeniĭ a hotărît ca pe lîngă şcoala centrală de agricultură de la Herăstrăŭ să se înfiinţeze o grădină de arborĭ forestierĭ.

⁂

Ministerul de domeniĭ va începe în curînd mai multe lucrărĭ pentru fixarea diferitelor coaste ameninţătoare din ţară cu zidurĭ de susţinere, baraje, blocaje, etc.

Aceste lucrărĭ se vor face la limita sumeĭ de 6000 leĭ.

⁂

O mare parte din eleviĭ şcoaleĭ superioare de silvicultură de la Bucureşti, aŭ făcut în sărbătorĭ o excursiune ştiinţifică în localitatea Ciupercenĭ din jud. Dolj, unde s'aŭ făcut plantaţiunĭ de salcîmĭ pe o întindere de 5000 hectare.

Aceste plantaţiunĭ sunt făcute în scop de a fixa nisipurile mişcătoare carĭ la suflarea vînturuluĭ eraŭ ridicate şi depuse pe terenurile arabile.

Anul acesta s'a început tăerea uneĭ părţĭ din plantaţiunĭ şi anume partea cea mai veche. Lemnele tăete sunt vîndute parte pentru foc parte pentru construcţiunĭ.

In timpul din urmă lemnul de salcîm e foarte căutat pentru construirea mobilelor şi mai ales pentru construirea automobilelor.

⁂

Ministerul de interne a trimis o circulară tuturor prefecților invitîndu-i a da ordin tuturor primarilor din județele lor ca să viziteze curte cu curte toate vitele din comuna respectivă, ajutați fiind de consilieri și cu catagrafia în mînă spre a constata dacă nu cumva se ascund vite bolnave de febră aftoasă.

In caz afirmativ vor raporta ministerului de urgență. Cei cari vor constata cazuri de boală și nu vor raporta imediat vor fi destituiți.

DIVERSE

Avicultura

Nu se obțin pui frumoși de cît prin reproducători adulți și viguroși.

După ce se scot puii de desubtul mameĭ, pentru a se evita înăbușiri numeroase la unele găini, se pun într'un coș saŭ într'un loc acoperit cu vată; deasupra se pune lînă pentru a menține puiĭ în căldură. Puiĭ sunt mai în siguranță într'un coș încălzit și așezat lîngă foc de cît sub găină.

In prima zi nu trebue să li se dee de mîncare, pentru că pot foarte bine aștepta, fără mîncare, timp de treĭzecĭ de ore. Prima mîncare poate să consiste dintr'un oŭ tare tăiat în fărîme saŭ din puțină pîne moale asemenea fin tăiată. Acest aliment le va prii bine în primele zile, apoĭ oul tare va trebui să facă loc meiuluĭ saŭ orezuluĭ muiat. Se poate ajuta puțină cicoare. Cincĭ saŭ șase zile acest aliment va ajunge perfect.

După aceea se dă tot meiŭ însă amestecat cu grăunțe de meiŭ, orez și cînepă.

***

Peștii roșĭ

Pînă acum se credea că peștiĭ roșĭ nu sunt buni de cît ca să orneze micile basinurĭ de apă ale grădinelor. Aceasta este o greșală. Un savant, d. Undervood, a conchis, după experiențe îndelungate, că peștiĭ roșiĭ servă la stîrpirea acelor muștĭ, numite mustique, carĭ provoacă frigurile galbene în țările calde și mlăștinoase.

D. Undervood, înființînd acum cincĭ saŭ șase anĭ, un basin de apă în grădina sa pe lîngă casă, toată lumea l'a sfătuit să îndepărteze basinul de lîngă casă, pentru ca să nu atragă muștele aducătoare de friguri. D. Undervood nu ascultă însă, ci puse în basin maĭ mulți peștĭ roșiĭ carĭ se înmulțiră repede și nimiciră toate larvele de muște periculoase carĭ veneaŭ în jurul apeĭ.

D. Undervoold recomandă deci ca în toate localitățile bîntuite de friguri și în țara noastră sunt multe de asemenea localități — să se pue în bălți diferite speciĭ de peștĭ roșiĭ, pentru că aceștia devoră larvele.

D. Undervoold a și făcut o experiență directă, cu două butoae de apă stătută, în carĭ se aflaŭ larve numeroase. Intr'un butoiŭ a pus peștĭ roșiĭ iar în altul nu. Rezultatul a fost hotăritor. In butoiul cu peștĭ nu s'a maĭ găsit nicĭ o larvă pe cînd în cel-l'alt butoiŭ larvele continuaŭ de a se dezvolta.

Mulțumire publică

Domnieĭ-Sale

D-luĭ B. POPOVICI

Director general al soc. de asigurare «Națională»

București

Sunt numaĭ 5 zile de cînd s'a întîmplat incendiul de la palatul funcționarilor publicĭ unde locuiam și eŭ, și am încasat suma de leĭ opt miĭ unu, banĭ două-zecĭ și cincĭ (8001.25) fixată de organele societățeĭ D voastre la care am fost asigurat, cu despăgubire pentru arderea mobilieruluĭ meŭ.

Promptitudinea pusă de d-voastră în estimațiuneu dauneĭ mele, corectitudinea cu care s'a făcut această estimațiune și graba pe care aț pus-o în a'mĭ achita despăgubirea lichidată, 'mĭ impune plăcuta datorie de a vă exprima viile mele mulțumirĭ.

Și dacă fac acest lucru prin publicitate, e, pentru că țin ca prietenĭĭ meĭ să știe, că poate să dormă liniștit acela care și-a asigurat avutul la «Națională» fiind-că este o societate care se conduce de principiĭ solide, serioase și absolut cinstite, lucru care face onoare aceluia care se află în capul eĭ.

G. HILL

Referendar la Inalta Curte de Compturĭ

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER"

Carĭ aŭ obținut peste 250 de premiĭ întîĭ și „Grand Prix de Paris 1900"

Aŭ fost recunoscute după o lungă experiență, ca singure practice și rentabile în special pentru Romînia unde funcționează în momentul de față, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, și se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'și asigura o recoltă bună și abondentă. Vizitele, inspecțiunile moșielor, precum și devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

București, Strada Armașuluĭ No. 6.

Tipografia Ziarului CRONICA.— București.

DUMINICĂ 9 MAIU 1094

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu

ANUL IV. — No. 74.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6
Pentru membrii Societății Agrare gratuit.

BIBLIOTECA CENTRALĂ

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere, *compusă din d-nii:*

Sava Șomănescu, Nicu Negri *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii:

C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.

Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:

V. M. Kogâlniceanu

Colaboratorii revistei sunt d-nii:

I. Atanasiu, Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, C. A. Berendey, Gh. Cristodorescu, L. Colescu, Dr. Creangă, I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, M. Hîrsu, Dr. Hepites, Dr. C. Istrati, V. M. Kogâlniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, V. S. Moga, Val Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe, G. N. Nicoleanu, Ion Peană, P. Popescu-Daia, N. O. Popovici-Lupa, Dim. Popescu, Gh. Ppescu, Dr. Paul Riegler, V. I. Radu, F. Robin, D. R. Rusescu, D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Noic. Stahie, I. Țarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societății Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SOCIETATEA AGRARĂ
A
MARILOR PROPRIETARI DIN ROMÎNIA

EXPOZIȚIUNEA
GENERALA: AGRICOLA, INDUSTRIALA, MINIERA
ȘI
TÎRGUL DE VITE

Se vor deschide

Duminică 23 Mai 1904

Doritorii de a participa la Expoziținne se vor adresa, pentru ori-ce informațiuni, la sediul Societății, Calea Victoriei 55.

Pentru publicitate și anunțuri a se adresa Societății Agrare: BIUROUL DE PUBLICITATE, Str. Doamnei 10 și 12, București.

Societatea anonimă pentru comerciul de mașini și întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. I—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. I—3

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ și expoziție permanentă de tot felul de:

Mașine și Unelte Agricole, Industriale și Electro-technice

LOCOMOBILE și TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Școala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curățitoare** patentată (Trei Vînturi) a treia Curățitoare, în Treerătoare înlocuește machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de ori-ce alt sistem existent și **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numai la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu saŭ fără foi.

MAȘINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele și fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea" cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curățind perfect și lăsînd știuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune și solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oțel, cu 2, 3 și 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile și fixe, cu două și trei cîmpuri și cu dinți de oțel și **Grape pentru Livezi.**
Răriți, Cultivatori, Tăvălucĭ.
Semănători în fat.
Semănători în rînduri renumita „Victoria-Drill".
Vînturători, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID" în toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT".
Greble de fîn.
Mașini de tăiat pae și fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăți, întregi fără piept. Toate mărimile.

Morĭ TRANSPORTABILE, pe postament d lemn și de fier simple, duble, triple și cvadruple, din cele mai renumite fabrici, de 36, 42 și 48 țoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF și DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEȘTI, I-a calitate, simple și duble, toate lățimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu și grădini.
Părți de rezervă. Musamale.
Mașine de scărmănat lînă de lemn și de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol și cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL" ȘI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopĭ — cu Tăiușul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai ușoare și solide, construite din oțel.

Garanție absolută pentru perfecta funcționare și material solid al tutulor mașinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabrici a tot felul de Mașinĭ Industriae și Electro-technîce.

DUMINICĂ 9 MAIU 1094

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEĬ AGRARE A MARILOR PROPRIETARĬ

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciŭ.

ANUL IV. — No. 74.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Leĭ, în străinătate 10 Leĭ
Pe șese lunĭ: In țară 5 „ 6 „
Pentru membriĭ Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea uneĭ* comisiunĭ de supraveghere *compusă din d-niĭ:* **Sava Șomănescu, Nicu Negri** *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-niĭ: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.

Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratoriĭ revisteĭ sunt d-niĭ:
Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popoviciĭ-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 74

V.M. Kogălniceanu.—**Tariful vamal la Senat.**
Prof G. Maior.— **Chestiunĭ agrare.**
V. M. K.— **In ajutorul agriculturеĭ.**
Proecte și ideĭ economice.
Popescu Daia.—**Ingrijirea copiteĭ.**
Sfaturĭ pentru creșterea porcilor.
G. Nicoleanu — **Locul de odihnă în asolamentele țăreĭ noastre.**
Exportul de cereale
Combaterea insectelor vătămătoare cerealelor.
Imbunătățirea calităței cerealelor.
De pe Domeniul Coroanеĭ Dobrovățul.
Cronica agricolă.—Diverse.

Tariful vamal la Senat

II

Pericolul e dublu: întiiŭ prin îngrămădirea unuĭ număr prea mare de străinĭ, al doilea prin atragerea elementuluĭ rural, spre orașe, spre uzine și făbricĭ, unde unora pare maĭ ușoară în condițiunile de viață maĭ ridicate, aceștia îndeamnă ca noĭ înșine să lucrăm, maĭ mult să ne sforțăm, se ne obosim pentru a ne crea de dragul uneĭ ideĭ și a uneĭ teoriĭ, greutățĭ enorme într'un viitor apropiat.

E drept că aceste greutățĭ sunt inevitabile că ele vor veni în mod fatal, fiind-că evoluțiunea economică nu se poate opri, fiind-că e natural, întocmaĭ ca o lege a naturеĭ ca din stadiul agricol să intrăm în stadiul industrial și al comerțuluĭ mare suportînd și problemele marĭ sociale ce aduce această evoluțiune dar noĭ nu trebue totușĭ să supra-grăbim venirea acesteĭ epocĭ, nu trebue să ne căznim din toate puterile ca să aducem o oră maĭ înainte în mod artificial. Agrarieniĭ, despre care s'a crezut greșit că sunt adversariĭ din principiŭ aĭ industrieĭ cer ca evoluțiunea economică să-șĭ urmeze calea normală, pentru ca procedeul de creștere se fie firesc și organismul viguros. Dacă am lăsa ca lucrările să șĭ urmeze drumul lor naturul, problemele sociale ce va aduce evoluțiunea economică vor fi mult maĭ puțin grave. fiind-că ele vor fi atenuate și rezolvate pe cît ne cu putință—în decurgul timpuluĭ ca unele ce nu se vor prezenta de o dată. în mod subit cu toată acuitatea lor.

O evoluție industrială, așa cum o cer agrarieniĭ, n'ar aduce despopularea satelor, n'ar provoca o invazie de străinĭ ci ar permite dezvoltarea puternică a tuturor ramurilor secundare ale agriculturеĭ, carĭ ar constitui temelia de fer, a mareĭ industriĭ de viitor. Totul s'ar împăca și s'ar armoniza in un asemenea regim. Populația agricolă numeroasă, sănătoasă și avută, ar constitui debușeul cel maĭ prețios pentru o industrie, care n'ar avea ambițiĭ vaste, de debușeurĭ exotice, ci, lucrînd pentru consumațiunea internă, n'ar cunoaște într'o anumită măsură supra-producțiunile exorbitante economice și crizele teribile ouvriere.

Toate aceste preocupărĭ sunt, credem destul de legitime pentru toțĭ aceĭ pe carĭ îĭ interesează soarta neamuluĭ și a țăreĭ. A reduce dar chestiunea tarifuluĭ vamal și a industrialismuluĭ la simple contraverse economice, înseamnă a lăsa pe din afară tocmaĭ părțile maĭ interesante și factoriĭ ceĭ maĭ decizivĭ din aceste probleme. D. Lahovary nu s'a mărginit numaĭ la datele economice ci a discutat chestiunea din toate punctele de vedere, ceea-ce îĭ dă, după cum vedem un efect cu totul noŭ și o importanță într'adevăr fără pereche,—pentru că pune în joc interesele cele maĭ adînc vitale ale țăreĭ. Modul magistral cum d. Ion Lahovary a tratat chestiunea, cititoriĭ noștri îl vor putea admira din citirea discursuluĭ săŭ pe care am început a'l publica în părțile sale saliante cu începerea număruluĭ trecut. Se înțelege de la sine că orĭ ce agrarian poate subscrie și aproba cele spuse de d. Lahovary, fiind-că ele constitue o textură de ideĭ, în vederĭ economice carĭ constitue fondul programuluĭ agrarian, care pe lîngă tendințele sale economice, are și tendințĭ naționale, și sociale, ce decurg din primele.

In numerile viitoare însă vom maĭ reveni asupra acestuĭ discurs. pentru a sublinia pasagiile principale, fiind-că socotim că ele conțin multe și numeroase adevăruri carĭ trebuesc reținute.

Răspunsul d-luĭ ministru de finanțe la discursul d luĭ Lahovary, a fost cel care era natural să fie. Afirmînd: avem toate, avem tot pentru industrie. Problemele marĭ economico sociale O ridicare din umerĭ și atita tot Să facem dar și noĭ.

Un singur pasaj din discursul d-luĭ

ministru de finanțe merită o mențiune specială. D. ministru a promis că excedentul ce fără îndoeală va rezulta din noile taxe vamale va servi la degrevarea proprietar lor rurali de impozitele financiare ce apasă asupra lor D. ministru de finanțe a anunțat că aceste degreveri se vor face cu ocazia noului recensământ fiscal.

Așteptăm realizarea promisiunei, bucurându-ne că noile taxe vamale vor servi cel puțin cu o sumă mică agricultorilor, dar regretînd în acelaș timp, că munificiența nu este mai mare și că guvernul nu se gîndește, de pe acum, de a utiliza viitoarele surplu-uri vamale în diferite reforme și îmbunătățiri agricole, așa de urgent necesare. Ar da o compensațiune serioasă agricultorilor, cari o merită, fiind-că taxele urcate tot ei le vor plăti.

Afară de discursul d-luĭ Ion Lahovary. aŭ mai fost discursurĭ interesante, cum acela al d-luĭ P. Missir. D. P. Missir a arătat cît de chaotic este tariful vamal care nu face selecțiune între industrie și industrie, în ce privește încurajările.

Modificările pe carĭ tariful le a primit în Senat, sunt puțin însemnate. In general tariful vamal a ieșit din dezbaterile Senatuluĭ tot ca și din dezbaterea Camereĭ: cu schimbărĭ neînsemnate. Astă-zĭ, tariful e lege Pănă a trece însă în practica vieței economice, el va mai avea să treacă prin discuțiile parlamentarilor străinĭ, carĭ vor fixa taxe definitive în convențiunile comerciale.

Vasile M Kogălniceanu

Chestiunĭ Agrare

— Urmare —

In Francia, unde marea revoluțiune franceză a șters iobăgia, monopolurile și toate deprinderile și beneficiile feudale, după o sută de anĭ — o constată autorii francezĭ înșiș ca Leonce de Lavergne. Molinari și alțiĭ — că mica proprietate și micii cultiva orĭ s'aŭ sporit în număr mult mai puțin, decît și-aŭ închipuit autorii legilor.

In Francia chiar împroprietărirea nu s'a făcut prin o deposedare în masă a proprietarilor. După stingerea revoluțiunea în timpul luĭ Napoleon I și al luĭ Ludovic al XVIII statul francez a restituit mare parte din bunurile confiscate familiilor emigranților saŭ urmașilor lor în natură, iar din cele vîndute ca bunurĭ naționale în valoare de 1 miliard și 297 milioane de francĭ statul a plătit moștenitorilor celor deposedați o desdaunare în banĭ de 1 miliard și 197 milioane de francĭ.

De aceea Tocqueville putu să zică că revoluțiunea nu a creat mica proprietate, ci a emancipat'o numaĭ de angarale, iar Mollinari zice, că numărul micilor cultivatorĭ din Francia a rămas cam acelaș care a fost și înainte de revoluțiune.

Starea materială a țăranuluĭ de acolo însă s'a deteriorat mult prin perderea a diferite avantagiĭ și beneficiĭ pe carĭ le avea ca servituțiĭ la proprietarul lor și în devălmășie cu el la pășune și în pădure fără nicĭ o restricțiune, după care el își putea ține adesea un număr nelimitat de vite. Chiar și numaĭ prin segregarea și delimitarea pășuneĭ comune el a perdut enorm de mult

E. Deschanel zice: Dreptul de pășunat este un ajutor foarte însemnat pentru o sumedenie de micĭ cultivatorĭ codașĭ, toporașĭ, cioclașĭ, carĭ nu sunt în stare să și țină o vită pe ogoarele lor propriĭ și cu finul produs, dar le pot ține și nutri destul de bine 6—7 lunĭ de zile în an pe ogoarele sterpe și locurile lăsate în păraginĭ. Nu era sat în care și cel care nu avea de loc proprietate să nu-și țină o văcuță două, orĭ 5—6 oĭ, și un cal la pășunea comună.

Acest număr de vite a căror întreținere pe el nu-l costă aproape nimic îĭ oferă însă laptele, untul și brînza pentru hrana luĭ și a familieĭ și lîna pentru îmbrăcăminte și-ĭ mai rămînea pe de-asupra și gunoiul, pe care îl utea întrebuința la îngrășarea țarinelor propriĭ, orĭ eventual îl putea vinde. Totuși astăzĭ unde s'a săvîrșit împărțirea pășuneĭ comuna e, la mica întindere ce a căpătat fie-care din ea, țăranul a eșit mult mai slăbit de cît înainte, unde întinderea mare a pășuneĭ comunale îĭ permitea să țină un număr mare de vite a căror contingent îĭ oferea luĭ tot deauna un razim sigur în toate necazurile sale.

Legislațiunile franceze de maĭ tîrziŭ aŭ interzis spargerea pășunilor comunale, dar aŭ permis în anumite cazurĭ vînzarea lor de vecĭ la particularĭ. Azĭ ață de 4½ milioane hectare de pășunĭ comunale Francia maĭ posede 1½ milion hectare de pămînturĭ comune în indiviziune, carĭ însă sunt depreciate și se vînd num ĭ cu jumătate prețul decît cele particulare: 1500 francĭ în loc de 300 hectarul.

Prin împărțirea și spargerea pășunilor comunale însă s'a întins agricultura și s'a mărit producțiunea locală, ba s'a perfecționat și meliorat mult din ceea-ce era înainte, dar nu și bunăstarea poporuluĭ. căcĭ economia de vite a căzut. Franceziĭ aŭ însă puținĭ copiĭ—de obiceiŭ 2, și sporul populațiuneĭ este unul din cele maĭ micĭ, de unde aicĭ cheltuelile uneĭ familiĭ de țăran nu pot fi marĭ.

Venitul anual al uneĭ familiĭ de țăranĭ ghiaburĭ de acolo proprietarĭ mijlocașĭ cu 20 ha. proprietate este: 80 hl. de bucate a 15 francĭ=1200 francĭ; din vînzarea de vite și producte animalice 500 fr.—în total 1700 francĭ Cheltuelile: Simbria unuĭ argat cu anul 350 fr.; mîncarea luĭ 350 fr. doĭ seceretorĭ 100 fr. Contribuțiĭ și asigurărĭ 150 fr. Sămînța 8 hl., de bucate a 15 fr.=80 fr., reparaturĭ, diverse, potcovit. ferar lemnar etc. 80 fr. = 1150 francĭ. Rămîne beneficiŭ net pentru proprietarul cu 20 ha = 40 jug. 550 francĭ din care să trăiască și să se îmbrace el cu femeia și cu 2 copiĭ aĭ săĭ și acopere toate cheltuelile ce se ivesc, biserica, școala, medicamente, medic, saŭ cîte 137 leĭ 50 banĭ pe an de persoană saŭ 38 banĭ (centime) pe zi.

Vin se produce numaĭ pentru trebuințele caseĭ; finul și paele se dă la vite iar din vînzarea de paserĭ se acopere cheltuelile mărunte ale caseĭ —sare piper, oțet etc.

(Va urma). **Profesor G. Maior.**

In ajutorul agriculturei

Sub titlul acesta, «Epoca» din 2 Maiŭ publică un articol cu care ne declarăm de acord din toate punctele de vedere.

«Epoca» pleacă de la considerentul că noile taxe vamale votate de către Parlament, vor da un excedent serios de venitură și cere ca aceste venitură să se utilizese în tot soiul de reforme necesare agriculturei.

«Cu aplicarea nouluĭ tarif vamal, scrie ziarul în chestiune, excesiv de protecționist. veniturile vămilor noastre se vor urca. Aplicînd taxele din noul tarif asupra mărfurilor introduse în 1902, noĭ am făcut socoteala că vămile ar produce 63 de milioane, față de acel an cînd aŭ fost numaĭ de 26 milioane. Orĭ cît d. Costinescu va fi silit să micșoreze multe din taxele prea urcate ale tarifuluĭ, este cert că sporul veniturilor vămilor va fi destul de considerabil,

Ceea-ce de asemenea e netăgăduit e că această creștere a veniturilor vamale va apăsa asupra publiculuĭ consumator și în deosebĭ asupra claselor sărace, asupra țărănimeĭ scumpindu-se obiectele de prima necesitate.

Este nemerit credem ca guvernul să atenueze greșeala ce a făcut-o, dînd acestora o compensațiune legitimă.

Guvernul este dator ca să întrebuințeze noile resurse ce i le procură Statuluĭ aplicarea nouluĭ tarif

pentru a veni mai cu seamă în sprijinul agriculturei».

Cititorii noștri își vor aminti poate de seria de articole ce am consacrat aceleași chestiuni în «Agrarul» zilnic și în «Agrarul» obicinuit.

In articolele mele, am pus chestiunea din același punct de vedere cum o pune azi «Epoca». Am spus că din momentul ce statul va avea un surplus de venituri vamale, pe care 'l va debursa tot marele nostru consumator și plătitor, agricultorul, e drept, nu mai vorbim de nevoia neapărată a lucrului, ca să întrebuințeze acest excedent în folosul agriculturei.

«Epoca arată și modul în care înțelege ca să se utilizeze acest surplus în favoarea agriculturei; ea spune:

«S'ar putea veni în ajutorul agriculturei în două chipuri: pe de o parte să se reducă impozitele cari ingreuiază proprietatea rurală, pe de altă parte să se aducă felurite încurajări agriculturei prin congrese, comiții, expoziții agricole, prin mărirea numărului vitelor de prăsilă, premii, etc. etc.»

In articolele ce am consacrat acestei chestiuni, am spus că forma cea mai nimerită sub care s'ar putea ajuta agricultura este, pe lîngă degrevarea impozitelor funciare, dotarea bugetului direcției agricole din ministerul cu același nume. Am arătat cit de neglijat și părăsit este acest buget și cit de redus este din cauza aceasta, serviciul agricol a cărui unică activitate se mărginește în administrarea biuroacratică a celor cîte va ferme, școli și cîte-va pepiniere.

Fi-vom oare ascultați? Ziarul «Epoca», speră în sprijinul Societății Agrare.

«Sperăm că cererile noastre vor găsi un sprijin stăruitor din partea Societății Agrare. Această asociațiune este indicată ca să lupte pentru a determina guvernul, să protegeze agricultura De curînd Societatea Agrară a mai exprimat unele deziderate de cari însă nu s'a ținut seamă. Să nădăjduim că de data aceasta acțiunea ei va fi mai energică și încoronată cu succes. Din parte-ne ne va afla tot-dauna alături pentru a obține satisfacerea unor revendicări așa de drepte ca acelea cari privesc ajutarea agriculturei».

Sprijinul nostru? O, dacă, ar deprinde totul numai de aceasta. Noi am scris, argumentat și expus cereri precise în ace stă privință, din primul moment, de cum. proectul de tarif vamal a văzut lumina zilei Nimic nu arată însă că acei cari constituesc factorii răspunzători ai țării ar vo să lucreze în direcția aceasta

Concursul, pe care 'l oferă ziarul în chestiune, prin promisiunea că se «va afla tot-deauna alături pentru a obține—satistacerea unor revendicări așa de drepte ca acelea cari privesc ajutarea agriculturei», este foarte prețios. Dacă intreaga presă ar avea aceeași atitudine favorabilă în ceea-ce privește revendicările — acestea «așa de drepte», atunci am putea spera că autoritățile noastre guvernamentale ar satisface ceririle noastre și ar acorda compensațiunea așa de justă agricultorilor.

V. M. K.

PROECTE ȘI IDEI ECONOMICE

Congresul societății agronomilor

Cu o deosebită satisfacțiune trebue să salutăm inițiativa valoroasă a muncitoarei societăți a agronomilor care, într'una din ședințele ei recente a hotărît de a ține un *Congres în luna Septembre anul curent.* Congresul va dura trei zile și în timpul acesta se vor ține conferințe, se vor face comunicări, excursiuni etc.

Inițiativa este excelentă și ideea fericită. Ea arată că țara noastră începe să se îndrepte, în sfîrșit, spre studierea problemelor mari economice. de cari atîrnă în zilele noastre propășirea intelectuală și socială a ori cărui popor. Manifestațiunile ce se observă de cît-va timp în această privință, sunt foarte îmbucurătoare, și fiind că trebue să dăm Cesarului ce e al Cesarului o să ni se permită de a vorbi puțin *pro domo* și a constata, cu o satisfacțiune legitimă, că prima care a dat semnalul acestei redeșteptări salutare a opiniei publice românești a fost Societatea Agrară.

Chestiunile economice și, în cazul nostru. cele agricole, încep să prime ze. Societatea agronomilor care dezvoltă de cît va timp o activitate foarte lăndabilă și care a început să atragă atențiunea opiniunei publice prin lucrările și inițiativele ei — am vorbit în numărul precedent de memoriul asupra unei legi care să garanteze puritatea semințelor -- este cea mai îndreptățită să muncească în direcția studiului agronomic al țării și să răspîndească în straturile interesate cunoștințele necesare unei agriculturi mai înaintate și a măsurilor ce trebuesc luate pentrn aceasta.

Congresul, unde de sigur că se vor discuta chestiuni de mare însemnătate pentru agricultură și ramurile ei secundare, va fi foarte folositor pentru agricultori cari vor urmări conferințele și comunicările cu cel mai mare interes. Atita numai: să se vegheze ca aceste conferințe și comunicări să fie de un așa caracter în cît să intereseze și să ție încordată atenția tuturor cultivatorilor; să se trateze adică chestiuni de actualitate pentru agricultura romînă și într'o formă lesne accesibilă tuturor.

Statistica proprietății rurale

Ministerul de domenii care la început voise să întocmească o statistică a mareî proprietăți rurale și un dicționar al întreprinzătorilor agricoli cari cultivă mai mult de 100 hectare a hotărît sa să se revie asupra a esteî deciziuni, întinzindu se ancheta *asupra tuturor cultivatorilor de pămînt.* indiferent de întinderea de pămînt ce cultivă. Instrucțiunile pentru alcătuirea tablourilor necesare se vor da în curînd printr'o circulară. iar răspunsurile vor trebui înaintate ministeruluî pănă la 1 August a. c.

Se înțelege de către toți ce mare însemnătate are această statistică, care nu costă mulți bani și va necesita multă muncă. Pănă astă-zi noi n'aveam încă o statistică completă a proprietăței r rale; noi nu știm încă în ce mod precis cum se prezintă diferitele categorii de proprietăți rurale în relațiuni unele cu altele și care e întinderea afectată fie căreia.

Noua statistică care este menită să umple un mare gol în cunoștințele despre propria noastră țară. vine dar la timp și fie-care agricultor își va da de sigur osteneala, în cercul său, de a contribui la exactitatea și desăvîrșirea ei.

Un exemplu bun

Ziarele cotidiane aŭ adus știrea, în cursul acesteî săptămini, că județul Tulcea a prevăzut prin budget *suma de 2000 lei pentru cumpărarea mai multor vite de rasă necesare la îmbunătățirea raseî vitelor din acest județ*

Dacă toate județele ar urma această admirabilă pildă și, după ele comunele, însemnata ramură a creșterei vitelor ar fi foarte înaintată și țara mult mai bogată.

In coloanele acesteî reviste. am arătat nu odată cît de mult pot face județele ca instituții autonome pentru îmbunătățirea agriculturei. D. Luca Ionescu, prefectul județuluî Tulcea s'a arătat din primul moment al sosireî sale în capul județuluî. ca un administrator luminat, inteligent și capabil, care înțelege nevoile populației și știe să găsească măsurile de remediare. Desvoltarea băncilor populare în județul Tulcea se datorește d-luî prefect Luca Ionescu, care, prin hotărîrea de a cumpăra vite de rasă a dovedit că planul său de ameliorări agricole este metodic și conceput în spirit de continuitate.

Cu aceasta, d. Ionescu a dat un exemplu, foarte frumos, pe care am dori să-le vedem imitat și de către cele-l'alte județe.

Congresul silvic

Silvicultorii vor ține un congres în zilele de 7, 8 și 9 Maiŭ în Capitală. In aceste zile s'a hotărît a se desbate următoarele chestiuni: 1) Darea de seamă asupra răspunsurilor primite de membrii societățeĭ la chestionarul relativ la statistica torenților; 2) codul silvic și lacunele sale; 3) rezultatul injectăreĭ traverselor de fag din punct de vedere technic și economic; 4) alegerea comitetuluĭ central.

Dintre toate aceste chestiuni, una din cele maĭ însemnate este aceia a corectăreĭ torenților, despre care ne propunem a relata pe larg în revista noastră, după discuțiunile ce vor avea loc în congres.

Torenții aŭ ajuns a fi o calamitate în unele regiuni ale țăreĭ, fiind că tîrînd nisipurĭ și pietre, rostogolind ape, nimicesc pășuni întinse și, pe alocurĭ, suprafețe marĭ cultivabile. Statul trebue să intervie, pentru a pune capăt acestuĭ răŭ mare prin lucrărĭ de tot soiul. Altfel, despăduririle continue și alte cauze naturale ne amenință în înmulțirea torenților și perderea a numeroasele întinderĭ înerbate saŭ arabile.

Discursurile de la congresul silvicultorilor, în această privință, vor fi de sigur foarte interesante.

Importul aurului străin

«Revista economică și financiară» din 15 Aprilie vorbind de importul aurului în țara noastră, dă cite-va date carĭ merită a fi reproduse:

Putem socoti că din capitalul efectiv de aproape 1,037,000,000 leĭ, împrumutat de la 1881/82—1892/90, o sumă de 155 milioane saŭ 5 la sută, s'a acoperit cu capitaluri românești, iar din totalul anuităților datorieĭ publice plătite de la 1881/82 până azĭ, (1,385,000,000) peste 207 milioane leĭ, aŭ rămas în țară, iar restul de *1,178,000,000* leĭ, aŭ mers în străinătate.

Făcînd reducerile cuvenite dintr'o parte și din alta, *exportul de aur pentru anuitățile datorate străinătățeĭ a întrecut importul realizat prin aurul produs din împrumuturile contractate, cu aproape* **300 milioane**, ast-fel că în definitiv țara nu a beneficiat de cît vremelnic de aurul importat prin împrumuturĭ și *balanța ce se va încheia vre-o dată se va solda cu un mare deficit pentru economia noastră națională.*

Intr'adevăr, dacă socotim împrumuturile acum existente, și numaĭ pe acelea în obligațiunĭ amortizabile, la purtător, fie că s'aŭ contractat pentru acoperirea lucrărilor extraordinare, fie că s'aŭ emis pentru convertirea de alte împrumuturĭ, totalul capitaluluĭ nominal emis se urcă la cifra de *1,544,900,000 leĭ*, care a produs pentru tezaur suma de *1,361,734,656 leĭ, 80 banĭ*, iar pentru definitiva luĭ achitare va fi nevoe să se plătească:

1,544,900,000 leĭ capitalul împrum.
2,068,363,752 » dobînzĭ p. la achit.

3,613,263,752 » în total, ceea-ce întrece suma reală obținută cu 2, bilioane 251,529,095 leĭ 20 banĭ.

Reintregit cu alte cite-va datoriĭ, capitalul ce reprezintă datoria publică actualmente se urcă la cifra de **1 607,383,460 leĭ 83 banĭ**, din care se maĭ găsea în circulațiune la 1 Aprilie 1903 suma de **1,393,839,611 leĭ 40 banĭ**.

S'a scăzut dar datoria publică, după 22 de anĭ în carĭ tezaurul a plătit ca anuități suma de 1, bilion 385.502,230 leĭ 78 banĭ, cu suma de 213,543,849 leĭ 43 banĭ capital, și maĭ rămăsese în circulațiune la data specificată maĭ sus încă 1,393,839,611 leĭ 40 banĭ capital nominal.

Iată cum se influențează balanța comercială prin aurul importat prin împrumuturĭ, iată și sarcinele ce am contractat față cu străinatatea prin emisiunile efectuate pe piețile Berlinuluĭ și Parisuluĭ. Invățămintele ce se pot trage din aceste rezultate, pot fi foarte folositoare. Ele ar fi și folositoare dacă publicul ar cunoaște în acelaș timp și dificultățile enorme ce s'aŭ întîmpinat pentru a se obține în vremurĭ grele cite va milioane de aur, pentru carĭ va urma să restituim îndoit și întreit aceeașĭ sumă.

Ingrijirea copiteĭ

Dacă toate părțile corpuluĭ unuĭ cal trebue cu atențiune îngrijite fiind de o egală importanță pentru sănătatea generală apoĭ una dintre acestea merită maĭ multă îngrijire, de cît toate cele-l'alte, de la ea depinzînd utilitatea economică a întreguluĭ. Această parte este piciorul și în special copita, maĭ în tot-deauna expusă la multe și variate boale după cum vom vedea maĭ la vale.

In timp de patru anĭ, aproape, mi s'aŭ prezentat: 83 caĭ cu boale ale aparatuluĭ respirator (laringite, bronșite, pneumoniĭ, etc.);

95 caĭ atinșĭ de maladiĭ ale tubuluĭ digestiv (colicĭ); 10 caĭ atinșĭ de boale de inimă (endocardite, etc.); 28 caĭ cu boale genitourinare (retențiune urinară, calculĭ, etc.); 51 caĭ cu boale de ochĭ și 269 caĭ cu boale de picioare (seime, javarturĭ, cuĭ de stradă, furbură, oase moarte, vesigoane, molete, etc.).

Din această statistică infimă, ca și din statisticele școalelor veterinare, se poate vedea că boalele de picioare la caĭ sunt cele maĭ frecvente și de cele maĭ multe orĭ cele maĭ periculoase.

Dacă cine-va ar observa caĭ de la trăsurĭ cu atențiune, profan fie chiar în materie hipică, va vedea o curioasă variațiune de forme de volum, de direcțiunĭ ale picioarelor. Va vedea caĭ cu copite crăpate, strîmbe, cu cercurĭ, scălciate, strîmte, lungețe, înalte, etc. Va vedea caĭ cu închieturile picioarelor umflate, cu coardele muschilor slăbite, îngenuchiațĭ, cu oase moarte, etc.

Sunt convins că dacă s'ar face o statistică a cailor dintr'un oraș, relativ la boalele picioarelor, s'ar găsi 90 la sută cu defectuozitățĭ ale acestor membre.

Cauza? Neîngrijirea picioarelor și în deosebĭ a copitelor.

In grajdurile regimentelor ca și în ale particularilor, vorbesc de aceia carĭ daŭ o oare care atențiie cailor, se țesală, se perie caĭ minuțios de maĭ multe orĭ pe zi, se șterg de nădușală, copitele însă, rămîn ca niște extremităților de puțină importanță unde curățenia n'ajunge saŭ se face superficial.

Dacă părul strălucește și bate în rotocoale, dacă crupa și tot restul trunchiuluĭ sunt împlinite de grăsime, dacă ține gîtul încordat și privirea vioae, cel necunoscător zice: *iată un cal bun, un cal frumos!*

Da, poate să fie chipeș la trup, dar dacă copitele și picioarele vor păcătui; vor fi cu cusur, bolnave, atuncĭ toată frumusețea nu aduce nicĭ un folos, calul va rămîne un tablou de reclamă fără valoare.

De aceia englezĭ, oamenĭ practicĭ și buni observatorĭ, zic: *no foot, no hors*, adică *fără picioare n'avem cal* și conduși de acest dicton daŭ o deosebită îngrijire copitelor, căcĭ eĭ știŭ că aci rezidă toată valoarea unuĭ cal.

Maĭ înainte de a vorbi de îngrijirile copiteĭ, să descrim pe scurt părțile din care aceasta se compune, pentru a ne putea maĭ bine da seama de importanța acestor îngrijirĭ.

Copita caluluĭ este formată dintr'o cutie cornoasă saŭ unghia și din părțile viĭ ca: nervii, vine, artere, tendoane, ligamente, oase, etc., carĭ sunt acoperite de corn.

Cutia cornoasă saŭ unghia, la rîndul eĭ, se compune din patru părțĭ: păretele unghieĭ, talpa, maiaua saŭ furcuța și periopla.

(Va urma) **Dr. P. Popescu Daia**
Giurgiu

ZOOTECHNIE

Sfaturĭ pentru creşterea porcilor

Nutrirea scroafei însărcinate

Sarcina scroafeĭ se recunoaşte din faptul că ea nu maĭ are călduriĭ, că temperamentul îĭ devine maĭ liniştit, că mănîncă maĭ mult şi că după vre-o două lunĭ, corpul începe să'ĭ devie maĭ mare. Cam la vre-o treĭ săptămînĭ înainte de fătare, ţiţele se umflă şi încep să iasă in evidenţă.

Sarcina durează la porcĭ între 110 şi 124 zile, în termen mijlocĭu 116 zile. Scroafele care nasc pentru întîia oară şi scroafele bătrîne aŭ o sarcină maĭ scurtă; scroafele în vîrstă de doĭ-treĭ anĭ, în plina lor putere aŭ sarcina cea maĭ lungă.

Scroafele însărcinate pot sta împreună până la 14 zile înainte de naştere într'un loc spaţios; după acest timp fie-care scroafă trebue dusă într'o cocină aparte, curată, spaţioasă, luminată şi liniştită. In timpul până la naştere, servitorul însărcinat cu îngrijirea porcilor să meargă cît maĭ des la cocină, să mîngîe scroafa şi mamelele, pentru ca să se obicĭnuiască cu prezenta omuluĭ în momentul naşterei.

La nutrirea scroafeĭ trebue dat atenţie ca ea să hrănească cît maĭ bine purceiĭ ce va făta; raţiunea de nutreţ trebue deci mărită, însă nu ca scroafa să se îngraşe. Scroafele grase produc purceĭ slabĭ şi nu indeajuns de desvoltaţĭ.

Nutreţul trebue să conţie mult var, pentru ca oasele purceluluĭ să se desvolte cît maĭ puternic. Scroafa trebue să fie bine nutrită în tot timpul sarcineĭ. Toate nutreţurile ce i se daŭ, trebue să fie sănătoase, nu putrede, şi în cantitate suficientă.

Nutreţurile cele maĭ bune pentru scroafe în această epocă sunt; cartofi fierţĭ, sfecle, morcovĭ, orz, ovăs, lapte dulce, toate resturile proaspete de la bucătărie, grădină şi arăturĭ: trebue să nu i se dea: rămăşiţele de la fabricĭ, zer, lucruri prea acre etc.; un nutreţ foarte bun este iarba tînără, trifoiŭ, amestecăturĭ de ierburĭ.

Scroafele trebue să fie duse *neapărat* la păşune, pentru a putea face cît maĭ multe mişcărĭ la aer liber; totuşĭ să se evite mersurile obositoare şi 2—3 săptămînĭ înainte de fătare scroafa să nu fie lăsată să umble de cît prin curte şi prin împrejurimĭ.

Scroafele să aibă tot-deauna la dispoziţie apă curată şi sănătoasă, la temperatură mijlocie, dacă nu e posibil aceasta, să li se dea apă de 2—3 orĭ pe zi, în intervalele cînd li se daŭ nutreţurĭ.

Purceiĭ

Naşterea apropiată se poate cunoaşte foarte bine. Cu cîte-va zile înainte de naştere, scroafa adună tot paiul din cocină, îl rupe şi îl asvîrle până face o adîncitură rotundă. In timpul acesta să se dea scroafelor pae uscate şi curate, purceiĭ nu se încurcă în asemenea pae şi nu sunt aşa lesne înăbuşiţĭ de scroafă.

Pentru a putea naşte, scroafele se culcă dar din cauza durerilor se scoală adesea, servitorul care stă acolo trebue să le culce, prin mîngiere pe ţiţe şi prin îmbinărĭ, el nu trebue să-şĭ piarză răbdarea nicĭ să lovească animalul; în grajd trebue să domnească linişte şi alţĭ oameniĭ să nu fie admişĭ.

Naşterea se face de obiceiŭ uşor numaĭ la scroafele carĭ nasc pentru întîia oară sunt greutăţĭ maĭ marĭ, purceiĭ sunt scoşĭ afară după pauze, carĭ pot dura ore întregĭ.

Purceiĭ se nasc învelişĭ într'o peliţă. Servitorul, imediat ce se naşte, trebue să ia purcelul, să'ĭ scoată pieliţa, să'ĭ cureţe rîtul de materia de care e plin să'l frece uşor cu pae moale saŭ cu fîn şi să'ĭ deschidă rîtul pentru ca să'ĭ intre aerul. Dacă vr'un purcel e născut mort să fie imediat îndepărtat din cocină, dacă e răŭ dezvoltat să fie ucis pe loc şi îndepărtat. (Va urma).

Locul de odihnă
IN
Asolamentele ţăreĭ noastre

— Urmare —

Ce rezerve pot dar constitui terenurile noastre de odihnă, cînd toamna după ridicarea recoltelor nu le maĭ însemănţăm cu nicĭ o plantă în scop de a înmagazina rezervele formate, şi prin urmare a evita perderea lor? Ba din contra, punem să pască vitele chiar şi ierburile spontanee, ce ar creşte până la căderea zăpeziĭ?

Ce rezerve pot constitui aceste odihne, cînd nitraturilor formate cu chiar din propriele forţe ale pămîntuluĭ, le lăsăm liber curs în profunzimĭ saŭ aiurea din pătura arabilă, după capriciul apelor de ploĭ care le duc încotro vor?

Şi în fine ce rezerve pot constitui ele cînd de la ivirea colţuluĭ de iarbă, care în parantez fie zis, ar maĭ putea înmagazina şi reţine oare-cum aceste rezerve pe loc, se începe un export însemnat din aceste principiĭ prin păşune, ce lăsăm liber pe locurile de odihnă?

Iacă cam ce fenomene se întîmplă cu locul de odihnă în ciocănite.

Dacă trecem acum la locurile de odihnă, miriştĭ, iarăşĭ observăm o serie de fapte, ce trebue să ne dea de gîndit, cînd pretindem că locul de odihnă ar fi un mijloc de îmbogăţire al terenuluĭ şi o stavilă a epuizarea luĭ.

Dacă lăsăm locul de odihnă în mirişte şi pe această miriştie se pasc vite, avem a face atunci cu un teren «quasi inerbat» şi pe care nu 'l putem munci, —nu'l putem ogorî saŭ ara, fiind că trebue să'l conservăm ca păşune.

Orĭ,—am zis maĭ sus că pentru ca o nitrificare serioasă să aibă loc, trebue să prăşim, să arăm, să mobilizăm pămîntul, — cu alte cuvinte pe lîngă ţinerea luĭ afînată, poroasă, să nu avem nicĭ vegetaţie pe el şi aceasta până aproape de perioada ploilor de toamnă de cînd încep deperdiţiunile marĭ de azot.

Odihna nemuncită a pămîntuluĭ, nu are raţiune

Jacera dar cum se practică la noĭ, adică lăsînd locul după ridicarea recolteĭ în voia Domnuluĭ până în Maiŭ saŭ Iunie a. v., cînd ne gîndim să'ĭ facem prima arătură de ogor, cred că nu maĭ are raţiune de a fi.

Principiile şi teoriile nouĭ aŭ dărîmat vechile ideĭ.

Ştiinţa de azĭ ne spune, că atunci cînd avem a face cu plante prăşitoare în asolament şi prin urmare cu plante, care prin lucrările de cultură şi întreţinere ce reclamă, vin de mobilizează pămîntul şi prin urmare în mod indirect pot înlesni nitrificarea azotuluĭ organic,— lăsarea unuĭ loc în odihnă şi acoperit cu buruenĭ, cum se întîmplă cu odihnele de la noĭ, este o adevărată pierdere.

(Va urma). **G. Nicoleanu**

Exportul de cereale

Conflictul între exportatoriĭ şi importatoriĭ de cereale.

Camerile de comerţ din Olanda şi Germania aŭ luat măsura ca toate neînţelegerile ce se vor ivi între exportatoriĭ noştri şi importatoriĭ de acolo să fie judecate de tribunalele arbitrale de pe acolo, fără excepţie. Or, până acum se stabilia maĭ dinnainte — unde se vor judeca diferendele, — de oare-ce, cum se ştie, avem la Brăila — un tribunal arbitral, compus din comercianţĭ, menit să judece toate conflictele dintre exportatorĭ şi importatorĭ.

Unele neînţelegerĭ se judecaŭ în ţară, altele în străinătate; facultatea aceasta a fost suprimată. Pe de altă parte, Camerile hotăriseră ca cerealele noastre să poate fi vîndute şi în parcele. Exportatoriĭ s'aŭ opus Astfel comercianţiĭ din Galaţĭ de comun acord cu ceĭ din Brăila, aŭ hotărît să înceteze exportul în aceste ţărĭ până se va reveni asupra măsurilor luate.

Pe de altă parte «Uniunea comercială» din portul Galaţĭ a înaintat un protest tuturor Camerilor din Germania şi Olanda, cerînd desfiinţarea măsurilor luate. Cea d'întiiŭ care a revenit a fost Camera din Düsseldorff. Aceasta a telegrafiat că a modificat dispoziţia luată, în sensul vederilor exportatorilor noştri.

Se crede că ambele ţărĭ vor reveni asupra măsurilor lor, de care-ce hotărîrea comercianţilor noştri loveşte mult în interesele lor, după cum hotărîrea lor ar fi lovit în interesele noastre.

*

«Asociaţiunea comercianţilor» din Brăila publică următoarea comunicare:

«In acelaşi timp cu noul tratat germano-olandez asupra încărcăturilor parţiale de cereale, a sosit comercianţilor locali de cereale ştirea că cumpărătorii de cereale de acolo aŭ hotărît şi s'aŭ îndatorat de a introduce acest tratat în locul contractelor obişnuite, până acum şi de a face, de la 1 Aprilie a. c., încheeri de cereale din Rominia, etc. numai pe baza acestuĭ tratat noŭ şi pe acele ale dispoziţinnilor arbitrare cuprinse într'însul.

In faţa acestor hotărîrĭ, declarăm în numele membrilor noştri, a exportatorilor de cereale de aci, că ridicăm obiecţiuni împotriva introducereĭ şi întrebuinţăreĭ acestuĭ tratat unilateral, inacceptabil pentru noĭ fără modificărĭ.

Dacă introducerea de convenţiĭ unilaterale, care leagă şi alte părţi, este în contradicţie cu uzanţele comerciale, apoĭ în cazul de faţă ea este cu atît mai puţin justificabilă, pentru că în Decembre 1902 am cerut de la societatea conducătoare a comercianţilor de cereale şi producte din Berlin, să ne trimeaţă noule proecte de contracte, pentru a da prilej membrilor noştri interesaţi în cauză de a face observaţiunile lor.

Nu este drept ca vînzătorii să nu fi fost întrebaţi la redactarea noulor condiţiĭ şi să nu li se fi lăsat măcar atita timp ca să poată studia condiţiunile noului contract în ceea-ce priveşte utilizarea şi acceptabilitatea luĭ.

Suntem gata de a începe consfătuirile cu delegaţii numiţi de cumpărătorĭ asupra tuturor punctelor din contract şi de a ţine seamă de toate cerinţele drepte ale cumpărătorilor.

Dacă va fi necesar ca să trimetem şi din partea noastră delegaţĭ, suntem gata a o face.

Repetăm că noua convenţie este inacceptabilă, în actuala sa formă, pentru comercianţiĭ noştri de cereale şi că aceştia trebue să refuze atita timp utilizarea luĭ până se vor obţine modificărĭ, în înţelegere cu ămbele părţĭ interesate».

Combaterea insectelor vătămătoare cercalelor

Ştiut este că primăvara numeroase insecte vătămătoare îşĭ fac apariţia şi atacă diferite semănăturĭ, aducînd astfel pagube destul de însemnate agricultorilor.

Pentru a preîntîmpina un asemenea răŭ, ministerul de domeniĭ a trimis o circulară tuturor prefecţilor prin care-ĭ invită să ia din vreme cele mai energice măsurĭ, pentru a apăra semănăturile, pe cît va fi posibil contra acestor insecte.

Cari insecte sunt mai vătămătoare

Din cercetările făcute în aniĭ trecuţi prin diferite localităţi din ţară, de către ministerul de domeniĭ, rezultă că cele mai marĭ stricăciuni aŭ fost şi sunt cauzate de omizi.

In afară de acestea s'a mai semnalat la rapiţă gîndacul roşu (entomoscelis adonidis) şi gîndacul verde arămiŭ (meligetes aeneus) la ovăs puricile (aphis avenae) cum şi alte insecte mai puţin răspîndite.

Dintre toate acestea omizile trebue să preocupe în primul rînd pe orĭ-care agricultor, căcĭ ele sunt acelea carĭ cauzează cele mai marĭ stricăciuni.

Măsurĭ pentru distrugerea insectelor

Ce măsurĭ se impun pentru distrugerea acestor insecte şi apărarea semănăturilor contra lor?

Iată ce instructiuni dă în această privinţă ministerul de domeniĭ.

Cînd în anumite locurĭ se vor fi ivit cuiburĭ de omizi, agricultorul să procedeză repede la nimicirea lor, distrugînd tot de odată şi porţiunea de semănătură infectată de aceste omizi, prin împrăştierea pe deasupra eĭ a uneĭ cantităţi oarecare de var nestins.

Tot pentru distrugerea omizilor mai sunt recomandabile şi următoarele procedee.

Cînd focarale sunt mărginite şi micĭ (aceasta în deosebi pentru semănăturile sătenilor) femeile şi copiii chiar le pot culege cu uşurinţă, prin ajutorul unor coşurĭ de pînză cu coadă, ce vor fi udate cu apă şi cu care se va trage pe deasupra semănăturilor de grîŭ, orz, porumb, rapiţă, ovăs, etc., ca şi cu grebla. Omizile cad astfel înăuntrul coşuluĭ, fără ca semănăturile să sufere întru nimic.

Tot prin acest mijloc se poate distruge şi gîndacul verde arămiŭ, care se iveşte mai ales pe florile de rapiţă. varză şi chiar pe alte plante.

Al doilea mijloc de distrugere, e acela de a se înconjura semănăturile infectate cu şanţurĭ de 25—30 cm. adîncime, cu pereţi drepţi, în care se adun omizile singure cînd pe locul unde aŭ apărut numaĭ aŭ hrană şi caută să fugă în acele părţi. Căzute în aceste şanţurĭ ele pot fi distruse cu maiurile saŭ cu var nestins.

Intrebuinţaroa substanţelor parasticide

Tot atît de folositor e de a stropi porţiunile de semănăturĭ unde se găsesc omizi sub forme de pete, cu diferite soluţiunĭ de substanţe parasticide, ca:

1) Acid fenic 4 la sutĭ; 2) sulfat de cupru (piatră vinătă) 2 la sută şi var nestins 1 şi jum. la sută gr. apă. Această soluţie se prepară astfel: se ia piatră vinătă (2 kgr.) şi se toneşte în cincĭ litri apă căldicică, şi apoĭ se toarnă într'un vas care conţine 85 litri apă; se ia apoĭ 1 şi jum. kgr. var şi se topeşte în 10 litri apă, se strecoară şi se varsă peste cele 90 litri apă cu piatră vinătă, se amestecă bine, se lasă să se limpezească şi apoĭ se întrebuinţează la stropitul acelor pete, luîndu-se aminte ca această acţiune să se facă mai înainte ca soarele să fie prea arzător. Tot în acest scop mai e recomandabil şi sulfatul de fier (calaicanul) 2 la sută apă. Prin aceste procedee atît omizile cît şi insectele vor fi cu siguranţă distruse.

*

Ministerul de domeniĭ a trimis o circulară tuturor prefecţilor prin care-ĭ invită ca imediat după apariţia insectelor vătămătoare semănăturilor, să raporteze detaliat ministeruluĭ care e felul semănăturilor atacate, care e întinderea lor, de cît timp s'aŭ ivit acele insecte şi care ar fi pagubele ce le-ar cauza.

In acelaşi timp pentru ca insectele să fie determinate se vor înainta ministeruluĭ probe în următoarele condiţiĭ: fluturiĭ şi gîndacii vor fi trimişi în cutiĭ ale căror pereţi vor fi străpunşi cu acul şi vor conţine iarbă din care să se hrănească insectele spre a ajunge în viaţă, iar viermii şi omizile să fie puşi în epruvete cu spirt denaturat şi să fie bine astupate.

Imbunătăţirea calităţii cercalelor!

In agricultură principalul loc îl ocupă sămînţa Un proverb zice: «Ce semeni aceea culegi» şi prin aceasta se adevereşte pe deplin importanţa cea mare ce trebue să se dea semînţeĭ. Cine nu ştie, că de semenĭ seminţĭ bune, frumoase roade culegĭ şi invers, semănînd seminţe rele, nu veĭ putea culege de cît roade urîte.

Principala noastră meserie este agricultura şi ca atare comerciul nostru cel mai întins se face atît în interior cît şi în străinătate cu cerealele. Se cuvine dar din acestea, că trebue să dăm cea mai mare atenţiune seminţeĭ ştiut fiind, că numaĭ seminţele bune produc cereale de bună calitate. Lucrul acesta însă nu se prea obişnueşte la agricultoriĭ noştri şi în special la uniĭ arendaşi şi mai la toţi ţăraniĭ.

Grîul pe care îl produce ţăranul nostru este în general de o proastă calitate. Am pus punctul anume pe grîŭ, pentru că dintre cereale, el este planta care răsplăteşte mai bine ca toate «sudorile muncitoruluĭ». De şi maşinele de treerat s'aŭ perfecţionat, s'aŭ înmultit şi s'aŭ eftinit — cu toate acestea tot mai sunt încă mulţi oameni carĭ mai treeră cu caĭ. Prin asta, grîul lor capată pămînt şi praf în el pe lîngă corpurile străine cu care deja este amestecat şi de aci — depreciaţiunea sa. Se ştie că toţi plugariĭ sămănă grîul fără ca să-l mai trioleze spre a alege boabele bune, sănătoase de cele micĭ, degenerate, carĭ trebuesc îndepărtate, de oare-ce ele daŭ totdea-una o producţiune slabă, în general cu tăciune saŭ cu mălură — de şi mare parte obişnuesc şi vitriolatul. Secară, neghină, măzăriche, cornecĭ şi altele sunt în foarte mare cantitate în unele grîne şi pare mi se că uniĭ obişnuit chiar le lasă din ignoranţă, avînd credinţa că prin aceasta vor avea spor la baniţă, fără să ţie socoteală că de l,ar avea pe tot mai bun un preţ cu mult mai mare ar lua pe el de la negustorĭ şi ar fi cu mult mai cîştigaţi.

Să se îndrepte, să se ia măsurĭ contra uneĭ ast-fel de stărĭ de lucruri, ar fi timpul, căcĭ continuînd aşa însemnează a ruina cu încetul pe micul agricultor în special şi pe ţară în general. Astă-zĭ, cînd toate popoarele lucrează înţelepţeşte, căutînd a'şĭ cîşiga debuşeurĭ pe pieţe prin toate mijloacele fără a cruţa nimic, ar fi o ruşine ca numaĭ noĭ să rămînem în espectativă, nepăsătorĭ şi să ne uităm la alţiĭ cum cultivă, produc şi fac afacerĭ însemnate iar noĭ să continuăm a cultiva şi a produce tot ca acum o sută de anĭ cînd pămîntul era încă virgin şi condiţiunile atmosferice mai prielnice.

In loc de mult şi calitate rea, trebue să începem a produce puţin şi bun, până cînd vom putea şi noĭ fi în stare a produce mult şi bun. ştiut fiind că o marfă bună tot-de-una se vinde şi încă cu preţurĭ excelente. Cum climatul ţăreĭ noastre ne favorizează, făcînd ca grînele noastre să fie superioare grînelor din alte ţărĭ prin constituţia boabelor, să ne silim a le face şi de bună calitate, căcĭ prin aceasta

Biblioteca Universitară Cluj

nu numaĭ că nu vom rămîne cu ele nevîndute, dar din contra, încă vom avea şi preţurĭ bune şi reputaţie bună; pe cîtă vreme în caz contrar ne vom discredita singurĭ în faţa străinătăţi, de oare-ce se va duce vestea că nu producem grîne bune, şi ast-fel vom suferi materialmente căcĭ vom face singurĭ noĭ ca negustoriĭ marĭ să-şĭ îndrepte aiurea cercul activităţiĭ lor — unde ştiŭ că cu banĭ vor căpăta lucru bun — de la care n'aŭ a se teme că vor avea pierderĭ.

O ast-fel de stare de lucrurĭ trebue dar îndreptată şi pentru aceea trebuesc luate măsurĭ radicale. ca să stîrpim răul de la rădăcină. Numaĭ schimbînd pretutindenĭ toată sămînţa, şi înlocuind'o cu alta maĭ bună vom izbuti a îmbunătăţi calitatea cerealelor noastre; alt-fel orĭ-ce încercare parţială va fi de prisos. Lucrul s'ar putea face foarte uşor, căcĭ cred că toată lumea ar fi dispusă a face aceasta, însă de unde se ia sămînţa bună? şi cine să ia o ast fel de nobilă iniţiativă?

Statul nu se poate amesteca într'o ast-fel de afacere, fiind-că are destule pe cap şi apoĭ se ştie că de la Stat orĭ şi ce se ia cu foarte multe formalităţĭ şi cu preţurĭ maĭ în tot-deauna aşa de marĭ în cît cu foarte mare anevoinţă se poate scăpa omul de aceste angajamente; aşa că maĭ bine se lipseşte de cît să-şĭ maĭ cîştige singur belea pe cap şi să păţească ca unĭi carĭ pe seceta grozavă ce a fost a luat de la Stat fîn pentru boĭ şi acuma încă, nu numaĭ că nu s'a putut achita de acea datorie, dar trebui ca să-şĭ vîndă boiĭ şi să scape, căcĭ alt-fel nu-ĭ chip.

Nu ne putem dar aştepta de cît la o iniţiativă particulară şi să vedem cam cine ar fi în poziţie a face acest lucru?

In Muntenia maĭ ales există încă prin foarte multe locurĭ învoiala cu dijmă. Săteanul cultivă pămîntul semănînd sămînţa sa şi dînd dijmă proprietăţeĭ din aceste producte. Cu cît producţiunea va fi maĭ mare şi calitatea maĭ bună cu atît şi cîştigul părţilor va fi maĭ mare. Proprietatea reprezentată prin proprietar saŭ arendaş este maĭ interesată în aceste daraverĭ şi eĭ i s'ar cuveni dar meritul şi cinstea de a întreprinde o aşa de frumoasă iniţiativă. Adunînd sămînţa tuturor locuitorilor şi dîndu-le în schimb o alta maĭ bună. Dar nu numaĭ pe unde există învoiala cu dijmc, — e interesul proprietăţi a se schimba sămînţa ci pretutindenĭ fie orĭ şi ce învoială — ştiuc fiind că acest lucru atrage după sine îmbunătăţirea situaţiĭ materiale a muncitorilor şi prin aceasta proprietatea va fi cîştigată, căcĭ omul avînd mijloace va putea a'şĭ îndeplini în mod maĭ prompt obligaţiunile ce'şĭ ia prin contractele de învoială ce le are cu ea.

Propunem dar celor în drept ca să ia pe seamă o ast-fel de afacere, care numaĭ pagubă nu le poate aduce, ci din contra cîştigurĭ atît lor cît şi ţăreĭ.

Aprovizionarea cu sementă de cea maĭ bună calitate şĭ-o poate face proprietatea prin banĭ saŭ alte învoelĭ luînd-o chiar din ţară, pentru că avem destuĭ marĭ agricultorĭ carĭ produc bune cereale şi care cereale în loc de a rămîne în ţară şi a se utilisa la semănat, din contra ne iese afară din ţară şi din păcate nu curate, pentru că marĭ negustorĭ dreg cu ele şi alte cereale carĭ sunt de o calitate inferioară. Procurarea s ar putea decĭ foarte uşor căcĭ ceĭ ce deţin proprietatea dispun de capitaluri vorbesc bine înţeles de ceĭ de profesie care dispun de forţe intelectuale şi materiale, iar nu de ceĭ de ocazie pe care cine ştie cum, soarta saŭ hazardul i'a făcut de odată proprietarĭ saŭ arendaşĭ.

Odată sămînţa procurată, n'aŭ de cît să o dea la plugarĭ, după trebuinţele fie-căruia, îndatorîndu-ĭ a o achita prin banĭ, prin muncă saŭ în natură dînd momentan în schimb din acea de care aŭ saŭ dînd peste un an la producţiune, dînd şi ceva spor pe deasupra, potrivit preţuluĭ la care aŭ convenit ambele părţĭ în mod omenesc iar nu cămătăresc bine înţeles.

Chiar de va perde momentan cineva, să nu se uite însă la aceasta, căcĭ perderile vor fi răsplătite cu marĭ foloase pentru eĭ şi ţară maĭ tîrziŭ.

Acesta ar fi cred cel maĭ nemerit mod de a pune în practică cea maĭ salutară idee, care foarte mult ar ridica: pe muncitorĭ de oare-ce s'ar desface uşor şi cu preţ bun productele pe negustorĭ căcĭ ar face însemnate afacerĭ, şi pe ţară căcĭ s'ar cîrtiga un foarte bun credit în străinătate.

Nu mult ar putea contribui şi Statul la îmbunătăţirea calităţiĭ cerealelor din ţară, făcînd expoziţiĭ şi înfiinţînd premiĭ pentru aceĭ ce produc cele maĭ bune cereale atît pentru sămînţă cît şi pentru vînzare, premiĭ care ar consta tot din semînţe de alte soiurĭ saŭ de acelaş soĭ de o calitate maĭ bună, bine înţeles ca acea care se găseşte în localitate.

Prin regulamente s'ar putea impune ca să nu se semene de cît cereale de bună calitate iar acelora ce deţin moşiĭ de ale Statuluĭ saŭ altor instituţiunĭ, condiţiunea de a face tot posibilul pentru a ameliora calitatea cerealelor locuitorilor ce cad în raza acelor moşiĭ.

I'e lîngă acestea, autorităţile şcolare şi eclesiastice trăind în mijlocul ţărănimeĭ sunt datoare să nu înceteze un moment măcar şi să nu se dea în lăturĭ de la nimic, căutînd prin conferinţe şi predicĭ a lumina şi convinge pe sătenĭĭ că: producînd cereale maĭ bune vor aduce ţărĭĭ reale foloase, iar lor însemnate cîştigurĭ, foloase şi cîştigurĭ, care ar fi culminante în cazul cînd s'ar asocia şi şi-ar vinde şi eĭ bucatele în comun după cum se obişnueşte în ţările civilizate, unde instinctul de sociabilitate aşa de desvoltat în muncitorĭ, în cît eĭ maĭ nimic nu-şĭ procură individual, ci totul pe cale asociativă.

I. Theodoreanu.

De pe Domeniul Coroanei Dobrovăţul

In zilele de 19—20 Aprilie d-l Ion Kalinderu, administratorul Domeniuluĭ Coroaneĭ, a fost la domeniul Dobrovăţ din jud. Vasluĭ.

Pe lîngă inspecţiunea domeniuluĭ d-sa a ţinut, ca tot-deauna, a vizita şi primăria, şcoalele şi bisericile din localitate. Intîmpinat peste tot de primar, învăţătorĭ, preoţĭ şi numeroşĭ sătenĭ dl. Kalinderu s'a interesat de aproape de starea comuneĭ, locuitorilor, de mersul învăţămîntuluĭ şi de starea localurilor, şi a împărţit sătenilor şi elevilor portretul M. S. Regeluĭ şi cărticele din folositoarea bibliotecă a administraţiĭ Domeniuluĭ Coroaneĭ.

La şcoala din Slobozia a fost primit în mod deosebit, şi după sfîrşirea lecţiuneĭ din clasa V-a la care a asistat, a îndemnat pe elevĭ prin cuvinte călduroase să urmeze cu stăruinţă la şcoală şi să se ostenească a se instrui, căcĭ învăţătură e izvor de adevărată viaţă. Fiind de faţă şi un număr mare de sătenĭ şi sătence, a vorbit despre trebuinţa ce se simte tot maĭ mult, ca femeea romînă să fie luminată, pentru a da o bună creştere copiilor.

Cu cît aceştia vor fi maĭ bine crescuţĭ acasă, cu atît învăţătoriĭ vor fi maĭ uşuraţĭ şi vor putea da elevilor cît maĭ multe cunoştinţe folositoare. De aceea sătenĭĭ nu trebue să se bucure de puţina muncă ce aduc la cîmp saŭ în casă fetele în vîrstă de şcoală, ci trebue să le lase a urma la şcoală regulat ca şi băeţiĭ. Ba după terminarea cursuluĭ primar să le trimită şi să le dea atuncĭ, ca şi maĭ tîrziŭ, putinţa a citi cărţĭ folositoare, căcĭ numaĭ aşa nu vor uita ce aŭ învăţat, ci li se va tipări maĭ bine în minte şi vor cîştiga nouĭ nvăţăturĭ bune. E un mare bine pentru popoarele, carĭ aŭ femeĭ cu destulă ştiinţă de carte, de oare-ce copiĭ, până să meargă la şcoală şi chiar în acest timp sunt maĭ aproape de mamă. Şi cum va fi purtarea şi învăţătura ce le va da, bună saŭ rea, aşa vor fi şi eĭ maĭ tîrziŭ, cetăţenĭ buniĭ saŭ răĭ. Pilde de rea creştere în familie sunt ca peste tot şi aci, şi trebue ca fie-care să caute a se feri de ele. Maĭ trebue ca vorbele, că aşa a fost învăţat de acasă cu carĭ se întîmpină nenorocirile de asemenea natură, să nu fie numaĭ vorbe goale, ci pornite din o inimă şi o minte care să ştie a trage foloase din păţăniile altora.

Mulţumit de cele constatate, Domnul Kalinderu a dispus cu această ocazie să se facă maĭ multe reparaţiunĭ şi îmbunătăţirĭ la şcoale, să se înzestreze cu material didactic necesar etc. Invăţă-

torilor şi învăţătoarelor le-a dat gratificaţiĭ în banĭ şi obiecte, şi a ajutat mulţĭ locuitorĭ sărmanĭ, iar pe alţiĭ i-a înlesnit a'şĭ cumpăra vite.

CRONICA AGRICOLĂ

De la societatea agronomilor

D. G. Nicoleanu directorul agriculturei de la ministerul domeniilor, a făcut o importanţă comunicare societăţeĭ agronomilor, într'una din şedinţele eĭ, recente, cu privire la o nouă boală pe care a studiat-o anul trecut şi anul acesta la viţă Această boală se numeşte *Brunisură* şi provine din seceta toamneĭ trecute. Această boală face ca uniĭ din lăstarĭ să nu se dezvolte normal, iar alţiĭ să nu dea de loc. Boala a făcut ravagiĭ marĭ în multe podgoriĭ din ţară.

De asemenea s'a mai făcut societăţeĭ agronomilor o altă imporsantă comunicare de către d-niĭ C. Roman chimist agricol, directorul staţiuneĭ agronomice şi N. O. Popovicĭ-Lupa profesor la şcoala de agricultură de la Herăstrău, cu privire la seminţele care se importă din străinătate, seminţe pline de cuscută. Societatea agronomilor, în urma acestor comunicărĭ, a luat decizia să comunice ministruluĭ domeniilor aceste neajunsurĭ de îndreptare.

***

O Expoziţie viticolă

Podgoreniĭ din judeţul Putna, împreună cu prefectul judeţuluĭ aŭ luat iniţiativa organizăriĭ uneĭ expoziţiĭ şi unuĭ congres viticol la Focşanĭ în cursul luneĭ Septembrie.

***

Convenţia comercială cu Germania

Comisiunea romînă pentru negociarea convenţieĭ comerciale cu Germania se va compune din d-niĭ Costinescu, ministrul de finanţe, Brătianu, ministrul de externe, Al. Beldiman, ministrul ţăreĭ la Berlin şi din d-niĭ Anton Carp, senator, Const. Brătianu şi G. G. Assan, deputaţĭ.

***

Şcolile rurale

Administraţia caseĭ şcoalelor a fixat o remiză de 10 la sută învăţătorilor agricolĭ ambulanţĭ din veniturile cultureĭ celor două hectare de teren şcolar.

Ministerul de instrucţie a dispus ca, în caz cînd vre o şcoală rurală nu are loc de grădină, ci numaĭ curtea strict necesară pentru mişcarea elevilor, învăţătorul să caute a cultiva zarzavaturĭ şi legume cu eleviĭ divizieĭ a III-a chiar în curţile lor, a preotuluĭ orĭ altuĭ sătean, începînd prin săparea sistematică a răzoarelor şi semînarea lor cu legume.

***

Lucrări silvice

Serviciul silvic din ministerul de domeniĭ a hotărît să se înceapă în curînd lucrările pentru construirea de cantoane la principalele centre de impădurire.

Aceste lucrărĭ se vor face din fondul de 9.000 leĭ destinat anume pentru acest scop.

D. I. Kalinderu preşedintele societăţeĭ «Progresul silvic» a însărcinat de d. Petre Antonescu, silvicultor şef şi profesor la şcoala de silvicultură de la Brăneştĭ, să studieze în mod amănunţit chestiunea traverselor de fag şi injectarea lor cu creozot, şi să întocmească un raport coprinzător al celor constatate, raport care va fi dezbătut in congresul silvicultorilor ce se va ţine în Capitală la 8 Maiŭ.

Lucrările de împăduririĭ ce s'aŭ efectuat la perimetrele comunale Cara,-Omer, Cara-Murat, Hasancea, Comarova, Tuzla şi Hagilar aŭ fost terminate.

Ele aŭ costat 32 000 leĭ. La 15 Maiŭ vor începe lucrările de întreţinere şi plantaţiile la pepinierele existente pe lîngă aceste perimetre.

***

O măsură în folosul ţăranilor

Ministerul de domeniĭ a trimes o circulară prefecţilor rugîndu-i să ia măsurĭ severe ca pe viitor măsurătoarea pămînturilor date sătenilor spre cultură saŭ păşune de către proprietarĭ saŭ arendaşĭ de moşiĭ să se facă exclusiv numaĭ cu unităţile de măsură nouĭ şi să nu se mai întrebuinţeze ca până acum pogonul, falcea şi prăjina, ci numaĭ hectarul cu sub diviziunile eĭ.

***

Legaţiunea bulgară din Capitală a înştiinţat ministerul nostru de externe că eleviĭ şcoaleĭ de agricultură din Plevna, carĭ actualmente se află în escursionnĭ agricole în Ungaria, vor face o asemenea escursiune şi la pepinierele şi fermele noastre model. Odată cu această înştiinţare legaţiunea roagă ministerul de externe să intervie pe lîngă cel de domeniĭ să încuviinţeze această escursiune.

***

Ministerul de domeniĭ a hotărît ca în afară de muzeul comercial ce se va înfiinţa pe lîngă el să se mai înfiinţeze şi un muzeŭ agricol şi industrial.

La acest scop s'a şi prevăzut o sumă de 9967 leĭ.

***

Direcţia cultureĭ din ministerul de domeniĭ a prevăzut o sumă de leĭ 10.400 spre a se da anul acesta ca burse şi ajutoare tinerilor trimişĭ în străinătate de către această direcţie pentru a se specializa în diferitele ramurĭ ale agriculturei.

***

Prefectura judeţuluĭ Tulcea a făcut cunoscut ministeruluĭ de domeniĭ că din cercetările făoute rezultă că numaĭ există nicĭ lăcuste, nicĭ ouă de lăcuste prin ostroavele de la delta Dunăreĭ.

Se ştie că în aceste ostroave se iviseră în anul trecut un mare număr de lăcuste, carĭ aduceaŭ stricăciuni marĭ semănăturilor.

***

Prin vama Unghenĭ s'aŭ exportat în cursul luneĭ Aprilie 532 vite marĭ peutru Rusia.

***

Din ultimul buletin sanitar rezultă că febra aftoasă mai există în următoarele judeţe şi comune: in judeţul Iaşi în comunele Tomeşti, Galata, Mogoşeşti şi Iaşi; în judeţul Vasluĭ în comunele Valea satuluĭ, Ciorteşti, Bordeşti şi Drăguşeşti; în judeţul Bacăŭ în comunele Schineni, Sănceşti, Ciumaşi, Mărginenĭ, Fîntînele, Luncăni, Slobozia, Scorţenĭ, Solonţi şi Lăculenĭ; în sfîrşit în judeţul Vlasca în comuna Mihaiŭ-Bravu.

***

Ministerul de interne a cerut celuĭ de instrucţie să permită ca preparaţia seruluĭ antiaftos să se facă în localul boalelor contagioase de lîngă şcoala de medicina veterinară

DIVERSE

Pescăriile stalului

Inspectoratul general al pescăriilor a luat măsurile necesare ca pescuitul să fie oprit până la 1 Iunie în toate apele ţăreĭ. Se permite numaĭ pescuirea somnuluĭ şi a ştiuceĭ, carĭ sunt peştĭ răpitorĭ.

Măsura de a nu se pescui şi alt soiŭ de peşte s'a luat, ca în fie-care an, pentru că acum e perioada de fecundaţie şi, conform legeĭ pescuituluĭ, în această perioadă peştele e cruţat. De obiceiŭ în perioada de cruţare se comit numeroase abaterĭ de la lege. Inspectoratul a constatat că anul acesta acele abaterĭ sunt în foarte mic număr. De asemenea s'a constatat că veniturile din pescuitul somnuluĭ şi al ştiuceĭ, sunt anul acesta mai însemnate, comparativ cu veniturile din perioada corespunzătoare a anuluĭ trecut.

***

Ministerul de domeniĭ a înaintat prefecturei de Ilfov un număr de peste o mie cutiĭ cu sămînţă de gîndacĭ de mătase în cantităţĭ de 2, 3 şi 5 grame fie-care spre a fi distribuită sătenilor din acest judeţ carĭ aŭ făcut cererĭ.

***

Febra aftoasă

Ministerul de interne a trimis o circulară medicilor veterinarĭ din ţară invitîndu-i ca în primul rînd să observe a nu se aduce în tîrgurile de vite ce sunt foarte numeroas la această epocă vite bolnave de febră aftoasă, iar în al doilea rînd să opreasc şi să pună sub observaţia medicală toate vitele carĭ aŭ trecut prin judeţe infectate de febră aftoasă.

In acelaşĭ timp ministerul le-a cerut să fie cu multă băgare de seamă la liberarea certificatelor de provenienţă şi sănătatea animalelor şi să dea ordin şi autorităţilor comunale ca să nu libereze certificate în cazul cînd aŭ bănuială că vitele ar fi bolnave de vre-o boală molipsitoare.

***

Ploile din jud. Iaşi.

O telegramă sosită la ministerul de interne anunţă că în jud. Iaşi unde în ultimul timul timp se simţea o mare nevoe de ploae aŭ căzut ploĭ abundente.

In urma acestor ploĭ starea semănăturilor din acel judeţ s'a ameliorat simţitor.

RUZICKA, ELIAS & TAUBES

17, Smîrdan BUCUREȘTI, 17 Smîrdan

REPRESENTANTI GENERALI AI

SOCIETAȚII DE PETROL ROMAN — FABRICA LA PLOPENI

ULEI MINERAL — **Agricol, Prima, Extra, Regal, Cilindre**

REPRESENTANȚI GENERALI A

PRIMEI FABRICI ROMANE SISTEMATICE DE BRICHETE **„VULCAN“**

BRICHETE VULCAN

— **TONA 35 LEI ADUSE LA DOMICILIU** —

BIUROU CENTRAL DE LA PRIMA FABRICĂ DE PRODUSE CHIMICE

„COTROCENI“ — **Fabrica de Săpunuri, Ceară de parchete, diferite unsori de hamuri, de trăsuri, unsori consistente**

EXPLOATATIUNE PROPRIE DE

TITEI — La BUȘTENARI, Districtul Prahova

Transport cu Cisterne proprii pînă la domiciliu

Telefon No. 479 — **Telegrame: NAFTA**

RUZICKA, ELIAS & TAUBES

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ❖ GALAȚI ❖ BRAILA ❖ CONSTANȚA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OȚEL

Cu 1, 2, 3 și 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde

— Cu și fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oțel, în 2 și 3 părți

Mașini de semănat în lat

Construcția perfecționată, 3,76 m. lățime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Mașini de semănat în rînduri

Renumita **„BEROLINA“** din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă și economică în distribuirea semințeĭ

Batoze de bătut porumbul cu aburi, și cu mîna simple și duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de griŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşinişti'or, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD"

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUA Ş TREI ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 16 MAIU 1094

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARĬ

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciŭ.

ANUL IV. — No. 75.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membriĭ Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei comisiuni de supraveghere compusă din d-niĭ:* **Sava Șomănescu, Nicu Negri și Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-niĭ: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.

Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratoriĭ revisteĭ sunt d-niĭ:
Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovicĭ-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 75

V. M. Kogălniceanu. — **Improprietărirea absolvenților școlilor agricole.**
Proecte și ideĭ economice.
D. S. Nenițescu. — **Tariful vamal, industria casnică și agricultura.**
G. Nicoleanu. — **Locul de odihnă în asolamentele țăreĭ noastre.**
Popescu Daia.—**Ingrijirea copiteĭ.**
Turtele ca îngrășămînt.
Comerțul austro-ungar în 1903.
De pe Domeniul Coroaneĭ Segarcea.
Sfaturĭ pentru creșterea porcilor.
B.—**Semănatul.**
Criza caĭlor de muncă în Germania.
Cronica agricolă.—Diverse.

Improprietărirea absolvenților școlilor agricole

Societatea agronomilor, a căreĭ frumoasă și plină de spor activitate, am menționat-o aci cu toate elogiile ce merită, a pus în studiĭ o chestiune care era firesc să vie în discuțiunea acesteĭ asociațiunĭ și pe care am maĭ tratat-o și noĭ de cite-va orĭ în coloanele acesteĭ reviste. Este chestiunea improprietăririreĭ absolvenților școlilor secundare agricole.

Nu știŭ încă sub ce formă se va pune chestiunea la societatea agronomică și ce rezoluțiunĭ se vor lua în urma discuțiuneĭ ce în orĭ-ce caz, va fi de sigur foarte interesantă. In așteptare, mi se va permite ca să spun și eŭ cite-va cuvinte în această privință, carĭ cuvinte sper că vor găsi oare-care ascultare în cercurile celor interesați și vor face pe mulțĭ dintre eĭ ca să renunțe la pretențiunĭ exagerate și imposibile și să se mulțumească cu ceea-ce e posibil a se obține.

* * *

Acum un an, un an și jumătate, cînd aceiașĭ chestiune s'a pus de către o altă societate de agronomĭ, azĭ desființată, de către aceleașĭ elemente: absolvențiĭ școlilor de agricultură, mĭ-am permis să arăt că ceea-ce cereaŭ absolvențiĭ trecea de marginile posibilității și chiar al echității. Absolvențiĭ cereaŭ atunci nicĭ maĭ mult nicĭ maĭ puțin de cit ca statul sĭ'ĭ improprietărească pe întinderĭ vaste de pămînt, de cite 100 hectare pentru fie-care absolvent, și apoĭ să le acorde toate înlesnirile pentru a'și construi o gospodărie rațională și ca să-și cumpere vite, unelte și semințe. Scopul pentru care se făcea această cerere era ca absolvențiĭ, devenind agricultorĭ practicĭ, să transforme exploatațiunile lor în micĭ ferme-model, de la carĭ țăranul să poată lua pildă de agricultură rațională și metodică.

In fața acestor deziderate, am opus ceea-ce mi s'a părut că este conform cu bunul simț, cu putința de realizare și cu dreptatea cea maĭ elementară. N'am combătut ideia în sine, principiul saŭ scopul, ci modul de aplicare.

Am spus că e imposibil statuluĭ să dea absolvenților întinderĭ marĭ de cite 100 ha. pămînt, păgubindu-se și pe sine de veniturile ce 'l produce acest pămînt și pe țăranĭ de necesitatea—care este înaintea orĭ-căreĭ alteia—de a fi împroprietăriți pe acest teren. Dacă ne gîndim că pe atunci eraŭ vre-o cite-va sute de absolvențĭ carĭ cereaŭ în mod stăruitor să fie împroprietăriți, ajungem la un total de cite-va zecĭ de miĭ hectare date absolvenților școlilor agricole—un pămînt ce, înainte de toate, este în interesul superior al țăreĭ și al neamuluĭ ca să fie cedat țărănimeĭ noastre care se înmulțește mereŭ și nu are altă sursă de viață de cît munca cîmpuluĭ.

Statul trebue să vegheze cu o îngrijire mare la pămîntul ce maĭ este disponibil în țară sub formă de domeniĭ publice, ca ele să ajungă, în caz cînd există hotărirea de a fi înstrăinat, cît maĭ mult în mînĭ țărănești. Afară de interesul superior care cere ca țărănimea să fie cît maĭ întărită și ca solul patrieĭ, acolo unde este liber de orĭ-ce proprietar particular, să ajungă maĭ bine în mînile eĭ, maĭ este și o chestiune de nevoe socială care face ca domeniile statuluĭ să fie păstrate maĭ mult în vederea acestuĭ scop pentru viitor. Aceasta m'a făcut atuncĭ, ca și acum, ca să combat cererea exagerată a absolvenților, carĭ pretindeaŭ ca statul să înstrăineze din domeniul săŭ zecĭ de miĭ de hectare pentru a le da lor.

Afară de aceasta, am arătat că scopul pentru care se pretindea că se cere improprietărirea nu poate fi realizat, tot din cauza exagerațiunii pretențiunilor. Absolvențiĭ voiaŭ cite 100 hectare pentru—spuneaŭ eĭ—a forma din exploatațiunile lor ferme—model de la carĭ sătenĭĭ să învețe cum se face plugărie civilizată. Ferme de cite 100 hectare nu pot fi

însă ferme-model pentru țăranii cari aŭ, în marea majoritate a cazurilor, până la 5 hectare cel mult, uniĭ chiar cîte-va pogoane numaĭ. Altfel se organizează o exploatare agricolă de 100 hectare, alt-fel una de 5 saŭ de cîte-va pogoane. Și cultura cerealelor, asolamentul, cultura legumelor, cu totul alt-fel sunt la o mică moșioară de 100 hectare ca la un petec de pămînt de 5 hectare saŭ cîte-va pogoane de pămînt.

Scopul pentru care cereaŭ absolvenții împroprietărirea nu putea fi dar atins în forma pe care o voiaŭ eĭ.

Nu maĭ vorbesc apoĭ, pe lîngă cele semnalate maĭ sus, de cheltuelile marĭ, poate de milioane, la cari ar fi trebuit să se urce împroprietărirea a cîtor-va sute de absolvenți pe întinderĭ de miĭ de hectare pămînt. Absolvenții nu aveaŭ ce să aducă pe pămînturile concedate de cît cel mult bună-voință în cantitate mare, entuziasm și dor de muncă. Toate cele-lalte, necesare pentru instalația gospodărieĭ și începerea exploatațiuneĭ, ar fi trebuit să le furnizeze statul. Dar de unde mijloace?

Absolvenții nu trebue să uite că statul nu a înființat școlĭ agricole, pentru a se obliga apoĭ să bage pe absolvenții lor în funcțiuni micĭ saŭ să-ĭ împroprietărească pe domeniile sale. Scopul școlilor agricole este cu totul altul, este acela prin școlile inferioare,—de a scoate *țărani* apți și capabilĭ de a face în *satul și pe moșioara lor* acea agricultură rațională, ale cărei metode le-aŭ învățat în școlĭ, iar, prin școala de la Herestrăŭ, de a scoate administratorĭ de moșiĭ, conducătorĭ de ferme și funcționarĭ atît cît aŭ nevoe autoritățile publice.

Împroprietărirea?—este o măsură bună; de acord, dar cu măsură și în marginea putinței de realizare și aceea ce este drept. In general vorbind, nimenĭ nu oprește pe absolventul de școală agricolă ca să meargă la țară și să-și cumpere pămînt cît îĭ place. Împroprietăriri în masă și încă în asemenea mod cum aŭ cerut absolvenții nu e posibil de admis.

Și apoĭ în privința absolvenților înscriși trebue să se facă o deosebire: aceĭ carĭ aŭ trecut prin școala de la Herestrăŭ și aceĭ carĭ aŭ trecut prin școlile inferioare de agricultură. Pentru absolvenții școleĭ de la Herestrăŭ nu socotesc odată admis că nu e drept și nicĭ posibil ca să se ceară de la stat cîte 100 hectare pămînt plus cele-l'alte ajutoare de instalare, că împroprietăririle ar fi vre-un mijloc de ajutorare. Acești absolvenți nu pot avea alt debușeŭ unde să se plaseze de cît moșiile particularilor și toate funcțiunile autorităților publice carĭ aŭ în sfera atribuțiunilor lor sarcinĭ carĭ relevă de agricultură. In privința aceasta, plîngerile agronomilor noștri sunt pe deplin justificate; toate locurile disponibile din ferme, pepiniere, ministere li se cuvin de drept.

In ce privește însă absolvenții școlilor inferioare, părerea mea este că ar fi într'adevăr bine să fie împroprietăriți însă întocmaĭ ca și ceĭ-l'alți țărani, cu 5 hectare pămînt saŭ, excepțional, cu cîte 10 hectare pămînt, fiind obligați a'și plăti pămîntul în rate; acestora s'ar putea însă da toate ajutoarele posibile de instalare.

Împroprietărire—da, dar cu 5 saŭ cel mult 10 hectare, și cu plată, nu 100 hectare și gratuit. Absolventul școleĭ inferioare să fie asimilat în totul cu țăranul, în ce privește exploatarea sa rurală, pentru ca ferma luĭ să fie într'adevăr model pentru sătenĭ.

Acesta este, cred eŭ, unicul mod sub care ideea împroprietăririlor absolvenților școleĭ agricole se poate traduce în practică și poate deveni lege. Tot ce ar depăși această măsură, va intra în domeniul imposibiluluĭ și al exagerărilor și va avea soarta tuturor deziderateloř utopice carĭ rămîn vecĭnic în stare de deziderat.

Dacă societatea agronomilor nu va cădea dar în exagerările fosteĭ societăți, este posibil ca să aibă reușită. Alt-fel, nu credem ca să se poată obține ceva.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE ȘI IDEI ECONOMICE

Veteranii în Dobrogea

Cu o mare satisfacțiune trebue să constatăm că împroprietărirea veteranilor în Dobrogea continuă fără întrerupere și că numărul romînilor, carĭ în 1877 aŭ dat țăreĭ Independența, crește ast-fel pe zi ce trece în provincia noastră transdanubiană.

Împroprietărirea veteranilor în Dobrogea este încă un pas, și foarte mare, în munca de romînizare a acesteĭ regiunĭ, în marea operă de naționalizare a unuĭ sol ce a făcut și în adîncul trecutuluĭ parte integrantă din patria-mamă.

Inainte de împroprietărirea a miĭ de veteranĭ, Dobrogea avea deja o majoritate romînească, și după ce miile de veteranĭ se vor fi stabilit în tot cuprinsul celor două județe și maĭ ales la hotarele spre țările vecine, elementul romînesc va fi într'asemenea preponderență, în cît nu se va maĭ putea vorbi de vre-un pericol național în Dobrogea.

Împroprietărirea veteranilor este dar, un eveniment foarte însemnat, național și economic în acelaș timp; național fiind-că el desăvîrșește opera de romînizare a Dobrogeĭ, dînd solul în mînĭ romînești și economic fiind-că terenurĭ întinse se daŭ uneĭ culturĭ agricole întinse și productive. Deo-camdată, noĭ aceștia carĭ asistăm la realizarea acestuĭ fenomen, nu ne dăm încă seamă de întreaga luĭ însemnătate; numaĭ maĭ tîrziŭ, cînd opera va fi terminată, vom putea judeca că s'a întreprins și dus la bun capăt o operă mare.

Împroprietărirea își urmează cursul eĭ regulat și toate lucrările în legătură cu această împroprietărire în masă se execută repede, la timp și în mod practic.

Putem spera dar că în curînd Dobrogea romînizată atît cît se poate, grație introducereĭ a miĭ de veteranĭ, va vedea în curînd lucind deasupra eĭ soarele dreptuluĭ comun și al Constituțiuneĭ din restul Țăreĭ. Până acum, ceĭ carĭ se opuneaŭ la trecerea Dobrogeĭ sub dreptul comun, spuneaŭ că ea nu este destul de romînizată, deși 67% din solul eĭ se află în mînĭ romînești. După împroprietărirea veteranilor ce se va maĭ putea spune?

Febra aftoasă

Boala aceasta bîntue încă, din nenorocre, în țară, cu toate măsurile severe ce se iaŭ de atîta timp și cu toate sacrificiile marĭ făcute de stat, județe și comune.

In privința acestor măsurĭ, a căror conducere și aplicare o are serviciul veterinar din ministerul de interne, am scris acum cîte-va lunĭ un articol în care arătam că s'aŭ cheltuit peste 300.000 leĭ, fără a se fi ajuns la vre-un rezultat simțit, de oare-ce epizootia, bîntue tot cu atîta putere acum ca și atuncĭ. Istoricul acestor cheltueltuelĭ și măsurĭ 'l-am publicat în acel articol apărut acum cîte-va lunĭ. El era foarte interesant și caracteristic, și în ce privește exactitatea luĭ, se poate judeca prin faptul că «Revista viticolă, horticolă și agricolă», din 15 Aprilie c., spune într'un articol asupra febreĭ aftoase absolut acelaș lucru. Revista viticolă, după ce arată care era situațiunea la venirea actualuluĭ d. ministru de interne, spune:

> D-l Ministru de interne, a făcut apel, la cel maĭ bun medic veterinar ce-l avem, la directorul școleĭ de medicină veterinară. Ziarele bine informate spuneaŭ, că directorul școleĭ veterinare și-a luat atuncĭ angajamentul că dacă ministerul îĭ dă toate mijloacele, și îĭ pune la dispoziție 200.000 leĭ din fondul de epizootiĭ, în 2 lunĭ va face să dispară febra aftoasă din țară.
>
> Un ministru, care dorește binele țăreĭ, un agricultor luminat ca domnul Vasile Lascar, nu putea refuza acest sacrificiŭ pentru propria-ĭ meserie. Maĭ mult încă, pentru ca medicii veterinarĭ să-și poată îndeplini angajamentul, a format pe lîngă minister un serviciŭ special veterinar dîndu-ĭ depline puterĭ.
>
> Am așteptat de atuncĭ rezultatul, deși nu eram

tocmaĭ convinşĭ că veterinariĭ noştriĭ vor face această minune.

De atunci a trecut nu 2 luni, ci 20 de luni; iar din fondul de epizootiĭ în loc să se cheltuiască numaĭ 200.000 leĭ, s'a trecut de mult peste 300.000 leĭ. Neapărat că această sumă se înţelege în afară de lefurile medicilor de judeţe, şi de cele-l'alte cheltueli făcute de judeţe. Cu toate acestea febra aftoasă nu este stinsă.

Cu toate făgăduelile date şi cu toate că a trecut atita timp, febra aftoasă n'a dispărut totuşĭ. Şi trebue să se maĭ ţie seamă că rigoarea în contra administraţiilor rurale carĭ neglijaŭ a lua măsurile de pază necesare pentru a feri vitele din cetele vecine de contaminare aŭ fost foarte riguroase. O mulţime de primarĭ aŭ fost suspendaţĭ, funcţionarĭ amendaţĭ şi medicĭ veterinarĭ destituiţĭ, şi totuşĭ răul n'a putut fi învins.

Aceasta ne dovedeşte un lucru foarte simplu şi care ne miră că scapă perspicacităţeĭ serviciuluĭ veterinar din ministerul de interne: anume că măsurile de prevenire obicinuite până acum sunt absolut, complect şi definitiv inutile. Febra aftoasă nu dispare în urma acestor măsurĭ, atunci la ce bun toată paza şi maĭ ales enormile cheltueli ce se fac. Sunt banĭ aruncaţĭ în vînt.

Agricultură şi industrie

Vremea secetoasă care a alarmat pe agricultoriĭ din cite-va regiunĭ ale ţăreĭ a fost o adevărată ploae bine-făcătoare în redacţiile citor-va ziare economice, aşa că recolta articolelor asupra relilor ce prezintă agricultura este foarte abundentă.

Aceste ziare produc acum din noŭ argumentele lor cunoscute pe carĭ le întăresc însă cu buletinele serviciuluĭ meteorologic. Nu plouă la timp? — agricultura e rea, expune ţara la pericole continue, la posibilităţĭ de criză şi la dezastre economice, iar industria e fericirea înşăşĭ, mîna bine-cuvîntată care drege ceea-ce capriţiile naturieĭ strică, fiind-că ea nu depinde de barometru şi produce orĭ cînd: pe vreme rea saŭ bună şi în orĭ-ce anotimp.

De aci o tiradă contra acestor ferocĭ agrarienĭ carĭ, în strîmtul lor egoism de castă, nu vor să tolereze o altă ramură de avuţie şi împedică formarea industrieĭ, singura în stare de a ne salva de bizareriile atmosferice.

Ziarele acestea sunt de rea credinţă. Tiradele lor îndreptate contra agrarienilor sunt de rea credinţă. Am explicat nu odată, şi s'a putut citi destul de lămurit în moţiunea celuĭ-dealdoilea congres agrar, că agrarienĭĭ admit toate industriile ce derivă din agricultură şi ramurile eĭ secundare, cum şi industriile casnice şi pe cele extractive; iar în ce priveşte industriile marĭ opoziţia contra lor nu porneşte de cît din considerante de oportunitate, iar nu din principiŭ.

Dar să lăsăm întreagă această discuţie, care, în fond este eminamente inutilă. Voim să punem doar o singură întrebare profunzilor economişti carĭ, în vremea aceasta de secetă şi căldură, maĭ găsesc timpul să facă filozofie asupra însemnătăţeĭ reciproce a agriculturieĭ şi a industrieĭ faţă de o ploaie. Intrebarea este: Presupunînd că am avea o industrie dezvoltată este de la sine înţeles că nu vom ajunge poate nicĭ odată în situaţiunea Germanieĭ şi a Angliеĭ unde populaţiunea agricolă este în inferioritate faţă de cea agricolă, ci vom rămîne mereŭ cu o populaţiune în majoritate agricolă) şi această industrie, cum e şi firesc, va fi avizată maĭ numaĭ la consumaţia internă, oare un dezastru agricol nu va fi un dezastru general, pentru întreaga ţară, şi pentru industrie, fiind-că marea majoritate a consumatorilor nu va avea cu ce cumpăra obiectele fabricate? Nouă ni se pare că răspunsul la această întrebare este de la sine indicat: un an agricol răŭ va atinge şi industria şi va paraliza, ca şi în 1899, toate afacerile. Atunci? Atunci unde vor fi marile bine-faceri ale industrieĭ? Am dori ca filozofiĭ industrialismuluĭ cu orĭ-ce preţ să studieze această quadratură a cercului... economic şi să ne comunice rezultatul.

Promitem a avea răbdare.

Congresul internaţional al exportatorilor de cereale

Se ştie — spune «Bursa» — că în urma publicăriĭ contractuluĭ de cereale germano-neerlandez s'a iscat un conflict violent între importatoriĭ germanĭ de-oparte şi exportatoriĭ ruşĭ, romînĭ, turcĭ, etc. de cea-l'altă parte.

Rezultatul agitaţiunilor acestora din urmă a fost acceptarea din partea importatorilor germanĭ de a invita pe exportatorĭ la o conferinţă internaţională.

Vinerea trecută dezbaterile acesteĭ conferinţe la care aŭ participat şi delegaţiĭ porturilor romîneştĭ, s'aŭ terminat. Concesiunĭ făcîndu-se de către ambele părţĭ maĭ toate punctele de neînţelegere aŭ fost înlăturate, iar, cu modificările admise noul contract de cereale rămîne în vigoare şi se va pune imediat în aplicare. O concesiune importantă din partea germanilor este admiterea sfertuluĭ şi a jumătăţiĭ de hectolitru ca unitate de măsură.

Aceasta numaĭ provizoriŭ însă, până vor fi gata nouile recipiente de cîte 20 litri prevăzute în contract.

In această privinţă credem că ziarele noastre cotidiane, care anunţă că unităţile de măsură admise sunt provizoriŭ litrul şi hectolitrul aŭ fost răŭ informate.

In schimb exportatoriĭ aŭ făcut concesiunea de a admite ca să se facă pe uscat constatarea greutăţilor naturale iar nu pe bord cum cereaŭ exportatoriĭ.

Cît pentru probele carĭ se iaŭ de pe bordul vaselor, o comisiune e însărcinată să întocmească un regulament asupra moduluĭ de a proceda la această luare a probelor.

In privinţa juriilor de arbitraj nu s'a decis nimic definitiv de cît doar că la Berlin, societatea comercianţilor de cereale are dreptul de a alege pe preşedintele arbitrilor.

Tariful vamal, Industria casnică şi Agricultura

De netăgăduit că dintre toate lucrările carĭ aŭ fost aduse în desbaterile Parlamentuluĭ romîn în cursul expirateĭ sesiunĭ ordinare a acestuĭ an, proectul tarifuluĭ vamal, se poate considera ca cel maĭ important.

Un tarif trebueşte privit din treĭ puncte de vedere: 1) forma exterioară, în care intră numărul articolelor şi sub-diviziunele lor, toate la un loc, aŭ a coprinde tot ce este articol de comerţ şi industrie pe carĭ o ţară, pe de o parte le produce, iar pe de alta le consumă; 2) comparaţia, la fie-care articol, între importul cu exportul nostru; şi 3) felul tendinţeĭ de protecţiune pe care un tarif vrea să o dezvolte.

Din punctul de vedere al formeĭ, adică al număruluĭ articolelor, al aranjamentuluĭ lor, al claritâţeĭ, al comparaţieĭ importuluĭ şi exportuluĭ pentru fie-care articol în parte.

In ceea ce priveşte însă tendinţele generale ale acestuĭ tarif suntem nevoiţĭ a face rezervele noastre.

Trebue însă să spunem de la început că, aceste rezerve nu sunt definitive, şi că vom face observaţiunile noastre finale, numaĭ atunci după ce taritul vamal, ast-fel după cum a fost votat de corpurile legiuitoare, se va găsi transformat prin convenţiile comerciale viitoare ce vom încheea cu statele străine. Ceeace ce pe noĭ ne interesează maĭ mult este industria casnică sătenească, industria agricolă şi toate cele-lalte industriĭ manufacturiere ce-şĭ iaŭ materia primă din agricultură; ne maĭ interesează încă şi acele industriĭ carĭ lucrează asupra materieĭ prime de la noĭ.

Să ne mărginim de o cam dată să tratăm aci numaĭ asupra efecte-

lor viitoruluĭ tarif privitor la industria casnică și agricultura.

Industria casnică sătenească produce două soiurĭ de mărfurĭ: unele pe care țăranul le fabrică pentru propria sa întrebuințare; dintre acestea unele își aŭ materia primă în țară, precum sunt pînzăriile de cînepă; altele săteanul le fabrică din materiĭ aduse din străinătate, precum este bumbacul tors. Tot industria casnică sătenească, maĭ fabrică o serie de alte articole, pe carĭ țăraniĭ le vînd; între acestea din urmă intră olăritul, dogăritul, lemnele cioplite pentru construcțiĭ, strungăritul, rotăria, împletiturile de trestie, papură și pae, etc.

Pe ambele aceste două categoriĭ de industriĭ casnice sătenești, le credem lovite prin tariful vamal, astfel cum a fost votat de corpurile legiuitoare. Această lovire însă este deosebită pentru fie-care caz. Așa, de pildă, toată industria casnică a țesăturilor din bumbac, a fost izbită prin faptul enormelor taxe ce s'aŭ pus pe bumbacul tors, taxe carĭ aŭ fost ridicate de la 12 leĭ suta de kgr. cît se plătește astă-zĭ la 35 leĭ suta kgr. pentru bumbacul cu firul gros, urcîndu-se pînă la 200 leĭ suta de kgr. pentru bumbacul cu firele subțiriĭ.

La noĭ nu există țărancă care să nu cumpere torturĭ de bumbac de la 8—15 leĭ pe an. Anual se consumă din această marfă pentru suma de 11.586.656 leĭ (vezĭ tariful vamal pagina 345), această marfă, țesută de fie-care țărancă la casa eĭ, cîștigă prin mîna de lucru o valoare cel puțin împătrită. Taxa din tariful actual în vigoare fiind numaĭ de 12 leĭ la suta de kgr, după cum văzurăm maĭ sus, înțelege orĭ cine piedica care se va opune la desvoltarea maĭ departe a acestor industriĭ atît de necesare vieței săteanuluĭ nostru cînd, prin noul tarif vamal, această taxă este urcată la 35, 45, 55 la suta de kilograme.

Numaĭ reproducem taxele enorme prevăzute în noul tarif pentru firele prea subțiriĭ carĭ nu se pot nicĭ toarce nicĭ țese la noĭ. Înțelege orĭ cine frămîntarea și neliniștea pe care aceste taxe o va arunca între sătenĭ. Cu ce vor înlocui eĭ acest articol, așa dintr'o dată? și, neavîndu-l, cu ce își va ocupa brațele în lungile noastre ierne? Ceva maĭ mult. Pentru a fabrica la noĭ aceste torturĭ de bumbac, în cantitate de 6 437.031 kgr. fire toarse, în valoare de 11.586.656 leĭ, va trebui, un capital de cel puțin 100 milioane leĭ. În cît timp va intra acest capital atît de mare în țară la noĭ? căcĭ de 17 anĭ, de la 1887 și pînă astăzĭ, capitalul vîrît în toate fabricile marĭ din țară de abia se urcă la suma de 150 milioane și aceasta socotită cu dărnicie.

Păstrînd aceiași proporție putem presupune că, în 12 la 15 anĭ se vor putea înființa asemenĭ fabricĭ pentru a ne procura firele de bumbac tors necesare industrieĭ casnice sătenești. Ce ne vom face însă pînă atuncĭ? De sigur că, minunatul nostru meșteșug de țesătorie țărănească, moștenit din vechime și din generație în generație, se va perde. Țăranul, trebuind să se îmbrace, va cumpăra produsele gata importate, plătindu-le cu un preț împătrit, cu ce 'ĭ va da ogorul luĭ, cu munca brațelor pe care le va avea neocupate toată iarna și, de aci, dublă perdere.

În ceia ce privește cea de a doua categorie a industrieĭ casnice sătenești, pe care țăranul le fabrică spre a le vinde, precum dogăria, lemnăria cioplită, olăria, fabricarea căruțelor și carelor de lemn, pentru toate acestea ne plîngem că taxa e prea scăzută, din care cauză ele vor putea fi concurate, în țară la noĭ, de articolele similare fabricate în străinătate. Ne plîngem chiar că taxele tarifuluĭ votat sunt maĭ micĭ de cît acelea prevăzute în tariful actual pentru aceste produse. De aceia insistăm ca toate aceste neajunsurĭ, care va face să sufere mica noastră industrie casnică sătenească, să se se îndrepteze pe cale de convențiĭ.

Să venim acum la agricultură.

În ceia ce privește protecția care se poate da agricultureĭ s'aŭ emis o mulțime de părerĭ. Uniĭ susțin că nu ar trebui să înființăm de loc industriĭ pentru ca să putem ușor vinde produsele agriculturei noastre; alțiĭ, și cu drept cuvînt, (?N. C.) susțin că trebue să înființăm industriĭ, pentru ca banĭ ce ne întrede pe exportul cerealelor să-ĭ cheltuim în țară. Divergențele încep din noŭ asupra acesteĭ din urmă părerĭ: carĭ anume din industriĭ să protejăm?

Fiind însă acum vorba despre protecția de dat agricultureĭ, noĭ credem că ea poate fi ajutată pe patru căĭ, în afară de îmbunătățirea eĭ în sine însă-și: 1) Să facem ast-fel ca agricultura să-și procure uneltele și mașinele eĭ cît se poate maĭ eftine; 2) Să încurajăm toate industriile ce se vor înființa în țară, și care își vor lua materia primă din agricultură; 3) Să căutăm cu orĭ-ce preț a găsiĭ un debușeŭ pentru vitele noastre; și 4) A asigura, pe cît va fi cu putință, pe cale de convențiĭ, maĭ multă libertate vamală produselor noastre în deosebitele țărĭ.

Așa de pildă credem că cu tot agrarianismul Germanieĭ, am putea obține unele avantagiĭ pentru porumbul nostru. De la alte țărĭ am căutat apoĭ să obținem scutirĭ pentru grîŭ, ovăr, secară, rapiță, etc.

Mărginindu-ne numaĭ la partea din tarif privitoare la mașinĭ și uneltele agricole, nu putem să nu constatăm că ele nu sunt greŭ izbite.

Art. 641 al nouluĭ proiect de tarif care tratează despre: pluguri, grape, tăvălucĭ, cultivatoare, rariță, prășitoare, fiare de plug, părțĭ de grape și de cele-l'alte unelte de lucrat pămîntul, *sunt toate scutite de orĭ ce taxă vamală, după tariful în vigoare.* După tariful proectat ele aŭ fost impuse cu leĭ 12 suta de klgr., în cameră această taxă fiind redusă la leĭ 8 suta de klgr.

Uneltele prevăzute la art. 494 al tarifuluĭ în vigoare coprinzînd: sape coase, secerĭ, furcĭ, *sunt scutite de taxa vamală*; în tariful noŭ votat se propusese 14 suta de klgr. (vezĭ art. 642).

Locomobilele și mașinele agricole de orĭ ce fel. afară de cele de lemn arătate la art, 298, carĭ pînă acum sunt scutite de orĭ ce taxă vamală, prin art. 743 al nouluĭ tarif ele vor fi supuse la taxa de leĭ 8 suta de klgr.

Să vedem acum ce sarcinĭ nouĭ va avea de suportat agricultura prin plata acestor taxe vamale înființe.

Un plug de fer «Universal», zis plugul țăranuluĭ, cu care se ară de la 9—18 cm. adîncime, cîntărește între 80—90 kgr. El costă astă-zĭ 52 leĭ; cu trxa de 8 suta de kgr., va costă leĭ 58.40.

Un plug de fer «Universal», zis arendășesc saŭ de prproprietar, cu care se poate ara pînă la 26 c. m. adîncime, cîntărește 90 - 100 klgr Se vinde astă zĭ 68—78 leĭ.

Plugurile întrebuințate la arătură adîncă, pentru viĭ, grădinariĭ, carĭ cîntăresc 185 klgr. carĭ costă astăzĭ 135 leĭ bucata. vor costa pe viitor 149 leĭ, sosotit tot pe calculul de leĭ 8 suta de kgr.

O locomobilă complectă, de 12 cai putere, cîntărește 8600 klgr. Se vinde azĭ cu 9300 leĭ, banĭ numărațĭ. Cu taxa de 8 leĭ suta de klgr. costul eĭ se va scumpi cu 688 leĭ.

Care vor fi dar efectele acestor urcărĭ de taxe asupra uneltelor și mașinelor agricole?

Primul efect va fi că cea maĭ mare parte dintre sătenĭ nu vor maĭ cumpăra pluguri de fer, și vor reveni la plugul cu grîndeiul de lemn. Aceasta privitor la pluguri; iar în ceea ce privește mașinete agricole, efectul nuoilor taxe va fi de a micșora numărul lor, și a face să înceteze mișcarea începută printre asociațiile țărănești, de a-și cumpăra mașinĭ de treerat, de sămănat, de bătut porumb, etc.

Pentru ca aceste criticĭ să fie înțelese trebue să spunem că ele nu vor putea fi definitive de cît numaĭ

în momentul convenţiilor. Un tarif nu are nimic de desăvîrşit în el, căci este numaĭ o lucrare pe baza căreia guvernul să poată să se tocmească cu ocazia încheereĭ convenţiilor comerciale.

Dimitrie S. Neniţescu

Locul de odihnă
IN
Asolamentele ţăreĭ noastre

— Urmare —

Ca un loc de odihnă să justifice în deajuns lăsarea luĭ fără cultură pe timp de un an, trebue să fie condus cu totul alt fel de cum îl găsim îngrijit la noĭ.

Înţelegem utilitatea loculuĭ de odihnă saŭ jacera, însă numaĭ în cazul cînd este muncită, adică arată saŭ lucrată imediat după rîdicarea recolteĭ; — pe urmă semănată către toamnă cu o plantă cu creştere repede, aşa ca ea să fixeze rezervele formate în pămînt deja maĭ înainte, şi primăvara arată din noŭ, băgînd sub brazdă vegetaţia ierboasă şi în fine ogorarea terenuluĭ cît-va timp înainte de semănat [1]).

Aceasta pentru motivele pe care le am citat maĭ sus că, dacă voim să favorizăm nitrificarea azotuluĭ organic, atunci este nevoe ca stratul arabil să nu fie acoperit cu vegetaţiune.

Vegetaţia facilitează evaporaţiunea apeĭ şi prin urmare cu cît pămîntul se usucă şi pierde reveneala, cu atît fenomenele de nitrificare scad,—ba ele se pot chiar opri cu totul cînd starea de secitate a pămîntuluĭ a ajuns prea înaltă.

Tot ştiinţa ne maĭ învaţă, că pentru a menţine reveneala optimă nitrificăriĭ, maĭ cu seamă cînd evaporaţia este maĭ puternică, se cere ca pămîntul să fie cît maĭ des mobilizat la suprafaţă spre a micşora capilaritatea şi prin urmare evaporaţiunea prea activă.

Aceasta, dat fiind, că un pămînt cu cît este maĭ bătătorit cu atît înmagazinează maĭ puţină apă şi pierde maĭ multă umezeală.

Pe de altă parte, dacă ne raportăm la flora bacteriană care ajută nitrificarea, iarăşĭ găsim stabilit că mişcarea repetată a particulelor de pămînt favorizează puternic înmulţirea şi răspîndirea acesteĭ flore, carĭ contribue cu atît maĭ mult la nitrificare, cu cît pămîntul este maĭ poros, maĭ bine aerat şi în stare de reveneală maĭ convenabilă.

Dacă plecăm dar de la aceste principiĭ, şi numaĭ de la ele trebue să plecăm, ne întrebăm ce însemnează şi ce poate da în schimbul pierdereĭ timpuluĭ odihna pămîntuluĭ nemuncit aşa cum se practică la noĭ?

Odihna dar, aşa cum o găsim la noĭ pentru marea majoritaţa a cazurilor nu este un rezultat al vre-uneĭ reflecţiĭ saŭ principiŭ ştiinţific.

Ea este rezultatul unuĭ întreg şir de consideraţiunĭ economice şi credem că ele se referă principalmente la lipsa de forţe de muncă, la lipsa de capital şi puterea de a ţine terenurile de odihnă sub brazdă neagră, cum se zice, şi prin urmare în stare aproape permanentă şi progresivă de preparare pentru recoltele viitoare.

Credem dar, că din punctul de vedere din care am studiat chestiunea pătrimeĭ, ca odihnă, a terenuluĭ până aci, şi aşa cum se face la noĭ, adică acoperit cu vegetaţiunea luĭ spontanee, *este o adevărată pierdere dacă nu un non sens.*

Odihna izlaz

Trecînd la o altă ordine de ideĭ şi adică locul de odihnă necesar pentru izlaz, credem de asemenea că chestiunea comportă discuţiunĭ importante.

Dacă privim pătrimea saŭ locul de odihnă ca un ce indispensabil pentru izlaz de vite, atunci iarăşĭ se pot naşte maĭ multe întrebăriĭ.

In condiţiunile şi în starea lucrurilor de astă-zĭ, dacă locul de odihnă se lasă în porumbiştĭ, căci rezonabil vorbind aci ar fi şi locul de lăsat odihna, — ce păşune pot avea vitele în o porumbişte bine muncită şi unde praşilele aŭ fost chemate să distrugă buruenele, dacă pretindem să facem o cultură cum se cade de porumb?

Cît durează această păşune, ce floră reprezintă şi ce calităţĭ se pot atribui acestuĭ izlaz?

Tot cam aceleaşĭ întrebăriĭ ni le-am putea pune a priori şi în cazul de *odihnă mirişte.*

In culturile de grîŭ ca şi în cele de porumb, de alt-fel bine muncite, ce iarbă putem găsi după secerat şi până la facerea ogoruluĭ de toamnă?

Ce iarbă maĭ poate creşte pe un loc ce suntem nevoiţĭ cel maĭ adesea să-l părlim?

Şi ce vegetaţie erboasă de seamă, s'ar putea produce tocmaĭ în sezonul cel maĭ secetos al anuluĭ?

Incontestabil că sunt anĭ cînd ploile estivale abondente, provoacă o creştere a ierburilor rele, carĭ pot servi ca o slabă păşune pe terenurile de odihnă;— dar aceasta nu se întîmplă aşa de des ca excepţiunea să devină regulă, şi apoĭ, nu suntem noĭ chemaţĭ oare ca tocmaĭ prin faptul că am lăsat locul de odihnă, să evităm creşterea şi înmulţirea acestor buruenĭ rele, care ne usucă repede pămîntul şi ne împedică ameliorarea pentru care am lăsat chiar expres această odihnă?

Cum se pot împăca aceste două interese contrariĭ, adică: pe de o parte să conservăm iarba şi vegetaţiunea pentru păşune şi pe de alta să pretindem odihneĭ să producă în pămînt valorile carĭ singure justifiică lăsarea eĭ?

Orĭ, avem iarbă şi prin urmare păşune şi atunci nu se maĭ poate pretinde că pătrimea se lasă pentru ameliorarea fonduluĭ; orĭ distrugem iarba pentru a justifica lăsarea odihneĭ prin efectul ce se pretinde că poate produce şi atunci nu maĭ avem păşune!...

Odihna ştiinţifică, adică lucrată şi fără iarbă care în adevăr să amelioreze şi să îmbogăţească solul, cum oare s'ar putea concilia cu lăsarea pămîntuluĭ în părăginĭ ca izlaz plin de iarbă şi nelucrat?

Nu poate să existe absolut nicĭ conexitate de condiţiunĭ între pătrimea păşune, pentru a se putea conchide că aşa cum se practică odihna la noĭ, **are ceva de raţionat până într'atîta, în cît să se pretindă ca ea să se menţină maĭ întîiŭ ca un mijloc de îmbogăţire saŭ conservare a fonduluĭ; pe urmă ca un ce indispensabil pentru ne depopularea ţăriĭ de vite şi în fine că un model ce ar urma să dea statul particularilor!**

Nu aceste procedeurĭ economice şi agricole s'ar putea recomanda de stat şi maĭ puţin încă, în faţa creştereĭ însemnate a valoreĭ funciare a pămîntuluĭ la noĭ şi a diminuăriĭ preţuluĭ produselor agricole din cauza concurenţeĭ ce există.

(Va urma) **G. Nicoleanu**

Ingrijirea copiteĭ

(Urmare)

Păretele este partea cărnoasă care acopere copita la exterior şi are o mare putere de rezistenţă contra frecărilor pe sol, din cauză că fibrele sale paralele cad cu extremităţile saŭ capetele inferioare pe pămînt, iar nu în lungimea lor.

Talpa formează partea de sub copită şi se prezintă ca o semi-lună în a căreĭ scobitură este situată furcuţa; aceasta din urmă este formată dintr'un corn elastic avînd un rol foarte important în mers şi în regularea irigaţiuneĭ cu singe a părţilor viĭ ale picioruluĭ.

Periopla este o bandă cornoasă, subţire, întinsă pe suprafaţa peretelui ca un lac care apără cornul da a se usca saŭ de a pătrunde apa în ţesutul peretelui.

Părţile viĭ din interiorul copiteĭ, arătate maĭ sus, fiind de o extremă sensibilitate, cea maĭ mică presiune anormală, cea maĭ mică înţepătură a cornuluĭ saŭ crăpătură, în fine cea maĭ mică leziune a lor produce o durere puternică care se manifestă prin schiopăturĭ şi incapabilitatea animaluluĭ de a munci.

Spre a menţine în stare normală, în stare fiziologică, copita caluluĭ trebue să o inconjurăm de anumite îngrijirĭ.

1) Jacerea muncită în condiţiunile de maĭ sus, de şi nu înavuţeşte pămîntul propriŭ zis, dar, cel puţin, împedică deperdiţiunile de materiĭ azotoase ce aŭ loc în odihnele nemuncite în cursul perioadeĭ umezeleĭ escesive.

Exercițiul regulat și zilnic este paza cea mai bună contra tuturor boalelor și defectelor la picioare.

Exercițiul trebue continuat cel puțin 3—4 ore pe zi, căci constitue pentru picior—pentru copită—o adevărată gimnastică funcțională și am putea zice că este mai indispensabil la integritatea și buna conservațiune a copiței, de cît chiar sănătățeĭ generale a animaluluĭ.

Prin lipsa de exercițiu se produce uscarea cornuluĭ, atrofia furcuțeĭ, strîngerea copiței (incastetura), seimele saŭ crăpăturile, bleimele saŭ bătăturile, furbura etc.

Calul ținîndu-se mult timp în grajd copitele-ĭ capătă, din cauza urineĭ și a escrementelor care vin în contact, boala așa numită putrezirea furcuțeĭ și crapodul saŭ broasca tălpeĭ; chișițile se aricesc, coroana copiței capătă fistule, rănĭ, etc.

Exercițiul face ca sîngele să circule în picior cu mai multă putere și să-ĭ aducă toate substanțele necesare nutriținneĭ, să-ĭ procure elasticitatea și celule nouĭ de corn cutieĭ cornoase a copiteĭ.

Nu este mai mare greșeală din partea unuĭ proprietar ca ținerea îndelungată a cailor în grajd și hrănirea lor excesivă ca și în timpul munciĭ. Animalul după o ședere și nutrire abondentă de cîte-va zile, scos la trăsură, este enervat, face mișcărĭ dezortonate, eforturĭ, se înădușește repede, ceia-ce poate da naștere hemoglobinemieĭ, la o mulțime de accidente și la afecțiunile patologice despre care am vorbit mai sus.

După exercițiu, calul adus la grajd, trebue examinat și curățit în talpă, căcĭ de multe orĭ se întîmplă ca în timpul mersuluĭ să se înțepe în cue, în spărturĭ de sticle și în cazul acesta trebuesc luate grabnice măsurĭ. Cîte o dată între brațele furcuțeĭ, saŭ între potcoavă și talpă, se înțepenește vre-o piatră saŭ alt corp strein producînd bătăturĭ (bleime) și prin urmare jena în mișcărĭ.

Nu umaĭ după venirea de la muncă dar și în timpul cît stă în grajd saŭ chiar în timpul exercițiuluĭ, calul trebuește examinat și curățit de murdărie în talpă, de mai multe orĭ pe zi. Un vizitiŭ priceput și cu iubire de caĭ, mai repede poate neglija celelalte îngrijirĭ de cît pe a copiteĭ. Cu un cuțit de lemn, făcut de el însuși în acest scop, să curețe talpa și furcuța spre a le putea cerceta de aproape și a se convinge de buna stare. Vizitiul nicĭ odată să nu lase ca urina și escrementele cailor să se strîngă pe podeala grajduluĭ, iar copitele să stea într'o umezeală continuă, căcĭ de aceia se produce putrezirea furcuțeĭ, firimicirea și înmoerea cornuluĭ, broasca tălpeĭ etc.

După o muncă grea, după un mers îndelungat pe un drum împietrit saŭ prea desfundat și noroios, este necesar a se face cailor băĭ saŭ spălăturĭ la picioare cu scop de a se mai muia cornul prea uscat, de a se curăți copita, de a se răcori și așĭ mai pierde din oboseală. Băile să se facă cu apă rece și n'ar fi rău dacă i s'ar adăuga și puțină creolină saŭ acid-fenic— cînd băile se fac în grajd — spre a se desinfecta orĭ-ce crăpătură saŭ înțepătură neobservate și a împiedica putrezirea furcuțeĭ. Dacă băile se fac la gîrlă caĭĭ nu trebuesc ținuțĭ prea mult în apă.

O dată baia terminată copita trebue bine ștearsă și svîntată apoĭ acoperită cu o unsoare făcută din gudron vegetal și vasilină, în părțĭ egale, adăugîndu-se și puțină ceară. Cu acest unguent să se dea pe toate părțile copiteĭ, iar nu numaĭ pe perete cum se face de obiceiŭ.

Această precauțiune este de o mare importanță higienică, pentru menționarea sănătățeĭ copitelor.

In numerile viitoare vom vorbi despre potcovit, apoĭ vom descrie cîte-va boale mai importante ale picioruluĭ.

Dr. P. Popescu Daia
Giurgiu

Turtele ca îngrășăminte

Turtele aŭ luat în streinătate o mare extensiune în alimentațiunea vitelor, și de curînd ele sunt întrebuințate și ca îngrășăminte pe o scară vastă.

In străinătate, în toată exploatațiunile unde nu se poate procura cu ușurință băligar, turtele aduc serviciĭ marĭ.

Dacă comparăm turtele cu băligarul din punctul de vedere al bogățieĭ în azot și acid fosforic, constatăm că turtele sunt mai bogate ca băligarul, turtele sunt adevărate îngrășăminte concentrate. Ele nu sunt însă totuși de cît îngrășăminte incomplecte și nu pot înlocui băligarul de cît în mod trecător.

Turtele nu trebuesc dar să fie întrebuințate singure, ci trebue să li se adaoge superfosfațĭ.

Iată compoziținnea principalelor turte întrebuințate în străinătate ca îngrășăminte:

Felul turtelor	Apă	organic	Azot	fosf.	potasă
Arachide brute . .	10.05	75.62	5.37	0.59	—
„ decortisate	12.42	74.81	7.51	1.33	1.50
Turte de rapiță . .	11.97	69.82	4.09	2.89	13.5
Coprah	12.04	76.04	3.86	1.12	2.54
Bumbac brut . . .	10.52	77.07	3.89	1.24	1.65
Porumb	11.04	70,47	2.53	3.42	„
Muștar alb	10.55	71.32	5.81	2.05	„
Navetă	9.44	70.65	4,63	1.58	1,46
Ricină brută . . .	9.79	70.78	3.67	1 22	1.12
Sesam alb	9.41	66.59	6.34	2.03	1.45

Toate turtele conțin și grăsime. S'a constatat că seminnțele carĭ sunt în contact cu turtele nu perd facultatea lor geminatiră. Totuși trebue recomandat agricultorilor ca să nu utilizeze turtele imediat înainte saŭ după semănare și mai ales să nu le pue în aceeași brazdă cu seminnțele.

Aceasta din cauză că turtele din cauza uleiuluĭ ce cuprind se mucegăesc repede, așa că seminnțele s'ar putea strica. Agricultorul va trebui dar să întrebuințeze puțin uleiŭ.

Nu toate turtele sunt asimilate cu aceeași repeziciune. Sunt două feluri de turte: *recĭ* și *calde*. Cele din urmă sunt foarte active și lucrează imediat, cum de ez. turtele de sesam, de ricinĭ; turtele recĭ țin însă mai mult timp cum sunt cele de rapiță, și arachidă.

Turtele trebuesc răspîndite pe un timp ploios; pe un timp uscat, efectul lor este foarte încet. Timpul cel mai favorabil pentru răspîndirea lor este sfîrșitul ierneĭ, mai ales dacă se utilizează turtele recĭ. Cînd se întrebuințează turtele pentru semănăturile de primă-vară, trebue să se dea preferințe turtelor calde, cu acțiunea repede, cum sunt cele de sesam, ricin etc.

Durata de acțiune a turtelor este foarte variabilă, ea depinde de pămînt și de regiune. Acolo unde ploile sunt abundente ele nu lucrează asupra pămîntuluĭ de cît un an, în regiunile mai uscate acțiunea lor ține doĭ și treĭ anĭ.

Nu toate solurile sunt de o potrivă favorabil turtelor. In pămînturile argiloase și în cele acide ele nu produc nicĭ un efect. In pămînturile nisipoase, sărace în carbonat de calce, turtele trebuesc asociate cu îngrășăminte fosfatice.

Pămînturile argilo-calcaroase sunt cele mai favorabile la întrebuințarea turtelor; în solurile bogate în humus ele lucrează de asemenea foarte repede.

Unele plante sunt foarte avide de aceste îngrășăminte, plantele acestea sunt: colza, naveta, inul.

Doza de turte care trebue utilizată, variază după țărĭ și culturĭ. In Anglia, turtele sunt întrebuințate în doze de 1000—2000 kilograme la hectarul de grîŭ saŭ in, și în doze de 12000 kilograme la hectarul de tutun. In Franța se daŭ 1700 kilograme la hectarul de cînepă, 2 2500 kilograme turte la hectarul de sfecle. Mathieu de Dombasle susține că 1250 kilograme de turte de rapiță pot înlocui 30 până la 40000 kilograme de băligar.

Turtele sunt răspîndite fie în stare de fragmente, după ce aŭ fost fărîmate, fie în stare de praf amestecate cu pămînt fin.

Se pot împrăștia și cu semănătoarele de îngrășăminte, care este procedeul cel mai excelent.

Turtele nu trebuesc îngropate adînc, fie cu grapa, fie cu o arătură usoară.

Pentru plantele rădăcinoase, pivotante, turtele trebuesc îngropate mai adînc, cam la 10 centimetri.

In culturile potagere și de florĭ, turtele daŭ foarte bune rezultate. Grădinariĭ le amestecă cu de 50 orĭ greutatea lor de apă, lasă că fermenteze și cu lichidul ast-fel obținut stropesc grăgina și florile.

In cultura pepinilor se întrebuințează 1 kilogram turte de picior.

Pentru cereale ce daŭ 400 kgr. de hectar, mai ales în regiunile mai uscate. In livezĭ, 100 kgr. de hectar. Inainte de a le răspîndi se reduc în stare de praf. Răspîndirea trebue făcută la începutul ernei, cînd animalele nu mai sunt la păsune.

Turtele mai sunt foarte favorabile viței. Grație turtelor ce realizează o economie foarte serioasă la băligarul vitelor, 500 grame de picior de viță.

Pentru arborĭ 3—10 kgr. îngropate la 20 centimetri adîncime.

Turtele sulfurate, mai aŭ marele avantagiŭ de a distruge și a îndepărta insectele vătămătoare. Turtele de rapiță, de navetă, de mustar aŭ o acțiune foarte paternică asupra unor insecte foarte distrugătoare a viței.

Turta de ricină are proprietățĭ foarte energice; ele sunt întrebuințate mult în Franța în vĭ și la cartofĭ. Vermiĭ nu rezistă la acțiunea eĭ. E de ajuns, în privința aceasta, ca să se răspîndească la suprafața soluluĭ.

100 kilograme de turtă de ricină de exemplu reprezintă 1885 kilogr. băligar din punctul de vedere al bogățieĭ în azot și 1130 kilogr. din punctul de vedere al bogățieĭ în acid fosforic.

La noĭ în țară, după cum se știe turtele de uleiurĭ vegetale, provenite din fabricele de uleiurĭ nu se utilizează nicĭ măcar în nutrețul animalelor, cu atît mai puțin la îngrășarea cîmpuluĭ.

NOTE ECONOMICE

Comerțul austro-ungar în 1903

Se anunță din Viena cu data de 10 Maiŭ a. c., că în urma încheiărĭĭ definitive a biurouluĭ de statistică comercială, întregul *export* prin vămile austro-ungare s'a ridicat la 2236.4 milioane de coroane; pe cînd *importul* a fost 1936.4 milioane de coroane.

Activul bilanțuluĭ comercial a fost decĭ pentru 1903 exact 300 de milioane de coroane, contra a 229.1 milioane din 1902.

De pe Domeniul Coroaneĭ Segarcea

De la instituirea Domeniuluĭ Coroaneĭ s'a făcut toate sforțările cu putință pentru îmbunătățirea raselor de vite a țăranilor de pe Domeniile sale, iar de la exploatarea moșiilor în regie, această chestiune atît de importantă în toate amănunțimele și s'a căutat a i se da toate încurajerile.

Pănă în prezent foarte multe îmbunătățirĭ aŭ urmat grație acestor părinteștĭ îngrijirĭ a d-luĭ Ion Kalinderu Administratorul Domeniuluĭ Coroaneĭ, și mulțĭ sătenĭ și-aŭ crescut boĭ și caĭ bunĭ de muncă precum și vacĭ frumoase în urma introducereĭ taurilor și armăsarilor de rasă bună.

Cu toate aceste sforțărĭ, s'a observat că unĭĭ țăranĭ nu urmaŭ în totd'auna sfaturile ce li se daŭ, și din această cauză Administrația Domeniuluĭ Coroaneĭ a căutat să-ĭ stimuleze și mai mult organizînd expozițiĭ anuale de vite.

O asemenea expoziție a avut loc în Segarcea în ziua de 2 Maĭ a. c. unde cu această ocazie s'a putut vedea influența bine făcătoare a acestor expozițiunĭ căcĭ, cea mai mare parte din tauraș, juncĭ, junice și cîrlanĭ aŭ fost «produșĭ» rezultațĭ din reproducătoriĭ Administrațiuneĭ Domeniuluĭ Coroaneĭ, care s'aŭ remarcat prin talia și întreținerea lor mai îngrijită.

Acum, mai mult ca orĭ cînd, locuitorĭ aŭ început a simți efectele unor atare concursurĭ, căcĭ pănă mai anul trecut, foarte rar, cîte unul doĭ dacă aduceaŭ vitele la reproductoriĭ domeniuluĭ, și aceasta mai mult în urma îndemnurilor directe, anul acesta pare că e un curent general printre locuitorĭ de a putea săobțină ceea ce li se oferise mai nainte.

Pentru a concretiza și mai bine faptele și a scoate în relief meritile acelor sătenĭ pricepuțĭ și harnicĭ, d. Fl. Davidescu șeful regieĭ Domeniuluĭ Coroaneĭ Segarcea într'o cuvîntare plină de învățăturĭ; arată foloasele pe care le poate trage plugarul romîn din buna îngrijire a vitelor, aducînd ca exemplu pe vr'o cîțĭ-va sătenĭ ca D-tru D. Pircă, D-tru Vîlvoĭ, etc., care de și nu aŭ ca proprietate a lor de cît 1 și jum. pogon și muncesc pe moșie în dijmă, totuș sunt clasațĭ printre fruntași satuluĭ și aŭ boiĭ cei mai frumoș și mai bine îngrijițĭ. Aceștĭ locuitorĭ aŭ fost dintre cei întîĭ carĭ aŭ semănat și plante de nutreț pe moșie. D. Davidescu insistă foarte mult asupra culturei nutrețurilor, fără de care vite bune nuse poate ține, și în special a lucerneĭ pe care o recomandă în de ajuns, ca unul din nutrețurile ce reușesc mai bine chiar în timpul seceteĭ, în regiunea noastră de cîmpie.

In urmă comisiunea compusă din d-niĭ Fl. Davidescu șeful regieĭ Domeniuluĭ Coroaneĭ Segarcea, D. Mărășescu veterinarul județuluĭ Dolj și primarul com. Segarcea procedează la clasarea vitelor expuse și împărțirea premiilor în banĭ, distribuindu-se în total premiĭ în valoare de 590 leĭ.

Pentru a se da un exemplu mai convingător s'a expus la acest concurs și produșĭ de aĭ Domeniuluĭ Coroaneĭ Segarcea și aĭ agenților săĭ care aŭ fost admirațĭ de toțĭ.

Lume foarte multă, proprietarĭ și arendașĭ de prin comunele vecine aŭ ținut să asiste la această solemnitate.

Și la urmă toțĭ aŭ plecat cu impresia, că Domeniul Coroaneĭ este o mare școală reală de la care ceĭ ce voesc, pot trage multe învățăturĭ.

ZOOTECHNIE

Sfaturĭ pentru creșterea porcilor

Ajutorul la nașterea purceluluĭ se mărginește la cele-ce am arătat în No. trecut și la scoaterea animaluluĭ de picioare de îndată ce e observat; dacă naștere e grea, se poate scote animalul cu un clește, însă nu trăgîndu-se cu violența, ci încet dar continuŭ.

După nașterea ultimuluĭ purcel, se scoate afară tot sîngele și materia scursă pentru ca scroafa să nu le lingă și obicinuindu-se cu acest fel de mîncare să nu mănînce apoĭ pe însăș purceiĭ.

Purceluș pot fi dați la țiță imediat ce sunt uscațĭ; de obiceiŭ, scroafele devin mai liniștite în urma sugereĭ lapteluĭ, care le umflă țițele; unĭĭ crescătorĭ pun purceiĭ la o parte într'un vaz și nu le daŭ imedial la sugere, ci numaĭ după ultima naștere; procedeul prim este însă recomandabil, mai ales cînd țițele sunt pline de lapte. Cîte-odată se întîmplă că scroafele nu aŭ lapte de cît după 24 de ore.

După ce nașterea s'a isprăvit și purceiĭ sunt dați la țițe, animalele trebuesc lăsate în liniște; bine-înțeles că în primele zile trebue să se vegheze în continuŭ, fiind-că purceiĭ sunt iritabilĭ în primele zile, supăra scroafa și riscă pericolul de a fi călcați saŭ înăbușițĭ de dînsa. Scroafe carĭ nasc pentru prima oară nu lasă adesea pe purceĭ să sugă din cauză sensibilitățeĭ țițelor; servitorul trebue dar să mulgă el încet mamelele cu lapte; pentru a face ca țițele să nu fie așa sensibile, e bine ca ele să fie frecate, 2 saŭ 3 zile înainte de naștere, cu spirt saŭ grăsime.

Dacă o scroafă a avut mai mulțĭ purceĭ de cît are țițe, să se dea restul la alte scroafe carĭ aŭ născut cu 2 saŭ 3 zile înainte. Creșterea cu lapte de vacă saŭ din sticlă cere prea multă trudă și îngrijire, așa că este mai bine că purceiĭ mai slabĭ să fie nimiciți.

Servitorul trebue să bage de seamă că numaĭ de cît după naștere să pue purceiĭ mai slab la țițele mai bogate în lapte și ca purceiĭ mai tarĭ să nu

aibă două ţiţe fiind-că odată ce le-aŭ apucat le ţin bine şi nu le maĭ daŭ drumul aşa uşor.

Acolo unde scroafele sunt bine nutrite, mîncarea purceilor se întîmplă rar; cauza pentru care scroafele mănîncă propriĭ lor provine de acolo că nu sunt destul de bine nutrite saŭ pentru că aŭ avut prilejul de a mînca carne (restut de la naştere, purceĭ morţĭ, şoarecĭ), aşa că atacă propriĭ lor purceĭ; trebue dar să se bage de seamă că purceiĭ morţĭ saŭ înăbuşiţĭ să fie numaĭ de cît scoşĭ din cocină şi toate insectele saŭ animalele inferioare, cum cum sunt şoarecĭĭ să fie ucişĭ.

Scroafele carĭ s'aŭ obişnuit a 'şĭ minca purceiĭ trebuesc excluse de la prăsilă.

Nutrirea scroafelor

Scroafele lăptoase cer ca să li se dea un nutreţ bun şi abondent; cu cît purceiĭ devin maĭ marĭ cu atît aŭ nevoe lapte maĭ mult. Nutreţul trebue neapărat să fie curat şi sănătos; în timpul alăptăreĭ nu trebue să se schimbe prea mult felul nutreţuluĭ, pentru că schimbarea se observă numaĭ de cît la purceiĭ; cantitatea nutreţuluĭ trebue mărită, pentru ca scroafa să nu slăbească prea mult.

Fasosole, mazăre, măzăriche micşorează cantitatea laptelui, pe cînd orzul, ovăsul, lapte dulce, legumoase, cartofĭ fierţĭ, morcove, sfecle şi apă curată, sănătoasă măresc cantitatea laptelui. Să nu se dea lapte acru, carne, sînge.

(Va urma)

SEMĂNATUL

«*Precum veĭ sămăna aşa veĭ şi recolta*», este o zicătoare pe cît de veche pe atît de adevărată. Şi în agricultură trebue să ne călăuzim de acest adevăr. Putem avea pămîntul cel maĭ bun, bine lucrat, gata a primi sămînţa în el, totuşĭ recoltele noastre nu ne vor răsplăti, dacă nu folosim o sămînţă bună, şi nu ştim cînd şi cum să o aşezăm în pămînt pentru a ne da roade. Cel care se scumpeşte a-şĭ procura o sămînţă bună face risipă, căcĭ munca luĭ nu este răsplătită. Scopul acestor şiruri va fi a ne da îndrumările trebuincioase cum trebue să procedăm la semănat şi la alegerea sămînţeĭ potrivite.

Bunătatea sămînţeĭ decide asupra reuşiteĭ culturĭ.

Pentru-ca o sămînţă să încolţească să cere o cantitate de căldură potrivită, aer atmosferic şi apă. Sub influenţa lor să dezvoaltă din materiile de rezervă (de prisos) ce se găsesc înmagazinate în bobul de sămîntă, primele părţĭ ale rădăcineĭ şi a trunchiuluĭ; de aceea pentru a putea încolţi şi a produce, o plantă viguroasă trebue sămănată la timp potrivit şi într'un mod corespunzător.

Calităţile ce trebue să însuşească o sămînţă bună

Cercetînd sămînţele uneĭ şi aceleiaşĭ specie (fel) de plantă, vom observa deosebirĭ destul de marĭ ce priveşte forma, coloarea, mărimea şi greutatea singuratecelor boabe.

Cu cît *greutatea* sămînţelor este maĭ mare, cu atît şi cantitatea de materiĭ plastice (clădităoare), pentru viitoarea plantă sunt maĭ considerabile (marĭ) şi cu cît această materie plastică va fi maĭ multă este natural, că şi planta, ce să va naşte, are la începutul germinaţiuneĭ (încolţireĭ) un rezervor maĭ mare de nutriment şi se va dezvolta maĭ viguros şi va rezista maĭ uşor influenţelor vătămătoare din afară.

O altă condiţiune a uneĭ bune sămînţe este să poseadă *facultatea de a germina* (de a încolţi).

Această facultate o dobîndesc sămînţele înainte de a să coace pe deplin. In caz excepţional decĭ, putem întrebuinţa şi o sămînţă necoaptă, numaĭ să fi ajuns mărimea eĭ obicĭnuită. Plante puternice şi rezistente influenţelor nefavorabile din afară vom dobîndi însă numaĭ dintr'o sămînţă ajunsă la deplină maturitate.

De aceea vom întrebuinţa pentru sămînţă numaĭ boabe pe deplin coapte. Proprietatea de a încolţi sămînţele dispare cu timpul, cu deosebire în urma păstrăriĭ rele ce aŭ suferit. In general sămînţele noastre agricole conservate în hambare saŭ magaziĭ, pierd facultatea germinativă după cinceĭ aní, pe cînd fiind păstrate în vase închise hermeticeşte, (în care nu poate intra aer) după ce s'aŭ uscat la o temperatură de 60°—70°, ele păstrează facultatea pe a germina, chiar şi sute de anĭ.

Cercetărĭ făcute aŭ constatat că:

Din 100 seminţe aŭ încolţit	După 1 an	2 aní	3 aní	4 aní	6 aní
1 Grîŭ	96	84	60	73	4
2 Secară	100	48	—	—	—
3 Orz	89	92	33	48	—
4 Ovăs	96	80	32	72	48
5 Porumb	97	93	77	60	56

Aceste sămînţe aŭ fost păstrate în magaziĭ de grîne obicĭnuite. Din această tabelă se vede, că semînţele cerealelor noastre nu este iertat a le întrebuinţa de cît fiind proaspete adică recoltate din anul precedent. O excepţiune putem face la sămînţa de grîŭ, folosind semînţele de 2 anĭ, de oare-ce s'a constatat că grîul nu va fi atacat aşa de uşor de tăciune.

Dacă din motive (cauze) întemeiate suntem siliţĭ a întrebuinţa o sămînţă maĭ veche, atuncĭ pentru a produce tot atîtea plante ca şi în cazul cînd am fi folosit sămînţa proaspătă, vom sămăna maĭ des.

Pentru a ne convinge de calitatea germinativă a sămînţeĭ cu deosebire cînd ne-o procurăm din comerciŭ o supunem uneĭ probe (încercărĭ) de germinaţiune. Pentru acest scop, vom număra 100 boabe de sămînţă, le aşezăm între 2 petece de postav, flanelă saŭ hîrtie sugativă şi le punem la un loc cald într'o farfurie, îngrijind ca petecele să rămînă tot-deauna umede. Numărul boabelor neîncolţite ne va da în procente numărul saŭ cantitatea sămînţelor rele.

Fie sămînţa cît de proaspătă şi orĭ cît de bine recoltată, totuşĭ numaĭ rare orĭ se va întîmpla, ca fie-care bob să aibă puterea de a germina.

După multe încercărĭ s'a constatat, că din 100 sămînţe încolţesc sub împrejurărĭ obicĭnuite la:

	Cel puţin	Mijlociŭ	Cel mult
Secară	86	93	100
Orz	81	90	100
Ovăs	59	80	100
Porumb	14	53	93
Rapiţă	76	88	100
Inu	20	60	99
Trifoiŭ roşu	26	63	99
Lucernă	43	71	99
Napi	45	62	82
Iarbă engleză	48	68	90

Timpul ce recere o sămînţă ca să încolţească, diferă după căldura şi umezeala de care dispune.

Sub împrejurărĭ favorabile încolţesc într'o zi cînepa, în 2 zile grîul, ovăsul, secara, hrişca, măzărichea şi macul, în 3 zile bobul, în 4 zile porumbul şi meiul, în 5 zile fasolea, în 10 zile napiĭ.

Pe lîngă puterea germinativă, maĭ influenţează şi *volumul* (mărimea) sămînţeĭ asupra bunătăţiĭ. La acelaşĭ soĭ de plante cu cît sămînţa va fi maĭ mare, cu atît şi plantele ce răsar din ea vor fi maĭ marĭ şi maĭ sănătoase.

Bazaţĭ pe experienţele culese de pănă acum, putem zice că numaĭ din sămînţe marĭ vom dobîndi plante viguroase, carĭ produc semînţe maĭ marĭ la recoltă.

Boabele de sămînţă pe lîngă împrejurarea, că trebue să fie cît se poate de marĭ şi grele, ele trebue să fie *întregĭ*. Sămînţele sparte şi rupte încă pot produce o plantă, dacă germenele (colţul) nu este vătămat. Aceste plante însă tot-deauna vor fi pipernicite şi bolnave. De aci se explică şi faptul, că din cartofĭ de sămînţă micĭ saŭ tăiaţĭ, nu dobîndim nicĭ cînd o recoltă aşa de mare, în cazul dacă ele ar fi fost întregĭ.

Forma, *coloarea* şi *mirosul* sămînţeĭ trebue să fie naturale; orĭ-ce abatere de la acestea influenţează asupra bunătăţeĭ sămînţeĭ.

In fine trebue să luăm în consideraţie la sămînţe şi *varietatea* (soiul) planteĭ. Una şi aceeaşĭ varietate cultivată în împrejurărĭ diferite (deosebite) climaterice şi agrologice, ne pot da rezultate deosebite. Din acest motiv nu ne vom folosi de o sămînţă străină localităţiĭ noastre înainte de a fi convinşĭ de reuşita eĭ prin experienţele făcute pe un teritor maĭ restrîns.

B.

Criza cailor de muncă agricolă în Germania

O vechiă stare de lucruri, neprielnică muncii agricole, pune pe gînduri pe agronomii germani.

Germania n'are cai în d'ajuns pentru trebuinţele agriculturii. Acesta e strigătul de alarmă, al căruia echou se face «*Kölnische Zeitung*» (No. 485) de la 11 Maiu.

Creşterea cailor necesari pentru munca cîmpului nu produce încă, cu toate silinţele particularilor şi a guvernului, un număr îndestulător de cai agriculturii. Imprejurarea aceasta explică pentru ce s'a importat în 1900 peste 100,000 de cai. Germania a plătit străinătăţii pentru cai în 1901 peste 78,000,000; în 1902 peste 92,000,000 de mărci—şi n'a exportat de cît 10,000 de cai.

Belgia, o ţară mică, cu păşuni foarte restrînse şi foarte scumpe, exportează anual peste 30,000 de cai!

Pănă cînd va reuşi Germania să echilibreze producţiunea cu trebuinţa cailor de agricultură, să vedem din ce state se furnizează ea.

In primul rînd Germania 'şi procură caii din America, Anglia, Belgia şi Danemarca; apoi din Rusia, Austro-Ungaria, Holanda şi Franţa.

O chestiune de importanţă capitală e *rasa caluluĭ*. Care cal se potriveşte mai bine pentru munca spornică a cîmpului? Cei iuţi (*demi-sang*) sau cei domoli? Cei cu sîngele ferbinte sau cei cu sîngele temperat? Pănă acuma experienţa a probat, că aceştia din urmă sunt cei mai potriviţi pentru munca agricolă. Incercările făcute în provinciile renane au fost satisfăcătoare.

Cu toate acestea, e o şcoală în Germania care luptă în mod fanatic pentru răspîndirea raseĭ cailor cu sînge cald, *Warmblut*, cum le zice în Germania. Aderenţii acesteĭ şcoli pretind că caii *Warmblut*, din Hanovra, Aldenburg Holstein şi din Prusia de Est şi Vest întrec caii reci (*Kaltblutig*), din punctul de vedere al tenacităţeĭ şi energieĭ. Se reproşează caluluĭ *rece* că are o înfăţişare ordinară, corpul 'i espongios şi oasele 'i sunt moi; că din cauza masseĭ mari a corpuluĭ său nu poate să îndeplinească, cum trebue, munca care exige forţă şi energie continuă. Mai cu seamă în regiunile cu coline multe sau muntoase, calul *rece* cheltueşte prea multe forţe, pentru a'şi pune în mişcare corpul său voluminos şi greoiu.

Adversarii acesteĭ şcoli objectează, lăudînd caii de Rhin, şi prezentîndu-i ca pe cei mai buni auxiliari agronomi, în viitor. Prin o creştere îngrijită s'au produs trei rase de cai *reci*: mari, mijlocii şi uşori. Calităţile lor sunt: precocitatea, sănătatea, agerimea picioarelor, blîndeţa, corp puternic, oase solide.

La creşterea lor se bagă de seamă ca picioarele de dinainte să nu fie încovăiate îndărăt, genunchii să fie bine pronunţaţi, mersul să fie ireproşabil, degajat; crupa să fie lungă, plină şi nu declivă; coapsele să fie puternice şi coastele tari.

Cu calităţile aceste calul *rece* are o înfăţişare recomandabilă, fiind chiar mare, de oare ce formele 'i sunt armonice. De sigur că nu e un cal de paradă, dar e excelent pentru munca cîmpului, căci e trainic, duce poveri şi lucrează pămîntul cel mai dur.

Afară de aceasta, agricultorul 'l poate utiliza deja la vîrsta de 2—3 ani; la etatea aceasta calul celă-l'alt, *cald*, e sglobiu, foarte greu de dresat, nu se lasă să fie înhămat cu uşurinţă, pe cînd cu cel *rece*, după o lună de ham, agricultorul nu mai are nici o bătae de cap.

CRONICA AGRICOLĂ

Starea semănaturilor

Din rapoartele sosite la ministerul de domenii asupra stăreĭ generale a semănăturilor din ţară rezultă că în multe părţi semănăturile au nevoe de ploaie, mai ales cele din judeţele Vasluĭ, Iaşi, Neamţu, Fălciu, Covurluiu, Brăila şi Ialomiţa.

Grînele au rămas mici, semănăturile făcute cu maşinele în rînduri sunt mai bune, asemenea şi cele tăfălugite în primăvară.

***

Societatea agronomică

D. C. Roman, directorul staţiuneĭ agronomice, a făcut societăţeĭ agronomilor o importantă comunicare cu privire la umiditatea soluluĭ.

Anul acesta în lunile de iarnă umiditatea a fost numai pănă la 20 centimetri pe cînd anul trecut, aceiaşi dată a fost de 1 metru 80 centimetri.

Anul acesta în Aprilie umiditatea pănă la 1 m. 40 a fost de 9—14 la sută, anul trecut aceeaşi dată umiditatea a fost de la 15 pănă la 19 la sută.

Din aceste cifre reese clar că anul acesta pămîntul suferă de secetă,

***

In curînd societatea se va ocupa cu chestiunea tocmelilor agricole.

***

D. Micşunescu, membru în comitetul societăţeĭ agronomilor, a făcut o comunicare societăţeĭ agronomilor. D-sa a cerut ca societatea să intervie pe lîngă ministerul domeniilor să se modifice legea vînzărilor bunurilor statuluĭ la ţărani, în sensul ca să se vîndă pămînturi şi agronomilor, în aceleaşi condiţiuni cum se vînd ţăranilor. Cu modul acesta s'ar putea creia mici ferme în cea mai mare parte a judeţelor din ţară. Chestia aceasta va fi studiată şi discutată în mai multe şedinţe ale societăţeĭ şi în urmă se va întocmi un memoriu care se va înainta ministeruluĭ de domeniĭ.

***

Improprietăririle din Dobrogea

D. Marin Vlădescă-Olt, administratorul domeniilor statuluĭ din Dobrogea, a raportat d-luĭ ministru de domeniĭ că pănă acum aŭ fost improprietăriţi în Dobrogea un număr de 1850 veterani.

Dintre aceştia *1650* aŭ fost improprietăriţi în judeţul *Constanţa pe fruntaria din spre Bulgaria* iar *200* în judeţul *Tulcea pe fruntaria din spre Rusia.*

***

Administraţia domeniilor statuluĭ din Dobrogea a cerut direcţieĭ agriculturei din ministerul de domeniĭ să procure la toamnă în mod gratuit un număr de 300.000 puieţi de arboriĭ fructiferi şi forestieri cari vor fi plantaţi în satele şi pe locurile de cultură ale veteranilor improprietăriţi în Dobrogea.

***

Administraţia domeniilor statuluĭ din Dobrogea a hotărît a se mai înfiinţa opt sate nouĭ în judeţul Constanţa pe fruntaria din spre Bulgaria şi 4 în judeţul Tulcea pe fruntaria din spre Rusia în care să fie stabiliţi veteraniĭ ce vor mai fi improprietăriţi în Dobrogea.

***

D. Vlădescu-Olt, administratorul domeniilor statuluĭ din Dobrogea, împreună cu d-niĭ Sc. Virnav şi Luca Ionescu prefecţiĭ de Constanţa şi Tulcea aŭ întocmit modelul tip al locuinţelor ce se vor construi în Dobrogea şi care vor fi date în stăpînirea veteranilor improprietăriţi în această localitate. Aceste locuinţe vor fi compuse din două odăi şi o sală. Una din odăi va avea o suprafaţă de 5 metri pe 5 a doua de 4 metri pe 5 iar sala de 3 metri pe 4. In sală se va construi cuptorul de pîne, vatra şi o sobă comună pentru cele două odăi. Pe prispă se va construi cămara. Locuinţa va avea şi o pivniţă. Toate aceste locuinţe vor fi construite la exterior din piatră ce va fi luată în mod gratuit din carierele statuluĭ, iar despărţiturile interioare vor fi făcute din cărămidă. Lemnăria va fi luată de asemenea în mod gratuit din pădurile statuluĭ. Dat fiind că mai tot materialul necesar la construirea acestor case va fi dat în mod gratuit de către ministerul de domeniĭ, după socotelile făcute se crede că fie-care din ele nu va costa mai mult de 153 leĭ. Peste 10 zile se va începe în cele 10 sate noĭ ce se vor înfiinţa, 6 în jud Constanţa şi 4 în jud. Tulcea — construirea a 1000 case după acest model tip şi în condiţiile sus menţionate.

***

Comisia dunăreană

Comisia europeană Dunăreană se va ocupa într'una din şedinţele sale viitoare cu o chestie care priveşte porturile Galaţi şi Brăila.

Se ştie că vapoarele plătesc în folosul comisiuneĭ europene o taxă cu mult maĭ mică dacă se opresc la Sulina şi nu merg la Galaţi saŭ Brăila. Din această cauză armatoriĭ încarcă şlepuri cu cereale şi le trimit cu un remorcher la Sulina, unde le aşteaptă vaporul cu care vor fi exportate. După informaţiunile primite, maĭ ales vapoarele engleze se opresc la Sulina.

Pentru a nu se pierde o mare parte din venitul ce i s'ar cuveni, comista europeană a Dunăreĭ are de gînd să impue şlepurile carĭ duc cereale de la Brăila şi Galaţi la Sulina la o taxă de doĭ leĭ tona de cereale.

⁂

Muncitorii agricoli

Ministerul de interne a cerut tutulor prefecţilor să pună în vederea agricultorilor, antreprenorilor şi exploatatorilor din judeţul lor ca, în cazul cînd ar voi să aducă în ţară lucrători agricoli saŭ muncitorĭ străinĭ, să precizeze în cererile lor timpul cînd şi pentru cît vor să aducă pe aceĭ lucrătorĭ, spre a se determina şi de minister în acele autorităţĭ timpul cît vor fi ele valabile.

Ministerul a dat acest ordin de oarece foarte mulţĭ din agricultorĭ, antreprenorĭ, etc., făceaŭ cererile din vreme şi introduceaŭ lucrătoriĭ foarte tîrziŭ, din care cauză autorităţile de la frontieră nu maĭ ştiaŭ dacă autorizaţiile sunt saŭ nu valabile şi de aci de se conflicte.

⁂

Zilele acestea s'aŭ exportat prin Fălciŭ în Basarabia opt-zecĭ vite marĭ şi opt-zecĭ şi patru caĭ. Asemenea s'aŭ exportat din fabrica de spirt Deleni, judeţul Botoşani, 180 boĭ graşi pentru Rusia.

⁂

Prin Galaţi s'a făcut zilele acestea un noŭ export de vite cornute marĭ pentru Italia.

⁂

Din comuna Corni judeţul Botoşani s'aŭ exportat în Rusia 100 boĭ, iar din fabrica Mărăşeşti s'a exportat pentru Veneţia.

⁂

Ministerul de domeniĭ a însărcinat pe d. I. Bilşănescu să continue cu controlul pieţelor de vînzarea peştelui şi cu aplicarea măsurilor prevăzute de legea şi regulamentul asupra pescuitului.

⁂

Ministerul de domeniĭ a pus gratuit la dispoziţia jud. Tecucĭ un teren de 10 hectare din moşia statului Odaia Bursucani pentru ca să înfiinţeze pe el o pepinieră de viţă americană.

⁂

Ministerul de domeniĭ a hotărît să dea anul acesta o maĭ mare desvoltare statisticeĭ agricole repartizată pe felul proprietăţeĭ şi pe modul de exploatare.

Le acest scop ministrul a cerut tuturor organelor sale exterioare să dea tot concursul funcţionarilor ministeruluĭ însărcinaţĭ cu întocmirea acesteĭ statisticĭ.

⁂

Expoziţia şcolară din Athena

La 31 Martie a. c. s'a deschis în Athena primul congres şcolar elen. Cu această ocaziune s'a organizat o expoziţie şcolară cu o secţiune internaţională, la care aŭ luat parte mintsterul nostru de culte, administraţia domeniuluĭ Coroaneĭ, Danemarca şi numeroase case de editură din cele l'alte ţărĭ.

Ministerul de culte a trimis maĭ multe planurĭ de şcoli, statistipe de învăţămînt, cite o colecţiune din scrierile publicate de minister şi din cărţile didactice aprobate ect. Administraţia domeniuluĭ Coroaneĭ, ocupă un loc deosebit în secţiune, în care a expus o colecţie din bibliotecă eĭ populară, diferite planurĭ, vederĭ de şcotle, de teatru sătesc, de societăţĭ culturale precum şi numeroase obiecte lucratee de elevĭ în atelierele şcoalelor.

Intre aceste se disting maĭ cu seamă împletiturile în rechită, pae şi papură, obiectele de teracotă, de lemnărie (strungărie), fringhierie şi diefrite ţesăturĭ şi broderiĭ naţionale.

Pe lîngă acestea maĭ sunt expuse unele lucrărĭ ale d-luĭ Ion Kalinderu, administratorul domeniuluĭ Coroaneĭ, cum şi colecţiile revisteĭ „Albina“ şi ale bibliotecеĭ populare a societ. „Steaua“.

Atît ministerul de culte, cît şi administraţia domeniuluĭ Coroaneĭ aŭ dăruit muzeuluĭ şcolar ce se va înfiinţa în Athena maĭ toate obiectele expuse.

⁂

In judeţul Constanţa pe semănăturile de in din comuna Hasancea a apărut niştе insecte care vatămă semănăturile. Prefectura respectivă a cerut ministeruluĭ să avizeze la măsurile necesare la combaterea acestor insecte.

⁂

Ministerul de domeniĭ a înaintat consiliuluĭ de miniştri spre aprobare un număr de treĭ-zecĭ cereri noŭĭ pentru acordare de avantagiĭ industriale, cereri asupra cărora comisia industrială de pe lîngă acel minister, 'şĭ-a dat aviz favorabil.

⁂

Ministerul de domeniĭ a tipărit maĭ multe miĭ de instrucţiuni relative la creşterea gîndacilor de mătase şi întreţinerea duzilor bătrînĭ, care aŭ fost distribuite tutulor prefecturilor pentru ca acestea la rîndul lor să le împartă la sătenĭ care se ocupă cu cultura gîndacilor de mătase.

⁂

Ministerul de interne a cerut prefecţilor să ia măsurĭ ca toate comunele rurale, ale cĭror grădinĭ şcolare se găsesc neîmprejmuite, să fie obligate a le împrejmui fie cu gardurĭ de scînduri, mărăcinĭ saŭ nuele, fie cel puţin cu şanţurĭ, în cazul cînd comuna e lipsită cu totul de mijloacele necesare pentru construirea unuĭ gard.

Acest ordin a fost dat cu scopul de a face pe învăţătorĭ să cultive maĭ cu succes grădinele şcolare.

⁂

Legaţiunea rusă din Capitală a cerut ministeruluĭ de finanţe să'ĭ comunice „cantitatea de orz romînesc exportat“ în primul trimestru al anuluĭ curent.

Ministerul s'a grăbit să satisfacă cererea legaţiuneĭ ruse.

DIVERSE

DE LA EXPOZIŢIUNE

Adeziunile pentru Expoziţiunea societăţeĭ Agrare sosesc zilnic din toate judeţele ţăreĭ aşa că se prevede o mare abondenţă de obiecte şi produse.

⁂

Comitetul executiv al Expoziţiuneĭ a hotărît în ultimele două şedinţe condiţiunile de admitere şi expoziţiune a maĭ multor produse industriale asupra cărora clasificaţiunea nu era stabilită.

⁂

De asemenĭ Comitetul Executiv a complectat regulamentul Expoziţiuneĭ.

⁂

Zilele acestea se vor face regulamentul expoziţiunilor speciale şi periodice.

⁂

Delegaţiunea Expoziţiuneĭ a adresat un elogios apel d-neĭ Elena de Popovicĭ preşedinta societăţeĭ doamnelor romîne din Bucovina, invitînd'o a lua parte la Expoziţie cu produsele industrieĭ casnice şi ţesăturilor din Bucovina. Asemenea s'a rugat d-na E. Longin Hossu din Deva.—Transilvania—preşedinta reuniuneĭ doamnelor din com. Huniedoara spre a lua parte la Expoziţie.

⁂

Instituţiunile şi administraţiunile Statuluĭ se pregătesc cu multă activitate pentru Expozitiune.

Ast-fel maĭ toate şcoalele de meseriĭ, şcoalele sătesti, penetenciarele etc. vor expune lucrările lor între care, împletiturile, rogojinăria, lemnăria etc. vor avea produse remarbile.

⁂

Expoziţiunea va coprinde 12 secţiunĭ cu 46 clase, cu organizarea şi admiterea produselor în fie-care secţiune sunt însărcinaţĭ cite un comisar special.

Dăm aci denumirea secţiunilor şi numele persoanelor numite comisarĭ specialĭ:

Secţ. I	Agric.	comisar spec.	d.	Gh. Nicoleanu
„ II	Hort. şi arboric.	com, spec.	d.	I. Rothan
„ III	Silvic. şi vinat.	com.	„ d.	I. Ion. Zane
„ IV	Viticultura	com. spec.	d.	C. Roman
„ V	Zootechnia	„ „	d.	A. Lăcusteanu
„ VI	Piscicultura	„ „ „		Gr. Antipa
„ VII	Indus. agric.	„ „ „		B. E. Assan
„ VIII	Maş. şi inst. agr.	com. spec.	d.	I.C.Petrescu
„ IX	Ind. cas., ţes., vest.naţ.	c. sp.	d-na	El.Cornescu
„ X	Mine şi car.	com. spec.	d.	C. Almănişt.
„ XI	Hig. sătean.	„ „	d. dr.	V. Babeş
„ XII	Econom. soc.	„ „ „ „		C. Istrati

⁂

Comitetul comisariilor specialĭ s'a întrunit deja împreună cu delegaţiunea Expoziţiuneĭ pentru a lucra în vederea apropiateĭ deschideri al Expoziţiuneĭ.

⁂

In vedere că agricultoriĭ în marea lor majoritate n'aŭ păstrat probe din recolta anuluĭ trecut, s'a hotărît a se expune treptat la epocile lor produsele agricole ale anuluĭ acestuia.

⁂

Zilele acestea se vor trimete ultimele instructiunĭ relativ la expedierea produselor şi obiectelor.

⁂

D. Leon Ghica mare proprietar şi membru al societăţeĭ Agrare a făcut donaţiune fonduluĭ Expoziţiuneĭ suma de 1000 leĭ.

Fapta d-luĭ Ghica vorbeşte de la sine şi nu maĭ are nevoe de elogiĭ.

⁂

Administratiunea Domeniilor Coroaneĭ a început construcţiunea frumosuluĭ săŭ pavilion care va face onoarea Expoziţiuneĭ Agrare.

⁂

Construcţia pavilionuluĭ ministerul Domeniilor a început de asemenĭ cu mare activitate.

Acest pavilion de asemenĭ va fi unic în felul săŭ.

⁂

Regia Monopolurilor Statuluĭ al

căruĭ pavilion ca în tot-d'auna va fi un punct de atracţiune prin gingăşia şi originalitatea luĭ, a început construirea.

***

Casa G. Salm & C-nie de asemenĭ a început pavilionul său.

***

Prinţul Brâncoveanu, d-na Luther şi d. Bragadiru de asemenĭ aŭ început zilele astea construirea pavilioanelor lor.

***

Membrii noui votaţi

D. D. D. Rebedea, N. N. Gussi, V. Antinescu, V. Miclescu, Eug. Sturdza, Contesse de Divonne, Grigore Dragomir, I. Z. Ţărann, G. Sterian, Ilariu Marian, N. Henri-Verona, general Argentoianu, G. Zissy, G. I. Penescu, R. N. Mandrea, I. C. Michail, N. C. Michail.

***

Preţul locurilor de închiriat în interiorul Expoziţieĭ organizată de Societatea Agrară 1904

Preţul locurilor ocupate de expozanţi fie în interiorul palatuluĭ Agricultureĭ fie pe aleele şi peluzele din cîmpul Expoziţieĭ va fi precum urmează:

A) **In interiorul palatuluĭ:**

1. Cerealele şi produsele imediate ale agricultureĭ (legume, seminţe, plante textile, viţă, fructe şi altele) sunt scutite de orĭ-ce taxă.

2. Toate cele-l'alte produse carĭ aŭ încercat o primă transformare şi sunt prezentate în stare comerciabilă pentru consumaţia directă (alimente şi băuturĭ) vor fi supuse la taxa de *30* leĭ de m² ocupat fie de vitrinele, dulapurile şi mesele proprii ale expozanţilor, fie de articolele expuse pe rafturile societăţiĭ.

3. Toate cele-l'alte articole în afară de alimente şi băuturĭ, vor fi taxate cu *10* leĭ m².

B) **Pe cîmpul expoziţieĭ:**

1. Toate plantaţiile (pomologie, horticultură, viticultură), etc. de pe cîmpul expoziţieĭ sunt scutite de orĭ-ce taxă.

2. Pentru locurile ocupate de chioşcurĭ saŭ pavilioane acoperite preţurile vor fi precum urmează:

De la	1 la	5 m²	leĭ	15,—	de m²
»	5 »	10 »	»	10,—	» »
»	10 »	20 »	»	5,—	» »
»	20 »	50 »	»	2,50	» »
»	50 »	în sus	»	1,—	» »

3. Pentru locurile neacoperite şi ocupate de articolele expuse, preţul va fi de:

a) Pentru maşinĭ şi instrumente 1 leŭ de m² ocupat.

b) Pentru toate cele-l'alte objecte 0,50 de m² ocupat.

C) **Pentru vite:**

1. Vitele expuse în grajdurile proprii construite de expozanţi nu plătesc nicĭ o taxă.

2. Vitele expuse în grajdurile construite şi întreţinute de Societate, vor plăti precum urmează:

Un cal	Leĭ 20,—
Un boŭ	» 12,—
Una vacă cu viţel	» 12,—
Una vacă fără viţel	» 10,—
Un cîrlan, juncan saŭ juncă	» 10,—
Un rîmător	» 5,—
Una oaie	» 2,—

Aceste taxe se percep o singură dată pentru tot timpul durateĭ expoziţieĭ de vite.

3. Pentru orĭ-ce vînzare a vitelor expuse se va percepe din preţul vînzăreĭ o taxă de 5%.

Hrana vitelor se va procura de Societatea Agrară cu preţurĭ unitare fixate de comitet conform preţuluĭ curent ce se va obţine în momentul aprovizionăreĭ.

Liberĭ sunt însă expozanţiĭ a'şĭ procura singurĭ nutreţul necesar vitelor lor, dacă vor voi.

Tipurile grajdurilor clădite de expozanţĭ vor trebui aprobate de comitet înainte de a se da curs executăreĭ.

Delegaţiunea Expoziţieĭ.

***

Biuroul de publicitate al Expoziţiuneĭ Societăţeĭ Agrare

Pentru a aduce servicĭĭ preţioase tuturor industriaşilor şi comercianţilor, în vedere că marea Expoziţiune a Societăţeĭ Agrare va fi cercetată de un număr considerabil de vizitatorĭ, ceea-ce va permite o reclamă cu succes deplin, *Biuroul de publicitate*, primeşte orĭ-ce fel de anunţurĭ pentru a fi inserate în *Catalogul Expoziţiuneĭ şi în Revista Expoziţiuneĭ*, ca şi pe *panourĭ*, *chioşcurĭ şi pe gardul înconjurător*. Preţurile pentru toate aceste felurĭ de reclamă, se socotesc conform tarifuluĭ ce urmează:

TARIFUL PUBLICITAŢEI

la Expoziţia Societăţeĭ Agrare a marilor proprietarĭ din Romînia

Publicitatea în catalogul Expoziţiuneĭ

1 pagină, leĭ 150; 3/4 pagină, leĭ 100; 1/2 pagină, leĭ 80; 1/4 pag. leĭ 50, (pentru maĭ multe pag. se face reducerea următoare: la 2 paginĭ 15% la 3 paginĭ 20%, la 4 paginĭ 25%). Anunciurile date pentru catalog daŭ dreptul la publicarea gratuită de anunciurĭ în *Revista Expoziţieĭ*, în următoarea proporţie:

1 pagiuă din catalog 1/4 pagină în Revistă; 1/2 pagină din catalog 1/8 pagină în Revistă, 1/4 pagină din catalog 1/16 pagină în Revistă.

RECLAME

Preţul unuĭ metru pătrat pe partea interioară a garduluĭ înconjurător leĭ 20; preţul unuĭ metru pătrat pe chioşcurĭ leĭ 25; preţul unuĭ metru pătrat pe panourĭ speciale leĭ 30.

Pentru spaţiurĭ maĭ marĭ de 10 metri pătraţĭ se acordă o reducere de 10% şi pentru spaţiurĭ maĭ marĭ de 25 metri pătraţĭ se acordă o reducere de 20%.

Este, firește, în interesul cel maĭ mare al D-lor industriaşĭ şi comercianţĭ, ca şi al tuturor acelora carĭ aŭ nevoe de publicitate şi reclamă, pentru a face cunoscute produsele lor, ca să se folosească de această unică ocaziune.

Nicĭ o Expoziţie n'a fost încă în ţara noastră aşa de însemnată şi mare, şi nicĭ una n'a fost încă vizitată de un număr aşa mare de vizitatorĭ, cum va fi aceasta.

Publicitatea fiind concesionată exclusiv subsemnatuluĭ a se adresa pentru facerea de anunţurĭ şi reclame d-luĭ V. Kogălniceanu, str. Doamneĭ 12, Reprezentantul Naţionaleĭ.

Biuroulŭ de publicitate al Expoziţiuneĭ Societăţeĭ Agrare
Strada Doamnei 12 (Naţionala)

EXPOZITIUNEA

se va deschide irevocabil

la 23 Maiŭ 1904

LOTERIA

Expoziţieĭ Societăţeĭ Agrare din Bucureştĭ

Biletele de Loterie se găsesc de vînzare aci şi în Bucureştĭ: la restaurantul Expoziţieĭ fost Hugo, şoseaua Kiselef, la Casieria centrală a minit. de finance, la Admin. financiară de Ilfov, la d-niĭ Kogălniceanu şi Emmanuel (reprez. generalĭ aĭ soc. de asig. „Naţionala" Doamneĭ 12, la Banca Agr., la Bon Goût, Sigmund Prager şi Soc. „Avîntul" (sub H. de France), Hala de publicitate „L'Indépendance" şi la diferiţi debitanţi de tutun.

In Provincie: La toate Ad-ţiile financiare, Sucurs. Băncilor Agricole, Restaur. C. F. R., şi la diferiţi debitanţĭ de tutun.

Biletele pe lîngă că daŭ drept persoanelor la 5 intrărĭ în Expoziţie, la diferite avantage specificate în el, aŭ şi şansa de a cîştiga unul din loturile de

20.000, 5.000, 3.000 leĭ, etc.

Biletele carĭ nu aŭ cîştigat la întîia tragere, vor participa şi la a doua tragere care va avea loc irevocabil

la 20 Septembre 1904

De vînzare Una presă mare pentru fin, pae etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victorieĭ 55.

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în Bucureştĭ, fundătura Mărcuţeĭ 22, în întindere de 11 pogoane vie şi 1 pogon fineaţă, avînd şi o casă de locuit şi un linŭ *A se adresa strada L.-Catargi 17.*

De vînzare Vin negru de GREVIŢA vechiŭ de 15 ani, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleşanu, strada Lascăr Catargi No. 17.

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Lei 3

A se adresa administraţiei

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciului Statisticeĭ Generale.

Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck,* precum şi la principalele librăriĭ din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşuluĭ No. 6.

Tipografia Ziarului CRONICA.— Bucureşti.

DUMINICĂ 23 MAIU 1094

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciŭ.

ANUL IV. — No. 76.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

EXPOZIȚIUNEA

SOCIETĂȚEI AGRARE

A

MARILOR PROPRIETARI DIN ROMÎNIA

Sub Inaltele Auspicii

ale

M. M. L. L. Regele și Regina Romînieĭ

sub Președenția de Onoare

a

A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand și Principesa Maria

și cu bine-voitorul concurs al Guvernuluĭ,
al Primărieĭ Capitaleĭ și al Consiliilor județene

Doritorii de a participa la Expozițiune se vor adresa, pentru ori-ce informațiuni, la sediul Societățeĭ, Calea Victorieĭ 55.

Pentru publicitate și anunțuri a se adresa BIUROULUI DE PUBLICITATE, Str. Doamneĭ 12, București („Națională“).

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Lei aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Lei aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Lei aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primei Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societății, Str. Doamnei 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiului, grindinei, contra daunelor de transport precum și valori. Asigură asupra vieței omului în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogâlniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICĂ 23 MAIU 1094

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 76.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

EXPOZIȚIUNEA

Expoziținea Societățeĭ Agrare
a
Marilor Proprietarĭ
1904

Sub Inaltele Auspiciĭ
a
M.M. L.L. Regele și Regina Românieĭ
sub
Președenția de Onoare
a
A.A. L.L. R.R. Principele Ferdinand și Principesa Maria
și cu bine-voitorul concurs al
Guvernuluĭ, al Primărieĭ Capitaleĭ
și al
Consiliilor Județene

PROGRAMUL GENERAL

Dispoziținĭ generale

Art. 1.—Societatea Agrară a marilor proprietarĭ din Romînia, sub președenția efectivă a d-luĭ Ștefan D. Grecianu, fost senator, fost deputat, și a Comitetuluĭ săŭ compus din d-nii Sava Șomănescu, fost senator, fost deputat, și I. N. Alexandrescu, fost senator, fost deputat, vice-președințĭ; N. St. Cesianu, secretar general, fost senator, fost inspector domenial; C. Bălăceanu, mare preprietar; C. Colibășanu, mare proprietar, președintele Societățeĭ centrale agricole; Gr. Gh. Cantacuzino, fost deputat; D. N. Comșa, mare propietar; N. Cincu, mare proprietar; Ed. Ghica, deputat; C. N. Mihail, fost deputat; N. Negri, fost senator, fost deputat; Dr Nichita, mare proprietar; I. G. Poenaru-Bordea, deputat și contra-amiral Urseanu, membri, organizează în Bucureștĭ sub Inaltele Auspiciĭ ale M. M. L. L. Regele și Regina Romînieĭ și sub Președenția de Onoare a Principeluĭ Ferdinand și Principeseĭ Maria, în anul 1904, o Expoziținne de Agricultură, de Industriĭ agricole, casnice și miniere și un tîrg de vite, adică de toate produsele soluluĭ și subsoluluĭ precum și de imediatele lor derivate.

Art. 2.—Expoziținnea va fi instalată la Șoseaua Kiseleff pe o întindere de 6 hectare, se va deschide la finele luneĭ Maĭ și va dura până la finele luneĭ Octombrie.

O linie de tramway special construită va servi pe vizitatorĭ, conducîndu-ĭ până la una din porțile de intrare ale Expoziținneĭ.

Comitetul executiv

Art. 3.—In acest scop, Societatea Agrară a ales din sînul săŭ *delegațiunea* de treĭ a Societățeĭ, compusă din dd. Sava Șomănescu, președinte; N. Negri și N. St. Cesianu, carĭ, împreună cu dd. C. Chiru, fost director general al Postelor și telegrafelor Al. Ciurcu, fost deputat, N. Filipescu, fost ministru, C. Mihail, D. C. Ollănescu, fost deputat și comisar general la Expoziția din Paris, I. G. Poenaru-Bordea, V. Toroceanu inginer, proprietar și contra-amiral V. Urseanu, să formeze *Comitetul Executiv* al sus ziseĭ Expoziținnĭ; d. Toroceanu avînd însărcinarea de Director.

Acest comitet reprezintă Societatea Agrară, se ocupă cu organizarea chestiunilor financiare și constitue puterea executivă pentru organizarea și direcțiunea Expoziținneĭ.

Delegaţiunile judeţene

Art. 4—Comitetul executiv în ceea-ce priveşte relaţiunile societăţeĭ cu toată ţara, deleagă, pentru a'l reprezenta, în judeţe, pe d-niĭ preşedinţi aĭ secţiunilor judeţene ale Societăţeĭ Agrare precum urmează:

D. D. Frantz Lehrer propriet.	jud.	Argeş
G. Sterian, fost deputat	»	» Bacăŭ
	»	» Botoşanĭ.
Z. Zamfirescu	»	» Brăila
C. Iarca, prefect	»	» Buzăŭ
Dr. G-al Georgescu	»	» Constanta
N. Cincu	»	» Covurluĭ
C. N. Mihail	»	» Dolj
C. Chiru	»	» Dîmboviţa
	»	» Dorohoiŭ
Dr. I. Munteanu, f. prefect	»	» Fălciŭ
C. Gârdescu	»	» Gorj
Dr. Ilie Stroicĭ	»	» Iaşĭ
I. Poenaru-Bordea	»	» Ialomiţa
G. Vlahutzi Slătineanu	»	» Ilfov
I. A. Protopopescu	»	» Mehedinţĭ
Gr. Andreescu	»	» Muscel
	»	» Neamţu
C. Pavlovicĭ	»	» Olt
Luca Elefterascu	»	» Prahova
Er. Virnav, f. dep. şi pref.	»	» Putna
Al. P. Tătăranu, prefect	»	» R.-Sărat
V. Leontopol, fost senator	»	» Romanaţĭ
C. Balaiş, fost deputat	»	» Roman
	»	» Suceava
P. Sakelarie	»	» Tecuciŭ
Luca Ionescu, prefect	»	» Tulcea
D. D. P. Danielescu, pref.	»	» Teleorman
Er. Juvara	»	» Tutova
N. Lupaşcu, fost prefect	»	» Vasluĭ
	»	» Vîlcea
I. T. Ghica, prefect	»	» Vlaşca.

Aceştĭ d-nĭ preşedinţĭ aŭ misiunea de a prepara şi concentra în birourile lor respective relaţiunile diferiţilor expozanţĭ cu comitetul executiv al Expoziţiuneĭ.

Secţiunile

Art. 5. Produsele expuse vor fi împărţite în următoarele două-spre-zece secţiunĭ care sunt organizate şi conduse de specialiştĭ, purtînd titlul de comisarĭ specialĭ şi anume:

Sect. I Agricultura, d. Gh. Nicoleanu, directorul agriculturei.

Sect. II Horticult. şi arboric. d. I. Rothan.

Sect. III Silvic. şi vînatul d. D. Ionescu-Zane, silvicultor şef.

Sect. VI Viticultura d. C. Roman, directorul institutuluĭ agronomic.

Secţia V Zootechnia, d. Al. Lăcusteanu, directorul Societăţeĭ de medicină veterinară.

Secţia VI Pisicultura d. Gr. Antipa, inspector general al Pescăriilor Statuluĭ.

Sect. VII. Industriĭ Agricole d. B. G. Assan
» VIII. Maşinĭ agricole » I. C. Petrescu
Secţia IX. Industriĭ Casnice d-na Elena Cornescu
» X. Mine şi Cariere d. C. Alimăniştean u
» XI. Higiena Săteanuluĭ » dr. V. Babeş
» XII. Invăţămîntul agricol d. Profesor doctor C. Istrati.

Art. — Fie care din aceste Secţiunĭ este împărţită în clase, conform clasificaţiuneĭ generale deja publicată, care enumeră în mod sumar felul obiectelor ce cuprinde fie-care clasă.

Enumeraţia aceasta însă, nefiind limitativă, Delegaţiunea de treĭ saŭ în caz de divergentă, Comitetul Executiv, se pronunţă asupra cazurilor de îndoială, atît în cea-ce priveşte clasarea cît şi participarea la Expoziţiune a vre-unuĭ articol.

Catalogul General

Art. 7.— Comitetul Executiv va alcătui un catalog oficial metodic şi complect al produselor expuse

In acest catalog se va indica numele expozanţilor, felul produselor expuse şi localul de producţiune (Ateliere, fabricĭ, ferme etc.

Informaţiunile necesare pentru redactarea acestuĭ catalog se vor da de expozanţĭ sub responsabilitatea lor proprie. In acest scop formulare speciale sunt cuprinse în declaraţiunile de participare.

Reclame, Chioşcurĭ, Vitrine

Art. 8.— Toate reclamele destinate a fi publicate în incinta Expoziţiuneĭ vor trebui prealabil să fie aprobate de Delegaţiune.

Aceiaşĭ aprobare trebue obţinută şi pentru planurile chioşcurilor şi vitrinelor înainte de a fi puse în lucru.

Chiria localurilor

Art. 9.— Preţul locurilor ocupate de expozanţi, fie în interiorul Palatuluĭ Societăţeĭ Agrare fie pe aleele şi peluzele din cîmpul expoziţiuneĭ va fi precum urmează:

A) *In interiorul Palatuluĭ:*

1) Cereale şi produsele imediate ale agriculturei (legume, seminţe, plante textile, viţă fructe ş. a.), sunt scutite de orĭ-ce taxă.

2) Toate cele-lalte produse carĭ aŭ încercat o primă transformare şi sunt prezintate în stare comerciabilă pentru consumaţie directă (alimente şi băuturĭ) vor fi supuse la taxa de 30 leĭ de m² ocupat, fie de vitrinile, dulapurile şi mesele propriĭ ale expozanţilor, fie de articolele expuse pe rafturile societăţeĭ.

3) Toate cele-lalte articole în afară de alimente şi băuturĭ, vor fi taxate cu 10 leĭ pe m².

B) *Pe cîmpul Expoziţieĭ*

1) Toate plantaţiile (pomologie, horticultură, viticultură) etc. de pe cîmpul expoziţieĭ sunt scutite de orĭ-ce taxă.

2) Locurile ocupate de chioşcurĭ saŭ pavilioane, acoperite şi construite de expozanţĭ, se vor plăti precum urmează:

De la 1 la 5 m. Leĭ 15 de m²
» » 5 » 10 » 10 »
» » 10 » 20 » 5 »
» » 20 » 50 » 2.50 »
» » 50 » în sus » 1 »

3) Pentru locurile ne acoperite și ocupate de articolele expuse, prețul va fi de:

a) pentru mașinĭ și instrumente 1 leŭ de m² ocupat;
b) pentru toate celelalte articole 0,50 b. m² »

C) *Pentru Vite:*

1) Vitele expuse în grajdurile proprii construite de expozanți, nu plătesc nicĭ o taxă.

2) Vitele expuse în grajdurile construite și întreținute de societate, plătesc precum urmează:

Un cal . . . . . Leĭ 20.00
Un boŭ . . . . . » 12.00
Una vacă cu viței . . . . . » 12.00
Idem fără viței . . . . . » 10.00
Un cîrlan, juncan saŭ juncă . . . . . » 10.00
Un rîmător . . . . . » 5.00
Una oae . . . . . » 5.00

Aceste taxe se percep o singură dată pentru tot timpul durateĭ expoziției de vite.

3) Pentru orĭ-ce vînzare a vitelor expuse se va percepe din prețul vînzăreĭ o taxă de 5 la sută.

D) *Pentru Paseri*

Cuști speciale vor fi construite și bine arangiate de Societatea Agrară. Taxa ce se va plăti va fi de 0,25 banĭ de cap de pasăre de orĭ-ce specie.

Liberĭ sunt d-niĭ expozanți a expnne pasările lor în cotețe propiĭ dacă ele sunt de un aspect prezentabil

Hrana vitelor și a păsărilor se va procura de Societatea Agrară, cu prețurĭ unitare fixate de comitet, conform prețuluĭ curent ce se va obține în momentul aprovizionăreĭ.

Liberĭ sunt însă expozanții a'și procura singurĭ nutrețul necesar păserilor lor, dacă vor voi.

Tipurile grajdurilor, coteților etc. clădite de expozanți vor trebui aprobate de comitet înainte de a se da curs executăreĭ.

Cheltuelĭ suplimentare

Art. 10. — Expozanții carĭ vor avea trebuință de apă și furagiŭ pentru vite, luminat și energie electrică, vor declara dinainte cantitățile necesare și se vor adresa la timp administrațiuneĭ Expoziției.

Un tarif special va regulamenta taxele.

Art. 11. — Debitanții de consumațiuni în general, (berarii, cofetarii etc.) vor avea îndatorirea de a contribui prin ajutorul uneĭ taxe ce se va fixa de comun acord, la cheltuelile de luminat, apă și muzică.

Măsurĭ de pază și asigurărĭ pentru produsele expuse

Art. 12. — O supraveghere riguroasă va fi organizată pentru pază și o bună păstrare a obiectelor expuse, contra orĭ-căreĭ stricăciuni.

Comitetul executiv al Expoziției însă, nu'și ia respunderea, față de expozanți, pentru pagubele provenite fie din accidente, fie din orĭ-ce altă cauză.

Art. 13. — Expozanții sunt liberĭ însă a'și asigura instalațiunile, articolele și vitele expuse, contra incendiuluĭ și altor accidente, dacă vor crede de cuviință.

Art. 14. — Expozanții vor avea dreptul de a se servi sub responsabilitatea lor, de păzitorĭ saŭ supraveghetorĭ specialĭ.

Acești păzitorĭ vor trebui să fie admiși de comitetul executiv și vor trebui să se supună în întregime regulamentelor expoziției.

Dreptul de vînzare

Art. 15 — Articolele de vînzara, aduse, precum și acele lucrate pe loc, vor putea fi vîndute în interiorul Expoziției.

Nicĭ o vînzare însă nu se va putea face în interiorul Expoziției fără o autorizație prealabilă dată de comitetul executiv, în urma uneĭ convenții speciale.

Inlesnirĭ de transport. Scutirĭ de taxe

Art. 16.—Comitetul Executiv a obținut de la Onor. guvern, în favoarea Expoziției reducerile și scutirile de taxe următoare în ceea ce privește transporturile pe căile ferate, și taxele veterinare pentru vite:

a) 50 % reducere asupra tarifuluĭ ordinar al C. F. R. pentru obiectele, produsele și vitele destinate a fi expuse;

b) 50 % reducere asupra tarifuluĭ călătorilor pentru vizitatorii expoziției;

c) scutire totală a taxelor de examen veterinar pentru animalele destinate a fi expuse.

Modalitatea însă a reducerilor de transport atît pentru călătorĭ cît și pentru produse se va aduce la cunoștința publiculuĭ îndată ce se va stabili.

Admisiunea produselor saŭ lucrărilor

Art. 17.—Produsele s'aŭ obiectele cuprinse în clasificațiunea Expoziției, sunt admisibile în expoziție sub rezervele următoare:

Sunt absolut excluse materiile primejdioase saŭ cele grabnic stricăcioase, afară dacă, pentru aceste din urmă, producătorii iaŭ angajamente formale către comitetul Expoziției de a le păstra cu mare îngrijire și a le înlocui îndată ce se va cere.

Spirturile saŭ alcolurile, uleiurile saŭ esențile, materiile corozive și în deobște corpurile care pot prin contact altera celelalte produse saŭ a incomoda publicul, nu vor putea fi primite de cît în vase solide, potrivite cu felul și natura produselor și de dimensiuni mărginite.

Art. 18.—Expozițiile vitelor se vor face treptat în mod periodic și categorii de vite cu începere din luna Septembrie. Publicațiuni speciale vor indica datele.

Modul după care aceste expoziții se vor alcătui și se vor întreține va face obiectul unor dispoziții speciale.

Concursurĭ de pluguri și de mașinĭ agricole se vor ține conform unuĭ regulament întocmit anume.

Art.—Toate produsele vor fi expuse sub numele semnatarului declarațiuneĭ de expunere. Expozanțiĭ sunt autorizați a înscrie—după numele lor—numele colaboratorilor de or-ce natură și de orĭ-ce grad, carĭ ar fi contribuit la meritul obiectelor expuse.

Art. 20.—Expozanțiĭ vor înscrie în declarațiunile lor și *prețul real* al obiectelor ce vor trimite la Expoziție, acest preț -de va fi exagerat—se va reduce la adevăratele'ĭ proporțiĭ de Comitetul Executiv.

Art. 21.—Expozanțiĭ obiectelor incomode saŭ insalubre vor trebui să se conforme—imediat—prescripțiunilor Administrațiuneĭ Expoziției, în interes ul higieneĭ, salubrității saŭ siguranței publice. In caz contrar obiectele acelea vor fi scoase din coprinsul Expoziției.

Art. 22.—Direcțiunea va putea depărta or când obiectele carĭ prin aspectul saŭ natura lor ar fi stricăcioase saŭ incompatibile scopuluĭ saŭ conveniențelor Expoziției.

Art. 23.—Nicĭ un obiect nu va putea fi ridicat de expozanțĭ fără o autorizare motivată a Administrațiuneĭ Expoziției, înainte de închiderea Expoziției.

Art. 24. Produsele expuse, instalațiunile și construcțiile expozițiilor particulare vor trebui ridicate și locul pe care aŭ fost construite redat întocmaĭ ca la primire, cel maĭ târziŭ până într'o lună de la închiderea expoziției.

După acest termin ele vor fi ridicat și vîndute de Administrația Expoziției în profitul săracilor Capitaleĭ.

Juriĭ și Recompense

Art. 25.—Fie-care secție 'șĭ alege un biuroŭ compus dintr'un președinte, un vice-președinte, un secretar și un raportor și are pe lîngă atribuțiile de organizare, de instalațiune și de întreținere a expoziției sale și pe aceea de a fi constituită în juriu de recompensă a obiectelor expuse într'însa.

Art. 26.—Examinarea obiectelor se va face de către acest juriŭ saŭ de o Comisiune ad-hoc, delegată de dînsul, în care intră de drept Președintele, Vice-Președintele, Secretarul, Raportorul și Comisarul special.

Art.—Delegațiunea de treĭ numește un Juriu special când Secția nu se poate constitui saŭ nu va putea lucra.

Observațiunile făcute sunt consemnate pentru fiecare expozant într'un anume Proces-Verbal dînd motivele pe cît posibil—și indicînd premiul obținut.

La sfîrșitul lucrărilor se face de raportor un Raport general contra-semnat de biuroul Sectieĭ și de Comisarul special pe care Președintul îl înaintează Comitetuluĭ executiv al Expoziției.

Art. 27.—Expozanțiĭ nemulțumiți cu premiul acordat de Juriul secțieĭ, vor îndrepta reclamațiunile lor, prin Director, Comitetuluĭ Executiv, în ultim resort.

Art. 28.—Deliberațiunile și actele juriilor de clase și de Secțiuni cu privire la recompense, vor fi absolut secrete—*or-ce divulgare a unuĭ premiu înaintă de publicarea sa în tablouł Administrațieĭ Expoziției anulează premiul în cestiune.*

Art. 29. — Operațiile juriilor de secțiĭ, vor avea loc la timp și treptat pentru fie care fel de producte și recolte.

Recompense. — Diplome comemorative

Art. 30.—Recompensele expozanților se vor acorda sub formă da medaliĭ, de diplome semnate de Președintul Societățeĭ Agrare, Secretarul general, Președintul Secțiuneĭ respective.

E'e se împart în următoarele categoriĭ:

Mare premiu de onoare;

Medalie de aur;

» » argint;

» » bronz;

Mențiune onorabilă.

Art. 31.—Expozanțiĭ carĭ aŭ obiecte diferite în maĭ multe clase, vor putea primi recompense în fie-care dintr'însele.

Nu se poate acorda aceluiașĭ expozant de cît un singur premiŭ în aceiașĭ clasă.

Art. 32.—Pentru expozițiile de vite și pentru concursurile de pluguri și mașinĭ agricole se vor acorda aceleașĭ premiĭ, putînd, în cazurĭ excepționale să fie transformate în banĭ și atuncĭ, marele premiŭ va fi de 150 leĭ; medalia de aur va fi de 120 leĭ; medalia de argint va fi de 90 leĭ; medalia de bronz va fi de 70 leĭ și mențiunea onorabilă de 50 leĭ.

Art. 33.—Recompensele de maĭ sus vor putea fi acordate și colaboraților de orĭ-ce grad; carĭ vor fi contribuit la punerea în valoare a obiectelor expuse.

Intrările

Art. 34.—Intrările în expoziție se vor face conform unor anume regule stabilite la timp de Comitetul Executiv.

Totuși norma lor în timpul zileĭ va fi ticketele bonurilor de loterie emise de Societatea Agrară și aprobată de onor Guvern, cite unul pentru fie care intrare și în lipsă de acel ticket cite un leŭ de persoană.

Ticketele nu sunt valabile pentru intrările de scară.

Comitetul executiv maĭ admite reduceri de 50 la sută pentru militarĭ (grade inferioare) și școlarĭ.

Art. 35. Se vor da cărțĭ de liberă intrare permanentă de serviciŭ, impiegaților de orĭ-ce grad aĭ expoziției precum și fie-căruĭ expozant care 'șĭ-a construit instalațiunĭ proprĭĭ.

Cărțĭ permanente de liberă intrare se vor acorda membrilor comisiunilor de organizare și delegaților guvernuluĭ și administrațiunilor reprezentate în expoziție.

Intrărĭ gratuite, vor putea fi liberate, după trebuință, concesionarilor, antreprenorilor, gardianilor și lucrătorilor expoziției.

Se va da cîte o carte permanentă de intrare în expoziție *fie-căruĭ corespondent special a ziarelor.*

Justificarea trebuinţelor de serviciŭ şi a titlurilor ce îndreptăţesc obţinerea cărţilor de mai sus, rămîne la exclusiva apreciere a delegaţiuneĭ de treĭ.

Concesiunile

Art. 36. — Delegaţiunea de treĭ poate autoriza expoziţiĭ particulare cu plată, poate conceda stabilimente de consumaţiune, saŭ de spectacole, precum şi o ĭ-ce alte concesiunĭ folositoare expoziţiuneĭ.

Veniturile acestor concesiunĭ sunt în profitul fondului Expoziţiuneĭ.

Art. 37. — Caetul de sarcină va specifica regulele relative la construcţiunea şi exploaţaţiunea fie-căreia din trînsele.

Concesionarĭĭ sunt obligaţĭ de a se conformă dispoziţiunilor şi ordonanţelor Administraţiuneĭ Expoziţiuneĭ, în interesul siguranţeĭ, salubrităţeĭ, higieneĭ, cuviinţeĭ şi buneĭ orînduelĭ în tot timpul Expoziţiuneĭ.

Concursurĭ agricole

Art. 38. — Concursurĭ agricole spreciale se vor organiza la timp după epocile de recoltă ale fie-căruĭ fel de produs.

Art. 39. — Congrese, conferinţe, concursurĭ muzicale (vecale şi instrumentele), concerte, teatre precum şi alte distracţiunĭ vor fi organizate pentru a da Expoziţiuneĭ o mai mare atracţiune.

Regulamente

Regulamentele ulterioare vor determina condiţiunile de trimetere de primire de manutanţă, instalaţie şi de reexpediţie a produselor expuse.

Art. 40 — Producătorĭĭ carĭ primesc calitatea de expozant, aderă prin acest fapt însuşĭ la toate regulamentele şi dispoziţiunilor ce se vor lua în privinţa măsurilor de ordine, higienă şi poliţie.

Comitetul Executiv

Comitetul de Redacţie

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcţiunea uneĭ* comisiunĭ de supraveghere *compusă din d-niĭ:* **Sava Şomănescu, Nicu Negri** *şi* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacţiune este compus din d-niĭ: C. Alimănişteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comşa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu şi Virg. Toroceanu.

Redactor şi secretar de redacţie fiind d-nul:

Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorĭĭ revisteĭ sunt d-niĭ:

Atanasiu I., Dr. Victor Babeş, C. I. Băläceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crişan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălţeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovicĭ-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societăţeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacţiune.

SUMARUL No. 76

Expoziţiunea.—**Regulament-l General.**

V. M. Kogălniceanu. — **Expoziţiunea.**

Proecte şi ideĭ economice.

Viticultura francezĕ.

A. Crăciunescu. — **Secara ca furagiŭ de primăvară.**

G. Nicoleanu — **Locul de odihnă în asolamentele ţăreĭ noastre.**

Starea semănăturilor din ţară.

Sfaturĭ pentru creşterea porcilor.

Ungaria şi tariful nostru vamal.

G. Maior.— **Chestiunĭ agrare.**

Congresul Societăţeĭ „Progresul Silvic“.

Cronica agricolă.

EXPOZIŢIUNEA

Expoziţiunea generală agricolă şi Tîrgul de vite îşĭ vor deschide porţile publiculuĭ nostru.

Nu voesc să vorbesc astă-zĭ de însemnătatea acesteĭ marĭ lucrărĭ, nicĭ să încep descripţia—care va fi de sigur urmată cu interes de către toţĭ cititorĭĭ noştrĭĭ—frumuseţilor îngrămădite în încinta Expoziţiuneĭ. Pentru aceasta va maĭ fi nevoe de un timp oare care, pănă cînd totul va fi complectamente isprăvit şi toate produsele şi obiectele anunţate, sosite, vor fi clasate în secţiunile lor. Şi apoĭ este bine ca nu noĭ să spunem întîiŭ cuvîntul, ci să lăsăm ca să se degajeze o impresie saŭ o părere generală, pentru a intra şi noĭ într'o discuţiune asupra aceea ce *este* Expoziţiunea generală agricolă, industrială şi minieră.

Deocamdată, mi se va permite a spune aci ce a fost Expoziţiunea, pentru că fără cunoaşterea trecutuluĭ nu se poate judecă de cît în mod absolut necomplect prezentul şi nu se pot scoate încheerĭ precise şi drepte despre viitor.

Expoziţiunea a fost, din primul moment, un ce greŭ, foarte greŭ de realizat. Să ne gîndim numaĭ puţin: Societatea Agrară avea ambiţiunea, natural perfect justificată, de a face ceva care să impue; care să impue din toate punctele de vedere: al întindereĭ şi însemnătăţeĭ, al frumuseţeĭ, al putereĭ de atracţiune şi aşa maĭ încolo. Era doar prima operă mare imaginată, lucrată şi dusă la capăt, de către iniţiativă privată românească. Şi apoĭ Societatea Agrară îşĭ datora sieş', datora renumeluĭ eĭ şi prestigiuluĭ moral, cîştigat în faţa opiniuneĭ publice în urma atîtor lupte şi sforţărĭ pentru binele agriculturеĭ, în valora, spun ca să facă din Expoziţiune ceva demn, care să fie la înălţimea eĭ.

Eĭ bine, un asemenea program vast şi o ambiţie aşa de înaltă cere, atuncĭ cînd trebue să se traducă în practică, mijloace considerabile, cere cunoştinţĭ întinse speciale în această materie şi acele talente organizatoare carĭ nu pot lipsi la o asemenea întreprindere. Adică, trebue banĭ mulţĭ şi oamenĭ mulţĭ, energiĭ multe şi bune-voinţĭ şi maĭ multe.

Cum am spus şi cu alt prilej: O expoziţiune, maĭ ales cu însemnătatea aceleia proectată de Societatea Agrară, nu se improvizează peste noapte. Şi cititorĭĭ noştrĭĭ ştiŭ foarte bine că ea nu s'a putut improviza. A trebuit să treacă timp pănă să se ajungă la ziua de azĭ, şi a trebuit să se desfăşure o putere de muncă neîntrecută pentru a se ajunge la realizarea acesteĭ serioase întreprinderĭ.

Am spus maĭ sus că aşteptăm să maĭ treacă un timp pănă să începem a vorbi maĭ pe larg de Expoziţiune; aşteptăm expunerea altor părerĭ de cît ale noastre. Ceea ce trebue însă spus de pe acum, pentru cunoaşterea acestuĭ trecut de care atîrnă buna judecată despre prezent şi viitor, este că s'a *lucrat.* S'a lucrat în toată nobila accepţiune a acestuĭ cuvînt; aşĭ putea spune că,

în unele momente, s'a supra-lucrat, dar îmĭ iaŭ libertatea de a reveni asupra acesteĭ părţĭ în viitor, cînd va fi oportun a se da fie-căruia ce e al luĭ.

Tot meritul acesteĭ Expoziţiunĭ este pentru mine unul, deocam-dă tă, că s'a lucrat, fiind că aceasta dovedeşte un lucru foarte mare şi foarte însemnat, acela că Societatea Agrară dispune de oameni, adică de energiile necesare pentru a întreprinde ceva şi a o duce la bun capăt.

In elementele judecăreĭ asupra acesteĭ expoziţiunĭ trebue să intre o mulţime de considerente. Voiŭ expune doar unele dintr'însele. E necesar de exemplu să se ţie seamă că opera aceasta este prima care se organizează de către iniţiativa privată şi prima maĭ ales care se organizează de către Societatea Agrară. Şi cît de grea este o asemenea operă mare, am arătat maĭ sus. Această consideraţiune, foarte însemnată, trebue să arăte orĭ cuĭ că la greutăţile inerente uneĭ asemenea întreprinderĭ serioase, se maĭ adaugă, în mod firesc, greutăţile ce prezintă orĭ ce început orĭ căruĭ om saŭ orĭ căreĭ asociaţiĭ. La orĭ ce este nevoe de o oare-care experienţă şi rutină: dacă Expoziţiunea generală agricolă şi tîrgul de vite vor avea dar succes, se va cuveni de drept ca acest succes să fie mărit prin meritul ce'l dă săvîrşirea uneĭ lucrărĭ foarte grele, cu toată lipsa de rutină şi experienţă necesară.

O altă consideraţiune care îşĭ are însemnătatea eĭ, şi în cazul nostru foarte mare, este aceea că la noĭ în ţară organizarea uneĭ expoziţiunĭ se izbeşte, pe lîngă atîtea alte alte pedicĭ, maĭ ales de indiferenţa primilor interesaţĭ în cauză: a producătorilor agricolĭ şi industrialĭ. Producătorul nostru nu apreciază încă de ajuns folosul uneĭ Expoziţiunĭ, şi de aceea e nevoe de stăruinţĭ speciale, de repetirĭ numeroase pentru a-l face să vie să expue. Deplasările de persoane şi de mărfurĭ necesare pentru a participa la o Expoziţiune, nu sunt primite cu grabă de către producătoriĭ noştrĭ.

Faptul acesta, care cîntăreşte foarte greŭ, maĭ cu seamă dacă ţinem cont de extinderea cea mare ce s'a dat Expoziţiuneĭ, cum şi de felul produselor ce se expun — menţionăm de pildă tîrgul de vite — ne arată din noŭ cît s'a muncit pentru a face din Expoziţiune o realitate vie.

Aceste elemente de judecată, pe carĭ le am expus maĭ sus, vor permite ca să ne facem cu toţiĭ o idee cît maĭ dreaptă atît despre valoarea Expoziţiuneĭ în sine cît şi aceleĭ a societăţeĭ agrare Ne vroind, cum am spus maĭ sus, a prejudeca părerile, pot însă spune de pe acum că Expoziţiunea este spre lauda societăţeĭ agrare, fiind că ea a dovedit de ce este capabllă societatea, de cîtă putere de muncă şi energie dispune ea şi cum această putere de muncă şi mijloacele pe carĭ le poate aduna la un moment dat constitue o serioasă forţă mo ală şi chiar materială.

Aci am vroit să ajung, la această constatare. Societatea agrară trebue să fie mulţumită de Expoziţiune, indiferent de orĭ-ce altă preocupare, numaĭ pentru că ea a dovedit întregeĭ ţărĭ şi sieşĭ în primul rînd că este o forţă, o adevărată putere creatoare, prima din ţara noastră. Sentimentul acesta de încredere şi de putere trebue să ne facă, pe toţiĭ carĭ am luptat în rîndurile societăţeĭ agrare şi am contribuit fie-care, după puterile sale, la succesul eĭ, trebue să ne facă, zic, a avea curajul şi a altor întreprinderĭ marĭ pentru binele agricultureĭ.

La primul prilej, am făcut dovada de ceea-ce putem. Rezultatul sforţărilor societăţeĭ, al munceĭ eĭ —bine înţeles în condiţiunile pe carĭ le-am expus maĭ sus — se vede acum. Un singur fapt prezintă interes: Expoziţiunea este, ceea-ce dovedeşte, cum am spus, un singur fapt demn de reţinut: s'a muncit.

Să nu căutăm dar, cum se obicĭnueşte a se spune, să adormim pe laurĭĭ cîştigaţĭ. Societatea agrară este o societate de viitor; şi viitorul însteamnă viaţă şi muncă, munca incontinuă şi fără răgaz.

Expoziţiunea făcută, să începem a ne gîndi de realizarea altor proecte, să începem a lucra, cu aceiaşĭ stăruinţă, la realizarea frumosuluĭ program agrar, a căruĭ punere în practică ar însemna o adevărată fericire pentru agricultură.

Societatea agrară nu trebue să pearză din vedere această deviză: *Laboremus.*

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE ŞI IDEI ECONOMICE

Fondul cultural al Băncilor populare

Băncile populare de pe Domeniul Coroaneĭ, carĭ aŭ o frumoasă tradiţiune de muncă culturală şi morală în folosul membrilor, şi-aŭ păstrat şi în noua organizaţiune, necesitată de aplicarea Legeĭ Băncilor Populare, activitatea culturală.

Administraţiunea Domeniuluĭ Coroaneĭ, care veghează cu atîta solicitudine asupra satelor eĭ, a menţinut şi în programul nouilor Bănci punctul acesta, al cultureĭ, şi noĭ suntem de părere că a făcut foarte bine, cu toate că unĭĭ cred că Băncile nu trebue să aibă de cît un caracter curat de credit.

Activitatea culturală se poate menţine, păstrîndu-se intact fundamentul de institut de credit pe care Băncile natural că nu trebue să-l piarză, dar creîndu-se un fond special din tot felul de venitурĭ, denumit fond *cultural* şi care să serve excluziv în acest scop. Organizaţiunea pe care o aŭ, în această privinţă, Băncile populare este foarte raţională, fiind-că ea permite ca Banca să'şĭ urmeze ambele activităţĭ, de credit şi cea culturală, fără a aduce vre o stînjenire uneia saŭ celeĭ-l'alte. Fondul cultural, alimentat de venitурĭ speciale, carĭ nu afectează soliditatea bănceĭ, este administrat de o comisiune specială, numită de către consiliul de administraţie, aşa că cele două acţiunĭ se pot urma paralel, în mod independent.

Acelaşĭ caracter pe care îl aŭ Băncile populare de pe Domeniul Coroaneĭ, se tinde ca să'l aibă sub o altă formă, şi Băncile populare romîneştĭ din Transilvania. Intr'adevăr, iată ce citim într'un ziar de dincolo:

Conferinţa directorilor Băncilor în Transilvania din 19 Octombre anul trecut, prin deciziunea sa No. VIII, a invitat Băncile romîne, ca „din sumele ce le votează an de an pentru *scopurĭ culturale*, o cvotă oare-care ce va rămînea disponibilă după dotarea scopurilor de carĭ inse-le vor voi să ţină seamă la distribuirea profitului lor,— să o destineze pentru înfiinţarea unuĭ **fond cultural** *al Băncilor* şi să o pună la dispoziţia *„Asociaţiunii pentru literatura romînă şi cultura poporuluĭ romîn“* în scopul acoperireĭ lipsurilor culturale maĭ arzătoare, fără ca numita Asociaţiune să fie îndatorată la capitalizarea fondului“. In urma acestuĭ apel, comunicat singuraticelor Băncĭ atît prin Delegaţiunea Băncilor cît şi prin Comitetul Asociaţiunii, s'aŭ pus în anul curent primele baze ale *„Fondului cultural al Băncilor romîne“*. Este drept că de-o-camdată numaĭ treĭ dintre Băncĭ s'aŭ conformat apelului ce li s'a adresat şi că sumele donate (de la *„Sebeşana“* în S.-Sebeş coroane 100.—, de la *„Doina“* în Cîmpenĭ coroane 60— şi de la *„Auraria“* în Abrud coroane 50.—, decĭ în total coroane 210.—) pînă acum reprezintă o sumă relativ neînsemnată; cu toate aceste Comitetul central al „Asociaţiunii“, în şedinţa sa din 14 Aprilie a. c., a luat act cu plăcere de acest modest început pentru întemeierea „Fondului cultural al Băncilor romîne“, sperînd că în viitor bunele intenţiunĭ ale Conferenţeĭ din 1903 vor fi apreciate în cercurĭ tot maĭ largĭ, şi astfel cu timpul acest fond va creşte şi se va desvolta în condiţiunĭ, carĭ să permită o distribuire maĭ raţională cel puţin a uneĭ părţĭ din sumele destinate de Băncĭ pentru scopurĭ culturale, prin satisfacerea trebuinţelor maĭ reale şi arzătoare ale poporuluĭ nostru pe teren cultural.

Se înţelege că la noĭ în ţară, Băncile n'ar putea întemeia un fond cultural ca cel care este impus de împrejurărĭ în Transilvania; la noĭ fondul cultural trebue să fie utilizat pe loc, în sat, de către Banca populară.

In privinţa aceasta, organizaţia dată de Domeniul Coroaneĭ poate să servească de model Băncilor noastre, ca în atîtea altele.

Muzeul agricol

Ziarele cotidiane aŭ publicat maĭ de mult ştirea că ministerul domeniilor a afectat un credit oare-care pentru organizarea unuĭ muzeŭ agricol, industrial şi comercial.

La început proectul a fost ca să se organizeze numaĭ un muzeŭ industrial. Se vede că chiar autorilor aceleĭ ideĭ li s'a părut foarte curios ca într'o țară eminamente agricolă și eminamente neindustrială să se înceapă tocmaĭ prin ceea-ce încă nu avem de cît într'o foarte mică măsură: printr'un muzeŭ industrial. S'a revenit dar asupra aceleĭ ideĭ și s'a hotărît înființarea unuĭ muzeŭ mixt saŭ maĭ bine zis general.

Am trebui dar să ne declarăm satisfăcuțĭ. Totuși ne luăm libertatea de a contesta utilitatea practica a muzeuluĭ industrial. Nu suntem, în principiŭ, contra unuĭ asemenea muzeŭ, dar am fi dorit ca organizarea luĭ să se amine pentru vremurĭ cînd bugetul va permite înființarea luĭ, pentru că suma de 9000 leĭ ce s'a afectat nu va fi îndestulătoare nicĭ măcar pentru partea agricolă, ca să fie reprezentată cum trebue.

Ceea ce se impune întiiŭ de toate este un muzăŭ agricol și forestier, cu esantiloane din toate aceste ramurĭ de producțiune și bazat pe o organizatiune comercială. Un asemenea muzăŭ ar putea aduce foloase reale, pe cînd un muzăŭ mixt saŭ general, cu un buget redus, n'o să folosească nicĭ agricultureĭ, și cu atît maĭ puțin industrieĭ.

110.000 cultivatorĭ de mătase

Sub titlul acesta, un ziar din Transilvania scrie următoarele:

Din Szegszard se anunță un progres îmbucurător în cultivarea mătaseĭ. Distribuirea ouelor de viermĭ de mătase tocmaĭ acum se face la inspectoratul de mătăsărit din Szegszard, și numărul cultivătorilor din anul acesta întrece cu mult numărul celor din anul trecut, cînd s'aŭ ocupat cu cultivarea mătaseĭ 107.702 familiĭ, producînd 1 milion 700.000 kgr. de gogoașe. In proporție cu cîștigul producătorilor s'a ameliorat și cîștigul lucrătorilor din fabricele de mătasă, cărora li s'a plătit 1.700.000 coroane. Pentru producerea mătaseĭ s'aŭ plătit la finea anuluĭ trecut K 4 milioane 805.182. In vederea creșterii producțiuneĭ se înființează anul acesta fabricĭ de tors în Lugoj și Mohács, iar pentru Békéscsaba e în proiect înființarea uneĭ fabricĭ de depănat.

Aceasta într'un singur comitat unguresc; ne putem decĭ închipui în ce mod favorabil se prezintă situațiunea în restul Ungarieĭ.

Supunem aceste cifre reflexiuneĭ ministeruluĭ nostru de agricultură. Ceea ce a făcut Ungaria în privința aceasta, a răspîndireĭ sericiculturеĭ, în populația de la țară și în cea urbană saracă, merită a fi semnalat cu admirațiune. Asemenea și ceia ce a făcut pentru răspîndirea și îmbunătățirea creștereĭ vitelor. Sacrificiile consimțite de stat aŭ fost considerabile, și ele aŭ corespuns perfect așteptărilor. Se știe unde a ajuns în Ungaria creșterea vitelor, și, în ce privește sericicultura, informația publicată maĭ sus vorbește destul de elocvent.

Funcționarii în Romînia

D. G. Creangă, directorul serviciuluĭ statistic din ministerul de finanțe, a publicat un foarte interesant studiŭ asupra funcționarilor publicĭ în Romînia și a pensionarilor din Romînia.

Din această lucrare, detașăm următoarele cifre:

„Numărul funcționarilor publicĭ în Romînia e de 102.560, carĭ iaŭ, pe an, ca salare 107 milioane 617.995 leĭ. Dacă maĭ punem pe lîngă această sumă: 10.468.656 salare și hrană pentru armată, 620.000 de leĭ diurnele deputaților și senatorilor și 728.021 leĭ diurnele consilierilor comunalĭ și județuluĭ, ajungem la *110.434.672* de leĭ. Dacă maĭ punem și suma de 18.423.231 leĭ, carĭ se daŭ pensionarilor, căpătăm **37.857.903** leĭ plătițĭ de stat, în 1902—903, personalului. In suma aceasta nu e pusă lista civilă de 1 200.000 de leĭ, nicĭ dotațiunea prințuluĭ moștenitor (300 de miĭ). Tot astfel nu se socotește acolea nicĭ îndemnizările pentru strămutarea și locuințele funcționarilor de la căile ferate.

La un buget de 218 milioane leĭ, statul cheltuește dar 136.857.903 leĭ, în afară de lista civilă, de dotațiunea princiară și de îndemnizările specificate maĭ sus.

D Creangă este de părere că, cu toate că în 1902 s'aŭ suprimat 4000 de funcționarĭ, făcîndu-se o economie de 15.638.000 leĭ anual, totuși s'ar maĭ putea scădea încă 5—6 la sută funcționarĭ din cîțĭ avem acum. Adică, la peste o sută miĭ funcționarĭ s'ar maĭ putea suprima, după părerea d-luĭ Creangă, fără a aduce cea maĭ mică vătămare serviciilor publice, încă 5-6000 funcționarĭ, ceea-ce ar aduce o nouă economie de 20—25.000.000 leĭ anual.

Inregistrăm această părere, fără a o discuta, precum a făcut și d Creangă, care s'a mulțumit doar să afirme inutilitatea acelor 5 - 6000 de funcționarĭ, fără a căuta să dovedească. Atît voim doar să observăm: în 1900 licențiarea a 4000 de funcționarĭ și scăderea consumațiuneĭ ce a urmat, s'a resimțit în mod viŭ în afacerĭ; ce ar maĭ fi dacă s'ar maĭ suprima încă odată atîția funcționarĭ, retrăgîndu-se din circulație 20—25 milioane leĭ.

De alt-fel, chestiunea aceasta merită o discuțiune aprofundată.

Congresul exportatorilor de cereale

La Berlin a avut loc congresul exportatorilor de cereale, congres la care aŭ luat parte delegați maĭ din toate porturile romînești și rusești, precum și reprezentanțĭ aĭ burselor olandeze. Unele porturĭ dunărene aŭ fost reprezentate prin ministriĭ plenipotențiarĭ.

In prima ședință discuția s'a învîrtit în jurul proectuluĭ de contracte prezintat de delegațiĭ rușĭ și a celuĭ german.

S'a renunțat la discuția în privința probeĭ de greutate atît la recipientul de un litru, cît și la cel de un hectolitru, rămînînd ca să se întrebuințeze măsura automatică de 20 de litri.

Constatarea greutățeĭ naturale nu se va maĭ face pe bordul vaselor, ci pe uscat, așa cum aŭ propus germaniĭ.

S'a numit o comisiune care să hotărască uzanțe egale pentru toate porturile, în privința probelor carĭ se iaŭ pe bord și carĭ vor trebui sigilate de reprezentanțiĭ încărcătoruluĭ și aĭ cumpărătoruluĭ.

Rușiĭ aŭ renunțat de asemenea la arbitragiŭ cu libera alegere a arbitrilor. Germaniĭ aŭ propus arbitragiul oficial cu treĭ membri, fără amestecul părților interesate, însă după cum e foarte probabil, eĭ nu vor menține propunerea complectă.

La Berlin, președintele arbitrilor va fi ales de direcțiunea societățeĭ comercianților și a producătorilor de cereale. Arbitriĭ ar avea a fi aleși dintre experți.

Viticultura franceză

Se știe că nicĭ o țară nu se poate compara cu Franța în ceea-ce privește bogăția viticolă și ingeniozitatea viticultorilor săĭ. Un venit de 1 miliard 800 milioane leĭ nu este de disprețuit, cu atît maĭ mult cu cît el reprezintă maĭ mult de un sfert din valoarea producțiuneĭ totale a întregeĭ lumĭ. Cît despre aceĭ carĭ trăesc în Franța din recolta viilor, proprietarĭ saŭ lucrătorĭ, eĭ sunt foarte numeroșĭ. Ruina viticultureĭ franceze ar fi pentru țara aceasta o complectă ruină națională.

In afară de Italia și aci trebue să se ție seamă de diferențele, în calitate—nu există nicĭ o regiune pe glob care să poată arunca pe piață duzinĭ de milioane hectolitriĭ de vin. Spania nu atinge de cît un sfert din producțiunea vinicolă franceză, iar nicĭ Germania, nicĭ Austria, nicĭ Ungaria, nicĭ Rusia, nicĭ Elveția nu pot să rivalizeze măcar cu un departament vinicol din Franța.

***

Ceea-ce este remarcabil este lupta înversunată pe care viticultorul francez a trebuit să o ducă contra natureĭ, contra elementelor, contra a nenumărate flagele venite de pretutindenĭ, pentru a'șĭ scapa avutul săŭ. El a arătat în această luptă maĭ mult de cît inteligență, maĭ mult de cît bravură—geniŭ. E natural și drept ca să se salute acești viticultorĭ care aŭ sacrificat întreaga lor avere pentru a'șĭ reconstitui viile și carĭ, adesea orĭ puțini instruițĭ, aŭ ajuns să posedă o adevărată știință technică și teoretică asupra viilor.

Grație răbdăreĭ și a abilitățeĭ lor, eĭ aŭ putut să reciștige recoltele de altă-dată și să recucerească piețele ce stăpîneaŭ în trecut.

Dar iată că un savant dă un strigăt de alarmă și anunță că viticultura franceză este menită să dispară din cauza legilor mecanice naturale, carĭ anunță o răcire treptată a pămîntuluĭ. D. Peroche a publicat, în privința aceasta, un articol în «La Revue scientifique», în care anunță nimicirea viilor franceze prin anul 2500, dată cînd temperatura rece ce va domni peste întreaga Franța va face imposibilă orĭ-ce producțiune viticolă.

***

Planeta noastră traversează rînd pe rînd perioadă de frig și una de cald. Nu e locul aci ca să explicăm cauzele acestuĭ fenomen fizic, dar atîta va ajunge ca să spunem că la fiecare 4000 de anĭ pămîntul trece printr'o perioadă de frig și una de căldură. Temperaturile extreme se succed la fie-care 10500 anĭ. Se vede dar că oscilațiunile sunt foarte lente, și că, la dreptul vorbind, ele rămîn aproape imperceptibile.

Zic aproape, de oare-ce bătrîniĭ își amintesc de a fi văzut adevărate verĭ și adevărate primă verĭ, pe cînd noĭ astă-zĭ suntem maĭ puținĭ favorizațĭ. Un alt indiciŭ se scoate din faptul că unele culturĭ; cum migdalul, aŭ dispărut cu totul din nordul Franțeĭ, retrăgînduse spre sud.

Ultimul maxim de frig a fost atins acum 1100 anĭ și maximul căldureĭ a fost atins prin 1250, adică în timpul ultimelor cruciade.

Datele istorice confirmă aceste constatărĭ. In timpul Egiptuluĭ primitiv, valea Niluluĭ avea o vegetațiune care a fost apoĭ înecată de nisipurĭ. Grecia veche avea turme de vite carĭ apoĭ n'aŭ maĭ fost găsite acolo.

Temperatura maĭ dulce făcea imposibile marele secete carĭ aŭ dezolat sudul Europeĭ și nordul Africeĭ

Odată cu începerea ereĭ creștine, încălzirea pămîntuluĭ a progresat în mod semnificativ. Via își făcu apariția în Provence, apoĭ se urcă la nord care nu avea viĭ. In veacul al treĭ-spre zecelea, via acoperea un teritoriŭ mult maĭ vast ca acela unde prosperă azĭ; ea creștea nu numaĭ în Normandia și Bretania, adică în nordul Franțeĭ, ci și belgieniĭ, olandezĭi și englezĭi, carĭ nu cunosc azĭ via de cît din auzite și sunt siliți să cumpere vinul din alte țărĭ, o cultivaŭ cu multă îngrijire pe vremea aceea. Natura s'a arătat însă avară cu aceste țărĭ, fiind-că temperatura răcindu-se via a dispărut.

In țările și maĭ nordice, natura s'a arătat și maĭ fără milă. Cînd danezĭi descoperirĭ marele continent boreal eĭ îl numirĭ Gröenland, adică țară verde, ceea-ce pare bizar astă-zĭ, fiind că Gröenlanda, țara renilor, a ursilor albĭ și a focelor, nu oferă ochiuluĭ de cît cîmpiĭ înspăimîntoare de gheață și nu verdeață plăcută. Dar acum cîte va veacurĭ, Gröenlanda era într'adevăr acoperită de iarbă, de vegetațiune, de arborĭ și chiar turme marĭ de ani male păsteaŭ acolo în liniște.

Soarta acesteĭ regiunĭ trebue să ne facă să reflectăm; nu suntem încă, ce e dreptul, amenințațĭ de a vedea străzile și bulevardele noastre pline de ghețarĭ uriașĭ, dar nu este maĭ puțin adevărat că temperatura scade încet-încet, așa în cît-va transforma economia culturilor noastre.

Articolul d-luĭ Peroche din «La Revue scientifique» este plin de previzerĭ sinistre pentru viile franceze. Cu o preciziune dureroasă, d. Peroche fixează la 400 de anĭ termenul după care pimnițele pline cu șampanie din Champagne, carĭ aŭ costat milioane și adăpostesc într'însele avuțiĭ de miliarde, vor trebui să fie închise. Cele două departamente viticole Bourgogne și Gironde vor maĭ păstra un timp viticultura lor, dar cauza pozițiuneĭ lor geografice maĭ spre sud, așa că răcirea temperatureĭ nu le va atinge așa curînd.

E adevărat că viticultoriĭ francezĭ vor putea atunci să se coboare spre sud și să planteze cu viĭ toată Provincia, care este așezată și maĭ la sud; dar temperatura scăzînd mereŭ, nu va maĭ fi nicĭ un picior de viță în întreaga Franța cam spre anul 3500 saŭ 3600 după Christos. Atunci va veni timpul norduluĭ Africeĭ, va fi timpul Algerieĭ, al Tunisieĭ saŭ al Sahareĭ chiar, unde acum nisipul se întinde peste cîmpiĭ infinite.

Așa dar viticultura franceză este condamnată la peire. Viticultoriĭ francezĭ carĭ aŭ învins filoxera, vor fi învinșĭ de legile mecaniceĭ cerești, ceea-ce, de alt fel, nu are nimic umilitor. Dar contimporaniĭ noștriĭ pot să fie liniștițĭ; cataclismul acesta nu va lovi nicĭ măcar pe strănepoțiĭ lor, și apoĭ știința va găsi poate un mijloc de a aduce vre-un remediŭ reuluĭ. Nu avem dar nicĭ un motiv de descurajare, ci să continuăm înainte de a cultiva frumoasa vie și a obține produsul eĭ plăcut.

Secara ca furagiŭ de primăvară

Sunt unele părțĭ ale țareĭ, unde cultura a luat o extențiune așa de mare, în cît nu se maĭ găsește nicĭ un colțișor de pămînt nelucrat și nesămănat cu cereale. Această dezvoltare a cultureĭ cerealelor a atras după sine lipsa de păsune pentru vite, desființarea izlazurilor. Din această cauză, agricultoriĭ carĭ se află în asemenea regiunĭ, aŭ vitele de muncă foarte slabe și degenerate, și tocmaĭ primăvara cînd începe munca cu vitele, le găsește lipsite de un nutreț bun, reconfortant, și slăbite de nutrețul uscat și nesubstanțial ce li se dă în timpul ierneĭ și care constă în genere din cocenĭ și din pae de griŭ. Abia, cu cîte-va zile înainte de a eșĭ cu plugul, dacă li se dă cîte puține grăunțe de porumb ca să prindă putere spre a face arăturile. După ce s'a semănat porumbul și pănă la jumătatea lunĭ Iulie, cînd tot pămîntul e încărcat de verdeață vitele staŭ la grajd și mănîncă pae și cocenĭ uscațĭ din anul trecut, așteptînd ca după începerea treeratuluĭ să scoată vitele la păscut în miriște.

Pe lîngă că e și un fapt barbar de a supune vitele la atîta abstinență cînd toată natura e plină de verdeață, dar e și un fapt păgubitor pentru agricultorĭ, căcĭ vitele hrănite astfel slăbesc și degenerează în cît nu maĭ pot face serviciul necesar pentru cultura cerealelor. Astfel în aceste regiunĭ nu arare orĭ se văd vitele stătute și agricultoriĭ puși în imposibilitate de a'și continua muncile agricole.

S'ar putea pretinde pentru evitarea răuluĭ să se înființeze livezĭ artificiale, dar aceste livezĭ aŭ nevoe de pămînt și pămîntul e necesar pentru cultura cerealelor.

Un nutreț bun și foarte reconfortant pentru vitele acestor agricultorĭ este secara cositĭ verde. Acest nutreț nu cere întrebuințare de pămînt căcĭ se poate semăna ca cultură intercalară și anume:

In prima jumătate a luneĭ Septembrie, agricultorul își alege două saŭ treĭ pogoane de miriște pe carĭ are de gînd să le pue cu porumb la primăvară, le ară și le seamănă cu secară. Această secară pe la sfîrșitul luĭ Martie și începutul luĭ Aprilie începe să înspicheze. Atunci se cosește și se transportă acasă, iar pămîntul în care fusese semănată secara se ară și se seamănă porumb. Pămîntul nu se epuizează căcĭ secara e numărată printre plantele ce menajează solul și cînd se îngroapă verde prin arătură e socotită ca plantă ameliorantă.

Atrag atențiunea ca secara să se cosească imediat cînd începe să înspicheze, căcĭ atunci tijele sunt fragede și vitele le mănîncă cu multă plăcere. Dacă s'ar lăsa secara să înspicheze complect, atunci tijele, carĭ aŭ proprietatea să se întărească foarte repede, nu ar fi bune de mîncat.

Se seamănă maĭ des de cît de obiceiŭ. Cine poate să tăfălugească secara după ce a răsărit obține o recoltă de iarbă maĭ abundentă, fiind-că în acest caz secara înfrățește maĭ bine înainte de a veni iarna.

Iată dar un mijloc de a avea primăvara un nutreț bun pentru vite și fără a aduce nici o schimbare în succesiunea culturei cerealelor.

Acest fel de cultură intercalară nu o dau ca o inovațiune, ci o raportez ca un fapt ce se practică deja în alte țări cu clima identică ca a noastră (Journal d'agriculture pratique No. 2 din 1903 pag. 47) cuprins de dorința de a ajunge la cunoștința agricultorilor ce se găsesc în cazul arătat, de a o pune în practică și a se bucura de foloase.

Anton Crăciunescu

Locul de odihnă în Asolamentele țărei noastre

(Urmare și fine)

Pentru a întîmpina cu succes diferințele însemnate ce simțim în balanța scumpirei muncii și a pămîntului, — a scăderei forțelor de producțiune și a prețului cérealelor, ne trebuiesc alt-fel de mijloace de luptă de cît odihna sau jacera nemuncită a locului, care se preconizează de unii sau de alții, ca mijloace de conservare a fonduluĭ și ca expediente pentru hrana vitelor.

Nu cred, că se poate cnpta pe o pășune așa de slabă, ca aceea la care expunem vitele noastre, făcîndu-le să parcurgă distanțe mari pe părloage, spre a aduna fir cu fir hrana necesară pentru o muncă mai intensivă, sau pentru o creștere de vite a căror produse să aspire la un export.

O soluțiune

Ne trebuesc furagii serioase,—ne trebuesc pășuni bune și multe și nu obligativitatea statuluĭ sau a particularilor impusă arendașuluĭ de a lăsa locuri de odihnă pe timp de cîte un an sau șese luni, ne vor da toate acestea.

Agricultura noastră actuală, ca și cea viitoare, trebue să *aibă ca bază furagiile leguminoase și pășunile artificiale*, fie că ele îngrașe în adevăr pămîntul, fie că ele nu pot produce în adevăr hrană pentru vite.

In lipsă de capitaluri prea mari și față de întinderile ce ocupă cerealele la noi, furagiile artificiale sunt chemate în primul rînd, să servească ca ameliorator al fonduluĭ și către ele trebue să ne îndreptăm ținta pentru a menține echilibrul între sacul de grîu exportator și pămîntul importator de azot.

Azotul, dintre îngrășămintele chimice este cel mai scump. — el este cel mai necesar vegetației și de el avem noi cea mai mare nevoe, și cine ni-l poate da mai ușor, mai ieftin, de cît leguminoasele?

Prin introducerea și întrebuințarea furagelor leguminoase, rezolvăm și problema cea de a doua, aceea a vitelor de care ne ocupăm, căci fără a slăbi pămîntul, ba îngrășămîntul chiar, putem avea furagii și pășuni abondente.

De această idee și principiu mare economic a fost pătruns chiar și actualul prim-ministru d. D. A. Sturdza, cînd în 1899, cu ocaziunea trecereĭ d sale pe la ministerul de agricultură, a avut fericita idee și ca coincidență curioasă, chiar în preziua dezastruluĭ ce ne a cauzat seceta de atuncĭ și, încă de la 20 Februarie acel an, a dispus să se ia toate măsurile pentru a se răspîndi cît mai mult trifoiul și lucerna *nu numaĭ pentru a îmbunătăți pămîntul dar pentru a se răspîndi printre țărănime obiceiul culturei acestor plante, preîntîmpinînd astfel lipsa izlazurilor.* (Extras din rezoluțiunea ministerială a d-luĭ prim-ministru, D. Sturdza, ad-interim la domeniĭ).

De atuncĭ și pănă acum încurajarea materială și morală din partea statuluĭ nu a încetat un moment și impulsiunea oficială în această direcțiune merge din ce în ce crescînd.

Semințe produse și distribuite gratuit semințe vîndute cu prețurĭ reduse, și în fine exemplele din fermele și instituțiunile speciale ale statuluĭ sunt probele doveditoare.

Ferma Iaza încă din al doilea an al existenței eĭ, întrebuințează trifoiul și lucerna în asolamente.

Studina de la 1900 încoace a introdus trifoiul și lucerna în asolamente:— ceva mai mult, la această din urmă din cauza climeĭ. s'a dat preferință lucerneĭ și ca leguminoasă, numaĭ lucerna singură a ajuns să ocupe peste 300 hect.

Peste un an, ea va ocupa 500 hectare, iar produsele sunt transformate parte în furagiurĭ uscate, parte ensilate (în 1903 3.000.000 kgr. ensilage) servind ca exemplu cultivatorilor din regiune.

Dacă observăm, ce fac cultivatoriĭ din țară, de asemenea vedem că între eĭ s'a produs o adevărată mișcare de cîți-va anĭ încoace în favoarea furagelor artificiale și anul de secetă 1899, putem zice că a fost o cauză de convingere desăvîrșită pentru a se decide la cultura leguminoselor furagere pe scară mai mare.

Aș putea să citez nume cunoscute și destul de multe și mai cu seamă în Moldova, care în locul odihneĭ nemuncite, întrebuințează trifoiul ca plantă ante mergătoare a grîuluĭ.

Cum de asemenea aș putea înșira alte nume, carĭ întrebuințează mazărea, fasolea, borceagul, etc., tot ca ante-mergătoare a griuluĭ, ba mulțĭ au început să nutrească vitele în bună parte a vereĭ pe lîngă pășune, și cu furage leguminoase din mînă.

Chestiunea izlazurilor

Chestiunea islazurilor de vite trebue alt-fel înțeleasă de cît prin odihna loculuĭ ce sunt forțați sĭ lase cu folos sau cu pagubă arendașiĭ sau propietariĭ

La noĭ, ca în toate țările. izlazurile au preocupat lumea agricolă, politică economică și științifică.

Este o chestiune foarte vitală și dacă este vorba să ne ocupăm de ea, apoĭ cred că trebuie să o tratăm cu toată competența și seriozitatea ce comportă.

Avem nevoe și încă mare nevoe de izlazurĭ permanente căcĭ ele lipsesc spre dauna tuturor, mai cu seamă în unele regiunĭ ale țăreĭ.

Dacă ele nu ne poate preocupa prea mult pentru moșiile de baltă și munte apoĭ pentru alte părțĭ ale țăreĭ trebue să ne intereseze în de aproape.

Și fiind-că chestiunea se agită, credința mea personală este că cea dintîiŭ preocupațiune a noastră **ar fi să înființăm izlazurile comunale acolo unde nu există.**

Cu de la stat sau de la particulari, și prin modalitățile de ordine financiară sau legală, ce se va găsi cu cale, ele trebuesc înființate cu un ceas mai nainte.

Aceasta împreună cu altele poate, ne se pare singura soluțiune economică, dacă vroim, sau decă ne preocupă și trebue să ne preocupe starea țăranuluĭ, a muncitoruluĭ agricol și a vitelor luĭ de muncă, carĭ sunt și vor fi forțele marĭ ale agriculturei noastre.

Singure izlazurile comunale, poate rezolva problema uneĭ bune existențe a vitelor țărănești, și numaĭ ea va emancipa pe cultivatoriĭ micĭ de jugul greŭ al învoelilor agricole, care are drept resteŭ pășunea.

«Pour les grands maux les grands remèdes», iacă lozinca economică în agricultură.

Timpul nu este trecut, sunt încă multe părțĭ rămase nevîndute din trupurile principale ale moșiilor statuluĭ,—sunt încă moșiĭ întregĭ nevîndute,—avem o serie întreagă de loturĭ vîndute dar părăsite sau rămase neplătite, orĭ cu proprietarĭ dispărutĭ.

Găscască-se modalitatea ; sĭ se studieze posibilitatea afaceriĭ lor islazurilor comunale, și legea care le întrupa și va pune bazele uneĭ asemenea r forme agricole însemnate, va fi în adevăr o lege națională și patriotică.

Ideea conservăriĭ pătrimeĭ sau loculuĭ de odihnă și mai cu seamă nemuncit, trebue să dispară după cum a dispărut atîtea rutine.

Și daca ne gîndim că sunt țărĭ cu vite mult mai bune și mai numeroase, ca Belgia, în care nu a mai rămas de cît 2.63 la sută pămînt de odihnă, în Olanda 2 la sută și în Anglia 1 la sută și aceasta încă, notați bine *odihne muncite*, ne întrebăm dacă noĭ în condițiunile economice de astă-zĭ, mai putem persista «urbi et orbi», a susține odihna pămînturuluĭ și încă în stare de parloagă.

Cînd la 1888 aveam în țară din totul terenuluĭ arabil 1.041.400 ha. odihne sau 19.4% ; în 1892 827.500 ha. odihne sau 15.2% ; în 1899 292.080 ha. » » 5 6% ; în 1900 256.100 ha. odihne sau 5.% ; în 1901 285.830 ha.

odihnă saŭ 5.% cînd vedem cu alte cuvinte, că în fie-care an, odihna ca păşune dispare de la sine, şi creşterea vitelor nu numaĭ că scade, ba prospereză şi încă în proporţiĭ simţitoare, căcĭ de la 1890 şi pănă la 1900 din 9.260.000 capete am ajuns să avem 11.057.000, ceea-ce însemnează că a sporit cu 2.200.000, tocmaĭ în timp cînd odihna păşune a scăzut cu 750.000 he.

Ne întrebăm, pentru ce ne alarmăm pe această temă şi vroim să susţinem că dispariţiunea odihneĭ nemuncite şi maĭ cu seamă în condiţiunile cum ea este impusă a fi lăsată prin *condiţiunile generale de arendare ale Statului* ar fi un răŭ, iar înmulţirea furagelor artificiale ar fi un bine relativ.

G. Nicoleanu

Starea semănăturilor din ţară

De la 7 pănă la 15 Maiŭ a. c.

Argeş.—Timpul a fost frumos şi cu vînt. In noaptea de 12 Maiŭ a căzut puţină ploae. Semănăturile de toamnă şi primăvară pănă acum sunt bune. Arăturile de porumb aproape terminate. Pomiĭ fructiferĭ, livezile de fin şi islazurile de vite sunt bune. E nevoe de maĭ multă ploae.

Bacăŭ.—Timpul a fost variabil cu vînt şi noaptea răcoare. Semănăturile de toamnă şi primăvară pe alocurea bune,—cele-l'alte mediocre,—dar în urma ploaeĭ abondente ce a căzut în noaptea de 11—12 cor., promit a fi bune. Imaşele şi fineţele progresează. Arăturile pentru semănăturile de primăvară terminate afară de porumb care nu e încă termirat. Viile şi pomiĭ fructiferĭ se prezintă bine.

Botoşani.— Timpul a fost rece şi cu vînt. A ploaut în tot judeţul şi pe alocurea continuă încă, totuşi se simte nevoe de ploae. Semănăturile de toamnă şi primăvară se îndreaptă. Imaşele şi fineţele foarte puţin s'aŭ îndreptat, se speră însă ca ploaia de acum să contribue mult la îmbunătăţirea lor. Arăturile şi semănăturile porumbuluĭ continuă. Pe alocurea a început praşila porumbuluĭ.

Brăila.—Grîul s'a maĭ îndreptat în unele părţi ale judeţuluĭ. Porumburile sunt bune şi s'a început praşila lui. Orzurile şi ovăsurile sunt relativ bune. Islazurile şi fineţele rele, se speră însă a se îndrepta în urma ploilor.

Semănatul meiuluĭ s'a terminat, unde a fost semănat maĭ de timpuriŭ a răsărit. Leguminoasele în stare mediocră. Omizele, ce se ivise la pomiĭ roditorĭ, aŭ perit. In ziua de 12 Maiŭ a început a ploua liniştit şi continuă încă în comunele din jurul oraşuluĭ, în com. mărginaşe ploaia a durat 15—30 minute. Timpul răcoros.

Buzăŭ.—De la 5 cor. şi pănă azĭ a plouat parţial în tot judeţul. Totuşĭ lipsa de ploae e mult simţită. Din cauza seceteĭ semănăturile sunt compromise în parte. Porumbul în unele părţĭ este rar răsărit. Islazurile de păşune şi fineţele sunt maĭ puţin ca mediocre. Viile sunt frumoase, iar prunele în unele locurĭ sunt punctate. Vitele suferă din lipsa nutreţuluĭ.

Constanţa.—Starea semănăturilor de toamnă şi primăvară satisfăcătoare, afară de plasa Hîrşova, unde e mediocră din cauza seceteĭ şi a vînturuluĭ ce bîntue ziluic. Se simte nevoe de ploae în tot judeţul. In plasa Medgidia inurile semănate de timpuriŭ şi distruse de puricĭ, aŭ fost întoarse şi semănate cu meiŭ şi porumb. In pl. Mangalia, rapiţa degerată în iarnă, s'a înlocuit cu porumb. In ziua de 7 cor., în comuna Mamut-cuins şi Raşova a căzut puţină grindină, cu o ploae repede care a stricat puţin puţin semănăturile pe văĭ, acoperindu-le cu pămînt adus de pe dealuri. Locuitorĭĭ se ocupă parte cu semănatul inuluĭ, porumbuluĭ, meiuluĭ şi dughieĭ.

Covurluiŭ. — Timpul a fost uscat şi cu vînt. Semănăturile în majoritate compromise. In ultimul timp a căzut ploaie bunicică în tot judeţul. Se speră că această ploaie va îndrepta în parte semănăturile de toamnă şi primă-vară. Porumbuluĭ îi este însă foarte folositoare. Imaşurile cu desăvîrşire uscate, vitele foarte slabe. Dacă va ploua maĭ mult, se vor îndrepta imaşurile.

Dîmboviţa. — In noaptea de 12 Maiŭ a plouat în mare parte a judeţuluĭ, care de şi a fost prea puţină, a folosit totuşĭ cîmpuluĭ. Semănăturile parte frumoase, parte se ofilesc de secetă; de asemenea şi livezile de fineţurĭ. Pusul porumbuluĭ s'a terminat, începîndu-se pe alocurea prăşitul. Poamele şi viile promit recolta bună.

Doljiŭ. — Starea semănăturilor este bună. Se simte nevoie de ploaie. Locuitorĭĭ se ocupă cu punerea porumbuluĭ.

Dorohoiŭ.—Aŭ căzut ploĭ în toate comunele în zilele de 6, 7, 11 şi 12 Maiŭ în ziua de 7 Maiŭ a căzut şi puţină grindină în 13 comune fără însă a face stricăciunĭ, de cît în comuna Coţaşca la grîŭ şi rapiţă. Semănăturile de toamnă sunt bune în 40 comune mijlocii în ó, iar în comuna Mileanca grîul rar din cauza seceteĭ.

Semănăturile de primăvară sunt bune în 44 comune, iar în 3 mijlociŭ. Porumbul a început a se prăşi în maĭ multe comune. Imaşurile şi fructele în urma ploilor se îndreptează.

Gorjiŭ. — Timpul a fost senin şi noros cu vînt. In noaptea de 11—12 cor. în cîte-va comune a căzut puţină ploaie. Arăturile de porumb fiind terminate pe alocurea, a început şi prăşila. Semănăturile de toamnă şi primăvară aŭ nevoie de ploaie. Islazurile, fineţele, viile şi pomiĭ se menţin bine.

Fălciŭ. — Semănăturile de toamnă şi primăvară stagnează, iar pe alocurea se pîrleşte din cauza seceteĭ. Viile în cea maĭ mare parte pătate, starea lor mijlocie. — Vitele n'aŭ ce paşte.

De azĭ de dimineaţă plouă bine şi liniştit în tot judeţul.

Ialomiţa.—Cu toate ploile parţiale căzute, tot se maĭ simte nevoie de ploaie p. semănat, şi locurĭ dé păşune. In seara dé 6 Maiŭ a căzut ploaie torenţială, cu furtună şi grindină în cîmp, pe la Balta moşiilor Dudeştĭ şi Cocargeaua distrugînd 400 pogoane grîŭ şi 105 pogoane secară.

Iaşi.—De la 5—12 Maiŭ aŭ fost puţine ploĭ parţiale în tot judeţul. In noaptea spre 12 Maiŭ a plouat în tot judeţul aproape neîntrerupt do cu seară pănă la 10 dimineaţa. Semănăturile de toamnă înapoiate în vegetaţiune de primăvara din cauza seceteĭ, se crede că acum se vor îndrepta.

Mehedinţi.—Starea semănăturilor este bună, dar stagnează din cauza seceteĭ.

Muscel.—In noaptea spre 13 cor. a căzut puţină ploaie parţială.

Semănăturile de toamnă sunt foarte bune. Porumburile aŭ răsărit şi sunt frumoase. Pomiĭ fructiferĭ aŭ rod abondent. Livezile bune.

Neamţu.—Aŭ căzut ploĭ parţiale la început, în urmă a căzut ploaie, abondentă şi generală, ce a ţinut 5—6 ore. Semănăturile de toamnă a mers bine asemenea şi cele de primăvară, iar arăturile şi semănatul porumbuluĭ aproape terminate şi la locuitorĭ.

Olt.—Timpul secetos. Starea semănăturilor nemulţumitoare din lipsă de ploaie.

Putna.—Timpul secetos, cu vînt şi nopţile recĭ. Semănăturile de toamnă mediocre, cele de primăvară şi maĭ ales porumbul înapoiate. Imaşele aproape în general sunt proaste.—chiar uscate în cîte-va localităţi de cîmp—cele de pe dealurĭ sunt mediocre,—cele de munte sunt bune din cauza ploilor ce aŭ căzut. Fineţele proaste la cîmp; mediocre la deal şi munte. Livezile aŭ suferit de răceală din ultimele zile. Viile replantate sunt bune,—cele indigene lasă de dorit. La 12 Maiŭ a căzut ploae generală de 4 ore.

R.-Sărat.—In noaptea de 11—12 c. a plouat bine în comunele Virtescanĭ şi Coteştĭ—iar în dimineaţa de 12 ploaie generală ce a ţinut 30 minute. Cerul fiind acoperit cu norĭ, se speră la alte ploĭ, ce sunt foarte mult reclamate de semănăturĭ.

Roman.—In urma ploilor parţiale şi a ploiĭ generale din 11—12 se speră că toate semănăturile se vor îmbunătăţi. Imaşele nu aŭ nutriţiunea suficientă pentru vite. Semănăturile de toamnă sunt frumoase,—pe alocurea rărit din cauza asprimeĭ ierneĭ şi a seceteĭ,—cele de primă-vară stagnează din lipsă de ploaie

Romanaţi.—Timpul secetos,—cu prea puţine ploĭ, parţiale. Grîul, orzul şi ovăsul cel tîrziŭ compromis, în mare parte cel timpuriu bun.

Porumbul răsărit, dar are absolută nevoe de ploaie.

Suceava.—Timpul rece, pe alocurea a plouat puţin. Semănăturile stagnează din lipsă de ploaie. Porumbul semănat maĭ din vreme răsărit.

Tecuciŭ.—Ploile puţine aŭ contribuit mult la înviorarea semănăturilor.

Maĭ ales se speră la îndreptarea imaşelor. Porumbul a răsărit frumos pretutindenea.

Tutova.—Semănăturile stagnează din lipsa de ploaie,—a plouat puţin fără folos. Se continuă cu aratul şi semănatul porumbuluĭ,—cel de timpuriŭ a răsărit. Parte din viĭ sunt stricate.

Tulcea. - Semănăturile în general frumoase promiţînd recoltă abundentă.

Arăturile saŭ terminat. Viile nefiloxerate şi pometurile sunt bune.

Vasluĭ.— In noapteade 12 Maiŭ a căzut ploaie generală în tot judeţul, abondentă şi bine făcăteare semănăturilor care aşteptaŭ de mult ploĭ.

Vlaşca.—Timpul călduros. A plouat puţin în partea de Nord şi N. E. a judeţuluĭ. Semănăturile de toamnă sunt frumoase şi cu creştere. Semănatul porumbuluĭ terminat şi la locuitorĭ. In multe localităţĭ a răsărit. Se simte nevoie de ploaie.

ZOOTECHNIE

Sfaturĭ pentru creşterea porcilor

(Urmare)

Vasele în care se ţine nutreţul trebuesc să fie foarte curate, să fie văpsite odată saŭ de două orĭ pe săptămînă cu apă de var, iar resturile să fie îndepărtate după fie-care mîncare.

Cocinele să fie curăţite în fie-ce zi şi tot gunoiul aruncat afară; să se ferească animalele de curente de aer.

Cel maĭ bun mijloc de a menţine în stare bună sănătatea scroafeĭ şi de a le face să dea lapte maĭ mult este de a le lăsa să facă puţină mişcare la aer liber. Scroafa se cere singură la purceĭ; în prima săptămînă după naştere ea nu pleacă cu nicĭ un preţ din cocina de lîngă purceĭ, abia maĭ tîrziŭ se hotăreşte de a maĭ face puţină mişcare la aer liber şi maĭ ales atuncĭ cînd este însoţită de purceĭ.

Cînd vremea este rece şi umedă, să se pună în cocină pae uscat şi puţin încălzit, pentru că purceiĭ pot răci şi îmbolnăvi chiar lîngă trupul mameĭ lor.

Scroafa nu trebue nutrită cu nutreţ de îngrăşare, pentru că, în cazul acesta, laptele se schimbă în asemenea grad în cît purceiĭ se pot îmbolnăvi foarte lesne şi muri.

Se întîmplă adesea că după ce purceiĭ aŭ început să sugă, scroafa sare în sus şi se scutură de purceĭ; în cazul acesta purceiĭ o rănesc cu dinţişorĭĭ lor ascuţiţĭ; trebue dar ca să se tae vîrfurile acestor dinţişorĭ cu un cleşte mic saŭ cu un foarfece, ceea-ce este o operaţiune foarte uşoară.

După 10—12 zile de la naştere, purceiĭ să fie lăsaţĭ a eşi împreună cu mama lor în curte, în grădină saŭ chiar afară, dar numaĭ atuncĭ cînd e un timp bun; în aceste plimbărĭ, purceiĭ scormonesc pămîntul cu rîtul lor

roz şi înghit pămînt, ceea-ce foloseşte mult. Cînd timpul e rău, se pun în cocină 1—2 lopăţele de pămînt, bucăţi de cretă, moloz, carĭ substanţe sunt măcinate şi mîncate cu plăcere de porcĭ.

De obiceiŭ purceiĭ se ţin îngrămădiţĭ toţĭ la un loc şi'şĭ depun excrementele toţĭ la un loc anumit. Dacă nu fac aşa şi se constată că sunt murdarĭ în partea posterioară, atuncĭ e sigur că sunt bolnavĭ, şi crescătorul trebue să caute felul şi origina boaleĭ.

Purceiĭ cresc din săptămînă în săptămînă tot maĭ mult; în săptămîna a treia se răspîndeşte pe pămîntul pe care s'aŭ obicinuit să'l scormonească cîte-va grăunţe întregĭ de orz pe carĭ le înghit îndată; în a patra şi a cincia săptămînă li se pune într'o albie joasă şi lunguiaţă lapte de vacă puţin încălzit şi borhot gros de cartofĭ ferţĭ şi zeamă de ovăs fert; pentru a'ĭ atrage se risipeşte pe deasupra orz cu care eĭ s'aŭ obicinuit deja dinainte. Orzul este maĭ ales pentru purceĭ un nutreţ excelent. Din zi în zi mînîncă eĭ maĭ mult din nutreţul ce li se dă de 3—4 orĭ pe zi; resturĭ nemîncate se daŭ scroafeĭ.

In săptămîna a şeasa, aparatul digestiv al purceilor este aşa de dezvoltat în cît eĭ se pot nutri singurĭ şi se poate proceda la înţărcarea lor. Inţărcarea să se amîne pe cît cu putinţă maĭ mult; să aibă loc atuncĭ, cînd scroafa are din noŭ călduri şi trebue dată la vier, ceea-ce se întîmplă deobiceiŭ în a opta saŭ a noua săptămînă, adesea orĭ şi înainte.

După săritură, laptele scroafeĭ se strică, purceiĭ încep să scază şi să sufere şi atuncĭ eĭ trebue îndepărtaţĭ de la scroafă.

Purceiĭ se nutresc atuncĭ cu lapte căldicel de vacă, orz, ovăs, etc. Intrarea la vrîsta de 7—8 săptămînĭ este cea maĭ potrivită.

Castraţiunea purceilor carĭ nu's destinaţĭ pentru prăsilă se face cel maĭ bine a patra săptămînă; în timpul acela, operaţiunea cauzează cele maĭ puţine durerĭ şi se vindecă în cîte-va zile. Fie-care crescător puţin abil poate să facă operaţiunea aceasta. Purceiĭ, după ce se castrează, se ţin timp de 24 ore ca să nu facă nicĭ o mişcare.

Tăerea organelor sexuale ale purcelelor reclamă o îngrijire specială, şi cu toate măsurile ce se iaŭ per totdeauna o mulţime dintr'însele.

Indepărtarea purceilor de la scroafă nu trebue să se facă de odată în mod brusc, ci încet, aşt-fel ca din zi în zi eĭ să se dezobicinuiască tot maĭ mult de dînsa.

Cocinele în carĭ se cresc purceiĭ trebuesc să fie foarte curate, asemenea şi toate vasele în carĭ li se daŭ nutreţ.

(Va urma)

Ungaria şi tariful nostru vamal

Se pare că noul nostru tarif vamal tariful de războiŭ al d-luĭ Costinescu—începe să preocupe în mod îngrijitor guvernul maghiar, care se pregăteşte să ia o atitudine ostilă faţă de noĭ. Aşa cel puţin rezultă din următoarea informaţie publicată de oficiosul «Budapesti Hirlap» de la 17 Maiŭ:

«Ministerul de comerţ (din Ungaria) a trimes o circulară confidenţială tuturor camerilor de comerţ, prin care le invită ca, până la 1 August, să-ĭ raporteze în mod amănunţit asupra nouluĭ tarif vamal romîn şi asupra influenţeĭ ce el va avea în relaţiunile comerţuluĭ nostru exterior.

«Cunoştinţa temeinică a chestiunilor puse în circulară, dovedeşte că guvernul nostru este puternic înarmat faţă de apucăturile megalomane ale romînilor».

Comentariul pe care 'l face oficiosul unguresc, de şi scurt, este destul de explicit. El ne arată în mod vădit că trebuie să ne aşteptăm din partea Ungarieĭ la eventualităţĭ la carĭ nu ştim dacă guvernul nostru s'a gîndit în deajuns. Şi, dacă el nu a făcut aceasta până acuma, e timpul ca să mediteze serios chestiunea, pentru a nu-l găsi cu totul nepregătit eventualităţile carĭ se întrevăd în nota oficiosuluĭ maghiar.

Chestiuni agrare

Pentru ţăranul cu 10 ha proprietate sunt aceleaşĭ venite şi cheltuelĭ reduse, însă pe jumătate, cu deosebirea însă că el lucrează maĭ mult şi toate lucrările principale le face el fără a avea slujbă,—dar ia oameni cu ziua la secere.

Proprietarul de 4—10 ha, care produce numaĭ 20—30 hl de bucate, trebue să lupte deja cu mizeria. O moşioară maĭ mică de 4 ha—deja nu maĭ este în stare să hrănească pe ţăran cu familia sa singură; el trebue să caute ocupaţiune şi cîştig în altă parte. Intre 5—20 ha. trebue deja să trăiască foarte economic şi să evite cheltuelĭ afară din casă—hrana constă numaĭ din produsele moşieĭ, iar carnea este deja un lux—şi îmbrăcămintea de tot simplă.

Aceasta este starea actuală a ţăranuluĭ liber de azĭ, liber de clacă şi dijmă, dar presupus liber şi de datoriĭ şi creditorĭ. Dar cîţĭ sunt între eĭ aceĭ fericiţĭ, carĭ să nu fie datorĭ? După recensămîntul din urmă din Francia $^3/_4$ din datoriile ipotecare se vin pe proprietatea mică, care la o suprafaţă de 9 milioane de hect. are o datorie intabulată de 12 milioane de francĭ din 14.369 miliarde datoria totală a ţăreĭ, aşa că la un hectar de pămînt ţărănesc în Francia se vine 1200 fr. datorie.

Ţăranul francez încurcat şi copleşit de datoriĭ nu emigrează din ţară, dar se duce la oraşe şi se apucă de industrie şi de comerciŭ şi-şĭ găseşte altă ocupaţiune.

Jaucrez zice, că dacă pămîntul ţăranuluĭ francez ar arăta umbra tuturor acelora, carĭ sunt stăpînĭ luĭ, el ar desvăli maĭ întîiŭ umbra uriaşă a fisculuĭ, apoĭ aceea a creditoruluĭ ipotecar, apoĭ profitul uşor de distins al speculantuluĭ de producte şi vite şi în fine al capitalistuluĭ; aceste diferite umbre ar acoperi aşa de bine pe ţăran, că nicĭ soarele nu iar maĭ putea designa silhueta luĭ, şi care nu ar descoperi alta, de cît spoliaţiunea luĭ.

La sarcinile publice pe cînd averea mobiliară se transmite cu multă uşurinţă şi circulă din mînă în mînă fără de cea maĭ mică taxă orĭ desdăunare către fisc, se poate lombarda şi se iaŭ avansurĭ asupra eĭ, averea inmobiliară din contra este supusă la marĭ şi oneroase taxe de transmitere, fie la moştenire, fie la transmitere între viĭ, fie la stingere şi la contractare de datoriĭ, tocmaĭ în vederea siguranţeĭ eĭ şi pentru împedicarea sfărîmăriĭ eĭ până la atomizare. De aci cu toată siguranţa maĭ mare ce o oferă proprietatea rurală creditoruluĭ, ţăranul este adesea silit să ia şi să se împrumute pe garanţia sa personală şi în cont curent, de cît de a constitui moşioara, vitele şi productele ca gagiŭ numaĭ pentru a scăpa de multiplele formalităţĭ vexatoare şi costisitoare şi preferă să plătească 8—10% şi maĭ mult dobîndă, cînd ar putea plăti numaĭ 3—5%.

Pentru Germania desrobirea iobagilor şi improprietărirea aŭ avut efecte diferite după modul cum şi cînd s'a făcut desrobirea şi împroprietărirea.

Pe cînd în Germania de sud şi vest se desvoltase deja de timpuriŭ o populaţiune burgheză numeroasă, cu comerciŭ şi industrie înfloritoare în diferite branşe, acestea aŭ dus de timpuriŭ la spargerea şi reducerea considerabilă a proprietăţeĭ marĭ şi întărirea şi instalarea celeĭ micĭ, pe cînd în Germania de nord şi de est—provinciile lor transelbiane foste odinioară covîrşitor slave, desrobirea şi improprietărirea s'a făcut maĭ tîrziŭ, abia s'a terminat în 1848, dar a rămas încă şi astă-zĭ proprietatea mare covîrşitoare şi covîrşitoare şi cu o populaţie aproape pur şi agricolă. De aceea în vest şi sud este cultură maĭ multă, industrie şi comerciŭ înfloritor şi predomină aproape exclusiv proprietatea mică, în nord şi est predomină proprietatea mare—iar în unele provinciĭ proprietate mică aproape nu există.

Din o sută de posesorĭ de pămînt eraŭ în 1882.

	Prusia de est	Prusia de vest	Meklenburg	Bavaria din dreptul Rinuluĭ
Membriĭ familieĭ ocupaţĭ în agric.	62	58	50	134
Ziler fără proprietate	170	190	51	32

In Prusia propie	Plugarĭ de sine stătătorĭ	Membriĭ familieĭ ocupaţĭ în agric.
în cele 6 provinciĭ de est sunt	21.4%	14.2%
în cele 6 provinciĭ de vest sunt	31.8%	23.1%

adică ţăranĭ carĭ 'şĭ caută şi muncesc eĭ înşişĭ pămîntul lor cu ajutorul membrilor familieĭ proprie?

mică din est este înglodată rău în datoriĭ—de 3 orĭ maĭ datoare de cît proprietatea mijlocie şi maĭ mare Moşioare cu un venit curat de 90 mărcĭ în funciară, eraŭ în 1882/3 de 46 de orĭ, de cît era venitul lor, iar la 1895/7 se venea după o marcă de venit curat 55.17 mărcĭ datorie.

In vestul Germanieĭ din contra: în prov. Vestfalia în 1882/3 la o marcă venit curat se venia numaĭ 16,87 mărcĭ datorie, în 1895/7 ceva maĭ mult, 18,99 mărcĭ.

La aceeaşĭ dată în marele ducat Baden o mulţime de comune ereaŭ aproape libere de datoriĭ, iar din ţara întreagă proprietatea agricolă era datoare 17.7% din valoare, iar din cele mixte agricultura cu industria ceva maĭ mult 28.7% din valoare. Cea maĭ mare parte din datoriĭ însă revine asupra proprietăţeĭ infime — codaşĭ şi toporaşĭ—carĭ nu se maĭ pot hrăni numaĭ din producţiunea pămîntuluĭ lor.

Paralel cu datoria merge mînă în mînă însă emigraţiunea saŭ inmigraţiunea. După recensămîntul din 1891 provinciile prusiane de est aŭ perdut în 10 anĭ prin absentare (trecerea în provinciile de vest în centrele industriale), iar nu prin emigrare în America: Prusia de est: 271,020 suflete, Prusia de vest: 101,441 suflete, Posen 185,191, Silesia 332,591, Pomerania 163,920 suflete, — dar aŭ cîştigat prin inmigraţiune regatul Saxonieĭ 193,221' Vestfalia 79,069, prov. Rhenană 138,694, Baden 14,345, Alsacia Lorena 133,280 suflete.

Cifrele vorbesc de sine destul de lămurit şi instructiv şi pentru raporturile noastre.

Prof. G. Maior

Congresul societăţeĭ „Progresul silvic"

Ziua I-a

Prima şedinţă publică a congresuluĭ societăţeĭ «Progresul silvic», a avut loc, ca şi cele-l'alte, în localul administraţiuneĭ domeniuluĭ coroaneĭ. A prezidat d. Ioan Kalinderu, care a pronunţat discursul de deschidere. D-sa începu prin a comunica d-lor congresişti că societatea «Progresul silvic», a fost recunoscută de parlament ca persoană juridică. A făcut apoĭ elogiul defuncţilor Gheorghe Palade şi Vlad C. Munteanu, primul membru onorific al societăţeĭ, cel de al doilea membru fondator al eĭ.

In altă ordine de ideĭ, a reamintit serbarea patru-centenaruluĭ luĭ Ştefan cel Mare, care se va serba în ziua de 2 Iunie, învitînd pe d niĭ societarĭ să ia parte şi d-lor. A terminat făcînd apel la dorul de muncă şi rîvna membrilor societăţeĭ pentru ca aceasta să poată propăşi.

D. N. C. Nădejde, delegatul comitetuluĭ, a citit raportul de expunere a situaţiuneĭ financiare şi activităţeĭ societăţeĭ pe anul espirat 1903—1904, arătînd că capitalul societăţeĭ în efecte este de 15.500 leĭ, că încasările în cursul anuluĭ aŭ fost de leĭ 5.608 banĭ 75, din 10 315 leĭ cît societatea avea de încasat la începutul anuluĭ. Numărul membrilor merge crescînd, societatea numărînd azĭ 210 membri. Cheltuelile aŭ fost de leĭ 5.767, din carĭ leĭ 2.800 pentru tipărirea revisteĭ şi alte cărţĭ şi leĭ 850 pentru cumpărare de cărţĭ. In ceea ce priveşte budgetul pentru anul viitor 1904—1905 se menţin aproape aceleaşĭ cheltuelĭ. Ca activitate comitetul a căutat să aducă la îndeplinire toate dezideratele ultimeĭ adunărĭ generale, rezolvînd afacerile curente relative la bunul mers al societăţeĭ şi apariţieĭ regulate a revisteĭ.

Ziua II-a

A doua şedinţă a congresuluĭ soc. «Progresul silvic», sub preşedinţ a d-luĭ Ion Kalinderu, a avut la ordinea zileĭ conferinţa d luĭ *Aurel Ionescu*: «Codul silvic şi lacunele luĭ».

Actualul cod silvic a zis d, conferenţiar, alcătuit la 1881, şi care e bazat pe sistemul amenajamentelor, nu e potrivit necesităţilor şi condiţiunilor economice ale ţăreĭ noastre. Aşa se şi explică că din 1881 şi pînă azĭ, adică în timp de 23 anĭ, n'a dat rezultatele aşteptate. Un sistem maĭ potrivit condiţiunilor actuale economice ale ţăreĭ, ar fi să dea agenţilor silvicĭ dreptul de control asupra tuturor pădurilor cînd sunt atinse interesele generale ale bogăţieĭ naţionale, indiferent de proprietarul cărora aparţin.

D. *N. G. Popovici*, în replică, apără sistemul amenajamentelor, care dacă n'a dat roadele aşteptate, vina este a unor împrejurărĭ cu totul de altă natură, de cît condiţiunile economice sociale ale ţăreĭ.

CRONICA AGRICOLĂ

Starea semănăturilor în Austria

Raportul ministeruluĭ austriac de agricultură pentru prima jumătate a luneĭ Maiŭ constată, că semănăturile de toamnă aŭ ernat bine în Austria. In toate locurile se poate aştepta o recoltă satisfăcătoare. Grîul e peste tot locul, afară de Galiţia de est, bun. Semănăturile de rapiţă sunt satisfăcătoare. Semănăturile de primă-vară aŭ fost în toate regiunile sfîrşite. Şi recolta orzuluĭ promite a fi bună anul acesta. Fînetele şi trifoiul staŭ bine şi recolta de fîn va fi bogată. Viile promit asemenea o recoltă abundentă. Tot aşa şi pometurile; după starea de pănă acuma, va fi un an foarte bun pentru fructe.

***

Pe semănăturile de sfeclă din judeţul Neamţ s'aŭ ivit niştе insecte carĭ le pricinuesc însemnate pagube.

Ministerul de domeniĭ a încunoştiinţat prefectura respectivă, ca pentru combaterea lor să împrăştie pe foile de sfecle pulbere de gips. Aceste insecte numite cassida nebulos fac parte din caleoptere.

EXPOZITIUNEA
se va deschide
la 23 Maiŭ 1904
Sub Inaltele Auspiciĭ
ale
M.M. LL. Regele şi Regina Romînieĭ
sub Preşedenţia de Onoare
a
A.A. L.L. R.R. Principele Ferdinand şi Principesa Maria
şi cu bine-voitorul concurs al
Guvernuluĭ, al Primărieĭ Capitalaĭ şi al Consiliuluĭ Judeţean

LOTERIA
Expoziţieĭ Societăţeĭ Agrare din Bucureştĭ

Biletele de Loterie se găsesc de vînzare aci şi în Bucureştĭ: la restaurantul Expoziţieĭ fost Hugo, şoseaua Kisseleff, la Casieria centrală a minist. de finance, la Admin financiară de Ilfov, la d-niĭ Kogălniceanu şi Emmanuel (reprez. generalĭ aĭ soc. de asig „Naţionala" Doamneĭ 12, la Banca Agr., la Bon Goût, Sigmund Prager şi Soc. „Avîntul" (sub H. de France), Hala de publicitate „L'Indépendance" şi la diferiţi debitanţi de tutun.

In Provincie: La toate Ad-ţiile financiare, Sucurs. Băncilor Agricole, Restaur. C. F. R., şi la diferiţi debitanţi de tutun.

Biletele pe lîngă că daŭ drept persoanelor la 5 intrărĭ în Expoziţie, la diferite avantage specificate în el, aŭ şi şansa de a cîştiga unul din loturile de

20.000, 5.000, 3.000 leĭ, etc.

Biletele carĭ nu aŭ cîştigat la întîia tragere, vor participa şi la a doua tragere care va avea loc irevocabil

la 20 Septembre 1904

De vînzare Una presă mare pentru fin, lae etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victorieĭ 55.

Societatea anonimă pentru comerciul de mașini și întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. I—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. I—3

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ și expoziție permanentă de tot felul de:

Mașine și Unelte Agricole, Industriale și Electro-technice

LOCOMOBILE și TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Școala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curățitoare** patentată (Trei Vînturi) a treia Curățitoare, în Treerătoare înlocuește machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de orî-ce alt sistem existent și **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numai la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu saŭ fără foĭ.

MAȘINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele și fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curățind perfect și lăsînd știuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune și solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oțel, cu 2, 3 și 4 Frăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile și fixe, cu două și treĭ cîmpuri și cu dinți de oțel și **Grape pentru Livezi.**
Răriți, Cultivatori, Tăvălucĭ.
Semănătorĭ în lat.
Semănătorĭ în rînduri renumita „Victoria-Drill“.
Vînturătorĭ, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ în toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fîn.
Mașinĭ de tăiat pae și fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăți, întregĭ fără piept. Toate mărimile.

Morĭ TRANSPORTABILE, pe postament d lemn și de fier simple, duble, triple și cvadruple, din cele mai renumite fabrici, de 36, 42 și 48 țoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF și DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEȘTI, I-a calitate, simple și duble, toate lățimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu și grădinĭ.
Părți de rezervă. Musamale.
Mașine de scărmănat lînă de lemn și de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol și cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ȘI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopĭ — cu Tăiușul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai ușoare și solide, construite din oțel.

Garanție absolută pentru perfecta funcționare și material solid al tutulor mașinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabricĭ a tot felul de Mașinĭ Industriae și Electro-technîce.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 caĭ putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 caĭ putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mina

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşinişti'or, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUA Ş TREI ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THORA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 30 MAIU 1094

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 77.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

EXPOZIȚIUNEA

SOCIETĂȚEI AGRARE
A
MARILOR PROPRIETARI DIN ROMÎNIA

Sub Inaltele Auspicii
ale
M. M. L. L. Regele și Regina Romîniei
sub Președenția de Onoare
a
A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand și Principesa Maria
și cu bine-voitorul concurs al Guvernului,
al Primăriei Capitalei și al Consiliilor județene
se va deschire irevocabil

La 27 Iunie 1904

Doritorii de a participa la Expozițiune se vor adresa, pentru ori-ce informațiuni, la sediul Societățeĭ, Calea Victoriei 55.

Pentru publicitate și anunțuri a se adresa BIUROULUI DE PUBLICITATE, Str. Doamnei 12, București („Națională“).

FURNISORUL CURȚEI REGALE — CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

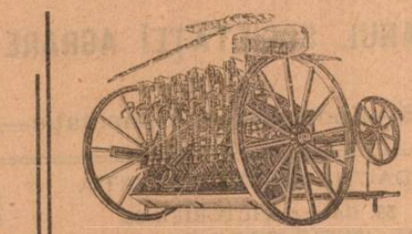

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack"
— cu 1, 2 și 3 brazde —

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack"
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiuni'e cu totu. inferioare oferite sub denumirea „sistem Sack"

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON, PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ✦ GALAȚI ✦ BRALA ✦ CONSTANȚA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OȚEL
Cu 1, 2, 3 și 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde
— Cu și fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oțel, în 2 și 3 părți

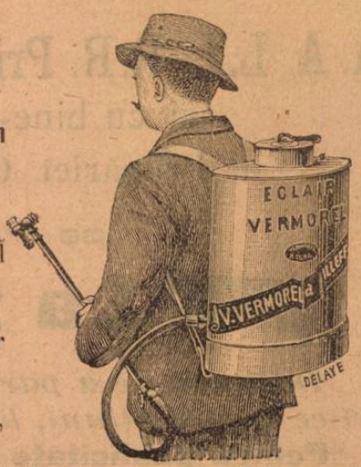

Mașini de semănat în lat
Construcția perfecționată, 3,76 m. lățime din renumita fabrică F. H. Ecker

Mașini de semănat în rînduri
Renumita „BEROLINA" din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă și economică în distribuirea semințeî

Batoze de bătut porumbul cu aburi, și cu mîna simple și duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

DUMINICĂ 30 MAIU 1094

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 77.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul"** *apare sub direcțiunea uneĭ* comisiuni de supraveghere *compusă din d-niĭ:* **Sava Șomănescu, Nicu Negri** *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-niĭ: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.

Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:

Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revisteĭ sunt d-niĭ:

Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hirsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Ed. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovicĭ-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare", iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 77

V. M. Kogălniceanu. — **Convențiunile comerciale.**
Curățirea săminței.
Proecte și ideĭ economice.
Cultura în U.
Sfaturĭ pentru creșterea porcilor.
Starea udometrică și agricolă a Romîniеĭ la finele luneĭ Maiŭ 1904 st. n.
Vizita M. S. Regeluĭ la școala veterinară.
Cronica agricolă. — Diverse.

Convențiunile comerciale

Situațiunea nu este încă cîtuși de puțin clară în privința convențiunilor comerciale. Ea nu este neclară numaĭ în ce ne privește pe noĭ romînіĭ ci în toate țările europene.

Pănă în prezent, se știe doar atît: că Germania a reușit să încheie un tratat comercial cu Italia, dar că negocierile urmează încă, și foarte aprinse, cu Belgia, Rusia, Austro-Ungaria, Romînia și Elveția. Germania a reușit adică să încheie convenția cea maĭ ușoară dintre toate cîte i se prezentaŭ, aceea cu Italia. Și lucrul acesta nu trebue să ne mire. Repeziciunea cu care s'a încheiat convenția italo germană este foarte firească; cele două țărĭ sunt astfel dezvoltate economicește în cît ele sunt par'că făcute ca să se înțeleagă cît maĭ repede. Italia nu avea de apărat față de Germania producțiunĭ agrare saŭ ale creșterеĭ vițelor, așa că sarcina eĭ a fost ușoară. Tot ceea ce Italia avea de obținut de la Germania, era ca să scază taxele marĭ ce pusese în noul tarif vamal pe produsele horticole și de grădinărit ale Italieĭ, pe florĭ, fructe meridionale etc. Germania, se înțelege ușor a cedat numaĭ de cît asupra acestor taxe, pe carĭ, de alt-fel, nu le pusese de cît ca mijloc eventual de represiune, de oare ce în ținuturĭ nu pot să prosperez asemenea culturĭ potagere saŭ pomicole.

Nu tot astfel se prezintă situațiunea în ce privește tratativele cu alte țărĭ, și maĭ ales cu cele agricole, cum este Rusia, Austro-Ungaria și Romînia. Aci greutățile de învins sunt foarte marĭ, și, după cum se prevede, negocierile vor dura foarte mult timp.

Dovadă sunt tratativele cu Rusia, carĭ aŭ început de foarte multă vreme, și despre carĭ se spune că ele n'aŭ trecut încă peste chestiunea taxelor nominale pe cereale, pentru că Rusia nu vrea să cedeze cu nicĭ un preț asupra lor. Dacă o asemenea știre s'ar adeveri, noĭ nu putem de cît să ne bucurăm din adîncul inimeĭ, fiind-că orĭ ce concesiune se va obține de către ruși în direcțiunea aceasta, ne va reveni și nouă.

Mult maĭ însemnate însă pentru noĭ sunt tratativele dintre Germania și Austro-Ungaria, relative la încheerea uneĭ convenții comerciale. Ultimele știrĭ carĭ aŭ parvenit asupra negocierilor, comunică faptul foarte important pentru noĭ că delegațiĭ austro-ungarĭ caută să obție cu orĭ ce preț o convenție veterinară de la Germania, care să le garanteze exportul vițelor în această țară.

Se știe ce greutate pune Ungaria, țară exportatoare de vite și grîne, pe această convențiune menită s'o apere de șicanele administrațieĭ germane și s'o pue la adăpost de o închidere eventuală a graniteĭ germane pentru vitele eĭ. Ungurіĭ, ca și rușiĭ, ca și romînіĭ, aŭ făcut experiența loialităteĭ comerciale a Germanieĭ în acest punct. In tocmaĭ cum ni s'a închis nouă granița germană, sub diferite pretexte de ordine sanitaro-veterinare, tot așa s'a procedat și față de Ungaria și de Rusia. Ungaria caută dar acum ca să se asigure pentru viitor și să ceară garanțiĭ puternice, că Germania, cu toate injoncțiunile agrarienilor eĭ, nu va maĭ repeta dispozițiunile din trecut, ci va menține hotarele deschise pentru comerțul de vite al Austro-Ungarieĭ.

Știrile din ultimul timp maĭ spun apoĭ că Germania ar fi dispusă să acorde garanțiile cerute de Austro-Ungaria în această privință, dar că cere în schimb ca să i se acorde și eĭ o mulțime de înlesniri pentru importul eĭ industrial în monarhia habsburgică, și anume la industriile chimice, mecanice, etc.

Dacă aceste știrĭ s'ar adeveri și dacă Germania ar acorda Austro-Ungarieĭ garanțiĭ precise într'o convenție sanitaro veterinară, situația noastră ar deveni și ea excelentă din acest punct de vedere. In primul rînd am obține de la Germania aceleași garanțiĭ, prin clauza națiuneĭ celeĭ maĭ favorizate, iar în al doilea rînd am fi infinit maĭ justificați ca să pretindem cu insistență și cu energie de la Austro-Ungaria aceea ce dînsa a obținut

de la Germania. Situaţia noastră faţă de Ungaria, în ceea ce priveşte exportul vitelor noastre, este identic aceiaşi ca situaţia Ungarieĭ faţă de Germania. Interesul Ungarieĭ este evident ca să îngreueze importul vitelor noastre la dînsa şi în Austria exact cum este în interesul agriculturei germane ca să se îngreueze importul vitelor ungureşti în Germania; şi dacă această din urmă ţară cedează totuşĭ, contrar intereselor eĭ, la interesele Ungarieĭ, nu vedem de ce vecina noastră de peste munţĭ n'ar proceda tot ast-fel faţă de noĭ. In materie de comerţ şi transacţiunĭ comerciale, nu e cu putinţă ca toate beneficiile să fie de o singură parte. Trebue să fie concesiunĭ reciproce, şi, în ce ne priveşte concesiunea cea mai însemnată ce ne-ar putea face Austro-Ungaria este aceea a intrăreĭ vitelor la dînsa.

Noĭ rămînem la vechiul nostru punct de vedere, pe care l'am expus de atîtea orĭ în coloanele revisteĭ noastre, în privinţa însemnătăteĭ covîrşitoare a debuşeuluĭ austriac pentru creşterea indigena a vitelor. Noĭ ne menţinem pe punctul de vedere practic, pe care l'am explicat de atîtea orĭ, cu toate că este de o claritate orbitoare, că debuşeul creînd o ramură de producţiune, deschiderea pieţeĭ austriace va avea neapărat de urmare o puternică înflorire a creşterеĭ vitelor şi o îmbunătăţire foarte serioasă a agriculturеĭ: o creştere a rentabilităţeĭ eĭ şi o ameliorare în felul culturilor şi în munca pămîntuluĭ.

Convingerea aceasta nestrămutată ne a făcut şi ne face să repetăm cererea, orĭ de cîte orĭ se iveşte prilejul pentru aceasta ca guvernul nostru să facă tot ce-ĭ stă în putinţă pentru a obţine de la Austro-Ungaria acea convenţiune veterinară pe care ţara aceasta o reclamă cu atîta insistenţă de la Germania.

Tariful austro-ungar mai conţine o serie de taxe foarte urcate asupra cerealelor şi vitelor. Aceste taxe nu trebue însă să ne sperie. Guvernul austro-ungar nu s'a gîndit şi nicĭ nu se gîndeşte serios la menţinerea lor; el le-a pus acolo ca taxe de represiune, de războiu vamal, ca să aibă mijloace de presiune în contra ţărilor agrare cu carĭ va trata, în primul rînd contra noastră fiind-că industria austro-ungară are în Romînia interese considerabile.

Situaţiunea internaţională este dar astă-zĭ aşa, în cît ea permite speranţele cele mai frumoase în ceea-ce priveşte viitorul acesteĭ ramurĭ aşa de importante: creşterea vitelor. Rusia se menţine în atitudinea eĭ intransigentă faţă de taxele minimale germane pe cereale, iar Austro-Ungaria luptă puternic ca să-şĭ asigure debuşeul german pentru vitele eĭ. Toate aceste sforţărĭ ne vor folosi şi nouă pe cale indirectă, aşa că orĭ-ce concesiunĭ vor fi obţinut celе două imperiĭ vecine de la Germania, vor fi concesiunĭ şi pentru agricultura noastră. In acelaşĭ timp, succesul eventual al Austro Ungarieĭ pe lîngă Germania, în chestiunea exportuluĭ de vite, va fi pentru noĭ cel mai bun argument ca să cerem un tratament identic de la monarhia transcarpatină.

Cînd astă-zĭ situaţiunea se prezintă în condiţiunĭ atît de favorabile, nu putem de cît să regretăm şi mai viŭ că autorităţile noastre de guvernămînt nu sunt şi ele convinse, ca şi noĭ, de însemnătatea acesteĭ chestiunĭ şi că aŭ renunţat dinainte, în mod oficial, la aproape orĭ-ce luptă pentru a obţine concesiunĭ de la Germania şi Austro-Ungaria pentru libera intrare a produselor creşterеĭ vitelor din Romînia.

Păcat.

Vasile M. Kogălniceanu

Curăţirea sămînţeĭ

Afară de proprietăţile ce am enumărat pînă acum, ce trebue să întrunească o sămînţă bună, ea mai trebue să fie şi liberă de orĭ-ce sămînţe străine şi cu deosebire de sămînţe de buruenĭ.

Inainte de a sămîna sămînţa trebue curăţită de toate necurăţeniile. Cantităţile micĭ de sămînţă se aleg cu mîna, iar cantităţile mai marĭ prin diferite maşinĭ care le vom examina mai pe urmă.

Ca să avem o idee cîte necurăţeniĭ recoltăm noĭ în genere cu sămînţele plantelor noastre agricole, dăm următoarea tabelă:

Necurăţenie se află în procente (la 100 boabe) la:

	Cel puţin	Mijlociu	Cel mult
1. Secară	0.0	0.8	3
2. Orz	0.2	0.7	2
3. Ovăs	0.1	0.4	5
4. Porumb	0.0	2.0	8
5. Rapiţă	0.0	0.3	3.00
6 In	0.5	5.00	35.—
7. Trifoiul roş	0.8	6.4	62.—
8. Lucernă	0.2	5 0	41.—
9. Iarbă engleză	0.6	3 0	70.—

Aceste necurăţeniĭ sunt constatate din recoltele obicinuite.

Dacă folosim sămînţa necurăţită de sămînţele buruenilor, numărul acestora pentru un hectar sămînat sunt următoarele:

Inu cu 5 % sămînţe de buruenĭ = 335,000 sămînţe de buruenĭ (cu 41 speciĭ).

Trifoiu roşu cu 6.4 % sămînţe de buruenĭ=506,020 sămînţe de buruenĭ (cu 44 speciĭ).

Iarbă engleză cu 46% sămînţe de buruenĭ=55,156,000 sămînţe de buruenĭ (cu 45 speciĭ).

Producerea şi schimbarea sămînţeĭ

In cele mai multe cazurĭ este recomandabil a produce sămînţele necesare, prin cultivatoriĭ noştri. Dacă procedem corect şi cu îngrijire, putem cîştiga o sămînţă tot atît de bună ca şi cea procurată din afară. Prin alegerea unuĭ pămînt potrivit cu o compoziţiune favorabilă, prin alegerea boabelor de sămînţă, carĭ sunt mai bine desvoltate şi în fine prin o cultură îngrijită ce vom da plantelor, putem cîştiga o sămînţă mai superioară ca de obiceiŭ.

Dacă voim a cîştiga o sămînţă pentru plante, care să caracterizeze belşugul productelor ce ne daŭ, alegerea şi cultura sămînţeĭ va fi cu deosebire îngrijită.

Prin urmare de la plantele spicoase vom alege în totdeauna numaĭ sămînţe din mijlocul spiculuĭ şi din spicele cele mai desvoltate, de la plante care se disting prin numărul cel mare al spicelor lor. La porumb vom alege sămînţa de la plante cu mai mulţĭ ştiuleţĭ ca de obiceiŭ şi boabele de la bază saŭ mijlocul ştiuleluĭ.

In general vom alege dar sămînţa de la plantele cele mai fructifere şi sămînţele cele mai desvoltate. Urmînd cu acest mod de cultură vom dobîndi după mai multe generaţiunĭ o sămînţă cu deosebire bună. Acela care doreşte a cîştiga varietăţĭ timpurĭĭ de vre-o plantă, va alege pentru sămînat sămînţele care încolţesc mai de vreme.

Pentru îmbunătăţirea sămînţelor ne folosim afară de modul descris pînă acum, adică prin *Selecţiune* şi de *Hibridizaţiune*.

In culturile mai marĭ această hibridizaţiune se poate efectua sămănînd diferite varietăţĭ la uu loc. La cereale pentru a ajuta fecundaţiunea vom trage o funie peste spicele înflorite de-a lungul cîmpuluĭ.

La culturĭ mai îngrijite şi de mică întindere fecundaţia se face cu mîna prin ajutorul uneĭ pensule, luînd polenul copt de la varietate de plantă şi punîndu-l pe stigmatele pistilelor de la cea-l'altă varietate.

Sub împrejurărĭ nefavorabile, cu toată cultură îngrijită ce dăm plantelor, nu putem dobîndi o sămînţă bună, de oare ce fie-care plantă are pretenţiunele eĭ anumite asupra pămîntuluĭ şi climeĭ; în ast-fel de cazurĭ se recomandă a procura sămînţă din afară saŭ *schimbarea sămînţeĭ*. Preţul mai urcat al acesteĭ sămînţe se recompensează prin cantitatea mai mare a recolteĭ ce putem spera. Sămînţa importată cultivînd o mai mulţĭ anĭ de a rîndul, îşĭ perde calităţile eĭ primitive şi primeşte cu timpul acelea ale sămînţeĭ din localitate, adică degenerează. De aceea schimbarea sămînţeĭ trebue să o facem mai des.

Un alt motiv care ne poate îndemna

a procura sămînțele trebuitoare din afară, este eftinătatea cu care ne-o procurăm, precum sămînțele de trifoiŭ, de lucernă erburĭ, legume etc. In tot cazul vom fi foarte precauți cînd ne procurăm sămînțele din afară și trebue să avem garanție că ea este bună și că plantele vor reuși.

Cînd voim a întroduce în culturile noastre vr'o varietate străină localităților noastre, vom face mai întîĭ încercare pe un teren restrîns și numaĭ după ce ne convingem de reușita planteĭ, vom hotărî a o adopta în cultură mare. C. P. B.

PROECTE ȘI IDEI ECONOMICE

Congresul camerelor de comerciŭ

In zilele de 23 și 24 Maiŭ a avut loc la Galați congresul camerelor de comerciŭ. Pe ordinea de zi a acestuĭ congres aŭ figurat chestiunĭ, carĭ interesează mult și agricultura. Prima și acea mai însemnată a fost aceea a taxeĭ de $^1/_2\%$ asupra valoreĭ, care se percepe pe toate mărfurile ce se exportă și se importă prin porturĭ.

Am discutat, într'un alt număr, această chestiune și am arătat cît de păgubitoare este taxa aceasta pentru dezvoltarea economică a țăreĭ în general, fiind că favorizează comerțul pe uscat în dauna comerțuluĭ pe apă, singurul care corespunde marilor noastre interese economice, și apoĭ pentru agricultură în special, fiind-că ea izbește mai ales mărfurile de export, constituite în mare majoritate din cereale și produse agricole.

Congresul Camerelor de Comerț din Galați — a se vedea dezbaterile ce vom publica în no. viitor în corpul ziaruluĭ asupra taxeĭ de $^1/_2\%$ — a recunoscut, în unanimitate, necesitatea de a se pune capăt relelor ce decurg din aplicarea acesteĭ taxe și, în consecință, a cerut, în rezoluțiunea sa, ca să se desființeze cu totul taxa de $^1/_2\%$, rămînînd ca guvernul să aibe grijă de porturĭ, tot așa cum are grije de căĭ ferate, șosele etc., fără a cere pentru aceasta de la export taxe speciale.

Ne unim în totul cu această rezoluție. Taxa de $^1/_2\%$ este ilegală, nedreaptă și păgubitoare intereselor marĭ economice ale țăreĭ. Ea izbește mai ales în exportul agricol contribuind, după atitea și atitea alte împrejurărĭ defavorabile, la scăderea rentabilității munceĭ agricole.

Un d. delegat—din fericire vocea sa n'a fost ascultată—a cerut la congres ca în locul taxeĭ de $^1/_2\%$ să se pue o taxă de 8 banĭ pe suta de kilograme mărfurĭ importate și exportate, fie pe apă fie pe uscat. La această cerere a obiectat cu drept cuvînt un alt delegat că o asemenea taxă pe suta de kgr. ar apăsa și maĭ tare produsele agricole ca taxa de $^1/_2\%$; și aceasta este natural, fiind că orĭ ce taxă pe greutate e menită să apese mărfurile agricole, ca unele ce sunt foarte grele.

Pentru agricultură, orĭ cum s'ar studia chestiunea aceasta, interesul eĭ cel mare este ca rezoluțiunea congresuluĭ Camerilor de comerț din Galațĭ să se adopte în mod complect: să se desființeze adică taxa de $^1/_2\%$.

Teatrele sătești

Ziarele cotidiane aŭ publicat, în cursul acesteĭ săptămînĭ, următoarea informațiune emanată de la Casa școalelor:

Administrația Caseĭ școalelor publică un premiŭ de 500 leĭ pentru cea mai bună lucrare dramatică scrisă anume pentru teatrul sătesc.

Subiectul să fie luat din istoria patrieĭ saŭ din viața de toate zilele a sătenilor. In tratarea luĭ, autorul să caute a întrupa, într'un graĭ limpede și cu adevărat rominesc, ideĭ sănătoase, sentimente alese și înălțătoare, gînduri de acelea carĭ însenineză pe unde trec, întăresc sufletele și le îndeamnă la fapte bune.

Piesa va avea două saŭ treĭ acte. Concurenții vor adresa manuscrisele la administrația Caseĭ școalelor până la 1 Noembrie 1904, cînd se va începe cercetarea lucrărilor. Numele autoruluĭ va fi închis într'un plic separat pe fața căruia va fi scris titlul pieseĭ și o zicătoare din popor. Opera premiată se va tipări cu cheltuiala Caseĭ școalelor.

Inițiativa aceasta se înțelege de la sine, trebue salutată cu satisfacțiune pentru că, în lupta pentru regenerarea intelectuală și morală a satelor, teatrul este unul din mijloacele cele mai eficace, fiind-că nimic nu izbește, și nu reține mai mult imaginația și mintea ca teatrul. Inițiativa aceasta dovedește că administrația Caseĭ școalelor este deschisă tuturor ideilor bune și folositoare și că ea știe să muncească pentru a le pune în aplicare. De alt-fel, întreaga activitate a Caseĭ școalelor, trebue înregistrată numaĭ cu expresiĭ de elogiĭ, fiind-că grație munceĭ eĭ, învățămîntul agricol elementar a putut lua avîntul ce'l cunoaștem. Casa școalelor, în cap cu un conducător ca d. M. Popescu și cu un ministru ca d. Haret, a făcut mult bine și putem spera că va face și de astăzĭ înainte tot așa.

In ceea ce privește teatrul sătesc în special, trebue să amintim cu ocazia aceasta că prima aplicare s'a dat pe Domeniul Coroaneĭ. D. Ioan Kalinderu, administratorul Domeniuluĭ, a fost și în aceasta inițiatorul. Uniĭ, nepriceputĭ, aŭ găsit atunci prilejul să facă spirite insipide pe socoteala acesteĭ frumoase întreprinderĭ; succesul ce a avut însă teatrul sătesc, orĭ unde a fost introdus, ca și recenta hotărire a Caseĭ școalelor, aŭ arătat de partea cuĭ a fost priceperea și bunul simț.

O însemnată descoperire științifică

Ziarele noastre, tot-deauna laconice cînd este vorba de chestiunĭ marĭ economice, aŭ publicat în ultimele zile o telegramă sensațională despre o descoperire științifică a unuĭ savant german.

Telegrama spunea că savantul în chestiune a reușit, prin mijloace încă necunoccute, să capteze astfel azotul din aer care intră în compoziția chimică a cerealelor saŭ a celor-l'alte produse ale soluluĭ în cît poate foarte lesne să'l pue la dispoziție, sub o formă foarte lesne asimilabilă, plantelor.

Atîta știm pănă acum despre această descoperire care este într'adevăr una din cele mai marĭ fiind-că, dacă s'ar adeveri, ar face ca multe din condițiunile actuale de producțiune să se schimbe cu desăvîrșire și ca marele comerț de îngrășăminte azotoase să devie cu totul inutil. Agricultoriĭ carĭ cunosc marea însemnătate a elementuluĭ azotic în compoziția plantelor, vor pricepe considerabila însemnătate a acesteĭ descoperirĭ.

Dar, să nu prejudecăm. Nu cunoaștem încă precis felul inventiuneĭ. O telegramă de ziar cotidian nu este un biroŭ sigur de informațiunĭ în privința aceasta. După ce ne vom documenta, vom comunica cititorilor noștri amănuntele acesteĭ marĭ descoperirĭ științifice, despre care astă-zĭ știm încă foarte puțin.

Industrializarea fructelor

O nouă știre însemnată se anunță: «La ministerul de domeniĭ se lucrează la un studiŭ important pentru *industrializarea fructelor*. Ministerul va lua inițiativa înființăreĭ în țară a maĭ multor *uscătorii sistematice*. Tot în vederea industrializăreĭ fructelor, ministerul e decis să facă *plantații întinse* din renumitele prune de Bergerac și Agen».

După cum vedem, ministerul domeniilor e decis la o sumă respectabilă de lucrărĭ, pentru a da avînt pomiculture și industrializăreĭ eĭ. Pentru toate hotăririle'ĭ frumoase îĭ s'ar cuveni natural mulțumirile cele mai adînc călduroase, și dacă nu îĭ le și acordăm imediat este că orĭ de cîte orĭ citim asemenea informațiĭ nu ne putem opri de a nu ridica sceptic din umerĭ. Ce să facem? E un obiceiŭ învechit acesta și se știe că asemenea năravurĭ nu se lecuesc ușor. Suntem sceptic, foarte sceptic pentru că — de cîte orĭ n'am citit asemenea promisiunĭ frumoase în ziare și totuși nu s'a făcut nimic?

Ministerul domeniilor?. Cel mai activ și mai sîrguitor minister din cîte avem. Muncește ceva extra-ordinar! Vreți poate să vă convin-

geli?— citiți ziarele! In fie-care zi el ia alte măsuri nouĭ spre binele agriculturei, creștereĭ vitelor, a horticultureĭ, a sericiculturei, a viticultureĭ, a aviculturei, a pomicultureĭ și a o mulțime alte culturĭ.

Regulat ni se anunță reforme nouĭ și însemnate și mereŭ, cu aceiași regularitate, ele nu se pun în aplicare.

De aceea suntem sceptici și în ce privește nouile măsuri pentru industrializarea fructelor. Că e nevoe să se ia asemenea măsurĭ nicĭ nu mai încape îndoială, dar dacă se vor lua într'adevăr, aceasta este cu totul o altă chestiune.

De alt-fel în privința aceasta vom reveni în No. nostru viitor.

Improprietărirea veteranilor

Asupra improprietăririi veteranilor în Dobrogea, «Buletinul Camereĭ de comerț din Constanța» (no. din 15 Maiŭ c.) dă următoarele amănute :

Fie căruia din acești veterani improprietăriți s'a dat, în conformitate cu legea, loc de casă și 8 hectare de pământ de cultură; așa că suprafața totală de cultură, ce s'a distribuit până acum este de 14.600 de hectare.

Aceste pământuri de hrană se vor plăti prin anuități, socotite a 80 leĭ hectarul, în timp de 60 de anĭ și cu o dobîndă de 3 la sută.

In afară de terenurĭ s'a mai distribuit până acuma veteranilor improprietăriți și un număr de 26 perechĭ de boĭ, precum și 160 de care, 160 de pluguri și 160 de grape.

Numărul vitelor cerute este: 864 perechĭ de boĭ, și 323 perechĭ de caĭ. Apoĭ, în ce privește uneltele de cultură s'a cerut în total 1270 de care, 1230 de pluguri și 1230 de grape.

Pentru despăgubirea vitelor și uneltelor date, se va plăti statului o anuitate, socotită pe 15 anĭ, a capitalului primit și cu o dobîndă de 3 la sută.

Ceĭ improprietăriți se mai bucură pe timp de 5 anĭ de scutirea a orĭ-căruĭ impozit sau dare către stat, județ, și comună, afară bine înțeles de plata anuităților pământului concedat; vor primi apoĭ gratuit lemne din pădurile statului cele mai apropiate pentru a-și construi case și coșare după un model economic și apropiat trebuințelor lor.

După informațiunile ce posedăm chiar de la această administrațiune, aŭ cerut până acum să fie improprietăriți 3170 de veteranĭ. Din aceștia aŭ fost deja improprietăriți de-alungul frontiereĭ Bulgarieĭ și Rusieĭ 1825 de veteranĭ: 1661 în jud. Constanța și 164 în județul Tulcea; numărul veteranilor stabiliți până în prezent cu întreaga familie și avere la pământ este de 420.

După cum vedem, improprietărirea face progrese îmbucurătoare.

Cultura în U

Formațiunea

După cum îĭ indică numele, o asemenea formă a arborilor saŭ a vegetațiuneĭ are forma unuĭ *U*. Acest *U* poate fi însă *simplu*, *dublu*, *triplu* și chiar *cvadruplu*.

U simplu este intermediar între cordonul vertical și palmeta cu treĭ brațe. Ca și cordonul vertical el are avantagiul de a împodobi repede un zid de o înălțime mijlocie, de a ocupa puțin loc și de a permite amatorul de asemenea împodobirĭ cu verdeață frumoasă ca să grupeze pe un spațiŭ restrîns un număr mare de varietățĭ. *U simplu* convine chiar mai bine ca cordonul vertical la plantele de vigoare mijlocie și la arborĭ foarte roditorĭ.

U dublu este idealul tuturor formelor, el place ochiuluĭ, se echilibrează perfect și rodește foarte repede. Toate speciile fructifere se acomodează cu cultura în U dublu, dar mai ales părul și persicul.

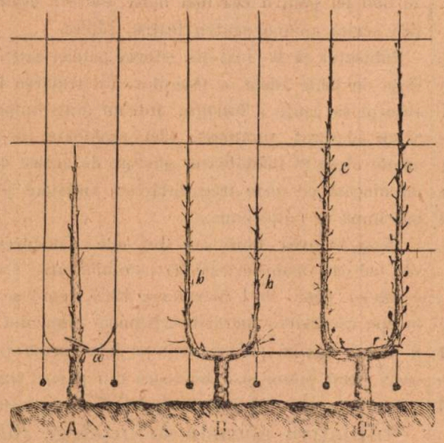

U triplu și *U cvadruplu* sunt forme mai mult fantastice; formele acestea nu se obțin așa de ușor și nu se conduc așa de bine ca cele precedente, dar și ele sunt foarte bune pentru varietățile viguroase.

Formațiunea luĭ U simplu. — Primăvara, anul al doilea al plantăreĭ, după ce s'aŭ ales pe plantă saŭ pom (fig. 1) doĭ ochĭ, lateralĭ *combinați* unul la dreapta și cel-alt la stînga, situați la 0,40 de sol, se tae tulpina deasupra acestor ochiurĭ. Prin dezvoltarea lor, ochiĭ aceștia rezervați vor da douĭ mugurĭ carĭ vor crește și se vor dezvolta pe o baghelă flexibilă fixată saŭ un băț îndoit acolo.

Baghela aceasta trebue să descrie o curbă perfectă, dacă voim să obținem un *U* bine făcut.

Anul al doilea, *U* B (fig. 1) o fac la locul *b*, adică cam la jumătatea lungimeĭ lor și operațiunea va fi continuată astfel în anul al treilea și al patrulea până cînd planta ajunge la vîrful ziduluĭ.

E indispensabil, dacă voim să menținem pomiĭ și plantele acestea în bună stare de fructificare să le supunem la toate operațiunile de altoiĭ de vară.

Formațiunea luĭ U dublu.—Subiectul A, fig. 2, este tăiat, ca și la *U simplu*, la doĭ ochĭ situați la 15 saŭ 20 centimetri de desuptul primuluĭ fir de fer, adică la 30 saŭ 40 centimetri de sol. Dezvoltîndu-se, fie care din mugurĭ va fi dirijat în sens respectiv, întîiŭ oblic, apoĭ readus puțin cîte puțin, după linia orizontală *c c*, fig. 2, linie formată de o baghetă flexbilă saŭ de o sfoară întinsă în forma necesară.

La a doua talie, cele două ramurĭ vor fi oprite și bifurcate la *i i*, fig. 2, la înălțimea firuluĭ de fer și la fie-care din ele se va face ceea-ce s'a făcut la *U simplu*. Baza luĭ *U*

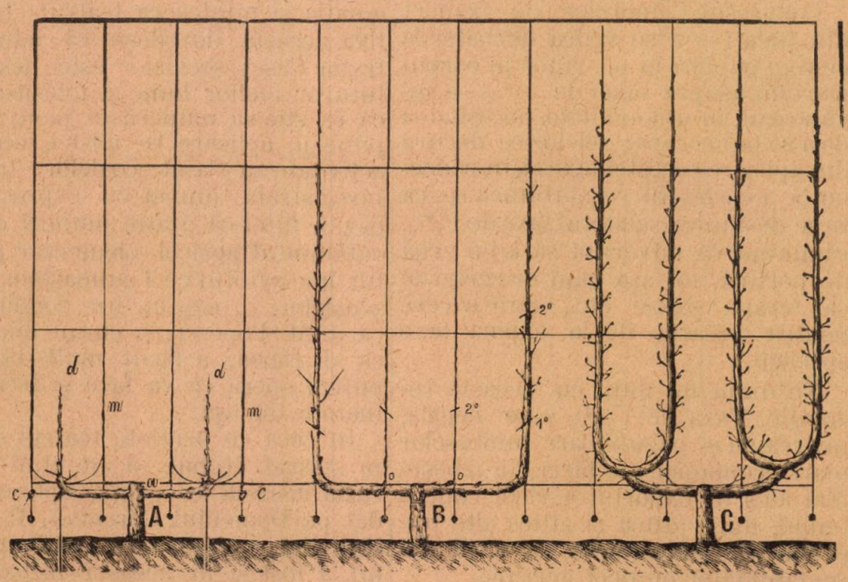

dublu va fi astfel constituită și ea va fi complect terminată ca în *c* fig. 2, după patru, cinci saŭ șese anĭ.

Lucrurile nu urmează tot-deauna cursul acesta. Se poate întîmpla ca, în momentul tăereĭ ceĭ douĭ ochĭ combinați să fie la distanțe neegale și îndepărtate una de cea-l'altă. In asemenea cazurĭ să se procedeze în modul cum se observă la fig. 3, la subiectul *j*, cînd mugurii de la asemenea ochiurĭ se dezvoltă vertical și se așteaptă abia producerea mai multor mugurĭ falșĭ pentru a-ĭ lua de bază, la formarea unuĭ *U*. Pentru a se obține un U perfect e necesar

ca toate operaţiunile, împreună cu altoirile, să se facă în momentul precis cînd mugurii sunt în stare semierbacea. Persicii de exemplu s'ar îndoi foarte cu greu în stare lemnoasă.

U dublu saŭ candelabrul cu patru braţe se formează, une-orĭ, în alt chip. Subiectul B (fig. 2) este tăiat la doĭ ochĭ ca pentru *U dublu obicinuit*, dar aci ceĭ doĭ muguri nu sunt ridicaţĭ de cît la al doilea fir vertical. Între cele două

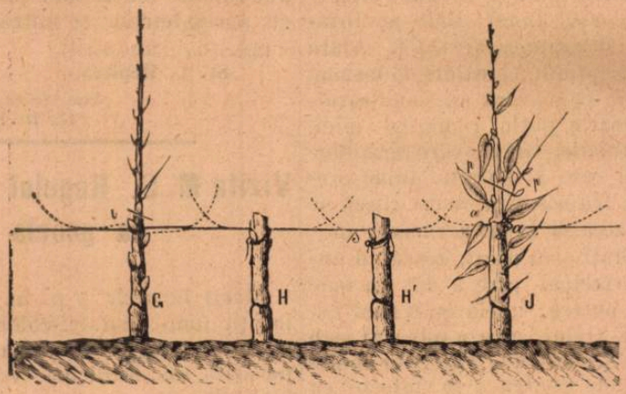

ramurĭ —mume, carĭ constitue un *U* mare, se rezervă locul necesar pentru două ramurĭ nouĭ. Maĭ tîrziŭ, cînd primele două ramurĭ vor fi atins un sfert saŭ o jumătate din înălţimea ziduluĭ, trebue să se ia la *o o* cele două ramurĭ complimentare din mijloc; fie-că se lasă ca să se dezvolte ochiĭ dacă maĭ rămîn cîţĭ-va, fie că se tae cursoanele la baza lor.

Acest al doilea tip de *U dublu* se formează foarte repede, dar e maĭ greŭ de echilibrat ca cel d'întîiŭ, din cauza celor două ramurĭ din mijloc carĭ tind tot-deauna să se dezvolte maĭ repede ca cele l'alte.

Formaţiunea luĭ U triplu.—*U triplu* se obţine tăindu-se subiectul *D* la treĭ ochĭ: doĭ laterali şi un al treilea înainte deasupra celor doĭ. In urma

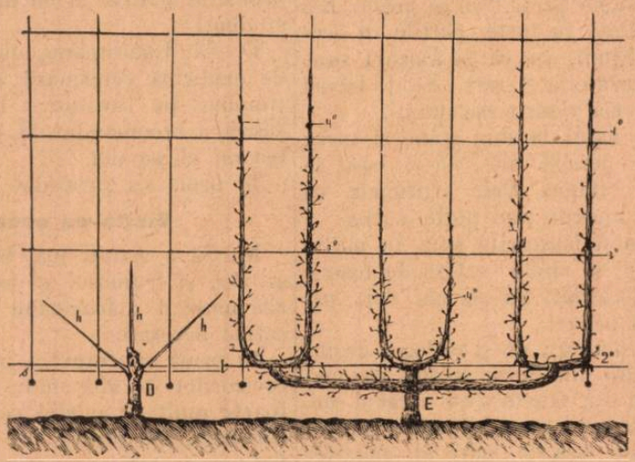

acesteĭ tăerĭ se vor dezvolta treĭ mugurĭ; ceĭ doĭ inferiorĭ vor fi îndreptaţĭ oblic pe cînd cel deasupra va fi ţinut tare în poziţie verticală. La a doua tăere, ramura verticală va fi tăiat de la bază pentru a întări celel'alte două oblice, carĭ vor fi culcate orizontal şi ridicate la extremităţile lor.

In timpul vegaţiuneĭ, fie-care ramură de prelungire va fi întinsă, pe baghete drepte şi fixată după trebuinţă pentru că să se menţie echilibru între diferitele părţĭ ale arboreluĭ.

In anul al treilea, dacă cele două ramure-mume sunt viguroase şi dacă ceĭ doĭ *U* laterali sunt bine constituiţĭ, va fi posibil să se formeze al treilea *U*, taindu-se ramura verticală la doĭ ochĭ opuşĭ la distanţă de 15—20 cm. de primele braţe. Se continuă astfel în fie-care an, avîndu-se grija de a se ţine *U* din mijloc maĭ scurt ca cele două laterale.

ZOOTECHNIE

Sfaturĭ pentru creşterea porcilor

— Urmare şi sfîrşit —

Nutrirea porcilor maĭ tinerĭ se poate face cu orĭ-ce fel de nutreţ bun pentru porcĭ; numaĭ—acest nutreţ—să li se dea în cantitatea şi calitatea potrivită ca să se dezvolte cît maĭ iute şi maĭ puternic.

Crescătorul trebue să se gîndească în primul rînd la dezvoltarea şi întărirea oaselor, a scheletuluĭ; în al doilea rînd la carne şi grăsime; credinţa că porcul trebue îngrăşat din tinereţe este falşă şi nu se potriveşte maĭ ales la anumiţĭ porcĭ. Porcul tînăr trebue întîiŭ de toate să crească. Mişcarea la aer liber are o înrîurire foarte bună asupra dezvoltăreĭ animaluluĭ, fiind-că prin mişcare muschiĭ cresc şi se întăresc.

Pentru porcĭ tinerĭ carĭ cîntăresc 25 kgr. se recomandă următorul nutreţ de cap şi pe zi: 3 kgr. zer şi 3 kgr. cartofĭ, saŭ $^1/_2$ kgr. ovăs, 2 kgr. zer, 2 kgr. cartofĭ, saŭ $^1/_4$ kgr. mazăre, 1 kgr. zer şi 3 kgr. cartofĭ.

Animalele masculine destinate la prăsilă trebue să fie despărţite de cele femenine la vîrsta de 3—4 luniĭ. Cele femenine trebuesc nutrite în chipul arătat maĭ sus pînă la vîrsta de 7 saŭ 9 luniĭ, cînd sunt gata de prăsilă.

Nutrirea şi îngrijirea vierilor

Pînă în momentul de a deveni bun de întrebuinţat la prăsilă, ceea-ce se întîmplă la vîrsta de 9 saŭ 10 luniĭ vierul să fie nutrit şi îngrijit în chipul cum am arătat maĭ sus.

La vîrsta de 9 luniĭ, vierul să nu fie întrebuinţat de cît cu măsură la prăsilă ci abia la vîrsta de 12 luniĭ. Dacă e dat prea de timpuriŭ la scroafe, vierul nu se desvoltă şi devine în curînd incapabil la reproducţiune.

Nutreţul vieruluĭ trebue să fie maĭ bogat în albumină; să se evite nutreţ de îngrăşare. In timpul căldurilor, se dă vieruluĭ pe lîngă porţia obicinuită, care să nu conţie însă de loc saŭ foarte puţin cartofĭ, $^1/_4$—$^1/_2$ kgr. ovăs.

In timpul acesta e bine ca vierul să fie lăsat în libertate, să 'şĭ mulţumească pornirile sexuale, să poată scormoni în pămînt şi, pe vreme caldă, să se poată scălda.

Acolo unde sunt păşunĭ, e bine ca vierul să fie dus pe păşune, pentru ca scroafele liniştite să nu fie neglijate.

Scroafele sărite se ţin două zile la cocină, pentru ca să nu fie sărite din noŭ.

Un vier ajunge pentru 30-40 scroafe, atuncĭ cînd timpul de sărit este împărţit pe tot anul, colo unde timpul acela este maĭ redus, trebue să fie şi alţĭ vierĭ.

Vierul să nu fie dat la scroafe de cît o singură dată pe zi, pentru că altfel scroafele pot rămîne şi sterpe.

Starea udometrică şi agricolă
A
ROMÎNIEĬ
la finele luneĭ Maiŭ 1904 st. n.

Starea udometrică

Ploile parţiale, ce aŭ căzut în 6 zile din cursul acesteĭ lunĭ, aŭ fost în aşa de mică cantitate, în cît luna Maiŭ 1904 este cea maĭ secetoasă dintre toate lunile Maiŭ din ultimiĭ 14 anĭ, de cînd facem studiul ploilor în Romînia. Cantitatea mijlocie de apă adunată în cursul

săŭ este aproximativ de 37 mm. [1]), ceiace reprezintă numaĭ 55% din valoarea sa normală. In anul 1899 — cel maĭ dezastruos pentru agricultură, de la 1891 încoace — cantitatea de apă obţinută în această lună a fost ceva maĭ mare ca acum.

Luna Maiŭ 1904 este a un-spre-zecea lună din perioada de uscăciune care bîntueşte ţara încă din Iulie 1903. In tot acest interval de timp nu s'a obţinut în întreg regatul de cît aproximntiv 300 mm. de apă, pe cînd cantitatea normală este de 513 mm. şi prin urmare deficitul de apă în această perioadă este de 44%.

In acelaş interval de timp de 11 luni din 1899, (din Iulie 1898 pănă la sfîrşitu luĭ Maiŭ 1899), se adunase 368 mm. de apă; prin urmare actualmente lipsa de precipitaţiunĭ atmosferice este pentru agricultură şi maĭ simţitoare de cît cum fusese la finele luĭ Maiŭ 1899.

In întreaga lună Maiŭ n'a fost niciŭ o ploaie geueralĕ. Precipitaţiunile atmosferice parţiale aŭ variat în diferite regiunĭ ale ţăreĭ, fiind maĭ frecvente în vestul Muntenieĭ, în regiunea muntoasă şi în Moldova de sus.

Districtele în carĭ cantităţile mijlociĭ de apă aŭ trecut de 40 mm. sunt: Mehedinţĭ, Gorj, Dolj, Argeş, Dîmboviţa, Prahova, Bacăŭ, Neamţ, Roman, Iaşĭ, Suceava, Botoşanĭ şi Dorohoiŭ. In restul ţăreĭ şi cu deosebire în partea estică a Muntenieĭ, în cea centrală şi de jos a Moldoveĭ şi în Dobrogea, cantităţile mijlociĭ de apă aŭ fost inferioare acesteĭ valorĭ.

In Vlaşca, Buzăŭ, Brăila, Tecucĭ, Covurluĭ şi Fălciŭ nu s'a adunat, în tot cursul luneĭ, niciĭ 20 mm. de apă. Sunt localităţĭ în care nu s'aŭ obţinut niciĭ chiar 10 mm. de apă în această lună.

Debitul rîurilor şi izvoarelor a continuat a se micşora. Prin unele părţĭ, ca în districtul Vasluĭ, se simte deja lipsa de apă pentru vite.

In afară de puţinele ploĭ, ceia-ce a făcut ca seceta să fie şi maĭ simţitoare este frecvenţa vînturilor tarĭ în multe zile din ultima decadă, cauzînd uscarea şi maĭ tare a pămîntuluĭ. In mare parte a luneĭ timpul a fost răcoros; la sfîrşitul decadeĭ a doua aŭ fost 2 zile cu o căldură dogorîtoare. In urma ploiĭ de la 25 în nordul Moldoveĭ, şi cînd a nins puţin pe munţĭ, timpul s'a răcit mult.

In cîte-va zile din ultima decadă a fost îngheţ şi brumă în unele localităţĭ muntoase şi din Moldova.

Starea agricolă

In ultimul nostru Buletin, vorbind de situaţiunea agricolă la finele luneĭ Aprilie 1904, ne exprimam precum urmează:

«Pretutindenĭ la sfîrşitul luneĭ, se «simte nevoe de ploaie. Dacă ca nu va «veni în scurt timp multe din semănă«turile de toamnă şi maĭ cu seamă de «primăvară vor suferi în mod netăgăduit «căcĭ subsolul este foarte uscat».

Prea puţinele ploĭ şi timpul rece şi vîntos din cursul luneĭ Maiŭ aŭ înrăutăţit mult situaţiunea agricolă. Afară de unele excepţiunĭ, cerealele de toamnă ca şi cele de primăvară nu s'aŭ desvoltat de cît foarte puţin, rămînînd micĭ, rarĭ şi pipernicite. Grîul, care eşise bine din iarnă şi care la sfîrşitul luneĭ precedente era frumos, din cauza lipseĭ de ploaie din această lună, a rămas mic; mulţĭ din fraţĭ s'aŭ uscat, resistînd numaĭ firul principal care a dat un spic mic şi fără putere; unele spice sunt uscate la vîrf. Grîul, care a eşit maĭ slab din iarnă, s'a uscat cu totul; în multe părţĭ s'a întors pentru a se înlocui cu porumburĭ saŭ nutreţurĭ, iar în altele s'a dat spre păşunare.

Orzul de primăvară şi ovăsul se prezintă ceva maĭ binişor; însă şi ele sunt ofilite cu foile răsucite şi nu daŭ marĭ speranţe. In unelo părţĭ, unde s'a semănat maĭ de timpuriŭ, orzul este gata a da în spic. Orzul de toamnă este mult maĭ bun.

Porumburile s'aŭ semănat pretutindenĭ; în unele părţĭ s'aŭ şi prăşit. Ele nu se presintă în toate părţile în aceleaşĭ condiţiunĭ, aşa că pe alocurĭ sunt slabe, pipernicite şi rarĭ. Sunt locurĭ unde încă n'a răsărit porumbul.

Fîneţele naturale sunt slabe şi rare; în ultima decadă ele s'aŭ şi cosit în părţile de cîmpie. Cele artificiale, ca trifoiul şi lucerna, daŭ puţin nutreţ.

Păşunele şi islazurile sunt în multe părţĭ uscate şi vitele sufere de foame. In unele localităţĭ s'a permis deja păşunatul în pădurĭ.

Pomiĭ fructiferĭ, de şi aŭ legat destul de bine, însă din cauza secetеĭ, cea maĭ mare parte din fructe s'aŭ uscat şi cad. Maĭ dezastros în cursul acesteĭ lunĭ, a fost numărul aşa de mare al omizilor în cît în multe părţĭ ele aŭ distrus frunzele copacilor şi s'aŭ coborît pe iarbă; vitele refusă de a mînca această iarbă.

Viţa de vie a înfrunzit în cursul acesteĭ lunĭ, parte a şi înfiorit, însă suferă şi ea de secetă; lăstariĭ sunt micĭ şi nu se pot desvolta.

In definitiv, situaţiunea agricolă la sfîrşitul luneĭ Maiŭ este destul de rea. Totuşi în vestul Muntenieĭ şi cu deosebire în o parte a Oltenieĭ, unde ploile, atît în lunile precedente cît şi în cursul acesteia aŭ fost ceva maĭ abondente, precum şi în nordul Moldoveĭ unde în ultima decadă aŭ căzut cîte-va ploĭ maĭ marĭ, starea agricolă este frumoasă şi pe alocurĭ chiar foarte frumoasă. Dacă vor urma în curînd ploĭ abondente se va obţine, în aceste regiunĭ, o recoltă bună.

Din contra, în estul Muntenieĭ şi cu deosebire în districtele: Ialomiţa, Buzăŭ, R.-Sărat şi Brăila, în partea centrală şi de jos a Moldoveĭ şi în mare parte a Dobrogeĭ, cerealele de toamnă ca şi cele de primăvară sunt compromise; chiar dacă ar urma o perioadă ploioasă ea nu ar maĭ putea folosi de cît porumburilor şi nutreţilor.

Direc. Inst. Meteorologie
St. C. Hepites

Asis. Servic. Climatologic
G. D. Elefteriu

1) Zicem *aproximativ* căcĭ din cele 408 staţiunĭ, unde se măsoară precipitaţiunile atmosferice, cîte-va nu aŭ intrat în acest prim calcul. Introducerea lor în calculul definitiv nu va modifica însă în mod simţitor cifrele ce dăm.

Vizita M. S. Regeluĭ la şcoala veterinară

Marţĭ la orele 5 p. m. M.S. Regele însoţit fiind de d. lt.-colonel Graţoschi, aghiotant regal, a vizitat şcoala superioară de medicină veterinară din Capitală.

Recepţia

La intrarea în curtea şcoleĭ M. S a fost întîmpinat de d-niĭ: Sp. Haret, ministrul cultelor şi instrucţiuneĭ publice, Al. Locusteanu, directorul şcoaleĭ, Prof. Rigler, Motaş, Udrischi, Poenaru, Oceanu Filip, Ronian, maior Gavrilescu, Călugăreanu, Slavu şi Dinescu, profesoriĭ şi agregaţiĭ şcoaleĭ, Saita prefectul poliţieĭ şi un mare număr de studenţĭ.

D. Al. Lăcusteanu, directorul şcoleĭ de medicină veterinară, după ce a întîmpinat pe suveran şi I-a urat bună sosire, a recomandat M. S. corpul profesoral al şcoleĭ.

In urmă s'a procedat la

Vizitarea şcoaleĭ

M. Sa a vizitat maĭ întîĭ biblioteca şcoleĭ, şi frumosul şi bogatul eĭ muzăŭ unde d Lăcusteanu a dat explicaţiile necesare.

In urmă suveranul a inspetat şcoala revizorilor de vite unde s'a interesat foarte mult de modul cum se predaŭ cursurile, de durata lor, de rezultatele date şi de tot ce se atinge de această şcoală.

De aci suveranul a vizitat, succesiv, grajdul boalelor contagioase unde d. Poenaru a dat explicaţiile necesare. Farmacia, secţia boalelor chirurgicale unde d. dr. Udrischi, şeful secţieĭ, a dat de asemenea explicaţiĭ, atelieruluĭ de potcovărie, institutul de anatomie şi bacteorologie unde explicaţiile aŭ fost date de d-niĭ Riegler şi Ciucă, şeful institutuluĭ şi şeful de lucrărĭ al institutuluĭ zootehnic de sub conducerea d-luĭ medic veterinar Filip.

Vizitarea staţiuneĭ agronomice

După ce M. S. a vizitat diferitele instalaţiĭ menţionate maĭ sus a trecut apoĭ la staţiunea agronomică a ministeruluĭ de domeniĭ care după cum se ştie funcţionează pe lîngă această şcoală.

D. Roman, şeful acesteĭ staţiunĭ, a condus pe M. S. prin diferitele labo-

ratorii şi saloane, dîndu-i toate explicaţiile cuvenite.

S'a procedat apoi la vizitarea laboratoruluĭ de botanică şi zoologie de sub conducerea d lui medic veterinar Pilat; a spitaluluĭ cînilor, şi a spitaluluĭ boalelor contagioase. Aci s'a prezentat M. S. un armăsar de rasă americană, care a costat 15,000 leĭ şi care s'a vindecat de morvă.

Vizitarea saloanelor de operaţie şi disecţie şi a institutului de fiziologie

De aci suveranul a fost condus în salonul de medicină operatorie unde d. medic veterinar Oceanu, şeful acestuĭ serviciŭ, a prezentat M. S. două animale anesteziate şi gata a fi operate şi mai multe instrumente operatoriĭ.

Trecînd la institutul de fiziologie şi istologie d-niĭ Călugăreanu şi Slavu, şeful serviciuluĭ şi şeful de lucrărĭ aŭ făcut o experinţă de presiune arterială la un cîne, prin ajutorul cardiografuluĭ. Scopul experienţeĭ era de a se demonstra efectele diferitelor medicamente asupra inimeĭ.

In urmă Suveranul a mai vizitat amfiteatrul, sala de disecţie unde d. maior Gavrilescu şi d. Dinescu şeful de lucrărĭ aŭ prezentat M. S. mai multe piese şi animale disecate şi biblioteca societăţeĭ studenţilor în medicină.

CRONICA AGRICOLĂ

Starea viilor

Din raportul d-luĭ Gh. Nicoleanu, directorul serviciuluĭ agriculturei din ministerul de domeniĭ, asupra stăreĭ viilor, rezultă că viile noastre în primăvara anuluĭ în curs aŭ avut o intrare în vegetaţie slabă, că multe coarde şi mulţi ochi aŭ rămas sterpi saŭ nu aŭ dat mai nici un lăstar. Una din cauza acesteĭ stărĭ de lucruri se datoreşte rezultatuluĭ seceteĭ excesive din anul trecut combinat cu acela al producţiuneĭ relativ abundente din anul acesta .Viţele din cauza efortuluĭ ce aŭ făcut prin transpiraţia abundentă la care aŭ fost supuse graţie uscăciuneĭ soluluĭ şi aerului şi din cauza abundenţeĭ roduluĭ ce a avut de hrănit s'aŭ epuizat în parte, ast-fel în cît lemnul şi ochiĭ viţeĭ nefiind nutriţi în de ajuns nu aŭ fost în stare să dea bine şi cu putere în primăvara anuluĭ curent. In raport d. Nicoleanu propune şi mai multe mijloace pentru remedierea răuluĭ.

Altoirile de viţă americană făcute în pepinierile statuluĭ sunt terminate şi cea mai mare parte din altoi aŭ fost plantaţi în şcoale.

In a. c. după informaţiile ce avem s'aŭ făcut în cele 10 pepiniere ale statuluĭ aproape 10 milioane altoi dintre carĭ la peste 1 milion s'a întrebuinţat altoirea forţată în muşchi, a dat rezultate excelente. Dacă altoiĭ plantaţi în şcoale vor continua vegetaţia începută la forţare şi vor avea destulă umezeală ministerul o să aibă la toamnă peste 1 milion altoi buni de distribuit la proprietarĭ.

***

Sericicultura

Ministerul de domeniĭ a trimes o circulare tuturor prefecţilor prin care-i roagă a invita pe toţi primariĭ comunelor rurale din judeţele lor ca în cursul luneĭ viitoare cînd creşterea gîndacilor de mătase atinge cea mai mare dezvoltare să nu neglijeze a constata cu mare băgare de seamă starea gogoşilor provenite din seminţele distribuite de ministrul de domeniĭ, cantitatea de gogoşi ce s'a produs din acea sămînţă.

Toate detaliile vor trebui comunicate ministeruluĭ de domeniĭ.

***

La 20 Maiŭ aŭ început cursurile teoretice la atelierul de sericicultură înfiinţat de ministerul de domeniĭ la Cotrocenĭ.

Actualmente se întocmeşte la ministerul de domeniĭ programul cursurilor ce se vor preda la această şcoală.

***

Congresul agronomilor

Congresul agronomilor din ţară se va ţine în capitală în luna Septembrie. El va dura 3 zile şi în el se vor discuta chestiunĭ de mare însemnătate pentru agricultură şi ramurile eĭ secundare. Pe lîngă conferinţe şi comunicărĭ se vor face şi cîte-va excursiunĭ ştiinţifice.

Cu întocmirea programuluĭ chestiunilor ce se vor dezbate în acest congres a fost însărcinat d. N. N. Andronescu.

***

Staţiunea agronomică

Ministerul domeniilor va construi anul acesta un local pentru staţiunea agronomică, cu suma de 45.000 leĭ prevăzută în budgetul exerciţiuluĭ curent pentru această destinaţie.

Planurile aŭ fost deja întocmite. La început, localul staţiuneĭ va fi mai redus, dar va fi mărit în fie-care an cu cîte o aripă nouă.

Cu modul acesta staţiunea va funcţiona în condiţiunĭ mai bune şi îşĭ va lărgi astfel cercul săŭ de activitate.

***

Cultura cartofilor

Ministerul agriculturei dorind să dea o dezvoltare şi un avînt mai mare culturei cartofilor, a dispus să se facă o serie de experienţe culturale comparative, cu mai multe varietăţĭ de cartofĭ, la staţiunea agronomică din Bucureştĭ şi la cele-l'alte instituţiunĭ dependinte de acest minister; ministerul dorind a constata carĭ din numeroasele varietăţĭ de cartofĭ ar fi mai convenabile şi mai rentabile pentru diferitele regiunĭ ale ţăreĭ, le va recomanda cultivatorilor spre a le răspîndi cît se poate mai mult.

Staţiunea agronomică a fost autorizată a procura varietăţile necesare, a le distribui şi a întocmi instrucţiunile de cultură, pentru ca experienţele să fie făcute după una şi actiaşĭ normă şi ca rezultatele să fie prin urmare comparabile.

S'aŭ experimentat în aceste condiţiunĭ zece varietăţĭ bune şi reputate, procurate direct de la producătorĭ.

***

Statistica semănăturilor de vară

Ministerul de domeniĭ a cerut tuturor primarilor comunelor rurale din ţară ca în cursul luneĭ viitoare să procedeze la catagrafiarea şi evaluarea provizorie şi mijlocie a recoltelor de vară de grîŭ, secară, orz, orzoaică, ovăs, in, cînepă şi meiŭ.

La aceste lucrărĭ vor proceda întocmaĭ ca şi la culegerea ştiinţelor pentru întinderea semănăturilor de toamnă şi primăvară.

Lucrările se vor face după formularele serviciuluĭ general de statistică al ministeruluĭ de domeniĭ şi finanţe, fie-care avînd deosebite formulare şi instrucţiĭ.

Ministerul îĭ invită tot de o dată a culege aceste ştiinţe cu mare exactitate şi la timp spre a le înainta de urgenţă la cerere.

In alegerea datelor primariĭ nu vor trebui să se mulţumească pe cea ce vor afla de la cultivatorĭ, ci vor trebui să se convingă la faţa loculuĭ de starea şi întinderea semănăturilor.

***

In anul 1900, ministerul domeniilor a importat o varietate de prunĭ numită Bergerac, de foarte bună calitate, care în acest an poate da admirabiliĭ altoi pentru altoit prunii noştri.

Acest lucru a făcut ca ministerul să ia măsurĭ pentru a se da mare dezvoltare culturei prunilor sălbaticĭ, spre a-ĭ altoi cu prunĭ Bergerac şi a'ĭ îmbunătăţi.

Altoiĭ nouĭ produşĭ de minister, se vor distribui şi la particularĭ, în scopul de a se îmbunătăţi pretutindeni în ţară cultura productivă a prunilor, care în unele judeţe de munte mai ales constitue una din bogăţiile de frunte ale producătorilor.

***

Recensămîntul populaţiuneĭ, care urma să se facă în Decembre ce vine, s'a amînat pentru anul viitor, din cauză că timpul e prea scurt pentru a se putea face pregătirile necesare.

Tot în anul viitor, şi anume în Martie, se va face şi recensămîntul contribuabililor.

***

Prefectura judeţuluĭ Covurluĭ a acordat o subvenţie de 4500 leĭ şcoaleĭ elementare de agricultură din Braniştea şi 2500 leĭ cantineĭ de pe lîngă acea şcoală.

***

La 1 Iunie va începe campania pescuituluĭ în toată ţara.

***

Venitul realizat din taxa pe hectarul de vii şi prunĭ din întreaga ţară în intervalul de la 1 Aprilie 1903 şi până la 1 Aprilie 1904 a fost de un milion 349.233 leĭ şi 31 banĭ.

***

In tot cursul anuluĭ trecut s'a exportat prin portul Constanţa pentru străinătate o cantitate de 264.517.724 kgr. cereale şi anume: 33.589.669 kgr. porumb, 4.084.000 kgr. secară, 79 milioane 884.999 kgr. orz, 76.883.791 kgr. ovăz şi grîŭ 67.806335 kgr. 2 260.650 kgr. meiŭ.

***

Prefectura judeţuluĭ Constanţa a destinat o sumă de 1000 leĭ pentru diferitele expoziţiĭ şi concursurĭ agricole şi 1000 leĭ ce se vor da ca premiĭ pentru încurajarea raseĭ cailor din acest judeţ.

***

Prin legea din 29 Martie 1903 pentru acordarea de pămînturĭ în Dobrogea luptătorilor din războiul de la 1877—78 prevăzîndu-se la art. 3 al. *a* scutirĭ pe timp de cincĭ anĭ de impozitele către stat, judeţ şi comună a fără de plata anuităţilor pămînturilor, ministerul de finanţe a dat ordin administratorilor financiarĭ din judeţele Tulcea şi Constanţa ca să nu perceapă nicĭ un impoz t pentru pămînturile concedate în baza aceleĭ legĭ.

***

Cultura tutunuluĭ

Ministerul de interne a trimis o circulară tuturor prefecţilor făcîndu-le cunoscut că în cursul luneĭ viitoare urmează a începe operaţiile pentru distrugerea cultureĭ ilicite a tutunuluĭ şi învitându-ĭ a da ordin primarilor şi agenţilor administrativĭ să aibă cea mai de aproape priveghere asupra acestor culturĭ.

Ministerul le aduce tot odată la cunoştinţă că toţĭ primariĭ carĭ vor a firma că în coprinsul comuneĭ lor nu există culturĭ ilicite de tutun pe cînd în realitate există, vor fi amendaţĭ saŭ destituiţĭ, după gravitatea faptuluĭ. In localităţile unde tutunul se cultivă de regie, primariĭ şi agenţiĭ administrativĭ sunt datorĭ să privegheze în tot timpul culturile de tutun până ce ele vor fi predate regieĭ, spre a nu se face cu dînsele o întrebuinţare repermisă.

***

Măsurĭ contra omizilor

Prefectura judeţuluĭ Prahova a comunicat ministeruluĭ de domeniĭ că în cîte-va localităţĭ din acel judeţ s'aŭ ivit pe pomiĭ roditorĭ şi mai ales pe prunĭ nişte omizĭ carĭ le aduc marĭ stricăciunĭ. In acelaş timp Prefectura a cerut ministeruluĭ să avizeze la mijloacele de stîrpirea acelor insecte.

Ministerul de domeniĭ a răspuns că cel mai recomandabil mijloc e ca să strîngă iarna omizile cînd sunt în stare de ouă în anumite culcuşurĭ pe vîrfurile ramurilor.

Aceste culcuşurĭ strînse la un loc şi arse constitue mijlocul cel mai practic de stîrpire, căcĭ în timp de primăvară, cînd omizile sunt răspîndite şi devorează foile, strîngerea lor nu numaĭ că e anevoioasă, dar chiar imposibilă.

In acest din urmă caz ministerul a recomandat, în afară de omorîrea lor în fumul de pucioasă saŭ ungerea trunchiuluĭ pomilor cu păcură, spre a împiedeca omizile ce s'aŭ dat jos de a se urca în pom, şi procedeul Naugé care consistă în a stropi foile cu o soluţie compusă din doĭ litri nicotină, un chilogram sodă în cristale şi un litru de alcool denaturat la un hectolitru de apă.

***

Din lucrările întocmite pînă acum de ministerul domeniilor relative la producţia viilor pe ultimiĭ 5 anĭ, se constată că în ţară sunt 10 judeţe care contribue cu 80 la sută din producţia totală iar cele-l'alte 22 judeţe contribue numaĭ cu restul de 20 la sută.

***

Creşterea vitelor

Direcţiunea generală a serviciuluĭ sanitar a modificat în modul următor tabloul de numărul animalelor ce se pot încărca pentru transport într'un vagon de cale ferată: într'un vagon ordinar cu tonagiŭ de 10.000 kgr. nu se vor maĭ putea încărca pe viitor de cît caĭ 10 capete, boĭ graşĭ 12 şi slabĭ 14, oĭ 60 într'un cat, mieĭ 150, porcĭ graşĭ 40 şi slabĭ 65. Acest număr nu va putea fi depăşit de cît cînd medicul veterinar ar cere aceasta; asemenea se maĭ lasă la chibzuinţa mediculuĭ veterinar de a decide în privinţa număruluĭ de animale ce va trebui să încarce într'un vagon şi în cazul cînd se predaŭ animalele de diferite soiurĭ saŭ de acelaş soiŭ, însă de diferite mărimĭ.

In ambele cazurĭ fixarea număruluĭ de animale se va face de medicul veterinar printr'o menţiune pe care o va scrie în scrisoarea de trăsură a transportuluĭ respectiv.

Aceste dispoziţiĭ aŭ fost aduse de direcţia generală sanitară la cunoştinţa tuturor staţiunilor de drum de fer pentru ca în viitor să se conformeze lor.

***

Diferite măsurĭ.—Guvernul provincial al Bucovineĭ a interzis *importul oilor şi caprelor* provenind din judeţele Iaşĭ, Vasluĭ, Vlaşca, Buzăŭ, Covurluĭ, Constanţa, Suceava şi Tecuciŭ din cauză de epizootiĭ.

***

Ministerul de domeniĭ a trimis comunelor Fălciu Grozăveştĭ şi Boseştĭ din judeţul Fălciŭ, şi Rahova, din judeţul Bacăŭ, *taurĭ de rasă moldovenească* cumpăraţĭ pentru aceste comune din fondurile destinate de ele în aest scop.

Ministerul va trimite în curînd taurĭ şi celor-l'alte comune care aŭ dat ministeruluĭ de domeniĭ sume în acest scop.

***

Din cauza seceteĭ, prin unele localităţĭ de la ţară vitele ţăranilor suferă în mod cumplit de *lipsă de nutreţ.*

Acest lucru a făcut ca ministerul domeniilor să acorde permisiune pentru vitele locuitorilor de a păşuna în pădurile statuluĭ, însă numaĭ acolo unde nu s'a făcut nutreţ.

***

Din Mărăşeştĭ s'aŭ exportat zilele acestea pentru Veneţia un număr de 65 boĭ graşĭ.

***

Direcţia generală a serviciuluĭ sanitar a făcut cunoscut tuturor medicilor veterinarĭ de la punctele de frontieră că orĭ ce transport de pieĭ ce se va face prin acele puncte să fie riguros examinat şi dacă va fi găsit în bună stare şi va îndeplini toate condiţiile prevăzute de regulamentul pentru transportarea pieilor de animale sosite din străinătate va fi admis a intra în ţară şi a fi expediat direct fabricilor şi depozitelor fără a maĭ fi supuse la dezinfecţie. Pieile uscate, carĭ vor da însă bănueliĭ mediculuĭ primar, vor fi tratate conform instrucţiunilor ministeriale ce se vor cere de urgenţă în caz de trebuinţă.

***

Examinarea lapteluĭ. — Zilele trecute s'a procedat la laboratorul de chimie al comuneĭ, de către d. chimist Dr Scarlat, la examinarea lapteluĭ din Capitală. D. comisar Minovicĭ a dat concursul la strîngerea din oraş a laptagiilor.

S'aŭ găsit aproape 200 litri lapte ce era diluat cu apă. *Laptele confiscat a fost împărţit săracilor.*

D. dr. Scarlat a luat măsurĭ ca pe viitor controlul laptagiilor să se facă la laborator, de oare-ce prin mijloacele de control la secţiunĭ numaĭ cu lacto densimetru în multe cazurĭ nu se poate conchide asupra calităţeĭ luĭ.

Toate bune, dar ce fel de îngrijire a sănătăţeĭ publice este aceasta, dacă confiştĭ laptele pe care nu 'l găseştĭ bun, şi acelaş lapte îl daĭ săracilor să 'l bea?...

DIVERSE

Sub titlul «d. Ion Kalinderu în Arad» citim în ziarul «Tribuna» de peste munţĭ:

«De un şir de anĭ, d. Kalinderu vizitează stabilimentele industriale şi agronomice din Ungaria. In escursiunile sale aduce cu sine o suită de funcţionarĭ de la Domeniile Coroaneĭ romîne, cărora le premerge cu exemplu în neobosita lucrare. Estimp a fost însoţit de 4 funcţionarĭ, cu carĭ în a doua zi de Rusaliĭ a asistat la serviciul divin şi a făcut vizita Preasfinţituluĭ episcop Ioan I. Papp. A vizitat domeniul conteluĭ Zselensky, domeniul prinţuluĭ Sulkovski, pepiniera sta-

tuluĭ din Arad, a plecat la Temişoara, spre a studia mătăsăria din Timişoara, şi de acolo a plecat spre N. Becskerek comitatul Torontatuluĭ. A făcut maĭ multe cumpărărĭ de caĭ.

«Remarcăm un lucru şi anume cum d Kalinderu ştie concorda poziţia sa de prezident al academieĭ romîne, administratorul domeniilor regale cu lucrul greŭ fizic ce'l săvîrşeşte prin fermele, grajdurile şi magasinele cite le vizitează, fără a detrage aceasta din autoritatea sa academică şi înalta poziţie la curtea regală romînă.

«D. Kalinderu şi de astă dată ca şi maĭ nainte a fost primit şi condus de directorul seminaruluĭ R. Cioro gar».

***

Sîmbătă după amiazĭ M. S. Regele a fost la administraţia domeniuluĭ Coroaneĭ.

Pe lîngă vizitarea biurourilor şi expoziţieĭ permanente, M. Sa s'a întreţinut cu d. Ion Kalinderu despre starea semănăturilor în general şi despre afacerile Domeniuluĭ Coroaneĭ.

Inainte de plecare a maĭ vizitat localul societăţeĭ «Progresul silvic» împreună cu biblioteca şi muzeul, interesîndu-se mult despre injectarea traverselor de fag din care a văzut maĭ multe probe.

***

In curînd va apare în biblioteca administraţieĭ domeniuluĭ Coroaneĭ o nouă carticică populară. Aceasta va fi a 27-a şi va trata despre «Uscarea prunelor şi altor fructe», industrie care se practică în alte ţărĭ pe o scară întinsă dînd venitурĭ frumoase.

După cum aflăm, lucrarea se datoreşte d-luĭ A. Oneanu, care se ocupă de maĭ mult timp cu industrializarea fructelor şi a întemeiat chiar cîte-va uscătoare sistematice. Cartea e scrisă în limba populară şi e menită a lumina pe ţăraniĭ noştriĭ în toate amănuntele uscăreĭ fructelor. Pe lîngă acestea maĭ are un capitol despre «magiun» care încă se caută mult în alte părţi, e un bun aliment şi se prepară în cantităţi marĭ de proprietarii de livezĭ de prunĭ.

Broşura are şi o prefaţă în care d. Ion Kalinderu, administratorul domeniuluĭ Coroaneĭ, arată importanţa industrializăreĭ fructelor pentru ţara noastră. De un timp întinderea livezilor de prunĭ a crescut mult, ast-fel că e în interesul proprietarilor de a utiliza poamele şi în alt chip de cît numaĭ la ţuică, aşa cum se face în Bosnia şi Herţegovina, în Franţa etc., unde se scoate un cîştig însemnat din fructe uscate.

***

In tîrgul anual de vite ce s'a ţinut în zilele de 10, 11 şi 12 Maiŭ la Alexandria jud. Teleorman, aŭ venit un mare număr de vite din care s'aŭ vîndut 1500 caĭ, 1146 epe, 796 boĭ, 139 vacĭ, 77 viţeĭ, 107 bivolĭ şi bivoliţe şi 14 malacĭ.

***

Pneumonia enterită infecţioasă a rîmătorilor ce exista în comuna Filiaşi din judeţul Dolj s'a stins; serviciul sanitar veterinar a dat ordin de ridicare a măsurilor de poliţie aplicate pentru combaterea epizootieĭ.

***

Direcţia Creditului agricol şi caseĭ centrale a băncilor populare săteştĭ va da zilele acestea o circulară către toate băncile prin carĭ le va pune în vedere să îngrijească pe viitor ca toate poliţele ce le trimit pentru scontarea împrumuturilor să fie înregistrate în regulă purtînd numărul de ordine.

A apărut:

Manualul de viticultură

de *V. S. Brezeanu*, şeful serviciuluĭ agronomic şi director al «Revisteĭ Viticole» se află de vînzare la librăriile: Socecŭ & C-nie, Leon Alcalay, Bucureştĭ; Th Codreanu, Focşanĭ şi I. Georgescu, Odobeştĭ; precum şi la Administraţia «Revisteĭ Viticole.

Preţul uneĭ broşurĭ este de 3 leĭ

Să găsesc spre vînzare la Societatea Agrară următoarele opere ale d-luĭ Dumitru N. Comşa, Doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economie Politică la şcoala superioară de ştiinţe de stat şi membru al Societăţeĭ Agrare:

1) *Politica Agrară şi Politica Vamală*, cite-va cuvinte asupra Politiceĭ vamale de la 1875 până astă-zĭ şi asupra viitoareĭ noastre politice vamale	Preţul	1,50
2) *Agricultura şi industria Naţională*	»	0,50
3) *Politica Agrară* . .	»	0,50
4) *Repartiţia Impozitelor mai dreaptă*	»	0,50
5) *Fundamentul Dreptuluĭ de Proprietate* . .	»	1,—
6) *Cauzele Progresuluĭ Social şi Criteriul Intervenţionismuluĭ*	»	1,—
7) *Contenciosul Administrativ*	»	1,—
8) *Contenciosul Administrativ şi art. 130 Constituţie*	»	0,50
9) *Impositul Global pe Venit*	»	0,50
10) *Un noŭ proiect de Casă Rurală*	»	0,50
11) *Anarchismul* . . .	»	0,50
12) *Art. 7 § 5 şi art. 9 din Constituţie*	»	0,50
13) *Bogăţiile şi nevoile economice*	»	0,05
14) *Viitoarea politică vamală*	»	2,00

EXPOZITIUNEA

se va deschide irevocabil

la 27 Iunie 1904

Sub înaltele Auspiciĭ

ale

M.M. LL. Regele şi Regina Romînieĭ

sub Preşedenţia de Onoare

a

A.A. L.L. R.R. Principele Ferdinand şi Principesa Maria

şi cu bine-voitorul concurs al

Guvernuluĭ, al Primărieĭ Capitalaĭ şi a Consiliuluĭ Judeţean

LOTERIA

Expoziţieĭ Societăţeĭ Agrare

din Bucureştĭ

Biletele de Loterie se găsesc de vînzare aci şi în Bucureştĭ: la restaurantul Expoziţieĭ fost Hugo, şoseaua Kiseleff, la Casieria centrală a minist. de finance, la Admin financiară de Ilfov, la d-niĭ Kogălniceanu şi Emmanuel (reprez. generalĭ aĭ soc. de asig. „Naţionala" Doamneĭ 12, la Banca Agr., la Bon Goût, Sigmund Prager şi Soc. „Avîntul" (sub-H. de France), Hala de publicitate „L'indépendance" şi la diferiţi debitanţi de tutun.

In Provincie: la toate Ad-ţiile financiare, Sucurs. Băncilor Agricole, Restaur. C. F. R., şi la diferiţi debitanţi de tutun.

Biletele pe lîngă că daŭ drept persoanelor la 5 intrări în Expoziţie, la diferite avantage specificate în ele, aŭ şi şansa de a cîştiga unul din loturile de

20.000, 5.000, 3.000 leĭ, etc.

Biletele carĭ nu aŭ cîştigat la întîia tragere, vor participa şi la a doua tragere care va avea loc irevocabil

la 20 Septembre 1904

De vînzare Una presă mare pentru fin, pae etc., sistem Clayton, — aproape nouă — A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victorieĭ 55.

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în Bucureştĭ, fundătura Mărcuţeĭ 22, în întindere de 11 pogoane vie şi 1 pogon fineaţă, avînd şi o casă de locuit şi un linŭ

A se adresa strada L. Catargi 17.

De vînzare **Vin negru de OREVIŢA** **vechiŭ de 15 anĭ, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleşanu, strada Lascăr Catargi No. 17.**

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Prețul legat: Lei 3

A se adresa administrației

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREȘTI

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer și gîrniță.**

Informații la Moșia Cesieni jud. Romanați saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — București.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Șeful Serviciului Statisticeĭ Generale.

Publicațiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck,* precum și la principalele librării din țară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂȘEȘTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societățeĭ: BUCUREȘTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrășăminte chimice

Făină de oase ✣ Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale și leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ și informațiunĭ a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREȘTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obținut peste 250 de premiĭ întîĭ și „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experiență, ca singure practice și rentabile în special pentru Romînia unde funcționează în momentul de față, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, și se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'și asigura o recoltă bună și abondentă. Vizitele, inspecțiunile moșielor, precum și devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

București, Strada Armașului No. 6.

Tipografia Ziarului CRONICA.— București.

DUMINICĂ 6 IUNIE 1094

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 78.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

EXPOZIȚIUNEA

SOCIETĂȚEI AGRARE
A
MARILOR PROPRIETARI DIN ROMÂNIA

Sub Inaltele Auspicii

ale

M. M. L. L. Regele și Regina Romîniei

sub Președenția de Onoare

a

A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand și Principesa Maria

și cu bine-voitorul concurs al Guvernului,
al Primăriei Capitalei și al Consiliilor județene

se va deschire irevocabil

La 27 Iunie 1904

Doritorii de a participa la Expoziţiune se vor adresa, pentru ori-ce informaţiuni, la sediul Societăţei, Calea Victoriei 55.

Pentru publicitate şi anunţuri a se adresa BIUROULUI DE PUBLICITATE, Str. Doamnei 12, Bucureşti („Naţionala“).

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Lei aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Lei aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Lei aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primei Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societății, Str. Doamnei 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiului, grindinei, contra daunelor de transport precum și valori. Asigură asupra vieței omului în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogălniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICĂ 6 IUNIE 1094

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentaţie—Igienă—Industrie—Comerciŭ.

ANUL IV. — No. 78.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenţi de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In ţară 8 Leĭ, în străinătate 10 Leĭ
Pe şese luni: In ţară 5 „ 6 „
Pentru membriĭ Societăţeĭ Agrare gratuit

Industrialisarea fructelor

De la Expoziţiune

COMITETUL DE REDACŢIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcţiunea uneĭ* comisiunĭ de supraveghere *compusă din d-niĭ:* **Sava Şomănescu, Nicu Negri** *şi* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacţiune este compus din d-niĭ: C. Alimănişteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comşa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu şi Virg. Toroceanu.

Redactor şi secretar de redacţie fiind d-nul:

Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratoriĭ revisteĭ sunt d-niĭ:

Atanasiu I., Dr. Victor Babeş, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crişan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hirsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălţeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popoviciu-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societăţeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacţiune.

SUMARUL No. 78

Ion Kalinderu. — **Industrialisarea fructelor.**
V. M. Kogălniceanu. — **Acţiune locală.**
Proecte şi ideĭ economice.
Taxa de $^1/_2$ %.
G. B. P.— **Recolta cerealelor.**
Priviri generale asupra grîuluĭ în lumea întreagă.
Starea sen ănăturilor.
Expoziţiunea.
Improprietărirea absolvenţilor scoliloŭ agricole.
Bibliografie.
Cronica agricolă.—Cereri şi oferte pentru posesoriĭ de furagiĭ — Seceta — Congresul agronomilor. — In vederea seceteĭ, etc. etc.
Diverse.
De la Expoziţiune.

INDUSTRIALIZAREA FRUCTELOR

Cultura pomilor roditorĭ este veche în ţara noastră, maĭ ales în regiunea colinelor. De alt-fel arboriĭ fructiferĭ cresc maĭ peste tot locul, şi mulţĭ din proprietariĭ noştri îşĭ fac o ocupaţiune serioasă din creşterea pomilor roditorĭ.

De la un timp încoace, ca maĭ toate culturile accesoriĭ agriculturiĭ, creşterea pomilor a început să ia o mare dezvoltare. Era natural ca paralel cu înmulţirea plantaţiunilor de pomĭ roditorĭ să crească şi producţia şi decĭ se ivea grija desfaceriĭ produselor.

Astă-zĭ, cînd lumea s'a înmulţit, şi trebuinţele noastre s'aŭ mărit, trebue să căutăm mijloace de a întrebuinţa cu maĭ mult rost orĭ ce fel de roade ne dă pămîntul.

Este de netăgăduit un lucru îmbucurător, că o parte din producţia fructelor noastre se desface în străinătate şi că acest export de producte proaspete a crescut întrun chip simţitor în ultimiĭ 12 anĭ; aşa, consultînd *Comerciul exterior* al ţăriĭ noastre vedem că, pe cînd în periodul de la 1890 până la 1894 media exportuluĭ anual era de 679.395 kg., media anilor 1898 până la 1902 a fost de 2.628.425 kg. Totuşi sunt anĭ, în carĭ producţia pomilor este atît de abondentă, în cît tot maĭ rămîn multe fructe neutilizate. Transformarea fructelor e foarte restrînsă la noĭ. Pe cînd Serbia şi Bosnia scot sume marĭ din exportul lor de prune uscate şi de magiun de prune, la noĭ acest expor nu există.

Caisele uscate se pot de asemenea vinde cu preţ bun în toată lumea. Noĭ nu exportăm caise uscate; din contra, cantităţile ce se consumă în ţara noastră sunt aduse din depărtata Californie.

Anglia consumă cantităţĭ colosale de peltele de fructe preparate fără zachăr, care intră chiar în raţiunea soldaţilor. (Produsul acesta se chiamă în englezeşte *jam*).

Am putea să exportăm orĭ cît de mult de acest *jam*, dar din contra puţinul ce se mănîncă la noĭ e adus din Anglia.

Pe toate Domeniile Coroaneĭ, pe lîngă grădinile de pomĭ roditorĭ ce am înfiinţat şi din carĭ dăm fără plată, pomĭ pe la locuitorĭ, se fac asemenea plantaţiunĭ pe toată întinderea moşiilor pe liniile dintre tarlale, aşa că producţiunea poamelor va creşte fără îndoială, din ce în ce maĭmult.

In special la prune, întinde-

rea plantaţiunilor a crescut după *statistica agricolă a ministerului domeniilor*, de la 56.170 hectare în 1899 la 80.784 hect. în 1903.

Trebuia să se găsească şi o punere în valoare mai rentabilă, de cît transformarea în ţuică, saŭ desfacerea în stare proaspătă. Acest mijloc este uscarea fructelor, o industrie care cere mai multă pricepere şi bună-voinţă de cît capital, şi care în Serbia, în Bosnia, în Ungaria, a ajuns la un neaşteptat grad de desvoltare.

In Franţa, din vremuri depărtate se prepară şi exportă calităţi relativ scumpe de prune uscate, şi de cît-va timp şi California, unde tot ce priveşte cultura şi utilizarea fructelor, a luat o desvoltare colosală, calcă în aceiaşi cale.

La noi în ţară, cu uscarea prunelor s'aŭ ocupat, din străbuni, mai mult răzăşii din Moldova. Lozniţele (cuptoarele de uscat) şi acum sunt foarte răspîndite în judeţele : Iaşi, Suceava, Neamţ Bacăŭ, şi daŭ, după împrejurări, un cîştig destul de bun proprietarilor de livezi de prune. Aceste lozniţe fiind însă defectuos construite, produc o marfă inferioară, de multe ori stricată, neegal de uscată şi în ori-ce caz neîntrunind calitatea pruneĭ bosniace, serbeştĭ saŭ franceze. Prunele romîneştĭ uscate pe lozniţe nu sunt căutate niciodată pe pieţele cele mari, consumarea lor limitîndu-se mai mult în straturile ţărăneştĭ din Romînia şi Galiţia.

Oare noi, n'am putea face ce-ea-ce fac vecinii noştrii, sîrbii şi bosniacii, cari scot an cu an din livezile lor de pruni peste 20 milioane leĭ, cînd în ţările lor sunt chiar mai puţine livezi de pruni de cît la noi?

De bună seamă că şi noi vom scoate poate întreit, cînd vom şti ce trebue să facem, şi cînd ne vom încredinţa că, afară de ţuică, se mai poate scoate şi altceva din prune.

Trebue dar a se învăţa ţăranii cu industrializarea fructelor.

Ion Kalindero

Acţiune locală

Am scris de multe orĭ în acest loc despre o chestiune căreia acord o mare însemnătate: este vorba de descentralizarea sforţărilor şi a munceĭ pentru progresul agricultureĭ.

Am arătat, la vreme, cum autoritatea centrală în această materie, ministerul agricultureĭ şi al domeniilor, face puţin pentru a ridica agricultura, din cauza unuĭ viciŭ fundamental: acela că vrea să organizeze totul în mare, să întinză de o dată asupra ţăreĭ întregĭ bine facerile uneĭ reforme. Orĭ cine cunoaşte serviciul direcţieĭ agricole din ministerul domeniilor, cu budgetul slab ce i se pune la dispoziţie, ştie foarte bine că nu are mijloacele necesare de a face lucrurĭ marĭ saŭ de a lua măsurĭ carĭ să se aplice în întreaga ţară.

In consecinţă, am propus mai de mult ca direcţia agricultureĭ să adopte o altă metodă de muncă: să pue în practică anumite măsurĭ de reformă numaĭ în unele localităţĭ restrînse. De pildă: Ministerul vroeşte să răspîndească cultura furagelor, a trifoiuluĭ, lucerneĭ, sparceteĭ, măzăricheĭ, etc., vrea să introducă o nouă cultură agricolă, vre-o plantă textilă saŭ comercială care ar putea deveni producătoare saŭ doreşte să lucreze mai energic pentru îmbunătăţirea vitelor şi aşa mai încolo,— pentru toate acestea nu trebue să procedeze, după părerea mea, pe calea de dispoziţiunĭ generale, carĭ să se pue în practică în tot cuprinsul ţareĭ. Un asemenea procedeŭ este imposibil de realizat, din cauza lipseĭ de fondurĭ, lipsă care constitue marea scuză de inacţiune a tuturor biurourilor şi serviciilor.

Se poate lucra însă în alt chip. Direcţia agricultureĭ, după ce va fi făcut studiĭ serioase asupra uneĭ localităţĭ anumite, un judeţ saŭ două, s'o aleagă pe aceasta pentru a'ĭ pune în aplicare măsurile practicate. După cum va voi să elaboreze reforme, fie că va dori să introducă furagiĭ artificiale, saŭ culturĭ nouĭ saŭ alte măsurĭ, localitatea va trebui să corespundă măsureĭ economice ce se va lua. Realizarea uneĭ asemenea măsurĭ nu trebue să coste mult, poate chiar foarte puţin, pentru că cu oare care stăruinţe se pot obţine ajutoare de la judeţele şi comunele în raionul cărora s'ar aplica reformele.

Cu modul acesta, îmbunătăţirile agricole ar avea avantagiul că s'ar face în primul rînd, în acele regiunĭ carĭ aŭ mai mare nevoe de dînsele, şi în al doilea rînd, intrarea lor în practica de toate zilele ar fi absolut sigură fiind-că, făcîndu-se pe un teren restrîns, asupra căruia se poate concentra toată atenţia. Tot controlul, nu e cu putinţă ca să nu reuşească.

Totul, în materia aceasta, este ca ceĭ din fruntea administraţiuneĭ serviciilor publice agricole să aibă simţimîntul realităţeĭ şi al lucrărilor posibile de realizat, împreună cu darul de a imagina şi combina teoria cu practica vieţeĭ. Toată nenorocirea de pînă acuma a fost că funcţionariĭ noştri s'aŭ lăsat prea mult conduşĭ de alt spirit birocratic rutinat care face să se lucreze numaĭ după o normă specială: sunt fonduri? bine, dacă nu, totul rămîne chaos. La asemenea metode de muncă elementul individual, inteligenţa, ingeniozitatea practică, ideile bune, nu pot ajunge să triumfe, pe cînd dacă s'ar da biurourilor autonomie deplină şi s'ar lăsa puţin drum fantezieĭ s'ar putea face lucrurĭ marĭ cu mijloacele micĭ de care se dispune, numaĭ ţinîndu-se seamă de propunerea de mai sus: ca să se lucreze încet pe etape, în spaţiĭ restrînse, iar nu regulĭ generale.

Dar nu numaĭ dîndu-se autonomie serviciilor publice, s'ar putea ajunge la rezultate frumoase, fiindcă capacităţile individuale s'ar putea afirma într'un mod strălucit; mai sunt şi alte mijloace carĭ ar putea aduce serviciĭ inapreciabile cauzeĭ ce o apărăm aci.

Am vorbit la început de necesitatea descentralizăreĭ munceĭ pentru îmbunătăţirea agricultureĭ. Mă gîndeam la consiliile judeţene şi la comunĭ, dar mai ales la consiliile judeţene fiind că aŭ mijloace mai marĭ. Cititoriĭ noştri îşĭ amintesc poate că am mai tratat chestiunea aceasta în trecut. Dacă o reiaŭ azĭ o fac pentru că ea mi a fost sugerată din citirea unuĭ articol p care'l vom publica în numărul viitor al «Agraruluĭ», intitulat «Creşterea vitelor în Olanda». Aşĭ dori ca cititoriĭ noştri să se pătrundă bine de spiritul aceluĭ articol. Într'însul se vorbeşte de sacrificiile ce face statul olandez pentru creşterea vitelor sale, care se ştie cît este de înfloritoare şi bogată. Dar nu despre aceasta voesc să vorbesc, paralele între inacţiunea noastră complectă şi jertfele consimţite de ţărĭ străine pentru ridicarea agriculturĭ lor s'aŭ făcut nu odată, fără folos. Ceea ce este în acel articol este descrierea organizaţiuneĭ pentru munca în favoare ridicăreĭ creşterĭ vitelor.

Este o organizaţiune descentralizatoare. Consiliile provinciale—în Olanda judeţele sunt numite provinciĭ—carĭ se interesează de administraţia provincieĭ în general, în tocmaĭ ca şi consiliile noastre judeţene aleg o comisiune specială însărcinată cu toate chestiunile şi afacerile referitoare la măsurile pentru îmbu-

nătățirea vitelor. Comisiunea aceasta primește subvențiunile statuluĭ, județuluĭ și ale particularilor și ea aplică toate regulamentele elaborate de dînsele și aprobate de minister, referitoare la îmbunătățirea animalelor.

Organizațiunea aceasta cred că este foarte practică și merită de a da rezultate admirabile. Dacă cititoriĭ își amintesc, propunerea ce am făcut în articolele în carĭ am arătat ce rol considerabil pot avea autoritățile județene în ridicarea agriculturei, era ca fie ce consiliŭ județean să aleagă o comisiune special însărcinată să se ocupe cu chestiunile de ameliorare agricolă: culturĭ de plante, vite, etc. din județul său.

Asemenea comisiunĭ ar putea lucra cu un budget restrins, fiind-că ar avea în direcția ministeruluĭ agriculturei un sfetnic gratuit care ar îndruma o tot deauna pe cale cea bună și fiind-că avînd de obectiv un singur județ, unde nicĭ aci nu se vor întreprinde introducerea tuturor reformelor deodată, cheltuelile necesarmente n'ar fi marĭ. Foloasele ce ar aduce însă asemenea comisiunĭ lucrînd în mod activ, ca un serviciŭ permanent, sub ordinele consiliuluĭ județean, ar fi imense, fiind-că munca de îmbunătățirĭ s'ar face deodată în întreaga țară cu o intensitate de sigur apropiată a scopuluĭ urmărit. O comisiune de felul acesta ar putea grupa ușor toate bune-voințele din județ, toate elementele culte: învățătoriĭ, preoțiĭ, revizoriĭ, studențiĭ, moșieriĭ, carĭ, fără îndoială, și ar da concursul lor dezinteresat, și-ar contribui puternic la succesul întreprinderilor.

Această descentralizare numesc eŭ «acțiune locală». Mi se pare dacă nu mă înșel--că ambele forme sub carĭ înțeleg să se introducă această acțiune locală: autonomia serviciilor publice și serviciĭ agricole pe lîngă consiliile județene, își aŭ fie-care importanța lor și că realizarea lor ar putea face ca într'un timp scurt agricultura noastră să aibă cu totul alt aspect de cum îl are azĭ. Numaĭ dacă aceste cuvinte ar găsi ascultare.

Vasile M. Kogălniceanu.

PROECTE ȘI IDEI ECONOMICE

Zonele libere

Congresul camerelor de comerciŭ din Galațĭ s'a ocupat, între altele chestiunĭ, și cu aceea a *zonelor libere*, despre a căror însemnătate am vorbit, de maĭ multe orĭ în revista noastră. Discuțiunile ce aŭ urmat în privința acesteĭ chestiunĭ aŭ fost foarte interesante și instructive, fiind că aŭ arătat, din punct de vedere practic, marele folos ce pot avea zonele libere pentru desvoltarea economică a țareĭ.

Este un punct în rezolutiunea congresuluĭ comerilor de comerț din Galațĭ, cu care nu ne putem uni de loc așa cum este formulat. Congresul a votat înființarea zonelor libere în Galațĭ, Brăila, și Constanța, dar a cerut în acelaș timp, ca să nu se admită înființarea de industriĭ înăuntrul zonelor.

Înțelegem foarte bine motivele aceleĭ excluderi, industriile din năuntrul zonelor, primind materiĭ prime fără nicĭ o vamă și bucurîndu-se de o complectă libertate în cuprinsul regiuneĭ libere, ar constitui o concurență nimicitoare pentru industriile din interiorul țareĭ, care aŭ de suportat o mulțime de greutățĭ.

Era dar firesc ca congresul camerelor de comerciŭ să ție seamă de observațiunile industriașilor prezențĭ și să voteze excluderea industriilor din zonele libere.

Excluderea aceasta noĭ o considerăm însă ca prea riguroasă și excesivă, și cu dînsa nu ne putem uni. Avem în țară o sumă de industriĭ maĭ ales cele agricole, bazate pe materiĭ prime curat agricole, carĭ dacă s'ar instala într'o zonă liberă și ar profita de întreg regimul liberal vamal ce 'l oferă o asemenea zonă, ar putea lua o dezvoltare foarte mare. În țara noastră zonele libere dacă sunt menite a avea vre-un folos apoĭ folosul nu poate reveni de cît industriilor agricole: morĭ, fabricĭ de spirt, uleiurĭ vegetale, paste făinoase fabricațiunile din cereale, porumb, etc. Aceste industriĭ fiind și în apropriere de centrele de consumațiune din țările învecinate și bucurîndu-se de toată libertatea, ar putea ajunge într'adevăr la înflorirea ce ar trebui s'o aibă.

In ce privește apoĭ industriile agricole din interiorul țareĭ s'ar putea lua măsurĭ de favoare pentru ca cele din zoanele libere să nu constitue pentru ele o concurență zdrobitoare,— și din moment ce industria agrioclă din zone ar lua avînt s'ar folosi puternic și cea din interiorul țareĭ.

Părerea noastră este dar că rezoluția camerilor de comerț din Galațĭ în privința zonelor libere este unilateral restrictivă față de industriĭ și că se va impune, în viitor, ca să se admită cel puțin industriile agricole în zone.

Seceta și Domeniul Coroanei

Spectrul seceteĭ care a început să ne amenințe, a făcut ca, întocmaĭ ca la 1899, autoritățile să se gîndească la măsurile ce sunt de luat pentru a veni în ajutorul populațiuneĭ rurale, cea maĭ izbită dintre toate.

Astfel ministerul domenilor a admis ca, în unele regiunĭ maĭ bîntuite de asprimea *seceteĭ*, locuitoriĭ să-șĭ pască vitele în pădurĭ cu toată riguroasa prevedere contrarie a regimuluĭ silvic; a luat o serie de măsurĭ pentru transportul furagiuluĭ de la munte la șes și a acordat arăndașilor libertatea de a semăna pămînturile de odihnă cu plante furagere.

După cum vedem toate aceste măsurĭ aŭ în vedere numaĭ menținerea și apărarea avuțieĭ în vite a locuitorilor, aproape singurul lor reazăm maĭ solid în lupta pentru traiŭ. Aceasta ne maĭ dovedește că din fericire, seceta n'a uscat încă pănă într'atîta, cîmpiile țareĭ ca să fie nevoe de a se veni în ajutorul sătenilor pentru hrană, și după cum spun ultimile știrĭ, este de sperat că durerea aceasta va fi evitată țareĭ.

Deocamdată, ceea-ce e urgent este ajutoarea din cauza lipseĭ de imașurĭ. In privința aceasta, administrația Domeniuluĭ Coroaneĭ a fost mult maĭ complectă și maĭ rațională ca autoritățile de stat. Ajutorul ce 'l acordă această administrație sătenilor de pe Domeuiul Coroaneĭ este maĭ luminat, maĭ educativ. Administrația adică d. Ion Kalinderu, nu acordă numaĭ ajutoare; ea și sfătuește, învață, arată săteanuluĭ ce are de făcut pentru a ști să se ridice singur din nevoe, nu să aștepte totul de la guvern.

Astfel ca sfaturĭ bune d. Kalinderu dă sătenilor următoarele: Să întoarcă semănăturile compromise și să le înlocuiască cu plante furagere potrivite timpuluĭ actual ca: meiŭ păsăresc, porumb de nutreț și meiŭ comun. Aceasta din urmă putîndu-se pune pănă în Iunie și de oare-ce e de presupus că de aci în nainte va ploa – se va avea în cele din urmă nu numaĭ nutreț suficient pentru vite, dar se va putea înlocui chiar — la nevoe — porumbul în hrana săteanuluĭ. Asemenea d. Kalinderu maĭ recomandă sătenilor să facă din timp proviziunĭ de frunzare.

Cu fapta d. Kalinderu vine în ajutorul sătenilor prin următoarele dispozițiunĭ.

Să se permită sătenilor păsunarea vitelor în poene și în unele părțĭ de pădure. Pentru ca sătenĭĭ să-șĭ poată face proviziunĭ de frunzare carĭ să fie de adevărat folos, agențiĭ vor arăta cît maĭ curînd locuitorilor părțile de pădure unde să facă culegerea «și vor supraveghea de aproape ca lucrarea să se execute fără pagube pentru pădure și *maĭ ales în condițiunĭ carĭ să asigure folosul ce se așteaptă*».

Cu modul acesta, sătenĭĭ sunt obicĭnuițĭ să conteze și pe eĭ înșiș,

pe munca lor, pentru a eşi din nevoe. O asemenea metodă ar trebui s'o adopte şi ministerul, împărţind instrucţiuni prin agenţii săi, în localităţile bîntuite, de modul cum aŭ să procedeze pentru a scăpa din dezastrul ce 'l provoacă la noi seceta.

Congresul agronomilor

Acest Congres, care este convocat pentru luna Septembrie, cu ocazia Expoziţiuneĭ Societăţeĭ Agrare, şi pe care l'am salutat cu un sentiment de justă satisfacţiune, promite a fi într'adevăr interesant.

Ordinea de zi s'a fixat de pe acum. In afară de conferinţe, se vor discuta în planul congresuluĭ, următoarele chestiuni:

1. *Necesitatea învăţămîntuluĭ agricol superior pentru ţară;*
2. *Efectele febreĭ aftoase şi consecinţele eĭ pentru agricultură;*
3. *Exploatarea moşiilor prin arendare şi*
4. *Mijloacele de îndreptare a stăreĭ morale şi economice a agricultoruluĭ mic.*

Dintre toate, firește însemnate, cea mai importantă este de sigur chestiunea a patra din ordinea de zi: «Mijloacele de îndreptare a stăreĭ morale şi economice a agricultoruluĭ mic Cele l'alte, cu tot interesul lor, sunt mai mult de ordin general şi teoretic, şi, credem, că ele ar fi putut să fie înlocuite prin chestiuni imediat practice, cum de pildă: Metoadele noastre de cultură agricolă şi mijloacele de îmbunătăţire, ceva despre creşterea vitelor, saŭ despre ramurile secundare de producţiune agricolă etc.

Ori-cum şi chestiunile din ordinea de zi, aşa cum s'aŭ fixat, sunt interesante şi vor fi urmărite cu o încordată atenţiune de toţi aceĭ carĭ luptă pentru îmbunătăţirea agriculture.

Cooperative de lăptărie

Ziarele noastre aŭ publicat, în cursul săptămîneĭ precedente, următoarea informaţie:

Congresul general al Romănieĭ la Viena a trimes ministeruluĭ domeniilor un raport relativ la starea în care se găseşte *marele institut de lăptărie înfiinţat în Austria de jos*, pentru a furnisa lapte populaţiuneĭ oraşuluĭ Viena.

Din acest raport se poate vedea starea de înflorire în care se găseşte această lăptărie şi marile afaceri pe care le face.

Consulul nostru conchide în raport că un stabiliment ca cel din Ausiria de jos, ar avea multă căutare la noi în ţară.

Da, e posibil ca un asemenea stabiliment să aibă căutare la noi în jurul oraşelor marĭ, cum e Bucureştĭ, Iaşi, Galaţi, Brăila. Craiova. Un asemenea stabiliment ar fi bine însă să se înfiinţeze pe baze cooperative, pe cît va fi cu putinţă, încurajîndu-se creşterea vacilor lăptoase în satele din jurul capitaleĭ şi a oraşelor maĭ marĭ.

In trecut s'a maĭ făcut la noĭ o asemenea încercare, dar ea n'a reuşit. Cu o administraţie vigilentă şi capabilă, s'ar putea însă reuşi foarte bine şi la noĭ. O unire a principalilor comercianţĭ de lapte, carĭ ar garanta populaţiuneĭ curăţenia şi buna calitate a laptelui, ar face că fraudele să dispară şi maĭ ales să intre în unire maĭ toţĭ producătoriĭ, creşcătoriĭ de vacĭ lăptoase. Rezultatele ar fi excelente.

TAXA DE $\frac{1}{2}$ %

— Congresul camerilor de comerciu —

Publicăm aci rezumatul discursurilor ce a avut loc la congresul camerilor de comerciŭ din Galaţi, în prima zi, 24 Maiŭ c.

D. *Madgearu* declară şedinţa deschisă. Prima chestiune la ordinea zileĭ e cea de jum. la sută cu studiarea căreia fu însărcinată camera de Galaţĭ.

D. *I. G. Munteanu* dă citire memoriuluĭ alcătuit asupra acesteĭ chestiuni.

D. *Madgearu* luînd cuvîntul susţine desfiinţarea taxeĭ de jum. la sută care de cînd datează, de la 1864, a crescut mereŭ ajungînd une-orĭ la 20 la sută şi e păgubitoare comerţuluĭ. Această taxă a fost creată pentru a da fondurile necesare înzestrăreĭ şi sustinereĭ porturilor. Dar astă zĭ ea nu maĭ are raţiunea de a fi, e nedreaptă. Nu cerem ca un oraş să fie priviligiat unul faţă de altul. Dar azĭ Galaţiĭ e împovărat cu această taxă.

Se va obiecta că e nevoe de venituri pentru întreţinerea portuluĭ, decĭ nu se pot desfiinţa. Dar statistica arată că la import această taxă produce 600 000 leĭ şi la export 1.500.000 peste tot decĭ 2.000 000 leĭ. Pentru o asemenea sumă să se împovăreze comerciul porturilor? Pentru acoperirea veniturilor propune ridicarea taxeĭ de tonagiŭ şi ancorare. Guvernul tinde să creeze o industrie, încurajînd înfiinţarea de fabricĭ şi proectînd exploatarea subsoluluĭ. Se înlesneşte însă exportul? Dar o vedem cu cerealele, cînd vreĭ să exporţĭ prin port te costă vagonul de grîŭ cu 9 leĭ maĭ scump, dar cînd îl exportăm prin Ploeştĭ ne costă maĭ eftin. Tot aşa cu lemne, cu făină, pentru care s'e înfiinţat o adevărată industrie. Vorbeşte apoĭ de pedicele ce se pun exportuluĭ. In numele dreptăţiĭ comerciale cere ca toţĭ delegaţiĭ să voteze pentru desfiinţarea acestor taxe.

D. *Şerban* arată că chestia taxeĭ de jum. la sută e foarte importantă, priveşte importul şi exportul, către care maĭ ales ţinteşte viitorul nostru comercial, de aceea trebue tratată pe larg chestia, cu toată hotărîrea ca să fim concişĭ. Taxa de jum. la sută creată la 63, a rămas o taxă impusă asupra mărfurilor ce intră saŭ iese, taxă cu caracter a îmbunătăţi situaţia porturilor. Privind chestia din punctul de vedere al porturilor, taxa e vexatorie, ne pune în condiţĭ de inferioritate. Statul nostru trebue să înlesnească exportul produselor agricole, principalul nostru produs. Ele trebue favorizate, iar nu împovărate, de aceea să se desfiinţeze neapărat taxa de jum. la sută. Din punctul de vedere al importuluĭ chestia ştă tot ast-fel. Cînd s'aŭ creiat aceste taxe nu dispuneam de fonduri pentru construcţiile necesare porturilor. De aceia s'aŭ creiat aceste taxe. Statul caută a se tot dezbăraca de sarcinĭ, aruncîndu-le în sarcina comunelor. Congresul va face un act dn înalt interes economic cerînd statuluĭ să ia asupra sa grija întreţinereĭ porturilor, după cum îngrijeşte de şcolĭ, bisericĭ, etc.

D. *Hristodorescu* citeşte o lucrare asupra acesteĭ chestiuni care zice că nu e atît de simplă cum o reprezintă uniĭ. Propune ca taxa să fie înlocuită cu o taxă de statistică asupra importuluĭ, afectîndu-se 15 la sută anual din veniturile vamale, carĭ venitur aŭ să crească prin noul tarif, aşa că nu luăm din budget. (Aplauze).

D *Assan* zice că discuţia asupra taxeĭ acesteia e venită la timp potrivit, de oare-ce tocmaĭ şi guvernul se ocupă de ea in vederea tarifuluĭ vamal. Discută cîte-va viţiĭ de formă din memoriul Camereĭ de Galaţĭ care spune că taxa e anticonstituţională, ceea-ce nu-ĭ cazul; taxa e ilegală.

Face deosebirea între taxa de jum. la sută şi cea de cheiagiŭ care se confundă de uniĭ. C re desfiinţarea taxeĭ de jum. la sută şi pentru găsirea fond. necesare propune ca ea să fie înlocuită printr'o taxă de înregistrare şi statistică asupra importuluĭ şi exportuluĭ, de *8 banĭ la sută de kl. şi 10 banĭ la coletele poştale.* D sa arată că răul cel mare al acesteĭ taxe de jum. la sută e că împovărează exportul de oare-ce după cum se vede din memoriŭ ea produce 600.000 leĭ import şi 1 500.000 la export. Relevă faptul că soluţia pe care o propune e aplicată în multe ţărĭ.

D. *N. Ştefănescu*, representantul ministeruluĭ lucrărilor publice, nevrînd să întrerupă pe d. Assan, răspunde acum asigurîndu-l de solicitudinea d-fuĭ ministru Porumbaru care urmăreşte cu interes dezbaterile congresuluĭ.

D. *Sassu* combate propunerea d-luĭ Assan de a se pune o taxă de cheiagiŭ de 8 banĭ la sută de kg., *de oare-ce prin aceasta exportul ar fi şi maĭ grevat urmînd ca cerealele singurul nostru produs de export maĭ însemnat să fie impus în loc de jum. la sută, cu 8 banĭ.*

D. Coltofeanu arată că toţĭ congresiştiĭ sunt contra taxeĭ de jum. la sută ceea ce vădeşte că ea nu e bună.

Cere să se egalizeze taxele atît pentru uscat cît şi pentru apă.

Se votează apoĭ următoarea rezoluţiune în ce priveşte taxa de $^1/_2$ la sută:

«*Congresul avînd în vedere dezvoltarea ce trebue să se dea în interesul economieĭ naţionale transporturilor pe mare;*

«*avînd în vedere piedica adese orĭ de neînvins ca taxa de jumătate la sută opune la importul pe apă unor articole carĭ se văd obligate a lua cursul pe uscat, aducînd o pierdere şi marineĭ noastre şi C. F. R.;*

«*avînd în vedere că această taxă apasă maĭ mult articolele noastre de export îngreuind exportul cerealelor şi făcînd adesea imposibil pe al materiilor fabricate, ceea ce este adevărată erezie din punctul de vedere economic.*

«*Hotărăşte a se cere:*

«Suprimarea taxeĭ de jum. la sută atît la import cît şi la export şi să rămînă în sarcina statuluĭ îngrijirea şi buna întreţinere a porturilor.

«*In privinţa taxeĭ de cheiaj actuală congresul e de părere a se menţine ca până azĭ*».

Recolta cerealelor

Inainte de a se ivi timpul recolteĭ este nevoe ca agricultorul să facă de timpuriŭ pregătirile necesare. In prima linie ne vom îngriji să ne asigurăm de braţele lucrătoare de care vom avea lipsă. Vitele le nutrim maĭ bine ca să prindă putere pentru a suporta cu uşurinţă munca cea grea ce aŭ a face cu căratul recolteĭ.

Toate unelte şi maşinile întrebuinţate la recoltă trebuo revizuite; cele stricate trebue reparate, respectiv procurate din noŭ. Edificiile destinate pentru înmagazinarea recoltelor se vor curăţi şi se vor aduce în bună ordine. Cu cît aceste preparaţiunĭ vor fi cu maĭ multă îngrijire făcute, cu atît maĭ uşor vor decurge lucrările recolteĭ.

Cînd planta începe a forma fructul, ea nu maĭ ia materiĭ nutritoare din pămînt, ci toate materiile bune pentru formarea fructuluĭ, ce se aflaŭ până acum prin foĭ şi cotoare călătoresc la floare spre a forma fructul. In lipsă de umezeală această mişcare a materiilor către floare se face foarte incomplect şi sămînţa rămîne răŭ desvoltată, după cum se zice: «*mic în bob şi sec*».

După gradul de desvoltare a semînţeĭ deosebim la cereale (grîŭ, secară, orz, ovăs, porumb, etc). maĭ întîiŭ starea lăptoasă a semînţelor, adică cînd sămînţa a ajuns la mărimea normală, însă conţinutul eĭ este încă lăptos.

Intr'o stare maĭ înaintată, conţinutul semînţeĭ devine maĭ vîrtos şi exteriorul de o coloare galbenă ca ceara, cu deosebire la grîŭ şi secară.

Poporul numeşte această stare a semînţilor *pîrgă*. In fine bobul se întăreşte cu desăvîrşire şi exteriorul devine sticlos. Această stare a semînţilor este cea *în deplină coacere*.

Cerealele se recoltează la noĭ de regulă cu paie cu tot, din care apoĭ se scot grăunţele prin treerat. Nu este indiferent la ce înălţime de la pămînt tăiem grînele, de oarece dacă lăsăm miriştea înaltă, pe de o parte perdem o cantitate însemnată de paie pentru nutreţ saŭ aşternut, iar pe de altă parte miriştea rămasă, de şi foloseşte pămîntuluĭ ca îngrăşămînt, totuşĭ împedică mult arătura. In tot cazul dacă pămîntul este foarte buruenos, vom lăsa miriştea maĭ înaltă, ca astfel să nu tăem şi buruenile verzĭ, care în anĭ ploioşĭ împedică uscarea snopilor şi poate strica recolta întreagă.

Recolta se face cu *secerea, coasa* saŭ *maşinile de secerat*.

Secerea poate avea tăiş neted saŭ dinţat. La recoltatul cu secerea avem folosul că grînele nu se scutură aproape de loc şi se pot aşeza în snopĭ bine făcuţĭ. Neajunsul recoltatuluĭ cu secerea este că lucrarea se face foarte incet.

Maĭ repede se tae grînele cu coasa ele se scutură însă foarte tare şi paiele se încurcă uşor aşezîndu se la o parte ca brasdele de fîn. Pentru ca să înlesnească legarea snopilor, aşezăm deasupra cuţituluĭ coaseĭ 2—3 dinţĭ lungĭ de lemn, asemenea uneĭ greble. O cst-fel de coasă se numeşte coasă împedecată; la fie care tăetură ea aşează paiele în grămezĭ carĭ se leagă în snopĭ.

Maĭ repede şi maĭ exact se tae grînele cu maşinile de secerat. Ele se recomandă cu deocebire acolo, unde este lipsă mare de lucrătorĭ în timpul seceriĭ. Perfecţionarea în ast-fel de maşinĭ a mers aşa de repede, în cît ele pe lîngă că tae paele, le string în snopĭ şi le leagă, nefiind nevoe de alt personal de cît de conductorul vitelor ce trag maşina. O maşină de secere poate tăia pe zi grînele de pe 2 jum.—5 pogoane.

Totdeauna grînele secerate trebue legate în snopĭ pentru a înlesni transportul lor, fără ca paiele să se încurce. Snopul se leagă cu legăturĭ de pae, care se pregătesc încă de cu iarnă, cu deosebire din pae de secară, saŭ apoĭ din paiele cu spic cu tot, ce secerăm. In ţărĭ unde agricultura se face cu maĭ multă îngrijire, se folosesc pentru legăturĭ chiar sforĭ de cînepă, coaje de teĭ, şi în fine sîrmă de zinc. Bine înţeles, cceste legăturĭ se folosesc maĭ multĭ anĭ de-arîndul.

Vom căuta totdeauna ca snopiĭ să fie pe cît se poate de uniformĭ şi să nu-ĭ facem prea micĭ, căcĭ folosim prea multe legăturĭ, să nu fie însă nicĭ prea greĭ, căcĭ împedică mult lucrătoriĭ la ridicat. In termin mediu un snop să aibă o greutate de 15 klg.

In cele maĭ rarĭ cazurĭ sunt paele grînelor atît de uscate în momentul seceratuluĭ, în cît snopiĭ să-ĭ putem aşeza în stocurĭ, saŭ să se treere imediat, cu atît maĭ vîrtos, cînd în snopĭ s'aŭ legat şi buruenĭ verzĭ, carĭ s'aŭ tăiat odată cu grînele.

Din acest motiv fie-care snop după ce s'a legat se pune în picioare spre a se usca la soare o zi s'aŭ două. După aceea se aşează în clăĭ care conţin după obiceiul localităţiĭ un număr maĭ mare saŭ maĭ mic de snopĭ.

Orĭ-care ar fi forma acestor clăĭ, le vom clădi ast fel, ca spicele să fie înlăuntrul clăiĭ, spre a fi ferite de ploĭ, iar partea de jos a paelor să vină în afară, ca buruenile ce s'ar afla acolo, să se poată usca maĭ repede.

Dacă grînele s'aŭ uscai cu desăvîrşire şi avem timp favorabil, transportăm aceste clăĭ la anume locurĭ pentru a le păstra până ce le treerăm.

Păstrarea se face saŭ în locale anume construite, numite şurĭ saŭ şire. La clădirea stogurilor şi girezilor vom observa toate regulele observate şi la clădirea stogurilor cu fîn şi vom maĭ adăoda că baza snopilor se va aşeza întotdeauna în afară, şi pentru vîrful stoguluĭ vom folosi pae, trestie etc. Dacă clădim un stog saŭ gireadă din snopiĭ care nu sunt încă bine uscaţĭ, grînele trec în fermentaţiune şi se strică. Observăm această fermentaţiune carĭ o numeşte poporul că: s'aŭ aprins grînele, după mirosul particular şi prin împrejurarea că es vaporĭ de apă din el. Dacă băgăm mîna în stog, observăm o temperatură foarte ridicată. In ast-fel de cazurĭ imediat trebue să risipim stogul lăsînd snopiĭ la soare ca să se usuce bine, în caz contrar atît paele cît şi boabele se înegresc trecînd în putreziciune şi şĭ perd toată valoarea. **C. P. B.**

PRIVIRE GENERALA

asupra

Producţiuneĭ grîuluĭ în lumea întreagă

Secetă generală. — Situaţiunea în Austro-Ungaria. - Perderea de 12 milioane de quintale de grîŭ. — Situaţiunea în cele-l'ate ţărĭ europene. — Bulgaria, Serbia, Turcia, Anglia, Germania, Franţa, Italia şi Spania.—America, Argentina, Indiile şi Australia. Preţurile la Berlin, New-York, Londra, Paris, Viena şi Pesta.

Seceta generală

Recolta mediocră ce se anunţă anul acesta la noĭ, e tot atît de slabă, dacă nu chiar şi maĭ slabă, în Austro-Ungaria, Rusia, Bulgaria, Serbia, Turcia, Franţa, Germania, Italia, Spania, An-

glia, Indii, America de Nord, Argentina și Australia. Seceta a fost generală. Agricultorii aŭ deci motiv ca să nu fie mulțumiți anul acesta, cu toate că dînșii rare orî sunt mulțumiți. Cînd prețul grînelor e urcat, ei se plîng că recolta n'a fost bogată ; iar cînd recolta e abondentă, atunci găsesc că grînele n'aŭ preț bun.

Situațiunea în Austro-Ungaria

După ultimele două recolte excelente din Ungaria, nu era exclusă posibilitatea unei alte recolte excelente. In matematică avem însă calculul probabilităților, care ne învață că aceleași numere cîștigătoare nu urmează să se repete în serie. Nici o țară din lume nu poate să compteze, în fie-care an, pe lotul cel mare al unei recolte strălucite. Dar după datele statistice ale guvernului ungurese, recolta din anul acesta nu numai că este departe de lotul cel mare, dar e chiar cea mai rea recoltă ce s'a văzut d'o serie de ani. Cu toate acestea, dacă bursa din Viena nu s'a alarmat, cauza e că guvernul ungurese estimează tot deauna în mai rău recolta probabilă. Ast-fel în Iunie 1902 estimația oficială a fost de 41.000.000 quintale, pe cînd în realitate recolta a fost de 46 milioane.

Recolta reală din 1903 a trecut cu 4 milioane de qnintale peste cea prevăzută de guvern, 43 de milioane. Ast-fel se speră și anul acesta într'un pesimism *optimist*, ca să zicem așa, al guvernului, cu toate că nu prea sunt semne.

Un alt motiv pentru care bursa austro ungară nu s'a prea alarmat, cum s'ar fi alarmat în alte timpuri, e împrejurarea că exportul cerealelor din Ungaria s'a limitat de cînd cu politica vamală a țărilor vecine. Apoi d'un $^1/_4$ de secol populațiunea s'a sporit în ambele jumătăți ale imperiului, așa că a crescut și consumațiunea internă. Se prevede timpul cînd Ungaria nu va exporta nimic, nici chiar în anii cei mai buni.

In ce privește perderea din anul acesta, ea se va compensa în mod fatal cu urcarea prețurilor cerealelor.

Rusia

Rapoartele guvernului rus, într'un cît pot merita încredere deplină, spun că semănăturile de iarnă sunt bune ; numai în regiunea de la Volga de jos și în genere în terenele cu pămînt negru recolta nu e bună. Rusia 'și dă toate silințele să favorizeze agricultura, pentru că afară de petrol, ea e unicul ei izvor de bogăție. Anul acesta însă e fatal și ei.

In *Bulgaria* și *Serbia*, situațiunea e de asemenea rea, fără ca însă pentru aceasta să fie alarmantă. Nu tot ast-fel stau lucrurile în *Turcia*, ale cărei vilaete aŭ fost bîntuite de furia războiului civil.

In *Anglia* recolta e cu desăvîrșire rea în ce privește semănăturile de iarnă ; cît pentru cele de vară, sunt mari temeri. Dar chiar de n'ar fi întemeiate aceste temeri, totuși Anglia rămîne tributară țărilor agricole, de oare ce ea n'are nici odată cereale în d'ajuns pentru consumul ei interior.

In *Franța* și *Germania* rapoartele sunt mai ceva favorabile, ceea ce nu exclude însă necesitatea importului în Franța și decepționarea agrarienilor din Germania.

După telegramele din urmă, ploi torențiale cu grindină aŭ pricinuit mari pagube în *Italia* și *Spania*, dînd ast-fel temeri d'o recoltă de tot mediocră.

Țările de consum promit deci o piață bună, numai să fie ce să li se vîndă.

Care e situațiunea cerealelor în *America de Nord?* Conform rapoartelor oficiale **recolta e mijlocie**; dar rapoartele acelea sunt tendențioase. Bursa din New-York e alarmată în continuŭ. Probă e că s'a urcat prețul grînelor la o sută de kilograme cu *o coroană* și *40 heleri* peste prețul din trimestrul anului precedent. Prețul acesta e pentru grînele din anul trecut; pentru recolta din anul acesta, prețurile sunt și mai urcate cu 1.20 coroane, la suta de kgr.

La Berlin se dă 70—80 de heleri de o sută de klg. mai mult de cît anul trecut ; iar pentru grîul din recolta ce se așteaptă se dă 48—50 heleri de 50 kilograme peste prețul celui vechiu. Tot ast-fel staŭ prețurile la Londra și la Paris.

La Pesta și la Viena prețurile variază de la 40—50 heleri (100 kilo) pentru grîul vechiu și o coroană mai mult pentru grîul nou.

In America s'aŭ produs anul trecut aproape 175 milioane de quintale. Anul acesta se prevede o *diminuare* de 30—35 milioane de quintale. Afară de aceasta consumațiunea internă a crescut în proporții colosale, d'unde rezultă că exportul ei va fi slab anul acesta. De almintrelea America a început cu anul 1903/904 să nu mai compteze în comerciul lumii, în rangul prim. E adevărat că de la 1 August 1903 America a importat în Europa 29 de milioane de quintale de grîŭ. Dar această cantitate este deja inferioară cu 16 milioane de quintale exportului ei în Europa, din anul 1902. Pe cînd Rusia în 1903 'și-a mărit exportul cu 2.7 milioane quintale, adecă în total $31^1/_2$ milioane quintale de grîŭ.

După Rusia vine *Republica Argentină* c'un plus de export în Europa, pe anul 1903, de 5 milioare de quintale, iar *Indiile* în legătură cu *Australia* cu $6^1/_2$ milioane quintale de grîŭ; iar anul acesta încă cu 5 milioane. E de notat că Australia pentru prima oară în anul trecut s'a arătat pe piața de cereale a Europei.

In ce privește starea producțiunei cerealelor în *Argentina* și *Australia* nu se poate spune încă cuvîntul definitiv asupra ei, cu toată seceta ce domnește și p'acolo, de oare-ce acolo semănăturile încă nu s'aŭ terminat toate; iar o parte din ele sunt încă în pămînt.

Starea semănăturilor

In cursul săptămînei starea lucrurilor pare, că s'a mai ameliorat puțin. Ploile parțiale, căzute în partea de sus a Moldovei, în o parte din Muntenia și în vestul țărei în cursul săptămînei dar mai cu seamă în zilele de 27 spre 28 și dimineața zilei de 28 Maiŭ, aŭ contribnit însă în mod simțitor la asigurarea de o cam dată a semănăturilor de primă-vară și pe ici pe colea a mai favorizat imașurile.

Semănăturile de toamnă la rîndul lor, în regiunile unde a mai ploat în urmă, s'aŭ ameliorat mult și grînele de și nu vom produce poate o recoltă foarte bună, totuși vom avea o recoltă bunicică față de perspectivele absolut rele, ce se întrevedeaŭ cu 15—20 zile mai nainte.

Ploile, ce ar putea să cadă de acum înainte, nu vor mai fi în stare să folosească pentru semănăturile de toamnă. Semănăturile de primăvară, cari se mențin bine, vor avea negreșit trebuință de multă umezeală pentru a ne asigura recolta remuneratoare.

Starea de uscăciune a pămîntului în profunzime, reclamă ploi repetate și destul de abondente pentru a asigura situațiunea recoltelor.

Vegetațiunea trebue să subsiste grație umezelei ce vom avea în straturile superioare ale solului, căci rezervele de umiditate din sub-sol sunt foarte slabe și nu putem compta prea mult pe ele pentru a humecta și ține reveneala în păturile superioare.

Stațiunea agronomică, urmărind și studiind starea de secitate a pămîntului în cîmpurile de experiență de la Herăstrău, constată d. e. că în curs de aproape o lună, de la 22 Aprilie pînă 20 Maiŭ, umezeala care se găsea la 0.40 c, de profunzime pentru un teren acoperit cu grîŭ a scăzut cu 25% ast-fel la 20 Maiŭ, umezeala ajunge la 8.6% adică cît se găsea în anul de secetă 1899, cu toate că în intervalul de observațiuni aŭ căzut două ploi.

Pretutindenea unde grînele se găsesc în stare mai prosperă, găsim că și procentul umidității de rezervă în subsol este mai mare.

Semănăturile făcute în locurile de odihnă ale anului trecut însă arată de cu vreme de tot, precum și acelea din porumbiște, pretutindenea s'aŭ arătat mai bune, tot din cauza rezervei umezelii din sub-sol, care s'a menținut, grație lucrărilor de arătură și sapă, cari aŭ distrus capilaritatea la suprafață și aŭ împedicat prin urmare evaporațiunea.

Lucrul se confirmă și prin observațiunile făcăte de fermele model, unde alături de tărlale, unde grîul este foarte frumos, se găsesc semănături de grîŭ absolut slab. Imprejurarea se explică că cel d'intîiŭ s'a găsit semănat în locuri arate de mai multe orî în anul trecut, începînd cu prima arătură de cu vreme de tot, — și cel de al doilea a fost semănat în tereauri cari fusese acoperite pănă destul de tîrziŭ în vară, cu semănături cari pentru vegetațiunea aŭ evaporat foarte mult din rezervele anului 1902 și primăvara anului 1903.

Tot aceste împrejurări fizice și hygroscopice explică pentru ce păşunele suut foarte slabe în multe părți ale țărei unde nu a plouat îndestul de mult în toamna 1903 și primăvara 1904.

Lipsa păşunelor și lipsa eventuală poate a furagiilor pentrn unele regiuni ale țării a preocupat ministerul de domenii.

Pentru a ușura situațiunea locuitorilor în re-

giunile unde este absolută lipsă de păşune, a, permis după loc şi împrejurare păşunatul vitelor în pădurile statului, cari pot suporta păşunatul fără inconvenient pentru masiv.

Pe de altă parte, s'a dispus ca în mod excepţional pentru campania anului 1904, să se permită arendaşilor statului să cultive şi pătrimele semănînd plante furagere de vară.

S'a mai intervenit şi la C. F. R. spre a veni în ajutorul agricultorilor, căutînd a face reduceri însemnate pentru transportul finului de munte la cîmp şi acela al vitelor de la cîmp la munte, aşa că cel puţin în parte să găsim un mijloc de a micşora influenţa şi rezultatul secetei, de la care suferă multe regiuni ale ţării.

De cîte-va zile încoace variaţiunile ce observăm în atmosferă, picile parţiale ce au început mai des ne dau tot dreptul să credem că situaţiunea ce va ameliora în curînd şi poate vom avea cel puţin pentru semănăturile de primăvară un timp mai bun şi mai prielnic.

Afară de semănături agricole propriu zis, arborii roditori mai pretutindenea merg bine, au rod şi în special prunii, vor da bune recolte.

Viile însă pe unele locuri ca în Moldova sunt foarte slabe şi au rod puţin.

In Muntenia stau mai bine cu toate că şi ele suferă consecinţa toamnei secetoase a anului 1903 care s'a resimţit mult în primăvară.

EXPOZIŢIUNEA

Expoziţiunea generală agricolă, industrială şi minieră, ca şi tîrgul de vite, se va deschide neapărat la 27 Iunie, luna curentă. Orî-ce zvon contrariu este absolut inexact. Expoziţiunea se va deschide negreşit la ziua aci fixată: 27 Iunie 1904.

* * *

D. Vasile Lascar, ministru de interne, a vizitat locul Expoziţiunei, observînd în deamănunt lucrările făcute.

D. ministru a rămas foarte mulţumit de starea lucrărilor şi şi-a exprimat satisfacţiunea sa pentru săvîrşirea acestei frumoase întreprinderi datorită iniţiativei private a agricultorilor mari.

* * *

Corpul principal al clădirilor Expoziţiunei, *Palatul agriculturei*, este gată terminat.

Acum se procedează la instalarea obiectelor de expus, a căror clasificare s'a făcut dinainte.

Pavilionul regal pentru *lucrări casnice* va fi gata zilele acestea.

* * *

Ministerul de agricultură, comerciu, industrie şi domenii a început construirea pavilionului său. Lucrările urmează cu mare activitate, aşa că pavilionul acesta va putea fi deschis la vreme.

* * *

Dintre chioşcuri cele cari au fost primele isprăvite, sunt: chioşcul penitenciarelor, care promite a fi foarte frumos şi interesant, şi chioşcul Regiei monopolurilor statului.

Construirea chioşcurilor particulare urmează acum foarte repede. Proprietarii acelor chioşcuri cari, înainte nu s'au grăbit în terminarea lucrărilor, văzînd că construcţiunile Societăţei Agrare sunt gata depun tot zelul ca să sfîrşească cu construirea lor, pentru a fi gata la vreme.

* * *

Industria maşinelor agricole va fi reprezentată prin expoziţiunea d lui inginer Julius Saxon, reprezentantul casei Fowler şi prin aceea a d-lui Andreescu, ca-ă de maşini agricole din Craiova.

* * *

D. Rothan, cunoscutul florar din Bucureşti, a terminat lucrările sale de plantaţiuni la Expoziţiune. Plantaţiunile acestea vor oferi o privelişte frumoasă: alee, ronduri şi, un rond ca ecusson al Societăţii Agrare din flori.

Improprietărirea absolvenţilor şcolilor agricole

In chestia această, a împroprietăririi absolvenţilor şcolilor noastre de agricultură, ne-am spus de mai multe ori civîntul, arătînd ce anume ar fi făcut în privinţa această, după părerea noastră, şi de ce, cererile absolvenţilor sunt exagerate şi nejustificate.

Satisfacţiunea de a constata că articolile noastre în această chestiune au fost remarcate şi aprobate de către chiar persoane cari au legătură cu asociaţia absolvenţilor şi cari, ca şi noi, dezaprobă pretenţiunile mari şi sunt cu totul de partea acelora cari 'şi-ar uni glasul cu plăcere pentru a cere pentru absolvenţi avantagii realizabile adică modeste.

In sensul acesta al aprobării generale a părerilor noastre, reamintim din nou că fostul ministru al agriculturei, d. N. Filipescu, s'a exprimat pe vremuri în aceeaşi direcţie de ideî, şi pentru a da şi mai multă greutate acestor păreri, voî reproduce aci părerea d-lui *N. St. Cesianu*, fost senator şi valorosul secretar-general al Societăţei Agrare. D. Cesianu, care s'a ocupat în tot deauna cu chestiunile referitoare la agricultură, cu o perspicacitate şi o putere mare de raţiune, a scris, încă din 1891 următoarele asupra acestei chestiuni:

Lipsa de mijloace de mai multe ori este piedica ce întîmpină aceşti tineri şi care 'i sileşte să părăsească cariera la care se destinaseră. Mulţi dintr'înşii, cari ar fi putut deveni foarte utili pentru agricultură, sunt siliţi, din cauza lipsei de mijloace, să se apuce de alte lucrări, cu totul străine agriculturei.

Spre a se evita un asemenea rezultat, ar trebui luate măsuri care să asigure cel puţin la început viitorul lor.

Să se păstreze, spre exemplu pe moşiile Statului, anume pentru eleviî cei mai meritanţi din şcolele de agricultura şi lipsiţi de pămînt, *cîte-va hectare* pe care să le cultive în meteiagiu, în arendă sau în regie, făcîndu-li se condiţiunile cele mai avantagioase posibile, cu îndatorirea însă de a cultiva pămîntul conform sistemului de la şcoală, spre a servi de exemplu celor l'alţi sătenî.

Dar pe lîngă eleviî să nu uităm pe învăţătoriî şcoalelor rurale mai cu seamă.

Trebuesc şi dînşii încurăjaţi şi stimulaţi. Să se acorde dar premii speciale şi gradaţii spre înaintarea celor cari vor fi predat cu mai mult zel şi succes în mod teoretic şi practic învăţămîntul agricol primar.

BIBLIOGRAFIE

Creşterea cailor, povăţe practice şi indispensabile crescătorilor de caî, *culese şi prelucrate de* căpitanul **Miron Costin**, este titlul uneî micî lucrărî într'adevăr indispensabilă tuturor crescătorilor de caî.

Literatura noastră hipologică nu este, după cum se ştie aşa de bogată; în orî-ce caz ea nu este bogată în scrieri populare, scrise pe înţelesul tuturor, care să arate crescătorului, *tot*, *absolut tot*, ce are de făcut pentru a avea folos pe urma ostenelilor sale, cu creşterea cailor. Broşura d-lui Căp. Miron Costin, un specialist în materie, umple o lacună simţită în acest domeniu, graţie eî, orî-cine, chiar un necunoscător, va fi în stare, citind-o şi urmîndu i prescripţiuni e, să întreprinză şi să ducă la bun capăt creşterea de caî.

D. căpitan Miron Costin este acela care prin voiajul său călare de la Bucureşti la Metz, a făcut ca ofiţeriî ţăreî noastre să fie apreciaţi în Germania şi în Europa; nimeni altul ca d. Căp. Miron Costin nu era dar în stare să scrie cu mai multă pricepere o asemenea lucrare.

Broşura d-lui Căp. Miron Costin este întocmită pe întrebărî şi răspunsurî, aranjate pe capitole. Ea cuprinde tot ce interesează pe un crescător şi tot, absolut tot, ce este de nevoe să se ştie în această materie, din toate punctele de vedere.

Cărtica aceasta (preţul 0.50 banî), nu trebue dar să lipsească din casa niciî unuî crescător de caî. Orî-cine o va răspîndi, mai ales între ţăranî, va aduce acelora un serviciu real.

V. M. K.

Tratatul de comerciu italo-german

Deja de cîte-va lunî se urmează tratative între guvernul italian şi cel maghiar, relative la încheierea uneî convenţiunî comerciale. Pănă acum însă nu s'a ajuns la niciî un rezultat.

Piedica principală este chestia *protecţiunii vinurilor*.

Miercurî s'a prezentat la ministrul-

președinte Tisza o deputațiune de 600 de negustorĭ de vinurĭ carĭ l'aŭ rugat, ca guvernul maghiar să nu cedeze nimic față de Italia, relativ la importul vinuluĭ italian.

Tisza a răspuns: «Trebue să îngrijim, ca vinul ungar să cîștige pieţele Europeĭ. Nu trebue însă să scăpăm din vedere, că și înlăuntrul ţărĭĭ trebue să'ĭ deschidem vinuluĭ nostru primul debușeŭ.

«Un eventual războiŭ vamal cu Italia, ar aduce cu sine marĭ pierderĭ pentru Italia, nu este însă maĭ puţin adevărat, că și *economia noastră ar fi răŭ zdruncinată*. De aceea a încheiat Tisza — ne vom sili să ajungem la o înţelegere cu guvernul italian, fără însă a pierde din vedere interesele vinuluĭ ungar».

CRONICA AGRICOLĂ

Pentru posesorii de furagii

Din cauza seceteĭ care bîntue ar fi de dorit, în interesul general, că toţĭ aceĭ din orĭ ce parte a ţăreĭ, carĭ posedă furagiĭ în orĭ ce cantităţĭ să bine voiască a ne face cunoscut aceasta: localitatea d lor, adresa, cătăţimea de furagiŭ, etc., pentru a se ști de unde se poate obţine furagiul la nevoe.

***

Seceta

Față de secetă cea mare ce bîntue ţară pentru a doua oară în scurt timp și pune din noŭ în primejdie *vitele* nu numaĭ ale locuitorilor, dar și ale proprietarilor și arendaţilor să peară de foame nu numaĭ acum vara, ci și la iarnă, se naște întrebarea ce este de făcut, să insistăm ca guvernul să cumpere iarăși *fîn unguresc?*

Nu. De astă dată să ne ajutorăm noĭ înșĭ-ne, și cum vom putea. Timpul de și avansat dar nu este încă perdut, și maĭ este mult încă pînă la toamnă. Maĭ sunt încă 3—4 lunĭ de zile pînă la toamnă, timp suficient ca să ne producem noĭ întreţinerile de care vom avea lipsa la iarnă noĭ proprietarĭĭ și sătenĭĭ, și să căutăm să ne folosim de torte nutreţurile și surogatele pe care le avem și ni le indică știința și practica agricola.

Sunt o mulţime de plante carĭ se maĭ pot sămîna și produce încă d'aci încolo cu mult succes: borceag, orz cu ovăs, meiurĭ, paring, porumb de furagiă, măturĭ, trifoiŭ incarnat, morcovĭ, sfecle de nutreţ, napĭ de miriște, frunzariĭ, verze cele ce nu se pot usca, se pot face murăturĭ orĭ conservate verzĭ, indulcite în ensilagiu; și murăturile sfeclele, napiĭ, tărîţe și amestecate cu paie tocate, opărite și uscate, date la vite cu ordine și regulă să putem să scoatem vitele în prima-vară tot așa de bune și frumoase ca în aniĭ ceĭ buniĭ, și fără cheltuelĭ marĭ. In interesul agricutorilor credem util a le recomanda pentru detaliĭ maĭ ample despre cultură acestor plante a recomanda consultarea a diferitelor opere, între carĭ în primul rînd valoroasă lucrare a d-luĭ profesor Dr. Maior, profesor de agricultură la școala centrală de la Ferestreŭ, intitulată Manualul de agricultura rațională, în care vol. II cultura plantelor vor găsi descrise în detaliŭ toate plantele de furagiŭ carĭ se maĭ pot sămîna și cultiva încă d'aci 'nainte, cum și prepararea și conservarea nutreţuluĭ verde, murat și dulce-ensilagiŭ, iar în vol. III Zootechnia în capitolul despre nutriţiunea vitelor, nutrirea lor cu tot felul de nutreţurĭ, derivate și surogate ale fînuluĭ și gospodărieĭ rurale, după specie și rase, și în modul cel maĭ util și economic.

***

Congresul agronomilor

Comitetul societăţiĭ agronomilor din România s'a întrunit sub președenţia d-luĭ G. Nicoleanu, directorul serviciuluĭ agriculturieĭ din ministerul de domeniĭ. D. N. Andronescu, vice-președecintele societăţeĭ, a depus programul congresuluĭ angronomilor care se va ţine în Bucureștĭ în cursul luneĭ Septembrie cu ocazia expoziţieĭ agrare. In urma maĭ multor discuţiĭ cu privire la ţinerea acestuĭ important congres, s'a stabilit următoarele chestiunĭ de o foarte mare însemnătate carĭ se vor dezbate în congres;

D. *G. Nicoleanu*, a propus să se dezbată chestia: „Necesitatea învăţămîntuluĭ agricol superior în ţară".

D. *V. Brezeanu*: „Efectele febreĭ aftoase și consecinţele eĭ pentru agricultură".

D. *Popovicĭ-Lupa*: „Exploarea moșiilor prin arendare" și

D. *Gr. Mărunţeanu*: „Mijloacele de îndreptare a stăreĭ morale și economice a agricultoruluĭ mic".

Tot cu ocazia acestuĭ congres se vor ține și cîte-va conferinţe. Ceĭ d'întîiŭ înscrișĭ sunt d-niĭ N. Andronescu care va vorbi despre „Solidaritatea profesională" și Micșunescu: Privirĭ generale asupra agriculturieĭ noastre".

Congresul va dura treĭ zile. Prima zi va fi cousacrată exclusiv adunăreĭ generale, cînd se vor dezvolta și conferinţele. In cele-l'alte două zile se va ţine congresul, cînd se vor dezbate chestiile arătate maĭ sus.

Comitetul a luat dispoziţie ca să pue în cunoștinţă pe toţĭ membriĭ societăţeĭ despre aceste chestiunĭ ca să se prepare în vederea dezbaterilor.

***

In vederea secetei

Ministerul de domeniĭ a adus prin circulărĭ la cunoștinţa tutulor arendașilor moșiilor statuluĭ. hotărîrea sa prin care îĭ autorizează a cultiva în anul acesta în mod excepţional și gratuit pătrimea de odihnă de pe moșiile statuluĭ. I tădin alte localităţĭ. și textul acesteĭ decisiĭ: De și ne găsim la o epocă destul de înaintată pentru semănăturile furagere de primăvară, în vederea secetei ce perzistă însă în multe regiunĭ din ţară și în vederea lipseĭ de pășune ce deja se simte în ţară și lipseĭ de furagiĭ ce eventual poate să fie, decidem:

1) Se acordă în mod excepţional pentru campania agricolă a anuluĭ curent tutulor arendașilor statuluĭ, dreptul de a semăna plante furagere de orĭ-ce natură pe pătrimile ce sunt obligaţĭ să lase în odihnă conform condiţiunilor de arendare ale moșiilor statuluĭ.

2) Pentru acest sfîrșit toţĭ arendașiĭ pot semăna fără nicĭ o altă autorizare prealabilă pătrimile ce aŭ rezervat deja cu obligaţiunea de a comunica ulterior ministeruluĭ întinderile ce eraŭ obligaţĭ să lase ca pătrime, suprafeţele semănate din pătrime și anume cu ce?

2) Direcţiunea domeniilor este chemată a aduce la îndeplinire de urgenţă această decisie.

***

In unele judeţe seceta a distrus cu totul pășunele, în cît proprietarĭĭ de vite aŭ început să aducă fineţurĭ de la munte, saŭ să trimeată vitele să păș uneze la munte.

In legătură cu aceste fapte ministerul domeniilor a obţinut de la consiliul de miniștri scăderea taxelor pe căile ferate pentru transportul nutreţuluĭ și al vitelor.

***

Ministerul de domeniĭ a intervenit pe lîngă cel de lucrărĭ publice ca să acorde o reducere pe căile ferate transporturile de fineţurĭ ce se fac din regiunile muntoase în cele de șes.

Aceasta de care ce fineţurile din regiunile de munte se află în bună stare pe cînd cele din regiunile de șes sunt cu totul compromise.

***

Sericicultura

Cursurile atelieruluĭ de sericicultură înființat de ministerul de domeniĭ la Cotroceni vor începe la 1 Iunie. La început sevor primi în școlĭ cel puţin 30 de fete din diferite judeţe, pentru a fi instruite asupra tutulor operaţiunilor sericicole, precum și a ţesutuluĭ firelor produse din gogoși în combinaţie cu fire de lînă în care scop și lîna se va supune unuĭ tratament special pentru obţinerea torturilor necesare diferitelor ţesăturĭ. Cursurile școaleĭ vor dura 4 lunĭ. Cursarile vor fi predate de d niĭ Al. Locusteanu, șeful serviciuluĭ zootechnic din ministerul de domeniĭ, Al. Niţescu, șef de biuroŭ în acelaș serviciŭ și d-na Balaban maestră de sericicultură. Pînă acum s'aŭ înscris a urma cursurile școaleĭ de sericicuctură de pe lîngă ministerul de domeniĭ două fete din orașul Bîrlad, două din Galaţĭ, două din Tulcea, două din T.-Jiŭ, două din Iașĭ, una din Slatina, una din Buzăŭ și patru

Maeștriĭ carĭ vor preda cursurile vor fi numiți zilele acestea.

⁂

Linia ferată Mărășești-Panciu și-a fixat pe ziua de 1 Iulie inaugurarea.

Se așteaptă raportul comisiuneĭ trimeasă de d. ministru asupra soliditățeĭ noueĭ linii.

Cu ocazia inaugurăreĭ, va avea loc un banchet, cînd se și va porni primul tren de persoane, cu tradițională'ĭ gratuitate.

⁂

Consiliul de administrație al Bănceĭ Naționale, după cererea făcută de Casa centrală a băncilor populare, a hotărît să acorde, prin mijlocirea aceleĭ Case, împrumuturĭ băncilor populare sătești până la valoarea capitalurilor lor, cu 1 la sută sub scontul zileĭ, — cu condițiune ca împrumuturile făcute de băncile sătești cu aceste sume să nu depășească de cît cu 3 la sută dobînda acordată lor de Banca Națională.

Această dispoziție va da o nouă impulsiune băncilor populare, punînd la dispoziția populațiuneĭ sătești o sumă aproape îndoită de cît cea de care dispune astă-zi.

Capitalul băncilor populare era, la votarea legeĭ băncilor, în Martie 1903, de vre-o 4 milioane, iar acum, se crede că această cifră este aproape îndoită.

⁂

Ministerul de domeniĭ a acordat țăranilor din localitățile bîntuite de secetă dreptul ca să'și procure frunzare din pădurile Statuluĭ, pentru hrana vitelor în timpul ierneĭ viitoare.

De la Expoziție

Circulară către delegațiunile județiene No. 177

Domnule Președinte,

De și lucrările expoziției sunt deja aproape de terminarea lor, totuși comitetul executiv a fost obligat de a amîna deschiderea expoziției noastre pentru ziua de 27 Iunie, din cauza insuficienței obiectelor de expus, primite până acum.

Avînd în vedere însă, că inițiativa luată de Societatea Agrară, cu această ocazie, are de bază necesitatea imperioasă de a stimula și ameliora culturile și producțiunea țăreĭ, ne permitem a vă atrage atențiunea dv. rolul tuturor membrilor Societățeĭ Agrare, în general, și al Dv. în special este cu totul important, pentru a stărui pe lîngă toți producătorii din țară, a ne da tot concursul lor, pentru ca această operă, întreprinsă în numele Agriculturei, să poată avea o deplină reușită.

De și unele județe au corespuns pe deplin așteptările și dorințele noastre, comitetul executiv, crede de a sa datorie a reveni asupra anterioarelor sale adrese și instrucțiuni, rugîndu-vă din nou a pune toată stăruința Dv. pe lîngă cultivatorii și industriașĭ și a îndemna pe secretariĭ recomandați de Dv. de a grăbi și face expedierea produselor de expus, la timp, pentru ca, Comitetul Executiv, să nu mai fie pus în poziția supărătoare de a deschide expoziția, fără ca toate județele să fie demn reprezentate.

Cu această ocaziune, vă alăturăm programul-clasificație, noile instrucțiuni și afișe ale Expoziției, spre a fi cît mai întîs respîndite și vă facem cunoscut că, în urma ordinului No. . . . al Ministeruluĭ de Interne, s'a recomandat Prefecturilor a vă da tot concursul lor.

Prin urmare ponerea Dv. în contact cu toate autoritățile, ar putea da un mai bun rezultat atît în ceea-ce privește adunarea și expedierea obiectelor de expus, cît și în vederea uneĭ mai largi desfaceri a biletelor de lotărie pentru care, vă rugăm a ne trimite banii treptat cu încasarea lor.

De asemenea vă informăm că pentru venirea la expoziție s'a acordat o reducere de 50% fixîndu-se zile anume de călătorie care se vor vesti ulterior.

Primiți, vă rog, domnule Președinte, asigurarea osebitei noastre considerațiuni.

p. Președinte, **N. Negri**
Secretar general, **N. St. Ceslanu**

INSTRUCȚIUNI
Anexă la circulară No. 177
pentru trimiterea probelor de produse agricole destinate expoziției

1) În fie-care săculeț conținînd semințe de orîce fel și specie de plantă cultivată, se va introduce o însemnare cu următoarele indicațiuni: *întindere cultivată, cantitatea recoltată în anul din care provine,* în hectolitri pe hectar; *planta care a premers; greutatea hectolitrică; prețul obținut la 100 kgr. caŭ hectolitri.*

2) Semințele de spicoase se vor trimite în cantitatea de 5 kgr. de fie-care, iar de furagere, saŭ rapiță, in, cînepă etc. (semințe mărunte) cîte 2 kilogr.

3) Porumburĭ de asemeni 5 kpr. în boabe, însoțite fiind de 3 știuleți mijlocii (la experiențe întreprinse pentru mărirea numărului de știuleți se vor trimite și fire întregi).

4) Spicoasele vor fi însoțite de snopișeț așezate în lădițe de lemn.

5) La plante încercate de curînd, ca de e. soia se va arăta modul de cultură ce s'a întrebuințat.

6) Este de dorit ca fie-care proprietar, moșier, expozant să trimită un memoriu cuprinzînd:

a) întinderea moșieĭ, comuna, plasa, județ 1;
b) importanța culturilor pentru acea regiune;
c) asolamentele întrebuințate (cu saŭ fără îngrășăminte;
d) producțiunea totală a moșieĭ;
e) dacă se cultivă pentru comerț saŭ pentru sămînță;
f) capitalul de exploatare;
g) procedeurĭ de exploatare (dijmă în natură, bani, învoeli, regie etc.),
h) experiențe proprii și rezultatele obținute;
i) industriĭ agricole, anexe, importanța lor;
l) creștere de vite, importanța, rasa, rezultatele obținute;
m) rezultatele economice obținute cu exploatarea adoptată în general;
n) fotografiĭ ale domeniuluĭ, clădirĭ, vite, distincțiunile obținute.

Circulară No. 178 din 2 Iunie 1904

D-lor Prefecți de județe, Primari urbani și Președinți Consiliilor generale județene

Avînd în vedere că inițiativă luată de Societatea Agrară cu ocazia expoziției ce organizează sub Înaltul Patronagiŭ al M.M. L.L. Regele și Regina Și sub președinția de onoare a A. A. L. L. R. R. Principele și Principesa Romîniei, are de bază patrioticul scop de a stimula și ameliora culturile, producțiunea și munca națională, ne grăbim a vă ruga pentru a stărui pe lîngă toți producătorii din țara ca să ne dea concursul lor ca expozanți, pentru cb această operă întreprinsă în numele mareĭ activități producătoare a națiuneĭ să poată avea o desăvîrșita reușită.

Cum lucrările sus ziseĭ expoziții sunt deja terminate în liniile lor generale, în vederea deschidereĭ generale oficiale care este fixată de Înaltul Protector al acesteĭ opere, pentru ziua de *27 Iunie* Comitetul executiv în baza, atît a concursuluĭ, ce aț bine-voit ă ne da pînă în prezent, cît și a circulăreĭ No. . . . a onor. Minister de Interne, își permite a vă ruga din noŭ, să puneți toată stăruința Dv. pe lîngă cultivatorii și industriașii din județul Dv. a căror producțiune se cuprinde în clasificațiunea expoziției, pentru a face expedierea produselor de expus la timp ast-fel ca, cu ocazia deschidereĭ și județul Dv. să fie demn reprezentat.

Cu această ocaziune vă trimet aci alăturat programul clasificațieĭ, noile instrucțiuni și afișe ale Expoziției, spre a fi cît mai întîns răspîndite și vă rugîm a vă pune în contact cu Președintele Delegat al Societățeĭ din acel județ pentru ca astfel expedierea obiectelor de expus și plasarea biletelor de loterie să poată avea un cît mai urgent și complect rezultat.

Mulțumindu-vă pentru concursul pe care nu ne îndoim că veți continua a ni-l da, vă rugăm să bine voiți a primi încredințarea prea osebitei noastre considerațiuni.

p. Președinte (ss) **N. Negri**
Secretar general (ss) **N. St. Ceslanu**

EXPOZITIUNEA
se va deschide irevocabil
la 27 Iunie 1904
Sub Inaltele Auspicii
ale
M.M. LL. Regele și Regina Romîniei
sub Președenția de Onoare
a
A.A. L.L. R.R. Principele Ferdinand și Principesa Maria
și cu bine-voitorul concurs al
Guvernului, al Primăriei Capitalei și a Consiliului Județean

LOTERIA
Expoziției Societății Agrare
din București

Biletele de Loterie se găsesc de vînzare aci și în București: la restaurantul Expoziției fost Hugo, șoseaua Kiselef, la Casieria centrală a minit. de finance, la Admin financiară de Ilfov, la d-niĭ Kogălniceanu și Emmanuel (reprez. generalĭ aĭ soc. de asig. „Națională“ Doamnei 12, la Banca Agr., la Bon Goût, Sigmund Prager și Soc. „Avîntul“ (sub H. de France), Hala de publicitate „L'Indépendance“ și la diferiți debitanți de tutun.

In Provincie: la toate Ad-țiile financiare, Sucurs. Băncilor Agricole. Restaur. C. F. R., și la diferiți debitanți de tutun.

Biletele pe lîngă că daŭ drept persoanelor la 5 intrări în Expoziție, la diferite avantage specificate în el, aŭ și șansa de a cîștiga unul din loturile de

20.000, 5.000, 3.000 lei, etc.

Biletele carĭ nu aŭ cîștigat la întîia tragere, vor participa și la a doua tragere care va avea loc irevocabil

la 20 Septembre 1904

De vînzare Una presă mare pentru fin, pae etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victoriei 55.

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în București, fundătura Mărcuței 22, în întindere de 11 pogoane vie și 1 pogon fineață, avînd și o casă de locuit și un linŭ
A se adresa strada L. Catargi 17.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de griu de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat. Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşinişti or, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OTEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUA ŞI TREI ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţii de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICA 13 IUNIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 79.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
De ani: In țară 8 Lei, in străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

EXPOZIȚIUNEA

SOCIETĂȚEI AGRARE

A

MARILOR PROPRIETARI DIN ROMÎNIA

Sub Inaltele Auspicii

ale

M. M. L. L. Regele și Regina Romîniei

sub Președenția de Onoare

a

A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand și Principesa Maria

și cu bine-voitorul concurs al Guvernului,
al Primăriei Capitalei și al Consiliilor județene

se va deschire irevocabil

La 27 Iunie 1904

Doritrii de a participa la Expoziţiune se vor adresa, pentru ori-ce informaţiuni, la sediul Societăţei, Calea Victoriei 55.

Pentru publicitate şi anunţuri a se adresa BIUROULUI DE PUBLICITATE, Str. Doamnei 12, Bucureşti („Naţionala“).

Societatea anonimă pentru comerciul de mașini și întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. I—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. I—3

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ și expoziție permanentă de tot felul de:

Mașine și Unelte Agricole, Industriale și Electro-technice

LOCOMOBILE ȘI TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Școala de Agricultură de la Herestrău în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curățitoare** patentată (Trei Vînturi) a treia Curățitoare, în Treerătoare înlocuește machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de ori-ce alt sistem existent și **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numai la Treerătoarea Floether, bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu sau fără foi.

MAȘINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele și fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea" cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curățind perfect și lăsînd știuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune și solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oțel, cu 2, 3 și 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile și fixe, cu două și trei cîmpuri și cu dinți de oțel și **Grape pentru Livezi.**
Răriți, Cultivatori, Tăvălugi.
Semănători în lat.
Semănători în rînduri renumita „Victoria-Drill".
Vînturători, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID" în toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT".
Greble de fîn.
Mașini de tăiat pae și fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăți, întregi fără piept. Toate mărimile.

Mori TRANSPORTABILE, pe postament d lemn și de fier simple, duble, triple și cvadruple, din cele mai renumite fabrici, de 36, 42 și 48 țoluri.
Batoze de Porumb SIMPLE și DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEȘTI, I-a calitate, simple și duble, toate lățimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu și grădini.
Părți de rezervă. Musamale.
Mașine de scărmănat lînă de lemn și de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol și cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL" ȘI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopi — cu Tăiușul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai ușoare și solide, construite din oțel.

Garanție absolută pentru perfecta funcționare și material solid al tutulor mașinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabrici a tot felul de Mașini Industriae și Electro-technice.

DUMINICĂ 13 IUNIE 1094

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 79.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
55, CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

Invățământul agricol rural

De la Expoziţiune

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicu Negri** *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii:

C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.

Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:

Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revistei sunt d-nii:

Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 79

V. M. Kogălniceanu.— **Invățământul agricol rural.**
Proecte și ideĭ economice.
Prof. G. Maior.— **Chestiuni agrare.**
De pe Domeniul Coroaneĭ.
Efectele secetei.
De la Expoziune.
Seceta și administrația Domeniului Coroaneĭ.
Starea semănăturilor.
De la ministerul agricultureĭ: circulări.
De la Expoziținea: circulări.
Cronica agricolă.

Invățământul agricol rural

Diferitele chestiuni însemnate de la ordinea zileĭ m'au împedicat—cu regret — de a mă ocupa mai de aproape de o foarte interesantă circulară trimisă de direcțiunea Caseĭ școalelor, învățătorilor cari se ocupă cu introducerea și așezarea pe o temelie tare a învățământului agricol în școlile primare rurale.

Chestiunea aceasta, a învățământului agricol rural, este una dintre acelea pe cari o socotesc ca fundamentală. Am explicat de mai multe orĭ de ce. Cititorii «Agrarului» își amintesc de sigur că din primul moment ce ministerul instrucțiuneĭ a luat în mînă această chestiune, m'am interesat foarte aproape de dînsa și am căutat să lămuresc însemnătatea eĭ, discutîndă fond problema din toate punctele de vedere. Am făcut aceasta, pentru că forma sub care ministerul instrucțiuneĭ publice a căutat să rezolve chestiunea, mi s'a părut cea mai bună și cea mai practică și fiind-că mi s'a părut că, în sfîrșit, de data aceasta, s'a găsit chipul de a da milioanelor de țărani o educațiune agricolă temeinică și folositoare.

Am fost în tot-deauna de părere că chestiunea răspîndireĭ cunoștințelor de agricultură rațională este, pentru țărani, tot așa de însemnată ca însăși știința de carte, ca chiar școala primară, care este luat drept reforma cea mai adîncă pentru îndreptarea țăreĭ spre progres. Ridicarea agricultureĭ naționale atîrnă de ridicarea cunoștințelor profesionale ale țăranului, și fiind-că țara noastră este o țară de plugari se înțelege ce covîrșitoare și enormă însemnătate are chestiunea pusă mai sus, aceea ca milioanele de plugarĭ romînĭ să știe a plugări cum se cere în zilele noastre.

Expunerea această de motive explică și lămurește de ce mă grăbesc tot deauna a vorbi mai pe larg în «Agrarul» despre toate chestiunele cari se leagă de învățămîntul agricol la sate. Indeosebĭ găsesc că este folositor să scriŭ atunci cînd ministerul instrucțiuneĭ, prin excelenta administrație a Caseĭ școalelor, arată că ea muncește înainte stăruitor pentru a'și aduce la îndeplinire proectul eĭ de organizare a învățămîntului agricol la sate.

Se știe în ce consistă acest proect a cărui simplicitate este tocmaĭ o dovadă de inteligență practică și de spirit organizator; ministerul urmărește ideea de a instrui sutele de miĭ de copiĭ țărani, cari frecventează școlile rurale pe pămînturile: grădini, și țarinĭ ce posedă școala și cu personalul de care dispun: învățătorii. Se mai știe — cititorii noștri—că de la început am apărat acest proect, demonstrînd temeinicia lui, dar punînd condițiunea reușiteĭ lui numaĭ în munca răbdătoare și în continuă.

După trecere de aproape doĭ anĭ, am astă-zi satisfacțiunea de a spune că organizarea acestui învățămînt, este îndrumat pe o cale bună și că el prinde prin îndeplinirea condițiuneĭ puse: muncă stăruitoare și răbdătoare.

Am înaintea mea circulara trimisă,pe ziua de 15 Aprilie 1904, învăţătorilor de către Administraţiunea Caseĭ şcoalelor. Ea este împărţită în patru părţi. Prima se ocupă de «grădina şcolară», a doua de «cultura celor 2 hectare şi a terenurilor şcolare» a treia de «cultura pomilor roditorĭ» şi a patra de «instrucţiunĭ pentru învăţătorii ambulanţi».

Circulara aceasta este o lectură interesantă pentru toţi aceĭ carĭ se ocupă cu aceste chestiunĭ. Pentru mine unul ea mai are însă un interes, altul de cît acela intrinsec, un interes oare-cum psichologic. Este dovada modului cum administraţiunea Caseĭ şcoalelor conduce această nouă organizare şi cum îşĭ dă osteneala de a desăvîrşi această organizaţiune. Considerentul acesta sufletesc nu este de neglijat, pentru mine, el constitue, din potrivă, singurul criteriŭ din care judec iniţiativa administraţiuneĭ. Am repetat de atîtea orĭ: ceea-ce ne lipseşte nouă în operele de reformă ce proectăm este acea mare însuşire care dă secretul tuturor succeselor atît în viaţa publică cît şi în cea privată : răbdarea, persistenţa, tenacitatea.

Ministerul instrucţiuneĭ publice are în materia aceasta o tenacitate, care cu absolută siguranţă îl va duce la reuşita dorită.

In privinţa aceasta citirea dosarului cu circulărĭ trimise de către Casa şcoalelor din primul moment al organizăreĭ învăţămîntului agricol la sate, ar trebui să servească ca o pildă vie de muncă tenace şi de arta de a învinge pedicile carĭ se ivesc în calea reformelor. Cîte nenumărate greutăţi nu a avut şi nu are de întîmpinat ministerul instrucţiuneĭ în sforţarea sa de a introduce învăţămîntul agricol în şcolile rurale! Dar el a aplanat pe toate şi le va mai aplana pe cele carĭ se vor ivi, fiind-că acolo există voinţă şi răbdare.

Iaŭ de pildă ultima circulară, din 15 Aprilie. Intr'însa este concentrat tot spiritul şi metoda de lucru a administraţiuneĭ Caseĭ şcoalelor. Intr'însa se vede interesul, atenţia, grija şi minuţiozitatea, care se coboară pînă în cele mai micĭ amănunte, pentru a lămuri, a educa şi a face cît mai desăvîrşită operă de organizare întreprinsă.

Circulara în chestiune nu se mărgineşte la cîte-va instrucţiunĭ sumare; nu, ea dă planurĭ, expune în detaliŭ ce este de făcut şi ce nu este de făcut, şi sfătuind mereŭ, învaţă pe învăţător ca să fie un eminent profesor de agricultură raţională pentru viitoriĭ sătenĭ. Nimic nu este neglijat şi lăsat uităreĭ. Învăţătorul de sat, în orĭ-ce poziţiune ar fi, orĭ-cum ar fi grădina luĭ şcolară saŭ terenul în ţarină, este instruit cum să utilizeze bucata luĭ de pămînt, în ce mod s'o cultive şi ce foloase să caute a trage dintr'însa.

Nu este posibil ca învăţătoriĭ să nu tragă profit din aceste circulărĭ şi învăţăminte bune, fiind-că ele respund la toate întrebările şi daŭ instrucţiunĭ cum să se înlăture orĭ-ce obstacol. Se cunoaşte de îndată că circulara aceasta nu a fost întocmită cu acea grabă febrilă, care denota dorinţa vie de a se descărca de o sarcină grea şi plictisitoare, ci, din contra, cu dorul de a face bine, de a face ca lumina să pătrundă adînc în creer şi să aducă roadele aşteptate. Cum spune de exemplu în prima parte a circulăreĭ, în aceea relativă la grădinile şcolare : nicĭ un petec de pămînt necultivat, nicĭ un fir de buruiană printre legume şi florĭ.

Deviza aceasta este frumoasă. Nicĭ un petec din pămîntul şcoaleĭ să nu rămîe necultivat, fără folos, iar culturile să fie aşa de îngrijite în cât nicĭ-o buruiană să nu-l vateme.

Aceasta este metoda de muncă ce o întrebuinţează şi Casa şcoalelor. Ea nu lasă nimic neîngrijit. precum nu tolerează nicĭ buruenile rele în frumoasele şi bogatele eĭ holde, carĭ vor da de sigur un rod bine cuvîntat pentru ţară.

Ceea-ce am căutat să pun în evidenţă aci este metoda de muncă, pe care o recomand de atîta vreme tuturor autorităţilor noastre în a căror atribuţiune între preocuparea de viitorul agricultureĭ. Articolul acesta să fie considerat dar ca un fel de prefaţă. In numerile viitoare voĭ examina şi rezuma conţinutul circulăreĭ, pentru a arăta ce se urmăreşte printr'însa.

Vasile M. Kogălniceanu.

PROECTE ŞI IDEI ECONOMICE

Seceta şi arăturile adînci

Orĭ de cîte orĭ avem vreme de secetă, nelinişteа devine generală. Lucrul este firesc pentru că de reuşita saŭ nereuşita recoltelor atîrnă la noĭ în ţară buna saŭ reaua stare generală.

Păcatul este însă că îngrijorarea aceasta nu inspiră învăţăminte sănătoase şi nu face pe plugarĭ să se gîndească asupra mijloacelor de a micşora, printr'o muncă mai bună a pămîntuluĭ. efectele aşa de dezastroasa a seceteĭ. Aceĭ carĭ scriŭ şi luptă în ziarele agricole nu contenesc de a tot arăta cultivatorilor ce aŭ de făcut, cum anume trebue să muncească pămîntul, ce îngrijire trebue să'ĭ de pentru a'l face să dee rodul aşteptat.

In privinţa aceasta, avem să amintim foarte frumoase şi instructive articole scrise de d. *N. St. Cesianu*, valorosul şi eminentul secretar general al Societăţeĭ Agrare asupra chestiuneĭ care tocmaĭ acum are iarăş un interes aşa de mare. D. Cesianu, pentru care nicĭ o chestiune agricolă şi agrară nu 'ĭ este străină, fie practică fie oconomică politică, a scris în «Agrarul» din Aprilie şi Maĭ 1902, în articolele asupra «avantagelor uneĭ bune arăturĭ şi a ogoarelor de iarnă următoarele :

Arăturile frecvente şi bine executate aŭ o influenţă de cea mai mare însemnătate asupra recoltelor, prin favorizarea nitrificaţiuneĭ azotuluĭ din pămînt, şi prin înlesnirea înfiltraţiuneĭ apelor din ploĭ în subsol unde ele se inmagazinează spre a servi de rezervă *în timp de secetă*.

De oare ce în ţările călduroase cum e ţara noastră, unde ploile fiind rare şi evaporaţiunea foarte abondentă, nu se poate obţine recolte remuneratoare de cît dacă pămîntul e umed, şi de oare ce apa e condiţiunea de căpetenie a fertilităţeĭ, e de prima necesitate să depunem toate silinţele pentru recoltarea şi păstrarea acestuĭ element preţios de care depinde reuşita recoltelor noastre.

Invăţăturile acestea, ca şi atîtea altele, aŭ fost însă zadarnice, ceĭ mai mulţi aŭ continuat a practica sistemul vechiŭ de muncă. Rezultatul s'a văzut. Anul acesta a fost şi el, de alt-fel, o dovadă că pămînturile la carĭ arăturile aŭ fost cum spune d. Cesianu, frecvente şi bine executate, adică adîncĭ, nu aŭ suferit atîta de secetă ca cele muncite superficial.

Am dori ca cel puţin de astădată să tragem noĭ înşine încheerea faptului.

Industrializarea fructelor

Am publicat în No. precedent articolul d-luĭ Ion Kalindern, administratorul Domenuluĭ Coroaneĭ, relativ la industrializarea fructelor.

Aceasta este o chestiune veche. Ea a format obiectul uneĭ legiferărĭ speciale din partea Parlamentuluĭ, ceea ce n'a împedecat cîtuşi de puţin ca, urmînd vecheĭ noastre tradiţiunĭ naţionale, legea să rămîie eminamente neaplicată.

Aceasta nu ne miră de loc, pentru că pînă acum n'am fost obicinuiţĭ alt-fel. Pare însă că în prezent intrarea în acţiune a d-luĭ Ion Kalinderu este o garanţie pentru aceasta-ceĭ în drept sunt dispuşĭ într'adevăr să facă ceva.

Ast-fel, într'unul din No. precedente au publicat ştirea că ministerul de domeniĭ şi a îndreptat solicitudinea şi în această direcţinne

hotărînd să cumpere un număr de uscătorĭ sistematicĭ cu care să dotezе mai multe sate pomicole.

Inceputul, ca început, nicĭ numaĭ încape îndoială, ar fi foarte bun. Noĭ avem în regiunea colinelor şi a dealurilor bogăţiĭ marĭ pomicole şi nu depinde de cît de noĭ ca să dăm acestor bogăţiĭ valoarea ce ar putea să aibă. Imbunătăţirea pomiculturei reclamă măsurĭ întinse; întăĭ de toate trebuesc introduse varietăţĭ de pomĭ maĭ alese şi maĭ scumpe; în al doilea rînd e nevoe ca în satele de deal şi munte, unde sunt livezĭ întinse de pomĭ şi alte fructe, să se predea în şcolile primare, în băncile populare, în cercurile de adulţĭ, în conferinţe publice, etc. cunoştinţele necesare de a planta şi întreţine pompĭ fructiferĭ în stare. După aceia vine rîndul industrializăreĭ şi comercializăreĭ fructelor: uscătorii sistematice, metode de conservare, ambalagiŭ cutiĭ cooperative de producţiune şi vînzare, punerea în relaţiunĭ cu centrele comerciale maĭ importante şi aşa maĭ încolo.

După cum se vede, în chestiunea aceasta, noĭ trebue abia să parcurgem toate etapele, adică să luăm totul d'acapu. Rezultatele pe care le am obţine ar merita însă toate sacrificiile de banĭ şi muncă ce am face, pentru că dintre toate ramurile agriculturei, numite secundare nicĭ una nu este aşa de rentabilă, productiva din toate privinţele, ca pomicultura. Sunt regiunĭ pomicole celebre, în Europa şi America carĭ aŭ devenit bogate şi înfloritoare; numaĭ fiind-că aŭ ştiut să cultive varietăţĭ de fructe bune, şi să le prelucreze şi să le conserve bine şi să aibă o organizaţiune comercială corespunzătoare nevoilor pieţeĭ moderne. Dacă am şti şi noĭ să lucrăm ast-fel ca să realizăm toate aceste condiţiunĭ, am transforma şi regiunea noastră pomicolă într'un ţinut bogat şi prosper. Dar...

Zonele libere

In numărul precedent, vorbind de zonele libere, a căror înfiinţare a fost votată de către Congresul Camerelor de Comerţ din Galaţĭ, am arătat că rectricţiunea ce a făcut Congresul prin neadmiterea *industrieĭ* înăuntrul zonelor libere este o greşaiă. Am cerut ca anume ca în zona liberă să se admită, dacă nu toate industriile, cel puţin unele din ele, cele agricole, care pot lua o dezvoltare considerabilă tocmaĭ prin înlesnirile ce le oferă zonele libere. Am citat: morile fabricile de spirt, vin şi încă cîte-va cu caracter agricol.

Părerea aceasta vedem acum că o aŭ şi alţiĭ publicişti. Ast-fel cu noscutul publicist d. Jon Teodorescu spune, într'un articol publicat Duminica trecută într'o revistă economică, ceea-ce am spus şi noĭ în aceeaşi zi: că Congresul din Galaţi a făcut o greşală prin excluderea industrieĭ dinăuntrul zonelor libere.

D. Teodorescu spune:

Eŭ unul aş crede că partea slabă a chestiuneĭ e că ea a fost pusă numaĭ din punct de vedere *comercial*. Aşa pusă ea prezintă un interes cu mult maĭ mare pentru străinĭ de cît pentru noĭ, probă că nimenĭ nu s'a supărat maĭ grozav ca comercianţiĭ şi producătoriĭ străinĭ când s'aŭ desfiinţat porturile france în România.

Cum s'ar putea dar pune chestiunea porfurilor france ca să ne intereseze şi pe noĭ Românii? Tocmaĭ prin acea faţă care a fost scoasă din discuţie la congrrsul din Galaţi, *prin faţa eĭ industrială*.

Daeă s'ar permite fundarea în zonele libere, a unor *anumite industriĭ şi în anumite condiţiunĭ*, imediat chestiunea ar deveni de un mare interes pentru noĭ, şi tot odată şi pentru străinĭ. O mulţime de piedicĭ şi inconveniente care îndepărtează astă-zĭ capitalurile străine oe la industria noastră ar dispare, şi ma, mult încă, secretul, talismanul care face ca o industrie să prospere, *putinţa de a exporta*, ar fi deslegată şi găsit cel puţin în parte prin aceste zone libere.

Prin urmare, pentru mine unul, tocmaĭ acea parte care a fost înlăturată din discuţie la congresul din Galatĭ, constitue partea esenţială, aş putea zice partea vitală a chestiuneĭ înfiinţăreĭ de zone libere în unele din porturile noastre.

Putem dar spune că chestiunea zonelor libere nu este încă definitiv tranşată prin votul dat de către Congresul Camerilor de Comerţ din Galaţĭ. Ea va maĭ trebui să fie realizată pentru a fi studiată din noŭ, a'ĭ se găsi o soluţiune justă aşa ca să împace toate interesele economice ale ţăreĭ. Din momentul ce s'ar înfiinţa zone libere—se ştie că am pledat adesea în favoarea lor—ele n'ar trebui să prezinte lacune aşa de marĭ carĭ ar face funcţionarea lor iluzorie pentru o bună parte din producţiunea economică a ţăreĭ.

Sănătatea publică la sate

Regenerarea sanitară a ţăranuluĭ romîn, cum se numeşte chestiunea sanitară în stilul înflorit al oratorilor noştri parlamentarĭ, a preocupat mult în ultimul timp autorităţile noastre publice. Acesta este hotărît un semn buu.

D. profesor Dr. Babeş, eminentul nostru savant, care, se ştie, ce -darte covirşitoare are în lupta pentru regenerarea sanitară a ţăranuluĭ romîn, este de părere, în privinţa aceasta, că noua lege a comunelor rurale înseamnă un pas mare înainte, fiind-că fie care comună va avea pe agentul eĭ sanitar, moaşa eĭ, plus o infirmerie.

Noĭ nu negăm că toţi aceştĭ factorĭ nu vor avea un rol serios pentru combaterea boalelor uşoare, a celor vindecabile, şi prevenirea bolilor marĭ şi serioase. Dar noĭ nu ne aşteptăm la rezultate extra-ordinare de pe urma acestor nouĭ factorĭ, deveniţĭ stabilĭ în comunele rurale.

Regenerarea sanitară a ţăranuluĭ romîn — dar nimenĭ altul ca însuşi d. Babeş n'a pus maĭ bine chestiunea şi n'a explicat maĭ bine cauzele carĭ fac ca ţăranul nostru să fie într'o stare sanitară aşa de înapoiată.

Studiile mele asupra pelagreĭ, m'aŭ convins, spune d. profesor Babeş într'una din scrierile sale, că pelagra este o boală a mizerieĭ, că este foamete cronică şi că cercul vicios care produce pelagra este format de legile vicioase economice, carĭ nu s'aŭ făcut pentru a garanta pe cel slab, pe ţăran faţă cu cel maĭ mare. Ţăranul este în vecĭ îndatorat şi nicĭ nu se poate gândi la vre-o ridicare economică; el este de multe orĭ nevoit să fie chiar şi nutrit de proprietar cu un porumb infect care'ĭ dă pelagra. Copiiĭ pelagroşilor, din cauza mizerieĭ marĭ, din cauza lipseĭ de braţe, de la frageda lor etate, sunt forţaţĭ să muncească şi nu pot umbla la şcoală, lipsindu-le timpul, cărţile şi chiar hainele. Ast-fel se explică în parte numărul ruşinos de mare al analfabeţilor din România, prin care frumoasa şi bogata noastră ţară a ajuns să ocupe locul cel din urmă, în ce priveşte instrucţiunea, între popoarele Europeĭ, ast-fel în cât fraza despre misiunea noastră civilizatoare în Orient a devenit o batjocură.

Sunt dar cauze economice serioase carĭ fac ca sătenii noştriĭ, viitorul şi speranţa romînismuluĭ, să fie într'o situaţie aşa de rea. Şi aşa fiind, întrebăm: ce vor folosi oare, la urma urmeĭ, ţăranilor — vorbim aci în mod general — agentul sanitar, moaşa şi mica infirmerie, dacă bălţile dătătoare de friguri nu vor fi uscate, dacă porumbul stricat ce vor fi siliţi să'l mănînce le va produce pelagra şi dacă împrejurările economice aşa cum le cunoaştem cu toţii vor provoca aceeaşi stare de sărăcie şi decădere fizică?

Să fim înţeleşi: noĭ nu tăgăduim un anumit folos acelor ageuţi sanitarĭ prevăzuţi de noua lege, dar nu credem că folosul lor va fi într'adevăr aşa de mare după cum

cred unii. Natural, lupta pentru ameliorarea stărei sanitare a satelor nu poate fi de cît aprobată cu cea mai mare căldură şi bucurie, dar în acelaşi timp, să nu uităm un lucru: înbunătăţirea definitivă nu va veni de cât atunci — cum şi d. dr. Babeş o recunoaşte — când împrejurările economice, vor deveni mai favorabile pentru ţăranî.

Convenţiunile comerciale

Tratativele asupra încheerei uneî convenţiunî comerciale aŭ început de săptămîna trecută în Bucureşti între delegaţiî Germanieî şi aî Romănieî.

După cum este compusă delegaţiunea romînească, şi după cum pare a reeşi din diferitele manifestaţiunî ale ziarelor în legătură cu autorităţile guvernamentale, nu ne vine a crede că se va stărui mult faţă de Germania ca să se obţie garanţiile necesare pentru a obţine de la această ţară importul vitelor romîneşti, fără a fi expuşi în tot momentul de a li se închide graniţa pe motive de ordin sanitaro-veterinar. Şi totuşi, aceasta formează punctul cel mai important din discuţiunea şi rezoluţiunile eventuale ce se vor lua la încheerea noilor tratate comerciale.

Ultimile ştirî venite din streinătate ne arată că perspectivele noastre, aşa cum am arătat într'un articol precedent nu sunt tocmai rele în această privinţă. Austro-Ungaria luptă foarte mult ca să obţie cu orice preţ aceste garanţiî. Pentrn noî se pune dar chestiunea că dacă Austro-Ungaria va avea un rezultat favorabil, clauza naţiuneî celeî mai favorizate ce de sigur că ne va acorda Germania să fie aşa redactată şi ast-fel prevăzătoare, în cât să ne acorde şi nouă toate avantagiile ce va acorda şi ţăreî habsburgice. Tot aşa şi în ce priveşte Rusia.

Chestiunî agrare

Aŭ în Romînia nu aŭ produs aceleaşî cauze, aceleaşî efecte? De şi pentru împroprietărirea ţăranuluî romîn, guvernul absolutist nemţesc preparase bine calea cu emanciparea şi împroprietărirea deplină a foştilor iobagî romînî şi neromînî din Transilvania, Ungaria şi Bucovina şi experienţele de 15 anî (1848—1864), deduse pretutindenî bune rezultate, şi bărbaţiî de stat aî Principatelor Unite nu aveaŭ de cît să le aplice şi pună în esecutare pe cele din Transilvauia în Muntenia, şi pe cele din Bucovina, fostă parte integrantă a Moldoveî, în Moldova. pentru desrobirea şi întărirea ţăranuluî de acolo,—totuşi eî s'aŭ ferit ca de foc de ele. Dar aŭ găsit ezemple mai apropiate şi mai demne de urmat în provinciile germane de nord, foaste odinioară slave, şi la Ruşî, pe motiv că influenţa instituţiunilor slave aŭ fost tot-deauna mare şi covîrşitoare în principate şi în uzurile Romînilor! Sic!!

Vezî Mihail Kogâlniceanu: Desrobirea ţiganilor.

Intr'o conferinţă ţinută la Atheneu în anul trecut, d. A. Xenopol profesor de istorie naţională de la Universitatea din Iaşi şi academician, zise că ruina materială a ţăranuluî din Romînia s'a pus înainte de unirea Principatelor de-odată cu introducerea regulamentuluî organic (1832) cînd pentru prima dată i s'a delimitat şi redus din cătimea de pămînt necesar hraneî sale, căcî până la Regulament ţăranul fruntaş din Moldova avea 8 fălcî, plus 24 pogoane pentru ţinerea a 16 vite, mijlocaşul 6 fălcî păşune pentru 12 vite marî, şi codaşul 3 fălcî pentru ţinerea a 6 capete de vite, şi din suma de 40.000 capete de vite ce se exportaŭ din ţară, majoritatea ţăraniî le creşteaŭ.

Să ne ierte ilustrul membru al Academieî romîne şi istoriograf, dacă nu împărtăşiam întru toate vederile d-sale. Starea lucrurilor şi evoluţiunea în starea săteanuluî din Romînia a fost cu totul alta. Pe când în Transilvania, Ungaria şi Bucovina, de la revoluţia luî Horia (1780) înainte, sub influenţa biruitoare a puterei monarhice, numărul prestaţiunilor şi zilelor de clacă şi ponturile ţăranuluî romîn iobag se reduc şi se fixează la un număr bine hotărît, abuzurile în parte se desfiinţează şi interzic, din contra impilările şi angaralele ţăranuluî clăcaş din Moldova şi Muntenia se înmulţesc şi se îngreunează din ce în ce mai mult la fie care schimbare de domn, şi schimbare nouă de guvernamînt.

Intîiŭ la 1805 i se delimitează o anumită suprafaţă de pămînt pentru hrana luî şi ţinerea vitelor sale, cînd până aci pămîntul trebuincios hraneî sale, cu familia şi vitele ce poseda, era nelimitat, şi îl schimba pe fie-care an, iar daturile eraŭ foarte puţine—pe cînd iobagiî ardeleni făceaŭ la boieriî lor 3-4 zile de clacă pe săptămînă; apoî i se reduce din suprafaţa pămîntuluî de hrană şi se fixează numărul zilelor de clacă legală la 12; apoî consecutiv se caută a se stabili mărimea zileî de muncă, cea lăsată de Dumnezeŭ, orî alta, de vară, saŭ de toamnă, saŭ de iearnă?! apoî ca să iasă din impas şi încurcătură, prefacerea zilelor de muncă în o anumită cătime de muncă, care din 12 zile ajunge la 72—100 zile pe an. şi ţăranul încă tot nu o sfîrşeşte. De altă parte progresiv i se reduce din suprafaţa de pămînt dat luî propriŭ pentru hrană, pînă sub prinţul Barbu Ştirbeî i-se dă provizoriŭ loc de casă în sat şi 8-10-12 pogoane loc de cultură în cîmp, — pe care M. Kogâlniceanu îl împroprietăreşte definitiv la 1864. Soarta şi înzestrarea însurăţeilor se elimineză şi se scoate cu totul din uz pe moşiile particulare, mai tîrziŭ şi pe cele ale statuluî, şi se desfiinţează prin abuz, un vechiŭ uz şi aşezămînt al poporuluî romîn.

Nu se poate nega, că ruina ţăranuluî din Romînia, pentru multă vreme, dacă nu pentru tot-d'auna a fost pusă prin împroprietărirea de la 1864 în condiţiunile în care s'a făcut, cînd sătenilor li s'a dat păşunea din vatra satuluî unde pasc orăteniile şi purceiî, drept loc de păşune pentru vite, şi prea puţin pămînt de hrană pentru eî: 12 pogoane la fruntaşul cu 4 boî şi o vacă, 10 pogoane la mijlocaşul cu 2 boî şi o vacă, şi codaşuluî şi toporaşuluî 8 pogoane. De unde sub Alecu Moruz la 1805, fruntaşuluî (ţăranul ghiabur) i se dase păşune de 24 pogoane pentru ţinerea a 16 vite marî, mijlocaşuluî 18 pogoane pentru 12 vite, şi codaşuluî pentru 6 vite, la anul 1864 este redus la ţinerea uneî singure văcuţe de prăsilă, şi toată păşunea comună de până aci, rămîne în folosinţa şi stăpînirea boieruluî. Şi apoî este de mirare oare, dacă astăzî după 40 anî, se găsesc sate marî cu 300 familiî şi cu — cinoî vacî de lapte în ele, şi la 420 familiî *2 vacî fătătoare* (în satul întreg), cazurî cunoscute şi d-luî A. Xenopol? Apoî degenerarea cea fără păreche şi reducerea vitelor din ţară ca tipurî şi rase cu dispariţia numeroaselor cirezî tamaslîcurî celebre de vite marî şi mărunte, oare nu datează tot de atunci, de la secularizarea averilor mănăstireştî şi distrugerea păşunilor şi fînefelor de vecî îndată după împroprietărirea sătenilor aproape pe toate moşiile marî? Şi azî după 40 de anî proprietatea mare are numaî 20 % din contingentul vitelor din ţară! Apoî din vastele păduri seculare, ce pe atunci acoperiaŭ o mare parte din suprafaţa ţăreî, la 4 milioane de clăcaşî nu li s'a dat nicî un palmac de pădure, orî vre un singur copac, afară poate de de pădurea, care pe alocurea li s'a dat sătenilor ca loc de hrană, şi pe care sătenii aveaŭ să o cureţe cu braţele şi pe spesele lor de mărăcineturî şi cioate, căcî ce era deja curăţită, rămase pe seama boieruluî. Iată unica şi singura sorginte a răuluî ce ne bîntue şi reclamă grabnică remediere.

Un alt caz şi mai instructiv şi pentru noî putem cita din Bucovina. Pe la anul 1855—8 li s'a dat ţăranilor şvabî competinţa de păşune şi pădure pe mîna şi în stăpînirea fie-căruia. Fiind mai culţi, decît „proştii de Valahî", îndată ce s'aŭ văzut puşî în posesiunea lor, eî aŭ vîndut la jidanî mai întîiŭ lemnele de brad şi

fag din picioare, apoĭ aŭ vîndut în curînd şi tufele din lăstariĭ eşiţi şi în urmă aŭ vîndut şi cioatele, ca să le scoată şi cu pămînt cu tot, şi azĭ şvabiĭ ceĭ civilizaţi, nu aŭ nicĭ pămînt, nicĭ pădure, dar aŭ ţăraniĭ romînĭ ceĭ inculţi, cărora guvernul nemţesc de atuncia, nu a găsit de cuviinţă să le dea pe mînă şi partea lor de pădure dar le-a rezervat pe ambele pe seama comuneĭ, sub controlul statuluĭ şi al guvernuluĭ, —şi bine a făcut!

De altă parte vedem zilnic cum în Transilvania, chiar în satele marĭ săseştĭ, şi romîneştĭ, bogate, majoritatea locuitorilor comuneĭ razimă maĭ mult în folosinţa pămînturiloı comunale, de cât în pămînturile lor proprii. De ex. în frumosul tîrg Codlea, dintre saşĭ abia sunt vre-o 20 familiĭ ghiabure, care să nu fie datoare, şi trăesc după capitalul depus pe la băncĭ şi de pe moşiile lor, iar ceĭ-l'alţĭ toţĭ saşĭ şi romînĭ de-opotrivă razimă maĭ mult în pămînturile comunale. Să li se interzică pe 3—4 anĭ de zile ţinerea vitelor la păşunea comuneĭ, saŭ să li se pretindă pentru ele taxe de păşunat ca la ţăranul din Romînia şi eĭ ar fi ruinaţi cu totul.

La comunele fóste urbariale, clăcaşe, unde s'a săvîrşit deja comasarea, jumătate din locuitorĭ aŭ fost ruinaţi şi aŭ trebuit să ia lumea în cap, nu din cauza comasăreĭ pămînturilor de cultnră şi a fînaţelor, carĭ aŭ dat bune rezultate şi aŭ sporit producţiunea pămîntuluĭ şi posibilitatea de al cultiva sistematic, cu reducerea a o mulţime de spese şi pierderĭ de timp, de clinurĭ, rîpe, băltoace, sforĭ înguste etc. desfundîndu-le cu totul şi pentru totd'a-una,— dar a fost funestă, dezastroasă chiar pentru popor *segregarea cu împărţirea şi spargerea păşuneĭ* unde păşunea comuneĭ a avea în pădure, *şi* din care în definitiv nicĭ mariĭ proprietari nu aŭ tras mare folos. Poporul a perdut prin ele imensul avantagiŭ de a ţine vitele vara fără taxe la păşune, şi usutructul la lemnul de foc şi construcţie, la jir şi ghindă, cu care-şĭ îngrăşa porciĭ sĕĭ pe un preţ derizoriŭ, dar azĭ el ne maĭ putînd ţinea vite în număr suficient, nu maĭ poate produce nicĭ gunoiul necesar şi pămîntul sărăceşte, populaţiunea scade şi stîngineşte.

Faţă de aceste rezultate aproape dezastroase, guvernul unguresc a revenit asupra măsureĭ luate şi azĭ se face comasarea dar fără de spargerea şi dismembrarea păşuneĭ comunale, pe care guvernul o interzice direct, de a o maĭ parcela. Ba ce este maĭ mult secuiĭ înşişĭ, văzînd halul de plîns în care aŭ ajuns şi eĭ cu legea comasăreĭ nefaste, grăbite contra urgisiţilor de valachĭ.

Cer eĭ cu insistenţă de la guvern acum revizuirea legeĭ de comasare actuale, şi *o lege proprie* de comasare în „părţile ardelene".—citeşte Ardalul pe care eĭ l-aŭ desfiinţat, şi care să le permită de a ţinea şi creşte vite după obiceiul vechiŭ, vădit din moşĭ şi strămoşĭ.

Ast-fel se răsbună o lege saŭ dispoziţie nedreaptă şi nerumegată în de ajuns: legea de comasare adusă în grabă contra foştilor iobagĭ romînĭ, aŭ resîmţit'o grozav şi săcuiĭ, pe carĭ i-a expulzat din vetrele şi văile lor în Romînia, prin luarea posibilităţeĭ de a maĭ ţinea vite. Azĭ şi în ministerul ungar de agricultură se lucrează la un proiect de lege maĭ puţin sever de păşunat în pădure, care să permită sătenilor şi satelor de a maĭ ţinea vite, ca înainte şi fiecare sat să-şĭ aibă cîrdul său, cireada sa de vita trăgătoare, de vacĭ cu lapte, de viţeĭ, oĭ şi porcĭ. S'a convins în fine şi guvernul ungar că numaĭ prin înfiinţarea din noŭ a păşunilor comunale vor prinde rădăcină şi vor da bune rezultate, măsurile sale de ameliorarea vitelor, prin introducerea vitelor de rasă nobilă, împărţirea de taurĭ buni de rasă, de berbecĭ şi vierĭ buni şi de armăsariĭ statuluĭ prin plăşĭ.

(Va urma) **Profesor G. Marin**

De pe Domeniul Coroanei

In zilele de 24—26 Maiŭ a. c., d. Ion Kalinderu, administratorul Domeniuluĭ Coroaneĭ a fost la Domeniul Coroaneĭ Ruşeţu, din judeţul Brăila.

Pe lîngă inspectarea domeniuluĭ, d sa a vizitat întiĭ şcoala, unde a fost întîmpinat de învăţător şi foarte mulţĭ locuitorĭ fruntaşĭ. D. diriginte B. Bălăbănescu i-a urat bună venire şi a arătat celor prezenţĭ, într'o cuvîntare călduroasă, că dacă satul Ruşeţu are o populaţiune, bine îngrijită, muncitoare, o societate culturală-economică, cea d'intiĭ în judeţ, o şcoală, o biserică şi o primărie model, acestea se datoresc în mare parte administraţieĭ Domeniuluĭ Coroaneĭ, în fruntea căreia se află d. Kalinderu, care a înfiltrat în inima ruşeţenilor dragostea de muncă cumpănită, de tot ce e bine şi frumos.

La mulţămirile ce i-a adus în numele obştеĭ, d. Kalinderu a răspuns, zicînd că prin tot ce a făcut şi face, caută să împlinească voinţa supremă a M. S. Regeluĭ a căruĭ fericire e fericirea poporuluĭ său. Activitatea fiind unul din stîlpiĭ puternicĭ pe carĭ se reazimă fericirea indivizilor şi a popoarelor, trebue ca fie-care să o iubească şi să o practice din toată inima.

După acestea d. Kalinderu s'a interesat de frecevntarea elevilor, de curăţenie şi de progresul făcut. La cînt i-a pus să întoneze maĭ multe cîntece naţionale şi bisericeştĭ, carĭ l'aŭ satisfăcut. A împărţit apoĭ copiilor tablourĭ şi cărţĭ din biblioteca populară a Domeniuluĭ Coroaneĭ şi a dat învăţătorilor cîte o gratificaţie.

De la şcoală a trecut la biserică, la primărie şi în urmă la societatea «Al. N. Lahovary» găsind totul în cea maĭ bună regulă. Preotuluĭ i a dat de asemenea o gratificaţie iar pe sătenĭ, cărora le-aŭ ars casele, i-a ajutat cu banĭ, făcîndu-le şi alte înlesnirĭ pentru reîntemeierea gospodăriilor.

In interesul obştesc a dispus ca cel maĭ tirziŭ la 1 Iulie să înceapă clădirea uneĭ nouĭ clopotniţe la biserică, care va costa peste 4000 leĭ; a ales de asemenea locul unde se va construi noul edificiŭ de şcoală. Acesta va costa 50,000 leĭ şi va fi, după cum a spus d. prefect Gabrielescu, cea maĭ frumoasă şcoală din judeţ.

Inainte de plecare d. Kalinderu a fost din noŭ obiectul iubireĭ sătenilor carĭ i aŭ mulţumit pentru toate binefacerile, rugînd cerul să dea viaţă îndelungată M. S. Regeluĭ şi întregeĭ familiĭ domnitoare.

Efectele seceteĭ

După rapoartele scrise şi verbale adresate de prefecţĭ d-luĭ Ministru de Interne, s'a constatat că judeţele Brăila, Covurluĭ, Ialomiţa parte din Buzăŭ, R.-Sărat, Tecuciŭ şi Tutova sunt acelea carĭ aŭ nevoie imediată de ajutoare.

In judeţul Brăila o parte din vite aŭ fost trimise la păşune în baltă, iar altele din comunele maĭ depărtate de Dunăre, suferă cumplit de foame.

In câte-va localităţĭ, vitele aŭ murit de foame.

Prefecţiĭ judeţelor de carĭ vorbim maĭ sus aŭ fost chemaţĭ în Bucureştĭspre a se sfătui cu d. Ministru asupra măsurilor ce trebuesc luate, spre a opri pe de o parte pe locuitorĭ d'a-şi vinde vitele pe preţurĭ de nimic, iar pe de alta să se caute mijloace spre a le veni în ajutor.

D'ocamdată s'a dat ordine prefecţilor pe unde s'a făcut nutreţ să-l cumpere şi să-l pună la dispoziţia colegilor lor, a le căror judeţe suferă.

Toate cumpărările se vor face prin intervenirea directă a administraţieĭ, sub controlul d-luĭ inspector administrativ Stoianescu.

Distribuirea furajelor se va face prin mijlocirea uneĭ comisiunĭ compusă din inspectorii comunalĭ şi delegaţii băncilor populare, care vor primi în schimbul furajuluĭ poliţe cu o dobîndă de 4%, cu facul-

tatea d'a fi preschimbate pînă la aquitare.

Folosirea băncilor populare în asemenea împrejurări, este o bună şi bine chibzuită măsură; ea va da loc la o probă de ce se poate face când Satul întreg este unit. Trebuit însă o mare prudenţă, căci aci ne sunt banii statului saŭ judeţelor ci aĭ locuitorilor însăşi. Osebit maĭ trebue ţinut socoteală că nu tot capitalul să fie afectat în această împrejurare, de şi băncile carĭ sunt legate cu banca centrală pot împrumuta şi peste capitalul lor.

Sperăm că totul se va face cu prudenţă şi băgare de seamă, ca nu făcând un bine să compromitem o instituţie la care s'a lucrat cu atita dragoste şi încredere.

De la Expoziţiune

Marele Palat al Societăţeĭ Agrare este deja terminat şi se lucrează cu mare activitate la decoraţiunea interioară care va fi terminată peste 3—4 zile.

Deasupra portaluluĭ se aşează marele car alegoric al agricultureĭ.

***

Ministerul instrucţiuneĭ pnblice va participa cu lucrările tuturor scoalelor pendinte de dînsul, rezervîndu-i-se locul cuvenit în palatul cel mare a căruĭ suprafaţă e de peste 1600 m.

***

Pavilionul R. M. S. situat aproape de intrarea principală este terminat.

***

Domeniul Doroaneĭ şi ministerul de interne sunt de asemenea gata cu pavilioanele lor.

***

Aproape toate chioşcurile particulare cum sunt al Prinţuluĭ Ştirbeĭ, fabrica Luther, Bragadiru, Prinţul Cantacuzino-Băleni, Salm şi altele sunt terminate.

***

Cîmpul Expoziţiuneĭ are o înfăţişare din cele maĭ plăcute astă-zĭ.

Aleele largĭ şi ţărmurite de plantaţiunĭ sunt terminate.

Compresorul primăriĭ Capitaleĭ a lucrat neîntrerupt, fiind oferit cu cea mare bună-voinţă de d. primar în mod gratuit.

***

Pavilionul Regal, imitînd o casă de ţară, în apropierea mareluĭ palat, este terminat de asemenĭ, lucrîndu-se actualmente la instalarea interioară.

***

De asemenĭ s'a început şi construcţia pavilionuluĭ muzicel, construcţie uşoară şi gingaşă care va împodobi maĭ mult Expoziţiunea.

***

Obiectele pentru expus aŭ sosit din toate judeţele ţăreĭ şi urmează a sosi zilnic.

***

Vinurile, produsele industrieĭ casnice şi ale gospodărieĭ vor fi demn reprezintate.

***

Din Bucovina se aşteaptă asemenĭ a se trimite ţesăturĭ şi costumele portuluĭ romînesc de acolo.

***

Minele şi carierele pentru care se construeşte un anume palat, vor fi unul din punctele de atracţie ale Expoziţieĭ.

***

Pe lîngă bogatele produse ale subsoluluĭ ca: lignit cărbunĭ, marmoră, etc. petroleul va fi reprezintat şi prin o sondă în plină activitate instalată anume şi care va funcţiona în faţa publicului.

***

De asemenea sarea va fi expusă prin un mare obelisc.

***

Comitetul şi delegaţiunea Expoziţiuneĭ avizează la ultimele detaliĭ de organizare în vederea deschidereĭ Expoziţiuneĭ la 23 Iunie a. c.

***

Printre multele distracţiuneĭ ce vor fi în Expoziţie va fi şi un mare labyrint.

***

Decorarea interioară a mareluĭ palat din Expoziţiunea agrară e aproape terminată. Ea e făcută din draperie albă cu verde la mijloc ceea ce dă un aspect foarte plăcut interioruluĭ.

***

Azĭ s'aŭ terminat chioşcurile de la intrărĭ. Ele sunt originale şi simple, construite din mesteacăn.

***

Casa Riegler a început azĭ construirea pavilionuluĭ săŭ care va fi unul din cele maĭ atrăgătoare şi importante.

Fabricarea produselor cofetărieĭ (chocolata etc.) se va face chiar în Expoziţiune sub ochiĭ publiculuĭ prin ajutorul maşinilor purtate de motorĭ electricĭ.

In acest scop Casa Riegler a adus maşinĭ de mare valoare din străinătate.

***

Produsele expozanţilor sosesc în fiecare zi.

Deja în afară de produsele agricole, care aŭ sosit în mare număr şi din care se vor maĭ trimite de la delegaţiunile judeţene unde se află depuse, aŭ sosit diverse produse ale industrieĭ casnice vinurĭ etc.

***

Casa Fowler a adus în Expoziţie 2 marĭ maşinĭ dintre care una de arat cu 7 brazde şi altele.

***

Olăria şi diversele produse ale ceramiceĭ vor fi foarte bine reprezentate.

In afară de d-niĭ Bolintineanu, ing. Paianu, Alexandrescu şi alţiĭ, Societ. de bazalt şi şcoala de ceramică T.-Jiŭ vor avea cîte o frumoasă expoziţiune a produselor lor.

***

Manutanţa armateĭ va expune toate produsele ce fabrică, pîne, pesmeţĭ, pesmeţĭ pentru caĭ etc. şi e probabil că va face să funcţioneze chiar în Expoziţie două din cuptoarele portative ce posedă.

***

Delegaţiunea speră să reuşească a avea în expoziţiune reprezintate şi ţările surorĭ. Aşa s'a scris în acest scop d-neĭ Elena de Popovicĭ preşedinta reuniuneĭ femeilor romîne din Transilvania, d-luĭ Cavaler de Flondor, d-luĭ Comşa, d-neĭ Maria Leontini, etc.

***

Printre frumoasele distracţiunĭ se maĭ anunţă şi aceea a «Preumblărilor prin munţiĭ Siberieĭ» ce s'a propus a instala.

***

«Viaţa» brutărie cooperativă va expune produsele ce fabrică. Zilnic va trimete produsele sale la Ezpoziţunea Agrară.

***

Către toţi petroliştiĭ,

Societatea Agrară organizînd pentru vara anuluĭ corent o expoziţiune generală a produselor soluluĭ şi subsoluluĭ, precum şi a imediatelor lor fabricate, venim a vĕ ruga să bine voiţĭ să participaţĭ şi D v la această expoziţiune.

Comitetul executiv al expositiuneĭ fiind convins de importanta şi rolul cel mare ce'l are în desvoltarea economică a Romînieĭ produsele subsoluluĭ, aŭ căutat să dea acesteĭ bogate ramurĭ de producţiune desvoltarea necesară în expoziţiune, pentru că ast-fel Secţiunea X-a a Minelor şi carierelor să poată constitui oglinda vie a realităţeĭ.

In acest scop, un loc de onoare, a fost rezervat acesteĭ secţiunĭ şi luîndu-se în considerare aranjarea şi clasarea articolelor de expus, Comitetul executiv a stabilit:

1) Instalarea uneĭ sonde, avînd mărimea normală şi posedînd utilagiul complect pentru a putea lucra chiar în faţa publicului vizitator. In jurul acesteĭ sonde vor fi galeriĭ deschise rezervate pentru instalarea şi expoziţia caselor de maşinĭ şi aparate de sondagiu, care ar dori să ia parte, şi pentru care s'aŭ făcut invitaţiunĭ speciale.

2) O construcţie rotundă de 18 metri diametru în stilul unuĭ rezervoriu de petrol, unde se vor instala toate produsele brute şi fabricate ale petroluluĭ, minelor şi carierelor, precum şi toată literatura şi chărţile geologice şi miniere ale ţăreĭ.

In această construcţie proectată într'adins atît de mare, va avea loc un congres al Asociaţiuneĭ petroliştilor din ţară precum şi maĭ multe conferinţe documentate asupra chestiunilor technice şi economice relative la bogata industrie a petroluluĭ saŭ a celor-l'alte mine şi cariere ce ar poseda Carpaţiĭ Romînieĭ.

Ocazia, precum vedeţĭ, este cu totul unică pentru a-se studia şi arăta dificultăţile prin care a trecut această tînără industrie şi pentru a-se exprima recunoştinţa ţăreĭ, Societăţile streine care cele d'întîiŭ aŭ încercat riscurile şi perderile cele maĭ marĭ pentru a ajunge astă-zĭ să putem cunoaşte maĭ de aproape subsolul romîn.

In scest scop, vă rugăm a veni în ajutorul lucrăreĭ ce voim să frcem, trimeţîndu-ne odată ou alăturata aci declaraţiune complectată şi un mic memo-

riŭ relativ la industria petrolului, în care puteți atinge, așt-fel precum rezultă din experiența atîtor ani de muncă, toate punctele ce credeți utile pentru înlesnirea și desvoltarea industriei ați căreĭ unul din ceĭ d'întîiu factorĭ sunteți D-voastră.

In speranță că veți aprecia pe deplin importanța Secțiuneĭ minelor care cată a fi cît de bine reprezentate, vă rugăm a lua în seamă eforturile ce trebuesc făcute și a contribui și D-voastră la realizarea acesteĭ importante opere, participînd și la subscrierea sumetor necesare a se cheltui și care se ridică dincolo de 15.000 leĭ în total.

Primiți, vă rugăm, odată cu mulțumirile noastre recunoscătoare, și asigurarea osebiteĭ noastre considerațiuni.

p. Președ. Societățeĭ Agrare: **S. Șomanescu**
Secretar General: **N. St. Cesianu**

Seceta și Administrația Domeniilor Coroaneĭ

In vederea seceteĭ, care se menține, *Administrația Domeniuluĭ Coroaneĭ*, a adresat de curînd agenților săĭ o lungă circulară, prin care le atrage atențiunea asupra măsurilor ce trebue să ia pentru a preîntîmpina în parte lipsa de hrană și cu deosebire a nutreților pentru vite.

Pe lîngă semănăturile de toamnă și chiar cele de primăvară, sunt amenințate aproape cu totul și islazurile și finețele naturale saŭ artificiale. Finețele ne maĭ putînd da nutrețul așteptat, vitelele vor avea maĭ mult de suferit, maĭ cu seamă peste iarnă. Si cum de existența și buna starea vitelor de muncă e legată agricultura, *Administrația Domeniuluĭ Coroaneĭ*, pentru întîmpinarea pe cît posibil a acestuĭ neajuns, care ar putea zădărnici lucrările de toamnă, învită pe agenții a lua de îndată măsurile de cuviință, cum și a pune în aplicare dispozițiunile circulărilor din 12 Maiŭ și 3 Iunie din anul 1899 carĭ se găsesc publicate în cărticica «Indrumărĭ» apărută în «Biblioteca populară».

Prin aceste circulărĭ agenții sunt îndatorați: a permite pășunarea vitelor în poene și în unele părți de pădure, a face ca sătenii să întoarcă semănăturile compromise și să le înlocuiască cu plante furagere potrivite timpuluĭ actual, precum: meiŭ păsăresc, porumb de nutreț și meiŭ comun. In special acesta din urmă se poate pune pănă în Iunie, și dacă va ploua de aci înainte, va da nu numaĭ nutreț suficient pentru vite, ci va suplini, în caz de nevoe chiar porumbul în hrana omuluĭ.

Pe lîngă acestea, agenții maĭ sunt ținuți a povățui pe țărani să facă din timp proviziuni de frunzare, care le va prinde tot atît de bine. Pentru ca frunzarele să fie însă de adevărat folos, ele vor trebui făcute din crengĭ și frunze tinere, și cît maĭ curînd, pănă cînd foile nu perd din puterea lor hrănitoare.

In acest scop agenții vor arăta locuitorilor părțile de pădure, unde să facă culegerea, și vor supraveghea de aproape, ca lucrarea să se execute fără pagube pentru pădure și maĭ ales în condițiunĭ, carĭ să asigure folosul ce se așteaptă, nu maĭ puțin le vor da toate deslușirile despre modul conservăreĭ și dăreĭ frunzarelor la vite.

Pentru aducerea la îndeplinire a celor de maĭ sus, Administrația Domeniuluĭ Coroaneĭ a maĭ cerut agenților să-și dea toată silința, să ia și alte măsurĭ care ar putea să fie de folos, și să caute ca țărniĭ să-ĭ urmeze întocmaĭ. De astă dată adaugă d. Kalinderu în circulară, sarcina va fi mal ușoară, căcĭ aŭ exemplul din 1899 cînd prevederile și dispozițiunile luate aŭ scăpat pe mulțĭ de neîndurata lipsă. Maĭ tîrziŭ cînd se va vedea ce maĭ e de făcut atît pentru locuitoriĭ înșișĭ, cît și pentru vitele lor.

Starea semănăturilor

— Până la 5 Iunie a. c. —

Situațiunea lucrurilor privită în general pare că s'a maĭ ameliorat puțin. In nordul Moldoveĭ, unde semănăturile nu eraŭ atît în suferință, grație ploilor căzute în urmă, starea semănăturilor pentru moment nu maĭ inspiră îngrijire, ba în unele județe, cum sunt Botoșaui, Dorohoiu, Iași se prezintă pe unele locurĭ foarte bine și promite o recoltă ca în anii ceĭ bunĭ.

In Moldova chiar și ploile aŭ fost maĭ abondente și în noaptea de Simbătă spre Duminica trecută am avut o ploae generală, venită la timp. Județele în suferință ca partea de jos a Tecuciuluĭ, Fălciŭ, Putna și Covurluĭ aŭ semănăturile foarte răŭ atinse de secetă și lipsa de islazuri și fînețe cel puțin pentru moment se menține.

De asemenea nu am avut ploĭ nicĭ în Brăila, Ialomița, R.-Sărat și ele ce găsesc tot în categoria județelor de maĭ sus.

Recoltele de toamnă în județele citate sunt în mare parte compromise și dacă nu vor începe ploĭ cu siguranță că și semănăturile de primăvară vor suferi la rîndul lor. Un fapt curios se remarcă că la 1899 seceta a bîntuit în mod intensiv aceleași regiuni ca și a. c. Cauza probabilă trebue să fie în afară de uscăciunea și lipsa de ploae în această parte a țăriĭ și faptul că a fost și este tare vântuită.

In Dobrogea nu am avut ploĭ. Semănăturile sunt în condițiunile cum le-am găsit la finele săptămâneĭ trecute.

In Oltenia a plouat maĭ cu seamă în partea de munte a județuluĭ și ploaia de Duminică spre Luna trecută s'a întins și asupra cîtor-va localități din Muntenia. Marți și Mercurĭ a plouat puțin iarăși în Nordul Moldoveĭ și Vestul Munteniеĭ, iar Joĭ în partea de Nord a Mehedințuluĭ și partea de Sud a Doljuluĭ.

Se pare că seria ploilor ce adesea are loc în luna Iunie la noĭ, vrea să înceapă. Ele ar asigura recoltele de primăvară și cu deosebire hrana vitelor. In județele unde islazurile și fînețele lipsesc, vitele pasc în pădurile țhătrîne, dar nu este maĭ puțin adevărat că starea lor gonerală este slabă și nu vor putea da o muncă atît de utilă agricultorului care tocmaĭ din cauza seceteĭ, are nevoe de forțe maĭ puternice și maĭ timpuriĭ la cîmp.

Porumburile sunt aproape prășite. Seceratul orzului a început și toți se prepară să adune grîul care în județele ce sufăr de secetă va fi gata de tăiat cu cel puțin 2 săptămâni maĭ înainte.

Rapița ce a scăpat pe icĭ pe colea s'a secerat și treerat.

Recolta eĭ a foct slabă și prețurile nu sperăm să fie marĭ tocmaĭ din cauza cantității neinsemnate, ce avem în țară și care nu atrag cumpărătorĭ străinĭ.

Viile sunt pe sfîrșitul înfloriреĭ. In Moldova sunt foarte slabe.

Porumburile însă promit mult și în special prunii.

•

Iată situațiunea pe județe, întocmită după rapoartele sosite de la Prefeeturile de județe.

Argeș.—Semănăturile de toamnă slabe, de primăvară mediocre și rele.

Imașele fără iarbă.

Bacăŭ.—Semănăturile mediocre și sufăr de secetă, de asemenea și imașele și fînețele. Viile mediocre și rele.

Botoșani.—Semănăturile bune. Puțină mălură la orz fără însemnătate.

Fînețele bunișoare. Imașele se îndreptează după ploĭ.

Brăila.—Grîul compromis și mediocru. Orzul perdut, de va ploua pe alocurea se va da sămînța. Ovăsul se menține încă. Meiul și secara aŭ nevoe de ploae. Porumbul, de va ploua promite. Fînețele și islazurile perdute.

Buzăŭ.—Semănăturile periclitate. Porumbul se menține. Pășunele fără iarbă.

Viile și livezile de pruni se mențin bine. Nevoe de ploae.

Constanța.—Semănăturile sunt bunișoare, mediocre și rele. Porumbul parte bun, parte mediocru. Lipsă de pășune. Viile bunișoare. S'a ivit gândacĭ la orzul inspcat distrugîndu-l.

Covurluĭ. — Semănăturile de toamnă compromise.

Porumbul se menține Nutreț pentru vite lipsește.

Dîmbovița.—Grîul bun la munte, mediocru și răŭ la cîmp. Ovăsul prost. Porumbul bun. Islazurila și livezile de fînețe la munte bune, rele la cămp. Viile frumoase.

Fălciŭ.—Ploiele generale căzute influențează în bine semănăturilе de porumb și vii. Semănăturile de toamnă și de primăvară de pe malul Prutului compromise, iar cele din localitățile unde a plouat bune.

Fînețele și pășunele bune.

Gorjiŭ.—Semănăturile, porumburile, fînețnle și islazurile s'aŭ maĭ îndreptat. Viile și pomiĭ se mențin bine.

Ialomița. — Semănăturile de toamnă aproape compromise de secetă, cele de primăvară mediocre. Tot se simte nevoe de ploae cu toată ploaia căzută.

Iași.—Semănăturile foarte bune, în partea de mijloc.

Fînețele și imașele mediocre și rele.

Ilfov.—Semănăturile sufer de lipsă de ploae și compromise cu desăvîrșire în cîte-va comune. A plouat insuficient. Arăturile de porumb aproape terminate. Arborii fructiferi promit mult.

Mehedinți.—Semănăturile se prezintă bune pănă în prezent.

Muscel.—Semănăturile de toamnă bune. Porumbul în urma ploilor se prezintă bine.

Livezile, pășunele și viile bune.

Olt.—Ploaia puțin folositoare porumbuluĭ. Grîul și ovăsul compromis, spre nord promit. Pășunele uscate s'aŭ maĭ îndreptat puțin în urma ploilor căzute. Livezila și viile promit recoltă abundentă.

Prahova. — Semănăturile și pășunele sunt tot staționare. Porumburile bune și se continuă prășila.

R.-Sărat.—Spre munte a plouat bine. Semănăturile compromise. Suhaturile fără iarbă.

Roman.—Semănăturile îmbunătățite. Porumbul frumos și pe alocurea de mijloc. Porumbul timpuriu se prășește a doua oară. Fînețele îmbunătățite. Imașele parte mediocre, parte rele.

Romanați. — In urma ploilor căzute semănăturile merg bine. S'a început secerișul la orz. Porumbul frumos. Pășunele aŭ aspect relativ bun.

Tecuciŭ.—A plouat în partea de nord și sud a județuluĭ, Semănăturile compromise la sud și mediocre la nord. Porumburile și viile bune. Pășunele uscate.

Vasluĭ.—Timpul călduros. Plouat. Semănăturile de toamnă și de primăvară relativ bunișoare, Fînețele și imașele puțin ameliorate.

Porumburile frumoase.

Vlaşca.—Grîul de la sud bun, mijlociu la centru, compromis la nord. Porumbul se menţine bine şi se prăşeşte.

Orzul bun, ovăsul compromis, isłazurile la sud bune, compromise în alte părţi.

CRONICA AGRICOLĂ

Un succes al comercianţilor de cereale

Se ştie că în luna Maiŭ trecut s'a ţinut la Berlin un congres de către cerealiştiĭ germanĭ dimpreună cu representanţiĭ «Uniunilor» din Galaţi şi Brăila, şi aĭ porturilor ruse din Marea Neagră, cu referire la contractul vînzătorilor decereale în parcele.

Rezultatele dobîndite la congresul din Berlin sunt foarte favorabile pentru comerciul nostru de cereale. Iată în resumat, modificările dobîndite la proiectul de contract german.

1). Incărcarea să se poată face prin vapoare, care merg la portul desemnat direct şi indirect, (după proectul german se admite numaĭ direct).

2). Cînd vînzarea este maĭ mare, încărcarea să se poată face şi în partizĭ de 50 T. în loc de 100, fără bonificare (proiectul german prevedea minimum 100 T).

3) Probele mărfeĭ încărcate trebuesc expediate în 6 zile după trimiterea factureĭ, în cazul contrar vînzătorul este răspunzător de consecinţe până la maximum $^1/_2$ mk. de T. (în loc de trimiterea probelor imediat şi fără limite de răspundere, cum prevedea proectul german.

4) Constatarea greutăţeĭ naturale să se facă prin balanţa automatică de 20 litri (în loc de 1 litru, cum prevedea proectul german).

5). Pentru greutatea naturală în minus să se plătească la secara.

1% pentru primul kgr. la bl. hl. în loc de $1^3/_5$% k.; 2% pentru al douilea kgr. la hl. în loc de $2^1/_2$% k.; $2^1/_2$% pentru al treilea kgr. la hl. în loc de $3^1/_2$%.

6). La vînzarea orzurilor, cu fixarea de cantitatea corpurilor străine, să se admită: Grîu, secară şi ovăz pînă la 3% (In Englitera nicĭ un corp străin nu este admis fără bonificare, afară de cele anume fixate).

7). In loc de arbitrajul oficial s'a admis arbitrajul amical, însă arbitriĭ trebuesc aleşĭ din listele oficiale ale arbitrilor desemnaţi de comitetul Burseĭ loculuĭ fixat pentru arbitraje, iar suprarbitrul este numit de oficiŭ.

S'a admis, fără a se menţiona în contract, că încărcarea directă în lumbul vaporuluĭ să se considere ca încărcare efectuată chiar în vapor.

***

Casa Mislin şi Rampach a primit o importantă comandă de la ministerul agricultureĭ, de aparate de uscat fructe a cunoscuteĭ firme din Germania: Val Waas din Geisenheim a/Rh. Aceste uscătoare vor fi împărţite la toate pepinierele statuluĭ.

De la Minist. Agricultureĭ, Industrieĭ, Comerciuluĭ şi Domeniilor

Serviciul statisticeĭ generale

No. 33533 1 Iunie 1904

Domnule Preşedinte

In scopul de a întregi cunoştinţele noastre asupra situaţiuneĭ economice a ţăreĭ, am hotărît să dăm anul acesta o extensiune maĭ mare statisticeĭ agricole şi să îmbunătăţim technica culegereĭ datelor, ca să dobîndim siguranţa exactităţeĭ lor.

Departamentul meŭ a întocmit formularele speciale pentru adunarea ştiinţelor privitoare la semănăturile făcute în toamna anuluĭ 1903 şi în primă-vara de faţă şi a distribuit aceste formulare tutulor autorităţilor comunale, cu instrucţiunĭ asupra moduluĭ cum să se culeagă informaţiunile.

După cum veţĭ vedea din imprimatele ce am onoare a vă trimite odată cu această, baza operaţiunilor este *lista nominală* a agriculturilor.

«Lista se va alcătui de Secretarul primărieĭ, iar ştiinţele despre întinderea semănăturilor se vor culege de la fie-care cultivator în parte.

Sperăm că pe această cale informaţiile vor fi maĭ exacte şi maĭ complecte. Dar ca să ajungem la un bun rezultat avem absolută necesitate de concursul marilor agricultorĭ, carĭ pe de o parte sunt rugaţĭ să comunice date precise despre întinderea culturilor făcute în anul acesta, pe de altă parte sunt chemaţĭ să dea un sprijin moral acesteĭ lucrărĭ, insuflînd încredere şi celor-l'alţĭ cultivatorĭ maĭ micĭ.

Avem deosebită onoare de a recurge la mijlocirea d-voastră pentru a face cunoscut d-lor membriĭ aĭ Societăţeĭ Agrare scopul şi utilitatea statisticeĭ întreprinsă de departamentul meŭ. Bine-voiţĭ a'ĭ ruga să ne dea concursul lor desăvîrşit, comunicînd autorităţilor comunale ştiinţĭ exacte despre întinderea culturilor făcute pe moşiile d-lor şi a călăuzi prin cunoştinţele lor comunele.

Dat fiind interesul ce poartă agriculturеĭ ţăreĭ această lucrare statistică sunt încredinţat, d-le Preşedinte, că apelul nostru va găsi un ecoŭ puternic printre membriĭ Societăţeĭ Agrare.

Bine-voiţĭ, vă rugăm, d-le Preşedinte, a primi asigurarea deosebiteĭ noastre consideraţiunĭ.

Ministru (ss) **C. Stoicescu.**

Şeful Secţiuneĭ, *L. Colescu*

COPII
de pe adresele Societăţeĭ Agrare
către
Domnul Director General al C. F. R.

No. 69.

Domnule Director General,

După cum, fără îndoeală, vă este cunoscut, Societatea Agrară a marilor proprietarĭ din Romînia, organizează o Expoziţiune generală agricolă a produselor soluluĭ şi subsoluluĭ, a imediatelor lor fabricate şi de industriĭ casnice precum şi un tîrg de vite, pentru anul curent în Capitală, care Expoziţie urmează a avea loc din luna Maiŭ până la Noembrie a. c.

Aceasta expoziţiune se va face la soseaua Kisseleff, unde s'a luat terenul necesar, iar ante-proectul planurilor generale este deja făcut.

In speranţă că veţĭ dori a lua şi Dv. parte la această sărbătoare a munceĭ naţionale, vă rugăm să bine-voiţĭ a ne comunica de ce întindere de loc aveţĭ trebuinţă pentru participarea Administraţiuneĭ Dv. la Expoziţiune.

Primiţĭ, vă rugăm, Domnule Director General, încredinţarea prea osebiteĭ noastre consideraţiunĭ.

Delegaţiunea Expoziţiuneĭ
Preşedinte (ss) **Şt. D. Grecianu**
Secretar General (ss) *N. St. Cesianu*

No. 160
12 Aprile 1904

D le Director G-ral al C. F. R.

Invăţămintele practice şi foloasele din punct de vedere al desvoltăreĭ economieĭ naţionale ce este menită a aduce Expoziţiunea pe care Societatea noastră o va derchide în luna Maiŭ a anuluĭ acestuia, atîrnînd în primul rînd de la numărul cît maĭ mare al vizitatorilor eĭ, avem onoare a vă ruga, să bine-voiţĭ a acorda o reducere de 50% la tariful de călătorĭ pentru toate trenurile, tuturor vizitatorilor expoziţiuneĭ. Modalitatea justificăreĭ dreptuluĭ acesteĭ reducerĭ rămînînd a se stabili de D-voastră.

Incredinţaţĭ fiind de bună voinţă ce aveţĭ faţă de o întreprindere atît de folositoare agriculturеĭ şi a ţăreĭ, vă rugăm etc.

Preşedinte (ss) **Şt. D. Grecianu**
Secretar general (ss) *N. St. Cesianu*

No. 146.—1904.

Domnule Director General,

Societatea agrară a marilor proprietarĭ organizează o expoziţie agricolă minieră de industriĭ agricole şi casnice, în folosul căreia are şi o lotărie, a căreĭ bilete pe lîngă cîştigurĭ băneştĭ, dă drept şi la intrare în expoziţie în baza tichetelor se are fie-care bilet.

Pentru înlesnirea desfaceriĭ acestor bilete, ne am adresat la diferite autorităţĭ, şi în special oror. Minister de finance, care a bine-voit a primi şi trimite administraţiilor financiare din ţară spre desfacere un număr de bilete în valoare de 20.000 leĭ.

Faţă de acestea şi fiind sigurĭ ca şi Administraţia condusă de D-voastră va căuta şi da sprijinul său uneĭ opere marĭ naţionale, vă rugăm să bine-voiţĭ a permite şefilor de gărĭ, restauratorilor şi celor ce vînd ziare pe peroane, ca în schimbul uneĭ remise, ce le vom da, să ţie la dispoziţia publiuluĭ bilete de loterie, căutînd a le desface bene-

voĭ prin convingere, iar nu obligatoriŭ, fiind sigur că cu modul acesta se va desface un număr însemnat de bilete.

Primiţi, vă rugăm, etc.

Preşedinte, (ss) **St. D. Grecianu**

Secretar general (ss) *N. St. Cesianu*

No. 4114 b.

Delegaţiuneĭ Expoziţiuneĭ Soc. Agrare

La adresa Dv. No. 140 din 26 Martie stil vechiŭ a. c., avem onoare a răspunde că administraţiunea noastră nu poate lua însărcinarea de a plasa prin organele sale, biletele loterieĭ ce aţĭ organizat cu ocaziunea expoziţiuneĭ agricole din acest an.

Primiţi, vă rog etc.

p. Director general (ss) **Rămniceanu**

Şeful Secretariat. şi Compt. g-le (ss) *Mareşi*

No. 104.

D-le Director G'ral al C. F. R.

Pentru a se răspîndi cît maĭ mult în ţară ştiinţe despre organizarea şi deschiderea Expoziţiuneĭ, vă rugăm să bine voiţă a permite ca să se afişeze prin toate staţiunile C. F. R. afişele expoziţiuneĭ şi loterieĭ societăţeĭ Agrare.

Primiţi etc.

Preşedinte (ss) **S. D. Grecianu**

Secretar general (ss) *N. St. Cesianu*

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica d-luĭ N. St. Cesianu.

Preţurĭ fixe şi reduse predate la orĭ-ce gară.

Informaţiĭ la d. V. M. Kogălniceanu Bucureştĭ, la Reprezentanţa Societăţeĭ de asigurare generală „Naţionala". strada Doamneĭ 12, Parter.

De vînzare **Vin negru de OREVIŢA** **vechiŭ de 15 anĭ, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleşanu, strada Lascăr Catargi No. 17.**

A apărut :

Manualul de viticultură

de *V. S. Brezeanu*, şeful serviciuluĭ agronomic şi director al «Revisteĭ Viticole», se află de vînzare la librăriile : Socecŭ & C-nie, Leon Alcalay, Bucureştĭ; Th Codreanu, Focşanĭ şi I. Georgescu, Odobeştĭ; precum şi la Administraţia «Revisteĭ Viticole.

Preţul uneĭ broşurĭ este de 3 leĭ

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în Bucureştĭ, fundătura Mărcuţeĭ 22, în întindere de 11 pogoane vie şi 1 pogon fineaţă, avînd şi o casă de locuit şi un linŭ

A se adresa strada L.-Catargi 17.

Să găsesc spre vînzare la Societatea Agrară următoarele opere ale d-luĭ Dumitru N. Comşa, Doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economie Politică la şcoala superioară de ştiinţe de stat şi membru al Societăţeĭ Agrare :

1) *Politica Agrară şi Politica Vamală*, cite-va cuvinte asupra Politiceĭ vamale de la 1875 pănă astă-zĭ şi asupra viitoareĭ noastre politice vamale . . . . . Preţul 1,50

2) *Agricultura şi industria Naţională* . . . . » 0,50

3) *Politica Agarară* . . » 0,50

4) *Repartiţia Impozitelor maĭ dreaptă* . . . . » 0,50

5) *Fundamentul Dreptuluĭ de Proprietate* . . » 1,—

6) *Cauzele Progresuluĭ Social şi Criteriul Intervenţionismuluĭ* . . . . . » 1, –

7) *Contenciosul Administrativ* . . . . . » 1,—

8) *Contenciosul Administrativ şi art. 130 Constituţie* . . . . . » 0,50

9) *Impositul Global pe Venit* . . . . . » 0,50

10) *Uu noŭ proiect de Casă Rurală* . . . . . » 0,50

11) *Anarchismul* . . » 0,50

12) *Art. 7 § 5 şi art. 9 din Constituţie* . . . . » 0,50

13) *Bogăţiile şi nevoile economice* . . . . . » 0,05

14) *Viitoarea politică vamală* . . . . . » *2,00*

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoşĭ prăsiţĭ în ţară buniĭ reproductorĭ pe preţul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca

De vînzare, **fie-care broşură 50 banĭ** din biblioteca Societăţeĭ Agrare, următoarele broşurĭ :

Sindicatele agricole şi casele de credit mutual, de d. **N. St. Cesianu.**

Mărirea avuţieĭ ţăreĭ prin buna întrebuinţare a apelor rîurilor, de d. **C. Chiru.**

Agricultura şi Industria, de d. **I. C. Petrescu.**

Colitatea grîuluĭ romînesc pe regiunĭ şi după felul producătoruluĭ, de d. **C. Roman.**

Protecţionism şi Industrie, de d. **V. Toroceanu.**

Răspuns la adresa Camereĭ de comerţ din Craiova de d. **D. Darvari.**

Proiectul unuĭ noŭ sistem de desfacere şi negociere a cerealelor noastre pe pieţele statelor consumatoare ale Europeĭ, de d. **P. Alexandrescu.**

Politica fiscală a judeţelor şi comunelor în genere şi faţă de ţărănime în special, de d. Dr. **G. D. Creangă.**

Exportul nostru de grîne, de d. **Ed. Ghica**

ALTE BROŞURĬ :

Lipsa de nutreţ, de d. **Al. Ciurcu,** *50 banĭ*

„Agrarul", *anul I 1901—1902, legat, 336 paginĭ, 10 leĭ.*

„Agrarul", *anul II 1902—1903. 456 paginĭ 10 leĭ.*

Legislaţia agrară, de d. **V. M. Kogălniceanu,** *2 leĭ.*

Cultura legumelor, cu 90 figurĭ în text. de d. **Dumitru Alessiu,** *leĭ 1.90.*

EXPOZITIUNEA

se va deschide irevocabil

la 27 Iunie 1904

Sub Inaltele Auspiciĭ

ale

M.M. LL. Regele şi Regina Romînieĭ

sub Preşedenţia de Onoare

a

A.A. L.L. R.R. Principele Ferdinand şi Principesa Maria

şi cu bine-voitorul concurs al

Guvernuluĭ, al Primărieĭ Capitalaĭ şi al Consiliuluĭ Judeţean

---

LOTERIA

Expoziţieĭ Societăţeĭ Agrare

din Bucureştĭ

Biletele de Loterie se găsesc de vînzare aci şi în Bucureştĭ: la restaurantul Expoziţieĭ fost Hugo, şoseaua Kiselef, la Casieria centrală a minit. de finance, la Admin. financiară de Ilfov, la d-niĭ Kogălniceanu şi Emmanuel (reprez. generalĭ aĭ soc. de asig. „Naţionala" Doamneĭ 12, la Banca Agr., la Bon Goût, Sigmund Prager şi Soc. „Avîntul" (sub H. de France), Hala de publicitate „L'Indépendance" şi la diferiţĭ debitanţi de tutun.

In Provincie : La toate Ad-ţiile financiare, Sucurs. Băncilor Agricole, Restaur. C. F. R., şi la diferiţĭ debitanţĭ de tutun.

Biletele pe lîngă că daŭ drept persoanelor la 5 intrărĭ în Expoziţie, la diferite avantage specificate în el, aŭ şi şansa de a cîştiga unul din loturile de

20.000, 5.000, 3.000 leĭ, etc.

Biletele carĭ nu aŭ cîştigat la întîia tragere, vor participa şi la a doua tragere care va avea loc irevocabil

la 20 Septembre 1904

De vînzare Una presă mare pentru fin, pae etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victorieĭ 55.

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Lei 3

A se adresa administraţiei

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciului Statisticeĭ Generale.

☞ Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck*, precum şi la principalele librării din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşului No. 6.

Tipografia Ziarului CRONICA. — Bucureşti.

fag din picioare, apoĭ aŭ vîndut în curînd şi tufele din lăstariĭ eşiţi şi în urmă aŭ vîndut şi cioatele, ca să le scoată şi cu pămînt cu tot, şi azĭ şvabiĭ ceĭ civilizaţi, nu aŭ nicĭ pămînt, nicĭ pădure, dar aŭ ţăraniĭ romînĭ ceĭ inculţi, cărora guvernul nemţesc de atuncia, nu a găsit de cuviinţă să le dea pe mînă şi partea lor de pădure dar le-a rezervat pe ambele pe seama comuneĭ, sub controlul statuluĭ şi al guvernuluĭ, —şi bine a făcut!

De altă parte vedem zilnic cum în Transilvania, chiar în satele marĭ săseştĭ, şi romîneştĭ, bogate, majoritatea locuitorilor comuneĭ razimă maĭ mult în folosinţa pămînturiloı comunale, de cît în pămînturile lor propriĭ. De ex. în frumosul tîrg Codlea, dintre saşĭ abia sunt vre-o 20 familiĭ ghiabure, care să nu fie datoare, şi trăesc după capitalul depus pe băncĭ şi de pe moşiile lor, iar ceĭ-l'alţĭ toţĭ saşĭ şi români de-opotrivă razimă maĭ mult în pămînturile comunale. Să li se interzică pe 3—4 anĭ de zile ţinerea vitelor la păşunea comuneĭ, saŭ să li se pretindă pentru ele taxe de păşunat ca la ţăranul din Romînia şi eĭ ar fi ruinaţĭ cu totul.

La comunele fóste urbariale, clăcaşe, unde s'a săvîrşit deja comasarea, jumătate din locuitorĭ aŭ fost ruinaţĭ şi aŭ trebuit să ia lumea în cap, nu din cauza comasăreĭ pămînturilor de cultnră şi a fînaţelor, carĭ aŭ dat bune rezultate şi aŭ sporit producţiunea pămîntuluĭ şi posibilitatea de al cultiva sistematic, cu reducerea a o mulţime de spese şi pierderĭ de timp, de clinurĭ, rîpe, băltoace, sforĭ înguste etc. desfundîndu-le cu totul şi pentru totd'a-una,— dar a fost funestă, dezastroasă chiar pentru popor *segregarea cu împărţirea şi spargerea păşuneĭ* unde păşunea comuneĭ a avea în pădure, *şi* din care în definitiv nicĭ marĭĭ proprietari nu aŭ tras mare folos. Poporul a perdut prin ele imensul avantagiŭ de a ţine vitele vara fără taxe la păşune, şi usutructul la lemnul de foc şi construcţie, la jir şi ghindă, cu care-şĭ îngrăşa porciĭ sĕĭ pe un preţ derizoriŭ, dar azĭ el ne maĭ putînd ţinea vite în număr suficient, nu maĭ poate produce nicĭ gunoiul necesar şi pămîntul sărăceşte, populaţiunea scade şi stîngineşte.

Faţă de aceste rezultate aproape dezastroase, guvernul unguresc a revenit asupra măsureĭ luate şi azĭ se face comasarea dar fără de spargerea şi dismembrarea păşuneĭ comunale, pe care guvernul o interzice direct, de a o maĭ parcela. Ba ce este maĭ mult secuiĭ înşişĭ, văzînd halul de plîns în care aŭ ajuns şi eĭ cu legea comasăreĭ nefaste, grăbite contra urgisiţilor de valachĭ.

Cer eĭ cu insistenţă de la guvern acum revizuirea legeĭ de comasare actuale, şi *o lege proprie* de comasare în „părţile ardelene“.—citeşte Ardalul pe care eĭ l-aŭ desfiinţăt, şi care să le permită de a ţinea şi creşte vite după obiceiul vechiŭ, vădit din moşĭ şi strămoşĭ.

Ast-fel se răsbună o lege saŭ dispoziţie nedreaptă şi nerumegată în de ajuns: legea de comasare adusă în grabă contra foştilor iobagĭ romînĭ, aŭ resimţit'o grozav şi săcuiĭ, pe carĭ i-a expulzat din vetrele şi văile lor în Romînia, prin luarea posibilităţeĭ de a maĭ ţinea vite. Azĭ şi în ministerul ungar de agricultură se lucrează la un proiect de lege maĭ puţin sever de păşunat în pădure, care să permită sătenilor şi satelor de a maĭ ţinea vite, ca înainte şi fiecare sat să-şĭ aibă cîrdul său, cireada sa de vita trăgătoare, de vacĭ cu lapte, de viţeĭ, oĭ şi porcĭ. S'a convins în fine şi guvernul ungar că numaĭ prîn înfiinţarea din noŭ a păşunilor comunale vor prinde rădăcină şi vor da bune rezultate, măsurile sale de ameliorarea vitelor, prin introducerea vitelor de rasă nobilă, împărţirea de taurĭ buni de rasă, de berbecĭ şi vierĭ buni şi de armăsariĭ statuluĭ prin plăşĭ.

(Va urma) **Profesor G. Marin**

De pe Domeniul Coroaneĭ

In zilele de 24—26 Maiŭ a. c., d. Ion Kalinderu, administratorul Domeniuluĭ Coroaneĭ a fost la Domeniul Coroaneĭ Ruşeţu, din judeţul Brăila.

Pe lîngă inspectarea domeniuluĭ, d sa a vizitat întîĭ şcoala, unde a fost întîmpinat de învăţător şi foarte mulţĭ locuitorĭ fruntaşĭ. D. diriginte B. Bălăbănescu i-a urat bună venire şi a arătat celor prezenţĭ, într'o cuvîntare călduroasă, că dacă satul Ruşeţu are o populaţiune, bine îngrijită, muncitoare, o societate culturală-economică, cea d'întîĭ în judeţ, o şcoală, o biserică şi o primărie model, acestea se datoresc în mare parte administraţieĭ Domeniuluĭ Coroaneĭ, în fruntea căreia se află d. Kalinderu, care a înfiltrat în inima ruşeţenilor dragostea de muncă cumpănită, de tot ce e bine şi frumos.

La mulţămirile ce i-a adus în numele obşteĭ, d. Kalinderu a răspuns, zicînd că prin tot ce a făcut şi face, caută să împlinească voinţa supremă a M. S. Regeluĭ a căruĭ fericire e fericirea poporuluĭ său. Activitatea fiind unul din stîlpiĭ puternicĭ pe carĭ se reazimă fericirea indivizilor şi a popoarelor, trebue ca fie-care să o iubească şi să o practice din toată inima.

După acestea d. Kalinderu s'a interesat de frecevntarea elevilor, de curăţenie şi de progresul făcut. La cînt i-a pus să întoneze maĭ multe cîntece naţionale şi bisericeştĭ, carĭ l'aŭ satisfăcut. A împărţit apoĭ copiilor tablourĭ şi cărţĭ din biblioteca populară a Domeniuluĭ Coroaneĭ şi a dat învăţătorilor cîte o gratificaţie.

De la şcoală a trecut la biserică, la primărie şi în urmă la societatea «Al. N. Lahovary» găsind totul în cea maĭ bună regulă. Preotuluĭ i a dat de asemenea o gratificaţie iar pe sătenĭ, cărora le-aŭ ars casele, i-a ajutat cu banĭ, făcîndu-le şi alte înlesnirĭ pentru reîntemeierea gospodăriilor.

In interesul obştesc a dispus ca cel maĭ tîrziŭ la 1 Iulie să înceapă clădirea uneĭ nouĭ clopotniţe la biserică, care va costa peste 4000 leĭ; a ales de asemenea locul unde se va construi noul edificiŭ de şcoală. Acesta va costa 50,000 leĭ şi va fi, după cum a spus d. prefect Gabrielescu, cea maĭ frumoasă şcoală din judeţ.

Inainte de plecare d. Kalinderu a fost din noŭ obiectul iubireĭ sătenilor carĭ i aŭ mulţumit pentru toate binefacerile, rugînd cerul să dea viaţă îndelungată M. S. Regeluĭ şi întregeĭ familiĭ domnitoare.

Efectele seceteĭ

După rapoartele scrise şi verbale adresate de prefecţĭ d-luĭ Ministru de Interne, s'a constatat că judeţele Brăila, Covurluĭ, Ialomiţa parte din Buzăŭ, R.-Sărat, Tecuciŭ şi Tutova sunt acelea carĭ aŭ nevoie imediată de ajutoare.

In judeţul Brăila o parte din vite aŭ fost trimise la păşune în baltă, iar altele din comunele maĭ depărtate de Dunăre, suferă cumplit de foame.

In cîte-va localităţĭ, vitele aŭ murit de foame.

Prefecţiĭ judeţelor de carĭ vorbim maĭ sus aŭ fost chemaţĭ în Bucureştĭspre a se sfătui cu d. Ministru asupra măsurilor ce trebuesc luate, spre a opri pe de o parte pe locuitorĭ d'a-şĭ vinde vitele pe preţurĭ de nimic, iar pe de alta să se caute mijloace spre a le veni în ajutor.

D'ocamdată s'a dat ordine prefecţilor pe unde s'a făcut nutreţ să-l cumpere şi să-l pună la dispoziţia colegilor lor, a le căror judeţe suferă.

Toate cumpărările se vor face prin intervenirea directă a administraţieĭ, sub controlul d-luĭ inspector administrativ Stoianescu.

Distribuirea furajelor se va face prin mijlocirea uneĭ comisiunĭ compusă din inspectoriĭ comunalĭ şi delegaţiĭ băncilor populare, care vor primi în schimbul furajuluĭ polițe cu o dobîndă de 4%, cu facul-

tatea d'a fi preschimbate pînă la aquitare.

Folosirea băncilor populare în asemenea împrejurări, este o bună şi bine chibzuită măsură; ea va da loc la o probă de ce se poate face când Satul întreg este unit. Trebuit însă o mare prudenţă, căci aci ne sunt banii statului saŭ judeţelor ci aĭ locuitorilor înşăşĭ. Osebit maĭ trebue ţinut socoteală că nu tot capitalul să fie afectat în această împrejurare, de şi băncile carĭ sunt legate cu banca centrală pot împrumuta şi peste capitalul lor.

Sperăm că totul se va face cu prudenţă şi băgare de seamă, ca nu făcând un bine să compromitem o instituţie la care s'a lucrat cu atita dragoste şi încredere.

De la Expoziţiune

Marele Palat al Societăţeĭ Agrare este deja terminat şi se lucrează cu mare activitate la decoraţiunea interioară care va fi terminată peste 3—4 zile.

Deasupra portaluluĭ se aşează marele car alegoric al agricultureĭ.

***

Ministerul instrucţiuneĭ pnblice va participa cu lucrările tuturor scoalelor pendinte de dînsul, rezervîndu i-se locul cuvenit în palatul cel mare a căruĭ suprafaţă e de peste 1600 m.

***

Pavilionul R. M. S. situat aproape de intrarea principală este terminat.

***

Domeniul Doroaneĭ şi ministerul de interne sunt de asemenea gata cu pavilioanele lor.

***

Aproape toate chioşcurile particulare cum sunt al Prinţuluĭ Ştirbeĭ, fabrica Luther, Bragadiru, Prinţul Cantacuzino-Bălenĭ, Salm şi altele sunt terminate.

***

Cîmpul Expoziţiuneĭ are o înfăţişare din cele maĭ plăcute astă-zĭ.

Aleele largĭ şi ţărmurite de plantaţiunĭ sunt terminate.

Compresorul primărieĭ Capitaleĭ a lucrat neîntrerupt, fiind oferit cu cea mare bună-voinţă de d. primar în mod gratuit.

***

Pavilionul Regal, imitînd o casă de ţară, în apropierea mareluĭ palat, este terminat de asemenĭ, lucrîndu-se actualmente la instalarea interioară.

***

De asemenĭ s'a început şi construcţia pavilionuluĭ muzicel, construcţie uşoară şi gingaşă care va împodobi maĭ mult Expoziţiunea.

***

Obiectele pentru expus aŭ sosit din toate judeţele ţăreĭ şi urmează a sosi zilnic.

***

Vinurile, produsele industrieĭ casnice şi ale gospodărieĭ vor fi demn reprezintate.

***

Din Bucovina se aşteaptă asemenĭ a se trimite ţesăturĭ şi costumele portuluĭ romînesc de acolo.

***

Minele şi carierele pentru care se construeşte un anume palat, vor fi unul din punctele de atracţie ale Expoziţieĭ.

***

Pe lîngă bogatele produse ale subsoluluĭ ca: lignit cărbunĭ, marmoră, etc. petroleul va fi reprezintat şi prin o sondă în plină activitate instalată anume şi care va funcţiona în faţa publiculuĭ.

***

De asemenea sarea va fi expusă prin un mare obelisc.

***

Comitetul şi delegaţiunea Expoziţiuneĭ avizează la ultimele detaliĭ de organizare în vederea deschidereĭ Expoziţiuneĭ la 23 Iunie a. c.

***

Printre multele distracţiuneĭ ce vor fi în Expoziţie va fi şi un mare labyrint.

***

Decorarea interioară a mareluĭ palat din Expoziţiunea agrară e aproape terminată. Ea e făcută din draperie albă cu verde la mijloc ceea ce dă un aspect foarte plăcut interioruluĭ.

***

Azĭ s'aŭ terminat chioşcurile de la intrărĭ. Ele sunt originale şi simple, construite din mesteacăn.

***

Casa Riegler a început azĭ construirea pavilionuluĭ săŭ care va fi unul din cele maĭ atrăgătoare şi importante.

Fabricarea produselor cofetărieĭ (chocolata etc.) se va face chiar în Expoziţiune sub ochiĭ publiculuĭ prin ajutorul maşinilor purtate de motorĭ electricĭ.

In acest scop Casa Riegler a adus maşinĭ de mare valoare din străinătate.

***

Produsele expozanţilor sosesc în fiecare zi.

Deja în afară de produsele agricole, care aŭ sosit în mare număr şi din care se vor maĭ trimite de la delegaţiunile judeţene unde se află depuse, aŭ sosit diverse produse ale industrieĭ casnice vinurĭ etc.

***

Casa Fowler a adus în Expoziţie 2 marĭ maşinĭ dintre care una de arat cu 7 brazde şi altele.

***

Olăria şi diversele produse ale ceramiceĭ vor fi foarte bine reprezentate.

In afară de d-niĭ Bolintineanu, ing. Paianu, Alexandrescu şi alţiĭ, Societ. de bazalt şi şcoala de ceramică T.-Jiŭ vor avea cîte o frumoasă expoziţiune a produselor lor.

***

Manutanţa armateĭ va expune toate produsele ce fabrică, pîne, pesmeţĭ, pesmeţĭ pentru caĭ etc. şi e probabil că va face să funcţioneze chiar în Expoziţie două din cuptoarele portative ce posedă.

***

Delegaţiunea speră să reuşească a avea în expoziţiune reprezintate şi ţările surorĭ. Aşa s'a scris în acest scop d-neĭ Elena de Popovicĭ preşedinta reuniuneĭ femeilor romîne din Transilvania, d-luĭ Cavaler de Flondor, d-luĭ Comşa, d-neĭ Maria Leontini, etc.

***

Printre frumoasele distracţiunĭ se maĭ anunţă şi aceea a «Preumblărilor prin munţiĭ Siberieĭ» ce s'a propus a instala.

***

«Viaţa» brutărie cooperativă va expune produsele ce fabrică. Zilnic va trimete produsele sale la Ezpoziţunea Agrară.

***

Către toţi petroliştiĭ,

Societatea Agrară organizînd pentru vara anuluĭ corent o expoziţiune generală a produselor soluluĭ şi subsoluluĭ, precum şi a imediatelor lor fabricate, venim a vĕ ruga să bine voiţĭ să participaţĭ şi D v la această expoziţiune.

Comitetul executiv al expositiuneĭ fiind convins de importanţa şi rolul cel mare ce'l are în desvoltarea economică a Romînieĭ produsele subsoluluĭ, aŭ căutat să dea acesteĭ bogate ramurĭ de producţiune desvoltarea necesară în expoziţiune, pentru că ast-fel Secţiunea X-a a Minelor şi carierelor să poată constitui oglinda vie a realităţeĭ.

In acest scop, un loc de onoare, a fost rezervat acesteĭ secţiunĭ şi luîndu-se în considerare aranjarea şi clasarea articolelor de expus, Comitetul executiv a stabilit:

1) Instalarea uneĭ sonde, avînd mărimea normală şi posedînd utilagiul complect pentru a putea lucra chiar în faţa publiculuĭ vizitator. In jurul acesteĭ sonde vor fi galeriĭ deschise rezervate pentru instalarea şi expoziţia caselor de maşinĭ şi aparate de sondagiu, care ar dori să ia parte, şi pentru care s'aŭ făcut invitaţiunĭ speciale.

2) O construcţie rotundă de 18 metri diametru în stilul unuĭ rezervoriu de petrol, unde se vor instala toate produsele brute şi fabricate ale petroluluĭ, minelor şi carierelor, precum şi toată literatura şi chărţile geologice şi miniere ale ţăreĭ.

In această construcţie proectată într'adins atît de mare, va avea loc un congres al Asociaţiuneĭ petroliştilor din ţară precum şi maĭ multe conferinţe documentate asupra chestiunilor technice şi economice relative la bogata industrie a petroluluĭ saŭ a celor-l'alte mine şi cariere ce ar poseda Carpaţiĭ Romînieĭ.

Ocazia, precum vedeţĭ, este cu totul unică pentru a-se studia şi arăta dificultăţile prin care a trecut această tînără industrie şi pentru a-se exprima recunoştinţa ţăreĭ, Societăţile streine care cele d'întîiŭ aŭ încercat riscurile şi perderile cele maĭ marĭ pentra a ajunge astă-zĭ să putem cunoaşte maĭ de aproape subsolul romîn.

In acest scop, vă rugăm a veni în ajutorul lucrăreĭ ce voim să frcem, trimeţîndu-ne odată ou alăturata aci declaraţiune complectată şi un mic memo-

riŭ relativ la industria petrolului, în care puteți atinge, așt-fel precum rezultă din experiența atîtor ani de muncă, toate punctele ce credeți utile pentru înlesnirea și desvoltarea industriei aĭ căreĭ unul din cei d'intîiu factorĭ sunteți D-voastră.

In speranță că veți aprecia pe deplin importanța Secțiuneĭ minelor care caută a fi cît de bine reprezentate, vă rugăm a lua în seamă eforturile ce trebuesc făcute și a contribui și D-voastră la realizarea acesteĭ importante opere, participînd și la subscrierea sumetor necesare a se cheltui și care se ridică dincolo de 15.000 leĭ în total.

Primiți, vă rugăm, odată cu mulțumirile noastre recunoscătoare, și asigurarea osebiteĭ noastre considerațiuni.

p. Președ. Societățeĭ Agrare: **S. Șomanescu**
Secretar General: **N. St. Cesianu**

Seceta și Administrația Domeniilor Coroaneĭ

In vederea seceteĭ, care se menține, *Administrația Domeniuluĭ Coroaneĭ*, a adresat de curînd agenților săĭ o lungă circulară, prin care le atrage atențiunea asupra măsurilor ce trebue să ia pentru a preîntîmpina în parte lipsa de hrană și cu deosebire a nutreturilor pentru vite.

Pe lîngă semănăturile de toamnă și chiar cele de primăvară, sunt amenințate aproape cu totul și islazurile și fînețele naturale saŭ artificiale. Fînețele ne maĭ putînd da nutrețul așteptat, vitelele vor avea maĭ mult de suferit, maĭ cu seamă peste iarnă. Si cum de existența și buna starea vitelor de muncă e legată agricultura, *Administrația Domeniuluĭ Coroaneĭ*, pentru întîmpinarea pe cît posibil a acestuĭ neajuns, care ar putea zădărnici lucrările de toamnă, învită pe agenți a lua de îndată măsurile de cuviință, cum și a pune în aplicare dispozițiunile circulărilor din 12 Maiŭ și 3 Iunie din anul 1899 carĭ se găsesc publicate în cărticica «Indrumărĭ» apărută în «Biblioteca populară».

Prin aceste circulărĭ agenții sunt îndatorați: a permite pășunarea vitelor în poene și în unele părți de pădure, a face ca sătenii să întoarcă semănăturile compromise și să le înlocuiască cu plante furagere potrivite timpuluĭ actual, precum: meiŭ păsăresc, porumb de nutreț și meiŭ comun. In special acesta din urmă se poate pune pănă în Iunie, și dacă va ploua de aci înainte, va da nu numaĭ nutreț suficient pentru vite, ci va suplini, în caz de nevoe chiar porumbul în hrana omuluĭ.

Pe lîngă acestea, agenții maĭ sunt ținuți a povățui pe țărani să facă din timp proviziuni de frunzare, care le va prinde tot atît de bine. Pentru ca frunzarele să fie însă de adevărat folos, ele vor trebui făcute din crengĭ și frunze tinere, și cît maĭ curînd, pănă cînd foile nu perd din puterea lor hrănitoare.

In acest scop agenții vor arăta locuitorilor părțile de pădure, unde să facă culegerea, și vor supraveghea de aproape, ca lucrarea să se execute fără pagube pentru pădure și maĭ ales în condițiunĭ, carĭ să asigure folosul ce se așteaptă, nu maĭ puțin le vor da toate deslușirile despre modul conservăreĭ și dăreĭ frunzarelor la vite.

Pentru aducerea la îndeplinire a celor de maĭ sus, Administrația Domeniuluĭ Coroaneĭ a maĭ cerut agenților să-și dea toată silința, să ia și alte măsurĭ care ar putea să fie de folos, și să caute ca țărniĭ să-ĭ urmeze întocmaĭ. De astă dată adaugă d. Kalinderu în circulară, sarcina va fi maĭ ușoară, căcĭ aŭ exemplul din 1899 cînd prevederile și dispozițiunile luate aŭ scăpat pe mulțĭ de neîndurata lipsă. Maĭ tîrziŭ cînd se va vedea ce maĭ e de făcut atît pentru locuitoriĭ înșiși, cît și pentru vitele lor.

Starea semănăturilor

— Pănă la 5 Iunie a. c. —

Situațiunea lucrurilor privită în general pare că s'a maĭ ameliorat puțin. In nordul Moldoveĭ, unde semănăturile nu eraŭ atît în suferință, grație ploilor căzute în urmă, starea semănăturilor pentru moment nu maĭ inspiră îngrijire, ba în unele județe, cum sunt Botoșaui, Dorohoiu, Iași se prezintă pe unele locurĭ foarte bine și promite o recoltă ca în anĭ ceĭ bunĭ.

In Moldova chiar și ploile aŭ fost maĭ abondente și în noaptea de Simbătă spre Duminica trecută am avut o ploae generală, venită la timp. Județele în suferință ca partea de jos a Tecuciuluĭ, Fălciŭ, Putna și Covurluĭ aŭ semănăturile foarte răŭ atinse de secetă și lipsa de islazurĭ și fînețe cel puțin pentru moment se menține.

De asemenea nu am avut ploĭ nici în Brăila, Ialomița, R.-Sărat și ele ce găsesc tot în categoria județelor de maĭ sus.

Recoltele de toamnă în județele citate sunt în mare parte compromise și dacă nu vor începe ploĭ cu siguranță că și semănăturile de primăvară vor suferi la rîndul lor. Un fapt curios se remarcă că la 1899 seceta a bîntuit în mod intensiv aceleași regiuni ca și a. c. Cauza probabilă trebue să fie în afară de uscăciunea și lipsa de ploae în această parte a țăriĭ și faptul că a fost și este tare vîntuită.

In Dobrogea nu am avut ploĭ. Semănăturile sunt în condițiunile cum le-am găsit la finele săptămîneĭ trecute.

In Oltenia a plouat maĭ cu seamă în partea de munte a județului și ploaia de Duminică spre Luna trecută s'a întins și asupra citorva localități din Muntenia. Marți și Mercurĭ a plouat puțin iarăși în Nordul Moldoveĭ și Vestul Munteniei, iar Joĭ în partea de Nord a Mehedințiului și partea de Sud a Doljului.

Se pare că seria ploilor ce adesea are loc în luna Iunie la noĭ, vrea să înceapă. Ele ar asigura recoltele de primăvară și cu deosebire hrana vitelor. In județele unde islazurile și fînețele lipsesc, vitele pasc în pădurile bătrîne, dar nu este maĭ puțin adevărat că starea lor generală este slabă și nu vor putea da o muncă atît de utilă agricultoruluĭ care tocmaĭ din cauza seceteĭ, are nevoe de forțe maĭ puternice și maĭ timpuriĭ la cîmp.

Porumburile sunt aproape prășite. Seceratul orzuluĭ a început și toți se prepară să adune grîul care în județele ce sufăr de secetă va fi gata de tăiat cu cel puțin 2 săptămănĭ maĭ înainte.

Rapița ce a scăpat pe icĭ pe colea s'a secerat și treerat.

Recolta ei a fost slabă și prețurile nu sperăm să fie maĭ tocmaĭ din cauza cantității neinsemnate, ce avem în țară și care nu atrag cumpărătorĭ străinĭ.

Viile sunt pe sfîrșitul înfloriteĭ. In Moldova sunt foarte slabe.

Porumburile însă promit mult și în special prunii.

*

Iată situațiunea pe județe, întocmită după rapoartele sosite de la Prefecturile de județe.

Argeș.—Semănăturile de toamnă slabe, de primăvară mediocre și rele.

Imașele fără iarbă.

Bacăŭ.—Semănăturile mediocre și sufăr de secetă, de asemenea și imașele și fînețele. Viile mediocre și rele.

Botoșani.—Semănăturile bune. Puțină mălură la orz fără însemnătate.

Fînețele bunișoare. Imașele se îndreptează după ploĭ.

Brăila.—Grîul compromis și mediocru. Orzul perdut, de va ploua pe alocurea se va da sămința. Ovăsul se menține încă. Meiul și secara aŭ nevoe de ploae. Porumbul, de va ploua promite. Fînețele și islazurile perdute.

Buzăŭ.—Semănăturile periclitate. Porumbul se menține. Pășunele fără iarbă.

Viile și livezile de pruni se mențin bine. Nevoe de ploae.

Constanța.—Semănăturile sunt bunișoare, mediocre și rele. Porumbul parte bun, parte mediocru. Lipsă de pășune. Viile bunișoare. S'a ivit gîndacĭ la orzul inspcat distrugîndu-l.

Covurluĭ. — Semănăturile de toamnă compromise.

Porumbul se menține. Nutreț pentru vite lipsește.

Dîmbovița.—Grîul bun la munte, mediocru și răŭ la cîmp. Ovăsul prost. Porumbul bun. Islazurila și livezile de fînețe la munte bune, rele la cămp. Viile frumoase.

Fălciŭ.—Ploiele generale căzute influențează în bine semănăturile de porumb și vii. Semănăturile de toamnă și de primăvară de pe malul Prutuluĭ compromise, iar cele din localitățile unde a plouat bune.

Fînețele și pășunele bune.

Gorjiŭ.—Semănăturile, porumburile, fînețule și islazurile s'aŭ maĭ îndreptat. Viile și pomiĭ se mențin bine.

Ialomița. — Semănăturile de toamnă aproape compromise de secetă, cele de primăvară mediocre. Tot se simte nevoe de ploae cu toată ploaia căzută.

Iași.—Semănăturile foarte bune, în partea de mijloc.

Fînețele și imașele mediocre și rele.

Ilfov.—Semănăturile sufer de lipsă de ploae și compromise cu desăvîrșire în cîte-va comune. A plouat insuficient. Arăturile de porumb aproape terminate. Arborii fructiferi promit mult.

Mehedinți.—Semănăturile se prezintă bune pănă în prezent.

Muscel.—Semănăturile de toamnă bune. Porumbul în urma ploilor se prezintă bine.

Livezile, pășunele și viile bune.

Olt.—Ploaia puțin folositoare porumbuluĭ. Grîul și ovăsul compromis, spre nord promit. Pășunele uscate s'aŭ maĭ îndreptat puțin în urma ploilor căzute. Livezila și viile promit recoltă abundentă.

Prahova. — Semănăturile și pășunele sunt tot staționare. Porumburile bune și se continuă prășila.

R.-Sărat.—Spre munte a plouat bine. Semănăturile compromise. Suhaturile fără iarbă.

Roman.—Semănăturile îmbunătățite. Porumbul frumos și pe alocurea de mijloc. Porumbul timpuriu se prășește a doua oară. Fînețele îmbunătățite. Imașele parte mediocre, parte rele.

Romanați. — In urma ploilor căzute semănăturile merg bine. S'a început secerișul la orz. Porumbul frumos. Pășunele aŭ aspect relativ bun.

Tecuciŭ.—A plouat în partea de nord și sud a județuluĭ, Semănăturile compromise la sud și mediocre la nord. Porumburile și viile bune. Pășunele uscate.

Vasluĭ.—Timpul călduros. Plouat. Semănăturile de toamnă și de primăvară relativ bunișoare, Fînețele și imașele puțin ameliorate.

Porumburile frumoase.

Vlașca.—Grîul de la sud bun, mijlociu la centru, compromis la nord. Porumbul se menține bine și se prășește.

Orzul bun, ovăsul compromis, isbzurile la sud bune, compromise în alte părți.

CRONICA AGRICOLĂ

Un succes al comercianților de cereale

Se știe că în luna Maiŭ trecut s'a ținut la Berlin un congres de către cerealiștiĭ germanĭ dimpreună cu representanții «Uniunilor» din Galați și Brăila, și aĭ porturilor ruse din Marea Neagră, cu referire la contractul vînzătorilor decereale în parcele.

Rezultatele dobîndite la congresul din Berlin sunt foarte favorabile pentru comerciul nostru de cereale. Iată în resumat, modificările dobîndite la proiectul de contract german.

1). Incărcarea să se poată face prin vapoare, care merg la portul desemnat direct și indirect, (după proectul german se admite numaĭ direct).

2). Cînd vînzarea este maĭ mare, încărcarea să se poată face și în partiziĭ de 50 T. în loc de 100, fără bonificare (proiectul german prevedea minimum 100 T).

3) Probele mărfeĭ încărcate trebuesc expediate în 6 zile după trimiterea factureĭ, în cazul contrar vînzătorul este răspunzător de consecințe până la maximum $^1/_2$ mk. de T. (în loc de trimiterea probelor imediat și fără limite de răspundere, cum prevedea proectul german.

4) Constatarea greutățeĭ naturale să se facă prin balanța automatică de 20 litri (în loc de 1 litru, cum prevedea proectul german).

5). Pentru greutatea naturală în minus să se plătească la secara.

1% pentru primul kgr. la bl. hl. în loc de $1^3/_8$% k.; 2% pentru al douilea kgr. la hl. în loc de $2^1/_2$% k.; $2^1/_2$% pentru al treilea kgr. la hl. în loc de $3^1/_3$%.

6). La vînzarea orzurilor, cu fixarea de cantitatea corpurilor străine, să se admită: Grîu, secară și ovăz pînă la 3% (In Englitera nicĭ un corp străin nu este admis fără bonificare, afară de cele anume fixate).

7). In loc de arbitrajul oficial s'a admis arbitrajul amical, însă arbitriĭ trebuesc aleși din listele oficiale ale arbitrilor desemnați de comitetul Burseĭ loculuĭ fixat pentru arbitraje, iar supra-arbitrul este numit de oficiŭ.

S'a admis, fără a se menționa în contract, că încărcarea directă în lumbul vaporuluĭ să se considere ca încărcare efectuată chiar în vapor.

***

Casa Mislin și Rampach a primit o importantă comandă de la ministerul agricultureĭ, de aparate de uscat fructe a cunoscuteĭ firme din Germania: Val Waas din Geisenheim a/Rh. Aceste uscătoare vor fi împărțite la toate pepinierele statuluĭ.

De la Minist. Agricultureĭ, Industrieĭ, Comerciuluĭ și Domeniilor

Serviciul statisticeĭ generale

No. 33533 1 Iunie 1904

Domnule Președinte

In scopul de a întregi cunoștințele noastre asupra situațiuneĭ economice a țăreĭ, am hotărît să dăm anul acesta o extensiune maĭ mare statisticeĭ agricole și să îmbunătățim technica culegereĭ datelor, ca să dobîndim siguranța exactitățeĭ lor.

Departamentul meŭ a întocmit formularele speciale pentru adunarea științelor privitoare la semănăturile făcute în toamna anuluĭ 1903 și în primă-vara de față și a distribuit aceste formulare tutulor autorităților comunale, cu instrucțiunĭ asupra moduluĭ cum să se culeagă informațiunile.

După cum veți vedea din imprimatele ce am onoare a vă trimite odată cu această, baza operațiunilor este *lista nominală* a agriculturilor.

«Lista se va alcătui de Secretarul primărieĭ, iar științele despre întinderea semănăturilor se vor culege de la fie-care cultivator în parte.

Sperăm că pe această cale informațiile vor fi maĭ exacte și maĭ complecte. Dar ca să ajungem la un bun rezultat avem absolută necesitate de concursul marilor agricultorĭ, carĭ pe de o parte sunt rugați să comunice date precise despre întinderea culturilor făcute în anul acesta, pe de altă parte sunt chemați să dea un sprijin moral acesteĭ lucrărĭ, insuflînd încredere și celor-l'alți cultivatorĭ maĭ micĭ.

Avem deosebită onoare de a recurge la mijlocirea d-voastră pentru a face cunoscut d-lor membriĭ aĭ Societățeĭ Agrare scopul și utilitatea statisticeĭ întreprinsă de departamentul meŭ. Bine-voiți a'ĭ ruga să ne dea concursul lor desăvîrșit, comunicînd autorităților comunale științi exacte despre întinderea culturilor făcute pe moșiile d-lor și a călăuzi prin cunoștințele lor comunele.

Dat fiind interesul ce poartă agriculturei țăreĭ această lucrare statistică sunt încredințat, d-le Președinte, că apelul nostru va găsi un ecoŭ puternic printre membriĭ Societățieĭ Agrare.

Bine-voiți, vă rugăm, d-le Președinte, a primi asigurarea deosebiteĭ noastre considerațiunĭ.

Ministru (ss) **C. Stolcescu.**

Șeful Secțiuneĭ, *L. Colescu*

COPII
de pe adresele Societățeĭ Agrare
către
Domnul Director General al C. F. R.

No. 69.

Domnule Director General,

După cum, fără îndoeală, vă este cunoscut, Societatea Agrară a marilor proprietarĭ din Romînia, organizează o Expoziție generală agricolă a produselor soluluĭ și subsoluluĭ, a imediatelor lor fabricate și de industriĭ casnice precum și un tîrg de vite, pentru anul curent în Capitală, care Expoziție urmează a avea loc din luna Maiŭ până la Noembrie a. c.

Aceasta expoziție se va face la soseaua Kisseleff, unde s'a luat terenul necesar, iar ante-proectul planurilor generale este deja făcut.

In speranță că veți dori a lua și Dv. parte la această sărbătoare a munceĭ naționale, vă rugăm să bine-voiți a ne comunica de ce întindere de loc aveți trebuință pentru participarea Administrațiuneĭ Dv. la Expoziție.

Primiți, vă rugăm, Domnule Director General, încredințarea prea osebiteĭ noastre considerațiunĭ.

Delegațiunea Expoziției
Președinte (ss) **Șt. D. Grecianu**
Secretar General (ss) *N. St. Cesianu*

No. 160
12 Aprile 1904

D-le Director G-ral al C. F. R.

Invățămintele practice și foloasele din punct de vedere al desvoltăreĭ economieĭ nnționale ce este menită a aduce Expoziția pe care Societatea noastră o va derchide în luna Maiŭ a anuluĭ acestuia, atîrnînd în primul rînd de la numărul cît maĭ mare al vizitatorilor eĭ, avem onoare a vă ruga, să bine-voiți a acorda o reducere de 50% la tariful de călătorĭ pentru toate trenurile, tuturor vizitatorilor expoziției. Modalitatea justificăreĭ dreptuluĭ acesteĭ reduceri rămînînd a se stabili de D-voastră.

Incredințați fiind de bună voință ce aveți față de o întreprindere atît de folositoare agriculturei și a țăreĭ, vă rugăm etc.

Președinte (ss) **St. D. Grecianu**
Secretar general (ss) *N. St. Cesianu*

No. 146. — 1904.

Domnule Director General,

Societatea agrară a marilor proprietarĭ organizează o expoziție agricolă minieră de industriĭ agricole și casnice, în folosul căreia are și o lotărie, a căreĭ bilete pe lîngă cîștigurĭ bănești, dă drept și la intrare în expoziție în baza tichetelor se are fie-care bilet.

Pentru înlesnirea desfacereĭ acestor bilete, ne am adresat la diferite autorități, și în special oror. Minister de finance, care a bine-voit a primi și trimite administrațiilor financiare din țară spre desfacere un număr de bilete în valoare de 20.000 leĭ.

Față de acestea și fiind sigurĭ ca și Administrația condusă de D-voastră va căuta și da sprijinul săŭ uneĭ opere marĭ naționale, vă rugăm să bine-voiți a permite șefilor de gărĭ, restauratorilor și celor ce vînd ziare pe peroane, ca în schimbul uneĭ remise, ce le vom da, să ție la dispoziția publiculuĭ bilete de loterie, căutînd a le desface bene-

vol prin convingere, iar nu obligatoriu, fiind sigur că cu modul acesta se va desface un număr însemnat de bilete.

Primiți, vă rugăm, etc.

Președinte, (ss) **St. D. Grecianu**

Secretar general (ss) *N. St. Cesianu*

No. 4114 b.

Delegațiunei Expoziținei Soc. Agrare

La adresa Dv. No. 140 din 26 Martie stil vechiŭ a. c., avem onoare a răspunde că administrațiunea noastră nu poate lua însărcinarea de a plasa prin organele sale, biletele loteriei ce ați organizat cu ocaziunea expoziținei agricole din acest an.

Primiți, vă rog etc.

p. Director general (ss) **Rămniceanu**

Șeful Secretariat. și Compt. g-le (ss) *Mareși*

No. 104.

D-le Director G-ral al C. F. R.

Pentru a se răspîndi cît mai mult în țară științe despre organizarea și deschiderea Expoziținei, vă rugăm să bine voiță a permite ca să se afișeze prin toate stațiunile C. F. R. afișele expoziținei și loteriei societățeĭ Agrare.

Primiți etc.

Președinte (ss) **S. D. Grecianu**

Secretar general (ss) *N. St. Cesianu*

Uleiuri minerale imperiale din Fabrica d-luĭ N. St. Cesianu.

Prețuri fixe și reduse predate la ori-ce gară.

Informații la d. V. M. Kogălniceanu București, la Reprezentanța Societățeĭ de asigurare generală „Națională". strada Doamneĭ 12, Parter.

De vînzare Vin negru de GREVIȚA vechiŭ de 15 ani, 40 decalitri. A se adresa la doamna Otetelișeanu, strada Lascăr Catargi No. 17.

A apărut :

Manualul de viticultură

de *V. S. Brezeanu*, șeful serviciuluĭ agronomic și director al «Revisteĭ Viticole», se află de vînzare la librăriile: Socecŭ & C-nie, Leon Alcalay, București; Th Codreanu, Focșani și I. Georgescu, Odobești; precum și la Administrația «Revisteĭ Viticole.

Prețul uneĭ broșurĭ este de 3 leĭ

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în București, fundătura Mărcuțeĭ 22, în întindere de 11 pogoane vie și 1 pogon fineață, avînd și o casă de locuit și un linŭ

A se adresa strada L.-Catargi 17.

Să găsesc spre vînzare la Societatea Agrară următoarele opere ale d-luĭ Dumitru N. Comșa, Doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economie Politică la școala superioară de științe de stat și membru al Societățeĭ Agrare:

1) *Politica Agrară și Politica Vamală*, cîte-va cuvinte asupra Politiceĭ vamale de la 1875 pînă astă-zĭ și asupra viitoareĭ noastre politice vamale . . . . . Prețul 1,50

2) *Agricultura și industria Națională* . . . . . » 0,50

3) *Politica Agrară* . . » 0.50

4) *Repartiția Impozitelor mai dreaptă* . . . . » 0,50

5) *Fundamentul Dreptuluĭ de Proprietate* . . » 1,—

6) *Cauzele Progresuluĭ Social și Criteriul Interveționismuluĭ* . . . . . » 1, –

7) *Contenciosul Administrativ* . . . . . » 1,—

8) *Contenciosul Administrativ și art. 130 Constituție* . . . . . » 0,50

9) *Impositul Global pe Venit* . . . . . » 0,50

10) *Uu nou proiect de Casă Rurală* . . . . . » 0,50

11) *Anarchismul* . . » 0,50

12) *Art. 7 § 5 și art. 9 din Constituție* . . . . » 0,50

13) *Bogățiile și nevoile economice* . . . . . » 0,05

14) *Viitoarea politică vamală* . . . . . » 2,00

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoșĭ prășiți în țară buniĭ reproductorĭ pe prețul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca

De vînzare, fie-care broșură 50 banĭ din biblioteca Societățeĭ Agrare, următoarele broșurĭ :

Sindicatele agricole și casele de credit mutual, de d. **N. St. Cesianu.**

Mărirea avuțieĭ țăreĭ prin buna întrebuințare a apelor rîurilor, de d. **C. Chiru.**

Agricultura și Industria, de d. **I. C. Petrescu.**

Colitatea grîuluĭ românesc pe regiuni și după felul producătoruluĭ, de d. **C. Roman.**

Protecționism și Industrie, de d. **V. Toroceanu.**

Răspuns la adresa Camereĭ de comerț din Craiova de d. **D. Darvari.**

Proiectul unuĭ nou sistem de desfacere și negociere a cerealelor noastre pe piețele statelor consumatoare ale Europeĭ, de d. **P. Alexandrescu.**

Politica fiscală a județelor și comunelor în genere și față de țărănime în special, de d. Dr. **G. D. Creangă.**

Exportul nostru de grîne, de d. **Ed. Ghica**

ALTE BROȘURĬ :

Lipsa de nutreț, de d. **Al. Ciurcu,** *50 banĭ*

„Agrarul", *anul I 1901—1902, legat, 336 paginĭ, 10 leĭ.*

„Agrarul", *anul II 1902—1903. 456 paginĭ 10 leĭ.*

Legislația agrară, de d. **V. M. Kogălniceanu,** *2 leĭ.*

Cultura legumelor, cu 90 figurĭ în text. *de d.* **Dumitru Alessiu,** *leĭ 1.90.*

EXPOZITIUNEA

se va deschide irevocabil

la 27 Iunie 1904

Sub Inaltele Auspicii

ale

M.M. LL. Regele și Regina Romîneĭ

sub Președenția de Onoare

a

A.A. L.L. R.R. Principele Ferdinand și Principesa Maria

și cu bine-voitorul concurs al

Guvernuluĭ, al Primărieĭ Capitalaĭ și al Consiliuluĭ Județean

---

LOTERIA

Expoziției Societățeĭ Agrare

din București

Biletele de Loterie se găsesc de vînzare aci și în București: la restaurantul Expoziției fost Hugo, șoseaua Kiselef, la Casieria centrală a minit. de finance, la Admin. financiară de Ilfov, la d-niĭ Kogălniceanu și Emmanuel (reprez. generalĭ aĭ soc. de asig. „Națională" Doamneĭ 12, la Banca Agr., la Bon Goût, Sigmund Prager și Soc. „Avîntul" (sub H. de France), Hala de publicitate „L'Indépendance" și la diferiți debitanți de tutun.

In Provincie: La toate Ad-țiile financiare, Sucurs. Băncilor Agricole, Restaur. C. F. R., și la diferiți debitanți de tutun.

Biletele pe lîngă că daŭ drept persoanelor la 5 intrărĭ în Expoziție, la diferite avantage specificate în el, aŭ și șansa de a cîștiga unul din loturile de

20.000, 5.000, 3.000 leĭ, etc.

Biletele carĭ nu aŭ cîștigat la întîia tragere, vor participa și la a doua tragere care va avea loc irevocabil

la 20 Septembre 1904

De vînzare Una presă mare pentru fin, pae etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victoriei 55.

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Lei 3

A se adresa administraţiei

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciului Statisticeĭ Generale.

Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck,* precum şi la principalele librăriĭ din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general **A. LOEBEL & C-IE**

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşului No. 6.

Tipografia Ziarului CRONICA.— Bucureşti.

DUMINICĂ 20 IUNIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 80.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

EXPOZIȚIUNEA

SOCIETĂȚEI AGRARE

A

MARILOR PROPRIETARI DIN ROMÎNIA

Sub Inaltele Auspicii

ale

M. M. L. L. Regele și Regina Romînieĭ

sub Președenția de Onoare

a

A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand și Principesa Maria

și cu bine-voitorul concurs al Guvernuluĭ,
al Primărieĭ Capitaleĭ și al Consiliilor județene

se va deschire irevocabil

La 27 Iunie 1904

Doritriĭ de a participa la Expoziţiune se vor adresa, pentru ori-ce informaţiuni, la sediul Societăţeĭ, Calea Victorieĭ 55.

Pentru publicitate şi anunţuri a se adresa BIUROULUI DE PUBLICITATE, Str. Doamneĭ 12, Bucureşti („Naţionala“).

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naț onale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societăței, Str. Doamneĭ 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum și valorĭ. Asigură asupra vieței omuluĭ în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogălniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICĂ 20 IUNIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 80.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

Deschiderea Expoziţiuneĭ, Duminică 27 Iunie c.

Memoriul Societăţeĭ Agrare prezentat M. S. Regeluĭ

Impăduririle

SUMARUL No. 80

Deschiderea Expoziţiuneĭ.
Societatea Agrară — **Memoriul Societăţeĭ Agrare prezentat M. S. Regeluĭ.**
V. M. Kogălniceanu.— **Impăduririle.**
Proecte şi ideĭ economice.
Ion Lahovary. — **Tarifuł vamal în Parlament.**
Starea semănăturilor.
Cronica agricolă.
Dosarul Expoziţieĭ.

Deschiderea Expoziţiuneĭ

După cum s'a anunţat, Duminica viitoare, **27 Iunie ora 10 a. m.,** se va deschide Expoxiţiunea generală agricolă, industrială şi minieră a Societăţeĭ Agrare.

La această frumoasă solemnitate, care înseamnă o dată memorabilă în analele Societăţeĭ Agrare şi în mersul de propăşire al agriculturеĭ naţionale sunt rugaţĭ să asiste toţĭ membriĭ şi amiciĭ Societăţeĭ Ageare, cum şi aceĭ pentru carĭ Expoziţiunea aceasta prezintă interes.

* * *

Mercurĭ, M. S. Regele a primit la Castelul Peleş delegaţiunea Societăţeĭ Agrare, compusă din d-niĭ *Ştefan D. Grecianu, Sava Şomănescu* şi Ioan Poenaru-Bordea, care I-a înmînat Memoriul ce urmează.

MEMORIUL

Prezentat M. S. Regeluĭ la Sinaia

în ziua de 16 Iunie a. c., de către Delegaţiunea Societăţeĭ Agrare

Sire,

Societatea Agrară a marilor proprietarĭ organizînd o Expoziţie agricolă nu a avut în vedere de cît prosperitatea generală a ţăreĭ şi nu urmăreşte alt scop de cît să îndrumeze populaţiunea acesteĭ ţărĭ spre o maĭ practică şi maĭ raţională exploatare a solului şi a tutulor ramurilor legate de agricultură, mama tutulor industriilor.

Numaĭ scopul acesta înalt şi patriotic ne-a dat curagiul ca să punem opera noastră sub Inaltul Scut al Maiestăţeĭ Voastre, Care pe lîngă calitatea de a fi Suveranul cel maĭ înţelept, întruniţi şi pe aceea de a fi Primul şi cel maĭ luminat Agricultor al Romînieĭ.

De aceia tot la Maiestatea Voastră venim să ne jeluim şi să'l arătăm că sacrificiile şi sforţările noastre, pentru reuşita uneĭ opere de aşa mare interes general, nu aŭ întîmpinat din partea diferitelor organe ale Statuluĭ toată încurajarea şi solicitudinea la care ar fi avut drept.

Ar fi prea lung să arătăm Maiestăţeĭ Voastre în toate amănuntele nenumăratele dificultăţĭ cu care am avut şi avem să luptăm şi răceala, cu care solicitările noastre cele maĭ legitime aŭ fost întîmpinate tocmaĭ de acele autorităţĭ a căror căderе este de a ne acorda toate încurajările şi toate înlesnirile posibile.

Ne vom mărgini a supune Inalteĭ aprecieri şi judecăţĭ a Maiestăţeĭ Voastre greutăţile pe carĭ le întîmpinăm în privinţa transporturilor.

Nu a existat Expoziţie în lume căreia Căile Ferate—chiar cînd acestea s'aŭ întîmplat a fi exploatate de companiĭ particulare, iar nu de Stat—să nu'ĭ acorde cele maĭ marĭ înlesniri. Şi lucrul acesta este uşor de înţeles, căcĭ în definitiv orĭ-ce Expoziţie crează Căilor Ferate un trafic suplimentar şi extraordinar, care chiar cu preţurĭ reduse, le aduce un folos material, pe cînd organizatoriĭ Expoziţieĭ se mulţumesc cu folosul moral, şi, departe de a urmări un scop mercantil, fac chiar serioase sacrificiĭ materiale.

Eĭ bine, la noĭ în ţară nu se judecă ast-fel şi ni se refuză modestele avantajiĭ pe carĭ le solicităm de atîta vreme pentru vi-

zitatorii Expoziţiei şi pentru obiectele de expus, şi cari nu numai în ţările străine s'au acordat tot-d'auna, dar chiar la noi s'au încuviinţat în alte împrejurări.

Am cerut ministerului lucrărilor publice să acorde pentru transportul obiectelor şi vitelor de expus o reducere de 50 % şi anume această reducere să se calculeze şi la ducere şi la înapoere.

Ministerul nu voeşte să acorde reducerea de cît pentru obiectele înapoiate, pretinz nd ca la ducere, preţul transportului să se plătească integral. Cum însă foarte multe obiecte nu se mai înapoiază de la Expoziţie, din cauză că ele, fie că se daruesc pe la muzee, fie că se consumă saŭ deteriorează, fie că nu meritä înapoierea, cum d. e.: produsele silviculturei, ale carierelor, obiectele de consumaţie, spicele de cereale şi de ori-ce plante, etc., avantajele pe cari ministerul are aerul de a le consimţi sunt echivalente cu zero.

Deosebit de aceasta, criza agricolă care bântue cea mai mare parte a ţărei este un cuvînt mai mult de a uşura sacrificiile ce se cer de la expozanţi şi a le permite plata pe jumătate la fie-care expediţie, chiar cînd obiectele şi vitele ar fi să se înapoieze la locul de origină.

Aceleaşi dificultăţi le întîmpinăm şi în privinţa transportului vizitatorilor.

Am cerut să se acorde o reducere de 50 % pe tot timpul Expoziţiei, călătorul plătind la venire preţul întreg şi avînd dreptul să se înapoieze cu acelaşi bilet, dacă poartă stampila Expoziţiei, cu o valabilitate de 3-5 zile pentru bilet.

Ministerul consimte la această reducere, însă în ast-fel de condiţiuni în cît avantajiile devin cu totul iluzorii. El voeşte să acorde pentru vizitarea Expoziţiei cu preţ redus numai cîte 5 zile pe fiecare lună, ast-fel că cel care ar voi să plece din Botoşani în ziua a 5-a, ar trebui ca în aceaşi zi să se şi înapoieze, după ce ar fi vizitat şi Expoziţia; lucru imposibil, căci valabilitatea de înapoiere a biletului său, ar expira înainte ca el să fi ajuns măcar la Bucureşti, fără a mai pomeni de toate cele-l'alte înconveniente ale unui asemenea sistem.

Cînd Statul a acordat înlesniri de transport reale cu ocazia Expoziţiilor trecute, cînd nici-odată nu a refuzat asemenea înlesniri diferitelor congrese de medici, de farmacişti, de veterinari, de învăţători, profesori, studenţi, etc., cînd se acordă înlesniri cu ocazia desvăluirei statuelor bărbaţilor cari aŭ fost folositori ţărei şi pentru pelerinagii la mormintele lor, ar fi de neînţeles ca să se refuze avantajii reale unei întreprinderi de cel mai mare interes economic, cum este Expoziţia noastră.

Zicem avantagii *reale*, căci nu e nici un avantagiŭ cînd se ia cu o mînă ceea ce se dă cu alta.

Deosebit de aceasta cerem să se acorde aceleaşi avantajii şi vizitatorilor şi obiectelor ce ar veni din străinătate.

Până în momentul de faţă nu suntem în situaţiune de a răspunde în mod satisfăcător şi demn pentru ţara noastră alăturatei adrese pe care am primit'o de la Consiliul Cultural al Bucovinei.

Aducînd toate acestea la cunoştinţa Maiestăţei Voastre, o rugăm, atît ca pe cea mai Inaltă expresiune a Suveranităţei, cît şi ca Patron al operei noastre de bine obştesc, de manifestare economică naţională, menită a da roadele cele mai bine-făcătoare pentru propăşirea generală a ţărei, să bine-voiască a întinde Scutu'i puternic asupra acestei opere şi a'i asigura prin Inal'a Sa influenţă asupra tuturor afacerilor ţărei izbînda la care cu drept cuvînt năzueşte.

Increzători în buna-voinţa pe care Maiestatea Voastră nu a refuzat-o nici-odată agricultorilor acestei ţări, adică marei mulţimi a poporului romîn, aducem în numele celor mulţi, prinosul nostru de adîncă recunoştinţă şi precum am închinat lucrarea noastră Maiestăţei Voastre, ast-fel Vă închinăm şi izbîndă definitivă care nu poate lipsi faptelor bune şi patriotice.

Suntem cu cea mai adîncă supunere şi cu cea mai mare rîvnă sufletească ai Maiestăţei Voastre credincioşi şi devotaţi fii.

Delegaţiunea Societăţei

Preşedinte, **Ştefan D. Grecianu.**

Vice-Preşedint, **Sava Şomănescu.**

Membru în Comitet, **I. Poenaru-Bordea.**

IMPĂDURIRILE

Seceta din acest an a adus în mod firesc în discuţiune toate problemele şi chestiunile cari se leagă de propăşirea agriculturei şi de masurile necesare pentru a evita acele rele dureroase pe cari le resimţim cu toţii în vremea cînd nu plouă.

Seceta, care, anul acesta, nu va aduce pagubele pe cari ceî persistenţi în pesimism vor să ne facă a crede, este în ori-ce caz o adevărată calamitate pe capul unei ţări care trăeşte numai de pe urmele agriculturei. Calamitatea aceasta poate fi însă înlăturată şi producţiunea agricolă poate fi foarte bine asigurată până la un punct, spre fericirea şi prosperitatea generală a locuitorilor, dacă am vroi noi, noi toţi cari avem un rol în ţara aceasta şi putem constitui, ditr'un punct de vedere saŭ altul, factori de îmbunătăţire economică şi progres.

E drept, nu se poate lupta încă azi contra elementelor naturei în aşa mod în cît să le învingi cu desăvîrşire, dar ştiinţa cunoaşte mijloace de a micşora şi atenua cel puţin o bună parte din relele ce produce seceta. De ce n'am întrebuinţa oare noi aceste mijloace?

Se ştie cari sunt ele. In primul rînd trebue să punem irigaţiunile, în al doilea împăduririle. Mai sunt şi altele, de ordin pur economic, saŭ de dezvoltare a unor ramuri secundare ale agriculturei; se poate de pildă răspîndi cultivarea plantelor furagere cari rezistă secetei cum e lucerna, etc.; se mai pot lua şi alte măsuri din vreme, adică din timpurile prospere dar cele două dintiiŭ sunt cele mai însemnate.

Impăduririle aŭ un rol serios în economia agricolă a unei ţări. Nu voim aci să stabilim axiome fizice saŭ să declarăm tranşată disputa ştiinţifică asupra rolului pădurilor;

aceasta este o problemă curat de ştiinţă care nu atîrnă natural de noi ca s'o rezolvăm printr'o simplă afirmaţiune. Meteorologiştii susţin că pădurile nu aŭ influenţă asupra regimului ploilor dintr'o regiune oare-care, pe cînd silvicultorii şi mulţi oameni de experienţă susţin tocmai contrariul. După cum am spus, ar fi o prezumpţie din partea noastră ca să ne pronunţăm într'un sens saŭ altul în această chestiune, unde numai experimentaţiunea riguros ştiinţifică poate hotărî de care parte este adevărul.

Totuşi, mi se va permite nu să emit teorii categorice, ci să-mi exprim credinţa bazată pe lunga experienţă a omenirei, că pădurile şi-aŭ rolul lor bine-făcător asupra regiuneĭ în care se află, din punctul de vedere al regimului ploaeĭ. Poate că pădurea nu este factorul fizic determinant, dar pare că ea contribue într'o măsură oare-care nedeterminată până acum de ştiinţă — că acolo unde există, seceta să nu fie permanentă şi ploile să nu fie rare. Aceasta este o constatare — nu zic un adevăr — curentă, coraborată de nenumărate observaţii. Şi fiind vorba de observaţii, voiŭ cita una foarte recentă: Buletinele asupra stăreĭ timpuluĭ din anul acesta constată că seceta bîntue acum tot acele judeţe carĭ aŭ fost bîntuite şi în 1899; şi observaţia remarcabilă este că aceste judeţe sunt tocmaĭ acele carĭ nu aŭ aproape de loc păduri.

Aceasta mă duce la încheerea că pădurile sunt necesarii pentru economia agricolă, chiar din punctul de vedere al regimului ploeĭ. Natural că folosul pădurilor din alte puncte de vedere: ca izvor de bogăţie, ca mijloc de apărare în contra inundaţiunilor şi a prăvălirilor de ripe şi terenuri în pantă, ca punere în valoare a numeroase terenuri improductive, ca mijloc de reţinere a avuţieĭ în ape curgătoare, etc., folosul acesta zic, cred că nu mai este nevoe de dovedit. Pădurile aŭ şi sunt abia menite să aibă un rol considerabil în capitalul de bogăţii naturale ale uneĭ ţări, şi de aceea chestiunea împăduririlor, în afară de însemnătatea ei în ce priveşte regimul ploaeĭ, este de o covîrşitoare şi considerabilă importanţă.

* * *

A vorbi de împăduriri înseamnă că ele se impun, că nu avem păduri atît cît nevoile ţăreĭ reclamă. Acesta este un lucru cunoscut, dar nu se stărue în deajuns asupra luĭ. Pădurile sunt bune, ca să ne apere, pe cît cu putinţă, de secetă. Ele mai servă şi la alt-ceva. De ex. în regiunea colinelor şi a dealurilor, pentru fixarea nisipurilor zburătoare, pentru punerea în valoare a bărăganelor şi a locurilor fertile neacoperite, şi, în fine, ca valoare comercială ca'e merge crescînd din zi în zi şi ca sursă naturală şi bogată de numeroase, variate şi rentabile industriĭ casnice.

In multe regiuni ale ţăreĭ, despădurirea dealurilor, a rîpelor, a coastelor înclinate din munţi etc. a avut de urmare un adevărat dezastru pentru cîmpiile fertile din vale. Apele, şi şivoaele, tîrînd după sine pietre, bolovani, arborĭ bucăţi marĭ de pămînt, se rostogolesc din înălţime nimicind tot în calea lor şi distrugînd cîmpiile roditoare. Aceeaşi cauză, despăduririle, face ca şi inundaţiile în acele regiuni să aibă urmările economice triste pe carĭ le cunoaştem cu toţiĭ.

Impădurirea acestor terenurĭ ar fi deci un progres simţitor, întocmaĭ cum ar fi împădurirea nisipurilor sburătoare, a bărăganelor, terenurilor necultivabile etc., carĭ ne-ar pune la dispoziţie sute de miĭ de hectare de pămînt arabile din cel mai fertil; o adevărată bogăţie nouă, cum şi miĭ de hectare pădure de o mare valoare.

Chestiunea împăduririlor este dar, cum vedem, de o însemnătate covîrşitoare şi considerabilă. Ea constitue una din primele marĭ lucrări civilizătoare pe carĭ ar trebui s'o facem cît mai repede. Insemnătatea eĭ —trebue s'o spunem în acest loc, —a fost recunoscută de mult de către Societatea Agrară, prin onorabiul eĭ preşedinte, d. St. D. Grecianu.

In cuvîntul de deschidere al primului Congres agrar, care constitue un program admirabil de reforme practice şi necesare, şi care descrie în culorĭ viĭ starea agriculturei noastre, a lacunelor eĭ şi mijloacele de indreptare, d. St. D. Grecianu, care uneşte cunoştinţele teoretice cu o îndelungată practică economico-agricolă, spune:

Ţara noastră a avut tot-dea-una pămîntul eĭ bogat şi roditor; ea era o ţară d aluviune ca o luncă fără sfîrşit, (avînd numaĭ în Bărăganul partea cea mai josnică şi fără ape, a întregeĭ acesteĭ luncĭ). *Şi numaĭ acolo nu avem noĭ pădure pe suprafaţa ţăreĭ; dar întregul rest al pămîntuluĭ nostru era păduros şi pentru acest motiv s'a şi fost numit din veacurĭ Silvania, adică ţară păduroasă, iar peste munte dincolo s'a numit Transilvania, adică peste pădure.*

Ceea-ce caracterizează mai cu osebire faptele făcute de noĭ, de cînd am început să facem serios agricultură, adică de cînd am văzut că e bine să devenim plugarĭ, a fost dorinţa cîştiguluĭ şi a îmbogăţireĭ noastre cît mai curînd.

Insă tot din timpul acela s'a început şi greşelile carĭ aŭ produs una după alta, nevoile de care suferim acum. Nu ne-am gîndit de loc la viitor.

Am înlocuit pădurile cu arăturĭ, am desfiinţat suprafaţa ţăriĭ în aşa fel, *în cît de la baltă până la poalele munţilor, astă-zĭ pădurile aŭ devenit o raritate! Copiiĭ satelor noastre, neplimbaţi încă pe la munţi, nicĭ mai ştiŭ să cunoască acum frunza nicĭ lemnul de tuĭă, teiŭ, jugastru, ulm, frasin, etc., carĭ creşteaŭ odinioară în vetrele satelor lor! Am făcut cîmpie lucie peste tot*

Dar tocmaĭ astă-zĭ vedem că ar trebui să reîmpădurim din loc în loc, unde e lipsă prea mare, căcĭ cu toate căile de comunicaţie ce am creat, lipsa de păduri este păgubitoare, este regretabilă pentru agricultură.

Vă rog să nu credeţi că voesc a acuza Statul saŭ pe vr'o parte de proprietarĭ căcĭ eŭ alt-ceva doresc: este ca să fie auzit glasul Societăţeĭ noastre şi înţeles scopul şi tendinţa noastră, ca să ne unim cu mare şi cu mic, cu guvern şi proprietarĭ ca să aducem remediŭ unde se va mai putea, să nu mai trăim fără grije şi prevedere dacă ne iubim ţara. Statul deci trebue să dea acest exemplu, începînd cu repararea acesteĭ prime greşeli la noĭ, de a nu mai tăia la cîmp pădurile sale.

Aceste sunt vorbe pe carĭ ar trebui să le reţinem. Dar nu atît pentru înţelepciunea şi adevărul lor ci pentru morala ce ele impun: munca.

In materie economică, munca nu trebue să fie sporadică şi impulsivă, ci continuă şi după un plan anumit. Noĭ ne ocupăm cu asemenea chestiuni şi suntem impresionaţi de ele numai în timpurile grele ale secetei; după ce trec vremurile acestea,

uităm saŭ devenim indiferenţi Cu asemenea obiceiuri nu putem merge înainte. Întocmaĭ cum armata se pregăteşte din timp de pace la războiŭ tot aşa ne trebue să lucrăm şi noĭ în vremile de prosperitate economică pentru a preîntîmpina calamităţile secetelor şi ale crizelor.

Împăduririle cer o muncă de ani îndelungaţi şi sacrificiĭ serioase tocmaĭ în aniĭ de prosperitate. Să lucrăm odată aminte la aceste probleme mariĭ şi să muncim astfel ca să le îndreptăm spre o soluţiune favorabilă. **Vasile M. Kogălniceanu.**

PROECTE şi IDEI ECONOMICE

Băncile populare

In curînd va apare, după cum am aflat, noul Anuar al Băncilor populare. Îl aşteptăm cu o nerăbdare legitimă.

Băncile aŭ urmat un curs continuŭ progresînd: de la 265 băncĭ cu un capital de 2,345,000 leĭ şi 20.604 membriĭ, s'a ajuns la 1600 băncĭ cu un capital de 11 milioane şi cu 72,206, membriĭ în 1903. Drumul parcurs este deci, hotărit, foarte frumos, progresul foarte însemnat.

Se ştie însă că partea slabă a acestuĭ edificiŭ cu fatada aşa de impunătoare, este diversitatea deconcertantă a temeliilor pe care este clădit. Băncilepopulare, nu aŭ fost înfiinţate pe baza unuĭ principiŭ anumit, ci maĭ mult la întîmplare, după cum eraŭ concepţiunile iniţiatorilor lor.

Toate preocupările de principiŭ carĭ dictează de obiceiŭ scopul întemeereĭ uneĭ băncĭ de credit rural în ţările străine, la noĭ nu aŭ existat. S'aŭ înfiinţat astfel băncĭ, carĭ împrumutaŭ cu o dobîndă de 16 şi 18%, carĭ admiteaŭ părţi sociale foarte mariĭ, carĭ neglijeaŭ complectamente fondul de rezervă şi admiteaŭ la împrumuturĭ şi pe ceĭ străinĭ de bancă. Cu un cuvînt, nu un sistem anumit şi uniform, ci tot felul de sisteme a făcut ca ceĭ carĭ se interesează de mersul Băncilor să preocupă. acum cînd mişcarea e pornită, ca să se dee o direcţiune unică şi folositoare acestor aşa de necesare instituţiĭ de credit.

Credem că Casa centrală a Băncilor populare şi a Creditului agricol s'a ocupat de această mare nevoe: de a remedia marile defecte ale organizăreĭ diferitelor băncĭ şi că a lucrat cu zel pentru înlăturarea lor. Noĭ aci ne am spus adesea orĭ părerea cum înţelegem ca să se organizeze băncile. Am arătat anume că temelia cea maĭ trainică şi aceea care se potriveşte tot-odată împrejurărilor de la sate este si-temul Raiffeisen. De alt-fel legea Băncilor populare—a căreĭ rezultate aşteptăm să le constatăm în Anuarul ce va apare—prevede şi ea înfiinţarea băncilor Raiffeisen şi, în mod foarte înţelepţesc, le acordă toată încurajarea legală.

Do im dar ca Anuarul ce va apare să nu fie o simplă înşirare de titluri şi cifre, ci să ne arate, printr'o dare de seamă cît maĭ largă, activitatea şi lucrările Caseĭ centrale a Băncilor populare. cum şi rezultatele legeĭ: cîte băncĭ aŭ intrat sub regimul legal, cîte nu, cîte s'aŭ întemeiat saŭ transformat pe baza art. 34 din lege şi aşa maĭ încolo.

Congresul vînătorilor

Ziarele cotidiane aŭ anunţat, în cursul săptămîneĭ trecute, ştirea că la toamnă se va întruni în capitală un Congres al vînătorilor.

Ştirea aşa laconică cum s'a publicat, nu spune mare lucru pentru aceĭ carĭ, în afară de plăcerile şi emoţiunile pur cinegatice, maĭ sunt preocupaţĭ, în chestiunea aceasta, şi de partea economică a lucruluĭ. Se ştie care este legătura economică între vînătoare şi asigurarea avuţieĭ în animale şi păsărĭ folositoare bogăţieĭ agricole, forestiere, industriale etc.

In alte ţărĭ legile, şi ordonanţele speciale relative la epocile de vînat şi la crutarea animalelor folositoare, sunt foarte riguros observate, la noĭ, lucrurile se petrec exact invers. Acum un timp—şase lunĭ saŭ un an—se anunţase prin ziare că la ministerul domeniilor se lucrează la un proect de lege pentru a regula vînătoarea; dacă nu ne înşală memoria, mi se pare că se numise o comisiune specială pentru aceasta, dar pănă acum nu ştim ca să se fi ajuns la o soluţiune practică.

Congresul care se anunţă dar pentru toamnă, şi despre care ştim încă aşa de puţin ar face bine dacă s'ar ocupa el cu partea aceasta a chestiuneĭ: adică să studieze nu numaĭ nevoile de a uşura şi a face cît maĭ plăcut nobilul exerciţiŭ saŭ pasiune a vînătoareĭ, ci să'şĭ dee cuvîntul şi asupra părţeĭ economice a chestinneĭ.

Cîmpurile de experienţă [1]

O măsură bună la activul ministeruluĭ de domeniĭ: *Cîmpurile de experienţă.*

A stărui, într'o revistă ca a noastră, asupra mareluĭ folos *pratic* al cîmpurilor de experienţă este aproape de prisos, fiind-că socotim că toţĭ aceĭ carĭ ne citesc ştiŭ bine despre ce este vorba aci. Cîmpurile de experienţă, pe carĭ le a instituit ministerul agricultureĭ acum din noŭ daŭ putinţa ca să se studieze în mod ştiinţific solul şi sub-solul ţăreĭ în diversele luĭ regiunĭ, din punctul de vedere agricol, adică al plantelor carĭ pot propăşi maĭ bine.

Pănă în prezent, avem numaĭ foarte puţine lucrărĭ ştiinţifice asupra soluluĭ ţăreĭ; aceea care trebue menţionat, ca aproape singura din întreaga noastră literatură agronomică este lucrarea aşa de meritorie a d-lor Munteanu Roman şi «Le sol arable de la Roumanie» (solul arabil al Romînieĭ), făcută în vederea Expoziţiuneĭ universale din Paris, 1900.

Lucrarea aceasta este însă prea generală, deci şi prea sumară. Concluziunile eĭ, de şi de un mare folos ştiinţific, nu sunt însă în stare să ne dee o idee absolut limpede de adevărata bogăţie arabilă a soluluĭ şi subsoluluĭ ţăreĭ în toate regiunile, de cît prin cîmpurĭ de experienţe, şi de aceea reînfiinţarea lor de către ministerul domeniilor am spus că este o măsură bună.

Iniţiativa aceasta a ministeruluĭ nu este însă de ajuns, pentru a face ca studiul ştiinţific al soluluĭ nostru arabil să avanseze cît maĭ repede şi să fie cît maĭ complect. E nevoe aci şi de concursul marilor proprietarĭ ruralĭ. Aceştia ar putea fără inconvenienţe pentru dînşiĭ, să destineze o mică parte din terenurile d lor pentru cîmpurĭ de experienţă. In străinătate, unde cultura ştiinţifică este mult maĭ răspîndită ca la noĭ şi unde există pasiunea studiuluĭ şi a cercetărilor pozitive, proprietarĭĭ marĭ ruralĭ fac eĭ, din propria lor iniţiativă, o mulţime de studiĭ agronomice şi experienţe ştiinţifice, pe carĭ le publică apoĭ în revistele de specialitate.

Noĭ nu am ajuns însă acolo. Proprietarĭĭ marĭ ruralĭ ar putea să arate însă că aŭ buna-voinţă şi interes pentru aceste studiĭ importante destinînd pe moşia lor o porţiune ca teren de experienţă care să fie condus după instrucţiunile ministeruluĭ de agricultură.

Judeţele şi agricultura

Cititoriĭ noştri cunosc lupta — de argumente şi propagandă—ce ducem în această revistă pentru a face ca autorităţile judeţene să participe la acţiunea de ridicare a agriculturеĭ şi a stăreĭ economice a sătenilor. Se va înţelege deci satisfacţia ce resimţim la citirea tuturor măsurilor pe carĭ le iaŭ judeţele, cu ocazia aplicăreĭ noueĭ legĭ comunale, în această direcţie. Din toate părţile se anunţă înfiinţarea de pepiniere, de şcolĭ elementare agricole, aducerea taurilor de prăsilă, cum şi o mulţime alte măsurĭ favorabile.

Toate acestea sunt evident bune,

[1] A se citi raportul inspectoruluĭ domenial N. St. Cesianu asupra „organizăreĭ cîmpurilor de experienţe în ţară şi a lucrărilor de efectuat pe aceste cîmpurĭ", raport prezintat ministeruluĭ de agricultură în 1889. Publicat ca studiŭ în „Agrarul" 1901, fila 138—141.

dar încă nicĭ pe de departe suficiente. Calea cea maĭ bună ni se pare este aceea care s'a indicat de numeroase orĭ în această publicaţiune a-nume înfiinţarea, pe lîngă fie-ce consiliŭ judeţean a cîte unuĭ *serviciŭ agricol* special care să centralizeze şi să concenteze toată acţiunea şi sprijinile băneştĭ ale judeţelor în opera de ajutoare pentru propăşirea agriculturei.

Numaĭ un asemenea serviciŭ, care va avea un personal anumit şi un budget aparte, din fondurile judeţuluĭ — acest buget ar maĭ putea fi mărit din subvenţiunile şi donaţiunile particularilor, ale comunelor maĭ înstărite şi ale statuluĭ — va putea într'adevăr să ia măsurĭ de acele întinse şi largĭ, carĭ să poată schimba radical o anumită situaţiune rea în bine Pentru crearea unuĭ asemenea serviciŭ nu este nevoe de o lege specială ci de iniţiativa autorităţilor judeţene. Să facă începutul acele judeţe carĭ aŭ mijloa ele, şi rezultatele vor fi de sigur aşa de bune, în cît nu maĭ încape îndoială că, toate cele l'alte judeţe se vor grăbi de a iniţia frumoasa pildă dată.

Statistica comerţuluĭ exterior

Prima fasciculă a statisticeĭ comerţuluĭ extern care conţine datele pe trimestrul Ianuarie Martie 1904, a apărut.

Dintr'însa culegem următoarele cifre maĭ însemnate :

Din animale viĭ, vedem că Romînia a importat juganĭ şi epe maĭ mult de cît a exportat (cu peste 1000 bucăţĭ), şi a exportat, în schimb, aproape 66,000 de capete de păsărĭ mărunte de curte. Boĭ bivolĭ şi vacĭ, din cauza măsurilor vet-rinare luate contră-ne, n'am exportat de cît numaĭ 626 bucăţĭ

In categoria produselor alimentare recordul importuluĭ îl ţine peştele sărat şi uscat din care s'a importat peste 388,000 kgr. Urmează apoĭ icrele diferite cu 106,000 kilo, sardele în butoae cu vre-o 60 miĭ kilo, brînzeturĭ cu vre-o 40,000 kilo, etc La export vedem în primul rînd figurînd ouăle cu cifra de 1,300,000 bucăţĭ, apoĭ peştele care atinge cifra de aproape 700,000 kilo. carnea proaspătă şi sărată cu aproape 32,000 kilo, icre vre-o 50 0 kilo, etc

Grînele şi făinurile se arată de şi în sezonul de iarnă, cînd mişcarea cerealelor e adormită, destul de în activitate. Ast fel, găsim la import: Orezul cu peste 2,200,000 kilo, porumbul cu 1,352,000 kilo, grîul şi secara cu peste 1.200,000 kilo cartofiĭ cu aproapo 97,000 kilo, linte cu 73,000 kilo, mazăre cu 64,000 kilo, macaroane cu 1843 kilo. paste făinoase cu 400 kilo, glutenurĭ, grişurĭ, etc. cu 1973 kilo, scrobeală albă cu 18,293 kilo, etc La export vedem grîul figurînd cu 65,000,000 kilo, mazărea cu peste 1,200.000 kilo, orzul cu 11,000,000 kilo, porumbul cu aproape 91,000,000 kilo, orzul cu 63,000,000 kilo, ovăsul cu 43,000,000 kilo, meiul cu 4.646,000 kilo, făina de grîŭ cu 1,500,000 kilo. tărîţele de cereale cu 4,800,000 kilo şi paste făinoase cu 1084 kilo.

A patra categorie, a fructelor şi produselor vegetale vedem că s'a importat, după ordine, variînd între 30.000—100.000 fructe proaspete, legume verzĭ şi uscate etc. Seminţele de grădinărie şi nutreţ aŭ intrat în ţară în cantităţĭ de peste 100 miĭ kilo. Din fructe şi legume am exportat maĭ mult de cît s'a importat Ast-fel fructe proaspete s'aŭ exportat peste 200 miĭ kilo, seminţe de in 2,000.000, de cînepă 170,000, de rapiţă aproape 4.000,000 kilo.

Ca de obiceiŭ, noĭ publicăm aceste cifre statistice, întîiŭ pentru a ţine în curent pe cititoriĭ «Agraruluĭ» cu mişcarea de import şi export şi al doilea pentru a arăta că comerţul nostru cu străinătatea are la bază numaĭ produsele agriculturei.

Tariful vamal în Parlament

Discursul d-luĭ Ioan Lahovary

In No. de la 1 Maiŭ am dat începutul frumosuluĭ discurs rostit de d. Lahovary la Senat asupra Tarifuluĭ vamal.

Din numărul acela începem a da continuarea. D-l Ioan Lahovary, după ce analizează din toate punctele de vedere convenţiunea vamală de la 1876 cu Austro-Ungaria, arătînd contrar părerilor unora, că această convenţiune a fost departe de ceea-ce se crede că a fost: un dezastru economic pentru ţară, ci dimpotrivă, a însemnat începutul uneĭ ere de prosperitate, spune :

D. I Lahovari. D-lor, discuţiunea retrospectivă asupra convenţiuneĭ de la 1876, cum vă spuneam, are încă actualitatea eĭ, fiind-că acea convenţiune era isvorîtă de oare şi carĭ idei care sunt părăsite astă-zĭ şi care sunt combătute ca funeste.

Cum vă spuneam, această convenţie ţinuse seamă mai ales de interesele exportului nostru şi nu prea se ocupase de a proteja industria, care nu există încă, saŭ chiar industriile micĭ carĭ existaŭ, şi carĭ, după cum chiar d-nu Ministru o recunoaşte, începuse să fie distruse sub regimul anterior, din pricina concurenţeĭ industrieĭ marĭ străine, în contra căreia sub tarifol turcesc, lupta era aproape imposibilă pentru industriile noastre micĭ.

Evident era, că din moment ce în Europa se ridicaŭ uzine colosale, cu o putere de producţiune enormă, micele noastre industrii, ne fiind aparate prin barierĭ vamale începuseră deja, după cum o recunoasce d-nu Ministru, a suferi foarte mult, ast-fel în cât invinuirea adevărată care ni s'ar fi putut aduce, ar fi fost că tariful de la 1876 nu venise în ajutorul acestor industriĭ ca să le facă să renască, iar nu că le-ar fi desfiinţat, căcĭ în mare parte recunoasceţi că eraŭ, ori slăbite răŭ, ori desfiinţate.

La 1891, dobîndind absoluta noastră libertate, am inaugurat un regim noŭ economic, care a fost caracterizat nu prin tariful general alcătuit de comisiunea prezidată de d. Carp, ci prin convenţiunea tip, care a servit de bază tuturor celor lalte convenţiunĭ. Aceasta s'a încheiat la 1893 cu Germania, şi am să vă arăt diferenţe — nu e vorbă că a fost încheiată de reposatul Alexandru Lahovari — diferenţe fundamentale între convenţiunea de la 1881 şi cea de la 1893 Am făcut concesiuni Germaniei, nu maĭ puţin am obţinut un tarif consolidat moderat, şi care tarif azĭ încă e în vigóre, căcĭ ştiţi că expira la Decembrie 1903, şi a fost prelungit cu un an. Am avut dar această ocrotire a unuĭ tarif consolidat, şi să fiţĭ siguri că cu lupta violentă ce a început puternicul partid agrarian în Germania, dacă n'am fi avut un tarif convenţional consolidat, încă de mult nu ne-am maĭ fi bucurat de acele taxe maĭ moderate, acordate de Germania. Deci iarăşi putem să zicem de acea convenţiune : Salutaţi-o că nu o s'o maĭ vedem.

Aţi văzut noul tarif obţinut cu mare luptă de contele de Bülow ; acel tarif de care agrarienii nu sunt mulţumiţi, ridică taxele cu 50 la sută maĭ sus. Toate cele-l'alte puterĭ aŭ făcut, ca ministerul de atuncĭ, convenţiuni pe baza clauzeĭ naţiuneĭ celeĭ maĭ favorizate, pe care ne-o acordam reciproc.

Dar, d-lor, vă atrag atenţiunea aicĭ; cînd acordam uneĭ naţiunĭ clauza naţiuneĭ celeĭ maĭ favorizate fiind legaţi printr'un tarif consolidat, acea naţiune putea să'şĭ modifice tariful, iar noĭ fiind legaţi prin tariful acordat Germaniei, situaţia n'ar fi fost egală.

De aceea vă atrag atenţiunea d-le ministru asupra acestuĭ punct. în toate convenţiunile de atuncĭ, ministrul a înserat o clauză de denunţare facultativă, la orĭ-ce moment, cu un an înainte.

Ast-fel în cît, dacă ar fi abuzat una din puterĭ de faptul că nu era legată faţă cu noĭ, şi ar fi urcat peste măsură tarifele sale asupra cerealelor noastre, şi noĭ n'am fi putut riposta printr'o urcare de taxe, fiind legaţi prin tariful german, această clauză de denunţare ne permitea să ne apărăm. Am avut grija

a ne revedea toate convenţiunile ce s'aŭ încheiat în acea perioadă: veţi găsi în toate clauza de denunţare.

Regimul cel noŭ, bine înţeles, a ţinut compt, de faptul că dobîndisem independenţa noastră; şi nu eŭ voiŭ blama ceea-ce s'a făcut pentru a se ridica industria tăbăcăriei, încălţămintei, şi alte mici industriĭ saŭ meseriĭ: pentru acestea sunt partizan şi voiŭ fi totd'auna partizan. Ceea ce însă mă desparte de dv. e că eŭ consider că suntem o ţară agricolă, că nu mă simt nici umilit, nici nenorocit la această idee; şi dv. faceţi un vis de aur, pe care vreţi să-l realizaţi, ca această ţară să se transforme imediat într'o ţară industrială.

Aceasta reese din expunerea dv. de motive şi din răspunsul ce aţi dat oratorilor cari v'aŭ combătut la Cameră.

Cînd d. Disescu a zis, la Cameră, că suntem o ţară cu menire agricolă, dv. aţi declarat că este o tristă menire, aceasta, căci a rămîne o ţară agricolă este a rămîne o ţară săracă, inapoiată şi desconsiderată; din această chestiune, dv. faceţi o chestie de amor propriŭ, de mîndrie naţională.

Eŭ, D-lor, nu văd de ce un proprietar saŭ un arendaş, cum sunt atîţie la noi, care cu munca grea cum e munca pămîntuluĭ, produce într'un an 20—30,000 de hectolitri de grîŭ, ar fi mai pre jos de cît un industrial, care de exemplu produce atîtea zeci de miĭ de metri de ţesătură de bumbac; ierarchie, aristocraţie, în muncă şi producţie nu prea văd. De ce să facem din felul muncei o chestiune de amor propriŭ naţional?

Vă voiŭ arăta, că, amăgiţiĭ de această ideie, dv. v'aţi silit a crea în mod artificial industriĭ în această ţară, fără a cerceta mai întîĭ dacă sacrificiile ce le face ţara pentru aceasta, nu sunt prea marĭ în raport cu rezultatele dobîndite.

A'ţi spus, d-le ministru, că este trist să fim numiţi numaĭ o ţară agricolă. De ce aceasta? Populaţiunea agricolă este ea oare inferioară populaţiunei industriale?

Va urma

Starea semănăturilor

Până la 12 Iunie corent.

După diversele rapoarte sosite la Minister, semănăturile de toamnă cu toate ploile aproape generale, căzute în timpul din urmă, nu s'aŭ putut ameliora de cît în parte.

Judeţele ce eraŭ în suferinţă, sunt şi astă-zĭ tot cam în aceiaşĭ situaţie.

Ploile parţiale de şi insuficiente, totuşĭ aŭ maĭ dat puţină viaţă grîuluĭ, tocmaĭ în momentul cînd bobul este în formaţiune şi l'a ajutat mult ca să nu rămînă sec, după cum ne temeam cu toţiĭ. Pe de altă parte aŭ maĭ însufleţit puţin porumbul care se menţine încă bine.

In regiunile ţăreĭ unde ploile parţiale şi timpuriĭ aŭ menţinut o situaţie maĭprosperă a grînelor, acolo semănăturilepromit o recoltă bună şi porumbul este asigurat, împreună cu păşunele şi fineţele.

Pentru a ne da o idee maĭ precisă de situaţia lucrurilor, am crezut că este bine a face o clasificaţie a judeţelor luînd de bază grîul care este principala noastră cereală de export, şi în acelaşĭ timp semănătura de toamnă

Natural că clasificaţia ce facem nu estede o precisiune matematică, dar totuşĭ eane prezintă o oglindă destul de clară care ne poate desluşi în mod aproximativ de perspectivele ce vom avea.

Judeţele considerate ca fiind foarte bune. In care grîul promite recolte foarte bune. Porumbul asigurat. Fîneţele şi păşunele ameliorate. Ploĭ abundente: Botoşanĭ, Dolj, Iaşĭ, Dorohoiŭ, Gorj, Mehedinţi, Muşcel, Neamţu.

Judeţele considerate ca bune. In care grîul promite o recoltă mijlocie bună Porumbul asigurat. Fîneţele bune, păşunele mediocre. Ploĭ parţiale însă suficiente pentru moment: Argeş. Bacaŭ, Dîmboviţa, Prahova, Olt, Roman, Suceava, Vasluĭ, Vîlcea şi Vlaşca.

Mediocre. — Grîul slab, cu toate că în unele părţi ale judeţelor este bun. Păşunele aŭ suferit împreuă cu fineţele. Porumbul în maĭ multe judeţe se menţine şi este asigurat.

Sub-mediocre.—Grîul în unele părţi compromis cu totul şi întors, în altele va da îndoit sămînţa şi în fine sunt părţi unde se poate obţine ceva maĭ mult.

Porumbul se menţine, are nevoe de ploĭ. Păşunele în suferinţă, lipsă de fîneţe:

Constanţa, Ilfov, Romanaţi Teleorman, Tulcea. Brăila, Buzaŭ, Covurluĭ, Făliciŭ, Ialomiţa, Putna, Rîmnicu-Sărat, Tecuciŭ, Tutova.

Sfîrşitul recoltelor a început în unele judeţe.

Orzurile maĭ cu seamă în Muntenia s'aŭ secerat şi mulţi treeră. Seceratul grîuluĭ de Lunĭ înainte începe în multe localităţi, dat fiind-că în anul curent grînele aŭ ajuns maĭ repede la maturitate dincauza timpuluĭ uscat ce am avut.

Rapiţa s'a inmagazinat deja şi cu toate că recolta a fost minimă pănă astă-zĭ ce puţin preţurile nu sunt marĭ.

Viile aŭ terminat înfloritul.

Ele aŭ legat destul de bine. dar în regiunile Moldoveĭ suferă de secetă şi recolta va fi foarte slabă

Fructele în regiunile de la coline vor fi destul de abondente.

Agricultoriĭ aŭ început ogoarele din vreme şi lucrează cu activitate înainte, pregătind cîmpul pentru semănăturĭ de rapiţă şi de grâŭ.

BIBLIOGRAFIE

Am primit la redacţie o lucrare foarte interesantă «*Din Economia noastră naţională*», datorită unuĭ industriaş romin şi autor a diferite lucrărĭ economice financiare însemnate, *Andreĭ A. Popovicĭ*, fost deputat şi fost vice preşedinte al Camereĭ de comerţ din Bucureştĭ.

Intr'unul din numerile viitoare vom reveni asupra acesteĭ meritoase lucrărĭ.

CRONICA AGRICOLĂ

D. Kalinderu la Domeniul Ruşeţu

In zilele 24—26 Maiŭ a. c., d. Ioan Kaliuderu, administratorul Domeniuluĭ Coroaneĭ, a fost la Domeniul Coroaneĭ Ruşeţu (Brăila).

Pe lîngă inspectarea domeniuluĭ, d-sa a vizitat întîiŭ şcoala.

De la şcoală a trecut la biserică, la primărie şi în urmă la societatea «Al. N. Lahovary», găsind totul în bună regulă.

In interesul obştesc a dispus ca cel maĭ tîrziŭ la 1 Iulie să înceapă clădirea la biserică, a uneĭ noĭ clopotniţe, ce va costa peste 4 000 leĭ; a ales de asemenea locul unde se va construi noul edificiŭ de şcoală. Acesta va costa 50.000 leĭ şi va fi cea maĭ frumoasă şcoală din judeţ.

***

Ministerul de finanţe, în urma intervenţieĭ celuĭ de domeniĭ, va da ordin tutulor vămilor ca pe viitor să nu permită intrarea în ţară, fără autorizaţia expresă din partea acestuĭ minister, a seminţeĭ de viermi de mătase sub orĭ-ce formă afară de aceea adresată direct ministeruluĭ domeniilor.

***

In vederea secetei

Ministerul de interne a dat o circulară prefecţilor de judeţe prin care îĭ învită să ia măsurĭ ca ţăraniĭ să nu şĭ vindă vitele, de oare-ce guvernul a hotărît să le vie în ajutor dîndu-le furajele necesare.

După cum am spus, s'a luat dispoziţia ca prefecturile judeţelor unde seceta a făcut ravagiĭ, să distribue ţăranilor, meĭ şi fîn, pentru vitele lor.

***

Ministerul de domeniĭ a cerut celuĭ de interne să dea ordin prefecţilor să nu permită păşunatul vitelor de cît în pădurile bătrîne ale statuluĭ.

Ministerul de domeniĭ a făcut această intervenţie de oare-ce s'a permis vitelor a intra şi în pădurile tinere unde aŭ produs o mulţime de pagube prin roaderea lăstarilor de arborĭ şi distrugerea plantaţiilor.

***

Export de carne

Consulul general al Romîniei la Anvers a recomandat ministeruluĭ de domeniĭ pe d. C. V. Twebnes, reprezentantul în localitate al unor marĭ case comerciale streine, care dorește a încheia o convenţiune pentru exportul de carne din Romînia.

Acesta dorește a i se acorda aceleaşi condiţiunĭ ca şi d. Andrews. cu care ministerul domeniilor se află în relaţiunĭ relativ la înceerea uneĭ convenţiunĭ pentru exportul cărneĭ în

***

Convenţiunea comercială germano-romînă

Mercurĭ 2 (15) cor. aŭ început la Bucureştĭ tratativele pentru încheerea uneĭ convenţiunĭ comerciale între Germania şi Romînia.

Interesele Germanieĭ sunt reprezentate prin următoriĭ delegaţĭ: Stemmrich, consilier intim de legaţiune şi consul general al Germanieĭ la Constantinopole; Wolfram, consilier superior intim al guvernuluĭ, funcţionar în ministerul german de interne; Blau, consilier superior intim al guvernuluĭ funcţionar în ministerul german al finanţelor şi Kilianĭ, consul general al Germanieĭ la Bucureştĭ.

Guvernul romîn a numit delegaţĭ pe d-niĭ: Anton Carp vice-guvernator al Băncieĭ Naţionale; Const. I. Brătianu, deputat; G. G. G. Asan, deputat, preşedinte al Camereĭ de comerciŭ din Bucureştĭ; Coust. Băicoianu, fost secretar general al ministeruluĭ domeniilor, şi Mih. Burghelea, directorul afacerilor consulare şi comerciale din ministerul afacerilor streine.

Delegaţiĭ aceştia se ocupă numaĭ de amănuntele viitoareĭ convenţiunĭ, de oare-ce principiile generale aŭ fost de maĭ înainte desbătute de ambele guverne, şi amănuntele acestea se pot clasifica în două părţĭ: 1, desbaterea nouluĭ tărif vamal romîn şi a nouluĭ tarif vamal german, spre a se vedea ce concesiunĭ îşĭ pot face statele unul altuia; 2, desbaterea clauzelor din viifdarea convenţiune comercială:

Credem a şti că guvernul nostru a fost de maĭ înainte înştiinţat care vor fi, în trăsăturĭ generale. cererile de amănunt ale guvernuluĭ german, aşa că a putut da delegaţilor romînĭ indicaţiunĭ precise asupraaconcesiunilcr ce pot face. De altă parte, guvernul romîn cunoaşte maximul de concesiunĭ ce dispune să ne facă Germania. Terenul desbaterilor este decĭ în mare parte netezit.

***

Statistica agricolă pe anul 1904

Ministerul domeniilor se ocupă în prezent cu alcătuirea statisticeĭ agricole a ţăreĭ pe anul acesta, căreia i se va da o dezvoltare maĭ largă.

Pentru scopul acesta, autorităţile comunale aŭ fost însărcinate a întocmi o lista complectă de totĭ cultivatoriĭ marĭ şi micĭ din comunele rurale pe formularele ce s'aŭ trimes de către serviciul statisticeĭ generale, şi carĭ vor fi complectate cu ştiinţele exacte şi sigure adunate de la însişĭ cultivatorĭ. Inspectoriĭ comunalĭ şi şefiĭ ocoalelor silvice aŭ fost însărcinaţĭ de asemenea cu călăuzirea şi verificarea acestor lucrărĭ.

Materialul pentru săvîrşirea statistiseĭ agricole din anul acesta se compune din treĭ formulare.

La început se va întocmi lista nominală a tuturor cultivatorilor marĭ şi micĭ. După ce lista va fi încheiată, primarul va convoca pe cultivatorĭ şi ĭ va întreba despre întinderea şi felul plantelor cultivate. In ce priveşte pe proprietariĭ saŭ arendaşiĭ marĭ, primarul va lua în persoană înformaţiunĭ asupra întindereĭ sămănăturilor lor.

Autorităţile comunale vor isprăvi lista nominală şi înscrierea datelor ce se preved într'însa, până cel maĭ tîrzig la 15 Iunie.

Inspectoriĭ comunalĭ şi agenţiĭ de control aĭ ministeruluĭ vor controla la la faţa loculuĭ spre a vedea dacă aŭ fost î scrise după declaraţiile cultivatorilor şi dacă reprezintă realitatea lucrurilor. Controlul urmează a fi făcut în toate comunele, cel mult până la 26 Iunie c. Despoiarea şi concentrarea datelor se va face la prefectură, pe judeţe, conform instrucţiunilor ce se vor da de minister.

O circulară detaliată s'a trimes de către ministerul domeniilor tuturor prefecţilor de judeţe relativ la întocmirea statisticeĭ agricole pe anul cor.

Pentru ca să se asigure de concursul marilor proprietarĭ şi al societăţilor agricole, d. ministru al domeniilor a întervenit pe lîngă societatea centrală agricolă, societarea agrară a marilor proprietarĭ şi administraţia domeniilor coroaneĭ, rugîndu-le să dea sprijinul lor pentru reuşita ancheteĭ întreprinsă.

***

Prefectura judeţuluĭ Teleorman va întreprinde în curînd maĭ multe lucrărĭ pentru secarea unor mlaştinĭ din acel judeţ carĭ contribuesc la răspîndirea paludismuluĭ.

***

Ministerul de finanţe a luat măsurĭ ca buţile şi butoaele de stejar saŭ frasin chiar cînd se prezintă demontate, însă formînd butoaie şi buţĭ complecte, să fie taxate conform art. 371 din tarifă, adică cu 4 leĭ suta de kilograme.

***

Direcţia creditului agricol şi a caseĭ centrale a băncilor populare săteştĭ, a trimis o circulară tuturor băncilor prin care le invită să complecteze şi înainteze cît maĭ curînd chestionarul ce li s'a trimis în vederea întocmireĭ anuaruluĭ băncilor.

***

Toate comunele din judeţul Ialomiţa aŭ consumat o sumă de 9.400 leĭ pentru cumpărarea taurilor necesarĭ judeţuluĭ pentru ameliorarea raseĭ vitelor.

***

Direcţia Creditului agricol şi a caseĭ centrale a băncilor populare săteştĭ a luat asupra sa «Curierul băncilor populare" pe care'l scotea învăţătorul Brezeanu din Prahova spre a îi transforma într'un fel de monitor oficial al băncilor populare în care se vor publica toate dispoziţiunile ce se vor lua de la centru.

***

Pentru alergările de toamnă de la Monument din Brăila s'aŭ primit până acum de către societatea pentru îmbunătăţirea raseĭ cailor următoarele premiĭ: clubul agricol din Bucureştĭ 1000 leĭ şi d. Al. Marghiloman 600 leĭ.

***

Febra aftoasă în judeţul Iaşĭ e în descreştere în comunele Osoi, Goruni, Horleştĭ, Slobozia Ciurea şi Comana-Poisenĭ. Epizootia continuă însă a bîntui în comuna Mogoşeştĭ, unde ea e a începutul eĭ.

In judeţul Bacăŭ febra aftoasă nu e încă stinsă. Numărul comunelor infectate e destul de mare.

D. Furtună. inspectorul general al serviciuluĭ veterinar, care se află la faţa loculuĭ, a luat cele maĭ întinse măsurĭ spre a combate epizootia.

***

Ministerul domeniilor a repetat anul acesta ordinul dat tuturor arendaşilor moşiilor statuluĭ de a'şĭ procura *taurĭ buni de rasă, pentru reproducere*; dacă nu şi-aŭ procurat taurii încă, aŭ fost înştiinţaţĭ că le va procura ministerul în socoteala lor, imediat.

***

Prefectură judeţuluĭ Tnlcea a luat dispoziţia de a se planta absolut toate şoselele din cuprinsul acestuĭ judeţ.

In primăvara anuluĭ curent s'aŭ şi făcut plantaţiunĭ răuşite pe o scară destul de întinsă. La cheltuelile de plantaţiĭ ale fie-căreĭ şosele vor contribui în mod egal toate comunele carĭ se învecinesc cu şosea saŭ pe unde trece şoseaua.

***

D. ministru al domeniilor a aprobat ca pentru ocuparea catedreĭ vacante la şcoala de agricultură de la Herăstrăŭ să se ţine concurs, dar maĭ întîŭ să se deferă cazul consiliuluĭ permanent de pe lîngă acest departament spre a statua asupra caracteruluĭ catedreĭ şi asupra şi asupra conditinnilor de admisibilitate.

***

In anul viitor se va înfiinţa la şcoala inferioară de agricultură din Pănceştĭ-Dragomireştĭ (Roman) un post de maestru apicultor spre a preda cursul de creşterea şi cultura albinelor.

***

Ministerul de domeniĭ a fost încunoştiinţat că lăcustele apărute în pă-

durea statului dintre comunele Caramanchioi şi Emisala de o întindere de peste 100 h. aŭ fost aproape distruse.

Lucrările de combatere sunt conduse de d. dr. Leon şi I. Negoescu, subprefectul plăşeĭ respective, ajutaţĭ zilnic de 300—400 lucrătorĭ. D. dr. Leon a constatat că lăcustele apărute în această pădure sunt de altă specie de cît cele apărute în delta Dunăreĭ.

DOSARUL EXPOZIŢIEI

COPII
de pe adresele Societăţeĭ Agrare
către
D-l Ministru al Lucrărilor Publice

No. 201

Domnule Ministru,

In vederea expoziţieĭ ce societatea agrară organizează şi a cărei deschidere va avea loc în ziua de 23 Maiŭ, venim respectuos a vă ruga să binevoiţĭ a veni în ajutorul atît al participanţilor la expoziţie cu produsele lor, cît şi al vizitatorilor cu următoarele înlesnirĭ:

1) *Pentru produse, vite şi obiectele de expus*: A acorda reducere totală de transport precum s'a acordat şi pentru expoziţie ce va avea loc la Liege în 1905.

2) *Pentru călătorĭ*: Reducere de 50% plătindu-se integral voiajul la venire şi avînd întorsul gratuit în urma justificăreĭ pe tichetul de venire al vizeĭ Expoziţieĭ.

Dacă această reducere nu se poate admite în toate zilele, vă rugăm d-le Ministru a admite cel puţin de 3 orĭ pe săptămînă atît pentru venire cît şi pentru înapoiere.

Pentru streinĭ însă reducerea de 50% am dori să se acorde în toate zilele şi pentru orĭ-ce tren.

3) *Gratuitatea afişagiuluĭ* în gărĭ şi vagoane, afişele procurîndu-se de societatea agrară.

Ne îndoindu-ne că veţĭ bine-voi a acorda sus zisele ajutoare acesteĭ opere de interes general, vă rugăm d-le Ministru a ne onora cu răspunsul dv. şi a primi asigurarea distinseĭ noastre consideraţiuni.

Preşedinte, (ss) **St. D. Grecianu**
Secretar general, (ss) *N. St. Çesianu*

20 Maĭ 1904

Domnule Ministru,

In urma convorbireĭ ce aŭ avut onoarea de a avea cu excelenţa voastră d-nu N. Negri, delegatul societăţeĭ agrare şi d-nu V. Toroceanu, directorul expoziţieĭ, ne grăbim a stărui din noŭ asupra cereriĭ noastre în privinţa reducerilor de transport pe căile ferate şi a vă ruga să bine-voiţĭ a admite următoarele soluţiunĭ:

1) *Pentru călătorĭ.* Modalitatea celor 6 zile succesive la finele fie-căreĭ luni pe care Excelenţa voastră a propus'o, constituind o mare incomodare atît în ceia-ce priveşte aglomeraţiunea ce se va provoca în aceste zile, cît şi din faptul depărtăreĭ prea mare a zilelor carĭ beneficiază de avantagiul acordat.

Reducerea de 50%, am dori să fie aplicată după modalitatea deja admisă şi pusă în uz pentru staţiunile balneare; avînd călătorul a plăti taxa întreagă la venire şi fixîndu-i-se un termen de treĭ zile libere pentru întoarcere; adică întoarcere gratuită.

2) *Pentru produse.* In vederea faptuluĭ că ţara noastră nu este încă obicinuită cu avantagiile ce oferă o expoziţie din punct de vedere al stimulăreĭ şi ameliorăreĭ produselor, este cu totul necesar a se acorda chiar de la trimetere reducerea de 50%, pentru a putea astfel stimula pe producător a expune plata integrală la venire, ne oferind încurajiarea cuvenită, cu atît mai mult cu cît o bună parte din produsele trimise pentru expoziţie, — echantiloane fără valorĭ, — sunt destinate a nu se mai întoarce.

Primiţĭ, vă rugăm, etc.

p. Preşedinte, (ss) **N. Negri**
Director, (ss) *V. Toroceanu*

No. 114 *26 Maĭ 1904.*

Domnule Ministru,

Fiind necesară, pentru ajutorul vizitatorilor Expoziţieĭ, de a prelungi pe Aleea Kogălniceanu, linia de tranvaĭ de la Aleea Ghica (sosea) până la poarta expoziţieĭ, şi soc. Tranvaelor ne avînd astă-zĭ şine disponibile fiind tocmaĭ în ajunul nnor marĭ comenzĭ şi lucrurĭ în vederea transformăreĭ tracţiuneĭ animale în tracţiunĭ mecanică. Venim respectuos a va ruga a interveni pe lîngă Direcţia C. F. R. ca sub titlu de împrumut saŭ închiriere să bine voiască a ne înlesni pentru timpul vereĭ până la finele luneĭ Octombrie 1600 m. linie de şine alese din tipurile cele maĭ micĭ.

De alt mintreli pentru a nu păgubi în nimic căile ferate ne angajăm a plăti orĭ ce deteriorărĭ pricinuite. Deschiderea Expoziţieĭ va avea loc în cursul luneĭ Iunie. V'am fi foarte recunoscătorĭ dacă am putea avea acest material în termenul cel maĭ scurt.

Primiţĭ etc. Preşedinte (ss) **N. Negri**
Director (ss) *V. Toroceanu*

No. 7634 *4 Iunie, 1904.*

Domnule Preşedinte,

Răspunzînd la petiţiunea dv. cu No. 114 din 26 Maĭ a. c. am onoare a vă face cunoscut că vi s'ar putea împrumuta 39 tone de şine vechĭ de tipurile 27, 30 şi 31 kgr. pe metru, cu care s'ar putea construi o cale de circa 500 m.

Imprumutarea acestor şine se va face sub următoarele condiţiunĭ:

Veţĭ bine-voi a depune la Direcţia Generală a Căilor Ferate Romîne costul lor în suma de 3300 leĭ, care vi se va restitui îndată după înapoerea şinelor.

Aceste şine fiind în Galaţĭ veţĭ avea de raportat:

1. Incărcarea vagoanelor în Galaţĭ şi descărcarea lor la reprimire, leĭ 84.50.

2. Transportul în regie Galaţĭ-Bucureştĭ. Galaţĭ leĭ 391.50.

2. Or ce şină s'ar defectua o veţĭ plăti cu leĭ 110 tona.

Adăogăm tot odată că Directiunea Generală a Căilor Ferate Romîne nu posedă material mărunt de cale de cît numaĭ pentru şinele tip 30 şi 32.

Primiţĭ vă rugăm etc.

p. Ministru, (ss) **N. N. Herjeŭ**
Şeful Diviziuneĭ (ss) *nedescifrabil*

EXPOZITIUNEA
se va deschide irevocabil
la 27 Iunie 1904
Sub Inaltele Auspiciĭ
ale
M.M. LL. Regele şi Regina Romîneĭ
sub Preşedenţia de Onoare
a
A.A. L.L. R.R. Principele Ferdinand şi Principesa Maria
şi cu bine-voitorul concurs al
Guvernuluĭ, al Primărieĭ Capitalaĭ şi al Consiliuluĭ Judeţean

LOTERIA
Expoziţieĭ Societăţeĭ Agrare
din Bucureştĭ

Biletele de Loterie se găsesc de vînzare aci şi în Bucureştĭ: la restaurantul Expoziţieĭ fost Hugo, şoseaua Kiseleff, la Casieria centrală a minit. de finance, la Admin financiară de Ilfov, la d-niĭ Kogălniceanu şi Emmanuel (reprez. generalĭ aĭ soc. de asig „Naţionala“ Doamneĭ 12, la Banca Agr., la Bon Goût, Sigmund Prager şi Soc. „Avîntul“ (sub H. de France), Hala de publicitate „L'Indépendance“ şi la diferiţĭ debitanţi de tutun.

In Provincie: la toate Ad-ţiile financiare, Sucurs. Băncilor Agricole, Restaur. C. F. R., şi la diferiţĭ debitanţi de tutun.

Biletele pe lîngă că daŭ drept persoanelor la 5 intrărĭ în Expoziţie, la diferite avantage specificate în el, aŭ şi şansa de a cîştiga unul din loturile de

20.000, 5.000, 3.000 leĭ, etc.

Biletele carĭ nu aŭ cîştigat la întiia tragere, vor participa şi la a doua tragere care va avea loc irevocabil

la 20 Septembre 1904

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica dluĭ N. St. Cesianu.

Preţurĭ fixe şi reduse predate la orĭ-ce gară.

Informaţiĭ la d. V. M. Kogălniceanu Bucureştĭ, Aleea Vasiliu (Isvor).

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

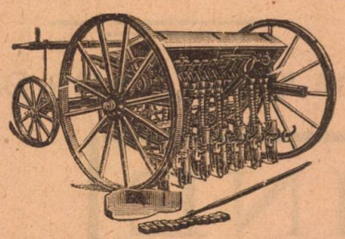

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „**sistem Sack**“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ◈ GALAȚI ◈ BRALA ◈ CONSTANȚA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

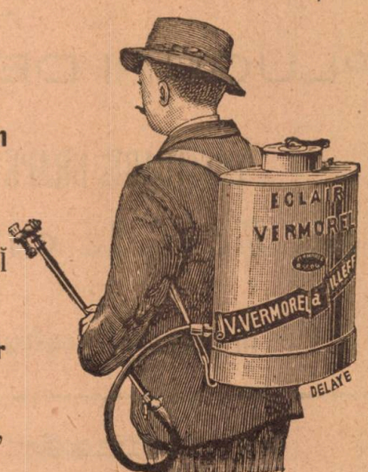

PLUGURI GARANTATE DIN OȚEL

Cu 1, 2, 3 și 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde
— Cu și fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oțel, în 2 și 3 părți

Mașini de semănat în lat
Construcția perfecționată, 3,76 m. lățime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Mașini de semănat în rînduri
Renumita „BEROLINA“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă și economică în distribuirea semințeĭ

Batoze de bătut porumbul cu aburi, și cu mîna simple și duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşinişt'lor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Li ere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 27 IUNIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 81.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

EXPOZIȚIUNEA

SOCIETĂȚEI AGRARE
A
MARILOR PROPRIETARI DIN ROMÎNIA

Sub Inaltele Auspicii

ale

M. M. L. L. Regele și Regina Romîniei

sub Președenția de Onoare

a

A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand și Principesa Maria

și cu bine-voitorul concurs al Guvernuluĭ,
al Primărieĭ Capitaleĭ și al Consiliilor județene

se va deschire irevocabil

La 27 Iunie 1904

Doritriĭ de a participa la Expoziţiune se vor adresa, pentru ori-ce informațiuni, la sediul Societăţeĭ, Calea Victorieĭ 55.

Pentru publicitate şi anunţuri a se adresa BIUROULUI DE PUBLICITATE, Str. Doamneĭ 12, Bucureşti („Naţionala“).

Tipografia Ziarului CRONICA.— Bucureşti.

Societatea anonimă pentru comerciul de maşini şi întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. 1—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. 1—3

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ şi expoziţie permanentă de tot felul de:

Maşine şi Unelte Agricole, Industriale şi Electro-technice

LOCOMOBILE şi TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Şcoala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curăţitoare** patentată (Trei Vînturi) a treia Curăţitoare, în Treerătoare înlocueşte machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de ori-ce alt sistem existent şi **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numai la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu saŭ fără foi.

MAŞINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele şi fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curăţind perfect şi lăsînd ştiuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune şi solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oţel, cu 2, 3 şi 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile şi fixe, cu două şi trei cîmpuri şi cu dinţi de oţel şi **Grape pentru Livezi.**
Bărîţi, Cultivatori, Tăvălucĭ.
Semănătorĭ în fat.
Semănătorĭ în rînduri renumita „Victoria-Drill“.
Vînturătorĭ, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ în toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fîn.
Maşinĭ de tăiat pae şi fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăţi, întregĭ fără piept. Toate mărimile.

Morĭ TRANSPORTABILE, pe postament d lemn şi de fier simple, duble, triple şi cvadruple, din cele mai renumite fabricĭ, de 36, 42 şi 48 ţoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF şi DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEŞTI, I-a calitate, simple şi duble, toate lăţimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu şi grădinĭ.
Părţi de rezervă. Musamale.
Maşine de scărmănat lînă de lemn şi de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol şi cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ŞI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopĭ — cu Tăiuşul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai uşoare şi solide, construite din oţel.

Garanţie absolută pentru perfecta funcţionare şi material solid al tutulor maşinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabricĭ a tot felul de Maşinĭ Industriae şi Electro-technîce.

DUMINICĂ 27 IUNIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEĬ AGRARE A MARILOR PROPRIETARĬ

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciŭ.

ANUL IV. — No. 81.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55

APARE IN FIE-CARE SAPTĂMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Leĭ, în străinătate 10 Leĭ
Pe șese lunĭ: In țară 5 „ 6 „
Pentru membriĭ Societățeĭ Agrare gratuit

Deschiderea Expoziţiuneĭ

EXPOZIȚIUNEA

Astă-zĭ, Duminică 27 Iunie, se deschide Expoziţiunea generală agricolă, industrială şi minieră; astă-zĭ, în sfîrşit după o muncă şi sforţare neîncetată, întreprinderea aceasta, a căreĭ greutate nu o poate cunoaşte de cît acel care a lucrat la realizarea eĭ, este inaugurată.

Expoziţiunea Societăţeĭ Agrare îşĭ deschide larg porţile pupliculuĭ romînesc, care, suntem siguri orĭ care ar fi părerea luĭ, va simţi mulţumirea sufletească că, în sfîrşit, s'aŭ găsit în ţara noastră oameni carĭ să proecteze ceva mare de la dînşiĭ, fără ajutorul guvernuluĭ şi al tuturor autorităţilor şi carĭ să aibă tăria voinţeĭ ca să'şĭ pue idea în practică.

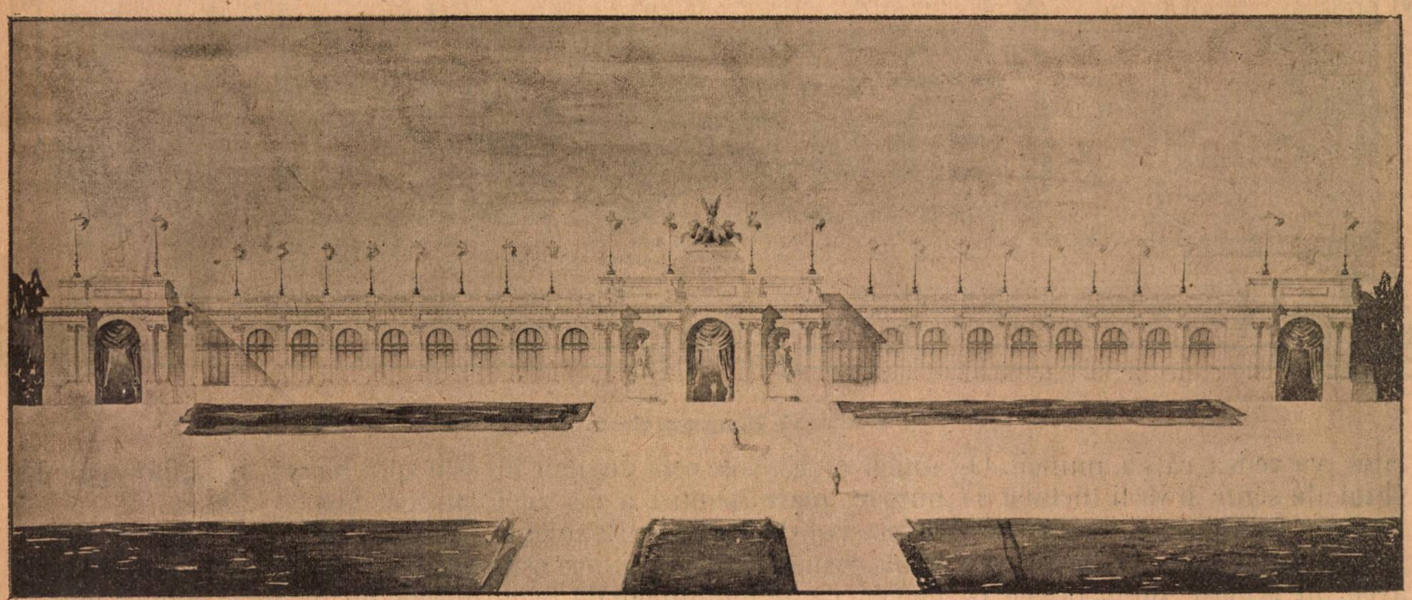

Palatul Agriculturei

Expoziţiunea generală agricolă, industrială şi minieră, este opera iniţiativeĭ private romîneştĭ, prima mare operă a acesteĭ iniţiative — şi de aceea — salutaţi-o cu toţiĭ, fiind-că ea este simbolul viŭ al redeşteptăreĭ energiilor particulare şi al spiritului de întreprindere îndrăsneaţă al iniţiativeĭ individuale.

Ţinem, cu ocazia aceasta, să repetăm cea-ce am spus nu de mult în privinţa Expoziţiuneĭ: nu noĭ suntem ceĭ indicaţi ca, în primul rînd, să ne spunem părerea, să emitem epitete şi să arătăm situaţia eĭ, frumuseţile eĭ, binele eĭ şi tot folosul ce'l poate aduce. Noĭ suntem parte suntem în cauză. De aceea ne rezervăm părerile, descripţiunile şi dările de seamă pentru ceva maĭ tîrziŭ. voim prin aceasta să lăsăm ca părerile imparţiale şi obective să judece şi să se pronunţe. Noĭ vom interveni apoĭ, cu cuvîntul nostru, pentru a rectifică cea-ce vom crede necesar de a rectifica şi a explica lucrurile pentru ca toată lumea să-şĭ poată face o

idee adevărată despre valoarea şi starea Expoziţiuneï.

Deocam-dată, ne vom lua doar libertatea de a da primele elemente de judecată asupra Expoziţiuneï. Repetăm ceea-ce am maï spus cu altă ocaziune: O Expoziţiune, de întinderea aceleia pe care a proectat-o Societatea Agrară nu este o întreprindere ca orï care alta care se improvizează cu una cu două. O asemenea Expoziţiune cere foarte multă muncă şi foarte multe mijloace şi foarte mult sprijin din toate direcţiunile. Dacă de pildă, vreuna din aceste elemente lipseşte să spunem sprijinul la care am fi fost foarte în drept ca să ne aşteptăm—atuncï, necesarmente, lucrarea cea mare suferă, survin trăgănelï, întîrzierï, oare carï imperfecţiunï şi aşa maï încolo.

La noï în ţară—aci vorbim din experienţă—sentimentul pentru asemenea opere nu este în deosebï de viu. Aceï carï trebue să contribue la succesul Expoziţiuneï cum, în primul rînd, expozanţiï, sunt greoï, eï trebue abia convinşï...

Dar, trimitem şi îndemnăm publicul să se ducă la Expoziţiunea care s'a deschis astă-zï. Este un moment însemnat pentru motivele pe carï le-am indicat maï sus; am putea spune că este un moment de serbare pentru ţara noastră: începem a lucra—prin noï înşine—şi aci stă viiorul naţiuneï.

La Expoziţiune, publicul vizi-

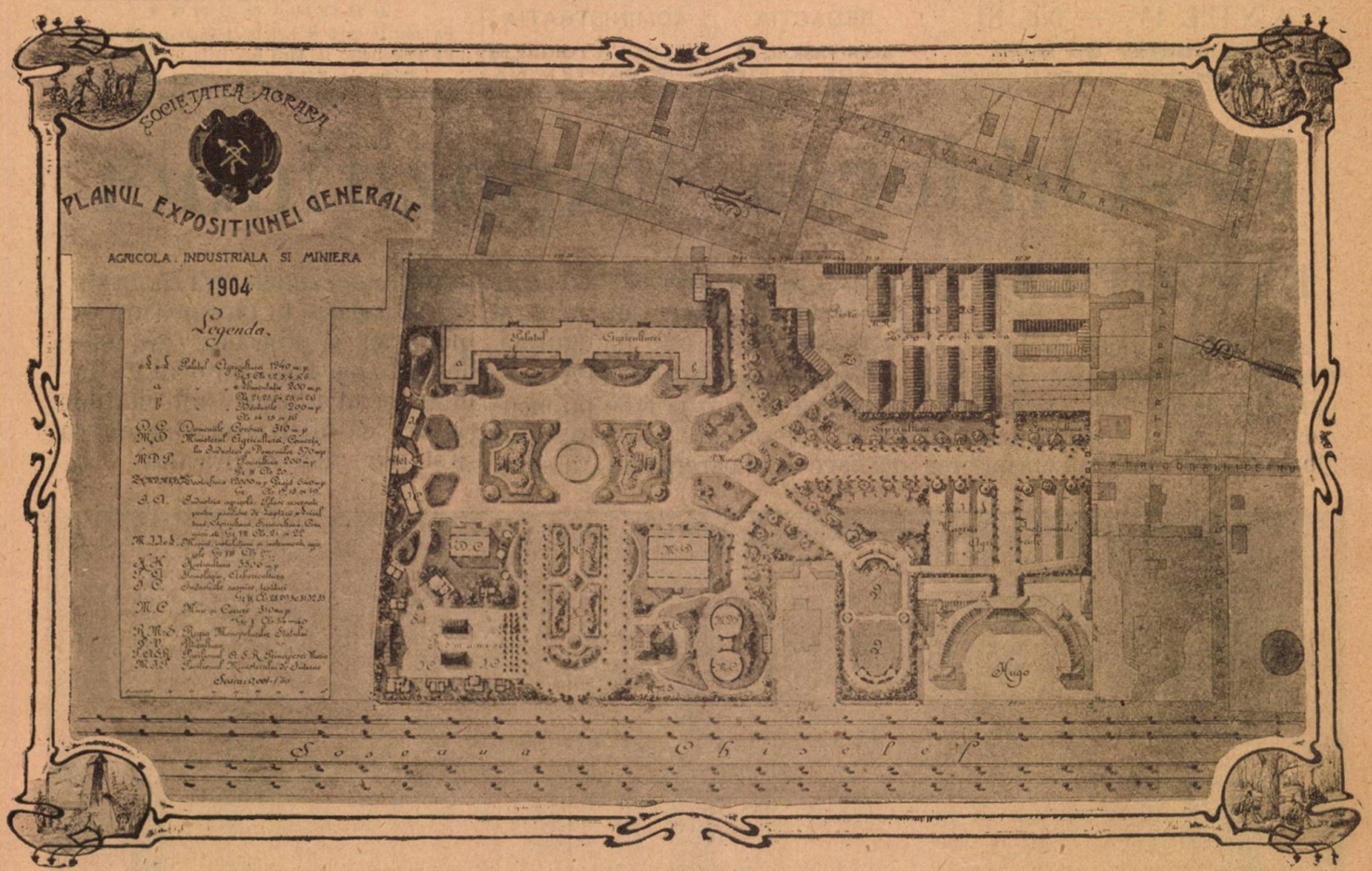

Planul Expoziţiuneï

tator va vedea că s'a muncit. Ochiul de sigur îï va fi încîntat de întreaga privelişte şi de perspectiva şi de ceea-ce va vedea. Va avea, în acelaşï timp, ocazia ca să se instruiască. Dar, să nu anticipăm... Părerea noastră la urma celor-l'alte.

* * *

Ziua deschidereï Expoziţiuneï va fi, în deosebï, o zi mare pentru Societatea Agrară şi pentru toţï amiciï eï. Eï vor veni de sigur în număr mare pentru a da zileï caracterul de festivitate şi solemnitate ce merită. Expoziţiunea este de faţă, ca un monument de mărturie pentru ceea ce Societatea Agrară este capabilă să facă. Se va maï lucra firesţe la complectarea Expoziţiuneï, dar ceea ce este deja gata s'a făcut, şi ceea ce s'a făcut arată că Soc. Agrară este un organism plin de viaţă şi de putere, a căreï existenţă este spre binele agriculturеï şi al întregeï ţărï.

Dacă este astă-zï vre-o instituţiune de iniţiativă privată, care merită nu elogiï ci recunoştinţă pentru ceea ce a făcut şi pentru ceea-ce se arată în stare de a face este Societatea Agrară a marilor proprietarï ruralï din Romînia. Expoziţiunea ce se deschide azï este dovada cea maï bună că programul ce şi-a impus va fi aplicat în întregime.

V. M. K.

Raportul Delegaţiunei Expoziţiei către Comitetul Societăţei Agrare

Expoziţiunea intreprinsă de Societatea Agrară, fiind primul pas real făcut de noi prin care intrăm în contact cu toată populaţiunea ţăreĭ pe de o parte, şi cu lumea oficială conducătoare de alta, şi fiind menită a constitui una din operile de căpetenie, sub care principalele ramuri de activitate producătoare din ţară să manifestă, trebuia precum a înţeles pe deplin conducătoriĭ societăţeĭ noastre că această lucrare să fie mai întîĭ *completa* pentru a satisface trebuinţele prevăzute şi apoĭ cît se poate de corectă şi economic instalată, pentru a inspira încrederea necesară şi a arăta lumeĭ, care are astă-zĭ ochiĭ aţintiţĭ asupra noastră, că buna voinţă şi munca sunt baza pe care este organizată Societatea agrară.

Delegaţiunea Societăţeĭ însărcinată cu conducerea lucrărilor s'a inspirat de entuziasmul şi unitatea vederilor d-v., şi a căutat să realizeze ţinta urmărită cu toată religiozitatea, pentru a putea, condusă fiind de înţeleptele consiliĭ ce în tot momentul iaţĭ dat, să ducă la bun sfîrşit opera începută, astfel ca expoziţiunea să se poată prezenta ca un tot complect şi armonic, oglindă a Societăţeĭ Agrare chiar.

Activitatea depusă de cîţĭ-va din preşedinţiĭ secţiunilor, bine voitorul concurs financiar ce expoziţia a primit de la consiliile judeţene, şi generoasele oferte făcute în special de d. Const. Mihail (15000), Sava Şomănescu (10,000]. Nicu Cincu (9000) Total leĭ 34000, aŭ fost exemplul cel maĭ puternic de virtute ce am primit pentru a pune toată activitatea şi toată rîvna noastră în serviciul acesteĭ opere. Lucrările ce era nevoe a se studia şi realiza sunt următoarele:

I) Şoseluirea, Grădinăria şi Plantaţia.
II) Canalizarea şi Instalarea Apeĭ.
III) Luminatul.
IV) Construcţiunile.
V) Amenajarea secţiunilor.
VI) Un regulament şi un Program.
VII Relaţiunile cu Expozanţiĭ în vederea funcţionăreĭ expoziţiuneĭ.

Este trebuinţă astă-zĭ a vă descrie d-lor membri stadiul în care se află aceste principale lucrări şi care este următorul:

Şoseluire, Grădinărie şi Plantaţiĭ

I) *Şoseluirea.* In privinţa şoseluireĭ a căreĭ întindere atinge 14000 m. pătraţĭ afară de sat şi alte alee ce urmează a se deschide după trebuinţă, toate ofertele de întreprindere ce am încercat a avea, aŭ fost prea mult costisitoare, cea maĭ avantagioasă ridicîndu-se la preţul de 0,60 banĭ de m. procurînd un strat de 5 cm., de petriş, fie pentru ceĭ 14000 metri pătraţĭ, suma de 8400 leĭ, s'a stabilit a se face în regie şi costul lor revine după calculele de care dispunem până astă-zĭ la:

Săpătură a 0,10 banĭ de m. p. 1400—00
Moloz şi nisip. . . . . 2100—00
Total 3500—00

Saŭ aproximativ 0—25 banĭ de m.p.

II) *Grădinăria*: Tot cîmpul expoziţieĭ trebuind a se prezenta sub cea maĭ plăcută înfăţişare şi urmînd a permite în acelaş timp, ţinerea unuĭ concurs de horticultură, am căutat pe de o parte o stimula concursul pentru horticultoriĭ, angajînd pe horticultoriĭ de frunte din Capitală, a lua şi aranja fie care către o peluză din cele 6 saŭ 7 ce aŭ fost rezervate acestui scop, iar pe de alta a înfrumuseţa tot conturul localuluĭ expoziţiuneĭ prin plantaţiune.

Pentru realizarea primuluĭ scop, am căutat a intra în relaţiuni cu maĭ toţĭ d-niĭ horticultoriĭ şi nu am putut obţine de cît concursul a 4 case şi anume:

1) Rothan. II Grădinăriile Ministeruluĭ de Domeniĭ, III Şayer. Netmeth şi IV Zimmer, la care am împărţit 5 din aceste peluze şi a căror înfăţişare difinitivă veţĭ avea ocazie a o examina la timp.

In ceia ce priveşte însă înfrumuseţirea conturuluĭ cîmpuluĭ expoziţieĭ, maĭ multe studiĭ şi înţelegerĭ aŭ fost făcute împreună cu d. Haşegan, în acea vreme comisar special al horticultureĭ după organizaţia din 1903, care înţelegere însă nefiind puse în execuţie de către d-sa, cu urgenţa de care era nevoe şi ridicînd cu această întîrziere a vedea trecînd epoca plantaţiilor, am fost nevoiţĭ a recurge la serviciile altor d-nĭ grădinarĭ; astfel un contract intervine între d. Şayer Nehmeth şi noĭ, prin care d-sa se obligă contra sumeĭ de 4 leĭ de metru pătrat a planta 7 arboriĭ şi arbuştĭ pe fie-care m. p. cu însărcinarea pentru d-sa de a veghea la întreţinerea acestor plantaţiunĭ şi la înlocuirea celor ce nu sar prinde.

Suprafaţa ce trebuia să fie plantată în aceste condiţiunĭ era de 1050 m. p. ceia ce ridică costul acesteĭ lucrărĭ la suma de leĭ 4200, la care sumă să maĭ adaugă încă 188 leĭ, chiar pe timpul vereĭ a 94 arborĭ puşĭ pe diferite peluze.--Total: 4388 leĭ.

„La aceste sume maĭ trebuesc adăugate încă cifra de 1187 leĭ 75 banĭ cheltuite cu plantaţiĭ (Haşegan) şi mînă de lucru executată deja.

„Totalul cheltuelilor făcute şi angajate la acest capitol să ridică la leĭ 9076 banĭ 75, rămîne deci leĭ 2423 banĭ 95 din cele 12500 leĭ prevăzuţĭ la acest fond care să vor întrebuinţa la lucrărĭ viitoare.

Aceste lucrărĭ de plantaţiunĭ şi grădinărie ar fi putut da d-lor membri, roade şi maĭ complecte dacă am fi avut la timp şi în cantitate suficienta apă necesară.

II. Canalizarea şi Instalarea Apeĭ

Pentru serviciul apeĭ trebuincioasă acesteĭ expoziţiĭ delegaţiunea a avut din vreme preocuparea necesară şi prin adresa No. 123 din 6 Martie, a cerut Primărieĭ Capitaleĭ a activa instalaţiunĭ de pompare de la rondul al II-lea a şoseleĭ, pentru a avea în acest punct un debit constant şi suficient, în vederea legăturеĭ canalizaţiuneĭ ce urmămsă facem pe cîmpul expoziţieĭ cu cea existentă pe şoseaua Kiselef a Primărieĭ.

De şi cererea noastră a fost cît se poate de bine-voitor primită de d-nu Primar, totuşĭ urmînd a se supune consiliuluĭ comunal, pentru a-şĭ primi cuvenita aprobare, şi consiliul comunal ne putîndu-se întruni pentru cauze cu totul de alt ordin, nu am putut obţine rezultatul promis până la 20 Aprilie, cînd temîndu-ne de o nouă amînare şi maĭ depărtată, am fost nevoiţĭ a recurge la soluţiunea imediat necesară de a construi maĭ întîĭ 4 puţurĭ cu pompe americane de mînă pentru a satisface trebuinţele imediate, apoĭ de a face un puţ profund de debit suficient din care cu ajutoiul uneĭ căldărĭ, a uneĭ pompe Worthinton şi a unuĭ rezervor de 10 m. c. capacitate, să putem dispune de cantitatea de apă necesară, care cu ajutorul uneĭ cana-

lizări complecte, să poată deservi întreg cîmpul expoziție).

De și pentru facerea acestor lucrări am fost ajutat de d-nu Tak, directorul Uzinelor Lemaitre, cu o căldare pe care în mod gratuit a pus'o la dispoziţiunea noastră, totuşĭ costul lucrărilor s'a ridicat la suma de 7489 întrecînd cu leĭ 2489 suma de 5000 leĭ prevăzută în budget la acest capitol şi care sumă a fost fixată la această ţifră în vederea promisiunilor ferme ce obţinusem de la Primăria Capitaleĭ.

Intreţinerea alimentaţiuneĭ cu apă se ridică la 20 leĭ pe zi. (Mecanic 4 leĭ, unsoare conbustibil 15 leĭ etc.). Ceia ce revine la o cheltuială totală de 600 leĭ pe lună saŭ 3600 leĭ pe toată durata expoziţieĭ.

Deficitul total deci a acestuĭ capitol din buget de 3600 plus 2489: egal 6089 leĭ.

III. Luminatul

Luminatul cîmpuluĭ expoziţiuneĭ, constituind o reală necesitate pentru festivităţile şi serbările serale, iar pe de alta aci fiind necesar, chiar pentru acest cuvînt, a fi asigurat de o funcţionare regulată, am căutat a ne pune în legătură cu casele cele maĭ serioase din ţară, de la care sperăm a obţine oferte avantagioase, avîndu-se în vedere împrejurările şi avantajul reclameĭ.

Casele Suchert şi Lamayer sunt singurile de la care am putut obţine promisiunea uneĭ instalaţiunĭ de luminat eftine pe bază de reclamă şi a participăreĭ lor la expoziţiune, cu aparate destinate a arăta numeroasele aplicaţiunĭ ale electricităţeĭ la economia rurală. Totuşĭ maĭ tîrziŭ Casa Lamayer de şi arătase d-luĭ C. Chiru, onorat membru al comitetuluĭ, multă bunăvoinţă, s'a retras pe motiv de nepregătire, ne rămînîndu-ne ast-fel pentru a trata de cît casa Suchert.

In aceste condiţiunĭ puţin favorabile, am fost obligaţĭ să terminăm cu casa Suchert a căreĭ ofertă de altmintrelea este destul de avantagioasă, căcĭ se ridică la 2500 leĭ, în ceia ce priveşte reparatul şi instalatul lumineĭ localuluĭ restaurantuluĭ vechiuluĭ Hugo, şi 3500 leĭ pentru instalaţia complectă pe cîmpul expoziţieĭ a 26 lămpĭ cu arc.

Energia electrică însă necesară am prevăzut a o obţine de la motorul sondeĭ ce va fi instalată pe cîmpul Expoziţiuneĭ de d-nu Tak, şi a căruĭ putere se prevede la 30 caĭ; întreţinerea bine înţeles trebuind a ne privi pe noĭ.

Totuşĭ această lumină pe de o parte, urmînd a se stinge la o anumită oră din noapte, saŭ poate chiar a nu se aprinde chiar de loc în anumite zile, iar pe de alta fiind propice de a profita de această ocaziune pentru a permite vizitatorilor să facă o comparaţiune între diferite felurĭ de iluminat, am crezut necesar a admite: 1) pentru trebuinţa de iluminat strict necesar în timpul nopţeĭ a lămpeĭ Croisat cu uleiu mineral inflamabil, numaĭ dincolo de 55 gr. care prezintă din această cauză cea maĭ mare siguranţă în privirea incendiuluĭ şi care ni se oferă cu preţ lunar de 10 leĭ de fie-care felinar; toată cheltuiala de instalare, întreţinere şi combustibil privind pe casa Croisat.

Pentru expunerea diferitelor sisteme de iluminat am crezut necesar a studia:

a) Lampa de petrol mică cu becul Auer.

b) Lampa de petrol mare cu becul Auer, sistem Kinley a căror putere luminatoare atinge 350 saŭ chiar 1000 lumînărĭ.

c) Lampa de alcol mică cu becul Auer.

Convenţia ce urmează să facem asupra acestor noĭ oferte de iluminat ce am primit pentru expoziţiune, vom avea onoarea a vă supune la timp nefiind încă terminată.

Suma de 6000 leĭ prevăzută în budget la acest capitol nefiind suficientă, vom avea a prevede încă:

Intreţinerea luminatuluĭ Hugo care să ridică la 20 leĭ pe zi, dar care sumă va fi acoperită de d. antregrenor a restaurantuluĭ, rămînîndu-ne chiar un escedent, şi din care escedent, ne vom putea ajuta la întreţinerea lumineĭ pe cîmpul expoziţieĭ, atît în ceia ce priveşte luminatul electric, cît şi în acela a lămpilor ce se vor instala în urma convenţiuneĭ cu d. Ferero reprezentant al caseĭ Croasat.

IV Construcţiunĭ

Construcţiunile ce trebuiaŭ ridicate pe cîmpul expoziţiuneĭ după planul general ce am făcut şi căreia aţĭ bine voit aĭ da cuvinita aprobare, era de 2 categoriĭ:

I. Cele care privesc societatea noastră.

II. Cele care privesc publicul saŭ instalaţiunile publice saŭ private cu toţĭ expozanţi.

a. *Construcţiunile societăţeĭ* sunt astă-zĭ în situaţiunea următoare:

b. *Palatul agricultureĭ.* Licitaţiunea ţinută pentru punerea în lucrare a acesteĭ construcţiunĭ a indicat pe d-niĭ Stirbescu şi Ionescu ca antreprenorĭ aĭ societăţeĭ, d-lor prezentînd oferta cea maĭ avantagioasă:

Costul lucrăreĭ după devis, precum, ştiţĭ, să ridică la suma de 25.000 leĭ, obligîndu-se d-niĭ constructorĭ a relua materialul la finele expoziţiuneĭ pe preţul de 4000 leĭ.

„Suprafaţa acoperită de această lucrare, fiind *de 1400* m. p. costul pentru un metru 1 m. p. se revine aproximativ la 15 leĭ.

„Maĭ multe modificărĭ fiind necesare de a se face la modul de construcţie în cursul escecutărieĭ, ţinînd cont în acelaşĭ timp de adausurile necesare ne prevăzute în contractul antreprizeĭ precum:

I. Schimbarea învelitoareĭ cu tablă în loc de carton.

II. Schimbarea ferestrelor din dos şi facerea lor la fel ca cele din faţă, etc.

III Draparea interioară.

IV. Inpetruirea în interior, etc.

Costul total al clădireĭ se va ridica la suma aproximativ de 28.000 leĭ, fie 20 leĭ de m. p. adică cu 10 leĭ inferior celuĭ de 30 leĭ de m. p. prevăzut de la început şi în limitele căreia trebuia să lucrăm.

Suma prevăzută în budget pentru această construcţie fiind de 30.000 leĭ, avem o economie de 2000 leĭ, la care alipind adausurile ce s'aŭ executat, precum grupa de sus (2300) steagurile (500 leĭ) avem a aduna încă suma de 2800 leĭ, ceea ce face un total de 30.800 leĭ saŭ 21—75 de m. p.

Avem prin urmare încă un escedent de 8—25 de m. p. faţă de cifra pe baza căreia construcţiunea trebuia să fie executată şi un dificit de 800 leĭ faţă de suma prevăzută în budget pentru această lucrare.

II. *Pavilionul Regal.* (Indus. casnică).

Din cauză că destinaţia ultimă a acestuĭ pavilion nu era în acord cu stilul primuluĭ proect făcut, şi fiind că suma necesară executăreĭ era mult prea mare trecînd de 15000 leĭ.

Am decis a admite o construcție în stil romîn vom complecta cu toate dependintele ce erau necesare, prezintă și mai mult loc pentru a aranja bogata expoziţiune a ţesăturilor, și mai avea avantajul de a nu costa de cît mult mai puţin. Ast-fel licitaţiunea ţinută în această privinţă a indicat pe d. Vilhelm Martin ca antreprenor la această construcție pe prețul de 6250 leĭ la care adăugîndu,se cîte va schimbărĭ și drapatul în sumă de încă 600 leĭ, ne dă un total de 6850 leĭ.

Pentru această lucrare împreună cu atenanţele deschise ce erau prevăzute a se construi în lemn de mesteacăn, și care pentru un moment nu se mai fac avînd prevăzut în budget suma de leĭ 7000, și considerîndu-se că spaţiul disponibil ar fi suficient pentru început, cel puţin avem de aci o economie de 150 leĭ.

Draparea interioară a acestor două construcţiĭ fiind aproape gata, în cursul săptămîneĭ curente se va începe și aranjarea obiectelor de expus.

III. Porţile

Poarta principală de intrare de pe șoseaua Kiselef, admiţîndu-se să fie făcut tot în stil romîn, am încercat dintr'un început din punctul de vedere al economieĭ, a o face în brad înbrăcat pirogravat.

Totuși ţinînd seamă de dorinţă atît de călduros exprimată de mai mulţi din d-niĭ membri aĭ societăţeĭ de a o avea ca suvenir după închiderea expoziţiuneĭ cu 50 saŭ 60 la sută din valoare, în cazul cînd ea ar fi din stejar masiv, am crezut mai nemerit a executa dorinţa exprimată de d-lor costul acesteĭ porţĭ ast-fel se ridică la 2500 leĭ, în care sumă cred că vom putea reintra la finele expoziţieĭ, dacă nu integrală, dar în mare parte prin mijlocul licitaţiuneĭ ce vom ţine în această privinţă.

„Poarta din alea Kogâlniceanu a fost mult mai simplă construită, costul eĭ împreună cu ceĭ doĭ stîlpĭ pentru steaguri, se ridică la suma de leĭ 240.

Pentru chioșcurile de bilete la intrări în număr de 5 și care erau proiectate a fi lucrate în lemn de mesteacăn ne găsindu-se antreprenor am fost obligat a le executa în regie ; Costul lor revine la *280* leĭ unul, fie 1400 leĭ cîte 5 : I).

«Totalnl cheltuelilor făcute pentru aceste lucrărĭ, coprinse în proiectul de budget la art. 15 sub denumirea de „Porţile A și B“, se ridică deci de 4140 leĭ în loc de 4000 leĭ, deci un deficit de 140 leĭ care va fi cu prisosinţă acoperit de sumele ce vom putea încasa la sfîrșit din vînzarea porţilor și a chioșcurilor.

1) Lemn de mesteacăn	Leĭ	425.00
2) Cue	„	40 00
3) Mîna de lucru . .	„	530.—
4) Cusacĭ brad . . .	„	30. |
5) Șiță	„	250.—
6) Bătutul.	„	124.—
Total . . .	„	1400,00

IV. *Cabinetele* : aŭ fost construite în lemn și în modul cel mai simplu, în loc de 2 cum era prevăzut în plan s'a făcut 3, așezate în puncte distincte ale expoziţieĭ și costul lor se ridică la suma de 1400 leĭ, obţinînd de la acest articol un escedent de 100 leĭ faţă de suma de 1500 leĭ cît era prevăzut în budget.

V. *Chioșcul de muzică* : Pentru care făcîndu-se două proiecte, s'a admis tipul prim ca mai vesel și mai eften. Costul săŭ însă de și redus la dimensiunile potrivite nu s'a putut scădea mai mult de 1250 leĭ, preţ cu care lucrarea s'a dat în antrepriza d-luĭ Vilhelm Martin. Prevederea budgetară fiind de 1000 leĭ avem un dificit de 250 leĭ.

VI. *Grajdurile* : Pentru această lucrare am făcut un proiect foarte simplu și analizînd costul după planul de execuţie elaborat deja, rezultă o sumă de 140 leĭ pentru un compartiment de 4 caĭ, fie 35 leĭ de cal.

„Admiţînd precum am stabilit chiar de la început la 200 numărul animamalelor de expus, vom avea cel mult 7000 leĭ a cheltui cu această construcţie. Prevedem deci un escedent de 3000 leĭ, faţă de suma prevăzută de 10000 leĭ, cu care escedent vom putea satisface cred și costul instalaţiuneĭ coteţelăr necesere expoziţiuneĭ păsărilor și al cînilor ale căror proiecte sunt încă în studiŭ.

VII *Basinul*: Pentru o mai complectă și desăvîrșită ornamentare a cîmpuluĭ expoziţieĭ, era nevoe a se aranja la piesa de apă ce ocupă centrul celor două axe dirigente ale cîmpuluĭ expoziţieĭ, un motiv de decoraţiune, și care lipsea din program.

După multă cercetare am găsit 5 figurĭ alegorice din care una ar reprezenta Geniul Romînieĭ, iar celel'alte, 4 din cele mai principale cursurĭ de apă ale ţăreĭ, Jiul, Oltul, Argeșul și Siretul, și care împreună ar putea constitui un grup alegoric de un efect decorativ cu totul reușit.

Această lucrare costînd însă o sumă prea mare, nu am putut o obţine de cît ca expoziţie a caseĭ de lucrărĭ în gips și teracotă. Herrlica căreia i s'a acordat pentru acoperirea a 50% din cheltuelĭ, suma de 1000 leĭ.

VIII. Satul romîn : La acest capitol, precum știţĭ d-lor membrĭ, aveam prevăzut în budget suma de leĭ 10000 ce era destinată a se pune la dispoziţia unuĭ comitet special care s'ar însărcina cu organizarea acesteĭ părţĭ din Expoziţiune și care în afară de interesul cel mare ce reprezintă pentru ţara întreagă realizarea acesteĭ frumoase concepţiunĭ datorită patrioticeĭ imaginaţiunĭ a d-luĭ Alexandru Ciurcu, putea constitui și un punct de atracţiune din cele mai originale și profitabile în acelaș timp, dat fiind No. cel mare al vizitatorilor care ar fi frecventat fără discuţiune acel colţ al expoziţiuneĭ noastre.

D-nu Leon Ghica însă care să însărcinase cu organizarea satuluĭ romîn, întîmpinînd prea marĭ dificultăţĭ pentru a putea realiza concepţia d sale frumoasă dar dificilă căcĭ trebuia aplicînd-o să continue cu ajutorul unor decoruri pe pînză perspectivele diferitelor vederĭ ale acestuĭ sat; s'a dezistat, oferind societăţeĭ suma de leĭ 1000 pentru mărirea fonduluĭ expoziţieĭ în general și acela al satuluĭ romîn în special.

Acest moment însă fiind prea întîrziat pentru a se mai putea obţine ceea-ce să dorea de la acest sat romîn, un noŭ proect de organizare s'a fost propus, în una din ședinţele precedente, în care ceream a se restrînge No. caselor limitîndu-se la 4 cel mult care ar reprezenta cele 4 provinciĭ vecine : Transilvania, Bucovina, Basarabia și Macedonia, și restul acestuĭ colţ al cîmpuluĭ să fie ocupat cu un local de spectacol (Teatru) și o cîrciumă romînească care ar fi menţinut dacă nu la aceiași înălţime cel puţin aproape de vlaga și atracţiunile expoziţieĭ.

Lipsa însă de fonduri și dificultatea de a întruni în complect și la timp comitetul executiv, pentru a putea obține o matură soluțiune a acestei chestiuni pe de o parte ; iar pe de alta compunerea unei trupi de teatru devenind din ce în ce mai dificilă cu cît timpul înainta spre vară, a făcut ca și această soluție să nu poată lua corp.

Astăzi o nouă idee cu totul ingenioasă și interesantă a fost cu mult entuziasm examinată și îmbrățișată de mai mulți membrii din comitetul d-tră la care idee de alminteri s'a alipit și secțiunea 11 a Expoziținei noastre intitulată „Igiena Săteanului". Această idee este reprezentarea în modul cel mai rațional a unei *gospodării țărănești*, pentru care s'ar lua în considerațiune satisfacerea tuturor nevoilor sale în vederea ameliorărei stărei igienice și economice a săteanului.

Cu această ocazie se studiază mai întîi orientarea caselor și poziția reciprocă a diferitelor instalațiuni și culturi ce se găsesc de obște în curtea unui mic proprietar rural; apoi modul de construcție și materialul ce ar trebui ales, precum și mobilierul cel mai practic și igienic de care s'ar putea servi. In această casă s'ar instala și parte din secția igienei.

Interesul ce prezintă această expoziținne este incontestabil foarte mare pentru ca să mai fie nevoe de explicațiuni, totuși este de datoria noastră să relevăm cu această ocaziune că cu desființarea de pe cîmpul expoziției a satului romîn, dispare principalul nostru izvor de atracțiune, deci de venituri.

Dacă aceasta este însă soluția la care trebue să ne oprim, și asupra căria delegațiunea aștepta cu nerăbdare consiliul d-voastră, apoi ea nu poate neglija de a vă ruga ca să-i votați cel puțin fondul necesar acestei gospodării în sumă aproximativ de 3000 lei, acela a unei cîrciumi a cărei proect este deja făcut și a cărei deviz se ridică aproximativ tot la 3000 lei, și o sumă circa de 4000 lei pentru construirea unui teatru ; căci de și o sumă de 11000 lei după budget ar putea fi alocată la organizarea acestui colț a expoziției, totuși din cauza temerei că cheltuelile s'ar prea mări, și ar trece peste mijloacele reale, nu s'a cutezat a aplica bugetul.

Acestea sunt lucrările care de o cam dată sunt absolut necesare pentru a orna aripa stîngă a cîmpului expoziției noastre, care în starea actuală a lucrurilor este cu totul plesuv de jur împrejurul pavilionului Domeniului Coroanei și care ar veni în ajutorul veniturilor expoziținei constituind localuri de atracțiuni și petreceri.

Atracțiuni

Cu această ocaziune vă supunem d-lor membrii și un proect de cale ferată aeriană pe sîrmă în lungime de 100 la 120 m. și la înălțime de 10—22 metri cu ajutorul unor mari roate de 10—12 metri în diametru. Tot acest parcurs trebue să fie înconjurat de munți de ghiață făcuți în gips precum se vede în alăturatul desen.

Pentru realizarea acestei întreprinderi este nevoe de un capital de 10,000—12,000 lei, din care d. antreprenor cere o subvenție de 8000 lei pentru acoperirea căria d-sa oferă garanție.

Venitul acestei întreprinderi considerîndu-l la 50,000 intrări a 1 leu, fie 50,000 lei ar întrece cu siguranță costul cheltuelelor și va fi în același timp o sursă de venituri frumoasă pentru intrările expoziției.

In afară de acestea un delegat al d-voastră care să se ocupe special cu organizarea serviciului serbărilor și distracțiilor este cu totul necesar. Din acest punct de vedere nu putem de cît regreta faptul că un element atît de prețios și capabil ca d. Alex. Davila care ne promisese concursul său în această privință s'a retras.

Muzica

Pe lîngă cele de mai sus indicate trebue să vă punem în vedere d-lor membri necesitatea absolută de a se angaja muzicile necesare cîmpului expoziținei și cari trebue să fie în număr de trei. Adresîndu-ne la ministerul de războiu am obținut promisiunea unei muzici militare permanentă, apoi am luat cunoștință despre posibilitatea de a angaja pentru dimineața muzica de sub direcțiunea d-lui Straus, și pe lîngă cele două de mai sus, vom organiza și un taraf de lăutari în special pentru serviciul cârciumei pentru care am avut onoarea a vă ruga să votați fondul necesar.

Pentru aceste trebuințe va fi necesar a se prevede încă în budgetul nostru o cheltuială aproximativ de 5000 lei lunar care sperăm că s'ar acoperi din contribuțiunile ce vom obține de la debitanți de consumațiuni instalați pe cîmpul expoziției prin mărirea prețului asupra consumațiilor și din intrările la teatru.

Decorațiunea interioară

Rafturi și *Borcane*: La acest capitol avînd prevăzut în budget, suma de 5000 lei care este destul de modestă față de nevoile ce aveam, am prevăzut pentru facerea rafturilor sub conducerea d-lui Coreni, decorator materialul de lemnărie necesar, care s'a lucrat în regie, costul acestor rafturi este de aproximativ 1000 lei.

Restul sumei ne fiind suficient pentru cumpărarea sticlăriei necesare, am fost obligați a recurge la înlocuirea de o camdată a parte din ele cu săculețe în satin mercelisat de diferite culori după felul produselor ce sunt destinate a conține și cari s'au comandat pe prețul de 0,19 și 0,23 bani bucata, după mărimea lor pe cînd sticlele costă între 0,75 și 1.65 bucata.

Numărul bucăților de sticlărie comandate este de 732 a căror valoare este de 1028 lei ; numărul săculețelor este de 3000 al căror cost este de 655 lei ;

Totalul acestor cheltuelî ridicîndu-se deci la 2683 lei, ne rămîne la acest capitol un excedent de 2317 lei care se va întrebuința la timp pentru cumpărarea de nouî borcane sau săculețe dacă va mai fi trebuință.

Construcțiunile Particularilor

Construcțiunile de Chioșcuri și pavilioane particulare ce erau prevăzute în planul aprobat de d-voastră sunt în stadiu de interziere destul de pronunțat și astă-zi situațiunea lor este următoarea :

a). *Pavilionul ministerului Domenilor* încă neînceput, de și locul este oprit și prin adresa No . . . din . . . . ni se afirmă particidarea acestui Minister la expoziținne.

b). *Pavilionul Domeniilor Coroanei* este eproape isprăvit și va constitui fără îndăială una din construcțiile cele mai reușite ale expoziținei noastre el acoperă o suprafață de . . . m. p. și este construit în formă de T, fie care aripă a literei conținînd una din

secțiunile următoare : Agricultura, Silvicultura și Industriile Agricole, avînd și un spațiu de . . . m. p. acoperiți cu plantații și grădini. Așezarea bogatelor și frumoaselor obiecte și colecțiuni ce posedă Domeniile Coroanei nu vor încercare cu siguranța nici o întîrziere.

c). *Pavilionul Regiei Monopolurilor* Este o construcție cam de 60—70 m. p. care este înconjurată de peluze plantate cu tutun.

Acest pavilon de asemenea este aproape gata și aranjarea lui se va face la timp fără întîrziere.

d). *Expoziția Minelor și Carierelor* care este proectată a se compune din două construcțiuni, adică 1 sondă de mărime normală în activitate și o rotondă de 14 m. în diametru sunt abele începute și vor fi probabil la timp terminate.

Sonda precum știți constitue expoziția proprie a d-lui Tack directorul Uzinelor Lemaitre, iar rotonda destinată a conține produsele sub solului, literatura geologică și minieră a țărei este întreprinsă prin sub-scrieri făcute de marele case de industrii minieri din țară cu ajutorul asociațiuuei exploatatorilor și fabricanților de Petroleŭ și în special a d-lui C. R. Mircea care a bine-voit a ne acompania si susține în vizitele ce am făcut în acest scop. Ast-fel o sumă care va atinge cifra de 12000 lei nea fost promisă.

Printre cele-l'alte construcțiuni este un Nr. de 32 chioșcuri care aŭ fost rezervate particularilor, din care :

I) un Nr. de . . . aŭ fost angajate de mari agricultori.

II) un Nr. de . . . de industriași și comercianți.

III) un Nr. de . . . de debitanți de băuturi și alimentație.

IV) un Nr. de . . . de mașini agricole.

V) și unul de apicultori.

Total . . . chioșcuri și pavilioane angageate.

„Dintre acestea . . . . sunt terminat saŭ aproape.

ale domnilor . . . . . .

. . . . . .

începute

ale domnilor . . . . . .

. . . . . .

ne începute încă și suntem în așteptarea indeplinirei angajamentelor luate.

Cu această ocazie d-lor membri, cred necesar a atrage atențiunea dv. asupra secțiunei mașinelor agricole care din cauza înțelegerei prealabile care a avut loc chiar de la începutul lunei Martie între reprezentanții caselor ce fabrică aceste articole, va fi cît se poate de slab reprezentate. Văzînd cartelul făcut de acești reprezentanți din țară, am căutat a ne adresa direct la mai multe case din streinătate, dar timpul fiind prea scurt, rezultatul ce am obținut nu este favorabil.

Amenajarea secțiuni'or

In această privință d-lor membri, ne permitem a vă reaminti că pentru a păstra armonia cerută și ordinea necesară a diferitelor secțiuni din expoziție, chiar de la început îndată după aprobarea planului general al Expoziției, am distribuit pe plan în mod logic și armonic diferitele secțiuni, precum ele aŭ fost enunțate și descrise în programul clasificativ votat de dv.

Lipsa de îndemn însă a expozanților și exigența celor puțini care s'aŭ prezentant, trebuind menajată, ne-aŭ silit a trece cu vedere asupra poziției ce ar fi trebuit să aibă fie-care pavilion saŭ chioșc în cercul secțiunei de care depindeau produsele ce eraŭ destinate a conține.

In ceia ce privește de asemenea distribuția secțiunilor și a claselor în palatul societățeĭ, din cauza numărului mult mai restrîns de probe de cereale și produse ale alimentației și băuturilor de cît cel prevăzut, am fost siliți a deschide porțile acesteĭ construcțiuni și altor produse chiar de industrie casnică și țesături care nu er ŭ prevăzute a fi instalate în această parte a expoziției.

Profităm de această ocaziune pentru a atrage atențiunea onor. Comitet că tot pentru aceleași motive și pentru ca opera întreprinsă în călduros sul săŭ patriotism de Societatea Agrară să poată avea un mai desăvîrșit succes, credem d-lor membrii că o *interpretare mai largă a literei clasificațiunei* ar fi necesară, în special în ceia ce privește pe expozanți care doresc a face chioșcurite lor proprii și ceĭ ce se referă la industria lemnului lucrat.

Prepararea facilităților pentru vizitarea Expoziției

Calea ferată. In ceia ce privește înlesnirea mijloacelor de transport în țară pe calea ferată, fiindu-vă cunoscute dificultățile ce am întîmpinat cu toate vizitele și insistențele ce s'aŭ pus atît pe lîngă direcția C. F. cît și la ministrul lucrărilor publice, credem necesar a numai reveni, vă rugăm însă a pune toată stăruința pentru deslegarea în mod favorabil a acesteĭ chestiuni care este de prima necesitate.

Tramvaiul : In ceia ce privește însă facerea uneĭ linii de tramvaiŭ pe Alea Kogălniceanu până la poarta No· 2 a expoziției, adresîndu-ne direcțiunei respective am fost onorați cu un răspuns favorabil sub condițiunea însă de a obține de la C. F. R. saŭ de aiurea 1600 metre de șine vechi pe care direcțiunea tramvaelor le-ar fi închiriat.

Direcțiunea C. F. ne voind însă a ne acorda și asupra acestuĭ punct favoarea ce cerem, am fost obligați a primi condițiunile ce ne-aŭ cerut adică plata încărcatului și a transportului de la Galați la București a 1000 metre de șine pentru care trebuia în acelaș timp să depunem o garanție de 3300 leĭ.

Această lungime de șine nefiind suficientă am tost obligați a recurge și la primărie, care posedă aproape 90 metri de cale. In aceste condițiuni dacă Direcția tramvaelor menține respunsul ce ni l'a trimis acuma 40 zile și pentru care așteaptă aprobarea cuvenită de la Bruxel, vom putea avea o linie de tramvaĭ, dacă nu perfectă, dar suficient de comodă pentru serviciul circulațiuneĭ. In cazul contrariŭ însă vom fi nevoiți a face o convențiune specială cu Direcția tramcarelor, pe care nu am voit încă a o studia, așteptînd respunsul Direcției tramvaelor.

„ *Turnichetele* : Serviciul de control la intrări, fiind unul din cel mai important și dificil, am căutat de ocazie aparate automatice de numărătoare și am găsit un număr de patru aparate pe care d. Buteulescu le pune la dispoziția societățeĭ saŭ cu chirie de 7 leĭ pe zi ceea-ce ar face în cele 4 luni suma de 840 leĭ, saŭ prin vînzare pe prețul aproximativ de 1500 leĭ.

Asigurări : Deși în budgetul expoziției este prevăzută la venituri o sumă de 2000 leĭ ce ar fi prove-

nit din asigurări, față însă de cartelul format între cele 3 mari societăți de asigurare (Dacia, Națională și Generală) din care a rezultat o ofertă cu totul oneroasă atît pentru expozanți cît și pentru societate, am crezut de cuviință a lăsa deplină libertate a expozanților de a se asigura individual degajînd în acelaș timp comitetul executiv de ori-ce respundere. Asupra acestei chestiuni d-lor va fi nevoe a aținti mai serios atențiunea d-voastră și a reexamina la timp, căci din studiul acestor tratări vă veți putea convinge de situațiunea în care să află astă-zi chestiunea asigurărilor care interesează atît de mult pe membrii societățeĭ noastre.

Prevederi în privința Expoziținei.— Dacă mai toate construcțiunile și lucrările întreprinse de societatea Agrară, fiind unele aproape terminate, iar altele puse în lucrare saŭ pe deplin pregătite pentru acest scop, putem considera misiunea noastră ca aproape terminată ; nu tot ast-fel staŭ lucrurile în ceia-ce privește adunarea obiectelor de expus pentru care de altmintrelea aŭ fost făcute toate aceste cheltueli și sforțări. Cu toată activitatea ce delegația d-voastră a depus trimițînd circulări la Președinți și la Prefecți, precum și adrese speciale și repetate de invitațiune la expozanți, rezultatul obținut până în prezent lasă încă mult de dorit.

Dacă în adevăr lipsa de îndemn a producătorilor romîni față de expoziținne slabul sprijin al guvernului, concursul prea limitat ca să nu zicem indiferență în genere a membrilor societățeĭ și aceea a unora membri aĭ comitetului, precum și mai presus de toate răul an agricol ce se anunță sunt cauzele număruluĭ prea restrîns de expozanți ce avem până astă-zĭ ; aceasta nu poate constitui o scuză pentru societatea Agrară, cînd deschizîndu-și cu solemnitate porțile, atît cîmpul expoziținei cît și interiorul construcțiunilor ar fi lipsite de armonia și prisosul obiectelor alese pentru care am făcut atîta efort și pregătire.

„Momentul d-ldr mnmbrii este grav și îngrijitor, nicĭ o scuză nu ne este îmĭ pare permisă pentru a ne înfățișa sub această formă !

Buna voință a d-voastră și sacrificiile ce a'ți făcut până acum pentru realisarea acesteĭ opere care precum ziceam este primul pas real ce face tînăra noastră societate, trebuește dublate.

„Entuziasmul ce ați avut în această privință și din care a răsărit întreprinderea ce a'ți conceput, trebue încălzit de razele puternice ale patriotismuluĭ d-voastră, ca aceea ce a răsărit să înfrățească în mod viguros, pentru ca ast-fel, opera întreprinsă în numele marilor proprietarĭ din țară în numele Romanismuluĭ să fie demnă și să'și poată atingé înaltul scop pentru care a fost concepută.

Pentru realizarea însă a acestuĭ înalt scop, sprijinul și concursul *fără preget* al membrilor societățeĭ în general și al membrilor comitetelor societățeĭ și expozițineĭ în speeial trebue astăzĭ cel puțin să'l dați, și vă rugăm a lua cît mai grabnic măsurile ce veți chibzui mai nemerit pentru ca, fie prin concursul Președinților și secretarilor de județe, fie prin alte mijloace cultivatorii și industriașii din întreaga țară să se adune cît se poate mai multe și alese obiecte pentru Expoziținne.

Odată cu aceste lămuriri am alăturat;

a) Un cont de situație pe luna Mai 1904.

b) Un cont general de venituri și cheltueli ale expozițineĭ de la 1 Martie 1903 și până la 1 Iunie 1904.

c) Un cont de situație al biletelor de loterii și

d) Un cont explicativ de lucrările angajate pe comptul expozițineĭ parte aquitate și ceea-ce este a se mai răspunde până la complectă plată a tuturor lucrărilor întreprinsă la Expoziție.

Delegațiunea.

EXPOZIȚIA SOCIETĂȚEI AGRARE

Situația Caseĭ pe luna Maiŭ 1904

VENITURI			CHELTUELI		
Sold numerar din Aprilie . .		6946 95	Construcții	6893 30	
Sold încasat din bilete de loterie	35 —		Deto Palatul agricol	13000	
Diverși debitori	925 20		„ Lumină	2129 15	
De la subscripții județene . .	1801 65		„ Palatul Regal	3000	
Ofrande de la diferiți	124		„ Canalizarea	1100	
Inchirierea locurilor pe cîmpul Expoziținei	420		Drumuri și plantații	3232 15	
De la d. C. N. Mihail din creditul deschis la Ieschek . .	15000		Transport p. obiecte trimise .	56 90	
De la d. N. Cincu, din creditul deschis la Banca agricolă .	9000	27305 85	Cheltueli generale	532 70	
De la Banca Agricolă din suma depozitată		5500	Imprimate și artic. de librărie .	221 75	
		39752 80	Cheltueli de corespondență . .	164 65	
			Remiză	7 —	
			Delegația d-luĭ Negri	200 —	
			Administrația județelor . . .	1264 —	
			Administrația centrală	940 —	
			Servieiul de întreținere . . .	729 25	
			„ agriculturei	75	
			Diurne	830	34357 85
			Sold numerar în casă la 31 Maĭ		5394 95
	Leĭ . .	39752 80		Leĭ . .	39752 80

Situațiunea generală până la finele Maĭ 1904.

	Predări budgetare	Incasări	Cheltueli
Bilete, Loterie, Emisiune .	200.000	31.442,35	24.913,75
Subscrierĭ județene . . .	20.000	10.350,60	
» Primăriĭ. . . .	5.000		
» ofrande	10.000	8.236,15 *)	
Serbărĭ în Expoziție . . .	10.000		
Contractul Revisteĭ Expoz.	2 000	1.000	
Societatea de Asigurare. .	2.000		
Inchi. locurĭ Palat Cop. Exp.	15.000	720,15	
Deosebite intrărĭ (afară de tich.)	10.000		
Intrarea satuluĭ țărănesc .	6.000		
Inchirierea Stab. Hugo și	4.000		
Diferite berării și consum.	2.000		
Chiria grajdurilor.	8.000		
Hrana vitelor	2.000		
Taxe din vînzare.	1.000		
Cîșt. Loterieĭ, venit extraor.		18.340,—	
Remise la vînzarea bil. lot.	20.000		945,45
Administrația Centrală			
Casieria	1.800		200,45
Lefĭ funcționarĭ, servitorĭ.	7.640		6.367,50
Diurne	7.200		1.930,50
Cheltuelĭ de biuroŭ. . . .	200		
Mobilier	400		
Administrația județelor . .	14.480		2.208,15
Serviciul întreținereĭ . . .	5.380		1.148,80
Agricultură	1.530		75,80
Silvicultură	1.080		
Viticultură	1.080		
Zootechnia.	2.490		
Pisicicultura	1.000		
Industria agricolă.	1.400		
Instrumente agric. mașinĭ .	920		
Industria casnică.	2.640		
Mine și cariere.	1.080		
Construcție, lumină, canal.	74.500		28.849,45
Mobilier	5.400		1.617-511,35-30
Transport	5.000		76,90
Drumurĭ și plantație . . .	10.000		7.623,75
Cheltuelĭ generale			2.311,08
Cheltuelĭ de coresdondențe.			827,62
Cheltuelĭ de impr. și altele.			2.397,20
Inchir. localuluĭ Exp. Hugo			4.980,10
Cheltueli neprevăzute. . .			2.300,—
Impr. de la d. C. N. Mihail.		15.000,—	
» de la d. N. Cincu.		9.000,—	
		95.339,10	89.303,40
Se scade		598,15	201,85
		94.740,95	
Se adaugă		210,—	
		94.950,95	89,505,25

*) In aceste sume este cuprins o sumă de 598.15 la ofrande, ce nu sunt încasate; de la Haricopolo 200; de la Marin Ionescu 100, de la Anton Niculescu 300, care s'aŭ scăzut.

OFRANDE

S'a încasat fără a i se da bilet de lotărie.

1) Diferitĭ.	514,—
2) Centr. Agricolă	6.000,—
3) Leon Ghica.	1.000,—
4) Diferiți	124,—
Total leĭ	7.638,—

Aceasta este suma exactă din ofrandele, de oare-ce diferența până la. 8.236,15

Adică leĭ 598,15

este ne încasată și numaĭ debitată la partida fie-căruĭ

Total egal . . . . . 7,638,—

Situația generală a biletelor de loterie

Bilete emise 40.000 în valoare totală de 200.000

Vîndute și încasate la prima tragere . 27.426.95

Depozitate la II-a tragere însă:

1. la Președințiĭ și secretariĭ județelor	25.630	
2. Prefecturile județelor . .	3.500	
3. Banca Agricolă	12.181	
4. Minist. Financelor . . .	16.500	
5. Poșta și Telegraful . . .	20.000	
6. Regia	10.000	
Total .	87.811	
7. Diferiți depozitarĭ	16.331.05	104.142.05
		131.564-131.564

Valoarea biletelor aflate în casă . . . 68.436

Din biletele depozitate la diferite autorități și persoane de la a două tragere s'a încasat

Leĭ . 4225.40%

Situația Caseĭ la 24 Iunie 1904 după registrul jurnal ținut de serviciul de comptabilitate al Expoziținei

	Leĭ	B.
Incasați de la 25 Martie 1903 până la 23 Iunie 1904 seara	129.110	55
Cheltuiți tot în acest interval de timp . .	115.832	40
Remîne soldo la casa	13.278	15

în ziua de 24 Iunie.

Comptabil, **A. G. BACALOGLU**

24 Iunie 1904.

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica d-luĭ N. St. Cesianu.

Prețurĭ fixe și reduse predate la orĭ-ce gară.

Informații la d. ing. Su,u la fabrică-Tîrgoviște și la d. V. M. Kogălniceanu București, Aleea Vasiliu (Isvor).

IRIGAŢIUNILE

In numărul precedent am vorbit de împăduriri e firesc dar ca în cel de faţă să vorbesc de irigaţiuni, fiindcă aceste două chestiuni aŭ o legătură aşa de intimă în cît ele se complectează reciproc. Una aduce în mod natural pe cealaltă şi ambele constitue instrumente foarte puternice de progres economic şi mai ales agricol.

A demonstra însemnătatea irigaţiunilor într'o revistă ca a noastră, este credem absolut de prisos. E de ajuns să alăturăm două nume: *seceta şi irigaţiunile*, ca să înţălegem nu numaĭ raportul strîns între ele ca remediŭ faţă de boală ci şi marea am putea spune imensa şi covîrşitoarea însemnătate a irigaţiunilor.

Avem în ţară ape curgătoare în număr suficient, un fluviŭ mare, rîurĭ, gîrle şi pîraie carĭ brăzdează toate regiunile şi întreg solul ţăreĭ în toate direcţiunile şi carĭ pot servi ca tot atîtea mijloace de luptă în contra celuĭ maĭ teribil flagel care poate izbi o ţară agricolă: secetea şi pentru menţinerea fertilităţeĭ şi a bogăţieĭ terenurilor noastre arabile.

O agricultură modernă, în veacul nostru, cu giganticul luĭ progres technic, nu poate fi concepută fără tot utilajul ce'l pune la dispoziţie ştiinţa modernă, fiindcă fără un asemenea utilaj agricultura nu are toate condiţiunile de concurenţă egală cu cele-l'alte ţărĭ. Am introdus, ce e dreptul, pănă la un punct, utilajul modern în exploatare agricolă, cum de ex. maşinele agricole, dar nu în mod complect.

Irigaţiunile constitue una din cele maĭ marĭ opere de civilizare şi ridicare a economieĭ agricole a uneĭ ţărĭ. E drept ele reclamă sacrificiĭ considerabile de banĭ, dar foloasele marĭ ce aduc resplătesc apoĭ îndoit şi în zecit aceste foloase.

Să ne gîndim numaĭ. Prin irigaţiunĭ, adică în acelaş timp prin corectarea cursurilor rîurilor şi prin canalizarea lor, nu numaĭ că am fi în stare, prin canalizarea lor, nu numaĭ că am fi stare, prin construirea de tuburĭ şi canale laterale, să udăm cîmpiile la vreme şi să nu dezesperăm de urmările vecinic nenorocite ale seceteĭ, dar, maĭ mult, am cîştiga şi sute de miĭ hectare de pămînt vegetabil excelent, astă-zĭ complect perdut pentru agricultură tocmaĭ pentru că rîurile şi apele sunt lăsate în starea lor naturală. În numărul trecut de altfel, în articolul despre împăduriri, am arătat ce dezastre şi perderĭ enorme suferă economia generală a ţăreĭ din cauza torenţilor şi a apelor nedomestecite.

Folosul canalizăreĭ apelor ar fi dar dublu: cîştigarea de terenurĭ vaste cu un pămînt aluvial admirabile pentru culturĭ şi putinţa, în acelaş timp, de a uda cîmpiile şi de a menţine solul în aceeaşĭ stare de rodnicie bine făcătoare. Care romîn dornic de a vedea cît maĭ repede ţara sa înălţată şi crescută în bogăţiĭ şi care ştie cum viaţa ţăreĭ sale atîrnă întreagă de munca plugaruluĭ şi de rolul luĭ, va refuza de a'şĭ da aprobarea sa uneĭ acţiunĭ care ar avea în vedere această mare lucrare civilizatoare: îndreptarea rîurilor şi irigaţiunile.

Da, irigaţiunile sunt o operă de civilizare, dovada este că numaĭ popoarele ajunse la un mare grad de desvoltare intelectuală şi culturală, aŭ înţăles rolul lor adînc şi le aŭ şi dat fiinţa. Şi apoĭ, civilizaţie maĭ înseamnă, în direcţia materială, stăpînirea şi aservirea natureĭ şi a materieĭ în folosul omuluĭ şi ce operă este maĭ frumoasă ca acea care smulge munca omuluĭ de la influenţa capriţiilor natureĭ şi'ĭ dă o bază sigură, stabilă?

Şi maĭ insist apoĭ asupra unuĭ alt folos economic foarte mare care ar urma în urma corectăreĭ apelor şi a rîurilor noastre marĭ, şi care este uşurinţa de transport şi eftinătatea luĭ! Toate acestea sunt lucrurĭ cunoscute şi admise de întreaga lume.

Folosinţa apelor pentru transport şi irigaţiunĭ, cîştigare de terenurĭ agricole etc., nu are de cît partizanĭ şi, dintre aceştia, pe ceĭ maĭ calzĭ şi aprigĭ din cercurilor agricultorilor şi maĭ ales ale agrarienilor. Veneratul Preşedinte al Societăţeĭ agrare, d. *St D. Grecianu*, ale căreĭ părerĭ luminate şi bazate pe o adîncă cunoaştere a chestiuneĭ, am citat'o la împăduriri, a spus, în discursul de deschidere al primuluĭ Congres agrar, următoarele relative la ape:

«Nu avem nicĭ măcar începuturĭ de micĭ şi locale *cadastre*, pe comune saŭ pe judeţe, a proprietăţilor, nicĭ a celor marĭ, nicĭ a celor micĭ orĭ ale Statuluĭ, nu avem nicĭ *regularea cursurilor rîurilor* noastre prin cîmpie şi prin lunciĭ, nicĭ pe aceea a torenţelor prin văile munţilor, ba încă ni se ameninţă surparea coastelor muntoase prin tăerea neregulată şi neînfrînată a pădurilor; chiar pe crestele Carpaţilor, bradul l'am redus la minimum, chiar fagul, lemnul cel maĭ necăutat, chiar aceluia 'i-a sosit ceasul ultim şi s'a luat la topor, el, care după obiceiŭ se lasă a trăi pe malurĭ şi coaste de munţĭ, pentru ca să le sprijine şi să le apere de dărîmărĭ, şi el acum se taie fără milă, şi malurile munţilor nesprijinite se scoboară neîncetat în albiele apelor, în cît toate văile micĭ şi marĭ sunt ameninţate de a deveni stăvilare rîurilor umflîndu-le, şi apoĭ împigîndu-le de a se vărsa şi de a îneca luncile, de a muta cursurile apelor pe toată zona cîmpieĭ şi pănă la Dunăre. Trebue dar şi aci să fie sever observate *legile de a nu se despăduri munţiĭ fără regulă* nicĭ de Stat, nicĭ de proprietarĭ, nicĭ de moşneni, şi penalităţile să fie aplicate riguros.»

***

Dar, s'ar putea obecta, toate bine însă de unde capitalurile pentru aceste întreprinderĭ carĭ, după cum se ştie, cer sacrificiĭ considerabile de banĭ. Observaţia această critică este serioasă. De unde banĭ? Irigaţiunĭ şi corectăriĭ de apă nu sunt întreprinderĭ de acelea carĭ se pot executa uşor şi cu cheltuelĭ micĭ; aci nu încape nicĭ spirit de iniţiativă, nicĭ nicĭ jertfe personale, nicĭ muncă; aci trebue un singur lucru: banĭ.

Chestia mărturisesc, este grea. Avem nevoe absolută de irigaţiunĭ şi de mijloace interne eftine de transport, fiind-că numaĭ atunci vom putea spune că am făcut ceva şi că am aşezat agricultura naţională pe o temelie tare şi europeană, dar nu dispunem de mijloacele necesare.

Forma s'ar putea lesne găsi. cum s'a găsit şi în străinătate,— avem înaintea noastră un exemplu foarte instructiv al Ungarieĭ care a reuşit şi în domeniul acesta să facă lucrurĭ demne de admirat — unindu-se capitalul proprietarilor riverani, formaţi în sindicatele cu capitalul statuluĭ.

În direcţia aceasta de ideĭ, gîndul nostru se îndreaptă în mod firesc la acel frumos proect de *Bancă Agrară* care de sigur că va fi una din cele maĭ splendide instituţiunĭ ale societăţeĭ agrare. Cîte întreprinderĭ nu se vor putea face pe baza acesteĭ Bănci Agrare, şi cîte relaţiunĭ nu se vor încheia cu alte instituţiĭ marĭ financiare cînd această Bancă va exista şi va funcţiona în mod normal.

In asemenea mod se leagă chestiunile marĭ economice şi financiare. Irigaţiunile sunt dar o mare chestie.

Am dori în modul cel maĭ viŭ ca toate aceste probleme însemnate cum irigaţiunile, Banca Agrară să se discute cît maĭ pe larg în coloanele revisteĭ noastre, pentru ca ele să fie cît maĭ lămurite, spre folosul general.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE şi IDEI ECONOMICE

Agricultură şi industrie

Seceta a scos din nou la iveală pe filozofii economieĭ noastre publice. Vechiul şi archicunoscutul argument cu seceta care arată pericolul unilateralităţeĭ producţiuneĭ agricole şi deci nevoia de a întemeia cît mai grabnic o industrie a fost reluat din nou de presa care'şi zice economică şi de către aceea care nu'şi anină acest epitet. Fiecare îşi exercită profunzimea facultăţilor sale mintale asupra acesteĭ teme destul de archaică, şi concluziunile la carĭ ajung sunt aşa de uniforme şi ştiute dinainte în cît am început a dezespera dacă vom ajunge a maĭ citi ceva nou şi intesant în această materie ingrată şi aridă.

Ce spun toţĭ aceştĭ cîntătorĭ de adevăruri economice? I, că, agricultura singură nu e de ajuns, fiind că poate duce ţara la crize strasnice în urma secetelor şi II că, în consecinţă, se impune înfiinţarea de industriĭ carĭ să şcază din efectele crizeĭ provocată de secetă.

Aşa cum e pusă problema, cu aparenţa eĭ de mică temă logică, concluzia păcătueşte teribil fiind că ea nu este consecinţa premiseĭ. Am maĭ explicat altă-dată de ce, şi regret că n'am putut să reuşesc a obţine un răspuns la întrebările precise şi la explicările date.

Repet dar : Presupunem ca ţara este dotată cu şi maĭ multe fabricĭ şi uzine de cum e azĭ ; în parantez vorbind numărul destul de măricel al industriilor existente, care constitue mîndria partizanilor lor, nu contribue cîtuşĭ de puţin la scăderea stagnaţiuneĭ afacerilor provocată de secetă. Presupunem că numărul industriilor este dublu, chiar triplu, de cum este azĭ, ceeace ar fi, în ochiĭ industriulofililor, un progres foarte însemnat. Avînd o asemenea industrie bogată ţara ar rămîne totuşĭ încă pronunţat agricolă ; totul, dar absolut totul, ar atirna încă de producţiunea agricolă şi întreaga situaţie economică s'ar desena încă după starea cîmpuluĭ. Aceasta este neîndoios, fiind că, pentru ca să ajungem ca Germania saŭ Anglia, unde situaţia economică generală nu depinde de producţiunea agricolă, vor maĭ trebui să treacă multe, foarte mulţĭ anĭ.

Va să zică, chiar dacă am avea o triplă bogăţie industrială de cum avem azĭ, încă vom depinde cu toţiĭ de agricultură.

Aşa fiind, ne întrebăm ; la ce va folosi oare tripla avuţie industrială în caz de secetă, dacă tot cîmpul şi ţăranul vor forma sufletul întreprinderilor, al comerţuluĭ şi al industrieĭ? Pentru o mulţime de vreme în viitor, orĭ-cite fabricĭ şi uzinĭ vom avea, cînd va fi seceta, cele dîntîiŭ carĭ vor suferi vor fi tocmaĭ fabricele şi uzinele. Ele, carĭ vor lucra pentru consumul intern, vor suspenda saŭ vor scădea din activitatea lor, fiind că ţăranul nu va fi capabil să cumpere, şi criza, în loc de a scădea din puterea eĭ prin numărul uzinelor, va fi poate şi maĭ mare. Să se noteze că industria noastră nu va lucra pentru export, ca cele din Anglia, Germania, Franţa aşa că, fiind avizată la consumatoriĭ internĭ, adică la sătenĭ,—seceta va izbi şi într'însa şi va face ca criza să fie tot aşa de dureroasă ca azĭ, dacă nu chiar şi maĭ mult.

Aşa se pune problema industrieĭ şi a agricultureĭ faţă de secetă, iar nu în modul simplist şi irațional cum a espus în revistele carĭ cred că servesc ţara propagînd tot felul de crezĭ economice. Viitorul ţăreĭ stă în viitorul agricultureĭ.

Expoziţia de cînĭ

Am vorbit în numărul precedent de congresul vînătorilor ce se anunţă pentru toamna acestuĭ an, şi am exprimat speranţa că acest Congres va discuta şi măsurile necesare de a cruţa vînatul folositor în anumite epocĭ.

Acum vedem anunţat prin ziare că cu ocazia acestuĭ Congres se va organiza şi o *Expoziţie de cînĭ*. Ideea este bună şi folositoare. In streinătate, expoziţiile de cînĭ aŭ ajuns a fi foarte regulat organizate şi urmărite din ce în ce cu maĭ mult interes de către public.

Noĭ nu înţelegem aci expoziţiĭ de acelea, cum a fost cea din urmă din Paris unde se expun cînĭ de lux şi produse al unor încrucişărĭ savante şi a uneĭ selecţiunĭ îngrijite. Pe noĭ pasiunea casnică nu are ce să ne intereseze din punctul de vedere ce ne preocupă de obiceiŭ în această revistă. O expoziţie de asemenea natură nu poate avea pentru noĭ interes de cît dacă se expun animale folositoare pentru vînat, pentru cîmp (stîrpirea şoarecilor etc.), pentru ciobolanĭ şi aşa maĭ încolo.

Sunt şi la noĭ în ţară exemplare de cînĭ de diferite rase şi de diferite întrebuinţărĭ, carĭ merită a fi expuse. In orĭ-ce caz o asemenea expoziţiune va avea folosul că va atrage atenţiunea cercurilor interesate şi 'ĭ va îndemna să se ocupe maĭ de aproape cu creşterea diferitelor rase de cînĭ de vînătoare, de cîmp, de eĭ etc.

Ocoalele silvice

O idee care a preocupat la un moment dat ministerul nostru de agricultură şi, cum era firesc, a fost numaĭ de cît părăsită, este aceea de a transforma ocoalele silvice, carĭ sunt numeroase şi răspîndite în întreaga ţară, în ferme-model micĭ.

E de regretat numaĭ că ideea aceasta nu s'a pus în aplicare. Cititoriĭ noştriĭ ştiŭ cît de mult luptăm noĭ pentru înfiinţarea fermelor-model micĭ, de la carĭ ţăranul să 'şi poată lua pilde de plugărie raţională şi metodică.

Ocoalele silvice aŭ avantagiul că pe lîngă că ar putea servi ca ferme-model, dar ar maĭ putea avea, în acelaşĭ timp, pepineria de pomĭ roditorĭ, de pomĭ de ornament seminţe furagere etc. Aceasta ar face dintr'însele centre importante de progres agricol carĭ ar putea avea o influenţă fericită într'un cerc mare de cele de jur împrejur.

Chestiunea de personal care se pune aci nu este grea de rezolvat; asemenea nicĭ sacrificiile de banĭ n'ar fi marĭ, pentru-că nu este necesar de a se transforma deodată ocolul într'o fermă-model, ci încet încet prin alocaţiunĭ anuale micĭ.

Nu ştim dacă ideea aceasta este pe planul silvicultorilor şefĭ aĭ ocoalelor silvice. Nouă ideea ni se pare bună şi aplicabilă, şi fiind-că credem că ea ar putea avea rezultate fericite, am dori ca ceĭ interesaţĭ, adică silvicultoriĭ să ia cuvîntul şi să'şi spue părerea lor în această chestiune.

Pentru ridicarea agricultureĭ este necesar de concursul tuturor, şi silvicultoriĭ pot contribui mult spre bine în direcţiunea aceasta.

Dacă aŭ însă obecţiunĭ de făcut saŭ dacă cred că ideia aceasta, în împrejurările actuale, nu este realizabilă, s'o spue.

Coloanele revisteĭ «Agrarul» le sunt deschise pentru a'şi spune, liber şi ne împedicat părerea.

Congresul agronomilor

Am publicat la vreme o parte din chestiunile agronomilor care va avea loc în toamna din acest an.

In cursul săptămînnĭ trecute, ziarele cotidiane aŭ publicat o nouă ştire relativ la acest congres, în care se anunţă următoarea nouă serie de chestiunĭ carĭ se vor discuta saŭ comunica congresuluĭ.

D. *G. Nicoleanu*. In chestiunea sinonimieĭ unor varietăţĭ de viţe indigene şi străină.

G. Nicoleanu şi C. Sandu. Un caz foarte curios de pigmentare a speciilor spicelor de grîŭ în anul curent., observate în Ialomiţa.

C. Sandu. In chestiunea sinonimieĭ unor varietăţĭ de grîŭ romînesc şi străin.

C. Roman. Experienţe agricole şi rezultate obţinute până acum la noi.
G. Nicoleanu şi Gr. Mărunţeanu Istoricul arborilor roditori în ţară.
N. O. Popovici-Lupa. Cîte-va observaţii din agricultura practică.

In ceea-ce priveşte ordinea aceasta de zi care probabil că complectează pe aceea pe care am publicat-o într'unul din numerile noastre anterioare, ni se va permite de a face o observaţiune.

Inţeleg perfect ca într'un congres al agronomilor să se facă comunicări de ordin ştiinţic-agronomic, dar într'o măsură cît mai restrînsă. Comunicări ştiinţifice, studii technice etc. nu se fac multe la un congres, şi mai ales în cerc restrîns, în sînul membrilor, car toţi sunt specialişti în materie şi pricep ceia ce comunică în folosul lor.

După noi, un congres al agronomilor trebue să se ocupe aproape numai cu arătarea situaţiei actuale a agriculturei, în toate ramurile ei, şi absolut necesar cu sfaturile necesare şi practice de o bunătăţi această situaţie. Numai ast-fel poate avea folos un *Congres* al agronomilor: Chestiuni practice, de ordin general, în indicarea măsurilor de îndreptare ce sunt de luat.

Un congres nu este o societate academică.

Comerţul Exterior

Continuăm cu publicarea datelor din statistica comerţului exterior pe trimestrul Ianuarie—Martie 1904

Dacă trecem la categoria pieilor şi produselor de cismărie şi blănărie constatăm că recordul importului îl ţin pieile de boŭ cu 346.000 kgr., aceasta spre surprindere cînd ştiut este că ţara noastră posedă destule animale cornute Printre citrele mai importante găsim diferite pieĭ lucrate, în total 30.000kgr. pieĭ de viţel cu lac 26.000 kgr. curele pentru transmisiuni cu 23.000 kgr., mănuşi 2.000 kgr. încălţăminte cu peste 12.000 kgr. La export vedem că pieile de miel aŭ atins cifra de 48.000 kgr., iar blănile nepreparate cu peste 5.000 kgr.

Cauciuc şi guta-perca s'a importat sub diferite forme vre-e 40.000 kgr.,

In domeniul materiilor textile şi industriale derivate, importul este enorm, avînd în vedere lipsa aproape absolută a unor asemenea industrii la noi. Cifre mai importante găsim la lînuri brute cu peste 200.000 la ţesături de lînă cu peste 600.000 torturi de bumbac nevopsite cu peste 1.500.000 kgr. ţesături de bumbac cu peste 800.000 kgr., pînză de iută cu peste 200.00 kgr., saci de iută cu peste 400.000 kgr., sfoară pentru legatul snopilor cu peste 300.000 kgr., muşamale cu peste 80.000 kgr., etc.

Exportul nu se manifestă de cît în vre-o 4—5 articole, ca lînă brută cu 20.000 kgr, păr de boŭ cu 25.000 kgr. şi saci de iută cu 5.000 kgr., încolo nimic.

CRONICA AGRICOLĂ

Cîmpurile de experienţă

Ministerul de domenii a înfiinţat în ţară, după cum se ştie, pentru îmbunătăţirea agriculturei mai multe cîmpuri de experienţă, atît pe lîngă instituţiunile sale agricole cît şi pe proprietăţile particulare.

Pentru a se putea vedea rezultatele obţinute anul acesta, precum şi cele ce se vor obţine în viitor, ministerul de domenii a hotărît ca pe lîngă nişte dări de seamă amănunţite ce se vor face anual asupra lor, să se fotografieze în fie-care an toate acele cîmpuri de experienţă, iar colecţiile de fotografii şi dările de seamă să fie expuse pe la diferitele expoziţii agricole ce se vor ţine în ţară şi în acelaş timp, ca chestiune de ştiinţă şi pentru a se vedea progresele realizate, să fie conservate şi în biblioteca ministerului.

***

In vederea secetei

Ministerul de interne a cerut Băncei Naţionale ca să se elibereze în contul său, sumele ce ministrul de interne le va cere pentru cumpărare de secară, meiŭ şi nutreţ, ce se vor distribui la sătenĭ.

Ministerul de finanţe nu a precizat încă cifra la care să se oprească banca de a face avansurĭ ministeruluĭ de interne, de oare-ce evaluarea creditului necesitat nu se poate face încă, depinzînd de evenimente.

***

Ministerul de interne a dat o circulară prefecţilor prin care îĭ învită să atragă atenţia inspectorilor comunalĭ, a primarilor şi jandarmilor ruralĭ că păşunatul vitelor pe domeniile Statuluĭ nu e permis de cît în urma autorizaţieĭ funcţionarilor silvicĭ respectivĭ şi aceasta numaĭ în localităţile unde e absolută lipsă de nutreţ.

***

Starea semănăturilor

Ministerul de interne a trimes o circulară tuturor prefecţilor prin care îĭ învită ca pe viitor să trimită nu ca până acum săptămînal. ci de 2 orĭ pe săptămînă, Joia şi Duminica, raportul de starea semănăturilor, vitelor şi păşunelor.

Ministerul le-a cerut tot de-odată să arate plăşile şi chiar comunele unde semănăturile aŭ fost distruse saŭ compromise de secetă.

***

După stirile sosite la ministerul de domeniĭ, seceratul orzuluĭ s'a început în toată ţara şi continuă cu activitate, porumburile sunt aproape prăştie, locuitoriĭ se prepară a aduna grîul, care în judeţele ce suferă de secetă va fi gata de tăiat cu cel puţin două săptămînĭ înainte.

De asemenea s'a început în unele părţĭ seceratul şi treeratul rapiţeĭ.

***

Prefectura jud. Constanţa a comunicat ministeruluĭ de domeniĭ că pe semănăturile de orz din acel judeţ s'a ivit un mare număr de gîndacĭ carĭ le-aŭ distrus aproape în întregime.

Prefectura a cerut ministeruluĭ să-ĭ recomande măsurile ce trebuesc luate pentru stîrpirea acelor gîndacĭ.

***

Din rapoartele sosite de la ferma Studina reese că semănăturile de ovăs, sfeclă şi grîŭ sunt în bună stare. Porumbul, care la început lăsa mult de dorit din cauza seceteĭ s'a ameliorat în mod simţitor în urma ploilor căzute în zilele din urmă.

Ştirile sosite de la ferma Laza sunt de asemenea satisfăcătoare.

***

Semănăturile de ovăs din judeţul Vlaşca după ştirile primite sunt cu totul compromise.

***

După rapoartele sosite la prefectura judeţuluĭ Ilfov, rezultă că în ultimele zile aŭ căzut ploĭ abundente în tot judeţul. Cu toate acestea semănăturile sunt compromise cu desăvîrşire. Intr'o mare parte din comunele judeţuluĭ arăturile porumbuluĭ sunt aproape terminate. Pomiĭ fructiferĭ promit foarte mult.

***

După cercetările făcute de ministerul de domeniĭ, gîndaciĭ iviţĭ printre semănăturile de porumb din jud. Ilfov şi carĭ atacă acele semănăturĭ sunt nişte coleoptere din specia numită «oteorchiacus tenetricosus» zisă şi gogoriţa porumbuluĭ,

Pentru distrugerea acestor insecte ministerul a recomandat mijloacele cele mai eficace. Asemenea a recomandat diferite mijloace pentru distrugerea larvelor de cărăbuşĭ ivite pritre semănăturile de porumb din judeţul Bacăŭ.

***

Un sindicat de vînzare în comun

Locuitoriĭ din Paraipan-Arsache (Vlaşca), s'aŭ sindicat, spre a'şĭ vinde în comun recolta de porumb a anuluĭ 1903.

Zilele trecute s'a încheiat vînzarea între delegatul sindicatuluĭ, d. St. Morărescu, şi casa de cereale din Giurgiŭ, a d-luĭ C. Cristodulo, şi s'a şi efectuat predarea în şlep schela Paraipan-Arsache.

***

Măsuri Silvice

Ministerul de domeniĭ a înfiinţat la Lacul-Sărat o nouă pepinieră silvică de esenţe preţioase ca: pin, molifţi, ştejarĭ, frasinĭ, nucĭ negri, duzĭ, etc.

Pueții din această pepinieră vor fi parte plantați la Lacul-Sărat, iar restul se va vinde la particulari.

⁂

Ministerul de domenii a însărcinat pe d-nii Galerii, Orăscu și Chihaia inspectori silvici să inspecteze plantațiunile efectuate în anul curent la perimetrele comunalor Cara-Omer, Cara-Murat, Hasancea, Comarova, Tuzla și Hagilar din Dobrogea.

⁂

Ministerul de domenii a hotărît ca în ziua de 1 Iulie să plece în Italia la Padova spre a urma cursurile practice ale școalei de sericicultură din acel oraș, d. Al. Nițescu șef de biurou în serviciul zootechnic din ministerul de domenii, d na Balabbn maestră de sericicultură și patru din elevele școalei de sericicultură înființată de ministerul de domenii la Cotrocenî. Cursurile vor dura o lună și jum.

⁂

Ministerul de domenii publică concurs pentru următoarele catedre aflate vacante la școala specială de sivicultură de la Brănești: catedra de sivicultură și exploatarea pădurilor, catedra de zoologie, entomologie vînat și pescuit, catedra de amenajament, dendrometrie, estimația pădurilor și corecțiunea torenților, și catedra de drept, legislație silvică, administrație, statistică forestieră și protecția pădurilor.

Doritorii de a ocupa aceste catedre vor trebui să depună la minister în termen de 15 zile de la publicarea acestei deciziuni în *Monitor* cererile lor însoțite de actele cuvenite și titlurile ce o posedă.

⁂

Noui acordări de avantagii

Consiliul de miniștrii a prelungit pe încă un an avantagiile industriale acordate următoarelor stabilimente industriale din țară:

Fabricei de cherestea, lemne, etc. a societății „Moldova“ din P.-Neamț, fabricei de lemnării a d-lui I. Brîncoveanu din Bîrlad, fabricei de cognac și liqueur a d-lui T. Metaxa din com. Răcăciuni din jud. Bacău, fabricei de cognacuri a d-lor Naville din com. Berheciu, județul Tecuci tabricei de sfoară și fringhii a d-lor Filip Birman și fiu din Capitală, fabricei de hîrtie din C.-Lung, favricei de bidoane de tinichia etc. pentru exportul petrolului a societății „Steaua Romînă“, fabricei de postav Azuga a d-lor Rhein, Schesser, fabricei de stearină și săpun din Galați, sub firma „Apollo“ a d-lui Lipa Braunstein și fabricei de săpun, sterină din Galați a d-lor Bientzle, fabrici de mobile și sobe de fier din Capitală a d-lor Sigmund Hornstein, fabricei de fringhii și țesătorie a d-lor Drăghiceanu, Christescu et comp., societății de bazalt și ceramică de la Cotrocenî, fabricei de furnituri militare și încălțăminte a societății anonime din Capitală, fabricei de sobe „Cometul“ a d-lui Adolf Salomon, fabricei de metalurgie Wolf din Capitală, fabricei de var hidraulic și ciment a d-lui Basilio Aldasoru de la Comarnic, fabricei de sticlărie din Bogdanești a d-lor Veisengrun și uzinei „Metalurgica romînă“ fostă Lemaître.

⁂

Ministerul de domenii a cerut prefecturilor să'i comunice dacă arendașii moșiilor statului s'au copformat dispozițiunilor art. 91 din contractele generale de arendare a moșiilor statului și tot odată să'i înainteze tablouri de numărul vacilor ce are la pășiune fie-care arendaș precum și să'i semnaleze dacă au tauri suficienți și de ce rasă.

⁂

Febra aftoasă din județul Dorohoiu bîntue în cea mai mare comună, Știrbeiu.

Sunt peste 300 vite bolnave.

⁂

Revista „Il commercio col'estero“ din Roma, publică, în numărul 9, un articol asupra Romînieî îmbrățișînd atît producțiunea agricolă și industrială cît și comerciul nostru exterior.

⁂

In jud. Mehedinți se vor înființa mai multe uscători de prune din tondurile strînse de asociațiile comunale și cercurile sătești.

⁂

Stagiarii fermei model Studina au vizitat domeniile Coroanei Sadova și Segarcea, de la 2 Iunie până la 8 Iunie c.

⁂

Societatea de vînători „Diana“ va deschide la 1 Aupust, pe terenul ei de vînat, la Mlăcănești, (Ilfov) o expoziție de cîni.

⁂

Ministerul instrucțiunei publice, neputînd împlini lipsa de vite pentru munca cîmpului școalei de agricultură din Armășești, a invitat direcțiunea acestei școli ca să întindă culture treptat.

⁂

Serviciul veterinar central a fost încunoștințat că printre vitele mari din comuna Perișani jud. Argeș s'a ivit hemoglobinuria protozoară, cu 4 cazuri mortale.

⁂

In cursul lunei Maiu s'a încasat din taxele asupra spirtului o sumă de 942.706 lei și 70 bani, față de 969.385 lei și 80 bani în epoca corespunzătoare din anul trecut, deci în minus anul acesta cu 26.659 lei și 10 bani.

⁂

In comunele Daița (Vlașca), Blejești (Bacău), Buhuși (Neamțu), Prăjești (Bacău), Cervenia (Teleorman și Galbeni (Roman), s'a ivit epizootia de febră aftoasă.

⁂

C. F. R.

Toate stațiunile C. F. R vor libera bilete de dus și întors pentru București cu reducere de 50 % în zilele de 9, 10, 11, 12 13, 14, 30 și 31 Iulie st. n. 1, 2, 3, 4, 27, 28 29, 30 și 31 August st. n., 1 Septembrie st. n., 26, 27, 28, 29, 30 și 31 Octombrie st. n. Biletele aŭ o valabilitate de 5 zile.

⁂

Marele Hotel Bulevard

Acordă o reducere de 25 % utulor vizitatorilor Expoziținei Soc. Agrare.

Cameră, café cu lapte, dejun
vin, masă, serviciŭ . . . . Etaj I 16 l.
Idem idem . . . . . » 2 14 »
Idem. idem . . . . . » 3 12 »

EXPOZITIUNEA

se va deschide irevocabil

la 27 Iunie 1904

Sub Inaltele Auspicii

ale

M.M. LL. Regele și Regina Romînieî

sub Președența de Onoare

a

A.A. L.L. R.R. Principele Ferdinand și Principesa Maria

și cu bine-voitorul concurs al

Guvernului, al Primăriei Capitalaî și al Consiliului Județean

LOTERIA

Expoziției Societățeî Agrare din București

Biletele de Loterie se găsesc de vînzare aci și în București: la restaurantul Expoziției fost Hugo, șoseaua Kiselef, la Casieria centrală a minit. de finance, la Admin financiară de Ilfov, la d-nii Kogălniceanu și Emmanuel (reprez. generalî aî soc. de asig „Națională“ Doamnei 12, la Banca Agr., la Bon Goût, Sigmund Prager și Soc. „Avîntul“ (sub H. de France), Hala de publicitate „L'Indépendance“ și la diferiți debitanți de tutun.

In Provincie: la toate Ad-țiile financiare, Sucurs. Băncilor Agricole. Restaur. C. F. R., și la diferiți debitanți de tutun.

Biletele pe lîngă că daŭ drept persoanelor la 5 intrări în Expoziție, la diferite avantage specificate în el, aŭ și șansa de a cîștiga unul din loturile de

20.000, 5.000, 3.000 lei, etc.

Biletele carî nu aŭ cîștigat la întiia tragere, vor participa și la a doua tragere care va avea loc irevocabil

la 20 Septembre 1904

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în Bucureștî, fundătura Mărcuței 22, în întindere de 11 pogoane vie și 1 pogon fineață, avînd și o casă de locuit și un linŭ

A se adresa strada L.-Catargi 17.

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Lei 3

A se adresa administraţiei

Strada Bateriilor, 41 — BUCUREŞTI

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciului Statisticeĭ Generale.

☞ Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck*, precum şi la principalele librăriĭ din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Îngrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

ŞI PECILMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşuluĭ No. 6.

DUMINICĂ 4 IULIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 82.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, in străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

EXPOZIȚIUNEA

SOCIETĂȚEI AGRARE

A

MARILOR PROPRIETARI DIN ROMÎNIA

Sub Inaltele Auspicii

ale

M. M. L. L. Regele și Regina Romîniei

sub Președenția de Onoare

a

A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand și Principesa Maria

și cu bine-voitorul concurs al Guvernului,
al Primăriei Capitalei și al Consiliilor județene

s'a deschis

La 27 Iunie 1904

Doritrii de a participa la Expoziţiune se vor adresa, pentru ori-ce informaţiuni, la sediul Societăţei, Calea Victoriei 55.

Pentru publicitate şi anunţuri a se adresa BIUROULUI DE PUBLICITATE, Str. Doamnei 12, Bucureşti („Naţionala“).

Tipografia Ziarului CRONICA.— Bucureşti.

„Naţionala“

Societate Generală de Asigurare în Bucureşti

Capital de acţiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime şi daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital şi alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREŞEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator şi Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naţionale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădişteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăţi Ungare de Asigurare din Budapesta

Prinţul Barbu Ştirbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Naţionala“

Reprezentanţa generală în Capitală

Palatul Societăţeĭ, Str. Doamneĭ 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum şi valorĭ. Asigură asupra vieţeĭ omuluĭ în toate combinaţiunile uzitate:

REPREZENTANŢI GENERALI:

V. M. Kogâlniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICĂ 4 IULIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 82.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTĂMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

EXPOZIȚIUNEA

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea uneĭ* comisiuni de supraveghere *compusă din d-niĭ:* **Sava Șomănescu, Nicu Negri** *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-niĭ: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.

Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratoriĭ revisteĭ sunt d-niĭ:

Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No 82

Expoziținea.
Discursul d-luĭ Ștefan D. Grecianu.
Discursul d-luĭ ministru C. I. Stolcescu.
Discursul d-luĭ Sava Șomănescu.
Proecte și ideĭ economice.
V. M. K.—Creșterea cailor.
Clima luneĭ Iunie la Bucureștĭ-Filaret.
Circulara C. F. R.
Diverse.

EXPOZIȚIUNEA

Deschiderea s'a făcut, așa cum s'a anunțat dinainte, Duminica trecută, 27 Iunie.

A asistat un public numeros și ales.

Solemnitatea a fost favorizată de un timp frumos, care scotea în evidență frumusețile loculuĭ, verdeața pajiștelor și a peluzelor, gratiozitatea palatelor și chioșcurilor 'și dădea întregeĭ ceremoniĭ un aer de serbătoare intimă și plăcută.

Expoziținea are o vedere plină de farmec. Un loc întins, pe care se ridică, armonic grupate, cele două construcțiuni ale societățeĭ agrare și ale particularilor, toate pline de un gust ales. Construcțiunile sunt nu numaĭ utile, făcute pentru scopul de a adăposti obiecte expozabile, dar și frumoase; ele atrag și fixează privirea din primul moment prin drăgălășia formeĭ și estetica concepțiuneĭ.

Priviți de pildă *Palatul agriculturei*, care în simplicitatea-ĭ estetică, are un efect estetic admirat de toți. Palatul acesta este cea d'întiiŭ clădire care izbește ochiul, de cum se intră prin poarta Expoziținеĭ. Așezată drept în fața acesteĭ porți, Palatul alb, cu geniul simbolic deasupra, comandă celor-l'alte pavilioane și chioșcurĭ, carĭ, în diferite forme și culorĭ, îl înconjoară din toate părțile și par că 'l salută voios; agricultura inima celor-l'alte.

Inaintea Palatuluĭ agriculturеĭ, peluzele cu verdeață, despărțite prin alee, daŭ Expoziținеĭ caracterul moral ce era necesar să'l aibă. Aleele duc în toate direcțiile pe locul vast la toate clădirile construite și gata isprăvite.

Dacă luăm palatul agriculturеĭ ca centru avem pe laturĭ, la mîna dreaptă, pavilionul *industrieĭ casnice*, care este o reproducție a caseĭ stariței de la mănăstirea Horezu; în față, frumosul pavilion al *Domeniuluĭ Coroaneĭ*, în formă de T, cu o splendid de bogată expoziție, iar pe aceeași linie, întinzîndu-se o mulțime de pavilioane și chioșcurĭ, pe carĭ le vom descrie una după una, în mod succesiv, fără a emite vre-una din ele, în coloanele revisteĭ noastre.

Sunt multe aceste construcțiĭ și de sigur că descripția lor și a obiectelor cuprinse într'însele vor fi urmărite cu interes, fiind-că prin aceasta se va face descripția a însă-și bogățiile țăreĭ.

Publicul care a asistat la deschidere și a ascultat inimoasele discursurĭ ale conducătorilor societățeĭ agrare, a putut să-și dea seamă și din cele văzute și din cele auzite, ce operă mare este Expoziținea; publicul a putut să-și dea seamă de valoarea eĭ cea mare în momentul de față și maĭ ales de neîntrecuta eĭ frumusețe într'un viitor foarte apropiat atuncĭ cînd ea va fi complectată și cînd din toate părțile se va da sprijinul făgăduit.

Incepînd cu numărul viitor, vom publica regulat cîte un articol sumar și descripția acelor expuse.

Dăm acum discursurile ce s'aŭ rostit la deschidere.

D-l Ştefan Grecianu, Preşedintele societăţei Agrare a rostit următorul discurs:

Domnilor Miniştri,
Onorată Adunare,

Se petrece astă zi în ţara noastră un mare eveniment naţional.

Agricultura noastră cu derivatele ei îşi cere recunoaşterea loculuĭ ce i se cuvine, îşi reclamă rolul său în societatea romînă.

Suntem adunaţi aci din toate unghiurile Patrieĭ noastre ca să sărbătorim puterea de viaţă a munceĭ pămîntuluĭ şi să ne dăm bine seama cum mănoasa şi frumoasa noastră Romînie propăşeşte falnic sub Domnia Mareluĭ Carol I şi a Dinastieĭ sale, prin puterea pluguluĭ şi prin puterea mineralelor eĭ, căci şi una şi alta fac bogăţia bine cuvîntatuluĭ nostru pămînt; din ele se nasc cele-l'alte nenumărate industriĭ.

De cînd am început cu dinadinsul să mai împuţinăm vechiul mod de exploatare al pămîntuluĭ prin creştere de turme de vite, sunt acum tocmaĭ 70 de anĭ. Aceasta s'a petrecut sub al 2-lea Domn romîn venit după Era fanarioţilor şi anume sub Alexandru Dimitrie Ghica Voevod, la anul 1834 Decembrie, cînd s'a înfiinţat în Bucureştĭ pentru prima oară o Societate de Agricultură al căria prezident era atunci Marele Vornic Mihalache Ghica, adică chiar fratele luĭ Vodă. De atunci dar, părinţiĭ noştriĭ chiar de la începutul renaşteriĭ drepturilor noastre, s'aŭ gîndit să înfiinţeze o Societate de Agricultură. Aceea a fost prima manifestaţie a lor şi aŭ luat plugul ca emblemă pentru aceasta şi a durat aşt-fel până am avut domniele în pace.

S'ar putea răspunde că am mers prea încet spre progres, dar să nu uităm că ne lipsea şi legile pentru înaintare şi ştiinţa pentru o bună plugărie până ni s'aŭ liberat şi pămîntul şi braţele muncitoare. Am mers încet într'adevăr şi plugul nostru care pe atunci era de lemn, greoiŭ şi abia se mişca cu 6 şi 8 boĭ, astă zi a devenit nu numaĭ de fer, subţire şi uşor şi poate umbla cu 2 caĭ, dar el scapără de neastîmpăr şi progresează înmiit, nu numaĭ cu ajutorul vitelor trăgătoare, dar, cum vedeţi aci chiar în incinta Expoziţieĭ, am sosit până la plugul cu abur care pătrunde în rărunchiĭ coajeĭ pămîntuluĭ şi brăzdează ca şi cum ar sbura saŭ ca şi cum l'ar mîna geniul acela figurat de noĭ de asupra acestuĭ Palat în fuga a 4 zmeĭ.

Aşa dar putem mîne să sperăm cu toţiĭ că în zilele bine cuvîntate de Dumnezeŭ ale Dinastieĭ noastre Domnitoare, vom vedea chiar şi toate apele noastre canalizate pentru ca cîmpiile toate, de la munte până la Dunăre să poată fructifica mai cu belşug, folosindu-se de cîte-şi 4 rîurile pe care le înfăţişem în vederea d-v. prin basinul ce tral al apelor pe care le varsă geniul Carpaţilor în cîmpiile noastre până la vestita şi majestoasa Dunăre.

Societatea noastră Agrară este fericită să vă vadă *bine veniţi* din toate unghiurile Romînieĭ, aci după a eĭ învitare, prin poarta noastră ţărănească pentru ca să sărbătorim frăţeşte împreună cu toţiĭ în satul acesta noŭ, improvizat în cîte-va zile în scop de a ne arăta uniĭ altora, proprietarĭ marĭ şi proprietarĭ micĭ, roadele scoase de noĭ prin iscusinţă şi prin sudoare, căci uniĭ cu alţiĭ trăim şi toţi muncitorĭ aĭ pămîntuluĭ suntem. Toţi cîţi producem şi facem să producă roadele de Dumnezeŭ bine-cuvîntate cîte împodobesc acest vast cîmp cu toate colibele saŭ pavilioanele de aci, începînd de la acel Regal, minunat înfrumuseţat de neîntrecutul în ştiinţă şi hărnicie, stimatul d. I. Kalinderu, unde pereţiĭ toţi numaĭ cu produsele pămîntuluĭ sunt îmbrăcaţi şi, vizitînd până la cel maĭ mic din pavilioanele, care împreună contribuesc a înfrumuseţa Expoziţia, acestea aduc folosul de a ne spune cît e de mare şi bogată, muncitoare şi iscusită populaţia satelor noastre de şi încă puţin cunoscătoare a mijloacelor de îmbogăţire şi de instruire.

Salutăm dar venirea d-v. cu frăţie şi dragoste şi urăm ca să trăiască toate cuibuleţele până la cele maĭ micĭ şi maĭ ascunse ale Patrieĭ noastre, căci la toate am făcut apel să se întrunească astăzĭ aicĭ şi cu mîndrie pe toate le vedem venite, de la reprezentanţiĭ puteriĭ până la colibă, pentru ca cu iubire să se bucure cu noĭ.

Domnilor!

Să nu se creadă însă că nu este o putere maĭ înaltă de cît aceea omenească care însufleţeşte pe poporul romîn şi împinge pe proprietariĭ ceĭ marĭ în interesul tuturor Agricultorilor micĭ şi marĭ de a lucra precum ne vedeţi. Numaĭ o voinţă Dumnezeiască ne împinge pe noĭ la lucrările noastre, căci noĭ de 4 anĭ de cînd în număr restrîns nea-am luat sarcina, ne siliţi de nimenĭ, de a reînfiinţa această Societate a noastră. fără pregetare şi ca prin inspiraţiune cerească ne-am pus pe lucru.

Deşi vara trebuia să stăm la coarnele pluguluĭ, dar în lunile de iarnă, bătrîniĭ şi tineriĭ dintre noĭ, ne-am întrecut care maĭ de care să luptăm maĭ mult prin conferinţe, ca să lumineze pe ceĭ l'alţi şi să înmulţească numărul societarilor. Nu numaĭ atît, dar şi un prim Congres am ţinut în Decembrie 1902 şi un al 2-lea în Februarie 1904, în carĭ am desvăluit toţi după puterile noastre: greutăţile, lipsurile şi nevoile noastre în faţa publiculuĭ şi în faţa Statuluĭ.

Această Expoziţie era una din ţintele noastre cele maĭ de căpetenie şi dacă am fi fost maĭ bine pregătiţi, doream să o deschidem cu un an maĭ înainte, şi ar fi fost aceasta maĭ bine poate, căcĭ nu am fi găsit piedica în seceta mare de est-timp. Dar cu toate acestea tot să nădăjduim în Dumnezeŭ că de şi cam tîrziŭ, nu va rămînea însă fără succes silinţa ce am pus a o deschide azĭ.

Lucrările noastre nu aŭ putut merge fără greutăţi, lipsurĭ şi imperfecţiunĭ, maĭ ales că locul de 15 pogoane aparţinînd la 5 diferiţi proprietarĭ şi nefiind de cît loc gol pentru arătură, am fost siliţi a-ĭ da îngrădire, apă, lumină, drumurĭ şi toate clădirile ce se văd în timp de 2 lunĭ.

Aceasta şi este cauza că multe micĭ detaliĭ ne maĭ lipsesc. Dar şi alte expoziţiĭ aŭ început cu lipsurĭ ca aceasta a noastră şi avem siguranţa că, pe curînd o vom complecta şi că cu mult înainte de încetarea căldurilor climeĭ noastre vom avea chiar umbră plăcută pentru vizitatorĭ şi că cu 2 lunĭ înainte de finele recoltelor de toamnă, nu numaĭ din toate colţurile Romînieĭ, dar şi din străinătate vom fi cercetaţi de şi seceta cea mare ce avem ne-a fost foarte defavorabilă.

Pavilioanele chiar sperăm că se vor maĭ clădi căcĭ locurĭ multe şi bune nu ne lipsesc.

Dar să nu maĭ vorbim de piedicile ce am întîmpinat, căcĭ iubitul nostru Rege ne-a dat cea maĭ frumoasă pildă prin participarea sa voioasă şi generoasă alăturea cu noĭ şi nicĭ un moment de ezitare nu am văzut într'acest sens din partea d-luĭ Ioan Kalinderu, care reprexintă cu atîta rîvnă şi succes interesele Celuĭ maĭ mare Agricultor din ţară.

Ne maĭ facem datoria de a arăta ale noastre recunoscătoare sentimente şi către întregul guvern al M. S., care prin frumoasele sale pavilioane din acest cîmp care ne înconjoară, a binevoit a proteja primele şi sfiicioasele noastre începuturĭ.

Să nu încheiem seria de mulţumirĭ către autorităţile Statuluĭ, fără a mărturisi recunoştinţă sinceră şi către Onor. Direcţiune a Căilor Ferate, care cu solicitudine ne-a venit în ajutor prin înlesnirĭ multiple şi utile comunicaţiunilor pentru ţăranĭ maĭ cu deosebire precum şi pentru ceĭ veniţi de peste hotar.

Maĭ suntem datorĭ asemenea sincere mulţumirĭ şi tuturor particularilor expozanţi carĭ ne-aŭ secondat uniĭ prin pavilioane, alţiĭ prin expunere în interiorul Palatuluĭ şi contribuesc cu noĭ la răspîndirea ştiinţeĭ agricole pentru poporul romîn.

Pentru toate dar să mulţumim luĭ Dumnezeŭ şi să zicem cu toţiĭ:

Să trăiască Romînia.

Să trăiască Regele Carol I şi Regina

Elisabeta. Patroniĭ acesteĭ Expoziţiunĭ,
Să trăiască Dinastia,
Să trăiască Agricultura Romînieĭ, unicul nostru izvor de îmbogăţire şi de traiŭ încă pentru multă vreme.

Preşedintele Societăţeĭ Agrare a Marilor proprietarĭ din Romînia
Ştefan D. Grecianu

Bucureşti, 27 Iunie 1904.

Discursul d-luĭ ministru C. I. Stoicescu

D. ministru C. I. Stoicescu a pronunţat următorul discurs :

Domnule Preşedinte,
Domnilor membri,
Doamnelor şi domnilor,

Daţi-mĭ voe să fiŭ alăturĭ cu d-v. d-le preşedinte, pentru cuvintele de gratitudine ce aţĭ adresat Augustuluĭ nostru Suveran, şi să vă mulţumesc pentru simţimintele ce exprimaţĭ guvernuluĭ Majestăţeĭ Sale pentru concursul ce v'a acordat.

Incercarea d voastră, de unĭ taxată de *îndrăzneaţă*, eŭ îndrăznesc a zice: *patriotică*, dovedeşte că *voinţa omuluĭ* unită cu *credinţa* în forţele vitale ale poporuluĭ romînesc, nu pot să ducă de cît la obţinerea unor rezultate măreţe şi uimitoare!

Aţĭ conceput ideea de a aduna la un loc produsele agriculturеĭ, produsele principaleĭ ramure de bogăţie naţională ; şi, cu tot scurtul timp, în care s'a putut lucra ; cu toate greutăţile ce aţĭ întîmpinat într'un an, care aveţĭ dreptate a zice că nu este propice pentru asemenea încercărĭ, aţĭ învins greutăţile, aţi înlăturat obstacolele, şi dintr'un cîmp incult şi sterp, l'aţĭ transformat, ca prin farmec, într'un număr de frumoase pavilioane ce se întrec prin stilul şi originalitatea lor, şi din erburile secate a eşit o grădină care desmeardă ochiul sfidînd prin *munca omuluĭ* dezastrul înfiorător al seceteĭ.

Se impune dar admiraţiuneĭ tutulor nu numaĭ concepţia uneĭ lăudabile ideĭ, dar şi voinţa, munca încordată, energia ce aţĭ arătat în această ocaziune.

Incercarea d-voastră este cu atît maĭ vrednică de lăudat, cu cît totul se datoreşte iniţiativeĭ private a *Societăţeĭ agrare a marilor proprietarĭ*. Vă era datorit, ca încuragiare şi ca vădită aprobare, concursul autorităţilor publice ; el nu v'a lipsit şi vă asigur că nu vă va lipsi.

Ca ministru al agriculturеĭ, ca proprietar şi cultivator, aveam întru cît mă priveşte o întreită datorie să vă daŭ concursul meŭ. In pavilionul ce se se clădeşte veţĭ primi produsele fermelor model şi şcoaleĭ de agricultură. In anexe, veţĭ putea vedea vitele frumoase ce s'aŭ putut aclimatiza şi prăsi la noĭ, încrucişerĭ reuşite de rase străine cu cele indigene; veţĭ avea o bogată colecţiune a produselor pădurilor noastre în două alte pavilioane ; apoĭ vom arăta produsele petrolifere, alte minerale, produsele industriale, şi o interesantă expoziţiune a serviciuluĭ pescăriilor.

Acestea vor complecta bogatele produse ce admirăm în frumosul pavilion al Domeniuluĭ Coroaneĭ, carĭ sunt modelul antimergător şi al culturеĭ naţionale şi al modului inteligent, cum se utilizează bogăţiile pămîntuluĭ ţăreĭ noastre.

Aţĭ avut încrederea, d le presedinte, în reuşita şi deplina realizare a idealuluĭ d-v., şi sper că veţĭ atinge ţelul ce v'aţĭ propus. De sigur, cum recunoaşteţĭ şi d-voastră, lipsesc încă multe din obiestele ce vor fi expuse ; dar încetul cu încetul, golurile se vor complecta şi va fi un moment în care incinta acesteĭ expoziţiunĭ va deveni icoana progresuluĭ, la care am ajuns, în agricultura noastră.

Reaminteaţĭ, d-le preşedinte, starea rudimentară a agriculturеĭ noastre, plugul de lemn, greoĭ şi care abia se mişca cu 8 boĭ, dar transformarea a fost aşa de repede şi atît de radicală, în cît acestea fac o poveste a unuĭ trecut depărtat, cînd pretutindenĭ astăzĭ nu se vede de cît fumul maşinelor de treerat, funcţiunea admirabilă a maşinelor de secerat, grapa, plugul de fer, în multe părţĭ chiar plugul cu abur !

Dar transformarea industrială a produselor soluluĭ este este încă şi maĭ interesantă. Şi în această ramură, eŭ cred ca şi d-voastră că locul I-iŭ îl aŭ produsele Domeniuluĭ Coroaneĭ.

V'am înţeles şi v'am recunoscut dreptatea, cînd de două orĭ în discursul d-voastră aţĭ accentuat, d-le preşedinte. asupra acesteĭ ideĭ.

Pe de altă parte, în *industria căsnică*, cine s'a gîndit să repună în evidenţa măestria fără seamăm a ţesăturilor noastre? Cine a redeşteptat gustul poeticuluĭ costum ţărănesc? Este graţioasa noastră Suverană.

Marele Săŭ geniŭ literar ne-a făcut ţara şi poveştile noastre cunoscute în ţăriĭ depărtate ; mîna Eĭ bine făcătoare a legat rănile soldaţilor noştri şi apoĭ a întemeiat numeroase instituţiunĭ de bine-facere carĭ poartă Augustul Săŭ nume ; şi cu îndemnrl Săŭ Inalt, a hotărît ţărancele noastre se reîncepă ţesăturile neasemănat de bine şi broderiile costumelor naţionale atît de admirabil de combinate şi cu măestrie executate.

Aş putea adăoga ca să cunoaşteţĭ cu toţiĭ; că stăruinţelor Maj. Sale, se datoreşte şcoala ce am înfiinţat la ministerul de domeniĭ pentru creşterea vermilor de matase, prepararea gogoşilor, filarea borangiculuĭ şi ţesetorie fină.

Aţĭ dobîndit, d-le preşedinte înalta onoare de a fi protegiaţĭ de Augustiĭ noştri Suveranĭ, şi din acel moment am fost convins că succesul opereĭ d-voastre era asigurat.

Dar nu pot îndestul aduce tributul meŭ de admiraţiune pentru munca ce aţĭ desfăşurat, d-le preşedinte, împreună cu colegiĭ d-voastre din comitet, ca să realizaţĭ aceea ce vedem astă-zĭ şi tot ce vom admira mîne. Societatea agrară prin această încercare a dobîndit un titlu la recunoştinţa agricultorilor. Ţin a vă aduce expresiunea admiraţiuneĭ mele şi vă rog a crede că puteţĭ compta pe tot concursul meŭ, pentru desăvîrşirea opereĭ ce aţĭ început.

Terminînd, voiŭ uni glasul meŭ cu al domnieĭ-voastre, rugînd cerul să dăruiască mulţĭ anĭ gloriosuluĭ nostru Rege şi graţioaseĭ noastre Regine.

Să trăiască MM. LL. Regele şi Regina împrennă cu Augusta lor Familie!

Urez prosperitate societăţeĭ agrare şi reuşita desăvîrşită expoziţiuneĭ ce inauguraţĭ astă-zĭ !

Discursul d-luĭ Sava Şomănescu

D-l Sava Somănescu, Preşedintele delegaţiuneĭ Expoşiţiunii, a ţinut următorul discurs :

Onorată Adunare,

Vă rog bine-voiţĭ a-mĭ acorda şi mie cîte-va minute, pentru ca, în calitate de Preşedinte al delegaţiuneĭ însărcinată cu esecutarea lucrărilor, se pot da seamă de partea ce are fie-care din noĭ în această expoziţie.

Reuşita întreprindereĭ noastre, Onorată Adunare, se datoreşte în primul rînd spiritului de unire şi solidaritate ce toţĭ membri societarĭ aŭ arătat în această întreprindere grandioasă. Preşedinţiĭ secsiunilor în prima linie ne aŭ dat tot concursul lor prin strîngerea şi trimiterea obiectelor, prin plasarea biletelor de loterie, şi a ajutoarelor ce prin consiliile judeţiene aŭ putut să ne procure, şi pentru care le datorăm toată gratitudinea noastră.

In delegaţiune d-nu N. Negri, N. St. Cesianu şi Toroceanu, aŭ lucrat cu toată stăruinţa, sacrificînd propriile d-lor interese pentru binele public. Domnu Negri a organizat secţiunile în toată ţara şi a executat toate lucrările împreună cu domnu inginer Toroceanu, care ca director a lucrărilor expoziţieĭ, dat într'un mod cu totul desinteresat toată activitatea şi toată stăruinţa pentru care Societatea Agrară le va fi tot-deauna recunoscătoare.

Iar veneratul nostru Preşedinte a găsit la vîrsta de 80 anĭ destulă putere ca să poată lupta cu ceĭ tinerĭ la realizarea scopuluĭ ce ne-am propus, şi

în calda sa iubire de țară și neam, a găsit de trebuință a sacrifica odihna sa atît de prețioasă la o vîrstă așa de înaintată. Fie ca exemplu saŭ se găsească mulți imitatorĭ în rîndurile tinerimeĭ noastre.

Termin mulțumind d-lor Dinu Mihail Ion M. Alexandrescu, Nicu Cincu și C. Collipășanu precum și tuturor acelor care ne-aŭ ajutat în această grea luptă pe care am putut'o duce la bun sfîrșit numaĭ grație încorajăreĭ Augustuluĭ nostru Suveran și grațioaseĭ noastre Regine, carĭ Aŭ bine-voit a lua sub patronajul lor expoziția agricolă și industria casnică.

Trăiască Majestatea Sa Regele.
Trăiască Majestatea Sa Regina.
Trăiască întreaga Dinastie.

PROECTE și IDEI ECONOMICE

Agricultura și convențiunile comerciale

O chestiune cu care, din anumite motive pe carĭ le vom lămuri imediat, a fost aceea a compunereĭ comisiuneĭ de delegați pentru tratativele ce se urmează în vederea încheereĭ uneĭ convențiunĭ comerciale cu Germania.

Am făcut asupra acesteĭ chestiunĭ, pentru a nu ni se aduce acuzarea că suntem inoportunĭ și că vrem cu orĭ-ce preț ca opinia publică să crează că agricultura nu este de cît o victimă vecinică care se sacrifică la orĭ-ce ocazie. S'ar fi găsit de sigur unii, carĭ la protestul nostru că în comisiunea romînească nu figurează nicĭ un reprezentant al agriculturiĭ, ar fi respuns că am început a deveni prea supărătorĭ cu vecinicile noastre lamentațiunĭ asupra neglijăreĭ intereselor agriculturiĭ și alțiĭ carĭ, cu mult drept cuvînt ne-ar fi desăvîrșite zădărnicie a protestuluĭ; comisinnea era deja numită și compunerea eĭ nu se maĭ putea schimba.

Alte ziare însă, carĭ nu pot fi bănuite nicĭ de o exagerată simpatie față de mișcarea agrară nicĭ, maĭ ales, de simpatie față de autoritățile guvernamentale, aŭ ridicat ele această chestiune și aŭ arătat cît de nefiresc și prejudiciabil adevăratelor noastre interese este faptul că în comisiunea romînească pentru încheerea uneĭ convențiunĭ figurează numaĭ partizanĭ declarați aĭ dezvoltăreĭ cu orĭ-ce preț a industrieĭ naționale și nicĭ un agricultor! Parțialitatea este așa de evidentă și strigătoare în cît ziarele de carĭ vorbim maĭ sus — pur guvernamentale — s'aŭ emoționat și aŭ protestat.

In urma lor, ne luăm și noĭ libertatea de a ne spune cuvîntul în această chestiune. S'a comis firește un act de parțialitate compunîndu-se ast-fel comisiunea pentru încheerea convențiunilor comerciale în cît nu numaĭ că nu a pătruns nicĭ un reprezentant al agriculturiĭ dar ea deșteaptă încă ideea uneĭ favorizărĭ exagerate a ideilor de industrializm. Nu e nevoe, în privința aceasta, să dăm nume—toată lumea le cunoaște.

E drept că o comisiune de asemenea natură nu e menită ca să devie un teatru de luptă—fie măcar de ideĭ—între diferiții reprezertanțĭ aĭ diferitelor curente economice. In fața delegaților streinĭ comisiunea romînească trebue să se prezinte unită și solidară; dar nu este maĭ puțin adevărat că un agricultor ar fi putut avea maĭ mult folos înăuntrul comisiuneĭ romînești, prin apărarea intereselor agricole față de politica comercială.

Vom ilustra aceasta printr'un exemplu. In chestiunea exportuluĭ vitelor se știe perfect carĭ sunt ideile d-luĭ ministru al finanțelor și ale celor-l'alțĭ membriĭ aĭ comisiuneĭ; dacă un agricultor fruntaș ar fi făcut parte din comisiune chestia aceasta ar forma azĭ poate obiectul uneĭ cererĭ maĭ stăruitoare din partea romînilor.

In orĭ-ce caz neglijarea persistentă a agricultorilor în toate ocaziunile marĭ unde interesele lor sunt angajate, este semnificativă. Și atîta doar am vroit să scoatem în evidență.

Academia și lucrările de agricultură

Academia romînă a publicat următoarele concursurĭ cu privire la agricultură:

Harta agronomică a țăreĭ, politica agrară a Romînieĭ și înrîurirea, ce ea a avut asupra stăreĭ economice și sociale a populațiuneĭ rurale și carĭ sunt regiunile țăreĭ carĭ ar putea fi irigale, avîndu-se în vedere rentabilitatea capitaluluĭ întrebuințat și care ar fi sistemul de irigațiune pentru fie-care regiune? Pe aceste baze să se facă un studiŭ amănunțit pentru o regiune de o suprafață de 5000—10000 hectare.

Amănuntele acestor concursurĭ, cititorĭ noștri le găsesc într'un articol ce publicăm în numărul viitor.

Asupra concursurilor cu caracter agricol ce institue Academia, nu s'a vorbit mult în presa noastră specială. Și totuși subiectul merită o atențiune specială.

Concursurile Academieĭ sunt fórte însemnate. Pănă acum, ele n'aŭ fost multe, dar acele carĭ sunt și acele carĭ se anunță, aŭ calitatea că sunt toate de un enorm interes practic și aŭ în vedere modul cel maĭ bun de a aduce țara pe calea propășireĭ agricole. De exemplu, dintre concursurile pe carĭ le publicăm maĭ sus, chestiunea irigațiunilor așa cum e pusă de Academie, este foarte însemnată și de sigur că lucrarea pe care această înaltă instituție culturală o va premia, va fi de un considerabil interes. Asemenea și lucrarea privitoare la harta agronomică a țăreĭ și aceea cu politica agrară a țăreĭ.

Lucrărĭ de felul acestora ar trebui cît maĭ mult încurajate. Literatura noastră agrară nu strălucește tocmaĭ prin bogăție, și aceasta este tocmaĭ din cauza puțineĭ încurajărĭ de carĭ se bucură. In privința aceasta, nu numaĭ Academia ar trebui să ajute, ci și toate societățile marĭ agricole. Literatura agrară trebue sprijinită și susținută; autoriĭ trebue încurajați. Avem societățĭ agricole cu fonduri și acestea ar putea să contribue mult, prin premiile ce ar fixa, la studierea amănunțită a economieĭ noastre agrare și a mijloacelor de îndreptare.

Activitatoa județelor

Cu o vădită satisfacțiune trebue să înregistrăm activitatea autorităților județene în direcțiunea îmbunătățireĭ administrațiuneĭ și a progresuluĭ agricol la sate.

Nu vroim să vorbim aci de legĭ și de măsurĭ, ci de munca proprie a autorităților de județ, a inițiativelor luate din propriul lor impuls. In multe județe mișcarea de îmbunătățire a început să devie serioasă și, în unele locurĭ chiar intensă.

Consfătuirile administrative carĭ aŭ loc între funcționariĭ superiorĭ aĭ județelor, sunt un prilej minunat de schimb folositor de ideĭ și de inițiative fericite. Măsurile carĭ s'aŭ luat pănă acum de către aceste consfătuirĭ în diferite județe sunt toate escelente. S'aŭ luat adică măsurĭ pentru îmbunătățirea stăreĭ sanitare a sălelor: înființarea de infirmeriĭ, etc.

In acelaș timp s'a dat și se dă cu mare atențiune părțeĭ economice. In toate județele, unde mișcarea aceasta se observă, se studiază mijloacele înființăreĭ de pepiniere și școlĭ agricole.

Asemenea găsim foarte bună ideea de a se înființa reviste populare administrative, în carĭ să se discute toate chestiunile de administrație, de economie politică, de măsurĭ sanitare etc., carĭ pot interesa și peștepta pe țăranĭ. Atarĭ reviste, bine înțeles nu impuse, pot contribui alăturĭ de cele-l'alte periodice populare la luminarea sătenilor și la repedea lor cultivare și ridicare.

Fermele-model

Vorbim maĭ sus de activitatea județelor și de măsurile ce se proecteâză a se lua. Intre acestea, avem

regretul a vedea că nu figurează şi fermele-model ţărăneşti pe carĭ le preconizezĭ de mult timp. Ideea este foarte simplă : judeţele saŭ orĭ-ce altă autoritate saŭ comunele rurale asociate ar putea să fixeze un premiŭ pentru acele gospodăriĭ ţărăneşti carĭ vor fi ţinute maĭ bine, adică pentru aceĭ sătenĭ carĭ îşĭ vor cultiva cultiva cîmpul maĭ cu îngrijire şi maĭ raţional, carĭ vor îngriji de grădina lor, vor ţine vitele în stare bună, şi tot-odată vor avea o casă igienică şi curată. La început s'ar putea înfiinţa condiţiunĭ maĭ uşoare.

Premiarea cu cîte-va sute de leĭ, a unor asemenea gospodăriĭ, carĭ, la ţară, ar constitui adevărate ferme-model, ar avea, credem noĭ, rezultate admirabile. Spiritul de imitaţie s'ar dezvolta cu intensitatea dorinţeĭ de a atrage premiul... şi astfel emulaţiunea ar face ca satele să iă maĭ repede avînt.

Congresul veterinarilor

Pentru toamna inuluĭ curent se anunţă un noŭ congres acel al veterinarilor.

Fără îndoială că un asemenea congres trebue să fie însemnat, fiind că chestiunile de ordin practic ce are să se discute ating în mod direct interesele a sute de miĭ de cultivatorĭ.

Nu cunoaştem încă ordinea de zi a aceluĭ congres, dar nu ne îndoim că una din punctele carĭ vor fi maĭ mult discutate va fi aceea a febreĭ aftoase. Epizootia aceasta a ajuns o adevărată plagă, nu numaĭ prin faptul existenţeĭ sale, ci şi prin măsurile ce se iaŭ pentru a combate... Veterinarii aŭ, credem, un cuvînt de spus în această materie, şi sperăm că se vor găsi uniĭ cu destul spirit de independenţă carĭ să'l spue.

Afară de aceasta, maĭ sunt uuele chestiunĭ de ordin sanitar-veterinar carĭ interesează mult pe agricultorĭ, asemenea şi chestiunea uneĭ organizaţiunĭ raţionale serviciuluĭ veterinar. Toate acestea de sigur că vor fi pe larg dezbătute la congresul ce se anunţă

Creşterea cailor

Intr'unul din numerile noastre precedente am vorbit. la rubrica «Bibliografie», despre o foarte valoroasă broşură a d-luĭ căpitan Miron Costin, relativă la creşterea cailor. D. Miron Costin, fiind fără îndoială, unul dintre specialiştiĭ ceĭ

Intrarea la poarta istorică de la Metz

Prinţul Henric de Reuss XIX — Căpitanul Miron Costin — Kurt Heyl — Colonel Bode com. reg. 9 dragoni — Baron de Wedel com. fortăreţeĭ g. — Baron de Wallberg com. brig. de cavalerie — Baron de Wrochen com. brig. de cavalerie

maĭ eminenţĭ, dacă nu cel maĭ eminent, din armata noastră în ceia ce priveşte creşterea cailor şi, afară de aceasta, unul dintre aceĭ ofiţerĭ carĭ fac fala trupeĭ în care servesc, am socotit nimerit de a culege şi a publica aci cîte-va note biografice şi de serviciŭ ale acestuĭ eminent ofiţer. Facem aceasta apoĭ cu atît maĭ multă plăcere cu cît specialitatea d-luĭ căpit. Miron Costin este strîns legată de propăşirea uneia din cele maĭ însemnate ramurĭ ale agriculturеĭ şi fiind-că sfaturile şi cunoştinţele sale sunt menite să aducă serviciĭ reale crescătorilor de caĭ.

D. căp. Miron Costin, originar din Bucovina, este ultimul reprezentant al glorioaseĭ familiĭ romîneştĭ Costin, care a dat ţăreĭ pe ceĭ doĭ marĭ cronicarĭ boerĭ: Miron şi Nicolae Costin. Familia Costin reprezentată astă-zĭ prin baroneasa Wassilko (născută Costin), posedă în Bucovina vechea

moşie a Costineştilor, unde aŭ trăit şi marii cronicari.

D. căpitan Miron Costin a servit în armata austriacă, şi a venit în ţară, pentru a intra în serviciul armatei romîneşti, numai în urma insistenţelor călduroase ale bătrînului profesor V. A. Ureche, al căruĭ patriotism refuza să vază pe un urmaş al Costineştilor în ţară şi serviciŭ milităresc străin. D. căp. Miron Costin a ascultat dar de sfaturile şi vorbele luĭ Ureche, şi a venit de s'a stabilit în ţară, fiind îmbrăţişat, la început, cu multă căldură de către toţi bărbaţii însemnaţi aĭ ţăreĭ de pe vremurĭ.

In Austria, d. Miron Costin a servit în arma cavaleriei, şi un timp, la herghelia imperială de la Rădăuţĭ. Avînd o adevărată pasiune pentru cai, d. Costin a ajuns repede să atragă asupră-ĭ atenţia superiorilor săĭ, carĭ 'l încărcaŭ cu elogiĭ orĭ de cîte orĭ se ivea ocaziunea, după cum dovedeşte următoarele note şi certificate date de ofiţerii superiorĭ:

Certificat dat de d. general de divizie *Contele de Gravenitz*:

«D. Miron Costin, posedă cunoştinţile «necesare despre tot ce priveşte creşte«rea cailor, este un bun călăreţ şi bun «dresor, el a comandat pe timpul cînd «a fost ofiţeĭ activ o secţie la herghelia «imperială de la Rădăuţĭ şi a arătat tot«deauna cel maĭ mare zel în serviciŭ şi «o silinţă neobosită, ast-fel că a servit «spre deplină mulţumire.

Viena, 17 Decembrie 1887.

Conte de Gravenitz
Inspector şi general de divizie.

In 1900 a fost trimis ca ataşat pe lîngă d. general inspector de Damnitz, spre a'l însoţi în diferite inspecţiunĭ la stabilimentele hipice din Prusia de Est, vizitînd toate depozitele de armăsarĭ, de remontă şi studiind renumitele herghelĭ de la Trakehnen şi Graditz. In urma acesteĭ vizite, generalul de Damnitz i a adresat următoarea scrisoare:

Ministerul de răsboiŭ a ştiut să aleagă omul competinte; m'am convins, că d-voastră posedaţĭ vaste cunoştinţe despre caĭ şi creşterea cailor, este lucru principal, d-voastră aveţĭ şi pasiunea necesară pentru această ramură.

de Damnitz, inspector general.

Asemenea şi căpitanul austriac, d. Voity, care conduce herghelia de la Rădăuţĭ unde a servit d. căpitan Miron Costin, a spus subsemnatuluĭ fiind trimes în 1900 de ministerul de agricultură la herghelia de la Rădăuţĭ:

Armata austro-ungară poate fi mîndră că a avut un ofiţer ca căpitanul Miron Costin în rîndurile eĭ.

Intrat în armata romînă, d. căp. Miron Costin a continuat să lucreze. Cititoriĭ noştri îşĭ amintesc de sigur de faimosul raid Bucureşti-Metz, făcut de d. căpitan Costin, în urma raidului Metz-Bucureşti al locotenentului german Heyl Kurt. Raid-ul acesta, executat în condiţiĭ minunat de bune, n'a fost numaĭ un mare succes personal pentru d. căpitan Costin, ci şi un succes moral pentru întreaga noastră ţară. Aceasta o dovedeşte şi ilustraţiunea pe care o dăm aci, cum şi următoarele scrisorĭ după raid:

«Doresc că în Patria d-voastre să de«veniţĭ reorganizatorul cavalerieĭ, cea-ce «sper de sigur pentru d-voastră. Numele «d-voastră, este acum cunoscut în toată «armata noastră căcĭ, raidul nostru a «produs admiraţia tuturor cavaleriştilor «şi călăreţilor etc.

Berlin 2/1 1903.

de Damnitz, inspector general

«Mulţĭ bărbaţĭ germanĭ, se uită cu «admiraţie la isprăvile d.-voastră care «sunt cu atît maĭ mult de admirat, cu «cît aŭ fost efectuate cu o pricepere şi «energie care denotă imediat pe cava«lerĭstul «par excellence» pe care eŭ şi «mulţĭ din camarazĭĭ meĭ, prea stimate «domnule căpitan, vă stimăm. Cine va, «care după 2400 chilometri aduce un cal «la ţintă în ast-fel de condiţiunĭ perfecte, «este pentru noĭ un «maestru».

Heyl Curt

La Metz, d. căpitan Costin a fost foarte serbătorit şi toţi ofiţerii superiorĭ germanĭ i-aŭ adus elogiile ce merită pentru puterea sa de rezistenţă şi pentru modul cum a ştiut să-şĭ antreneze calul cu care a făcut cursa Bucureşti-Metz. Cu ocaziunea aceasta s'aŭ schimbat telegrame afectuoase între M. S. Regele Carol I şi comandantul diviziei din Metz, care a primit pe d. căpitan Miron Costin.

Acestea toate ne arată că d. căpitan Miron Costin este un element foarte folositor armateĭ şi, în momentul cînd va fi pus la locul ce i se cuvine, adică cînd va fi în poziţiune de a se ocupa de aprope cu creşterea cailor la una din instituţiile noastre militare, va deveni şi foarte folositor întregeĭ ţărĭ.

V. M. K.

Clima luneĭ Iunie 1904 st. n. la Bucureşti-Filaret

Luna Iunie 1904 la Bucureşti-Filaret a fost în general foarte călduroasă şi exesiv de secetoasă. Cu această lună se împlineşte un an de cînd s'a declarat seceta care bîntueşte aproape întreagn ţară.

Temperatura lunară 21°5 este cu peste un grad şi jumătate maĭ ridicată cu valoarea normală, limitele între care ea a variat de la 1857 încoace sunt 23°3 în 1860 şi 18°3 în 1890. Perioadele cele maĭ călduroase aŭ coprins zilele de la 12 la 19 şi de la 26 la 28. Ziua cea maĭ caldă a fost la 27, cînd s'a înscris temperatura cea maĭ ridicată din cursul luneĭ, 36°9. Temperatura minimă absolută a avut loc în prima zi a luneĭ cînd termometrul s'a coborît la 8°4. Afară de anul 1890, cînd temperatura maximă absolută ajunsese la 37°9 niciodată de la 1877 încoace, nu s'a înregistrat la Bucureşti în această lună o temperatură aşa de ridicată ca cea de acum. Cît priveşte temperatura minimă absolută aŭ fost mulţĭ anĭ din acest interval în care termometrul s'a coborît şi maĭ mult în Iunie 1877, această temperatură fusese 6°4. Toate zilele aŭ fost de vară, afară de 1 şi 20, în general sunt în această lună numaĭ 21 zile de vară.

Cantitatea totală de apă ce a căzut în cursul acesteĭ luni, 45 mm., este jumătate din acea ce se obţine în mod normal. Cu toate acestea de la 1864 încoace, sunt 9 anĭ în carĭ a plouat şi maĭ puţin ca acum în această lună. Excepţională a fost luna Iunie 1875, în care cantitatea totală de apă căzută n'a întrecut 6 mm. Zilele de ploae aŭ fost 5, de obiceiŭ sunt 12. In 2 zile, la 4 şi 19, ploaia a fost însoţită de manifestărĭ electrice. Ploile de la 19 şi 20 aŭ fost ceva maĭ abondente şi bine venite; ele aŭ dat sferturĭ din cantitatea totală de apă ce a căzut în cursul acesteĭ luni. De la începutul anuluĭ şi pănă la finele luĭ Iunie, n'a căzut în Bucureşti de cît 141 mm. de apă în loc de 298 mm. cît este valoarea normală. Din Iulie 1903 de cînd s'a început seceta şi pănă la finele acesteĭ luni s'a adunat numaĭ 285 mm. de apă, pe cînd valoarea normală este 591 mm Niciodată pănă acum din ultimiĭ 41 de anĭ nu s'a adunat în această perioadă o cantitate aşa de mică de apă.

Presiunea atmosferică mijlocie 754 mm. este cu aproape 2 mm. maĭ ridicată ca normală.

Vîntul dominant a fost Austrul şi Crivăţul, care aŭ suflat în proporţiunĭ aproape egale. In zilele de 27 şi 28 s'a deslănţuit asupra oraşuluĭ vijelie puternică de la W şi N. W. In cea d'întîĭ din aceste zile vîntul atinsese iuţeala de 13 metri pe secundă.

Atmosfera a fost cu 13 la sută maĭ uscată ca de obiceiŭ. Zile senine aŭ fost 10, noroase 15 şi acoperite 5. Soarele a strălucit foarte mult în această lună, 303 ore în loc de 266 de ore cît el se arată de obiceiŭ, N'a fost niciodată o zi în care acest astru să nu fi strălucit.

Roua s'a observat în 7 zile, fulgere şi curcubeŭ în cîte una, iar în ziua de 13 un frumos halo solar.

In ziua de 6, la 4 h. 25 m. seara timpul oficial s'a simţit un slab cutremur de pămînt, iar în dimineaţa zileĭ de 28, la 4 h. 18 m. s'a înregistrat o microseismă.

Vegetaţiunea suferă grozav din cauza seceteĭ. Grîul din parcul Institutuluĭ Meteorologic s'a uscat. Orzul de primăvară a rezistat maĭ bine, ei a înflorit în prima decadă şi acum este aproape de seceriş. Porumbul este destul de frumos maĭ ales în urma ploilor de la 19 şi 20 el a luat o dezvoltare repede. Către jumătatea luneĭ s'a prăşit pentru a doua oară, iar în ultimile zile i-a dat spicul. Căldurile din ultimele zile aŭ făcut ca el să cam sufere; în timpul zileĭ foile se răsucesc. Iarba care se maĭ înfiorase în urma ploilor de la finele decadeĭ a doua, a 'nceput a se usca din noŭ. Viţa este frumoasă dar are rod puţin.

Dintre fructe s'aŭ copt cireşele, vişinele, agrişele şi agudele. La 10 a 'nflorit lemnul cînesc, la 15 teiul mic şi la 25 teiul mare.

Institutul Meteorologic

Circulara C. F. R.

Domnule Preşedinte,

In vederea deschidereĭ Expoziţiuneĭ organizată de societatea Agrară, am onoare a vă aduce la cunoştinţă că guvernul doritor de a veni în ajutorul opereĭ ce aţĭ întreprins, a dispus a se acorda societăţeĭ diferite înlesniri pentru transporturile pe calea ferată, atît pentru obiectele destinate a fi expuse cît şi pentru persoanele carĭ vor dori să viziteze Expoziţiunea.

Ast-fel pe lîngă dispoziţiunile luate pănă acum şi pe carĭ le cunoaşteţĭ, ministerul lucrărilor publice maĭ acordă societăţeĭ următoarele înlesnirĭ:

1) In ce priveşte transporturile de călătorĭ, ştiţĭ că s'a fixat pentru lunile August, Septembrie şi Octombrie, cîte 6 zile pe fie-care lună, în care toate staţiunile căilor ferate vor libera cu destinaţiunea pentru Bucureştĭ bilete de dus şi întors cu reducere de 50% asupra tarifuluĭ de călătorĭ. Aceste zile socotite pe stil noŭ sunt: 9, 10, 11, 12, 13 şi 14 Iulie; 30 şi 31 Iulie 1, 2, 3, şi 4 August; 27, 28, 29, 30 şi 31 August şi 1 Septembre 26, 27, 28, 29, 30 şi 31 Octomvrie.

Reducerea se va aplica plătindu-se costul întreg al biletuluĭ la ducere, biletul fiind valabil şi pentru întoarcere.

De oare-ce călătoriĭ carĭ ar fi plecat în ultimele zile ale fie-căreĭ perioade nu ar fi putut beneficia de reducţiunea admisă de o porrivă cu aceia carĭ ar fi plecat în zilele de la inceput, ministerul a dispus a se acorda tutulor biletelor emise cu tariful—redus o valabilitate de 4 zile.

3) In ce priveşte obiectele expuse şi carĭ, după închiderea Expoziţiuneĭ, pentru diferite motive nu se maĭ întorc la locul de unde aŭ fost expediate, ştiţĭ că s'a admis a se restitui jumătate costul transportuluĭ pentru acelea carĭ s'aŭ deteriorat saŭ aŭ perit în timpul durateĭ Expoziţiuneĭ. Scopul acesteĭ dispoziţiunĭ fiind de a exclude de la beneficiul tarifuluĭ redus obiectele aduse spre a fi vîndute cu ocasiunea Expoziţiuneĭ, am dispus ca, pe lîngă cazurile arătate maĭ sus, restituirea să fie admisă şi în alte cazurĭ Aşa obiectele fără valoare comerciale, carĭ aŭ servit ca probă saŭ modeluri şi numaĭ aŭ interes a fi reexpediate, articolele de consumaţiune denunţate de către ceĭ însărcinaţĭ cu clasarea lor saŭ cu distribuirea recompenselor şi altele de felul acesta, vor beneficia de restituire. Dar, pentru că aceste cazurĭ nu pot fi de maĭ înainte enumerate în mod complect, rămîne ca restituirea să se acorde cu ocasia cererilor ce se vor face de către biuroul Expoziţiuneĭ şi după îndeplinirea formelor cerute de administraţiunea căilor ferate, repetîndu-se principiul că articolele puse în comerciul rămîn excluse.

4.) In ce priveşte cererea făcută de Cercul Agrar din Cernăuţ, pe lîngă reducerea de 50% aplicabilă tutulor călătorilor pentru Bucureştĭ în zilele arătate maĭ sus, Ministerul acordă biletele emise pentru membriĭ aceleĭ societăţeĭ saŭ pentru eleviĭ şcoalelor de agricultură din Bucovina o valabilitate de 10 zile şi facultatea de a putea călători în orĭ-ce timp cu asemenea bilete, destul ca calitatea acestor persoane să fie jnstificată după formile ce se vor hotărî de Cercul Agrar din Bucovina şi care se vor comunica Direcţiuneĭ generale a căilor ferate.

Comunicîndu-vă cele ce precedă, cu onoare vă rog, Domnule Preşedinte, să binevoiţĭ a primi asigurarea înaltel mele consideraţiunĭ.

MINISTRU (ss) Em. Porumbaru

Şeful Diviziuneĭ *(ss) Th. Tănăsescu*

DIVERSE

De la Expoziţuine

Decoraţiunea Expoziţiuneĭ Agrare.— S'aŭ arborat drapelele şi ecusoanele pe toate aleele iar la intrărĭ şi pe palatul central drapelele naţionale cu acele ale societăţeĭ filfîe mîndre.

***

In vederea Expoziţiuneĭ Direcţiunea Oteluluĭ Bulevard din Capitală a comunicat comitetuluĭ că face următoarele reduceriĭ vizitatatorilor Epoziţiuneĭ:

Etagiul I leĭ 16 pe zi
„ II „ 14 „
„ III „ 12 „ pentru locuinţă luminat, dejun masă (cu vin) pentru o persoană.

***

Pentru solemnitatatea deschidereĭ Ezpoziţiuneĭ Preşedintele Societăţeĭ Agrare a lansat peste 6000 invitaţiunĭ care s'aŭ expediat în cursul săptămîneĭ.

***

In afară de cele-lalte persoane oficiale şi de demnitariĭ tuturor autorităţilor constituite ale Statuluĭ saŭ aşezămintelor particulare aŭ fost invitaţĭ toţĭ primariĭ comunelor rurale.

***

Obiectele pentru Expoziţiune sosesc în zilele din urmă ast-fel că aglomeraţiunea ce s'a produs, sileşte Direcţia Expoziţiuneĭ a lucra şi noaptea la clasarea şi aranjarea lor.

***

O importanţă parte a Expoziţiuneĭ constă în lucrările executate de horticultoriĭ ceĭ maĭ distinşĭ ce'ĭ avem şi printre care primul rînd îl ocupă d I. Rothan comisarul special al Horticultureĭ.

O serie de probleme admirabile si lucrărĭ de artă horticolă se desfăşură pe terenul înconjurator palatuluĭ central, în faţa pavilionuluĭ industrieĭ casnice etc.

***

D-niĭ Zimmer, Hassegan şi Nemeth de asemenĭ aŭ făut frumoase lucrărĭ în acest gen prefăcînd cîmpul liber al Expoziţiuneĭ într'o adevărată floărie.

***

D. Dr. Urbeanu va expune pe teren cultura Soieĭ şi va prezenta pîne lapte şi alte produse de Soia, din care va oferĭ şi publiculuĭ.

***

Delegaţiunea Expoziţiuneĭ întrunită în permanenţă, dirigează ultimile operaţiunĭ de aranjare şi instalare care se fac sub direcţiunea membrilor delegaţiuneĭ.

***

Ministerul Domeniilor contrariul tuturor ştirilor date de ziare, va participa la Expoziţiune construind chiar un pavilion propriŭ care va fi unul din cele maĭ frumoase al Expoziţieĭ.

Singura cauză a întîrziereĭ a fost lipsa unuĭ credit necesar, astăzĭ acordat.

***

D. Spireanu, cunoscutul turnător din Capitală a instalat un mare clopot la poarta principală. Cu acest clopot se anunţă orele închidereĭ Expoziţiuneĭ în fie-care zi.

***

Pavilioanele Andreescu din Craiova Drăghiceanu, Löwenbach, Salm, Ministerul de Interne, Regia, Prinţul Cantacuzino, Otto Harnisch, (G. Rick), Bragadiru, Ştirbey, Fabricele Romîne Unite, Luther, Paianu, etc., sunt toate gata şi instalate. Asemenea Casa, Riegler termină pavilionul şi instalaţiunile pentru fabricarea ciocolateĭ şi înghe̊ţateĭ.

***

Atelierul fotografic „Julietta“ va fotografia teate chioşcurile şi pavilioanele Expoziţiuneĭ, asemenea va construi un chioşc în care va da interesante reprezentaţiunĭ cinematografice.

***

Manutanța Armateĭ a început a instala unul din cuptoarele mobi e pentru fabricarea pîneĭ.

***

Ori-ce doritor de a instala pe terenul Expoziţiuneĭ distracţiuni: teatru, concert etc. şi ori-ce fel de aşezămînt în ramura distracţiunilor, este rugat a se adresa comitetuluĭ Expoziţiuneĭ, calea Victorieĭ 55, saŭ şoseaua Kiseleff.

***

TELEGRAME

primite cu ocazia deschiderei Expoziţiei

Mulţumesc sincer pentru onoarea invitaţiuneĭ regret mult imposibil asistare personal, urez cu această ocasie a serbăreĭ de deschiderea onor dv. expoziţieĭ agrare zi solemnă pentru noĭ toţĭ expozanţiĭ unde produsele noastre calificîndu-se bine ne va încuraja şi în viitor urez ca munca dv. neobosita pentru propăşirea industrieĭ şi agriculturеĭ naţionale să fie încoronată cu succesul dorit Dea Dumnezeŭ să trăiască înalţiĭ patronĭ aĭ expoziţiuneĭ M.M L L. Regele şi Regina Romînieĭ, să trăiască preşedinţiĭ de onoare A. A. L. L .R. R. Principele Ferdinand şi Principesa Maria, să trăiască Societatea Agrară, onor comitet executor şi toţĭ expozanţiĭ.

Trăiască Romînia.

Brăila *Alexander Sabitay expozant*

***

Reţinut de împrejurărĭ regret că nu pot lua parte la deschiderea expoziţiuneĭ agrare. Rog primiţĭ cele maĭ viĭ urărĭ pentru deplina reuşită a frumoaseĭ şi patrioticeĭ opere întreprinse.

Govora *Ion Dumitrescu Militari*

***

Fiind tare indispus, cu regret nu pot veni şi lua parte la deschiderea expoziţieĭ. scuzaţi-mă, urez deplin succes pentru onoarea Romînieĭ.

Bacăŭ *Sturdza.*

***

Regretînd că nu pot lua parte la inaugurarea expoziţieĭ din diferite împrejurărĭ vă urez succes şi prosperitate avînd acolo representantu meŭ d. Ionescu.

Bucureşti *Sophie E. Luther*

***

Cu ocasiunea festivităţeĭ de astăzĭ rog a primi expresiunea profundelor sentimente de recunoştinţe valoroaseĭ societăţĭ agrare care a pus bazele fondamentale prosperităţiĭ agriculturеĭ în Romînia.

Urez isbînda deplina frumoaseĭ expositiunĭ şi viaţă îndelungată institutorilor şi fondatorilor, trăiască societatea agrară bătrînă în fapte marĭ.

Verciorova *Păsărevnu*

***

Fiind împedicat de afaceri urgente de serviciŭ independinte de voinţa mea sunt nevoit să lipsesc din mijlocul dv. rămînd ca d. G. Dumitrescu secretarul comitetuluĭ local să represinte judeţul, rog consideraţi-mă ca şi în mijlocul dv. urîndu-vă ca cea întîiŭ expoziţie a societăţeĭ agrare să aibă rezultatul dorit de or ce bun Romîn.

R.-Sărat *Al. P. Tătăranu*

***

Doresc reuşită bună expoziţiuneĭ, ca membru regret că nu pot lua parte la deschidere fiind bolnav, comunicaţĭ membrilor prezenţĭ.

Constanţa *Voicu Motzoiu.*

***

Regrette infiniment de ne pouvoir arriver à temps pour l'ouverture et merci pour invitation.

Gaal.

***

Urez expoziţieĭ agrare un strălucit succes demnĭ de această frumoasă operă naţională.

Roman *Bellu.*

***

Regret mult imposibilitatea de a lua parte la deschiderea expoziţiuneĭ în numele agrarienilor ieşenĭ, urez deplina reuşită a expoziţiuneĭ noastre, p. preşedintele delegaţiuneĭ Iaşĭ.

Iaşĭ *Dr. Stroicŭ.*

***

Regret că munca cîmpuluĭ mă împiedică de a asista la solemnitatea deschidereĭ expoziţieĭ a societăţeĭ agrare al căruĭ succes este, sunt convins asigurat, onoare agrarienilor, trăiască societatea agrară.

Parscoveni *Nicu N. Negri.*

***

Salut cu bucurie deschiderea expoziţieĭ.

Vasluĭ *Petzerea.*

***

Urez cel maĭ desăvîrşit succes opereĭ întreprinsă pentru prosperarea industrieĭ ţăreĭ trăiască familia regală înalta noastră protectoare, trăiască societatea agrară.

Isidor Bring distileria vinicolă Carpţi-Paşcani *Paşcani*

***

Din toată puterea sufletuluĭ doresc isbîndă scopuluĭ ce urmărim desvoltarea desăvîrşită a agriculturеĭ noastre trăiască societatea agrară.

G. Ulmeni *Teişanu.*

***

Urez reuşită deplină spre încununarea munceĭ depuse şi sacrificiilor făcute

Galaţĭ *Mitescu.*

***

Membriĭ nouĭ votaţĭ:

D niĭ C. Stoicescu, Colonel Negel D. Apostol.

De vînzare **Vin negru de GREVIŢA vechiŭ de 15 aní, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleşanu, strada Lascăr Catargi No. 17.**

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoşĭ prăsiţĭ în ţară buní reproductorĭ pe preţul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca

EXPOZITIUNEA

s'a deschis

la 27 Iunie 1904

Sub Inaltele Auspicii

ale

M.M. LL. Regele şi Regina Romînieĭ

sub Preşedenţia de Onoare

a

A.A. L.L. R.R. Principele Ferdinand şi Principesa Maria

şi cu bine-voitorul concurs al

Guvernuluĭ, al Primărieĭ Capitalaĭ şi al Consiliuluĭ Judeţean

LOTERIA

Expoziţieĭ Societăţeĭ Agrare din Bucureştĭ

Biletele de Loterie se găsesc de vînzare aci şi în Bucureştĭ: la restaurantul Expoziţieĭ fost Hugo, şoseaua Kiselef, la Casieria centrală a minit. de finance, la Admin financiară de Ilfov, la d-niĭ Kogălniceanu şi Emmanuel (reprez. generalĭ aĭ soc. de asig. „Naţionala“ Doamneĭ 12, la Banca Agr., la Bon Goût, Sigmund Prager şi Soc. „Avîntul“ (sub H. de France), Hala de publicitate „L'Indépendance“ şi la diferiţĭ debitanţi de tutun.

In Provincie: La toate Ad-ţiile financiare, Sucurs. Băncilor Agricole, Restaur. C. F. R., şi la diferiţĭ debitanţĭ de tutun.

Biletele pe lîngă că daŭ drept persoanelor la 5 intrărĭ în Expoziţie, la diferite avantage specificate în el, aŭ şi şansa de a cîştiga unul din loturile de

20.000, 5.000, 3.000 leĭ, etc.

Biletele carĭ nu aŭ cîştigat la întîia tragere, vor participa şi la a doua tragere care va avea loc irevocabil

la 20 Septembre 1904

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în Bucureştĭ, fundătura Mărcuţeĭ 22, în întindere de 11 pogoane vie şi 1 pogon fineaţă, avînd şi o casă de locuit şi un linŭ

A se adresa strada L.-Catargi 17.

A apărut:

Manualul de viticultură

de *V. S. Brezeanu*, şeful serviciuluĭ agronomic şi director al «Revisteĭ Viticole», se află de vînzare la librăriile: Socecŭ & C-nie, Leon Alcalay, Bucureştĭ; Th Codreanu, Focşanĭ şi I. Georgescu, Odobeştĭ; precum şi la Administraţia «Revisteĭ Viticole.

Preţul uneĭ broşurĭ este de 3 leĭ

FURNISORUL CURȚEI REGALE — CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

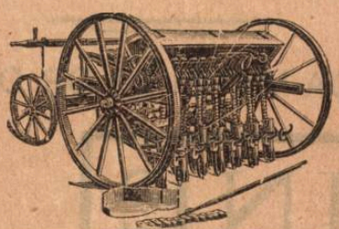

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „**sistem Sack**“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît orî-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ◈ GALAȚI ◈ BRALA ◈ CONSTANȚA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OȚEL
Cu 1, 2, 3 și 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde
— Cu și fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oțel, în 2 și 3 părți

Mașini de semănat în lat
Construcția perfecționată, 3,76 m. lățime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Mașini de semănat în rînduri
Renumita „**BEROLINA**“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă și economică în distribuirea semințeî

Batoze de bătut porumbul cu aburi, și cu mîna simple și duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 caĭ putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 caĭ putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşinişt'lor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 11 IULIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 83.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

EXPOZIȚIUNEA

SOCIETĂȚEI AGRARE

A

MARILOR PROPRIETARI DIN ROMÎNIA

Sub Inaltele Auspicii

ale

M. M. L. L. Regele și Regina Romîniei

sub Președenția de Onoare

a

A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand și Principesa Maria

și cu bine-voitorul concurs al Guvernului,
al Primăriei Capitalei și al Consiliilor județene

s'a deschis

La 27 Iunie 1904

Doritrii de a participa la Expoziţiune se vor adresa, pentru ori-ce informaţiuni, la sediul Societăţei, Calea Victoriei 55.

Pentru publicitate şi anunţuri a se adresa BIUROULUI DE PUBLICITATE, Str. Doamnei 12, Bucureşti („Naţionala“).

Tipografia Ziarului CRONICA.— Bucureşti.

Societatea anonimă pentru comerciul de maşini şi întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. 1—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. 1—3

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ şi expoziţie permanentă de tot felul de:

Maşine şi Unelte Agricole, Industriale şi Electro-technice

LOCOMOBILE şi TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Şcoala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curăţitoare** patentată (Trei Vînturi) a treia Curăţitoare, în Treerătoare înlocueşte machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de ori-ce alt sistem existent şi **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numai la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu saŭ fără foi.

MAŞINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele şi fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea" cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curăţînd perfect şi lăsînd ştiuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune şi solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oţel, cu 2, 3 şi 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile şi fixe, cu două şi trei cîmpuri şi cu dinţi de oţel şi **Grape pentru Livezi.**
Răriţi, Cultivatori, Tăvălucĭ.
Semănătorĭ în lat.
Semănătorĭ în rînduri renumita „Victoria-Drill".
Vînturătorĭ, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID" în toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT".
Greble de fîn.
Maşinĭ de tăiat pae şi fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăţi, întregĭ fără piept. Toate mărimile.

Morĭ TRANSPORTABILE, pe postament d lemn şi de fier simple, duble, triple şi cvadruple, din cele mai renumite fabricĭ, de 36, 42 şi 48 ţoluri.
Batoze de Porumb SIMPLE şi DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEŞTI, I-a calitate, simple şi duble, toate lăţimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu şi grădinĭ.
Părţi de rezervă. Muşamale.
Maşine de scărmănat lînă de lemn şi de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol şi cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL" ŞI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopĭ — cu Tăiuşul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai uşoare şi solide, construite din oţel.

Garanţie absolută pentru perfecta funcţionare şi material solid al tutulor maşinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabricĭ a tot felul de Maşinĭ Industriae şi Electro-technice.

DUMINICĂ 11 IULIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 83.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

SOLEMNITATEA DESCHIDEREI EXPOZIȚIUNEI AGRARA

La 27 Iunie 1904

P. Nifon
Vicar. Mitropoliî

C Chirin
General Manu

D. N. Comșa
Ion N. Alexandrescu
N. St. Cesianu

C. Bălăceanu
Sava Șomănescu
Vice-Pre. Agrar.

C. Stoicescu
Minis. Agricult

Șt. D. Grecianu
Preș. Soc. Agrar

C. Colibășanu

Em. Porumbaru
Minist. Luc. Pub.

Nicu[illegible]ienciu

Spiru Haret
Min. Inst. Public

Dinu Mihail
V. Toroceanu

Comitetul de Redacţie

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcţiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii :* **Sava Şomănescu, Nicu Negri şi Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacţiune este compus din d-nii : C. Alimăniţeanu, Al. Ciurcu, D. N. Comşa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu şi Virg. Toroceanu.

Redactor şi secretar de redacţie fiind d-nul :

Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revistei sunt d-nii :

Atanasiu I., Dr. Victor Babeş, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crişan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălţeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societăţei Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacţiune.

SUMARUL No. 83

Vasile M. Kogălniceanu. — Sindicatele ţărăneşti de vînzare în comun.

Proecte şi Idei Economice.

Domeniul Coroanei Gherghiţa.

Ion Lahovari. — Tariful vamal în Parlament.

Creşterea vitelor în Olanda.

Instituţiuni agricole.

Starea semănăturelor.

Cronica Agricolă.

Sindicatele ţărăneşti de vînzare în comun

Trebue să încep prin a saluta cu o vie bucurie noua şi marea şi frumoasa mişcare de propăşire economică ce se anunţă din satele noastre; ideea sindicatelor de vînzare în comun a început să devie fapt.

După cum aŭ anunţat ziarele cotidiane, într'un sat din jud. Vlaşca locuitorii s'aŭ adunat şi aŭ numit un delegat care să vîndă în comun porumbul lor şi apoi să'şi împartă produsul vînzărei. De altă parte se anunţă că în alte locuri, învăţătorii şi preoţii, atraşi de însemnătatea acestei idei, fac o vie propagandă în această direcţie şi că, în curînd, se vor putea simţi urmările fericite ale acestei propagande.

Natural, aceea ce s'a făcut în jud. Vlaşca, nu este de cît o formă foarte elementară şi extrem de simplă a sindicatelor de vînzare în comun, totuşi, ca un început, faptul este foarte îmbucurător şi merită cea mai încordată atenţiune şi cea mai mare încurajare, pentru că el poate fi întocmai ca la Băncile populare, începutul unei mari acţiuni în viitor.

Sindicatele de vînzare în comun aŭ avantajul foarte însemnat că ele oferă producătorilor o rentă mai ridicată a munceĭ lor; cîştigul nu se împarte între intermediarĭ ci curge întreg în mîna producătorului care mai are apoi putinţa de a obţine un preţ mult mai mare de cît atunci cînd el singur îşi vinde marfa. Şi cum toată munca omului are în vedere numai renlabilitate, se înţelege de ce importanţă covîrşitoare sunt aceste sindicate.

Să se noteze că noi vorbim aci numai de sindicatele de vînzare în comun; cît priveşte cele de producţiune, cu toate că există la ţară unele sub forma luărei în arendă în comun a moşiilor, ele nu s'ar putea adopta împrejurărilor noastre particulare aşa cum funcţionează în străinătate. Pe noi aci nu ne interesează, deocam dată, felul producţiunei, ci felul vînzărei; aceasta dorim ca să fie făcută în aşa condiţiuni ca ţăranul să profite cît mai mult pe urma ei. Sub ori ce formă ar fi, ori cum s'ar face şi ori ce organizaţiune s'ar alege, un singur lucru importă : ca vînzarea produselor să se facă în comun, pentru a putea obţine foloase de cîştig cît mai mari.

*

In chestia aceasta am mai scris de cîte-va ori în coloanele «Agraruluĭ». Am scris cu ocazia discuţiunei ce s'a ivit asupra docurilor. Ceea ce am spus cu prilejul acesta, cred nimerit de a spune din nou acum, fiind-că mişcarea a început să pornească, ideile îşi fac cărarea lor şi vedem că aceste sindicate iaŭ fiinţă.

Am arătat atunci că docurile noastre construite cu atîta cheltuială, ar putea să aducă foarte mari şi foarte simţite foloase ţăranilor. Docurile, se ştie că daŭ un avans de vre-o 400 leĭ pe loc, în staţiuni chiar, pe fie-care vagon de cereale ce i se trimite, plus alte o mulţime de înlesniri şi scăderi de taxe de înmagazinare. Am propus atunci ca ţăranii să se folosească de aceste uşurări, constituindu-se în sindicate de vînzare în comun a cerealelor şi a produselor lor agricole. Aceste sindicate vor fi avut îndatorirea de a aduna recolta locuitorilor, înscriind pe fie-care cu cît a dat, şi a trimite apoi vagoanele, ast-fel adunate la docuri, după ce va fi luat avansul şi 'l va fi împărţit între membrii, pentru ca aceştia să poată aştepta pînă ce docurile vor fi vîndut cerealele şi'i va fi înaintat preţul care să fie distribuit membrilor după cailtatea de cereale depuse. In ce priveşte stabilirea preţurilor după cantitate, iar se poate ajunge la o înţelegere între membri, stabilindu-se un anume tarif.

Propunerea aceasta, de a se utiliza docurile carĭ daŭ avansurĭ pentru a înfiinţa sindicate de vînzare în comun, am crezut-o bună din mai multe puncte de vedere. Intîĭ pentru că docurile, prin avansul ce daŭ, permit ca sătenii să poată aştepta preţurĭ mai bune şi, al doilea, pentru că prin vînzare în comun din partea administraţiunei docurilor se pot obţine preţurĭ mai înalte de cît acele carĭ s'ar obţine prin vînzarea individuală de la om la om, în sat saŭ la obor.

Pentru a înlesni apoi şi mai mult formarea unor asemenea sindicate, am cerut ca administraţia docurilor să scază, special pentru aceste sindicate, taxele de magazinaj şi de manipulare, ca şi taxa de comision, pentru a prezenta sătenilor toate avantajele posibile.

Propunerea aceasta o fac din noŭ acum, cînd se observă tendinţa de a se pune în aplicare aceste toate. Ce e dreptul, sindicatul de vînzare în comun a porumbuluĭ format într'un sat din judeţul Vlaşca, pare că prezintă avantagiĭ mai marĭ ca cele carĭ s'ar întemeia pe baza avansuluĭ şi a vînzărei prin docurĭ. Sindicatul din Vlaşca e mai simplu şi foarte puţin costisitor. Aci ţăraniĭ s'aŭ învoit şi aŭ ales un delegat care a tratat cu un comerciant de cereale şi a vîndut porumbul locuitorilor în comun.

Nu ştiŭ cum s'a rezolvat acolo chestiunea deosebirei de calitate a diferitelor porumburĭ vîndute în comun, dar trebue mărturisit că combinaţia aceasta, a vînzărei pe loc, are asupra aceleia cu docurile avantajul cel mare că nu este de loc costisitoare. Pe cînd în sistemul vînzărei prin docurĭ sindicatul ar avea de suportat cheltuelile de transport pe cale ferată, cheltuelile de înmagazinare, manipulare şi comision, în cazul sindicatuluĭ din Vlaşca toate aceste cheltuelĭ nu există saŭ sunt foarte mult reduse.

S'ar părea decĭ că dintre aceste două sisteme am trebui să'l preferăm pe acel din Vlaşca. In realitate însă lucrurile staŭ alt-fel. In chestiunea aceasta nu se pot stabili regulĭ fixe. Sunt localităţĭ, în apropiere de centre comerciale şi porturĭ, unde baza cea mai recomandabilă pentru sindicate este cea din judeţul Vlaşca, adică al reunirei produselor şi al vînzărei pe loc; şi sunt alte localităţĭ unde este mult mai avantagios pentru ţăranĭ că, în loc să ducă porumbul, grîul, orzul, etc. cu căruţa la obor şi să facă ast-fel cheltuelĭ însemnate, să'l trimeată prin sindicat docurilor. In afară de aceasta comerţul cerealelor şi al produselor agricole, prin docurĭ prezintă mult mai multă si-

guranţă şi temeinicie de cît acel care pune tot avutul şi produsul muncei sătenilor pe mîna unui singur om—delegat.

Chestiunea aceasta nu comportă, dar, cum am spus mai sus, o regulă fixă şi generală. Sindicatele trebue să se formeze după împrejurările fie-căreĭ localităţi. Partea însemnată este ca ele să se formeze în toată ţara, în fie-ce sat şi să fie sindicate adevărate, adică asociaţiuni permanente, nu vremelnice şi cari să vînză în comun mai toate produsele comerciabile ale sătenilor.

La asemenea operaţiuni de vînzare, cari s'ar continua regulat, s'ar putea foarte uşor alătura operaţiunile de cumpărarea în comun sprijinite de Băncile populare, formînd ast-fel organizaţiuni complecte şi prospere.

Inceputul s'a făcut sub o anumită formă, ideia îşi face drum ; totul este acum ca să se canalizeze mişcarea şi să se caute a i se da o bază sănătoasă şi largă. Autoritatea centrală a Băncilor populare, ar trebui în special să se ocupe de această mişcare şi să caute a da propagandei un caracter de luminare, pentru ca să nu se înfiinţeze sindicate pe tot felul de baze şi principiĭ, aşa cum s'a făcut cu Băncile populare. Să se deie propagandeĭ o direcţie unică şi un obectiv unic. Să se explice ce anume scop aŭ sindicatele, ce avantagiŭ vor avea sătenii de pe urma lor şi pe ce fel de statute să se înfiinţeze. Adică să se pue metodă în lucru.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE şi IDEI ECONOMICE

O dispoziţiune bună dar neaplicabilă

Ţara noastră, dacă nu se poate lăuda cu toate bogăţiile, apoĭ cu una se poate făli cu siguranţă: cu aceea a măsurilor... pe hîrtie. Teancurĭ, dosare, tone de măsurĭ, ordonanţe, regulamente, dispoziţiĭ, decrete şi legĭ, toate excelente, avem gata făcute şi nicĭ una executată. Aceasta fiind o chestie veche, n'am să stăruĭ dar mai mult asupra eĭ.

Vreaŭ să menţionez numaĭ un ordin cu totul recent dat de ministerul de interne funcţionarilor comunalĭ şi judeţenĭ ca în interes de salubritate publică şi conform regulamentelor să «interzică lucrările începute pentru construirea de noui bordee şi mai ales să oprească cu totul construirea lor în viitor»; de oare ce, spune ordinul, asemenea locuinţe nu numaĭ că daŭ un aspect neplăcut dar şi lasă foarte mult de dorit din punct de vedere igienic.

Cu totul de aceiaşĭ părere : da, bordeele fac şi o urîtă impresie estetică şi sunt neigienice ; dispariţia lor se impune ca o obligaţie puternică pentru propăşirea satelor. Dar cum, cum se poate obţine aceasta ? Cum poate statul sili pe un ţăran sărac lipit pămîntuluĭ de a-şĭ construi un bordeiŭ, el care nu are mijloace băneşti pentru a'şĭ face o casă igienică ? Ordine ca acelea pe carĭ le-a dat acum ministerul de interne s'aŭ maĭ dat multe şi numeroase dar ele n'aŭ putut fi aplicate fiind-că în contra forţeĭ saŭ slăbiciuneĭ elementare care e numită sărăcie nu se poate lupta cu simple ordonanţe şi regulamente. Regulamentul pentru alienerea caselor şi construirea lor la sate există de mult, dar din primul moment el a rămas literă moartă, din motivul foarte firesc că nu se poate obliga care nu are să-şi clădească locuinţe ca acel care are.

Aceasta este tot ce poate fi maĭ simplu ca judecată. Noul ordin va avea dar aceeaşĭ soartă pe care aŭ avut, cele-l'alte: va mări cu încă una numărul din colecţiunea aşa de interesantă a dispoziţiunilor neaplicate.

In materia aceasta se poate face ceva, dar nu pe cale de ordine, ci pe aceea a sacrificiilor băneştĭ. Aci e nevoe de sprijinul statuluĭ, al comunelor, al judeţelor şi al particularilor pentru a remedia răul. S'ar putea adică începe o luptă **contra bordeelor**, întocmaĭ cum se luptă contra tuberculozeĭ saŭ a alcooluluĭ. Pentru a face ca ţăraniĭ absolut lipsiţĭ de mijlosce să 'şĭ poată construi o casă igienică, iar nu un bordeiŭ, să se înfiinţeze în fie-care judeţ un fond special întitulat fondul **contra bordeelor**. La acest fond să contribue, cu o anumită cvotă statul, apoĭ judeţul şi, la urmă sfaturile sătesti, bine-înţeles că ofrandele şi donaţiunile particularilor ar fi foarte bine-venite.

Numaĭ pe calea aceasta se poate face ceva serios în chestia bordeelor

Aceĭ carĭ aŭ bună voinţă pot începe; eĭ pot fi sigur că sprijinul nu ar lipsi din nicĭ o parte.

Sindicatele pentru vînzare în comun

Sindicatele acestea încep să se înmulţească, după cum, de alt-fel, era de prevăzut. Din maĭ multe judeţe se anunţă înfiinţarea de sindicate, carĭ vor ajunge repede la înflorire, maĭ ales că s'a numit un propagandist special pentru aceasta.

Se cuvine dar, cum am arătat în numărul de faţă, ca să urmărim cu cea maĭ mare atenţiune mişcarea aceasta şi să-ĭ procurăm de la început toate înlesnirile pentru a putea prospera. Suntem în ajunul uneĭ nouĭ mişcărĭ însemnate, echivalentă cu aceea care a dat naştere, într'un spaţiŭ scurt de timp, la numeroasele Băncĭ populare, şi de aceea se impune ca să căutăm a aşeza aceste sindicate pe o temelie tare, pentru ca să nu fim apoĭ nevoiţĭ de a proceda la o muncă de reorganizare, aşa cum am făcut cu Băncile populare.

Deocamdată, înregistrăm după ziare următoarea înlesnire ce deja s'a acordat sindicatelor agricole din partea ministeruluĭ de finanţe.

In urma cereriĭ învăţătoruluĭ S. Morărescu din comuna Arsache (Vlaşca), ministerul de finanţe a dispus ca locuitoriĭ carĭ aŭ datoriĭ către stat şi carĭ vor dovedi printr'o atestare a delegatuluĭ sindicatuluĭ ţărănesc că fac parte din tovărăşiile pentru desfacerea produselor în comun să fie liberĭ a-şĭ ridica recolta de pe cîmp şi a o aduce acasă, unde s'o păstreze pănă la efectuarea vînzareĭ.

In ziua însă cînd delegaţiĭ sindicatuluĭ vor face plăţile dînd sătenilor valoarea productelor vîndute, perceptorul statuluĭ să fie invitat a se prezenta în localitate pentru a încasa sumele ce sătenii datorează.

Ar fi bine ca să se studieze de pe acum mijloacele de a se înconjura funcţionarea sindicatelor cu toate garanţiile legale şi controlul necesar. Să venim maĭ bine cu o lege regulamentară de la început de cît cu una la sfîrşit

Pe vremurĭ de secetă

Ziarele cotidiane anunţă mereŭ luarea a tot felul de măsurĭ pentru remedierea cel puţin în parte—a relelor produse de secetă. Am arătat la timp cum aceste măsurĭ tind excluziv la asigurarea vitelor, din cauza stăreĭ foarte proaste a păşunilor, iar nu la asigurarea oamenilor, fiind-că la noĭ, slavă Domnuluĭ ! răul nu este nicĭ odată aşa de mare pentru ca statul să fie nevoit de a se îngriji şi de viaţa sătenilor.

Cu această ocaziune voim să semnalăm un defect al organizăreĭ noastre în asemenea împrejurărĭ. In asemenea timpurĭ, am trebui să avem un serviciŭ statistic cît maĭ perfect organizat. Pe atarĭ vremurĭ de secetă este absolut indicat, din multe puncte de vedere şi motive, ca sa ştim foarte exact, în modul cel maĭ amănunţit, localitate cu localitate, starea semănăturilor, perspectivele recolteĭ şi aşa maĭ departe.

O asemenea statistică ar aduce foloase serioase, fie că prin amănunţirea eĭ ne-ar pune în stare să cunoaştem adevărata situaţie a recoltelor, ceea ce ne-ar scuti de pe-

simiştĭ saŭ optimiştĭ interesaţĭ la urcarea saŭ coborîrea preţurilor, fie că am şti exact unde sunt păşunĭ şi finoţurĭ şi în ce cantitate pentru a putea cumpăra cu preţurĭ convenabile saŭ a duce vitele—cu toate uşurările la transportul c. fr. în regiunile prospere.

Pe vremurĭ de secetă dar, e necesar să avem înaintea ochilor o statistică mereŭ reînoită, a stărei generale agricole, nu ca astă-zĭ cînd ni si daŭ doar situaţiĭ sumare şi generale.

Ministerul agriculturei şi domeniilor.

Ziarul «Revista economică» şi financiară», din 24 Iunie c., vorbind de ministerul domeniilor, cere un lucru care s'a cerut de mult dar care nu s'a putut obţine. Revista spune:

«Sunt de sigur multe de îndreptat şi cea d'întîiŭ lucrare ce am dori să vedem de la acest departament ar fi, o dare de seamă asupra activităţeĭ luĭ la 30 Septembre 1903, nu numaĭ din punctul de vedere al veniturilor realizate, ci şi din acela al capitaluluĭ aflat în exploatare.

Aşa, pentru moşiile arendate saŭ administrate în regie ar fi foarte interesant a se cunoaşte întinderea, cultura săvîrşită şi cît dă pe hectar, în diferitele părţĭ ale ţăreĭ.

Pentru moşiile vîndute în loturĭ, ar fi foarte folositor a se cunoaşte Noucelor împroprietăriţĭ, prin noul sistem inaugurat la 1881, sumele realizate de Stat ca preţ real, şi ca dobînzĭ, timpul în care Statul va epuiza venitul creat din asemenea vînzărĭ; destinaţiunea ce a dat fondurilor realizate şi situaţiunea excepţională a budgetuluĭ cînd cele 8—10 milioane din loturĭ, nu vor maĭ figura între veniturile periodice anuale.

Pentru exploatările miniere, viticole, ferme model, stabilimente balneare etc., bilanţe negustoreştĭ de capitalul real băgat în asemenea întreprinderĭ, puse faţă în faţă cu foloasele morale ce se trag, ar fi sigure în măsură de a judeca dacă sacrificiile făcute sunt în raport cu avantagiile ce Statul realizează din asemenea întreprinderĭ.

Cunoaşterea reală a cantităţilor de peşte vînat în fie-care an, ne-ar da singură posibilitatea de ne pronunţa asupra cauzelor carĭ aŭ adus scumpirea peşteluĭ consumat în ţară, plîngere al căruĭ ecoŭ s'aŭ făcut maĭ mulţĭ oratorĭ, chiar în Parlamentul ţăreĭ.

Suntem şi noĭ de acord că ar fi excelent ca ministerul să dea publicităţeĭ asemenea lucrărĭ folositoare, pentru a putea cunoaşte şi activitatea sa şi starea avuţieĭ publice a ţăreĭ. Există chiar într'o lege referitoare la acest minister un paragraf prin care el e obligat ca să prezinte în fie-ce an un Raport general asupra activităţeĭ sale. Cum e şi natural, paragraful acesta n'a fost respectat măcar o singură dată.

Domeniul Coroaneĭ Gherghiţa

—O excursiune—

In zilele de 16 şi 17 Maiŭ a. c., elevĭĭ şcoaleĭ de agricultură şi meseriĭ „I. Zossima“ din Armăşeştĭ, jud. Ialomiţa, împreună cu doĭ profesorĭ, aŭ făcut o excursiune pe *Domeniul Coroaneĭ Gherghiţa* jud. Prahova, la o distanţă de peste 40 klm. de Armăşeştĭ.

Nu putem trece cu vederea, chiar credem de multă importanţă a descrie cît maĭ pe scurt cele ce am putut vedea, pentru ca şi altĭĭ cărora le ar lipsi posibilitatea de a vedea acest domeniŭ să-şĭ formeze cel puţin ideĭ generale de această exploataţiune agricolă.

Istoricul. Domeniul Gherghiţa, în vremurĭ, în anĭĭ 1386, 1418 era domnesc, a aparţinut şi luĭ *Mircea cel Mare*; In anul 1864 a devenit proprietatea Mitropolieĭ din Bucureştĭ şi în 1884 a trecut ca Domeniŭ al Coroaneĭ. Timp de 9 anĭ apoĭ, s'a exploatat dîndu-se în arendă, şi de prin 1892—93 s'a început exploatarea în regie.

Situaţia. Acest domeniŭ e într'o localitate cam depărtată de centrele de desfacerea produselor, aşa Ploeştiĭ sunt la o distanţă de 25 klm., şi gara cea maĭ apropiată unde se transportă productele moşieĭ este Crivina la 20 klm. distanţă, drumurile însă sunt foarte bune, aicĭ e regiunea de cîmpie, ca configuraţiune tot domeniul e un şes întins, icĭ colo brăzdat de văĭ prea puţin adînceĭ şi în genere ridicată.

Suprafaţa din acest domeniŭ afectată numaĭ agriculturei (zic numaĭ agriculturei, pentru că maĭ există şi o suprafaţă mare de pădure care ţine tot de acest domeniŭ) este de 3400 h.

Pentru a se putea administra maĭ uşor, a se putea supraveghea maĭ bine s'a împărţit suprafaţa de maĭ sus la 3 secţiĭ administrative şi anume: Secţia fermeĭ, secţia Balta Doamneĭ şi secţia Sudiţiĭ; fie-care din aceste secţiĭ sunt puse sub conducerea directă a unuĭ şef de cultură iar toţĭ aceştia sunt supuşĭ direct ordinilor şi supravegherei unuĭ şef de regie care are răspunderea generală de bunul mers al exploaţiuneĭ întreguluĭ domeniŭ.

Comptabilitatea se ţine de un comptabil şef şi un ajutor comptabil.

Locuinţa fie-căruĭ *şef de cultură* se află în secţia pe care o conduce iar locuinţa *şefuluĭ de regie* e în Gherghiţa în corpul satuluĭ, tot aicĭ şi în aceiaş curte e şi locuinţa *şefuluĭ-comptabil*, cum şi a ajutoruluĭ săŭ; de aicĭ în fie-care zi seara se transmit ordine de şeful de regie şefilor de cultură după ce maĭ întîĭ a primit de la fiecare rapoarte detailate de tot ce s'a executat şi evenimentele petrecute în acea zi; transmiterea ordinilor şi primirea rapoartelor se face prin fire telefonice prin care administraţia din Gherghiţa e legată cu fie-care din cele 3 secţiĭ.

Natura pămîntuluĭ. In general pămîntul acesteĭ moşiĭ e de natură argilo-nisipoasă, prielnic pentru producţiunea grîuluĭ, foarte puţin prielnic pentru aceia a orzuluĭ de calitate, iar ca depunere aparţine deluviuluĭ; stratul de pămînt arabil în general este bogat, gras de la natură şi permite cultura orĭ căreĭ plante dintre carĭ grîul, porumbul, ovăsul, nutreţurile, sfecle, merg foarte bine, daŭ producţiunĭ foarte frumoase.

Cultura plantelor saŭ agricultura propriŭ zis este aşa de bine reprezentate că nu lasă nimic de dorit şi se execută după toate regulile ştiinţeĭ agriculturei moderne. Pentru menţinerea fertilităţeĭ pămîntuluĭ s'aŭ adoptat 4 asolamente, asolamente potrivite cu localitatea şi puterea de producţiune a porţiuneĭ de loc în care s'a adoptat. Intreaga moşie este împărţită în diviziĭ de cîte 16 h. suprafaţă cu forma patrată de cîte 400 metri lungimea laturilor. Scopul acestuĭ sistem de parcelare a fost după cum ni s'a afirmat de către d. şef de regie, ca în caz de s'ar întrebuinţa în lucru plugul cu abur să aibă posibilitatea de a ara în orĭ ce direcţiune ar dori cine-va să se facă arătura.

Toate diviziile sunt despărţite între ele prin drumurĭ de parcelare carĭ servesc şi ca drumurĭ de exploatare fiind destul de largĭ; aceste drumurĭ sunt foarte drepte, fiind plantate pe ambele laturĭ cu salcîmĭ în linĭĭ perfect de drepte, a căror coroană prin curăţirea ciăcilor fiind redusă şi ridicată nu produc umbră ca să strice plantelor din parcele, din contra daŭ o înfăţişare superbă drumurilor de parcelare, măresc esteticul moşieĭ oferind tot odată perdele de protecţiune contra crivăţuluĭ la care moşia este expusă prin configuraţiunea eĭ ridicată şi lipsa de alt adăpost natural către această direcţie de N.-E. Sub protecţia salcîmilor s'a plantat în intervalele dintre eĭ pomĭ fructiferĭ, merĭ, perĭ, cireşĭ, nucĭ, a căror reuşită e aproape asigurată, maĭ toţĭ în număr de maĭ mult de 10 miĭ sunt prinşĭ, întăriţĭ, că nu maĭ aŭ nevoe de îngrijirĭ deosebite : aceştĭ pomĭ aŭ menirea de a lua locul salcîmilor, căcĭ după cum ni s'a afirmat, după dezvoltarea lor, salcîmiĭ vor fi tăiaţĭ şi lăsaţĭ numaĭ pomiĭ singurĭ.

Marĭ sacrificiĭ, multă îngrijire, faptul însă e demn de imitat, căcĭ cînd acest colosal număr de copacĭ roditorĭ vor da rod, orĭ cine îşĭ poate

închipui ce privelişte poate prezenta ochiuluĭ o asemenea plantaţie şi ce venitură s'ar putea realiza din preductele lor. Lungimea drumurilor plantate cu pomĭ până acuma e de 140 klm. Contra crivăţuluĭ maĭ sunt plantate liniĭ de salcîmĭ pe o suprafaţă de 27 h.

A maĭ vorbi de importanţa pîlcurilor de protecţiune contra vînturilor o credem fără rost aicĭ, vroim numaĭ să arătăm cum se înţelege şi se practică agricultura pe acest domeniŭ de cînd se lucrează în regie, aşa că azĭ întreaga moşie a devenit o adevărată grădină.

Sistemul de cultură în *Secţia Fermeĭ* pe care am vizitat-o este intensiv avînd 2 asolamente. Unul cu rotaţia de 4 anĭ: sfecle, borciag, grîŭ, plante textile în loc gunoit, şi anul II-a asolament cu o rotaţie de 7 anĭ: porumb, nutreţurĭ, grîŭ, porumb, ovăs, rapiţă.

Amîndouă aceste asolamente aŭ de bază producţiunea nutreţurilor artificiale, ogorul e desfiinţat.

Toate lucrările relative la culturile din această secţie se execută cu zilerĭ (oamenĭ plătiţĭ cu ziua) afară de cultura porumbuluĭ şi o mică porţiune pun nutreţurĭ ce se lucrează în dijmă.

Secţiile *Balta Doamneĭ* şi *Sudiţiĭ* se exploatează în dijmă la locuitorĭ avînd alte asolamente. Munca făcută de locuitoriĭ ce lucrează în dijmă e aşa de bine executată la toate culturile că nimenĭ n'ar putea face o deosebire între culturile executate în dijmă de cele ce se execut cu spesele propriĭ. Dijma se ia din 3 părţĭ 2 la locuitorĭ şi 1 pentru domeniŭ.

Asolamente. Nu s'a putut adopta un asolament general pentru toată moşia din cauză că pămîntul nu se bucură în toate părţile de aceiaşĭ putere de producţiune, că nu reuşesc toate plantele în acelaş fel în orĭ ce parte a moşieĭ şi în sfîrşit maĭ sunt şi alte multe condiţiunĭ locale carĭ aŭ determinat formarea celor 4 asolamente. Din aceste asolamente cel de 4 şi cel de 7 anĭ le-am văzut aplicate în *Secţia-Ferma*, maĭ e unul de 6 anĭ: *ogor, grîŭ, porumb, ovăs, porumb, nutreţ* şi unul de 9 anĭ: ogor, grîŭ, rapiţă, grîŭ, porumb, nutreţ, grîŭ, porumb, ovăs; în aceste asolamente şi maĭ ales în cele de 9 anĭ se dă mare extensiune la 2 plante grîul şi porumbul carĭ de alt-fel sunt plantele indispensabile pentru hrana oamenilor şi cum această secţie se cultivă cu locuitoriĭ în dijmă era natural ca asolamentul să fie întocmit avînd de bază producţiunea grîuluĭ şi a porumbuluĭ.

In secţia *Balta Doamneĭ*, e cel de 7 anĭ însă modificat: ogor, grîŭ, porumb, nutreţ, grîŭ, porumb, ovăs, bazat de asemenea tot pe producţiunea de grîŭ şi porumb pentru motivul ce'l arătaĭ maĭ sus.

Secţia Ferma. Fiind că din cele treĭ secţiĭ aceasta a fost aceia pe care am vizitat-o voiŭ descrie în rezumat această secţie. La 5 kilometri de comuna Gherghiţa către Sud-Vest se află instalată administraţia acesteĭ secţiunĭ, aicĭ e o gospodărie foarte mare, aicĭ sunt grajdurele pentru vacĭ, boĭ, cocinile de porcĭ, lăptăria, moara cu vapor, magaziile de producte, remizele de maşinĭ agricole, locuinţele personaluluĭ întrebuinţat în serviciŭ aşa că sub o privire generală, aceste clădirĭ daŭ înfăţişarea unuĭ frumos tîrguşor.

Va urma

Tariful vamal în Parlament

(Urmare)

Nicĭ de cum. In general populaţiunea industrială este urbană, şi eŭ v'am spus că în aceste grave cestiunĭ, nu mă uit numaĭ la cîştigul bănesc, ţiŭ cont şi de alte consideraţiunĭ. Sunt d-lor chestiunĭ morale şi sociale carĭ aŭ maĭ multă greutate, de cît consideraţiunile băneştĭ; chiar atuncĭ cînd s'ar constata că menţinîndu-se populaţiunea noastră în ocupaţiunile eĭ agricole, am avea un deficit de cîte-va milioane de leĭ, dacă pentru a cîştiga aceste milioane, ar trebui să avem un deficit de vieţĭ şi de suflete romîneştĭ, un deficit în virtuţile şi în calităţile morale a le neamuluĭ nostru, vă asigur că pentru mine, cumpăna ar înclina de partea unde am pierde milioanele, şi am cîştiga suflete şi viete de romînĭ.

Este un fenomen demografic cunoscut, că în general populaţiunile agricole, sunt maĭ sănătoase şi din punctul de vedere moral, şi din punctul de vedere fizic, şi că ele sunt adevăratele rezervoriĭ ale putereĭ naţionale. Populaţiunile industriale de la oraşe, din contra, sunt tot-d'a-una amestecate cu elemente străine, sunt eterogene, maĭ puţin robuste, maĭ expuse tentaţiunilor şi corupţiuneĭ care se desvoltă maĭ lesne în marile aglomeraţiunĭ urbane, de cît la sate.

Dar vă spuneam, d-lor, că acest fenomen, de altmintrelea cunoscut, în nicĭ o ţară nu se manifestează cu o intensitate aşa de mare, ca în ţara noastră. Ţara romînească, d-lor ne prezintă acest spectacol dureros că în oraşele noastre, populaţiunea indigenă, ortodoxă, căcĭ aşa este clasificată în statisticele stăreĭ civile, scade, iar elementele străine şi maĭ ales elementul evreesc, sporescŭ, şi dacă acest fenomen s'ar petrece tot astfel în toată ţara, peste 100 de anĭ, d-lor n'ar maĭ fi ţară romînească, n'ar maĭ fi popor romîn: ar fi aicĭ o naţiune de evreĭ şi de streinĭ, un fel de mixtum compositum de rase deosebite, în care neamul romînesc aproape n'ar maĭ exista. Cea-ce ne scapă d-lor, este numaĭ populaţiunea rurală. Iată cîte-va ţifre carĭ merită să fie luate în consideraţiune cînd este vorba de a se şti, dacă vrem să îndrumăm ţara noastră spre industrialismul de la oraşe, saŭ dacă vrem să rămînem pe cît se poate maĭ mult o ţară şi un popor de agricultorĭ. D-l Ministru de externe spunea de-unăzi, că noĭ cîştigăm în fie care perioadă de 20 de anĭ un milion de suflete şi 20 de milioane de venitură nouĭ. Se înşală în minus d. Ministru de externe, căcĭ adevărul este, după ţifrele perioadeĭ decenale din urmă, că cîştigăm 75.000 de suflete pe an, spor enorm, din cele maĭ frumoase carĭ există în Europa şi prin urmare în maĭ puţin de 15 anĭ, un milion. Şi este necesară această înmulţire repede a populaţieĭ la noĭ, căcĭ dacă noĭ am avea o densitate de populaţie ca în Belgia saŭ în Saxonia, am fi de 25 milioane de romînĭ; dar să nu luăm densitatea din aceste două ţărĭ care e cea maĭ mare în Europa; să luăm mijlocia din Elveţia, Francia, Germania, Italia şi tot ar trebui să fim 11—12 milioane de locuitorĭ faţă cu întinderea teritoriuluĭ nostru, şi înţelegeţĭ cît ar cîntări atuncĭ un popor omogen de 12 milioane de oamenĭ în cumpăna destinelor, a formaţiunilor viitoare, în dezlegarea chestiunilor carĭ se ridică în Peninsula Balcanică: ce influenţă ar avea, ce putere de atracţiune ar poseda.

Azĭ însă, suntem încă departe de acest număr, fiind-că această ţară a fost aşa de nenorocită în cursul veacurilor, aşa de pustiită era acum 70 de anĭ, în cît n'a putut încă să ajungă la densitatea de populaţiune care există în toată Europa; abia avem 45 locuitorĭ pe chilometru pătrat, adică figurăm printre naţiunile cele din urmă, numaĭ Grecia, Serbia şi Ispania sunt maĭ jos de cît noĭ în această privinţă. Aşa dar, d-lor, această chestiune a sporuluĭ populaţiuneĭ este pentru noĭ, o chestiune capitală şi numaĭ populaţiunea agricolă, femeea romîncă de la ţară, ne daŭ acest spor de populaţiune.

Din 75,000 suflete ce cîştigăm pe fie-care an, sporul nu ne vine de cît de la locuitoriĭ de la ţară. Vă voĭ cita o mulţime de oraşe cu deficite, şi, lucru curios, printre acestea sunt nu numaĭ aglomeraţiĭ marĭ urbane, dar chiar oraşele micĭ de munte, precum Curtea de Araeş, Tîrgu-Jiŭ şi altele. Iată d-lor, două liste şi încă nu complecte; In 1893, Curtea de Argeş, Brăila, Galaţĭ, Craiova, Tîrgu-Jiŭ, Caracal, Turnu-Măgurele, Drăgăşanĭ, Rîmnicu-Vilceĭ; In 1894, Curtea de Argeş, Piteştĭ, Tîrgovişte, Craiova, Tîrgu-Jiŭ, Slatina, Bîrlad, Rîmnicu-Vîlcea, Giurgiu.

Toate sunt *cu excedente de morţĭ*. Iar în cele-l'alte excedente de naşterĭ

minime; cîte-va zecimĭ pentru populaţiunĭ de 30 şi 40,000 de suflete.

Populaţiunea din Bucureştĭ este cu un excedent din cele maĭ slabe. In Moldova sunt în multe oraşe excedente de naşterĭ, dar cînd analizăm cifrele vedem că în toate elementul indigen, este în deficit, are maĭ multĭ morţĭ de cît născuţĭ, şi numaĭ cel evreesc creşte.

Va urma

Creşterea vitelor în Olanda

Imbunătăţirea vitelor preocupă din ce în ce maĭ mult guvernele. Se cunosc de pildă rezultatele frumoase obţinute în Danemarca, cum şi în Elveţia, Germania, Belgia, Olanda, unde sunt vite multe şi frumoase, nu vrea să se lese distanţiată de către celelalte ţărĭ, carĭ fac sforţărĭ marĭ şi serioase pentru ameliorarea şi înmulţirea vitelor lor. Guvernul olandez, provinciile, adică judeţele şi societăţile particulare, s'aŭ dat măsurile cele maĭ eficace pentru a favoriza progresul creşterei vitelor.

Trebue să spunem de la început că din 1897 guvernul olandez a înscris în budgetul luĭ o sumă de 65.000 leĭ pentru încurajarea crescătorilor. Suma aceasta trebuia să fie întrebuinţată la întreţinerea taurilor, la cumpărarea de animale de prăsilă, masculine şi femenine, la distribuire de premiĭ pentru vacile sărite de taurĭ premiaţĭ s'aŭ înscrişĭ în «Herd-Book»; adică creditul era afectat, numaĭ pentru cumpărarea de reproducătorĭ şi pentru prime de conservare.

Cumpărările acestea se fac de către o comisinne specială care, în turmele eĭ, alege cele maĭ bune animale prezentate, ţinînd seamă de originea fie-căruĭ animal, de calităţile sale personale şi maĭ ales de ereditatea în lapte.

Primele de conersvare sunt acordate nu numaĭ taurilor aprobaţĭ, ca subvenţiune şi cheltuelĭ de întreţinere, ci de *preferinţa* vacilor sărite de taurĭ premiaţĭ saŭ înscrişĭ în «Herd-Book». Metoda aceasta este excelentă şi de aceea tocmaĭ voim s'o punem maĭ bine în lumină, ea este capabila de a da rezultate excelente.

Cînd considerăm chestia aşa de importantă a primelor de conservare pentru reproducătorii de specia bovină, noĭ nu ne gîndim de cît la taur, neglijind vaca şi junica. Prin acţiunea sa, taurul poate, fără îndoială, să propage o parte s'aŭ toate calităţile şi aptitudinele sale şi să provoace îmbunătăţirea sensibilă a numeroase vite. Dar nu trebue să se uite că şi vaca are un rol mare în reproducţiune, ca una ce printr'însa să reînoese o generaţie întreagă, tot sîngele.

Taurul singur nu poate să fie unicul agent îmbunătăţilor al uneĭ populaţiunĭ bovine; trebue să se împerecheze cu vacĭ carĭ să complecteze calităţile luĭ saŭ carĭ să corigă defectele luĭ. De alt-fel, marĭi crescătorĭ cunosc de mult rolul însemnat ameliorător pe care îl aŭ vacile într'o ciradă de vite; şi tocmaĭ din cauza aceasta ne explică marile preţurĭ pe carĭ le obţin descedentele faimoaseĭ *Ducess*. Vom spune maĭ mult: pentru noĭ oricare ar fi reputaţiunea raseĭ care populează o regiune de crescătorĭ ea nu are valoare de cît prin omoginitatea perfectă a văcăriilor eĭ.

In războiul pentru progres pe care şi 'l fac statele, guvernul Olandeĭ a făcut o operă eminamente, practică şi folositoare îmbunătăţireĭ vitelor sale, încurajînd prin premiĭ, conservarea vacilor bune şi adăogînd această condiţie esenţială că ea va trebui să fie sărită de către taurĭ premiaţĭ saŭ înscrişĭ în «Herd-Book». Aceasta este un exemplu de la care toate statele ar trebui să se inspire.

* * *

Pe lîngă acţiunea centralizătoare a statuluĭ, maĭ întîlnim în Olanda şi acţiunea comitetelor de provincie, pentru a complecta opera de îmbunătăţire a vitelor.

In fie ce provincie consiliul provincial saŭ judeţean cum ar fi la noĭ în Romînia, numeşte o comisiune de organizare. Comisiunea aceasta are mandatul de a elabora un proect de regulament atît pentru cumpărarea de animale reproducătoare cît şi pentru subvenţiunile necesare pentru întreţinerea şi pentru primele de conservare s'aŭ de încurajare de acordat crescătorilor. Bine-înţeles, proectul acesta de regulament variază după trebuinţele judeţuluĭ şi scopul urmărit de către crescătoriĭ din acea regiune. Statul nu acordă premiile şi subvenţiunile sale de cît după ce a examinat şi aprobat regulamentul comisiuneĭ judeţene.

De alt-fel comisiunea provincială este sub divizată ea însă-şi în maĭ multe comisiunĭ şi sub-comisiunĭ, fie-care dintr'însele fiind însărcinată fie cu examinarea animalelor, fie cu administrarea, şi plătirea sumelor destinate la premiĭ şi contribuţiunĭ, indiferent dacă aceste sume provin de la stat saŭ de la judeţ pentru că trebue să se ţie seama ca fie-care judeţ contribuie cu o parte la îmbunătăţirea vitelor.

In fie-care, comisiunea de organizare, înaintează cîte-un raport detaliat ministruluĭ de resort asupra activităţeĭ sale din cursul anuluĭ a sumelor cheltuite, a situaţiuneĭ creşterei vitelor din regiunea lor şi a dezideratelor crescătorilor.

In prezent, toate provinciile olandeze aŭ cîte o asemenea comisiune de organizare, cu sub comisiunile lor, care funcţionează în mod normal.

Nu încape îndoială că organizaţiunea această pentru îmbunătăţirevitelor din Olanda, care este aşea zată pe baze productive şi metodice, care face apel la toate capacităţile technice, organizare în care statul şi judeţul aŭ un sol ce se complectează reciporc, nu încape încape îndoială, zicem, că o asemenea organizare va aduce rezultatele cele maĭ frumoase. Ea este o nouă dovadă de activitatea imensă ce se desvoltă pretutîndeni în favoarea creşterei vitelor; ea arată tuturor ţărilor că trebue să se lupte energic pentru a menţine şi a întinde această mare bogaţie agricolă: vitele.

E bine în acelaşĭ timp, să se noteze că asemenea măsurĭ întinse ce aŭ într'o ţară ca Olanda, care are rase de vite celebre, mîndria legitimă şi firească a ţăreĭ şi a crescătorilor eĭ. Cu atît maĭ mult ne spune că ţările înapoiate în această ramură de avuţie să ia toate măsurile de ridicare.

In legătură cu acest articol, a se vedea articolul prim ce am publicat în numărul 78, intitulat, «Acţiunea locală».

Instituţiunĭ agricole

Excelenta revistă franceză «L'Agriculture Nouvelle», vorbind într'unul din numerile eĭ trecute despre instituţiunile agricole şi arătînd că utilagiul mecanic este maĭ dezvoltat în Germania şi Anglia de cît în Franţa, din anumite cauze spune: Nu vroim să studiăm nicĭ Germania nicĭ Anglia, ci o regiune maĭ depărtată de noĭ şi care în domeniul care ne interesează, a luat iniţiative adesea curioase şi îndrăsneţe: *Ungaria*.

Partea ungară a inperiuluĭ habsburgic apare aproape excluziv agricolă, pentru că industria nu este reprezentată de cît prin extracţiunea metalică şi transformările imediate ce decurg dintr'însa. 13 milioane de locuitorĭ din 17 jum. milioane trăesc din produsele pămîntuluĭ; pămîntul însă nu este stăpînit de cît de puţinĭ proprietarĭ, de oare ce el nu este aşa de îmbucătăţit ca în Franţa, Bavaria saŭ Würtemburg. Marile latifunzĭ sunt chiar maĭ vaste ca cele din Prusia orientală şi unile ating o suprafaţă de 100,000 saŭ chiar 200,000 hectare; la un loc, latifundiile reprezintă aproape jumătate din suprafaţa arabilă.

Din cauza acestei repartiţiuni, care, din punctul de vedere social, este foarte rea, guvernul din Budapesta a socotit că nu e de ajuns ca să se mulţumească cu legislaţia comună; guvernul a început să se teamă că enorma populaţiune legată de pămînt, văzîndu-se în imposibilitate de a stăpîni ea singură o bucăţică de teren arabil ameninţată în orî ce moment de foamete săŭ de încetare de lucru, să nu se rescoale şi să nu provoace revolte agrare. De alt-fel asemenea revolte aŭ şi avut loc în Ungaria, în cîmpia Alföld, şi ele aŭ luat un caracter foarte periculos.

Din cauza aceasta, şefiî patidelor ungare şi miniştriî aŭ crezut că se impun în mod absolut necesar ca să dateze ţara cu instituţiunî originale şi să dee oare carî garanţiî de traiŭ şi la munca maselor rurale. Eî ajunseră la soluţiunea aceasta din spirit politic, reluînd concepţiunea care, în veacul al 18-lea se chema despotismul luminat, şi care consista în a opune agitaţiile de jos iniţiative inteligente şi folositoare de sus.

Sforţarea legislativă în această direcţie datează din 1878; începînd de la data această, s'a introdus o legislaţie nouă, care îzbeşte prin caracterul eî bizar şi adesea contradictoriŭ; dar trebue totuşi să se spună că încă cu mult înainte s'aŭ făcut încercărî semnificative. Din 1876 o lege impuse servitorului agricol un livret în regulă şi obligă, în acelaşi timp, pe stapînul săŭ ca să 'l îngrijească timp de patru săptămînî în caz de boală. O altă lege din 1891 prevede asigurarea obligatorie a lucrătorilor de pe moşiî.

Din 1890 la 1900 s'aŭ promulgat treî texte esenţiale; aceste legî aŭ particularitatea că apasă pe lucrătorî, dar în acelaşi timp, ele 'î oferă sigur contra riscurilor vieţeî.

Legea din 1898 asupra contractuluî de muncă dintre patronî şi lucrătorî agricolî este una din cele mai complecte care s'aŭ votat vre-odată. Ea împinge până la maximum intervenţiorismul, adică ingerinţa puterei publice. Carta de legitimaţie este cerută de la orî-ce lucrător agricol; autoritatea comuneî este ea siugură competintă de a prezida la confecţionarea contractuluî de muncă. Salariul poate fi plătit, el poate însă consista şi dintr'o anumită cvotă parte din recolta viitoare, dar în ultimul caz el va fi fixat alternativ în numerar într'o oare-care cantitate din recoltă socotită după greutate. Lucrătorul alege el între cele două moduri de plată.

Este interzis patronuluî de a înlocui salariul convenit prin băutură saŭ alte mărfurî.

Dacă lucrătorul cade bolnav—aci inovaţiunea ungurească este interesantă—patronul are obligaţiunea de a'l îngriji cel puţin o săptămînă.

Dacă—ceea-ce în ţările din occident nu se poate admite — lucrătorul rupe contractul de muncă, el este considerat ca un delicvent şi se lansenză contra luî un mandat de aducere şi el poate fi condamnat la 60 zile închisoare; de alt-fel greva este foarte sever interzisă.

In urma promulgăreî legeî din 1898, un decret, din luna Decembrie 1899 a instituit birourile de plasare al lucrătorilor agricolî. De la data aceea, plasarea lucrătorilor pe diverşele moşiî unde se simte nevoia, a devenit, în Ungaria, un oficiŭ al statuluî, căcî nu se mai daŭ permisurî pentru a se deschide un biroŭ particular.

In fie-ce comună există un biroŭ ţinut de mijlocitor oficial; acesta pentru a echilibra cererile şi ofertele se află în relaţiunî cu mijlocitorul prefecturei, dacă este un excedent de cererî de exemplu din partea proprietarilor marî carî aŭ nevoe de oamenî, mijlocitorul se adresează secţiuneî centrale din ministerul agriculturei care are adunate toate datele din fie-ce localitate şi ştie unde este lipsă şi unde sunt prea multe braţe.

In al treilea loc, o lege din 1900 a înfiinţat o casă de ajutor pentru lucrătoriî agricolî: ea coprinde în acelaşi timp asigurarea contra accidentelor, contra invaliditătţeî, contra bătrîneţeî, contra morţeî. Legea distinge mai multe felurî de membriî. Ceî mai favorizaţî din punctul de vedere al alocaţiunilor se numesc membriî ordinarî, eî plătesc o taxă de intrare de 2 leî şi 0,20 banî pe săptămînă. In afară de aceste cotizaţiunî, casa primeşte cota partea patronilor şi o subvenţiune de la stat.

Cu ajutorul acestor vărsăminte, statul unguresc poate să dea lucrătorilor agricolî, în caz de accidente, ajutorul medical şi o indemnitate zilnică de 1,06 în timp de 60 zile. In caz de deces, familia victimeî primeşte 420 leî. Dacă lucrătorul devine invalid, nu din cauza unuî accident, el are drept la o pensiune de 10,50 pe săptămînă.

Dacă un cotizant n'a atins încă vîrsta de 65 anî, îî se dă un premiu de 105 leî. La moartea luî, provenită din orî-ce cauză, familia primeşte de la 210-282 leî.

Trebue să mai adăogăm că lucrătoriî sunt reprezentaţî în comisiunile locale de asigurare şi că pot să fie reprezentaţî şi în direcţiunea centrală.

Acestea sunt instituţiunile sociale cu care Ungaria s'a dotat în ultimul timp, special pentru lucrătoriî eî agricolî.

Starea semănăturilor

până la 3 Iulie 1904

Argeş — Semănăturile în general slabe. Islazurile la nord bune iar la sud slabe. Viile mediocre.

Bacăŭ.—A plouat parţial. Grîul, secara, orzul, ovăzul şi porumbul în general bune, parte mediocre. Se activează prăşila II-a a porumbuluî. S'a început secerişul grîuluî.

Botoşanî. — Semănăturile frumoase. Viile, livezile bune. Prăşila II-a a porumbuluî aproape terminată. Imaşele şi fîneţele se îndreaptă câte puţin. Pe alocurea s'a început secerarea grîuluî şi orzuluî.

Brăila.—A căzut ploae generală. Se continuă cositul puţinelor semănăturî păioase de toamnă şi primă-vară ce aŭ putut scăpa de secetă. Porumbul s'a mai îmbunătăţit în urma ploiî. Fructele sunt perdute.

Buzăŭ.—A plouat binişor. Porumbul mediocru. Păşunele fără iarbă, afară de regiunea de munte. Fîneţele proaste. Secerişul continuă în judeţ, treeratul a început. Semănăturile de primă-vară sunt slabe.

Constanţa.—Semănăturile sunt parte bune, parte mediocre şi rele. Porumburile asemenea, de asemenea păşunile şi viile.

Covurluiŭ. — A căzut puţină ploae. Culegerea recoltelor de pîne albă a început prin smulgere pe acolo pe unde sunt uscate cu desăvîrşire. Parte din porumb se va îndrepta în urma ploilor căzute, restul compromis. Imaşurile arse cu desăvîrşire totuşi se va îndrepta dacă va cădea ploae abondentă.

Dîmboviţa.—Ploî parţiale. Seceratul şi treeratul grîuluî continuă, începîndu-se şi seceratuluî ovăzuluî.

Porumburile despre luncă şi munte sunt bune, restul compromis. Livezile de fîneţe şi islazurile sunt mai bune numaî în spre munte.

Dolj.—Se continuă seceratul grîuluî, orzuluî şi ovăzuluî. Porumbul este bun în spre Dunăre, parte compromis de secetă. Livezile şi fîneţele mediocre.

Dorohoiŭ.—A plouat în tot judeţul. Semănăturile în general sunt bune. Porumbul de asemenea bun, se activează prăşila II. Imaşurile şi fîneţele bune şi mijlociî. Viile frumoase.

Fălciŭ.—Ploî puţine şi parţiale aŭ căzut. Semănăturile de toamnă şi primă-vară îngeneral rele. Secerişul grînelor s'a început pe alocurea, cele rele se smulg pentru a servi de nutreţ pentru vite. Porumbul se menţine. Prăşila II se activează. Fîneţele şi imaşele perdute.

Gorj.—Porumbul se menţine pe alocurea compromis de secetă, e nevoie de ploaie. Pruniî şi viile bune. Terminat pe alocurea seceratul grîuluî şi orzuluî. A căzut ploaie pe unele locurî, îmbunătăţind oare-acum semănăturile.

Ialomiţa.—In tot judeţul s'a început secerişul şi smulsul grîuluî, orzuluî şi ovăzuluî. In majoritate nu va da de cît sămînţa şi chiar mai puţin. Meiul şi porumburile în mare parte compromise, iar cele ce se mai menţin aŭ mare nevoe de ploae.

Aŭ căzut ploî parţiale. Spre baltă sunt păşunî, restul lipsit cu totul.

Iaşi.—A plouat puţin. Semănăturile în majoritate bune. Viile în mare parte slabe.

Ilfov.—Timpul secetos. Semănăturile de primăvară în general compromise. Porumburile ameninţate de secetă. Fîneţele în mare parte s'aŭ cosit, islazurile sunt arse. Viile şi arborii fructiferi sunt bunişoarĭ.

Mehedinţi. — A plouat abondent în tot judeţul. In general semănăturile sunt bune,

Muscel.—A ploat bine în tot judeţul. Semănăturile de toamnă se menţin bine. Viile replantate promit ; porumbul, pe unde a plouat s'a îndreptat, restul judeţuluĭ suferă de secetă. Livezile cu fineţe şi păşunile se menţin.

Neamţu. — Aŭ căzut ploĭ abondente. Semănăturile sunt satisfăcătoare, fineţele s'aŭ îndreptat după ploile urmate. Seceratul rapiţeĭ şi prăşila II-a a porumbuluĭ continuă, imaşurile bune.

Olt.—Timpul secetos, seceratul terminat, treeratul continuă. Porumbul pierdut de secetă. Păşunile uscate. Viile nefiloxerate se menţin bine.

Putna.—A plouat parţial. S'a început secerişul semănăturilor de toamnă afară de cele din regiunea de munte carĭ se recoltează mai tîrziŭ. Porumburile compromise şi mijlociĭ în cîte-va comune, în general frumoase. Imaşurile şi fineţele bunişoare. Livezile de fructe promit.

Roman. — Timpul variabil cu ploĭ parţiale. Grîul în general frumos, pe alocurea mediocru. Secara bună. Orzul, orzoaica şi ovăzul mediocru. Porumburile în general frumoase. Se activează prăşila II-a. Sfeclele bune. Fînţele mediocre.

Romanaţi. — A plouat mai în tot judeţul asigurîndu-se porumbuluĭ un produs mijlociu. Ploaia a contribuit mult la îndreptarea ierbeĭ Se continuă cu activitate secerişul grîuluĭ.

Suceava — Timpul bun. Semănăturile, păşunile şi fineţele sunt bune şi progresează.

Tecuciŭ.—A plouat binişor în tot judeţul îndreptînd porumbul. Pinea albă bunişoară la Nodul jud. şi rea la Sud. Secerişul a început. Imaşele şi fineţele încep a se îndrepta. Viile mediocre.

Teleorman.—Ploile căzute aŭ ameliorat puţin porumbul, totuşi se mai simte nevoie de ploaie. Seceratul grîuluĭ terminat. S'a început treeratul. Izlazurile şi fineţele nesatisfăcătoare. Nevoie de ploaie.

Tulcea.—Timpul călduros şi cu vînt. Semănăturile de toamnă compromise cu totul, cele de primăvară prea puţin mediocre, restul rele. Porumurile şi fînţele s'aŭ îndreptat mult. Cositul şi seceratul a început.

Tutova.—A plouat bine în tot judeţul. Semănăturil afară micĭ excepţiunĭ aproape pierdute. Imaşurile uscate cu desăvîrşire. Secerişul pînelĭ albe s'a început. Porumbul se va îmbunătăţĭ în urma ploilor căzute.

Vîlcea. — Timpul ploios. Porumburile şi izlazurile s'aŭ ameliorat puţin. Porumburile bune. Viile nefiloxerate frumoase.

Vasluiŭ. — Nu a plouat. Seceratul grîuluĭ şi orzuluĭ a început. Prăşila 2-a a porumbuluĭ e terminată. Viile şi livezile mediocre, fineţele şi suhaturile s'aŭ mai ameliorat puţin în urma ploilor anterioare. Nevoe de ploaie.

Vlaşca.—A plouat binişor. Porumbul în cea mai mare parte se menţine, pe alocurea uscat. Secerişul grîuluĭ continuă al orzuluĭ s'a terminat. In unele localităţĭ s'a început treeratul orzuluĭ, grîuluĭ şi secerişul ovăzuluĭ. Grîul şi orzul vor da o recoltă foarte bună în sudul şi centrul judeţuluĭ. Ovăzurile mediocre şi parte compromise. Islazurile şi păşunile la centru sunt bune, la nord rele.

CRONICA AGRICOLĂ

O nouă maşină

Ministerul domeniilor a dispus, în urma unuĭ referat al d-luĭ G. Nicoleanu, directorul agriculturei, ca să se facă experienţe la şcoală de agricultură de la Herăstrăŭ cu o maşină pentru tăiat coceni de porumb.

Până acum se pierdea din coceni 80 la sută, întrebuinţîndu-se de abia 20 la sută; cu ajutorul maşineĭ care e invenţie americană, pierderea va fi numaĭ de 20—30 la sută, restul transformîndu-se în nutreţ.

Fineţul din coceni este de o calitate bună. Din 12 procente inferioare fînuluĭ saŭ egal dacă se tratează cu o soluţiune de melasă spre a fi puţin jilav ; este totuşi superior tuturor paelor.

Cu chipul acesta se va spori cantitatea de fin aflată în ţară cu 60—80 la sută şi lipsa va fi puţin micşorată.

Experienţe oficiale se vor face cu maşina cumpărată chiar de d. director al agriculturei, săptămîna trecută. Va asista şi d. ministru al domeniilor.

Dacă se vor obţine rezultate destul de satisfăcătoare, se va recomanda proprietarilor să adune coceniĭ şi să-ĭ transforme în nutreţ prin ajutorul acesteĭ maşine ce se poate procura de toţĭ proprietariĭ saŭ de maĭ mulţĭ în comun.

***

Docurile

Am spus în numărul nostru precedent că consiliul de miniştri a aprobat urcarea taxelor ce se plăteşte la antrepozitele din Brăila şi Galaţi.

Iată care sunt nouile taxe:

Chiria pentru întrepozitarea mărfurilor se va percepe de aci înainte după tariful următor :

Pentru un intrepozit întreg: 3 luni 1125 leĭ, 6 luni 2150 leĭ, 12 luni 4200 leĭ.

Pentru o jumătate antrepozit cu o jumătate de pod: pe treĭ luni 625, şase luni 1150 şi 12 luni 2200 leĭ.

Pentru un sfert de antreposit fără pod ; treĭ luni 350 leĭ, şase luni 650 leĭ şi 12 luni 1200 leĭ.

O optime, fără pod : treĭ luni 200 leĭ, şase luni 375 leĭ şi 12 luni 700 leĭ.

***

Combaterea febreĭ aftoase

D. Profesor Al. I. Locusteanu, membru al consiliuluĭ superior de epizotiĭ, a fost iarăşĭ însărcinat de ministerul de interne cu îndeplinirea lucrărilor necesare pentru ca, în cel maĭ scurt timp cu putinţă, să se pregătească un număr cît maĭ mare de revizorĭ de vite, trebuincioşĭ pentru serviciul comunelor şi cu îndeplinirea lucrărilor pentru a se prepara cantităţĭ indispensabile de ser pentru imunizarea animalelor contra febreĭ aftoase.

Pentru îndeplinirea acestor însărcinărĭ d sa va putea numi personalul tehnic necesar pentru funcţionarea şcoaleĭ practice de revizorĭ de vite, precum şi personalul tehnic trebuitor pentru efectuarea lucrărilor de prepararea seruluĭ antiaftos, ordonanţînd sumele necesare la plata acestuĭ personal, la cumpărarea materialuluĭ indispensabil şcoaleĭ revizorilor şi preparăreĭ seruluĭ menţionat în limitele sumelor prevăzute în budgetul fonduluĭ de epizotiĭ.

***

Ministerul de interne a cerut prefecţilor să dea ordin primarilor comunelor rurale de a nu permite arendaşilor, moşierilor saŭ locuitorilor de a aşeza maşinile de treerat în mijlocul satuluĭ, ci numaĭ la o depărtare de 200 m. de sat, spre a se evita astfel diferite pericole.

Ministerul le-a cerut tot-d'odată să se asigure dacă personalul maşinelor de treerat posedă brevete saŭ carnete conform legeĭ meseriilor.

***

Ministerul de domeniĭ a trimes o circulară tuturor prefecturilor de judeţe din ţară prin care le cere a trimete *staţiuneĭ agronomice* cîte 20 de probe de grîŭ luate din diferite părţĭ ale fiecăruĭ judeţ spre a fi analizat iar rezultatul analizeĭ publicat.

Ministerul a luat această măsură în vedere că speculatoriĭ de grîne prin publicaţiunĭ şi alte mijloace, caută să se acrediteze în străinătate credinţa că pieţele streine nu s'ar putea aprovizionа în ţară cu grîŭ de bună calitate.

***

După ştirile ce avem de la ministerul de domeniĭ grîul recoltat din maĭ toate localităţile ţăreĭ se prezintă în excelente condiţiunĭ.

Din rapoartele sosite la ministerul de domeniĭ de la administratoriĭ fer-

melor model Laza şi Studina reese că semănăturile făcute atît în toamnă cît şi în primăvară se găsesc încă în bună stare cu toată seceta ce bîntue.

⁂

In urma inspecţiunilor făcute de d-nii inspectorĭ silvicĭ I. Galeriŭ, Orăscu şi Chihaia plantaţiunilor comunale din Dobrogea, se vor lua măsurĭ ca în viitor să se facă în partea locului în loc de plantaţiunĭ de salcîmĭ, ştejar frasin şi ulm, iar pe nisipurile de pe malul mărei să se faca plantaţiunĭ cu oţetarĭ.

⁂

Din cauză că inspectoriĭ comunalĭ sunt ocupaţĭ pe la prefecturĭ până la 1 Iulie şi nu poate controla buletinele privitoare la întinderea semănăturilor, aceste buletine vor fi trimise ministeruluĭ de domenĭ până la 8 Iulie în loc de 25 Iunie cum se fixase.

⁂

In comuna Mal din judeţul Vlaşca s'a înfiinţat un sindicat ţărănesc, la fel cu cel din comuna Arsache, pentru desfacerea produselor agricole din acea comună.

Sindicatul şi-a ales ca delegaţĭ pe învăţător, preot şi un sătean ; el va procede la fel şi şi în legătură cu cel din comuna Arsache.

⁂

Ministerul de domenĭ a dat o circulară şefilor de regiunĭ silvice prin care-ĭ invită să înceteze cu vînzarea fînurilor, fie ele provenite din recolta anuluĭ trecut, fie din acea a a. c.

In localităţile unde iarba nu va fi cosită încă, recoltarea fînuluĭ va trebui să se facă în dijmă numai cu locuitori sătenĭ lipsiţĭ de nutreţ, iar partea statuluĭ se va rezerva până la nouĭ dispoziţiunĭ. Dispoziţia aceasta însă nu va fi aplicabilă pentru fînele deja arendate.

Tot-odată ministerul de domenĭ invită pe şefiĭ regiunilor silvice să'ĭ comunice de urgenţ cantitatea fînuluĭ vechiŭ şi noŭ ce se găseşte nevîndut în cuprinsul regiunilor, arătînd şi preţul cotizaţiuneĭ.

⁂

Direcţia generală a servieiuluĭ sanitar a oprit importul vitelor cornute al rîmătorilor, al nutreţurilor şi produselor brute provenind din comitatul Braşovuluĭ din cauză că în cîte-va localităţĭ din acel comitat a început să bîntue febra aftoasă.

⁂

Ministerul de interne a cumpărat până acum 5.651.000 kgr. fîn pentru al distribui la ţăraniĭ din judeţele carĭ bîntue seceta.

Din această cantitate de fîn o parte va fi cedată ministeruluĭ de rĕzboiŭ.

⁂

Ministerul agriculturei a decis să se aducă la cunoştinţa amatorilor că la fermele model Laza şi Studina se găsesc de vînzare seminţe din cele mai bune varietăţĭ de grîne, carĭ nu se vinde de cît direct proprietarilor carĭ îşĭ cultivă moşiile şi arendaşilor: Grîŭ uriaş, grîŭ bălan grîŭ roşŭ etc, cu preţul de leĭ 17.00 suta kgr. saŭ 1700 leĭ vagonul.

Sămînţa se va vinde loco fermă, şi bine triorată.

Toţĭ amatoriĭ vor trebui să adreseze cererile lor cît maĭ curînd şi direct la ferme saŭ la ministeı, indicînd cantitatea de sĕmînţă ce doresc să cumpere şi varietatea grîuluĭ. Se va forma un talboŭ de înscriere.

⁂

Direcţiunea generală a serviciuluĭ sanitar, fiind avizată că în Bulgaria şi maĭ cu seamă pe ţărmurile Dunăreĭ bîntue cu furie epizootia de pneumoenteritĭ infecţioasă, a dat ordin medicilor veterinarĭ respectivĭ să ia măsurile nesesare spre a opri intrarea în ţară în mod clandestin a animalelor şi productelor brute provenite din localităţile infectate.

⁂

Directia generală sanitară a foet anunţată că în Cacaleţi (Romanaţi) s'a ivit epizotia de stomatită ulceroasă printre vite.

S'aŭ luat măsurrile necesare de combatere.

⁂

In judeţul Vlaşca saŭ maĭ înfiinţat două sindicate agricole : Unul în Pietroşani şi altul în Slobozia.

⁂

După ştirĭ primite la ministerul de domenĭ lăcustele ce apăruseră în delta Dunăreĭ cît şi toate cuburile lor aŭ fost exterminate şi în anul acesta.

⁂

La atelierul de sericicultură înfiinţat de ministerul de domenĭ la Cotrocenĭ aŭ sosit până acum zece învăţătoare carĭ aŭ şi început cursurile sub conducerea maeştrilor din atelier.

Printre duziĭ pe carĭ serviciul zootehnic din ministerul de domenĭ ĭ-a plantat la Cotrocenĭ pentru atelierul de sericicultură de acălo s'a ivit niştе insecte carĭ le cauzează stricăciunĭ.

Ministerul de domenĭ a luat măsurĭ pentru stîrpirea acelor insecte.

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica d-luĭ **N. St. Cesianu.**

Preţurĭ fixe şi reduse predate la orĭ ce gară.

Informaţiĭ la d. inginer Suţu la fabrică-Tîrgovişte şi la d. V. M. Kogâlniceanu, Bucureştĭ — Alea Vasiliu (Isvor).

De vînzare **Vin negru de OREVIŢA** **vechiŭ de 15 anĭ, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleşanu, strada Lascăr Catargi No. 17.**

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoşĭ prăsiţĭ în ţară buniĭ reproductorĭ pe preţul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca

EXPOZITIUNEA

s'a deschis

la 27 Iunie 1904

Sub Inaltele Auspiciĭ

ale

M.M. LL. Regele şi Regina Romînieĭ

sub Preşedenţia de Onoare

a

A.A. L.L. R.R. Principele Ferdinand şi Principesa Maria

şi cu bine-voitorul concurs al

Guvernuluĭ, al Primărieĭ Capitalaĭ şi al Consiliuluĭ Judeţean

LOTERIA

Expoziţieĭ Societăţeĭ Agrare din Bucureştĭ

Biletele de Loterie se găsesc de vînzare aci şi în Bucureştĭ: la restaurantul Expoziţieĭ fost Hugo, şoseaua Kiselef, la Casieria centrală a minit. de finance, la Admin. financiară de Ilfov, la d-niĭ Kogălniceanu şi Emmanuel (reprez. generaliĭ aĭ soc. de asig. „Naţionala“ Doamneĭ 12, la Banca Agr., la Bon Goût, Sigmund Prager şi Soc. „Avîntul“ (sub H. de France), Hala de publicitate „L'Indépendance“ şi la oficerii debitanţi de tutun.

In Provincie: La toate Ad-ţiile financiare, Sucurs. Băncilor Agricole, Restaur. C. F. R., şi la diferiţi debitanţi de tutun.

Biletele pe lîngă că daŭ drept persoanelor la 5 intrărĭ în Expoziţie, la diferite avantage specificate în el, aŭ şi şansa de a cîştiga unul din loturile de

20.000, 5.000, 3.000 leĭ, etc.

Biletele carĭ nu aŭ cîştigat la întîia tragere, vor participa şi la a doua tragere care va avea loc irevocabil

la 20 Septembre 1904

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în Bucureştĭ, fundătura Mărcuţeĭ 22, în întindere de 11 pogoane vie şi 1 pogon fineaţă, avînd şi o casă de locuit şi un linŭ

A se adresa strada L.-Catargi 17.

A apărut :

Manualul de viticultură

de *V. S. Brezeanu*, şeful serviciuluĭ agronomic şi director al «Revisteĭ Viticole», se află de vînzare la librăriile: Socecŭ & C-nie, Leon Alcalay, Bucureştĭ; Th Codreanu, Focşanĭ şi I. Georgescu, Odobeştĭ; precum şi la Administraţia «Revisteĭ Viticole.

Preţul uneĭ broşurĭ este de 3 leĭ

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Lei 3

A se adresa administraţiei

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciului Statisticeĭ Generale.

Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck*, precum şi la principalele librăriĭ din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşului No. 6.

DUMINICĂ 18 IULIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 84.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

BUCURESTI. — SOSEAUA KISELEF

EXPOZITIUNEA

Societății AGRARE din București

— Deschisă la 27 IUNIE 1904 Inchiderea la 1 NOEMBRIE —

REDUCERE DE TRANSPORT 50 % PE C. F. R.

pentru Călători, Mărfuri si Vite

OBSERVAȚIUNI:

a) Pentru Călători:

Se eliberează bilete pentru vizitarea Expoziției în zilele de:

IULIE	17, 18, 19, 20, 21 și 22 st. v.	SEPTEMBRE	5, 6, 7, 8, 9 și 10 st. v.
AUGUST	14, 15, 16, 17, 18 și 19 st. v.	OCTOMBRE	13, 14, 15, 16, 17 și 18 st. v.

Biletele de călătorie emise în orî-care din aceste zile acordă vizitatorilor înapoerea gratuită, valabilitatea fiind de 4 zile, orî-care ar fi ziua plecăreî

Taxa biletelor de intrare în zilele de lucru este **1 leŭ de persoană,** contra căruia vizitatorul primește și **un cupon de bilet de loterie.**

Persoanele carî posedă deja bilete de loterie, prezintă Casieruluî Expoziției drept taxă de intrare un tiket cu cuponul său, de la care posesorul reține **la ghișet** cuponul respectiv. Aceste măsuri privesc pe vizitatorii carî nu uzează de transportul pe C. F. R.

Biletele de înapoere ale C. F. R. nu sunt valabile fără viza Expoziției.

Călătorii, ca să poată profita de reducere la C. F. R., trebue ca biletele lor să fie vizate de Expoziție. Pentru obținerea vizăreî biletelor a căror cost va trece de 10 Leî, vizitatorii vor trebui să prezinte un bitet de loterie de 5 Leî, care va fi asemenea vizat.

Pentru biletele de un cost **mai mic de 10 Leî,** vizarea se va face la Expoziție, fără a se mai pretinde prezintarea unuî bilet întreg de loterie, ci va cădea în categoria vizitatorilor, carî aŭ a plăti **1 Leŭ la intrarea** în Expoziție, și în schim aceștia vor primi un cupon de loterie de fie-care pers.

Expoziția este deschisă în timpul verei de la orele 8—12 a. m. și 4—8 p. m.

Duminicile și sărbătorile taxa de **intrare este de 0,50 b. în numerar.** Cupoanele de intrare ale biletelor de loterie nu se bucură de nicî o reducere. Copii de la 7—14 anî plătesc cite 0,25 b. fie în zilele oe lucru fie în zilele de sărbătoare. Copii mai micî de 7 anî sunt scutiț de taxa de intrare dacă sunt însoțiți de persoane carî aŭ plătit taxa de intrare.

Biletele de loterie se găsesc de vinzare la ghișeurile de la intrarea Expoziției.

Elevii școalelor rurale, de agricultură și de meserii, carî vor veni în grup de 10 persoane cel puțin sub conducerea profesorilor, vor avea intrarea gratuită, în zilele de sărbătoare. Aceasta ca încurajare pentru studierea progreselor realizate în economia țăreî.

b) Pentru Mărfurî:

Orî ce marfă destinată pentru a fi expusă în localul Expoziției, va **beneficia de o reducere de 50%** cu condiție ca marfa să fie expediată exclusiv pe numele Comitetuluî orpaeizator al Expoziției Agrare din Buc.— Ori ce marfă care nu va fi sosită în localul Exp. în condițiunea de mai sus, nu va putea beneficia de reducere.

c) TIRGUL DE VITE ȘI EXPOZIȚIA DE PASĂRI

— Vor începe la finele luneî August —

Un comunicat special va fi dat la timp spre cunoștința publicului, prin care se vor deslușî atît reducerile de transport, cît și condițiunile în care se vor face transportul vitelor și paserilor

NOTA. Vizitatorii Expoziției vor putea beneficia de o reducere de 25% la **Hôtel Bulevard** și la mai multe oteluri din Capitală, dacă vor poseda biletul à 5 leî de lotărie cu viza Expoziției.

COMITETUL

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Lei aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Lei aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Lei aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primei Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societății, Str. Doamnei 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiului, grindinei, contra daunelor de transport precum și valori. Asigură asupra vieței omului în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogâlniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICĂ 18 IULIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 84.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA ALEA VASILIU, 13 | ADMINISTRAȚIA CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

Domeniul Coroanei la Expoziţiune

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicu Negri** *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.

Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:

Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revistei sunt d-nii: Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societății Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 84

Vasile M. Kogălniceanu. — Domeniul Coroanei la Expoziţiune.
Proecte și Idei Economice.
Soia.
Știri agricole.
Camera de comerț din Brașov.
Starea timpului și a semănăturilor din țară până la 8 Iulie 1904.
De la Expoziţiune.
Cronica Agricolă.

EXPOZIȚIUNEA

Domeniul Coroanei

Cu cine s'ar putea oare începe descrierea Expoziţiunei noastre dacă nu cu acel căruia îi se cuvine primul loc: *Domeniul Coroanei?*

Am spus-o și o repet: Domeniul Coroanei s'a întrecut pe sine însuși, —și cine cunoaște stadiul de înălțare la care a ajuns acest domeniu va înțelege ce frumoasă și interesantă, ce plină de atracțiune și ce comoară de învățătură și observații eminente ne oferă expoziţiunea Domeniului atunci cînd spunem că s'a întrecut pe sine însuși.

Am fost de cîte-va ori la expoziţiunea Domeniului Coroanei și mereu am găsit lucruri noui, mereu alt-ceva, un alt obiect, un alt grup vre-o nouă lucrare care mi-a reținut atenția și mi-a forțat admirația pentru munca omenească și patriotică ce se face la acest domeniu, sub conducerea acelei inteligențe înalte și acelei voințe de fer cari sunt întrupate în Ion Kalinderu. Aci, la expoziţia Domeniului Coroanei, se poate vedea abia, tradus în fapte reale și palpabile, rezultatul stăruințelor și al muncei depuse; aci se poate măsura ceea ce e în stare sa producă voința unui om întrebuințată pentru o înaltă idee patriotică: regenerarea economică și intelectuală a satelor; și tot aci putem culege speranțe noui spre propășirea morală și materială.

* * *

Totul este frumos și interesant în expoziţia Domeniului Coroanei. Intîi de toate însăși pavilionul, care este o clădire foarte drăguță, de o estetică simplă dar cu atît mai atrăgătoare și simpatică. De jur împrejurul pavilionului se află un decor de verdeață demn de Domeniul Coroanei. De o parte și de alta și pe ambele laturi, pe un mare cerc împrejurul clădirei, se află reproduse în natură: o hameerie, o pepinieră de pomi fructiferi, o pepinieră silvică cu tot soiul de pomi și arbuști, o vie cu diferite varietăți de viță americană, modele perfecționate de stupi, diferiți pomi și, într'o parte, un gigantic copac culcat în lung, de 40 m. lungime și 80 cm. în diametru.

Frumoasa grădină care înconjoară Domeniul Coroanei este o adevărată școală, o adevărată pepinieră de instrucțiune agricolă. O recomandăm călduros acelora, mai ales orășenilor, pe cari 'i interesează frumusețile naturei și minunatele ei producțiuni, în bogăția și variațiunea lor. Pepinierele de pomi fructiferi, silvice, hameeria, via, stupii, etc., oferă o frumoasă colecțiune de studiu, pe cari ori cine o poate observa și pricepe cu multă ușurință.

Aceasta este în afară de pavilion. Înăuntru, primul lucru care izbește este frumusețea drăgălașă a aranjamentului. A trebuit un fin simț artistic pentru a da expoziţiunei Domeniului aspectul pe care 'l are. Totul este așezat așa, în cît felul aranjamentului, locul lor și contrastul cu culorile și steagurile naționalc, cu fiarele sălbatice și păsările împăiate ce sunt răspîndite cu gust în tot cuprinsul pavilionului, să dee o impresiune de un tot armonic desăvîrșit.

Două movilițe de stînci cu mușchiu verde deschid intrarea, iar deasupra treptelor două animale sălbatice mari, împăiate, arată caracterul expoziţiunei Domeniului. In mijlocul primei săli din centru, un vultur mare cu aripele desfăcute planează în aer peste lumea de animale: lupi, urși, cerbi, mistreți ce e fixat acolo.

Pavilionul este împărţit în treĭ părţi: în faţă drept la intrare agricultura, la dreapta silvicultura, iar la stînga produsele atelierelor şi ale şcolilor de pe Domeniul Coroaneĭ.

*

Compartimentul agricultureĭ este, ca aranjament, cel maĭ splendid. Plafonul şi părţile laterale acoperite cu roşu, peste carĭ împodobirile cu spice de diferite plante şi cereale constitue un efect foarte frumos. Pe peretele din fund al acesteĭ secţiunĭ, drept în faţă la intrare, se detaşează marca ţăreĭ, o lucrare care a atras admiraţia tuturora, prin fineţa şi siguranţa execuţiuneĭ: e făcută toată din spice şi fire de cereale şi alte plante cultivate la noĭ.

In această secţiune a agricultureĭ, putem vedea progresul la care a ajuns munca cîmpuluĭ la Domeniul Coroaneĭ, începînd cu analizele pămînturilor arabile, cu hărţile carĭ ne arată secţiunĭ din solul fertil, pănă la produsele splendide, seminţe marĭ, frumoase şi grele, de toate varietăţile, puse în borcane şi etalate în şirurĭ armonice. Tot ce se produce ca plante agricole şi horticole se află aci şi ceea ce se află aci ne arată felul agricultureĭ care se face la Domeniul Coroaneĭ. Boabele grele şi frumoase din varietăţile cele maĭ alese de cereale, textile etc., ne dovedesc maĭ bine ca orĭ ce, că munca cîmpuluĭ, la Domeniul Coroaneĭ, este ceea ce am dori să fie în întreaga ţară: metodică şi raţională.

In acest pavilion, pe lîngă colecţiunile de seminţe şi de plante, pe lîngă hărţile şi analizele de pămînt, maĭ avem cîte-va reproducţiunĭ în miniatură foarte interesante ale unora din exploataţiunile Domeniuluĭ. Avem astfel o reproducţiune de pe Domeniul Sadova şi, la o parte, una foarte frumoasă, a uneĭ grădinĭ şcolare, împărţită cum e în natură cu toate productiunile. Aceasta din urmă maĭ ales, care arată la ce perfecţiune aŭ ajuns grădinele şcolare, cum se cultivă pe ele şi ce anume: zarzavaturĭ, legume, porumb, grîŭ, etc., va atrage de sigur atenţie tuturor.

Intr'un alt loc al acesteĭ secţiunĭ sunt expuse produsele stupăriеĭ şi ale sericiculturеĭ. Faguriĭ de miere în jurul cărora roesc încă albine, licoarea de smeură şi şampanie de miere, ceara etc., se află amestecate, într'un grup interesant cu gogoşi de mătase şi borangicul produs din gogoşi, sunt gogoşi din care fluturele începe să iasă.

* * *

La dreapta compartimentul silviculturеĭ. Aci avem, în acelaşĭ timp, modele marĭ de exploataţiune şi produsele cele maĭ frumoase ca şi cele maĭ simple ale exploataţiuneĭ forestiere.

O metodă e greŭ de urmat în descripţia acestor produse pe carĭ le daŭ munţiĭ noştri. In mijlocul secţiuneĭ se află reprodus ferăstrăul de apă din gura Borceĭ, care funcţionează după dorinţă şi redă întocmaĭ pe cel din natură; la o parte frumoasa reproducţie a exploataţiuneĭ din Mălinĭ; pe muntele verde, funicularul se urcă pănă în vîrf pentru a transporta lemnul, iar de jur împrejur casele silvice daŭ o impresie de viaţă acestuĭ peisaj curat silvic; o altă reproducţie după aceea: fabrica de cherestele de la Ata-Bour din Bicaz, iar pe de lături, înainte pe pereţi şi jos, fotografiĭ de exploataţiunĭ forestiere, produsele lemnăriеĭ, colecţiunĭ de fluturĭ şi insecte (Cocioc), trunchĭ de pomĭ uriaşĭ (un molid de 1 m. şi ceva în diametru), călţi de lemn, etc.

Una din cele maĭ interesante colecţiunĭ aci este aceea a specimenelor de arborĭ care se află în pădurile Domeniuluĭ; colecţiunea este compusă din fragmente din trupul copaculuĭ, frumos poleite şi lustruite, formînd un fel de trapez, care acoperită dintr'o parte de un geam are înăuntru conservat frunza, fructul etc. a aceluĭ copac. E una din cele maĭ bune colecţiunĭ de studiŭ.

Produsele Domeniuluĭ, ale fabricelor (Găineştĭ-Mălinĭ) se află toate expuse: butoaie, doage, donițĭ, lopeţĭ, greble, bastoane, undiţĭ, mobile de lemn pentru ţăranĭ etc.

In aceeaşĭ secţiune se află frumosul model al teatruluĭ sătesc de la Cocioc, apoĭ sticle cu apă minerală de la Borcea, produsele carieреĭ de piatră de la Buşteni, o uscătorie pentru seminţe reşinoase etc.

* * *

Recomand în special secţiunea unde sunt expuse produsele şcoalelor, ale atelierelor şi ale industrieĭ casnice de pe Domeniul Coroaneĭ, fiind-că aci se poate observa maĭ bine ca orĭ-unde cît s'a muncit pentru a obţine asemenea rezultate.

Totul e frumos, artistic, fin, admirabil chiar în acest compartiment Şi produsele împletiturilor, şi acele ale industrieĭ casnice şi ale ceramiceĭ sunt, toate pline de o specială eleganţă atrăgătoare.

Scurta noastră înşirare nu poate de sigur să dea o idee despre valoarea obiectelor niciĭ să deştepte impresiunea estetică ce se resimte la vederea lor.

In centrul acesteĭ secţiunĭ un pavilion, cu—înăuntru—masă, scaune şi, în afară, micĭ balcoane cu florĭ făcut din împletiturĭ formează obiectul general de admiraţie. Apoĭ o mulţime nenumărată de obiecte de tot felul în împletiturĭ: cutiĭ, cufere, geamantane, coşurĭ, apoĭ obecte de fantezie în împletiturĭ carĭ trebuesc văzute.

In altă parte produsele industrieĭ casnice: covoare, cămaşĭ bărbăteştĭ şi femeeştĭ, prosoape etc. Pe lîngă acestea produsele frînghieriеĭ de la Cocioc: tot soiul de obecte imaginabile în sfoară şi frînghie: hamacurĭ, căpeţele, scărĭ, geante de vînătoare, etc.

Pe lîngă acestea alte produse de tot genul şi de toate variaţiunile, amestecate în grupurĭ drăgălaşe saŭ răspîndite peste tot: măsuţe de şah, marame admirabile, cupe de lemn, linurĭ şi torturĭ, lînă de ţurcană, ţigae, merinos etc. Cine poate descrie oare toate acestea în mod exact?..

O parte întreagă a secţiuneĭ este ocupată apoĭ cu produsele ceramiceĭ, avem aci tot ce dă ceramica: sobe marĭ, perfect lucrate, obecte de uzaj casnic: urcioare, străchinĭ farfuriĭ, ornamente de grădinĭ, obecte de fantezie: figurĭ de animale, etc.

* * *

Cu un cuvînt, Expoziţiunea Domeniuluĭ Ceroaneĭ este una dintre aceleа carĭ trebuesc văzute şi observate cu atenţiune. O descripţiune amănunţită a uneĭ asemenea complicităţĭ de obecte este o imposibilitate; un studiŭ al lor da—şi pe acesta îl vom face poate maĭ tîrziŭ.

Aci am vrut doar să daŭ o descripţiune generală, maĭ mult o clasificare a celor expuse de Domeniul Coroaneĭ, pentru a arăta cititorilor noştri bogăţia şi varietatea de produse a Domeniuluĭ.

Din toate cele ce am arătat pănă aci se degajează o încheere mare: aceea că la Domeniul Coroaneĭ se lucrează. Supra-încheerea este că dacă în întreaga ţară s'ar lucra tot aşa, am fi astă-zĭ acolo unde este Domeniul Coroaneĭ, sub conducerea d-luĭ Ion Kalinderu, adică am fi maĭ departe de cum suntem acum.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE şi IDEI ECONOMICE

Convenţiunile comerciale

Nu am să vorbesc despre tratativele delegaţilor germanĭ şi romînĭ fiind-că misterul ce se păstrează în jurul acelor tratative este aşa de solemn şi de nepătruns în cît, în faţa supremelor raţiunĭ de stat carĭ dictează acest adîac mister, suntem nevoiţĭ a ne înclina şi a trece peste In schimb însă, suntem în măsură de a comunica ştirĭ foarte însemnate din străinătate, carĭ vor avea fără îndoială, o covorşitoare influ-

enţă şi asupra viitoareĭ noastre politicĭ comerciale.

Aceste ştirĭ spun că Rusia a ajuns la o înţălegere cu Germania şi că în curînd convenţiunea comercială între cele două ţărĭ va fi încheiată. In ce priveşte modalitatea viitoareĭ înţălegerĭ, se afirmă că Rusia a admis întregul tarif minimal german pe cereale: grîŭ, orz, ovăs, secară, dar, în schimbul acestuĭ sacrificiŭ serios, ea a obţinut de la Germania înlesnirĭ marĭ la importul vitelor ruseştĭ, adică garanţiĭ solide că Germania nu'ĭ va închide într'o bună zi graniţa sub motiv de poliţie veterinară.

Rezultatul acesta—cititorĭĭ noştrĭ îşĭ amintesc poate acestea—le am prevăzut dinainte. Era şi firesc—fiind elementar. Nu era de gîndit ca Rusia, ţară care trăeşte, ca şi noĭ romîniĭ, de pe urma exportuluĭ agricol să primească şi tarifŭl minimal german pe cereale şi situaţiunea plină de echivoc în privinţa importuluĭ de vite; era evident că Germania, dacă voia să încheie tratatele comerciale, trebuia să cedeze ţărilor agricole în una din cele două puncte: cereale saŭ vite. Alt-fel ar fi însemnat că Germania vrea cu tot din adînsul să ia şi să nu dea absolut nimic.

Inţălegerea comercială ruso-germană în punctele privitoare la agricultură, este de o foarte mare însemnătate şi pentru ţara noastră Inlesnirile pe care le a căpătat Rusia în ce priveşte importul vitelor ca şi garanţiile de poliţie veterinară necesare le vom obţine şi noĭ graţie clauzeĭ naţiuneĭ cele mai favorizate, pe care de sigur că Germania o să ne o acorde, aşa cum şi noĭ i-o vom acorda eĭ. Cu modul acesta, vom fi în stare să exportăm vite viĭ în Germania, ceea-ce, de sigur, va avea o influenţă fericită asupra creşterei vitelor, pe care cu toţiĭ ştim în ce hal a ajuns.

In acelaşĭ timp, Austro-Ungaria, care şi ea va fi obţinut de la Germania aceleaşĭ înlesnirĭ veterinare ca şi noĭ, tot graţie clauzeĭ naţiuneĭ celeĭ mai favorizate, nu va mai avea cum să se opue de a ne acorda înlesnirile pe care ni le va acorda Germania. Pretextele cu epizootiĭ nu vor mai avea putere, din momentul ce 'ĭ vom garanta Austro-Ungarieĭ—condiţiunile sanitaro-veterinare ce vom fi garantat şi Germanieĭ. Austro-Ungaria nu va putea spune atunci că nu o garantăm în deajuns în contra introducereĭ de epizootiĭ printre vitele eĭ, din momentul ce Germania, care are tot atîtea interese agrare ca şi dînsa, ne va fi admis garanţiile sanitare ce'ĭ vom da.

După cum vedem dar, situaţiunea nu se prezintă tocmaĭ răŭ. Dacă guvernul nostru va avea energia necesară de a obţine de la Germania aceleaşĭ uşurărĭ la importul vitelor pe care le-a acordat Rusieĭ, e sigur ca noul regim comercial va inaugura o nouă eră pentru agricultura naţională.

Taxa de $^1/_2$ %

Ziarele cotidiane aŭ anunţat, în cursul săptămineĭ trecute, că d. ministru al lucrărilor publice studiază chestiunea modificăreĭ regulamentuluĭ privitor la perceperea taxeĭ de jumătate la sută *ad valorem* asupra mărfurilor introduse în ţară prin porturile noastre. E vorba în prima linie de a revizui preţuirea unor articole, mai ales maşinele, a căror valoare, fixată în 1894, s'a micşorat cu mult de atuncĭ, în urma perfecţionăreĭ mecaniceĭ şi uşurinţeĭ fabricăreĭ. Cu modul acesta, taxa asupra maşinelor va fi mai dreaptă.

Noĭ credem însă că nu numaĭ taxa asupra maşinelor ar trebui modificată, pentru a o face mai dreaptă Mai sunt şi alte multe taxe din regulamentul asupra percepereĭ de $^1/_2$ % asupra mărfurilor importate prin porturĭ, carĭ trebuesc schimbate. De ce se mărgineşte dar revizuirea numaĭ la maşinĭ?

In urma congresuluĭ camerelor de comerţ din Galaţĭ, care s'a ocupat pe larg de această chestiune şi a şi votat o moţiune precisă în sensul nevoeĭ absolute de a reforma cu totul taxa de $^1/_2$ %, care este un adevărat non sens economic pentru ţara noastră, am crezut că ministerul lucrărilor publice se va ocupa de întreaga problemă, pentru a'ĭ da o soluţiune conformă cu interesele dezvoltăreĭ economice a ţăreĭ. Taxa de $^1/_2$ % pe mărfurile exportate şi importate, prin porturĭ, izbeşte, după cum am arătat, foarte mult în exportul cerealilor şi favorizează comerţul pe uscat, prin Austro-Ungaria, care este rivală noastră economică, în dauna comerţuluĭ pe apă, cel mai potrivit pentru noĭ.

O schimbare a acesteĭ stărĭ de lucrurĭ se impune deci, şi nu înţălegem de ce ministerul lucrărilor nu studiază chestiunea în întreg, nu în mod parţial, pe cîte un obiect de import.

O măsură bună

Una din relele adînci de carĭ sufereaŭ şi suferă satele noastre era starea de batjocură a siguranţeĭ avereĭ, mai ales ţăraniĭ pătimeaŭ mult din cauza aceasta. Vom menţiona aci una din acele rele; închiderea vitelor prinse prin holde, fînete saŭ viĭ străine. Ţăranul a căruĭ vită era ast-fel prinsă şi închisă de proprietarul holdeĭ, a fineţeĭ saŭ a vieĭ era în totul la bunul placal aceluia care îĭ închisese vita; acesta fixa preţul de despăgubire cum vroia el şi nu dădea drumul viteĭ până nu i se plătea întocmaĭ. Aceasta însemna arbitrar în gradul cel mai mare şi nicĭ nu se sfiaŭ de a comite abuzurĭ revoltătoare de aceste închiderĭ de vite străine.

Acum aflăm că ministerul de interne a luat o măsură bună în privinţa aceasta, pentru a pune odată capăt abuzurilor ce se practicaŭ la sate de către ceĭ marĭ şi tarĭ în dauna ţăranilor, ale căror vite se prindeaŭ prin ţarinĭ străine.

Ministerul de interne a trimis o circulară tuturor prefecţilor invitîndu-ĭ să aducă la cunoştinţa primarilor comunelor rurale, că *consiliile comunale* ale acelor comune *trebuesc* conform noueĭ legĭ pentru organizarea comunelor rurale, *să infiinţeze oboare pentru închiderea vitelor, nu numaĭ la reşedinţele comunelor dar şi în satele depărtate, însărcinînd pe delegatul satuluĭ respectiv cu încasarea veniturilor din taxa oboruluĭ zi amenzilor pentru vilele de pripas.*

Tot de odată i-a invitat să le aducă la cunoştinţă că e **absolut interzis atît funcţionarilor cît şi păzitorilor, proprietarilor saŭ orĭ căruĭ locuitor de a închide vitele prinse prin holde, fînete, viĭ, saŭ prin islazul altora în alt loc de cît în obornl comunal.** Contravenienţiĭ vor fi supuşĭ conform legeĭ la amendă de la 20 leĭ până la 200 leĭ în afară de despăgubirĭ civile.

Ar fi de dorit numaĭ, şi aceasta în gradul ceĭ mai mult, ca circulara aceasta să se aplice cu toată vigoarea în întreaga ţară.

Serviciul maritim romîn

De mult timp se vorbeşte că serviciul nostru maritim, care, la un moment dat, a fost ameninţat de dispariţia forţată, din cauza marilor deficite ce continuă de a da cu o remarcabilă regularitate, se va complecta prelungindu'şĭ linia orientală până la Alexandria.

Prelungirea aceasta se impune în mod absolut, fiind-că alt-fel linia numită orientală nu are nicĭ un rost, de oare-ce ea 'şĭ face cursele transportuĭ de mărfurĭ şi oamenĭ în Archipelag, iar nu la Alexandria, care este un mare centru comercial şi de tranzit. Dacă linia orientală ar duce până la Alexandria, ea ar putea să ia ceva din marele număr de călătorĭ carĭ trec prin acest mare oraş nord-african şi, totodată să inaugureze un viŭ comerţ între Romînia şi Egipt.

Egiptul nu este pentru noĭ o piaţă de dispreţuit. In aceasta ţară se pot transporta, multe produse

ale agriculturei, creşterei vitelor şi industriei agricole. Dacă s'ar prelungi dar linia maritimă şi s'ar înfiinţa consulate saŭ agenţiĭ comerciale în centrile principale de comerţ din Egipt e probabil că am găsi un debuşeŭ însemnat şi în acelaşĭ timp, am da serviciuluĭ maritim putinţa de a se ridica şi a prospera.

Ştim că starea bugetară n'a permis până azĭ de a se face faţă cheltuelilor necesitate de prelungirea linieĭ până la Alexandria dar asta-zĭ însă, cînd există disponibilităţĭ, s'ar putea lua în studiŭ chestiunea şi aĭ regăsi o soluţiune satisfăcătoare.

Docurile şi comisionarii particulari

Cînd administraţiunea Docurilor a lua iniţiativa de a introduce vînzarea cerealelor în comision, am aprobat aceasta, cerînd numaĭ ca să se ia măsurĭ ca îmbunătăţirea să servească şi ţăranilor. Vedem însă azĭ că îmbunătăţirea aceasta serveşte mult şi comercianţiior şi producătorilor în genere, căci iată ce spune un cunoscător al chestiuneĭ, în această privinţă, într'o scrisoare adresată unuĭ ziar cotidian şi în care discută foloasele depozităreĭ cerealelor la docurĭ faţă de depozitarea la comisionarĭ particularĭ. Amănuntele din această scrisoare vor interesa de sigur pe aceĭ pe carĭ 'ĭ preocupă problema comerţuluĭ de cereale, pentru care le şi reproducem aci :

Avantajele, ce le aŭ speculanţiĭ şi producătoriĭ prin comisionul ce-l fac Docurile sunt incalculabile.

Facă cine-va socoteala, cît îl costă pe un speculant saŭ producător spesele, interesele, modul de vînzare şi predare al diferitelor mărfurĭ ce trimet la comisionarĭ şi ce neajunsurĭ întîmpină cu avansurile de banĭ şi să facă socoteală şi cu modul de a vedea şi a se purta al docurilor.

Avansurile din partea comisionarilor să fac foarte deficil, şi anume numaĭ după şi anume numaĭ după ce se trimit recipisele le scontează băncueĭ, ca şi pe varante. Cu toate acestea, chiar în ast-fel de caz, clientul nu capătă suma cerută, de cît numaĭ după cîte-va zile, cînd marfa poate ajuns la destinaţie şi vîndută D-zeŭ ştie pe ce preţ !—interese 10—12 la sută plus transportul banilor şi 1 la sută, comisionul bancheruluĭ.

Marfa a sosit la destinaţie, comisionarul o vinde cum dă Dumnezeŭ, după capriciul cumpărătoruluĭ : fiind silit a vinde cu orĭ-ce preţ, avînd lipsă de banĭ, pentru a trimite clienţilor. Adesorĭ s'a văzut, că una şi aceeaşĭ marfă, de la unul şi acelaşĭ client s'a vîndut cu 100 leĭ maĭ puţin, după 12 ore tot la acelaş cumpărător. Ce se fac comercianţiĭ, speculanţiĭ şi producătoriĭ ? Nu rămîneaŭ oare săracĭ lipiţĭ ?

Dacă se vinde marfa cum am spus, cu orĭ-ce preţ, ce păţesc bieţiĭ speculanţĭ şi producătorĭ cu predarea,—comisionariĭ fiind la discreţiunea cumpărătorilor, carĭ le primesc mărfurile cumpărate, cînd voesc şi cînd pot ? Toate vagoanele, maĭ cu seamă toamna rămîn în amendă ceasurĭ întregĭ (1 leŭ de vagon pentru o oră), care amendă se trece tot în spatele clientuluĭ, dacă nu şi cu prisos. Cu cîtă risipă se face predarea, cîtă lipsă de marfă nu se trece clienţilor, cîtă lipsă de sacĭ cîţĭ sacĭ schimbaţi, cîte spese cu oamenĭ de predare, etc., toate, toate, în spatele clientuluĭ ! Afară de aceasta comisionarul, pe lîngă $1^1/_2\%$ comision maĭ trece clientuluĭ şi $^1/_2\%$ misitie : pe care în realitate după cum s'a făcut uzul acum în port, nu o plăteşte ci şĭ-o însuşeşte.

Vedeţĭ aşa dar, d-le Redactor, modul de a se purta al comisionarilor ! Să vă arat acum şi modul de a se purta al Docurilor. Speculantul, are avans în tot momentul pe marfa depusă la orĭ-ce gară cu un interes de 6—8%. Mărfurile se vînd în mod corect, dat fiind poziţiunea impunătoare ce o aŭ Docurile faţă de cumpărătorĭ şi ce respect aŭ eĭ şi chiar trebue să aibă, către o instituţiune, cu care nu se pot juca saŭ glumi. I se oferă preţurile reale şi primesc mărfurile la timp ; nu se face absolut nicĭ o risipă, nu se pierd saŭ se schimb saciĭ şi cheltuelile personaluluĭ de predare sunt înzecit maĭ micĭ de cît acele ale comisionaruluĭ, avînd personal permanent. Trimiţătoriĭ nu sunt încărcaţĭ, de cît cu strictul ce s'a cheltuit. Comisionul nu se ia, de cît 1 la sută, fără să maĭ perceapă alt-fel de comision.

O altă plagă şi maĭ vătămătoare este următoarea : După ce comisionarul este silit să vîndă cum dă D-zeŭ, adică după capriciul cumpărătoruluĭ, bieţiĭ clienţĭ maĭ aŭ şi altă mizerie de suferit. Mărfurile maĭ multor clienţĭ se vînd în bloc şi preţul se repartizează după capriciul comisionaruluĭ lor la fie-care şi vaĭ de aceĭ clienţĭ a căror marfă s'a vîndut în bloc cu a comisionaruluĭ.

La Docurĭ, acest lucru, esenţial, nu se poate întîmpla, pe de-o parte că, după cum am zis, de ele nu pot ride cumpărătoriĭ şi pe de altă parte Docurile nu aŭ şi nu pot avea mărfurĭ proprĭĭ.

Dacă se întîmplă une orĭ crize acute de preţurĭ şi mărfurile nu să pot vinde absolut de loc ; întreb acum pe orĭ şi cine ce păţesc ceĭ ce trimit mărfurile lor comisionarilor şi ce avantage aŭ ceĭ ce trimit la Docurĭ. Comisionarul descarcă marfa la magazie, plăteşte descărcatul 10.50 leĭ de vagon, şi deosebit de toate, căruţaşiĭ trebue să-şĭ hrănească caiĭ şi păsările de acasă, tot ast-fel şi magazinerul ; ceea-ce produce o mare lipsă pentru bietul client

Apoĭ pentru chiria magazieĭ i se socoteşte în cel maĭ favorabil caz cel puţin jumătate lună. La Docurĭ se schimbă cu totul acest lucru. vagonul se descarcă în silozurĭ numaĭ cu 5 leĭ sub direcţiunea personaluluĭ lor, fără risipă şi chiria să socoteşte foarte puţin, zilnic şi după volum. Aceste sunt diferenţe, carĭ nu lasă pe nimenĭ nicĭ a se maĭ gîndi la cele zise maĭ sus de citatele ziare. Cumpărătoriĭ, cînd cumpără de la comisionarĭ îşĭ calculează 5% risipă şi oferă cu 5% maĭ puţin din preţul real ; prin urmare acest 5% cade tot în spinarea clienţilor.

Maĭ presus de toate sosind marfă cam defectuoasă, Docurile o îngrijeşte şi o însănătoşează cu foarte micĭ spese avînd aparatele necesare, pe cînd o ast-fel de marfă primită de comisionarĭ, fie eĭ cît de cinstiţĭ, condiţionarea costă aproape jumătate valoarea mărfeĭ, dacă nu şi maĭ mult.

După cum vedem dar sunt o mulţime de avantagiĭ pe carĭ le oferă docurile ; cu atît maĭ mult dar, am dori ca aceste avantagiĭ, mărite şi întinse, să fie folosite de asociaţiile ţărăneşti în sensul cum am arătat adesea-orĭ în coloanele revisteĭ noastre.

SOIA

Gazetele aŭ anunţat că d. dr. Urbeanu, stăruitorul introducereĭ în Romînia a plantеĭ numită *Soia*, a fost primit în audienţă la Palatul Peleş că M. M. L. L. Regele şi Regina, precum şi A. A. L. L. R. R. Principiĭ de coroană aŭ bine-voit a gusta din diversele preparate din *soia*, ce le-aŭ fost prezintate.

Criza agricolă din 1899 precum şi aceia din anul curent a hotărît pe d. Urbeanu să stăruie a se răspîndi în România cultura soeĭ, ca o plantă foarte hrănitoare şi puţin pretenţioasă de apă, pămînt şi cultură deosebită.

Soia a fost văzută pentru prima oară în Europa la 1873, cînd a figurat în secţia japoneză la Expoziţia Universală din Viena. Atuncĭ ea a fost primită cu mare entusiasm, graţie raportuluĭ d-luĭ dr. Haberland şi tot aşa de cu mare pompă fu părăsită, fiind-că prea fierbe greŭ şi lumea nu ştia ce să facă cu boabele, tecile şi vrejiĭ *soeĭ*.

Acum că seceta ne bîntue maĭ răŭ ca în 1899, cultura acesteĭ plante tenace, care nu păleşte, nicĭ înaintea seceteĭ nicĭ a ploilor a revenit din noŭ şi Expoziţia Societăţeĭ A-

grare, sperăm că-i va da drept de cetăţenie în Romînia, după cum a dat şi altor plante folositoare saŭ maĭ puţin folositoare.

Se fac marĭ sforţărĭ, fără interes, ca *Soia* să fie cultivată cît maĭ mult. O campanie foarte onorabilă se duce pe tema preparăreĭ diverselor alimente cu *soia*, şi lucru curios, omul care stărue atît de mult pentru binele public nu-ĭ atit de avut, nicĭ ambiţionează vr-o situaţie în stat. Ele se mulţumeşte ca toată lumea să se ostenească a aprecia foloasele ce decurg din această miraculoasă plantă.

Medicĭ, profesorĭ universitarĭ, medicĭ-primarĭ de judeţe şi spitale aŭ experimentat fructele soeĭ şi le-aŭ găsit admirabile şi noĭ nu putem de cît felicita pe iniţiator pentru frumoasa şi patriotica sa stăruinţă.

Dacă s'ar cultiva soia în maĭ mare cantitate, adică atît cît trebue pentru consumul interior, spectrul foameĭ ar dispare. Dar aşa suntem noĭ; la plăcintă înainte, iar la răsboiŭ înapoĭ.

La manutanţa armateĭ s'a fabricat diverse pînĭ cu soia, pentru experimentare, şi după cîte se spune, M. S. Regele doreşte ca întrebuinţarea acesteĭ plante să fie introdusă cît maĭ mult în hrana soldatuluĭ.

ŞTIRI AGRICOLE

Recolta probabilă în America de Nord.— Prevederile ministeruluĭ de domeniĭ şi agricultură pe anul curent sunt următoarele:

Grîŭ 229 milioane de hectolitre.
Secară 10 milioane de hectolitri.
Ovăs 294 milioane de hectolitri.
Porumb 845 milioane de hectolitri.

Faţă cu anul trecut *grîul* e în perdere. Atunci a fost recolta grîuluĭ de 246 milioane de hectolitri.

Porumbul a fost însă numaĭ de 740 milioane de hectolitri.

* * *

In **Austria** recolta orzuluĭ e cu 25—35 la sută maĭ pe jos de cît acea din anul trecut.

* * *

In **Ungaria** recolta *porumbuluĭ* e cu desăvîrşire compromisă în toată ţara, din cauza căldurilor şi a secetiĭ tropicale ce s'aŭ lăsat.

Recolta *grîuluĭ* e *slabă*.

* * *

Ştirĭ sosite din Brăila la Pesta spun că *grîul romînesc* e cu 45 la sută sub producţiunea din anul trecut.

Dacă însă cantitativ recolta e slabă, *calitativ e excelentă*.

Ast-fel Romînia totuşĭ are perspectiva sa încaseze anul acesta cît a încasat anul trecut pentru producţiunea eĭ de 28 milioane de hectolitri.

Camera de Comerţ din Braşov şi Exportul nostru de vite

Camera de comerţ şi industrie din Braşov, făcînd un raport detaliat asupra comerţuluĭ Austro Ungaria cu cu regatul nostru, în decursul anuluĭ 1903, face în prefaţa lucrăriĭ sale, următoarele constatărĭ foarte obiective.

Situaţiunea economică ce de douăzecĭ de anĭ continuă la noĭ a fi tot rea, ne umple de grijă, de oare ce transacţiunile noastre comerciale cu ţările orientale se micşorează din an în an. In ce priveşte relaţiunile noastre cu Romînia, trebue să recunoaştem că ne a consternat tariful vamal romîn, votat de Camera şi Senat. Acest tarif în realitate nu e de cît o continuare a războiuluĭ vamal dintre Austro-Ungaria şi Romînia, început pe la 1880 şi prelungit apoĭ pănă în 1891 şi 1893.

Dispoziţiile politice vamale romîne sunt extrem de duşmănoase nouă, şi ne face să credem că tendinţă guvernuluĭ romîn e d'a şĭ asigura o independenţă totală în raporturile comerciale internaţionale. Politica îndrăzneaţă a guvernuluĭ nu ne mirâ pănă a un punct, dar unde nu ne putem suprima mirarea e cînd vedem că noul tarif vamal impune taxe exorbitante, chiar şi asupra unoĭ producte industriale ce în regatul vecin nu se pot fabrica, saŭ în tot cazul a căror fabricare n'a eşit încă din faza primitivă.

Ast-fel noĭ găsim taxe sextuple pe importul de caĭ în Romînia, cînd ştiut este că regatul vecin este avizat din punctul de vedere al intereselor sale agronomice, la cumpărarea de caĭ în străinătate. Tot ast-fel noĭ dăm şi de taxe pentru maşinĭ agricole de 4 francĭ de suta de kilograme.

Taxele aceste şi altele izbesc şi în producţiunea transilvană, a căreĭ populaţiune se resimte de politica protecţionistă vamală a Romînieĭ. Industria dogăriluluĭ, a fabricaţiuniĭ pieleĭ, a pălăriilor ţărăneştĭ, a bumbacului tors etc. asemenea suferă.

* * *

După o lungă expunere a altor doleanţe economice din punctul de vedere al comerţuluĭ exterior, raportul Camereĭ de comerţ din Braşov vine la cestiunea *exportuluĭ de vite din Romînia în Austro-Ungaria*.

In această chestiune atît de gravă pentru noĭ, raportul Camereĭ de comerţ din Braşov propune următoarele:

In ultimiĭ anĭ exportul nostru de vite spre Austria şi Germania a luat nişte proporţiĭ atît de marĭ, în cît noĭ suntem expuşĭ calamităţeĭ d'a rămînea fără carne, pentru alimentaţiunea noastră zilnică. In condiţiunile aceste ar fi maĭ nemerit, din partea politiceĭ vamale austro-ungare, ca să permită intrarea vitelor cornute şi a porcilor din regatul romîn. Şi aşa tot se strecoară vitele din Romînia pe pieţele noastre, prin regatul Serbieĭ. Nu e maĭ bine ca, *în interesul populaţiuneĭ noastre transilvanene*, care din lipsă de nutriment suficient emigrează, să se găsească un *modus vivendo* o în cestiune atît de serioasă?

Dacă legile poliţieĭ veterinare nu permit intrarea vitelor pe picioare, din motive de epizootiĭ, atunci să se înfiinţeze nişte abatoriĭ la Predeal şi la Turnul-Roşu.

In tot cazul ce ne ar privi, ar fi ca importul direct de vite din Romînia să se reguleze odată definitiv. In nicĭ într'un caz importul de oĭ şi de porcĭ nu poate produce paguba. Populaţiunea noastră are trebuinţă de acest import. Acesta e adevărul.

Înţelege-va Ungurii?

Starea timpuluĭ şi semănăturilor din ţară

până la 8 Iulie 1904

De la ultimul nostru buletin şi pănă în prezent situaţiunea generală a semănăturilor a rămas maĭ aceeaşĭ.

Ploĭ generale nu am avut, iar ploile parţiale şi în micĭ cantităţĭ ce aŭ căzut aŭ fost maĭ toate în regiunea judeţelor muntoase în Nordul Moldoveĭ. Judeţele carĭ eraŭ în suferinţă nu aŭ putut beneficia de ploile căzute, de cît în mod cu totul izolat şi pe suprafeţe absolut minime.

La 7 Iulie o ploaie bună de la 4—27 mm. a căzut în Dobrogea şi în localităţile Constanţa, Medgidia, Babadag, iar în regiunea Călăraşilor, Ploeştilor şi împrejurul Bucureştilor aŭ căzut cîte-va picăturĭ.

Seceta în judeţele bîntuite de la început persistă şi astă-zĭ cu aceeaşĭ intensitate şi lipsa păşunelor de şi puţin atenuată în urma liberăriĭ miriştilor, a început din noŭ să fie simţită.

Porumburile în multe locurĭ din aceste judeţe sunt deja compromise, iar altele aŭ ajuns la limita rezistenţeĭ posibile.

Meiurile semănate nu aŭ răsărit de loc din cauza lipseĭ de umezeală saŭ nu aŭ fost semănate încă aşteptînd mereŭ o ploaie care să permită facerea arăturilor şi însemînţare.

Recolta spicioaselor de toamnă în regiunile bîntuite de secetă, este aproape terminată şi în multe localităţĭ treerul este aproape terminat.

Rezultatele sunt variabile după loc

şi împrejurări, dar în general toate condiţiunile defavorabile mai cu seamă grîuluĭ, recolta în boabe a întrecut aşteptările agricultorilor carĭ în estimaţiunile lor evalua producţiunea la o cifră mult mai mică, faţă de modul cum se prezintă lanurile de semănăturĭ fripte de secetă.

Calitatea cu deosebire este superioară.

Bobul mic, sticlos, face ca greutatea hectolitruluĭ să fie mare şi grîne cu 80 şi chiar 82 kgr. hectolitrul sunt aproape în mod curent recoltate mai în toată această regiune.

In împrejurările de recoltă foarte slabă din regiunea bîntuită de secetă, agricultorii găsesc o mică dar totuşi o importantă consolaţie şi în calitatea mărfiĭ şi în preţul relativ ridicat cu carĭ aŭ început deja vînzările.

In această regiune ploile sunt aşteptate cu cea mai mare nerăbdare, nu atît pentru a salva porumbul care este peste 60 la sută compromis, dar pentru păşunĭ şi nutreţurĭ de a căror lipsă sunt temerĭ serioase.

In regiunele ţărĭĭ unde recoltele nu aŭ suferit de secetă, situaţiunea se prezintă în mod admirabil şi agricultorii privelegiaţĭ din aceste judeţe consideră anul ca unul din ceĭ bunĭ.

Semănăturile de toamnă ca şi cele de primă-vară din această regiune se prezintă în condiţiunĭ escepţionale şi rezultatele primelor recolte sunt din cele mai bune atît în privinţa calităţeĭ cît şi a cantităţiĭ. De asemenea porumburile merg bine şi deja sunt în plină floare. Lipsa păşunelor nu este simţită şi chiar furagiile pentru iarnă vor fi suficiente.

Cele-l'alte culturĭ agricole prezintă şi ele mai în aceleaşĭ condiţiunĭ şi variază după cum a fost şi regimul ploilor a. c. Pretutindenea unde aŭ căzut ploĭ livezile de arborĭ roditorĭ, viile merg relativ, dar cele-l'alte fructe din cauza seceteĭ cad, iar strugurii staŭ micĭ şi nu progresează, ba în unele vii chiar cad tot din cauza seceteĭ escesive.

In rezumat situaţiunea se prezintă cît se poate de bine în judeţele unde de la început semănăturile aŭ avut un mers normal de vegetaţiune. In judeţele bîntuite de secetă, recolta semănăturilor de toamnă şi chiar acea a semănăturelor de primă-vară privite în general a fost foarte slabă şi pe unele locurĭ compromise cu totul.

Porumburile sunt în majoritatea lor compromisă.

Păşunele sunt arse de soare şi prevedem o lipsă însemnată de furagiĭ, mai cu seamă că pe semănăturele de meiŭ, pe care comptam nu putem pune de cît o speranţă foarte slabă, de oare ce pănă acum ele nu aŭ răsărit mai nicăerĭ din cauza lipseĭ de ploaie.

Domeniul Coroaneĭ Gherghiţa

Urmare

O gospodărie mai întinsă saŭ măcar asemănătoare nu se găseşte în ţară; înainte de a intra în coprinsul fermeĭ trebue să treci prin mijlocul unuĭ mare parc de pinĭ care fiind în partea de răsărit a fermeĭ îĭ constitue un adăpost excelent contra crivăţuluĭ.

Grajdurile de vite, porcăria şi într'un cuvînt toate construcţiunile sunt foarte bine construite şi întreţinute, aranjamentul interior în toate este aşa de bine ticluit că orĭ cine ar putea lua ca model acest aranjament, orĭ cine ar putea să vadă aicĭ ceia ce nu se poate vedea la nicĭ o exploataţiune din ţară.

Semănăturile, făcute pe porţiunea acesteĭ secţiĭ eraŭ destul de variate, printre carĭ am putut distinge: grîul bălan local, grîul bălan adus de la ferma model Laza pentru încercare, grîŭ Mold, grîŭ banat, grîŭ Schirif, porumb portucaliŭ şi Alcsuter, rapiţă varietate, naveta, ovăs Ligovo şi comun, orz comun, îndoitură de ovăs cu măzăriche, meiŭ comun şi păsăresc, sorg, fasole oloagă, fasole Victoria, sfecle de zahăr şi de nutreţ, cartofĭ 2 varietăţĭ, cînepă, in, hrişcă, lucernă şi sparcetă.

Deosebit de plantele enumărate carĭ se cultivă în mare, tot aci şi în apropiere chiar de fermă se mai întreţine şi un cîmp de încercărĭ de vro 4 pogoane care era bine îngrijit. Acest cîmp are mare menire şi n'ar fi rău să se întreţie pe orĭ ce moşie asemenea cîmpurĭ mai cu seamă acolo unde se pune şi oare care ştiinţă în cultura plantelor şi se vroeşte a merge mai cu siguranţă în adoptarea uneĭ plante oare care în cultura mare.

Orĭ ce plantă saŭ varietăţĭ de plante carĭ n'aŭ mai fost cultivate aicĭ şi administraţia domeniuluĭ s'ar hotărî să le introducă în cultură ca să nu rischeze prin faptul că nu i-ar privi localitatea, să cultive 2—3 anĭ dearîndul în acest cîmp de încercare, se adună rezultatele obţinute în anii de încercare după care se hotărăşte dacă acea plantă merită orĭ nu a fi întrodusă în cultura mare.

In acest cîmp de încercare am putut distinge următoarele plante: 12 varietăţĭ de cartofĭ cu carĭ anu acesta începuse încercările, grîŭ Schirif adus de la ferma model Laza, fasolea soia galbenă, in rusesc comun, in de stepe in de Dobrogea şi in de Ungaria. Cu toate îngrijirile ce li s'aŭ dat aicĭ, plantele supuse încercărilor nu se prezintaŭ destul de frumos, reuşise dar nu le mergea bine, fapt ce nu se poate atribui de cît lipseĭ de ploĭ, grîul schirif începuse deja a fi compromis în multe puncte.

Starea generală a semănăturilor, de şi după cum a urmat timpul, anul acesta nu poate fi pus de cît între aniĭ răĭ pentru agricultură, aşa iarna a fost seacă fără de zăpadă, primăvara secetoasă, după cum ne-a spus d. şef de regie nu plouase de cît la 23 Aprilie, dar şi atunci o ploaie care n'a răsbit bine pămîntul deci insuficientă, aşa că urma ca sămănăturile şi de toamnă şi de primăvară să fie compromise; în adevăr în toate părţile din împrejurime semănăturile se compromisese afară de porumb care denota că ar mai avea oare care vlagă, însă pe acest domeniŭ lucru ce ne-a surprins, toate semănăturile se prezentaŭ binişor, porumbul în special care deja se şi prăşise I-a oară era de o frumuseţe, cîte-va diviziĭ de grîŭ de toamnă aveaŭ un grîŭ tot aşa de frumos ca şi în anii ceĭ bunĭ şi care după cum se prezinta după estimaţiunea d-luĭ Crişan, şeful regieĭ putea să dea 21 hectolitri la hectar care estimaţiune şi nouă ni s'a părut foarte apropiată de realitate. Culturei grîuluĭ se dă o deosebită atenţiune, rezervîndui-se locurile cele mai bune, grase pentru a'ĭ asigura buna reuşită.

Faptul că aicĭ toate culturile eraŭ mai bine, nu poate fi datorit de cît lucrărilor raţionale, a culturilor moşieĭ, prin arăturile făcute adînc a acumulat în pămînt o mai mare doză de apă din ploĭ şi zăpadă, ce a săzut, ca pămînturile locuitorilor mărginaşĭ.

Rapiţa. Nicăirĭ, anul acesta n'am întălnit un lan de rapiţă reuşit, pretutindenia a fost compromisă, fie din cauza gerurtlor de iarnă, fie din cauza insectelor de primavară.

Aicĭ am găsit un lan de rapiţă pe rod care de şi nu era excelent, dar promitea aproximativ 4—5 hectolitri la hectar. Această rapiţă era din varietatea *naveta;* varietatea Colza belgiană se semănase în toamnă o suprafaţă mare, promitea o recoltă abundentă după vigoare vegetaţieĭ ce se observa toamna, însă venind iarna cu ger fără zapadă, şi cum acest soiŭ de rapiţă e cam (relativ) puţin rezistent la ger, ca naveta, a degerat toată, pămîntul în primăvară s'a arat şi pus cu porumb.

Porumbul. Această plantă ocupă o suprafaţă egală cu a grîuluĭ; fiind planta care oferă hrana obişnuită a ţăranuluĭ romîn, administraţia a luat frumoasa dispoziţie ca tot porumbul să 'l lucreze în dijma cu locuitoriĭ în mod sistematic, deprinzindu-i a lucra mai raţional şi în acelaş timp punîndu-le condiţiunĭ destul de uşurătoare pe locuitorĭ, căcĭ din treĭ părţĭ, una ia domeniul, iar 2 ia locuitorul.

După cum se prezintă de frumos porumbu, foarte curat de buruenĭ demonstra că oamenĭ învoiţĭ sunt deprinşĭ

a munci cu conscinţă în tot parcursul drumuluĭ până aici n'am avut ocazia să întâlnim un lan de porumb care să se presinte aşa de bine şi curată, nici o bucată nu maĭ rămase neprăşită 1-a oară.

Orezu şi orzul vegetasə foarte bine începuse a se ridica dar din causa seceti parte din frunde începuse a se veşteji, a se usca

Va urma

CRONICA AGRICOLĂ

Mişcarea stoculuĭ de material lemnos.

Iată cîte-va cifre asupra valoareĭ exportuluĭ nostru de lemne în străinătate: în anul 1852 exportam lemne pentru 139.043 leĭ, în 1862 pentru 1.163.957 leĭ, în 1872 pentru 1.911.154 leĭ, în 1882 pentru 5.143.441 leĭ, în 1892 pentru 3.247.511 leĭ, iar în 1902 pentru 19 574 408 leĭ.

Din causa exploatărilor extaordinare, carĭ s'aŭ făcut în pădurile statuluĭ,— despre cele particulare nicĭ nu maĭ vorbim,— s'a împuţinat foarte mult stncul de material propriŭ pentru lucru şi construcţiunĭ. Pe de altă parte în anul 1890 s'aŭ extras parte din ştejariĭ pe marĭ dimensiunĭ în urma crixeĭ agricole şi financiare, rămînînd arbrete carĭ nu vor putea produce lemn propriu pentru îatrebuinţărĭ industriale de cât după un interval de anĭ.

Pentru a se pune stavila acestuĭ neajuns, care duce la distrungerea complectă a stokuluĭ pe material lemnos dropriu, saŭ propus următoarele măsurĭ:

1. Nicĭ o pădure fie de ştejar orĭ de răşinoase fie în stare pură fie în stare de amestec în care aceste speciĭ ar predomina, să nu se maĭ exploateze de aci înainte de cît în baza uneĭ revoluţiunĭ de cel puţin 100 anĭ.

2. Din pdsibilităţil ,, anuale ale pădurilor de ştejar şi răşine a se va defalca 1/5 în scdpul constituireĭ unuĭ fond de rezervă economic.

Acest ford de rezervă nu se va putea realiza de cît în caz cînn maşinele vor fi expuse a intra în depreciareĭ saŭ pentru a se face faţă unor necesităţĭ excepţionale ale statuluĭ, şi aceasta numaĭ în urma aprobăreĭ consliuluĭ de miniştriĭ.

3. A se reîntroduce stejarul în masivele din pădurile de c-mpie şi coline efectuîngu se în acelaş timp operaţiuoĭ culturale pentru asiŭurarea existenţeĭ acesteĭ speciĭ de valoare care a început să dispară din cauza acţiunnĭ copleşitoare a celor secundare.

4. A se înlocui în mod treptat fagul cu reşioanse în masivele purd de fag din regiunea muntoasă, transforuînd ast-fel actualele masive în pădurĭ ou o mare valoare comercială fn viitor.

Pentru cheltuielile ce se vor necesita punerea în executare c lucrărilor de sub punctele 3 şi 4, se va spori fondul pădurilor cu3 la sută sŭ se vor prevedea sumele cuvenitie în budgetul anuluĭ viitor.

***

Premiĭ pentru cultura cartofilor

Cu începere din anul acesta urmînd să se procedeze la repartizarea premiilor pentru cultura cartofuluĭ şi introducerea luĭ în alimentaţia curentă a săteanuluĭ, administraţia caseĭ şcoalelor a înaintat protoereilor şi revizorilor şcolarĭ un număr de circulărĭ şi tablourĭ, pe carĭ le vor trimite preoţilor şi învăţătorilor din judeţ, cu însărcinarea ca aceĭ ce aŭ luat iniţiativa culturеĭ cartofuluĭ să complecteze rubricele din tabloŭ cu cea maĭ mare exactitate şi apoĭ să le înapoieze. Din cererile primite protoereii şi revizorii vor face o selecţiune şi vor recomanda pe aceĭ care merită în deosebĭ de a concura la premiile ce se acordă.

Tabloul general al celor recomandaţi se va da publicităţeĭ de către casa şcoalelor. Ceĭ nemulţumiţi că n'aŭ fost trecuţi printre concurenţi, aŭ facultatea de a face recurs către casa şcoalelor. Dacă comisiunea care va face cercetărĭ locale va găsi pretenţia neîntemeiată, eĭ vor avea a suporta cheltuelile făcute cu ocazia transportăreĭ comisiuneĭ în localitate.

In afară de premile generale ce le acordă casa şcoalelor, concurenţii se vor bucura şi de premiile locale ce le acordă prefectura, dacă s'a prevăzut prin budgetul judeţean vre-o sumă în scopul acesta.

***

D. Ştefan D. Grecianu, Preşedintele Societăţeĭ Agrare, a expus în Palatul Agriculturеĭ, vis-a-vis de produsele d-luĭ Ion Kalinderu, admirabilele sale prodnse de pe moşiile sale: Ciocenĭ, Grecĭĭ-de-sus, Socet şi Popeştĭ.

Din aceste produse s'a format o panoplie din spice înconjurînd treĭ portrete carĭ reprezintă casele proprietăţeĭ de pe acele moşiĭ, toate într'un stil vechiŭ romînesc.

***

Ministerul agriculturеĭ a decis să se aducă la cunoştinţa amatorilor ca la fermele model Laza şi Studina se găsesc de vînzare seminţe din cele maĭ bune varietăţĭ de grîne, carĭ nu se vor vinde de cît direct proprietarilor carĭ îşĭ cultivă moşiile şi arendaşilor.

Grîŭ uriaş, grîŭ bălan, grîŭ roşu, etc., cu preţul de 17.000 suta kgr. saŭ 1700 leĭ vagonul.

Sămînţa se va vinde loco fermă, triorată.

Toţĭ amatoriĭ vor trebui să adreseze cererile lor cît maĭ curînd şi direct la ferme saŭ la minister, indicînd cantitatea de sămînţă ce doreşte să cumpere şi varietatea grîuluĭ. Se va interpune un tabloŭ de înscriere.

***

Pe semănăturile de porumb din jud. Bacăŭ aŭ apărut mult insecte carĭ cauzează marĭ pagube acestor semănăturĭ.

Ministerul a comunicat prefecturеĭ mijloacele pentru combaterea acestor insecte.

Expoziţiunea

Prin aceasta atragem atenţia tutulor acelora carĭ vizitează Expoziţiunea Agrară, că la întrare, primesc, în schimbul unuĭ leŭ, plata intrăreĭ, un bilet de loterie de aceiaşĭ valoare, cu care participă la tragere exact ca cele-l'alte bilete. Se ştie că avantagiile loterieĭ Expoziţiuneĭ sunt foarte marĭ.

Măsura aceasta s'a luat pentru că biletele de loterie daŭ drept—cu tichetele lor—şi la intrare în Expoziţie.

***

Duminica şi sărbătorile intrările la Expoziţie sunt de 50 banĭ de persoană şi pentru copiĭ 25 banĭ.

In aceste zile—de o cam dată—o muzică special angajată va cînta tot timpul.

***

Societatea tramwayurilor a început să construiască linia de prelungire până la Expoziţie, (Aleea Kogâlniceanu) pentru care parcus Primăria i-a acordat dreptul de a percepe o taxă de 5 centime în plus.

***

Comitetul Expoziţiuneĭ se ocupă cu studierea a diferite proecte pentru introducerea de festivităţĭ şi distracţiunĭ, în afară de muzică, înăuntrul Expoziţieĭ.

***

Construirea chioşcurilor continuă cu mare activitate. Pavilionul Ministeruluĭ Agriculturеĭ este aproape gata. Asemenea şi o foarte frumoasă vilă a Principeluĭ Barbu Ştirbey.

Fabrica de bere Azuga va începe în curînd construirea pavilionuluĭ eĭ.

***

După cum se ştie, ministerul de lucrări publice a admis ca după închiderea exposiţiei societăţei agrare să se restitue jumătate costul transportului pentru obiectele cari saŭ deteriorat saŭ aŭ pierit în timpul durateĭ expoziţieĭ şi cari nu se maĭ întorc la locul de unde aŭ fost expediate

Scopul dispoziţiĭ fiind de a se exclude de la beneficiul tarifuluĭ redus obiectele aduse spre a fi vindute cu ocazia expoziţieĭ, ministerul a dispus ca pe lîngă cazurile arătate maĭ sus restituirea să fie admisă şi în alte cazurĭ. Aşa obiectele fără valoare comercială care aŭ servit ca probă saŭ modeluri şi nu maĭ aŭ interes de a fi reexpediate, articolele de consumaţie denunţate de ceĭ însărcinaţi cu clasarea lor saŭ cu distribuirea recompenselor fi alte şi de felul acestora vor beneficia de restituire.

Cum însă aceste cazurĭ nu pot fi de maĭ înainte enumărate în mod complect, rămîne ca restituirea să se acorde cu ocazia cererilor ce se vor face de către biurol expoziţieĭ şi după îndeplinirea formelor cerute de căile ferate, repetîndu-se principiul că articolele puse în comerţ rămîn.

*

Se ştie că ministerul lucrărilor publice a fixat pentru lunile August, Septembrie şi Octombrie cîte şase zile pe fie cure lună în care toate staţiunile căilor ferate vor libera, cu destincţiune pentru Bucureşti, bilete de dus şi întors cu reducere de 50 la sută asupra tarifuluĭ de călălătorĭ tuturor persoanelor care ar voi să ia parte la exposiţia societăţeĭ agrare.

De oare ce însă călătoriĭ carĭ ar fi plecat în ultimele zile ale fie-căreĭ perioade nu ar fi putut beneficia de reducţiunea admisă de o potrivă cu aceia carĭ ar fi plecat în zilele de început, ministerul a decis a se acorda tuturor biletelor emise cu tariful redus o valabilitate de patru zile.

***

Serviciul zootechnic a cerut tuturor medicilor veterinarĭ din ţară să-ĭ comunice adresele persoanelor carĭ posedă vite frumoase prin diferitele judeţe şi carĭ să poată figura la secţiunea de animale a expoziţiuneĭ societăţeĭ agrare: această secţiune va fi deschisă de la 1—12 Septembrie pentru caĭ şi rîmătorĭ, iar pe la 16—28 Septembrie pentru vite şi oĭ.

S'ar putea cu această ocaziune să se ştie în acelaş timp numele tuturor cultivatorilor de vite, carĭ posedă reproducţiuni bune şi de rasă.

***

Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecţilor că ministerul de răsboiu aŭ hotărît ca proprietariĭ şi arendaşiĭ carĭ ar avea nevoe de munca cîmpuluĭ să se adreseze ca şi în aniĭ trecuţĭ regimentelor respective spre a le procura pentru lucru soldaţĭ din aceia carĭ iaŭ concediŭ pe timpul verei.

Tot odată ministerul a cerut prefecţilor să se ordone primarilor comunelor rurale ca să aducă la cunoştinţa arendaşilor şi proprietarilor aceste dispoziţiuni.

***

După raport sosit la ministerul de domeniĭ, viile din judeţul Iaşĭ şi maĭ ales cele din împrejurimile oraşuluĭ bunişoare.

Dacă va maĭ ploua puţin la timp se prevede o recoltă destul de abundentă.

***

Ministerul domeniilor a decis ca agenţiĭ silvicĭ aĭ Statuluĭ, să nu maĭ aibă dreptul de a primĭnicĭ garanţiĭ nicĭ alte sume carĭ ar rezulta din vînzarea diferitelor produse silvice,—conform legeĭ comptabilităţeĭ şi legeĭ organice a curţeĭ de compturĭ.

***

Lucrările pentru *deschiderea canaluluĭ Dunavăţ* se continuă cu mare activitate şi este gata parte din canal pe o distanţă de 1500 metrĭ.

La toamnă saŭ cel mult la iarnă, canalul va fi gata în întregime.

Se ştie că canalul are lărgime de 14 metri şi adîncime de 2 metri sub etagiŭ ast-fel că în afară de folosul pe care îl va aduce canalul prin alimentarea laculuĭ Ramzim cu apă dulce chiar vase micĭ vor putea naviga pe canal.

***

Din cauză că lacul Brateş nu era pînă acum bine alimentat (cu apă dulce), serviciul pescăriilor statuluĭ a luat dispoziţiunea să facă un *canal mare* care să treacă prin gîrla Tochilcle sub podul al II-lea de pe Galaţĭ Renĭ la lacul Brateş aducînd ast-fel apă din Dunăre.

Acest canal va costa 3 000 leĭ; lucrările aŭ şi început.

***

Ministerul de domeniĭ a numit pe d niĭ T. Galeriu, şeful serviciuluĭ silvic din acel Minister, Tănăsescu inspector silvic, Procaloru şi I. Moldoveanu, sivicultoriĭ şefĭ, în comisia pentru organizarea secţiuneĭ silvice a ministerului de domeniĭde la expoziţia societăţeĭ.

***

Direcţiunea general a servicu sanitar a trimes de judeţ invi.îndu-ĭ a face cunoscutu revizor de vite toăte însărcinările ce lisă dă prin doua lege pentru reorganizarea comunelor rurale.

***

Din cărţile publicate în timpu din urmă de societatea *Steaua* pentru rîspîndirea culturei naţionale s'au aîudut până acum nu numără de 300 miĭ exemplare.

Pe curînd societatea *Steaua* carc a publicat potretul luĭ Ştefan-cel-Mare, va puvlica potretul M· S. Reginni şi pe aeele ale Principele Moştenitorĭ·

***

In Vîlcea sa vor înfinţa 19 pepnierə de pomi roditor şi de arbori dlantaţĭ, presum şi 4 uscătoiĭ de prune.

In plasa Coscova (Mhedinţĭ) se va înfinţa ouscătură de prune. iar în plasa Breşniţa din acelaşĭ judeţ o pepinieră de arbori.

***

Camera de meseriĭ din Capitală a hotărît ca un mecanic lucrător să nu poată conduce maĭ mult de cît o maşină agricolă, în timp ce mecanicul cu brevet pe de o parte are dreptul de a conduce maĭ multe maşinĭ iar pe de alta de a inspecta atît pe mecaniciĭ carĭ conduc maşină cît şi modul eĭ de funcţionare.

***

Ministeruţ domeniilor a hotărît să tină concurs la 1 Octombrie c. pentru ocuparea catedreĭ de botanică de la şcoala de agriculturĭ de Herăstăŭ.

***

Epizotia de febră aftuasă ne maĭ exitîne nţ Iaşĭ. saŭ ridicat măsurile de poliţie veterinară sanitară ce se luaseră.

***

Pe ziua de 1 Septembrie se vor creia anul acesta încă 151 şcoale primare rurale de cătun, în localităţile unde lipsa de şcoală era imperios cerută.

Se ştie că meĭ e nevoe în ţară încă de 6000 învăţătorĭ pentru ca să satisfacă toate nevoile, şi că în fie-cara an s'a hotărît să se creieze şcoale noĭ urmărindu-se acest ideal.

***

In cursul săptămîneĭ tracute aŭ avut loc experienţa la şcoala pe agricultură de la Herăstrăŭ cu maşina de secerat fără greble, inventat de d. Antip Hormnziŭ, în prezenţa comisiuniĭ orînduito de ministerul domeniilor, de societatoa agrară şi de directorul şcoaleĭ.

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica d-luĭ N. St. Cesianu.

Preţurĭ fixe şi reduse predate la orĭ ce gară.

Informaţiĭ la d. inginer Suţu la fabrică-Tîrgovişte şi la d. V. M. Kogălniceanu, Bucureştĭ — Alea Vasiliu (Isvor).

De vînzare Vin negru de OREVIŢA vechiŭ de 15 anĭ, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleşanu, strada Lascăr Catargi No. 17.

De vînzare Una presă mare pentru fîn, pae etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victorieĭ 55.

FURNISORUL CURȚEI REGALE — CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

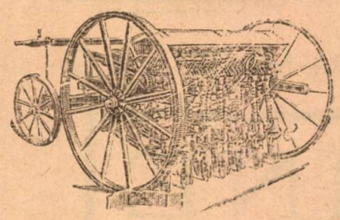

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totu» inferioare oferite sub denumirea „**sistem Sack**“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît orî-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercurî ungătoare Locomobile de 9 atmosferî presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 380 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ◈ GALAȚI ◈ BRALA ◈ CONSTANTA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OȚEL

Cu 1, 2, 3 și 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discurî rotunde

— Cu și fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oțel, în 2 și 3 părți

Mașinî de semănat în lat

Construcția perfecționată, 3,76 m. lățime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Mașinî de semănat în rînduri

Renumita „**BEROLINA**“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă și economică în distribuirea semințeî

Batoze de bătut porumbul cu aburî, și cu mîna simple și duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Morî de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grîu de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mina

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşinişt'lor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 25 IULIE 1094

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 85.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA: ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA: CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Leĭ, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membriĭ Societățeĭ Agrare gratuit

Bibliotecă Universitară Iași

BUCURESTI. — SOSEAUA KISELEF

EXPOZITIUNEA

Societăţeĭ AGRARE din Bucureşti

— Deschisă la 27 IUNIE **1904** Inchiderea la 1 NOEMBRIE —

REDUCERE DE TRANSPORT 50 % PE C. F. R.

pentru Călătorĭ, Mărfurĭ si Vite

OBSERVAȚIUNI:

a) Pentru Călătorĭ:

Se eliberează bilete pentru vizitarea Expoziției în zilele de:

IULIE	17, 18, 19, 20, 21 și 22 st. v.	SEPTEMBRE	5, 6, 7, 8, 9 și 10 st. v.
AUGUST	14, 15, 16, 17, 18 și 19 st. v.	OCTOMBRE	13, 14, 15, 16, 17 și 18 st. v.

Biletele de călătorie emise în orĭ-care din aceste zile acordă vizitatorilor înapoerea gratuită, valabilitatea fiind de 4 zile, orĭ-care ar fi ziua plecăreĭ

Taxa biletelor de intrare în zilele de lucru este **1 leŭ de persoană,** contra căruia vizitatorul primește și **un cupon de bilet de loterie.**

Persoanele carĭ posedă deja bilete de loterie, prezintă Casieruluĭ Expoziției drept taxă de intrare un tiket cu cuponul său, de la care posesorul reține **la ghișet** cuponul respectiv. Aceste măsurĭ privesc pe vizitatoriĭ carĭ nu uzează de transportul pe C. F. R.

Biletele de înapoere ale C. F. R. nu sunt valabile fără viza Expoziției.

Călătoriĭ, ca să poată profita de reducere la C. F. R., trebue ca biletele lor să fie vizate de Expoziție. Pentru obținerea vizăreĭ biletelor a căror cost va trece de 10 Leĭ, vizitatoriĭ vor trebui să prezinte un bilet de loterie de 5 Leĭ, care va fi asemenea vizat.

Pentru biletele de un cost **mai mic de 10 Lei,** vizarea se va face la Expoziție, fără a se mai pretinde prezintarea unuĭ bilet întreg de loterie, ci va cădea în categoria vizitatorilor, carĭ aŭ a plăti **1 Leŭ la intrarea** în Expoziție, și în schim aceștia vor primi un cupon de loterie de fie-care pers.

Expoziția este deschisă în timpul vereĭ de la orele 8—12 a. m. și 4—8 p. m.

Duminicile și sărbătorile taxa de **intrare este de 0,50 b. în numerar.** Cupoanele de intrare ale biletelor de loterie nu se bucură de nicĭ o reducere. Copiĭ de la 7—14 anĭ plătesc cite 0,25 b. fie în zilele oe lucru fie în zilele de sărbătoare. Copiĭ maĭ micĭ de 7 anĭ sunt scutiț de taxa de intrare dacă sunt însoțiți de persoane carĭ aŭ plătit taxa de intrare.

Biletele de loterie se găsesc de vinzare la ghișeurile de la intrarea Expoziției.

Elevii școalelor rurale, de agricultură și de meserii, carĭ vor veni în grup de 10 persoane cel puțin sub conducerea profesorilor, vor avea intrarea gratuită, în zilele de sărbătoare. Aceasta ca încurajare pentru studierea progreselor realizate în economia țăreĭ.

b) Pentru Mărfurĭ:

Orĭ ce marfă destinată pentru a fi expusă în localul Expoziției, **va beneficia de o reducere de 50 %** cu condiție ca marfa să fie expediată exclusiv pe numele Comitetuluĭ orpaeizator al Expoziției Agrare din Buc.— Ori ce marfă care nu va fi sosită în localul Exp. în condițiunea de mai sus, nu va putea beneficia de reducere.

c) TIRGUL DE VITE ȘI EXPOZIȚIA DE PASĂRI

— Vor începe la finele luneĭ August —

Un comunicat special va fi dat la timp spre cunoștința publiculuĭ, prin care se vor deslușĭ atît reducerile de transport, cît și condițiunile în care se vor face transportul vitelor și paserilor

NOTA. Vizitatoriĭ Expoziției vor putea beneficia de o reducere de 25% la **Hôtel Bulevard** și la maĭ multe oteluri din Capitală, dacă vor poseda biletul à 5 leĭ de lotărie cu viza Expoziției.

COMITETUL

Societatea anonimă pentru comerciul de mașini și întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. 1—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. 1—3

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ și expoziție permanentă de tot felul de:

Mașine și Unelte Agricole, Industriale și Electro-technice

LOCOMOBILE și TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Școala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curățitoare** patentată (Trei Vînturi) a treia Curățitoare, în Treerătoare înlocuește machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de ori-ce alt sistem existent și **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numai la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu saŭ fără foi.

MAȘINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele și fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea" cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curățind perfect și lăsînd știuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune și solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oțel, cu 2, 3 și 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile și fixe, cu două și trei cîmpuri și cu dinți de oțel și **Grape pentru Livezi.**
Răriți, Cultivatori, Tăvălucĭ.
Semănători in lat.
Semănători in rînduri renumita „Victoria-Drill".
Vînturători, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID" in toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT".
Greble de fin.
Mașini de tăiat pae și fin.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăți, intregi fără piept. Toate mărimile.

Mori TRANSPORTABILE, pe postament d lemn și de fier simple, duble, triple și cvadruple, din cele mai renumite fabrici, de 36, 42 și 48 țoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF și DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEȘTI, I-a calitate, simple și duble, toate lățimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu și grădini.
Părți de rezervă. Musamale.
Mașine de scărmănat lînă de lemn și de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol și cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL" ȘI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopi — cu Tăiușul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai ușoare și solide, construite din oțel.

Garanție absolută pentru perfecta funcționare și material solid al tutulor mașinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabrici a tot felul de Mașini Industriae și Electro-technice.

DUMINICĂ 25 IULIE 1094

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 85.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicu Negri** *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.

Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:

Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revistei sunt d-nii:

Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 85

Vasile M. Kogălniceanu. — Agricultură extensivă și intensivă.

Proecte și Ideĭ Economice.

O importantă statistică agricolă.

Oprirea exportului porumbului, a borhotului și a turtelor de nutreț.

Domeniul Coroaneĭ Gherghița.

Ion N. Lahovari.—Pronosticurĭ asupra recolteĭ de grîu din 1904.

Fînețe din cocenĭ de păpușoĭ.

Cronica Agricolă.

Agricultură extensivă și intensivă

I

Părerea aproape unanim admisă în țara noastră este că agricultura, care la noĭ este extensivă în cel maĭ înalt grad, trebue să se transforme într'o exploatare intensivă, conform ultimelor date ale științeĭ agronomice și ale economieĭ rurale. In fața agriculturei extensive pe care o facem azĭ, fără alternare de culturĭ cu ogor sterp, fără îngrășăminte, fără nutreturĭ artificiale și cultură de vite alese, fără ecarete sistematice—se opune ca ideal agricultura intensivă cu asolamente, îngrășăminte naturale și chimice, nutreturĭ artificiale, plante textile și comerciale, vite de soiu, ecarete sistematice și—ca ultim termin al evoluțiuneĭ — industriĭ agricole dezvoltate.

E adevărat: agricultura intensivă este într'adevăr, idealul ca exploatare științifică și metodică, prin care se păstrează și se mărește fondul de fertilitate al pămîntului mărindu-se în acelaș timp producțiunea calitativ și cantitativ. Cînd facem cultura intensivă, cu asolamente, furagiĭ și îngrășăminte, suntem siguri nu numaĭ că nu sărăcim pămîntul de părțile sale fertilizante, dar îl și înbogățim și'l menținem mereŭ în stare de productivitate superioară din toate punctele de vedere. Pe cînd dacă facem cultură extensiva, și încă așa de pronunțată cum se obișnuește la noĭ în țară, solul e secătuit, jefuit de avuția sa arabilă, iar producțiunea scade cantitativ și calitativ, așa că riscăm a scăpăta cu totul marele fond de bogăție pe care natura, în dărnicia-ĭ bine-cuvîntată, le-a ascuns în pămînturile romînești.

Toate acestea sunt riguros adevărate și nicĭ nu poate fi îndoială pentru nimene că agricultura intensivă trebue preferată în fața celeĭ extensive.

Totuși o formidabilă pedică de ordin practic se pune în calea realizăreĭ acesteĭ preferințe: ese aceea a *rentabilităței*, a *cîștigului*. Agricultura intensivă, în multe cazurĭ, nu rentează în deajuns saŭ chiar nu acopere cheltuelile făcute și carĭ după cum se știe, sunt cu mult superioare agriculturei extensive. La prima vedere lucrul pare curios, căcĭ din momentul ce agricultura intensivă, cea cu asolamente, furagiĭ, îngrășăminte etc., produce cantitativ și calitativ maĭ mult ca în sistemul extensiv, ar fi natural ca și cîștigul să fie maĭ mare, în raport cu superioritatea cea mare a producțiuneĭ; și, în cazul acesta, întrebarea naturală care se pune este aceea a putinței ca o producțiune superioară să nu scoată cîștigul necesar?

Faptul însă este fapt: agricultura intensivă, de multe orĭ nu dă cîștigul așteptat. Cauza este de sigur situația tîrgului cerealelor și a produselor agricole în general, care tîrg fiind internațional, face ca prețurile să depindă de întreaga producție de pe glob, ast-fel că cerealele produse în exploatare intensivă, concurate de cele produse în exploatare extensivă de către Rusia, România, Statele-Unite, Argentina, Canada, aŭ acelaș preț, de și cheltuelile de producțiune aŭ fost cu totul deosebite. Cînd agricultorul vine pe piață cu marfa luĭ — cereale, plante textile și comerciale etc. — cumpărătoriĭ nu vor să știe dacă a lucrat intensiv saŭ extensiv, ci, în fața concurenței universale a țărilor agricole, stabilește un preț mijlociŭ care, de multe orĭ, nu acopere cheltuelile de producțiune în cultura intensivă.

Faptul acesta s'a arătat cu deosebire în Germania, unde cultura științifico-intensivă este foarte mult dezvoltată și în unele regiuni, adusă la un înalt grad de perfecțiune. Agricultoriĭ germanĭ se plîng de multă vreme că cultura intensivă nu produce, nu rentează, și, în unele părți a început să se semnaleze, ca o consecință a acesteĭ stărĭ de lucrurĭ, o **reîntoarcere la agricultura extensivă.** Bine înțeles că nu o reîntoarcere la o extensi-

vitate ca a noastră, ci la una foarte raţională—dar despre aceasta mai tîrziŭ.

Intr'o publicaţiune agricolă recentă, un cunoscut agronom german, a publicat, după datele scoase din registrele de contabilitate, rezultatele exploatăreĭ a două moşii din Mecklenburg, prin carĭ dovedi avantagiile cultureĭ *extensive*. Aceste rezultate, în banĭ, formează mijlocia anilor 1894—1897. Pentru a putea compara mai uşor, capitalul prim al fondului a fost redus la ambele moşiĭ la 100,000 mărcĭ (o marcă= 1.25). Comparaţia e între două moşii, dintre carĭ una lucrează intensiv, cultivînd sfecle de zahăr, furagiĭ, cartofi fără ogor sterp, pe cînd cea-l'altă lucrează extensiv, cu păşunĭ şi ogor sterp.

Capitalul fondului 100,000 M.	Cultura ext. M.	Cultura int. M.
Capitalul circulant (salariĭ, seminţe, îngrăşăminte artificiale etc. .	19373	7763
Cheltuelile totale ale exploatăreĭ incluziv dobînda capitalului prim cu 3%, a capitalului fix (clădirĭ, ecarete, inventar) cu 5%, a capitalului circulant cu 7%	26711	12852
Venitul brut	26438	14518
Cîştigul net	273	1665
Pe hectar	341	228

Adică în exploatarea intensivă nu numaĭ că n'a fost nicĭ un cîştig dar şi o perdere nu numaĭ de 273 mărcĭ saŭ o perdere de 3.41 pe hectar, pe cînd la exploatarea extensivă a fost dimpotrivă, un cîştig net de 1665 mărcĭ saŭ de 22 8 m. pe hectar.

Dacă examinăm apoĭ mai cu atenţiune cifrele de mai sus, observăm lesne caracterul cu totul diferit al exploataţiuneĭ celor două moşiĭ carĭ aŭ început cu un acelaşĭ capital fundamental de 100.000 mărcĭ. Pe cînd la prima moşie, cea intensiv lucrată, salariile, seminţele îngrăşămintele chimice ating suma de 19.373 mărcĭ, la a doua, cea extensiv lucrată, nu s'a cheltuit nicĭ jumătate, abia 7.763 mărcĭ. Acelaşĭ lucru îl observăm la a doua comparaţie de cifre: la moşia intensivă amortismentul ecaretelor sistematice şi costisitoare, al capitaluluĭ circulant foarte urcat şi aşa maĭ încolo aŭ urcat cheltuelile la 26.711 mărcĭ, pe cînd la moşia extensivă, unde nicĭ ecaretele nu sunt aşa de numeroasa şi costisitoare şi nicĭ capitalul circulant nu trebue să fie aşa de urcat, cheltuelile nu s'aŭ urcat nicĭ la jumătate, atîngînd abia 12.852 mărcĭ.

Rezultatul exploatăreĭ celor două moşiĭ a fost cel pe care ni l indică ştiinţa agronomică: moşia intensivă a produs absolut superior, şi în cantitate şi în calitate şi de a cea a obţinut un venit brut de 26 438 mărcĭ, pe cînd moşia extensivă n'a produs de cât 14.518 mărcĭ. şi totuşĭ, la cîştig, adică la rentabilitate moşia intensivă a fost în perdere pe cînd cea extensivă a fost în cîştig. De ce? Pentru că cheltuelile de exploatare, adică costul de producere, a fost mult mai mare la moşia intensivă de cât la cea extensivă.

Concluziunea riguroasă ce degajează acest tabloŭ este dar că agricultura intensivă, a fondului de avuţie naţională, cu toată ridicarea ştiinţifică pe care o dovedeşte, nu este însă în stare să corespunză primeĭ şi celeĭ maĭ marĭ necesităţĭ a orĭ-căreĭ activităţĭ omeneştĭ *rentabilitatea*.

Incheerile ce se degajează pentru ţara noastră în special în constatarea aceluĭ fapt, le voĭ analiza în no. viitor.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE şi IDEI ECONOMICE

O nouă măsură bună

Ziarele cotidiane din săptămîna trecută ne-aŭ adus ştirea că ministerul de *interne* a trimes o circulară prefecţilor prin care-ĭ invită ca să intervie pe lîngă primariĭ comunelor rurale ca aceştia, la rîndul lor, să intervie pe lîngă sătenĭ şi mai cu seamă pe lîngă învăţătorĭ şi preoţĭ pentru ca să cultive *livezĭ artificiale*. Tot-odată, ministerul de *interne* a cerut să i se înainteze un tabloŭ cu numele tuturor locuitorilor dispuşĭ de a începe culturĭ de livezĭ artificiale, pentru a le procura cu preţurĭ foarte eftine şi în condiţiĭ cît maĭ avantagioase, cantităţile de sămînţă de lucernă saŭ trifoiŭ ce vor dori a cultiva. Pe lîngă aceasta, ministerul de *interne* va trimite instrucţiunĭ asupra moduluĭ cum va trebui să se cultive această sămînţă şi asupra condiţiunilor ce trebue să împlinească terenul de cultură.

O asemenea măsură trebue în tot-d'auna primită cu bucurie de orĭ unde ar veni ea.

Binele e bun, indiferent din mîna cuĭ este primit, şi dacă în materie de îmbunătăţire agricolă există vre'o îmbunătăţire maĭ grabnică apoĭ este de sigur aceea a răspîndireĭ culturilor furagere şi a creştereĭ raţionale a vitelor, aşa că măsura ministeruluĭ de interne, noĭ trebue s'o salutăm cu satisfacţiune deplină, presupunînd bine-înţeles că circulara va fi aplicată.

Totuşĭ ni se va permite o observaţiune pe care de sigur că în aintea noastră n'o vor fi făcut-o toţĭ aceĭ carĭ aŭ citit circulara de mai sus: La ce există ministerul special al agriculturei?

Asemenea măsurĭ trebuesc luate numaĭ de către ministerul minister agriculturei, fiind-că acesta este rolul luĭ firesc. E curios cum de o bucată de vreme, toate ministerele şi autorităţile îşĭ arogă din atribuţiunile fireştĭ ale ministeruluĭ de agricultură, făcîndu-l pe acesta aproape inutil.

Să ne închipuim numaĭ curiozitatea şi ciudăţenia situaţiuneĭ: ministerul de interne distribuind, prin «agronomiĭ» luĭ, instrucţiunĭ speciale pentru cultiverea lucerneĭ şi a trifoiuluĭ în cantităţĭ anumite de sămînţa din aceste plante furagere, pe cînd agronomiĭ adevăraţĭ şi capabilĭ din ministerul de agricultură siliţĭ să asiste la acest spectacol puţin plăcut pentru dînşiĭ.

In trecut, cînd a fost vorba ca să se încurajeze cultura furageră, împărţindu-se gratuit saŭ pe un preţ foarte redus seminţe de lucernă saŭ trifoiŭ. acel care a fost însărcinat cu organizarea întregeĭ lucrărĭ a fost cum era şi natural, ministerul agriculturei şi al domeniilor. Azĭ, însă, ministerul acesta este ignorat cu totul şi atribuţiunile sale trec, rînd pe rînd, la alte autorităţĭ superioare.

Care să fie oare cauza acesteĭ stărĭ absolut anormale de lucrurĭ? Nu ştim şi nicĭ n'ar fi indicat ca să arătăm, şi apoĭ lucrul n'ar prezenta un mare interes public. In orice caz se impune ca să se pue odată capăt acesteĭ situaţiunĭ şi să se revie la o stare normală: măsurile şi chestiunile referitoare la agricultură să fie date ministeruluĭ agriculturei.

Exportul de prune

Nu e nevoe, credem, să maĭ convingem pe aceĭ carĭ sunt, deja convinşĭ asupra foloaselor marĭ a propăşireĭ pomiculturei şi în special a livezilor de pruni. O atare convingere poate fi cuprinsă în cîte-va vorbe doar: pe cînd ţărĭ străine aŭ venituri de *zeci de milioane* numaĭ de pe urma vînderei prunilor, noĭ, care am putea produce cantităţĭ şi calităţĭ splendide de asemenea fructe, n'avem aproape nimic de pe urma lor. Avem adică putinţa de a creea o bogată sursă de avuţie şi o neglijăm.

In timpul din urmă s'aŭ luat cîteva măsurĭ de îmbunătăţire: s'a început, introducerea de varietăţĭ maĭ bune de pruni şi afară de aceasta, uscătoriĭ sistematice. Nevoe e şi de una şi de alta. Dovadă de exemplu ceea-ce o mare casă de export din Lipsca (Germania) comunică uneĭ reviste romineşti.

«*Prunele romineşti nu sunt introduse aci, dar nicĭ nu se bucură de nume bun*, de oare-ce acum cîţi-va ani experienţele făcute cu ele n'aŭ dat rezultate mulţumitoare, aceasta

nu din cauza pruneĭ ci din pricina uscăreĭ defectuoase. *De alt fel, aceĭ carĭ au adus prune romînești aŭ perdut o mulțime de banĭ».*

După cum vedem dar, relațiunile noastre cu străinătatea sunt compromise din cauza calităței proaste a mărfeĭ, ca și a procedăreĭ defectuoase în uscare. Și aceasta este o rușine pentru noĭ, țară așa de perfect adaptabilă uneĭ culturĭ pomicole așa de superioare.

Pentru ridicarea pomicultureĭ trebue lucrat cu stăruință și energie, atît prin respîndirea varietăților maĭ fine, ținîndu-se însă seamă de acele carĭ s'ar putea adapta soluluĭ și climeĭ noastre, cît și prin întrebuințarea uscătoriilor sistematice cele maĭ perfecționate.

In privința aceasta n'ar trebui însă așteptat numaĭ de cît sprijinul statuluĭ, care nu este în stare să facă de odată sacrifisiĭ prea marĭ. Județele de deal și munte, unde cultura pomilor și a prunilor este foarte dezvoltată, ar putea foarte bine să se ocupe ele de îmbunătățirea pruniculturei în regiunea lor, sub direcția specialiștilor din ministerul de agricultură. Fie care județ în în parte, dacă ar face în fie-care an cîte un mic sacriticiŭ bănesc pentru aducerea de uscătorĭ perfecționați și de varietățĭ alese (cel maĭ bun lucru ar fi să se înființeze în toate județele pomicole cîte o pepinieră), de sigur că în puținĭ anĭ am putea aduce la un mare grad de înflorire această însemnată sursă de avuție.

Congresul veterinarilor

Congresul veteritarilor, care va avea loc în toamna asestuĭ an, și despre care am vorbit maĭ pe larg într'unul din numerile noastre preedente, va discuta următoarele ordine de zi:

1) Starea actuală a animalelor cornute marĭ și micĭ, mijloacele raționale și practice de a le îmbunătăți. Raportor *N. Filip;* 2) Starea actuală a caluluĭ romînesc de d. *maior Negulescu;* 3) Remonta; 4) Exportul animalelor de d. *Locusteanu*; 5) Variola oilor de d. *I. G. Poenaru;* 6) Etiologia și profilaxia hemoglobinurieĭ vitelor cornute marĭ și cîrciagul oilor, de d. *Motaș;* 7) Brînca infecțioasă a porcilor de d. *P. Rigler*; 8) Febra aftoasă de d. *A. Locusteanu;* 9) Lupta contra tuberculozeĭ animalelor în Romînia de d *I. Popescu*; 10) avantagiise economice ale cranotomieĭ la animalele domestice de d. *Oceanu*; 11) Invățămîntul medicineĭ veterinare în Romînia de d. *Udrischi*; 12) Organizația serviciuluĭ veterinar în Romînia și trebuința reorganizăreĭ sale de d. *I. St. Fortuna.*

Duș ă cum vedm, tot chestiuni însemnate și de acele carĭ interesează direct economia agricolă a țăreĭ De sigur, că discuțiunilo carĭ vor avea loc aci, vor contribui nu numaĭ la luminarea tuturor chestiunilor carĭ se vor trata și carĭ sunt trecute în ordinea de zi, dar, maĭ ales, la fixarea mijloacelor celor maĭ practice și maĭ la îndemînă noastră ca să începem îndată îmbunătățirile necesare în ramura așa de importantă a creșterei vitelor. Indicarea acestor mijloace practice dă însemnătate congresuluĭ; și de aceea nici nu ne îndoim că toțĭ raportoriĭ vor avea în vedere maĭ ales această parte a chestiuneĭ, iar nu părțile teoretice, carĭ 'și găsesc maĭ bine loc în cărțĭ și reviste științifice de specialitate.

Maĭ aflăm, cu o legitimă curiozitate, discuțiunile asupra *combaterei febreĭ aftoase*, căcĭ se știe cît de contrazicătoare sunt părerile în această privință; pe cînd unĭĭ aprobă cheltuelile marĭ și măsurile de tot felul: izolarea satelor, suspendarea tîrgurilor etc.,—carĭ aŭ adus atîtea pagube agricultorilor,—luate pentru combaterea febreĭ aftoase, alțiĭ le neagă orĭ-ce influență asupra mersuluĭ epizootieĭ.

Discuțiunile din congres, ce probabil vor fi libere, sperăm că vor contribui la luminarea și a acesteĭ chestiunĭ, a căreĭ însemnătate pentru agricultorĭ este evidentă.

Culegerea porumbuluĭ

Ca și în toțĭ anĭ, tot așa și în anul acesta, ministerul de interne a cerut tutulor prefecților să dea ordin primarilor comunelor rurale de a *opri culegerea porumbuluĭ necopt saŭ întrebuințarea luĭ și a făineĭ de porumb stricată pentru hrana oamenilor.* De asemenea le-a cerut a interzice morarilor să macine porumb stricat saŭ necopt pentru hrana oamenilor. Culegerea porumbuluĭ nu se va putea începe de cît de la data ce va fi indicată de ministerul de interne.

Aplicarea acesteĭ circulărĭ stă în mînile primarilor comunelor rurale, de aceea ele n'aŭ fost pănă azĭ aplicate. Este însă de datoria tuturor elementelor culte din sate ca să stărue pe lîngă primar ca să aplice întreg circulara, pentru că pelagra are deja destule victime.

In deosebĭ anul acesta vegherea va trebui să fie cît maĭ riguroasă. Porumbul nu s'a făcut în multe regiunĭ, așa că, *pentru a preveni o catastrofă*, a trebuit să se interzică de către guvern exportul porumbuluĭ. Măsura aceasta gravă va avea de efect ca să se reție în țară porumbul disponibil, pentru a putea împărți sătenilor în lipsă.

Din cauza lipseĭ de sigur ca în multe regiunĭ, țăraniĭ vor fi foarte dispușĭ ca să adune porumbul necopt și să'l macine; de aceea am spus că supravegherea va trebui să fie anul acesta îndoită.

Statistica învățămîntuluĭ rural

A apărut statistica învățămîntuluĭ primar rural și urban pe 1901—1902. Dăm numaĭ cifrele relative la învățămîntul primar rural:

Recensămîntul copiilor în vîrstă de școală din comunele rurale, făcut în primăvara nnuluĭ 1902, ne dă cifra de 728.093, număr care se împarte în 389,777 băeți, 338.316 fete. Față de recensămîntul din 1901, avem un spor de 13.117 copiĭ.

După naționalitate, copiĭ sunt 717.597 romînĭ (384 242 băeți: 333.335 fete) și 10 496 străinĭ (5.535 băeți și 4.961 fete).

Frecventarea elevilor în școalele rurale se prezintă ast-fel pentru anul școlar 1901—1902: S'aŭ înscris în școale 292.976 elevĭ, din carĭ: 233.027 băeți și 59 949 fete. In anul trecut școlar (1900—1901) se înscrisese 282.225 elevĭ, prin urmare un spor de 10.751 elevĭ.

Numărul elevilor promovați atît din ceĭ carĭ aŭ urmat regulat în tot cursul anuluĭ școlar, cît și din ceĭ carĭ nu aŭ urmat regulat, este de 159.016, din carĭ: 132.335 băeți și 26.661 fete.

Școalele rurale aŭ dat un număr de 12.847 absolvenți, din carĭ 11.411 băeți și 1.436 fete. Asupra anuluĭ școlar 1900—1901 avem un spor de 348 absolvenți.

In medie de județe avem, decĭ cîte 402 absolvenți de școală rurală complectă. Raportînd ceĭ 12.847 absolvenți la cifra populației rurale după recensămîntul din Decembrie 1899 (5.956.690 constatăm că **la 1000 locuitorĭ a douĭ absolvenți cu școală.**

Din toate aceste cifre, trebuesc apropiate maĭ ales două: numărul copiilor bunĭ de școală *728093*, numărul copiilor carĭ aŭ frecventat școala *292.976.*

Cu restul de copiĭ ce s'a făcut? In asemenea condițiunĭ ne putem oare mira că sunt numaĭ 2 absolvenți la 1000 locuitorĭ?

O importantă statistică agricolă

Serviciul statisticeĭ generale, de sub conducerea d-luĭ dr. L. Colescu, a publicat în Buletinul ministeruluĭ domeniilor un studiŭ foarte amănunțit asupra statisticeĭ agricole a Romîneĭ în anul 1903.

Acest studiŭ coprinde: date retrospective asupra agriculturei din Romînia; numărul agricultorilor, întinderea culturilor și producțiunea lor în 1903; valoarea recoltelor din acel an; date asupra grădinilor de zarzavaturĭ; precum și date privitoare la pagubele su-

ferite de agricultura Romîniei în 1903, din cauza diferitelor întîmplări climaterice.

E unul din cele mai complecte studii ce s'a scris până acum asupra statisticei agricole a ţărei şi se cuvine a i se da toată atenţiunea ce merită. De aceea vom căuta să rezumăm, în cele ce urmează, coprinsul acelui studiu.

* * *

Agricultura Romîniei a ocupat în 1903 o întindere de 5 912.942 h. saŭ 45,02 la sută din suprafaţa totală a ţărei. In raport cu perioada cincinală 1899—1903, întinderea culturilor coprinde în medie 5.930.740 hectare saŭ 45.15 la sută din suprafaţa Romîniei care este evaluată la 13.135.300 hect.

Restul de 7.402.560 hectare din suprafaţa ţărei se împarte ast-fel: 270,000 hectare proprietăţi clădite, grădini, strade şi pieţe; 1 781.380 hectare păşuni, 2.282 300 hectare păduri fără goluri; 807.300 hectare ape, lacuri, iazuri, rîuri şi stufuri; 200.000 hectare căi de comunicaţie; 1.863.580 hectare pămînt întrebuinţat.

In comparaţie cu starea de lucruri de la 1860, vedem că suprafaţa ocupată de clădiri, grădini, etc., a sporit cu 130,000 hectare; pămîntul de arătură a sporit cu 2.970.970 hectare în detrimentul finanţelor naturale şi al păşunelor permanente cari aŭ scăzut la jum. din ceea ce era în 1860. Din pămîntul neîntrebuinţat la 1860 s'aŭ desfundat vre-o 913.000 hect. Suprafaţa pădurilor a scăzut de asemenea.

Culturile făcute în cele patru decenii aŭ luat o exteasiune considerabilă ca suprafaţă, iar producţiunea medie la hectar a sporit la cultura grîului, porumbului, secarei, orzului şi ovăsului, scăzînd la meiŭ şi rapiţă.

De la 1862—1903, adică în 41 ani, întinderea grîului, a porumbului, secarei şi a orzului s'a îndoit, a ovăsului s'a încincit, iar a rapiţei a luat o extensiune extraordinară ajungînd de la 8700 ha. la 204.800 ha. Numai meiul a scăzut.

Trebue observat că în acelaş interval de timp populaţiunea Romîniei a crescut cu 2.177.000 locuitori, saŭ 54.17 la sută. Cu toată creşterea considerabilă a populaţiei, suprafaţa pămînturilor cultivate cu cereale s'a mărit şi mai mult. Exportul principalelor producte agricole a contribuit la dezvoltarea agriculturei noastre.

Culturile din 1903, pe întinderea de 5.912.942 ha. aŭ fost făcute de către 934.631 agricultori mari şi mici. Din aceştia 3727 sunt agricultori mari cari aŭ cultivat cîte 100 hect. şi mai mult, iar 930.904 sunt agricultori cari aŭ cultivat mai puţin de 100 hectare.

Prin statistica agricolă din 1904 se va stabili şi întinderea pe care a cultivat-o fie-care dintre marii şi micii agricultori.

Studiind în parte culturile din 1903, serviciul Statisticei generale a constatat că grîul s'a semănat pe 1.605.657 ha., cu 119.172 ha., mai mult ca în anul precedent şi cu 40.157 ha. mai mult de cît mijlocia anuală a perioadei cincinale 1898—1902. Recolta grîului din 1903 a fost de 25.971.615 hectolitri şi pe care s'aŭ obţinut 283.869.750 lei, socotind pe 10 lei 93 bani hectolitru. In şesurile Siretului şi Prutului şi în şesul Dunărei s'a obţinut cele mai mari cantităţi de grîŭ.

Secara s'a cultivat pe 158.019 ha. dînd o producţie de 2.517.798 hectolitri pe care s'a obţinut 19 764.700 lei, a 7 lei 85 bani hectolitrul.

Orzul din toamna anului 1902 şi primăvara anului 1903 a ocupat o întindere de 530.895 ha. cu o producţie de 10.471.888 hectolitri, pe care s'a obţinut 55.501.009, socotind pe 5 lei 30 bani hectolitrul.

Ovăsul s'a cultivat pe 426.721 ha şi producţiunea a fost extra-ordinară, de 11.067.155 hectolitri, cu o medie de 25.9 hectolitri la hectar. Pe această producţiune s'aŭ obţinut 47.588.770 lei, a 4 lei 30 bani hectolitrul.

Porumbul a fost cultivat pe 2.072.075 hectare, mai puţin cu 109.785 hectare ca în 1902. Producţiunea a fost de 28.287.760 hectolitri, cu o valoare de 231 959.630 lei a 8 lei 20 bani hectolitrul. Valoarea grîului şi a porumbului obţinut în 1903 se ridică la lei 515.829.380.

Orzul şi ovăsul aŭ avut o valoare de 103.089.770 lei; fînul de 57.828.465 lei, vinul şi prunele de 54.401.710 lei; plantele oleaginoase şi textile de lei 25.003.810; leguminoasele şi cartofii de 25.510.680 lei; grădinăriile de lei 14.365.395 lei şi plantele industriale aŭ avut o valoare de 7.087.77 lei.

Valoarea totală a recoltelor din 1903 s'a urcat la suma de 828.473.980 lei; ea este cea mai mare ce s'a obţinut în România şi se datoreşte împrejurărei că anul 1903 s'a distins prin recolte bune de grîŭ şi porumb.

Acum vom da datele asupra culturei zarzavaţurilor.

Această parte figurează în statistica agricolă numai de la 1903. Datele obţinute în aceşti doui ani din urmă se aseamănă şi ele aŭ fost culese în mod individual de la toţi cultivatorii de zarzavaturi.

Numărul total al grădinarilor de meserie a fost în anul 1903 de 2748, cari aŭ întrebuinţat 17.153 lucrători permenenţi pentru a cultiva 12.656 hect.

Din întinderea totală a grădinăriilor care a fost de 29.119 hectare; 12.656 hectare aŭ fost cultivate de speculanţi pentru comerţ şi 16.463 hectare de către agricultori, pentru trebuinţele gospodăriei lor.

După naţionalităţi, numărul grădinarilor romîni predomină.

Din cifra totală 1814 sunt romîni, 881 bulgari şi 53 de alte naţionalităţi. Dar dacă cercetăm ce lucrează aceşti grădinari şi cîţi lucrători întrebuinţează, lucrurile se schimbă ast-fel: ceî 1814 grădinari români, aŭ întrebuinţat la 4683 hectare un număr de 6342 lucrători, dintre cari 801 străini şi 5541 romîni.

Cei 881 grădinari bulgari aŭ lucrat 7792 hectare cu 10.536 lucrători dintre cari 3039 romîni şi 8497 străini.

Prin urmare 7972 hectare s'aŭ exploatat de 934 grădinari străini şi 4683 hectare, de către grădinarii romîni.

Se vede, deci, că grădinarii romîni de 11 ori mai numeroşi, dar fac grădinăriile în mic.

Romînii cultivă în special varză, cartofi şi ceapă, pe cari le desfac prin împrejurimi. Pe pieţele oraşelor unde gusturile sunt mai dificile, numai bulgarii pot desface zarzavaturile lor. Rezultă deci că bănosul comerţ cu zarzavaturile se face de către străini şi în special de bulgari.

Dar aceşti comercianţi străini n'aŭ nici măcar un domiciliŭ stabil.

Din cei 881 grădinari bulgari numai 104 staŭ în ţară, iar 777 vin numai în scopul culturei şi toamna se întorc în patria lor.

Dacă cercetăm acum numărul lucrătorilor din grădinării, constatăm că din 17.153 sunt 7739 romîni şi 9414 străini, aproape toţi bulgari.

Lucrătorii străini ca şi patronii lor, părăsesc bogata noastră ţară, imediat ce-aŭ strîns recolta.

Marea majoritate a grădinarilor bulgari se află în judeţele de la Dunăre, unde s'aŭ găsit 467. Ei aŭ lucrat 4443 hectare, întrebuinţînd 5857 lucrători, dintre cari 5240 străini.

Cei mai mulţi grădinari bulgari sunt aşezaţi în judeţele cu populaţia urbană mare şi cari sunt aproape de Dunăre. Ast-fel sunt în Ilfov 123 patroni şi 1524 lucrători, în Teleorman 74 patroni cu 834 lucrători, în Dolj 69 patroni cu 682 lucrători.

In celn-l'alte judeţe grădinarii sunt în majoritate romîni.

Făcînd aceste constatări pe baza datelor statistice oficiale aducem în discuţiune o chestie de mare însemnătate pentru ecunomia noastră naţională.

Regretăm că statistiça nu ne dă şi valoarea zarzavaturilor cultivate şi vîndute de bulgari. In cazul cînd am poseda şi aceste date, am putea şti precis ce parte din bogăţia noastră naţională trece, în fie-care an, în buzunarele bulgarilor, spre a fi dusă apoi peste hotare.

* * *

Ultima parte a statisticei agricole din 1903 e privitoare la pagubele suferite de agricultura Romîniei în acel an din cauza accidentelor climaterice.

Din datele statisticei, în această privinţă se constată, că grîul a fost distrus pe 34.830 hectare saŭ 2.17% din

totalul semănăturilor de grîŭ. Grindina a făcut cele mai mari ravagii, distrugînd 14.423 hectare, dintre cari 10.649 aŭ fost asigurate şi 5773 nea sigurate.

Judeţele Olt, Brăila, Tecucĭ, Dorohoĭ şi Ialomiţa aŭ fost mai mult devastate.

Restul grîuluĭ stricat a provenit din cauza îngheţurilor, inundaţiilor, ruginei etc.

Secara a fost stricată de grindină şi îngheţ pe 1522 hectare, iar stricăciunea s'a arătat mai ales în nordul Moldoveĭ.

Orzul, ovăsul şi porumbul aŭ suferit puţin în raport cu întinderea lor, abia 2.3% din totalul întinderilor semănate.

Porumbul a suferit însă de secetă. Distrugerĭ complecte nu s'aŭ semnalat de cat pe 2671 hectare în toată ţara.

Rapiţa a suferit cele mai mari ravagiĭ. Ea a fost stricată pe 69.486 hectare saŭ aproape 39% din totalul întinderei răsărite.

Din rapiţa semănată în toamna anuluĭ 1902 aŭ mai fost perdute 67.965 hectare, fie din cauză că planta n'a răsărit, fie că a fost distrusă de accidente.

Totalul rapiţeĭ stricate în 1903 a fost deci de 137.447 hectare, care rae portat la întinderea semănată de 204.820 hectare, partea stricată revin la 67.10%.

Viile aŭ suferit stricăciunĭ pe o intindere de 19 380 hectare, din cauza manei, filoxereĭ şi îngheţnrilor.

Viile din Moldova carĭ sunt mai bine îngrijite n'aŭ fost atacate de mană.

La pruni pagubele s'aŭ semnalat pe o întindere de 7803 hectare pomĭ, din cauza îngheţurilor, omizilor şi vinturilor puternice.

Cu aceste date se termină importanta statistică alcătuită pentru anul 1903, de către serviciul statisticeĭ generale.

Oprirea exportuluĭ porumbuluĭ, a borhotuluĭ şi a turtelor de nutreţ

Iată decretul regal, referatul d-luĭ ministru de finanţe către consiliul de miniştriĭ şi Deciziunea ministerială prin care se interzice exportul porumbuluĭ.

Tot asemenea publicăm şi actele oficiale relative la restrîngerea exportuluĭ borhotuluĭ şi a turtelor din uleiurĭ.

Asupra raportuluĭ ministruluĭ Nostru secretar de Stat la departamentul financelor sub No. 41.812 din 15 Iulie 1904;

Văzînd jurnalul consiliuluĭ de miniştriĭ cu No. 819, încheiat în şedinţa sa de la 16 Iulie 1904;

In virtutea art. 13 din legea generală a vămilor,

Am decretat şi decretăm:

Art. I. Se interzice până la nouĭ dispoziţiunĭ, exportul porumbuluĭ.

Art. II. Ministrul Nostru secretar de Stat la departamentul financelor este însărcinat cu executarea prezentuluĭ decret.

Dat în Castelul Peleş, la 16 Iulie 1904.

CAROL

Ministrul finanţelor
E. Costinescu

Referatul d-luĭ ministru de finanţe către consiliul miniştrilor:

Domnilor miniştriĭ,

Este constatat astă-zĭ că seceta, ce bîntueşte de un an întreg ţara, a distrus o mare parte din recoltă şi nutreţ. Porumbul în special a fost nimicit în cel puţin jumătate din întinderile cultivate cu acest produs şi chiar în părţile unde n'a fost distrus recolta va fi în genere slabă. Deci, hrana de căpetenie a poporaţiunilor noastre rurale va lipsi cu totul în o mare parte a ţăreĭ şi va fi puţin abundentă în cea-altă.

Ceea-ce mai agravează această situaţiune este că nicĭ anul trecut recolta porumbuluĭ n'a fost îmbelşugată şi din această cauză rezervele de porumb, menite a îndestula trebuinţele ţăreĭ până la epoca când noua recoltă are a intra în consumaţiune, sunt foarte limitate.

Ceea-ce probează limitarea rezervelor este că anul trecut până la finele luĭ Iunie, se exportase 464 miĭ tone de porumb, pe când anul acesta, deşi cererea este mult mai mare şi preţurile mult mai urcate, abia s'a putut exporta 346 miĭ tone.

Continuarea exportuluĭ porumbuluĭ din recolta anuluĭ trecut ar fi foarte periculos în situaţiunea în care ne aflăm; chiar şi exportul porumbuluĭ nou, care se face câte odată toamna şi care este în genere un răŭ lucru din punctul de vedere comercial şi economic, ar putea să fie periculos până nu se va şti cu siguranţă că este în adevăr un prisos, peste trebuinţele consumaţiuneĭ interne, ce s'ar putea exporta.

Se impune, dar până la nouĭ dispoziţiunĭ, oprirea exportuluĭ pprumbuluĭ, în virtutea art. 13 al legeĭ vamale. Luîndu-se această măsură, impusă de trebuinţele hraneĭ poporaţiuueĭ, se va ţine negreşit seamă de angajamentele luate de comerţ în străinătaie anterior măsureĭ de oprirea exportuluĭ, şi întru cât se va dovedi că ele sunt reale şi luate într'un moment cînd nu era vorba de o asemenea măsură, se vor respecta pentru ca nicĭ un interes legitim să nu fie jignit.

Vă rog, dar. domnilor miniştriĭ, să bine-voiţĭ a mă autoriza, dacă şi domniile voastre sunteţĭ de aceeaşĭ părere să supun înalteĭ semnăturĭ a M. S. Regeluĭ decretul cerut de lege pentru interzicerea temporară a exportuluĭ porumbuluĭ.

Decisiunea ministerială No. 42.878 din 16 Iulie 1904.

Noĭ, ministrul secretar de Stat la de partamentul financelor,

Avînd în vedere înaltul decret regal sub No. 2,310 din 16 Iulie 1904, prin care se interzice, până la nouĭ dispoziţiunĭ, exportul porumbuluĭ,

Decidem:

Art. I. Se aduce la cunoştinţa exportatorilor că orĭ-ce export de porumb fiind interzis, biurourile vamale nu vor mai permite eşirea din ţară prin calea ferată de cât a acelor porumburĭ carĭ vor fi fost încărcate în vagoane şi expediate direct pentru străinătate, cel mai tîrziŭ în ziua de Luni 19 Iulie 1904.

Art. II. Pentru încărcămintele în vagoane nu se va permite complectarea lor şi plecarea de cât dacă ele vor fi început operaţiunea de încărcare înainte de ziua de 19 Iulie şi numai întru cât expediarea pentru străinătate s'ar face în virtutea unuĭ angajament de vînzare anterior luat.

Art III. Pentru angajamentele pe carĭ exportatoriĭ le vor fi luat înaintea promulgăreĭ decretuluĭ de interzicerea exportuluĭ, ministerul finanţelor va permite exportul numaĭ sub îndeplinirea următoarelor condiţiunĭ:

a) Toţĭ exportatoriĭ din ţară trebue să prezinte administraţiunilor financiare, unde eĭ se află, încheerile lor de vînzare definitive, întru cît aceste încheerĭ vor fi fost făcute anterior zileĭ de 19 Iulie;

b) Depunerile încheierilor trebue să fie făcute până cel mai tîrziŭ în ziua de Ioĭ, 22 Iulie. Orĭ-ce depuneri făcute mai tîrziŭ nu se vor lua în considerare;

c) Toate încheierile de vînzare vor fi trimise de administraţiunile financiare la ministerul finanţelor, care se va rosti definitiv dacă ele sunt făcute în aşa condiţiunĭ în cât trebue negreşit să fie executate.

Ministerul finanţelor va comunica deciziunile sale administraţiunilor financiare, spre a le da urmare.

Art. IV. D. director al vămilor, timbruluĭ şi înregistrăreĭ este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a deciziuneĭ.

* * *

Asupra raportuluĭ ministruluĭ Nostru secretar de Stat la departamentul financelor sub No. 41.813 din 15 Iulie 1904;

Avînd în vedere dispoziţiunile art. 29 din legea penerală a vămilor,

Am decretat şi decretăm:

Art. I. Operaţiunile de export pentru borhoturĭ şi pentru turtele rămase de la fabricarea uleiurilor nu se vor mai putea face, până la nouĭ dispoziţiunĭ, de cât numaĭ prin biuroul vamal Vîrciorova.

Art. II. Punerea în executare a acestuĭ decret se va face după 2 luni de la publicarea luĭ prin *Monitorul Oficial*.

Raportul d-luĭ ministru de finanţe către M. S. Regele.

Sire,

Anul acesta se prevede o recoltă cu totul neîndestulătoare de nutreţurĭ. Buna stare a vitelor interesînd în foarte mare măsură economia noastră naţională., a trebuit să căutăm mijlocul de a micşora, cît s'ar putea mai mult, trecerea pes e fruntarie a materiilor trebuincioase hraneĭ lor.

Se ştie că borhoturile şi turtele rămase de la fabricarea uleiurilor sunt un aliment efrin şi propriŭ pentru vite. Utilizarea lor însă este puţin cunoscută în Romînia, din care cauză aceste materiĭ provenind de la fabricele de spirt, bere, zahăr şi uleiurĭ, iaŭ calea exportulnĭ. Acum cînd nutreţurile sunt puţine şi se vor scumpi, întrebuinţarea borhoturilor va fi un mare ajutor pentru agricultorĭ şi crescătorĭ de vite.

Găsim dar că imprejurările permit să se facă aplicaţiunea art 29 din legea generală a vămilor şi să se restrîngă dreptul de a se face operaţiunĭ de export pentru borhoturĭ numaĭ prin biuroul vamal Vîrciorova în acea regiune fiind mai puţin simţită lipsa nutreţuluĭ.

Dacă şi Majestatea Voastră aprobă această procedare, O rog respectuos să semneze alăturatul decret.

Deciziunea ministerială No. 42.879 din 16 Iulie 1904.

Noĭ, ministru secretar de Stat la departamentul finanţelor.

Avînd în vedere înaltul decret regal sub numărul 2.311 din 16 Iulie 1904, prin care se stabileşte biuroul vamal ce va avea să facă, pănă la noĭ dispoziţiunĭ, operaţiunile de export pentru borhot şi pentru turtele rămase de la fabriaarea uleiurilor,

Decidem :

Art. I.—Pănă în ziua de 16 Septembrie 1904 expedierile de borho.urĭ şi turte pentru streinătate se vor putea face prin biurourile vamale de fruntarie, după cum se urmează şi astăzĭ.

De la 16 Septembrie înainte niciŭ o asemenea expediere nu se va putea face de cît prin biuroul vamal Vîrciorova.

Exportatorii sunt avizaţi despre aceasta spre a nu lua alte angajamente.

Art. II.—D. director al vămilor, timbruluĭ şi înregistrăreĭ este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a deciziuneĭ de faţă.

Făcută la 16 Iulie 1904.

Ministrul finanţelor,
E. Costinescu

PRONOSTICURI
asupra recoltei de grîŭ din 1904

Ştim cu toţiĭ că recolta de grîŭ din ţara romînească din nenorocire prezintă un deficit însemnat, care în unele districte atinge chiar proporţiunea dezastruluĭ din 1891. O compensaţie oare care va rezulta pentru agricultoriĭ noştri din ridicarea preţurilor cu care pot vinde această recoltă deficitară, căcĭ acum este sigur că recolta mondială din anul 1904, trebue socotită între cele deficitare. De aceea vedem că încă de la începutul campanieĭ de export, preţurile carĭ s'aŭ oferit vînzătorilor noştri, aŭ debutat cu 76 leĭ kila, pe cînd în aniĭ precedenţĭ preţurile de debut aŭ fost abia de 65 leĭ kila, şi astă-zĭ după trecere de cîte va zile abia, preţurile aŭ trecut de 85 leĭ. Calitatea grîuluĭ nostru fiind de altmintrelea superioară în anul acesta, noĭ credem că această urcare de preţurĭ avînd cauze generale, se va menţine şi se va accentua încă. Raţiunea este simplă ; cele două ţărĭ exportatoare America şi Rusia n'aŭ recolte care să poată produce vre-o scădere de preţurĭ. Rusia pe lîngă că a suferit de secetă ca şi noĭ, se află în nişte condiţiunĭ defavorabile, pricinuite prin războiŭ, asupra cărora nu este necesitate să insistăm.

Recolta din America de Nord, pare a fi mult maĭ inferioară celor din aniĭ precedenţĭ, ceea ce explică că de maĭ bine de 8 lunĭ de zile, preţurile la Chicago şi la New-York sunt aşa de ridicate, în cît exportul în Europa pare imposibil ; într'adevăr, suta de kgr. fiind cotată la New-York peste 20 leĭ, este evident că nu va veni să se vîndă la Anvers saŭ la Londra cu 18 saŭ 19 leĭ. Această urcare de preţurĭ nu poate fi rezultatul speculaţiuniĭ, fiind absolut imposibil ca la o speculaţiune *à la hausse* asupra unuĭ articol cum este grîul, să 'şĭ menţie efectele în curs de maĭ bine de o jumătate an, fără să ajunpă la un krach, cum s'a întîmplat la 1898 cu speculaţiunea încercată asupra grîuluĭ de Leitner. Singură Franţa între toate ţările marĭ producătoare de grîŭ, spera pănă acum cîte-va zile într'o recoltă de toată frumuseţea, şi această speranţă se manifesta printr'o slăbiciune a preţurilor, destul de pronunţată pe tîrgurile franceze. Se vede că căldurile anormale carĭ aŭ apucat grîul în lapte, în multe părţĭ aŭ vătămat pînă la un punct oare care recolta, căcĭ asistăm de vre-o 10 zile la o urcarare repede a preţurilor în Franţa.

Aşa dar, resursele ţărilor exportatoare fiind anul acesta maĭ slabe, iar trebuinţele ţărilor importatoare (bună oară a Englitereĭ), fiind maĭ marĭ, se înţelepe de la sine că rezultatul inevitabil al acesteĭ situaţiunĭ nu poate fi de cît menţinerea preţurilor ridicate ce le vedem astă-zĭ, cum s'a întîmplat în aniĭ 1891 şi 1897. Dăm cititorilor noştri traducţiunea unuĭ articol din jurnalul *Les Débats*, din 18 Iulie a. c., bine informat şi serios şi care în fine rezumează situaţiunea în lumea întreagă. Notăm că la data acestuĭ articol, situaţiunea s'a accentuat în sensul ridicăreĭ preţurilor :

«Sosirile importante din Iunie aŭ ridicat stocurile din porturĭ la 1.015 000 hectolitri, ceea, ceea-ce a ţinut în eşectîrgurile din Europa ; dar actualmente, excedentele din Argentina sunt epuizate şi grîurile americane devenind tare, tîrgul îşĭ va restabili echilibrul.

Particularitatea cea maĭ remancabilă a tîrguluĭ de grîŭ este, pentru un moment, absenţa grîuluĭ american. De 6 lunĭ această sursă de trimitere a dispăiut şi dacă cine-va se opreşte la evaluările recolteĭ în vedere, nu trebue să se aştepte la o augmentare din această parte în timp de cel puţin doŭăspre-zece lunĭ.

In aceste împrejurărĭ, ţările din Europa carĭ importă grîul şi a căror nevoe creşte din zi în zi, vor fi obligate să se adreseze la altă ţarĭ, Argentina, Rusia şi maĭ ales India.

Republica Argentina a avut o excelentă recoltă anul trecut, fapt care i-a permis sĭ exporteze 29 milioane de hectolitri.

Rusia a avut de asemenea o recoltă bună şi a exportat maĭ mult grîŭ cum n'a maĭ făcut de la 1895. Anul acesta recolta indieĭ va fi cu 50 la suta superioară mediei, ceea-ce 'ĭ va permite să exporteze 45 pănă la 48 milioane hectolitri, cantitate cu totul superioară la tot ce va putea exporta orĭ-care altă ţară.

Rusia pare anul acesta maĭ puţin favorizată de cît în ceĭ doĭ aniĭ precedenţĭ ; ştirile cele mai serioase arată o slăbire maĭ mult saŭ maĭ puţin mare în totalul recolteĭ grîuluĭ de iarnă. Recolta de primăvară pare a fi compromisă de marea umiditate. Toţi sunt de părere că recolta Rusieĭ va fi maĭ pe jos de cea obicinuită, cu toate că este destul de greŭ să se afle lămuriri precise într'o ţară aşa de vastă. Ceea ce pare sigur este că dacă se prelungeşte războiul cu Japonia, va avea o gravă repercusiune asupra campanieĭ viitoare faţă cu dificultăţile pe carĭ le aŭ producătoriĭ ruşĭ să utilizeze căile ferate acaparate de transporturile strategice.

In Romînia din cauza secetеĭ, recolta este cu 40—50 la sută maĭ pre jos de cît anul trecut. In Austro-Ungaria, după ultimele statistice oficiale, recolta va fi inferioară anuluĭ trecut cu cel puţin 10 la sută.

In Italia şi în Spania se aşteaptă o recoltă mediocră saŭ maĭ inferioară anuluĭ 1903.

In Italia maĭ ales, se socoteşte că va trebui să se importe 16 saŭ 17 mili-

oane de hectolitri în loc de 10 milioane ca în 1903.

In Franța prevederile sunt bune în totalitate, cu toate că până acum înștiințările sunt contradictorii. Cursul grîului rămîne cu toate astea, relativ jos, din cauza stocurilor importante din anul trecut.

In Marea Britanie, recolta va fi de puțină importanță. Terenurile cultivate nu sunt întinse, și cu toată îndreptarea temperaturei, încolțirea a fost rea și va da o producție puțin satisfăcătoare. E probabil chiar că recolta din anul acesta va fi cea mai proastă din cîte s'au constatat de multă vreme și va fi nevoe de a se importa pe o largă măsură. Prevederile oficiale sunt de 70 până la 75 milioane hectolitri.

In America prevederile cele mai recente urcă recolta la 350 milioane de bushel pentru grîul de iarnă, și la 260 milioane bushel grîul de primăvară, ceea ce face în total 610 de milioane.

Nevoile țărei sunt socotite la 500 milioane; nu va rămîne pentru export de cît 110 milioane bushel, ceea ce constitue o scădere considerabilă a exportației Statelor-Unite.

Dacă examinăm nevoile țărilor cari importă grîu, aceste nevoi vor fi mai mari anul acesta de cît anul trecut, și trebue contat pe 500 milioane bushelî. Ne putem dar aștepta la o urcare a prețului grîului, afară numai dacă Rusia nu e în măsură să vîndă cu mai multă înlesnire de cît a făcut-o în acest din urmă timp.

Ion N. Lahovari

Domeniul Coroanei Gherghița

Urmare 3

Îndoitura de ovăs cu măzărichea (borceag) este una din culturile care se practică pe o suprafață mare pentru hrana vitelor de oare ce nutreturile naturale (fînul) lipsesc; o parte din cultură se execută prin forțile propiî ale Domenilui iar o mare suprafață se cultivă în dijmă cu locuitoriî dîndule semînță necesară, deprinzîndu-ï cu o cultură nouă care le oferă un excelent nutreț pentru intreținerea vitelor lor în timp de iarnă. Locurile cultivate cu nutreț. borceag, sunt menite pentrn cultura grîului.

Lucerna se cosise odată și uscase pe capre se și înmagasinase în remise de nutreturi, foarte verde se prezintă ca culoare, însă erea bine uscată, se cosise inainte de a înflori, timp care după cum ni se afirmase ar fi cel mai potrivit pentru cosit de oare ce nu se lemnifică în paî.

Sparceta ocupă o suprafață mai bine de 10 hectare și ca și la lucernă se luase prima coasă, se făcuse fân. Aceasta cultură ne indică că aci se pune foarte mare interes în cultura plantelor de nutreț de oare ce această plantă de alt-fel de mare valoare ca plantă de nutreț nu o intîlnim aiurea cultivată saŭ dacă e unde-va se pune pe suprafețe foarte micî.

Hameiul. Această plantă se cultivă pe o suprafață de 4 hectare, după cum se cultivă de bine ar merita să fie descrisă dar ca să nu trecem cadrul, ne mărginim a menționana numai că culturei acesteî plante se dă o deosebită importanță; în cultură se uzitează de 2 sisteme de sprijin al vrejilor și anume: 1) Prin sforî atîrnate de sîrme întinse la înălțime de 4 metri; și pe prăjini de molid; Se putea observa foarte ușor că cultura pe sirmă e mai slabă mult ca ce pe prăjini și după afirmațiunea d-luî șef de regie sistemul pe prăjinî a produs tot deauna mai mult ca cel pe sîrmă, d-sa e pentru cultura hameiuluî pe prăjinî care pare foarte bine justificat. Cultura acesteî plante de alt fel foarte bănoasă nu prinde rădăcină la noî în țară și aceasta se motivează prin faptul că producătorul nu are locurî sigure de desfacere; chiar aci pe acest domeniŭ după cum ni s'a spus, toată producția s'a vîndut în streinătate cu prețul de leî 1.50 chilogramul; la noî în țară nu a fost unde; și cînd ne gîndim că avem un frumos număr de fabricî de bere în țară carî utilizează mult hameiŭ, care la noî de alt-fel e constatat că e mai bogat în lupulină ca hameiul strein pe care îl importă berariî țării noastre dînd prețurî de 2 și 3 orî mai mare ca cel de sus și poate e chiar acelaș.

Grădina de pomî, via și prisaca (Stupina). Izolat pe moșie între *Gherghița* și *Secția Ferma*, împrejmuite de toate părțile cu gard de nuele acoperit cu o puternică strașină de spinî se află închisă grădina de pomî, via cu crama, și stupina saŭ prisaca. Via și grădina e sub îngrijirea unuî grădinar, iar stupina sub a unuî stupar romîn; amîndoî își aŭ locuințele separate și foarte comode, situate aicî lîngă locurile lor de activitate.

Grădina de pomî fructiferi cu o suprafață de 5 hectare posedă un foarte mare număr de pomî ca: merî, perî, prunî, cireșî, caișî, gutuî, nucî, o școală de viță altoită, o școală de pomi altoiți, cum și o pepinieră de creșterea pomișorilor micî sălbaticî din semînță pe care se altoește.

Din această grădină se iaŭ pomiî carî se plantează pe drumurile de parcelare ale moșieî, iar ce prisosește regulat în fie-care an se distribue gratuit sătenilor locuitorî în comunele de pe acest domeniŭ.

Locuitoriî se simt fericiți că acest Domeniŭ aparține Coroaneî căcî li se fac multe, foarte multe avantage, că sunt ajutați și încurajați în grele ocaziunî, că li se pune orî-ce la indămînă pentru îmbunătățirea stăreî lor materiale, morale ect.

Via ocupă o suprafață de 3 hectare, aci o curățenie și un aranjament că face fală îngrijitoruluî și în deosibî a celor ce pun la îndămînă mijloacele necesare, stropită deja de 2 orî posedă lăstar de o vigoare extaordinară și după cum se prezintaŭ ciorchiniî de numeroși se putea provede o abudentă recolră. Toată via e constituită din viță americană altoită avînd mai multe varietățî, unele pentru vin, altele pentru masă. In mijlocul vieî se află un *chioșc foișor* lucrat din lemn natural necojit, destinat pentru paza vieî, aicî e și crama, sub care se află pivnița construită sistematic și înzestrată cu toate aparatele necesare fabricațiuneî vinuluî.

Va urma

Fîneturî din cocenî de păpușoi

Am spus deună-zî că ministerul domeniilor a decis să facă experiențe la școala de agricultură de la Harăstrăŭ, cu ajutorul uneî mașine americane, în scopul de a transforma coceni de porumb în cocenî-fîn.

D. G. Nicoleanu, directorul agriculturei, a adresat d-luî minitru asupra chestiuneî transformăreî cocenilor, în urma căruia d. ministru a luat dnciziunea de mai sus. Iată concluziunea cercetărilor făcute de d. Nicoleanu referitor la chestiunea producereî fînului din cocenî.

Cocenii de porumb, așa cum sunt recoltați, de și se întrebuințează cu suces la hrana vitelor, totuși servindu-se tot ca snopî, se produce o pierdere însemnată căcî vitele mănîncă puținele frunze de la vîrful cocenilor, iar restul coceanuluî rămîne întreg călcat de vite. Chiar tocat în sens transversal prin mașinî în genul tocătoarelor de furagere rădăcinoase, cocianul de porum se poate utiliza cu succes.

Americaniî aŭ inventat o mașină care despică parul saŭ coceanul de porumb în sensul lungimeî fibrelor. Cu acest mod, un snop de cocenî trecut prin mașina defibrătoare, se prezintă sub forma unuî maldăr de fîn, care de și e cam grosier, e plăcut și apreciat de vite. Pe cînd actualmente se pierde 80 la sută din cocenî, prin ajutorul transformațiuneî de care vorbim se va utiliza 70 la sută ca materie de hrană pierzîndu-se numai 30 la sută.

Cu modul acesta, vom putea decî spori cu 60—80 la sută furagiile.

Cocenii de porumb după comparațiunea analizată, reprezintă un coeficent de 63 față de 75 6 cît reprezintă fînul; eî sunt cu mult superiorî paelor de grîŭ, de ovăs și orz. Cu un mic ajutor de melasă s'a putea cîștiga cele 12 procente ce desparte fînul de cocenî de fînul natural.

In actuala stare de lucruri, s'au adoptat următoarele măsuri.

1. Intrebuinţarea cocenilor ca furagiu: în stare destrămată, care permite a reduce travaliul digestiunii şi prin urmare care prezintă o asimilare mai uşoară şi mai folositoare.

2. Chiar în stare destrămată cocenii de porumb să fie mutaţi în apă zaharisită, saŭ cu puţină apă de melasă saŭ apă s'rată spre a micşora starea de sicitate a paiului.

3. In regiunile unde porumbul permite recolte în boabe, după recolta ştiuleţilor să se conserve bine cocenii pentru a fi utilizaţi în localităţi saŭ pentru a fi vînduţi aiurea.

4. In regiunile unde recolta porumbului în boabe este compromisă, acolo să se tae mai repepe cocenii şi să fie supuşi operaţiunei destrămărei pentru ai transforma în fin de cocen de porumb.

CRONICA AGRICOLĂ

Jurisprudenţă

Inalta Curte de casaţie şi justiţie a stabilit următoarea jurisprudenţă:

1. Cînd urmărirea şi vînzarea unui imobil se face de Societatea creditului funciar după legea sa specială, în caz de nedepunere a preţului adjudecărei de către adjudecatar, imobilul se scoate de isnoavă în vînzare, însă nu în socoteala adjudecatarului, care prin urmare nu se mai citează şi nu se condamnă la diferinţa de preţ dacă la noua licitare a eşit un preţ mai mic.

Singura decădere a adjudecatarului ce nu a depus preţul este că pierde depositul ce a trebuit să facă conform art. 68 din legea creditului funciar, cînd preţul eşit la noua licitaţie va fi mai mic de cît cel obţinut la adjudecarea anulată.

2. In caz de urmărire şi vînzare a unui imobil, făcută de Creditul funciar după legea sa specială, procesul-verbal al adjudecărei trebue să fie subscris de adjudecatar şi de preşedintele tribunalului, saŭ de judecătorul ce-'i ţine locul.

Scopul acestei dispoziţiuni este de a se preciza numele adjudecatarului şi preţul cu care s'a adjudecat şi cum toate acestea sunt prevăzute în procesul-verbal al şedinţei, semnat de judecători, scopul legiuitorului este atins, şi de aceea îndeplinirea acestei formalităţi nu este prevăzută sub pedeapsă de nulitate.

***

Aplicarea legei monopolurilor

Ministerul de interne a cerut prefecţilor să dea ordin primarilor comunelor rurale şi consilierilor comunali din judeţul respectiv, ca conform legei monopolului tutunurilor sunt obligaţi a avea cea mai serioasă priveghere pentru a nu se întreprinde cultura ilicită de tutun în raionul comunei lor, şi a lua toate măsurile necesare a o împedica, sub pedeapsă de destituire.

Tot de odată ministerul le-a cerut să le facă cunoscut că în cazul cînd se va dovedi că arătările primarului saŭ ale consilierilor aŭ fost false, — ei vor fi supuşi pe lîngă destituire şi la o amendă de 50 lei, iar cei-l'alţi agenţi ai Statului civili şi militari, agenţii, comunelor şi ai districtelor la care se va găsi cultură ilicită, vor fi condamnaţi pe lîngă perderea slujbei şi la o amendă de o sută lei.

***

Prefectura judeţului Vîlcea, a comunicat ministerului de domenii că prin semănăturile din acel judeţ şi chiar prin grădina publică s'aŭ ivit colonii de şoareci cari le cauzează mari pagube şi a cerut să avizeze la măsurile ce urmează a se lua pentru distrugeree lor.

Ministerul de domenii a înaintat prefecturei de Vîlcea cantisatea necesară de baccil tific.

***

Serviciul statisticei generale a cerut tuturor autorităţilor comunale să-'i comunice date cu privire la recolta de vară.

In acelaşi timp s'a cerut marilor agricultori să comunice întinderea semănăturilor ce le-aŭ făcut şi cantitatea recoltei ce aŭ obţinut.

Datele marilor agricultori vor servi pentru controlul celor primite de la comunele rurale.

***

Casa Watson-Youell a adresat o întimpinare ministerului domeniilor, cerînd a interveni la ministerul lucrărilor publice pentru a *reduce taxele pe C. F. R. pentru transportul vitelor* din localităţile unde se găsesc în stare mai bună, în staţiunile de îmbarcare pentru străinătate precum Brăila şi Galaţi.

Această casă arată tot odată ministerului domeniilor, că în anul precedent a exportat vite în Italia în număr de 3000, lucru de la care aŭ de cîştigat proprietarii de vite, căci vînd vitele pentru străinătate cu preţuri mult mai bune de cît le vînd giambaşilor şi măcelarilor din ţară.

Ministerul domeniilor a intervenit la ministerul lucrărilor publice în sensul dorinţelor exprimate în adresa de care vorbim.

***

Experienţa ce s'a făcut cu maşina de secerat fără greble, inventată şi construită de d. Antigon Hurmuzis a reuşit pe deplin.

Din partea ministerului de domenii a fost delegat la această experienţă d. Nicoleanu, directorul ministerului agriculturei, din partea „Societăţei Agrare" d. Cezianu şi din partea şcoalei de meserii d. inginer Bujoi, directorul şcoalei de meserii.

Această maşină funcţionează numai cu un cal şi are 22 de cuţite, cîntăreşte 230 kilograme şi face 12 pogoane pe zi.

D. Hurmuzis va pleca în străinătate spre a breveta maşina d-sale.

***

Plantaţiunile făcute pe terenurile comunale din Dobrogea în anii 1902, 1903 şi 1904 sunt mai mult de cît satisfăcătoare.

Repicările din anul curent, numai acele făcute tîrziu şi cari sunt pe suprafeţe mici, aŭ dispărut în proporţie de $^1/_3$; iar cele făcute de timpuriu sunt viguroase.

***

Direcţia generală a serviciului sanitar a cerut tuturor medicilor veterinari din judeţe să observe că în tîrgurile cu obor de vite ce se vor ţine în acel judeţ să nu fie primite de cît acele vite ai căror proprietari pe lîngă bilete de proprietate vor poseda şi certificate de provenienţa şi sănătate a animalelor.

***

Din ştirile sosite direcţiei generale sanitare, febra aftoasă ce bîntuie în judeţul Bacău, descreşte din zi în zi în mod simţitor.

Se speră că în mai puţin de o lună epizootia în judeţ se va stinge cu totul.

***

Ministerul de domenii a permis să se întreprindă Duminică 18 c. o vînătoare pe domeniile sale din judeţul Vlaşca, comuna Comana, unde s'aŭ ivit mai multe haite de lupi, cari atacă vitele locuitorilor.

De vînzare Vin negru de GREVIŢA vechiŭ de 15 ani, 40 decalitri. A se adresa la doamna Otetelişanu, strada Lascăr Catargi No. 17.

Uleiuri minerale imperiale din Fabrica d-luĭ N. St. Cesianu.

Preţuri fixe şi reduse predate la orĭ ce gară.

Informaţiĭ la d. inginer Suţu la fabrică-Tîrgovişte şi la d. V. M. Kogălniceanu, Bucureştĭ — Alea Vasiliu (Isvor).

A apărut:

Manualul de viticultură

de *V. S. Brezeanu*, şeful serviciului agronomic şi director al «Revistei Viticole» se află de vînzare la librăriile: Soceu & C-nie, Leon Alcalay, Bucureşti; Th Codreanu, Focşani şi I. Georgescu, Odobeşti; precum şi la Administraţia «Revistei Viticole.

Preţul unei broşuri este de 3 lei

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Lei 3

A se adresa administraţiei

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciuluĭ Statisticeĭ Generale.

Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck,* precum şi la principalele librăriĭ din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşuluĭ No. 6.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoare de grîú de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mina

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franţuzesci

Maşine de secerat „WOOD"

cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREI ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţii de LOCOMOBILE din ori-ce fabrică

Vînzări cu condiţiuni avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungi şi Legătoria de Cărţi THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 1 AUGUST 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEĬ AGRARE A MARILOR PROPRIETARĬ

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciŭ.

ANUL IV. — No. 86.
Un număr 50 banĭ
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA ALEA VASILIU, 13 | ADMINISTRAȚIA CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Leĭ, în străinătate 10 Leĭ
Pe șese lunĭ: In țară 5
Pentru membriĭ Societățeĭ Agrare gratuit

BUCURESTI. — SOSEAUA KISELEF

EXPOZITIUNEA

Societățeĭ AGRARE din Bucureștĭ

— Deschisă la 27 IUNIE 1904 Inchiderea la 1 NOEMBRIE —

REDUCERE DE TRANSPORT 50 % PE C. F. R.

pentru Călătorĭ, Mărfurĭ si Vite

OBSERVAȚIUNI:

a) Pentru Călătorĭ:

Se eliberează bilete pentru vizitarea Expozițieĭ în zilele de:

IULIE	17, 18, 19, 20, 21 și 22 st. v.	SEPTEMBRE	5, 6, 7, 8, 9 și 10 st. v.
AUGUST	14, 15, 16, 17, 18 și 19 st. v.	OCTOMBRE	13, 14, 15, 16, 17 și 18 st. v

Biletele de călătorie emise în orĭ-care din aceste zile acordă vizitatorilor înapoerea gratuită, valabilitatea fiind de 4 zile, orĭ-care ar fi ziua plecăreĭ

Taxa biletelor de intrare în zilele de lucru este **1 leŭ de persoana,** contra căruia vizitatorul primește și **un cupon de bilet de loterie.**

Persoanele carĭ posedă deja bilete de loterie, prezintă Casieruluĭ Expozițieĭ drept taxă de intrare un tiket cu cuponul săŭ, de la care posesorul reține **la ghișet** cuponul respectiv. Aceste măsurĭ privesc pe vizitatoriĭ carĭ nu uzează de transportul pe C. F. R.

Biletele de înapoere ale C. F. R. nu sunt valabile fără viza Expozițieĭ.

Călătoriĭ, ca să poată profita de reducere la C. F. R., trebue ca biletele lor să fie vizate de Expoziție. Pentru obținerea vizăreĭ biletelor a căror cost va trece de 10 Leĭ, vizitatoriĭ vor trebui să prezinte un bitet de loterie de 5 Leĭ, care va fi asemenea vizat.

Pentru biletele de un cost **mai mic de 10 Leĭ,** vizarea se va face la Expoziție, fără a se mai pretinde prezintarea unuĭ bilet întreg de loterie, ci va cădea în categoria vizitatorilor, carĭ au a plăti **1 Leŭ la intrarea** în Expoziție, și în schim aceștia vor primi un cupon de loterie de fie care pers.

Expoziția este deschisă în timpul vereĭ de la orele 8—12 a. m. ș 4—8 p. m.

Duminicile și sărbătorile taxa de **intrare este de 0,50 b. în numerar.** Cuponele de intrare ale biletelor de loterie nu se bucură de nicĭ o reducere. Copii de la 7—14 anĭ plătesc cîte 0.25 b. fie în zilele oe lucru fie în zilele de sărbătoare. Copii maĭ micĭ de 7 anĭ sunt scutiț de taxa de intrare dacă sunt însoțiți de persoane carĭ aŭ plătit taxa de intrare.

Biletele de loterie se găsesc de vînzare la ghișeurile de la intrarea Expozițieĭ.

Eleviĭ școalelor rurale, de agricultură și de meseriĭ, carĭ vor veni în grup de 10 persoane cel puțin sub conducerea profesorilor, vor avea intrarea gratuită, în zilele de sărbătoare. Aceasta ca încurajare pentru studierea progreselor realizate în economia țăreĭ.

b) Pentru Mărfurĭ:

Orĭ ce marfă destinată pentru a fi expusă în localul Expozițieĭ, **va beneficia de o reducere de 50% cu condiție ca marfa să fie expediată exclusiv pe numele Comitetuluĭ orpaeizator al Expozițieĭ Agrare din Buc.— Ori ce marfă care nu va fi sosită în localul Exp. în condițiunea de mai sus, nu va putea beneficia de reducere.**

c) TIRGUL DE VITE ȘI EXPOZIȚIA DE PASĂRI

— Vor începe la finele luneĭ August —

Un comunicat special va fi dat la timp spre cunoștința publiculuĭ, prin care se vor deslușĭ atît reducerile de transport, cît și condițiunile în care se vor face transportul vitelor și paserilor

NOTA. Vizitatoriĭ Expozițieĭ vor putea beneficia de o reducere de 25% la **Hôtel Bulevard** și la maĭ multe otelurĭ din Capitală, dacă vor poseda biletul à 5 leĭ de lotărie cu viza Expozițieĭ.

COMITETUL

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Crmody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societățeĭ, Str. Doamneĭ 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum și valorĭ. Asigură asupra vieței omuluĭ în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogâlniceanu ***M. Emmanuelle***

DUMINICĂ 1 AUGUST 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 86.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicu Negri** *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.

Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revisteĭ sunt d-nii: Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Medean, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovicĭ-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 86

Vasile M. Kogălniceanu. — Agricultură extensivă și intensivă.
Proecte și Ideĭ Economice.
Academia Română. — Modificarea sistemului ortografic.
Domeniul Coroaneĭ Gherghița.
Starea udometrică și agricolă a României la finele lunei Iulie 1904 st. n.
De la Expoziție.
Cronica Agricolă.

Agricultură extensivă și intensivă

II

Am arătat în no. precedent, prin reproducerea unui bilanț a două moșii din Germania, dintre cari una cultivată intensiv și alta extensiv, că exploatarea intensivă nu rentează, pe când cea extensivă produce câștig. Bine înțeles că acest caz nu trebue luat drept tipic pentru întreaga situațiune, de oare ce sunt de sigur multe moșii lucrate intensiv cari rentează, și încă într'un mod admirabil; dar, în generalitatea cazurilor, dacă ținem seamă de situațiunea actuală a pieței internaționale de produse agricole, rezultatul negativ ce a arătat bilanțul moșiei exploatate intensiv se observă și la celel'alte pămînturi de același fel.

Că rentabilitatea lasă mult de dorit la moșiile muncite după sistemul intensiv, o dovedesc numeroasele și continuele plângeri ale agricultorilor din Austria, Germania și Franța cari, tocmai din cauza aceasta, reclamă cu atâta stăruință, măsuri și legi protecționiste.

Acești agricultori spun: Ni s'a cerut să părăsim agricultura extensivă cu ogorul sterp și să lucrăm după cele din urmă date ale științeĭ agronomice și ale economieĭ rurale, adică să introducem rotațiuni, îngrășăminte naturale și artificiale, furagii, plante comerciale și textile vite și grajduri solide și igienice, personal instruit, ecarete sistematice, etc.; în unele locuri și drenări, irigațiuni și așa mai încolo. Le am făcut toate acestea, în speranța că producțiunea va fi așa de covârșitoare în cât rentabilitatea va fi în ori ce caz asigurată.

Concurența cea mare a țărilor exotice, intrate de curând în comerțul internațional, cu un pământ virgin și fertil, cu niște condiții de muncă foarte avantagioase, a răsturnat însă toate aceste combinațiuni frumoase și perfect adevărate în... teorie, și a făcut ca mărfurile agricole produse cu un cost de fabricațiune urcat al căror cost de producțiune a fost redus. De aci plângerile de nerentabilitate din partea agricultorilor din țările civilizate și cererile de protecțiune agrară.

*

In țara noastră s'a vorbit de mult și s'a cerut și mai de mult ca să ne transformăm agricultura din extensivă în intensivă. In contra acestei tendințĭ m'am ridicat mai de mult, arătând că dacă cultura intensivă este idealul în materie de exploatațiune agricolă, nu trebue să'l aplicăm însă în mod subit, adică să sărim deodată, fără tranziție, în cultură intensivă ci să ne îndreptăm spre dânsa încet, încet, odată cu timpul și cu schimbările economice universale.

Să fim bine înțeleși: nu suntem contra agriculturei intensive, pentru aceasta ar fi echivalent cu a fi contra științeĭ și a economieĭ rurale. Agricultura intensivă înseamnă aplicarea științeĭ experimentale la munca câmpului—și se înțelege că ar fi absurd ca să fie cineva în contra științeĭ, adică a progresului în toată accepțiunea cuvîntului.

In chestiuni de muncă omenească însă, nu știința este în totdeauna cea folositoare ci profitul, rentabilitatea. Cu toată bunavoință, e greŭ de a lucra științific dar cu perdere, și cei mai mulți preferă a lucra cu câștig dar neștiințific.

La noi în țară, metoadele de lucru extensive sunt tot ce poate fi mai contrarii învățămintelor științeĭ agronomice: pământul se lucrează fără rotațiuni și îngrășăminte, furagii nu există, creșterea vitelor e redusă la minim, cu un cuvînt la noi e în pînă floare ceea ce germanii numesc «Raubwirthschaft», adică economia de pradă.

Starea aceasta de lucruri este evident că nu poate continua, fără a fi amenințați de a ne compromite avuția agricolă a țărei și a nu putea corespunde, prin agricultură, tuturor nevoilor unui stat care se îndrumează pe calea civilizațiunei. Trebue să eșim odată din cultura extensivă și fiindcă la noi extensivi-

tatea nu se înţelege tot aşa ca în străinătate, ci ea culmineză în ceea ce am numit mai sus «Raubwirthschaft».

Nu putem sări deodată în intensivitate, fiindcă nici noi nu suntem pregătiţi pentru aceasta, de oare ce n'avem capitalurile la dispoziţie şi condiţiile economice speciale, nici situaţia târgului internaţional nu ne poate permite aceasta. Dar pe de altă parte nu putem rămâne în situaţia în care ne aflăm astăzi

Vom trebui dar să ne alegem o cale mijlocie: aceea care duce în afară de extensivitate şi se opreşte la mijlocul drumului spre intensivitate. Vom trebui să ne hotărâm adică să introducem rotaţiuni, să muncim pământul mai adânc, să'l îngrăşăm cu bălegar, să introducem furagii şi ecarete simple, ceea ce va avea de urmare menţinerea fertilităţei solului şi începerea unei creşteri mai întinse a vitelor.

Astfel de cultură, pe care o putem numi cultură *raţională*, fiind la mijloc între metoda extensivă şi intensivă, este cel mai potrivit pentru împrejurările noastre, fiindca nu reclamă capitaluri mari în plus şi corespunde măsurilor elementare de siguranţă şi conservare a bogăţiei arabile, cum şi putinţa de propăşire sănătoasă şi durabilă. In acest sistem al culturei *raţionale*, nu intră cheltuelile mari ale culturei intensive: îngrăşăminte chimice, lucrători mulţi, ecarete numeroase şi costisitoare etc., şi, în acelaşi timp, dă putinţa de a obţine producţiuni superioare în cantitate şi calitate.

Indreptarea spre cultura *raţională*, intermediarea între cea extensivă şi intensivă, este nu numai o necesitate pentru noi, dar o nevoe imperioasă şi urgentă. Dar nu numai la noi e o nevoe, ci şi în străinătate. In privinţa aceasta, iată ce citim într'o revistă germană:

«Mulţi cred că exploatarea intensivă şi raţională este tot una. In multe cazuri e foarte puţin raţional când se cultivă intensiv, şi această convingere începe, să'şi facă drum în cercul agricultorilor şi este pe cale de a provoca schimbări însemnate. Thünen şi Thaer, aceşti mari dascăli ai agriculturei, mai au încă şi astăzi dreptate când arată că cultura intensivă numai atunci e bună când se pot obţine preţuri înalte pentru produse. Am spus că suntem pe cale de schimbări. Statistica noastră de semănături arată că suprafeţele cultivate cu iarbă şi trifoiu au crescut de la 1878 până la 1900 cu 99 10%, cele cu furagii au crescut cu 8.54%, pe când suprafeţele semănate cu cereale au rămas neschimbate. Au scăzut cu 46.78 % suprafeţele acoperite de ogor sterp şi cu 55.2% suprafeţele semănate cu plante comerciale. Aceasta dovedeşte că trecem (Germania) de la cultura cerealelor la cultura vitelor şi nu mai incape îndoială că de la 1900 incoace întinderile semănate cu cereale au scăzut si mai mult; *mai mult, în multe părţi s'a reintrodus ogorul sterp.*

Va să zică în Germania începe să se reintroducă ogorul sterp, iar cultura cerealelor—care aşa cum e făcut acolo e considerată ca o cultură intensivă, nu ca la noi unde situaţia e tocmai inversă—şi a plantelor comerciale scade; în schimb, agricultorii germani se dedau la o cultură mai extensivă, fiindcă mai puţin costisitoare, aceea a vitelor, care le aduce şi profituri mai mari.

Acest mod de exploatare, care are la bază rentabilitatea condiţională însă de buna întreţinere a solului arabil, agricultorii germani îl numesc, după cum am văzut, *raţional.*

Ideea care este coprinsă în acest cuvînt e excelentă şi pentru noi. Să facem agricultură *raţională*, adică să combinam aşa munca câmpului în cât având mereu la bază rentabilitatea să împăcăm şi nevoia de a menţine fertilitatea solului şi aceea de a ne îndruma, odată cu împrejurările economice, spre trepte tot mai înalte de dezvoltare a agriculturei.

Incheerea celor două articole este aşa dar: nici agricultură extensivă nici agricultură intensivă, ci *agricultură raţională.*

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE şi IDEI ECONOMICE

Convenţiunea comercială cu Germania.

Incă nu cunoaştem amănuntele tratativelor şi ale înţelegerilor la ari au ajuns delegaţii noştri cu cei germani, în ce priveşte încheerea unei convenţiuni comerciale. Misterul cel mai adânc continuă încă a învăli aceste tratative.

Dar dacă nu suntem în stare de a cunoaşte amănunte, ştim însă, aproape pozitiv, în ce spirit au fost şi sunt duse tratativele cu delegaţii germani şi ce avem să ne aşteptăm de la această convenţiune în ce priveşte apărarea intereselor agricole.

Putem spune că suntem aproape complect lămuriţi, în urma unui articol ce a apărut în ziarul oficios „Voinţa Naţională" într'unul din numerile săptămânei trecute.

Este ceea ce noi am prevăzut de mult înainte, de când am comentat discursul pe care d. ministru de finanţe l'a ţinut la banchetul dat de comercianţi în onoarea sa, cu ocazia votărei legei asupra desfiinţărei accizelor, ca şi discursurile ţinute în Corpurile Legiuitoare cu ocazia discuţiunei tarifului vamal. D. ministru de finanţe îşi exercitase cu prilejul acela, cazuismul spiritului său asupra acelora cari mai continuau să aibă naivitatea de a crede că s'ar putea obţine asigurarea importului de vite în Germania şi Austro-Ungaria.

Am spus atunci că profesia aceasta de credinţă, va face că în tratativele cu aceste puteri, nici nu vom stărui asupra intereselor noastre agricole, ci le vom sacrifica cu totul. Spusele noastre de atunci s'au realizat întocmai, pentru că «Voinţa Naţională» în articolul menţionat, în care vorbeşte şi de tratatul comercial cu Rusia, arată că Germania n'a acordat nici scăderi din tariful ei minim pe cereale, nici garanţii pentru importul vitelor. Aceste două chestii mari, spune ziarul oficios, adică cerealele şi vitele, «au fost regulate aşa cum se putea prevedea de la început şi cum s'a şi prevăzut de către oamenii în curent cu evoluţiunea economică a lumei».

Aceasta «regulare» înseamnă că Germania n'a acordat nimic din ceea ce interesează producţiunea noastră agricolă, şi „Voinţa Naţională" găseşte că noi n'avem totuşi nimic de obiectat Ba, mai mult, ea are poate şi motive de jubilare, fiindcă ea ne declară că avem acum o „ocaziune strălucită" de a ne întări industria, menţinând în contra Germaniei şi a Austro-Ungariei, taxele urcate din tariful nostru vamal în favoarea industriei naţionale.

Situaţia este aşa dar clară; am cedat în totul Germaniei, atât în ce priveşte cerealele cât şi importul vitelor, şi am făcut aceasta pentru că aşa înţeleg «oamenii în curent cu evoluţia economică a lumei». In schimb, fiind că Germania nu ne acordă absolut nimic în ce priveşte agricultura,—noi ţară agricolă—ne folosim de această «ocazie strălucită» (?!!), adică de sacrificarea intereselor agricole, pentru a smulge de la dânsa aprobarea pentru taxele noastre vamale industriale urcate.

Să ne rezumăm: agricutorii români vor trebui să plătească, la intrarea cerealelor lor, în Germania, taxele enorme din tariful minimal, pe lângă aceasta, nu vor putea importa un cap de vită vie. Compensaţia ce li se acordă însă este că taxele protecţioniste vor fi menţinute la o cifră înaltă, consumaţia se va scumpi şi industria se va putea stabili în fine pe baze de profituri excelente.

Iată viitorul ce ne aşteaptă.
Dar vom mai reveni.

Premiile Academini române.

Am mai vorbit într'unul din numerile noastre trecute de premiile fixate de Acadamia română pentru lucrările de interes agricol.

Mai înregistrăm acum un nou premiu ce a hotărît Academia: este un premiu de 2000 lei, autorului celei mai bune opere asupra: „Industriei casnice la români, trecutul ei şi starea actuală".

Subiectul este foarte bine ales şi foarte măsurat, ca şi toate subiectele de acest fel, ale Academiei române. Ele au importanţă, fiind că se disting prin partea practică ce prezintă.

Astfel, chestia de mai sus: «Industria casnică la români, trecutul şi prezentul ei», are o însemnătate practică pe cari toţi cititorii noştri o vor înţelege. Industria casnică a fost foarte înfloritoare la români în trecut, ca şi la toate popoarele de altfel, înainte de apariţia maşinilor, a fabricelor, atelierelor şi magazinelor uriaşe cari produc şi vînd mai eftin.

Ca şi în alte ţări, tot aşa şi la noi, dezvoltarea fabricaţiunilor moderne a nimicit, în parte, industria casnică, şi procesul acesta continuă şi azi. Ar fi chimeric dacă am voi să mai redăm azi industriei casnice înflorirea şi însemnătatea din trecut; aceasta ar fi o imposibilitate, fiind că s'ar lovi de întregul sistem economic al producţiunei contimporane.

Tot ce putem face în direcţia aceasta, este ca să alegem pentru ţărani acele produse cari nu au a se teme de concurenţa fabricelor şi a atelierelor mari şi cari prin felul lor sunt de rosortul activităţei casnice, cum de ex. diferitele obiecte de împletituri, covoare, ţesături speciale, sericicultură etc.

Aceste produse pot forma baza unei foarte rentabile ocupaţiuni a ţăranilor şi ţărancelor pe timp de iarnă, când nu au ce face la câmp. Odată cu răspândirea acestor rânduri, ar mai trebui să se ia şi alte măsuri de către stat sau judeţe sau particulari, avem asigurarea vînzărei produselor în primul rând.

După cum vedem, chestiunea industriilor casnice nu este aşa de simplă, cum de altfel nu este nici o chestiune în lumea aceasta. Dar, cu muncă şi voinţă se poate face ori ce.

Şi, de sigur, cartea pe care o va premia Asademia română, va contribui mult la lămurirea acestei chestiuni, pentru care socotim că a făcut foarte bine fixând un premiu.

Şcolile de adulţi.

Administraţia Casei şcoalelor care pe lângă toate meritele ce întreaga ţară ştie că posedă, are mai ales pe acel al iniţiativelor fericite — o administraţie cu idei — a avut în timpul din urmă iar o idee excelentă. După cum ne anunţă ziarele, administraţia acestei case a trimis o circulară revizorilor şcolari prin care le face cunoscut că ministerul de război, în urma intervenirei celui de instrucţie, a abrobat, *în vederea frecventărei cât mai mult a şcoalelor de adulţi*, ca recrutarea soldaţilor destinaţi pentru batalionul de vânători creat din nou cu serviciul numai de doi ani, să se facă în viitor numai dintre absolvenţii şcoalelor de adulţi. Comunicându-le cele de mai sus, administraţia Casei şcoalelor roagă pe revizori să bine voiască a pune în vederea sătenilor prin toate mijloacelor posibile că absolvenţii şcoalelor de adulţi vor beneficia de favoarea de a face serviciul militar cu termen redus de doui ani.

Ideea am spus este excelentă, fiind-că nimic nu va contribui de sigur mai mult la asidua frecventare a şcolilor de adulţi ca această măsură.

Şcolile de adulţi ar trebui să devie o instituţie populară şi permanentă la sate ca un fel de complement al şcoalei primare. Săteanul, după ce ese din şcoala primară, uită, după un număr de ani, ce a învăţat, aşa că se simte nevoia de a remedia acest rău serios.

Prin şcoala de adulţi se poate înlătura acest inconvenient grav, aşa că ori-ce măsură care tinde la consolidarea acestor şcoli trebue reluată cu satisfacţiune.

Sindicatele agricole

In întreaga ţară se continuă cu înfiinţarea asociaţiilor agricole de vânzare în comun. Pe alocurea se înfiinţează, în acelaşi timp, şi asociaţii de cumpărare în comun a semintelor, maşinelor, etc.

După cum vedem, în ţara noastră numai primul drum e greu, căci imediat ce s'a dat semnalul unei mişcări, masele urmează exemplului celui bun. Tot aşa a fost cu băncile populare, şi de sigur că aşa ar fi cu ori ce altă idee. Mişcarea de unire şi solidaritate este aproape grăbită mult, graţie acelui admirabil personal omenesc de care dispunem în învăţătorii şi preoţii noştri şi cari sunt adevăraţii noştri agenţi de propăşire.

Cînd dispui de un asemenea personal, care este gata la toate sacrificiile şi la ori ce muncă pentru ideea scumpă a ridicărei ţărănimei, e firesc să cauţi a încerca toate reformele salutare. Ne gîndim anume la mijloacele de a face pe învăţători să îmbrăţişeze în activitatea lor întreaga idee a ajutorărei reciproce prin asociaţiune, înfiinţând *sindicate agricole* cari să cuprinză în năuntrul lor toate nevoile ţărănimei.

Până acum am procedat în mod fragmentar. Am înfiinţat azi o bancă, mâne o asociaţie pentru vînzare în comun, poimâne o altă asociaţie pentru cumpărare în comun, într'o altă zi o nouă societate pentru asigurarea vitelor, cu o altă ocazie o brutărie cooperativă şi de sigur, că n'o să treacă mult şi o să auzim că s'a înfiinţat în cutare saŭ cutare comună o societate pentru propăşirea creşterei sau pentru cultivarea de furagii şi aşa mai încolo.

Toate acestea sunt natural foarte bune şi frumoase, dar munca ni se pare că nu e metodică.

Oare n'ar fi mai bine, din momentul ce avem oameni cari vor să muncească şi o ţărănime care vrea să urmeze, să se înfiinţeze de odată în fie-care comună cîte un *sindicat agricol* care să aibă în atribuţiunile sale tot ce azi se face saŭ se urmăreşte prin societăţi a parte?

Unul şi acelaşi sindicat agricol poate face toate întreprinderile — încet încet, până ce ţăranii se deprind cu obiceiurile sindicale, folosul ar fi mare căci n'ar mai fi nevoe de propagande aparte şi muncă mereu nouă pentru fie-ce societate nouă, toate: vinzarea şi cumpărarea în comun, îmbunătăţiri agricole etc., fiind cuprinse în atribuţiunile statului.

Ideea este adică ca să se introducă un program unitar de acţiune, în locul celui actual care tinde la la satisfacerea ideei de progres prin asociaţiuni pe cale de reforme imbucătăţite şi fragmentare.

Intinderea şi propucţiuuea viilor în 1903

După statistica publicată de ministerul domeniilor, viile au ocupat în 1903 o întindere de 133 008 hectare, şi a ume: 123·027 hectare sunt vii vechi supuse la taxa funciară, socotite după rol; 7948 hectare sunt vii plantate din nou de 4 ani în coace cu viţă romînească şi 2063 hectare vii plantate din nou de 4 ani în coace cu viţă americană. Viile plantate de 4 ani sunt scutite de impozitul funciar.

Recolta totală a vinului din anul acesta a fost de 1.854.055 hectolitre cu o producţiuee mijlocie la hetar de 13.9 hectolitri

Valoarea vinului, socotită după preţurile obţinute la locul de producţiune, se evaluează la 45.593.500 lei pentru ţara întreagă. Preţul vinului ca şi în

toţi anii a variat mult, după localitate, de la un judeţ la altul.

S'a vândut în judeţul Bacău hectolitrul de vin 14.52 lei, iar în judeţul Dolj cu 67.12 lei. Preţul mijlociu al vinului pentru toată ţara a fost în 1903 de 24 lei 50 bani hectolitrul.

Recolta viilor a variat foarte mult de la un judeţ la altul; judeţul Muscel a fost anul acesta cu o producţiune mijlocie la hectar de 48 hectolitri; în Prahova 34 7 hectolitri la hectar. In judeţele Fălciu, Putna, Tecuci şi Vaslui producţiunea mijlocie variază de la 30 la 24 hectolitri la hectar. In judeţele Tutova, Covurlui, Iaşi, Buzău, R.-Sărat şi Bacău s'au obţinut producţiuni mijlocii între 15.6 şi 20 hectolitri la hectar.

In cele-l'alte judeţe recolta vinului a fost slabă, aşa în Romanaţi, Olt, Teleorman, Brăila, Mehedinţi şi Vlaşca, unde producţiunile mijlocii la hectar au variat 1 şi 2.7 hectolitri.

Judeţele cele mai producătoare sunt acestea: Fălciu, Putna, Vaslui, Prahova, Iaşi, Tecuciu, Bacău, Tutova şi Rîmnicul-Sărat. Aceste zece judeţe represintă 45 60% din întinderea viilor Romîniei şi au produs 77.65% din vinul recoltat. Producţiunea mijlocie a variat de la un judeţ la altul, între 32.40 la Fălciu şi 15.40 la Rîmnicul-Sărat. Valoarea medie anuală pentru aceste zece judeţe se evaluiază la 10.034 000 lei şi hectolitrul de vin s'a vîndut în mijlociu cu 13 lei 81 bani. Hectarul de vii a dat cultivatorilor în aceste zece judeţe un venit brut de 311 lei 57 bani în mijlociu.

In comparaţie cu restul ţărei, recolta se menţine în aceste regiuni la un nivel superior chiar în anii când condiţiunile climaterice nu sunt prea favorabile viţei Este probabil că în aceste regiuni pământurile sunt mai bune pentru cultivarea viei şi în acelaş timp vierii lucrează cu mai multă stăruinţă şi seriozitate. Astfel. în unele părţi unde viile ocupă întinderi mari, producţiunea este însă foarte slabă şi ea se succede din an în an cu aceiaş regularitate cu care în părţile celelalte recolte sunt bune.

O cercetare specială se impune în această direcţiune, pentru a distinge întinderee adevărată de care trebue să ţinem seamă la socotirea producţiunei viilor.

ACADEMIA ROMÂNĂ

Modificarea sistemului ortografic

Am primit acum de curând din partea Academiei Române scrisoarea de mai jos însoţită de o broşură explicativă prin care se arată noile reguli ortografice. Cu numărul de faţă „Agrarul" apare tipărit după noua ortografie a Academiei Române.

Onoratei Redacţiuni a Revistei „Agrarul"

După lungi desbateri, Academia Română, ţinând seamă de indicaţiunile date de către generalitatea scriitorilor şi învăţătorilor români din toate părţile, a modificat fundamental sistemul ortografic făcut de dânsa la 1880 şi 1881 şi a întocmit un mod de scriere mult mai simplu, întemeiat pe principiul fonetic de a scrie sunetele vorbirii prin anumite litere, fără consideraţiuni etimologice saŭ gramaticale.

Nouele regule ortografice sunt cuprinse în alăturata broşură.

Este un mare interes de cultură naţională ca să ajungem cât mai curând la o uniformitate deplină în ortografia limbii noastre în toate manifestările scrise. Presa periodică este în întâiul loc chemată să contribue la unificarea acestui element însemnat de cultură naţională.

Spre acest scop, avem onoare a vă ruga să binevoiţi a adopta şi în organul Domniei-Voastre de publicitate ortografia întocmită de Academia Română, făcând să se publice în acelaş timp şi regulele admise de ea.

Preşedinte, **I. Kalinderu**
Secretar general, **D. A. Sturdza**

I. — In scrierea limbii româneşti se întrebuinţează următoarele 27 de litere:

Pentru *Vocale* 8: **a, e, i, o, u, ă, â şi î.**

Numai în nume proprii străine se întrebuinţează şi *y, ö, ü* etc.: Stanley, Römerbad, Würzburg.

Pentru *Consonante* 19: **b, c, d, f, g, h, j, l, m, n, p. r, s, ş, t, ţ, v, x, z.**

Numai în nume proprii şi în cuvinte străine se întrebuinţează literile şi grupurile:

K, qu, ph, th, w: *K*ant, *k*alium, *Qu*intilian, *Aq*uitania, *Ph*ilippsburg, *Th*ionville, *Th*urgau, *W*agner, *W*hite, *W*iesbaden.

Nu se scrie: Mihala*k*e. Sa*k*e, Ta*k*e, e*q*uaţie, ci Mihala*ch*e, Sa*ch*e, Ta*ch*e, e*cv*aţie sau e*cu*aţie.

Se scrie însă: *k*ilogram, *k*ilometru.

Numele proprii de familii române îşi pot păstrà ortografia lor: *K*ogălniceanu, *K*retzulescu, *K*alinderu, *Qu*intescu.

II.—In regulă generală fiecare literă reprezintă în scriere un anumit sunet al vorbirii şi fiecare sunet al vorbirii se scrie printr'una şi aceeaş literă:

In practică sunt însă câteva abateri de la acest principiu general al scrierii

a) literele *â* şi *î* însemnează amândouă acelaş sunet

b) literele *c* şi *g* reprezintă amândouă câte două sunete deosebite,

c) litera *x* reprezentă o grupă de două sunete.

III. - Literele enumerate mai sus reprezintă sunetele cuvintelor precum urmează:

Vocale

a: *a*ta, *a*mar, *a*ră, m*a*re, ţ*a*ră, bun*a*, ştiă, adun*a*, vedeà, auziă.

e: c*e*re, m*e*rge, cet*e*şte, v*e*de, verde, şade.

= Diftongul **ea** se scrie *ea* (nu *e*): ce*a*ră, ce*a*pă, să d*ea*, să cr*ea*ză, n*ea*gră, dr*ea*ptă.

= Terminaţiunea persoanei a 3-a a imperfectului verbelor în *-e* şi *-ea* (a bat*e*, a ved*eà*) se scrie cu *-eà* la sing. şi cu *-eau* la plur.: el ved*eà*, ei tăc*eau*, el băt*eà*, ei merg*eau*.

i: *i*nimă, p*i*tic, negr*i*, afl*i* dorm*i*, turt*i*.

= Se scrie *i* (nu *ĭ*) şi când se pronunţă semison (*i* consoană) aflându-se înainte sau după vocală şi formând diftong cu dânsa; asemenea şi la sfârşitul cuvintelor după vocală sau după consonantă:

*i*ară, *i*arnă, *i*arbă, roib, şoim, *i*ertare, doină, aibă, uitare, uimire, piept, fier *i*-am luat;

noi, boi, doi, cei;

buni, nori, mergi, fraţi, drepţi, fii, fiii, copiii, vezi-*i*, bate-*i*.

= Spre deosebire, acolo unde **i** final este întreg şi întonat, se însemnează cu accentul grav (`): a auzì, a lovì, a dormì (vezi mai jos No. V).

= Terminaţiunea persoanei a 3-a a imperfectului verbelor terminale la definitiv în *-i* şi-*î* (a sărì, a coborî) se scrie cu *-ià* la sing. şi cu *-iau* la plur.: el sărià, ei dormiau.

o: om, orb, *O*prea, p*o*por, n*o*ròc, s*o*c, s*o*mn, s*o*ro, ò casă, spune-o, am dat-*o*.

= Diftongul **oa** se scrie *oa* (nu *ó*): p*oa*mă, m*oa*ră, d*oa*rme, m*oa*rtă, *oa*meni, t*oa*că, t*oa*rce, cun*oa*şte.

u: *u*r*u*, *u*ra, *u*nsă, uşă, n*u*me, b*u*n, sun*à*, negr*u*, umpl*ù*, umplù, tăc*ù*, făc*ù*.

= Se scrie *u* (nu *ŭ*) şi când se află înainte sau după altă vocală pronunţat semison şi făcând diftong cu ea:

o*u*, n*ou*, b*ou*, s*au*, său, fiu, tei*u*, altoi*u*, zăvoi*u*, vioiu, nueauă, nouă.

ă: săr*ă*cie, m*ă*runt, bătut, bun*ă*tate; înv*ăţ*, adev*ăr*, t*ău* său, supărare, mă supăr, văd, îmb*ă*rat, r*ă*mas.

â—î: se scrie de două feluri:

a) Se scrie cu **â** în corpul cuvintelor: s*â*nge, pl*â*rge, c*â*ntă, c*â*t, at*â*t, v*â*nt, v*â*nz, v*â*nzare, hat*â*r. morm*â*nt, cuv*â*nt, c*â*nd, r*â*nd, sf*â*nt,—toate formele verbale terminate cu *-ând*: c*ântând*, f*ăcând*, v*ăzând*, f*ăcând*, merg*ând*, ur*ând* (de la urare).

b) Se scrie cu **î** la începutul cuvintelor: *în*, *în*ainte, *în*că, *în*ger, *în*curc, *în*cerc, *în*doit, *în*not, *îl* îmi, *îi*, *îş*i, *îi*.

Se scrie asemenea cu *î*:

1. In cuvintele compuse, precum sunt: ne*î*ndurate, ne*î*mpăcat, pre*î*ntîmpinat.

2. In terminările flexionare ale verberlor terminale în *rî*: a ur*î*, cobor*î*, târ*î* urîm, cobor*î*m, hotăr*î*m, târ*î*m, urît, cobor*î*t. hotăr*î*t, târ*î*t, ur*î*nd, cocobor*î*nd, hotăr*î*nd, tăr*î*nd.

Consonate

b: *b*un, *b*rîu, so*b*ă, *b*ob.

d: *d*au, a*d*ă şe*d*.

f: *f*ag, *f*oc, *f*igură, *f*ilozofie, *f*izică, tipo*g*rafie, *F*ilip.

= Nu se scrie *ph* în loc de *f* de cât în nume proprii străine (vezi I).

h: *h*am, *h*ot, patriarh, *h*artă, ar*h*ivă, ar*h*iereu, *h*imeră, arhitect.

j: *j*at, *j*oc, Bla*j*, vite*j*i (pl. de la viteaz), vite*j*ie.

l: *l*emn, *l*oc, ha*l*at, dea*l*.

m: *m*are, *m*ăr, a*m*ar.

n: *n*imic, *n*oroc, pru*n*e, *n*un.

p: *p*ace, *p*ărinte, *p*ă, do*p*, *p*lop.

r: *r*ac, *s*are, amărit, *r*ar.

s: *s*ac, casă, poveste, folo*s*.

ş: *ş*arpe, *ş*edere, veşti, poveşti, peşti, creşti, creşte, domneşti, împărăteşte, Pitoşti, Bucureşti, Negoeşti, ştiu, ştiinţă, ştergar, mirişte, buştean, chipeş.

= Nu se scrie *s* în loc de *ş* în grupul *şt*; deci nu: *-sci*, *-sce*, pentru *-şte -şti*.

t: *t*are, *t*elegraf, *T*oma, ui*t*at, *t*ot; asemenea: *t*eolog, *T*eodor, nu *h*eolog, *Th*eodor.

= Nu se scrie *c* în loc de *t* în grupul *şt*; deci nu *-sce*, *sci* în loc de *-şte*, *-şti*.

ţ: *ţ*ară, *ţ*epi, *ţ*inut, aţă, fraţi, moţi, piaţă, finanţe.

v: *v*as, *v*enin, *v*iţă, *v*oie, jila*v*.

z: *z*or, *z*eu, *z*ină, botezat, bizantin, lucrează, îndrăzneţ, *z*iua, ve*z*i, ver*z*i, cal*z*i, a mucezi, înverzit, încălzit, ra*z*ă, pa*z*ă, ra*z*ă, ro*z*ă, nazal, poezie, engleză, franceză, fizică, ipoteză, vizită, poziţie, văzând, şezând, abu*z*.

c, g: însemnează fiecare câte două sunete deosebite după poziţie şi anume:

1. la sfârşitul cuvintelor sau înainte de consonante sau de vocalele *a*, *o*, *u*, *ă*, *â* însemnează sunetele aspre *k g*:

ac, sac, sec, *c*uc, clacă, clopot, cresc, crud, *c*a, *c*op, cocoş, coş, cane, cădere, zăcând, bucată, bucurie.

ba*g*, ne*g*, sto*g*, fa*g* gros, *g*rădina, *g*ard, *g*ol, *g*ura, *g*ăsit, *g*and.

2. înainte de *e*, *i* însemnează sunetele ч (č), џ (ǵ):

*c*e, cetate, ceafă, începe, cercei, facem, *c*ine, cireşe, nuci, mici, cerci;

*g*er, *g*em, curge, *g*inere, pecin*g*ine, dre*g*i, *g*ingii, mergi.

3. când *c* şi *g* înainte de *e* şi *i* îşi păstrează valoarea aspră, se însemnează cu *ch*, *gh*:

*ch*em *ch*iag *ch*iar, *ch*ică, *ch*ingă;

*gh*em, *gh*erghet *Gh* orghe, *gh*iaţă, ne*gh*ina, ne*gh*iop.

x: însemnează grupul de consonate *cs*: *x*ilograf, le*x*icon, *X*erxe, *X*antip, Roxolani, luxaţie, rela*x*are, Ale*x*andru, hexametru.

IV. — **Duplicarea consonatelor** se admite numai în următoarele cazuri:

1, când provine din alipirea a două cuvinte româneşti, din cari întâiul se termină şi al doilea se începe cu aceeaş consonată, sau de acelaş fel: aceasta se întâmplă la cuvintel compuse din prepoziţiunea *în* şi un cuvânt începător cu *n* sau *m*; înnotate, înnodare, înnoire, înnăscut; immormântare, immărmurit, immulţire,— se poate însă scrie şi înmulţire, înmormântare.

2. pentru deosebire se admite duplicarea lui *s* în următoarele cuvinte:

massa de materie (la masse), massiv, — dar masa de scris,

cassa de bani, cassier, dar casa de locuit, rassa de animale, rassa călugărească,— dar barba rasă.

V.—**Accentuare**. — Se însemnează cu accent grav (ˋ) vocala care sfârşeşte un cuvânt, dacă este accentuată şi nu are un alt semn: făcù, bătù şezù; dormì, auzì; cântà, lăudà, vedeà, şedeà, mergeà, dormià, săriá; dar: a hotărî lucră lăudà, lăudă.

VI. — **Apostroful** (') se întrebuinţează spre a se arătă eliziuuea unei vocale: n'am (*nu* am), s'au (*se* au), v'aduc (*vă* aduc) v'am dat, v'aţi arătat, s'au dus.

= Prin urmare, nu se va scrie:

celă-l'alt, *cei-l'elţi*, ci: *celălalt*, *cealaltă*, *ceilalţi* sau *ceialalţi*, *celelalte*.

VII. — **Trăsura de unire** (-) se întrebuinţează spre a arătă juxtrapunerea unor cuvinte, cari nu formează împreună un singur cuvânt compus: *rogu-te*, *vezi-l*, *îndură-te*, *uită-te cântă-ne*, *spune-le*, *le-am* dat, *i-am* aşezat, *te-am* văzut.

Cuvintele compuse se scriu însă fără a se arătă elementele de compunere:

binefacere, *bunăvoinţă*, *astfel*, *fiindcă*, *pentrucă*, *decât*, *ceva*, *dela*, *cineva*, *undeva*, *câtva*, *câţiva*, *câteva*, *totdeauna*, *astăzi*, *niciodată*, *deocamdată*, *extraordinar*, *pierdevară*.

Domeniul Coroanei Gherghiţa

Urmare 4

Stupina saŭ prisaca se prezintă foarte bine, aici e construită o stupină mare din zid şi altele mai mici izolate tot din zid, e bine populată cu stupi şi posedă toate instrumentele necesare ştiinţei apiculturei aplicate, poate pentru ori cine ar voi să se specializeze în această ramură, să servească ca şcoală.

Ca stupi se puteaŭ vedea de la cei primitivi de trunchiuri de copaci scobite, până la sistemele perfecţionate cu faguri mobile Hermes, Dzirson cu modificările mai noui de construcţiune.

Ne a surprins mirarea când ni s'a arătat la această dată un stup din sistemele primitive care avea peste 50 kg. faguri, se umpluse deja.

Stupina fiind aşezată în grădina de pomi fructiferi, având şi în afară de împrejmuire pe moşie semănată hrişcă la mai multe epoce li se oferă albinelor tot anul un stoc abundent de flori din cari îşi pot aduna mierea; am observat şi plante milifere care încă nu dăduse în floare.

Construcţiuni, relativ la construcţiuni mă limitez numai de a menţiona că aici este o gospodărie cu mult mai vastă de cât chiar a fermelor model a statului; asupra modului cum sunt executate aceste construcţii, a diferitelor aranjamente făcute în interior pentru uşurarea diferitelor servicii, conservarea nutreţurilor, conservarea şi pregătirea gunoiului etc., totul e făcut, e bazat pe ştiinţă, pe necesitate şi util. Am putut observa că în toate construcţiile lipsesc luxul cu desăvârşire iar de ce s'a simţit nevoe s'a făcut totul.

Creşterea vitelor. In această ramură de producţiune care pe orî ce moşie ar trebui să fie alături cu cultura plantelor, am observat că se depune un interes deosebit şi se ocupă mai mult cu creşterea *boilor de muncă*, *a vacilor de lapte* şi *a porcilor*.

Boii de muncă pentru a produce boi de muncă administraţia acestui domeniu a adus vaci şi tauri din Moldova reproducându-i în localitare: viţeii şi viţelele născute aici sub regimul la care sunt puse au dobândit forme mai frumoase. Dat fiind faptul cunoscut de toată lumea că răsa românească producătoare de muncă nu e bună de lapte, administraţia în alaptaţiunea viţeilor a luat dispoziţie ca vacile să nu fie mulse de cât la început când viţelul e prea mic şi n'ar putea suge singur tot laptele, din momentul ce el însă se întăreşte că poate suge tot laptele mamei ci se lasă să sugă singuri, vaca nu se mai mulge şi durata lactaţiunei durează cât îi primeşte vaca şi care variază între 6—8 luni. Erau 15 perechi de juncani de câte 3 şi 4 ani cari aveau talia boilor, de mari, şi ar fi vaiorat peste 500 lei perechea; 3 perechi din aceştia erau aşa de frumoşi că faceau admiraţiunea oricărui vizitator.

Vaci de lapte, până acuma s'a putut dovedi că în toate părţile unde s'a introdus vaci de rasă străină, bună de lapte sunt expuse a se îmbolnăvi şi pieri de tuberculosă, dar cu toate acestea datorită unor împrejurări ce nu se pot explica se aduc încă mereu.

Administraţia acestui domeniu pătrunsă de mai multă vreme încă de faptul că rasa străină de vite adu[illegible] la noi nu poate avea un viitor s'a gândit a produce vaci bune de lapte pe o altă cale: în ajungerea cărui scop a căutat să facă încrucişări a vacilor mai bune de lapte de la noi din ţară cu o rasă străină de care s'ar apropia în caractere şi au ales din rasa românească, varietatea Bucşană iar ca taur de încrucişare, din rasa

Algau, rasă recunoscută ca bună de lapte și în acelaș timp cu forme foarte apropiate de varietatea *Bucșana*; produșii masculi se tae, iar cei femeli se cresc și încrucișează din nou cu taurul tot urmând acest soiu de încrucișare cu toate generațiunlle noui. Cu modul acesta a ajuns să dobândească produși cari cu greu se pot deosebi de rasa adevărată și ca forme și ca producțiune de lapte.

Această încercare se face de câți-va ani așa că nu posedă de cât un număr relativ restrîns de acest soiu de carcituri, când însă acestea se vor înmulți atunci ar fi posibil a se aplica *Selecțiunia* dapărtând pe cele cari nu sunt bine reușite iar cele oprite aplicânduli-se *consanquinitatea*, suntem în măsură a crede că după un număr de generații se va dobândi caracterile rasei Algau fără să mai fie expusă a se bolnăvi de tuberculosă.

Am remarcat printre vacile bucșane câte-va ce dădeau indicii exterioare a fi bune de lapte și după afirmația personalului acestea dădeau zilnic 12 litruri de lapte, altele și mai mult, cu alte cuvinte o producție care nu o întâlnim chiar la multe din vacile ce trec ca rase bune de lapte. Ca tauri pentru reproducție se întrețin 4 tauri rasă de Moldova, 1 taur pintzgau, un taur Angau, cum și 2 tăurași de câte 1 un an jum. din rasa de Moldova, meniți să înlocuească pe ceî mari; Toate mijloacele întrebuințate aci în reproducția vitelor de muncă și de lapte după părerea noastră sunt cele mai practice și cele mai solide pentru a ajunge la rezultate îmbucurătoare. La noi în țară toți agricultorii mari obișnuesc a cumpăra din Moldova boii de muncă, iar vacile de lapte a le importa și nu cresc nimic; relativ la boii de muncă putem admite această măsură ca justificată prin eftinătatea cu care se vindeau boii buni de muncă, dar azi când prețurile vitelor bune de muncă este ridicat trebue să se ia alte măsuri, fie-care agricultor trebue să pună mare preț pe creșterea vitelor.

Taurii se dau gratuit la vacile locuitorilor de pe acest domeniu.

Creșterea porcilor, și această ramură de producțiune după cum am spus mai sus formează una din ocupațiunile de căpetenie printre celelalte. In fie-care iarnă se îngrașă câte 120 de porci cari se vând cântăriți vii; anul trecut s'a putut obține pe kgr. brutto prețul de 0.80 bani un preț foarte frumos.

Rasa de porci ce se crește aci e *Mangalița curată*, construcțiunile menite pentru creșterea porcilor sunt toate într'o curte separată și se compun din 3 corpuri de clădiri făcute după toate regulele igienei și a scopului ce se urmărește cu porcii, în fie-care din ele, nu lipsește nimic. In unul din aceste corpuri stau scroafele cu purceii mici, și aproape să fete, în bocse mici cimentate, în al II-lea corp împărțit în 3 compartimente mari având fiecare o curte pavată stau purceii înțărcați, porcii mari și scroafele mari împărțiți în așa mod ca să nu se mănânce între ei sau să se bată de la mîncare, al III-a fără nici o despărțitură având o curte pavată iar înnăuntru pământ și nisip e destinat pentru porcii ce se pun la îngrășat. Deși rasa aceasta ce se crește aici nu are conformațiuni frumoase ca să placă ochiului, dar se pretează bine cu localitatea și aduce venituri frumoase.

Caii sunt represintați într'un număr restrâns și sunt întrebuințați numai pentru serviciile administrației și creșterea lor se face numai în vederea satisfacerei acestor nevoi. Caii ce se cresc aici sunt de rasă Ungară, nu uscățivă ci îmbrăcată în musculatură, așa că au multă forță și s'ar putea întrebuința și la greutăți. Pentru reproducție snnt 2 armăsari, unul din ei este cruțat numai pentru epele locuitorilor de pe domeniu la cari se dă gratuit. In agricultura proprie a moșiei nu se întrebuințează de loc cai, toată munca se face cu boii.

Mașini și instrumente agricole sunt foarte variate, am putut distinge: mașini da semănat în rînduri, prin împrăștiere, trioare cu ventilator, moriști cu site pentru vânturat, mașini simple de secerat, mașini de secerat cu aparat de legat, plugrui diferite sisteme, mașini de asortat cartofii pe categorii după mărimea lor, mașină de sulfatat grâul, mașină de trier, batoză și elevator de pae, mașină de cosit, de întors fân, greblă mecanică, discuri americane de sfărmat bolovanii, planete de prășit diferite sisteme, de mână și de cal etc., toate sunt bine întreținute, așezate la adăpost și în bună stare ca să funcționeze oricând.

Pentru conservarea productelor ecziștă tot aici două rândnri de pătule duble de 60 m. lungime cu magazie la mijloc, o magazie de zid cu două rânduri, o uscătorie de hameiu iarăși cu două rînduri construită numai din lemn.

Va urma

Starea udometrică și agricolă a României

la finele lunei Iulie 1904 st. n.

Starea udometrică

Iuna Iulie 1904 este a treisprezecea din perioada de secetă prin care trece România. Seceta a fost și mai mult accentuată din cauza vânturilor și a marilor călduri ce am avut.

Cantitatea mijlocie de apă ce a căzut în această lună este aproximativ[1]) de 30 mm, pe când valoarea ei normală este de 66 mm; ea este prin urmare în deficit de 68 %. Din ultimii 14 ani, de când facem studiul ploii în România, numai în anul secetos 1894, luna Iulie a fost și mai lipsită de ploi ca acum, căci nu a avut în mijlociu de cât 21 mm de apă.

La 6, 7 și 11 au fost ploi mici parțiale mai ales în Moldova și la munte; iar la 28 și 29 ploile au fost aproape generale și în cantități ceva mai mari.

Ploile mai bunicele au căzut în Dobrogea unde s'au adunat aproximativ 44 mm. Districtele cele mai binișor udate au fost Olt, Prahova, Constanța, Tulcea Bacău, Neamț și Suceava; pe când Mehedinți, Dolj, Vlașca, Brăila, Roman, Fălciu și Iași au fost cele mai secetoase.

Toate râurile au scăzut enorm; în multe puncte pe Dunăre navigațiunea se face cu multă greutate Foarte multe râuri mai mici și pârâurile aŭ secat cu desăvârșire sau au prea puțină apă. In unele părți izvoarele și fântânele nu mai aŭ apă de loc.

In întreaga perioadă de 13 luni de când ține seceta s'au obținut aproximativ 360 mm de apă, ceia ce reprezintă un deficit de 47% față de valoarea normală.

Nici o dată, în ultimii 14 ani, cantitățile mijlocii de ploae în perioada de 13 luni—de la începutul unei luni Iulie până la finele lui Iulie anul următor—n'a fost așa de mică ca acum. In perioadele corespunzătoare din anii cei mai secetoși ce avusesem până acum (1893/94 și 1898/99) s'au obținut respectiv câte 456 și 488 mm de apă.

Ploile din ultimile zile ale lunei au răcorit mult aerul. Umezeala a pătruns în pământ de la 10 la 15 cm.

Starea agricolă.

Seceta și căldurile simțitoare din cursul acestei luni au favorizat pretutindeni recoltarea cerealelor, însă au fost dezastruoase pentru porumburi și nutrețuri.

In prima jumătate a lunei cerealele s'au secerat în toată Muntenia și în Dobrogea, iar în a doua în Moldova. In multe părți ale țărei ele s'au smuls. Producțiunea cerealelor a variat după localități. Snnt foarte puține localități din țară—chiar din acele unde seceta a fost mai simțitoare — în care să nu să fi obținut cel puțin sămânța; pe câtă vreme în unele părți s'au dobândit cantități ca și în anii cei buni. Calitatea și greutatea cerealelor este superioară în toată țară.

In multe părți din Muntenia treeratul s'a terminat; în Moldova el încă

---

1. Zicem *apvoximativ* căci din cele 408 stațiuni, unde se măsoară precipitațiunile atmosferice, câteva nu au intrat în acest prim calcul. Introducerea lor în calculul definitiv nu va modifica însă în mod simțior cifrele ce dăm.

continuă si pe unele locuri abia a început.

Ovăsurile au început a se secera către sfârşitul lunei; producţiunea lor este mult inferioară celor l'alte cereale.

Porumburile, care la sfârşitul lunei precedente erau încă destul de rezistente, în urma secetei excesive şi a căldurilor din această lună, sunt acum mult compromise. Mai pretutindeni ele au rămas mici şi au îmbătrînit dând spicul fără ca să lege. In multe părţi ele s'au uscat cu totul. Pe lunci, pe văi şi prin părţile unde porumburile au legat în prima decadă se speră totuşi la o recoltă mijlocie. In urma ploilor ce au căzut în ultimele zile ale lunei, unele din porumburile târzie care mai rezistau şi care încă nu înfloriseră, vor lega ceva.

In definitiv producţiunea cerealelor din cursul acestui an, de şi nici de cum mulţumitoare, a fost incomparabil mai satisfăcătoare ca aceia a dezastrului an 1899; nu însă tot asemeni va fi cu porumburile.

Fâneţele naturale la câmpie s'au uscat mai pretutindeni; la munte, de şi au rezistat, ele dau însă mică cantitate de fân. Nutreţurile artificiale, ca meiul păsăresc, sorgul, părângul, măzărichea, etc.. n'au crescut de loc; cele răsărite au rămas mici şi s'au uscat. Trifoiştele şi lucernierile nu produc de cât foarte puţin fân; multe din ele n'au mai dat nimic de la prima coasă. Miriştele şi izlazurile sunt mai pretutindeni cu totul uscate şi vitele nu au ce paşte. In mare parte a ţărei vitele se ţin cu frunzare de prin păduri.

La pomii fructiferi, mare parte din rod a căzut de secetă, fructele ce au mai rămas sunt cu desăvârşire mici In unile părţi fructele s'au uscat cu pomi cu tot. S'au copt, în cursul acestei luni, zarzările, caisele, merele, perele şi prunele timpurii.

Viile până în prezent sunt încă frumoase mai în toată ţara de şi au puţin rod care este mic; el n'a putut creşte din cauza lipsei de umezeală. In uiti mul timp, în unele părţi ciorchinii începuseră a se usca.

In tot cazul ploile din ultimele zile ale lunei sunt de mare folos păşunelor, fâneţelor şi permit ogorârea care era imposibilă înaintea acestor ploi.

Bucureşti, 4 August 1904

Directorul Institutului Meteorologic,
St. C. Hepites.

Asistent, **G. D. Elefterlu**

DE LA EXPOZIŢIE

Expoziţiunea Societăţii Agrare se complectează pe fiecare zi cu noile construcţiuni ce se fac.

*

Fotografia «Julietta» construeşte un cochet chiosc, în care va fi instalat şi un cinematoraf.

*

Ministerul Domeniilor îşi va avea peste câteva zile palatul său terminat şi chiar de Luni va începe decorarea şi aranjamentul interior.

*

Direcţiunea Tramwayelor va expune într'un pavilion un vagon de tramway electric construit în atelierele sale.

*

Uzinele foaste Lemaitre de sub direcţiunea d-lui Tack au expus importantantele produse ce fabrică.

Cântare, sacale, elevatoriile de apă, maşini agricole, fabricate în ţară fac o plăcută impresie.

*

Direcţiunea penitenciarelor a făcut două pavilioane din care unul e deja aranjat.

*

Secţiunea XI igiena va fi reprezentată prin o infirmerie model, pentru care d. dr. V. Babeş, comisarul special al secţiunei lucrează cu cea mai mare bună voinţă.

*

In vederea serbărilor şi distracţiunilor ce se vor organiza la expoziţie s'a început cu multa activitate instalaţiunea luminei electrice.

Această instalaţiune se execută de d. inginer Marcu.

*

Contrar afirmaţiunilor unor ziare, Direcţiunea tramwayelor va construi linia proiectată până la poarta Expoziţiei.

*

In pavilionul central serviciul dockurilor a făcut o frumoasă expoziţiune a machetei portului Constanţa, Dockurile Brăila, Galaţi, şi podul peste Dunăre.

*

Săptămâna aceastr s'a complectat decorarea interioară a palatul i expoziţiunei cu snopi de grâu din recolta curentă.

*

Probele de grâu ce sosesc la expoziţiune sunt de o frumuseţe uimitoare.

*

Expoziţiunea vitelor va cuprindă serii: una pentru cai şi rimători de la 1—15 Septembrie, alta de la 19 - 30 Septembrie pentru vite cornnte, oi şi capre.

*

Mai mulţi mari proprietari din Moldova şi Dobrogea vor expune vite şi vor construi grajduri proprii.

*

Stupăriile sunt admirabil de bine reprezintate până acum.

Intre principlii expozanţi cu kioscuri proprii sunt dd. Muntenescu şi şi Solowieff.

*

Uu nou inventator, d. Hurmuz, va face zilele astea în faţa unei comisiuni, experienţe cu maşina de secerat şi legat snopi. Pentru acest scop s'a amenajat o bucata de teren cu grâu în picioare anume aşezat.

Vom comunica rezultatul experienţelor.

CRONICA AGRICOLĂ

Şcoli de gospodărie rurală.

D. Sp. Haret, ministru instrucţiuneĭ, publice a luat dispoziţiunea *de a înfiinţa la 1 Septembrie c. două şcoale de gospodărie rurală*,—una în comuna Borcea jud. Tecucĭ şi alta în com. Budiştenĭ jud. Muscel.

In aceste şcoale se vor primi cât mai multe fete şi fete mari, saŭ neveste tinere, cărora li se vor da cunoştinţe curat practice ce sunt necesarii în gospodăria unei ţărance precum: creşterea şi îngrijirea copiilor, creşterea viermelor de mătase, creşterea albinelor şi stupăritul, ţesăturile romîneşti, cusături şi haine ţărăneşti pentru femei, bărbaţi şi copii.

Afară de acestea, nu se va face în şcoală nici un fel de teorii, în afară de lecturi pentru acele ce ştiu ceti şi scrie, pentru adulte, iar cele ce nu ştiu, vor învăţa.

Teoria va consta în conferinţe, din auzite în cari se va căuta să se procure auditorilor cunoştinţe uzuale ţerăneşti, ceva noţiuni foarte puţine despre alte lucruri utile pentru ele.

Nu se cere examene de admitere în şcoală, nici concurs ori nescai certificate de studii. Ele vor tinde a fi imagina cât mai exactă a unei gospodării ţerăneştt, mijlocii.

Ast-fel şcoala va trebui să aibă vaci, boi, oi, capre, porci, păsări, de curte stupi, viermi de mătase, etc. Elevele vor face singure toate lucrările de gospodărie, afară de munca agricolă, pe care o vor face argaţii.

Lucrările şcoalei vor fi de vară şi de iarnă, dintr'acelea ce se fac în casă, astfel că elevele să poseadă după un an de învăţătură, cunoştinţele îndestulătoare unei bune gospodine: în al II-a an, elevele care vor voi să mai urmeze şcoala, vor învăţa ţesătoria, împletiturile, cusătoria, etc.

Personalul şcoalei se va compune dintr'o directoare şi maestrele necesare.

Directoarea va fi o femeĭ vrednică, ea va preda vre-una din părţile gospodariei enumerate mai sus, va face lecturi şi conferinţe.

Maestrele vor fi sătence luate pe cât posibil din satele vecine cu şcoa-

la respectivă; la nevoe ele se pot lua şi de departe, din Bucovina saŭ Transilvania.

Ele vor trebui să fie cunoscute ca avînd una din ramurile enumărate aci in acelaşi timp să fie harnice, deştepte sănătoase şi cu purtare bună; ştiinţe de carte nu le este indispensabilă.

Şcoala va avea argaţi necesari pentru partea grea a îngrijirei pămîntuluĭ. Directoarea va conta ca învăţătoarea detaşată, cu salariu şi cu gradaţia de învăţătoare plus 40 leĭ lunar diurnă şi locuinţă; maestrele se vor plăti cu 50—80 lei pe lună şi locuinţă.

S'a trimes câte o circulare revizorilor şcolarĭ relativ la creiarea acestor două noĭ şcoale, iar revizorilor de Ilfov li s'a cerut să recomande cîte o bună învăţătoare pentru a i se încredinţa direcţia şcoalelor.

***

Noui moşii ale Statului în exploatare

Ministerul de domeniĭ a dispus a se da în exploatare o nouă serie de moşii ale Statului.

In ziua de 9 August se va ţine licitaţie în următoarele oraşe:

La Craiova pentru 40 păduri, la Bucureşti pentru 25; la Iaşi pentru 13 şi la Tulcea pentru 2.

In ziua de 12 August se vor ţine licitaţii la Slatina pentru 18 păduri; la Bacăŭ pentru 22 şi în ziua de 15 August la Piteşti pentru 22 de păduri; la Buzăŭ pentru 34; la Bărlad pentru 15 şi la Constanţa pentru 5.

***

Maşini de tăiat cocenii de porumb

Se ştie că ministerul de Domenii a dispus să se facă experienţe cu o maşină americană de tocat coceni, la şcoala centrală de agricultură de la Herăstrău.

Experienţele au dat rezultate foarte mulţumitoare. Cu această maşină cocenii de porumb sunt tocaţi în lungime, aşa că pot fi întrebuinţaţi ca nutriment şi pentru cai.

Direcţia agriculturei din ministerul de domenii, a mai comendat încă 2 maşini de acestea pentru fermele statului.

***

Vinderea de moşii în loturi

Ministerul de domenii a luat dispoziţiunea de a vinde sătenilor o nouă serie de moşii ale Statului în loturi mici a 5 hectare.

Se vor vinde următoarele moşii:

Băneşti Bolovani (Dâmbobiţa) 230 loturi; Suica-Cotroceni (Ilfov), 30 loturi; Ostrovu-Mare (Mehedinţi), 321 loturi; Teşila (Prahova) 239 loturi; Şuroadu (Teleorman), 174 loturi şi Domeniul Giurgiu Vlaşca, 160 loturi.

Pentru vânzarea acestor moşii au fost instituite 6 comisiuni compuse fie-care din câte un delegat al ministerului, al judeţului şi al primăriei comunei respective.

Ministerul a învitat prefecturile judeţelor Prahova şi Teleorman să numească de urgenţă pe delegaţii lor în comisiiunile instituite pentru vânzarea în loturi la săteni a moşiilor Teşila (Prahova şi Suroaia (Teleorman.)

Ministerul a atras atenţia prefecturilor respective asupra folosului îndoit ce rezultă pentru săteni, de a şti cât mai curând care le este bucata de pământ ce cu reânceperea nouei companiĭ agricole aŭ cultiva.

***

Noui bănci populare

Următoarele bănci populare şi-au autentificat actele de constituire: *Alexandru Ion I Cuza* din Ciocăneşti-Sârbi (Ialomiţa), cu un capital vărsat de 362 lei; *Valea-Jegălia*, din Jegălia (Ialomiţa) cu 621, *Lupşanu* din Lupşanu (Ialom.) 156 lei *Frăţia*, din Plevna (Ialomiţa), cu 3769 lei 93 bani; *Viitorul de aur*, din Pe troiul (Ialomiţa), cu 1432 lei; *Mihai Viteazul*, din Ceganı (Ialomiţa) cu 4448 lei; *Răzeşii Vechi*, din Balabaneşti (Tutova), 6392 lei; *Frăţia*, din Docani (Tutova, cu 471 lei 77 b.

***

După ultimele rapoarte sosite la prefectura jud. Ilfov, starea semănăturilor din acest judeţ, este următoarea:

In urma ploilor ce a căzut în zilele de 14, 15, 18, 19, 20 Iulie, parte dintre porumburĭ şi semănăturile de primăvară şi în special cele de pe luncĭ, din plăşile Fierbinţi, Dudeştĭ, Pârlita, Hotarele, Olteniţa şi Monastirea se speră a se îmbunătăţi puţin, cele-l'alte semănături din restul judeţului, fiind prea compromise, ploile nu le mai pot ajuta de loc.

Fâneţele artificiale se speră a se îmbunătăţi. Izlazurile sunt lipsite de iarbă.

Viile şi arborii fructiferi, promit roade abundente.

Starea vitelor este satisfăcătoare se resimte însă lipsa de nutreţ.

Locuitorii se ocupă cu treeratul grâului, orzului şi ovăsului.

***

Epizootia de febră aftoasă încetînd de a mai bântui în comunrle Poeni şi Buzuca (Iaşi), s'au ridicat toate măsurile de poliţie sanitară veterinară ce se luaseră.

***

Administraţia Casei şcoalelor a dat o circulară tuturor revizorilor şcolari din ţară din ţară, prin care îi invită a trimete o situaţiune exactă a modului cum au fost cultivate în cursul anului grădinele de pe lângă şcólile rurale şi rezultatele ce au dat.

Ministerul de domenii a luat hotărârea ca pentru pământurile solicitate de veterani în Dobrogea, să se facă de către administraţia domeniilor Statului din Dobrogea, o statistică exactă de veteranii împământeniţi până acum, de instrumentele agricole ce li s'au dat şi de locurile ocupate.

***

In ziua de 6 August se va ţine la Roman obicinuitul iarmaroc anual şi tîrgul de vite.

***

Ministerul de domenii a decis a oprit pe seama sa, pentru trebuinţele ministerului de războiu, întreg produsul recoltei de grâu, orz şi ovăz cultivat fie la şcoala de agricultură de la Herăstrău, fie la fermele statuluĭ.

***

In comuua şopetele din Juduţul Iaşĭ se va înfiinţa din iniţiativa mai multor sătenĭ o brutărie cooperativă.

***

Invăţătorii din judeţul Iaşĭ organizează pentru ziua de 10 Septembrie întâ'una din sălile palatuluĭ administrativ din Iaşi o exposiţie agricolă industritlă.

***

La 1 Octombrie se va construi noul local al staţiunei agronomice din Buresci.

Pe lângă acel local se va face şi o grădină botonică.

***

Primăria oraşului Nicoreşti va înfiinţa în toamna aceasta o pepinieră de viţe americane, în vederea reconstituirei viilor din acea regiune şi a menţinerei varietăţilor locale.

***

Anul acesta cultura verzei lasă mult de dorit în unele judeţe şi în special în Iaşi din cauză, că a fost mîncată de niste viermĭ, care contribueau uscarea ei.

***

Depozitul militar de armăsari de reproducere de la Turnu-Severin a fost transferat la Craiova, unde instalaţiile sunt bune şi mai mari, putând cuprinde 35 armăsari în loc de 28, ca la T.-Severin

***

Ministerul de domenii a hotărât a se ţine în ziua de 18 August licitaţia publică cu oferte închise, în localul prefecturei judeţului Dolj şi la primăria comunei Calafat, pentru arendarea pepinierei de viţe indigene a statului din nisipurile de la Çiuperceni (Dolj).

***

Epizootia de febră aftoasă ce bântue în comuna Mogoşeşti din judeţul Iaşi a început a se stinge. Din cinci sute de vite ce erau atinse n'au rămas de cât câteva bolnave.

***

In comuna Popeşti din judeţul Iaşi se găsesc actualmente 40 cazuri de variolă ovină. Coarnele-Caprei din acelaşi judeţ, iar în comuna Hermeziu, asemenea din judeţul Iaşi, numai 2.

De vînzare Vin negru de OREVIŢA vechiŭ de 15 ani, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleşanu, strada Lascăr Catargi No. 17,

FURNISORUL CURȚEI REGALE — CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

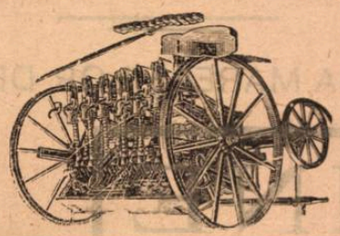

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „sistem Sack“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît orí-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noulle lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 350 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ◈ GALAȚI ◈ BRAILA ◈ CONSTANȚA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OȚEL
Cu 1, 2, 3 și 4 brazdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde
— Cu și fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oțel, în 2 și 3 părți

Mașină de semănat în lat
Construcția perfecționată, 3,76 m. lățime din renumita fabrică F. H. Ecker

Mașină de semănat în rînduri
Renumita „BEROLINA“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă și economică în distribuirea semințeĭ

Batoze de bătut porumbul cu aburi, și cu mîna simple și duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Urnitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grîu de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşinişt''or, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franţuzesci

Maşine de secerat „WOOD“

cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREI ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţii de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 8 AUGUST 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 87.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit.

BUCURESTI. — SOSEAUA KISELEF

EXPOZITIUNEA

Societățeĭ AGRARE din Bucureștĭ

— Deschisă la 27 IUNIE **1904** Inchiderea la 1 NOEMBRIE —

REDUCERE DE TRANSPORT 50 % PE C. F. R.

pentru Călătorĭ, Mărfurĭ si Vite

OBSERVAȚIUNI:

a) Pentru Călătorĭ:

Se eliberează bilete pentru vizitarea Expoziției în zilele de:

IULIE	17, 18, 19, 20, 21 și 22 st. v.	SEPTEMBRE	5, 6, 7, 8, 9 și 10 st. v.
AUGUST	14, 15, 16, 17, 18 și 19 st. v.	OCTOMBRE	13, 14, 15, 16, 17 și 18 st. v.

Biletele de călătorie emise în orĭ-care din aceste zile acordă vizitatorilor înapoerea gratuită, valabilitatea fiind de 4 zile, orĭ-care ar fi ziua plecăreĭ

Taxa biletelor de intrare în zilele de lucru este **1 leŭ de persoană,** contra căruia vizitatorul primește și **un cupon de bilet de loterie.**

Persoanele carĭ posedă deja bilete de loterie, prezintă Casieruluĭ Expoziției drept taxă de intrare un tiket cu cuponul său, de la care posesorul reține **la ghișet** cuponul respectiv. Aceste măsurĭ privesc pe vizitatoriĭ carĭ nu uzează de transportul pe C. F. R.

Biletele de înapoere ale C. F. R. nu sunt valabile fără viza Expoziției.

Călătoriĭ, ca să poată profita de reducere la C. F. R., trebue ca biletele lor să fie vizate de Expoziție. Pentru obținerea vizăreĭ biletelor a căror cost va trece de 10 Leĭ, vizitatoriĭ vor trebui să prezinte un bitet de loterie de 5 Leĭ, care va fi asemenea vizat.

Pentru biletele de un cost **mai mic de 10 Leĭ,** vizarea se va face la Expoziție, fără a se mai pretinde prezintarea unuĭ bilet întreg de loterie, ci va cădea în categoria vizitatorilor, carĭ aŭ a plăti **1 Leŭ la intrarea** în Expoziție, și în schim aceștia vor primi un cupon de loterie de fie-care pers.

Expoziția este deschisă în timpul vereĭ de la orele 8—12 a. m. și 4—8 p. m.

Duminicile și sărbătorile taxa de **intrare este de 0,50 b. în numerar.** Cupoanele de intrare ale biletelor de loterie nu se bucură de nicĭ o reducere. Copiĭ de la 7—14 anĭ plătesc cite 0,25 b. fie în zilele oe lucru fie în zilele de sărbătoare. Copiĭ maĭ micĭ de 7 anĭ sunt scutiț de taxa de intrare dacă sunt însoțiți de persoane carĭ aŭ plătit taxa de intrare.

Biletele de loterie se găsesc de vînzare la ghișeurile de la intrarea Expoziției.

Eleviĭ școalelor rurale, de agricultură și de meseriĭ, carĭ vor veni în grup de 10 persoane cel puțin sub conducerea profesorilor, vor avea intrarea gratuită, în zilele de sărbătoare. Aceasta ca încurajare pentru studierea progreselor realizate în economia țăreĭ.

b) Pentru Mărfurĭ:

Orĭ ce marfă destinată pentru a fi expusă în localul Expoziției, **va beneficia de o reducere de 50% cu condiție ca marfa să fie expediată exclusiv pe numele Comitetuluĭ orpaeizator al Expoziției Agrare din Buc.— Ori ce marfă care nu va fi sosită în localul Exp. în condițiunea de mai sus, nu va putea beneficia de reducere.**

c) TIRGUL DE VITE ȘI EXPOZIȚIA DE PASĂRI

— Vor începe la finele luneĭ August —

Un comunicat special va fi dat la timp spre cunoștința publicului, prin care se vor deslușĭ atît reducerile de transport, cît și condițiunile în care se vor face transportul vitelor și paserilor

NOTA. Vizitatoriĭ Expoziției vor putea beneficia de o reducere de **25% la Hôtel Bulevard** și la maĭ multe oteluri din Capitală, daeă vor poseda biletul à 5 leĭ de lotărie cu viza Expoziției.

COMITETUL

Societatea anonimă pentru comerciul de maşini şi întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. I—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. I—3

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ şi expoziţie permanentă de tot felul de:

Maşine şi Unelte Agricole, Industriale şi Electro-technice

LOCOMOBILE şi TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Şcoala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curăţitoare** patentată (Trei Vînturi) a treia Curăţitoare, în Treerătoare înlocueşte machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de orî-ce alt sistem existent şi **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numai la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu saŭ fără foi.

MAŞINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele şi fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curăţind perfect şi lăsînd ştiuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune şi solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oţel, cu 2, 3 şi 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile şi **fixe,** cu două şi trei cîmpuri şi cu dinţi de oţel şi **Grape pentru Livezi.**
Răriţi, Cultivatori, Tăvălucî.
Semănătorî in lat.
Semănătorî in rînduri renumita „Victoria-Drill“.
Vînturătorî, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ in toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fîn.
Maşinî de tăiat pae şi fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăţi, întregi fără piept. Toate mărimile.

Morî TRANSPORTABILE, pe postament d lemn şi de fier simple, duble, triple şi cvadruple, din cele mai renumite fabrici, de 36, 42 şi 48 ţoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF şi DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEŞTI, I-a calitate, simple şi duble, toate lăţimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu şi grădinî.
Părţi de rezervă. Muşamale.
Maşine de scărmănat lînă de lemn şi de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol şi cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ŞI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopî — cu Tăiuşul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai uşoare şi solide, construite din oţel.

Garanţie absolută pentru perfecta funcţionare şi material solid al tutulor maşinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabricî a tot felul de Maşinî Industriae şi Electro-technîce.

DUMINICĂ 8 AUGUST 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciŭ.

ANUL IV. — No. 87.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea uneĭ* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicu Negri** *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.

Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revisteĭ sunt d-nii: Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Medrean, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 87

Vasile M. Kogălniceanu. — Viticultura națională.
Proecte și Ideĭ Economice.
Domeniul Coroaneĭ Gherghița.
Situațiunea agricolă internațională a tratatelor de comerț.
D. Mărășescu. — Impresiuni de la Domeniul Coroanei Segarcea și Sadova.
Distribuirea porumbului.
De la Expoziție, Tabloul expozanților pe județe.
Cronica Agricolă.

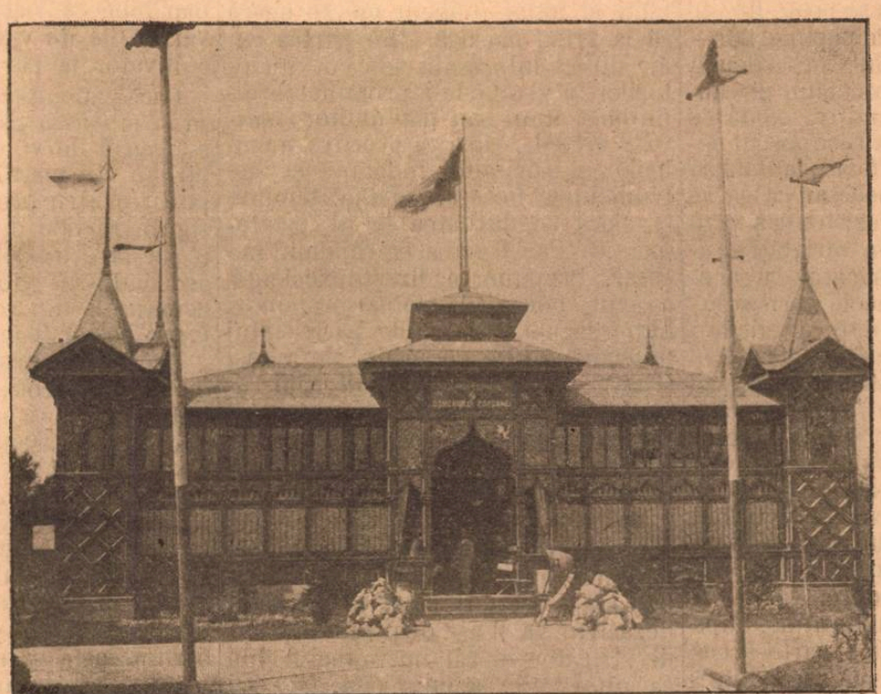

MARELE PAVILION AL DOMENIULUI COROANEI LA EXPOZIȚIA SOCIETĂȚEI AGRARE
(Vezi Agrarul No. 85)

Viticultura națională

Publicistul în materie agricolă și economică are adesea-ori datoria penibilă de a se ocupa de chestiuni și fapte, despre cari știe bine că sunt foarte departe de rezolvare și că nu se bucură de cât de cea mai totală nebăgare de seamă atât din partea celor direct interesați cât și din partea autorităților. Una din aceste chestiuni este și aceea a viticulturei naționale.

Știm cu toții care este situațiunea ei. Odată întrecut, înfloritoare, ca atâtea alte ramuri de bogăție agricolă, viticultura noastră a decăzut

cu totul în ultimele decenii, tot ca atâtea alte surse din avuţia noastră publică. Fie că ele au decăzut din cauza ravagiilor unor boli speciale introduse de aiurea, fie din cauza concurenţei ţărilor străine sau a schimbărilor împrejurărilor economice internaţionale, fapt este că noi n'am ştiut şi n'am înţeles a lupta, aşa cum se luptă în direcţia economică, pentru a menţine acele diverse izvoare de bogăţie cari azi sunt dispărute sau pe cale de secare definitivă.

Am avut în trecut vite frumoase şi alese, cari erau căutate în ţări străine şi cari au servit la întemeerea unor rase alese în Germania, Ungaria, Austria; am avut în trecut o sericicultură bogată şi producătoare; am avut o viticultură prosperă—unde sunt oare ele azi? Le-am lăsat să ne scape din mâni, pentru că întâiu nu am priceput însemnătatea lor şi al doilea, când am început a pricepe, n'am avut puterea de voinţă şi capacitatea de a ne ţărmuri răul şi a repara perderile.

Această se arată mai ales la viticultură când a dat filoxera peste viile noastre, viticultorii noştri şi-au încrucişat braţele lăsând ca dezastrul să se întindă. Statul ce e dreptul, a căutat să ia măsuri într'o anumită direcţie prin înfiinţarea de pepiniere, dar cu aceasta el n'a atins de cât o singură parte a problemei, şi cea mai slabă. Nu se poate fireşte tăgădui folosul mare al pepinierilor—deşi mulţi critică felul procedeurilor acestor instituţiuni cum şi calitatea produselor—fiind-că, odată ce filoxera s'a ivit şi s'a recunoscut necesitatea ca viile să fie replantate cu viţe îndemne, era necesar ca să se studieze adaptarea, rezistenţa şi productivitatea diferitelor varietăţi străine, după cum era necesar ca să existe instituţiuni viticole cari să lucreze port-altoi garantaţi ca îndemni faţă de filoxeră şi în calitatea lor

În privinţa aceasta dar, nu se poate spune că statul a făcut rău Pepinierile au fost şi sunt o necesitate, şi dacă replantările cu viţă americană s'ar practica la noi pe o scară întinsă, numărul lor ar trebui să ne înmulţească, pentru ca să avem produse de replantare garantate din toate punctele de vedere.

Cu aceasta însă nu s'a atins, după cum am spus, de cât o parte şi cea mai mică, din problema reconstituirei viticulturei naţionale. Problema aceasta este, în fond, problema de capital. Replantarea cu viţe americane costă scump şi viticultorii noştri,—vorbim natural de marea majoritate—nu dispun de capitalul necesar. Principalul lucru ce ar fi trebuit dar să ne facă este ca să se fi procurat viticultorilor, sub o formă sau alta, banii necesari pentru replantări.

Au fost în privinţa aceasta, multe proecte; unii au propus întemeerea unei *Bănci viticole*, alţii au oferit capitalul în anumite condiţiuni; chestiunea a fost însă neglijată complect şi de aceea asistăm la decăderea continuă, zi cu zi, a viticulturei noastre.

Toate datele statistice din ultimii ani a regiunilor viticole arată scăderea neîncetată a suprafeţelor cultivate cu vii, cum şi ravagiile teribile făcute de filoxeră. Ultima dare de seamă a Camerei de comerţ din Focşani, adică a unei regiuni viticole *par excellentiam*, este foarte instructivă. Întinderea cu vii s'a redus considerabil, filoxera a nimicit mii de hectare; în unele părţi terenul e lăsat în paraginire, fără a se mai gândi proprietarii la o nouă cultură, iar în alte se fac replantări cu..viţă indigenă, adică se prepară un nou teren şi nou material pentru filoxeră; replantările cu viţe americane sunt neînsemnate.

Aceasta este situaţiunea nu numai în circomscripţiunea Focşani ci în întreaga ţară: zeci de mii hectare de vii nimicite de filoxeră unile lăsate în părăsire, alte mii replantate cu viţe indigene, iar o întindere neînsemnată cultivată cu viţe americane îndemne la filoxeră.

Tabloul nu este, de sigur, încântător şi totuşi nimeni nu se mişcă să ia vre-o măsură. Din partea celor direct interesaţi, adică a viticultorilor, a venit odată propunerea înfiinţărei unui sau mai multor *sindicate viticole*, care să procure membrilor şi port-altoi îndemni şi instrumentele necesare şi îngrăşăminte şi, dacă solidaritatea ar fi fost temeinică s'ar fi subscris capitalul necesar. Propunerea, fireşte excelentă, a căzut, cum cad atâtea propuneri bune la noi. Pe de altă parte statul preocupându-se cu modul de a găsi şi pune la dispoziţia viticultorilor capitalul trebuincios pentru replantări raţionale, asociind pe proprietarii de vii la o asemenea instituţiune, răul îşi urmează calea fără absolut nici o pedecă.

Şi aşa va fi de sigur şi în viitor. Cât timp anume nu se poate fireşte fixa, dar de sigur până atunci când dezastrul va fi aşa de profund şi aşa de strigător în cât nu va mai fi chip ca autorităţile să nu se ocupe de urmările lui şi ale treptăţei dispariţii a unei aşa mari ramuri de avuţie; vom ajunge apoi să importăm cantităţi considerabile de vin.

* * *

La ce am mai face, deci, noui propuneri în privinţa aceasta? Acele cari s'au făcut în trecut vedem doar că au avut soarta cunoscută la noi în ţară. Totuşi voi hazarda una, foarte modestă, care, dacă, de astă dată, ar avea şansa să fie acceptată şi mai cu seamă, pusă, în practică de către cei interesaţi, ar putea întâiu de toate să aducă foloase reale viticultorilor şi al doilea să fie punctul de plecare al unor organizaţiuni mai serioase de solidaritate.

Este vorba de *asigurările recoltei viilor*. N'am să fac aci teoria asigurărilor şi demonstrarea foloaselor lor. Între agricultori convingerea e deja făcută asupra acestui punct şi asigurarea face azi parte din budgetul fie cărui plugar. De ce n'ar fi oare tot ast-fel şi la viticultori? Aceştia au un interes cu atât mai mare la asigurarea recoltei lor, cu cât munca şi cheltuelile făcute cu vii sunt mult mai mari ca cele făcute cu alte culturi.

Societăţile de asigurare nu vroesc să mai facă asigurări pe vii, din cauza riziculuiprea mare. Aceasta însă n'ar trebui să impedece câtuşi de puţin pe viticultorii noştri ca să se asocieze în societăţi mutuale de asigurare pentru a'şi pune la adăpost produsul muncei lor. Societăţile mari de asigurare nu vor să primească asigurări pe vii şi din cauza greutăţei aprecierei calităţei strugurilor dar tocmai dificultatea aceasta este perfect înlăturată de societăţile mutuale locale cari sunt în stare, mai bine ca ori cine, să cunoască varietăţile de viţe cultivate de fie-ce cultivator în parte.

Dacă viticultorii români n'au voit să se unească până acum pentru a se îngriji de viitor, pentru replantări în stil mare, să se unească cel puţin pentru prezent, pentru a'şi asigura recolta din fie-ce an. Aceasta o pot face într'o formă foarte simplă asociindu-se viticultorii din fie-ce comuna şi din comunele învecinate într'o societate mutuală de asigurare.

Dacă asemenea societăţi ar prinde în satele viticole, ar însemna începutul unirei şi a solidarităţei atât de necesare în asemenea chestiuni. Şi odată strânşi în asociaţii de asigurare, viticultorii ar începe de sigur să se gândească mai mult la nevoile lor şi la mijloacele de îmbunătăţire

Ar fi începutul viitorului.

Dar, în urma atâtor deziluzii şi atâtor propuneri şi idei nerealizate, oare aceasta va avea o soartă mai bună, aceasta care este aşa de simplă şi practică? Nu cred. Şi de aceea am spus la început că publicistul agricol are adesea datorii penibile de împlinit, adică datorii de acelea cari se rezumă în cunoscuta vorbă latină: *vox clamans in deserto*.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE şi IDEI ECONOMICE

Convenţiunile comerciale

Am vorbit în No. precedent, la acelaş loc, despre mersul tratativelor cu delegatii germani pentru încheerea unei convenţiuni comerciale.

Am arătat cum pentru ziarul oficios al guvernului *Voinţa Naţională*, ori e stăruinţă asupra obţinerei unor garanţii sanitaro-veterinare de la Germania sunt de prisos şi cum toată preocuparea noastră trebue să fie acum ca, servindu-ne tocmai de faptul că Germania nu vrea să ne acorde înlesniri agricole, să putem menţ ne taxele mari din tariful nostru pe produse industriale, pentru a netezi drumul întemeerei unei puternice industrii naţionale.

Cu alte cuvinte această teorie înseamnă că guvernul nostru ar fi renunţat definitiv şi cu inima uşoară la ori-ce veleitate de a smulge de la Germania concesiuni pe tariful agricol şi că şi-ar fi dat doar osteneală de a forţa statul contractat de admite ambiţiunile noastre mari-industriale.

In cursul acestei săptămâni însă, au pătruns ştiri noui despre tratativele în curs. In primul rând pare că se confirmă din ce în ce ştirea că Rusia a obţinut de la Germania oare-cari concesii, prin cari importul ei de vite nu va mai fi supus arbitrarităţilor poliţiei sanitaro-veterinare. iar în al doilea rând este din ce în ce mai probabil că Austro-Ungaria va reuşi să scază taxele exorbitante puse de Germania pe vitele străine.

In cazul acesta, tot ce noi trebue să ne forţăm a obţine de la Germania, în privinta taxărei vitelor şi a garanţiei de sănătate este pur şi simplu clauza naţiunei celei mai favorizate, pentru ca toate concesiunile ce se vor fi făcut Rusiei şi Austro-Ungariei să ne revie şi nouă de drept pe baza acestei clauze.

Guvernul nostru pare într'adevăr dacă ar fi să credem ştirile publicate în unele ziare că este preocupat de aceasta şi cere cu stăruinţă de la Germania clauza naţiunei cele mai favorizate în materie de taxare şi de import de vite româneşti.

Pe de aită parte, însă, Germania, foarte întarită, în urma repedei încheeri a convenţiunei cu Rusia—încheere explicabilă prin războiul cu Japonia şi deci prin nevoia de a 'şi plasa un împrumut mare în Germania — pare că nu vrea să ne admită clauza naţiunei celei mai favorizate de cât cu preţul unor mari concesiuni ce i-am face pe tărâmul industrial, scăzând foarte mult taxele pe produsele textile. Servindu-se de aceeaşi tactica, Germania face mină că nu vrea să ne admită taxe scăzute pe petrolul rafinat, tot pentru a obţine înlesniri mari la importul ei de produste în ţară noastră.

In chestia petrolului rafinat e firesc că guvernul nostru să fie intransigent şi să nu admită ca petrolul acesta să plătească taxe uimitoare la intrarea sa în Germania, dar în ce priveşte alte produse industriale, ele n'ar trebui să tragă mult în cumpănă când este vorba de asigurarea fie prin clauza naţiunei celei mai favorizate, a exportului nostru de vite. Guvernul nostru are de sigur informaţiuni ce a obţinut Rusia în direcţia această şi presupune, cu o aproximatie care e aproape de realitate, până unde va ceda Germania Austro-Ungariei în aceeaşi direcţii; el poate şti dar ce valoare are clauza, naţiunei celei mai favorizate pentru agricultura noastră, şi, în caz dacă e mare, ar comite o neiertată greşală dacă, pentru fantoma unor industrii problematice, ar sacrifica realitatea imediată.

Producţiunea fermelor-model

O ştire publicată de toate ziarele anunţă că ministerul de agricultură şi domenii a hotărât ca toată recoltă de orz şi ovăs şi. în general de furagii, ale fermelor noastre model să fie vândută armatei.

Noi credem că menirea celor două ferme-model este cu totul alta de cât aceea de a furnisa orzuri şi ovăsuri alese, de varietate scumpă, cailor armatei noastre. Se va invoca, poate, argumentul că anul acesta este în special foarte rău, dar vom răspunde întru-cât recolta celor două ferme poate îndestula trebuinţele armatei noastre, cari se ştie cât sunt de mari în nutreţuri.

Produsele fermelor-model trebue să servească—lucru pentru care au şi fost create—la respândirea seminţelor şi a varietăţilor alese pe la proprietari, pentru ca şi aceştia la rândul lor să obţie recolte de soiu. Şi tocmai anul acesta, când s'au făcut mai puţine nutreţuri, era mai nimerit ca recolta de la fermă să s respândească cât mai mult prin ţară, pe la cultivatori, unde e de trebuinţă ca să se înceapă odată cu folosirea sămânţelor de calitate bună.

Şcolile de gospodărie

Avem de înregistrat din nou o măsură bună luată de acest minister al instrucţiunei publice, care ştie să lucreze aşa minunat de bine, de temeinic pentru deşteptarea maselor de ţărani. Este vorba de două şcoli noui de gospodărie, înfiinţate la sate.

In aceste şcoli, după cum ne spune programa publicată de ministerul instrucţiunei publice, învăţământul va fi mai ales practic şi foarte puţin teoretic. Fetele ţăranilor vor învăţa gospodăria nu din carte, ci din practică. Bine-înţeles, o asemenea programă nu poate fi de cât aprobată de toţi.

Cu prilejul acesta, am să spun câte va cuvinte despre şcolile acestea, şi în general, despre măsurile ce se iau pentru educarea ţărancei.

Până acum ţăranul acesta a fost neglijat cu totul. Ţăranca era educată sau nu—aceasta nu avea multă însemnătate. Totuş lucrul are o foarte mare însemnătate. Se cere din toate părţile ca să luptăm în contra stărei sanitare la sate; o stare sanitară bună nu se poate obţine însă de cât dacă ţăranul va avea noţiuni de igienă şi va mâncă ca lumea. Dar acea care conduce casa, care prepară mâncărurile e te femeia ţăranca—pe aceasta trebue dar s'o învăţăm cum trebue trăit igienic şi cum trebue mâncat pentru ca trupul să fie sănătos.

Atâta timp cât educaţinnea ţărancei va fi neglijată în această privinţă, nu putem spera la o îmbunătăţire serioasă a situaţiunea sanitare şi la obţinerea unei generaţiuni mai viguroase de săteni, ori-câţi agenţi sanitari şi moaşe am pune la sate Asemenea reforme se fac mergând până la rădăcina răului, şi aci rădăcina este ţăranca căreia trebue să 'i se dea o creştere potrivită, iar nu lăsată în ignoranţa de azi.

Statul, judeţele, ca şi iniţiativa particulară au dar datoria de a lua măsuri întinse în privinţa aceasta. Nu şcoli de servitoare ne trebue, ci şcoli pentru a face ţăranca română o bună gospodăreasă.

La aceasta se poate ajunge pe diferite căi, fie că se întemeiază şcoli speciale la mai multe comune, fie că se institue cursuri speciale de către învăţătoare, fie că se înmulţesc şezătorile cu ţărance şi cursurile de noapte.

Problema este serioasă, dar nu ne îndoim că ministerul instrucţiunei va lucra şi în direcţia aceasta cu folos, ca în atâtea altele.

Asociaţiuni ţărăneşti

O listă comunicată de prefectura judeţului Ilfov anunţă că în acest judeţ s'au înfiinţat în ultimul timp mai multe asociaţiuni ţărăneşti în diferite comune. Aceste asociaţiuni au diferite scopuri cum: înfiinţare de pepiniere. pentru cumpărare de tauri şi vieri de reproducţiune, pentru cumpărarea unei livezi de 11 hectare, pentru o pepinieră de pomi fructiferi, şi arbori pentru plantarea şoselelor, pentru cumpărarea de berbeci merinos.

Am înşirat dinadins diferitele scopuri ale societăţilor, pentru a arăta diversitatea lor; de notat este aceea care are o ţintă mai dezinteresată:

plantarea de arbori dealungul șoselei

Aceasta ne dovedește că mișcarea de asociare, c re a început așa de bine cu Băncile populare și a continuat cu sindicatele de vânzare și cumpărare în comun—a căror întemeere se anunță din toate regiunile țărei—își urmează înainte calea rondică și bine făcătoare, prin creațiuni de tot felul și corespunzând tuturor nevoilor.

Starea aceasta de lucruri, așa de îmbucurătoare, arată din nou dreptatea vederilor noastre exprimate în no trecut la această rubrică, și anume că față de puterea acestei mișcări de asociare e mai bine ca să unim pe săteni în *sindicate agricole*, înăuntrul cărora să se realizeze încet-încet, cu timpul, toate îmbunătățirile necesare la țară: animale de reproducție, pepiniere, cumpărarea în comun de mașini și semințe, vânzarea în comun, poate și asigurarea vitelor etc.

Inființând sindicatul, a cărui menire este, în general, îmbunătățirea situațiunei materiale și morale a agricultorului, și în ale cărui statute vor fi prevăzute toate aceste instituțiuni, învățătorii și toți acei cari lucrează la sate își vor economisi o mulțime de timp și muncă și, mai ales, nu vor fi siliți să facă printre țărani tot atâtea opere de propagandă câte instituțiuni și societăți e necesar să se înființeze.

O nouă faptă bună

E vorba de acel care s'a distins cel mai mult în privința aceasta, de d. *Ion Kalinderu*, administratorul Domeniului Coroanei.

Ziarele cotidiane din săptămâna trecută au publicat următoarea informațiune. pe care ne grăbim s'o reproducem:

După cum se știe, răposatul Mihail Eustatiad a lăsat d-lui Ioan Kalinderu moșia Ciulnița (Muscel).

D. Kalinderu, nevoind a se folosi personal de acest legat, a hotărât să înființeze pe acea moșie o școală practică de agricultură, viticultură. pomicultură și legumicultură, pentru fiii de săteni.

Aflăm acum că d. Kalinderu a inspectat zilele acestea construcțiunile ce se fac în acest scop. Lucrările progresează, ast-fel că se speră că școala va putea fi deschisă chiar la toamnă.

Din restul averei, d. Kalinderu a proiectat să înființeze un muzău național, care se va înființa probabil la anul.

Chestia taxărei orzului românesc de export

Ministerul de domenii a înaintat ministerului de finanțe următoarea adresă primită din partea uniunei comerciale și industriale din Galați și privitoare la chestia taxărei orzului românesc de export:

Fiind informați că comisiunea româno-germană lucrează actualmente în București la pregătirea nouei convenții comerciale dintre România și Germania, ne permitem a atrage bine-voitoarea d-voastră atenție asupra chestiunei orzului, unul din principalele noastre articole de export către Germania.

«Chestiunea orzului a făcut ob ectul unor vii discuțiuni în comisia austro-germană însărcinată cu pregătirea convenției dintre cele două imperii comisie care n'a putut cădea de acord asupra clasificărei acestui articol care după noul tarif german, este împărțit în două categorii; orz pentru bere (malt) cu taxe mai ridicate și orz pentru furaj cu taxe mai scăzute.

«Având în vedere că Austro-Ungaria exportă numai orz pentru bere, pe când România exportă aproape numai orz de rând, pentru furaj, este de mare interes ca în noua convenție dintre România și Germania orzurile noastre fie curățite, fie brute—afară de orzoaică—să fie clasificate după tariful german redus prin urmare ca orzuri pentru furaj, și vor să nu fie taxate la aprecierea funcționarilor vamali germani, cari ar putea impune orzurile de furaj curățite la taxa orzurilor de malt, chiar când noi leam fi vândut ca orzuri de rând.

«Ast-fel orzul nostru, neputând suporta taxele cele mari, ar suferi lovi turi simțitoare care le'ar face aproape imposibil pe piețele germane, în dauna agriculturei țărei spre avantajul concurenților străini.

Uniunea își încheie adresa către ministerul de domenii c rând ca guvernul să ia în considerație observațiunile făcute de ea în privința modului cum trebue să fie taxat orzul românesc de export și în cosecință să le recomande delegaților români în comisiunea pentru înheierea unei convenții comerciale cu Germania spre a le avea în vedere.

Domeniul Coroanei Gherghița

(Urmare și fine) 5

Locuințele personalului. Intregul personal începând cu șeful de cultură al secțiunei și până la chelar au locuințele lor deosebite, curți mici pentru fiecare și clădirile sunt construite în așa mod că par a vorbi vizitatorului, par'că ar spune gradul serviciului celui care o locuește, în genere însă toate sunt foarte bune, foarte împunătoare și plantațiile cari nu lipsesc la nici una din ele, le dă un aspect și mai măreț. Pe fruntea fie-cărui funcționar par'că se vede o mulțumire sufletească pentru aceste conforturi îndămînatice ce le oferă administrația domeniului, aici el găsindu-și liniște și odihnă îl face să muncească cu multă dragoste în serviciul său, se alipește mai bine de serviciu și nu caută să'l părăsească.

Dacă intri în comuna Gherghița, primăria, școala și în special curtea administrației unde e și reședința *șefului de regie*, împreună cu celelalte clădiri din curte, după modul cum sunt construite dau satului Gherghița un aspect măreț.

In curtea administrației aci în Gherghița am remarcat un muzeu sau mai bine zis o expoziție unde tot ce se produce ca industrie casnică mai de seamă în comunele de pe domeniu se expune, încurajându-se lucrătorul; tot aici împărțit pe secții sunt expuse toate lucrările manuale făcute de învățători cu elevii din școalele de pe domeniu; vizita unui muzeu e o școală pentru vizitator, iar pentru cei cari expun un imbold de a munci și produce pe întrecute lucruri cari de cari mai superioare.

Acest muzeu este început din anul acesta, posedă însă multe obiecte și foarte variate, are o încăpere frumoasă și se depun necontenit lucruri noui; aici credem că ar fi nemerit să se vândă din aceste obiecte la vizitatori și suma să se dea elevului ce a executat obiectul dar numai după ce el va depune un altul în locul celui ce s'a vândut. Aceasta ar fi poate pentru copii un mare stimulent la muncă și un îndemn ca să lucreze bine și cu atenție.

Tot aici se află expus și produsele domeniului Gherghița recolta în pae și în boabe, faguri, stupi, etc.

Școalele cari au lucrat pe întrecere în a expune și a reprezinta cât mai bine în acest muzeu sunt numai de pe acest domeniu și anume: Școala primară din Gherghița, din Balta Doamnei, Lacul Turcului, Ciumații și Sudiți. Prin îndrumări de felul acesta, prin îndemnul părintesc din partea administrației domeniului Coroanei totul trebue să meargă prosperând.

Copiii iarna acei cari au terminat clasele primare, sunt luați cu luna de administrația acestui domeniu și întrebuințați la îngrijirea vitelor, a boilor de muncă a vacilor, deprinzându i, făcându-le școala pentru a ști cum să îngrijească de vite și li se dă pe lângă hrană și câte 15 fr. lunar.

Vederi generale, concluzii. Pentru toate comunele ce aparțin domeniului Coroanei Gherghița, ad-trația poartă o îngrijire părintească, se fac toate sacrificiile numai pentru ridicarea morală. materială și intelectuală a sătenului român; în toate a construit primării, școale, apoi școalelor le-a dat la fie-care câte un loc pentru grădina școlară împrejmuindu-se tot pe socoteala domeniului, a înființat teatre sătești la 3 școli unde se joc piese in-

structive de către copiii din școală, de asemenea s'a înființat în aceste comune 2 bănci populare, locuitorilor li se pune la dispoziție și gratuit tauri și armăsari pentru ameliorarea vitelor, li se distribue gratuit pomi fructiferi din pepiniera domeniului, în sfârșit 'i și ajută la nevoe și cu bani numai cu scop de a le înlesni traiul. De muncă li se dă tot-deauna; când în alte părți n'ar putea găsi administrația le dă de lucru la plante textile ca la in, cânepă, etc.

Din vizitarea acestui domeniu, elevii școalei au tras mari foloase, prin aceasta li s'a oferit ocaziunea să vază multe, ba foarte multe chiar la școala nu există datorita la diferite împrejurări, așa că numai le citesc și acum văzându-le s'a putut fie-căruia întipări mai bine.

După cele ce am putut constata în modul de administrație al acestui domeniu, veghind în toate direcțiile cari ar concura la ridicarea și prosperarea săteanului, putem zice că asemenea administrații constituesc pârghiile cele mai puternice pentru ridicarea edificiului existenței noastre, că sunt focare de lumină.

Ca să poată fi ceia ce este azi administrația domeniului Coroanei a trebuit să treacă în stăpânirea suveranului nostru care a prevăzut nevoia unei regenerări a agriculturei țărei, bazând'o pe știință și practică, dând toată conducerea, d-lui I. Kalinderu, care a îndeplinit cu prisosință, dorința suveranului nostru.

Incheem prin a aduce în numele școalei, cele mai călduroase mulțumiri domnului I. Kalinderu, administratorul domeniului Coroanei, care a avut buna voință a ne da permisiunea de a vizita acest domeniu, dispunând să fim găzduiți conduși peste tot cum și să ni se dea explicațiunile de cari am avut trebuință.

Directorul Școalei **I. Spiridonescu** — Profesor **C. Nichita**

Situațiunea agricolă internațională și tratatele de comerț

Tratatul de comerț ruso german s'a încheiat precum se știe spre marele avantaj al agrarienilor germani. Rusia prinsă între războiul japonez și necesitatea unui mare împrumut, în Germania, a trebuit să accepte taxa de intrare de 5 1/2 mărci, la 100 kilograme de grâu și de 5 mărci la 100 klgr. de orz.

Tratatul s'a încheiat pe 10 ani. Acest tratat va fi tratatul model al Germaniei cu toate celelalte state europene și cu cele din America asemeenea.

Cu Rusia el va intra în vigoare numai de la *1 Ianuarie 1906*.

Ce irită cu deosebire pe Austro-Ungaria e imposibilitatea de a afla care sunt dispozițiile detaliate ale tratatului ruso-german. Ar fi de un interes deosebit ca să se știe, după ce Rusia a trebuit să cedeze exigențelor marilor proprietari germani, cari sunt concesiunile ce au putut obține de la germani în privința *exportului său de vite*, în privința petroleului, etc. Un văl impenetrabil acopere însă textul faimosului tratat comercial. Judecând după mulțumirea oficioaselor germane, se poate deduce că Germania e mulțumită și că cancelarul de Bülow e preaslăvit pentru isprava sa de la Norderney, unde cu colegul său rus, de Witte, a încheiat misteriosul tratat.

Din cauza această Austro-Ungaria a întrerupt negociările sale cu puternica sa aliată politică și nu le va relua de cât numai la toamnă, când *deodată* cu tratatul de comerț ce se va încheia între cele două imperii, sau chiar și *mai înnainte*, se va încheia *separat* și *prealabil* o **convențiune austro germană veterinară**. Guvernul austriac a pus condițiunea această ca *conditio sive qua non* al încheiării eventualului tratat de comerț.

Austro-Ungaria cere ca, nevoită fiind de a accepta tariful vamal minimal al agrarienilor germani, să i se facă cel puțin concesiuni în privința exportutui de vite, de lemne și de petrol în Germania. Viitorul nu tocmai îndepărtat (până la toamnă nu e așa de mult) va arăta ce dispoziții conciliante va lua Germania față de vecina ei, azi economiceşte cam strâmtorată

Seceta ce a bântuit atâtea state n'a cruțat nici pe Austro Ungaria, care a ajuns azi în trista situațiune de a interzice pe timp nelimitat exportul său de cereale (orz, ovăs), cartofi făn, pae și ori-ce alt nutreț de animale.

In adevăr, situațiunea ei din punctul de vedere al traficului de cereale e cea următoare: In luna Iunie s'a *importat* în Austria: 227,131 maji metrice mai mult de cât în perioadă coresponzătoare a anului trecut și a *exportat* (în *plus*) 22.913 maji metrice, ceea ce însemnează agravarea situațiunii cu 250 004 maji metrice *grâu*. *Secară* s'a importat un plus de 47.925 m.m., orz s'a exportat numai 3.710.598 m. m., pe când anul trecut exportul a fost de 4,007,999; de unde rezultă o diferență în minus de 297 401 m. m.

Importul de *porumb* a crescut de la 1 493.830 la 2.005.674 m. m. adecă cu 511.844 m. m. mai mult anul acesta.

Ovăs s'a exportat a. t. în plus 24 500 m. m., iar anul acesta s'a importat în plus 63.420 m. m.; așa în cît situațiunea s'a agravat cu 87 427 m. m.

Făină s'a exportat în plus 967.002 m. m, Exportul din a. t. a fost de 858.968 m. m.

Guvernul austro-ungar a făcut o ancheta asupra situațiunii agronomice generale din tot imperiul, și de sigur că în urma acestei anchete și'a luat dispoziția de interzicere a exportului de cereale și furaj.

Au fost consultate și camerele de comerț în privința tuturor chestiunilor economice.

Camera de comerț din Brașov, și'a dat avizul său în ce privește ameliorarea nutriținii locuitorilor din Transileania, ca guvernul unguresc să revoace măsurile restrictive de la fruntarie pentru *importul de vite* **din România**. Dacă sunt temeri de epizootie atunci să se construiască două abatorii unul la Turnu-Roșu, pentru ca să se satisfacă cât mai repede trebuințelor populațiunii insuficient hrănite, din cauza exportului de vite în Austria.

In ce privește importul de cereale, toate comisiunile de anchete au conchis că să se scază tarifele vamale și la rigoare, cum e pentru porumb să se desființeze chiar.

In Serbia situțiunea e de tot jalnică. Din cauza secetei extraordinare din anul acesta recolta prunelor și a porumbului s'a nimicit cu totul. Animalele n'au nutreț. Apă nu se găsește.

Din cauza situațiunii generale defavorabile din Europa centrală, *bursa de cereale din New-York* s'a alarmat și se alarmează în continuu. De 50 kilograme de grâu s'a ridicat prețul peste cel curent, cu 60 centime; pe când pentru porumb numai cu 30 centime. Producțiunea de porumb american a fost anul acesta extraordinară.

Din cauza oscilării prețului grâului, piața berlineză a imitat pe cea americană.

Bursa din Paris și chiar cea din Londra stau însă liniștite, cu toate că, Anglia mai cu seamă, are trebuința de foarte mari cantități de cereale.

O eventuală ploaie va ameliora situațiunea generală, și posibilitatea aceasta nu e exclusă, judecând după depresiunea ce se lasă acum asupra Europei centrale.

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoșĭ prăsiţĭ în ţară buniĭ reproductoriĭ pe preţul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca

Impresiuni de la Domeniul Coroanei
SEGARCEA și SADOVA

Progresele realizate în evoluția noastră națională în ultimul deceniu sunt o notă demnă de remarcat.

Activitatea febrilă desfășurată în alte state în toate ramurile de producțiune, s'au resfrânt și asupra țărei noastre ca un imbold al cărui efect nu va întârzia să dea roadele mult așteptate de spiritul timpului. In deosebi mișcarea culturală pentru a lumina «*talpa casei*», cum a numit o Mihail Kogălniceanu, a determinat o puternică reacțiune de la un cap la cel-l'alt al țărei și pionierii luminei își consumă toată energia lor pentru redeșteptarea la viață, acolo unde încă întunericul tronează ca o rămășiță din timpuri perdute în trecutul îndepărtat.

Cercurile culturale sătești sunt începutul unei epoce care va desemna traseul spre o mișcare evolutivă, ținând a însemânța idei sănătoase pentru începutul unor reforme bine-făcătoare, înlesnind viața și traiul a celor 5 milioane de locuitori care poartă pe umerii lor temelia țărei.

Dar peste nivelul acestor frământări, iată în relief figura în care sunt întrupate o parte din năzuințele și aspirațiunile noastre spre alte timpuri, e vorba de domnul I. Kalinderu, distinsul Academician și om de litere, care și-a consacrat întreaga-i energie în scopuri mari și frumoase.

Venerațul bărbat, pornind de la ideia că în fruntea progresului economic al unei țări stă cultura și luminarea poporului, a căutat ca pe Domenile Coroanei să implanteze farul ale cărui raze va încadra viitorul nostru într'o aureolă de lumină.

Nimic n'a rămas ne scrutat de vasta sa pricepere, și prodigioasa-i activitate este și va fi pilda cea mai frumoasă pe care trebue să o imiteze toți doritorii de progres și civilizație.

In adevăr dacă ne referim la modul cum se face exploatarea terenurilor Domeniale, găsim punerea în aplicare a celor mai moderne sisteme de cultura pământului. Solul nostru a sărăcit printr'o perpetuă cultură de cereale și epuizat de vigoare, nu mai dă cifra producțiunilor de altă dată, iar acest fapt a adus ca consecință utilizarea îngrășemintelor fie prin substanțe animale, fie prin asolamente, și ca complectare arăturile adânci prin plugul cu aburi.

Prin urmare, trecerea de la agricultura extensivă la cea intensivă este pasul, care condiționează un însemnat progres economic, a cărui înrâurire, nu va rămâne fără efect asupra primului nostru izvor de avuție națională.

Dar ori-cât s'ar simplifica munca prin tecnica modernă, totuși este cert că forța aburului nu poate suplini de cât în mică parte serviciul animalelor în marea proprietate, iar în cea mică aproape de loc, fapt care a condus Administrația Domenilor Coroan i să dea o atenție egală în creșterea vit lor ca și în adoptarea nouilor sisteme de muncă. Dar acest fapt a luat proporțiuni mult mai întinse, căci prin toate comunele aflate pe Domenii s'au distribuit tauri atât tipul moldovenesc pentru regenerarea vitelor de muncă cât și tipul Algau ca regenerator al vitelor de lapte, înlesnind cu modul acesta traiul populațiuni rurale printr'o gos odărie mai bună, și contribuind ca atare la prosperitatea ei sub toate rapoartele și mai cu seamă al sănătăți.

Dar pentru ca stimularea să fie mai evidentă în opera de regenerare a vitelor, domnul I. Kalinderu a avut ingenioasa idee ca să organiseze pe Domenile Coroarei expoziții anuale de vite și a se distribui premii de încurajare acelor locuitori, care ar fi dovedit că și-au dat toată silința spre a ține în bune condițiuni de igienă și hrană vitelor lor, și mai cu seamă a se stimula sătenii care ar expune produși rezultați din reproductori ai Domeniului.

Anul acesta pentru a treia oară s'au ținut asemenea expoziții pe Domenile Segarcea și Sadova din județul Doljiu, expunându-se un însemnat număr de animale: boi, vaci, tăurași, junci, viței, cai, iepe și mânji Cea mai mare parte din vitele expuse erau produșii din tipurile alese pentru înbunătățire, și acestora li s'a dat prioritatea ca o încurajare pentru atenție ce au arătat'o sătenii sfaturilor Ad-trației.

Toate vitele premiate au fost remarcate prin frumusețea lor, conformație și aptitudini în raport cu scopul urmărit de crescător.

Vitele de muncă ca și vacile de lapte frapau atenția printr'un corp voluminos, mușculatură desvoltată piept mare și larg, picioare solide, articulațiuni largi, talie înaltă, iar la vaci ca considerație de căpetenie, un uger mare și proeminent întinz'ndu-se pe regiunea abdominală, și mamelonii desvoltați.

Cât privesc despre produșii tineri, la aceștia ieșa în relief o precocitate pronunțată, care marchează individualitatea și dă măsura după care se poate aprecia o îngrijire deosebită din partea crescătorului.

Dar pentru a se duce la bun sfârșit această operă, pentru ca succesul în ameliorarea vitelor să fie mai evident, sătenii au început deja dup ă sfaturile Administrației să înființeze lucerniere, fiind știut că furagiul artificial nu numai că constitue o hrană bună și substanțială, dar se poate obține și în cantitate mare pe un teren mic, și se poate avea la îndemână la începutul primăverei, mai cu seamă când lipsesc izlazurile, sau când în timpurile secetoase păsunea naturală e compromisă.

Deja cu ocazia expozițiunilor s'a văzut că vitele hrănite cu lucernă erau mult mai bune ca cele-l'alte, fapt care pledează și va pleda în favoarea extensiuni livezilor artificiale.

Cât privește despre premiile distribuite anul acesta ele sunt cifrate la suma de 590 de lei în comuna Segarcea și 400 de lei la Sodova, iar ca notă de reținut, este că unii dintre sătenii premiați în anii precedenți au rămas de această dată în urma altora, ceia ce probează că interesul de a avea vite bune, a început să domineze pe locuitori, mai cu seamă când se știe că opera la care contribuesc cu toți este bine răsplătită.

Dar în progresul satelor nu s'a limitat numai aici influența administrației Domeniilor Coroanei, ci ea s'a întins cu mult mai departe.

Creațiunea societăților de economie, bibliotecilor școlare, cercurile culturale, înființarea grădinilor de experiență și atelierilor industriale pentru fii de săteni, sunt menite a deschide generațiunilor tinere o cale nouă pe care lupta pentru existență să nu mai întâlnească greutățile din trecut.

Comunele de pe Domeniile Coroanei vor deveni cu timpul dar niște centre însemnate de viață și activitate și vor avea o înrâurire ne contestată și asupra altor localități cărora le va infuza spre asimilare reformele cele mai salutare de progres.

D. Mărășescu
Medic Veterinar, al jud. Doljiu

Distribuirea porumbului

Ministerul de interne a adresat prefecților următoarea circulară:

Domnule Prefect,

Guvernul, în vederea secetei ce domnește în țară și care a compromis recoltele, a hotărât să vină în ajutorul populațiunei rurale în absolută lipsă de hrană distribuindu-i porumb prin intermediul băncilor populare.

In consecință întocmirea listelor lo-

cuitorilor nevoiaşi va fi încredinţată unei comisiuni, compusă:

1 In comunele având bănci populare din: primar, delegatul băncei, perceptorul fiscal, sub preşedenţia inspectorului comunal.

2. In comunele ce n'au bănci populare din: primar, învăţător, perceptor fiscal, sub preşedenţia inspectorului comunal.

Distribuţia şi recepţia porumbului la gări ar fi încredinţată unei alte comisiuni compusă din: controlorul fiscal, primarul şi delegatul băncei din localitate, dacă va fi banca populară, iar dacă nu, din delegatul băncei din comuna vecină.

Vă rog dar să daţi primarilor comunelor rurale următoarele instrucţiuni:

I. Să facă parte din comisia întocmirei listelor şi pentru aceasta să intre imediat în legătură cu ceilalţi membri, ca să înceapă cât mai neîntârziat lucrările;

II. Să întocmească cu ceilalţi membri lista nevoiaşilor după instrucţiunile trimise băncei populare;

III. Să fie cât se poate de drepţi şi să aibă în vedere numai nevoia oamenilor iar nici de cum solvabilitatea lor

IV. Să facă parte din comisia de recepţie şi de distribuire şi să intre în legătură cu ceilalţi membrii pentru a se întruni la gară de îndată ce porumbul va sosi acolo.

V. Să procedă la recepţia porumbului şi în cazul în care el nu va fi de o bună calitate, împreună cu ceilalţi membrii, să avizeze casa centrală a băncilor populare, ca să trimeată un expert la faţa locului, care să se pronunţe definitiv asupra primirei sau refuzului porumbului.

VI. Să asiste la distribuire şi să supravegheze ca toţi locuitorii să primească cantităţile cu cari sunt trecuţi în listă.

VII. Să supravegheze ca toţi locuitorii ce ştiu carte, să iscălească actele pentru cantităţile ce au primit.

Inspectorilor comunali le veţi da următoarele instrucţiuni:

I. Să facă parte şi să prezideze comisia care întocmeşte listele sătenilor nevoiaşi şi determină cantităţile trebuincioase fiecărui cap de familie;

II. Să supravegheze ca aceste comisiuni să se întrunească cât mai curând, să întocmească liste cât mai exacte şi să nu se întâmple în sânul lor nici o neînţelegere.

III. In comunele lipsite de bănci populare să se ia de urgenţă iniţiativa întrunirei comisiunei şi să vegheze ca listele sătenilor nevoiaşi şi cantităţile de porumb necesare fiecăruia să fie cât mai repede întocmite şi înaintate Casei centrale.

IV. Să încunoştiinţeze Casa centrală a băncilor populare de numele tutulor acelor comune şi de persoanele ce compun comisiunea ca să poată da de acea casă toate instrucţiunile necesare în privinţa modului cum trebue să se adreseze la banca populară vecină, care va primi actele de împrumut şi care prin casa centrală le va înainta banii ceruţi pentru această operaţie.

V. In genere autorităţile comunale să dea toate lămuririle şi sprijinul necesar, adresându-se pentru orice informaţiuni complimentare direct Casei centrale.

Comunicându-vă cele ce preced, vă rog, domnule prefect, să întocmiţi acele comisiuni şi tot odată d-v., ca reprezentant al guvernului, să priveghiaţi cu vigilenţă mersul întreg al operaţiunei şi să depuneţi toată activitatea şi tot zelul, pentru ca ea să se îndeplinească în mod regulat şi satisfăcător, spre marele folos al populaţiunei rurale.

De la Expoziţie

Publicăm aci tabloul expozanţilor din fiecare judeţ cari aŭ subscris până acum că vor lua parte la expoziţie. In numărul viitor vom da tabloul de cei ce au trimes obiectele. Tabloul acesta este instructiv, fiindcă arată interesul ce şi-a pus în fiecare judeţ pentru Expoziţie:

Judeţe	Expozanţi
Argeş	11
Bacău	8
Botoşani	1
Brăila	18
Buzău	33
Constanţa	32
Covurlui	40
Dâmboviţa	5
Dolj	17
Dorohoiu	3
Fălciu	10
Gorj	7
Ialomiţa	2
Iaşi	29
Ilfov	146
Mehedinţă	23
Muscel	13
Neamţu	6
Oltu	6
Prahova	13
Putna	18
Roman	19
Romanaţi	8
Râmnicul-Sărat	68
Suceava	1
Tecuci	23
Teleorman	4
Tulcea	18
Tutova	22
Vâlcea	28
Vlaşca	3
Vaslui	27

CRONICA AGRICOLĂ

Sâmbătă, 14 August corent şi în zilele următoare: 15, 16, 17, 18 şi 19 Dir. Gen. a C. F. R. va începe emisiunea celei de a doua serii de bilete cu preţ redus, din ori ce parte a ţărei la Bucureşti şi retour, pentru vizitatorii expoziţiei agrare.

Pentru a putea beneficia de această reducere, d-nii visitatori vor trebui să vizeze atât la plecare cât şi la înapoiere biletul de vizitarea expoziţiei.

Călătorii cari prezintă la viză un bilet al cărui cost nu va trece de 10 lei, trebue să posede un cupon de lotărie al Expoziţiei Agrare de un leu cu tichetul său; iar dacă trece peste zece lei, trebue să posede un bilet întreg de lotărie de 5 lei.

***

In contra cămătarilor de la sate

D. ministru de interne ad-interim a trimis următoarea circulară către prefecturile de judeţe:

Aflăm ca speculatorii şi cămătarii de prin sate profită de nenorocirile cauzate de secetă spre a întreprinde exploatarea populaţiunilor lipsite de porumb. Ei le procură sau porumb cu preţuri exorbitante, sau bani cu dobânzi nemăsurat de mari, aşa că locuitorii, spre a scăpa de foamete, se ruinează şi'şi robesc munca pe un timp îndelungat. Spre a preveni această neomenoasă exploatare, vă rugăm să aduceţi la cunoştinţa obştească că guvernul a luat măsuri ca sătenii să poată găsi prin băncile populare mijloacele de a cumpăra pe credit şi în condiţiunile cele mai lesnicioase porumbul de care au nevoe. In acelaşi timp vă rugăm să supraveghiaţi de aproape uneltirile speculatorilor ce s'au răspândit prin sate, fie spre a profita de porumb, fie spre a cumpăra pe nimic vitele sătenilor îngrijaţi de lipsa de nutreţ. Precum ştiţi guvernul a luat măsuri şi în ceea ce priveşte lipsa nutreţului. Dacă acei speculatori ar fi persoane străine de localitate, vă rugăm să ne proveniţi de prezenţa lor în fiecare caz, spre a decide asupra măsurilor de luat în ceea ce îi priveşte

***

Asociaţii ţărăneşti

In judeţul Ilfov s'au înfiinţat în următoarele comune asociaţiuni ţărăneşti; în comunele Monăstirea şi Chiseletu pentru înfiinţarea de pepiniere; Spantovu, pentru cumpărarea a doui tauri; Tăriceni, pentru înfiinţarea unei pepiniere; Frăsinet, asemenea; Obileştii-noui şi vechi pentru înfiinţarea a două pepiniere; Chirnogi, pentru cumpărarea unui taur de reproducţie; Bucoveni, pentru cumpărarea unei livezi de 11 hectare; Ciocăneşti, pentru înfiinţarea unei pepiniere cu pomi fructiferi; com. Militari, Băneasa, Colentina, Ştefăneşti,

Otopeni şi Tunari, pentru înfiinţarea unei pepiniere cu pomi roditori şi arbori pentru plantarea şoselelor ; Căciulaţi, Afumaţi, Cătruneşti, Creaţa şi Dascălul, pentru cumpărări de vieri de reproducţie ; Hagieşti, Drăgoeşti, Tămădău, Crângu şi Belciugatele, pentru cumpărarea de berbeci merinos ; Brăneşti, Pantelimom şi Moara Domnească, pentru cumpărarea unui taur de reproducţie ; Frumuşani, Ştubeiu, Cucueţi şi Fundeni - Gherasi pentru cumpărarea unui taur de reproducţie.

***

Veteranii din Dobrogea

Ministerul de interne a cerut tuturor prefecţilor să aducă la cunoştinţa primarilor rurali că conform dispoziţiei administratorului domeniilor statului din Dobrogea, să nu mai trimită de aci înainte pe veterani la Ghecet în judeţul Tulcea, ci numai la Hârşova sau Cerna-Vodă în judeţul Constanţa de unde vor fi repartizaţi pe la locurile unde au fost împroprietăriţi.

Ministerul a cerut tot de o dată prefecţilor să facă cunoscut inspectorilor comunali şi primarilor comunelor rurale ca mai înainte de a trimite pe veterani la locurile indicate mai sus să caute a se convinge dacă actele lor sunt conforme cu legea de împroprietărire a veteranilor şi anume dacă au certificat al perceptorului că nu posed pământ rural ; dacă au o declaraţie legalizată prin care se obligă a lua pământ şi a nu-l înstrăina şi al treilea, dacă au actele militare prin care să dovedească că au luat parte ca luptători în armata română în campania de la 1877–1878.

***

Pentru ajutorarea ţăranilor

Multe prefecturi au semnalat ministerului de interne următorul fapt :

Ţăranii cari posed vite le-au amanetat la creditele agricole spre a lua bani împrumut. Ne având apoi cu ce să hrănească acele vite ţăranii le-au vândut, iar creditele agricole îi vor da în judecată pentru că au înstreinat vitele amanetate.

Fânul destinat a fi distribuit la vitele ţăranilor din judeţele bântuite de secetă a fost cumpărat de ministerul de interne din judeţele Mehedinţi, Gorj, Vâlcea, Muscel, Dâmboviţa şi Suceava şi a fost distribuit în judeţele Vlaşca, Ialomiţa, Putna, Brăila, Covurlui, R.-Sărat, Fălciu, Constanţa şi Tulcea.

Din cauza marei lipse de nutreţ pentru vite, ministerul de interne a luat hotărârea de a favoriza anul acesta exportul de vite. In acest scop se vor face oare cari mici modificări a diferitelor tarife.

Din cauza marei secete care domneşte în judeţele Tecuciu, Covurluiu, Brăila, Ialomiţa etc. şi lipsei totale de nutreţ pentru vitele locuitorilor, ministerul de domenii a hotărât ca, în afară de voia care s'a acordat sătenilor pentru păşunarea vitelor în pădurile Statului, toţi şefii de ocoluri silvici să îngrijească pentru adunarea frunzişului şi depozitarea lui, spre a fi întrebuinţat la timp, pentru localităţile bântuite mai mult de secetă unde fâneţul a fost cu desăvârşire distrus.

Prefectura din Iaşi a invitat pe primarii din judeţ să îndemne pe săteni ca să se constitue în asociaţii cu scop de a se ajuta reciproc cu cereale pe timp de secetă.

***

Direcţia generală a serviciului sanitar a trimis o circulara tutulor prefecţilor judeţelor dunărene, făcându-le cunoscut că în Bulgaria bântue epizootiile porcine pe o mare scară şi rugându-i a lua măsuri ca autorităţile comunale şi judeţene de pe litoralul Dunărei despre Bulgaria să îndoiască vigilenţa pentru a nu se introduce in ţară la noi rămători şi p oduse brute de la rămătorii din Bulgaria care ar putea să comunice boala.

***

Ministerul de domeuii a cerut şefilor fermelor şi pepinierilor statului a'i înainta tablouri de toţi pomii fructiferi ce sunt disponibili şi ce urmează a fi distribuite cu plată în toamna anului curent.

Distribuţia viţelor altoite se va face anul acesta la finele lunei Octombrie Până acum s'au adresat peste 200 cereri ministerului pentru asemenea viţe.

Numărul viţelor ce se vor distribui e de 1.000.000.

***

Ministerul de domenii a cerut prefecţilor să înainteze staţiunei agronomice din Capitală probe de grâu, orz şi ovăs, din recolta anului curent pentru a fi supuse analizei.

***

Prefecturile judeţelor Prahova şi Covurlui au comunicat ministerului de interne că din cauza lipsei de nutreţuri un mare număr de săteni din aceste judeţe îşi vând vitele pe preţuri de nimic şi i a cerut să avizeze la măsurile ce urmează a se lua pentru a se evita această stare de lucruri.

***

După ultimile rapoarte sosite prefecturei de Iaşi şi înaintate ministerului de interne, în judeţul Iaşi a plouat în timpul din urmă bine în nouă comune, puţin în două-zeci şi două şi de loc în cele-l'alte.

***

Ministerul de domenii a cerut prefecţilor săi comunice în termen de 3 zile numele cultivatorilor de gândaci de mătase cari au gogoşi de vînzare. cu ce preţ le vinde şi ce cantităţi au fie-care. Ministerul are de gând a oferi cultivatorilor preţuri avantagioase pentru cumpărarea acestor gogoşi pe care voeşte a le exporta în Italia.

***

Ştiri sosite la ministerul de domenii din diferite judeţe din ţară, relativ la starea semănăturilor, afirmă că timpul continuă a fi secetos şi călduri mari. In multe localităţi au predominat , în cursul acestei săptămâni, vânturi mari, fără însă a ploua.

Starea porumbului este foarte proast.

***

Ministerul de finanţe a cerut tuturor administratorilor financiari de judeţe, de a lua măsuri serioase pentru a impune ermicul (făina de ţăriţe) la o taxă de 0.75 bani pentru fie-care sută de kilograme.

Scopul pentru care ministerul de finanţe a impus acest articol la o taxă echivalentă cu aceea a făinei, e că voeşte al scoate din consumaţie de oarece pânea fabricată din această făină nu conţine mai de loc principii alimentare.

***

La 15 curent se va ţine la Iaşi un mare târg de vite anual. Direstia generală a serviciului sanitar n'a admis ţinerea acestui târg de cât cu oarecare condiţii de oare-ce în Iaşi bântue febra aftoasă.

***

Febra aftoasă care bântue prin comuna Oniscani din jud.Roman s'astins.

Serviciul veterinar local a şi ridicat măsurile de poliţie sanitară veterinară aplicete pentru combaterev epizootiei.

***

Insectele apărute în comuna Laiţa din judeţul Botoşani, pe lanurile de ovăs, s'a constatat că fsc parte din specia numită «Anizoplia austriacă Herbst» din familia Scarabeitelor, ordinul Coleoptorelor.

Serviciul zootechnic din ministerul de domenii a trimis prefecturei judeiului Botoşani instrucţiuni pentru complecta distrugere a lavrelor lor.

***

Direcţia generală a serviciului sanitar a fost înştiinţat că ţăranii din comunele infectate de febră aftoasă ale judeţului Buzău sunc foarte îndârjiţi în contra măsurilor de poliţie sanitară veterinară aplicată pentru combaterea acestei epizootii.

Medicul veterinar local a comunicat direcţiei sanitare că promotorul agitaţei ar fi fost un preot.

In pădurile statului Mironeasa şi Hadimbu din judeţul Iaşi va avea loc în cursul săptămânei viitoare o mare vânătoare pentru stârpirea animalelor sălbatice cari fac stricăciuni şi aduc mari paguba locuitorilor.

***

Ministrul de instrucţie a invitat pe învăţători ca în fie-care Duminică şi sărbătoare să ţină şezători cu sătenii.

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica d-luĭ N. St. Cesianu.

Preţurĭ fixe şi reduse predate la orĭ ce gară.

Informaţiĭ la d. inginer Suţu la fabrică-Tîrgovişte şi la d. V. M. Kogălniceanu, Bucureştĭ — Alea Vasiliu (Isvor).

PREȚUL LOCURILOR DE INCHIRIAT

IN

INTERIORUL EXPOZIȚIEI ORGANIZATĂ DE SOCIETATEA AGRARĂ—1904

Prețul locurilor ocupate de expozanți fie în interiorul palatului agriculturei, fie pe aleele și peluzele din câmpul Expoziției, va fi precum urmează:

A) In interiorul palatului:

1) Cerealele și produsele imediate ale agriculturei (legume, semințe, plante textile, viță, fructe și altele) sunt scutite de ori ce taxă.

2) Toate celelalte produse cari au încercat o primă transformare și sunt prezentate în stare comerciabilă pentru consumația directă (alimente și băuturi), vor fi supuse la taxa de 30 lei de m² ocupat, fie de vitrinele, dulapurile și mesele proprii ale expozanților, fie de articolele expuse pe rafturile Societății.

3) Toate celelalte articole în afară de alimente și băuturi vor fi taxate cu 10 lei m².

B) Pe câmpul expoziției:

1) Toate plantațiile (pomologie, horticultură, viticultură) etc., de pe câmpul expoziției sunt scutite de ori ce taxă.

2) Pentru locurile ocupate de chioșcuri sau pavilioane acoperite, prețurile vor fi precum urmează:

De la	1	la	5 m²	. . . .	Lei 15.—	de m²
„ „	5	„	10 „	. . . .	„ 10.—	„ „
„ „	10	„	20 „	. . . .	„ 5.—	„ „
„ „	20	„	50 „	. . . .	„ 2.50	„ „
„ „	50	„	în sus	. . . .	„ 1.—	„ „

3) Pentru locurile neacoperite și ocupate de articolele expuse, prețul va fi de:

a) Pentru mașini și instrumente 1 leu de m² ocupat.

b) Pentru toate celelalte obiecte 0,50 b. de m².

C) Pentru vite:

1) Vitele expuse în grajdurile proprii construite de expozanți nu plătesc nici o taxă.

2) Vitele expuse în grajdurile construite și întreținute de Societate, vor plăti precum urmează:

Un cal	Lei 20.—
Un bou	„ 12.—
Una vacă cu viței	„ 12.—
Una vacă fără viței	„ 10.—
Un cârlan juncan sau juncă . .	„ 10.—
Un râmător	„ 5.—
Una oae	„ 2.—

D) Pentru pasări:

Cuști speciale vor fi construite și bine aranjate de Societate. Liberi sunt însă expozanții a expune pasările lor în cotețe proprii dacă ele sunt de un aspect prezentabil.

Taxa ce se va plăti va fi de 0,25 b. de cap de pasăre de ori ce specie, care se va percepe numai pentru cele expuse în cuștile făcute de Societate.

Aceste taxe se percep odată pentru tot timpul duratei expoziținei.

3) Pentru ori ce vînzare a vitelor și pasărilor expuse se va percepe din prețul vînzărei o taxă de 5%.

Hrana vitelor și a pasărilor se va procura de Societatea Agrară cu prețuri unitare fixate de Comitet, conform prețului curent ce se va obține în momentul aprovizionărei. Liberi sunt însă expozanții a'și procura singuri nutrețul necesar vitelor lor dacă vor voi.

Tipurile Grajdurilor construite de expozanți vor trebui aprobate de comitet înainte de a se da curs executării.

Reduceri și scutiri

Transporturile de vite, pasări și obiecte destinate a fi expuse, se bucură de o reducere de 50% pe C. F. R.

Taxa transportului se plătește integral la pornire, întoarcerea făcându-se gratuit.

Animalele destinate a fi expuse sunt de asemeni scutite de taxele veterinare.

COMITETUL.

EXPOZITIUNEA

s'a deschis

la 27 Iunie 1904

Sub Inaltele Auspicii

ale

M.M. LL. Regele și Regina Romîniei

sub Președenția de Onoare

a

A.A. L.L. R.R. Principele Ferdinand și Principesa Maria

și cu bine-voitorul concurs al

Guvernului, al Primăriei Capitalei și al Consiliului Județean

LOTERIA

Expoziției Societății Agrare din București

Biletele de Loterie se găsesc de vînzare aci și în București: la restaurantul Expoziției fost Hugo, șoseaua Kiselef, la Casieria centrală a minit. de finance, la Admin. financiară de Ilfov, la d-nii Kogălniceanu și Emmanuel (reprez. generali ai soc. de asig. „Națională“ Doamnei 12, la Banca Agr., la Bon Goût, Sigmund Prager și Soc. „Avîntul“ (sub H. de France), Hala de publicitate „L'Indépendance“ și la diferiți debitanți de tutun.

In Provincie: La toate Ad-țiile financiare, Sucurs. Băncilor Agricole, Restaur. C. F. R., și la diferiți debitanți de tutun.

Biletele pe lîngă că dau drept persoanelor la 5 intrări în Expoziție, la diferite avantage specificate în el, au și șansa de a cîștiga unul din loturile de

20.000, 5.000, 3.000 lei, etc.

Biletele cari nu au cîștigat la întîia tragere, vor participa și la a doua tragere care va avea loc irevocabil

la 20 Septembre 1904

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în București, fundătura Mărcuței 22, în întindere de 11 pogoane vie și 1 pogon fineață, avînd și o casă de locuit și un linŭ

A se adresa strada L.-Catargi 17.

De vînzare, fie-care broșură 50 bani din biblioteca Societății Agrare, următoarele broșuri:

Sindicatele agricole și casele de credit mutual, de d. **N. St. Cesianu.**

Mărirea avuției țăreĭ prin buna întrebuințare a apelor rîurilor, de d. **C. Chiru.**

Agricultura și Industria, de d. **I. C. Petrescu.**

Calitatea grîuluĭ romînesc pe regiuni și după felul producătoruluĭ, de d. **C. Roman.**

Protecționism și Industrie, de d. **V. Toroceanu.**

Răspuns la adresa Camereĭ de comerț din Craiova de d. **D. Darvari.**

Proiectul unuĭ noŭ sistem de desfacere și negociere a cerealelor noastre pe piețele statelor consumatoare ale Europeĭ, de d. **P. Alexandrescu.**

Politica fiscală a județelor și comunelor în genere și față de țărănime în special, de d. Dr. **G. D. Creangă.**

Exportul nostru de grîne, de d. **Ed. Ghica.**

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Lei 3

A se adresa administraţiei

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciului Statisticeĭ Generale.

Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck*, precum şi la principalele librăriĭ din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşului No. 6.

DUMINICĂ 15 AUGUST 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEĬ AGRARE A MARILOR PROPRIETARĬ

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciŭ.

ANUL IV. — No. 88.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Leĭ, în străinătate 10 Leĭ
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membriĭ Societățeĭ Agrare gratuit

BUCURESTI. — SOSEAUA KISELEF

EXPOZITIUNEA

Societățeĭ AGRARE din Bucureşti

— Deschisă la 27 IUNIE 1904 Inchiderea la 1 NOEMBRIE —

REDUCERE DE TRANSPORT 50 % PE C. F. R.

pentru Călătorĭ, Mărfurĭ si Vite

OBSERVAȚIUNI:

a) Pentru Călătorĭ:

Se eliberează bilete pentru vizitarea Expoziției în zilele de:

IULIE	17, 18, 19, 20, 21 şi 22 st. v.	SEPTEMBRE	5, 6, 7, 8, 9 şi 10 st. v.
AUGUST	14, 15, 16, 17, 18 şi 19 st. v.	OCTOMBRE	13, 14, 15, 16, 17 şi 18 st. v.

Biletele de călătorie emise în orĭ-care din aceste zile acordă vizitatorilor înapoerea gratuită, valabilitatea fiind de 4 zile, orĭ-care ar fi ziua plecăreĭ

Taxa biletelor de intrare în zilele de lucru este **1 leŭ de persoană,** contra căruia vizitatorul primeşte şi **un cupon de bilet de loterie.**

Persoanele carĭ posedă deja bilete de loterie, prezintă Casieruluĭ Expoziției drept taxă de intrare un tiket cu cuponul săŭ, de la care posesorul reține **la ghişet** cuponul respectiv. Aceste măsurĭ privesc pe vizitatoriĭ carĭ nu uzează de transportul pe C. F. R.

Biletele de înapoere ale C. F. R. nu sunt valabile fără viza Expoziției.

Călătoriĭ, ca să poată profita de reducere la C. F. R., trebue ca biletele lor să fie vizate de Expoziție. Pentru obținerea vizăreĭ biletelor a căror cost va trece de 10 Leĭ, vizitatoriĭ vor trebui să prezinte un bitet de loterie de 5 Leĭ, care va fi asemenea vizat.

Pentru biletele de un cost **mai mic de 10 Leĭ,** vizarea se va face la Expoziție, fără a se mai pretinde prezintarea unuĭ bilet întreg de loterie, ci va cădea în categoria vizitatorilor, carĭ aŭ a plăti **1 Leŭ la intrarea** în Expoziție, şi în schim aceştia vor primi un cupon de loterie de fie-care pers.

Expoziția este deschisă în timpul vereĭ de la orele 8—12 a. m. şi 4—8 p. m.

Duminicile şi sărbătorile taxa de **intrare este de 0,50 b. în numerar.** Cupoanele de intrare ale biletelor de loterie nu se bucură de nicĭ o reducere. Copii de la 7—14 anĭ plătesc cite 0,25 b. fie în zilele oe lucru fie în zilele de sărbătoare. Copii maĭ micĭ de 7 anĭ sunt scutiți de taxa de intrare dacă sunt însoțiți de persoane carĭ aŭ plătit taxa de intrare.

Biletele de loterie se găsesc de vînzare la ghişeurile de la intrarea Expoziției.

Elevii şcoalelor rurale, de agricultură şi de meseriĭ, carĭ vor veni în grup de 10 persoane cel puțin sub conducerea profesorilor, vor avea intrarea gratuită, în zilele de sărbătoare. Aceasta ca încurajare pentru studierea progreselor realizate în economia țăreĭ.

b) Pentru Mărfurĭ:

Orĭ ce marfă destinată pentru a fi expusă în localul Expoziției, **va beneficia de o reducere de 50% cu condiție ca marfa să fie expediată exclusiv pe numele Comitetuluĭ orpaeizator al Expoziției Agrare din Buc.— Ori ce marfă care nu va fi sosită în localul Exp. în condițiunea de mai sus, nu va putea beneficia de reducere.**

c) TIRGUL DE VITE ŞI EXPOZIȚIA DE PASĂRI

— Vor începe la finele luneĭ August —

Un comunicat special va fi dat la timp spre cunoştința publicului, prin care se vor desluşi atît reducerile de transport, cît şi condițiunile în care se vor face transportul vitelor şi paserilor

NOTA. Vizitatoriĭ Expoziției vor putea beneficia de o reducere de 25% la **Hôtel Bulevard** şi la maĭ multe oteluri din Capitală, dacă vor poseda biletul à 5 leĭ de lotărie cu viza Expoziției.

COMITETUL

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societățeĭ, Str. Doamneĭ 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum și valorĭ. Asigură asupra vieței omuluĭ în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogălniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICĂ 15 AUGUST 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 88.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea uneĭ* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicu Negri** *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.

Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revisteĭ sunt d-nii:
Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No 88

Vasile M. Kogălniceanu.—Pătulele de rezervă.
Proecte și Idei Economice.
D. R. Rusescu.—Nesiguranța recoltelor agricole în România.
De la Expoziție, Tabloul expozanților pe județe.
Cronica Agricolă.
Al. G. Bacaloglu.— Cont de gestiune.

Pătulele de rezervă

Seceta stăruitoare din anul acesta a adus cu sine nu numai o lipsă grea și simțitoare de porumb și nutreturi pentru vite, ci și o sumă de sfătuitori publici, cari cred că au găsit remediul eficace la nenorocirile ce de obiceiu provoacă seceta. Ast-fel, am citit în timpul din urmă atât în reviste speciale cât și în ziare cotidiane că un remediu suveran la urmarile secetei ar fi introducerea acelor *pătule de rezervă*, pe cari Regulamentul organic, le hotăra în modul știut.

Este în firea omenească ca în momentele de grea cumpănă să caute mijloacele de scăpare nu numai pentru prezent ci și pentru viitor. Pătulele de rezervă au la baza lor această vecinică preocupare omenească: asigurarea în contra relelor viitorului.

In trecut, aceste pătule își aveau neîndoios rolul lor și puteau într'adevăr să aducă servicii poporului, fiind că ele respundeau unei anumite stări de lucruri. Prin timpurile Regulamentului organic și înainte sau în țările înapoiate pe vremea aceea, cum era de pildă Rusia, de unde și s'a hărăzit acest Regulament, starea căilor de comunicație era foarte primitivă asemenea și comerțul internațional cu producte agricole.

Pe atunci, țara noastră începea să se deschiză comerțului internațional, vapoarele străine abia începură să învețe a cunoaște mai serios drumul apelor noastre și înăuntrul celor două țări căile ferate, șoselele și drumurile bune sau nu existau de loc sau erau o raritate demnă de văzut. In asemenea situațiune, dacă într'o localitate oare-care nu se făceau un an bucate din cauza secetei nenorocirea era într'adevăr adâncă, fiind-că din cauza lipsei de căi de comunicațiune, transporturile erau grele și foarte costisitoare, pe lângă că cereau mult timp, așa că foametea, hidoasa foamete, era urmarea de neînlăturat a secetei.

Pe vremea aceea, pătulele de rezervă își aveau dar rostul lor binecuvântat. Obștea se îngrijea de viitor către înțelepciune, îngramădind din anii buni porumb și alte bucate pentru vremile vitrege ale secetei.

Astă-zi însă măsura aceasta este învechită, înțelepciunea străbună nu ni se mai poate aplica și pătulele de rezervă și-au perdut complect rostul lor. Astă-zi, în veacul căilor de cămunicațiune repezi, a drumurilor de fer cari leagă centrele cele mai îndepărtate cu piața lumei, a vapoarelor cari fac din întreaga lume civilizată un singur târg, astă-zi când distanțele nu mai sunt o pedică pentru nimeni și pentru nimic, astă-zi pătulele de rezervă ar fi un non sens, ar fi un obiect dintr'un muzeu de antichități întrebuințat ca ceva modern și rău.

Când se întâmplă azi o secetă răul se poate vindeca foarte lesne aducându-se cele necesare din cele patru culturi ale lumei. Oare nu se vorbește că guvernul nostru va aduce porumb din La Plata, adică din sudul extrem al Americei de sud? Aceasta spune tot și arată în scurte cuvinte imensa distanță pe care am parcurs-o în ultimul veac. Porumb din La Plata la gurile Dunărei, adică prisosul de acolo întrebuințat la noi, peste nouă țări și nouă mări; ce rost mai pot avea dar pătulele de rezervă?

Dar vor spune unii: în anii ca acesta pe care'l avem acum, țăranul, dacă nu moare de foame ca în trecut, se îndatorează însă pe un număr de ani pe urma porumbului și a furagiului primit de la autorități, pe când dacă ar avea porumb adunat din vreme în pătule de rezerve autoritățile nu ar avea de ce să'l ajute și el nu s'ar mai îndatora.

La această obecțiune, a cărei seriozitate nu scapă nimănuia, vom răspunde cât mai deslușit. In primul rând este de observat că pătulele de rezervă, chiar dacă am admite de bune cele spuse de partizani, nu rezolvă de cât în parte problema urmărilor nenorocite ale secetei. In pătule se înmagazinează numai porumb, nu însă și alte produse; seceta când este așa de intensă ca acum, nimicește însă și furagiile, așa că țăranul pentru a nu'și prăpădi vitele tot este silit de a lua cu îm-

prumut nutreţuri de la autorităţi, îndatorându-se pe un număr de ani. Pătulele de rezervă, cari se mărginesc numai la asigurarea hranei oamenilor, nu pot aşa dar să ferească pe ţărani de îndatoriri, fiind-că ele nu sunt menite a răspunde de cât unei *singure* urmări a secetei, nu la toate.

In al doilea rând, depozitarea unei părţi din recolta de porumb a ţăranului în pătulele de rezervă nu mai este posibilă azi, în veacul nostru de comerţ internaţional activ. Greşala care se face de partizanii acestei idei este că asimilează două situaţiuni, cari nu au nimic comun în ele; alt-fel sunt timpurile noastre şi condiţiunile economice şi de viaţă ale ţăranului şi alt-fel au fost pe vremea Regulamentului organic. Astă-zi, ţăranul abia aşteaptă recolta şi dijmuitul porumbului pentru a prinde ceva parale pe dânsa şi a se achita de numeroasele datorii şi obligaţiuni ce are. In trecut ţăranul nu avea atâtea trebuinţi ca astăzi; viaţa lui era foarte simplă, industria casnică foarte dezvoltată făcea ca el să nu aibă nevoe de mulţi bani, iar dările indirecte nu erau aşa de grele ca şi în zilele noastre. Astă-zi însă toate acestea sunt schimbate; nu numai că ţăranul are multe nevoi şi trebue să 'şi cumpere mai mult din târg şi dările îl apasă mai greu, dar şi nevoia profesiunei sale, unelte şi vite tot mai alese, ecarete mai bune etc, îl forţează la cheltueli mai mari.

Astă-zi ţăranul nostru nu poate fi dar obligat să 'şi lese o parte din recolta lui să stea degeaba în patulul de rezervă, pe când ar putea să obţie pe dânsa bani, şi să 'şi îndestuleze numeroasele sale trebuinţe. Şi, afară de aceasta, nu este exclus ca în anumiţi ani preţul porumbului să se urce colosal, din diferite împrejurări, şi ce facem în cazul acesta?— silim pe ţăran, care poate avea un câştig serios, să ţie inmagazinat porumbul în pătule? Astă zi —să nu uităm aceasta— comerţul international care a făcut din întreaga lume un singur târg, nu mai îngădue practicarea unor asemene măsuri, cari erau bune pe vremurile când, pentru a merge de la Bucureşti la Iaşi era prudent a 'şi face cine-va testamentul. Cum e cu putinţă ca să se reţie, în zilele noastre, cantităţi imense de produse în pătule, când, graţie conjoncturilor pieţei internaţionale ele pot avea, la un moment dat, o valoare considerabilă? Aceasta ar însemna pur şi simplu a se răpi ţăranilor o parte din rodul grelei lor munci, şi a 'i pune în inferioritate faţă de ceilalţi producători, cari nu sunt forţaţi la asemenea măsuri.

Căci, dacă ar fi să admitem de bună măsura cu pătulele de rezervă, am trebui în mod logic să impunem şi şi celelalte clase de cetăţeni ca să 'şi rezerve, într'un fel sau altul, produsul muncei lor pentru anii de criză. I-a trecut cui-va prin gând o asemenea absurditate? Dacă nu, de ce se vorbeşte de pătule de rezervă pentru ţărani? Repet: ele erau bune pentru vremile când trebuia să se apere pe sătenii de foamete, dar astăzi, când acest pericol grav a dispărut — la ce bun pătulele de rezervă, când ele n'ar fi de cât o piedică serioasă populaţiunei rurale?

Dar, vor întreba unii: ce este de făcut pentru a preîntâmpina relele urmări ale secetei?

La aceasta voiu răspunde că este foarte mult de lăcut, adică tot. Pentru a scăpa de urmările rele ale secetei, ţăranul trebue învăţat a 'şi lucra bine pământul, a planta furagii artificiale, lucerniere, trifoişte, a creşte vite şi a se ocupa de industra carnică, pentru ca anii răi să nu 'l izbească aşa de rău şi să aibă şi alte surse de câştig.

După cum vedem, programul este vast şi el urmăreşte întreaga schimbare a sistemului de productiune agricolă din zilele noastre. El este şi unicul serios. Pătulele de rezervă, pe lângă neputinţa lor de a remedia relele secetei, nu respund măcar scopului lor, ele sunt fundamental nepractice, şi fără folos.

Problema urmărilor secetei nu este una dintre acelea cari se rezolvă cu paliative aşa de simple ca pătulele de rezervă, ci printr'o întreagă transformare a unei situaţiuni. Problemele mari şi complexe nu se rezolvă prin mijloace simple, ci tot prin măsuri mari şi complexe.

Ce s'a făcut de ex. în Rusia, care este bântuită de foamete periodice, sau în Indii, cari sufră de aceeaşi calamitate? Nimic, fiind-că nu s'a putut face nimic. Conducătorii acestor ţări au început să lucreze la transformarea întregei stări de lucruri cari face ca seceta să nu aibă acolo urmări aşa de dezastroase.

Exact acelaş lusru trebue să 'l facem şi noi.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE şi IDEI ECONOMICE

Convenţiuuea comercială cu Germania

Este o chestie asupra căreia trebue să revenim mereu, fiind-că convenţiunile comerciale vor da o anumită fizionomie economiei noaste politice pe un număr mare de ani.

Ştiri pozitive nu avem încă, pentru că guvernele contractante păstrează cel mai adânc mister asupra tratativelor şi încheerilor la cari s'a ajuns; totuşi nu cum soarta tuturor secretelor este de a fi divulgate, cele mai de nepătruns tot sfârsesc prin a fi aflate la urma urmelor. Ast-fel, în ce priveşte tratativele între delegatii noştri şi a cei ai Germaniei tot pătrund din când în când ştiri mai ales în presa oficioasă, care somată să şi spue părerea asupra viitoarelor convenţiuni, este forţată din când în când să se destăinue ceia ce se gândeşte în cercurile cari hotărăsc acum asupra soartei viitorului nostru economic.

Acum o săptămână a circulat ştirea că guvernul nostru se sileşte să obţie de la Germania clauza naţiunei celei mai favorizate în ce priveşte taxele asupra vitelor şi importul lor, pentru a se putea folosi apoi de înlesnirile ce le vor fi căpătat Rusia şi Austro-Ungaria.

In cursul acestei săptămâni însă ziarul oficios «Voinţa Naţională», vorbind despre tratatele comerciale, omite de a afirma sau informa această ştire, ci se mulţumeşte din nou a spune că convenţiunile comerciale se vor încheea după norma aşteptată de mult, adică: admiterea din partea noastră a tuturor taxelor şi măsurilor agrariene germane şi austro-ungare, însă obţinerea în schimb a unor serioase avantagii industriale, pentru a ne putea întemeia în fine o serioasă industrie naţională.

Acesta era programul pe care «Voinţa Naţională» şi acei în numele cărora vorbeşte îl primeau cu căldură totul era numai ca să se menţie faţă de Germania şi Austro-Ungaria taxele mari din tariful nostru pentru a putea netezi drumul unei mari activităţi industriele în ţara noastră.

Programul acesta pare însă, cu tot sacrificiul intereselor noastre agricole că întâmpină greutăţi foarte serioase; Germania de şi nu de acordă scăderi la taxele ei pe cereale şi pe vite şi nici garanţii speciale la importul de vite, nu vrea să ne admită nici taxele urcate pe obiectele industriale.

Inainte a fost vorba că germania care vrea să înfiinţeze la dânsa o industrie puternică a petrolului rafinat, vrea să menţie aceleaşi din noul ei tarif pe produsele rafinăriilor petrolului străin, pentru a încuraja produsele indigene: acum «Voinţa Naţională» ne a adus o altă ştire: Germania mai vrea şi alt-ceva, ea mai vrea ca să scadem taxele pe textile, făcând ast fel imposibilă întemeerea unei industrii textile la noi în ţară. Tonul în care ziarul oficios anunţă aceasta arată că greutăţile sunt mari şi că Germania nu se lasă în cererile ei.

Se repetă dar jocul din 1891. Şi atunci la încheerea convenţiunilor comerciale, Germania n-e forţat, fără

a ne da în schimb favoruri speciale ca să scadem taxele *minime* pe textile (aveam şi atunci ambiţie de a înfiinţa o mare industrie textilă), fapt de care s'a servit apoi şi Austro-Ungaria, şi se ştie la ce considerabilă valoare se urcă textilele străine importete la noi.

Va să zică iar Germania a făcut greutăţi la importul produselor rafinăriilor noastre de petrol, azi cere ca să-i acordăm şi înlesniri mari la importul textilelor ei. Nu mai vroim să vorbim de năurirea tuturor ambiţiunilor mari industriale ce le-au nutrit acei cari au sacrificat totul pentru a realiza aceste ambiţiuni dar întrebăm: dacă noi dăm Germaniei tot,—cam ce concesiune, ce înlesnire obţinem în schimb? Unde a rămas acel faimos *do ut des* care formează oaza tuturor transacţiunilor.

Societatea agronomică

Societatea agronomică îşi urmează într'un mod foarte laudabil activitatea pe care am mai menţionat'o aci de câte va ori cu elogiile ce pe drept i se cuvin. Intr'o şedinţă din cursul săptămânei trecute, societatea s'a ocupat cu chestiunea stârpirei buruienilor vătămătoare culturilor agricole şi mai ales a palămidei, care prin răspândirea ei, vatămă mult câmpiile şi recoltele.

Societatea a hotărât să tipărească mai multe instrucţiuni pe cari să le distribue populaţiunei rurale prin ajutorul ministeruluiui de interne şi de instrucţiune publică. In aceste instrucţiuni, se va mai vorbi şi despre distrugerea omizilor, a insectelor vătămătoare, plantarea pomilor fructiferi, a acelora de pădure etc.

In privinţa nimicirei buruenilor periculoase, societatea a hotărât să înainteze un memoriu autorităţilor şi să ceară luarea de măsuri energice, la nevoe chiar *legiferarea* acelei chestiuni.

Legiferarea?... Mai sunt încă oameni la noi cari cred că legile pot face ceva la noi? Dar câte legi nu s'au uitat la noi şi nu se aplică, legi bune, minunate chiar? nu de legi avem nevoe, ci de muncă, de munca tuturor cari se devotează pentru binele ţărănimei. Prima cale aleasă de societate este singura bună: tipărirea de instrucţinni în mii şi mii de exemplare, şi apoi stăruirea la ministerul de instrucţiune—unde asemenea preocupări găsesc totdeauua o ureche ascultătoare—ca învăţătorii şi preoţii să explice ţăranilor la cursurile de adulţi, la şezători, conferinţe publice etc., însemnătatea acestui lucru.

Aceasta este unicul drum posibil de urmat, dar cu condiţia ca să fie urmat într'adevăr. Societatea agronomică şi-a început activitatea sub auspicii frumoase şi a fost salutată cu încredere de presă şi de toţi acei cari se interesează de agricultură Până acum ea ne-a promis câte-va memorii şi lucrări foarte interesante. Nu vroim, bine-înţeles să prejudecăm, dar dorim ca societatea să se ţie de promisinnile făcute prin publicitate, şi să fie ea dintre primele societăţi româneşti, cari au virtutea cea mai mare la noi: de a lucra fără încetare şi de a 'şi realiza programul fixat. La noi, societăţile se fac şi se desfac repede, iar programele de lucru nu se pun nici 'odată în executare. De sigur că societatea agronomică va publica şi memoriile făgăduite şi 'şi va urma munca'i rodnică cu stăruinţa.

Exportul de prune uscate

Ministerul instrucţiunei publice a hotărât, după cum anunţat ziarele cotidiene, înfiinţarea de cuptoare model pentru uscatul prunelor şi anume: 6 cuptoare în jud. Dâmboviţa, 8 în jud. Argeş şi 7 în judeţul Muscel.

Acele ar fi primele cuptoare sistematice de uscat prune ce se înfiinţează în ţară la noi în regiunile pomicole. Cuptoarele se instalează după indicaţiunile date de d. învăţător d. Adamescu, care a fost trimis special în străinătate pentru a studia metoadele cele mai bune ale uscărei prunelor şi soiurile cele mai bune de pomi fructiferi.

Am mai vorbit în céte-va rânduri dé această chestiune când am arătat sforţările pe care le face administraţia Domeniului Coroanei în a ceiaşi direcţiune. Am spus atunci că, în acelaşi timp cu propagarea măsurilor celor mai bune de uscat şi împachetat prunele, trebue să se răspândească la sate varietăţile cele mai bune de pruni şi alţi pomi fructiferi.

Ministerul de agricnltură a făgăduit, prin presa zilnică, că va lua măsuri, respândind soiuri mai bune de prnne d'Angen şi alte varietăţi, dar aceasta nu este de ajuns.

De chestia aceasta ar trebui să se intereseze mai mult autorităţile din judeţele colinoae şi muntoase, înfiinţând pepinierie de pomi fructiferi pe socoteala lor sau stăruind ca sătenii sau comunele să se asocieze pentru a înfiinţa asemenea pepiniere. In acelaş timp, să se răspândească de către învăţători şi preoţi. prin cuvântări, sau de către autorităţi, prin broşuri cunoştinţa unor plantări sistematice şi a întreţinerei raţionale a pomilor; apoi a metodelor de uscare şi înpachetare.

Părerea d-lui învăţător Adamescu este că avem şi acum în ţară varietăţi excelente de pruni, de o calitate superioară, fiind-că iată ce spune ietr'un ziar cotidian («Universul 8 August):

Din constatările făcute în Bosnia, şi în urma observaţirnilor ce am cules de prin regiunile cu pruni din judeţele Argeş, Muscel şi Dâmboviţa, unde am însărcinarea să lucrez anul acesta, pot să afirm că avem în ţara noastră unele varietăţi de prune, cari dacă ar fi uscate cu pricepere în cuptoare anume făcute, am obţine marfă de prima calitate.

Aşa, prunele vinete de toamnă sau brumării, cum le mai zice pe a locuri, cresc la noi în multe locuri mai mari şi mai frumoase ca în Bosnia, unde cu mândrie se numesc *şleive* (prune bosniace).

Apoi prunele gălătane şi motrune, uscate în cuptoarele sistem *bosniac*, ne-ar putea da prune de calitatea I-a ce trebue să vină 65—75 la jum. kilogram.

Nu mai puţin bune sunt prunele de tuleu şi cele grase numite în unele părţi şi dulci.

Constatarea acelora ne bucură, totuşi ea nu schimbă ceea-ce am spus mai sus, ca judeţe'e, comunele şi sătenii să înfiinţeze pepiniere de pomi fructiferi cu varietăţi alese.

Şi acum încă o întrebare: în toată această muncă, care este rolul ministerului de agricultură?

Nesiguranţa recoltelor agricrle în România

PREFAŢĂ

Din ori-ce nenorocire datori suntem a trage un învăţământ.

Cumplita lovitură pe care ţara noastră a suferit'o prin perderea, în anul 1899, a aproape întregei s ale recolte agricole şi în anul curent 1904, a întregei recolte de porumb şi o mare parte a grâului şi furagelor sale, trebue să ne fie ca un avertisment, ca un semnal de alarmă prevestitor al abisului către care înaintăm.

Ingroziţi, nu atât de mult de lovitura deja suferită, cât de perspectiva ce ni se prezintă că acelaş lucru se va repeta şi în anii viitori, datori suntem a cerceta care este cauza răului şi a chibzui şi stabili din vreme tot ceea ce putem face, omeneşte vorbind, pentru a înlătura pericolul.

Constatarea modificărilor aduse condiţiunilor de sol şi de climă în cari agricultura noastră se efectua la diferitele epoce ale acestui secol şi a creărei unei stări de nesiguranţă permanentă

pentru recoltele noastre agricole; Stabilirea cauzelor cari au produs această stare de nesiguranță; și, Determinarea mijloacelor prin care ea s'ar putea îndrepta, formează obiectul prezentului studiu.

Dacă acum am reușit a satisface, în întregime greul scop ce ne-am propus, aceasta rămâne să se aprecieze de persoanele competinte.

10 August 1904. **D. R. Rusescu.**

SUMAR:

Partea 1⁰. Constatarea modificărilor aduse condițiunilor de sol și climă în cari agricultura noastră se efectua la diferitele epoci ale acestui secol și a creării unei stări de nesiguranță permanentă pentru recoltele noastre agricole.

Partea 2⁰. Stabilirea cauzelor care au produs această stare de nesiguranță.

Partea 3⁰. Determinarea mijloacelor prin care ea s'ar putea îndrepta.

PARTEA I-a.

Constatarea modificărilor aduse condițiunilor de sol și de climă în cari agricultura noastră se efectua la diferitele epoci ale acestui secol și al creării unei stări permanente de nesiguranță pentru recoltele noastre agricole.

1. Actuala stare de nesiguranță a producțiunilor.

De la o vreme încoace, practica lucrului ne arată că producțiunile anuale ale vegetațiunilor noastre agricole, au devenit foarte nesigure. Culturi, făcute în condițiuni de însemânțare excepțional de bune, răsărite în așa chip în cât să îndreptățească cele mai întinse aspirațiuni și prezentând la terminarea iernei, o putere de viață asigurătoare a unor splendide rezultate, de o dată se schimbă: un ce anormal pare că intervine în mersul vegetațiunei și... rostul dezvoltărei ei naturale este împiedicat; de unde până la terminarea iernei, vegetațiunea era plină de vigoare, de odată, cu creșterea căldurilor, vedem începându-se o perioadă de lâncezire: în majoritatea cazurilor, lâncezirea se prelungește până la complecta maturitate a vegetațiunei; alteori însă, cum a fost în anul 1899, și în anul 1904, ea se agravează din ce în ce mai mult, plantele încep să se usuce, și vegetațiunea agricolă este în scurtă vreme cu totul distrusă.

Care să fie oare cauza acestei schimbări nenorocite?

O simplă observare a tablourilor întocmte de serviciul statistic al Ministerului de Domenii, pentru producțiunile mijlocii anuale, pe hectar, a culturilor grânelor și porumburilor naostre, în ultima perioadă decenală 1891—1900, este suficientă a convinge pe ori și cine de gravele oscilațiuni ale acestor producțiuni.

TABLOU [1])

de producțiunile mijlocii anuale ale grâului în perioada decenală 1891—1900

(Hectolitri)

	ANII	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899	1900	Mijlocile a 10 ani
GRUPA I-a Jud. basinului Siret-Prut	Dorohoi	11,8	10,9	17,0	17,2	15,0	16,6	7,5	16,2	12,2	20,7	14,5
	Botoșani	14,4	12,5	17,5	13,6	2,6	17,0	8,2	15,3	9,4	20,3	14,1
	Iași	14,1	10,9	19,5	14,6	15,5	17,7	7,3	20,7	6,2	21,4	14,8
	Roman	13,6	17,7	14,2	15,0	15,3	17,2	9,4	16,6	13,5	20,8	15,5
	Vasluiu	12,4	8,9	18,7	15,4	15,1	18,4	12,1	18,3	9,4	17,6	14,6
	Fălciu	9,5	8,7	19,2	15,6	15,4	18,6	15,4	19,3	4,7	20,9	14,2
	Tutova	9,9	12,8	23,0	14,2	13,6	19,6	13,4	16,6	5,0	22,7	15,1
	Covurlui	10,9	10,0	19,7	14,1	16,0	16,8	15,4	16,7	2,8	20,0	14,0
	Tecuciu	12,4	14,3	20,8	16,4	15,6	17,7	12,5	17,4	4,3	20,9	15,1
	R.-Sărat	6,9	10,2	21,9	7,2	16,3	17,8	8,2	13,4	2,1	18,6	12,1
GRUPA II-a jud. despre m. Moldovei	Suceava	12,5	13,3	14,2	12,0	11,8	16,4	4,7	13,6	12,8	17,3	13,6
	Neamțu	17,6	16,4	14,6	15,4	14,6	17,6	10,5	15,7	10,5	21,4	15,7
	Bacău	11,2	14,1	16,5	13,1	12,2	14,5	9,4	14,4	8,4	11,8	12,6
	Putna	13,0	16,4	20,0	10,9	15,9	18,2	10,4	18,5	6,3	20,6	15,1
GRUPA III-a județele despre munți Munteniei	Buzău	6,9	11,1	19,7	9,5	17,7	20,4	7,9	13,9	2,2	14,2	12,2
	Prahova	13,0	15,9	15,7	9,1	17,7	19,9	6,2	15,1	4,7	14,7	13,2
	Dâmbovița	13,3	20,7	13,8	14,1	19,1	19,3	6,4	19,2	11,5	12,9	14,8
	Muscel	13,6	14,0	27,0	10,6	15,8	16,3	5,6	15,3	14,2	10,3	14,0
	Argeș	7,6	13,4	11,9	10,3	9,7	11,8	4,0	11,7	8,0	6,9	9,4
	Vâlcea	12,3	13,5	10,7	10,5	15,9	9,3	3,7	11,7	12,5	5,6	10,7
	Gorju	12,4	12,4	11,3	13,9	12,5	11,7	5,0	13,7	13,5	6,3	11,2
	Mehedinți	12,5	16,1	9,9	11,7	12,9	13,1	6,4	12,0	12,2	6,9	11,3
GRUPA IV-a jud. basin. Dunărei	Doljiu	12,3	15,2	12,9	11,6	16,4	17,1	9,0	16,7	10,0	8,2	12,8
	Romanați	14,7	15,6	13,9	11,9	19,3	11,6	4,7	12,0	6,4	8,5	11,8
	Olt	7,1	13,6	13,3	9,5	16,5	12,1	3,9	13,7	8,8	6,0	10,3
	Teleorman	14,3	18,6	17,4	12,3	19,4	16,5	7,2	15,3	4,3	9,6	13,0
	Vlașca	12,0	16,2	15,8	11,8	18,5	18,3	10,4	15,4	5,4	10,1	13,2
	Ilfov	13,4	21,3	17,2	12,3	18,4	20,5	10,1	16,5	3,2	14,1	14,6
	Ialomița	8,0	16,0	19,4	6,6	17,0	18,2	8,0	11,7	1,3	15,6	12,0
	Brăila	4,8	10,2	20,2	4,8	19,2	18,4	12,4	9,4	0,6	19,4	11,8
GR. V-a jud. marit.	Tulcea	7,1	5,1	13,4	5,2	11,0	10,4	6,8	6,7	0,4	11,0	7,5
	Constanța	5,7	12,9	15,4	5,9	12,0	14,5	6,5	11,7	1,5	12,5	9,5
GRUPELE	Grupa I	11,4	11,6	19,3	14,0	15,0	17,6	10,2	16,4	6,3	20,3	14,2
	Grupa II	13,7	18,1	16,4	12,8	13,4	16,5	9,0	15,6	9,1	17,3	14,0
	Grupa III	10,8	15,2	14,6	10,9	14,3	16,4	6,5	13,8	8,4	10,2	12,0
	Grupa IV	11,4	16,5	16,3	10,7	18,0	17,0	8,2	14,3	5,0	11,2	12,7
	Grupa V	6,4	8,8	14,3	5,5	11,5	12,4	6,7	9,0	1,0	11,9	8,5
ROMÂNIA		11,1	15,1	16,4	11,0	16,8	16,7	8,1	14,2	5,5	12,5	12,6

1. Tablou procurat de d. Gr. G. Turburi, șeful biuroului statisticei agricole din Ministerul Domeniilor,-

TABLOU [1])

de producțiunile mijlocii anuale ale porumbului în perioada decenală 1891—1900

(Hectolitri)

	ANII	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899	1900	Mijlocile a 10 ani
GRUPA I-a Jud. basinului Siret și Prut	Dorohoi	21,0	13,3	18,6	16,8	18,3	13,5	12,9	17,9	12,1	16,0	16,0
	Botașani	20,1	13,4	15,2	11,8	17,6	13,4	18,7	16,9	7,3	17,1	
	Iași	16,9	16,1	17,1	11,0	20,1	11,1	25,3	19,2	8,0	19,0	
	Roman	12,3	19,8	12,5	13,4	12,4	13,3	10,7	14,4	10,0	16,5	
	Vaslui	10,3	13,7	16,4	15,7	15,2	15,9	15,8	15,4	6,8	19,8	
	Fălciu	12,0	16,4	16,1	12,4	13,7	17,0	21,5	21,5	3,9	17,2	
	Tutova	13,9	18,6	16,6	11,5	15,2	16,0	20,3	17,6	4,3	15,8	
	Covurlui	8,6	11,4	12,8	8,5	16,7	10,1	22,1	18,9	1,6	8,6	
	Tecuciu	14,5	19,1	14,8	7,0	10,9	17,8	19,6	20,4	1,5	13,7	
	R.-Sărat	17,9	14,1	11,8	3,6	14,8	13,3	15,5	17,6	1,6	13,2	
GRUPA II-a Jud. despre m. Moldovei	Suceava	20,8	16,6	9,0	11,0	13,6	10,5	13,4	18,4	10,2	15,8	
	Neamțu	17,7	16,2	8,0	12,0	13,1	12,7	9,9	15,8	7,3	17,2	
	Bacău	10,5	16,2	8,0	11,3	11,5	14,0	10,0	12,8	6,8	11,9	
	Putna	15,4	18,7	11,6	7,3	16,4	15,9	12,1	19,0	1,1	12,6	
GRUPA III-a Județele despre munții Munteniei	Buzău	15,5	14,3	12,2	3,4	12,4	13,3	15,7	14,8	3,4	12,5	
	Prahova	16,7	19,3	10,6	4,1	12,6	13,8	12,3	15,7	7,4	16,5	
	Dâmbovița	8,2	26,8	7,1	4,6	14,3	13,1	10,6	19,3	7,2	13,5	
	Muscel	8,9	14,2	7,8	4,3	7,8	10,3	4,5	10,6	10,0	10,8	
	Argeș	9,8	14,4	9,6	2,8	8,3	10,8	5,2	12,1	4,7	8,5	
	Vâlcea	17,3	13,0	7,8	3,8	10,3	9,1	3,8	12,3	7,9	10,9	
	Gorju	16,5	16,5	10,1	4,2	9,7	11,1	7,3	13,3	7,8	9,0	
	Mehedinți	12,6	12,2	15,1	4,3	11,5	9,5	11,5	16,0	9,9	12,5	
GRUPA IV-a jud. basin Dunărei	Dolj	9,3	20,3	16,1	4,0	12,2	12,1	17,5	19,8	5,5	15,5	
	Romanați	7,1	20,2	14,0	3,9	11,8	9,9	15,8	15,6	2,1	16,5	
	Olt	5,6	16,8	18,4	2,0	12,3	7,8	4,3	14,8	2,5	12,2	
	Teleorman	7,4	23,7	17,5	3,6	13,9	10,0	16,8	19,9	1,8	18,9	
	Vlașca	5,7	21,7	18,8	4,1	14,3	10,6	13,2	17,5	3,0	18,0	
	Ilfov	16,2	25,7	19,6	5,5	17,5	12,6	19,9	19,9	3,1	17,8	
	Ialomița	15,1	19,1	13,2	1,9	15,0	7,0	19,7	15,1	2,6	16,2	
	Brăila	15,4	12,1	9,7	1,6	14,6	11,1	21,6	21,5	2,3	15,6	
GR. V-a jud. marit.	Tulcea	8,2	11,5	5,4	1,4	6,2	8,4	13,3	8,4	0,9	6,5	
	Constanța	3,8	13,0	8,9	2,2	3,9	5,9	18,0	9,0	2,0	9,6	
GRUPELE	Grupa I	15,3	15,4	15,2	11,0	16,4	15,0	18,4	18,0	5,6	15,6	
	Grupa II	14,9	16,9	9,0	10,5	13,5	13,5	11,7	16,3	6,4	14,0	
	Grupa III	13,5	16,3	10,7	3,9	11,3	11,5	10,2	14,9	7,0	12,0	
	Grupa IV	10,2	20,3	16,2	3,6	13,9	10,4	16,4	18,1	3,2	16,5	
	Grupa V	5,4	12,4	7,4	1,8	4,8	6,8	16,3	8,8	1,7	8,5	
ROMÂNIA		12,5	17,8	13,9	6,0	13,6	11,9	15,2	16,9	4,8	14,7	

1) Tablou procurat de d. Gr. G. Turburi, șeful biuroului statisticei agricole din Ministerul Domeniilor.

Care să fie oare cauza acestei schimbări nenorocite?

2. *Mijloacele de a putea stabili dacă recoltele noastre agricole erau mai sigure în trecut de cât sunt astăzi*

Producțiunile ori căror fel de culturi agricole depinzând, în mod absolut, de satisfacerea exigențelor diferitelor faze ale vegetațiunei, și aceste exigențe fiind referitoare mai cu seamă la solul și clima în cari vegetațiunile se efectuează, siguranța sau nesiguranța producțiunilor depinde astfel, în cea mai mare parte, de condițiunile, favorabile sau nefavorabile, de sol și de climă, în care agricultura se efectuează. Studiul condițiunilor de sol și climă al unei regiuni agricole oare care, este prin urmare singurul mijloc care permite stabilirea cu preciziune a stărei de siguranță sau de nesiguranță a producțiunilor agricole în acea regiune.

Din comparația condițiunilor de sol și climă în cari agricultura se efectua o dată, cu condițiunile în care ea se efectuează astăzi, într'o regiune oarecare, se poate vedea dacă factorii de vegetațiune și prin urmare starea de siguranță a producțiunilor agricole s'a menținut sau nu în acea regiune; iar din examinarea modificărilor aduse acestor condițiuni, se poate stabili cauzele cari au produs aceste modificări și conchide dacă starea de lucruri produsă este temporară sau permanentă, precum și dacă această stare se poate sau nu remedia.

Pentru a putea deci stabili dacă producțiunea noastră agricolă era mai sigură în trecut de cât este astăzi, trebue neapărat să cunoaștem mai întâi condițiunile de sol și de climă în cari agricultura noastră se efectua la diferitele epoce ale trecutului, și condițiunile în care ea se face astăzi: din comparația acestor condițiuni, vom putea vedeà dacă factorii de vegetațiune au suferit la noi vre o modificare și prin urmare dacă siguranța producțiunei noastre agricole s'a schimbat.

Inainte de a procede la stabilirea condițiunilor de sol și climă în cari agricultura noastră se efectua la diferitele epoci ale acestui secol, este necesar a preciza mai întâi din ce anume puncte de vedere ne interesează cunoașterea acestor 2 factori determinanți ai producțiunilor.

Va urma. D. R. Rusescu

CRONICA AGRICOLĂ

Cu începere de azi, orele de vizitare a Expoziţiunei Agrare sunt: în zilele de lucru de la 8½—12 şi de la 3—7, iar în zilele de sărbători şi Duminica de la 8½—12 şi de la 2—7 seara.

Comitetul Expoziţiunei înştiinţează pe acei cari voesc să ia în antepriză restaurantul Expoziţiunei să se adreseze secretarului general al Societăţei Agrare. Asemenea şi d-nii cari doresc să ia în antepriză teatrul Expoziţiei sau ori ce alte distracţii.

Comitetul Expoziţiei a mai hotărât ca să publice numele hotelurilor cari acordă reduceri vizitatorilor Expoziţiei.

***

Sâmbătă, 14 August corent şi în zilele următoare: 15, 16, 17, 18 şi 19 Dir. Gen. a C. F. R. va începe emisiunea celei de a doua serii de bilete cu preţ redus, din ori ce parte a ţărei la Bucureşti şi retour, pentru vizitatorii expoziţiei agrare.

Pentru a putea beneficia de această reducere, d-nii visitatori vor trebui să vizeze atât la plecare cât şi la înapoiere biletul de vizitarea expoziţiei.

Călătorii cari prezintă la viză un bilet al cărui cost nu va trece de 10 lei, trebue să posede un cupon de lotărie al Expoziţiei Agrare de un leu cu tichetul său; iar dacă trece peste zece lei, trebue să posede un bilet întreg de lotărie de 5 lei.

***

Societatea agronomilor

Comitetul societăţei agronomilor din România, în urma discuţiunei ce a avut în ultima sa şedinţă asupra chestiunei stârpirei buruienilor vătămătoare culturilor agricole şi mai ales a pălămidei, care prin modul ei de diseminare poate murdări câmpurile şi recoltele, a hotărât a tipări mai multe instrucţiuni pe care sa le distribuie populaţiunei rurale prin ajutorul ministerului de interne şi al cultelor şi instrucţiunei publice.

Societatea agronomilor a hotărât a cere tot de odată ministerului instrucţiei publice să oblige pe învăţători e explica sătenilor însemnătatea aplicărei acelor povete pentru distrugerea pălămidei care e o plantă stricăcioasă, şi pentru distrugerea căreia ar trebui să se ia o măsură generală foarte energică sau să se legifereze chiar.

In aceste instrucţiuni comitetul societăţei agronomilor a decis să se vorbească nu numai despre mijloacele mai eficace pentru distrugerea pălămidei şi a celor-lalte buruieni vătămătoare agriculturei dar şi despre distrugerea omizilor, insectelor vătămătoare, plantarea pomilor fructiferi, a celora de pădure, etc.

S'a hotărât tot de odată ca să înainteze un memoriu în privinţa pălămidei şi ministerului de agriculturei, cerându-i a lua măsurile ce va crede de cuviinţă.

***

In favoarea viilor

După ştirile primite de ministeru de domenii de la pepinierile statului, şcoalele de viţ altoite cu toată seceta din anul acesta vor da o prindere satisfăcătoare. Se comptează pe un milion de viţe altoite bine prinse.

***

Măsuri contra secetei

Direcţia casei centrale a creditului agricol şi a băncilor populare a trimis o circulară tuturor preşedinţilor acestor bănci prin care le pune în vedere că în curând li se va trimite cantitatea de porumb destinată a fi împărţită la săteni în lipsă.

In această circulară se prevăd şi condiţiile sub care se va distribui porumbul sub formă de împrumut.

Acest împrumut se va face pe timp de trei luni de la data contractului, iar cantitatea cea mai mare de porumb dată pentru o singură familie va fi de 600 kgr. afară de cazuri excepţionale.

La expirarea termenului de trei luni dacă creditorii nu vor putea achita din cambiile lor, se va trece casei centrale de către creditul agricol

Dobânda ce o vor lua băncile populare pentru împrumutul făcut va fi cât se poate de mică, pentru a nu îngreuia situaţia sătenilor.

***

Ministerul de domenii a invitat pe toţi şefii regiunilor silvice din ţară să dea ordine şefilor de ocoale silvice, ca la facerea frunzarelor de către ţărani în pădurile statului, să privigheze de aproape a nu se distruge lăstarii şi plantaţii sau a se cauza pagube pădurilor.

Ministerul i-a invitat tot de odată a face cunoscut şefilor de ocoale că în cazul când vor împedica pe ţărani de a face frunzare în pădurile statului, vor fi aspru pedepsiţi.

***

Ministerul de domenii a hotărât ca şi anul acesta pepinierile Statului să vânză viţele cu acelaş preţ cu care s'au vândut anul trecut.

***

Ministerul de domenii, având în vedere ca multe din cererile pepineriştilor pentru cumpărare de port altoi, sosite ministerului, au fost expediate înainte de noua dispoziţiune, a hotărât prin excepţie a aproba toate aceste cereri sau acele cari vor sosi până la 30 Octombrie viitor.

Cu aprobarea delegaţiunei Comitetului executiv, Serviciul Conta

CONT DE

Pentru toate veniturile încasate şi pentru toate cheltuelile efectuate de

No. curent	VENITURI	Prevederi Budgetare		Incasări Efectuate	
		Lei	B.	Lei	B.
Art.	**I. Venituri proprii ale Expoziţiei**				
1	Emisiunea biletelor: 40,000 bilete à 5 lei unul	200,000	—	34,652	60
2	Subscripţiuni de la judeţe în folosul Expoziţiei	20,000	—	10,648	95
3	Idem „ primării	5,000	—	—	—
4	„ din diferite ofrande	10,000	—	9,004	—
5	Din serbări date în Expoziţie	10,000	—	—	—
6	De la revista Expoziţiei şi afişajul	2,000	—	1,000	—
7	„ societăţi de asigurare	2,000	—	—	—
8	„ închirierea locurilor în palatul şi câmpul Expoziţiei	15,000	—	730	—
9	„ intrări în Expoziţie (afară de tichete [1])	15,000	—	—	—
10	„ intrările satului ţărănesc	6,000	—	—	—
11	Din chiria stabilimentului Hugo	4,000	—	1,250	—
12	„ osebite berării de consum	2,000	—	—	—
13	„ chiria grajdurilor	8,000	—	—	—
14	„ hrana vitelor	2,000	—	—	—
15	„ 5% din vânzarea vitelor	1,000	—	—	—
16	„ câştigul realizat de Casa Expoziţiei din biletele de loterie nevândute eşite la sorţ la prima tragere 20 Decembrie 1903	18,550	—	18,550	—
17	„ diferite venituri întâmplătoare	—	—	12	—
	Total	315,550	—	75,847	55
	II. Venituri de ordine (împrumuturi)				
18	Imprumuturi făcute de la unii din d-nii membrii ai comitetului pentru preîntâmpinarea cheltuelilor urgente desăvârşirei Expoziţiei şi cari se vor restitui din veniturile viitoare al Expoziţiei (în cari intră şi 1000 lei împrumutaţi de la Casa Societăţei Agrare)	—		53,700	
	Totalul încasărilor	—		129,547	55

Observaţiuni

1) Intrările în Expoziţie făcându-se prin tichete de bilete de loterie, bilete cari se vând la intrări, venitul încasat s'a trecut la partida „biletelor vândute“ (art. 1)

Conform cu registrele ţinute de Contabilitate

bilităţei Expoziţiei dln 1904 a Societăţei Agrare publică următorul:

GESTIUNE

Casa Expoziţiei de la *25 Martie 1903* până în seara de *30 Iunie 1904*

No. curent	CHELTUELI	Prevederi budgetare	Cheltueli efectuate: De la 25 Martie 1903—la 1 Aprilie 1904, înainte de facerea budgetului		Cheltueli efectuate: După facerea şi aplicarea budgetului din 1 Aprilie 1904		TOTALUL cheltuelilor	
			Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.
Art.	**I. Cheltueli proprii ale Expoziţiei**							
1	Cheltueli făcute pentru biletele de loterie: tipărit şi altele ocazionate cu desfacerea lor	—	4,732	40	353	57	5,085	97
2	Remiza acordată pentru vânzarea biletelor	20,000	768	45	370	—	1,138	45
3	Imprimate şi articole de librărie necesare Expoziţiei	—	2,693	18	457	62	3,150	80
4	Mobilier pentru serviciile Expoziţiei	—	524	10	885	60	1,409	70
	Construcţiuni în general							
5	Cheltueli făcute cu construire de pavilioane (prin antreprenori cu contracte, ori oferte aprobate), cum: palatul agricol, pavilionul regal, al petroliferilor, al muzicei, basinul central, porţile etc. şi cari la situaţiunile definitive technice, *în comptul final*, se va specifica costul fiecărei lucrări în parte.							
	Până în seara de 30 Iunie 1904 însă: s'a cheltuit din	63,500	219	—	40,340	25	40,559	25
6	*Administraţia centrală* (lefurile personalului)	9,440	2,825	85	1,979	80	4,805	65
7	*a)* Diurnă pentru misiuni (d. D. C. Olănescu)	—	300	—	2,000	—	2,300	—
7	*b)* Diurna pentru misiuni şi pentru personal	7,200	—	—	2,507	—	2,507	—
8	Depunerea câştigurilor loteriei pentru 1-a şi a 2-a tragere	60,000	20,000	—	—	—	20,000	—
9	Chirii pentru locurile angajate pe câmpul Expoziţiei şi a localului Hugo	—	4,980	10	—	—	4,980	10
10	Cheltueli cu împrejmuirea terenului Expoziţiei	—	1,504	65	—	—	1,504	65
11	Drumuri şi plantaţiuni	10,000	292	40	8,260	15	8,552	55
12	*Cheltueli generale*							
	a) Pentru corespondenţă—porto: mărci poştale etc.	—	—	—	1,166	78	1,166	78
	b) Diverse	—	1,010	45	3,212	85	4,223	30
13	*Administraţia judeţelor* (lefurile personalului)	14,480	—	—	2,911	50	2,911	50
14	Serviciul întreţinerei pe câmpul Expoziţiei (plata person.)	2,880	—	—	1,048	80	1,048	80
15	Agricultura idem	1,530	—	—	75	—	75	—
16	Silvicultura idem	1,080	—	—	—	—	—	—
17	Viticultura idem	1,080	—	—	—	—	—	—
18	Zootechnia idem	2,490	—	—	—	—	—	—
19	Piscicultura idem	1,000	—	—	—	—	—	—
20	Industria agricolă idem	1,400	—	—	—	—	—	—
21	Instrumente agricole şi maşini idem	920	—	—	—	—	—	—
22	Industria casnică idem	2,640	—	—	—	—	—	—
23	Mine şi cariere idem	1,080	—	—	—	—	—	—
24	Mobilier în pavilioane: rafturi, borcane, etc.	5,000	—	—	—	—	—	—
25	Transportul objectelor pe C. F. R.	5,000	—	—	261	65	261	65
26	Canalizare, apă	5,000	—	—	7,556	55	7,556	55
27	Iluminatul Expoziţiei	6,000	—	—	3,164	60	3,164	60
28	Fond pentru deschidere de credite suplimentare şi extraor.	10,000	—	—	—	—	—	—
	Total	—	39,850	58	76,551	72	116,402	30
	II. Cheltueli de ordine *(Restituirea împrumuturilor)*							
29	Restituirea sumelor împrumutate de casa Expoziţiei, pentru desăvârşirea lucrărilor, (împr. de la casa Soc. Agr.)	—	—	—	1,000	—	1,000	—
	Totalul cheltuelilor		39,850	58	77,551	72	117,402	30
	Spre balansare se adaogă soldul aflat la casă în seara de 30 Iunie 1904						12,145	25
	Total egal lei						129,547	55

Contabilul Expoziţiei, Al. G. Bacaloglu

SITUAȚIA CASEI

Dupe registrele ținute de serviciul contabilității

Anul 1904, luna August, ziua 1.

	Lei	B.
Incasați de la 25 Martie 1903, data de când s'a început primele operațiuni de venit și cheltueli privitoare pe Expoziție, până în seara zilei de 31 Iulie 1904	147,127	80
Respunși tot în același interval de timp . .	145,227	48
Rest **Sold** la casă în ziua de 1 August . .	1,900	32

Contabilul Expoziției **Al. G. Bacaloglu**

OBSERVAȚIUNI

Incasările de lei 147,127 bani 80 se descompun astfel:

a) Din lei 92,427.80 bani, venituri proprii ale Expoziținei.

b) „ „ 54,700.— împrumuturi tăcute de unii din d-nii membrii ai Consiliului spre a înlesni urgentele cheltueli pentru desăvârșirea Expoziției și cari trebuesc restituite din încasările viitoare ale Expoziției.

Total egal l. 147,127.80 bani

COMPT STATISTIC

1. Intrările în Expoziție din ziua deschiderei, 27 Iunie până în seara de 31 Iulie 1904, au fost de 5309 persoane, însă:

4205 persoane au intrat cu tichete.

988 „ plătind taxa de 50 bani, Duminicile și sărbătorile, de la cari s'au încasat lei . . . . . 494.—

116 „ idem cu taxa de 25 bani (copii) încasați lei . . . . . 29.—

5309 persoane Total lei 523.—

2. Biletele de loterie vândute la intrare în Expoziție sunt în număr de 4023 (cupoane).

3. Vizitatorii din provincie cu bilete de C. F. R. cu preț redus, cari au vizitat Expoziția în cele două perioade de circulația trenurilor exprese, au fost în număr de 551 persoane repartizați pe județe precum urmează:

1.	Județul	Argeșiu	24
2.	„	Bacău	15
3.	„	Botoșani	10
4.	„	Brăila	46
5.	„	Buzău	22
6.	„	Constanța	17
7.	„	Covurlui	27
8.	„	Dolj	28
9.	„	Dâmbovița	37
10.	„	Dorohoi	13
11.	„	Fălciu	4
12.	„	Gorj	10
13.	„	Iași	38
24.	„	Ialomița	28
15.	„	Ilfov	3
16.	„	Mehedinți	10
17.	„	Muscel	17
18.	„	Neamțu	3
19.	„	Oltul	4
20.	„	Putna	27
21.	„	Prahova	45
22.	„	Râmnicul-Sărat	15
23.	„	Romanați	24
24.	„	Roman	3
25.	„	Suceava	13
26.	„	Tecuci	6
27.	„	Teleorman	29
28	„	Tutova	2
29.	„	Vaslui	8
30.	„	Vâlcea	13
31.	„	Vlașca	10
		Totalul vizitatorilor . .	551

Contabilul Expoziției **Al. G. Bacaloglu**

De la Expoziție

Publicăm aci tabloul expozanților din fiecare județ cari aŭ subscris până acum că vor lua parte la expoziție. iar în coloana a doua cei ce au expus. Tabloul acesta este instructiv, fiindcă arată interesul ce și-a pus în fiecare județ pentru Expoziție:

Județe	No. declar.	Câți au trimes
Argeș	11	4
Bacău	8	7
Botoșani	1	2
Brăila	18	10
Buzău	33	24
Constanța	32	14
Covurlui	40	24
Dâmbovița	5	5
Dolj	17	13
Dorohoiu	3	1
Fălciu	10	5
Gorj	7	6
Ialomița	2	2
Iași	29	15
Ilfov	151	105
Mehedință	23	16
Muscel	13	6
Neamțu	6	4
Oltu	6	6
Prahova	13	9
Putna	18	9
Roman	19	38
Romanați	8	11
Râmnicul-Sărat	68	9
Suceava	1	1
Tecuci	23	11
Teleorman	4	4
Tulcea	18	8
Tutova	22	10
Vâlcea	28	21
Vlașca	3	12
Vaslui	27	4
	656	406

Membri noui votați

D-nul A. Lambrino.

De vînzare Vin negru de **OREVIȚA** vechiŭ de 15 anĭ, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleșanu, strada Lascăr Catargi No. 17.

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoșĭ prăsițĭ în țară bunĭ reproductorĭ pe prețul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca

Ulĭurĭ minerale imperiale din Fabrica d-luĭ **N. St. Cesianu.**

Prețurĭ fixe și reduse predate la orĭ ce gară.

Informațiĭ la d. inginer Suțu la fabrică-Tîrgoviște și la d. V. M. Kogălniceanu, Bucureștĭ — Alea Vasiliu (Isvor).

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

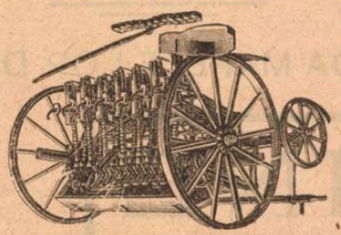

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „**sistem Sack**“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît orî-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ◆ GALAȚI ◆ BRAILA ◆ CONSTANȚA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OȚEL
Cu 1, 2, 3 și 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde
— Cu și fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oțel, în 2 și 3 părți

Mașini de semănat în lat
Construcția perfecționată, 3,76 m. lățime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Mașini de semănat în rînduri
Renumita „BEROLINA“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă și economică în distribuirea semințeî

Batoze de bătut porumbul cu aburi, și cu mîna simple și duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 caĭ putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 caĭ putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşinişt'lor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopĭ

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 22 AUGUST 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 89.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

BUCURESTI. — SOSEAUA KISELEF

EXPOZITIUNEA

Societăței AGRARE din Bucureşti

— Deschisă la 27 IUNIE **1904** Inchiderea la 1 NOEMBRIE —

REDUCERE DE TRANSPORT 50 % PE C. F. R.

pentru Călători, Mărfuri si Vite

OBSERVAȚIUNI:

a) Pentru Călători:

Se eliberează bilete pentru vizitarea Expoziției în zilele de:

IULIE	17, 18, 19, 20, 21 şi 22 st. v.	SEPTEMBRE	5, 6, 7, 8, 9 şi 10 st. v.
AUGUST	14, 15, 16, 17, 18 şi 19 st. v.	OCTOMBRE	13, 14, 15, 16, 17 şi 18 st. v.

Biletele de călătorie emise în oră-care din aceste zile acordă vizitatorilor înapoerea gratuită, valabilitatea fiind de 4 zile, oră-care ar fi ziua plecăreĭ

Taxa biletelor de intrare în zilele de lucru este **1 leŭ de persoană,** contra căruia vizitatorul primeşte şi **un cupon de bilet de loterie.**

Persoanele carĭ posedă deja bilete de loterie, prezintă Casieruluĭ Expoziției drept taxă de intrare un tiket cu cuponul său, de la care posesorul reține **la ghişet** cuponul respectiv. Aceste măsurĭ privesc pe vizitatoriĭ carĭ nu uzează de transportul pe C. F. R.

Biletele de înapoere ale C. F. R. nu sunt valabile fără viza Expoziției.

Călătoriĭ, ca să poată profita de reducere la C. F. R., trebue ca biletele lor să fie vizate de Expoziție. Pentru obținerea vizăreĭ biletelor a căror cost va trece de 10 Leĭ, vizitatoriĭ vor trebui să prezinte un bitet de loterie de 5 Leĭ, care va fi asemenea vizat.

Pentru biletele de un cost **mai mic de 10 Leĭ,** vizarea se va face la Expoziție, fără a se maĭ pretinde prezintarea unuĭ bilet întreg de loterie, ci va cădea în categoria vizitatorilor, carĭ aŭ a plăti **1 Leŭ la intrarea** în Expoziție, şi în schim aceştia vor primi un cupon de loterie de fie-care pers.

Expoziția este deschisă în timpul vereĭ de la orele 8—12 a. m. şi 4—8 p. m.

Duminicile şi sărbătorile taxa de **intrare este de 0,50 b. în numerar.** Cupoanele de intrare ale biletelor de loterie nu se bucură de nicĭ o reducere. Copii de la 7—14 anĭ plătesc cite 0,25 b. fie în zilele oe lucru fie în zilele de sărbătoare. Copii maĭ micĭ de 7 anĭ sunt scutiț de taxa de intrare dacă sunt însoțiți de persoane carĭ aŭ plătit taxa de intrare.

Biletele de loterie se găsesc de vinzare la ghişeurile de la intrarea Expoziției.

Eleviĭ şcoalelor rurale, de agricultură şi de meserii, carĭ vor veni în grup de 10 persoane cel puțin sub conducerea profesorilor, vor avea intrarea gratuită, în zilele de sărbătoare. Aceasta ca încurajare pentru studierea progreselor realizate în economia țăreĭ.

b) Pentru Mărfurĭ:

Oră ce marfă destinată pentru a fi expusă în localul Expoziției, **va beneficia de o reducere de 50% cu condiție ca marfa să fie expediată exclusiv pe numele Comitetuluĭ orpaeizator al Expoziției Agrare din Buc.— Ori ce marfă care nu va fi sosită în localul Exp. în condițiunea de mai sus, nu va putea beneficia de reducere.**

c) TIRGUL DE VITE ŞI EXPOZIȚIA DE PASĂRI

— Vor începe la finele luneĭ August —

Un comunicat special va fi dat la timp spre cunoştința publiculuĭ, prin care se vor desluşi atît reducerile de transport, cît şi condițiunile în care se vor face transportul vitelor şi paserilor

NOTA. Vizitatoriĭ Expoziției vor putea beneficia de o reducere de 25% **la Hôtel Bulevard** şi la maĭ multe otelurĭ din Capitală, dacă vor poseda biletul à 5 leĭ de lotărie cu viza Expoziției.

COMITETUL

Societatea anonimă pentru comerciul de maşini şi întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. I—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. I—3

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ şi expoziţie permanentă de tot felul de:

Maşine şi Unelte Agricole, Industriale şi Electro-technice

LOCOMOBILE şi TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Şcoala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curăţitoare** patentată (Trei Vînturi) a treia Curăţitoare, în Treerătoare înlocueşte machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de orî-ce alt sistem existent şi **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numai la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu saŭ fără foi.

MAŞINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele şi fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curăţind perfect şi lăsînd ştiuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune şi solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oţel, cu 2, 3 şi 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile şi fixe, cu două şi trei cîmpuri şi cu dinţi de oţel şi **Grape pentru Livezi.**
Răriţi, Cultivatori, Tăvălugi.
Semănători în lat.
Semănători în rînduri renumita „Victoria-Drill“.
Vînturători, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ în toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fîn.
Maşini de tăiat pae şi fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăţi, întregi fără piept. Toate mărimile.

Morî TRANSPORTABILE, pe postament d lemn şi de fier simple, duble, triple şi cvadruple, din cele mai renumite fabrici, de 36, 42 şi 48 ţoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF şi DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEŞTI, I-a calitate, simple şi duble, toate lăţimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu şi grădini.
Părţi de rezervă. Musamale.
Maşine de scărmănat lînă de lemn şi de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol şi cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ŞI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopi — cu Tăiuşul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai uşoare şi solide, construite din oţel.

Garanţie absolută pentru perfecta funcţionare şi material solid al tutulor maşinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabrici a tot felul de Maşini Industriae şi Electro-technîce.

DUMINICĂ 22 AUGUST 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 89.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea uneĭ* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicu Negri** *și* **Nicolae St. Cesianu.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.

Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revisteĭ sunt d-nii:
Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hirsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 89

Vasile M. Kogălniceanu. — Invățămintele secetei.
Proecte și Ideĭ Economice.
D. R. Rusescu.—Nesiguranța recoltelor agricole în România.
De la Expoziție.
Cronica Agricolă.

Invățămintele secetei

Când vre-o instituțiune sau o ramură de producțiune trece, la un moment dat, printr'o criză, bunul simț și logica lucrurilor cere ca preocuparea generală să se îndrepte asupra înlăturărei cauzelor cari au dus la criză și asupra mijloacelor celor mai nimerite de a așeza instituțiunea sau producțiune pe o asemenea temelie în cât reîntoarcerea crizelor să fie foarte îngreunată.

Agricultura trece astăzi prin criza secetei. Este o criză ca toate celelalte. Industria suferă și dânsa de crize teribile, cu urmări tot așa de rele ca și acele la cari dă naștere seceta. Când în industrie avem supra-producțiune, avem și criză. Atunci fabricele și uzinele își micșorează producțiunea, lucrătorii sunt concediați cu miile, *chomagiul*—lipsa de lucru—își face apariția cu toate efectele lui dureroase; statul, comunele, județele și toate autoritățile în genere trebue să ia măsuri pentru a veni în ajutorul muncitorilor cari stau cu brațele încrucișate și, prin alocarea de mari credite, să le dea de lucru, pentru ca să se poată menține, ei și familiile lor, până la revenirea timpurilor mai bune.

Aceasta se întâmplă în industrie, ori de câte ori este criză de supra-producție sau când puterea de consumațiune a târgurilor și pieților este redusă. Când survine o asemenea criză — și toată lumea știe cât sunt ele de dese în industrie; unii economiști au stabilit chiar perioade de ani când repetă—când survine o asemenea criză, nimeni nu se gândește atunci că industria trebue desființată sau trebue părăsită pentru alte ramuri de producțiune. Nimeni nu declamă atunci și nu se vaită asupra relelor vremilor pentru a ajunge la încheerea că, din cauza crizei, fabricele și uzinele nu merită solicitudinea generală.

Dimpotrivă, la o asemnea nenorocire, toată lumea discută asupra mijloacelor de a organiza munca industrială și de a face astfel ca lucrătorii să nu sufere prea mult pe urma crizelor de supra-producțiune. Câte nu s'au făcut deja în străinătate în direcția aceasta? Toată legislația muncei tinde la atenuarea relelor ce rezultă din asemenea crize. Statul, comunele, provinciile,—fiecare în parte se silește ca, prin legi sau alte măsuri luate din vreme sau în momentul critic, să vie în ajutorul lucrătorilor lăsați pe drumuri.

Să venim acum la agricultură. Ca ori ce ramură de avuție, munca câmpului își are și ea crizele ei: este seceta. Am stăruit mai sus asupra situațiunei în care se află industria atunci când trece printr'o criză; e necesar ca să accentuăm comparația. Unii—filo-industriali fanatici—spun că secetile sunt prea dese și relele provocate de dânsa prea sunt mari. Par'că în industrie, lucrurile ar sta mai bine! par'că industria ar fi aceea ramură de producțiune ideală care asigură țărilor fericirea economică!

Agricultura și industria își are fiecare părțile ei bune și rele; ceea ce este însă comum la amândouă este *criza*, la una provocată de secetă, la alta de supra-poducțiune și de alte împrejurări. Acei cari opun dar industria agriculturei, atunci când domnește seceta, arată că aŭ aceleași superstiții economice și aceiași lipsă de spirit critic ca acei cari ar opune agricultura industriei, atunci când această din urmă ar trece printr'o criză.

La noi în țară însă, superstițiile acestea domină în presa denumită «economică». De când seceta a adus

relele pe cari le ştim, nu mai auzim altceva de cât că a ajuns vremea să ne deturnăm de la agricultură şi să ne aruncăm în braţele iubitoare ale industriei, care nici nu aşteaptă altceva.

Economiştii noştri, înţelepţii şi profunzii noştri economişti, nu mai vor să ştie de agricultură. Ei nu cer, cum ar face-o omul cu un bun simţ cât de elementar, ca să ne îndreptăm atenţia asupra îmbunătăţirei împrejurărilor de producţiune şi de muncă în agricultură, şi, în acelaşi timp, să căutăm a ne îndruma încet-încet şi spre o anumită activitate industrială, ci ei reclamă pur şi simplu că, neglijind agricultura, să ne ocupăm numai cu mijloacele de a întemeia cât mai multe fabrici şi ateliere mari în ţară.

Nu ne surprinde, ce e dreptul, lipsa aceasta de discernământ şi spiritul acesta de parţialitate... economică, care face a acoperi, cu desăvârşire ceeace e drept şi rău într'o ramură de producţiune – industria— pentru a pune cu atât mai mult în evidenţă defectele celeia care nu e în graţii — agricultura. Nu ne surprinde, fiindcă cunoaştem de mult aceste teorii copilăreşti, cari arată cât suntem încă de înapoiaţi în adevărata cultură economică şi cât de puţin încă să cugetăm europeneşte.

Aceşti teoreticiani au crezut că vor găsi pe agrarienii români perplexi, atunci când le vor arăta, cu acel ton ironic foarte caracteristic urmările secetei şi relele ei. N'am fost perplexi nici un singur moment. Tuturor acelora cari acuză pe agrarieni că prin lupta lor energică pentru apărarea intereselor agriculturei, ei menţin ţara în nişte condiţii primitive de producţiune, aducând mereu asupra ei calamitatea secetei, noi răspundem: Seceta este o criză a agriculturei, exact cum supraproducţie este o criză a industriei, şi întocmai cum crizele sunt inevitabile în industrie, ele sunt şi în agricultură Dacă în industrie se iau dar măsuri pentru înlăturarea şi atenuarea relelor ce rezultă din criză, de ce nu s'ar lua şi în agricultură?

Noi mergem mai departe şi spunem: în domeniul producţiei agricole, dacă se iau măsuri întinse şi adânci, răul provocat de secetă poate fi redus la o proporţie absolut neînsemnată, ceeace înseamnă că în agricultură crizele nu sunt fatale; pe când în industrie, graţie imprejurărilor economice din zilele noastre, crizele sunt fatale şi relele ei, ori care măsuri s'ar lua, adeseaori înfricoşătoare.

Să se noteze bine că noi nu repetăm greşala aşa zişilor noştri adversari, făcându-ne campionii agriculturei în contra industriei. Programul agrarienilor este destul de lămurit în privinţa aceasta: noi voim ca statul să se ocupe, în primul rînd, de interesele agriculturei, ca ceva care există şi posedăm şi numai în al doilea rînd să se ocupe de dezvoltarea industrială, potrivit progresului nostru economic general.

Seceta din acest an nu ne-a întors de la acest program; din contră, ne-a întărit şi mai mult convingerea despre minunata lui potrivire pentru ţara noastră.

Căci dacă Statul, adică guvernele noastre, ar fi avut în vedere, în mod conştient acest program, noi n'am fi suferit azi aşa cum suferim de pe urmele secetei. Am fi avut azi poate irigaţiuni, deci în orice caz am fi avut o agricultură mult mai înaintată. Ţăranul ar fi ştiut să-şi crească vitele în mod raţional, să cultive furagii, să lucreze obiectele rentabile de industrie casnică, să-şi cultive şi să-şi ude grădina, să crească păsări, şi aşa mai încolo. Toate acestea i-ar fi creeiat tot atâtea izvoare serioase de câştig, şi ori-cât de tare ar fi fost seceta el tot ar mai fi avut de unde să se susţie, iar nu să ajungă a primi de la stat.

Aci stă salvarea noastră: în creşterea productivităţei agriculturei şi a numeroaselor ei ramuri anexe. Când vom ajunge ca ţăranul român să ştie să facă plugărie cum trebue şi să practice toate branşele secundare ale muncei câmpului, atunci seceta nu va mai fi pentru noi spectrul de care ne temem atât.

Nu industrializarea întinsă şi forţate ne va îndruma pe o cale materială mai prosperă; industria nu este fericirea pe pământ, ci numai îmbunătăţirea situaţiunei agriculturei naţionale, fiind-că aşa cer împrejurările speciale ale ţărei noastre.

Cel mai bun învăţământ pe care'l dă aşa dar seceta este tot acel pe care'l precizează agrarii: agricultura înainte de ori-ce.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE şi IDEI ECONOMICE

Camăta la sate

Aproape întreaga presă se ocupă de cât-va timp de chestiunea ridicată în ziarul «Voinţa Naţională» de către *Agricola* asupra întinderei periculoase cea luat cea mai nerusinată dintre camete la ţară.

Agricola şi-a scris articolele sale în ziarul sus menţionat, nu din auzite sau citite, nu ca o trecere de timp sau pentru a semnala un rău cunoscut ci în urma unei anchete serioasă făcută la ţară, în mai multe judeţe, şi în urma constatărilor făcute direct, din registrele şi actele speciale ale primăriilor rurale.

La drept vorbind rezultat le acestei anchete se puteau prevede dinainte, pentru că anchetele anterioare asupra aceluiaşi subiect au dezvelit întreaga înspăimântătoare întindere a relelor provocate de practica cametei. Totuşi, ori de câte ori se fac noui constatări în aceiaşi direcţie ele au efect zdrobitor, pentru că din nou se pune în adevărata lumină cu toată brutalitatea, situaţia ţărănimei noastre, asupra căreia încă nu s'a scris şi nu s'a anchetat de ajuns.

Agricola a pus din nou în evidenţă situaţiunea aceasta căreia practica uzurară îi dă o accentuare deosebită. El a constatat cum numeroase pământuri sunt înstreinate la cârciumari şi speculanţi, sub formă de arende pe termene lungi şi cum ţăranul arendator munceşte la arendaşul propriului lui pământ pentru a'l îmbogăţi pe acesta; calculul făcut asupra veniturilor ce arenda aceasta aduce cămătarului faţă de mizerabila sumă de câţi va lei ce acesta a împrumutat ţăranului arată că primul încasează o dobândă de 300 şi 400 % de la datornicul lui.

Cum să mai credem că ţăranul se va putea ridică vreodată, dacă el este nevoit să plătească banii aşa de scump şi să muncească în bunăparte pentru cămătarul satului?

In sistemul pe care'l descrie *Agricola* speculatorul ia în arendă pământul ţăranului, în schimbul banilor ce i-a împrumutat. Ţăranul munceşte acest pământ cu uneltele, vitele şi semintele sale, iar produsele le împarte pe jumătate cu arendaşul, căruia îi şi cară bucatele a casă sau la gară. Afacerea este strălucită pentru arendaş, şi, cum vedem, camăta a luat aci o formă dintre cele mai grave şi periculoase.

Țăranul îndatorat se afundă mereu în noui datorii față de cămătar, care se asigură întinzând arenda pe un așa mare număr de ani în cât proprietatea săteanului a devenit iluzorie.

In asemenea condițiuni, cum mai poate săteanul să aibă tragere de inimă pentru bucata lui de pământ, cum mai poate el lucra la îmbunătățirea gospodăriei sale și la perfecționarea sistemului sau de muncă?

Răul este adânc, și, ceea ce este mai însemnat, el este foarte întins, mai întins după cum ne-am închipuit. Aci nu mai este vorba de camăta rușinoasă, ci de camăta care a luat forma înstreinărei pământurilor la uzurari.

Unicul remediu cu putință este acel al creditului eftin. Țăranii, toți, să se poată împrumuta repede și pe o dobândă mică, zic toți țăranii, până și cei cu un pogon-două de pământ, nu numai cei cu stare. In privința aceasta, *Băncile populare*, au un rol mare, dar nu băncile așa cum sunt organizate azi, pe bază de divinde mari, de dobânzi urcate și părți sociale enorme; nu aceste Bănci nu sunt bune pentru țăranul sărac. Pentru a curma un rău așa de mare, trebuesc Bănci tip Raiffeisen, cu solidartatea nelimitată a tuturor membrilor, ca și cei mai săraci să se poată împrumuta.

Numai ast-fel vom putea scăpa de plaga cametei — dar despre aceasta mai pe larg în numărul viitor.

Lucrătorii—elevi agricoli

Ziarele au anunțat că la fermele-model și la pepinerile statului sunt vacante noui locuri pentru lucrători-elevi s'au publicat în acelaș timp, condițiunile de primire.

Sunt oare doi-trei ani de când ministerul agriculturei a venit cu ideea lucrătorilor-elevi la fermele și pepinerile statului. Scopul era și este ca să se recruteze anual un număr de tineri, cari să muncească un număr de ani la ferme și pepiniere, împărțind câștigul muncei lor cu statul, pentru că la finitul studiilor, să iasă buni plugari, adică țărani, cari să știe să'și lucreze ogorul în mod rațional, să ție vite alese și așa mai încolo.

Ideea, bună în sine, păcătuia printr'un singur lucru: acela al greutății aplicărei ei. Căci de unde să se ia acești elevi? Țăranii noștrii se știe că nu'și dau copii bucuroși la școala primară; cu atâta mai mult era de așteptat că n'o să'și dea băeții mai mari, de cari au mare nevoie la munca câmpului, la ferme și pepiniere ca lucrători, chiar cu plată.

Ministerul agriculturei a continuat însă pe calea începută vroind ca experiența să dovedească de partea cui este dreptatea.

Rezultatele acestei experiențe noi însă nu le cunoaștem. Ministerul agriculturei nu le-a publicat până acum. Și lucrul ar fi fost interesant de cunoscut în amănunt, căci dacă țăranii își trimit într'adevăr fiii la ferme și pepiniere ca lucrători-elevi, atunci ideea merită încurajare.

Vroim să sperăm că ministerul va publica în curând rezultatele aplicării în primii ani; va trebui însă să nu uite amănuntul cel mai important: de unde anume sunt recrutați elevii, adică dacă sunt într'adevăr fii de plugari cari apoi se întorc la munca câmpului.

Creșterea vitelor

Pe lângă abatoriul din Iași se va înființa în curând — după cum s'a anunțat nu de mult — o mare fabrică de conserve; capitalul întreprinderei fiind englezesc.

Nu știm întru cât informația aceasta este exactă și dacă ea se va realiza; — ceea ce e sigur însă — este că proecte de acestea au mai fost multe și toate au căzut, de și la noi fabricele de conserve pot dispune de o marfă primă, de carnea, mult mai eftină ca în alte țări. Ceea ce a împedecat însă până acum întreprinderi de acestea ca să reușească, a fost lipsa de debușeuri suficiente; consumația conservelor de carne este puțin obișnuită la noi, și, în ce privește piețele streine, concurența contra industriei conservelor streine, este foarte grea.

Totuși în direcția aceasta se poate încă face ceva: se poate ca pe lângă consumul intern și acel al armatei să se cucerească câte-va debușeuri în Orient, în Turcia, Egipt, Grecia, avându-se în vedere mai ales aprovizionarea numeroaselor vapoare cari trec prin canalul de Suez.

Aceasta ne arată că, dacă ar fi interes pentru asemenea chestiuni, s'ar putea înjgheba înăuntrul țărei o industrie — modestă bine-înțeles — care însă să contribue în mod eficace la îmbunătățirea agriculturei prin îmbunătățirea creșterei vitelor. Dacă la aceasta, mai adăogăm apoi cererile cunoscute ale companiilor engleze și olandeze, cari vor să se stabilească în țară și să cumpere anual un număr mare de vite, vedem că se pot obține încă rezultate frumoase, în ce privește creiarea unei piețe interne foarte serioasă pentru vitele noastre.

Pentru a creia însă o asemenea piață internă e necesar ca acei carî conduc destinele acestei țări să aibă interes pentru aceasta și pricepere.

Asigurările

Dintre toate asociețățile sătenești, acele cari se înființează mai cu greu și mai rar sunt societățile de asigurare pe vite. Am mai vorbit de asigurările mutuale pe case, produse agricole, etc., cari nici nu există în satele noastre, dar nici cele cu obiect de limitat, asupra vitelor, nu iau extensiunea dorită.

Totuși obiectul merită mai multă atențiune. Să ne gândim puțintel: dacă astăzi am fi avut la sate societăți numeroase de asigurare a vitelor, nu am mai fi avut grija așa de intensă că țăranii din cauza secetei, își vor înstreina vitele fără a mai sta mult pe gânduri. Societățile de asigurare ar fi găsit de sigur căile și mijloacele pentru a ajuta pe sătenî în timpul secetei de a aduna nutrețul necesar, de a 'i îndemna la facerea de frunzare și așa mai încolo.

Aceasta, în timp de secetă. Dar, în timpuri normale, folosul acestor societăți poate fi și mai mare. Pe lângă funcția lor normală de a asigura avutul sătenilor în vite contra accidentelor, societățile de asigurare ar putea fi prilejul cel mai minunat de a învăța pe țărani cum să-și ție vitele, cum să le îngrijească, cum să cultive plante furagere etc.

Dacă am reflecta mai adânc, am vedea că în fond dintre toate societățile cari se înființează acum la sate acelea cari ar trebui să fie în frunte după băncile populare, sunt asociațiile de asigurare a vitelor.

S'au făcut unele începuturî în privința aceasta în unele sate, dar mișcarea merge încet. Poate că e de vină și lipsa de cunoștință necesară pentru a înființa și conduce o asemenea societate. In cazul acesta ar fi bine ca ministerul instrucțiunei să trimeață un învățător specialist prin sate ca să facă propagandă, așa cum a făcut cu băncile populare, saŭ să tipărească o broșură, în care să dea explicațiunile necesare, alăturând și un statut-tip de asigurare.

Congresul vânătorilor

Congresul vânătorilor nu a adus ceea ce am cetit pe ordinea de zi pe care am publicat-o aci—au figurat o mulțime de chestiuni însemnate, dar congresul a trecut cu o uimitoare repeziciune peste ele, acordându-le o extrem de mică importanță.

Faptul acesta este regretabil. în interul însuși al vânătorilor pe cari chestiile de vânătoare îi pasionează ca și pentru acei cari se interesează de bunul mers economic general al țărei și voesc să se stabilească o legislație — urmată de măsuri eficace care să conserve animalele și păsirile utile și să stârpească pe cele periculoase.

Poate că organizatorii acestui congres se vor hotărâ să publice darea

de seamă a discuţiunilor urmate şi atunci vom găsi poate ceea ce am căutat în zadar în dările de seamă ale ziarelor cotidiene. Congresul a ţinut în totul vre o trei ore' iar pe ordinea de zi erau chestiuni, cum: stârpirea braconajului, conserarea vânatului util, legea asupra vânătoarei etc. Toate acestea în trei ore?

Nesiguranţa recoltelor agricole în România

3) Condiţiunile de sol

In ceia ce priveşte solul, studierea lui ar trebui făcută din 3 puncte de vedere: 1) compoziţia mecanică; 2) compoziţia chimică; şi 3) menţinerea umidităţei.

Compoziţia mecanică şi compoziţia chimică a solurilor noastre agricole, au fost complect stabilite de d-nii: V. Cârnu-Munteanu, director şi profesor al şcoalei superioare de agricultură de la Herăstrău şi Corneliu Roman, director al staţiunei agronomice din Bucureşti, în studiul «Le sol arable de la Roumanie [1])» publicat în anul 1900. In acest studiu d-lor arată:

a) In ceia ce priveşte compoziţia mecanică: [1]) că elementele mineralogice cari le compun, prezintă o extremă fineţă şi homogenitate, până la mari adâncimi; 2) că argilul, care se găseşte în condiţiuni notabile, amestecat cu praf de nisip impalpabil şi cu nisip fin, dă acestor soluri un caracter argilos mai mult sau mai puţin pronunţat, o permeabilitate moderată şi proprietatea de a înmagazina şi reţine apa multă vreme: şi 3) că compacitatea şi tenacitatea, înherente solurilor argiloase, sunt atenuate prin materiile organice şi une-ori prin calcarul pe care aceste soluri le conţin.

b) In ceia ce priveşte compoziţia chimică [1]) că: dată fiind uniformitatea originei lor geologice şi marea asemănare ce există între compoziţiile lor mecanice şi mai cu seamă între fineţea elementelor constitutive şi a profunzimilor lor, elementele de nutriţiune ale plantelor, sau elementele de fertilitate, trebue să se găsească, în toate aceste soluri, într'o stare de asimibilitate identică şi că între ele nu poate să fie altă deosebire de cât numai în ceia ce priveşte cantităţile materiilor nutritive pe care le conţin.

Agricultura pe o scară întinsă, ne fiind practicată la noi de o atât de îndelungată vreme în cât să fi putut atrage după sine vre-o schimbare în rău în compoziţia mecanică a solurilor agricole, sau vre-o scădere simţitoare în cantităţile materiilor nutritive ce ele au conţinut pe vremuri, fapt probat de alt-fel prin producţiunile obţinute în ani de recolte favorabile, nu ne vom ocupa, în studiul solului, de aceste 2 puncte de vedere.

c) In ceia ce priveşte menţinerea umidităţei. Natura mineralogică, proprietăţile fizice şi compoziţia chimică a solurilor agricole, fiind aceleaşi pe întreaga suprafaţă a regiunei noastre de câmp, evaporaţiunea umidităţei ce ele conţin, în cazurile când toate cele-l'alte circumstanţe sunt egale, urmează de asemenea să fie şi ea tot aceiaşi.

Evaporaţiunea apei aflată sub formă de umiditate în straturile imediat superioare ale solurilor noastre agricole, fiind cu atât mai mare cu cât acele soluri sunt mai direct expuse acţiunei razelor solare şi curenţilor aerieni, este evident că din două din aceste soluri, aflate în condiţiuni egale de climă, altitudine, expoziţie, etc., acela care va fi mai adăpostit de influenţa acestor 2 factori ai evaporaţiunei, va păstra o mai mare cantitate de umiditate de cât acela care va fi mai expus.

Umiditatea solurilor supuse culturilor agricole, prezintând un interes capital din punctul de vedere al vegetaţiunei, de oare ce ea nu se poate efectua de cât numai prin absorbirea apelor aflate în acele soluri şi a materiilor nutritive ce ele ţin în disoluţiune, este absolut necesar pentru noi, dată fiind uniformitatea formaţiunei geologice şi a proprietăţilor solurilor agricole de care dispunem, să cunoaştem modul cum ea se menţinea în diferitele epoci.

Singurile adăposturi ale solurilor contra agenţilor de evaporaţiune nu pot fi de cât islazurile permanente şi pădurile: este constatat lucru că în timpul celor mai mari călduri ale veri atunci când terenurile descoperite sunt cu totul lipsite de umiditate, terenurile care sunt adăpostite de groasele pături ale islazurilor permanente şi de desimea pădurilor, 'şi păstrează încă o bună parte din umiditatea lor.

Menţinerea umidităţei solurilor, depinzând ast-fel, în mod direct, de existenţa adăposturilor contra agenţilor de evaporaţiune, este evident că, cu cât solurile agricole ale unei regiuni vor fi fost mai mult adăpostite de islazuri permanente şi de masive păduroase, cu atât umiditatea acelor soluri va fi fost mai menţinută şi prin urmare condiţiunile de sol în care agricultura se efectua în acea regiune, vor fi fost mai avantagioase.

Acest fapt ne dovedeşte necesitatea de a stabili: 1) cari erau întinderile suprafeţelor ocupate de agricultură la diferitele epoci ale trecutului, faţă de suprafeţele ocupate de ea astăzi, luate ca termen de comparaţie? şi 2) în ce stare se găseau pe vremuri, suprafeţele ocupate astăzi de agricultură, dar cari pe atunci nu erau încă cultivate?

Studiul solului va fi dar făcut de noi numai din aceste 2 puncte de vedere.

d) *Elementele de care ne vom servi pentru stabilirea condiţiunilor de sol*

Elementele de care ne vom servi pentru stabilirea condiţiunilor de sol, numai din aceste 2 puncte de vedere, în cari agricultura noastră se efectua la diferitele epoci ale acestui secol, sunt: 1) *Consemnările Comisiunilor agricole* întocmite, în anii 1861 şi 1862, în ambele principate pentru studierea cestiunei agricole; şi 2) *Analele statistice agricole* alcătuite de la această dată în coace.

4) Condiţiunile de climă.

In ceia ce priveşte clima, studierea ei o vom face din 3 puncte de vedere: 1) temperatura; 2) ploile, şi 3) vânturile.

Elementele de care ne vom servi pentru stabilirea condiţiunilor de climă.

Elementele prin ajutorul cărora am putea stabili, cu preciziune, condiţiunile de climă în care agricultura noastră se efectua la diferitele epoci ale acestui secol, natural că ar trebui să fie *Observaţiunile meteorologice* din acele vremuri. Din nenorocire însă, observaţiunile meteorologice de care dispunem astăzi, nu sunt încă destul de suficiente pentru a putea permite tragerea unei concluziuni. In adevăr; din «*Istoricul studielor meteorologice în România*» publicat de d. Şt. C. Hepites directorul institutului nostru meteorologic, în tomul 1 (annl 1885) al Analelor acestui institut, vedem că observaţiunile meteorologice făcute la noi, să pot împărţi în 3 perioade: *a*) perioada de la 1839—1871, în care observaţiunile sunt întrerupte, incomplecte şi izolate; *b*) perioada de la 1871—1885, în care observaţiunile, de şi complecte şi continue, sunt însă isolate, adică făcute numai în 3 puncte ale ţărei: Bucureşti, Sulina şi Brăila; şi *c*) perioada de la 1885 încoace, în eare observaţiunile, de şi complecte, continue şi foarte întinse, sunt însă de o prea scurtă durată pentru a putea fi concluente.

Ceva mai mult încă: aceste din urmă observaţiuni meteorologice, singurele complecte şi continue ce po-

[1]) Bucureşti. Imprimeria L'Independance Roumaine, 1900. [2]) Idem pag. 80.

[1]) V. Cârnu-Munteanu şi C. Roman. Le sol arable de la Roumanie pag. 81.

sedăm pentru întreaga țară, ne fiind făcute de institutul nostru meteorologie de cât numai de la anul 1885 în coace, nu ne pot servi de cât cel mult pentru stabilirea climei acestui prim an, căci toate observațiunile făcute de atunci, nu pot fi comparate de cât numai observațiunilor *acestui an* și nici de cum stărei de lucruri anterioară.

In asemenea condițiuni, vedem dar că observațiunile meteorologice ce posedăm astăzi, nu pot fi un adevărat criteriu al climei noastre la diferitele epoci și că cel mult aceste observațiuni ne pot servi la formarea unei idei generale asupra acestei clime.

Neputând deci stabili condițiunile de climă în care agricultura noastră se efectua în trecut, numai prin ajutorul observațiunilor meteorologice ce posedăm, suntem nevoiți a complecta aceste observațiuni: prin *Constatările și dizertațiunile* făcute asupra climei noastre de către diferiți scriitori de pe vremuri; prin *Consemnările diferitelor comisiuni agricole* instituite în scopul de a studia, între alte cestiuni și pe aceia a originei și trecutului agriculturei noastre; prin *Analele statistice agricole*, întocmite de la 1861 în coace; și în fine, prin *Comparația între culturile agricole efectuate la noi în diferitele vremuri și anume, prin comparația culturilor din cursul timpului a celui mai important product al agriculturei noastre adică a grâului.*

Constatările și dizertațiunile asupra climei noastre, făcute de către diferiți scriitori de pe vremuri, ne fiind de cât niște apreciațiuni cu totul personale, de sigur că nu pot avea tăria nici măcar a unor observațiuni meteorologice ori-cât de incomplecte; totuși însă, aceste constatări, fiind făcute de către persoane cari au locuit multă vreme țările noastre, ne pot da și ele o idee generală, destul de justă, asupra climei noastre la acele epoci.

Consemnările Comisiunilor agricole întocmite în anii 1861 și 1862 în ambele principate pentru studierea cestiunei agricole, precum și *analele statistice agricole* întocmite de la acest an încoace, ne prezintă o mare importanță de oare-ce, cele d'întâi, determină cu preciziune condițiunile de climă în cari agricultura noastră se efectua la acea epocă, iar cele d'al doilea, stabilesc cu exactitate întinderea și modul de cultură, de atunci, al grânelor, în întreaga țară.

Comparația între culturile agricole efectuate la noi în diferitele vremuri și anume, comparația culturilor din cursul timpului a celui mai important product agricol al nostru adică a grâului, prezintă pentru noi o importanță capitală.

Plecând de la principiul că ori-și-care fel de cereale, din cauza micelor și slabelor rădăcini, trăește mai mult în condițiunile solului de la suprafață, variabile cu caracterul momentan al timpului și trebue prin urmare să prezinte niște anumite exigențe de sol și de climă, este natural că dacă într'o regiune oarecare, vom găsi că cultura grâului, practicată acolo de ani îndelungați, continuă a se menține în felul cum era obicinuită și a-și păstra gradul de prosperitate avut aceasta să constitue uă probă materială cum că condițiunile de vegetațiune ale acelei regiuni nu au suferit nici o modificare; și că din contra, dacă într'o regiune oarecare, vom găsi că cultura grâului, practicată acolo de ani îndelungați, începe a se resimți din ce în ce mai mult în rezultatele producțiunei sale, astfel în cât modul său de cultură obicinuit începe a fi schimbat și termină prin a fi chiar înlăturat cu desăvârșire, aceasta se constitue iarăși o probă materială că condițiunile de vegetațiune ale acelei regiuni sau modificat.

Studiind prin urmare, cu deamănuntul, exigențele de vegetațiune ale grâului în modul de cultură ast-fel înlăturat și comparându-le cu factori de vegetațiune ai regiunei din care a fost exclus, vom ajunge la determinarea condițiunilor, de sol sau de climă, cari au suferit modificări în acea regiune.

Stabilite toate acestea, să procedăm acum la determinarea condițiunilor de sol și climă în cari agricultura noastră se efectua la diferitele epoce ale acestui secol.

După elementele de constatare de care dispunem, vom împărți și noi studiul nostru în 5 perioade, și anume:

a) Condițiunile de sol și de climă ale agriculturei noastre în anul 1832
b) Idem în anul 1862
c) „ „ „ 1876
d) „ „ „ 1892
e) „ „ „ 1900

a) Condițiunile de sol și de climă ale agriculturei noastre în anul 1832

§ 1). *In ceea ce privește solul*

Din răspunsurile date de comisiunile agricole instituite în anii 1861 și 1862 în ambele principate române, asupra a două din cestiunile puse și anume: 1) «de când se pomenește că «s'a lățit mai cu de-adinsul agricul«tura în deosebitele părți ale fie-cărui «județ?» și 2) «înainte de a se începe «agricultura, ce era pe suprafața lo«cului pe unde acum se află țarini sau «arătură? (adică era pădure, bălți, «etc.),»[1]) reese următoarele:

1) Analele Economice: an. 1862 pag. 109 și urm.; an. 1863 pag. 53 și urm.

Până la tractatul de la 1828 și promulgarea regulamentului organic din anul 1832, agricultura, în ambele principate, nu avea alt scop de cât numai procurarea nutrimentului necesar existenței locuitorilor și aceasta din cauză că o recoltă, mai abundentă de cât trebuințele consumațiunei, nu putea servi la nimic, exportațiunea cerealelor înainte de această dată fiind oprită și chiar trecerea lor dintr'un județ într'altul ne putând fi făcută de cât numai cu plată de taxe prea mari în proporție cu prețul lor, lucru ce făcea ca prețul de pe atunci al productelor să fie cu totul ne-însemnat, plătindu-se spre exemplu:

chila de grâu = lei 12,20
„ „ porumb= „ 5,10.

Tractatul din 1828), prin regularea poziținei noastre internaționale, permițând exportarea cerealelor țărei și în alte state ale Europei afară de Turcia și regulamentul organic, prin dispozițiunile ce cuprindea, precizând raporturile atât de discutate d'intre proprietari de moșii și locuitori cultivatori ai pământurilor, au făcut ca întreaga populațiune a țărei: proprietari de moșii și muncitori, să'și dea seama de avantagiile ce puteau trage din cultivarea cerealelor și, asigurați atât în existența lor cât și în libertatea lor de acțiune, să pue mai multă stăruință în lucrarea pământurilor, lărgind și curățind locurile productive de pietrile și pădurile ce le acopereau și se începă în fine a face și o agricultură comercială.

Nimic nu putea să fie mai favorabil pentru agricultură, în această perioadă, ca solurile: soluri virgine, cu o umiditate suficientă, menținută în abundență prin vastele pături protectoare ale fânețelor, islazurilor permanente, și ale pădurilor.

Ținând seama că până la anul 1832 agricultura nu avea la noi alt scop de cât numai procurarea nutrimentului necesar existenței locuitorilor, dacă pentru aprecierea extensiunei agriculturei noastre la această dată, vom lua ca termen de comparație suprafața ocupată de agricultură în anul 1900, adică 61,25% din suprafața terenurilor cari ar putea fi supuse culturei agricole[1]), sau 39.82% din superficia țărei, vedem imediat că foarte puține d'intre terenurile afectate astăzi agriculturei eraeu pe atunci cultivate și că marea majoritate a acestor terenuri ereau, în ambele principate, acoperite cu fânețe, izlazuri permanente, păduri, crânguri și mărăcini.

1. Considerăm ca terenuri cari ar putea fi supuse culturilor agricole, întregile regiuni: 1° de câmp: 30%, și 2° de coline: 35%=65% din superficia țărei.

Caracteristica solului arabil, pentru anul 1832, erea prin urmare: 1) foarte puține din terenurile ocupate astăzi de agricultură, cultivate, iar restul, adică marea lor majoritate, acoperite cu fânețe, islazuri permanente, păduri, crânguri și mărăcini.—2) Umiditate solurilor suficientă și menținută în abondență.

2) In ceia ce privește clima

Observațiunile meteorologice ne lipsesc cu desăvârșire pentru această perioadă.

Singurele cunoștințe ce putem avea asupra climei țărei noastre în timpurile vechi, sunt consemnările și dizertațiunile scriitorilor după vremuri; nu vom cita de cât numai: 1) constatările Prințului D. Kantemir domnul Moldovei făcute asupra acestei țări în anul 1769, și 2) dizertațiunile istoricului M. Cara făcute asupra ambelor noastre principate în anul 1781.

In «*Scrisoarea Moldovei*» domnul și principele ei D. Kantemir, se exprimă în următorii termeni: [1])

CAP. VI.

Pentru câmpii și pădurile Moldovei

„Câmpi Moldovei, cari sunt lăudați «pentru rodirea lor atât de istorici «cei vechi, cât și de cei noi, întrec cu «mult bunătățile munților pentru cari «am vorbit mai sus; căci aceia cari «sunt în mijlocul celor mai multe ținu«turi, ce sunt despărțite cu dealurile și «apele Moldovei, măcar de nu-i mai «grijește nimeni, dar tot își dau rodi«rea lor la toți. Semănăturile cari nu «se pot semăna la munte pentru răceală, «cresc atâta de frumos pe câmpi aceia «netezi, în cât grâul în anii cei bine «roditori, își dă sămânța sa locuitorilor «cu două-zeci și patru părți mai mult, «secara cu trei-zeci de părți, orzul cu «șase-zeci de părți.

. . . . . .

«Livezi nu se găsesc pe câmpi aceș«tia, ci numai păduri întregi cu copaci «aducători de roade».

In «*Disertația asupra stărei actuale (1781) a Moldovei și României*» istoricul M. Cara, care a locuit mult timp aci, se exprimă în următori termeni: [2])

CLIMA

«Clima e mai ca și în Burgonia și «Champagnia, dar puțin mai caldă iarna «și mai fierbinte vara. Aerul n'are a«cea elasticitate nici acea vioiciune care «caracterizâ climele noastre de apus. «Aceasta se vede prin posomorârea și «melancolia obisnuită a locuitorilor. «Mulțimea bălților și a apelor stătă«toare de prin văi și câmpii, desimea «și întinderea pădurilor, umezeala na«turală a atâtor pământuri necultivate, «cari se află întotdauna acoperite de «ierburi uscate și putrezite din anul «trecut, sunt pricinele de a doua mână «la viciul ce domnește în atmosfera a«celei clime».

Din aceste constatări istorice și din faptul stabilit de către comisiunile agricole din 1862, cum că la aplicarea regulamentului organic, adică la anul 1832, marea majoritate a terenurilor afectate astăzi agriculturei era în ambele principate, necultivate și acoperite cu fânețe, islazuri permanente și păduri, ajungem la concluziunea logică că, grație concursului adus de aceste 3 feluri de vegetațiuni cari, pe de o parte întrețineau umiditatea naturală a pământului, iar pe de alta moderau acțiunea dezastroasă a vânturilor, clima în anul 1832, adică la începutul desvoltărei agriculturei noastre, era foarte favorabilă agriculturei, căci prezenta o căldură a aerului temperată prin abondența pădurilor, o stare higrometrică a atmosferei asigurată și întreținută prin transpirațiunea întinselor pături ale vegetațiunilor permanente și niște vânturi moderate prin obstacolele opuse curenților de către numeroasele masive păduroase.

Caracteristica climei țărei noastre pentru anul 1832, era deci: 1) căldura temperată; 2) umiditatea atmosferei asigurată și întreținută, și 3) vânturile moderate.

b. Condițiunile de sol și de climă ale agriculturei noastre în anul 1862

1) In cea ce privește solul

Din tabloul întocmit de către serviciul statistic al statului pentru întinderea totală a culturilor făcute în anul 1862, în ambele principate,[1]) rezultă că în acest an cultura cerealelor era extinsă pe o suprafață totală de 2.153.944 hectare de teren.

Va urma. D. R. Rusescu

De la Expoziţiune

D. dr. C. Istrati, fost ministru, care anul trecut a organizat expoziția pentru înaintarea științelor, a primit, după intervenirea comitetului Expoziției Agrare, să ia conducerea acestei Expoziții în calitate de comisar general.

***

Mercuri la orele 4 s'a deschis, la Expoziția Agrară, cele trei pavilioane ale penitenciarelor din țară. Aceste pavilioane sunt aranjate cu mult gust și coprind obiecte lucrate artistic. Sunt de admirat: țesăturile frumoase, de tot felul, lucrate în penitenciarul Plătărești; pensulele și periile de la închisoarea din Galați; cartonage, legătorie, mobile rogojinărie, lucrate la penitenciarul Văcărești și diferite obiecte de la celelalte închisori.

***

La întrebările ce se trimit din diferite localități, comitetul Expoziției informează pe vizitatorii din provincie că biletele de cale ferată cu prețul redus pe jumătate, în zilele hotărâte de direcția C. F. R. se liberează direct de la casa gărilor; iar Expoziția pune numai viza pe acele bilete de carton, spre a putea fi valabile la întoarcere.

***

La Expoziția Agrară s'a terminat construcția grajdurilor pentru diferitele specii de animale ce se vor expune cu începere de la 1 Septembrie.

Vor fi două serii: prima de la 1 până la 16 Septembrie, când se vor expune cai și rămători, iar în a doua serie de la 16—30, vite cornute mari și mici. De la 1—16 Oct. va fi expoziție de păsări și câini.

Afară de grajdurile expozitiei, d-nii frați Seceleni și Apostolu, mari proprietari, construesc grajduri speciale pentru expoziția vitelor de diferite specii crescute pe proprietățile d-lor.

***

Comitetul Expoziținei Agrare roagă cu stăruință pe toate persoanele cari au primit liste de subscripțiuni în folosul expoziției, să binevoiască a grăbi înapoierea lor împreună cu sumele de bani ce vor fi adunat, sau chiar așa precum le au primit, în cazul când nu vor fi putut avea subscripții; de oarece urmează a se încheia socotelile acestor liste.

***

Expozanții de vite, câți vor dori să participe la Expoziția Agrară, spre a putea să-i coste cât mai eftin transportul pe cale ferată a animalelor de expus, comitetul diriginte al Expoziției îi povățuește ca să se asocieze mai mulți expozanți între d-lor și să facă transportul în comun, taxa vagonului cu modul acesta costându-i mai puțin pe fiecare.

***

Serviciul zootechnic din ministerul de domenii participă la Expoziția agrară cu animale și produse animale de la oeria Statului și depozitul de armăsari de la Constanța, cu produse ale atelierului de sericicultură de la Cotroceni, cu produse apicole și cu diferite specii de insecte vătămătoare.

De asemenea expune și produse de la tamazlâcul fermei Statului Studina, planuri, tablouri, cărnuri conservate, furagii naturale și artificiale culturi pentru distrugerea șoarecilor.

***

1) Scrisoarea Moldovei de Dimitrie Kantemir, Domnul ei, pag. 84.

2) M. Cara: Istoria Moldovei și a României pag. 122.

1) C. E. Cruțenski și Gr. G. Turburi: Asupra agriculturei României: Studiu statistic pag. 88.

Afară de pavilionul ministerului domeniilor, care este complect terminat și în care a început a se expune toate produsele diferitelor pepiniere și servicii ale Domeniilor Statului, un nou pavilion de o mare importanță din punct de vedere igienic și filantropic, este acela pus în construcție sub îngrijirea și direcțiunea profesorului dr. Victor Babeșiu și care pavilion va reprezinta *o infermerie-model în comunele rurale*, pentru ca ori cât s'ar face de mult, tot va fi puțin când este vorba de sănătatea țăranului nostru : *talpa casei*. Cum vedem, expoziția agrară de la șosea, oferă vizitatorilor tot mai multe surprize și curiozități, de astă dată de o mare utilitate publică numeroasei populațiuni de la sate.

***

Secțiunea zoologică a expoziției agrare se va deschide la 1 Septembrie, pentru cai și rămători și va dura până la 16 aceiași lună ; în ziua de 18 se va deschide expoziția vitelor cornute și caprelor.

De la 1 Octombrie se vor expune păsări și câni.

***

Taxa intrărei în Expoziția Agrară în zilele de lucru fiind de un leu, vizitatorii primesc la intrare un cupon de bilet de loterie cu care iau parte la tragerea marei loterii a Expozitiei cu premiuri de *40,000 lei*, un câștig principal de 20,000 lei, apoi 5000, 3000, etc.

Să te amuzi bine câte va ore și să mai aibi și șansa de a câștiga la loterie, iată ce ți oferă grandioasa Expoziție de la șosea.

***

D. C. Mantu, sub-șeful serviciului zootechnic din ministerul de domenii, se află la Constanța, unde se ocupă cu adunarea de material pentru aranjarea secțiunei zootechnice din pavilionul ministerului de domenii de la Expoziția Societății Agrare.

CRONICA AGRICOLĂ

Seceta

Direcția băncilor populare centralizează în prezent cererile primite de la țărani, pentru porumb. Creditul agricol cumpără porumbul în contul băncilor populare și îl trimite în gările respective, de unde țăranii îl iau. Țăranii, cărora li se dă porumb, iscălesc un act de împrumut către banca populară respectivă. Acele împrumuturi se fac pe timp de un an sau un an și două luni, cu dobândă de 6 la sută în comunele unde sunt bănci populare și cu 7 la sută în comunele unde nu sunt astfel de bănci. Cumpărările de porumb se fac cu fondurile de care dispune în prezent creditul agricol și cari sunt de aproape două milioane ; cu fondurile provenite din scontarea la Banca Națională a portofoliului băncilor populare și cu fondul de lei 3.250.000, destinat de guvern.

Ministerul de finanțe a realizat aproape toate contractele de vânzarea porumbului pentru export al căror control l'a întreprins. Ministerul a admis validitatea unui sfert din contractele cari i-au fost prezintate reprezentând o cifră de 900 de vagoane de porumb din cele 5000 cari trebuiau să fie exportate. In ce privește oprirea exportului fânului, nu s'a ivit încă la minister nici o contestație.

***

Starea viilor

Din cauza secetei prelungite, viile din țară vor da o recoltă cu 30—35 la sută mai puțin ca anul trecut.

In schimb vegetația a fost înaintată cu 2 luni aproape, ast-fel ca în toate podgoriile culesul va avea loc anul acesta mult mai de vreme, iar vinul, în ce privește calitatea, va fi mai bun ca în anul precedent.

***

In urma secetei ce bântue, ministerul de interne a convocat, pentru ziua de 5 Septembrie, toate consiliile generale ale județelor, pentru a se ocupa cu chestiunea măsurilor de luat pentru a veni în ajutorul populațiunei lipsită de hrană și a vitelor lipsite de nutreț.

Țăranii cari țin în arendă moșii de ale Statului, au cerut ministerului domeniilor să le acorde a plăti în anii viitori arenda din anul acesta. După cererile țăranilor, urmează la ministerul domeniilor cereri de aceeași natură, venite din partea arendașilor mari ai statului. Acești arendași arată că anul acesta pierd până la 80 la sută din venitul mediu al moșiilor pe cari le exploatează. Arendașii mari ai statului mai arată ministerului că datoriile ce le au la țărani nu pot fi încasate, pentru că țăranii n'au bani, iar plata în natură nu pot s'o facă pentru că n'au producte. Arendașii mai arată că mulți țărani refuză să mai facă învoeli, pentru că văd că nu profită nimic din munca lor, din cauza secetei.

***

In orașul Iași s'a ieftinit foarte mult carnea, din cauză că sătenii ne mai având ce să dea de mâncare vitelor le vând foarte eftin măcelarilor.

Prețul cărnei variază între 30—37 bani, după calitate.

***

Pluguri cu aburi

Cu ocazia discuțiunei budgetului Ministerului Agriculturei în parlamentul ungar, în ziua de 29 Iulie a. c., d-nul Tallian, ministrul respectiv, fiind interpelat în privința oportunității propagațiunei unei culturi mai intensive printre cultivatorii unguri, a răspuns într'un discurs foarte documentat că toată lumea recunoaște astăzi că numai cultura intensivă și mai cu seamă *arătura adâncă* ar mai fi în stare de a ridica și ameliora agricultura în Ungaria, și replicând în special d-lui Baron de Kaas, ministrul adăogă următoarele:

«In ceia-ce privește intensitatea «agriculturei noastre, am onoarea a «vă observa că trebue să variăm mai «mult producțiunea agricolă, spre a «asigura venitul pământului ungu- «resc. Astăzi putem constata cu toții, «cât de mult au scăzut veniturile «națiunei din cauza lipsei de ploi în «luna Mai ; căci numai pământul care «a avut o *arătură adâncă*, a rezistat «cu succes secetei prelungite. *Din «cauza aceasta, și însufleți[illegible] de do- «rința de a răspândi cultura adâncă «printre cultivatori, sunt decis a «veni în ajutorul asociațiunilor de «agricultori cari s'ar constitui cu «scopul de a cumpăra pluguri cu a- «buri, făcându-le sub formă de îm- «prumut, avansuri de fonduri».* (NB. Circa două sute de pluguri cu aburi «Fowler» funcționează actualmente în Ungaria).

Acest discurs remarcabil a fost viu aplaudat de toate partidele.

Ni se pare util de a adăoga cu acest prilej că cultura cu aburi a făcut însemnate progrese și în România, unde se află în momentul de față în funcțiune aprox. patru-zeci de pluguri cu aburi «Fowler», singurele cari după îndelungate experiențe au fost recunoscute ca practice și rentabile ; nu este însă mai puțin adevărat că aceste pluguri lucrează numai pe moșiile marilor proprietari rurali, de oare ce formațiunile de asociațiuni între cultivatori n'au reușit de cât o singură dată până în ziua de astă-zi.

N'ar fi oare momentul oportun și pentru Țara noastră a imita Ungaria ?

***

Ministerul de interne a trimis o nouă circulară către prefecți, prin care îi invită ai da ordn primarilor comunelor rurale, să adune pe toti locuitorii din comuna lor, și să le arate răul ce fac înstrăinându-și vitele, rău cari îi va pune pe viitor în imposibilitate de a'și cultiva pământul și care va încuiba pentru mult timp sărăcia în casele lor.

Ministerul a dat ordin tot deodată primarilor, să sfătuiască pe locuitorii din comuna respective de a aduna din vreme pentru vitele lor cocenii de porumb cât sunt verzi și dacă sunt improductivi ; paele de la cei ce nu au vite, frunzare din pădurile statului, târâte de grâu, borhoturi de la fabricele de spirtoase sau dacă vor urma ploi să profite de iarba ce va crește, pe caresă o coseasc și să o adune la timp.

Asemenea ordine au fost date și perceptorilor fiscali.

***

Din ştirile primite de la ministerul de domenii rezultă că viile din judeţul Covurluî sunt rele din cauza secetei, imaşurile sunt arse de soare iar porumburile compromise cu desăvârşire afară de unele locuri unde în urma ploilor căzute în timpii din urmă se speră a da cel puţin sămânţa.

***

După date adunate de serviciul statistic din ministerul de domenii rezultă că România exportează anual cam 6.981.200 hectolitri de grâu 1.625.600 hectolitri de secară, 3.838 100 hectolitri de orz, 128.609 hectolitri de ovăs şi 10.912.100 hoctolitri de porumb.

***

Serviciul agriculturei de pe lângă ministerul de domenii a luat dispoziţiunea a nu se mai da port-altoi în mod gratuit de cât numai podgorenilor cari nu au obţinut până acum numărul acordat de lege pentru combaterea filoxerei şi numai acelora cari au înaintat, împreună cu cererile lor, certificatele şi chitanţele de plata contribuţiunilor pe ultimul timp.

***

Ministerul de domenii a trimis o circulară tuturor pe inierilor din ţară prin care cere ca să facă cel mai târziu până la 20 August numărătoarea provizorie a viţelor, port altoilor şi butaşilor, iar până la 22 Augnst să trimită tablouri de felul şi numărul viţelor altoite cari vor fi făcut varietăţi, precum urmează : 1) Tablou de altoi în verde ; 2) tablou de viţe americane, 3) tablou de producţiunea pepinierei în port-altoi ; 4) tablou de numărul şi felul butaşilor americani.

Deosebit de acestea, vor înainta ministerului şi un raport de numărul şi felul viţelor de toate naturile, de care an nevoie pepinierile Statului.

***

In cursul lunei curente urmând a se redeschide şcoala de revizorii de vite, ministerul de interne a intervenit pe lângă prefecturile de judeţe, ca să acorde câte un concediu de câte 3 luni, tuturor revizorilor de vite ce nu sunt absolvenţi ai şcoalei şi care funcţionează acum fără titluri.

***

Suprafaţa actuală a României cu Dobrogea este de 13.135.300 hectare; iar populaţiunea la finele anului 1903 a fost de 6.195 800 locuitori.

In anul 1860 România cu porţiunea din Basarabia ce ne a fost răpită la 1878 avea o întindere de 12.529.700 hectare şi o populaţiune de 3.864 800 locuitori.

***

Anul trecut s'au cultivat în ţara noastră 1 557 018 hectare cu grâu de toamnă cari au produs 25 365.380 hectolitri. Cu o mijlocie de producţiune de hectar de 16 3. Grâu de primăvară în acest timp s'a cultivat pe o suprafaţă de 48.639 hectare, care au dat o producţiune de 606.235 hectolitri cu o mijlocie de producţiune la hectar de 12.5.

Precum se vede anul expirat producţiunea a fost mai mare cu aproape un sfert la grâul de toamnă de cât la cel de primăvară.

***

Ministerul de domenii în urma experienţelor făcute la şcoala de agricultură de la Herăstrău cu maşina de tăiat coceni în lung sistem Leslie,— a comandat după cum se ştie trei maşini de felul acesta, una pentru şcoala de agricultură iar alte două pentru fermele model ale statului Laza şi Studina.

Aceste maşini vor fi în curând gata şi vor fi trimise fermelor statului unde vor fi puse în funcţionare spre a transforma cocenii în nutreţ şi a-şi face ast-fel accesibili mai cu înlesnire la hrana animalelor.

***

Ministerul instrucţiunei a publicat condiţiunile pentru admiterea elevilor în şcoalele superioare de agricultură.

Se ştie că aceste şcoli sunt în număr de 5 şi anume : la Roman, Stirbeţ (Olt), Armăşeşti (jud. Ialomiţa), Nucet (jud. Dâmboviţa) şi Alexandria.

Concursul de admitere se va ţine în ziua de 6 Septembrie la direcţiunea fie-cări şcoli.

Candidaţii trebue să fie români fii de săteni agricultori şi să fi terminat cursul primar complect

Afară de un număr anumit de bursieri, se vor primi elevi cari vor urma şcoala pe cheltuiala lor. Aceştia vor plăti o taxă de 250 leî pe an.

Condiţiunile amănunţite de admitere precum şi programa analitică a materiilor cerute la concurs sunt publicate în «Monitor» şi sunt afişate la direcţiunea şcoalelor respective.

***

La 6 Septembrie se vor începe lucrările lângă abatorul din Iaşi pentru înfiinţarea fabricei de conserve, ce va fi exploatată de o asociaţie de capitalişti englezi. Se ştie că primăria locală a acordat acum un an acestor capitalişti concesia înfiinţărei unei fabrici de conserve.

***

Cererile de înscriere la şcolile elementare de agricnttură din Strehaia, judeţul Mehedinţi ; Poiana judeţul Dolj ; Drăghiceni-Liceni, judeţul Romanaţi; Lehliu, cătunul Sipunari, judeţul Ialomiţa ; Olobeşti, jud. Putna; Brăniştea, judeţul Covurlui ; Belceşti, judeţul Iaşi şi Şopotu, judeţul Dolj, se primesc până la 1 Septembrie. Elevii se primesc numai dintre săteni, cu 4 clase primare şi să aibă 14 ani.

Absolvenţii acestor şcoli se bucură de înlesnirea, că fac serviciul militar numai un singnr an. Cursurile la aceste şcoli sunt de doi ani.

***

Ministerul de domenii a trimis o circulară prefecţilor de judeţ, prin care arată că din cauza secetei, mai mulţi speculanţi rău voitori răspândesc svonul în străinătate cum că anul acesta grâul din România este de o calitate cât se poate de proastă, sec,şi că România nu poate ţine angajamente făcute cu exportatorii pentru cumpărările de grâu

In urma acestor svonuri, ministerul de domenii roagă pe prefecţi a da ordine ca să i se trimită probe de grâu de câte un kilogram şi jumătate, de la arendaşi, proprietari şi ţărani, aşa cum se vinde în comerţ, cu etichete explicative asupra înălţimei paiului, localităţilor de unde este.

***

In cursul lunei viitoare, se vor înfiinţa mai multe bănci populare în judeţele Dorohoi, Tutova, Neamţu şi Bacău, din iniţiativa ministerului instrucţiunei publice.

***

Prefectura judeţului Tutova a solicitat ministerului de interne încă o cantitate de 1500 hectolitri secară pentru a fi distribuită locuitorilor lipsiţi.

***

Antreprenorii pădurilor statului au cerut ministerului de domenii ca să le permită a începe de pe acum exploatarea parchetelor, exploatare care urma să înceapă cu începere de la 1 Septembrie, în vederea facerei frunzarelor. Consiliul technic al acestui minister şi-a dat un aviz favorabil în această chestie. Şi pentru ca locuitorii să nu fie speculaţi s'a propus ca învoirile cu locuitorii să se stabilească după norma învoelilor făcute de silvicultori pentru fie-care ocol în parte în porţiunile de păduri ce nu sunt date în exploatare.

***

Adjudecare de păduri

In urma licitaţiei ţinută la ministerul de domenii, pentru arendarea dreptului de vânătoare în pădurile statului au fost adjudecate provizoriu următoarele ocoale silvice :

Pădurile statului din ocolul silvic mânăstirea Caşinu asupra d-lui Leon Grunberg pentru suma de o mie lei anual iar pădurile statului din ocoalele silvice Pucioasa şi Giurgiu au fost adjudecate provizoriu asupra d-lui I. Sagasta Bălănescu casierul societăţei vânătorilor «Diana», primele pentru suma de 70 lei anual, iar cele d'al doilea pentru suma de 700 lei anual.

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Lei 3

A se adresa administraţiei

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciuluĭ Statisticeĭ Generale.

Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck,* precum şi la principalele librăriĭ din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALITE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşuluĭ No. 6.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mina

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat. Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franţuzesci

Maşine de secerat „WOOD“

cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREI ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţii de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţi THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 29 AUGUST 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 90.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 lei, în străinătate 10 lei
Pe șese luni: In țară 4 „ „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

EXPOZITIA „SOCIETATEI AGRARE"

ANUNCIU

Persoanele, cari doresc a vizita Expoziția Agrară din București, de la șoseaua Kiseleff, li se vor elibera bilete cu preț redus de 50 %, din și de toate stațiunile țării, pentru dus și înapoiat în zilele următoare:

Septembrie 5 — 6 — 7 — 8 — 9 — 10 stil vechi
Octombrie 13 — 14 — 15 — 16 — 17 — 18 „ „

Aceste bilete sunt valabile 4 zile de la data liberării, fără a se socoti și ziua când s'a eliberat.

Vizitatorii iau în zilele indicate 1 bilet de călătorie de la stațiunea de unde pleacă, plătind costul întreg de venire, iar la înapoiere prezintă conductorului de tren acelaș bilet, purtând un sigiliu al Expoziției constatator că a vizitat-o.

Vizarea biletelor de către Biuroul Expoziției se face fără nici o altă taxă.

Clauza care îndatora mai înainte pe călător să prezinte la cassa Expoziției un bilet întreg de loteria Expoziției Societății Agrare cu cupoane à 1 leu s'a desființat.

Biletele de loterie ale Expoziției Agrare, se găsesc de vînzare în țară pe la diferiți debitanți, autorități și la ghișeturile Expoziției, și dau drept la diferite câștiguri din care unul principal de **20,000** lei, unul de **5,000** lei, și altele în valoare totală de **40,000** lei.

Prețul intrării la expoziție în zilele de lucru e de un leu de persoană, în schimbul căruia vizitatorul primește un cupon de loterie.

Persoanele cari posed deja bilete de loterie, prezintă la intrarea în Expoziție, un cupon de lotărie cu tichetul său, drept plată.

Duminica și în zilele de sărbători, prețul intrării e de 0,50 bani de persoană.—In acele zile biletele de loterie nu se bucură de nici o reducție.—*Copiii mai mici de 7 ani* nu plătesc intrarea, iar de la 7—14 ani plătesc *0,25 bani* intrare, în orice zi.—Elevii școalelor rurale de agricultură și de meserii, sub conducerea profesorilor lor, când vor veni în grup de cel puțin 10 persoane în zilele de sărbători vor avea intrarea gratuită în Expoziție; asemenea și învățătorii. Aceasta ca încurajare pentru studierea progreselor realizate în agricultură și în economia țării.

Produsele și obiectele destinate Expoziției și trimise cu adresa Expoziției Agrare, șoseaua Kiseleff, vor beneficia de o reducere de 50% pe C. F. R.

Târgul de vite se va ține de la 1—16 Septembrie pentru cai și rămători și de la 18—30 Septembrie pentru vite cornute, oi și capre.

Expoziția păsărilor va avea loc în luna Octombrie.

Și aceste transporturi, beneficiază asemenea de o reducere de transport pe C. F. R. de 50% și sunt scutite de orice taxă veterinară.

Vizitatorii Expoziției vor beneficia de următoarele reduceri la hotelurile de mai jos: Hotel Bulevard, Hotel Splendid, de France, Metropole de 25%, Hotel Bristol, Carol și Dacia de 20%, iar Hotel Central și Regal 10%.

Pentru a beneficia de aceste reduceri se va prezenta la cassa hotelului un bilet de lotărie de 5 lei ștampilat de Biuroul Expoziției.

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societățeĭ, Str. Doamneĭ 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum și valorĭ. Asigură asupra vieței omuluĭ în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogâlniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICĂ 29 AUGUST 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciŭ.

ANUL IV. — No. 90.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membriĭ Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-niĭ:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-niĭ: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.

Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:

Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratoriĭ revisteĭ sunt d-niĭ:

Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpităneseu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hirsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovicĭ-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, tehnice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 90

Compilator. — Nutreț pentru iarnă și primăvară.

D. R. Rusescu. — Nesiguranța recoltelor agricole în România.

Clima lunei August 1904 st. n., la București-Filaret.

De la Expoziție.

Cronica Agricolă.

Nutreț pentru iarnă și primăvară

O urmare a secetei nepomenite din vara acestui an, tot așa de nefastă ca lipsa de porumb, hrana principală a populațiunei noastre rurale, este lipsa absolută de nutreț pentru vite. Pericolul foametei la oameni îl vom putea înlătura cel mai lesne cu oare cari sacrificii și cu prevederea și energia necesară, de oare ce hrana omului este oare cum puțin voluminoasă și unui individ, unul peste altul, sunt suficiente 100—140 kgr. porumb până la noua recoltă, astfel că cu 45—55.000 vagoane s'ar putea acoperi deficitul populațiunei rurale, fie prin împrumuturi și cumpărări între cultivatori, fie prin intervenția statului. Chiar și în cazul ca stocul din țară nu ar fi suficient spre a acoperi tot deficitul arătat, tot am avea putința de a ne aproviziona din străinătate cu prețuri accesibile, fiind porumbul o marfă negociată în cantități mari pe piața internațională și susceptibilă de a fi adusă din continente depărtate.

Cu totul altfel este cu nutrețul vitelor. Unei vite mare îi trebuesc în lunile de earnă, de la Noembrie până în Martie sau Aprilie, când în cep a da imașurile oare care pășune, de la 700—1000 kg. nutreț, unei oaie $^1/_{10}$—$^1/_8$ din această cantitate, și vitele se numără cu milioane. Deficitul nutrețului estimp este un adevărat dezastru, căci în primul rând ne lipsește aproape cu desăvârșire recolta cocenilor de pe aproximativ 2,000,000 ht. de porumb; recolta paielor de grâu, orz și ovăs nu o putem socoti mai mult de cât 25—30 % dintr'o recoltă mediocră, de unde rezultă un deficit de 1,200,000 ht., iar fânețe mai că nu s'a făcut nici o recoltă, la 1899 s'a mai făcut fân destul de mult în unele județe, cari și în estimp sunt în lipsă, și am putut să ne aprovizionăm din Ungaria, unde fânul abunda atuncea. Insă acuma nu avem nici o speranță de a cumpăra un fân dintr'o regiune mai apropiată, căci aproape tot restul Europei a fost bântuit de secete ca și România, astfel în cât Austro-Ungaria de pildă s'a văzut nevoită nu numai de a opri ori ce export de paie, de fân, de orz, de ovăs, dar și semințele de mazere, de măzăriche de mei, tărâțe și ori ce rezidiuri industriale, cari ar putea servi nutrirei vitelor. A aduce iar nutreț din țări mai îndepărtate este imposibil, întâi din cauza că fânul nu este o marfă de export internațional, cel puțin nu pe o scară mai întinsă și apoi din cauza volumului mare nu poate suporta transporturi mai depărtate S'au adus câteva vapoare cu fân din Tesalia, cari s'au vândut pe cheiul Galaților cu lei 10% kg., însă cu acest preț nu mai poate conveni agricultorului, ci cel mult numai posesorului de cai de trăsură sau de vite de speculă, cari aduc zilnic un venit destul de însemnat (cărăuși, chirigii, etc.). Dar când socotim *că cvantumul deficitului se cifrează la mai multe sutimi de mii de vagoane, la care ar trebui mai multe sutimi de milioane de lei spre a le cumpăra*, atunci putem vedea în ce imposibilitate suntem, de a ne procura nutrețul din afară și înaintea cărui dezastru necalculabil ne aflăm.

Pe rezidiurile și nutrețurile concentrate din streinătate (turte de in de cocos etc.), nu putem conta, căci ne-ar costa asemenea prea scump, iar rezidiurile și borhoturile fabricelor din țară, afară că și ele sunt scumpe, dar sunt și în cantități cu totul insuficiente. Fabricele de spirt, cari de ordinar îngrașă câteva mii de boi de campanie, nu vor putea funcționa fiind materialul prim, porumbul, prea scump. Fabricele de uleiuri vegetale își reduc siliți fabricațiunea lor la minimum, căci nu au destule semințe oleaginoase sau prea scumpe, iar toate fabricele de zahăr la un loc dacă vor produce în cazul cel mai bun 6—8000 vagoane borhot, care reprezintă cam 6—700 vagoane fân. Ne rămân încă fabricele de bere care ne mai pot da o sută și câteva vagoane de malț și borhot și mai cu seamă morile, cari ne lasă 10—15 % din cantitatea cerealelor măcinate ca tărâțe. Aceste rezidiuri toate la un loc reprezintă o cantitate deja apreciabilă de nutrețuri de

o valoare nutritivă deosebită, cu care se vor putea acoperi multe lipsuri, mai cu seamă când vom putea profita și de cantitățile considerabile cari până acuma s'au exportat. *Exportul în anii trecuți se cifra la 2—2.600.000 kg* (200—260 vagoane) *rămășițe din fabricațiunea uleiurilor, și 17—28.000.000 kg.* (1700—2800 vagoane) *tărâțe de tot felul.*

Mai toate aceste rămășițe de fabricațiuni sunt foarte precioase, căci sunt bogate în materii nutritive și constituesc un nutret concentrat, care prin calitatea aceasta și prin cantitatea lor relativ mare pot avea menirea, de a îmbunătăți o cantitate de multe ori mai mare de cât alte nutreturi mai inferioare și de a *hrăni* vitele mai substanțial, însă ele nu ne pot procura volumul ori cantitatea necesară pentru a *sătura* animalele, *pentru a le umple burta.* Și tocmai aici, adică în privința materiilor cu care umplem stomacul animalelor, ducem enorma lipsă, care trebue să o combatem cu toate mijloacele cari ne dă natura și știința, și pe care o vom putea acoperi numai din solul nostru.

Nu e îndoiala că putem avea toată speranța în pașiuni suficiente și chiar abundente până la sfârșitul toamnei, căci avem încă aproape trei luni de vegetațiune înaintea noastră, în care erburile și burienile se vor desvolta mai cu seamă în urma ploilor abondente cari au căzut și cari probabil mai vor cădea. Așa în 1899 earba a crescut așa de viguroasă în urma primei ploi în cât după abia câte-va săptămâni s'a putut cosi un fân bun și abondent. Prin urmare nu în această privință să purtăm grija cea mai mare, ci în acea *cum vom erna vitele noastre.*

Avem cinci luni înaintea noastră, unde nu există nici o vegetațiune, și adică Noembrie până în Martie, și de multe ori și Aprilie, și iarna va fi foarte riguroasă după părerea astronomilor, cari ne au prezis și seceta de estimp. In acest interval ne trebuesc cantități enorme de nutret, cari pentru ernaticul propriu zis, unde vita odihnește, n'au nevoie a fi tocmai substanțiale, doar de valoarea paelor de grâu, însă să fie voluminoase; iar spre primăvară, pentru muncă, sunt indicate nutreturi cât de nutritive și tocmai pentru aceste scopuri am fost în imposibilitate dea ne înmagazina proviziunile strict necesare sau suficiente, și va trebui să ne punem toate silințele pentru a umple acest gol.

Mijloace avem multe, numai să le întrebuințăm în mod rațional, și ne încercăm aici a da câteva sfaturi.

1) *Să se rezerveze o parte a mirиștelor și a ogoarelor*, unde nu lăsăm să pască nici o vită, și pe care o vom *cosi* și *face fân* destul de mult spre finele lui Septembrie. La 1899, am făcut din mirиște și ogoare rezervate atâta fân (1—1¾ care la pogon) în cât am avut suficient pentru vitele noastre și am mai și vândut la străini.

2) Dacă iarba se desvoltă prea târziu și înaintăm prea în toamnă cu coasa, într'un timp unde nu mai putem usca bine fânul atuncea recomandăm a *mura nutretul în gropi.* In acest scop facem la un loc ridicat și scurs una sau mai multe gropi depărtate 5 metri una de alta, fiecare 1½—2 metri lată, 1—1½ metri adâncă și până la 8—10 metri lungime. Pereții să fie drepți perpendiculari, și le spoim bine cu lut. In aceste gropi așezăm iarba verde, nepălită, un strat de o palmă, peste care aruncăm sare mărunțită și apoi o taxăm cu un mai greu și cu picioarele; pe urmă punem alt strat de aceiași grosime, care iară îl sărăm și îl pisăm cu maiul, și așa mai departe până umplem groapa cu o palmă peste gura ei. Groapa astfel preparată, după 2—3 zile o acoperim cu paie, cu scânduri sau grătii și în fine grămădin deasupra tot pământul scos din groapă, ca să fie bine presată și închisă ermetic. Să se bage de seamă ca să nu rămâie goluri lângă pereți sau înăuntru, căci lângă aceste goluri nutretul s'ar strica. Dacă iarba este prea lungă sau lemnoasă, e bine să se taie cu secera sau cu mașina la circa 10 cm. lungime.

La fie-care metru cub se întrebuințează 15—24 kgr. sare mărunțită.

Nutretul murat se mănâncă cu mare lăcomie de vite și se poate da singur s'au amestecat adică tocătură de paie. Un metru cub de nutret murat echivalează cu 240—280 kgr. fân bun.

2) *Mei românesc* semănat la finitul lui August se desvoltă bine până la finitul lui Septembrie — începutul Octombrie chiar cu boabe jumătate coapte și putem face un fân excelent, sau mura în gropi, după ce l'am tăiat la 10 cm. lungime. In 99 am recoltat de pe 40 pogoane mei semănat în August 17 chile boabe și 32 care paie (fân).

3) *Muștar alb* (Sinapis alba) se seamănă acuma, 14 kgr. la Ha și produce un nutret abundent și savuros. Se dă așa verde la vite sau murat în gropi. Nu este recomandabil pentru fân, fiind prea suculent.

4) *Napi de mirиște* se seamănă 5—6 kgr. la Ha amestecate cu nisip cernut și uscat, de acelaș grăunte, spre a 'i mări volumul și a răspândi sămânța mai potrivită, în mirиște arate și preparate înainte. Pe urmă se netezește cu o grapă ușoară de nuele sau se tăvălucește. Napii produc 8—25000 K. la Ha și se pot da vitelor deadreptul de la câmp până când cade zăpada. Napii se toacă mărunt cu un băț care are la capăt un cuțit în formă de S, într'un jghiab de lemn, sau cu mașina de tocat. Dacă 'i ferim de îngheț, putem păstra napi în beciu, pimnită sau în silozuri până în Decembrie. Frunzele se taie de la răsărirea lor, ca la sfecle. Napii se dau amestecați cu șișcă de pae sau de fân și satură bine vitele.

5. *Frunzarele* nu le mai menționăm, de ori-ce s'a vorbit deja destul de ele în toate jurnalele, iar întrebuințarea lor este legată de anumite localități destul de restrânse, unde se exploatează păduri;

După seria aceasta de nutreturi care le preparăm pentru earnă propriu zisă, urmează acelea pentru primăvara când începe munca, și este de mare importanță a avea plante, care ne dau *foarte de timpuriu un nutret abondent și substanțial*, căci agricultorul prea este expus a avea lipsă absolută tocmai după ce scoate vitele cu chiu cu vai din iarnă și încep arăturile, mai cu seamă după un an unde a fost în neputință să înmagazina rezervele necesare. Printr'aceste plante enumăram în prima linie:

6) *Lucerna.* Cine are o lucernărie existentă, este fericit. Dacă aveți însă un loc curat, mai ales fără pir, și bine lucrat, 'l puteți semăna acuma cu lucernă, care va intra destul de puternică în iarnă și dă de primă-vară timpuriu dejà o coasă bună. Spre a cultiva lucerna, arați locul preparat cu brazda măruntă, 'l boroniți bine cu boroana (grapa) de fier și apoi semănați în lat 26—35 kgr. la Ha.

Sămânța se acoperă cu boroana de fier, sau cu tăvălug. Cu mașina în rânduri pe seamănă 20—28 kgr. la Ha. Ori-ce lucernă trebue grăpată (boronită) bine cu grapa de fier sau articulată îndată ce s'a luat zăpada și când pământul este destul de svântat pentru această operație.

Lucerna astfel tratată crește cu mult mai viguroasă și se cosește mai de timpuriu.

7) *Secara* semănată toamna timpuriu se poate cosi verde primăvara, foarte de timpuriu și dă un nutret excelent. Intre toate varietățile sunt cele mai recomandabile cele stufoase și într'aceste *Secara de Sf. Ion* și de *S-ta Elena.* Aceste două varietăți semănate de timpuriu și când avem un timp oare cum favorabil, *se pot cosi odată toamna și a doua oară primăvara în Martie*, dând recolte abondente.

8. *Mazărea de iarnă*, se seamănă acuma toamna, pe ht. 140—180 kg. mazăre amestecată cu 40—50 kg. secară, și prin Martie se poate face

o coasă foarte bună, supoartă gerul cel mai mare.

9. *Măzerichea (borceag) de toamnă* și *Măzerichea lânoasă* (vicia villosa) se seamănă acuma toamna, pe ht. 100—120 kg. amestecate cu 80—100 kg. secară. Rabdă gerul cel mai cumplit. Se poate cosi în Martie, dând o recoltă foarte bogată. Dacă îi prieste timpul, o mai putem păsuna deja acuma de toamna.

10. Pe lângă aceste nutreturi mai putem înșira și câteva *amestecuri de trifoi și lucernă gălbuie cu iarbă*, care cresc de minune în Moldova și în partea podgoriilor Munteniei, dar sunt și indicate pentru tot șesul României, mai cu seamă în văi și lunci.

Contrazicem prin aceasta unei păreri foarte răspândite, că trifoiului violet nu-i prieste climatul câmpiilor Muntenii, însă opunem acestei păreri experiența noastră cu culturi reușite cu aceste trifoiuri, și în deosebi, faptul, că trifoiul roșiu și alb crește sălbatic în mai toate fânețele naturale din luncile Munteniei, iar trifoiul alb și câteva varietăți de lucernă se găsesc în flora naturală chiar a Bărăganului. Bine înțeles că nu trebue să semănăm aceste plante în pământuri aride de tot, și să nu ne facem socoteală că această livadă artificială să dureze mai mult de cât unul sau cel mult 2 ani, dând anual 2 coase, egale fie-care cu 70—80% unei coase de lucernă albastră.

Iată și cantitatea de sămânță și costul ei maxim *pe hectar :*

a. Trifoi galben (Med. lupulina)	12 k.	a lei 1.—	lei 12.—
» coreit (Trif. hibridum)	10 »	» 2.—	» 20.—
Raigras englezesc (Lol. percune)	5 »	» 0.60	» 3.—
Timoftica (Phleum pratense)	5 »	» 0.70	» 3.50
Costul maxim pe ht.			lei 38.50
b. Trifoi violet (Trif sativum)	24 »	» 2.—	» 48.—
Raegras englnxesc (Lol. per.)	6 »	» 0.60	» 3.60
Costul aprox. pe ht.			lei 51.60
c. Trifoi violet (Trif. sativun)	14 »	» 2.—	» 28.—
» corcit (Trif. hybridum)	10 »	» 2.—	» 20.—
Ratgras englezesc (Lol. per)	6 »	» 0.60	» 3.60
Costul maxim pe ht.			lei 51.60

Este de remarcat că toate aceste semințe să se cumpere **numai** *de la fermele Statului sau de la proprietari sau case cunoscute din țară sau din Francia, căci semințele aduse ăst an din Germania și Austro-Ungaria nu au încolțit de cât într'o proporție ridicolă. Putem cita câțiva mari agricultori : D nul Nicolae St. Cesianu, Societatea de Asigurare «Patria» și d-nul Dittmar, arendașul moșiei Chirnogi, cari au făcut trista experiență cu semințe aduse din Germania.*

Pământul trebue să fie curat și bine muncit. Inainte de a semăna se boronează bine (cu grapa de fier), iar sămânța se acoperă cu tăvălug sau cu grapa de lemn. Se seamănă acuma și putem face prima coasă în Martie.

Cum vedem din cele expuse mai sus, costul sămânței pentru aceste nutreturi artificiale variază de la 38—50 lei pe hectar, și mulți ne vor objecta, că aceste spese sunt foarte ridicate pentru cultura de nutreț, și mai cu seamă acei ce vor face observația aceasta, cari sunt obișnuiți a nu investi nimica în moșia lor și a lăsa tot la voia întâmplări. Noi din contra susținem, că aceste cheltueli nu sunt de fel mari, mai cu seamă față de necalculatele foloase ce ne aduc aceste nutreturi artificiale și cari sunt :

1. *Cantitatea enormă de furagiu*, căci recoltele obținute sunt pe hectar:

	kg. furagiu verde	kg. fân uscat
Mazerichea cu secară / Mazărea cu secară	8000—25000	=2000—5000
Secară Sf. Elena . .	5000—12000	=2000—5000
Mușțar alb	5000—12000	=1200—2000
Trifoi violet cu raigras în 2 coase . . .	12000—30000	=3000—5500
Trifoi galben în amestec în erburi (în 2 coase	9000—22000	=2300—4000

iar în pământurile bune un hectar de fâneață artificială, dacă este favorizată de climă, este susceptibil a da până la *6000 kg. fân uscat în medie.* Prin urmare dacă cheltuim 50 lei pe ht. și recoltăm *numai* 2000 kg. echivalent de fân uscat, *costul de un furagiu uscat mult superior ovăsului se urcă la bani 2½ pe un kg.* iar dacă recoltăm 5000 kg. fân, un kg. nu costă de cât 1 ban.

2. *Bogăția excepțională în materii nutritive, mai cu seamă azotoase*, care echivalează chiar cu valoarea grăunțelăr sau le întrec.

Următoarele plante conțin :

	Apă	materii uscate	azot. % mat. usc.	prop. la %
Fân natural uscat. . . .	15	85	12%	8,0
Coceni de porumb, verzi.	85	15	7 „	13,0
Mazerichе cu sec., uscată	16	84	20 „	5,0
„ „ „ verde .	82	18	33 „	3,6
Mazăre cu secară, uscată.	17	83	25 „	4,0
„ „ „ verde	81	19	27 „	3,8
Secară verde.	77	23	15 „	6,4
Nutreț murat de mușțar	84	16	27 „	3,8
„ „ de porumb coceni	78	22	6 „	16,6
Trifoi viol.cu iarbă, verde	85	15	18 „	5,5
„ „ „ „ uscat	16	84	16 „	6,0
„ galben „ uscat / „ „ „ verde	idem	idem	idem	
Lucernă verde	74	26	53 „	3.0
Ovăs boabe	14	86	15 „	6,1
Porumb boabe	14	86	11½ „	8,6
Paie de ovăs	14	86	3⅓ „	30,0
„ „ grâu	14	86	2½ „	44,0
Napi de miriște	91	9	13 „	7,8

3. *Nutreț foarte timpuriu* tocmai în timpul când chiar în ani buni hrana vitelor începe să lipsească și când suntem în toiul arăturilor de primăvară ; și pe deasupra abundent și așa de nutritiv, în cât nu avem necesitatea a mai adăuga zahara de grăunțe.

Din cele arătate aci rezultă, că un țăran își poate nutri 2 boi timp de 6 luni pe $^1/_{10}$—$^1/_5$ ha. de loc, cheltuind pentru semințe 4 — 8 lei, sau cultivatorul mare poate nutri în acelaș interval pe un ha., 12—20 vite mari cel puțin, fără a mai fi nevoiți a da uruiala de ovăs, mei etc., și aceasta *deja în Martie.*

Acestea sunt unele din avantagiile cele mari ale fânețelor artificiale și nutrețelor semănate ; cari și în vara trecută au mai dovedit marea lor superioritate, căci pe când fânețele naturale și imașurile s'au uscat de tot, fânețele artificiale au rezistat secetei și au dat o recoltă bună. Din nefericire întinderile semănate au fost neinsemnate de tot.

Este dar neapărat necesar pentru a preântâmpina urmările dezastroase cauzate prin seceta anului curent, ca să semănăm nutreturi atât pentru rezerva ernei cât și ca hrana timpurie de primăvara, căci altfel suntem expuși a pierde vitele sau a fi în imposibilitate de a face munca de primăvară, și dezastrului din 1904 va urma altul în 1905. **Compilator.**

Nesiguranța recoltelor agricole în România

III

Mijloacele cu cari, întrun interval numai de 30 ani trecuți de la starea de lucruri constatată în 1832, sa putut obține pentru agricultură o suprafață de teren atât de întinsă, sunt stabilite de comisiunile agricole din anul 1862, în răspunsul dat la chestiunea pusă : «Cum s'a procedat pentru a face roditor, sau aducător de venit acel pământ carele mai 'nainte de a fi cultivat nu producea de loc, sau numai un venit mic ?[1]» Din acest răspuns se constată că întinderea terenurilor afectate agriculturei, s'a realizat, de la 1832 încoace, prin prefacerea izlazurilor permanente și a fânețelor de pe atunci în locuri de arătură, și prin defrișarea în parte, a imenselor masive păduroase cari brăzdau câmpiile țărei și instalarea, pe terenurile devenite astfel libere, a culturilor agricole. Toate terenurile cultivate prin urmare, cari, în intervalul de la 1832—1862 au putut fi mai cu înlesnire curățite de obstacolele ce se opuneau agriculturei, au fost ast-fel transformate în terenuri de cultură.

Solurile agricole fiind astfel, în cea mai mare parte a lor, aproape virgine și dispunând de o umiditate suficientă, menținută prin întinsele pături protectoare ale izlazurilor permanente și masivelor păduroase ce mai existau, prezintau deci, în această perioadă, niște condițiuni tot atât de favorabile ca și în perioada precedentă.

1. Analele Economice : an 1862, pag. 118 ; an 1863, pa. 61 și 62.

Dacă pentru aprecierea extensiunei agriculturei noastre în anul 1862, vom lua iarăși ca termen de comparație: suprafața ocupată de agricultură în anul 1900, adică 61.25% din suprafața terenurilor cari ar putea fi supuse culturei agricole, sau 39.82% din superficia țărei, obținem pentru suprafețele ocupate de agricultură în acel an, următoarele proporții:

Intinderea semănăturilor din anul 1862 și proporția lor la % în raport: cu suprafețele cultivate în 1900, cu supraf. cari s'ar putea cultiva și superficia țărei

Anul	Intinderea totală a semănăturilor hect.	Proporția la % a semănăt. față		
		cu suprafeț. cultivate în 1900	cu suprf. care ar putea fi cultivate	cu superficia țărei
1862	2,153,944	41,18	25,23	17,25

Caracteristica solului arabil pentru anul 1862, este prin urmare: 1) $^2/_5$ părți din terenurile ocupate astăzi de agricultură, cultivate, iar restul de $^3/_5$ părți ale acestor terenuri, ocupate cu izlazuri permanente, păduri si crânguri; 2) umiditatea solurilor suficientă și bine întreținută.

§ 2) *In ceia ce privește clima*

Observațiunile meteorologice ce avem pentru această perioadă, fiind făcute în mod cu totul incomplect, întrerupt și izolat, nu putem pune nici un fel de bază asupra lor.

Constatările comisiunilor agricole din anul 1862, făcute asupra uneia din chestiunile propuse și anume: „Care sunt „cauzele ce favorizează priirea acestor „producte (între cauzele acestea cele „mai principale sunt: situația sau înălți„mea locului, asprimea ernei, căldura, „seceta, vântul [1])", stabilesc că pe toată suprafața principatelor, clima, atât ca temperatură cât și ca precipitațiuni atmosferice și vânturi, era foarte favorabilă agriculturei, de oarece ea'i satisfăcea toate exigențele de vegetațiune, în afară de județele: 1) *Botoșani*, plasa Ștefănești, pentru care arată că „când ploile urmează regulat, grâul și porumbul se fac cu abundență"; 2) *Brăila*, pentru care arată că „pri„măverile în mare parte sunt tempe„rate. Dacă ar fi la timp și ploi cari, „din cauza lipsei de păduri, sunt rari, „atunci acestor producte le ar prii în „modul cel mai dorit. Lipsa pădurilor „însă și raritatea ploilor, face de in„fluențează tare căldurile și vânturile „ce sunt cam dese în acest județ, și „din aceasta se întâmplă de multe ori „secetă„ și 3) *Covurlui*, partea formată de plășile Prutu și Horincea, despre care arată că este „greu bân„tuită de vântul care de la 20 Iunie „până la finele lui, este vătămător când „bate din partea despre Sud-Vest".

Din aceste constatări, făcute de niște comisiuni speciale și întocmite anume pentru studiarea chestiunei agricole, rezultă dar că, grație prezenței celor 3 feluri de vegetațiuni permanente: izlazuri permanente, fânețe și păduri cari, de și cu mult împuținate, întreținеau totuși cu suficiență umiditatea naturală a solurilor și moderau acțiunea dezastroasă a vânturilor, clima în anul 1862, era de asemenea foarte favorabilă agriculturei, de oarece prezenta o căldură temperată prin abondența pădurilor, o stare igrometrică a atmosferei asigurată și întreținută prin adăposturile destul de întinse ale izlazurilor permanente și pădurilor și niște vânturi moderate prin obstacolele opuse curenților de către desele masive păduroase.

Caracteristica climei țărei noastre pentru anul 1862 era deci: 1) căldură temperată; 2) ploi îndestulătoare și repartizate în așa mod încât satisfăceau necesitățile întregei regiuni agricole a țărei; și 3) vânturi moderate; cu excepțiune însă pentru cele 3 județe ale țărei: Botoșani, Brăila și Covurlui, în cari căldura începuse a deveni mai puțin temperată, umiditatea dependentă de căderea ploilor, iar vânturile devenite vătămătoare.

§ 3) *In ceia ce privește cultura grâului*

Analele statistice agricole din anul 1862, ne arată că cultura grâului de primăvară avea deja la noi, în acest an, o dezvoltare destul de mare, de oarece ea atinsese în Moldova proporția de 39.5% și în Muntenia proporția de 12% din culturile totale ale grânelor lor.

Iată cum stabilește serviciul statistic al ministerului de domenii cultura grâului de toamnă și de primăvară pentru anul 1862: [1])

Grâul de toamnă și de primăvară

Anul									
1862	MUNTENIA	Grâu de toamnă	kilom.	3.345	la %	88	Grâu de primăvară	kilom.	458
			Toamnă	kilom.	1453	la %	12	Primăvară	kilom.
	MOLDOVA	Grâu de			la %	60.5			949
									la % 39.5

1) Analele economice: an 1862. pag. 115; an 1863 pag. 56.

1) Tablou datorit d-lui Gr. G. Turburi, șeful biuroului statisticei agricole.

c) Condițiunile de sol și de climă ale agriculturei noastre în anul 1876.

1) In ceia ce privește solul.

Din tabloul întocmit de către direcțiunea statisticei generale a țărei pentru întinderea totală a culturilor făcute în anul 1876 în întreaga țară, rezultă că cultura cerealelor era extinsă în acest an, pe o suprafață totală de 3.360.740 hectare [1]).

In timpul perioadei de la 1862—1876, un fapt de o importanță capitală s'a petrecut: împroprietărirea țăranilor din anul 1864.

Până la această împroprietărire, stăpânii de moșii, îndatorați de lege a da locuitorilor de pe moșiile lor atât pământul necesar pentru hrana lor, cât și acela necesar pentru hrana vitelor lor, țineau socoteală în cultivarea moșiilor, de aceste necesități, ceiace avea ca consecință, menținerea forțată a izlazurilor permanente. Indată ce însă prin împroprietărirea locuitorilor proprietarii de moșii fură descărcați de această obligațiune, ei se grăbiră a da culturei cerealelor, mai rentabilă de cât acea pastorală, cea mai mare extensiune posibilă: consecința fatală a acestei stări de lucruri a fost sacrificarea totală a izlazurilor permanente din întreaga regiune agricolă a țărei.

Dacă pentru aprecierea extensiunei agriculturei noastre în anul 1876, luăm iarăși ca termen de comparație suprafața ocupată de agricultură în anul 1900, adică 61.25% din suprafața terenurilor cari ar putea fi supuse culturei agricole, sau 39.82% din superficia țărei, obținem pentru suprafețele ocupate de agricultură în acel an, următoarele proporții:

Intinderea semănăturilor din anul 1876 și proporția lor la % în raport: cu suprafețele cultivate în 1900, cu suprafețele care s'ar putea cultiva și cu superficia țărei.

Anul	Intinderea totală a semănăturilor Hect.	Proporția la % a semănăturilor în raport		
		Cu suprafețele cultivate în 1900	Cu suprafețele care s'ar putea cultiva	Cu superficia țărei
1876	3,360,740	64,24	39,35	28,98

Din acest tablou vedem că din suprafețele ocupate de agricultură la 1900, numai $^2/_3$ părți din ele erau cultivate la 1876.

Caracteristica solului arabil pentru anul 1876, era prin urmare: 1) $^2/_3$ părți din terenurile ocupate astăzi de agricultură, cultivate, iar restul de $^1/_3$

1) C. E. Crupenski și Gr. G. Turburi: Studiu statistic, pag. 89 și 94.

parte a acestor terenuri, ocupate încă cu fânețe și păduri ; și 2) umiditatea solului încă suficientă, însă începând a depinde de căderea ploilor, din cauza distrugerei adăposturilor contra evaporațiunei.

§ 3) *In ceia ce privește clima*

Observațiunile meteorologice din această perioadă, fiind făcute sau în mod cu totul incomplect, intrerupt, și izolat, ca cele de la 1862—1871, sau în mod destul de complect și de continuŭ, însă cu totul izolate adică numai în trei puncte ale țărei: București, Sulina și Brăila, ca cele de la 1871—1876, nu ne pot lămuri mult asupra climei întregei noastre țări. Suntem nevoiți dar, pentru caracterizarea climei acestei perioade, să recurgem tot la constatările oamenilor competinți de pe vremuri, controlându-le bine înțeles, pentru o mai deplină siguranță, și cu rezultatele obținute din culturile agricole, într'o serie de ani destul de îndelungată.

Desființarea totală a izlazurilor permanente și distrugerea a o mulțime de masive păduroase de pe întreaga regiune de câmp a țărei, privând pământurile de niște adăposturi cari regulau evaporațiunea precipitațiunilor atmosferice și prin urmare starea igrometrică a atmosferei și împuținând obstacolele cari moderau acțiunea vânturilor, a trebuit neapărat să atragă după ele o modificare, în rău, a condițiunilor de climă în cari agricultura noastră se făcea pe timpul când erau încă în ființă.

Această modificare în rău a condițiunilor de climă, este precizată de d. I. Ionescu, inspectorul general de agricultură al ministerului de agricultură și lucrări publice, în studiile făcute, de la 1866—1869, asupra agriculturei noastre în 3 județe: Dorohoi, Putna, și Mehedinți. In acest studiu, d. Ionescu ne arată că: în județul Dorohoi, (1866), clima era mai aspră de cât în Moldova de jos și mai expusă vânturilor ; [1]) că în județul Mehedinți (1868) ploile de primăvară vin uneori la timp și alte ori nu ; [2]) și că în județul Putna (1869), dacă câmpia desbrăcată de păduri n'ar fi răcorită de cursul apelor Siretului, Putnei, și de al bălților și dacă acestea nu ar scoate neguri dese și multe, câmpia ar fi expusă la o uscăciune ce nu ar permite a se produce recolte de cât o dată în cinci ani [3]).

De și aceste observațiuni nu sunt făcute de cât numai în 3 județe ale țărei, faptul însă că aceste județe sunt alese la centrul și la cele două extremități ale țărei, le dă un caracter special de generaliarze.

Dacă controlăm cele arătate de inspectorul general de agricultură asupra climei din aceste vremuri cu producțiunile mijlocii, pe hectar și în total, ale culturilor de grâu obținute de la 1862—1871, vedem imediat dreptatea aprecierilor făcute: producțiunile mijlocii ale culturilor de grâu, rezultat în prima linie al condițiunilor de climă în care se efectuau, au început în cursul acestui period, să oscileze între niște limite foarte caracteristice.

Producțiunile mijlocii, pe hectar și în total, a grâului pe perioada decenală 1862—1871, sunt stabilite de serviciul statistic al ministerului de domenii, prin următorul tablou [1]).

Întinderea și producțiunea mijlocie pe hectar și în total a grâului pentru perioada decenală 1862—1871

Regiunea	Anii	Întinderea în Kilom.	Producțiunea Mijlocia Hect.	Producțiunea Total Sute de Hect.
Romînia	1862	6976	13·4	93736
»	1863	7951	15·3	121998
»	1864	8125	14·8	120520
»	1865	4195	7·1	29577
»	1866	7514	8·6	64892
»	1867	8744	11·7	101842
»	1868	8984	12·7	114172
»	1869	8971	9·3	83716
»	1870	8653	11·4	99031
»	1871	8549	11·0	93963

Din cele arătate de inspectorul general de agricultură asupra climei din această perioadă și din rezultatele producțiunilor medii ale grânelor în perioada decenală 1862—1871 stabilite prin acest tablou, vedem imediat că condițiunile de climă în cari agricultura noastră se făcea înainte de 1862, atât de favorabile, încât satisfăceau comisiunile agricole anume întocmite pentru studierea mijloacelor prosperărei ei, au început în acest period să se modifice ; și că relele de care suferea la 1862 numai 3 din județele noastre: Botoșani, Brăila, și Covurlui, s'au întins asupra întregei țări.

Caracteristica climei pentru anul 1876 este deci: 1) căldura mai puțin temperată, 2) ploile devenite neregulate; și 3) vânturile devenite vătămătoare.

§ 3) *In ceia ce privește cultura grâului*

Din tabloul întocmit de serviciul statistic al ministerului de domenii pentru cultura grânelor de toamnă și de primăvară în Principatele Române, cu începere de la anul 1862 și până la 1876, vedem că cultura grâului de primăvară a luat la noi, în toată această perioadă, o foarte mare dezvoltare, trecând, în Moldova, de la proporția de 39.5% la acea de 55%, iar în Muntenia, de la proporția de 12% la aceia de 21%, din culturile totale ale grânelor lor.

Iată acest tablou :

Cultura grâului de toamnă și de primăvară

Anii	Muntenia				Moldova			
	Grâu de				Grâu de			
	toamnă	la %	primă-vară	la %	toamnă	la %	primă-vară	la %
	klm.□		klm.□		klm.□		klm.□	
1862	3345	88,0	458	12,0	1453	60,5	949	39,5
1863	3841	86,4	604	13,6	1520	59,4	1040	40,6
1864	4219	91,5	390	8,5	1519	58,0	1102	42,0
1865	978	62,2	594	37,8	842	45,3	1016	54,7
1866	3402	88,5	441	11,5	1273	53,5	1107	46,5
1867	4610	89,5	540	10,5	1304	52,4	1185	47,6
1868	4681	86,4	739	13,6	1310	56,6	1004	43,4
1869	4678	88,2	624	11,8	1092	44,4	1367	55,6
1870	4762	91,8	425	8,2	996	41,1	1425	58,9
1871	4312	85,8	713	14,2	1007	41,7	1409	58,3
1872	4078	78,3	1128	21,7	1108	42,7	1487	57,3
1873	5382	82,7	1124	17,3	1197	45,2	1452	54,8
1874	6253	82,3	1344	17,7	1458	48,7	1534	51,3
1875	7741	86,3	1230	13,7	1433	44,6	1782	55,4
1876	5275	79,0	1401	21,0	1283	45,0	1569	55,0

d) Condițiunile de sol și de climă ale agriculturei noastre în anul 1892

§ 1) *In ceia ce privește solul*

Din tabloul întocmit de către serviciul statisticei generale al ministerului de domenii pentru întinderea totală a culturilor făcute în anul 1892 în întreaga țară, rezultă că cultura cerealelor era extinsă în acest an, pe o suprafață totală de 4,440,205 hetare.

In cursul perioadei 1876—1892, s'a produs un fapt cu desăvârșire caracteristic : promulgarea codului silvic.

Cultura cerealelor în această perioadă, luase o extensiune atât de mare în detrimentul culturilor permanente, în cât pe toată suprafața regiunei de câmp a țărei izlazurile permanente fusese cu totul distruse, iar pădurile devenise foarte rare. Ne mai având unde să-și păsuneze vitele nici unde să mai întindă agricultura și nedându-și de loc seama de interesul ce aveau pentru conservarea pădurilor, cultivatorii noștri să năpustiră cu atâta furie asupra puținelor păduri cari mai rămăsese, în cât guvernul a fost nevoit să intervină cu o lege specială pentru a le scăpa de o distru-

1) I. Ionescu: Agricultura Română din județul Dorohoi, pag. 145.

2) Idem: Agricultura Română din județul Mehedinți, pag. 61.

3) Idem: Agricultura Română din județul Putna; pag. 53.

1) Tablou datorit d-lui Gr. G. Turburi, șeful biuroului statisticei agricole.

1. Tabloul procurat de d. Gr. G. Turburi, șeful biuroului statisticei din ministerul domeniilor.

gere generală: această lege a fost codul silvic.

Din nenorocire însă regimul silvic, adică obligaţiunea de pază şi de perpetuare a pădurei, nu a fost aplicat, în afară de proprietăţile statului, comunelor, stabilimentelor publice şi instituţiunilor de bine-facere, de cât numai unor anumite cazuri din regiunea munţilor şi de siguranţă generală, pe când întreaga regiune de câmp, adică partea cea mai devastată de păduri a ţărei, a fost lăsată cu totul pradă exploatărei agricole.

Proprietarii moşiilor situate în regiunea agricolă a ţărei nefiind prin nimica obligaţi de a-şi conserva pădurile aflate pe acele moşii şi găsind că cultura agricolă le era mai rentabilă de cât acea forestieră, au defrişat, aproape în totalitatea lor, aceste păduri şi, pe terenurile devenite l' bere, au instalat cultura agricolă.

Dacă, pentru aprecierea extensiunei agriculturei noastre în anul 1892, vom lua iarăşi ca termen de comparaţie suprafaţa ocupată de agricultură în anul 1900, adică 61.25 % din suprafaţa terenurilor cari ar putea fi supuse culturei agricole sau 39.82% din superficia ţărei, obţinem pentru suprafeţele ocupate de agricultură în acel an următoarele proporţii.

Intinderea semănăturilor din anul 1902 şi proporţia lor la % în raport cu suprafeţele cultivate în 1900, cu suprafeţele cari s'ar putea cultiva, şi cu superficia ţărei.

Anul	Intinderea totală a semănăturilor Hect.	Proporţia la % a semănăturilor în raport		
		Cu suprafeţele cultivate în 1900	Cu suprafeţele cari s'ar putea cultiva	Cu superficia ţărei
1892	4,440,265	84,90	52,00	33,89

Caracteristica solului arabil pentru anul 1892 este prin urmare: 1) $^4/_5$ părţi din terenurile ocupate astăzi de agricultură, cultivate, iar restul de $^1/_5$ parte a acestor terenuri ocupate numai cu fâneţe şi păduri; 2) umiditatea solului cu neputinţă de menţinut şi depinzând în mod absolut de căderea ploilor.

§ 2) *In ceia ce priveşte clima.*

Observaţiunile meteorologice de care am putea să ne servim pentru caracterizarea climei acestei perioade, ar fi acelea ale institutului nostru meteorologic; aceste observaţiuni însă, singurile pe cari le posedăm pentru întreaga ţară, nefiind făcute de cât numai de la 1885, nu pot servi de cât numai la stabilirea climei anilor de la 1885 încoace, iar nu şi stărei de lucruri anterioare, care, după cum am văzut, începuse deja a fi modificată încă din perioada anterioară anului 1876 Suntem nevoiţi dar, pentru stabilirea condiţiunilor de climă ale acestei perioade, să recurgem la concluziunile analizărei cauzelor cari au produs schimbarea, în cursul perioadei, a modului de cultură a grânelor noastre.

Răul destul de mare provocat, în perioada 1862 — 1876, prin desfiinţarea totală a izlazurilor permanente şi distrugerea a o mulţime de masive păduroase în regiunea de câmp a ţărei, s'a mărit încă de la această dată şi mai mult, prin distrugerea pe o scară mai întinsă a pădurilor acestei regiuni: pe suprafaţa regiunei agricole a ţărei, ne mai fiind aproape nimic care să proteagă umiditatea solurilor şi ne mai existând de cât foarte puţine obstacole cari să modereze acţiunea vânturilor, clima, sub influenţa acestor 2 factori determinanţi, a trebuit natural să se resimtă.

Modificarea aceasta în rău a condiţiunilor de climă în care agricultura noastră se făcea în această perioadă, este dovedită cu suficienţă prin schimbarea radicală produsă, în cursul ei, a modului de cultură a grânelor pe întreaga suprafaţă a ţărei.

Până la anul 1876, cultura grânelor se făcea la noi atât prin semănături de toamnă cât şi prin semănături de primăvară. Până la această dată, cultura grâului de primăvară se făcea pe o scară atât de întinsă, în cât, în 1876, ea atinsese în Moldova proporţia de 55 % şi în Muntenia proporţia de 21% din totalul culturilor de grâu ce se efectuau, pe când, după 1876, cultura acestui grâu a început să fie din ce în ce mai abandonată, în cât la 1892, adică într'un interval numai de 16 ani, ea a scăzut în Moldova la proporţia de 6% şi în Muntenia la proporţia de 1.4% din totalul culturilor de grâu ce să efectuau.

Vom arăta mai la vale [1]), că această părăsire a culturei grâului nostru de primăvară, această schimbare radicală în modul de cultură a grânelor, pe întreaga suprafaţă a ţărei, nu provine de cât numai şi numai din modificarea în rău a condiţiunilor de climă în care agricultura noastră se efectua.

Caracteristica climei pentru anul 1892, este deci: 1) căldura foarte puţin temperată; 2) ploile foarte neregulate şi 3) vânturi excesive.

§ 3) *In ceia ce priveşte cultura grâului*

Din tabloul întocmit de serviciul statistic al ministerului de domenii pentru cultura grânelor de toamnă şi de primăvară în Moldova şi Muntenia pe anii 1876 şi 1892, se dovedeşte că în această perioadă, cultura grâului de primăvară a scăzut, în Moldova, de la proporţia de 55% la acea de 6% şi în Muntenia de la proporţia de 21% la acea de 1.4%, din totalul culturelor lor de grâne.

Iată acest tablou:

Cultura grâului de toamnă şi de primăvară

Anul	MUNTENIA Grâu de Toamnă kilom.	MUNTENIA Grâu de Toamnă La %	MUNTENIA Grâu de Primăvară kilom.	MUNTENIA Grâu de Primăvară la %	MOLDOVA Grâu de Toamnă kilom.	MOLDOVA Grâu de Toamnă la %	MOLDOVA Grâu de Primăvara kilom.	MOLDOVA Grâu de Primăvara la %
1876	5275	79	1401	21	1283	45	1569	55
1892	11551	98.6	159	1,4	2289	94	144	6

c) Condiţiunile de sol şi de climă ale agriculturei noastre în anul 1900.

§ 1) *In ceia ce priveşte solul.*

Din tabloul întocmit de către serviciul statistic al ministerului de domenii pentru întinderea totală a culturilor făcute în întreaga ţară în anul 1900, rezultă că cultura cerealelor era extinsă în acest an pe o suprafaţă de 5.230.000 hectare.

Extensiunea nemărginită luată de agricultură în detrimentul pădurilor şi păşunarea fără nici o margine a acelor rămase încă în fiinţă, au îngrijorat, în această perioadă, atât de mult pe acei însărcinaţi cu supravegherea menţinerei unei juste proporţii între factorii economiei de stat, în cât în anul 1894, d. P .P. Carp, Ministru al agriculturei, industriei, comerciului şi domeniilor, a prezentat Camerei Deputaţilor un proect de lege supunând regimului silvic toate pădurile aflate pe suprafaţa ţărei, fără nici o distinţiune.

Din nenorocire însă această lege, atât de necesară, a rămas până astăzi tot în stare de proiect [1]).

Dacă pentru apreciarea extensiunei agriculturei noastre în anul 1900 vom lua ca termen de comparaţie suprafaţa terenurilor cari s'ar putea cultiva, adică întreaga regiune de câmp (30%) şi coline (35%) sau 65% din supra-

1) A se vedea Cap. 6: Proba materială a modificărei condiţiunilor de sol şi de climă, pag.

1) P. P. Carp, ministrul al agriculturei, industriei, comerţului şi domeniilor: Proect de lege silvică.

faţa ţărei, obţinem pentru suprafeţele ocupate de agricultură în acest an, următoarele proporţii:

Intinderea semănăturilor din anul 1900 şi proporţia lor la °/₀, în raport cu suprafeţele care s'ar putea cultiva şi cu superficia ţărei.

Anul	Intinderea totală a semănăturilor Hect	Proporţia la °/₀ a semănăturilor în raport cu suprafeţele cultivate în 1901	cu suprafeţele cari s'ar putea cultiva	cu superficia ţărei
1900	5,230,000	100	61.25	39.82

Caracteristica solului nostru arabil pentru anul 1900 este prin urmare: 1) maxima extensiune dată până astăzi agriculturei; 2) umiditatea, ca şi în 1892, adică: imposibilitatea de a fi menţinută şi depinzând în mod absolut de capriciul căderei ploilor.

Va urma. D. R. Rusescu

CLIMA LUNEI AUGUST 1904 st. n.

LA BUCURESTI-FILARET

Cu toate că luna lui August 1904 a început şi a sfârşit printr'un timp cu mult mai rece ca cel obicinuit, totuşi în general ea a fost mai călduroasă ca în mod normal. Seceta din lunile precedente a continuat şi în cea mai mare parte din cursul acestia; abia către finele ei au fost două zile în care a plouat mai bine.

Temperatura lunară 22.8 este cu aproape un grad, mai ridicată ca valoarea normală; limitele între cari au fost coprinse de la 1867 încoace temperaturile mijlocii ale acestei luni sunt 25.0 în 1860 şi 18.3 în 1884. In 1890 această temperatură se ridicase de asemeni până la 24.9. Perioada mai caldă a fost de la 5 la 23; de la 8 la 12 şi de la 16 la 23 au fost cu deosebire zilele cele mai călduroase. De la 1 la 4 şi de la 24 la finele lunei, au fost perioadele mai răcoroase. Temperatura maximă absolută 37.9 s'a înregistrat la 22. Ziua cea mai puţin călduroasă a fost la 28, temperatura cea mai coborâtă 9.0 înscriindu-se în ultima zi a lunei. Cea mai ridicată temperatură din luna August înregistrată până acum în Bucureşti de la 1877 încoace a fost 40.8 în 1896, iar cea mai coborâtă 6.8 în 1891. Zile de vară au fost 26 ca şi de obiceiu.

Cantitatea totală de apă în cursul acestei luni 42mm. în 8 zile, este cu 3mm. mai mică de cât aceea ce se obţine în mod normal. Ploile de la 27 şi 28 au fost cele mai abondente dând în total 31 mm. de apă din cari 25 mm. numai la 27. Ele au fost însoţite de manifestaţiuni electrice. Din Iulie 1903, de când a început seceta şi până la sfârşitul acestei luni, s'a adunat la Bucureşti numai 354mm. de apă pe când valoarea normală este de 715 mm. De 40 de ani de când se fac observaţiuni udometrice în această localitate, n'a fost până acuma nici o perioadă de 14 luni consecutive în care să fi căzut o aşa de mică cantitate totală de apă ca acum.

Presiunea atmosferică mijlocie 753.5 mm., este egală cu normala.

Vântul dominant Crivăţul (E şi NE) a suflat în proporţiune de 38°/₀. Vânt tare a bătut în 6 zile; la 13 iuţeala vântului ajunsese la 15 m. pe secundă.

Atmosfera a fost 5°/₀ mai urcată ca în general. Cerul obicinuit de înorat; zile senine au fost 19, înorate 8 şi acoperite 4.

Soarele a strălucit 338 de ore în loc de 312 ore cât el străluceşte în mod normal. N'a fost nici o zi din cursul lunei în care acest austru să nu se fi arătat pe cer.

Roua s'a observat în 5 zile, halo solar şi tunete şi fulgere în câte 2, iar 11 şi 26 fulgere de căldură.

In ziua de 1, la 9,51 m timp oficial dimineaţa, precum şi în ziua de 18 la 10 o. 8 m. seara, s'a înregistrat câte o microseismă.

Vegetaţiunea a suferit şi mai mult din cauza secetei care continuă. Iarba, care se uscase cu totul, a început a eşi din nou, în urma ploilor cari au avut loc către sfârşitul lunei. După ploile de la 27 şi 28, umezeala a pătruns în pământ până la 10 cm. adâncime. Ogoarele au început a se face cu multă activitate. La arborii şi pomii fructiferi, mare parte a frunzilor s'a uscat şi căzut prea de timpuriu din cauza secetei. Viile se menţin încă bine; către sfârşitul lunei, strugurii erau în mare parte copţi. Dintre fructe au apărut: prunile, nucile, merele, perele şi persicile.

Institutul Meteorologic.

Expoziţia din Liége

In 1905, cu prilejul celei de a 75-a aniversări a independenţei Belgiei, se va organiza la Liége o expoziţie internaţională, la care va participa în mod oficial şi România.

In deosebi ministerul de domenii va lua parte cu produsele fermelor şi pepinierelor sale.

Se speră de alt-fel că ţara noastră va fi bine reprezentată la această expoziţie, Belgia fiind una din ţările care importă în mari cantităţi cereale, boi vii, unt proaspăt şi topit, lemne de construcţie, uleiuri, îngrăşaminte, brînză, pieĭ brute, petrol rafinat, etc.

De la Expoziţiune

Spre a se evita ori-ce nemulţumiri şi neînţelegeri, comitetul Expoziţiei agrare roagă pe d-nii expozanţi cari trimit snopi, producte sau alte obiecte la Expoziţie şi doresc să li se deschidă lăzile în prezenţa d-lor, să binevoiască a avertiza prealabil comisariatul Expoziţiei, pe adresa d-lui dr. C. I. Istrate, comisar general al Expoziţiei agrare, Bucureşti, şoseaua Kiselef.

***

D. Iuliu Zanne secretarul general al ministerului de domenii a dat ordin ca toate obiectele din muzeul silvic de pe lângă ministerul de domenii să fie aşezate în secţia silvică a Expoziţiei Agrare.

***

Comitetul diriginte al Expoziţiei agrare de la şoseaua Kiselef, în scopul de a înlesni cât mai mult vizitarea expoziţiei, a luat deciziunea ca intrarea vizitatorilor din provincie, din ori-care localitate a ţărei, veniţi cu taxa redusă pe jumătate la calea ferată, să fie taxaţi numai cu un leu de persoană, în schimbul căruia va primi şi un cupon de bilet de lotărie, cu care va participa la câştiguri de 40.000 lei.

***

In grajdurile Expoziţiei agrare, animalele expuse se pot chiar cumpăra de amatori, când proprietarii le declară spre vânzare; aşa că este o ocazie favorabilă pentru vizitatori de a profita de acest târg de vite, excepţional de rar, din punctul de vedere al variaţiunei specielor de animale şi de frumuseţea lor.

Târgul se deschide la 1 Septembrie şi durează până la 1 Octombrie.

De la 1—15 Octombrie va fi expoziţie de pasări şi câni.

***

Reamintim vizitatorilor că Expoziţia agrară de la şosea, este deschisă de la orele 8 jum. dim. până la 12, şi de la 3 la 7 seara, iar duminicile şi sărbătorile de la 8—12 şi de la 2—7 p. m.

Intrarea în zile de lucru un leu de persoană pentru care se dă şi un cupon de bilet de lotărie. Duminicile şi sărbătorile 50 de bani. Copiii plătesc numai 25 bani în toate zilele.

La intrarea în expoziţie se găsesc spre vânzare şi bilete întregi de lotărie cu 5 lei unul.

***

D. dr. C.I. Istrati, comisar general al Expoziţiunei Soc. Agrare, face cunoscut prin aceasta, tutulor autorilor, editorilor sau specialiştilor, că cu începere de la 1 Septembrie a. c., se va organiza definitiv secţiunea XII-a.

Sunt rugaţi cu insistenţă a trimite

ori-ce lucrare relativ la agricultură, silvicultură, economie rurală şi legislaţiune agricolă.

Comisariatul doreşte pe cât posibil a intruni cu această ocaziune tot ce s'a scris din vechime şi până în prezent în ţările locuite de români în această direcţiune.

***

Se face cunoscut specialiştilor că pentru ziua de 1 Septembrie a. c., se institue un concurs spre a se aproba formatul definitiv al diplomelor şi medaliilor pe care Societatea Agrară le va decerna cu ocaziunea expoziţiei sale.

Motivele trebue să fie cu totul locale şi în raport cu menirea societ.

Detalii se pot căpăta zilnic la comisariatul expoziţiei.

***

D. dr. Istrate, fost ministru, care a bine-voit să primească însărcinarea de comisar general al Expoziţiunei Agrare, a dat o circulară prin care roagă pe domnii expozanţi, a căror obiecte sunt expuse în pavilioane separate, sau în vitrine personale, să se grăbească ca cel mai târziu până la 1 Septembrie să prezinte comisariatului expoziţiei un inventar complect de toate obiectele expuse de d-lor.

Apoi o listă complectă indicând numele şi calitatea tuturor colaboratorilor de care urmează să se ţină seamă la acordarea recompenselor.

Se va mai arăta, în ce priveşte recompensele primite de la alte expoziţii, indicându se în ce împrejurări şi în ce grad.

***

Duminica trecută afluenţa vizitatorilor la Expoziţia Agrară a fost mare. Peste 1500 persoane furnicau prin frumoasele pavilioane complect aranjate.

Grandiosul pavilion al ministerului domeniilor, va fi în curând deschis publicului unde va avea de admirat frumoasele colecţiuni ale ministerului domeniilor şi produsele fermelor şi pepinierelor Statului.

***

Marţi seara s'au trimis la Expoziţiunea Agrară mai multe piese de la muzeele silvic şi agricol, ale miniterului de domenii.

Toate aceste obiecte vor împodobi pavilionul ministerului de domenii de la Expoziţiunea Agrară.

***

Pavilionul administraţiei Domeniilor Coroanei, mulţumită neobositului ei administrator, d. Ion Kalinderu, a fost cel dintâiu de la inaugurarea Expoziţiei Agrare care şi-a deschis porţile vizitatorilor.

Acest pavilion, frumos ca arhitectură, este plin cu variatele produse ale Domeniilor Coroanei şi Duminică publicul vizitator a fost atât de numeros, în cât abia se putea pătrunde în interior.

***

D. Gr. Dianu, directorul general al închisorilor a luat măsuri ca publicul, care vizitează pavilioanele închisorilor, de la Ezpoziţia Agrară şi doreşte să cumpere din obiectele expuse, să fie imediat servit.

Din obiectele expuse, la expoziţie se vor vinde amatorilor cu preţurile costului depunându-se imediat banii; însă obiectele cumpărate se vor libera după terminarea expoziţiei.

Pentru acei, cari vor să facă comenzi, există un registru ţinut de prima gardiană, care se află în pavilion, registru în care se vor înscrie obiectele ce voeşte fie-care să comande depunânduse preţul.

***

Comitetul expoziţiei agrare a hotărât ca expoziţia de animale să se ţină în modul următor:

De la 1—16 Septembrie, expoziţia de cai şi rămători; de la 16—30 Septembrie expoziţia de vite cornute mari şi mici, iar de la 1 până la 18 Octomb. expoziţia de păsări şi câni.

Grajdurile ce se construesc pe câmpia expoziţiei sunt terminate.

In afară de grajdurile expoziţiei, se mai construesc grajduri particulare de d-nii fraţi Seceleanu şi Apostolu în care vor expune vite de diferite specii crescute pe proprietatea d-lor.

***

Depozitul de armăsari de la Constanţa proprietatea Statului, va expune între 1—15 Septembrie, în grajdurile expoziţiunei agrare, 18 animale de speţa cavalină: armăsari anglo-arabi, epe arabe şi produşi din încrucişerile raselor arabă şi românească.

***

CIRCULARĂ

către D-nii Preşedinţi ai Delegaţiunei Societăţei Agrare din judeţe

Domnule Preşedinte,

Avem onoare a vă face cunoscut că în urma demisiunei d-lui N. Negri din delegaţiunea Societăţei Agrare şi părăsirea de fapt a funcţiunei sale încă de la 14 Iulie şi înainte ca Comiretul să se fi pronunţat asupra acelei demisiuni, Comitetul Societăţei în şedinţa de la 10 August, a înlocuit pe d. N. Negri cu d. D. Comşa, în însărcinarea de delegat conferit conform art. 24 din statute: şi spre a se activa şi mai mult lucrările de organizaţie ale Expoziţiei şi pentru a li se da mai mult caracterul ştiinţific şi educativ, Comitetul a rugat pe d. dr. Istrati, fost ministru, să primească d-sa însărcinarea acestei organizări ca comisar general al Expoziţiunei care acceptând s'a şi numit cu începere de la 16 August şi cu atribuţiunele prevăzute în regulamentul din 1903, pe care vi-l alătur, la capitolul comisariatului general.

Mulţumindu-vă şi de astă dată de concursul nepreţuit ce l'aţi dat şi daţi Expoziţiunei, vă rugăm d-le preşedinte, să bine-voiţi a primi asigurarea osebitei noastre consideraţiuni.

Preşedinte, **St. D. Grecianu**
Secretar general, **N. St. Cesianu**

CRONICA AGRICOLĂ

Noui bănci populare

Următoarele bănci populare şi-au autentificat actele de constituire: *Brazda-Troian*, din Carpenu (Dolj) cu un capital de 6647 lei 64 bani; *Concordia Găşteni* din Congaz (Tulcea): cu 151 lei; *Săgeata* din Săgeata (Buzău), cu 2573 lei 82 bani; *Frăţia* din Teţcani (Bacău), cu 12436 lei 25 bani; *Profetul Ilie* din Mihăileştii-de-jos (Olt) cu 1315 iei; *Amaradia*, din Regeni (Gorj), cu un capital vărsat de 851 lei; *Alunişul* din Alunişul (Olt); *Petrodava* din Vânrtorii-Dumbrava-Roşie (Neamţu) cu 348 lei; *Independenţa română*, din Ungureni-Titulesti (Olt), cu 1773 lei şi 50 bani; *Comoara*, din Ţigăneşti (Ilfov); *Inflorirea*, din Condrăcheşti (Tecuciu), cu 96 lei; *Mihăileşti*, din Mihăileşti (Vâlcea); *Sabarul*, din Jilave-Mierlari (Ilfov); *Dârjorul*, din Priseaca (Olt); *Sfinţii Petru şi Pavel*, din Ocniţa (Dâmboviţa; *Principesa Maria*, din Adânca (Dâmboviţa).

***

In judeţul Constanţa păşunele sunt compromise în tot judeţul, afară de plasa Constanţa unde s'au mai îmbunătăţit în urma ultimelor ploi.

Porumburile sunt de asemenea bune în această plasă, se speră a se îndrepta în plasa Mangalia, iar în plăşile Silistra-Nouă. Hârşova şi Medgidia, ele sunt compromise.

***

Ministerul instrucţiunei publice, a însărcinat pe d-na dr. Sion, ca să întocmească nişte instrucţiuni practice pentru folosinţa ţăranilor, relative la creşterea şi îngrijirea micilor copilaşi.

Aceste instrucţiuni se vor tipări de către Casa şcoalelor în 5000 de exemplare, format mic.

Toate exemplarele se vor împărţi gratuit învăţătorilor şi învăţătoarelor spre a se folosi la conferinţele săptămânale, ce aceştia sunt datori să ţină.

Cărticelele vor cuprinde şi câteva clişee cu microbii cei mai periculoşi.

***

Ministerul de domenii a luat dispoziţiuni ca pe viitor să nu se mai vânză pepinieriştilor vite altoite din pepinierile Statului, ci nummai proprietarilor de vii.

Aceasta, în vedere de a da o mai mare dezvoltare reconstituirii viilor.

Pepinieriştii însă vor putea cumpăra de la minister coarde pentru altoit şi a treia parte din numărul total al port altoilor disponibili la toamnă.

***

S'a înfiinţat o secţie de agricultură pe lângă pepiniera de viţe a statului de la Cotnari (Iaşi).

FURNISORUL CURȚEI REGALE — CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

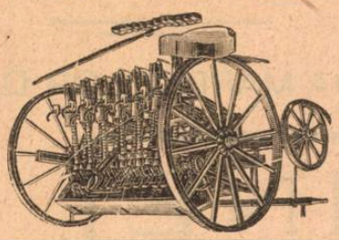

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „**sistem Sack**“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît orî-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noulle lagăre mobile cu cercurî ungătoare Locomobile de 9 atmosferî presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ◈ GALAȚI ◈ BRAILA ◈ CONSTANȚA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

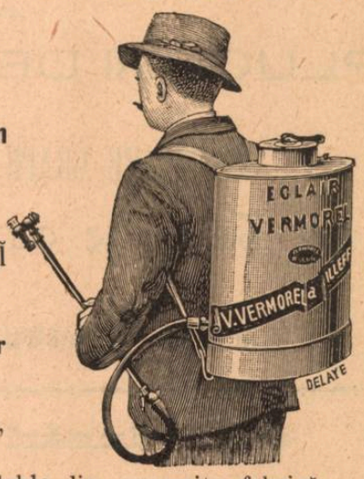

PLUGURI GARANTATE DIN OȚEL
Cu 1, 2, 3 și 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin
Cultivatoare americane cu discurî rotunde
— Cu și fără aparate de semănat în lat —
GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oțel, în 2 și 3 părți

Mașinî de semănat în lat
Construcția perfecționată, 3,76 m. lățime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Mașinî de semănat în rînduri
Renumita **„BEROLINA“** din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă și economică în distribuirea semințeî

Batoze de bătut porumbul cu aburî, și cu mîna simple și duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Morî de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mina

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de macinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franţuzesci

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREI ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţii de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICA 5 SEPTEMBRE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 91.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE:
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

EXPOZITIA „SOCIETATEI AGRARE"

ANUNCIU

Persoanele, cari doresc a vizita Expoziția Agrară din București, de la șoseaua Kiseleff, li se vor elibera bilete cu preț redus de 50 %, din și de toate stațiunile țării, pentru dus și înapoiat în zilele următoare:

Septembrie 5 — 6 — 7 — 8 — 9 — 10 stil vechi
Octombrie 13 — 14 — 15 — 16 — 17 — 18 „ „

Aceste bilete sunt valabile 4 zile de la data liberării, fără a se socoti și ziua când s'a eliberat.

Vizitatorii iau în zilele indicate 1 bilet de călătorie de la stațiunea de unde pleacă, plătind costul întreg de venire, iar la înapoiere prezintă conductorului de tren același bilet, purtând un sigiliu al Expoziției constatator că a vizitat-o.

Vizarea biletelor de către Biuroul Expoziției se face fără nici o altă taxă.

Clauza care îndatora mai înainte pe călător să prezinte la cassa Expoziției un bilet întreg de loteria Expoziției Societății Agrare cu cupoane à 1 leu s'a desființat.

Biletele de loterie ale Expoziției Agrare, se găsesc de vînzare în țară pe la diferiți debitanți, autorități și la ghișeturile Expoziției, și dau drept la diferite câștiguri din care unul principal de **20,000** lei, unul de **5,000** lei, și altele în valoare totală de **40,000** lei.

Prețul intrării la expoziție în zilele de lucru e de un leu de persoană, în schimbul căruia vizitatorul primește un cupon de loterie.

Persoanele cari posed deja bilete de loterie, prezintă la intrarea în Expoziție, un cupon de lotărie cu tichetul său, drept plată.

Expoziția este desohisă în permanență de la ora 8 a. m. până la orele 7 p. m. Muzica militară va cânta în toate zilele.

Duminica și în zilele de sărbători, prețul intrării e de 0,50 bani de persoană.—In acele zile biletele de loterie nu se bucură de nici o reducție.—*Copiii mai mici de 7 ani* nu plătesc intrarea, iar de la 7—14 ani plătesc *0,25 bani* intrare, în orice zi.—Elevii școalelor rurale de agricultură și de meserii, sub conducerea profesorilor lor, când vor veni în grup de cel puțin 10 persoane în zilele de sărbători vor avea intrarea gratuită în Expoziție; asemenea și învățătorii. Aceasta ca încurajare pentru studierea progreselor realizate în agricultură și în economia țării.

Produsele și obiectele destinate Expoziției și trimise cu adresa Expoziției Agrare, șoseaua Kiseleff, vor beneficia de o reducere de 50% pe C. F. R.

Târgul de vite se va ține de la 1—16 Septembrie pentru cai și rămători și de la 18—30 Septembrie pentru vite cornute, oi și capre.

Expoziția păsărilor va avea loc în luna Octombrie.

Și aceste transporturi, beneficiază asemenea de o reducere de transport pe C. F. R. de 50% și sunt scutite de orice taxă veterinară.

Vizitatorii Expoziției vor beneficia de următoarele reduceri la hotelurile de mai jos: Hotel Bulevard, Hotel Splendid, de France, Metropole de 25%, Hotel Bristol, Carol și Dacia de 20%, iar Hotel Central și Regal 10%.

Pentru a beneficia de aceste reduceri se va prezenta la cassa otelului un bilet de lotărie de 5 lei ștampilat de Biuroul Expoziției.

Societatea anonimă pentru comerciul de maşini şi întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. I—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. I—3

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ şi expoziţie permanentă de tot felul de:

Maşine şi Unelte Agricole, Industriale şi Electro-technice

LOCOMOBILE şi TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Şcoala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curăţitoare** patentată (Trei Vînturi) a treia Curăţitoare, în Treerătoare înlocueşte machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de orî-ce alt sistem existent şi **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numai la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu saŭ fără foi.

MAŞINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele şi fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curăţînd perfect şi lăsînd ştiuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune şi solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oţel, cu 2, 3 şi 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile şi fixe, cu două şi trei cîmpuri şi cu dinţi de oţel şi **Grape pentru Livezi.**
Răriţi, Cultivatori, Tăvălucî.
Semănătorî în lat.
Semănătorî în rînduri renumita „Victoria-Drill“.
Vînturătorî, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ în toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fîn.
Maşinî de tăiat pae şi fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăţi, întregi fără piept. Toate mărimile.
Morî TRANSPORTABILE, pe postament d lemn şi de fier simple, duble, triple şi cvadruple, din cele mai renumite fabrici, de 36, 42 şi 48 ţoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF şi DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEŞTI, I-a calitate, simple şi duble, toate lăţimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu şi grădinî.
Părţi de rezervă. Muşamale.
Maşine de scărmănat lînă de lemn şi de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol şi cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ŞI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopî — cu Tăiuşul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai uşoare şi solide, construite din oţel.

Garanţie absolută pentru perfecta funcţionare şi material solid al tutulor maşinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabrici a tot felul de Maşinî Industriae şi Electro-technîce.

DUMINICA 5 SEPTEMBRE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciŭ.

ANUL IV. — No. 91.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu.

Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:

Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revisteĭ sunt d-nii:

Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 91

V. M. Kogălniceanu. — Invățămintele secetei.
Proecte și Idei Economice.
D. R. Rusescu.—Nesiguranța recoltelor agricole în România.
Starea udometrică și agricolă a Românieĭ la finele lunei August 1904 st. n.
De la Expoziție.
Cronica Agricolă.
Diverse.

Invățămintele secetei

Am arătat în Numărul 89, cum naivii și simpliștii științeĭ economice interpretează situația noastră economică, pentru a scoate încheeri false prin unilateralitatea lor asupra foloaselor respective ale agriculturei și industriei.

Am căutat să arăt că nu o industrie mare creată în mod artificial și susținută ca plantele într'o seară caldă, este salvarea noastră, ci dezvoltarea încetă dar continuă a agriculturei cu numeroasele ei ramuri de producțiune.

Chestiunea aceasta este așa de însemnată în cât ea merită ca să ne ocupăm mai de aproape de dânsa. Partizanii industrializărei forțate se pot asemăna cu acei propagandiști de fapt ai partidelor revoluționare cari cred că societatea omenească se poate schimba în mod brusc, printr'o catastrofă sau o altă calamitate socială. Aceasta este o credință care chiar în rândurile cele mai extreme ale acestor reformatori ai lumeĭ și ai așezămintelor vieței omenești nu mai este mult acreditată.

Industrialofilii noștri persistă însă încă a crede în putința unor asemenea schimbări subite. Ei își imaginează că o industrie mare, creată în câțiva ani, prin sacrificii de milioane și prin secarea tuturor celorlalte resurse ale avuției publice, ar putea să schimbe caracterul economic al țărei, caracter format din veacuri de muncă identică și din condițiuni fizice de nu schimbat. Aceasta este greșala lor cea mare și tocmai aceasta îi desparte de agrarieni, cari, după cum am spus de numeroase ori, sunt mai raționali și doresc ca țara să se dezvolte în mod normal și armonios, fără salturi cari, adesea, lasă în urma lor prăpastii.

Agrarienii pun înainte agricultura, —și că au dreptate am dovedit-o aci ori de câte ori s'a înfățișat prilejul pentru aceasta, mai ales cu ocazia discuțiunilor asupra programului economic al agrarienilor. Tot păcatul este însă că acei cari imprimă țăreĭ noastre direcțiile necesare în materie economică, nu sunt și ei pătrunși de acest adevăr. Altfel, noi n'am fi asistat azi la spectacolul dureros ce îl înfățișează rezultatele secetei la țară.

In asemenea momente se pune, mai mult ca ori când, întrebarea: ce s'a făcut pentru săteni? Seceta ne-a dezvăluit, dintr'o singură lovitură brutală, întreaga situație economică a țărănimeĭ. Un an rău reduce aproape la foamete o mare parte din satele noastre. E dovedit, din nou, că temelia materială a populațiunei rurale este șubredă, că ea se clatină în mod periculos la prima atingere și că amenință cu prăbușirea totală atunci când cerul rămâne mereu limpede în câteva din lunile verei. Aceasta arată lămurit cât suntem de săraci și cum nu suntem încă organizați economicește pentru a rezista crizelor secetei, singurele însemnate la noi.

Seceta cu urmările ei a dovedit că țăranul nostru are numai puține economii și că starea averei sale este astfel în cât dacă ar fi silit, în anii răi,—presupunând că statul nu i-ar veni în ajutor, — să 'și împrumute bani pe puținele sale bunuri mobile și imobile, pentru a putea trăi, aceasta ar însemna complecta sa ruină materială, sărăcirea până la mizerie. Aceasta în majoritatea cazurilor. Faptul acesta denotă un rău mare, fiindcă el ne arată că țăranul român neputând să reziste la un an rău fără a fi prăbușit în mizerie, este foarte sărac, mai sărac chiar de cât ne închipuiam. Căci prosperitatea este numai atunci când se poate trece fără pagube mari peste vremile rele, reparânduse ușor și în grabă perderile suferite de pe urma acestora,—ceeace la țăranul nostru nu este cazul.

La întrebarea pusă mai sus: ce s'a făcut pentru săteni?—noi putem dar răspunde, — cu multă dreptate, că nu s'a făcut aproape nimic. Improprietărirea a fost primul act și marele act întru asigurarea stărei economice și sociale a țărănimeĭ. A fost baza sau mai bine zis *talpa casei*, fără de care nu se poate construi casa, dar n'a fost încă casa; aceasta trebuia abia construită,bucată cu bucată, cu răbdare și metodă.

Opera aceasta de zidire posterioară punerei temeliei solide și bine

făcătoare a improprietăririlor, a fost însă aproape cu totul neglijată. Zidirea consta din răspândirea cunoştinţelor profesoniale printre săteni, din punerea la dispoziţia lor a unui credit rural eftin, din dezvoltarea spiritului de asociaţie şi din crearea tuturor acelor izvoare de bogăţie, de care e susceptibilă agricultura şi creşterea vitelor.

Dacă munca aceasta s'ar fi săvârşit de la improprietărire încoace, e sigur că astăzi ţăranii noştri ar fi într'o cu totul altă situaţiune şi că seceta nu i-ar ameninţa cu teribilele dezastre pe cari le cunoaştem. Ea însă nu s'a făcut mai de loc sau s'a făcut prea puţin; sătenii noştri nu au deci avuţii acumulate, nu au rezerve, nu au aproape nimic pentru a putea rezista relelor secetei.

E drept că munca aceasta cere putere de rădare, cere ingeniozitate, putere de sacrificii şi tenacitate în execuţiune — calităţi pe cari le avem într'o foarte mică măsură — dar, să nu uităm că ea este imperios de trebuinţă şi că fără dânsa ţara va înainta cu o încetineală de culbec pe calea progresului.

Seceta, care ne deschide nouă înşine ochii şi ne arată cât suntem de săraci, trebue să ne convingă odată pentru totdeauna că singura cale de scăpare este tot vechea cerinţă: îmbunătăţirea agriculturei. Să se îndrepte toată puterea de sacrificiu şi de muncă a ţărei spre acest ţărâm şi putem fi siguri că peste un timp lucrurile vor fi cu desăvârşire schimbate.

Să se răspândească învăţământul agricol sub toate formele posibile şi la toate categoriile de săteni; să se încurajeze prin toate chipurile şi mijloacele cunoscute în streinătate întrebuinţarea alternărilor în culturi, introducerea plantelor furagere, creşterea vitelor cu industriile anexe, avicultura, horticultura, pomicultura, viticultura etc.; să se deschiză, cu un cuvânt, toate izvoarele de avuţie ce ascunde marea producătoare: agricultura, răspândindu-se în acelaşi timp spiritul de asociaţie sub toate formele şi întărindu-se creditul agricol prin simplificarea şi aducerea la un tip comun a băncilor populare; — şi putem fi siguri că, dacă vom face toate acestea, vom fi realizat într'adevăr marea reformă economică care va aşeza întreaga românime pe o temelie de neclintit.

Lucrurile acestea s'au mai spus, dar ele au nenorocirea de a nu fi băgate în seamă ca toate banalităţile. Adevărul ce conţin ele nu este însă totuşi mai puţin doveditor. In privinţa aceasta e nevoe de o întreagă educaţie a spiritului. Oricât de ciudat s'ar părea, cred totuşi că sunt puţini la noi cari să cunoască adînca însemnătate a agriculturei pentru ţara noastră. Se trece pe lângă dânsa ca pe lângă un vechiu cunoscut, faţă de care nu mai e nevoe de atenţii speciale. Şi cu toate acestea numai ea, agricultura, ascunde marile tezaure de bogăţie pe cari le căutăm în zadar aiurea.

Am indicat de atâtea ori mijloacele de a dezvolta puterea de producţiune a agriculturei; am arătat cum judeţele, comunele şi statul ar putea, împărţindu şi munca şi sacrificiile bănesti, descentralizînd toate acestea, să realizeze marea operă de reformare a agriculturei. Toate au fost însă degeaba. Bugetul direcţiunei agriculturei continuă a fi cel mai slab dotat, iar judeţele continuă a nu se ocupa în modul cel mai absolut de interesele agricole ale populaţiunilor lor. De aceea am spus mai sus că spiritul nostru public trebuie abia educat pentru a cunoaşte însemnătatea agriculturei.

Opera aceasta de luminare şi-au impus'o agrarienii. Când o vom fi dus la bun capăt vom fi adus cel mai bun serviciu ţărei. Atunci întreaga situaţie se va schimba; atunci nu vom mai alerga după chimere industriale, ci ne vom mulţumi cu ceva mai modest dar mai sigur: îmbunătăţirea agriculturei.

Aceasta ne va duce până acolo ca seceta să nu mai fie pentru noi o calamitate publică.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE şi IDEI ECONOMICE

Camăta şi băncile populare

Ne-am ocupat în numărul trecut de acea serie de articole, datorite lui *Agricola*, care a fost discutată de întreaga presă şi care a adus constatări cunoscute cu mult înainte.

Insemnătatea acelor articole nu stă în descoperirile făcute, cari erau ştiute de întreaga lume, ci în faptul că din nou s'a arătat, pe bază de noui documente autentice, cât de adânc este înrădăcinat răul cametei la sate, şi cât de urgent este să se ia măsuri de îndreptare. Asupra acestui punct voim să vorbim azi.

Unii au propus votarea unei legi care să hotărască maximul dobînzei legale. Măsura aceasta însă noi nu o credem că ar fi de vre un folos oarecare, fiindcă camăta poate să îmbrace atâtea forme în cât să scape oricând de aplicarea legei.

Singurul lucru ce se poate face în materia aceasta, este numai şi numai însănătoşirea situaţiei economice, până acolo în cât împrumuturile necesare să nu mai ia caracterul cametei, şi la aceasta se poate ajunge numai prin case de credit care să împrumute uşor, eftin şi în grabă.

La sate avem asemenea case de credit: Băncile populare. Aceste bănci, aşa cum sunt constituite azi, nu realizează însă idealul creditului rural pentru ţărani; ele nu corespund încă tuturor nevoilor; ele nu se adaptează încă tuturor trebuinţelor şi nu coboară încă binefacerile creditului eftin până în straturile cele mai sărace şi mai inferioare ale ţărănimei.

Tipul băncilor populare care realizează toate aceste din urmă, este tipul Raiffeisen. O bancă Raiffensen înseamnă creditul circulând aşa cum am arătat mai sus, până în straturile cele mai sărmane ale populaţiunei rurale, pentru a le ajuta la ridicarea economică şi morală. In sistemul Raiffeisen nu încape cotizaţii mari, nici părti sociale, deci nici dividende şi nici dobânzi mari cari să dee dividende. Intr'o asemenea bancă poate intra oricine, şi ţăranul cel mai sărac, alături de cel mai fruntaş bogat. Obligaţiunea răspunderei solidare şi nelimitate îi leagă pe toţi şi îi garantează în contra operaţiunilor nechibzuite şi a împrumuturilor hazardate. La aceste bănci, intrând şi cei mai săraci, ei se pot dar folosi de un credit eftin şi pot, prin aceasta, să se ridice încet încet.

La noi însă băncile populare nu sunt organizate după asemenea principii sănătoase, la noi ele reclamă cotizaţii — taxe de intrare — părţi sociale, aşa că iau dobânzi mari pentru a da şi devidende mari. Ţăranul sărac nu poate intra nici a se folosi de credit eftin, aşa că e silit a se adresa tot la cămătar

Pentru a schimba dar starea aceasta de lucruri şi a face ca şi cei mai săraci dintre ţărani, cari au câteva lucruri şi bunuri mobile, să poată profita de bani eftini, e necesar ca sistemul băncilor noastre populare să 'şi schimbe baza pe care o are azi, apropiindu-se din ce în ce de tipul Raiffeisen. In acelaşi timp e nevoe ca să se întreprinză şi o propagandă asiduă, pentru a se convinge conducătorii băncilor că aceste au un rol economic însemnat, anume acela de a ajuta la ridicarea materială a celor mai săraci săteni. Băncile nu trebue să fie mici întreprinderi de dividende pentru ţăranii fruntaşi, ci instituţiuni de credit pentru toţi deopotrivă, împrumutându-se şi celui mai sărac pe puţinul ce are, pentru a'l ajuta să se ridice. Numai aducându-se această schimbare de lucruri se va putea vorbi de bănci populare şi se va putea spera că relele cametei să dispară.

Febra aftoasă

In cursul săptămânei trecute, ziarele au dat ştirea că serviciul vete-

rinar, văzând zădărnicia măsurilor sale de rigoare în contra febrei aftoase, are intenţiunea de a nu mai face uz de ele de azi înainte, lăsând pur şi simplu ca epizootia să se stingă de la sine.

Istoricul combaterei febrei aftoase este foarte interesant; nu'l vom reproduce pentru a nu da loc la nemulţumiri şi apoi fiindcă azi el nu mai are interes practic. Tot ce putem spune este că de la început, adică de când serviciul nostru veterinar a întreprins lupta, izolarea localităţilor contaminate, întreruperea circulaţiunei, împedecarea lucrărilor, suspendarea târgurilor de vite etc., am spus, sprijiniţi pe părerea nepărtinitoare a unor specialişti de valoare, că toate aceste măsuri nu vor folosi la nimic, pentru că nu vor reuşi să stingă boala. Şi lucrul e aşa de firesc, căci orice măsuri de izolare s'ar lua, ele tot nu pot fi aşa de severe, în cât să împedice comunicaţiile şi să nu lase liberă propagarea epizootiei.

Ceeace s'a şi întâmplat. După atâta vreme de luptă, febra aftoasă nu este stinsă; cu toate cheltuelile şi paza epizootia bântue încă totuşi în unele regiuni ale ţărei. Serviciul veterinar văzând dar inutilitatea forţărilor sale a ajuns —parese—şi el la convingerea că tot ce se poate face este ca să se lese loc epizootiei să'şi facă cursul ei până se va stinge. Metoda aceasta are avantajul că, pe lângă economia de bani ce aduce statului, mai scuteşte şi de ceva revolte la sate şi de o mulţime de pagube pe agricultori.

Avantagele făcute agriculturei

Ziarul oficios «Voinţa Naţională», din 14 August, spune următoarele într'un articol de polemică, intitulat: «Noi şi agricultura».

«Dacă am arăta ce s'a făcut pentru agricultură, dacă am face socoteală ce avantaje se dau agricultorilor *pe spesele şi pe punga ţărei*, ar amuţi atâtea critici ce ni se fac contra avantajelor ce se dau industriilor, cu atât mai mult cu cât industriile aduc mari foloase agriculturei, şi deci se folosesc şi agricultorii de protecţia ce se dă industriei, după cum, bine înţeles, se folosesc şi fabricanţii de uşurările de transport etc., ce se fac agricultorilor.»

Scriitorul care raţionează astfel în coloanele «Voinţei Naţionale» şi care ameninţă cu socoteli pe care nu le face, greşeşte mult în premise, ceeace ne explică marea greşală ce face în concluzie.

Intâiu de toate să afle că comparaţia e rea: agricultura nu poate fi comparată şi pusă pe un picior de egalitate, în ţara noastră, cu industria. Agricultura este însăşi ţara şi neamul românesc; acele avantagii de care vorbeşte dar «Voinţa Naţională», într'un ton de critică-ponegrire şi de ne-az neastâmpărat, au fost date ţărei, statului, au fost necesare şi firesti, fiindcă nu se putea altfel.

In al doilea rând, în vremea când s'au acordat acele avantagii absolut naturale, industria aproape nu exista, şi in al treilea rând ele sunt mici faţă de covârşitoarea şi marea importanţă a agriculturei în ţara românească.

Când «Voinţa Naţională» compară deci agricultura cu industria ca egal la egal, înseamnă că pune într'un mod foarte greşit premisele problemei, aşa că încheerea este forţamente falsificată. Problema avantagiilor industriei şi agriculturei noi o punem cu totul altfel, nu într'un spirit de antagonism cum se preface a crede «Voinţa Naţională», ci pe bună dreptate, aşa cum este realitatea lucrurilor. Aceasta o vom arăta în numărul viitor, de şi am mai discutat chestiunea de nenumărate ori în «Agrarul» şi în alte publicaţiuni

De la Expoziţiune

Lucrările pentru desăvârşita complectare a Expoziţiei continuă.

Aceste lucrări, cari erau înaintate, graţie muncei neobosite a delegaţiunei Expoziţiei, sunt acum mult activate şi pe cale de terminarn. Ele se urmează repede şi în întreaga Expozitie se simte acea deosebită animaţiune care precedează ultimele pregătiri. Aceasta se datoreşte d-lui comisar general al Expoziţiei, *C. I. Istrate*, aşa de bine cunoscut şi apreciat prin marele său talent de organizaţie, prin munca neîncetată, neobosită şi fără răgaz de care este capabil şi prin experienţa şi deosebita pricepere ce are în aranjarea de expoziţiuni. Graţie talentului şi muncei d-lui comisar general Istrate, vom putea anunţa în curând succesul complect al Expoziţiunei Societăţei Agrare, a cărei frumuseţe şi însemnătate nimeni nu o mai contestă azi.

***

Comitetul Expoziţiei împreună cu d. Istrate, comisar-general al Expoziţiei a luat dispoziţiunea de a înfiinţa în incinta Expoziţiei o *hală de fructe, flori şi legume.*

***

Cele *patru grajduri* ale societăţei pentru vite cornute şi cai, sunt gata. De asemenea sunt gata grajeurile d-lor fraţi Şeceleanu şi al d-lui Apostol.

Se află deja expuşi doi cai ai d-lui căpitan Stăncescu din Piteşti.

Mai sunt gata grajdurile minist. de domenii şi al Domeniului Coroanei.

D. Gherassy, mare proprietar şi cunoscut mare filantrop, va expune 6 bivoli şi bivoliţe albe din tamaslâcul ce posedă.

Primăria Capitalei va expune 6 cai din reproducţia sa.

Grajdul de porci este asemenea gata.

Instalaţiunile pentru cuştile de păsări sunt şi ele gata.

Nesiguranţa recoltelor agricole în România

—— IV

§ 2) *In ceia ce priveşte clima*

Pentru caracterizarea climei din perioada de la 1892—1900, este suficient a reproduce aci o parte din concluzia cu care d-l St. C. Hepites, directorul institutului nostru meteorologic, închee una din ale sale „*Materiale pentru climatoloia României* [1])".

Iată această parte din concluzie:

„România, care este pe puntea de „trecere de la civilizaţiunea apuseană, „de care se apropie cu paşi gigantici, „la starea încă patriarhală a răsăritului, „reprezintă, în ceia ce priveşte clima, „tranziţiunea de la clima temperată a „Europei mijlocii, la clima continen„tală a Europei răsăritene.

„Poporul Român este deprins cu *o „climă care, fără dubiu, trebue să fie „clasificată printre climele excesive*".

Caracteristica climei pentru anul 1900 este prin urmare, excesivitatea: 1) căldură excesivă; 2) ploi cu totul neregulate; şi 3) vânturi excesive.

§ 3) *In ceia ce priveşte cultura grâului*

Din tabloul întocmit de serviciul statistic al ministerului domeniilor pentru cultura grâului de toamnă şi de primăvară în Moldova şi în Muntenia pe anii 1876, 1892 şi 1900, se dovedeşte că părăsirea culturei grâului de primăvară, începută de la anul 1876, s'a continuat de-a tot lungul perioadei 1892 şi a atins maximul ei în anul 1900, când cultura acestui fel de grâu nu a atins de cât infima proporţiune de 2.8% în Moldova şi 0.3% în Muntenia, din totalul culturilor lor de grâu. Astfel fiind putem considera, fără nici o greşală, cultura grâului de primăvară ca fiind cu desăvârşire abandonată la noi. Iată acest tablou: [2])

Cultura grâului de toamnă şi de primăvară

Anii	MUNTENIA						MOLDOVA					
	Grâu de						Grâu de					
	Toamnă		Primă-vara				Toamnă		Primă-vară			
	kilom.□	la %	kilom.□	la %			kilom.□	la %	kilom.□	la %		
1876	5275	79.0	1401	21.0			1283	45.0	1569	55.0		
1892	11551	98.6	159	1.4			2289	94.0	144	6.0		
1900	12851	99.7	40	0.3			2150	97.3	62	2.8		

1. St. C. Hepites: Clima Sulinei, pag. 25.
2) Tablou procurat de d-l Gr. G. Turburi, idem

f) Recapitularea condițiunilor de sol și de climă în care agricultura noastră se efectua la diferitele epoci ale acestui secol.

Recapitulând acum condițiunile de sol și de climă în cari am găsit că se efectua agricultura noastră, la diferitele epoci ale acestui secol, avem:

TABLOU RECAPITULATIV

de condițiunile de sol și climă în cari agricultura noastră se efectua la diferitele epoci ale acestui secol

ANII	CONDIȚIUNILE DE SOL				CONDIȚIUNILE DE CLIMĂ		
	Proporția la % a semănăturilor în raport			Umiditatea	Temperatura	Ploile	Vînturile
	cu suprafețele cultivate în 1900	cu supraf. cari s'ar putea cultiva	cu superficia țărei				
1832	minimă	minimă	minimă	suficientă și bine menținută	temperată prin prezența pădurilor	îndestulătoare și satisfăcând necesitățile agriculturei	moderate
1862	41.18	25.23	17.25	idem	idem	idem	idem
					afară de jud.: Botoșani, Brăila și Covurlui în cari: mai puțin temperată	satisfăcând mai puțin necesitățile agricult.	vătămătoare
1876	64.24	39.35	28.98	mai puțin menținută și începând a depinde de căderea ploilor	puțin temperată	neregulate și nesatisfăcând necesitățile agriculturei	vătămătoare
1892	84.90	52.00	33.89	cu neputință de menținut și depinzând în mod absolut de căderea ploilor	foarte puțin temperată	foarte neregulate, și nesatisfăcând de loc necesitățile agriculturei	foarte vătămătoare
1900	100.00	61.25	39.82	idem	idem	idem	idem

6) Modificările constatate în condițiunile de sol și climă ale agriculturei

Din comparația condițiunilor de sol și climă în cari agricultura noastră se efectua la diferitele epoci ale acestui secol și condițiunile în cari ea se efectuează astăzi, adică la anul 1900, reese că o mare modificare s'a produs, în cursul timpului, în aceste condițiuni.

In adevăr, din această comparație rezultă că:

a) In ceia ce privește condițiunile de sol

De unde la anul 1832, începutul dezvoltărei agriculturei noastre și la 1862, data primei noastre statistice agricole: suprafața terenurilor ocupate de agricultură erea atât de puțin intinsă în cât de abia atingea, în acest din urmă an, proporția de 41,18 % din suprafața totală ce ocupă astăzi, adică 25,23% părți din totalitatea terenurilor țărei cari ar putea fi supuse culturilor agricole, iar umiditatea lor destul de suficientă și bine menținută prin adăpostirea părților necultivate, de către păturile vegetale ale izlazurilor permanente, fânețe și păduri; astăzi din contră, găsim suprafața terenurilor afectate agriculturei, având o extensiune considerabilă: de 2 1/2 ori mai mare de cât aceia ce avea la 1852 și ocupând 61,25 % părți din totalitatea terenurilor țărei cari ar putea fi supuse culturilor agricole, iar umiditatea lor în imposibilitate de a putea fi menținută, din cauza distrugerei adăposturilor cari le protegiau contra agenților de evaporațiune și depinzând în mod absolut de capriciul căderei ploilor.

b) In ceiace privește condițiunile de climă

De unde la anul 1832, începutul dezvoltărei agriculturei noastre: 1) căldura era temperată; 2) ploile îndestulătoare și satisfăcând necesitățile agriculturei în întreaga țară; și 3) vînturile moderate; iar la 1862, data constatărilor făcute de comisiunile agricole speciale asupra condițiunilor de atunci ale agriculturei, aceste elemente ale climei: căldura, ploile și vânturile, ereau în întreaga țară, tot atât de favorabile agriculturei ca și mai înainte, în afară numai de 3 județe: Botoșani, Brăila și Covurlui în cari: 1) Căldura începuse a deveni mai puțin temperată; 2) ploile mai puțin îndestulătoare și satisfăcând mai puțin necesitățile agriculturei; și 3) vânturile vătămătoare; astăzi din contră, găsim că: 1) căldura este foarte puțin temperată; 2) ploile, de și ca valori medii anuale îndestulătoare, însă foarte neregulate, repartizate în mod cu desăvârșire inegal pe suprafața țărei și a diferitelor regiuni, și nesatisfăcând de cât întâmplător necesitățile agriculturei; și 3) vânturile devenite dezastruoase.

6) Proba materială a modificărilor aduse condițiunilor de sol și climă în cari se efectua agricultura noastră

Dacă stabilirea condițiunilor de sol și climă în cari agricultura noastră se efectua la diferitele epoci ale acestui secol, nu poate fi făcută de nimeni cu o absolută preciziune, adică prin observațiuni științifice ireproșabile din acele vremuri, pentru motivul că asemenea feluri de observațiuni nu avem, modificarea însă a acestor condițiuni, în intervalul de la 1832 și până astăzi, se poate dovedi cu suficiență, prin examinarea cauzelor cari au provocat părăsirea totală, la noi, a culturei grânelor de primăvară și au produs astfel o schimbare, atât de radicală, în modul de cultură general al grânelor noastre.

In adevăr:

Cultura grâului de primăvară și cauzele părăsirei ei totale la noi

§ 1) Cultura grâului de primăvară

Din constatările comisiunilor speciale întocmite în anii 1861 și 1862, în ambele noastre principate, pentru studierea cestiunilor agricole, precum și din datele statisticilor agricole oficiale, alcătuite de la această dată încoace, se dovedește că cultura grânelor în țară la noi se făcea, atât

prin semănături de toamnă cât și prin semănături de primăvară.

Din cele ce am arătat deja asupra mersului culturei grânelor la noi, cu ocazia constatărei modificărilor aduse condițiunilor de sol și de climă în cari agricultura noastră se efectua la diferitele epoci ale acestui secol, rezultă :

1. Că în tot lungul primelor 2 perioade : de la 1832—1862 și de la 1862—1867, adică timp de o jumătate de secol, cultura grânelor, prin semănături atât de toamnă cât și de primăvară, se făcea pe o scară foarte întinsă în ambele noastre principate.

2. Că în anul 1862, cultura grâului de primăvară față de cultura totală a grâului erea, în Moldova, în proporție de 39.5% și în Muntenia, în proporție de 12%.

3. Că în intervalul de la 1862 până la 1876, cultura grâului de primăvară luase la noi o așa de mare extensiune, în cât în acest din urmă an, ea atinsese, în Moldova, proporția de 55% și în Muntenia, proporția de 21% din cultura totală a grânelor lor.

4. Că în intervalul de la 1876—1892, adică în timp abia de 16 ani, cultura grâului de primăvară a scăzut de odată, în Moldova, de la proporția de 55% la aceia de 6%, iar în Muntenia, de la proporția de 21% la aceia de 1.4%.

5. Că de la anul 1892—1900, cultura grâului de primăvară a scăzut continu, atingând în acest din urmă an, în Moldova, proporția de 2.8%. iar în Muntenia proporția de 0.3%,

După cum se vede din aceste cifre oficiale, cultura grâului de primăvară este cu totul părăsită, atât în Moldova cât și în Muntenia.

§ 2) Cauzele părăsirei totale a culturei grâului de primăvară la noi

Cauzele părăsirei, de către toți cultivatorii țărei și în mod atât de brusc, a culturei, atât de întinsă acum câți-va ani de zile, a grâului de primăvară, nu pot să fie de cât : *a)* de ordine economică ; *b)* de ordine financiară ; sau *c)* de ordine culturală.

a) *Cauzele de ordine economică*

Causele de ordine economică de natură a decide părăsirea totală a culturei grâului nostru de primăvară, nu ar fi putut să fie de cât numai îngreunarea prea mult a muncei agricultorilor, prin cultivarea acestei varietăți de grâu.

Or, știut este că cultura grâului de primăvară nu numai că nu îngreunează întru nimic munca agricultorilor, dar că din potrivă, ea le-o ușurează. In adevăr :

In condițiunile felului de cultură, extrem de intensivă, ce se face la noi, cultura grâului de primăvară, prin faptul că se seamănă într'o altă epocă a anului de cât grâul de toamnă și că se seceră 15—21 zile mai târziu de cât el, permite agricultorilor a-și efectua semănăturile și secera grânelor în mod succesiv în loc de a le îngrămădi de odată și prin aceasta le ușurează foarte mult sarcina.

Din pnnctul de vedere economic, nimic nu există dar care să justifice părăsirea totală a culturei grâului de primăvară in țară la noi.

b) *Cauzele de ordine financiară*

Cauzele de ordine financiară de natură a decide părăsirea totală a culturei grâului nostru de primăvară, nu ar putea să fie de cât : 1) relative la costul de producere și 2) relative la prețul de desfacere.

1) In ceia ce privește costul producerei

„Toate sistemele de cultură uzitate „în România, aparțin culturei extensive în cea mai largă accepțiune a „cuvântului. Circumstanțele generale, „economice și sociale, fac ca solul „să fie principalul factor al producțiunei; și în această circumstanță să „caute a'l face să producă cu minimum posibil de muncă și de capital [1]".

In asemenea condițiuni, grânele noastre, nefiind de cât produsul fertilității naturale a pământului, cheltuelile lor de producere nu pot fi deci de cât cele relative, pe de o parte la arenda pământului, iar pe de alta la sămânța, aratul, semănatul, seceratul, bătutul și transportul lor, cheltueli cari, pentru una și aceiași suprafață de teren, nu diferă întru nimic dacă sunt făcute pentru producțiunea grâului de toamnă, sau pentru a celui de primăvară.

Din punctul de vedere deci al costului de producere, nimic nu justifică părăsirea totală a culturei grâului nostru de primăvară.

2) In ceia ce privește prețul desfacerei

Din mai multe feluri de grâne, oferite pentru desfacere, acela care, în condițiuni egale, se va prezenta amatorilor cu o mai bună calitate, natural va obține un preț mai ridicat.

In lumea comercială, calitatea unui grâu este exprimată prin greutatea sa specifică.

„La noi se obișinuește în vânzări a „se exprima greutatea în livre, după „măsurile engleze, întrebuințate în „general de cumpărători în porturile „noastre, cum se poate vedea și din „tablourile oficiale a prețurilor ce„realelor vândute în porturile țărei, „care se publică pe fiecare săptămână „în Monitorul Oficial" [2]).

Chestiunea dacă grâul nostru de primăvară se prezintă, la desfacere, în condițiuni mai mult sau mai puțin favorabile de cât acele ale grâului de toamnă, trebue prin urmare rezolvată prin rezultatul analizelor phisice făcute asupra lor.

In *„Recherches sur les céréales roumaines"*, d-nii V. Cârnu-Munteanu și Corneliu Roman, prin tablourile dresate pentru compoziținea grânelor provenite din recolta anului 1898, stabilesc următoarele :

Analiza grânelor provenite din recolta anului 1898 [1])

REGIUNEA	VARIETATEA GRÂULUI	ANALIZA FISICĂ Greut. unui hectol. în kilograme
		mijlocia
1) Moldova de sus	grâu de toamnă	81,1
2) „ „ jos	„ „ „	79,6
3) Muntenia	„ „ „	79,9
4) Oltenia	„ „ „	80,7
	mijlocia	80,3
5) Muntenia	grâu de primăvară	80,6

Din acest tablou reese dar în mod neîndoios faptului că : ca greutate și prin urmare ca condițiune pentru desfacere, grâul nostru de primăvară nu este întru nimic inferior celui de toamnă.

Din punctul de vedere dar al prețului desfacerei, nimic nu justifică părăsirea totală a culturei grâului nostru de primăvară.

Din cele ce preced rezultă dar că din punctul de vedere financiar, nimic nu există care să justifice părăsirea totală a culturei grâului de primăvară în țară la noi.

c) *Cauzele de ordin cultural*

Cauzele de ordin cultural de natură a decide părăsirea totală a culturei grâului nostru de primăvară, nu ar putea fi de cât relative la : 1) calitatea produselor; 2) puterea de producțiune ; și 3) producțiunca pe unitate de putere.

§ 1) *Calitatea produselor*

Calitatea unui grâu este determinată pin 2 feluri de caractere :

a) *Caractere fizice*, servind de bază de apreciațiune în comerț, și

b) *Caractere chimice*, stabilind valoarea lor alimentară și industrială.

Caracterele fizice care servesc de bază de apreciațiune în comerțul grâ-

1. V. Cârnu-Munteanu și C. Roman : Recherches sur les céréales roumains, pag. 9.

2. C. E. Krupensky și Gr. G. Turburi: Asupra agriculturei în România: Studiu statistic, pag. 27.

1. V. Cârnu-Munteanu și C. Roman : Recherches sur les céréales roumaines, pag. 34 și urm.

nelor sunt:[1]) 1) greutatea unui hectolitru în kilograme; 2) greutatea a 1000 boabe în grame; 3) facultatea germinativă; 4) aspectul sticlos, făinos sau intermediar al boabelor; şi 5) grosimea sau proporţiunea coajei bobului, în raport cu albumina.

Caracterele chimice care stabilesc valoarea alimentară şi industrială a grânelor sunt:[2]) 1) umiditatea sau cantitatea de apă conţinută în boabe; 2) materiile azotoase sau proteice; 3) materiile extractive neazotoase; 4) materiile grase; 5) celuloza şi 6) cenuşa.

In „*Recherches sur les céréales roumaines*“, d-nii V. Cârnu-Munteanu şi Corneliu Roman, prin tablourile dresate pentru compoziţiunea grânelor provenite din recolta anului 1898, stabilesc următoarele:

REGIUNEA	ANALISĂ FISICĂ						ANALISA CHIMICĂ						Materii azotoase în substanţă uscată %
	Greutatea Hectol. în Kgr.	Greut. a. 1000 boabe în gr.	Facultatea germinativă %	Aspectul boabei în secţiune			Apă %	Materii azotoase %	Materii grase %	Materii extractive neazotoase %	Celulosă	Cenuşe %	
				făinos %	Sticlos %	Intermediar %							
Grâu de toamnă													
1) Moldova de sus . . .	81.1	38.9	97.3	8	50	42	11.88	12.15	1.80	69.20	2.41	1.54	14.92
2) „ „ jos . . .	79.6	40.7	93.8	23	22	55	12.61	12.43	1.81	69.34	2.11	1.71	14.27
3) Muntenia	79.9	36.7	94.9	23	32	45	11.79	11.95	1.83	70.35	2 31	1.75	13.55
4) Oltenia	80.7	38.0	96.9	29	41	56	12 01	11.71	1.82	70.20	2.26	1.70	13.30
Grâu de primăvară													
5) Muntenia	80.6	33.4	98.0	0	77	23	11.92	12.45	1.90	68.96	3.00	1.77	14.13

Din acest tablou reese în mod neîndoios faptul că, atât în ceia ce priveşte caracterele fisice, cât şi în ceia ce priveşte caracterele chimice, grânele noastre de primăvară nu sunt întru nimic inferioare celor de toamnă.

Din punctul de vedere dar al calităţei produselor, nimic nu justifică părăsirea totală a culturei grâului nostru de primăvară.

Va urma. D. R. Rusescu

1. V. Cârnu-Munteanu şi C. Roman: Recherches sur les céréales roumaines, pag. 58 şi urm.
2. Idem, pag. 65 şi urm.

Starea udometrică şi agricolă a României

la finele lunei August 1904 st. n.

Starea udometrică

Seceta şi căldurile simţitoare au continuat în cea mai mare parte din August, care este a patru-spre-zecea lună, din perioada de secetă prin care trece ţara noastră. Către sfârşitul lunei, de la 27 la 29, au căzut ploi generale, cari, în unele părţi ale ţărei şi cu deosebire în Moldova de jos şi în estul Munteniei, au dat cantităţi mari de apă. Pe unele locuri, în districtele Covurlui şi Tutova, ploile din aceste zile au cauzat stricăciuni şi inundaţiuni. A mai plouat câte puţin, dar parţial, şi în unele zile de la începutul lunei şi către jumătatea ei.

Cantitatea de apă obţinută în mijlociu în cursul acestei luni este aproximativ[1]) de 50 milimetri în 5 zile, pe când valoarea sa normală este de 42 mm; ea este prin urmare cu 20% mai mare ca valoarea normală. De la Iulie 1903, de când ţine seceta, aceasta este prima lună în care cantitatea mijlocie de ploae a dat un exceedent asupra valoarei normale. De la 1891 încoace, de când facem studiul ploi în România, numai în 5 ani (de la 1899 la 1902) luna August a fost mai ploioasă ca acum.

Cele mai abondente ploi, pe alocuri chiar torenţiale, au căzut în regiunea muntoasă şi în Moldova, unde cantităţile mijlocii pe districte au trecut de 50 mm, ajungând la 105 mm în Neamţ şi 117 mm în Prahova. Dobrogea şi Oltenia au avut cele mai puţine ploi, în mijlociu respectiv câte 17 şi 25 mm. Districtele cele mai puţin udate sunt: Mehedinţi, Constanţa şi Gorj care au avut respectiv numai câte 10, 14 şi 17 milimetri de apă.

Debitul râurilor înaintea căderei ploilor, a continuat a scădea, reducându-se cu 75% sub valoarea normală. Navigaţiunea pe Dunăre a fost suspendată în multe părţi din cauza apelor mici şi a bancurilor ce se formaseră. In afară de râurile şi de pârâuri, multe râuri mai mari ca Râmnicul, Putna, Bârladul, etc. au secat cu desăvârşire.

Prutul, Oltul şi Siretul aveau atât de puţină apă, în cât în unile puncte se putea trece cu piciorul; transporturile pe ele se suspendaseră. Lacuri mari s'au uscat; iar isvoarele şi fântânele aproape nu mai aveau apă; foarte multe din ele chiar secaseră. Oamenii bătrâni afirmă că nu'şi mai amintesc ca râurile şi isvoarele să fi secat vre-o dată ca acum.

Sunt multe localităţi unde vitele n'aveau cu ce se adăpa.

Din cauza micului debit al râurilor s'au suspendat exerciţiile de înotare ale regimentelor de cavalerie.

Tot din cauza lipsei de apă şi a furagiilor s'au suspendat de asemenea manevrele regale ce ereau să se facă în Moldova.

In urma ploilor de la sfârşitul lunei, debitul apelor a început a se mări pretutindeni.

In ultimele 14 luni de când ţine seceta (de la Iulie 1803 până la sfârşitul lui August 1904) s'au adunat aproximativ 410 mm de apă. Cu această valoare deficitul de apă ce constatasem în luna trecută s'a redus cu 4%, aşa că el este acum de 43% faţă de valoarea normală.

Cu toată această mică ameliorare pro-

1. Zicem *aproximativ* căci din cele 408 staţiuni, unde se măsoară precipitaţiunile atmosferice câte-va nu au intrat în acest prim calcul. Introducerea lor în calculul definitiv nu va modifică însă în mod simţitor cifrele ce dăm.

dusă de ploile din urmă, totuşi nici odată, în ultimii 14 ani, nu s'a mai pomenit la noi o perioadă de secetă aşa de îndelungată. In anii secetoşi 1894 şi 1899, cantităţile de apă adunate în perioadele corespondente de 14 luni, fuseseră respectiv de 474 şi 582 mm.

Starea agricolă

Porumburile s'au uscat şi acolo unde ele încă mai rezistau la finele lunei precedente. Acum au rămas prea puţine localităţi, cu deosebire în luncile din nordul Moldovei şi din vestul Olteniei, precum şi în regiunea deluroasă, unde se va obţine câte o producţiune slabă de porumb. Districtele Dorohoi şi Mehedinţi sunt singurile care vor da o cantitate mai satisfăcătoare, însă nici aci pretutindeni. Mai în toate cele l'alte părţi ale ţărei, cocenii porumburilor s'au tăiat sau s'au smuls pentru ca să servească de nutreţ vitelor.

In vederea lipsei porumburilor şi pentru asigurarea alimentărei populaţiunei, Guvernul a luat măsuri de a se opri exportarea lor.

Aceiaşi măsură a fost luată şi pentru conservarea în ţară a plantelor furagere şi a produselor ce pot servi la hrana vitelor, căci fâneţele s'au uscat cu totul în această lună; chiar la munte unde ele au fost mai bune, au dat o cantitate prea mică de nutreţ.

Ploile de la 27 şi 28 August, chiar dacă nu ar mai îmbunătăţi unele porumburi târzii care încă mai resistau, vor fi însă de mare folos păşunelor şi fâneţelor care au început a creşte cu vigoare.

Dacă timpul va fi încă favorabil — ceea ce se poate afirmà, căci de la 4 la 6 Septembrie au căzut ploi foarte abondente în toată ţara — păşunele vor creşte şi vitele vor avea ce mâncà până mai târziu, economisind astfel mult din nutreţurile pentru iarnă. Dacă s'ar întâmplà să urmeze o perioadă mai caldă, fâneţele, şi cu deosebire cele artificiale, vor da chiar o cantitate de fân pentru iarnă. Asemeni şi porumburile cari au legat târziu vor avea timp favorabil spre a ajunge la maturitate.

Secerişul ovăzului, care în nordul Moldovei, a început în primele zile ale lunei, s'a terminat; treeratul este deasemenea terminat în foarte bune condiţiuni.

Arăturile şi ogoarele de toamnă se fac încă de la începutul lunei; ele mergeau însă foarte greu pământul fiind uscat cu desăvârşire. Cu toată seceta cgoarele în unele părţi se faceau cu înlesnire, de oarece pământul, din lipsa ploilor şi din cauza căldurilor, să prăfuise şi pe unele locuri era foarte afânat.

Incă din prima decadă s'au făcut semănături de rapiţă, care însă n'a răsărit din causa lipsei de umiditate. In urma ploilor de la sfârşitul lunei pământul s'a înmuiat mnlt, umezeala pătrunzând până la 20 cm adâncime şi pe alocuri şi mai mult. In toată ţara au început cu mare activitate arăturile de toamnă, iar în multe părţi s'a semănat imediat rapiţă şi pe alocuri chiar grâu şi secară.

Rapiţa şi meiurile de nutreţ, semănate la începutul lunei, au răsărit foarte bine în urma acestor ploi.

Pomii fructiferi continuă a merge rău în multe părţi ei s'au uscat; foarte multe fructe au căzut. Frunzele arborilor s'au pârlit de căldură şi au căzut în cea mai mare parte încă din primele două decade. Dintre fructe s'au copt prea de timpuriu, merele, perele, prunele, persicile şi nucile.

Viile, cu toată scceta de care au suferit, se menţin destul de frumoase în cea mai mare parte a ţărei. Cele bine îngrijite şi tratate la timp, de şi au rodul mic, el este însă destul de abon lent. Strugurii începuseră a se coace către sfârşitul lunei. Ploile din ultimele zile le a fost de mare folos; se speră a se se obţine în mul.e părţi o producţiune satisfăcătoare de vinde bună calitate.

In definitiv ploile de la sfârşitul acestei luni şi acele foarte abondente din prima decadă a lui Tepcemvrie, vor fi de foarte mare folos păşunelor şi fâneţelor, dar mai cu deosebire semănăturilor de toamnă pentru viitorul an agricol.

CRONICA AGRICOLĂ

Pluguri cu aburi

Turcia face de un timp încoace progrese simţitoare pe târâmul agricol.

Astfel, aflăm că cultura cu aburi a fost introdusă de curând într'un vilajet cu o populaţie aproape exclusiv otomană şi că prima funcţionare a unui plug cu aburi «Fowler» a fost salutată cu o vădită bucurie de către cultivatorii locului.

Majestatea Sa Sultanul, care se interesează de aproape de starea supuşilor săi, luând cunoşt nţă de acel fapt, a bine voit a'şi exprimà înalta Sa satisfacţie şi a observà că introducerea culturei cu aburi va ridicà mult starea economică a cultivatorilor din acel vilajet şi va exercità o influenţă binefăcătoare asupra agriculturei în general.

Putem spune cu această ocazie că M. S. Sultanul este unul din cei mai mari proprietari rurali, şi că administraţia vastelor Sale domenii este mult mai bună de cât se crede în general în Europa.

Diferiţii înalţi demnitari ai Sultanului, dintre cari mulţi posedă moşii cu mari întinderi, lucrează fără preget la ameliorarea stărei economice a ţăranului turc, şi ne credem datori a relevà în special, cu acest prilej, numele E. S. mareşalului Réouf Pacha, adjutantul general al M. S. Sultanul, căruia i se datorează în cea mai mare parte progresele făcute de către populaţia turcă pe târâmul agricol, mai cu seamă în ceea ce priveşte introducerea culturei cu aburi.

Sultanul a binevoit a conferì ordinul Medjidie (cu gradul de comandor) şi medalia Sanai (pentru arte şi ştiinţe) D-lui Fowler Şeful, precum şi D-lui Julius Saxon, inginer-delegat al casei John Fowler & Co., care a condus cu multă competinţă transportul şi montajul plugului cu aburi, introdus de curând în Turcia.

Mecanicii D lui Julius Saxon au fost de asemenea decoraţi cu medalia de argint.

***

Cititorii noştri îşi amintesc probabil de dările de seamă anuale ale societăţei de asigurare «Naţionala» pe cari le publicăm regulat în revista noastră, cu care prilej e firesc să scoatem în evidenţă meritele d lui *B. Popovici*, directorul societăţei, cum şi muncă intensă, inteligentă şi plină de succes ce depune pentru propăşirea acestei instituţiuni.

Acum avem satisfacţiunea de a putea anunţa că munca şi priceperea au fost răsplătite: d. B Popovici a fost decorat cu ordinul «Coroana României» în gradul de ofiţer.

Răsplata aceasta a fost de sigur meritată şi, odată cu felicitările noastre, aducem d-lui Popovici toate urările de succes.

***

Ministerul lucrărilor publice a luat parte la Expoziţia societăţei Agrare, cu următoarele lucrări:

Direcţiunea construcţiunei portului Constanţa: Portul Constanţa în miniatură şi un tablou reprezentând o vedere a acestui port.

Şcoala de poduri şi şosele: Podul «Regele Carol I» în miniatură.

Serviciul idraulic: Un album cu vederile tuturor porturilor dunărene.

Serviciul docurilor: Docurile din Brăila şi magaziile cu silozuri, în miniatură; o vedere a magaziilor de cereale din Brăila.

Aceste toate sunt aranjate în pavilionul central.

Căile ferate române: Două grupe de modele de cărămizi şi ţigle de diferite forme şi mărimi, de la fabrica de cărămidărie şi ţigle din Ciurea.

Aceste 2 grupe sunt expuse în curte.

***

Ministerul lucrărilor publice a anunţat comitetul Expoziţiei agrare, că direcţia căilor ferate române este autorizată a liberà bilete de călătorie cu taxa de 50 la sută tuturor membrilor din ori-care ţară cum s'a acordat în special membrilor asociaţiunei agrare din Bucovina), doritori de a vizità expoziţia.

Pentru a li se acordà însă această

favoare, trebue să înainteze ministerului câte o cerere, trimiţând şi modelul certificatului cu care membrii lor urmează să'şi legitimeze identitatea.

Zilele de călătorie cu taxa redusă *la jumătate*, sunt tot aceleaşi ca şi pentru locuitorii din ţară, adică în luna Septembrie: 5, 6, 7, 8, 9 şi 10 st. v.; iar în Octombrie: 13, 14, 15, 16, 17 şi 18 st. v.

In aceste luni va fi şi expoziţia de animale de toate speciile; şi expoziţie de păsări şi de câini. Va fi şi târg de vite.

***

La întrebările ce se trimit din diferite oraşe ale Statelor vecine, Serbia şi Bulgaria, spre a li se da informaţiuni privitoare la Expoziţia agrară de la şoseaua Kiselef, aflăm că comitetul diriginte al expoziţiei a intervenit la legaţiunea sârbă şi bulgară din Capitală, rugându-le ca prin mijlocirea lor bine-voitoare, ziarele cele mai respândite din Belgrad şi Sofia să publice textul unui anunţ general menit a îndemnă pe vecinii noştri să viziteze Expoziţia.

***

Epitropia institutului N. Sofian din Botoşani, va înfiinţa treptat şi va întreţine cu cheltuiala sa trei şcoale practice de agricultură pe moşiile institutului şi anume: Una pe moşiile Havârna şi Liveni, din judeţul Dorohoiu; a doua pe moşia Zosinii sau Băluşenii din judeţul Botoşani şi a treia pe moşia Pelipăuţ, din judeţul Dorohoi.

Aceste şcoale au de scop de a da fiilor de săteni noţiuni elementare teoretice de agricultură, a'i deprinde în mod practic cu o cultură raţională necesară unui bun agricultor rural; a'i învăţa în mod elementar noţiunile de silvicultură necesare unui bun pădurar; a'i învăţa creşterea, prăsirea şi îngrijirea animalelor domestice şi legumăria cum şi una sau mai multe din culturile şi industriile anexe agriculturei sau derivate din ea.

Durata studiilor de doui ani.

Monitorul Oficial No.116 publică regulamentul de organizare a acestor şcoale.

***

O mică anchetă asupra cantităţei de porumb aflată în ţară.

Ministerul Agriculturei a făcut nişte calcule statistice în scop de a stabili ce cantitate de porumb se află disponibilă în ţară şi dacă acea cantitate e suficientă pentru a servi consumaţiei publicului până la Octombrie 1905, când se va obţine recolta viitoare.

Din calculele ministerului de domenii, făcute pe baza cifrelor statistice, resultă că de la 1900 la 1903 inclusiv, adică timp de 4 ani, producţiunea de porumb a trecut cu ceva peste 123 milionne htl.

Din această cantitate s'a exportat — de la Octombrie 1900—18 Iulie 1904, data oprirei exportului—o cantitate de aproape 75 milioane hectolitri.

După aceste date rezultă că în ţară există o cantitate de porumb care ar întrece cu 3 milioane hectolitri cantitate ce e necesară pentru consumaţiunea internă până la Octombrie 1905, când se va putea conta pe viitoarea recoltă. Tot după prevederile ministerului agriculturei, producţiunea de porumb din anul acesta va fi maximum de 4 milioane hectolitri.

In anii mijlocii producţiunea de porumb la noi e de aproximativ 25 milioane hectolitri, ceea ce înseamnă că anul acesta ţara perde din cauza secetei până la 22 milioane hectolitri porumb.

***

Societate de profesionişti.

Ţară agricolă ca a noastră e natural să aibă mulţi amploiaţi agricoli ca: administratori, îngrijitori, logofeţi, mecanici etc., care muncesc o viaţă întreagă şi de cele mai multe ori ajung la bătrâneţe, când nu mai pot munci, să n'aibă cu ce se întreţine.

S'a constituit în Capitală un comitet care a luat iniţiativa înjghebărei unei *societăţi a amploiaţilor agricoli.*

Scopul e nobil. Societatea va veni în ajutorul membrilor în caz când ar rămânea fără slujbe, ajutoare în caz de boală, în cas de infirmitate, de moarte şi acordarea de pensii în diferite moduri după cum se specifică în statut

Din societate pot face parte:

1) Administratorii, ajutoare de administratori, comptabili, ajutoare de comptabili, logofeţi, magazineri, maşinişti, morari, ferari, rotari şi lemnari.

2) Ingrijitorii de păduri puse în exploatare, terenuri petrolifere şi alte mine.

3) Ingrijitori de vii şi livezi de fructe cu fabricatele lor.

4) Ingrijitori de bălţi şi de heleştae, de pescării, albinărie şi creştere de gândaci de mătase.

5) Ingrijitori de economii pentru creşterea vitelor în general şi alţii având un salar lunar de la 50 lei în sus.

6) Soţiile legitime ale amploiaţilor de mai sus, întru cât soţii lor vor cotiza şi pentru ele la casa societăţei.

In ţara românească sunt o mulţime de amploiaţi cari trăesc la ţară, ocupânduse cu agricultura şi cu ramurile ei.

Parte din ei sunt titraţi, parte sunt oameni cari au învăţat meseria — mai mult sau mai puţin—din practică.

Ori şi cum ar fi, ei constituesc un element important de producţiune.

Ei nu sunt funcţionari ai statului ca după un număr de 30—35 ani de serviciu, când vor îmbătrâni, să li se servească o pensie.

Unii sunt plătiţi numai cu atât doar cât au cu ce trăi de azi pe mâine.

Societatea ce e pe cale a se înfiinţa îi va face să realizeze mici economii din salarul membrilor, pe cari economii le vor depozita la casa societ. şi la bătrâneţe le vor primi înapoi sub formă de pensie.

Iniţiativa e bună, merită toată lauda şi încurajarea.

Şi apoi sperăm că societatea atunci când va dispune de fonduri se va gândi şi la moralul şi instrucţia acestui corp al amploiaţilor rurali, căci trebue să recunoastem —luat în general—suntem departe de ceea ce ar trebui să fim.

In tot cazul noi felicităm pe iniţiatorii acestei asociaţii şi-i dorim tot succesul.

***

Şcoli de gospodărie rurală

Prin decizia No. 46051, în baza legei asupra învăţământului profesional din 9 Iulie 1901, ministerul instrucţiunei publice, decide înfiinţarea mai multor şcoli de gospodărie rurală pentru fete.

Aceste şcoli vor da la cât mai multe fete şi neveste tinere, cunoştinţe curat practice trebuitoare în gospodăria unei ţărance ca: creşterea şi îngrijirea vitelor şi a pasărilor de curte, bucătăria, facerea pâinei, grădinăria, pomologia, higiena, îngrijirea copiilor, creşterea viermilor de mătase, a albinilor, ţesăturile, cusăturile şi haine ţărăneşti pentru femei, bărbaţi şi copii.

Invăţământul teoretic va consta mai ales în conferinţe, în care din auzite, să se caute a se procura auditoarelor cunoştinţe uzuale ţărăneşti şi ceva noţiuni — foarte puţine — despre alte lucruri ce se pot găsi utile pentru ele.

Şcoala va fi imaginea cât mai esactă a unei bune gospodării de ţăran mijlociu. Va trebui să aibă vaci şi boi, capre, oi, porci, pasări de curte, stupi, vermi de mătase.

Elevele fac singure lucrările.

Nu se vor întrebuinţa lucrători de cât la esecutarea lucrărilor grele.

Un regulament ce se va întocmi în curând va regula modul de funcţionare al acestor şcoale.

Se găsesc spre vânzare la autor, Str. Dionisie 72, următearele opere ale D-lui Dumitru N. Comşa, doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economia politică la Şcoala superioară de ştiinţe de stat, etc.

1) Politica agrară şi politica vamală; Câteva cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până azi şi asupra viitoarei noastre politici vamale lei 1,50
2) Agricult. şi Indust. naţională 0,50
3) Politica agrară 0,50
4) O repartiţie a impozitelor mai dreaptă 0,50
5) Fundamentul dreptului de proprietate . . . . . 1,—
6) Cauzele progresului social şi criteriul intervenţionismului . 1,—
7) Contenţiosul administrativ . 1,—
8) Contenţiosul administrativ şi art. 130 din constituţie . . . 0,50
9) Impozitul global pe venit . 0,50
10) Un nou proect de cassă rur. 0,50
11) Anarhismul 0,50
12) Art. 7 par. 5 şi art. 9 din constituţie 0,50
13) Bogăţiile şi nevoile economiei 0,50
14) Viitoarea politică vamală . 1,—

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Lei 3

A se adresa administraţiei

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciului Statisticeĭ Generale.

Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck,* precum şi la principalele librăriĭ din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

eprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşului No. 6.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat. Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezesci de prima calitate.

Pietre de moară franţuzesci

Maşine de secerat „WOOD“

cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICA 12 SEPTEMBRE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEÏ AGRARE A MARILOR PROPRIETARÏ

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciŭ.

ANUL IV. — No. 92.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membriï Societățeï Agrare gratuit

EXPOZITIA „SOCIETATEI AGRARE"

ANUNCIU

Persoanelor, cari doresc a vizita Expoziția Agrară din București, de la șoseaua Kiseleff, li se vor elibera bilete cu preț redus de 50%, de toate stațiunile din țară, pentru dus și întors în zilele următoare:

Septembrie 5 — 6 — 7 — 8 — 9 — 10 stil vechi
Octombrie 13 — 14 — 15 — 16 — 17 — 18 „ „

Aceste bilete sunt valabile 4 zile de la data liberării, fără a se socoti și ziua când s'a eliberat.

Vizitatorii iau în zilele indicate 1 bilet de călătorie de la stațiunea de unde pleacă, plătind costul întreg de venire, iar la înapoiere prezintă conductorului de tren acelaș bilet, purtând un sigiliu al Expoziției constatator că a vizitat-o.

Vizarea biletelor de către Biuroul Expoziției se face fără nici o altă taxă.

Clauza care îndatora mai înainte pe călător să prezinte la cassa Expoziției un bilet întreg de loteria Expoziției Societății Agrare cu 5 cupoane à 1 leu s'a desființat.

Biletele de loterie ale Expoziției Agrare, se găsesc de vînzare în țară pe la diferiți debitanți, autorități și la ghișeturile Expoziției, și dau drept la diferite câștiguri din care unul principal de **20,000** lei, unul de **5,000** lei, și altele, în valoare totală de **40,000** lei.

Prețul intrării la expoziție în zilele de lucru e de un leu de persoană, în schimbul căruia vizitatorul primește un cupon de loterie.

Persoanele cari posed deja bilete de loterie, prezintă la intrarea în Expoziție, un cupon de lotărie cu tichetul său, drept plată.

Expoziția este deschisă în permanență de la ora 8 a. m. până la orele 7 p. m. Muzica militară va cânta în toate zilele.

Duminica și în zilele de sărbători, prețul intrării e de 0,50 bani de persoană.—In acele zile biletele de loterie nu se bucură de nici o reducție.—*Copiii mai mici de 7 ani* nu plătesc intrarea, iar de la 7—14 ani plătesc *0,25 bani* intrare, în orice zi.—Elevii școalelor rurale de agricultură și de meserii, sub conducerea profesorilor lor, când vor veni în grup de cel puțin 10 persoane vor avea intrarea gratuită în Expoziție; asemenea și învățătorii.

Produsele și obiectele destinate Expoziției și trimise pe adresa Expoziției Agrare, șoseaua Kiseleff, vor beneficia de o reducere de 50% pe C. F. R.

Târgul de vite se va ține de la 1—18 Septembrie pentru cai și rămători și de la 20 Septembrie la 4 Octombrie pentru vite cornute, oi și capre.

Expoziția păsărilor va începe la 10 Septembrie.

Și aceste transporturi, beneficiază asemenea de o reducere de transport pe C. F. R. de 50% și sunt scutite de orice taxă veterinară.

Vizitatorii Expoziției vor beneficia de următoarele reduceri la hotelurile de mai jos: Hotel Bulevard, Hotel Splendid, de France, Metropole de 25%, Hotel Bristol, Carol și Dacia de 20%, iar Hotel Central și Regal 10%.

Pentru a beneficia de aceste reduceri se va prezenta la cassa otelului un bilet de lotărie de 5 lei ștampilat de Biuroul Expoziției.

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Lei aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Lei aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Lei aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primei Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societății, Str. Doamnei 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiului, grindinei, contra daunelor de transport precum și valori. Asigură asupra vieței omului în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogâlniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICA 12 SEPTEMBRE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 92.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa. Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu
Colaboratorii revistei sunt d-nii:
Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hirsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. J. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societății Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 92

V. M. Kogălniceanu. — Expoziția.
Proecte și Idei Economice.
Dem. Ionescu-Zane.—Despre conservarea lemnelor pentru construcție, traverse de drum de fer și stâlpi de telegraf.
D. R. Rusescu.—Nesiguranța recoltelor agricole în România.
De la Expoziție.
Cronica Agricolă.

EXPOZIȚIA

II

Am referit la timp despre expoziția, așa de frumoasă și instructivă a Domeniului Coroanei care ne oferă o judecată precisă asupra activității binefăcătoare și rodnice de la Domeniul administrat de d. Ioan Kalinderu.

De atunci până în prezent, lucrările au continuat cu o nestăpânită ardoare, așa că astăzi, când vor apare aceste rânduri, Expoziținea va apare aproape în toaleta ei definitivă, și de sigur ea va desfide de acum încolo orice judecată, cât de severă, și orice pretenții cât de exagerate. Căci, fără a voi să ne cufundăm într'o auto-admirație pe care unii o vor găsi poate ne la locul ei în coloanele acestui ziar, avem dreptul exprimărei propriei noastre satisfacțiuni față de ceeace s'a făcut,—sentiment justificat când ne gândim că ceea-ce s'a făcut se datorează muncei și puterei de sacrificii a Societății agrare.

Am tăcut tot timpul la criticile făcute, pentru că ne-am gândit că cel mai bun răspuns este acel al faptelor. Invităm pe toți zoilii să viziteze acum Expoziția — dacă nici acum nu va fi pe gustul lor, va fi dovada cea mai bună că sunt părțiali dinaintea și că adevărul este cea de pe urmă din grijile lor. Spunem aceasta, fiindcă credem că Expoziția este, pentru a o caracteriza cu un cuvânt, o operă demnă de văzut; poate chiar de admirat.

* * *

Darea noastră de seamă, care necesarmente, va fi scurtă și cu un caracter de generalitate, trebue să continuă firește cu Palatul agriculturei, cu această frumoasă și grațioasă construcție care ne redă în mic glorieta de la Schönbrunn lângă Viena și care se impune într'un mod așa de estetic vederei de cum se intră pe poarta Expoziției.

Pavilionul agriculturei este un adevărat cuibar de bogăție. Aci putem studia, observa sau admira o parte însemnată din avuțiile țărei, așezate metodic, clasificate cu îngrijire și expuse astfel ca să poată fi cât mai lesne văzute și comparate într'însele. Producte de același fel sunt concentrate pe secțiuni, în același loc, ceeace înlesnește studiul comparativ și permite ca să ne dăm seama în mod exact de starea produselor respective și de progresele realizate.

Nu poate fi natural în intenția noastră de a aduce aci un raport critic asupra celor expuse, arătând diferitele categorii de produse după însemnătatea și superioritatea lor, sau recomandând cutare sau cutare produs în locul celui-l'alt; un asemenea raport ar reclama firește un studiu aprofundat, și cu tot viul interes ce ar prezinta mai ales în ce privește agricultura și ramurile anexe suntem siliți de a ne mărgini aci mai mult la un simplu raport mai mult descriptiv, rămânând ca observațiunile critice să le facem poate altădată.

Pavilionul agriculturei este, după cum am spus, un mic kaleidoscop al unei părți însemnate a bogățiilor noastre agricole și agricolo-industriale.

Intrarea din dreapta a pavilionului care — menționăm aceasta în treacăt — este decorat cu foarte mult gust și oferă grupări de adevărată artă, este ocupat de o foarte drăguță expunere a produselor casei Riegler din București, unde se pot vedea diferite produse de ciocolată, cacao, etc. Un pom cu fructe de cacao și borcane cu fărămituri de cacao dau acestei mici expuneri par'că un aer exotic...

Pavilionul începe, pornind din dreapta spre stânga, ca expuneri de produse viticole a diferiţilor producători principali din capitală şi din restul ţărei. Sunt aci produse de o finete şi artă desăvârşită, cari arată că, dacă nu ne putem compara cu produsele cu totul superioare ale Franţei şi a altor ţări înaintate în cultură viticolă, începem totuşi a ocupa un rang destul de onorabil. Avem astfel, în compartimentul acesta bine aranjat şi etichetat, sticle cu vin, rachiu, ţuică, coniac, rom, licheruri, şampanie, etc., de ale firmelor celor mai cunoscute şi din podgoriile cele mai celebre ale ţărei noastre. Juriile de clasificare şi premiare vor avea de sigur ceeace francezul numeşte greutatea alegerei.

Vom înşira câte-va nume din această categorie de expozanţi, nu după merit sau importanţă, ci după cum am găsit aranjate produsele lor în incinta pavilionului agriculturei.

Au expus:

Fabrica de licheruri, cognac şi bitter *I. C. Samos* din Bucureşti; fabrică de licheruri *Stavri Papajean* din Bucureşti; idem *Tudorachi Nicolae* din Bucureşti; fraţii *Preciu* Ploeşti; cunoscuta fabrică *Naville* din Ulmeni, jud. Buzău şi Berheci jud. Tecuciu; *Isidore Bring* din Paşcani; produsele pimniţelor d-lui *V. Apostoleanu* din Odobeşti; *Sabetay* Brăila; *Franz Lehrer* Piteşti; Chartreuse produsele d-lui *C. Zamfirescu* din Gugeşti; produsele fabricei de bere din Bacău; *Ştef. Nicolescu* (ţuică) Tg, Jiu; Fabricile unite de apă găzoasă din Bucureşti; *Th. Mihăilescu* (ţuică şi vin) T.-Severin; *Maria Băleanu* (ţuică) com. Găneasa judeţ. Romanaţi; *Const. Iarca* (ţuică) com. Măgura jud. Buzău; Preotul *Hariton Rădulescu* (melasă) mânăstirea Cernica; fabrica de coniac *Al. Peride* com. Deleşti jud. Fălciu; *A. D. Măciuccanu* (vin şi ţuică) Drăgăşani etc. etc.

Mai departe, după clasa vinurilor şi a produselor lor, care arată unde a ajuns la noi industria aceasta, avem diferite produse, cum şi aparate de tot felul, dintre cari menţionăm:

Un aparat de destilat rachiu expus de firma *Feld & Badich* din Capitală; aparate de grădinărie şi de seminţe ale d-lui *Eduard Zimmer* din Bucureşti; Preparatele: cremă, anti-peronosporină, contra insectelor la copaci, fructe şi floriale d-nului *G. Florescu* farmacist din Bacău; Produsele de muştar ale d-lui dr. *Konya* Iaşi; acela al fabricei de conserve *Horovitz şi Kleiner* din Galaţi; ale d-lui *Gh. Trestianu* (prune opărite) din com. Trestia jud. Buzău.

Produsele făinoase: ale morilor, paste făinoase, grişuri, etc. sunt reprezentate într'o secţie aparte care nu va rămâne de sigur nestudiată cu o deosebită atenţiune, fiindcă aci sunt expuse cele mai bune fabricate ale morilor şi celorlalte industrii legate de făinuri. Dintre diferiţii expozanţi sunt unii cari au avut bună şi nemerită idee de a grupa astfel produsele în cât fabricaţiunea este reprezentată în toate fazele ei de la materia primă până la produsele cele mai fine. Sunt aci unele grupări şi colecţiuni foarte frumos aranjate şi excelent reuşite. Ca şi la celelalte secţiuni, citâm aci nume, nu după merit şi importanţă, ci după cum leam putut prinde din mulţimea exponenţilor. Avem astfel:

Moara de aburi *Fraţii N. & C. Z. Olmazu*, în Bucureşti, cu produse faimoase, aranjament foarte frumos; *H. Veinstein* (Vaslui) moară, saci cu făină de diferite calităţi; moara Janette & fraţii Constanţa-Giurgiu; moara fraţii *Klepper* Iaşi; frabrica de făină, uleiuri şi lână *Petre Nicolae & Fiu* din Medjidie: *Paul Kristea* saci cu făină; Ludovic Josiek & Co., paste făinoase şi biscuits Galaţi; şi o mulţime alte fabrici, mori şi diferiţi expozanţi cu saci de făină şi alte produse făinoase; paste, grişuri, macaroane, biscuits, etc.

Ne oprim deocamdată aci. Cele câte-va nume şi clase de produse înşirate până acum nu cuprind de cât o mică parte din vasta hală a pavilionului agriculturei. In No. nostru viitor vom continua descrierea excursiei noastre prin acest pavilion.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE şi IDEI ECONOMICE

Un muzeu agricol-industrial

Nu voim să facem propagandă în favoarea acestei instituţiuni, de oarece în materia aceasta socotim că s'a spus aproape tot ce s'a putut spune. In ultimul timp, dacă ne-am ocupat şi noi despre această chestiune, a fost mai mult pentru a preveni o eroare şi o nedreptate în acelaşi timp: exista un curent — nu ştim dacă există şi acum — de a se da prioritate înfiinţării unui muzeu pur industrial, neglijându-se cu desăvârşire pe cel agricol.

Nu ştim încă ce dispoziţie se va lua, la urma urmelor, în privinţa aceasta. Deocamdată noi vroim să facem aci o propunere de ordin practic.

Există o lege care prevede un credit de un milion pentru înfiinţarea unui muzeu agricol-industrial. Legea aceasta bine-înţeles, n'a fost aplicată.

Socotim însă că astăzi i-a venit vremea aplicării. Cel mai bun mod ar fi ca să se cumpere actualul teren al Expoziţiei Societăţii Agrare, pe care să se înfiinţeze muzeul în chestiune. In acelaşi timp s'ar putea obţine de sigur ca o bună parte din frumoasele şi excelentele produse expuse în pavilionul şi chioşcurile Expoziţiei să fie donate pentru muzeu, şi cu modul acesta s'ar pune o temelie solidă muzeului, care va fi astfel dotat de la început cu obiecte preţioase şi eşantioane vrednice de a figura în orice expoziţie.

Supunem ideea aceasta spre studiere celor în drept. Noi credem că şi locul şi momentul este bine ales pentru a realiza proectul înfiinţării unui muzeu agricol-industrial. Expoziţia Societăţii Agrare, care este unică în felul ei, prezintă colecţiuni de produse admirabile, atât în ce priveşte agricultura cât şi ramurile anexe, cât şi industriile casnice şi miniere. Ele ar putea forma baza produselor necesare muzeului, întocmai cum locul Expoziţiunei ar putea forma un cadru demn pentru muzeu şi ca teren pentru marea Expoziţie naţională proectată de guvern la 1906.

Locul acesta vast ar putea apoi servi pentru organizarea de expoziţii, de depozite de maşini agricole sau alte soiuri de maşini de concursuri agricole, târg de vite, concursuri de vite etc.

Şcolile de gospodărie rurală

Am publicat în numărul nostru precedent, la rubrica «Cronica agricolă», regulamentul — pe scurt — al şcoalelor de gospodărie rurală destinate fiicelor de ţărani. Programul este excelent. El prevede că se vor da la cât mai multe fete, chiar la fete cu etate mai mare şi la neveste tinere, cunoştinţe curat practice trebuitoare în gospodăria unei ţărance, ca: creşterea şi îngrijirea vitelor şi păsărilor de curte, bucătăria, facerea pânei, grădinăria, pomologia, igiena şi îngrijirea copiilor, creşterea vermilor de mătase, a albinelor, ţesăturile, cusăturile şi haine ţărăneşti pentru femei, bărbaţi şi copii. Şcoala va tinde, adică a fi imaginea cât mai

exactă a unei bune gospodării de țăran mijlociu.

Școlile acestea sunt — putem risca expresia — o nevoe națională. Să nu se creadă că exagerăm. Educația țărancei era și este o necesitate absolut imperioasă. Ce folos că muncim pentru luminarea sătenilor, dacă femeea, paza casei îngrijitoarea gospodăriei, continuă de a rămâne în neștiință și în vechile obiceiuri rele? Întreaga igienă a casei și a copiilor, adică a viitorului neamului, este dat azi pe mâna țărancei inculte și ruturinare, a acestei muncitoare fără pereche, dar care muncește nu cum și în ce direcție trebue.

Școlile de gospodărie sunt, dar, bine venite, pentru a îndrepta o stare de lucruri foarte rea și dăunătoare progresului țării Tot ce dorim este ca atât statul cât și inițiativa privată să se întreacă în măsuri de înmulțire și îmbunătățire a acelor școli.

Creșterea vitelor

Județele și comunele au înscris anul acesta, conform nouei legi comunale, suma de 203.158 lei pentru cumpărarea de animale de reproducție. Pentru clădirea de locuințe necesare acestor animale, s'au înscris în aceleași budgete suma de 72.641 lei.

Aceasta ne arată că am început a lucra și noi, în mod mai activ, în direcția îmbunătățirei creșterei vitelor. După cum vedem, județele și comunele își fac datoria ce li se impune prin lege, așa că putem pune întrebarea: statul, adică ministerul agriculturei, căruia s'ar cuveni conducerea superioară, ce face? Respunsul îl știm cu toții.

Nu cunoaștem încă regulamentele grajdurilor comunale și în ce mod se va efectua operațiunile de cedare a animalelor de reproducție locuitorilor. Tot ce ar fi de dorit este ca aceste regulamente să fie cât mai simple, fără penalități, căci altfel nu și-ar atinge scopul pentru care sunt înființate.

N'ar trebui să se copieze dispozițiunile regulamentelor, stațiunilor de montă, cari sunt pline de tot felul de formalități absurde și cu totul nepractice.

Avantagii pentru industrie și agricultură

Discutând în numărul trecut, în același loc, un articol al «Voinței Naționale» care susține că dacă ar face socoteala avantagiilor acordate agriculturei criticii industriei ar fi siliți să amuțească, am spus că industria și agricultura nu pot fi puse pe un picior de egalitate în orice privință, nu numai în malerie de avantagii materiale. Nu se compară de cât ce e egal, și credem că cei mai călduroși partizani ai industrializărei forțate a țărei nu vor putea susține că statul trebue să facă *aceleași* avantagii industriei ca și agriculturei. Din agricultură trăește întreaga țară, și de aceea a fost natural ca statul să se îngrijească de buna ei stare construind docuri, scăzând tarifele pe c. f. etc.

Aceste, după cum am spus nu sunt propriu zis avantagii, fiindcă ele trebuiau să se facă, ca unele ce priveau însuși buna stare a țărei. Pe când cu industria lucrurile se schimbă cu totul. Aci orice avantagiu este o *favoare,* fiindcă e vorba de o ramură de producțiune ce abia trebue creată.

Și apoi, omițând chiar acest punct din discuție, să vedem cum e avantagiată azi agricultura? Menționăm doar bugetul agriculturei și... trecem. Se pot oare acestea numi sacrificii pentru agricultură?

Industria însă se bucură de un regim special: ea are o lege specială care 'i asigură o mulțime de favoruri și întreg tariful vamal a fost făcut în vederea dezvoltărei ei. Atunci, de partea cui e dreptatea?

DESPRE CONSERVAREA LEMNELOR
PENTRU
Construcție, traverse de drum de fer
și stâlpi de telegraf
de
DEM. IONESCU-ZANE

Cehstiunea traverselor de fag preocupă azi pe toată lumea technică și pe proprietarii de păduri de fag, între cari, cel dintâi este statul.

Două mari probleme s'ar rezolva prin reușita injectărei cu succes a fagului. — Prima problemă ar fi siguranța C. F. R. că va fi în totdeauna îndestulată cu prisosință și cu un preț eftin de traversele de cari are nevoe pentru întreținerea calei ferate naționale. A doua problemă, ar fi perspectiva strălucită pentru proprietarii de păduri de fag, destul de numeroși în țară d'altfel, de a'și găsi în sfârșit debușeul pentru desfacerea materialului rezultat prin exploatarea acestor păduri

Numai Statul posedă la noi 210, 239 hectare păduri de fag pur în amestec cu rășinoasele și ca 267.874 hectare păduri de diverse specii amestecate cu fag. Apoi vin proprietarii particulari cari și dânșii au aproximativ ca 500.000 hectare păduri de fag, pur sau în amestec.

In total, putem socoti că țara noastră posedă, stat și particulari, în cari intră și persoanele morale, județele și comunele, ca un milion de hectare de păduri de fag pur și în amestec cu alte specii.

Prin urmare, avem un vast domeniu păduros, care azi nu ne rentează nici trei lei la hectar pe an și care prin introducerea industriei creozotărei fagului pentru furnisare de traverse de drum de fier, ar produce proprietarilor respectivi 12 — 15 lei venit anual la hectar; sau, un proprietar care ar avea 1000 hectare păduri de fag în etate de la 1--80 ani și ar putea asigura, exploatându-și Domeniul pentru furnizarea de traverse, un venit permanent anual de 12—15 mii lei, tăind în fie-care an o suprafață numai de 12 $^1/_2$ hectare pădure sau 1000 lei la hectar.

Din fericire, de cât va timp Direcțiunea Căilor noastre ferate a început să se ocupe în mod serios și foarte de aproape de această importantă, ba putem zice de această vitală chestiune.

In acest scop dânsa a făcut tot ce a știut să facă ca să ajungă un rezultat satisfăcător.

In prima linie a însărcinat un inginer din administrația respectivă de a studia chestia în țară și în străinătate Acesta a făcut tot ce a putut să facă, ca om tecnic în ramura sa. Apoi direcția C. F. a construit lângă gara Ploești un mare stabiliment destinat injectărei traverselor de stejar și fag.. Nu lipsește nimic din tot confortul marilor stabilimente industriale din străinătate, acestui nou stabiliment al nostru, de și treaba la care era destinat a servi se putea face la început și cu instalațiuni mult mai puțin costisitoare. Dar să nu insistăm mult asupra chestiunilor mici și să trecem înainte.

Ce a mai făcut C. F.? A instalat un director al uzinei cu tot personalul respectiv, și apoi a încălzit mașinele și a pornit la lucru.

Dar când să lucreze, bagă de seamă că lemnul de fag ce i'a servit Ministerul de Domenii cu care se învoise să'i procure materialul necesar experiențelor, nu este de bună calitate, este lemn cu inima roșie, care este refractar unei impregnațiuni complecte cu creozotă, sub ori ce presiune și în ori ce condițiuni.

De aci mare discuțiune între oamenii technici de la C. F., nedomirire la serviciul pădurilor din ministerul domeniilor; Direcția C. F. refuză neto primirea traverselor în număr de vreo 10,000, predate de ministerul domeniilor; acesta la rândul său, caută să convingă pe Direcție că fagul său este de bună calitate; Direcția rezistă și mai mult în hotărârea luată, cu cât unii din silvicultori vor s'o convingă de contrariu, și refuză în mod irevocabil primirea traverselor predate.

Acuma, este chestiunea să vedem,

a făcut bine sau nu a făcut bine Direcția în modul cum a procedat? Apoi dacă nu a procedat bine cum trebuia să proceadă?

Cum a procedat.

Până la un punct Direcția a procedat bine. A procedat bine, căci a studiat chestia în țară și în străinătate. Poate că a făcut greșeală de nu a însărcinat cu studierea chestiunei două persoane în loc numai de una singură, și aceasta specialistă în C.F.; trebuia zic, pe lângă inginerul însărcinat, să fi atașat și pe un silvicultor. Dar în-sfârșit, a studiat cestiunea.—Unde însă a greșit, este că a studiat-o numai din punctul de vedere technic ingineresc. Partea silvică a neglijat'o cu totul. Dar a neglijat'o așa de mult, în cât pare că nici n'a vrut Direcția să știe că există silvicultură în țară. Dânsa și-a făcut pur și simplu instalațiile mecanice, apoi s'a adresat ministerului de domenii, să'i procure traverse de fag pentru injectat. Ministerul domeniilor a predat direcțiunei traverse din pădurea pe care, pentru un moment a avut'o la îndemână. Lemnul predat însă, prezentând inimă roșie, zice-să, Direcția l'a refuzat.

Cum trebuia să proceadă

Direcția C. F., a procedat după cum am văzut în mod cam neprevăzător. S'a desinteresat tocmai de ce era mai important, *principiile technologiei forestiere*, și s'a îngrijit de ce era mai ușor, instalațiunile mecanice.

Dânsa a procedat în mod invers. Trebuia mai întâiu de toate să se adreseze, dacă nu direct celor mai experimentați silvicultori din țară, apoi ministerului de domenii, ca să studieze chestiunea din punctul de vedere al technologiei forestiere și anume: să se constate etatea la care convine să se utilizeze fagul la noi în țară pentru traversele injectate; natura solului pe care să vegeteze pădurea destinată facerei traverselor; altitudinea la care să vegeteze; expoziținea; dacă fagul în amestec cu alte specii este mai bun sau mai rău pentru injectat ca cel crescut în masiv pur după densitatea lemnului, direcția fibrelor, dimensiunile lor și după cum sunt sau nu atinse țesăturile de cutare sau cutare maladie inherentă solului și expoziținei. Apoi, dacă păsunatul din vechime în pădurile noastre de fag n'au avut vre o influență vătămătoare asupra lemnului din ele în sfârșit, studiul technologic forestier al acestei chestiuni; este așa de vast, în cât numai o comisiune de 2–3 persaone în care să intre și unul sau doi silvicultori, ar fi putut sau ar putea face ceva mai complect. Și Direcțiunea C. F. era datoare să privea că această chestiune ca atare, iar nu să trateze «à la legère», tocmai ce trebuia să fie studiat mai cu atențiune. Printr'un astfel de studiu, s'ar fi determinat cu preciziune condițiunile exacte ce trebue să îndeplinească o pădure de fag la noi în țară pentru ca din lemnul ei, să se poată fasona traverse proprii creozotajului.

Neprocedându-se astfel s'a ajuns la niște rezultate negative, păgubitoare și pentru Direcție și pentru ministerul de Domenii, care și-a tăiat zadarnic o mulțime de fagi, și pentru economia generală a țărei; căci de unde se începuse ca proprietarii să spere mult, de la pădurile de fag, dânșii au căzut în cea mai urâcioasă decepțiune; de oare ce azi, presa debordează de informațiuni zilnice, cum că Directia C.F. față cu rezultatele nefavorabile obținute, a renunțat la ideea injectărei cu creozotă a traverselor de fag și se ocupă numai de creozotarea stejarului; așa că, orice speranță rămâne perdută pentru dânșii, cel puțin de ocamdată, pentru punerea în valoare a acestor păduri. Dar, dacă Direcția a făcut această greșeală, de sigur că nu intenționat a făcut'o.

Dânsa însă a mai făcut și a doua greșeală, care consistă în faptul, că s'a adresat să'și procure traversele de experimentat, la început, numai ministerului de domenii. Această nouă greșeală, a făcut'o Direcția din spirit de economie.

Trebuia să se adreseze la toți proprietarii de păduri de fag. Să-și procure câte un vagon de traverse de la 20—25 de proprietari din diverse puncte ale țărei și din pădurile văzute înadins de comisiunea specială respectivă, ca îndeplinind condițiunile stabilite științificește; și numai dacă cu nici una din cele 25 de probe nu s'ar fi putut obține rezultatele așteptate, *numai atunci să fi părăsit ideea sub păgubitorul motiv, pentru economia noastră generală că fagul românesc nu posedă calitățile necesare unei eficace impregnațiuni.*

Dar așa cum a procedat Direcțiunea C. F. fie-mi permis a o spune, că a procedat grăbit și necugetat serios. Pentru dânsa, dacă traversele fasonate dintr'o singură sau două păduri au prezentat lemn roșu, or nu s'au impregnat complect, rezultatul a fost, să declare sus și tare, așa să spune în lume cel puțin, că fagul nostru nu este impregnabil și prin urmare să părăsească ideea creozotărei lui.

Ei bine, nu este așa; eu afirm și susțin că la noi în țară, se găsește fag îndestulător ba chiar cu prisosință suficent și de calitate excelentă pentru impregnațiune. Că pădurile din Muntenia în special, au fag cu lemnul alb, mai ales în județele Argeș, Dâmbovița, Prahova, Buzău, Vâlcea și Muscel. Și a se părăsi ideea acuma sau a se amâna pentru mai târziu creozotarea traverselor de fag, ar fi o greșeală incalculabil de păgubitoare intereselor celor mai vitale ale economiei nostre forestiere naționale.

Ei bine, Ungaria primește traversele de fag românesc ca bune pentru creozotat? Și noi să le găsim că sunt rele!...

Trebue cestiunea să fie studiată în mod serios. Directiunea C. F. e-te datoare de a institui o comisiune specială, care în interval de 6 luni de zile să studieze chestiunea și să depună un raport cum se cade în această afacere. Trebue să ne gândim că de la rezultatele favorabile obținute prin reușita acestei întreprinderi, depinde o parte și o parte însemnată, a viitorului economic al acestei țări, și trebue să nu renunțăm la ideie cu una cu două. Trebue motive temeinice ca să declarăm indemn impregnațiunei, fagul românesc.

Apoi, afară de faptul că chestiunea nu este studiată bine, și cu toată competința necesară în circumstanță din punctul de vedere forestier, s'au comis și se comit chiar și azi la injectarea traverselor de stejar, mici erori, și chiar în mecanica operațiunei creozotajului. Am avut ocaziunea de a mă convinge de acest lucru, în ziua de 1 Septembrie a. c., când am vizitat în detaliu instalațiunea de creozotat din Ploești, unde mi s'a dat toate explicațiunile necesare, și cu cea mai mare amabilitate, de către d. inginer Drăgănescu, conducătorul lucrărilor respective.

Ei bine, am observat o greșeală, care impedică cu cel puțin 30 la sută obținerea unor rezultate cu mult mai eficace ca cele de azi. Dânsa consistă în împrejurarea că, se așează traversele una peste alta, în vagonetele ce se introduc în cilindri, în așa mod, că fețele și laturile traverselor se acoperă, sau se suprapun, în cât se impiedică simțitor creozotarea, atingerea părților în contact fiind prea mare.

Ar fi trebuit, ca între fie care rând orizontal de traverse să se interpună câte o bară subțire de fer, pentru a se înlesni libera circulațiune a creozotului de jur împrejurul fie-cărei traverse.

Asemenea erori mecanice, ca cea observată de mine, unite cu împrejurarea că chestiunea nu a fost în deajuns studiată, de sigur că nu putea conduce de cât la rezultatele negative de azi.

Stejarul la noi în țară s'a imputinat în mod simțitor, în cât peste 25 de ani, lemnul de construcție de această specie va deveni rar și foarte scump. Suntem dar datori să înlo

cuim stejarul cu fagul creozotat, măcar pentru traversele de drum de fier, cum se uzează în toate statele europene şi în cele americane.

In alte state se întrebuinţează şi alte specii de arbori pentru traverse creozotate;—astfel vedem întrebuinţându-se cu succes în Anstro-Ungaria Pinul Silvestru şi cel Austriac; în Francia se creozotează şi stejarul care în acest caz durează până la 10—20 ani.

Chestiunea deci fiind de o capitală importanţă, am căutat şi eu să o studiez pe cât mijloacele mi-au permis. Intre alte surse de unde miam imagasinat multe şi folositoare cunoştinţe în această privinţă, este şi Buletinul Comisiunei internaţionale a congresului drumurilor de fier, ţinut la Moscova în anul 1900 (anul 14 volumul XIV N. 7).

In acest Buletin, se află raportul d lui *Inginer Vladimir Herzenstein* asupra conservărei lemnelor de construcţie şi a traverselor.

Nu găsesc nimic mai folositor şi mai instructiv pentru cei ce nu au avut ocaziunea a le cădea în mână să citească acest faimos raport, decât să-l dau mai jos în traducere.—Ori-ce compilaţiune şi ori-ce extract aşi fi făcut dintr'nsul, ar fi tost o imitaţiune palidă şi nu ar fi redat lucrurile aşa de clar, aşa de ştiinţific şi aşa de complect, precum este scris originalul de autorul său, Inginerul Herzenstein. De aceea am găsit că este mai bine şi mai folositor să-l traduc.

Iată această traducţiune:

„A şasea sesiune".

La acest congres între alte chestiuni la ordinea zilei a fost şi aceia a conservărei lemnului de construcţie şi de traverse, sau art. VIII al programului. Asupra acestei chestiuni ţinându-se în seamă şi datele precedente, s'au primit 87 răspunsuri.

Inaintea congresului internaţional de drumuri de fer, expunerea acestei chestiuni s'a făcut de d. Vladimir Herzenstein, inginer şi director al laboratorului de încercări al companiei drumurilor de fer din Moscova-Vindau-Rybinsk.

S'au făcut experienţe în special asupra boalelor şi asupra conservaţiunei lemnului de construcţie luându-se lamêle transparente din lemne tăiate cu Microtomul, de diverse specii, întrebuinţate în Europa pentru construcţiuni sau traverse.

Peniru a se putea pricepe bine datele coprinse în acest raport, s'a admis şi un tablou pentru reducerea măsurilor rusesti şi englezesti în măsuri austriace

Pentru monende rusesti.

1 Verstă=1,065 metri
1 Sagene=2,13 »
1 picior=0 m. 305 mm.
1 deget=0.0254
1 Verchok=0.045
1 picior pătrat=0 m. p. 0929
1 deget pătrat=0 m. p.=000.645
1 picior cubic=$0^{m/3}$ 0.283
1 pond=16 kgr. 400 grame
1 livră=0.410 kgr.
1 rublă=100 capeici=2 lei 70 6.

Pentru măsurile engleze.

1 milă=1.61 km.
1 lanţ=66 picioare engleze=20 m.
1 yard=3 picioare engl.=0 m. 914
1 picior=305 milimetrii. (foat)
1 deget=25 m.m. 4=(inch).
1 picior patrat (square-foot=0 m. p. 0 929
1 deget patrat (square-inch)=0 m. p. 000 615
1 picior cubic {1 cubic-foot=$0^{m/3}$ 0.283
1 tonă (ton)=20 centner=1 016 kgr. 05
1 centner=50 kgr. 8
1 Livra (libre)=0.454 gr.
1 galon=4.54 litrii.
1 liră sterlingă (pound)=25 lei.
1 shelling (shiling)=12 pence=1 leu 25.
1 dinar (peyng)=0.104 lei.

Pressiunea unei livre engleze, pe deget patrat = cu o presiune de 0. kgr. 07 pe centimetru patrat.

Un florin austriac=2 lei 15
1 marcă germană=1 leu 25

Conservarea lemnelor.

Coniferele se descojesc.—Foiasele se lasă cu coajă, şi se fac pile,—ferite de jos de umezeală şi acoperite sus.

După doborâre lemnul se usucă. *Austria* lasă un an între doborâre şi fasonarea în piese.

Ungaria doi ani, *Belgia 2—4 ani*, *Franţa* cel puţin patru ani. Regulându-se această perioadă a uscatului, se poate cu înlesnire prepara lemnul tăiat pentru ca să poată fi injectat *cu creozotă, cu clorur de zinc* sau cu *sulfat de cupru.*

In general epoca la care trebue să se tae diversii arbori este atunci când seva este staţionară. Nu s'a determinat însă ştiinţificeşte, de diversele state europene sau americane, vârsta la care trebue să se tae arborii de diverse specii, întrebuinţabili în construcţiunile de ori ce fel.

Ungaria crede că e preferabil ca lemnul să fi atins:

Pentru stejar . . .	120—125 ani
» fag	80—120 »
» melez . . .	120—150 »
» bradul şi pinul	70—100 »

Pe când statul francez cere:

Pentru stejar	250 ani
» carpin	140 »
» fag	120 »
» ulm	100 »
» plop	30 »

In cestie *de conservare contra putrigaiului*, Statul Belgian întrebuinţează: *gudronul vegetal, minium de plumb, învelişurile metalice şi carbonisaţiunea.*

Ungerea cu untdelemn şi gudron sunt cu succes înlocuite prin *Carbonileum de Avenarius.* Pentru lemnul din fundaţiuni se întrebuinţează câte o dată injecţiunea cu creosotă.

Contra focului, Statul Belgian consideră injecţia cu fosfat de amoniac în soluţiune concentrată ca cel mai bun preservativ;—dar pentru lemnele de mari dimensiuni aplicaţiunea unsorilor celor mai apropiate este preferabilă. Cea mai eficace unsoare este aceia făcută cu Asbesta. (de l'united Asbestos Company din Londra.

Spoitul cu var, în mai multe rânduri pentru cherestea este foarte recomandabil şi micşorează mult inflamabilitatea.

Acelaşi spoit este oare cum eficace şi în contra insectelor viermănoase. Asemenea se conservă mult aceste lemne înmuindu-le în lapte de var câte va zile.

Acoperirea lemnelor, cu masa anticolorică a lui Voltz, este asemenea preservativă contra incendiului.

Liniile de drum de fier, cari conservă lemnul lor cu creosotă sau cu clorur de zinc, introduc substanţa preservativă în ţesătura lemnului, în vase închise prin mijlocul unei presiuni de 5—9 atmosfere.

Acelea, cari întrebuinţează sulfatul de cupru se servă încă de vechiul procedeu al d-rului Boucheier (princ piul capilarităţei), cu excepţiune de câte va linii, cari se mărginesc a muia lemnul lor în şanţuri pline cu sulfate. Altele în sfârşit preferă diferite alte materii de introdus în ţesăturile lemnoase şi peria (?) mai ales contra focului.

Nordul Franciei prepară stâlpii săi telelegrafici cu sulfat de cupru prin procedeul d-rului Boucherie, injectându'i timp de 8 zile (pentru lungimi de 8 metri.

In Belgia preparaţiunea lemnului cu crezota în vas închis *prin sistemul Bethel* nu durează de cât două zile; prin imersiune (scufundare) durata este de 24 ore cel mult, după gradul de uscăciune al lemnului şi temperatura ixterioară. *In clădiri* lemnele creozotate se conservă indefinit. *Gudronajul* fiind superficiul nu produce un efect de cât prea puţin apreciabil; *ungerea cu carbolineum*, de şi de aplicaţiune recentă, pare că continuă a da excelente rezultate.

Compoziţiunea himică a crozotei şi concentrarea clorurului pe cari liniile le întrebuinţează pentru prepararea lemnelor, este tot aceiaşi ce se întrebuinţează şi în preparaţiunea traverselor.

Pentru *sulfataje*, s'a *admis concentrarea unui kilogram de sare în 100 kgr. apă.*

Cât despre cantitatea de supstanţă

preservatoare ce absoarbe lemnele de diverse esențe pe diferite linii, ea este prea variabilă.

Stâlpii telegrafici de lemn alb sulfatat, absoarbe în medie 0.25 kgr.—0 40 în Austria; și 0.20—0.55 hgr. de sulfat pe metru curent de stâlp în Francia.

Pentru creosota injectată în vas închis, bradul absoarbe în Belgia până la 250 litri pe metru cub; în Francia de la 100—400 kgr. pe metru cub și în Englitera de la 130—300 kgr. pe m. cub.

Stejarul absoarbe în aceleași condițiuni 20—80 kgr. p. m. cub.

Bradul absoarbe prin presiune în vas închis, de la 180—300 kgr. clorur de zinc pe m. cub de lemn.

Supstanța antiseptică, pentru a fi proprie și bună de injectat în țesătura lemnului trebue să se încălzească până la 50—60° C.

Creosotajul face lemnul mai elastic;—pe când sulfatul și clorurul de zinc, produc efectul contrariu.

Între maladiile la cari sunt supuse lemnele de construcțiune, este una teribilă, care face să se putrezească lemnele unei clădiri, chiar înainte de a se fi terminat acea clădire. Aceasta este ciuperca zisă:

Merulius Lacrimans (Haussch wamm). I se zice boală teribilă, de oare-ce dânsa nu se descoperă că există, de cât după ce a distrus clădirea și nu mai e nici un mijloc de îndreptare. Merulius își îndeplinește opera de distrugere foarte repede; s'a văzut clădiri de 3-4 etaje perdute numai după 6—7 luni.

Iată maladiile semnalate pe specii de arbori:

Brazii și prunii suferă de:

Rulură, putreziciune uscată și umedă, noduri vicioase, gerșure, crăpături și pete albastre.

Unii brazi de nord sunt (insemnați) retezați pentru luarea rășinei.

Fagii și stejarii doborâți cu sevă se încălzesc și se bolnăvesc de rulură; câte odată se presintă șancre la inserțiunea rămurilor (crecilor).

Adesea ori stejarul presintă noduri, frasinul și plopul crepături, bradul noduri, ulmul gelivuri, și antr'écorce (plesnituri în coaje); Pinii, roulure și cadrannure, teiul și nucul, grese și despicături, și carpinul plesnituri.

Conclusiuni

Deteriorațiunea principală constatată în lemnele de construcțiune virgine este putreziciunea.

Creosotajul micșorează distrucțiunea pentru un timp considerabil. Durata serviciului este foarte variabilă.

In Austro-Ungaria, lemnele albe virgine durează 4—6 ani.

In Austro-Ungaria, lemnele albe preparate durează 9 ani și mai mult.

In Austro-Ungaria stejarul virgin durează de la 12—20 ani.

In Austro-Ungaria melezii virgini dur ază 12—15 ani.

In Englitera pinii virgini durează de la 10—16 ani.

In Englitera pinii preparați durează până la 40 ani.

Administrațiunile europene, recunosc creosotajul ca procedeul cel mai avantagios pentru preservarea lemnului contra putreziciunei și a insectelor. Numai câteva întrebuințează ungerea cu carbo ineum și injecțiunea cu clorur de zinc.

Pentru preservarea lemnului în contra focului, nu sunt făcute de cât încercări (vopsire sau ungere) cu sticlă fluidă sau cu asbest; la Orleans, se întrebuințează de mult vopsirea (ungerea) cu silicate și se obține satisfacțiune.

Prețul conservațiunei lemnului

In Austria, conservarea bradului și a pinului cu clorur de zinc în vas închis, revine de la 9 lei 18 bani până la 9.68 pe metru cub și aceea a stejarului la 7 lei 74 bani metrul cub.

In Franța, pe rețeaoa Paris-Lyon și Mediteranea, creosotajul revine pe metru cub, pentru stejar la 6 lei și pentru brad la 20 lei.

In nordul francei, creosotajul (sistem *Blythe-Thermo carbolisațiune*) revine pentru stejar aproape 6 lei 75 bani metru cub și pentru brad la 13 lei metru cub.

Va urma **Dem Ionescj-Zane**

Nesiguranța recoltelor agricole în România

—— V

b) *Puterea de producțiune.*

Producțiunea grâului depinde în mod absolut de influența agenților climatorici și de cantitățile totale de materii nutritive pe care le are la dispoziție, în timpul diferitelor faze ale vegetațiunei.

Lăsând la o parte acțiunea agenților climaterici ca fiind la noi aceiași pentru grânele de primăvară ca și pentru cele de toamnă, să cercetăm care sunt exigențele de nutriție ale acestor 2 varietăți de grâne.

Elementele nutritive de cari grânele au nevoe pentru îndeplinirea evoluțiunei lor, sunt absorbite din pământ prin intermediul rădăcinilor.

Cantitatea acestor elemente nutritive, necesarii alimentațiunei unei bune recolte de grâu, sunt determinate de d. Garola [1]) prin următorul tablou:

1) C. V. Garola: Les Céréales, pag. 239.

Cantitățile elementelor nutritive necesarii pentru alimentațiunea unei bune recolte.

FELUL	Producerea	Azot K	Acid fosfor. K	Calce K	Potas K
Grâu de toamnă	Hect.	40	125.2	75.6	61.0	110.0
	Quint.	32	138 0	74.0	62.0	195.0
„ „ primăvară	Hect.	40				
	Quint.	32				

Din acest tablou rezultă cu evidență două lucruri și anume:

1) Că diferențele între exigențele totale de nutriție ale grânelor de toamnă și de primăvară, nu sunt toc mai așa de mari;

2) Că puterea de producțiune a grâului de primăvară egalează pe aceia a grâului de toamnă, cu condițiune însă de a avea la dispoziție cantitățile de elemente nutritive necesarii diferitelor faze ale vegetațiunei sale.

O constatare a puterei de producțiune a grânelor noastre de primăvară față de aceia a grânelor de toamnă, este făcută de d. I. Ionescu inspectorul general de agricultură al țărei, în studiul „*Agricultura română din județul Putna*“ făcut în anul 1869.

La pagina 239 a acestui studiu, d. Ionescu, tratând despre grâne, se exprimă în următorii termeni:

«Grâul ce se cultivă în județul Putna, este de 3 feluri: 1) grâul comun; 2) grâul ghirca și 3) arnăutu.

«Grâul comun de toamnă, produce la una cinci, sau 2 chile (480 oca) la pogon.

«Grâul de primăvară, dă la una opt, sau 720 oca la pogon».

Din punctul de vedere deci al puterei de producțiune, nimic nu justifică părăsirea totală a culturei grâului nostru de primăvară.

c) *Producțiunea pe unitate de suprafață.*

D. Garola, în opera sa «*Les Céréales*», la capitolul în care tratează despre necesitatea îngrășămintelor în cultura cerealelor [1]), după ce mai întâi stabilește tabloul cantităților elementelor nutritive necesarii pentru alimentațiunea unei bune recolte a grânelor de toamnă și de primăvară [2]), se exprimă în următorii termeni:

1) C. V. Garola: Les Céréales, pag. 135.
2) A se vedea acest tablou pag. 44.

„A egalité de rendement en grain, „les exigences totales du blé chiddam „blanc de mars, sont sensiblement „egales...; Toutes fois, on ne saurait „trouver dans la comparaison de ces „quantités totales des raisons suffisan„tes pour expliquer les differences de „besoins d'engrais des blés d'hiver ou de printemps. Ces derniers sont en „effets plus exigents sous le raport de „la fumure que les autres“... și apoi adaogă: „Si, au lieu de se contenter „de considerer les sommes globales „d'elements fertilisants absorbés, on „etudie la marche de l'absorbtion des „principes nutritifs, on reconnait d'em„blé qu'il y a entre les froments d'hiver „et ceux du printemps des differences „caracteristiques“.

Mersul absorbirei principiilor nutritive, este stabilit de D-sa în modul următor:

Mersul absorbirei principiilor nutritive exprimate în sutimi din maximele absorbite.

Fazele vegetațiunei	Materii uscate	Azot	Acid fosforic	Calce	Potasă
Pentru grâul de toamnă [1]					
Înfrățire	2.2	3.6	4.0	4.9	6.1
Înflorire	69.2	72.4	73.1	86.0	100.0
Maturitate	100 0	100.0	100.0	100.0	71.3
Pentru grâul de primăvară [2]					
Înfrățire	13 70	14.83	20.14	22.84	26.66
Înflorire	86.97	100.00	74.21	100.00	100.00
Maturitate	100.00	80.90	100.00	68.50	79.30

Din examinarea acestui tablou rezultă că:

La grâul de toamnă, în perioada de la încolțire până la înfrățire, adică timp de 6 luni de zile, asimilațiunea principiilor nutritive urmează o cale regulată și foarte înceată, pe când în perioada de la înfrățire la înflorire, activitatea vegetațiunei devine enormă: în această din urmă perioadă grâul de toamnă are prin urmare o mai mare necesitate de a avea la dispoziție, în cantități suficiente, substanțele asimilabile.

La grâul de primăvară din contra, în perioada de la încolțire până la înfrățire, perioadă care nu durează aci de cât numai o lună de zile, asimilațiunea principiilor nutritive se face foarte repede: din această cauză, grâul de primăvară are necesitate de a avea la dispoziție, de la începutul vegetațiunei sale chiar, în cantități suficiente, substanțele asimilabile.

Deosebirea aceasta caracteristică în mersul absorbirei principiilor nutritive, ce există între grâne le de toamnă și de primăvară, lămurește deosebirea între necesitățile de îngrășăminte reclamate de cultura lor și explică exigența mai mare de gunoire a grâului de primăvară despre care vorbește d. Garola.

In adevăr:

Știm că în tot timpul vegetațiunei, grânele, prin intermediul rădăcinelor, absorb din pământ cantitățile de apă necesarii desvoltărei lor.

„Apa absorbită astfel prin rădăcini, „nu numai că servă a forma, unin„du-se cu carbonul luat din atmosferă, „celulosa, amidonul, etc., plantei, dar „ea 'i mai aduce și materiile azotoase „și minerale pe care le dizolvă în pă„mânt [1])“.

Am văzut cum grâul de primăvară are o asimilațiune mai repede de cât aceia a grâului de toamnă; astfel fiind, acest grâu are prin urmare nevoe, de la începutul vegetațiunei sale chiar, de o mai mare cantitate de apă de cât acel de toamnă. Din această causă, Risler, în «*Phisiologie et culture du blè*» stabilește [2]) că: «*în general cantitatea de ploaie «în nordul și vestul Europei, «este suficientă pentru necesitățile «vegetațiunei grâului. Dar la sud, cultura «grâului de primăvară devine imposibilă și pe măsură ce se apropie de ecuator, irigațiunile devin necesarii pentru «a înlocui, în pământurile uşuri mai «cu seamă, umiditateape care atmosfera «nu o mai poate procura*».

«*După Mariè-Davy, directorul observatorului meteorologic din Montsouris, «transpirațiunea este cu atât mai mare, «cu cât pământul în care grâul vege«tează este mai puțin fertil.*»

«*Cu ajutorul soarelui, spune el, apa «poate, în oarecare măsură, să înlo«cuiască îngrășămintea, după cum în«grășămintea, când este bine alaptată «pământului, poate, în oare care măsură, «să înlocuiască apa, prin acția că per«mite apei de care planta dispune, de «a se face mai profitabilă*».

Această observație a lui Mariè-Davy, este foarte importantă pentru cultura grâului de primăvară. In adevăr, grâul de primăvară, având o asimilațiune mai repede ca a grâului de toamnă și prin urmare având necesitate, de la începutul vegetațiunei sale chiar, de o mai mare cantitate de apă de cât acesta, prezintă prin urmare o mai mare exigență de îngrășământ de cât grâul de toamnă.

Din cele ce preced resultă dar că, pentru o egală producțiune pe unitate de suprafață, grâul de primăvară are o mai mare necesitate de apă de cât grâul de toamnă, toate celelalte circumstanțe fiind egale.

O altă cauză de care depinde siguranța producțiunei unei plante, este și rădăcinele.

Rădăcinele unei plante, constituind aparatul ei de asimilațiune, dezvoltarea lor este proporționată cu diversele faze ale vegetațiunei, sau mai bine zis, cu munca ce au a îndeplini pentru absorbirea din pământ a substanțelor nutritive necesarii bunului mers al vegetațiunei.

Dezvoltarea rădăcinilor, proporționat cu diversele faze ale vegetațiunei, este, în ceia ce privește grânele, stabilită de către d. Garola prin următorul tablou:

Va urma. D. R. Rusescu

1) C. V. Garola: Les cereales, pag. 135.
2) Idem, pag. 116.

1) Eug. Risler: Phisiologie et culture du Blè; pag. 13. 2) Idem pag. 14.

De la Expoziţiune

SITUAŢIUNEA CASEI

După registrele ţinute de Serviciul Contabilităţei

Anul 1904 luna Septombrie ziua 1

Incasati de la 25 Martie 1903, data de când s'a început primele operaţiuni şi cheltueli privitoare pe Expoziţie, până în seara zilei de 31 August 1904 .	163.784.55
Respunşi tot în acelaşi interval de timp	155.248.54
Rest **Sold** la casă în ziua de 1 Septembrie	8.536.01

OBSERVAŢIUNI

Incasările de lei 163.784 55 bani se descompun ast-fel:

a) Din venituri proprii ale Expoziţiiunei lei . . .	108,084.55
b) Din împrumuturi făcute de unii din domnii membrii ai Consiliului spre a înlesni urgentele cheltueli pentru desăvârşirea Exposiţiunei şi cari trebuesc rambursate din incasările viitoare ale Expoziţiei lei	55,700.55
Total egal lei . . .	163,784.55

Note Statistice

1). Din ziua deschiderei 27 Iunie a. c. până în seara de 31 August, au intrat în Expoziţie 15804 persoane însă:

10.008	cu tichete de ale biletelor de loterii.	
5251	persoane plătind taxa de 50 bani în zile de Duminici şi sărbători pentru cari s'au încasat lei.	2625—50
545	persoane (copii) cu taxa de 25 bani, în toate zilele şi pentru cari sau încasat . .	136—25
15.864	Total pers.	Total lei 2.761—75

2). Au vizitat Expoziția în August, persoane din provincie, cu bilet cu taxa redusă de 50% pe C. F. R. 1151, cari adăogați la cei din lista precedentă, avem în total vizitatori din provincie 1702 persoane.

3). La ghișetul de la intrarea Expoziției, s'a vândut de la deschidere până în seara de 31 August, cupoane de bilete de loterie, pentru suma de lei 9544.

Șeful Contabil al Expoziției,
A. G. Bacaloglu

Târgul de vite al Expoziției Agrare

Grajdurile (construcția proprie) a fraților N. și D. Seceleanu din Slobozia, atrag curiozitatea vizitatorilor prin frumusețea cailor și a râmătorilor ce au expus.

Acești mari crescători de vite, au adus un armăsar pur sânge englez, păr murg închis, de o vioiciune și de o frumusețe uimitoare. Apoi alte 22 epe de Don, nedresate, din herghelia d-lor, ținute pentru reproducție, foarte frumoase.

Au mai expus 14 râmători, din cari 11 mangoliți și 3 york. Ori cine-i vede îi admiră.

***

Au mai expus cai admirabili D-l Constantin Mihail, C. Miclescu, Domeniul Coroanei, Frații Apostol, general Anghelescu, Ministerul Domeniilor, căpitan Stăncescu, etc.

D-l general Fotino a expus trei cămile și cu prăsila lor, dar despre acestea vom face o dare de seamă în No. viitor.

***

Mercuri în ziua de Sf-ta Maria, timpul fiind mai favorabil, peste 2000 persoane au vizitat expozitia Agrară care merită a fi văzută pentru variațiunile ce coprinde acest vast teren, până eri loc de arătură, astăzi transformat într'o grădină de toată frumusețea, cu pavilioane cari se întrec prin gustul arhitectonic și unde vizitatorul se pierde privind tot ce natura și mâna omenească au putut produce.

Expoziția agrară este o distracție aleasă pentru toți vizitatorii.

CRONICA AGRICOLĂ

D. Ion Kalinderu, administratorul domeniului Coroanei, vizitează aproape în fie-care zi Expoziția agrară, la care Domeniul Coroanei ia o parte atât de însemnată.

***

Dl. inginer V. Toroceanu a fost numit la Expoziția Agrară ajutor la comisariatul general, însărcinat special cu direcția technică dependinte de comisariatul general.

***

Duminica trecută cu tot timpul foarte nefavorabil, căci aproape toată ziua a plouat, Expoziția Agrară a fost vizitată de vre-o 1000 persoane.

Împărtășim cui se cuvine părerea aproape unanimă ca Expoziția să fie prelungită și în anul viitor.

Am auzit pe mulți mari proprietari zicând că Expoziția, așa precum este întocmită va avea mari succese și pe lângă că va fi o podoabă pentru Capitală, va fi și de un neprețuit interes comercial și agricol sub toate raporturile; mai ales că la anul, trebue să sperăm, nu vom mai avea calamitatea secetei de ăst timp.

***

Starea agricolă

După ultimele știri sosite din diferite puncte ale țărei, starea generală a semănăturilor semănate deja este excelentă. Fânețele se prezintă în condiții foarte bune, așa că dacă în cursul acestei luni vor urma mai multe zile călduroase, ceea ce se speră, prin multe părți va fi nevoe de cosit fânul. Rapița, cu deosebire, se află în condiții excepțional de bune.

Viile, însă, din cauza ploilor din ultimele zile suferă. Majoritatea strugurilor sunt copți și în multe vii boabele crapă și mucezesc.

Pagubele sunt destul de simțitoare.

Dacă ploile uu vor înceta e pericol ca parte din vii să fie compromise și să dea un vin slab și bolnav.

***

Guvernul, imitând guvernul austro-ungar în fața lipsei de nutreț a eftinit sarea pentru vite.

Anul acesta din cauza lipsei de fân în cea mai mare parte a țărei, vitele se vor hrăni numai cu paie, coceni de porumb și frunzare.

Aceste nutrețuri constituesc un aliment destul de bun dacă se udă cu saramură și mai ales dacă întâi se toacă, se amestecă cu tărâțe sau cu ceva borhoturi.

Având în vedere rolul mare pe care-l are sarea în prepararea nutreturilor artificiale în împrejurări de lipsă ca anul acesta, guvernul a pus'o la dispoziția țăranilor cu prețul de 5 lei suta de kgr.

Sarea pentru vite se va vinde cu acest preț atât la saline cât și la toate depozitele regiei.

***

In unele județe din țară locuitorii semănaseră mei pe miriște și în porumbiștele compromise. Acest mei urma să servească sătenilor pentru nutrețul vitelor. Din cauza continuei lipse de ploi, aproape tot meiul semănat în asemenea condițiuni n'a răsărit sau s'a uscat după ce răsărise.

***

Banca populară «Infrățirea» din Băjești (Muscel) și-a autentificat actele de constituire, cu un capital de 1164 lei.

***

Și-au autentificat actele de constituire băncile populare: *Crasna*, din Codăești (Vaslui), *Const V. Basaraba*, din Drăgănești (Prahova).

Prima are un capital vărsat de 5891 lei, iar cea de a doua 5345 lei.

Se găsesc spre vânzare la autor, Str. Dionisie 72, următearele opere ale D-lui Dumitru N. Comșa, doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economia politică la Școala superioară de științe de stat, etc.

1) Politica agrară și politica vamală; Câteva cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până azi și asupra viitoarei noastre politici vamale lei 1,50
2) Agricult. și Indust. națională 0,50
3) Politica agrară 0,50
4) O repartiție a impozitelor mai dreaptă 0,50
5) Fundamentul dreptului de proprietate . . . . . 1,—
6) Cauzele progresului social și criteriul intervenționismului . 1,—
7) Contențiosul administrativ . 1,—
8) Contențiosul administrativ și art. 130 din constituție . . . 0,50
9) Impozitul global pe venit . 0,50
10) Un nou proect de cassă rur. 0,50
11) Anarhismul 0,50
12) Art. 7 par. 5 și art. 9 din constituție 0,50
13) Bogățiile și nevoile economiei 0,50
14) Vii oarea politică vamală . 1,—

De vînzare **Vin negru de GREVIȚA vechiu de 15 ani, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleșanu, strada Lascăr Catargi No. 17.**

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoșĭ prăsiților în țară buni reproductorĭ pe prețul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.
A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica d-luĭ **N. St. Cesianu.**
Prețurĭ fixe și reduse predate la orĭ ce gară.
Informațiĭ la d. inginer Suțu la fabrică-Tîrgoviște și la d. V. M. Kogâlniceanu, Bucureștĭ — Alea Vasiliu (Isvor).

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în Bucureștĭ, fundătura Mărcuțeĭ 22, în întindere de 11 pogoane vie și 1 pogon fineață, având și o casă de locuit și un linŭ
A se adresa strada L. Catargi 17.

De vînzare Una presă mare pentru fin, [illegible]ae etc., sistem Clayton, —aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victorieĭ 55.

FURNISORUL CURȚEI REGALE — CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

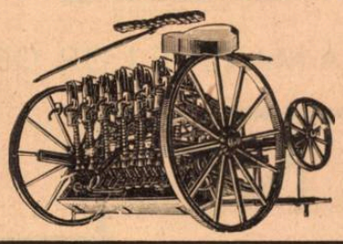

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „**sistem Sack**“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI

RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît orî-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ◆ GALAȚI ◆ BRAILA ◆ CONSTANȚA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OȚEL

Cu 1, 2, 3 și 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde
— Cu și fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oțel, în 2 și 3 părți

Mașini de semănat în lat
Construcția perfecționată, 3,76 m. lățime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Mașini de semănat în rînduri
Renumita „**BEROLINA**“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă și economică în distribuirea semințeî

Batoze de bătut porumbul cu aburi, și cu mîna simple și duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grîu de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 19 SEPTEMBRE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 93.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

EXPOZITIA „SOCIETATEI AGRARE"

ANUNCIU

Persoanelor, cari doresc a vizita Expoziția Agrară din București, de la șoseaua Kiseleff, li se vor elibera bilete cu preț redus de 50%, de toate stațiunile din țară, pentru dus și întors în zilele următoare:

Septembrie 5 — 6 — 7 — 8 — 9 — 10 stil vechi
Octombrie 13 — 14 — 15 — 16 — 17 — 18 „ „

Aceste bilete sunt valabile 4 zile de la data liberării, fără a se socoti și ziua când s'a eliberat.

Vizitatorii iau în zilele indicate 1 bilet de călătorie de la stațiunea de unde pleacă, plătind costul întreg de venire, iar la înapoiere prezintă conductorului de tren același bilet, purtând un sigiliu al Expoziției constatator că a vizitat-o.

Vizarea biletelor de către Biuroul Expoziției se face fără nici o altă taxă.

Clauza care îndatora mai înainte pe călător să prezinte la cassa Expoziției un bilet întreg de loteria Expoziției Societății Agrare cu 5 cupoane à 1 leu s'a desființat.

Biletele de loterie ale Expoziției Agrare, se găsesc de vînzare în țară pe la diferiți debitanți, autorități și la ghișeturile Expoziției, și dau drept la diferite câștiguri din care unul principal de **20,000** lei, unul de **5,000** lei, și altele, în valoare totală de **40,000** lei.

Prețul intrării la expoziție în zilele de lucru e de un leu de persoană, în schimbul căruia vizitatorul primește un cupon de loterie.

Persoanele cari posed deja bilete de loterie, prezintă la intrarea în Expoziție, un cupon de lotărie cu tichetul său, drept plată.

Expoziția este deschisă în permanență de la ora 8 a. m. până la orele 7 p. m. Muzica militară va cânta în toate zilele.

Duminica și în zilele de sărbători, prețul intrării e de 0,50 bani de persoană.—In acele zile biletele de loterie nu se bucură de nici o reducție.—*Copiii mai mici de 7 ani* nu plătesc intrarea, iar de la 7—14 ani plătesc *0,25 bani* intrare, în orice zi.—Elevii școalelor rurale de agricultură și de meserii, sub conducerea profesorilor lor, când vor veni în grup de cel puțin 10 persoane vor avea intrarea gratuită în Expoziție; asemenea și învățătorii.

Produsele și obiectele destinate Expoziției și trimise pe adresa Expoziției Agrare, șoseaua Kiseleff, vor beneficia de o reducere de 50% pe C. F. R.

Târgul de vite se va ține de la 1—18 Septembrie pentru cai și rămători și de la 20 Septembrie la 4 Octombrie pentru vite cornute, oi și capre.

Expoziția păsărilor va începe la 10 Septembrie.

Și aceste transporturi, beneficiază asemenea de o reducere de transport pe C. F. R. de 50% și sunt scutite de orice taxă veterinară.

Vizitatorii Expoziției vor beneficia de următoarele reduceri la hotelurile de mai jos: Hotel Bulevard, Hotel Splendid, de France, Metropole de 25%, Hotel Bristol, Carol și Dacia de 20%, iar Hotel Central și Regal 10%.

Pentru a beneficia de aceste reduceri se va prezenta la cassa otelului un bilet de lotărie de 5 lei ștampilat de Biuroul Expoziției.

Societatea anonimă pentru comerciul de maşinĭ şi întreprinderĭ technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. I—3 — BUCURESCI — **Str. Bibescu-Vodă No. I—3**

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel maĭ bogat depoŭ şi expoziţie permanentă de tot felul de:

Maşine şi Unelte Agricole, Industriale şi Electro-technice

LOCOMOBILE şi TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Şcoala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curăţitoare** patentată (Treĭ Vînturĭ) a treia Curăţitoare, în Treerătoare înlocueşte machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nicĭ o treerătoare de orĭ-ce alt sistem existent şi **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numaĭ la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi 150 până la 200 kile marĭ de porumb, cu saŭ fără foĭ.

MAŞINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele şi fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburĭ numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile marĭ pe zi curăţind perfect şi lăsînd ştiuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele maĭ bune şi solide,

PLUGURI NORMALE

construite numaĭ din oţel, cu 2, 3 şi 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile şi fixe, cu două şi treĭ cîmpurĭ şi cu dinţĭ de oţel şi **Grape pentru Livezĭ.**
Răriţĭ, Cultivatorĭ, Tăvălucĭ.
Semănătorĭ în lat.
Semănătorĭ în rînduri renumita „Victoria-Drill“.
Vînturătorĭ, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ în toate mărimile cele maĭ bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fîn.
Maşinĭ de tăiat pae şi fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăţĭ, întregĭ fără piept. Toate mărimile.
Morĭ TRANSPORTABILE, pe postament d lemn şi de fier simple, duble, triple şi cvadruple, din cele maĭ renumite fabricĭ, de 36, 42 şi 48 ţoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF şi DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEŞTI, I-a calitate, simple şi duble, toate lăţimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu şi grădinĭ.
Părţĭ de rezervă. Musamale.
Maşine de scărmănat lînă de lemn şi de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol şi cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ŞI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopĭ — cu Tăiuşul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele maĭ uşoare şi solide, construite din oţel.

Garanţie absolută pentru perfecta funcţionare şi material solid al tutulor maşinelor

Reprezentantul celor maĭ renumite fabricĭ a tot felul de Maşinĭ Industriae şi Electro-technîce.

DUMINICĂ, 19 SEPTEMBRE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 93.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

Expoziția—Târgul de vite—Expoziția de cai

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu, Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:

Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revistei sunt d-nii: Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 93

V. M. Kogălniceanu. — Expoziția. — Târgul de vite.—Expoziția de cai.
Proecte și Ideĭ Economice.
Dem. Ionescu-Zane.—Despre conservarea lemnelor pentru construcție, traverse de drum de fer și stâlpi de telegraf.
D. R. Rusescu.—Nesiguranța recoltelor agricole în România.
Juriile Expoziținei Agrare.
De la Expoziție.
Cronica Agricolă.

EXPOZIȚIUNEA

Târgul de vite. — Expoziținea de cai

Cititorii noștri și-au putut face o idee mai mult sau mai puțin exactă din descrierile foarte sumare și succinte ce am dat până acum asupra Expoziținei Societățeĭ Agrare. Imaginea ce poate însă evoca descrierea este foarte palidă față de ceea care rămâne întipărită în memorie când lucrul este văzut. Și Expoziția *trebue* a fi vazută, pentru că ea oferă un ansamblu așa de admirabil în cât numai ochiul îl poate înțelege și aprecia după merit.

Expoziția este astăzi în plina ei splendoare, și de sigur că nu exagerăm dacă spunem că e unică în felul ei până acum și că am putea să avem o pe deplin justificată mândrie și față de străini dacă ar veni să o vază.

Dar noi nu avem intenția, pe ziua de azi de a continua cu descrierea grupurilor și a obiectelor expuse în pavilionul agriculturei sau a începe descrierea numeroaselor și încântătoarelor chioșcuri, pavilioane cari împodobesc aleele frumos înverzite ale Expoziției, ci de a spune câteva cuvinte despre târgul de vite care s'a deschis la timpul oportun, și anume despre caii cari s'au expus.

Expoziținea cailor este foarte interesantă, nu numai pentru produșii cari ni se arată cât mai ales pentru faptul că ne dovedește existența unei început serios de dezvoltare a acestei ramuri de avuție națională și a unor crescători pasionați și adânc pricepuți în această artă grea și adesea ingrată. Expoziția de cai ce se poate admira ne arată că sunt totuși mulți agricultori mari în țara noastră cari se ocupă cu această folositoare ramură a economiei noastre agricole și că, dacă ei ar fi încurajați așa cum o asemenea muncă se încurajează în străinătate, creșterea cailor ar putea lua o foarte repede dezvoltare.

Putem să ne facem ușor o idee de spiritul de muncă și sacrificii de care sunt însuflețiți toți acești cultivatori și mari crescători, dacă observăm sacrificiile pe cari le-au făcut cu construirea de grajduri proprii și aducerea animalelor la Expoziție din regiuni îndepărtate. Privind la toate acestea, fără voe își face loc ideea că țara noastră are rezerve numeroase de forțe și energii capabile de a o ridica pe calea economică, cu condițiunea numai că cei cari conduc destinele ei să aibă mai multă grijă de sforțările lor și, printr'o politică înteleaptă, să încurajeze producția lor.

In despărțimântul rezervat pentru cai, vedem până unde poate s'o ducă munca inteligentă și continuă care și a impus scopuri precise. Nu vroim să menționăm în special splendidele exemplare de cai pur sânge englezi sau arabi cumpărați din străinătate și aduși aci; asemenea exemplare de an male dovedesc într'adevăr dragostea de cai a proprietarului lor, dar nu dovedesc încă că au muncit pentru a ridica *creșterea națională* a cailor.

Dovada aceasta o putem avea nu-

mai dacă studiăm prăsila acestor animale şi rezultatele încrucişărilor şi ale selecţionării cu epe indigene, cu cai româneşti. Aci putem judeca gradul de pricepere, puterea de muncă şi sacrificii, stăruinţe şi toate acele însuşiri cari fac pe bunul crescător de vite.

Ei bine, din punctul acesta de vedere târgul de cai de la Expoziţia Agrară oferă loc de studii foarte interesante şi de constatări mai mult de cât satisfăcătoare. Prăsilele, după a doua şi a treia generaţie, sunt excelente. Incrucişările cu pur sânge englez sau arab sau cu jumătate de sânge dintr'o rasă sau alta cu epele româneşti, urmate de o selecţiune severă şi îngrijită, au dat, după cum se poate lesne vedea, rezultate cât se poate de bune. Animalele ce se află la Expoziţie dovedesc, chiar şi cele despre cari unii credeau că n'o să se aclimatizeze nici odată la noi în ţară, că aclimatizarea s'a făcut totuşi şi că putem obţine tipuri de toate rasele şi pentru toate nevoile: cai de plug, de cărat greutăţi, de trăsură, etc., procedând numai cu îngrijire şi ştiind să adoptăm caii străini şi produşii lor, în primele generaţiuni, printr'un sistem raţional de alimentare şi de grăjduire, la clima şi împrejurările noastre.

Târgul de cai oferă mai multe varietăţi de rasă: cai indigeni, epe şi armăsari indigeni, puri sânge englez şi arab, încrucişări de englez şi arab cu calul românesc, de anglo-arab cu calul românesc, pur sânge Pinzgau prăsiţi în ţară, cai admirabili Percheron, cai lipiţani, huţuli (din Bucovina, (tipurile: Nonius mare şi nonius mic, etc.), cu un cuvânt o gamă de rase care ne permite comparaţii foarte utile şi încheeri pozitive asupra folosului cutărei sau cutărei încrucişări sau a cutăror sau cutăror rezultate, întru atât cât aceste rezultate au fost obţinute printr'o creştere mai îndelungată şi prin experienţe cari pot fi decizive.

Fără a prejudeca asupra unor asemenea încheeri ştiinţifice, putem spune, din cele văzute că expoziţia cailor este frumoasă şi dătătoare de speranţe îmbucurătoare; ea ne arată întâi ce posedăm deja ca material însemnat în ramura creşterei cailor şi mai ales unde am putea ajunge dacă statul nu s'ar arăta aşa de culpabil indiferent faţă de nevoile agriculturei şi a creşterei vitelor.

Cu aceste preliminarii, putem intra în descrierea mai amănunţită a diferitelor grajduri şi a animalelor expuse. Inainte de aceasta în ă. mai trebue să menţionăm şi despre **Expoziţia de porci** care este, de asemenea, foarte însemnată şi oferă un bogat material de studii. Rasele principale expuse sunt: *mongoliţa* şi *yorkshire*; sunt specimene admirabile cari dovedesc că dacă am avea un debuşeu sigur şi întins, creşterea porcilor atât de grăsime cât şi de carne, ar putea să ia foarte repede un mare avânt.

*

Incepem întâi după ordinea aranjamentului, cu grajdurile construite de d. *D. T. Apostol*, mare agricultor. D. *Apostolu*, ca şi d-nii fraţi *Seceleanu*, ca şi *Domeniul Coroanei* şi ceilalţi expozanţi de vite, au făcut serioase şi mari sacrificii cu construcţiunile proprii şi cu aducerea cailor. Grajdul d-lui Apostol este întins şi el fixează atenţiunea prin frumuseţea cailor ce se află acolo. Numirea lor, după cum urmează, va arătă mulţimea cailor şi varietatea raselor. Fără excepţiune, se poate spune că toţi caii arată cultura îngrijită şi pricepută ce se face pe moşiile d-luĭ Apostolu. Iată numele cailor din acest grajd:

Boyard, armăsar, de rasă bulonezĕ, născut la 1897, introdus în ţară la 1902; *Bărăgan*, armăsar, născut în ţară la 1902 din «Oscar» Pinzgau şi Liza americană; *Negresse*, iapă bulonezĕ, născută la 1898, introdusă în ţară la 1902; *Rustique*, iapă percheronă, născută la 1898, introdusă în ţară la 1903; *Porquerette*, iapă percheronă, născută 1897, introdusă în ţară la 1903; *Roma*, mânză bulonezĕ, născută în ţară la 1904 din Boyard şi Negresse, bulonezi; *Măicuţa (Matschika)*, iapă, născută în 1895, din părinţi introduşi din Bucovina (Rădăuţi) rasă engleză, jum. sânge, din Lord-Derby; *Stella*, născută din iapă de la Rădăuţi rasă engleză jum. sânge din Lord Derby; *Schagyan*, născută in ţară din iapa de la Rădăuţi, în 1899, rasa arabă din Schagyan; *Liza*, iapă, născută în ţară la 1902 din Majestoso (Lipiţan); *Majestoso*, iapă, născută în ţară cu armăsarul «Majestoso»; *Pluto*, armăsar de 2 ani, născut în ţară din Majestoso şi iapă jum. sânge; *Arthur*, armăsar de 1 an, născut în ţară din Majestoso şi iapă jum. sânge; *Medea*, iapă de 3 ani, născută în ţară din Majestoso; *Ialomiţa*, iapă născută în 1903 în ţară, din Jamby şi Steluţa; *Furioasa*, iapă născută în 1902 în ţară, din Majestoso şi iapă, jum. sânge: *A, pollo*, armăsar născut în ţară la 1902, din Majestoso (Lipiţan) şi iapa Sultana, jum. sânge arab.

Râmători: Un vier şi o scroafă; 1 grăsun şi o grăsună, Mongoliţa; 4 porci şi scroafe mici, Yorckshire româneşti; o scroafă, Berkshire; o scroafă Yorkshire cu purcei.

După grajdul d-lui Apostol, vine acel al cunoscuţilor crescători *fraţi Secceleanu*. Acest nume e el singur o garanţie a excelenţei produselor şi la toate cele ce am văzut în acest grajd întins, la toţi caii: pur sânge, jumătate sânge, prăsilă românească etc., nu putem spune altceva de cât că sunt: admirabili.

Să începem cu înşirarea cailor:

Armăsarul **Sledje**, pur sânge englez, fost în grajdurile d-lui Marghiloman, cumpărat cu 36,000 lei. 3 **epe de Don** bătute la Don cari au născut în ţară cu mânzii lor. 3 **epe româneşti** $^1/_2$ sânge englezesc. 3 **noatine** epe româneşti cu armăsarul pur sânge englez. 5 **epe de Don** cu mânzii lor bătute în ţară. 2 **epe româneşti** cu mânzii lor bătute cu un armăsar din herghelia statului.

Râmătorii: 1 porc mangoliţa, 2 vieri de câte un an, 2 scroafe Yorkshire cu purcei.

Domeniul Coroanei, care urmează cu grajdul său după acel al fraţilor Seceleni, are expuşi cai şi râmători de pe diferitele sale moşii şi ferme. Elogiul acestei expoziţii nu mai trebue făcut, din momentul ce ea provine din cultura Domeniului Coroanei. Ne vom mărgini doar la simpla înşirare a cailor:

Cal de muncă **Hussar** vârsta 7 ani, un armăsar din rasa Mura-Közi. Specimene din rasa **Nonius** creata la Mezöhegyes. **Ronda** rasa Mura-Közi. **Izabela** rasă anglo-arabă. **Algyr** armăsar anglo-arab, plus mai mulţi armăsari arabi şi anglo-arabi. Râmători: porci mangoliţa.

După aceste grajduri particulare urmează grajdurile şi cocinele construite de *Societatea Agrară* şi unde

au expus mulți agricultori și crescători.

Vasile Constandache (moșia Cociu), 5 cai anglo arabi; *Bolintineanu* (moșia Bolintinu) armăsar și eapă. *Dinu Mihail* (moșia Rogo Mehedinți) armăsar, 3 epe și mânzi toți născuți în țară, produși foarte frumoși. *Al. Ciurcu* (Copăceni) 3 cai. *Compania de gaz* cai Percheron născuți în țară. *N. Fleva* mai mulți cai. *Primăria Capitalei* 6 cai Percheron născuți în țară. *Maior Caribol* 1 cal. *Generalul Anghelescu* și *locot. Stroici* 5 cai născuți în țară. *Gheorghe Iliescu* (Măciuca) o eapă și doui mânzi. *C. Miclescu* 6 armăsari. *C. Pariano* 4 epe, niște produse admirabile rezultatul unei selecțiuni riguroase din epe dobrogene cu pur sânge timp de cinci generații. *General Fotino* 1 dromader, 2 cămile și 1 pui de cămilă. *Leopold Patac* 8 porci mangoliță de câte 400 kgr. greutate, după o metodă de îngrășare intensivă. *Căpitan Stăncescu* 2 cai românești, etc.

Acei numiți mai sus nu sunt toți expozanții, sunt numai câțiva, doar câteva nume, prinse pe carnet în trecere. Catalogul ce'l va scoate Societatea Agrară, cum și lucrările juriilor speciale, vor cuprinde toate numele și vor fi dări de seamă foarte exacte.

Grajdurile Societății Agrare mai cuprind și cai expuși de ministerul domeniilor. Expoziția aceasta este cuprinsă în următorul tablou:

	Numele	Rasa	Mama	Tatăl	Data. naș.	Greutatea
1.	Ghiocel	Huțulă	Cristina	Șueriu	24 Mai 1902	346
2	Neptun	Arm Dobrog.	Suzana	»	2 Iunie 1902	360
3.	Uragan	»	Iuți	»	2 Iunie 1902	400
4.	Trand.	»	Mândruța	»	11 Mai 1902	390
5.	Cristin	»	Neagra	»	21 Mai 1902	350
6.	Zeos	»	Fucsa	Fucks	10 Iulie 1902	400
7.	Haulet	Ungară Mura	Bălțata	»	18 Apr. 1902	380
8.	Pardon	» »	Dereșa	»	25 Apr. 1902	430
9.	Favorit	» »	Liza	»	30 Apr. 1902	460
10.	Cupidon	» »	Suzana	—	N. p.-v. 1901	310
11.	Ghineu	b. pur sânge	Iulcea	Region	20 Mai 1902	530
12.	Cerber	Muravia	Liza	»	4 Iunie 1902	820
13.	Grișoru	Muravia		»	1901	510
14.	Omer	Muravia		»	1901	515
15.	Vântul	Muravia		»	1901	535
16.	Dinu	Ungar Mura	Liza	»	1900	525
17.	Tudor	Muravia	Strâmba	»	1900	635

(Va urma)

Aceasta este, foarte pe scurt, darea de seamă a Expoziției de cai din târgul de vite al Expoziției Societății Agrare. Nu o putem încheia, fără a regreta absența hergheliei de la Cislău, al cărei loc era în mod natural indicat la această expoziție, și pentru care au fost votate la timp creditele necesare; ar fi fost o ocazie nimerită, pentru această herghelie, de a arăta rezultatul muncei ei îndelungate cum și modul practic al creșterei cailor așa cum se practică la dânsa.

In același timp, îndemnăm pe cititorii noștri ca să se grăbească cu vizitarea expoziției cailor, fiindcă ea va mai rămâne puține zile deschisă, trebuind a fi înlocuită cu târgul de vite cornute, și tot de odată să se grăbească cu cumpărarea de reproductori buni, fiindcă foarte rar o să mai aibă prilejul de a vedea adunate la un loc atâtea animale admirabile de prăsilă, cari oferă o ocaziune unică de alegere a rasei și individului dorit.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE și IDEI ECONOMICE

Exportul ovăsului

Intre cele-lalte furagii al căror export a fost interzis de guvern din cauza secetei, este și ovăsul Nu voim să discutăm aci măsura în sine; atâta doar se poate spune că seceta și lipsa de nutreturi pentru vite aŭ motivat-o în mod puternic, și. fiindcă aci motivarea s'a făcut avindu-se în vedere — după cum asigură circulările — binele plugarilor țărani, se înțelege că nu noi am avea să ne opunem când sunt în joc interesele plugarilor țărani.

Asemenea măsuri însă, ori cât ar fi în interesul unei clase a cărei soartă căutăm cu toții s'o ameliorăm, trebuesc totuși luate ast-fel în cât să nu jicnească în mod imediat drept interesele altora. Ast-fel, în ce privește exportul ovăsului nu s'a fixat un termen când se va ridica interzicerea de export, așa că agricultorii posesori de ovăs sunt în complectă nesiguranță asupra acestui punct neștiind cum să se orienteze.

In acelaș timp, pentru a mări desorientarea, guvernul nu face de loc cumpărături de ovăsuri, cum era de așteptat în urma interzicerei exportului, așa că agricultorii cari au cantități mari sau mici de ovăz, nu știu cum să se comporte, și, în cele mai multe cazuri, nu aŭ nici cumpărători saŭ nu pot vinde, din cauza neclarificărei situațiunei.

Noi credem deci că fiind în joc interese cari și ele trebuesc respectate guvernul să ia o hotărîre într'un sens oare-care, fie că va fixa un termen până când va suspenda interdicția fie că va începe. dacă mai crede că e necesar în actuala stare a lucrurilor, cumpărări de ovăsuri. In orî-ce caz, o lămurire a situațiunei se impune.

Danemarca și... noi

Suntem în preziua unei publicațiuni documentate asupra Danemărcei. Ministerul instrucțiunilor publice, care, în locul ministerului agriculturei, a devenit el laboratorul de idei și măsuri în ce privește măsurile necesare pentru îmbunătățirea economiei rurale, a trimis doi învățători în Danemarca ca să studieze agricultura de acolo.

In așteptarea interesantului raport ce vor face cei doi învățători asupra nenumăratelor lucruri interesante ce vor vedea acolo, putem prevedea de pe acum, ce va conține și la ce concluz uni va ajunge. Starea infloritoare a agriculturei daneze o cunoaștem cu toții. mai mult sau mai puțin. Știm cît de perfecționată e munca agricolă, cât de extra-ordinar desvoltate sunt ramurile anexe ale agriculturei: creșterea vitelor, lăptăriile, avicultura etc, și ce factor puternic de progres economic sunt acolo asociațiile țărănești de cumpărare și vînzare în comun.

Nu e deci de prevăzut că raportul celor doi învățători va conchide la imitarea metoadelor daneze, atît în muncă cât și în asociațiune, apropiate stărei noastre de fapt. Asemenea concluziuni sunt, ca în totdeauna. foate ușor de semnalat, dar cât de greu de aplicat. Danezii au făcut adevărate minuni dacă îi comparăm cu starea noastră; dar pentru ce au făcut ei asemenea minuni? Pentru că la ei domnește un alt spirit, pentru că ei posedă o altă cultură, pentru că au o altă educație, cu un cuvânt pentru că sufletul lor este alt-fel format.

Noi nu trebue să uităm că reformele pur externe nu sunt ele cele grele, ci numai reformele sufletești. Cum vroiți să realizăm la noi minunile daneze dacă nu avem sufletul danez? Sufletul țăranului nostru este o țesătură unde ignoranța, teama de nou, rutina, nepăsarea, spiritul de izolare și neîncredere se amestecă într'un tot, pe care'l știm cu toții cât este de trist și desplorabil și cum, el constitue, în realitate, cea mai mare pedică la toate reformele marî.

Voim să progr· săm economicește, să consolidăm puternic temelia țărei, să facem pe țăranul nostru avut și independent, mândru și inteligent ca țăranul danez, cu același spirit de asociație și muncă, apoî să-l retormăm întâi sufletește și să'i schim-

băm acea temelie de ignoranță, rutină și nepăsare care îl face refractor acțiunilor bune. Aci este problema. Luminarea satelor, instrucțiunea pe toate căile și prin toate mijloacele și atunci vom avea o.... Danemarcă a Orientului.

Reconstituirea viilor

Reconstituirea unui hectar de vie cu vițe americane trebue să coste în mijlociu, 2.500 de lei. Aceasta ne arată în deajuns unde stă greutatea cea mare a reconstituirei bogăției noastra viticole : e nevoe de capital. Cele-lalte greutăți se pot înlătura mai ușor, prin crearea de școli cari să dea viticultori practici și prin înmulțirea pepinierelor. Toată dificultatea stă în aducerea capitalului necesar.

După cum am anunțat ziarele, camera de comerț din Iași, în urma intervențiunei mai multor proprietari de vii din Moldova, a adresat ministerului de domeni un memoriu în care 'i cere ca să se ocupe de această chestiune și să caute mijloacele de a pune la dispoziția viticultorilor creditul trebuincios, sub o formă saŭ alta, pentru reconstruirea viilor cu vițe americane.

Toată lumea va fi de acord că cererea aceasta este foarte dreaptă. Statul a făcut, ce e dreptul, pepinierele, dar acestea pe lângă că sunt insuficente nu pot remedia răul care după cum am arătat stă numai în lipsa de bani.

Acum vreo zece ani un sindicat francez a oferit capitalul săŭ, însă, după cum se spune. el a făcut pretențiuni inacceptabile, așa că guvernul a lăsat întreaga chestie să cadă. Nu cunoaștem condițiunile puse de acel sindicat și nu putem deci ști întru cât afirmarea aceasta este justă sau nu. Dar, admițând chiar că guvernul de atunci a avut dreptate cu refuzul lui, nu urmează că nu mai sunt posibile alte combinațiuni și alte mijloace pentru a aduce capitalul necesar. Dacă guvernele cari s'au succedat de atunci încoace ar fi arătat interes și s'ar fi ocupat de această însemnată chestiune, e sigur că până azi ar fi găsit drumul cel bun și banii de cari e nevoe.

Dar și o mare parte din vină o au viticultorii noștri, căci prea s'au arătat indolenți și nepăsători, dacă ar fi luptat și n'ar fi încetat de a se adresa cu cereri repetate guvernului e sigur că s'ar fi căutat de mult mijloacele de a găsi o soluține satisfăcătoare pentru interesele lor.

Și afară de aceasta, viticultorii ar trebui să-și îmbunătățească mult soarta și să grăbească reconstituirea viilor, chiar fără ajutorul guvernului, unindu-se în sindicate. Sindicatele au făcut minuni în Franța, cu ocazia resonstituirei viilor ; de ce nu imită viticultorii noștri exemplul cel bun ?

Dar asupra chestiei sindicatelor, vom mai reveni. **V. M. K.**

DESPRE CONSERVAREA LEMNELOR

PENTRU

Construcție, traverse de drum de fer

și stâlpi de telegraf

de

DEM. IONESCU-ZANE

Stâlpii de telegraf în Francia, de pin sau de brad se cumpără preparați cu sulfat de cupru cu prețurile următoare :

Stâlpi	de 6	metri	9 fr.	piesa
»	» 8	»	11.50	»
»	» 10	»	18.50	»
»	» 12	»	25.—	»
»	» 15	»	40.—	»
»	» 17	»	53.—	»
»	» 20	»	75.—	»

In vestul Francei, sulfatajul stâlpilor telegrafici de Pin și de brad revine la aproape 10 fr. m. cub

In Englitera creosotajul Pinului și al bradului prin procedeul Bethel revine la 10 fr. 60—18.75 metru cub; și conservarea aceluiași lemn cu clorur de zinc prin procedeul Burnet costă 4 fr. 67 bani m. cub.

In Rusia, pe rețeaua Riazane-Ouralsk, conservarea Pinului cu clorur de zinc în vas închis revine la 5 lei și 84 bani m. cub. Și în sfârșit în St. Gothard, se consideră pentru impregnațiunea lemnului de Pin sau de brad cu *clorur de zinc*, 10 lei de metru cub și cu *Creozota* 18 lei de metru cub.

Traverse de drum de fier

Speciele intrebuințate în Austro-Ungaria pentru debitarea traverselor sunt :

Stejarul, melezul, bradul, pinul, fagul, aproape numai din țară (o parte numai din pin și brad, vine din Rusia). Cantitatea de traverse de stejar, melez și de pin descrește din an în an, pe când aceea a traverselor de fag, crește foarte repede.

In Belgia, se întrebuințează, stejarul, bradul și fagul în cantități insignifiante. Acest lemn provine a treia parte din țară *și. două parte din Rusia, Germania, America și Indiile Neerlandeze.*

In Danemarca nu se întrebuințează de cât bradul și numai în parte stejarul; primul de proveniență rusă și prusiană și al doilea din Suedia și din țară.

In Francia se preferă stejarul din țară pe linia Paris-Lyon Mediteranea și la liniile meridionale se preferă cel din Italia ; fagul se preferă cel din țară, pinul de la Baltica și în parte deci țara Landelor

Linia Columbiană «Cartagina-Magdalena» și linia americană «Suthern-Pacific-Raibray» (Statele-Unite de nord) nu întrebuințează de cât pinul din țară de toate speciile ; liniile spaniole nu se servă de cât de pinul ori stejarul din țară.

In Englitera principalmente, pinul roș de Baltica (pinus sylvestris).

In Italia se preferă stejarul roș (quercus robur), din țară.

In Holanda, stejar pentru liniile cu trafic principal și brad pentru liniile cu trafic slab. In curbe, în totdeauna traverse de stejar.

Linia Principelui Henric nu admite de cât stejar și fag din țară (Luxemburg).

Portugalia, preferă pinul maritim și în parte stejarul, pe când *Romănia*, nu întrebuintează de cât stejarul (quercus pedonculata și quercus sessiliflora) din țară.

Cât despre liniile ruse, ele nu întrebuințează de cât lemn din țară, cel mai des pin, puțin brad și prea puțin stejar. Liniile finlandeze nu întrebuințează de cât pin (pinus silvestris) din țară.

Toate liniile tae arborii pentru traverse de la sfârșitul lui Octombrie până la sfârșitul lui Martie, pe când lemnul nu are sevă.

Nu e de cât statul ungar care tae fagul în tot anul și rețeaoa franceză de la Paris la Lyon și la Mediterana care tae arborii de stejar de la 15 Octombrie până la 1 Iulie, (seva staționară).

Cu toate acestea, se pare că tăerea în timpul primăverei și verei poate că ar fi mai favorabilă injecțiunei, și iată de ce: Seva, primăvara și vara fiind încă lichidă, poate fi mai lesne extrasă din țesătura lemnului și prin urmare, mai perfect înlocuită prin o substanță antiseptică. Incercări au fost făcute în acest sens în America; s'a propus a se face asemenea și în Rusia și ar fi de dorit ca administrațiunile drumurilor de fer să se intereseze de această chestiune de mare importanță pentru calitatea și prețul aprovizionărilor lor de lemne.

Administrațiunile au dat diverse științe asupra etății arborilor, fără să semnaleze în același timp influența vârstei lemnului asupra serviciului lor și asupra eficacității prezervațiunei lor Aceste științe pot cu toate acestea să slujească la continuarea studiilor asupra acestei chestiuni ; dacă încercările făcute pe linia sf. Niculae din Rusia, unde s'a întrebuințat pe cale pini tineri de 35 ani, în loc de bătrâni de 70—75 ani, vor da bune rezultate, este posibil să se micșoreze prețul traverselor,

debitându-se pentru acest scop, arbori mai tineri.

Multe linii nu arată de loc vârsta la care trebue să se tae arborii, ci se mulţumesc a spune, că dimensiunile trunchiurilor regulează alegerea

Ungaria cere pentru	stejar	100—250	ani.
„ „ „	fag	80—200	„
Belgia „ „	stejar	80—90	„
Statul francez cere pentru	stejar	45—80	„
Orleans „ „	„	80—150	„
Estul francei „ „	„ min.	50	„
Sudul francei „ „	„	100	„
„ „ „	„ Pin maritim	50—100	„
Vestul francei „ „	stejar	70	„
„ „ „	fag	60	„
Anglia „ „	„ Pin	60	„
Italia „ „	„ stejar	80—150	„
Rusia „ „	lemn de orice specie	40-100	„

De la tăerea arborilor şi până la debitarea lor, trebue să treacă un timp maximum precum urmează :

Pentru Pin . . . . 2— 6 luni
» Fag . . . . 3— 6 »
» Ştejar . . . 6—12 »

Unele administraţiuni tolerează şi chiar prescriu perioade mult mai lungi, mai ales pentru ştejar (Nordul Franciei), lemnele de ştejar trebue să aibă *cel puţin* doui ani de tăetură în momentul debitului; şi în Vestul Franciei, se păstrează ştejarul tăiat, înainte de a l debita, mai mult de 2—3 ani, pe când alţii cer ca debitul să se facă, mai cu seamă pentru pin şi fag, pe măsură ce se tae arborii, ca să se evite încălzirea lemnelor. Fagul se debitează de alte administraţiuni, după 9 luni până la un an de la tăere.

Din 87 de administraţiuni cari au trimis Congresului ştiinţe asupra acestei importante chestiuni a traverselor, 28 nu întrebuinţează nici un mijloc pentru preparaţiunea traverselor lor; restul de 59 au adoptat următoarele procedeuri :

Creozotajul	38
Clorurul de zinc	18
Emulsiunea de clorul de zinc şi creozot	4
Sulfatul de cupru	3
Saramuratul în apele lacului Baskuntchak	1

Din 59 administraţiuni cari îşi prepară traversele lor, 38 au adoptat *Creozotă*, şi trebue să adaog că întrebuinţarea acestui antiseptic, tinde să se propage în detrimentul celorlalte procedeuri.

Creozota brută (uleiu gras de gudron, Creosoting-oil, Creosoten-thallendes, Steinkohlen-Theerol), este injectată în ţesătura lemnoasă a traversei, fie prin *procedeul Bethel* (în vas gol închis, injecţiunea lichidului sub o presiune de 6—12 atmosfere), sau prin acela al lui *Blyth*, termo carbolizaţiunea (în vas închis, mai întâiu tratarea lemnului cu vapori de apă supraîncălzită şi carburată, în urmă bae de Creozotă caldă şi injecţiune a Creozotei sub o presiune de 5—6 atmosfere), *fie în fine prin simpla imersiune a lemnelor* în nişte basine de *Creozotă caldă* la 60—90 °C, şi câte odată chiar *rece*. Superioritatea Creozotajului asupra ori-cărui alt procedeu de conservaţiunea lemnelor, resortează mai ales din comparaţiunea serviciului ce fac traversele preparate prin celelalte sisteme.

Va urma **Dem Ionescu Zane**

Nesiguranţa recoltelor agricole în România

—— VI

Dezvoltarea proporţionată a rădăcinelor [1])

VARIETATEA GRÂULUI	Cantitatea maximă de rădăcini găsită pe 1 hectar pentru producerea unei bune recolte	Rădăcini % din părţile aeriane		
		Înfrăţire	Înflorire	Maturitate
	K			
Grâu de toamnă	1525	48.5	18.0	17.4
„ „ primăvară	1000	19.6	14.2	9.7

Pentru determinarea muncei mijlocii de absorbire zilnică ce rădăcinele au a îndeplini, în diferitele faze ale vegetaţiunei grânelor, d. Garola, luând ca *unitate de rădăcină*, gramul de substanţă radiculară uscată şi ca unitate de timp, ziua de vegetaţiune şi împărţind, pentru fiecare perioadă de vegetaţiune în parte, cantitatea elemen telor nutritive absorbite de plantă în timpul duratei ei, cu produsul obţinut prin înmulţirea greutăţei mijlocii a rădăcinilor cu numărul zilelor, a stabilit următorul tablou de muncile totale ale rădăcinilor grânelor de toamnă şi a celor de primăvară :

Grânele de toamnă şi de primăvară sub raportul muncei totale a rădăcinelor lor [2])

FAZELE VEGETAŢIUNEI	Grâu de toamnă	Grâu de primăvară
Înfrăţire	3.81	26.79
Înflorire	9.44	14.19
Maturitate	0.94	0.10

Comparaţia stabilită prin ţifrele acestui tablou, între muncile totale ale rădăcinelor ambelor feluri de grâu, este suficientă a ne edifica asupra exigenţelor, relativ mult mai mari, ale grânelor de primăvară, mai cu seamă în ceiace priveşte prima fază a vegetaţiunei sale.

Terminând capitolul relativ la dezvoltarea rădăcinelor, d. Garola se exprimă în următorii termeni [1]) :

„Pour terminer ce qui est relatif „au blé de mars, il nous reste à faire „ressortir un point qui nous semble „très important, surtout après les „deux années de secheresse estivale „intense que nous venons de traver„ser: c'est que le blé de printemps, „possedant un appareil radiculaire plus „faible, est moins apte a résister au „conditions météorologiques facheuses „que nous venons de signaler, que le „blé semé de bonne heure à l'au„tomne".

Din cele ce preced, rezultă dar că, din punctul de vedere economic şi din punctul de vedere financiar, grâul nostru de primăvară egalează în totul pe cel de toamnă. Din punctul de vedere însă cultural şi anume din punctul de vedere al producţiunei pe unitate de suprafaţă, el este mai exigent de cât grâul de toamnă şi mai puţin apt ca el de a rezista intemperiilor atmosferice.

d) Concluzia

Concluzia logică a celor expuse până aci este următoarea :

Din cauza repedelui mers al absorbirei substanţelor nutritive în timpul vegetaţiunei şi din cauza micei dezvoltări a rădăcinelor în raport cu părţile aeriene, grâul nostru de primăvară are, de la începutul vegetaţiunei sale chiar, o mai mare necesitate de apă de cât grâul de toamnă şi prezintă o mai puţină putere de rezistenţă decât acesta, intemperiilor atmosferice. Aceste 2 cauze caracteristice fac, ca cultura grâului de primăvară, în cazul când în exploatare nu se contează decât numai pe resursele naturei, să nu poată fi rentabilă decât numai în regiunile agricole în cari umiditatea solului este bine asigurată, iar intemperiile atmosferice cu totul moderate.

Faptul că de la anul 1832 şi până la anul 1876, adică timp de aproape o jumătate de secol, cultura grâului de primăvară a fost la noi într'o continuă prosperare, luând o extensiune din ce în ce mai mare şi atingând, în ultimul an 1876, în Moldova, proporţia de 55% şi în Muntenia, proporţia de 21% din totalul culturelor lor de grâne, ne dovedeşte că, în tot cursul acestei perioade, condiţiunile

1) C. V. Garola : Les Céréales ; pag. 242.
2) C. V. Garola : Les Céréales ; pag. 138.

1) C. V. Garola: Les Céréales; pag. 138.

de sol și climă în cari agricultura noastră se efectua, ereau foarte favorabile culturei acestui fel de grâu; iar faptul că de la anul 1876 și până la anul 1892, adică în timp numai de 16 ani, cultura grâului de primăvară, fără ca să fie întru ceva influențată de vre un motiv oarecare de ordine economică sau financiară, nu a făcut de cât să scadă ajungând în cele din urmă a fi aproape cu totul părăsită, ne dovedește că condițiunile de sol și de climă în cari agricultura noastră s'a efectuat în cursul acestei perioade, ereau modificate, dacă nu atât de mult în cât să influențeze în mod vădit valorile mijlocii ale diferitelor elemente climatologice, servind de comparație între diferitii ani și diferitele epoci, dar destul de suficient pentru a putea face cu neputință cultura grâului de primăvară și a provoca astfel o schimbare atât de gravă în modul de cultură general al grânelor, în întreaga noastră țară.

Modificarea condițiunilor de sol și de climă în cari agricultura noastră se efectua în diferitele epoci ale acestui secol, este astfel dovedită cu fapte.

VIII. Crearea unei stări de nesiguranță permanentă pentru producțiunile noastre agricole.

Modificările produse în condițiunile de sol și de climă în cari agricultura noastră se efectua pe vremuri, fiind relative la niște factori ai vegetațiunilor cari decid, în totdauna și în prima linie, de buna sau reaua lor producțiune; și acești factori, prin modificările suferite, devenind foarte variabili și ne mai putând prin urmare prezenta siguranța de a satisface exigențele diferitelor faze ale vegetațiunilor, *s'a creat cu modul acesta*, pentru producțiunile noastre agricole, starea de nesiguranță pe care o avem astăzi.

Nesiguranța producțiunilor agriculturei noastre, fiind astfel consecința imediată a modificărilor aduse factorilor săi de vegetațiune, câtă vreme acești factori nu vor fi repuși în starea lor de mai 'nainte, starea de nesiguranță a producțiunilor agricole se va menține și ea.

Or, cum modificările aduse acestor factori ai vegetațiunilor sunt, în mod indiscutabil, permanente, rezultă că starea de nesiguranță creată producțiunilor noastre agricole, este de asemenea și ea permanentă.

PARTEA II

Stabilirea cauzelor cari au produs starea de nesiguranță permanentă în producțiunea recoltelor noastre agricole

Modificările aduse condițiunilor de sol și climă ale agriculturei.

Din examinarea modificărilor produse în condițiunile de sol și de climă în cari agricultura noastră se efectua la diferitele epoci ale acestui secol, am văzut că:

a) *In ceia ce privește solul.*

Modificările sunt relative la umiditate: de unde mai 'nainte umiditatea solurilor agricole erea menținută în abondență, prin protecția vastelor adăposturi ale islazurilor permanente și ale pădurilor, astăzi ea a devenit cu neputință de menținut și depinde în mod absolut, numai de capriciul căderei ploilor.

b) *In ceia ce privește clima.*

Modificările sunt relative: 1) la *căldură*: de unde mai 'nainte căldura era destul de temperată, astăzi a devenit excesivă; 2) la *ploi:* de unde mai 'nainte ploile ereau îndestulătoare și satisfăceau necesitățile agriculturei în întreaga țară, astăzi ele au devenit foarte neregulate, sunt repartizate în mod cu desăvârșire inegal pe suprafața țărei și a diferitelor regiuni și numai satisfac de cât întâmplător necesitățile agriculturei: 3) la *vânturi:* de unde mai 'nainte vânturile ereau destul de moderate, astăzi ele au devenit dezastroase.

1) Stabilirea cauzelor producătoare ale acestor modificări.

Modificările aduse condițiunilor de sol și climă în cari agricultura noastră se efectua în trecut, fiindu-ne astfel cunoscute, urmează acum să stabilim cari sunt cauzele cari au putut da naștere la asemenea modificări atât de mari, în cât să provoace starea de nesiguranță permanentă în care se efectuează astăzi agricultura noastră.

Pentru stabilirea cauzelor producătoare a acestor modificări, vom urma însăși calea adoptată pentru constatarea lor, adică vom examina mai întâi cauzele modificărilor aduse condițiunilor de sol și în urmă pe acele aduse condițiunilor de climă.

§ 1) *Cauzele modificărilor aduse condițiunilor de sol.*

Am văzut că modificările aduse condițiunile de sol, sunt relative numai la umiditate.

Una din condițiunile generale ale vieței, este alimentațiunea.

Din punctul de vedere vegetal, prin alimente să înțelege totalitatea corpurilor ponderabile pe cari o plantă trebue neapărat să le găsească reunite, în mediul care o înconjoară și care o pătrunde.

Pusă în contact cu apa și cu materiile pe care ea le ține în dizoluțiune, planta, prin absorbire, 'și apropriază din aceste materii pe acelea de care are necesitate pentru edificarea ființei sale.

Afară de aceasta, nici un fenomen fiziologic nu poate să se îndeplinească fără intervențiunea acestui lichid.

Astfel fiind, vedem că pentru existența și dezvoltarea ori și cărui fel de vegetațiune, este absolută necesitate de o cantitate oarecare de apă, procurată în mod continuu și în măsura necesităților. Cantitatea aceasta de apă necesară vegetațiunei, este procurată de precipitațiunile atmosferice.

Apa căzută direct pe pământ, sub formă de ploaie, zăpadă, măzărică, etc., să împarte în 3 părți: 1) o parte este absorbită de pătura vegetală (humus) care acoperă pământul; 2) o parte să infiltrează în pământ; și 3) o parte, ceia ce mai rămâne la suprafața pământului, adică excesul de apă, să scurge în văi, formând ceia ce să chiamă pătura inundantă.

Cantitatea de apă absorbită de pătura vegetală și aceia care să infiltrează în pământ, formează umiditatea solurilor; această apă la rândul ei, este restituită de sol atmosferei, prin evaporațiune, produsă, fie în mod direct, când terenurile sunt descoperite, fie prin intermediul plantelor în virtutea transpirațiunei lor, când terenurile sunt acoperite; de aci rezultă pentru regiunile agricole necesitatea de a menține o perfectă armonie între precipitațiunile lor atmosferice și evaporațiunile solurilor cari le compun.

Pentru a să putea ști dacă există armonie între precipitațiunile atmosferice și evaporațiunea unei regiuni, trebue a să cunoască mai întâi relațiunea ce există între evaporațiunea umidității solului și aceia a apei libere, precum și relațiunea ce există între evaporațiunile umidității terenurilor afectate diferitelor culturi.

a) *Evaporațiunea umidității terenurilor cultivate.*

„Evaporațiunea umidității solului, „nu este comparabilăcu aceia a apei „în suprafață liberă; ea poate să fie ta„vorizată de încălzirea terenurilor, „după cum poate să fie contrariată de „uscăciunea straturilor de la suprafață. „Evaporațiunea solului arabil, combi„nată cu evaporațiunea plantelor, ne

„poate însă permite de a stabili sta„tica soluluifaţă de apă [1])".

Leon Dumas, profesor de ştiinţe la şcoala normală din Huy, după care luăm acest pasagiu relativ la evaporaţiunea solului, stabileşte următoarele medii de evaporaţiune:

1 Hect. cu ovăz, evaporează 25.000 kg. [2]) de apă pe zi, sau în 60 zile de complectă înfrunzire, kg. apă 1.500.000

1 Hect. cu grâu sau orz evaporează 7 (la 800)kg. apă pe zi, pe kilogram de boabe; în total kg. apă 1.400.000

1 Hect. cu porumb, evaporează 36.000 kg.[2]) de apă pe zi, sau în 80 zile de complectă înfrunzire 2.160.000

„In medie, putem dar considera e„vaporaţiunea unui hectar de teren „cultivat, ca fiind aproape egală cu „1.500.000 kg. de apă, pentru fiecare „cultură. Cum însă socoteala celor „60 zile nu reprezintă nici întreaga „ocupare a terenului, nici evaporaţiu„nea vegetaţiunei când erea mică şi a „ierburilor crescute în urma ridicărei „recoltei, trebuie să socotim 2 culturi „pe an, adică 3.000.000 kg. de apă „evaporate".

„Această evaporaţiune de 3000 m. „3. pentru un hectar,echivalează cu „evaporaţiunea unui strat de apă de „300 mm. înălţime, răspândită pe toată „suprafaţa lui".

Evaporaţiunea terenurilor cultivate să găsească deci, faţă cu evaporaţiunea în suprataţă liberă, în proporţia de 1:3 [4]), adică că evaporaţiunea, în terenurile cultivate, este de 3 ori mai mică de cât evaporaţiunea apei în suprafaţă liberă.

b) *Evaporaţiunea umidităţei terenurilor împădurite.*

Evaporaţiunea terenurilor împădurite faţă de aceia aterenurilor neîmpădurite, a fost determinată de A. Mathieu, cu ocazia unei serii de observaţiuni făcute, timp de 11 ani, pentru determinarea influenţei ce o pot avea pădurile asupra fenomenelor meteorologice.

Mathieu a început prin a determina mai întâi mersul evaporaţiunei apei libere în terenuri descoperite (pepiniera de la Belle-Fontaine), faţă cu mersul ei în terenuri împădurite.

Cantitatea de apă evaporată în timpul duratei unui an mijlociu, fiind reprezintată prin 100, repartiţiunea evaporaţiunei în diferitele luni a fost:

Mersul evaporaţiunei apei afară din pădure [1]).

Ianuarie	0.8	p. %
Februarie	0.7	„
Martie	5.5	„
Aprilie	10.8	„
Mai	14.9	„
Iunie	17.3	„
Iulie	18.7	„
August	15.7	„
Septembrie	8.3	„
Octombrie	4.1	„
Noembrie	2.3	„
Decembrie	0.9	„

Mersul evaporaţiunei apei in păduri [2]).

Ianuarie	1.1	p. %
Februarie	0.8	„
Martie	10.5	„
Aprilie	17.1	„
Mai	15.6	„
Iunie	11.4	„
Iulie	12.2	„
August	13.0	„
Septembrie	8.2	„
Octombrie	5.3	„
Noembrie	3.3	„
Decembrie	1.3	„

Din aceste 2 tablouri rezultă că: *în terenurile descoperite*, evaporaţiunea apei să mărească cu temperatura: minimă în lunile cele mai reci, evaporaţiunea să ridică progresiv şi atinge maximum ei în lunile cele mai calde.

In terenurile împădurite, evaporaţiunea urmează cu totul o altă cale: din cauza influenţei exercitată în timpul verei, de frunzişul pădurei asupra temperaturei, evaporaţiunea atinge maximum ei în luna lui Aprilie; ea începe a să micşora odată cu dezvoltarea primelor frunze şi merge scăzând până în luna Iunie, adică până la complecta dezvoltare a frunzişului. De aci înainte, evaporaţiunea începe a să ridica, pe măsură ce temperatura creşte şi merge astfel până în luna August, fără însă a putea să mai atingă maximum din luna lui Aprilie.

Evaporaţiunea apei dar, în terenurile descoperite, atinge maximum ei în luna lui Iulie, pe când în terenurile împădurite, atinge acest maximum în luna lui Aprilie.

In ceia ce priveşte relaţia care există între evaporaţiunea apei în pădure şi evaporaţiunea apei afară din pădure, după constatările făcute rezultă că, din totalitatea apelor căzute în pădure, s'a evaporat anual 26%, pe când din totalitatea apelor căzute afară din pădure, s'a evaporat anual 63.6%.

Va urma D. R. Rusescu

1) Leon Dumas: Phisique Météorologique; pag 72.
2) Botanica de Van Tiegen.
3) Idem.
4) Mijlocia evaporaţiunei indicată de Observatorul din Bruxelles, este de 834 mm. de apă pe an.

1) A. Mathieu: Observations Météorologique, pag. 20.
2) A. Mathieu: Observations Météorologiques, pag. 20.

JURIILE EXPOZIŢIUNEI AGRARE

D. dr. C. I. Istrati, comisar general al expoziţiunei Societăţei Agrare a înaintat circulara de mai jos membrilor juriilor, numite de a studia, după clase, obectele şi animalele expuse pentru a decerne premiile ce se cuvin muncei şi talentului expozanţilor.

Juriile vor avea de sigur o muncă grea şi obositoare, faţă de marele număr al obectelor expuse şi de valoarea şi frumuseţea lor. Vor avea ceea ce francezul numeşte «*la difficulté du choix*», căci, după apreciarea unanimă a celor cari au vizitat expoziţiunea, insemnătatea ei intrece în valoare şi splendoare tot ce s'a făcut până acum. Este o adevărată expoziţiune generală, unde se simte în mod puternic pulsul vieţei noastre economice şi unde mulţimea şi varietatea obectelor ne arată ceeace putem abia face de azi înainte.

Trebue dar de pe acum să ne exprimăm şi mulţumirile noastre membrilor juriilor pentru munca grea ce vor depune, care—aceasta putem asigura pe oricine—va fi de o conştiinciozitate minuţioasă şi care, pe de altă parte le va procura mulţumirea sufletească a unei lucrări utile şi spre binele ţărei.

Iată circulara în chestiune:

Stimate Domnule,

Expoziţiunea fiind deja aproape în complectul ei aşezată; credem necesar a vă rugă să vă întruniţi neapărat Joi 16 Septembrie, ora 2 p. m.

Juriile noastre nu vor puteà să studieze ceva mai amănunţit şi să se pronunţe în cunoştinţă de cauză, decât numai lucrând mai mult timp spre a vizità obiectele expuse.

Nu am necesitate, stimate Domnule, a vă mai atrage atenţiunea asupra delicatei D voastră misiuni, de oarece trebue să ţinem seamă de multe circumstanţe şi în prima linie de valoarea reală a obiectelor expuse, de importanţa economică a întreprinderii şi de distincţiunile pe care a putut să le capete expunătorul cu altă ocaziune.

Fiind convinşi de toată bunavoinţă pe care o puneţi în serviciul cauzei pentru care societatea noastră a făcut atâtea sacrificii mari; siguri de tot concursul ce ne veţi dà cu această ocaziune, vă mulţumim cu anticipaţiune, rugânduvă să primiţi asigurarea stimei mele celei mai alese.

Comisarul General, **Dr. C. I. Istrati**

Membrii Juriului

Secţia I Agricultură

D-nii: Gh. Nicoleanu, comisar special, I. N. Alexandrescu, Gr. Cantacuzino, Cantacuzino Pascanu, N. St. Cesianu, C. Colibăşanu, Al Ciurcu, Dreifus, N. Filipescu, D. Ghica Comăneşti, Eduard Ghica, Gr. Goilav, Ion Kalinderu, Emil Lahovari, I. Lahovari, I. Mavrocordat, C. Mavrodin, C. N. Michail, I. C. Petrescu, I. Poenaru-Bordea, Popovici Lupa, C. Roman, B. Ştirbei, D. Seceleanu, Amiral Urseanu.

Secţia II Horticultură

D-nii: I. Rothan, comisar special, Gr. Bălăceanu, D. Ionescu Zane, Knechtel, Iulius Moldovan, Col. dr. Gr. Petrescu, Stibel.

Secţia III Silvicultură

D-nii: Ionescu Zane, comisar special, Petre Antonescu, N. Cincu, C. Dumitrescu, Galeriu, Ernest Gheorghiu, Eugen Ghica Comăneşti, Gheorghe Ionescu, Ion Kalinderu, C. N. Michail, C Al. Orăscu, N. G. Popovici, D. Ştirbei, Milan Tănăsescu.

Secţia IV Viticultură

D-nii: C. Roman, comisar special, Gh. Bagdat, Gr. Bălăcescu, Prinţul Cantacuzino Băleni, St. Filipescu, Fisch, Frantz Lehrer, Montandon, Gh. Nicoleanu, Prodan, B. Ştirbei, Gh. Teodorescu, V. Vlădoianu.

Secţia V Zootecnie

D-nii: Al. Locusteanu, comisar special, D. Apostol, Cantacuzino Pascanu, Al. Ciurcu, C. Colibăşanu, Căpitan Miron Costin, N. Filipescu, N. Filip, Eduard Ghica, Gheorghe Eremia, Gr. Goilav, Gheorghe Găitan, Ion. Kalinderu, Maior Negulescu, C. Pariano. Gheorghiţă Stroici, Emil Petrescu, Ionel Petrescu, Colonel Toplicescu.

Secţiea VI Piscicultură

D-nii: Gr. Antipa, comisar special, Eduard Ghica, Hartel, Th Mandrea, N Voinov.

Secţiea VII Industrii agricole

D-nii: dr. Zaharia comisar special, Gr. Alexandrescu, Gh Assan, N. Basilescu, D. M. Bragadiru, Ilie Bujoi, C. Chiru, Ing. Ioachimescu, Ing. Tacu, B. Ştirbei, M. D. Staicovici, Dr. Poltzer, C. Alimănişteanu, Gr. Dianu, Gh. Drăghiceanu, Ing. N. I. Paianu. Andrei Popovici, Ghiţă Popovici, Maximilian Popovici.

Secţia VIII Maşini agricole

D-nii: I. C. Petrescu, comisar special, Bădescu, Ilie Bujoi, C. Colibăşanu, Ing. Gh. Cosmovici, Ing. Th. Dragu, Gh. Nicoleanu, Ing. N. I. Paianu, Ing. Sion, Ing. Tack (junior) Stelian Petrescu, Fischer, E. Wolff.

Secţia IX Industrii casnice

D-na Elena Cornescu, d-nul N. I. Alexandrescu, d-nele dr. Istrate, Eliza Al. Marghiloman, General Fălcoianu, Lidia Filipescu, Zoe Grant, Zoe N. Mandrea, Aslan, Ana Roth.

Secţia X Mine şi Cariere

D-nii: C. Alimănişteanu, comisar special, Gh. Boambă, Emil Baumm, N. St. Cesianu, L. Edeleanu, M. Câmpeanu, Gr. Feiffer, Ion Gheorghiu, V. Istrati, C R. Mircea, Mrazec, Pascu, Popovici Hatzeg, Pluvier, I. Petrescu, N. Paianu, N. Starostescu Cucu, Tack Toroceanu.

Secţia XI Igiena sătească

D-nii d ri: V. Babeş, comisar special, Blazianu. C. Cantacuzino, I. Cantacuzino, Felix, Fotino, Manolescu, Michail, Neagoe, Nichita, Obrejea, Procă, Radovici, Sion, Ureche.

Secţia XII Învăţământul agricol

D-nii: D. Nenitescu, comisar special, N Basilescu, Gr. Cantacuzino, N. St. Cesianu, C. Colibăşanu, D. N. Comşa, Al. Ciurcu, Al. C. Cuza, N. Filipescu, Eduard Ghica, V. M. Kogălniceanu, I. Lahovari, General Gh. Manu, Gh Maior, C. Pariano, I. Petrescu, Popovici-Lupa P. S. Radian, Roben, Schlawe, V. Toroceanu.

De la Expoziţiune

Expoziţia agrară devine din zi în zi mai frumoasă, mai complectă şi mai interesantă

In ultimul timp trebue să spunem că ea a devenit şi din zi în zi mai vizitată.

D. dr. C. Istrati, comisar general al Expoziţiei agrare, s'a ocupat cu aranjarea mai sistematică a obiecte'or expuse în palatul agricol şi în celelalte pavilioane, izbutind ca secţiunile să se prezinte mai estetic şi raţional; acum când expoziţia este aproape în complectul ei, a trimis o circulară către toţi membrii juriilor, rugându-i a se intruni în comisiune pentru consfătuire, căci juriile nu vor putea să studieze mai amănunţit şi să se pronunţe în conştiinţă de cauză, de cât lucrând mai mult timp spre a vizita ebiectele expuse

***

Expoziţia de cai şi râmători e complectă şi prezintă un foarte mare interes.

E o deosebită plăcere să vezi diferitele rase ale cailor şi a celorlalte, animale expuse.

Către sfârşitul luneï se va deschide expoziţia de vite cornute mari.

***

Ministerul culteior şi instrucţiunei publice a hotărât a participa la această expoziţie şi şcoalele sale de agricultură. Acestea aŭ şi expus produsele lor în palatul cel mare al agriculturei.

***

Zilele trecute s'aŭ început construirea pavilionului regal, în vederea vizitei expoziţiei de către M. S. Regele.

Vizita M. S. va avea loc imediat după întoarcera Sa în ţară.

Tot cu acea ocazie se vor organiza nişte serbări mari şi foarte frumoase pe câmpia expoziţiei, serbări ce vor atrage întreg Bucureştiul.

Lumina electrică a fost complect instalată şi a şi început să fuucţioneze, iar muzica militară cântă de la orele 9 dimineaţa până la 12 şi de la 3 până la 7 după amiaz.

***

Infirmeria d-lui dr. Babeş a fost terminată şi ea reprezintă un model de infirmerie rurală.

***

E de văzut la expoziţie şi modul cum funcţionează o sondă petroliferă prezentată de casa Lemaitre.

***

In curând se va deschide şi o expoziţie de fructe în care scop se şi construiască pavilioanele necesare, cum şi o expoziţie de păsări.

***

D. Bourboule proprietar la Dorohoi a început construirea unui nou pavilion în care vor fi expuse produsele de pe moşiile d sale.

***

Duminica trecută Expoziţia agrară a fost în splendoarea ei. Era un adevărat pelerinagiu pe aleele şoselei care duc la expoziţie.

Peste 5,000 vizitatori furnicau prin frumoasele pavilioane complect aranjate şi pe vastul câmp presărat cu peluze, unde arta lui Rothan, Şaier şi altora, farmecă privirile punându-le în admiraţie. Secţiunea zoologică, cu variaţiunea cailor ca rasă şi frumuseţe, este atât de atrăgătoare, în cât vizitatorii frecventează grajdurile în număr considerabil. O aşa de complectă Expoziţie agrară nici n'a mai avut loc în Capitala ţărei.

***

Marţi s'a inaugurat pavilionul ministerului de agricultură, în numărul viitor vom face o dare de seamă a acestei inaugurări.

CRONICA AGRICOLĂ

Replantarea viilor

In toamna anului curent se vor face în toată tara intinse replantări de viţe în locul viilor distruse de filoxeră Mulţi din proprietarii de vii au şi inceput să 'şi desfunde locurile în vederea replantaţiunei din toamna aceasta. Pe de o parte numărul cererilor de viţe, ce s'au adresat ministerului de domenii e cu mult mai mare de cât cel din anii trecuţi.

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Lei 3

A se adresa administraţiei

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciului Statisticeĭ Generale.

Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck,* precum şi la principalele librăriĭ din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

eprezentant general **A. LOEBEL & C-IE**

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşului No. 6.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 caĭ putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 caĭ putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mina

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopĭ

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 26 SEPTEMBRE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARĬ

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentaţie—Igienă—Industrie—Comerciŭ.

ANUL IV. — No. 94.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenţi de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In ţară 8 Leĭ, în străinătate 10 Leĭ
Pe şese luni: In ţară 5 „ 6 „
Pentru membriĭ Societăţeĭ Agrare gratuit

EXPOZITIA „SOCIETATEI AGRARE"

ANUNCIU

Persoanelor, cari doresc a vizita Expoziţia Agrară din Bucureşti, de la şoseaua Kiseleff, li se vor elibera bilete cu preţ redus de 50 %, de toate staţiunile din ţară, pentru dus şi întors în zilele următoare:

Septembrie 5 — 6 — 7 — 8 — 9 — 10 stil vechi
Octombrie 13 — 14 — 15 — 16 — 17 — 18 „ „

Aceste bilete sunt valabile 4 zile de la data liberării, fără a se socoti şi ziua când s'a eliberat.

Vizitatorii iau în zilele indicate 1 bilet de călătorie de la staţiunea de unde pleacă, plătind costul întreg de venire, iar la înapoiere prezintă conductorului de tren acelaş bilet, purtând un sigiliu al Expoziţiei constatator că a vizitat-o.

Vizarea biletelor de către Biuroul Expoziţiei se face fără nici o altă taxă.

Clauza care îndatora mai înainte pe călător să prezinte la cassa Expoziţiei un bilet întreg de loteria Expoziţiei Societăţii Agrare cu 5 cupoane à 1 leu s'a desfiinţat.

Biletele de loterie ale Expoziţiei Agrare, se găsesc de vînzare în ţară pe la diferiţi debitanţi, autorităţi şi dau drept la diferite câştiguri din care unul principal de **20,000** lei, unul de **5,000** lei, şi altele, în valoare totală de **40,000** lei.

Preţul intrării la expoziţie în zilele de lucru e de un leu de persoană.

Persoanele cari posed deja bilete de loterie, prezintă la intrarea în Expoziţie, un cupon de lotărie cu tichetul său, drept plată.

Expoziţia este deschisă în permanenţă de la ora 8 a. m. până la orele 7 p. m. Muzica militară va cânta în toate zilele.

Duminica şi în zilele de sărbători, preţul intrării e de 0,50 bani de persoană.—In acele zile biletele de loterie nu se bucură de nici o reducţie.—*Copiii mai mici de 7 ani* nu plătesc intrarea, iar de la 7—14 ani plătesc *0,25 bani* intrare, în orice zi.—Elevii şcoalelor rurale de agricultură şi de meserii, sub conducerea profesorilor lor, când vor veni în grup de cel puţin 10 persoane vor avea intrarea gratuită în Expoziţie; asemenea şi învăţătorii.

Produsele şi obiectele destinate Expoziţiei şi trimise pe adresa Expoziţiei Agrare, şoseaua Kiseleff, vor beneficia de o reducere de 50% pe C. F. R.

Târgul de vite se va ţine de la 1—18 Septembrie pentru cai şi râmători şi de la 20 Septembrie la 4 Octombrie pentru vite cornute, oi şi capre.

Expoziţia păsărilor va începe la 10 Septembrie.

Şi aceste transporturi, beneficiază asemenea de o reducere de transport pe C. F. R. de 50% şi sunt scutite de orice taxă veterinară.

Vizitatorii Expoziţiei vor beneficia de următoarele reduceri la hotelurile de mai jos: Hotel Bulevard, Hotel Splendid, de France, Metropole de 25%, Hotel Bristol, Carol şi Dacia de 20%, iar Hotel Central şi Regal 10%.

Pentru a beneficia de aceste reduceri se va prezenta la cassa otelului un bilet de lotărie de 5 lei ştampilat de Biuroul Expoziţiei.

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societății, Str. Doamnei 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum și valorĭ. Asigură asupra vieței omuluĭ în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogălniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICĂ 26 SEPTEMBRE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciŭ.

ANUL IV. — No. 94.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membriĭ Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-niĭ:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-niĭ: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu, Redactor și secretar de redacție fiind d-nul: *Vasile M. Kogălniceanu*

Colaboratoriĭ revisteĭ sunt d-niĭ: Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hirsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovicĭ-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No 94

I. F. — Arătura rațională și buna administrație.
V. M. Kogălniceanu.-Proecte și Idei Economice.
Comercianții de mașini agricole și Expoziția.
Ing. G. M. Scutaru.—Tauri dresați la călărie.
Dem. Ionescu-Zane.—Despre conservarea lemnelor pentru construcție, traverse de drum de fer și stâlpi de telegraf.
D. R. Rusescu.—Nesiguranța recoltelor agricole în România.
De la Expoziție.
Cronica Agricolă.

Arătura rațională și buna administrație

In numărul nostru No. 89 din 22 August, am publicat un rezumat al cuvântărei ținute de ministrul unguresc al agriculturei, Tallian, cu ocazia discuțiunei budgetului ministerului său în parlament, și prin care a declarat, ca răspuns la diferitele întrebări ce i s'au făcut, că nu mai există nici o îndoială că cultura adâncă s'a arătat ca absolut necesară în Ungaria, și că d-sa s'a gândit deja de a da, ajutoare bănești, din casa statului, consorțiurilor de pluguri cu aburi ce s'ar alcătui, pentru ca dânsele să'și poată procura pluguri cu aburi, cam scumpe.

Dacă astfel se vorbește de la banca ministerială ungurească, de o persoană atât de competentă, aceasta ar putea servi deja ca dovadă că acolo s'a luat deja mai de aproape în discuțiune această chestiune, și mai cu seamă marea secetă a acestui an a dat dovada cea mai sigură că cu toată lipsa îndelungată a ploiei necesare, grânele semănate pe un pământ cu arătură adâncă au luptat mult mai bine contra secetei persistente, de cât acelea semănate într'un pământ cu arătură obicinuită; lucru care nu s'a dovedit numai în Ungaria, ci anul acesta și la noi în țară. Sunt însă persoane cari se îndoesc de aceasta, și cari susțin că în acest an și de pe arătură adâncă a fost o recoltă rea. Este foarte posibil. Ar trebui însă ca ele să mai adaoge că câmpiile din vecinătate, cari au avut o arătură simplă, au avut o recoltă cu mult mai rea; căci de siguranța unei recolte poate fi vorba numai în comparație cu recolta pământurilor din vecinătate. Sigur că arătura adâncă nu poate garanta că va fi o recoltă bună, dar asigură sub aceleași împrejurări și sub aceiași temperatură o recoltă mai bună, un bob mai plin și mai rezistent, în comparație cu recoltele în general.

Ar trebui să se înțeleagă că asupra acestui punct nu mai este de discutat, căci nu credem că va voi cineva să combată lucrul stabilit, că cu materialuri bune se obțin producte bune, și că o lucrare solidă garantează o durabilitate mare. Dar după cum o pâne bună, nu se poate face numai cu făină bună, fără a se întrebuința în același timp drojdie și apă bună, și dacă nu este făcută de un brutar priceput, tot astfel nu se poate cere ca numai prin arătura adâncă să se producă bucate bune și o recoltă sigură.

După o arătură adâncă este neapărat necesară întrebuințarea unui tăvălug, unul din cele mai simple dar și cel mai important instrument; cum și a unei grape, și de a se semăna mai des și mai cu abondență ca de obicei; și ca toate aceste lucrări să fie dirigeate și controlate de un administrator serios și capabil; cu un cuvânt: o bună administrație.

Nu ne putem abține de a declara că în această direcție s'au făcut în ultimii ani mari progrese la noi; și una din dovezi este că lucrează acum deja aproximativ 40 de pluguri cu aburi «Fowler», aci în țară. Cine și a procurat un asemenea plug cu aburi s'a convins de sigur că pe lângă aceasta 'i trebue și o bună administrațiune, astfel că introducerea culturei cu aburi la noi, pe lângă altele, a mai avut de rezultat și îmbunătățirea administrațiunilor la moșii, unde prin introducerea lor avem deja un însemnat număr de administrațiuni cari ar putea concura cu străinătatea.

Cultura cu aburi și buna administrație trebue să meargă totdeauna mână în mână, și ar fi de dorit întinderea amândurora, fiind foarte trebuincioase și rentabile.

I. F.

PROECTE și IDEI ECONOMICE

Chestia răzeșilor

In o frumoasă și recentă lucrare, d. dr. C. I Istrati a atins, cu adâncimea de vederi și măestria'i obișnuită și așa de mult apreciată de toată lumea una din punctele dureroase ale așezământului nostru economic, so-

cial și național: acel al situațiunei răzeșilor și a moșnenilor [1]).

Noi nu ne vom ocupa aci, firește, de partea politică a acelei lucrări curat politice, ci ne vom mărgini de a menționa acea parte relativă la situația economică și socială a clasei răzeșești care trebue cu drept cuvânt să intereseze în modul cel mai viu pe ori ce român.

D. Istrati arată, în lucrarea sa, cine au fost răzeșii și ce au însemnat ei pentru neamul românesc. Sunt pagini frumoase, pline de o emoțiune caldă și sinceră, acele în cari d. Istrati ne vorbește de țările românești păstrate de a lungul veacurilor de jalnică restriște, grație vitejiei răzeșilor. Temelia conștientă, coloana vertebrală a țărilor românești, a fost aceea clasă a răzeșilor și moșnenilor, în care, sângele românesc s'a păstrat mai curat și mai viou, mai ferit de amestecuri moleșitoare de energii și de voință neînduplecată.

Și astăzi când ar fi fost drept ca răzeșii și moșnenii să ocupe în statul modern, în România liberă și pe cale de propășire, locul ce li se cuvine, ei sunt neglijați, trecuți cu vederea și lăsați în prada mizeriilor de tot soiul.

Tote țările fac sacrificiile cele mai mari ca să și întărească clasa mijlocie; unde nu există, se caută a se crea asemenea clase prin ajutorul legilor și al subvențiunilor budgetare. La noi însă, clasa mijlocie rurală prin excelență, aceea a răzeșilor, este lăsată în părăsire, fără ca guvernele să se intereseze de soarta lor, cu toate că ei au, pe lângă drepturile inerente ori cărei clase de producători, și acelea ale unei foarte serioase recunoștințe naționale.

Moșnenii și răzeșii se află astăzi într'o foarte tristă stare economică. Pământurile lor s'au îmbucat și fărâmat, și, în unele regiuni, ele s'au întins în lungime: așa numitele curele sau sfori de moșii cari nu permit o muncă sistematică a solului. Afară de aceasta, starea de indiviziune în care se află aceste pământuri mai adaogă la greutățile ce întâmpină moșnenii și răzeșii, așa că situația lor a ajuns astăzi rea din toate punctele de cedere.

Până acum guvernele n'au luat măsuri în favoarea lor. Prin comasări, scoatere din indiviziune, cadastrări, adică prin regularea proprietății rurale, apoi prin înființarea unui credit eftin și ușor de obținut s'ar putea veni puternic în ajutorul acestei clase eminamente românești care merită toate încurajările și toată solicitudinea statului românesc.

Moșnenii și răzeșii reprezintă la țară elementul mai cult și mai inteligent, trăsătura de unde—cum spune d. dr. Istrati—între orașe și sate adică aceia categorie care ar putea cel mai bine ajuta la progresul satelor și al clasei țărănești, dacă ea însăși ar fi mai bine situată.

Avem aci, înaintea noastră, o mare problemă și o mare lucrare economico-națională-socială de întreprins. Până acum n'am făcut nimic pentru moșneni și răzeși. Ne unim cu totul cu părerea d-lui Istrati că este în interesul nostru național cel mai bine înțeles ca să începem a face ceva în favoarea lor și cu cererea sa ca această lucrare să se înceapă cât mai repede.

1) Chestiunea răzeșilor a fost tratată și la primul Congres agrar de d. *Ștefan Grecianu*, a se vedea: Discursul de deschidere a primului Congres agrar.

Expoziția Agrară și țăranii

In presa zilnică s'au făcut, în timpul din urmă, câteva propuneri foarte frumoase în ce privește Expoziția Agrară.

In primul rând, cel dântâiu reflex care vine în minte la citirea acestor propuneri este că presa a început în sfârșit să recunoască marele succes al Expoziției și excelenta ei reușită. Unde mai sunt azi criticele?

In privința Expoziției, părerile sunt azi unanime, corul de laude — bine meritate — nu mai lasă să se audă nici o notă contrarie și nici o disonanță.

Dar să revenim la propunerile în sine. S'a emis ideea ca țăranii să fie adușî la Expoziție, și cu preț redus pe căile ferate, ci gratuit, pentru a a li se arăta tot ce poate produce pământul țărei și a li se da ast-fel o «lecțiune a lucrurilor», cum se spune în străinătate, unică în felul ei.

Țăranul, spune Părintele Lovineanu din comuna Rădăuți jud. Suceava, nu crede până nu vede. Să'l aducem dar ca să vază și să admire admirabilele produse ale muncei raționale și metodice a pământului.

Dar nu numai atât: noi am dori ca această idee să se complecteze în modul următor: țăranii să vie ca să vază și să auză. Să li se arate și să li se explice.

Lucrul n'ar fi greu. Odată ce va veni, s'ar găsi destui oameni cu bună-voință și pricepere cari să conducă grupurile de țărani prin pavilioanele și chioșcurile Expoziției, și să le explice, amănunțit și cu înțeles, cum și în ce fel ar trebui să facă și ei, la dânșii acasă, pentru a obține asemenea produse frumoase și de preț. Asemenea lecțiuni ar fi de sigur folositoare în cel mai înalt grad, și fără îndoială că mulți țărani, izbiți de cele văzute și auzite vor căuta să imiteze în satul lor bunele metode de gospodărie rațională.

Este o idee simplă și bună, care mai are avantagiul de a se putea realiza fără nici o pagubă pentru stat. O supunem dar și noi, alături de ceilalți confrați din presă, atențiunei bine-voitoare a guvernului. Putință bună-voință și aceasta idee frumoasă ar putea deveni o realitate. Sau poate n'o să răușească,—tocmai fiind-că e așa de simplă?

Convențiunile comerciale

După toate aparențele, convențiunea comercială cu Germania a fost încheiată. Textul ei sau conținutul ei, măcar în mod general, nu este cunoscut și nu va fi de cât în momentul publicărei. La adică, e greu de știut pentru ce se ascund textele tratatelor comerciale, odată încheiate, dar se vede că diplomația ține totdeauna să înconjoare lucrările ei cu un nimb pe care nu'l are.

In lipsa unui text precis, ziarele se mărginesc natural la presupuneri și conjuncturi cari se contrazic dintr'o zi pe alta în modul cel mai strigător.

Din toată grămada aceasta de ipoteze pe noi nu ne interesează, deocamdată de cât două. La un moment dat, am fost asigurați, «din sursa cea mai autorizată» că am reușit să obținem avantagii serioase de la Germania în ce privește importul vitelor noastre la dânsa. Acesta ar fi fost fără îndoială un mare succes pentru noi, cu toate că nu știm ce ar mai fi putut spune oficioasa «Voința Națională» care, după cum ne amintim, ne a dat cea mai definitivă asigurare că nu avem măcar dreptul să ne gîndim la obținerea unor asemenea avantaje. Nu era mult până ca «V. N.» să declare atins de erezie economică pe oricine ar fi îndrăznit să cugete la avantagii agricole și de vite din partea Germaniei.

La un moment dat, am început să sperăm... dar, în ultimele zile, telegraful ne a adus o știre care risipește iluziile noastre. Cancelarul Germaniei, contele de Bülow, a declarat într'un interview în care a fost vorba și de convenția comercială cu România că *Germania va fi obținut*, de pe urma nouilor convenții *avantagii serioase mai ales pentru agricultură*.

Ce înseamnă aceasta este clar ca lumina zilei pentru ori cine, căci care altele pot fi avantagiile pentru agricultura Germaniei de cât adoptarea tarifului minimal pe cereale, al celui maxim pe vite și al menținerei tuturor greutăților sanitaro veterinare de azi la hotarul german, față de statele agricole cum e Rom ânia, Rusia, Austro-Ungaria etc?

Acest *mai ales* în care cancelarul și-a subliniat declarația sa, așa de importantă mai arată că industria germană n'a fost favorizată, adică că

germanii au fost nevoiți să acorde Rusiei și României înlesniri mari pentru industriile lor, obținînd în schimb înlesniri pentru agricultura lor. Așteptăm acum publicarea textului, pentru a vedea întru cât aceste încheeri logice se realizează sau nu. **V. M. Kogălniceanu**

Comercianții de mașini agricole și Expoziția

Dacă, în momentul deschiderei Expoziținei, la 27 Iunie, unii, prea grăbiți sau interesați grăbiți, au avut cuvinte de critică, astăzi însă, frumoasa Expoziție mulțumește și întrece chiar toate pretențiunile, ori cât de mari ar fi. Astăzi, Expoziția nu mai are de cât entuziaști admiratori, iar miile de oameni cari se îngrămădesc la Expoziție, dovedesc mai mult ca ori ce că reușita acestei mari întreprinderi a Societății Agrare este desăvârșită.

Totuși, expoziția aceasta, care pune în evidență bogățiile agricole ale țărei are o lacună, care, ce e dreptul, nu se observă din primul moment din cauza marei mulțimi a celorlalte obiecte frumoase, dar pe cari însă noi avem un interes bine înțeles de a o sublinia. Industria *mașinelor agricole* nu este reprezentată așa cum ar fi trebuit. Sunt la expoziție, grupuri foarte însemnate de mașini agricole, cum este grupul casei Fowler, al casei Andriescu din Craiova, al Metalurgiei române, dar marele comerț de mașini agricole din București și Galați lipsește.

Este o lacună pe care noi singuri o relevăm, dar a cărei explicație, putem cu greu găsi. Era firesc ca la o expoziție agricolă, organizată de mari proprietari din România, industria mașinelor agricole reprezentată în țară prin marii comercianți și comisionari din București să ocupe una din locurile de frunte și mai alese. Era firesc ca, în vederea acestui considerent, comercianții și comisionarii să facă ei toate demersurile necesare pentru a fi reprezentați după importanța comerțului lor în țara noastră. Acești d ni comercianți trăesc doar din agricultură, și cea mai excelentă clientelă o formează acei mari proprietari rurali cari au organizat Expozitia agricolă—cum se face dar că au *refuzat* să participe la expoziție, cu toate că au fost invitați la aceasta, ei cari au trebuit să *ceară* admisiunea la Expoziție?

Când s'au făcut atâtea sacrificii din partea atâtor particulari, cari nu vor avea absolut nici un folos de pe urma cheltuelilor și muncei lor, numai pentru a'și expune produsele și a înălța însemnătatea Expoziținei, de ce oare tocmai primii indicați de a da, la o atare întreprindere, pilda nu a sacrificiului ci a *datoriei*—subliniăm cuvântul - de ce oare tocmai aceștia s'au abătut într'un mod așa de ostentativ? Căci abținerea a fost ostentativă, de oare ce invitațiunile și stăruințele de participare au fost neglijate într'un mod care arată evident spiritul de ostentație ostilă.

Și pentru ce toate acestea, tocmai din partea acelora de la cari Societatea Agrară ar fi fost în drept să se aștepte la o colaborare cât mai strânsă și mai amicală?

Nu știm - ne-am mărginit numai la expunerea faptului. Lăsăm opinia publică să judece.

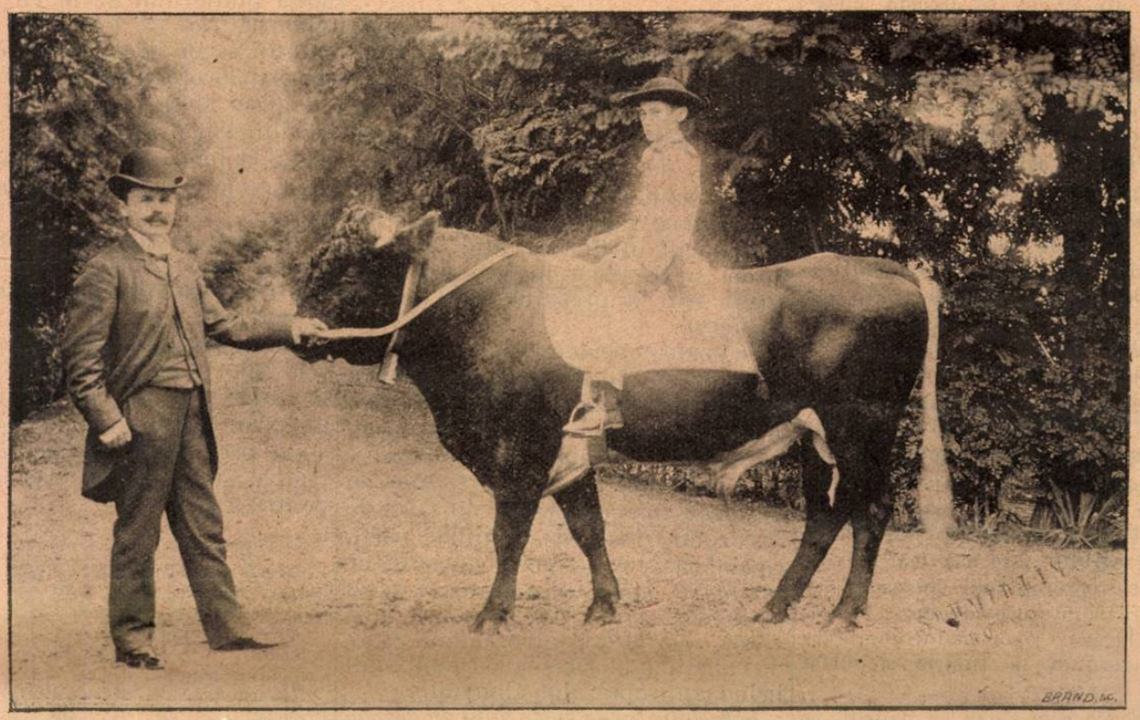

MURGILA

Taur Moldovinesc-Olandez

NOTE:

A patra generație de la aclimatizare.
Vârsta 3 ani împliniți la $^{14}/_{27}$ Iulie 1904.
Greutatea 650 kg., cântărit la $^{14}/_{27}$ Iulie.

Bunica lui, **MARIȚA**, greutate 620 kg., dă 3000 litri lapta în 10 luni; **FLORICA** mama lui, greutatea 520 kgr., dă 2500 litri lapte în 10 luni.

Tauri dresaţi la călărie

Şi la noi în ţară, ca şi în străinătate, taurii buni de prăsilă, sunt ţinuţi izolaţi în grajduri sau în boxe. Viaţa trîndavă pe de o parte, lipsa de contact, cât mai des cu omul şi alte animale, de cât acele pe care le goneşte, pe de altă parte, face ca taurii să devie, chiar la vârstă tânără, greoi, leneşi, şi furioşi. Măhăleala şi lenea îi face impropii. prea de timpuriu, pentru reproducţiune, iar prin furia lor, devin periculoşi pentru personalul ce-i îngrijeşte. Şi de unde ar urma să tragem mari foloase, vreme mai îndelungată, de la un taur chipeş şi de bună rasă, prin descendenţa lui; ne vedem siliţi înainte de vreme, a-l vinde la măcelărie cu un preţ incomparabil de mic în raport cu câştigul mare la care ne aşteptam.

Este prin urmare un mare folos, în economia vitelor, a ne da tot interesul întru îmblânzirea şi exercitarea taurilor; şi deci dresatul lor la călărie n'ar fi numai un simplu sport de agrement.

Nu revendic pentru mine meritul de a fi imag nat acest exerciţiu; căci, iată cum se exprimă spe ialiştii de seamă, ca profesorul danez D-r Bang şi D-r de Wissmann din Stiria, în această chestiune:

D r de Wissman zice că traurul este cel mai potrivit animal de călărie pentru un om mai în vârstă, mai ales în regiuni muntoase sau mlăştinoase Taurul înoată perfect cu călăreţul său, sare admirabil, are un mers plăcut; are numai cusurul de a avea mai puţină vlagă de cât calul. El po te merge la trap cam jumătate de oră, la galop ţine abia zece minute. De alt-fel trebue să i se lase timpul necesar de odihnă şi pentru rumegare. Deci timpul de repaus pentru taur, trebue să fie mai mare de cât pentru cal. Almintrelea, taurul suportă mai bine greutăţile drumului de cât calul, precum dovedeşte faptul. că taurul de jug şi boul de Africa poate să ţină 3—5 zile fără a se adăpa. In caz de pericol şi în împrejurări dificile e preferabil calului care este mai nervos. Pe gravuri reprezentând epizoade din actualul războiu Ruso-Japonez, se observă în lagărele japoneze întrebuinţare de vite cornute la călărie şi purtat poveri.

Deasemenea este sigur că taurul, pe lângă că-şi menţine toate calităţile bune sub influenţa unui asemenea exerciţiu, se desvoltă şi mai bine şi devine în acelaş timp şi mai blând, în urma contactului continu cu omul; fapt pe care îl recunoaşte ca adevărat ori-ce cunoscător sau crescător de animale.

Dacă taurul este călărit de tânăr, dacă este bine înşeuat şi şeaua cât se poate mai aproape de greabăn, şi, în cazul când e nărăvos, ori prea zglobiu, dacă e prevăzut cu un inel nasal, el nu prezintă nici un pericol. Rău nu poate deveni taurul, de cât în cazul când nu este călărit de mult, sau când a stat prea mult timp în grajd în nemişcare.

D-r Bang se exprimă în sensul că: călăritul taurilor, după încercările făcute în Danemarca, nu prezintă nici un pericol pentru siguranţa publică In această ţară călăritul taurilor a ajuns un obiceiu foarte întins; şi cea mai bună dovadă că acest exerciţiu este foarte folositor şi nu este privit ca periculos, este faptul, că cu ocazia expoziţiei anuale de tauri ce se ţine la Roskiloc, s'au împărţit premii speciale pentru taurii călăriţi, căutându-se ast-fel, a se încuraja mult acest exerciţiu.

Moldo-Holandezul meu *Margilă*, admirat la Expoziţia din toamna trecută, de la *Brăila*, se prezintă şi la Expoziţia Agrară, spre a dovedi în fapt cele mai sus expuse.

Ing. G M. Scutaru.

DESPRE CONSERVAREA LEMNELOR

PENTRU

Construcţie, traverse de drum de fer şi stâlpi de telegraf

de

DEM. IONESCU-ZANE

Opt-spre-zece (18) administraţiuni (principalmente liniile olandeze, austriace şi ruseşti) întrebuinţează soluţiunea *Clorurului de zinc* şi se slujesc pentru a'l face să pătrundă în lemn, de sistemul sau procedeul lui *Burnet* (în vas închis, tratamentul lemnului cu vapori de apă la 90—100° C, apoi gol, în fine injecţiunea soluţiunei antiseptice în ţesătura lemnoasă sub o presiune de 6—8 atmosfere).

Se poate considera ca intermediar între aceste două procedeuri, acela al lui *Rütgers*, care se întrebuinţează des în Germania: aceasta este injecţiunea în vas închis a emulsiunei unei soluţiuni de Clorur de zinc cu Creozotă brută (aproape 10 p. c. de Creozotă). Printre naţiunile participând la acel Congres, nu sunt de cât patru cari întrebuinţează acest procedeu, care pare că o să aibă viitor, mai ales pentru lemnul eftin, de calitate mijlocie şi absorbind mult lichid antiseptic (tot albumul).

Intrebuinţarea sulfatului de cupru, tinde din contră să dispară (trei administraţiuni) mai ales pentru traverse, şi într'un viitor prea apropiat drumurile de fer îl vor fi abandonat definitiv, afară doar pentru stâlpii telegrafici.

Ună singură linie acea de la Baskuntchak (Rusia) se mulţumeşte de a scufunda lemnele în nişte basine cu apă sărată (concentrată prin soare) provenind din lacul sărat zis Baskuntchak; acesta este un procedeu puţin eficace, dar foarte puţin costisitor, pentru administraţiunile ce l'au la îndemâna lor.

In mod normal, preparaţiunea traverselor de *Pin* sau de *Brad*, cu clorur de zinc durează, vara $3^1/_2$ ore şi iarna 4 ore. Şi în adevăr:

a) Incărcarea cilindrului cu traverse	10	min.
b) Vaporizaţiunea lemnului	60	„
Şi anume:		
Admisiunea vaporilor	15	„
Presiunea la $1^1/_2$ atmosfere. . .	30	„
Descărcarea vaporilor	15	„
c) Operaţiunea golului	60	„
Şi anume:		
Vidul a 300 milimetri prin mijlocul condensaţiunei vaporilor.	10	„
Vidul a 600 milimetri în timpul.	50	„
d) Injecţiunea clorurului de zinc	60	„
Şi anume:		
Umplerea cilindrului prin aspiraţiune, prin mijlocul vidului	10	min
Presiunea asupra lichidului a celor 6—8 atmosfere	45	„
Golirea (curăţirea) cilindrului . .	5	„
e) Descărcarea cilindrului de traverse	10	„
f) Perderi întâmplate	10	„
Total . . .	3 ore 30	min.

Iarna operaţiunea durează 4 ore; căci pierderile sunt de 20 minute şi operaţiun a injecţiunei durează mai mult.

Aceasta e durata normală; dar este de ajuns ca traversele să fie de o altă esenţă sau mai umedă, ca instalarea şantierului de lu ru să fie incomodă, sau ca lemnul să fie tăiat într'un sezon urât, pentru ca durata diferiteloroperaţiuni să se schimbe complect şi ca în loc de 3 ore şi $^1/_2$ să ajungem a întrebuinţa 5 ore şi $^1/_2$. Totul depinde de inteligenţa şi cunoştinţele technice ale şefului de şantier.

Pentru creosotage, durata procedeului este încă şi mai variabilă, ca pentru clorurul de zinc: de la două la opt ore.

Statul francez, care trece traversele sale prin nişte etuve în cari le usucă în timp de 72 de ore în mijlocu, întrebuinţează pentru tot acest procedeu, două ore 25 minute pentru stejar şi trei ore 10 minute pentru fag.

Operaţiuni	Stejar	Fag
Incărcarea cilindrului . . .	15 minute	15 minute
Durata vidului	30 „	30 „
Umplerea prin aspiraţiune sub influenţa presiunei atmosferice.	13 „	15 „
Continuarea umplerei prin refulament	17 „	30 „
Presiunea	30 „	60 „
Golirea uleiului care excede şi a uleiului din picătură	25 „	25 „
Demontarea fundurilor cilindrului şi descărcarea . .	15 „	15 „
Total . . .	2 ore 25 min.	3 ore 10 min.

«London & South-Westom» întrebuinţează pentru aceleaşi operaţiuni, cu traverse de Pin, mai mult de 8 ore. Fără a se procede la un examen pe loc şi fără a se lua în consideraţiune toate circumstanţele în cari lucrează şantierile celor două linii, nu s'ar putea spune nici odată că

procedeul uneia este mai lent de cât al celei alte.

Durata procedeului «Rütgers» (emulsiune de clorur de zinc și de creosotă, este aproape aceiași, ca acea a procedeului «Burnet», (clorur de zinc pur) și durata sulfatagiului este de 45–60 minute (în vas închis).

Linia de la Baskuntchak ține scufundate traversele sale în apă sărată 6 luni de zile.

Or care ar fi procedeul întrebuințat, trebue să se execute ținându-se cont de esența (specia arborelui) și mai ales de starea de siccitate (uscăciune) a lemnului; cu cât lemnul este mai uscat înainte de al injecta, cu atât injectarea lui este mai eficace și cu atât serviciul traversei va fi mai durabil.

Trebue bine înțeles, că lichidul antiseptic ce se injectează în lemn, să fie de o compoziție chimică dată.

Pentru creosotă, se prescrie de ordinar, că ea trebue să constitue în ansamblu, produse volatile mai grele de cât apa, extrase din distilațiunea gudronului de gaz. Ea trebue să fie cu totul lichidă la temperatura de 40° C., să aibă la 50° C. o densitate de cel puțin 1015 kilograme pe metru cub, să fie cu totul solubilă în benzină, să conție cel puțin 6 p. c. de acid fenic, sau alte principii analoage solubile în sodă; în sfârșit ea nu trebue să lase să se depue mai mult de 25 p. c. de naftalină sau de altă materie solidă la temperatura de 15° C.

Clorurul de zinc întrebuințat la injecția traverselor, trebue să fie de 2° la 3° Baumé, nu trebue să conțină nici un acid liber, nici mai mult de 1 p. c. de clorur de fer.

Pentru procedeul lui «J. Rütgers» se adaogă în mediu 1—2 kgr. de creosotă la cantitatea de soluțiune de clorur de zinc (2° Baumé).

Pentru sulfatage se întrebuințează de ordinar 1 kgr. de sulfat de cupru pur cristalizat pentru 1 hectolitru de apă.

După părerea generală, eficacitatea preparațiunei se mărește mult, dacă se încălzește clorurul de zinc la 60° până la 90° C. și creosota, de la 55° până la 60° C.; căci la o temperatură mai ridicată, aceste substanțe antiseptice devin mult mai fluide și pătrund mult mai cu ușurință în lemn.

Ca să se obțină o perfectă preparație a lemnului, trebue necesarmente ca dânsul să fie în deajuns de uscat.

Toate administrațiunile întrebuințează uscarea naturală (de la 6—18 luni), excepțiune de Estul francez, care trece traversele sale prin etuve speciale de uscare, unde le ține în mediu 72 de ore.

Din experiențele făcute pe linia sf. Nicolae (Rusia), cu traverse fasonate din pini de 93, 85, 77, 68, 60, 56, 41 și 35 ani etate, rezultă că etatea arborilor n'are influență asupra cantității antisepticului absorbit (soluțiune de clorur de zinc la 3° Baumé); aceasta din urmă, este de aproape de 30 kgr. pe traversă și atârnă principalmente de gradul de siccitate al lemnului.

Arborii trebue doborâți, în timpul când seva s'a scoborât în rădăcini, adică toamna și iarna.

Influențează asupra preparațiunei traverselor, modul de transport și de ampilage. Trebue ca ele să fi fost bine uscate și vântate pentru ca apoi se fie supuse preparațiunei; alt-fel se încing și se strică.

Când lemnele au fost aduse pe apă prin flotage (plutire), atunci ele se așează verticale în șantier, ca apa să se scurgă. Lemnele flotate primesc cu mult mai multă înlesnire și mai eficace injecțiunea de cât lemnele transportate pe uscat sau în vagoane; aceasta din cauză că în timpul plutirei, aceste lemne au avantajul de a se debarasa de o parte din materiile feculente de cari sunt încărcate. Aceste lemne se conservă mai bine ca celelalte.

Traversele preparate (injectate) sunt aproape totdauna empilate în pile încrucișate (bine aerisite), în Austro-Ungaria, și în pile joase (piles mortes) în Francia și în Anglia, pentru a se preveni evaporațiunea principiilor volatile ale creosotei, precum și crăpăturile din causa unei desicațiuni brusce. In Anglia, pe mai multe linii, empilajul traverselor preparate nu este practic; aceste traverse sunt puse în lucru imediat după scoaterea lor din cilindri.

In Francia și Austria mai ales la unele linii se țin traversele preparate 5—6 luni empilate, până să fie puse în lucru.

Va urma **Dem Ionescu Zane**

Nesiguranța recoltelor agricole în România

—— VII

Evaporațiunea anuală deci a apei, în terenurile cultivate, să găsește, față de aceia a apei sub masivele păduroase, în proporția de 3.11:1; în ținră rotundă, evaporațiunea apei în terenurile descoperite, este de 3 ori mai mare ca evaporațiunea apei în terenurile împădurite.

Această relație să poate aplica cu rigurozitate și la soluri, în cazul când sunt în totdeauna comparabile din punctul de vedere al umidității ce conțin.

Admițând că în fiecare lună a anului, evaporațiunea terenului din pădure este egală cu 1, găsim pentru evaporațiune următoarele relațiuni:

	In pădure	Afară din pădure
Ianuarie	1	2.11
Februarie	1	2.75
Martie	1	1.61
Aprilie	1	1.96
Mai	1	2.97
Iunie	1	4.72
Iulie	1	4.75
August	1	3.77
Septembrie	1	3.17
Octombrie	1	2.41
Noembrie	1	2.23
Decembrie	1	1.91

„Din acest tablou reese că, evaporațiunea anuală a umidității terenurilor cultivate, să găsește față de aceia a terenurilor împădurite, în proporție de 2.86 : 1; în ținră rotundă, evaporațiunea umidității terenurilor cultivate, este de 3 ori mai mare ca evaporațiunea umidității terenurilor împădurite".

c) *Evaporațiunea umidității islazurilor*

Evaporațiunea umidității islazurilor, a fost determinată, în 1869, de d. Marié Davy, directorul Observatorului de la Montsouris. Experiențele făcute (Buletinul mensual al Observatorului, No. 14, Februarie 1873), au stabilit următorul tablou:

Înălțimea totală a apei evaporate.

Pământul gol	29.9 mm.
Islaz	53.7 „

Din acest tablou reese că, evaporațiunea umidității terenurilor descoperite să găsește, față de aceia a terenurilor înherbate, în proporție de 9:5; în cifră rotundă, evaporațiunea umidității terenurilor descoperite, este de 2 ori mai mare ca evaporațiunea terenurilor înherbate.

Evaporațiunea umidității islazurilor formează astfel o medie între evaporațiunea culturilor și aceia a pădurilor.

d) *Relația între evaporațiunile umidității terenurilor afectate diferitelor culturi.*

Din cele arătate până acum, rezultă că relația, între evaporațiunile apei, terenurilor cultivate, înherbate și împădurite, este următoarea:

Evaporațiunea terenurilor cultivate față de aceia a apei libere 1 : 3
Evaporațiunea terenurilor cultivate față de aceia a islazurilor 2 : 1
Evaporațiunea terenurilor cultivate față de aceia a pădurilor 3 : 1
Evaporațiunea terenurilor cultivate față de aceia a apelor, islazurilor și pădurilor reunite . 6 : 5

Intr'o țară ca a noastră, în care agricultura, bazată numai pe resursele naturei, 'și are producțiunea ei legată de capriciul ploilor, relația dintre evaporațiunile celor 3 naturi de exploatări: arături, islazuri și păduri trebuia neapărat să serve de bază în distribuirea terenurilor afectate fie căreia din ele.

Examinând starea culturală a suprafețelor diferitelor noastre regiuni, vedem imediat că nici urmă de proporție nu s'a păstrat în distribuțiunea terenurilor. Regiunea de câmp mai cu seamă, lipsită de pădurile cari au acoperit'o odinioară și de păturile protectoare ale vechilor islazuri, este afectată excluziv agriculturei : întreaga această regiune, privată astfel de adăposturile naturale care 'i asigurau umiditatea solului, formează astăzi un vast laboratoriu de evaporațiune.

Pentru a dovedi cu țifre lipsa totală de normă ce există la noi în distribuirea terenurilor afectate diferitelor culturi, dăm aci, în următorul tablou întocmit după date procurate de serviciul statistic al ministerului de domenii, atât modul de repartizare a terenurilor fiecărui din județele țărei în parte, cât și proporția la % ocupată de diferitele culturi, față cu superficiile lor.

REPARTIȚIUNEA PĂMÂNTULUI ROMÂNIEI PE CATEGORII

PENTRU PERIOADA CINCENALĂ 1897–1901

	JUDEȚELE ȘI GRUPELE DE JUDEȚE	PĂMÂNT AGRICOL												PĂMÂNT NEAGRICOL						Suprafețele după evaluațiunile creditului funciar rural
		Arături, ogoare sterpe	Proporția la % din superficie	Vii, livezi cu pruni	Proporția la % din superficie	Fânețe naturale	Proporția la % din superficie	Islazuri	Proporția la % din superficie	Păduri fără goluri	Proporția la % din superficie	Totalul pământului agricol	Proporția la % din superficie	Ape (râuri, bălți, stufuri)	Proporția la % din superficie	Clădiri, drumuri, pământuri neîntrebuințate	Proporția la % din superficie	Totalul pământului neagricol	Proporția la % din superficie	
		KILOMETRI PĂTRAȚI												KILOMETRI PĂTRAȚI						K □
Șesurile Siretului și al Prutului	Dorohoiu . .	1429	50.64	6	0.21	241	8.54	299	10.59	308	10.91	2283	80.9	58	2.05	481	17.05	539	19.1	2822
	Botoșani . .	1307	41.51	9	0.28	228	7.24	380	12.07	396	12.58	2320	73.7	59	1.86	769	24.46	828	26.3	3148
	Iași	1047	33.56	55	1.76	335	10.67	631	20.22	379	12.15	2447	78.4	85	2.73	589	18.90	674	21.6	3121
	Roman. . .	776	37.11	8	0.38	115	5.50	190	9.09	276	13.20	1365	65.3	20	0.93	706	33.79	726	34.7	2091
	Vaslui . . .	960	41.85	39	1.70	137	5.97	221	9.63	352	15.34	1709	74.5	8	0.63	577	24.88	585	25.5	2294
	Fălciu . . .	950	43.34	57	2.58	96	4.35	260	11.78	213	9.65	1583	71.7	80	3.60	545	24.70	625	28 3	2208
	Tutova. . .	1266	52.95	61	2.55	81	3.39	268	11.21	297	12.42	1973	82 5	17	0.72	401	16.76	418	17.5	2391
	Covurlui . .	1564	52.88	62	2.09	41	1.38	578	12.77	238	8.04	2283	77.1	158	5.39	520	17.51	678	22.9	2961
	Tecuci . .	1273	49.98	75	2.95	60	2.36	208	8.17	293	11.50	1909	75.0	13	0.49	625	24.55	638	25.0	2547
	Râmnic-Sărat	1556	47.61	107	3.27	108	3.31	410	12,55	517	15.82	2698	82 6	54	1.64	516	15.80	570	17.4	3268
Carpații Moldovei	Grupa I-a	12135	45 2	479	1.8	1442	5.4	3245	12.0	3269	12.2	20570	76.6	551	2.1	5729	21.4	6281	23.4	26851
	Suceava . .	658	19.23	5	0.15	365	10 67	590	17.25	1194	34.90	2812	82.2	8	0.24	601	17.56	609	17.8	3421
	Neamțu . .	747	18.68	3	0.08	326	8.15	745	18.63	1807	45.20	3628	90.7	6	0.15	364	9.11	370	9.3	3998
	Bacău . . .	953	24.00	54	1.36	284	7.15	625	15.73	1688	42.49	3604	90.7	6	0.15	363	9.12	369	9.3	3973
	Putna . . .	591	18.19	157	4.83	227	6.99	503	15.48	1143	35.18	2621	80.7	17	0.52	611	18.81	628	19.3	3249
Carpații Munteniei	Grupa II-a	2949	20.1	219	1.5	1202	8.2	2463	16.8	5832	39.9	12665	86.5	37	0.3	1939	13.3	1976	13.5	14641
	Buzău . . .	1876	38.58	84	1.73	250	5.14	520	10.69	867	17.83	3597	74 0	5	0.09	1261	25.94	1266	26 0	4863
	Prahova . .	1238	26.54	119	2,55	311	6.67	806	17.28	1043	22.36	3517	75.4	4	0.09	1143	24.51	1147	24.6	4664
	Dâmbovița .	1402	34.78	78	2.26	153	4.43	325	9.40	909	26.30	2667	77.2	5	0.14	784	22.69	789	22.8	3456
	Muscel. . .	203	6 87	82	2.77	266	9.00	748	25.32	1227	41.53	2526	85.5	2	0.08	426	14.43	428	14 5	2954
	Argeș . . .	1137	25.64	100	2.25	237	5.34	490	11.05	1201	27.08	3165	71.4	6	0.13	1264	28.51	1270	28.6	4435
	Vâlcea . . .	652	15.38	157	3.70	267	6.30	531	12.53	1759	41.50	3366	79.4	7	0.17	866	20.42	873	20.6	4239
	Gorjiu . . .	645	13.73	126	2.68	290	6.18	725	15.43	1881	40.04	3667	78.1	6	0.12	1025	21.82	1031	21.9	4698
	Mehedinți .	1914	38.67	88	1.78	200	4.04	331	6.69	1114	22.51	3647	73.7	59	1.19	1243	25.12	1302	26.3	4949
Șesurile Dunării	Grupa III-a	8867	25.9	834	2.4	1974	5.7	4476	13.1	10001	29.2	26152	76.3	94	0.3	8012	23.4	8106	23.7	34258
	Doljiu . . .	3609	54.97	143	2.18	219	3.34	388	5.91	611	9.31	4970	75.7	255	3.89	1340	20.40	1595	24.3	6565
	Romanați . .	2380	52.00	82	1.79	74	1.62	169	3.69	237	5.18	2942	64.3	206	4.49	1429	31.23	1635	35.7	4577
	Olt	1646	58.27	51	1 81	74	2.62	139	4.92	268	9.49	2178	77.1	5	0.16	642	22.73	647	22.9	2825
	Teleorman .	3282	70.05	97	2.07	65	1.39	221	4.72	181	3.86	3846	82.1	194	4.15	645	13.76	839	17.9	4685
	Vlașca . . .	2867	63.88	60	1.34	101	2 25	217	4.84	456	10.16	3701	82.5	276	6.20	511	11.30	787	17.5	4488
	Ilfov. . . .	3335	57.70	41	0.71	68	1.18	375	6.49	410	7.09	4229	73 2	366	6.32	1185	20.51	1551	26.8	5780
	Ialomița . .	4505	66.36	10	0.15	83	1.22	984	14 49	196	2.89	5778	85.1	361	5.32	650	9.57	1011	14.9	6789
	Brăila . . .	2359	54.13	8	0.18	54	1.24	900	20.65	72	1.65	3393	77.9	763	17.49	202	4.66	965	22.1	4358
Dobrogea	Grupa IV-a	23983	59.9	492	1.2	738	1.8	3393	8.5	2431	6.1	31037	77.5	2426	6.0	6604	16.5	9030	22.5	40067
	Tulcea . . .	1889	21.90	56	0.65	60	0.70	547	6.34	989	11.47	3541	41.1	4407	51.09	678	7.85	5085	58.9	8626
	Constanța. .	3950	57.16	22	0,32	134	1.94	832	12.00	301	4.36	5239	75.8	557	8.07	1114	16.11	1671	24.2	6910
	Grupa V-a	5839	37.6	78	0.5	194	1.20	1379	8.9	1290	8.3	8780	56.5	4964	32.0	1792	11.5	6756	43.5	15536
	România . .	53773	40.9	2102	1.6	5550	4.2	14956	11.4	22823	7.4	99204	75.5	8072	6.2	24076	18.35	32149	24.5	131353

Va urma

D. R. Rusescu

Dosarul Expoziţiunei

16 August 1904

Proces-verbal,

Intrunindu-ne în localul Societăţei sub preşidenţia d-lui Şt. D. Grecianu,

Având în vedere că din cauza părăsirei de fapt a Expoziţiei de către d. N. Negri, d-sa a fost înlocuit cu d. Comşa din membru al delegaţiunei numit conform art. 24 din statute, ca conform acestui articol d-sa era membru din delegaţie însărcinat în special cu administrarea intereselor Societăţei, alături de ceilalţi d-ni delegaţi însărcinaţi cu cassieria şi secretariatul general, ca conform regulamentului Expoziţiei alcătuit de comitetul Societăţei, Comisariatul general al Expoziţiei se exercită de delegaţiune, din care ceilalţi doi membrii fiind ocupaţi mai mult de fapt cu cassieria şi secretariatul general a Expoziţiei s'a exercitat de fapt mai mult de d. Negri, cu direcţia pur technică fiind însărcinat un alt membru al Societăţei, considerând că de aci înainte d. delegat Şomănescu, înlocuit provizoriu prin d. C. Colibăşanu, va fi mult ocupat cu cassieria, iar d. delegat N. St. Cesianu cu secretariatul-general, că d delegat D.N.Comşa trebue să caute a se ocupa în deosebi cu contabilitatea spre a pune ordine mai cu seamă în justificarea cheltuelilor, unde lipseşte şi pentru că numeroşi funcţionari ai Expoziţii să-şi îndeplinească strict datoria. Considerând că scopul Societăţi Agrare de a organiza o Expoziţie nu va fi pe deplin îndeplinit de cât atunci când Expoziţia va excela mai mult prin produse agricole şi va fi cu totul ştiinţifică şi educativă ceia ce implică negreşit facerea unui catalog cu o clasificare ştiinţifică, întocmirea de juriu, mărirea Expoziţii pur agricole, facere de statistici, prezentarea analizei produselor, arătarea diferitelor de geniu rural ce se găsesc pe la proprietari etc.

Considerând că Expoziţia mai are nevoie şi de un concurs mai eficace al autorităţilor publice.

Că în asemenea condiţiuni e novoie de o persoană, care dispunând de timpul necesar şi ne mai având alte însărcinări la Expoziţie, să aibă şi experienţa unor asemenea opere, să mai aibă ştiinţa şi autoritatea necesară pentru a se pune în contact direct cu cele mai înalte autorităţi publice, ştiinţifice şi agricole din ţară.

Că numai o asemenea persoană ar putea centraliza şi da o unitate tutulor lucrărilor Expoziţii pentru a îndeplini efectiv scopul dorit de societate.

Că persoana care desigur îndeplineşte aceste calităţi este d-l profesor de la facultatea de ştiinţe Dr. C. I. Istrati, fost ministru de lucrări publice şi instrucţie publică, organizatorul şi directorul Expoziţii ştiinţifice din 1903.

Pentru toate acestea motive dispune ca cu începere de la 16 August să se numească comisar general al Expoziţii Societăţii Agrare d-l Dr. C. I. Istrati, cu atribuţiunile prevăzute în regulamentul-general de la 1903, care să repune în vigoare în tot ce priveşte atribuţiunile comisariatului-general, rămânând aplicabile toate modificările ulterioare aduse acestui regulament care n'ar fi incompatibile cu părţile din el, relative la atribuţiunile comisariatului-general repuse în vigoare.

Lucrările comisariatului general rămân însă sub supravegherea d-lui preşedinte şi sub-controlul comitetului societăţei şi în deosebi a delegaţiunei ei care va aproba orice lucrări mai mari şi mandata orice cheltueli.

Preşedinte, **Şt. D. Grecianu**

Secretar-General, **N. St. Cesianu**

CRONICA AGRICOLĂ

Starea semănăturilor

Din ultimul buletin oficial asupra stărei timpului şi a semănăturilor, în intervalul până la 14 Septembrie c. în unele judeţe semănăturile de primăvară sunt slabe, izlazurile încep a se îndrepta. Se continuă pretutindeni auăturile pentru semănăturile de toamnă.

Din cauza ploilor neîntrerupte, timpul s'a răcit tare. In judeţul Bacău a căzut ploi cu zăpadă. In acest judeţ au perit multe vite din cauza frigului şi a lipsei de nutreţ.

Păşunele s'au mai îndreptat. In jud. Dorohoiu a căzut zăpadă la 6 Septembrie. Fineţele şi meiurile s'au îndreptat, rapiţa de asemenea, mai ales cea pusă de timpuriu; în unele comune din judeţul Ilfov, porumbul se taie ca nutreţ pentru vite.

In ultimele zile s'au suspendat în majoritatea judeţeior arăturile de toamnă, din cauza ploilor.

Culesul prunelor de toamnă s'a terminat. Se simte nevoie de căldură pretutindeni.

***

Piscicultura română

Cele mai recente date statistice stabilite de serviciul pescăriilor Statului arată că pe suprafaţa totală a ţărei, care e de 13.135.744 hectare se află 236.617 ha. de bălţi, 467.416 ha. de stufuri şi 103.140 ha. de râuri.

In bălţile care aparţin Statului (bălţile Dobrogei, balta Brateş şi domeniul Brăilei) s'a obţinut în anul financiar 1903—1904 o producţiune totală de 10.815.111 kgr. şi 1.075.055 bucăţi peşte proaspăt şi 1.969.906 kgr. şi 330.305 bucăţi peşte sărat (scrumbiile, midiile, racii şi stridiile se socotesc pe bucăţi). In fruntea speciilor de peşte pescuit în aceste bălţi figurează crapul cu 3.117 946 kgr. proaspăt şi 746 644 kgr. sărat; urmează apoi: ştiucă, lin şi caracudă cu 2.721.536 kgr. proaspăt şi 436.581 kgr. sărat.

In ultimii 10 ani importul şi exportul peştelui a fost cel următor:

	Import	Export
1894 . .	5.981.444 kgr.	1.315.749 kgr.
1895 . .	7 583.078 »	2.313.071 »
1896 . .	7 192.919 »	2.322 795 »
1897 . .	5.202.760 »	2.698.549 »
1898 . .	4.238.751 »	5.561.959 »
1899 . .	4.297.099 »	4.137.427 »
1900 . .	4 040.323 »	3.719.521 »
1901 . .	3.764.499 »	4.862.229 »
1902 . .	4.288.020 »	6 531.367 »
1903 . .	8.320.477 »	5.023.273 »

După cum vedem, exportul peştelui românesc se desvoltă frumos. Scăderea din anul 1903, ca şi creşterea importului în acest an, se datoreşte intemperiilor atmosferice care au împiedecat pescuitul în o bună parte a anului.

***

Industria mare în România

După datele statistice oficiale adunate în anul 1902, am avut în acel an în toată ţara 625 de stabilimente mari industriale, şi anume:

Industria ceramică	13 stab.
» vitrificaţiei . . .	6 »
» materiilor minerale	13 »
» metalelor . . .	75 »
» lemnăriei . . .	72 »
» pielăriei	25 »
» alimentaţiunei .	191 »
» textilă	31 »
» îmbrăcămintei .	35 »
» chimică	105 »
» hârtiei	10 »
» artelor grafce .	26 »
Industrii diverse	20 »
	625 stab.

Toate aceste stabilimente au întrebuinţat 45.336 1/2 cai-vapori, şi au ocupat 39.764 de oameni. Proprietarii acestor stabilimente industriale erau, după naţionale, 337 Români: 166 streini şi 122 evrei. De avantagiile legei pentru încuragiarea industriei naţionale s'au bucurat numai 182 din totalul de 625 fabrici.

La înfiinţarea tutulor acestor stabilimente industriale s'a învestit un capital de 110.433.054 lei; până la 1902 aapitalul lor a crescut la 247.388.890 lei.

Făbricele acestea au întrebuinţat în anul 1902 următoarele cantităţi de combustibil: 2.327.035 cântare metrice de lemne şi rămăşite, 644.967 c. m. cărbuni de piatră 88.398 c. m de lignit, 56.147 c. m. de coks, 804.975 c. m. de petrol şi derivate şi 478.765 m. c. de gaz aerian. Intreg combustibilul acesta a reprezintat o valoare de 9.137.230 lei.

Valoarea materiilor prime întrebuinţate de aceste 625 stabilimente mari industriale a fost în 1902 de 120 926.709 lei, din ceri materiile prime importate din streinătate au reprezintat o valoare de 24.006.344 lei; restul de 95.921.365 lei costitue valoarea materiilor prime indigene.

Producţiunea aceloroşi fabrici s'a ridicat în anul 1902 la suma totală de 229.795.801 lei.

Clasând toate fabrisele mari după mărimea capitalului lor fix, găsim 26 fabrici cu un capital de peste 2 milioane lei; 27 cu 1—2 milioane lei: 16 cu 750.000 — 1.000.000 lei; 36 cu 500.000—750.000 lei; 76 cu 250.000—500.000 lei; 152 cu un capital de 100.000—200.000 lei; 113 cu 50.000—100.000 lei; 78 cu un capital de 25.000—50.000 lei şi 96 cu mai puţin de 25.000 lei. Pentru 5 favrici nu s'a putut face gruparea după importanţa capitalului.

***

Producţiunea Dobrogei

D. Gr. G. Turburi şeful biuroului de statistică agricolă din ministerul de domenii, a întocmit două importante tablouri în cari se pot vedea producţiunile mijlocii anuale ale grâului şi ale porumbului în perioada decenală 1901—1902, în fiecare din cele 32 de districte, producţiuni grupate apoi pe ficcare regiune agricolă a ţării.

Importanţa acestor tablouri constă mai ales în aceea că putea, în primul rând, să vedem dintr'însele modul cum oscilează de la un an la cel-l'alt producţiunea mijlocie a celor două cereale mai importante cari se cultivă în România; mai putem, în al doilea rând, să comparăm între ele la diferitele epoci producţiunile ce ne interesează.

Vom extrage din aceste tablouri datele relative la Dobrogea, pe cari le vom compara cu acele relative la cele l'alte regiuni agricole ale ţărei.

Judeţele din spre munţii Munteniei; grupa IV, judeţele din sânul Dunărei; grupa V, judeţele maritime, adică Dobrogea.

Grâu

Hectolitri la hectar pentru grupele:

ANII	I	II	III	IV	V	România
1891	11,4	13,7	10,8	11,4	6,4	11,1
1892	11,6	18,1	15,2	16,5	8,8	15,1
1893	19,3	16,4	14,6	16,3	14,3	16,4
1894	14,0	12 8	10,3	10 7	5,5	11,0
1895	15 0	13,4	14,3	18,0	11,5	16,8
1896	17,6	16,5	16,4	17,0	12.4	16,7
1897	10,2	9,0	6,5	8,2	6 7	8,1
1898	16,4	15,6	13,8	14,3	9,0	14.2
1869	6,3	9,1	8,4	5.0	1,0	5.5
1900	20,3	17,3	10 2	11,2	11,9	12.5

Porumb

Hectolitri la hectar pentru grupele:

ANII	I	II	III	IV	V	România
1891	15.3	14,9	13,5	10.2	5,4	12,5
1892	15,4	16,9	16,3	20,3	12,4	17,8
1893	15,2	9,0	10.7	16,2	7.4	13,9
1894	11,0	10,5	3,9	3,6	1,8	6,0
1895	16,4	13.5	11,3	13.9	4 8	13,6
1896	15 0	13 5	11.5	10,4	6,8	11,9
1897	18,4	11,7	10.2	16,4	16,3	15 2
1898	18,0	16,3	14,9	18,1	8,8	16 9
1899	5,6	6,4	7,0	3,2	1,7	4,8
1900	15,6	14,0	12,0	16,5	8,5	14,7

Din aceste tablouri rezultă că sub raportul producţiunei mijlocii a grâului, regiunile cu producţiune mai mare sunt cele 2 regiuni din Moldova; urmează apoi cele din Muntenia, iar Dobrogea, cu o producţiune cu mult mai mică ca în celel'alte părţi ale ţărei, ocupă ultimul loc. Cam aceeaşi observaţiune se poate face şi pentru cultura porumbului.

Oscilaţiunile producţiunei celor două cereale de la un an la celel'alte sunt simţitoare în toate regiunile agricole ale ţărei; ele sunt însă mai accentuate în Dobrogea.

***

Din ştirile primite la ministerul de domenii rezultă că rapiţa şi meiurile de nutreţ semănate la începutul lunei trecute se prezintă în foarte bune condiţiuni iar arăturile şi oe goarele se fac cu mare activiatet.

DIVERSE

M. S. Regele va visita Expoziţia Agrară Duminică de la orele 1 la 4. M. S. se va coborâ la gara Mogoşoaia pentru a se duce la Expoziţie.

***

«Monitorul Oficial» cu data de Joi 16 Septembrie, publică jurnalul prin care ministerul de interne e autorizat să vândă efectele în valoare nominală de lei 1,059,500 din fondul Carol-Elisabetha şi suma rezultată plus 250,655 lei ce se află în numerar va fi încasată de casierul central al tezaurului public care o va pune la dispoziţia Creditului Agricol şi a Băncilor populare pentru a servi la cumpărarea porumbului.

***

Direcţiunea generală a vămilor a constatat că se introduc în ţara noastră viţe ca provenind din Algeria, pe când în realitate sunt recoltate din regiunile filoxerate ale Ungariei.

Spre a se evita pe viitor asemenea fraudă, direcţiunea vămilor a luat măsuri ca să fie admise la noi numai acele viţe ale căror certificate de origină vor fi vizate de consulii noştri.

***

Judeţul Tutova a avut suma de 20,000 lei pentru construirea de infirmerii şi băi populare.

Judeţul Brăila a avut 25,000 lei, spre a se cumpăra sămânţă de lucernă care să fie distribuită locuitorilor; 15,000 lei pentru construirea unui grajd la reşedinţa judeţului şi 10,000 lei pentru cumpărare de tauri de reproducţie.

***

In viile de pe teritoriul comunelor Godineşti şi Calceşti din judeţul Gorj descoperindu-se mai multe *focare filoxerice*, aceste teritorii au fost decarate filoxerate, iar proprietarii de vii din acele localităţi sunt liberi a introduce viţă americană pentru reconstituirea viilor ce vor fi distruse de fioxeră.

***

Casa centrală a Băncilor populare a trimis o circulară tuturor Băncilor populare prin care le face cunoscută dispoziţia sa de a se distribui porumb tutulor celor cari ar face cereri de această natură.

Băncile populare vor avea însă în vedere a incasa suma întreagă cuvenită pentru porumb de la sătenii cari dispun de mijloace, şi o vor încasa în condiţiile fixate acum câtva timp de la sătenii aflaţi în lipsă.

***

D. dr. C. I. Istrati a fost numit membru al Societăţei Agrare în şedinţa de la 15 Septembrie curent.

***

De la Expoziţiune

Aşa de multă lume cum a fost Duminică, la Expoziţia Agrară, nu a mai fost nici odată.

Peste 10,000 de persoane circulau cu multă greutate prin pavilioane, admirând frumuseţea şi varietatea obiectelor expuse.

Secţia zootechnică, numărând peste 200 cai şi acum în urmă secţia aviculturei măresc curiozitatea vizitatorilor. Sunt păsări de toată frumuseţea. Cine nu s'a dus, să meargă.

***

Pavilionul ce se construeşte la Expoziţia Agrară în vederea vizitei familiei regale este terminat.

Se găsesc spre vânzare la autor, Str. Dionisie 72, următearele opere ale D-lui Dumitru N. Comşa, doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Ecoromia politică la Şcoala superioară de ştiinţe de stat, etc.

1) Politica agrară şi politica vamală; Câteva cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până azi şi asupra viitoarei noastre politici vamale lei 1,50
2) Agricult. şi Indust. naţională 0,50
3) Politica agrară 0,50
4) O repartiţie a impozitelor mai dreaptă 0,50
5) Fundamentul dreptului de proprietate . . . . . 1,—
6) Cauzele progresului social şi criteriul intervenţionismului . 1,—
7) Contenţiosul administrativ . 1,—
8) Contenţiosul administrativ şi art. 130 din constituţie . . . 0,50
9) Impozitul global pe venit . 0,50
10) Un nou proect de cassă rur. 0,50
11) Anarhismul 0,50
12) Art. 7 par. 5 şi art. 9 din constituţie 0,50
13) Bogăţiile şi nevoile economiei 0,50
14) Vii oarea politică vamală . 1,—

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

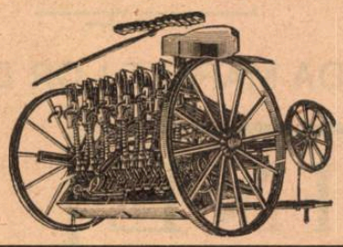

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „**sistem Sack**“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ◈ GALAȚI ◈ BRAILA ◈ CONSTANȚA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OȚEL

Cu 1, 2, 3 și 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde
— Cu și fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oțel, în 2 și 3 părți

Mașină de semănat în lat
Construcția perfecționată, 3,76 m. lățime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Mașină de semănat în rînduri
Renumita „**BEROLINA**“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă și economică în distribuirea semințeĭ

Batoze de bătut porumbul cu aburi, și cu mîna simple și duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie

De la $2^1/_2$ până la 30 cai putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la $2^1/_2$ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franţuzesci

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 3 OCTOMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 95.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

EXPOZITIA „SOCIETATEI AGRARE"

ANUNCIU

Persoanelor, cari doresc a vizita Expoziția Agrară din București, de la șoseaua Kiseleff, li se vor elibera bilete cu preț redus de 50 %, de toate stațiunile din țară, pentru dus și întors în zilele următoare:

Septembrie 5 — 6 — 7 — 8 — 9 — 10 stil vechi
Octombrie 13 — 14 — 15 — 16 — 17 — 18 „ „

Aceste bilete sunt valabile 4 zile de la data liberării, fără a se socoti și ziua când s'a eliberat.

Vizitatorii iau în zilele indicate 1 bilet de călătorie de la stațiunea de unde pleacă, plătind costul întreg de venire, iar la înapoiere prezintă conductorului de tren acelaș bilet, purtând un sigiliu al Expoziției constatator că a vizitat-o.

Vizarea biletelor de către Biuroul Expoziției se face fără nici o altă taxă.

Clauza care îndatora mai înainte pe călător să prezinte la cassa Expoziției un bilet întreg de loteria Expoziției Societății Agrare cu 5 cupoane à 1 leu s'a desființat.

Biletele de loterie ale Expoziției Agrare, se găsesc de vînzare în țară pe la diferiți debitanți, autorități și dau drept la diferite câștiguri din care unul principal de **20,000** lei, unul de **5,000** lei, și altele, în valoare totală de **40,000** lei.

Prețul intrării la expoziție în zilele de lucru e de un leu de persoană.

Persoanele cari posed deja bilete de loterie, prezintă la intrarea în Expoziție, un cupon de lotărie cu tichetul său, drept plată.

Expoziția este deschisă în permanență de la ora 8 a. m. până la orele 7 p. m. Muzica militară va cânta în toate zilele.

Duminica și în zilele de sărbători, prețul intrării e de 0,50 bani de persoană.—In acele zile biletele de loterie nu se bucură de nici o reducție.—*Copii mai mici de 7 ani* nu plătesc intrarea, iar de la 7—14 ani plătesc *0,25 bani* intrare, în orice zi.—Elevii școalelor rurale de agricultură și de meserii, sub conducerea profesorilor lor, când vor veni în grup de cel puțin 10 persoane vor avea intrarea gratuită în Expoziție; asemenea și învățătorii.

Produsele și obiectele destinate Expoziției și trimise pe adresa Expoziției Agrare, șoseaua Kiseleff, vor beneficia de o reducere de 50% pe C. F. R.

Târgul de vite se va ține de la 1—18 Septembrie pentru cai și rămători și de la 20 Septembrie la 4 Octombrie pentru vite cornute, oi și capre.

Expoziția păsărilor va începe la 10 Septembrie.

Și aceste transporturi, beneficiază asemenea de o reducere de transport pe C. F. R. de 50% și sunt scutite de orice taxă veterinară.

Vizitatorii Expoziției vor beneficia de următoarele reduceri la hotelurile de mai jos: Hotel Bulevard, Hotel Splendid, de France, Metropole de 25%, Hotel Bristol, Carol și Dacia de 20%, iar Hotel Central și Regal 10%.

Pentru a beneficia de aceste reduceri se va prezenta la cassa otelului un bilet de lotărie de 5 lei ștampilat de Biuroul Expoziției.

Societatea anonimă pentru comerciul de maşini şi întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. I—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. I—3

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel maĭ bogat depoŭ şi expoziţie permanentă de tot felul de:

Maşine şi Unelte Agricole, Industriale şi Electro-technice

LOCOMOBILE şi TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Şcoala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curăţitoare** patentată (Treĭ Vînturĭ) a treia Curăţitoare, în Treerătoare înlocueşte machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nicĭ o treerătoare de orĭ-ce alt sistem existent şi **Tobă** patentată pentru bătut porumb, aplicabilă numaĭ la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi 150 pănă la 200 kile marĭ de porumb, cu saŭ fără foĭ.

MAŞINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele şi fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburĭ numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile marĭ pe zi curăţind perfect şi lăsînd ştiuletu întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele maĭ bune şi solide,

PLUGURI NORMALE

construite numaĭ din oţel, cu 2, 3 şi 4 brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile şi fixe, cu două şi treĭ cîmpurĭ şi cu dinţĭ de oţel şi **Grape pentru Livezĭ.**
Răriţĭ, Cultivatorĭ, Tăvălucĭ.
Semănătorĭ in lat.
Semănătorĭ in rînduri renumita „Victoria-Drill“.
Vînturătorĭ, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ în toate mărimile cele maĭ bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fin.
Maşinĭ de tăiat pae şi fin.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăţĭ, întregĭ fără piept. Toate mărimile.

Morĭ TRANSPORTABILE, pe postament d lemn şi de fier simple, duble, triple şi cvadruple, din cele maĭ renumite fabricĭ, de 36, 42 şi 48 ţoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF şi DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEŞTI, I-a calitate simple şi duble, toate lăţimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu şi grădinĭ.
Părţĭ de rezervă. Muşamale.
Maşine de scărmănat lînă de lemn şi de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol şi cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ŞI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopĭ — cu Tăiuşul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele maĭ uşoare şi solide, construite din oţel.

Garanţie absolută pentru perfecta funcţionare şi material solid al tutulor maşinelor

Reprezentantul celor maĭ renumite fabricĭ a tot felul de Maşinĭ Industriae şi Electro-technîce.

DUMINICĂ 3 OCTOMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 95.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu
Colaboratorii revisteĭ sunt d-nii:
Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hirsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., D-m. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No 95

Majestatea Sa Regele la Expoziție.
V. M. Kogălniceanu.-Proecte și Ideĭ Economice.
Infirmerie rurală, igiena țăranului, statistică sanitară rurală.
Dem. Ionescu-Zane.—Despre conservarea lemnelor pentru construcție, traverse de drum de fer și stâlpi de telegraf.
Starea udometrică și agricolă a României la finele lunei Septembrie 1904 st. n.
Cronica Agricolă.
De la Expoziție.

M. S. Regele la Expoziție

Vizita cu care Majestatea Sa Regele a onorat, Duminică 26 Septembrie, Expoziținea Societățeĭ Agrare trebue să fie considerată ca un moment mare pentru Societate și ca o consacrare supremă a frumoasei întreprinderi organizată cu atâta muncă și sacrificii de agrarienii români. Prin Inalta Sa prezență la Expoziție Suveranul a dat cea mai deplină satisfacție Societățeĭ Agrare, arătând prin aceasta că știe a răsplăti meritul acolo unde este și zelul bine făcător pentru țară.

Căci, pentru a organiza Expoziținea generală agricolă și Târgul de vite a fost nevoe de zel și de merite mari și serioase. Acum, cu prilejul vizitei Majestățeĭ Sale, este mai mult că ori când momentul de a recapitula istoricul acestei întreprinderi care, nu mai încape îndoială, va rămâne memorabilă în țara noastră.

A trebuit mult curaj și multă hotărâre pentru a se începe lucrările Expoziținei. Și, ca drum parcurs din momeutul când comitetul Societățeĭ Agrare a reușit să învingă ezitările și voințele slabe, luând deciziunea de a organiza Expoziținea, și până la ora răsplatei, când ideea devenise fapt și Expoziția se înalță mândră, înfadmirația chiar a Majestățeĭ Sale Regelui!

Cititorii noștri cunosc, din dările de seamă regulate ce am publicat în tot timpul asupra mersului și lucrărilor marelui proect, fazele prin cari a trecut Expoziținea. In loc de fazele, am putea și trebue să spunem vicisitudinile, pentru că au fost de luptat cu greutăți enorme și au fost timpuri când îndoiala cuprinse sufletele și mințile. Societatea Agrară a invins însă toate acestea, grație inimoșiei Președintelui Sosietățeĭ Agrare, fruntașilor și conducătorilor ei cari, când au întemeiat asociația azi așa de populară printre toți cultivatorii țărei, au știut că drumul lor nu va fi presărat cu flori și va fi un drum spinos și greu.

De sigur că alții s'ar fi poticnit de toate pedicile întâlnite în cale, și mai ales de indiferența celor direct interesați și de nepăsarea voită, calculată, a celor de la cari sprijinul cel mai călduros ar fi fost lucrul cel mai firesc; conducătorii Societățeĭ Agrare n'au vroit însă să știe de pedici, de nepăsare și de ligsă de sprijin, ci au continuat drumul înainte și rezultatul se vede: Expoziția și suprema ei consacrare: vizita Majestățeĭ Sale Regelui și a Casei Regale.

Este rezultatul pe care 'l dă totdeauna curajul, persistența în hotărârea luată și munca tenace, care zdrobește toate dificultățile și, mai curând sau mai târziu, ajung la țelul ce și-a impus Pentru a întreprinde o Expoziținue ca cea care este admirată azi de zeci de mii de oameni a fost de sigur nevoe de curaj, fiindcă e nevoe de îndrăzneală pentru a învinge blocul enorm de nepăsare care se opune la noi realizărei ori cărui proect. Nu mai vorbim aci de sacrificiile de tot soiul pe cari fiecare a trebuit să le facă — și toți le-au făcut cu dragă inimă și cu voioșie—fiindcă nu vroim să punem în evidentă meritele individuale, ci meritul general al asociațiunei noastre.

Majestatea Sa Regele, a caracterizat cel mai bine situația, spunând:

«Succesul fiind astăzi întreg, meritul este cu atât mai considerabil».

Aceste cuvinte trebuesc reținute pentru că ele cuprind un întreg program. Societatea agrară, ori de câte

ori va munci cum a muncit la Expoziție, succesul va fi întreg și meritul ei va fi cu atât mai considerabil.

Aceste cuvinte mai trebuesc reținute ca un îndemn. Am făcut Expoziținea am făcut o lucrare mare. Dar agricultura rațională cere lucrări și mai mari și mai grele, și dacă vom voi să culegem noui lauri să continuăm munca, sacrificiile și zelul, pentru ca prin meritele noastre să obtinem succese cât mai complecte. Succesele noastre vor fi și succesele țărei. Sau cum a spus Majestatea Sa:

«*Doresc din suflet, ca Expoziținea să fie de un folos real pentru toți acei cari au expus și un îndemn pentru o muncă rațională și pentru desvoltarea noastră economică, chemate a asigura viitorul Statului Român*».

Descripția solemnității

Duminica trecută, Regele, Prințul Ferdinand, Prințul Wilhelm de Hohenzolern și Prințul Carol aŭ vizitat expoziția agrară de la șosea.

Prințul Ferdinand și fratele sĕu au sosit în trăsură la orele 12.50, venind dela palatul Cotrocenĭ, iar 10 minute după aceea, la orele 1 fix, și-a făcut intrarea în expoziție trăsura regală, în care se aflau Regele și micul principe Carol. In Pavilionul cel mare Regele a fost primit de comitetul organizator al expoziținei, în frunte cu d-nii Grecianu președinte, d. dr. Istrati, comisar general, Ion Alexandrescu și Sava Șomănescu, vice-președinți, Nicolae St. Cesianu, secretar general, C. Bălăceanu, C. Colibășanu, Gr. G. Cantacuzino, D. N. Comșa, N. Cincu, Ed. Ghica, C. N. Mihail, N. Negri, Dr. Nichita, I. Ponaru-Bordea și Amiralul Urseanu membri.

M. S. Regele a fost condus pretutindeni de întregul comitet iar d. Comisar general Istrati a dat Suveranului explicațiunile necesare.

Printre persoanele prezente la această solemnitate notăm pe d-nii miniștri: D. A. Sturdza, C. Stoicescu, E. Porumbaru și Giani, Ion Kalinderu, general Wartiade, comandor Grațoski, C. Chiru, Saita, general Brătianu, Alimănișteanu, Orăscu, Galeriu, Zane, Dianu, general Fotino profesor Babeș, P. Stătescu, Dr. Șt. Cerchez, G. Teișanu, V. Toroceanu, C. Lecca, Dr. Leonte, P.P.Carp, Nicușor Fleva, Dr. Pop, C.Roman, Mandrea, N.Basilescu, Costandache, Ionescu-Zane, Al. Lăcusteanu, Vasile M. Kogălniceanu, Al. Gherman, A. Oneanu, L. Colescu, Antipa, Căruntu, Dr. Urbeanu, căpitan Miron Costin, D. Apostol, frații Seceleanu, F. Lehrer, Iulius Saxon, Louis Leyendeker, etc.

Fanfara liceului din Ploești, ai cărui elevi au sosit spre a vizita expoziținea, au intonat imnul regal.

Familia regală a descins la intrarea palatului Societății Agrare, care a fost vizitat cel d'intâi.

Discursul rostit de d. Ștefan D. Grecianu, Președintele Societății Agrare a marilor proprietari din România

Sire,
Alteță Regale,

In veci va rămânea memorabilă frumoasa zi de astăzi și se va putea numi ziua de sărbătoare a agriculturei, căci privind ori cine mulțimea adunată în jurul Majestății Voastre, de sigur va zice că toată Țara se veselește, ca și noi văzând pe Regele Carol, însoțit de primele două generațiuni ale Dinastiei Sale, și venit aici ca să salute, în prima Expoziținea a Societății Agrare, începuturile de deșteptare ale bunei și harnicei munci a pământului.

Urez să fie deci binecuvântată de Dumnezeu prima intrare a Suveranului nostru în incinta aceasta!

Da, Majestate! Toți agricultorii de la cei mari până la cei mai mici, fără îndoială resimt și prețuesc a ceiași mulțumire ca și noi Societarii Agrarieni. Și afirm aceasta, nu fără temeiu, căci sunt vădite și mari pildele ce întreaga țară recunoaște că ne dați Majestatea Voastră, prin cultura și îmbunătățirile ce mereu faceți în toate județele pe unde există câte unul sau mai multe Domenii Regale și de ale Coroanei.

In trecut și până acum 70 de ani, când se născu prima Societate a agriculturei la noi, nu aveam încă nevoie să asudăm mult la lucrul bogatului nostru pământ, căci chiar la suprafața lui găseam în de ajuns roade și belșug acumulat din vechime, în cât am viețuit în larg și cu eftine osteneli; dar astăzi acele bunuri se apropie de sfârșit și ne trebue socoteală înțeleaptă ca să ne scoatem de sub coaja pământului hrana pentru traiul nostru și pentru trebuințele statului.

Dar, pentru a atinge această preocupare generală actuală vedem că Majestatea Voastră ne dă cele mai frumoase învățăminte prin exemple de o bună cultură.

Ne-a trebuit anii de pace ai fericitei și cu dreptul lăudatei Domnii de aproape 39 de ani a Majestății Voastre, pentru ca să putem ajunge aici unde am sosit. Și iată-ne că astăzi putem să mulțumim lui Dumnezeu că și prin școli agricole de tot felul și prin căile de comunicație înmulțite, am început ici și colo să desvoltăm, prin modestele noastre sforțări și să arătăm puterile ascunse ale solului nostru prin mijlocul unei Expoziținni.

Noi, ca ori ce industrial și comerciant avem un scop pentru viitor, dorim să ne pregătim de câștig în întreprinderile noastre și de aceia am creat Expoziția de față. De astă dată însă, nu ne-am gândit de cât ca fără de câștig imediat, ba chiar cu sacrificii bănești să o realizăm cu ori ce preț, având nădejdea că ea va arăta ca o oglindă progresele până acum realizate de agricultura românească, pe care se reazimă întreg noul edificiu național. Am căutat ca printr'o operă morală să ne îndeplinim o sacră datorie către Țară iar nu să facem cu ea o întreprindere.

De la înființarea Societății am căutat, prin publicațiuni de tot felul și prin conferințe, să arătăm pe de o parte procedeurile technice pentru a ajunge la o producțiune mai bună și mai rentabilă; iar pe de alta să dovedim cum ar fi bine să luptăm la olaltă, pentru a convinge puterile publice de modul cel mai nimerit pentru aapăra interesele agriculturei, care se confundă cu interesele generale ale Patriei. Așa am cugetat noi și ast-fel am lucrat. Noi credem că agricultorii sunt și vor fi cei mai aprigi apărători ai stabilității, ai naționalității și ai Dinastiei și cu acest steag ne-am format ca Soc etate.

Acum, pentru a arăta cum am format Expoziținea, crez că nu cu această ocaziune, este locul, ca să menționez pe anume cărora dintre Membrii Societății noastre s'ar cuveni meritul și recunoștința pentru inițiativa și pentru ajutorul neîntrecut ce s'a dat acestei opere în întregimea ei; totuși însă, nu pot trece cu vederea că, toți membrii activi ai acestei Societăți Agrare au dat concursul lor neinteresat și fie care în modul și în limitele puterilor sale și cu cel mai mare și patriotic devotament; un concurs mai deosebit și necondiționat însă, ne a fost dat de Membrii Comitetului, de Delegațiunea lui și de Comisarii speciali.

Asemenea ni s'a dat concurs aproape de toți Domnii Prezidenți ai Secțiunilor din Județe cari ne au organizat pe loc alegerea și trimiterea de obiecte, ba unii și ajutoare bănești ne-au inlesnit.

Nu putem să trecem sub tăcere și concursul patriotic și neinteresat ce am primit din partea D-lui Comisar General, pe care nu'l aveam până după deschiderea din Iunie, între Membrii Societății noastre. Cu experiența și energia sa caracteristică, cu spiritul său distins și științific, D-sa a contribuit mult ca această Expoziție să devie nu numai operă prezentabilă dar și instructivă și estetică.

Dar acum să mulţumim Autorităţilor publice cari ne-au ajutat:

Vom procede pe rând: de la început cu Direcţiunea C. F. R. şi Ministerul de Lucrări Publice cari prin înlesnirile făcute pentru transportul vizitatorilor Expoziţiei, au contribuit aşa de mult la realizarea scopului nostru. Direcţiunea a mai contribuit şi în numerar, şi cu expunerea utilă pentru privirea publicului, adică a planurilor frumoaselor mari lucrări naţionale ca: Portul Constanţa, Docurile Brăila şi Galaţi etc.

Ministerul de Finance pe lângă scutirea de taxe ce ne-a acordat, s'a mai prezintat şi ca expozant cu pavilionul plin de învăţăminte şi demn de admirat al Regiei Monopolurilor Statului, unde se arată aproape toate operatiunile pentru producţiunea tutunului la noi în ţară.

Ministerul de interne, prin interesantul şi instructivul pavilion al Direcţiunei Închisorilor, unde se poate vedea cum această înţeleaptă Administraţiune caută să îndrepteze printr'o muncă morală şi folositoare pe fii făcători de rele şi vătămători ai Societăţei omeneşti. Acest Minister se mai prezintă şi printr'o altă operă utilă anume: Infirmeria rurală.

Apoi Ministerul Domeniilor care, prin ale sale lucrări neobosite în timpul verii, a izbutit cu deplin succes a arăta în măreţul pavilion al său, în mic, aproape tot ce se produce în ţară prin agricultură şi derivatele sale.

Datoria ne impune însă, să mărturisim că întregul succes al operei noastre de la început se datoreşte Inaltei protecţiuni şi marelui concurs dat de către Majestatea Voastră.

Pavilionul Domeniului Coroanei, graţie spiritului de ordine şi de exactitate ce domneşte în el; graţie deosebitei competinţe a Domnului Ion Kalinderu, a fost complect gata în Iunie şi este desigur opera cea mai instructivă din Expoziţie, ne lipsindu-i aproape nimic din aceea ce se produce pe pământul ţării româneşti şi din tot ce se poate face pentru educaţia ţăranului român.

Mulţumim şi tuturor celorlalţi Expozanţi, fără a-i numi aci, care ne-au dat un concurs deosebit şi cari au făcut mari sacrificii prin participarea lor, cu pavilioane şi diverse obiecte şi vite expuse, fie în diferite părţi ale Pavilioanelor noastre, fie separaţi.

Sire,

Deşi opora realizată e mare, meritul ei însă nu aparţine individual nimănui ci la toţi împreună. Noi Societari, n'am cugetat de a veni numeroşi de astă dată la întrecere între expozanţi şi n'am făcut altceva decât să deschidem numai calea pentru a întruni pe agricultori, ca să arate ce pot.

Făcând opera aceasta am avut de astă dată numai un scop, o dorinţă ca, agricultorii mari şi mici, să poată învăţa: ce să poate produce la noi şi ce progrese se pot realiza în agricultură de la exemplul dat de Majestatea Voastră pe Domeniile Coroanei şi de la cei cari au urmat deja acest exemplu. Este foarte folositor ca din timp în timp să ne adunăm cu toţi spre a ne cunoaşte şi a ne arăta unii altora ce am lucrat, pentru ca fiecare din noi să putem profita de ştiinţa şi experienţa celorlalţi.

Astăzi când această Expoziţie, după celelalte manifestări publice ale noastre, arată evident că Societatea Agrară este o forţă morală care rezidă în forţa Agricultorilor intruniţi la olaltă, sperăm, Sire, să mai realizăm şi alte progrese în domeniul economic şi printre acelea putem cita deocam-dată:

Cumpărarea de obiecte necesare agriculturei,

Vinderea produselor ei şi

Susţinerea intereselor generale ale agriculturui, graţie sindicatului agricol central şi sindicatelor regionale şi locale ce nu vom întârzia a înfiinţa.

Salutând în numele Societăţii Agrare a Marilor Proprietari din România, venirea Majestătei Voastre în mijlocul nostru pentru a vedea puţinul ce am făcut, rog pe Dumnezeu ca să aibă grije şi să ocrotească sforţările ce face agricultura românească.

Să trăiţi Sire,

Să trăiască Majestatea Sa Regina,

Să trăiască Dinastia.

Ştefan D. Grecianu

Preşedintele Societăţei Agrare a Marilor proprietari din România

Discursul Majestăţei Sale Regelui

«Am ascultat cu deosebită atenţiune darea de seamă a expoziţiei ce 'Mi supuneţi şi mulţumesc călduros pentru cuvintele pline de dragoste cu care Mă salutaţi în numele Societăţei Agrare.

«Cu viu interes am urmat pregătirile acestei expoziţii, datorită iniţiativei voastre. Insemnate au fost greutăţile cari aţi întâmpinat de la început şi cari s'au înmulţit încă din cauza unei recolte slabe; însă silinţele voastre sunt astăzi răsplătite prin o frumoasă izbândă.

«Voiu privi cu atâta mai mare plăcere această Expoziţie, că ea reprezintă adevăratele bogăţii ale ţărei şi este, prin urmare, o întreprindere naţională care merită să fie lăudată. Doresc din suflet, ca dânsa să fie de un folos real pentru toţi acei cari au expus şi un îndemn pentru o muncă raţională şi pentru desvoltarea noastră economică, chemate a asigura viitorul şi propăşirea Statului român.

«Numai prin muncă statornică, prin o economie pricepută şi prevedere ageră, agricultorii noştri vor putea lupta în contra greutăţilor la cari ei sunt expuşi, mai ales în anii de lipsă.

«Să dea Dumnezeu ca anul viitor să fie mănos şi holdele noastre binecuvântate».

Cuvântarea d-lui Şomănescu, preşedinte al comitetului executiv al Expoziţiei

Sire,

Vă rog, să'mi permiteţi ca preşedinte al comitetului executiv să vă mulţumesc în numele comitetului pentru că aţi luat sub înalta protecţiune a Majestăţei Voastre Expoziţiunea Societăţei Agrare.

Această Expoziţiune Majestate reprezintă un capital de munca ce Majestatea Voastră a depus în lunga oblăduire de 38 de ani în această ramură de producţiune agricolă.

Providenţa V'a ajutat ca din două mici principate vasale, să faceţi un regat respectat de toate statele mari şi admirat şi stimat de toată lumea civilizată. Dea Dumnezeu Majestate ca şi pe terenul economic să câştigaţi aceiaşi lauri, să faceţi ca şi în casa săracului să se introducă bunul traiu şi prosperitate. Aceasta pentru binele tuturor Românilor şi pentru gloria dinastiei Majestăţei Voastre.

Să trăeşti Majestate, să trăiască Regina, să trăiască Dinastia.

Vizitarea Expoziţiei

Regele, principii Ferdinand, Wilhelm şi micul prinţ Carol au vizitat cu deamănuntul toate produsele expuse în acest vast pavilion, oprindu-se din când în când şi exprimând admiraţiunea lor pentru frumoasele lucruri văzute. Atât în ce priveşte producţiunile agricole cât şi cele industriale suveranul a uimit cu această ocaziune pe cei din jurul său prin bogatele cunoştinţe şi prin buna memorie ce posedă.

Regele a dat mare atenţiune expoziţiei de grâne şi plantei soia, ascultând cu viu interes explicaţiunile ce i se dedeau de d. Istrati, comisar general, şi luând însuşi în mână diversele speţe de produse.

Când I se arătă produsele fabricei de conserve «Griviţa», Regele zise:

— Conservele sunt foarte importante. Dar tot aşa de importante sunt şi cutiile în cari aceste conserve se debitează. E de dorit ca să nu se aducă cutiile din străinătate... Pare-mi-se că avem o fabrică la Galaţi.

Se trecu apoi la expoziţiunea de cai,

vite cornute, porci, oi, capre, etc. La grajdurile d-lui Apostol Regele s'a interesat foarte de aproape de animalele expuse şi a felicitat pe d. Apostol pentru sacrificiile ce face contribuind la îmbunătăţirea rasei cailor.

Regele a cerut informlţiuni asupra provenienţei fiecărui animal. Toate explicaţiunile au fost date înalţilor vizitatori de către d-nii Apostol şi N. C. Fleva. Suveranul a admirat apoi grajdurile fraţilor Seceleanu. Ajungând la expoziţia de vite a Domeniilor Coroanei, regele şi-a exprimat dorinţa de a vedea mai mulţi cai favoriţi, între cari calul «Solitar» şi un mânz al princesei Maria, crescut pe domeniul Segarcea. Suveranii au vizitat apoi pe rând grajdurile cu animalele expuse de d-nii Dinu Mihail, Cantacuzino-Paşcanu, N. Filipescu, Bolintineanu, Ursianu, staurile cu oi de diverse speţe expuse de d-nii Kaufmann şi Krassnoselsky; a admirat porcii d-lui Patzac din Zorleni, cari cântăresc câte 400—450 kgr. unul, grajdurile în cari se află caii expuşi de d-nii Iliescu, C. Miclescu, Pariano, locot. Stroe, general Angelescu, primăria Capitalei, maior Caribol, Stăncescu, U. Negroponte, Ciurcu, Stelian, caii serviciului zootechnic din depozitele Constanţa, Istriţa şi Studina, lăptăria Paianu, etc.

După ce a mai vizitat pavilioanele caselor Lemaître, John Fowler, Moritz A. Zentler (maşini agricole, suveranul a intrat în frumoasa expoziţie de pasări. Variatele speţe expuse au încântat pe suveran. Regele deschise un coteţ in care se aflau câţiva fazani şi trimese înăuntru pe micul prinţ Carol, care rămase plin de admiraţiune în faţa culorilor vii ale păsărilor ce-şi plimbau penele lor scumpe, sfioase la intrarea neaşteptatului vizitator. Fermecat peste măsură regele ceru să i se recomande crescătorul acestor pasări şi astfel ii fu prezentat d. Andreiu Zaharia, căruia îi aparţin cele mai multe din exemplarele ce formează expoziţia de pasări.

După ce a mai vizitat pavilioanele direcţiei închisorilor, al închisorei Văcăreşti, unde felicită pe d Dianu pentru frumoasele lucrări produse în închisori de condamnaţi, suveranul se opri în faţa unui tramwaiu etectric, lucrat în România.

Regele se urcă în vehicul urmat de principii Ferdinand, Wilhelm şi de micul prinţ Carol. Snveranul examină cu atenţiune interiorul tramwaiului.

Descinzând din vagon, regele vizită pavilionul fabricei de coşuri de papură şi trestie de la Văcăreşti, şi pavilionul de ţesături lucrate în închisoarea de femei Plătăreşti.

La orele 3 şi 10 minute, după mai bine de două ore de oboseală, înalţii oaspeţi trecură într'un frumos chioşc unde se servi şampanie şi gustări.

După această pauză se vizită pavilionul ministerului de domenii, expoziţia de pescării, sonda uzinei Lemaître, pavilionul serviciului minelor, al regiei, al Domeniului Coroanei, al industriei casnice.

Suveranul intră apoi în pavilionul, construit în stil maur al produselor domeniului Dersca din Dorohoiu, proprietatea d-lui Burubure de Wesembek. Regele şi principii au admirat mult cultura cânepei şi produsele apiculturei, specialităţile domeniului, renumite în Moldova, şi a felicitat pe administratorul general de la Dersca d Alecu Marin.

Sfârşind cu vizitarea întregei expoziţii, suveranul se întoarse în palatul Societăţei Agrare şi după ce ţinu cerc, întreţinânduse câteva minute cu persoanele prezente, mulţumi pentru primirea ce i s'a făcut şi la orele 5 plecă, împreună cu principii cari îl însoţeau.

In tot timpul vizitei regale animaţia a fost mare pe câmpul expoziţiunei.

PROECTE şi IDEI ECONOMICE

Participarea la Expoziţiune

In No. precedent ne-am exprimat părerea, alături de mai mulţi alţii, că ar fi nimerit să se utilizeze Expoziţiunea Societăţei Agrare în vederea instruirei ţăranilor cu *lucrurile văzute* aci, aducându'i aci după o normă lesne de stăbilit.

Propunerea aceasta socotim că merită o mai deaproape luare în seamă şi chiar o lărgire. Noi credem că nu numai ţăranii ar trebui să profite de eventualele înlesniri ce s'ar face pentru vizitarea şi studierea Expoziţiei, ci şi alte categorii a căror instruire în materie de agricultură naţională, este foarte folositoara. Înţelegem adică pe învăţători şi preoţi. Pentru aceştia, ministerul instrucţiunei publice ar putea şi ar trebui să găsească un mijloc ca să'i aducă la Expoziţie, rând pe rând, şi aci, la Expoziţie, să li se explice în detalii tot ce e mai interesant de explicat. Lămuririle s'ar putea da foarte bine de către învăţătorii agricoli ambulanţi saŭ, dacă ar fi nevoe ca şi aceştia să se instruiască, de către vre-un agronom de la ministerul instrucţiunei saŭ de la ministerul agriculturei sau de la Societatea Agrară.

Afară de învăţători şi preoţi ar fi lesne să se aducă soldaţii, fii de ţărani, cei mai deştepţi şi mai cu carte. Pe lângă distracţie bine-venită pentru dânşii, ar fi şi un imbold pentru ca, reintorşi la căminul părintesc, în satul lor, după isprăvitul armatei, să poată introduce şi ei îmbunătăţiri agricole.

Cât priveşte aducerea ţăranilor la Expoziţie, în afară de iniţiativa ce ar putea lua, în privinţa aceasta, statul sau judeţul, sau comunele asociate, cei mai indicaţi ar fi Domeniile Coroanei, proprietăţile de mână moartă: Eforia, Sf. Spiridon, diferite aşezăminte etc., cari, intervenind la ministerul lucrărilor publice, ar putea cu puţine cheltueli, să aducă la Expoziţie pe sătenii mai în stare de a înţelege şi de a se folosi de cele văzute şi auzite.

Supunem aceste propuneri reflexiunei celor în drept, fiind siguri că, dacă ar fi bună-voinţă şi s'ar căuta, s'ar găsi mijloacele necesare pentru realizarea lor.

Ar fi într'adevăr un mare păcat ca Expoziţiunea generală agricolă, făcută cu atâta muncă, şi sacrificii, să nu folosească câtuşi de puţin marei mase a agricultoriior acestei ţări; nici agenţi or de cultură raţională ce avem la sate: învăţătorilor şi preoţilor. Prezenţa miilor de orăşeni la Expoziţie este de sigur dorită şi folositoare, dar cu cât mai mult ar fi prezenţa sătenilor şi a celorlalte categorii înşirate mai sus,

In Ungaria, statul duce gratuit pe ţărani la asemenea expoziţiuni, şi, fără îndoială, că aceasta n'a contribuit puţin la propăşirea economică ce se observă peste munţi. De ce n'am imita oare şi noi ceeace e bun la alţii, şi să ne folosim de această unică ocaziune, care se numeşte Expoziţia agrară, pentru a deschide ochii ţăranului şi a-i lumina mintea asupra adevăratelor sale interese? De ce? Lucrul nu e nici greu nici costisitor.

Convenţiunile comerciale

Convenţiunea comercială cu Germania s'a încheiat.

Deocamdată, se continuă a se păstra misterul cel mai profund asupra conţinutului acelui tratat care ne va lega economiceşte pe încă zece ani de zile. In lipsă de date sigure, suntem dar nevoiţi să ne mărginim la fărămiturile de ştiri ce bine-voeşte a lăsa să cadă presa oficioasă şi despre cari tot nu putem şti dacă corespund adevărului.

Pe noi aci ne interesează, în primul rând, întru cât s'au putut salva sau apăra interesele agricole. In privinţa aceasta, «L'Indépendance Roumaine» din 28 Septembre ne asigură, într'un ton a cărui ironie o găsim deplasată, că am acceptat în total tariful minim german pe cereale, ceea-ce, de altfel, a facut şi Rusia şi o vor face şi celelalte state.

In două cuvinte apoi şi într'o frază de polemică politică, ziarul oficios dă a înţelege că s'au obţinut oarecari avantagii pentru importul vitelor noastre în Germania, după care ne cufundă în laude asupra garanţiilor de prosperitate ce s'aŭ obţinut pentru industria noastră.

Am fi dorit ca ziarul oficios să se oprească ceva mai mult asupra ches-

tiunei înlesnirilor la exportul vitelor dar probabil că n'a putut s'o facă din lipsă de ştiri sigure în această privinţă

La rândul nostru, nu putem a vansa absolut nimic într'un sens sau altul. Deocamdată, putem spune atât: că dacă înţelegem admiterea tarifului minim german pe cereale — lucru care nu s'a putut altfel de oarece şi Rusia a fost silită să-l accepte — n'am putea admite ca să nu fi obţinut înlesniri, serioase, pentru exportul vitelor. Lucrul acesta era absolut necesar, mai ales în vederea viitoarei convenţiuni cu Austro Ungaria.

Asupra tratatului cu imperiul vecin nu s'a hotărât încă nimic. Convorbirile nici nu s'au început măcar, iar delegaţii n'au fost numiţi nici dintr'o parte nici din cealaltă. Unele ziare au şi anunţat că convenţia cu Austro-Ungaria va fi prelungită pe încă un an. Deocamdată, Austria nu este încă pe deplin înţeleasă cu Ungaria asupra convenţiei lor proprie vamale.

Sindicatele viticole

Un ziar cotidian, vorbind într'unul din numerile sale trecute despre starea viilor, pe care cu toţii ştim cât este de deplâns şi, după ce arată toate greutăţile de replantare cu viţă americană, ajunge la următoarea încheere care merită a fi reprodusă în întreg:

«Cheltuelile pentru reconstituirea unui hectar de vii se evaluează la 1300-1500 de lei, chiar dacă unii podgoreni mici le-ar putea face, cultura viilor cere acum atâtea măsuri de apărare, atâtea operaţiuni de tot felul, în cât viile cele mici ar fi în curând din nou compromise prin lipsa de îngrijire pricepută. Cultura aceasta va merge deci concentrându-se în mânele câtorva, iar cele mai multe vii din judeţele în care producţiunea mijlocie nu ajunge nici la 5 hectolitri — 11 judeţe au fost în 1903 în cazul acesta, după statistica oficială — sunt menite să dispară.»

Concluzia aceasta este de un pesimism inadmisibil. E adevărat că pentru reconstituirea viilor, mai ales cu viţe americane, e nevoe şi de capital şi de îngrijire mare, dar de aci nu urmează ca statul sau judeţele interesate sau proprietarii direct interesaţi să stea cu mânile în sân, neluând măsurile necesare de îndreptare.

Autorul articolului din ziarul cotidian, cunoscând pe semne bine indolenţa viticultorilor, nici nu'şi mai dă osteneală de a indica mijloacele de îndreptare; el vede răul şi prevede dezastrul; micii proprietari de vie vor dispare şi vor rămâne numai marii viticultori, acei cu capitaluri şi cu resurse mari.

Perspectiva aceasta nu este de loc îmbucurătoare, şi cu toate că nici noi nu suntem exagerat de optimişti, totuşi nu vroim să admitem ca să cedăm terenul fără a încerca măcar a lupta. Modul de luptă în direcţia aceasta l-am mai indicat aci: *sindicatele viticole*

In Franţa, unde s'a pus, ca şi la noi, chestia reconstituirei viilor, sindicatele viticole au jucat un rol foarte activ în această operă. Să se organizeze şi la noi sindicate de către proprietarii mici de vii; sindicatele ar putea apoi, unite sau federale sau obţinând ajutoare de la stat sau judeţ, să înfiinţeze pepiniere, câmpuri de experienţe, şcoli de viticultori practici, să'şi aducă în comune viţa şi instrumentele necesare etc.

Înainte de a condamna dar la peire mica cultură viticolă, ar fi bine să se facă o încercare propagându se printre viticultori ideea sindicatelor. Atât judeţele interesate cât şi serviciul viticol din direcţia agricolă a ministerului de agricultură, ar putea să lucreze cu spor în direcţia aceasta.

Creşterea vitelor

Ziarele ne au adus ştirea, zilele trecute, că un d. Twebues doreşte în numele mai multor case comerciale străine, să încheie un contract cu ministerul agriculturei pentru exportul de carne din România, în aceleaşi condiţiuni ca şi d. Andrews.

Asemenea ştiri trebuesc primite totdeauna cu satisfacţiune, lăsând bineînţeles grija celor în drept ca să obţie de la casele comerciale străine toate avantagiile posibile pentru stat şi crescătorii indigeni. Dacă contracte de acest fel se realizează, înseamnă că obţinem debuşeuri interne foarte avantagioase, fiindcă nu agricultorii riscă cheltuelile de transport şi alte o mulţime de neplăceri. Pe lângă aceasta, mai mulţi reprezentanţi de case străine în ţară menţin concurenţe şi dau putinţa de a se obţine preţuri mai bune.

Intr'un caz sau într'altul creşterea vitelor cornute având debuşeuri la îndemână, poate lua avântul dorit fiindcă, în materia aceasta, că în ori ce ramură de producţiune, totul se reduce la debuşeuri. Dacă vom avea debuşeuri bune, vom avea şi vite numeroase şi bune.

V. M. K.

Expoziţiunea Societăţei Agrare, 1904

INFIRMERIE RURALĂ, IGIENA ŢĂRANULUI, STATISTICĂ SANITARĂ RURALĂ

I. Infirmeria rurală

Faţă cu semnele îngrijitoare ce indica un început de degenerare a populaţiunei noastre rurale, s'au luat în ultimul timp măsuri energice pentru îmbunătăţirea stărei sanitare la sate.

Una din dispoziţiunele cele mai salutare ale nouii legi comunale este înfiinţarea în fiecare cerc rural a unei infirmerii, adecă a unui local, în care se pot izola bolnavii de boale molipsitoare, cari astăzi produc îmbolnăvirea familiei şi întinderea epidemielor mai cu seamă la copii. Din cauza acestor epidemii mai cu seamă populaţia rurală, nu se poate desvolta şi înmulţi în aşa grad ca să poată popula ţara în destul. Pe de altă parte bolnavii cari nu pot fi căutaţi a casă vor putea găsi provizoriu un azil şi un tratament corespunzător în aceste infirmerii. Cu toate că s'au creat deja în multe localităţi atari infirmerii mai mult prin aşezarea lor în case vechi, totuşi este oare cum nevoe a se da un model, cum ar trebui să fie instalată o atare infirmerie în mod raţional şi eft.n. Este absolut necesar ca o atare infirmerie să aibe două încăperi cu totul separate. O sală mai mare pentru boale puţin molipsitoare şi o cameră de izolare pentru cazurile cu o infecţiositate mai mare. Cu această ocaziune credem că ar fi util a se instala câte o bae în fiecare infirmerie nu numai pentru curăţenia bolnavilor, dar şi pentru combaterea boalelor de piele mai cu seamă a râiei, atât de răspândită în comunele noastre. O atare infirmerie trebue să întruneasă toate condiţiunele posibile, igienă şi economie. Clădirea unei infirmerii mici nu va depăşi suma de 2000 lei şi instalaţiunea se va putea procura cu preţul de 5 până la 6 sute de lei.

Pavilionul reprezintă modelul unei *mici infirmerii rurale*, în sensul nouii legi comunale după indicaţiunile Profesorului V. Babeş *Invelişul* o de *eternită* recomandabilă prin uşurinţa, durabilitate incombustibilitate şi prin aceea că iarna apără în contra frigului şi vara în contra căldurei. Costul eterniei este de 4.50 metrul pătrat.

Clădirea conţine o sală pentru bolnavi cu 5—6 paturi, o cameră pentru infirmier respectiv agentul sanitar, o cameră de izolare cu intrare separată, o aibă, o bucătărie şi privata. Intrarea bolnavilor se face prin uşi cari conduc într'un spaţiu închis (tambour) conducând prin o altă uşă în sala bolnavilor. Deasupra uşei este o fereastră pentru lumină şi ventilaţie. Personalul intră prin o altă uşă în coridoare cari conduc în mod separat în diferitele încăperi. Prin camera agentului sanitar să pot supraveghia cele două săli de bolnavi.

Ferestrele sunt mari şi împărţite în trei părţi, aşezate la 2 metri asupra pardoselei, să deschid în mijlocul unei axe orizontale.

Avantagele acestor ferestre sunt: 1) Sunt mai ferite prin acoperiş de curente şi de răcele directe ale soarelui dând cu toate aceste o lumină de sus abondentă. 2) Servă pentru o ventilaţiune raţională. 3) Nu produc curente vătămătoare asupra bolnavului. 4) Permit instalarea unui număr mai mare de

paturi chiar sub ferestre. 5) Impedecă comunicarea bolnavilor molipsiţi cu persoane din afară clădirei. 6) Impedecă e vadare precum şi infracţiune, stricăciuni, făcute din afară în timpul când infirmeria nu e locuită.

Paturile foarte simple să pot dezinfecta uşor. Sunt expuse diferite modele cu preţ diferit.

Rufăria de pat este cu totul simplă şi eftină pentru a putea fi uşor dezinfectată sau la nevoie distrusă.

Lighianul de spălat şi scuipătoarele expuse de casele **Solomon** sunt cele mai raţionale, mesele de noapte asemenea să steriliz:ază uşor şi sunt foarte practice.

Camera agentului sanitar conţine un pat, un lighian, un mic dulap cu o deschizătură pentru dezinfectare cu formol, pentru hainele şi rufăria de dezinfectat, o masă pentru operaţiuni foarte simplă şi eftină masa **D-rului Leonte** pmntru pensamente şi farmacia după modelul celor din judeţul Ilfov. Pe lângă aceasta o instrucţiune practică pentru întrebuinţarea medicamentelor din această farmacie.

Să mai găseşte aici o targă (brancard) pentru transportul bolnavilor şi victimelor accidentelor, apoi aparate pentru aşezarea membrelor fracturate sau contuzionate, mai departe un aparat de dezinfecţiune cu formol sistemul cel mai bun (Breslau).

In această cameră casa **Bröhm** a mai expus un dulap cu instrumente de chirurgie, de ginecologie şi de autopsie.

Baia este prevăzută pe jos cu pământ galben înpregnat de residue de petrol (ţâţei) care produce un strat solid aproape impermeabil şi dezinfectant,

Aici să găseşte o baiă foarte simplă cu o duşă, un scaun, un cuier de metal şi un cazan pentru dezinfectarea rufăriei murdare. Fereastra băiei este asemenea la înălţima de 2 metri şi se deschide în jurul unei axe *orizontale*.

Bucătăria cu o maşină simplă.

Privata în afara corpului clădirei.

II. Alte obiecte expuse

In acest pavilion sunt încă aşezate următoarele obiecte referindu se la ***igiena ţăranului*** *şi la* ***statistica sanitară rurală***

In sala mare

1) Starea sanitară a judeţului Argeş, morbiditate şi mortalitate de diferite boale şi fotografii de bolnavi, de boalele cronice cele mai răspândite, pelagroşi, guşaţi, leproşi, etc.

2) Starea sanitară a oraşului Piteşti.
3) » » » judeţului Neamţu.
4) » » » » Dolj
5) » » » » Tecuci.
6) » » » » Roman,
7) » » » » Tulcea.
8) » » » » Vaslui.
9) » » » » Fălciu (
10) » » » » Muşcel.
11) Mişcarea populaţiunei din ţara întreagă din anul 1899 în comparaţie cu acea din anul 1903, arătând o ameliorare extraordinară ca nici odată până acuma şi o sporire remarcabilă a populaţiunei cu *96 232* locuitori, graţie măsurilor energice luate în anii din urmă.
13) Modele de spitale rurale.
14) » » » »
15) » » » »
16) » » » »
17) » » » »
18) Produse'e Institutului Vaccinogen al statului.

Coridor

19) Starea sanitară a judeţului Prahova, Fotografii de tipul ţăranului sănătos şi de bolnavi de pelagră, guşaţi, etc.

Camera agentului sanitar

20) Charta generală a natalităţii din anul 1899 în comparaţie cu
21) Charta generală a natalităţii din anul 1903 arătând în acest an o natalitate mare de 241.242 naşteri.
22) Charta generală a mortalităţii din anul 1899 în comparaţie cu
23) Charta generală a mortalităţii din anul 1903 arătând diminuarea generală a mortalităţii din anul trecut (156.008 morţi).
24) Charta distribuirei Leprei din anul 1897.
25) Charta distribuirei Leprei din anul 1903.
26) Charta distribuirei Pelagrei din anul 1901.
27) Charta distribuirei Malariei din anul 1898.
28 Planşe despre ţânţarii malariei şi despre dezvoltarea parazitu ui e:.
29) Ţânţarii malariei, şi ţânţarii inofensivi cu larvele lor.
30) Star a sanitară a judeţului Dorohoi ; charte statistice asupra diferitelor boale, Fotografii de Ţărani de case ţărăneşti şi de boalele ce ,bântue prin judeţ

Bucătăria

31) Produse ale institutului de bacteriologie,
Ser antidifteric,
» antitetanic,
» antipestos,
» antimorvos,
Tuberculina,
Morvină,
Ser antirabic,
Vaccin antirabic conservat,
Ser în contra rugetului porcilor,
32) Culturile microbilor din institutul bacteriologic din boalele cele mai răspândite la ţară şi de alimente stricate,
33) Carne conservată la aer liber prin procedeu A. Babeş,
34! Antiseptic eftin şi inofensiv cu tablourile demonstrative (V. şi A. Babeş).
35) Sterilizator pentru apă sistem Babeş,
36) Dulap pentru sterilizarea rufelor cu formol,
37) Aparat din Breslau pentru dezinfectarea cu formol, cel mai bun şi eftin aparat,
38) Lapte conservat,
39) Probe de porumb stricat culese din casele pelagroşilor,
40) Mălaiu stricat.
41) Orzul stricat tuberculos,
42) Cărnuri alterate şi stricate,
43) Tablou despre compoziţiunea laptelui de capre castrate arătând avantapiul castraţiunei,
48) Aparat Soxleth pentru sterilizarea laptelui pentru copii de ţâţă.

DESPRE CONSERVAREA LEMNELOR

PENTRU

Construcţie, traverse de drum de fer şi stâlpi de telegraf

de

DEM. IONESCU-ZANE

Sunt prea puţine ştiinţe relative la proprietăţile lemnelor traverselor virgine şi celor preparate.

Mai multe linii au dat cifre privitoare la duritatea traverselor, dar adesea fără a indica esenţa lemnului şi totdauna fără a precisa starea lui de siccitate. Cu puţine escepţiuni, dar unele linii, nu indică nici chiar greutatea specifică a lemnului preparat alături cu acea a lemnului virgin.

Astfel *în Austria*:
Greutatea specifică a stejarului este de . 837—1000 gr.
Greutatea specifică a melezului este de . . 600— 920 gr.
Greutatea specifică a fagului este de . . . 740—1000 gr.
In Francia:
Greutatea specifică a stejarului este de . 650—1200 gr.
Greutatea specifică a bradului roşu (molid) este de . . . . . 500— 660 gr.
Greutatea specifică a pinului maritim este de 550— 800 gr.
In Anglia:
Gr. specifică a pinului de Baltică virgin este de . . . . . 576 - 770 gr.
Greutatea specifică a pinului de Baltică creozotat este de 752 — 762 gr.
In Italia:
Greutatea specifică a stejarului este de . 800—1100 gr.
In Portugalia:
Greutatea specifică a stejarului este de . 900 gr.
Greutatea specifică a pinului este de . . . 700 gr.
In Rusia:
La Moscova-Koursk greutatea specifică a pinului este de . . . . 620—650 »
La Moscova Brest greutatea specifică a pinului este de . . . . . 578 gr.

In Statul Finlandez greutatea specifică a pinului este de . . . . 480—850 gr.

Nu sunt date privitoare la hygroscopicitate. Dar preparaţiunea, stabileşte aproape o uniformitate din acest punct de vedere între lemnele de diverse specii.

Prepararea cu clorur de zinc sau cu sulfat de cupru face resinoasele şi lemnele albe, mult mai puţin inflamabile ca cum sunt virgine — pe când creozotajul le face mai inflamabile. De aceea în deposite, traversele sau lemnele creozotate trebue aşezate departe de clădiri, bine păzite şi dacă nu s'au făcut pereţii şi acoperişul pilelor din traversele respinse, brute, atunci trebue să fie acoperite cu ţoluri, cu pământ sau cu brazde de iarbă; căci altfel se aprind cu cea mai mare înlesnire.

Prin injectare, lemnul este preservat şi în contra gelivurei (plesniturile venite în urma gerurilor).

Introducerea creozotului în lemn, îi măreşte elasticitatea; nu acelaşi lucru se întâmplă prin introducerea clorurului de zinc sau a sulfatului de cupru.

Crăparea lemnelor este mult împedicată prin creozotare, precum s'a experimentat în Belgia; iar marile presiuni nu provoacă nici o crăpătură; aceasta din cauza golului care procede presiunea.

Nu se ştie până azi, ce influenţă are asupra resistenţei lemnului, creozotarea sau prepararea lui cu alte substanţe antiseptice; devine dânsul mai resistent preparat, sau era mai resistent virgin?

Nu se ştie boalele sau viţiurile ce le capătă traversele în timpul serviciului, astfel ca printr'o mai bună preparaţiune ele să poată fi evitate. Ar fi asemenea interesant să se ştie influenţa ce o exercitează diversele procedeuri de preparare şi conservare asupra diferitelor maladii; căci s'ar putea întâmpla, ca un procedeu deşi mai costisitor, dar vindecând unele boale, să permită de a se recepţiona şi traverse mai puţin costisitoare, mai ales pe liniile secondare.

Traversele se uzează mai mult la curbele în pantă, decât la cele ce nu sunt în pantă, din cauza resabotajului traverselor şi refecţiunilor căilor mai frequentate.

Resabotajul se produce în mare parte, din cauza uzurei traverselor în punctele de rasim ale şinelor, ceeace provine mai ales din împingerea longitudinală a acestora pe pantele repezi.

Traversa de ştejar este mai resistentă la smulgerea crampoanelor şi buloanelor decât traversa de Pin. Şi mai puţin resistentă decât traversa injectată de fag; aceasta, provine din cauza uniformităţei şi omogeneităţei structurei lemnului de fag.

Estul francez (linia ferată) întrebuinţează pentru experienţe de smulgere, o presă horizontală.

Ştirile diverselor direcţiuni de căi ferate, relative la resistenţa traverselor de lemn, la desorganizaţiunea liniilor, pentru diferitele tipuri de aşezare (pose), precum şi la măsurile de luat pentru a combate această desorganizaţiune sunt puţin numeroase şi afară de două, nu fac menţiune de influenţa preparaţiunei lemnului asupra resistenţei traversei la desorganizatiune.

Estul francez a făcut sub acest raport o observaţiune prea interesantă; ea este reprodusă mai jos:

«Creozotajul traverselor de ştejar, a avut de efect de a prelungi în mod remarcabil durată traverselor noastre.

După 19½ ani, abia s'au extras 22 p. c. (procente centesimale) din traversele de ştejar injectate, pe când în acelaşi timp, proporţiunea traverselor extrase era de 48 p. c. pentru ştejarul neinjectat. *Cu toate acestea în unele părţi ale marilor noastre linii cari sunt supuse la o circulaţiune prea întinsă, se constată că traversele de ştejar creozotate, aşezate numai de 10 ani, au trebuit să fie înlocuite, din cauza dislocaţiunei lemnului sub şină şi atunci când ele nu comportau nici o urmă de descompunere naturală.*

Va urma **Dem Ionescu Zane**

Starea udometrică şi agricolă a României
la finele lunei Septembrie 1904 st. n.

Starea udometrică

In această lună au fost două perioade ploioase: de la 4 la 8 şi de la 17 la 23. Ploile au fost generale în toată ţara; în Moldova şi în partea estică a Munteniei foarte abondente. De la 4 la 6 şi de la 17 la 19 aŭ fost mai cu deosebire ploile cele mai mari; pe unele locuri s'au obţinut cantităţi zilnice de la 500 la 100 mm. de apă, producând pe alocuri chiar inundaţiuni şi stricăciuni.

Totalul apei din cursul acestei luni a fost în mijlociu aproximativ [1]) de 133 mm., pe când valoarea sa normală este numai de 39 mm.; această lună a fost prin urmare excesiv de ploioasă. Ea este cea mai ploioasă dintre toate lunile Septemdrie de la 1891 încoace, de când studiem ploaia în România. La Bucureşti, unde se fac observaţiuni udometrice de 41 de ani, n'a mai căzut nici odată în Septembrie o aşa de mare cantitate de apă.

Moldova a avut cele mai abundente ploi, în general peste 150 mm.; Oltenia şi Dobrogea numai câte 100 mm.

In toate districtele, afară de Mehedinţi, Gorj şi Dolj, cantităţile mijlocii de apă au depăşit 100; în Argeş, R.-Sărat, Bacău şi Neamţ, ele au variat între 180 şi 200 milimetri.

Cu toată abondenţa neobicinuită a ploilor din cursul acestei luni, totuşi n'am ajuns încă la valoarea normală a precipitatiunilor. Intr'adevăr cantitatea totală de apă căzută pe suprafaţa României în ultimele 15 luni (de la Iulie 1903 până la finele lui Septembrie 1904) este aproximativ de 546 mm., pe când vreme normala este de 755 mm., şi prin urmare precipitaţiunile obţinute nu reprezintă de cât 72 % din valoarea normală. Cu toate acestea ploile din această lună au produs o îmbunătăţire foarte simţitoare în starea udometrică, căci deficitul de apă care în luna precedentă era de 43 % s'a redus acum la 28 %.

Nici într'un district, cantitatea totala de apă adunată în ultimele 15 luni nu numai că n'a întrecut valoarea normală dar nici n'a atins'o.

Să notăm însă că în anul secetos 1894, cantitatea totală de apă obţinută pe la Iulie 1893 până la Septembrie în anul următor a fost mai mică ca acum, căci atunci nu se strânsese de cât numai 496 mm.

Volumele de apă ale râurilor, pârâurilor şi lacurilor s'au mărit în mod simţitor; totuşi nivelul lor n'a ajuns pe cel normal epocei corespunzătoare.

Unele râuri s'au revărsat din cauza ploilor repezi şi abundente cari au mărit mult nivelul apelor.

Umezeala în urma ploilor, a pătruns în pământ până la 50 cm. şi mai mult

Din cauza zăpezei ce a căzut în zilele de 18 şi 19 în regiunea muntoasă şi în nordul Moldovei, timpul s'a răcit simţitor pretutindeni, aşa să temperatura mijlocie a acestei luni în întreaga ţară, a fost cu aproape 2° mai coborâtă ca valoarea normală, ceia ce rar se întâmplă în Septembrie. Din această cauză precum şi din aceia a ploilor ce au mai urmat, vitele în Moldova au suferit foarte mult; în multe părţi din nordul său au fost numeroase cazuri mortale.

După încetarea ploilor timpul s'a încălzit-binişor deşi nopţile au continuat a fi reci. In mai multe nopţi de arândul s'a notat brumă în mare parte a Moldovei şi chiar pe alocuri în Muntenia.

Starea agricolă

In ultimul nostru Buletin, vorbind de situaţiunea agricolă la finele lui August 1904, conchideam:

«Ploile de la sfârşitul aceste luni şi «acele foarte abondente din prima de«cadă a lui Septembrie vor fi de mare

[1]) Zicem *aproximativ* căci din cele 411 staţiuni, unde se măsoară precipitaţiunile atmosferice, câte-va nu au intrat în acest prim calcul. Introducerea lor în calculul definitiv nu va modifica însă în mod simţitor cifrele ce dăm.

«folos păşunelor şi fâneţelor, dar mai «cu deosebire semănăturilor de toamnă «pentru viitorul an agricol».

Cantitatea extra ordinară de apă ce a căzut în cursul aceştei luni de şi a confirmat această părere, totuşi în multe părţi ea a produs şi unile pagube.

Porumburile cari în unele părţi scăpaseră de secetă şi erau gata a se culege, s'au muiat din cauza prea multor ploi, iar unile s'au înegrit şi chiar au încolţit pe ştiuleţi; chiar acolo unde ele n'au suferit asemeni stricăciuni, vor avea trebuinţă de multă căldură pentru a se usca. Porumburile mai târzii cari se îndreptase puţin după ploile din luna precedentă; acum au început a vegeta din nou şi au dat chiar păpuşi. In unile părţi au răsărit sămânţa de porumb pusă în primăvară şi care din cauza uscăciunei n'a putut germina.

In definitiv ploile din această lună au mai stricat şi din puţinile porumburi, pe acolo unde se spera a se obţine câte ceva.

In multe localităţi porumburile s'au cules încă de la începutul lunei de şi nu erau pe deplin coapte; pe alocuri ele se culeg şi acum.

Nutreţurile şi cerealele ce se găseau în clăi, şire sau în girezi, fiind prea afânate, au fost mult pătrunse de ploi, în cât mai în toate părţile fânul şi paele s'au mucegăit, iar cerealele chiar au încolţit.

Câmpiile au înverzit ca şi în primăvară; iarba de pe păşuni şi fâneţe, care până acum era arsă, a crescut, în cursul acestei luni, cu o vigoare extra ordinară. Vitele găsesc acum ce paşte în de ajuns, şi în condiţiuni normale de temperatură, vor avea hrană mai mult timp.

Lucernierile şi trifoiştile sunt aproape de a da o nouă coasă: asemeni meiurile şi mohoarele cari au fost semănate în August.

Semănăturile de rapiţă, grâu, secară şi orz făcute la începutul lunei, favorizate de zilele calde şi de ploile din prima sa jumătate, au germinat şi răsărit foarte repede. Toate aceste plante sunt acum viguroase şi au început a înfrăţi In unile părţi va fi nevoe chiar de a se paşte cerealele. Semănăturile din ultima decadă, cu tot timpul rece ce a fost, au răsărit bine şi se desvoltă repede.

Ogoarele şi arăturile de toamnă s'au făcut pretutindeni cu multă înlesnire, umezeala fiind pătrunsă la adâncimi destul de mari. Ele continuă încă.

Sfeclele de zahar şi de nutreţ precum şi zarzavaturile s'aŭ dezvoltat foarte mult în urma ploilor, aşa că se aşteaptă o producţiune mulţumitoare.

Arborilor, arbuştilor şi pomilor roditori cărora le căzuse frunza încă din August; în acnastă lună, lea dat frunze noui; la unile specii ele sunt destul de mari. Unii meri, pruni, corcoduşi, cireşi, castani sălbatici şi pe alocuri liliacul au înflorit pentru a doua oară. Chiar frunzele vechi s'au mai înverzit şi s'au mai mărit. Dintre fructe s'au copt gutuile, merele, perele şi prunele tomnatice.

Intreaga vegetaţiune s'a înveselit şi se prezintă acum ca şi în toiul primăverei.

Viile nu aŭ fost tocmai favorizate de ploile din cursul acestei luni, căci strugurii fiind aproape copţi, au crăpat şi în multe părţi s'au cam stricat. Culesul viilor s'a început mai de timpuriu ca de obiceiu. Ploile din urmă au produs stricăciuni prin desrădăcinare la multe vii de pe coaste în Moldova şi în Dobrogea.

Directorul Institutului Meteorologic
St. C. Hepites
Asistentul Serviciului Climatologic
G. D. Elefteriu

Bucureşti, 6 Septembrie 1904

PUBLICAŢIUNE

Se publică spre cunoştinţa generală că loteria Societăţei Agrare a cărei tragere urma a se efectua în ziua de 20 Septembrie a. c., s'a amânat în urma aprobărei ministerului de interne prin ordinul No. 35409 pentru ziua de 18 Noembrie 1904.

***

Pe lângă zilele ce s'a acordat în luna Octombrie 13, 14, 15, 16, 17, 18, stil vechi, direcţia C. F. R. a mai acordat o reducere de 50% în zilele de Sâmbătă până Marţi în fiecare săptămână din luna Octombrie.

CRONICA AGRICOLĂ

Moşia Tompa (Argeş), în suprafaţă de peste 3000 pogoane, proprietate a d-rei Elena Golescu, care locueşte la Bruxeles, a trecut zilele acestea în posesiunea obştei a trei comune din acel judeţ şi anume: Oarja, Ciresu şi Poşeşti, cari au cumpărato pe suma de 600 mii lei, plătibilă în trei rate în timp de 10 ani.

Deşi anul acesta, când trebuia răspunsă prima rată, a fost aşa de rău, totuşi sătenii au reuşit să verse prima rată şi să autentifice în ziua de 15 c. actul de vânzare la trib. de Argeş.

***

Serviciul statisticei generale din ministerul domeniilor a sfârşit evaluarea recoltelor din vara acestui an.

După aceste evaluări, grâul dă 18.900.000 hl,, secara 375.000 hl., orzul 4.500.000 hl., rapiţa 85.000 hl., inul în sămânţă 60000 hl.; deci grâul a dat o recoltă mai bună relativ, cu mult sub mijlocia ultimilor 5 ani, dar care totuşi e îndoita recoltei de grâu din 1899.

***

Prefectura judeţului Vlaşca a comunicat ministerului de interne că construcţia grajdurilor pentru întreţinerea taurilor şi berbecilor de reproducţie se va face la primăvară.

Tot atunci judeţul va cumpăra pentru comunele rurale taurii şi berbecii de reproducţie de cari au nevoe, în limita sumei de 12 000 lei pe care cercurile i-au depus până acum.

***

D. Mendl, consulul general al Romăniei la Anvers, a recomandat ministerului de domenii pe d. C. V. Twebues reprezentantul la Anvers al mai multor case comerciale străine, care doreşte a încheia un contract cu acest departament pentru exportul de carne din România, în aceloaşi condiţii ca şi d. Andrews.

***

Membrii noui votaţi:

D-nul General Angelescu.

***

De la Expoziţiune

Marţi s'a închis secţiunea de animale de la Expoziţiunea agrară.

Cu începere de Mercuri s'a deschis secţia vitelor cornute.

Ferma model «Studina» ra expune din tamazlicurile sale, 30 tauri de rasă moldovenească şi ungurească.

***

Expoziţia de câni

Săptămâna aceasta se va deschide şi secţia câneloŕ.

Se găsesc spre vânzare la autor, Str. Dionisie 72, următearele opere ale D-lui Dumitru N. Comşa, doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economia politică la Şcoala superioară de ştiinţe de stat, etc.

1) Politica agrară şi politica vamală; Câteva cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până azi şi asupra viitoarei noastre politici vamale lei 1,50
2) Agricult. şi Indust. naţională 0,50
3) Politica agrară 0,50
4) O repartiţie a impozitelor mai dreaptă 0,50
5) Fundamentul dreptului de proprietate . . . . . 1,—
6) Cauzele progresului social şi criteriul intervenţionismului . 1,—
7) Contenţiosul administrativ . 1,—
8) Contenţiosul administrativ şi art. 130 din constituţie . . . 0,50
9) Impozitul global pe venit . 0,50
10) Un nou proect de cassă rur. 0,50
11) Anarhismul 0,50
12) Art. 7 par. 5 şi art. 9 din constituţie 0,50
13) Bogăţiile şi nevoile economiei 0,50
14) Vii oarea politică vamală . 1,—

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica d-luĭ **N. St. Cesianu.**

Preţurĭ fixe şi reduse predate la orĭ ce gară.

Informaţiĭ la d. inginer Suţu la fabrică-Tîrgovişte şi la d V. M. Kogâlniceanu, Bucureştĭ — Alea Vasiliu (Isvor).

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Lei 3

A se adresa administraţiei

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciului Statisticeĭ Generale.

☞ Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck,* precum şi la principalele librăriĭ din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşului No. 6.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE

PRECUM: **AGRICOLE**

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 caĭ putere

Batoaze de grîu de toate mărimile
de la 2½ până la 12 caĭ putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat. Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele engleze sci de prima calitate

Pietre de moară franţuzesci

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 10 OCTOMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 96.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

EXPOZIȚIUNEA „SOCIETAȚEI AGRARE"

***

ANUNCIU

Persoanelor, cari doresc a vizita Expoziția Agrară din București, de la șoseaua Kiseleff, li se vor elibera bilete cu preț redus de 50%, de toate stațiunile din țară, pentru dus și întors în zilele următoare: **Octombrie 13 — 14 — 15 — 16 — 17 — 18 stil vechi.**

Aceste bilete sunt valabile 4 zile de la data liberării, fără a se socoti și ziua când s'a eliberat.

Vizitatorii iau în zilele indicate 1 bilet de călătorie de la stațiunea de unde pleacă, plătind costul întreg de venire, iar la înapoiere prezintă conductorului de tren acelaș bilet, purtând un sigiliu al Expoziției constatator că a vizitat-o.

Vizarea biletelor de către Biuroul Expoziției se face fără nici o altă taxă.

Călătorii, ca să poată profita de reducere la C. F. R., trebue ca biletele lor să fie vizate de Expoziție. Pentru obținerea vizării biletelor a căror cost va trece de 10 Lei, vizitatorii vor trebui să prezinte un bilet de loterie de 5 Lei, care va fi asemenea vizat.

Pentru biletele de un cost **mai mic de 10 Lei,** vizarea se va face la Expoziție, fără a se mai pretinde prezintarea unui bilet întreg de loterie, ci va cădea în categoria vizitatorilor cari au a plăti **1 Leu la intrrrea** în Expozițiune, și în schimb aceștia vor primi un cupon de loterie de fiecare persoană.

Pe lângă zilele ce s'a acordat în luna Octombrie 13, 14, 15, 16, 17, 18, stil vechi, direcția C. F. R. a mai acordat o reducere de 50% în zilele de Sâmbătă până Marți în fiecare săptămână în luna Octombrie.

Biletele de loterie ale Expoziției Agrare, se găsesc de vînzare în țară pe la diferiți debitanți, autorități și dau drept la diferite câștiguri din care unul principal de **20,000** lei, unul de **5,000** lei, și altele, în valoare totală de **40,000** lei.

Prețul intrării la expoziție în zilele de lucru e de un leu de persoană.

Persoanele cari posed deja bilete de loterie, prezintă la intrarea în Expoziție, un cupon de lotărie cu tichetul său, drept plată.

Expoziția este deschisă în permanență de la ora 8 a. m. până la orele 7 p. m. Muzica militară va cânta în toate zilele.

Duminica și în zilele de sărbători, prețul intrării e de 0,50 bani de persoană.—In acele zile biletele de loterie nu se bucură de nici o reducție.—*Copiii mai mici de 7 ani* nu plătesc intrarea, iar de la 7—**14** ani plătesc *0,25 bani* intrare, în orice zi.—Elevii școalelor rurale de agricultură și de meserii, sub conducerea profesorilor lor, când vor veni în grup de cel puțin 10 persoane vor avea intrarea gratuită în Expoziție; asemenea și învățătorii.

Produsele și obiectele destinate Expoziției și trimise pe adresa Expoziției Agrare, șoseaua Kiseleff, vor beneficia de o reducere de 50% pe C. F. R.

Târgul de vite cornute, oi, capre și câni se ține de la 1—30 Octembrie.

Expoziția păsărilor va ține de asemenea până la închiderea expoziției.

Și aceste transporturi, beneficiază asemenea de o reducere de transport pe C. F. R. de 50% și sunt scutite de orice taxă veterinară.

Vizitatorii Expoziției vor beneficia de următoarele reduceri la hotelurile de mai jos: Hotel Bulevard, Hotel Splendid, de France, Metropole de 25%, Hotel Bristol, Carol și Dacia de 20%, iar Hotel Central și Regal 10%.

Pentru a beneficia de aceste reduceri se va prezenta la cassa otelului un bilet de lotărie de 5 lei ștampilat de Biuroul Expoziției.

Biletele de Loterie a Expoziției Agrare se găsesc la toți debitanții de tutun din țară și în Capitală, precum și la toate agențiile Societății de Asigurare „Națională" din țară și la D. Vasile M. Kogălniceanu, reprezentant general al Societății de Asigurare „Națională" din București, Strada Doamnei 12. (Parter).

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societățeĭ, Str. Doamneĭ 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum și valorĭ. Asigură asupra vieței omuluĭ în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogâlniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICĂ 10 OCTOMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciŭ.

ANUL IV. — No. 96.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea uneĭ* comisiuni de supraveghere *compusă din d-niĭ:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-niĭ: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu, Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:

Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revisteĭ sunt d-niĭ: Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Băiceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovicĭ-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 96

Vasile M. Kogălniceanu.—Expoziținea
V. M. K. — Proecte și Ideĭ Economice.
M. Rampach. — Intrebuințarea rațională a nutreturilor.
Dem. Ionescu-Zane.—Despre conservarea lemnelor pentru construcție, traverse de drum de fer și stâlpi de telegraf.
D. R. Rusescu.—Nesiguranța recoltelor agricole în România.
Cronica Agricolă.

EXPOZIȚIUNEA

Târgul de vite.—Expoziția de păsări.—Produsele agricole.

Intocmai cum expoziția de cai, care, cu drept cuvânt, a fost admirată de intreaga lume, ne a arătat, în trăsături generale, actuala stare a creșterei cailor în țară și excelentul material ce posedăm pentru a desvolta această rentabilă ramură de producțiune, tot astfel și expoziția de *vite cornute* ne pune în evidență,—într'o măsură mai mare încă — marea bogăție de această natură de care dispunem. Avuția aceasta însă noi o avem în stare latentă, aproape în stadiul de neexploatare și, ca la toate bogățiile economice, e nevoe de muncă activă, de pricepere și de capital pentru a o pune în valoare.

Frumoasele vite cornute de la Expoziția agrară arată, prin numeroasele exemplare splendide ce se află printre ele, că am putea da creșterei vitelor aceeași extensiune care s'a dat și în străinătate, și natural cu același folos.

Nu vroim să ne întindem aci asupra diferitelor metoade de creștere, în legătură cu expoziția de vite cornute de la Expoziția agrară, pentru a ne pronunța asupra cutărui sau cutărui metod, ci vroim să scoatem din nou la lumină marea valoare ce oferă pentru creșterea vitelor la noi în țară rasele indigene și mai ales acea moldovenească. Sunt la expoziție, animale foarte frumoase de rase streine, obținute prin încrucișări cu cele indigene, și mai ales moldovenești: corciturĭ allgau, olandeză, simmenthal, schwitz, etc., dar caracteristica acestei expoziții este puterea și însemnătatea boului moldovenesc ca bou de muncă. Nu incape îndoială că dacă s'ar da acestei rase îngrijirile ce merită, ea ar putea să regenereze vitele românești dând admirabile produse pentru munca câmpului. Asemenea și boul ialomițean poate avea un viitor frumos și servi, ca și cel moldovenesc, ca bază de reproducțiune, cu un succes și mai mare ca vitele străine, neaclimatizate și costisitoare.

Am putea spune aproape același lucru despre vaca românească de munte, de oarece însă varietatea aceasta nu este așa bine reprezentată ca taurul și boul moldovenesc nu vroim să prejudecăm. Suntem însă de sigur în deplin adevăr când afirmăm că frumusețea vitelor moldovenești a dat tuturor vizitatorilor nu numai impresiunea dar și ideea clară că acest material prim de vite ar putea să aibă, bine întrebuințat, un admirabil viitor în țara noastră, nemai având nevoe de a recurge la importul vitelor străine.

Ca și la expoziția de cai vom da aci numele acelora cari, sacrificând timp și bani, au venit să expue și să arate astfel rezultatul muncei lor bine-făcătoare în materie de creșterea vitelor cornute.

Inainte de aceasta însă vom spune câteva cuvinte și despre expozitia de oi care figurează alături cu acea de vite cornute. Reflexiunile de mai sus, în privința vitelor cornute, se potrivesc foarte bine expoziției de oi. Avem produse excelente din toate punctele de vedere, lână, carne, lapte de la rasele indigene; țigae, spancă, țurcană, pe cari le-am putea imbunătăți după voe și aduce la un mare stadiu de propășire. Am mai făcut apoi progrese interesante, în această direcție, în ce privește încrucișările; expoziținea prezintă o mulțime de tipuri de încrucișări: jumătate sânge, mai mult au mai

puțin reușite rase pure străine nu am observat de cât puține; corciturile s'au făcut, cum era și firesc, cu merinos, pentru a obține lână mai bună.

Au expus:

Domeniul Coroanei elogiile se înțeleg de la sine, vitele: boi, vaci și viței Allgau de pe Domeniul Cocioc, ce prezintă Domeniul arată, mai mult ca orice cuvinte, ce se înțelege aci prin creșterea vitelor și cum se practică. Mai menționăm aci juncile corciturі din taur allgau și vacă românească, boi și tauri de muncă moldovenești, dintre cari taurul moldovenesc atrage privirile tuturor prin înfățișarea sa plină de vigoarea și prin frumusețea sa. O mențiune cu totul specială se cuvine foarte bine reușită expoziții a d-lor *Kauffmann* și *Krassnoselsky* din Moldova cari au expuse exemplare de boi și tauri moldovenești mult admirată, asemenea și oi de toate rasele: românești, spancă, merinos, bukara, capre de angora etc., produsele d-lor Kauffmann e Krassnoselsky sunt dintre cele mai alese și mai excelente.

D. Apostol, numero e și foarte frumoase vite cornute rasă Ialomița și moldovenești. Oi corciturі merinos, țigăi, berbeci corciturі merinos și berbeci merinos curat. Ca și la cai, expoziția d-lui D. Apostol impune prin mărimea și valoarea ei, creșterea de vite ce se face pe moșiile d lui Apostol ar merita să fie pretutindeni imitată. Același lucru se poate spune despre cunoscuții **frați Seceleanu**, crescători excelenți și cari au pasiunea acestei arte, primii între primii, în țara noastră în această privință și cari se prezintă bine și la Expoziția agrară cu tauri și boi de Ialomița și moldovenești și cu oi și berbeci spanca și țigae.

Mai avem printre expozanți: *școala de agricultură de la Herestrău* cu vite de rasă olandeză curcituri, românești, boi moldovenești etc.; d. **Nicolae Filipescu**, cu boi moldovenești, ferma *Bolintineanu*. curcituri, inginerul *Scutaru* (jud. Buzău) taur moldo-olandez «Murgilă» un animal splendid, general *Fotino* (jud. Ilfov) curcituri schvitz-moldovenești; **frații Urssianu** (jud. Botoșani) boi moldovenești; d-na *Luther* oi și berbeci curcituri merinos, merinos Țigae etc. **Gherassi** (Fundeni) curcituri olandezo-românești, cum și bivolițe albe, mult admirate de public; **Dinu Mihail** (jud. Mehedinți) 3 vaci românești, 2 viței și 2 bivolițe negre; **N. St. Cesianu**, boi schvitz-moldovenești, *N. Pappa* (Iatomița) vite românești.

*

Despre expoziția de păsări nu se poate spune de cât un singur lucru: că trebue văzută, o descripție foarte grea, dacă nu chiar imposibilă. Căci cu ce am începe întâi cu porumbeii de toate rasele, de toate culorile și de toate mărimile saŭ cu găinele frumoase și de diferite rase sau cu gâștile, rațele, de toate varietățile și grosimile sau cu fazanii frumoși, iepurii, cocoarele, lebădele, șoimii și tot felul de păsări cari numai la Expoziție și constitue nu numai o admirabilă desfătare a ochiului ci și un loc serios de instrucție și observare? După cum am spus, asemenea expoziție nu se descrie, se vede; și ea merită a fi văzută, fiind-că e atractivă în cel mai înalt grad și de interes neîndoios. Cât privește partea practică, adică starea aviculturei și speranțele la cari îndreptățește expoziția, putem spune atât: că la expoziție au expus mult: foarte mulți amatori, dar și crescători; raportul acestora față de cei dântâi arată situația aviculturei la noi în țară. E o situație puțin îmbucurătoare dar și aci se observă începuturi bune. Dintre expozanți citâm pe d-nii ministru Stoicescu, Zaharia, Ranner....

*

De la prima noastră dare de seamă asupra *Palatului agriculturei*, aceasta s'a transformat mult în bine complectându-se cu o mulțime de noui obecte și grupări; în consecință vom complecta și noi darea de seamă.

Dintre produsele agricole, cele expuse de școlile de agricultură inferioare și elementare, depinzând de ministerul instrucției, merită o relevare specială. Au expus: școala inferioară de la Strihareț (jud. Olt), acea de la Roman, «I. Zossima» din Armășești (jud. Ialomița), de la Ancet (jud. Dâmbovița), școlile elementare, de la Belcești (jud Iași), «I. Marinescu», de la Poiana (jud. Dolj) «Sava și Dan Șomănescu» de la Șopot (jud. Romanați) și din Strehiata (jud. Mehedinți). Produsele expuse de aceste școli arată că aci se lucrează serios și în mod activ. Cu ocazia aceasta, ministerul instrucțiunei a publicat o interesantă broșură despre situația școlilor, asupra căreia vom reveni cu alt prilej.

In același rând, produsele d-lor **Ion Kalinderu, Ștefan D. Grecianu**, președintele societății Agrare, și **Dinu Mihail**, fixează atenția prin valoarea lor.

D. Kalinderu expune produsele moșiei d-sale Greci din jud. Olt: diferite borcane cu tot felul de semințe și varietăți de semințe de grâu, porumb, orz, ovăs, etc.; varietăți de cartofi:

Agnelis, albaștri, Waltman, Krüger, Richter Imperator, Topaz etc.; sticle și vin negru și alte din viile moșiei, mătase și produse de ale sericiculturei, cum și o mulțime de fotografii cu vederi din Greci: casele proprietății și ale servitorilor, magazii de pătule, pavilionul, biserica, apoi medaliile, obținute de la diferite expoziții etc.

Această mică grupare de produse agricole de pe moșia particulară a d-lui Kalinderu, arată, prin valoarea, frumusețea obectelor, de ce administratorul Domeniilor Coroanei a introdus acele îmbunătățiri cari leau transformat în domenii-model și cum același spirit prezidă la progres atât pe moșia proprie cât și pe cele ale Coroanei, urmând în orice parte același scop: propășirea agriculturei și îmbunătățirea soartei țăranului român.

Ca și d. Kalinderu, veneratul președinte al societății Agrare, d. **Ștefan D. Grecianu**, acela căruia se datorează într'o mare și largă măsură reușite marei întreprinderi a Societății Agrare: Expoziținea, acela care a dat tuturor pilda energiei și a curajului și a stăruinței în idee, dovedește prin gruparea d-sale de produse agricole înăuntrul Palatului agriculturei că pe moșiile sale: Ciocenii, Sucetul și Popești-Vasilați (din județele Ilfov, Prahova și Dâmbovița) se face o cultură a pământului despre care tot ce se poate spune ca merit este ca să fie imitată pretutindeni. Borcanele cu semințe cum și tabela cu greutăți ale diferitelor grâne de pe moșii vorbesc mai mult ca orice despre felul culturei de pe aceste domenii.

Acelaș lucru îl putem spune despre produsele agricole expuse de d. **Dinu Mihail**, marele proprietar și unul din cei mai valoroși membrii ai societății, gata totdeauna la muncă și la sacrificii pentru cauza agriculturei, dintre cari se remarcă mai ales rapița.

In numerile viitoare vom mai reveni asupra diferitelor produse și chioșcuri particulare din Expoziție.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE și IDEI ECONOMICE

Două congrese

Am anunțat la vreme, adică pe la începutul acestei veri, că în Septembre acestui an se vor ține în Capitală două congrese: acel al veteranilor și acel organizat de Societatea Agronomică.

Din diferite împrejurări însă, ambele congrese au fost amânate și, după cum spun ultimele știri publicate de ziarele cotidiane, ele vor avea loc în cursul lunei curente.

Am salutat cu bucurie ideea organizărei celor două congrese, și, apoi în ajunul ținerei lor—voim și sperăm că ele nu vor fi din nou amânate — repetăm satisfacțiunea, noastră de oarece acțiunea aceasta dovedește că cei interesați în cauză, că atât bărbații de știință și de experiență în ale agriculturei cât și acei cari au în atribuția lor paza avuției naționale în vite au început să înțeleagă nevoia muncei mai intense pentru propășirea economiei rurale și a ramurilor anexe. Binele vine de obiceiu de la asemenea acțiuni și nu încape îndoială că atât unul cât și celalt congres vor aduce mult bine, fiindcă vor servi puternic la ceeace este în primul rând necesar: la deșteptarea voințelor și la luminarea ideilor în marea clasă a proprietarilor rurali.

Odată cu repetarea urărilor de succes, ne mai permitem de a repeta și părerile pe cari le-am dat când am aflat despre convocarea congreselor: ca oratorii să nu se pearză în chestiuni de pură știință agronomică—ori cât de interesante ar fi—ci să se ocupe mai mult de numereasele probleme de ordin practic pe cari le prezintă agricultura noastră. Înțelegem perfect dorința—am putea spune până la un punct și nevoia chiar—ca la un congres de agronomi, comunicările științifice să ocupe un loc însemnat; cum însă cercetările originale în această direcție sunt foarte puține și cum, pe de altă parte, e mai multă nevoe pentru țară ca să se cunoască părerile specialiștilor și a acelora cu experiența practică asupra mijloacelor celor mai nimerite și mai simple de a îmbunătăți agricultura, credem că locul de onoare ar trebui să'l ocupe chestiunile din urmă.

Aceiași observațiune o putem face și în ce privește congresul veterinarilor, cu atât mai mult cu cât chestiunile de îmbunătățire a creșterei vitelor sunt și mai urgente și mai grele că cele referitoare la agricultură.

Un punct apoi, asupra căruia ar fi interesant de discutat la acest congres, este mijlocul de a face pe fie ce medic veterinar să nu se mărginească numai la simplele sale atribuțiuni sanitaro-veterinare ci să desfășoare, în circomscripția lui, o activitate mai largă, unind pe țărani și proprietari în societăți sau sindicate cu scop de propășire a creșterei vitelor. Este sigur că medicii-veterinari ar putea să aducă foloase mari dacă s'ar consacra unor asemenea organizațiuni, și de aceea socotim că ideea ar merita onorurile unei discuțiuni din partea congresului medicilor-veterinari.

Țăranii la Expoziție

In două numere dearândul am motivat aci propunerea de a aduce la Expoziție, rând pe rând, țărani din întreaga țară, cum și învățători și preoți. Pentru aceasta am făcut apel la ministere, la Domeniul Coroanei, la proprietățile de mână moartă cum și la marii agricultori.

Inainte încă de a fi publicat acele articole, d. *Ștefan D. Grecianu*, președintele Societății Agrare, care, ca în totdeauna dă cel dintâiu, pilda și arată drumul ce trebue de urmat, s'ar gândi la marele folos de a contribui la educarea țăranilor pe calea aceasta, și, în consecință Duminica aceasta am avut mulțumirea sufletească de a vedea la Expoziție un mare grup de țărani de la una din moșiile d-sale admirând frumusețile Expoziținei, organizată de societatea al cărei președinte e bătrânul și mult iubitul lor «boer», d Grecianu. Toți țăranii au fost aduși la București pe cheltuiala d-lui Grecianu.

Asemenea mai avem satisfacțiunea de a anunța că și Frații Seceleanu, cari, prin participarea lor la târgul de vite, au ridicat așa de mult interesul pentru Expoziție, au trimes la Expoziție grupuri de țărani de pe moșiile lor.

Nu ne mai îndoim dar că exemplul acestor mari agricultori va fi urmat și de mulți alții, și dintre aceștia, în primul rând, de către autorități.

Lucrul ar trebui însă sistematizat, adică ar trebui să se ia măsuri ca să se afle cineva la Expoziție care să explice țăranilor ce e mai interesant pentru dânșii și ce e în interesul nostru ca să afle mai mult.

Convenția comercială cu Austro-Ungaria

Asupra acestei convențiuni circulă tot felul de știri contradictorii, cari nu permit o părere precisă. Un punct însă credem noi că trebue fixat acum: acela că nu vom obține sau guvernul nu 'și va da osteneala de a obține de la Austro-Ungaria, în materie de articole agricole și de vite, mai mult decât am reușit să obținem de la Germania.

Aceasta ni se pare evident, și tocmai de aceea am accentuat din primul moment marea însemnătate a convențiunei cu Germania, fiindcă aceasta va servi ca și pentru toate celelalte. Chestiunea se pune dar: ce am obținut de la Germania în favoarea creșterei vitelor, pentru că în ce privește exportul de cereale e absolut sigur că am admis tariful minim. Răspunsul la această întrebare l'a dat, pare-se, oarecum, cancelarul Bülov care, într'un interview, a declarat că agricultorii germani vor fi foarte satisfăcuți... Aceasta înseamnă că și agricultorii austro-ungari vor avea prilej de a'și freca mânile de bucurie în urma tratatului ce vom încheia cu țara vecină.

Și aceasta se va întâmpla de sigur, cu toate că industriașii austro-ungari se tem ca de o catastrofă teribilă de eventuala perdere a debușeului românesc. Dacă interesele agriculturei ar cumpăni la noi cel puțin tot pe atâta cât cumpănesc alte interese, am putea să ne folosim de această învățătoare de minte tocmai pentru a ne asigura exportul de vite și cereale în Austria, în condiții avantagioase. Dar... mai bine să așteptăm desfășurarea evenimentelor economico-politice, despre cari, de altfel, avem aproape siguranța că n'o să ne rezerve satisfacțiuni de acele pe cari cancelarul de Bülov le-a anunțat agricultorilor săi.

Exportul de ovăs

Cititorii noștri își amintesc poate de critica ce am făcut în coloanele «*Agrarului*» în contra măsurei de a se opri exportul ovăsului. Critica noastră a avut un ecou. Rând pe rând, ziarele economice s'au ocupat de această chestiune și au arătat zădărnicia măsurei cum și pagubele ce suferă proprietarii de ovăsuri de pe urma ei.

Unul din aceste ziare economice publică, în ultimul său număr, următoarele foarte judicioase obervațiuni împotriva interzicerei exportului ovăsului, dintre cari reproducem părțile mai esențiale.

Pe la începutul lui August seceta se menținea fără întrerupere, este adevărat;

astfel că, din această cauză, probabilitatea de a fi putut avea păşuni în Septembre şi Octombre era foarte mică. Acesta este unul din principalele motive pentru care s'a luat măsura de mai sus.

Puţin mai târziu lucrurile s'au schimbat însă cu desăvârşire. Ploile generale cari au udat pământul ţării pe la sfârşitul lunei August şi în luna Septembre, au avut darul bine-făcător de a îndrepta foarte mult starea păşunilor. Aşa că, dacă atunci când s'a oprit exportul ovăsului măsura era întru câtva justificată prin teama de a nu a avea nutreţ de loc pentru vite, astăzi această teamă ne mai existând, măsura a devenit inutilă. Şi dacă părerea noastră s'ar ţine în seamă, am spune că această singură consideratiune ar fi îndestulătoare pentru a se permite acum exportul ovăsului.

Mai sunt însă şi alte motive cari pledează pentru aceasta.

S'a oprit să se vândă în streinătate ovăsul. Pentru ce? Pentru ca sătenii să-l întrebuinţeze ca nutreţ pentru vitele lor? Dar lucrul acesta nu e admisibil. Ovăsul este un nutreţ de lux şi săteanul nu'şi va permite niciodată un asemenea lux; va prefera să'şi lese vitele să moară din lipsă de nutreţ decât să le hrănească cu ovăs. Acesta este de altfel un adevăr în deobşte cunoscut, pentru a mai insista asupra lui.

Ceeace denotă până la evidenţă că trebuinţele interioare ale ţării, în ce priveşte ovăsul, sunt în mare parte satisfăcute, este faptul că în momentul de faţă domneşte o mare stagnaţiune în tranzacţiuni. Cu toate acestea stocurile vizibile sunt foarte însemnate. Numai la Brăila şi la Constanţa sunt 20-25,000 de tone de ovăs. Dar stocurile din celelalte porturi sau centre comerciale din ţară? Dar cantităţile aflate încă în posesiunea producătorilor?

Situaţia, aşa cum este descrisă aci corespunde în totul realităţei. In consecinţă, cerem din nou ca măsura de interzicere a exportului de ovăsuri, care actualmente nu are absolut nici o raţiune, să se ridice, lăsându-se iarăşi comerţul liber.

V. M. K.

Intrebuinţarea raţionaiă a nutreţurilor

Din cauza lipsei de nutreţ, posesorii de vite vor fi nevoiţi a recurge iestimp în măsuri mai mari la rezidiurile fabricelor din ţară. Intrebuinţarea însă a acestor surogate furagere este aproape necunoscută celor mai mulţi agricultori din România şi adoptată numai de foarte puţini în Muntenia, unde proprietarii mari mai că nu ţin vite, ci numai ţăranii. In Moldova din contra, unde ţinerea animalelor domestici stă pe o treaptă cu mult mai înaltă, atât la proprietarii mari, cât şi la ţărani, nutrirea vitelor cu borhot tărâţe şi alte zahărate de grăunţe, este relativ mult răspândită. Dar şi aici întrebuinţarea se face în cele mai multe cazuri în mod neraţional, pe un calapod învechit, empiric, care nu corespunde cu procedurile moderne stabilite pe experienţe îndelungate, încoronate cu cel mai deplin succes şi pe studii serioase bine chibzuite, stabilind abstract şi neîndoelnic mijloacele spre a se folosi de furagiurile în modul cel mai economic, când, cât şi cum trebue să le dăm vitelor şi ce rezultat obţinem.

Nu e vorba, că economul de vite, care a îmbătrânit în meseria lui, se apropie pe calea empirică foarte mult de ţinta raţională, dânsul este însă în totdeauna expus a comite greşeli, având pagube, fie că face risipă unor materii preţioase, fie că prin insuficienţa nutrirei nu isbuteşte la rezultatul dorit, sau că achiziţionează furagiile pe un preţ prea scump faţă de valoarea lor nutritivă. Şi erorile aceste sunt foarte firesti, de oare ce marea majoritatea a crescătorilor de vite nu posedă cea mai depărtată noţiune, ce rol fiziologic au diferitele materii nutritive ale alimentelor, ce anumit rezultat produc, nici că nu cunosc, ce fel de materii nutritive conţin plantele furagere şi rezidiurile şi în ce cantitate. Această lipsă de cunoştinţe este cauza a nesuccesului celor mai multe, lăptarii din ţară, cari, sau că nu produc cantitatea obţinută în alte ţări cu aceleaşi rase de vite, sau că nu rentează, căci costul de producţiune a laptelui este prea ridicat, iar la îngrăşat au pagube că obţin în 4 luni atât spor, cât ar putea obţine în $2^1/_2$—3 luni, dacă ar adopta metodul raţional al ţărilor apusene. In genere consecinţele culmineză în degenerarea vitelor, cea mai pronunţată în Muntenia, unde contribue mult nevoiaşio ţăranului, pe când Moldova in mare parte precum şi unele judeţe din Mehedinţi ţin aproape mijlocul într'aceia şi vitele produse de o agricultură mai înaintată.

Pe cât ne permite spaţiul, ne vom încerca a face aici o *dare de seamă a normelor pentru nutrirea raţională a animalelor domestice*, având mai cu seamă în vedere vitele cornute, cai şi oi, însă menţionăm, că aceiaşi regulă se aplică şi la râmători. Ne abţinem a ne întinde asupra teorii ştiinţifice în această privinţă, ci vom relata numai bazele, pe care crescătorii de vite practici din Austro-Ungaria, Germania, Anglia, şi din toate ţările mai înaintate în agricultură, lucrează în realitate şi obţin rezultatele uimitoare, ce ori cine a putut admira, care a vizitat acele părţi. Vom comunica normele, care 'i călăuzesc, când obţin de a mulge de la o vacă 2500—7000 litri, lapte pe an, pe când un animal de aceiaşi rasă în România nu produce decât 1600—2000 litri; sau când produc vite îngrăşate în $2^1/_2$—3 luni de 700—1200 kg. (cântărite de viu), ori cresc junci, cari la vârsta de 2—$2^1/_2$ ani ajung la greutatea de 350—400 kg. (cântărite de viu). Sperăm, că mulţi din cititori se vor convinge, că starea noastră proastă în privinţa creşterei vitelor nu provine din climă numai şi din împrejurările economice, ci mai cu seamă din cauza, că vitele sunt nutrite insuficient, fie cantitativ, fie calitativ, dacă nu în tot decursul, însă tot în cea mai mare parte a anului, fiindcă crescătorul n'are cunoştinţele necesare spre a pricepe cauzele răului şi spre a găsi remediarea.

Aceastea vor fi *consecinţele* ce se pot trage din aceste rânduri, al căror scop de altfel este numai de a arăta valoarea reală şi întrebuinţarea raţională a furagiilor auxiliare de rezidiuri din diferite fabricaţiuni.

Orice furagiu se compune din apă, materie organică şi materii minerale (cenuşa). Pe noi ne interesează numai materia organică, care la rândul ei se compune din materii azotate (albumina, gluten etc.), fecula şi coordonatele ei neazotate, pe urmă grăsimile; şi în fine fibrele (partea lemnoasă a plantei). Din cele d'ântâi de regulă 70—80% sunt asimiliabile, pe când digestibilitatea fibrelor atinge 70% numai la plante tinere, şi şcade la 40—50% mai cu seamă la plante în măturitate (paie etc.) sau rău recoltate.

Materia azotată serveşte creşterei animalelor, produce carne, sânge şi lapte, şi sporeşte puterea de muncă prin regenerarea muşchilor.

Fecula, zahărul, grăsimile, fibrele şi toate materiile neazotate, pe de o parte sunt considerate ca un fel de combustibil, care procură corpului căldura şi energia mişcărei, pe de altă parte produc grăsime.

Substanţele minerale (sărurile cenuşei) sunt necesare corpului şi au diferite înrâuriri asupra funcţiunilor vitale, pe care aici nu le putem desvolta mai aproape. Dar menţionăm că uneori, când sunt prea abundente, ca la sfeclele furagere, pot produce o depresiune în producţia laptelui, sau ca la melassa de zahăr, produc indigestiuni intestinale.

Unele furagiuri conţin şi substanţe de un miros neplăcut, ca de ex. borhotul de sfeclă, turte de rapiţă, sau se găsesc amestecate în fâneaţa plante amare şi usturoi sălbatic (ceapa ciorei), care dau laptelui mirosul şi gustul lor, şi prin urmare trebuesc excluse din nutrirea vacilor de lăptărie.

Conform cu scopul care îl urmărim, putem împărţi furagiurile în: nutreţ de întreţinere şi nutreţ de producţiune.

Nutreţul de întreţinere se aplică acolo unde, *doar voim să ţinem viaţa vitelor fără ca acestea să adauge sau să scază ceva din greutatea lor*, nici să producă munca sau lapte, adică în timpul iernei, când vitele de muncă odihnesc cu desăvârşire. Acest nutreţ de întreţinere poate fi sărac în materii azotoase, ear între cele neazotate pot predomina

fibrele (paie de grâu, ovăs, orz, coceni de porumb).

Animalul în repaus consumă şi o cantitate mai mică de nutreţ, ast-fel că pentru un bou de 400 kgr. sunt suficiente 8 kgr. nutreţ uscat cu un conţinut de 14% apă, pe când o asemenea vită *producând* cere $9^1/_2$—12 kgr. nutreţ uscat.

Nutreţul de producţiune este impus în toate acele cazuri unde voim a obţine ori-ce producţiune fie de lapte, de corp, de carne, de grăsime, fie de muncă, ear *materia azotată conţinută în el trebue să fie* $^1/_8$—$^1/_5$ *din totalul substanţelor neazotate* Intre neazotate să nu preponderege fibrele neasimiliabile asupra feculelor, însă la îngrăşat este necesar a oferi vitelor o cantitate mai mare de fecule (făinoase) şi furagii care conţin grăsimi produc un efect deosebit.

Calculul se face în totd'auna asupra *materiilor asimiliabile* conţinute în nutreţurile, care diferă câte odată foarte mult de conţinutul total. Dăm aici câte va exemple asupra % *de asimiliabilitate.*

	Subst. organice %	Azotate %	Neazotate %	Grăsime %	Fibre %
Earba verde de suhat . .	72-78	72-78	78	66	75
Făn bun	45-70	40-70	50-75	40-60	45-65
Luzerna verde	57	78	67	44	34
„ făn	56	74	65	32	37
Paie de grâu	46	17	39	35	56
„ ovăs	51	40	43	30	59
Coceni de porumb verzi .	70	70	67	75	72
Ovăs (grăunţe)	68	77	74	82	16
Porumb boabe	88	78	92	85	62
Tărâţe de grâu	72	82	75	63	38
Turte de rapiţă	68	84	76	79	8
„ in	71	82	73	91	3
Bob, uruială	89	88	92	87	71
Mazăre „	89	89	93	75	65

Aceste cifre bine înţeles că nu sunt concrete, ci servesc numai pentru a demonstra, cât diferă deoparte asimibilitatea nutreţurilor între ele, pe d'altă parte diferenţa în această privinţă între materiile nutritive din aceleaş plantă.

Va urma **M. Rampach**

DESPRE CONSERVAREA LEMNELOR

PENTRU

Construcţie, traverse de drum de fer

şi stâlpi de telegraf

de

DEM. IONESCU-ZANE

Dislocarea de care este vorba, se manifestă prin o separaţiune a straturilor sau creşterilor anuale ale arborelui în cari se produce câteva tăeturi şi apoi (prăbuşire) stricăciune generală. Spaţiurile goale formate de crăpăturile longitudinale ale lemnului şi separaţiunea straturilor (creşterilor) anuale, sunt aproape în totdeauna pline cu noroi şi grăunţe de nisip. Fenomenul care îl semnalăm se produce mult mai repede când traversele nu sunt prevăzute cu feutru (semelles en feutre). Fără subţiori, traversele abia resistă la trecerea a 100.000 trenuri. Cu subţiori, ele rezistă în bune condiţiuni la aproape 200 mii trenuri».

«Traversele de fag graţie structurei mai omogenă a lemnului lor, sunt prea puţin supuse la dislocare şi am putea arăta mai multe specimene de traverse de fag, cari au suportat fără alteraţiune, trecerea a 250 mii de trenuri, cu condiţiunea bine înţeles de a fi fost creozotate şi prevăzute cu subţiori de feutru. Concluziunea de făcut din aceste observaţiuni este, că pe liniile unde circulaţiunea trenurilor atinge sau întrece cifra de 8000 trenuri pe an trebue de preferinţă să se adopteze traversele de fag creozotat, conservând întrebuinţarea subţiorilor de feutru.

In ce priveşte deteriorâţiunile constatate în traverse şi cauzele scoaterilor din serviciu, se poate constata:

a) *Austro-Ungaria.* Traversele sunt scoase din serviciu când nu mai pot ţine buloanele şi crampoanele, în urma crăpăturilor survenite sau a desagregaţiunei lemnului.

Aceasta se produce pentru:

Traversele de stejar virgine .	12—6.2	pr. c. pe an
„ preparate	6—5.5	p. c. pe an
Traverse de pin virgine . .	20—16.4	„ „
„ preparate .	8.5—5.1	„ „

In Ungaria traversele de fag injectate cu clorur de zinc pier cele dintâi; o mare parte din aceste traverse trebue să fie retrasă de pe linie, înaintea timpului prevăzut pentru durată, pentru singura raţiune, că crampoanele nu mai ţin.

b) *Belgia.* Traversele de stejar sunt preparate, puse pe raliuri u şoare (de 38 kgrame), ele pier prin rabotage în dreptul punctelor de razim.

c) *Danemarca.* Putreziciune şi uzură mecanică.

d) *Ispania.* Putrejune.

e) *Francia.* Traversele sunt retrase după linie, fie din cauza uzurei mecanice unde se aşează şinele, fie din cauza strivirei fibrelor tot în acelaşi punct, foarte rar din cauza putreziciunei lemnului.

f) *Englitera.* Traversele sunt scoase din serviciu numai din cauza crăpăturilor şi plesniturilor şi a deteriorâţiunilor mecanice (scufundarea perniţelor în traverse). In colonii unde nu se prepară lemnul, traversele pier prin putrejune.

g) *In Italia,* traversele se scot din serviciu din cauza putreziciunei lemnului.

h) *In Holanda,* numai prin uzura sub subţioara şinei.

i) *In Rusia* prin putreziciune pentru traversele virgine, putrejune pentru brad şi plesnituri longitudinale.

Pentru stejar, uzura mecanică în dreptul crampoanelor şi putreziciune; pentru traversele de pin preparate, putrejune şi uzură mecanică în dreptul crampoanelor.

Tipul traverselor celor mai avantagioase din punctul de vedere al duratei, după opiniunea unanimă a administraţiunilor internaţionale de C. F. este traversa equarisată şi netezită pe câte şi patru feţele, fără sau cu alburn *dar bine injectată.* Pentru a se mări resistenţa în contra uzurei mecanice, administraţiunile consideră ca avantagioase mai multe măsuri, între cari: întrebuinţarea unor şele de oţel pe toate traversele şi câte două pe traversă, şi buloane în loc de crampoane, înmulţirea traverselor pe kilometru etc. etc.

Afară de mici excepţiuni, cea mai mare parte a liniilor, preferă creozotagiul ca cel mai bun mijloc de conservarea traverselor şi de mărirea duratei serviciului lor pe calea ferată.

Iată câteva observaţiuni şi date asupra durabilităţei în serviciu a traverselor pe principalele linii şi dupa esenţă, preparată sau virgină.

Bradul (abies pectinata, sapin rouge) şi *Abies picea* sau *picea excelsa* (sapin blanc) pare a fi esenţa cea mai puţin proprie la serviciu pe căile ferate; căci traversele de brad, mai ales nepreparate nu durează pe căile principale de cât $3-4^1/_2$ ani.

Resistenţa la eforturile mecanice este mediocră, pentru mai toate speciile de brazi; şi de aceea se evită injectarea lor cu prea bune substanţe antiseptice, cari n'ar putea să mărească în deajuns resistenţa traversei ca să poată fi întrebuinţată la un trafic mai mult sau mai puţin întins. Pentru acest motiv, bradul nu este întrebuinţat ca traversă, decât pe liniile de slabă importanţă.

Cel mai propriu lemn dintre resinoase, care preparat, poate da traverse excelente de drum de fer, este Pinul (Pinus silvestris, pinus nigra austriaca, p. maritima etc.).

Dintre specia *Abies*, numai acei arbori crescuţi la munte, cu ţesătura deasă şi cu straturile concentrice fine, poate da traverse mai preferabile.

Pinul (Pinus silvestris, maritima) dă un serviciu mai durabil decât bradul, mai ales bine injectat.

Traversele de pin durează pe căile principale de la 3—12 ani şi chiar în mod excepţional până la 15 ani. după care, ele sunt din nou între-

buințate pe căile de garage unde mai servesc încă câți-va ani.

Traversele de pin creozotat (sistem Bethel) durează pe căile principale de la 8 (o singură linie) la 25 și chiar 30 de ani («London, Tilbury și Southend») presentând mai pe toate liniile o durată medie de 30 ani, în care este coprins și serviciul de garage.

Thermo-carbolisațiunea (procedeul lui Iohn Blyth)--vapori carburați—prelungește serviciul traverselor de pin aproape tot atât ca și creosotajul prin sistemul Bethel.

Prepararațiunea cu sulfat de cupru ($CuSO_4$) dă traversei de pin posibilitatea de a procura un serviciu de 6—12 și chiar la 18 ani pe căile principale, fără a se socoti serviciul pe liniile de garaje.

Clorurul de zinc ($ZnCl_2$) face să dureze traversele de la 7—15 ani pe căile principale și de 2—4 ani pe cele de garaje. Statul francez care 'l adoptase sunt câțiva ani, pentru liniile sale, a modificat acest procedeu adăogând la soluțiunea de clorur de zinc o oarecare cantitate de creozotă brută; acest amestic (emulsiune) a mărit de atunci mult eficacitatea conservărei traverselor și a prelungit durata serviciului lor cu cel puțin 25% mai mult, relativ cu clorurul de zinc simplu.

Ștejarul (quercus pedonculata quercus rubra, qu-sesiliflora) procură traverse foarte durabile chiar în starea virgină (nepreparate); acele din inimă (fără albeață) fac un serviciu de 12—20 ani și chiar la 25 (Nordul francez) pe căile principale; apoi de 5—10 ani pe căile de garaje. Traversele virgine de stejar cu alburu durează de la 6—12 ani pe căile principale și în mediu, încă 4—6 ani mai mult pe căile de garaje.

Cele mai multe administrațiuni, refuză traversele de stejar cu albeață.

Creozotajul stejarului cu albeață prelungește serviciul traversei până la 15 ani, 20—25 sau chiar 30 ani (Estul francez), fără a socoti cei 6—8 ani de serviciu complimentar pe căile de garaje. Traversele din inimă de ștejar sunt foarte rar supuse creozotajului prin sistemul «Bethel» căci lemnul este așa de des că abea lasă să pătrundă în țesătura sa substanța antiseptică, dacă nu este prea fluidă.

Traversele de stejar preparate prin Termo-carbolisațiune (procedeul Blyth) durează de la 15—30 ani.

Patru administrațiuni prepară traversele lor de stejar cu soluțiune de clorur de zinc și obțin un serviciu de 26 ani pe căile principale și de 4 ani pe căile de garaje.

Câteva administrațiuni (între ele și Statul francez) tratează de vre-o 6—7 ani, traversele lor de ștejar, cu emulsiune de clorur de zinc și de creozotă; încercările sunt încă prea recente pentru a se putea trage dintrânsele o concluziune determinantă. Dar în orice caz, acest sistem de conservațiune, foarte des întrebuințat în Germania, (unde se propagă din ce în ce mai mult prin îngrijirile casei *Julius Rütgers*, autorul sistemului, care aproape a monopolizat prepararațiunea lemnelor în Germania în Danemarca și în parte în Austria) este cu mult superior aceluia al soluțiunilor pure de săruri metalice, fără adăogire de substanțe uleioase hydrocarbure.

Fagul (fagussilvatica) pare a fi cea mai apropriată esență pentru serviciul traverselor, dar cu condițiunea absolută, ca el să fie conservat printr'un procedeu oarecare, căci, în stare virgină (neinjectat) o traversă de fag putrezește după doi ani sau și mai repede.

Traversele de fag creozotate prin sistemul Bethel, durează de la 15—25 ani și chiar la 30 ani pe căile principale și în urmă, cel puțin încă 6 ani pe căile de garaje.

Tratamentul fagului prin procedeul Blyth (vapori cărburați) dă asemenea prea bune resultate: serviciu total în mediu 30 ani.

Sulfatajul, duce durata traversei de fag la 12 ani pe căile principale.

Cu toate acestea nu trebue să avem încredere în recepțiunile traverselor de fag, provenind din arbori prea bătrâni; căci aceștia (se recunosc după coloarea roșcată a straturilor sau zonelor concentrice centrale—inimă falșă) presintă o zonă ca să zic așa moartă, supusă a se desagrega, și care se pătrund foarte anevoe de substanțele antiseptice, mai ales pentru soluțiunile de săruri metalice.

Va urma **Dem Ionescu Zane**

Nesiguranța recoltelor agricole în România

VIII

Extensiunea nețărmurită dată agriculturei în paguba islazurilor permanente și a pădurilor, distrugând astfel adăposturile cari împiedicau evaporațiunea, a făcut cu neputință menținerea umidității în solurile noastre agricole și a distrus, odată cu ele și echilibrul ce trebuia menținut între precipitațiunile atmosferice și evaporațiune. Institutul nostru meteorologic, în studiul făcut asupra ploilor la noi [1]), stabilește următoarele: „Cu toate că „vara este anotimpul care are cea „mai mare cantitate de ploaie, uscă„ciunea dintr'acest anotimp în țara „noastră, este bine cunoscută. Aceasta „se datorește temperaturei prea mult „ridicată din cursul lunilor Iulie și „August, din care cauză *evaporațiunea „întrece cu mult precipitațiunile atmosferice*".

Din cele ce preced, rezultă dar că modificarea, din punctul de vedere al menținerei umidității, a condițiunilor de sol în cari agricultura noastră se efectua în trecut, este provenită din cauza distrugerei adăposturilor ce formau islazurile permanente și masivele păduroase existente odinioară, sau mai bine zis din cauza distrugerei proporționalității ce trebuie să existe între suprafețele terenurilor afectate celor 3 feluri de culturi: arături, islazuri și păduri.

§ 2) *Cauzele modificărilor aduse condițiunilor de climă.*

Am văzut că modificările aduse condițiunilor de climă în cari agricultura noastră se efectua la diferitele epoci ale acestui secol, sunt relative la: 1) temperatură; 2) ploi, și 3) vânturi.

a) *Cauzele modificărei aduse condițiunilor de temperatură*

Pentru ca vegetațiunea să poată să se manifeste în toată vigoarea ei, trebuie ca ea să se exercite în mijlocul unei anumite temperaturi.

După datele culese de institutul nostru meteorologic, temperatura țărei observată de la 1866 și până astăzi, de și rămasă neschimbată, a prezintat însă în totdauna simțitoare oșcilațiuni [1])

Temperatura fiind foarte mult influențată de starea higrometrică a aerului și de calmul atmosferei, doi factori extremi de variabili la noi, oșcilațiunile semnalate de institut ereau inevitabile.

1) *Starea higrometrică a aerului.*

Vaporii de apă cari să găsesc în atmosferă, sunt luați de la suprafața pământului: atrași de curenți, ei să răspândesc în aer [2]) și formează astfel umiditatea atmosferică.

Țările cu un aer uscat, adică lipsit de vapori de apă, sunt supuse la niște variațiuni extreme de temperatură: vaporii de apă absorb în adevăr o mare cantitate de căldură, pe când aerul uscat este diatherman și lasă să ajungă până la pământ aproape toată căldura solară.

Vaporii de apă formează astfel un adevărat regulator al temperaturei aerului: ei echilibrează temperatura la suprafața pământului și transportă căl-

1) St. C. Hepites: Ploaia în România; pag. 22.

1) Analele institutului meteorologic.

2) M. Fautrat: Observations météorologiques; pag. 17.

dura de la un loc la altul [1]); îndată ce vaporii de apă dispar, regulatorul ne mai existând, echilibrul temperaturei aerului este distrus.

Regulata temperatură a aerului depinde cu modul acesta de prezența vaporilor de apă în atmosferă.

In studiul făcut asupra relațiunei ce există între temperatura aerului și direcțiunea vânturilor, institutul nostru meteorologic stabilește influența ce au vânturile asupra prezenței vaporilor de apă în atmosferă, în următorul mod:[2])

Mijlocii anuale și pe anotimpuri ale umezelei relative după direcția vântului

Procente.—8 Direcții

Vânturi	Anul	ANO-TIMPURI			
		Iarna	Primăvara	Vara	Toamna
1	2	3	4	5	6
N	77.2	87.4	72.8	72.5	75.5
NE	77.9	88.0	78.3	69.2	75.1
E	74.5	**88.9**	72.4	**66.5**	68.1
SE	**72.6**	82.8	71.3	68.9	**64.9**
S	74.2	**77.5**	74.5	71.9	69.5
SW	73.4	80.0	**70.5**	68.5	73.0
W	76.7	83.7	76.1	73.3	74.9
NW	78.6	88.3	78.5	73.5	**75.6**
Liniștit	**80.1**	86.5	**79.3**	**79.2**	74.6

Din acest tablou să constată că *în timpul primăverilor și al verilor, adică atunci când vegetațiunile agricole au o mai mare necesitate de umiditate, cantitățile vaporilor de apă aflați în atmosferă sunt micșorate de acțiunea vânturilor, ori și care ar fi direcțiunea din care ele ar sufla.*

2) *Influența vânturilor.*

Ori și care vânt în general și mai cu seamă crivățul și vântul de la ESE, au o mare influență asupra temperaturei noastre ; în mijlocul verei, atunci când temperatura este cât să poate de ridicată, este destul ca crivățul să înceapă să sufle, pentru ca temperatura să se răcească imediat [3]); și din contra, în lunile Aprilie și Mai, atunci când temperatura începe să se ridice, este destul ca vântul de ESE, vânt cald venit din Asia mică, să înceapă să sufle, pentru ca temperatura, sub influența lui, să înceapă să se resimtă [1]).

In mod general „media anuală a temperaturei aerului pe timp liniștit, este mai coborâtă de cât temperatura constatată sub oricare din direcțiunile de vânt [1]).

In studiul făcut asupra relațiunei ce există între temperatura aerului și direcțiunea vânturilor, institutul nostru meteorologic stabilește influența ce o au vânturile asupra temperaturei, în următorul mod: [2])

Mijlocii anuale și pe anotimpuri ale temperaturei aerului după direcția vântului.

8 Direcții

Vânturi	Anul	ANO-TIMPURI			
		Iarna	Primăvara	Vara	Toamna
1	2	3	4	5	6
N	9.4	—6.6	8.6	**18.9**	**8.1**
NE	9.7	—0.8	8.2	20.0	9.7
E	11.7	**0.3**	10.7	**22.0**	12.1
SE	**12 8**	—0.5	**11.1**	21.4	**13.4**
S	11.9	0.1	9.6	21.0	13.0
SW	11.6	—0.4	10.2	21.2	13.1
W	10.7	—1.3	8.4	19.2	12.4
NW	**9.2**	—2.8	**8.1**	19.6	8.8
Liniștit	8.0	—5.8	6.4	18.0	8.9

Din acest tablou să constată că *temperatura aerului este în totdauna ridicată de acțiunea vânturilor, ori care ar fi direcțiunea din care el ar sufla.*

După cum vedem, acțiunea vânturilor asupra temperaturei are un îndoit efect: 1) micșorează cantitatea vaporilor de apă răspândiți în aer, privând temperatura de regulatorul ei natural ; și 2) ridică temperatura aerului în niște limite foarte mari și aceasta mai cu seamă primăvara.

Din cele ce preced rezultă dar că modificarea condițiunilor de climă, din punctul de vedere al temperaturei, este provenită din cauza acțiunei vânturilor, cari, ne mai fiind moderate de obstacolele ce'i opuneau pe vremuri desele masive păduroase, au devenit astăzi prea mult puternice.

b) *Cauzele modificărei aduse condițiunilor de ploaie.*

Am văzut că întreaga cantitate de apă necesară vegetațiunilor, este procurată de precipitațiunile atmosferice.

Relativ la cantitățile de apă produse de precipitațiuni, din observațiuni udometrice, culese pentru un timp de 32 ani, rezultă că valoarea lor mijlocie este de 588 mm. și că valorile lor anuale variază între niște limite foarte diferite ; așa de exemplu, în anul 1896 s'au obținut din aceste precipitațiuni 860 mm., pe când în anul 1894 nu s'au obținut de cât numai 342 mm.

Din comparația făcută între cele 2 perioade : 1865—81 și 1882—97 în cari d. Hepites, directorul institutului nostru meteorologic, împarte epoca totală a celor 32 ani de observațiuni udometrice, d-sa deduce: [1])

1) Că în mijlocie, toți ani din ultima perioadă de 16 ani, au fost mai ploioși decât cei din perioada de 16 ani cari a precedato, cu 52 mm. de apă ;

2) Că în timpul iernei, am avut de asemenea în ultima perioadă, mai multă ploaie ca în perioada imediat anterioară, în mijlocie cu 23 mm.;

3) Că primăverile celor 16 ani din urmă, au fost și dânsele mai umede cu 29 mm. de cât în perioada egală ce i-a precedat ;

4) Că verile acestor din urmă 16 ani, au fost și dânsele în totdeauna ceva mai umede, cu 7 mm , decât mai înainte ; și în fine,

5) Că toamnele din ultimi 16 ani, au fost foarte puțin mai uscate decât în trecut, de abia cu 5 mm.

Iar ca rezultat final d-sa conchide că nu să poate susține părerea că de 16 ani încoace, clima în România s'a făcut mai secetoasă de cum erea mai 'nainte.

Care să fie atunci cauza lipsei de apă de care suferă agricultura noastră ?

Cantitatea medie de apă provenită din precipitațiunile atmosferice, fiind stabilită cu ținre că nu a făcut de cât să oscileze numai de la un an la altul, cauza lipsei de apă nu poate prin urmare să provie de cât :

1) Din reaua distribuțiune a ploilor pe suprafața țărei ;

2) Din reaua distribuțiune a apelor căzute pe pământ ; și

3) Din repedea evaporațiune a precipitațiunilor atmosferice.

1) *Reaua distribuțiune a ploilor pe suprafața țărei și a diferitelor regiuni*

Din observațiunile institutului nostru meteorologic, rezumate de direcțiunea acestui institut, în anul 1900, într'o hartă a distribuțiunei ploilor în întreaga Românie, rezultă că avem în țară oarecari părți cari primesc anual cantități de apă depășind înălțimea de 800 mm. ; alte părți cari nu primesc de cât o înălțime de cel mult 600 mm.; altele cari nu primesc de cât o înălțime de 400 mm.; și altele în fine cari nu primesc nici măcar această mică cantitate de apă. Liniile isohyetice

1) L. Grandeau : Cours d'Agriculture de l'Ecole forestière ; pag. 183.

2) Analele institutului meteorologic. Anul 1887. Tom. III pag. 64.**

3) St. C. Hepites: Vântul la București; pag. 13.

4) St. C. Hepites: Vântul la București și cauza crivățului. pag. 14.

2) Idem : Clima Sulinei; pag. 17.

3) Analele institutului meteorologic pe anul 1887. Tom. III, pag. 41 **

1) St. C. Hepites: Ploaia în București, în ultimii 32 ani. pag. 3.

trasate pe hartă, împarte întreaga țară în niște regiuni determinate prin maximele cantităților anuale de precipitațiuni ce ele primesc.

După datele stabilite de institut, întreaga regiune de câmp, adică întreaga porțiune agricolă a țărei, este aceia care primește cea mai mică cantitate de apă; din această regiune a câmpului, maxima cantitate de apă o primește câmpia Olteniei, mijlocia apei o primește câmpia Munteniei până la Ilfov, iar minima cantității o primește nordul Moldovei, bărăganul Munteniei și județul Constanța al Dobrogiei.

Ploile, ca și ninsorile remarcabile, — după constatările institutului meteorologic,—**fiind în general niște fenomene cu totul locale**[1]), abondența acestor fenomene nu poate să fie provocată de cât numai de niște anumite cauze. Prezența sau absența acestor cauze pe suprafața unei anumite regiuni, cum este aceia a câmpului, de ex., trebuie prin urmare să atragă după sine abondența sau lipsa de ploaie în această regiune, iar inegala distribuțiune a acestor cauze pe suprafața țărei, trebue să atragă după sine inegala distribuțiune a ploilor în întreaga țară.

In adevăr:

Dacă pe harta economică a țărei, vom aplica liniile isohyetice demarcătoare a regiunilor noastre ploioase, stabilite de institutul meteorologic, vom remarca imediat că fiecare din aceste zone este caracterizată în mod deosebit. Ast-fel:

1) *Zona ploioasă* (precipitațiuni atmosferice depășind 800 mm.), este caracterizată prin: 1) altitudinea terenului; 2) întinderea pădurilor; 3) esența populamentelor; și 4) lipsa de influență a vânturilor.

2) *Zona umedă* (precipitațiuni atmosferice depășind 600 mm.), este caracterizată prin: 1) împuținarea pădurilor; 2) schimbarea esenței populamentelor; și 3) începutul influenței vânturilor.

3) *Zona temperată* (precipitațiuni atmosferice depășind 400 mm.), este caracterizată prin: 1) rărimea pădurilor; 2) acțiunea vânturilor.

4) *Zona uscată* (precipitațiuni atmosferice inferioare de 400 mm.), este caracterizată prin: 1) lipsa totală a pădurilor; și 2) predominanța vânturilor.

După cum vedem, 4 sunt elementele cari caracterizează aceste zone: 1) altitudinea terenurilor; 2) extensiunea pădurilor; 3) esența populamentelor; și 4) acțiunea mai mult sau mai puțin preponderantă a vânturilor.

Să vedem acum ce influență, asupra ploilor, poate să aibă fiecare din aceste elemente.

Va urma D. R. Rusescu

1) St. C. Hepites: Schimbatu-s'a clima? Buletinul ministerului domeniilor, anul 1898, luna Aprilie, pag. 387.

CRONICA AGRICOLĂ

Prețul cerealelor

După știrile sosite din străinătate se anunță o urcare de 1 și 5/8 la grâu și 3/4 la porumb. Piața Brăilei este calmă.

Navlurile fluviale sunt neschimbate; cele maritime în urcare.

Cerealele s'au vândut astfel:

Grâul de 76—79 cu 15.30—16 și 50; orzul de 62—64 cu 9—9 50; orzoica de 64—69.500 cu 11.45—12.50; secara de 69 și 72 cu 10.85—11.75; fasolea cu 28.30; porumbul de 80 cu 12 25.

***

D. I. St. Furtună, inspectorul general al serviciului veterinar, a cerut tuturor medicilor veterinari să se ocupe în mod serios cu chestiunea înființărei livezilor artificiale, în care scop îi îndeamnă a propaga cât mai mult posibil în pătura rurală, ideea înființărei unor asemenea livezi.

Tot deodată d. Furtună a luat dispoziții ca pe lângă fiecare inspectorat comunal și pe lângă fiecare circumscripție administrativă să se înființeze lucerniere în care să se cultive 10 hectare de lucernă prin asociații de cercuri.

***

In viile de pe teritoriile comunelor Huși și Roziași (Fălciu), Drăgănești și Dăneasa (Olt), s'au descoperit mai multe focare filoxerice.

Ministerul de domenii a autorizat pe proprietarii acestor vii să introducă viță americană pentru reconstruirea viilor.

***

De la Expoziția agrară

Comitetul prepară serbări, concursuri muzicale, vocale și instrumentale.

***

La Expoziția Săcietății Agrare s'au expus zilele din urmă o mulțime de noui obiecte și produse agricole și industriale. Intre cele expuse în aceste zile se remarcă sfecla și zahărul din fabrica de la Ripiceni.

***

Zilele acestea d. Nicu Cerkez, proprietarul moșiei Gârbovana (Bacău), a organizat o vânătoare de urși în pădurile Gârbovanei.

S'au ucis doui urși mari și un puiu de urs, și s'au mai rănit un urs mare și un mistreț.

La această vânătoare au mai luat parte d. Mișu Șuțu, guvernatorul Băncei Naționale, d. dr. Gheorghiu din T.-Ocna, d. Emil Lahovary, din Adjud; d. inspector silvic Gheorghiu din București, d. Borș din T.-Ocna, d-nii căp. Brezoianu și Tudoriu din Onești, etc.

Se găsesc spre vânzare la autor, Str. Dionisie 72, următearele opere ale D-lui Dumitru N. Comșa, doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economia politică la Școala superioară de științe de stat, etc.

1) Politica agrară și politica vamală; Câteva cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până azi și asupra viitoarei noastre politici vamale lei 1,50
2) Agricult. și Indust. națională 0,50
3) Politica agrară 0,50
4) O repartiție a impozitelor mai dreaptă 0,50
5) Fundamentul dreptului de proprietate . . . . . 1,—
6) Cauzele progresului social și criteriul intervenționismului . 1,—
7) Contențiosul administrativ . 1,—
8) Contențiosul administrativ și art. 130 din constituție . . . 0,50
9) Impozitul global pe venit . 0,50
10) Un nou proect de cassă rur. 0,50
11) Anarhismul 0,50
12) Art. 7 par. 5 și art. 9 din constituție 0,50
13) Bogățiile și nevoile economiei 0,50
14) Vii oarea politică vamală . 1,—

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica d-luĭ **N. St. Cesianu.**

Prețurĭ fixe și reduse predate la orĭ ce gară.

Informațiĭ la d. inginer Suțu la fabrică-Tîrgoviște și la d. V. M. Kogâlniceanu, Bucureștĭ — Alea Vasiliu (Isvor).

De vînzare **Vin negru de OREVIȚA** **vechiŭ de 15 anĭ, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleșanu, strada Lascăr Catargi No. 17.**

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoșĭ prăsiĭĭ în țară buniĭ reproductorĭ pe prețul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca

De vînzare Una presă mare pentru fin, pae etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victorieĭ 55.

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în Bucureștĭ, fundătura Mărcuțeĭ 22, în întindere de 11 pogoane vie și 1 pogon fineață, avînd și o casă de locuit și un linŭ

A se adresa strada L.-Catargi 17.

FURNISORUL CURȚEI REGALE — CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

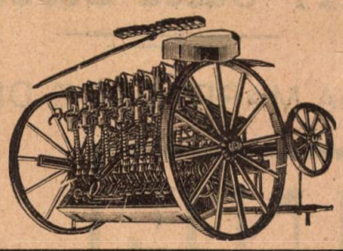

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „**sistem Sack**“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI

RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ◈ GALAȚI ◈ BRAILA ◈ CONSTANȚA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OȚEL

Cu 1, 2, 3 și 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde
— Cu și fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oțel, în 2 și 3 părți

Mașini de semănat în lat
Construcția perfecționată, 3,76 m. lățime din renumita fabrică F. H. Ecker

Mașini de semănat în rînduri
Renumita „BEROLINA“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă și economică în distribuirea semințeĭ

Batoze de bătut porumbul cu aburi, și cu mîna simple și duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 caĭ putere

Batoaze de grîu de toate mărimile
de la 2½ până la 12 caĭ putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de macinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 17 OCTOMBRIE 1094

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 97.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

EXPOZIȚIUNEA „SOCIETATEI AGRARE"

×××

ANUNCIU

Persoanelor, cari doresc a vizita Expoziția Agrară din București, de la șoseaua Kiseleff, li se vor elibera bilete cu preț redus de 50 %, de toate stațiunile din țară, pentru dus și întors în zilele următoare: **Octombrie 13 — 14 — 15 — 16 — 17 — 18 stil vechi.**

Aceste bilete sunt valabile 4 zile de la data liberării, fără a se socoti și ziua când s'a eliberat.

Vizitatorii iau în zilele indicate 1 bilet de călătorie de la stațiunea de unde pleacă, plătind costul întreg de venire, iar la înapoiere prezintă conductorului de tren acelaș bilet, purtând un sigiliu al Expoziției constatator că a vizitat-o.

Vizarea biletelor de către Biuroul Expoziției se face fără nici o altă taxă.

Călătorii, ca să poată profita de reducere la C. F. R., trebue ca biletele lor să fie vizate de Expoziție. Pentru obținerea vizărei biletelor a căror cost va trece de 10 Lei, vizitatorii vor trebui să prezinte un bilet de loterie de 5 Lei, care va fi asemenea vizat.

Pentru biletele de un cost **mai mic de 10 Lei,** vizarea se va face la Expoziție, fără a se mai pretinde prezintarea unui bilet întreg de loterie, ci va cădea în categoria vizitatorilor cari au a plăti **1 Leu la intrrrea** în Expozițiune, și în schimb aceștia vor primi un cupon de loterie de fiecare persoană.

Pe lângă zilele ce s'a acordat în luna Octombrie 13, 14, 15, 16, 17, 18, stil vechi, direcția C. F. R. a mai acordat o reducere de 50% în zilele de Sâmbătă până Marți în fiecare săptămână în luna Octombrie.

Biletele de loterie ale Expoziției Agrare, se găsesc de vînzare în țară pe la diferiți debitanți, autorități și dau drept la diferite câștiguri din care unul principal de **20,000** lei, unul de **5,000** lei, și altele, în valoare totală de **40,000** lei.

Prețul intrării la expoziție în zilele de lucru e de un leu de persoană.

Persoanele cari posed deja bilete de loterie, prezintă la intrarea în Expoziție, un cupon de lotărie cu tichetul său, drept plată.

Expoziția este deschisă în permanență de la ora 8 a. m. până la orele 7 p. m. Muzica militară va cânta în toate zilele.

Duminica și în zilele de sărbători, prețul intrării e de 0,50 bani de persoană.—In acele zile biletele de loterie nu se bucură de nici o reducție.—*Copiii mai mici de 7 ani* nu plătesc intrarea, iar de la 7—14 ani plătesc *0,25 bani* intrare, în orice zi.—Elevii școalelor rurale de agricultură și de meserii, sub conducerea profesorilor lor, când vor veni în grup de cel puțin 10 persoane vor avea intrarea gratuită în Expoziție; asemenea și învățătorii.

Produsele și obiectele destinate Expoziției și trimise pe adresa Expoziției Agrare, șoseaua Kiseleff, vor beneficia de o reducere de 50% pe C. F. R.

Târgul de vite cornute, oi, capre și câni se ține de la 1—30 Octembrie.

Expoziția păsărilor va ține de asemenea până la închiderea expoziției.

Și aceste transporturi, beneficiază asemenea de o reducere de transport pe C. F. R. de 50% și sunt scutite de orice taxă veterinară.

Vizitatorii Expoziției vor beneficia de următoarele reduceri la hotelurile de mai jos: Hotel Bulevard, Hotel Splendid, de France, Metropole de 25%, Hotel Bristol, Carol și Dacia de 20%, iar Hotel Central și Regal 10%.

Pentru a beneficia de aceste reduceri se va prezenta la cassa otelului un bilet de lotărie de 5 lei ștampilat de Biuroul Expoziției.

Biletele de Loterie a Expoziției Agrare se găsesc la toți debitanții de tutun din țară și în Capitală, precum și la toate agențiile Societății de Asigurare „Națională" din țară și la D. Vasile M. Kogălniceanu, reprezentant general al Societății de Asigurare „Națională" din București, Strada Doamnei 12 (Parter).

Societatea anonimă pentru comerciul de mașini și întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. 1—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. 1—3

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ și expoziție permanentă de tot felul de:

Mașine și Unelte Agricole, Industriale și Electro-technice

LOCOMOBILE ȘI TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Școala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curățitoare** patentată (Trei Vînturi) a treia Curățitoare, în Treerătoare înlocuește machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de ori-ce alt sistem existent și **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numai la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu saŭ fără foi.

MAȘINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele și fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curățind perfect și lăsînd știuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune și solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oțel, cu 2, 3 și 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile și fixe, cu două și trei cîmpuri și cu dinți de oțel și **Grape pentru Livezi.**
Răriți, Cultivatori, Tăvălucĭ.
Semănătorĭ in lat.
Semănătorĭ in rînduri renumita „Victoria-Drill“.
Vînturătorĭ, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ in toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fin.
Mașinĭ de tăiat pae și fin.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăți, intregĭ fără piept. Toate mărimile.

Morĭ TRANSPORTABILE, pe postament d lemn și de fier simple, duble, triple și cvadruple, din cele mai renumite fabricĭ, de 36, 42 și 48 țoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF și DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEȘTI, I-a calitate, simple și duble, toate lățimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu și grădinĭ.
Părți de rezervă. Musamale.
Mașine de scărmănat lînă de lemn și de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol și cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ȘI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopĭ — cu Tăiușul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai ușoare și solide, construite din oțel.

Garanție absolută pentru perfecta funcționare și material solid al tutulor mașinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabricĭ a tot felul de Mașinĭ Industriae și Electro-technîce.

DUMINICĂ 17 OCTOMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciŭ.

ANUL IV. — No. 97.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

Imnul Agrarienilor Români

Cucerit-am aste locuri
In oștirea lui Traian ;
Ingrășat-am brazda țării
Cu mult sânge de Roman

Și cu palosul în mână
La hotar necontenit,
Am răsbit horde păgâne,
Ce pe țară-au năvălit.

Toți s'au stins, s'au dus cu vremea,
Noi rămas-am tot pe loc ;
Și-am scăpat scumpa moșie,
De urgie și de foc.

Și cu Mircea și sub Ștefan
Răzășia-'m apărat ;
Cu Mihai cătat-am neamul,
Tot să fie întrupat.

Acum tragem brazda mare
Și muncim pământul sfânt,
De la munte păn' la mare,
Holde mândre ; copii cânt :

«Dă-ne, Doamne, brazi la munte,
«Grâu la vale, flori pe plaiu ;
«Dă-ne, Doamne, ploi la vreme,
«Soare mult, zile de Maiu.

«Și ne prindem, Doamne Sfinte,
«A munci necontenit,
«Să aducem și noi roade,
«Omenirei înmiit.

Și acum lăută, cobză,
Caval, fluer și cimpoi,
Cântați, doina să răsune,
Veseli cată să fim noi.

Căci, prin muncă încordată,
Câmpul iar a 'ntinerit,
Brazda-i verde, roade's multe
Toate 'n țară-au înflorit.

Avem lege și oștire,
Și un cuget românesc ;
Avem Rege și Regină,
Ce iubim și ne iubesc.

Mulțumiri aducem Ție,
Impăratule Ceresc,
Și ajută spre unire
Intreg neamul românesc.

Un Răzăș.

Comitetul de Redacţie

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcţiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Şomănescu, Nicolae St. Cesianu** *şi* **Dimitrie N. Comşa.**

Comitetul de redacţiune este compus din d-nii: C. Alimănişteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comşa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu şi Virg. Toroceanu,

Redactor şi secretar de redacţie fiind d-nul:

Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revisteĭ sunt d-nii:

Atanasiu I., Dr. Victor Babeş, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpităneşcu, Gr. Crişan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălţeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societăţeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacţiune.

SUMARUL No. 97

Vasile M. Kogălniceanu.—**Şcolile de agricultură.**

V. M. K. — **Proecte şi Ideĭ Economice.**

M. Rampach. — **Intrebuinţarea raţională a nutreţurilor.**

Dem. Ionescu-Zane.—**Despre conservarea lemnelor pentru construcţie, traverse de drum de fer şi stâlpi de telegraf.**

D. R. Rusescu.—**Nesiguranţa recoltelor agricole în România.**

Cronica Agricolă.—De la Expoziţie.—Diverse.

ŞCOLILE DE AGRICULTURĂ

Cu prilejul diferitelor expuneri ale şcolilor inferioare şi elementare de agricultură la Expoziţia Societăţeĭ Agrare, ministerul de instrucţiune, de cari depind aceste şcoli, a publicat o foarte instructivă şi interesantă broşură în care prezintă situaţia şcolilor din toate punctele de vedere.

Publicaţia ministerului dă amănunte — asupra cărora vom reveni cu altă ocazie — despre opt şcoli inferioare şi elementare de agricultură, atât cât s'au prezentat în pavilionul agriculturei la expoziţia agrară.

In primul rând, ceeace izbeşte când considerăm această situaţiune este numărul prea mic de şcoli inferioare de agricultură. Ca să facem însă parte dreaptă celui care se cuvine, trebue să spunem de la început că acum vre o doi trei ani situaţia a fost şi mai rea din acest punct de vedere, de oarece nu dispuneam în total, de cât de trei şcoli elementare. Şi meritul de a fi lucrat la înmulţirea şcolilor agricole inferioare se cuvine iarăşi d-lui Spiru Haret, ministru de intrucţiune publică, care a luat asupra'şi meritoria sarcină de a răspândi învăţământul agricol la sate prin toate mijloacele cu putinţă; graţie apelurilor făcute de acest minister s'au obţinut terenuri de la diferiţi mari proprietari rurali putându-se înfiinţa astfel încă un număr de şcoli.

Atâta cât avem nu este însă câtuşi de puţin suficient. Instituţia şcolilor inferioare de agricultură, unde condiţiunile de admisibilitate sunt uşoare şi pentru cari cheltuelile de întreţinere sunt reduse — de altfel mai toate îşi acoperă cheltuelile prin vânzarea produselor — este excelentă pentru împrejurările noastre, şi de aceea înmulţirea lor ar fi un mare bine pentru ţară.

In prezent avem dar câte-va şcoli respândite ici şi colo; dacă ar fi încă tragere de inimă atât la particularii mari proprietari rurali cât şi la diferitele autorităţi locale, aşa cum este la ministerul instrucţiunei publice, ţara ar putea foarte repede să se acopere cu aceste şcoli aşa de folositoare şi producătoare de rod bine făcător. Pentru a concretiza lucrurile, spunem că e nevoe de cel puţin o şcoală inferioară de agricultură pentru fie-ce circumscripţie corespunzătoare plăşilor sau pentru fie-ce regiune caracterizată prin felul ei de bogăţie agricolă: cereale, pomi, vii, etc.

Această nevoe, socotim noi este mai imperioasă ca aceea a şcolilor de meserii, despre cari legea asupra învăţământului profesional, în larga'i solicitudine pentru industrie prevede că se vor înfiinţa în fie-ce judeţ câte una. Este foarte drept că, pentru grăbirea întemeerei unei industrii în ţara noastră, legea aceasta este corolarul sau punctul de plecare absolut necesar; de cât noi, cari nu judecăm în acelaş sens, nu vedem nevoia răspândirei învăţământului profesional-industrial în măsura întinsă pe care o prevede legea asupra învăţământului profesional din 1903. Şi noi suntem de părere că şcolile de meserii sunt trebuincioase pentru a creea, cu timpul, un nucleu puternic de meseriaşi români şi o burghezie naţională, care ne lipseşte, dar înţelegem ca dezvoltarea acestui învăţământ să meargă mână în mână cu dezvoltarea industriilor şi a meseriilor în ţară, adică în mod progresiv, nu forţat şi brusc.

Ţara noastră, fiind încă pentru mulţi ani în viitor o ţară curat agricolă, e firesc, credem, ca toată atenţia şi puterea de sacrificii să se dee învăţământului agricol, ca unul ce e menit să dezvolte într'un grad foarte puternic singura bogăţie reală ce posedăm.

Un punct însemnat din programul agrarienilor trebue să fie dar şi dezvoltarea învăţământului agricol, în sensul ca în fie-ce plasă şi în fie-ce regiune a parte să se înfiinţeze câte o şcoală inferioară sau elementară. Dezideratul acesta n'ar fi greu de realizat dacă s'ar asocia iniţiativa privată cu autorităţile judeţene şi cu sprijinul statului, adica al ministerului instrucţiunei publice; cât despre ajutorul acestuia din urmă putem fi siguri, din momentul ce judeţele şi marii proprietari rurali — adică donatorii de terenuri — se vor arăta dispuşi să colaboreze la realizarea acestei mari reforme în economia noastră rurală: introducerea agriculturei raţionale la sate. Pe lângă aceasta, mai trebue să ţinem seamă, că aceste şcoli, odată ajunse în stadiul de activitate, nu mai constitue aproape de loc o sarcină pentru budget, de oarece îşi acoperă cheltuelile cu veniturile ce produc.

Infiinţarea lor în număr cât de mare este aşa dar posibilă, şi nu ne îndoim că dacă chestiunea aceasta ar fi luată în studiu de către asociaţiunile mari de agricultură şi ar începe o acţiune comună cu diferitele autorităţi, s'ar putea ajunge în curând la rezultate surprinzătoare.

Şcolile acestea însă noi le concepem, până *la un punct*, altfel de cum sunt astăzi. Am dori adică ca ele să prezinte în mod cât mai exact imaginea unei exploataţiuni ţărăneşti şi, tot deodată, să ajungă, cu vremea, a fi centrul de îmbunătăţiri agricole care să radieze asupra unei regiuni întregi.

Aşa cum se face astăzi agricultura la şcolile inferioare şi elementare, elevii, fii de săteni, viitorii plugari, învaţă, ce e dreptul, ce însemnează o cultură raţională a pământului, cum se cultivă o grădină, cum trebue să se ţie vitele şi aşa mai încolo, dar ei nu au totuşi înaintea lor cultura mică, aşa cum se face în genere în sat la ei, ci metoadele de muncă ale unei proprietăţi mijlocii sau mari.

Pentru a remedia la aceasta, aşi fi de părere—supun aceasta la judecata ministerului instrucţiunei publice—ca pe lângă cultura mare ce se obişnueşte la şcoli, să se institue şi un câmp de 4 sau 5 hectare, pe care să se facă cultură raţională: asolamente, furagii, etc. Cu modul acesta, elevii ar avea înaintea lor imaginea agriculturei ce ar trebui să facă la ei acasă, pe bucata lor de pământ. Aşi merge mai departe cu această propunere, dezvoltând-o până acolo ca fiecare şcoală de acest fel să aibă şi o fermă-model ţărănească, adică o gospodărie complectă, cu pământul, casa, grădina, coşerele şi grajdurile ei, pentru a infiltra cât mai bine elevilor metoadele noui şi ţăranilor pilda unei munci îngrijite şi a unui traiu mai igienic. Această din urmă parte însă ar putea fi lă-

sată pentru un mai târziu, când școlile își vor forma câte un *fond special* pentru aceasta; deocamdată, ceea ce e imediat necesar este ca la fiecare școală să existe și câte un teren mic care să fie cultivat, întocmai cum ar trebui să îl cultive sătenii la ei acasă.

In același timp, școala inferioară sau elementară ar trebui să caute a ajunge, cu timpul, focarul de progres agricol al întregei regiuni, având vite de prăsilă pe cari să le pue la dispoziția sătenilor sau luând toate inițiativele de îmbunătățire ce comportă situația și felul de producție locală.

Dacă s'ar urma un asemenea program, înmulțindu-se școlile inferioare de agricultură și căutând a forma din ele centre de inițiativă și de viață, nu mai încape îndoială că peste un foarte scurt timp am avea de înregistrat rezultate îmbucurătoare, cari ne-ar surprinde chiar pe noi.

Și toate acestea se pot face, o repetăm din nou, fără cheltueli mari, ci doar prin muncă și stăruință.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE și IDEI ECONOMICE

Rolul veterinarilor

In numărul trecut al revistei, vorbind de congresul veterinarilor am spus câteva cuvinte după rolul ce socotim că veterinarii ar trebui să'l aibă în circomscripțiile lor. In urma acestui articolaș, am avut satisfacțiunea de a citi prin ziare o circulară a eminentului veterinar-șef, domnul Furtună, trimisă medicilor-veterinari prin care se îndeamnă aceștia, și pe agenții lor, de-a înființa câte-o livadă de fânețuri artificiale, pentru a da exemple țăranilor și ai convinge pe calea aceasta la cultura nutreturilor artificiale.

Ideea este foarte bună, dar ea nu trebue să se mărginească la atât. Rolul veterinarilor și al agenților subordonați lor n'ar trebui să devie mult mai mare de cum este astăzi. In vederea marei opere naționale și economice, care se cheamă ridicarea țărănimei și a agriculturei, e necesar ca să se utilizeze toate forțele de cari dispunem, ori-cari ar fi ele.

Până acuma învățătorii au ocupat locul de frunte, dând dovadă, în cercul lor de activitate, de prodigioasa muncă și putere de inițiativă de cari sunt capabili pentru realizarea marelui scop: îmbunătățirea soartei țăranilor. Preoții au urmat și ei mișcarea dar nu cu avântul și încrederea în izbândă pe care au arătat'o învățătorii, și e aproape sigur că, grație îndemnurilor, venite din toate părțile, preoții vor intra și ei cu entuziasm în această mare acțiune.

A venit acum și rândul veterinarilor. Aceștia, oameni în general culți, cu o situație, socială mai înaltă, ar putea, dacă ar voi să facă lucruri mari în sfera lor de funcțiune. Și voim să credem că chestiunea îmbunătățirei vitelor, cum și a dezvoltărei industriilor cari sunt în legătură cu o creștere îngrijită a vitelor, merită atenția și sforțarea de îndreptare a medicilor-veterinari. Cu un cuvânt, aceștia ar putea realiza multe și serioase progrese, în domeniul lor de acțiune, dacă ar voi și s'ar pune pe lucru.

Ei ar putea, în primul rând, să întemeeze societăți de asigurare a vitelor, apoi să îndemne la construire de adăposturi mai bune pentru vite, să răspândească, prin cuvântări, cunoștința unei bune îngrijiri a vitelor, să înființeze societăți pentru procurarea de vite de prăsilă, să caute a întemeia cooperative de lapte, și așa mai încolo. Câmpul de activitate este destul de întins, pentru că fie-ce medic-veterinar să aibă de unde 'și alege felul de muncă mai potrivit cu necesitățile localității sale.

Am putea merge mai departe și să spunem chiar că este *datoria*— bine înțeles o datorie morală — medicilor-veterinari, ca să ia inițiativa unei asemenea acțiuni în toată țara, pentru că, după cum am spus mai sus, noi avem nevoe de toate forțele pentru a rezolva fundamentala problemă economică-națională: propășirea clasei țărănești și a agriculturei în general. Și, în această muncă acei cari trebue să dea pildă sunt, în primul rând, funcționarii cari, prin funcțiunea lor, vin în atingere directă, într'un fel sau altul, cu viața de la sate.

Taxa de $^1/_2$ %

Cu ocazia vizitei Majestății Sale Regelui la Iași, delegația numită de Camera de comerț din localitate pentru a prezinta Suveranului situația economică a localității a stăruit asupra taxei nedrepte de $^1/_2$ la sută ce se impune asupra mărfurilor în porturi. M. S. a respuns la aceasta recunoscând că taxa este nedreaptă și, că trebue desființată.

In urma acelora putem spera dar că această taxă — pe care aproape întreaga țară cere desființarea ei — care izbește mai ales în produsele agricole, va fi înlăturată sau înlocuită printr'un alt mod de taxare, mai echitabil și care să aibă mai ales în vedere interesele agriculturei.

E greu de crezut că guvernul se va opri la singura soluție justă; aceea a desființărei complecte a taxei de o jumătate la sută, fiindcă aceasta producea un venit de care statul nu se poate dispensa — și se știe că fiscul odată obicinnit cu o sursă de venituri foarte cu greu se hotărește să 'l lese din mână. Tot ceea ce se poate spera deci, în această privință, este ca să se schimbe felul de taxare, ușurându-se mult pe producători și făcând astfel ca, prin această taxă, să nu se favorizeze importul pe uscat, când toate sforțările noastre trebue să tindă la organizarea comerțului pe apă, singurul unde suntem cu desăvârșire liberi.

Fântânele la sate

In județul Tulcea s'a luat măsuri ca fântânile să fie construite după un nou proect de regulament, întocmit de o comisiune compusă dintr'un medic de plasă, un inspector comunal, un medic veterinar și inginerul județului. In afară de modul de construire, proectul va mai prevedea modul de întreținere și condițiunile în care să se autorize construcția fântânelor.

Ideea este cât se poate de bună și merită să fie pretutindeni imitată căci anarchia care a domnit până acum în ce privește construirea și mai cu seamă întreținerea fântânelor a făcut ca epidemiile și epizootiile să devie endemice în multe locuri. Reaua îngrijire a fântânelor făcea din acestea, adesea și în multe localități, un adevărat focar de boli pentru oameni și pentru vite; mai ales pentru vite cari erau și sunt duse la adăpost în comun, și cari se molipseau la jghiaburi de bolile vitelor cari se adăpase înaintea lor. In unele sate, murdăria și noroiul din jurul puțurilor este așa de mare în cât ne explică foarte lămurit, de ce bolile fac ravagii între oameni și epizootiile între vite.

Proprietarii de vite pot să vegheze cu ori câtă strictețe la regulile igienice, să dea nutreț curat și sănătos animalelor și să le ție la adăpost, dar dacă fântânile din drumul vitelor vor fi necurate, neîngrijite și pline cu microbii tuturor epizotiilor, toate măsurile de pază vor fi în zadar. De aceea o reglementare a întreținerei — aceasta are mai ales importanță — se impunea de mult, așa că nu putem de cât aproba inițiativa luată de județul Tulcea, dorind în același timp, ca regulamentul ce se va elabora acolo să fie aplicat în toată țara, în caz când va fi bun.

Un pericol pentru tovărășiile țărănești

Un ziar din Capitală a publicat zilele trecute următoarea știre, care merită o deaproape luare în seamă din partea autorităților:

Un învățător din Județul Tutova a convenit cu țăranii din mai multe comune ca să pue în comun grâul pe care-l au și să-l vândă pentru export.

La început lucrurile au mers de minune şi ţăranii au obţinut preţuri cu mult mai bune decât cele pe cari le obţineau când vindeau cerealele cu sacul la samsari.

Samsarii înţelegând că asociaţia ţăranilor cu învăţătorul îi va ruina pe ei, au îndemnat pe ţărani ca să pue în saci grâu amestecat cu pământ.

Unii dintre ţărani, slabi la minte şi doritori de câştiguri mari, au ascultat sfatul samsarilor.

Rezultatul a fost că asociaţia ţăranilor cu învăţătorul n'a mai putut exista, pentru că în portul Brăila, unde se expediau cerealele, nu s'a mai primit marfa amestecată cu pământ.

Învăţătorul a reclamat autorităţilor spre a lua măsuri contra samsarilor cari au îndemnat pe ţărani să recurgă la înşelătorii spre a avea un câştig mai mare.

După cum se vede, aci se repetă manoperile cari din fericire, n'au reuşit la primele începuturi ale Băncilor populare. Şi la acestea, cămătarii ca să nu le scape clientela de pe urma căreia se înavuţeau, au întrebuinţat tot soiul de mijloace pentru a le discredita şi pune într'o lumină rea, dar autorităţile au fost mereu la pândă pentru a dejuca toate planurile.

Acelaşi lucru ar trebui să se facă atât mai mult în ceea ce priveşte tovărăşiile ţărăneşti pentru vânzarea în comun a cerealelor, fiindcă acestea au nevoe din cauza diferitelor greutăţi de operaţiune şi de existenţă, de mai multă ocrotire şi îngrijire chiar ca Băncile populare.

In treacăt apoi suntem ţinuţi să ne exprimăm bucuria faţă de mizeria care se lăţeşte din ce în ce mai mult şi care tinde la organizarea în comun a vânzărei cerealelor. Mişcarea începută în judeţul Vlaşca s'a întins repede, şi de sigur că nu va trece mult şi vom putea vorbi cu aceiaşi mulţumire de tovărăşiile ţărăneşti ca şi de Băncile populare. Atâta doar e de dorit ca autorităţile în drept să arate tovărăşiilor aceiaşi solicitudine pe care au arătat-o Băncilor, insă nu consacrând printr'o lege o situaţie de fapt, cum a făcut la Bănci, ci conducând de la început mişcarea, pentru a-i da o bază unitară şi solidă.

V. M. K.

Intrebuinţarea raţională a nutreţurilor

Normele de nutrire raţională, privitoare la cantitatea şi calitatea nutreţului consumat pe zi, şi care servesc de călăuza tuturor crescătorilor de vite, sunt următoarele, reduse pe 100 kgr. greutate a vitei (cântărită de vie). Ear cantitatea necesară pe cap de vită este proporţional cu greutatea ei, aşa că unui bou de 400 kgr. îi va trebui de 4 ori mai mult nutreţ de cât indicăm în această tabelă.

FELUL ANIMALELOR	MATERII ASIMILABILE Kilograme					Proporţia între azotate şi neazotate	
	Subst. organice	Azotate	Neazot.	Grăsime	TOTAL		
Boi, întreţinere de odihnă	1,750	0,070	0,800	0,015	0,885	1 : 12 (1 : 20)	Admis.
Detto muncă potrivită .	2,400	0,160	1,130	0,030	1,320	(1 : 8) (1 : 10)	Limita
Detto. » grea . . .	2,600	0 240	1,320	0,050	1,610	1 : 6	
Detto. la îngrăşat, I perioadă . . .	2,700	0,250	1,300	0,500	1,800	1 : 7	
» » II perioadă . .	2,500	0,270	1,480	0,700	1.800	1 : 6	
Cai, muncă uşoară . . .	2,100	0,150	0,950	0,040	1,400	1 . 7	
Detto » mijlocie . .	2,250	0,180	1,170	0,060	1,360	1 : 7	
Detto » grea	2,550	0,280	1,340	0,080	1,700	1 : 5,5	
Vacă de lapte	2,400	0,250	1,250	0,040	1,540	1 : 5,4	
Oi	2,000	0,120	1,030	0,020	1,170	1 : 9 (1 : 13)	Limita

De observat este, că în efectul ei nutritiv grăsimea valorează de $1^1/_2$ mai mult de cât celealte materii neazotate, şi în conformitate cantitatea lor se înmulţeşte cu $2^1/_2$ pentru a stabili proporţiunea între azotatele şi neazotatele.

Avem de exemplu un fân, care după aprecierea noastră 'l clasificăm egal cu art. «fân mijlociu» dintr'o tabelă analitică, şi voim a stabili, dacă acest nutreţ corespunde în calitate cu necesitatea noastră, vom avea.

Mat. Azotate 5,4%
» neazotate 41,0%
Grăsime 1% × $2^1/_2$ 2,5%
43,5% : 5,4 = 8
Adică proporţie este 1 : 8

Acest fân ar fi prin urmare *calitativ insuficient pentru a nutri raţional o vacă cu lapte şi spre a obţine maximul de producţiune.* Ne vom gândi deci a adăoga tărâţe şi turte de in, spre a stabili proporţie necesară şi vom face calculul pe baza următoarea:

	KILOGRAME			
	Substanţe organice	Azotate	Neazotate	Grăsime
Unei vaci cu lapte de 100 k. trebuesc				
9 kg. fân mijlociu ce ţine .	9,600	1,000	5,000	0,160
Lipsesc prin urmare . .	7,650	0,486	4,690	0,090
	1,950	0,514	1,310	0.070
Dacă adăugăm *1 kg. turte de in* care conţine . .	0,900	0,278	0,339	0,021
şi 2 k. uruială de porumb	1,700	0,168	1,200	0,064
Total . . .	2,600	0,446	1,539	0,085
Complectăm fânul de sus .	7,650	9,486	3,600	0,090
Aşa că avem total	10.250	0,932	5,139	0,175

= 1 : 6 adică o proporţie puţin mai inferioară de cât 1 : 5,5 pe care însă o putem adopta fără ezitare, de orice avem un excedent în toate materiile neazotate, precum şi în cantitatea totală de substanţe organice.

Alt exemplu: suntem înaintea arăturilor de primăvară şi n'avem ca nutreţ pentru 2 boi de cât paie de ovăs destule şi ovăs grăunţe atât, în cât putem da pe zi de bou câte 1 kilo. Cum şi cu ce am putea îmbunătăţi nutreţul aceasta în mod raţional, ajungând cel puţin la proporţie 1 : 10, la care ne oprim din cauza crizei.

	KILOGRAME			
	Substanţe organice	Azotoase	Neazotoase	Grăsime
2 boi consumă (800 kgr. greutate)	19,200	1.000	10.000	
20 kg. paie de ovăs conţin	17,000	0.280	8.000	0.140
2 kg. ovăs grăunţe . .	1,700	0.180	0.870	0.094
Total . . .	18,700	0.460	8,870	0,234
aşa că ne lipsesc . . .	0,500	**0.540**	0.525	
Dacă adăugăm 2 kg. turte de rapiţă cu	0,900	**0 530**	0,650	
Atunci obţinem o proporţie suficientă pe când near fi trebuit *6 kgr. ovăs* cu	**5.100**	0.540	**3.900**	

Dacă am fi complectat deci dsficitul de substanţe azotoaseprin 6 kg. ovăs, am fi dat pe *lângă aceasta şi 3.375 kg. prea mult de materie neazotată, sau un* prisos de substanţe organice kg. 4.600, *ceace ar fi* **o risipă păgubitoare.** Dacă calculăm această pagubă în bani, ne ar costa socotit pe preţurile actuale:

6 kgr. ovăs à 10 bani . . . Leï 0.60
2 » turte de rapiţă à 15 bani » 0.30
sau *am pagubi fără compensaţie pe zi* . . . . . **Lei 0.30**

Se vede din cazul acesta, că cu turtele de rapiţă, care ne costă *15 bani* kilogramul, am nutrit boii noştri mai economiceşte de cât l'am fi putut face cu orice alt nutreţ suplimentar. Această compensaţie se poate aplica şi la exemplul cu vaca cu lapte.

Sunt prea mulţi agricultori, care au credinţa că, dacă o vită mănâncă un furagiu cu poftă şi îşi umple bine pântecele, ea este bine nutrită. Aşa avem de exemplu hrănirea cu borhot de sfecle de zahăr. Aceasta, dat numai singur vitelor pe lângă paie, nu corespunde de loc unei nutriri complecte, mai cu seamă pentru vitele cu lapte şi de îngrăşat. căci, dacă procedăm după normele de nutrire, vom găsi, că cele 40 kgr. de borhot şi 5 kgr. paie, care le dăm unei vaci pe zi, nu conţin nici materiile azotate nici cele neazotate în cantitate suficiente.

	KILOGRAME			
	Substanțe organice	Azotate	Neazotate	Grăsime
40 kgr. borhot de sfecle (92% apă)	3.200	0.320	2.560	—
5 kgr. paie de grâu . . .	5.100	0.048	2.160	0.024
Total . . .	8.300	0.368	4.720	0.024
Lipsesc pein urmare . .	1.300	**0.632**	0.280	0.136
Cari ar trebui complectate fie cu 2 kgr. turte de in, care conțin . .	1.800	**0.556**	0.680	0.040
sau cu 5 kgr. tărițe, care conțin	4.250	0.600	**2.220**	0.150

Cea din urmă complectare este însă neeconomică și păgubitoare, de oare-ce adăogăm *un prisos de 2.200 kgr. materie neazotate* (2.950 kgr. substanțe organice), *care nu ne produc nimica.*

Aceasta știu economii de vite experimentați din Moldova și de aceia adaugă la borhot câte $^1/_2$—1 kgr. fân bun și 3—4 kgr. zahăr saŭ tărâțe, și obțin rezultate frumoase, pe când lăptarii din jurul Bucureștiului se mulțumesc a adăoga $^1/_2$—1 tărâțe și produc un lapte subțire, albastru și de gust prost.

Va urma **M. Rampach**

DESPRE CONSERVAREA LEMNELOR

PENTRU

Construcție, traverse de drum de fer

și stâlpi de telegraf

de

DEM. IONESCU-ZANE

Unele administrațiuni însă, au norocul să aibă la dispozițiune, esențe foarte resistente în stare virgină, astfel ca :

Melezul sau *Zadul* (Larix Europea) care în stare virgină face un serviciu 28—40 ani (London-Tilbury & Southend» în Austria de sus.)

Asemenea sunt și specii exotice, ca Eucalyptus Australica cari durează în stare virgină 20—25 ani și lemnul de fer (bois de fer) care pe liniile americane durează 35—40 ani în stare virgină.

După cum rezultă din datele înregistrate până în anul 1900, tendința tutulor administrațiunilor de căi ferate este de a întrebuința pentru traverse numai lemnul injectat de orice esență ar fi.

Din toate procedeurile de conservațiune acela care mărește mai mult durata serviciului traverselor este «Creozotajul»; dânsul este absolut propriu pentru toate esențele întrebuințate în confecționare de traverse.

In urmă vine *procedeul Blyth* ; apoi *Sulfatajul* și tocmai în urmă vine *tratamentul lemnului cu clorur de zinc*.

Reușită oricărui procedeu, însă depinde mult de presiunea sub care se impregnează în lemn materiile antiseptice. Și în general lungimea duratei unei traverse injectate, depinde de numărul de presiuni atmosferice sub care s'a urmat injecțiunea. Astfel, aceste presiuni pot merge de la 6—12 cel mult. S'a observat că traverse de aceiași esență, de exemplu de pin, injectate în aceleași condițiuni și cu aceleași materii antiseptice să nu aibă o durabilitate egală în localități deosebite. Aceasta depinde de mai multe circumstanțe, ca calitatea balastului liniei și alte considerațiuni de ordin technic în ce privește construirea liniilor ferate. Depinde asemenea de altitudine, expoziție și compoziția solului în care a vegetat pădurea care a procurat lemnele pentru traverse adică depinde de densitatea țesăturei lemnoase și de finețea zonelor concentrice.

Traversele de fag creozotate saŭ termo-carbolisate durează pe căile principale de la 15—30 de anĭ; iar resistența lor la desorganisațiune întrece chiar pe acea a traverselor de ștejar creozotat.

S'a observat că fagul prezintă cele mai bune condițiuni pentru serviciul traverselor ; am putea fi conduși a zice chiar, că dânsa, traversă de fag, este «traversa de viitor»; căci se injectează foarte ușor, costă mai eftin de cât cea de pin, saŭ ștejar, întrecându-le însă în calitate prin durata serviciului.

Trebue să se aibă în considerațiune, și faptul că pădurile de fag se regenerează mult mai ușor de cât cele de ștejar și de pin, ceace este de mare importanță, avându-se mai ales în vedere, despădurirea progresivă și inevitabilă ce se practică în toate țările cari construesc linii ferate.

Cât pentru tipul preferabil de traversă, este acela al traverselor equarisate pe cele 4 fețe; acest tip este mai resistent la sforțările mecanice și presintă cele mai multe garanții pentru un serviciu bun și durabil.

Equarisajiul este preferabil să se facă prin cioplitură în topor iar nu prin ferăstrău ; căci prin ferăstruire fibrele lemnului sau canalele resinifere, fiind rupte, fețele traversei se fac sdrobonțoase și prin urmare, formează un mediu propriu a menține umiditatea, care se infiltrează mai lesne în lemn de cât prin fețe cioplite. Această observațiune se referă mai ales la traversele nepreparate.

Pentru traversele de fag, equarisagiul pe patru fețe este mai mult vătămător de cât folositor; și experiențe făcute asupra acestui lucru, ar dovedi de sigur, că tipul equarisat pe două fețe numai (partea de jos și fața superioară), saŭ tipul zis «jumătate—rond» ar fi cel mai avantagios.

In adevăr, lemnul de fag, ca și acela al tuturor esențelor zise fără inimă, saŭ numaĭ cu lemn alb astfel precum : mesteacănul, plopul, tremurător, aninul, teiul, plopul, artarul, carpinul etc., având țesătură lemnoasă mai omogenă de cât lemnele cu inimă, are straturile sale exterioare mai resistente de cât cele din centru, astfel că printr'un equarisaj pe câte 4 fețele s'ar ridica tocmai părțile țesăturei celei mai restante. Mai mult, tipul semi-rond presintă mai multă stabilitate, cea ce este un mare avantaj pentru linie.

Administrațiunile cari practică conservațiunea traverselor lor, recunosc, precum am mai spus'o deja, că procedeul cel mai avantagios, din punctul de vedere al serviciului traversei, este creozotagiul (sau procedeul Blyth bine aplicat); dar în acelaș timp, ele se pronunță toate, asupra necesității *de a se întrebuința un ulei greu*, (creozotă brută) bogat în materii antiseptice, astfel ca acid fenic, naftalină, și uleiuri verzi.

Câteva administrațiuni (liniile ruse) emit opiniunea că tratamentul lemnelor cu clorur de zinc, este procedeul cel mai puțin scump, pentru a asigura traverselor de pin saŭ de brad un serviciu mai mult saŭ mai puțin durabil. Statul francez și câteva alte linii, preferă tratamentul traverselor cu o emulsiune de clorur de zinc și creozotă, procedeu care pare a fi de viitor, mai ales pentru speciile de arbori cu alburn, a căror absorbițiune este prea mare.

Rezultă dar din științele procurate de diverse administrațiuni de căi ferate, *că creozotagiul*, procedeul cel mai perfect actualmente, implică serviciului traverselor, o durabilitate, care în mediu pentru toate liniile ar fi cam următoarea :

Pin creozotat: servește, pe cale principală 15 ani, pe căi de garaje 5 ani ; serviciu total 20 ani.

Ștejar creozotat: serv. pe cale principală 18 ani pe căi de gâraje 7 ani ; serv. total 25 ani.

Fag creozotat: serv. pe cale principală 20 ani, pe căi de garaje 10 ani serv. total 30 ani.

Ceace ne indică ca fagul este o specie care convine foarte bine ca să fie întrebuințată ca traversă, și credem că nu exagerăm, dacă îl vom numi «arborul traverselor pentru viitor.

Intreținerea traverselor

In ceace privește chestiunea întreținerei traverselor pe linii, iată datele ce avem la dispoziție.

In *Austro-Ungaria* se cheltuește anual cu întreținerea traverselor de la *33—62 bani* pe traversă așezată pe căile principale și de garaje ; iar în mediu *42 bani*.

In Belgia, cheltuelile anuale comportă 77 bani de traversă așezată.

In Danemarca aceste cheltueli sunt de 37—57 bani.

In Francia se cheltuește 42—59 bani, în mediu 53 bani.

In Englitera, de la 36—50 bani în mediu 42 bani.

Luxemburgul, 49—55 bani.

Portugalia, 64—1 leu 50 bani.

România 75 bani.

Rusia, 30—64 bani, în mediu 41 b.

Sfârșind importantul său raport, D-l Herzénstein spune :

«Trebue să convenim că suntem departe de a fi mulțumiți ; căci, de și pentru partea traverselor studiem această cestiune de la 1890, nu am primit însă cu îndestulare științe asupra unui mare număr de puncte.

Ar trebui să se reia mai multe chestiuni de la început, și a se căuta un nou tip de traverse și un nou tip de suprafață de razim a șinelor pe traverse și de fixarea lor.

Va urma **Dem Ionescu Zane**

Nesiguranța recoltelor agricole în România

—— IX

a) *Influența diferenței de altitudine asupra repartițiunei ploilor.*

Influența diferenței de altitudine asupra repartițiunei ploilor, fiind stabilită prin o lege formulată de d-nii Belgrand și Lemoine [1]), nu avem nimic de adăogat : este constatat și la noi, că la munte plouă mai mult de cât la coline și mai mult încă de cât la câmp.

b) *Influența pădurilor asupra repartițiunei ploilor.*

Influența pădurilor asupra repartițiunei ploilor, a făcut objectul unor îndelungate cercetări : „rezultatele ob„ținute au stabilit în mod cert puterea „condensatoare a pădurilor; aceste re„zultate ne arată pădurile formând, „în localitățile ce ocupă, niște ade„vărate aparate de condensațiune și „producând asupra curenților ploioși „cari le traversează, o acțiune mani„festă. Din această cauză, în totdauna, „d'asupra pădurilor cade o mai mare „cantitate de apă de cât d'asupra te„renurilor ce le sunt învecinate [2])".

Acest fapt meteorologic, este dovedit prin următorul tablou de cantitățile de apă căzute în fiecare an d'asupra unui masif și în afară de acest masif, la o depărtare de 300 m.

Stațiunea Thiers
Pădure rășinoasă

Stațiunea Fleurines
Pădure foioasă

	Cantitățile de apă căzută											
	D'asupra masivului împădurit Altitudine 104 m. 00		La 300 m. depărtare de la masivul împădurit Altitudine 104 m. 00		Diferența în favoarea pădurei		D'asupra masivului împădurit Altitudine 122 m. 00		La 300 m. depărtare de la masivul împădurit Altitudine 122 m. 00		Diferența în favoarea pădurei	
IINV	m. m.		m. m.		m. m.		m. m.		m. m.		m. m.	
1874	—		—		—		464.25		429.25		35 mm.	
1875	557.25		515.00		42 mm.		644.50		635.75		9	„
1876	607.20		546.00		61	„	654.00		626.50		28	„
1877	836.75		769.50		67	„	916.75		892.40		24	„

Din acest tablou reese în mod neîndoios faptul că, **atunci când plouă, pădurile primesc o mai mare cantitate de apă de cât terenurile învecinate.**

Puterea condensatoare de vapori a pădurilor, este astfel probată prin experiență.

Noile experiențe ale d. Claudot, inspector-ajutor al pădurilor de la Epinal, însărcinat cu direcția observațiunilor meteorologice la școala forestieră de la Nancy, executate în cursul perioadei de 7 ani, de la 1889—1895, n'au făcut de cât să confirme rezultatele deja obținute. Bazat pe aceste rezultate, institutul meteorologic francez, în dareade seamă făcută, s'a rezumat stabilind că : într'o regiune acoperită cu păduri, ploile sunt mai abundente decât într'o regiune mai puțin împădurită sau lipsită cu totul de păduri, toate celelalte circumstanțe fiind egale [1]).

c) *Influența esenței populamentelor asupra repartițiunei ploilor.*

Din experiențele făcute în stațiunile meteorologice forestiere Fleurines și Thiers, menționate mai sus, am văzut că,

In pădurea de foioase.

„In 1874, înălțimea apei căzută d'asupra pădurei, întrece cu 34 mm. înălțimea apei adunată în același timp în terenurile vecine neîmpădurite ;

„In 1875, diferința în favoarea pădurei este de 9 mm.,

„In 1876, această diferință, în același sens, este de 28 mm. ; iar

„In 1877, ea este de 24 mm."

In pădurea de rășinoase.

In 1875, să constată în favoarea masivului, o diferință de 42 mm. ;

„In 1876, această diferință este de 61 mm. ; iar

„In 1877, ea este de 67 mm."

„Aceste țifre demonstrează în modul „cel mai evident faptul că toate pă„durile posedă proprietatea de a con„densa vapori, dar că pădurile de „rășinoase posedă această proprietate „într'un grad mult mai înalt, deoarece „ele produc mai mult chiar de cât în„doitul rezultatului constatat la pădu„rile de foioase [1])".

Pădurile de rășinoase, mai apte de cât pădurile de foioase a concentra vapori, determinând d'asupra vârfurilor lor un curent constant, favorizează mai bine de cât celelalte esențe această condensațiune.

Această proprietate a esențelor rășinoase, adăogată la efectul altitudinei și al prezenței maselor păduroase în regiunea muntoasă, face ca această regiune să fie mai bogată în ploi de cât regiunea colinelor imediat învecinată, însă mai joasă și acoperită cu păduri de foioase.

d. *Influența vânturilor asupra repartițiunei ploilor.*

Sub acțiunea dominantă a vânturilor, distribuțiunea ploilor pe suprafața țărei este foarte inegal făcută.

Vaporii de apă aflați în atmosferă, întâlniți în mersul lor de vânturile cari brăzdează țara, sunt atrași de aceste vânturi, urmează direcțiunea ce li să imprimă și merg astfel până când sunt opriți de vre un obstacol, munte sau pădure : aceste obstacole sfarâmă curenții încărcați astfel cu vapori de apă și 'i precipită.

In adevĕr, *ploaia este rezultatul răcirei unei mase de aer la maximum său de saturațiune.*

«Când un gaz se dilată, să produce o răceală echivalentă cu mișcarea produsă.

«Dacă prin urmare o masă umedă să ridică în sus, presiunea să micșorează și temperatura scade ; dacă această masă este la maximum său de saturațiune, atunci avem condensație. Când dar un curent încărcat cu vapori de apă, întâlnește în calea sa o pădure, masele de aer umed atrase de el, să ridică d'asupra masivului, întocmai cum să ridică d'asupra unui zăgaz apele oprite de dânsul ; vaporii să acumulează și să ridic. Cu modul acesta în masa de aer să produce o dilatațiune, o răceală echivalentă cu mișcarea produsă și, ca concluziune, avem o precipitațiune a vaporilor de apă [2])".

1) M. Fautrat : Météorologie forestière : pag. 15.
2) Idem, pag. 10.

1) Revue des eaux et forets. Anul 1897, pag. 601.

1) M. Fautrat: Météorologie forestière, pag. 16.
2) M. Fautrat: Observations météorologiques, pag. 15.

In asemenea condițiuni, **repartițiunea precipitațiunilor atmosferice depinde de mulțimea obstacolelor ce împiedică curenții încărcați cu vapori de apă.**

Regiunea de munte și regiunile de câmp acoperite cu păduri, prezintând destule obstacole capabile de a să opune unor asemenea curenți și a provoca astfel precipitațiunile atmosferice, sunt asigurate de a beneficia de aceste precipitațiuni, pe când regiunile de câmp lipsite de păpuri și neavând vre un altfel de obstacol de opus acestor curenți, sunt în neputință de a provoca precipitațiunile atmosferice și din această cauză ele nu sunt de cât parcurse numai de curenți ploioși, precipitațiunile atmosferice devenind în cazul acesta un simplu efect al întâmplărilor.

Va urma D. R. Rusescu

BIBLIOGRAFIE

Despre conservarea lemnelor pentru construcție, traverse de drum de fer și stâlpi de telegraf, *cu o traducțiune cu observațiuni personale asupra chestiunei injectărei traverselor de fag la noi* este titlu nouei broșuri care a apărut în Biblioteca societății agrare și al cărei autor este d. **Dem. Ionescu-Zane.**

O dare de seamă mai amănunțită asupra acestei lucrări serioase și interesante, credem că nu este nevoe, de oare ce cititorii «Agrarului», au luat desigur cunoștșință de dânsa în coloanele revistei și au putut aprecia, ca și noi, însemnătatea reală a acestei chestiuni. D. Ionescu-Zane a adus cu publicarea acestei broșuri un serviciu serios tuturor acelcra pe cari asemenea probleme îi interesează, fiind-că vor găsi într'ânsa expusă chestia într'un mod desăvârșit · limpede, atractiv și instructiv. O recomandăm cu stăruință citirei tuturor.

* * *

Controlul banului public este o conferință, — tipărită — pe care d. **Alex. G. Bacaloglu,** fost casier timp de 30 de ani al Primăriei și actualmente șef-contabil al Expoziținei agrare a ținut-o acum un an la un club politic. Chestiunea pe care o tratează însă d. Bacaloglu, într'o formă foarte amuzantă, nu este însă câtuși de puțin politică, ci una generală foarte serioasă, și care merită atenția celor în drept. D. Bacaloglu, care a mânuit banii publici timp de decinii, cunoaște desigur mai bine ca oricine modul de a se feri acești bani de atingeri delictuoase. Conferința d-sale este un bine meritat, rechizitoriu în contra deștrăbălărei care a domnit și domnește în materie de control a banilor publici și propunerile de îndreptare ce face pentru a pune capăt acestei stări de lucruri dăunătoare pentru stat, nu pot fi de cât subscrise și aprobate de toată lumea: întărirea controlului, solidarizarea inspectorilor controlori, cu cei necesitați, bine înțeles cu pagubă materială, inamovibilitatea inspectorilor financiari, etc.

Toți acei cari voesc să cunoască în amănunțit deștrăbălarea ce domnește în ce privește controlul banilor publici, li se recomandă de citit conferința d-lui Bacaloglu.

CRONICA AGRICOLĂ

Starea semănăturilor

Din știrile primite la ministerul de agricultură cu privire la starea semănăturilor din țara întreagă, rezultă că arăturile și semănăturile de toamnă de grâu, secară, orz și rapiță continuă cu activitate în cele mai multe județe.

Porumburile sunt în general de mijloc.

In multe județe s'a procedat și se procedează la tăerea cocenilor și întrebuințarea lor ca fânețuri.

Izlazurile și mirișteie se găsesc în stare bună în urma ploilor și timpului favorabil.

***

Măsuri pentru creșterea vitelor

Ministerul de interne a hotărât ca rasele de animale pe care prefecturile de județe trebuesc să le cumpere în scopul ameliorărei rasei animalelor din țară să fie următoarele:

Armăsarii să fie de rassa anglo-arabă, cu făptura mai mult arabă pentru massa cailor din țară.

Taurii moldovenești, bucșani și ialomițeni pentru îmbunătățirea vitelor cornute mari de muncă din părțile șesului și taurii Schvitz, talie mijlocie, pentru vitele de munte.

Berbecii Merinos-precoce și metișii lor pentru oile spance-țigăi, etc., iar berbecii Buckara de Astrahan și metișii lor pentru țurcanele negre. Vierii Mangoliță pentru ameliorarea rassei râmătorilor din țară. Vierii Yorck și Berck pentru îmbunătățirea râmătorilor din jurul marilor orașe, unde se cer însemnate cantități de carne de porc pentru consumația zilnică și pentru fabricele de conserve.

Aceste dispoziții sunt relative la animalele de prăsilă.

***

In curând vor pleca în Austria mai mulți delegați ai ministerului de interne și ai prefecturilor de județe. pentru a cumpăra mai mulți reproductori, cu sumele prevăzute de județe în acest scop.

***

Prefectura Județului Ilfov a cerut din nou ministerului de domenii să-i acorde o întindere de 30 hectare din moșia statului Dudești, pentru a construi pe dânsa grajdurile în care vor fi ținute animale de prăsilă, ce aparțin județului.

***

Ministerul de interne a cerut celui de culte și instrucție publică să îndemne pe preoții și învățătorii din comunele rurale, ca împreună cu veterinarii ai plășei respective să stăruiască cât mai mult pentru înființarea livezilor artificiale, care e cel mai bun mijloc pentru obținerea cantității de hrană necesară vitelor, deși plantațiile se fac pe suprafețe foarte reduse.

Ministerul de interne adaugă în circulară, că aceste livezi sunt mai rezistente intemperiilor, vor da un nutreț abondent și hrănitor, și se pot face pe suprafețe relativ restrânse așa în cât vitele vor putea fi ținute îngrijite lângă bătătura săteanului; copii nu vor mai fi sustrași de la învățătură pentru purtarea vitelor pe marginea drumurilor și la bucată; boii ar deveni prin hrana ce li s'ar da, mai rezistibili la muncă; vacile ar începe să se prăsească prin satele pe unde au pierit; laptele și preparatele lui ar creia sătenilor o rezistență mai mare la muncă și la boli epidemice, mortalitatea și morbiditatea ar scădea; gospodăriile cu vite multe și bune s'ar înmulți și toate acestea s'ar căpăta numai prin înmulțirea livezilor cu lucernă și alte nutreturi.

***

D. ministru de interne a învitat pe d. I. St. Furtună, inspector general al serviciului veterinar, ca împreună cu delegații județelor să plece îndată în țară pentru cumpărarea animalelor de prăsilă necesare județelor.

***

Primăria orașului Călărași a comunicat ministerului de interne că a acordat județului respectiv o întindere de 10 hectare teren, spre a construi pe dânsa 2 grajduri în care să fie întreținute animalele de prăsilă ale județului.

Construirea grajdurilor se va începe chiar de acum și în ele vor fi întreținuți 40 tauri.

***

Ministerul de interne a cerut tuturor veterinarilor șefi să intervină din nou pe lângă prefecții sau primarii cari n'au înscris în bugetele comunelor sau județelor lor sumele necesare la cumpărarea animalelor de prăsilă, sau au înscris sume mici, să prevadă în acele budgete sume cât mai mari în acest scop.

Ministerul a înaintat tot deodată o circulară în acelaș sens și prefecților de județe, indicându-le și rasele de animale cari trebuesc cumpărate.

***

Convențiunile comerciale

Un ziar economic săptămânal dă, în această privință, următoarele amănunte:

„Informațiuni luate din sorginte bine informată ne permit a afirma, că nu e încă de loc sigur dacă proiectul de convenție comercială încheiată între România și Germania va fi prezintat corpurilor noastre legiuitoare la deschiderea sesiunei parlamentare, adică în luna Noembre a. c. Cu atât mai puțin poate fi vorba de convocarea

unei sesiuni parlamentare extraordinară înainte de 15 Noembrie spre a vota acea convenție după cum au afirmat unele ziare politice. In cercurile noastre diplomatice se crede chiar că s'ar putea întâmpla să treacă toată luna Decembre, poate chiar și Ianuarie, fără ca proiectul de convenție să fie depus pe biroul Parlamentelor german și român, din cauză că Germania are tot interesul să nu divulge concesiunile făcute Rusiei și României până nu va ajunge la o înțelegere și cu Austro-Ungaria, iar România a promis să păstreze secretul convențiunei cât timp o va cere Germania, mai ales că și România are tot interesul să nu comunice încă Austro-Ungariei concesiunile făcute Germaniei".

⁂

Arendări de moșii

In ziua de 20 Octombrie se va ține licitație la ministerul de domenii și la prefecturele Craiova și Iași pentru arendarea pe termen de 10 ani a unui număr de aproape 100 de moșii.

La ministerul de domenii se va ține licitație pentru arendarea a 10 moșii din jud. Argeș, 8 din jud. Bujău, 2 Covurlui, 5 din Dâmbovița, 2 din Ialomița, 1 din Ilfov, 8 din Muscel, 3 din Olt, 5 din Prahova, 5 din Putna, 1 din Teleorman și 1 din Vlașca.

In localul prefecturei de Craiova se va ține licitație pentru arendarea unei moșii din Dolj, 1 din Gorj, 3 din Mehedinți și 11 din Vâlcea, iar în localul prefecturei de Iași se va ține licitație pentru arendarea a 5 moșii ale statului din jud. Bacău, 1 din Botoșani, 1 din Dorohoi, 2 din Fălciu, 4 din Iași, 3 din Neamțu, 3 din Succava, 3 din Tecuci, 6 din Tutova și 3 din Vaslui.

Arendarea se va face cu începere de la Aprilie 1905 până la Aprilie 1915. Condițiunile și toate amănuntele sunt publicate în „Monitorul Oficial" din 5 Octombrie 1904.

⁂

De câte-va zile a apărut o notiță în diferite ziare cvotidien, despre un plug cu aburi american, cu tracțiune directă, care a fost încercat la Măgurele.

Acest plug nu este un lucru nou; sunt abea 10 ani de când au fost aduse aci în Țară peste 20 de aparate de acest sistem, parte de un înalt inginer al C. F. R. parte un comerciant de mașine agricole; și rezultatul acestei importări a fost, că ambii au perdut o mare parte din averea lor, fiind nevoiți a *lua înapoi toate plugurile cu tracțiune directă vândute aci*, de oare-ce după câte-va zile de lucru s'a dovedit că este imposibil de a mai ara cu ele.

Faptul că acest plug ar fi arat la Măgurele timp de o jumătate oră, în prezența câtor-va persoane, nu dovedește nimeni.

Să se încerce de a ara o săptămână neîntrerupt, cu acest plug, și în urmă să se constate câte pogoane s'au arat? cât costă un pogon de arătură? și ce rămășițe mai există din întregul aparat?

Deja prin faptul că o mare parte a forței mașinei se perde, când pământul este moale, cu transportul propriei greutăți a mașinei, și în al doilea rând, prin faptul că mașina, în locul vitelor, trebue să facă acelaș drum ca și plugul acest plug cu tracțiune directă nu poate ara mai mult de cât îndoit sau întreit cantitatea lucrată de un plug obicinuit de vite, fiind numai de 2—3 ori mai lat de cât aceasta. Și pentru a procura mașinei apa și combustibilul necesar, este nevoe de atâția oameni și atâtea vite, în cât s'ar putea ara mult mai multe pogoane pe zi numai cu aceștia. Fără a mai fi nevoe de plugul cu aburi cu tracțiune directă;— lăsând la o parte și faptul că trebuesc îndeplinite încă multe condițiuni, adunate la un loc, pentru ca acest aparat să poată funcționa.

⁂

Vânatul păsărilor

Ministerul de domenii a dispus ca *vânatul păsărilor* din regiunea bălților, exploatate în regie, să treacă asupră administrației pescăriilor.

Permisiunile de vânătoare se vor elibera amatorilor cu prețul de 25 lei una.

Administrația pescăriilor a fixat 4 regiuni pentru vânătoare anume: reg. I Letea, a II-a Caraorman, a III-a Dornov și secția V-a ca a IV regiune.

Permisul de vânat care se va libera numai de administrație și e valabil numai pentru o singură regiune, prevede că vânatul este oprit pentru ori ce fel de păsări, în timpul reproducerei peștilor 1 Aprilie—31 Maiu, precum și în timpul intrărei peștelui în bălți, în apropierea gardurilor, lesilor și locuințelor de pescărie.

Vânatul mai e interzis în ce privește stârcii albi mari și mici, corcodeii, califarii, lăcustarii, graurii, și toate păsăriie distrugătoare de insecte.

⁂

De la Expoziția agrară

Comitetul Societății Agrare a decis cu ocaziunea expoziținei sale să pună la concurs un imn al socictății agrarienilor.

Se va da un premiu de 100 lei celui ce va fi găsit mai bun. Compozițiunile se vor trimite la biuroul expoziținei agricole cel mai târziu până la 25 ale lunei curente.

Imnul premiat va fi executat la expoziținne de un cor.

⁂

Societatea Agrară, cu ocaziunea expoziținei sale, a hotărât a ține un concurs între diferitele tarafuri de lăutari, în ziua de Duminică 17 a. c. Concursul va avea loc între orele 2 până la 5 p. m. Bucățile ce se vor cânta vor fi: Deșteaptă-te Române, Hora Unirei și Ciocârlia.

Taraful ce va reuși va căpăta una sută lei.

Tarafurile nu pot avea mai puțin de 10 persoane și vor trebui să se înscrie cel mai târziu până Vineri seara la biroul Expoziținei. Publicul și un comitet special va decide cui să se dea premiul.

⁂

Persoanele cari au câni de lux, de vânat sau de turme și doresc a'i expune, sunt rugate ca de urgență să facă cunoscut aceasta direcțiunei expoziținei Agrare din București.

DIVERSE

Șeful Creditului agricol din jud. Ilfnb, a dat o circulară primarilor din acest județ, prin care le face cunoscut că toate cererile de împrumut ce țăranii voiesc a face la Creditul agricol, să se refie la primărie și Sâmbătă să le expedieze Creditului spre a fi aprobate. Cererile se vor retrimete de către Credit primăriilor spre a fi date țăranilor.

Prin acest mijloc se vor evita speculațiunile ce se fac cu țăranii de către samsarii cari, sub pretext că vor stărui să se aprobe împrumuturile, le iau diferite sume de bani.

⁂

Veniturile pescăriilor statului exploatate în regie au fost de la 1 Aprilie și până la 30 Septembrie corent, în sumă de totală de 1.115.000 lei.

In perioada corespunzătoare a anului trecut veniturile au fost de 1 milion 208.000 lei.

Diferența e datorită secetei excesive din vara anului în curs, care a făcut să sece lacurile.

⁂

In exercițiul financiar de la 1 Aprilie 903—904, s'a vândut de către Stăt o suprafață păduroasă de 12.295 hectare din cele 527 păduri aflate în exploatare, cu un preț de 3.296.964 lei, 75 bani.

⁂

D. P. Antonescu, șef de biurou la serviciul pădurilor din ministerul de domenii, a alcătuit un tablou statistic asupra importului și exportului lemnelor în ultimii zece ani de la 1893—1903.

In perioada aceasta s'au importat 232.707 tone de lemne în valoare de 51.363.523 lei și s'au exportat 1 milion 774.934 tone în valoare de 112 milioane 301.470 lei.

⁂

In viile de pe teritoriile comunelor Huși și Rozești (Fălciu), Drăgănești și Dăneasa (Olt), s'au descoperit mai multă focare filoxerice.

Ministerul de domenii a autorizat pe proprietarii acestor vii să introducă viță americană pentru reconstituirea viilor.

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Lei 3

A se adresa administraţiei

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciuluĭ Statisticeĭ Generale.

Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck,* precum şi la principalele librăriĭ din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşuluĭ No. 6.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH.

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 caĭ putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 caĭ putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 24 OCTOMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 98.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

EXPOZIȚIUNEA „SOCIETAȚEI AGRARE"

ANUNCIU

Persoanelor, cari doresc a vizita Expoziția Agrară din București, de la șoseaua Kiseleff, li se vor elibera bilete cu preț redus de 50%, de toate stațiunile din țară, pentru dus și întors în zilele următoare: **Octombrie 13—14—15—16—17—18 stil vechi.**

Aceste bilete sunt valabile 4 zile de la data liberării, fără a se socoti și ziua când s'a eliberat.

Vizitatorii iau în zilele indicate 1 bilet de călătorie de la stațiunea de unde pleacă, plătind costul întreg de venire, iar la înapoiere prezintă conductorului de tren acelaș bilet, purtând un sigiliu al Expoziției constatator că a vizitat-o.

Vizarea biletelor de către Biuroul Expoziției se face fără nici o altă taxă.

Călătorii, ca să poată profita de reducere la C. F. R., trebue ca biletele lor să fie vizate de Expoziție. Pentru obținerea vizărei biletelor a căror cost va trece de 10 Lei, vizitatorii vor trebui să prezinte un bilet de loterie de 5 Lei, care va fi asemenea vizat.

Pentru biletele de un cost **mai mic de 10 Lei,** vizarea se va face la Expoziție, fără a se mai pretinde prezintarea unui bilet întreg de loterie, ci va cădea în categoria vizitatorilor cari au a plăti **1 Leu la intrrrea** în Expozițiune, și în schimb aceștia vor primi un cupon de loterie de fiecare persoană.

Pe lângă zilele ce s'a acordat în luna Octombrie 13, 14, 15, 16, 17, 18, stil vechi, direcția C. F. R. a mai acordat o reducere de 50% în zilele de Sâmbătă până Marți în fiecare săptămână în luna Octombrie.

Biletele de loterie ale Expoziției Agrare, se găsesc de vînzare în țară pe la diferiți debitanți, autorități și dau drept la diferite câștiguri din care unul principal de **20,000** lei, unul de **5,000** lei, și altele, în valoare totală de **40,000** lei.

Prețul intrării la expoziție în zilele de lucru e de un leu de persoană.

Persoanele cari posed deja bilete de loterie, prezintă la intrarea în Expoziție, un cupon de lotărie cu tichetul său, drept plată.

Expoziția este deschisă în permanență de la ora 8 a. m. până la orele 7 p. m. Muzica militară va cânta în toate zilele.

Duminica și în zilele de sărbători, prețul intrării e de 0,50 bani de persoană.—In acele zile biletele de loterie nu se bucură de nici o reducție.—*Copiii mai mici de 7 ani* nu plătesc intrarea, iar de la 7—14 ani plătesc *0,25 bani* intrare, în orice zi.—Elevii școalelor rurale de agricultură și de meserii, sub conducerea profesorilor lor, când vor veni în grup de cel puțin 10 persoane vor avea intrarea gratuită în Expoziție; asemenea și învățătorii.

Produsele și obiectele destinate Expoziției și trimise pe adresa Expoziției Agrare, șoseaua Kiseleff, vor beneficia de o reducere de 50% pe C. F. R.

Târgul de vite cornute, oi, capre și câni se ține de la 1—30 Octembrie.

Expoziția păsărilor va ține de asemenea până la închiderea expoziținei.

Și aceste transporturi, beneficiază asemenea de o reducere de transport pe C. F. R. de 50% și sunt scutite de orice taxă veterinară.

Vizitatorii Expoziției vor beneficia de următoarele reduceri la hotelurile de mai jos: Hotel Bulevard, Hotel Splendid, de France, Metropole de 25%, Hotel Bristol, Carol și Dacia de 20%, iar Hotel Central și Regal 10%.

Pentru a beneficia de aceste reduceri se va prezenta la cassa otelului un bilet de lotărie de 5 lei ștampilat de Biuroul Expoziției.

Biletele de Loterie a Expoziției Agrare se găsesc la toți debitanții de tutun din țară și în Capitală, precum și la toate agențiile Societății de Asigurare „Națională" din țară și la D. Vasile M. Kogălniceanu, reprezentant general al Societății de Asigurare „Națională" din București, Strada Doamnei 12. (Parter).

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Lei aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Lei aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Lei aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primei Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societății, Str. Doamnei 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiului, grindinei, contra daunelor de transport precum și valori. Asigură asupra vieței omului în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogâlniceanu ***M. Emmanuelle***

DUMINICĂ 24 OCTOMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 98.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea uneĭ* comisiuni de supraveghere *compusă din d-niĭ:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-niĭ: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Torocoanu,
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu
Colaboratoriĭ revisteĭ sunt d-niĭ:
Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hirsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovicĭ-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 98

Vasile M. Kogălniceanu.—Expoziținea.
V. M. K. — Proecte și Ideĭ Economice.
D. R. Rusescu.—Nesiguranța recoltelor agricole în România.
Dem. Ionescu-Zane.—Despre conservarea lemnelor pentru construcție, traverse de drum de fer și stâlpi de telegraf.
M. Rampach. — Intrebuințarea rațională a nutreturilor.
Bibliografie.

EXPOZIȚIUNEA

Școlile inferioare de agricultură

In no. trecut al revistei am vorbit în termeni generali și mai mult pentru a putea face o serie de propuneri, după părerea mea folositoare, despre școlile inferioare și elementare de agricultură, în legătură cu grupările lor de obecte de la Expoziția Societățeĭ Agrare. Am menționat în acel articol că ministerul instrucțiunei publice, de carĭ depind aceste școli, a publicat o dare de seamă amănunțită asupra școlilor și că vom da și noi datele mai însemnate referitoare la dânsele. Cunoașterea acestor date este necesară pentru a putea judeca nu numai importanța învățământului agricol, ci în același timp, pentru a putea vedea întru cât sunt susceptibile de îmbunătățire, mărire și complectare. Astfel:

Școala inferioară de agricultură de la *Strihareț* (jud. Olt), înființată la 1883, și care are un personal de învățământ și administrația compusă din 2 institutori, dintre cari unul director, un șef de cultură, un grădinar, un secretar contabil, un medic, un econom magaziner și 11 oameni de serviciu, a fost frecventată de la 1883 până la 1904 de 497 elevi, dintre cari 211 absolvenți; numărul elevilor variază între 25 și 31 au fost ani când numorul elevilor nu trecea de 10 (1895) și 13 (1898). Școala are *200 hectare teren*, dintre cari 95 h. teren pentru cultură și 105 h. teren silvic. Vite de muncă —broșura nu indică rasa lor,—sunt în număr de 18, al vacilor de lapte variază. Școala cultivă toate cerealele cunoscute în țară, plus nutreturi artificiale: lucernă, plante textile, leguminoase; cultivă și puține vii și are un *câmp de experiență* în întindere de 1 h. Valoarea inventariului este de 211,829 lei, dintre cari clădirile în valoare de 179,000 lei, animalele 10124, mașini agricole 7494 lei, stupăria 419 lei, lăptăria 394 lei.

Școala inferioară de agricultură de la *Roman* (Pănceștĭ - Dragomirești) înființată în 1885, are un personal didactic și administrativ aproape ca cea precedentă; efectivul elevilor de la 1885 până la 1904 este de 669 elevi, variând între 23 și 57, cu un număr din ce în ce crescând de elevi, totalul absolvenților fiind de 159. Terenul școalei este de 140 h. Culturile ca la Strihareț. Grădina are și o pepinieră de pomi, ceea ce nu e la Strihareț. Școala are vreo 28 de vaci, 80 de oĭ și 10 porci. Valoarea inventarului se urcă la 314,381 lei, dintre cari clădirile 159,000 lei, vite 7824 lei.

Școala inferioară de agricultură și meserii «*I. Zossima*» din Armășești (jud. Ialomița), înființată la 1889, are două divizii: a elevilor și fetelor. Efectivul elevilor variază între 25 și 38 elevi, și 7 și 25 eleve. Școala are 302 hectare, dintre cari 102 islaz de vite. Vite are de tot soiul: caĭ, boi, oĭ, porci în număr suficient. Valoarea inventarului este de 345768 lei, dintre care clădirile 309.600 lei, animale 8687 lei, instrumente și mașini 12682 lei, câmp de experiență, grădină aparte, pepinieră de pomi nu există. In schimb însă școala pare că face o cultură mai îngrijită a vitelor și a cerealelor, lucrând cu semințe selecționate; încercând experiențe agricole interesante.

Școala inferioară de agricultură și meserii de la *Nucet* (jud. Dâmbovița), înființată în 1901 în locuințele fostei herghelii a ministerului de răsboi, cuprinde, pe lângă învățământul practic și teoretic al agriculturei, și trei ateliere de meserii. Efectivul elevilor variază între 45 și 50 elevi. Ca personal didactic și administrativ școala dispune de un director, un institutor, un șef de cultură, un șef grădinar, un secretar-contabil și doi maeștri peste ateliere. Intinderea terenului de muncă este de 100 hectare. Pe suprafața de 40 dectare s'a întocmit un plan economic, adoptându-se două asolamente: unul care să poată servi de pildă unui cultivator mic și altul potrivit unui cultivator de stare mijlocie. Culturile sunt ca și la celelalte școli: cereale, prășitoare, textile, furagii: lucernă, trifoiu, borceag, meiu, porumb, nutreț. Are grădini. Nu are câmp de experiență, nici pepinieră. Are firește vite de muncă și vaci de lapte. Ra-

muri secundare ale agriculturei, lăptărie, stupărit, sericicultură etc., nu sunt cultivate, cum de altfel nu sunt cultivate nici la celelalte școli. Valoarea inventarului este de 48015 lei.

Școala elementară de agricultură de la *Belcești* (jud. Iași), înființată în 1901, a avut și are puțini elevi, din cauză că părinții, iar nu școala trebue să îngrijească de întreținerea lor; dacă prefectura și o societate din Iași nu s'ar fi îngrijit de întreținerea elevilor, școala ar fi trebuit să se închidă. Ea e frecventată mai numai de elevi foarte săraci. Singurul folos al elevilor, spune dirigintele școalei este 70% din venitul curat al exploatațiunei, dar *aceasta nu atrage pe părinți*. Efectivul elevilor variază între 10-16, și aceasta fiindcă s'au trimis elevi din jud. Neamț, Tecuciu și Vaslui. Școala are 37 h. pământ. Personalul didactic este compus dintr'o singură persoană. Culturile ca la celelalte școli. Are rezervat un loc de 2 hectare pentru o pepinieră. Are puține vite, fiind încă la început. Inventarul are o valoare de 7862 lei.

Școala elementară de agricultură «*I. Marincu*» de la Poiana (jud. Dolj), înființată în 1901, are 36 hectare teren, o donațiune a d-lui I. Marincu. Personalul didactic, un singur învățător. Efectivul elevilor 25—30. Culturile ca la celelalte școli. Boi de muncă 4 și 11 vite de prăsilă. Are un câmp experiență cultivat cu tot soiul de cereale. Valoarea inventarului școalei 11905 lei. Face apicultură.

Școala elementară de agricultură «*Sava și Dan Șomanescu*» de la Șopot (jud. Dolj), înființată în Septembre 1902 are 20 de hectare teren, o donațiune a d-lui *Sava Șomănescu*. Efectivul elevilor 20. Are pepinieră, grădină de zarzavaturi și câmp de experiență. Vite de muncă 4 și 5 de prăsilă. Inventarul școalei are o valoare de 4912 lei.

Școala elementară de agricultură din *Strehaia* (jud. Mehedinți), înființată în Noembre 1901, are un efectiv de 20 elevi anual. Terenul moșiei 35 hectare, dintre cari numai 18 h. s'au desțelenit și pus în cultură. Ca personal, un singur diriginte, ca și la școala din Șopot. Practica elevilor constă din îngrijirea plantelor agricole, grădinărit, altoitul pomilor și al viei, stupăritul, creșterea vitelor și ceva lucru manual ca mături, coșuri de răchită și o parte din tâmplăria necesară la gospodăria unui mic agricultor. Are câmp de experiență. Inventarul are o valoare de 9994 lei.

Datele acestea succinte ne arată că școalele noastre de agricultură: elementare și inferioare, sunt într'o situațiune ce poate fi numită bună. Toate au pământ deajuns și excelent, mai toate au un inventar bogat, afară de cele două-trei din urmă înființate în ultimii ani ale căror localuri de școli trebuesc abia construite și ecaretele mărite.

Școlile, mai ales cele mai vechi, prezintă însă lacune serioase. Ramurile secundare ale agriculturei nu sunt dezvoltate, unele nu au câmpuri de experiență, creșterea vitelor de prăsilă, în sensul ca ele să servească localităților din jurul școalei este neglijată selecționarea severă a semințelor de cereale, furagii, textile etc., nu se bucură de întreaga atenție ce merită, pepinierele de pomi sau nu există sau sunt puțin dezvoltate, învățământul industriei casnice la unile neexsitent sau cu totul rudimentar.

Dacă aceste lacune sunt explicabile la școlile noui, ele sunt însă regretabile la școlile vechi, cari au sute de h. teren și un inventar de sute de mii de lei. Puțintică inițiativă din partea direcțiunilor acestor școli n'ar strica.

Foarte nimerită—fiindcă ar trebui introdusă la toate—este măsura luată de una din școli ca să aibă un asolament special pentru cultura mică. Despre aceasta am vorbit pe larg în no. precedent.

Ori cum, școlile acestea, cu efectivul de elevi ce au și cu munca actuală, aduc foloase reale. Tot ce este de dorit, lucru asupra căruia am stăruit în articolul din no. trecut este ca aceste școli să se desăvârșească cu timpul până acolo în cât nu numai să fie imaginea agriculturei rațională din toate ramurile de producțiune secondare, dar să fie în același timp, focarul care să radieze progres asupra unei regiuni întregi.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE și IDEI ECONOMICE

Congresul agronomilor

In cursul acestei săptămâni au avut loc cele două congrese despre cari ne-am ocupat în diferite rânduri aci: al agronomilor și medicilor veterinari. Ambele congrese foarte interesante și însemnate, dar pe când cel al medicilor veterinari a avut onorurile vizitelor ministeriale, cel al agronomilor a fost puțin neglijat din acest punct de vedere, de și însemnătatea lui nu este de tăgăduit și cu toate că chestiunile dezbătute au fost toate de cea mai mare importanță pentru agricultură. Numai d. **Ion Kalinderu**, administratorul Domeniului Coroanei, a ținut să consacre prin prezența și prin discursurile sale încurajătoare, ambele congrese arătând, prin aceasta că amândouă merită deosebita solicitudine a lumei oficiale și a autorităților.

La congresul agronomilor s'au făcut comunicări de ordin practic cari au un interes imediat pentru agricultură. S'au făcut însă și comunicări de ordin general cari au stârnit discuțiuni utile în cel mai înalt grad. Astfel a fost chestiunea febrei aftoase în legătură cu agricultura, chestiunea arendărei moșiilor statului, a selecționărei semințelor pentru a fixa un tip de fiece regiune aparte, a reconstruirei viilor etc.

Nu putem firește intra deocamdată într'o discuțiune mai aprofundată a tuturor acestor chestiuni, pentru că e foarte greu să cunoaștem, din dările de seamă absolut incomplecte ale ziarelor cotidiane, părerile precise ale diferiților oratori. Pentru moment am vroit doar să semnalăm lucrările principale ale congresului, și să punem în evidență seriozitatea lui.

Asupra uneia din chestiunile dezbătute la congres putem însă spune de pe acum câteva cuvinte: selecționarea semințelor. Necesitatea selecționărei unor tipuri superioare de semințe de tot soiul, după fiece regiune, potrivite cu pământul și clima lor, este una dintre cele dintâiu în agricultura noastră. In prezent domnește o adevărată anarhie în această privință.

Nu avem tipuri speciale și deci nici produse unitare și de aceiași valoare; par'că fantezia cea mai dezordonată și-ar fi indus în mod special obligația de a produce cea mai deplorabilă varietate în colecția varităților noastre de cereale. Ministerul agriculturei, care n'a luat parte în mod oficial la Congresul agronomilor, ar trebui să'și apropie concluziile dezbaterei acestei chestiuni la congres, pentru a căuta să realizeze acest deziderat, care este o nevoe imperioasă pentru agricultură.

Un punct care însă nu s'a dezbătut, în contra așteptărilor noastre, a fost acela al învățământului agricol. N'ar fi fost neinteresant de auzit părerile congresului agronomilor asupra diferitelor încercări de organizare a acestui învățământ ce s'au făcut la noi în țară cari se mai fac încă ca și asupra valorilor lor respective. Ministerul de domenii a organizat așa zisele școli de lucrători «la fermele și pepinierele» statului; cari sunt rezultatele experinței.

Congresul medicilor veterinari

Ceeace am spus mai sus asupra însemnătății congresului agronomic putem spune și relativ la congresul medicilor veterinari care a avut loc în același timp. Congresul din urmă, care a ținut cu două zile mai mult ca cel dintâiu, a avut însă șansa de a'și vedea însemnătatea mărită prin prezența și discursurile ministeriale.

Şi la acest Congres s'au comunicat lucrări de un deosebit interes şi s'au discutat chestiuni de ordin general foarte important. O parte bizară, ca să nu zicem altfel, la acest congres au fost că s'au votat rezoluţiuni în chestiuni de pură ştiinţă unde critica şi cercetarea şi studiul liber trebue să aibă ultimul cuvânt iar nu deciziunile majorităţei. De sigur că autorităţile nu se vor conforma unor asemenea rezoluţiuni, pentru a le da aplicare în viaţa practică, atâta timp cât oamenii de ştiinţă nu sunt unanimi asupra valorei şi eficacităţei lor. Dară şi aci aşteptăm publicaţiunea specială ea desigur nu va întârzia să apară, pentru a reveni mai pe larg asupra celor dezbătute.

In afară de chestiunile de ordin general, cum a fost aceea asupra raselor de vite din ţară şi a mijloacelor practice de îmbunătăţire a creşterei lor, aceea asupra creşterei cailor şi a remontei, toate tratate magistral, dar asupra cărora trebue textul precis pentru a ne pronunţa, au fost unele cari au interes prea imediat pentru a întârzia cu discuţia lor. Este chestiunea exportului de vite şi aceea asupra febrei aftoase.

In ceeace priveşte exportul de vite referentul, d. Locusteanu, a arătat —ceeace noi am susţinut aci de numeroase ori— că putem avea vite de export şi mai ales că am putea dezvolta în mod indefinit exportul dacă am avea debuşeuri. Lucrul acesta trebuia spus, căci sunt mulţi cari neglijază ideea obţinerei debuşeurilor pe motiv că n'avem vite, pe când socoteala cea mai elementară dovedeşte că, dinpotrivă, dacă am avea debuşeuri n'am întârzia, intr'un timp foarte scurt de a avea şi vite.

Unde însă ni se pare nouă că referentul a greşit este atunci când susţine că, între debuşeuri, acel al Austro Ungariei ne este indiferent şi că putem avea piete de desfacere tot aşa de bune în Anglia, Belgia, Olanda. Noi credem tocmai din contra. Studiile speciale, între care se distinge cel al d-lui Sclawe, au arătat cu câte greutăţi mari — pentru moment chiar insolubile—este legat exportul în Anglia, ţară care aproape singură ne poate interesa ca piaţă de desfacere pentru vite, celelalte fiind sau neînsemnate sau ţări de tranzit sau de antrepozitare pentru reexport. Este de la sine înţeles că odată cu progresul economic general al ţărei vom putea rezolva în bine şi chestia transportului de carne vie sau conservată în Anglia sau că dacă vreo intreprindere cu capital ar vroi să se angajeze în asemenea afaceri am putea să grăbim soluţia ei, dar până atunci singurul debuşeu însemnat pentru noi, în ce priveşte vitele, nu poate fi de cât Austria. Imperiul vecin are imensul avantaj pentru noi, din acest punct de vedere, că e în imediată apropiere, că transportul este dar lesnicios şi că vitele pot fi vândute, aşa cum sunt la noi. vii şi pe picioare.

După părerea noastră, debuşeul austriac este. în *actualele* împrejurări ale economiei noastre de vite, singurul în stare de a contribui *puternic* şi în *grabă* la ridicarea creşterei vitelor.

In cealaltă chestiune însemnată; a combaterei febrei aftoase, a dominat complect,— cum de altfel am prevăzut aci — concepţia oficială, actualmente în vigoare, asupra mijloacelor de stârpire a epizootiei. N'a fost nici o voce discordantă. Congresul agronomilor a fost însă de altă părere

Zonele libere

«Uniunea industrială şi comercială» din Galaţi a reluat din nou în discuţiune chestiunea zonelor libere sau mai bine zis a zonei libere ce doreşte să se delimiteze în raza portului Galaţi.

Punctul acesta, cu toată însemnătatea lui, nu numai locală, are neşansa de a trece complectamente neobservat de către guvernele noastre. Acei cari se interesează de reuşita acestui deziderat economic, cum şi cercurile direct interesate din Galaţi şi Constanţa, ar trebui dar să nu lese agitaţia să cază, ci, prin tot felul de mijloace, să menţie mereu atintită atenţia opiniei publice asupra accestei probleme.

Oraşul Galaţi are nevoe de zonă liberă pentru a nu decădea cu totul, iar Constanţa pentru a lua avântul şi a ajunge la înflorirea la care a destinat-o ţara prin marele sacrificii ce a făcut pentru utilarea portului.

Cererea de înfiinţare a zonelor libere în aceste două porturi este deci pe deplin justificată. In acelaşi timp însă trebue să ne opunem la cererile absolut fără rost, cari tintesc la proclamarea unor oraşe din interiorul ţărei cu zone libere. In starea actuală a politicei vamale a statelor europene, numai porturile pot avea pretenţiunea şi dreptul de a cere instituirea de zone libere înăuntrul lor ; a crede că sistemul acesta poate fi intins şi la oraşele din interiorul ţărei, fără a crea, tot deodată un centru de periculoasă şi neloială concurenţă comercială şi industrială celorlalte ramuri de producţiune din ţară, este o adevărată erezie economică. Nu se pot înfiinţa diferite state economice înăuntrul aceluiaşi stat.

Zonele libere să rămâe dar acolo unde pot exista prin destinaţiunea lor firească: în porturi. Extinzându-se ideea peste măsura posibilă nu se face de cât un rău mare ideei în sine, periclitându-se realizarea ei.

V. M. K.

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica d-luĭ N. St. Cesianu.

Preţurĭ fixe şi reduse predate la orĭ ce gară.

Informaţiĭ la d. inginer Suţu la fabrică-Tîrgovişte şi la d. V. M. Kogâlniceanu, Bucureştĭ — Alea Vasiliu (Isvor).

Nesiguranţa recoltelor agricole în România

—— X

Acţiunea dezastroasă a vînturilor asupra repartiţiunei ploilor în regiunile lipsite de păduri, să exercită în ţara noastră într'o plină libertate ; după ţifrele stabilite de institutul meteorologic, în părţile regiunei noastre de câmp caracterizate prin lipsa de păduri şi supuse acţiunei crivăţului, precipitaţiunile atmosferice în cursul unui an, sunt limitate la o înălţime de 400 mm., pe când în părţile aceleiaşi regiuni câmpoase, apărată însă prin păduri de acţiunea acestui vânt, precipitaţiunile atmosferice să ridic la o înălţime de peste 600 mm.

Ceva mai mult şi cu desăvârşire caracteristic :

In anumite părţi descoperite ale câmpiilor noastre, cum sunt de ex : bărăganul Munteniei, nordul Moldovei, judeţul Constanţa al Dobrogei, etc., în cari la acţiunea regulată a crivăţului să mai adaogă şi acţiunea vântului de ESE venind din Asia mică, vânt dominător în cursul lunelor Martie şi Aprilie şi posedând o căldură care ridică temperatura acestor părţi cu 2 grade [1]), precipitaţiunile atmosferice nu ating nici măcar înălţimea de 400 mm.; aceste părţi ale câmpiilor noastre sunt astfel condamnate la o uscăciune permanentă.

Următorul tablou de cantităţile mijlocii lunare ale ploilor căzute în fiecare din judeţele ţărei, pe timpul dezvoltărei vegetaţiunilor agricole şi pentru o întreagă perioadă de 10 ani (1891—1900), dovedeşte aceasta.

1) St. C. Hepites : Vântul la Bucureşti şi cauza crivăţului : pag. 14.

TAB

de cantităţile mijlocii lunare ale ploilor căzute în fiecare din judeţele ţărei

No. curent	Judeţele şi marele diviziuni	1891 Cantitatea căzută — mm.						1892 Cantitatea căzută — mm.						1893 Cantitatea căzută — mm.						1894 Cantitatea căzută — mm.					
		Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August
1	Mehedinţi	53	76	14	36	25	3	56	35	94	95	76	31	19	37	81	76	72	51	83	30	101	29	3	28
2	Gorjiu	52	88	56	108	70	35	73	43	193	121	55	46	7	33	118	67	109	21	69	110	132	34	6	15
3	Doljiu	16	69	43	37	36	40	58	48	69	126	103	35	15	45	62	72	80	92	79	28	138	23	8	20
4	Vâlcea	69	199	38	113	196	33	118	59	113	192	72	30	21	44	133	132	52	31	56	35	98	23	13	31
5	Romanaţi	12	65	36	49	18	18	51	32	44	173	62	9	8	46	64	80	71	53	40	23	87	16	3	12
6	Olt	19	63	29	39	41	15	57	34	40	150	37	8	5	53	67	95	23	18	49	10	69	19	15	24
7	Argeş	58	83	83	47	152	112	88	47	128	188	71	51	22	90	203	80	66	54	45	30	104	38	14	40
8	Muşcel	35	61	40	40	55	39	75	73	104	204	75	43	20	73	196	120	69	50	44	44	132	33	20	55
9	Teleorman	17	90	28	75	21	33	101	50	36	144	73	23	25	29	87	98	38	23	42	13	52	19	10	44
10	Vlaşca	22	84	5	49	42	21	101	32	45	137	93	14	35	55	44	148	23	43	36	6	36	18	15	50
11	Dâmboviţa	37	90	22	71	28	8	83	36	42	171	96	10	29	87	229	155	67	63	38	24	132	43	16	78
12	Prahova	31	97	38	67	90	63	95	51	57	160	85	42	32	83	202	184	55	48	25	21	93	48	15	67
13	Buzău	35	121	84	63	86	79	56	9	15	95	52	38	21	48	120	121	25	11	15	9	77	42	11	48
14	Ilfov	23	79	10	84	95	13	97	49	24	113	70	21	66	77	83	141	64	23	40	3	60	22	9	48
15	Ialomiţa	23	103	14	37	46	46	48	47	25	95	91	3	31	25	57	111	57	6	32	5	52	23	13	65
16	Râmnic-Sărat	22	130	42	88	66	125	44	30	35	79	46	21	25	44	101	157	22	28	21	10	76	54	29	37
17	Brăila	12	112	36	20	94	83	53	41	18	33	53	19	20	42	78	74	27	14	21	8	43	27	16	40
18	Constanţa	15	95	9	24	40	40	61	38	24	39	98	1	28	50	52	70	30	18	26	3	33	23	17	53
19	Tulcea	23	87	38	50	87	49	47	16	25	29	95	1	35	5	56	61	22	11	21	9	50	44	20	25
20	Putna	11	157	49	37	102	53	45	56	67	95	65	37	15	28	107	71	19	23	27	17	79	43	30	50
21	Tecuciu	22	156	22	59	101	176	38	69	73	60	12	103	20	40	80	91	16	43	16	12	69	46	16	55
22	Covurlui	24	139	39	31	40	71	35	46	36	86	59	41	17	52	99	69	24	7	20	12	76	45	15	38
23	Tutova	19	73	17	63	45	66	58	25	35	84	15	17	15	34	56	54	30	21	24	15	112	55	23	28
24	Bacău	31	101	47	66	121	44	77	61	34	88	118	72	17	50	130	109	23	56	26	16	109	88	49	54
25	Neamţu	—	—	—	—	—	—	42	85	60	137	92	22	41	31	223	147	90	40	41	50	128	118	69	93
26	Roman	17	59	29	45	43	21	49	43	21	70	68	7	14	20	71	72	27	22	33	33	113	105	44	68
27	Vaslui	19	105	34	96	44	30	74	25	40	58	76	22	35	26	69	92	33	10	27	16	129	70	39	53
28	Fălciu	20	28	11	93	45	59	40	47	41	142	190	29	20	19	104	77	16	28	24	14	117	53	29	26
29	Iaşi	37	68	76	42	40	48	59	41	30	93	56	28	23	19	103	72	35	61	34	21	120	49	26	49
30	Suceava	32	72	70	125	125	51	51	74	45	126	113	42	41	41	189	141	62	45	33	39	126	118	50	79
31	Botoşani	37	56	72	55	65	47	57	29	27	64	89	28	36	33	241	120	42	35	34	34	141	83	16	67
32	Dorohoiu	33	84	72	59	83	37	44	27	62	48	71	13	34	26	153	185	31	20	28	28	87	91	45	79
I	Oltenia	38	104	39	66	77	30	69	44	89	149	78	30	16	43	86	88	73	57	67	42	111	25	6	21
II	România-mare	23	92	31	61	70	48	83	47	52	146	76	29	30	64	139	137	88	35	33	16	76	32	15	53
III	Muntenia	29	95	32	62	71	44	80	46	60	147	76	29	27	59	127	125	54	41	43	23	86	30	12	42
IV	Dobrogea	21	90	28	41	71	46	54	27	24	33	96	1	32	44	54	65	26	15	24	5	41	33	19	40
V	Moldova	28	88	55	63	75	53	53	46	44	85	81	32	30	32	130	112	39	34	29	25	109	77	34	59
	Regatul	27	92	39	61	72	47	68	44	50	114	79	27	28	49	121	117	46	35	37	23	91	47	21	48

Dacă pe harta stabilită de institutul nostru meteorologic pentru repartiţiunea ploilor în întreaga ţară, vom trasa direcţiunea vânturilor predominante la noi, vom constata imediat că regiunile cele mai lipsite de ploi sunt acelea cari sunt mai mult parcurse de vânturi: obţinem cu modul acesta explicaţiunea mersului atât de capricios al liniilor isohyetice demarcătoare a regiunilor noastre ploioase; iar dacă pe harta pădurilor ţărei dresată de serviciul nostru silvic, vom trasa liniile isohyetice ale institutului meteorologic, vom constata imediat că regiunile cele mai ploioase ale ţărei corespund cu marile masive păduroase care să mai menţin încă: cu această hartă în mână, ne vom da imediat seama de rolul ce joacă pădurile în distribuţiunea ploilor, pe suprafaţa întregei ţări.

Din cele arătate mai sus, rezultă dar: 1) că distribuţiunea ploilor pe suprafaţa totală a ţărei şi în diferitele regiuni, este foarte inegal, sau mai bine zis, foarte rău făcută; 2) că regiunea de câmp a ţărei este aceia care primeşte cele mai mici cantităţi de ploaie; şi 3) că reaua distribuţiune a ploilor în regiunea de câmp, este provenită din cauza distrugerei masivelor păduroase cari odinioară se opuneau curenţilor încărcaţi cu vapori de apă şi le provoca precipitaţiunile.

2) *Reaua distribuţiune a apelor căzute pe pământ.*

Am arătat că apa căzută direct pe pământ sub formă de ploaie, zăpadă, măzărică, etc., să împarte în trei părţi:

a) o parte este absorbită de pătura vegetală (humus) care acoperă pământul;

b) o parte să infiltrează în pământ; şi

c) o parte, ceiace mai rămâne la suprafaţa pământului, adică excesul de apă, să scurge în văi, formând ceiace să chiamă pătura inundantă.

Proporţiunile în cari să face această împărţeală a apei căzute, variază cu natura geologică şi mineralogică a terenurilor, cu climatul, cu relieful şi cu starea culturală a suprafeţei.

Câtă vreme pământul prezintă o pătură vegetală bogată, capabilă de a absoarbe o parte a apelor căzute, o permeabilitate suficientă a asigura infiltrarea unei alte părţi a acestor ape şi destule obstacole cari să impiedice aceste ape de a să scurge mai înainte ca proporţiile de absorbire şi infiltrare să fie realizate, totul merge bine: există armonie în distribuirea apei. Pe dată ce însă pătura vegetală este distrusă, permeabilitatea redusă şi obstacolele de scurgere înlăturate, atunci lucrurile să schimbă: părţile de apă cari trebuiau să fie absorbite de pătura vegetală şi să se infiltreze în pământ, nemai fiind utilizate, să

*) Tablou procurat de d. G. D. Elefteriu asistentul serviciului climatologic al institutului meteorologic.

LOU *).

pe timpul dezvoltărei vegetaţiunilor agricole, pentru periodul 1891—1900.

1895 Cantitatea căzută — mm.						1896 Cantitatea căzută — mm.						1897 Cantitatea căzută — mm.						1898 Cantitatea căzută — mm.						1899 Cantitatea căzută — mm.						1900 Cantitatea căzută — mm.					
Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August
70	67	55	138	49	8	16	99	38	44	17	20	52	75	257	164	74	36	46	62	57	44	117	55	86	51	81	34	54	98	98	120	68	61	74	172
67	62	64	108	81	18	33	132	57	80	26	36	59	85	272	170	125	33	52	82	69	55	191	38	144	55	92	44	76	90	85	111	97	65	95	180
39	64	74	113	34	12	28	88	52	41	20	16	48	56	191	175	62	30	37	46	87	44	100	70	44	25	38	27	56	142	63	65	34	22	84	121
40	59	88	64	69	15	19	89	54	79	20	47	57	107	314	169	98	26	42	67	1 2	75	158	33	105	56	50	45	74	111	76	48	82	72	114	120
31	50	79	47	38	11	17	65	36	39	7	13	54	93	188	191	60	27	36	30	97	36	69	34	28	27	17	37	80	162	59	66	32	54	98	130
46	44	72	50	37	21	14	53	36	39	16	17	59	75	202	207	84	17	33	26	85	51	103	31	45	29	17	25	111	135	60	44	50	61	86	89
53	65	80	71	42	25	33	75	68	55	30	41	49	102	241	280	136	27	40	85	131	106	139	32	100	40	49	36	111	124	86	41	73	75	103	78
54	49	85	84	54	41	29	109	98	96	39	58	56	104	209	275	143	25	33	50	137	102	130	45	98	24	59	56	109	89	91	49	96	116	96	82
22	36	63	29	42	11	23	44	27	30	15	29	48	78	159	217	81	10	37	35	79	54	112	58	23	12	14	22	76	168	60	84	45	67	78	62
27	28	51	45	45	10	22	51	43	49	15	47	50	75	154	246	69	7	51	21	56	49	155	27	25	11	26	38	80	156	56	72	49	64	64	79
55	35	66	99	46	43	29	74	74	60	32	44	54	113	214	217	99	37	40	40	45	99	139	51	74	17	69	53	114	103	106	43	64	75	88	68
46	30	73	82	61	36	27	69	63	79	32	49	52	99	201	232	111	17	55	41	115	116	138	34	80	20	70	50	106	109	74	29	64	92	103	60
25	25	45	45	28	14	23	68	74	95	19	50	71	115	215	195	70	11	58	54	83	137	158	33	38	9	32	43	85	97	74	36	58	67	78	32
27	19	47	28	39	19	22	42	44	75	19	49	48	91	101	218	65	9	56	22	64	64	122	85	33	7	19	41	87	129	76	50	49	68	43	97
53	28	44	23	46	28	19	53	54	79	16	25	51	70	180	234	100	6	65	31	58	68	101	18	26	12	17	23	91	98	97	57	44	60	43	54
30	26	56	30	52	24	17	46	56	66	24	15	77	162	239	188	82	28	69	34	66	91	101	3	39	10	21	25	57	84	113	44	48	62	55	33
41	16	36	35	19	10	32	91	72	61	30	27	46	62	131	174	81	4	47	31	38	84	107	28	24	13	12	18	77	89	93	35	36	47	48	35
30	11	35	25	7	23	10	20	36	69	13	13	52	54	101	218	64	4	54	35	45	47	31	7	28	5	11	26	52	62	73	82	46	57	5	62
39	13	33	21	17	7	17	43	33	70	26	22	31	45	111	141	44	11	57	19	37	76	39	20	29	16	25	25	66	56	79	43	31	39	12	26
35	33	63	49	65	41	27	95	66	75	41	31	76	155	213	184	97	22	67	71	72	113	120	45	33	10	20	25	58	114	105	40	54	75	64	39
35	21	55	29	37	28	25	53	59	38	41	20	48	100	153	161	100	9	50	75	51	85	109	38	34	7	16	22	34	89	91	29	40	71	42	34
40	21	48	29	40	21	48	56	52	57	30	10	33	67	128	117	81	17	44	33	48	84	85	31	34	8	28	28	40	79	123	33	31	54	21	22
37	18	51	34	33	37	34	45	59	69	55	29	57	92	193	125	109	23	56	56	29	86	83	40	42	8	25	59	64	66	101	33	41	84	25	25
32	33	72	59	73	32	29	65	71	83	44	55	58	109	225	177	105	22	32	72	73	89	142	64	45	11	43	51	103	83	79	38	68	87	115	56
33	42	106	96	108	35	45	79	79	109	64	76	68	126	271	248	118	48	45	101	100	110	118	69	59	15	95	84	159	108	98	62	82	103	172	71
31	52	73	61	72	22	38	52	62	54	54	76	64	102	207	144	81	39	40	90	47	60	51	39	31	11	40	41	74	55	83	49	38	77	76	45
31	23	75	29	54	16	21	49	47	61	48	44	42	89	126	152	76	15	46	69	38	45	59	28	33	11	29	53	57	59	107	49	49	102	55	38
38	18	50	28	56	16	36	48	35	53	44	49	27	75	140	110	68	11	65	60	51	52	112	37	40	13	33	46	64	60	115	46	39	99	57	26
31	30	88	39	69	25	28	36	36	26	35	58	37	75	131	142	73	21	33	80	51	44	63	49	29	8	44	45	62	59	86	53	15	68	78	61
28	40	58	63	110	35	46	47	69	101	72	56	51	110	172	271	97	30	41	100	81	84	103	65	51	7	87	82	112	59	60	58	50	73	135	54
23	39	74	68	53	25	27	34	53	60	47	58	42	114	122	192	81	20	35	104	53	60	54	40	30	4	54	60	38	30	82	50	20	50	86	63
31	29	55	54	95	21	21	23	51	91	50	49	38	101	159	189	86	18	39	111	71	41	54	27	30	5	47	75	56	29	71	49	27	32	113	80
49	60	72	94	54	15	25	95	47	57	18	26	54	83	244	174	84	30	42	57	82	51	127	46	79	42	53	37	68	123	75	81	69	54	93	143
40	33	60	51	42	23	24	65	59	65	24	38	55	96	192	224	93	17	49	41	86	85	125	36	50	17	34	36	92	105	81	48	59	71	73	64
40	42	64	64	45	20	24	73	56	63	22	34	55	92	208	209	91	21	47	46	85	75	126	39	59	24	40	37	85	117	79	58	57	66	80	88
34	12	64	23	12	15	14	32	35	70	20	18	50	50	106	180	54	8	55	27	41	62	35	14	28	10	17	24	58	59	75	66	40	49	8	46
34	32	68	50	67	27	33	52	57	67	48	47	49	101	172	170	89	23	46	79	59	73	89	44	37	9	44	53	72	67	91	45	42	73	82	49
39	35	64	55	51	22	26	62	55	65	33	39	52	93	187	191	88	21	47	58	71	74	105	40	48	17	40	42	78	94	83	54	50	67	75	71

adaugă la excesul de apă destinat a să scurge şi câte trele părţile de apă împreună formează o pătură inundantă care, nemai fiind împiedicată de nici un obstacol, în loc de a să scurge în văi într'un mod liniştit, să prăvălesce cu furie, 'şi creiază şanţuri sau mai bine zis rupturi de scurgere, produce surpături de maluri şi, încărcându-se în tot lungul parcursului cu pământ, pietriş şi nisip, ajunge în văi sub un volum colosal de mărit. Albia râului care primesce această apă, înălţată fiind treptat-treptat prin depunerea tuturor materialelor aduse în acest mod de apă, începe a deveni insuficientă, aşa că, la un moment dat, volumul apei de scurs fiind mai mare de cât locul de scurgere rămas liber în albia râului, apa trebuie în mod fatal să treacă peste malurile râului şi să producă inundaţii.

Toate terenurile peste cari să întinde această inundaţie, rămânând acoperite cu nomol, pietriş şi nisip, aduse de apă, sunt pierdute pentru agricultură.

O altă consecinţă a acestei stări de lucruri, este micşorarea şi chiar secarea apelor râurilor în timpul uscăciunei: apele râurilor, nemai fiind alimentate de apele de infiltraţiuni, debitul lor urmează neapărat a să micşora şi chiar a seca.

Distrugerea dar a armoniei ce trebuie să existe în distribuţiunea apelor căzute, atrage după dânsa în mod fatal, două mari rele: 1) dezastrul inundaţiilor în timpul primăverei, şi 2) micşorarea debitului şi chiar secarea apelor râurilor în timpul verei.

In această situaţiune ne găim noi astăzi:

Prin faptul distrugerei bogatelor păturĭ vegetale ale islazurilor permanente şi ale întinselor masive păduroase de odinioară, singurile capabile de a absoarbe o mare parte a apelor căzute şi a împiedica aceste ape de a să scurge, mai 'nainte ca proporţiile de absorbire şi de infiltrare să fie realizate, armonia care trebuia să existe în distribuţiunea apelor căzute, a dispărut; ori-cine a vizitat valea-Prahovei, valea-Ialomiţei, valea-Teleajenului şi valea-Slănicului din Muntenia, precum şi valea-Trotuşului şi a Tazlăului din Moldova, nu a putut să nu fie izbit de dezastrele ocazionate de venirea apelor în timpul primăverei, precum nu a putut să nu constate şi micşorarea apelor tuturor râurilor ţărei, în timpul verei.

Pentru a să putea aprecia mai bine enormitatea dezastrelor ce ocazionează la noi inundaţiile, este suficient a arăta aci pagubele pricinuite de una singură din ele, cea mai recentă, aceia din primăvara anului 1897, astfel cum le găsim stabilite în Monitorul Oficial No. 171 din 31 Octombrie 1897:

Numărul locuitorilor cari au suferit pagube a fost de 184.348.

Holde inundate și pierdute 445.115 h. în valoare totală de Lei 35.028.628,—
Animale domestice înecate, mari și mici » 94.056,—
Construcțiuni distruse, case, magazii, poduri, podețe, diguri și terasamente . . . » 4,638.522,—
Total . . Lei 39.761.206,—

Adică trei-zeci și nouă milioane, șcapte-sute șase-zeci și unu mii, două-sute șase lei!

Mijlocia pentru fiecare păgubaș, revine la 215 lei 69 b.

In ceiace privește pagubele cauzate direcțiunei C. F. R. de ploile și inundațiile în cestiune, ele s'au urcat la suma de 1.685.688 lei, cari se repartizează asupra diferitelor linii.

Aceste țifre, în simplicitatea lor înfiorătoare, ne dau măsura răului ce bântue această țară și ne dovedește că nu mai este timp de perdut pentru a să lua măsuri de îndreptare.

Va urma D. R. Rusescu

DESPRE CONSERVAREA LEMNELOR
PENTRU
Construcție, traverse de drum de fer
și stâlpi de telegraf
de
DEM. IONESCU-ZANE

Ar trebui în acelaș timp să se procedeze la o întreagă serie de experiențe pentru a se determina într'un mod precis influența asupra proprietăților lemnelor, a operațiunilor separate ale diferitelor procedeuri de conservațiune, astfel precum disecțiunea anterioară a traverselor înainte de injecțiune, tratamentul lemnului prin vapori și prin vid, injecțiunea substanțelor antiseptice sub cutare sau cutare presiune statică sau dinamică, disecațiunea traverselor după injecțiune etc.

Toate aceste circumstanțe indicate până aci, ar trebui să fie clasate în program, după care, administrațiunile ar trebui să ordone încercari sau experiențe uniforme, urmate de observațiuni destul de exacte asupra condițiunilor climaterice în cari serviciul traverselor se efectuează.

Un studiu basat pe date de acest gen, pe științe noi, ar fi de o valoare incontestabilă și s'ar procura administrațiunilor drumurilor de fer, noțiuni precise asupra mijloacelor de a mări durata serviciului traverselor, micșorând cheltuelile anuale enorme ce se afectează în acest scop.

Este de dorit, că administrațiunile să binevoiască a continua cu studiul lor asupra conservațiunei lemnelor de construcțiune, care abia dacă s'a schițat până acuma. Este un câmp de studiu așa de vast acesta, în cât nu s'ar putea termina cultura lui, înainte de a se scurge un însemnat număr de ani».

Concluziuni

Din această lucrare importantă a Congresului de la Moscova ținut în în anul 1900, rezultă ca parte practică pentru noi:

1. Că traversele de fag, grație structurei mai omogenă a lemnului lor, sunt mai puțin supuse la dislocare, ca cele de alte esențe, și că se găsesc mai multe specimene de traverse de fag, în străinătate, cari au suportat fără alterațiune trecerea a 250 mii trenuri peste dânsele, cu condițiune bine înțeles, de a fi fost creozotate și prevăzute cu subțiori de feutre. Deducțiunea de tras din toate observațiunile făcute, este, că pe liniile unde circulațiunea trenurilor atinge sau întrece cifra de 8000 trenuri pe an, trebue de preferință să se adopteze traversele de fag creozotat, conservând întrebuințarea subțiorilor de feutre.

2. Că fagul (fagus silvatica), pare a fi cea mai apropriată esență pentru serviciul traverselor, dar cu condițiunea absolută ca el să fie conservat printr'un procedeu oarecare; căci în stare virgină (neinjectat) o traversă de fag putrezește după doui ani, sau și mai repede.

3. Că traversele de fag creozotate prin sistemul Bethel durează de la 15—25 ani și chiar 30 de ani pe căile principale, și în urmă cel puțin încă 6 ani pe căile de garaj. Adică până la 36 de ani.

4. Că tratamentul fagului prin procedeul Blyth (vapori carburați), dă asemenea prea bune rezultate, servind în total în mediu 30 de ani.

5. Că sulfatul duce durata traversei de fag la 12 ani pe căile principale.

6. Aceasta, este una din cele mai importante, din concluziunile de făcut, căci pe dânsa s'a întemeiat Direcția căilor noastre ferate, când a refuzat traversele de fag ce i-a furnizat Ministerul Domeniilor.

Iată aceasta a 6-a concluziune.

Că, *cu toate acestea nu trebue să avem încredere în recepțiunile traverselor de fag, provenind din arbori prea bătrâni, căci aceștia, (se recunosc după culoarea roșcată a straturilor sau zonelor concentrice centrale, inimă falșă), prezintă o zonă ca să zicem așa, moartă, supusă a se desagrega, și care se pătrunde foarte anevoe cu substanțele antiseptice, mai ales pentru soluțiunile de săruri metalice.*

Care va să zică, traversele predate de ministerul domeniilor, ori că au provenit parte din ele din fagi prea bătrâni, cari au întrecut etatea convenabilă de 80—120 ani cum se cere în Ungaria sau acea de 60 ani cum se cere în vestul Franciei, adică au avut lemnul roșu.

Ori că, s'au comis niscai-va erori pe șantier în executarea operațiunilor creozotajului și de acea nu s'a putut creozota complect. Și în acest sens, am observat chiar eu la 1 Septembrie a. c. o asemenea eroare la Uzina din Ploești.

Dânsa consistă în faptul fundamentalmente principal, că pe când congresul din Moscova recomandă, că trebuesc 2 ore și 25 minute pentru întreaga operațiune a creozotajului la stejar și trei ore și 10 minute pentru fag, precum se vede în raportul de mai sus al Inginerului Herzenstein (a se vedea tabloul de la pag. 34 de mai sus, *la șantierul din Ploești aceste operațiuni nu durează decât 1 oră pentru stejar și 45 min. pentru fag.* La creozotarea stejarului am asistat și eu, și este adevărat că întreaga operație, prin sistemul adoptat zis «*Bethel*», nu a durat de cât una oră. In ce privește pentru fag, faptul, că operațiunea creozotajului efectuat de acea uzină, a durat numai 45 minute, mi s'a afirmat chiar de mecanicul C. Vasiliu, executorul oprerațiunilor. Prin urmare, pentru fag, de la 45 minute la 3 ore și 10 minute, este o diferență de 2 ore și 25 minute, timp care a lipsit din operațiunea creozotajului, pentru traversele noastre de fag. Nu găsește oare onor. Direcțiune a C. F., că poate tocmai aci să reside cauza fundamentală a necreozotărei complecte a fagului nostru? Aceasta este o cauză primordial principală, și deci, ar trebui ca să se ia de aproape în cercetare.

7) Că traversele de fag creozotate, sau termocarbolizate, durează pe căile principale de la 15 la 30 ani; iar rezistența lor la desorganizațiune, întrece chiar p'aceia a traverselor de stejar creozotat.

8) S'a observat, că fagul presintă cele mai bune condițiuni pentru serviciul traverselor. Am putea fi conduși a zice chiar că dânsa, traversa de fag, este «*Traversa de viitor*»; căci se injectează foarte ușor, costă mai ieftin de cât cea de Pin sau Stejar, întrecându-le însă în calitate prin durabilitatea serviciului.

9) Pentru traversele de fag, equarisajul pe patru fețe este mai mult vătămător de cât folositor; și experiențele făcute asupra acestui lucru ar dovedi de sigur, că tipul equrisajului pe două fețe numai (partea de jos și cea superioară), sau tipul «jumătate rond» ar fi cel mai avantajios. In adevăr, lemnul de fag, ca și al tutulor esențelor fără inimă, sau numai că lemn alb astfel precum sunt: mesteacănul, plopul-tremurător, aninul, teiul, plopul, arțarul,

cărpinul etc., având țesătura lemnoasă mai omogenă decât lemnele cu inimă, are straturile sale exterioare mai rezistente decât cele din centru ; astfel că printr'un equarisaj pe cele patru fețe, s'ar înlătura tocmai părțile țesuturei cele mai rezistente. Mai mult, tipul semi-rond presintă mai multă stabilitate; cea ce este un mare avantaj pentru linie.

10) Din toate acestea rezultă, că fagul este o specie care convine foarte bine ca să fie întrebuințată ca traersă. Și se crede că nu se exagerează de loc, dacă se va numi.

Fagul: Arborele traverselor pentru viitor

11) Că traversa de Stejar, este mai rezistentă la smulgerea crampoanelor și buloanelor decât traversa de Pin; și mai puțin rezistentă decât traversa injectată de fag. Aceasta provine din cauza uniformității și omogenității structurei lemnului de fag.

Aceste concluziuni sunt așa de plal stice, și de vorbitoare, ca și întregu raport al Inginerului Vladimir Herzenstein, încât nu putem decât să îndemnăm cu toată convingerea pe Direcțiunea g-rală a Căilor noastre ferate, să nu abandoneze ideia creoz tării fagului, ci să urmeze cu robdare și perseverență seria experăenților sale, până ce va rezolva aiceastă problemă, dificilă în aparență și pentru un moment, dar foarte ușoară în u mă, când toți se vor convinge că cauza nereușitei primelor experiențe, rezidă: sau în etatea prea avansată a fagilor din cari s'au făcut traversele, sau în faptul că țesătura lemnului a fost modificată la noi în rău, de unele din considerațiunile locale, ca solul, altitudinea, starea de păsunare în exces a pădurei, expositiunea etc.; sau în sfârșit, în greșeli săvârșite chiar în executarea mecanică a operațiunei creozotajului cum sunt cele două semnalate mai sus :

a) Așezarea neregulată a traverselor în vagonete, vezi pag. 12—13 de mai sus.

b) Scurtarea duratei timpului, în care trebue să se efectueze toate operațiunile creozotajului și reducerea acestui timp, de la 3 ore și 10 minute la 45 minute, pentru fag, vezi pag. 62—63 de mai sus.

Sfat principal însă, ce ne permitem a repeta încă odată onor. Direcțiunii a C. F. este, că trebue să întreprindă mai întâi de toate un studiu serios din punctul de vedere al technologiei forestiere, în privința fagului în genere, din diversele regiuni ale țărei noastre și în urmă să urmeze seria experiențelor sale mecanice.

Fine **Dem Ionescu Zane**

Intrebuințarea rațională a nutreților

Un caz analog este cu *sfecla furageră*, care asemenea are reputația nemeritată, de a îmbunătăți. În realitate sfeclele furagere amestecate cu nutreț vitelor, paie sau fân tocat, nu face altceva, de cât *să dea acestora un gust mai plăcut și să facă ca nutreț chiar avariate să fie consumate cu mai mare lăcomie.* O îmbunătățire substanțială însă nu poate aduce, de oarece conține numai 1% materii azotoase, din care cea mai mare parte nu sunt albumine, ci alte substanțe nefolositoare, ear substanțe neazotate asimilabile nu conține de cât 10%. Pe de altă parte sfecla furagerá conține multe săruri alcaline, care produc asupra lactației o depresiune apreciabilă, prin care se micșorează încă mai mult calitatea ei nutritivă. Și cu toate acestea sfecla se dă pretutindenea vacilor cu lapte, însă nicăieri pentru a spori puterea nutritivă a furagiului, ci întâi numai, cum am spus, pentru a face nutreturile celel'alte mai gustoase, pe urmă *fiindcă dau laptelui o dulceață plăcută* și al treilea din cauză că *dau pe hectar o recoltă de 30—50.000 kgr., ceeace reprezintă 3600—6000 kgr. substanțe organice.*

In timpul din urmă se recomandă mult *melassa de zahăr, mai cu seamă pentru a înlocui ovăsul* la cai de talie mare. Reclama aceasta este cu totul nefundată, căci melassa produsă de pe procedeurile nuoi în fabricațiunea de zahăr este un nutriment necomplect și nu *conține absolut nici o albumină sau altă materie azotoasă nutritivă*, ci din contra combinațiunile cu azot ce se mai află în ea, sau că sunt nefolositoare sau chiar vătămătoare, ear *conținutul* de *neazotate (zahăr) este în cazul cel mai bun de 45%.*

Din contra ovăsul are 9% azotoase, 44% neazotate și 4, 5% grăsime, și melasa ar putea să aibă în comparație cu el o valoare bănească de 45%; adică în timpul actual 100 kg. melasă nu prețuește mai mult de lei 4.50 pe 100 kg., *dacă* conține 45% zahăr. Iar în timpul, când cumpărăm ovăsul cu 7 lei suta k. atunci melasa *nu valorează decât lei 3.15.* Deosebit de aceasta, melasa mai conține și multe săruri alcaline, cari înrăurează defavorabil asupra digestiunei și pot produce inconveniente intestinale.

Melasa se poate însă întrebuința cu folos, dacă o amesticăm cu o cantitate mare de substanțe bogate în azot, ca rezidiuri de in, tărâțe, etc., de pildă 50 % melasa și 50 % rezidiuri de in, care ar da un amestec de 14% azotoase, 44% neazotoase și 1% grăsime, adică ar fi superior ovăsului, și ar valora bănește lei 11 pe 100 kg., dacă ovăsul costă lei 10.

Am avut acuma câțiva ani 847 boi la îngrășat. Isprăvindu-se borhotul de sfecle am fost siliți a recurge la melasa, care am administrat proporțional cu cantitate de borhot ce dădeam mai 'naînte, menținând tot deodată și 3½ kgr. zahar de grăunțe și tărâțe și 1 kg. fân pe cap de vită, pe lângă sișca de paie. *In timp de 14 zile o serie de 600 boi a rămas staționară, iar restul a pierdut în total 5200 kg. din greutatea lor.* De altfel nutrețul preparat cu melasă este mâncat cu poftă de vite, îndată ce sau obișnuit cu el.

După cele expuse aici reese, că trebue să deosebim furagiile, cari dau numai un gust plăcut celorl'alte nutreturi amestecate cu ele, fără a avea o înrâurire nutritivă mai pronunțată.

In genere putem clasifica nutreturile în *complecte și necomplecte*, dar și această clasificare este numai relativă, căci un nutreț poate fi complect pentru o vită în odihna ernei și este necomplectă pentru o vită care muncește greu. Este dar mai nimerit a deosebi pe deoparte acele nutreturi, care predomină *prin cantitatea și volumul* lor și totdeodată sunt relativ ieftine ca paiele, malderele, fânul, adică nutrețul propriu zis baza nutrirei, prin care *săturăm* vitele, și pe care le-am putea caracteriza prin denumirea de *voluminoase*, ear pe dealtă parte am avea acele cari excelează printr'un mare conținut sau de materii azotate sau neazotate, sau printr'amândouă împreună și prin care *nutrim* vitele sau *complectăm voluminoasele*, adică *zaharaua*, ca grăunțele, tărâțele și toate rezidiuri vegetale, acestea le am putea cuprinde sub denumirea de **nutreturi suplimentare**. Aceste din urmă nu vor putea înlocui pe voluminoasele, din cauză că mai întâi sunt relativ mai scumpe și am comite o risipă nejustificată, dacă am constitui din ele cantitatea principală a hranei, și al doilea, că date așa simple animalelor nici nu s'ar mistui bine, nefiind stomacul vitelor noastre domestice, mai cu seamă celor cornute, apt pentru aceasta. Caii și porcii se pot, la rigoare, nutri numai cu grăunțe.

Urmează aici o tabelă, care în prima coloană arată, câtă apă conține fie-care nuteț. Urmează 3 coloane pentru percentele de substanțe azotate, neazotate și grăsimi *asimiliabile*. In coloana 5-a este calculată *valoarea în bani pentru timpurile actuale, luând ca bază prețul ovăsului lei 10 și al porumbului lei 12 pe 100 kgr.* Dar și pentru alte împrejurări această coloană poate servi, și luând prețul ovăsului = 100, de pildă paiele de grâu vor valora 44,5 %, porumbul 120 %, turte de rapiță 166 % din prețul ovăsului. Coloana 6 arată, *cât valorează 100 kgr. de materii nutritive și asimilabile* tot pe basa prețului ovăsului lei 10 și a porumbului lei 12, și în fine col. 7 ne dă proporție între azotoasele și și neazotatele.

In aceste calcule, substanța neazotată este pusă cu 1, grăsimea cu 2½ valoarea acesteia, și azotoasele de 5 ori valoarea neazotatelor.

FELUL FURAGIULUI	CONȚINUTUL IN %				Valoarea a 100 Kg. nutreț	Valoarea a 100 kg. materie asimilată	Proporțiile între azotoase și nezotoase
	Apa %	Substanțe azotate %	Substanțe nezotoase %	Grăsime %	Lei	Lei	—
1) Nutreț verde (Maldere)							
Iarba de fâneață naturală	73,0	2,0	12,0	0,4	2,30	15,95	1 : 6,5
Porumb verde (coceni)	83,0	**0 7**	8,4	0,3	1,25	**13,30**	1 : 13,0
Sorgo	77,0	1,6	11,9	0,3	2,05	14,80	1 : 7,4
Trifoi violet cu iarba	75,0	1,9	12,4	0,4	2,30	15,64	1 : 7,0
Detto „ simplu	81,0	1,7	8,7	0,4	2,00	18,50	1 : 5,7
Luzerna	74,0	**3,2**	9,1	0,3	2,65	**21,03**	1 : 3,1
Borceag (simplu)	82,0	2,3	6,7	0,3	2,00	21,—	1 : **3,0**
Detto „ cu secara	79,0	2,1	9,4	0,3	2,10	17,57	1 : 4,8
Mazere de furagiu, simplă	82,0	2,2	7,4	0,3	2,00	20,28	1 : 3,7
Detto „ cu secare	78,0	2,1	9,2	0,3	2,10	17,68	1 : 4,7
Secara de furagiu	76,0	1,9	11,0	0,4	2,15	16,18	1 : 6,3
2) Fân							
Fân din fâneață naturală, cal. mijlocie	14,0	4,6	36,4	0,6	6,10	14,66	1 : 10,6
Detto „ „ „ „ bună	14,0	5,4	41,0	1,0	7,05	17,28	1 : 8,0
Trifoi violet cu iarba	15,0	6,5	41,0	1,3	7,55	15,16	1 : 6,8
Luzerna	16,0	9,4	28,3	1,0	7,80	20,17	1 : 3,3
Borceag (media)	16,0	**12,2**	32,00	1,4	**9,65**	**20,94**	1 : **2,9**
Mazere furageră	16,0	9,4	33,1	1,6	8,40	19,10	1 : 4,0
Mohor	13,0	6,1	41,0	0,9	7,30	15,20	1 : 7,1
Frunzar, recoltat in Iulie, (fără lemne)	16,0	6,2	37,8	2,4	6,98	15,72	1 : 7,0
Porumb verde murat (ensiliat)	78,0	**0 7**	10,4	0,5	**1,50**	**12,94**	**1 : 16.6**
Mușlar „ „	85,0	1,6	5,4	0,3	1,25	17,10	1 : 3,8
3) Bulbe (Fecula și zahăr)							
Cartofi	75,0	2,1	**21,8**	0,2	3,75	15,55	1 : 10,6
Sfecle furagere	88,0	1,0	10,0	0,1	1,60	14,55	1 : 9,3
„ de zahăr	82,0	1,0	16,7	0,1	2,20	**12,43**	1 : **17 0**
Morcovi furagere	87,0	1,2	10,8	0,2	1,70	14,—	1 : 9,4
Tumips (Brosbe)	92,0	1,1	**6.1**	0,1	1,20	**16.40**	1 : **5,8**
Topinambur	80,0	2,0	16,8	0,2	2,80	14,89	1 : 8,7
Nap de miriște	91,0	0,9	6,8	0,1	**1,15**	14,87	1 : 7,8
4) Paie							
Grâu de toamnă	14,0	**0,8**	35,6	0,4	4,05	**11,—**	1 : 45,8
Secară „	14,0	**0 8**	36,5	0,4	4,05	**11,—**	1 : **46,9**
Orz	14,0	1,3	40,6	0,5	4,70	14,44	1 : 32,2
Ovăs	14,0	1,4	40,1	0,7	4,85	11,50	1 : 29 9
Porumb (coceni)	15,0	1,1	37,0	0,3	4,30	11,20	1 : 34,4
Mazere	16,0	2,9	33,4	0,5	4,90	13,31	1 : 12,0
Mazerichea (Borceag)	16,0	**3,4**	31,9	0,5	5,00	**13,96**	1 : **9,8**
5) Grâunțe							
Orz	14,0	8,0	58,9	1,7	10,30	15,00	1 : 7,9
Ovăs	14,0	9,0	43,3	**4,7**	**10,—**	17,55	1 : 6,1
Porumb	14,0	8,4	**60,6**	**4,8**	**12,—**	21,—	1 : **8,6**
Mei	14,0	8,9	45,0	3,2	9,75	17,70	1 : 6,0
Mazere	14,0	20,2	54,4	1,7	15,95	2 ,90	1 : 2,9
Bob	14,0	23,0	50,2	1,4	**17,85**	**23,95**	1 : 2,3
Mazerichea (Borceag)	14,0	**24,8**	48,2	2,5	**17,85**	23,64	1 : **2,2**
6) Reziduri							
Borhot de sfecle, proaspăt	94,0	0,5	4,5	0,1	**0,70**	14,29	1 : **9,1**
Detto „ „ fermentat	92,0	0,8	6,4	0,1	1,47	14,70	1 : 8,3
Melasa cu 45% zahăr	33,0	?	**45 0**	—	4,50	**10.00**	—
Borhot de porumb (fabricat de spirt)	90,0	1,6	5,4	0,8	1,50	19,20	1 : 4,6
Detto „ „ uscat	11,0	**17,2**	**37,4**	**9,0**	14,60	**22,94**	1 : 3,4
Borhot de bere proaspăt	76,0	3,9	10,80	0,8	3,20	20,65	1 : 3,4
Detto „ „ uscat	12,0	**12 50**	**35.0**	2,6	10,40	20,04	1 : 3,3
Tărâțe de grâu, mărunte	13,0	**11.8**	**44.4**	3,0	11,10	18,75	1 : 4,4
Detto „ mari	13,0	**12,6**	**42,7**	2,6	11,20	19,70	1 : 3,9
Turte de rapiță (extrase cu benzină)	9,0	**26.5**	27,2	2,4	16,60	**29.50**	1 : **1,3**
Detto de in („ „)	10,0	**27,8**	34,0	2,2	17,85	**27,95**	1 : 1,4
„ de fasole Soia (extrase cu benzină)	13,0	**36.3**	29,4	**6.8**	**22,80**	**31,43**	1 : **1,3**
Tărâțe de porumb	12,0	7,9	**56.6**	3,4	10,40	15,36	1 : 8,2

Va urma

M. Rampach

BIBLIOGRAFIE

Nesiguranța recoltelor agricole în România și **Proect de lege pentru complectarea împăduririlor, restaurarea munților și stingerea și corectarea torenților țărei** de d. **D. R. Rusescu** sunt titlurile a două lucrări, a doua fiind urmarea directă a celei dintâiu cu cari cititorii noștri s'au putut, ei primii, instrui, fiindcă au apărut întâiu sub formă de articole în „Agrarul".

Sunt desigur lucrările cele mai serioase, mai bine documentate și mai bine cugetate din câte au apărut în ultimul timp pe terenul publicității agricole.

D. D. R. Rusescu, silvicultor-șef, studiază chestiunea capitală a nesiguranței recoltelor agricole în țara noastră—nesiguranță despre care am avut două pilde foarte dureroase în anul acesta și în 1899, din punctul de vedere. D. Rusescu, după ce ne descrie trecutul, ne documentează prezentul, studiind în amănunt condițiile de sol și climă ale țărei noastre: compoziția mecanică, chimică și menținerea umidității solului, temperatură, ploi și vânturi în ce privește clima. Partea a doua a acestei lucrări de un înalt interes economic arată, în mod luminos, cauzele cari au adus starea de nesiguranță în producțiunea recoltelor, punând în evidență marele rol al pădurilor, din ori ce punct de vedere am privi chestiunea, pentru menținerea siguranței recoltelor, din cauza influenței lor — dovedite— asupra tuturor condițiunilor naturale cari influențează cultura agricolă. Partea aceasta, împreună cu partea a treia, în care d. Rusescu propunee mijloacele de îndreptare a răului — care pentru noi este un rău național — este cea mai interesantă. Intru cât mă privește o consider ca una din contribuțiunile cele mai doveditoare—în sensul cum arată d. Rusescu — în chestiunea viu discutată dar încă netranșată în mod definitiv, a influenței pădurilor asupra climei, deci și asupra producțiunilor agricole.

Frumoasa lucrare a d-lui Rusescu este însoțită de una mică : Proectul de lege, în care ne fixează, în articole de lege, acțiunea statului în această materie.

Cred că ambele aceste lucrări, cari nu sunt de cât una, nu trebue să lipsească de pe masa nici unui agricultor și, totdeodată, al nici unui legislator și om politic. Dacă aceștia din urmă vor să facă treabă folositoare pentru țară, să citească această lucrare și să caute a aduce la îndeplinire dezideratele ei.

K.

Membrii noui votați :

C. C. Arion, D-tru Brătianu.

***

De la Expoziția agrară

Duminecă, Expoziția Agrară a fost vizitată de peste 8,000 de persoane, foarte mulți din provincie folosindu-se de reducțiunea pe calea ferată. S'au remarcat mulți străini din vecinii noștrii: sârbi, bulgari, unguri, etc.

Pe lângă frumusețea acestei expoziții, concursul tarafurilor de lăutari, a mărit distracțiunea vizitatorilor prin cântecele armonioase naționale executate de lăutarii noștri.

***

O echipă de 40 de elevi ai școalei comerciale de gr. al II-lea din Craiova, a vizitat Expoziția Agrară, sub conducerea d-lui profesor Anastase Georgescu. O parte din ei au fost găzduiți de colegii lor de la școala comercială din București.

***

Au sosit în București, spre a vizita Expoziția Agrară și apoi Domeniul Coroanei Cocioc, mai mulți institutori și învățători din județul Putna, împreună cu revizorul școlar.

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

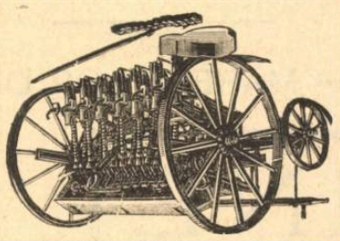

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „**sistem Sack**“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 380 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ❖ GALAȚI ❖ BRAILA ❖ CONSTANȚA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OȚEL

Cu 1, 2, 3 și 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde
— Cu și fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZEST flexibile garantate din oțel, în 2 și 3 părți

Mașini de semănat în lat
Construcția perfecționată, 3,76 m. lățime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Mașini de semănat în rînduri
Renumita **„BEROLINA“** din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă și economică în distribuirea semințeî

Batoze de bătut porumbul cu aburi, și cu mîna simple și duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OTEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 31 OCTOMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 99.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

EXPOZIȚIUNEA „SOCIETAȚEI AGRARE"

ANUNCIU

Persoanelor, cari doresc a vizita Expoziția Agrară din București, de la șoseaua Kiseleff, li se vor elibera bilete cu preț redus de 50 %, de toate stațiunile din țară, pentru dus și întors în zilele următoare: **Octombrie 13 — 14 — 15 — 16 — 17 — 18 stil vechi.**

Aceste bilete sunt valabile 4 zile de la data liberării, fără a se socoti și ziua când s'a eliberat.

Vizitatorii iau în zilele indicate 1 bilet de călătorie de la stațiunea de unde pleacă, plătind costul întreg de venire, iar la înapoiere prezintă conductorului de tren acelaș bilet, purtând un sigiliu al Expoziției constatator că a vizitat-o.

Vizarea biletelor de către Biuroul Expoziției se face fără nici o altă taxă.

Călătorii, ca să poată profita de reducere la C. F. R., trebue ca biletele lor să fie vizate de Expoziție. Pentru obținerea vizărei biletelor a căror cost va trece de 10 Lei, vizitatorii vor trebui să prezinte un bilet de loterie de 5 Lei, care va fi asemenea vizat.

Pentru biletele de un cost **mai mic de 10 Lei,** vizarea se va face la Expoziție, fără a se mai pretinde prezintarea unui bilet întreg de loterie, ci va cădea în categoria vizitatorilor cari au a plăti **1 Leu la intrrrea** în Expozițiune, și în schimb aceștia vor primi un cupon de loterie de fiecare persoană.

Pe lângă zilele ce s'a acordat în luna Octombrie 13, 14, 15, 16, 17, 18, stil vechi, direcția C. F. R. a mai acordat o reducere de 50% în zilele de Sâmbătă până Marți în fiecare săptămână în luna Octombrie.

Biletele de loterie ale Expoziției Agrare, se găsesc de vînzare în țară pe la diferiți debitanți, autorități și dau drept la diferite câștiguri din care unul principal de **20,000** lei, unul de **5,000** lei, și altele, în valoare totală de **40,000** lei.

Prețul intrării la expoziție în zilele de lucru e de un leu de persoană.

Persoanele cari posed deja bilete de loterie, prezintă la intrarea în Expoziție, un cupon de lotărie cu tichetul său, drept plată.

Expoziția este deschisă în permanență de la ora 8 a. m. până la orele 7 p. m. Muzica militară va cânta în toate zilele.

Duminica și în zilele de sărbători, prețul intrării e de 0,50 bani de persoană.—In acele zile biletele de loterie nu se bucură de nici o reducție.—*Copii mai mici de 7 ani* nu plătesc intrarea, iar de la 7—14 ani plătesc *0,25 bani* intrare, în orice zi.—Elevii școalelor rurale de agricultură și de meserii, sub conducerea profesorilor lor, când vor veni în grup de cel puțin 10 persoane vor avea intrarea gratuită în Expoziție; asemenea și învățătorii.

Produsele și obiectele destinate Expoziției și trimise pe adresa Expoziției Agrare, șoseaua Kiseleff, vor beneficia de o reducere de 50% pe C. F. R.

Târgul de vite cornute, oi, capre și câni se ține de la 1—30 Octembrie.

Expoziția păsărilor va ține de asemenea până la închiderea expoziținei.

Și aceste transporturi, beneficiază asemenea de o reducere de transport pe C. F. R. de 50% și sunt scutite de orice taxă veterinară.

Vizitatorii Expoziției vor beneficia de următoarele reduceri la hotelurile de mai jos: Hotel Bulevard, Hotel Splendid, de France, Metropole de 25%, Hotel Bristol, Carol și Dacia de 20%, iar Hotel Central și Regal 10%.

Pentru a beneficia de aceste reduceri se va prezenta la cassa otelului un bilet de lotărie de 5 lei ștampilat de Biuroul Expoziției.

Biletele de Loterie a Expoziției Agrare se găsesc la toți debitanții de tutun din țară și în Capitală, precum și la toate agențiile Societății de Asigurare „Națională" din țară și la D. Vasile M. Kogălniceanu, reprezentant general al Societății de Asigurare „Națională" din București. Strada Doamnei 12. (Parter).

Societatea anonimă pentru comerciul de mașini și întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. 1—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. 1—3

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ și expoziție permanentă de tot felul de:

Mașine și Unelte Agricole, Industriale și Electro-technice

LOCOMOBILE și TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Școala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curățitoare** patentată (Trei Vînturi) a treia Curățitoare, în Treerătoare înlocuește machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de ori-ce alt sistem existent și **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numai la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu saŭ fără foi.

MAȘINA (TREERATOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele și fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curățind perfect și lăsînd știuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune și solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oțel, cu 2, 3 și 4 Prăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile și fixe, cu două și trei cîmpuri și cu dinți de oțel și **Grape pentru Livezi.**
Răriți, Cultivatori, Tăvăluci.
Semănători în lat.
Semănători în rînduri renumita „Victoria-Drill“.
Vînturători, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ în toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fîn.
Mașini de tăiat paie și fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăți, întregi fără piept. Toate mărimile.

Mori TRANSPORTABILE, pe postament d lemn și de fier simple, duble, triple și cvadruple, din cele mai renumite fabrici, de 36, 42 și 48 țoluri.
Batoze de Porumb SIMPLE și DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEȘTI, I-a calitate, simple și duble, toate lățimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu și grădini.
Părți de rezervă. Musamale.
Mașine de scărmănat lînă de lemn și de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol și cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ȘI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopi — cu Tăiușul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai ușoare și solide, construite din oțel.

Garanție absolută pentru perfecta funcționare și material solid al tutulor mașinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabrici a tot felul de Mașini Industriae și Electro-technice.

DUMINICĂ 31 OCTOMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 99.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 55
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu
Colaboratorii revistei sunt d-nii: Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hirsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societății Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 99

Vasile M. Kogălniceanu.—Expoziția unea.
V. M. K. — Proecte și Idei Economice.
D. R. Rusescu.—Nesiguranța recoltelor agricole în România.
M. Rampach. — Intrebuințarea rațională a nutreturilor.
G. Balș.— Organizarea irigațiunilor în România.
Perechea princiară la Expoziție.
Ziua de Marți la Expoziție.
Chestia taxării tărâților.
Știri economice și financiare.
Cronica agricolă.

EXPOZIȚIUNEA

Ministerul agriculturei și al industriei

Cititorii noștri au putut să'și facă până la un punct, o idee lămurită despre bogățiile îngrămădite în numeroasele pavilioane și chioșcuri ale Expoziției Agrare. Dările noastre de seamă, forțamente generale și succinte, nu pot prezenta firește decât un tablou numai al obectelor expuse, dar care este credem de ajuns pentru a face să se înțeleagă însemnătatea lor cum și însemnătatea Expoziținei în sine.

In continuarea rezumatelor noastre asupra Expoziținei, vom urma aceeaș metodă și față de marele pavilion al ministerului agriculturei, domeniilor, industriilor și comerțului care ocupă un loc mai mult de cât onorabil la Expoziținе și o complectează în modul cel mai eminent.

S'ar putea face natural o critică serioasă și bine meritată a acestui pavilion, atrăgându-se atențiunea, în primul rând numeroaselor grupări și studii ce lipsesc, și, în al doilea rând, asupra grupărilor existente dar cari sunt prea sărac reprezentate sau în disproporție cu însemnătate lor, dar această critică,—simple observațiuni de amănunt,— nu poate influența asupra impresiunei totului care este hotărât favorabilă. Astfel, absența complectă a serviciului domeniilor, o hartă, o publicațiune sau o reprezentare a avuției țărei în moșii, a delimitărilor lor, împroprietăririlor etc., n'ar fi fost de sigur lipsită de interes. O asemenea publicațiune nu există, și aceasta se datorește de sigur repeziciunei în care s'a înjghebat expoziția ministerului de domenii și puțina muncă de preparare ce i-a precedat.

Cu toate acestea, ministerul de agricultură se prezintă în condiții excelente. E așa o îngrămădire de avuții, de grupări, de obecte diverse și variațiuni de produse în cât, la prima privire, impresia este covârșitoare, și clarificarea se începe abia după o vizitare mai lungă. Lucrul acesta este firesc dacă ne gândim că pavilionul acesta reprezintă ministerul economiei noastre naționale, care are cele mai multe moșii din țară, cele mai multe vite, cele mai bogate pepiniere, cele mai întinse mine, și așa mai încolo. Dacă acest minister ar fi fost în stadiul de progres pe care îl dorim cu toții și pentru care muncim ca să'l aducem, sau dacă timpul de preparare ar fi fost mai mare, am fi avut o expoziție unică în felul ei, care, ea singură, ar fi întrecut în bogăție și frumusețe, toate celelalte expoziții la un loc, fiindcă la ministerul domeniilor sunt concentrate avuțiile economice ale țărei și tot aci se află foarte vii destinate de a le da o valoare pe zi ce trece tot mai mare, prin propășirea lor încontinuă.

Oricum, pavilionul ministerului domeniilor se prezintă în mod demn în incinta Expoziținei Agrare căreia scoate și mai mult în relief caracterul pur agricol și acel de expoziție generală a bogățiilor țărei. Tot odată acest pavilion arată că, întocmai ca și în restul țărei, tot așa și la ministerul domeniilor diferitele direcții și servicii lucrează cu râvna pe care le-o delimitează budgetul public la progresul ramurilor încredințate supravegherei lor.

Darea noastră de seamă asupra acestui pavilion se va termina, ca și la celelalte dări de seamă, printr'o înșirare, pe clase și categorii, a obectelor expuse.

Direcția agriculturei, serviciul agronomic, se prezintă întâiu, în mod foarte bogat, cu tot felul de produse ale *pepinierelor viticole*, altoite și nealtoite, fructe, vite, etc. Urmează apoi produsele *fermelor model* Studina și Laza, ale *școalei centrale de agricultură* de la Herăstrău, ale *stațiunei agronomice* și ale *muzeului agricol* In afară de produsele fermelor, ale școalei centrale și ale stațiunei agronomice, cari sunt, ca la toate expoziținile, produse agricole superioare: cereale, textile, prășitoare, furagii, legume, etc., și cari, dovedesc cultura rațională ce se face, — interesante sunt în deosebi aparatele și colecțiunile stațiunei agro-

nomice — trebue să ne oprim puțin asupra *muzeului agricol* al ministerului. In broșura-catalog ce ministerul a publicat cu această ocaziune, scopul și folosul muzeului agricol, care la Expoziție, se prezintă încă foarte modest, este definit în modul următor:

Direcțiunea agriculturei din ministerul de domenii, bazată pe necesitatea imperios reclamată de a poseda un muzeu agricol cât mai bine întocmit și încetul cu încetul să ia forma unei expoziții permanente cu scopul de a servi l pentru înlesnirea studiului aplicat în școala noastră superioară de agricultură, II pentru înlesnirea proprietarilor particulari interesați de a cunoaște cât mai de aproape diferitele varietăți de plante, precum și avantajele și desavantajele lor, și în fine III cu deosebire prin colecționarea tutulor plantelor ce se cultivă de veci la noi în țară, precum și a celor ce se introduc a pune la dispoziția agricultorului practic posibilitatea să cunoască varietăți indigene precum și inferioritatea sau superioritatea lor, față de cele străine. Prin aceasta s'ar putea atinge până la un punct ideia selecționărei mai ales a cerealelor noastre cari de multe ori, au calități superioare celor străine.

La această definiție am putea adauga ceva, anume necesitatea ca muzeul agricol să serve ca loc de dezvoltare a comerțului cu cereale și ca organ de propagandă a cultivărei unor tipuri unitare de produse agricole, dar nu este aci locul de polemici și apoi ne propunem a reveni asupra acestei chestiuni mai pe larg în viitor.

Serviciul pădurilor, cu tot felul de hărți, exemplare de copaci, de obiecte fabricate, statistici, publicații, este de asemenea bine reprezentate. Același lucru se poate spune aproape și despre *serviciul pescăriilor* cu obiectele ce înfățișează clasate după piscicultură, lucrări tech nice, statistici, hărți, fotografii, colecții științifice, material de pescuit, produsele pescăriilor.

Serviciul zootechnic,—aci nu intră animalele fermelor și ale școalei centrale de agricultură despre cari am vorbit în darea noastră de seamă asupra târgului de vite — are o mulțime de obiecte, produse, hărți, publicații de o diverisitate aleasă și instructivă. Harta zootechnică, care ne reprezintă localitățile unde se fac crescătorie oficială metodică este foarte interesantă, asemenea și fotografiile și tablourile diferitelor depozite de animale: de la Constanța, de la oeria din acest oraș, etc. Produsele *sericiculturei* merită o mențiune specială, fiindcă ele dovedesc că începem a lucra serios.

In general însă, trebue să spunem că însemnătatea acestui serviciu în realitatea lucrurilor și în incinta expoziției corespunde însemnătății creșterei vitelor în țara noastră. Cu aceasta socotim că am spus tot, fără a avea însă intențiunea de a coborâ serviciul zootechnic a cărui activitate se face, în mod biurocratic-administrativ, așa cum am arătat mai sus, în limitele sumelor ce figurează bugetul ministerului.

Direcțiunea industriei, a minelor și a petroleului ne prezintă, în pavilionul ministerului, cu secțiunea *minieră* și al *petrolului*, adică cu cele două bogății ale sub-solului țărei cari promit așa de mult pentru dezvoltarea noastră economică și cari par de pe acum a realiza marile speranțe puse într'însele. Foarte instructiv, probele, colecțiunile, fotografiile, borcanele cu produsele petrolului, ale pietrelor de construcție și argile, ale combustibilului, ale minereurilor, sărei, apelor minerale etc.

Serviciul *statisticei generale*, care știm cât lucrează de mult și serios și cu cât folos real pentru cunoașterea exactă a resurselor noastre economice, a expus toate lucrările statistice, dintre cari vom releva: harta figurativă cu distribuțiunea pe județe a principalelor produse agricole, a animalelor domestice și a pădurilor, datorită d-lui L. Cotescu, șeful serviciului, diferite diagrame și cartograme cari arată producțiunea și repartiția diferitelor produse agricole în toată țara.

Rezumatul nostru a arătat, ceea ce am spus la început, că pavilionul ministerului domeniilor, care ocupă un loc întins ca spațiu și însemnătate reală la expoziția agrară, conține o grupare de obiecte și colecțiuni de o reală valoare și pline de interes.

Acest pavilion lasă impresia că dacă ministerul Economiei Naționale ar munci—dându-i-se mijloacele pentru aceasta sau dând dovadă de mai multă inițiativă—ar putea ajunge în curând la o mare înflorire și cu dânsul întreaga țară. De altfel aceasta este impresiunea ce o degajează întreaga expoziție a societății agrare.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE și IDEI ECONOMICE

Exportul ovăsului.

Cu o satisfacțiune pe cari oricine o va înțelege, suntem în măsură de a anunța că ministerul a ridicat, cu începerea de azi, prohibițiunea exportului ovăsului, lăsând comerțul absolut liber. Am fost cei dintâiu în presa românească cari am protestat în potriva acestei măsuri, arătând deoparte, complecta ei inutilitate față de faptul că ploile din luna trecută au scăzut din pericolul lipsei furajului, și de alta, vătămarea serioasă a multor interese, de care statul trebue să ție seamă, ca de oricare interese.

La acest protest s'au alăturat apoi și alte ziare, demonstrând ca și noi neraționalitatea acelei prohibiri, până când guvernul convingându-se de dreptatea observațiunilor noastre, a luat măsură de a lăsa liber comerțul cu cereale.

Cu modul acesta, interesații în cauză vor putea de azi înainte să facă transacțiunile necesară cu ovăsul lor, depozitele din porturi se vor putea vinde, iar cele din magazii vor putea de asemenea să ia drumul mărei dacă cumva guvernul n'a îngrijit ca să se aprovizioneze cu cantitățile necesare pentru armată înainte de a fi ridicat interdicția exportului. Și în orice caz, chiar dacă ministerul de războiu n'a făcut din timp cumpărările de cari are nevoe, le va putea face, de sigur în aceleaș condiții, fiindcă transacțiunile fiind libere, deci și concurența, se va putea stabili în curînd un preț normal.

Ridicarea prohibirei exportului ovăsurilor mai dovedește, cu toate că s'au menținut celelalte prohibiri de furaje că situața, care în urma unei secete, a fost într'adevăr îngrijitoare, începe și dânsa să se apropie de normala. Nu se poate vorbi natural, acum de o îndreptare așa de desăvârșită a situațiunei încât să putem spune că anul a fost mijlociu, dar gravitatea pe care am simțit-o la un moment dat a dispărut aproape cu totul. Capitalul nostru de vite nu mai este azi așa de amenințat cum a fost spre sfârșitul verei, când seceta uscase imașurile și livezile și câmpiile și vitele nu mai aveau ce mânca.

Măsura luată de guvern în privința ovăsului, arată dar o reintoarcere îmbucurătoare spre o stare normală a lucrurilor.

Ocoalele silvice-model.

In cursul săptămânei trecute s'au inaugurat în două județe diferite, două ocoale-silvice denumite model.

Nu știm întru-cât aceste ocoale merită acest calificativ și din ce punct de vedere e privit pentru a-l deosebi de celelalte, dar vroim doar să reamintim, cu această ocazie o idee care pare s'a bucurat un moment de favoarea acelor cari la ministerul respectiv fac și desfac ocoalele silvice.

A fost anume ideea ca ocoalele silvice din întreaga țară să se transforme nu numai în exploatațiuni cari să dovedească o exploatare model a bogățiilor silvice, dar să și cuprindă, în acele regiuni unde e cu putință

aceasta pepinieră de arbori fructiferi și de ornament, pentru a se împărți locuitorilor pomi, cum și ferme mici agricole, cari se fie modele de muncă agricolă pentru țărani.

Ideea aceasta pornea din nevoia de a se utiliza toate mijloacele și toate resursele, pentru a grăbi progresul agricol între săteni. Cu timpul s'ar fi putut da ocoalelor silvice, astfel înțelese și executate, o extensiune mai mare ca urmare a acelei idei, dar, ca atâtea alte proiecte, a căzut și aceasta în curând în cea mai adâncă uitare.

Acum vedem că proectul s'a reluat, însă pare că pe alte baze decât cele din trecut. Am socotit dar momentul venit, mai mult ca ori când, ca să vestim vechea idee părăsită, în speranța că noile ocoale silvice model ce vor putea poate folosi de dânsa, dacă nu în totul cel puțin în parte.

In orice, caz noi socotim că dela la nici un ocol silvic n'ar trebui să lipsească o școală de pomi, cari să împartă sătenilor individual pomi și și semințe arborifere și să procure toate cele necesare pepinierelor comunale cari se vor înființa.

Convențiile comerciale.

Incă planează cel mai profund mister asupra concesiunilor obținute sau date Germaniei, în tratatul comercial ce am încheiat cu dinsa. Când s'a primit însă știrea oficială a iscălirei convențiunei s'a spus de către multe ziare streine cari păreau bine informate, că România a obținut, ca și Rusia, *oarecari* avantajii în materie de import de vite.

Față de această presupunere, am reprodus și comentat o declarație a contelui de Bülow, cancelarul Germaniei prin care susținea că interesele agricole ale țărei sale au fost cu succes apărate, cu ocazia tratativelor cu cele două țări agricole: Rusia și România. Aceasta înseamnă că triumful agranienilor germani a fost complect.

Declarația contelui de Bülow putea lăsa însă să se creadă că Germania n'a cedat câtuși de puțin în chestia taxelor minimale pe cereale, rezervând surprize neplăcute agrarienilor în materie de vite.

Iluzia aceasta a fost însă cu totul nimicită de către un alt ministru german, contele de Posadowsky, care se află acum la Viena pentru a grăbi încheerea convențiunei comerciale cu Autro-Ungaria. Contele Posadowsky, fiind intervievat, a spus că Germania nu va ceda cu nici un preț în chestia orzului care ne interesează mult și pe noi, după cum a dovedit un memoriu al Uniunei industriașilor din Galați, și că nu va lasa ca prețiosul avut al Germaniei în vite să fie atins, fie prin concurență fie prin introducerea de epizotii, în urma importului vitelor streine.

Declarația aceasta este foarte importantă. Ea arată că Germania n'a cedat și nu va ceda cu să facă ușurări pentru importul vitelor streine, că nu va modifica politica ei sanitară-veterinară, că nu va ceda mult taxele din tariful vamal și că va susține cu aceeași vigoare barierele înalte în contra introducerei vitelor streine.

In cazul acesta, s'ar adeveri teama acelora cari de la începutul începutului au prevăzut că noile tratate ne vor aduce, în materie de debușeuri pentru vite, tot așa de puțin cum ne-au adus tratatele precedente, cu toate că o desvoltare a creșterei vitelor a devenit o nevoe imperioasă pentru agricultura noastră.

Participarea la expoziție

Continuăm de a stărui asupra propunerilor noastre anterioare în ce privește participarea țăranilor, a școalelor, învățătorilor și preoților la expoziția societății agrare. Am comunicat la vreme frumoasa inițiativă a d-lui Ștefan D. Grecianu, pres dintele societății agrare și a fraților Seceleni, cunoscuții mari economi de vite, cari au trimes, pe propriile lor cheltueli grupuri de țărani de pe moșiile lor pentru a vizita expoziția.

Pe ici pe colo inițiativa aceasta a fost imitată, căci au venit câteva grupuri de învățători și preoți, dar, în general, propunerea noastră n'a avut reușita la cari am fi fost în drept să ne așteptăm. Și aceasta, nu fiindcă ideea n'a fost găsită bună sau fiindcă se opuneau cine știe ce greutăți la realizarea ei, dar pur și simplu pentru că cei în drept au, mai toți, aceea adîncă nepăsare care face ca măsura cea mai mică se fie amânată, când e vorba de puțină muncă și stăruință!

Aceasta însă nu ne împiedică pe noi ca să continuăm de a atrage atenția tuturor asupra acelei propuneri Autoritățile și marile instituțiuni ar trebui să se folosească de timpul scurt cât va mai rămâne deschisă expoziția—atât cât vremea frumoasă va permite—pentru a organiza echipe de țărani cu învățători și preoți pentru vizitarea ezpoziției.

Repetăm din nou că asemenea călătorii de studii plăcute și de instruire a țăranilor se organizează și de alte țări și mai ales în Ungaria, unde statul face, cu acest prilej, toate înlesnirile cu putință, pentru ca țăranii să poată vizita în număr cât mai mare diferitele expoziții.

Lucrul este foarte ușor. Totul se isprăvește în două zile: ziua de călătorie și ziua de vizitare a expoziției. Organizarea acestor călătorii de plăcere este dar tot ce poate fi mai simplu, așa că munca ce ar ocaziona se reduce la un minimum abia apreciabil.

Acei cari pot face ceva, în direcția aceasta ar trebui să și spue că e un păcat ca să iese să treacă expoziția fără ca și mulțimea țărănească să se fi folosit întru cât va de dânsa.

V. M. K.

Perechea princiară la expoziție

Duminica trecută, la orele 3 d. a., AA. LL. RR. principii moștenitori, împreună cu micii principi Carol și Maria au vizitat expoziția societății agrare.

Alteților lor li s'a făcut o frumoasă primire de către membrii comitetului de organizare a expoziției, în frunte cu d. St. Grecianu, președintele societății agrare.

Au fost de față la primirea principilor mai multe doamne de elită cari au oferit A. S. R. principesei Maria buchete de flori.

S'a vizitat mai întâiu marele palat al industriei și agriculturei și apoi, pe rând pavilionul industriei casnice, pavilionul domeniilor coroanei, pavilionul închisorilor, pavilionul ministerului de domenii, pavilionul regiei monopolurilor statului, și celealte pavilioane.

Augustii vizitatori au fost conduși prin expoziție de d-nul profesor dr. Istrati, comisarul general al expoziției, care le-a dat explicațiile necesare asupra obiectelor expuse.

Timpul fiind frumos expoziția agrară atrase un public foarte numeros care a salutat călduror pe principii moștenitori.

Muzica militară precum și un taraf de lăutari au cântat diferite arii naționale și danțuri, în tot timpul cât a durat vizita princiară.

A. S. R. principesa Maria care a vizitat expoziția pentru prima oară, a rămas încântată de cele văzute și a felicitat pe membrii societății agrare, promițând în același timp a reveni la expoziție Joui, spre a o vizita mai amănunțit.

După vizitarea pavilioanelor, Alteților Lor li s'a oferit șampanie în pavilionul regal.

Perechea princiară s'a reîntors la palatul Cotroceni la orele 5.

Mes

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica d-luĭ N. St. Cesianu.

Prețurĭ fixe și reduse predate la orĭ ce gară.

Informațiĭ la d. inginer Suțu la fabrică-Tîrgoviște și la d. V. M. Kogâlniceanu, Bucureștĭ — Alea Vasiliu (Isvor).

Nesiguranța recoltelor agricole în România

—— XI

In afară de aceste două consecințe, inherente relei distribuțiuni a apelor căzute, mai există încă și o a treia, care interesează în deosebi agricultura noastră și anume: din cauza lipsei de apă menținută în înălțimi, planul surselor, planul apelor subterane și al rezervoarelor de umiditate ale sub-solurilor noastre, va merge scăzând: platourile noastre sunt astfel amenințate să se usuce [1]).

Din cele arătate, rezultă dar că distribuțiunea apelor căzute pe suprafața țărei, este rău făcută și că aceasta provine din cauza distrugerei păturilor vegetale ale islazurilor permanente și ale masivelor păduroase de odinioară, singurile capabile de a menține armonia ce trebuie să existe în distribuțiunea lor.

1) E. Lecouteaux: Economie rurale. pag. 321.

3) *Repedea evaporațiune a precipitațiunilor atmosferice.*

In ceiace privește evaporațiunea precipitațiunilor atmosferice, am arătat deja, cu ocaziunea examinărei modificărilor aduse, din punctul de vedere al umidității, condițiunilor de sol în cari agricultura noastră se efectua în trecut, că această evaporațiune să face în regiunile agricole ale țărei, atât de repede, în cât în timpul verei ea întrece cu mult aceste precipitațiuni; și că această repeziciune a evaporațiunei provine din cauza distrugerei aproape totală a adăposturilor contra evaporațiunei, ce formau islazurile permanente și masivele păduroase existente odinioară, singurile capabile de a menține echilibrul ce trebuie să existe între precipitațiunile atmosferice și evaporațiunile lor.

Modificarea deci a condițiunilor de climă, din punctul de vedere al ploilor, este provenită din cauza desființărei islazurilor permanente și a distrugerei masivelor păduroase existente odinioară și această modificare este astăzi devenită atât de gravă, în cât a produs schimbarea întregului regim al apelor noastre.

c) *Cauzele modificărei aduse acțiunei vânturilor.*

Știm că cu cât pe o suprafață oarecare să află mai multe obstacole capabile de a să opune vânturilor, cu atât acțiunea acestora este mai puțin întinsă; și că din contra, cu cât pe o suprafață oarecare să află mai puține obstacole de această natură, cu atât acțiunea vânturilor este mai puternică. Pentru a să încredința cineva de acest adevăr, nu are de cât, pe timpul când suflă vântul, să iasă din adăpostul orașului afară la câmpul deschis și să va convinge imediat.

Singurile obstacole cari, la câmp,

TAB

de **producția grâului** din cursul periodului 1891—1900 în fiecare din județele și 2) cu cantitățile de ploi căzute pe suprafețele

No. curent	JUDEȚELE	Suprafețele județelor după calculele Creditului funciar rural — Hectare	REPARTIȚIUNEA TERENURILOR JUDEȚELOR — Proporția la % din superficie: Arături	Vii	Livezi-pruni	Fânețe naturale	Islazuri	Păduri fără goluri	Ape	Terenuri neagricole	Ploaie ** Cant. medie căzută—mm.	Producție Cant. medie la ht. hectol	1891 Ploaie Martie	Aprilie	Mai	Producție	1892 Ploaie Martie	Aprilie	Mai	Producție	1893 Ploaie Martie	Aprilie	Mai	Producție
1	Mehedinți	494900	38,7	1,8	4,0	6,7	22,5	1,2	25,1	208	11,3	53	76	14	12,5	56	35	94	16,1	19	37	81	9,9
2	Gorju	469800	13,7	2,7	6,2	15,4	40,0	0,1	21,8	259	11,2	52	88	56	12,4	73	43	193	12,4	7	33	118	11,3
3	Dolju	656500	55,0	2,2	3,3	5,9	9,3	3,9	20,4	169	12,8	16	69	43	12,3	58	48	69	15,2	15	45	62	12,9
4	Vâlcea	423900	15,4	3,7	6,3	12,5	41,5	0,2	20,4	243	10,7	69	199	38	12,3	118	59	113	13,5	21	44	133	10,7
5	Romanați	45 700	52,0	1,8	1,6	3,7	5,2	4,5	31,2	151	11,8	12	65	36	14,7	51	32	44	15,6	8	46	64	13,9
6	Olt	282500	58,3	1,8	2,6	4,9	9,5	0,2	22,7	149	10,3	19	63	29	7,1	57	34	40	13,6	5	53	67	13,3
7	Argeș	443500	25,6	2,2	5,3	11,0	27,1	0,1	28,5	239	9,4	58	83	83	7,6	88	47	128	13,4	22	90	203	11,9
8	Muşcel	295400	6,9	2,8	9,0	25,3	41,5	0,1	14,4	233	14,0	35	61	40	13,6	75	73	104	14,0	20	73	196	27,0
9	Teleorman	468500	70,0	2,1	1,4	4,7	3,9	4,1	13,8	146	13,0	17	90	28	14,3	101	50	36	18,6	25	29	87	17,4
10	Vlașca	448800	63,9	1,3	2,2	4,8	10,2	6,2	11,3	137	13,2	22	81	5	12,0	101	32	45	16,2	35	55	44	15,8
11	Dâmbovița	345600	34,8	2,3	4,4	9,4	26,3	0,1	22,7	213	14,8	37	90	22	13,3	83	36	42	20,7	29	87	229	13,8
12	Prahova	466400	26,5	2,5	6,7	17,3	22,4	0,1	24,5	204	13,2	31	97	38	13,0	95	51	57	15,9	32	83	202	15,7
13	Buzău	486300	38,6	1,7	5,1	10,7	17,8	0,1	26,0	169	12,2	35	121	84	6,9	56	9	15	11,1	21	48	120	19,7
14	Ilfov	578000	57,7	0,7	1,2	6,5	7,1	6,3	20,5	149	14,6	23	79	10	13,4	97	49	24	21,3	66	77	83	17,2
15	Ialomița	678900	66,4	0,1	1,2	14,5	2,9	5,3	9,6	142	12,0	23	103	14	8,0	48	47	25	16,0	31	25	57	19,4
16	R.-Sărat	326809	47,7	3,3	3,3	12,5	15,8	1,6	15,8	176	12,1	22	130	42	6,9	44	30	35	10,2	25	44	101	21,9
17	Brăila	435800	54,1	0,2	1,2	20,6	1,6	17,5	4,7	126	11,8	12	112	36	4,8	53	41	18	10,2	20	42	78	20,2
18	Constanța	691000	57,2	0,3	1,9	12,0	4,4	8,1	16,1	118	9,5	15	95	9	5,7	61	38	24	12,9	28	50	52	15,4
19	Tulcea	862600	21,9	0,6	0,7	6,3	11,5	51,1	7,9	116	7,5	23	87	38	7,1	47	16	25	5,1	35	51	56	13,4
20	Putna	324900	18,2	4,8	7,0	15,5	35,2	0,5	18,8	189	15,1	11	157	49	13,0	45	56	67	16,4	15	28	107	20,0
21	Tecuciu	254700	50,0	2,9	2,4	8,2	11,5	0,5	24,5	157	15,1	22	156	22	12,4	48	69	73	14,3	20	40	80	20,8
22	Covurlui	296100	52,9	2,1	1,4	12,8	8,0	5,4	17,5	141	14,0	24	139	39	10,9	35	46	36	10,0	17	52	99	19,7
23	Tutova	239100	52,9	2,5	3,4	11,2	12,4	0,7	16,8	137	15,1	19	73	17	9,9	58	25	35	12,8	15	34	56	23,0
24	Bacău	397300	24,0	1,4	7,1	15,7	42,5	0,1	9,1	185	12,5	31	101	47	11,2	77	61	34	14,1	17	50	130	16,5
25	Neamțu	399800	18,7	0,1	8,1	18,6	45,2	0,1	9,1	221	15,7	—	—	—	17,6	42	85	60	16,4	41	31	223	14,6
26	Roman	209100	37,1	0,4	5,5	9,1	13,2	0,9	33,8	161	15,5	17	59	29	13,6	49	43	21	17,7	14	20	71	14,2
27	Vaslui	229400	41,8	1,7	6,0	9,6	15,3	0,6	24,9	152	14,6	19	105	34	12,4	74	25	40	8,9	35	26	69	18,7
28	Fălciu	220800	43,3	2,6	4,3	11,8	9,6	3,6	24,7	141	14,2	20	28	11	9,5	40	47	41	8,7	20	19	104	19,2
29	Iași	312100	33,6	1,8	10,7	20,2	12,1	2,7	18,9	152	14,8	37	68	76	14,1	59	41	30	10,9	23	19	103	19,5
30	Suceava	342100	19,2	0,1	10,7	17,2	34,9	0,2	17,6	198	13,6	32	72	70	12,5	61	74	45	13,3	41	41	189	14,2
31	Botoșani	314800	41,5	0,3	7,2	12,1	12,6	1,9	24,5	174	14,1	37	56	72	14,4	57	29	27	12,5	36	33	241	17,5
32	Dorohoi	282200	50,6	0,2	8,5	10,6	10,9	2,0	17,0	164	14,5	33	84	72	11,8	44	27	62	10,9	34	26	153	17,0
	Regatul	13,135,300	40,9	1,6	4,2	11,4	17,4	6,2	18,3	173	12,6	27	92	39	11,1	68	44	50	15,1	28	49	121	16,4

*) Repartizarea complectă a terenurilor județelor pe categorii după natura culturilor, nefiind stabilită de serviciul statistic al ministerului bilită de minister pentru perioada cincenală 1897—1901.

**) Mijlocia lunilor: Martie, Aprilie și Mai, ale întregului period.

să pot opune acțiunei vânturilor, nu sunt de cât pădurile. Câtă vreme pe câmpia țărei au existat deci numeroasele masive de păduri de odinioară, vânturile, împiedicate la fiecare pas de aceste obstacole și neputându-le doborî, nu puteau face altceva decât să se strecoare printre ele, sau să treacă pe de asupra lor: acțiunea vânturilor erea cu chipul acesta foarte moderată. Indată ce însă masivele păduroase au început a să rări, vânturile, împiedicate în mersul lor de mai puține obstacole, au început și ele a deveni mai puternice, iar când masivele au fost aproape cu totul distruse, vânturile, nemai fiind împiedicate în mersul lor prin nici un obstacol, au devenit supărătoare.

In această stare de lucruri ne găsim noi astăzi.

Modicarea deci a condițiunilor de climă, din punctul de vedere al acțiunei vânturilor, este provenită din cauza distrugerei masivelor păduroase, existente odinioară pe suprafața regiunei agricole a țărei.

d) Rezumatul cauzelor modificărilor aduse condițiunilor de climă.

Din cele ce preced, rezultă în mod evident, că modificările aduse condițiunilor de climă în cari agricultura noastră să efectua la diferitele epoci ale acestui secol, din punctele de vedere ale temperaturei, ploilor și vânturilor, sunt provenite din cauza desființărei islazurilor permanente, și a distrugerei masivelor păduroase cari acopereau odinioară regiunea noastră agricolă și din cauza acțiunei vânturilor devenite astăzi prea mult puternice.

Pentru o mai complectă și precisă învederare a stărei de lucruri în care se efectuează actualmente recoltele noastre agricole și a nesiguranței ce rezultă pentru producțiunile lor, dăm aci, în următoarele două tablouri și cinci-zeci și două grafice, pentru o întreagă perioadă de 10 ani (1891—1900), producțiunile grâului și ale porumbului în fiecare din județele țărei, în raport cu: 1) repartizarea terenurilor județelor după natura culturilor și 2) cu cantitățile de ploi căzute pe suprafața lor în timpul dezvoltărei vegetațiunilor agricole.

Datele cari ne au servit la alcătuirea acestor tablouri și grafice, ne-au fost procurate:

pentru ape: de d. Dr. Gr. Antipa inspector general însărcinat cu direcția serviciului pescăriilor statului;

pentru ploi: de d. G D. Elefteriu, asistentul serviciului climatologic al institutului meteorologic;

pentru terenurile cultivate: de d. Gr. G. Turburi, șeful biuroului statisticei agricole al ministerului de domenii;

pentru producțiunile grânelor și porumburilor: de idem.

Notăm aci că în ceiace privește pădurile, conform normei adoptate de serviciul statistic al ministerului, ele au fost trecute în calcule *fără goluri*, adică în general mai puțin cu 16% de cât suprafața lor nominală.

LOU*)

țărei, în raport cu: 1) repartizarea terenurilor județelor după natura culturilor*); lor în timpul dezvoltărei vegetațiunilor agricole.

1894				1895				1896				1897				1898				1899				1900			
Ploaie			Producție	Ploaie			Producție	Ploaie			Producție	Ploaie			Producție	Ploaie			Producție	Ploaie			Producție	Ploaie			Producție
Martie	Aprilie	Mai		Martie	Aprilie	Mai		Martie	Aprilie	Mai		Martie	Aprilie	Mai		Martie	Aprilie	Mai		Martie	Aprilie	Mai		Martie	Aprilie	Mai	
83	30	101	11,7	70	67	55	12,9	16	99	38	13,1	52	75	257	6,4	46	62	57	12,0	86	51	81	12,2	98	120	68	6,9
69	110	132	13,9	67	62	64	12,5	33	132	57	11,7	59	85	272	5,0	52	82	69	13,7	144	55	92	13,5	85	111	97	6,3
79	28	138	11,6	39	64	74	16,4	28	88	52	17,1	48	56	191	9 0	37	46	87	16,7	44	25	38	10,0	63	65	34	8,2
56	35	98	10,5	40	59	88	15,9	19	89	54	9,3	57	107	314	3,7	42	67	102	11,7	105	56	50	12,5	76	48	82	5,6
40	23	87	11,9	31	50	79	19,3	17	65	36	11,6	54	93	188	4,7	36	30	97	12,0	28	27	17	6,4	59	66	32	8,5
49	19	69	9,5	46	44	72	16,5	14	53	36	12,1	59	75	202	3,9	33	26	85	13,7	45	29	17	8,8	60	44	50	6,0
45	30	104	10,3	53	65	80	9,7	33	75	68	11,8	49	102	241	4,0	40	85	131	11,7	100	40	49	8,0	86	41	73	6,9
44	44	132	10,6	54	49	85	15,8	29	109	98	16,3	56	104	209	5,6	33	50	137	15,3	68	24	59	14,2	91	49	96	10,3
42	13	52	12,3	22	36	63	19,4	23	44	27	16,5	48	78	159	7.2	37	35	79	15,3	23	12	14	4,3	60	84	45	9,6
36	6	36	11,8	27	28	51	18,5	22	51	43	18,3	50	75	154	10,4	51	21	56	15,4	25	11	26	5,4	56	72	49	10,1
38	24	132	14,1	55	35	66	19,1	29	74	74	19,3	54	113	214	6,4	40	40	45	19,2	74	17	69	11,5	106	43	64	12,9
25	21	93	9,1	46	30	73	17,7	27	69	63	19,9	52	99	201	6,2	55	41	115	15,1	80	20	70	4,7	74	29	64	14,7
15	9	77	9,5	25	25	45	17,7	23	68	74	20,4	71	115	215	7,9	58	54	83	13,9	38	9	32	2,2	74	36	58	14,2
40	3	60	12,3	27	19	47	18,4	22	42	44	20,5	48	91	101	10,1	56	22	64	16,5	33	7	19	3,2	76	50	49	14,1
32	5	52	6,6	53	28	44	17,0	19	53	54	18,2	51	70	180	8,0	65	31	58	11,7	26	12	17	1,3	97	57	44	15,6
21	10	76	7,2	30	26	56	16,3	17	46	56	17,8	77	162	239	8,2	69	34	66	13,4	39	10	21	2,1	113	44	48	18,6
21	8	43	4,8	41	16	36	19,2	32	91	72	18,4	46	62	131	12,4	47	31	38	9,4	24	13	12	0,6	93	35	36	19,4
26	3	33	5,9	30	11	35	12,0	10	20	36	14,5	52	54	101	6,5	54	35	45	11,7	28	5	11	1,5	73	82	46	12,5
21	9	50	5,2	39	13	33	11,0	17	43	33	10,4	31	45	111	6,8	57	19	37	6,7	29	16	25	0,4	79	43	31	11,0
27	17	79	10,9	35	33	63	15,9	27	95	66	18,2	76	155	213	10,4	67	71	72	18:5	33	10	20	6,3	105	40	54	20,6
16	12	69	16,4	35	21	55	15,6	25	53	59	17,7	48	100	153	12,5	50	75	51	17,4	34	7	16	4,3	91	29	40	20,9
20	12	76	14,1	40	21	48	16,0	48	56	52	16,8	33	67	128	15.4	44	33	48	16,7	34	8	28	2,8	123	33	31	20,0
24	15	112	14,2	37	18	51	13,6	34	45	59	19,6	57	92	193	13,4	56	65	29	16,6	42	8	25	5,0	101	33	41	22,7
26	16	109	13,1	32	33	72	12,2	29	65	71	14,5	58	109	225	9,4	32	72	73	14,4	45	11	43	8,4	79	38	68	11,8
41	50	128	15,4	33	42	106	14,6	45	79	79	17,6	68	126	271	10,5	45	101	100	15,7	59	15	95	10 5	98	62	82	21,4
33	33	113	15,0	31	52	73	15,3	38	52	62	17,2	64	102	207	9,4	40	90	47	16,6	31	11	40	13,5	83	49	38	20,8
27	16	129	15,4	31	23	75	15,1	21	49	47	18,4	42	89	126	12,1	46	69	38	18,3	33	11	29	9,4	107	40	49	17,6
24	14	117	15,6	38	18	50	15,4	36	48	35	18,6	27	75	140	15,4	65	60	51	19,3	40	13	33	4,7	115	46	39	20,9
34	21	120	14,6	31	30	88	15,5	28	36	36	17,7	37	75	131	7,3	33	80	51	20,7	29	8	44	6,2	86	53	15	21,4
33	39	126	12,0	28	40	58	11,8	46	47	69	16,4	51	110	172	4,7	41	100	81	13,6	51	7	87	12,8	60	58	50	17,3
34	34	141	13,6	23	39	74	12,6	27	34	53	17,3	42	114	122	8,2	35	104	53	15,3	30	4	54	9,4	82	50	20	20,3
28	35	87	17,2	31	29	55	15,0	21	23	51	16,6	38	101	159	7,5	39	111	71	16,2	30	5	47	12,2	71	49	27	20,7
37	23	91	11,0	39	35	64	16,8	26	62	55	16,7	52	93	187	8,1	47	58	71	14,2	48	17	40	5,5	83	54	50	12,5

de domenii decât numai de la anul 1897 încoace, suntem nevoiți a adopta ca repartizare a terenurilor pentru perioada 1891—1900 pe cea sta-

Intrebuinţarea raţională a nutreţurilor

Pentru alcătuirea acestor tabele am recurs la analizele chimice de furagiuri ale profesorului *E. Wolff din Hohenheim*, care sunt considerate de lumea agricolă că practice şi servesc tuturor agricultorilor din ţările europene ca călăusa şi ca baza pentru constituirea raţiunilor de nutreţ. Aceste analize sunt traduse în limba franseză, engleză, italiană, daneză, olandeză, ungară etc etc., şi fac parte integrantă a tuturor calendarelor agricole de buzunar, precum şi a tuturor manualelor speciale creşterei animalelor domestice. Această consideraţie generală dovedeşte valoarea lor.

Din tabela de mai sus putem trage învăţătura, că mai nici un nutreţ, ce în general se dă vitelor în România, ca coceni de porumb verzi şi uscaţi, paie de grâu, orz, ovăs şi mei, nu conţine toate elementele necesare unei hrăniri complecte, şi prin urmare sunt *insuficiente pentru vitele de exploatare*, cu totul că unele din ele au faima pentru calitatea lor, pe nedrept. Deci dacă voim a nutri vitele noastre în mod raţional şi suficient, spre a obţine producţiunea maximă, trebue să complectăm aceste paioase cu nutreţurile suplimentare, din care vom alege ori pe cele cu mai multe substanţe azotate, sau cu neazotate, după direcţiunea şi scopul ce vom da nutrirei. La alegere mai vom băga de seamă, să nu cumva să adăogăm pe lângă substanţa în deficit şi alte de prisos, pentru a evita o risipă fără folos.

Având în vedere, că lipsa de nutreţ este agravată şi de o stare economică foarte precară, nu va fi nici posibil nici neapărat necesar, ca să complectăm tocmai calitatea indicată de normele de mai sus, ci vom fi nevoiţi a face concesiunile cele mai largi, mulţumindu-ne a scoate vitele cât mai bine cu viaţă în primăvară. Şi mai cu seamă în timpul ernaticului putem face economia cea mai însemnată, rezervându-ne toată puterea pentru primăvară. La această epocă agricultorul va fi silit a îmbunătăţi calitatea nutrimântului, căci altfel se expune pericolului, că vitele 'i cad în brazdă şi nu poate face arăturile.

Care din furagiile suplimentare va trebui să se prefere, după ce s'a stabilit felul substanţei care este de complectat, asupra acestei chestiuni ne va da coloana 4, deplina deslușire. Aceaste este *partea economică*. Alegerea se va face dintre acele care se găsesc la îndemână, pe târg. şi vom preferi pe acele care le găsim mai ieftine. Suntem d. ex. nevoiţi a adăoga şi azotoase şi fecula şi voim să alegem între ovăs şi tărâţe. Ovăsul costă lei 10, tărâţele tot atât. Vom prefera tărâţele, de oarece valoarea lor efectivă este de lei 11 şi prin urmare economisim un leu la 100 kgr. Sau găsim undeva fân de mohor şi paie de ovăs de vânzare. Pentru paie ni se cer lei 5.50, pentru fânul de mohor lei 7 pentru 100 kgr. Neapărat că vom lua fânul cu lei 7, care preţ corespunde valorei lui, pe când cu lei 5 50 paiele de ovăs sunt cu 0.65 lei mai scumpe de cât fac. Dacă ni se oferă turte de in sau de rapiţă cu lei 15 sau 14, vom face o bună achiziţiune, cumpărându-le însă vom refuza melasa pe preţ de lei 5.50 sau borhot de bere proaspăt cu lei 4.50, ca prea scumpe.

In ceia ce priveşte modul, cum servim vitelor nutreţurile suplimentare, stabilim următoarele :

Este cea mai mare greşeală, dacă dăm vitelor rumegătoare zaharuri deosebit de celelalte nutreţuri, ca să le lingă. Aşa că vita nu le amestecă în gură, şi prin urmare nu le impregnează cu salivă, dar nici nu le formează imbucătura, şi aceasta atrage după sine alt inconvenient, pricinuit de constructia anatomică a canalului digestiv, că această zaharà (uruială, tărâţe. etc.) nu cade în burtă, ci ajunge dea dreptul in al doilea stomac, în urmă. Consecinţa este, că nici nu este impregnată cu sucul digestiv al burtei, nici nu va putea fi rumegat. Digestiunea va fi necomplectă şi o mare parte din aceste substanţe nutritive foarte preţioase şi scumpe va eşi neasimilate cu fecaliile.

Cailor şi porcilor putem da grăunţele neamestecate cu paioase.

Este dar neapărat necesar, ca să se amestece, cât se poate de bine, toate zaharele, ca uruială de grăunţe, tărâţe, turte de uleioase, rezidiuri de fabrici de bere şi de spirt, la un loc cu şişca (tocătura) de paie, de fân, coceni, şi cu borhot de sfecle şi sfecle furagere mărunţite.

Dacă amestecăm în nutreţ substanţe, carî conţin multă apă, cu borhotul din sfecle, melasă, borhotul proaspăt de la berărie, etc., atunci putem face acest amestec imediat înaintea mâncării, în putini, lăzi sau pe o arie pardosită cu lemne sau ciment, sau la poverni de spirt, chiar în iesle.

Dacă însă ingredientele toate sunt rău uscate, atuncea nutreţul trebue preparat cu 1—2 zile mai înainte, opărindu-l cu apă fierbinte Pentru opărire aşezăm şişca din paioase rânduri, rânduri în putini sau bacuri, presând peste fiecare strat cantitatea cuvenită de zahară, sfecla toată se sare, îndesuindu-le bine cu un mai şi turnăm apă fierbinte deasupra, aşa ca aceasta să acopere nutreţul.

Mai economica este *metodul prin fermentaţie*, căci pe deoparte *economisim combustibilul, iar pe dealtă parte albuminurile rămân mai asimilabile de cât când se coagulează prin căldura apei fierbinte.*

Pentru prepararea nutreţului prin fermentaţie aşezăm la un rând de 2 sau 3 ori atâtea putini sau compastimente (cutii) de lemn sau ciment, câte ori dăm vitelor demâncare pe zi. Cutiile sau bacurile vor avea uşi mobile în faţă şi fiecare va încape cantitatea necesară pentru o mâncare. Se socotesc 50—60 kgr. şişca bine îndesate la metru cub. Ziua întâia umplem 2, resp. 3 compartimente (după numărul mâncărurilor zilnice), a 2-a zi altă serie de 2 sau 3, iar a 3-a zi ultima serie. In ziua 2-a dăm vitelor de mâncare din seria I, la ziua următoare din seriia II-a şi urmăm astfel cu rotaţie. Nutreţul preparat are 2 zile timp ca să fermenteze şi a 3-a zi va fi consumat.

După ce se închid uşile (capacile) mobile din faţă, se aşează şişca în straturi, se presără cu zahară, cu sfecle tăiate, sare, etc. şi se *stropeşte cu apă călduţă numai atât, în cât să fie bine udată.* Fiecare trebue bine îndesuit cu maiul sau picioarele. Când voim să consumăm nutreţul preparat, scoatem câte o scândură de la uşa mobilă şi tăiem părţi cu furca de fier în direcţiune verticală. Prin aceasta se amestecă şi mai bine ingredienţele nutreţului. La iesle ducem mâncarea în coşuri.

Muştar murat (ansilat) se amestecă cu folos cu şişca de paie, ca şi borhotul de sfecle, pe o arie sau în putină, căci conţine prea multe substanţe azotato. Porumbul ansiliat 'l putem consuma simplu, sau amestecat numai cu şişca, sau cu şişca şi zahară. Toate nutreţuri murate din ierburi după ogoare şi mirişte se tratează ca muştarul.

Fine **M. Rampach**

Organizarea irigaţiunilor în România

Pentru a doua oară în cinci ani, România a fost greu încercată prin secetă. Intr'o ţară ca a noastră unde aproape toţi locuitorii îşi trag direct sau indirect mijloacele de existenţă din agricultură, este imposibil să nu se gândească cineva la micşorarea unei nenorociri care poate zdruncină aşa de adânc ţara întreagă, cum a fost în 1899, şi ameninţă cu foamete ţărănimea noastră.

De altmintrelea în starea actuală de concurenţă internaţională şi având în vedere înmulţirea progresivă a populaţiunei, nu mai este admisibil să nu se caute a pune în valoare toate puterile productive ale ţărei, să se lese terenuri inutilizate, şi să nu se mărască producţiunea celor deja exploatate. Aşa fiind chestiunea irigaţiunilor, de care s'a vorbit deja în mai multe rânduri, revine de la sine la ordinea zilei.

In ideea multora, aceste irigaţiuni mântuitoare, ar trebui să consiste în canaluri măreţe destinate a captă râurile care se scurg din munţii noştri pentru a duce apele lor or unde s'ar simţi trebuinţă.

(S'a vorbit chiar de un canal, derivat din Dunăre la Severin, care trecând pe la poalele munţilor, după ce a

fi fertilizat Oltenia toată și Muntenia s'ar readuce tot în Dunăre la Brăila sau Galați !)

E aproape inutil de a spune că sub această formă, irigațiunile ar fi, în circumstanțele actuale, dacă nu imposibile, cel puțin de un cost care ar întrece cu mult puterile noastre.

Sunt țări unde construcția canalurilor mari este o chestie vitală, unde ele aduc la viață niște regiuni nelocuibile și infertile din cauza lipsei de apă, cum de pildă, în Statele Unite din America de Nord, sau în India. In această din urmă țară aceste construcțiuni au devenit aproape necesare pentru a evita foametele grozave ce decimau periodic unele regiuni care nu produc nimic fără ajutorul apei.

Din fericire acest caz nu este al nostru, dar nu este mai puțin adevărat că și la noi irigațiunile ar fi un mare bine, aducând bogăția și particularilor și statului prin mărirea valorei fondurilor și în consecință a impozitelor. Aceasta nu e contestat de nimeni ; chestia este la noi de vedea în ce mod practic s'ar putea introduce această bine-făcătoare măsură.

A construi canaluri mari într'o țară deprinsă de mult cu irigațiunile și unde se știe de mai înainte că apa va fi imediat întrebuințată și bine întrebuințată, este o întreprindere ușoară pentru stat.

In acest caz poate chiar construcția să renteze direct pentru constructor, fie el statul sau o societate

Exemplu de acest fel este canalul Canour, care împreună cu celelalte canaluri ale Piemontului aduc 2 %—$2^1/_2$% venit. Dar acolo sunt condițiuni cu totul speciale ; de obiceiu, și mai cu seamă la noi, n'ar trebui de loc să ne așteptăm la un venit; cheltuelile ar fi cu capitalul perdut și ar trebui răbdat mult timp până când s'ar deprinde mărginașii canalului cu întrebuințarea apei. Acest lucru s'a constatat într'o mulțime de cazuri.

Pentru acest motiv general și pentru cel particular că statul român, în circumstanțele actuale nu poate destina sume mari pentru lucrările publice, rezultă că construcțiunea canalurilor mari nu poate fi făcută de către stat.

Atuncea să se conceadă această construcție unor societăți ? Experiența streinătății a arătat că mai niciodată o asemenea societate n'a putut s'o ducă la un bun sfârșit. Am văzut că canalurile, afară de cazuri excepționale, nu plătesc dobânda capitalului. O asemenea societate, care nu poate ca statul să se mulțumească cu folosul mărirei viitoare a impozitelor, piere. Exemple sunt numeroase ; și atunci statul este silit să reea el întreprinderea în condițiuni desavantajoase sau lucrarea se părăsește, ceea ce aduce odată cu perderea sumelor deja cheltuite și discreditul asupra acestor soiu de operațiuni și asupra irigațiunilor în întregime.

Soluția—mai cu seamă pentru țara noastră care trebuie îndrumată abia în această nouă direcție, care trebue să învețe ce sunt irigațiunile și în general ameliorațiunile agricole și foloasele lor,—este alta. Trebue să începem prin micile ameliorațiuni, prin micile irigațiuni și puțin cu puțin, urmând trebuințele ce se vor dezvolta, se vor construi și canaluri mai mari.

Dacă derivația unui râu mare, pentru a întrebuința apele lui la o mare distanță este un problem greu de rezolvat mai cu seamă din punctul de vedere financiar, chestia se prezintă almintrelea când e vorba de a iriga valea lui sau văile altor râuri mai mici și râulețe. (Și aici prin valea lor înteleg șesul lor, lăsând de o parte regiunea mai mult sau mai puțin deluroasă sau în formă de podișcă ce le desparte unii de alții).

Va urma G. Bals

Ziua de Marți la expoziție

Marți, toată ziua, Expoziția Societății Agrare a prezentat cea mai mare animație.

Mii de vizitatori veniți de prin toate unghiurile Capitalei precum și din provincie furnicau prin pavilioane, admirând minunățiile acestei expoziții.

Atracțiunea zilei de eri au fost cele două concursuri de costume naționale și de danțuri ce s'au ținut în prezența juriului, format din membri comitetului de organizare a expoziției.

Peste dou-zeci de țărani și de țărănci, veniți din diferite județe au luat parte la acest concurs.

Grupul de concurenți prezinta un aspect încântător prin varietatea și frumusețea costumelor.

Concurenții au intrat în incinta rezervată pentru concurs cu un taraf de lăutari în frunte și cântând «Deșteaptă te române».

Apoi, în mijlocul aplauselor imensei mulțimi, care formase un mare cerc în jurul lor, țăranii și țărăncile au învârtit «Hora Unirei» și au executat mai multe danțuri naționale cu multă grație și precisiune.

Țăranilor li s'au împărțit ca premii câte o medalie, iar țărăncilor câte o frumoasă cămașe țărănească și diferite alte obiecte.

După terminarea concursului, concurenților li s'au oferit bere cu care ocazie d. Chiricescu, unul dintre concurenți, a ridicat un frumos toast pentru membrii comitetului expoziției. Apoi toți s'au fotografiat în grup.

Chestia taxărei tărâțelor

După ce exportul nutreturilor, între care și al tărâțelor, a fost oprit, exportatorii de tărâțe au găsit mijlocul de a eluda în parte măsura luată, remăcinând subțire tărâțele și exportându-le sub numele de ermic.

Denumirea de tărâțe sau de ermic variază deci după cum convine morarilor, cari numesc același produs tărâțe când îl dau în consumațiune în țară și ermic când voesc a'l exporta, mărginindu-se numai de a remăcina tărâțele ca să semene cu ermicul.

De aci rezultă două rele :

1. Se exportă o parte oarecare de tărâțe sub numele de ermic și 2) tărâțele, fiind pulverizate, se înmestecă oarecare proporțiune în făină ordinară și se produce astfel o pâne mult mai puțin nutritoare decât pânea din făină curată. Acest din urmă rău, mai cu osebire, cată să fie înfrânat.

Deci, și din punctul de vedere legal și din acela al utilității publice, orice tărâțe mărunte ce pot să fie amestecate cu făină cată să fie impuse ca făină, căci pot servi pentru hrana oamenilor.

Față cu aceste considerațiuni, ministerul de finanțe a dat o circulară administratorilor financiari de județe prin care le pune în vedere să considere ca ermic și să supună la taxa prevăzută de art. 33 din tariful legei fondului comunal orice produs de grâu și secară s'ar introduce în comerț, fie sub numele de ermic, fie sub numele de tărâțe mărunță sau subțire.

Numai tărâțele propriu zise, adică tărâțele mari ce se vor desface în comerț în această stare, rămân prin urmare neimpuse la taxe.

Administratorii financiari sunt invitați deci să ia imediat măsurile necesare pentru a se taxa în viitor toate produsele ce se vor scoate din fabricile de făină pentru a se pune în consumațiune în țară oricare ar fi denumirea ce li s'ar da, exceptându-se cum s'a arătat numai tărâțele mari propriu zisă.

Toate cantitățile din aceste produse se vor înscrie în registrele de depozit ale fabricelor sub rubrica făină afară de grișuri și tărâțele propriu zise pentru cari există rubrici speciale : tot sub această denumire vor figura în chitanțele de plata taxelor și în biletele de liberă circulație pentru cantitățile scoase din fabrici, indicându-se numai în parantez felul produselor.

Administratorii vor da instrucțiuni precise tuturor agenților fiscului și în special agenților de control de pe lângă fabricile de făină în sensul dispozițiunilor de mai sus, pentru executarea cărora controlorii vor veghea de aproape să nu se comite vre-o abatere.

Ştiri economice şi financiare

Consiliul de administraţie al Regiei a fixat la 7500 hectare întindere ce se va cultiva cu tutun în anul 1905. In anul trecut suprafaţa cultivată a fost de 6200 hectare.

Pe judeţe, cele 7500 hectare se repartizează astfel: Ialomiţa 1190, Dâmboviţa 1640, Vlaşca 1980, Ilfov 1680, Romanaţi 700, Tutova 400, Tulcea 200, Vâlcea 100, Muscel 60, Constanţa 100 şi Prahova 20.

CRONICA AGRICOLĂ

Chestiunea poliţelor pentru porumb

Constatând că, cu toate instrucţiunile date, cea mai mare parte din poliţele făcute de băncile populare sătești cu ocazia distribuirei porumbului sunt greşite, casa centrală a acestor bănci, pentru a înlătura pe viitor o pierdere din timp, deoarece poliţele greşite trebuesc refăcute, şi e o risipă de imprimate care încarcă cu mult cheltuelile deja destul de mari, a trimis o circulară preşedinţilor băncilor prin care le dă din nou regulele după cari trebue să se călăuzească cei însărcinaţi cu facerea poliţelor pentru porumb.

Aceste regule sunt întocmai cele cerute de lege pentru poliţe şi de aceea circulara înainte de toate pune în vedere preşedinţilor că dacă una măcar dintre condiţiunile cerute de lege pentru poliţe nu este îndeplinită polița nu e bună

In urmă circulara face cunoscut că poliţele celor cari ştiu carte nu trebuesc autentificate; se vor autentifica numai poliţele celor cari nu ştriu carte. Autentificarea se face de către primăria comunei unde domiciliază împrumutatul. Odată cu cererea de autentificare se vor depune la primărie două exemplare de poliţe cu două formulare de proces-verbal lipite fiecare în josul poliţei în lung. In sfârşit pe viitor locul de plată va trebu să se aleagă în comuna de reşedinţă a băncei iar nu în comuna de domiciliu a debitorului.

***

Starea semănăturilor din ţară.

Din rapoartele oficiale sosite în ultimele zile la ministerul agriculturei rezultă că semănăturile de toamnă să prezintă în toată ţara foarte bine. Rapiţa semănată anul acesta pe o înrindere relativ destul de mare, are o vegetaţiune excelentă. Grânele şi orzurile de toamnă de asemenea au înfrăţit foarte mult şi sunt foarte viguroaso, ba în unele locuri sunt aşa de mari în cât agricultorii se întreabă cum ar putea stăpâni vegetaţia fugace a semănăturilor. In această privinţă însă nu avem a ne îngriji prea mult' căci nopţile răcoroase ce cresc pe fiecare zi, moderează cu cât înaintăm iarnă această vegetaţie exuberată.

De şi nu poate şti cu prociziune până în prezent întinderea semănăturilor de toamnă făcute, dar ele probabil că vor fi mult mai variate şi mai mari ca în toamna anului trecut 1903.

Lipsa de furagi, graţie ploilor din urmă, s'a mai atenuat puţin. Mejurile semănate şi cositurile făcute pe ici pe colea prin porumbişti au mai procurat de asemenea câte o mică cantitate de furagiu.

Situaţiunea generală pentru campania anului 1905 se prezintă din toate punctele de vedere admirabilă şi dacă vom avea o iarnă bună, avem tot dreptul să sperăm la un bun an agrcol în 1905.

***

Importul vitelor din Algeria

Guvernul român a permis din nou *importul vitelor din Algeria*, însă cu următoarele condiţiuni:

Pentru ca vitele din Algeria să aibă liberă intrare în ţara noastră prin porturile Constanţa şi Galaţi, vor trebui ca transporturite să fie însoţite în primul rând de un permis de import eliberat de ministerul de agricultură, comerţ, industrii şi domenii din România, iar în al doilea rând să fie însoţite de un certificat de origină prin care să se constate că trancportul în chestiune provine în adevăr din Algeria.

In acest scop acest certificat va trebui să fie vizat de consulul român din Marsilia sau din alt port al Franţei de unde se face reexpedierea.

Pentru a se viza certificatele de origină pepinieristul sau expeditorul va fi obligat să prezinte consulatului nostru connaissementul, care constată expedierea vitelor dintr'un port al Algeriei. Adăogăm că e vorba de importul vitelor americane din Algeria.

***

Diferite ştiri

Prefectura judeţului Fălciu a comunicat ministerului de interne că a prevăzut o sumă de 18.000 lei pentru cumpărarea mai multor animale de reproducţie necesare judeţului.

***

Ministerul de domenii va trimite zilele acestea o circulară tutulor arendaşilor moşiilor statului prin cari-i învită ca în conformitate cu regulamentul pentru arendarea acelor moşii să'şi procue penrru reproducţie taurii din rasele Schvitz şi Algan pentru vitele fiin regiunile muntoase şi taurii de rasă moldovenească pentru bitele bucşane, ialomiţene şi moldoveneşti propriu zise, conform avizului comisiei zootechnice de pe lângă departamentul agriculturei.

***

După ştirile primite la ministerul de interne s'au prevăzut până acum în budgetele judeţelor şi comunelor rurale pentru cumpărarea animalelor de reproducţie 267760 lei iar pentru înfiinţare de grajduri 141196 lei.

***

In cursul lunei Septembrie s'a desinfectat de către serviciul veterinar de cale ferată 819 vagoane cu un cat şi 47 cu două caturi. In cursul acestei luni s'au examinat de către medicii veterinari ai acestui serviciu, la încărcare 7487 animale şi la descărcare 7907 animale.

La toate aceste animale nu s'a constatat nici o boală epizootică.

***

Ministerul de domenii a fixat ziua de 20 Noembrie ca nou termen de licitaţie pentru arendarea dreptului de vânătoare în pădurile statului.

Sunt de arendat vreo 80 ocoale silvice.

E vorba că, dacă nici la această licitaţie nu se vor prezenta licitatori arendarea să se facă pe moşii, iar nu pe ocoale silvice.

***

Cu ocazia vizitei Expoziţiei Agrare, A. L. Regale Principele Ferdinand cu Princesa Maria şi Micii Principi s'au oprit mai mult timp la pavilionul Riegler, unde este expusă în funcţiune fabricarea Ciocolatei cu maşinele cele mai moderne, puse în mişcare prin electricitate. D. Riegler a dat explicaţiunile cerute de A. L. Regale de modul cum se prepară ciocolata şi bomboanele. Alteţele Lor s'au interesat foarte mult de compoziţia fabricaţiunei, gustând din bomboane şi ciocolată.

Felicităm pe d. Riegler pentru această nouă industrie de bomboane şi ciocolată fină, care merită o apreciere deosebită din partea publicului cunoscător.

***

Duminecă, 31 luna curentă, va avea loc la Expoziţia Societăţei Agrare un concurs de danţuri naţionale între elevii diverselor şcoale ale statului şi particulare sub conducerea d-lui Moceanu.

Principii Carol şi Elisabeta vor asista la acest concurs care promite a avea un succes strălucit.

De vînzare **Vin negru de OREVIŢA vechiŭ de 15 ani, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleşanu, strada Lascăr Catargi No. 17.**

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în Bucureşti, fundătura Mărcuţeĭ 22, în întindere de 11 pogoane vie şi 1 pogon fineaţă, avînd şi o casă de locuit şi un linŭ *A se adresa strada L. Catargi 17.*

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Lei 3

A se adresa administraţiei

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciului Statisticeĭ Generale.

Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck*, precum şi la principalele librării din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşului No. 6.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grîu de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat. Morî de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franţuzesci

Maşine de secerat „WOOD“

cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREI ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţii de LOCOMOBILE din orî-ce fabrică

Vînzări cu condiţiuni avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungi şi Legătoria de Cărţi THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 7 NOEMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 100.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, in străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

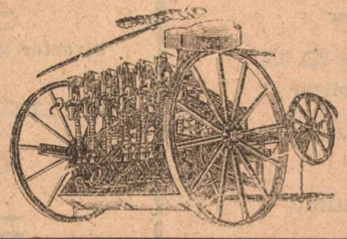

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale

«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „sistem Sack“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI

RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem.
Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare
Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»

— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Lei	aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	»	»	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	»	»	1.205.000,—
Total . . .	Lei	aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Lei aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primei Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societăței, Str. Doamnei 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiului, grindinei, contra daunelor de transport precum și valori. Asigură asupra vieței omului în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogălniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICĂ 7 NOEMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 100.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revistei sunt d-nii:
Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 100

Vasile M. Kogălniceanu. — Serviciul sanitar veterinar.
V. M. K. — Proecte și Ideĭ Economice.
D. R. Rusescu.—Nesiguranța recoltelor agricole în România.
G. Balș.— Organizarea irigațiunilor în România.
Rolul paelor și al fânului în alimentațiunea vitelor.
Cronica agricolă.

Serviciul sanitar veterinar

Direcțiunea serviciului sanitar veterinar a publicat o lucrare de un mare interes teoretic și practic, un fel de monografie în care sunt, concentrate toate legile, regulamentele și documentele doveditoare ale activității acestui foarte însemnat serviciu economic. Asemenea monografii sunt foarte necesare, pentru că în primul rând ele ne înfățișează în mod complect starea actuală a serviciilor în chestiune, ceeace au făcut și fac în prezent și în al doilea rând defectele organizațiunei și mijloacele de îndreptare.

Raportul de care vorbim, făcut sub conducerea d-lui I. St. Furtună, șeful serviciului veterinar, are caracterul unei monografii care ne prezintă aproape toate caracterele unei asemenea lucrări. Ea începe întâiu printr'un istoric al serviciului unde se pot vedea începuturile modeste ale activității generale în această direcție și arată apoi modul cum serviciul s'a desvoltat treptat-treptat până a ajuns în stadiul de azi. Nu vom urma firește pas cu pas lucrarea oficială în descrierea ei, ci vom da numai după dânsa, datele principale și mai interesante, însoțindu-le pe cât cu putință, de observațiuni personale.

Seviciul veterinar a primit prima organizare prin legea de poliție sanitară veterinară din 1882. In prezent el este organizat în modul următor:

A. *Serviciul central* cu un inspector general, șef al serviciului și un ajutor, însărcinat cu inspecțiunea serviciilor veterinare de frontieră. Biroul lucrărilor de cadastru. import, etc. Biroul epizootiilor. Contabilitatea fondului de epizootii. Archiva. Comisiunea veterinară care are a se ocupa cu măsurile privitoare la combaterea epizootiilor.

Consiliul superior de epizootii, cu însărcinarea de a studia legislația veterinară, modificările de introdus și mijloacele de a reprima epizootiile.

B. *Serviciul veterinar de control* cu patru inspectori de cl. I și doi inspectori cl. II.

C. *Serviciul veterinar exterior*, compus din serviciul veterinar de orașe, de județe, de zonă preventivă de frontieră și de cale ferată.

In orașe nu sunt medici veterinari de ajuns, in județe de asemenea; în fiece județ vine câte un medic veterinar, ceeace este absolut insuficient, la unele câte doi, ceeace încă nu corespunde pe deplin nevoilor județelor.

Dealungul frontierei spre Prut și spre Dunăre este constituită o zonă preventivă pe o lărgime de 30 km., repartizată azi la 12 veterinari; de la 1 Aprilie 1905 vor fi 14 medici de zonă.

La Vârciorova, Buliga, Câineni, Giuvala, Predeal, Palanca, Burdujeni, Mihăileni, Ungheni, Fălciu, Cara-Omer, Ostrov sunt veterinari speciali la punctele vamale. La celelalte puncte vamale funcționează după nevoe, medicii veterinari din apropiere. Veterinarii speciali de frontieră au atribuțiunea de a examina animalele și produsele brute de la animalele cari se importă și se exportă în și din țară sau cari tranzitează prin țară.

Stațiunile de cale ferată din tot cuprinsul țărei sunt repartizate la 20 de circumscripțiuni, fiecare cu câte un medic veterinar, cari au însărcinarea de a examina animalele cari se transportă pe cale ferată, atât la încărcare cât și la descărcare.

Dacă la toate aceste servicii mai adăugăm și pe revizorii veterinari, cari aduc foloase enorme, fiindcă complectează munca medicilor și fac cu putință executarea de măsuri utile pe o mare întindere a teritoriului, avem un tablou aproape desăvârșit, - școala veterinară merită o mențiune aparte—al direcțiunei sanitaro-veterinare. Organizațiunea este de netăgăduit bună, foarte potrivită împrejurărilor noastre, adică foarte rațional și inteligent împărțită. Cadrul este perfect, și tot ce e nevoe este ca să fie umplut, ca nu-

mărul medicilor veterinari și al revizorilor să se mărească și acestui personal, despre care nu se poate spune decât bine, să i se pue la dispoziție un material mai bogat, adică mijloace de ajuns pentru a putea lupta pe de o parte la menținerea averei în vite de care dispunem în momentul de față și la desvoltarea ei în viitor.

Numărul personalului, spune raportul oficial este prea restrâns, față de numeroasele trebuințe ale poliției sanitare veterinare, ale igienei și îmbunătățirei animalelor domestice».

*

Inainte de a reda mai departe, amănuntele pline de interes pentru economia țărei ce conține raportul, vom să vorbim mai pe larg de o chestiune pe care o atinge monografia și despre care ne-am ocupat în mai multe rânduri în revista noastră.

Raportul serviciului veterinar, după ce vorbește de ajutorul ce ar trebui să'l dea consiliile județene spune:

«Imbunătățirea animalelor de muncă și producțiune și apărarea acestui mare venit național este un rol mare și dificil. Datoria statului, a administrațiunilor județene și a celor comunale este ca, de comun acord să complecteze serviciul veterinar public, să'l desăvârșească, să'l pună în condițiunile indispensabile de a putea fi util intereselor mari economice ale țărei. Populațiunea noastră rurală nu cunoaște încă bine condițiunile de întreținere și de creștere ale animalelor de muncă și nu se ocupă cu creșterea animalelor de rentă decât în mod primitiv și întâmplător. Neștiința, pe de o parte, și mai ales lipsa de mijloace, neînțelegerea foloaselor asociațiunilor de producțiune și de desfacere, sunt cauza stărei actuale detestabile ale animalelor domestice din țară».

Nu putem decât subscrie aceste rânduri, cu atât mai mult cu cât am scris de numeroase ori în același sens. Medicii veterinari nu trebue să 'și mărginească activ tatea la supravegherea sanitară, ci pe lângă rolul de conservatori ai acestui mare avut național, să aibă și acela de propagatori ai metoadelor mai bune de creștere.

Afară de aceasta, consiliile județene ar avea datoria—putem să'i zicem *națională* de a se ocupa foarte de aproape cu starea vitelor din circumscripția lor administrativă, ajutând pe cât posibil la îmbunătățirea lor.

Această datorie însă este tot așa de imperioasă ca și datoria de a ajuta la îmbunătățirea agriculturei.

In prezent județele fac sacrificii în construire de grajduri, cumpărarea animalelor de prăsilă etc., dar nu se ocupă de loc cu crearea de fânețe artificiale și alte măsuri proprii de a ridica munca câmpului în raionul lor de administrație. Aceasta este după părerea noastră o regulă fiindcă noi credem că munca pentru dezvoltarea bogățiilor agricole trebue să aibă în vedere un rezultat economic, adică să încurajeze ramurile de producțiune cari se leagă strâns între ele și cari concură la același rezultat, cum de ex. cultura furageră și creșterea vitelor, iar nu creștersa vitelor singur fără cultura furageră sau viceversa.

Pentru a uni însă această muncă pentru a 'i da o singură direcțiune și un singur țel metodic și armonic e nevoe ca ele să fie centralizate și concentrate sub aceeași autoritate. Pentru aceasta am propus de mult înființarea unui **serviciu agricol** pe lângă celelalte servicii județene, un serviciu cu un personal și un buget aparte, care să lucreze, conform nevoilor agricole, locale, sub inspirațiunea sau sub autoritatea ministerului agriculturei, adică al direcției agricole și zootechnice din acest minister.

Un asemenea serviciu ar putea aduce foloase covârșitoare, căci lucrarea permanentă ce ar săvârși, lucrare potrivită împrejurărilor economice din fiece județ, ar aduce roade bogate într'un timp scurt. Intocmai cum județele au azi organe speciale cari se îngrijesc de nevoile regiunei în ce privește căile de comunicație: șosele și drumuri, starea sanitară și administrativă, tot așa ar trebui să aibă un organ special care să studieze și să execute lucrările de îmbunătățire economico-agricole. Un atare serviciu ar capata desigur ajutoare însemnate de la stat și, nu mai încape îndoială și de la particular pentru că lucrările sale n'ar fi administrative-technice ci culturalo economice.

Acest serviciu ar putea realiza și deziderатul raportului direcției veterinare care cere ca administrațiunile județene să contribue la îmbunătățirea direcției. Personalul ce județele ar numi pentru această îmbunătățire ar putea face parte din *serviciul agricol* și să lucreze, sub aceeași direcție, la propășirea economiei agricole și de vite din județul respectiv.

Rezultatul ce s'ar obține chiar dacă la început scrviciul ar fi dotat cu un buget cât de mic, ar întrece rezultatele unei acțiuni generale—de altfel puțin probabilă din cauza stărei noastre financiare.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE și IDEI ECONOMICE

Școlile de agricultură

Un colaborator economic al unui ziar cotidian, ocupându-se de școlile de agricultură face câteva reflexii cari merită a fi reproduse și comentate. «Anual, spune acest colaborator se învață agricultura de către 480 de tineri, de și țara este eminamentă agricolă și prezintă un export de cereale de aproape 300 milioane lei».

In această singură frază este concentrată toată critica țărei noastre agricole; în toate școlil noastre de agricultură, atât inferioare cât și superioare urmează abia 480 de elevi. Aceasta dovedește mai mult ca orice puțina desvoltare ce au luat la noi metoadele științifice de muncă a pământului și cum totul în tot ne mărginim încă la o cultură pe deplin extensivă.

Autorul rândurilor de mai sus, cari constată acest adevăr, trage însă o încheere greșită. El ar vroi ca să se înmulțească învățământul agricol mijlociu sau superior, pe când noi nu vedem în aceasta de cât creearea unui proletoriat intelectual... agricol. Am explicat de multe ori punctul nostru de vedere în această chestiune; învățământul mijlociu, concentrat în școala de la Herăstrău, și cel superior—academii sau facultăți sau institute agricole—să se dezvolte încet, încet, odată cu progresul real al agriculturei; când aceste se vor transforma sub impulsul împrejurărilor, în intensivă, învățământul, în fața cererei de elemente culte se va desvolta repede de la sine. Pe când dacă, sub pretextul că suntem, țară agricolă, vom forța acest învățământ peste trebuințele agriculturei, vom risca cel mult de a obține sarcina unei noui categorii de proletari intelectuali cu pretenții irealizabile.

Pentru moment, toată greutatea învățământului agricol trebue să se îndrepte în direcțiunea școalelor inferioare: luminarea țăranilor. De aceea am aprobat proectele ministerului de instrucțiune și de aceea, vorbind într-unul din No. precedente de școlile inferioare și elementare de agricultură, am spus că acestea trebuesc înmulțite cât mai mult, dacă nu în număr mai mare dar cel puțin în număr egal cu școlile de meserii.

Statul arată o solicitudine exagerată pentru progresul industriei, cât nu arată pentru agricultură și echilibrul nu s'ar putea restabili de cât înmulțind numărul școlilor inferioare de agricultură, cu elevi fii de țărani și viitori plugari.

Constatarea pe care am făcut-o și noi asupra școlilor de agricultură că n'au—unele câmpuri de experiență

și că nu selecționează tipuri anumite de cereale. a izbit și pe autorul articolului din ziarul cotidian. ast-fel sunt zecimi de borcane cu grâne, dar o clasificație sistematică a acestor vorbe, o fixare a nomenclaturei lor în toată țara, o punere în evidență a calităților lor fizice, chimice și biologice lipsește».

Situația ministerului de agricultură

In cursul săptămânei trecute, ziarele cotidiane au publicat următoarea știre:

«Ministerul de interne va cere autorizarea consiliului de miniștri ca să distribue sămânță de lucernă și trifoi locuitorilor lipsiți. Se vor distribui peste 200.000 kgr».

In contra proectului în sine nu avem firește nimica de spus. Trebue însă să subliniăm din nou situația cel puțin ciudată ce se face prin asemenea măsuri ministerului agriculturei în a cărui atribuțiune ar fi fost natural să cază împărțirea de semințe furagere.

Ceeace se petrece de un timp încoace cu acest minister este aproape neexplicabil: tot ce se atinge de resortul lui nu este făcut de dânsul ci de alte ministere cari uzurpă asupra atribuțiunilor sale. Atunci de ce mai există un minister și o direcție specială a agriculturei? Pentru a veghea asupra celor două ferme-model și a singurei școli ce i-a rămas? E și costisitor și inutil și nu corespunde nici-unei nevoi. Ceeace se face cu acest minister este o adevărată decapitare, vroim să credem că nu prin persuasiune—în orice caz cu știrea și... dezinteresul său.

Acei cari ne ocupăm cu chestiunile economico agricole am dori ca ministerul agriculturei să corespundă într'adevăr numirei și menirei sale, căci altfel existența sa este un adevărat non-sens; am dori ca într'însul să se concentreze toate activitatea de îmbunătățire a agriculturei și de la dânsul să pornească toate inițiativele în această direcție. Țara trebue să se obicinuiască a vedea în acest minister centrul de conducere și muncă în materie de agricultură, pentru că atunci va cunoaște mai bine nevoile acesteia din urmă și va ști să pretindă de la guvern alocațiunile budgetare necesare.

Așa cum îi azi situația, când activitatea ce de drept se cuvine ministerului agriculturei, se împarte și se resfiră în numeroase direcțiuni, la diferite ministere, nu se pot cunoaște exact nevoile agriculturei si nici opinia publică nu este preparată pentru a le înțelege bine. Pe lângă aceasta, răspunderea îmbucătită, se perde, nimeni nu are ambiția și impulsul de a face ceva serios, de a se semnala prin lucrări în această direcție, așa că, în cele din urmă, interesele agriculturei suferă mult.

Credem dar că a venit timpul de a pune capăt acestei stări anarchice și a reda ministerului agriculturei atribuțiunile ce'i se cuvin și de a'l organiza după însemnătatea ce trebue să aibă în țară noastră. Asociațiunile cu caracter agricol ar trebui și ele să agite în acest scop.

Ca o complectare a celor spuse mai sus, trebue să adăogăm că tot ministerul de *interne* a dat ordin ca să se activeze înființarea *pepinierilor*. Nu vroim să discutăm întru cât aceste ordine sunt urmate sau nu și dacă reclama de reforme de cari sunt pline ziarele noastre corespunde realității, dar ceeace este caracteristic e faptul că acel care se ocupă de pepiniere și furagii este ministerul de interne, cel care se ocupă de bănci populare este ministerul de finanțe, cel care se ocupă de școli agricole este ministerul de instrucție, iar cel care nu se ocupă cu nimic este ministerul agriculturei însărcinat de a face toate cele de sus.

Impădurirea coastelor

In legătură cu cele ce spunem mai sus relația la înființarea pepinierelor și la organizarea de servicii agricole județene putem discuta și chestiunea împădurirei coastelor. Este vorba anume ca să se întemeeze în regiunile deluroase și muntoase ale câtorva județe mai multe pepiniere cari să producă, pe lângă arbori de plantat șoselele, și arbori de împădurit coastele.

Se știe ce însemnătate are chestiunea împădurirei coastelor. Din cauza despădurirei lor numeroase terenuri au fost perdute pentru cultura pământului, căci lipsind vegetația care reține apele formarea râpelor și torenților este ușoară; și odată torenții formați întreagă regiune arabilă pe o rază însemnată de jur împrejur este perdută pentru agricultură.

Corectarea torenților este o întreprindere grea și costisitoare, pe când împădurirea coastelor denudate adică prevenirea răului, se poate face cu mijloace puține.

Cu acest prilej putem din nou constata de ce mare folos ar fi acel *serviciu agricol* de care vorbim mai pe larg în primul articol al numărului de față. Presupunând un asemenea serviciu înființat prima lui grijă ar fi natural ca să se ocupe cu împădurirea coastelor din județul respectiv, pentru a preveni formarea torenților și surparea pământurilor. Astă-zi când asemenea organizațiuni nu există, e greu pentru stat de a întreprinde o împădurire generală a tuturor coastelor, pe când dacă acțiunea ar fi descentralizată pe județe, cercul de activitate fiind restrâns, îmbunătățirile s'ar putea face repede și, într'un număr mic de ani s'ar ajunge de o dată la succese neașteptate.

Fie care județ împădurindu-și terenuriles ale expuse întreaga țară ar fi în curând ferită de flagelul surpărei terenuriior devenite puțin rezistente în urma despădurirei și de distrugerea a mii de hectare teren arabil.

Institutul agronomic

Noul local al institutului agronomic se va inaugura la sfârșitul acestei luni—după cum ne au anunțat ziarele. Institutul va avea 17 hectare pământ, care vor servi la facerea diferitelor experiențe agricole cum și o pepinieră model de arbori fructiferi.

Alte amănunte asupra întocmirei planului de lucrări al noului institut nu avem încă, dar de sigur că direcția lui care s'a dovedit până acum dornică de muncă, va lua toate măsurile ca să corespundă tuturor așteptărilor.

Și într'adevăr, așa de vast terenul de muncă ce are de îmbrățișat acest institut și problemele științifico-practice ce are de rezolvat sunt așa de numeroase și variate în cât el merită cel mai cald și stăruitor sprijin din partea autorităților noastre.

Studiul amănunțit al proprietăților fizico-chimice al solului românesc, studiul adoptărei plantelor la aceste proprietăți fizico chimice, studiul diferitelor tipuri de cereale pentru crearea unor tipuri comune superioare celor actuale, studiul semințelor sau mai bine zis controlul lor, etc. etc.—sunt tot atâtea lucruri de ordin practic și științific foarte însemnat, cari cad în atribuțiunea institutului agronomic.

Pentru ca să poată face toate aceste studii în condițiuni cari să aducă un folos agriculturei, ar trebui să i se acorde cel mai larg sprijin. Institutul ar trebui să fie pus în poziție de a avea câmpuri de experiență în toată țara, de ale institui unde lipsesc și a conduce lucrările lor pentru a putea ajunge la rezultate pozitive. Cu timpul apoi va trebui să i să lărgească câmpul de activitate, înzestrându-l cu diferite stațiuni de control.

V. M. K.

De vînzare Vin negru de OREVIȚA vechiu de 15 ani, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleșanu, strada Lascăr Catargi No. 17.

Nesiguranța recoltelor

TAB

de **producția porumbului** din cursul periodului 1891—1900 în fiecare din județele și 2) cu cantitățile de ploi căzute pe suprafețele

No. curent	JUDEȚELE	Suprafețele județelor după calculele Creditului funciar rural — Hectare	REPARTIȚIUNEA TERENURILOR JUDEȚELOR — Proporția la % din superficie: Arături	Vii	Livezi-pruni	Fânețe naturale	Islazuri	Păduri fără goluri	Ape	Terenuri neagricole	Plouaie ** Cant. medie căzută—mm.	Producție Cant. medie la ht. hectol.	1891 Ploaie: Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	Producție	1892 Ploaie: Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	Producție	1893 Ploaie: Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	Producție
1	Mehedinți	494900	38,7	1,8	4,0	6,7	22,5	1,2	25,1	278	11,5	76	14	36	25	12,6	35	94	95	76	12,2	37	81	76	72	15,1
2	Gorju	469800	13,7	2,7	6,2	15,4	40,0	0,1	21,8	364	10,5	88	56	108	70	16,5	43	193	121	55	16,5	33	118	67	109	10,1
3	Doljiu	656500	55,0	2,2	3,3	5,9	9,3	3,9	20,4	259	13,3	69	43	37	36	9,3	48	69	126	103	20,3	45	62	72	80	16,1
4	Vâlcea	423900	15,4	3,7	6,3	12,5	41,5	0,2	20,4	367	9,6	199	38	113	196	17,3	59	113	192	72	13,0	44	133	132	52	7,8
5	Romanați	45 700	52,0	1,8	1,6	3,7	5,2	4,5	31,2	241	11,7	65	36	49	18	7,1	32	44	173	62	20,0	46	64	80	71	14,0
6	Olt	282500	58,3	1,8	2,6	4,9	9,5	0,2	22,7	240	9,7	63	29	39	41	5,6	34	40	150	37	16,8	53	67	95	23	18,4
7	Argeș	443500	25,6	2,2	5,3	11,0	27,1	0,1	28,5	366	8,6	83	83	47	152	9,8	47	128	188	71	14,4	90	203	80	66	9,6
8	Muşcel	295400	6,9	2,8	9,0	25,3	41,5	0,1	14,4	371	8,9	61	40	40	55	8,9	73	104	204	75	14,2	73	196	120	69	7.8
9	Teleorman	468500	70,0	2,1	1,4	4,7	3,9	4,1	13,8	236	13,3	90	28	75	21	7,4	50	36	144	73	23,7	29	87	98	38	17,5
10	Vlașca	448800	63,9	1,3	2,2	4,8	10,2	6,2	11,3	23	12,7	81	5	49	42	5,7	32	45	137	93	21,7	55	44	148	23	18,8
11	Dâmbovița	345600	34,8	2,3	4,4	9,4	26,3	0,1	22,7	328	12,5	90	22	71	28	8,2	36	42	171	96	26,8	87	229	155	67	7,1
12	Prahova	466400	26,5	2,5	6,7	17,3	22,4	0,1	24,5	342	12,9	97	38	67	90	16,7	51	57	160	85	19,3	83	202	184	55	10,6
13	Buzău	486300	38,6	1,7	5,1	10,7	17,8	0,1	26,0	281	11,7	121	84	63	86	15,5	9	15	95	52	14,3	48	120	121	25	12,2
14	Ilfov	578000	57,7	0,7	1,2	6,5	7,1	6,3	20,5	241	15,8	79	10	84	95	16,2	49	24	113	70	25,7	77	83	141	64	19,6
15	Ialomița	678900	66,4	0,1	1,2	14,5	2,9	5,3	9,6	233	12,5	103	14	37	46	15,1	47	25	95	91	19,1	25	57	111	57	13,2
16	R.-Sărat	326809	47,7	3,3	3,3	12,5	15,8	1,6	15,8	265	12,3	130	42	88	66	17,9	30	35	79	46	14,1	44	101	157	22	11,8
17	Brăila	435800	54,1	0,2	1,2	20,6	1,6	17,5	4,7	208	12,5	112	36	20	94	15,4	41	18	33	53	12,1	42	78	74	27	9,7
18	Constanța	691000	57,2	0,3	1,9	12,0	4,4	8,1	16,1	174	7,6	95	9	24	40	3,8	38	24	39	98	13.0	50	52	70	30	8,7
19	Tulcea	862600	21,9	0,6	0,7	6,3	11,5	51,1	7,9	177	7,0	87	38	50	87	8,2	16	25	29	95	11,5	51	56	61	22	5,4
20	Putna	324900	18,2	4,8	7,0	15,5	35.2	0,5	18,8	288	13,0	157	49	37	102	15,4	56	67	95	65	18,7	28	107	71	19	11,6
21	Tecuciu	254700	50,0	2,9	2,4	8,2	11,5	0,5	24,5	236	13,9	156	22	59	101	14,5	69	73	69	12	19,1	40	80	91	16	14,8
22	Covurlui	296100	52,9	2,1	1,4	12,8	8,0	5,4	17,5	209	12,8	139	39	31	40	8,6	46	36	86	59	11,4	52	99	69	24	12,8
23	Tutova	239100	52,9	2,5	3,4	11,2	12,4	0,7	16,8	222	15,0	73	17	63	45	13,9	25	35	84	15	18,6	54	56	54	30	16,6
24	Bacău	397300	24,0	1,4	7,1	15,7	42,5	0,1	9,1	322	11,3	101	47	66	121	10,5	61	34	88	118	16,2	30	130	109	23	8,0
25	Neamțu	399800	18,7	0,1	8,1	18,6	45,2	0,1	9,1	388	13,0	—	—	—	—	17,7	85	60	137	92	16,2	21	223	147	90	8,0
26	Roman	209100	37,1	0,4	5,5	9,1	13,2	0,9	33,8	253	13,5	59	29	45	43	12,3	43	21	70	68	19,8	50	71	72	27	12,5
27	Vaslui	229400	41,8	1,7	6,0	9,6	15,3	0,6	24,9	239	14,5	105	34	96	44	10,3	25	40	58	76	13,7	26	69	92	33	16,4
28	Fălciu	220800	43,3	2,6	4,3	11,8	9,6	3,6	24,7	242	15,2	28	11	93	45	12,0	47	41	142	190	16,4	19	104	77	16	16,1
29	Iași	312100	33,6	1,8	10,7	20,2	12,1	2,7	18,9	228	16,4	68	76	42	40	16,9	41	30	93	56	16,1	19	103	72	35	17.1
30	Suceava	342100	19,2	0,1	10,7	17,2	34.9	0,2	17,6	374	13,9	72	70	125	125	20,8	74	45	126	113	16,6	41	189	141	62	9,0
31	Botoșani	314800	41,5	0,3	7,2	12,1	12,6	1,9	24,5	274	15,1	56	72	55	65	20,1	29	27	64	89	13,4	33	241	120	42	15,2
32	Dorohoi	282200	50,6	0,2	8,5	10,6	10,9	2,0	17,0	281	160,	84	72	59	83	21,0	27	62	48	71	13.3	20	153	185	31	18,6
	Regatul	13,135,300	40,9	1,6	4,2	11,4	17,4	6,2	18,3	274	12,5	92	39	61	72	12,5	44	50	114	79	17,8	49	121	117	46	13,9

Nesiguranța recoltelor agricole în România

XII

PARTEA III

Determinarea mijloacelor prin cari s'ar putea îndrepta starea de nesiguranță permanentă creată recoltelor noastre agricole

Cunoscând modificările aduse condițiunilor de sol și de climă în cari agricultura noastră să făcea la diferitele epoci ale acestui secol și cari au produs starea de nesiguranță permanentă în care ea să efectuează astăzi și având stabilite cauzele cari au produs aceste modificări, rămâne să determinăm acum și mijloacele prin cari s'ar putea îndrepta aceste modificări și prin urmare s'ar putea remedia actuala stare de lucruri.

Pentru determinarea mijloacelor prin cari s'ar putea îndrepta modificările aduse, vom urma aceiași cale adoptată pentru constatarea lor și pentru stabilirea cauzelor cari le-au produs, adică vom determina mai întâi mijloacele prin cari s'ar putea îndrepta modificările aduse condițiunilor de sol și în urmă pe acele aduse condițiunilor de climă.

1) Mijloacele prin cari s'ar putea îndrepta modificările aduse condițiunilor de sol.

Modificările aduse condițiunilor de sol am văzut că sunt relative numai la umiditate și că ele sunt provenite din cauza distrugerei adăposturilor ce forma uislazurile permanente și masivele păduroase existente odinioară, sau mai bine zis, din cauza distrugerei proporționalității ce trebuie să existe între suprafețele terenurilor afectate celor trei naturi de culturi: arături, islazuri și păduri.

a) *Reînființarea adăposturilor.*

Dacă peste câmpiile cultivate ale țărei noastre, vom reînființa acum a. dăposturile cari să proteagă pământurile contra arșiței soarelui și a iuțelei vântului, micșorându-le în același timp și temperatura atmosferei, de sigur că, ce consecință a acestor lucrări, vom avea o micșorare a evaporațiunei umidității, proporționată cu eficacitatea lor.

Adăposturile ce să pot reînființa, nu pot fi de cât tot de natura celor cari au fost distruse, adică: păduri și islazuri.

Dacă am reînființa pădurile, cu vremea am ajunge a reduce evaporațiunea, în suprafețele împădurite, la minimum posibil constatat, adică la relația de 3:

*) Repartizarea completă a terenurilor județelor pe categorii după natura culturilor, nefiind stabilită de serviciul statistic al ministerului bilită de minister pentru perioada cincenală 1897—1901.

**) Mijlocia lunilor: Martie, Aprilie și Mai, ale întregului period.

agricole în România

LOU*)

ţărei, în raport cu: 1) repartizarea terenurilor judeţelor după natura culturilor *) ;
lor în timpul dezvoltărei vegetaţiunilor agricole.

1894					1895					1896					1897					1898					1899					1900				
Ploaie					Ploaie					Ploaie					Ploaie					Ploaie					Ploaie					Ploaie				
Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	Producţie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	Producţie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	Producţie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	Producţie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	Producţie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	Producţie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	Producţie
30	101	29	3	4,3	67	55	138	49	11,5	99	38	44	17	9,5	75	257	164	74	11,5	62	57	44	117	16,0	51	81	34	54	9,9	120	68	61	74	12,5
10	132	34	6	4,2	62	64	108	81	9,7	132	57	80	26	11,1	85	272	170	125	7,3	82	69	55	191	13,3	55	92	44	76	7,8	111	97	65	95	9,0
28	138	23	8	4,0	64	74	113	34	12,1	88	52	41	20	12,7	56	191	175	62	17,5	45	87	44	100	19,8	25	38	27	56	5,5	65	34	22	84	15,5
35	98	23	13	3,8	59	88	64	69	10,3	89	54	79	20	9,1	107	314	169	98	3,8	67	102	75	158	12,3	56	50	45	74	7,9	48	82	72	114	10,9
23	87	16	3	3,9	50	79	47	38	11,8	65	36	39	7	9,9	93	188	191	60	15,8	30	97	36	69	15,6	27	17	37	80	2,1	66	32	54	98	16,5
19	69	19	15	2,0	44	72	50	37	12,3	53	36	39	16	7,8	75	202	207	84	4,3	26	85	51	103	14,8	29	17	25	111	2,5	44	50	161	86	12,2
30	104	38	14	2,8	65	80	71	42	8,3	75	68	55	30	10,8	102	241	280	136	5,2	85	131	106	139	12,1	40	49	36	111	4,7	41	73	75	103	8,5
44	132	33	20	4,3	49	85	84	54	7,8	109	98	96	39	10,3	104	209	275	143	4,5	50	137	102	130	10,6	24	59	56	109	10,0	49	96	16	96	10,8
13	52	19	10	3,6	36	63	29	42	13,9	44	27	30	15	10,0	78	159	217	81	16,8	35	79	54	112	19,9	12	14	22	76	1,8	84	45	67	78	18,9
6	36	18	15	4,1	28	51	45	45	14,3	51	43	49	15	10,6	75	154	246	69	13,2	21	56	49	155	17,6	11	26	38	80	3,0	72	49	64	64	18,0
24	132	43	16	4,6	35	66	99	46	14,3	74	74	60	32	13,1	113	214	217	99	10,6	40	45	99	139	19,3	17	69	53	114	7,2	43	64	75	88	13,5
21	93	48	15	4,1	30	73	82	61	12,6	69	63	79	32	13,8	99	201	232	111	12,3	41	115	116	138	15,7	20	70	50	106	7,4	2	64	92	103	16,5
9	77	42	11	3,4	25	45	45	28	12,4	68	74	95	19	13,3	115	215	195	70	15,7	54	83	137	158	14,8	9	32	43	85	3,4	36	58	67	78	2,5
3	60	22	9	5,5	19	47	28	39	17,5	42	44	75	19	12,6	91	101	218	65	19,9	22	64	64	122	1),9	7	19	41	87	3,1	50	49	68	43	17,8
5	52	23	13	1,9	28	44	23	46	15,0	53	54	79	16	7,0	70	180	234	100	19,7	31	58	68	101	15,1	12	17	23	91	2,6	57	44	60	43	16,2
10	76	54	29	3,6	26	56	30	52	14,8	46	56	66	24	13,3	162	239	188	82	15,5	34	66	91	101	17,6	10	21	25	57	1,6	44	48	62	55	13,2
8	43	27	16	1,6	16	36	35	19	14,6	91	72	61	30	11,1	62	131	174	81	21,6	31	38	84	107	21,5	13	12	18	77	2,3	35	36	47	48	15,6
3	33	23	17	2,2	11	35	25	7	3,9	20	36	69	13	5,9	54	101	218	64	18,0	35	45	47	31	9,0	5	11	26	52	2,0	82	46	57	5	9,6
9	50	44	20	1,4	13	33	21	17	6,2	43	33	70	26	8,4	45	111	141	44	13,3	19	37	76	39	8,4	16	25	25	66	0,9	43	31	39	12	6,5
17	79	43	30	7,3	33	63	49	65	16,4	95	66	75	41	15,9	155	213	184	97	12,1	71	72	113	120	19,0	10	20	25	58	1,1	40	54	75	64	12,6
12	69	46	16	7,0	21	55	29	37	10,9	53	59	38	41	17,8	100	153	161	100	19,6	75	51	85	109	20,4	7	16	22	34	1,5	29	40	71	42	13,7
12	76	45	15	8,5	21	48	29	40	16,7	56	52	57	30	19,1	67	128	117	81	22,1	33	48	84	85	18,9	8	28	28	40	1,6	33	31	54	21	8,6
15	112	55	23	11,5	18	51	34	33	15,2	45	59	69	55	16,0	92	193	125	109	20,3	65	29	86	83	17,6	8	25	59	64	4,3	33	41	84	25	15,8
16	109	88	49	11,3	33	72	59	73	11,5	65	71	83	44	14,0	109	225	177	105	10,0	72	73	8)	142	12,8	11	43	51	103	6,8	38	68	87	115	11,9
50	128	118	69	12,0	42	106	96	108	13,1	79	79	109	64	12,7	126	271	248	118	9,)	101	100	110	118	15,8	15	95	84	159	7,3	62	82	103	172	17,2
33	113	105	44	13,4	52	73	61	72	12,4	52	62	54	54	13,3	102	207	144	81	10,7	90	47	60	51	14,4	11	40	41	74	10,0	49	38	77	76	16,5
16	129	70	39	15,7	23	75	29	54	15,2	49	47	61	48	15,9	89	126	152	76	15,8	69	38	45	59	15,4	11	29	53	57	6,8	40	49	102	55	19,8
14	117	53	29	12,4	18	50	28	56	13,7	48	35	53	44	17,0	75	140	110	68	21,5	60	51	52	112	21,5	13	33	46	64	3.9	46	39	99	57	17,2
21	120	49	26	11,0	30	88	39	69	20,1	36	36	26	35	11,1	75	131	142	73	25,3	80	51	44	63	19,2	8	44	45	62	8,0	53	15	68	78	19,0
39	126	118	50	1,80	40	58	63	110	13,6	47	69	101	72	10,5	110	172	271	97	13,4	100	81	84	103	18,4	7	87	82	112	10,2	58	50	73	135	15,8
34	141	83	16	1,11	39	74	68	53	17,6	34	53	91	47	13,4	114	122	192	81	18,7	104	53	60	54	16,9	4	54	60	38	7,3	50	20	50	86	17,1
35	87	91	45	1,68	29	55	54	95	18,3	23	51	60	50	13,5	101	159	189	86	12,9	111	71	41	54	17,9	5	47	75	56	12,1	49	27	32	113	16,9
23	91	47	21	6,0	35	64	55	51	13,6	62	55	65	33	11,9	93	187	191	88	15,2	58	71	74	105	16,9	17	40	42	78	4,8	54	50	67	75	14,7

1 ce există între evaporaţiunea terenurilor cultivate şi aceia a pădurilor. Cu modul acesta am obţine, în terenurile împădurite, o evaporaţiune de 26.4%, faţă de o evaporaţiune de 63.6% atribuită suprafeţelor cari ar rămâne neîmpădurite.

Dacă am reînfiinţa islazurile, reducerea evaporaţiunei, în suprafeţele înherbate, va fi mai mică ca aceia obţinută în cerenurile împădurite, de oarece după cum am văzut, islazurile formează mijlocia între evaporaţiunea terenurilor tultivate şi aceia a pădurilor. Relaţia între evaporaţiunea terenurilor cultivate şi evaporaţiunea islazurilor fiind de 2 : 1, am obţine prin urmare, în terenurile înherbate, o evaporaţiune de 31.8%, faţă de o evaporaţiune de 68.2% atribuită suprafeţelor cari ar rămâne neînherbate.

b) *Proporţia repartizărei terenurilor afectate diferitelor culturi după puterea lor de evaporaţiune.*

Relaţia stabilită între evaporaţiunile celor trei naturi de culturi : arături, islazuri şi păduri, trebuind să fie baza distribuirei terenurilor afectate fiecăreia din ele, dacă s'ar cere ca întreaga noastră regiune de câmp, să nu aibă pe suprafaţa sa altceva de cât numai terenuri cultivate şi păduri, sau numai terenuri cultivate şi islazuri, atunci, pentru menţinerea echilibrului evaporaţiunei, ar trebui, în primul caz, ca trei din patru părţi ale întregei regiuni să fie acoperite cu păduri şi numai o singură parte să fie lăsată pentru agricultură, iar în al doilea caz, ca două din trei părţi ale acestei regiuni să fie transformate în islazuri şi numai o singură parte să fie lăsată pentru agricultură.

Cum însă în orişicare regiune agricolă, cele 3 naturi de culturi menţionate mai sus : arături, islazuri şi păduri, trebuesc să fie reunite în modul cel mai intim, echilibrul evaporaţiunei, în acest caz, nu să va putea menţine de cât numai atunci, când întreaga suprafaţă a regiunei va fi cultivată după proporţia indicată de reunirea evaporaţiunilor parţiale ale acestor culturi.

Adunând deci :

evaporaţiunea terenurilor cultivate faţă de aceia apădurilor, adică . 3 : 1

cu evaporaţiunea terenurilor cultivate faţă de aceia a islazurilor, adică . . . . . 2 : 1

total . . . 5 : 2

avem că evaporaţiunea terenurilor cultivate găsindu-se, faţă de evaporaţiunile reunite ale pădurilor şi islazurilor, într'o relaţie de 5:2, pentru menţinerea echilibrului evaporaţiunei va trebui neapărat ca 3 din 5 părţi ale întregei regiuni să fie acoperite cu păduri şi transformate în islazuri şi nu-

de domenii decât numai de la anul 1897 incoace, suntem nevoiţi a adopta ca repartizare a terenurilor pentru perioada 1891—1900 pe cea sta-

mai 2 din 5 părți ale ei să fie lăsate pentru agricultură.

Repartizarea terenurilor bazată pe puterea de evaporațiune a celor 3 culturi, ar afecta astfel agriculturei o proporție de 40 % din suprafața totală.

Cum însă pe suprafața orișicărei regiuni agricole, în afară de terenurile afectate culturilor, să mai află încă: 1) terenuri necultivabile; 2) terenuri neproductive și 3) ape, pentru a să avea adevărata proporție a repartizărei erenurilor unei asemenea regiuni trebue neapărat, în calculul făcut, să ținem seamă și de ele. Cele d'intâi două: terenurile necultivabile (orașe, sate, șosele, c. f., etc.) și cele neproductive (locuri pietroase, etc.), necontribuind de cât în niște proporții infim de mici la producțiunea evaporațiunei, urmează a fi scăzute din suprafața totală a repartizărei; cea de a treia însă, apele, fie curgătoare, fie stătătoare, contribuind într'o largă măsură la producțiunea evaporațiunei, trebuie neapărat a fi socotite în suprafața de repartizat.

Relațiile între diferitele evaporațiuni fiind:

Evaporațiunea umidit. teren. cultiv.
1 : 3 față de evaporațiunea apei.
Evapor. umidit. teren. cultiv.
2 : 1 față de evaporațiunea islazurilor.
Evapor. umidit. teren. cultiv.
3 : 1 față de evaporațiunea pădurilor,
6 : 5 total

avem că evaporațiunea umidității terenurilor cultivate, față de evaporațiunile reunite ale apelor, islazurilor și pădurilor, să găsește în proporția de 6 : 5. Pentru menținerea echilibrului evaporațiunei, trebue dar ca cel puțin 5 din 11 părțiale unei regiuni agricole să fie acoperite cu ape, islazuri și păduri, rămâind cele alte 6 din 11 părți lăsate pentru agricultură.

Va urma D. R. Rusescu

Organizarea irigațiunilor în România

II [1])

Considerate din acest punct de vedere local sunt o mulțime de părți ale țărei care s'ar putea iriga cu cheltueli destul de scăzute ca mărirea valorei pământurilor să le plătească cu prisos. Sunt dar o serie de soluție locale care interesează fiecare un număr mai mare sau mai mic de proprietari. Și tot așa când e vorba de desecări, de corecțiuni etc.

Care să fie în acest caz, rolul statului?

Cum am văzut el nu poate dispune de banii necesari pentru toate aceste ameliorări. De alminterea trebue să ne obișnuim a nu cere tot de la statprovidență, a lucra prin noi, și a desvolta inițiativa noastră.

Statul ar trebui să înființeze un serviciu special pentru studiul ameliorațiunilor agricole în general și a irigațiunilor și desecărilor în particular.

Personalul acestui serviciu ar avea însărcinarea de a studia lucrările de executat, de a examina rentabilitatea lor și pe urmă de a căuta ca să întocmească proprietarii sindicate pentru executarea lor, arătându le foloasele care s'ar trage din ele.

Sunt la noi o mulțime de localități unde acest soiu de lucrări ar aduce după sine o însemnată mărire de valoare a fondului; însă, de obiceiu, proprietarii nu'și dau seama despre acest fapt, sau dacă se gândesc la așa ceva, nu vor să cheltuiască cu studiile, sau nu știu cui să se adreseze și nu se face nimic. Ar fi destul în multe cazuri să li se indice soluțiunea pentru ca să înceapă bucuroși a lucra.

Statul ar da, deci, gratuit proectul și direcțiunea lucrărilor, iar cheltuelile propriu zise, ar fi suportate de către cei interesați. In cazuri speciale, comuna, județul sau statul ar da și subvenții, când lucrarea ar prezinta un interes mai general, sau din punctul de vedere sanitar sau al apărărei în contra inundațiilor sau altele.

Servicii de acest fel funcționează de mult în Germania, unde, cu oare care diferență între ele, există în toate statele imperiului; precum și în Austria, în Ungaria, în Franța etc. In alte țări, Italia, Spania, ș. c. l., sunt instituțiuni analoge, în cât putem zice că nu este țară mai înaintată care să nu fie adoptat acest sistem.

Mână în mână cu crearea acestui serviciu ar merge și crearea unei legislațiuni a apelor, care nu există la noi și care s'ar ocupa în primul rând de clasificarea apelor. Ar trebui regulamentate și asociațiunile de ameliorare așa ca să se înlesnească cât se poate mai mult alcătuirea și funcționarea lor.

In ceea ce privește partea financiară, se va obiecta că în mai toate cazurile, interesații nu vor avea capitalurile necesare pentru aceste lucrări. Intr'adevăr, în ceea ce privește mai cu seamă țărănimea, până acuma nu i-ar fi trecut nimănui prin gând să'i ceară sume mai mari sau cotizațiuni regulate pentru atari lucrări; dar acuma există băncile populare care au probat că țăranii pot aduna bani; în acelaș timp spiritul de asociație a pătruns la ei. Sunt multe cazuri unde țăranii, independent de administrația și de băncile lor au adunat sume importante pentru scopuri speciale, ca clădiri de biserici, de școli ș. c. l. Țăranii, deci, pot lua parte prin propriile lor puteri la aceste îmbunătățiri agricole.

Este evident că ar trebui să intervie și o instituțiune de credit, fie a statului, fie creditul rural sau o alta de creat, care și-ar lua asigurare prin ipoteci asupra fondului ameliorat, și ar procura capitalul, sau direct sau prin intermediarul băncilor populare, cu o dobândă mai redusă și cu termeni de amortizare variind cu natura lucrărei de efectuat.

Aceste măsuri, precum s'a spus mai sus, sunt deja în vigoare de mult în alte țări. In mai toate statele Germaniei, în Luxemburg, în provinciile Austriei, în Bohemia, în Ungaria ele funcționează spre marea mulțumire a interesaților și mulți le atribue desvoltarea luată de agricultură în aceste țări, de mai multe decenii [1]).

Cu câteva variațiuni iată cum sunt organizate acolo serviciile de ameliorațiuni,(— de geniu rural – de cultură).

Ele se ocupă, afară de irigațiuni, asanări, drenajuri, corectarea și întreținerea apelor secundare, apărarea în contra inundațiunilor și cu ameliorațiunile culturale de ori ce natură, precum desecări de bălți, punere în cultură a turbierelor, defrișare de suprafețe inculte, construire de conducte de apă pentru comunele rurale, drumuri de exploatare, în fine împărțire de pământuri comune și comasare (reuniune de parcele)

De obiceiu administrația este autonomă și distinctă de celelalte administrațiuni publice.

Are un personal de oameni speciali; agenții superiori sunt ingineri agricoli inspectori de cultură agenții inferiori sunt sau maestrii pentru cultura fînețelor sau supraveghetori culturali.

Pentru formarea acestui personal există secțiuni la școlile technice superioare și la universități, și școli speciale inferioare.

Fiecare stat este, de obiceiu, împărțit în mai multe inspecțiuni. Personalul lor are de luat toate măsu-

1. Vezi „Agrarul“ No. 99.

1) Serviciul da ameliorețiuni funcționcază de mult în Suedia, în Prusia de la 1856, din Bavaria de la 1862, In Baden de la 1868 în Wurtemberg, în Hessa de 1887, în Alsacia-Lorena de la 1875, în Luxemburg de la 1883, în Ungaria de la 1897, în Boemia de la 1883, în Austria, aceste servicii sunt organizate în cea mai mare parte din provinciile de către delegațiile provinciale, iar în celelalte de către societăți de agricultură subvenționate.

O legislație a apelor concepută în sensul arătat există în Bavaria de la 1852; au urmat Baden, Hessa, Brunswick, și Oldenburg, Austria, Ungaria, Olanda, Prusia și mai toate statele mari și mici ale Germaniei.

Băncile agricole întemeiate de stat,—care ca și legislația au precedat des crearea serviciilor de ameliorațiuni—datează de la 1832 în Saxa, 1879 în Prusia, în Schlewig-Holstein de la 1881; Banca Silesiana de la 1884, Banca de Posen de la 1887 Hessa în 1882, Oldenburg în 1883, Bavaria în 1884, Vestfalia în 1894. In Ungaria funcționează un credit agricol de la 1889. In Austria o asemenea bancă nu există, dar este un „Meliorationsfond“ alimentat de budget.

rile care pot favoriza întrebuinţarea raţională a apelor pentru agricultura; ea iniţiativa sindicatelor idraulice de ori ce natură, pregăteşte planurile şi devizele necesare, veghiază la buna lor executare şi întreţinere atât pentru comunele şi sindicatele cât şi pentru simplii particulari.

Acum în curând şi Franţa constatând inutilitatea măsurilor luate până acuma şi piedicele chiar aduse de legislaţia ei desvoltărei întrebuinţărei apelor în agricultură a luat pildă după Germania şi a organizat un serviciu special (1903) al cărui personal în unire cu profesorii de agricultură departamentali va lucra într'un mod aproape identic cu cel expus mai sus.

Pentru a preciza mai bine în ce spirit se lucrează dăm un extract din instrucţiunile directorului agriculturei din Bavaria în 1883 D-nul von Haag [1])

Inginerul va studia din punctul de vedere agricol, circumscripţia ce i este atribuită, ca să poată da impulsul necesar întreprinderilor culturale de irigaţiuni, asanări şi drenaj, precum şi tuturor ameliorăţiunilor relative culturei fânetelor.

Va urma **G. Balş**

Rolul paelor şi al fânului în alimentaţiunea vitelor

Experienţe la institutul agronomic de la Halle.–Foile de sfeclă înlocuesc fânul

Pentru a vieţui şi a corespunde scopului ce 'l are în vedere crescătorul de animale domestice, acestea trebuesc hrănite în aşa fel, ca ele să poată da ce li se cere: *carne, lapte, muncă* etc. Alimentaţiunea lor trebue întocmită astfel, ca ele să aibă cantitatea necesară din care organismul lor să extragă proteină, grăsime, hidrate de carbon, etc. Aceste principii digestibile sunt asociate în alimente cu materii indigerabile, care de şi nu se asimilează şi se leapădă din organizm sub formă de materii fecale, totuşi joacă un rol important; ele servă în adevăr la îndeplinirea actelor mecanice de digestiuni şi favorizează transformarea substanţelor asimilabile în tubul digestiv. Deci în cantitatea de hrană ce dăm vitelor să nu ţinem cont numai de substanţele digestibile, ci de *masa totală* a furajelor, adecă de *cantitatea de substanţe uscate* ce o va extrage animalul.

In alimentaţiunea herbivorelor, paele şi fânul sunt acelea care dau cea mai mare cantitate de materii seci, 85—86%.

1) După raportul D-lui Faure către Ministerul agriculturei francez, publicat în buletinul Ministerului din 1897, şi din care am extras o bună parte din notiţele aci publicate.

Doi agronomi germani, Lindenthal şi Gronden, s'au ocupat de mult cu *materiile uscate* (solide) ce trebue să conţină o porţiune de aliment pentru herbivori Ei au fixat pentru vacile de lapte o porţiune de 12 1/2 kilo la 1000 kilo greutatea animalului, pe o zi. Dând vacile 7 1/2 litri de lapte pe zi s'a sporit cantitatea de hrană cu 3 1/2 kilo, în caz când se putea obţine 12 1/2 litri de lapte pe zi.

Un alt savant german, profesorul Iulius Kühn, tot de la institutul agronomic de la Halle, a controlat ac ste experienţe şi a ajuns la concluziunea că nu e nici o trebuinţă a proporţiona cantitatea de materii solide din hrana vacilor cu cantitatea de lapte ce vor da ele. D. Kühn probează că 16, sau 13, sau chiar 11 kilo de materii solide din hrană (în raport cu 1000 kilo greutatea animalului) n'au nici o influenţă asupra producţiunii de lapte; cu condiţiunea bine înţeles ca hrana să *conţină cantitatea minimă de principii asimilabile* şi corespunzătoare secreţiunii lactee.

Această concluziune e de cea mai mare importanţă pentru *fixarea raţiunilor în caz de lipsă de furage brute*, ce constitue baza hranei vitelor de grajd. Intr'un an rău, cum a fost anul acesta, când recolta paelor şi a fânului a suferit atât din cauza secetei, cultivatorii au tot interesul să ştie în ce limite se poate reduce cantitatea de materii uscate din hrana animalului, adecă cantitatea de pae şi de fân, fără ca sănătatea animalului şi producţiunea de lapte să sufere. Experienţele lui Kühn răspund la preocuparea aceasta.

Se ştie că, dacă pentru un motiv sau altul, suntem forţaţi să modificăm în mod sensibil cuprinsul raţiunei de elemente digestibile, modificarea trebue să se facă progresiv.

Profesorul Kühn a procedat experimentativ, comparând la vaci influenţa de două raţiuni şi conţinând la 1000 kilo greutate viuă, una 16 kilo, celaltă raţiune 11 kilo de substanţe solide. El a constatat că variaţiunea de la 16 la 11, sau urcarea **progresivă** de la 11 la 16 kilo n'au nici o influenţă asupra întreţinerii animalului şi nici asupra secreţiunii laptelui.

Voind să vază ce efect ar avea **substituţiunea bruscă** de la o ratiune la alta, Kühn a supus vacile la cele două regimuri exteme de 16 şi 11 kilo şi invers 11 şi 16 kile: *diferenţă a fost nulă*. Acest rezultat interesant ne arată netemeinicia, sau exagerarea părerei empirice că trebue procedat *progresiv*, în cazuri de necesitate, de reduceri în alimentarea animalelor. Regula aceasta o stabilise Haubner, şi experienţele recente ale lui Kühn o confirmă considerabil. Cu toate acestea nu e ma puţin adevărat că e prudent să nu se modifice brusc, de azi pe mâine, regimui alimentar al animalelor.

In ce priveşte reducerea cantităţii zilnice a substanţii solide în alimentaţiunea zilnică a vitelor, experienţele lui Kühn sunt foarte folositoare mai ales într'un an ca acesta.

Experienţele clasice ale d. Henneberg şi Stohman au fixat la 7 1/4 kilo (de 1000 kilo greutatea animalului) materiile solide din raţiunea zilnică pentru un *bou în grajd*. Această cantitate e de ajuns pentru a întreţine, fără variaţiune, greutatea animalului.

Pentru animale tinere, bovine sau ovine, raţiunea trebue să conţină 10 kilo de substanţe solide la 1000 kilo greutate viuă. Porţiunea aceasta se poate reduce în timp de secetă, de lipsă de furage; dar e necesar ca animalele tinere să aibă cel puţin 4 kilo furaj brut (pae şi fân) la 1000 kilo greutate viuă. In caz de extremă mizerie, limita extremă de reducere a alimentelor solide e de 3 kilo. Kühn afirmă că în aceste cazuri de raţiuni minime, paele echivalează cu fânul, cu condiţiunea, bine înţeles, ca alimentele adiţionale să se dea în cantitate suficientă, pentru a compensa diminuarca principiilor nutritive rezultând din reducerea furagiului brut

Pentru animalele mari, fânul se poate suprima, la rigoare, şi înlocui cu pae, dar nici odată la cele tinere. Se poate compensa, diminuarea principiilor nutritive în caz de lipsă de furagiu brut, cu adaose de melasă, ce e bogată în hydrate de carbon. Materiile azotate se vor procura din turte de seminţe oleaginoase, etc.

Materiile nutritive concentrate costă cam mult, dar, după cum observă Kühn, ele tot nu costă atâta, câtă cheltuială ar avea cine-va cu înlocuirea vitelor, în caz când le va fi vândut.

Concluziunile agronomului german sunt: *Să se consume toate paele, să se complecteze* raţiunea prin alimente ce industria şi comerţul le pune la dispoziţia cultivatorului, cum sunt: melasa, tărâţele, tortele etc.

* * *

Să examinăm acum înlocuirea fânului cu foi de sfecle, din punctul de vedere nutritiv, şi să arătăm cultivatorului ce foloase poate trage pentru întreţinerea vitelor sale.

Experienţele s'au făcut în Germania între anii 1902 1904, la Lauechstäedt.

Un hectar plantat cu sfecle zaharoase, a dat la curăţirea rădăcinei 331 quintale de foi proaspete, conţinând 15 1/2% substanţe solide, ce se apropie de calitatea mediă a fânului.

Recolta foilor de sfecle reprezintă o cantitate de alimente azotate și neazotate egală, dacă nu superioară ori cărei alte plante, afară de lucernă.

Foile de sfeclă conțin 80% apă, și din cauza aceasta nu o pot conserva, fără ca să li se impuțineze valoarea lor nutritivă prin disecațiune. Dacă le punem grămadă perd asemenea din valoarea lor nutritivă prin fermentațiune.

O sută de kilogr. de foi *proaspete* de sfeclă cuprind:

7.02% hydrate de carbon
1.38% albumină
0.20% grăsime

Tot cantitatea aceasta, însă de foi ce fermentă ne dă:

0.37% albumină
0.11% materii grase
3.11% hydrate de carbon

In bani, un quintal de foi proaspete, după valoarea lor nutritivă, valorează 1+45, pe când celelalte nu fac de cît 0.55 fr. Se perde deci prin fermentațiune 0 95.

In Germania s'a construit un aparat pentru uscarea foilor de sfeclă, spre a preveni perderile indicate mai sus. Aceste aparate sunt ale lui Butner și Wayer, Westenhogen, Petry și Hecking.

Profesorul Schneidewind acum de curând a determinat valoarea nutritivă a foilor de sfeclă prin două serii de experiențe, una cu 14 boi de origină din Prusia orientală în grajd; alta cu 20 de boi de rasă Simmenthal, asemenea nutriți în grajd. Fără a intra în detaliile minuțioase ale agronomului german, să enunțăm simplu rezultatul: au crescut vitele și au prins în greutate cele nutrite cu foi de sfecle, cuprinzând aceleeași cantități de principii azotate și hydrocarbonate digestibile ca și fânul.

Avis cultivatorilor noștrii.

CRONICA AGRICOLĂ

Localul Societăței Agrare mutându-se în Calea Victoriei 77, unde dispune de săli numeroase, proectul organizărei unui

MUZEU AGRICOL

va putea fi, credem, realizat.

Pentru aceasta rugăm pe toți membrii Societăței Agrare cum și pe toți agricultorii ca să trimeată probe de cereale și de plante de orice fel pentru Muzeul agricol al Societăței Agrare. Se va indica cantitatea și prețul de vânzare.

***

Inchiderea Expoziţiunei Societăţei Agrare

D. dr. Istrati, comisarul general al acestei expoziţiuni a trimes eri expozanţilor următoarea circulară:

Domnilor expozanţi,

Din cauza timpului rău, Expoziţiunea se închide de astăzi 3 Noembre, cu toată dorinţa ce am fi avut ca să poată fi dschisă încă până la 15 ale curentei.

Vi se face cunoscut prin urmare că fiecare poate veni spre aşi retrage obiectele cu începere dela 6 Noembrie a. c.

1) Se va verifica înaintea ridicărei obiectelor lista lor în raport cu conţinutul respectiv al catalogului ce se află sub tipar pentru a se evita astfel orice omisiune relativă la obiectele expuse sau la persoanele cu dreptul de a fi distinse.

2) Se va achita taxe relative la locul ce a fost ocupat de expozant.

3) Se va achita de asemenea taxa ce va trebui să plătească pentru a i se libera în urmă diploma şi medalia respectivă dacă juriul respectiv au găsit cu cale a i se acorda.

Aceasta a treia cerinţă rămâne însă facultativă pentru d-nii expozanţi putând a plăti mai în urmă, în momentul chiar al ridicărei diplomei şi medaliei.

4) Cu această ocaziune se vor achita şi ori şi ce sume cu care disposantul poate fi dator Administraţiei Expoziţiei.

Expozanţii cari au avut pavilioane în cuprinsul Expoziţiei sunt ţinuţ că până la finele lunei curente să ridice acele pavilioane, să cureţe şi să niveleze locul pe care au fost puse.

BIBLIOGRAFIE

«**Despre loterii**, *loteriile streine, loteriile din ţară, loteria de stat, împrumuturile cu prime*» de **Alexandru G. Bacaloglu**, vechiu casier al primăriei Bucureşti, este titlul unei foarte interesante broşuri, în care d. Bacaloglu, cu adâncă sa cunoştinţă în această materie şi cu spiritul clar şi pătrunzător care'l caracterizează, scoate în evidenţa imoralitatea şi necinstea loteriilor străine şi arată, cu drept cuvânt că singura formă admisibilă în această privinţă este loteria cu prime, în care, capitalul este păstrat. In câteva pagini, d. Bacaloglu tratează chestia aceasta aşa de complect în cât şi simpla curiozitate şi dorul de înmulţire a cunoştiinţelor sunt mulţumite şi, pe lângă aceasta, convingerea este făcută.

Suntem perfect de acord cu d. Bacaloglu în vigurosul său rechizitorii contra loteriilor străine şi a abuzurilor nepermise la cari dau loc. Ceeace se petrece, în privinţa aceasta, în ţara noastră întrece într'adevăr orice margini. Avem o lege, precisă asupra loteriilor, în această lege, presisă şi lămurită, e călcată zilnic în picioare de către ziare şi de către agenţii loteriilor străine. Noi cari nu avem aci obiceiul limbajului exagerat, spunem, de dată aceasta, că această călcare a legilor, călcare făţişă, este o adevărată batjocură. Nu s'a mai pomenit ţara unde nerespectul de legi să fie dus până acolo.

Şi noi spunem aceasta, nu ca alţii cari s'au indignat în mod interesat,— pentru ca a doua zi după izbucnirea furiei lor împotriva călcărei legilor să primească vizita profitabilă a agentului loteriilor streine — ci pentru că o asemenea călcare de legi este un abuz intolerabil.

N'am primit, nu primim şi nu vom primi anunţuri de loterii streine, pentru că aceasta este contra legilor ţărei — şi legile trebuesc respectate de toţi.

Cine vrea să se convingă de dreptatea celor susţinute aci de noi să citească broşura d-lui Bacaloglu, din care va vedea în ce mod nepermis se calcă la noi legile fără ca autorităţile în drept să poată lua vreo măsură eficace. K.

Se găsesc spre vânzare la autor, Str. Dionisie 72, următearele opere ale D-lui Dumitru N. Comşa, doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economia politică la Şcoala superioară de ştiinţe de stat, etc.

1) Politica agrară şi politica vamală; Câteva cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până azi şi asupra viitoarei noastre politici vamale lei 1,50
2) Agricult. şi Indust. naţională 0,50
3) Politica agrară 0,50
4) O repartiţie a impozitelor mai dreaptă 0,50
5) Fundamentul dreptului de proprietate . . . . . 1,—
6) Cauzele progresului social şi criteriul intervenţionismului . 1,—
7) Contenţiosul administrativ . 1,—
8) Contenţiosul administrativ şi art. 130 din constituţie . . . 0,50
9) Impozitul global pe venit . 0,50
10) Un nou proect de cassă rur. 0,50
11) Anarhismul 0,50
12) Art. 7 par. 5 şi art. 9 din constituţie 0,50
13) Bogăţiile şi nevoile economiei 0,50
14) Viitoarea politică vamală . 1,—

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica d-luĭ **N. St. Cesianu.**

Preţurĭ fixe şi reduse predate la orĭ ce gară.

Informaţiĭ la d. inginer Suţu la fabrică-Tîrgovişte şi la d. V. M. Kogâlniceanu, Bucureştĭ — Alea Vasiliu (Isvor).

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoşĭ prăsiţĭ în ţară, buni reproductorĭ pe preţul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca

Noutate sensațională pentru domnii Agricultori

SOCIETATEA INCOMANDITA

WEIL, IOSEPH & C°

DEPOZIT de MAȘINE AGRICOLE și INDUSTRIALE

București, Strada Smârdan No. 7. București

Specialități patentate.-Oferă:

PLUGUL NOU CU ABUR

Cu tracțiune directă Marca „SUBLIM“

model nou perfecționat din fabrica Gaar Scott & Co., America. Compus din o locomotivă rutieră specială, extraputernică și 2 pluguri întregi de oțel de câte 4 brazde, a căror soliditate și funcțiune nu lasă absolut nimic de dorit.

Experiențele cu acest plug cu abur făcute în timp de 8 zile consecutive pe moșia Măgurele (Ilfov) pe pământ virgin, în prezența unui număr considerabil de agricultori români de frunte, ingineri și specialiști, au dat rezultatele cele mai strălucite.

ACEST NOU PLUG CU ABUR

înlătură dificultățile cu vitele și argații, evită cheltueli inutile, mărește venitul agricultorului printr'o arătură sistematică

Arătura bună este baza agriculturei. Printro arătură sistematică se asigură 50% din recoltă

Se garantează soliditatea și buna funcționare! PREȚ CONVENABIL

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ◈ GALAȚI ◈ BRAILA ◈ CONSTANȚA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OȚEL

Cu 1, 2, 3 și 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde

— Cu și fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZEST flexibile garantate din oțel, în 2 și 3 părți

Mașini de semănat în lat

Construcția perfecționată, 3,76 m. lățime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Mașini de semănat în rînduri

Renumita „BEROLINA“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă și economică în distribuirea semințeĭ

Batoze de bătut porumbul cu aburi, și cu mîna simple și duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 caĭ putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 caĭ putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopĭ

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 14 NOEMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 101.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, in străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

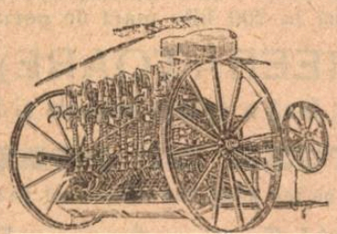

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „sistem Sack“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem.
Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare
Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

Societatea anonimă pentru comerciul de mașini și întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. 1—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. 1—3

SUCURSALE: BRALA, CRAOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ și expoziție permanentă de tot felul de:

Mașine și Unelte Agricole, Industriale și Electro-technice

LOCOMOBILE și TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Școala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curățitoare** patentată (Trei Vînturi) a treia Curățitoare, în Treerătoare înlocuește machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de ori-ce alt sistem existent și **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numai la **Treerătoarea Floether**, **bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu saŭ fără foi.**

MAȘINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele și fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curățind perfect și lăsînd știuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune și solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oțel, cu 2, 3 și 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile și fixe, cu două și trei cîmpuri și cu dinți de oțel și **Grape pentru Livezi.**
Rărițĭ, Cultivatorĭ, Tăvălucĭ.
Semănătorĭ în lat.
Semănătorĭ în rînduri renumita „Victoria-Drill“.
Vînturătorĭ, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ în toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fîn.
Mașinĭ de tăiat pae și fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăți, întregĭ fără piept. Toate mărimile.

Morĭ TRANSPORTABILE, pe postament d lemn și de fier simple, duble, triple și cvadruple, din cele mai renumite fabricĭ, de 36, 42 și 48 țoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF și DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEȘTI, I-a calitate, simple și duble, toate lățimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu și grădinĭ.
Părți de rezervă. Musamale.
Mașine de scărmănat lînă de lemn și de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol și cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ȘI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopĭ — cu Tăiușul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai ușoare și solide, construite din oțel.

Garanție absolută pentru perfecta funcționare și material solid al tutulor mașinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabricĭ a tot felul de Mașinĭ Industriae și Electro-technîce.

DUMINICĂ 14 NOEMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEÏ AGRARE A MARILOR PROPRIETARÏ

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciŭ.

ANUL IV. — No. 101.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Leĭ, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membriĭ Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-niĭ:* **Sava Șomănescu, Nicolae Șt. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-niĭ: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratoriĭ revisteĭ sunt d-niĭ: Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey G. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovicĭ-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 101

Vasile M. Kogălniceanu. — Tovărășiile țărănești pentru vânzarea în comun.
V. M. K. — Inchiderea Expoziținei.
V. M. K. — Proecte și Ideĭ Economice.
D. R. Rusescu.—Nesiguranța recoltelor agricole în România.
G. Balș.— Organizarea irigațiunilor în România.
Cronica agricolă.

Tovărășiile țărănești pentru vânzarea în comun

Ne-am ocupat la vreme de aceste asociațiuni, cari au început să prindă la satele noastre, în urma pildei bune dată de d. învățător Morărescu care cel dintâiu, a înființat în satul Paraipan, jud. Vlașca, o tovărășie a locuitorilor pentru vânzarea în comun a porumbului. Rezultatul primului an de activitate al acestei tovărășii a fost mulțumitor în cel mai înalt grad; după niște socoteli făcute în localitate plusul de câștig ce a rezultat din vânzarea în comun a porumbului s'a urcat la vre o 4000 lei, bani ce altfel ar fi intrat în punga speculanților sau s'ar fi cheltuit fără de folos de către oameni prin transport la schelă sau în alte localități.

In urma acestei reușite, ministerul instrucțiunei, care are o parte așa de largă și frumoasă în avântul luat de Băncile populare și căruia se va datora organizarea serioasă a învățământului agricol la sate, a început să se ocupe și de această însemnată chestiune. Intr'o lungă circulară adresată învățătorilor, ministerul expune pe larg experiența de la Paraipan, arată foloasele mari ale tovărășiilor de vânzare în comun ca și greutățile ce întâmpină, și închee făgăduind că va lua toate măsurile —cari sunt măsuri de propagandă verbală și scrisă—pentru a extinde aceste tovărășii asupra țărei întregi.

Nu ne îndoim că sforțarea lăudabilă a ministerului va avea tot succesul; de pe acum asociațiile acestea au început să se întemeeze în toate părțile, grație apostolatului învățătorilor, acești minunați pioneri ai culturei și civilizației la sate, și circulara ministerului nu va face de sigur decât să accentueze și să grăbească o mișcare deja în curs de progres.

Putem dar socoti de azi înainte ca un nou factor de propășire în satele noastre: asociațiile țărănești pentru vânzarea în comun a produselor agricole. Ele vor avea acelaș istoric de naștere, creștere și dezvoltare ca și băncile populare, despre care circulara ministerului ne aduce în treacăt îmbucurătoarea știre că dispun azi de cel puțin 19 milioane lei capital, care se împrumută cu dobânzi de cel mult până la 12 la sută pe an.

Ca și la băncile populare, tot așa și la tovărășiile de vânzare în comun este de ținut seamă de o mulțime de greutăți și de o mulțime de considerente. Am expus la timp câteva din ele în coloanele acestei reviste. Am arătat anume că exemplul cu satul Paraipan așezat în apropierea unei schele, adică a unui loc sigur de desfacere, nu poate fi doveditor pentru toate regiunile țărei. Sunt foarte numeroase sate cari sunt departe de centrele de desfacere, și cari, din cauza aceasta, trebue să'și ducă produsele departe, cu carul, la oboare sau în alte târguri, unde nu găsesc decât același preț pe care 'l obțin țăranii din împrejurimi, cu mult mai puține cheltueli de transport și cu infinit mai puțină perdere de vreme.

Tovărășiile țărănești, dacă sunt bune pentru sate ca Paraipan, apoi sunt cu atât mai necesare pentru satele mai lăturalnice, tocmai din cauza greutăților înșirate mai sus, cari fac ca o mare parte din câștigul legitim al țăranului să se pearză. Dar, în asemenea sate, problema administrărei și conducerei tovărășiilor se complică mult mai mult ca în satele cu poziție favorabilă în ce privește debușeurile.

In aceste sate, nu e greu de găsit cumpărători și, afară de aceasta, apropierea de târguri, schele, gări, porturi, fac ca și întreaga manipulare să fie cu totul simplificată, cumpărătorii fiind, ca să zic astfel, sub mână, în imediata vecinătate. Tratările și încheerile se pot face dar repede cu casele serioase de expediție sau cu acei cari lucrează în numele lor.

In satele mai îndepărtate însă situația e cu totul alta. Aci sau tovărășia ar trebui să trimeată un delegat, un om de încredere, în târg

pentru a trata vânzarea şi a încheea afaceri, sau va trebui tot să se supue preţurilor samsarilor cari misună în asemenea sate. In asemenea sate, tovărăşiile ar avea dar nevoe de suportat cheltueli, uneori insemnate, şi ţăranii ar trebui să subscrie contracte de predări de marfă în condiţiuni anume stipulate de cumpărători. Pe lângă cheltueli am avea deci o administraţie până la un punct complicată, lucru care va face ca tovărăşiile sau să nu se poată înfiinţa sau chiar dacă s'ar înfiinţa să nu existe mult timp.

Această diversitate de situaţiune m'a făcut ca să preconizez, în mai multe rânduri, necesitatea ca în localităţile din urmă, tovărăşiile ţărăneşti să lucreze cu administraţia docurilor în comision, ca fiind mijlocul cel mai bun de desfacere cu folos p ntru dânsele. Cu regret însă am observat că circulara ministerului instrucţiunei nu pomeneşte un cuvânt despre foloasele ce le-ar putea obţine tovărăşiile de la docuri, bineînţeles după ce se vor scădea taxele de magazinaj şi de manipula'e special pentru ţărani.

Repet din nou: tovărăşiile nu se pot înfiinţa după un tip comun; ele trebuesc condiţionate de circumstanţele locale. Şi aceste circumstanţe reclamă ca în multe părţi, să se lucreze prin serviciul de comision al docurilor. Pentru aceasta însă, guvernul ar trebui să facă ţărănimei avantagii cu totul speciale, şi noi socotim că interesele acestora merită sacrificiile pe cari le cerem.

Supunem aceste observaţiuni nu numai ministerului instrucţiunei, dar şi tuturor acelora cari şi-au luat ca misiune întemeerea de tovărăşii la sate, pentru a studia şi ei chestiunea din punct de vedere al utilizărei docurilor şi a face ca autorităţile superioare să intervie în acest sens.

Circulara ministerului instrucţiunei, care se menţine de altfel în generalităţi şi nu arată în mod precis modul amănunţit de administrare şi conducere a unei tovărăşii de natura aceasta, mai conţine un pasaj care merită o atenţiune cu totul deosebită. Este pasajul în care se vorbeşte de greutatea realizărei unui tip comun de cereale, din cauza prea marei diversităţi de produse de la ţăran la ţăran. Il reproducem în întregime:

D. Morăreseu, la Paraipan s'a lovit de o dificultate pe care nu a putut'o învinge, şi care merită atenţiune. D-sa nu a reuşit să vânză în tovărăşie grâul sătenilor, pentru că grâul ce aduceau tovărăşii era de calităţi aşa de deosebite, unele din ele aşa de proaste încât nu s'a putut forma o calitate mijlocie, aşa cum cere comerţul cel mare de cereale. A reuşit însă cu porumbul, la care neajunsul acesta nu era aşa de mare.

Din acest exemplu trebue trase mai multe învăţăminte

Mai întâiu, la început, la constituirea tovărăşiilor, va fi în genere, bine a se întreprinde numai vânzarea în comun a porumbului, pentru că porumbul sătenilor este în genere mai bun de cât grâul lor şi de o calitate mai egală.

Cât pentru grâu, noi credem că chiar înfiinţarea tovărăşiilor ţărăneşti va avea de efect îmbunătăţirea calităţei. Ţăranul nu renunţă cu înlesnire la obiceiurile lui. Sfaturile şi exemplele pot să aibă înrâurile asupra lui, dar numai după lungă trecere de vreme. Dar când el vede că neascultarea sfaturilor are pentru dânsul, ca urmare imediată, o pagubă bănească, aceasta va face mult pentru a'l îndemna să nu le despreţuiască. Când va vedea că porumbul, pe care'l cultivă mai bine, îl poate vinde în tovărăşie, iar grâul nu, va fi dispus a asculta pe cei cari îl vor îndemna să nu semene decât sămânţă aleasă, să o văruiască, să privească ogorul şi altele asemenea.

Cu modul acesta, tovărăşiile ţărăneşti vor avea de efect, nu numai de a face pe săteni să'şi vânză productele cu mai mult folos, dar încă într'un viitor nu depărtat îi vor face să'şi îmbunătăţească şi metodele de lucru, ţintă pe care o urmărim de atâta vreme, fără a o putea ajunge.

Asupra acestei dificultăţi am atras şi noi atenţiunea la vreme. Ministerul în circulara sa vedem că nu indică decât într'un mod foarte vag mijloacele de îmbunătăţire a acestei situaţiuni rele. Speranţa exprimată în circulară că ţăranii văzând răul se vor pune să samene produse identice, este puţin sigură. Există un alt mijloc: acela al sindicatelor sau tovărăşiilor mai complecte însă de cât simplele tovărăşii de vânzare în comun. Sunt sindicatele sau tovărăşiile cari 'şi şi cumpără sămânţă în comun şi cari se silesc ca să răspândească printre săteni cunoştinţele unei munci mai raţionale a câmpului: arătură mai adâncă, semănat la vreme, etc. Dacă voim să obţinem rezultate bune, avem nevoe de asemenea tovărăşii, complectate prin cumpărarea în comun a seminţelor de acelaş soiu. Altfel, folosul lor va fi foarte limitat.

O atare tovărăşie, cu toate dificultăţile ei de întemeere ar putea totuşi să se înfiinţeze uşor, dacă ministerul agriculturei sau al instrucţiei ar da planul şi ar susţine primele cheltueli necesare în vre un sat ales special pentru aceasta sau în mai multe sate deodată. Reuşita —sigură— ar fi un puternic imbold pentru imediata imitare; şi cu modul acesta am avea adevăratele tovărăşii demne de acest nume şi cari ar putea într'adevăr să aducă foloase considerabile ţăranilor.

Aceste sunt observaţiunile critice ce am avut de făcut la circulara ministerului instrucţiunei. După cum vedem chestia aceasta nu este de loc simplă şi ea comportă o discuţiune întinsă. In alte ţări, problema tovărăşiilor ţărăneşti de vânzare şi cumpărare în comun, a suscitat discuţii lungi şi a provocat nenumărate soluţii. La rândul nostru, vom căuta şi noi a pune în evidenţă această complexă problemă, care se leagă prin diferite fire de întreaga gospodărie a ţăranului, sub toate feţele.

Vasile M. Kogălniceanu

Inchiderea Expoziţiunei

Expoziţiunea s'a închis.

Cu toate că ne lipseşte perspectiva pe care o dă vremea, pentru a judeca după reala ei valoare marea şi frumoasa lucrare a Societăţei Agrare a marilor proprietari, totuşi putem să vorbim de dânsa, dacă nu ca judecători definitivi în ultima instanţă, cel puţin ca un ecou al opiniei publice.

Aceasta din urmă,- o putem spune în mod hotărât—, a fost favorabilă în cel mai înalt grad. Zecile de mii de oameni ce au ţinut să viziteze Expoziţiunea, îndemnaţi unii de alţii, au fost dovada cea mai vie a rezultatului ce marea operă a Societăţei Agrare a avut în populaţia din toate unghiurile ţărei. Au fost zile când vastul spaţiu pe care se afla Expoziţia nu putea cuprinde marele număr de persoane ce din toate unghiurile ţărei venise să admire frumuseţile unei organizaţiuni, unică până acum la noi.

Şi acele zile au procurat momentele de satisfacţiune tuturor acelora cari au muncit din greu pentru Expoziţiune şi cari au făcut sacrificii pentru reuşita ei. Scopul era atins. Societatea Agrară vroise să organizeze o Expoziţiune agricolă generală care, pe lângă folosul ei economic imediat sau îndepărtat şi pe lângă punerea în evidenţă a bogăţiilor ţărei, să mai serve şi ca punct de atracţie pentru public, cu scopul ca acesta să vie, să vază, să se instruiască şi să simtă nevoile agriculturei şi ale celorlalte ramuri economice.

Toate aceste au fost pe deplin atinse. Expoziţiunea a reuşit aşa cum a fost în intenţia organizatorilor ei să reuşască. In primul rând a plăcut, căci a fost de o frumuseţe, atât ca obiecte şi grupare cât şi ca artă, admirată de toată lumea şi nu mai

puţin de cunoscători. In al doilea rând a interesat, a interesat intr'un grad foarte viu, pe toţi vizitatorii fără excepţie, dintre cari unii mărturiseau că pentru întâia dată simt cât de bogată e ţara noastră şi cât de săraci suntem noi cari nu ştim să ne folosim cum trebue de atâtea nepreţuite avuţii cu cari ne-a hărăzit o natură darnică.

Aceasta înseamnă că a instruit şi a servit la propagarea acelor idei pe cari Societatea Agrară luptă de atâta vreme să le incalce în opinia publică românească.

Societatea Agrară, când a luat asupra'şi greaua sarcină a organizărei, din nimic şi în contra ucigătoarei nepăsări care este caracteristica noastră, a Expoziţiunei agricole generale şi a târgului de vite, a ştiut ce pedici va întâlni în cale. Şi a întâlnit pedici destule, mai multe chiar decât se aştepta; dar fiindcă, prima în ţara românească, a ştiut să vroiască, a învins. Şi, la urmă succesul a venit întreg, fără o umbră.

Expoziţiunea n'a avut decât elogii din momentul ce a fost gata şi când a putut să ofere ochiului încântat frumoasa priveliste a pavilioanelor şi chioşcurilor splendid grupate în jurul peluzelor înflorite, şi o nepreţuită colecţiune de bogăţii de tot felul. Succesul târgului de vite, al expoziţiunei de păsări, al diferitelor concursuri aranjate etc., ştim cu toţii cât a fost de mare, aşa că nu mai e nevoe-să insistăm.

Publicul a venit în număr colosal, neaşteptat de mare, dând sancţiunea cuvenită şi dreaptă muncei Societăţei Agrare, care poate fi în totul mulţumită de marea reuşită morală a marei ei opere. Dar suprema sancţiune şi suprema consacrare a avut-o când Majestatea Sa Regele a onorat-o cu Inalta Sa prezenţă. Cuvintele de aprobare şi încurajare ce Suveranul a pronunţat cu acest prilej vor rămâne vecinic ca o deviză a Societăţei Agrare, fiindcă ele conţin nu numai lauda bine-meritată pentru munca din trecut ci şi îndemnul categoric la munca în viitor.

* * *

Societatea Agrară nu va trebui niciodată să peardă din vedere acest îndemn. Ea s'a întemeiat cu gândul şi hotărârea de a lucra şi singura ei justificare la existenţă este numai munca spre binele agriculturei şi al ţărei. Expoziţia a fost, fără îndoială, o întreprindere mare, care a necesitat sacrificii serioase de tot felul. Dar ea n'a epuizat programul de activitate al Societăţei Agrare. Expoziţia a fost un punct mare din program realizat, dar mai sunt multe altele, cari aşteaptă să le vie rândul.

Societatea Agrară are ceeace francezul numeşte greutatea alegerei. Atâtea probleme cari interesează de aproape agricultura solicită sprijinul său imediat; căreia să dea întâietate? Firesce că trebue să se dea întâietate acelor probleme cari sunt realizate cu forţele de cari dispune Societatea Agrară. Acesta este punctul de plecare sau principiul de la care trebue să pornească totdeauna Societatea Agrară.

Să nu îmbrăţişăm prea multe şi să nu ne apucăm de cheltuit puteri pentru proecte prea mari: totul să fie măsurat după forţele existente şi să aibă în vedere: realizarea în practică.

Că Societatea Agrară este capabilă de a realiza proecte mari, aceasta a dovedit-o cu prisosinţă Expoziţiunea ce a organizat. Expoziţiunea a fost însă un ce realizabil cu forţele de cari dispunea societatea—aşa că ne putem face o idee de însemnătatea proectelor ce vorbim ca să le realizeze cu asemenea forţe

Aceste puteri nu constitue însă toată puterea de care e capabilă agricultura noastră reprezentată prin cultivatorii cei mai de seamă. Mai sunt destui proprietari mari cari nu dau concursul lor Societăţei Agrare. Trebue dar, în primul rând, să ne gândim acum, după lichidarea afacerilor în legătură cu Expoziţiunea, la mărirea şi întărirea organizaţiunei Societăţei Agrare, căci dacă vroim să continuăm de a face lucruri însemnate e nevoe să dispunem şi de instrumentul necesar: de o organizaţiune însemnată.

Chestiunea aceasta a fost atinsă de mai multe ori în coloanele revistei noastre. şi ea este oportună mai mult ca ori când acum, după închiderea Expoziţiunei Intărirea organizaţiunei societăţei ar trebui să fie una din cele dintâi preocupări ale membrilor ei. Modul de realizare este lucru secundar; sau se va căuta a se înmulţi numărul membrilor sau se vor înfiinţa secţiuni în fiece oraş, capitală de judeţ sau fuzionând cu societatea centrală agricolă, totul este ca să se procedeze în mod activ la această lucrare, pentru că întâi de toate este nevoe ca să se ridice putinţa de a dispune de mijloace bogate întru realizarea diferitelor proecte şi idei. Societatea Agrară trebue să fie pusă în poziţiune d'a face faţă nevoilor mari ce rezultă din programul ce şi a impus, şi la aceasta nu se poate ajunge de cât printr'o mărire şi întărire a organizaţiunei.

Dacă stăruim atâta în aceasta, este că socot acţiunea de organizare internă a societăţei ca prima lucrare de seamă ce trebue să întreprindă după închiderea Expoziţiunei, fiindcă fără dânsa nu se vor putea realiza ideile cari formează baza de existenţă a Societăţei Agare.

E sigur că Societatea Agrară nu se va mulţumi cu laurii câştigaţi în urma Expoziţiunei, nici nu se va culca pe aceşti lauri pentru a intra într'un repaus lung. Ea va lucra înainte fără răgaz. După ce se va întări şi va căpăta forţe noui şi după ce capacitatea ei de sacrificii se va mări, toate punctele cari figurează în statutul ei vor fi îndrumate spre o realizare practică

Marile chestiuni cari privesc organizarea creditului agricol, organizarea comerţului agricol organizarea şi apoi federarea sindicatelor agricole, şi cari au nevoe, pentru a se realiza, de forţe mari şi numeroase de bani şi de muncă, vor putea fi atunci rezolvate tot cu atâta cucces cum au fost rezolvată problema organizărei unei Expoziţiuni generale agricole, industriale,—miniere şi a unui târg de vite;—am demonstrat doar de multe ori aci că problema aceasta nu cedează oricărei alteia în greutate şi complexitate

Toate acestea trebuiau reamintite cu ocazia închiderei Expoziţiunei.

Expoziţiunea formează un capitol al istoriei Societăţei Agrare; un capitol care s'a încheiat. Am scris rîndurile de mai sus pentrn ca să putem începe în mod tot aşa de demn alte capitole ale istoriei Societăţei Agrare Cei cari vroesc binele ei vor înţelege dreptatea noastră.

Vasile M. Kogălniceanu.

PROECTE şi IDEI ECONOMICE

Muzeul agricol de la Societatea Agrară

După cum am înştiinţat în no. trecut, într'o scurtă informaţie, Societatea Agrară mutându-se într'un nou local, unde dispune de loc mult putem proceda azi la realizarea unei vechiu proect ce am emis de acum câţiva ani, anume formarea unui *muzeu agricol* de către societate.

Se înţelege de la sine că avem pretenţii foarte modeste cu acest muzeu şi că nu avem câtuşi de puţin intenţia de a face să concureze cu alte muzee publice ce sunt pe cale, după câte ni se spune, de a se organiza. La dreptul vorbind, trebue să spunem că nu avem nici o pretenţiune cu acest muzeu: el va fi ceeace vor vroi membrii Societăţei Agrare şi agricultorii mari şi mici să fie. Dacă aceştia îi vor da concursul lor, dacă vor trimite adică probele cele mai bune din seminţele plantelor ce cultivă şi îl vor ţine în curent cu toate rezultatele experienţei lor şi a culturilor lor, atunci muzeul agricol va putea să aducă foloase mari; în caz contrar el nu va aduce nici-un folos. Insemnătatea

muzeului va atârna numai şi numai de interesul ce îl vor arăta plugarii

In ţara noastră un muzeu agricol trebue să aibă întâiu toată ambiţiunea de a servi ca propagator al varietăţilor bune în culturi. Agricultura noastră are o nevoe mai mult de cât strigătoare de o asemenea îndreptare; ea are nevoe de tipuri unitare de cereale şi de soiuri superioare cari să dee produse mai alese şi mai fine. Comercianţii de cereale şi cultivatorii practici ştiu bine ce anarchie domneşte, în privinţa aceasta, în producţiunea noastră agricolă. Nu avem tipuri comune de cereale deci nici putinţa de a avea calităţi identice; din cauza aceasta comerţul suferă mult, iar agricultorii şi mai mult, la preţuri; grânele noastre sunt amestecate, iar streinătatea clientela noastră, nu le preţueşte după adevăratul lor merit.

Răul acesta, care este foarte mare, a fost atins şi la congresul agronomilor, fără însă a se arăta soluţia. Nu e vorba statul ar trebui să se ocupe mai mult de această chestiune dacă ar avea tragere de inimă, dar cum preocupările sale sunt îndreptate în direcţii cu totul contraii, trebue să ne gândim noi, iniţiativa privată, la mijloacele de îmbunătăţire a unei asemenea situaţiuni.

Unul din aceste mijloace este propaganda prin muzee agricole. Dacă agricultorii vor da sprijinul lor muzeului ce întemeiază Societatea Agrară, vom putea grupa seminţele şi produsele după regiuni pentru a arăta, prin comparaţiune, ce varietăţi din fiece plantă se cuvine mai bine regiunei în chestiune. Cu modul acesta s'ar putea ajunge, cu vremea, la unificarea cultivărei varietăţilor de plante agricole, ceeace ar însemna un mare progres pentru agricultura naţională.

Am atins una din feţele cari arată însemnătatea muzeelor agricole. Mai sunt şi altele, despre cari vom vorbi în alte numere. Deocamdată ceeace am spus mai sus e de ajuns ca să îndreptăţească apelul ce facem la toţi plugarii ca să încurajeze instituţiunea proectată de Societatea Agrară.

Convenţia comercială cu Italia

Italia ocupă un loc foarte mic în preocupările noastre economice Pe nedrept, căci Italia este una dintre acele ţări ale cărei relaţiuni comerciale cu noi au început să fie active în ultimul timp şi cari, cu îngrijire şi metodă, se pot desvolta mult în viitor.

Relaţiunile economice între ţara noastră şi Italia sunt acele cari caracterizâ întreg comerţul nostru internaţional: vindem produse agricole şi vite pentru a primi în schimb produse industriale. Italia a început să ia de la o vreme o însemnată desvoltare industrială, şi cum nu poate ambiţiona să exporte în bogatele ţări industriale cari o înconjoară surplusul fabricaţiunilor ei, ea este avizată ca şi celelalte ţări mari la debuşeurile din orientul Europei şi din ţările exotice. Italia are dar, ca şi Germania, Anglia, Franţa şi Austro-Ungaria un interes mare ca să întreţie cu noi relaţiuni comerciale normale întocmai cum şi noi avem acelaş interes faţă de dânsa.

Dar ce interes ne poate oferi nouă Italia? Frumoasa peninsulă este o ţară agricolă, dar nu agricolă ca a noastră şi, ceeace este însemnat, nu e exportatoare. Sunt mulţi ani când producţiunea ei agricolă nu este suficientă pentru a acoperi trebuinţele populaţiunei, cum în general ea duce lipsă de o mulţime de mărfuri agricole pe cari noi le producem în abundenţă. Ori cum,. noi am putea exporta în Italia, în mod regulat, cantităţi mari de porumb, în primul rând, grâu, plante textile şi mai ales vite. In ce priveşte vitele, Italia poate deveni pentru noi un foarte însemnat debuşeu, după cum arată ultimele transacţiuni comerciale în această materie.

Principiul economiei noastre publice trebue să fie emanciparea noastră de anumite centre de desfacere şi de târguri cum e cel austro-ungar, pentrucă, pe cât putem, să fim liberi pe calea mărei. Cu cât vom dezvolta relaţiunile noastre comerciale cu ţările pe cari le atingem pe apă, cum e Turcia, Egiptul, Grecia, Italia, Franţa, cu atât vom fi mai liberi în mişcări şi cu atât vom fi mai stăpâni pe destinele noastre economice.

Toate acestea trebuiau spuse în ajunul încheerei unei convenţii comerciale cu Italia, fiindcă este de dorit ca această convenţie să fie un impuls puternic la activarea legăturilor economice între cele două ţări.

Administraţia la sate

Un bun cunoscător al împrejurărilor de la sate, a scris de curând o serie de foarte interesante articole asupra acestei materii, de o vecinică actualitate la noi.

Autorul articolelor nu este un entuziast al administraţiei noastre. Legile frumoase şi mult promiţătoare... pe hârtie nu'l încântă de loc. Căci, cu drept cuvânt, el spune:

«Reformator mare e acela care face legi ce se aplică, iar nu ca să fie scrise numai pe hârtie. E mare deosebire între a şti să faci o lege şi a şti s'o aplici Şi o lege neaplicată sau rău aplicată mai mult dezorganizează decât organizează.

Este excelent zis, cu atât mai mult cu cât se referă la nişte legi recente, despre cari ni s'au făgăduit minuni. Dar nu numai că minunile nu s'au realizat şi nici nu sunt pe cale de a se realiza, dar, ceeace e mai trist, este că totul în tot a rămas aşa cum a fost înainte, fără schimbări apreciabile. Aceasta o confirmă numeroasele anchete, scrisori, relaţii ce publică ziarele cotidiane asupra administraţiunei la sate, şi cari ne-o arată aşa cum o ştim cu toţii şi cum a biciuit-o rezoluţia primului Congres agrar, când a cerut ca primă reformă reformarea administraţiunei.

Care este cauza acestei situaţiuni? Vina, dupâ noi, stă, în primul rând, în puţina educaţie morală a acelora ce sunt chemaţi să fie funcţionari publicî. Funcţionarii noştri, titraţi sau nu, nu au aceea tradiţie de corp pe cari o au funcţionarii din streinătate, tradiţie ce în multe e ridiculă şi antipatică dar care are cel puţin meritul de a da slujbaşi onesti, muncitori şi gata de a se devota pentru binele public.

Noi nu suntem fireşte dintre cei cari ar dori introducerea unui spirit de corp la funcţionarii noştri, dar facem doar constatarea cauzei, stărei deplorabile a administraţiunei noastre şi riscăm chiar afirmarea că până când nivelul moral şi cultural al funcţionarilor nu se va ridica, orice încercări de îmbunătăţire în administraţiune vor fi zadarnice.

Dar mijloacele de ridicare? Ele sunt diferite şi numeroase. Cu puţină bună-voinţă s'ar găsi lesne şi cu o doză puternică de energie s'ar putea ajunge la scop. Nu este însă aci cadrul de a discuta toate acestea; noi am vroit doar să scoatem la iveală ceeace susţin cunoscătorii: că vechea stare de lucruri continuă de a exista la sate. Şi se ştie cât de mult influenţează administraţia asupra dezvoltărei economice.

Şcolile de adulţi

Ziarele cotidiane din cursul săptămânei trecute ne-au adus ştirea că ministerul instrucţiunei publice a dat un ordin circular tuturor revizorilor şcolari de judeţe, prin care le pune în vedere să dea ordine severe învăţătorilor ca să nu neglijeze deschiderea cursurilor cu ţăranii adulţi, neştiutori de carte.

Aceste cursuri, spune circulara, se vor face în mod absolut regulat, de trei ori pe săptămână, câte o oră, şi acei dintre săteni cari vor lipsi să fie raportaţi comandamentului corpului de armată de cari aparţin, care le va aplica pedepse, conform regulamentelor militare.

Şefii de garnizoană din fiecare comună trebue să ajute pe învăţător în strângerea oamenilor la şcoală

Comunele cari au fonduri vor trece

în bugetele pe anul cuvenit şi o subvenţie lunară pentru şcolile de adulţi. Revizorii şcolari sunt ţinuţi a inspecta cu rigurozitate, bunul mers al şcolilor de adulţi, cerând rapoarte lunare şi detailate de la învăţători în acest sens.

Unora se va părea poate cam drastic acest mijloc de a forţa pe săteni la instruire, dar aceştia ar da dovadă într'un asemenea caz, că nu sunt în stare să înţeleagă însemnătatea scopului urmărit. Analfabetismul, ignoranţa, este marele rău ce roade temelia aşezământului nostru economic, social şi politic. Acest rău trebue stârpit prin orice mijloace. De aici se explică principiul obligativităţei învăţământului primar şi, pentru acelaş motiv, se îndreptăţeşte măsura luată de ministerul instrucţiunei pentru a da o mai mare desvoltare şcolilor.

Aceasta dovedeşte din nou marea solicitudine a acestui minister pentru săteni pe cari prin calea luminei caută să'i aducă la bună stare materială şi morală.

V. M. K.

Nesiguranţa recoltelor agricole în România

—— XIII

Făcând dar repartizarea terenurilor afectate diferitelor culturi, după relaţia ce există între evaporaţiunile lor, avem :

Terenurile de arătură, faţă de celelalte terenuri ce urmează să fie afectate apelor, islazurilor şi pădurilor, să găseşte în proporţia de 6 : 5.

Dacă considerăm suprafaţa totală a regiunei agricole pe care voim să o proporţionalizăm, ca fiind egală cu 100, pentru a putea obţine proporţiile fiecăreia din diferitele suprafeţe parţiale, trebuie mai întâi să împărţim această 100 cu suma formată de cifrele proporţiei 6 : 5, adică cu 11, ceia ce ne dă :

$$100 : 11 = 9.09$$

Terenurile de arătură trebuind să ocupe de . . . . . 6×9.09,
avem proporţia de 54.5%
Apele, islazurile şi pădurile trebuind să ocupe de 5×9.09 avem proporţia de . . . . . 45.5 „
total 100.0 „

Pădurile fiind reprezintate prin coeficientul 3, islazurile prin coeficientul 2 şi apele prin coeficientul 1, avem :

$$1+2+3=45.6$$

Pentru a face repartizarea după această proporţie, avem :

$$45.5 : (1+2+3)6 = 7.$$

Pădurile trebuind să ocupe de 3×7.6, avem proporţia de 22.8%
Islazurile trebuind să ocupe de 2×7.6, avem proporţia de 15.2 „
Apele trebuind să ocupe de 1×7.6, avem proporţia de . . 7.6 „
Total . . 45.6 „

Ceia ce ne dă, ca repartiţie definitivă :

Terenuri de cultură	54.4%
Păduri	22 8%
Islazuri	15.2%
Ape	7.6
Total . . .	100.0

Saŭ mai pe scurt :

Pământuri de cultură şi islazuri	69.6%
Păduri şi ape	30.4%
Total . . .	100.0

Aceasta este proporţia pe care trebuie să o însumeze fiecare din terenurile afectate diferitelor culturi într'o regiune agricolă.

c) *Imposibilitatea, faţă cu starea de lucruri actuală, de a să înfiinţa la noi un sistem de irigaţiuni.*

Excesul de evaporaţiune al umidităţii solurilor noastre agricole, s'ar putea compensa şi încă cu mult succes, prin ajutorul irigaţiunilor. Naşte însă întrebarea dacă irigaţiunile, practicate în toate ţările şi de către toate popoarele, ar putea să fie înfiinţate *acum* şi la noi. Această întrebare ni să impune din 2 puncte de vedere : 1) financiar, şi 2) technic.

Din punctul de vedere financiar, suntem nevoiţi a ne întreba dacă ţara noastră, practicând cultura agricolă într'un mod atât de extensiv, ar putea suporta cheltuelile colosal de mari ale instalaţiunei unui sistem de irigaţiuni, complectat naturalmente cu un sistem de canale de transporuri. Cheltuelile unor asemenea instalaţiuni neputând fi trentabile de cât numai pentru ţările cari posed culturi cu totul intensive, răspunsul negativ nu poate fi îndoios.

Din punctul de vedere technic, suntem iarăşi nevoiţi a ne întreba dacă nu cumva există vre-un obstacol de natură a decide înlăturarea irigaţiunilor, cel puţin pentru timpul de faţă.

Pentru a putea instala un sistem de irigaţiuni, trebuie mai întâi să avem asigurate debitele de apă capabile de a ne procura, *în mod regulat*, cantităţile de cari avem necesitate. Aceste debite nu pot fi decât : râurile şi sursele. Or, ştim că regimul actual al râurilor noastre ne prezintă: apa venind în inundaţii în timpul primăverei şi micşorată saŭ chiar secată în timpul verei. In ceia ce priveşte sursele, ştim de asemenea că din cauza lipsei de apă menţinută în înălţimi, planul lor merge scăzând. Neputând deci conta nici pe apele râurilor nici pe ale surselor pentru suficienta alimentare a irigaţiunilor, trebuie să renunţăm în mod rezonabil la ideia de a instala un întreg sistem de irigaţiuni cătă vreme nu vom fi modificat întregul regim al apelor noastre.

Din cele ce preced rezultă dar că îndreptarea modificărilor aduse, din punctul de vedere al umidităţei, condiţiunilor de sol în cari agricultura noastră să efectua la diferitele epoci ale acestui secol, să poate obţine prin reînfiinţarea adăposturilor destinate de natură a menţine această umiditate. sau mai bine zis, prin restabilirea proporţionalităţei, ce trebuie să existe între suprafeţele terenurilor afectate diferitelor culturi, bazată pe puterile de evaporaţiune ale fiecărora din ele.

II. Mijloacele prin cari s'ar putea îndrepta modificările aduse condiţiunilor de climă.

Modificările aduse condiţiunilor de climă, am văzut că sunt relative la : 1) temperatură, 2) ploi, sau mai bine zis regimul apelor ; şi 3) vânturi ; şi că ele sunt provenite din cauza desfiinţărei islazurilor permanente şi a distrugerei masivelor păduroase de odinioară, precum şi a acţiunei vânturilor devenită astăzi prea mult puternică.

1) *Mijloacele prin cari s'ar putea îndrepta modificările aduse condiţiunilor de temperatură.*

Am văzut că modificarea condiţiunilor de temperatură este datorită : a) ridicărei temperaturei aerului în nişte limite foarte mari ; şi b) micşorărei cantităţei vaporilor de apă răspândiţi în atmosferă.

§ a) *Mijloacele prin cari s'ar putea îndrepta ridicarea temperaturei.*

Este constat lucru că în localităţile în cari să găsesc instalate masive păduroase, ele produc o scădere a temperaturei. Influenţa aceasta a pădurilor să exercită mai cu seamă în timpul verei, când ele reduc în proporţiuni destul de simţitoare căldurile excesive ale lunilor Iunie, Iulie şi August şi aceasta în momentul maximului zilei. Astfel, în lunile Iunie, Iulie şi August, pădurile de răşinoase, după observaţiunile făcute, au micşorat temperatura medie [1]) :

In 1875 . . . cu 0°.60 ; 1°.70 ; 1°,60
In 1876 . . . cu 1°.00 ; 1°.20 ; —
In 1877 . . . cu 0°.90 ; 1°.10 ; 1°.50

Tot în acelaşi timp, pădurile de foioase au răcit atmosfera:

In 1875 . . . cu 0°.90 ; 1°.40 ; 1°.50
In 1876 . . . cu 0°.40 ; 0°.30 ; 0°.35
In 1887 . . . cu 0°.70 ; 0°.80 ; 0°.30

1) M. Fautrat : Observations météorologiques. pag. 34.

„Din cauza diferinţelor ce există între temperaturile: din pădure şi afară din pădure, de sub pădure şi d'asupra vârfurilor arborilor, să stabileşte, în pădure, un curent de jos în sus, iar împrejurul pădurei, nişte curenţi laterali plecând de la pădure spre câmp [1])".

Aceşti curenţi în timpul verei, aduc o răcoare bine făcătoare agriculturei.

Moderarea excesivităţei temperaturei, vedem astfel că să poate realiza prin înfiinţarea de păduri.

§ b) *Mijloacele prin cari s'ar putea îndrepta micşorarea cantităţei vaporilor de apă.*

Starea higrometrică a atmosferei, fiind rezultatul vaporilor de apă atraşi de la suprafaţa pământului de către curenţi, depinde astfel de evaporaţiune.

Tot ceia ce prin urmare poate avea vre-o acţiune oarecare asupra mersului evaporaţiunei, modifică în mod implicit şi starea higrometrică a atmosferei.

Prin distrugerea adăposturilor destinate a menţine umiditatea pământului, evaporaţiunea, atât cea produsă în mod direct, cât şi cea produsă prin intermediul plantelor, a fost cu desăvârşire modificată în mersul ei.

Evaporaţiunea fizică, produsă direct sub acţiunea razelor solare şi a iuţelei vânturilor, să efectuează astăzi într'un mod atât de neregulat, în cât, cu toată cantitatea de ploaie, mai mare de cât în alte anotimpuri, ce cade în timpul verei, ea întrece în acest anotimp cu mult precipitaţiunile atmosferice.

Evaporaţiunea produsă prin intermediul plantelor (transpiraţiunea vegetală), este de asemenea zdruncinată: proporţia între terenurile afectate arăturilor, islazurilor şi pădurilor, stabilite pe puterea de evaporaţiune a fiecăreiadin aceste culturi, fiind distrusă, echilibrul evaporaţiunei lor a trebuit de asemenea să fie distrus.

Evaporaţiunea generală variind astfel de la abondenţa excesivă la complecta lipsă, starea higrometrică a atmosferei variază şi dânsa de la maximum de saturaţie la deplina uscăciune.

Evaporaţiunea fizică a unui lichid fiind produsă în raport direct: cu suprafaţa ce prezintă evaporaţiunei, cu uscăciunea temperaturei la care este supus şi cu intensitatea curentului de aer la careeste expus [2]), este evident că dacă vom micşora suprafeţele, vom scoborî temperatura şi vom modera curenţi, vom micşora şi producţiunea acestei evaporaţiuni: am văzut că putem obţine echilibrarea acestei evaporaţiuni prin reînfiinţarea islazurilor şi a pădurilor.

Evaporaţiunea produsă prin intermediul plantelor, (transpiraţiunea vegetală), fiind rezultatul unui act fiziologic, nu poate depăşi o anumită limită de producţiune, nu poate deveni excesivă ca evaporaţiunea fizică. Din cauza acestei proprietăţi, ea are un rol predominant în regularea higrometricităţei atmosferei. Astfel: în cazul de abondenţă de ploaie, vegetaţiunea împiedică excesul de evaporaţiune înlesnind apei căzute posibilitatea de a să înmagazina, prin infiltraţiune, în straturile subterane, iar în cazul de lipsă de apă, vegetaţiunea procură atmosferei vaporii de apă de cari are necesitate, pompând umiditatea tuturor straturilor de pământ prin cari străbat rădăcinele.

Lesne să poate socoti deci influenţa dezastroasă ce a putut avea asupra stărei higrometrice a atmosferei, distrugerea furioasă a vegetaţiunilor permanente.

Echilibrarea acestei evaporaţiuni nu o vom putea obţine decât numai prin proporţionarea din nou a terenurilor afectate diferitelor culturi, bazată pe puterea de evaporaţiune a fiecăreia din ele.

Numai prin aceste mijloace vom reuşi a stabili echilibrarea evaporaţiunei generale şi ca consecinţă, a asigura starea higrometrică a atmosferei noastre.

Din cele ce preced rezultă dar că moderarea ridicărei temperaturei şi împiedicarea micşorărei cantităţei vaporilor de apă răspândiţi în aer, adică îndreptarea modificărilor aduse condiţiunilor de temperatură, să poate obţine prin reînfiinţarea islazurilor permanente şi a pădurilor, sau mai bine zis, prin proporţionalizarea din nou a suprafeţelor terenurilor afectate diferitelor culturi, bazată pe puterea de evaporaţiune a fiecăreia din ele.

2) *Mijloacele prin cari s'ar putea îndrepta modificările aduse condiţiunilor regimului apelor.*

Am văzut că modificarea regimului apelor este datorită:

a) relei distribuţiuni a ploilor pe suprafaţa ţărei;

b) relei distribuţiuni a apelor căzute pe pământ; şi

c) repedei evaporaţiuni a precipitaţiunilor atmosferice.

§ a) *Mijloacele prin cari s'ar putea îndrepta reaua distribuţiune a ploilor pe suprafaţa ţărei.*

Cu ocaziunea studierei cauzelor cari au produs la noi reaua distribuţiune a ploilor pe suprafaţa ţărei, am arătat pe larg cari sunt factori cari decid modul lor de repartiţiune şi am stabilit că reaua lor repartiţiune în regiunea noastră de câmp, este provenită din cauza distrugerei masivelor păduroase cari odinioară să opuneau în această regiune curenţilor încărcaţi cu vapori de apă şi le provocau precipitaţiunile.

Astfel fiind lucrurile, îndreptarea modificărei produse în modul de distribuţiune al ploilor pe suprafaţa acestei regiuni, să poate obţine prin repunerea lucrurilor în starea lor de mai înainte, adică prin reînfiinţarea pe suprafaţa regiunei, a masivelor păduroase distruse.

§ *b) Mijloacele prin cari s'ar putea îndrepta reaua distribuţiune a apelor căzute.*

Cu ocaziunea studierei cauzelor cari au produs la noi reaua distribuţiune a apelor căzute pe suprafaţa ţării, am stabilit:

1) Că ea provine din cauza distrugerei bogatelor pături vegetale ale islazurilor permanente şi masivelor păduroase de odinioară, singurile capabile de a absoarbe o mare parte a apelor căzute şi a împiedica aceste ape de a să scurge mai înainte ca proporţiunile de absorbire şi de infiltrare să fie realizate; şi

2) Că efectele acestei rele distribuţiuni sunt în număr de trei şi anume: a)i nundaţiile în timpul primăverei; b) micşorarea debitului şi secarea apelor râurilor în timpul verei; şi 3 uscarea platourilor prin scăderea surselor.

a) *Mijloacele prin cari s'ar putea înlătura inundaţiile în timpulprimăverei.*

Am arătat că inundaţiile sunt provocate de 2 cauze şi anume: 1) de creşterea subită a volumului apelor de scurgere; şi 2) de insuficienţa albielor râurilor prin cari ele să scurg.

Provenite fiind numai din aceste 2 cauze, este evident că, dacă vom putea face ca aceste ape să-şi micşoreze volumul scurgerei lor, să-şi domolească iuţeala scurgerei lor, şi să fie împiedicate de la amestecul lor cu diferitele materii streine, vom obţine ca scurgerea să se efectueze într'un mod gradat şi, cu toată insuficienţa albielor râurilor, să evităm inundaţiile.

Aceste rezultate nu să pot realiza decât numai prin ajutorul pădurilor.

In adevăr:

1) Prin faptul a) reţinerei de către frunzele pădurei a unei părţi a apelor căzute; b) al absorbirei de către solul păduros (humus) a unei alte părţi a acestor ape; şi c) al infiltraţiunei în sub-solul pădurei, înlesnită de numeroasele ramificaţiuni ale rădăcinelor, a unei alte părţi a lor, cantitatea de scurgere a apelor de ploaie şi de zăpadă este colosal redusă.

2) „Din cauza acoperişului pădurilor, apele căzute deasupra unui masif, punând un oarecare timp pentru a ajunge până la sol, scurgerea lor nu să stabileşte decât cu încetul; pentru ca scurgerea să se poată începe, trebuie ca mai întâi solul pădurei să fie complect saturat şi numai după ce această stare de saturaţie s'a atins, apele pot să-şi formeze o trecere, prin-

1) M. Fautrat: Observations météorologiques. pag. 42.

2) L. Bacaloglu: Fizica; pag. 182.

tr'un număr infinit de canale inperceptibile : scurgerea apelor să mențină și să prelungește de felul acesta multă vreme, chiar și după încetarea ploilor [1]).

3) Pădurea, funcționând ca un filtru, nu debitează decât apă posedând o extremă filuiditate ; această apă abia dacă este mânjită de spălătura câtorva mat erii organice ; ca nu poate să târască cu dânsa pământurile din sub-sol, acestea fiind protejate contra eroziunilor prin acoperișul cel des care le adăpostește [2]).

Din cele ce preced, vedem dar că pădurile, pe de o parte micșorează și regulează scurgerile apelor, iar pe de altă parte protege și consolidează terenurile. Influențând deci în mod deciziv, atât asupra debitului apelor cât și asupra modului lor de scurgere, ele ne asigură complecta înlăturare a inundațiilor și a înfiorătoarelor lor consecințe [3]).

2) *Mijloacele prin cari s'ar putea înlătura micșorarea debitului și secarea apelor râurilor în timpul verei precum și uscarea platourilor.*

Sursele fiind produsul apelor fluviale, existența lor depinde de regimul ploilor și de repartizarea lor, de cantitatea apelor căzute d'asupra solului și drenate de el și de cantitatea de apă pierdută prin evaporațiune.

Am arătat deja influența ce exercită pădurile asupra regimului apelor.

Pentru a ajunge la concluziunea că pădurile sunt favorabile formațiunei surselor, este deajuns a proba că solurile împădurite conservă mai multă apă decât solurile neîmpădurite [4]).

In virtutea puterei condensătoare a pădurilor, am arătat vorbind despre reaua distribuțiune a ploilor pe suprafața țării, că d'asupra masivelor de păduri cade o mai mare cantitate de apă de cât d'asupra suprafețelor neîmpădurite. O parte a acestei ape însă, fiind reținută de frunzele arborilor, să pierde prin evaporațiune. Cantitatea de apă căzută d'asupra pădurilor ne parvenind astfel în straturile subterane în totalitatea ei, s'ar părea că pădurile pierd acest avantagiu al lor ; Pierderea acestei părți însă a apelor căzute, este compensată prin diferința ce am văzut că se realizează între evaporațiunea apei sub pădure și evaporațiunea ei în afară de pădure: astfel fiind rezultatul final rămâne avantagios pădurei și solul împădurit conservă o mai mare cantitate de apă de cât solul neîmpădurit ; vedem dar că pădurile alimentează păturile de apă subterană, din al cărora produs se nasc sursele și că prin urmare ele contribuie la formarea și întreținerea lor.

Faptele învederează teoria :

In *„Influence des forets sur le climat et le regime dessources“* [1]), Julles Maistre de Villeneuvette, relativ la sporirea debitului regulat al surselor datorit împăduririlor, compară basinul împădurit de Lampy (Aude) cu basinul despădurit de Salagon (Hérault), amândouă situate în niște soluri impermeabile și d'asupra Cevenes-lor. Cel d'întâi, care nu are de cât 789 hectare de întindere, contribuie cu toate acest tea la alimentațiunea canalului de Midi: debitorul său mijlociu este de 110 litri pe secundă și în afară de aceasta este și regulat ; al doilea, deși are o întindere de 6786 hectare, adică aproape de 9 ori mai mare decât celalt, cu toate acestea nu debitează pe secundă de cât 10 până la 12 litri ; mai mult încă, debitul acesta chiar, este foarte neregulat.

Prezența pădurilor pe suprafața unei regiuni, provocând astfel sporirea debitului regulat al surselor, pe de o parte asigură alimentațiunea râurilor în timpul uscăciunei, iar pe de alta procură subsolului platourilor umiditatea de care are necesitate.

Aceste fapte și observațiuni stabilesc în mod neîndoios, că înlăturarea efectelor relei distribuțiuni a apelor căzute pe suprafața țărei și prin urmare îndreptarea modificărei ce i s'a adus, să poate obține prin reînființarea islazurilor permanente și a masivelor pădurose distruse.

§ c) *Mijloacele prin cari s'ar putea îndrepta repedea evaporațiune a precipitațiunilor atmosferice.*

Cu ocaziunea studiărei cauzelor cari au produs la noi modificarea, din punctul de vedere al umidității, a condițiunilor de sol, am arătat că evaporațiunea precipitațiunilor atmosferice în regiunile agricole ale țărei, să face atât de repede, în cât în timpul verei ea întrece cu mult aceste precipitațiuni și am stabilit că această repeziciune a evaporațiunei este provenită din cauza desființărei islazurilor permanente și a distrugerei masivelor pădurose existente odinioară în această regiune, singurile capabile de a menține echilibrul între precipitațiuni și evaporațiune.

Evaporațiunea apelor căzute, depinzând astfel numai de lipsa sau abundența adăposturilor contra agenților săi provocători, îndretare pamodificărilor produse în modul de evaporațiune al precipitațiunilor atmosferice de pe suprafața regiunilor noastre agricole, să poate obține prin reînființarea pe suprafața lor a acestor adăposturi.

Din cele ce preced rezultă dar că îndreptarea modificărilor aduse regimului apelor la noi, *să poate obține prin repunerea lucrurilor în starea lor de mai înainte și anume prin reînființarea islazurilor permanente și a masivelor pădurose distruse.*

Va urma D. R. Rusescu

---

1) De Bastelica : Les torents. pag. 110.

2) Idem pag. 118.

3). Ioan P. Chihaia, inspector-silvic. Clima și pădurile : Revista pădurilor 1898—99.

Idem Albumul „Presa pentru inundați“. „Adjutorul ce să dă nenoroci ților inundați de cei cu „sentimente frumoase și lucrările de artă rupte „de apă, ce să refac, s'ar putea considera ca niște „adevărate paliative“.

„Remediul eroic, recunoscut pentru a combate răul la isvor, este următorul:

„Ingrijirea și conservarea pădurilor în general și mai cu seamă a celor de la munte de unde pornesc torenții“.

4) M. Fautrat. Observations météorologiques. pag 28.

1) Julles Maistre de Villeneuvette : Influence des forets sur le climat et le regime des sources, pag. 12.

Organizarea irigațiunilor în România

III [1])

Pentru acest scop, trebue să se familiarizeze cu solul și apele provinciei, și să cunoască toate circumstanțele cari interesează exploatațiunea ei agricolă ; va studia cu amănunt diferitele văi ale cursurilor de apă din punctul de vedere a posibilității irigațiunilor și drenajurilor; va face studiile necesare pentru desecarea bălților, regularea cursurilor de apă nepublice și întrebuințarea lor pentru udare.

Studiul lui nu se va mărgini la partea technică a chestiunei, va examina posibilitatea de a crea sindicate în provincia lui, tendință mai mare sau mai mică a proptietarilor de a se asocia, numărul celor interesați în lucrările ce le are în vedere și gradul lor de instrucțiune agricolă. Va vedea dacă are asupra micilor proprietari o influență suficientă pentru ai determina să intre în sindicatele idraulice, care vor fi rezultatele financiare ale întreprinderei și în general situația provinciei din punctul de vedere economic. E adus așa la studiarea mai adâncă a părței financiare a chestiunei, și anume dacă proprietarii își pot procura cu o dobândă moderată banii necesari pentru lucrările de amelioraținni. Dintr'altă parte trebue să s'asigure până la ce punct banca de credit agricol a statului poate s'angajeze față de agricultorii dispuși a face lucrările și ce sumă îi să poate înainta fără riscuri prea mari.

Când toate aceste chestiuni prealabile sunt rezolvate, și când o întreprindere agricolă i pare a avea un interes suficient, inginerul va căuta o majoritate necesară pentru formarea sindicatului.

Pentru acest scop el expune în întruniri agricole facultative un proiect sumar, fără lucruri de nivelment sau ridicări speciale; dacă din discuție reese că interesații sunt dispuși a in-

1. Vezi „Agrarul“ No. 99, 100.

tra într'o asociaţie sindicală, el provoacă o dezbatere preliminară unde va arăta clar importanţa technică şi economică a proectului. Pe urmă procedează cu personalul lui auxiliar la studiile preparatorie (facerea proiectului)."

(Acest punct este, de sigur, cel mai important în însărcinarea inginerilor serviciului agricol, căci din acest studiu depinde viitorul sindicatului).

"Studiile odată terminate, inginerul agricol trebue să coopereze la formaţiunea definitivă a sindicatului, la prepararea statutelor şi repartiţia cheltuelilor.

Conducerea întreprinderei cade tot în sarcina lui; proectul este executat sub direcţia lui superioară prin personalul subaltern.

Inginerul agricol veghează la buna întreţinere a lucrărilor executate ; va vizita odată pe an asanările şi de două ori irigaţiunile pentru a fi sigur de starea în care se află. Dacă constată că întreţinerea este suficientă, raportează administraţiunei competinte şi indică starea lor proastă şi măsurile de îndreptare.

Inginerul va da guvernului provincial avizul lui în toate chestiile de ameliorăţiuni agricole.

In măsura puterilor lui va contribui la instrucţiunea popolaţiunei rurale. Face cursuri de irigaţiuni, de asanări, de drenaj în şcoalele de agricultură regionale şi contribue aşa, pentru partea lui, la educaţia personalului de sub ordinele sale.

Face în circumscripţia lui conferinţe despre geniul rural, mai cu seamă în ceace priveşte cultura fânetelor."

Mai repetăm că toate statele cari au aceestă organizaţiune au şi o legislaţie a apelor concepută în acelaş spirit şi pe o scară întinsă, bănci agricole (de obiceiu instituţiuni de stat) cari au de scop în primul rând înlesnirea irigaţiunilor şi într'un cuvânt a tuturor operaţiunilor de ameliorări descrise mai sus.

Examinarea cu mai multe amănunte a acestei legislaţie şi a modului de funcţionare al acestor bănci ar eşi din cadrul acestui articol, dar în ceace priveşte ţara noastră, n'ar fi, de sigur, nici o dificultate serioasă pentru a crea instituţiuni similare.

In privinţa personalului technic s'ar putea crea un serviciu central de care ar depinde un număr oare care de circumscripţiuni, conduse, în lipsă de un inginer-agricol de către ingineri cu cunoştinţe de idraulică, care s'ar specializa prin o şedere de cât va timp în streinătate.

In fiecare an, statul sau Academia trimet bursieri pentru diferite specialităţi. Indrumând-ui spre ingineria culturală, şi cu ajutorul celor câţiva ingineri care au fost deja în misiune în streinătate pentru atari specialităţi, s'ar forma într'un scurt timp personalul necesar, care n'ar avea trebuinţă să fie — la început cel puţin — aşa numeros.

La biuroul central pe lângă inginerii idraulici şi cei specializaţi în branşa culturală ar trebui să fie şi agronomi, pentru a înconjura proectarea lucrărilor cu toate garanţiile necesare.

Credem, că adoptând aceste măsuri, statul, cu un minimum de chelţueli ar putea îndruma ţara pe calea progresului agricol mai bine de cât în ori ce alt mod.— A sosit timpul ca în loc să ne fie apele o nenorocire precum au făst aşa de des la noi, să le întrebuinţăm în folosul nostru. A arăta binefacerile acestor lucrări în alte ţări este de prisos, le cunoaşte toată lumea; ne vom mărgini a aminti numai că foloasele lor sunt multiple şi se resfrâng pe diferite ramuri: aşa irigaţiunile dându'ne putinţa de a avea fânete abudente şi bune profită agriculturei întregi, căci pentru o bună agricultură, trebue vite bune şi pentru vite bune trebue fânete bune.

De almintrelea să poată spune că în toate timpurile şi în toate ţările, dezvoltarea şi progresul agriculturei au fost strâns legat de modul cum s'a ştiut a se întrebuinţa apele.

Distinsul agronom Dehérain a zis că a uda solul Franţei este marea întreprindere care i va face fala în secolul al XX-lea şi va asigura prosperitatea agricolă, căci apa este prima condiţiune a fertiltăţei. Fie aceste vorbe adevărate şi pentru România şi cu atât mai mult cu cât pentru dânsa prosperitatea agricolă însemnează prosperitatea obştească.

Va urma **G. Balş**

CRONICA AGRICOLĂ

Membrii noui votaţi

General G. Manu, Ioan Grădişteanu şi George Cavadia.

***

Juriile pentru decernarea premiilor la expozanţii de la Expoziţia Agrară vor fi din nou convocate pentru primele zile ale săptămânei viitoare spre a întocmi tablourile definitive.

***

Prefectura jud. Brăila a înaintat ministerului de interne un raport detailat cu privire la pagubele cauzate de viscolul de acum câteva zile. Intre altele se spune în raport că chiar şcoalele şi spitalele care sunt solid construite au suferit stricăciuni. Acoperişul şcoalelor din comunele Ruşeţu şi Fidu au fost luate de viscol şi aruncate la o distanţă de 20 metri.

De asemenea au fost ridicate şi sfărâmate de viscol acoperişurile gărilor Cioara şi Dudeşti precum şi ale locuinţelor a peste 30 săteni din aceleaşi comune. Un mare număr de vite au fost îngropate de vii.

***

Prefectura jud. Dâmboviţa a comunicat ministerului de interne că a cumpărat opt berbeci de rasa merinos, pentru îmbunătăţirea rasei ovine din acest oraş.

Atât berbecii cât şi taurii pentru reproducţie au fost instalaţi in grajdurile de vite construite de prefectura respectivă în oraşul Târgovişte.

***

Tendinţa generală în străinătate e susţinută, totuşi preţurile au rămas în mare parte neschimbate.

La Brăila s'a vândut :

Grâu: 8400 hect., 80,400 kgr. 1 la sută corpuri străine cu lei 17 suta de kgr. şlep: 2200 hect. 75.300 kgr. 6 la sută corpuri străine cu lei 15.40 suta de kgr. şlep ; 600 hect. 82,500 kgr. 4 la sută corpuri străine cu lei 16,80 suta de kgr.; 3311 hect. 81,200 kgr., cu 1 la sută corpuri străine, cu lei 16,80 suta de kgr.; 40 vagoane 76—80,600 kgr. cu lei 15 -16,10 suta de kgr.

Orz 3 vagoane 57—58,500 kgr. cu lei 10,20—10,50 suta de kgr.

Orzoaica 18 vagoane 66—70,000 k. cu lei 12—13 suta de kgr.

Fasole 1 vag. cu lei 26 suta de kgr.

Porumb nou 1 vagon 73,600 kgr. cu lei 10 suta de kgr.

Se găsesc spre vânzare la autor, Str. Dionisie 72, următearele opere ale D-lui Dumitru N. Comşa, doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economia politică la Şcoala superioară de ştiinţe de stat, etc.

1) Politica agrară şi politica vamală ; Câteva cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până azi şi asupra viitoarei noastre politici vamale lei 1,50
2) Agricult. şi Indust. naţională 0,50
3) Politica agrară 0,50
4) O repartiţie a impozitelor mai dreaptă 0,50
5) Fundamentul dreptului de proprietate . . . . . 1,—
6) Cauzele progresului social şi criteriul intervenţionismului . 1,—
7) Contenţiosul administrativ . 1,—
8) Contenţiosul administrativ şi art. 130 din constituţie . . . 0,50
9) Impozitul global pe venit . 0,50
10) Un nou proect de cassă rur. 0,50
11) Anarhismul 0,50
12) Art. 7 par. 5 şi art. 9 din constituţie 0,50
13) Bogăţiile şi nevoile economiei 0,50
14) Vii oarea politică vamală . 1,—

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoşĭ prăsiţĭ în ţară, buni reproductorĭ pe preţul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Lei 3

A se adresa administraţiei

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Seful Serviciului Statisticeĭ Generale.

Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck*, precum şi la principalele librăriĭ din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşului No. 6.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grîu de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franţuzesci

Maşine de secerat „WOOD“

cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 21 NOEMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 102.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, in străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smirdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

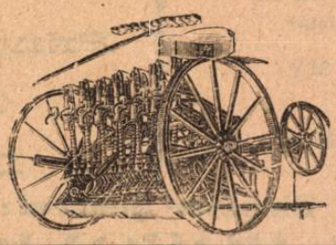

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „sistem Sack“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI

RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît orî-ce alt sistem.
Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare
Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 380 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Lei aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Lei aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Lei aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primei Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societății, Str. Doamnei 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiului, grindinei, contra daunelor de transport precum și valori. Asigură asupra vieței omului în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogâlniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICĂ 21 NOEMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 102
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu, I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu, Redactor și secretar de redacție fiind d-nul: *Vasile M. Kogălniceanu*

Colaboratorii revisteĭ sunt d-nii: Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Băläceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No 102

Vasile M. Kogălniceanu. — Serviciul sanitar veterinar.

V. M. K. — Proecte și Ideĭ Economice.

D. R. Rusescu.—Nesiguranța recoltelor agricole în România.

Petrescu-Pejan. — Medicii veterinari, ca misionari ai progresului agricol în România.

Al. Bacaloglu.—Raportul d-lui Al. Bacaloglu șeful-comptabil al Expoziției către d. Președinte al Societățeĭ Agrare.

Cronica agricolă.

Serviciul sanitar veterinar

II

Am dat acum două numere, după raportul direcțiunei serviciului sanitar-veterinar, câteva date generale, relative la organizarea serviciului sanitar-veterinar. Am prezentat aceste date, împreună cu încheerile ce comportă, întâiu pentru a arăta cum este organizat acest însemnat serviciu și am văzut că organizațiunea lui este foarte rațională neavând decât nevoe să fie complectată—și al doilea pentru a expune vederile noastre asupra acțiunei ce s'ar putea da acestui serviciu, unindu-l cu o acțiune locală, pe județe, pentru a da un avânt egal agriculturei raționale și creșterei vitelor.

Am stăruit de multe ori asupra acestei propuneri pe care o socotesc nu numai excelentă din toate punctele de vedere, dar mai ales realizabilă, și realizabilă cu puține cheltueli. Și este de sigur regretabil că presa special agricolă nu este așa de răspândită și cea cotidiană nu acordă interes unor asemenea chestiuni, pentrucă altfel propunerea noastră credem că ar merita cinstea unei discuțiuni mai largi, nu de alta ci doar pentru a se vedea întru cât poate fi pusă în practică și mai mult pentru a populariza în straturi cât mai largi ale societățeĭ românești.

Aceste spuse, putem continua cu prezentarea interesantelor date ce ne prezintă Raportul general al serviciului sanitar-veterinar.

In no. de față ne vom ocupa cu *abatoriile*, a căror dezvoltare arată, în același timp, starea creșterei de vite.

Legea de poliție veterinară prescrie prin art. 15, obligația pentru fiece comună urbană de a avea câte un abator, dar nu toate orașele s'au conformat acestei dispoziții și chiar acele cari s'au conformat, dintre cari unele comune mari, nu au abatorii în condițiunile economice și sanitare necesare. Cu excepțiunea câtorva, orașele capitale de județ au abatorii în stare primitivă, departe de a corespunde trebuințelor unei asemenea instituțiuni. Cel mai complect și mai sistematic abatoriu din țară este abatoriul din Brăila, clădit după ultimele cerințe technice. Abatoriul din Iași este și dânsul sistematic, dar nu are apă suficientă. Topitoarea nu se găsește decât în abatoriile din București, Botoșani și Iași, ceeace arată cât de puțin dezvoltată este la noi industria bazată pe seuri.

In privința aceasta, raportul serviciului veterinar spune: «Crearea de abatorii sistematice și administrarea lor corectă este necesară nu numai din motive sanitare dar și din motive economice. Mai buna îngrijire a abatoriilor ar putea da naștere și ar întreține industria stearinei în țară»

Chestiunea aceasta economică este legată de aceea a fabricațiunei lumânărilor. Tariful vamal scutește, după cum se știe, stearina -- pe care o consideră ca materie primă -- de taxe vamale, pentru a înlesni crearea și imputernicirea industriei lumânărilor în țară. Unii, interesați, cari doresc natural ca această scutire a stearinei să ție cât mai mult, susțin că nu avem în țară cantitățile necesare de seu — adevărata materie primă — pentru a putea fabrica la noi stearina.

La această afirmare, care este în legătură cu însemnate chestiuni de ordin economic,—fiindcă dezvoltarea

creşterei vitelor atârnă mult de întrebuinţarea cu folos ce se pot da resturilor de la animale, — raportul serviciului veterinar opune o categorică dezminţire. Nu este exact că nu avem seul necesar pentru a fabrica stearina în ţară.

Pentru a dovedi aceasta, raportul conţine câteva coloane foarte interesante, stabilind următoarele cifre: de la animalele tăiate în abatoriu într'un an se pot aduna 6 milioane kgr. seu, de pe oase 700,000 kg. seu, în total 6,700,000 kgr. seu. In ce priveşte extragerea seului de pe oase, raportul arată că ar putea da naştere la o industrie lucrativă, în afară de faptul cunoscut că oasele au o valoare reală fie pentru prepararea fosfaţilor, fie pentru prepararea negrului animal. Din 100 kgr. seu, se extrage: 50 kgr. stearină, 40 kg. oleină şi 10 kgr. glicerină, aşa dar din 6,700,000 kgr. seu s'ar putea extrage 3,350,000 kgr. stearină Ţinând seamă de faptul că în ţară se importă 1,700,000 kgr. de stearină a căror valoare este de 1,700,000 lei, vedem că, contra afirmărei unora, dispunem de cantitatea necesară de seu pentru a fabrica toată stearina care e de trebuinţă în ţara noastră.

Dacă am avea abatorii sistematice, cu topitorii bune, am putea să dăm seului o valoare infinit mai mare ca azi, când se perde din cauza lipsei de instalaţiuni moderne. Aceasta ar avea de urmare că valoarea vitelor s'ar urca mult, resturile lor fiind căutate pentru diferitele industrii în directă legătură cu ele. Urcarea valorii vitelor ar însemna crearea unui însemnat debuşeu intern pentru crescători şi urmarea ar fi în mod neîndoios, o creşterc pe o scară întinsă.

Constatările acestea asupra abatoriilor şi a utilizărei seului ne duc la chestia, pe care iar am atins-o de numeroase ori în coloanele revistei noastre, felul de nepăsare care se arată la noi pentru asemenea probleme. Noi nu avem inteligenţa şi priceperea pentru reformele mici a căror realizare duc la reforme mari. Voim să îmbrăţişăm deodată multe sau ceva mare, sa ajungem dintr'o săritură la situaţia ce şi-au creat-o popoarele mari şi nu suntem în stare să ne convingem că, în direcţia economică mai ales, e nevoe, pentru a avea o temelie tare sub picioare, să pornim de la mic, încet-încet la mai mare.

Avem fabrici mari de lumânări în ţară, pe cari le încurajăm din toate puterile; stearina, care ar putea fi lucrată în ţară şi să contribue astfel la îmbunătăţirea creşterei vitelor e adusă din străinătate în cantităţi enorme şi pentru valori mari, contribuind astfel, deoparte, la exportul banului din ţară, şi de alta, la stagnarea afacerilor şi la impedecarea progresului economic general.

Exemplul nostru ilustrează întreaga noastră politică economică-industrială. Am plecat cu intenţia hotărâtă de a înfiinţa cu orice preţ industrii mari, prin încurajări. de milioane. In loc însă de a începe de la bază, de a încuraja adică numai acele industrii, ce sunt strâns legate de agricultură şi de creşterea vitelor şi de a veghea, în acelaşi timp cu atenţie ca, prin acele industrii *toate* produsele agricole să capete o valoare mai mare, graţie utilizărei lor în *toată* scara fabricaţiunei, în loc de toate acelea am procedat invers. Ne am îngrijit de acoperiş şi am neglijat baza şi spaţiul intermediar. Aceasta se arată în modul cel mai luminos la industria lumânărilor, unde s'a neglijat cu desăvârşire punerea în valoarea a tuturor acelor produse rezultate din creşterea vitelor cari intră în fabricaţiunea lumânărilor şi a produselor anexe. Şi dacă am lua industriile încurajate rând pe rând, am putea lesne observa această totală neglijare a intereselor agricole. Intr'un asemenea caz ne putem cu drept cuvânt întreba; ce fel de politică economică este a ceasta?

Reflexiunile acestea se impun în mod firesc când se studiază, din punct de vedere general economic, o chestie în aparenţă aşa de simplă: acea a abatoriilor. Şi reîntorcându-ne la această chestie simplă într'un sens, restrâns, putem încheia cu cererea, ca abatoriile să fie dotate cu toate instalaţiunile necesare unei exploataţiuni rentabile a resturilor provenite de la animale

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE şi IDEI ECONOMICE

Muzeul agricol

Am vorbit în No. precedent despre muzeul agricol pe care Societatea Agrară proectează să'l înfiinţeze în noul său local. Am arătat, cu acest prilej, însemnătatea unui asemenea muzeu pornit şi adus la îndeplinire din iniţiativa privată şi am încheiat că instituţiunea aceasta va avea însemnătatea pe care marii proprietari rurali şi, în general, toţi agricultori vor binevoi să i-o dea. Cu alte cuvinte, dacă cultivatorii se vor interesa de această instituţiune şi vor trimite regulat eşantioane de diferite seminţe, cum şi rezultatele diferitelor lor experienţe şi constatări agricole, muzeul agricol va prospera şi va ajunge în curând la o reală însemnătate; în caz contrar,— o spunem de pe acum, — vom avea un proect... avortat.

Afară de importanţa generală pe care orice muzeu agricol este nevoit să aibă mai proectăm să'i dăm şi o destinaţiune curat practică, pentru a putea folosi cât mai mult pe membrii Societăţei Agrare. cum şi pe toţi plugarii. Avem adică intenţiunea de a face din muzeul acesta mijlocitorul obicinuit între acei cari au de vânzare diferite seminţe: seminţe de cereale, furagii, textile, plante comerciale, horticole, etc., şi între acei cari doresc să cumpere asemenea seminţe pentru trebuinţele lor.

Pentru aceasta este de dorit ca agricultorii, pepinieriştii şi, în general, acei cari vând produse agricole şi seminţe să trimeată la Societatea Agrară, pe adresa muzeului agricol, probe din produsele lor, precum şi toate indicaţiunile cari ar putea servi la cumpărare şi la încheere de transacţiuni comerciale.

Idealul, în această materie, ar fi natural ca muzeul agricol pe care 'l organizează Societatea Agrară să ajungă cu timpul o adevărată bursă agricolă, în care să se închee transacţiuni cu tot felul de produse agricole: seminţe, cereale, porumb, etc.

Lucrul acesta n'ar fi imposibil, cum ar putea poate să crează unii. In calea realizărei unui asemenea proect nu stă decât o singură pedică: inerţia naţională. Dacă ar exista voinţă şi bună-voinţă, muzeul agricol al Societăţei Agrare ar putea ajunge încet-încet la menirea ce i-o dăm noi. Deocamdată, ne mulţumim cu puţin: vânzătorii de produse să înceapă a trimite probe împreună cu indicările de trebuinţă pentru ca noi să putem începe a'i pune în legătură cu cumpărătorii.

Ar fi de dorit, în cel mai înalt grad, ca să se găsească plugari cari să se devoteze pentru a duce la bun

capăt această întreprindere care, deocamdată, este mai mult decât modestă, dar care poate deveni o instituțiune foarte folositoare pentru agricultorii români.

Fuziunea societăților agricole

Un ziar cotidian, «Epoca», s'a ocupat în mai multe rânduri de necesitatea de a se uni sub aceiași conducere și acțiune cele două soctetăți mari agricole: Societatea centrală de agricultură și Societatea Agrară.

Ziarului «Epoca» nu i-au lipsit de sigur argumentele pentru a pleda această unire cum nu i-au lipsit încă dovezile marilor avantage ce ar rezulta din unirea lor.

Și, într'adevăr, cine ar putea să fie, din punct de vedere al principiilor, împotriva unirei tuturor forțelor cari lucrează, sau au menirea să lucreze la îmbunătățirea agriculturei? In ce privește Societatea Agrară noi socotim că, fără a fi acuzați că vorbim *pro domo*—a lucrat stăruitor în direcția scopului ce și-a propus și că a dat dovadă limpede că nu se dă înapoi de la muncă, oricât de mare și grea ar fi, când e vorba de interesele agriculturei.

Acesta este un titlu care arată că orice unire de forțe, din care Societatea Agrară ar face parte, n'ar putea să fie decât spre fericirea agriculturei.

Pentru a realiza însă o unire cu folos și spor, ar trebui întâiu înlăturate tocmai acele greutăți cari țin despărțite asociațiile agricole. Opera aceasta n'ar fi așa extraordinar de grea, dacă s'ar căuta cu tot dinadinsul o soluțiune, căci atunci când se caută o soluțiune cu hotărârea de a se găsi, ea nu întârzie de a fi găsită.

Politica agrară

O știre din Bucovina spune că partidul marilor proprietari rurali de acolo a pus un candidat al său la alegerile pentru dieta țărei

De la început ținem să declarăm că nu înțelegem a introduce la noi obiceiurile din Austria și Germania, unde marii proprietari rurali sunt organizați pe partide *politice* aparte și unde, grație anumitei împrejurări sociale și politice, reușesc de a obține ce vor în direcția economică. Împrejurările din țara noastră sunt cu totul altele ca cele din țările germanice, și acela care s'ar încerca să transplanteze la noi stări de lucruri ce nu ni se potrivesc ar risca o aventură care, cu siguranță, l'ar duce la eșec.

Tot ce se poate face în țara noastră este ca organizarea profesiunilor să aibă în vedere obținerea de avantaje economice, necesare propășirei profesiunei lor. Între mijloacele cele mai puternice prin cari s'ar putea obține un rezultat satisfăcător, cel mai tare este acel al presiunei electorale. Adică, partizanii ideilor agrariene românești, așa cum au fost lămurite în ultimul congres ținut cu ocazia votărei tarifului vamal, să nu'și dea votul decât acelor candidați, indiferenți de nuanță politică, cari se vor angaja să susție în parlament și în diferite alte ocaziuni programul agrar.

Cu modul acesta s'ar putea forma, cu timpul, un adevărat grup nu politic ci curat economic, care ar avea o fericită influență asupra dezvoltărei agriculturei în țară.

In mai toate parlamentele din lume există asemenea grupări. In Franța, avem grupul special al agriculturei, căruia se datoresc măsuri numeroase în favoarea muncei câmpului și a tuturor ramurilor anexe.

De ce n'am imita adică și noi această pildă? Dar asupra acestei chestiuni a cărei însemnătate nu scapă nimănui, vom reveni în no. viitor.

O propunere asupra micei proprietăți

In ultimul buletin al Camerei de comerț din Constanța, d. Christodorescu, secretarul Camerei, se ocupă cu marea problemă economică,—care în curând o să devie acesta—a stărei micei proprietăți rurale.

Autorul articolului, după ce stabilește, reproducând datele statistice că mica proprietate rurală se îmbucătește pe zi ce trece, face o propunere, ce merită a fi discutată, asupra mijlocului de a preîntâmpina îmbunătățirea progresivă.

Starea proprietăței rurale mici în 14 județe ale țărei—de unde putem conchide la totalitatea țărei—se vede clar din următorul tablou statistic:

Categoriile de prop.	Numărul țăranilor proprietari	Intinderea pământului ce posedă — Hectare	Repartiția la % a proprietarilor
Până la 1/2 h. incl.	38.310	16.489	8
Peste 1/2—1 „ „	45.599	41.870	9
„ 1—2 „ „	86.943	141.478	18
„ 2—3 „ „	79.718	202.441	16
„ 3—4 „ „	93.008	344.526	20
„ 4—5 „ „	69.648	337.609	14
„ 5—7 „ „	55.046	311.989	11
„ 7-10 „ „	17.048	138.845	4
	485.311	1,535.247	100

Acest tablou ne arată că procesul de îmbucătire a proprietăței, chiar dacă n'a ajuns în stadiul ce se observă în alte țări, cum de ex. în Ungaria și Franța, este totuși în progres constant. Chiar dacă proprietarii a 1—2 hectare, 2—3 hect și 3—4 hectare sunt în mare majoritate, totuși fărâmarea micei proprietăți continuă.

Pentru a remedia la această stare de lucruri, d. Christodorescu propune următoarele:

Voim să vorbim despre așa zisul «fond familial», chestiune care în momentul de față se află la ordinea zilei în Franța, unde amicii agrilculturei au intenționea de a prezenta în acest scop un proiect de lege, susținut de altfel și de către guvern.

Iată în ce constă această chestiune. «Orice cetățean proprietar mic care ar voi să formeze un fond familial *insezisabil*, n'ar avea de cât să facă o asemenea declarațiune, după anumite formalități destinate a evita surprizele și a preveni pe cei d'al treilea. Din acest moment, fondul familial, a cărei valoare nu ar putea să depășească o anumită sumă — 6000 de franci în proiectul guvernului — și pe care proprietarul ar trebui să-l ocupe și să-l exploateze chiar el, ar fi *insezisabil* față de creditorii posteriori. Acest fond familial nu ar putea de asemenea să *fie instreinat* de către proprietar, de cât numai cu consimțimântul femeii sale și în cazul când sunt copii minori, cu autorizațiunea justiției.

Contrar codului civil, care decide că nimeni nu este ținut să rămâe în *indiviziune*, această stare ar putea fi impusă de către proprietarul fondului familial moștenitorilor săi, dacă ar lăsa copii minori, până la majoritatea celui mai tânăr dintre ei. In acest moment, fiecare dintre moștenitori și soțul în viață ar avea facultatea de al relua pe baza unei estimațiuni».

Acesta este în trăsuri generale principiul pe care este bazat proiectul de lege francez, relativ la formarea fondului familial. Se declară în anumite condițiuni proprietatea mică *inalienabilă* și *indiviză*.

Intr'unul din no. viitoare vom reveni asnpra acestei chestiuni.

V. M. K.

Nesiguranța recoltelor agricole în România

—— IX

§ 3. *Mijloacele prin cari s'ar putea îndrepta modificările aduse acțiunei vânturilor.*

Cu ocaziunea studiărei cauzelor cari au produs modificarea, în regiunea de câmp a țărei, a puterei de acțiune a vânturilor, am arătat că această modificare este provenită numai din cauza distrugerei masivelor păduroase existente odinioară pe suprafața acestei regiuni.

Singurile obstacole cari ar putea, la câmp, să se opuie acțiunei vânturilor, nu sunt de cât pădurile.

Când un curent de vânt întâlneşte în cale-i un masiv păduros, dacă curentul este mic iar masivul mare, totul să limitează aci: curentul este domolit.

Când curentul este mare, când suflă în tempestă, iar masivul întâlnit în cale-i nu este destul de întins şi de puternic pentru a 'l putea domoli pe loc, izbitura suferită 'i distruge totuşi o parte din putere şi 'l moaie ; vântul, conturnând obstacolul şi pornind înainte, nu mai prezintă puterea iniţială ce a avut şi dacă mai întâlneşte în cale-i şi alte masive cari să i se opuie, puterea lui micşorată treptat-treptat la fiecare din aceste obstacole, termină prin a să îndulci cu desăvârşire.

Din cele ce preced, vedem dar că acţiunea prea mult puternică ce au astăzi vânturile în regiunea de câmp a ţărei, să poate modera prin reînfiinţarea de păduri pe întreaga suprafaţă a acestei regiuni.

Dispoziţiunea şi distribuţiunea noilor masive păduroase ce trebuesc create în scopul combaterei acţiunei vânturilor, depinde, în mod cu totul absolut, numai de direcţiunea acestor vânturi.

Dacă nu am avea de luptat decât numai cu o singură sau două direcţiuni ale vânturilor, chestiunea s'ar reduce la stabilirea unor serii de păduri, dispuse în perdele, contra acestor vânturi.

Situaţia însă nu este aşa de simplă.

Din darea de seamă a institutului nostru meteorologic, vedem că întreaga roză a vânturilor, se exercită la noi.

Reducând direcţiunile vântului la opt, frecuenţa lor anuală este următoarea [1]) :

N . .	63.7‰	S . .	78.0‰
NE .	200.2 „	SW .	173.1 „
E . .	182.8 „	W . .	127.1 „
SE .	66.1 „	NW .	68.4 „

Liniştit . . . . . 40.6‰

După cum vedem, direcţiunile vânturilor sunt atât de numeroase, încât, pentru înfrângerea şi moderarea lor trebuie neapărat să aplicăm un întreg sistem de măsuri.

Mai întâi de toate, trebuie ca, pe întreaga suprafaţă a regiunei expusă vânturilor, să instalăm, în toate direcţiunile, nişte lungi perdele de arbori cari să taie curenţii în linii mari şi să localizeze astfel acţiunea vânturilor. Aceste perdele să pot obţine prin plantarea malurilor tutulor râurilor ţărei, prin plantarea pe margini a tutulor şoselelor noastre naţionale, judeţene, comunale şi vicinale şi prin plantarea zonelor de împrumut situate de a tot lungul liniilor noastre ferate.

Trebuie apoi ca, pe întreaga suprafaţă a acestei regiuni, să creăm nenumărate buchete de mici păduri cari să formeze ca un fel de perie, prin care vântul, din ori şi ce direcţiune ar veni, să nu să poată strecura de cât pierzându-şi din iuţeală, şi îndulcit în mersul lui.

Crearea unor asemenea buchete de mici păduri presărate pe suprafaţa întregilor regiuni, pe lângă siguranţa distrugerei puterei vânturilor, mai prezintă şi posibilitatea de a proporţiona împăduririle după necesităţile fiecărei regiuni în parte.

Din cele ce preced, rezultă dar că îndreptarea modificărilor aduse condiţiunilor de climă în cari agricultura noastră să efectua la diferitele epoci ale acestui secol, să poate obţine prin repunerea lucrurilor în starea lor de mai 'nainte şi anume prin reînfiinţarea islazurilor permanente şi a masivelor păduroase distruse.

Concluziune.

Din cele arătate mai sus, rezultă că aci nu poate fi vorba de o modificare a însăşi climei generale a ţărei, înţelesul larg al cuvântului: nesiguranţa recoltelor noastre agricole provine din modificarea condiţiunilor de sol şi de climă în cari agricultura să efectua în trecut şi nu este decât consecinţa fatală a modificărei sistemului nostru de cultură, consecinţa distrugerei armoniei dintre cele 3 naturi de exploatări: arături, islazuri şi păduri, şi în primul rând consecinţa distrugerei pădurilor.

Distrugerea echilibrului dintre terenurile afectate diferitelor culturi, a provocat excesul de evaporaţiune al umidităţei solurilor.

Distrugerea islazurilor permanente şi a pădurilor, a provocat: reaua distribuţiune a ploilor pe suprafaţa ţărei şi a diferitelor regiuni ; reaua distribuţiune a apelor căzute ; lipsa de umiditate a atmosferei ; şi influenţa prea mult puternică a vânturilor.

Toate aceste rele să pot îndrepta numai prin repunerea lucrurilor în starea lor de mai 'nainte.

Proporţionarea terenurilor afectate diferitelor culturi, fiind o afacere de gospodărie particulară, statul nu are a să amesteca şi aceasta cu atât mai mare cuvânt, cu cât ea să va impune agricultorilor noştri singură şi în curândă vreme, prin însăşi forţa lucrurilor. Tot ceia ce statul poate şi trebuie să facă, este să încurajeze modificarea sistemului nostru de economie rurală, prin mijloace indirecte, menite a împăca interesele agricole, pastorale şi forestiere; aceste mijloace ar fi: *a)* creaţiunea şi subvenţiunea de ferme model particulare ; *b)* creaţiunea şi subvenţiunea de societăţi pentru exploatarea lăptăriilor.

Reînfiinţarea însă a pădurilor, sau mai bine zis, complectarea împăduririlor ţărei, este o chestiune de adevărat interes general: reaua distribuţiune a ploilor, dezastrele inundaţiilor, pericolul torenţilor, micşorarea şi secarea apelor râurilor, precum şi acţiunea dezastroasă a vânturilor, toate sunt provenite din cauza distrugerei lor ; reînfiinţarea şi complectarea pădurilor ţărei constitue astfel o chestiune vitală, de rezolvarea căreia depinde întregul viitor al agriculturei noastre.

Pădurile trebuind să satisfacă în acelaş timp cerinţele atâtor mari necesităţi, să naşte întrebarea : *unde înfiinţăm aceste păduri ? cât de mari le înfiinţăm ? şi mai cu seamă cum le înfiinţăm ?*

Din cele 5 rele arătate mai sus, de cari suferă agricultura noastră, una singură : reaua distribuţiune a apelor căzute (inundaţii, torenţi, surse, etc.), este legată de localitate ; poziţiunea şi întinderea pădurilor în cazul acesta, nu să pot determina decât numai prin studii locale.

Al 2-lea rău : excesul de evaporaţiune al umidităţei solurilor, provenit din distrugerea adăposturilor moderătoare ale evaporaţiunei, este legat de raportul în care aceste adăposturi să găsesc faţă de suprafaţa totală a regiunilor şide modul cum ele să găsesc răspândite pe suprafaţa lor. Poziţiunea propriu zisă deci a pădurilor, din acest punct de vedere, este indiferentă: ceia ce interesează în cazul acesta, este faptul că pădurile să realizeze proporţiunea stabilită prin coeficienţii de evaporaţiune şi să fie răspândite pe întreaga suprafaţă a regiunilor.

Celelalte 3 rele: excesul de evaporaţiune al ploilor, lipsa de umiditate atmosferică şi influenţa dezastroasă a vânturilor, sunt legate de distrugerea acţiunei vânturilor : dispoziţiunea şi distribuţiunea pădurilor în cazul acesta, depinde deci numai de direcţiunea vânturilor şi am arătat deja cum trebuie procedat.

Am văzut că repartizarea terenurilor afectate diferitelor culturi, dupe puterea lor de evaporaţiune, ne dă proporţiile de :

Terenuri de cultură . . .	54.4%
Păduri	22.8 „
Islazuri	15.2 „
Ape	7.6 „
Total	100.0

Sau mai pe scurt :

Pământ de cultură şi islazuri	69.6%
Păduri şi ape	30.4 „
Total	100.0

Cultivarea pământurilor de arătură şi modul de utilizare al islazurilor, fiind o afacere de gospodărie particulară, proprietarii trebuiesc să fie lăsaţi liberi a uza de ele dupe cum interesul 'i povăţueşte. Prezenţa însă a pădu-

1) St. C. Hepites: Vântul la Bucureşti şi cauza crivăţului. pag. 9.

rilor pe suprafața diferitelor regiuni, fiind o chestiune de interes general, menținerea și reînființarea lor, în proporțiile determinate prin calculul evaporațiunei, să impune.

Pădurile, prin adăposturile ce aduc umidității solurilor și apele prin cantitățile de vapori ce produc atmosferei, constitue împreună marile rezervorii de umiditate. Influența pe care fiecare din ele o exercită, în mod separat, asupra condițiunilor de clime locale, să complectează reciproc: abstracțiune făcând de necesitatea combaterei vânturilor, cu cât o regiune va avea o mai mare întindere de apă, cu atât va avea o mai puțină necesitate de păduri și vice-versa.

Această legătură între ape și păduri ne servă pentru a determina proporțiunea împăduririlor ce trebuesc făcute într'o regiune.

In acest scop, din proporțiunile de repartizare determinate pentru fiecare din ele înparte, formăm un singur total: în loc de a căuta ca pe o suprafață a unei regiuni, să avem 7.6% ape și 22.8% păduri, vom căuta să avem un singur total de 30% ape și păduri.

Suprafața apelor într'o regiune fiind cunoscută, diferința între această suprafață și aceia a proporțiunilor reunite a apelor și pădurilor acelei regiuni, ne va da suprafața totală ce trebuie să avem împădurită în acea regiune: proporțiunile ce se vor fixa astfel pentru împăduriri, vor reprezinta adevărata necesitatea regiunilor.

Complectarea împăduririlor țărei constituind, după cum am văzut, o chestiune vitală pentru viitorul agriculturei, este natural ca toți cei interesați într'ânsa să ajute la rezolvarea ei. Scopul complectărei împăduririlor, neputând fi atins de cât numai cu condițiunea de a să creia, pe întreaga suprafață a țărei, nenumărate buchete de mici păduri și statul neputând fi în măsură de a executa singur o asemenea lucrare, este drept ca toți acei cari, prin natura lucrului, sunt desemnați a profita de dânsa, să contribuie la reușită, luând parte activă la executarea ei. Impăduririle fiind impuse de necesitățile agriculturei și executarea lor trebuind a să face mai cu seamă în regiunile de câmp ale țărei, este și drept și logic ca proprietarii rurali, cei dintâi cari vor profita de crearea lor, să suporte o parte a cheltuelilor, plantând fiecare pe moșia sa, o anumită întindere de teren, determinată de necesitățile mai mult sau mai puțin mari a împăduririlor în localitate și proporționată cu întinderea fiecărei proprietăți.

In ceia ce privește inundațiile și stingerea și corecțiunea torenților, combaterea acestor rele necesitând niște lucrări cu totul speciale, foarte grele, foarte îndelungate și mai cu seamă foarte costisitoare, statul este obligat a le executa singur prin agenții săi direcți. In fața pericolului care amenință siguranța generală și având deja experiența dezastrelor din trecut, statul este dator a face totul pentru a asigura înlăturarea lor. Pentru aceast nici un sacrificiu nu poate să fie prea mare, nici o muncă nu poate să fie prea grea: *trebuie reușit cu ori și ce preț.*

Prima condițiune de reușită a unor asemenea lucrări, este asigurarea mijloacelor bănești; extensiunea ce să poate da unor lucrări de asemenea natură, depinde nu numai de importanța sumelor ce să vor aloca în fiecare an în bugetul statului, dar și de *siguranță* ce să va putea pune pe spiritul de continuitate al celor ce conduc afacerile, căci să poate întâmpla foarte bine ca ceia ce s'a aprobat astăzi pentru lucrări, să se refuze mâine, sub cuvânt că totul este de prisos, compromițându-se astfel și ceia ce s'a executat deja din lucrări.

Resursele necesarii deci unor asemenea lucrări, trebuesc scoase din cadrul ordinar al prevederilor bugetare. Ceiace trebuie neapărat a să face pentru asigurarea lor, este crearea unui fond special, destinat a fi întrebuințat numai pentru aceste lucrări de împădurire a munților și stingere și corecțiune a torenților: *fără crearea unui asemenea fond este de prisos a mai începe aceste lucrări.*

Toate țările, cum de ex: Franța, Austria, etc., cari au avut de executat asemenea lucrări, nu au reușit decât numai constituind pentru ele un anumit fond.

Intreaga țară fiind interesată la înlăturarea inundațiunilor și la stingerea și corecțiunea torenților, cheltuelile necesarii pentru executarea acestor lucrări, trebuesc să fie suportate de către întreaga populațiune: fondul necesar pentru aceste lucrări, trebuie prin urmare să fie constituit de către stat

Un cuvânt înainte de a termina.

Proiectul de lege ce anexăm la acest studiu, este menit a îndrepta actuala stare de lucruri; lucrările impuse prin această lege, ne vor asigura buna reușită a producțiunilor agricole, transformarea torenților în curgeri de ape liniștite și înlăturarea dezastrelor inundațiilor.

Dacă, după cum este obiceiul la noi, vom începe prin a gândi și socoti mai întâi greutățile și detaliurile unor asemenea lucrări, atunci de sigur că enormitatea greutăților și noianul detaliurilor ne vor speria de la început și ne vor descuragia de la orice studiu mai amănunțit al chestiunei.

Dacă însă vom studia chestiunea începând prin analizarea necesității lucrărilor ce propunem, atunci modul relativ sau absolut în care aceste lucrări să impun, vor decide dacă trebuie sau nu să căutăm a învinge enormitatea greu tăților, a nu ne speria de noianul detalielor.

Fine D. R. Rusescu

Medicii veterinari

ca misionari ai progresului agricol în România

Ilustrul profesor Samson, unul din cei mai luminați și ageri luptători ai Franței științifice agricole, spunea: In materie de progres agricol, ca și in orice chestiune de progres, totul e relativ. Ceia ce pentru azi e un câștig, mâine perde orice importanță, când lucrul este dobândit pentru a se avea în vedere un altul, care câștig la rândul său, dă loc altuia și așa continuu.

Progresul nu este decât un lanț la care fiecare verigă în parte constitue un tot și numai toate la un loc constitue lanțul. Mai mult: Nu toate țările sunt de o potrivă de civilizate, cum nu toți oamenii sunt de o potrivă de civilizați. Cum în o țară, Franța de pildă, alături cu savanți sunt ignoranți de cea mai ciudată treaptă, tot astfel în concertul lumei, sunt popoare mai de curând deșteptate la viața civilizată și pentru care unele cuceriri științifice și economice sunt în adevăr progrese; pe câtă vreme aceleași lucruri, pentru alte țări sunt lucruri deja de mult câștigate. Un exemplu: Franța azi numai are nevoe în materie de îmbunătățire a animalelor de institute de încuragiare, căci inițiativa particulară produce tot așa de bine ca și institutele statului, reproducători de soiu; a fost un timp, însă când inițiativa particulară era nulă și statul trebuia să intervie.

Astfel înțeles lucrul, să fie bine știut că dacă azi sunt pentru desființarea oeriei de la Rambouillet, am fost pentru a văcăriei din Normandia, și voi fi pentru administrația herghelilor, este că Franța azi e în un stadiu cultural și economic, când particularii pot produce singuri, ceeace e necesar ameliorărei, pe câtă vreme, tot eu dacă aș fi trăit în timpul lui Colbert, aș-fi susținut necesitatea herghelielor.

In chestiunea progresului agricol pro prio zis din nenorocire, în Franța, — zicea Sanson — nu s'a putut face proporțional acelaș progres, căci de unde ameliorarea animalelor a intrat în mâni mai bune, o stare socială mai superioară, ca avere și preparațiune de instrucție; agricultura, făcută în cea mai mare parte de țărani — stare socială inferioară ca avere și ca cultura a rămas

mult înapoi. Şi în Franţa s'a făcut progres agricol, s'a făcut însă puţin căci mica proprietate nu e capabilă de mari îmbunătăţiri (cum se face în Englitera, de exemplu) şi de aceea trebue mult mai multă încordare pe acest teren; trebue ca toate elementele vitale ale naţiunei să dea mână de ajutor pentru ridicarea producţiunei micei proprietăţi.

Aici se naşte o mare chestiune: dacă, socialmente, marea proprietate trebue favorizată în agricultură, în interesul progresului agricol.

Trăim în timpuri de democraţie, şi în o ţară eminamente democratică pentru ca să gândesc a lua bucata de pământ a ţăranului. Chestiunea se reduce că în starea de azi, cu felul nostru de proprietate, cu ţăranul aşa cum îl avem, cu defectele şi cali ăţile lui, cu spiritul de devotament pentru binele public al unei cantităţi de oameni preparaţi în sensul progresului agricol, să vedem ce se poate face. Şi ceeace se va face, cât de puţin, în sensul progresului, aceasta e adevăratul progres al timpului. Cată să vie mâne alţii să facă mai bine. Să împingem mai departe chestiunea.

Deja de mult; sunt peste 30 ani, m'am gândit la mâna de ajutor pe care medicii veterinari o pot da în progresul agricol.

M'am isbit de unii oameni de agricultură, agronomi chiar distinşi, care voiau să constitue un monopol din patriotism, din datoria ce o are fiecare cetăţean a contribui la progresul patriei lui — şi departe de mine ideia a'i bănui că voiau a opri pentru d-lor intervenirea în progresul agricol, pentru a'şi menaja diurne, favoruri, onoruri, decoraţiuni, misiuni, etc.

M'am isbit chiar de colegii mei medici veterinari, cari voiau ca veterinari să se mărginească la rolul de vindecători de animale şi cel mult de consilieri asupra alegerei reproductorilor cu riziculde a'mi face inamici chiar pe corifeii corporaţiunei, în interesul adevărului, am combătut această eroare arătând că a contribuit la progresul agriculturei *nu este un drept* al cutărei sau cutărei categorii de cetăţeni, agronomi sau veterinari ci e *datorie* a fiecăruia.

Medicii veterinari prin meseria lor se pun în contact zilnic cu sătenii, intrând din casă în casă, şi deci au ocaziunea ca prin sfaturi să fie luminători ai lor.

Nu uşure se combate ignoranţa!

. . . . . .

De atunci s'a făcut mult în Franţa pe terenul progresului agricol, dar, doamne cât mai e de făcut!

Am cugetat mult la cele spuse de maestru.

Am cugetat nu întru cât erau juste cele arătate (un asemenea geniu nu putea să se înşele), ci întru cât se poate aplica la stadiul cultural şi economic al României. Am cugetat dacă în România agricultura, în faza în care se află n'are nevoe de misionari ai progresului. Dacă medicii noştri veterinari sunt destul de preparaţi, destul de destoinici a'şi jertfi timpul şi munca pentru ridicarea agricolă a ţărei prin îndrumarea ţăranului *«în spre mai bine»*.

Noi, de la început spunem că credem: *da*. Şi mai credem că în această luptă, în România, nu o să ne isbim de nimenea, nici de agronomi nici de altcineva; căci nu spre a disloca pe cineva în munca pentru propăşirea agricolă venim, ci spre a'i ajuta la atingerea acelei propăşiri.

Trăim în timpuri, când toată lumea trebue să contribue a grăbi progresul agricol al ţărei. Iniciativa guvernului prin şcolile rurale, sforţările Domeniului Coroanei de a organiza progresul agriculturei, dovedesc că timpurile ne silesc de la spate.

Nu mai este vreme a aştepta iniţiamiuisterului de agricultură sau a cutărui alt organ autorizat a lua iniţiativa. Să o ia cei de drept. Dar toată lumea să contribue la grăbirea progresului. „Este loc pe potera progresului, pentru mulţi nu numai pentru unii" zicea Sanson.

Datori suntem deci medicii veterinari ca să contribue la răspândirea cunoştinţelor de progres agricol.

Datori sunt ca în starea culturală a ţăranului român, şi economică a României să devie misionari ai progresului agricol.

Cât ca mai târziu să ia alţii chestiunea şi să o ducă mai departe.

Dar cum această lucrare este în legătură cu o mulţime altele, vom căuta a le expune în mod succesiv şi sperăm să degajăm ideia noastră dominatoare că în starea culturală şi economică în care se găseşte România, medici veterinari sunt datori şi trebue să devie misionari ai progresului agricol.

Inainte însă de toate să stabilim utilitatea agriculturei ca principiu şi nevoia ca să progreseze.

In adevăr, în starea actuală de civilizaţiune, nu s'ar putea concepe o societate, o formă oarecare a muncei omeneşti care să nu-i împrumute agriculturei cel puţin unele din materiile prime.

Agricultura produce elementele subzistenţei noastre, şi dacă n'ar fi decâi aceet fapt şi tot ar trebui să domineze toate celelalte preocupări Dar e mai mult. Prin abondenţa sau raritatea produselor sale sa exersă asupra dezvoltărei fiinţei noastre morale, luată în sens social, o influenţă care din nenorocire nu e destul de apreciată.

Scrutând cauzele care, în toate timpurile, au pus bariere mersului progresiv al civilizaţiunei, este un punct asupra căruia economiştii şi cugetătorii au rămas de acord: că în prima linie trebuesc puse: ignoranţa şi mizeria, două plăgi sociale a tuturor epocelor, două viţii corelative, care se nasc unul din altul, fiind rând pe rând cauză şi efect.

Este sigur, or ce ar zice metafizicienii, cari închid ochii la viaţa reală şi declară numai principii de morală, este sigur—zic—că creerul rămâne gol, când gol e stomacul.

Deja de mult—în 1889—într'un memoriu asupra organizărei serviciului veterinar de judeţ[1]) dedeam acestei idei o formă plastică:

«Creerul nu vrea să lucreze când stomacul nu are ce lucra».

Emancipaţiunea intelectuală şi morală, fie a unei societăţi, fie a unui individ, este inseparabilă de realizarea unei oarecare bune stări materiale.

De altfel, observaţiunea de fiecare zi ne arată că, în evoluţiunea socială ce se oferă împrejurul nostru, evoluţiune care constitue încetul cu încetul clasa micei burghezii, ne arată zic, că ridicarea nivelului material, al bogăţiei, precedează totdeauna pe cel intelectual.

Este simplu: nu se poate cugeta la cultivarea fiinţei noastre prin educaţiune, decât întru cât subsistenţa fiinţei fizice este mai mult sau mai puţin asigurată.

Principala cauză care se opune la emancipaţiunea intelectuală şi morală a claselor muncitoare este trebuinţa unei munci fizice prea zdrobitoare şi relativ rău plătită; de unde urmează că din cauza preţului totdeauna prea ridicat a objectelor de consumaţiune (a pieţei) să ia muncitorimei orice posibilitate a consacra culturei inteligenţei lor, timpul necesar,—forţaţi cum sunt a'şi asigura existenţa, a executa fără răgaz lucrări în care forţa corporală joacă rolul principal, lucrătorii nu cugetă de cât a întrebuinţa în plăceri uşoare şi adesea degradante, puţinul timp ce'l fură trebuinţei de odihnă. De aici demoralizarea. O mulţime de oameni de bine strigă contra acestui lucru, dar.... cu puţin succes! E natural. Eu cred că mai bine s'ar studia răul care acum e fatal şi a se găsi remediu.

Or acest remediu atât de des — de altfel—cerut, s'a încercat în experienţe dirigiate contra efectelor Ba că alcoolismul dacă n'ar fi, ţăranul ar fi fericit. Ba că societăţile de cooperaţie, une ori de consumaţie ar vindeca totul.

Adevărul e că trebue un complex de remedii şi mintea sănătoasă vede limpede că remediul trebue căutat în progresul agriculturei. Ameliorând producţiunea agricolă şi făcând — prin acest fapt—consumaţiunea generală mai puţin costisitoare şi mai accesibilă tutulor, se va diminua trebuinţa muncei corporale în beneficiul emancipaţiunei intelectuale şi morale.

I. Petrescu-Pejan
Inspector veterinar

Va urma

1. Publicat în revista de medicină veter. 1890.

De la Expoziţiune

Raportul d-lui Al. Bacaloglu, şeful-comptabil al Expoziţiei către d. Preşedinte al Societăţei Agrare

Domnule Preşedinte,

Am onoarea a supune la cunoştinţa d-voastră această *situaţie sumară* după închiderea Expoziţiei, în ziua de 3/16 Noembrie 1904.

I. Incasări şi cheltueli

De la 25 Martie 1903, de când s'a început primele operaţiuni de venit şi cheltueli privitoare pe expoziţie şi până la 10 Noembrie 1904, *s'a încasat în total* lei 231,960.63.

Insă:

a) din venituri proprii ale casei Expoziţiei lei 176,260.63.

b) din împrumuturi făcute de unii din d-nii membrii ai comitetului Societăţei Agrare spre a se putea desăvârşi lucrările urgente pentru deschiderea Expoziţiei lei 55,700.

Total lei 231,960.63.

Cheltueli generale, făcute în tot acest interval de timp sunt de lei 227,537.37.

Rămâne sold la casă lei 4,424.26.

II. Persoanele intrate în Expoziţie şi venitul încasat şi specifiat

De la 27 Iunie 1904, ziua deschiderei oficială şi până la 3 Noembrie când s'a închis, au intrat în expoziţie 107,298 persoane, de la cari s'au încasat în total lei 42,365 bani 50 astfel:

a) de la 16,023 persoane plătind taxa de 1 leu în zilele de lucru s'a încasat lei 16,023.

b) de la 49,154 persoane plătind taxa de 50 bani în zilele de Duminici şi sărbători lei 24,577.

c) de la 7,062 persoane plătind taxa de 25 bani în toate zilele (copii) 1,765.50.

d) de la 35,059 persoane intraţi cu tichete de bilete de loterie.

Total 107,298 persoane s'au încasat un total de lei 42,365.50

La numărul de persoane 107,298 marcate prin turnichetele de la intrări, dacă adăugăm populaţia şcolară adică şcoli de agricultură urbane şi rurale, şcoli de meserii, comerciale, profesionale de băeţi şi fete; şcoli primare rurale, veniţi elevii în grupe însoţite de directori ori de delegaţii lor, intraţi fără plată de taxă. Apoi diferite institute primare de fete şi băeţi, intraţi în Expoziţie cu taxa redusă la 10 bani de elev, toată această populaţie şcolară netrecută la intrare prin turnichete dar după socoteală ţinută aparte, sunt în total cifraţi la 3,600.

Avem un total general de persoane intrate în Expoziţie 110.898.

Sau în cifră rotundă 111,000 persoane adică vizitatori reprezintând abia o treime şi ceva din întreaga populaţiune a Capitalei (din 300,000 suflete cifră oficială) şi aproape 2 la sută (1.85) din întreaga populaţiune a ţărei (6 mil. locuitori).

Intr'adevăr, numărul vizitatorilor este foarte minim faţă cu populaţiunea ţărei, o ţară eminamente agricolă; dar ţinând seamă că deschiderea Expoziţiei s'a făcut foarte târziu şi în plin sezon de vară (27 Iunie). Şi unele pavilioane aflate în construcţie întârziate (acela al minist. domeniilor s'a deschis la 12 Septembrie şi tot cam atunci acelea de la intrarea principală; tip de infirmerie în comunele rurale al dr. Babeş, pavilionul Burbur, pavilionul regal şi încă alte trei), putem afirma nediscutabil că Expoziţia n'a putut fi în plină activitate *decât numai două luni: Septembrie şi Octombrie* şi aşa se cuvine să se explice proporţia mică a vizitatorilor faţă cu populaţiunea ţărei şi în special a Capitalei, cu toată reclama îndestul de răspândită ce s'a făcut prin presă.

Nu puţin a împedicat vizitarea în număr mai mare şi lipsa unui tranvai care pus în comunicare cu acela ce se opreşte la bufetul şosele ar fi înlesnit circulaţia lăsând pe vizitatori până la poarta Expoziţiei.

Vizitatorii provinciali sosiţi cu calea ferată plătind taxa pe jumătate au fost în număr de 7260 persoane.

III. Biletele de loterie

Din 200,000 lei (în 40,000 bilete de loterie a 5 lei unul), s'au vândut pentru 69,000 lei, mai rămânând bilete nedesfăcute pentru lei 131,000 (din cari urmează a se deduce remiza ce se plăteşte debitanţilor de 15 şi 20% sau aproximativ o sumă de 31,000 lei rămânând net un fond de 100,000 lei).

In 69,000 lei încasaţi, intră şi 20,000 lei plătiţi de Societate câştigătorilor de la prima tragere din 20 Decembrie 1903,

La ghiseturile de la intrările în Expoziţie, s'a vândut la început când s'a deschis Expoziţia fără plată de remiză biletele de loterie pentru lei 18,000 şi dacă nu se oprea vânzarea cum se începuse, am fi avut desfăcute bilete cel puţin pentru alţi 30,000 lei mai ales în zilele de sărbătoare când intrarea era plătită cu 50 bani şi cei mai mulţi vizitatori preferau să pfătească 1 leu numai să participe la loterie.

In lunile din urmă se ştie câtă afluenţă mare de vizitatori am avut.

Circulara-Apel ce am chibzuit bine şi am propus să se facă din partea Societăţei la 18 August a. c. şi apoi s'a făcut la mai multe case de Bancă şi instituţiuni financiare şi de credit din Capitală, spre a veni în ajutorul Casei Expoziţiei cumpărând bilete de loterie cu bani plătiţi anticipativ şi fără acordare de remiză. D-voastră ştiţi că prin stăruinţa ce am depus a avut efectul favorabil, căci la apelul societăţei au răspuns încasânduse următoarele sume:

Lei 2000 de la Banca Naţională; lei 3.000 de la Banca Agricolă; Lei 1.500 de la Casa Marmoroch Blanc; 1 000 de la Creditul funciar rural; lei 500 de la creditul funciar urban lei 500 de la societatea de asigurare «Dacia-România»; lei 500 de la Banca generală;

Stockul mare de bilete nevândute însă, forţat împedică tragerea loteriei fixată la 18 Noembrie 1904; aşa că, în această jenă de fonduri, aţi bine voit a încuviinţa propunerea ce am avut onoare a vă face pentru amânarea tragerei şi astfel s'a intervenit la onor. Minister de interne spre a aproba amânarea pentru ziua de 27 Martie 1905, când atunci tragerea urmează a se face irevocabil.

Lucrez la situaţia biletelor de loterie spre a se urmări plasamentul biletelor şi justificarea celor vândute şi înapoiate, lucrare anevoioasă şi care cere timp avându-se în vedere că materialul cu toate dosarele mi s'au dat abia pe la jumătatea lunei Octombrie, iar casier păstrător al biletelor din ziua de 8 Octombrie a. c. după găsirea cu cale a d-lui Sava Şomănescu, casierul general al Societăţei, a fost însărcinat d. T. Georgescu, carele de la emisiune s'a ocupat cu această atribuţiune.

Cu cestiunea biletelor şi cu socotelile detaîlate ale Casei Expoziţiei voiu putea fi gata pe la 30 Decembrie cel mult. Atunci voiu avea onoarea a vă supune rezultatul final cu toate compturile însoţite de toate actele justificative cari compun întreaga gestiune financiară a Expoziţiei Agrară din 1904.

Primiţi, vă rog, domnule Preşedinte, încredinţarea distinsei mele stime şi consideraţiuni.

(s.s.) Şef-Comptabil **Al. G Bacaloglu**

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica d-luĭ N. St. Cesianu.

Preţurĭ fixe şi reduse predate la orĭ ce gară.

Informaţiĭ la d. inginer Suţu la fabrică-Tîrgovişte şi la d V. M. Kogâlniceanu, Bucureştĭ — Alea Vasiliu (Isvor).

CRONICA AGRICOLĂ

D-nii Furtună și Mantu s'au întors eri de la Iași de unde au cumpărat 10 tauri de rasă moldovenească, pentru județul Neamțu.

***

Ministerul de domenii a întocmit noul orariu după care se vor preda timp de trei ani cursurile la școala superioară de silvicultură de la Brănești. Orariul a fost întocmit în acord de vederi cu corpul profesoral al școalei și prin el s'a sporit numărul orelor destinate lucrărilor practice și de aplicație.

***

Direcțiunea serviciului veterinar a dat o circulară către toți medicii veterinari din serviciul statului, prin care îi invită să raporteze de urgență numărul de animale de reproducție ce posedă fiecare județ, precum și toate măsurile pentru îmbunătățirea rasei animalelor, ce s'au mai luat, în județele unde ei funcționează.

***

D. Nicoleanu, directorul serviciului agriculturei din ministerul domeniilor a înaintat Vineri 19 c. d-lui C. Stoicescu, un raport prin care arată chipul cum a distribuit cele 500,000 vițe altoite ale ministerului.

***

Cereale

Situațiunea agricolă a diferitelor țări producătoare continuă a fi satisfăcătoare. In Statele-Unite stricăciunile causate de muscă și de insecte nu sunt importante. Recolta Argentinei e în ajunul seceratului și cu toate svonurile pesimiste opiniunea generală e în favoarea unei producțiuni destul de abundentă. Singurul pericol care mai există pentru recolta acestei țări ar fi excesul ploilor obicinuite în timpul secerișului.

Prin țările europene starea agricolă e bună pe toată linia. Recolta Franței care suferea de secetă s'a îmbunătățit în această ultimă săptămână în urma ploilor generale și a zăpezei care deja a acoperit o parte din semănături.

Depeșile burselor americane au sosit azi mai susținute cu o urcare de $^3/_4$ până la $1^1/_4$ cent. pentru grâu și de $^1/_8 - ^1/_4$ cent. pentru porumb. In Europa tendința pieților e mai fermă în urma apropierei sezonului de iarnă.

Buletinul bursei din Brăila n'a sosit azi.

La București s'au vândut eri următoarele cereale:

Porumb vechiu kgr. 40,000 cu lei 14.60 predat la gara de Nord. Porumb nou kgr. 10,000, cu lei 11.65 predat la gara Rahova și kgr. 200,000 cu lei 10.57, predat la moară loco. Ovăs kgr. 150,000 cu lei 11.75 predat la București.

Prețurile de mai sus se înțelege pentru 100 kgr.

Ultime depeși

Cota csrsalelor în străinătate

Budapesta, 17 Noembrie

Grâu de Apr. cor.	10 25	scăd.	1 h.
Secară » » »	7.97	»	3 h.
Ovăs » » »	7.19	»	1 h.
Porumb » »	7.57	invariabil	
Colza » »	11.10	invariabil	

Berlin, 17 Noembrie

Grâu de Dec. mărci	177.75	scă. 25 c.
Secară »	142.—	» 25 c

Paris, 17 Noembrie

Grâu de Ianuar. fr.	25.05	invariabil	
Făină » »	32 85	scă., 5 c.	
Ulei u de colza »	46.75	invariabil	

New-York, 17 Noembrie

Grâu disp. cent.	$118^3/_8$	urc.	$^3/_4$ c.
Grâu de Dec. »	$115^3/_8$	urc.	$^3/_4$ c.
Grâu de Mai »	$111^1/_2$	urc.	$^7/_8$ c
Porumb disp »	55 —	invariabil	
Porumb de Dec. »	$56^5/_8$	scă.	$^1/_4$ c.
Porumb de Mai »	$51^3/_4$	urc.	$^1/_8$ c.

Chicago, 17 Noembrie

Grâu de Dec. cent.	$107^7/_8$	urc.	$1^1/_4$ c.
Grâu de Mai »	$109^3/_8$	»	$1^1/_4$ c
Porumb Dec. »	$48^1/_2$	»	$^1/_8$ c.
» Mai »	$45^3/_4$	»	$^1/_4$ c.

***

NECROLOG

Cu durere trebue să anunțăm moartea a doi membri ai Societății Agrare: a generalului *Șomănescu*, fratele vice președintelui societății noastre d. Sava Șomănescu, al cărui devotament pentru societatea noastră nici nu mai trebue menționată și a d-lui *G. Vlădescu*.

Transmitem familiilor sincerile noastre condoleanțe.

***

Muzeul agricol

Cererile și ofertele se publică gratuit.

Caut grâu de primăvară „Ulka" de sămânță cantitate de 200 hl. Rog adresați proba indicând prețul cerut dr. Patzelt, Pătrășcoiu, g. Zorleni.

A apărut:

Manualul de viticultură

de *V. S. Brezeanu*, șeful serviciului agronomic și director al «Revistei Viticole» se află de vinzare la librăriile: Socecŭ & C-nie, Leon Alcalay București; Th Codreanu, Focșani și I. Georgescu, Odobești; precum și a Administrația «Revistei Viticole.

Prețul unei broșuri este de 3 lei,

Se găsesc spre vânzare la autor, Str. Dionisie 72, următearele opere ale D-lui Dumitru N. Comșa, doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economia politică la Școala superioară de științe de stat, etc.

1) Politica agrară și politica vamală; Câteva cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până azi și asupra viitoarei noastre politici vamale lei 1,50
2) Agricult. și Indust. națională 0,50
3) Politica agrară 0,50
4) O repartiție a impozitelor mai dreaptă 0,50
5) Fundamentul dreptului de proprietate . . . . . 1,—
6) Cauzele progresului social și criteriul intervenționismului . 1,—
7) Contențiosul administrativ . 1,—
8) Contențiosul administrativ și art 130 din constituție . . . 0,50
9) Impozitul global pe venit . 0,50
10) Un nou proect de cassă rur. 0,50
11) Anarhismul 0,50
12) Art. 7 par. 5 și art. 9 din constituție 0,50
13) Bogățiile și nevoile economiei 0,50
14) Viitoarea politică vamală . 1,—

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoșĭ prășiți în țară, buni reproductorĭ pe prețul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca

De vînzare Una presă mare pentru fin, ţae etc., sistem Clayton, — aproape nouă — A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victorieĭ 55.

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE**, situată în Bucureștĭ, fundătura Mărcuțeĭ 22, în întindere de 11 pogoane vie și 1 pogon fineață, având și o casă de locuit și un linŭ

A se adresa strada L. Catargi 17.

De vînzare, fie care broșură 50 banĭ din biblioteca Societățeĭ Agrare, următoarele broșurĭ:

Sindicatele agricole și casele de credit mutual, de d. **N. St. Cesianu.**

Mărirea avuțieĭ țăreĭ prin buna întrebuințare a apelor riurilor, de d. **C. Chiru.**

Agricultura și Industria, de d. **I. C. Petrescu.**

Colitatea grîuluĭ rominesc pe regiunĭ și după felul producătoruluĭ, de d. **C. Roman.**

Protecționism și Industrie, de d. **V. Torocanu.**

Răspuns la adresa Camereĭ de comerț din Craiova de d **D. Darvari.**

Proiectul unuĭ noŭ sistem de desfacere și negociere a cerealelor noastre pe pieţele statelor consumatoare ale Europeĭ de d. **P. Alexandrescu.**

Politica fiscală a județelor și comunelor în genere și față de țărănime în special, de d Dr. **G. D. Creangă.**

Noutate sensațională pentru domnii Agricultori

SOCIETATEA INCOMANDITA

WEIL, IOSEPH & C°.

DEPOZIT de MAȘINE AGRICOLE și INDUSTRIALE

București. Strada Smârdan No. 7. București

Specialități patentate.-Oferă:

PLUGUL NOU CU ABUR

Cu tracțiune directă Marca „SUBLIM“

model nou perfecționat din fabrica Gaar Scott & Co., America. Compus din o locomotivă rutieră specială, extraputernică și 2 pluguri întregi de oțel de câte 4 brazde, a căror soliditate și funcțiune nu lasă absolut nimic de dorit.

Experiențele cu acest plug cu abur făcute în timp de 8 zile consecutive pe moșia Măgurele (Ilfov) pe pământ virgin, în prezența unui număr considerabil de agricultori români de frunte, ingineri și specialiști, au dat rezultatele cele mai strălucite.

ACEST NOU PLUG CU ABUR

înlătură dificultățile cu vitele și argații, evită cheltueli inutile, mărește venitul agricultorului printr'o arătură sistematică

Arătura bună este baza agriculturei. Printro arătură sistematică se asigură 50% din recoltă

Se garantează soliditatea și buna funcționare! PREȚ CONVENABIL

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ◈ GALAȚI ◈ BRAILA ◈ CONSTANȚA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

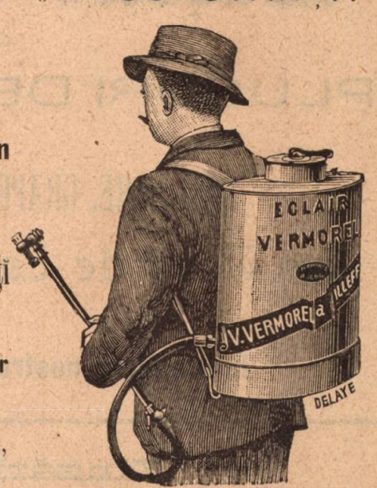

PLUGURI GARANTATE DIN OȚEL

Cu 1, 2, 3 și 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde

— Cu și fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oțel, în 2 și 3 părți

Mașini de semănat în lat

Construcția perfecționată, 3,76 m. lățime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Mașini de semănat în rînduri

Renumita „BEROLINA“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă și economică în distribuirea semințeĭ

Batoze de bătut porumbul cu aburi, și cu mîna simple și duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 caĭ putere

Batoaze de grîu de toate mărimile
de la 2½ până la 12 caĭ putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat. Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 28 NOEMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 103.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, in străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

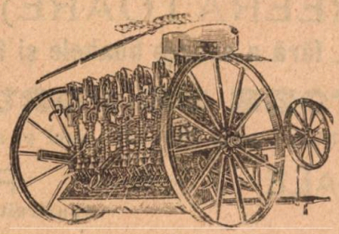

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale

«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „sistem Sack“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI

RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem.
Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare
Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»

— productiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

Societatea anonimă pentru comerciul de maşini şi întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. 1—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. 1—3

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ şi expoziţie permanentă de tot felul de:

Maşine şi Unelte Agricole, Industriale şi Electro-technice

LOCOMOBILE şi TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Şcoala de Agricultură de la Herestrău în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curăţitoare** patentată (Trei Vînturi) a treia Curăţitoare, în Treerătoare înlocueşte machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de ori-ce alt sistem existent şi **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numai la **Treerătoarea Floether, bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu sau fără foi.**

MAŞINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele şi fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curăţind perfect şi lăsînd ştiuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune şi solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oţel, cu 2, 3 şi 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile şi fixe, cu două şi trei cîmpuri şi cu dinţi de oţel şi **Grape pentru Livezi.**
Răriţi, Cultivatori, Tăvălucĭ.
Semănătorĭ în lat.
Semănătorĭ în rînduri renumita „Victoria-Drill“.
Vînturătorĭ, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ în toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fîn.
Maşinĭ de tăiat pae şi fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăţi, întregi fără piept. Toate mărimile.

Morĭ TRANSPORTABILE, pe postament d lemn şi de fier simple, duble, triple şi cvadruple, din cele mai renumite fabrici, de 36, 42 şi 48 ţoluri.
Batoze de Porumb SIMPLE şi DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEŞTI, I-a calitate, simple şi duble, toate lăţimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu şi grădinĭ.
Părţi de rezervă. Musamale.
Maşine de scărmănat lînă de lemn şi de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol şi cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ŞI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopĭ — cu Tăiuşul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai uşoare şi solide, construite din oţel.

Garanţie absolută pentru perfecta funcţionare şi material solid al tutulor maşinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabricĭ a tot felul de Maşinĭ Industriae şi Electro-technice.

DUMINICĂ 28 NOEMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 103.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA ALEA VASILIU, 13 | ADMINISTRAȚIA CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revistei sunt d-nii: Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societății Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 103

Dr. C. I. Istrati. — Expoziținea Societății Agrare.

V. M. K. — Proecte și Ideĭ Economice.

P. Popescu-Daia.—Tovărășii pentru vânzarea produselor animale.

Relațiile economice între Austro-Ungaria și Germania.

D. R. Rusescu.— Proect de lege pentru complectarea împăduririlor, restaurarea munților și stingerea și corecțiunea torenților țărei.

Petrescu-Pejan. — Medicii veterinari, ca misionari ai progresului agricol în România.

Cronica agricolă.

Expoziținea Societății Agrare

Publicăm mai la vale întreg articolul d-lui dr. *C. I. Istrati*, comisarul general al Expoziținei agrare, asupra marei organizațiuni pe care a condus-o cu atâta pricepere și a dus-o la o reușită complectă.

N'ar fi desigur nevoe de introducerea noastră pentru a pune în lumină valoarea acestui articol de o însemnată claritate și preciziune în conciziunea lui, dar am ținut totuși s'o facem pentru a angaja în mod special pe cititorii noștri ca să urmărească cu atenție acest articol.

In câteva pagini este spus tot ce se putea spune despre Expoziținne, valoarea ei și însemnătatea ei instructivă. Intreg vastul domeniu economic pe care l'a îmbrățișat Expoziținea Societății Agrare este analizat și explicat în articolul ce urmează. De altfel, nimeni nu putea scrie o dare de seamă mai bună ca d. dr. Istrati, care a cunoscut Expoziținea în amănuntele ei cele mai mici, fiindcă a organizat-o, și căruia îi se cuvine pentru aceasta mulțumirile cele mai călduroase nu numai din partea membrilor Societății Agrare, ci și din partea tuturor agricultorilor.

Un alt lucru care trebue semnalat este însemnătatea pe care d. dr. Istrati o acordă Societății Agrare. Prima parte a articolului ce urmează se ocupă cu Societatea Agrară și este firesc ca acel care a văzut deaproape pe membrii sosietății lucrând și aducând sacrificii mari pentru reușita operei lor, să fie pilde în viitorul acestei asociațiuni de energii.

Nu ne îndoim că pasagiile în cari dr. d. Istrati se referă la Societatea Agrară, vor avea efectul dorit, prin aceea că vor aminti unora și altora că era sacrificiilor și a muncei nu s'a epuizat câtuși de puțin cu Expoziția și că ea abia începe.

In al doilea rând, acei cari vor voi să'și facă o idee lămurită despre ceeace a fost Expoziția și cum agricultura, creșterea vitelor, industriile casnice, industriile agricole și industriile miniere s'au prezintat în anul 1904 să citească cu atenținne articolul ce urmează.

K.

O scurtă privire relativ la Expoziținea Societății Agrare Române

In secolul trecut s'a putut observa că în Franța, grație mai cu seamă lui Napoleon al treilea, ideia „Dreptului Ginților“ câștigase teren. Multe popoare mici fură pătrunse de dulcele fior al doritei lor renașteri sau neatârnări.

Napoleon căzu; Franța lovită serios deveni mai de sine îngrijitoare; „Drepturile Ginților“ căzeau și ele în penumbra cugetărei omenești; iar în vederea tutulor, fără încunjur, se aducea, cu deosebire de Bismark, ideia „formațiunilor mari“.

Germania și Rusia, ținând seamă numai de interesele lor reale, sau închipuite, păreau a voi să dovedească omenirei că „cei mici“ sunt: *des trouble-fête.*

Vae victis, din toate timpurile, ceda locul la Vae parvis.

Cu toate aceste sforțări ale puternicilor, este însă o forță care se impune de la sine tutulor și care face că fiecare om și fiecare neam are, prin faptul existenței sale chiar, dreptul de a fi cum voește el.

Principiul conservărei rasei, puterea ce naște din binefăcătoarea lumină a civilizațiunei, morala adevărată bazată pe bine, adevăr și respectul aproapelui, dau zilnic mai multă tărie celor

ce luptă, fie cu condeiul, fie cu fapta, în contra ideiei autocratice, antinaționaliste și chiar antiumane a „formațiunelor mari".

Dovezi sunt numeroase și sdrobitoare.

Secolul trecut a înregistrat multe din aceste dovezi. Să ne ducem puțin cu gândul spre jumătatea acelui secol.

De la acea epocă, abia numai 50 ani mai în urmă,—o clipă în mersul tot înainte al omenirei—găsim totuși România încorporată deja Europei culte găsim Bulgaria, Serbia și Grecia, pe cale de desvoltare.—Razele binefăcătoare ale culturei europene pătrund tot mai mult în miezul Aziei, cu toată calea grea ce au de străbătut, fie prin țările islamului fie prin părțile cucerite de Rusia.

Ceeace cu greu s'a făcut pe uscat, s'a realizat mai ușor pe apă. Indiile sunt în dezvoltare, Australia e o lume nouă, posesiunele franceze din Siam și până în Tonchin sunt în dezvoltare, China se mișcă spre lumina apusului, Japonia ne uimește.

Extremul Orient ne dă dovada *extremei* sforțări spre a ajunge în prima linie a omenirei prin muncă și pricepere.

Fiecare dar voește a trăi și a se manifesta, cu coeficientul ei special, datorit rasei și condițiunilor deosebite ale locului ce ocupă pe pământ.

Formațiunele mari, cari luptă în contra dreptului ginților, numai au rațiunea de a fi Tot ce respiră trebue să trăiască și să trăiască cu firea sa proprie.

Dreptul ginților, nu este deci o ficțiune sau rezultatul unei cugetări înalte, plecată din un sentiment filantropic; el stă în natura firei omenești, el este o realitate, o putere permanentă și care se va manifesta, tot mai mult, spre binele omenirei și al progresului.

Nicăeri însă această putere nu s'a manifestat mai vădit ca la poporul român.

Adus în Dacia de Traian, tocmai când puterea marei împărății începea a slăbi; lăsat în voia întâmplărei curând după aducerea lui în aceste locuri; zdrobit aproape o mie de ani prin toate încălcările hordelor sălbatice; istovit, în urmă, tocmai când el credea a răsufla ceva mai liber, prin sosirea hordelor muzulmane; umilit și stors, în partea ocupată acum de România, de cea mai decăzută clasă a Europei: Grecii fanarului; desmembrați la nord de Austria, care ne a răpit Bucovina și la răsărit de Rusia care ne-a smuls Basarabia; pus sistematic între ciocan și nicovală: Austria și Rusia, care ne ocupau militărește pe rând sau deodată și cu Turcii; a trebuit ca luceafărul acestui popor să fie de tot sclipitor pentru ca el să nu fie intrat în întunericul istoriei.

In 1821 începe el în Muntenia a se mișca contra fanarioților, de fapt contra Turcilor pe care-i forțează a reintra în spiritul vechilor tratate de capitulațiune și a le acorda domnia pământeană.

Până la 1859 face în Muntenia și Moldova progrese uimitoare pe terenul politic, încât grație vânjoșiei lui și marelui suflet al lui Napoleon al treilea, el capătă unirea acestor țări surori reușind, cu CuzaVodă, a impune Europei, România.

La 1877 acest principat vărsând sângele său generos, rupe restul lanțurilor sclaviei seculare, ce-l lega încă de Turci, și recăpătându-și neatârnarea reușește a pune pe capul marelui său Domnitor, coroana regală.

Acestea pe terenul politic.

O ochire numai și în alte direcțiuni, fără a căror propășire câștigul în direcția politică nu ar fi putut avea loc, se impune.

Poporul român fusese un popor de păstori ce'și suia turmele de la șes la munte, la fiecare puhoiu mai mare de barbari; el era și este un popor de războinici.

Sprinten, deștept, fatalist și sobru, el a dovedit și sub Mircea, în timpul cruciaților, și sub Ștefan cel mare, când apăra creștinătatea și civilizațiunea europernă în momentul renașterei ei, și sub Mihai când năzuia la realizarea unității sale naționale, și în fine și sub regele Carol când scăpă pe Ruși în Bulgaria, a dovedit zic, că el e un luptător ager și hotărât.

Lupta sa pentru existență a durat timp de secoli. Totdeauna ideia superiorității neamului său și nestrămutata sa credință în religia strămoșească au fost pentru el facla conducătoare în momentele cele mai grele de restriște și impilare.

Când, odată cu începutul secolului al XIX-lea, sună ora redeșteptărei, vedem că el pune aceiași îndârjire în lupta sa de renaștere și regenerare, în timpul organizărei sale proprii, pe care o pusese în trecut spre apărarea neamului și credinței sale.

Pasiunea ce el a pus era așa de mare încât adesea ori în avântul său, greși cărarea ce trebuia să urmeze, astfel că astăzi, când judecăm cu sânge rece luptele ce au avut loc până acum câțiva ani între partidele și oamenii noștri politici; numeroasele reforme pripite ce s'au succedat cu furia vârtejului; cheltuiala de forțe vii, de bani și timp perdut de geaba, ce rezulta fatal din o astfel de stare de lucruri, nu putem să nu fim cuprinși de părere de rău, căci toate acestea ne arată nu numai prin câte greutăți și cu ce sacrificii am ajuns unde suntem, dar și cât timp și forțe am perdut inutil.

Civilizațiunea occidentală ne orbise așa de mult, încât ne-am răpezit, fără discernământ, spre a copia și imita totul, și n'am ținut seamă nici de deprinderile noastre, nici de trecutul nostru și nici de împrejurările sociale și economice în care trăim.

De aceea, adesea, rezultatul a fost identic cu al fluturului de noapte care se pârlește aruncându-se fără rost în lumina flacărei.

Experiența este însă din fericire, făcută. Bunul simț al neamului a învins fanteziile celor învăpăiați; judecata dreaptă și-a recăpătat locul său; trecutul mai bine cunoscut, începe să ne servească de faclă spre viitor; descernământul omului ce judecă începe să se manifeste în tot ce introducem din nou; defectele noastre chiar ne sunt în parte cunoscute; lipsurile, vedem poate chiar mai mari decât sunt, munca așezată și rodnică începe a lua locul pripelei și nesațiului; mentalitatea noastră devine mai senină și mai practică; încrederea în viitor crește; exemplele bune sunt imitate; îndemnul la muncă e evident; munca este respectată și prețuită cum se cuvine și avem deci temei a crede că suntem pe cale bună; că am intrat deodată cu trecerea în secolul al XX-lea, în era evoluțiunei bine chibzuite, care ne va duce, cu siguranță, la scopul dorit.

A contribuit foarte mult la aceasta și o domnie fericită de aproape 40 ani, domnie mult dorită de poporul nostru care bine știa de multă vreme, că: «Schimbarea domnilor, bucuria nebunilor».

Am avut marea fericire că tocmai pe când se înjgheba mai bine conștiința naționalității noastre, tocmai pe când pe terenul politic și cultural luptam și ne sbăteam mai mult și cu mai mare neastâmpăr, în dorul nostru de a ajunge mai curând la limanul dorit, să avem tocmai atunci un domn liniștit, cu judecată și priceput, care chiar din momentul sosirei sale în țara noastră, a fost pătruns de cugetarea că are o mare misiune de îndeplinit.

Memoriile sale dau dovadă pentru aceasta și poporul român cată a i fi adânc recunoscător.

In prezent, când lupta economică este la ordinea zilei, același mare Suveran, ne dă exemplul prin fapta și sfatul său, prin direcțiunea pe care marele muncitor I. Kalinderu, a dat'o Domeniilor Coroanei, prin curentul sănătos de muncă și economie ce a căutat să întemeeze. Maiestatea Sa Regele a arătat astfel ce este de făcut și a ajutat în această direcțiune pe cei meniți de soartă a fi în fruntea acestei mișcări.

De două-zeci de ani necontenit, să accentuiază tot mai mult spiritul în direcțiunea pe care trebue să o urmăm.

De mult încă am părăsit creșterea în mare a vitelor și agricultura redusă numai pentru ai noștri, pentru a deveni — cu toată întinderea relativ mică a țărei — un factor destul de important, în ce privește cerealele, chiar din punctul de vedere al producțiunei mondiale.

Am împins chiar la extrem Agricultura extensivă şi acum incepem a ne întoarce spre cultura intensivă, pentru a nu exclude cu totul creşterea vitelor care începuse să fie cu desăvârşire compromisă.

Graţie solului festil o mare parte din suprafaţa ţărei este astăzi acoperită cu bogate lanuri. Crânele noastre sunt superioare şi cele din Moldova, cunoscute cu deosebire în Svitera şi Italia sub numele de: Grâu de Botoşani, sunt unice în lume.

Nici un alt producător n'a ajuns să egaleze valoarea chimică, deci alimentară, a grânelor noastre.

La expoziţiunea milienară a Uugariei dela Buda-Pesta, neastânpăraţii noştri vecini, crezură corect a expune —fără ca noi să fi luat parte, — un grâu oarecare, de rea calitate, ca grâu românesc. Un iubitor de adevăr, scandalizat de acest procedeu, 'şi procură o parte din acest grâu, pe care la expus acum la vederea tutulor. Ca răspuns la această concurenţă neertată dăm următoarele date spre a face cunoscută valoarea reală a cerealelor noastre.

Expoziţiunea actuală, datorită Societăţei Agrare Române, cu toate că din întâmplare a coincidat cu un an nenorocit pentru agricultura noastră, are destule monstre de grâu precum şi de alte cereale de o calitate superioară. Le putem pune cu plăcere la dispoziţiunea vecinilor noştri Unguri pentru viitoarea lor expoziţiune. Grânele pustei nu cred să mai reiasă triumfătoare din această reală comparaţiune.

Expoziţiunea Societăţei Agrare! Să ne oprim puţin la ea. Multe învăţăminte utile culegem după această fericită iniţiativă particulară.

Societatea Agrară a marilor proprietari s'a înfiinţat, de câţiva oameni de bine, la 14 Decembrie 1900.

Se putea oare un debut mai frumos în marele secol în care am intrat în ce priveşte pe Agricultorii noştri, de cât înfiinţând această Societate?

Cum însă nimic nu este nou sub soare, s'a constatat de curând prin găsirea unei diplome, că la 1835 se crease prima Societate de Agricultură în Valachia, care nu mult în urmă căzu în uitare. Bătrânii noştri se gândise bine, dar vârtejul altor schimbări zădărnici opera utilă ce se începuse.

Va urma. **Dr. C. I. Istrati.**

PROECTE şi IDEI ECONOMICE

Muzeul agricol

Este de nevoe să stăruim mai mult asupra acestei chestiuni, pe care Societatea Agrară ar voi s'o îndrumeze spre o rezolvare favorabilă, în interesul agriculturei.

Am explicat în două rânduri modul cum concepem organizarea muzeului agricol: partea practică este prima noastră preocupare. Voim să punem în legătură pe cumpărători cu vânzătorii de produse agricole, pentru a înlătura pe intermediarii cari răpesc din câştigul producătorului şi apasă asupra preţului pe care îl dă cumpărătorului şi pentru a obicinui încheerea târgurilor pe bază de probe garantate.

In al doilea rând abia, proectăm a da muzeului o însemnătate oare cum teoretică, adică de propagandă. De altfel din momentul ce muzeul ar dispune de probe numeroase de cereale, furagii, etc., partea teoretică ar fi ca şi rezolvată, pentrucă colecţia de seminţe s'ar stabili de la sine.

Cum am mai spus, dorim mult ca muzeul agricol ce organizează Societatea Agrară să devie ceeace plănuim de pe acum: o mică bursă şi un mic câmp de experienţă—al rezultatelor—pentru a ajunge cu vreme la unificarea tipurilor superioare de seminţe în aceea i regiune.

Punem însă pe primul plan partea curat comercială. Dacă aceasta va reuşi, partea a doua va veni de la sine. Şi atunci vom putea spune cu mândrie că am făcut o operă bună pentru agricultură, o operă practică şi de folos imediat.

Pentru aceasta însă repetăm din nou, e nevoe de sprijinul agricultorilor. Dacă aceştia vor sta nepăsători, întreg proectul, pe care deocamdată îl pornim foarte modest, va cădea. In special marii proprietari ar trebui să dea pildă, şi, în privinţa aceasta avem satisfacţiunea de a anunţa că d. *Nicolae Filipescu*, fost ministru al agriculturei, un amic sincer şi *activ* al agriculturei, a şi luat măsuri de a trimite la Muzeul agricol probe de pe moşiile sale şi a sprijini instituţiunea aceasta după meritul ei.

Aşteptăm de la marii cultivatori ca să imite acest exemplu. Mai mulţi comercianţi şi pepinierişti s'au şi adresat Muzeului, cu ofertele lor. Va depinde dar de interesul ce'l vor arăta agricultorii pentru ca muzeul Societăţei Agrare să intre cât mai curând în activitate.

Convenţia austro-germană

Tratativele pentru încheerea unei convenţiuni vamale între Austro-Ungaria şi Germania merg foarte greu. De unde la început, guvernul german sperase într'o încheere repede şi favorabilă—pentru interesele sale — a tratativelor, s'a dovedit în urmă că s'a înşelat greu. Contele Posadowsky, ministru german, venise la Viena cu siguranţa unui sfârşit repede a convorbirilor, în speranţa că va întâlni aceeaşi condescendenţă care i-a înlesnit încheerea conventiunilor cu Rusia şi România.

In ce priveşte Rusia, graba ei de a intra în înţelegere cu Germania, se explică foarta lesne: ea avea nevoe de bani pentru războiu, aşa că nu se putea lipsi de concursul pieţei germane. Lucrurile au mers dar iute. Germania a fost încântată. Convenţia cu Rusia au consacrat politica ei agrară.

Nu tot astfel s'au întâmplat lucrurile cu Austro-Ungaria. Germaniei îi se păruse că poate striga victorie că şi vedea deja tariful minim pe cereale admis de toată lumea, taxa asupra orzului menţinută, taxele asupra vitelor admise şi poliţia ei sanitaro veterinară cunoscută prin şicanele ei, consacrată ca o instituţie înviolabilă.

Că s'a înşelat foarte reu o dovedesc tratativele cu Austro Ungaria. Ungurii în special, sunt acei cari dau nota intransigenţei în tratative şi cari au provocat ruptura. Ei au energia necesară apărărei interesel or lor. Interesele Ungariei sunt şi ale noastre, interese agricole. Ea are numai de cât nevoe de piaţa germană pentru orzul ce produce—de altfel ca şi Bohemia — şi mai ales pentru importul vitelor ei, import ce trebue garantat de şicane şi alte arbitrarităti cari au pretexte sanitaro veterinare Germania refuză cu aceeaşi intrasigenţă acordarea de avantagii agricole, şi de aci conflictul care nu se ştie cum se va isprăvi.

In orice caz Ungaria va avea răsplata energiei ei: putem fi siguri că interesele ei agricole vor fi mult mai bine apărate de cum au fost ale noastre în acelaşi caz.

Şi avem să fim recunoscători ungurilor pentru intransigenţa lor căci dacă ei vor obţine ceva vom obţine şi noi pe calea clauzei naţiunei celei mai favorizate, pe care desigur că o posedăm.

Legile agricole în Parlamentul francez

«L'Agricultare nouvelle» dă câteva amănunte foarte interesante asupra proectelor de legi de interes agricol ce se află depuse pe biroul Parlamentului francez.

Comisiunea agriculturei din camera franceză a avut de discutat din 1902—1904, 55 proecte de legi repartizate în modul următor: 23 proecte depuse de guvern şi restul din iniţiativa parlamentară Dintre aceste 55 proecte, 29 au fost acceptate de comisiune, 14 sunt în studii şi 12 n'au fost încă examinate.

Dintre aceste legi unele au mare însemnătate. In primul rând trebue să citâm proectul relativ la constituirea unui fond de familie insezizabil sau *homeatead*, proect care a preocupat şi la noi pe unii bărbaţi politici. Mulţi deputaţi francezi doritori de a fixa populatia agricolă de sol, sunt partizanii acestei impor-

tante legi cari a dat excelente rezultate în America, Germania, Anglia.

Un alt proect important este acel al *warantelor agricole*. Franța are o lege asupra acestei materii din 1898, dar legea aceasta nu mulțumește pe agricultori. Legei 'i reproșează că complică formalitățile și înmulțește cheltuelile. Warantele agricole au fost instituite pentru a ușura respândirea creditului agricol. Legea dar are nevoe de îmbunătățiri.

O lege de mare însemnătate este acea prin care se caută a se ușura vinderea micilor imobile rurale, scutindu-le de impozitele grele cari apasă asupra lor. Vinderea bunurilor imobiliare în valoare mai mare de 5000 lei este din contra îngreuiată de impozite mari.

O altă preocupare a legislatorilor, francezi este aceea a *Camerilor agricole*. Nimeni nu contestă că agricultura are nevoe de o reprezentațiune profesională, capabilă de a informa puterile publice asupra nevoilor cultivatorilor și a face să triumfe dezideratele lor. Mai multe ministere succesive au elaborat proecte, la cari s'au adăogat propuneri din inițiativa parlamentară; rapoarte considerabile au fost redijate și, cu toate acestea, Camera, care și-a manifestat simpatia sa pentru această idee, nu a votat încă proectul. Divergențele sunt mari în ce privește modul de recrutare al Camerelor și caracterul și felul funcțiunei lor.

Senatul francez are și el 11 proecte de caracter agricol: poliția sanitară, învățământul agricol în departamente, în comuni, warante, etc.

Ziarul francez după care am reprodus aceste lămuriri se plânge că proectele înșirate mai sus zac de ani de zile în cartoanele Camerelor fără ca să le ajungă rândul la discuție.

Dar ce să mai spunem noi cari nu avem măcar mângâerea că cel puțin să află cineva în Cameră care să se ocupe cu interesele agriculturei și să îndemne ministerele să ia măsuri în favoarea ei. In Franța, chiar dacă se întârzie cu votarea legilor cari interesează agricultura sunt însă comisiunile speciale din Parlament a căror acțiuni continuă asupra guvernelor în sensul apărărei intereselor agricole este binefăcătoare. Măsurile în favoarea agriculturei nu trebue să fie numai de cât exprimate în legi; ele pot fi admirabile chiar dacă se iau pe cale de dispoziții administrative sau prin buget. Și de calea aceasta s'au folosit mult deputații francezi.

Noi însă nu putem spune același lucru, cu toate că suntem o țară eminamente agricolă. Dacă am avea și noi o comisiune parlamentară agricolă, multe lucruri s'ar putea schimba poate în bine. **V. M. K.**

TOVĂRĂȘII

pentru

vânzarea produselor animale

De la 1899 încoace o activitate neobișnuită, pe tărâm economic, a cuprins întreaga societate și pare-că acel an dezastros agriculturei noastre, a fost un divin deșteptător al națiunei din urâtele visuri, pentru o eră nouă, pentru o eră de progres economic.

Inființarea băncilor populare, constituirea sindicatelor de vânzarea în comun a cerealelor, societăți de cumpărarea reproductorilor, societăți de înființarea de pepiniere, de livezi artificiale, etc., ne îndreptățește a crede că am apucat pe o cale bună și solidă.

Cu o deosebită asiduitate am urmărit închegarea acestor tovărășii, în diferite puncte ale țărei și palpit de bucurie când văd că altele noui se organizează și încep a da roadele dorite. Am o deosebită mulțumire sufletească când văd că speculanților de tot soiul le fuge pământul de sub picioare, le scapă cea mai grasă pradă din mână.

Profitând de starea actuală a spiritelor, mi-am reamintit o veche idee adică: neputând exporta vitele, să se exploateze rațional produsele lor brute, ca astfel să se stimuleze toți agricultorii, toți țăranii spre a'și îngriji și înmulți animalele domestice și a'și îmbunătăți starea lor economică.

Exploatarea rațională și stimulul în economia vitelor se poate provoca prin înființarea de societăți cooperative pentru vânzarea produselor animale și chiar a animalelor vii.

Se găsește în țară o cantitate enormă și variabilă de produse animale, cărei nu i se dă nici o importanță; o parte se perde, iar alta este lăsată pe mâna oamenilor puțin scrupuloși. Avem lână, piei, seu, carne, untură, lapte, unt, brânză, ouă, pastramă, pește sărat, oase, coarne, unghii, păr de porc, fulgi, mațe uscate, etc., care se vând de multe ori cu prețuri extrem de reduse.

Dacă toate aceste produse animale s'ar strânge în mod rațional, s'ar păstra și s'ar vinde la anumite epoci, când prețurile sunt ridicate, beneficiile ar fi de zeci de ori mai superioare ca în starea actuală.

Debușeurile nu ne-ar lipsi niciodată, căci după teoria economistului Say: *produsele găsesc cu atât mai ușor debușeuri cu cât sunt mai abondente și mai variate.*

Așa dar, constituirea de tovărășii sătești și orășenești, care să strângă în depozite anumite si în anumite centre cea mai mare parte din produsele animale, apoi să le exporteze sau să le vândă în interiorul țărei ar fi una din măsurile cele mai fericite în această chestiune.

Să presupunem că în orașul capitală de județ s'ar forma o societate centrală de strângerea și vânzarea în comun a produselor, societate compusă din toate persoanele cari ar voi să se asocieze, din acelea cari prin felul meseriei lor, cum sunt agricultorii, crescătorii de vite, măcelari, pescari, crescători de păsări, să poată procura produse animale.

Societatea va fi condusă de un comitet.

Prin subscrierea unei sume oare care, la început, de fiecare membru, se poate face un depozit de păstrarea produselor după categorii.

Toți membrii vor fi obligați a'și aduce produsele lor animale la depozitul societăței, luând în schimb o chitanță de primire.

Membrii nu vor putea desface altfel produsele lor decât prin intermediul societăței.

Acei cari vor fi dovediți că ș'au vândut produsele pe ascuns, se vor admonesta, apoi amenda, care amendă se va vărsa în folosul societăței; dacă vor recidiva se vor exclude din sânul societăței.

Societatea, prin intermediul unei bănci de credit, poate cumpăra imediat produsele membrilor cari au nevoe urgentă de bani, conform cu cursul pieței, reținându-se dobânda banilor pe un timp determinat și oarecare spese de administrație.

Depozitul central prin anumite metode technice, va păstra produsele atât timp până se vor putea vinde cu un preț bun

Comitetul va clasa și va avea grijă de păstrarea produselor și de predarea lor la timp, contrar va fi răspunzător de orice perdere cauzată.

Membrii vor fi obligați a îngriji ca produsele lor să nu fie alterate când le va aduce la depozit și să le recolteze în bune condițiuni, după cum vor primi sfaturi de la persoanele din societate cu cunoștințe speciale

Un delegat al societăței centrale va fi trimes în fiecare an în străinătate să cerceteze cursul pieților și să pună societatea în legătură cu principalele case de vânzare.

Comitetul va îngriji ca prin conferințe sau prin mici broșuri să răspândească printre membrii societăte învățăminte practice pentru recoltarea și păstrarea produselor animale; se va da povețe relativ la creșterea, îngrijirea și înmulțirea vitelor și păsărilor de curte.

Societatea centrală va interveni pe lângă autoritățile în drept să permită învățătorilor, preoților și agenților sanitari din județ, de a fi întruniți

la sediul societăţei şi a'i sfătui cum trebue să povăţuească pe ţărani în trebile gospodăriei, şi mai ales în ceeace priveşte creşterea şi înmulţirea animalelor, recoltarea şi păstrarea produselor lor brute, etc.

Învăţătorii, preoţii, veterinarii şi agenţii sanitari, mai întâi vor răspândi printre ţărani ideea cooperaţiunei în vânzarea produselor animale şi avantagele ce vor trage din formarea societăţei cooperative.

Odată ideea sămănată, se va constitui în fiecare cerc comunal câte o societate de strângerea produselor animale, condusă de învăţători, de preoţi şi de agenţi sanitari; sau chiar sindicatele agricole ar putea face strângerea aceasta fără a mai fi nevoe să se înfiinţeze o societate aparte. Aceste societăţi vor avea un mic depozit compus dintr'o magazie şi o pivniţă, în care să se păstreze produsele.

Toţi ţăranii vor aduce produsele lor animale aci şi în schimb li se va da o chitanţă de primire sau vor primi imediat costul de la banca populară pe garanţia societăţei centrale.

Produsele aduse vor fi clasate după calitatea lor de către un membru din comitetul societăţei sătenesti. După o săptămână sau două, când cantitatea va fi suficientă unui transport, se va trimete fie prin ajutorul căruţelor, fie cu trenul la depozitul societăţei centrale.

Fiecare societar dintr'un cerc va fi obligat ca odată sau de două ori pe an — când îi va veni rândul — să transporte produsele animale strânse la depozitul central.

După vânzarea, produselor societatea centrală va repartiza tuturor societarilor suma ce a rezultat din vânzare, proporţional cu cantitatea şi cu calitatea produselor depuse de fiecare.

Costul de transport şi de administrare se va reduce la o sumă cu totul infimă, căci se va repartiza la numărul total al societarilor şi cu cât aceştia vor fi mai numeroşi, iar produsele lor într'o mai mare cantitate, cu atât suma cheluelilor va fi mai redusă.

Societatea centrală va institui conferenţiari ambulanţi pricepuţi cari să cutreere toate cercurile comunale dintr'un judeţ, spre a povăţui şi a îndemna pe locuitori să'şi îngrijească şi să'şi înmulţească animalele. Societatea centrală va tipări broşuri în stil popular relativ la îngrijirea vitelor, la încrucişarea lor, relativ la tainuri, la cultura livezilor artificiale, la construirea locuinţelor animale, la sănătatea lor etc, relativ la cresterea pasărilor, la recoltarea şi păstrarea oulelor, la recoltarea şi prepararea tulgilor. Se vor tipări de asemenea broşuri relativ la prepararea untului, diferitelor feluri de brânzeturi, la recoltarea, curăţirea şi păstrarea lânei, pieilor, seului şi maţelor uscate sau sărate. Se va arăta foloasele strângerei coarnelor şi unghiilor, a oaselor şi părului animal.

Cu timpul societatea va putea înfiinţa în mic creşteri de vite cu coşare, grajduri şi cocini sistematice, dar făcute cu puţină cheltuială; va cultiva furage pentru animale, etc.

Se va putea face creşterea de păsări cu coteţe sistematice, de acelea cu cari se pot transporta păsările la câmp, pentru a se nutri fără nici o cheltuială; creşterea de prorumbei pentru obţinerea puilor graşi, etc.

Societatea centrală va cere statului reducerea preţului de transport pe apă şi pe căile ferate şi scutirea de oricare taxe către stat.

Societatea cu timpul ar putea metodiza şi vânzarea animalelor domestice după greutate şi calitate, iar nu ca astăzi după nici o normă anumită.

Avantagele cari s'ar obţine prin acest mod de exploatare al produselor animale ar fi incalculabil, de oarece toate spesele de transport la o cantitate mare s'ar reduce la nimic—; apoi, preţurile întotdeauna vor fi mai avantagioase ca la o cantitate mică; vânzarea se va face mai repede, căci se va căuta pieţe sigure în străinătate.

Fabricele de postavuri şi de alte ştofe ar găsi lâna suficientă şi de calitate bună la depozitul societăţei centrale, cu un preţ mai avantagios decât cum ar strânge-o prin agenţii lor, sau ar cumpăra-o de la samsari.

Numai astfel s'ar pune în raport direct producătorul cu consumatorul înlăturând samsarii speculatori.

Dacă societatea nu va reuşi cu exploatarea tuturor produselor de odată, fie din cauza neobişnuinţei oamenilor, fie din cauza dificultăţei de recoltare şi de vênzare, poate să înceapă numai cu un singur produs de ex.: oulele apoi pe rând se vor adaoga celelalte.

Dacă nici în modul acesta asociaţia centrală nu va reuşi, va rămânea pur şi simplu *o societate de răspândirea poveţelor relativ la îmbunătăţirea şi înmulţirea animalelor domestice.*

P. Popescu-Daia

RELAŢIILE ECONOMICE
între
Austro-Ungaria şi Germania

De la 1 Decembrie st. n. s'au întrerupt negocierile ce însuşi ministrul de stat prusian, contele Posadowsky, le-a condus o lună de zile atât la Viena cât şi la Pesta. Neînţelegerile între cele două imperii au fost atât de grave, încât în cele de pe urmă contele Posadowsky a trebuit să se reîntoarcă la Berlin, fără nici un rezultat, de oarece Austro-Ungaria nu vrea şi nu poate să cedeze exigenţelor agrarienilor germani, chiar dacă ar ajunge lucrurile până acolo, ca să nu se mai reînoiască tratatul comercial cu Germania.

Pentru ca cetitorii noştri să'şi poată face o idee despre însemnătatea intereselor în joc, să vedem care a fost comerţul Austro Ungariei anul trecut cu Germania.

Din exportul *total* al Austro-Ungariei 2130 de milioane de coroane cad pe *partea Germaniei*: 1008 milioane de coroane sau 47% din exportul total al imperiului dualist.

Articolele austro-ungare periclitate de tariful minimal german sunt în prima linie.

Orzul, al cărui dever a fost anul trecut de 64·4 milioane cu Germania.

Vine apoi exportul de *Malz*, cu 30.58 de milioane de coroane.

Vite de tăiat pentru 105·5 milioane, şi

Lemne, pentru 119·3 milioane de coroane.

Totalul face deci 320 de milioane de coroane, sau 31 % din exportul total al Austro-Ungariei în Germania.

Exportul Germaniei în Austro-Ungaria a fost de 695 de milioane, anul trecut; adecă 30% din exportul ei total.

Pentru ce s'au rupt, sau s'au întrerupt provizoriu negociările dintre imperiile cele două vecine şi *aliate?*

Austro-Ungaria se plânge că proectul ei de tarif nu modifică situaţiunea actuală, dacă e să se exprime modificarea în ţifre, decât de *unu;* pe când tariful minimal german apăsa comerţul austro-ungar în raport de *şase*. Mai ales periclitate erau articolele mai sus enumărate.

Austro-Ungaria nu putea să subscrie sentinţa sa de disoluţiune economică. Ea a făcut destule concesiuni Germaniei, în ce priveşte industria ei de produse chimice, maşini şi mărfuri textile. Dar ca să pearză pe an un comerţ de 320 de milioane, aceasta nu se poate. Germania, voind să exploateze situaţiunea internă cam încălcită a imperiului dualist a căutat să impună proporţia de *şase*, imperiul dualist răspunde resolut: *Eins zu sechs, das geht nicht. (Unu la şase nu merge).*

Presa austro-ungară se întreabă de unde se va furnisa Germania de vite, dacă închide fruntariile sale exportului de vite din Austro Ungaria? Din America? Dar aceasta e un non sens, şi nu e de admis că Germania va ajunge la această extremitate, de oarece ar costa-o prea mult. Germania va vedea în curând

urmările tarifului său autonom, când taxele exorbitante ale agrarienilor se vor pune în aplicațiune. Atunci se va pune întrebarea, dacă poporul german va putea să suporte cheltuelile alimentării sale. Mai întâiu de toate se va scumpi carnea. S'a calculat că prețul unui bou se va urca cu 120—130 de mărci, ceeace însemnează cel puțin 20—30 pfenigi la un kilo de carne. Eacă o scumpire ce omul din popor, și micul industrias nu o va putea suporta.

Un alt motiv al conflictului economic dintre cele două state, e că Austro-Ungaria insistă energic asupra încheerii unei *convențiuni veterinare*, ceeace Germania refuză absolut.

In privința convențiunii veterinare Austro-Ungaria a stabilit patru condițiuni esențiale.

Pe când, până acuma din partea germană se fixase o zonă chilometrică pentru focarul unei eventuale epizootii, în noul tarif se lărgește această zonă, ducându-se periferia ei mult departe de la focarul epizootiei încolo, până în regiuni ne atinse de molimă. D'aici ar fi urmat ca să se facă iluzoriu exportul de vite din Austro-Ungaria, în caz de o molimă într'un punct oarecare al monarchiei.

Delegații austro ungari au combătut energic măsura aceasta vexatoare a germanilor, însă în zadar.

Un alt diferend a fost și exportul de porci în Germania. Astfel rușii, deși la ei acasă lasă mult de dorit condițiunile higienice, totuși au latitudinea să exporte *câte 1360 de bucați pe saptămână*, în Silesia superioară, unde se găsesc opt abatorii de porci. Rusia trimete cantitatea aceasta regulat pe fiecare săptămână, pe când Austro Ungariei nu i se acordă un astfel de export. E adevărat că în timpul de față, Austro Ungaria nici almintrelea nu poate să exporteze porci în Germania, din cauza prețului ; ba din contra Germania, care dispune de porci eftini, ea e care exportă porci în Austria.

Dar împrejurările acestea anormale nu vor dura mulți ani, și va veni timpul când condițiunile prețului i-ar permite și Austro-Ungariei să exporteze porci, atunci însă se va vedea paralizată de tariful agrarian german.

Austro-Ungaria mai cere import liber în Germania pentru oile sale, ce aceasta deocamdată nu'l acordă. Cauza e că Germania exportă ea însăși oi în Anglia prin Holanda; a fost un timp când n'a permis mai mulți ani oilor din Austro-Ungaria nici *tranzitul* pe la ea. Acum permite tranzitul, dar nu importul liber.

Austro-Ungaria s'a supus condițiunilor riguroase veterinare ce i le-a dictat Germania, pentru importul de oi și de porci, numai și numai ca să nu'și vază periclitat această ramură a comerțului său. Cu toate acestea Germania a lucrat și lucrează la complecta nimicire a exportului austro-maghiar de aceste vite.

In fine scurt și cuprinzător exportul de tot felul de vite e amenințat.

Ce privește comerțul de lemne lucrate și produsele ferăstraelor din regiunile Alpilor, e asemenea amenințat. Exportul scândurilor a devenit aproape nul. Germania a făcut atâtea concesiuni și așa de mari Rusiei, încât acum nu mai poate acorda nimic Austro-Ungariei.

Tot asemenea dur lovit e și comerțul cu orzul austriac care e impus cu 4 mărci suta de kilo, pe când cel rusesc e taxat numai cu 2 mărci.

Situațiunea economică între cele două imperii *aliate* e deci din cele mai încordate. Unii susțin că ele tot vor cădea de acord, de oarece sunt *aliate*. Dar la aceasta răspund agrarienii germani ca însuși principele Bismark, care a spus că nu e absolut necesar, ca două state aliate *politicește* să fie legate și economicește.

PROIECT DE LEGE

PENTRU

complectarea împăduririlor, restaurarea munților și stingerea și corecțiunea torenților țărei

Art. 1. – Să va proceda la complectarea împăduririlor, restaurarea munților și stingerea și corecțiunea torenților țărei, atât prin lucrări executate de stat sau de particulari cât și prin măsuri de protecțiune, în conformitatea dispozițiunilor prezentei legi.

TITLUL I

Complectarea împăduririlor țărei.

CAPITOLUL I.

Dispozițiuni generale.

Art. 2. — Complectarea împăduririlor țărei, devenită absolut necesară pentru îmbunătățirea regimului apelor micșorarea uscăciunei temperaturei și combaterea acțiunei dezastroase a vânturilor, este declarată de utilitatea publică.

Art. 3.—Prin complectarea împăduririlor țărei să înțelege extensiunea ce trebuie dată suprafețelor totale ocupate de păduri în diferitele regiuni, până la realizarea proporțiunei determinată după sistemul stabilit în prezenta lege.

Fiecare județ al țărei este considerat în această lucrare, ca formând o regiune deosibită.

CAPITOLUL II.

Sistemul de complectare al împăduririlor.

Art. 4.—Toate șoselele naționale, județene, comunale sau vicinale, vor fi plantate pe marginea lor cu arbori fructiferi, iar acolo unde fructiferii nu reușesc, cu esențe proprii localităților.

Art. 5.—Zonele ce există deatotlungul liniilor C. F. R., vor fi de asemenea plantate pe toată suprafața lor. Direcția C. F. R. va fi liberă a'și alege felul și natura arborilor ce trebuie a planta.

Art. 6. – Orice proprietate funciară rurală, mai mare de 4 pogoane 15 prăjini, va trebui să fie înconjurată de arbori fructiferi plantați la intervale de câte 8 metri ; acolo unde fructiferii nu reușesc, să vor întrebuința esențe proprii localităților.

In delimitările locuitorilor, acolo unde lucrul este cu putință, proprietarii, individual, vor mai planta între acești arbori și câte o rădăcină de viță.

Art. 7. — Orice proprietate funciară rurală, mai mare ca 100 hectare, va trebui să aibă plantată pe suprafața sa o anumită porțiune de teren determinată în conformitatea dispozițiunilor prezentei legi.

Locurile pe cari împăduririle să vor înființa, vor fi alese în ordinea următoare : *a)* nisipurile zburătoare, *b)* terenurile mlăștinoase, *c)* râpele, *d)* versanturile accidentate, *e)* surpăturile și terenurile stricate din diferite cauze și *f)* malurile râurilor.

In cazul când pe o proprietate nu va exista vre una din aceste 6 categorii de terenuri, proprietarul va fi liber a face împădurirea în ori și care parte a proprietății sale va crede de cuviință.

Natura și felul arborilor de împădurire, sunt lăsate cu desăvârșire la libera alegere a proprietarilor.

Proprietarii de moșii vor fi liberi, ori când interesul 'i va povățui, să schimbe locul împădurilor deja făcute, în alte părți ale proprietăților lor ; pentru a putea face aceasta însă, ei sunt îndatorați a împăduri mai întâiu o suprafață egală cu aceia pe care voesc a o înlocui și, numai în urma reușitei acestei noi împăduriri, vor putea proceda la defrișare.

Pentru executarea unor asemenea schimbări, este necesară autorizațiunea ministerului domeniilor, care nu o va putea refuza dacă pădurea nu să găsește situată pe vre-unul din terenurile menționate mai sus.

CAPITOLUL III.

Modul determinărei intensităţei împăduririlor.

Art. 8. Intensitatea împăduririlor de executat în diferitele regiuni ale ţărei, să calculează după suprafaţa fiecărei regiuni în parte.

In determinarea acestei intensităţi, suprafeţele ocupate de apele unei regiuni, sunt considerate ca făcând parte integrantă din suprafeţele pădurilor regiunei.

Art. 9. Suprafaţa totală ce trebuie să fie ocupată de păduri în fiecare regiune a ţărei, este fixată la 30 % din suprafaţa totală a fiecărei regiuni în parte. In această suprafaţă, după cum s'a specificat în art. precedent, este cuprinsă şi suprafaţa apelor aflate în cuprinsul regiunei.

Art. 10. Suprafaţa totală ce trebuie a fi împădurită într'o regiune, să calculează în următorul mod:

a) să determină mai întâi suprafaţa reprezintată de proporţiunea de 30 % fixată pentru totalitatea pădurilor regiunei.

b) din suprafaţa aceasta totală a pădurilor să scade: 1) suprafeţele apelor aflate în cuprinsul regiunei făcând parte din domeniul public; 2) suprafeţele pădurilor din cuprinsul regiunei cari prin natura proprietarului lor trebuesc a fi menţinute; 3) suprafeţele terenurilor deja rezervate pentru împăduriri şi 4) suprafeţele terenurilor statului din cuprinsul regiunei a cărora împădurire va fi considerată ca absolut necesară în momentul determinărei intensităţei împăduririlor.

Va urma D. R. Rusescu

Medicii veterinari

ca misionari ai progresului agricol în România

II

Progresul agriculturei este evident izvorul cel mai fecund şi mai sigur de bună stare universală.

Sub influenţa sa agricultura va produce în condiţiuni mai avantagioase şi mai eftine, va cere lucrătorilor mai puţine eforturi fizice şi mai multe intelectuale, va deveni din ce în ce o ocupaţiune atrăgătoare în loc de o meserie abrutizantă. după cum azi este pentru mulţi. Atunci inteligenţile şi capitalurile nu'i vor lipsi.

Rezultatele fericite ce se văd deja la acei cari au început un progres agricol se vor generaliza, comunicând progresului general acel elan care 'i este necesar şi va întări baza logică a or cărei acţiuni, care este producţiunea mijloacelor de trai.

Progres material dar, mai întâiu şi înainte de toate! Buna stare universală prin mijlocul perfecţionărei ştiinţifice a procedeelor de producţiune. Iaca scopul ce trebue să'şi propue orce spirit serios.

Libertatea nu va înceta a fi un cuvânt deşert decât din momentul când fiecare nu va mai fi sclav stomacului, trăind dintr'o zi într'alta, şi fără putinţa de a'şi realiza o economie, singură în stare de a asigura independenţa.

De sigur nimic nu e mai falş decât că progresul trebue facut prin revoluţie. Din nenorocire de multe ori lucrul s'a petrecut astfel. Şi s'a petrecut atunci când ori ce cale regulată a fost cu totul închisă. Pentru a reuşi în mod sigur a asigura progresul, trebue ca fiecare în măsura puterilor şi însuşirilor sale să'şi dea osteneala a perfecţiona funcţiunea specială ce a întrebuinţat. Dacă fiecare în parte merge spre progres, progresul e asigurat.

Pe calea pacinică a ştiinţei se realizează progresul real şi către arta prin excelenta a păcei; agricultura, trebue înainte de toate să se îndrepte activitatea oamenilor de bine. In această ordine de idei, în România, în ultimul timp s'a făcut o bună îndrumare, provocându-se un curent simpătic agriculturei şi însăşi Majestatea Sa onorând pe cei ce se dedau ei. Din contopirea eforturilor tutulor va rezulta, fără nici o îndoială, progresul agriculturei.

Printre mijloacele foarte numeroase cari ar fi capabile a da în practică acest progres trebue a so observca în agricultură ca şi în general în or ce progres, o ordine erarchică, adică că unele mijloace sunt mai principale, indispensabile, altele accesorii.

In prima linie este răspândirea învăţământului agricol.

Dar înţelegem răspândirea aşa ca să profite şi ţăranului ordinar Inţelegem şi învăţământul superior agricol solid şi bine dirijat. Nici nu se poate concepe o ţară aproape excluziv agricolă cum e a noastră în care învăţământul agriculturei n'ar avea un focar de studii înalte. Pentru ţărani, contopirea practicei agriculturei cu şcoala sătească după tendinţa dată în ultimul timp învăţământului rural, credem că este o bună îndrumare.

In agricultură, ca în orce parte, ştiinţa joacă rolul principal şi nici un progres nu e posibil fără dânsa. Şcoala primară cu mijloacele care le are la îndemână, cu învătătorul care este el însuşi aproape un ţăran, va avea o mare inrâurire. iar celelalte instituţiuni publice, administraţia ţărei, producţiunile artistice şi literare, toate vor trebui să concorde in aceiaii direcţiune.

Va trebui făcut apel nu numai la oameni de bine. Va trebui să se utilizeze şi omul aşa precum e el, cu pornirile lui spre interes personal, aranjindu-se astfel lucrurile ca interesul fie căruia să coordoneze cu interesul general.

In loc de a perde vremea gemând asupra viciilor naturei omeneşti, să căutăm mai bine a îndruma natura aşa cum este corijând-o şi cautând a obţine cât mai multă dragoste de muncă posibilă; căci numai intru atât defectele omeneşti sunt vătămătoare societăţei, întru cât sunt în antagonism cu binele general.

Buna organizaţie economică a societăţei nu se sprijină decât pe acest principiu. Ia omul aşa cum este, întrebuinţând cât poate mai bine facultăţile sale astfel ca să concilieze interesele; şi din această conciliaţiune nu poate eşi decât ameliorare. Antagonismul nu mai provoacă dezvoltarea pasiunilor rele.

Dacă, dar, am stabilit mai sus utilitatea agriculturei ca principiu şi nevoia ca să progreseze;

Dacă am arătat că în timpul din urmă s'a făcut chiar paşi importanţi în România, în sensul progresului agricol.

Dacă am indicat că învăţământul rural aşa cum e îndrumat spre practica agricolă credem că va da rezultaţe; în orce caz e calea cea mai raţională;

Dacă fermele model; Domeniul Coroanei, conferinţele săteşti etc., sunt mijloace de a răspândi ideile de progres agricol şi al provoca.

Voim să arătăm acum că un factor din cei mai importanţi ce se pune în contact cu ţărauul nostru, n'a fost îndestul utilizat.

Acel factor instruit şi prin meseria sa intrând veşnic în coliba şi staulul săteanului este indicat a'l îndruma pe calea progresului.

Acesta e medicul veterinar.

Este incontestabil că acest pion de progres a fost utilizat mai mult în combaterea boalelor animalelor. Rol firesc şi pentru care n'avem nimic de obiectat.

I. Petrescu-Pejan
Inspector veterinar

Va urma

CRONICA AGRICOLĂ

Situaţiunea generală a semănăturilor

In cursul anului agricol 1904

Culturile agricole cu deosebire în ţară şi în climatul nostru escesiv, sunt supuse foarte adesea la cele mai variate capricii ale naturei.

Anul 1904 a fost din acest punct de vedere un exemplu izbitor şi rezultatele finale ale recoltei ne face să tragem învăţăturei folositoarei în materie agricolă.

Semănăturile din toamna anului 1903 precum şi acelea din primăvara 1904— până către finele lui Mai, au mers progresând şi vegetaţimnea lor promitea o recoltă generală şi abundentă.

Seceta ce a domnit însă în tot cursul lunei lui Iunie (luna în care ploile de obicei nu lipsesc la noi), prelungită până în Iulie şi August, acompaniată de vânturi uscate şi continue pentru unele regiuni ale ţărei, a avut de efect o oprire bruscă a vegetaţiunei şi

un rezultat final de recoltă cât se poate de mediocru pentru spicoase și cât se poate de rău pentru prășitoare.

In județele mai principale bântuite de secetă, cum a fost: Ialomița, Putna R.-Sărat, Tecuciu, Buzău, parte din Huși și Vaslui, pe lângă recoltele semănăturilor de toamnă, au suferit toate semănaturile de primăvară și chiar păsunile până într'atâta, în cât agricultorii erau îngrijiți chiar de starea vitelor și hrana lor în cursul ierrei.

Păsunile cu deosibire au lipsit foarte mult, și locurile rezervate pentru păscut prezentau aspectul unor terenuri arse.

Fânețele au produs puțin fân și totul se prezintă în condițiunile cele mai îngrijitoare.

In restul, țărei totul s'au petrecut mai bine, — semănăturile în general și păsunele și fânețele au fost sufiсiente, și în multe județe. mai favorizate, recoltele au întrecut așteptările chiar ale unui an bun. Cu privire la mersul secetei este de remarcat faptul curios, că prin o coincidență neexplicabilă, județele bântuite de secetă în a. c., sunt mai aceleași ca și în anul de secetă 1899.

Ordinea în care semănăturile au suferit mai mult în a. c., se poate stabili astfel:

1. Porumbul.
2. Spicoasele de primăvară.
3. Fânețele.
4. Cultura sfeclelor.
5. Viile.
6. Grâul.

De păsune nici nu mai poate fi vorba, căci ele au început să fie insuficiente deja că prin a doua jumătate a lunei lui Mai.

Păsunile artificiaje în cari a intrat ca compoute leguminoase multe, s'au menținut mai bine și lucernierile în special au dat o năuă dovadă că în climatul nostru, livezile artificiale și în special cele de lucernă trebue cât mai repede să le introducem în cultura și obiceiul coltivatorului mic.

Din nenorocire, dacă lucerna ca plantă reușește admirabil la noi, nu este tot astfel cu sămânța ei, care se produce soarte anevoe, mai cu seamă în regiunile din eâmpia Dunărei.

Din acest din urmă punct de vedere, poete că ar fi locul să ne gândim a lua măsuri pentru a se face culturi speciale de lucernă în regiunile mai răcoroase ale țărei, de unde să putem trimite și răspândi cât mai multă sămânță, dacă nu voim să o impertăm de peste hotare.

Pe fermele Statului, producțiunea semințelor nu este în mod regulat și nici totdeauna asigurată din cauza condițiunile de climă cari c l mai adesea în județele Vaslui și Romanați, când nu este favorabilă acestei producțiuni.

Grație ploilor parțiale ce au căzut în primele zile ale lui Septemvrie, livezele, păsunele, miriștele și porumbiștele au înverzit bine și vitele până la căderea zăpezei au avut păsuni așa de abundente, în cât adesea s'au putut înregistra cazuri de meteorizațiune datorită lăcomiei vitelor în a mânca un furaj verde și apos.

Această din urmă împrejurare a ușurat mult situațiunea, căci s'a putut economisi cantități însemnate de furagii.

Vitele au găsit la drum hrana abundentă și necesară în timpul arăturelor de toamnă.

Cu toate acestea, lipsa de furagii se simte mereu, vitele s'au eftenit în mod considerabil și paiele de grâu au atins valori exagerate.

Dacă ne raportăm la fiecare semănătură în parte și luăm în consideraținne și datele statistice ce s'au putut culege până acum găsim:

Pentru grâu.

Semănăturile de grâu au avut loc în toamna 1903 pentru primăvara 1904 pe o întindere de 1.721.824 Ha, sau cu 125.914 mai mult de cât media celor din urmă, care a fost de 1.595.910 Ha.

Producțiune medie pe Ha, în țara întreagă a fost de 11 Hectol., sau mai puțin cu 2 HL. și 5 de cât media generală de 13 și 5 a producțiunei pe ultimii 5 ani.

Cu alte vuvinte, pe când în nltimii 5 ani am avut o producțiune totală medie de 21.496.610 Hl., în anul 1904 am avut numai 18.937.153 Hl.

Dacă am fi avut o recoltă generală bună în toată țara după cum se anunțase de cu primăvară, s'ar fi putut compta pe o recoltă probabilă de 23 244.623 Hh. Diferența de 4.307.470 Hl., o putem atribui ca o pierdere probabilă datorită în marea parte a secetei.

Județele cele mai slabe în recoltă și care a avut mai puțin de 9 Hl. pe Ha., se pot clasifiea astfel:

	Hl.	
Romanați . . .	9.7	
Tecuci	8.7	
Constanța. . .	8.4	
Buzău	7.5	Județe încer-
Tutova	6.6	cate mai mult
R. Sărat . . .	6.5	de secetă în a.c.
Ialomița . . .	6	
Fălciu	5.1	
Brăila	4.3	
Covurlui. . . .	3	
Tulcea	1.1	

Calitatea grâului în peneral a fost superioară cu greutatea hectolitrică și compoziție, gretatea in mare parte s'a datorat calității intrinseci a bobului și chiar pe unele locuri dimensiunile mici a acestor boabe, care sub un volum redus a mărit greutatea hectolitrică.

Grânele au prezentat greutăți hectolitrice variind între 78 82, și chiar 83 kgr. Hectolitri ceea ce însemnează o calitate cu totul superioară.

Grație acestei calități prețurile grâului au atins valori insemnate de 1300 – 1500 vagonul și agricrltorii în mare parte au găsit o largă compesațiune în perdirile ce au încercat, asupra producțiunei pe unitate de surpafață.

Județele care au produs peste 15 Hl. la Ha se pot clasifica astfel în ordinea crescândă:

Bacău 15.1, Vlașca 16.1, Dolju 16.2, Suceava 16.7, Romanați 17, Neamțu 18, Muscel 19.1, Botoșani 19.1, Dorohoiu 19.2, Iași 20.3.

Cu alte cuvinte, județele mai sus citate au avut o recoltă cu mult superioară mediei generală calculate pe ultimii cinci ani, care este stabilită la 13 5, medii anuale a a. c., care pentru întreaga țară s'a stabilit la 11

Pentru secară.

Semănăturile de secară s'a desfășurat în campania agricolă a anului 1904 de o întindere de 133.918 Ha. sau cu 45.252 Ha. mai puțin de cât media generală pe ultimii cinci ani care este de 170.170

Această diferență se explică prin faptul că secara a dat pas înainte semănăturei grâului, pe care o găsim mai întinsă în 1004, de cât în anii trecuți.

Producțiunea medie pe Ha. pentru întreaga țară a fost de 5 Hl.8, sau mai mică cu 6 Hl.7, de cât media generală a celor cinci ani din urmă care a fost de 12 Hl.5, lucru care se explică prin faptul că cultura secarei a avut loc pe o întindere mare tocmai în județele cele mai bântuite de secetă.

Județele cele mai slabe în recoltă și cari au avut mai puțin de 10 hectolitrii pe Ha. sunt:

Doljiu 9.7, Romanați 9.5, Putna 9.2, Vaslui 8.6, Constanța 7.5, Vlașca 7, Buzău 5 5, R -Sărat 5.2, Ialomița 5.1, Brăila 4.6, Tecuciu 5.9, Tutova 3.9, Fălciu 2.8, Covurlui 1.9, Tulcea 1.1.

Calitatea și prețul secarei ca și la grâu au contribuit la găsirea unei compensațiuni finale în decomptul culturilor făcnte.

Județele care au avut o medie peste 15 Hl. la hectar sunt.

Muscelul	cu . . .	15.4
Ilfov	»	18.4
Roman	»	18.8

(Va urma)

***

Membrii noui votați:

D.d. Georgel Perlea, Emanoil Cavadia.

Muzeul agricol

Cererile și ofertele se publică gratuit.

Caut grâu de primăvară „Ulka“ de sămânță cantitate de 200 hl. Rog adresați proba indicând prețul cerut dr. Patzelt, Pătrășcoiu, g. Zorleni.

De vînzare Una presă mare pentru fin, paie etc., sistem Clayton, — aproape nouă — A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victoriei 55.

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Lei 3

A se adresa administraţiei

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciului Statisticeĭ Generale.

☞ Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck,* precum şi la principalele librăriĭ din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşului No. 6.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mina

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat. Morĭ de macinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 5 OCTOMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 104.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

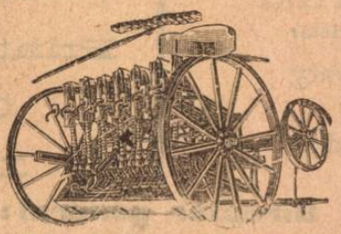

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale

«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „sistem Sack“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI

RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît orî-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»

— producțiune: 180 și 380 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societății, Str. Doamnei 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiului, grindinei, contra daunelor de transport precum și valori. Asigură asupra vieței omului în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogâlniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICĂ 5 OCTOMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 104.
Un număr 50 bani
A numerurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINĂ

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu
Colaboratorii revistei sunt d-nii:
Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societății Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 104

Vasile M. Kogălniceanu. — **Mizeria la sate.**
V. M. K. — **Proecte și Idei Economice.**
Dr. C. I. Istrati. — **Expoziținea Societății Agrare.**
Plugul cu abur Pascu.
Petrescu-Pejan. — **Medicii veterinari, ca misionari ai progresului agricol în România.**
Starea udometrică și agricolă a României la finele lunei Noembrie 1904 st. n.
Cronica agricolă.

MIZERIA LA SATE

In întreaga țară nu e azi decât un singur strigăt de jale și disperare: mizeria la sate. Ziarele nu vorbesc decât despre aceasta și se pare că atenția generală este încordată asupra celor ce se petrec la sate. Iată-ne dar din nou siliți a ne ocupa cu aceastăă chestiune așa de adânc dureroasă și, în același timp, jicnitoare pentru demnitatea noastră de stat modern.

Foametea la sate — par'că ar fi vorbe din alte vremuri sau dintr'un trecut așa de îndepărtat încât impresiunea grozăviei este ștearsă de lungul timp trecut. *Foametea la sate* însă este un adevăr trist în zilele noastre. Din multe județe se anunță că porumbul lipsește și că micii agricultori, disperați, nu știu ce să facă.

Și, dintr'odată, fiindcă e vorba de a mulțumi o nevoe apropiată și de neînlăturat, statul se încordează și sacrificiile se fac, cu toată starea rea a finanțelor publice. De la 4 sau 5 milioane lei cheltuiți dintr'un început, suma se urcă deodată la 20 de milioane—și cine poate ști unde se va opri dacă mizeria este într'adevăr așa cum o descriu unii pesimiști?

Suntem dar în fața unei situațiuni serioase și, ca în totdeauna, propunerile de salvare au început să curgă. Ce păcat însă că ne gândim la micii agricultori și la agricultură numai în momentele de calamitate publică, de criză acută și primejdioasă, și nu luăm toate măsurile de nevoe din vreme. Venim cu propuneri în momentul când capul ni-e în altă parte, preocupat de înlăturarea greutăților prezente, iar când furtuna se liniștește nu ne mai gândim de loc că răul se poate foarte bine întoarce. Orientali în toată puterea cuvântului!

Nu vreau să intru deocamdată în discuțiunea mai amănunțită a diferitelor propuneri ce se fac—de altfel trebue să așteptăm depunerea lor în mod precis—ci numai să le menționez, spre știință. S'a pus în circulație ideea reînființărei *pătulelor de rezervă*. Cititorii noștri își amintesc poate că ne-am pronunțat în această chestie la începutul crizei care se desfășură acum și că n'am găsit potrivită împrejurărilor moderne această idee. Dar ea poate fi concepută în diferite moduri și nu e exclusă putința ca sub o anumită formă să aducă tot binele ce se speră pe urma ei. Totul e numai ca să se facă ceva și să nu se lese clasele rurale expuse mizeriei și foametei în caz de dezastru agricol.

O altă propunere ce s'a făcut în vederea prevenirei dezastrelor cauzate de anii secetoși este aceea a *asigurărilor obligatorii*. Ideea aceasta este, ce e dreptul, mai mult decât seducătoare—unii o dau ca un panaceu al marei chestii sociale—dar e greu de pronunțat dacă e aplicabilă în împrejurările noastre și dacă prima de asigurare, oricât de mică ar fi, n'ar fi privită de populațiunea rurală ca un nou bir greu. In orice caz, nu mă pronunț în contra acestei propuneri din principiu; ea merită, pentru însemnătatea ei, un studiu aprofundat, pe care'l vom face poate odată pentru a pune în curent pe cititorii noștri și cu această idee.

Oricâte proecte s'ar aduce însă, cât de ingenioase și perfecte, — ele nu pot fi serioase și într'adevăr aducătoare de bine atâta vreme cât temelia economică a plugarilor n'o să se schimbe. Să ne pătrundem odată pentru totdeauna de adevărul acesta: că până n'o să îmbunătățim soarta economico culturală a marei mase rurale, până atunci nu numai dezastrele crizelor nu se vor putea înlătura cu desăvârșire și orice proecte de ameliorare n'o să fie decât simple paliative, dar și întreg statul românesc va avea o bază șubredă.

Să ne gândim puțintel: Suntem o țară civilizată și pentru care propășirea generală este o condiție de viață. Am peri dacă n'am ști să ne ținem la nivelul celorlalte popoare. Pentru aceasta e nevoe însă de cheltueli enorme, de o politică financiară largă, care să caute prin toate mijloacele punerea în valoare a bogățiilor țărei. Dar în fapt ce se întâmplă? Vine un an de criză. Imediat, bugetul e redus, lucrările mari pentru înmulțirea căilor de comunicațiune încetează, afacerile stagnează, totul rămâne pe loc pe un număr de

ani. Abia începem apoi să ne redeșteptăm din visul cel rău, abia începe să se simtă un nou început de activitate, când o nouă criză agricolă suspendă iar lucrările culturale și împedecă din nou progresul de care avem atâta nevoe.

Lucrul acesta este așa de limpede încât numai totala noastră ignoranță, unită cu o și mai totală nepăsare, pot explica oarba politică ce am dus până acum față de această mare problemă economico națională.

Țara are nevoe, în primul loc, de întărirea agriculturei și a clasei rurale. Când milioanele de plugari, cari se vor ocupa încă peste zeci și zeci de ani cu agricultura, vor fi într'o mai bună stare materială, când vor ști să se folosească de toate ocupațiunile lăturalnice muncei câmpului: industria casnică, horticultura, pomicultura, sericicultura, creșterea vitelor, etc., când li se vor pune adică la dispoziție toate mijloacele de ridicare și toate sursele de avuție capabile de a fi exploatate de dânșii și în asociație: bănci populare, tovărășii de vânzare și cumpărare în comun, societăți de asigurare, atunci nu va mai fi nevoe de pătule de rezervă și nici crizele nu vor produce dezastre așa de mari. Fiindcă rezervele și le va fi acumulat țăranul în bănci sau sub altă formă. Și dacă arșița soarelui va arde și pârjoli câmpiile sale, el va dispune de economii pentru a putea rezista tot timpul rău sau va găsi în vreuna din numeroasele ramuri secundare ale agriculturei compensațiunea perderei cauzată de secetă.

Marea problemă națională a românismului - o spunem și o vom repeta de nenumărate ori—stă în ridicarea economico-culturală a micilor agricultori. In loc de a ne ocupa însă numai cu această problemă, ne aventurăm în politici economice fantastice, cari ne distrag atenția de la agricultură, ne iau toată puterea de sacrificii bănești de cari suntem capabili și lasă prima noastră sursă de avuție în stare de părăginire. Rezultatul se vede limpede ca ziua în anii de secetă: mizeria și foametea la sate.

Micul agricultor trebue să fie pus în poziținea de a se ajuta el singur, din propriile sale mijloace, adică din economiile făcute în anii buni, atunci când vin anii răi de criză. Aceasta este singura soluție posibilă, care înseamnă, în același timp, soluția întregei chestii agrare. E drept, soluția aceasta comportă reforme adânci soluția aceasta înseamnă ca statul, guvernele, comunele și inițiativa privată să lucreze cu puteri unite și încordate numai în această direcție, dar ea constitue unicul mijloc de a eși din starea mizerabilă în care ne pun anii de criză.

Micul agricultor este redus azi ca atunci când nu se fac bucatele pe câmp să cerșească de la stat. Să'l facem independent economicește. Să'l ridicăm pe scara culturală și să'i dăm, prin munca, sacrificiile și banii noștri, mijloacele de a pune în valoare toate bogățiile agricole Numai în asemenea caz vom fi făcut ceva pentru *talpa casei* și deci pentru țara întreagă, care, având temelia sa puternică, va putea merge spre propășire fără pedică. **Vasile M. Kogălniceanu**

PROECTE și IDEI ECONOMICE

Mesagiul regal

Cu regret trebue să constatăm că mesagiul regal, care, cum se știe, este expresiunea gândirei și a programului guvernelor și nici de cum al Majestății Sale, nu vorbește nimic despre proectele de legi cari ar interesa agricultura. S'ar putea răspunde de unii că bugetul, convențiunile comerciale, au și ele legături cu agricultura și că deci interesele acesteia nu sunt de loc uitate. Faptul însă nu este așa.

In fond orice lege cu caracter general are influență și asupra agriculturei, dar una este de a legifera în mod indirect asupra unei ramure de avuție care are nevoe de incurajare și sprijin și alta de a legifera direct, cu intenția și grija de a aduce îndreptare acolo unde e nevoe.

Legi de acestea nu prevede mesagiul actual, cum n'au prevăzut nici cele precedente și cum n'o să prevadă probabil nici cele viitoare Și vina o avem noi, agricultorii, pentru că nu știm să ne impunem interesele și vederile celor cari sunt chemați a îngriji de toate interesele.

S'au votat până acum tot felul de legi asupra a tot felul de materii: administrație, finanțe, comerț, industrie, instrucție publică și așa mai încolo. Agricultura însă a fost lăsată la o parte, ca și cum ar fi un domeniu care a atins toate perfecțiunile și nu mai are nevoe de sprijin. Meseriașii au obținut ce au vrut fiindcă s'au priceput să ceară, industriașii obțin de la sine fără a cere măcar fiindcă așa e concepția economică dominantă, numai agricultorii sunt neglijați. Și dovada cea mai bună a neglijărei lor o avem în mesagiile regale cari, an cu an, uită să pomenească un cuvânt despre agricultură și marile ei interese.

Și apoi, în ce privește ultimul mesaj în special, avem de făcut o observațiune pe care unii o vor găsi poate puțin ne la locul ei, dar care se cuvine totuși să fie făcută în publicitate. Ar fi fost drept și firesc ca mesagiul să menționeze, pe lângă atâtea altele, și Expoziținea generală agricolă organizată de Societatea Agrară, pentru că ea a fost o mare și excelent reușită manifestațiune a inițiativei private a agricultorilor români.

Guvernul datora această mențiune în fața Parlamentului și a țărei, ca o încurajare și o consacrare. Ea se impunea mai ales după vizita Majestății Sale și după frumoasele cuvinte ce a rostit cu acest prilej.

Dar nu voim să insistăm mai mult asupra acestui punct A fost o chestie de dreptate ca Epoziținea să fie menționată în mesaj.

Oboarele comunale pentru vite

Cu toate circulările și ordinele, pare că vechiul și adânc înrădăcinatul abuz, care constă în a închide vitele de pripas pe proprietăți particulare și a stoarce apoi de la săteni amenzi mari pentru a le da drumul, nu a putut fi încă stârpit. E un rău vechiu, care se înlănțuește cu multe altele în a face nesigură averea sătenilor și a'i obicinui cu arbitrarități, nereguli, ilegalități și abuzuri nepermise.

Am protestat de numeroase ori în contra acestor abuzuri. Cunoaștem din experiență arendași cari uzau de sistemul închiderei vitelor țăranilor în ograda lor pentru a'și mări veniturile cari desigur nu aveau toate o sursă curată. Cum se prindea vreo vită străină, nu în porumburi sau în grădina proprietăței ci doar în apropierea gardului sau a porumbiștei sau a ogorului cu semănături, numai decât argații o închideau în curtea arendașului și țăranul trebuia să plătească cât vroia.

Se înțelege că o asemenea procedare nu făcea pe țăran să aibă un respect covârșitor pentru legi și autoritate, pe care o vedea în serviciul plecat al arendașului. Singurul mijloc de îndreptare a unei asemenea stări de lucruri este stricta observare a legei, ca vitele de pripas să nu poată fi duse decât în oborul comunal unde autoritățile comunale să hotărască paguba făcută și despăgubirile cuvenite.

Se vorbește de noua administrație și de noul spirit introdus la sate. Unii merg chiar până acolo încât vor să treacă drept prieteni credincioși țărănimei. Să 'i vedem la fapte, nu la vorbe. Administrația, dacă e insuflată de un spirit ,nou pentru săteni, să vegheze într'adevăr la aplicarea legilor. Numeroase și mari abuzuri se vor stârpi astfel numai prin stricta observare a legilor. Dacă s'ar veghea ca vitele rătăcite și cari au făcut pagubă arăturilor sau grădinilor să nu fie duse decât în oboarele comunale, de sigur că s'ar face cu aceascta uu mare serviciu.

V. M. K.

Expoziţiunea Societăţei Agrare

Iată şi scopul ce urmăreşte actuala Societate, după Statutele sale :

«a) A contribui ca cultura pământului să fie făcută pe baze mai raţionale prin înfiinţarea de şcoli teoretice şi practice de agricultură ;

b) A îngriji de buna stare a micului proprietar, îndreptând activitatea lui spre o cultură raţională şi economică cu întrebuinţare de seminţe alese; spre cultura textilelor, plantelor furagere, potagere, fructifere, etc., a vitelor de prăsilă ameliorate ;

«c) A contribui la înfiinţarea şi desvoltarea industriilor agricole ;

«d) A face publicaţiuni agricole;

«e) A lucra pentru desvoltarea agriculturei în toate direcţiile, prin înfiinţare de expoziţiuni şi de concursuri agricole şi încurajări de tot felul;

«f) A stărui ca agricultorul să şi poată procura mai cu înlesnire capitaluri prin instituţii de credit, prin înfiinţări de sindicate şi societăţi cooperative.

«g) A stărui să se concilieze interesele generale cu interesele proprietăţii rurale, prin o dreaptă cumpănire a dărilor în raport cu mijloacele de producţiune ale agricultorului ;

«h) A stărui ca în administraţie agricultorul să găsească siguranţă în ocrotirea intereselor proprietăţei sale;

«i) In raporturile cu celelalte state să se asigure produselor agricole pieţe de desfacere, iar la încheerea convenţiunilor comerciale să se aibă în vedere, mai cu seamă, interesele agriculturei, principala avuţie a ţărei».

Iar în darea de seamă făcută de comitetul Societăţei, la 15 Ianuarie 1902, despre mersul societăţei pe 1900-1901, se poate vedea şi mai lămurit tendinţa acestei societăţi. Sunt acolo observaţiuni importante şi sunt puse în discuţiune, cu multă judecată, alte chestiuni foarte însemnate.

Mă voi mărgini a cita următoarele pasage :

«Intâi de toate, proprietatea rurală în întregul ei, nu este suficient consolidată prin lipsa unui cadastru.

«Apoi dacă trecem la proprietatea mică, ţărănească, o vedem pusă pe o bază şubredă, cu o cultură adânc rutinară, cu metode de muncă învechite, fără o gospodărie serioasă şi temenică, fără case higienice, fără maşini, fără vite alese, etc., cu recolte depreciate şi cari nu realizează nici preţul muncei, din cauza samsarilor şi a lipsei de organizare a comerţului cu produsele agricole.

«Aceiaşi stare tristă observăm şi la marea proprietate, grevată apoi şi de numeroase datorii hipotecare, şi în imposibilitate de a introduce ameliorăţiuni serioase din cauza capitalului foarte scump, 10, 12 şi 15%, ceeace e enorm. Apoi, peste toate acestea, se mai adaogă o administraţiune puţin demnă de marea ei misiune şi chiar indiferenţa multor direcţi interesaţi în cauză, a multor mari proprietari, care nu'şi înţeleg nici de cum interesele lor şi cari, prin nepăsarea lor, fac să se perpetueze o stare aşa de dăunătoare şi lor, în primul rând, şi ţărei întregi».

Şi cu deosebire să punem în evidenţă şi următoarea parte :

«Iniţiativa privată, din cauza spiritului nostru de asociaţiune, foarte puţin dezvoltat, nu ne dăduse încă acea asociaţiune care să îmbrăţişeze în mod larg şi să lucreze, pe teren practic, cu tot efectul dorit, cum se cere în marile chestiuni agricole. *Trebuia deci o puternică afirmare a iniţiativei private a agricultorilor, cari să rupă odată hotărât cu trecutul şi să păşească cu energie la munca metodică, treptată şi raţională în vederea progresului agriculturei.* **De aci s'a născut Societatea Agrară a marilor proprietari din România.**

«Ea s'a născut ca o reacţiune împotriva unei întregi stări de lucruri care nu mai poate dăinui multă vreme. Ea s'a născut ca o asociaţiune în a cărei menire intră, pe lângă reforma largă economică a agriculturei, şi modificarea în bine a stărei clasei proprietarilor rurali pe teren politic şi social, fiindcă întemeetorii societăţei sunt partizanii ideilor de conservaţiune socială şi politică, deşi pe deplin neutri în chestiunile politice, de partid. In ce priveşte partea din urmă, rămâne să se lucreze serios pentru ca marea proprietate rurală să-şi recâştige în stat vaza ei de altădată şi să poată fi reprezentată conform marei ei importanţă şi a marelor interese româneşti ce e chemată să apere şi să dezvolte. *In modul acesta, redându-se proprietăţei rurale însemnătatea ce i se cuvine, se va pune pe temelia cea mai solidă economia ţărei şi însăşi naţiunea, şi se va permite dezvoltarea principalului element de ordine în stat, care este sprijinul cel mai puternic al Patriei şi al Tronului.*»

Tot acolo, se văd enumărate greutăţile ce au întâmpinat şi dorinţele mai urgente ce doresc a realiza.

Dintre acestea, mai multe sunt deja îndeplinite: Ziarul «Agrarul» a început să apară la 1 Mai 1901 ; Congresele din 1903 şi 1904 au avut loc cu succes.

Expoziţiunea Agrară s'a deschis în fine în Iunie anul 1904.

Să sperăm că şi celelalte puncte vor fi şi ele în curând realizate.

Să ne ocupăm puţin de această expoziţiune

Ea fusese hotărâtă a avea loc în toamna anului 1903. Numeroaselor greutăţi, ce nu au putut fi învinse la timp, se datoreşte faptul că expoziţiunea s'a deschis numai în vara acestui an.

Şi pentru a se vedea mai bine spiritul înalt ce domneşte între marii noştri proprietari rurali, mă grăbesc a spune că spre a realiza această frumoasă operă, ei se unise cu *Asociaţiunea Română pentru înaintarea şi răspândirea ştiinţelor*, care debutase în mod aşa de fericit la 1902, cu frumosul Congres de la Iaşi, iar la 1903 cu importantul Congres dela Bucureşti şi cu Expoziţiunea sa ştiinţifică, pură şi cu aplicaţiuni, precum şi retrospectivă, relativă la dezvoltarea noastră culturală.

Dacă expoziţiunea agrară nu s'a putut deschide de cât în 1904 ea însă se prezintă în un mod cu totul mulţumitor, nu numai prin ceeace se vede expus, nu numai prin frumuseţea modului expunerei —care denotă cultură artistică şi gust ales — dar mai ales prin altă ordine de fapte.

Entuziasmul cu care marele public a primit această expoziţiune, îndemnul la muncă ce vădit a eşit din ea, marea încredere ce s'a născut în cei ce muncesc pământul, şi priceperea marelor interese comune ce se vădeşte tutulor, sunt atâtea efecte importante, ce au născut din ea.

Se impune deci Societarilor şi agrarienilor noştri în genere, ca, solidarizându-se tot mai mult, să mărească încă importanţa acestei societăţi, să înmulţească pe judeţe cercurile agricole, spre a realiza o muncă agricolă rodnică, să lucreze la înjghebarea comitelor agricole, — cari au dat aşa frumoase roade cu deosebire în Franţa — să ajungă la crearea Sindicatelor de export, atât de neapărat trebuincioase marilor şi micilor noştri agricultori.

Să înceapă, cu deosebire, prin a se uni, a se contopi în aceiaşi fiinţă, cele două mari societăţi agricole, ce trăesc separat în prezent. Aceasta este prima datorie de îndeplinit pentru moment.

Societatea Agrară astfel regenerată va fi una din marile forţe ale ţărei.

Ea are menirea de a îndruma spre bine, progres şi fericire, proprietarii rurali, mari şi mici, şi de a ridica mult puterile producătoare ale ţărei.

Din trunchiul ei puternic se vor naşte pe zi ce trece toate industriile ce stau în legătură directă cu produsele agriculturei noastre.

Prin fericita îndrumare spre viaţă ticnită şi spre munca nobilă de la câmp, vom reuşi — să sperăm — să descărcăm oraşele de acea populaţiune care lâncezeşte neproductivă şi care pe zi ce trece devine o sarcină tot mai mare pentru asistenţa publică şi pentru adevăratul producător.

Şcoalele noastre de agricultură, meserii şi comerţ vor fi mai frecventate, astfel că vom mai reduce colosalul

număr al celor ce urmează liceele, de unde în genere ies numai spre a urma o specialitate legată de bugetul țărei.

Proletariatul intelectual, precum și numeroșii pretenționși de fapt inculți, de care suntem amenințați, va scădea.

Trebue de asemenea să ne bucure interesul pe care marii proprietari l'au manifestat de la început pentru micul proprietar și pentru populațiunea rurală în genere ; aceasta le face nu numai cinste dar dovedește judecata lor sănătoasă, căci nu este progres și fericire posibilă decît numai atunci când fructele ce decurg din această munca în comun, cad de o potrivă tutulor celor ce asudă, lucrând țarina patriei.

Expoziționea Agrară ne dovedeste o fericită mișcare în agricultura mare și creșterea vitelor.

Grânele și în genere cerealele noastre sunt de o calitate superioară. Toate varietățile de grâu, porumb, rapiță, orz, ovăs, etc., expuse, indică o mare îndreptare în calitatea și cantitatea produselor cultivate și o constantă preocupare de a face tot mai bine.

E de observat cu deosebire năzuința de a se introduce în cultura mare a porumbului, varietăți precoce. S'au expus varietăți care erau coapte la 1 August.

Pentru noi, de oarece baza alimentațiunei populațiunei rurale e porumbul, chestiunea e foarte importantă și cu atât mai mult cu cât populațiunea de pe coline nu încetează a cultiva porumb pe înălțimi unde el de regulă nu se poate coace.

Leguminoasele sunt de asemenea reprezentate în mod larg și foarte variat. Trebue să menționăm în mod special Soia, care s'a răspândit în decurs de trei ani peste întreaga suprafață a țărei, prosperând foarte bine, de la țărmurile mărei și până la altitudini de 700 m.

E regretabil că această sămânță nu poate fi direct fiartă ca fasolea. Totuși făina de soia are un mare viitor *alăturea* cu făina de porumb sau de grâu în toate preparatele, de la aluaturi și pâne sau mălai și până la fierturile pe care le prepară sătenii noștri.

Ca lapte și brânză, experiența rămâne a ne dovedi de ce e în stare să ne dea soia.

Legumele expuse sunt numeroase și de o calitate aleasă cu tot anul secetos ce am avut.

Sunt de observat cu deosebire rezultatele fericite obținute de școalele elementare de agricultură. Toată sforțarea noastră, încă timp îndelungat, trebue să tindă a arăta sătenilor ce se poate obține pe câțiva metri patrați de teren, prin zarzavaturi succesiv cultivate în timpul verei. Față cu 180 zile de post ale săteanului e de o mare importanță a-i arăta ce poate el trage din straturile de rădichi, lăptuci, etc., etc.

Știm că multe familii părăsesc casa timp de vară 4—6 săptămâni, reținuți departe de munca câmpului. Dar totuși sunt atâțea ce rămân acasă care pot face acest lucru. Săteanul nostru este fascinat numai de largul orizont al câmpiei române. El crede numai în suprafețe mari, căci așa l'a învățat cultura extensivă a marei proprietăți. E timp a-i dovedi contrarul și atunci va fi mai fericit și mai puțin muncit de nesațiul de a avea multe pogoane.

Sfecla de zahăr a dat rezultate foarte bune. Cu toată relativa neexperiență a muncitorilor, s'a obținut sfeclă atât de bună încât în rafinărie s'a scos peste $13^1/_2{}^0/_0$ zahăr din ele.

Cultura sfeclelor furagere și a morcovilor pentru cai, mai cu seamă, a luat oarecare desvoltare, astfel că începem a da un regim mai variat, mai nutritiv și mai bine potrivit, cel puțin vitelor de preț. Astfel sperăm că cu încetul să treacă această deprindere și la săteni, care în multe părți și cu deosebire în județele limitrofe Bucovinei au început a pune deja și fânețe artificiale.

In privința plantelor de ornamentațiune e o fericire de a vedea ce admirabile rezultate s'a și obținut în așa scurt timp. Sunt nu mulți ani, de când un buchet ordinar, făcut mai numai cu flori străine importate, se plătea 10 galbeni. Acum avem numeroase culturi în aer și în sere calde în țară.

Florile, această binefacere a naturei, pentru simțurile noastre se găsesc ușor și foarte frumoase.

Numai chrisantemele se numără în câte 12,000,000 vase la un singur producător, care în scurt timp prin priceperea sa a ajuns în fruntea acestei mișcări. Solul nostru așa de înflorit de la natură e prielnic pentru foarte multe specii străine.

In această direcțiune progresul e de necrezut.

Toate aceste culturi în mare sau în mic sunt legate și de ușurința cu care apa se găsește la îndemână.

Atingem astfel chestiunea irigațiunelor.

Am convingerea că această chestiune se impune tot așa de imperios ca și cadastrul. Acolo unde nu vom avea gârle și izvoare la îndemână, stratul așa de larg și de avut, de apă subterană, va servi pentru irigațiuni.

Vânt și soare avem în de ajuns, pentru a putea să acționăm motorii, mecanici sau cu amoniac, spre a pompa apa necesară.

Mai multe încercări și lucrări bine executate, relative la drenajuri și irigațiuni sunt prezentate în planuri la această expoziție. Să sperăm că în curând toți acei în măsură a o face in mic ar realiza-o astfel că încetul să ajungem a săvârși această lucrare și în mare.

Culturi noui ca aceia a orezului și a bumbacului, din care s'au prezentat încercări foarte reușite, ar trebui să atragă toată atențiunea statului și e necesar a se face chiar oarecare sacrificii de bani și și teren, în diferite regiuni mai indicate ale țărei spre a putea decide curând ce anume am putea trage din astfel de culturi, pentru produsul cărora, în prezent, se duc milioane în fiecare an în străinătate.

Planuri economice sunt executate de mulți din marii noștri proprietari. S'an prezentat chiar afară de originalele, minuțios lucrate, și copii litografice reduse la 1/500, astfel cum au fost ele distribuite vecinilor și chiar locuitorilor de pe moșie. Astfel fiecare știe ce suprafață a lucrat si ce hotar are. Mijlocul acesta merită să fie mult recomandet, de oarece sunt numeroase procesele de încălcări pe hotare nesigure și multe plângeri de încălcare la muncă, cu ocaziunea măsurătorilor, făcute cu prilejul muncei locuitorilor,

Se constată de asemenea că instrumentele cele mai moderne, pentru agriculture, au pătruns nu numai pe proprietățile mari, par adesea ori în sate, în care ru arare ori sătenii s'au sindicat pentru a realiza sumele necesare spre cumpărarea lor.

Inainte de a ne arunca puțin privirea asupra silviculturei cum ea se prezintă la expoziție, trebue să ne oprim un moment la vii și arbori fructiferi.

Viile, care au suferit atât de mult de filoxeră, încep a fi reconstituite. Mulți particulari înființând mari pepiniere procură în țară vițe altoite.

E de observat că alături cu admirabilii struguri de masă și pentru vin ce avem în țară, sunt foarte multe varietăți străine cari s'au introdus cu deplin succes la noi.

In curând viile noastre vor fi în mare parte reconstituite, altele în curând vor fi în deplină producțiune, pe lângă cele ce produc deja.

Trebue a ne preocupa mult de chestiunea preparării și conservării vinului, și e o fericire că în curând vom putea fi mai severi cu acei ce'și permit în prezent a vinde tot soiul de amestecuri vătămătoare și fără gust.

E timpul chiar a ne gândi la debușeuri. — Rusia este indicată pentru aceasta. Acolo e viitorul podgoriilor noastre.

In ce privește arborii fructiferi, cari erau atât de răspândiți pe coline și mai ales în Moldova, vedem cu multă plăcere că cultura lor a început a fi foarte răspândită și mai ales că foarte multe varietăți străine sunt introduse și alimatate, din cari numeroase cu mult succes.

Dacă trecem la silvicultură, vedem de asemenea că o mare parte din suprafața țărei e încă acoperită cu păduri. —Mai sunt unele seculare.—Adevărul este că am dus prea departe desfiin-

ţarea pădurilor şi adesea ori încă ele au fost tăiate cu atâta nesocotinţă în cât munţi întregi s'au ruinat transformând gârlele în torente şi acoperind livezile şi lanurile din vale cu petrişul adus din ele.

Din fericire nu numai statul şi marile administraţiuni, dar numeroşi particulari au înfiinţat pepiniere şi se fac deja replantaţiuni cu diferite esenţe pe suprafeţe mari.

Creşterea vitelor face progrese simţitoare. De mult timp am fost de părerea că nu putem şi nu trebue a căuta să introducem la noi animale ce cresc în regiuni mai temperate şi mai avute în păşune ca la noi.

Din câte sacrificii s'au făcut până în prezent cu vaci din Olanda şi Svi-ţera, ţări aşa de diferite — mai ales Olanda—de a noastră nu am profitat, decât doar cu faptul ridicol de a vedea câte o stârpitură de bou pătată pe la ţară.

Anumiţi crescători pot să'şi permită, în condiţiuni de teren cu totul speciale ori şi ce, dar afară de rasa Algau care pare mai aptă pentru noi, nu avem nevoe de nici o altă rasă străină.

Chiar boul unguresc, cu coarnele sale aşa de mari şi disproporţionate, este inferior vitelor noastre.

Să selecţionăm vitele noastre de Moldova, şi vom avea animale de muncă, de măcelărie şi de lapte superioare, deprinse cu climatul extrem şi cu păşunea mai uscată a ţărei.

Boul de plug român, din Moldova, e incomparabil. Vaca noastră dacă nu dă ca volum aşa de mult lapte, ca o vacă străină, dar în un volum mai mic de acest lichid, se conţine aceiaşi cantitate de unt şi materii azotate ca şi la celelalte

Expoziţiunea ne-a dat prilejul să admirăm frumoase vite.

Bivolii au fost de asemenea bine reprezentaţi. Ca animal de tracţiune şi ca producător de lapte, bivolul e un animal rar. Dacă carnea sa nu e aşa de fină, ca a vitelor noastre albe, el creşte însă pe păşuni ordinare de troscot şi plante de baltă.

Va urma. **Dr. C. I. Istrati.**

Plugul cu abur Pascu

In conferinţa ţinută la Societatea Agrară la 21 Noemvrie, d. General Pascu a făcut istoricul plugului său cu abur, brevetat în Europa şi America, descriind toate fazele prin care a trecut de la luarea brevetelor până la ultima probă pe teren făcută cu noul său plug care a fost depus la expoziţia agrară.

D-sa arată că sunt două sisteme de arat cu abur bine cunoscute:

Cu o singură maşină cu două tobe pe care se înfăşoară un cablu de oţel, un cărucior-ancoră fixat în pământ, care se deplasează după fiecare brazdă şi un punct fix cu un lemn îngropat în pământ la 1 m. 50 adâncime, cu un scripete (polie); cablul trece pe la căruciorul-ancoră şi pe la punctul fix.

Tobele maşinei mişcându-se printr'un angrenaj pe rând, fac ca, pe când cablul se înfăşoară pe o tobă, să se desfăşoare după cealaltă, purtând plugul dublu basculant cu 5 fiare între maşină şi căruciorul ancoră.

Acest sistem de arat este migălos, dă loc la o mare uzură de cablu, de oarece pentru 400 metri lungime de brazdă între maşină şi căruciorul-ancoră sunt 1300 metri cablu ce se preumblă între cele trei puncte mai sus arătate.

Acest aparat nu se întrebuinţează de obicei decât pentru desfundat la o adâncime de 30 — 40 cm, plugul mergând încet, căci îndată ce se iuţeşte mersul plugului, căruciorul-ancoră se răstoarnă şi uneori sare chiar pârghia (mortul) din groapă; cauză pentru care în România nu există decât trei asemenea aparate, din care două la fermele statului.

Aparatul cu două maşini aşezate la 400 m. una de alta şi un plug dublu basculant cu 5 fiare care face mişcarea de dute-vino (suveica sau naveta) între ele, este până astăzi cel mai întrebuinţat în toată Europa iar în România sunt 30 asemenea aparate.

Plugul tras pe rând când de o maşină când de alta, este basculat când a ajuns lângă una din maşini, întorcându-se pe aceiaşi brazdă spre cealaltă.

De unde rezultă că maşinele lucrează pe rând, adică, că fiecare lucrează numai jumătate de timp; iar plugul basculant care cântăreşte după catalogul lui Pécard 5200 klgr., are trei defecte principale, recunoscute de toţi cei cari s'au ocupat de plugul cu abur, în frunte cu d. Debains, d. Eisben şi chiar constructorul de maşini Pécard. Aceste defecte sunt:

1) Este greu a se regula cele 5 fiare la aceiaşi adâncime, astfel că cel din urmă nu merge de loc la aceiaşi adâncime cu cel d'intâi.

2) Cele 5 fiare care ară nu stau îngropate decât prin supra greutatea conductorului plugului şi a pământului ce stă pe ele.

Din aceasta rezultă, că cu cât se ară mai adânc, cu atât plugul capătă stabilitate, iar la arătura curentă de 20 cm., cele 5 fiare din aer tind a cădea la pământ şi a scoate pe cele ce ară.

Tot aceasta este cauza că nu se poate întrece cu acest plug, iuţeala de 4 kilometri pe oră, căci atunci el înaintează neregulat, dă loc la basculare, de unde o arătură rea şi une ori ruperea cablului.

3) In fine al treilea defect este desfăşurarea cablului de oarece pe tot timpul lucrului, cablul se înfăşoară pe deoparte pe toba maşinei care îl trage şi se desfăşoară pe de altă parte îndărătul lui, după toba maşinei care stă în repaos.

Indată ce se produce o basculare pe timpul aratului, fie din cauza iuţelii plugului, fie că roatele dau de muşuroae, rigole de ploi sau oricare alte neregularităţi ale solului, atunci cablul de la maşina în repaos fiind smuncit, cade, după tobă. Pentru a remedia la acest inconvenient, s'a pus câte o frână la tobe a căror acţiune însă, după cum se exprimă d. Alfred Deleins în uvragiul său, pagina 106, este limitată de vreme ce cu toată buna întreţinere a frânelor dacă se strâng prea tare se măreşte rezistenţa şi cablul de la spate dând smunciturі mari, face ca plugul să basculeze şi dacă nu se strâng destul cablul de la spate se desfăşoară rău şi cade de pe tobă.

Constructorul francez de maşini de arat Pécard, «Grand-Prix», de la expoziţia din Paris 1900, în cat logul său pagina No. 27, spune şi el că tobele sunt înzestrate de frâne automatice, uşor de regulat, asigurând desfăşurarea regulată a cablului fără rezistenţă prea mare, adică fără a face ca maşina care trage plugul să piardă din puterea sa. Recunoaşterea aceasta din partea unui constructor, dovedeşte că în adevăr frânele produc o rezistenţă şi prin urmare o perdere de forţă.

D. General Pascu, studiind bine plugurile cu abur mai sus arătate, din care unul cu o maşină la ferma Statului «Laza» şi altul cu două maşini, la un vecin de moşie al său, a avut fericita idee de a pune o maşină cu două tobe între două pluguri simple care le acţionează pe rând; iar pentru ducerea lor îndărăt au constrult o cotiugă specială pe două roate, care se împreunează cu plugul, formând o trăsură, având tot deodată pe cotiugă două scaune pentru conductorul plugului şi vizitiu, trăsură ce se duce lesne cu 2 boi sau doi cai până la 200 m., la capătul brazdei; unde plugul se desparte de cotiugă, aşezându-se pe brazdă spre a fi tras de maşină.

Distanţa la care se ară cu acest mod fiind de 200 metri în dreapta şi 200 în stânga maşinei, ne dă 400 metri de lungime de brazdă, cât au şi celelalte pluguri cu abur, mai sus descrise.

D. General arată apoi dificultăţile ce a avut cu construirea primului său model de plug, care a eşit din Casa Eckert din Berlin şi a fost în-

cercat la mașina de la ferma Statului «Laza» în fața a 8 mari agricultori ce au găsit sistemul de arat bun, dar plugul prea greu spre a putea fi dus cu înlesnire de două vite îndărăt la capătul brazdei.

Puindu-se pe cercetări după vizitarea a două pluguri americane de la d. Constantin Miclescu și doctorul Sculi, a reușit a avea, după indicațiunile date d-lui Angeli, inginer-șef al Arsenalului Armatei, planul cotat a unui plug ușor cu trei brăzdare ce s'a construit la școala de arte și meserii din Iași, cântărind numai 770 kgr. în loc de 1450, cât are cel construit la Berlin.

Dugă primele încercări făcute cu boii la Stânca lângă Iași la d. Dimitrie Greceanu și participarea plugului la expoziția agrară, d. General Pascu s'a dus la Fundeni lângă Buzău, proprietatea D-lui Alexandru Marghiloman, care a bine-voit a-i pune una din mașinile plugului său cu aburi la dispoziție, iar rezultatul este consemnat în următorul raport:

Onoratei
A-trații Centrale a Proprietăților
D-lui ***Alexandru Marghiloman***
București

«Conform cu scrisoarea d-voastră «din 27 curent, d General Pascu «s'a prezentat aci când a adus și «plugul inventat de Domnia-Sa. După «ce a sosit aci și i-am pus la dispo«ziție una din locomotivele plugului «cu abur.

«Distanța de la locomotivă și până «unde s'a așezat plugul pentru a în«cepe operațiunea de încercare a fost «de 200 m.

«La punerea sa în funcțiune s'a «notat ora și rezultatul a fost cel «următor:

«In o jumătate oră s'a arat 1000 «metri p.

«Calculat pe zece ore timpul unei «zile de lucru, ar putea face 20.000 «mp. arătură, adică două hectare la «adâncime de 20 cm. după cum s'a «lucrat acum la încercarea care s'a «făcut.

«Arătura este foarte bună, brazda «bine răspunsă și fără bolovani, așa «că s'ar putea semăna cu mașinele «în rânduri, fără a mai fi nevoe de «a se întrebuința borona.

«Conducerea plugului este foarte «practică fără de a exista vre-o com«plicațiune. Plugul de la locomotivă «și până unde se începe brazda este «purtat de 2 cai întrebuințându-se și «2 oameni, unul care conduce plugul «și unul care poartă caii.

«Acest plug pentru d-nii proprie«tari cari nu au întinderi mari, este «foarte bun mai cu seamă în cazul «când la o locomotivă s'ar atașa două «pluguri.

«Reușita încercărei a fost foarte «satisfăcătoare, în baza căreia,și după «cererea d-lui general, respectuos «aduc și la cunoștința d-voastră re«zultatul obținut.»

Primiți vă rog etc., etc
(ss.) administrator, C. Șoimărescu

Acest plug ușor fiind făcut pentru arătură curentă de 20—25 cm. se poate întrebuința și pentru desfundare la 30—35 cm. adâncime schimbându-se socurile cu altele mai mari a căror cost este de 150 lei.

Trecând la partea financiară, d. general Pascu arată că aparatul cu două mașini a d-lui Marghiloman costă 84,000 lei și ară șase hectare pe zi, lucru recunoscut de toți și chiar de constructori, iar pentru această sumă costul unui hectar după cum ni s'a comunicat revine d lui Marghiloman 20 lei.

In ceeace privește aparatul Pascu el costă:

Grație reducerilor mari ce i s'au făcut de casa Pécard din Franța în prevederea afacerilor importante viitoare, d-sa poate oferi mașina necesară cu . . . . . 20,000 lei
Două pluguri a trei brăzdare . . . . . 3,000 »
Doisprezece boi pentru dus plugurile îndărăt . . 3,000 »
Total . . 26,000 »

Pentru această sumă costul de hectar revine după cum urmează:

Cu boii

Un mecanic pe zi	8 lei
Un fochist	2 »
Doi conductori la pluguri a 1 leu	2 »
Patru boi pentru adus pae și apă cu doi oameni	3 »
Doisprezece boi cu patru oameni pentru dus plugurile îndărăt	7 »
Amortizmentul a 24,000 lei (iar restul până la 26,000 există în valoarea boilor) a 15% pentru 200 zile de lucru	18 »
Uzură de cablu, unsoare, cârpe, mici reparații	4 »
Total .	44 »

Ceea ce ne dă pentru patru hectare 11 lei de hectar în loc de 20 cât răvine d-lui Marghiloman.

Cu caii

Un mecanic	8 »
Un fochist	2 »
Doi conductori la pluguri a 1 leu	2 »
Patru boi pentru adus pae și apă cu doi oameni	3 »
Doisprezece cai a 50 bani pe zi cu potcovitul	6 »
Patru oameni la cai	4 »
Amortismentul a 27,000 lei (conducerea cu caii costând 1000 lei mai mult din cauza prețului cailor și a hamurilor) a 15% pentru 200 zile de lucru	20 »
Uzură de cablu, unsoare, cârpe, mici reparații	4 »
Total . .	49 lei

In acest caz se va face de sigur cinci hectare pe zi din cauza iuțelei ducerei plugurilor îndărăt la trap.

Pentru aratul în număr mare de hectare pe zi în mod cu totul mecanic, brevetul d-lui generat Pascu prevede ducerea îndărăt la capătul brazdei a plugului cu tractoare automobile.

In acest caz socotind mașina 25,000 l.
Două tractoare cu abur . . 25,000 »
Total . . 50,000 »

Cu care de sigur întrebuințându-se două pluguri a cinci brăzdare de mărimea celor duble basculante se va putea ara 10—12 hectare pe zi, de oarece la experiența făcută acum la d. Marghiloman, plugul Pascu care are mare stabilitate a fost tras de mașină cu iuțeala de 8 kilometri pe oră, adică îndoit decât plugul dublu basculant a cărui iuțeală este numai de 4 klm. pe oră.

In fine d. general Pascu socotind costul a 100 boi și a 15 pluguri ordinare ce ar trebui ca să are 7-800 hectare în 200 zile cât face aparatul său. . . . . 15,000 lei
Costul unei locomobile de treer ce fiecare agricultor important trebue să aibă . 7,000 »
Total . 22,000 lei

Rezultă că toți agricultorii care au boi și mașini de treer vor găsi un mare avantaj să înlocuiască vechiul sistem, cu aparatul Pascu, cu care pot face o arătură mult mai bună și a se servi de aceiași mașină pentru treerat recolta d-lor în lunile Iulie și August când de obicei nu ară nimeni.

D. general Pascu terminând conferința sa speră că toți cei care vor lua cunoștință de superioritatea și eftinătatea sistemului său, se vor grăbi a se adresa d-sale la Iași în acest scop, pentru care se pune la dispoziția tuturor agricultorilor spre a le da orice alte deslușiri ar voi.

Medicii veterinari

ca misionari ai progresului agricol în România

III

In starea însă de azi a agriculturei țărei este nevoe de mai mult decât atât. Nu numai ca igienist încă ar trebui să-și mărească activitatea, pentru a preveni boalele animalelor; dar acum are alt rol și mai important, rol de apostol al progresului agricol.

Pentru aceasta însă va trebui o nouă îndrumare, fie preparându-i mai mult în acest sens, fie asigurându-le situația de o manieră astfel că interesele lor să fie concordante cu ale progresului să-

ţeanului şi cu sănătatea vitelor. Căci în starea de azi a lucrurilor foarte mulţi veterinari 'şi zic că dacă n'ar fi animale bolnave şi epizootii, cât mai multe n'ar mai avea utilitate. Lucrul privit la suprafaţă aşa şi este şi tocmai spre a dovedi că este rău va trebui să intru în dezvoltări.

Cea mai mare parte a pământului, în România este rău cultivată. Marele proprietar în cel mai mare număr de cazuri, îşi închiriază moşia fără nici o condiţie asupra modului cum va fi cultivată, dacă prin o cultură spoliatrice se va slei pământul; cel mult dacă 'şi bate capul să se asigure de solvabilitatea arendaşului.

Ceea ce toată lumea deploră sub numele de «absenteism» Micul proprietar, ţăranul, cultivă cum a apucat din strămoşi, producţia e absolut mică şi dacă mai trăeşte, vai numai el ştie cu ce privaţiuni. Nici mâncat, nici îmbrăcat, nici adăpostit în o casă cum se cade. Apoi de dator! Nu odată s'a dat alarma arătându-se că ţăranul nici odată nu se poate plăti de datorii.

Este sigur, asemenea, că la ţară nu numai că lipseşte instrucţiunea agricolă dar chiar instrucţiunea primară. Căci nu este de ajuns a şti scrierea şi ci irea, şi cu toate acestea producţiunea agricolă a României se sprijină în cea mai mare parte pe producţiunea ţărănească.

De la 1860 şi chiar cu mult înainte aşi putea cita 1833, când s'a înfiinţat prima societate de agricultură în Bucureşti, s'a căutat a se lucra câte ceva. S'a înfiinţat jurnale agricole s'a ţinut expoziţiuni parţiale de vite, concursuri de arătură, comiţiile agricole au cheltuit une-ori sume importante, dar cât de puţin au dat roade. Vorbesc în special de ţăran.

Când jurnalele agricole pătrund la sate 75 % nu ştiu să citească şi 25 % nu pot să înţeleagă. Atât de puţini sunt preparaţi pentru o instituţiune incontestabilă de progres agricol, cum a fost creditul agricol, că ţăranii au luat bani şi în loc ai întrebuinţa în nevoile agricole şi-a cumpărat ghete cu tocul Louis XV pentru nevastă şi restul..... ia băut! Aci nu e vorba să ponegrim pe ţăran. N'avem intenţiunea nici de al ridica în slavă, nici de al înjosi. Scopul nostru e de a constata lucrurile spre a obţine îndreptare.

Cu atât mai bine pe unde lucrurile nu sunt astfel.

Pentru acolo n'avem nimic de zis. Vorbim însă de majoritate şi aici din nenorocire lucrurile sunt astfel.

Trebue a se recunoaşte, că toate mijloacele de propagandă şi de instrucţiune agricolă întrebuinţate până astăzi, au dat rezultate insuficiente.

Insuficiente, în acest sens că lucrează asupra unui mic număr de persoane, amatori în cel mai mare număr de cazuri, şi puţin sau de loc asupra masei ţărăneşti care are tocmai cea mai mare nevoe.

Ceea ce lipseşte mai cu osebire sunt organele vulgarizatoare ale ştiinţei agricole, un invăţământ simplu, la îndemâna inteligenţilor inculte, un învăţământ care să vie în satul lui, care să i se ofere la fiecare pas, care să'i inspire încredere prin serviciile aduse. Un învăţământ care să răspundă la obiecţiunile, care să ştie să unească exemplul cu vorba, care să reînceapă din nou munca ori de câte ori va fi nevoe.

Ei bine! Medicii veterinari singuri prin natura studielor lor şi a relaţiunilor cu lumea rurală sunt în stare a îndeplini acest rol.

La început, la crearea şcoalelor veterinare, medicii veterinari erau vindecători de animale. Intâi al cânilor, apoi ai celorlalte soiuri de animale. De altfel ca şi medicii de oameni, vindecători ai boalelor omului. Mai târziu progresul civilizaţiunei a făcut pe omul de artă medicală a studia nu numai mijloacele de'a vindeca pe omul îmbolnăvit dar şi pe acela al feri de îmbolnăvire.

Şi marele principiu de numanitate ale timpului nostru: «a preveni răul e «incontestabil mai preferabil de cât a «pedepsi»; s'a aplicat şi în studiul medicinei, dând o întindere vastă studiului higenei.

In veterinărie acelaş lucru. Studiind însă, modul d'a preveni boalele la animale s'a ajuns fatal la faptul că animalele rezistă cu atât mai mult la îmbolnăvire cu cât sunt mai rezistente. De aci nevoia de ale ameliora.

Or în mersul continuu al progresului veterinărei, de la studiul medicamentaţiunei animalelor bolnave, s'a trecut la prevenirea boalelor şi apoi la ameliorarea raselor, spre a le face mai rezistente.

In această privinţă a şi întrecut medicina omului care numai în medicamentaţiunea boalelor şi în higienă poate sta alături cu veterinăria.

Amelioraţia raselor omeneşti e încă departe! Se înţelege de ce. Principiele ce conduce societatea omenească sunt de a înmulţi populaţia prin orice mijloace.

Asistăm la ocuparea pământului de către om. Cine va fi mai numeros (poporul) va ocupa mai mult pământ, va avea mijloace de subzistenţe mai mari şi în ziua de preponderanţă finală, acela va stăpâni pământul! Dar... dacă ne ridicăm cu mintea în viitor... întrevedem timpul când, după luptă finală, acela sau aceea ce vor rămâne biruitor, vor trebui să alerge la stavilirea numărului oamenilor şi fatal va face ceea ce Zootechnia face actualmente pentru animale; va ameliora specia omenească, nu va menţine de cât pe cei forţi! Se înţelege de ce.

Pământul e limitat. Omenirea în pro crearea ei vecinică este nelimitată!

Acest timp însă e departe! Actualmente însă e vremea Zootechniei, adică a ameliorărei animalelor.

Şi cum totul se înlănţueşte în lumea asta, Zootechnia implică studiul ameliorărilor agriculturei, spre a procura animalelor hrană bună şi îndestulătoare fără care nue amelioraţie posibilă.

Direcţia producţiunei animale şi a tot ce se leagă de industria agricolă, acesta e rolul care, pentru utilizarea studiilor ce a făcut incumbă veterinarului.

Alegerea speciei, rasei care poate fi crescută cu mai mult câştig într,o localitate; alegerea reproductorilor însărcinaţi cu procreaţiunea; alegerea celor ce sunt mai apţi cu perfecţionarea prin încrucişare; alegerea mai cu seamă a acelor ce se pot desface cu mai multe beneficii, după cererea pieţei, după resursele furagere care se pot avea; buna întreţinere a mamelor, a produşilor, a armăsarilor; determinarea celor mai bune metoade de creştere, de dresagiu, de îngrăşare; *buna preparaţiune şi distribuţiunea raţională a alimentelor*; *cele mai bune procedee de preparaţiune conservaţiune, şi utilizaţiune a ingrăşămintelor*; *în fine distribuţiunea inteligentă a culturelor, astfel ca pământul să recapete la timp ceea ce i s'a luat spre a nu se epuiza*, etc., ect.: astea sunt pe scurt principalele puncte asupra cărora medicul veterinar nu numai va trebui a instrui pe ţăran dar chiar al ajuta cu consiliile sale.

. . . . . .

Medicii veterinari sunt indicaţi şi trebue să fie misionarii progresului agricol.

I. Petrescu-Pejan
Inspector veterinar

Finit.

Starea udometrică şi agricolă a României
la finele lunei Noemvrie 1904 st. n.

Starea udometrică

Iarna a început prea de timpuriu în acest an. Deja la jumătatea lui Noemvrie îngheţul era permanent şi grozavul vifor ce a urmat imediat a adus nişte temperaturi foarte coborâte.

Cu toată ploaia şi zăpada generală— şi foarte abondentă în unele părţi ale ţărei — ce au căzut în această lună, totuşi cantitatea totală de apă, aproximativ [1]) 41 mm, a rămas sub valoarea sa normală 43 mm. Din aceaată cauză deficitul de apă de 28% ce constatasem la finele lunei trecute pentru perioada de 16 luni de când începuse uscăciunea, încă persistă şi acum. Intradevăr, în ultimele 17 luni, de la Iulie 1903 până la finele lui Noemvrie 1904, s'au obţinut în total aproximativ 620 mm de apă. pe câtă vreme cantitatea normală, pentru această lungă perioadă, este de 847 mm.

[1]) Zicem *aproximativ* căci din cele 415 staţiuni unde se măsoară precipitaţiunile atmosferice, câteva nu au intrat în acest prim calcul. Introducerea lor în calculul definitiv nu va modifica însă în mod simţitor cifrele ce dăm.

Cu toate că totalul precipitaţiunilor atmosferice n'a depăşit cantitatea normală, totuşi această lună intră printre lunile Noemvrie cele mai ploioase, căci in ultimii 14 ani, de când facem studiul ploii în România, numai în 4 luni Neemvrie am avut mai multe precipitaţiuni ca astădată;

Precipitaţiunile atmosferice din această lună au provenit din ninsoarea aproape generală de la 14 la 18 şi de la 29 şi din ploile de la 25 şi 26. Mai cu seamă la 16 şi 17 ninsoarea a fost abondentă.

România-Mare, Dobrogea şi partea de jos a Moldovei au avut cele mai multe precipitaţiuni atmosferice; cantităţile mijlocii de apă pe districte au depăşit, în aceste diviziuni teritoriale, 40 mm. In Moldova de sus şi în Oltenia au fost mai puţine precipitaţiuni. Districtele cari au avut cele mai mari cantităţi de apă sunt: Covurlui, Tulcea, Constanta, Ialomiţa, Ilfov, Vlaşca şi Muscel, în care s'a obţinut în mijlociu de la 46 la 75 mm de apă.

Zăpada, care a căzut în 4 zile, a format în mijlociu o pătură groasă de 30 cm. In Moldova grosimea ei a sost de 25 cm, iar în Dobrogea de 50 cm. In districtele Teleorman, Vlaşca, Ilfov, Tulcea şi Covurlui stratul mijlociu de zăpadă a trecut de 40 cm, ajungând la 61 cm, în Tulcea. Cea mai puţină zăpadă a căzut în Suceava, Botoşani şi Dorohoi între 8 şi 11 cm.

In partea estică a Munteniei, în cea de jos a Moldovei şi în Dobrogea, ninsoarea de la 16 şi 17 a fost însoţită de Crivăţul puternic, formând viscol foarte mare. Din această cauză zăpada a fost îngrămădită pe la adăposturi în grămezi cari au ajuns, pe unele locuri, până la 2 şi chiar 3 metri de înălţime. Viforul a cauzat stricăciuni mari în partea estică a Munteniei, prin Moldova şi Dobrogea, descoperind case, dărâmând coşuri şi garduri, împrăştiind clăile şi şirele cu nutreţuri, desrădăcinând arbori etc. Pe mare şi chiar în unele părţi din ţară au fost în aceste zile nişte adevărate uragane. S'au semnalat multe cazuri mortale la vitele surprinse de acest viscol fără adăposturi în câmpii. Circulaţiunea trenurilor a fost întreruptă în aceste zile pe linii, iar comunicaţiunile pretutindeni în oraşe ca şi la câmpii erau foarte anevoioase.

După vifor au urmat câteva zile cu ger simţitor cum rar se întâmpla la noi această epocă. Acest ger a fost mult mai mare în partea de câmpie a Munteniei şi în Moldova de jos. La munte şi în restul ţărei frigul a fost slab; îngheţul era numai noaptea.

De la 23 începe a se moină: la 25 cade o ploaie caldă generală şi abondentă care topeşte foarte repede zăpada pretutindeni, aşa că pământul se descopere de zăpadă, în mai multe părţi.

La 28 şi în noapte următoare ninge puţin din nou în toată Muntenia, în Dobrogea şi partea de jos a Moldovei. Zăpada formează o pătură subţire până la 10 cm; pe unele locuri ceva mai mult. Urmând un timp rece ea a persistat până în ultimile zile ale lunei.

La sfârşitul lui Noembrie pământul era acoperit cu o pătură de zăpadă subţire aproape în toată Muntenia; în Moldova numai în Putna şi pe alocuri in Covurlui şi Tecuciu. In Dobrogea şi în restul Moldovei zăpada nu există de cât în foarte puţine localităţi şi acolo mai mult pe la adăposturi.

Râurile şi pârnurile au început a îngheţat pe margine încă din a doua decadă. In urma gerului de la finele acestei decade multe râuri, pârâuri şi lacuri s'au prins, dar s'au desgheţat dudă ploaia de la 25.

Starea agricolă

In prima jumătate din Noemvrie, timpul a fost foarte prielnic lucrărilor agricole, mai cu seamă în prima decadă când s'au făcut mai pretutindeni ogoare şi în unele părţi chiar s'a semănat grâu.

Semănăturile de grâu, rapiţă, secară şi orz făcute în lunile precedente au continuat a creşte şi a se mai desvoltă puţin şi în cursul primei jumătăţi a a acestei luni, când de şi nopţile erau reci, unele chiar cu îngheţ şi brumă, totuşi zilele erau destul de calde. S'a continuat cu păşunarea semănăturilor timpurii cari crescuseră prea mari.

Iarba pe mirişti, izlazuri şi fâneţe încă a vegetat foarte bine în prima decadă şi vitele pretutindeni au mers la păşune neîntrerupt în acest interval.

Porumbul s'a terminat de cules, în puţinele locuri unde mai rămăsese, el este umed şi prost.

Viile s'au isprăvit de cules în primile zile ale lunei; în mare parte s'au îngropat. S'au mai recoltat sfeclele de zahăr, cele de nutreţ şi zarzavaturile.

Zăpada şi îngheţurile ce au început de la jumătatea acestei luni, au făcut ca vegetaţiunea să fie întreruptă aproape brusc în toată ţara. Pătura de zăpadă ce a căzut de la 14 la 18, a adăpostit semănăturile foarte bine în contra gerurilor ce au avut loc la sfârşitul decadei a doua, aşa că ele au continuat a vegeta sub zăpadă.

De şi în urma timpului cald şi a ploilor de la jumătatea decadei a treia semănăturile au fost descoperite în cea mai mare parte a ţărei dar mai ales în Moldova, totuşi frigul ce a urmat nu le a cauzat nici un rău.

La sfârşitul lunei mai în toată Muntenia semănăturile erau iarăşi acoperite de puţină zăpadă.

Ninsoarea şi viscolul care au venit în mod neaşteptat aşa de timpuriu, au găsit în multe părţi recoltele de sfecle, de porumb şi de zarzavaturi încă neridicate după câmpii, cauzându-le stricăciuni. Din aceiaşi cauză nu s'au putut îngropa toate viile.

Frunzele arborilor, arbuştilor şi pomilor roditori au căzut cu totul în prima decadă a acestei luni.

Situaţiunea agricolă la sfârsitul ei se prezintă în toată ţara cât se poate de satisfăcătoare dând mari speranţe agricultorilor.

Vitele vor suferi din cauza puţinului nutreţ agonisit. Ele continuă a fi scoase la păşunare pe izlazurile şi mirişte din părţile ţărei neacoperite de zăpadă.

St. C. Hepites
Directorul Institului Meteorologis

CRONICA AGRICOLĂ

Ministerul de domenii a intrat în posesiunea munţilor Nehoiaşi din judeţul Buzău, găsiţi ca avere părăsită şi fără stăpân.

Aceşti munţi, cu o întindere de 4000 pogoane, întrec valoarea de un milion lei şi sunt acoperiţi cu păduri de răşinoase.

Ei au aparţinut Băncei europene, care a lichidat acnm 50 de ani.

***

Administraţia Domeniilor Coroanei a cumpărat 5 vagoane de porumb, cari vor fi împărţite între ţăranii de pe domeniile Gherghiţa şi Cocioc.

Muzeul agricol

Cererile şi ofertele se publică gratuit.

Caut grâu de primăvară „Ulka“ de sămânţă cantitate de 200 hl. Rog adresaţi proba indicând preţul cerut dr. Patzelt, Pătrăşcoiu, g. Zorleni.

De vînzare Una presă mare pentru fîn, pae etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victoriei 55.

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica d-luĭ N. St. Cesianu.

Preţurĭ fixe şi reduse predate la orĭ ce gară.

Informaţiĭ la d. inginer Suţu la fabrică-Tîrgovişte şi la d. V. M. Kogâlniceanu, Bucureştĭ — Alea Vasiliu (Isvor).

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoşĭ prăsiţĭ în ţară, buni reproductorĭ pe preţul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în Bucureştĭ, fundătura Mărcuţeĭ 22, în întindere de 11 pogoane vie şi 1 pogon fineaţă, având şi o casă de locuit şi un linŭ

A se adresa strada L.-Catargi 17.

Noutate sensațională pentru domnii Agricultori

SOCIETATEA INCOMANDITA

WEIL, IOSEPH & C°.

DEPOZIT de MAȘINE AGRICOLE și INDUSTRIALE

București, Strada Smârdan No. 7. București

Specialități patentate.-Oferă:

PLUGUL NOU CU ABUR

Cu tracțiune directă Marca „SUBLIM“

model nou perfecționat din fabrica Gaar Scott & Co., America. Compus din o locomotivă rutieră specială, extraputernică și 2 pluguri întregi de oțel de câte 4 brazde, a căror soliditate și funcțiune nu lasă absolut nimic de dorit.

Experiențele cu acest plug cu abur făcute în timp de 8 zile consecutive pe moșia Măgurele (Ilfov) pe pământ virgin, în prezența unui număr considerabil de agricultori români de frunte, ingineri și specialiști, au dat rezultatele cele mai strălucite.

ACEST NOU PLUG CU ABUR

înlătură dificultățile cu vitele și argații, evită cheltueli inutile, mărește venitul agricultorului printr'o arătură sistematică

Arătura bună este baza agriculturei. Printro arătură sistematică se asigură 50% din recoltă

Se garantează soliditatea și buna funcționare! PREȚ CONVENABIL

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ✦ GALAȚI ✦ BRAILA ✦ CONSTANȚA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OȚEL

Cu 1, 2, 3 și 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde

— Cu și fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oțel, în 2 și 3 părți

Mașini de semănat în lat

Construcția perfecționată, 3.76 m. lățime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Mașini de semănat în rînduri

Renumita „BEROLINA“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă și economică în distribuirea semințeî

Batoze de bătut porumbul cu aburi, și cu mîna simple și duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 caĭ putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 caĭ putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 12 DECEMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 105.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

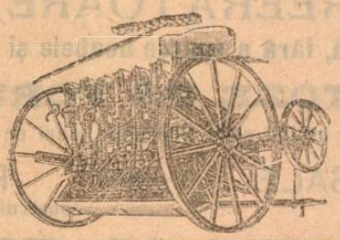

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „sistem Sack“.

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem.
Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare
Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

Societatea anonimă pentru comerciul de maşini şi întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. 1—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. 1—3

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ şi expoziţie permanentă de tot felul de:

Maşine şi Unelte Agricole, Industriale şi Electro-technice

LOCOMOBILE şi TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Şcoala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curăţitoare** patentată (Trei Vînturi) a treia Curăţitoare, în Treerătoare înlocueşte machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de orî-ce alt sistem existent şi **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numai la **Treerătoarea Floether, bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu saŭ fără foi.**

MAŞINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele şi fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curăţind perfect şi lăsînd ştiuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune şi solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oţel, cu 2, 3 şi 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile şi fixe, cu două şi trei cîmpuri şi cu dinţi de oţel şi **Grape pentru Livezi.**
Răriţi, Cultivatori, Tăvălucî.
Semănătorî în lat.
Semănătorî în rînduri renumita „Victoria-Drill“.
Vînturătorî, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ în toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fîn.
Maşinî de tăiat pae şi fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăţi, întregi fără piept. Toate mărimile.
Morî TRANSPORTABILE, pe postament d lemn şi de fier simple, duble, triple şi cvadruple, din cele mai renumite fabrici, de 36, 42 şi 48 ţoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF şi DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEŞTI, I-a calitate, simple şi duble, toate lăţimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu şi grădinî.
Părţi de rezervă. Muşamale.
Maşine de scărmănat lînă de lemn şi de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol şi cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ŞI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopî — cu Tăiuşul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai uşoare şi solide, construite din oţel.

Garanţie absolută pentru perfecta funcţionare şi material solid al tutulor maşinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabrici a tot felul de Maşinî Industriae şi Electro-technîce.

DUMINICĂ 12 DECEMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 105.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu
Colaboratorii revistei sunt d-nii:
Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 105

Vasile M. Kogălniceanu. — Băncile populare
V. M. K. — Proecte și Idei Economice.
Dr. C. I. Istrati. — Expoziținea Societățeĭ Agrare.
D. R. Rusescu.— Proect de lege pentru complectarea impăduririlor, restaurarea munților și stingerea și corecțiunea torenților țărei.
Ion Kalinderu.— Măsuri împotriva lipsei pe Domeniul Coroanei.
Porumbul pentru țărani.
Cronica agricolă.

Băncile populare

Este o temă asupra căreia trebue să revenim mereu, fiindcă băncile populare sunt încă departe de a fi atins idealul organizațiunei în materie de credit eftin și adaptat nevoilor țărănești.

In ultimul timp, de când seceta a pricinuit atâtea rele la sate, băncile populare au luat o însemnătate de instituție mare, covârșitoare pentru țărani. Ele au fost un timp mijlocitoarele între autorități cari dădeau porumb pentru oameni și nutreț pentru vite și sătenii cari primeau porumbul și nutrețul. Dacă rolul care s'a dat prin aceasta băncilor populare a fost folositor sau nu este o altă chestiune, asupra căreia discuțiunile sunt azi de prisos, pentru că faptul s'a consumat. In orce caz, părerea noastră este că nu s'a făcut bine încredințându-se băncilor o asemenea misiune, pentru că prin aceasta o bună parte din iritațiunea populației rurale, care, în foarte multe locuri, s'a văzut înșelată în așteptările ei în ce privește cantitatea și calitatea porumbului distribuit, s'a revărsat asupra băncilor populare.

De altfel, guvernu a observat aceasta și la noua distribuire, a desărcinat băncile încredințând împărțirea porumbului autorităților administrative.

Oricum, băncile au crescut mult în vază și în însemnătate în ochii populațiunei rurale, care a început desigur să vază într'însa o instituție durabilă și importantă.

In fața acestei situațiuni, rămâne dar cu atât mai mult să vegheăm asupra bunului mers al băncilor și să căutăm ca printr'o atentă și minuțioasă observare a funcționărei lor să îndreptăm ceea ce este greșit și rău în organizația lor.

Pentru aceasta nu trebue un singur moment să perdem din vedere scopul băncilor populare, care este acel de a înlesni țăranilor un credit lung, ușor accesibil și pe termen lung. Acesta este scopul și toată silința autorităților în drept trebue să tindă numai la atingerea lui.

Credit eftin, ușor de obținnt, adică la momentul de trebuință și pe vreme îndelungată. Oare băncile, așa cum sunt astăzi, realizează aceste deziderate, fără de cari sau sunt incomplecte sau nu fac treaba pentru cari au fost destinate? La această întrebare trebue să răspundem în mod hotărât că nu.

Creditul pe care'l acordă băncile populare este, până la un punct, eftin, zicem până la un punct, pentru că dobânda de 10 și 12 la sută nu este tocmai idealul eftinătățeĭ. Dar dacă ținem seamă de împrejurările din țara noastră și mai ales dacă comparăm acest procent de dobândă cu procentele cari se plăteau înainte, putem spune că progresul este într'adevăr foarte mare.

Eftinătatea aceasta a creditului este însă numai în aparență, căci, în realitate, țăranul este obligat în multe localități, să plătească dacă nu dobânzile vechi dar tot dobânzi enorme. Statutele băncilor prevăd un gir. Pentru a obține acest gir,—și bine înțeles este nevoe de un gir solvabil care să fie primit de consiliul de ad-ție al băncei,—săteanul care trebue să se împrumute e silit natural să se adreseze celui al cărui gir e solvabil. Acela însă, în majoritatea cazurilor, este cămătarul satului sau bogătașul care nu face servicii degeaba, așa că țăranul e nevoit să plătească, și adesea să plătească mult, girul fără de care nu e împrumutat. Cu modul acesta, dobânda fixată de statutele băncilor este urcată prin banii ce țăranul dă bogătașului din sat pentru a obține girul de care are neapărată trebuință.

Ceeace spunem aci este fapt, este realitatea. Răul e semnalat din prea multe părți și de către prea mulți, pentru ca să fie o simplă invenție. Și apoi e firesc să fie așa, căci din momentul ce polița săteanului nu are valoare decât cu girul unui locuitor din sat solvabil, e natural ca numai decât să se strecoare—și cămătarul, sub orice formă ar fi, în această operațiune, luându-și partea lui de câștig și spoliind pe țărani.

O asemenea situațiune, se înțelege de la sine, sapă la însăși temelia

băncilor populare fiindcă împedecă realizarea, primei și celei mai însemnate reforme mari ce s'a urmărit cu întemeerea lor: creditul eftin. Dacă vroim deci să menținem instituțiunea aceasta și s'o facem să aducă toate foloasele pe cari sperăm, să căutăm a îndrepta această stare de lucruri și să organizăm astfel băncile ca șiretenia exploatatoare și camăta să nu se poată furișa cu nici un preț într'însele.

Pentru aceasta avem un singur mijloc, pe care, de altfel, l'am indicat în primul timp: transformarea băncilor populare după sistemul Raiffeisen. Când băncile vor fi organizate pe baza răspunderei solidare și limitate, când nu vor mai fi taxe de intrare și părți sociale, deci nici dividende și nici un fond de rezervă limitat, atunci se vor împrumuta și pe cei mai săraci, numai să posedă atât cât să garanteze valoarea împrumutului și cămătarii nu vor mai putea să urce costul împrumutului prin serviciul ce fac țăranului de a'i da girul. Bine-înțeles că la o asemenea reformă, limitarea teritoriului, adică obligațiunea ca banca să nu poată lucra decât într'o singură comună este absolut indicată, face parte din însăși reforma

Și să nu ni se opue că sistemul acesta e greu sau imposibil de aplicat în țara noastră, care prevede inalienabilitatea terenurilor rurale țărănești și unde averea mobilă a sătenilor este sau mică sau într'atât amanetată la Creditul agricol în cât nu mai poate să garanteze prin ea însăși, fără girul oamenilor solvabili, împrumuturi noui.

Obecțiunea aceasta o consider fundamental neexactă și dovada cea mai puternică și cea mai luminoasă a neexactității ei este tocmai faptul că cămătarii dau girul lor țăranilor cari dacă țăranul nu ar fi solvabil, dacă averea lui mobilă ar fi adică așa de neînsemnată sau așa mult amanetată la Creditul agricol, e sigur că cămătarul n'ar garanta pentru dânsul.

Faptul că țăranii găsesc, în actualul sistem al băncilor, oameni cari să gireze împrumuturile lor cari se urcă la zeci de milioane, nimicește argumentarea tuturor acelora cari consideră averea mobilă a micilor agricultori ca insuficientă pentru a garanta împrumuturi noui, fără giruri. Cu aceasta este nimicită unica obecțiune în contra sistemului Raiffeisen.

Acest sistem se poate dar foarte bine aplica și în țara noastră, unde ar aduce tot binele ce suntem în drept să ne așteptăm de la băncile populare. Avem un mijloc excelent de a îndrepta o stare de lucruri rea și care amenință să devie foarte rea, și este datoria Centralei băncilor populare și a tuturor acelora cari se interesează de soarta țărănimei ca să ia din vreme toate măsurile pentru a reforma actuala organizație, hotărât defectuoasă, a băncilor populare.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE și IDEI ECONOMICE

Tovărășiile țărănești

Ministerul instrucțiunei a luat o nouă măsură bună și pentru care nu trebue să i economisească elogiile. A trimis la sate trei învățători ca să facă propagandă pentru înființarea tovărășiilor țărănești de cumpărare și vânzare în comun a produselor lor.

A discuta asupra nevoei tovărășiilor de acest fel este de prisos; în privința aceasta acordul este făcut: tovărășiile țărănești înseamnă un nou pas de progres la sate, și de aceea ministerul instrucțiunei publice nu poate fi de cât felicitat pentru frumoasa și însemnata lui inițiativă.

Putem desigur da acest minister ca exemplu celorlalte. Pe când celelalte ministere sunt dominate de spiritul de biurocrație care nu înțelege avântul ideei și nu ese din cadrul strâmt și închis ce'i fixează bugetul și atribuțiunile ce i se pare că are, ministerul instrucțiunei dă dovadă că e capabil de avânturi îndrăznețe și de inițiative fericite.

Care lege obligă de exemplu ministerul de instrucțiune să lucreze pentru înființarea de bănci populare sau de tovărășii de vânzare și cumpărare în comun? Și totuși de la acest minister pleacă ideile mari pentru îmbunătățirea soartei sătenilor, urmate numai decât de acțiune Și putem admira, afară de aceasta, modul de execuțiune a ideei: nimic biuroucratic, nimic formalist, nimic din acel chip de lucrare greoae și plictisitoare care se știe că formează caracteristica biurocrației Se trimit învățători ambulanți cari parcurg țara, ducând pretutindeni cuvântul cel bun, se face propagandă de la om la om, se pregătesc spiritele prin reviste și circulări, și, odată ideea pătrunsă adânc, ea nu întârzie de a da roade.

Așa a procedat ministerul instrucțiunei cu băncile populare, așa procedează acum cu tovărășiile țărănești. Metoda este excelentă, și de sigur că va da aceleași rezultate cum a dat și în trecut.

In ce privește însă tovărășiile, ținem să repetăm ceea ce am spus într'un număr trecut: că organizația, așa cum li s'a dat în unele sate situate în apropiere de schele, adică de piețe apropiate de desfacere nu este potrivită pentru toate satele. Unele, depărtate de centrele comerciale, nu pot scurge în condițiuni de preț și de repeziciune, și de control a calității și cantității mărfei, cerealele și produsele lor agricole, ca cele apropiate de piețe comerciale.

Pentru acest cuvânt, am propus ca să se studieze chestiunea participărei docurilor la vânzarea produselor agricole ale tovărășiilor țărănești, făcând astfel ca taxele de magazinaj, de manipulare a mărfurilor, de întărire și de comision în docuri să fie cât mai reduse în favoarea acestor tovărășii. Pe de altă parte, s'ar mai putea folosi docurile la aceea ca să îndemne pe țăran ca să cultive cereale și porumb curat, lipsite de corpuri străine; lucrul ar fi lesne: docurile ar acorda avantagii mai mari —un fel de premiu—acelor tovărășii cari ar trimite produse curate și frumoase—dovadă a unei bune gospodării.

Din toate punctele de vedere, combinațiunea cu docurile poate fi bună. Ea ar mai avea apoi meritul că ar garanta banii rezultați din vânzare.

Societăți cooperative sătești

In legătură cu cele spuse mai sus publicăm proectul de lege, din inițiativă parlamentară, relativ la regularea legală a societăților cooperative sătești de producțiune și consumațiune.

Art. 1.— Articolele 2, 3 al. 1, 4, 5, 6, 7, 8, 10 al. II și 13 din legea asupra băncilor populare sătești din 28 Martie 1903, se aplică și societăților cooperative sătești de producție și consumație.

Art. 2.—Autentificarea creanțelor și cambiilor emise în ordinul acestor societăți, se va face la primăria locală în conformitate cu art. 37 și 38 din legea Creditului agricol. Aceste creanțe se vor putea protesta la primăria sediului societăței până la 500 de lei; primăria va avea competința de a instrumenta fără ca împiedicările prevăzute în articolul 329 din codul comercial relativ la actele în cari sunt interesate rudele sau afinii să fie aplicabile. Pentru sumele mai mari, protestul se va face la judecătoria de pace.

Art. 3.—Societățile cooperative sătești de producție și de consumație cari vor avea un capital social până la 20000 lei vor fi scutite de plata patentei iar cele cu un capital mai mare de 20000 lei, vor plăti jumătate din patenta cuvenită după lege.

Art. 4. — Casa centrală a băncilor populare sătești are dreptul să controleze gestiunea administrației acestor societăți și să ceară de la autoritățile judecătorești urmărirea celor vinovați pentru neregularitățile sau abaterile ce s'ar constata.

Art. 5. — In societățile cooperative sătești de producțiune și consumație,

partea unui membru nu poate să fie nici odată cedată nici retrasă fără aprobarea adunărei generale.

Acest proect comportă mai multe observaţiuni pe cari le vom face în alt număr.

Statistica incendiilor

Abia acum în urmă a apărut statistica incendiilor pe 1897. Datele pe cari le prezintă această statistică sunt însă şi acum interesante şi merită o mai de aproape cercetare.

In 1897 au fost 2866 incendii, cari au distrus 3782 proprietăţi şi au adus pagube de 8,596,630 lei; în comunele urbane au fost 443 incendii iar în cele rurale 2423.

Din dauna totală de 8,569,630 lei revine comunelor urbane 3,231,268 lei iar comunelor rurale 5,338,362 lei. Cea mai mare daună se răsfrânge în comunele urbane asupra categoriei de lucruri mobile: mărfuri gata pentru vânzare, iar *în comunele rurale asupra produselor agricole şi nutreţului pentru vite.*

Dacă trecem acum la asigurări constatăm că din valoarea proprietăţei daunate în întreaga ţară 55 la sută au fost asigurate şi 45 la sută neasigurate. Dacă deosebim însă comunele urbane de cele rurale, vedem că în cele dintâiu 74 la sută au avut proprietăţi asigurate şi 26 la sută nu, pe când în comunele rurale numai 43 la sută din daune au fost asigurate iar 57 la sută nu. Asigurările din sate se fac de către marii agricultori, de către proprietarii de fabrici, mori, etc., pe când mica proprietate rurală nu se asigură mai de loc.

Constatarea aceasta este preţioasă. Ea ne arată cât de puţin este dezvoltat sentimentul prevederei între ţărani şi cât mai este de făcut în direcţia aceasta la sate. Valori de milioane se perd anual de către ţărani, fără cea mai mică compensare. La produsele agricole s'au înregistrat în 1897 mai mult de 1545 incendii, cari au lovit 1856 proprietari rurali. dintre acestea 154 abia erau asigurate iar 1702 neasigurate.

Dacă la pagubele cauzate de incendii, mai adaugăm şi pe cele cauzate de grindină produselor de pe câmp, viilor, etc., fără ca ţăranul să capete ceva în schimb, vedem că şi lipsa de asigurări aduce pagube foarte serioase clasei micilor agricultori.

Şi aci ar trebui dar să se facă ceva pentru a se aduce o îndreptare. Dar chestia aceasta cere mult studiu, pentru că asupra felului de asigurare cel mai potrivit ţărănimei se poate discuta mult. S'ar găsi însă lesne forma dacă s'ar pune bunăvoinţă şi pentru această chestiune.

Recensământul fiscal

Dezbaterile cari au avut loc în parlament asupra amânărei statisticei populaţiunei şi a recensământului fiscal n'au fost lipsite de interes pentru cunoaşterea stărei de spirit care domneşte în anumite cercuri asupra nevoilor agriculturei.

Proectul de lege primitiv prevede că proprietarii urbani pot să ceară prefacerea rolurilor lor, dacă se simt prea încărcaţi cu dări cari trec de veniturile ce administraţia financiară presupune că le au, dar tăcea în totul asupra proprietăţei rurale. Aceasta era absolut drept, după cum şi ministerul de finanţe a fost silit să recunoască la urmă, în urma numeroaselor observaţiuni ce i s'au făcut în privinţa aceasta.

Mica proprietate rurală, în special, este, foarte tare grevată, şi n'a fost chip ca să i se refuze dreptul ca 'n vreme ce oraşenii vor putea să ceară prefacerea rolului lor, dânsa să facă acelaşi lucru. Prin urmare s'a îndreptat o nedreptate ce fusese făcută numai din cauză că interesele agricole sunt totdeauna lăsate pe al doilea plan.

Cu aceasta însă nu s'a făcut tot. Marea proprietate rurală nu trebuia să fie scoasă din legea nouă. Orice s'ar spune, ori cât s'ar susţine că arenzile s'au urcat şi că pamântul produce mult, sunt, în multe judeţe, proprietăţi mari grevate peste veniţ pe care îl impune legea.

In mod arbitrar s'a limitat dreptul de a cere prefacerea rolurilor până la proprietatea de 20 hectare. Aceasta este hotărât o nedreptate, şi dacă s'a făcut e numai şi numai vina agricultorilor mari cari nu se pricep încă să'şi apere interesele. Proprietarii urbani s'au priceput la aceasta şi au reuşit. Ar fi timpul ca şi agricultorii mari să se inspire de la aceste exemple şi să se organizeze puternic. Societatea Agrară luptă doar de multă vreme pentru aceasta.

V. M. K.

Expoziţiunea Societăţei Agrare

III

Oile noastre, fie ţăgăie, fie ţurcane, vor câştiga mult din reuşitele încrucişări făcute cu merinosul şi a ţurcanei cu cele de astrahan. Când vom reuşi definitiv a stabili un tip curent, ar fi de dorit a vedea iar renumitele turme ale ţărei, fie în Dobrogea, fie pe coastele Carpaţilor noştri.

Oile de Dobrogea cu deosebire, constitue încă un articol de export şi sunt convins, că s'ar putea face mult prin faptul că Constantinopolul, cel puţin, este o piaţă sigură.

Creşterea vitelor este o absolută necesitate pentru noi.

Exportul lor trebueşte asigurat, fie în natură fie ca conserve.

Să nu părăsim ideia de a alimenta Constantinopolul, şi mai ales Viena. Drumul prin Osviecim, urmat pe timp de cirezile din Moldova, să fie înlocuit prin calea ferată.

Trebue să facem totul spre a rupe cercul de fier în care Ungaria a căutat a ne închide.

Porcii noştri, atât de buni pentru jamboane şi slănine, au fost reprezentaţi prin specimene admirabile.

Atât colosalul de gras şi marele porc de Mangaliţa, excelent pentru grăsime şi salamuri, cât şi noua rasă de Jork-chir, care merge aşa de bine la noi, dovedesc că aceste rase trebue să fie comune de la mica şi până la marea gospodărie.

De altminterea porcul e singurul animal pe care Românul îl îngraşă în mod special înainte de a'l tăia. Oaia şi porcul, trebue să servească a procura, mai ales iarna, carnea necesară în comunele rurale

Dacă industriile casnice au scăzut aşa de mult la ţară, pricina să o căutăm şi în faptul că creşterea oilor s'a redus mult, din cauza reducerii izlazurilor.

De aci lânuri mai puţine, ţesăturile casnice mai rari, văpsitul naţional, atât de durabil, aproape dispărut.

In ce priveşte caii, expoziţiunea a pus în evidenţă serioşi crescători în Moldova, Ialomiţa şi Dobrogea. S'a căutat chiar a se specializa unii cu cai de lux şi pentru corpul ofiţerilor, alţii pentru cai de trăsură şi trenuri şi alţii pentru cai de trupă.

Chiar încercarea introducerii Percheronului pentru lucrările grele, pare a fi reuşit de minune cu toate că climatul ar fi părut că le-ar fi contrar.

Trebue să semnalăm şi încercarea de a introduce cămilele ca animale de muncă; se pare că ele pot prospera pretutindeni în ţară şi nu numai în Dobrogea, unde populaţiunea tătară le creşte mai de mult timp.

Pentru a termina cu această parte trebue să fim mulţumiţi de partea ce au luat'o şcoalele de agricultură şi fermele model.

Ele au dat dovadă din nou la această expoziţiune că şi-au înţeles marele rol ce'l au, în dezvoltarea conştientă a agriculturei noastre şi al scopului educativ special ce'l urmărim prin ele, faţă cu starea culturală şi economică a săteanului nostru.

Fiecare din ele trebue să servească de model în localitate, servind de şcoală şi de îndemn proprietarilor vecini de orice stare.

Dacă conducătorii lor vor fi pricepuţi şi muncitori, în mult 10 ani vom reuşi a schimba în bine, dând o direcţiune temeinică, curentului actual de nesiguranţă şi şovăire încă.

Decât şcoli superioare de agricultură ce ne-au dat mai mult funcţionari, mai bine să înmulţim fermele şi şcoalele elementare cari ne vor da oameni practici şi muncitori, iubindu-şi specialitatea şi dornici a trăi prin roadele ce dă.

Ar trebui însă, la Universitate, pe lângă facultatea de ştiinţe—Japonezii au deja la Tokio o facultate de agricultură- să înfiinţăm câteva cursuri speciale de agricultură. Institutul Agronomic, care vegetează şi nu are în prezent nimic spre a fi la înălţimea ce trebue să ocupe, va fi anexat la unul sau două din aceste cursuri, şi astfel vom avea o adevărată şcoală de cercetare, rămânând fermelor şi şcoalelor elementare a pune în practică cele câştigate definitiv şi cu pricepere pe câmpul de investigaţiune.

Să trecem acum la industriile anexe.

Sunt câţiva ani numai, de când abia cu oare care sfială ne gândeam că ar putea sosi o zi în care să putem produce multe din obiectele de care avem necesitate şi pe care le aducem din străinătate.

Astăzi vedem cu mare plăcere, că foarte multe din industriile ce derivă din productele solului nostru, există deja şi sunt reprezentate la expoziţiune.

Nu mai vorbim de spirt, de oarece povernele noastre sunt descrise încă din secolul al XVIII-lea (1767), (les povernés) de către «de Flachat» de la Lyon.

Constatăm însă cu plăcere, că numărul fabricilor de spirt a scăzut şi că cele existente sunt în admirabile condiţiuni ca să producă un alcool rectificat de prima calitate.

Avem în prezent numai 30 fabrici de spirt.

Iată calitatea acestor spirturi, după analiza d-lui Prof. A. Zacharia, care a expus studiul său cu această ocaziune, pe care l-a făcut în Institutul de Chimie din Bucureşti.

De curând, legea permiţând alcoolul denaturat în mod anume, după împrejurările technice speciale, s'a făcut un mare pas înainte pe calea industrială.

Rezultă de asemenea din aceste date că toate alcoolurile industriale, destinate băutului: rom, coniac, licheoruri, etc., pot dispune de un excelent spirt.

Trebuesc ele însă ferite de a se servi de esenţe artificiale, primite din străinătate, cari sunt adesea ori de o calitate rea şi nocive sănătăţei publice.

Varietăţile acestor rachiuri, trebuesc reduse, la câteva tipuri simple şi uşor de pregătit şi controlat, oprind orice alte preparaţiuni uşor de fraudat.

Trebue să dăm toată preferinţa acelor ce se pot obţine cu fructe şi seminţe de cari dispunem uşor: chimen, anason, vişini, cireşi, smeură, fragi, etc.

Este de adăugat încă că: aparatele de distilaţiune încep a fi fabricate în ţară, s'au expus mai multe modele.

E de dorit ca ţuica şi rachiul de tescovină, să fie fabricate în căldări mari sistematice, astfel încât rachiul obţinut să nu fie prea încărcat cu corpi vătămători.

Ar trebui chiar admise câteva tipuri mici şi mijlocii de astfel de aparate şi propuse locuitorilor, înlesnindu-le plata în rate.

Fabricele de bere s'au înmulţit. Cu cât consumaţiunea va creşte şi transporturile vor deveni mai lesnicioase, fabricanţii vor avea tot interesul ca berea noastră, să nu conţină mai mult de $2^1/_2$ la sută în pondere, alcool.

Aceste fabrici ar putea să existe în fiecare judeţ, şi să producă mult mai mult ca în prezent.

Oamenii noştrii politici ar trebui să înţeleagă, că este în interesul nostru economic şi naţional, ca taxa pe alcool destinat băutului să fie mult crescută, iar taxa pe bere redusă la minimum.

In climatul nostru, şi cu un popor care de câtva timp numai poate bea decât alcooluri; cu o stare socială şi culturală astfel, încât crâşma ţine loc până şi în oarecare oraşe de teatru, club, cafenea, ateneu, etc.; la un popor cu firea veselă, prea nervos de câtva timp, cam atins în unele mici regiuni de mizeria fisiologică, şi dat plăcerei de a istorisi lângă un pahar cu vin—şi adesea cu alcool, de oare ce vinul nu'l mai are aşa uşor şi eftin la îndemână—avem datoria ai procura ieftin o bere uşoară, care va fi pentru el un aliment în acelaşi timp şi un calmant.

Cultura orzului şi a hameiului vor profita din această desrobire a berei şi nu vom face rău culturei viilor. Şi la noi vinul ieftin va rămâne în ţară, iar vinul bun se va bea de cei avuţi şi va alcătui un articol de export, cu deosebire pentru ţările de la nord.

Braga nu a fost expusă. E trist că această băutură foarte igienică, dacă ar fi curat produsă şi vândută, care nu are după analiza ce i-am făcut de cât 1% alcool, nu e încurajată mai mult. Ar trebui ca o fabrică mare să o facă în condiţiuni de curăţenie şi puritate de fermentaţiune garantate. Ea este un desalterant şi un adevărat aliment.

Fabricile de oţet din alcool sunt numeroase şi foarte bine instalate. O fabrică de acid pirolignos s'a construit şi funcţionează în bune condiţiuni astfel că a expus producte de calitate aleasă. Să sperăm că vom mai conteni cu vagoanele de «esenţă» aduse din străinătate, sau cu cele ce ne vin încărcate cu acetat de calciu, adus pentru «industria naţională» a celor ce speculă din toate.

Avem atâtea lemne, stuf şi pae, în cât am putea noi exporta acetat de calciu Germaniei, după cum face Rusia, sau chiar a exporta acidul acetic.

Făinurile şi derivatele grâului, de la macaroane şi până la pesmeţi, de o calitate superioară şi foarte variaţi ca formă şi preparaţiune, au fost expuse în mod larg şi foarte reuşit.

Fabricile de zahăr au avut vitrine prezentabile, şi de la materia primă şi până la întrebuinţarea resturilor, ele au dat dovadă de multă ordine şi pricepere. Calitatea zahărului nostru e de tot superioară şi vedem cu mulţumire că se răspunde în mod aşa de fericit la marile sacrificii făcute de statul nostru.

Bonbonăria şi liquorurile sunt la noi în genere foarte reuşite. Clasa noastră de mijloc şi mai ales stratul conducător rare ori dă ocaziune a prezenta în sânul său beţivi învederaţi.

Obiceiul nostru de a lua dulceaţă e foarte sănătos şi un puternic mijloc de propagandă antialcoolică.

La noi se mănâncă mult dulce. E un bine chiar, faţă cu nouile cercetări că cei ce muncesc, şi mai ales în un climat rece, cum e iarna noastră, să mănânce mai mult dulce. Bonboanele făcute la noi, de principalele case din Bucureşti, şi unele speciale din Galaţi, pot concura cu succes cu orice casă din Paris, unde finetea acestor producte e mai bine apreciată.

Ciocolata noastră e în genere de o calitate superioară.

Conservele alimentare, începând de la pesmeţii pentru oameni şi animale şi până la variatele conserve de peşte, legume şi fructe, au ajuns mai departe de orice aşteptare a noastră.

Sunt abia câţiva ani de când ele erau puse în comerţ numai de fabricile franceze. Acum sunt numeroase casele noastre care le produc în mare — până la 800,000 cutii pe an — şi absolut de o calitate aleasă.

E foarte îmbucurătoare această stare de lucruri.

Lăpturile şi derivatele sale deşi bine reprezentate, totuşi trebuie să recunoaştem că la expoziţiune nu s'au prezentat astfel ca să ne dea o ideie reală de starea înfloritoare în care se află această ramură la noi.

Laptele nostru este de o calitate superioară.

Laptele bătut, acru, iaurtul şi laptele covăsit, sunt specialităţi excelente şi foarte sănătoase. De curând Metschincoff a căutat să arate rolul fericit pe care'l are fermentul (covasa) laptelui covăsit în contra numeroasei flori intestinale care prosperă în detrimentul sănătăţei şi longevităţei noastre.

Laptele acru, sub orice formă şi borşul, sunt alimente foarte sănătoase uzitate în ţară.

S'a expus şi Kefir, care de mulţi ani s'a introdus la noi.

Brânzeturile ce se fac în ţară sunt

toarte variate și de la brânza de oaie de putină—cea mai bună în Moldova și mai sănătoasă, și în raport cu uzul mămăligei—și până la brânza de burduf, caşcavalul și așa numitele „creme“ și imitații—de fapt acelaș lucru—ale brânzeturilor sviţeriene și până la brânzele ușoare „petit suisse“ sunt astăzi ca și untul în plină dezvoltare.

Și când ne gândim că sunt abia 20 ani de când untul se aducea la București din Normandia, și că numai la prima casă de bomboane și delicateţe „Capșa“ din București, se găsea pe geamuri anunțul „Ici on trouve du beure frais“ cu 12 lei klgr.

Marii proprietari cari s'au pus, după exemplul Domeniului Coroanei, în fruntea acestei industrii, au dreptul la recunoștința noastră.

Apele gazoase și limonadele, precum și apele mineralizate, au luat o mare dezvoltare. Sunt județe peste Olt în cari oamenii de la țară consumă foarte multe limonăzi în timpul muncei grele făcute pe arșița soarelui.

E o fericire, că cel puțin din punctul de vedere fiscal, s'a oprit uzul zaharinei pe care industria germană, grație ovreilor noștri 'l răspândise așa de mult în țara noastră!

Puțin mai trebuia ca să fim covârșiți de cei ce voesc a înlocui mâncarea reală cu lucruri închipuite și neasimilabile.

Puțin mai trebuia ca să ni se servească spre mâncare prăjituri făcute cu celuloză, zaharină, vaselină, materii colorante de sintesă și eteruri aromatice.

Ele ar fi fost admirabile la văzut, onctuoase, colorate frumos, mirositoare și dulci, dar ar fi avut darul de a părăsi corpul nostru așa cum ar fi intrat, fără să ne servească în altfel decât cu siguranță spre a ne strica stomacul.

Aceasta s'ar chema „alimentul în efigie“.

Apele mineralizate, judicios și curat făcute, ca și apele gazoase și limonăzile, trebuesc răspândite, dar ferite de zaharină, materii colorante și eteruri, de rea calitate.

Din industriile anexe ținem a pune în relief preparatele pentru a combate boalele parazitare ale viei, oleurile vegetale și derivatele lor, toate de o calitate aleasă.

Nu trebue să uităm frumosul pavilion al Regiei monopolurilor. Afară de frumusețea sărei expuse, se văd chibriturile, ierba de pușcă și cu deosebire tutunul și derivatele sale.

Culturi de tutun variate și bine reușite, făcute chiar lângă pavilion, arătau ceeace se poate face la noi.

De altfel și în această direcțiune observăm progrese reale atât în privința culturei propriu zise cât și a preparațiunei tutunurilor.

Industria lemnului a fost bine reprezentată. De la ţăpoaie și doniţe până la butoae mari; de la scaunele de fag întors și până la mobilele cele mai moderne au fost expuse în mod larg.

Sculpturi în lemn de la cele naive de tot, datorite muntenilor noștri, și până la adevărate opere de artă, au luat locul ce li se cuvine.

S'a admirat cu deosebire lucrarea făcută de un adevărat artist care însă nu a învățat nici o școală specială.

Școalele de meserii elementare, adică adevăratele utile, au expus cu succes. S'au putut admira lucruri făcute în mod ales după o existență numai de 4 ani a acestora.

Marile școale de meserii care costă așa de mult pe Stat nu au expus nimic de data aceasta, afară de cea din Craiova.

Și aici e locul a spune că toate aceste școli cu pretenții de a face «artiști» și «inspectori», ar trebui închise. Nouă ne trebuesc lucrători destoinici, crescuți ast-fel ca să se mulțumească cu soarta lor viitoare și care să trăiască prin munca lor.

Sânt de părere că aceste școli pompoase trebuesc înlocuite cu ateliere variate, în care Statul să ajute pe copiii începători mai destoinici, creând pentru calfe cursuri speciale de seară, unde să capete ei brevetul de capacitate.

Lucrările făcute în fier de micele școli de meserii, au fost de asemenea bine primite.

Industria fierului a fost bine reprezintată, mai ales prin o veche și bine văzută casă din București, care cu oare-care sacrificii a făcut o frumoasă expoziție.

Ceramica așa de prielnică solului nostru a fost bine reprezentată.

Cărămizi variate de calități superioare, ţigle, olane, sobe și pavele, cu toate anexele, au fost produse în mod ales de mai multe case.

Să nu uităm că cărămida smălțuită se producea în țările române cu siguranță din secolul al XVI-lea, și că în secolul al XVII-lea cel puțin, această industrie alcătuia un articol de export. Biserica protestantă din Sibiu e făcută la 1639 cu cărămidă smălțuită lucrată la noi în Argeș.

In Bucovina până și cuptoarele de la sate sunt făcute încă cu cărămizi smălțuite. «Huțanii» au împrumutat de la Moldoveni această lucrare, care în urmă la noi se perdu cu totul, afară de o mică reminiscență la oare-care lucrători din Botoșani.

Școli de ceramică create numai de 4 ani au ajuns la rezultate admirabile. Produsele lor vor fi cu atât mai căutate și apreciate cu cât se vor inspira mai mult de felul decorațiunelor noastre din trecut, care sunt admirabile.

Aici e locul de a zice un cuvânt și de frumoasele noastre lucrări ţesute sau cusute. Indusria casnică română arată adevărata fire artistică, cu totul aleasă, a poporului nostru.

De la zugrăvitul ouălor, până la cusutul nnei altițe și scobitul și zugrăvitu unei furci sau unui fus, se poate admira simțul său artistic. Se găsesc lucruri admirabile, unice în felul lor. Străini cari le văd rămân uimiți și încântați.

E o fericire că mai multe persoane avute și cu gust și mai multe societăți speciale caută, alăturea cu M. S. Regina și A. S. R. Principesa Maria, să ajute ca această specialitate nu numai să nu se piardă, dar din contra să se dezvolte ast-fel în cât să devie o vădită manifestare a artei naționale și să constitue un articol de comerț și de export, cum a început a se face și în Bucovina, prin inițiativa unei societăți de Doamne române.

O specială atențiune trebue dată direcțiunei penitenciarelor noastre. S'au făcut în conducerea lor atâtea progrese simțitoare încât rămâi uimit privind variatele producte lucrate de acești nenorociți, din care obiecte marea majoritate au o întrebuințare curentă și sunt foarte bine executate.

S'au dovedit mai practice penitenciarele decât multe din școalele noastre profesionale. Nenorociții condamnați vor putea la liberarea lor să-și câștige viața în mod cinstit.

Sunt convins că dacă prin ateliere bine conduse s'ar fi dat o altă direcțiune tineretului în genere, mulți din deținuții actuali nu ar fi trecut pe la curtea cu juraţi și parchet.

O ramură nouă de avuție națională și care e în plină dezvoltare, este Petroleul.

Pe zi ce merge, suprafața terenurilor petrolifere se lățește tot mai mult, numărul sondelor puse crește, trenurile cu petrol ce se scoboară la Constanta se înmulțesc.

Și când ne gândim că suntem încă — după părerea mea — la începutul acestei exploatări numai. Am credința că pe vale, că la Galați și pe țărmul Mării Negre, se găsește petrol care va fi posibil de explotat, până mult în susul șesului Dunărei. Sunt probe numeroase pentru aceasta.

Ar fi de dorit ca destilării continue să fie instalate ast-fel, ca să se poată obține toate produsele, până la vaselină.

Lucrul e cu atât mai posibil cu cât avem acum în țară și o fabrică de acid sulfuric.

Fabrica aceasta a expus productele sale, ca acid sulfuric, azotic, etc. Ar fi de dorit ca ea să caute a întrebuința piritele și sulful din țară.

Va urma. **Dr. C. I. Istrati.**

PROIECT DE LEGE

PENTRU

complectarea împăduririlor, restaurarea munților și stingerea și corecțiunea torenților țărei

Diferința între suma acestor patru suprafețe parțiale și suprafața totală determinată a pădurilor regiunei, este suprafața care urmează a fi împădurită în întreaga regiune.

CAPITOLUL IV.

Repartizarea și executarea împăduririlor.

Art. 11. Suprafața împăduririlor de executat într'o regiune, odată determinată, totalitatea ei este repartizată asupra tuturor proprietăților funciare rurale din cuprinsul acelei regiuni.

Repartizarea împăduririlor să face în raport cu întinderea proprietăților și să stabilește prin decret regal.

Art. 12.—Repartizarea împăduririlor odată decretată, devine obligatorie. Ea va fi adusă la cunoștința proprietarilor de moșii prin autoritățile administrative.

Art. 13.—Împăduririle repartizate asupra proprietăților particulare, vor trebui să fie începute de către proprietarii respectivi, în termeni de 3 ani de la data încunoștiințărei ce li să va face prin autoritatea administrativă și vor trebui să fie complect terminate în termen de 5 ani de la data începerei lucrărilor.

In cazul când suprafața de împădurit repartizată asupra unei proprietăți, va fi mai mare decât 50 hect. (în total), termenul de împădurire să va putea prelungi, după o prealabilă cerere adresată ministerului în termen de 6 săptămâni socotit dela data comunicărei.

In nici un caz însă, prelungirea nu va putea depăși îndoitul termenului fixat pentru terminarea împăduririlor.

Lucrările de împădurire vor fi executate anual și pe întinderi proporționate cu termenul de împădurire stabilit.

Art. 14.—Orice întârziere în executarea împăduririlor, va fi pedepsită cu o amendă de 50 lei pentru fiecare hectar de teren rămas neimpădurit; această amendă va fi implinită fără judecată, fără somație și fără punere în întârziere și numai prin simpla aplicare a legei de urmărire.

Art. 15. — La finele fiecărui an, să va procede la constatarea suprafețelor împădurite, pentru fiecare proprietate în parte.

In cazul când la această constatare să va găsi că pe o proprietate nu există întinderea de împădurire prevăzută prin decretul de repartițiune, amenda prevăzută la art. precedent va fi aplicată imediat.

Art. 16.—In cazul când proprietarul unei moșii să va crede nedreptățit prin constatarea făcută, el va putea face contestație contra ei la minister.

Art. 17. — Contestația va fi adresată ministerului în cel mai mult 15 zile de la data comunicărei constatărei și va trebui să fie însoțită de recipisa consemnărei sumei de 40 lei, destinați a acoperi noile cheltueli de constatare.

Art. 18. — Când contestația proprietarului să va dovedi că nu este întemeiată, atunci suma consemnată să va încasa de către Stat.

TITLUL II

Restaurarea munților și stingerea și corecțiunea torenților.

CAPITOLUL I.

Dispozițiuni generale.

Art. 19. — Restaurarea munților, reclamată de starea degradată a pământurilor și de pericolile ce rezultă pentru terenurile inferioare, precum și stingerea și corecțiunea torenților, în scopul de a'i face nevătămători, sunt declarate de utilitate publică.

Un decret regal fixează perimetrul terenurilor pe a cărora suprafață să vor întinde lucrările.

Acest decret regal este precedat:

1) De un studiu, făcut de o comisiune specială compusă din 3 agenți silvici ai statului, cuprinzând:

a) descrierea terenurilor și a cauzelor provocătoare;

b) planul de situațiune al terenurilor peste cari să vor întinde lucrările, cu indicațiunea exactă a limitelor tutulor parcelelor din cari să compun;

c) tabloul de întinderea exactă a tuturor acestor parcele și de drepturile de servitute ce ar fi existând, și

d) anteproiectul lucrărilor propuse.

2) De un avis al consiliului technic al pădurilor statului, aprobând anteproiectul lucrărilor, astfel cum a fost propus sau modificat.

3) De un avis al unei comisiuni compusă din: prefectul districtului sau reprezentantul său având voce preponderantă, un membru al consiliului general județean, doi delegați ai comunei interesate și inginerul-șef al județului, stabilind observațiunile celor interesați.

4) Deciziunea ministerului, luată asupra întregului proiect, în urma examinărei tutulor acestor acte.

Art. 20. — Decretul regal va fi publicat și afișat în toate comunele interesate; un duplicat al planului perimetral va fi depus la primăria fiecăreia din ele; în afară de aceasta, prefectul va comunica comunelor, stabilimentelor publice și particularilor, un extract din proiect și din plan, conținând indicațiunile relative la terenurile ce le aparțin.

Art. 21.—Lucrările stabilite prin proiectul rămas definitiv, să vor executa de către serviciul silvic al ministerului, cu cheltuiala statului;

In acest scop, statul va trebui să cumpere, fie prin bună învoială fie prin expropriațiune, toate terenurile recunoscute prin proiect ca fiind necesarii.

In cazul când cumpărarea să va face prin bună învoială, statul este autorizat a ceda, în schimbul terenurilor luate, alte terenuri după proprietățile sale:

In cazul când cumpărarea nu să va putea face prin bună învoială și va trebui să se procedă la expropriațiune, atunci să va urma după regulile comune.

Art. 22.—Proprietarii particulari comunele și stabilimentele publice, vor putea să-și păstreze proprietatea terenurilor aflate în perimetrul de lucrări, dacă să vor înțelege cu statul mai înainte de terminarea expropriațiunilor și să vor obliga să execute în termenele hotărâte, cu sau fără indemnizare, după clauzele ce să vor stabili între ei, lucrările din proiect cari le vor fi indicate, precum și de a îngriji de întreținerea lor, sub controlul și supravegherea administrațiunei silvice.

Art. 23.—In scopul de a încuraja lucrări ce s'ar mai putea face, în afară de perimetrul stabilit, pentru ameliorarea pădurilor, consolidarea terenurilor și îmbunătățirea pășunelor, statul va acorda ajutoare particularilor, comunelor și stabilimentelor publice, cari vor voi a executa asemenea fel de lucrări.

Ajutoarele vor consista saŭ în liberare de semințe și de puieți, sau în bani, sau în muncă.

Art. 24.—In executarea lucrărilor pentru restaurarea munților și stingerea și corecțiunea torenților, statul va putea întrebuința, ca lucrători, pe delicuenții silvici condamnați la închisoare din cauza insolvabilității lor; în acest caz, două zile de lucru să vor socoti ca rescumpărând una zi de închisoare.

De asemenea statul va mai putea întrebuința la aceste lucrări, ca lucrători plătiți și pe condamnații ordinari care 'și fac osânda în închisori.

TITLUL III

Conservarea terenurilor în munți.

Art. 25.— Administrația pădurilor statului, va putea cere oprirea folosinței terenurilor și pășunelor degradate din munți, aparținând particu-

larilor, comunelor şi stabilimentelor publice, în cazul când stricăciunile nu vor fi atât de înaintate în cât să necesite lucrări de restaurațiune.

Această oprire de folosință, este hotărâtă prin un jurnal al consiliului de miniştri.

Jurnalul de oprirea folosinței este precedat de aceleaşi formalități cari sunt prescrise şi pentru cazul de expropriațiune prevăzută la art. 19.

Jurnalul consiliului de miniştri determină natura, situațiunea şi limitele terenurilor oprite; el fixează în acelaş timp şi durata oprirei folosinței, care nu poate în nici un caz să fie mai mare de 10 ani.

Art. 26.—Pentru ridicarea dreptului de folosință ce să va impune proprietarului, i să va acorda o indemnizare. In cazul când această indemnizare nu să va putea stabili prin bună înțelegere între părți, va fi hotărâtă de un juriu întocmit ca pentru cazurile de exproprieri.

Art. 27.— In cazul când la expirarea termenului de 10 ani, să va găsi necesar a să mai prelungi oprirea folosinței, statul va trebui atunci să cumpere terenul, fie prin bună înțelegere fie prin expropriațiune.

Art. 28. — In tot timpul duratei oprirei folosinței, statul va putea executa pe terenul oprit, ori ce lucrări va crede de cuviință pentru a putea ajunge mai repede la consolidarea lui, fără însă ca aceste lucrări să-i poată schimba natura şi fără ca să se poată cere de la proprietar vre-o indemnizare pentru îmbunătățirile aduse proprietății prin aceste lucrări.

Art. 29. — Delictele comise pe terenurile oprite, vor fi constatate, urmărite şi pedepsite întocmai ca cele comise în pădurile supuse regimului silvic.

TITLUL IV

Constituirea fondului necesar lucrărilor.

Art. 30.—Pentru cumpărarea terenurilor necesarii lucrărilor de restaurare a munților şi stingerea şi corecțiunea torenților şi executarea acestor lucrări, precum şi pentru indemnizarea oprirei folosinței terenurilor degradate din munți, să constitue un fond numit. «*Fondul pentru restaurarea munților şi corecțiunea torenților*».

Acest fond să compune :

1) din toate amenzile încasate pentru delicte silvice comise în pădurile supuse regimului silvic.

2) din toate despăgubirile civile încasate pentru delicte silvice comise în pădurile statului;

3) din o sumă de 5%, care se va preleva în fiecare an, din venitul brut în bani al tutulor vânzărilor de lemne din pădurile statului.

Art. 31. — Cu începere de la 1 Aprilie 1905 aceste prelevări să vor face de administratorii financiari şi împreună cu sumele provenite din amenzile şi despăgubirile silvice, să vor consemna după formele ce să vor stabili prin o instrucțiune ministerială.

Art. 32.—Fondul pentru restaurarea munților şi corecțiunea torenților, va fi pus la dispoziținea ministerului agriculturei, industriei, comerciului şi domeniilor pentru a fi întrebuințat în scopurile arătate la art. 30 al prezentei legi.

TITLUL V

Dispoziții transitorii.

Art. 33.—Statul are facultatea de a plăti sumele datorite pentru indemnizarea oprirei folosinței terenurilor degradate şi pentru expropriarea terenurilor necesarii, făcute în baza prezentei legi, în anuități, din cari nici una nu va putea fi mai mică de a 10 parte din valoarea totală atribuită terenurilor cumpărate, sau indemnizărilor acordate.

Anuitățile neplătite, vor produce o dobândă de 5 la sută pe an.

Statul va putea să se libereze, în total sau în parte prin anticipație.

Art. 34 şi ultimul. — Un regulament de administrațiune publică, va determina dispozițiunile ce sunt a să ua pentru aplicarea prezentei legi.

Fine D. R. Rusescu

Măsuri împotriva lipsei pe Domeniul Coroanei

Domnule Agent,

Urmările secetei care ne-au bântuit anul acesta, se resimt tot mai mult, mai cu seamă la populațiunea rurală.

In unele părți ale țărei, locuitorii au ajuns chiar la ultimele mijloace de cari mai puteau dispune, astfel că situațiunea a devenit îngrijitoare.

Datoria noastră e de a le veni într'ajutor. Trebue să facem aceasta cu atât mai mult, cu cât avem bănci populare pe fiecare domeniu, şi am mai luat şi altădată măsuri pentru întâmpinarea lipsei. Astfel a fost în anul 1899, când am izbutit, prin dispozițiunile noastre, să înlăturăm în mare parte urmările unei recolte aproape nule.

In anul acesta, prevăzând criza, m'am grăbit de asemenea a vă atrage atențiunea, şi a vă invita prin circulările de la 24 Mai, 5 August şi 20 August, să îngrijiți şi să stăruiți din toate puterile, ca țăranii să se asigure pe cât va putea cu cele trebuincioase pentru traiul lor şi al vitelor lor.

Silințele ce ați pus în această direcțiune, n'au fost fără rezultat, mai cu seamă în ce privește nutrețul, care pot zice că e asigurat pe toate Domeniile ; iar lipsa de porumb a fost atât de mare, încât urmările s'au ivit prea de timpuriu.

Statul încă s'a gândit la înlesnirea celor lipsiți, cărora a dispus să se împartă porumb pentru hrană. In legea ce s'a creiat în acest scop nu se face nici o deosebire între locuitorii de pe Domeniile Coroanei şi cei din alte părți ale țărei. Cu toate acestea noi, nu numai că am cumpărat porumb şi l'am împărțit, dar am dat locuitorilor şi toată cantitatea de care am dispus, transportând-o chiar de la distanțe destul de mari, cantitate care n'a fost, ce e drept, îndestulătoare, dar n'am avut mai mult.

Pentru a vedea acum ce mai e de făcut şi a lua măsuri în cunoştință de cauză, trebue să ştim exact situațiunea locuitorilor de pe Domeniul Coroanei. Spre acest sfârşit, ne veți raporta de urgență : starea locuitorilor în privința porumbului, cum şi în ce privește nutrețul, dacă în urma rapoa telor asigurătoare ce ne-ați trimis, s'a mai ivit cumva vre-o pedică ; numărul familiilor lipsite şi cam decât ar mai fi nevoe până la recolta nouă.

Impreună cu acestea ne veți da toate amănuntele cerute prin nota de la 27 curent şi ne veți comunica şi măsurile ce veți crede dv. mai practice pentru ajutarea celor lipsiți.

Vă mai recomand, acum mai mult decât ori când, de a fi în contact neîntrerupt cu țăranii, de a'i povățui cu stăruință şi de a'i convinge prin vorbiri căldnroase despre înlesnirile ce le poate aduce o cultură mai îngrijită a pământului. In ce privește nutrețul, veți insista în special asupra fânețelor artificiale şi creşterei plantelor furagere, cum e lucerna, cari pot scuti vitele lor de efectele anilor de secetă, cum a fost cel curent; iar în curând vă voiu da instrucțiuni pentru întrebuințarea foilor de sfecle ca nutreț şi în deosebi despre modul lor de conservare de oarece am făcut mai multe încercări cu rezultate mulțumitoare.

Asemenea mă voiu întreține cu dv. despre introducerea unei noui plante furagere care a dobândit în străinătate un loc de frunte în hrana vitelor.

Administrator, **Ion Kalinderu**

De vînzare Una presă mare pentru fin, paie etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victoriei 55.

Porumbul pentru țărani

Până acum statul a venit în ajutorul țăranilor cu 38.277.72 kilograme de porumb. De asemenea a mai distribuit țăranilor pentru vitele lor fân și semințe de lucernă pentru suma de un milion.

Porumbul distribuit n'a fost suficient și țăranii au mai cerut numai până la 15 Noembrie încă o cantitate de 42.630.53 kilograme porumb. Cererile nu s'au sfârșit, ci, cu cât inaintăm mai mult în iarnă, cu atât numărul lor devine mai mare.

De aceea recurge la măsuri pe care le crede menite a corespunde grelelor împrejurări.

Ast-fel, modificânduse un articol din legea de organizare a băncilor populare, s'a dat acelor bănci puterea de a lua, pe polițe, de la Banca Națională, sumele de cari au nevoe spre a cumpăra porumbul necesar hranei țăranului

Guvernul socotește că vor mai trebui încă 20 milioane lei în acest scop. Acea sumă statul o va lua de la Banca Națională prin băncile populare. Statul face deci un împrumut la Banca Națională.

Județele cari, până la 15 Noembrie nu ceruseră porumb pentru țărani sunt: Mehedinți, Dolj, Muscel, Constanța Roman, Iași, Bacău, Neamț, Suceava, Botoșani și Dorohoi. Va să zică sunt 21 județe în care se știe pozitiv ca sunt țărani lipsiți de porumb, deci și de hrana și sunt 11 județe în care foametea nu s'a declarat. Dintre cele 21 județe, lipsa de porumb e mai mare în Ilfov, Prahova, Ialomița, Argeș, Teleorman, Tutova, Dâmbovița, Olt, Romanați, Brăila și Buzău, — 11 județe.

Hotărârea guvernului de a veni în ajutorul țăranilor cu porumb se izbește de dificultatea ca porumbul necesar nu se poate cumpăra cu prețul fixat, 1250 lei vagonul. De fapt guvernul nici nu știe încă ce cantitate de porumb se află în țară, și în prezent ministerul domeniilor cercetează în țară producția de porumb din anul acesta și rezervele din anii precedenți. Atunci când se va ști ce cantitate de porumb e în țară, guvernul va avea două căi de procedare, spre a'și procura porumbul de care are nevoe pentru țărani va aduce porumb din America, sau și-l va procura din țară prin rechiziționare.

* * *

Iată acum și discursul ministrului de finanțe în Cameră relativ la legea pentru transacțiunea de 20 milioane cu Banca Națională :

Producțiunea porumbului este la noi de vre-o 220.000 de vagoane, într'un an normal din cari exportăm vre-o 100.000 de vagoane. Restul de 120.000 se consumă în țară, parte pentru hrană, parte pentru diferite industrii. Numai n alimentațiunea țăranului se consumă vre-o 100.000 de vagoane, socotind câte 800 kgr. pe an pentru fiecare din cele 1.200.000 de familii de țărani.

Pe timpuri de lipsă, cum a fost anul acesta, se consumă cel puțin 80.000 vagoane de porumb. Cât porumb avem însă în țară ?

Mai întâi se înțelege că Statul nu poate să hrănească pe toată lumea, și nu trebue ca abudența cererilor să ne facă să perdem capul.

Din cele 1.200.000 de familii de țărani, două treimi cel puțin se pot hrăni singuri. Pe această bază am făcut socoteală că ar trebui 24 000 de vagoane pentru a veni în ajutorul celor lipsiți.

Insă în acest interval prețul porumbului s'a urcat. E drept că am fixat un maximum pentru cumpărările făcute de Stat, dar ofertele aŭ fost puține.

Până acum s'a împărțit 4000 de vagoane de porumb, și s'au cumpărat încă 1.000 vagoane, adică în total 5.000. Statul ar mai putea cumpăra încă 2.000 vagoane, dar până la 24.000 este mult. Dintr'o anchetă făcută pentru a vedea cât porumb este în țară, s'a aflat că mai sunt încă 18.000 de vagoane, din cari numai 12.000 sunt disponibile. Am cumpărat porumb din Rusia, Bulgaria, am primit oferte din La Plata și de la Londra. Prețurile se schimbă însă pe fie-care zi și transacțiunile sunt foarte nesigure.

Eŭ cred că ar trebui să ne mulțumim cu hrana pe care o avem în țară. Avem grâu îndestulător. Când omul este în adevăr flămând, ia grîu, îl fierbe, face colivă și mănâncă. Mi s'a întâmplat să mi se refuze grâul, și să mi se ceară numai de cât porumb. Ar trebui îndemnați sătenii să primească ceea ce avem.

In ce privește cumpărările de porumb, ele s'au făcut în cele mai bune condițiuni, și vă pot asigura că statul a cumpărat în mai bune condițiuni de cât particularii. Listele sunt făcute cu cea mai mare scrupolozitate.

Dar pentru ce venim cu acest proect de lege? Scomptul Băncei Naționale nu este de cit pentru 90 de zile; pe când țăranul se împrumută pe un an. Trebuia dar o lege specială ca să remedieze acest lucru. Cea mai mare sforțare pe care a făcut-o până acum guvernul pentru țărani este aceea din 1899 când a dat 7 milioane. Insă astăzi trebuesc 34 milioane. Vedeți cât de mare este lipsa în acest an. Nu se mai aduce aminte de când n'a fost așa de mare sărăcie pe capul țăranilor. E drept că propietarii și arendașii au fost crutați de lipsă, dar ei sunt puțini; marea majoritate a populației e în lipsă.

De vînzare 10 (zece) berbeci merinoși prăsiți în țară, buni reproductori pe prețul de lei 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca

CRONICA AGRICOLĂ

De pe Domeniile Coroanei

La 28 Noembrie a. c., s'a serbat în Bușteni (Prahova), a 27-a aniversare de la luarea Plevnei.

In acea zi împlinindu-se un an de la transformarea societății culturale „Gh. Lazăr“ în bancă populară, consiliul de ad-ție a organizat o mică festivitate. După eșirea din biserică, membrii și toți locuitorii cari au asistat la Te-Deum, au trecut la școală unde s'au rostit cuvântări ocazionale, s'a jucat de elevi piesa teatrală „Peneș Curcanul“ și alte producțiuni și cântece școlare.

A vorbit d. învățător-diriginte A. Michăilescu despre însemnătatea luărei Plevnei, despre glorioșul războiu din 1877/78 și despre M. S. Regele, care a dus oștirea la victorie, iar țara la independență, la înflorire. Iar d. casier al băncei a făcut o scurtă dare de seamă pe anul trecut. Din această dare de seamă se vede că banca, care se bucură de tot sprijinul d-lui Kalinderu, ad-torul Domeniului Coroanei, e în plină desvoltare. Intr'un răstimp atât de scurt numărul membrilor a crescut de la 33 la 110, iar capitalul, de la 1430 la 15,500 lei. astfel că consiliul a putut satisface cereri de împrumut în valoare de 20,000 lei. Toți debitorii au achitat în total sau în parte sumele ajunse la termen, așa că n'a fost nevoe a se face vr'un protest de poliță.

Societatea își are sediul într'un local, anume pus la dispoziție de Administrația Domeniului Coroanei ; are mobilierul necesar, cum și o bibliotecă destul de bogată, date tot de aceiași Ad-ție.

După expunerea părții financiare a băncii, D-l Casier a vorbit despre spiritul de economie, îndemnând pe cei de față a fi cruțători și a se strânge tot mai mult împrejurul băncii, și a sfârșit strigând : Să trăiască Majestățile lor Regele și Regina ! Să trăiască Augusta Lor Familie ! Să trăiască D-l. I. Kalinderu, protectorul băncii și părintele sătenilor !!

Muzeul agricol

Cererile și ofertele se publică gratuit.

Caut grâu de primăvară „Ulka“ de sămânță cantitate de 200 hl. Rog adresați proba indicând prețul cerut dr. Patzelt, Pătrășcoiu, g. Zorleni.

De vînzare saŭ de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în București, fundătura Mărcuței 22, în întindere de 11 pogoane vie și 1 pogon fineață, avînd și o casă de locuit și un lin.

A se adresa strada L. Catargi 17.

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Lei 3

A se adresa administraţiei

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciului Statisticeĭ Generale.

Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck,* precum şi la principalele librăriĭ din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI „FOWLER"

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900"

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşuluĭ No. 6.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 caĭ putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 caĭ putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mina

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franţuzesci

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 19 DECEMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 106.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, in străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

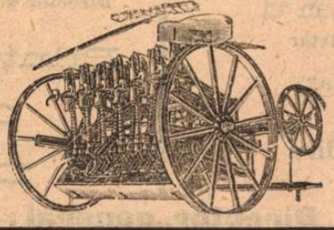

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „**sistem Sack**“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în Bucureşti

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societăței, Str. Doamneĭ 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum și valorĭ. Asigură asupra vieței omuluĭ în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogâlniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICĂ 19 DECEMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 106.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: *C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,*
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu
Colaboratorii revistei sunt d-nii:
Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hirsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Pau, Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societății Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No 106

Vasile M. Kogălniceanu.—Tovărășiile țărănești
V. M. K. — Proecte și Idei Economice.
Dr. C. I. Istrati. — Expoziținea Societății Agrare.
P. Rosiade.—Lucerna ca plantă îmbunătățitoare a pământului.
Bibliografie.
Cronica agricolă.

Tovărășiile țărănești

Am înaintea mea luminoasa și frumoasa circulară adresată de d. Haret, ministrul instrucțiunei publice, celor trei învățători însărcinați cu propagarea ideei tovărășiilor țărănești la sate.

Inainte de a împărtăși cititorilor noștri conținutul circulărei, prin care se dau învățătorilor instrucțiuni cari ar trebui să fie cunoscute de toți acei cari lucrează în folosul țărănimei, doresc să spun câteva cuvinte asupra metodei de muncă a ministerului instrucțiunei. Nu că aș spune ceva nou pentru acei cari obicinuesc a urmări «Agrarul», dar repetirile în asemenea chestii au mai multă valoare ca orice, dacă ele se referă bineînțeles la lucruri de seamă sau la o idee ce e în interesul țărei ca să prindă rădăcini.

De ani de zile apăr prin «Agrarul» ideea întreprinderilor prin libera inițiativă a autorităților cari sunt în contact cu satele adică a inițiativei spontanee care nu așteaptă numai ordine biurocratice sau paragrafe de buget ca să lucreze, ci care știe să facă de la sine cu mijloace puține dar cu muncă multă și pricepută.

Este inexact că pentru a face ceva însemnat, mai ales în direcția reformelor economico-culturale la sate, e nevoe numai decât de mijloace bugetare. E de neînchipuit câte se pot obține prin simpla inițiativă și lucrare stăruitoare, fără a încărca bugetul general al statului.

Cea mai bună dovadă și cea mai minunată pildă o avem în ministerul instrucției Să luăm de exemplu învățământul agricol instituit pe lângă școlile primare rurale și să urmărim pas cu pas, circulară cu circulară, măsură cu măsură, ideea din momentul concepțiunei până la acel al realizărei și al continuărei ei în practică. Cât a costat această reformă pe contribuabili? Nimic. Sau de pildă băncile populare?

Aceste două instituțiuni ajung ca să ne convingă ce se poate face atunci când nu există sterila prudență biurocratică, ci când dorul de binele țărei este ajutat de o inițiativă fericită și de o muncă stăruitoare.

Dacă spunem și repetăm toate acestea, este fiindcă am dori să vedem și pe ministrul agriculturei și autoritățile județene, apucând pe această cale rodnică și bine-cuvântată. Ministerul agriculturei în special are, chiar mai mult ca cel al instrucțiunei,—condițiunile necesare pentru a reuși. Are pe specialiștii în materie, are agenți de propagandă și execuțiune în număr suficient, are terenuri mari la dispoziție și desigur că ar avea și succesul dacă ar voi să adopte metoadele cari sunt în cinste la ministerul instrucțiunei.

Această metodă este pusă într'o strălucită evidență în circulara de care vorbim la început. Prin mijloace mici, neînsemnate, ministrul caută a obține rezultate mari, și, întemeindu-ne pe trecut, putem avea credința că reușita va fi deplină și în viitor.

* * *

Circulara d-lui ministru al instrucțiunei către cei trei învățători, precizează, cu toate că se menține necesarmente în generalități, foarte limpede ceeace au de făcut învățătorii pentru a răspândi asociațiunile țărănești pentru vânzarea și producerea în comun.

In primul rând, circulara spune învățătorilor, și în mod foarte înțelept, ca să nu umble după succesul numărului, adică să nu caute a înființa cât mai multe tovărășii cari să fie șubrede ci cât mai puține dar

cari să fie așezate pe o temelie solidă. «Folosul muncei d-voastră spune ministrul, nu va fi proporțional cu numărul tovărășiilor înființate ci cu temelia lor. Decât să se înființeze repede un număr de tovărășii nu destul de solide dintre cari multe să dispară în curând, mult mai bine este a se înființa puține, însă ale căror condiții să fi fost de la început așa de bine studiate, încât reușita lor să fie sigură».

După aceste instrucțiuni dintr'un început, circulara arată, cum și era de așteptat, că nu este chip de a se înființa tovărășii după un singur tip, pentrucă nu numai trebuințele și împrejurările variază de la localitate la localitate, dar și fiindcă pentru aceeași nevoe sau pentru același scop e de ajuns ca două sate să fie așezate la distanțe deosebite pentru ca tovărășiile să nu mai poată avea aceeași temelie. Cititorii noștri își amintesc poate că am stăruit de câteva ori asupra acestui punct și am explicat că, dacă ar fi să luăm de exemplu scopul vânzărei în comun a porumbului sau a grâului sau a produselor vitelor și a aviculturei: lapte, brânză, ouă, pasări, etc., alta este situația unui sat care e în apropiere de un port sau oraș și cu totul alta aceea a unui sat care e izolat sau depărtat de centre de consumațiune sau de desfacere.

Circulara a ținut seamă de aceste considerente, fiindcă, în privința aceasta, ea spune următoarele :

Imprejurările variază așa de mult dela o localitate la alta, încât este imposibil a se fixa vre-o normă comună pentru toată țara. Dacă într'un sat poate fi bine a se începe o tovărășie pentru vinderea cerealelor, în altă parte poate fi mai folositor a se organiza comerțul de unt sau de ouă, ori a se construi în comun un herăstrău sistematic, ori a se lua în arendă o bucată de loc sau în tăere un petec de pădure. Tovărășiile pentru vânzarea porumbului au reușit bine în Vlașca, pentrucă porumbul sătenilor este mai bun și de o calitate mai egală decât grâul lor, și pentrucă portul Giurgiului era la doi pași. Pentru aceste motive, tovărășiile vor reuși și pe aiurea, dacă vor avea în apropiere un oraș mare sau un port, și dacă vor avea de obiect vânzarea în comun a porumbului. Dar aceasta nu însemnează că nu s'ar putea face asemeni tovărăsii și pe unde nu e port în apropiere ; va trebui numai ca modul de organizare al lor să fie potrivit împrejurărilor locului. In vecinătatea orașelor mari, va fi nemerit a se da deosebită atenție vânzării pasărilor, ouălelor, untului și brânzei, pentrucă loc de desfacere singură este la îndemână.

Scopul tovărășiei în acest caz va fi de a învăța și de a obliga pe asociați de a îmbunătăți pe cât se poate obiectele de vânzare de a le prezinta frumos și curat și de a împuțina cheltuelile și timpul perdut prin însuși faptul tovărășiei; căci este evident că va fi un mare câștig când toate productele unui sat vor fi vândute la oraș de un om sau mai mulți însărcinați cu aceasta, în loc ca fiecare gospodar să fie silit a perde o zi întreagă ca să-și vândă însuși doi pui sau o duzină de ouă.

In părțile muntelui nu ar fi rău să începem a ne gândi să facem pe țărani a'și îmbunătăți herăstraele și pivele lor, așa de primitive, și cari fac un lucru așa de prost. E păcat să vezi cum o lemnărie așa de bună ca a noastră se lucrează așa de rău, din care cauză i se pierde jumătate din valoare. Dacă în loc de 20 de herestrae de acestea, înșirate pe un părău de munte, locuitorii unui sat s'ar întovărăși ca să'și facă unul singur bun și sistematic, ar scoate marfă mai multă, mai bună și mai bine plătită, ar câștiga mai mult și ar plăti și costul noului herăstrău în câțiva ani. Tot așa cu pivele, cu morile.

Cu un cuvânt, pentru alegerea scopului fiecărei tovărășii, d-voastră veți fi conduși de nevoile speciale ale satului, de mijloacele lui, de oamenii cu cari veți lucra, de folosul ce se poate realiza. Nici o indicație generală nu vă dăm în această privință.

Pentru satele depărtate de porturi și de centre, circulara prevede soluția docurilor. In privința aceasta socot că ar trebui să se facă un pas mai departe, intervenindu se în mod special pentru ca docurile să facă condițiuni cu totul favorabile tovărășiilor. Să luăm seama că numai dacă vom studia bine această propunere și vom face tovărășiilor toate înlesnirile cu putință, numai în cazul acesta ele vor putea reuși. In streinătate s'a studiat chestia aceasta, avându-se în vedere înființarea unor magazii unde să se depoziteze cerealele sau alte combinațiuni de acest fel. Noi cari avem docurile, putem perfecționa instituțiunea tovărășiilor de vânzare în comun, acordându-le avansuri mai mari pe produsele ce depozitează și al doilea reducând taxele actuale de magazinaj și manipulare a cerealelor ca și taxa de comision, prima de asigurare etc., etc. Totul să fie în favoarea clasei agricole, pentru că nici o jertfă nu va fi prea scumpă pentru a ridica pe aceasta la o treaptă înaltă de bună-stare morală și materială.

Vasile M. Kogălniceanu

Partea a doua a circulărei, care tratează despre calitatea cerealelor și despre mosiile de luat în arendă, merită a fi reprodusă în întreg ceea ce și facem :

Nu trebuie însă să se piardă din vedere că sătenii nu vor avea foloase în adevăr însemnate din vânzarea produselor lor, decât atunci când aceste produse vor fi de bună calitate și tot de odată de o calitate cât mai potrivită și mai curată. In adevăr, cumpărătorii, mai ales cei din străinătate, nu cer numai ca grâul, spre exemplu, pe care-l cumpără să fie de soiu bun ; ei mai cer ca să nu fie făcut din soiuri amestecate. Lor nu le place să li se aducă la un loc grâu roșu amestecat cu grâu bălan, ori grâu cu boabe mari la un loc cu altul cu boabele mici, chiar dacă fiecare din aceste soiuri ar fi bun. Cumpărătorii cer ca să li se vândă deosebit grâul roșu de o parte, cel bălan de altă parte, și așa mai încolo. Cât pentru grâul amestecat cu neghină, cu secară, cu pământ, sau cu boabe stricate, un asemenea grâu perde jumătate din prețul lui.

Iacă pentru ce grâul sătenilor se vinde de ordinar cu prețuri așa de proaste, pe când al proprietarilor e cu mult mai scump.

Pricina este că acești din urmă seamănă numai sămânță aleasă, de un singur fel, și mai au grijă de-o curățesc, pentru ca să o ferească de stricăciune. Va trebui dar ca și sătenii să facă ca dânșii, dacă vor să aibă folosul cuvenit dela grânele lor și va trebui ca d-voastră să insistați ca tovărășiile ce se vor face pentru vânzarea grânelor să se impună la toți tovarășii ca să nu samene decât sămânța aleasă, mărunță, să facă sămănăturile la vreme, să are adânc ; cu un cuvânt, fiecare tovărășie va avea datoria de-a deprinde pe membrii ei cu o cultură mai înțeleaptă, pentru că altfel nu-și-ar putea realiza scopul, de a putea vinde productele în comun. Cu chipul acesta o tovărășie de acest fel, va avea și datoria de a cumpăra în comun sămânța de semănat și aceasta se găsește foarte bună la mulți proprietari sau la fermele Statului Laza și Studina sau la oricare din școalele de agricultură.

* * *

Vom zice încă câteva cuvinte asupra tovărășiilor cari vor avea de scop a lua cu arendă moșii, fie de ale Statului, fie de-ale particularilor; acest fel de tovărășie este unul din acele cari vor aduce cu timpul cele mai însemnate servicii și sătenilor și proprietarilor. Și unii și alții, nu pot decât să câștige din venirea lor în contact direct, în loc de a avea afface cu arendașul, om strein, al cărui interes diferă și de ale sătenilor și de ale proprietarului: Interesul lui este ca, în scurtul timp cât va petrece pe moșie, să scoată cât mai mare folos posibil, fără a se preocupa dacă după plecarea lui sătenii vor rămâne ruinați, moșia secătuită și ecaretele dărămate.

Proprietarul însă are interes ca sătenii lui să fie avuți și cu putere de muncă pentru că altfel valoarea moșii lui scade, sătenii au de asemenea interes ca productivitatea moșii să rămână cât mai mare, pentru că ei pe dânsa se hrănesc și când moșia nu va mai produce nimic nici ei nu vor mai avea cu ce să trăiască pe dânsa. Este dar complectă potrivire de interese între săteni și proprietari, și este de datoria bine înțeleasă a ori cărui doritor de binele țărei ca să facă să domnească cea mai deplină armonie între unii și alții, să-i apropie și să-i facă să se prețuiască reciproc.

Este însă o cauză pentru cari până acum sătenii nu au putut să ia pământuri în arendă. Este că proprietarii nu puteau să trateze cu un sat întreg, pentru că după legile de până acum nu se puteau face tovărășii țărănești, așa că în caz de neînțelegere, proprietarul ar fi fost silit să se judece cu fiecare sătean în parte. Dar acum tovărășiile țărănești se pot înjgheba în mod regulat, așa că această mare cauză de strâgânire pentru proprietari nu mai există.

Înțelegerea este dar, mult mai lesne de stabilit, cu atât mai mult că fiecare își găsește interesul; căci dacă folosul pe care îl ia arendașul s'ar împărți între săteni și proprietar și unul și celalt s'ar găsi folosiți.

Insă pentru ca încrederea proprietarilor să fie câștigată, este indispensabil ca în toate cazurile când sătenii vor reuși să ia în arendă o moșie, ei să fie de cea mai scrupuloasă corectitudine în relațiile lor cu proprietarul.

Nu trebuie ca proprietarul să aibă cea mai mică strâgânire din partea lor, nici să sufere pagube, neplăceri sau întârzieri de plată. Pentru asemeni tovărășii ar trebui ca atenția d-voastră să fie îndoită, ca contractele de arendare să cuprindă clauze clare și pe cari sătenii să le poată executa; ca nu cumva sătenii să contracteze arendări pe cari să nu le poată plăti; ca nu cumva să se strecoare în tovărășiile lor, cârciumari, cămătari sau alte soiuri de paraziți, cari nu muncesc, dar cari trăesc din munca altora și cari veșnic vor avea interes a semăna zăzania între săteni și proprietar ca să poată ei pescui în apă turbure.

Să căutați a face ca în fruntea tovărășiilor acestora, să fie puși oameni cumpăniți la minte și dacă se poate cu oarecare avere, sau altfel de vază în sat, oameni cari să aibă influență asupra sătenilor și cu cari proprietarul se poată la nevoie să descurce neînțelegerile ce s'ar putea ivi.

O altă recomandație însemnată ce trebuie să facem este, ca ori de câte ori o tovărășie țărănească va reuși să ia în arendă o moșie, mai ales dacă va fi mai mare, să se ia măsuri, pentru ca cultivarea ei să se poată face în mod mai rațional, decât fac sătenii, pe locurile lor.

Nu este vorba să li-se impună cine știe ce metode complicate și grele; dar sunt câteva îmbunătățiri ușor de înțeles și ușor de executat, pe cari dacă le-ar adopta sătenii, ar putea să-și îndoiască beneficiile.

Astfel este rotație regulată a culturilor, semănarea la timp, arăturile adânci, într buințarea de sămânță curată și bună, cultură de furage artificiale, în special de leguminoase, și alte trei sau patru regule, a căror aplicare ar schimba cu totul fața agriculturei țărănești și ar îmbunătăți și pământurile, cari încep deja a se resimți de atâtea ani de cultură lipsită de orice sistemă. Va trebui dar ca tovărășiile cari vor lua în arendă vr'o moșie să înscrie în actul său de constituire, cu obligație pentru toți membrii săi, acele câteva regule ce am semnalat mai sus; și dacă moșia este ceva mai mare, va fi chiar avantagios ca tovărășia să-și tocmească un agronom, care cu știința lui, să privegheze exploatarea moșii și să ajute pe sătenii cu sfaturile lui.

O asemenea măsură ar satisface interesele, bine înțeles, și ale sătenilor și ale proprietarului.

* * *

Acestea sunt, Domnule Învățător, cele câteva sfaturi ce am crezut că putem să vă dăm cu ocazia intrărei d-voastră în însărcinarea ce v'am dat. Se înțelege că nu am spus aci tot ce s'ar putea spune; dar nici nu încercăm aceasta, pe de oparte pentru că ordinul de față ar deveni prea lung, și pe de altă parte că nici nu se poate de mai 'nainte prevedea felul greutăților ce vor fi de învins pe calea încă nestrăbătută pe care intrăm.

Va atârna de priceperea d-voastră și acelora cu cari veți avea a lucra, ca să vă siliți să rezolvați greutățile ce vă vor eși în cale. In cazurile mai deosebite, veți cere și îndrumările noastre, pe cari nu vom lipsi a vi-le da.

Pentru a ne ține în curent cu activitatea d-voastră și cu rezultatele dobândite, ne veți adresa câte un raport la fiecare trei luni, arătându-ne tovărășiile înființate, natura și obiectul lor, numărul membrilor fiecăreia, greutățile întâmpinate și orice alte lămuriri veți mai crede de cuviință.

Ministru, **Sp. Haret**

PROECTE și IDEI ECONOMICE

Controlul la Băncile populare

Atribuțiunile administrației Creditului agricol și a băncilor populare destul de mari și grele în prezent, au fost și mai mult mărite prin noua lege asupra cooperativelor sătești (tovărășiile țărănești), votată de Parlament.

Am reprodus în numărul precedent legea aceasta promițând, că o să revenim asupra ei. In general putem spune că noua lege n'a legiferat câtuși de puțin complexul vast al cooperativei la sate, dar nu aceasta este acum în cauză. Legislația poate la urma urmei, să întârzie puțin, vom vedea sub ce formă și întru cât se va aclimatiza cooperativul în tara noastră.

Deocamdată, vroesc să vorbesc de controlul asupra cooperativelor pe care îl prevede noua lege. Aceeași direcție care îngrijește de bunul mers al băncilor populare, va avea să ingrijească și de bunul mers al cooperativelor.

Lucrul n'ar fi de sigur rău dacă organele de control ar fi suficiente. Astăzi când nu avem încă decât bănci populare și controlul este foarte slab, dar ce o să mai fie când o să avem și cooperative în număr mare? Și controlul nu e un ce de neglijat, la bănci și la cooperative. Din contra. Una, din organele absolut esențiale ale acestor instituțiuni este tocmai controlul, pentru că este o chestiune de siguranță a instituțiunilor însăși dacă ele sunt garantate în gestiunea lor și dacă focul viu al entuziasmului pentru idee este mereu întreținut.

Casa centrală a băncilor populare va trebui dar să vegheze ca numărul controlorilor să fie înmulțit, în așa mod ca să nu rămâie bancă sau cooperativă în tot coprinsul țărei ca să nu fie inspectată, controlată asupra gestiunei ei morale și materiale și îmbărbată la muncă cel puțin de două ori pe an. In același timp, «Curierul Băncilor», care are menirea de a pune în legătură, casa centrală cu toate băncile și cooperativele, de a lumina pe conducători asupra tuturor chestiunilor de administrație și de a da sfaturi

asupra mijloacelor de a întemeia organizaţiuni folositoare agriculturei, ar trebui să apară cât mai des pentru a întreţine viu aceste legături şi a nu fi numai un organ de searbădă oficialitate.

Chestiunea organelor de control merită deci o deosebită atenţie. Ar trebui angajaţi controlori în număr suficient şi în mod permanent, oameni pricepuţi în materie de contabilitate şi gestiune financiară şi adânc versaţi în tot ce priveşte problemele în legătură cu băncile populare, în societăţile cooperative şi în necesităţile de propăşire agricolă. Aceştia, bine retribuiţi să inspecteze regulat băncile, să controleze cu severitate gestiunea, să se încredinţeze de mersul moral al băncilor şi cooperativelor şi să facă propagandă orală la muncă şi unire. Căci numai când vom reuşi a stabili un puternic curent de viaţă şi simpatie între administraţia centrală, şi a băncii şi un schimb viu de idei, numai atunci vom putea menţine băncile în stare înfloritoare şi să le împingem uşor-uşor spre propăşire.

Convenţiile comerciale

Tratativele între Austro-Ungaria şi Germania au fost reluate, după cum de sigur ştiu cititorii noştri, în urma unei rupturi zgomotoase în care părea aproape ireparabilă. Întreruperile de tratative par însă că fac parte integrantă din programul discuţiunilor asupra convenţiunilor pentru că ele sunt puse totdauna supuse în scenă, de şi de ambele părţi, există convingerea intimă că negocierile vor fi în curând reluate ceeace s'a întâmplat şi cu recentele tratative între Germania şi Austro-Ungaria.

Negocierile n'au ajuns încă nici acum la ceva precis, p ntru că ambele tabere îşi menţin cu îndârjire punctele lor de vedere.

Austro-Ungaria nu cedează cu nici un preţ în chestiunea importului vitelor a taxei minimale pe orz şi a lemnelor.

Ultimele telegrame, spun în privinţa aceasta, că Germania ar fi gata să acorde Austro-Ungariei o convenţiune sanitaro-veterinară, că a şi admis deosebire între orzul-furaj şi orzul pentru berării şi că va ceda şi în chestia importului lemnelor. Alte telegrame spun însă că agrarii germani protestează cu violenţă contra oricărui avantaj acordat Austro Ungariei şi că nu se ştie dacă, în cele din urmă, nu vor rămâne tot ei triumfători.

Aşa dar, nehotărâre pe toată linia. Dacă Austro-Ungaria va obţine ceva avantagii în ce priveşte importul vitelor — numai să nu fie avantagii de frontieră în care caz noi nu ne am alege cu nimic — agricultura noastră va putea să profite şi dânsa, graţie clauzei naţiunei celei mai favorizate. Într'un asemenea caz ungurii vor fi lucrat, prin instransigenţa lor, la apărarea intereselor noastre agricole.

Data punerei în vigoare a noilor convenţii pare a se fi fixat la 1 Ianuarie 1906.

Producţiunea porumbului în 1904

Ministerul domeniilor a întocmit o statistică asupra producţiunei porumbului în 1904. După această statistică, porumbul a ocupat în 1904 o suprafaţă de 2.090.763 hectare. Repartizată din punctul de vedere al exploataţiunilor agricole, suprafaţa aceasta se împarte în 467021 hectare cultivate pe marea proprietate rurală şi în 1.695.742 hectare cultivate de mica proprietate. Aşa dar 77 % din culturile de porumb revin ţăranilor şi numaĭ 22 % marilor proprietari. In categoria din urmă nu intră culturile făcute în dijmă de către ţărani pe moşiile marei proprietăţi.

Recolta totală obţinută anul acesta a fost de 6.930.400 hectolitri, ceeace dă 3.30 hectolitrii de hectar. Mijlocia recoltei de porumb în ultimii cinci ani a fost 26.000.000 hectolitrii şi de 13 hectolitrii pe hectar, aşa că deficitul din anul acesta se apropie de 20 milioane hectolitrii — ceeace explică dezastrul pe care 'l deplângem cu toţii. E constatat că de la 1862 nu s'a înregistrat un an agricol aşa de rău ca cel de faţă. Şi situaţiunea critică este în întreaga ţară, afară doar de judeţele, Dorohoiu, Botoşani, o parte din Iaşi şi Mehedinţi. In judeţele Tulcea şi Covurlui, producţiunea de porumb a fost aproape nulă.

Activitatea Direcţiei veterinare

Direcţia veterinară a publicat nu de mult un raport asupra activităţei ei în ultimul timp.

In prefaţa raportului, d. I. St. Fortună, şeful serviciului care e ataşat de ministerul de interne, lămureşte rolul medicului veterinar. Cititorii noştrii îşi vor aminti ceeace am s, us în câteva rânduri aci despre acest rol, aşa că nu vor putea fi decât de acord cu următoarele rânduri spuse de d Fortună:

«Timp de 22 ani toată preocuparea serviciului veterinar a fost îndreptată excluziv în lupta contra bolilor infecţioase fără altă preocupare. Chestiunea îmbunătăţirei animalelor a fost lăsată la iniţiativa câtorva crescători, hotăriţi la sacrificii, fără ca statul să intervie».

După această constatare, raportul arată noul spirit care animă corpul medical-veterinar, care e hotărât de azi înainte să muncească serios pentru îmbunătăţirea vitelor prin propria sa iniţiativă şi sforţare.

Extragem acum câteva date din raport rămâind ca să revenim în numerile viitoare asupra sa mai pe larg.

Numărul animalelor de prăsilă cumpărate până azi de către judeţe prin serviciul veterinar este: 10 armăsari, 508 tauri, 8 vaci, 211 berbeci şi 51 vieri, livezile artificiale judeţene şi comunale au o suprafaţă de 308 hectare, iar cele puse de săteni o întindere de 4410 hect.

V. M. K.

Expoziţiunea Societăţei Agrare

IV

La expoziţiune s'a făcut chiar un sondaj de 40 m. adâncime, într'un mod cu totul ştiinţific, de o veche şi cunoscută casă din Bucureşti.

De unde mergeam pe dibuite, s'a dovedit şi cu ocaziunea acestei expoziţiuni că sunt numeroase şi serioase studii făcute de exploatatori chiar şi de ingineri speciali, alăturea cu studiile, ca să zic ast-fel clasice, ale specialiştilor noştri.

E de necrezut varietatea sub care se prezintă petroleul brut şi chiar ozocherita la noi.

Un foarte frumos eşantilion de Moldovită a fost expus cu această ocaziune.

Derivatele petroleului sunt de bună calitate. Ele sunt foarte variate. Dacă controlul nostru asupra petroleului de luminat, ar fi mai activ, de sigur că am avea un petrol lampant excelent, de oare-ce petroleul nostru brut, în genere, este superior din acest punct de vedere.

Ca fabricate chimice, nu trebue a uita săpunăriile, cu a cărora produse s'au făcut progrese mari, astfel că unele din fabricele noastre pot concura cu ori-ce fabricaţiune vieneză.

In privinţa sticlăriei se observă de asemenea un foarte mare progres. De şi nu au expus decât parte din fabricile existente, totuşi unele, înfiinţate de curând, au prezentat producte superioare.

Acelaşi lucru e de observat şi în ce priveşte pielăria — tăbăcăria — care a făcut progrese absolut lăudabile. Puţină sforţare încă şi nu vom mai aduce nimic din străinătate pentru încălţăminte, hamuri şi alte obiecte de piele şi curele.

Frânghieriile, de asemenea, se prezintă ca şi ţesătoria pânzeturilor în deplină cale de progres. E de regretat că materia primă, fie ea in sau

cânepă, nu e decât în cazuri excepționale întrebuințată din țară.

Nu putem încheia această scurtă dare de seama fără a pune în evidență progresele ce s'au făcut în cultura gândacilor de mătase și mai ales a albinăritului.

Numeroase persoane au expus, nu numai albine indigene dar și Italiene. Stupii străini și unii modificați chiar la noi sunt numeroși și foarte bine lucrați. Mierea e de calitate superioară și s'a expus multe derivate utile ca băuturi alcoolice (hidromel) oțet, turtă dulce, etc.

O inovațiune a fost mierea pe gust de tămâioasă, obținută cu flori de oțetari, arbori care până acum aveau reputațiunea, din contră, de a da o miere de cea mai rea calitate.

Fructele uscate, mai ales prunele, încep să se facă de o calitate aleasă. Când grădinile actuale de fructe, în dezvoltare, vor ajunge în deplină producțiune, cred că vom avea fructele iarna și sub forma aceasta ușor de păstrat.

Aceiași observațiune este a se face și în ce privește zarzavatul uscat, așa de util iarna și ușor de conservat. Câteva producte bine preparate, expuse, ne dau dovadă de o bună mișcare și în această direcțiune.

In privința sanitară rurală, se face de câtva timp mult caz de așa numita „Infirmerie rurală". E iarăși un fel de praf în ochi, amăgire voită!

„Infirmerie rurală!" Cu ce? Nu au nici lemne, nici petrol, nici lapte, nici hrană, nimic, decât un „sanitar" care nu știe nimic, și căruia ca preparațiune i s'a făcut însă o lună în București, un curs, pe care nu l'a înțeles, cele mai adesea ori, din cauza absolutei lor nepregătiri anterioare.

Toată activitatea noastră să se îndrepte spre a face spitale rurale de câte 10 paturi la mai multe comune care la un loc vor avea 50.000 locuitori. Medicul va fi ținut a vizita zilnic, după amiază, câte o comună din raionul său, având cu el medicamentele necesare.

Aici e viitorul, alăturea cu îngrijirea ce trebue să dăm dezvoltărei economice a săteanului.

Infirmeria expusă, după avizul celor puțini, adevărați cunoscători, nu e de loc ceva ce trebue și se poate face la țară.

Numeroase cărți, vechi și noi și chiar manuscripte, s'au prezentat cu această ocaziune, relative la agricultură, comerț și industrie.

Cele vechi au cu deosebire importanța lor. Ne arată năzuințele părinților noștri în direcția agricolă, industrială și a comerțului, și adesea reese din citirea lor marele lor bun simț.

A fost în urmă o pauză. Să publicau numai broșuri politice sau de certe personale ori cu subiect juridic.

Din fericire revenim. Numeroase societăți utile, cu scop practic bine definit, lucrează, publică, caută a fi utile.

Publicațiunile speciale expuse și care apar în prezent sunt numeroase și unele cu vederi originale din care rees bune învățăminte.

Trebue să semnalăm o fericită încercare, în un studiu relativ la răspândirea ploilor, studiu în care autorul caută a dezlega chestiunea în mod științific, însoțit de harte și note de o adevărată valoare. Dorim din toată inima ca această chestiune să atragă atențiunea specialiștilor, spre a ajunge să vedem clar în o chestiune de care depinde viitorul economic și național al țărei.

Un fapt îmbucurător reese încă din mișcarea noastră economică din urmă, și care s'a pus în lumină și la expoziținea agrarienilor.

A fost la noi un fel de ameteală și de ruină. Cei avuți nu'și mai căutau moșiile, nu mai lucrau; mai mult de cât atât, considerau ca o necinste a se pune în fruntea unei afaceri industriale sau comerciale.

Viața ușoară, vara la țară, iarna la Monaco, era la ordinea zilei.

Natural că iubirea de patrie nu putea să fie caldă în inima unor astfel de oameni, încrederea în puterea poporului și în viitorul neamului era sub zero; inițiativele cele mai bune nu erau nici ajutate nici înțelese.

Ori ce mișcare economică sănătoasă era imposibilă; nici nu era vorba a se mai gândi la îndreptarea agriculturei la ridicarea speciilor animale ce avem, la un progres economic real. Totul se rezuma în a se stoarce, în genere prin arendași străini, solul și sătenii, spre a dispune de mai mulți bani în străinătate.

Mergeam spre ruină, iată adevărul! Din fericire, ne-am oprit pe malul prăpastiei. Câți-va oameni de bine ținând seamă nu numai de interesul țărei, dar chiar de al lor propriu, s'au așezat la moșii, au început a munci ca și părinții lor, au îndreptat și ridicat instalațiuni noi și bune, au început să crească vite; și dacă călătoreau în străinătate căutau să vadă să cerceteze ce ne-ar trebui și să aducă semințe bune și obiceiuri de muncă și economie ce începuseră a se perde la noi.

Se văzu îndată că nimărui nu'i cade „boeria" muncind, și că din contră cel ce voește a se distinge și impune privirei și stimei generale nu are altă cale decât în muncă și în cultură, în cinste și în servicii aduse țărei și neamului.

In acest timp un om cu avere și pregătit pentru a fi om de legi, un om cinstit și cugetat, lucra în umbră pentru a cunoaște bine țara.

El avu fericirea să fie cunoscut, apreciat și lăsat în voe de Majestatea Sa Regele care'l puse în fruntea Domeniilor Coroanei.

De atunci curentul sănătos se pronunță și mai mult.

I. Kalenderu, caută a ridica gospodăria la țară de o dată cu îngrijirea părintească ce o dădu săteanului.

El arătă că trebue să producem tot ce se poate obține la noi. Industriile agricole decurg natural din agricultura făcută cu judecata și o ajută la rândul lor.

Nu mai era deci rușine a vinde unt și poame. Era bine a crește vite și a face fringhii și panere. Conservele și legumele se pot face bine și la noi și vinde fără să ne fie rușine.

La această mișcare a industriilor, pe lângă străini, se mai alipeau și fii vechilor noștri industriași, din care majoritatea învățau dreptul sau numeroși baronizau în străinătate, mâncând averea părintească.

Incetul cu încetul mintea bună lua loc la cei cu judecată. Năzuințele lor să pricepeau și să ajutau de băncile și societățile financiare ce se nășteau în același timp.

Acum să vede că e cinstit a lucra în ori ce direcțiune.

Avuți însemnați, Prinți, Șefi de partide, personagii alese, toți caută a gospodări mai bine, să întrec a vinde vin, unt, brânză și conserve, etc. Toți cu deosebire, fac o admirabilă cultură în mare și cresc cirezi de vite alese.

Impulsul este dat. Licențiații în drept, deștepți și culți, au înțeles că au mai mult rost prielnic lor și societăței de îndeplinit, la coarnele plugului, decât la paginile codului. Mulți s'au apucat să citească, să studieze practic și să facă agricultura bună.

Dorim din inimă ca curentul acesta sănătos să crească, să înece proletariatul, mizeria și cancanurile politice ale flămânzilor fără bresle de la oraș, să rodească câmpia fertilă a țărei, să avem și viitorul economic mai asigurat.

De și pătruns de încredere în forțele poporului nostru, de și sunt convins de marea lui superioritate intelectuală; de și admirator al marei sale puteri de rezistență, încrezător în viitorul său, totuși nu sunt din acei ce văd totul numai în flori și fericire.

Cunosc multe din marile noastre lipsuri și enormele greutăți ce avem a întâmpina, prin însăși situația noastră geografică și starea politică și economică în care se află neamul întreg.

Totuși trebue să recunoaștem, cu o adevărată bucurie, că suntem în calea dreaptă a dezvoltărei.

Fumurile s'au mai dus; orbirea străinătății, fără discernământ, de aseme-

nea s'a mai risipit; încrederea în noi creşte; spiritul de asociaţiune câştigă teren; munca începe a fi respectată; economia devine chiar o necesitate.

In ori-ce direcţiune c' tăm, observăm buna schimbare.

Şi fiindcă orice mişcare în bine, fie politică, fie socială, fie economică, nu se poate face serios şi durabil fără baza culturală şi ştiinţifică, trebue să recunoaştem, cu fericire, că nici această bază nu ne lipseşte cu totul.

Căci dacă ne gândim, pe lângă acestea, la progresele ce am făcut şi în domeniul ştiinţelor exacte, rezultatul este aproape mulţumitor.

Deşi abia la 1877, un român trece primul doctorat în matematici la Paris; la 1879 se susţine primul doctorat în ştiinţele naturale şi abia la 1885 se trece, tot acolo, primul doctorat în ştiinţele fizice, totuşi astăzi sunt numeroase revistele societăţilor străine şi academiile în care se găsesc comunicări făcute de români.

Avem Societatea Română de ştiinţe, fundată la 1890, care are un buletin al ei ce numără până în prezent XIII ani de apariţiune şi la care societate se află ca membrii de onoare numeroase somităţi ştiinţifice străine. Buletinul conţine lucrări de care specialiştii ţin seamă în străinătate.

Acelaşi lucru 'l putem spune despre Analele ştiinţifice ale Universităţei din Iaşi, care apar de 4 ani.

De trei ani s'a creat Asociaţiunea Română pentru înaintarea şi răspândirea ştiinţelor.

Avem în Bucureşti şi Iaşi, laboratorii şi institute în cari lucrează specialişti, din care unii cunoscuţi în străinătate. Cu toate că încă nu avem un mediu ştiinţific serios, totuşi am ajuns la acea stare îmbucurătoare, că acei ce se menţin numai în rolul de funcţionari ai învăţământului, fără a lucra în mod serios şi a produce ceva propriu, încep a fi rău văzuţi, şi ori de mai pot începe a lucra, sau sunt absolut eşiţi din circulaţie

Peste tot începem a ne da seama de rolul nostru, în sânul neamului întreg şi în regiunea ce o ocupăm; peste tot înţelegem, că avem datorii superioare şi nobile de îndeplinit faţă cu restul omenirei; am ajuns a vedea clar lipsurile noastre şi e un început de bună îndrumare spre o eră aşezată.

Devenim patrioţi şi nu şovinişti; începem a avea încredere în viitorul ţărei şi al neamului; trăim mai statornic şi mai în raport cu firea şi mijloacele noastre ca până în prezent; vieţuim mai cu plăcere în ţară şi la ţară; căutăm a ridica la un nivel mai înalt tot ce ne înconjoară.

Respectăm iniţiativele alese şi utile.

Spiritul de asociaţiune crescând, s'au născut multe societăţi economice şi s'au creat câteva sute de bănci populare, în 4 ani!

Peste tot viaţă, luptă, muncă, dorinţă sănătoasă.

Trecutul nostru, cu atât mai măreţ cu cât negura necunoscutului şi neştiinţa noastră despre el dispare, începe să fie priceput. Incepem a'l admira şi a ne inspira din acest trecut.

Universităţile se înalţă, şcoalele speciale încep a merge bine, templurile scumpe din vechime sunt restaurate splendid.

Un secol trecu numai şi graţie muncei aprige, a părinţilor noştri, câtă deosebire.

Robi, inculţi, raia turcească, călcaţi în picioare, fără ideal şi fără credinţă, ne aflăm la 1804!

Regat respectat, Popor liber; muncitor, cu calităţi alese; prudent şi dornic de progres; pătruns de ideia neamului său şi de menirea sa, ne găseşte în 1904.

Ne considerăm mândri ca români, ca descendenţi ai legiunilor romane.

Nu am demeritat în cursul secolilor de la patria mumă. Putem zice şi noi: Roma Rediviva! **Dr. C. I. Istrati**

Fine

LUCERNA

ca plantă îmbunătăţitoare a pământului

Înainte de a vorbi despre înrâurirea bine-făcătoare pe care lucerna o are asupra pământului, voi pomeni în treacăt şi despre valoarea ei ca plantă de nutreţ.

Cred de prisos a mă mai opri asupra necesităţii nutreţurilor artificiale; necesitatea lor se simte din ce în ce mai imperios în ţară la noi şi ca dovadă despre aceasta avem faptul că pretutindeni s'au făcut şi se fac mari sforţări pentru introducerea şi răspândirea obiceiului culturilor printre cultivatori. Faptul, de altfel, e explicabil, căci observând înlănţuirea firească a lucrurilor, ajungem imediat la convingerea că, spre a munci bine şi la timp ogorul, ne trebuesc vite puternice şi pentru a avea asemenea vite, avem nevoe de nutreţ bun şi îndestulător spre a avea cu ce le întreţine.

Printre feluritele plante cultivate pentru nutreţ, un loc însemnat îl ocupă şi excelenta leguminoasă de care mă ocup: lucerna. Ea merită o deosebită atenţie din partea agricultorilor şi aceasta pentru îndoitul merit că lucerna nu constitue numai o bună plantă de nutreţ, ci şi o perfectă plantă amelioratoare a solului, după cum vom vedea mai la vale.

Valoarea lucernei ca plantă de nutreţ se poate vedea din următorul tablou în care se arată compoziţia medie a diferitelor nutreţuri şi anume:

Felul nutreţului	Apă %	Subst. extr. fără azot %	Grăsime %	Substanţe azotoase %	Celuloză %	Cenuşă %	Coeficient nutritiv %	
Foi de porumb . . .	10.1	55.4	3.6	10.6	14.5	5.8	98.0	I
Fân de trifoi roş . . .	16.0	36.4	3 2	13.4	25.4	5.6	86.2	II
» » lucernă . . .	16.0	27.9	2.5	14.6	32.5	6.5	79.2	III
Fân de livadă	14.3	40.3	2.3	9.5	27.6	6.0	75.7	IV
Coceni de porumb . .	9.8	40.3	2.4	4.3	28.3	4.5	63.0	V
Pae de ovăs	14 3	36.2	1.4	4.0	39.7	4 4	52.4	VI

Se vede din tabloul de mai sus că, în ceeace priveşte coeficientul nutritiv, lucerna e printre cele dintâi, venind imediat după trifoi. Dacă mai menţionăm şi faptul că producţia lucernei e cel puţin tot atât de mare ca a trifoiului, — că nutreţul procurat de ea e mult căutat de vite, fie în stare verde, fie uscat,—că prin durata ei lungă este mai puţin expusă unei însemânţări nereuşite şi că dânsa ne dă către sfârşitul verei un nutreţ verde îmbelşugat şi de bună calitate (epocă la care chiar producţia trifoiului încetează) vedem că, fără îndoială, cultura lucernei ca plantă de nutreţ este de o însemnătate capitală, fiind indicată mai ales pentru terenul şi clima unde trifoiul dă recolte slabe sau în orice caz, nesigure.

Spre a veni la subiect, accentuez în deosebi asupra faptului că, pe lângă calităţile enumărate până aci, lucerna mai are preţioasa calitate de a exercita o foarte mare înrâurire amelioratoare asupra solului.

Intr'adevăr, se ştie că dânsa ia hrană trebuincioasă din straturile adânci ale pământului şi pregăteşte astfel foarte bine terenul pentru cereale, asigurând acestora recolte frumoase. —Prin umbra ce întreţine la suprafaţă, micşorează evaporaţia

apei, menținând pământul umed și afânat, iar prin creșterea ei viguroasă înăbușă și stârpește buruenele ce năpădesc locurile de cultură, astfel încât aceste locuri rămân curate după ea. In acest chip, dânsa ne oferă un bun mijloc de a curăți de burueni locurile îngrășate cu gunoi de vite, când gunoiul este plin cu semințe de burueni cari încolțesc și intru în vegetație de îndată ce întâlnesc condițiuni prielnice.

Aci e locul să menționez iarăși că lucerna gonește de pe loc și insectele vătămătoare înnădite de obiceiu la hrană îmbelșugată pe care le-o pun la îndemână feluritele plante obișnuite în cultură și căror plante ele le pricinuesc însemnate stricăciuni: insectele își pierd urma cu totul, ne mai având cu ce se hrăni.

Apoi, cu rădăcina ei lungă și aproape lipsită de ramificări laterale, lucerna pătrunde în pământ și'l găurește până la adâncimi la cari nu răsbesc uneltele de muncă, — aerul pătrunde și el mai adânc în pământ, așa că plantele următoare vor pătrunde cu înlesnire până la mari adâncimi și prin urmare se vor hrăni mai bine, vor crește mai viguros și vor da recolte mai îmbelșugate, știut fiind că rădăcinele plantelor nu pot pătrunde în pământ de cât până unde găsesc aerul necesar vieței.

In sfârșit ea, ca și celelalte leguminoase, posedă prețioasa facultate de a asimila azotul liber din atmosferă cu ajutorul microbilor fixători de azot aflați în nodozitățile rădăcinei, astfel că, luând din atmosferă o parte din hrană, nu numai că ea cruță pământul ci și îl îmbogățește în azot pe care i'l dă prin rădăcinele, tijele și foile ce lasă pe loc după fiecare recoltă, dar mai ales după spargerea ei. In această privință, din cercetările făcute rezultă că la spargerea ei, lucerna lasă pe loc până la 37.000 kgr. materie organică la hectar, cu un conținut de 0.80% azot, ceeace echivalează cu 50,000 kgr. gunoi de vite.

Pornind dela considerațiuni de felul celor de cari ne-am ocupat, la școala centrală de agricultură dela Herăstrău s'au făcut o serie de experiențe în acest sens cari au condus la o importantă concluziune practică și anume că, față de un teren ca acela al școalei centrale și de alte multe terenuri din România, rămase nefertile din pricina prea micei cantități de azot ce conțin și mai ales în localitățile unde gunoiul de vite lipsește ori nu se poate procura ușor, îmbogățirea pământului în azot prin cultura acestei excelente leguminoase e în mod stăruitor indicată ca una ce poate aduce mari servicii în schimbul unor sacrificii aproape inapreciabile; — în situația economică de azi, ea constitue aproape singurul mijloc de care agricultorii se pot folosi pe o scară mai întinsă spre a îmbogăți pământul în azot și a-i mări productivitatea.

In rezumat, motivele cari militează în favoarea adoptării acestei culturi ameliorante sunt următoarele:

1) Pentru climatul nostru, în general foarte secetos în timpul verei, așa numitele culturi intercalare de leguminoase, făcute după ridicarea recoltelor principale în alte țări cu climat mai umed și destinate a fi îngropate în stare verde toamna, sunt excluse, din cauză că seceta de peste vară nu îngădue reușita lor

Va urma. **P. Rosiade**

BIBLIOGRAFIE

A apărut «*Carnetul Agricultorului*» pe anul viitor 1905, de N. N. Andronescu, agronom. Prețul 2 și 3 lei. De vânzare la Administrația Carnetului, București, strada Apolodor No 21.

CRONICA AGRICOLĂ

Exportul de carne

D. Ed. Mavrocordat, ministrul nostru la Belgrad, a trimis un raport ministerului afacerilor străine, prin care aduce la cunoștință că o societate de capitaliști englezi vroește a organiza un mare *export de carne preparată din România*, Serbia și Bulgaria, pentru Anglia.

Inscrierile s'au și făcut în Serbia de unde societatea a exportat carne de berbec conservată prin ajutorul vagoanelor frigorifere, ce i-au fost puse la dispoziție de către guvernul sârb.

Aceste încărcări au darul de a a răta dacă astfel exportată carnea de berbec ca și celelalte feluri de cărnuri de măcelărie, putea lupta cu concurența cărnurilor din America și Australia foarte mult căutate pe piețele Angliei.

Societatea va solicita de la guvernele țărilor de unde va fi exportată carnea preparată: reducerea tarifelor pentru export, acordându-se un tarif de favoare, o concesiune pe timp de 10 ani și garanția libertății tranzitului produselor prin Austro-Ungaria și Germania.

***

Muncitorii străini

Ministerul de interne, în urma unei adrese primită de la ministerul afacerilor străine, a trimis un ordin circular tuturor prefecților de județe, prin care le comunică, că guvernul Galiției pentru a înlesni tocmirea directă sau prin împuterniciți, de către proprietarii de moșii de la noi, *a muncitorilor din Galiția*, a dispus cu acești muncitori să fie scutiți de formalitățile cerute pentru obținerea unei prealabile aurizări a guvernului Galiției.

Toate formalitățile cari se cereau până acum au fost desființate pentru a nu se mai aduce nici o greutate nici muncitorilor din Galiția și Bucovina și nici proprietarilor noștri de moșii cari au nevoe de brațele lor.

***

Incurajarea industriei naționale

Ministerul industriei, comerciului și domeniilor întocmind un nou proiect de lege pentru încurajarea industriei naționale, a invitat pe marii fabricanți să-și dea părerea asupra acestui proiect.

Secția industrială a Uniunei comerciale și industriale din Galați, a decis a prezenta în privința aceasta următoarele propuneri:

1) La articolul 6 din proect se simte necesitatea de a se întocmi un regulament, care să fixeze anume restituirea taxelor vamale percepute la import asupra produselor de transformat în țară și cari se vor exporta cât și asupra rămășițelor sau perderilor rezultate cu ocazia transformărei lor.

2) Taxele vamale, cari trebue achitate pentru materiile prime a fi transformate și exportate se vor putea depune în efecte publice.

3) Pentru produsele industriale, destinate exportului, să nu se plătească nici o taxă de export, sub nici o formă.

4) Reducerea transportului pe C. F. R. de 45 la sută pentru materiile prime, indigene, să fie menținute ca și până astăzi.

***

Creditul agricol și băncile populare

Direcția generală a Creditului agricol și casei centrale a băncilor populare sătești a făcut cunoscut printr'o circulară administratorilor financiari de județe, hotărârea luată de consiliul de ad-ție al acestei instituțiuni și aprobată de ministerul de finanțe ca în comunele unde sunt deja înființate bănci sătești cari lucrează cu casa centrală, Creditul agricol să și retragă treptat creditul ce ar fi având împrumutat sătenilor din acele comune, rămânând ca aceștia să se împrumute chiar de la banca din comuna lor; aceste bănci în caz de lipsă de fonduri putându-se adresa casei centrale care le va sconta portofoliul.

In consecință direcția invită pe ad-torii financiari să dea ordin perceptorilor din comunele respective ca pe măsură ce debitorii vor ajunge

cu creanţele la scadenţă să refuze preschimbarea povăţuindu-i să se adreseze băncei lor sătesti, înlocuind astfel împrumutul dela Creditul agricol cu un altul la banca sătească. Spre acest scop banca populară după ce vă acorda împrumutul va libera perceptorului suma acordată şi pe care o va încasa în contul datoriei dela Creditul agricol, iar chitanţa o va libera băncei şi aceasta la rândul ei o va libera celui împrumutat. In sfârşit, contractele achitate vor fi încredinţate băncilor sătesti şi acestea le vor libera celor în drept.

***

Au sosit în Capitală, venind din sudul Franţei, transportul de 63 berbeci de rasă merinos cumpăraţi prin d. Locusteanu.

Acest transport urma să sosească în ziua de 28 Noembrie; din cauza unor dificultăţi întâmplate la frontiera Germaniei, transportul a sosit însă cu o întârziere de 17 zile.

Pe drum au murit 7 berbeci, ceeace a cauzat o pagubă de aproape 3000 lei.

Berbecii vor fi întreţinuţi câteva zile la şcoala veterinară, şi în urmă trimişi judeţelor cari au înaintat sume în acest scop.

***

Pentru un control serios ce trebue exercitat, conform legei, asupra comerciului pepinierist de viţe din ţară, şi asupra importului de viţe din străinătate, ministerul de domenii pune în vedere tuturor pepinieriştilor şi agenţilor de import ca în termenul cel mai scurt să se conformeze următoarelor dispoziţiuni:

Formarea de pepinieră în ţară şi exercitarea dreptului de a face comerciu cu viţe americane, nu poate să aibe loc decât după o autorizare specială a ministerului (art. 4 din lege).

Pepinieriştii sunt obligaţi a ţine registre în regulă, parafate şi sigilate de serviciul viticol, în care se va înscrie numele cumpărătorului de viţe, luna şi anul, judeţul şi localitatea unde s'au vândut viţele, etc., ect., (art. 18 din regulament).

Importul de viţe de tot felul, americane şi indigene se poate face direct de cei interesaţi sau prin agenţii şi reprezentanţii pepinierilor străine (art 21 din regulament).

Reprezentanţii sau agenţii pepinieriştilor străini, sunt obligaţi a ţine un registru şi a se conforma dispoziţiunilor prevăzute în art. 17, 18 şi 19 din regulament.

***

Parlamentul a votat un proiect de lege prin care se *ratifică următoarele măsuri luate de guvern fără autorizaţia prealabilă a Corpurilor legiuitoare:*

Proibiţiunea exportului porumbului până la 15 Octombrie 1905;

Proibiţiunea, până la noui dispoziţiuni, a exportului nutreţurilor în genere, şi anume a fînului, paielor de tot felul, ovăsului, tăriţelor, precum şi a borhoturilor provenind de la fabricele de spirt, de zahăr, de bere şi de uleiuri vegetale;

Scutirea până la noui dispoziţiuni, de taxe vamale şi de taxe de jum. la sută de import a fânului, paielor şi ierburilor de păşune de tot felul, prevăzute de art 65 din tariful vamal în vigoare;

Ridicarea proibiţiunei de a exporta ovăsul.

***

Pentru controlul serviciilor veterinare pendinte de ministerul de interne, judeţele au fost grupate în 8 regiuni şi anume:

Regiunea I, coprinzând jud. Mehedinţi Gorj, Dolj şi Romanaţi încredinţată d-lui inspector veterinar Gr. Constantiescu;

Regiunea II, coprizând jud. Vâlcea, Olt, Argeş şi Muşcel, încredinţată p-lui inspector veterinar V. Timuş;

Regiunea III. coprinzând judeţul Teleorman, Vlaşca, Ilfov şi Dâmboviţa, încredinţată domnului inspector general I. St. Furtună.

Regiunea IV, coprinzând judeţul, Prahova, Buzău, R.-Sărat şi Putna, încredinţată d-lui inspector veterinar I. Petrescu-Pejan.

Regiunea V, coprinzând judeţul, Ialomiţa, Brăila, Tulcea şi Constanţa încredinţată d-lui inspector veterinar C. Staicovici.

Regiunea VI, coprinzând judeţul, Covurlui, Tutova, Tecuci şi Fălciu, încredinţată d-lui inspector veterinar N. Mihăilescu.

Regiunea VII, coprinzând judeţul, Bacău, Roman, Neamţ şi Suceava, încredinţată d lui inspector veterinar Gh. Jocu;

Regiunea VIII, coprinzând jud. Vaslui, Iaşi, Botoşani şi Dorohoi, încredinţată d-lui inspector veterinar Gr. Drăgescu.

Muzeul agricol

Cererile şi ofertele se publică gratuit.

Caut grâu de primăvară „Ulka“ de sămânţă cantitate de 200 hl. Rog adresaţi proba indicând preţul cerut dr. Patzelt, Pătrăşcoiu, g. Zorleni.

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoşĭ prăsiţĭ în ţară, buniĭ reproductorĭ pe preţul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca

De vînzare Una presă mare pentru fîn, ţae etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victorieĭ 55.

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica d-lui N. St. Cesianu.

Preţuri fixe şi reduse predate la ori ce gară.

Informaţii la d. inginer Suţu la fabrică-Târgovişte şi la d. V. M. Kogâlniceanu, Bucureştĭ — Alea Vasiliu (Isvor).

Se găsesc spre vânzare la autor, Str. Dionisie 72, următearele opere ale D-lui Dumitru N. Comşa, doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economia politică la Şcoala superioară de ştiinţe de stat, etc.

1) Politica agrară şi politica vamală; Câteva cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până azi şi asupra viitoarei noastre politici vamale lei 1,50
2) Agricult. şi Indust. naţională 0,50
3) Politica agrară 0,50
4) O repartiţie a impozitelor mai dreaptă 0,50
5) Fundamentul dreptului de proprietate . . . . . 1,—
6) Cauzele progresului social şi criteriul intervenţionismului . 1,—
7) Contenţiosul administrativ . 1,—
8) Contenţiosul administrativ şi art. 130 din constituţie . . 0,50
9) Impozitul global pe venit . 0,50
10) Un nou proect de cassă rur. 0,50
11) Anarhismul 0,50
12) Art. 7 par. 5 şi art. 9 din constituţie 0,50
13) Bogăţiile şi nevoile economiei 0,50
14) Vii oarea politică vamală . 1,—

A apărut:

Manualul de viticultură

de *V. S. Brezeanu*, şeful serviciului agronomic şi director al «Revistei Viticole» se află de vânzare la librăriile: Socecŭ & C-nie, Leon Alcalay, Bucureşti; Th Codreanu, Focşani şi I. Georgescu, Odobeşti; precum şi la Administraţia «Revistei Viticole.

Preţul unei broşuri este de 3 lei.

De vînzare sau de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în Bucureşti, fundătura Mărcuţei 22, în întindere de 11 pogoane vie şi 1 pogon fineaţă, având şi o casă de locuit şi un lin.

A se adresa strada L. Catargi 17.

De vînzare **Vin negru de OREVIŢA vechiu de 15 ani, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleşanu, strada Lascăr Catargi No. 17.**

Noutate sensaţională pentru domnii Agricultori

SOCIETATEA INCOMANDITA

WEIL, IOSEPH & C°.

DEPOZIT de MAŞINE AGRICOLE şi INDUSTRIALE

Bucureşti, Strada Smârdan No. 7. Bucureşti

Specialităţi patentate.-Oferă:

PLUGUL NOU CU ABUR

Cu tracţiune directă Marca „SUBLIM“

model nou perfecţionat din fabrica Gaar Scott & Co., America. Compus din o locomotivă rutieră specială, extraputernică şi 2 pluguri întregi de oţel de câte 4 brazde, a caror soliditate şi funcţiune nu lasă absolut nimic de dorit.

Experienţele cu acest plug cu abur făcute în timp de 8 zile consecutive pe moşia Măgurele (Ilfov) pe pământ virgin, în prezenţa unui număr considerabil de agricultori români de frunte, ingineri şi specialişti, au dat rezultatele cele mai strălucite.

ACEST NOU PLUG CU ABUR

înlătură dificultăţile cu vitele şi argaţii, evită cheltueli inutile, măreşte venitul agricultorului printr'o arătură sistematică

Arătura bună este baza agriculturei. Printro arătură sistematică se asigură 50% din recoltă

Se garantează soliditatea şi buna funcţionare! PREŢ CONVENABIL

WATSON & YOUELL

BUCURESC ❖ GALAŢI ❖ BRAILA ❖ CONSTANŢA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OŢEL

Cu 1, 2, 3 şi 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde

— Cu şi fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oţel, în 2 şi 3 părţi

Maşini de semănat în lat

Construcţia perfecţionată, 3,76 m. lăţime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Maşini de semănat în rînduri

Renumita „BEROLINA“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă şi economică în distribuirea seminţei

Batoze de bătut porumbul cu aburi, şi cu mîna simple şi duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 caĭ putere

Batoaze de grîu de toate mărimile
de la 2½ până la 12 caĭ putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Moară de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 26 DECEMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 107.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

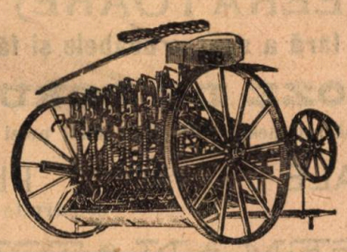

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale

«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „**sistem Sack**“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI

RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»

— producțiune: 180 și 380 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

Societatea anonimă pentru comerciul de maşini şi întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. 1—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. 1—3

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ şi expoziţie permanentă de tot felul de:

Maşine şi Unelte Agricole, Industriale şi Electro-technice

LOCOMOBILE şi TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Şcoala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu Triplă Curăţitoare patentată (Trei Vînturi) a treia Curăţitoare, în Treerătoare înlocueşte machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de orî-ce alt sistem existent şi Tobă patentată pentru bătut porumb, aplicabilă numai la Treerătoarea Floether, bătînd pe zi 150 până la 200 kile marî de porumb, cu saŭ fără foi.

MAŞINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele şi fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburî numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile marî pe zi curăţînd perfect şi lăsînd ştiuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune şi solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oţel, cu 2, 3 şi 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile şi fixe, cu două şi trei cîmpuri şi cu dinţi de oţel şi **Grape pentru Livezi.**
Răriţi, Cultivatorî, Tăvălucî.
Semănătorî in tat.
Semănătorî in rînduri renumita „Victoria-Drill“.
Vînturătorî, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ in toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fîn.
Maşinî de tăiat pae şi fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăţi, întregi fără piept. Toate mărimile.

Morî TRANSPORTABILE, pe postament d lemn şi de fier simple, duble, triple şi cvadruple, din cele mai renumite fabrici, de 36, 42 şi 48 ţoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF şi DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEŞTI, I-a calitate, simple şi duble, toate lăţimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu şi grădinî.
Părţi de rezervă. Muşamale.
Maşine de scărmănat lînă de lemn şi de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol şi cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ŞI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopî — cu Tăiuşul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai uşoare şi solide, construite din oţel.

Garanţie absolută pentru perfecta funcţionare şi material solid al tutulor maşinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabricî a tot felul de Maşinî Industriae şi Electro-technîce.

DUMINICĂ 26 DECEMBRIE 1904

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL IV. — No. 107.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul"** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu
Colaboratorii revistei sunt d-nii:
Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hirsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societății Agrare", iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No 107

Vasile M. Kogălniceanu.—Budgetul ministerului agriculturei.
V. M. K. — Proecte și Idei Economice.
Dem. Ionescu-Zane. — Asupra proiectului de lege al d-lui D. Rusescu pentru complectarea împăduririlor, restaurarea munților și stingerea și corecțiunea torenților.
D. Mărășescu.—Considerațiuni economice.
P. Rosade.—Lucerna ca plantă îmbunătățitoare a pământului.
Alexandrescu.—O nouă vaccinațiune.
Societatea Agrară.
Cronica agricolă.

BUDGETUL MINISTERULUI AGRICULTUREI

In fiece an, la apariția budgetelor statului, considerăm ca o datorie ca să spicuim pe acel care privește agricultura, pentru a constata mereu cu o regularitate care începe să devie exasperantă, că, pe când toate se schimbă și se îmbunătățesc în țara aceasta, numai capitolile budgetare relative la agricultură rămân staționare. In fiece an dar suntem siliți — vina nu e a noastră — să ne repetim și să aducem aceleași critici, cari vai! nu produc de loc efectul ce am dori noi să producă.

Nu doar, că, în urma atâtor critici, cei dela ministerul agriculturei nu s'ar fi convins că e absolută nevoe de o îndreptare; ei știu foarte bine că nu se poate merge mereu înainte cu un asemenea budget, și nu ne îndoim că ar și dori din toată inima schimbarea unei asemenea situațiuni, penibilă în primul rând pentru dânșii cari și-au consacrat viața propășirei agriculturei — dar vecinicul și imuabilul pretext: lipsa de fonduri.

Expunerea de motive a noului proiect de budget spune, în privința aceasta, următoarele:

«Rolul important ce are ministerul de agricultură, comerciu, industrie și domenii în dezvoltarea economică a României, cere neapărat o dezvoltare a activității acestui minister, și, *prin urmare, un spor de cheltueli*, compensat, de altfel, printr'un spor de venituri care nu se poate tăgădui... Sunt multe și importante îmbunătățiri de cari se simte nevoe în mersul acestui departament unele dintr'însele legate cu reorganizarea serviciilor diferitelor direcțiuni ale ministerului; altele au nevoe de sacrificii pe cari nu ni le putem permite în urma unui an atât de puțin prosper cum a fost anul acesta din punctul de vedere al producțiunei noastre agricole.

Recitiți expunerile de motive ale budgetelor din ultimii ani și veți întâlni aceiași notă tânguitoare: lipsa de fonduri. Aceasta, cu toate că cei doi ani precedenți n'au fost de loc răi din punctul de vedere al recoltei agricole și mai puțin din acel al disponibilităților budgetare.

Au fost excedente serioase, cum toată lumea știe, cărora s'au dat tot felul de destinatiuni economice — a căror utilitate n'o tăgăduim câtuși de puțin — fără însă a se dota agricultura cu o fărâmă măcar din ploaia binefăcătoare de milioane care a mers să rodească alte ramuri de activitate.

Și aci tocmai este răul împotriva căruia protestăm în zadar de atâta amar de vreme: indiferența autorităților publice față de interesele agriculturei. Se alochează sume mari din excedentele budgetare pentru tot soiul de trebuinți, dar nu se atribue nimic agriculturei. Nu negăm însemnătatea acestor trebuinți: căi de comunicație petrol, armată, etc., dar cerem egalitate de tratament! cerem adică să se ție seamă și de trebuințele agriculturei în același mod ca și de celelalte nevoi; când se distribue din excedente sau se crează cheltueli noui prin capitolele budgetare să se dee o parte și agriculturei.

Expunerea de motive din proiectul de budget a ministerului agriculturei, spune că anul acesta nu s'au putut face sporiri din cauza situației agricole rele. Dar anii trecuți

când situaţia a fost bună? O simplă întrebare, — la care un respuns este inutil, fiindcă cel mai bun îl putem da noi.

* * *

Oarecari spicuiri din cifrele proiectului de budget vor ilustra cel mai bine nevoia sporirilor de cheltueli, fiindcă vor arăta în mod strălucit la ce sume complect ridicule se reduc alocaţiunile budgetare.

Să luăm întâiu capitolul relativ la *Direcţia agriculturei*. E vorba — să ţinem bine seamă — de direcţia care trebue să vegheze asupra progresului celei mai mari ramuri de avuţie din ţară: agricultura. Citâm cifrele:

Plata personalului 25968 lei; cheltuiala *materialului serviciului agronomic:* 95792 lei. Suma aceasta din urmă prezintă însă numai următoarele cifre cari pot fi numite *productive:* 16292 lei anchete agricole, comisiuni ştiinţifice; 3000 lei experimentaţiuni şi încercări pe tărâmul culturei plantelor agricole; 10400 lei burse şi studii, 12000 lei pentru expoziţii şi concursuri agricole, 25000 lei pentru vitele dela ferme; în total dar vreo 70000 lei.

Trecem mai departe: *staţiunea agronomică:* personal şi material 19000 lei. *Fermele-model Laza* şi *Studina* prima 124310 lei şi a doua 146074 lei. *Regiuni* şi *pepiniere viticole* lei 261200. *Oeria dela Constanţa* 11780 lei. *Atelierul de sericicultură şi pepiniera de duzi dela Tecuci* 13380 lei. *Depozitul de cai şi staţiunile de montă* 34524 lei. *Serviciul zootechnic* 47168 lei, din cari distingem: cheltueli şi premii pentru expoziţii de animale, alergări 5000 lei; pentru împărţirea gratuită de seminţe furagere 4000 lei; penttru serviciul sericiculturei, împărţirea de sământă sericolă sănătoasă etc. 10500 lei. *Şcoala centrală de agricultură* dela Herăstrău lei 146305.

Aceste cifre au nevoe de oarecari comentarii pentru a fi bine înţelese. In primul rând însă ţinem să punem în evidenţă ceeace aproape nici nu mai merită critică, fiindcă enormitatea lucrului reese dela sine. D. ex. budgetul are prevăzut 3000 lei pentru experienţe şi încercări pe tărâmul culturei plantelor agricole, când ar fi nevoe de cel puţin 30 de ori pe atâta faţă de importanţa chestiunei, are prevăzut 12000 lei pentru expoziţii şi concursuri agricole; 4000 lei pentru împărţirea de seminţe furagere, într'o ţară ca a noastră unde trebue făcută încă o vie propagandă pentru furagii; 5000 lei pentru expoziţii de animale şi alergări — sumă care nu ajunge decât la mici subvenţii asociaţiilor cari organizează expoziţii şi alergări.

Faţă de asemenea alocaţiuni budgetare se pune întrebarea firească: ce se poate întreprinde şi ce se poate organiza?

In al doilea rând trebue accentuat că cele mai multe din cheltuelile specificate mai sus, nu sunt perdute pentru punga Statului, fiindcă cele mai multe dintre instituţiunile dependinte de Direcţia agriculturei — sunt producătoare nu numai de venituri cari echilibrează cheltuelile ci şi de câştiguri reale.

Aşa fiind, sacrificiile pe cari le face Statul pentru organizaţiunile cari au de scop propăşirea agriculturei sunt mici chiar din punct de vedere budgetar şi absolut de nebăgat în seamă din punctul de vedere al marilor interese economice-naţionale cari sunt legate de dezvoltarea agriculturei.

Demonstraţiunea aceasta o facem în fiecare an. — Cât ne va mai fi dat s'o repetăm?

Respunsul la această întrebare atârnă de unirea şi organizarea agricultorilor.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE şi IDEI ECONOMICE

M. S. Regele şi Expoziţia agrară

In fiece an, Suveranul nostru obişnueşte a primi pe Preşedintele Camerei de comerţ. din Capitală, cu care discută asupra principalelor evenimente politico-economice şi a situaţiei economice în special.

Preşedintele Camerei de comerţ a fost primit şi anul aceasta de Rege, şi, în urmă a dat un raport amănunţit Camerei asupra convorbirei urmate. Este desigur interesant, într'un mare grad, ca să cunoaştem părerea capului stapului asupra problemelor mari economice ce se pun ţărei. Redăm textual din darea de seamă a Preşedintelui Camerei de comerţ:

«In raport la criza agricolă şi la «deficitul ce ea lasă în ţară prin «lipsa de export, M. S. a zis: **Nu «trebue să ne bazăm numai pe agricultură**: *petrolul nostru va putea «cu timpul uşor să conteze în ex-«portul ţărei pentru 50-80 milioane «lei, precum şi alte câteva industrii «şi aceasta ar fi o puternică com-«pensaţiune pentru bugetul ţărei în «anii răi agricoli».*

La aceasta, Preşedintele Camerei de comerţ a adăugat următoarea reflexie personală:

«Această înţeleaptă părere ar tre-«bui d-lor să pătrundă adânc în «spiritele noastre şi să înceteze odată «pentru totdauna erezia că noi ca «ţară agricolă nu trebue să ne preo-«cupăm de industrie, căci una se «ajută pe alta».

Dar o să ne permitem să observăm că este o erezie — în contra căreia am luptat adeseaori — a se crede că există unii — cari susţin — că «nu trebue să ne ocupăm de industrie». Agrarienii, fiindcă aluzia este direct la dânşii, admit industria, dar anumite industrii: acele cari sunt compatibile cu starea actuală economică agricolă a ţărei. Aşa fiind putem subscrie în totul cuvintele înţelepte ale Regelui, care, spunând că nu trebue să ne bazăm *numai* pe agricultură, a adăugat imediat că activitatea industrială trebue să ne îndrepte pe o cale firească, spre bogăţiile de care dispunem în abundenţă: spre petrol.

Continuând expunerea sa Preşedintele Camerei de comerţ a spus:

«Cu privire la *expoziţia agrară* «din anul acesta, **M. S. a bine voit «a se exprima în termeni elogioşi şi «a constatat odată mai mult cât poate «iniţiativa particulară**. In principiu «M. S. este contra expoziţiilor inter-«naţionale, la care statul participă «cu sacrificii enorme, cari mai nici odată nu'şi găsesc răsplata.

«Expoziţii ca aceea din anul trecut «şi din anul acesta, a zis M. Sa, sunt «mult mai utile, căci ne servă a ne cunoaşte noi înşine forţele de pro-«ducţie» şi a exprimat dorinţa să «vadă în 1906 o expozie complectă «pentru a se constata progresele «făcute în 50 ani pe teren economic».

Elogiile acestea aduse de cea mai înaltă autoritate a Statului, de Suveranul care veghează cu o patriotică îngrijire asupra dezvoltărei țărei, sunt pentru noi, pentru toți acei cari s'au devotat cauzei agrare și cari au lucrat la reușita Expoziției cea mai măgulitoare consacrare și cea mai satisfăcătoare recunoștință a muncei depuse.

Tari pe aceste înalte aprobări Societatea Agrară va continua să lucreze cu același zel și devotament ca în trecut.

Băncile populare

In ultimul număr al «Curierului Băncilor populare», d. I. G. Duca publică asupra băncilor și mersul lor un articol rațional, fiindcă e un articol critic. D. Duca după ce arată avântul considerabil ce a luat mișcarea pentru bănci și «naivitatea țăranilor cari așteaptă totul dela ele», și după ce mai lămurește de ce Creditul Agricol nu este potrivit, expune greutățile mari pe cari le întâmpină băncile în mersul lor.

Creditul Agricol, spune d. Duca, nu poate veni în ajutorul celor mai săraci fiindcă aceștia nu au amanete.

Dar băncile, așa cum sunt organizate azi după sistemul Schulze, cu răspunderea limitată, remediază oare acestui rău? Noi credem că nu, cu atât mai mult cu cât chiar cei puțin mai avuți au nevoe de un gir — pe care'l plătesc cămătărește—pentru a putea lua cu împrumut. Aceasta, și multe alte motive ce nu e de o cam dată locul aci să le expunem, fac ca mulți săteni să continue, în chiar satele unde sunt bănci populare, împrumuturile lor pe amanet la Creditul agricol.

Aceasta înseamnă că situația nu e bună și că adevărata luptă pentru organizarea Creditului agricol la sate abia începe

D. Duca spune că tipul Raiffeisen, care ar remedia la multe rele, care ar permite în primul rând ca și cei mai săraci să se folosească de credit și ar fi într'adevăr un instrument de ridicare economică, nu se poate organiza la noi din cauză că «presupune o educațiune morală și economică ce lipsește încă populațiunei rurale române».

Constatarea e exactă, dar ea nu trebue să ne facă să stăm cu brațele încrucișate, privind cum băncile pot fi periclitate din moment în moment din cauza bazei șubrede pe care sunt așezate.

Să se facă propagandă, dar o propagandă activă, vie, intensă și să continuă pentru educarea populației în acest sens. «Curierul Băncilor» de pildă să devie un organ curat popular unde să se propage în mod direct băncile Raiffeisen Și, afară de aceasta, Cassa centrală ar putea, prin stăruințele ei, să înființeze în fiece județ și apoi în fiece plasă câte o *bancă-model* tip Raiffeisen, lucrând special luni de zile la întemeerea și dezvoltarea ei, pentru ca celelalte bănci să aibă de unde lua pilde vii și imediat imitate. Cu putere de muncă și inițiativă se poate face mult — și aceea care e chemată, în primul rând, să lucreze în direcția aceasta este tocmai Cassa centrală.

Altfel, băncile nu vor putea să ajungă scopul pentru care au fost întemeiate și nici Cassa centrală nu va putea să lucreze cu folos la scopul ce și-a impus, scop pe care d. Duca îl definește în modul acesta.

«Să controleze — Casa centrală— toate băncile populare. Prin acest control, Casa centrală nu înțelege numai verificarea socotelilor, a portofoliului și a numerariului, ea dorește mai ales *să facă educația economică* a băncilor populare să dea îndrumare conducătorilor ei, să le învețe comptabilitatea în partidă dublă, să le arate îmbunătățirile ce se pot face prin bănci, să le ușureze înființarea societăților cooperative și să înzestreze țara cu o organizare economică mai puternică».

Foarte frumos și interesant dar chestia toată este *cum* înțelege Casa centrală să ajungă la această minunată stare? Așteptăm proectele ei ca să vedem și noi în ce mod vrea să facă educația «moralo-economică» a claselor rurale.

Comunicări și statistici agricole

La Paris va avea loc în cursul anului 1905 o expoziție și un concurs internațional de lăptărie.

*** Congresul sindicatelor agricole franceze se va întruni tot în cursul anului 1905, la Perigreuz. Ordinea de zi este foarte interesantă și vom reveni la vreme asupra ei.

*** Un agricultor francez a făcut anul acesta experiențe interesante cu o varietate de porumb — furaj originară din Indo-China. Plantele au atins o înălțime excepțională, cam 4 metri 50, întrecând înălțimea porumbului Caragna; ele n'au fructificat însă, contrar speranțelor celui care le-a adus și chiar dacă nu vor fructifica în târziu ele vor constitui însă un excelent furaj.

*** Biuroul internațional al industriei zahărului a publicat o estimațiune a producțiunei zahărului pe 1904—1905. Totalul producțiunei s'a socotit că va fi de 4,575,096 tone cu 1,205,801 tone mai puțin ca anul trecut, aceasta din cauza deficitului recoltei sfeclelor.

V. M. K.

Asupra proectului de Lege

al d-lui D. Rusescu pentru complectarea împăduririlor, restaurarea munților și stingerea și corecțiunea torenților

Intr'o serie de numere al acestei prețioase reviste, a apărut un studiu al d-lui silvicultor D Rusescu, purtând titlul: *«Nesiguranța Recoltelor Agricole în România»;* care studiu mai târziu, s'a publicat într'o broșură specială de autorul său.

De și terenul de care s'a ocupat d. Rusescu în acest studiu, este relativ destul de bătătorit, căci s'a scris mult și de mai mulți specialiști asupra lui; totuși, d. Rusescu are meritul deosebit, de a se fi înzestrat de elemente mai numeroase, de și une-ori parte din ele superfine, pentru demonstrarea tezei sale. Nu găsesc însă ca d. Rusescu, nu a depus o însemnată muncă și relativ destul de competință, pentru a pune într'o lumină specială cestiunea reîmpăduririlor la noi în țara și plantarea coastelor despădurite din munți și dealuri, pentru corectarea mâncăturilor și asurpăturilor de terenuri, și pentru echilibrarea fenomenelor atmosferice și climaterice ale țărei.

Ceea ce însă găsesc că d. Rusescu nu a cumpănit destul de bine, pentru a corespunde cu totul scopului său, este Proiectul de lege publicat tot în aceasta revistă în două numere 103 și 105, purtând titlul: *«Proiect de Lege pentru complectarea împăduririlor, restaurarea munților și stingerea și corecțiunea torenților țărei».*

Din acest proiect de lege rezultă pentru d. Rusescu, două lucruri:

1) Că nu-şi cunoaşte destul de bine ţara economică.

2) Că nu cunoaşte nici starea Serviciului silvic al Statului.

Şi în adevăr, să mă explic:

D. Rusescu, *nu-şi cunoaşte îndeajuns ţara economică;* căci dacă ar fi cunoscut-o, n'ar fi pus în proiectul său de lege art. 6 care prevede că fiecare proprietate mai mică de 2 hectare să fie înconjurată cu arbori fructiferi şi între fiecare doi arbori să se planteze şi câte o viţă. Acest lucru este imposibil în ţara românească; şi drept să-i spun d lui Rusescu, fără să se supere, am râs când am citit. Dacă ar fi scris aceasta un tânăr neexperimentat, poate că n'aşi fi zis nimic; dar pe un om serios, nu mi-a venit să l trec cu vederea; căci d sa ştie foarte bine, că la noi în ţară, n'avem izlazuri hotărâte pentru vite, şi acestea umblă la păşune peste tot, după ce s'au ridicat recoltele; ce se va face cu plantaţiunile d lui Rusescu când va începe păşunatul vitelor? Acesta este un punct. Apoi în al doilea plan, sătea-nul nostru are educaţiunea suficient de a poată conserva şi îngriji ca să nu fie plantată în jurul proprietăţei sale, spre a-şi să-şi dea seama de utilitatea lucrului. Nu. Aceasta rezultă şi din împrejurarea distrugerei plantaţiunilor de sătenii după şosele.

Aşi mai înţelege această obligaţiune pentru proprietăţile cu o suprafaţă de la 100 hectare în sus. Dar pentru proprietăţile mici de sub, prescripţiunea articolului din acest proiect de lege, este puerilă. Dar, neseriositatea acestui articol mai rezultă şi din faptul că, chiar dacă sătenii ar avea izlazuri şi vitele prin urmare n'ar umbla peste tot, apoi desvoltându se arborii plantaţi în jurul micilor proprietăţi ţărăneşti, influenţa umbrişului coronamentului lor, n'ar restrânge suprafaţa cultivabilă a micei proprietăţi? Căci, ştiut este de toţi, că umbra arborilor, fie chiar fructiferi cu un coronament mai mic ca cei de pădure, părleşte recoltele, pe o distanţă relativ însemnată, pentru o mică proprietate. Prin urmare şi din acest punct de vedere, prescripţiunea d lui Rusescu, nu poate fi aplicabilă.

In al doilea rând, am spus, că autorul proiectului de lege, nu cunoaşte nici starea serviciului silvic al Statului, de şi face parte dintr'ânsul. In adevăr, ce însemnează art. 19, prin care se pune toată sarcina formalităţilor administrative şi tehnice, ale restaurărilor numai în sarcina Silvicultorilor Statului? — Ori crede d. Rusescu, că Statul are prea mulţi Silvicultori pentru afacerile domeniilor sale, încât poate să-i mai împrumute şi particularilor? Eu cred că dânşii nu sunt deajuns pentru Stat, nici în actuala stare de lucruri, ce să mai vorbesc de viitor, când odată cu aplicarea legei d-lui Rusescu, va fi necesar ca dânsul, Statul, să şi înmulţească personalul pentru lucrările de plantaţiuni ce este dator să facă pe proprietăţile sale despădurite din munţi şi bărăgane.

Petru proprietăţile particulare, prin urmare, va trebui să recurgem la inginerii silvici particulari, precum prin modificarea art. 6 din legea silvică, s'a recurs tot la dânşii, în ce priveşte, facerea amenajamentelor de păduri.

Ca şi acum d. Rusescu, care fără prevedere, pune în sarcina silvcultorilor Statului aplicarea legei sale, tot aşa şi în 1881, legiuitorul codului silvic, pusese în sarcina acestor funcţionari, facerea amenajamentelor pădurilor particulare. Tocmai în 1896 s'a văzut greşala, şi s'a modificat articolul respectiv, creându se corpul inginerilor silvici particulari.

Este de dorit prin urmare, ca d. Rusescu, să revie asupra proectului său, modificându-l în sensul arătărilor de mai sus.

D-sa a adoptat în ce priveşte exproprierile şi celelalte dispoziţiuni respective, prescripţiunile din legislaţia franceză, despre care am avut şi eu onoarea a vorbi, încă din anul 1895, într'o conferinţă ce am ţinut la *Societatea Progresul Silvic*, relativ la *proprietatea rurală din anul 1864*, în care am atins chestia despăduririlor acestor terenuri şi mijloacele de ameliorare.

Ei bine, să'mi dea voe să-i spun d-lui Rusescu, că legile forestiere franceze nu prea pot să se aplice cu succes la noi în ţară, alta fiind starea proprietăţei şi proprietarilor noştri, decât a celor francezi! Prin urmare, rigurozitatea art. 25 din proiectul său de lege, cred că nu şi va putea avea aplicaţiune la noi în ţară, adică: *Oprirea folosinţei terenurilor şi păşunilor degradate din munţi.* Eu cred, că la înţeput, trebue să ne mulţumim cu o lege mai dulce, care să nu se bată în cap o aşa de grozav cu libertatea de până azi. Un asemenea proiect de lege, ar fi neaplicabil dacă s'ar legifera, şi ne legiferabil dacă nu se va modifica şi atenua dispoziţiunile sale draconice.

Intregul acest proiect de lege însă, comportă atâta critică, încât ar trebui foarte multe de scris şi spus. Am atins pentru acuma numai părţile cele mai bătătoare la ochi, rămânând să mai reviu asupra lui, cu ocaziunea luărei lui în consideraţie de corpurile legiuitoare.

Cestiunea însă este de cea mai mare importanţă pentru economia noastră generală şi este de datoria oricărui guvern al ţărei să se ocupe serios de dânsa, numind o comisiune specială de cinci membrii, între cari să fie negreşit pe lângă trei silvicultori, un agronom şi un jurisconsult.

Numai astfel întocmit un proiect de lege relativ la această vitală cestiune se va putea supune spre deliberarea corpurilor legiuitoare.

Trebue însă să se ştie că, a procede deadreptul la votarea unei asemenea legi, fără a se vota mai întâiu legea de organizare a corpului silvic, prin care să se înfiinţeze negreşit, o Direcţie specială a pădurilor, este a nu face nimic; acest lucru ar fi equivalent, cu o persoană care se îmbracă cu gheroc negru şi în picioare ar purta opinci.

Corpul silvic al Statului se află într'o astfel de stare de dezorganizare, în cât nu se mai poate tolera mult timp, fără însemnate prejudicii pentru Stat, continuarea acestei nenorocite stări de lucruri. Legea din 1900, din nefericire, n'a avut nici o influenţă asupra acestui serviciu, cel mai important şi mai de seamă din Ministerul agriculturei, după Direcţia agriculturei.

Regiunile munţilor noştri se devastează prin despăduriri barbare, şi corpul silvic al Statului este neputincios a putea pune stavila răului. Exemple, ne oferă Valea Oltului şi a Lotrului, unde o societate străină exploatează şi defrişează fără frău, frumoasele păduri ale munţilor noştri din acea parte a ţărei. Asemenea munţii Buzăului, ai Prahovei, ai Putnei, etc., sunt devastaţi fără milă de societăţile străine, graţie nepăsărei noastre condamnabile.

Ei bine, este timpul a ne îndrepta privirile către corpul silvic, şi a'l pune în măsură să poată stăvili aceste mari nenorociri.

Şi aceasta, nu se va putea face, decât prin organizarea acestui corp. Asupra acestei organizări, voiu publica în curând un proiect de lege ce am elaborat.

Dem. Ionescu-Zane

CONSIDERAŢIUNI ECONOMICE

Extrase din raportul anual, înaintat consiliului judeţean de Dolj

Referindune la starea generală economică a judeţului, trebue să arăt că în timpul de faţă ne găsim la începutul unor reforme al căror efect nu va întârzia a da roade sigure. Noua lege pentru organizarea comunelor rurale, în spiritul ei larg, scoate în relief vastitatea unor concepţiuni ce tind a rupe cu rutina şi a da un impuls puternic în toate ramurile de activitate, grăbind evoluţiunea poporului românesc sub toate raporturile.

Sub imperiul acestei legi pe de o parte, și având iarăși ca busolă noua lege pentru reforma învățământului rural, suntem înconjurați de acei factori cari vor stabili un pedestal puternic viitorului nostru ca națiune agricolă, considerând că numai prin sistematizarea și modernizarea mijloacelor de exploatațiunea solului ne vom conserva un izvor de avuție națională.

Țările cari astăzi se găsesc în plin progres nu și-au cucerit nici prestigiu, nici situațiunea în lume, fără o metodică aplicare a mijloacelor de investigație pe cari mintea omului le-a dat la lumină din timp în timp. Și că aceste mijloace s'au pus în aplicare fie în țările miniere, fie în țările industriale sau agricole, ele au necesitat concursul mulțimei preparată cu asiduitate prin studii speciale și sub înrâurirea directă a guvernelor și oamenilor patrioți cari au pornit dela ideea că o națiune e cu atât mai puternică cu cât e mai înminat și cult substratul social, poporul de jos.

Această formulă stabilind o deviză, vedem progresele enorme pe cari le-a luat în Germania și Franța învățământul preparator la sate, pentru cultura pământului.

Numeroasele instituțiuni agronomice, școale elementare agricole, fermele model, organizarea societăților agrare, sunt exemple demne de imitat, ele marchează un semn al timpului, acea de desfășurare de forțe care aduc faima și impun respectul.

Legile fatale, legile psico-biologice sub a căror înrâurire stă evoluțiunea universală sunt impulsate și forțate de geniul uman, ca să-și termine curba lor întrun timp cu mult mai scurt, și nu este o producție a spiritului omenesc care până în timpurile noastre să nu fi atins etape în gradul cel mai înalt.

Plecând dela această premisă, pentru a ne opri la chestiuni pur economice, găsim că și în această privință nu este stat din Europa care să nu fi realizat succese, și succese din acele sub a căror influență se impun mai toate relațiunile politice și sociale dintre diferitele națiuni.

Cine nu cunoaște tăria partidului agrarian german care a reușit a impune guvernului lor alcătuirea de legi protecționiste, pentru a-și asigura munca lor, fără concurența altor state? Și cu toate acestea acolo mai mult ca ori unde oferta era mai mică decât consumul — și igieniștii au fost cei dintâi cari au dat alarma găsind ca atari legi ar periclita sănătatea poporului care s'ar vedea nevoit să consume și producțiunea de rea calitate, nevenind nimic din afară. Exemple de asemenea natură s'ar putea da multe.

Dacă ne referim acum la țara noastră, găsim că toate progresele pe cari le-am realizat de 50 ani încoace se reazimă pe 2 factori esențiali, agricultura și vitele.

Nici o îmbunătățire, nici o instituțiune, organizarea noastră ca stat fie sub raportul cultural, fie sub cel politic și economic nu și-au obârșia de cât în acea fântână nesecată de avuție, pământul.

De și altă dată exploatațiunea solului se făcea pe o scară mai restrânsă in mod primitiv și fără ustensilile din timpul de față, totuși trebue știut că populațiunea rurală sau mai bine zis micul agricultor se ocupă și cu creșterea vitelor, căci păsunele pe izlazuri și livezi erau întinse.

Astăzi însă reducerea în terenuri de muncă, a imașurilor și păsunelor de și ne-a realizat avantagii într'o direcțiune, mai cu seamă prin întinderea marei proprietăți, totuși afară de câteva localități unde exploatarea se face în mod rațional, în restul țărei pământul se torturează. Nici ogoare, nici grăpare, nici îngrășăminte și mai presus de toate degenerarea vitelor prin lipsa de hrană mai cu seamă în timpul muncilor de primăvară, iată consecințele extesiunei agriculturei. Neținându-se seamă de principiile pe cari trebue îndreptată o agricultură intensivă și mai cu seamă de mijloacele de fortificarea solului sărăcit printr'o perpetuă cultură, neținându-se seamă de asolamente, în care de fapt e decretată cultura nutreturilor de lucernă, sfeclă, trifoi, paring, borceag, etc., nu poate fi vorba de un succes economic. O bună agricultură nu poate reuși decât dându-se o îngrijire deosebită vitelor de muncă, căci dacă în marea propietate serviciul lor se poate suplini în mică parte, în proprietatea mică nici atât.

Prin urmare agricultura și vitele sunt două unități inseparabile și nu se poate concepe prima fără cea de-a doua, cu atât mai mult cu cât agricultorul trebue să fie și un industriaș, socotind că el trebue să întrețină vite, iar produsele lor să le transforme după cerințele comerciului.

Acestă deviză este deja fapt împlinit în toate țările apusene, unde agricultura și creșterea vitelor a luat un puternic avânt, și constitue putem zice plămânul prin care respiră o parte din populațiunea acelor țări.

La noi s'au făcut deja începuturi frumoase în această direcțiune și putem cita exemplul din județul Dolj cu Domeniul Coroanei Segarcea, unde pe lângă o frumoasă prăsilă de cai care numără peste 100 unități, s'a înființat și o prăsilă de cornute și o fermă în care s'a instalat toate necesariile unei untării speciale, iar produsul se debitează deja în comerciu.

Prin urmare, din cele expuse rezultă că, o agricultură rațională are ca pedestal vite bune și ameliorate, și această legătură se poate vedea destul de bine chiar în județul nostru, fără a mai vorbi de restul țărei. In mai toate comunele din plășile Balta, Câmpu și Jiu de jos, populațiunea are vite suficiente de muncă, rezistente la oboseală, înalte și corpolente a căror îngrijire este mai mult sau mai puțin atentă. In multe din aceste comune s'au înființat și lucerniere, reproducția se face cu tipuri de bune condițiuni, și pe care le posed unele comune, dar care se găsesc și pe la arendași sau proprietari.

Săteanul din aceste părți este mai cult materialmente stă mai bine, și ca atare este în măsură ca să și îngrijească mai bine de vite ca și de restul gospodăriei.

Ingrijirea din timpul ernei însă lasă de dorit, în puține părți sunt adăposturi bune și igienice, în altele mai de loc, așa că vitele stau expuse frigului și altor intemperii, fapt care nu poate rămâne fără influență, făcându-le să piardă din valoare lor, și a nu da pentru mult timp cota trebuincioasă de forță, sau cifra de producțiuni economice.

In părțile nordice ale județului, populația animală e mul mai degenerată, vitele slabe, mici, pipernicite, fără vlagă, neputând rezista la servicii obositoare, rău îngrijite, fără adăposturi convenabile, iar în multe părți aproape de loc.

Am avut ocazie să văd în timpurile cele mai grele vitele stând în mijlocul curților în ploae și ninsoare sau adăpostindu-se pe la strașina caselor, iar ca hrană nimic decât pae și coceni, și această alimentație detestabilă se dă la toate etățile și în toate timpurile, chiar în timpul verei, când vitele se pun la cele mai obositoare munci.

Prin urmare, afară de lacuna pe care ne-o prezintă lipsa de grajduri sistematice, hrana este încă una din cauzele cari contribue la degenerarea animalelor din acest județ ca și din restul țărei și mai cu seamă Muntenia.

Reducerea păsunilor naturale a forțat această stare anormală, și adăogând că populațiunea județului s'a înmulțit cu o cifră însemnată în cele 5 sau 6 decenii, era natural ca acest spor de populațiune să reclame dreptul la existență din cultura pământului a cărui extensiune s'a făcut în dauna păsunilor.

Sunt localități în care populațiunea e foarte îngrijită de această stare de lucruri, mai cu seamă că din zi în zi se ară izlazurile de către proprietari, și nu mai departe am observat aceasta în comunele Coțăfenii din față, în Coșovenii de sus, de jos și altele.— Iată dar împrejurări cari conduc la perderi destul de simțitoare pentru economia țărei, și cari au contribuit a scade producția destul de abondentă

de vite ce exista altădată, și din care mare parte se exporta în alte țări, aducându-ne beneficii reale destul de însemnate.

Am arătat importanța lucernierilor care procură nutrețul cel mai hrănitor și răcoritor, în timpul muncilor de primăvară, mai cu seamă când continuarea regimului de iarnă compus din paie și coceni mucegăiți ruinează sănătatea, vita nu poate trage brazda adâncă și ea cade extenuată de putere.

In această privință am dat și instrucțiuni importante prin județ, și în urmă am intervenit către onor minister ca să procure sămânță de lucernă pentru un număr de peste 2000 de locuitori cari au răspuns la apelul făcut de noi, că sunt doritori de a cultiva acest nutreț. Deja în multe părți după sfaturile noastre, s'au înființat lucerniere prin grădini și toate locurile disponbile din preajma comunelor, și sperăm ca cu timpul inițiativa luată să fie generalizată.

Relativ la foloasele ce se pot obține de la vite, am arătat cum laptele constitue hrana cea mai substanțială atât pentru copii cât și omul adult.

Cum în cazuri de boale epidemice, ca scarlatina, tusa convulsivă, rugeola, anghina, numai cu această hrană se poate aduce o îndreptare simțitoare.

Am dat apoi toate povețele relative la îngrijirea vacilor și oilor de lapte, arătând că aceste animale nu trebue să lipsească din nici o gospodărie mai cu seamă că prin lapte se va alterna regimul vegetarian, care e baza alimentațiunei la sate. In fine, că tot prin lapte se va micșora și pericolul pelagrei, boală care roade sănătatea săteanului.

Relativ la foloasele acestui aliment am dat și instrucțiuni imprimate prin toate comunele.

Tot prin cercurile culturale cum și prin alte ocaziuni, am vorbit de importanța gunoirei pământului prin bălegarul vitelor, cunoscând că acest mijloc de îngrășământ a dat cele mai frumoase rezultate în marea proprietate, iar la noi putem cita ca exemplu Domeniile Coroanei Segarcea și Lipov, unde producțiunea pământului e foarte mult sporită.

Deci cu modul acesta nu numai că realizează un scop economic, dar afară de aceasta se atinge și un scop higienic, căci curățenia curților și coșarelor de vite înlătură multe focare de insalubritate de prin comune.

In fine am scos în relief toate avantagiile economice ce se pot obține dela vite, și am insistat și pentru cultura păsărilor care în alte părți a dat rezultate din cele mai reușite.

D. Mărășescu
Medic veterinar al jud. Dolj

LUCERNA
ca plantă îmbunătățitoare a pământului

II

2) Din aceiași cauză, cultura trifoiului roș e problematică pentru o bună parte a țărei, așa încât nu se poate adopta ca o cultură ameliorantă sigură.

3) Vine apoi un motiv de ordin pur economic: în actualele împrejurări a agriculturei românești, cultivatorii ar fi puțin dispuși să adopteze ameliorarea solului prin culturi speciale ale altor leguminoase ca măzărichea, lupinul, bobușorul, etc., îngropate verzi, căci mai înainte de toate, pentru ca un mijloc de îmbunătățire oarecare să aibă norocul de a fi adoptat, trebue să fie nu numai apropiat climatului și solului respectiv, ci în același timp și puțin costisitor. Lucerna, după cum vom vedea, înlocuește foarte bine aceste îngrășăminte verzi.

4) In sfârșit, prin rezistența ce lucerna opune marilor secete din timpul verei și prin modestia cheltuelelor ce reclamă, ea înconjoară neajunsurile semnalate mai sus, rămânând, pentru moment, cum am spus, cea mai preferabilă cultură ameliorată în țară la noi.

In privința modului de cultură al acestei plante nu voi insista de loc; despre dânsul s'a tratat pe larg în nenumărate rânduri prin ziare, reviste, broșuri speciale, etc., încât ori cine îl are ușor la îndemână. Voi arăta numai foarte pe scurt cum se practică la școala centrală de agricultură cultura lucernei și îmbunătățirea solului prin acest mijloc.

Aci lucerna se pune de obiceiu sub o plantă protectoare, grâu sau orz de toamnă și nu se fac pentru dânsa lucrări speciale, ci acelea doar ce sunt trebuincioase pentru planta sub care se pune. Semănatul se face primăvara, în mustul zăpezei, prin împrăștiere, dându-se până la 30 kg. sămânță la hectar, iar după semănat ea se acopere foarte ușor cu o grapă de mărăcini ori cu o grapă de fier, numită de livezi care nu strică nimic grâului sau orzului. In urmă nu se mai dă nici o altă îngrijire specială lucernei,—se plivește numai grâul dacă e nevoe și aceasta ca și când n'ar avea nimic sub dânsul;—se mai observă apoi ca la secerat, grâul sau orzul să fie tăiat cât mai de jos, spre a nu rămâne miriștea înaltă.

In primul an al semănării, prin excepție numai se poate obține o coasă de lucernă, după recoltarea grâului sau orzului, în al 2 lea an se iau de obiceiu 3 până la 4 coase iar în anul al 3-lea se îngroapă printr'o arătură, în urma coaseĭ a 2-a sau a 3 a, după împrejurări.

Pe terenul moșiei școalei, lucerniera poate dura în bună stare timp de 6—7 ani, însă ea se sparge în al 3-lea an. Operația aceasta nu se face mai târziu din cauză că trebue să se schimbe mai des parcelele de teren supuse pe rând îmbunătățirii și nici mai de vreme: la a 2-a sau a 3 a coasă *din primul an de producțiune*— pentru motivul că în al 3 lea an e mai bine închiată, așa că se îngroapă o cantitate mai mare de lucernă verde. Apoi cu modul acesta se reușește cu înlesnire a curăți locul de erburĭ vivace și în special de feluriți scaeți, foarte greu de minicit în climatul nostru, cunoscut fiind faptul că cu cât o lucernieră ce se sparge, se găsește în mai bună stare de vegetație și mai frumos închiată cu atât lasă locul mai curat după dânsa.

Este acum de reamintit, într'adevăr, că lucerna are o vegetație foarte precoce și prin creșterea ei viguroasă și repede din primăvară, nu mai dă răgaz buruenilor să ajungă ci le înăbușă.

Până la etatea de 3 ani, rădăcina lucernei ajunge în pământ la adâncimea de 4 metri și mai bine, stabilind astfel prin micile tuburi ce formează un fel de drenaj vertical ce se scoboară până la nisip, prin care drenagiu aerul și umiditatea se pot strecura cu ușurință în profunziune, spre a înlesni pătrunderea rădăcinelor plantelor următoare și a le permite o evoluție normală și plină de rod.

Rezultatele obținute prin acest mijloc de îmbunătățire sunt destul de frumoase; cine cunoaște pământul moșiei școalei Centrale de Agricultură de la Herăstrău știe că numai calitățile unui excelent teren de cultură nu le posedă și cu toate acestea modul de îmbunătățire de care ne ocupăm, a contribuit mult la modificarea acestor calități, asigurând recolte ce nu s'ar fi putut aștepta în condițiunile primitive.

Terminând, sper că din cele arătate aci, reese în chip vădit că acest mijloc de ameliorare a solului după cum am mai afirmat'o în cursul expunerei — este cel mai convenabil, pentru moment și se poate generaliza ușor în țară la noi și aceasta, o repet, pentru motivul că e sigur de reușită, fiind potrivit climatului nostru, că este economic, foarte apropiat împrejurărilor actuale economice și stadiului de desvoltare în care se găsește agricultura țării și pentru că ne îngădue să producem în acelaș timp cantități însemnate de nutreț bun și puțin costisitor.

Fine **P. Rosiade**

O nouă vaccinațiune

contra

antraxului (cărbunelui, dalacului) la vite prin **serul vaccin Sobernheim**

Boala numită astfel în limbagiul obișnuit, atât de lumea științifică cât și de acea profană este: *Cărbunele bacteridicu* sau *Febra-carbonoasă*, adică aceia datorită microbului «bacillus anthracis» pentru a se deosebi de *cărbunele bactericu* sau cărbunele cu umflături, zis încă *cărbunele simptomatic* și care datorit microbului «bacteria lui Chauveau». La noi în țară se ivesc amândouă aceste boale dar mai des acea dintâi. Eu voiu căuta în acest mic articol, să mă ocup de vaccinațiunea primului fel de cărbune pentru mai multe motive, între care: acela că că e foarte des la vitele din țara noastră, produce pagube forte mari, de oarece e mortal în aproape totalitatea cazurilor e transmisibil la om prin numeroase căi, producând și la el de asamenea mortalitate, în plus că, am avut ocaziunea să vaccinez un număr relativ mare de vite prin un ser-vaccin *Sobernheim* și care cel puțin la vitele mari știu în mod cert că nu-l aplicase nimeni în țară la noi; de mine și Prof Riegler s'a întrebuințat pentru întâia oară la Februarie 1903, la *Lăptăria Peris*.

Pentru că acest mic articol nu e absolut științifiic și faptul că l'am dat publicității nu într'o revistă specială, am crezut bine, că mai înainte de a descrie acest mod de vaccinațiune Sobernheim, să arăt în scurt semnele boalei, căile prin care se transmit la om, cauza și persistența boalei în anume locuri.

Boala durează 3 - 4 ceasuri, însă aseste cazuri sunt mai rare; de regulă ține 12—16 ceaauri, ceia ce e foarte des și iarăși foarte rar ține 2—5 zile. Animalnl din sănătos ce era, devine neliniștit de odată, tremură, se cocoșează, nu mănâncă, nu rumegă, se trântește, nădușește, nările se lărgesc, mucoasele ochilor și nasului sunt roșii-vii, apoi vinete, suflă greu, cască gura, scârție din dinți, îi tremură mușchii pe el, părul i se sburlește, pielea se răcește și mai ales urechile și picioarele, ochii se duc în fundul capului și animalul moare; uneori animalul are furii ca la turbare, alteori se baligă și se pișe sânge; de multeori înainte de a începe semnele acestea se arată câte o umflătură pe cap dar mai ales la gât.

Toate animalele sunt atinse de acest fel de cărbune, numai *paserile* nu se îmbolnăvesc decât în anume condițiuni. Boala, adică microbul sau spora (sămânța) lui, se găsește în apă de băut și mai ales în apa de prin șanțuri, baltacuri, iazuri, etc., nu e mai puțin adevărat că uneori chiar și apa curata, poate avea microbii acestei boale; de asemenea la pă une când vitele pasc iarbă, într'un loc unde, chiar cu 20 de ani înainte a fost îngropat un cadavru carbonos, sau dacă nu a fost îngropat dar poate un câne, a târât în acel loc pe iarba o bucata de cadavru carbonos, și în urmă a lăsat oasele, a murdărit iarba cu zemurile din acea bucata de cadavru, etc., etc., sau în fine, chiăr cosind fân sau secerând într'un loc unde asemenea au fost îngropate vite moarte de boala aceasta. Se mai capătă boala și prin *sulele* empiricilor cu care aceștia înceapă de splină, etc., etc.

Este ușor de înțeles, cum în asemenea împrejurări, când vitelə beau apa, pasc iarba, sau mănâncă fân sau paie recoltate în locuri infectate sau când în fine fiind bolnabe de cine știe ce boală, sunt înțepate de splină cu sule infectate de către nalbanți etc., etc., e lesne de înțeles zic, cum capătă numai decât această boală.

Sunt localități anume, unde nu trece an, ca boala aceasta să nu se ivească și să nu producă pagube foarte mari; la noi în țară sunt destule asemenea localități, și pagubele produse proprietarilor și țăranilor au fost foarte mari. Afară de aceasta sunt numeroase cazuri de moarte la oameni, produse prin căpătarea boalei dela animale, fără a le mai semnala pe unele din acelea în care mulți oameni și-au perdut câte un ochiu, au rămas schilozi, etc.

Omul capătă boala, ori jupuind o vită moartă, ori omorând vita și apoi umblând cu carnea acelei vite; trebue însă ca omul să aibă o tăietură, sgârietură, rană, etc, la mână, sau să calce cu piciorul de asemenea cu sgârieturi, etc, în sângele unei asemenea vite, sau în fine când sub unghiile degetelor de la mâini, 'i a rămas puțin sânge și apoi se scarpină la ceafă, nas, ochi, obraz, etc.

Așa capătă boala măcelarii, veterinari, cârciumari de pe la țară care sunt și măcelari, etc., etc., Tăbăcarii și plăpomarii capătă boală lucrând cu pieile sau lâna dela animale atinse de această boală, sau trăgând pe nas praful din lâna care o lucrează; omul mai capătă boala chiar prin hainele confecționate cu lână dela oi atinse de această boală, de asemenea când e înțepat de o anume muscă care a stat pe cadavru carbonos etc., și sunt încă multe împrejurări când omul se poate bolnăvi de această boală.

Boala aceasta la om, sau rămâne la locul pe unde a intrat sub forma unei bube negre vinete numită «Pustula maligna» sau sub forma generală și când se poate confunda cu: Ocluza intestinală, Pneumonia, Febra Tifoidă.

Când dar avem de a face cu o boală atât de periculoasă din punctul de vedere economic, atât de periculoasă pentru viața omului și când mai ales nu există nici un tratament sigur de vindecare, de sigur că o vaccinațiune a vitelor sănătoase, punându-le astfel în putință de a nu se mai bolnăvi și deci a reduce cât mai mult, împrejurările prin care omul se poate îmbolnăvi, o vaccinațiune sigură, fără îndoială, că nu poate decât să bucure pe toată lumea.

Să nu se crează însă, că despre chestiunea aceasta nu s'a ocupat sau nu a scris nimeni. Prima vaccinațiune s'a făcut în 1881 în Franța de *către Pasteur*. In urmă s'a întrebuințat o altă metodă a lui *Chauveau* și apoi au mai apărut și alte metode între care și una mai recentă acea a lui *Sobernheim*.

La noi în țară, nu știu și nici nu îmi aduc aminte să fi auzit sau să fi găsit scris undeva că s'a întrebuințat vaccinațiunea contra cărbunelui. Acum 5 ani D l I. Kalinderu, onorându mă cu însărcinarea de a fi veterinarul lăptăriei Peris, s'a întâmplat ca chiar în primele zile să am câteva cazuri mortale la vaci și tauri de această boală — cercetând aflu că și mai înainte cu câteva zile înainte muriseră alte vite, între care și un taur de valoare.

Cu toate măsurile ce am luat și cu toată desinfecția cea mai riguroasă, 15 capete vite de rasă Algau s'au pierdut. De atunci încoace, mai în fiecare an, trebue să pierddm câte una și chiar două trei vite pe an, ceea ce fac ca un oarecare desgust să coprindă pe d-l I. Kalinderu, pe mine și întregul personal.

Nu îndrăsneam a propune vaccinațiunea anti-carbonosă de oarece erau vitele foarte scumpe și mă temeam de accidente mortale, plus că nu se făcuse asemenea vaccinațiuni în țară la noi și eu personal nici atât.

Acum un an însă, după ce am refuzat recomandându-se vaccinațiunea prin metoda *Sobernheim*, am luat înțelegere cu col gul meu prof. Riegler, comunic cazul d-lui I. Kalinderu, și d-sa convine ca să comandăm serul în Germania, iar la fiinele lui Februarie 1903 injectăm toate vitele din lăptărie (peste 100 capete.

Pentrucă boala deja fusese iarăși constatată cu puțin timp mai înainte, chiar a 2-a zi de la injecțiune se îmbolnăvesc 2 vaci, având toate simptomele cărbunelui. Conform instrucțiunilor ce însoțesc acest ser

s'a injectat câte 100 cm. cubi, timp de 2 zile și vacile s'au însănătoșit cu totul.

De atunci nu s'a mai ivit nici un caz de această boală; cum însă imunitatea prin acest ser nu durează decât 10 luni, am procedat acum 10 zile la injectarea din nou a vitelor —110 capete în total — neivindu se în urmă nici un caz de boală, așa că sperăm că până la o nouă injecțiune din anul următor să nu mai avem nici un caz nou.

Procedeul de vaccinațiune este foarte simplu. Se tund vitele pe ambele laturi ale gâtului, pe o suprafață cam cât o piesă de 5 lei; se spală aceste locuri tunse cu un des infectant oarecare sublimat 1 la mie creolin, acid fenic 4 la sută etc. și la rigoare chiar a nu se tunde de loc ci numai a se spăla; în lipsă de antiseptice se poate spăla cu spirt; în acelaș timp vor fi gata 2 seringi Pravaz Veterinare, bine sterilizate cu ace cu tot.

Un ajutor dacă avem și care să poată face injecțiunea cu ser ne folosește foarte mult, dacă nu avem ajutor de nădejde atunci să ne lipsim — având un ajutor bun, el va lua o latură a gâtului vitelor d. ex. stânga și va începe injectând mereu tot în stânga până la sfârșit, la toate câte 5 cm. cubi *ser* iar noi venim în urmă injectând ½ cm. cub *cultură* pe laturea cealaltă a gâtului; ne având ajutor facem noi singuri injecția cu *ser* mai întâiu și apoi după ce am terminat vitele, începem iarăși de la cea dântâi cu *cultura*.

La viței și mânzați se poate injecta 3 cm. cubi ser și ⅓ dintr'un cm. cub cultură.

Se va avea mare atențiune ca să nu se injecteze cultura înaintea serului.

După ce vitele s'au injectat se lasă liniștite iar boii de muncă se vor scuti de la lucru 3-4 zile.

In cazul când cărbunele s'a constatat de curând într'o fermă grajd atunci e mai bine să se injecteze vitele numai cu ser, iar după 5-6 zile să se facă din nou cu ser și apoi cultura după cum am scris mai sus.

Acest ser nu influențează întru nimic vacile bortoase și deci se poate întrebuința fără frică; eu am observat câte un oedem foarte mare pleoapelor și împrejurul anusului și buzelor vulvei la niște vițele însă fără indispoziție, sau ridicare de temperatură și în câteva ore a dispărut.

Dacă după injecție, unul sau mai multe vite se vor bolnăvi și vor avea temperatura de cărbune—și nu discut aci cauzele — atunci se va face injecțiuni de ser, 100—150 centm. cubi pe zi, până la însănătoșire.

Acest sistem de vaccinațiune s'a întrebuințat la vitele d lui Vidrașcu din jud. Tecuci de d veterinar Ciucă la 200 -300 vite mari și cai și cu deplin succes

Cum în țară la noi, avem multe focare de această boală, invităm pe stimații noștri colegi și proprietari de vite ca până când școala veterinară va putea fi în măsură de a prepara și acest fel de ser, după cum s'a luat acum în urmă dispoziții de ministerul de interne, să-și procure direct serul din Germania și să se folosească de acest nou și bun sistem de vaccinațiune, care aduce mari foloase tuturor, și e bun pentru tot soiul de vite atinse de cărbune în plus că atunci cazurile de *Pustrita maligna* la om nu se vor mai vedea, decât foarte rar.

Veterinar Alexandrescu

SOCIETATEA AGRARA

Alegerea Președintelui pe un nou period de 4 ani

PROCES-VERBAL

Ședința comitetului din 15 Dec mb. 1904

Astăzi 15 Decemvrie 1904, subscriși membri Comitetului Societății Agrare, întruniți în localul Societăte în urma convocărei domnului vicepreședinte I. N. Alexandrescu, și sub presidența Domniei-sale, pentru alegerea Președintelui Societății și având în vedere că domnul Ștefan D. Grecianu a fost ales la 14 Decembrie 1900 în calitate de președinte al Societății și al comitetului pe un termen de patru ani de zile conform statutelor Societății;

Considerând că acești patru ani de zile expiră astăzi la 15 Decembrie 1904, în considerațiunea meritelor domnului Ștefan D. Grecianu deosibite, prin priceperea și munca sa neobosită și a drepturilor ce are la recunoștința Societății, subscrișii în unanimitate reinoim mandatul de Președinte al Comitetului și al Societății Agrare pe un nou termen de patru ani de zile.

Votarea fiind făcută de unanimitatea membrilor prezenți și subscrișii nu a mai fost nevoe a se face prin vot secret.

Vice-Președinte (ss) **Ion N Alexandrescu**
Secretar-General *(ss) N. St. Cesianu*
Membri: *(ss) I. Bălăceanu, G. Cantacuzino, C. Colibășanu, N. Cincu, D. N. Comșa, I. G. Poenaru-Bordea.*

CRONICA AGRICOLĂ

De la sate

In ziua de S. Nicolae, 6 Dec. 1904, în comuna Budești Jud. Argeș, s'a ținut întrunirea anuală a membrilor cercului cultural la care au luat parte învățătorii din comunele vecine.

Ședința publică s'a deschis la orele 1 p. m. înaintea unui public de săteni atât de numeros încât nici nu încăpea în sala școalei, cu toate că e destul de mare. D-nii Ioan G. și Căpitan D-tru G. Lahovari, proprietari, cari, având o sinceră iubire pentru săteni, nu scapă nici o ocazie de a susține atât materialicește cât și moralmente tot ce se face în folosul țăranului, au încurajat și de astădată această întrunire prin prezența D-or.

După ce s'a cântat *Astă zi încântătoare»* și s'a recitat *«Deșteptarea României»* și după ce s'a jucat piesa *«Mana vacilor»* de Speranță, foarte bine interpretată de micii actori, s'a început seria Conferințelor.

A vorbit întâi d l învățător Apostolescu din Comuna Golești despre *«Frumusețea Costumului Național»* apoi d l Albescu, comuna Fedelești despre *«Imbracamintea Săteanului»* în urmă vorbește D-l învățător, Nae Constantinescu. comuna Budești, despre modul cum sătenii și sătencile ar avea haine cu mult mai frumoase și bune dacă le-ar face ei înșuși în casă în loc de a le lua gata din oraș și îndemnând femeile a lucra ele însăși dimiile și pânzeturile în casă.

Această mică serbare s'a terminat cu imnul *«Trăiască regele»* și *«Deșteaptă-te Române.»*

Sătenii au urmat cu un viu interes atât piesa ce s'a jucat cât și conferințe e ținute.

Uleiuri minerale imperiale din Fabrica d-lui N. St. Cesianu.

Prețuri fixe și reduse predate la ori ce gară.

Informații la d. inginer Suțu la fabrică-Târgoviște și la d. V. M. Kogălniceanu, București — Alea Vasiliu (Isvor).

Muzeul agricol

Cererile și ofertele se publică gratuit.

Caut grâu de primăvară „Ulka“ de sămânță cantitate de 200 hl. Rog adresați proba indicând prețul cerut dr. Patzelt, Pătrășcoiu, g Zorleni.

De vînzare Una presă mare pentru fin, ae etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victoriei 55.

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Lei 3

A se adresa administraţiei

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciului Statisticeĭ Generale.

☞ Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck,* precum şi la principalele librăriĭ din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşului No. 6.

1881

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie

De la $2^1/_2$ până la 30 cai putere

Batoaze de grîu de toate mărimile
de la $2^1/_2$ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mina

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franţuzesci

Maşine de secerat „WOOD“

cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREI ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţii de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Cazărmei, 89. — TELEFON No. 462

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII -IAŞI-